Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 1. **Sobotu, 3. januara 1880.** **Lětnik 38.**

K nawjedźenju.

Cźi ßami cześcźeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow", kotsiž chzedźa sa nje na **prěnje štwórtlěto 1880** do prědka płacźicź, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow" wotedadźa. Cźi, kotsiž ßebi „Serbske Nowiny" psches póst pschinjescź dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto sapłacźi ßo sa „Serbske Nowiny" na sakskich a pruskich póstach, kaž tež w druhich krajach němskeho khěžorstwa 1 marka, s pschinjeßenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzia.

Młynkez Hanka a Stojanez Handrij.

Powjedancźko se spočatka tuteho lětstotka.

(Pokracźowanje s cź. 52.)

Po Jurjowym skhowanju bě Hanzyne woßebne dźěło, so ßwojeho nana ßwěru wothladowasche a potom tež tejko w domjazym hosdodarstwje po móžnoscźi dźěłasche, hacź ßo to hodźesche. Handrijowa macź drje saßo a saßo prajesche, so njeje trjeba, so by Hanka w domje schto cźiniła, ale ta bě sa ßwoju pschißłuschnoscź spósnała, tež dźěława bycź, dokelž je dźě s khorym nanom wjele wobcźežnoscźe do domu pschischło. Palzakez Hańža ju husto wopytowasche a ßo pschi njej junu wusna, so wschak runje njewobžaruje, so njeje Jurja dostała. Tajke ßłowa běchu Hanzy, kaž woda sa młyn, a wona praji, so wschak by jej hischcźe sto krócź lubscho było, hdy by ßebi Palzakez Pětra bracź njetrjebała. Ach, rjekny Hańža, to budźe nasch nan jara wjeßoły, hdyž jemu to wupowjedam, pschetož wón wschědnje na to bórcźi, so dyrbi ßo Pětr s holzu woženicź, kotraž je khuda, kaž je to nětko sjawnje widźecź. Počźakaj, Hanka, Hańža sawoła, jutsje cźi wěstu powjescź pschinjeßu, so ßo s Pětrom ženicź njetrjebasch. A tak tež bě; Palzakez nan da jej prajicź, so ßlub niczo wjazy njepłacźi, je-li so je to po jeje woli. A so bě to po jeje woli, to ßo wě; pschetož nětko ßměděźische bjes poróka na Handrija myßlicź.

Ale hdźe dha Handrij běsche? Haj, hdźe wón bě, to nichtón njewjedźische, pschetož tehdom njebě tajki wojerski póst, kaž pschi naschich nowschich wójnach, hdźež móže cźłowjek skoro kóždy tydźeń list s wójska dostacź. A žanych telegrafow tehdy tež njemějachu, ani želesnizow, tak so drje schtyri, pjecź njedźel trajesche, prjedy hacź žanu powjescź s města dostachu, kiž bě schěsćdźeßat abo ßydomdźeßat mil sdalene. Duž dyrbjachu scźerpliwje cźakacź.

Bjes tym pak ßo s Hanuschom dale a bóle polěpschowasche a to niz jeno po cźěle, ale tež po duschi. Na ßwojim khorokožu bě dźě wón spósnał, so wschak wulzy cźinicź a hordoscź žiwicź žaneho praweho sboža njedawa, ale so jenož luboscź a pschecźelniwoscź, kotraž sa žanym wužitkom njehlada a ßamokhwalbu njepyta, duschu sbožomnu cźini. Wón to najlěpje na ßwojej Hanzy, woßebje pak na Handrijowej macźeri a jeho wuju spósna. Poßleńschi ßo wo młynkowu wěz bóle, dyžli sa ßwoju ßamßnu starasche, a wón pytasche na wsche waschnje sa tym, so by ßo Hanuschej tejko s młyna sdźeržało, hacź běsche jenož móžno. Jeho ležomnoscź drje na pschedań pschińdźe, dokelž běsche wjele dołha na njej, ale sahroda, kaž tež tón kruch, hdźež běchu twarjenja stałe, jemu tola wosta a wysche teho ßydom kórzow łuki, kotrež sa pjenjesy rukowachu, kiž mějesche Handrij sa to dostacź, dokelž běsche sa Jurja do wójska stupił.

Moja luba Hanka, praji Hanuschez nan pschi tutej składnoscźi, ty wschak hischcźe njewěsch, kajku dobrotu je namaj Handrij wopokasał. Hižom to, so nan na Handrija tak luboscźiwje spomni, Hanku wutrobnje swjeßeli, ale jako jej wón dale powjedasche, so Handrij njeje pjenjes sa sastupnistwo brał, ale je na jich łuku sapißacź dał a Hanzy wotkasał, je-li ßo s wójny njewrócźi, dha ßo jej ßylsy radoscźe po lizomaj ronjachu, tola pak ßo tež se ßylsami wutrobneje srudnoscźe měschachu, hdyž wopomni, so je ßwoje žiwjenje sa jeje bratra a ßwoje samóženje sa nju sastajił. Ach, sdychny wona s najhłubscheje wutroby, ach luby njebjeski Božo, spožcź wschak tola mikoscźiwje, so bych Handrijej tajku luboscź a woporniwoscź někak sarunacź móhła!

S młynkom ßo tak spěschnje porjedźesche, so móžesche hižom na ßynowych žnjach trochu ßobu dźěłacź. Ssyno wón pscheda a dokelž běsche rjane a strowe, dha pěkny pjenjes sa nje dosta. To jeho njemało swjeßeli, pschetož nětko njetrjebasche wjazy wot Handrijoweho wuja hnady žiwy bycź. A dokelž bě jemu tón tež sahrodu tak do rjadu stajił, so wjele wupłodow dawasche a tójschto běrnow lubjesche, dha młynk počźa hischcźe radostnischo do ßwěta hladacź. A wón ßo njehańbowasche dźeń wote dnja w sahrodźe dźěłacź a doma drjewo kłacź a druhe dźěło wobstaracź, kotrež bě hewak jeho cźeledź cźinicź měła. Wón bě ßwoju njemudru hordoscź zyle wotbył.

Po cźaßu ßo powjescź po ßwěcźe rosnjeße, so je khěžor Napoleon wokoło kónza junija (1812) se ßwojimi wójskami ruske mjesy pschekrocźił. To Handrijowu macź a wschitkich, kiž s njej w hromadźe bydlachu, móznje na Handrija dopomni, ale wo nim ßamym ani najmjeńsche shonicź njemóžachu. So pak jemu wscho dobre pschejachu a ßo sa njeho wschědnje k Bohu modlachu, to móže ßebi kóždy myßlicź.

Napoleon I. běsche se ßwojim wójskom, psches poł milliona ludźi ßylnym, ruske mjesy pschekrocźił a dawasche do ßwěta trubicź, so Rußojo psched nim wschudźe cźěkaja. Haj, so woni cźěkachu, to bě wěrno, ale po prawym budźische lěpje było, hdyž njebudźichu cźěkali. Ale cźeho dla? Hlejcźe, to běsche dźiwno. Hdyž běsche

Napoleonowe wójsko zyły dźeń marschirowało, wone pšched wjecźorom wulke ruske wójsko pšched ßobu wuhlada, tak so ßo sdasche, so budźe nasajtra rano ßurowa bitwa a so potom to wobcźežne marschirowanje na někotre dny kónza dobudźe. Ale na druhe ranje niczo njebu; Rußojo běchu spěschnje zofali a Napoleon se ßwojim wójskom spěschnje sa nimi cźěrjesche, njehladajo na to, hacź pschi tym wjele ludźi a hischcźe wjazy koni wokhromi, tak so ßo wójsko s kóždym dnjom pomjeńschesche.

A cźim dale Napoleonowe wójsko do Rußowskeje pokracźowasche, cźim mjenje mějesche jěscź. Pschetoź zyroby, kotrejež běchu ßo Napoleonowi wojazy w płódnym žitnym ruskim kraju nadźijeli, tam jenoź po małej měrje namakachu. Ruszy burjo pak se ßwojim žitom a skotom dale do snutskomneje Rußowskeje cźěkachu abo ßwoje bróžnje a domy radscho spalichu, hacź so bychu je njepschecźelam k rubjeństwu dali. Duź dyrbjesche Napoleon sa ßwoje wójsko zyrobu s Pólskeje a s Němzow pschiwożecź dacź; ale to běsche tehdy jara wobcźežne a dołhokhwilne, dokelź tam tehdy ani želesnizow, ani schußejow njemějachu.

Po tajkim sa ludźi a konje husto zyroba pobrachowasche, a najhubjeńsche bě to, so ju kosakojo cźasto doscź, tak prajicź, njepschecźelam pšched noßom rubichu; pschetoź woni běchu wschudźe a nihdźe a Napoleonowemu wójsku stajnje se wschěch stronow wo dnjo a w nozy kschiwdu cźinjachu.

Nichtón njemóžesche sapřecź, so s Napoleonom, hacź runje wón se ßwojim wójskom wschědnje dale do Rußowskeje pokracźowasche, tola tež wschědnje hubjeńscho stejesche. Bitwy drje wón wschitke dobywasche, ale schto jemu to pomhasche, hdyž ruske wójsko prjedy woteńdźe, doniž běsche je tak sbił, so jemu njebudźische wjazy schkodźicź móhło. Napoleon teho dla cźim bóle na to cźischcźesche; so by se ßwojim wójskom skerje a lěpje do Moskwy domarschirował, dokelź ßo nadźijesche, so tam magaziny polne zyroby namaka abo so tam ruskeho khěžora k měrej nusuje a so jemu potom tajki měr wscho pschinjeße, schtoź jeho wójsko trjeba.

Kaź w druhich, tak tež w borodinskej bitwje Handrij a Jan ßobu wojowaschtaj, a kaź s druhich, tak tež s tuteje bitwy strowaj a cźerstwaj wuńdźeschtaj. Borodinska bitwa njebě sa Napoleona ani dobyta ani pschěhrata, pschetoź ruske wójsko saßo prjedy wucźahny, hacź bě wěste, schtó je dobył abo pschěhrał. Khěžor Napoleon, mjersaty na tajke cźinjenje, hněwnje sawoła: „Njech Rußojo cźahnu, hdźež chzedźa, my pocźehnjemy do Moskwy, do hłowneho města ruskeho khěžorstwa. Tam chzemy zyłu symu swuwotpocźowacź a w naléczu s nowa wojowacź, je-li so ruski khěžor prjedy so mnu měr njescźini. Duź marsch do Moskwy!"

Duź „marsch do Moskwy!" bórsy w zyłym wójsku rěkasche, pschetoź kóždy běsche dotalneho žiwjenja ßyty, hdźež njeběsche žaneho wotpocźinka widźecź. A jako jene ranje prěnje dźělby Napoleonoweho wójska hórki pschekrocźichu, kotrež „wróblaze hory" rěkaja, a w błyschcźu ßłónza wulke, po sdacźu njeskóncźne město w jeho kraßnoscźi wuhladachu, dha wschě sawołachu: „marsch, marsch do Moskwy!" a sa nimi stotyßazy wołachu: „marsch, marsch do Moskwy!"

Ale so Moskwa město nadźateho wokschewjenja wulke horjo na Napoleonowe wójsko pschiwjedźe, na to ßebi tehdy žadyn njepomyßli. (Pokracźowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Na kralowskim revieru bjes Mügelnom a Sporbizami ßo w pschitomnoscźi krala Alberta a prynza Jurja 27. dezembra honćtwa wotdźerža, na kotrejž bu 204 sajazow satšelenych.

— W Börnersdorfje je ßo 27. dezembra wjecźor Haasez wołarnja se wschěm ßynom, kotrež tam leżesche wotpaliła a w Kinsbórku je woheń wóndano dwě bróžni do prócha a popjeła pschewobrocźił.

— Jako 26. dezembra reservelieutnant Steicher, ßyn rycźerkublerja Steichera nad Zirlu, ßo na ßanjach wjesesche, ßo konje spłóschachu a ßanje swrócźichu, pschi cźimž młody Steicher tak njesbožomnje na hłowu pany, so na měsćze morwy leżo wosta.

— Druhi dźeń hodow dźěchu po starym waschnju woßmjo pjekarśzy mischtrjo a woßmjo pjekarśzy pomoznizy do kralowskeho hrodu w Drażdźanach, so bychu tam, kaź wschitke druhe lěta, wulki schtryzel kralowskimaj Majestoscźomaj pschepodali. Pomoznizy tutón dar drażdźanskeje pjekarśkeje jednoty njeßechu, mischtrjo pak pódla dźěchu. Jako běchu wschitzy pšched krala a kralowu pschischli, pjekarśki mischtr Hauswald dar s pěknej rycźu pschepoda a wobej Majestoscźi ßo potom s mischtrami a pomoznikami khwilu rosrycźowaschtej.

— Wot pschißażneho ßuda w Zwikawje bu 22. dezembra pjekarśki Oettel k 12 lětam khostarnje (zuchthaus) wotßudźeny, dokelź běsche 24. oktobra herza Steindela sarasył.

W Barlinje běsche w lěcźe 1811 jenoź 3292 Židow, w lěcźe 1875 běsche jich pak tam 45,464 a nětko je jich wěscźe hischcźe wjazy.

— W Barlinje ßu w tychle dnjach jenu tajnu knihicźischcźernju wußlědźili, hdźež ßo wschelake nihilistiske a revoluzijarne pißma cźischcźachu, kajkichž tam tež wschelakich nadeńdźechu. Cźischcźerjo tutych pißmow běchu tsjo Awstriszy, dale běsche jedyn židowski student s mjenom Cohn pschi tym dźěławy, a ßu tež hewak wschelazy ludźo ßadźeni, kiž ßu sozialistiskeho smyßlenja a někak do tuteje nihilistiskeje wězy sapleczeni.

— Jako němski khěžor wóndano po někotrych skhodźeńkach dele dźěsche, ßo někak pschehlada a padźe, pschi cźimž ßebi jene koleno trochu wobodrje. Ale schkodźiło jemu to dale njeje a wón tež žaneje bolosćze nima.

— Wjerch Bismark, kotryž chzysche w tychle dnjach do Barlina pschijěcź, je to s nowa wotstorcźił, dokelź je s nowa bóle khorowaty. Tola njemóže to jara slě bycź, dokelź w łożu njeleži a wschě nusne naležnoscźe kaź hewak wobstara.

— W Magdeburgu bu wóndano nazionalliberalny Dr. Weber sa sapóßłanza do pruskeho ßejma s 8453 hłoßami wuswoleny. Jeho sozialdemokratski pschecźiwnik, aßeßor Viereck, dosta 7308 hłoßow.

— S Barlina pißaja, so pruski minister kultußa a sjawneho wucźeństwa, knjes s Puttkamer, dale ßwěru sa to dźěła, so bychu ludowe schule po wěruwusnacźu dźěcźi srjadowane byłe. Jeho prjedownik, prjedawschi minister Falk, mjenujzy se wschej mozu na to dźěłasche, so bychu evangelske, katholske a skóncźnje tež židowske dźěcźi wschitke w hromadźe do jeneje a teje ßameje schule khodźiłe a njepomhasche to starschim niczo, hdyž ßo na to wobcźežowachu. Tajke wobcźežowanja ßo husto doscź stachu, pschetoź woni sjawnje widźachu, so kschescźijanska wucźba w tajkich měschanych schulach tola niczo druhe sa ßobu cźahnycź njemóže, hacź so s njeje sa dźěcźi tajka měscheńza nastanje, so skóncźnje njewjedźa, schto maja po prawym wěricź a so teho dla, hdyž se schule wustupichu, husto doscź niczo wjazy njewěrjachu. Knjes s Puttkamer je tež pschikasał, so maja katholske schulske dźěcźi se ßwojimi wucźerjemi saßo tak mjenowanu schulsku Božu mschu wopytowacź. Tuta bě mjenujzy po porucźenju prjedawscheho ministra Falka we wschelakich katholskich schulach sastała. — Khěžor Wylem je knjesej s Puttkamer ßamorucźne pißmo póßłał, w kotrymž jemu ßwoje pschipósnacźa sa to wupraja, so je

w druhej komorje schkódnoscź měschanych schulow na wustojne waschnje wukładował.

— S Mnichowa (bajerskeho hłowneho města) jene nowiny pißaja, so ßu tam sańdźeny tydźeń jenu nóz tsjo wojazy w wojeřskim jastwje smjersli.

Awstria. Hrabja Taafe, pschedßyda winskeho ministerstwa, je wosjewił, so chze žadanja Czechow w nastupanju jich rycze a narodnoscze skerje a lěpje dopjelnicź pytacź, so pak budźe pschi tym też ßwěru na to hladacź, so by ßo Němzam, w Czechach bydlazym, žana kschiwda a schkoda njestała.

— S Wuherskeje pißaja: Wóndano dźěsche jena burowka s jeneje wßy blisko Szatmara do haptyki tuteho města po lěkařstwo. Jako běsche hižom zyle blisko Szatmara pschischła, ju wjelki nadpanychu a rostorhachu a sežrachu. Nasajtra ludźo wot njeje jenož kruch nohi namakachu. — Dale pißaja s wuherskeho banata, so ßu jeneho muža, kotryž do Czaty dźěsche, wjelki nadpanyli. Na jeho wołanje jemu na pomoz khwatachu, ale wón bě hižom tak jara wot wjelkow ranjeny, so po někotrych hodźinach wumrje. — W bliskoscźi Sahrjeba w Khrowatskej ßu wjelki jeneho studenta rostorhali. S zyła je tam s lěßow wjele wjelkow do bliskoscze města pschischło a woni ßu tak khróbłe, so ßo, wot hłodu czwilowane, hacź do pschedměstow swažuja.

— Pschekupske należnoscze bjes němskim a awstriskim khěžorstwom też dale nimale tajke wostanu, kaž dotal běchu, tola s tym wuměnjenjom, so budźe awstriske knježeřstwo wot někotrych tworow, kiž ßo tam s Němzow pschedawaja, zło bracź a sa to saßo němske knježeřstwo sa někotre, kiž ßo s Awstrije do Němzow pschedawaja, ßebi zło płaczicź dacź. Woßebje to awstriski płat trjechi.

— W jenej awstriskej zyhlowej fabrizy ßo wóndano wubuchnjenje dynamita sta, psches czož ßo jena khěža saßypny a dweju dźěłaczerjow, kaž też schtyri dźěczi sarasy, schtyrjoch człowjekow pak czežko wobschkodźi. Dźěłaczerjo běchu, hacź runje běsche jim to sakasane, něhdźe połdra punta namoknjeneho dynamita wußuschenja dla na khachle połožili, pschi czimž dynamit rosbuchny.

— W wuherskim měscze Peschcze bu psched krótkim czaßom jedyn podwyschk pschi exerzirowanju satšeleny. Tutón podwyschk mjenujźy rekrutow wuczěsche, kak maja ßo měricź a wutšelecź. Wón teho dla też rekrucze Wanjej rjekny: „Nětko měřcze ßo mi do wóczka.“ Wanjo to sczini. Dale podwyschk kommandirowasche: „Jena, dwě, tsi — wutšelcze!“ Wanjo po tym czinjesche a w tym wokomiknjenju podwyschk morwy k semi padźe. Kulka běsche jemu psches czoło do hłowy slecźała. — Nětko ßo pschepytuje, swotkal je tola tón rekruta tšelbu, s kulku nabitu, dostał, dokelž tón praji, so to wjedźił njeje a też podwyschkej na žane waschnje njeje chzył žaneje kschiwdy sczinicź.

Franzowska. Franzowsojo maja nowych ministrow, dokelž běsche dotalne ministerstwo wóndano ßłužbu wupowjedźiło. Nowi ministrjo ßu s wjetscha teho ßamßneho smyßlenja, kaž Gambetta, kiž w poßlenjej němskofranzowskej wójnje jako nakhwilny diktator franzowski lud pod bróń wołasche, jako běsche franzowske wójsko sbite a sajate. Duž drje ßo tuto nowe ministerstwo wjeřchej Bismarkej najskerje lubicź njebudźe. Pschedßyda noweho ministerstwa je Freycinet a bě psched dźeßaczimi lětami hischcze inženěr. Jako tajki je wón sa czaß Gambettoweho diktatorstwa do wojeřskeho ministerstwa sastupił a tych ludźi, kotsiž na Gambettowe wołanje pschińdźechu, so bychu pschecźiwo Němzam wojowali — my prajimy, wón je tychle ludźi wojeřszy swoblekał, wobronił, s zyrobu sastarał a tam ßłał, hdźež běchu trjeba. Pruski generalmajor Wartensleben je w knihach, kotrež je pruski generalstab wudał, Freycinetowe tehdomnische skutkowanje podrobnje wopißał a jeho tehdy wopokasanu wustojnoscź pokhwalił. Freycinet běsche też jedyn wot tych, kotsiž nochzychu, so by ßo s Němzami měr sczinił. — Gambetta je jako tajki snaty, kiž hischcze pschezo na to myßli, kak by ßo nad Němzami wjecźił a jim Elsaß a Lothringsku saßo wutorhnycź móhł. A hdyž ßu nowi franzowszy ministrjo, kaž ßo pische, też nimale tajkeho smyßlenja, dha drje žadyn dźiw njeje, so ßo nowe franzowske ministerstwo w Barlinje a Warzinje njelubi.

Jendźelska. Jendźelski general Roberts je se Scherpura, hdźež je ßo s afganskeho hłowneho města Kabula sczahnył, jendźelskemu ministerstwu powjescź póßłał, so ßu drje Afganojo 23. dezembra nadpad na Scherpur sczinili; ale so je jich jeho jendźelske wójsko tak sbiło, so ßu do Kabula zofali. General Gough je ßo 29. dezembra s nim sjenocźił, tak so je jeho wójsko nětko wo něschto ßylnische.

— Po nowschich powjescźach ßo sda, so ßu Jendźelczenjo Kabul s nowa wobßadźili; pschetož Robertsowa depescha wot 27. dezembra powjeda, so je wokoło Kabula saßo wschitko czicho a směrnje.

— W Jendźelskej je ßo 28. dezembra wjeczor wulke njesboże na želežnizy stało, kotraž psches rěku Tay wjedźe a to po moscze, kotryž je psches tutu rěku natwarjeny. Tutón móst je dwě jendźelskej mili schěroki a jara wyßoki; wón je s granita a želežsa twarjeny. Spomnjeny wjeczor měßaczk jaßnje ßwěcźesche, ale wětr satraschnje ßylnje dujesche. Jako ßo czah bližesche, dohladował želežnizy snamjo da, so je wscho w dobrym porjadku; wón hischcze widźesche, kak ßo czah ßrjedźinje mosta bliži. Sswězy a lampy jaßnje ßwěcźachu, doniž ßo na jene dobo kaž s wulkim wóhnjom saßwěcźi, tola hnydom je tam wschudźe wscho w czěmnoscźi. Wón njewě, schto ma to na ßebi a ßo na móst poda, hdźež dyrbi s czaßami po schtyrjoch lěscź, dokelž je wětr tak wulki, so jeho hewak ßnadź s mosta wuwěje. Dohladował lěse a lěse, hacź je na dobo mosta kónz a delka rěka, kiž je tam na 20—25 łóhczi hłuboka, dźiwje schumi. Sastróžany ßo wón wróczi a to ludźom powjeda. Dokelž běsche wulkeho wětra dla jara straschnje, po moscze hicź, dha ßo wschelazy ludźo do jeneje parokódźe ßynychu a po rězy k mostej jědźechu, hdźež też wjeczor w 10 hodźinach dojědźechu. Tam wuhladachu, so je ßo ßrjedźni kruch mosta — něhdźe pok jendźelskeje mile dołhi — do rěki walił, wo nim pak a wo czahu niczo widźecź njebě, dokelž wscho w hłubokej wodźe leżesche. Něhdźe 90 ludźi je s czahom w rězy žiwjenje shubiło.

Schpanisska. Jako ßo 30. dezembra kral Alfons a jeho knjeni mandźelska we wotewrjenym wosu k ßwojemu hrodej w Madridźe wróczeschtaj, jedyn młody człowjek psched ßamymi hrodowymi wrotami na krala a kralowu wutšeli, tola pak nikoho njesrani. Ta druha kulka jara blisko kraloweje woblecza nimo slecza. Tšelba běsche dwěrołkata pistolija. Pschestupnik je sajaty a rěka Francesko Otero, je 19 lět stary a pjekař, kiž tykanzy pjecze. Wón praji, so je po prawym chzył ßebje ßameho satšelicź, dokelž dźěła njeměješesche, so pak je jemu jedyn pschecźel radźił, so by tola radscho na krala tšelił. Tuteho pschecźela ßu też ßadźili. Otero na měscze czěkasche, jako běsche tšelił, ale jedyn student a hischcze něchtón druhi jeho bórsy doßahnyschtaj a twjerdźe dźerżeschtaj. — Posdźischo ßo kral a kralowa do theatra (dźiwadła) podaschtaj, so by lud se ßamßnynaj wocźomaj widźał, so staj strowaj a czerstwaj. Lud jeju s horliwym ßławuwołanjom witasche a potom, jako saßo domoj

jědźeschtaj, ſ faklemi pschewodźesche. Zuſy pößłanzy a wschelazy woßebni knjeza, ministrjo atd. tež pschińdźechu, so bychu jimaj k wukhowanju pſched mordarſkej ruku ſbožo pscheli.

Rußowſka. W Odeßy ßu wóndano tſjoch nihiliſtow po ßudniſkim wußudźenju na ſchibjeńzu powěßyli. Dwaj běschtaj kſcheſcźijanaj a tſeczi běſche žid, ale tutón ani na rabinarjowe ßłowo poßłuchacź nochzyſche a tamnaj wo duchowneho modlitwje niczo wjedźecź njechaſchtaj. Haj wſchak haj, ludźo teho dla prajachu, ſchtóž wo Boha a jeho ßłowo njerodźi, ßwoje žiwjenje na ſchibjeńzy ſkónczi.

— W politiſkim naſtupanju ßo w Rußowſkej w poßlenich dnjach žane pſcheměnjenje ſtało njeje a njehodźi ßo tež ſ wěſtoſczu prajicź, hacź žana roskora bjes ruſkim khěžorom a krónprynzom w tajkej měrje knježi, kaž to wſchelke nowiny wudawaja.

— Khoroſcź ruſkeje khěžorki, w tu khwilu w Franzowſkej pſchebywazeje, ßylnje wotebjera a ßo ſ njej ſpěſchnje doſcź polěpſchuje. Ruſki khěžor teho dla k njej njepojědźe, ale w Petersburgu woſtanje.

Turkowſka. Pſched někotrym czaßom bě ßo ſtało, ſo bě jedyn němſki poddan, ſ mjenom Köller, ſ pomozu jeneho turkowſkeho duchowneho bibliju do turkowſkeje rycze pſchekožił a wudał, a tón jeho pomoznik bě pjecza potom kſcheſcźijanſku wěru pſchijał. Hdyž pak žadyn Turka na druhu wěru pſcheſtupi, dha je to po turkowſkim ſakonju ſkutk, kiž ma ßo ſe ßmjercźu pſcheſtupnika khoſtacź. Tak budźiſche ßo tež ſ tutym Turku ſtacź měło, hdyž njebudźiſche jendźelſki póßłanz Layard wuſtupił a ſultanej ſ njepſchecźelſtwom jendźelſkeho miniſterſtwa hroſył, je-li ßo tón ſajaty Turka ſ jaſtwa njepuſchczi. Duž běchu někotre dny ſa ßobu wuradźowanja turkowſkich miniſtrow — woni pak pſchezo hiſchcze wunamakali njejßu, kak móhli Layardowemu požadanju doſcź czinicź a pódla ſtary ſakoń tak někak wobkedźbowacź.

K nowemu lětu.

(S druheho dźěla „Zionſkich hłoßow".)

Pójcze ſpěwacź khěrluſch nowy
Bohu Knjeſej naſchemu!
Kiž je wjedł naß pſches pucź czmowy
Pſchezo dale k dobyczu.
Kóždy dźeń je był wón ſ nami,
Wſchědnje naß je wokſchewił,
Krónował naß ſ dobrotami.
Hdyha naß je ſapomnił?

Pójcze ſpěwacź w nowym lěczi
Bohu Knjeſej naſchemu
Wſchitzy, kiž ſcze Boze dźěczi,
S wobnowjenej nadźiju!
Pomhaj dale! Nam ßo ſtyſchcze,
Dokelž mamy czežki czaß.
Sdźerženi ſo byli byſchcze,
Proſchmy: Knježe, wumóž naß!

Pójcze khěrluſch nowy ſpěwacź!
Njebojcze ßo we bróni!
Boža móz chze ſ nami dźěkacź,
Khodźimy we ßwětkoſczi.
Njepſchecźeljo budźa padacź
W ßwojej wulkej hordoſczi,
My pak chzemy ſtroſchtni hladacź
Do prědka we nadźiji!

Pójcze ſpěwacź khěrluſch nowy
Bohu Knjeſej naſchemu!
Spěwaj, ludo Khryſtußowy!
Poßylń ßebi wutrobu!

Njech wſchak mamy czaßy czmowe,
Khryſtuß naſche ßwětło je;
Wón chze czinicź wſchitko nowe,
Sbóžny, ſchtóž ſ nim dale dźe.

M. Domaſchka.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Patorjiza je nam czoplischi czaß pſchinjeßła. Ssrjedu rano drje ßo ßněh ßylnje dźěſche, ale poſdźiſcho ſaſta a pocza pomału tacź. Nowe lěto pak a dźenßa, pjatk, hdźež to pißamy, ßylnje tajeſche, tak ſo je ßo lód na Sprjewi wot wulkich młynow hacź k židowczanſkemu moſtu roſpukał a w ſatraſchnje tokſtych ſchkrutach ßo ſ wulkeho dźěła wotpławił.

S Rakez. Schtož zyrkwinſke powjeſcze naſcheje woßady naſtupa, dha je ſpowjednych ludźi było 4717 a to 4102 ſe ßerbſkeje a 615 ſ němſkeje woßady, 154 mjenje dyžli w ſańdźenym lěcze, ſe ßerbſkeje woßady 182 mjenje a ſ němſkeje 28 wjazy dyžli w ſańdźenym lěcze. Bjes nimi běchu 75 młodźi kſcheſcźijenjo, kotſiž prěni raz k Bozemu blidu dźěchu, 56 ſe ßerbſkeje a 19 ſ němſkeje woßady; potom 112, kotſiž doma khoroſcze dla Boze wotkaſanje wužiwachu, 98 ſe ßerbſkeje a 14 ſ němſkeje woßady. — Narodźiło je ßo 123 dźěczi, 14 wjazy dyžli w ſańdźenym lěcze, 76 ßynkow a 47 dźowczicźkow. Bjes nimi bě 1 por dwójnikow, 3 morworodźene, 18 njemandźelſkich. — Semrjeło je 88 woßadnych a to 50 muſkich a 38 žónſkich, 3 mjenje dyžli w ſańdźenym lěcze. — Pſchipowjedanych bu 39 porow, 11 wjazy dyžli w ſańdźenym lěcze. Wot nich je ßo w rakeczanſkim Božim domje 26 porow wěrowacź dało.

Wukaſy wyſchnoſcze.

§ Polizajſki wachtmiſchtr Fiſcher je wot měſchczanſkeje rady 30. dezembra 1879 ſa polizajſkeho inſpektora pomjenowany.

§ Statne ſchulſke měſto w Stróži, kotrež ma wyſche darmotneho wobydlenja w ſchuli wſcho w hromadźe 1022,50 hriwnow dokhodow, ma ßo wobßadźicź. Prósłwowſke pißma maja ßo na k. ſchulſkeho inſpektora Wilda póßłacź.

§ 20. dezembra 1879 ſtej dwě toſchzy ſ pjenjeſami na radnej khěži wotedatej. Schtóž je jej ßnadź ſhubił, njech ßo tam bórſy pſchipowje.

§ K wotkaſanju Jana Bohuwěra Kſchižanka na Židowje ßu herbja Johany Khryſtiany Kſchižankoweje rodźeneje Röſlerjez w Budyſchinje 1200 hriwnow pſchipokožili a ßo dań wot tutych pjenjes lětnje 22. dezembra bjes khudymi židowczanſkimi ludźimi rosdźěli.

Přilopk.

* Jedyn jara ßměſchny podawk ßo wóndano pſched pſchißažnym ßudom w Hanovoje ſta. Jedyn rěſnik, ßwojeje czělneje tokſtoſcze dla po zykym měſcze ſnaty, kotryž dyrbjeſche ßo někajkeje winy dla ſamolwicź, póßła ßudnikam lěkarſke wopißmo, ſo njemóže na ßudniſtwo pſchińcź, dokelž ßo to po tſjoch ſkhodach wotdźeržeſche. Ssudnikojo dyrbjachu ßo teho dla do domu rěſnika podacź a jeho tam pſcheßłyſchecź.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Dźiwne wězy ßym naſhonił, ale dźiwniſcha drje tola žana njeje, dyžli ta, kotruž ßym wóndano ſaßłyſchał!

Mots Tunka. Schto dha je było? Dha jenož powjedaj.

H. D. Hlej jenož, w Nowym Sswěcze je wuczeř ſe ſchule czeknył.

M. T. Ale praj wſchak, czeho dla je to ſczinił?

H. D. Nó, wón ßo ſkeje luboſcze bojeſche.

M. T. Schto? sleje luboscze! ale njewě dha wón, so po sakonju schula sa nikoho druheho njeje natwarjena, hacž jenož sa schulske dźěći a sa wuczerja, — a so bjes jeho wole žadyn człowjek w schuli bydlenje pytacź njeßmě. Mi njetrjebali na tajke waschnje pschińcź, ja bych jich hnydom na „hausfriedensbruch" wobskorźił.

H. D. Haj wschak haj, ty drje móżesch takle rycźecź, ale schto dha móhł tajki młoduschki njenashonjeny wuczeř prajicź? woßebje hdyž myßli, so ma tam hewak s duschnymi ludźimi cźinicź.

M. T. Hm, duschni ludźo drje tam ßu, ale to je tola jara dźiwne, so maju tam sa dźewjecź lět hižom dźeßateho wuczerja.

Knjes hoscźeńźar **J. T. Mehnert** w hoscźeńźu k słotemu hodlerjej w **Budyschinje** pschedawa nětko **bajerske piwo** „schankbräu", wot ßławneho kulmbachskeho piwarza **Michała Angermanna** woßebje sa naspomnjeny hoscźeńź warjene. Piwo jara derje ßłodźi a, tak rjez, kóżda schleńza — kiž jenož 18 np. płacźi — lěpje ßłodźi. Też ßu pódla **majoranowe kolbaski** dostacź, kotrež ßo k tutemu piwu jara derje hodźa.

Wšě nawěštki kaž sa politiske nowiny, provinzialne listy, tak też sa woßebite cźaßopißy bjes powyschenja khóstow najtuńscho a najrucźischo wobstara: „Zeitungs-Annoncen-Expedition"

Rudolph Mosse, Leipzig.

Sapiß nowinow (tarif inserzijow), kaž też nacźisk khóstow darmo a franko. Pschi wjetschich poruczenjach najwyschschi rabatt.

Knihikupz **F. A. Reichel** w **Budyschinje** nawěschtki wobstara.

K nowemu lětu 1880,

kotrež ßmy pshed dwěmaj dnjomaj w Božim mjenje nastupili, pschejemy naschim cześcźenym cźitarjam a cźitarkam najlěpsche sboże w jich powolanju, w jich dźěle a prózowanju, w jich sprawnym pożadanju po wěcźnych a cźaßnych kublach, my pschejemy jim polnu strowoscź a cźerstwoscź a smèrne a spokojne źiwjenje a pschi wschěm tym woßebje też to, so bychu też dale pschecźeljo a pschecźelnizy „Serbskich Nowin" a

Sserbowstwa

wostali.

Redakcia.

W Kamjenej pola Rakez je **khěźa** cźißło 23 s poldra kórzom pola na pschedań abo na pschenajecźe. Wscho dalsche je shonicź cźißło 9 w Jeńschezach.

Cźerstwe

ßwinjaze pleza,

15—20 puntow cźeźke, kupuje

Johann Wannack

na schuleńskej haßy.

☞ Kóżdy pschedawać ma rěsnodawkske abo transportne wopißmo ßobu pschinjescź.

Dickowa conceßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza żałba,

kotraž je ßo najbóle kóżdy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w żerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki.**

Emil Flegel,

kóżkař w Budyschinje, na żitnej haßy,

w domje k. cźaßnikarja **Köchlera,**

porucza ßwój skład **pjelzowych tworow** a **mězow** w najwjetschim a najelegantnischim wubjerku. Mězy ßu po najnowschich mustrach dźěłane a skasanja pjelzow ßo pěknje a spěschnje wuwjedu.

☞ **Kóżki** wschěch drużinow ßo w khlamach kupuja.

Powschitkomna assekuranza w Triescze.

(Assicurazioni Generali.)

Sałożena w lěcze 1831.

Rukowazy fond towarstwa wopschija po bilanzy wot 31. dezembra 1878:

Pschitomne wobstatki:

Sakładny kapital:	schěßnakow	**4,200,000.**	—.
Reserwy w hotowych pjenjesach: . . .	„	**18,308,327.**	21.
Reserwy w prämijach a dani pr. 1879:	„	**10,308,155.**	21.

Dale:

W pósdnischich lětach dostajomne prämije:	„	**11,715,212.**	99.

Hlowne summy **kapitala** a **reservow** ßu na ležomnoscze **pupilarischy** napołożene.

W lěcze 1878 sa 15404 schkodowanjow wuplacźene **6,330,771** schěßnakow 18 krz. a wot sałożenja hacž do 31. dezembra 1878 do hromady **129,319,662** schěßnakow 57 krz.

Powschitkomna assekuranza sawěscźuje:

a) psche **wohnjown schkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje: twory, mobilije, źnjeńske sarady** a t. d., kaž też, je-li to krajne sakony dowoleja, **twarjenja** wschěch drużinow;

b) poskicźuje sawěscźenja na **źiwjenje cźłowjekow** na jara wschelake waschnje sa **najtunische, twjerde prämije** a polizy w **němskich pjenjesach** wustaja.

K kóżdemu wukasanju a k wobstaranju sawěscźenjow poruczataj ßo agentaj:

hamtski skotolěkař **Ernst Walther** w Budyschinje,

Heinrich Großer w Großhennersdorfje.

Wosjewjenje.

8 hospodarskich **wosow**, kaž też 5 lohkich hońtwarskich **wosow** a 2 **schpozerßanje** ma na pschedań **August Wünscha** w Trupinje pola Rakez.

Tři serbske reje

(drei wendische Nationaltänze) ma hischcze sa 1 m. 50 np. na pschedań knihikupz **Erich Temper** na Hoschiz haßy w Budyschinje.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 27. dezembra 1879.

Žitowy dowos: 2787 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńza 50 kilogr.	10	42	11	61	10	12	11	61
Rožka = =	8	67	9	8	8	86	9	18
Jeczmjeń = =	7	97	8	55	8	15	8	41
Wowß = =	6	—	6	50	6	—	6	50
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	12	70	12	90	—	—	—	—
Hejduschka = =	16	50	16	70	—	—	—	—
Běrny = =	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 =	1	70	2	—	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	40	2	80	—	—	—	—
Ssloma 1200 pt.	14	—	18	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow: 120 schtuk, schtuka po 5 m. — np. (1 tl. 20 nßl.) hacž 18 m. 50 np. (6 tl. 5 nßl.)

Kórz pšeńzy po 170 puntach: 17 markow 71 np. (5 tl. 27 nßl. 1 np.) hacž 19 mk. 73 np. (6 tl. 17 nßl. 3 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 13 mk. 87 np. (4 tl. 18 nßl. 7 np.) hacž 14 m. 52 np. (4 tl. 25 nßl. 2 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 11 mk. 5 np. (3 tl. 20 nßl. 5 np.) hacž 12 mk. — np. (4 tl. — nßl. — np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. — nßl. — np. hacž 2 tl. 5 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 22 m. 86 np. (7 tl. 18 nßl. 6 np.) hacž 23 m. 22 np. (7 tl. 22 nßl. 2 np.) — Hejduschne krupy: 16 m. 50 np. (5 tl. 15 nßl. — np.) hacž 16 m. 70 np. (5 tl. 17 nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hacž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 1 m. 70 np. (17 nßl.) hacž 2 m. — np. (20 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 40 np. (— tl. 24 nßl. — np.) hacž 2 m. 80 np. (28 nßl.) — Ssloma (1200 pt.) 14 m. — np. (4 tl. 20 nßl.) hacž 18 m. — np. (6 tl. — nßl.)

Draždžanske mjaßowe płaczisny
29. dezembra 1879.

Najlěpsche howjada 66—69, ßrěnje 54—57, schpatne 40—42 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 54, ßrěnje 44—48, bakunarje 40—45 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 63, ßrěnje 57, schpatne 30 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche cželata 38—45 np. po puncže rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki
29. dezembra 1879.

Na pschedań stejesche 1526 howjadow, 5525 ßwini, 1131 cželatow, 2134 skopow.

Mjaßowe płaczisny: najlěpsche howjada 60—63, ßrěnje 52—54, schpatne 44—46 a 39—42 mk. Sswinje: najlěpsche meklenburgske 46—48, krajne 43—45, ruske 39—41 mk. po 100 puntach rěsneje wahi (schlachtgewicht). Bakunarje 42—44 mk. po wotcźehnjenju 45—50 puntow rěsneje wahi. Cželata 40—50 np., skopy 40—50 np. po 1 puncže rěsneje wahi.

Fabrika kowanoželesnych swjasowazych kruchow
A. Häbler
pschi židowczanskim moscže
porucza **kowanoželesne róry** a dźěła najlěpsche **kowanoželesne rórywodźenja.**

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk, 8. januara 1880, dopołdnja wot 9 hodźin budźe ßo na kobjelnjanskim revierje na pschestrěni schěsćz kórzow kraja stejaze ßylne khójnowe drjewo po loßach pod wuměnjenjemi, pšched aukziju wosjewjomnymi na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna w korczmje w Kobjelnju.

Handrij Benad.

Symski jěsdny plan železnizow, płaczazy wot 15. oktobra 1879.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{50}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{10}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{15}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{35}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{39}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	7_{59}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{7}	9_{18}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{39}
Biskopiz	—	4_{36}	6_{43}	9_{56}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{19}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{22}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{43}
Radeberga	—	5_{5}	7_{19}	10_{31}	1_{34}	5_{13}	6_{59}	9_{53}
Do Draždžan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{2}	2_{5}	5_{41}	7_{30}	10_{21}

S Draždžan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	2_{55}	5_{0}	8_{0}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{29}	5_{31}	8_{37}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{40}	5_{44}	8_{49}	12_{2}	—
Biskopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{7}	6_{13}	9_{19}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{44}	6_{49}	9_{58}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{24}	7_{30}	10_{42}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{44}	7_{50}	11_{2}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{7}	8_{13}	11_{25}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Wjeleczina.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd s Budyschina	7_{25}	10_{42}	12_{40}	4_{50}	9_{40}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	8_{5}	11_{15}	1_{13}	5_{31}	10_{13}

S Wjeleczina do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd s Wjeleczina	6_{27}	9_{50}	11_{51}	2_{59}	8_{45}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	7_{5}	10_{21}	12_{16}	3_{40}	9_{23}

S Kamjeńza do Draždžan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{55}
Połczńizy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{18}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{28}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{22}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{19}	10_{31}	1_{34}	5_{13}	9_{1}
Do Draždžan	7_{50}	11_{2}	2_{5}	5_{41}	9_{32}

S Draždžan do Kamjeńza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{0}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	8_{37}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{23}	1_{25}	6_{20}	9_{0}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{38}	1_{45}	6_{40}	9_{20}
Połczńizy	7_{42}	10_{47}	1_{58}	6_{53}	9_{33}
Do Kamjeńza	8_{8}	11_{7}	2_{24}	7_{19}	9_{59}

Cźahi hornjołužiskeje železnizy.

S Kohlfurta do Ssokolzy.

Wotjěsd s Kohlfurta	6_{12}	10_{53}	1_{35}	4_{25}
Hórki	6_{47}	11_{48}	2_{4}	5_{24}
Niskeje	6_{56}	12_{6}	2_{13}	5_{44}
Mikowa	7_{9}	12_{28}	2_{25}	6_{9}
Klětna	7_{22}	12_{45}	—	6_{26}
Wujesda	7_{32}	1_{4}	2_{43}	6_{52}
Łasa	7_{43}	1_{22}	2_{54}	7_{10}
Wojerez	8_{3}	1_{53}	3_{14}	—
Wyßokeho Bukowa	8_{23}	2_{29}	3_{33}	
Ruhlanda	8_{40}	3_{5}	3_{47}	
Mückenberga	8_{55}	3_{29}	4_{1}	
Plessa	9_{6}	3_{44}	—	
Wikowa	9_{19}	4_{32}	4_{20}	
Rukowa	9_{34}	4_{58}	4_{32}	
Pschijěsd do Ssokolzy	9_{51}	5_{21}	4_{50}	

Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Wotjěsd se Ssokolzy	—	6_{20}	10_{14}	3_{47}
Rukowa	—	6_{53}	10_{36}	4_{9}
Wikowa	—	7_{19}	10_{48}	4_{21}
Plessa	—	7_{32}	—	4_{29}
Mückenberga	—	7_{55}	11_{5}	4_{41}
Ruhlanda	—	8_{36}	11_{18}	4_{55}
Wyßokeho Bukowa	—	9_{4}	11_{31}	5_{8}
Wojerez	5_{40}	9_{39}	11_{50}	5_{27}
Łasa	6_{7}	10_{3}	—	5_{42}
Wujesda	6_{28}	10_{23}	12_{13}	5_{53}
Klětna	6_{47}	10_{36}	—	6_{1}
Mikowa	7_{9}	10_{53}	—	6_{10}
Niskeje	7_{35}	11_{17}	12_{40}	6_{23}
Hórki	7_{56}	11_{28}	12_{47}	6_{30}
Pschijěsd do Kohlfurta	8_{50}	12_{20}	1_{13}	6_{56}

Drjewowa aukzia.

W knježich lěßach ryczěrkubłow **Manjow** a **Lěska** pola Delnjeho Wujesda nad Sprjewju budźa ßo

póndźelu, 5. januara 1880,

8 Rm. brěsowych schczěpow,
17,75 stotnjow brěsowych walczkow,
16,75 Rm. dubowych kuleczkow,
323 dołhich hromadow liscźoweho drjewa,
skónczńje dźěłba stejazeho khójnoweho a brěsoweho drjewa po loßach pod wuměnjenjemi, pšched aukziju wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapłaczenje ma ßo **pšched** wotwjesenjom do **delnjohórczanskeje** rentkaßy abo pola podpißaneho stacź.

Shromadźisna w **Łahdez hoscźenźu** w **Lěskej.**

Sapoczatk rano w 8 hodźinach pschi prjedawschim **lěsczanskim mlynje.**

W Manjowje, 25. dezembra 1879.

Nerka, hajnik.

Drjewowa aukzia.

W **mało-** a **wulkodubrawskimaj** revieromaj, k **delnjohórczanskemu** knjejstwu ßłuschazymaj, budźa ßo

schtwórtk, 8. januara 1880, dopołdnja wot 8 hodźin

něhdźe 80 dołhich hromadow jehlinoweho a liscźoweho drjewa,
bjes kotrymž je tež něschto gratoweho drjewa,
pod wuměnjenjemi, pšched aukziju wosjewjomnymi, jenotliwje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna w **Kustez hoscźenźu** w **Wulkej Dubrawje.**

W Delnjej Hórzy, 30. dezembra 1879.

Crusius, rendant.

Ballhauserowe czorne žołdkowe a žołczowe krepki,

stary dopokasany domjazy a hojazy ßrědk pschi wschelakich khorosczach, jako ßu ßtrójele, **skhorjenje wot bojoscze** a **srudnoscze**, **twjerdy žiwot**, **kólka**, **žołczawa** a **wódniza**, syma a pschi wschelakich druhich podobnych pschipadnoscżach.

Hlowny sklad měschezanska haptyka w Budyschinje na hlownym torhoschczu.

Palenz!

Czisty a prawdźiwy žitny palenz a tež wschitke druhe dobre družiny palenza porucza w woßebitej dobrosczi w czwizach a tež w jenotliwym tunjo

Th. Grumbt
na swonkomnej lawskej haßy, w Klemmez khěži.

Palenz!

Mój hižom dawno jako wubjerny a czisce ßłodzazy

czisty palenz,

kaž tež wschitke družiny **dobrych palenzow** ja s tutym knjesam ratarjam a saßopschedawarjam poruczejo naspominam a po najtunischich płaczisnach pschedawam.

Ernst Glien,
destillazia na žitnych a na drjewowych wikach.

E. Mendel,

barbarńja na kamjeńtej haßy,

porucza **czischczenje** po najnowschich mustrach, kaž tež **nowobarbjenje rospróteje** abo **njerospróteje** ßuknjaneje a bawmjaneje **drasty** we wschitkich barbach po najtunischich płaczisnach.

Mojim snatym a pscheczelam k nawjedźenju dawam, so wjazy na knježim fórbarku njejßym, ale w mojej nowej natwarjenej khěži bydlu. Jan Lehmann, schewz w Něwßezach.

!!Nimale darmo!!

Po likwidaziji wóndano fallitneje wulk. **britanniaßlěbrowe fabriki** ßo ßlědowaze 42 **schtuki** zyle hódnych **britanniaßlěbrowych wězow** sa **jenož 13 markow**, jako lědy schtwórty dźel wudźěłneje płaczisny, duž **nimale darmo** dadza, a to:

6 woßebje dobre **blidne noże**, britanniaßlěbrowy czrónk a ßlěbroworzelowe brink,
6 **widliczki**, rysy britanniaßlěboro,
6 czejźke britanniaßlěbrowe **jědźne kižy**,
6 britanniaßlěbrowe **khofejowe** abo **thejowe kižy**, najlěpscheje dobrosczę,
1 maßivny britanniaßlěbrowy **swjerschny czerpak**,
1 czejźki britanniaßlěbrowy **sopuczerpak**,
6 pěkne britanniaßlěbrowe **nozopodnožki**,
6 **austria-schalki**, pěknje ciselirowane,
2 effektnaj britanniaßlěbrowaj **salonoblidnaj swěcznikaj**,
1 britanniaßlěbrowy **blidny swónczk**, effektny, s jaßnym ßlěbroklinkom,
1 britanniaßlěbrowy **thejzydźak** s wuschkom abo pschimadłom.

42 schtuk. Wschě tu spomnjene **42 schtuk britanniaßlěbrowe kraßne wězy** płacza **w hromadźe jenož 13 markow.** — Britanniaßlěboro je jeniczka mjedź, kiž wěcznje běła wostanje a ßo wot prawdźiweho ßlěbora, tež po **20lětnym trjebanju**, njerosdźěli, sa czož ßo **rukuje.** — Adreßa a skasanischczo: **Blau & Kann, General-Depôt** der **Britanniaßlber-Fabriken, Wien.** — Pósczele ßo promptnje na postvorschuß abo pjenjesypóßłanje. — Zło 38 np., póstske spesy jara małe.

Hrajadła

4 hacž 200 kuskow hrajaze; s expreßiju abo bjes njeje, s mandolinu, bubonom, swónczkami, kastagnettami, njebjeskimi hłoßami, harfu atd.

Hrajaze tyski

2 hacž 16 kuski hrajaze; dale neceßary, cigarrowe stejadła, schwajzarske khěžki, fotografijowe albumy, pißadła, rukajzowe kaschczíki, listywobczežerje, kwětkovasy, cigarrowe etuije, tobakowe tyski, dźěłoblida, blesche, piwne schkleńzy, portemonneje, stólzy atd., wscho s hudźbu. Stajnje najnowsche a najlěpsche porucza

J. H. Heller, Bern.

Jenož direktne kupjenje rukuje sa prawdźiwosczę; zusy fabrikat je kóždy wudźěłk, kotryž moje mjeno nima. Fabrika w mojim ßamßnym domje.

Sluźbu płacźinotowanu ćeźeli tranto. Ba bapreje jako prawiłe rosbźěła. Jawrem bracołozow wot nowembra bjacź notcźi 20,000 frantow ßo bjes tupo- 100 naćiśenłćiśi tuhźěłtow w bob-

---

Möble,

jako: drastkhamory, kommody, schkleńczane khamory, blida, stólzy, sofy, mam po tunich płaczisnach na pschedań, kupuju a pschedawam tež **stare möble.**

W. Hübner, tyscheř
pod bórklinom 261.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kosaze kóžki,

kaž tež wschě družiny ßyrych kožow ßo po najwyschschich płaczisnach kupuja a ßyre kože ßo najtunischo wuharuja.

Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Kosaze,

nasymske, sajecze, korniklowe, tkhórjaze a kunjaze kóžki

po najwyschschich płaczisnach kupuje

H. Langa,
kóžkar na bohatej haßy 67.

Kosaze, nasymske, sajecze, korniklowe a mordarjowe kóžki po najwyschschich płaczisnach kupuje

H. Langa na žitnych wikach
pschi katholskej zyrkwi.

Wokrjeßnolěkarske wopißmo

wo G. A. W. Mayerowym bróstsyropu.

Mi k pruhowanju a pschepytanju pschepodaty **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** wobsteji jeno s wotwodźowatych vegetabilisich w zokorje warjenych substanzow. Wschitke jeho wobstatki maja směrowazu, lóskotanje snutskownych kóžkow pomjenschazu woßebitosczę a ma ßo wón po tajkim w kóždej starobje pscheкatarrhalske wobczeznosczę s wužitkom nałożecz.

W Wrótßławje.

Dr. E. W. Kloße,
kral. wokrjeßny fysikus a strowotny radźiczel, rycźeř czerwjeneho worła.

Tutón na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jeno prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nß. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rota w Lubiju,
C. Meißner w Biskopizach.

Butrowy pólver, pakczik po 40 np.,
kólkowy pólver sa konje, schachtliczku po 75 np.,
wobzerny pólver sa ßwinje, pakczik 50 np.,
bróstsyrop a **fenchlowy měd, universalny** a **winski balsam, Sulzbergerowu flißowu tinkturu, žiwjeńsku eßenzu** atd.
porucza **hrodowska haptyka.**

Möblowy magazin

A. Jannascha, tyscherskeho mischtra
w Budyschinje, na ßerbskej haßy čjo. 20,
porucja wschitke, s wschelakeho drjewa dźěłane möble, kotrež młodźi ludźo, hdyž ßo woženja, sa domjazu nadobu trjebaja, po najtunischich płaćisnach.

Słoty hodleř w Budyschinje.

Ssobotu, 3. januara, hižom s ranja ßo sapoczina pschedawanje

bajerskeho piwa

(schankbräu),

woßebje sa hoscjeńz „słoty hodleř" warjeneho wot piwarza Michała Angermanna w Kulmbachu. Schkleńza jenož 18 np. K temu majoranowe kołbaski.
Na to najpodwolnischo pscheproschuje

J. T. Mehnert.

Realna schula w Budyschinje.

K pschipowjedźenju hólzow, kotsiž chzedźa wot jutrow 1880 tudomnu realnu schulu wopytowacź, je podpißany **w měßazomaj dezembru a januaru kóždu ßrjedu a ßobotu wot 10 do 12 hodźin wo jstwě No. 13 realneje schule** k ryczam. Pschi pschipowjedźenju maja ßo **wěscze ßobu pschinjescź:** 1. kschćeńske wopißmo, 2. wopißmo wo jětraschćěpjenju, wot tych, kiž ßu ßo psched lětom 1868 narodźili, wopißmo saßoschćěpjenja; 3. wopißmo wo schulskej wuczbje, hacź dotal dostatej; 4. wot konfirmirowanych konfirmazionske wopißmo. **So ßo kóždy ßam prjódkstaji,** ßo rad widźi.

Podpißany je tež hotowy, spodobne pensiony wukasacź.

Nehdźne, **po skónczenju januara sczinjene pschipowjedźenja sa nižsche, kaž wyschsche klaßy maja mało nadźije sa pschijecze.**

W Budyschinje, w novembru 1879.

Direktař realneje schule.
Dr. Vollhering.

Wustejenje bibliskich scenow

(Bethlehem)

wschědnje widźecź na tudomnej kupnizy njedźelu a ßwjate dny wot 4—9, wschědny dźeń wot 6—8 hodźin. **K. Jäger.**

Knjesam gmejnskim prjódkstejerjam

poruczam ßo k wudźělanju gmejnskich rachnowkow po pschikasanym nowym waschnju a k prjódkpißanemu srjadowanju gmejnskich aktow, teho runja tež knjesam fórmindam k napißanju fórmindskich rachnonkow.

O. John w Rakezach.

Mojim cześcźenym kundam w Delnjej Hórzy a wokolnosczi ja **k nowemu lětu** se wscheje wutroby sboże a žohnowanje pscheju.

Wschehomózny Bóh chzyk w tutym lěcze kóždeho stroweho a cźerstweho sdźerżecź a se wschěmi semskimi kubłami bohacze žohnowacź.

Młyn w Delnjej Hórzy, 1. januara 1880.

Handrij Schuba.

Ći knježa, kotřiž su sebi z knihownje serbskeho gymnazijalneho towarstwa knihi wupožčili, so najpodwolnišo proša, zo bychu je hač do jutrow zaso wróćo pósłali, dokelž ma so nowy porjad w knihowni postajić. **Gólč,** starši.

Wossjewjenje.

Dźiwocźanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo smeje — da-li Bóh — jutsje sa tydźeń, 11. januara, popołdnju w dwěmaj, w **Löhnertez** domje w **Zokowje** mißionsku hodźinu. **Pětr Młónk.**

Reje

w hoscźeńzu w starych Porschizach njedźelu, 4. januara,
na kotrež najpodwolnischo pscheproschuje
O. Trautmann.

Młynski wuczomnik

ßo pyta a móže pod jara spodobnymi wuměnjenjemi **hnydom** město dostacź. Hdźe? to je shonicź w wudawarni „Serb. Nowin".

Wutrobny dźak

tym dobroćiwym šuleřkam našeho lubeho, 23. novembra zańdźeneho lěta zemrěteho syna, **J. E. Keřka,** wučerja w Bukecach, za wobwěncowanje, wobswěćenje a wupyšenje jeho rowa z rjanym božedźěsćowym štomikom w Božej nocy.

Bóh luby Knjez chcył tym młodym přećelničkam tajku lubosć a wubjerne počesćowanje přez jich cyłe źiwjenje z bohatym žohnowanjom zapłaćić.

W Rodecach, w januaru 1880.

Žarowacy starši
njezapomniteho njebočičkeho.

Dźak.

Sa wschelake tak bohate wopokasma cześcze a luboscze pschi khowanju mojeho njebo lubeho mandźelskeho, knjesa fararja **Korle Röseberga** w Budyschinku, woßebje pak sa troschta połne ßłowa knjesa fararja Trautmanna s Porschiz a knjesa fararja Mrósaka s Hrodźischcza, sa atlaßowy sahwk s ławrjeńzowym wěnzom a wějerskej palmu, wot cześcźeneje małobudyschinskeje gmejny darjeny, sa kwětkowy sahwk cześneje pschiwczanskeje młodoscze, sa wupyschenja, se wschěch stronow pschinjeßene, kaž tež wschitkim pschewodźerjam s bliska a s daloka s tutym ßwój najwutrobnischi a najpodwolnischi dźak praju.

W Budyschinku, 28. dezembra 1879.

Hłubokosrudźena wudowa
Hańža Rösebergowa rodźena Měrschez.

✝

Přećelam a znatym hłuboko zrudźeni wozjewjamy, zo je naša luba mać **Hańža** zwudowjena **Hórnikowa** rodź. Michałkec w Worklecach w swojim 73. lěće njedźelu 28. decembra 1879 zemrjeła.

W Budyšinje, Radworju a Worklecach.

Michał Hórnik, farař.
Jakub Hórnik.
Marija Rjelcyna rodź. Hórnikec.
Madlena Domšowa rodź. Hórnikec.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonknejeje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 2. **Sobotu, 10. januara 1880.** **Lětnik 38.**

Młynkez Hanka a Stojanez Handrij.

Powjedancźko se spoczatka tuteho lětstotka.

(Pokracźowanje s cź. 1.)

Haj kraßne ßo město Moskwa wojakam khěžora Napoleona I. pokasa, jako je wuhladachu, a wone bě po napohladźe tak wulke, so drje móhło hischcźe wjetschemu, dyźli Napoleonowemu wójsku doßahazu hospodu poskicźicź. Schtóž chzysche tehdy Moskwu koło wokoło pěschi wobeńcź, dyrbjesche dwanacźe hodźinow — to je pucź s Budyschina do Drazdźan — sa ßobu hicź. (Nětko je k temu schtyrnacźe hodźin trjeba.) A kak ßo to město błyschcźesche a sybolesche! Wone mějesche na tři sta zyrkwjow a něhdźe pjatnacźe stow tórmow; pschetoź kóżda zyrkej mějesche na ßwojich schtyrjoch róžkach schtyri kulojte nižsche tórmy a ßrjedźa jedyn kulojty wyschschi tórm, wschě s wulkimi słotymi kschižemi, a pódla stejesche hischcźe wyschscha swóńza.*) A wschitke tute tórmy abo wěže ßu poskocźane a ßo pschi jaßnym ßłónczku tak błyschcźa, so wóczko njesnjeße, hdyž chzesch dołho na nje hladacź. A dokelž Moskwa na ßedmich horach a hórkach leži, dha je jeje pycha se wschěch stronow derje widźecź a psches to na zusnika cźim wjetschi sacźischcź cźini. Najbóle pak Krjeml — kaž najwyschscha, ßrjedź města ležaza hora rěka — kóżdeho wocźi hižom s daloka na ßo cźehnje, dokelž je połna zyrkwjow, khěžorskich hrodow, wschelakich klóschtrow, kaž domow wjele wyßokich sastojnikow. Hdyž chzesch ju wobeńcź, něhdźe połdra hodźiny cźaßa k temu trjebasch. Najwyschscha swóńza na Krjemlu je pschi ßwjatojanskej zyrkwi a teho dla tórm tuteje swóńzy „wjeliki Iwan" — to je „wulki Jan" rěka. Hewak je Krjeml koło wokoło s wyßokej murju wobdaty a na twjerdźisnu podobny.

„Na Krjemlu", praji Napoleon, „chzu ja bydlicź, ale najprjedy njech wotcźakńmy, doniž moskowski měschcźanosta s radnymi knježimi njepschińdźe a naß, klucźe měschcźanskich wrotow pschepodawschi, najpokornischo powita." Wscho wójsko dyrbjesche teho dla stejo wostacź, tola hodźina ßo miny, ale nihdźe ßo žadyn měschcźanosta njepokasa, a jako bě saßo poł hodźiny saschło a pschezo hischcźe wo žanym měschcźanoscźe a wo žanych radnych knježich niczo widźecź njeběsche, dha Napoleon skónczńje połny hněwa pschikasa, so by wójsko do města cźahnyło.

Wojazy s wjeßełoscźu do města cźahnychu, ale jich wjeßełoscź pocźa bórsy wotebjeracź; pschetoź domy běchu prósne a Krjeml bě pusty. Widźecź běsche jenoź, so ruske wójsko saßo zosa a so měschcźenjo pšched nim a sa nim na wosach a pěschi ßobu cźahnu, ßobu bjerjo, schtoź móžachu njescź abo wjescź, jako bychu njepschecźelam niczo sawostajicź nochzyli, khiba prósne hněsdo a symu, kotraž s mozu pschibjerasche.

Napoleonej ßo to njespodobasche, tola měnjesche wón, so drje to runje wulka schkoda njebudźe, dokelž wschak jeho wojazy-cźopłe kwartiry dostanu, w kotrychž symski cźaß pěknje pschětraja. A schtoź zyrobu nastupa, dha drje budźe jeje w wopuschcźenych domach wěscźe tejko, so budźe sa wojakow tak někak doßahacź. To drje bě wscho wěrno, ale pschi wschěm tola hinak pschińdźe, hacź ßebi wón myßlesche; pschetoź ruski lud a kraj je wschak druhdy hinaschi, dyźli druhe ludy a kraje.

Stojanez Handrij a Krawzez Jan stajnje w hromadu dźerżeschtaj, kaž dwaj cźěłzaj. Hdźež bě jedyn, běsche tež druhi.

Wonaj khwataschtaj, jako bě ßo wójsko rospuschcźiło, so by ßebi kwartiry pytałoj, do bliźscheje haßy a kłapaschtaj wo durje wulkeho domu, hdźež wěscźe samožicźi ludźo bydlachu abo tola bydlili běchu, kaž bórsy spósnaschtaj; pschetoź jeju kłapanje bě po darmo a nichtón jimaj durje njewotewri.

Jako běschtaj khwilu kłapałoj, Jan k Handrijej praji: Jowle symu mrěcź a hłódny bycź, to ßo mi njelubi, a je-li w domje žadyn cźłowjek, dha je pak njeswolniwy abo zyle hłuchi. Duž budu ßwój klucź wsacź a s nim wotankacź dyrbjecź. — A wón wsa ßwoju ßekeru s ramjenja, wucźeže ju s koże a dyri s njej tak ßylnje do duri, so sank puschcźi a ßo durje wotewricź hodźichu. — Do domu ßmoj sbožomnje sastupiłoj, ale — ale, kak s zyrobu budźe?! Jan rjekny. Tola w tajkim rjanym domje njejßu wěscźe ludźo bydlili, kiž ßu na hłód a lacźnoscź swucźeni byli, a wschitko wschak njejßu ßobu wsacź móhli. Duž chzemoj pschede wschitkim do kuchnje pohladacź. A wonaj dale dźěschtaj a tež bórsy do kuchnje trjechischtaj. Tam hischcźe wscho ßudobje w najrjeńschim porjadku stejesche a drjewo tam tež ležesche a na dworje hischcźe wjazy, kaž widźeschtaj, jako s woknom won pohladaschtaj.

Na to pak Jan na wóhnischcźo stupi a ßwěru do wuhnja horje hladajo bórsy praji: Aha, tu je, kaž ßebi myßlach! A ßwój teßak wucźahnywschi, wón pocźa wysche hłowy rubacź a dołho njetrajesche a wulki kruch ßuscheneho mjaßa s wuhnja dele pschilecźa. — Dźakowano Bohu! sawoła Handrij połny radoscźe, nětko budźemoj ßo tola saßo najěscź móz.

Haj wschak haj, pschistaji Jan, tola njerycź wjele, ale wsm radscho tónle kotoł, napjelń jón s wodu a hdyž ßy mjaßo do njeho położił, pschistaj jón skerje a lěpje k wóhnju, so bychmoj tež skerje a lěpje wobjedowacź mohłoj. Ja bjes tym póńdu hladacź, schto maja w pinzy. A wón ßebi lampku saßwěcźi a dele cźampasche. Ale prjedy hacź ßo do pinzy dobywasche, khěžne durje saßuny, so by nichtón do domu njemóhł. Po khwilźy Jan s wjeßołym wobliczom pschiběža a wołasche: Ja ßym w pinzy dwě komorje namakał, w jenej je tójschto ßudow, kała połnych, a tež něschto běrnow, w druhej pak zyły rynk winowych bleschow leži. Ja ßym bórsy jenu ßobu pschinjeßł. Wón tež hnydom satycźku wucźahny a bleschu k hubje stajiwschi praji „na twoje strowje!" a ßrěbny tak ßylnje,

*) Tak je tam hischcźe dźenßnischi dźeń s małymi wuwsacźemi. Red.

so bě to cześće hódne, a potom wino ßwojemu pschecźelej poskiczi, kotryž ßo też ſ nim wokschewi.

Na to wobaj do pinzy po kał a běrny dźěschtaj a jako běschtaj wscho pschistajikoj, měnjesche Jan, so póndźe dom podrobnische wobhladowacź, bjes tym so budźe Handrij jědź waricź. Wón ßo bórsy wrócźi a praji, so budźe pěknje, hdyž budźetaj horka w rjanej stwě wobjedowacź. Jan teho dla konczko schcźěpkow wsa a potom hischcźe jene a horka satepi. Bjes tym běsche Handrij wschě khamory, w kuchni stejaze, pschepytał a w dwěmaj tójschto pokrutow khlěba namakał. Aj, praji Jan, jako khlěb wuhlada, Rußojo — to ßu tola pschekraßni ludźo, woni nikomu njedadźa nusu cźerpicź a hdy by to ßam njepschecźel byk. A jako běchu ßo mjaßo, kał a běrny swariłe, wonaj wscho horje donoßyschtaj a wobjedowaschtaj, kaž wyßokaj knjesaj. A jimaj po tym dołhim tradanju psche wschu měru derje ßłodźesche.

Po wobjedźe ßebi wobaj też druhe stwy wobhladowaschtaj a pschi tym Jan w jenej wußlědźi, so tam w scźěnje potajny khamorczk tczi. Wón durczki bórsy wotrasy — a schto tam wuhladaschtaj? W khamorczku runje poł sta rołkow słotych a ßlěbornych pjenjes leżesche, kaž widźischtaj, jako běschtaj někotre rołki wotwalikoj. Pjenjesy drje ßo jimaj błyskotajo do woczow ßwěcźachu, tola Handrij praji: wostajmoj je, to ßu zuse pjenjesy. Prawje masch, pschistaji Jan, mój ßmoj ßwěrnaj a sprawnaj Sserbaj, duž wostajmoj je! Hdyž też jěmoj a pijemoj, schtož je namaj trjeba — to je druha wěz, ale zuse pjenjesy sprawny Sserb njebjerje a hdy by też pola njepschecźela było. A wón durczki saßo saßadźi a je wysche teho tak samasa, so běchu wjele cźežo wußlědźicź, dyžli prjedy.

Sslědowaze dny wonaj k appellej a na straž abo wachu po rjadu khodźeschtaj; pschetož jedyn wot njeju dyrbjesche doma wostacź a sa tym hladacź, so njeby nichtón do domu salěsk; pschetož drusy wojazy powjedachu, so ßo poczinaja saßo Rußojo w měscźe pokasowacź, so pak ßo runje tajzy bycź njesdadźa, kiž bychu zusych wojakow lubo měcź chzyli.

Junu běsche Handrij pschikasnju dostał, so ma na Krjemlu na straži bycź. Wón tam teho dla w ßwojim cźaßu dźěsche a ßo też w prawym cźaßu domoj wrócźi, ale wschón spłóschany, tak so ßo jeho Jan praschesche, schto jemu tola je? Ty wěsch, Jano, wón wotmolwi, so Krjeml na najwyschschej horje leži a so je ſ njeho zyłe město pschewidźecź. Duž ßym w nozy se ßwojimaj ßamßnymaj wocźomaj widźał, so ßo w měscźe na dźewjecźich wschelakich haßach wschelake khěže palachu. A nasch offizier měnjesche, so je to hižom schtwórtu nóz tak a so to po dobrym bycź njemóže.

A so też to po dobrym njeběsche, to chzemy ßebi sa tydźeń wobschěrnischo powjedacź; pschetož Rußojo běchu wobsankli, Napoleonowe wójsko ſ Moskwy won wupalicź. (Pokraczowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. W prěnjej komorje sakskeho ßejma wóndano wschelazy sapóßłanzy na to skorżachu, so je to droha wěz, hdyž nětko něchtón żadyn prozeß sapocźnje, a někotsi wot nich měnjachu, so budźa drje teho dla nětko, hdyž je nowy němski prozeßny porjad sastupił, jenož bohacźi ludźo někoho wobskorżicź móz, dokelž ßud prozeß prjedy do skutka njestaji, doniž tejko a tejko hriwnow njejßu wot skórżbnika do prědka sapłacźene. Na to drje ßo to wukoženje sta, so ßo prozeß wot ßuda do skutka staji, hdyž też khósty do prědka sapłacźene njejßu, na cźož pak jedyn wotmolwi, so ſ tym khudym abo njesamóżitym ludźom niczo pomhane njeje, dokelž k tajkim, kiž khósty njejßu do prědka sapłacźili, bórsy exekutor pschińdźe a jich wucźasa (wusenduje).

— W Zwochawje, blisko pruskich mjesow pola sakskeho města Wurzena, je na tamnischim knježim dworje, knjesej se Schönberg ßłuschazym, 1. januara rano w 6 hodźinach woheń wudyrił, kotryž pschi tehdomnischim ßylnym wětsje tak spěschnje wokoło ßo hrabasche, so płomjenjam skoro niczo wutorhnycź njemóżachu a so jim też ani knježi wowcźeř cźeknycź njemóżesche, ale ßo w nich spali.

— Łód je po rězy Łóbju sbożomnje woteschoł a hacź runje schkruty wodu tu a tam někotry krócź sastajichu, tak so wona ſ městami ßylnje pschibjerasche, je ßo tola psches to jenož jara mało schkody stało.

— Generaladjutant krala Alberta, knjes Krug ſ Nidda, je sańdźeny tydźeń cźežko skhorjeł a 6. januara w Drażdźanach wumrjeł.

— Dokelž běsche symski cźaß tak sahe sastupił, dha běchu na jenym polu blisko Plawena běrny w roli wostałe, dokelž je mjersnjenja dla domoj bracź njemóżachu. Dokelž běsche tam w sańdźenych dnjach pjerschcź rostała, dha tam běrny wukopachu a běchu wone k wulkemu wjeßelu wobßedźerja pola zyle dobre wostałe. Mjersnjenje njeběsche jim schkodźiło, dokelž bě je ßněh derje pschikrył a psches to pshed schkódnej symu sakitał.

— W Kumwałdźe 3. januara tkalza W. Rausendorfa w jeho łożu morweho namakachu. Po podrobnischim pschepytanju sda ßo wěste bycź, so je jeho něchtón sadajił. Dźěłacźeř Ch. Wagner ſ Oberkunnersdorfa je teho dla do jastwa wotwjedźeny, dokelž na njeho tukaja, jako budźische Rausendorfa skónzował.

— W Altchemnitzu jenej młodej ßłużobnej holzy winu dawachu, so je kranyła. Wona ßo nad tym tak rudźesche, so do rěki skocźi a ßo satepi. — (Lěpje budźische wona cźiniła, hdyž budźische na ßud schła a tych ludźi wobskorżiła, kiž cźescź ranjaze ßłowa na nju rycźachu.)

— Wikowař Berthold ſ Mittweidy, kotryž wóndano jene żelesne khachle se Schönborna domoj wjesesche, na pucźu ſ wosom swrócźi, pschi cźimž khachle na njeho panychu. Dokelž běchu tak cźežke, so je ßam se ßebje wotwalicź njemóżesche, dyrbjesche tam hubjeny kónz wsacź; pschetož jako jeho ludźo wuhladachu, bě wón hižom morwy.

S Barlina pißaja, so ßu sańdźeny tydźeń na wschěch rěczkach a rěkach wulke wody měli, so je pak wschudźe tak někak sbożomnje woteschło. Tola je rěka Odra w Schlesynskej tójschto schkody nacźiniła a hewak też rěka Rhein, kotraž je wjele hacźenjow pschedrěła a wßy a pola powodźiła. Wot mjeńschich rěkow je też cźorny Halschtrow wokoło Ruhlanda doscź schkody nacźinił.

— Wjeřch Bismark pschichodnu póndźelu do Barlina pschijěźe a sda ßo, so je tuta powjescź tón ras wěrna, dokelž staj jeho ßynaj hižom ſ Warzyna do Barlina pschijěłoj.

— Jako 1. januara bajerska swudowjena kralowa Marja ke mschi pschińdźe, ju jena żónska dwójzy ſ pschedeschcźnikom do khribjeta dyri, pschi tym wołajo: „Wschitke Marje dyrbja prjecź!" Ludźo jej bórsy do rukow panychu, tak so ßo kralowej dale żana schkoda njesta, haj wona běsche lědy taj prjedawschej pukaj sacźuła, dokelž bě ßo tołsty pjelz wobłekła. Ta żona, kotraž běsche ßo do njeje dała, rěka Hana Rahmowa, a je w tajkim nastupanju zybnjena, so duchow widźi, kiž jej to a druhe pschikasuje. Wona běsche hižom dawno jako wrótna snata a ßu ju nětko do domu dowjedli, hdźež wrótni bydła.

— Se Shorjelza pißaja, so je ßo tam 5. januara ßejm pruskeje Hornjeje Łużizy wotewrił. Jako kralowski kommißař bě

tam schlesynski wyschschi president pschijěł. Nětczischi krajny hetman, hrabja Fürstenstein, w ßwojej rycži rosestaja, so ßu te kubła a kapitalije, kotrež maja krajne stawy pruskeje Hornjeje Łužizy sarjadowacź, w dobrym porjadku. Potom ßo wschelake summy pjenjes sa wschelake wužitne a ßmilne wotpohladanja pschiswolichu. To ßo sta sa tajkich burow, kiž chzedźa ßwój lěß do lěpscheho rjadu stajicź, dale ßo pjenjesy sa wuhojenje na wocži bědnych pschiswolichu atd.

— Jako běchu ßo zusy pößłanzy 1. januara w Barlinje do khěžorskeho hrodu podali, so bychu khěžorej Wylemej k nowemu lětu sboże pscheli, ßo jemu, jako chzysche psched nich stupicź, nóžnje s mjecża wußunychu. Wón je teho dla na bok ßuny a s nahim mjecżom w ruzy psched pößłanzow stupi, prajizy: „Njebojcźe ßo, to wschak žane snamjo na wójnu njebudźe, kaž ßo ja nadźijam.“ Wón se wschěmi pößłanzami franzowszy rycżesche, jenož pschi awstriskim pößłanzu němsku rycź nakoži.

— Schpanisti kral Alfons je sa tych, kiž w Hornjej Schlesynskej hłód a nusu cźerpja, 10,000 hriwnow (markow) darił. Khěžor je ßo jemu sa to rjenje dźakowacź dał.

Awstria. W awstriskim khěžorstwje je wößebje jenož rěka Donawa a dale tež rěka Wißła pschi lódhiczu s wulkimi wodami tójschto schkody nacžiniła, tola ßu něto wschitke tamnische rěki wot lodu wußwobodźene. Wo wßach blisko Wina ßu někotsi ludźo pschi powodźenju žiwjenje shubili.

— We winskim ministerstwje něto radu składuja, kak maja ßo Cźecham jich žadanja dopjelnicź, kotrež ßu woni k lěpschemu cźěskeje rycże a narodnoscźe khěžorej w petiziji wosjewili.

Franzowska. Nowi ministrjo maja w tu khwilu wößebje s tym cźinicź, so tajkich krajnych sastojnikow, kotsiž ßo jim doscź republikanszy smyßleni njesdadźa, wotßadźuja a na jich města dobrych republikanow postajeja. So pschi tym kmaneho sastojnika se ßłužby puschcźa a njekmaneho dostanu — na to ßo njehlada.

Jendźelska. Jendźelski městokral w Indiji je ministerstwu do Londona telegramm pößłał, w kotrymž jemu k nawjedźenju dawa, so Afganojo wschudźe psched jendźelskimi wójskami zosaja.

Rußowska. Dotalny minister krajnych kubłow a ležomnoscźow, knjes Wałujew, je wot khěžora Alexandra sa pschedßydu ministerskeje rady pomjenowany. Wałujew njeje ßo hacž dotal ani k tej ani k druhej politiskej stronje dźerżał, duž ßo prajicź njehodźi, kajkeho smyßlenja něto budźe.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pjatk, 2. januara, na rězy Sprjewi lód rubachu a tšełachu a pschi tym tež dźěłacźeř Lemberg ßobu skutkowasche. Jako saßo jenu schkrutu s dynamitom wottšělichu, wón runje na tutym kruchu loda stejesche, kotryž woda tak spěschnje ßobu hrabny, so Lembergej nichtón njemóžesche k pomozy pschińcź. Howrjaze žokmy schkrutu, na kotrejž Lemberg stejesche, bórsy na kamjenjach a druhich schkrutach rosrasychu, tak so jeho tute do hłubiny ßobu torhnychu, hdźež ßu jeho najskerje w tym ßamym wokomiknjenju satkóczite. Jeho cźěło njeje hischcźe namakane. — Wón sawostaji wudowu a někotre dźěcźi.

— -a. Wjeßełu sabawu poskicźesche Sserbam Budyschina a wokolnoscźe ßerbske dźiwadło, kotrež někotsi ßerbszy studowazy, podpjerane wot ßerbskich knježnow, sańdźenu njedźelu, 4. t. m., w sali tudomneje tšělernje hrajachu. Sala ßo w 7 hodź. wotewri, dźiwadło ßo w 8 hodź. sapocźa. Hrajesche ßo „Nózny strażnik“, wjeßełohra po Körnerowym „Der Nachtwächter“ wot Jana Bartka a „Kak Pětr lěkari“, wjeßełohra, po němskim spißana wot K. A. Fiedlerja. — Tydźeń prjedy běschtaj ßo taj ßamaj kruchaj w Budestezach hrałoj, pschi cźimž běsche sala pschepjelnjena była. Dokelž běsche se wschěch stron ßłyschecź, so je ßo w Budestezach wschěm pschitomnym wubjernje lubiło, dźiw njeběsche, so ßo tež wulka sala tšělernje bórsy napjelni se Sserbami s Budyschina a wokolnoscźe. — Njesbožo chzysche, so tón knjes, kotryž mějesche rólu nózneho strażnika hracź, pschińcź njemóžesche, tak so běsche k. redaktor Smoleř nusowany, do spocżatka hry na jewischcźo (bühne) wustupicź a pschitomnym wosjewicź, so je ßo „nózny“ někak shubił a so budźe ßo jeho róla teho dla jenož cźitacź dyrbjecź. Pschi wschěm tym ßo „Nózny strażnik“ derje doscź lubjesche. Wößebny dźak ßłuscha temu knjesej, kotryž je prózu na ßo wsał, zyle njepschihotowany rólu „Hawrona“ hracź. So je ßo jemu to derje doscź radźiło, jemu kóždy rady wobßwědcźi. Tež „Hanka“, „Schkórz“ a „Hwižł“ dostachu s plazanjom powschitkowne pschipósnacźe. — Wubjernje lubjesche ßo druhi, s wulkej wustojnoscźu hraty kruch, „Kak Pětr lěkari“. Pschipößłucharjo ßo lědy pschestachu ßmjecź. Pschi skóncźenju tež ßo pschipößłucharjo wschěm ßobuhracźkam s hrimotazym plazanjom sa jich prózu a sa kraßnu sabawu dźakowachu. Wößebne pschipósnacźe dosta „Kudźela“, kiž bu pschi wotewrjenej szenje applaudirowany, dopokas to, so běsche wößebnje derje hrał. — Mjes hoscźemi běsche tež Polak, knjes rycźnik Parcźewski. Wón je wulki pschecźel Sserbow, je ßo tónle tydźeń do Delnich Łužiz podał, a ßo póndźelu saßo do Budyschina wrócźi, so by potom wot jow domoj wotjěł. — Po dźiwadle ßo pěknje rejwasche a ßo někotre improvisirowane mužske a tež měschane khóry wuspěwachu. — My tudy wschitkim, kotsiž ßu nam tajku kraßnu ßerbsku sabawu pschihotowali, sjawny dźak wuprajamy a ßo nadźijamy, so naß bórsy saßo tak wjeßely wjecżor sjenocźi!

S Budestez. W naschej wößadźe je ßo w sańdźenym lěcźe narodźiło 160 dźěcźi (psched 25 lětami 82), semrjeło je 116 wößobow (psched 25 lětami 62), wěrowało je ßo 42 mandźelskich porow (psched 25 lětami 28), Boże ßwjate wotkasanje ßu wužiwali 4124 Sserbjo a 1390 Němzy (psched 25 lětami wscho hromadźe 4955). Doma ßu Boże ßwjate wotkasanje wužiwali 77 Sserbjo, 9 Němzy. Zyrkwine kollekty (bjes pschinoschkow sa mißionstwo a bjes kollekty na ßwjedźenju Gustav-Adolfskeho wustawa shromadźowaneje) ßu wunjeßłe 297 hriwnow 5 np. Jedyn wojak s Budyschina a jedyn fabrikski dźěłacźeř s Cźech staj ßebi na ležomnoscźach nascheje wößady žiwjenje wsakoj.

§* S Njeßwacźidła. W sańdźenym lěcźe je ßo w naschej wößadźe narodźiło 119 dźěcźi, mjenujzy: 65 hólzow a 54 holzow. Pschipowjedanych 34 a wěrowanych 22 porow. Semrjetych běsche 94 wößobow, jako 44 muskich a 50 žónskich. Spowjednych ludźi w hromadźe 4319.

— W nozy wot njedźele k póndźeli je ßo na jenej pschedsali tudomneho hrabinskeho hrodu ßłužobnik w spomnjenym hrodźe, s mjenom Schuster, něhdźe 60 lět stary, satšělił.

S Ketliz. W lěcźe 1879 běsche w tudomnej wößadźe 4560 spowjednych a to 509 mjenje dyžli lěto prjedy. Bjes nimi běsche 126 woprajenych a 100 konfirmandow. — Narodźiło je ßo 181 dźěcźi, 6 mjenje, dyžli w lěcźe 1878; bjes nimi bě 85 hólcźkow a 96 holcźkow, 12 morwonarodźenych, 3 dwójniske pory a 42 njemandźelskich. — Semrjeło je 136 wößobow, mjenujzy 60 mužskich a 76 žónskich. Bjes nimi 12 morwonarodźenych a 3, kiž psches njesboże žiwjenje shubichu. S zyła je 1 mjenje wumrjeł, dyžli lěto prjedy. — Pschipowjedanych bu 48 porow, runje

tejko, kaž w lěcźe 1878. Wot nich je ßo 45 porow tudy a 3 w druhich woßadach zyrkwinszy wěrowacź dało. *M.*

S Ketliz pißaja 5. januara: Kónz sańdźeneho tydźenja ßedźachu jedyn wjecźor někotsi dźěłacźerjo w tudomnej Würfelez korcźmje. Pschi rosryczowanju ßo dale a bóle roshorichu, hacź skóncźnje na ßo dźěchu. Pschi tym jedyn sa nóź hrabny a jeneho towarscha někotry krócź kłó, pschi cźimž je pak ßo pjecźa ßam khětro do porstow srěsał. *F.*

K. S Hornjeho Wujesda. W naschej woßadźe, kotraž něhdźe 1400 evangelskich wobydlerjow licźi, narodźi ßo w sańdźenym lěcźe 50 dźěcźi, bjes nimi 29 se ßerbskeje strony, ale tež 12 njemandźelskich a to 11 wot ßerbskich macźerjow. Semrjeło je 44 woßobow, bjes nimi 30 ßerbskich. Wěrowanjow bě 10, bjes nimi 5 ßerbskich. Boźe wotkasanje je wužiwało 1902 parschonow a to 1240 se ßerbskeje woßady. Prjódkpißane zyrkwine kollekty wunjeßechu 153,11 hriwnow a to 70,52 hr. wot ßerbskich kemscherjow. Wysche teho je ßo sa wustaw Gustav-Adolfskeho towarstwa nahromadźiło 64,65 hriwnow. Tež je woßada 540 hr. k woßebnemu woktarjowemu wodźecźu, kotrež je Eugen Beck s Herrnhuta shotował, nawdała. Snutskomne wobnowjenje a wupyschenje Boźeho doma, kotrež něhdźe 1700 hriwnow płacźesche, je ßo s zyrkwineho samoźenja sapłacźiło.

Se Schpikałow. Jako nowe lěto rano ludźo tudomneho kublerja a wjeßneho rychtarja A. Bartuscha pschi prěnim ßnědanju wó jstwje sa blidom ßedźachu, něchtón s wonka s woknom do jstwy tsěli a jeneho wotrocźka sady, dwě dźowzy pak w prědku se schrótom rani a woknowe schkleńzy rosrasy. Dokelž bě ßo tsělenje s dalokoscźe stało, dha běchu rany jenož lóhke, tak so ßebi wotrocźk schróty ßam swucźaha. Hacź je tsěleř s wotmyßlenjom abo s pschehladanjom tak tsělił, je njewěste, dokelž je hischcźe njesnate, schtó je wón był. *J.*

Wukasy wyschnoscźe.

§ Dokelž je na rycźerkuble w Małßezach a na kuble swudowjeneje Halmoweje w Pschischezach bjes howjasym skotom płuzowa khoroscź (lungenseuche) wudyriła, dha ßu wschě pucźe w bliskoscźi spomnjeneju kubłow sa zuse wosy, do kotrychž je howjasy skót sapschehnjeny, abo kotrež ßu s pizu abo ßynom pokładźene, hacź na dalschi cźaß krucźe sakasane. Dale ßo wschitzy wobßedźerjo skotu w wokolnoscźi Małßez a Pschischez na to kedźbni cźinja, so dyrbja, hdyž ßo na jich skocźe kaschel, syma, pospěschenje dychanja abo pomjeńschenje žernoscźe pokasuje, to hnydom gmejnskemu prjódkstejerjej wosjewicź. Schtóž to njescźini, ma khostanje we wyßokoscźi 150 markow abo jastwowu schtrafu wotcźakowacź.

§ Cźi pscheßydy a ßobustawy ratarskich towarstwow, kotsiž chzedźa ßebi psches ratarske wokrjeßne towarstwo probstajsku jerzu wobstaracź dacź, njech ßwoje skasanje s pomjenowanjom druźiny a žadaneje měry (po tunach) hacź najposdźischo k 1. februarej w bürowje wokrjeßneho towarstwa wotedadźa.

Přilopk.

* Sańdźeny schtwórtk dopołdnja ßu w Drażdźanach cźěło jeneje 25lětneje ßłużowneje holzy s prißnizskeje rěki wucźahnyli. Wona je ßebi, kaž powjedaja, njesbożowneje luboscźe dla žiwjenje wsała.

* Někotsi mužojo ßłyschachu schtwórtk rano w drażdźanskej wulkej sahrodźe žałostne stonanje jeneje holzy, kotruž bě jedyn wojak s rubjeźnym wotpohladanjom nadpanył. Holzy, w Blasewizu ßłużazej, kotraž jenu cźeźku toschu w ruzy dźerżesche, bě ßo wojak porucźił, so chze jej toschu njescź. Dokelž pak wona to wotpokasa, dha ju rubjeźnik sa krk shrabny, ju na semju cźißny a ßebi wot njeje, jej wobliczo rosdrapajo, pjenjesy žadasche. Hischcźe w prawym cźaßu mužojo k pomozy pschińdźechu, na cźož rubjeźnik khwatajo cźekny. Dokelž je snate, so wojak drażdźanskej garnisonje pschißłuscha, dha je ßo tutón podawk hnydom na hłownej straźi noweho města wosjewił.

* Schtwórtk popołdnju padźe w Drażdźanach jedyn ßydomnacźełětny hólz, kotryž běsche ßo w małym cźołmiku na žołmy Łóbja, tehdom jara torhazeho, swažił, psches to do wody, so ßo cźołm powrócźi. Hólz pak bě dobry płuwar a teho dla s pomozu druhich ludźi sbožownje brjóh doßahny.

* Pschi wóhnju, kotryž, kaž ßmy hižom naspomnili, 27. dezembra w hródźi na jenym kuble w Börnersdorfu wudyri, je ßo 60 lět stary dwórski straźnik (wajchtar) Bohulub Matthes spalił. Wot njeho jenož jeho wopalene koscźe namakachu. Kak ßo sda, je Matthes psches njekedźbliwe wobkhadźenje s latarnju woheń samischkrił.

* Pscheď někotrymi dnjami ßu jenemu lotterijowemu kollekteurej w Chemnitzu 120 loßow kranyli. Njesnaty paduch sda ßo bycź jedyn khětro wobstarny muž, sa kotrymž polizija dawno ßlědźi, dokelž je tež na druhich městnach hižom wjazore rasy loßy kranył.

* Jedyn bur s mjenom Kremser w Zwiklizach w Schlesynskej chzysche ßebi sańdźenu ßrjedu wjecźor ßwoju tsělbu wurjedźicź. Duž wón honacź nacźahny, rokku do huby wsa, so by do njeje duł, a stupi ßo k ßwězy. Wón pak bě na to sabył, so bě tsělba natykana, pólver ßo pschi ßwězy sapali, kulka s rokki wrjeßny a Kremser hnydom na ßmjercź ranjeny, morwy na semju padźe.

* W Barlinje je polizija bandu pjenjeźnych falschowarjow, s pjatnacźe muži wobstejazu, wußlědźiła, kotsiž s wjetscha 5 markowske a ruske 25rubelske papjerjane pjenjesy dźěłachu. Pola jeneho lithografa, kotrehož ßu teho runja do jastwu tykli, namakachu wulku hromadu hotowych falschowanych pjenjes a wschón grat, kotryž bě wón k temu trjebał.

* Kruteje symy dla sapocźinaju ßo w wschelakich wokrjeßach w Franzowskej wjelki w bliskoscźi wßow a městow w wulkich cźrjódach pokasowacź. Někotre wßy ßu wot dźiwich swěrjatow tak woblehnjene, so ßo žadyn cźłowjek njeswěri ßwojeho ßußoda wopytacź, dokelž ßo boji, so móhli jeho wjelki nadpanycź a sežracź. Syma hischcźe ßo pschezo pomjenschicź nochze, w Parisu mějachu 28. dezembra 12 gradow symy.

* Pscheď krótkim cźaßom w Mexiku wulki meteorski kamjeń s njebjeß na semju dele padźe. General Ord da ßebi kamjeń wuschkrěcź a s teho mjecź wudźěłacź. Wón móže něto prajicź, so je wón jeniczki cźłowjek na ßwěcźe, kotryž njebjeski mjecź wobßedźi.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Ty ßy wóndano prajił: Njedźak je ßwěta msda! — ale wschudźe tak njeje!

Hanß Depla. Dha praj, hdźe je hinak?

M. T. Hm, to je lóhko. Hlaj, w jenej wjeszy staj dwaj hoscźeńzaj, jedyn wulki a jedyn mały. Wóndano wobßedźeř małeho hoscźeńza wschitkich ßwojich snatych s jich mandźelskimi — tak rjez, zyku wjeß — pscheproßy a jim wjele k lěpschemu da.

H. D. Swotkal to wěsch?

M. T. Jedyn muž a jeho mandźelska, kotrajž běschtaj tež pódla, mi to powjedaschtaj a mje pódla proscheschtaj, so bych ßo

w jeju mjenje pola njeho podźakował a jemu wjele sboża k nowemu lětu pschał.

H. D. Wěsch ty schto? ja jutsje do Jaßońzy do dźiwadła póńdu a mje pucź psches tamnu wjeß wjedźe; duž chżu to sa tebje wobstaracź.

M. T. Dobre, dobre, Hanßo!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Jan Kloß, polleńk w Wadezach, s Hanu Mikaniz s Koprz.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Pawol Alfred, Michała Měta, schewza a wobydlerja, ß. — Jan Kurt, Jana Ernsta Michałka, dźěłaćerja na żelesnizy a wobydlerja, ß. — Frida Hedwiga, Korle Augusta Rätzy, vice-feldwebela 4. infant.-reg. cźiśło 103, dź. — Martha Ida, Korle Pomhajboha Grafa, speditenra a wuhloweho wikowarja, dź.

Michalska zyrkej: Hedwiga Martha, Korle Jana Gustava Stangi, fabriskeho dźěłaćerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Max Richard, Korle Augusta Brody, knježeho pohoncza w Nadźanezach, ß. — Bjedrich August, Augusta Brühla, schewza a wobydlerja w Dobruschi, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 18. dezembra 1879: Hermann Max, Ernsta Bjenady, murjerja a khěžerja, ß., 1 l. 8 m. 14 d. — 22., Ernst Julius Semig, měschczan a měrjazy mischtr, 70 l. 7 m. 11 d. — 23., Ernst Ota Ducźman, dźěłaćeř na żelesnizy, 32 l. — 24., Jakub Janez, wumjeńkař pod hrodom, 78 l. 1 m. 20 d. — 26., Luisa Simonez, Bjedricha Wylema Gottmanna Kölbela, ranlěkarja w Barcźe, mandźelska, 37 l. — Klara Martha, Ernsta Heiny, dźěłaćerja a wobydlerja na Židowje, dź., 1 l. 4 m.

Knjes hoscźeńzar **J. T. Mehnert** w hoscźeńzu k **słotemu hodlerjej** w **Budyschinje** pschedawa nětko **bajerske piwo** „schankbräu", wot ßławneho kulmbachskeho piwarza **Michała Angermanna** woßebje sa naspomnjeny hoscźeńz warjene. Piwo jara derje ßłodźi a, tak rjez, kóżda schkleńza — kiž jenož 18 np. płacźi — lěpje ßłodźi. Też ßu pódla **majoranowe kolbaski** dostacź, kotrež ßo k tutemu piwu jara derje hodźa.

Wšě nawěštki kaž sa politiske nowiny, provinzialne listy, tak też sa woßebite cźaßopißy bjes powyschenja khóstow **najtuńscho** a **najrucźischo** wobstara: „Zeitungs-Annoncen-Expedition"

Rudolph Mosse, Leipzig.

Sapiß nowinow (tarif inserzijow), kaž też nacźisk khóstow darmo a franko. **Pschi wjetschich poruczenjach najwyschschi rabatt.**

Knihikupz **F. A. Reichel** w **Budyschinje** nawěschtki wobstara.

Drjewowa aukzija na łupjanskim revieru.

Schtwórtk, 15. januara, budźe ßo 100 khójnowych ßuschizowych dołhich hromadow sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk 1/2 10 hodźin pola wowcźeje hory pschi **łupjansko-psowjanskej dróśy.**

W Minakale, 8. januara 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Drjewowa aukzija po loßach
na drobjanskim revieru.

Schtwórtk, 29. januara, budźe ßo w **dołhaczu** pschi dróśy s Łomska do Psowjow **khójnowe drjewo** (bjes nim wjele twarskeho a wużitkoweho drjewa) w stejazych loßach sjawnje sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk 1/2 10 hodźin.

W Minakale, 8. januara 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych snbow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Wotewrjenje khlamow.

Cźeścźenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe k dobrocźiwemu nawjedźenju, so ßym ja wczera, 9. januara 1880, w **Hoschiz haßy** (Goschwitz) **czo. 731,** w domje knjesa **Spittanga,**

mjaßowe a kolbaßowe khlamy

wotewrił. Dokelž budu kóżdemu spěschnje a sprawnje poßłużecź, proschu wo bohaty wopyt a sawostanu

W Budyschinje, w januaru 1880. s pocześcźowanjom

E. Becker, rěsnik.

Kóżdy pjatk cźerstwe jatrowe a hejduschne kołbaßy, kaž też wschědnje nowoßykane howjase a ßwinjaze mjaßo.

E. Becker, rěsnik na Hoschiz haßy czo. 731.

Hiżom wjele lět ßławnje snata **prawdźiwa Ringelhardtsko-Glöcknerska žalba*),** se schtemplom: M. Ringelhardt a se sakitanskej marku: na schachtliczkach, je pruhowana a poruczena psche **koscźożeř, rak, karfunkel, satły, ßłony spław, wosabjenje, wopalenje, kurjaze woła, sahorjenja, wicź** a **drjenje** atd.

*) Je k dostaczu po 50 a 25 np. w **budyskimaj hkptykomaj,** kaž też w **haptykach w Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldźe, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu** a w **Seifhennersdorfje.** Wopißma móża ßo we wschěch haptykach nawjedźicź. „Hornja sakitanska marka psched kóżdym podrażowanjom sakituje."

Módry płat,

7/4 schěroki, po 5 nßl.,

dobry cźisty płat, na běło barbjeny,

módrocźischcźane płatowe schórzuchi

w wulkim wubjerku

porucza po fabriskich płacźisnach

M. Th. Pech,

140, na hłownym torhoschczu 140, pódla měschczanskeje haptyki.

W khlamach ßo ßerbski rycźi.

Dwaj **schulerjej** dostanjetej dobry **penston** pola jeneje pschistojneje wudowy w Budyschinje. Dalsche je shonicź w wudawarni „Serb. Nowin."

Hółzam, kotsiž chzedźa schule w Budyschinje wopytowacź, móże ßo tuni pension wukasacź psches rěsniskeho mischtra **Kmocha** na jerjowej haßy.

Płaczjsna žitow a produktow
w **Budyschinje** 3. januara 1880.

Žitowy dowos: 2465 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hačž mk.	Na wikach hačž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hačž mk.	Na bursy hačž np.
Pšeńža 50 kilogr.	10	71	11	61	10	12	11	61
Rožka = =	8	86	9	18	8	86	9	18
Jeczmjeń = =	7	97	8	55	8	15	8	41
Wowß = =	6	—	6	50	6	—	6	50
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahly = =	13	60	14	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 =	1	30	1	80	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	50	2	80	—	—	—	—
Ssloma 1200 pt.	14	—	18	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow: 276 schtuk, schtuka po 4 m. 50 np. (1 tl. 15 nßl.) hačž 15 m. 50 np. (5 tl. 5 nßl.)

Kórž pšeńzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nßl. — np.) hačž 19 mk. 73 np. (6 tl. 17 nßl. 3 np.) — Kórž rožki po 160 puntach: 14 mk. 17 np. (4 tl. 21 nßl. 7 np.) hačž 14 m. 68 np. (4 tl. 26 nßl. 8 np.) — Kórž jeczmjenja po 140 puntach: 11 mk. 5 np. (3 tl. 20 nßl. 5 np.) hačž 12 mk. — np. (4 tl. — nßl. — np.) — Kórž wowßa po 100 puntach: 2 tl. — nßl. — np. hačž 2 tl. 5 nßl. — np. — Kórž jahłow po 180 puntach: 24 m. 38 np. (8 tl. 3 nßl. 8 np.) hačž 25 m. 20 np. (8 tl. 12 nßl. 5 np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hačž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hačž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 1 m. 30 np. (13 nßl.) hačž 1 m. 80 np. (18 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 50 np. (— tl. 25 nßl. — np.) hačž 2 m. 80 np. (28 nßl.) — Ssloma (1200 pt.) 14 m. — np. (4 tl. 20 nßl.) hačž 18 m. — np. (6 tl. — nßl.)

Dražďanske mjaßowe płaczjsny
5. januara 1880.

Najlěpsche howjada 60—63, ßrěnje 57—60, schpatne 40—42 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 57, ßrěnje 48—50, bakunarje 45—48 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 63, ßrěnje 57, schpatne 30 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 40—48 np. po puncze rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki
5. januara 1880.

Na pschedań stejesche 1780 howjadow, 5943 ßwini, 1085 czelatow, 3468 skopow.

Mjaßowe płaczjsny: najlěpsche howjada 63—65, ßrěnje 54, schpatne 48 a 40—42 mk. Sswinje: najlěpsche meklenburgske 48—51, krajne 46—48, ruske 40—43 mk. po 100 puntach rěsneje wahi (schlachtgewicht). Czelata 55 a 40—50 np., skopy 55 a 45—50 np. po 1 puncze rěsneje wahi.

W Kamjenej pola Rakez je **khěža** czißko 23 s polkra kórzom pola na pschedań abo na pschenajecze. Wscho dalsche je shonicz czißko 9 w Jeńschezach.

Wossjewjenje.

8 hospodarskich **wosow**, kaž tež 5 lohkich hońtwarskich **wosow** a 2 **schpozěrßanje** ma na pschedań **August Wünscha**
w Trupinje pola Rakez.

Jedyn nowy sacžinjeny schkleńczany **wós** se scheszczimi ßydkami, jedyn nowy lohki hospodarski **wós**, kaž tež por nowych knjejskich **khomotow** ßu na pschedań w Hornjej Borschczi czißko 7.

Jedyn **ručny wós** s dwěmaj koleskomaj je tunjo na pschedań pola domownika (hausknechta) w hoscżeńzu k skotej krónje.

Symski jěsdny plan železnizow, płaczazy wot 15. oktobra 1879.

Se Shorjelza do Dražďjan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{50}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{10}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{15}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{35}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{39}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	7_{59}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{7}	9_{18}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{39}
Biskopiz	—	4_{36}	6_{43}	9_{56}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{19}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{22}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{43}
Radeberga	—	5_{5}	7_{19}	10_{31}	1_{34}	5_{13}	6_{59}	9_{53}
Do Dražďjan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{2}	2_{5}	5_{41}	7_{30}	10_{21}

S Dražďjan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Dražďjan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	2_{55}	5_{0}	8_{0}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{29}	5_{31}	8_{37}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{40}	5_{44}	8_{49}	12_{2}	—
Biskopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{7}	6_{13}	9_{19}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{44}	6_{49}	9_{58}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{24}	7_{30}	10_{42}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{44}	7_{50}	11_{2}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{7}	8_{13}	11_{25}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Wjeleczina.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd s Budyschina	7_{25}	10_{42}	12_{40}	4_{50}	9_{40}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	8_{5}	11_{15}	1_{13}	5_{31}	10_{13}

S Wjeleczina do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd s Wjeleczina	6_{27}	9_{50}	11_{51}	2_{59}	8_{45}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	7_{5}	10_{21}	12_{16}	3_{40}	9_{28}

S Kamjeńza do Dražďjan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{55}
Połczńizy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{18}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{28}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{22}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{19}	10_{31}	1_{34}	5_{13}	9_{1}
Do Dražďjan	7_{50}	11_{2}	2_{5}	5_{41}	9_{32}

S Dražďjan do Kamjeńza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Dražďjan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{0}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	8_{37}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{23}	1_{25}	6_{20}	9_{0}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{38}	1_{45}	6_{40}	9_{20}
Połczńizy	7_{42}	10_{47}	1_{58}	6_{53}	9_{33}
Do Kamjeńza	8_{8}	11_{7}	2_{24}	7_{19}	9_{59}

Czjahi hornjołužiskeje železnizy.

S Kohlfurta do Ssokolzy.

Wotjěsd s Kohlfurta	6_{12}	10_{53}	1_{35}	4_{25}
Hórki	6_{47}	11_{48}	2_{4}	5_{24}
Niskeje	6_{56}	12_{6}	2_{13}	5_{44}
Mikowa	7_{9}	12_{28}	2_{25}	6_{9}
Klětna	7_{22}	12_{45}	—	6_{26}
Wujesda	7_{32}	1_{4}	2_{43}	6_{52}
Łaša	7_{43}	1_{22}	2_{54}	7_{10}
Wojerez	8_{3}	1_{53}	3_{14}	—
Wyßokeho Bukowa	8_{23}	2_{29}	3_{33}	
Ruhlanda	8_{40}	3_{5}	3_{47}	
Mückenberga	8_{55}	3_{29}	4_{1}	
Plessa	9_{6}	3_{44}	—	
Wikowa	9_{19}	4_{32}	4_{20}	
Rukowa	9_{34}	4_{58}	4_{32}	
Pschijěsd do Ssokolzy	9_{51}	5_{21}	4_{50}	

Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Wotjěsd se Ssokolzy	—	6_{20}	10_{14}	3_{47}
Rukowa	—	6_{53}	10_{36}	4_{9}
Wikowa	—	7_{19}	10_{48}	4_{21}
Plessa	—	7_{32}	—	4_{29}
Mückenberga	—	7_{55}	11_{5}	4_{41}
Ruhlanda	—	8_{36}	11_{18}	4_{55}
Wyßokeho Bukowa	—	9_{4}	11_{31}	5_{8}
Wojerez	5_{40}	9_{39}	11_{50}	5_{27}
Łaša	6_{7}	10_{3}	—	5_{42}
Wujesda	6_{28}	10_{23}	12_{13}	5_{53}
Klětna	6_{47}	10_{36}	—	6_{1}
Mikowa	7_{9}	10_{53}	—	6_{10}
Niskeje	7_{35}	11_{17}	12_{40}	6_{23}
Hórki	7_{56}	11_{28}	12_{47}	6_{30}
Pschijěsd do Kohlfurta	8_{50}	12_{20}	1_{13}	6_{56}

Palenz!

Czisty a prawdźiwy žitny palenz a tež wschitke druhe dobre drużiny palenza porucza w woßebitej dobrosczi w czwizach a tež w jenotliwym tunjo

Th. Grumbt
na swonkomnej lawskej haßy, w Klemmez khěži.

Kosaze kóžki,

kaž tež wschě drużiny ßyrych kožow ßo po najwyschschich płaczjsnach kupuja a ßyre kože ßo najtunischo wuharuja.

Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Kosaze,

nasymske, sajecze, korniklowe, tkhórjaze a kunjaze kóžki
po najwyschschich płaczjsnach kupuje

H. Langa,
kóžkar na bohatej haßy 67.

Kosaze, nasymske, sajecze, korniklowe a mordarjowe kóžki po najwyschschich płaczjsnach kupuje

H. Langa na žitnych wikach pschi katholskej zyrkwi.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisku dźěło-pschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Czerstwe

ßwinjaze pleza,

15—20 puntow czežke, kupuje

Johann Wannack
na schulerskej haßy.

Kóždy pschedawar ma rěsnodawkske abo transportne wopißmo ßobu pschinjescz.

Jerje,

woßebje derje ßłodźaze, schtuku po 5 np. porucza **Arno Möckel**
na ßerbskej haßy.

Möble,

jako: drastkhamory, kommody, schkleńczane khamory, blida, stólzy, sofy, mam po tunich płaczisnach na pschedań, kupuju a pschedawam też **stare möble.**

W. Hübner, tyscheř pod bórklinom 261.

W wudawařni „Serb. Nowin" je k dostaczu:

Napoleon I. a jeho wójny. Spißał J. A. Pohoncž. 50 np.

Oberlin. Jeho žiwjenje a skutkowanje. I. 25 np.

Kschižne wójny. 25 np.

Genovefa. Rjane powjedanczko se stareho czaßa. Sa ßerbske maczerje a dźěczi pschełožił M. Hórnik. 50 np.

Robinson. Rjane powjedanczko, woßebje sa młodych ludźi. Wot K. Kulmana. 50 np.

Sahrodnistwo. I. dźěl: „Ssadowa sahroda." „Roswuczenje wo plahowanju ßadowych schtomow a kerkow." Spißał M. A. Kral. 60 np.

Hród na shorjelskej horje Landskrónje abo Boże wodźenja ßu dźiwne. Powjedanczko se starych czaßow wot J. B. Mucźinka. 25 np.

Sswěrnaj ßußodaj. Powjedanczko se ßerbskeho žiwjenja wot J. B. Mucźinka. S pschidawkom: „Straschna kwartira w Franzowskej." 30 np.

Wěnczk sijawkow abo sběrka mojich powjedanczkow. Wot J. B. Mucźinka. 30 np.

Boża kraßnoscź w stwórbi. Wot J. B. Mucźinka. I. a II. dźěl, kóżdy po 25 np.

Sserbski wustojny pczołař abo kak dyrbisch w ßerbskim kraju pczoły plahowacź, so by najwjazy wužitka wot nich měł. Wot K. Kulmana. 75 np.

Towařšny spěwnik za serbski lud. (Z hłosami.) Zestajał K. A. Fiedleř. 1 ℳ. 50 ₰.

Ernst a Albert, rubjenaj saksonskaj prynzaj. Wěrny podawk s léta 1455. Napißał H. Jórdan. 30 np.

Dr. Jana Habermanowe kschescźijanske rańsche a wjeczorne modlitwy na wschě dny w tydźenju s někotrymi spowjednymi a druhimi modlitwami, w ßerbskej ryczi poskicźene psches J. Kschižana, stud. theol. 20 np.

Jutrowne jejka. Z němskoho do serbskoho pschełożene powjedanczko wot Jakuba Kucźanka, kanonika kapitulara kantora w Budyschinje. 30 np.

Zionske hłoßy. Khěrluschowy pokład sa domjazu nutrnoscź. Druhi dźěl. Wot M. Domaschki, fararja w Noßaczizach. 80 np.

Bibliski pucźnik na wschě dny léta 1880. Sestajany wot J. E. Wanaka, fararja w Wößlinku. 10 np.

Wuherski khěrlusch. 3 np.

Kschczisna. 3 np.

W wudawařni „Serbskich Nowin" je sa 25 np. dostacź:

Pschedźenak. **Protyka sa Sserbow na pschestupne léto 1880.** Wona je ßo derje radźiła a je w njej wjele wjazy wobrasow (bildow), hacź hdy prjedy. — W wjetschich dźělbach też k dostaczu pola k. pschekupza **Mörby** na mjaßowym torhoschczu.

Teho runja je w wudawařni „Serb. Nowin" sa 25 np. na pschedań:

Pratyja **sa dołojzno-łužyskich Sserbow na pschestupne léto 1880.** — Je to prěnja protyka w delnjołužiskej ßerbskej ryczi.

W wudawařni „Serb. Nowin" ßu dostacź tak mjenowane:

1. Trauungsregister, 2. Taufregister a 3. Todtenregister,

kajkež ßo k sapißam trjebaja, kiž ßo létnje pola wyschnoscźe wotedadźa abo hewak k zyrkwinym kniham nałožuja.

Też je dostacź formular k:

Rechnung über die Casse der Kirchgemeinde atd.

F. A. Böhme, rěsbař

w Budyschinje na swonknej lawskej haßy czo. 788,

porucza ßo k wudźěłanju **rowowych pomnikow** s marmora a pěskowza a lubi pschi najlěpschim, najschwarnischim dźěle najtunische płaczisny.

☛ Dokelž chzu se ßwojej rěsbařnju skoro sastacź, pschedawam **pomniki,** kotrež mam na składze, wo 20 procentow tunischo, dyžli hewak.

F. A. B.

Słyšny wolij sahoji hłuchoscź, hdyž njeje pschinarodźena, a wotstroni wěscźe wschě s cźežkim ßłyschenjom sjenocźene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. póscźele

C. Chop,
haptykař w Sondershausen.

!!Nimale darmo!!

Po likwidaziji wóndano fallitneje wulk. **britanniaßlěbroweje fabriki** ßo ßlědowaze **42 schtuki** zyle hódnych **britanniaßlěbrowych wězow** sa jenož 13 **markow,** jako lědy schtwórty dźel wudźěłneje płaczisny, duž **nimale darmo** dadźa, a to:

6 woßebje dobre **blidne noże,** britanniaßlěbrowy czrónk a ßlěbroworzelowe brink,
6 **widliczki,** rysy britanniaßlěboro,
6 cźežke britanniaßlěbrowe **jedźne łžizy,**
6 britanniaßlěbrowe **khojejowe** abo **thejowe łžizy,** najlěpscheje dobroscźe,
1 maßiwny britanniaßlěbrowy **swjerschny czerpak,**
1 cźežki britanniaßlěbrowy **sopuczerpak,**
6 pěkne britanniaßlěbrowe **nożopodnożki,**
6 **austria-schalki,** pěknje ciselirowane,
2 effektnaj britanniaßlěbrowaj **salonoblidnaj ßwěczńikaj,**
1 britanniaßlěbrowy **blidny swónczk,** effektny, s jaßnym ßlěbroklinkom,
1 britanniaßlěbrowy **thejzydźak** s wuschkom abo pschimadłom.

42 schtuk. Wschě tu spomnjene **42 schtuk britanniaßlěbrowe kraßne wězy** płacza **w hromadźe jenož 13 markow.** — Britanniaßlěboro je jeniczka mjedź, kiž wěcźnje běła wostanje a ßo wot prawdźiweho ßlěbora, też po **20létnym trjebanju,** njerosdźěli, sa cźož ßo **rukuje.** — Adreßa a skasanischczo: **Blau & Kann, General-Depôt** der **Britanniasilber-Fabriken, Wien.** — Póscźele ßo promptnje na postworschuß abo pjenjesypóßłanje. — Zło 38 np., póstske spesy jara małe.

Syrop,

punt po 16 np. (jara ßłódki a cźisty), dale punt po 20, 24, 30 a 36 np. porucza jako jara płaczisny hódny

Arno Möckel
na ßerbskej haßy.

Emil Flegel,

kóżkař w Budyschinje, na žitnej haßy,
w domje k. czaßnikarja **Köchlera,**

porucza ßwój sklad **pjelzowych tworow** a **mězow** w najwjetschim a najelegantnischim wubjerku. Mězy ßu po najnowschich mustrach dźěłane a skasanja pjelzow ßo pěknje a spěschnje wuwjedu.

☛ **Kóżki** wschěch družinow ßo w khlamach kupuja.

Khojej,

njepaleny, seleny a žołty, punt wot 80—160 np., **paleny, punt po 105 np.,** nětko saßo **woßebje porucźenja hódny,** potom dale punt po 120, 140, 160, 180 a 200 np. jenož w měschenzach, ßwěru pruhowanych, porucza jako jara **płaczisny hódne** k dobroczźiwemu wobkedźbowanju

Arno Möckel
na ßerbskej haßy.

Tři serbske reje

(drei wendische Nationaltänze) ma hischcźe sa 1 m. 50 np. na pschedań

knihikupz **Erich Temper**
na Hoschiz haßy w Budyschinje.

Nabóżniski pschednoschk

wo woßebitym saßopschiňdźenju Khrysta, wo wěrje a nadźiji zyrkwje a wo dopjelnjenju ßlubjenjow w naschich dnjach.

Njedźelu sa tydźeń, 18. januara, popołdnju w 3 hodźinach w ßerbskej ryczi a schtwórtk wjeczor w 8 hodźinach w němskej ryczi.

W zyrkwinskim lokalu japoschtołskeje gmejny, na bórklinje 283, po 1 skhodźe. Sastup je kóżdemu dowoleny.

Pšche šněh a mokrosć.

Lišzauerowy kožowy degot,

chemiszy pschepytany, sćzini kožu hnydom wodunjepschepuschćatu, shibićiwu a čzornu, pschisporja trajnosć schkórnjow, teho dla nusny sa wojerske, jěsdniske, hońtske, nadróžne a wódne schkórnje, kaž tež sa kóžde hospodarstwo. — W 4 wulkosćach po 25 np., 50 np., 75 np. a 1 M. ☞ **Sažopschedawarjo dostanu rabatt.**

☞ Jeniczki skład sa **Budyschin** a **wokolnosć** ma knjes

J. G. Klingst Nachfolger, na bohatej hažy 86/24.

Pschedawarnje maja:

w Biskopizach: knjes **H. Petritz**,
w Kumwaldźe: knjes **Joh. Carl Höhna**,
w Khrósćizach: knjesaj **Hórnik a Domanja**,
w Halschtrowje: knjes **Fr. Springsklee**,
w Hućinje: knjes **Bohuwěr Janko**,
w Budestezach: knjes **W. Arnold**,
w Hodźiju: knjes **J. E. Mrós**,
w Hužy: knjes **Hch. Richter**,
w Wulkich Sdźarach: knjes **Moritz Lachmann**,
w Hajnizach: knjes **Hermann Fiedler**,
w Wojerezach: knjes **Mar Mičźka**,
w Bukezach: knjes **C. A. Kschižank**,
w Kukowje: knjes **B. R. Delenczka**,
w Rakezach: knjes haptykar **Bredemann**,
w Malych Debžezach: knjes **Ernst Schmidt**,
w Malym Wjelkowje: knjes **J. F. Schippank**,
w Klukschu: knjes **A. Dorjan**,
w Lasu: knjes **Eduard Handrik**,
w Nowosalzu: knjes **Richard Bamberg**,
w Jasońzy: knjes **August Richter a Syn.**
w Njeßwaczidle: knjes **Erdmann Krausa**,
w Wopakej: knjes **C. T. Hensel**,
w Wotrowje: knjes **B. R. Schotta**,
w Pancźizach: knjes **Hermann Mittag**,
w Róžencze: knjes **Jakub Glausch**,
w Radworju: knjes **Jan Jakub Hórnik**,
w Worklezach: knjes **Jakub Hórnik**,
w Wolbramezach: knjes **Hugo Jahn**,
w Schěrachowje: knjes **J. R. Wähner** jun.,
w Sohlandźe: knjes **C. G Lebelt**,
w Hornim Wujesdźe: knjeni **Pětra Mrósa** wudowa,
w Kulowje: knjesaj **Johann Fröhlich** a **M. F. Wels 15**,
w Bělych Noßlizach: knjes **C. A. Klingst**,
w Wjeleczinje: knjes **Jurij Hautusch**,
w Wjernarjezach: knjes **C. A. Schmidt**,
w Wósporku: knjes **Karl Gießel**.

Wotewrjenje fabriki.

S tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym dźenßnischi dźeń na **rěsniskej haßy čißko 309**

cigarrowu fabriku

wotewrił. Ja tu ßamu najlěpje poruczam, s tym ßlubjenjom, so budu kóždemu s dobrej, rjanej a tunjej tworu poßkužecź

S poczesćowanjom

G. Trautmann.

K rosjaßnjenju!

Mojim czesćenym pschecźelam a snatym k nawjedźenju, so ja wjazy khlamy pod firmu M. G. Freyberg w Budyschinje njewjedu, ale so ßym ßamostatne khlamy pod firmu

M. Th. Pech

na hlownym torhoschczu czo. 140 pódla měschczanskeje haptyki

sakožił.

Tež tudy budźe moje stajne prózowanje, wschitkim, kiž pola mje kupuja, s dobrej tworu po najtunischich płaczisnach poßkužecź.

M. Th. Pech.

Dwaj **schulerjej** namakataj dobry **pension** w Budyschinje pola jeneje pschistojneje wudowy. Dalsche je shonicź w wudawarni „Serb. Nowin."

Jenu skótnu dźowku,

kaž tež **domske** a **hródźne dźowki** bórsy pyta knjeni **Kleinstückowa** na mjaßowym torhoschczu 150, II.

Bukičanske serbske towarstwo

změje přichodnu **sobotu, 17. januara,** wječor wot 7 hodźin **zhromadźiznu.** Dźeński porjad: 1. přednošk k. wučerja Šützy z Rachlowa, 2. zabawa.

Předsydstwo.

Wozjewjenje.

Dokelž so wšelacy knježa sobustawy M. S. w nastupanju připósćełanja maćičnych spisow přeco zaso **na mnje** wobroćuja, dha wospjet wozjewjam, zo ja tajke spisy wot zańdźenych jutrow sem wjacy **nje**rozpósćełam, ale zo je tajke rozpósćełanje tudomny měšćanski wučeř k. **Kapleř** tehdy dobroćiwje na so wzał.

K. A. Fiedleř.

Ći knježa, kotřiž su sebi z knihownje serbskeho gymnazijalneho towarstwa knihi wupožčili, so najpodwolnišo proša, zo bychu je hač do jutrow zaso wróćo pósłali, dokelž ma so nowy porjad w knihowni postajić. **Gólč,** starši.

Knjesa fararja **Jakuba** w Njeßwaczidle s tutym najwutrobnischo a najpodwolnischo proßymy, so by wón ßwoje wubjerne, přeni ßwjaty dźeń hodow dźerżane předowanje dobroćiwje wotczischczecź dał.

Wjele kemscherjow njeßwaczilskeje woßady.

S tutym ja sjawnje k nawjedźenju dawam, so ja kóždeho, kiž na mnje rycźi, jako budźich ja rosrycźowanje Hanßa Deple a Motsa Tunki, w czißle 49. lěta 1879 wotczischczane, napißał, psched ßudnistwom wobskorżu.

Jan Muka w Hnaschezach.

Wote mnje w dezembru 1879 w rakojdźanskej korczmje pschecźiwo khlamarjej **Handrijej Schneiderej** w Barcze wuprajene czesćź ranjaze ßłowa teho wopschijecźa, so je tutón bartskich popez ßłużomnu holzu slěhał, ja nětko po sćźinjenym sjednanju psched smerzom, s tutym jako njewěrne nasad bjeru.

W Rakojdach 5. januara 1880.

Reinhold Liebsch,
wobßedźeř restkubła.

K dopomnjenju.

Hižom někotryžkuliž je nashonił, so Boże pucze njejßu człowske pucze a so ßmjercź husto do domu sastupi, hdźež ju njeběsche nichtó wotczakował. Tak je nam wona tež wulku srudobu a duchownu bolosć pschihotowała: nasch ßwěrny duschowpastyř, knjes **Korla Röseberg,** farař w Budyschinku, je wot naß wsaty, a my žanych ßłowow njenamakamy, s kotrymiž bychmy móhli wuprajicź, kak wulke ßu **jeho** saßkužby wo zyrkej a schulu, kaž tež woßebje wo khudźinu. Do srudneho a pusteho pschichoda hladamy, a hdyž ßo na rjanu sańdźenosć dopominamy, je ta myßliczka nasch jeniczki troscht, so je **jeho** tón Knjes powołał do ßwojeho kralestwa, hdźež budźemy ßo saßo widźecź a hdźež naß niczo wjazy njedźěli.

Měr a czesćź **jeho** popjełej!

Gmejna w Budyschinku.

Dźak!

Wutrobny dźak praju ja wschitkim pschecźelam, ßußodam a wschitkim snatym sa wschu, mojemu lubemu njebo nanej pschi jeho pohrjebje wopokasanu czesćź a lubosć, woßebje ßo wschitkim tym towarscham, kiž ßu jeho cźěło wot domu hacź k rowej njeßli, wutrobnje dźakuju, s tej prostwu k Bohu, wón chzył to wschitkim s czaßnymi a wěcźnymi kubłami bohacźe sapłacźicź.

Pod hrodom, 29. dezembra 1879.

August Janetz.

Za wšitke wopokazma lubosće a dźělbraća při smjerći a pohrjebje mojeje lubeje maćerje praju najnutrniši dźak.

W Budyšinje, 5. jan. 1880.

M. Hórnik, farař,
też w mjenje bratra a sotrow.

Štwórtlětna předpłata we wudawařni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 3. **Sobotu, 17. januara 1880.** **Lětnik 38.**

Młynkez Hanka a Stojanez Handrij.

Powjedancźko se spočźatka tuteho lětstotka.

(Pokračźowanje s čź. 2.)

Dźenß tydźenja běchmy naspomnili, so běchu Rußojo wobsankli, Napoleonowe wójsko s Moskwy won wukuricź. Ale, budźe ßo ßnadź tón a druhi praschecź, njemóžachu dha woni njepscheczelskich wojakow hinak wotbycź, hacź so ßwoje wulke*) rjane, do koła wokoło 6 mil wopschijaze město ßami spalichu? S tym ßu ßebi tola jenoź na domach na schěscź stow millionow toleŕ schkody nacźinili, a schtoź ßu na tym schkodowali, schtoź je ßo pódla w tutych domach spaliło, to je hischcźe wysche. — To je wscho wěrno, ale wěrno też je, so Rußojo — a woßebje moskowsźy měschcźenjo — ßwój ruski wótźny kraj tak jara lubuja, so tehdom, hdyź to sa nusne spósnaja, dom a źiwjenje radlubje sa njón waźa. A w lěcźe 1812 běchu Moskwjenjo sa nusne spósnali, ßwoje město spalicź, dokelź móžachu s tym Napoleona a jeho wójsko najlěpje wotbycź. Wopor běsche wulki a njeje ßo jim źenje sarunał, dokelź budźichu druhdźe Rußojo też mjenje, bóle tak scźinili, — ale tutón wopor ßo jim s tym derje sapłacźi, so franzowskeho khěźora Napoleona, kotryź běsche zyłu Europu dobył a ßebi podcźißnył, k padej pschinjeßechu a s tym sałoźł k wumoźenju zyłeje Europy dachu. Tutu khwalbu jim nichtón wsacź njemóźe.

Hiźom ßydom a dwazycźi dnjow sa ßobu běsche ßo w Moskwje pak mjenje pak bóle paliło, tola Napoleon nochźysche do teho wěricź, so je to ruski lud ßam, kiź ßwoje hłowne město teho dla kasy, so by psches to njepscheczela skasył. Po tajkim Napoleon se ßwojim wójskom s Moskwy njezosasche, ale w khěźorskim hrodźe na Krjemlu pschezo hischcźe na to cźakasche, so ruski khěźor měrscźinjenja dla k njemu pößłow pósćźele. Ale jako ßo pódla Krjemla też wulka kupniza, s dwanacźe, pod jenej tsěchu sjenocźenych haskow wobstejaza, palicź pocźa, w kotrejź sa wjele millionow toleŕ wschelakich pschekupskich tworow leźesche, dha wón tola pocźa wěricź, so je ßo drje to zyłe palenje jenoź teho dla sałoźiło, so by wón se ßwojim wójskom Moskwu wopuschcźił. A dokelź běchu s wjetscha wschě pólverowe wosy na krjemlowych torhoschcźach w hromadu swoźene, dha běsche wulki strach, so ßo sapala a wschón Krjeml s Napoleonom a generalami, tam bydlazymi, wutupja. Duź generalojo Napoleonej tak dołho rycźachu, hacź tón skóncźnje wobsankny, Moskwu wopuschcźicź. Wón teho dla najprjódźy wójsku pschikasa, so ma ßo na wucźehnjenje s Moskwy pschihotowacź a ßam hladasche, kak by po haßach, kotrejź ßo wokoło Krjemla palachu, cźiły a strowy cźeknył. To ßo jemu też radźi a wón ßo na hród Pětrowski, někotre mile wot Moskwy na hórźy leźaźy, poda, so by tam dale cźakał, hacź tola ruski khěźor skóncźnje pößłow měra njepósćźele.

A sa nim cźehnjechu jeho wojaźy, kiź běchu w Moskwje rubili, hdźeź běchu jenoź schto namakali, hacź njenadźujźy tsi dny sa ßobu ßo ßylny deschcź lijesche a woheń sahaßny. Duź ßo Napoleon saßo na Krjeml wrócźi a s nowa na pößłow ruskeho khěźora cźakasche. Ale cźi njepschińdźechu — a njepschińdźechu a schtoź běsche najhórsche, pólsźy źidźi, kotsiź běchu hacź dotal Napoleonowemu wójsku zyrobu wosyli, cźi też njepschińdźechu, tak so wojaźy seźiwjenja dla pocźachu konje rěsacź.

A saßo Napoleon jědnacźe dnjow podarmo cźakasche a jeho wójsko bu bjes tym s kóźdym dnjom hubjeńsche a njepoßłuschnische. Wulke dźělby běchu hiźom Moskwu wopuschcźiłe, dokelź wschak tam na wobydlenjach dźeń wote dnja bóle pobrachowasche, a dołho njetrajesche, dha powjescź pschińdźe, so ruźy wojaźy prěnje dźělby franzowskeho wójska, s Moskwy po pucźu do Pólskeje zosazeho, pschezo bóle a bóle nadpaduja. Duź też Napoleon wschón rosnjemdrjeny Moskwu wopuschcźi a ßo k ßwojemu wójsku poda, a to tak khwataźy, so w Moskwje na 12,000 khorych a ranjenych wojakow na rusku hnadu a njehnadu sawostaji.

Stajny deschcź běsche pucźe tak skasył, so kanony a ludźo w błócźe tcźaźy wostachu. Zyroba, kotruź běchu wojaźy s Moskwy ßobu wsali, lědom na dźeßacź dnjow doßahasche. Duź hłód s kóźdym dnjom pschibjerasche a wojaźy ßo wo kusk konjazeho mjaßa abo wo skibku ßucheho khlěba bjes ßobu na źiwjenje a ßmjercź bijachu. Hórje bu hischcźe, jako bórsy jara ßylna syma sastupi.

Tola njechajmy pschi tym, hdyź tole wscho powjedamy, też na Handrija a Jana, nascheju ßerbskeju wojakow, sabycź. Wonaj dyrbjeschtaj też s druhimi wojakami hubjene wjedro ßobu pschenjescź, ale schtoź zyrobu nastupa, dha běsche sa njeju lěpje starane, dyźli sa druhich. Ale cźeho dla to? Dokelź běschtaj ßo prjedy na to pschihotowałoj. Mjenujźy, jako w Moskwje dale a bóle spósnawaschtaj, so drje budźe Napoleonowe wójsko cźěkacź dyrbjecź, dha na to myßleschtaj, kak byschtaj tajke cźěkanje najlěpje pschětrałoj. A jako běschtaj wscho po móźnoscźi rosmyßlilioj, dha najprjódźy cźeńke wokoleńcźki khlěba nakraschtaj a te pěknje wopraźeschtaj, so běchu lóhke a skaźenju mało wustajene. Potom ßebi tójschto khofeja napalischtaj, skóncźnje pak kóźdy jene ßuschene ßwinjaze plezo s wuhnja dele wsa. Jako bě ßo to stało, ßo kóźdy tsi koschle a ßwoju najlěpschu drastu woblecźe, wschu druhu drastu pak s tornistra wumjetaschtaj a najprjódźy ßwinjaze plezo do njeho połoźischtaj, tuto s khlěbowymi praźeńkami wobtykaschtaj a skóncźnje wschě schmarki bjes mjaßom a khlěbom s palenymi khofejowymi bunami wußypaschtaj. A dokelź běchu hischcźe někotre pokruty wysche, dha

*) So by ßo lěpje spósnacź hodźiło, kak wulka Moskwa je, chźu tudy něschto pschispomnicź. Ja běch w lěcźe 1859 w Moskwje a bydlach tam pola profeßora Pogodina na tak mjenowanym „dźewicźim polu", mějach tam wós a konja a teho dla też wschědnje wokoło jěsdźich. Junu pak wobsanknych, pěschi na póst hicź, hdźeź běch hewak husto doscź dojěł — a kak dołho dyrbjach tam ßahacź? Runje tsi hodźiny a sa póstom leźesche saßy tajki kruch města, so bě lědom pschewidźecź.

Redaktor.

kóždy psches jenu pokrutu dźěru pschewjercźa, psches nju schnóru pschecźahnu a ßebi wokoło schije pojßny. Zyrobu, kotruž běschtaj wot wójska na dźeßacź dnjow dostakoj, tak někak w dybsakach rostykaschtaj, schtož ßo cźim skerje hodźesche, dokelž njeběschtaj se žanym rubjeństwom wobcźeźenaj, kaž drusy wojazy. Napoßledku ßebi kóždy ßwoju, s kožu wobschitu bleschu s dobrym winom napjelnischtaj a potom w dobrym měrje wotcźakowaschtaj, hdy na njeju rjad k wotmarschirowanju pschińdźe.

A na to dokho cźakacź njetrjebaschtaj. Ale kajke bě to marschirowanje? Se ßameje Móskwy won drje jeju zyły regiment w hromadźe marschirowasche, tola bórsy ßo na bataillony a kompagnije rosdźěli a skóncźnje na małe cźrjódźiczki rosdrjebi; pschetož nichtón wjazy na offizierow njepoßłuchasche, ale pytasche ßebi pucź, po kotrymž ßo jemu najlóžo dźěsche. Duž Handrij a Jan też tak cźinjeschtaj a ßo jenož jedyn wo druheho staraschtaj. A dokelž jimaj Rußojo skoro ženje blisko njepschińdźechu, dha wschak tak někak sbožownje dale ßahaschtaj, dokelž měješchtaj hischcźe zyroby doscź; — bjes tym so wot tych druhich wojakow pak tu pak tam jedyn hłodu dla ležo wosta a hubjeny kónz wsa. Cźi, kiž běchu hischcźe žiwi, po móžnoscźi dale khwatachu. Powalene wosy, morwe konje, wopuschcźene kanony — te jim pucź pokasowachu, po kotrymž běchu prěnje dźělby wójska cźahnyke.

Handrij a Jan běschtaj strowaj wostakoj, hacź runje běsche pucź jara hubjeny a syma žakoßnje ßurowa. Po Janowej radźe běsche Handrij ßwoju flintu dawno prjecź cźißnył, so by se ßwojim towaschom po rjadu jeho ßekeru njeßł; pschetož ta běsche w tu khwilu wjele ważnischa hacź najlěpscha flinta. Mjenujzy w lěßach, kotrychž běsche na jeju pucźu jara wjele, Jan po potrěbnoscźi khětsje rucźe ßucheho drjewa naruba, kotrež wonaj, dokelž měješchtaj dobre klepanje a też tójschto pólvera, rucźe doscź sapalischtaj a ßo pschi wóhnju, hdyž žaneje wßy njedóńdźeschtaj, psches nóz wohrjewaschtaj. A hdyž pak něhdźe do wßy pschińdźeschtaj, kotrež běchu wschak wschě wot wobydlerjow wopuschcźene, dha ßo bórsy do jeneho domu podaschtaj. Tam bě wschudźe drjewa doscź, Handrij satepjesche, Jan pak khosejowe buny se ßwojej ßekeru tokcźesche, so bě ta skóncźnje kaž mucźka. A dokelž běsche w kóždym domje tola něschto hornykow wostało, dha ßebi potom khětsje khosej nawarischtaj a ßwoje khlěbowe prażeńki do njeho tunkaschtaj, hacź běchu tak rosmacźane, so móżeschtaj je kußacź. A je-li so ßo sta, so w tajkim domje ßudźik kału a ßnadź też něschto ßuscheneho mjaßa wußlědźischtaj, dha tam warjeschtaj a parjeschtaj, schtóž móżeschtaj, nawarjenu jědź jědźischtaj a ßwój khosej k temu pijeschtaj. Haj, druhdy wonaj dźeń abo dwaj dnjaj w ßwojej kwartirje wostaschtaj, so byschtaj ßo na dalschi pucź cźim bóle poßylnikoj.

Tola, dokelž běchu drusy wojazy prjedy njeju też wschudźe sa zyrobu pytali, dha bě jimaj dale a cźežo něschto k jědźi namakacź. A jako wonaj jedyn dźeń zyrobu, kotruž měješchtaj pschi ßebi, wobhladowaschtaj, dha wuhladaschtaj, so budźe jimaj drje jenož hischcźe někotre dny doßahacź. To jeju do wulkeho stracha staji, so budźetaj ßnadź hłodu wumrjecź dyrbjecź. Ale też psched tym jeju Bóh wobarnowa, kaž budźemy to pschichodnje widźecź.

(Pokracźowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. General Krug s Nidda, kotryž je, kaž tydźenja naspomnichmy, wóndano w Draždźanach wumrjeł, běsche nimale 60 lět stary. Wón je 40 lět ßkužił a w 17 bitwach a 8 bitwicźkach wojował.

— W Bambruchu pola Kamjeńza ßu pak 7. januara w nozy saßo woheń měli a je ßo bróźeń kublerja J. C. A. Wehnera wotpaliła. So je woheń sakoženy, je wěste, ale też cźim srudnische, pschetož na dnju noweho lěta bě tam do teje ßameje bróźnje woheń sakoženy, bu pak sahascheny, prjedy hacź wjetschu schkodu nacźini.

— Na kralowskim hrodźe w Draždźanach bu 7. januara pyschny bal wotdźerżany, na kotryž běsche wokoło 800 hoscźi pscheproschenych.

— Na pucźu s Jědlowa do Žuricź bu 10. januara gratdźěłać J. G. A. Röthing morwy namakany. Wón bě wopilstwu a wokolodundanju jara poddaty.

— Wot ßuda w Oschatzu ßo 12. januara ßudniske jednanje pschecźiwo kublerjam Muldźe s Richzenhajna, Kühnej s Leisniga a Reibertanzej s Horty dla wyßokeje hry a wobschudźenja wotdźerża. Mulda a Kühn buschtaj kóždy k 1 lětu jastwa a k 4000 markam schtrafy wotßudźenaj, Reibertanz dosta pak 6 měßazow jastwa a 2000 markow schtrafy.

— W Gersdorfje je ßo 13. jan. wjecźor wokoło 6 hodźin horni młyn se wschěmi pódlanskimi twarjenjemi wotpalił. Dokelž woheń w rěsaku wuńdźe, móżachu s domskich tójschto smachow wunjescź, prjedy hacź ßo spalichu.

Hacź runje sańdźeny tydźeń s Barlina pißachu, so tam wjerch Bismark póńdźelu, 12. januara, s wěstoscźu s Warzyna pschijědźe, dha ßo to tola stało njeje. Wjele wjazy je ßo jeho knjeni mandźelska s Barlina, hdźež pola ßwojeje dźowki pschebywasche, do Warzyna podacź dyrbjała, dokelž je jeje knjes mandźelski saßo bóle na drjenje w stawach skhorjeł a teho dla wothladanje s jeje strony trjeba.

— W nowschim cźaßu pak saßo jendźelske a madźarske nowiny pißachu, so jara wjele ruskeho wójska njedaloko němskich a awstriskich mjesow steji a so je ßebi ruske knježeństwo wjele nowych kanonow pola eßenskeho Kruppa skasało, schtož pjecźa wscho na to pokasuje, so je wójna bjes Němzami a Rußami abo tola wójna bjes Rußowskej a Awstriskej bliska. W tychle powjescźach je wěrne k njewěrnemu pschiplecźene. Wěrno je, so Rußowska pola Kruppa tójschto nowych kanonow dźěłacź da a to teho dla, dokelž je ßo jich w ruskoturkowskej wójnje wjele skasyło abo jako njekniczomnych wopokasało. To pak ßo nikomu straschne bycź njesda, pschetož hdy by ßebi to němske knježeństwo myßliło, dha by Kruppej na měscźe sakasało, sa Rußow kanony dźěłacź. A schtož tu powjescź nastupa, so na němskich a awstriskich mjesach wjele wjazy ruskeho wójska steji, dyžli prjedy, dha je to zyle njewěrno, pschetož wschě němszy pschekupzy, kotsiž ßu tam w poßleńschim cźaßu ßwojeho wikowanja dla pucźowali, praja, so woni tam niczo tajke widźeli njejßu. A so też němske a awstriske knježeństwo tu wěz też tak spósnaje a teho dla bladam madźarskich a jendźelskich nowinow žaneho ßkowa njewěri, to je sjawnje s teho widźecź, so ani němske ani awstriske knježeństwo ani jeneho wojaka wjaz na ruske mjesy njeje póßłało.

Awstria. We Wuherskej maja hacź dotal semjenjo wschě krajne a, móhł rjez, też wschě gmejnske sastojnistwa — a to tu a tam — hacź do nózneho strażnika w ßwojej mozy. Hacź dotal je ßebi to lud lubicź dał, ale w poßleńschim cźaßu je na semjanow morkotacź počał, dokelž ßu cźi wulke jebanstwa cźinili a wjele ludźi wo jich samóženje pschinjeßli. A dokelž ßo tajzy semjenjo-jebakojo nihdźe psched ßud njeżadachu, dokelž w ßudach też lucźi semjenjo ßedźa, dha počźachu wschelazy redaktorjo a to woßebje w wuherskim khownym měscźe Peschcźe w ßwojich nowinach na to ßwaricź a tajkich jebakow sjawnje s mjenom mjenowacź. Duž bu drje jedyn tajki semjan wot peschcźanskeho semjanskeho kasina abo

towarſtwa wuſtorczeny, ale druſy ßobuſtawy tuteho kaſina jeneho dobreho tſélerja na redaktora Verhowaja póßłachu, ſ tym poruczenjom, ſo by jeho na duell žadał, dokelž je Verhowaj tež na ſemjanow ßwarił. Pſchi duellu bu tutón ſtraſchnje ranjeny a jako to měſchczenjo ſhonichu, ſ hromadami pſched kaſino pſchiczahnychu a tam na ſemjanow ßwarjachu. Po khwili pak ſaßo ſ měrom domoj dźěchu. Naſajtra pak ſ nowa pſchiczahnychu a w domje kaſina wokna wubichu. Duž bu wójſko pſchecźiwo nim póßłane, kotrež je pſchi wotehnaczu někotrych raniło, druhich pak jatych wotwjedło.

Franzowſka. Tež w miniſterſtwje wójny ßo nětko wſchitzy ſaſtojnizy wotßadźuja, kiž ßo nowemu miniſtrej doſcź republikanſzy ſmyßleni njeſdadźa. — W Franzowſkej a tež w ßamym Pariſu ßu rěki pſchi wotkhodźe lodowych ſchkrutow tójſchto ſchkody naczinike. W Pariſu bu jedyn móſt wot wulkeje wody ſ pomozu ſchkrutow wottorhnjeny.

Jendźelſka. Jendźelczanam ßo to njelubi, ſo je ßo jich ſtary afganſki njepſchecźel Adurhaman-khan ſkradźu do Afganſkeje wrócźił, dokelž wón tam pſchecźiwo nim najſkerje nowy ſběžk ſapocznje. — Tež to jim ſtrach czini, ſo Rußowſka w ßrjedźnej Aſiji wulke wójſko w hromadu cźehnje, ſ kotrymž chze, kaž ßebi myßla, kraj w ßußodſtwje Afganſkeje dobycź a wobßadźicź.

Rußowſka. Wot ßuda w Odeßy bu wóndano jedyn nihiliſt k czaßźiwjeńſkemu pſcheßydlenju do Sibirije wotßudźeny, dokelž běſche wokał, ſo dyrbi lud dweju nihiliſtow-mordarjow, kotrejuž mějeſche kat na ſchibjeńzu pojßnycź, ſ ruki wyſchnoſcźe wumóz.

— Ruſka khěžorka hiſchcźe pſchezo w połodniſchej Franzowſkej pſchebywa a njeje ßo tam ſ jeje khoroſcźu hacź dotal połepſchiło.

Czorna Hora. S Albaneſami, kotſiž Czornohórſkej Plawnu a Gußinje wotſtupicź nochzedźa, drje ßo w poßlenim czaßu žana bitwa njeje měła, tola je lohko móžno, ſo teho dla bjes Czornohórzami a Albaneſami nowe krejpſchelecźe ſaſtupi.

Ze Serbow.

S Hodźija. W naſchej woßadźe je ßo w ſańdźenym lěcźe narodźiło 172 dźěcźi, 85 hólzow a 87 holzow, 5 porow dwójnikow, 7 morwonarodźenych, 36 njemandźelſkich, ſ zyła je ßo 16 dźěcźi wjazy narodźiło, dyžli lěto prjedy. — Pacźeřſkich dźěcźi běſche 74 a to 40 hólzow a 34 holzow. — Pſchipowjedało je ßo 51 porow, wot kotrychž bu 43 porow tudy wěrowanych. — Semrjeło je 114 woßobow a to 58 muſkich a 56 žónſkich, wſchěch 15 mjenje, dyžli lěto prjedy. Spowjednych ludźi běſche 5856 a to 4588 Sserbow a 1268 Němzow; 540 mjenje, dyžli lěto prjedy. *H. B.*

S Wjeleczina. W tudomnej woßadźe je ßo w ſańdźenym lěcźe narodźiło 143 dźěcźi, 58 hólzow, 85 holzow, bjes nimi 2 dwójniſkaj hólzaj a 2 dwójniſkej holzy, 1 morwonarodźeny hólz, 1 morwonarodźena holza, 30 njemandźelſkich, ſ zyła 10 mjenje, dyžli w lěcźe 1878. — Semrjeło je 79 woßobow, 42 mjenje, dyžli lěto prjedy. — Wěrowanych bu 22 porow, 3 mjenje, dyžli 1878. — Spowjednych ludźi bě 3782, bjes nimi 42 woprajenych, 66 pacźeřſkich dźěcźi. — Wunoſchk kollektow 95 m. 17 np., hewak ſa guſtav-adolfſki wuſtaw 58 m. 86 np. a ſa mißionſtwo 209 mk. 86 np.

S Bukez. W naſchej woßadźe je ßo w lěcźe 1879 narodźiło 159 dźěcźi, a to 80 ßynkow a 79 dźowczicźkow, 3 pory dwójnikow a 28 njemandźelſkich. Wěrowanych bu 24 porow, pſchipowjedanych 34. Wumrjeło je 111 woßobow, 67 muſkeho a 44 žónſkeho rodu, 55 wotroſcźenych a 56 dźěcźi, bjes tutymi 10 morworodźenych. Boźe wotkaſanje wužiwachu 5908; bjes tymi běchu 5037 ſe ßerbſkeje a 871 ſ němſkeje woßady a 85 doma woprajanych. Pſchecźiwo lětu 1878 bě ßo 16 dźěcźi wjaz narodźiło, 4 pory ßo mjenje wěrowachu, ſemrjetych bě runje tak wjele a ſpowjednych běſche 478 mjenje. Na zyrkwinſkich kollektach bě ßo w lěcźe 1879 nawdało 497 mk. 24 np., bjes nimi 225 mk. pſchi Guſtav-Adolfſkim ßwjedźenju. -k.

Se Sſernjan. Tudomny 80lětny khěžnik Michał Kuczank bu 6. januara na puczu bjes Nowoßlizami a Sſernjanami morwy namakany. Wón běſche hewak hiſchcźe doſcź czerſtwy a běſche jeho, kaž bě widźecź, Boźa rucźka ſajała.

S Jaßońzy. Njedźelu, 11. januara, mějeſche jaßończanſka katholſka ßerbſka bjeßada 6lětni ſakoźeńſki ßwjedźeń. Popołdnju ſpomnjeneho dnja běchu ßo wſchitke ßobuſtawy bjeßady w jaßonczanſkim hoſcźeńzu, ſ khorhojemi wupyſchenym, ſhromadźili, bjes nimi widźachmy tež někotrych ſaſtupjerjow khróſcźanſkeho ßerbſkeho ſpěwanſkeho a łahowſkeho ßerbſkeho towarſtwa a ſchtyrjoch hoſcźi ſ Budyſchina, kotſiž běchu ßo pſches pſchedßydſtwo woßebje na ßwjedźeń pſcheproßyli. Kaž łonſche lěto, ßo tež tón ras dźiwadło (theater) hrajeſche. Podatej buſchtej dwě wjeßelohrě, jena němſka a prěni krócź tež jena ßerbſka. Woßebje ßo wot njeju ßerbſka hra, kotraž je pod mjenom „Incognito" wot J. B. ſ czěſkeho do ßerbſcźiny pſchełoźena, derje ſpodobaſche. Wſchitzy hrajerjo běchu ßwoje róle pilnje nawukli a je ſ dobrym wuraſom a ſacźucźom pſchednoſchowachu. Po delepuſchcźenju ſawěſchka bě ſ kleſkanja a ßławuwołanja ſpóſnacź, ſo běchu poßłucharjo pſches hracźe wubjernje ſpokojeni. Na to pſchiſankny ßo rjana hoſcźina, pſchi kotrejž ßo wſchelake ßławy wunjeßechu. Najprjódźy ßławjeſche knjes kapłan Sparla na jeho majeſtoſcź ſakſkeho krala Alberta a na k. biſkopa Bernerta. Knjes rycźnik Parczewſki ſ Pólſkeje, wulki pſchecźel a lubowař ßerbſkeho luda a jeho rycźe, kotryž běſche ſ Delnich Łužiz woßebje teho dla do Jaßońzy pſchijěł, ſo by ßebi tam ßerbſke dźiwadło wobhladał, wunjeße ßławu na ſboźe a tracźe ßerbſkeho naroda. W ßwojej rycźi wón na to ſpomni, ſo ßu Sserbjo a Polazy niz jenož pſches to ſjenocźeni, ſo ßu woboji Sſkowjenjo a po tajkim jedyn a tón ßamy lud, ale ſo ßu tež pſches ßlědowazy ſkutk do bliſkeho pſchecźelſtwa bjes ßobu ſtupili. Wokoło lěta 1018, jako bě ßławny pólſki kral Boleßław Khróbły Łužizy a pſchimjeſowaze kraje dobył, woženi ßo wón ſ Kunildu, dźowku ßerbſkeho krala Dobromira. Ssyn wobeju bě Mjecźißław, poſdźiſchi pólſki kral. Se ſplaha Mjecźißławow wuńdźechu ſchtyrnacźe pólſzy kralojo, kotſiž ßo Pjaſtojo mjenuja. Pod knjejſtwom tutych kralow ßebi Polazy wulku ßławu w zyłej Europje dobychu a jich kraj běſche tehdom tak wulki a mózny, kaž wón to njeje ženje prjedy a tež niz poſdźiſcho wjazy był.

„Zaßnik" piſche:

S Khocźebuſa. Jedyn tych ſchpiznikow, kiž je ſymſki hermank tudy ludźom kapſy prósnił, bu wot ßudniſtwa k dwěmaj lětomaj khoſtarnje wotßudźeny. Wón rěka Hermann Hirſch Werträger, rodźeny ſ Warſchawy (a je najſkerje žid).

— Jedyn muž ſ Jabłonja a hažowſki korczmař B. 8. januara popołdnju wokoło ſchtyrjoch hodźin po tudomnych žitnych wikach dźěſchtaj. Tam ſetkaſchtaj tſjoch napitych knorawſkich młodźeńzow, kiž jeju ſtorkachu; ſ raſom bu tón korczmař ſ nožom tak cźežko do tyła dyrjeny, ſo ßo hnydom na ſemju kidny. Bórſy ßo pokaſa, ſo je jemu nop pſcheraženy a wón lědom žiwy woſtanje. Wot tych tſjoch njeplekow bu jedyn ſajaty, taj druhaj cźeknyſchtaj.

S Małych Dobryń, 4. januara. Dźenßa rano dźěſche wumjeńkařka Bobuſchowa ſ Brjaſynki do Khocźebuſa, ſo by ßebi tam wſchelake kupiła. Pſchi domojhiczu chzyſche tak mjenowanu ſtaru

rěku pschebrodźicź, so by k ławje pschischła. Zokmy pak ju ßobu torhnychu a wona ßo satepi. Jedyn ſ Brjasynki ju namaka pschi brjosy sa kerk wißazu. Wona bu ßem pschiwjesena a budźe jow hrjebana.

S Błótow. Tudy běchu w sańdźenych dnjach łuki a pola powodźene. We wschelakich dworach stupaja ludźo hnydom ſ khěźneho proha do cźołma. To njeje dale žana wobusa. Po sdaczu njebudźe ta woda polam niczo schkodźicź, łukam pak wulki wužitk pschinjeße.

S Njamorojz. Pschi wóndanschej wulkej symje stej tu dwě ßwinjecźi smjerskoj a jena jakojza.

S Kulowa. (K. P.) Nasch wyßokodostojny kapłan, k. Jakub Wowczeřk, je wutoru, 13. januara, rano w schescźich hodźinach, derje wobstarany se wschěmi ßwjatoscźemi po dlěźschej khorowatoscźi cźische wußnył, ßwojeje staroby 40 lět 10 měßazow 21 dnjow.

Wukasy wyschnoscźe.

§ W Budestezach budźa ßo 19. januara 1880 dopołdnja w 11 hodźinach na tamnischim dwórnischczu jedyn sekretär, jedyn schatowy khamor a jedyn sofa sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ W wobydlenju zyhelskeho mischtra Rencza w Konjezach pola Kubschiz budźe ßo wutoru, 20. januara 1880, popołdnju w 1 hodźinje wschelaka domska nadoba, kaž: 1 khlěbowy khamor, 2 kschini, 1 dźěcźazy wós a 1 kara sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ Khěźna ležomnoscź, Handrijej Krenzej w Wjelecźinje ßłuschaza, kotraž je njedźiwajo na dawki a dawanje na 2800 mk. taksirowana, budźe ßo 26. januara 1880 psches hamtske ßudnistwo na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ Sahrodna restaurazija „Weite Bleiche", Janej Schneiderej w Budyschinje ßłuschaza, kotraž je njedźiwajo na dawki a dawanje na 21,972 mk. taksirowana, budźe ßo 18. měrza 1880 psches hamtske ßudnistwo na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ Pólna ležomnoscź pjekarja Augusta Geyera w Barcźe, kotraž je njedźiwajo na dawki a dawanje na 200 mk. taksirowana, ma ßo 20. měrza 1880 psches kralowske ßudnistwo na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ Lětusche sakske wołmjaze wiki směja ßo w Budyschinje 14. junija, w Drażdźanach 15. junija a w Lipsku 16. a 17. junija.

§ Sskłużobna dźowka Marja abo Hana Khrystiana Lehmannez, pjecźa ſ Klětneho pola Delnjeho Wujesda, kotraž je cźekka, ma ßo paduchstwa dla na ßudnistwje w Budyschinje pscheßłyschecź. Duž njech ßo tam staji.

Přilopk.

* Se Žarowa w Schlesynskej pißaja: Wjecźor 6. januara popadnychu tu paducha, kotryž bě pjenjesy ſ woporneho kaschcźa katholskeje zyrkwje kranył. Mayer — tak ßo tón khadła mjenuje — bě k něschporu schoł a ßo po skóncźenju Božeje ßłużby do zyrkwje sanknycź dał. Jako bě pjenjesy kranył, ßo na ławku spacź lehny a chzysche nasajtra rano, w cźaßu, w kotrymž ßo rańsche swonjenje stanje, ſ zyrkwje cźeknycź. Wón pak ßo tež na móžnoscź pschihotowa, so móże ßnadź tež w nusy na druhim pucźu zofacź. Duž wón rěbł, kotryž hewak swóńk pschi saßwěcźenju wyßokich ßwězow trjeba, k jenemu woknu pschistaji. Jako swóńk wjecźor do zyrkwje pschińdźe, so by ßwjaty wjecźor swonił, wuhlada wón spody jeneho kschiža, hdźež ßo hewak ßwěcźki ßwěcźa, jenu mězu a něschto pjenjes ležo a saßłyscha ſ dobom tež kusk ropota; wón khwatnje ſ zyrkwje běžesche, ju sankny a ßwoje nashonjenja wossjewi. Po krótkim cźaßu ßo wulka hromada ludźi sběža a zyrkwju woblehny, tak so dyrbjesche jim rubježnik do rukow panycź. Mayer ßebi bjes tym na khwatne cźeknjenje myßlesche. Wón na rěbł slěsy, rosbi wokno a puschcźi ßo psches nje na kerchow dele. Pschi tym ßo njebolak tak wobschkodźi, so jemu móžno njebě, ßo na nohi sběhnycź. Wón teho dla ſ wulkej prózu sady jedyn kschiž salěse a ßo tam skhowa. Ludźo pak wschě kucźiki pschepytachu a na poßledk njebolaka wunamakachu. Žandarmojo potom Mayera do zyrkwje donjeßechu a jeho tam k wusnacźu paduchstwa nusowachu.

* Zoologiska sahroda w Moskwje pokasuje nětkole tamnischim wobydlerjam spodźiwny napohlad. Ssrjedź sahrody steji wulka khěža ſ dwojimi durjemi a scheścźimi woknami, kotraž je zyle ſ lodowych kruchow natwarjena. Pschi natwarjenju tuteho lodoweho domu dźěłaschtaj 2 twarskaj mischtraj a 300 dźěłacźerjow.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Bóle khwatasch, lóžo panjesch, a hdyž psches ławku dźesch, hladaj, hdźe masch stupacź.

Mots Tunka. Komu dha tajku wucźbu dawasch, mi abo někomu druhemu?

H. D. Młodym holzam ju dawam, so njebychu na straschnym měscźe sa hólzami hladałe.

M. T. Schto dha je było?

H. D. Hlaj, wóndano holzy ſ pschasy domoj dźěchu a hólzy psched nimi. A jako tute pschelcźe po ławje, kotraž psches rěku Cźornizu wjedźe, dźěchu, ßo jena holcźka ſ mozu do prědka cźischcźesche, so by psched druhimi k hólzam pschischła. Pschi tym ßo pschehlada a do rěki pany.

M. T. Ach to njebožatko tola! Ssu dha ju saßo wucźahnyli?

H. D. Hm, wona drje zyły kruch po rězy dale płówasche a pschi tym pschasne kolesko twjerdźe w ruzy dźerżesche, hacź ju dwaj hólzaj hischcźe žiwu wucźahnyschtaj a k jeje macźeri dowjedźeschtaj.

M. T. A schto dha bě dale?

H. D. Dale niczo njebě, hacź so ßebi wonaj potom hischcźe ßwězu pożcźischtaj, so byschtaj jeje drjewjanzy pytałoj.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Maxmilian Ota Leschowski, doktor lěkarstwa w Hodźiju, ſ Marthu Marju Friedleinez ſ Budyschina.

Michałska zyrkej: Korla August Ryczeř, hacź dotal w Prěcźezach, ſ Hanu Rakez ſ Dobrusche.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Max Richard, Korle Augusta Klimanta, formarja a żelesowjercźerja, ß. — Margaretha Elsa, njebo Jana Augusta Pětscha, bywscheho murjerja, dź. — Olga Helena, Bjedricha Oty Bogacza, dźěłowjedźerja w schlajfmłynje, dź.

Michałska zyrkej: Jan Pawoł, Jana Pjekarja, fabrikskeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Hermann Max, njemandź. ß. na Ssokołzy. — Jan Bohuwěr, Jana Augusta Weinerta, hetmana w Hrubocźizach, ß. — Amalia Ida, njemandź. dź. pod hrodom. — Bertha Augusta, njemandź. dź. w Hrubocźizach.

Katholska zyrkej: Marja Hańża, Augusta Krawza, žiwnoscźerja w Cźornych Noßlizach, dź. — Jan August, njemandź. ß. w Nowych Bobolzach. — Korla, Korle Kohlerta, fabrikskeho dźěłacźerja w Sahorju, ß. — Hańża, njemandź. dź. w Sahorju.

Zemrjeći:

Dźeń 31. dezembra 1879: Hana Marja Flinzerez, Handrija Mateła, měschcźana a krawskeho mischtra, mandźelska, 35 l. 7 m. — 1. januara 1880: Gustav Adolf Bjenada, samkarski pomoznik, 27 l. — Jan Pjech, wumjenkař w Hrubocźizach, 71 l. 5 m. 6 d. — 2., August Lemberg, dźěłacźeř, 31 l. 3 m.

17 d. — Khrystiana Luisa Grafez, ßlužowna holza ſ Bukez, 17 l. — Franz Klemens, Pětra Lukascha, dźěłaczerja tudy, ß., 14 l. — 3., Jakub Hanska, měschczan a wikowař, 65 l. 2 m. — 6., Luisa Emma, Jana Horschki, dźěłaczerja, dź., 3 l. 3 m. — Oswald Hermann Jungnickel, haptykař, 33 l. 3 m. 21 d.

Telegrafiſki bureau w prědkownym twarjenju póſta (na bohatej haßy), po jenym ſkhodźe, je kóždy dźeń wotewrjeny wot rano 8 hacž wjeczor 9 hodźin.

Wšě naweštki kaž ſa politiſke nowiny, provinzialne liſty, tak też ſa woßebite czaßopißy bjes powyſchenja khóſtow najtuńſcho a najruczjiſcho wobſtara: „Zeitungs-Annoncen-Expedition"

Rudolph Mosse, Leipzig.

Sapiß nowinow (tarif inſerzijow), kaž też nacziſk khóſtow darmo a franko. **Pſchi wjetſchich poruczenjach najwyſchſchi rabatt.**

Knihikupz **F. A. Reichel** w **Budyſchinje** nawěſchtki wobſtara.

Płaczjiſna żitow a produktow w Budyſchinje 10. januara 1880.

Żitowy dowos: 2016 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na burſy wot mk.	Na burſy wot np.	Na burſy hacž mk.	Na burſy hacž np.
Pſcheńza 50 kilogr.	10	71	11	97	10	71	11	91
Rożka " "	8	99	9	49	9	2	9	49
Jeczmjeń " "	7	97	8	69	8	33	8	87
Wowß " "	6	30	6	90	6	—	6	75
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	13	70	14	—	—	—	—	—
Hejduſchka " "	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 "	1	40	1	70	—	—	—	—
Sſyno 50 "	2	40	2	80	—	—	—	—
Sſkoma 1200 pt.	14	—	17	50	—	—	—	—

Pſchiwos proßatow: 324 ſchtuk, ſchtuka po 5 m. — np. (1 tl. 20 nßl.) hacž 20 m. 50 np. (6 tl. 25 nßl.)

Kórz pſcheńzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nßl. — np.) hacž 20 mk. 4 np. (6 tl. 20 nßl. 4 np.) — Kórz rożki po 160 puntach: 14 mk. 48 np. (4 tl. 24 nßl. 8 np.) hacž 15 m. 19 np. (5 tl. 1 nßl. 9 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 11 mk. 5 np. (3 tl. 20 nßl. 5 np.) hacž 12 mk. 19 np. (4 tl. 1 nßl. 9 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 3 nßl. — np. hacž 2 tl. 9 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 24 m. 66 np. (8 tl. 6 nßl. 6 np.) hacž 25 m. 20 np. (8 tl. 12 nßl. 5 np.) — Hejduſchne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hacž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hacž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 1 m. 40 np. (14 nßl.) hacž 1 m. 70 np. (17 nßl. — np.) — Sſyno po 100 puntach: 2 m. 50 np. (— tl. 25 nßl. — np.) hacž 2 m. 80 np. (28 nßl.) — Sſkoma (1200 pt.) 14 m. — np. (4 tl. 20 nßl.) hacž 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl.)

Drażdźanſke mjaßowe płaczjiſny

12. januara 1880.

Najlěpſche howjada 66—68, ßrěnje 57—59, ſchpatne 40—42 np. po puncze rěſneje wahi. Najlěpſche ßwinje 57, ßrěnje 48—50, bakunarje 45—48 np. po puncze rěſneje wahi. Najlěpſche ſkopy 66, ßrěnje 60, ſchpatne 30 np. po puncze rěſneje wahi. Najlěpſche czelata 40—48 np. po puncze rěſneje wahi.

Korczma k pſchenajeczu.

W Nowoſlicach pola Rakec je k 1. měrca t. l. **korczma** na pſchenajecze.

Wſcho dalſche je k nazhonjenju w herbſkej grychcze tam.

Na knježim dworje w Delnim Wujeſdźe ßu ſtajnje **proßata** kóždeje ſtaroby po tunich płaczjiſnach na pſchedań.

Syrop,

punt po 16 np. (jara ßłódki a cziſty), dale punt po 20, 24, 30 a 36 np. porucza jako jara płaczjiſny hódny

Arno Möckel
na ßerbſkej haßy.

Magazin czełnych kaſchczow
na kotoknej haßy **Karl Barthel** na kotoknej haßy.

Rudolph Wilhelm na ßerbſkej haßy czo. 20 porucza ßwój bohacze wuhotowany ſkład **najrjeńſcheje** kaž też **ordinarneje ſchkleńzy, porzellana** a **ſteingutowych tworow,** wyſche teho też **ſchpihele** a **ſchpihelowu ſchkleńzu** w najwjetſchim wubjerku po poniżenych płaczjiſnach.

Magazin czełnych kaſchczow
bratrow Hübner
na wulkej bratrowſkej haßy 215
porucza ßo pſchi ßmjertnych podeńdźenjach k dobroczjiwemu wobkedźbowanju.

K rosjaßnjenju!

Mojim czeſczenym pſchecželam a ſnatym k nawjedźenju, ſo ja wjazy khlamy pod firmu M. G. Freyberg w Budyſchinje njewjedu, ale ſo ßym ßamoſtatne khlamy pod firmu

M. Th. Pech

na hlownym torhoſchczu czo. 140 pódla měschczanſkeje haptyki ſakožik.

Też tudy budźe moje ſtajne prózowanje, wſchitkim, kiž pola mje kupuja, ſ dobrej tworu po najtuniſchich płaczjiſnach poßkužecz.

M. Th. Pech.

Möble,

jako: draſtkhamory, kommody, ſchkleńczane khamory, blida, ſtólzy, ſofy, mam po tunich płaczjiſnach na pſchedań, kupuju a pſchedawam też **ſtare möble.**

W. Hübner, tyſcheř
pod bórklinom 261.

Ssněcz

bjes czerwjoweho woboźranja kupuje po wyßokich płaczjiſnach

měschczanſka haptyka.

Prawdźiwy Dr. Lutzowy **ſtrowotny khofej** wot **Krause & Co.** w **Nordhauſenje pſchi Harzu,** ſ **pjeczjimi** czeßnymi medaillami na etikecze, ma w czerſtwej tworje na pſchedań

Hermann Lemke
na mjaßowym torhoſchczu czo. 40.

Jerje,

woßebje derje ßłodźaze, ſchtuku po 5 np. porucza **Arno Möckel**
na ßerbſkej haßy.

Tři serbske reje

(drei wendiſche Nationaltänze) ma hiſchcze ſa 1 m. 50 np. na pſchedań

knihikupz **Erich Temper**
na Hoſchiz haßy w Budyſchinje.

Wot najwjetſcheje ważnoſcze ſa

woczi kóždeho.

Prawdźiwa Dr. Whitowa woczowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej je wot lěta 1822 ßwětoßławna. Dostacz w flakonach po 1 marzy w hrodowſkej haptyzy knjeſa E. Menznera w Budyſchinje.

Njech ßebi pak kóždy wěſcze jenoj Dr. Whitowu woczowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta žada.

Wucźahi ſ liſtow: Knjeſej **Tr. Ehrhardtej.** Wam dźakuu powjeſcz, ſo je ßo mi póßkana **prawdźiwa Dr. Whitowa woczowa wodźiczka** pſchi mni a pſchi druhich woczobědnych jako **wubjerune** derje a ſpěſchnje ſkutkowazy woczowy ßrědk wopokaſała a poruczam ju teho dla kóždemu woczobědnemu. Schramberg, 30./1. 78. Ignaz Rauch. Dale: Dokelž je mi nakožowanje Waſcheje **prawdźiweje Dr. Whitoweje woczoweje wodźiczki** jara derje czinila, proſchu Waß (Skaſanje). Bernſtadt w Schleſ., 24./2. 78. Rob. Tinzmann.

Zionſke hłoßy. Khěrluſchowy pokład ſa domjazu nutrnoſcz. Druhi dźěl. Wot M. Domaſchki, fararja w Noßaczizach. Płaczjiſna 1 mk. 20 np.

Pſchiſpomnjenje. Płaczjiſna tutych knihi je ßo w „Serbſkich Nowinach" ſ pſchehladanja dwójzy **wopak** ſtajiła, pſchetož wone njepłacza 80 np., kaž běſche wopaczinje woſjewjene, ale płacza **1 mk. 20 np.** S zyła ßo wone w tu khwilu hiſchcze w wudawarni „Serb. Nowin" njepſchedawaja. To ßo hakle poſdźiſcho ſtanje.

Wosjewjenje.

8 hospodarſkich **wosow**, kaž tež 5 lohkich hońtwarſkich **wosow** a 2 **ſchpozěrhanje** ma na pſchedań **August Wünſcha** w Trupinje pola Rakez.

Jedyn **ruczny wós** ſ dwěmaj koleſkomaj je tunjo na pſchedań pola domownika (hausknechta) w hoſczeńzu k ſłotej krónje.

Jedyn nowy ſaczinjeny ſchkleńczany **wós** ſe ſcheſczimi ßydłami, jedyn nowy lohki hospodarſki **wós**, kaž tež por nowych knjejſkich **khomotow** ßu na pſchedań w Hornjej Borſchczi czißko 7.

Koſaze,

naſymſke, ſajecze, korniklowe, tkhórjaze a **kunjaze kóżki**
po najwyſchſchich płaczíſnach kupuje
H. Langa,
kóżkař na bohatej haßy 67.

Koſaze, naſymſke, ſajecze, korniklowe a **mordarjowe kóżki** po najwyſchſchich płaczíſnach kupuje
H. Langa na žitnych wikach pſchi katholſkej zyrkwi.

Koſaze kóżki,

kaž tež wſchě drużiny ßyrych kożow ßo po najwyſchſchich płaczíſnach kupuja a ßyre koże ßo najtunſcho wuharuja.
Gustav Naucka
na garbarſkej haßy 426.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóżdej dźělbje a kóżdy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneręz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Drjewowa aukzija
na kamjeńczanſkim revierje.

Pondźelu, 19. januara 1880, budźe ßo khójnowe drjewo (bjes nim też twarſke a wužitkowe drjewo) w ſtejazych loßach na pſcheßadźowanje pſchedawacź. — Shromadźiſna pola k. **Winklerja** w Haju. — Sapoczatk dopołdnja w 10 hodźinach.

Drjewo ma ßo prjedy wotwjeſenja ſapłaczicź.

Jan Grollmuß, kubleř w Kamjenej.

Drjewowa aukzija.

Pondźelu, 19. januara 1880, dopołdnja w 10 hodź., budźe ßo něhdźe 150 brěſowych a wólſchowych dołhich hromadow na nowowjeſczanſkim revieru na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna pſchi młynje w Bukojnje.

W Barcźe, 8. januara 1880.

Wiedemann,
wyſchſchi hajnik.

Drjewowa aukzija na ſdźerjanſkim revieru.

Pondźelu, 19. januara t. l., budźe ßo
70 ßuſchizowych dołhich hromadow,
150 walczkow dubowego běleneho drjewa,
155 brěſowych walczkow
pod wuměnjenjemi, tudy ſnatymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sapoczatk rano w 9 hodźinach pſchi ſchußeju pola Czelchowa.

Hajniſki dom w Sdźerju, 10. januara 1880.

G. Petrenz.

Drjewowa aukzija.

Schtwórtk, 22. januara 1880, budźe ßo na lěßowej parzelli, k Kliemmanez kubłu ßłuſchazej a na brěmjeńſkim revierje leżazej
dźělba ſtejazeho ßylneho brěſowego drjewa a
něhdźe 60 ſchtomow khójnowego twarſkeho drjewa } po loßach
na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Wuměnjenja ßo pſched ſapoczatkom aukzije woſjewja.

Shromadźiſna w piwarni w Brěmjenju dopołdnja w 9 hodźinach.

W Brěmjenju, 14. jannara 1880.

Kliemann, kubleř.

Drjewowa aukzija po loßach
na drobjanſkim revieru.

Schtwórtk, 29. januara, budźe ßo w **dołhaczu** pſchi dróſy ſ Łomſka do Pſowjow **khójnowe drjewo** (bjes nim wjele twarſkeho a wužitkowego drjewa) w ſtejazych loßach ſjawnje ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sapoczatk ½10 hodźin.

W Minakale, 8. januara 1880.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzija.

Přeprošenje na abonnement „Lipy Serbskeje.“

Z nowym lětom nastupi „Lipa Serbska, časopis młodych Serbow“, swój štwórty lětnik. — Kaž je čłowjekej ćělneje cyroby trjeba, zo by ćěło čiłe a čerstwe wukhował, runje tak jara je też duchowneje cyroby potrěbny, zo by rozom dale bóle wutworjał a wudokonjał, wutrobu natwarjał a nadobrjał. Dokelž pak nowiny na rozom a wutrobu mócnje skutkuja, je ważna přisłušnosć kóždeho, kotryž je wěrny přećel swojeho zboža a zboža cyłeho naroda, zo njekmanych nowinow, rozom tupjacych a wutrobu kažacych, nječita a z wotebjeranjom njepodpjera, ale zo jeno na dobre časopisy, w křesćanskim duchu pisane, abonnuje. Tajki časopis je „Lipa Serbska“, kotraž zajimawe prašenja z wědomnosćow, z rjemjesłnistwa a z rólnistwa na zrozymliwe wašnje rozryčuje a rozjasnja, kotraž powjedančka a novelki ze serbskeho žiwjenja přinoša, kotraž česćenych čitarjow ze žortniwymi humoreskami a směškami na přistojne wašnje rozwjeseluje, wšelake rozprawy serbskeho studentstwa wozjewja, pěsnje wšelakeho wopřijeća podawa. Zawěsće je to přiměrjeny a nadobny zaměr a zasłuži, zo by so bohaće podpjerał! Dale pak do „Lipy Serbskeje“ přede wšěm młode mocy pisaja, so spytuja a wuwučuja, mocy, na kotrež narod swój přichod twari, hižo teho dla je nuzne, zo kóždy Serb na „Lipu Serbsku“ abonnuje, zo by tutón tak nadźije połny pohib našeho studentstwa njewjaznył, ale dale wjetšeje mocy a rozšěrjenja nabywał. Nimo teho je też předpłata (cyłolětnje w ćišćerni 2 *M*, na póstach 2 *M* 40 *Pf*) tak nizka a mała, zo móhła „Lipa Serbska“ so wot kóždeje serbskeje swójby dźeržeć. Duž so nadźijamy, zo so w nowym lětniku nic jeno ze wšěmi starymi česćenymi abonnentami zetkamy, ale zo też mnohich, mnohich nowych wohladamy.

Wudawarńja a redakcija „Lipy Serbskeje.“

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodźin. Khudym darmo.

Pſche ßněh a mokroſcz.

Lißauerowy kožowy degot,

chemiſzy pſchepytany, ſczini kožu hnydom wodunjepſchepuſchczatu, ſhibicźiwu a czornu, pſchiſporja trajnoſcz ſchkórnjow, teho dla nuſny ſa wojeŕſke, jěſdniſke, hońtſke, nadróżne a wódne ſchkórnje, kaž tež ſa kóżde hoſpodaŕſtwo. — W 4 wulkoſczach po 25 np., 50 np., 75 np. a 1 M. **Saßopſchedawarjo doſtann rabatt.**

Jeniczki ſkład ſa **Budyſchin** a **wokolnoſcz** ma knjes

J. G. Klingst Nachfolger, na bohatej haßy 86/24.

Pſchedawarnje maja:

w Biſkopizach: knjes H. Petritz,
w Kumwałdźe: knjes Joh. Carl Höhna,
w Khróſczizach: knjeſaj Hórnik a Domanja,
w Halſchtrowje: knjes Fr. Springsklee,
w Hucźinje: knjes Bohuwěr Janko,
w Budeſtezach: knjes W. Arnold,
w Hodźiju: knjes J. E. Mróś,
w Huſzy: knjes Hch. Richter,
w Wulkich Sdźarach: knjes Moritz Lachmann,
w Hajnizach: knjes Hermann Fiedler,
w Wojerezach: knjes Max Miczka,
w Bukezach: knjes C. A. Kſchizank,
w Kukowje: knjes B. R. Delenczka,
w Rakezach: knjes haptykar Bredemann,
w Małych Debßezach: knjes Ernſt Schmidt,
w Małym Wjelkowje: knjes J. F. Schippank,
w Kluſchu: knjes A. Dorżan,
w Laſu: knjes Eduard Handrik,
w Nowoſalzu: knjes Richard Bamberg,
w Jaſońzy: knjes Auguſt Richter a Ssyn,
w Nießwaczidle: knjes Erdmann Krauſa,
w Wopakej: knjes C. T. Henſel,
w Wotrowje: knjes B. R. Schotta,
w Pancźizach: knjes Hermann Mittag,
w Różencze: knjes Jakub Glauſch,
w Radworju: knjes Jan Jakub Hórnik,
w Worklezach: knjes Jakub Hórnik,
w Wotbramezach: knjes Hugo Jahn,
w Schěrachowje: knjes J. R. Wähner jun.,
w Sohlandźe: knjes C. G. Lebelt,
w Hornim Wujesdźe: knjeni Pětra Mróſa wudowa,
w Kulowje: knjeſaj Johann Fröhlich a M. F. Wels 15,
w Běłych Noßlizach: knjes C. A. Klingst,
w Wjelecźinje: knjes Jurij Hantuſch,
w Wjernarjezach: knjes C. A. Schmidt,
w Wóſporku: knjes Karl Gießel.

Palenz!

Cziſty a prawdźiwy žitny palenz a tež wſchitke druhe dobre drużiny palenza porucza w woßebitej dobroſczi w czwizach a tež w jenotliwym tunjo

Th. Grumbt

na ſwonkomnej lawſkej haßy, w Klemmez khěži.

Ballhauſerowe czorne žołdkowe a žołczowe krepki,

ſtary dopokaſany domjazy a hojazy ßrědk pſchi wſchelakich khoroſczach, jako ßu ſtróżele, ſkhorjenje wot bojoſcze a ſrudnoſcze, twjerdy žiwot, kólka, žołczawa a wódniza, ſyma a pſchi wſchelakich druhich podobnych pſchipadnoſczach.

Hlowny ſkład měſchczanſka haptyka w Budyſchinje na hlownym torhoſchczu.

Woſebna česka brunica

ſ „Doblhoff-ſchachta" Mariaſchein.

Tutu brunizu, kotrejež **ſamopſchedawanje** a **generalne ſaſtupjenje** ſa **Budyſchin** a **wokolnoſcz** je mi poruczene a kotraž dla ßwojeje wubjerneje dobroſcze hacz dotal w kóżdym domje, ſa kotryž ju kupichu, połne ſpodobanje a pſchipóſnacze namaka, ja teho dla, dokelž ßym jeje wjele kupił, po jara tunich płaczíſnach poruczam a w zyłych lowryjach a fórach **darmo** hacz **pſched** dom a **do** domu pſches ßamßny grat wobſtaram a rukuju ſa prawu měru a wahu.

A. Lorenz

na privatnym kubłodwórniſchczu a na Hoſchiz haßy (Goſchwitz) 703b.

G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop

ſ Wrótßławja ßo wot tudomnych wobydlerjow hižom pſches dłeſchi czaß jako domjazy ßrědk pſche **katarrhy dychawy** a jeje wotnohow, pſche **kaſchel, dybawoſcz** atd. huſto nałožuje a ßym ja pſchi ſkładnoſczi mojeho lěkarjenja naſhonił, ſo je **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** khorym wo prawdźe połoženje pſchinjeßł. Woßebje ßym ja pſchi **woßypizach** (móſrach) tudy nětko jara knježazych widźił, ſo ßo dźěczazy ßylny **kaſchel** pſches nałoženje **G. A. W. Mayeroweho bróſtſyropa** ſaſtaji a pomjeńſchi.

Delitzſch pola Lipſka. **Dr. Kanzler,** kral. wokrjeßny fyſikus.

Tutón na ßwětnej **wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop** maja jeno prawdźiwy w bleſchach po 8 nßl., 15 nß. a 1 tl. na pſchedań

Heinr. Jul. Linck w Budyſchinje,
W. Rota w Lubiju,
C. Meißner w Biſkopizach.

Módry płat,

7/4 ſchěroki, po 5 nßl.,

dobry cziſty płat, na běło barbjeny,

módroczíſchczane płatowe ſchórzuchi

w wulkim wubjerku

porucza po fabrikſkich płaczíſnach

M. Th. Pech,

140, na hlownym torhoſchczu 140, pódla měſchczanſkeje haptyki.

W khlamach ßo **ßerbſki** ryczi.

Emil Flegel,

kóžkar w Budyſchinje, na žitnej haßy,

w domje k. czaßnikarja **Köchlera,**

porucza ßwój ſkład **pjelzowych tworow** a **mězow** w najwjetſchim a najelegantniſchim wubjerku. Mězy ßu po najnowſchich muſtrach dźěłane a ſkaſanja pjelzow ßo pěknje a ſpěſchnje wuwjedu.

Kóžki wſchěch drużinow ßo w khlamach kupuja.

Khoſej,

njepaleny, ſeleny a žołty, punt wot 80—160 np., **paleny, punt po 105 np.,** nětko ſaßo **woßebje poruczenja hódny,** potom dale punt po 120, 140, 160, 180 a 200 np. jenož w měſcheńzach, ßwěru pruhowanych, porucza jako jara **płaczíſny hódne** k dobroczíwemu wobkedźbowanju

Arno Möckel

na ßerbſkej haßy.

Nabóżniſki pſchednoſchk

wo parſchonſkim ſaßopſchiňdźenju Khryſta, wo wěrje a nadźiji zyrkwje a wo dopjelnjenju ßlubjenjow w naſchich dnjach.

Njedźelu ſa tydźeń, 18. januara, popołdnju w 3 hodźinach w ßerbſkej ryczi a ſchtwórtk wjeczor w 8 hodźinach w němſkej ryczi.

W zyrkwinſkim lokalu japoſchtołſkeje gmejny, na bórklinje 283, po 1 ſkhodźe. Saſtup je kóżdemu dowoleny.

Tsecza wustajeńza pjerinoweho towarſtwa
w Bukezach,

ſjenoczena ſ czeßnymi mytami a wuloßowanjom,
budże ßo **24., 25. a 26. januara 1880 w Jſraelez hoſczeńzu** wotdźerżecź;
wotewrjena rano wot 8 hacź do 7 hodźin wjeczor,
na czoż najpodwolniſcho pſcheproſchuje

direktorium.

Wotewrjenje khlamow.

Czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze k dobroczźiwemu nawjedźenju, ſo ßym ja wczera, 9. januara 1880, w **Hoſchiz haßy** (Goſchwitz) **czo. 731,** w domje knjeſa **Spittanga,**

mjaßowe a kolbaßowe khlamy

wotewrił. Dokelź budu kóźdemu ſpěſchnje a ſprawnje poßkużecź, proſchu wo bohaty wopyt a ſawoſtanu

W Budyſchinje, w januaru 1880.

ſ poczeſczowanjom
E. Becker, rěſnik.

☞ Kóźdy pjatk czerſtwe jatrowe a hejduſchne kolbaßy, kaź też wſchěbnje nowoßykane howjaſe a ßwinjaze mjaßo.

E. Becker, rěſnik na Hoſchiz haßy czo 731.

Wozjewjenje.

Dokelź so wšelacy knježa sobustawy M. S. w nastupanju připósćełanja maćičnych spisow přeco zaso **na mnje** wobroćuja, dha wospjet wozjewjam, zo ja tajke spisy wot zańdźenych jutrow sem wjacy **nje**rozpósćełam, ale zo je tajke rozpósćełanje tudomny měšćanski wučeř k. **Kapleř** tehdy dobroćiwje na so wzał.

K. A. Fiedleř.

Ja podpißany ſ tutym k nawjedźenju dawam, ſo ja moje **zyhleřſtwo** ßam wobſtaram a ſo ja niz ſ druheje ruki, ale direktnje kupuju, tak ſo móżu ja wſchě **twarſke, tſeſchne** a **murjeřſke zyhle** po najtuniſchich płaczźiſnach pſchedawacź.

K naléczu poruczam **twarſki** a **hnójny kalk,** kaź też **hnójnu ßól.**

F. Fiſcher
na dwórniſchczu w Laſu.

Ratařſke towařſtwo w Bukezach

wutoru, 20. januara, popołdnju w 4 hodźin.

Pſchednoſchk knjeſa wokrjeßneho ſekretarja a ßejmſkeho ſapóßłanza **Möbiuſa** ſ Chemnitza wo: płodorjadu (ſe wſchelakimi wotměnjenjemi). Wſchitke ßobuſtawy ßo proſcha, ſo bychu bohacze a w prawym czaßu pſchiſchli. Hoſczo ßu witani.

Pſchedßyda.

W Maleſchezach

njedźelu, 18. januara, **reje,** na czoż najpſchecźelniſcho pſcheproſchuje **J. Wehla.**

Dwaj **ſchulerjej** namakataj dobry **penſion** w Budyſchinje pola jeneje pſchiſtojneje wudowy. Dalſche je ſhonicź w wudawařni „Serb. Nowin."

Hólzam, kotſiž chzedźa ſchule w Budyſchinje wopytowacź, móże ßo tuni penſion wukaſacź pſches rěſniſkeho miſchtra **Kmocha** na jerjowej haßy.

Wuczomnik pytany.

K jutram t. l. pytamoj pod ſpodobnymi wuměnjenjemi jeneho **wuczomnika** ſ potrěbnymi ſchulſkimi wědomnoſczemi a kotryž je **ſzerbſkeje** rycze mózny.

W Wóſporku.

L. Böhma a Sſyn,
wuřěſotworowe, poſamentowe a materialtworowe khlamy.

Jeneho **wuczomnika** pyta
Ahl, ſchewſki miſchtr
w Budyſchinje.

Jeneho **wuczomnika** pyta **Karl Barthel,** tyſcheřſki miſchtr na kotołnej haßy.

Hólczez,

kotryž chze **pjekařſtwo** nawuknycź, móże pod dobrymi wuměnjenjemi pola mje do wuczby ſtupicź. **M. Pakitzſch,** pjekařſki miſchtr
na Hoſchiz haßy (Goſchwitz) 721.

Stwinſka holza pytana.

Strowa a ßylna holza ſe wßy, wot zyle ſprawnych ſtarſchich, kotraž je ſchicza a blotowanja trochu wuſtojna, k 1. haprleje t. l. na knježim dworje w Saryczu ßłużbu doſtanje.

Pyta ßo a móże hnydom ſaſtupicź jena **pěſtoncza** niz jara młodych lět, kotraž je hižom jako tajka ßłużiła.

Dalſche je ſhonicź w wudawařni „S. Now."

Jenu ſkótnu dźowku,

kaź też **domſke** a **hródźne dźowki** bórſy pyta
knjeni **Kleinſtückowa**
na mjaßowym torhoſchczu 150, II.

Czeſcź ranjaze ßłowa, kotrež ßym ja pſchecźiwo **Marji Arbanez** ſ Kluſcha wuprajiła, ja ſ tutym njewěrne naſad bjeru.

Hanza Mudrez.

Dźensa zwjeseli mje moja luba mandźelska **Ernestina** rodźena **Kostkec** ze ſtrowej dźowčičku.

W Neweklowje w Čechach, 10. januara 1880. **Dr. Jan Česla.**

Anna Auguſta Hämſchez
a
Auguſt Lehmann,
ßlubjenaj.

Porſchizy a Delnja Hórka, 8. jan. 1880.

Dopomnjenje
na zažnu smjerć młodźeńca,

⊙ 4./VII. 1860. † 6./I. 1880 w Klukšu.

Pod syrej hórku ležo
spi młodźeńc nadobny,
kiž padźe, swój běh běžo,
wot smjerće trjecheny.

Jom' dźěsću mocy hrachu
drje pornjo sornikej,
joh' přeco mjenowachu
„Běharja z Midije".

Na pućach dostojnosćow
won młodźeńc w prědku dźe,
na honach wědomnosćow
je „běhař z Midije".

Wón njese złoto wěry
a wyruch lubosće,
haj darow wjele měry,
pře šacy Midije.

Kak lube raje jasnja
so hódnom' młodźeńcej,
kak rjane hona krasnja
so „Midjan-běharej"! —

Na swjedźenju třoch kralow —
je šoł přez ćěmny doł
a kročił z nižšich dalow
na Zion njebjesow.

Tam hołduje a khwali
před trónom Jehnjeća,
joh' wopor su tam wzali
za dobre wonjenja.

Dźak.

Za bohate wopokazma česće a lubosće při dlěšej khorosći, při smjerći a pohrjebje našeho droholubeho syna **Juliusa Krala,** stud. nowych ryčow a wyššeho wučeřſtwa, praji najwutrobniši dźak

hłubokožarowaca swójba w Klukšu.

Lipa Serbska čo. 1.,
januar 1880,

je wušła. Wopřijeće: Serbske barby. (Powjedančko z njedawnych časow. M. B.) — Syrotka. Při haće. Dwaj spěwaj wot J. B. — Što nam dešćik wšo přinoša. Wot F. R. — Kokula. Spěw wot M. B. — Myslički po wulkim serbskim spěwanskim swjedźenju, 1. oktobra 1879 w Budyšinje wotdźeržanym. — Wšelčizny. Wot R.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 4. **Sobotu, 24. januara 1880.** **Lětnik 38.**

Młynkez Hanka a Stojanez Handrij.

Powjedanczko se spočatka tuteho lětstotka.

(Pokračowanje s čj. 3.)

Jako Handrij a Jan wschej samyßlenaj dale marschirowaschtaj, dokelž pschi ßebi wopominaschtaj, so ßo jeju zyroba kónzej bliži, wonaj swróčeny wós wuhladaschtaj, do kotrehož běschtaj dwaj konjej sapschehnjenaj, kotrejž běschtaj ßo tak do gratu saschmatałoj, so drje dyrbjeschtaj bórsy smjersnycź, hdy by jimaj nichtón njepomhał.

Po khwilzy Handrij a Jan k tutemu wosej pschińdźeschtaj a pschi nim sastawschi wuradźowaschtaj, schto byschtaj s tymaj konjomaj cźinikoj a wobsanknyschtaj skónczńje, so drje budźe najlěpje jeju wupschahnycź a ßobu wsacź. Ale w tym ßamym wokomiknjenju běchu ßlědowaze ßkowa se sacźinjeneho wosa ßkyschecź: O to njecźińtaj, ale mje stareho muža radscho wumóźtaj. — Tute ßkowa wußkyschiwschi, wonaj wós wotewrischtaj a w nim schědźiwzawuhladaschtaj, kotryž běsche, kaž bórsy spósnaschtaj, offizier Napoleonoweje gardy. Wón bě derje do wołmjanych krywow a do wulkeho kožucha sawoblekany a powjedasche jimaj, so ßu jemu wczera kosakojo ßkužobnika sarasyli a jeho ßameho do ruki kóli, kotraž hischcźe sawobalena njeje. A dokelž nikoho njeje měł, tón offizier dale praji, dha je ßam jěcź dyrbjał a pched krótkim s wosom swróćił; pschetož wón njeběsche jěsdźenja wustojny. Wón na wulke boloscźe w ruzy skorźesche a jeju źelniwje proschesche, so byschtaj jemu někak pomhałoj, pschistajizy, so móźetaj wot jeho zyroby ßobu jěscź.

Ja na Waju drascźe widźu, so staj Saksaj, offizier dale rjekny.

A pschi tym ßwěrnaj Sserbaj, Jan pschistaji.

Aj, dha je mi pomhane! offizier radostnje sawoła, pschetož tež my Franzowsojo derje wěmy, so ßu Sserbja twjerdźi wojazy, pschi tym pak tež dobri, ßmilni ludźo. Haj, my Waschu wojeřsku khwalbu snajemy a ßmy jěsdnym prynza Janoweho regimenta, w kotrymž skoro lucźi Sserbja ßkuża a pschi kóždej bitwje satraschnje do njepscheczelow rubaja, teho dla pschimjeno les bouchers Saxons (sakszy mjaßorubarjo*) dali.

To ßo woběmaj derje lubjesche, ale tež to bě sa njeju lubosna powjescź, so chzysche połkownik ßwoju zyrobu s nimaj dźělicź. Jako běschtaj wós se wschěch stronow wobhladałoj a bórsy wuhladałoj, so je hischcźe zyły, dha jón sběhnycź pytaschtaj, schtož ßo jimaj tež skónczńje radźi. Potom teju konjow wuschmataschtaj, tak so taj bórsy saßo na nohach stejeschtaj.

Wscho je w dobrym rjedźe, rjekny Jan, ale khlěba dyrbimy tymaj wbohimaj skocźeczomaj dacź, so byschtej saßo cźahnycź móhłaj.

Khlěb ja mam, dźakowano Bohu, praji offizier a se ßwojej strowej ruku Janej pokrutu poda.

Macźe ßnadź tež něschto wina, so bych konjomaj khlěb namocźicź móhł? ßo Jan dale praschesche. To by jimaj woßebje derje cźiniło a namaj tež.

Haj, wino tež mam, offizier wjeßoły sawoła a wucźeźe s kaschcźika bleschku cźerwjeneho wina.

Potom Jan khlěb na kuski roskra a je, hdyž bě je s winom namocźił, konjomaj kładźesche, a bě sjawnje widźecź, kak jimaj to nowu móz dawasche. A dokelž běsche w wosu ßkomy doscź, dha Jan konjomaj tež trochu ßkomy pschiwda. Jako bě ßo to stało, Handrij a Jan do wosa stupischtaj a Jan konjej schlipny a dale jědźesche.

Wón bórsy jenu wjeß s daloka wuhlada a tam wón wós wobrocźi, kotryž konjej s lóhkoscźu cźehnjeschtaj. Pched wjecźorom wón do wßy pschijědźe, hdźež běsche wscho puste a prósne. Kaž wschudźe druhdźe, tak běchu tež tudy ludźo ßwoje wobydlenja wopuschcźili a do snutskomneje Rußowskeje cźekli.

Blisko małeje ruskeje zyrkwje fara stejesche a k tej Jan s wosom pschijědźe. Konjej sastaschtaj a Jan s Handrijom s wosa slěse. Dom bě drje sanknjeny, tola Jan ßebi radu wjedźische. Wón se ßwojej ßekeru tak dołho wokoło durjow schkarasche, hacź ßo te wo-

*) Nasch njebo pěßnař Sejleř je wo nich ßlědowazy spěw wudźěłał:

Schto cźerwjeni ßo nasdala
A pscheblyskuje woßrjedźa?
To rjeni ßu dragunarjo,
To ßu prynz Jana Sserbojo!
Schto semja rži a tschepjeta,
Schtó woła tam: hura, hura?
To mužszy ßu dragunarjo,
To ßu prynz Jana Sserbojo!
Schtó lecźi tam tak psches polo
A sazpi kulow njewjedro?
To khróbli ßu dragunarjo,
To ßu prynz Jana Sserbojo!
Schtó ßapa khróbło satraschne
A s mjecźom cźeźkim sejhrawje?
To hrósbni ßu dragunarjo,
To ßu prynz Jana Sserbojo!
Schtó je, kiž schcźěpa źeleso
A cźascźe ruba sabruncźo?
To ßylni ßu dragunarjo,
To ßu prynz Jana Sserbojo!
Schtó ßu cźi mjaßo-rubarjo,
Kaž dostali ßu pschimjeno?
To sakszy ßu dragunarjo,
To ßu prynz Jana Sserbojo!
Schtó cźehnje s bitwy dobytej'
A ßwoje rany khwali ßej?
To ßerbszy ßu dragunarjo,
To ßu prynz Jana Sserbojo!

tewrichu. — Dokelž offizier cźopko leżesche, dha wonaj najprjedy do stwinych khachlow satepischtaj a jeho, jako bě stwa doscź wutepjena, do njeje donjeßeschtaj. Wón drje žałoßnje na boloscź skorżesche, dyrbjesche pak tola tak dołho cźakacź, doniž běschtaj konjej do hródźe wjedźenaj a wós do kólnje dowjeseny. Pizy bě tam sa konjow doscź. Jan rjekny, so chze wón konje wobstaracź a so by ßo Handrij wo offiziera starał. Tón tež to hnydom cźinjesche. Wón běsche něhdy widźił, kak bě kaseńk s města jenemu mužej wo wßy słamanu ruku do schěnow swjasał, a to ßo jemu tež jow sa wužitne sda, dokelž běsche offizierowa ruka tež nimale kaž słamana.

Tola k temu pschede wschěm płat pobrachowasche. Duž jemu ranjeny offizier porucźi, so by jedyn teju kaschcźow wotewrił, kotrejž bě s wosa dó jstwy donjeßł. W tutym kaschcźu běchu tež koschle. Handrij jenu wsa a ju na schlebjerdki rosrěsa, potom łód dó schkle połoži a k khachlam staji, so by tam rostał a na to s drjewa schěny wurěsa. Jako bě to dokonjane a ßo Jan dó jstwy wrócźił, poczeschtaj ranjeneho sawjasowacź. Pschi tym dyrbjesche tón wbohi muž žałoßne boloscźe pschětracź, ale wón widźesche tola jeju dobru wolu a spósna tež, so staj jeho derje doscź sawjasałoj. A jako jemu potom ruku se symnej wodu macźeschtaj, dha ßo jeho boloscźe dale a bóle pomjeńschachu.

Handrij ranjeneho offiziera wothladowasche, Jan pak w domje wschě kuty a kucźiki pschepytowasche, w nadźiji, so tam ßnadź něschto zyroby nadeńdźe. A jeho nadźija njeběsche prósna. Wón wußlědźi tójschto ßuscheneho mjaßa a wschelake warjenje, wysche teho pak tež něschto khoseja a zokora. A dokelž běsche offizier w ßwojim wosu khětru dźělbu khlěba ßobu pschiwjesł, dha bě jim na wschěch stronach pomhane.

Woni běchu sbożownischi, dyžli tyßazy (tawsynty), kotsiž hłodu a symy dla mrějachu. Woni wobsanknychu, někotre dny w tej farje wostacź, doniž ßo s offizierowej ruku tak polěpschi, so jemu wjesenje wjazy wobcźeżne njebudźe. A trochu wotcźaknycź, njeběsche tež straschne; pschetož kosakojo Napoleonowe wójsko skoro jenož na bokach abo tež zyle sady nadpadowachu, naschi tsjo snacźi běchu pak hischcźe ßrjedź wójska a kosakojo teho dla do nich dorasycź njemóžachu.

Bjes tym, so Handrij a Jan s ranjenym offizierom na farje wotpocźuja, chzemy tola ras pohladacź, schto jeju pschecźeljo a snacźi doma cźinja.

Stary Hanusch s Hanku hischcźe pschezo pola Handrijoweho wuja bydlesche a běsche saßo zyle strowy a cźerstwy. A dokelž bě ßo ßwojeje prjedawscheje hordoscźe zyle wotrjekł a ßebi na tym doscź bycź dawasche, schtož běsche jemu Bóh Knjes k sežiwjenju wostajił, dha bě wón tež zyle spokojny a směrny. Jenož to jemu druhdy cźežku wutrobu cźinjesche, so wo Handriju njemóžesche niczo shonicź a wón to Hanzy skorżesche. Ale tej bu kóždy ras wutroba hischcźe wjele cźežscha, hacź nanej; pschetož tón chzysche Handrijej jenož dźakowny bycź, wona pak Handrija wysche teho tež s horzej luboscźu lubowasche. A hdyž ßebi pomyßli, so ju nan něto wěscźe njeby Handrijej sapowjedźił, dha jej kóždy ras ßylsy do wocźow stupachu, hdyž něchtón wot tych, s kotrymiž w hromadźe bydlesche, s někajkim ßłowcźkom na Handrija spomni.

A jeje srudoba bu po cźaßu hischcźe wjetscha, pschetož pomału a pomału poczachu powjescźe pschikhadźecź, so Rußojo dobywaja, so Napoleonowe wójsko ßrjedź satraschneje symy cźěka a so je hižom wjele wojakow hłodu dla wumrjeło abo pod hołym njebjom smjersko. Někotsi ludźo temu wěrjachu, drusy pak niz, doniž Handrijowy wuj jenu ßobotu tu wěstu powjescź s Budyschina domoj pschinjeße, so je khěžor Napoleon ßwoje wójsko skradźu wopuschcźił a tež skradźu dale do Franzowskeje jědźe, so by tam nowych wojakow shromadźował. Ale w Budyschinje běsche jeho tehdomny pósthaltał, kiž hižom s prjedawschich lět Napoleona derje snajesche, s wěstoscźu pósnał, jako ßebi wón do ßwojich ßanjow druhe konje sapschahowacź da; pschetož franzowski khěžor běsche s extrapóstom pschijěł a teho dla mějesche jemu budyski pósthaltał hacź k bližschemu pósthaltarjej konje dacź.

(Pokracźowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Na sakskim ßejmje něto sapóßłanzy wo należnoscźe kralowskich ministerstwow w tym rjedźe jednaja, kaž ßo jim to k wuradźowanju prjódkpołoži. Wóndano tež rycź na nowe ßudniske srjadowanje pschińdźe a so budźa něto wschelake mjeńsche pschekory wot směrzow (friedensrichter) wujednane, psches cźož směja wyschsche ßudnistwa mjenje dźěła, schtož pak krajej tójschto pjenjes salutuje, dokelž je mjenje ßudnikow trjeba. — Pschi tym nasch ßerbski sapóßłanz k. Kerk bjes druhim praji: Postajenje směrzow je dobra a sa lud wužitna wěz. Njebudźe-li pak jich skutkowanje tajke, kaž ßebi to wyschnoscź a woßebje lud žada, dha je wyschnoscź ßama na tym wina. Mjenujzy pschi pomjenowanju směrzow ßo lud njeje praschał, komu ma dowěrjenje a pshed koho ßmě bjes bojoscźe stupicź. Jenož tajki směrz, kiž lud, jeho waschnje a wobstejenja podrobnje snaje, wěscźe tajkeju, bjes kotrymajž je někajka pschekora wudyrika, lohko bjes ßobu sjedna. Pomjenowanje nětcźischich směrzow je bjes ludom tu a tam spodźiwanje sbudźiło, dokelž někotsi směrzy s zyka s ludom njewobkhadźeja, jón po waschnju a hewak njesnaja, schtož je pschi jednanju tola najnusnische. Směrzy bychu ßo, dyrbjał-li lud k nim połne dowěrjenje měcź, tež wot luda wuswolicź, kaž ßo to w druhich krajach stawa.

— S Draždźan pißaja, so je tamnischi awstriski póßłanz, baron Frankenstein, do Kopenhagena pscheßadźeny a so je draždźanski kommandant, generallieutnant Miltitz, cźežko skhorił.

S Barlina pißaja, so je němski khěžor strowy a cźerstwy. Na nowolětne sbożopschecźe, kotrež jemu sostupjerjo města Barlina pschinjeßechu, je wón wotmolwił, so ßo jim sa to rjenje dźakuje a so budźe tež w nowym lěcźe se wschej mozu sa to skutkowacź, so by měr wostał. — Wjerch Bismark hischcźe w Warzynje pschebywa. Kak s jeho strowoscźu steji, wo tym njeje ßo poßlenje dny w nowinach niczo pißało, duž drje je hischcźe pschi starym.

— My ßmy hižom někotry krócź na to pokasali, so ludźo njeßmědźa tajkim bladam wěricź, jako by móhła wójna bjes Němzami a Rußami wudyricź, a so je njewěrne, hdyž wschelake jendźelske a němske nowiny pak wo tajkim, pak wo hinajkim njepschecźelstwje bjes ruskim a němskim wójskom bledźa. Wóndano wschelake němske nowiny saßo tajku wěz pschinjeßechu, mjenujzy wone powjedachu, so ßu němszy offizierojo, kaž hewak w prjedawschich lětach, do ruskopólskeho města Kalischa pschischli, so bychu offizierow tamnischeho ruskeho regimenta pschecźelniwje wopytali, ale so ßu jich ruszy offizierojo žałoßnje njepschecźelszy witali a so budźichu jich, je-li budźische to tamnischi kommandant njesadźěwał, s Kalischa wubili. — Na tej zykej wězy pak žane ßłowcźko wěrne njeje, kaž to pruszy offizierojo ßami w nowinach wosjewjuja. Woni ßu teho dla woßebje jeneho wyschscheho offiziera do Kalischa póßłali, kiž je w jich mjenje tamnischim ruskim wyschkam k nawjedźenju dał, so je to pruskich offizierow jara srudźiło, hdyž němske nowiny tajke nje-

leposcje wudawaja a ſ tym hrosnje doſcź njepſchecźelnoſcź pſchecźiwo Rußam ßyja.

— Schtož nuſu w Hornjej Schleſynſkej naſtupa, dha je ta wěz nětko tak derje ſe ſtrony gmejnow, kaž tež ſe ſtrony wyſchnoſcje tak ſrjadowana, ſo tam njebudje nichtón hłodu wumrjecź trjebacź. W nowſchim cźaßu ßu ludźo w Pólſkej a Rußowſkej pſches 20,000 rublow nahromadźili a tute pjenjeſy do Hornjeje Schleſynſkeje ſa tamnych pomozy potrjebnych póßłali. W Hornjej Schleſynſkej njenujźy je lud ſ wjetſcha pólſki.

Awſtria. W wuherſkim hłownym měſcje Peſchcje je ßo lud ſaßo ſměrował a tamniſchi ſemjanſki kaſino wjazy njenadpaduje. Tola ßu wojazy, kotſiź buchu pſchecźiwo nadpadnikam póßłani, dweju cźłowjekow ſatſělili. Hara bě, kaž tydźenja naſpomnichmy, teho dla naſtała, dokelž ßo lud na to mjerſaſche, ſo bě ſemjanſke kaſino pſchecźiwo tajkim redaktoram njepſchecźelſźy wuſtupiło, kotſiź běchu w ßwojich nowinach powjedali, kajke jebanſtwo ßu wſchelazy madźarſźy ſemjenjo cźinili.

Franzowſka. Franzowſki ßejm je po ſkónczenych hodownych próſninach ſ nowa wuradźowacź poczał a běſche ſ rosprawu wo tym, kak chze nowe miniſterſtwo krajne naležnoſcje wobſtaracź, doſcź ſ pokojom.

Jendźelſka. Hacź runje je jendźelſki general Roberts někajkeho afganſkeho nawjedowarja ſa roskaſowarja w hłownym měſcje Kabulu poſtajił, ſo by Afganow cźim ſkerje ſměrował, dha to, kaž ßo ſda, tola njeje niczo pomhało. Mjenujźy we wſchelakich afganſkich krajinach ßo ſ nowa ludźo ſ bronju w ruzy w mjeńſchich a wjetſchich cźrjódach ſhromadźuja a Jendźelczanam ſ nadpadami hroźa.

— W Irlandſkej je nuſa hiſchcje wulka, pſchetož deſchcje konſcheho lěta ßu tam źitne, kaž tež běrnowe źně ſkaſyke. Tu a tam teho dla ropot wudyri, tola bohacźi Jendźelczenjo ani źita ani pjenjes njedawaja, ale radſcho wobronjenych poliziſtow na wbohi lud ſczeku.

Rußowſka. Rußojo ßo w tu khwilu na wójnu hotuja, kotruž chzedźa ſ Turkmenami w ßrjedźnej Aſiji wjeſcź, pſchetož tutón dźiwi lud ſpochi do ßußodnych ruſkich krajinow nadpady cźini a tamniſchich wobydlerjow ſabiwa a jich wězy a ſkót rubi.

Ze Serbow.

S Budyſchina. W poßlenich dnjach ſańdźeneho a w prěnich dnjach tuteho tydźenja je ßo nam tójſchto ßněha naſchko a ſ nim je tež nowa ſyma pſchicźahnyka. S zyka drje tak ßurowa njeje, kaž w dezembru, tola pak běſche rano 20. januara (wutoru) na 13 gradow Celſija (10 gradow Reaumura) ſtupiła. — Na tudomnym gymnaſiju ßu knjeza wuczerjo bjes ſchulerjemi wſchelake ſwjaſki a ſjenocźeńſtwa wußlědźili, kotrež ßu ſakaſane; woni ßu teho dla ßedmjoch ſchulerjow, kiž běchu nawjedowarjo, ſ gymnaſija wupokaſali, wot kotrychž pak ſtaj dwaj ſaßo wobhnadźenaj. Druſy, kich běchu ßobuſtawy tajkich ſwjaſkow, ßu ßwoje pſcheſtupjenje ſ karzerom wotpokucźicź dyrbjeli. Ani bjes tamnymi ani bjes tutymi źadyn Sserb njeje, ßerbſźy gymnaſijaſtojo ßo radſcho ßwojeho, wot wyſchnoſcje dowoleneho wědomnoſtneho towaŕſtwa dźerża a w nim pilnje wuknu.

S Radworja. (Kath. P.) W naſchej woßadźe je ßo w ſańdźenym lěcje narodźiło 59 dźěcźatkow, a to 28 hólcźatkow a 31 holcźatkow (pſched 100 lětami 55 dźěcźatkow, a to 20 hólcźatkow a 35 holcźatkow). — Semrjeło je 41 woßobow, a to 27 muźſkich, 14 źónſkich, 19 dźěcźi a 22 wotroſcźenych (pſched 100 lětami 51 woßobow, a to 24 muźſkich, 27 źónſkich, 24 dźěcźi a 27 wotroſcźenych). — Pſchipowjedało je ßo 19 porow, ſ kotrychž bu 15 porow tudy wěrowanych (pſched 100 lětami 13 porow pſchipowjedanych, 9 porow tudy wěrowanych). — K Bożemu blidu je było 1900 woßobow. Do bratſtwa Jeſußoweje ßmjertneje ſtyſknoſcje bu 10 ßobuſtawow ſapißanych.

H. D.

S Ralbiz. (Kath. P.) W ſańdźenym lěcje je w naſchej woßadźe ßo narodźiło a w naſchej farſkej zyrkwi kſchczenych 46 dźěcźatkow, a to 26 hólcźatkow a 20 holcźatkow. — Wumrjeło je a po kſcheſcźijanſkim waſchnju pohrjebanych 31 woßobow, wulkich a małych, a to 16 muźſkeho a 15 źónſkeho ſplaha. Je ßo po tajkim 15 woßobow wjaz narodźiło hacź wumrjeło. — Pſchipowjedanych je było 17 porow, ſ kotrychž bě 11 porow pola naß wěrowanych. — Sswjatych woprawjenjow běſche pola naß 5120. — Pſchi tutej pſchileźnoſcźi njech ßo tež na woporniwoſcź wěriwych ſa Boźi dom ſpomni, kotraž je tež w ſańdźenym lěcje ſa ſwonkownu cźeſcź Bożu ßo ſtarała. Pódla ſtajnych mjeńſchich darow, kotrež Bożu ßłużbu ſdźerżecź a debicź pomhachu, doſta naſcha zyrkej rjane nowe „ßwjateje Marine" khorhowje. Wolijowe ßwjecźata na nich ßu wot A. Wagnera, molerja we Woſtrowzu, rjenje wuwjedźene, moßaſowe poſkocźane kſchiże ſ wahami ſa khorhowje pak wot Götza w Regensburku.

S Huſki. Dźeń 11. wulkeho różka, jako prěnju njedźelu po tſjoch kralach, běſche dźeń, wot naſcheje woßady dawno wotczakowany. Hižom pſched někotrymi lětami bě ßo wobſankło, ſo ma ßo naſche pohrjebniſchczo powjetſchicź, dokelž měſta wjazy njedoßahachu a wſchelako bě ßo wobhladowało, na kajke waſchnje móhło ßo nuſy wotpomhacź a cźinjeſche to naſchemu zyrkwinſkemu a gmejnſkemu prjódkſtejeŕſtwu wjele staroſcje. — Skónczńje nam pak dobrocźiwoſcź naſcheho lubeho hnadneho knjeſa hrabje ſe Schall-Riaucour nad Huſku atd., jako tudomneho zyrkwinſkeho kollatora, ſ nuſy pomha, pſchetož ſpomnjeny knjes wěſty dźěl ležomnoſcje wot tudomneje knježeje ſahrody, ſ dotalnym pohrjebniſchczom mjeſowazeje, naſchej woßadźe dobrowolnje dari, ſa cźož je ßebi pola naß ſ nowa wulku khwalbu a njeſapomnity dźak ſaßkużił. — Zyrkwinſke prjódkſtejeŕſtwo da na to ſtaru murju bjes dotalnym pohrjebniſchczom a knježej ſahrodu wotnoßycź a nowe a ſtare pohrjebniſchczo ſ nowej murju wobhrodźicź, kaž tež nowe pohrjebniſchczo na pſchihódne waſchnje wuhotowacź. Jako běſche ßo prjedy woßadźe wot knjeſa duchowneho Sommera pſchipowjedźiło, hdy ma ßo poßwjecźenje pohrjebniſchcźa ſtacź, ßo niz jenož woßadni, ale tež ludźo ſ druhich woßadow do 2 hodźinow popołdnju wokoło ſchule a tež na ſtarym pohrjebniſchczu ſhromadźowachu. — Jako bě cźaßnik dwě wotbił, ßo ſchulſke dźěcźi a wotroſcźena młodoſcź, teho runja zyrkwinſźy a gmejnſźy ſaſtupjerjo, kaž tež druſy do cźaha ſeſtupachu a pod ſwonjenjom ſwonow, khěrluſch 117 ſpěwajo, wot ſchule na pucź k nowemu pohrjebniſchczu podachu. Tam cźah horje a dele pſchecźahny a ßrjedźa na měſcje, k temu pſchihotowanym, ſaſta. Bórſy naſch knjes duchowny wuſtupi a hnujazu, jadrapołnu ßerbſku rycź dźerżeſche, pſchi kotrejž drje źane wóczko bjes ßylſow njewoſta. Potom wotdźerża wón tež tajku němſku rycź a ſkónczńje pohrjebniſchczo w mjenje Boha Wótza, Ssyna a ßwjateho Ducha poßwjecźi, k cźemuž ſ wyßokoſcje dele pſchebiwaſche. Na to ſpěwachmy poßlenjej dwě ſchtucźźy khěrluſcha 241, na cźož knjes duchowny ßmjertnu kollektu a pożohnowanje, woßada pak hiſchcje poßlenjej ſchtucźźy khěrluſcha 89 a cźichi wótcźenaſch wuſpěwa, ſ cźimž ßo zyka ßwjatocźnoſcź ſkónczi.

S Kluſcha. W naſchej woßadźe je ßo w ſańdźenym lěcje narodźiło 117 dźěcźi: 70 hólzow a 47 holzow, 2 poraj dwójnikow, 7 morwonarodźenych, 22 njemandźelſkich. — Pacźeŕſkich dźěcźi běſche 56. — Pſchipowjedało je ßo 25 porow, wot kotrychž bu 23 porow

tudy wěrowanych. — Semrjeło je 71 wołobow. — Spowjednych ludźi běšche 3319, a to 2916 Sserbow a 403 Němzow. — Wunoschk kollektow: 119 mk. 67 np.

S Jeńkez. Sańdźeny schtwórtk rano tu 16lětna Hana Krawzez, kotraž měješche padawu khoroscź, po wodu dźěšche. Jako wona k studni pschińdźe, ju hrosna khoroscź nadpany. Wboha holza na semju padźe a wußuny ßo do studnje, hdźež ßo satepi.

S Luha. Wutoru, 13. januara, jěsdźachu tu w wokolnosczi wjeßneho hata dźěczi na ßankach. Tuto wjeßele ßo njejabzy na straschne waschnje skónczi. Dwě holczzy gmejnskeho prjódkstejerja Hejdana psches njekedźbliwoscź na hat sjědźeschtaj a ßo se ßankami do dźěry w lodźe ßunyschtej, kotraž tež w najwjetschej symje ženje njesamjersny. Marja Rójczez, kotraž ßo runje w bliskosczi hata sadźerźesche, wuhladawschi dźěsczi ßo w wodźe podnuricź, hnydom jimaj na pomoz běžesche. Cźeńki lód w bliskosczi dźěry drje ßo straschnje shibowasche a woda na kromy wustupowasche, tola khróbła holza, na to njekedźbujo, ßo po dołhosczi na lód cźißny a ßo sa dźěscźomaj nacźahowasche. Jenu holczku wona sbożownje hrabny a ju tež se žołmow wucźahny, tola tu druhu doßahnycź njemóžesche. W tejle najwjetschej nusy gmejnski prjódkstejeř Hejdan, wußłyschawschi dźěcźaze wołanje a kschicźenje, ßam na hat pschiběža a ßwoje najmłódsche dźěczo wot hrosneje ßmjercźe wumó. — Łuhocźenjo budźa drje něko, psches tutón podawk powucźeni, spomnjenu dźěru na hacźe se žerdźemi abo s někajkim płotom wobdacź a njebudźa s hakle tak dołho cźakacź, hacź njesbožo někoho wot nich hischcźe na ßurowsche waschnje potrjechi.

S Toroňz. Sańdźenu póńdźelu ßo jedyn byk, rěsnikej Thiemannej w Budyschinje ßłuschazy, na budyskim dwórnischczu pschi wuwjedźenju se železniskeho wosa spłóschi a cźekny. Wscho honjenje sa nim bě podarmo, wón pschezo dale k horam cźěrjesche a ßo bórsy psched wocźomaj honjerjow shubi. Na druhi dźeń pocźa byk hłódny bycź a wón spyta, ßo w někotrych wßach do kruwjazych hródźow dobywacź, so by tam něschto pizy dostał. Tola burjo nochzychu niczo wo nim wjedźecź a jeho wschudźom s pßami wucźěrichu. Jako pak ßo wón pola naß pokasa, wobronichu ßo tu někotsi mužojo s tšělbami a ßo sa nim na hońtwu puschcźichu. Na torończanskich horach jeho wußlědźichu. Prěni muž, wěsty Disnar, kotryž na njeho ßwoju tšělbu wutšěli, jeho tak derje do hłowy trjechi, so ßo byk do ßněha wali, hdźež jeho potom doreśachu.

S Hrodźischcźa. W naschej woładźe, kotraž ma něhdźe 2100 duschow, narodźi ßo loni 74 dźěczi, 30 hólzow a 44 holzow; 6 bě morwonarodźenych a 9 njemandźelskich. Pschipowjedanych bu 21 porow a wěrowanych 17. Wumrjeło je 71 wołobow, 29 mužskeho a 42 žónskeho rodu, 29 doroscźenych a 42 dźěczi. Spowjednych bě 3524 a to 1453 mužskich a 2071 žónskich, 3156 Sserbow a 368 Němzow; pacźeřskich dźěczi bě 44 a doma woprajenych 40. Wunoschk 6 zyrkwinskich kollektow bě 326 hr. 82 np. Tež buschtej w naschej woładźe dwě nowej schuli poßwjecźenej, w Rakojdach a we Worzynje.

S Draždźan, 20. wulkeho róžka 1880. „Wjeßel ßo Łužiza, ty macźeř wscheho Sserbowstwa, wschitzy s twojich ßynow njejßu w zusbje hischcźe na Tebje sabyli; ale runje najlěpschi bjes nimi, kotsiž nabožnu a pózcźiwu wutrobu, tuto herbstwo ßerbskeje Łužizy, wobkhowachu, dopomnjuja ßo rady na Tebje"; tak pomyßlich ßebi, hdyž 20. wulkeho róžka 1880 do Meinholdez salow w Draždźanach sastupich, hdźež běšche „Jednota", towarstwo katholskich Sserbow w Draždźanach, ßebi a wschitkim ßwojim pschecźelam ßwój druhi sakožeński ßwjedźeń wuhotowała. — Tuto młode towarstwo, kotrež hižom wokoło 50 ßobustawow liczi, wotpohladuje po ßwojich wustawkach, ßo w ßerbskej rycźi sabawjecź a ßerbski spěw płahowacź a skhadźuje ßo teho dla w tydźenju junu. — Sswjedźeń ßam běšche drje jednory ale tola prawje wutrobny; na nim wobdźěli ßo tež Łužiza a jeje towarstwa, kaž khróscźanska Jednota a kukowske kasino. Wołebje s luboscźu powitany bu k. farar Hórnik, kotryž bě s k. vikarom Nowakom pschitomny. Pschi sapocźatku hnydom postrowi k. pschedßyda Sarjeńk wschitkich hoscźi, jich proscho, so bychu ßo s tym spokojili, schtož móže jim dźenßa tak młode towarstwo poskicźicź, kotrež hischcźe wschitke ßwoje mozy k temu trjeba, so by ßo dospołnischo wutworiło a lěpje sakorjeniło, ale tež krutu nadźiju wuprajo, so pschichodnje hoscźom wjazy wjeßela pschihotuje. Wysche jenotliwych sabawow běchu reje. — My pak a s nami sawěscźe zyła Łužiza pschejemy draždźanskemu Sserbowstwu, so by pschibjerało a rostło.

Měschczanski theater. My dowolamy ßebi cźitarjow a cźitarkow tychle Nowin na wulkotne, pyschne a pschisprawne prjódkstajenje ßwětosnateho krucha „Dźěczi kapitana Granta" w naschim měschczanskim dźiwadle kedźbnych cźinicź. Jenotliwe wobrasy ßu tajke, so ßo ženje njesabudu. Dokelž ßo tutón kruch jenož hischcźe dwaj krócź prjódkstaja, njech tola nichtón njeskomdźi, ßebi to wobhladacź. — Hladaj nawěschtk w tymle cźißle. — *F.*

W Sdźerju je **khěža** cźißło 12 s bróżnju a kosazej hródźu a se sahrodu, 8 kwadratnych prutow wopschijazu — wscho do hromady 12 prutow — na pschedań.

Emil Flegel,

kóžkar w Budyschinje, na žitnej haßy,
w domje k. cźaßnikarja **Köchlera,**
porucźa ßwój sklad **pjelzowych tworow** a **mězow** w najwjetschim a najelegantnischim wubjerku. Mězy ßu po najnowschich mustrach dźěłane a skasanja pjelzow ßo pěkuje a spěschnje wuwjedu.

☛ **Kóžki** wschěch družinow ßo w khlamach kupuja.

Pjelzowe garnitury

porucźa po najtunischich płacźisnach
Oscar Rinke na jerjowej haßy.

Ssadowe towarstwo w wokrjeßu budyskeho hamtskeho hetmanstwa chze w tutym lěcźe pod wěstymi wuměnjenjemi někotrych kmanych ludźi na ßwoje khósty jako ßadoschtomowych wothladowarjow wuwucźicź dacź. Wucźbny cźaß traje wot 1. haperleje hacź do 15. meje, potom wot 15. augusta hacź kónz septembra. Tajzy s tudomneho wokrjeßa, kiž wo to rodźa a ßu, je-li móżno, wobßydni, shonja wscho dalsche pola knjesa ökonoma **Arndta Baldewega** na drjewowych wikach a pola podpißaneho tukhwilneho pschedßydy towarstwa.

Hetzer nad Delnjej Kinn.

Někotre nowe, ßylnje a derje twarjene

ßykanjowe maschiny,

pschi skladnosczi tunjo kupjene, ma teho dla tež tunjo na pschedań

Lambert Herlitschka
w Budyschinje na jerjowej haßy.

Drjewowe aukzije.

Na **njeßwaczilskim** lěßowym revieru budźa ßo na pschispomnjenych dnjach ßlědowaze drjewa pod wuměnjenjemi, pshed spoczatkom aukzije wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź:

pónđźelu, 9. februara t. l., dopoldnja wot 1/2 10 hodźin:

600 płotowych žerdkow,
103 Rm. khójnowych ßuschizowych knyplow,
73 = khójnoweje ßuschizoweje walczźiny,
103 dołhich hromadow khójnoweje žerdźiny,
26 Rm. kopanskeho ßłanja.

W wotdźělenjach:
3 a 4 = korczźminy kruch,
7 a 8 = pschi hermanczanskich mjesach,
9 = w sajeczźim kucźe,
11 = wysche khaßownje.

Shromadźisna: na holeschowskodubrawsko-hermanczanskim pucźu pschi sastupje do lěßa.

Schtwórtk, 12. februara t. l., dopoldnja wot 1/2 10 hodźin:

1 brěsowy wužitkowy kruch, 15 cm. horn. tołst., 3,5 m. dołh.,
50 khójnowych žerdźow, 7—15 cm. deln. tołst., 7—10 m. dołh.,
7 Rm. khójnowych palnych schcźěpow,
10 = brěsowych a khójnowych knyplow,
22 = = = = pjeńkow,
14 stotnjow = = = walczkow,
66 dołhich hromadow schpatnischich liscźodrjewowych walczkow,
43 = = khójnoweje žerdźiny.

W wotdźělenjach:
20 a 21 = nowschanska gmejnska hola,
23 = pschi dołhim hacźe,
26 = na rakeczanskich mjesach.

Shromadźisna: na schußeju pschi rakeczanskich mjesach.

Pjatk, 13. februara t. l., dopoldnja wot 1/2 10 hodźin w hoscźeńzu w Holeschowje:

26 khójnowych schtomow, 12—21 cm. ßrjedźn. tołst., 10 m. dołh.,
10 = rospaczenych drjewnow, 12 cm. horn. tołst., 4,5 m. dołh.,
155 = žerdźow, 7—15 cm. deln. tołst., 6—10 m. dołhoscźe,
277 Rm. khójnowych palnych schcźěpow,
168 = = knyplow,
356 = = pjeńkow,
320 = = sbytkoweje walczźiny,
60 stotnjow tajkich walczkow.

W wotdźělenju 20 gk. = nowschanska gmejnska hola (**lětusche drjewnischczo**).

Tuto sbite drjewo chzyli ßebi na kupjenje smyßleni na ßamym měscźe wobhladacź a cźißka, ßo hodźaze, ßebi naspomnicź. Dalsche wukasanje podpißany da.

W Njeßwaczidle, 23. januara 1880.

Hrabinske hajniske sarjadnistwo.
Nowottne.

Psche ßněh a mokroscź.

Lißauerowy kožowy degot,

chemiszy pschepytany, sczini kožu hnydom wodunjepschepuschczatu, shibicźiwu a cźornu, pschisporja trajnoscź schkórnjow, teho dla nusny sa wojerske, jěsdniske, hońtske, nadróżne a wódne schkórnje, kaž tež sa kóżde hospodarstwo. — W buschkwjach 4 wulkoscźow po 25 np., 50 np., 75 np. a 1 M. ☛ **Saßopschedawarjo dostann rabatt.**

☛ Jeniczki sklad sa **Budyschin** a **wokolnoscź** ma knjes

J. G. Klingst Nachfolger, na bohatej haßy 86/24.

Pschedawarńje maja:

w Biskopizach: knjes **H. Petritz**,
w Kumwaldźe: knjes **Joh. Carl Höhna**,
w Khróscźizach: knjesaj **Hórnik a Domanja**,
w Halschtrowje: knjes **Fr. Springsklee**,
w Hucźinje: knjes **Bohuwěr Janko**,
w Budestezach: knjes **W. Arnold**,
w Hodźiju: knjes **J. E. Mrós**,
w Huszy: knjes **Hch. Richter**,
w Wulkich Sdźarach: knjes **Moritz Lachmann**,
w Hajnizach: knjes **Hermann Fiedler**,
w Wojerezach: knjes **Max Miczka**,
w Bukezach: knjes **C. A. Kschizank**,
w Kukowje: knjes **B. R. Deleńczka**,
w Rakezach: knjes haptykař **Bredemann**,
w Malych Debßezach: knjes **Ernst Schmidt**,
w Malym Wjelkowje: knjes **J. F. Schippank**,
w Klukschu: knjes **A. Dorżan**,
w Lasu: knjes **Eduard Handrik**,
w Nowosalzu: knjes **Richard Bamberg**,
w Jasońzy: knjes **August Richter a Ssyn**,
w Njeßwaczidle: knjes **Erdmann Krausa**,
w Wopakej: knjes **C. T. Hensel**,
w Wotrowje: knjes **B. R. Scholta**,
w Panczizach: knjes **Hermann Mittag**,
w Różeńcze: knjes **Jakub Glausch**,
w Radworju: knjes **Jan Jakub Hórnik**,
w Worklezach: knjes **Jakub Hórnik**,
w Wolbramezach: knjes **Hugo Jahn**,
w Schěrachowje: knjes **J. R. Wähner** jun.,
w Sohlandźe: knjes **C. G. Lebelt**,
w Hornim Wujesdźe: knjeni **Pětra Mrósa** wudowa,
w Kulowje: knjesaj **Johann Fröhlich** a **M. F. Wels 15**,
w Běłych Noßlizach: knjes **C. A. Klingst**,
w Wjeleczinje: knjes **Jurij Hantusch**,
w Wjernarjezach: knjes **C. A. Schmidt**,
w Wósporku: knjes **Karl Gießel**.

Drjewowa aukzija
na łupjanskim revieru.

Wutoru, 27. januara ma ßo wokoło 109 khójnowych dołhich hromadow, ßrjedźnych a ßylnych, sjawnje sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk 1/2 10 hodźin na kschižnym pucźu bjes Łupej — Pßowjami a Łupej — Drobami.

W Minakale, 21. januara 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Tři serbske reje

(drei wendische Nationaltänze) ma hischcźe sa 1 m. 50 np. na pschedań

knihikupz **Erich Temper**
na Hoschiz haßy w Budyschinje.

Syrop,

punt po 16 np. (jara ßłódki a cźisty), dale punt po 20, 24, 30 a 36 np. porucźa jako jara płacźisny hódny

Arno Möckel
na ßerbskej haßy.

Wulke wupschedawanje w tunich tłamach
w njaßowych hětkach
wschego sympskeho wobucźa a toflow, kaž tež schtrumpow a hotowych žonjazych jakow.
S dobom porucźam swój wulki sklad zaßowych stifletow jako jara pschihodnu kupnu
C. Schuster.

K rosjaßnjenju!

Mojim cześcźenym pschecźelam a knatym k nawjedźenju, so ja wjazy tłamy pod firmu M. G. Freyberg w Budyschinje njewjedu, ale so ßym ßamostatne tłamy pod firmu

M. Th. Pech

na hłownym torhoschczu cźo. 140 pódla měschczanskeje haptyki

załožił.

Tež tudy budźe moje stajne prózowanje, wschitkim, kiž pola mje kupuja, s dobrej woru po najtunischich płacźinach poßłużecź.

W tłamach ßo **ßerbski** ryczi.

M. Th. Pech.

Butrowy pólver,

k ßmjetanje do butrobaßa sczinjeny, pschisporja niz jenož butru, ale ju tež woßebje ßłódnu cźini. — Ma jón jenož na pschedań

Heinr. Jul. Lincka
na hrodowskej haßy 338.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 17. januara 1880.

Žitowy dowos: 3872 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeňza 50 kilogr.	10	71	11	97	10	71	11	97
Rožka = =	9	11	9	43	9	2	9	49
Jeczmjeň = =	8	11	8	55	8	33	8	99
Wowß = =	6	14	6	90	6	30	6	90
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	13	70	14	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 =	1	40	1	70	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	40	2	80	—	—	—	—
Sstoma 1200 pt.	14	—	17	50	—	—	—	—

Pschiwos proßatow: 304 schtuk, schtuka po 5 m. 50 np. (1 tl. 25 nßl.) hacž 20 m. — np. (6 tl. 20 nßl.) Kórz pšeňzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nßl. — np.) hacž 20 mk. 4 np. (6 tl. 20 nßl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 mk. 57 np. (4 tl. 25 nßl. 7 np.) hacž 15 m. 8 np. (5 tl. — nßl. 8 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 11 mk. 35 np. (3 tl. 23 nßl. 5 np.) hacž 11 mk. 97 np. (3 tl. 29 nßl. 7 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 1 nßl. 4 np. hacž 2 tl. 9 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 24 m. 66 np. (8 tl. 6 nßl. 6 np.) hacž 25 m. 20 np. (8 tl. 12 nßl. 5 np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hacž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hacž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 1 m. 40 np. (14 nßl.) hacž 1 m. 70 np. (17 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 50 np. (— tl. 25 nßl. — np.) hacž 2 m. 80 np. (28 nßl.) — Sstoma (1200 pt.) 14 m. — np. (4 tl. 20 nßl.) hacž 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl.)

Draždžanske mjaßowe płaczisny
19. januara 1880.

Najlěpsche howjada 66—67, ßrěnje 56—57, schpatne 40—42 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 54, ßrěnje 47—48, bakunarje 50—53 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 66, ßrěnje 60, schpatne 30 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche cželata 40—48 np. po puncže rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki
19. januara 1880.

Na pschedań stejesche 2778 howjadow, 9231 ßwini, 1233 cželatow, 5720 skopow.

Mjaßowe płaczisny: najlěpsche howjada 60, ßrěnje 51—54, schpatne 46—48 a 39—40 mk. Sswinje: najlěpsche meklenburgske 47—50, krajne 45—47, ruske 40—42 mk. po 100 puntach rěsneje wahi (schlachtgewicht). Cželata 40—50 np., skopy 50 a 40—45 np. po 1 puncže rěsneje wahi.

Korczma k pschenajeczu.

W Nowoslicach pola Rakec je k 1. měrca t. l. **korczma** na pschenajecže.

Wscho dalsche je k nazhonjenju w herbskej grychcže tam.

Wossjewjenje.

8 hospodarskich **wosow**, kaž tež 5 lohkich hońtwarskich **wosow** a 2 **schpozěrßanje** ma na pschedań **August Wünscha** w Trupinje pola Rakez.

Sporuschk

bjes cžerwjoweho wobožranja kupuje po wyßokich płaczisnach **měschczanska haptyka.**

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadženje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodžin. Khudym darmo.

Wosebna česka brunica
s „Doblhoff-schachta" Mariaschein.

Tutu brunizu, kotrejež **ßamopschedawanje** a **generalne sastupjenje** sa **Budyschin** a **wokolnosćz** je mi poruczene a kotraž dla ßwojeje wubjerneje dobrosćže hacž dotal w kóždym domje, sa kotryž ju kupichu, połne spodobanje a pschipósnacže namaka, ja teho dla, dokelž ßym jeje wjele kupił, po jara tunich płaczisnach poruczam a w zyłych lowryjach a fórach **darmo** hacž **pšched** dom a **do** domu psches ßamßny grat wobstaram a rukuju sa prawu měru a wahu.

A. Lorenz

na privatnym kubłodwórnischczu a na Hoschiz haßy (Goschwitz) 703b.

Palenz!

Czisty a prawdźiwy žitny palenz a tež wschitke druhe dobre družiny palenza porucza w woßebitej dobrosczi w czwizach a tež w jenotliwym tunjo

Th. Grumbt

na swonkomnej lawskej haßy, w Klemmez khěži.

Rudolph Wilhelm na ßerbskej haßy čo. 20

porucza ßwój bohacže wuhotowany skład **najrjeńscheje** kaž tež **ordinarneje schkleńzy, porzellana** a **steingutowych tworow,** wysche teho tež **schpihele** a **schpihelowu schkleńzu** w najwjetschim wubjerku po poniženych płaczisnach.

Möble,

jako: drastkhamory, kommody, schkleńczane khamory, blida, stólzy, sofy, mam po tunich płaczisnach na pschedań, kupuju a pschedawam tež **stare möble.**

W. Hübner, tyscheř pod bórklinom 261.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisku dźěło-pschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kosaze,

nasymske, sajecže, korniklowe, tkhórjaze a **kunjaze kóžki**

po najwyschschich płaczisnach kupuje

H. Langa,

kóžkař na bohatej haßy 67.

Kosaze, nasymske, sajecže, korniklowe a **mordarjowe kóžki** po najwyschschich płaczisnach kupuje

H. Langa na žitnych wikach pschi katholskej zyrkwi.

Kosaze kóžki,

kaž tež wschě družiny ßyrych kožow ßo po najwyschschich płaczisnach kupuja a ßyre kože ßo najtunischo wuharuja.

Gustav Naucka

na garbarskej haßy 426.

Módry plat,

7/4 schěroki, po 5 nßl.,

dobry czisty plat, na běło barbjeny, módroczischczane platowe schórzuchi

w wulkim wubjerku

porucza po fabrikskich płaczisnach

M. Th. Pech,

140, na hłownym torhoschczu 140, pódla měschczanskeje haptyki.

W khlamach ßo ßerbski ryczi.

Jerje,

wo ßebje derje ßłodźaze, schtuku po 5 np., porucza **Arno Möckel** na ßerbskej haßy.

Drjewowa aukzija na kupjanskim revieru.

Pondjelu, 26. januara 1880, budźe ßo

114 twjerdych dołhich hromadow,
42 khójnowych hakſowych hromadow a
40 loßow ſtejazeho ſ dźěla ßylneho žerdźoweho drjewa

ſa hotowe pjenjeſy a pod wuměnjenjemi, pſched aukziju woſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna rano w 9 hodźinach w ſchěnje.

W Jatſjebju, 19. januara 1880. **E. Zettwitz,** hajnik.

Drjewowa aukzija na kobjelnjanskim revieru.

Ssrjedu, 28. januara 1880, budźe ßo

100 loßow ſtejazeho žerdźoweho drjewa

ſa hotowe pjenjeſy a pod wuměnjenjemi, pſched aukziju woſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna rano w 9 hodźinach w korczmje w Kobjelnju.

W Jatſjebju, 21. januara 1880.

E. Zettwitz, hajnik.

Drjewowa aukzija po loßach
na drobjanskim revieru.

Schtwórtk, 29. januara, budźe ßo w **dołhaczu** pſchi dróſy ſ Lomſka do Pſowjow **khójnowe drjewo** (bjes nim wjele twarſkeho a wužitkoweho drjewa) w ſtejazych loßach ſjawnje ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sapoczatk $^1/_2$10 hodźin.

W Minakale, 8. januara 1880.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzija.

Drjewowa aukzija.

Drjewa, na **połpiczanskim krajnoſěßowym revieru** pſchihotowane, jako:

3 mjehke ſchtomy wot 15 do 19 centimetrow ßrěnjeje tołſtoſcźe,		w boroſchczach a w wotdźělenju 6 kißlanſkeho reviera,
13 mjehkich klozow „ 13 „ 24 „ tołſtoſcźe,		
167 Rmtr. mjehkich palnych ſchcźěpow,		
80 „ „ „ kuleczkow,		
66 „ „ walczjnych kuleczkow,		
14 dołhich hromadow mjehkeje palneje walczjny,		
3 Rmtr. topołowych palnych ſchcźěpow a	w połpiczanſkej topołowej haleji,	
17 ſtejazych topołow		

budźa ßo

ſchtwórtk, 29. januara 1880, pſchipołdnju wot 1 hodźiny,
w hoſcźeńzu w Kißlizy

ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź a ßo porucza, ßebi pſchihotowane drjewa prjedy wobhladacź a ßo dla dalſcheho wukaſanja na ßobupodpißane revierowe ſarjadniſtwo wobroczicź.

W Draždźanach a w Połpizy, 16. januara 1880.

Kral. lěßowy rentamt a kral. lěßorevierowe ſarjadniſtwo.

Garten. **Bruhm.**

Drjewowa aukzija.

Wutoru, 3. februara, budźe ßo na lutobczanſkim revieru 55 loßow ſtejazych khójnow a 70 hromadow, ſ dźěla ßuſchizowe palne drjewo, ſ dźěla płotowe ryhle a žerdki, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

$^1/_3$ napłaczenja ßo žada. Shromadźiſna rano w 9 hodźinach pſchi knježej zyhelniczi w Měrkowje. **Mancka.**

Magazin czělnych kaſchczow
bratrow Hübner
na wulkej bratrowſkej haßy 215

porucza ßo pſchi ßmjertnych podeńdźenjach k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Magazin czělnych kaſchczow

na kotołnej haßy. **Karl Barthel** na kotołnej haßy.

Hižom wjele lět ßławnje ſnata prawdźiwa **Ringelhardtsko-Glöckner-ſka žalba*),** ſe ſchtemplom: M. Ringelhardt a ſe ſakitanſkej marku: na ſchachtliczkach, je pruhowana a poruczena pſche **koſdźožer, rak, karfunkel, ſatſy, ßłony ſpław, woſabjenje, wopalenje, kurjaze woka, ſahorjenja, wicź** a **drjenje** atd.

*) Je k dostaczu po 50 a 25 np. w **budyſkimaj haptykomaj,** kaž tež w **haptykach w Biſkopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirſchfeldźe, Bjernaczizach, Woſtrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großſchönawje, Nowoſalzu** a w **Seifhennersdorfje.** Wopißma móža ßo we wſchěch haptykach nawjedźicź. „Hornja ſakitanſka marka pſched kóždym podražowanjom ſakituje."

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych czaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wſchědnje kruwom abo wołam na prenju pizu naßypany, pſchiſporja wobžernoſcź, płodźi wjele mlóka a ſadźěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 40 np. a je k dostaczu

w hrodowſkej haptyzy
w Budyſchinje.

Khoſej,

njepaleny, ſeleny a žołty, punt wot 80—160 np., **paleny, punt po 105 np.,** něto ſaßo **woßebje poruczenja hódny,** potom dale punt po 120, 140, 160, 180 a 200 np. jenož w měſcheńzach, ßwěru pruhowanych, porucza jako jara **płaczíſny hódne** k dobroczíwemu wobkedźbowanju

Arno Möckel
na ßerbſkej haßy.

So bu moje dźěcźo, kotrež dołhi czaß na ſatraſchny kaſchel czerpjeſche, jenož **pſches G. A. W. Mayerowy běły bróſtſyrop** ſ Wrótßławja, mi poruczeny, w krótkim czaßu wot tuteho kaſchela wumóžene, ſ tutym dźakuje pſchipóſnawam a tutón hojazy ßrědk w podobnych padach poruczam.

W Draždźanach. **Robert Engelmann.**

Tutón na **ßwětnej wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop** maja jeno prawdźiwy w bleſchach po 8 nßl., 15 nß. a 1 tl. na pſchedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje,
W. Rota w Lubiju,
C. Meißner w Biſkopizach.

Ja podpißany ſ tutym k nawjedźenju dawam, ſo ja moje **zyhlerſtwo** ßam wobſtaram a ſo ja niz ſ druheje ruki, ale direktnje kupuju, tak ſo móžu ja wſchě **twarſke, tſeſchne** a **murjerſke zyhle** po najtuniſchich płaczíſnach pſchedawacź.

K naléczu poruczam **twarſki a hnójny kalk,** kaž tež **hnójnu ßól.**

F. Fiſcher
na dwórniſchczu w Laſu.

Měschczański theater w Budyschinje.

Dźenża, **sobotu, 24. januara 1880:** Ssedme prjódkstajenje wulkopyschneho krucha: **Dźěći kapitana Granta.**

Jutsje, **njedźelu, 25. januara 1880:** Woßme a poßlenje prjódkstajenje: **Dźěći kapitana Granta.**

Dir. **Hohl.**

Tsecza wustajeńza pjerinoweho towarstwa w Bukezach,

sjenoczena s czeßnymi mytami a wuloßowanjom,

budźe so **24., 25. a 26. januara 1880 w Jsraelez hoscźeńzu** wotdźerżecź;

wotewrjena rano wot 8 hacź do 7 hodźin wjeczor,

na czoż najpodwolnischo pscheproschuje

direktorium.

Wozjewjenje a próstwa.

Podpisany je za redaktora wudajomneje zhromadneje zběrki wšěch pěsni a wudźěłkow najsławnišeho serbskeho pěsnjerja, njebo H. Zelerja, fararja w Łazu, postajeny. Teho dla wobroća so z tutym na wšěch česćenych Serbow, kotřiž rukopisy składnostnych a druhich spěwow H. Zelerja wobsedźa, z próstwu, zo bychu jemu te same bórzy k wotćišćenju připósłali. Teho runja prosy tež wo připósłanje ważnišich listow našeho pěsnjerja, dokelž maja so tež tute zběrać a wudać, tak daloko hač privatneho wopřijeća njejsu a tak daloko, kaž nam jich wobsedźeř to dowoli. Tež su posleńše jako podłožk za jeho žiwjenjopis, kaž ma so w tutym wudawku sobu podać, jara trěbne. Redaktor rukuje za to, zo wšě připósłane listy, kaž tež druhe rukopisy w swojim času zaso na jich wobsedźerjow, kiž sebi to wuměnja, swědomliwje wróćo póśćele. Duž wotčakuje w nadźiji, zo kóždy Serb tutu jeho próstwu rady dopjelni, na bohate a spěšne posyłki.

Žitawa, 20. januara 1880, z bydłom: Weberstr. 1, II.

Dr. **Ernst Muka,** gymnasialny wučeř.

Napominanje.

Wschitzy cźi ßami, kotsiž maja ßnadź hischcźe žadanja na sawostajeństwo knjenje **Emilije Pauliny** swudowjeneje **Jsraeloweje,** rodźeneje Mörbez, 7. dezembra 1879, tudy semrjeteje, s tutym jako fórminda jeje małoletneje dźowki, knjeżny **Olgi Jsraelez,** napominam, ßwoje žadanja najposdźischo w běhu 14 dnjow pola mje pschipowjedźicź.

S dobom napominam wschitkich dołżnikow semrjeteje knjenje s tutym, dla srjadowanja jich dołha so teho runja w naspomnjenym cźaßu na mnje wobrocźicź.

W Budyschinje, 19. januara 1880. **Martini,** rěcźnik.

Dokelž chcu w bližšim času stawizny něhdušeho towarstwa „Lubina" napisać, prošu kóždeho, kiž lubinske knihi, nastawki, tydźeńske nowiny („Nowinar," „Swoboda," atd.), protokolle, listy pisma abo druhe mjenowanemu towarstwu w swojim času słušace wěcy khowa, zo by tajke skerje a lěpje mi abo pod mojej adressu w redakciji „Serb. Nowin" wotedał. Też budu kóždemu dźakowny, štóž mje z kajkimžkuli materialom k mjenowanemu nastawkej podpjera, njech su to dopomnjeńki, zapiski z lubinskich časow, abo štožkuli druhe.

W Budyšinje, 18. wulkeho róžka 1880.

Jan B. Šołta.

Cźeśćenym Sserbam Radworja a wokolnoscźe s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym **braschcźinstwo** derje nawuknył, tak so móžu něko njebocźicźkeho braschku Donata sastupowacź. Duž proschu ja, ßo pschi kwaßnych ßwjedźenjach na mnje wobrocźicź.

W Radworju, 17. januara 1880.

Michał Pawlik, braschka.

Wschitke pißne dźěła w kupnych wězach atd., kotrež ßu po sakonju dowolene, wuwjedu tunjo. Ssym też ßerbskeje rycźe mózny.

Agent **Koplansky** na rěsniskej haßy 332, II., s napschecźa mjaßowych hětkow.

Nabóżniske pschednoschki

wo parschonskim saßopschińdźenju nascheho knjesa Jesom Khrysta budźa wot nětk hacź na dalsche kóždu njedźelu popołdnju w 3 hodźinach w zyrkwinskim lokalu japoschtolskeje gmejny, pod bórklinom 283, po 1 skhodźe, w ßerbskej rycźi wotdźerżane.

Sastup je kóždemu dowolene.

Ratarske towarstwo w Małym Wjelkowje

wutoru, 27. januara 1880, wjecźor w 6 hodź.

Wólba pschedßydstwa. Wotmolwjenje na praschenja, wot wokrjeßneho towarstwa stajene.

Wo pschińdźenje wschitkich ßobustawow ßo proßy. **Pschedßyda.**

Dwaj **schulerjej** namakataj dobry **pension** w Budyschinje pola jeneje pschistojneje wudowy. Dalsche je shonicź w wudawarni „Serb. Nowin."

Wuczomnik pytany.

K jutram t. l. pytamoj pod spodobnymi wuměnjenjemi jeneho **wuczomnika** s potrěbnymi schulskimi wědomnoscźemi a kotryž je **ßerbskeje** rycźe mózny.

W Wósporku.

L. Böhma a Ssyn,

wurěsnotworowe, posamentowe a materialtworowe khlamy.

Jedyn **wuczomnik** ßo pyta sa pjekarnju **Augusta Schletzy** na garbarskej haßy.

Jeneho **wuczomnika** pyta

Ahl, schewski mischtr w Budyschinje.

Jeneho **wuczomnika** pyta **Karl Barthel,** tyscheřski mischtr na kotołnej haßy.

Młody cźłowjek, kotryž chze **młynstwo** nawuknycź, móže k jutram tuteho léta pola mje do wuczby stupicź.

Korla Hanko, młynk w Hodźiju.

Stwinska holza pytana.

Strowa a ßylna holza se wßy, wot zyle sprawnych starschich, kotraž je schicźa a blotowanja trochu wustojna, k 1. haprleje t. l. na knjeźim dworje w Sarycźu ßłużbu dostanje.

Jena **pěstoncźa,** najradscho se wßy, ßo k jenemu dźěscźu pyta a móže hnydom nastupicź na garbarskej haßy cźo. 366 w Budyschinje.

Pyta ßo a móže hnydom sastupicź jena **pěstoncźa** niz jara młodych lět, kotraž je hižom jako tajka ßłużiła.

Dalsche je shonicź w wudawarni „S. Now."

Na pucźu s Łahowa do Njeßwacźidła je ßo njedźelu wjecźor jena **nohowa deka** shubiła. Sprawny namakař njech ju sa dobre myto na łahowskim knjeźim dworje woteda.

Praschenje.

W „Serb. Nowinach" cźiłko 2 a 3 stejesche, so budźe sańdźenu njedźelu w zyrkwinskim lokalu japoschtolskeje gmejny wo parschonskim saßopschińdźenju Khrysta w ßerbskej rycźi pschednoschk dźerżany. Pschednoschk drje ßo dźerżesche, ale ßerbska rycź bě hubjena, a wo saßopschińdźenju Khrysta njejßym niczo ßłyschał. **Scholta** s Delnjeje Hórki.

Sjawny dźak.

S tutym ja **Marji Rójczez** tudy ßwój najwutrobnischi dźak sa to praju, so je wutoru tydźeń moju maku dźowku, njedźiwajo na straschnoscź cźeńkeho lodu, hdźež móžesche lóhko ßama žiwjenje shubicź, s wody wucźahnyła a ju tak wot ßmjercźe wumóhła.

Jan Hejdan w Łusy.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 5. **Sobotu, 31. januara 1880.** **Lětnik 39.**

Młynkej Hanka a Stojanej Handrij.

Powjedancźko se spoczatka tuteho lětstotka.

(Pokracźowanje s cź. 4.)

Jako běschtaj Handrij a Jan na tej ruskej farje, kotruž ßmy tydźenja naspomnili, swuwotpocźowałoj a bě franzowskeho offiziera ruka ßo tež tak porjedźiła, so móżesche hołkotanje wosa snjescź, dha wonaj konjej sapschahnyschtaj a s nim dale jědźeschtaj. Kraßnje wschak ßo njejědźesche, ale woni tola rucźischo dale pschińdźechu, dyźli drusy, haj woni ßo hischcźe cźaßa doscź nimo města Ssmolenska ßunychu, prjedy hacź ßo tam wojowanje bjes ruskim a Napoleonowym wójskom sapocźa. Najwjetsche sboże sa nich běsche pak to, so tež rěku Bjerjesinu (po ßerbski: Brěsynu) prjedy pschejědźechu, hacź tam Napoleon se ßwojim wójskom pschicźeźe. Wón da psches nju dwaj mostaj natwaricź, so by po nimaj ßwoje wójsko, hischcźe 40,000 muži ßylne, pschewjedł. Ale jako ßo pschekhód sapocźa, jeho Rußojo tak ßylnje nadpanychu, so wulki dźěl wójska sabichu, druhi dźěl wójska pak w rěźy kónz wsa, dokelž lód, hacź runje běsche hižom jara tołsty, tejko ludźi a kanonow wudźerżecź njemóżesche a ßo bórsy na mjeńsche schkruty rospuka. Mjenujźy dokelž w strasche pched Rußami Napoleonowym wojakam pschekhód po mostomaj dołho trajesche, dha chźychu rěku po lodźe pscheńcź, schtož pak ßo jim njeradźi; pschetož hdźež ßo lód ßam njerospuka, tam jón Rußojo s bombami rostsělachu.

Napoleon jenož 8000 muži psches Bjerjesinu pschewjedźe, schtož běsche sbytk wot poł milliona cźłowjekow, s kotrymiž běsche do Rußowskeje cźahnył. Duž wón tutu horstku 3. dezembra wopuschcźi. Syma bě na 27 gradow stupiła. Wón ßo, kaž ßmy hižom wóndano naspomnili, skradźu psches pólski a němski kraj wjesesche a tež sbożomnje do Parisa dojědźe.

Handrij a Jan běschtaj bjes tym s nusu a horjom wokoło kónz januara 1813 se ßwojim franzowskim offizierom do Wrótßławja (Breslawa w Schlesynskej) pschijěkoj. Offizierowa ruka bě drje někak sažiła, ale wón ßam pocźa s kóżdym dnjom ßłabschi bycź. Duž naschej Sserbaj wobsanknyschtaj, s nim tak dołho w Wrótßławju wostacź, hacź wón wotkhorje. Ale s tym niczo njebu, wón wjele wjazy hłowjazu khoroscź dosta. Handrij a Jan, kotrejuž wojeńska drasta běsche dawno na drobne kuski rospadała, tak so běschtaj nusowanaj byłoj, ßebi měschcźansku drastu kupicź, khoreho offiziera ßwěru wothladowaschtaj. W tajkim njeměrnym cźaßu, kaž tehdy bě, ßo žana žiwa duscha ani sa nimaj, ani sa khorym offizierom njepraschesche a to cźim mjenje, dokelž poßleńschi lěkarja porjadnje płacźesche a tež hewak nikomu niczo winojty njewosta, schtož ßo wot jeho wothladowarjow tu abo tam kupi.

Wón ßo po někotrym cźaßu tak někak polěpschi, ale na jene dobo pocźa saßo bóle ßłabjecź. Lěkař s ramjenjomaj cźahasche, hdyž ßo Handrij jeho praschesche, hacź offizier skoro wotkhori, a měnjesche, so drje ßo to lědy stanje a so by jemu to něchtón prajił. Duž ßo Handrij offiziera, hdyž popołdnju pschi jeho łožu ßedźesche, woprascha, hacź ßo nocźe wot duchowneho ßwojeje zyrkwje doma wobstaracź dacź, na cźoż khory wotmolwi, so je jemu to prawje. A dokelž běsche wón katholskeho wěruwusnacźa, dha Handrij tež po katholskeho duchowneho dźěsche a jeho k offizierej pschiwjedźe.

Jako bě jeho tón doma woprajał a saßo woteschoł, offizier samyßleny ležo wosta, doniž skóncźnje rjekny: Ja cźuju, so ßo moja poßlenja hodźinka pschibliżuje a teho dla ßudniskeho sastojnika trjebam, so bych postajił, schto ma ßo s tym stacź, schtož ja wobßedźu. Budźcźe tak dobry a mi jeneho pschiwjedźcźe!

Handrij teho dla nasajtra ßudniskeho sastojnika pschiwjedźe, kotremuž offizier praji: Ja nikoho na ßwěcźe nimam, kiž by mi ßłuschał. Dalokich pschecźelow drje mam, ale hdźe woni ßu, to njewěm, tola to ja wěm, so ßu w dobrych wobstejenjach a mojeje pomozy njetrjebaja. Tutaj dwaj wojakaj — a wón jeju mjeno, kaž tež regiment, bataillon a kompagniju mjenowasche — staj mje w Rußowskej wot ßmjercźe wumóhłoj; wonaj staj mje s wulkej prózu hacź ßem dowjeskoj a mje w mojej khoroscźi se wschej ßwěrnoscźu wothladałoj. Ja ßym jimaj teho dla najwjetschi dźak winojty a jimaj teho dla kóżdemu po runjej měrje wscho wotkasuju, schtož w tutymaj dwěmaj kaschcźikomaj leži. Duž budźcźe tak dobry a napißajcźe po mojich ßłowach moje wotkasanje. — Ssudniski sastojnik to scźini a potom dweju jemu snateju mužow sawoła, kotrajž tuto wotkasanje, jako bě je offizier, kiž Baudouin de Courtenay rěkasche, podpißał, tež jako ßwědkaj podpißaschtaj.

Potom sastojnik taj dwaj kaschcźikaj sasyglowa a ßudnisku pjecźatku na syglak wucźischcźa; napißane wotkasanje wón na ßudnistwo ßobu wsa, kaschcźikaj pak pola offiziera wostaji, k Handrijej prajiźy, so by to hnydom ßudnistwu k wjedźenju dał, hdyž je ßo ßnadź knjes offizier minył.

To wscho sta ßo w měßazu měrzu a bjes tym bě ßo pruski general Jork (York) město teho, so by po Napoleonowym porucźenju pschecźiwo Rußam wojował, — my prajimy — wón bě ßo s Rußami sjenocźił. To jemu pruski kral Bjedrich Wylem III. jara sa sło wsa a jeho, tak rjez, wotßadźi, dokelž ßo bojesche, so jemu franzowski khěžor, kotryž bě wschě pruske twjerdźisny se ßwojim wójskom wobßadźił, Jorkoweje nješwěrnoscźe dla zyke kralestwo wosmje. Ale dokelž ruskeho wójska s kóżdym dnjom wjazy do Pruskeje pschikhadźesche a to najbóle do Schlesynskeje, dha wěsty baron Stein pruskeho krala k temu nawabi, so ßo wón do Wrótßławja, schlesynskeho hłowneho města poda. W Schlesynskej běchu ßebi Rußojo wutroby luda tak dobyli, so bě kóżdy hotowy, ßwoje žiwjenje na wuhnacźe Franzowsow ważicź. Duž tež skóncźnje pruski kral wosjewi, so je teho ßamßneho měnjenja a teho dla dołho njetrajesche a wscho pruske wójsko wot Napoleona wotpany a po

tyßazach (tawsyntach) młodźeńzy a mužojo dobrowolnje do wójska stupachu, so bychu pscheczíwo Franzowsam wojowali.

Kral Bjedrich Wylem tsečzi (III.) tehdy rjad (orden) železneho kschiža sakoži, kotryž, kaž tehdy, tež dźenßa někotryžkuliž Sserb nosßy.

Schto dha pak bjes tym Handrij a Jan cźinjeschtaj a kak ßo jeju khoremu offizierej wjedźesche? Wonaj mako wo tym shonischtaj, schto ßo w ßwěcźe podawa, pschetož wonaj ßwojeho khoreho offiziera ßwěru hladaschtaj a njeměješchtaj wjele khwile, ßo wo ßwětne podawki staracź, dokelž bu wón dźeń wote dnja hubjeńschi.

Běsche w sapoczatku haprleje, so offizier wumrje a wonaj jemu cźeßny pohrjeb wuhotowaschtaj. Jako běschtaj wot pschewodźenja pschischkoj, s wopißmom, so je offizier wumrjeł, na ßudnistwo dźěschtaj a ßo tam sa sastojnikom prascheschtaj, kiž běsche offizierowe wotkasanje napißał. Tón hnydom s nimaj do jeju wobydlenja dźěsche a kaschcźikaj wotsyglowa, a pjenjesy s njeju wsa. Tych běsche runje 80,000 frankow (něschto psches 21,000 toleŕ) tak so kóždy wot njeju něhdźe 10,600 toleŕ herbowasche. Ssylsy dźaka ßo jimaj po lizomaj ronjachu, jako pjenjesy bjerjeschtaj, a wonaj njeboczíczkemu offizierej do rowa ßlubischtaj, so chzetaj je derje nakožicź. A prěnje bě to, so rjany pomnik na jeho row skasaschtaj. Potom radu składowaschtaj a wobsanknyschtaj, so ßo do lubeho ßerbskeho kraja wróczitaj, tak bórsy hacź budźe pomnik hotowy a na offizierowy row stajeny.

Tola: schtož człowjek měni, to Bóh husto pscheměni!

(Pokracźowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Awstriski krónprynz Rudolf w tychle dnjach do Dražďźan pschijěźdźe, so by kralowsku sakśku ßwójbu wopytał. Někotre nowiny wudawaja, jako by ßo wón s prynzeßynu Mathildu, knježnu dźowku prynza Jurja, ßlubicź chzył.

— W druhej komorje sakśkeho ßejma ßo 22. januara wo to jednasche, hacź maja ßo ministerstwu k sakoženju noweho hamtskeho hetmanstwa w Dražďźanach pjenjesy dowolicź, tak so by potom na kóždym boku Łóbja jene tajke wobstało. Tole hamtske hetmanstwo by pak krajej něhdźe 25,000 mk. wudawka nacźiniło a cźi sastojnizy, kotsiž ßu s wonka njeho, tola pak k njemu ßłuscheja, bychu nimale tež tak wjele khoschtowali, tak so by wudawk něhdźe 50,000 mk. wucźinił. Wjele sapóßłanzow wótrje pscheczíwo temu rycźachu a pschi wothłoßowanju wjetschina ministerstwu pjenjesy sarjekny; bjes tymi, kiž to cźinjachu, běsche tež nasch ßerbski sapóßłanz k. Keŕk. — S teho pak widźimy, so sastupjeŕ Sserbow tež po móžnoscźi k temu pomhacź pyta, so bychu ßo w krajnych należnoscźach pjenjesy lutowałe.

— Rychtaŕ Töpfer w Dorfhajnje je 3000 hriwnow k temu wotkasał, so ma ßo jich dań tamnischim khudym ludźom wudźělicź, a dale 6000 hriwnow, so by ßo jich dań kóźde lěto na wobradźenje schulskim dźěcźom nakožiła.

— W Dražďźanach ßo powjeda, so chze minister snutskownych należnoscźow, knjes s Nostitz-Wallwitz, se ßwojeje wobcźežneje ßłužby stupicź a ßo na ßwojim kuble saßydlicź. Dokelž wón krajne należnoscźe s wulkej pilnoscźu a wustojnoscźu wjedźe, by to jara wobžarowacź było, hdy by kraj tajku wubjernu móz shubicź dyrbjał.

— Dotalny kommandant w Dražďźanach, generallieutnant s Miltitz, je wóndano wumrjeł a bu 27. januara s wulkej wojeŕskej pychu a teho runja pocześcźowanjom khowany. Wysche jeho rowa ßo najprjedy schěścź krócź s kanonu wutsěli a potom bu tsi krócź wot regimenta tsělzow tsělene.

— W Zochowje pola Kamjeńza ßu ßo kublerjej Jurischej 23. januara wschitke twarjenja wotpalike a je ßo pschi tym tež jene ßwinjo spaliło.

S Barlina pißaja, so němski rajchstag 12. februara w hromadu stupi a potom tež bórsy ßwoje wuradźowanja sapocźnje. Wón směje tež sakoń wuradźicź, kiž wot wobydlerjow němskeho khěžorstwa niz jenož wjele pjenjes, ale tež tójschto ludźi žada. Mjenujzy němske wójsko ma ßo sa měrny cźaß wo 26,000 muži, sa wójnski cźaß pak na 85,000 muži pschisporicź. To budźe lětnje w měrnym cźaßu něschto psches 17 millionow hriwnow khoschtowacź a sa prěńsche wuhotowanje tychle 26,000 muži budźe wysche teho nimale 27 millionow hriwnow (markow) trjeba. Duž s zła sa wukrajne twory, do němskeho khěžorstwa pschiwjesene, němske kraje a ludy žaneho wužitka njesměja, kaž jim to psched někotrym cźaßom lubjachu, ale my budźemy tajkeho pschisporjeneho wójska dla hischcźe wjetsche dawki dawacź dyrbjecź, dyžli je ßo to dotal stało, hacź runje ßu hižom nětko doscź a na doscź wyßoke. — Tutón nowy kruch wójska budźe pak wopschijecź 11 regimentow pěschkow: 8 pruskich, 2 bajerskaj, 1 sakśki a jedyn bataillon jako wudospołnjenje heßenskeho regimenta No. 116; 1 regiment pruskeje artillerije s 8 batterijami a s 32 pólnymi batterijami, s kotrychž budźa 24 pruskich, 4 bajerske, 2 sakśkej a 2 württembergskej; 1 pruski regiment pěscheje artillerije a 1 bataillon pionierow.

— Wjeŕch Bismark je skónczńje s Warzyna do Barlina pschijěł, hacź runje hischcźe zyle strowy njeje. Pruski krónprynz, kiž chzysche runje k ßwojej knjeni mandźelskej jěcź, je to na někotry cźaß wotstorcźił, jako shoni, so Bismark pschijěźdźe, so by s nim do ßwojeho wotjěsda wschelakich ważnych wězow dla poryczał. To je ßo tež hnydom stało, pschetož wón běsche dwě hodźinje pola Bismarka a ßo potom k khěžorej poda.

Awstria. S Wina pißaja, so tam w bližschim cźaßu tsjo němszy ministrjo se ßłužby stupja; schtó pak na jich město pschińdźe, wo tym hischcźe niczo wěste ßłyschecź njeje.

Franzowska. Někotsi sapóßłanzy druheje komory franzowskeho ßejma ßu tón namjet stajili, so bychu ßo tež cźi kommunardojo wobhnadźili, kiž ßu w Parisu w lěcźe 1870—71 palili a ßmalili a druhe njekasanstwo cźěrili a potom do wukraja cźekli. Hacź pak tutón namjet doscź podpjery namaka, to je khětro jara njewěste.

Jendźelska. S Afganskeje je do Londona powjescź pschischła, so ßebi tamnischi jendźelski general Roberts myßli, so budźa drje Afganojo s nowa bórsy na jendźelske wójsko nadpady cźinicź.

— W Irlandskej nusa dale a bóle pschibjera, tola jendźelske knježeŕstwo na to njemyßli, wbohim ludźom někak pomhacź.

Schpanisła. Lěkarjo ßu teho człowjeka, kiž je wóndano na schpaniskeho krala a jeho knjeni mandźelsku tsělił, po porucźnoscźi ßuda pschepytali a potom, hdyž bě ßo tuto stało, to měnjenje wuprajili, so je Ortero — kaž wón rěka — zyle wrótny.

Rußowska. Khoroscź ruskeje khěžorki, w pokodnischej Franzowskej wulěkowanja dla pschebywazeje, wjewotbywa, ale wjele wjazy pschibywa. Duž je wona wobsanknyła, so maja ju w tychle dnjach do Petersburga dowjescź, so by doma wumrjeła, je-li ßmjercźi dale cźeknycź njemóže.

Ze Serbow.

S Budyschina. W tudomnej pětrowskej woładźe bě łonsche lěto 6122 spowjednych, 148 wjaz dyžli 1878; bjes nimi 227 pacźeŕskich dźěcźi, 1338 wojakow, 250 gymnasijastow a 332 doma

woprawjenych. Pschipowjedało je ßo 97 porow, 7 wjaz dyžli lěto prjedy, a bu 92 porow tudy wěrowanych. Narodźiło je ßo 486 dźěćźi, 7 wjaz dyžli konsche lěto, a to 256 hólcźkow a 230 holcźkow, 49 njemandźelskich, 15 morwonarodźenych a 9 porow dwójnikow. Semrjeło je 379 woßobow, 19 mjenje dyžli loni.

— W tudomnej michałskej woßadźe běsche w sańdźenym lěcźe 9030 spowjednych ludźi, po tajkim 576 mjenje, dyžli w lěcźe 1878. Bjes nimi bě 97 pacźeřskich dźěćźi a to 45 hólzow a 52 holzow. Narodźiło je ßo 246 dźěćźi, to je 25 wjaz, dyžli lěto prjedy. Bjes nimi bě 119 hólcźkow a 127 holcźkow, 3 dwójniske pory a 40 njemandźelskich, tež 10 morwonarodźenych. Pschipowjedanych bu 53 porow, to je 11 porow mjenje, dyžli 1878, a bu tudy 43 porow wěrowanych. Semrjeło je 169 woßobow, po tajkim 5 mjenje, dyžli lěto prjedy. — W lěcźe 1779 běsche tu 148 narodźenych, bjes nimi 21 njemandźelskich, 40 porow wěrowanych, 121 semrjetych a 8166 spowjednych.

— W tudomnej katholskej woßadźe bě w sańdźenym lěcźe 120 dźěćźi kschcźenych, spowjednych běsche 5700, wěrowanych porow 12, semrjeło je 95 woßobow, kotrychž bu 70 na Mikławschk a 25 na pohrjebnischcźo w Mnischonzu hrjebanych.

—-a Někotsi tudomni Sserbjo ßu ßo sjenocźili, so bychu tudy pod wjedźenjom k. seminarskeho wyschscheho wucźerja Fiedlerja **ßerbske spěwanske towařstwo** sakožili. K jich skhadźowanjam jim tudomne towařstwo „Lumir" ßwój lokal dobrocźiwje pschewostaji. Cźrjódka je w tu khwilu hischcźe maka; duž budźe ßo pschede wschěm jenož mužski khór plahowacź; posdźisch pak, hdyž budźe wjazy ßobustawow, chzedźa tež měschany khór srjadowacź, po kotrymž je mjes naschimi ßerbskimi knježnami, kotrež rady spěwaja, wjele žadoscźe. So by ßo sapocźaty skutk radźił, k temu je shromadnych mozow trjeba; a so je wěz powschitkowneho podpjeranja hódna, kóždy ßam wě, schtóž ważnoscź ßerbskeho spěwanskeho towařstwa w Budyschinje spósnaje. Duž njech kóždy wustojny Sserb w Budyschinje a wokolnoscźi, kotremuž ßo někak hodźi, mjenowanemu towařstwu pschistupi. Witany je tam kóždy! Shromadźisna je hacź na dalsche kóždu wutoru wjecźor w 7 hodź. w sali hoscźeńza „k skotej krónje" tudy.

— Měschcźenjo, kotrymž tudomna piwarnja ßkuscha, mjenujzy wobßedźerjo tak mjenowanych piwnych dworow, ßu tule ßwoju dotalnu piwarnju pschedali, dokelž jim wona w poßleńschich lětach mało wužitka njeßesche a napoßledku jenož se schkodowanjom dźěłasche. Kupiło je ju akzijske towařstwo, kotrež je ßo tudy sakožiło, a to sa 281,000 hriwnow.

— K powjescźi, kotruž ßmy w cź. 3 „Sserbskich Nowin" se Ssernjan pschinjeßli, dowolamy ßebi hischcźe s „Kath. Posła" pschistajicź: „Poßledni cźeßak." Na dnju ßwj. Tsjoch Kralow rano bu na pucźiku bjes Rójantom a Nowoßlizami 82lětny schědźiwz Michał Kucźank se Ssernjan morwy namakany. Wón bě wokoło 6 hodź. doma woteschoł a duzy do Nowoßliz bu wot Božeje rucźki sajaty. Dokelž běsche wjecźor prjedy jeho ßotra wumrjeła, buschtaj — bratr a ßotra — do jeneho rowa hrjebanaj. S Kucźankom je kruch stareho ßerbskeho waschnja do rowa schoł, pschetož wón bě drje poßledni, kiž hacź do ßwojeje ßmjercźe cźeßak noschesche. Do Božeho domu w Ralbizach wotkasa 50 toleř.

— „Kath. Posoł" dale „S Budyschina" pische: Sskawny a najpilnischi pólski spißowař knjes Josef Ignaz Kraschewski, kotryž wot lěta 1863 w Drażdźanach pschebywa, je s pschikhilnoscźe k ßerbskemu ludej pschi pschileżnoscźi ßwojeho 50lětneho spißowařskeho jubileja dwaj tyßazaj hriwnow k. fararjej Hórnikej njedawno pósłał, so by ßo s tym stipendium pschi „Maćicy Serbskej", literarischim towařstwje w Budyschinje, sakožiło a to sa studowazeho ßerbskeho młodźeńza na gymnasiju, kiž by najlěpschi postup w ßwojej rycźi cźinił. S teho widźicźe, so maja Sserbja dobrych a wulkomyßlnych pschecźelow, kotsiž Sserbstwo cźescźa a podpjeraja. Hody budźe dań (80. hr.) spomnjeneho kapitala jako stipendium Kraschewskeho prěni krócź wudźělena. Dźak a ßkawa knjesej Kraschewskemu! Njech jeho pschikład tež samožitym Sserbam na dobrych ßerbskich studentow spominacź da! *M. H.*

S Khwacźiz. Pjatk, 23. januara, popołdnju je ßo tu něhdźe 70 lět stary wumjeńkař Jurij Wjazka wobwěßnył. Wón hižom psched někotrymi njedźelemi spomni, so chze ßebi žiwjenje wsacź, dokelž běsche khorowaty a mějesche cźasto cźeźke myßle. Hacź runje jemu to wotrycźowachu a na njeho kedźbowachu, so ßebi njeby žaneje kschiwdy scźinił, dha wón tola, jako jeho na krótki cźaß ßameho wostajichu, ßwoje wotpohladanje wuwjedźe.

S Hucźiny. Sańdźenu njedźelu bu prěni doroscźeny staw nascheje woßady na nasche nowe pohrjebnischcźo khowany, mjenujzy Handrij Schenk s Brěsyny. Dokelž běsche wón wojak był a ßobu w Cźechach a Franzowskej wojował, dha ßo tež klukschanske wojeřske towařstwo, kotrehož ßobustaw wón běsche, na pschewodźenju wobdźěli a tsi krócź wysche jeho rowa wutsěli. — (Pschispomnjenje: W cź. 4 „Serb. Now." je poßwjecźenje hucźinjanskeho noweho pohrjebnischcźa wopißane, tola steji w někotrych wotcźischcźach: S Huski, město teho, so dyrbi: S Hucźiny rěkacź. Jedyn tajki wopacźny exemplar je bjes druhim tež dopißowarjej, kiž do budyskich němskich nowin nowinki scźele, do ruki pschischoł a wón je teho dla s njeho powjescź wo poßwjecźenju noweho husczanskeho pohrjebnischcźa w němskich nowinach wotcźischcźecź dał. Jako to w Huszy cźitachu, ßo njemało dźiwachu, so tam wo tajkim poßwjecźenju njejßu nicźo pytnyli. Woni teho dla w němskich nowinach wosjewicź dachu, so tam nicźo tajke byko njeje a so je smólk. W tym maja zyle prawje a mamy jim to wobßwědcźicź, s dobom pak tež naschich cźescźenych cźitarjow, kiž ßu ßnadź tajke wopacźne nowiny dostali, wo samolwjenje proßycź.)

S Lipicźa. Na tudomnym knježim dworje sta ßo 27. januara to njesboże, so jena dźěłacźerka, wudowa Kleczowa, s lěwej ruku do młócźateje maschiny pschińdźe, kotraž jej ruku hacź do łóhcźa zyle rosmjecźe. Hacź runje maschinu hnydom sastajichu, móžachu wbohu žónsku jenož pomału s teje maschiny wumóz. Najeńk da ju bórsy k lěkarjej dowjescź a ju potom tež do Budyschina póßła, so by ßo wscha móžna próza nałožiła. Ale ruku ßu jej tola wotrěsnycź dyrbjeli, dokelž běsche wscho na planz rosmjecźene. Kaž sa tu wbohu žonu, tak tež sa jejne dźěćźi a jejny dom ßo k. najeńk stara.

S Korsymja. Tudy chzyshe wóndano dźěłacźeř C. A. Schuster se Schmißez brójnje něschto žita na njesprawne waschnje wotnjescź, pschi cźimž pak s pschatrow pany a ßo tak wobschkodźi, so drje budźe teho dla wumrjecź dyrbjecź.

S Cźornowa pola Kamjeńza. W nozy 26. januara w dwěmaj hodźinomaj je ßo tudy brójeń kublerja J. C. Riehle wotpaliła. W njej běsche 40 kop rżaneje a wowßneje ßkomy, 20 fórow ßyna, jena młócźaza, jena ßykanjowa a jena wějaza maschina, schtož je ßo tam wschitko spaliło.

Se Stróže pola Hucźiny. Nasch dotalny schulski vikar, knjes Jan August Lukas, bu psched někotrym cźaßom jako tudomny statny wucźeř wobtwjerdźeny.

S Wotrowa. (K. P.) Sańdźene lěto je w naschej farskej woßadźe ßwj. kschcźeńzu dostało: 16 dźěćźatkow (loni 17), 9 hólcźatkow a 7 holcźatkow, njemandźelske žane njebě. Khowane bu na nasch kěřchow 11 cźěłow (loni tež tak wjele), 6 doroscźenych a

5 dźěćźi. Pschipowjedanych bu 6 porow (loni 7), kotrež buchu wschitke tudy wěrowane (loni 5). K Božemu blidu ßu byli (pschi něhdźe 470 safarowanych) 2407 (loni 2272).

S Kulowa. (K. P.) W sańdźenym lěćźe 1879 je ßo w kulowskej woßadźe narodźiło 74 hólcźatkow, 66 holcźatkow = 140 dźěćźi, 27 mjenje hacź we lěćźe 1878. Bjes nimi je 8 porow dwójnikow, njemandźelskich 11. — Wumrjeło je 126 woßobow, 7 wjazy hacź w lěćźe 1878. Je pak 1879 14 woßobow wjazy narodźenych hacź semrjetych. Najstarschi muž bě wudowz a wumjeńkař Handrij Mikel se Salowa, 86 lět 4 měßazy 13 dnjow stary; najstarscha žona bě wudowa Khata Kubschowa s Kulowa, 89 lět 5 měßazow 7 dnjow stara. — Wěrowanych mandźelstwow bě 32, 8 wjazy hacź w lěćźe 1878. Pschipowjedanjow bě 36. Civilne mandźelstwo njeje žane było. — Pola ßwj. woprawjenja je było 11,776 woßobow, bjes nimi 69 schulskich dźěćźi prěni krócź.

S Kulowa. Ssobotu, 10. januara, ßo tu na hóscźanskej haßy jenoschóßna khěža, wudowej Wórschli Nowakowej ßłuschaza, do hromady ßypny. Khěžka běsche khětro hubjena, jenož s drjewa a s hliny natwarjena a ßo woßebje teho dla powali, dokelž bě ju deschćźik pschi poßleńschim tacźu jara rosmokał. Jenej schwalcźi, kotraž tam na khachlowej ławje spasche, buschtej wot padazych hrjadow wobej nosy sranjenej; dwě druhej žónszy, kotrejž w tej khěžzy bydleschtej, hischćźe cźaßa doscź s njeje cźeknyschtej.

Wukasy wyschnoscźe.

§ Sslědowaze ležomnoscźe, Handrijej Howakej ßłuschaze, jako khěžniska ležomnoscź cźißło 18 w Nowych Bobolzach, k korcźmje pschiprawjena a na 9020 mk. taksirowana, jena pólna ležomnoscź, na 1800 mk., a jena ležomnoscź w Wulkich Bobolzach, na 3500 mk. taksirowana, budźe ßo 31. měrza 1880 psches kralowske hamtske ßudnistwo na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ Khěžna ležomnoscź, na 1200 mk., a pólna ležomnoscź, na 1500 mk. taksirowana, khěžnikej Jurjej Ritterej w Komorowje ßłuschaza, budźe ßo 31. měrza 1880 psches kralowske hamtske ßudnistwo pschedawacź.

§ Kubleř Pětr Kschižan w Budestezach chze na ßwojich ležomnoscźach koscźowy młyn a k wjercźenju teho ßameho pschiprawu sa stajenje wody natwaricź. Schtóž chze pschecźiwo temu něschto prajicź, tak daloko hacź to jeho woßebne prawo dowoli, njech to w běhu dweju njedźel na hamtskim hetmanstwje wosjewi.

Přilopk.

* Psches statistiku je ßo wuliczźiło, so je ßo wot lěta 1834 hacź 1875 liczba evangelsko-lutherskich w Sakskej wot 1,565,170 na 2,664,341, liczba katholskich wot 27,938 na 73,349 a liczba židow wot 850 na 5360 powyschiła. Najbóle ßu po tajkim židźi pschibjerali. Wjetschi dźěl wot nich je s Pólskeje abo s Awstriskeje k nam pschicźahnył.

* Ssobotu, 10. januara, je ßo w Lomnizach pola Radeberga jedyn 17lětny hólz na łuzy ßwojeho nana sa jenu werbu powěßnył. Hižom jako 10lětny hólcźez spyta ßebi wón žiwjenje w wodźe wsacź, tola tehdom jeho saßo s rěki wucźahnychu. Njepokoj a njeměr doma je hólza pjecźa hnuł, so by ßebi žiwjenje s gwałtom skónczźił.

* Wutoru, 27. januara, w Mischnu jenu žonu sajachu, kotraž běsche do Łóbja pakcźik cźißła, do kotrehož bě morwe dźěćźo sawalene. Žónska prajesche, so je pakcźik po porucźnoscźi jeneje holzy s Mischna do wody puschcźiła.

* Wěstu H. L. Käpplerowu s Ohorna, macź pjecźich dźěćźi, je wóndano wjecźor njedaloko Połcźnizy něchtón nadpanył a jej hłowu straschnje ranił. Schtó je to scźinił, je njesnate, dokelž Käpplerowa hischćźe saßo rycźecź njemóže.

* W Žitawje dyrbi jena młoda holza njekedźbliwoscź, so je schitu jehłu do huby wsała, cźežko wotpokucźicź. Dokelž dyrbjesche ßo holza ßmjecź, ßo jej jehła do schije ßuny. Wschě pospyty, jehłu saßo wucźahnycź, běchu podarmo; duž ßmě ßo holza w tu khwilu jenož se židkej jěźu žiwicź. Hacź runje wona hischćźe ßnadź wumrjecź njetrjeba, dha ma wona tola wulke boloscźe wucźerpicź.

* W Lipsku chzysche ßebi w tychle dnjach jedyn kusk zybnjeny rybak žiwjenje wsacź a rosrěsny ßebi teho dla brjuch, tak so jemu s njeho cźrjewa wustupichu. Njesbožowneho cźłowjeka ßu hischćźe žiweho do hojerńje donjeßli.

* Žałoßne njesbožo je ßo wóndano w Berlingsenu pola Rheina podało. Dźowka jeneho bura warjesche młozy wußmuž a ßypny do njeho město muki běłobu (bleiweiß), wot kotrejež bě jeje nan někotre punty w měscźe kupił. Ssydom parschonow, kotsiž wjecźor wot wußmuža jěźichu, ßu hižom w nozy straschnje skhorili. Bur je hižom wumrjeł a ßnadź tež jeho dźowka, psches kotrejež njekedźbliwoscź je zyke njesbože nastało, sa nim bórsy pocźehnje.

* Ssobotu popołdnju chzysche jena dźěłacźerska žona pola Katowiz w Pruskej, hacź runje hižom żelesniczny cźah pschiječź widźesche, hischćźe khwatnje koliju pschekrocźicź. Žona pak ßo wußuže a na koliju padźe. Cźah ju shrabny, pscheję a jeje cźěło do dweju dźělow rostorhny. Wjedźerjej lokomotiwy, kotryž žonu pched ßobu ležazu widźesche, njeběsche móžno, żelesny cźah sastajicź.

* W pódkopkach njedaloko Mindena w Westfalskej ßu ßo sańdźeny schtwórtk psches sapaleny sły dym wschě dźěłacźerjo spalili; pschipołdnju běchu 10 morwych a 9 cźežkoranjenych wukopali, pjecźo mužojo, kotsiž ßu hischćźe spody semje, ßu ßnadź hižom morwi.

* Jendźelcźenjo chzedźa psches rěku Thay saßo nowy móst twaricź. Nowy móst budźe 30 łóhcźi wyßoki, (10 łóhcźi nižschi hacź stary), sa to pak hischćźe jedyn ras tak schěroki, kaž stary, so by móhł skerje hawtowanje wulkeho wětra a torhazych žołmow rěki, hodźinu schěrokeje, wudźerźecź. Twarske khósty ßu na jenu millijonu a tsi sta tyßaz markow postajene.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Praj wschak, Motso, je dha nětko kupanje strowe?

Mots Tunka. Hm, cźopłe parne kupjele móža drje strowe bycź, ale symne kupanje w symje brrrr — to mje hižom satschaßuje, hdyž ßebi jenož na to pomyßlu.

H. D. Ale w Kukawzy je to tola wóndano jedyn scźinił.

M. T. Hdźe dha je ßo kupał?

H. D. Nó, dokelž běsche runje khětro cźorny, dha běsche do studnje trjechił.

M. T. Schto dha potom bě?

H. D. Jako domoj pschińdźe a žonje skorźesche, so je jemu syma, wona kij wsa, a jako wón potom k ßußodej pschińdźe a płacźo ßwoju nusu ßußodej skorźesche, dha ßo jemu tón wußmja.

M. T. Aw jaw tola na tajkich nješmilnych ludźi.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Katholska zyrkej: Korla Lorenz, fabrikski dźěłaćeř w Hajnizach, ſ Karolinu Hanischez tam.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Hańža Margaretha, Jana Augusta Miczki, ſłužbaka, dź. — Ida Martha, Jurja Kmocha, dźěłaćerja na żelesnizy a wobydlerja, dź. — Hana Martha, Korle Augusta Běrki, dźěłaćerja a wobydlerja, dź.

Michalska zyrkej: Korla Richard Jan, Augusta Wienera, khěžerja a schewza w Malym Wjelkowje, ſ. — Jan August, Jana Bjedricha Israela, skalarja a wobydlerja w Jeńkezach, ſ. — Augusta Laura, Ernsta Luija Bärscha, fabrikskeho dźěłaćerja a wobydlerja w Dobruschi, dź. — Ernst Pawol, Hendricha Adolsa Jakuba, fabrikskeho dźěłaćerja a wobydlerja na Židowje, ſ. — Hana Helena, Jana Augusta Kocha, sahrodnika na Ssokolzy, dź.

Katholska zyrkej: Richard, Jakuba Rjelki, schewza na Židowje, ſ. — Alma Hilźbjeta, Antona Krausy, najeńka lěžomnosćow w Sćźijezach, dź. — Reinhold, Josefa Krazika, fabrikskeho dźěłaćerja w Hajnizach, ſ.

Zemrjeći:

Dźeń 8. januara: Bjedrich August, Bjedricha Augusta Brody, dźěłaćerja a wobydlerja w Khelnje, ſ., 1 l. 16 d. — 9., Ernst Hermann, njemandź. ſ. na Židowje, 4 m. 9 d. — 11., Jan Kowařk, dźěłaćeř a wobydleř, 59 l. 8 m. — 12., Ernst Ota, Hermanna Božidara Ducźmana, dźěłaćerja a wobydlerja, ſ., 2 m. 12 d. — Handrij Bohuwěr Wicźas, khěžeř a murjerski polier na Židowje, 49 l. 4 m. 6 d. — 15., Jan Bohuwěr Wicźas, wulkosahrodnik w Khelnje, 59 l. 6 m. 21 d. — 18., Pětr Keulig, dźěłaćeř a wobydleř w Dobruschi, 68 l. 8 m. — Jan Beyer, bywschi najeńk w Delnjej Kinje, 69 l. 6 m. — 19., Handrij Pan, prjedy korczmař-wobſzedźeř w Dźěžnikezach, 70 l. 9 m. 19 d.

Budyski theater. Jutsje, njedźelu, 1. februara, budźe w měschćanskim theatrje (dźiwadle) ſaſzo kuſz hraty, hdźež móže ſo pschihladowař tak prawje wutrobnje ſzmjecź a roswjeſelicź. Vagabundojo abo dundakojo ſzu hewak njespodobni ludźo, tola Robert a Bertram, tutaj dundakaj, dyrbitaj ſo kóždemu spodobacź. — Hladaj nawěschtk na stronje 40!

Ssadowe towařstwo w wokrjeſzu budyskeho hamtskeho hetmanstwa je wobſankko, so chze wothladowarjow ſzadowych schtomow, w naschej stronje tak nusnych, tak daloko hacź jeho pjenjeżne ſzrědki doſzahaja, na ſzwoje khósty w budyskej schtomowej schuli wuwuczićź dacź. Ludźo, kiž w tudomnej stronje trajnje bydla a lóscht a luboscź k ſzadoschtomowym dźěłam maja, móža ſzebi psches nawuknjenje nusnych wědomnoscźow a dźěłow trajazu dobru ſaſzłužbu pschihotowacź, dokelž ſzu dobri schtomowi wothladowarjo jara pytani. Prawe ſzadźenje, schczěpjenje, wurěſowanje a schtož jenož hewak wscho we wschelakich lětnych czaſzach k wothladowanju schtomow ſzluscha, ſzo pod wjedźenjom knjeſa direktarja Bruggera a knjeſa wyschscheho sahrodnika Rahta w schtomowej schuli ratařskeho wokrjeſzneho towařstwa praktiſzy a theoretiſzy nawuczi. Tajzy, kiž wo to rodźa, dalsche ſ nawěschtka na stronje 42 shonja.

Wosjewjenje.

Ssrjedu, 18. februara t. l., dopołdnja w 11 hodźinach, směje ſzo w sali hoscźeńza **k winowej kiczi** tudy wubjerkowa shromadźisna ratařskeho wokrjeſzneho towařstwa ſa kralowske ſaſske hornjołužiſke markhrabinstwo, k cźemuž ſzo ſ tutym najpodwolnischo pschepproschuje.

W Budyschinje, 26. januara 1880.

Direktorij ratařskeho wokrjeſzneho towařstwa.
Pfannenstiel, pschedſzyda. **Brugger,** wokrjeſzny sekretař.

M. Th. Pech

w Budyschinje na hłownym torhoschczu 140,
pódla měschćanskeje haptyki,
porucza w zyle dobrych nowych tworach po najtunischich płaćźisnach

cźorne cźistowolmjane kaschemiry, cźorne double, cźorne lüstry a druhe barbite **drastowe stoffy,**

cźorny ſzomot
we wschelakich druźinach,

stoffy k podschiwkam
we wschelakich dobroscźach,

dwójny lüstr a köper

jako něschto jara praktiſke k ſzuknjam a klejdam.

Płaćźisny njejſzym teho dla pschistajił, dokelž je najlěpje, hdyž ſzo kóždy ſzam wo dobroscźi a płaćźisnyhódnoscźi mojich tworow pscheſzwědcźi, ja ſa to rukuju, so budźe kóždemu tunjo a sprawnje poſzłużene, a proschu pschi potrjebje wo dobrocźiwe wobkedźbowanje.

M. Th. Pech,
140 na hłownym torhoscźu 140.

W khlamach ſzo **ſzerbſki** rycźi.

Lěžomnoscź na pschedań.

Ratařsku **ziwnoscź,** mi ſzłuschazu a derje srjadowanu, kotraž dobre twarjenja, 15 akrow, 248 □prutow pola, łuki a wyſzokeho lěſza wopschija, chzu ja se ziwym a morwym inventarom pscheměnjenja dla pschedacź, a chzyli ſzo na kupjenje smysleni na mnje wobrocźićź.

W Rakezach, 29. junija 1880.

Marja swudowjena **Säuberlichowa.**

Walczkowa aukzija.

Wutoru, 10. februara, ma ſzo na brěſowskej horje (bjes Delanami a Wyſzokej) 40 kop twjerdych walczkow na pscheſzadźowanje pschedawacź. Sapoczatk dopołdnja w 10 hodźinach.

M. Kramer,
hajnik.

Drjewowa aukzija.

Na **worzynskim, njechorúskim** a **běłohorskim revieru** budźe ſzo

pjatk, 6. februara t. l.,

108 twjerdych dołhich hromadow ſa hotowe pjenjesy a pod wuměnjenjemi, psched aukziju wosjewjomnymi, na pscheſzadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna rano w běłohorskich hatach pschi porschiskich mjesach.

Na Běłej Horje, 29. januara 1880.

R. Beschow.

Nowe ſzuschene tucźno

w tołſtej rjanej wubjeranej tworje, punt 65 np., něschto cźeńsche pt. 60 np.,

cźerſtwy ſzwinjazy schmalz,
pt. 56 np.,

zokorowy ſyrop
we wschudźesnatej dobroscźi, pt. jenoż 20 np., pschi 5 puntach pt. po 18 np.,

raſz, běły a wulkosornjaty,
punt 20 np., pschi 5 puntach 18 np., **łamany raſz,** rjanu cźerſtwu tworu, pt. 18 np., pschi 5 puntach I. druźina pt. 16 np., II. druźina pt. 15 np.,

jerje,
mandl 55 np., 70 np., 90 np. a 125 np.,

porucza ſzwojim cźeſcźenym wotebjerarjam

Ad. Rämsch
w nowych khlamach pschi butrowych wikach.

Syrop,

punt po 16 np. (jara ſzłódki a cźiſty), dale punt po 20, 24, 30 a 36 np. porucza jako jara płaćźisny hódny

Arno Möckel
na ſzerbſkej haſzy.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 24. januara 1880.

Žitowy dowos: 3462 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeňza 50 kilogr.	10	71	11	91	10	71	11	91
Rožka = =	9	11	9	37	9	2	9	49
Jeczmjeň = =	8	55	8	91	8	33	8	99
Wowß = =	6	50	6	90	6	20	6	90
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	13	70	14	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 =	1	60	1	90	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	40	2	80	—	—	—	—
Ssłoma 1200 pt.	14	—	17	50	—	—	—	—

Pschiwos proßatow: 344 schtuk, schtuka po 5 m. 50 np. (1 tl. 25 nßl.) hacž 20 m. — np. (6 tl. 20 nßl.) Kórz pšeňzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nßl. — np.) hacž 20 mk. 24 np. (6 tl. 22 nßl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 mk. 57 np. (4 tl. 25 nßl. 7 np.) hacž 14 m. 99 np. (4 tl. 29 nßl. 9 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 11 mk. 97 np. (3 tl. 29 nßl. 7 np.) hacž 12 mk. 47 np. (4 tl. 4 nßl. 7 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 5 nßl. — np. hacž 2 tl. 9 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 24 m. 66 np. (8 tl. 6 nßl. 6 np.) hacž 25 m. 20 np. (8 tl. 12 nßl. 5 np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hacž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hacž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 1 m. 60 np. (16 nßl.) hacž 1 m. 90 np. (19 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 40 np. (— tl. 24 nßl. — np.) hacž 2 m. 80 np. (28 nßl.) — Ssłoma (1200 pt.) 14 m. — np. (4 tl. 20 nßl.) hacž 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl.)

Dražďžanske mjaßowe płaczisny
26. januara 1880.

Najlěpsche howjada 65—66, ßrěnje 55—56, schpatne 34—36 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 54, ßrěnje 47—48, bakunarje 50—53 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 66, ßrěnje 60, schpatne 30 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche cželata 40—48 np. po puncže rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki
26. januara 1880.

Na pschedań stejesche 2639 howjadow, 7178 ßwini, 1142 cželatow, 5237 skopow.

Mjaßowe płaczisny: najlěpsche howjada 58—60, ßrěnje 50—52, schpatne 44—46 a 36—38 mk. Sswinje: najlěpsche meklenburgske a pomerske 50—52, krajne 45—48, ruske 42—44 mk. po 100 puntach rěsneje wahi (schlachtgewicht). Cželata a skopy 40—50 np. po 1 puncže rěsneje wahi.

W Sdžerju je **khěža** cžißko 12 ſ bróžnju a kosazej hródžu a se sahrodu, 8 kwadratnych prutow wopschijazej — wscho do hromady 12 prutow — na pschedań.

Jedyn ručny **hejduschny mkyn** w dobrym rjedže ma na pschedań **Jan Kloß** w Lipiczu pola Minakała.

Ssłoma.

Na knježim dworje w **Psowjach** a w **Hermanezach** pola Lasa je rżana, wowßna a hejduschna ßłoma, kaž tež něhdže 120 centnarjow njemłócženych lupinow a tež tak wjele ßyna a pluwow po nětcžischich płaczisnach na pschedań.

Sswobodnoknjejske ſ Apelske ryczerkubleřske sarjadnistwo.
Schimmrigk.

Drjewowa aukzija.

Wutoru, 3. februara, budže ßo na lutobcžanskim revieru 55 loßow stejazych khójnow a 70 hromadow, ſ dźěla ßuschizowe palne drjewo, ſ dźěla płotowe ryhle a žerdki, na pschesadźowanje pschedawacž.

1/3 napłaczenja ßo žada. Shromadźisna rano w 9 hodźinach pschi knježej zyhelniczi w Měrkowje. **Maucka.**

Drjewowe aukzije.

Na **njeßwaczilskim** lěßowym revieru budźa ßo na pschispomnjenych dnjach ßlědowaze drjewa pod wuměnjenjemi, psched spoczatkom aukzije wosjewjomnymi, na pschesadźowanje pschedawacž:

pónďźelu, 9. februara t. l., dopoldnja wot 1/2 10 hodźin:

600 płotowych žerdkow,
103 Rm. khójnowych ßuschizowych knyplow,
73 = khójnoweje ßuschizoweje walczźiny,
103 dołhich hromadow khójnoweje žerdźiny,
26 Rm. kopanskeho ßłanja.

W wotdźělenjach:
3 a 4 = korczminy kruch,
7 a 8 = pschi hermanczanskich mjesach,
9 = w sajeczim kucže,
11 = wysche khaßownje.

Shromadźisna: na holeschowskodubrawsko-hermanczanskim pucžu pschi sastupje do lěßa.

Schtwórtk, 12. februara t. l., dopoldnja wot 1/2 10 hodźin:

1 brěsowy wužitkowy kruch, 15 cm. horn. tokst., 3,5 m. dołh.,
50 khójnowych žerdźow, 7—15 cm. deln. tokst., 7—10 m. dołh.,
7 Rm. khójnowych palnych schcźěpow,
10 = brěsowych a khójnowych knyplow,
22 = = = = pjeńkow,
14 stotnjow = = = walczkow,
66 dołhich hromadow schpatnischich liscźodrjewowych walczkow,
43 = = khójnoweje žerdźiny.

W wotdźělenjach:
20 a 21 = nowschanska gmejnska hola,
23 = pschi dołhim hacže,
26 = na rakeczanskich mjesach.

Shromadźisna: na schußeju pschi rakeczanskich mjesach.

Pjatk, 13. februara t. l., dopoldnja wot 1/2 10 hodźin w hoscźeńzu w Holeschowje:

26 khójnowych schtomow, 12—21 cm. ßrjedźn. tokst., 10 m. dołh.,
10 = rospaczenych drjewnow, 12 cm. horn. tokst., 4,5 m. dołh.,
155 = žerdźow, 7—15 cm. deln. tokst., 6—10 m. dołhoscže,
277 Rm. khójnowych palnych schcźěpow,
168 = = knyplow,
356 = = pjeńkow,
320 = = sbytkoweje walczźiny,
60 stotnjow tajkich walczkow.

W wotdźělenju 20 gk. = nowschanska gmejnska hola **(kětusche drjewnischczo).**

Tuto sbite drjewo chzyli ßebi na kupjenje smyßleni na ßamym měscže wobhladacž a cžißła, ßo hodźaze, ßebi naspomnicž. Dalsche wukasanje podpißany da.

W Njeßwaczidle, 23. januara 1880.

Hrabinske hajniske sarjadnistwo.
Nowottne.

Někotre nowe, ßylnje a derje twarjene

ßykanjowe maschiny,

pschi skladnoscźi tunjo kupjene, ma teho dla tež tunjo na pschedań

Lambert Herlitschka
w Budyschinje na rózowej haßy.

Magazin cželnych kaschczow
bratrow Hübner
na wulkej bratrowskej haßy 215
porucza ßo pschi ßmjertnych podeńdźenjach k dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

Dobytkowa lista
pjerinoweho towarśtwa w Bukezach,
czehnjena 26. januara 1880.

0		100		200		300		400		500	
Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło
11	187	2	9	8	137	45	118	1	82	3	183
41	127	23	48	17	120	88	87	20	138	25	116
48	166	38	19	38	84	91	168	37	108	31	70
55	78	42	102	64	18			43	130	32	106
62	73	52	98	82	14			68	63	48	54
78	79			98	22			81	101	52	81
84	198									63	95
93	59									97	74

600		700		800		900		1000		1100	
Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło
16	61	19	170	8	37	8	165	22	172	1	212
		29	8	21	211	10	186	36	129	13	55
		30	144	99	58	40	126	38	33	28	142
		89	30			43	113	50	164	48	53
		96	23			54	50	51	110	66	197
						63	109	58	173		
						85	32	86	169		
						91	4				

1200		1300		1400		1500		1600		1700	
Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło	Lóß czißło	Katalog czißło
7	40	3	94	7	139	7	69	5	196	1	145
18	115	22	111	25	93	89	143	25	45	40	29
21	75	28	100	58	71			53	39	45	208
25	207	57	209	66	57			60	167	78	125
31	99	62	38	77	195			72	156	84	174
40	159	70	193	90	86			81	105		
44	136	82	180					86	149		
45	213	93	177								
66	15	94	128								
67	76										
80	64										
92	65										
99	154										

Sslawny strowotny khosej
wot **Kreplina** w Lehrte,
fabrikanta samaritskeho liqueura, ma jenož prawdźiwy na pschedań w pakczikach po 12 np.
Heinr. Jul. Lincka na hrodowskej haßy 338.

Sa konfirmandow
poruczam **czorny** 9/4 **stoff k drasejе,** łóhcź wot 90 np. hacź k najlěpschemu, hewak też **zakety** se wschěch stoffow najnowscheje façony, derje pschistejaze a tunje.
H. Kayser
w domje knjesa C. Noacka na žitnej haßy.

Wschě druźiny **spěwarśkich knihi** jako **dar** sa **konfirmandow** poruczа se słotym wobrěśkom wot 3 mk.
Gustav Rämsch, knihiwjasař na bohatej haßy.

Magazin czełnych kaschczow
na kotołnej haßy. **Karl Barthel** na kotołnej haßy.

Nižepodpißany dawa s tutym khorowatemu człowjestwu k nawjedźenju, so je jenož G. A. W. **Mayerowy bróstsyrop** s Wrótßławja mje wot saßakteho **kaschela** a **katarrha,** kotryž běch psches ßylne sasymnjenje dostał, **zyle** a rucze wumóhł.
W Kamenizy. **Dr. Nowak,** měschczanski lěkař.

Tutón na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jeno prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nß. a 1 tl. na pschedań
Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rota w Lubiju,
C. Meißner w Biskopizach.

Psche ßněh a mokrosćz.
Lißauerowy
kožowy degot
w Draždźanach
sczini kóždu kožu hnydom wodunje-pschepuschczatu, shibiczíwu a rjenje czornu, nusny sa wojakow, ratarjow, hajnikow, łódźnikow, wodotwarzow a sa kóžde hospodarśtwo. W buschkwjach (4 wulkosczow) po 25 np., 50 np., 75 np. a 1 mk.
Kid-Crême sa žonjaze wobucze. Buschkej sa 20 np. — Hłowny skład ma w Budyschinje knjes **J. G. Klingst Nachfolger.**

Aromatisku wiecznu watu: 50 np. a 80 np.,
fenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
sulzbergske flußowe khrepki: bl. 56 np.,
běły bróstsyrop: bl. 75 np.,
schmrěkojehlinowy aether: bleschu 30 np.,
schwablowe mydło, ßmołomydło, glycerinomydło atd.
poruczа **hrodowska haptyka** w Budyschinje.

Maćica Serbska.
Swój přinošk (4 hriwny) na lěto 1879 su zapłaćili knježa: J. Bart, student w Prazy; Bur, wučeř w Königshainje; Deleńčka, student w Prazy; Dučman, Dr. lěkarśtwa w Budyšinje; Garbař, farař w Kotecach; Garbař, wučeř w Psowjoch; Hajnca, młynski z Njeswačidła; Hórnik, farař w Budyšinje; Hanowski, rentier w Budyšinje; Imiš, farař w Hodźiju; katholska Bjesada w Jaseńcy. (Pokračowanje.)
W Budyšinje.
M. Mjerwa (Moritz Mörbe), překupc, pokładnik M. S.

Kwitowanje.
Na wudaće Sejlerjowych spisow su dale woprowali:

k. senior Kućank w Budyšinje	10 hr.
k. superior Buk w Draždźanach	10 „
k. kantor Šołta w Budyšinje	5 „
k. farař Smoła w Njebjelčicach	4 „
k. kapłan Róla w Budyšinje	5 „
Do hromady:	34 hr.

štož dźakownje kwituje
J. Bart, starši.

Pytaja ßo kuchařki, stwinske a hródźne dźowki, teho runja kmani rólni pohonczojo, dźěłaczěrśke familije atd. wot pschistajazeje žony **Heinoldoweje** w Budyschinje.

Młody **Sserb,** kiž je swolniwy a kmany, **pschekupske powołanje** nawuknycz, móže hnydom abo bližsche jutry jara spodobne město w Budyschinje dostacz. Wón ma tudomnu pschekupsku schulu wopytacz. Schtóž wo to rodźi, njech to w wudawarni „Serb. Nowin" wosjewi.

S tutym dowolam ßebi najpodwolnischo k nawjedźenju dacź, so ßym moje na 31 lět wjedźene

materialtworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy

na dźenßnischim dnju na mojeho ßyna **Jurja Jacoba** se wschěmi aktivami a paßivami pschepodał. Sa dowěrjenje, mi spožczene, ßwój dźak wuprajo, sjenoczam pschi tym s dobom tu próstwu, to ßamo tež na mojeho ßyna pschenjescź chzycź.

W Budyschinje, 1. februara 1880.

Wilhelm Jacob.

Na horejsche dźiwajo s tutym najpodwolnischo wosjewjam, so ßym

materialtworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy,

hacź dotal wot mojeho nana wjedźene, na dźenßnischim dnju na mnje pschewsał a je pod dotalnej firmu

Wilhelm Jacob

dale powjedu; dowěrjenje, mojemu nanej spožczene, proschu ja tež dobroczźiwje na mnje pschenjescź chzycź a budu ßo ja stajnje prózowacź, temu ßamemu psches sprawne poßłuženje doscź cźinicź.

W Budyschinje, 1. februara 1880.

Georg Jacob,
w firmje: **Wilhelm Jacob.**

Wotewrjenje khlamow.

S tutym dowolam ßebi, cześcźenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe najpodwolnischo k nawjedźenju dacź, so ßym w Budyschinje na **Hospitalskej haßy** w domje knjesa wosytwarjerja Maya

materialtworowe, cigarrowe a tobakowe khlamy

kaž tež bleschopiwowu pschedawańnju

sakožił a wotewrił.

Wo prawje bohaty wopyt proscho, dawam to ßlubjenje, so budu stajnje najsprawnischo poßłužecź.

S pocześcźowanjom
August Helgest.

Měschczanski theater w Budyschinje.

Dźenßa, ßobotu, 31. januara 1880, popołdnju w 4 hodźinach **wulke extrapródkstajenje** po **poniżenych** płacźisnach k 9. rasej: **Dźěći kapitana Granta.**

Jutsje, njedźelu, 1. februara, prěni króc: **Robert a Bertram** abo **wjesołaj vagabundaj.** Wulki ßměschk se spěwom a reju.

Hohl, direktał.

Njedźelu, 1. februara 1880, wotdźerži so w hosćeńcu w Pančicach

spěwanski koncert

wot spěwańskeho towarstwa **Jednota.**

Započatk 1/2 7 hodźin. K čemuž najpodwolnišo přeprošuje

Berger. **Jednota.**

Kedźbu!

Cźißło 43 a 51 „Serbskich Nowin" 1879 ßo wot redakźije saßo kupuje.

Dźiwocźanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje — da-li Bóh — jutsje sa tydźeń, 8. małeho róžka, popołdnju w dwěmaj, w **Löhnertez** domje w Zokowje shromadźisnu. **Pětr Mlónk.**

Reje

jutsje, **njedźelu, 1. februara,** w hoscźeńzu w Starych Porschizach, na cźož najpodwolnischo pscheproschuje

O. Trautmann.

Jutsje, njedźelu, 1. februara, **reje** w Khaßowje, na cźož najpodwolnischo pscheproschuje **Ernst Säuberlich.**

Kedźbu!

Jutsje, njedźelu, 1. februara, **reje** w Łupoj s wojeřskej hudźbu, na cźož najpodwolnischo pscheproschuje

Handrij Senda.

Jedyn poß, cźorna schaka, se schtyrjomi wóczkami, je ßo w Kumschizach cźo. 1 pschidał a móže ßo tam saßo dostacź.

Hłubokosrudźeni dawamy s tutym tu srudnu powjescź, so je nam dźenßa popołdnju w 4 hodźinach nasche wutrobne dźěćźo, nascha nadźije połna

Frieda,

w starobje 3 lět, po dołhim, cźeźkim, njewuprajnym cźerpjenju cźicho wußnyła.

Nascha bolescź je wulka!

W Budyschinje, 25. jan. 1880.

Cźeźkopruhowana ßwójba
Carl Noack.

(K temu cźißłu jena pschiłoha.)

Pschiloha k czißku 5 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 31. januara 1880.

Wosebna česka brunica
ſ „Doblhoff-schachta“ Mariaschein.

Tutu brunizu, kotrejež **ßamopschedawanje** a **generalne ſastupjenje** ſa **Budyschin** a **wokolnosćž** je mi poruczene a kotraž dla ßwojeje wubjerneje dobrosćże hacž dotal w kóždym domje, ſa kotryž ju kupichu, połne ſpodobanje a pschipósnacże namaka, ja teho dla, dokelž ßym jeje wjele kupił, po jara tunich płaćžiſnach poruczam a w zyłych lowryjach a fórach hacž **pſched** dom pſches ßamßny grat wobſtaram a rukuju ſa prawu měru a wahu.

A. Lorenz
na privatnym kubłodwórniſchćžu a na Hoſchiz haßy (Goſchwitz) 703b.

Ballhauſerowe czorne żołdkowe a żołczowe krepki,

ſtary dopokaſany domjazy a hojazy ßrědk pſchi wſchelakich khoroſćžach, jako ßu ſtróżele, ſkhorjenje wot bojoſćże a ſrudnoſćże, twjerdy żiwot, kólka, żołczawa a wódniza, ſyma a pſchi wſchelakich druhich podobnych pſchipadnoſćžach.

Hlowny ſkład měſchćžanſka haptyka w Budyſchinje
na hlownym torhoſchćžu.

Rudolph Wilhelm na ßerbſkej haßy čjo. 20 porucza ßwój bohacże wuhotowany ſkład **najrjeńſcheje** kaž tež **ordinarneje ſchkleńzy, porzellana** a **ſteingutowych tworow,** wyſche teho tež **ſchpihele** a **ſchpihelowu ſchkleńzu** w najwjetſchim wubjerku po poniżenych płaćžiſnach.

Wulke wupſchedawanje w tunich khlamach
w mjaßowych hětkach

wſcheho ſymſkeho wobucza a **toſſow,** kaž tež ſchtrympow a hotowych żonjazych jakow.

S dobom poruczam ßwój wulki ſkład zajkowych ſtifletow jako jara pſchihódnu kupnu ſkładnoſćž ſa konfirmandow.

C. Schuster.

Palenz!

Čjiſty a prawdźiwy żitny palenz a tež wſchitke druhe dobre drużiny palenza porucza w woßebitej dobroſćži w čzwizach a tež w jenotliwym tunjo

Th. Grumbt
na ſwonkomnej lawſkej haßy, w Klemmez khěži.

F. A. Böhme, rěſbar

w Budyſchinje na ſwonknej lawſkej haßy čjo. 788,

porucza ßo k wudźěłanju **rowowych pomnikow** ſ marmora a pěſkowza a lubi pſchi najlěpſchim, najſchwarniſchim dźěle najtuniſche płaćžiſny.

Dokelž chžu ſe ßwojej rěſbarńju ſkoro ſaſtacź, pſchedawam **pomniki,** kotrež mam na ſkładźe, wo 20 procentow tuniſcho, dyžli hewak.

F. A. B.

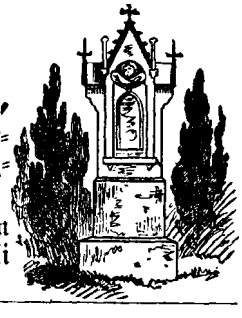

K rosjaßnjenju!

Mojim čjeſćenym pſchećelam a ſnatym k nawjedźenju, ſo ja wjazy khlamy pod firmu M. G. Freyberg w Budyſchinje njewjedu, ale ſo ßym ßamoſtatne khlamy pod firmu

M. Th. Pech

na hlownym torhoſchćžu čjo. 140 pódla měſchćžanſkeje haptyki

ſakożił.

Tež tudy budźe moje ſtajne prózowanje, wſchitkim, kiž pola mje kupuja, ſ dobrej tworu po najtuniſchich płaćžiſnach poßłużećź.

W khlamach ßo **ßerbſki** rycži.

M. Th. Pech.

Möble,

jako: draſtkhamory, kommody, ſchkleńćžane khamory, blida, ſtólzy, ſofy, mam po tunich płaćžiſnach na pſchedań, kupuju a pſchedawam tež **ſtare möble.**

W. Hübner, tyſcheř
pod bórklinom 261.

Sporuſchk

bjes čzěrwjoweho wobożranja kupuje po wyßokich płaćžiſnach

měſchćžanſka haptyka.

Koſaze,

naſymſke, ſajeeže, korniklowe, tkhórjaze a **kunjaze kóžki**

po najwyſchſchich płaćžiſnach kupuje

H. Langa,
kóžkař na bohatej haßy 67.

Koſaze, naſymſke, ſajecže, korniklowe a **mordarjowe kóžki** po najwyſchſchich płaćžiſnach kupuje

H. Langa na žitnych wikach
pſchi katholſkej zyrkwi.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěkopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneres domje, ſ nutſkhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Módry płat,

7/4 ſchěroki, po 5 nßl.,

dobry čjiſty płat, na běło barbjeny,

módročjiſchčzane płatowe ſchórzuchi

w wulkim wubjerku
porucza po fabrikſkich płaćžiſnach

M. Th. Pech,
140, na hlownym torhoſchćžu 140,
pódla měſchćžanſkeje haptyki.

W khlamach ßo **ßerbſki** rycži.

Słyšny wolij ſahoji hłuchoſćž, hdyž njeje pſchinarodźena, a wotſtroni wěſćże wſchě ſ čzěžkim ßłyſchenjom ſjenoćžene njekmanſtwa. Bleſchu po 18 nßl. pósćžele

C. Chop,
haptykař w Sondershauſen.

Dospolne wupschedawanje.

Prjeczczehnjenja dla

pschedawam mój skład, wobstejazy s **manufakturowych, platowych, schtrympowych** a **módowych tworow, tunischo,** hacz ßym je kupił.

R. Casper

Na bohatej haßy 67. w Budyschinje. Na bohatej haßy 67.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadzenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodzin. Khudym darmo.

Herrmann Hauffa,

wurěsnotworowy pschekupz psched schulerskimi wrotami czo. 437,

s tutym k nawjedzenju dawa, so je ßobotu jeho buda wot nětk w prěnim rjedze s napschecza jehłarskich khlamow a wón ßo pschi potrjebje pod ßlubjenjom najtunischich płaczisnow najlěpje porucza.

Ssomoczane a florowe khapy (hawby) atd. ßu, kaž dotal, stajnje na wubjerk.

Ratarska schula w Budyschinje.

Nowy **letni kursus** sapoczinje ßo **pondzelu, 12. haprleje 1880.** Na tym ßamym dnju ßo tež jedyn kursus **w ßadowym** a **sahrodniskim wotdzělenju** sapoczinje a teho runja schtwórtk, 1. haprleje, jedyn kursus sa **schtomowych wothladarjow.**

Podrobnische wukasanje podpißany poda, pola kotrehož maja ßo tež hacz do 1. haprl. pschipowjedzenja a samołwjenja stacz.

W Budyschinje, 24. januara 1880.

Direktar **J. B. Brugger.**

Ssadowe towarstwo w wokrjeßu budyskeho hamtskeho hetmanstwa chze w tutym lěcze pod wěstymi wuměnjenjemi někotrych kmanych ludzi na ßwoje khósty jako ßadoschtomowych wothladowarjow wuwuczicz dacz. Wuczbny czaß traje wot 1. haprleje hacz do 15. meje, potom wot 15. augusta hacz kónz septembra. Tajzy s tudomneho wokrjeßa, kiž wo to rodza a ßu, je-li mózno, wobßydni, shonja wscho dalsche pola knjesa ökonoma **Arndta Baldewega** na drjewowych wikach a pola podpißaneho tukhwilneho pschedßydy towarstwa.

Hetzer nad Delnjej Kinu.

Wozjewjenje a proństwa.

Podpisany je za redaktora wudajomneje zhromadneje zběrki wšěch pěsni a wudźěłkow najsławnišeho serbskeho pěsnjerja, njebo H. Zelerja, fararja w Łazu, postajeny. Teho dla wobroća so z tutym na wšěch česćenych Serbow, kotřiž rukopisy składnostnych a druhich spěwow H. Zelerja wobsedźa, z proństwu, zo bychu jemu te same bórzy k wotćišćenju připósłali. Teho runja prosy też wo připósłanje ważnišich listow našeho pěsnjerja, dokelž maja so też tute zběrać a wudać, tak daloko hač privatneho wopřijeća njejsu a tak daloko, kaž nam jich wobsedźeř to dowoli. Też su posleńše jako podłožk za jeho žiwjenjopis, kaž ma so w tutym wudawku sobu podać, jara trěbne. Redaktor rukuje za to, zo wšě připósłane listy, kaž też druhe rukopisy w swojim času zaso na jich wobsedźerjow, kiž sebi to wuměnja, swědomliwje wróćo pósćele. Duž wotčakuje w nadźiji, zo kóždy Serb tutu jeho proństwu rady dopjelni, na bohate a spěšne posyłki.

Žitawa, 20. januara 1880, z bydłom: Weberstr. 1, II.

Dr. **Ernst Muka,** gymnasialny wučeř.

Prawdźiwe

lěkarske tokayske wino

wutočka dwórskeje wuhersko-winoweje předawarnje

Rudolf Fuchs,

PEST. HAMBURG. *WIEN.*

poruča jako wosebny za słabe dźěći a za wotkhorjowacych kmany posylnjacy srědk w 1/1, 1/2 a 1/4 originalnych blešach po *M.* 3.—, 1.50 a 75 *Pf.*

Otto Engert

na znutřkomnej lawskej hasy.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze k nawjedzenju, so ja kóždu ßobotu w domje knjeni Dominikowej na bohatej haßy **płaty sa pschedzeno samenjam** a na zadanje też pschedzeno bórsy a tunjo na płat wutkaju.

Jan Jurij Pech s Wjeleczina.

Kedzbu!

Podpißany porucza ßo k wuwjedzenju schifroweho krycza a porucza też s dobom ßwój skład prima jendzelskeho a němskeho schifera k krycżu na deski abo łaty. Ja lubju pod spodobnymi wuměnjenjemi sprawne, trajaze dźěło a rukuju sa dobre wuwjedzenje.

August Schumann,

schiferkryjerski mischtr

w Budyschinje na žitnych wikach,

na rózku rózoweje haßy 635.

Dokelž chcu w bližšim času stawizny něhdušeho towarstwa „Lubina" napisać, prošu kóždeho, kiž lubinske knihi, nastawki, tydźeńske nowiny („Nowinar," „Swoboda," atd.), protokolle, listy pisma abo druhe mjenowanemu towarstwu w swojim času słušace wěcy khowa, zo by tajke skerje a lěpje mi abo pod mojej adressu w redakciji „Serb. Nowin" wotedał. Też budu kóždemu dźakowny, štóž mje z kajkimžkuli materialom k mjenowanemu nastawkej podpjera, njech su to dopomnjeńki, zapiski z lubinskich časow, abo štožkuli druhe.

W Budyšinje, 18. wulkeho rózka 1880.

Jan B. Šolta.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na rózku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 6. **Sobotu, 7. februara 1880.** **Lětnik 39.**

Wosjewjenje,

ßerbsku Božu ßłužbu w Draždźanach nastupaze.

Sa protestantskich Sserbow, kotsiž w Draždźanach a jich wokolnosćći bydla, budźe ßo, kaž dotal, tež w tutym lěćże s cząßami Boža ßłužba w ßerbskej rycći w Draždźanach wotdźerżećź a budźe ßo ta ßama

njedźelu Laetare, 7. měrza,
4. njedźelu po ßwj. Trojizy, 30. junija,
17. njedźelu po ßwj. Trojizy, 17. septembra, a
2. njedźelu adventa, 5. dezembra,

w tamnischej kschižnej zyrkwi dopołdnja wot 10 hodźin psches jeneho ßerbskeho duchowneho a pod ßobuskutkowanjom spěwarjow s Hornjeje Łužizy, s dobom se spowjedźu a Božim blidom, wobstaracź.

S tutym wosjewjenjom cźi fararjo tudomneho knježeństwa, w kotrychž wożadach protestantszy Sserbja bydla, porucznosćź dostawaja, so bychu bližschu njedźelu tole wosjewjenje s klětki wosjewili a tajke wosjewjenje njedźelu psched kóždej tutych schtyrjoch Božich ßłužbow wospjetowali.

W Budyschinje, 28. januara 1880.

Krajske hetmanstwo
jako konsistorialne sastojnstwo.
s Beust.

Młynkez Hanka a Stojanez Handrij.

Powjedancźko se spoczatka tuteho lětstotka.

(Pokracźowanje s cź. 5.)

Franzowski offizier bě w sapoczatku haprleje wumrjeł, kaž ßmy tydźenja powjedali, a jako běschtaj jemu jeho herbaj, Handrij a Jan, na pohrjebnischczu pomnik stajicź dałoj, wonaj wobsanknyschtaj, ßo skerje a lěpje domoj do ßerbskeho kraja podacź. Wobaj běschtaj hižom wschitko k temu pschihotowałoj, ale na jene dobo Handrij straschnje skhorje a to też na hłowjazu khorosćź, na kotruž běsche offizier wumrjeł. Nětko běsche dobra rada droha a Janej niczo wjazy wysche njewosta, hacź so dyrbjesche pschi Handriju w Wrótßławju wostacź a jeho w jeho cźeźkej khorosćći wothladowacź. A to wón też se wschej ßwěrnosćźu cźinjesche a ßo na wsche waschnje tak pěknje wo njeho starasche, so to nichtón njeby lěpje sćźinicź móhł.

Tola pschi wschěm dobrym wothladowanju a pschi wschej lěkarskej pomozy ßo druhdy sdasche, so drje Handrij wjazy njestanje, pschetož khorosćź běsche jeho ßurowje sajała. Hakle po schtyrjoch njedźelach bě strach ßmjercźe nimo, kaž lěkař prajesche, a sa schěsćź njedźel Handrij s Janom prěni krócź dom wopuschćći, so by ßo s nim na Božim ßkónczku pschekhadźował. A wobaj poczinaschtaj nětko saßo na to myßlicź, kak byschtaj ßo do Sserbow wróćźicź móhłoj — a bu postajene, so ßo to stanje, tak bórsy hacź je ßo Handrij wot ßwojeje khorosćźe trochu shrabał.

Bě kónz meje, jako tole wobsanknyschtaj. Bjes tym běchu ßo pak ważne wězy stałe. Rußojo běchu w Němzach dale a dale sa Franzowsami hnali a pruske wójsko bě ßo jim pschisanknyło. Ale pola Lützena njedaloko Lipska jim Napoleon s nowym wójskom napschećźiwo pschicźahny a tam 2. meje 1813 ruskich a pruskich wojakow tak sbi, so hacź do Hornjeje Łužizy zosachu, prjedy hacź ßo stajichu. Haj w Sakskej běsche po tajkim saßo prěnje bitwischćźo a to drje woßebje teho dla, dokelž wschě lěpsche dróhi se Schlesynskeje psches Sakśku do nawjećźornych, Franzowskej bliskich krajow wjedźechu, a potom najskerje też teho dla, dokelž saksći kral Bjedrich August, kotremuž radźachu, so by wot Napoleona wotpanył, to cźinicź nochźysche, prajizy: „Sa kóždeho cźłowjeka je hańba, hdyž ßwoje ßłowo njedźerźi, sa krala pak niczo hanibnische bycź njemóźe, dyźli to, hdyž wot teho wotstupi, schtož je ßlubił!" A wón Napoleonej ßwěrny wosta, hacź runje dyrbjesche teho dla se Sakskeje cźěkacź a potom na hrodźe Friedrichsbergu pola Barlina dlěschi cząß jako jaty bydlicź. Wón bě, tak rjez, se ßwojeho kralowskeho tróna wotßadźeny a zusnizy w jeho kraju knježachu. Saksći je tehdy psches 70 millionow toleć schkodowała a Bjedrich August dyrbjesche w lěćże 1815 psches pokojzu ßwojeho kraja pruskemu kralej wotstupicź. Drusy němszy kralojo a wjećhojo běchu bjes tym wot Napoleona wotpanyli a s teho sa ßebje a sa ßwój kraj wjazy abo mjenje wužitka měli; pschetož w politizy móz psches prawo dźe a to prawidło płaćźi, so ßmě knježeństwo w politiskich praschenjach jenoz to cźinicź, schtoz krajej wužitk pschinjeße.

Sjenocźeni Rußojo a Prußakojo ßo pschi ßwojim zosanju hakle wokoło Budyschina stajichu, ale też tam jich Napoleon 20. a 21. meje sbi, dokelž saksće wójsko pschi nim wudźerźa, tak so dyrbjesche ruske a pruske wójsko hacź do Schlesynskeje cźahnycź. Tam Napoleon se ßwojimi njepschećźelemi pschimer (waffenstillstand) sćźini; ale to bě k jeho njesbožu, pschetož bjes tym też awstriski khěžor a schwedski kral s ruskim khěžorom a pruskim kralom pschećźiwo Napoleonej do swjaska stupi. Wojowanje ßo saßo sapocźa a bě sa Napoleonowych njepschećźelow sbožowne, pschetož Blücher

w Schlesynskej Franzowsow 6. augusta pola rěki Katzbacha sbi, a w Czechach bu khětro wulke franzowske wójsko 29. a 30. augusta wot Rußow a Prußakow sajate, dale Franzowsojo pola Groß-Beerena, Dennewitza, kaž tež pola Hagelsberga a Wartenburga straschnje pschěhrachu, pschi czimž Sakska tejko ludźi shubi, so po prawym wo žanym sakskim wójskom wjazy rycz bycz njemóžesche.

W Wrótßkawju (Breslawje) pak hkowjaza khoroscz dale a bóle sakhadźesche. Handrij pomaku na mozach pschibjerasche, tak so chzysche ßo ßrjedź junija se ßwojim towařschom na domojpucz podacz. Tola to ßo njeradźi; pschetoz Jan prjedy tež na to ßamo waschnje skhorje, kaž bě Handrij khory byk, a dyrbjesche tež něhdźe schěscz njedźel kožo pascz, prjedy hacz móžesche je wopuschczicz. Kaž bě prjedy Jan Handrija, tak nětko Handrij Jana wodźesche, ale s Janom to wjele dlěhe trajesche, dokelž jeho mozy jara pomaku pschibjerachu. Wonaj dyrbjeschtaj teho dla hischcze w augustu a septembru w Wrótßkawju wostacz a móžeschtaj wschak to czim lóžo czinicz, dokelž jimaj na pjenjesach njepobrachowasche.

W sapoczatku oktobra wonaj Wrótßkaw wopuschczischtaj, dyrbjeschtaj pak ßebi teho dla, dokelž měješchtaj tejko pjenjes pschi ßebi, wós najecz, kiž by jeju wjesk. Wós drje wonaj dostaschtaj, ale jenoz hacz do blizscheho města, dokelž ßo tehdy nichtón s konjemi daloko njeswaži, w bojoszi, so móhli wojazy pschincz a je wsacz. W blizschim měsczе dyrbjeschtaj tsi dny pschebycz, prjedy hacz druhi wós dostaschtaj. A dale ßo jimaj saßo tak dźěsche a wonaj na tajke waschnje hakle kónz oktobra do Shorjelza pschijědźeschtaj.

Tam wonaj shonischtaj, so ßu franzowskeho khěžora Napoleona w bitwje, kotraž ßo 16., 17. a 18. oktobra wokoło Lipska wotdźerža, tak sbili, so je wón saßo do Franzowskeje czěkacz dyrbjak. Tsecźi dźeń posdźischo wonaj skónczńje město Budyschin s daloka wuhladaschtaj a jimaj ßylsy wjeßeloszcze do woczow stupachu, jako ßo s wrotami do města ßameho wjeseschtaj. Wóska jeju do hoszczeńza „k skotemu ßkónzu" dowjese, hdźež wonaj wotstupischtaj, ßebi stwu wotnajaschtaj a ßwoje wězy do njeje snoßycz daschtaj. Jimaj ßo jara chzysche, hnydom hacz domoj dojěcz, ale wonaj běschtaj wschak po prawym pschezo hischcze sakskaj wojakaj a chzyschtaj ßo teho dla najprjódzy pola měschczanskeho kommandanta prjódkstajicz. Tola jako ßo nasajtra sa nim prascheschtaj, shonischtaj, so tu žadyn wjaz njeje, dokelž s zyka sakske wójsko wjazy njewobsteji.

Schto mamoj w wojeřskim nastupanju nětko czinicz? Jan praji, so naju njebychu sa deserteurow měli. Handrij měnjesche, so drje by najlěpje byko, hdy byschtaj k ryczńikej Wiczasej doschkoj a ßo teho wo radu wopraschakoj. Ty masch prawje, rjekny Jan, a wobaj ßo k ryczńikej podaschtaj. Temu wonaj ßwoju nusu skorżeschtaj, tón pak praji: Njebudźtaj tola dźiwnaj a ßebi bjes potrjeby žaneje staroszcze njeczińtaj; pschetoz hdyž tu žane sakske wójsko njeje, dha wój tež njemóžetaj sakskaj wojakaj bycz. Poczakajtaj tak dołho, hacz budźe saßo nowe sakske wójsko srjadowane; potom hižom shonitaj, hacz waju saßo do wojakow wosmu abo niz.

Prawje macze, rjekny Jan; to by wotczinjene byko, ale nětko mamoj hischcze druhu wěz, kotrejež dla wascheje rady trjebamoj. Handrijo, powjedaj! a hdźež něschto sabudźesch, tam dopraju.

Dobre, wotmolwi Handrij, ja chzu twoju wolu dopjelnicz, ale prjedy mi prajcze, knjes rěczniko, hacz staj mój wuj a moja macz hischcze žiwaj a schto Hanuschezy czinja.

Ach praji knjes Wiczas, to je dołha kołbaßa; ale Ty smějesch drje tejko sczerpliwoszcze, so budźesch hacz do kónza směrnje poßłuchacz.

A wón poczja powjedacz, so staj macz a wuj hischcze strowaj a pschistaji, kak je ßo młyn wotpalił a tehdy Jurij ßwoje žiwjenje shubił; kak je potom Hanuschez nan czěžko skhorił, tak so ßu jeho do domu Handrijoweho wuja donjeßli, hdźež hischcze nětko s Hanku bydli.

Jako to Handrij saßłyscha, wón knjesej Wiczasej rycz pschetorhny a ßo wschón sahorjeny wopraschа: „Schto? Hanka njeje ženjena a je hischcze pola ßwojeho nana?"

To ßo wě, wotmolwi rěczník, hdyž bě ßo młyn spalił, bě ßo też žeńtwa spalika, a Palzak bě wjeßoły, so ßwoje ßkowo njetrjebasche dźerżecz.

Ale, praschesche ßo Handrij dale, kak dha je ßo to stało?

Nó, to tola wěsch, praji knjes Wiczas, so ßo młynkez Hanka se wschej mozu pschecźiwo tutej žeńtwje sapjerasche, k kotrejž chzysche ju jeje nan nusowacz. To pak ßo pscheměni, jako běsche Hanuschez nan w ßwojej khoroszczi spósnał, kak wopaki je na tym czinił. Wón teho dla sa tajkej žeńtwu žaneho žadanja wjazy njewupraji, a jako běsche to Palzak shonił, kiž chzysche tola jenoz bohatu njewjestu sa ßwojeho ßyna měcz, dha wón hnydom Hanuschej k wjedźenju da, so wón też dale na tajkej žeńtwje njewobsteji. Nichtón njeběsche wjeßelschi hacz Hanka, a nětko, hdyž Handrij tajku wěz saßłyscha, běsche jeho radoszcz też psches měru wulka, woßebje, hdyž bě rěczník pschistajił, so tak derje Hanusch, kaž też Hanka s wulkej luboszczu na njeho spominataj a jenoz to stajnje wobžarujetaj, so njewěstaj, hdźe Handrij tczi a hacz je žiwy abo morwy.

Handrija bě tajka radostna powjescz tak pschěwsała, so s wopředka skoro žaneho ßkowa prajicz njemóžesche; potom pak ßo sebra a poczja powjedacz, kak je ßo jemu a jeho towařschej seschło.

(Pokračžowanje.)

Ssudniske należnoszcze.

Wot kralowskeho krajneho ßuda bu 30. januara 20markowska schtrafa, ležomnoszczerjej Schreiberjej w Budyschinje napołožena, ta ßama wostajena, hacz runje běsche Schreiber appellirował. Wón tajku schtrafu dosta, dokelž běsche na hownjowskeho ryczerkublerja knjesa Lehmanna ßwarił.

Dale bu 31. januara žiwnoszczer Handrij Mickel teho dla k tsjóm njedźelam jastwa wotßudźeny, dokelž běsche 8. oktobra pschi składnoszczi minakałskich skótnych wikow žiwnoszczerjej Handrijej Schimanej s Lucza dwazecźi markow wsał.

Dale bu ßłužobny wotroczk Jan Hansch s Jitra 27. januara k 15 měßazam khostarnje (zuchthaus) wotßudźeny. Jemu bu wina data, so je 11. novembra 1879 s jeneho wosa, psched korczmu w Jitru stejazeho, pjelz kulowskeho skotokupza Beckera kranył. Hansch dyrbjesche drje pschiwdacz, so je tehdy też w spomnjenej korczmje byk, so pak tón pjelz brał njeje, ale so je jón na ßwojim wosu namakał. Sswědkojo pak prajachu, so je wón wudawał, so tutón pjelz jeho knjesej ßłuscha, a druhim bě prajił, so je jón w Kamjeńzu kupił. Hewak běsche jemu korczmař Pilk w Jeżowje porucził, so by jemu se Skaskowa 20 zentnarjow briketow sa 19 hriwnow pschiwjesk. Wón bě pak jenoz 18 zentnarjow sa 18 hriwnow 10 np. pschiwjesk a po tajkim 90 np. sa ßebje skhował. Też pschi tym běchu jeho wurycze jara hubjene, a dokelž běsche wón hižom schěscz krócz kranjenja dla khostany, dha jeho schtrafa tak wyßoka wupany.

Czěßła Jurij Hoker s Njeßwaczidła, też hižom nětkotry krócz paduchstwa dla khostany, 20. dezembra 1879 k czěßli Rychtarjej w Holeschowskej Dubrawje pschińdźe, jako ßebi tón runje pszczu pjeczeń derje ßkodźecz dasche. Pscheproscheny, so by ßobu jědł, wón to czinjesche, pschi woteńdźenju pak wón Rychtarjowy kij, kotryž psched domom w ßněsy tczesche, ßobu wsa. Hoker k ßwojemu

samolwjenju praji, so je tón kij jenož pschi domojhicźu trjebacź chzyk, a dokelž temu Rychtar dasche prawo bycź, dha Hoker teho dla žaneje schtrafy njedosta. Sa to bu pak k pjecźim měßazam jastwa wotßudźeny, dokelž běsche žiwnoscźerjej-najeńkej Hejduschzy w Hórkach por schkórnjow kranyk.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Awstriski krónprynz Rudolf, kotryž hižom dlěschi czaß w kralowskim hrodźe w Prasy bydli, je 4. februara rano do Draždźan pschijěk. Na dwórnischczu jeho kral Albert a prynz Jurij jara pschecźelnje witaschtaj a wysche njeju bě tam tež tójschto druhich woßebnych knježich shromadźenych.

— W Raunitzu je ßo 1. februara w nozy dwór kublerja Webera a bróžeń kublerja Krecźmarja wotpalike, teho runja ßo 2. februara w Lengenfeldźe Schmutzlerez fabrika spalika, psches cźož je na 120 dźěłacźerjow ßwój khlěb shubiło. — Dale je ßo 30. januara wjecźor Neesez pschadownja w Chemnitzu wotpalika. Něhdźe 500 ludźi, kotsiž tam dźěłachu, nětko žaneho dźěła nima.

— Na lichtembergskim revieru bu, kaž žitawske nowiny powjedaja, sańdźenu wutoru rano schewz Thum s Wittiga morwy namakany. Wón běsche smjersnyk, kaž ßo to bórsy pokasa.

S Barlina pißaja, so budźe němski rajchstag 12. februara wotewrjeny, hacź runje pruski ßejm se ßwojimi dźěłami hischcźe dawno hotowy njeje. Duž budźe drje ßo poßleńschi wobsanknycź dyrbjecź, dokelž ßu wschelazy ßobustawy pruskeho ßejma tež ßobustawy němskeho rajchstaga. Na rajchstagu budźe drje tón sakoń, so ma ßo němske wójsko saßo hódnje pschisporicź, najwažnischi, pschetož to žane žorty njejßu, hdyž dyrbi pschichodnje 26,000 muži wjazy w wójsku ßłužicź a wobydlerjo němskeho khěžorstwa budźa dyrbjecź kóžde lěto 17 millionow hriwnow wjazy dawkow płacźicź. Ale s tym, so je němski lud se wschelakimi wójnskimi powjescźemi hižom doscź rosscherjeny (hacź runje ßu tele powjescźe wschě sekžane) a je psches to w strachu pched někajkimi njepschecźelemi, to budźe wěscźe doscź k temu, so rajchstagszy sapóßłanzy pschisporjenje wójska lubjerad pschiswola.

— Na ßwojim pucźu s Franzowskeje do Petersburga je khora ruska khěžorka po želesnizy s czahom, se 17 wosow wobstejazym a ruskemu khěžorej ßłuschazym, 2. februara do Barlina pschijěła, njeje pak ßwojeje khoroscźe dla s wosa wustupicź móhła. Jeje dźowka, edinburgska wójwodka, bě se ßwojimaj dźěsćomaj tón ßamy dźeń s Jendźelskeje do Barlina pschijěła a ßo bórsy na dwórnischczo podała, so by s khěžorku do Petersburga ßobu jěła. Khěžorka njeběsche tak hubjena, kaž ßo prjedy pißasche, a je teho dla wěscźe sbožownje do Petersburga dojěła.

— Wjerch Bismark hacź na dalsche w Barlinje wostanje. Jeho prěni wnuk (enkel), ßyn hrabje Rantzawa a hrabinki Rantzaweje rodźenej Bismarkez, dosta sańdźenu ßobotu nusnu kschcźeńzu, dokelž bě straschnje skhorjeł. Po kschcźeńzy bu jemu pak saßo lěpje.

— Na němskim rajchstagu budźa najskerje saßo tsi nowe dawki wuradźene, mjenujzy piwarski dawk, dawk sa wopytowanje a wikowanje na börsy a dawk wot kwittonkow. To ßu kraßne wuhlady!

— Jedyn schlesynski landrath je korczmarjam ßwojeho wokrjeßa wosjewił, so tajkim, kotsiž ludźom tejko picź dawaja, so ßo hoscźo wopija, dalsche korczmarstwo wosmje.

— We wschelakich němskich krajinach poczinaja petizije na rajchstag pschihotowacź, w kotrychž proscha, so bychu ßo ßudniske khósty, psches konschi nowy ßudniski sakon jara powyschene, tola bórsy saßo ponižili, dokelž dźě hewak khudy cźłowjek nikoho wobskorźicź njemóže a hdy by najlěpsche prawo měł.

— Na nowej barlinsko-koblenskej železnizy budźische ßo wóndano wulke njesboże stacź móhło; mjenujzy skóstnizy běchu tam, hdźež je kolija po jenych doscź wyßokich hacźenach pokoźena, w nozy schtomy, schěny a wulke kamjenje psches koliju nakkadli. Ale dokelž měßaczk runje jara jaßnje ßwěcźesche, ßo lokomotiwwjedźeř sahe doscź na to saracźenje dohlada. Wón teho dla bórsy paru wupuschczi a hewak dalschi běh lokomotiwy tak pomjeńschi, so wona jenož s małej mozu do saracźenja sajě a je bjes wobschkodźenja na bok ßuny.

— Pruski ßejm je sakoń sa dobry spósnał, po kotrymž budźe kóždy ßurowje khostany, kiž něschto s lěßa bjerje, a hdy bychu to jenož jahody abo hriby byli. Te ßměda ßo jenož tam schcźipacź a sběracź, hdźež maja ludźo prawo k temu, abo hdźež je to waschnje se starodawnych czaßow.

Awstria. S Wuherskeje tamnische nowiny pißaja, so staj saßo dwaj woßebnaj madźarskaj semjanaj, kotrajž běschtaj hacź dotal wyßokaj krajnaj sastojnikaj, sa jebakow spósnataj. Wěsty Nagy, kotryž běsche tobak plahował, bě tutón tobak pschedał, na to pak kólnju, w kotrejž běsche tobak ležał, spalił a potom wudawał, so wot ßwojeho tobaka žaneho dawka dacź njetrjeba, dokelž je ßo tobak ßobu spalił. Hewak je wón tež na 80,000 schěßnakow jebanstwa sczinił. — Druhi tajki kumpan je semjan Pausz, kotryž je jako wyschschi wokrjeßny sastojnik wulku summu pjenjes pschekschiwił a potom cźeknył. — Madźarjo ßu, kaž je snate, s turkowskeho splaha a maja teho dla tež wjele turkowskeho na ßebi.

— Někotre winske nowiny pißaja, so budźe awstriske hłowne město Win wobtwjerdźene, tak so by njepschecźelam w wójnje wotewrjene njebyło, ale so by ßebi tuto město njepschecźel hakle s wulkej prózu dobycź měł. Pschi tutej powjescźi je pak najdźiwnische to, so spomnjene nowiny měnja, so budźe tajki njepschecźel němske wójsko. Najdźiwnische pak my tajke měnjenje teho dla mjenujemy, dokelž w nowschim czaßu awstriske němske nowiny dźeń wote dnja ßylnje do ßwěta trubjachu, so stej němske a awstriske knježeřstwo bjes ßobu najtwjerdsche pschecźelstwo sakožikoj. A nětko s Wina pißaja, so budźe s bojoscźe pched Němzami Win wobtwjerdźeny? Dźiwne pschecźelstwo!

— Rajchsrathszy sapóßłanzy s němskich Czech w tychle dnjach radu składowachu, kak bychu khěžora a ministerstwo k temu narycźeli, so byschtaj cźěskich sapóßłanzow s jich prostwu wotpokasakoj, w kotrejž czi proscha, so bychu w nastupanju cźěskeje rycźe a narodnoscźe rune prawa s Němzami dostali, kaž je to w awstriskej krajnej konstituziji hižom dawno postajene.

Franzowska. Franzowske ministerstwo je w ßejmje namjet stajiło, so by ßo sakoń wuradźił, kotryž by biskopow a druhich wyßokich duchownych s krajneje najwyschscheje schulskeje rady wusanknył, prajizy, so biskopojo teho dla do schulskeje rady njeßłuscheja, dokelž móhli s tym ßamym prawom žadacź, so bychu tež ßobustawy pschekupskeje a wojerskeje rady byli. Je-li so ministrjo žaneje lěpscheje winy k wotstronjenju biskopow se schulskeje rady nimaja, dyžli runje pomjenowanu, dha drje s njej w ßejmje wjele njewuskutkuja, khiba so sapóßłanzy ßami wot ßebje sa namjet hłoßuja.

Jendźelska. S Afganskeje ßu powjescźe pschischke so je ßo tójschto nawjedowarjow afganskeho luda Jendźelcźanam podcźißnyło, drusy pak ßu prajili, so budźa dale pschecźiwo Jendźelcźanam wojowacź.

Rußowska. W Petersburgu je polizija ſ nowa jenu potajnu nihilistiſku knihicźiſchczérnju wußlědźika. Jako poliziſtojo do teho domu, hdźež wona běſche, ſtupichu, ßo w njej runje jene czißko nihiliſtiſkeho czaßopißa „Semja a Wola" czíſchczéſche. Czíſchczérjo běchu wobronjeni a ſ revolverami na poliziſtow tſělachu. Ale to niczo njepomhaſche, czi běchu ßylniſchi, a jako to jedyn ſ tych nihiliſtow, pjecza wěſty Teutſch, ſpósna, dha ßo wón prjedy ßam ſatſěli, hacz móżachu jeho ſwjaſacz.

Bołharſka. Wjerch Alexander ßo w bliżſchim czaßu k ruſkemu khěżorej do Petersburga poda. Wón je Bołharam k wjedźenju dał, ſo wot teho wotwißuje, kajkich ßejmſkich ſapóßłanzow woni wuſwola — hacz wón ſaßo do Bołharſkeje pſchińdźe abo niz. (Wón bě ßo mjenujzy na ſapóßłanzow prjedawſcheho bołharſkeho ßejma roshněwał, dokelž czi jenoż w ßejmje bledźachu a ßwarjachu, ſakonje, jim prjódkpokożene a k lěpſchemu kraja wot miniſterſtwa wuradźene, njewujednachu, po tajkim czaß jenoż ſ prósnymi bladami pſchecźinjachu.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Pod napißmom „Spěwna radoſcz" ßo hižom dlěſchi czaß w nakładźe towarſtwa Maćicy Serbskeje „Sběrka ſchulſkich spěwow ſa jednoru ludowu ſchulu" ſ dobom w němſkej, kaž tež ßerbſkej ryczi czíſchczi. Tuta knižka budźe něhdźe ſa tſi njedźele hotowa, tak ſo móże ßo po jutrach do naſchich ßerbſkich ſchulow ſawjeſcz.

— Na ßwěczk Marju ma wowczěr radſcho wjelka w wowczěrni dyżli ßłónczko — praji ßerbſke pſchißłowo, a ßo tajke prajenje ſ tym wukładuje, ſo w tym lěcze, hdźež na ßwjedźeń Marje wuczíſczenja ßłónczko jaßnje ßwěczi, ſyma hiſchcze dołho traje a trawa a pólne płody teho dla hakle poſdźe roſcz pócznu. Lětſa pak ßmy na ſpomnjenym dnju rjane ßłónczne wjedro měli a po tajkim budźe ßnadź tak, kaž pſchißłowo powjeda. Tajka powjeſcz pak ßo nam w měſtach, hdźež ßmy hižom dwójzy wjaz tepjenja trjebali, dyżli druhe ſymy, ſ zyła njelubi, a ſda ßo nam, ſo ßo tež na wßach ſpodobacz njemóże.

S Kamjenza. Tudomna wokrjeßna ſhromadźiſna je wóndano tajkim czeladnikam, kiž ßu wjazy lět na jenym měſcze ßwěru ßłużili, pjenjezne myto wudźěliła. Kiž tajke myto doſtachu, ßu ſ wjetſcha Sserbja a Sserbowki, mjenujzy wotroczk Jan Khryſtof Jazka w Pſchidole, dźowka Hana Khryſtiana Kowarkez ſ Jěżowa, dźowka Marja Bjedrichez ſ Ralbiz, dźowka Hanża Kſchiſchankez ſ Worklez, dźowka Hana Khryſtiana Gäblerez ſ Jelenjowa, komorniczka Veronika Libſchiz ſ klóſchtra Marijneje Hwěſdy, dźowka Marja Hěblakez tam a hetman Pětr Barth tež tam.

S Hornjeho Hunjowa. Wutoru tydźenja je tu jedyn paduch w nozy ſahrodnika Holana wopytał a jemu 10 mk. pjenjes a pokrutu khlěba kranył. Dokelž paduch hiſchcze ſ tym ſ pokojom njebě, poczeſczi tež ſahrodnika Kozora ſe ßwojim wopytom. Tu pak wón żanych pjenjes njenamaka a dyrbjeſche ßo teho dla ſ poł pokrutu khlěba, ſe ſchmałzom a ſ někotrymi draſczenjemi ſpokojicz. Schtó je tutón kraßny hóſcz był, hacz dotal wobkranjenaj njejſtaj móhkoj ſhonicz.

S Pancźiz. Kaž běſche prjedy woſjewjene, wotdźerża khróſczanſke towarſtwo „Jednota" w tudomnym hoſczeńzu njedźelu, 1. februara, ſpěwanſki konzert. Hacz runje běchu tehdom w wokolnoſczi we wſchěch rózkach reje a hoſczíny, běſche ßo tudy tola wulka ſala hoſczeńza połna pſchipoßłucharjow naſchła; dopokaß, ſo ßebi naſchi ßerbſzy wjeßnjenjo tež dobry ſpěw waża a jón czeſczuja. Konzert wuwjedźe ßo po poſtajenym programje. Spěwy namakachu pola poßłucharjow najbóle wſchě wjele ſpodobanja, ſchtoż běſche ſ mózneho plazanja abo pſchikleſkowanja widźecz a ßłyſchecz. Kaž ßłyſchachmy, ßu ßo bjes druhimi „Wboha ßyrotka" (khor a ſolo-ſpěw), „Lubka lilija" a „Wjeßele bjes ſtracha" najbóle ſpodobali a dyrbjeſche ßo na powſchitkomne pożadanje hiſchcze jedyn rjany ſpěw ſkónczne pſchiwdacz. Bjes druhimi hoſczemi běſchtej ßußodnej ßerbſkej ſpěwarſkej towarſtwje, różeńczanſke a ſchunowſke, pſches wjele ßobuſtawow derje ſaſtupjenej. Tuczi a ßobuſtawy „Jednoty" po konzercze hiſchcze dlěſchi czaß w pſchecźelnym rosryczowanju a towarſchnym spěwje w hromadźe woſtachu; pſchi tym ſtaji ßo ſ jeneje ſtrony namjet, hacz njebychu te tſi ſpomnjene ſpěwarſke towarſtwa w měßazu juliju abo auguſcze ſhromadnje ßerbſki ſpěwanſki ßwjedźeń traz w ßmjeczkeczanſkej kupjeli wotdźerżecz móhli? Tutón namjet namaka wjele horliweho pſchipósnacza, a ryczeſche ßo hižom krucze wo tym, ſo ma bórſy tejele wězy dla pſchihotowazy wubjerk w hromadu ſtupicz. Rjana a kraßna wěz wſchak by to ſawěſcze była! Hacz ßo tež wuwjedźe, k temu budźetej czaß a horliwa, kruta wola wjele pſchinoſchowacz dyrbjecz! — Duż: Wjele ſboża! ....a.

S Rakez. Druhe ſtatne měſto naſcheje ſchule ma ßo ſ nowa wobßadźicz. Wone njeße wyſche darmotneho wobydlenja w nowej wuczěrni a ſe ſtarobnym pſchidawkom, něhdźe żadanym, lětnje 840 mk. wěſtych pjenjes a 90 mk. ſa wuczenje w wudokonjazej ſchuli. Poſdźiſcho ßo wuczerjej, je-li ßo ſpodoba, mſda powyſchi. Tajzy, kotſiž móża naſcheho zyrkwinſkeho wuczerja w zyrkwi ſaſtupicz, ßo druhim prjódkczahnu. Samołwjenja maja ßo hacz do 10. februara t. l. pola k. wokrjeßneho ſchulſkeho inſpektora Dr. Wilda w Budyſchinje ſtacz.

Wukaſy wyſchnoſcze.

§ Sahrodniſka żiwnoſcz, Korli Bohußławej Iſraelej w Sdźerju ßłuſchaza, kotraž je na 6900 mk. takſirowana, budźe ßo 17. februara 1880 pſches kralowſki ßudniſki hamt na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

§ Dokelž je wot wězywuſtojnych muži nětczíſchi czaß k ſaniczenju hußańzow ſa najlěpſchi ſpósnaty, dha ßo wſchěm wobßedźerjam leżomnoſczow pſchikaſuje, ſo bychu ßwoje ſchtomy a kerki ßwěru pſchepytali a tam namakane hußańzy najpoſdźiſcho hacz k 1. měrzej ſkónzowali. Schtóž tutu pſchikaſnju njewobkedźbuje, ma khoſtanje hacz do 60 mk. abo 14 dnjow jaſtwa wotczakowacz.

§ W Schěrachowje ßu jětra wudyrile. Duż je móżno, ſo ßo tuta khoroſcz tež na druhe měſtna roſſchěri a maja ßo teho dla ßłědowaze pſchikaſnje dopjelnicz: 1) W khěżach, w kotrychž na jětra ſkhorjeni leża, maja ßo na khěżne durje ßłowa: „Tu ßu jětra" napißacz a ſaſtup kóżdemu ſ wuwſaczom lěkarja wobaracz. 2) Stwy, hdźež je tajki khory wumrjeł, a jeho ſchaty a draſta maja ßo pjecz hodźinow dołho ſe ſchwablom wukuricz. 3) Semrjety ma ßo hnydom po ßmjerczi do kóſczeńzy dowjeſcz a ßo czicho pohrjebacz. 4) Skhorjenje na jětra dyrbi ßo ſa 24 hodźinow gmejnſkemu prjódkſtejerjej woſjewicz. Schtóž ßo po tutych pſchikaſnjach njeſkożuje, ma dwě lěcze jaſtwa abo 300 mk. pjenjezneho khoſtanja hładacz.

Přilopk.

* W Khoczebuſu pſchińdźe ßrjedu popołdnju tepjer Pippig k njeſbożu; jako chżyſche na lokomotivu, hižom jědźazu, ſaléſcz, ßo wón wußuże a padźe pſched njej na ſemju, tak ſo jemu koleßa pſches nohi dźěchu a jeho żałoßnje roſtorhachu. Njeſbożowneho

człowieka do měschczańskeje hojerńje donjeßechu, hdźež wón bórsy na ßwoje rany wumrje.

* W tychle dnjach pschińdźe wjeczor jedyn khudy handwjerski do korczmy w Małej Darbnje pola Khoczebusa a proschesche korczmarja wo nózne hospodowanje. Na symnym ßkomjanym lěhwje, kotrež bě korczmař wo jstwje pschihotował, pak wón leżecź njechasche, dokelž chzysche radscho w czopłym konjemzu pschenozowacź. Jako nasajtra rano korczmař do konjemza pschińdźe, so by konjej pizu dał, namaka wón teho morweho na semi leżo; pschetož zusy handwjerski bě jemu w nozy s wótrym nożom žiły rosrěsał a schiju roskakał. Kajku pschiczinu je njedoczink k słemu skutkej měł, njeje snate, wón ßo dasche bjese wscheho wobaranja wjasacź a do jastwa wotwjesćź.

* Kak jara ßu ßo psches nowy sakoń ßudniske khósty powyschiłe, je se ßlědowazych podawkow widźecź. Jedyn pschekupz běsche někoho dla 800 mk. wobskorźił. Pšched někotrymi dnjami dosta wón pschikasnju, so ma wón na ßudnistwo 300 mk. póßłacź, so bychu ßo wot tutych pjenjes móhli khósty sa skorźenje sapłaczićź. Jedyn garbař bě jeneho dołžnika 766 mk. dla wobskorźił. Dokelž pak dołžnik prjedy hacź bě skórźba skónczena, sapłaczi, dha spomnjeny garbař skórźbu wotpowjedźi. Kak wulke pak bě jeho spodźiwanje, jako wón shoni so ma wón sa pschipowjedźenje a wotpowjedźenje skórźby 47 mk. a 40 np. sapłaczićź.

* Meklenburgski wjelwójwoda, kotryž je ßo loni s jenej ruskej prynzeßynu woženił, měješche sańdźeny tydźeń kschczenje jeneje dźowki a je ßo pschi tym kschczeniza s wodu ßwjateje rěki Jórdana stała. Tutu wodu, kotraž měješche w prjedawschich czaßach pola kschescźijanow wulku ważnoscź, je wjelwójwoda ßam s Jórdana do jeneje blesche czerpał, jako wón pšched pjeczimi lětami w Palestinje puczowasche. Wón ßebi myßlesche, so tule ßwjatu wodu njemóže dostojnischo nakożicź, hacź pschi kschczenju ßwojeho prěnjeho dźěsćźa.

* Na tegelskim wojerskim tšelnischczu pola Barlina ßu póńdźelu, druheho februara, jenu 16 zentnarjow czeżku kanonu kranyli. Spodźiwny podawk bu hnydom poliziji wosjewjeny a tej ßo radźi, kanonu hižom na druhi dźeń wußlědźicź. Dokelž paduschi, tsjo mužojo, czeżku kanonu njemóžachu daloko njesćź, dha ju hnydom roskakachu a do małych kuskow rosrubachu, pschi kotrymž dźěle jich runje polizistojo nadeńdźechu. Kanona je s zyła kranjenja a wulkeje prózy, kiž ßu paduschi s njej měli, hódna była, pschetož jejny kow (metall) hižom 2500 mk. płaczi.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Pěknje wschak je, hdyž ßwěrna duscha na człowieka spomina, kotryž je ßo do zusby pscheßydlił.

Mots Tunka. Prawje masch; ale koho dha po prawym měnisch?

H. D. Nó dweju lubeju, luby pak dyrbjesche daloko do wojakow; duž jemu holczka liscźiki sczelesche, do kotrychž běsche fijałki a njesapomniczki położiła.

M. T. To drje ßo jejnemu wojakej njemało lubjesche?

H. D. To ßo wě! Ale wón bórsy shoni, so ßo wona s druhim wodźi — teho dla jej wotpißa.

M. T. A schto dha nětk?

H. D. Prjedy měješche schwarneho pachoła a nětko ma tajkeho khripaweho khłopza.

M. T. Aw jaw na tajku holzn. Tola njeßwěrnoscź wschak też ßwoju sdu dostanje.

Drjewowa aukzija
na minakalskim revieru.

Schtwórtk, 12. februara, budźe ßo

92 ßylnych twjerdych dołhich hromadow,
2 hromadźe schmrěkow,
3 hromady khójnowych a schmrěkowych hakosow,
173 ßylnych a ßłabych brěsowych žerdźow
45 brěsowych drjenych drjewow } w hromadach
4 woßowych wužitkowych kruchow

sjaw nje sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk dopołdnja wot 1/2 10 hodźin w drjewnischczu pola czerńskeho hata.

W Minakale, 5. februara 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Swjerschne koschle,
nózne koschle,
dźełarske koschle,
chemisety,
manschety,
shlipsy,
krawaty,
porucza jara tunjo
Julius Lange
s napschecza
noweje měschczańskeje schule.

Haptyka w Rakezach.

Najlěpschi **wužitkowy, wobžerny** a **mlókowy pólver, butrowy pólver, salsowy pólver** sa konje, **wobžerny pólver** sa ßwinje, **restituzionski fluid** psche wscho klazanje koni, **koncentrirowany nervowy balsam, Whitowu woczowu wodźiczku, woczowy balsam, Mayerowy bróstsyrop, balsam psche wosabjenje,** drażdźansku, hamburgsku a mohrenthalsku **czehnitu** a **hojatu žalbu,** kaž też wschě kinsejerske lěkarstwa porucza w najlěpschej dobroscźi po najtunischich płaczisnach

R. Bredemann.

8000 toleř w zyłym abo dźělene je hnydom abo k 1. haprleje na dobru wěstoscź k wupožczenju. Dalsche je pola restaurateura k. **Donatha** na mjaßowym torhoschczu shonicź.

Drjewowa aukzija
na wjeßelanskim revierje.

Wutoru, 10. februara, budźe ßo na haczenjach pola Lipicza a Wjeßela

89 twjerdych dołhich hromadow, bjes nimi wschelake wužitkowe drjewa,

sjawnje sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Minakale, 5. februara 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Aukzija
hospodarskeho gratu.

Schtwórtk, 12. februara, dopołdnja wot dźewjeczich hodźin, budźe ßo pola podpißaneho wschelaki hospodarski grat, jako wosy, konjazy grat, maschiny, płuhi atd. na pscheßadźowanje pschedawacź.

Kowařk w Jeńkezach.

Wupschedawanje wosow a ßanjow.

Pschecźehnjenja dla ma dwaj trjebanaj a jedyn nowy schkleńczany wós, jedyn lóhki wotczinjeny wós a tsi ßanje sa jara tuni pjenjes na pschedań

Cimburek na lawskich hrjebjach s napschecza theatra.

Płaćizna žitow a produktow
w **Budyschinje** 31. januara 1880.

Žitowy dowos: 3871 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hačž mk.	Na wikach hačž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hačž mk.	Na bursy hačž np.
Pšeńža 50 kilogr.	10	71	11	91	10	71	11	91
Rožka " "	9	5	9	37	9	11	9	49
Jeczmjeń " "	8	33	8	69	8	33	8	99
Wowß " "	6	60	7	—	6	20	6	90
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	13	70	14	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 "	1	70	2	—	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	10	2	80	—	—	—	—
Sskoma 1200 pt.	14	—	17	50	—	—	—	—

Pschiwos proßatow: 372 schtuk, schtuka po 6 m. — np. (2 tl. — nßl.) hačž 21 m. 50 np. (7 tl. 5 nßl.)

Kórz pšeńžy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nßl. — np.) hačž 20 mk. 24 np. (6 tl. 22 nßl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 mk. 48 np. (4 tl. 24 nßl. 8 np.) hačž 14 m. 99 np. (4 tl. 29 nßl. 9 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 11 mk. 66 np. (3 tl. 26 nßl. 6 np.) hačž 12 mk. 16 np. (4 tl. 1 nßl. 6 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 6 nßl. — np. hačž 2 tl. 10 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 24 m. 66 np. (8 tl. 6 nßl. 6 np.) hačž 25 m. 20 np. (8 tl. 12 nßl. 5 np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hačž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hačž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 1 m. 70 np. (17 nßl.) hačž 2 m. — np. (20 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 10 np. (— tl. 21 nßl. — np.) hačž 2 m. 80 np. (28 nßl.) — Sskoma (1200 pt.) 14 m. — np. (4 tl. 20 nßl.) hačž 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl.)

Dražďanske mjaßowe płaćizny
2. februara 1880.

Najlěpsche howjada 65—66, ßrěnje 55—56, schpatne 34—36 np. po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 54, ßrěnje 47—48, bakunarje 50—53 np po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 66, ßrěnje 60, schpatne 30 np. po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche cźelata 40—48 np. po puncźe rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki
2. februara 1880.

Na pschedań stejesche 2101 howjadow, 9532 ßwini, 1233 cźelatow, 5823 skopow.

Mjaßowe płaćizny: najlěpsche howjada 60—63, ßrěnje 50—53, schpatne 44—46 a 36—38 mk. Sswinje: najlěpsche meklenburgske a pomerske 50—52, krajne 45—48, ruske 40—44 mk. po 100 puntach žiweje wahi (lebend gewicht). Bakunarje 54—55 mk. Cźelata 40—50 np., skopy 55, 50 a 40—45 np. po 1 puncźe rěsneje wahi.

Ležomnosćz na pschedań.

Ratarsku **žiwnosćz**, mi ßłuschazu a derje srjadowanu, kotraž dobre twarjenja, 15 akrow, 248 □prutow pola, łuki a wyßokeho lěßa wopschija, chzu ja se žiwym a morwym inventarom pscheměnjenja dla pschedacź, a chzyli ßo na kupjenje smysleni na mnje wobrocźicź.

W Rakezach, 29. januara 1880.

Marja swudowjena **Säuberlichowa.**

Jedyn ruczny **hejduschny młyn** w dobrym rjedźe ma na pschedań **Jan Kloß** w Lipiczu pola Minakała.

Jena hischcźe zyle nowa a dobra **schijaza maschina** Singeroweho systema je tunjo na pschedań. Dalsche je shonicź we wudawarni „Serb. Nowin."

Symski jěsdny plan želesnizow, płaćazy wot 15. oktobra 1879.

Se Shorjelza do Dražďjan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{50}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{10}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{15}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{35}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{39}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	7_{59}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{7}	9_{18}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{39}
Biskopiz	—	4_{36}	6_{43}	9_{56}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{19}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{22}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{43}
Radeberga	—	5_{5}	7_{19}	10_{31}	1_{34}	5_{13}	6_{59}	9_{53}
Do Dražďjan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{2}	2_{5}	5_{41}	7_{30}	10_{21}

S Dražďjan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Dražďjan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	2_{55}	5_{0}	8_{0}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{29}	5_{31}	8_{37}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{40}	5_{44}	8_{49}	12_{2}	—
Biskopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{7}	6_{13}	9_{19}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{44}	6_{49}	9_{58}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{24}	7_{30}	10_{42}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{44}	7_{50}	11_{2}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{7}	8_{13}	11_{25}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Wjeleczina.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd s Budyschina	7_{25}	10_{42}	12_{40}	4_{50}	9_{40}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	8_{5}	11_{15}	1_{13}	5_{31}	10_{13}

S Wjeleczina do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd s Wjeleczina	6_{27}	9_{50}	11_{51}	2_{59}	8_{45}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	7_{5}	10_{21}	12_{16}	3_{40}	9_{23}

S Kamjeńza do Dražďjan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{55}
Połczniziy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{18}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{28}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{22}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{19}	10_{31}	1_{34}	5_{13}	9_{1}
Do Dražďjan	7_{50}	11_{2}	2_{5}	5_{41}	9_{32}

S Dražďjan do Kamjeńza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Dražďjan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{0}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	8_{37}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{23}	1_{25}	6_{20}	9_{0}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{38}	1_{45}	6_{40}	9_{20}
Połczniziy	7_{42}	10_{47}	1_{58}	6_{53}	9_{33}
Do Kamjeńza	8_{8}	11_{7}	2_{24}	7_{19}	9_{59}

Cźahi hornjolnjiskeje želesnizy.

S Kohlfurta do Ssokolzy.

Wotjěsd s Kohlfurta	6_{12}	10_{53}	1_{35}	4_{25}
Hórki	6_{47}	11_{48}	2_{4}	5_{24}
Niskeje	6_{56}	12_{6}	2_{13}	5_{44}
Mikowa	7_{9}	12_{28}	2_{25}	6_{9}
Klětna	7_{22}	12_{45}	—	6_{26}
Wujesda	7_{32}	1_{4}	2_{43}	6_{52}
Laja	7_{43}	1_{22}	2_{54}	7_{10}
Wojerez	8_{3}	1_{53}	3_{14}	—
Wyßokeho Bukowa	8_{23}	2_{29}	3_{33}	
Ruhlanda	8_{40}	3_{5}	3_{47}	
Mückenberga	8_{55}	3_{29}	4_{1}	
Plessa	9_{6}	3_{44}	—	
Wikowa	9_{19}	4_{32}	4_{20}	
Rukowa	9_{34}	4_{58}	4_{32}	
Pschijěsd do Ssokolzy	9_{51}	5_{21}	4_{50}	

Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Wotjěsd se Ssokolzy	—	6_{20}	10_{14}	3_{47}
Rukowa	—	6_{53}	10_{36}	4_{9}
Wikowa	—	7_{19}	10_{48}	4_{21}
Plessa	—	7_{32}	—	4_{29}
Mückenberga	—	7_{55}	11_{5}	4_{41}
Ruhlanda	—	8_{36}	11_{18}	4_{55}
Wyßokeho Bukowa	—	9_{4}	11_{31}	5_{8}
Wojerez	5_{40}	9_{39}	11_{50}	5_{27}
Laja	6_{7}	10_{3}	—	5_{42}
Wujesda	6_{28}	10_{23}	12_{13}	5_{53}
Klětna	6_{47}	10_{36}	—	6_{1}
Mikowa	7_{9}	10_{53}	—	6_{10}
Niskeje	7_{35}	11_{17}	12_{40}	6_{23}
Hórki	7_{56}	11_{28}	12_{47}	6_{30}
Pschijěsd do Kohlfurta	8_{50}	12_{20}	1_{13}	6_{56}

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumschtnych ſubow a plombirowanjow po najnowschim ſystemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hačž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Magazin czełnych kaschczow
bratrow Hübner
na wulkej bratrowskej haßy 215

porucza ßo pschi ßmjertnych podeńdźenjach k dobrocźiwemu wobkedźłowanju.

Czorne klejdowe stoffy,
kaschemir, rips a mohair,

kotrež ßo woßebje pěknje noscha, porucza po jara tunich płaćizsnach

M. G. Freyberg na bohatej haßy 62.

Za konfirmandow

porucza trajnje a elegantnje swjasane **spěwarske knihi** w ßomocźanym a kožopraßowanym swjasku **A. Schöncka,** knihiwjasać na hauensteinskej haßy, blisko butrowych wikow.

Drjewowe aukzije.

Na **njeßwaczilſkim** lěßowym revieru budźa ßo na pſchiſpomnjenych dnjach ßlědowaze drjewa pod wuměnjenjemi, pſched ſpoczatkom aukzije woſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź:

pónďźelu, 9. februara t. l., dopołdnja wot $^1/_2$10 hodźin:

600 płotowych żerdkow,
103 Rm. khójnowych ßuſchizowych knyplow,
73 = khójnoweje ßuſchizoweje walczźiny,
103 dołhich hromadow khójnoweje żerdźiny,
26 Rm. kopanſkeho ßłanja.

W wotdźělenjach:
3 a 4 = korczźiny kruch,
7 a 8 = pſchi hermanczanſkich mjeſach,
9 = w ſajeczźim kucźe,
11 = wyſche khaßownje.

Shromadźiſna: na holeſchowſkodubrawſko-hermanczanſkim pucźu pſchi ſaſtupje do lěßa.

Schtwórtk, 12. februara t. l., dopołdnja wot $^1/_2$10 hodźin:

1 brěſowy wužitkowy kruch, 15 cm. horn. tołſt., 3,5 m. dołh.,
50 khójnowych żerdźow, 7—15 cm. deln. tołſt., 7—10 m. dołh.,
7 Rm. khójnowych palnych ſchcźěpow,
10 = brěſowych a khójnowych knyplow,
22 = = = = pjeńkow,
14 ſtotnjow = = = walczkow,
66 dołhich hromadow ſchpatniſchich liſczodrjewowych walczkow,
43 = = khójnoweje żerdźiny.

W wotdźělenjach:
20 a 21 = nowſchanſka gmejnſka hola,
23 = pſchi dołhim hacźe,
26 = na rakeczanſkich mjeſach.

Shromadźiſna: na ſchußeju pſchi rakeczanſkich mjeſach.

Pjatk, 13. februara t. l., dopołdnja wot $^1/_2$10 hodźin w hoſczeńzu w Holeſchowje:

26 khójnowych ſchtomow, 12—21 cm. ßrjedźn. tołſt., 10 m. dołh.,
10 = rospaczenych drjewnow, 12 cm. horn. tołſt., 4,5 m. dołh.,
155 = żerdźow, 7—15 cm. deln. tołſt., 6—10 m. dołhoſcźe,
277 Rm. khójnowych palnych ſchcźěpow,
168 = = knyplow,
356 = = pjeńkow,
320 = = ſbytkoweje walczźiny,
60 ſtotnjow tajkich walczkow.

W wotdźělenju 20 gk. = nowſchanſka gmejnſka hola **(lětuſche drjewniſchczźo).**

Tuto ſbite drjewo chżyli ßebi na kupjenje ſmyßleni na ßamym měſcźe wobhladacź a cźißła, ßo hodźaze, ßebi naſpomnicź. Dalſche wukaſanje podpißany da.

W Njeßwaczźidle, 23. januara 1880.

Hrabinſke hajniſke ſarjadniſtwo.
Nowottne.

Drjewowa aukzija.

Wutoru, 10. februara t. l., dopołdnja w 9 hodźinach, budźe ßo na hrodźiſchczanſkim revieru

110 twjerdych dołhich hromadow,
116 brěſowych wužitkowych kruchow

na pſcheßadźowanje pſchedawacź. — Wuměnjenja ßo pſched aukziju woſjewja. — Sapoczatk pſchi hrodźiſchczanſkej zyhelniczi.

W Hrodźiſchczu, 3. februara 1880. **Koban.**

Drjewowa aukzija na maleſchanſkim revieru.

Schtwórtk a pjatk, jako 12. a 13. februara t. l.,

budźa ßo drjewa lětuſchich niſkoléßowych drjewniſchczow, a to

ſchtwórtk, 12. februara, rano wot 9 hodźin,

64 hromadow wolſchoweje walczźiny,
14 Rm. dubowych, jaßenjowych a lipowych kulecźkow,
8 wjaſowych, jaworowych a jaßenjowych klozow,
1 ſtejazy ſchmrěk, kaž tež jedyn ſtejazy rosſchcźěpjeny dub;

pjatk, 13. februara, rano wot 9 hodźin,

49,80 ſtotnjow brěſowych a wolſchowych walczkow,
17 dołhich hromadow wjeřboweje a wolſchoweje walczźiny

pod ſnatymi wuměnjenjemi na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Pſchedawanje ſapoczźnje ßo 12. februara pſchi maleſchanſkim delnim młynje, a 13. februara pſchi brěſynſkich hacźenjach, njedaloko hucźinjanſkeho ſchußejoweho moſta.

W Maleſchezach, 4. februara 1880. Wyſchſchi hajnik **Sachßa.**

Drjewowa aukzija.

Na **worzynſkim, njechorúſkim** a **běłohorſkim revieru** budźe ßo

pónďźelu, 9. februara t. l.,

108 twjerdych dołhich hromadow ſa hotowe pjenjeſy a pod wuměnjenjemi, pſched aukziju woſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna rano w běłohorſkich hatach pſchi porſchiſkich mjeſach.

Na Běłej Horje, 29. januara 1880.

R. Beschow.

Drjewowa aukzija.

Na cźichonjanſkim a libochowſkim revieru budźe ßo

wutoru, 10. februara,

102 twjerdych dołhich hromadow a 9 wuléßowanych khójnowych hromadow pod wuměnjenjemi, pſched aukziju woſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź. Shromadźiſna rano 9 hodźinach w Wolſchaku niże cźichonjanſkich wowczěrnjow.

Hajnk.

Drjewowa aukzija.

Wutoru, 10. februara t. l., dopołdnja w 10 hodźinach budźe ßo na bartſkim revieru pſchi wowczej horje 80 twjerdych dołhich hromadow na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

W Barcźe, 3. februara 1880.

Wiedemann, wyſchſchi hajnik.

Möble,

jako: draſtkhamory, kommody, ſchkleńcźane khamory, blida, ſtólzy, ſofy, mam po tunich płacźiſnach na pſchedań, kupuju a pſchedawam też **ſtare möble.**

W. Hübner, tyſcheř
pod bórklinom 261.

Koſaze,

naſymſke, ſajecźe, korniklowe, ikhórjaze a **kuujaze kóźki**
po najwyſchſchich płacźiſnach kupuje

H. Langa,
kóźkař na bohatej haßy 67.

Koſaze, naſymſke, ſajecźe, korniklowe a **mordarjowe kóźki** po najwyſchſchich płacźiſnach kupuje

H. Langa na źitnych wikach
pſchi katholſkej zyrkwi.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóźdej dźělbje a kóźdy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenoż **trjeny len,** a to jenoż ßobotu w Grützneres domje, ſ nutſkhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Jan Jurij Pahn

w Budyschinje

na torhoschczu a rózku žitneje haßy, pódla hłowneje straže,

porucza sa **konfirmandow** w **wulkim wubjerku**

6/4 **schěroki czorny kaschemir wot 50 np. stary łóhcz,**
8/4 „ „ „ „ **1 mk.** „ „
5/4 „ **czorny popelin** „ **60 np.** „ „
5/4 „ **czorny mohair** „ **30 np.** „ „

Wschitke tute **stoffy** ßu w **najlěpschej trajnej dobroscži** na składze a ßu **placžisny tak tunjo stajene,** so móžu ja **kóždej konkurrenzy khróble napschecžiwo stupicz.**

Žakety sa konfirmandow

se **ßomota, ßukaneje wolmy** a **ßuknjanych stoffow;** sprawne dźěło, tunje placžisny; **konfirmandske wobleczenja** ßo rucze a jara tunjo seschija.

Theater (dźiwadło) w Budyschinje.

Dźenßa, ßobotu, 7. februara, popołdnju w 4 hodźinach po poniženych placžisnach: Dźeßate wulke prjódkstajenje pyschneje hry: **Dźěczi kapitana Granta.** — Dźeńska kaßa je dopołdnja wot 10 hodźin hacž pschipołdnju do 1 hodźiny notewrjena. — Jutsje, njedźelu, 8. februara, prěni ras s pyschnym wudrascženjom: **Filipina Welserez** abo **rjana Awgsburczanka.** Wulka cźinohra w pjecźich wotdźělenjach: **1. czah khežora do Awgsburga; 2. dwě duschi a jena myßl; 3. roßžohnowanje s wótzowskim domom; 4. dobra žónska wutroba; 5. pschi skhodźeńkach trona.** — Pondźelu, 9. februara, na powschitkomne žadanje: **Robert a Bertram** abo **wießołaj vagabundaj.** Wulki ßměschk se spěwom a reju. — Wutoru, 10. februara, prěni krócz: **Kralowa bróń.** Wjeßelohra w 4 jednanjach.

Hohl, direktar.

Loßy po 1 M.

sa **wustajeńzu pjeriny,** w Budyschinje 19., 20. a 21. měrza wotdźerżomnu, ßu w wudawarni „Serb. Nowin" dostacz. — Schtóž ma tajki lóß, njetrjeba žadyn sastupny pjenjes placžicz, hdyž chze wustajeńzu wopytacz a ju wobhladowacz.

Bukičanske serbske towarstwo

změje přichodnu **sobotu, 14. februara,**

zhromadźiznu.

Dźeński porjad: 1. Přednošk k. wučerja Suški z Wujezda. 2. Zabawa.

Započatk z dypkom 7 hodźin.

Předsydstwo.

Nabożenski pschednoschk

ßo kóždu njedźelu popołdnju w 3 hodźinach w ßerbskej a kóždy schtwórtk wjeczor w 8 hodźinach w němskej rycži wotdźerži w zyrkwinskim lokalu japoschtolskeje gmejny pod bórklinom 283, po 1 skhodźe.

Sastup je kóždemu dowoleny.

W Budyschinje je jene **wobydlenje,** 1 stwu, 2 komorje, kubju, pinz u a schtož hewak k temu ßłuscha, wopschijaze, **na pschenajecze.** Hdźe? to je shonicz we wudawarni „Serb. Nowin."

Młody **Sserb,** kiž je swoln iwy a kmany, **pschekupske powołanje** naw iknycz, móže hnydom abo bližsche jutry ju ra spodobne město w Budyschinje dostacz. Wón ma tudomnu pschekupsku schulu wopyt acz. Schtóž wo to rodźi, njech to w wudaw arni Serb." Nowin" wosjewi.

Jedyn Franzowsa, wuczeř fr anzowskeje rycže w Budyschinje, by dweju ibo tsjoch schulerjow, kotsiž budyske wyschsa je schule wopytaja, do **pensije** wsał. Doke ž ßo w jeho ßwójbje wjele franzowski rycži, bychu tuczi pensionarjo pschi nim franzow ku rycž na lohke waschnje nawuknycz móhli.

Wscho dalsche je shonicz w wuda warni „Serb. Nowin."

Wuczomnik pytany.

Hólczez, kotryž chze **schewstwo** nawukn ycz, móže pola podpißaneho hnydom do wu žby stupicz. **Kuntze** hewak Riese na schulerskej haßy czo. 3.

Njebo
Marji rodźenej Wiederez,
Augusta Gierta w Jeńschezach,
mandźelskej.

Bożo, kajka srudoba
Giertez dom tu we Jeńschezy
Njedawno je trjechika,
To ja njem'žu sabycz pschezy,
Hdźež ta luba mandźelska
Njedawno je wumrjeła.
Nimale lět tsizecži
Bě, hdyž s teho ßwěta dźěsche,
Hdyž we ßwjatym mandźelstwi
Dźewjecz lět tu była běsche,
Dha žno ßmjercz — o srudoba!
Se ßwěta ju sawoła.
A czaß jeju mandźelstwa
Tsi bě dźěczi porodźiła,
Hacž bě potom skhorjeła,
Lěto běsche pschecźerpika,
A to běsche na pjatku,
Hdyž ju k rowu nješechu.
Nětko praji wutrobnje:
Luby Gusta! njepłacz tola,
Schtož Bóh cźini, dobre je,
To bě jeho ßwjata wola,
So my tudy na ßwěczi
Ssmy tak sahe dźěleni.
Gusta, dźěczi w hromadźe
Troschtujcze ßo s Božoh' ßłowa,
A je ßwěru cźitajcze,
S njeho pschiindźe troscht wam s nowa;
Haj, wy lubi pschecźeljo,
Bóh njech ßam wasch troschtar jo.
Tak dha spi nětk, Marija,
Cźische twoje ßmjertne spanje,
Hacž nam junu saßwita
Tamne kraßne, sbóžne ranje,
Hdyž naß Bóh wschěch wubudźi
A tež waj' saß' sjednoczi.

H. K. w R.

(K temu cźißłu jena pschiłoha.)

Pschiloha k czißku 6 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 7. februara 1880.

Czorne stoffy,

kaž tež **cachenezy** a **rips** ſ czisteje wolmy, **lüstry** ſ błyschczom, hižom wot 40 np., porucza w dobrej tworje a najtunischo

W khlamach ßo **ßerbſki ryczi.**

August Grützner.

Sa konfirmandow!

Čorne a **barbite klejdowy stoffy** wschitkich družinow porucza po najtunischich płaczisnach

Eduard Hartmann

W khlamach ßo **ßerbſki ryczi.**

na ſnutskomnej lawſkej haßy.

M. Th. Pech

w Budyschinje na hlownym torhoschczu 140,
pódla měschczanſkeje haptyki,
porucza w zyle dobrych nowych tworach po najtunischich płaczisnach

czorne czistowolmjane kaschemiry, czorne double, czorne lüstry a druhe barbite **drastowe stoffy,**

czorny ßomot
we wschelakich družinach,

stoffy k podschiwkam
we wschelakich dobroscżach,

dwójny lüstr a köper

jako něschto jara praktiſke k ßuknjam a klejdam.

Płaczisny nejßym teho dla pschistajik, dokelž je najlěpje, hdyž ßo kóždy ßam wo dobroscżi a płaczisnyhódnoscżi mojich tworow pscheßwědczi, ja ſa to rukuju, ſo budže kóždemu tunjo a ſprawnje poßkužene, a proschu pschi potrjebje wo dobrocżiwe wobkedžbowanje.

M. Th. Pech,
140 na hlownym torhoschczu 140.

W khlamach ßo **ßerbſki ryczi.**

Sa konfirmandow

porucżam **czorny** 9/4 **stoff k drascże,** łóhcž wot 90 np. hacž k najlěpschemu, hewak tež **jakety** ſe wschěch stoffow najnowscheje façony, derje pschistejaze a tunje.

W khlamach ßo **ßerbſki ryczi.**

H. Kayser
w domje knjeſa C. Noacka na žitnej haßy.

Herrmann Hauffa,

wurěſnotworowy pschekupz pſched ſchulerſkimi wrotami czo. 437,

ſ tutym k nawjedżenju dawa, ſo je ßobotu jeho buda wot nětk w prěnim rjedže ſ napschecża jehkarſkich khlamow a wón ßo pſchi potrjebje pod ßlubjenjom najtunischich płaczisnow najlěpje porucża.

Ssomocżane a florowe khapy (hawby) atd. ßu, kaž dotal, ſtajnje na wubjerk.

Psche ßněh a mokroscż.
Lißauerowy
kožowy degot
w Drażdżanach

ſcżini kóždu kožu hnydom wodunje-pschepuſchczatu, ſhibiczwu a rjenje czornu, nuſny ſa wojakow, ratarjow, hajnikow, kódżnikow, wodotwarzow a ſa kóžde hoſpodarſtwo. W buſchkwjach (4 wulkoſcżow) po 25 np., 50 np., 75 np. a 1 mk.

Kid-Crême ſa żonjaze wobucże. Buſchkej ſa 20 np. — Hlowny ſkład ma w Budyſchinje knjes **J. G. Klingſt Nachfolger.**

Nowe ßuſchene tucżno
w tołſtej rjanej wubjeranej tworje, punt 65 np., něſchto cżeńſche pt. 60 np.,

czerſtwy ßwinjazy ſchmalz,
pt. 56 np.,

zokorowy ſyrop
we wſchudżeſnatej dobroſcżi, pt. jenož 20 np., pſchi 5 puntach pt. po 18 np.,

raßß, bělý a wulkoſornjaty,
punt 20 np., pſchi 5 puntach 18 np., **łamany raßß,** rjanu czerſtwu tworu, pt. 18 np., pſchi 5 puntach I. družina pt. 16 np., II. družina pt. 15 np.,

jerje,
mandl 55 np., 70 np., 90 np. a 125 np.,
porucża ßwojim czeſcżenym wotebjerarjam

Ad. Rämsch
w nowych khlamach pſchi butrowych wikach.

Dospołne wupschedawanje.

Prjeczczehnjenja dla

pschedawam mój skład, wobstejazy s **manufakturowych, płatowych, schtrympowych** a **módowych tworow, tunischo,** hacz ßym je kupił.

R. Casper

Na bohatej haßy 67. w Budyschinje. Na bohatej haßy 67.

Wosebna česka brunica

s „Doblhoff-schachta" Mariaschein.

Tutu brunizu, kotrejež **ßamopschedawanje** a **generalne sastupjenje** sa **Budyschin** a **wokolnosczć** je mi poruczene a kotraž dla ßwojeje wubjerneje dobrosczje hacz dotal w kóždym domje, sa kotryž ju kupichu, połne spodobanje a pschipósnacze namaka, ja teho dla, dokelž ßym jeje wjele kupił, po jara tunich płaczisnach poruczam a w zyłych lowryjach a fórach hacz **pched** dom psches ßamßny grat wobstaram a rukuju sa prawu měru a wahu.

A. Lorenz

na privatnym kubłodwórnischczu a na Hoschiz haßy (Goschwitz) 703b.

Sslawny strowotny khosej

wot **Kreplina** w Lehrte,
fabrikanta samaritskeho liqueura, ma jenož prawdźiwy na pschedań w pakczikach po 12 np.
Heinr. Jul. Lincka na hrodowskej haßy 338.

F. A. Böhme, rěsbar

w Budyschinje na swonknej lawskej haßy czo. 788,

porucza ßo k wudźěłanju **rowowych pomnikow** s marmora a pěskowza a lubi pschi najlěpschim, najschwarnischim dźěle najtunische płaczisny.

☛ Dokelž chzu se ßwojej rěsbarńju skoro sastacz, pschedawam **pomniki**, kotrež mam na składje, wo 20 procentow tunischo, dyžli hewak.

F. A. B.

Prawdźiwe

lěkarske tokayske wino

wutočka dwórskeje wuhersko-winoweje předawarńje

Rudolf Fuchs,

PEST. HAMBURG. *WIEN.*

poruča jako wosebny za słabe dźěći a za wotkhorjowacych kmany posylnjacy srědk w 1/1, 1/2 a 1/4 originalnych blešach po M. 3.—, 1.50 a 75 ₰.

Otto Engert

na znutřkomnej lawskej hasy.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnosczje k nawjedźenju, so ja kóždu ßobotu w domje knjeni Dominikoweje na bohatej haßy **płaty sa pschedźeno samenjam** a na žadanje tež pschedźeno bórsy a tunjo na płat wutkaju.

Jan Jurij Pech s Wjeleczina.

Kaschel a katarrh.

So bych prawdźe czesczć dał, s tutym wobßwědczam, so je mje jenož **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** s Wrótßławja wot teho ßylneho **kaschela** a **katarrha**, kotryž běch psches wulke sasymnjenje dostał, **zyle a bórsy** wumóhł.

W Draždźanach. **A. Reiß**, pschekupz.

Tutón na ßwětnej **wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jeno prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nß. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rota w Lubiju,
C. Meißner w Biskopizach.

Wschě druźiny **spěwarskich knihi** jako **dar** sa **konfirmandow** porucza se słotym wobrěskom wot 3 mk.

Gustav Rämsch, knihiwjasar na bohatej haßy.

Kedźbu!

Czißło 47 „Serbskich Now." 1879 ßo wot redakzije saßo kupuje.

Hižom wjele lět ßławnje snata **prawdźiwa Ringelhardtsko-Glöcknerska žalba*),** se schtemplom: M. Ringelhardt a se sakitanskej marku: na schachtliczkach, je pruhowana a poruczena psche kosczjožer, rak, karfunkel, salsy, ßłony spław, wosabjenje, wopalenje, kurjaze woka, sahorjenja, wicz a drjenje atd.

*) Je k dostaczu po 50 a 25 np. w **budyskimaj haptykomaj,** kaž tež w haptykach w Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldźe, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu a w Seifhennersdorfje.

Wopißma móža ßo we wschěch haptykach nawjedźicz. „Hornja sakitanska marka pched kóždym podražowanjom sakituje."

Wot najwjetscheje ważnosczje sa

woczi kóždeho.

Prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej je wot lěta 1822 ßwětoßławna. Dostacz w flakonach po 1 marzy w hrodowskej haptyzy knjesa E. Menznera w Budyschinje.

Njech ßebi pak kóždy wěsczje jenož Dr. Whitowu woczowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta žada.

Wucźahi s listow: Knjesej **Tr. Ehrhardtej.** Wascha **prawdźiwa Dr. Whitowa woczowa wodźiczka** je **dobrota** sa wjele ludźi; hdźež 2 lěkarjej w 2 měßazomaj njemóžeschtaj pomhacz, tehdy pomhasche mi wona sa 8 dnjow. Carbye, 4./2. 78. J. P. Witthoft. Dale: Dokelž je Wascha **prawdźiwa Dr. Whitowa woczowa wodźiczka** hižom **jara** pomhała, nadźijam ßo, so zyle strowej woczi psches nju dostanu. (Skasanje.) Minchenwalde, 6./8. 78. Ferd. Runge.

Kedźbu!

Podpißany porucza ßo k wuwjedźenju schifroweho krycza a porucza tež s dobom ßwój skład prima jendźelskeho a němskeho schifera k krycźu na deski abo łaty. Ja lubju pod spodobnymi wuměnjenjemi sprawne, trajaze dźěło a rukuju sa dobre wuwjedźenje.

August Schumann,
schiferkryjerski mischtr
w Budyschinje na žitnych wikach,
na róžku róžoweje haßy 635.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 7. **Sobotu, 14. februara 1880.** **Lětnik 39.**

Twarske materialije.

Materialije na wužitkowym a palnym drjewje, na tšěschnych łatach, tšěschnych zyhlach atd., pšches wotnjeßenje twarjenjow tak mjenowaneje radźineje zyhelnicźe nadobyte, maja ßo w termiji, na

17. februara, popołdnju w 2 hodźinach,

postajenej, we wschelakich dźělbach sa hotowe pjenjesy na pšcheßadźowanje pschedawacź.

Na kupjenje smyßleni chzyli ßo w postajenym cźaßu pschi zyhelnišćej leźomnosćźi shromadźićź.

W Budyschinje, 7. februara 1880.

Měschcźanska rada.
Buchheim, tukhwilny pschedßyda.

Młynkez Hanka a Stojanez Handrij.

Powjedancźko se spocźatka tuteho lětstotka.

(Pokracźowanje s cź. 6.)

Handrij knjesej Wicźasej powjedasche, schto je s Janom na wójnje pschecźerpjecź měł, kak staj ranjeneho franzowskeho offiziera nadeschkoj a jeho hacź do Wrótßławja dowjeskoj, hdźež je jimaj na hłowjazu khorosćź wumrjeł, jako běsche prjedy woběmaj wscho ßudniszy wotkasał, schtož pschi ßebi měješche. Handrij dale na to spomni, so je potom wón ßam na hłowjazu khorosćź skhorił a sa nim Jan, tak so staj hacź do nasymy w Wrótßławju wostacź dyrbjałoj a po tajkim hakle kónz oktobra do Shorjelza a wot tam do Budyschina pschijěłoj.

Knjes Wicźas ßo nad tym wschitkim jara dźiwasche a ßo pódla wopraścha, schto staj s offizierowym sawostajeństwom cźinikoj; pschetoź, měnjesche wón, sa te stare smachi tola njejstaj móhłoj wjele wuwikowacź — a pjenjes njeje tola też wjele sawostajił.

Hm, praji Handrij, a Jan ßo pschi tym skradźu woschcźerjesche, pjenjes běsche pschezo pěkna hromadka a jich dla ßmoj też k Wam pschischkoj, knjes rěcźniko, so bychmoj Waß wo radu proßykoj, hdźe mamoj je wostajićź, so bychu namaj stajnje wěste byke.

Mjenujzy tehdy njeběchu źane nalutowarńje a podobne kaßy a dyrbjesche kóżdy ßam hladacź, hdźe by ßwoje pjenjesy najlěpje skhował.

Jano, dźi wschak do hoscźeńza a pschinjeß kaschcźik s naju pjenjesami, praji Handrij, a Wy, knjes Wicźaso, budźecźe potom tak dobry a je namaj tak dołho skhowacźe, hacź budźemoj je ßamaj trjebacź. — A bjes tym, doniž ßo Jan wrócźi, budźcźe kak dobry a pschehladajcźe tele, wot ßudniskeho sastojnika wustajene a sakońszy podsyglowane pißma, so byschcźe ßo pscheßwědcźili, so ßmoj wschě naju pjenjesy na sprawne waschnje dostałoj.

A rěcźnik cźitasche najprjódzy offizierowe wotkasanje, w kotrymž bě prajene, so ma wscho, schtož wobßedźi, po jeho ßmjercźi Handrijej a Janej ßłuschecź. W tutym pißmje wón po ßwojim sdacźu runje wjele ważneho njenamaka. Potom jemu pak Handrij pißmo da, w kotrymž ßudniski sastojnik k nawjedźenju dawasche, so je po wotkasanju franzowskeho offiziera jeho smachi a pjenjesy bjes Handrija a Jana rosdźělił a so je tutych pjenjes 80,000 frankow było, tak so je kóżdy wot njeju něhdźe 10,600 toleř herbował.

Schto? sawoła rěcźnik a se stólza poskocźi, schto? dźeßacź tyßaz (tawsynt) a schěścź stów toleř staj kóżdy dostałoj? To tola skoro móżno njeje?!

O haj, to je derje móżno, praji Jan, kiž bě bjes tym dó jstwy stupił. — A wón wotewri kaschcźik, s kotrehož ßo knjesej Wicźasej słote 20frankowske kußy jenoż tak do woblicźa błyskotachu.

Aj, aj, rjekny rěcźnik, wój mataj sboże! Źiwaj a strowaj ßo s wójny wrócźataj a wysche teho staj tejko pjenjes ßobu pschinjeßkoj. — Ale schto dha chzetaj s tymi pjenjesami cźinićź?

To hischcźe ßamaj njewěmoj a bychmoj Waß teho dla proßykoj, so byschcźe je namaj tak dołho skhowali, doniž budźemoj wjedźecź, schto s nimi cźinićź.

To ßnadź je w tu khwilu najmudrische, wotmolwi rěcźnik. Duž chzemy pjenjesy pscheliczićź a ja Wamaj potom wopißmo dam, so staj mi jich tejko a tejko hacź na dalsche pschepodałoj.

Tak ßo sta, a dokelź běsche ßo bjes tym wjecźor pschibliźił, dha Handrij a Jan wobsankuyschtaj, so hakle jutsje w hromadźe domoj póńdźetaj.

Nasajtra rano ßo wonaj hiźom sahe na pucź do lubeje wjeski podaschtaj. Duzy pocźa Jan radu składowacź, schto by s pjenjesami sapocźał, kotrež běsche jemu Bóh na tak dźiwne waschnje wobradźił.

Ja widźu dwaj pucźej, wón k Handrijej praji, pak ßebi sa ßwoje pjenjesy kubło kupju, pak ja cźěßla wostanu a ßebi něhdźe jenoż khěźu wuswolu. Pola mje wschak to runje jara rucźe bycź njetrjeba, dokelź źanu „Hanku" njesnaju, kotraź by ßo sa mnu praschała. Ale daloko wot Tebje nochzył bycź. A schtoź Tebje nastupa, Handrijo, dha bych, hdy bych kaź Ty był, Hanuschez wotpaleny młyn saßo natwarił, dokelź leźomnosćź wokoło rěki hischcźe Hanuschej ßłuscha, kaź rěcźnik powjedasche. Ja bych Cźi tón młyn twarił a Ty ßo njeby trjebał wobcźeźowacź, so ßym Cźe pschi tym pschedrożił. Wschak ßy młynstwo derje nawukył a bliźsche wßy bychu stajnje pola Tebje mlěcź dali, dokelź daloko nimaja a masch stajnje wody doscź — a tajkile młyn, kiž ma stajnje mlěcź a stajnje wody doscź, tón druhdy wjazy njeße, dyźli wulke kubło. Sa młynkowu ßo njetrjebasch staracź, ta je Cźi hiźom wobstarana. A wěsch Ty schto? macźerku Ty na młyn ßobu wosmjesch a wuja

tež, a ja jemu jeho khěžu a sahrodu wotkupju. Khěža wschak je trochu maka, ale temu hodźi ßo wotpomhacź, ja ju wyschschu natwarju. Tak budu blisko Tebje bydlicź — pschetoź ja, luby pschecźelo, njebych dołho bjes Tebje wutrał.

Hlej, tak ßebi ja tu wěz myßlu. Hacź do naléta móźemoj ßebi wscho se wschěch stronow rosmyßlicź a, je-li naß wyschnoscź s wojeřstwom na pokoj wostaji, dha ßo po jutrach woźenisch a ja poczinam młyn twaricź.

Handrij ßo pschi poßlenich ßłowach sacźeřwjeni, ale wone ßo jemu najskerje tola spodobachu, pschetoź wón Janej ruku tak tłóczesche, so tón bolosćze dla trochu samórcza.

Jako běschtaj po cźaßu tam pschischłoj, hdźez wjeß wuhladaschtaj a njedaloko njeje tu městnoscź, hdźez běchu młynkez twarjenja stałe, ßo wonaj na skału ßynyschtaj a s hnutej wutrobu tam hladaschtaj, s wotkelź běschtaj něhdy srudnaj k wójsku woteschłoj. A jako Handrij wopomni, kak dźiwnje, ale tež kraßnje je jeju Bóh luby Knjes wjedł, wón dźaknje ruzy stykny a ßylsy jemu do wocźow stupichu.

Jan běsche jeho s boka wobkedźbował. Wón spósna, schto jeho duschu hnujesche, a podobne sacźucźa tež jeho wutrobu pschěwsachu.

Dołho tam cźicho ßedźischtaj; potom Jan rjekny: Handrijo, cźaß je dale hicź. Ja Cźe tudy wopuschcźu, pschetoź mje mój pucź do hornjeje wßy k wótzowskemu domej wjedźe, Ty pak dźi, hdźez Tebje wutroba cźehnje. Bože mje, Handrijo. Na popołdnje pola Hanki dobry khosej skasaj, kotryž chzu pola Waß s Wami picź.

Handrij jemu ruku da a kóżdy ßwój pucź dźěsche.

Běsche blisko połodnja.

Hanusch, Handrijowa macź a wuj běchu sa poßleńzu w sahrodźe a mějachu tam se ßadowymi schtomami cźinicź.

Hanka běsche w małej kuchni, so by wobjed pschihotowała. — Wóhnischcźo tak stejesche, so běchu jej wotewrjene durje sa khribjetom. Wona njemóźesche teho dla widźecź, schtó ßo po pucźu domej bliźi.

A Handrij — o kak jemu wutroba pukotasche a kak wón na zykym cźěle sarźa, jako psches próh stupiwschi lubowanu Hanku pched ßobu pschi wóhnischcźu wuhlada. Wón njemóźesche bliźe stupacź, tak běsche sajaty.

Duž ßo Hanka njejabzy wobrocźi a jako teho zusnika wuhlada, krocźel bliźe stupi a ßo jeho woprascha: Pytacźe ßnadź mojeho nana, Hanuschez mischtra?

Ně, Handrij s cźicha wotmolwi, ja ßwoju Hanku pytam!

Wschehomózny Božo, Handrij, mój Handrij tu je! wona sawoła, — ale tež w tym ßamym wokomiknjenju Handrijej wokoło schije wißasche. (Stónczenje pschichodnje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Awstriski krónprynz Rudolf, kotryž běsche wóndano do Drażdźan na kralowski dwór na wopytanje pschijěł, je ßo wot tam w nozy wot tamneho schtwórtka k pjatkej saßo do Prahi wrócził, hdźez hiźom dlěschi cźaß bydli. Hacź je ßo se sakskej prynzeßynu Mathildu ßlubił, wo tym njeje niczo ßłyschecź, hacź runje to wschelake nowiny prjedy wěschcźachu.

— Němske rjemjeßniske towařstwa, kotrež ßo „Gewerksvereine" mjenuja, ßu po wobsanknjenju wyschnoscźe w Sakskej saßo zyle dowolene, dokelź, kaź je ßo pokasało, se sozialdemokratskimi wotpohladami ßaneho sjenocźenja nimaja.

— W Lipsku ßu sa wbohich pomozy potrjebnych ludźi w Hornjej Schlesynskej na 17,000 hriwnow nahromadźili a tam tute pjenjesy póßłali.

— W Krimicźawje běsche w Wiehez wołmupschadowni popołdnju wokoło 6 hodźin woheń wudyrił, teho runja tež w tym ßamym cźaßu w Hoffmannez pschadowni. Woheń bu drje skónczńje poduscheny, ale w prěnjej fabrizy bě wón tola 900 puntow wołmy, w druhej pak něhdźe 7000 puntow sanicził.

— W Nößigu je jena kruwa tamnischeho kublerja Culitza wóndano sa jedyn dźeń tsi cźelata porodźiła, kotrež ßu wschě strowe a tež jeneje barby.

— Blisko Chemnitza je ßo Nesez bawmupschadownja 30. januara wotpaliła. Najhórsche je, so ßu psches to někotre sta dźěłacźerjow na někotry cźaß dźěło shubili.

Wotewrjenje němskeho rajchstaga je ßo sańdźeny schtwórtk, 12. februara, popołdnju w 2 hodźinomaj, w běłej sali kralowskeho hrodu w Barlinje stało.

— Na pruskim ßejmje ßo wóndano wschelazy sapóßłanzy bjes ßobu jara wadźachu, jako ßo tam wo sdu tak mjenowaneho starokatholskeho biskopa jednasche. Katholikojo běchu pschecźiwo temu, liberalni pak sa to rycźachu a bjes woběmaj stronomaj pschi tutej składnoscźi wótre ßłowa padachu.

— Tajke wudawki němskeho khěžorstwa, kotrež maja wschitke němske kraje shromadnje nawdacź, ßu sa léto 1880 nimale na 546 millionow markow (hriwnow) wobliczene. Dokelź budźe pak sa tuto léto nimale 448 millionow dokhodow (nutspschiindźenja), dha budźemy jenoź něschto psches 70 millionow markow s nascheje kapsy pschipłacźicź dyrbjecź, schtoź budźe sa někotrehożkuliź doscź cźeźka wěz.

— W Bajerskej budźe ßo létßa ßadny jubilej ßwjecźicź, mjenujzy tón jubilej, so w tutym kraju wittelsbachska ßwójba hiźom 700 lět knjeźi.

— Dokelź w Němzach dotalne dawki k nowym wudawkam nihdźe njedoßahaja, hacź runje ma ßo ua němskich mjesach wot zusych tworow wyßoke zło dawacź, dha ßu ßebi wschelake nowe dawki wumyßlili, so bychu wjazy pjenjes napraskali. My ßmy tydźenja na to spomnili, so ßu hiźom tsi nowe dawki postajene, mjenujzy piwařski dawk, börsowy dawk a tež kwittonkowy dawk. Najnowschi dawk budźe pjecźa nětko tón, kotryž směja cźi dawacź, kotsiź někajkeje winy abo někajkeho bracha dla wojazy bycź njetrjebaja.

Awstria. W italskim kralestwje wjele towařstwow nastała, kotrychž ßobustawy na to dźěłaja, so by tež połodnischa Tyrolska, kaź tež krajina wokoło Triesta teho dla k Italiji ßłuschała, dokelź tam s dźěła tež ludźo italskeje narodnoscźe bydla, duž ßo awstriske knjeźeřstwo boji, so ßnadź teho dla bjes Awstriju a Italiju wójna nastanje. Awstriske knjeźeřstwo chze teho dla wschelake městnoscźe wojeřszy wobtwjerdźicź dacź.

— Połodnischa Tyrolska je drje nimale wscha italska, ale s Triestom a s krajinu wokoło tuteho města je zyle hinak, mjenujzy wjele trieństkich wobydlerjow je ßłowjanskeje narodnoscźe a wokolnoscź je zyle ßłowjanska, tak so tam Italszy njebychu niczo pytacź měli. Woni drje tež njebychu ßami na tajku myßliczku pschischli, hdyž jich njeby awstriska wyschnoscź k schkodźe awstriskeho khěžorstwa ßylnje podpjerała. Mjenujzy, hacź runje je tam lud ßłowjanski, dha jemu awstriska wyschnoscź tola ßłowjanske ßudy a ßłowjanske schule njeda, ale je poruczika, so dyrbja ßudnizy italszy bycź a schule tež po móżnoscźi italske.

— Cźěszy biskopojo, kotsiź ßu pak s wjetscha Němzy, ßu na ministerstwo petiziju póßłali, w kotrejź żadaja, so by ßo duchownstwu saßo wjazy mozy w nastupanju nabóżneho wotcźehnjenja schulskich dźěcźi spożcźiło. Po tajkim bychu ßo dotalne schulske sakonje po-

rjedźicź měli, wołebje w tym nastupanju, so by kóžde dźěćźo kscheśćijansku wuczbu po swojim wěruwusnaczu wuczenu dostało.

— Němszy rajchsrathszy sapóßłanzy s Czech su swoje pißmo, s kotrymž chzedźa Czecham runoprawnosćź s Němzami sadźěwacź a skasycź, khěžorej pschepodali. Woni měnja, so by najlěpje było, hdy by pschi starym wostało, mjenujzy, so bychu Němzy nad Czechami knježili. Ale to so najskerje wjazy dołho njestanje, pschetož Czechojo su psches swoje njewustawaze prózowanje tak daloko pschischli, so su sebi hižom w wschelakim nastupanju rune prawo s Němzami dobyli, a drje po tajkim hischcze to dobudu, schtož jim w tajkim napohladźe hischcze pobrachuje.

Franzowska. Franzowske nowiny hischcze pschezo na to sabycź njemóża, so ma so němske wójsko tak sylnje pschisporicź, dokelž měnja, so so to jich dla stanje. Pschi tym pak wone wudawaja, so sebi franzowske knježerstwo na žanu wójnu njemysli, ale wschě swoje mozy na to nałožuje, so by so franzowski lud prawje derje měł a s pokojom žiwy był.

Jendźelska. Kralowa Viktoria je wóndano nowy jendźelski sejm wotewrita. Dokelž je dotalne ministerstwo w słužbje wostało, dha drje tež po dotalnym waschnju krajne a wukrajne należnosćźe dale powjedźe, mjenujzy, so budźe pschecźiwo Rußam schcźuwacź, indiske ludy podcźischcźowacź a s Turkowskeje s cźescźu a njecźescźu tejko wužitka wudobywacź, kaž budźe to jenož někak móżno.

Rußowska. Khora ruska khěžorka je so 4. februara saßo do khěžorskeho hrodu w Petersburgu wrócźiła. Prjedy běchu wschelake němske nowiny pißałe, so je so teho dla, dokelž je khěžorka straschnje khora, w Petersburgu wós, s khachlemi wuhotowany a kaž khěža wulki natwarił, w kotrymž by so wona jako w cźopłej stwě s dwórnischcźa do hrodu wjescź móhła. Ale na tym žane słowcźko wěrno njebě. Wona so, jako běsche na dwórnischcźo pschijěła, do wschědneho wosa syny, do kotrehož běschtaj jenož dwaj konjej sapschehnjenaj, a so s khěžorom, swojim mandźelskim, do hrodu wjesesche. S zyła so njesdasche, so je tak jara khora, kaž běchu to nowiny powjedałe. Na haßach běsche jara wjele ludźi shromadźenych, kotsiž ju najpschecźelnischo witachu.

Sserbstwo wysche wscheho.

Sserbstwo, Sserbstwo psche-wscho w swěcźe —
To mi njeje žana łža:
S njeho kcźěje w symje, lěcźe
Sswěrna luboscź bratrowska.
Doniž Sserbja Boha wschudźe
Maju lubo wutrobnje,
Sserbstwo wěscźe tracź tež budźe
Psche-wschě cźaßy na swěcźe.
Sserbska pilnoscź, khróbkoscź, swěrnoscź,
Sserbska luboscź wótcźiny
Wostacź dyrbi wěcźna wěrnoscź,
Dóńź spěw serbski słyschimy.
Sa wótcźinu dźěłacź chzemy
Njesprózńje wschě žiwe dny,
K towarstwam so pschisanknjemy
Sserbskim, Sserbja wostaúmy!
Wschitzy, wschitzy chzemy dźěłacź
Ssylnje sa kcźěw wótcźiny,
Sserbszy rycźecź, modlicź, spěwacź,
Stajnje bycź sej k pomozy;
Jednota, měr, luda prawo
Budź nam sboże najdróźsche,
So by sbożomnje tak trało
Sserbstwo psche-wscho na swěcźe.

J. H.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wóndano tudy polizajszy sastojnizy pola pschekupzow a druhich ludźi wahi a měry pschehladowachu. Woni wschelake sobu wsachu, dokelž doscź prawe njeběchu. — Wutoru tydźeń běsche wowrótnjeny drażdźanski klempnarski mischtr s mjenom Schnauder Drażdźany wopuschcźił, a njewjedźachu, hdźe je wostał. Pjatk tydźenja jeho psched tudomnej radnej khěžu sedźazeho nadeńdźechu a jeho nasajtra saßo do Drażdźan póßłachu. — W nozy wot sańdźeneje soboty k njedźeli mějachmy tudy jara sylny wětr. Wón je khěžu tudomneho konjorěsnika, blisko měchoweje fabriki ležazu, khětro jara wobschkodźił, pschetož wětr tsěchu sobu wsa, pschi cźimž su murje tež schkodu cźerpiłe. Tola njeje to wobydlerjam tuteje khěže nicźo wadźiło, nichtón njebu wobschkodźeny. — Sa to so dwěmaj schasneromaj, kotrajž so njedźelu rano na jenej lowryji po żelesnizy po swojim powołanju wjeseschtaj, jara hubjenje sendźe. Wobeju wětr s lowryje wali, pschi cźimž so wonaj cźežko wobschkodźischtaj; jedyn bě sebi wobej nosy słamał. Dokelž w Shorjelzu bydlitaj, su jeju tam dowjesli.

— Kaž smy wóndano shonili, je nasch serbski krajan a dotalny žitawski gymnasijalny wuczeř, knjes Dr. Muka, sa provisoriskeho wyschscheho wuczerja na budyskim gymnasiju pomjenowany, a ma 1. haprleje swoje nowe město nastupicź.

— Budyske krajske hetmanstwo je na póńdźelu, 23. februara, shromadźisnu w sali tudomneje měschcźanskeje schule wukasało, na kotruž je knjesow duchownych a deputirtow zyrkwinskich prjódkstejerstwow teho dla pscheproßyło, so bychu diöcesanski wubjerk wuswolili, kiž by so sa ludźi, s khostarnjow a jastwow puschcźenych, starał.

— Sańdźenu wutoru hrajkaschtaj dwaj hólcźkaj pod hrodom blisko młynskeje hrjebje. S dobom so wobaj dwaj do wody sunyschtaj, tola hnydom po pomoz wołaschtaj, tak so móżesche jeju murjeř Kowař hischcze w prawym cźaßu s wody se žerdźu wucźahnycź.

— S Drażdźan pißaja, so je so tam pólski spißowař, knjes Kraschewski, na kotrehož smy dla jeho dobrocźiwoscźe, Sserbstwu wopokasaneje, spomnili, straschnej lěkarskej operaziji podcźißnycź dyrbjał, dokelž běchu jemu jěrchenje stwjerdnyłe.

S Małeho Wjelkowa. (H.) W poßleńschim cźaßu je wo prawdźe hódnje na to kedźbowacź, kak wjele handwerskich do nascheje, hewak tak cźicheje kolonije pschikhadźa. Kóżdy wot nich pola naß s nascheje shromadneje kaßy 5 np. dostanje a je so tajkich wopytowarjow w sańdźenym lěcźe 2650 k nam pschihnało. Woni naß po tajkim 1325 hriwnow (markow) khoschtowachu.

Se Subrniczki. W nozy wot sańdźeneje soboty k njedźeli stej so tudy dwě dźěscźi, Hilźbjeta a Franz Bruno Schneider, sem na wotcźehnjenje datej, w swojim kożu sadußykej. Dym bě s khachlow stupił a jeju morił. Holcźka bě 5 lět stara, hólz pak hakle 1 lěto.

S Njeßwacźidła. Ssrjedu, 4. februara, schtyrjo handwerszy tudy pschede wßy swojeho pjateho towarscha tak žałoßnje nabichu, so wschón krawjesche, a po bitwje cźeknywschi pschebiteho na semi ležazeho wostajichu. Duž jeho nasch knjes lěkař sawobala a da jemu běžecź. — Ranjeny handwerski běsche s Barta a młynski po powołanju.

S Wulkeho Dažina. Tudy su so 9. februara popołdnju wokoło 4 hodźin Gruhlez domske wotpaliłe.

S Cźorneho Khółmza. Tudomny korcźmař Kubiza mějesche psched někotrym cźaßom to sboże, so w kralowskim lěßu wulke

dźiwje ßwinjo ſatſěli. Bě to kundroß, kotryž běſche tam hižom dlěſchi czaß pſchebywał.

S Njeßwaczidła. Schtwórtk rano, 12. februara, namakachu mandźelſku krawza a wikowarja Kroſchka w Njeßwaczidle morwu leżazu na puczu ſ Łuha do Wbohowa. Ju je pjecza Boża ruczka ſajała, tak ſo wona njeje móhła dale hicź a potom wonka ſmjerſnyła.

Přilopk.

* Ssobotu, 7. februara, je ßo w Połczniży 18lětna ßłużobna holza, wěſta Peſchkez, wobwěßnyła. Wona bě 6 mk. pjenjes kranyła a ßebi potom w bojoſczi pſched khoſtanjom żiwjenje wſała.

* W Lipſku ſpyta w tychle dnjach pſched ſaſtupjerjom pruſkeho wójnſkeho miniſterſtwa wojeřſki wyſchſchi Schokta ſ jenej maſchinu, pſchi kotrejž ßu kſchidła tak pſchiczinjene, ſo móża ju do wſchěch bokow wodźicź, do loſta jěcź. Prěnja pruha ßo tak derje radźi, ſo budża ßo tajke maſchiny, kotrež ßu na loſtballon jara podobne, ßnadź bórſy pſchi němſkim wójſku trjebacź.

* Wóndano ßu ßo jenemu ſaſtojnikej hornjoſchleſynſkeje żeleſnizy tſi dźěczi ſadußyłe. Wone běchu ßame doma a běchu někajke ſtare lapy ſapalile, kotrež tak kurjachu, ſo dźěczi morichu.

* Kak njewěra w wulkich měſtach roſcze a pſchibjera, je najlěpje ſ teho widźecź, ſo do Božeje błużby w hilźbjetſkej zyrkwi w Wrótßkawju ſańdźenu njedźelu niz jedyn jeniczki człowjek njebě pſchiſchoł. Tuta woßada ma mjenujzy duchowneho, kotryž je jara liwkeje wěry a k tak mjenowanemu proteſtantſkemu towařſtwu ßłuſcha.

* W Adlerhorſtu pola Bydgoſcza je pſched dwěmaj njedźelomaj jena dwělětna holza na palenzpicze wumrjeła. Jeje ſtarſchej běſchtej palenzowu bleſchu do kolebki pokożikoj, dźěczo ju hrajkajo do rukow doſta a ju wupi. Po krótkim czaßu ßo na dźěczo widliſchcza dachu, na kotrež wone ſa tſi hodźiny wumrje.

* S Joſefina pißaja: Jedyn wojak tudomneho infanterie-regimenta, kotryž běſche jenemu offizierej jako ßłużobnik pſchidźěleny, mějeſche ſe ßwojim knjeſom někajku ſwadu, po kotrejž wojak czekny a ßo wjazy njewróczi. Wón w kaſernje do wuhnja ſalěſe a ßo tam ſa jedyn hóſdź wobwěßny. Regimentowe kommando daſche czeknjeńza pſches poliziju pytacź, ſchtož pak, ßo roſymi, żaneho wuſpěcha njemějeſche. W tychle dnjach w kaſernje wuheń rjedźichu a pſchi tym wukurjene a wußuſchene czěło wobwěßnjeneho wojaka nadeńdźechu, kotrež běſche tam ſchtyri njedźele wißało.

* W lothringſkich lěßach ßu lětßa wjelki tak pſchibjerali, ſo wyſchnoſcź nětko kóżdemu, kotryž jeneho wjelka ſatſěli, 5 markow myta wupłaczi. Hacź dotal ßu wjeßni ludźo na 61 wjelkow ſatſělili a je ßo ſa to wot wyſchnoſcze 305 mk. wupłacziło.

* Schto wſcho cziſchczerſke ſmylki ſamóża. W hamburgſkej protyzy běchu na wopaczne a njekedźbliwe waſchnje wotcziſchczeli, ſo ßu tam 2. februara ſkótne wiki, kotrež pak dyrbjachu ßo po prawom tydźeń poſdźiſcho wotdźerżecź. Ludźo nětko na wopaczným dnju ſe ſkotom do měſta pſchiczahnychu a polizija dyrbjeſche pſchedawanje dowolicź, tak ſo ma lětßa Hamburg jene ſkótne wiki wjazy, hacź w druhich lětach.

* W Jendźelſkej je bohaty kubleř Yorkſhire jene zyłe měſto ſ mjenom Littleborugh-by-Rochdale kupił. Wone ma 10,000 wobydlerjow a je wokoło 100 kórzow ſchěroke a dołhe.

* W Bethlehemje w Paleſtinje lětßa też wulka ſyma knjeżi. W ſapoczatku januara někotre kóhcze wyßoki ßněh padże. Pſchi tajkej wulkej ſymje je tam jara wjele ſkotu kónz wſako a bjes wobydlerjemi je teho dla wulka nuſa.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Hm, ßwět ßo dźiwnje wobrocza!

Mots Tunka. Haj, woßebje na pſchaſach, kaž mi jedyn powjedaſche.

H. D. Nó, ſchto dha tón wjedźiſche?

M. T. Wón powjedaſche, ſo ßu pſchelcze w jenej wßy młodych hólzow na pſchaſu pſcheproßyłe a jim pěknu hoſcźinu wuhotowałe, ale prěni poſtork bě tón, ſo najmłódſchim hólzam, haj kruwarjam prěnje měſta pſchipokaſachu a ſtarſchi hólzy dyrbjachu bóle delka ßedźecź.

H. D. To prawje njeje!

M. T. Druhi poſtork bě, ſo potom, hdyž chzychu jěſcź, ani nożow ani widliczkow njemějachu a dyrbjachu ßußodow budźicź, ſo bychu je pożczili.

H. D. Aj, aj!

M. T. Tſeczi poſtork bě tón, ſo ſtarſchich hólzow won pößłachu, dokelž widźachu, ſo jědź njebudźe doßahacź, ale jako chzychu potom ſ tymi młódſchimi rejwacź, dha ſ tymi niczo njebu, pſchetož czi rejwacź njemóżachu. Duž tych ſtarſchich tak dołho proſchachu, doniž czi ſaßo nuts pſchińdźechu a ſ nimi rejwachu. A —

H. D. Njeje dha tych poſtorkow hiſchcze kónz?

M. T. Ně. Jako mějachu holzy herzow płaczicź, dha jim pjenjeſy pobrachowachu a dyrbjachu teho dla pola hólzow pożczowacź. To bě ſchtwórty poſtork.

H. D. Aw jaw na te wbohe kurjatka-holicza.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Robert Rychtař, dźěłaczer, ſ Hanu Khryſtianu Luiſu Jeſchkez.

Michałſka zyrkej: Bjedrich Auguſt Urban, pohoncz w Jeſchizach, ſ Marju Madlenu Nowakez, ſwudowjenej Schmidtowej w Nowych Małßezach.

Katholſka zyrkej: Anton Drümel, dźěłaczer w Nowych Bobolzach, ſ Marju Madlenu Halkez tam.

Křčeni:

Pětrowſka zyrkej: Handrij Ernſt, Handrija Lawka, dźěłaczerja a wobydlerja, ß. — Emma Fanny, Handrija Běrki, czěßle a wobydlerja, dź.

Michałſka zyrkej: Korla Auguſt, Jana Domſcha, dźěłaczerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Auguſt Max, Korle Auguſta Jurka, fabrikſkeho dźěłaczerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Jan Ernſt, Bjedricha Auguſta Seemanna, fabrikſkeho dźěłaczerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Marja

Amalia, Jana Pětra Kobanje, žiwnosćerja w Sklonej Borschći, dź. — Jan Moritz, Korle Augusta Khěžnika, khěžerja na Židowje, ß. — Bjedrich Albert, Korle Hendricha Eduarda Altmanna, jěrcharja a wobydlerja pod hrodom, ß.

Katholska zyrkej: Hanža Hilžbjeta, Alberta Pampucha, dźěłaćerja tudy, dź. — Mikławsch August, Jakuba Wenzela, kublerja w Dźěžnikezach, ß. — Emil Reinhold, njemandź. ß. w Lejnje. — Korla Anton, Antona Witka, fabrikskeho dźěłaćerja w Raschowje, ß. — Franziska Paulina, Vinzenza Jirouscha, fabrikskeho dźěłaćerja w Sahorje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 22. januara: Hana Augusta Krawzez s Krapowa, schwalcža w Jeńkezach, 15 l. 5 m. 21 d., bu wot Božeje ruczki sajata. — Marja Martha, Jana Augusta Mětracha, khěžerja a dźěłaćerja na Židowje, dź., 4 m. 3 d. — 24., Richard Pawol, Jana Scholty, fabrikskeho dźěłaćerja a wobydlerja na Židowje, ß., 8 m. — 28., Pawol Hermann, Korle Bjedricha Augusta Schwiebuba, fabrikskeho dźěłaćerja a wobydlerja na Židowje, ß., 3 m. 15 d. — 30., Handrij Kunath, dźěłaćeř a wobydleř w Jeńkezach, 31 l. 5 m. 25 d.

Za konfirmandow

poruczataj **czorne** a **brune kaschmirowe, popelinowe** a **mohairowe žakety** a **jaki**

Heinrich Preu & Co.

na bohatej haßy.

W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Wulke wupscheda-wanje

módreho a **běleho platu,** kaž tež **tkaninow do loža**

na bohatej haßy czo. 62

wonka w khěži.

Kmany derjeßłodźazy **khofej,** punt 100, 110, 120 np.,
rajß, punt 16, 18, 20, 24, 32, 40 a 42 np.,
zokor, punt 40, 44, 46, 48, 50 a 52 np.,
petroleum, punt 15 np., pschi wjetschich dźělbach hischće tunischo,
jerje, rjane wulke, schtuku 7, 8, 9 a 10 np., w kopach tunischo,
wschě družiny ordinärnych a ßłódkich **palenzow,** w zyłym a jenotliwym jara tunjo,
nowy magdeburgski kißały kał
ma na pschedań

Carl Noack
na žitnej haßy.

Nowe rjane tučne jerje,

kopu po 3, 3½ a 4 markach, ma na pschedań

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Khofej,

jara derje ßłodźazy, punt po **jenej** marzy poruczja

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Wloßowe pletwa

hižom sa 75 np. dźěła a wučeßane wloßy kupuje brodutruhař **Pult**
pschi lawskich wrotach.

Drjewowa aukzija na kupjanskim reviern.

Pondźelu, 16. februara 1880, budźe ßo
100 twjerdych dołhich a wuléßowanskich hromadow,
30 mjehkich dołhich hromadow,
46 stotnjow ßuchich mjehkich walczkow
sa hotowe pjenjesy a pod wuměnjenjemi, psched aukziju wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna rano w 9 hodźinach w korczmje w Jatsjebju.

W Jatsjebju, 6. februara 1880. **E. Zettwitz,** hajnik.

Drjewowa aukzija.

Pondźelu, 16. februara t. l., dopołdnja wot 9 hodźin budźa ßo w porschiskich keřkach, k budyschinskemu ryczěřkubłu ßłuschazych a njedaloko Bukojny na hučinjanskim revieru ležazych, ßłědowaze drjewa, jako
90 dubowych, bukowych, brěsowych a woßowych schtomow wschelakeje dołhosćže a tołstosćže,
20 tajkich klozow,
8 Rm. twjerdeho schćěpoweho drjewa,
19 hromadow twjerdych pjeńkow a
60 dołhich hromadow twjerdeje biteje a sbytkneje walczjny
sjawnje sa hotowe pjenjesy pod wuměnjenjemi, psched aukziju wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź. My pak pschispomnimy, so móža snaćži pjenjesy tež posdźischo sapłaćicź.

Na ryczěřkuble w Budyschinku, 13. februara 1880.

Sarjadnistwo.

Drjewowa aukzija na łupjanskim revieru.

Wutoru, 17. februara, budźe ßo 120 ßuchich khójnowych dołhich hromadow sjawnje sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk w ½10 hodźin w Schewzez khójnach sady łupjanskeho wětrnika.

W Minakale, 12. februara 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Drjewowa aukzija na drobjanskim revieru.

Schtwórtk, 19. februara, budźa ßo
17 hromadow brěsowych žerdźow a schćěpow,
62 twjerdych dołhich hromadow,
21 mjehkich dołhich hromadow a pschi składnosćži tež khójnowe ßuche wuléßowane hromady
sjawnje sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk w ½10 hodźin w Sdźerje njedaloko drobjansko-łupjanskeje dróhi.

W Minakale, 12. februara 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 7. februara 1880.

Žitowy dowos: 3707 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeňza 50 kilogr.	10	71	11	61	10	71	11	91
Rožka = =	9	2	9	18	9	2	9	18
Jeczmjeń = =	8	26	8	77	8	33	8	99
Wowß = =	6	70	7	—	6	20	7	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahly = =	15	50	16	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 =	1	60	1	90	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	70	2	90	—	—	—	—
Ssloma 1200 pt.	15	—	19	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow: 384 schtuk, schtuka po 5 m. — np. (1 tl. 20 nßl.) hacž 19 m. 50 np. (6 tl. 15 nßl.) Kórz pšeňzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nßl. — np.) hacž 19 mk. 73 np. (6 tl. 17 nßl. 3 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 mk. 43 np. (4 tl. 24 nßl. 3 np.) hacž 14 m. 68 np. (4 tl. 26 nßl. 8 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 11 mk. 56 np. (3 tl. 25 nßl. 6 np.) hacž 12 mk. 27 np. (4 tl. 2 nßl. 7 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 7 nßl. — np. hacž 2 tl. 10 nßl. — np. — Kórz jahlow po 180 puntach: 27 m. 90 np. (9 tl. 9 nßl. — np.) hacž 28 m. 80 np. (9 tl. 18 nßl. — np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hacž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hacž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 1 m. 60 np. (16 nßl.) hacž 1 m. 90 np. (19 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 70 np. (— tl. 27 nßl. — np.) hacž 2 m. 90 np. (29 nßl.) — Ssloma (1200 pt.) 15 m. — np. (5 tl. — nßl.) hacž 19 m. — np. (6 tl. 10 nßl.)

Draždžanske mjaßowe płaczisny
9. februara 1880.

Najlěpsche howjada 65—66, ßrěnje 55—56, schpatne 34—36 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 54, ßrěnje 47—48, bakunarje 50—53 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 66, ßrěnje 60, schpatne 30 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche cželata 40—48 np. po puncže rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki
9. februara 1880.

Na pschedań stejesche 2281 howjadow, 9095 ßwini 1370 cželatow, 5615 skopow.

Mjaßowe płaczisny: najlěpsche howjada 60—62, ßrěnje 50—53, schpatne 44—46 a 36—38 mk. Sswinje: najlěpsche meklenburgske a pomerske 50—52, krajne 47—49, ruske 44—45 mk. po 100 puntach žiweje wahi (lebend gewicht). Cželata a skopy 40—50 a 55 np. po 1 puncže rěsneje wahi.

Pschemĕnjenja dla je **žiwnosćz** cžißko 10 w **Jatsjebju** s 30 kórzami ležomnosćzow se ßwobodneje ruki hnydom na pschedań. Wscho dalsche je shonicz pola **Jana Schustera** w **Klukschu** abo pola **Augusta Keilicha** na garbarskej haßy 422 w **Budyschinje.**

Khěžniska žiwnosćz cžißko 4 w Nowej Wßy pola Rakez s 18 kórzami ležomnosćzow je hnydom na pschedań. Wscho dalsche je pola wobßedžerja tam shonicz.

Khlamarnja s piwowym a palenzowym schenkom je k jutram na pschenajecže. Hdže? to je shonicz w wudawarni „Serbskich Nowin."

Jedyn ruczny **hejduschny mkyn** w dobrym rjedže ma na pschedań **Jan Kloß** w Lipiczu pola Minakała.

Pschedawanje khlamarskeje ležomnosćze.

Mörbez khlamarnja, w zyrkwinskej wßy **Krodžischczu** pola Wósporka zyle blisko zyrkwje ležaza, ma ßo s realnej prawisnu scheńka, kaž tež s pólnymi a kuczhnymi ležomnosćzemi, k njej ßkuschazymi,

póndželu, 16. februara t. l.,

dopołdnja w 11 hodž.

po dźělbach abo w zykym psches podpißaneho pod wuměnjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, w khlamarni ßamej pschedacz.

Na kupjenje smyßleni chzyli ßo w spomnjenym cžaßu w pomjenowanej ležomnosćzi seńcz.

Twarjenja ßu maßivne a je konjemz sa 16 koni doßahazy.

Pschedawanje stanje ßo po spodobanju, pak s inventarom, pak bjes njeho.

W Budyschinje, 6. februara 1880.

Agent **Franz.**

Pscheßadzowanje ležomnosćzow.

Herbstwodźělenja dla budźa ßo

póndželu, 23. februara t. l., dopołdnja w 10 hodźinach,

ležomnosćze, wudowje **Kschižankowej** w Cžornych Noßlizach ßkuschaze, jako:

a) wulka sahrodniska žiwnosćz katastr cžißko 33 w Cžornych Noßlizach, s 13 akrami 40 prutami pola, 4 akrami 74 prutami łuki, 215 prutami sahrody a 7 akrami keřkow, s $369,_{23}$ dawkskimi jenosćzemi napołożena, a

b) mała sahrodniska žiwnosćz katastr cžißko 3 w Cžornych Noßlizach, s 5 akrami 278 prutami pola, 245 prutami łuki, 83 prutami sahrody a s 1 akrom 13 prutami keřkow, s $131,_{5}$ dawkskimi jenosćzemi napołożena,

pod wuměnjenjemi, na termiji wosjewjomnymi, tola s wuměnjenjom prawa, ßebi pscheßadźowarjow wubjeracz, na ležomnosćzi psches podpißanych na pscheßadźowanje pschedawacz. Na kupjenje smyßleni ßo pscheproscheja, so bychu w postajenym cžaßu pschischli a ßwoje ßadźenja wosjewili.

Na druhi dźeń, jako 24. februara, dopołdnja wot 10 hodźin, budźe ßo w katastr cžißle 33 skót, kaž wschón hospodarski inventar na pscheßadźowanje pschedawacz.

W Cžornych Noßlizach, 12. februara 1880. **Herbja.**

Drjewowa aukzija.

Póndželu, 16. februara t. l., dopołdnja wot 9 hodźin, budźe ßo w hoscżeńzu w Huszy na ßuchich drjewach, wulěßowanjach a wětroslěmkach w lěßowych wotdźělenjach: žiczeński haj, kocżanski haj, wowczěrske keřki, jěsor a huscżanski park

3 Rm. twjerdych schczěpow,
8 = mjehkich schczěpow,
42 = twjerdych kliplow,
345 = mjehkich kliplow,
$0,_{7}$ stotnje twjerdych walczkow,
$15,_{8}$ stotnjow mjehkich walczkow,
35 khójnowych dołhich hromadow (w žiczeńskim haju),
4 twjerde dołhe hromady,
6 mjehkich dołhich hromadow,
3 hromady twjerdeje walcziny,
1 hromada mjehkeje walcziny

pod wuměnjenjom naßadźenja a pod wuměnjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacz.

Schtóž chze ßebi tute drjewa prjedy wobhladacz, ma ßo na lěßoweho dohladowarja w lěßnej khěži pola Huski wobrocżicz abo ßo bjes dalscheho ßam do lěßa podacz.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Huszy.
Hugo Opelt.

Drjewowa aukzija.

Ssrjedu, 18. februara, budźe ßo na **lutobczanskim revieru** něhdźe 70 dołhich hromadow jenož **brěsoweho drjewa** rědkeje tołstoscze na pscheßadźowanje pschedawacz. Sapoczatk dopołdnja w 9 hodźinach. Shromadźisna sady knježeje zyhelnicze w Měrkowje. Tsecżina kupnych pjenjes je jako napłaczenje wuměnjene.

Maucke, hajnik.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumschtnych ſubow a plombirowanjow po najnowschim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodźin. Khudym darmo.

Magazin czělnych kaschczow

bratrow Hübner

na wulkej bratrowſkej haßy 215

porucza ßo pſchi ßmjertnych podeńdźenjach k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

W wudawarni „Serb. Nowin" je k dostaczu:

Napoleon I. a jeho wójny. Spißał J. A. Pohoncz. 50 np.

Oberlin. Jeho ziwjenje a skutkowanje. I. 25 np.

Kschiżne wójny. 25 np.

Genovefa. Rjane powjedanczko se stareho czaßa. Sa ßerbſke maczerje a dźěczi pschekożił M. Hórnik. 50 np.

Robinſon. Rjane powjedanczko, woßebje ſa młodych ludźi. Wot K. Kulmana. 50 np.

Sahrodniſtwo. I. dźěl: „Ssadowa ſahroda." „Roswuczenje wo plahowanju ßadowych schtomow a kerkow." Spißał M. A. Kral. 60 np.

Hród na shorjelſkej horje Landskrónje abo Boże wodźenja ßu dźiwne. Powjedanczko se starych czaßow wot J. B. Mucźinka. 25 np.

Sswěrnaj ßußodaj. Powjedanczko se ßerbſkeho ziwjenja wot J. B. Mucźinka. S pſchidawkom: „Straschna kwartira w Franzowſkej." 30 np.

Wěnczk ſijakkow abo sběrka mojich powjedanczkow. Wot J. B. Mucźinka. 30 np.

Boża kraßnoscz w ſtwórbi. Wot J. B. Mucźinka. I. a II. dźěl, kóżdy po 25 np.

Sserbſki wuſtojny pczołar abo kak dyrbisch w ßerbſkim kraju pczoły plahowacz, so by najwjazy wużitka wot nich měł. Wot K. Kulmana. 75 np.

Towařšny spěwnik za serbski lud. (Z hłosami.) Zestajał K. A. Fiedler. 1 ℳ 50 ₰.

Ernst a Albert, rubjenaj ſakſonſkaj prynzaj. Wěrny podawk ſ lěta 1455. Napißał H. Jórdan. 30 np.

Dr. Jana Habermanowe kſcheſczijanſke rańſche a wjeczorne modlitwy na wſchě dny w tydźenju ſ někotrymi ſpowjednymi a druhimi modlitwami, w ßerbſkej ryczi poſkiczene pſches J. Kſchiżana, stud. theol. 20 np.

Jutrowne jejka. Z němſkoho do ſerbſkoho pſchekożene powjedanczko wot Jakuba Kuczanka, kanonika kapitulara kantora w Budyſchinje. 30 np.

Bibliſki pucznik na wſchě dny lěta 1880. Seſtajany wot J. E. Wanaka, fararja w Wóßlinku. 10 np.

Wuherſki khěrluſch. 3 np.

Kſchczíſna. 3 np.

Kosaze,

naſymſke, ſajecze, korniklowe, tkhórjaze a kunjaze kóżki

po najwyſchſchich płaczíſnach kupuje

H. Langa,

kóżkař na bohatej haßy 67.

Kosaze, naſymſke, ſajecze, korniklowe a mordarjowe kóżki po najwyſchſchich płaczíſnach kupuje

H. Langa na żitnych wikach pſchi katholſkej zyrkwi.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

każ tez **wutrjeny len** kupuje po kóżdej dźělbje a kóżdy dźeń mechaniſka dźěkopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenoż **trjeny len**, a to jenoż ßobotu w Grützneres domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Nowe ßuſchene tuczno

w tołſtej rjanej wubjeranej tworje, punt 65 np., něſchto czeńſche pt. 60 np.,

czerſtwy ßwinjazy ſchmalz,

pt. 56 np.,

zokorowy ſyrop

we wſchudźeſnatej dobroſczi, pt. jenoż 20 np., pſchi 5 puntach pt. po 18 np.,

rajß, běły a wulkoſornjaty,

punt 20 np., pſchi 5 puntach 18 np., **łamany rajß,** rjanu czerſtwu tworu, pt. 18 np., pſchi 5 puntach I. drużina pt. 16 np., II. drużina pt. 15 np.,

jerje,

mandl 55 np., 70 np., 90 np. a 125 np.,

porucza ßwojim czeſczenym wotebjerarjam

Ad. Rämsch

w nowych khlamach pſchi butrowych wikach.

Bróſtbolenje.

Nižepodpißany ſ tutym wobßwědcza, ſo je ßo běły **bróſtſyrop** kuſeja **G. A. W. Mayera** niz jenoż wote mnje, kiž ja hižom wjele měßazow na **katarrhalſkej affekziji** bronchijow czerpju, ale tez pſchi wſchelakich druhich ludźoch wote mnje poruczał a ſ **najlěpſchim wuſpěchom** nałożał. Woßebje ma ßo **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** dźěczom poruczicz, kiž na sazwanje czerpja.

Bukareſcht. Dr. med. J. R. Auerbach, wokrjeßny lěkař.

Tutón na ßwětnej **wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop** maja jeno prawdźiwy w bleſchach po 8 nßl., 15 nß. a 1 tl. na pſchedań

Heinr. Jul. Linka w Budyſchinje,
W. Rota w Lubiju,
E. Meißner w Biſkopizach.

Dickowa conceßionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza żałba,

kotraž je ßo najbóle kóżdy ras jako dobra wopokaſała, porucza ßo w żerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowſkeje haptyki.**

Haptyka w Rakezach.

Najlěpſchi **wużitkowy, wobżerny** a **mlókowy pólver, butrowy pólver, ſakſowy pólver** ſa konje, **wobżerny pólver** ſa ßwinje, **reſtituzionſki fluid** pſche wſcho klazanje koni, **koncentrirowany nervowy balſam, Whitowu woczowu wodźiczku, woczowy balſam, Mayerowy bróſtſyrop, balſam pſche woſabjenje,** drażdźanſku, hamburgſku a mohrenthalſku **czehnitu** a **hojatu żałbu,** każ tez wſchě kinſejerſke lěkařſtwa porucza w najlěpſchej dobroſczi po najtuniſchich płaczíſnach

R. Bredemann.

Loßy po 1 ℳ.

ſa **wuſtajeńzu pjeriny,** w Budyſchinje 19., 20. a 21. měrza wotdźerżomnu, ßu w wudawarni „Serb. Nowin" dostacz. — Schtóż ma tajki lóß, njetrjeba żadyn ſastupny pjenjes płaczicz, hdyż chze wuſtajeńzu wopytacz a ju wobhladowacz.

W Budyſchinje je jene **wobydlenje,** 1 ſtwu, 2 komorje, łubju, pinzu a schtoż hewak k temu ßłuſcha, wopſchijaze, **na pſchenajecze.** Hdźe? to je ſhonicz we wudawarni „Serb. Nowin."

Jedyn Franzowſa, wuczer franzowſkeje rycze w Budyſchinje, by dweju abo tſjoch ſchulerjow, kotſiž budyſke wyſchſche ſchule wopytaja, do **penſije** wſak. Dokelž ßo w jeho ßwójbje wjele franzowſki ryczi, bychu tuczi penſionarjo pſchi nim franzowſku rycz na lohke waſchnje nawuknycz móhli.

Wſcho dalſche je ſhonicz w wudawarni „Serb. Nowin."

Direktorij krajneho ßadplahowazeho towarſtwa ßwojim ßobustawam **ſchczěpki** tajkich ßadowych ſchtomow, kotrež po naſhonjenju wěſcze a bohacze ßad pſchinjeßu, rad ſczele, a chzyli ßo tajzy, kiž wo nje rodza, na podpißaneho pſchedßydu towarſtwa **hnydom** wobroczicz, dokelž ma wón tajke žadanja w tychle dnjach na ſpomnjeny direktorij do Drażdżan póßłacz.

Ssadplahowaze towarſtwo w budyſkim hamtſkim hetmanſtwje.
Hetzer nad Delnjej Kinu, pſchedßyda.

Paedagogiski wotrjad Maćicy Serbskeje

přichodnu srjedu, 18. małeho róžka, popołdnju w štyrjoch w hosćeńcu **„złoteje krony“** w Budyšinje. Należnje so prosy, zo by po móžnosći kóždy sobustaw přišoł. **Předsydstwo.**

Měſchczanſki theater (dźiwadło) w Budyſchinje.

Jutſje, njedźelu, 15. februara 1880, pſchedpoßlenje prjódkſtajenje — prěni krócz: **Galoſche ſboża** abo **Kulrichowe kuſlarſke puczowanje.** Wulki ßměſchk ſe ſpěwom a rejemi w 6 wobraſach wot E. Jacobſona. Hudźba wot kralowſkeho kapellmiſchtra A. Conradi. 1. wobras: „W templu ſboża.“ 2. wobras: „Pomoz w nuſy.“ 3. wobras: „Hordoſcze czert.“ 4. wobras: „W popjerjowym kraju.“ 5. wobras: „W hajku genijow.“ 6. wobras: „Prawa ſboże.“

Pondźelu: **„Najpoßleńſche prjódkſtajenje.“** **Hohl,** direktar.

Towarſtwo ſa pjerinuplahowanje w Budyſchinje a wokolnoſczi

wotdźerži ßwoju

2. wulku pjerinowu wuſtajeńzu

ſjenoczenu ſ prämiirowanjom a wuloßowanjom

19., 20., 21. a 22. měrza 1880

w kolonadach ſahrody měſchczanſkeje piwarnje.

Programmy ßu pola naſcheho I. pſchedßydy, knjeſa **Th. Schulz** w Budyſchinje, na bohatej haßy czißło 89, doſtacz, pola kotrehož maja ßo tež pſchipowjedźenja k wuſtajeńzy hacz najpoſdźiſcho do 5. měrza 1880 ſtacz.

Loßy po 1 marzy, pſchi wotewſaczu wjetſchich dźělbow ſ pſchiſprawnym rabatom, ßu pola pokładnika towarſtwa, knjeſa nalutowarnſkeho kontroleura **R. Petzoldta** w Budyſchinje, na taſchbarku czißło 444, doſtacz.

Pſchedßydſtwo.

Rjenjebarbjerńja a cziſchczerńja

Heinricha Hoppſtocka w Wóſporku

porucza ßo czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze k barbjenju wſchěch tkaninow.

Mužaza a žonjaza draſta ßo njerospróta derje a trajnje barbi.

Dobroczíwe ſkaſanja wobſtara darmo knjes pſchekupz **Kayser** na žitnej haßy w Budyſchinje.

Słowjanski almanach,

kiž belletriſtiske wudźěłki we wšěch słowjanskich ryčach a tón króć też w **hornjo- a delnjoserbskej ryči** podawa, wuńdźe lětsa z nowa we Winje. Kotryž Serb by na njón so předpłaćić chcył, wozjew to podpisanemu. Płaćizna z portom něhdźe 3 hriwny.

Budyšin, 12./2. 80. **M. Hórnik.**

Časopis M. S.,

zešiwk 60. je wušoł. **Redaktor.**

Maćica Serbska.

Časopis towarſtwa Maćicy Serbskeje, lětnik 1879, zešiwk II. (čiſło 60) je wušoł a móža jón wysokočeſćene maćične sobustawy w wudawarni „Serb. Now.“ wotewzać.

Jan Kapleř,
knihiskładnik M. S.

„Lipa Serbska“ čo. 2 1880

je wušła.

Bukiczanſke ratarſke towarſtwo

pondźelu, 16. februara 1880, popołdnju w 4 hodźinach.

Pſchednoſchk knjeſa aßiſtenta Schlimperta wo ſtoffowym pſchemenjenju.

Pſchedßyda.

Kedźbu!

Jutſje, **njedźelu, 15. februara, reje** w **Luſy,** na czož najpodwolnſcho pſcheproſchuje **Korla Mitaſch.**

Reſtaurazija w Dźěžnikezach.

Jutſje, njedźelu, 15. februara, **reje,** k czemuž najpſcheczelnſcho pſcheproſchuje

A. Zwahr.

Dwaj **krawſkaj** pomoznikaj móžetaj trajne dźěło doſtacz na garbarſkej haßy 377.

Hólczez,

ſ nuſnymi ſchulſkimi wědomoſczemi wuhotowany a ßerbſkeje rycze derje mózny, móže jutry pod ſpodobnymi wuměnjenjemi w podpißanej knihiczíſchczerni jako **wuczomnik** ſaſtupicz.

Smolerjez knihiczíſchczerńja
w Budyſchinje.

Hólczez, kotryž chze **pjekarſtwo** a **poprjanzarſtwo** nawuknycz, móže w Budyſchinje ſbodobne měſto doſtacz. Dalſche je ſhonicz w wudawarni „Serbſkich Nowin.“

Dwě **holczy** ſe wßy móžetej po jutrach zyrobu a wobydlenje doſtacz na ſwonkownej ſawſkej haßy czißło 801 w tſeczim poſkhodze.

Jena pilna **holza,** wuſtojna w kuchni a pſchi domjazym dźěle ßo k 1. haprleje do ßłužby pyta. Knjeni **Marja Preu** na bohatej haßy.

Dwě kmanej **dźěłaczerſkej familiji** ßo na knježi dwór w Holeſchowje pytatej. Wobydlenje a rola k běrnam darmo.

Sa wotpalenych w Rakezach ßu w Hornim Hunjowje 16 mk. 40 np. nawdali a to: khěžnik Jan Hala 2 mk., khěžnik Handrij Winkler 2 mk., khěžnik Jan Kozor 1 mk., khěžnik Ernſt Schneider 1 mk. 20 np., khěžnik Ernſt Wyrgacz 2 mk., ſahrodnik Jan Vogel 2 mk., ſahrodnik Auguſt Panach 1 mk. 20 np., ſahrodnik Handrij Kral 1 mk., ſahrodnik Pětr Holan 1 mk., kubler Jakub Libſcha 2 mk., a khěžnik Auguſt Schütza 1 mk.

Sa wotpaleneho Jakuba Leſchawu w Dźiwoczizach ßu w Hornim Hunjowje 4 mk. 80 np. nawdali a to: khěžnik Jan Hala 30 np., khěžnik Handrij Winkler 50 np., khěžnik Jan Kozor 30 np., khěžnik Ernſt Schneider 30 np., khěžnik Handrij Wyrgacz 75 np., ſahrodnik Jan Vogel 50 np., ſahrodnik Auguſt Panach 30 np., ſahrodnik Handrij Kral 30 np., ſahrodnik Pětr Holan 25 np., kubler Jakub Libſcha 1 mk. a khěžnik Auguſt Schütza 30 np.

Sa wotpaleneho Pětra Huſchmana w Luſy ßu w Hornim Hunjowje 4 mk. 80 np. nawdali a to: khěžnik Jan Hala 30 np., khěžnik Handrij Winkler 50 np., khěžnik Jan Kozor 30 np., khěžnik Ernſt Schneider 30 np., khěžnik Handrij Wyrgacz 75 np., ſahrodnik Jan Vogel 50 np., ſahrodnik Auguſt Panach 30 np., ſahrodnik Handrij Kral 20 np., ſahrodnik Pětr Holan 25 np., kubler Jakub Libſcha 1 mk. a khěžnik Auguſt Schütza 30 np.

Sa tute pſchecelnjwe dary ßo w mjenje wotpalenych najlubosnſcho dźakuje

redakzija „Serb. Nowin.“

(K temu czißłu jena pſchiłoha.)

Pschiłoha k czisłu 7 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 14. februara 1880.

Dospołne wupschedawanje.

Prjeczczehnjenja dla

pschedawam mój skład, wobstejazy s **manufakturowych, platowych, schtrympowych** a **módowych tworow, tunischo,** hacz sym je kupił.

R. Casper

Na bohatej hasy 67. **w Budyschinje.** **Na bohatej hasy 67.**

Jan Jurij Pahn

w Budyschinje

na torhoschczu a rózku zitneje hasy, pódla hłowneje straże,

porucza sa **konfirmandow w wulkim wubjerku**

6/4	**schěroki**	**czorny kaschemir**	**wot**	**50 np.**	**stary łóhcz,**	
8/4	„	„	„	„ **1 mk.**	„	„
5/4	„	**czorny popelin**	„	**60 np.**	„	„
5/4	„	**czorny mohair**	„	**30 np.**	„	„

Wschitke tute **stoffy** su w **najlěpschej trajnej dobroscži** na składze a su **placzisny tak tunjo stajene,** so móžu ja **kóždej konkurrenzy khróble napscheczíwo stupicz.**

Žakety sa konfirmandow

se **somota, sukaneje wolmy** a **sukunjanych stoffow;** sprawne dźěło, tunje placzisny; **konfirmandske wobleczenja** so rucze a jara tunjo seschija. ☛ W khlamach so **serbski ryczi.**

Czorne stoffy,

kaz tez **cachenezy** a **rips** s czisteje wolmy, **lústry** s błyschczom, hizom wot 40 np., porucza w dobrej tworje a najtunischo

☛ W khlamach so **serbski ryczi.**

August Grützner.

Sa konfirmandow!

Čorne a **barbite klejdowe stoffy** wschitkich druzinow porucza po najtunischich placzisnach

Eduard Hartmann

☛ W khlamach so **serbski ryczi.** na snutskomnej lawskej hasy.

Sa konfirmandow

porucżam **czorny 9/4 stoff k drasćże,** kóhcź wot 90 np. hacź k najlěpschemu, hewak tež **jakety** se wschěch stoffow najnowscheje façony, derje pschistejaze a tunje.

W khlamach so serbski rycži.

H. Kayser
w domje knjesa C. Noacka na žitnej haßy.

Czorne klejdowe stoffy,

kaschemir, rips a mohair,

kotrež so woßebje pěknje noscha, porucża po jara tunich płaczisnach

M. G. Freyberg na bohatej haßy 62.

M. Th. Pech

w Budyschinje na hlownym torhoschczu 140,

pódla měschczanskeje haptyki,

porucża w zyle dobrych nowych tworach po najtunischich płaczisnach

czorne czistowolmjane kaschemiry, czorne double, czorne lüstry a druhe barbite **drastowe stoffy,**

czorny somot

we wschelakich družinach,

stoffy k podschiwkam

we wschelakich dobroscżach,

dwójny lüstr a köper

jako něschto jara praktiske k suknjam a klejdam.

Płaczisny njejßym teho dla pschistajik, dokelž je najlěpje, hdyž so kóždy sam wo dobroscżi a płaczisnyhódnoscżi mojich tworow pschesswědczi, ja sa to rukuju, so budże kóždemu tunjo a sprawnje posłużene, a proschu pschi potrjebje wo dobroczżiwe wobkedźbowanje.

M. Th. Pech,

140 na hlownym torhoschczu 140.

W khlamach so serbski rycži.

Sa konfirmandow

porucża trajnje a elegantnje swjasane **spěwarske knihi** w somoczanym a kožopraßowanym swjasku **A. Schöncka,** knihiwjasar na hauensteinskej haßy, blisko butrowych wikow.

Herrmann Hauffa,

wurěsnotworowy pschekupz pched schulerskimi wrotami czo. 437,

s tutym k nawjedźenju dawa, so je sobotu jeho buda wot nětk w prěnim rjedźe s napschecża jehlarskich khlamow a wón so pschi potrjebje pod slubjenjom najtunischich płaczisnow najlěpje porucża.

Ssomoczane a florowe khapy (hawby) atd. su, kaž dotal, stajnje na wubjerk.

Ballhauserowe czorne žołdkowe a žołczowe krepki,

stary dopokasany domjazy a hojazy srědk pschi wschelakich khoroscżach, jako su **stróżele, skhorjenje wot bojoscże a srudnoscże, twjerdy žiwot, kólka, žołczawa a wódniza,** syma a pschi wschelakich druhich podobnych pschipadnoscżach.

Hlowny sklad měschczanska haptyka w Budyschinje na hlownym torhoschczu.

Sslawny strowotny khosej

wot **Kreplina** w Lehrte,

fabrikanta samaritskeho liqueura, ma jenož prawdźiwy na pschedań w pakczikach po 12 np.

Heinr. Jul. Lincka na hrodowskej haßy 338.

Wschě družiny **spěwarskich knihi** jako **dar** sa **konfirmandow** porucża se slotym wobrěskom wot 3 mk.

Gustav Rämsch, knihiwjasar na bohatej haßy.

Swjerschne koschle,
nózne koschle,
dźělarske koschle,
chemisety,
manschety,
shlipsy,
krawaty,

porucża jara tunjo

Julius Lange

s napschecża
noweje měschczanskeje schule.

Prawdźiwe

lěkarske tokayske wino

wutočka dwórskeje wuhersko-winoweje předawarnje

Rudolf Fuchs,

PEST. HAMBURG. *WIEN.*

poruča jako wosebny za słabe dźěći a za wotkhorjowacych kmany posylnjacy srědk w 1/1, 1/2 a 1/4 originalnych blešach po *M.* 3.—, 1.50 a 75 *Pf.*

Otto Engert

na znutřkomnej lawskej hasy.

Psche sněh a mokroscż.

Lißauerowy

kožowy degot

w Drajdźanach

sczini kóždu kožu hnydom wodunje-pschepuschczatu, shibiczżiwu a rjenje czornu, nusny sa wojakow, ratarjow, hajnikow, łódźnikow, wodotwarzow a sa kóžde hospodarstwo. W buschkwjach (4 wulkoscżow) po 25 np., 50 np., 75 np. a 1 mk.

Kid-Crême sa žonjaze wobucże. Buschkej sa 20 np. — Hlowny sklad ma w Budyschinje knjes **J. G. Klingst Nachfolger.**

Czescżenym Sserbam Budyschina a wokolnoscże k nawjedźenju, so ja kóždu sobotu w domje knjeni Dominikoweje na bohatej haßy **płaty sa pschedźeno saměnjam** a na žadanje tež pschedźeno bórsy a tunjo na płat wutkaju. — Ja **serbski rycżu.**

Jan Jurij Pech s Wjeleczina.

Štwórtlětna předpłata we wudawařni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja so we wudawařni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćeřnje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 8. **Sobotu, 21. februara 1880.** **Lětnik 39.**

Młynkez Hanka a Stojanez Handrij.

Powjedanczko se spoczatka tuteho lětstotka.

(Pokraczowanje s cz. 7.)

My ßmy tydźenja powjedali, kak staj ßo Stojanez Handrij a Młynkez Hanka po dołhim czaßu saßo sesnałoj. Běsche to wokoło pschipołdnja.

Duž dołho njetrajesche a Handrijowa macź, kaž tež jeho wuj a Hanuschez mischtr se sahrody do domu stupichu a ßo bórsy dó jstwy podachu.

Ale, pocza stary Hanusch, kiž běsche na to swuczeny, so hižom wobjed na blidźe steji, hdyž je dwanacźe wotbiło, ale, wón praji, schto dha to rěka, so dźenßa ani blido kryte njeje! To dyrbju tola do kuchnje pohladacź hicź, so bych nawjedźił, czeho dla Hanka wobjed hischcźe hotowy nima.

A jako wón do kuchnje stupi, wuhlada wón, so tam Hanka na stólzu ßedźi, pschi njej pak młody człowjek steji, kiž ju sa ruku dźerži a s njej s cźicha rycźi.

Ale, Marja, schto dha to je, Hanusch praji, my ßmy wschitzy żakoßnje hłódni a ty tudy ßedźisch a czaß s bledźenjom pschecźinjesch!

Ach nanko, luby nanko, schto dha móhła lěpscheho cźinicź? Hlaj jenož, to dźě je Handrij, kiž je ßo s ruskeje wójny domoj wrócźił!

Bożo, luby Bożo, sawoła Hanuschez nan, ja ßo cźi, njebjeski Wótcźe, najpokornischo dźakuju, so ßy mi tuto wjeßele wobradźił! Handrijo, luby Handrijo, ja cźe s wutrobnej radoscźe domoj witam.

A wón wsa Handrija s prawej a Hanku s lěwej ruku a jeju dó jstwy pschiwjedźe, prajizy: Jowle ja ßwojej dźěscźi wjedu, — tola dale niczo wjazy prajicź njemóżesche, pschetož Handrijowa macź ßwojemu ßynej hnydom wokoło schije padźe a jeho wuj pódla stejesche a jeho ruku popadnywschi Handrija se ßylsojtymaj wocżomaj wutrobnje domoj witasche.

Jako běsche ßo prěnja radoscź pominyła a wschitzy sa blidom ßedźachu, jim Handrij powjedasche, kak je ßo jemu na jeho wójnskich pucźach w Ruskej a Pruskej sesczko, ale wo tym wón hischcźe niczo njespomni, kajke sboże běsche jemu knjes Baudoin de Courtenay se ßwojim wotkasanjom pschihotował. Wo tutym sbożu rycźecź, wschak tež trjeba njeběsche, pschetož macź, wuj, Hanka a stary Hanusch běchu wschak hižom s tym połnje sbożomni, so bě Handrij strowy a cźerstwy domoj pschischoł.

Kónz wobjeda Handrij na to spomni, so je ßo Jan na khofej pschipowjedźił. Duž Hanka khětsje rucźe postany, prajizy, so wona dobry khofej wobstara. A potom wona s Handrijowej macźerju něschto poschepta a wobej ßo na to se jstwy shubischtej.

Popołdnju wokoło tsjoch hodźin tež Jan se ßwojim starym nanom pschicźeźe, a lědom bě witanje nimo, dha Palzakez Hańźka, kiž běsche k Hanzy na wopytanje pschischła, se schalkami dó jstwy stupi, po njej pak Hanka wulku khanu khofeja a Handrijowa macź zyku hromadu blinzow pschinjeße.

Aj blinzy, Handrij sawoła, te ßmój wschak w Rußowskej tež jědkoj, hdyž běchmoj na pucźu do Moskwy njedaloko města Smolenska, ale tam jim „bliny" rěkachu. Běsche to młoda hospoja, kotraž je namaj s dźakomnoscźe napjecźe, dokelž běchmoj dweju italskeju wojakow, kotrajž tam żakoßnu haru cźěrjeschtaj, s domu wuhnałoj a ßo mój s tymaj młodymaj mandźelskimaj s pomozu ßerbskeje rycźe tak někak sryczecź móżachmoj.

A Jan pschistaji: Bóh wě, hacź budźichmoj tak sbożomnje domoj pschischkoj, hdyž njebudźichmoj Sserbaj bykoj. Ludźo, to wy wěricź njemóżecźe, kajka Boża pomoz to je, hdyž cźłowjek do Polskeje abo Rußowskeje pschińdźe a móże ßerbski. Hdyž tam Němz abo Franzowsa abo Italijan rycźesche, ludźo drje wocźi wuwalowachu a tola skóncźnje njewjedźachu, schto jich njeproscheni hoscźo chzedźa. Ale hdyž mój poczachmoj ßerbski rycźecź, luby Božiczko, kak ßo jim wocźi sabłyschcźischtej a kak rucźe nam pschinjeßechu, schtož ßebi nascha wutroba żadasche. Haj, moji lubi, ßerbska rycź je nam tam wschelaku njelubosnoscź pschewinycź pomhała.*)

Pschi tajkich rycźach wschak cźaß rucźe cźěkasche, ale dźiwnje doscź, Krawzez Jan mějesche pschi wschěm tym hischcźe khwile doscź, so tak dźiwnje na Palzakez Hańźku mikasche. A jako chzysche ßo ta domoj podacź, dha wschak wona — tež dźiwnje doscź — niczo pschecźiwo temu njeměješche, jako chzysche ju Jan domoj pschewodźecź. Wón rjekny „moje dla" a stary Krawz tež rjekny „moje dla." Dźitaj wój w hromadźe, ja dźě pucź bjes Jana ßam domoj trjechju.

A cźeho dla staj Hańźka a Jan tehdy w hromadźe domoj schłoj, to ßo pschichodnje tež hischcźe pokaże.

Jako běchu Palzakez Hańźa, Krawzez nan a Jan woteschli, Handrij wo tym rycźecź pocza, so by młyn saßo natwarił a schtož k temu ßłuscha, je-li so by to Hanusch dowolił. Tón ßebi najprjedy myßlesche, so Handrij někajki hłupy żort żuje a teho dla mjersazy praji: Njeměj mje sa błasna! Schto dha mam ja dowolecź, hdyž ani ja ani ty k twarjenju pjenjes nimamoj. — Hm, Handrij rjekny, pjenjesy bychu drje ßo namakałe, duž dowolcźe jenož, luby mischtrje, so bych pschichodne naléćźe twaricź sapocźał. W symje kamjenje a drjewo nawosymy, so smějemy potom wscho w hromadźe, schtož k twarbje trjebamy. — Moje dla twař, wotmolwi młynk, tak wjele hacź chzesch, ale praj mi jenož, swotkal trěbnych pjenjes dostanjesch? — Te wschak mam ja wěste a wone pola rěcźnika Wicźasa w měscźe leża, a je-li so mi wěricź nochzecźe, dha dóńdźcźe tam jutsje a dajcźe ßebi je pokasacź. Je jich pschesdźeßacź tyßaz (tawsynt) toleř!

*) My wěmy tež, so běchu w poßlenjej prusko-awstriskej wójnje (1866) ßerbszy wojazy wot ßwojich offizierow jara pytani, dokelž móżachu ßo s pomozu ßerbskeje rycźe s Cźechami, Sslowakami a Polakami lohko sryczecź. Red.

A dokelž widźesche, so běchu wschitzy wczipni skerje a lěpje shonicz, swotkal je pjenjesy dostał, wón wo tym powjedacz počza a jim wschitko podróbnje rospowjeda. A wón to tež teho dla cźinjesche, so bychu jeho ludźo hnydom nawjedźili, so tute pjenjesy njejßu kranjene abo rubjene, ale so ßu na sprawne waschnje nabyte.

Jako běsche Handrij wschitko dopowjedał, Hanusch postany a k njemu stupiwschi rjekny: Hdyž ßo ta wěz takle ma, dha sapocz, luby ßyno, skerje a lěpje wscho potrěbne w hromadu wosyczź, so bychmy w naléczu skerje a lěpje twarbu sapocźecz móhli. Jako młynkez mischtr k Handrijej praji: „luby ßyno", dha ßo tón wschitkón sacźeřwjeni a Hanka tež. A Handrijowa macz, kiž to pytny, njenadźizy wurasy: Ale, hdy dha budźe kwaß? — Kajki kwaß? ßo Hanusch ßmějkotajo wopraścha a na Handrija a Hanku pohlada, jimaj prajizy: Wětaj ßnadź wój wo tym něschto? Taj pak ßłowczko njepiknyschtaj, ale ßo hischcźe bóle sacźeřwjenischtaj. Duž wón to ważne ßłowo praji: Schtóž chze na mojej ležomnosczi młyn natwaricz, dyrbi prjedy mój pschichodny ßyn a pschi tym wustojny młynk bycz. Njewěscźe žaneho tajkeho? — Jowle je, jowle je tajki! Handrijowa macz sawoła a Handrija a Hanku sa ruzy hrabnywschi wobeju psched Hanuscha pschiwjedźe, kotryž rjekny: Dha njech je do póstniz kwaß a potom po jutrach w Božim mjenje twaricz pócznjemy. (Skónczenje sa tydźeń.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Dotalny póstski kaßirar Krauße w Plauenje je sa prjódkstejerja póstskeho hamta w Kamjeńzu postajeny a w Draždźanach je prjedawschi kommandeur prěnjeje infanteriedivisije czo. 23, generallieutenant Abendroth, sańdźenu pońdźelu 60 lět stary wumrjeł. — Dokhody wot jěsdźenja po sakskich schußejach ßu s kóżdym lětom mjeńsche, na cźimž je to wina, so je s kóżdym lětom wjazy żelesnizow a ßo, móhł rjez, s kóżdym dnjom wjazy na żelesnizach wosy. Sa to pak ßadowe schtomy, na kromach schußejow naßadźane, s kóżdym lětom wjazy njeßu. Jich wunoschk běsche w sańdźenym lěcźe wo 37,000 mk. wjetschi, dyżli w lěcźe 1878.

— W Elstru (w Voigtlandźe) je ßo 12. februara jedyn tamnischi młyn wotpalił a je ßo pschi tym na 3000 centnarjow żita spaliło. Młyn njeběsche sawěscźeny a je ßo sa 15 lět hižom tsecźi raß wotpalił.

— W Leutersdorfje je póstnizy wjecźor wudowje Schönbörnerowej paduch s hornjeje stwy 1150 mk. w pjenjeżnych papjerach a w słocźe kranył a njejßu jeho hischcźe wußlědźili. Spomnjena wudowa je hakle psched krótkim cźaßom do Leutersdorfa pschicźahnyła.

— Sa sawostajenych tych hewjerjow, kotsiž ßu 1. dezembra w jenych zwickawskich podkopkach žiwjenje shubili, je ßo hacz dotal s najmjeńscha 208,000 mk. ßmilnych darow nahromadźiło.

— Draždźanske hamtske hetmanstwo budźe po někotrym cźaßu do dweju hetmanstwow dźělene, dokelž je jara wulke. — W sańdźenymaj dwěmaj lětomaj ßu sakske krajne żelesnizy něschto psches 22 millionow hriwnow cźisteho dobytka wunjeßke. — Sakski ßejm ßo w tychle dnjach skónczi, hdy saßo hromadu stupi, je njesnate.

Na němskim rajchstagu statny sekretar Scholz k nawjedźenju da, so je k shromadnym wudawkam němskeho khěžorstwa loni połwoßma milliona hriwnow pobrachowało, cźehož dla maja němske kraje tutu summu nawdacz. — Teho runja ßo k nawjedźenju da, so ßmědźa ßo prjedawsche, hacz dotal hischcźe płacźaze pjenjesy, mjenujzy „tolerje", hischcźe dale wot wschitkich kaßow bracz a wudawacz, a so móże hischcźe dołho tracz, prjedy hacz budźa sahnate. — Sa pschedßydu rajchstaga je hrabja Arnim-Boitzenburg wuswoleny. — Pruski ßejm je 20. februara hacz na dalsche wobsanknjeny a najskerje hakle 20. meje saßo w hromadu stupi, so bychu ßo te należnoscźe, kotrež ßo hacz dotal wujednacz njehodźichu, potom dowuradźiłe.

Awstria. Khěžor je barona Eybesfelda sa ministra kultußa a sjawneho wucźeństwa a barona Kriegsau sa ministra finanzow pomjenował. Dotalny minister finanzow, wěsty Chertek, běsche ßwoje město ßam skożił, miuisterstwo kultußa a sjawneho wucźeństwa je pak minister prawdy, knjes Stremayr, ßobu wobstarał. Tutón Stremayr je wulki njepscheczel Cźechow, wobaj nowaj ministraj pak ßo bóle k konservatiwnej stronje dźerżitaj a njejstaj ßo żenje jako njepscheczelej awstriskich Sskowjanow wopokasałoj, hacz runje staj Němzaj.

— W nastupanju petizije cźěskich (tola s wjetscha němskich) biskopow je knježeństwo sjawnje wuprajiło, so drje chze w dotalnym schulskim sakonju wschelake njedostatki porjedźicz, so ma pak sakoń ßam dale wostacz.

Rußowska. Saßo je ßo satraschny nadpad na ruskeho khěžora, haj na jeho zyku ßwójbu (familiju) sczinił. Mjenujzy sańdźenu wutoru, 27. februara, wjecźor w 7 hodźinach sta ßo w khěžorskim hrodźe delka pod wojeřskej hłownej strażu (hauptwachu) wubuchnjenje, kotrež schpundowanje na małe kuski rósdrě a wysche hłowneje straże do wjećha sale, w kotrejž khěžorska familija wobjeduje, dźěru wurasy, kotraž je pjecź łóhczow dołha a tsi łóhcźe schěroka. W hłownej strażi bu woßom muži morjenych a pjecźaschtyrzyczi mjenje a bóle ranjenych. Woni ßłuscheja k finlandskemu leibgarderegimentej a ßu s wjetscha Němzy. Khěžorskej ßwójbje pak tónle mordarski nadpad njeje niczo schkodźił; mjenujzy wona drje w naspomnjenej sali hewak wschědnje w 7 hodźinach w hromadźe wobjeduje, tola runje tutón dźeń měješche ßo to něschto posdźischo stacz, dokelž běsche khwilku prjedy heßenski prynz, nan bołharskeho wjećha Alexandra, do khěžorskeho hrodu pschijěł, hdźež jeho ruski khěžor witasche a teho dla wobjed na někotry cźaß wotstorczi. To bě jeho a jeho ßwójby sboże, pschetož cźi, kotsiž ßu tón hrosny skutk wuwjedli, běchu drje wjedźeli, so khěžorska ßwójba porjadnje w 7 hodźinach wobjeduje, njeběchu pak shonili, so ßo to 17. februara něschto posdźischo stanje. Kajzy ßu to skóstnizy byli, kiž ßu tole wubuchnjenje pschihotowali, njeje hischcźe snate. W tym pschebytku, swotkal ßo wubuchnjenje sta, je k temu dynamit a rospukaza bawma pschihotowana była, kaž je sjawnje widźecz. Tež ßu wußlědźili, so je s tuteho pschebytka psches dwór hacz do jeneho drjewjeńza grot ležał, s kotrehož pomozu bu dynamit a bawma sapalena. Wojazy a offizierojo, kotsiž se wschěch stron do hrodu khwatachu, jako tu skóscz shonichu, hród koło wokoło wobßadźichu a nikoho s njeho won njepuschczichu, tola je łóhko móżno, so ßu mordarjo hischcźe sahe doscz cźekli, dokelž w prěnim wokomiknjenju nichtón sa nimi njehladasche. — Torhoschczo psched khěžorskim hrodom ßo bórsy s ludom pschepjelni, kotryž khěžorej a jeho ßwójbje ßławu wołasche, drusy do zyrkwjow khwatachu, so bychu ßo tam Bohu sa sdźerżenje khěžora dźakowali, město ßo hnydom s khorhojemi wupyschi a zusy póßłanzy pschijěźechu, so bychu khěžorej sboże sa wukhowanje pscheli. Sa wbohich wojakow je ßo hižom wulka summa pjenjes nahromadźiła. — Wschelake nowiny pißaja, so je tónle nadpad na khěžorsku ßwójbu skutk nihilistow.

Cźeßny wěnz na row
njebo **Wilhelminy, Korle Augusta Młónka**
w Dźiwocźizach najstarscheje mandźelskeje dźowki,
† 13. februara 1880.

O ßmjercź, o ßmjercź, ty saßo s nowoh'
Ssy hłuboko naß srudźiła,
Hlaj, to 'schcźe tola njeje dołho,
So ßy ty nam tež wotwjedła
Tu naschu dźowku lubowanu,
Tu Ernestinu Schilderez,
Na kěrchow w Huszy pohrjebanu,
Kiž njem'žemy ju sabycź pschez!
A saßo wczera pshed tydźenjom,
Pjatk popołdnju pshed wjecźorom,
Móhł rjez — tu s cźichim wudychnjenjom
Ssy wotwjedła do njebja dom
Tu pola naß we Dźiwocźizy
Tu dźowku mojoh' ßynowu
A hischcźe, hlaj! tak njenadźizy,
Hdyž běsche dwaj dny khora tu.
Jej' žiwjenje tu krótke běsche,
Lět pokjědnata trajesche,
A hdyž nětk s teho ßwěta dźěsche,
Dha wopuschcźicź tu dyrbjesche
Tu lubu macź a luboh' nana,
Tsjoch bratrow a tsi ßotsicźki,
Tež wot dwej' dźědow wopłakana
A wot wowki ßo wotdźěli.
Tak ßy ty, luba dźowka, wuschła
Toh' ßwěta leßnym koßydłam
A do njebjeskoh' raja dóschła,
Hdźež ßy nětk Boži jandźel tam.
Tam je cźe lubje powitała
Ta twoja cźeta holcźanska,
Kiž je ju ßmjercź tež wotwołała
Pshed hodami tu se ßwěta.
Tak spi nětk w khłódnym rowje rjenje,
Ty nascha dźowka najstarscha,
My njem'žemy cźe sabycź ženje,
Kak bě ty sprawna, pobožna.
Hdyž tu a tam nětk wohladamy
Te twoje knihi — drascźicźku,
Dha hórke ßylsy popłakamy
Wo tebje, lubu dźowcźicźku.
Hdyž sa blido ßo seßydaju
Ta cźrjódka bratrow — ßotsicźkow
A na jej' městno pohladaju,
Jej' městno, ach! je prósne jow!
Duž starschim wutroba ßo łama,
Wot blida dźeja bjes jědźe,
Dokelž bě runjewon ta ßama,
Móhł rjez, to dźěcźo najlubsche.
O Božo, hladaj s njebjeß dele
A troschtuj jeje nana — macź,
Kiž staj tych hórkich ßylsow wjele
Tu hižom měłoj wupłakacź.
Tež troschtuj, luby Božo, s hnady
Mje, staroh' dźěda braschniwoh',
Ja móžu rjez — so bych ja rady
Do rowa lehnył sa nju ßo.
Dha spi nětk derje, luba Mina!
Kak derje tebi nětko je!
Tu na ßwěcźe wschak njeje hina,
Tu kschiž a horjo wostanje.
Tam horka, tam we Božim raju,
Tam, tam nětk tebi derje je,
Hdźež jandźeljo cźescź saspěwaju,
Ty ßobu spěwasch wjeßele.

Twój luby row tam na kěrchowje
My chzemy husto wopytacź
A kóždy krócź pschi twojim rowje
Tam „Wótcźe nasch" tež wuspěwacź,
Hacź saßwita to kraßne ranje,
Hdźež Bóh naß saßo wubudźi
A tehdy ßo to wěscźe stanje,
So Bóh naß saßo sjednoczi.

Twój luby dźěd **Pětr Młónk.**

Ze Serbow.

S Budyschina. Sańdźenu ßobotu bu tudy dźewjecźim woßobam, kiž běchu butru ßem na pschedań pschinjeßli, butra wsata a dyrbjachu woni wysche teho schtrafu dacź, a to ßo sta, dokelž butra doscź njewažesche.

— Wudowa knjeni Menznerowa, macź prjedawscheho rycźeřkublerja knjesa Menznera nad Budyschinkom a wowka knjesa hrodowskeho haptykarja Menznera, je 18. februara w Budyschinje w 89. lěcźe cźische a měrnje wumrjeła.

S Klětnoho. Nasch dotalny druhi wucźeř, knjes Ssymank, je sa wucźerja do Narta pola Wojerez wot schulskeje wyschnoscźe w Liegnitzu postajeny a powołany, a pscheßydli ßo tam 1. haprleje.

S Jamneho. Tudy bu pshed krótkim cźaßom ßylny knježi kóń wot jeneho pßa tak do noßa kußnjeny, so kóń padźe a ßlakny.

S hole. Někotsi ludźo powjedaja, so ßu 5. februara nozy w 2 hodźinomaj cźeřwjenu połnóznu milinu (nordlicht) widźeli.

M. R. w Kl. S rosborskeho wokrjeßa. Pshed krótkim je w Rychbachu wot měschcźanosty Richtera kniha wuschła, kotraž je hódna, so ßo někotre stawy teje ßameje ßerbskim cźitarjam wosjewja. Kniha rěka: Regulative, Reglements und sonstige Urkunden über die unter Verwaltung des Kommunal-Landtages des Markgrafthums Oberlausitz Königl. Preußischen Antheils stehenden Institute, Stiftungen, Fonds bezw. Anstalten. (Płacźisna*) 60 np.) 1879. Reichenbach O./L. Najbóle budźe cźitanje tuteje knihi tym k wužitku, kotsiž na gymnasijach, universitetach a seminarach studuja a cźinimy s tutym wschěch pruskich ßerbskich duchownych a wucźerjow na nju kebźbliwych, kaž tež starschich tajkich ßynow, kotsiž ßu na schulach. W knisy ßu wschelake wustajenja sa Sserbow pomjenowane, kotrež ßu s wjetscha njesnate. Tak namakamy statut wustajenja, kotrež je shorjelski ßejm 1852 k wudokonjenju evangelskich ßerbskich duchownych wobsanknył. Shorjelske krajne stawy ßu wustajili 2 schulskej stipendijej po 90 mk. a jedyn universitetski stipendij po 150 mk. Kóždy s tych stipendijow dawa ßo na tsi lěta. Statut praji, so tón, kiž chze tajki stipendij měcź, dyrbi dopokasacź: *a)* so staj jeho starschej w pruskej Hornjej Łužizy s bydłom abo tola prjedy jeju wotemrjecźa tam byłoj; *b)* so je wón evangelsko-lutherskeho wěruwusnacźa a chze na evangelske duchownstwo studowacź; *c)* so je ßerbskeje rycźe wědomy a mózny a ßo tež w njej wudokonjecź prózuje. Dalschi statut k temu njech kóždy ßam (pola Richtera str. 12) cźita. Na stronje 21 namakamy stipendije k wudokonjenju schulskich präparandow a seminaristow a praji ßo, so ma ßo najbóle na ßerbskich präparandow a seminaristow (strona 22) horka kedźbowacź a dźiwacź. — Strona 26 a ßlědowaze rycźa wo Budarjowym wustajenju a je tam zyły regulativ wotcźischcźany. Hewak tež móžemy tam wo wjele wustajenjach sa wudowy, ßyroty, dźowki wot duchownych sawostajene, cźitacź, kaž tež wo druhich stipendijach sa duchownych, wucźerjow, a pokasujemy teho dla kóždeho na tule sajimawu knižku.

*) Schtóž 60 np. w póstnych markach na knjesa Richtera, měschcźanostu w Rychbachu, póscźele, dostanje knihu franko pschipóßlanu.

S Jělzy. Ssobotu tydźenja wječor wokoło 7 hodźin dźěsche jedyn dźěłacźeř s nascheje wšy do Hornjeho Wujesda po khlěb. Njedaloko wšy jedyn muž pschińdźe a jeho se šłowami „pjenjesy abo žiwjenje" pschimny. Dźěłacźeř šo wobarasche a rubježnika sa brodu hrabny, tón pak sahwisda a druhi rubježnik šo bližesche. Ale na dźěłacźerjowe wołanje knježi wotrocźzy na pomoz khwatachu, psched kotrymiž rubježnikaj cźeknyschtaj. Žandarm Nowak je posdźischo cźłowjeka arretirował, kiž je dźěłacźerja nadpanył.

„Zaßnik" pische:

S Khocźebusa. (Droha pjecźeń.) Blisko města je wješ a bjes jeje wobydlerjemi šu tež ludźo, kotsiž na dźěło khodźa. Psched dlěźschim cźaßom jedyn s tutych dźěłacźerjow s dźěła domoj dźěsche a jemu šo knježi psyczk pschiwda, kotryž pschi nim wosta. Na wječor drusy dźěłacźerjo wuradźichu, so ma šo tón psyczk wopjez. Psyczka tak wulkeho, kaž radźene proßatko, sabichu, wudrěchu a spjecźechu. Jako běsche wscho hotowe a tón nusny schcźipak tež njepobrachowasche, šo cźi towařschojo sa blido seßydachu a šebi wječeř derje šłodźicź dachu. Ale pscheradnik njespi. Prjedawschi wobßedźeř psyczka to wscho shoni a zyke towařstwo wobskorži. — Nad tym šo wschitzy stróžichu a jedyn wot nich k skórźbnikej cźěrjesche, sa teho psa šydom toleř sapłacźi a proschesche, so by šo ta skórźba nasad wsała. Skórźbnik tež to chzysche, ale šud do teho njeswoli. Duž prozeß dale dźěsche a něhdźe poł lěta trajesche. A kónz bě, so wschitzy do jastwa pschińdźechu, jedyn dwě njedźeli, drusy pak jenož jedyn tydźeń. Wysche teho mějachu tež khósty płacźicź a te nětko make njejßu!

Přilopk.

* Ssrjedu, 18. februara, psches město Budyschin do jastwa snateho słóstnika pohoncźa Trinksa wjedźechu. Ruzy a nosy běchu jemu do rjecźasow sesankane. Trinks je psched dlěźschim cźaßom s jeneho jastwa w Oldenburgu, hdźež dyrbjesche 12 lět šedźecź, cźeknył. W Egeru w Cźechach jeho saßo popanychu, tola tež jow šo jemu radźi, žandarmej wuskocźicź, hacź jeho skóncźnje saßo w Bajerskej nadeńdźechu. W cźaßu šwojeho cźěkanja je wón hižom saßo wjele njeskutkow sawinował.

* W Ssmilnej je šo hoscźeńzař Mittag wobwěßnył. Wón bě šo wóndano s jenym žandarmom wadźił a na njeho kschiwducźinjaze šłowa rycźał. Teho dla bu wotßudźeny a by měł w jastwje šedźicź. To pak Mittag sa wulku hańbu dźerźesche a šebi radscho žiwjenje wsa.

* W wokolnoscźi Žitawy njemóžesche šo njedawno jene cźěło dźiwneho sadźěwka dla pohrjebacź. Jako cźah pod swonjenjom swonow na pohrjebnischcźo pschicźahny, běchu hewak wschě pschihoty srjadowane, jenož row njemóžachu nihdźe namakacź. Rowař bě mjenujzy sabył row wumjetacź a šo s tym wurycźowasche, so je pjerschcź pschetwjerdźe samjersnjena była. Duž dyrbjachu cźěło na pohrjebnischcźu hacź na druhi dźeń stejo wostajicź, hdźež běsche potom row, njedźiwajo na samjersnjenu pjerschcź, hotowy.

* Njebolakow, kotsiž šu w pošleńschim cźaßu w Freibergu wopacźne 2markowske a połmarkowske pjenjesy dźěłali a bjes ludźimi rosscherili, je polizija nětko wußlědźiła a do jastwa šadźiła. Bjes nimi je jedyn sańkař, jedyn tyscheř a jedyn formař.

* W Bodenbachu běchu psched někotrymi njedźelemi w tamnischej skale wulkeho šněha dla s dźěłanjom sastali. Prjedy hacź skału wopuschcźichu, na wschelakich městnach kamjenje rostsělachu, jenu dźěru pak, kotruž běchu s dynamitom natykali, sabychu wutsělicź. Sańdźeny tydźeń s dźěłom w skale saßo sapocźachu a namakachu spomnjenu dźěru, na to pak šo njedopomnichu, so je wona s dynamitom napjelnjena. Jako nětko dwaj dźěłacźerjej sapocźeschtaj dźěru wuwjercźecź, dha šo dynamit sapali, kamjenje s wulkim wrjeskotom rosleczichu a dweju dźěłacźerjow tak wobschkodźichu, so budźe šo jimaj s cźeźka žiwjenje sdźerźecź.

* Póńdźelu wječor je jedyn rubježnik hubjene nashonjenje sczinił. Wón w keřkach njedaloko Braunsdorfa jeneho pjekarja nadpany, hrabny jeho sa schiju a žadasche šebi pjenjesy. W pjekarju pak bě šo wón molił, pschetož tón měješche drje pjenjesy pschi šebi, ale wysche teho tež satraschny kij, s kotrymž wón nadpadnika tak pschemłócźi, so běsche tón wješeły, jako móžesche s pjascźow khróbłeho pjekarja cźeknycź.

* Tamón schtwórtk je w Olbersdorfje jedyn kóń jenemu młodźeńzej nóß wotkußnył. Tón młodźeńz w nozy s korczmy wustupi a pschi tym konjej, do wosa sapschehnjenemu, jara blisko pschińdźe. Kóń šo na dobo do młodźeńza, w myßlach stejazeho, da a jemu nóß zyle wotkußny. Na wołanje a žałoscźenje ranjeneho ludźo se šwězu pschińdźechu a wuhladachu wboheho cźłowjeka s krwju polateho, wotkußnjeny nóß pak njemóžachu namakacź; worakawy kóń je jón najskerje późrjeł. Wobźaromny cźłowjek ma nětko wulke boloscźe wucźeřpicź, a wysche teho dyrbi cźaß šwojeho žiwjenja bjes noßa wokoło běhacź.

* Nalětne jerjowe łojenje je lětßa jara bohate. S Greifswalde pißaja, so šu tam 12 rybakojo psched někotrymi dnjami sa krótki cźaß na 560,000 jerjow nałojili.

* W morju pola Montevidea w jużnej Amerizy šu njedawno dwaj kruchaj šlěbora namakali, wot kotrejuž je kóždy 700 puntow cźeźki. Ssłěboro je pjecźa wot łódźe Aurora, kotraž je šo tam w lěcźe 1772 pschi wulkim wětrje podnuriła.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Schto dha ma po prawym nózny strażnik abo wajchtař cźinicź?

Mots Tunka. Wón ma na to kedźbowaeź, so by šo wo wšy žana schkoda njestała.

H. D. Ale, praj wschak, nima dha wón sa tym hladacź, so by šo tež jemu šamemu žana schkoda njestała?

M. T. To šo wě. Ale cźeho dla dha šo tak prascheśch?

H. D. Nó, pikańskemu nóznemu strażnikej šu wóndano stupjeń s nohi kranyli.

M. T. Aw jaw jaw tola!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Jan Ernst Stelzig, schtrympař a wobydleř na Židowje, s Helenu Langez s Brěsynki.

Katholska zyrkej: Josef Němeczek, dźěłacźeř w Hajnizach, s Marju Karkulikez.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Korla Ota, njemandź. ß. na Židowje. — Hermann Willy, Bjedricha Wylema Röthlinga, fabrikskeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Emma Theresia, Jana Garbarja, žiwnoscźerja w Nadźanezach, dź. — Jan Ernst, njemandź. ß. w Wulkim Wjelkowje. — Hana Marja, Korle Ernsta Halki, sahrodnika w Bobolzach, dź. — Helena Martha, Pětra Bohuwěra Hänsela, khěźerja a wóski na Židowje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 9. februara: Hana Hönschez, Michała Hadanka, dźěłacźerja a wobydlerja, mandźelska, 54 l. — Khrystiana Friederika Arnholdez, njebo Handrija Häußlera, wumjeńkarja w Nadźanezach, wudowa, 82 l. 5 m. 20 d.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 14. februara 1880.

Žitowy dowos: 3437 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pschenža 50 kilogr.	10	71	11	91	10	71	11	91
Rožka " "	8	92	9	18	9	2	9	18
Jeczmjeń " "	8	69	8	99	8	33	8	99
Wowß " "	6	80	7	—	6	20	7	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahly " "	15	50	16	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 "	1	60	1	90	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	40	2	80	—	—	—	—
Ssłoma 1200 pt.	15	50	19	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow: 304 schtuk, schtuka po 5 m. 50 np. (1 tl. 25 nßl.) hacž 20 m. 50 np. (6 tl. 25 nßl.)

Jena **khěža** s bróžnju, sahrodu a 325 □ prutow ležomnoscže je hnydom na pschedań. Dalsche je shonicž pola **A. Mietha** na zyhelńskej haßy w Budyschinje.

Khěžniska žiwnoscj cžißko 4 w Nowej Wßy pola Rakez s 18 kórzami ležomnoscžow je hnydom na pschedań. Wscho dalsche je pola wobßedžerja tam shonicž.

Khlamarńja s piwowym a palenzowym schenkom je k jutram na pschenajecže. Hdže? to je shonicž w wudawarni „Serbskich Nowin."

Na pschedań

je jedyn hischcže zyle dobry wós, lohki dwajpscheżnak s kalkowymi deskami
pola **Gustava Schlenkarja**
w Ssmochcžizach pola Małeho Wjelkowa.

Kedžbu!

S tutym ja tele **ßymjeschka** najlěpje poručam, jako: ßolotej, dołhe kórki, ßrěnjodołhe morchwje, žitawske zyble, jědźne kürbsy, mejske, lětnje a symske rjedkwje, würzburgske a altenburgske runklizy, žołte kulirěpy, cžerwjeny a běły kał, žitawske ßadźne zybliczki, kiž teho dla do wjerćha njerostu a njekcžěja, ale jenož delka pschibywaja, dokelž ßu ßuschene, a hewak wschě druhe ßymjenja. — So ßymjeschka, wote mnje kupjene, wěscže skhadźeja a so je hewak wscho dobre, schtož pschedawam, na to móže ßo kóždy spuschcžecž, a ßměm drje pschi tym na to spomnicž, so ßym na sahrodnej wustajenzy dla dobroscže mojich sahrodnych płodow cžeßne myto dostał. Ja ßobotu na mjaßowym torhoschcžu pschedawam a **ßerbski** ryczu.

Wohuwěr Petschka,
sahrodnik w Budyschinje.

Najdrobnischi běły ßypny pěsk (Streusand), wuryty a jara lohko k wotwoženju, pschedawa jenopscheżnu fóru po 1 marzy, dwajpscheżnu sa 2 marzy

Lusatia
pola Subrniczki.

Drjewowa aukzija na drobjanskim revieru.

Wutoru, 24. februara, maja ßo
68 ßuchich khójnowych hromadow,
4 khójnowe hakosowe hromady
sjawnje sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacž.
Sapočžatk wot $^1/_2$10 hodźin pola hajka pschi komscžansko-łupjanskim pucžu.
W Minakale, 19. februara 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Drjewowa aukzija na lipiczanskim revieru.

Schtwórtk, 26. februara, maja ßo na hermancžanskich mjesach
53 loßow khójnoweho drjewa (ßrjedźne krute palne drjewo) a
ßyre khójnowe hakosowe hromady
sjawnje sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacž.
W Minakale, 19. februara 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Drjewowa aukzija.

Pónđjelu, 23. februara, popołdnja w 9 hodźinach budźa ßo pola podpißaneho wólschowe a brěsowe hromady na pscheßadźowanje pschedawacž.

Kreczmař w Brěsowje.

Drjewowa aukzija.

Wutoru, 24. februara, popołdnju wot 2 hodźin, budźa ßo pola podpißaneho dołhe hromady twjerdeho drjewa na pscheßadźowanje pschedawacž.

Jan Ponich w Rachlowje
pod Cžornobohom.

Drjewowa aukzija.

Wutoru, 24. februara t. l., budźa ßo na hermancžanskim revieru ßlědowaze drjewowe dźělby sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacž, jako 5 brěsowych a 5 wólschowych klozow, 30 wojowych žerdźow, 15 brěsowych twjerdych hromadow a 70 brěsowych dołhich hromadow.

Sapočžatk rano w 9 hodź.: pschi kupach.

Hajniske sarjadnistwo.
Schimmrigk.

Aukzija.

Ssrjedu, 25. februara, pschipołdnju wot 1 hodźiny, budźa ßo w Delnjej Hórzy wschelake sawostajene wězy njebocžiczkeje **Lukaßoweje,** jako 3 kosy, 9 kur, 1 hußyza, 1 dźěcžazy wosyczk, hospodarski grat a wschelaka drasta sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacž.

Drjewowa aukzija.

Schtwórtk, 26. februara, budźe ßo na łuhowskim a khaßowskim revieru 44 woßyzowych wužitkowych kruchow 3—4,5 mtr. dołhoscže a 16—34 ctmtr. ßrěnjeho pscherěska, sa tosledźěkarjow jara kmane, kaž tež 90 brěsowych a topołowych dołhich hromadow na pscheßadźowanje pschedawacž. Shromadźisna rano w 9 hodźinach w brěsynzy na łuhowskim revieru. Wuměnjenja ßo psched sapočžatkom aukzije wosjewja.

W Khaßowje, 19. februara 1880.

Behrens.

Trócže a zypki

k płatkanju ma wschěch družinow cžeńsche a tokche na składźe a dźěła je tež rucže, pěknje, trajnje a tunjo

Hermann Methka w Hródku
na lipowej haßy.

Haptyka w Rakezach.

Najlěpschi **wužitkowy, wobžerny** a **mlókowy pólver, butrowy pólver, sakśowy pólver** sa konje, **wobžerny pólver** sa ßwinje, **restituzionski fluid** psche wscho klazanje koni, **koncentrirowany nervowy balsam, Whitowu woczowu wodźiczku, woczowy balsam, Mayerowy bróstsyrop, balsam psche wosabjenje,** draždźansku, hamburgsku a mohrenthalsku **czehnitu** a **hojatu žałbu,** kaž tež wschě kinsejerske lěkarstwa porucža w najlěpschej dobroscži po najtunischich płacžisnach

R. Bredemann.

Sa konfirmandow

poručam wulki wubjerk wschěch družinow **cžornych** a **pißanych drastowych stoffow** po najtunischich płacžisnach.

Sa selenoschtwórtkowske dary poručam po woßebje spodobnych płacžisnach **schottske drastne stoffy,** stary łóhcž 20 np., kaž tež **tkaniny sa khołowy,** stary łóhcž wot 23 np.

Emil Wehrle na jerjowej haßy.

Sahojenje wopilstwa darmo.

Wschitkim takle khorym a pomozpytazym njech je tónle wěscže pomhazy ßrědk k tajkemu sahojenju należnje poručeny, kotryž je ßo hižom jara wjele krócž jako pomhazy dopokasał, kaž to wschědnje pschikhadźaze pißma wobßwědcža, so je ßo domjaze sbože saßo wrócžiło. Schtóž wo to rodźi, njech ßo s dowěrjenjom na mnje wobrocži. Moja adreßa je: **W. Kröning** in **Berlin** SW., Lichtenfelder-Straße 29.

Dospolne wupschedawanje.

Prjeczczehnjenja dla

pschedawam mój skład, wobstejazy s **manufakturowych, platowych, schtrympowych** a **módowych tworow, tunischo,** hacz ßym je kupił.

R. Casper

Na bohatej haßy 67. **w Budyschinje.** **Na bohatej haßy 67.**

Sslawny strowotny khofej

wot **Kreplina** w Lehrte,

fabrikanta samaritskeho liqueura, ma jenož prawdźiwy na pschedań w pakczikach po 12 np.

Heinr. Jul. Lincka na hrodowskej haßy 338.

Magazin czělnych kaschczow

bratrow Hübner

na wulkej bratrowskej haßy 215

porucza ßo pschi ßmjertnych podeńdźenjach k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

F. A. Böhme, rěsbař

w Budyschinje na swonknej lawskej haßy czo. 788,

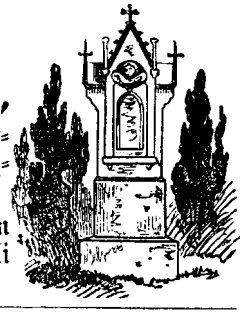

porucza ßo k wudźěłanju **rowowych pomnikow** s marmora a pěskowza a lubi pschi najlěpschim, najschwarnischim dźěle najtunische płaczisny.

☞ Dokelž chzu se ßwojej rěsbarnju skoro sastacz, pschedawam **pomniki,** kotrež mam na składze, wo 20 procentow tunischo, dyžli hewak.

F. A. B.

Powschitkomna assekuranza w Triescze.

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lěcze 1831.

Rukowazy fond towarstwa wopschija po bilanzy wot 31. dezembra 1878:

Pschitomne wobstatki:

Sakładny kapital:	schěßnakow	**4,200,000.**	—.
Reserwy w **hotowych pjenjesach:** . . .	„	**18,308,327.**	21.
Reserwy w **prämijach a dani pr. 1879:**	„	**10,308,155.**	21.

Dale:

W pósdnischich lětach dostajomne prämije:	„	**11,715,212.**	99.

Hlowne summy **kapitala** a **reservow** ßu na lězomnoscze **pupilarischy** napołożene.

W lěcze 1878 sa 15404 schkodowanjow wuplaczene 6,330,771 schěßnakow 18 krz. **a wot saloženja hacz do 31. dezembra 1878 do hromady 129,319,662** schěßnakow 57 krz.

Powschitkomna assekuranza sawěsczuje:

a) pschе **wohnjown schkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje: twory, mobilije, znjeńske sarady** a t. d., kaž tež, je-li to krajne sakony dowoleja, **twarjenja** wschěch druzinow;

b) poskiczuje sawěsczenja na **ziwjenje człowjekow** na jara wschelake waschnje sa **najtunische, twjerde prämije** a polizy w **němskich pjenjesach** wustaja.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczataj ßo agentaj:

hamtski skotolěkar **Ernst Walther** w Budyschinje,
Heinrich Großer w Großhennersdorfje.

Kmany derjeßłodźazy **khofej,** punt 100, 110, 120 np.,
rajß, punt 16, 18, 20, 24, 32, 40 a 42 np.,
zokor, punt 40, 44, 46, 48, 50 a 52 np.,
petroleum, punt 15 np., pschi wjetschich dźělbach hischcze tunischo,
jerje, rjane wulke, schtuku 7, 8, 9 a 10 np., w kopach tunischo,
wschě druzinу ordinärnych a ßłódkich **palenzow,** w zykym a jenotliwym jara tunjo,
nowy magdeburgski kißały kał ma na pschedań

Carl Noack
na zitnej haßy.

Psche ßněh a mokroscz.
Lißauerowy
kožowy degot
w Drazdźanach

sczini kóždu kožu hnydom wodunjepschepuschczatu, shibiczíwu a rjenje czornu, nusny sa wojakow, ratarjow, hajnikow, kódźnikow, wodotwarzow a sa kóžde hospodarstwo. W buschkwjach (4 wulkosczow) po 25 np., 50 np., 75 np. a 1 mk.

Kid-Crême sa žonjaze wobucze. Buschkej sa 20 np. — Hlowny skład ma w Budyschinje knjes **J. G. Klingst Nachfolger.**

Wschěch bróstkhorych

ja zyle wołzebje na **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** s Wrótßlawja kedźbnych czinju, dokelž bě wón **jenicźke lěkarstwo,** kotrež mje wot schěsczínjedźelskeho, jara ßylneho **kaschela** a **bróstbolenja** wußwobodźi.

W Drazdźanach 65. **H. Geißler,** kral. rjemjenjeř.

Tutón na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jeno prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nß. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rota w Lubiju,
C. Meißner w Biskopizach.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Sa konfirmandow!

Čorne a **barbite klejdowe stoffy** wschitkich družinow porucza po najtunischich płaczisnach

Eduard Hartmann

W khlamach ſzo **ſzerbſki ryczi.** na ſnutſkomnej lawſkej haſzy.

Jan Jurij Pahn

w Budyschinje

na torhoschczu a róžku žitneje haſzy, pódla hłowneje ſtraže,

porucza ſa **konfirmandow w wulkim wubjerku**

6/4	**ſchěroki**	**czorny**	**kaſchemir**	**wot 50 np.**	**ſtary łóhcz,**	
8/4	„	„	„	„ **1 mk.**	„	„
5/4	„	**czorny popelin**	„	**60 np.**	„	„
5/4	„	**czorny mohair**	„	**30 np.**	„	„

Wschitke tute **ſtoffy** ſzu **w najlěpſchej trajnej dobroſczi** na ſkładze a ſzu **płaczisny tak tunjo ſtajene,** ſo móžu ja **kóždej konkurrenzy khróble napſcheczíwo ſtupicz.**

Žakety ſa konfirmandow

ſe **ſzomota, ſzukaneje wolmy** a **ſzuknjanych ſtoffow;** ſprawne dźěło, tunje płaczisny; **konfirmandſke wobleczenja** ſzo rucze a jara tunjo ſeschija. W khlamach ſzo **ſzerbſki ryczi.**

Sa konfirmandow

porucżam **czorny** 9/4 **ſtoff k drasczé,** łóhcz wot 90 np. hacz k najlěpſchemu, hewak tež **žakety** ſe wſchěch ſtoffow najnowſcheje façony, derje pſchiſtejaze a tunje.

W khlamach ſzo **ſzerbſki ryczi.**

H. Kayser
w domje knjeſa C. Noacka na žitnej haſzy.

Sa konfirmandow

porucza trajnje a elegantnje ſwjaſane **ſpěwarſke knihi** w ſzomocżanym a kožopraſzowanym ſwjaſku **A. Schöncka,** knihiwjaſař na hauenſteinſkej haſzy, bliſko butrowych wikow.

Prawdźiwe

lěkařske tokayske wino

wutočka dwórskeje wuhersko-winoweje předawarnje

Rudolf Fuchs,

PEST. HAMBURG. *WIEN.*

poruča jako wosebny za słabe dźěći a za wotkhorjowacych kmany posylnjacy srědk w 1/1, 1/2 a 1/4 originalnych blešach po M. 3.—, 1.50 a 75 ₰.

Otto Engert
na znutřkomnej lawskej hasy.

Nowe

rjane tučne jerje,

kopu po 3, 3½ a 4 markach, ma na pſchedań

Hermann Kunack
na bohatej haſzy.

Khoſej,

jara derje ſzłodźazy, punt po **jenej** marzy porucza

Hermann Kunack
na bohatej haſzy.

Hižom wjele lět ſzławnje ſnata **prawdźiwa Ringelhardtsko-Glöckner ſka žalba*),** ſe ſchtemplom: M. Ringelhardt a ſe ſakitanſkej marku: na ſchachtliczkach, je pruhowana a poruczena pſche **koſczožer, rak, karfunkel, ſatſy, ſzłony ſpław, woſabjenje, wopalenje, kurjaze woka, ſahorjenja, wicz a drjenje** atd.

*) Je k doſtaczu po 50 a 25 np. w **budyſkimaj haptykomaj,** kaž tež w haptykach w Biſkopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirſchfeldźe, Bjernaczizach, Woſtrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Groſzſchönawje, Nowoſalzu a w Seifhennersdorfje. Wopiſzma móža ſzo we wſchěch haptykach nawjedźicz. „Hornja ſakitanſka marka pſched kóždym podražowanjom ſakituje."

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych czaſzow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kžizomaj wſchědnje kruwom abo wokam na prěnju pizu naſzypany, pſchiſporja wobžernoſcz, płodźi wjele mlóka a ſadźěwa jeho wokiſznjenje. Pakczik płaczi 40 np. a je k doſtaczu

w hrodowſkej haptyzy
w Budyſchinje.

Ratařska schula w Budyschinje.

Nowy **lětni kursus** sapočnje so **pondźelu, 12. haprleje 1880.** Na tym samym dnju so tež jedyn kursus w **sadowym** a **sahrodniskim wotdźělenju** sapočnje a teho runja schtwórtk, 1. haprleje, jedyn kursus sa **schtomowych wothladarjow.**

Podrobnische wukasanje podpisany poda, pola kotrehož maja so tež hacž do 1. haprl. pschipowjedźenja a samołwjenja stacź.

W Budyschinje, 24. januara 1880.

Direktar **J. B. Brugger.**

Towarstwo sa pjerinuplahowanje w Budyschinje a wokolnosczi

wotdźerži swoju

2. wulku pjerinowu wustajeńzu

sjenocźenu s prämiirowanjom a wuloßowanjom

19., 20., 21. a 22. měrza 1880

w kolonadach sahrody měschczanskeje piwarnje.

Programmy su pola nascheho I. pschedßydy, knjesa **Th. Schulz** w Budyschinje, na bohatej haßy czißło 89, dostacź, pola kotrehož maja so tež pschipowjedźenja k wustajeńzy hacž najposdźischo do 5. měrza 1880 stacź.

Loßy po 1 marzy, pschi wotewsaczu wjetschich dźělbow s pschisprawnym rabatom, su pola pokładnika towarstwa, knjesa nalutowarnskeho kontroleura **R. Petzoldta** w Budyschinje, na taschbarku czißło 444, dostacź.

Pschedßydstwo.

Sklad sele pod radnej khežu.

Pschedawanje sele, wjele lět wot njebocźickeho knjesa **Ernsta Semiga** pod radnej khežu pschi mjaßowym torhoschczu wobstarane, je na dźenßnischim dnju psches kupjenje na mnje pscheschło a budu je ja **zyle** po dotalnym waschnju dale wobstaracź. Ja proschu teho dla, so by so dowěrjenje, tutemu selowemu składej hacž dotal w tak bohatej měrje wopokasane, tež na mnje pschenjeßło, a budu ja temu wěsćze doscź czinicź wjedźecź.

Pschedawarnja je **wschědnje** wotewrjena a to sobotu **zyły dźeń,** druhe dny pak hacž do pschipołdnja.

W Budyschinje, 16. februara 1880.

Najpodwolnischo

Robert Pfeiffer.

K pozohnowanemu wužiwanju w póstnym czasu je w wudawarni „Serbskich Nowin" dostacź: **Sswjaty póst.** Khrystußowe czerpjenje we wschěch dnjach póstneho czasa s khěrluschemi, wopomnjenjemi a modlitwami swjeczene, pschekozene wot M. Domaschki, fararja w Nosacźizach. — K temu jako pschidawk: **Póstna harfa.** — Woboje w hromadźe 10 nßl.; póstna harfa sama 2 nßl.

Schtóž chze **dobru cigarru,** tón njech dźe do **Trautmannoweje** cigarroweje fabriki na rěsniskej haßy 309, tam ju namaka.

Sa knjenje a knjezny.

Jena wustojna **friseurka** porucza so k wuwjedźenju modernskich **wlosowych frisurow** doma a s wonka doma. Wona tež **wlosowe pletwa** a wschitke druhe **wlosowe dźěła** trajnje a tunjo wobstara.

W Budyschinje, na jerjowej haßy czo. 275.

Wlosowe pletwa

hižom sa 75 np. dźěła a wuczesane wlosy kupuje brodutruhar **Pult** pschi lawskich wrotach.

Ratařske towarstwo w Malym Wjelkowje

wutoru, 24. februara, wjeczor w 6 hodź.

Pschednoschk knjesa direktarja Bruggera wo plahowanju sadu a jěźnych selinow. Dźělbranje knjenjow by spodobne było.

Pschedßyda.

Njedźelu, 27. februara 1880,

spěwny konzert

(dla smilneho wotpohladanja)

w knježim hoscźeńzu

w Njeßwaczidle.

Sapočzatk wjeczor w 7 hodźinach. Sastup 40 np.

Najpodwolnischo pscheproschuje

spěwarske towarstwo tam.

Ernst Hübner, hoscźeńzar.

Ći česćeni knježa, kotriž su sebi ze serbskeho gymnazijalneho towarstwa knihi požčili, so proša, zo bychu je wěsće hač k 1. měrcej 1880 zaso wotedali.

Golč, starši.

Loßy po 1 M.

sa **wustajeńzu pjeriny,** w Budyschinje 19., 20. a 21. měrza wotdźerżomnu, su w wudawarni „Serb. Nowin" dostacź. — Schtóž ma tajki lóß, njetrjeba žadyn sastupny pjenjes płacźicź, hdyž chze wustajeńzu wopytacź a ju wobhladowacź.

Jedyn Franzowsa, wucźer franzowskeje rycze w Budyschinje, by dweju abo tsjoch schulerjow, kotsiž budyske wyschsche schule wopytaja, do **pensije** wsak. Dokelž so w jeho swójbje wjele franzowski rycźi, bychu tucźi pensionarjo pschi nim franzowsku rycź na lohke waschnje nawuknycź móhli.

Wscho dalsche je shonicź w wudawarni „Serb. Nowin."

Hólczez,

s nusnymi schulskimi wědomoscźemi wuhotowany a serbskeje rycze derje mózny, móže jutry pod spodobnymi wuměnjeniemi w podpisanej knihicźischczerni jako **wuczomnik** sastupicź.

Smolerjez knihicźischczerńja
w Budyschinje.

Hólczez, kotryž chze **tyscherstwo** nawuknycź, móže do wuczby stupicź pola tyscherskeho mischtra **Wicźasa (Lehmanna)** w Bukezach.

Hólczez, kotryž chze **pjekarstwo** a **poprjanzarstwo** nawuknycź, móže w Budyschinje sbodobne město dostacź. Dalsche je shonicź w wudawarni „Serbskich Nowin."

Dwě kmanej **dźěłaczerskej familiji** so na knježi dwór w Holeschowje pytatej. Wobydlenje a rola k běrnam darmo.

Wěnk lubosći za rano humrětego

Jordanojc Pawołka

z Popojc.

Spij, lube źišetko,
Naš luby janźelko,
Až raz do twojog' rowka,
Źož spi ta luba głowka,
Zas swětło bužo panuś,
Gaž cas bźo, synko, stanuś.
Spij, lube źišetko,
Nam nět tak tužnje jo;
Twoj duch nad njebjasami
Leś gorej z janźelami,
Źož duše přilětaju
K tom' lubem' Božem' raju.
Spij, lube źišetko,
Naš cas tek nimo źo,
Gaž w rowach bužo switaś,
Na njebju dejś nas witaś
Z janźelskim lubym gronom
Před wymožnika tronom.
Spij, lube źišetko,
Raz tudy zajźo wšo.
My, kenž nět wostanjomy,
My tek, Bog daj, tam źomy,
Źož nicht se njezabłuźi
A wěcej nicht njetuży.

Dr. S.

Pschipołoženy je: **Radikale Heilung der Brüche.** Dr. M. Albu, Berlin SW., Gitschiner Str. 5.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 9. **Sobotu, 28. februara 1880.** **Lětnik 39.**

Młynkez Hanka a Stojanez Handrij.

Powjedancźko se spoczatka tuteho lětstotka.

(Skónczenje.)

Po někotrych dnjach Hanusch a Handrij do města dźěschtaj, so byschtaj ßebi wot rěczńika Wicźasa něschto tych pjenjes wuproßyłoj, kotrež bě Handrij pola njeho skožił. Knjes Wicźas ßo wjeßelesche, so běschtaj wobaj tak jeneje a teje ßameje wole a rjekny, jako wonaj Boże mje prajischtaj: Ale njesabudźcźe mje tola na kwaß pscheproßycź! Handrij ßo sacźerwjeni a niczo njepraji, Hanusch pak knjesa rěczńika sa ruku wsa a praji: So Waß na kwaß pscheproßymy, to ßo ßamo wě, ale ja ßo jenoź boju, so budźecźe hordy a njepschińdźecźe, dokelž wulki kwaß hotowacź njemóżemy. — Njerycźcźe dźiwnje, rěczńik pschistaji, sprawnym ludźom rad na kwaß pschińdu, a — je-li wo mnje rodźa — też na kschcźisny. Duž dźitaj w Boże mje a prajtaj doma wjele dobreho wote mnje.

Wonaj běschtaj pak teho dla po pjenjesy pobykoj, dokelž chźyschtaj pola skałarjow kamjenje skasacź a pola wobßedźerja lěßa pak schtomy, kotrež sa twarbu noweho młyna trjebaschtaj, pschi cźimž měješchtaj wěstoscźe dla něschto pjenjes nawdacź. S wobej stronow ßlubjenje dostaschtaj, so budźa kamjenje a drjewo w prawym cźaßu pschihotowane.

Tak ßo też sta a jako běsche ßebi Handrij wós a konje kupił a s burami wokołnych wßow wscho nusne wotrycźał, poczachu kamjenje a drjewo wosycź, tak bórsy hacź bě samjersko.

Krawzez Jan ßo njemało dźiwasche, jako shoni, so směje Handrij hižom do póstniz kwaß, dokelž běsche ßebi prjedy myßlił, so budźe k temu tola hakle po jutrach cźaß. Skónczńje pak k Handrijej rjekny: Hdyž je Hanuschez nan tak postajił, dha drje je też tak najlěpje. Ale njesabudź jenoź, so ßmoj hischcźe wojakaj.

Tola nowe lěto ßo pschibliži a nichtón ßo sa nimaj njepraschesche, wjele bóle ßo powjescź rosnjeße, so je pruske a ruske wójsko 1. januara rěku Rhein pschekrocźiło a do Franzowskeje nuts cźehnje, wschudźe franzowske wójsko sbiwajo, tak so to dale a bóle zofa. Duž ßo hodźesche nimale s wěstoscźu prajicź, so je s Napoleonom kónz a so ßo žana wojerska wyschnoscź njebudźe wjazy sa Handrijom a Janom praschecź. Handrij a Hanka ßo teho dla pschipowjedacź daschtaj a měješchtaj poßleni tydźeń do póstniz kwaß, kaž bě to Hanuschez nan postajił. Kwaß njebě wulki, ale wschitzy kwaßarjo běchu dobreje myßle. Rěczńik Wicźas běsche ßwoje ßłowo dźerżał a bě też na kwaß pschischoł.

Krawzezy tam też běchu a Palzakez Hańża běsche drużka. A jako běsche hoscźiny kónz a kwaßarjo ßo domoj hotowachu, bě widźecź, so chze Krawzez Jan saßo Palzakez Hańżu domoj pschewodźecź. Duž ßo Hanusch žortniwje wopraschа, schto ma to na ßebi, so Jan dźenßa saßo wostajschi nana s Hańżu domoj dźe? A Jan wotmolwjenje winojte njewostaji, ale praji: To ma tak wjele na ßebi, so směju pschichodnu njedźelu s Hańżu ßlub a so ßo wěrowacź damoj, tak bórsy hacź budźe młyn natwarjeny; pschetoź nasch nan a Palzakez nan staj hižom do teho swolikoj.

Wschitzy jimaj k žeńtwje sboże pschejachu, schtoź ßo woběmaj derje spodobasche.

A dokelž běsche w symje wscho nawożene, schtoź bě k twarjenju młyna trjeba, dha wschak móżesche Jan też s twarbu rucźe doscź khwatacź, tak so běchu twarjenja wokoło Michała hotowe. A sa krótki cźaß běchu tam też młynske koła sapojßnjene a wscho druhe do rjadu stajene, schtoź do młyna ßłuscha, tak so młyn dwě njedźeli do kermusche saklepota.

A tajke klepotanje, praji Hanuschez nan, je sa mojej wuschi ßłódsche, dyźli ßokobikowe najlubosnische spěwanje. — Jako prjedawschi wobßedźeć młyna njemóżesche wschak jemu hinak bycź, hacź so ßo wutrobnje nad tym wjeßelesche, hdyž nětko w nowym młynje saßo klepotanje saßłyscha. A hacź runje tón, kotryž je tole powjedancźko napißał, njeje dołho do žaneho młyna wjazy pschischoł, dha wschak chze Hanuschez mischtrej lubjerad wěricź, so je ßo jemu tehdy klepotanje młynskeho kopycźka bóle spodobało, dyźli hdy prjedy ßokobikowe spěwanje.

Jako bě ßo Hanusch s młodymaj mandźelskimaj, kaž też s Handrijowej macźerju a jeho wujom do młyna pscheßydlił, Jan jich dotalne wobydlenje wobcźahny, dokelž běsche wujej jeho khěžu a sahrodu wotkupił, kaž běsche to w ßwojim cźaßu Handrijej prajił.

A jako Handrij měnjesche, so drje by najlěpje było, hdy by Jan bórsy twarił a ßwój dom powjetschił, dha tón wotmolwi: Ně, najlěpje budźe, hdyž ßo prjedy woženju; pschetoź hacź do symy twarbu hischcźe dokonjam. A wysche teho ßym tola hižom prajił, so směju kwaß, tak bórsy hacź budźe młyn hotowy. A ßłowo dyrbju tola dźerżecź! Njeměnisch tak, luba Hańźka, so je tak prawje? — Haj wschak haj, wotmolwi ta, ty wschak masch wěcźnje prawje. Duž cźiń, schtoź chzesch.

Ach, hdyž tak steji, Handrij praji, dha chzu jenoź s tajkej nowinku rucźe domoj khwatacź, pschetoź ja ßebi s njej wěscźe pola mojeje žony dobry dźak saßłużu. Duž wamaj s nowa wscho sboże pscheju. Budźtaj w Boże mje! — —

A Boże mje my też naschim ßwěrnym cźitarjam a cźitarkam prajimy, s tym ßlubjenjom, so jim, je-li niz prjedy, dha tola najposdźischo sa dwě njedźeli sapocźatk noweho powjedancźka pschinjeßemy.

(Kónz dotalneho powjedancźka.)

Wußudźenja khostanskeje komory budyskeho kralowskeho krajneho ßuda

10. a 11. februara 1880.

Madlena Němzowa rodźena Bertramez s Komorowa, Madlena Domaschkowa rodźena Rychtarjez, Marja Koklowa rodźena Rautzez,

Khrystiana Karolina Scheibowa rodźena Frankez, Augusta Marja Bergmannowa rodźena Schokćiz se Židowa běchu wobskorźene, so ßu něhdźe ßrjedź oktobra ſ delnjokinjanſkich a nadźanowſkich polow na wſchelakich dnjach běrny kranyke. Ssud Němzowu, Domaſchkowu a Scheibowu kóždu k ſchtyrjom měßazam a ßedmim dnjam jaſtwa wotßudźi.

Hana Wicźaſowa rodźena Bjarſchez ſ Radworja běſche 10. oktobra 1879 ſ jeneho doma na rybjazej haßy w Budyſchinje jene poßleſchćźo, 17 mk. hódne, kranyła; něhdźe ßrjedź dezembra wona pinzu korczmarja Mehnerta w Sskónkezach wopyta a wot tam hornyk ſe ſchtyrimi khanami butry, jenu pokrutu khlěba, 1/4 kórza běrnow a tſi punty mjaßa ßobu wſa, 24. dezembra pak ſ komory korczmarja Hentſchela w Hnaſchezach něhdźe 25 hriwnow (markow) pjenjes a wſchelaku draſtu wuwjedźe. Ale bórſy po tutym poßlenim paduchſtwje ju doßahnychu a pſched ßud pſchiwjedźechu, kotryž ju pak hacz na dalſche do Czornych Noßliz domoj puſchćźi, dokelž běſche jaſtwo pſchepjelnjene. Ale na domojpucźu wona ſaßo na paduſchne myßle pſchińdźe a naſpomnjenemu Mehnertej ſ nowa kruch połcźa a dwě pokrucźe khlěba kranycz ſpyta. Ale pſchi tym ju doßahnychu a ſaßo pſched ßud dowjedźechu, kotryž jej nětko hnydom wobydlenje wobſtara. Wona bu k jenemu lětu a k dźewjecźim měßazam khoſtarnje (zuchthauſa) wotßudźena.

Knihiwjaſarſki pomoznik E. L. E. Müller ſ Drazdźan 20. ſeptembra 1877 na knjeźi dwór w Jělzy pſchińdźe, prajizy, ſo dźěło pyta. Wón je tez tam doſta a ßebi teho dla na Zyjez kuble wobydlenje wotnaja; ale lědy běchu ßo Zyjezy na polo podali, dha wón tejko draſty hromadu ſhraba, hacz bě jemu móżno, a ſ njej cźekny, tak ſo Zyjezy pſches to něhdźe 50 hriwnow ſchkodowachu. Müller, kiž běſche bjes tym 18 měßazow w jenym awſtriſkim jaſtwje ßedźał, ßo pſched ßudom ßwojeho paduchſtwa, w Jělzy wobeńdźeneho, bjes dalſcheho ſapjeranja wuſna a bu k jenemu lětu khoſtarnje wotßudźeny.

13. a 14. februara.

Jan Bohuměr Schěrz, Korla Ernſt Schołta a Auguſt Měrcźin ſ Meſchiz běchu w nozy do łonſcheje jutrowniczki bliſko twarjenjow tſěleli, ſchtoz ßo móżneho ſapalenja dla wjazy ſtacz nießmě, a buchu teho dla, dokelž běchu po ſtarym waſchnju jutry ſ tſělenjom pſchipowjedali, kóżdy k 15 hriwnam ſchtraſy wotßudźeni.

Sskużbak J. E. Kalich a jeho mandźelſka Marja w měßazu auguſtu 1879 na ßwoju tehdomnu domſku hoſpoſu wudowu Żurowu njehorne ßkowa rycźeſchtaj, haj, Kalichowa je ju pjecźa jene ranje nadpanyła a biła, Kalich pak ju bjes tym dźerżał, hacz runje hiſchcźe doſcz pſchiſtojnje ſwoblekany njeběſche. Wonaj buſchtaj teho dla kóżdy k dwěmaj njedźelomaj jaſtwa a w hromadźe k 25 hriwnam ſchtraſy wotßudźenaj.

Nětczjiſchi agent, prjedawſchi kubleř J. E. Pötſchka ſ Khróſta, běſche wěſtemu Kleinej někajkeho prozeßa dla pißma na ßud pomhał dźěłacz. Dokelž pak ßmědźa tajke pißma jenoz rěczníkojo dźěłacz, dha jeho k jenemu tydźenju jaſtwa wotßudźichu.

Auguſta Amalia Selma Mochwitzowa w Wóſporku je pjecźa 11. ſeptembra 1879 pſchi ſkładnoſcźi, jako ßo ſe ßwojim mandźelſkim wadźeſche, teho ſ někajkej kłaku krawnje nabiła. Wón teho dla ſkorżicz dźěſche a wona ſa to tydźeń jaſtwa doſta.

17. a 18. februara.

Murjeř Mikławſch Pjetaſch ſ Nowych Boſchiz, 42 lět ſtary, hižom dwójzy paduchſtwa dla khoſtany, běſche 9. oktobra 1879 w Schädlerjez reſtauraziji w Njeßwacźidle ſchewzej Leſchawje, kotryž běſche prjedy jeho worcźiſnu ſapłacźił, 15 hriwnow kranyk a ßwojej ßwakowej 9 hriwnow pſchekſchiwił. Pjetaſch bu k pjecźim měßazam a dwěmaj njedźelomaj jaſtwa wotßudźeny.

Dźěłacźerja Jana Nowku ſ Běłeho Khółmza, 48 lět ſtareho a hižom 9 krócz khoſtaneho, kotryž ma w tu khwilu hižom woßom měßazow wotßedźecz, běchu wobſkorżili, ſo je pola inſpektarja w Zicźenju wudawał, jako budźiſche jeho tamniſchi najeńk ſa pohoncźa pſchiſtajił, a ſo je ßebi teho dla 3 hriwny ſawdawka dacz dał a inſpektarja po tajkim wo tute pjenjesy wujebał. Wón bu teho dla k jenemu měßazej jaſtwa wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Dotalny generalmajor Funcke je ſa generallieutnanta powyſcheny a ſ dobom ſa kommandanta měſta Drazdźan pomjenowany.

— Tydźenja běchmy pißali, ſo budźe ſakſki ßejm w tychle dnjach wobſanknjeny, po nowſchich powjeſczach pak je hiſchcźe njewěſte, hdy ßo to ſtanje.

— Jako ßo pſched někotrym cźaßom w druhej komorje ſakſkeho ßejma tez wo wudokonjazych ſchulach (fortbildungsſchulen) wuradźowaſche, ſapóßłanz Walter (ſ Drazdźan) tez na petiziju ſpomni, kotruž běchu wſchelazy rjemjeßnizy na ßejm póßłali, ſ tym pożadanjom, ſo by ßo ſchulſkim wucźerjam ſakaſako, na to waſchnje ſe ſchulſkimi potrjebnoſcźemi wikowacz, ſo je pola teho abo druheho knihikupza a rjemjeßnika kupja a je potom ßwojim ſchulſkim dźěcźom pſchedawaja. Deputazija, kotraz mějeſche tule petiziju pſchehladacz, ßo pſchecźiwo njej wupraji, pſchi wuradźowanju ßamym pak tola ſapóßłanz Walter praji, ſo njeje prawje, ſo wucźerjo ſchulſke potrjebnoſcźe pſchedawaja a ſo je wón tez pſchecźiwo temu, hdyž wokrjeßni ſchulſzy inſpektarjo wucźerjam a ſchulerjam porucźeja, hdźe bychu te abo druhe ſchulſke potrjebnoſcźe kupowacz měli, kaž to bjes druhim tez budyſki ſchulſki inſpektař cźini. Pſchecźiwo Walterej pak ßerbſki ſapóßłanz Kerk wuſtupi, bjes druhim prajizy, ſo je to jara khwalobne, hdyž ßo ſchulſzy inſpektarjo a woßebje budyſki wokrjeßny ſchulſki inſpektař ſa to ſtara, ſo ſchulſke dźěcźi dobre a kmane ſchulſke potrjebnoſcźe do ruki doſtanu, a ſo je tez jara wużitne, ſo móża je pola ßwojich wucźerjow doſtacz, dokelž po tajkim njetrjebaja kóżdeje malicźkoſcźe dla ßnadź do dalſcheje wßy abo do měſta běźecz. Hewak wón pſchiſtaji, ſo wſchak budźe tez wěſcźe ſchulſke prjódkſtejeřſtwo ßwěru ſa tym hladacz, ſo bychu ſchulſke dźěcźi po móżnoſcźi dobre ſchulſke potrjebnoſcźe do ruki doſtali a ſo je ßo hacz dotal pokaſako, ſo móże ßo to jenoz na tajke waſchnje najlěpje ſtacz, hdyž ßo tez wokrjeßny ſchulſki inſpektař a ßam wucźeř wo to ſtarataj. So běchu ßo jeho ßkowa komorje ſpodobałe, je ſ teho widźecz, ſo wſchelazy ſapóßłanzy wołachu: „Sehr gut!“ (jara derje!)

— W Porchowach je ßo 20. februara popołdnju 7lětny ſchuleř G. E. Haufa na domojpucźu ſe ſchule we wjeßnej rěczźy tepił. Wón bě po dźěcźazym waſchnju łód, pſchi brjoſy hiſchcźe wißazy, ſ nohomaj wotkopował, ßo pſchi tym wußunył a do wody panył, kotraz jeho, dokelž nichtón k pomozy njepſchińdźe, ßobu torhny a mori.

Na to, ſchtoz ßmy hižom pſched wjazy dyźli 10 měßazami w tutych nowinach pokaſali, ßu nětko tez barlinſke ßamoſtatne nowiny pſchiſchłe. Mjenujzy my běchmy prajili, ſo wſcha wójnſka hara, kotruž wſchelake němſke knjeźeřſke a po nich tez druhe nowiny cźěrja, żaneho druheho wotpohladanja nima, hacz jenoz to, ſo by ßo němſki lud k temu nawabił, ſo by pjenjesy pſchiſwolił, hdyž ßebi Bismark powjetſchenje němſkeho wójſka a k temu tez wjele, wjele pjenjes żada.

Tak w tychle dnjach tež saßo jene barlinske nowiny, wo kotrychž je snate, so s Bismarkom w swjasku steja, ludźi s wójnu scheric pytachu, wudawajo, so chże ruske knježeŕstwo w Pólskej wschelake wulke twjerdźisny twaricź a so ßo to tola se žaneho druheho wotpohladanja stacź njemóže, khiba so Rußowska na wójnu pschecźiwo Němzam myßli. Ale nimale wschě druhe němske nowiny ßu teho pscheßwědcźenja, so ßu to hołe blady a praja, so pak je tajka powjescź jenož jenicźzy teho dla do ßwěta puschcźena, so bychu rajchstagszy sapóßłanzy s hrosy pched wójnu wojakow a pjenjesy cźim skerje pschiswolili; pschetož rajchstagej budźe sakoń wo powjetschenju němskeho wójska bórsy prjódkpokoženy.

— Wjeŕch Bismark njeje hacź dotal do rajchstaga pschischoł, dokelž je pjecźa khorowaty; tola měnja ludźo, so tam wěscźe pschiiźe, hdyž budźe ßo wo powjetschenje němskeho wójska jednacź.

— Powjescź, so je ßo wóndano nowy nadpad na rusku khěžorsku ßwójbu stał, je němskeho khěžora jara srudźiła. Wón je, jako ju shoni, hnydom ßam telegramm napißał a jón ruskemu khěžorej póßłał.

— Ruski prynz Mikławsch je w tychle dnjach na ßwojim domojpucźu s Franzowskeje do Barlina pschijěł a bu na dwórnischcźu wot khěžora a pruskich prynzow, kaž tež wot wschelakich generalow a wyßokich kralowskich sastojnikow witany.

— Do dźakneje Božeje ßłužby, kotraž ßo w Barlinje w tamnischej ruskej zyrkwi dla swarnowanja ruskeje khěžorskeje familije pched mordaŕskej ruku wotdźerža, běsche tež němski khěžor pschischoł a s nim wjele wyßokich sastojnikow, wysche teho wschitzy zusy póßłanzy.

Awstrija. W Prasy ßu ßebi Czechojo s dobrowolnych darow wulki theater (dźiwadło) natwarili a jenož hischcźe něschto pjenjes sa jeho snutskomne wutwarjenje pobrachuje. Duž ßo k temu s nowa pjenjesy hromadźeja. Pschi shromadźisnje, kotraž ßo wóndano wot wubjerka, twarbu theatra wobstarazeho, wotdźerža, měnjesche pschedßyda Dr. Rieger, so cźi, kiž k naspomnjenemu wutwarjenju wjetschi dar dadźa, tehdy, hdyž ßo awstriski khěžor sa cźěskeho krala krónowacź da, w theatru dobre město dostanu, dokelž dźě khěžor po krónowanju tež do theatra pschijědźe. — Na tajke Riegerowe wuprajenje ßo nětko wschelake němske nowiny jara hněwaja a ßo nad tym ßměja, prajizy, so je tajke krónowanje njemóžne. Ale w tym ßu woni jara mola, pschetož awstriski khěžor je hižom pched wjele lětami psches sjawnu proklamaziju ßlubił, so chże ßo w ßwojim cźaßu w Prasy sa cźěskeho krala krónowacź dacź.

Franzowska. W Parisu ßu na požadanje tamnischeho ruskeho póßłanza, wjeŕcha Orkowa, wěsteho Hartmanna, kiž ßo tež Meyer mjenuje, do jastwa ßadźili, dokelž ßo jemu wina dawa, so je jedyn wot tych był, kiž chzychu ruskeho khěžora pched někotrym cźaßom w Moskwje psches to skónzowacź, so běchu podsemsku dźěru pod železnizu natwarili, ju s dynamitom napjelnili a tón w tym wokomiknjenju sapalili, hdyž khěžor pschijědźe, tak so by tón pschi rosbuchnjenju ßwoje žiwjenje shubił. So ßo jim to radźiło njeje, je snate. — Hartmann k temu steji, so je nihilist, ale hacź jeho franzowske knježeŕstwo ruskemu wuda, njeje wěste, dokelž to franzowske sakonje po sdacźu njedowola.

Rußowska. So ßu to rosbuchnjenje, kotrež mějesche ruskeho khěžora a ßnadź tež jeho ßwójbu w jeho ßamßnym hrodźe moricź, nihilistojo pschihotowali, je drje wěste, ale schtó je tón był, kiž je tajku skóscź wuwjedł, je dotal zyle njesnate. — Ludźo, kiž khěžorski hród a jeho wobydlerjow njesnaja, chzychu khětsje rucźe wjedźecź, so ßu to tola tež wyßozy knježa do tuteho hrósbneho skutka sapleczeni byli, dokelž je ßo w ßamym khěžorskim hrodźe stał. Po naschim sdacźu, kiž my tutón hród — po rusku: symnij dworjez, ty je symski hród, dokelž tam khěžorska familija woßebje w symje bydli — derje snajemy, móže ßo tam tajka skóscź wjele lóžo stacź, dyžli hdźe druhdźe. Mjenujzy tónle hród je, kaž polny marschal Moltka, kiž je jón 1856 widźał, ßam powjeda, 400 łóhcźi dołhi a 120 łóhcźi schěroki a w nim bydli něhdźe 6000 ludźi. To je po naschim wjedźenju trochu wjele, tola to, so ma wón ßnadź 3000 wobydlerjow, je skerje k wěrje podobne. W tutym hrodźe bydla mjenujzy wschitzy rjemjeßnizy, kiž ßu sa cźłowjeka trjeba: schewzy a krawzy, tyscherjo a rjemjenjerjo, ßedłarjo a wojnarjo, murjerjo a cźěßle atd. a to niz jenož ßami, ale se žonu a dźěcźimi, haj hród ma zyku cźrjódu ßwojich ßamßnych wuhnjerjow, kiž maja tam wuhnje mjescź. Dale bydli tam wjele nižschich a wyschschich sastojnikow a to tež se ßwojej ßwójbu, jako pißarjo, sekretarjo, kommandant hrodu a tójschto offizierow, dwórszy marschaljo, pokładnikojo, komornikojo khěžora a khěžorskich prynzow, jich adjutanty a wulka ßyła ßłužobnikow a ßłužobnizow, pschetož wyschschi sastojnizy maja tam khětro wjele cźeladnikow. A khěžorka ma tež khětro wjele knjenjow a knježnow wokoło ßebje, tak so je lohko móžno, so w hrodowych schtyrjoch dworach, kaž torhoschcźa wulkich, na 3000 ludźi bydli. Najbóle spodźiwne běsche nam to, so bě tam jara wjele drjeworubarjow, kiž stajnje brěsowe drjewo rubachu, a hischcźe wjazy noscherjow, kiž po hrodźe drjewo wokoło noschachu; pschetož tam ßo jenož s drjewom tepi, dokelž maja w Rußowskej hischcźe drjewa doscź. — Duž móžesche někajki nihilist, kiž bě to abo druhe rjemjeßło nawuknył, lohko město pola teho abo tamneho, w hrodźe bydlazeho mischtra dostacź, a potom tajkemu njebolakej wěscźe cźežko bycź njemóžesche, tam dynamit abo druhe tajke wězy pschihotowacź a jim wubuchnycź dacź. — Tak ßo powjeda, so ßu w tym pschebytku, hdźež je ßo wubuchnjenje stało, schtyrjo tyscheŕszy dźěłali, tsjo ßu wot dźěła k wjecźeri schli, schtwórty pak njeje sa nimi pschischoł. Bjes tym je ßo to wubuchnjenje stało a tež posdźischo ßo tón schtwórty tyscheŕski njeje wjazy pokasał. Tak ßo powjeda, ale hacź je žane ßłowo na tym wěrno, to ßo prascha. — Ruska khěžorka wubuchnjenje ßłyschała njeje, dokelž w jenym druhim wotdźělenju spasche; khěžor pak s dwěmaj prynzomaj-ßynomaj, kaž tež s heßenskim prynzom a bołharskim wjeŕchom runje k wobjedu dźěsche, jako delka tak sawrjeßny, so wschě gasowe ßwězy haßnychu a wschitzy khwilku po cźmje wostachu. Woni ßebi teho dla myßlachu, so je ßo gasdźěłaŕnja puknyła; bórsy pak shonichu, schto je po prawym było. My ßmy hižom tydźenja na to spomnili, so mějesche 17. februara khěžorski wobjed poł hodźiny posdźischo bycź, hacź hewak, dokelž běsche ßo heßenski prynz — bratr ruskeje khěžorki — wo poł hodźiny sapósdźił a to dla ßwojeho ßyna, bołharskeho wjeŕcha Alexandra, kiž njebě w prawym cźaßu pschijěł. Bjes tym pak ßo wubuchnjenje sta a ßo ta sala, w kotrejž khěžor wobjeduje, khětro wobschkodźi a budźichu ßnadź tež khěžor a jeho hoscźo pschi tym schkodowacź móhli, hdy budźichu tam hižom byli. A lud nětko praji, so je psches Boże dźiwne wjedźenje bołharski wjeŕch ruskeho khěžora pched ßmjercźu wukhował, dokelž je ruski khěžor Bołharow s pjecźstowlětneho turkowskeho wotrocźstwa wumóhł. — Wot tych wojakow, kiž běchu w hrodźe na hłownej straži, buchu woßmjo pschi wubuchnjenju saraženi a dwaj staj na rany wumrjełoj. Woni buchu s wulkej pychu khowani a offizierojo jich cźěła k rowu njeßechu. Běsche wjele tyßaz pschewodźerjow a bjes nimi wjele generalow a druhich wyßokich offizierow.

— Ruski khěžor budźe w měrzu ßwój 25lětny khěžorski jubilej ßwjecźicź. W Rußowskej ßo k temu wschudźe wulke pschi-

hoty cźinja a ßo tam ludźo nadźijeja, so budźe jón khěžor pschi wschěch hrosnych nihilistiskich stóscźach strowy a cźerstwy ßwjecźicź móg.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sańdźenu ßrjedu, 25. februara, tudomne ratarske towarstwo ßwoje symske wjeßele w hoscźeńzu k tsjom lipam s pyschnej hoscźinu a balom wotdźerźa. Dokelž je bjes ßobustawami tuteho towarstwa tež wjele Sserbow, běchu sastupne khartki k tutemu wjeßelu niz jenož w němskej, ale tež w ßerbskej rycźi cźischcźane.

— Sběrka schulskich spěwow sa jednoru ludowu schulu pod napißmom „Spěwna radoscź", po porucźnoscźi knjesow wokrjeßneju schulskeju inspektarjow Dr. Wilda w Budyschinje a B. Flady w Kamjeńzu sa ßerbske schule w němskej a ßerbskej rycźi wot Macźizy Serbskeje a sa němske schule jenož w němskej rycźi wot Smolerjez knihicźischcźerńje wudata, ßo wokoło ßrjedź měrza t. l. tym knjesam wucźerjam póscźele, kotsiž ßu ßebi wjazy abo mjenje exemplarow tuteje knižki hižom skasali. — „Bibliske stawisny", w ßerbskej a němskej rycźi wot knjesa zyrkwinskeho wucźerja Bartka w Noßacźizach spißane a wot knjesow wokrjeßneju schulskeju inspektarjow, schulskeho radźicźela Grüllicha w Lubiju a Dr. Wilda w Budyschinje, pschehladane, kaž tež wot wyßokeho kralowskeho ministerstwa kultußa a sjawneho wucźeństwa sa dobre spósnate a pschi wudacźu pjenjeźnje podpjerane, ßo w tychle dnjach w nakkadźe towarstwa Macźizy Serbskeje cźischcźecź pócźnu a budźa něhdźe sa dwaj měßazaj hotowe. — Pädagogiski wotrjad Macźizy Serbskeje mějesche teho dla ßrjedu tydźenja poßedźenje, na kotrymž ßo tež k. Dr. Wild a k. schulski radźicźel Grüllich wobdźělischtaj. Po jeju žadanju Smolerjez knihicźischcźerńja tute bibliske stawisny sa němske schule jenož w němskej rycźi wuda.

— Sańdźenu ßrjedu ßo na tudomnym gymnasiju ertne maturitatne pruhowanje wotdźerźa a to s woßmjomi tudomnymi abiturientami a s jenym zusym. Wschitzy ßu pruhowanje khwalobnje wobstali a bjes nimi tež dwaj Sserbaj, mjenujźy knjes Ernst Pjekař s Budyschina a knjes August Schokta s Kobjelnja.

— S Prahi je powjescź pschischła, so je tyfus (khowjaza khoroscź) w tamnischim ßerbskim katholskim duchownskim seminaru wudyrił a so ßu na tule khoroscź skhorili: k. präses Luscźanski a gymnasijastojo: k. M. Zyž se Schunowa, k. M. Wjeßela s Kulowa a k. J. Nowak s Kaschez. So bychu ßo khoroscźi skerje a lěpje mjesy stajili, ßu lěkarjo sa najlěpsche spósnali, so maja ßo wschitzy studentojo a gymnasijastojo, kotsiž w pomjenowanym seminaru bydla, domoj póßłacź, a je ßo to hižom stało. Schtož khorych nastupa, dha je nadźija, so wotkhorja. — Dokelž pražski ßerbski seminar pod budyskim tachantstwom steji, je ßo knjes senior Kucźank s Budyschina do Prahi podał, so by tam sa naležnoscźemi seminara hladał.

Se Židowa. Njebocźiczki tudomny kubleř knjes Ernst Richard Lücka, kotryž je 6. dezembra w Koswigu pola Mischna wumrjeł, je krajnemu towarstwu sa snutskowne mißionstwo 500 hriwnow a tak mjenowanemu „Martinstiftej" w Sohlandźe n. R. 1000 hriwnow wotkasał.

S pola. Direktorij ratarskeho kreditneho towarstwa w sakskim kralestwje je wóndano k nawjedźenju dał, so pjenjeźne naležnoscźe tuteho sjenocźeństwa jara derje steja a so móže wone teho dla tym, kiž chzedźa ßebi pola njeho pjenjesy pożcźicź, pjenjesy hischcźe pod spodobnischimi wuměnjenjemi wobstaracź, hacź je ßo to hacź dotal stało. Woßebje ßo tajzy, kiž ßu pola kreditneho towarstwa pjenjesy na wupowjedźenje pożcźili, na to kedźbnych cźinja, so móža ßwój pożcźeny kapital po cźaßu na tajke waschnje wotbycź, so kóźde lěto psches dań něschto wotpłacźa. Knjes kubleř P. Albert w Rachlowje, dowěrnik spomnjeneho towarstwa, swólniwje kóźdemu wscho trěbne wukoźi, a móža ßo teho dla gmejny a ratarszy wobßedźerjo na njeho wobrocźicź, wón rad kóźdemu k ßłužbje steji.

S Deberz. W nozy 20. februara w druhej hodźinje tudy w rěsaku, debrcźanskemu knjejstwu ßłuschazym, woheń wudyri a jón s pódlanskej koleßowej komoru do prócha a popjeła pschewobrocźi. Jenož psches to, so cźi, kiž běchu na pomoz pschiběźeli, jara pilnje a doscź wustojnje dźěłachu, běsche móžno, so ßo młyn ßam, kaž tež wschě pódlanske twarjenja psched sahubjenjom wobarnowachu.

„Zaßnik" pische:

S Trěblow. Tudy je tójschto ludźi na trichiny skhorjeło, w domje knjesa fararja Tyllija 6 woßobow na nje khore leźi. Sswinje ßo tam sa trichinami pschehladuja a bě tež to pschehladane, kotrež je tu khoroscź rosschěriło. Po tajkim s teho widźimy, so pschepytowanje ßwinjecźa žanu wěstoscź psched jeho schkódnoscźu njedawa; jenož potom ßy wěsty psched trichinami, hdyž ßyreho abo doscź warjeneho ßwinjazeho mjaßa njejěsch. Sswinjaze pleza niz (schinki) dyrbja bycź doscź w ßeli wuležane a potom doscź w wuhnju ßuschene.

S Deschanka. Naschi młodźeńzy ßo psched trichinami njeboja a psched wyschnoscźu tež niz. W nozy k 17. februara ßo schtyrjo wot nich na kranjenje wudachu a to na jara schibałe waschnje. Tsjo salěsechu po Kulinkez ßłomjanej tsěsche k wuhnju a najlóźscheho sa někajki swjas sadźernychu a do wuhnja dele puschcźichu hacź k ßwinjazym połcźam a plezam, kiž tam wißachu, schtwórty pak na straźi stejesche. Horni tsjo běchu tež hižom tsi schróty tucźna a jene plezo won wucźahnyli, jako hospodař, psches to schrótowanje se spanja wubudźeny, won pschiběźa. Paduschi ßo po ßłomje dele ßunychu a s tym, schtož běchu kranyli, cźěkachu. Ale Kulink jeneho pósna, tón tych druhich pscheradźi a wschitzy schtyrjo ßo bórsy wusnachu. Kulink wscho hacź do jeneje schróty saßo dosta, na paduchow pak cźeźke khostanje cźaka.

S Khocźebusa. Popołdnju 21. februara bu tudy w hoscźeńzu k krónprynzej wěsty Heiland s tuteho města s revolverom satsěleny. Mordař je sajaty. Wón rěka Flemming a je s Wyßokeje pola Wětoschowa! Na praschenje, cźeho dla je Heilanda satsělił, wón wotmolwi, so je ßo to pschecźiwo jeho woli stało. Wonaj staj ßebi natykany revolver wobhladowałoj, pschi cźimž je ßo tón wutsělił a kulka Heilanda tak njesbožomnje trjechiła. — A dokelž ßu wschelazy ludźo wobßwědcźili, so staj Flemming a Heiland stajnje dobraj pschecźelej bykoj, dha wschak je lohko móžno, so je ßo to njesboże jenož s njekedźbnoscźe stało.

Wukasy wyschnoscźe.

§ Pucź, kotryž psches łuki a Sprewju se Starych Jikoz do Roswodez wjedźe, ma ßo sa dalsche khodźenje sakasacź. Schtóž ma prawo pschecźiwo temu něschto prajicź, njech to w běhu tsjoch njedźel na hamtskim hetmanstwje wosjewi.

§ Póndźelu, 1. měrza, budźe ßo w piwarni w Lejnje pola Bukez wulka dźělba wschelakeho drjewa na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ 30. haprleje 1880 budźe ßo pólna ležomnoscź w Maleschezach, na 450 markow taksirowana a Marji Rjelkowej ßłuschaza, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Přilopk.

* Žadławy njeskutk je ßo psched dwěmaj njedźelomaj na kaschawskej żelesnizy stał. Jako tam jedyn dohladowaŕ żelesnizy ßwoju pschestrjeń wobhladowasche, namaka wón tsjoch mužow na koliji ßedźo, kotrymž wón pschikasa, so dyrbja ßo wotßalicź. Město teho pak, so bychu na njeho poßłuchali, ßo do njeho dachu a jeho, psched ßobu pschijědźazy cźah widźo, sa koliju swjasachu. Lokomotiva wbohemu mužej ruku wottorhny a dokelž nichtó jeho njepytny, dyrbjesche wón w tutym žakoßnym pokoženju tak dołho wostacź, hacź pschichodny cźah njepschijědźe a jeho ludźo wot kolije wotwjasachu.

* Wo jenym mudrym elefantu s Moskwy ßlědowazu powjescź pißaja. Njedawno w nozy wudyri w zoologiskej sahrodźe woheń. Lědma běsche elefant woheń wuhladał, dha ßo wón wot rjecźasa wottorhny, doběźa k bliskemu hatej, hdźež je dźěra do lodu wurubana, a naßrěba tam wody. Potom ßo wón k palazej khěžzy poda a na nju s tajkej mozu wodu wupuschcźi, so ßo woheń psches to podußy. Na to ßo saßo s měrom do ßwojeho pschebytka wróczi a ßebi ßyno, rěpu a někotre jabłuka, kotrež běsche jako cźeßne myto dostał, derje ßkodźicź da.

* Turkestanski generalguverneur, general Kaufmann, je moskowskej zoologiskej sahrodźe jara sajimawy dar póßłał. Je to jedyn kóń se ßrjedźnoasijatskeje stjepy, kotryž je zyle nahi a niz jeneho jeniczkeho koßmjeschka na ßwojim cźěle nima. Dokelž je kóń w symje jara kipry, dha ßu jeho, so bychu jeho žiweho sdźerželi, do kožucha saschili, w kotrymž móže wón ßurowu rusku symu jara derje wudźeržecź. Jemu ßo w tymle kožusche po sdacźu jara derje spodoba.

* Knjes Leßeps, kotryž je w lěcźe 1869 suezski kanal, psches kotryž ßo cźerwjene a ßrjedźnokrajne morjo sjenocźuje, twarił, chze też w Amerizy wulki kanal wurycź dacź. Tutón kanal by najkrótschi pucź s atlantiskeho do cźicheho morja był a by sa wikowanje wulku ważnoscź měł. Jako ßebi tam wóndano Leßeps krajinu wobhladowasche, wotdźeržachu k jeho cźescźi wulku wojeŕsku paradu. Wojazy běchu w kholowach se ßuroweho płatu a w bawmjanych jakach, schkórnje woni s zyła njemějachu. Dokelž pak chzychu wojazy pokasacź, so ßebi Leßepsowe wopytanje wulzy waża, dha běchu ßebi wschitzy nohi s kołmasom namasali, so ßo nasdala wo prawdźe sdasche, so ßu ßo schkórnje wobuli.

* W Amerizy dyrbi něschto, schtož ma ßo spodobacź, psche wschu měru wulke bycź. Nětkole ßu Amerikanszy najwjetschi płuh na ßwěcźe natwarili. Hdyž jón trjebaja, dha wón cźaru, 1½ łóhcźa scheroku a 1 łóhcź hłuboku nawora. Prěni ras ßu tutón hobrski płuh pschi twarjenju jeneje żelesnizy nałožili. Sa schtyri hodźiny wón milu dołhi pscheřow 1 łóhcź hłuboki wumjeta, na cźimž budźichu hewak w ßamym cźaßu 1000 muži dźěłacź měli. Cźežkoscź płuha wopschija 1700 puntow.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Niczo noweho, Motso?

Mots Tunka. Sa mnje je něschto noweho, schtož wóndano shonich, ale hacź też sa tebje, to njewěm.

H. D. Dha powjedaj jenož!

M. T. Hlaj, wóndano do Wokschidła k mojej nježenjenej cźetzy pschińdźech. Ta běsche jara wjeßeła a ja stary pachoł ßebi myßlach, so je moje dla tak radoscźiwa, ale temu běsche wschak hinak.

H. D. A schto bě hinak?

M. T. Jako ßo jeje praschach, hacź je moje dla tak wjeßoła, dha wona wotmolwi, so wschak mje kóżdy ras rada widźi, hdyž mje wuhlada, ale so je dźenßa teho dla tak wjeßoła, dokelž je ßo s jehłu do porsta kaknyła.

H. D. Schto? teho dla bě wjeßoła?

M. T. Haj, hinak niz; na moje dalsche praschenje ja shonich, so holcźka, kotraž ßo w tym wokomiknjenju, hdźež ßebi na jeneho młodźeńza pomyßli, njenadźujzy do porsta kaknje, potom tuteho młodźeńza sa mandźelskeho dostanje.

H. D. Je dha to wěrno?

M. T. Hacź je wěrno, to njewěm, ale někajka pschiwěra to pschezo je.

H. D. Nó, dha drje temu młodźeńzej njebudźe niczo schkodźicź.

M. T. To ßebi też myßlu.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Jurij Wylem Jakub, pschekupz, s Marju Hilżu Rychtarjez.

Michalska zyrkej: Hendrich August Küchleŕ, wojnaŕ a khěžnik w Delnjej Kinje, s Marju Muderez s Maleschez. — Handrij Scholta, hospodaŕski pomoznik w Krakezach, s Hanu Khrystianu Pjetschkez se Židowa. — Jan Budaŕ, dźěłacźeŕ a wobydleŕ w Hrubjelcźizach, s Marju Madlenu Preuskerez s Wichowow. — Jan Ernst Krujaz, žiwnoscźeŕ w Dźěchorezach, s Augustu Wyleminu Pißarjez s Libochowa. — Jan August Sswora, hospodaŕski pomoznik w Žornoßykach, s Helenu Mětez s Hrubocźiz.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Emma Martha, Handrija Kaplerja, dźěłacźerja a wobydlerja, dź. — Korla Jurij, Ernsta Rjencźa, listynoscherja, ß. — Jan Ernst, Jana Korle Gudy, cźěßle a wobydlerja, ß.

Michalska zyrkej: Korla August, Handrija Domaschki, dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Marja Emma, Pawola Osmara Muki, dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, dź.

Katholska zyrkej: Pawoł, Jurja Mulanskeho, listynoscherja w Małym Wjelkowje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 13. februara: Michał Bräuer, dźěłacźeŕ na Ssokolzy, 67 l. 2 d. — 14., Hermann Willy, Bjedricha Wylema Röthlinga, fabrikskeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß., 20 d.

Khěžniska žiwnoscź cźißło 4 w Nowej Wßy pola Rakez s 18 kórzami ležomnoscźow je hnydom na pschedań. Wscho dalsche je pola wobßedźerja tam shonicź.

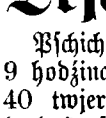

Ssylny **kołcź** pcźołow je cźo. 13 w Delanach pod Cźornobohom na pschedań.

Drjewowa aukzija.

Pschichodnu **póndźelu, 1. měrza,** rano w 9 hodźinach budźe ßo w Boschezach něhdźe 40 twjerdych dołhich hromadow njedaloko krakeczanskeho pucźa na pscheßadźowanje pschedawacź.

A. Rachsitza.

Drjewowa aukzija.

Póndźelu, 1. měrza, popołdnju w 2 hodźinomaj budźa pola podpißaneho brěsowe dołhe hromady pschedawane.

Wotwjesenje hromadow darmo.

Jan Russa
w Wyßokej pola Rachlowa.

Drjewowa aukzija.

Póndźelu, 1. měrza, dopołdnja w 9 hodź. budźe ßo dźěłba twjerdych dołhich hromadow pola podpißaneho na pscheßadźowanje pschedawacź.

Michał Dóka w Sreschinje.

Drjewowa aukzija.

Wutoru, 2. měrza t. l., budźe ßo na Pfulez kuble w Rachlowje dźěłba dołheho drjewa na pscheßadźowanje pschedawacź.

A. Noack w Brěsowje.

Runklizowe ßymjo,

prawdźiwe oberndorfske, kaž też wschelake druhe druźiny, teho runja wschitke pólne, kuczne a sahrodne ßymjeschka porucza

ßymjenjowa pschedawaŕnja
Tr. Richter
na mjaßowym torhoschczu.

Płaczisna žitow a produktow
w Budyschinje 21. februara 1880.

Žitowy dowos: 3247 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńca	50 kilogr.	10	71	11	79	10	71	11	91
Rožka	= =	8	86	9	24	9	2	9	18
Jeczmjeń	= =	8	69	9	13	8	33	8	99
Wowß	= =	6	90	7	40	6	50	7	40
Hróch	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	= =	15	50	16	—	—	—	—	—
Hejduschka	= =	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny	= =	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra	1 =	1	60	1	90	—	—	—	—
Ssyno	50 =	2	50	2	90	—	—	—	—
Sskoma	1200 pt.	15	50	19	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
252 schtuk, schtuka po 9 m. — np. (3 tl. — nßl.) hacž 23 m. — np. (7 tl. 20 nßl.)

Kórz pscheńzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nßl. — np.) hacž 20 mk. 4 np. (6 tl. 20 nßl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 mk. 17 np. (4 tl. 21 nßl. 7 np.) hacž 14 m. 78 np. (4 tl. 27 nßl. 8 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 18 np. (4 tl. 1 nßl. 8 np.) hacž 12 mk. 78 np. (4 tl. 7 nßl. 8 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 9 nßl. — np. hacž 2 tl. 14 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 27 m. 90 np. (9 tl. 9 nßl. — np.) hacž 28 m. 80 np. (9 tl. 18 nßl. — np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hacž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hacž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 1 m. 60 np. (16 nßl.) hacž 1 m. 90 np. (19 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 50 np. (— tl. 25 nßl. — np.) hacž 2 m. 90 np. (29 nßl.) — Sskoma (1200 pt.) 15 m. 50 np. (5 tl. 5 nßl.) hacž 19 m. — np. (6 tl. 10 nßl.)

Dražďanske mjaßowe płaczisny
23. februara 1880.

Najlěpsche howjada 60—63, ßrěnje 50—51, schpatne 33—31 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 54, ßrěnje 47—48, bakunarje 54—55 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 65, ßrěnje 59, schpatne 30 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 40—48 np. po puncze rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki
23. februara 1880.

Na pschedań stejesche 2210 howjadow, 7741 ßwini, 1155 czelatow, 4809 skopow.

Mjaßowe płaczisny: najlěpsche howjada 60, ßrěnje 50—53, schpatne 42—45 a 33—36 mk. Sswinje: najlěpsche meklenburgske a pomerske 54—56, krajne 48—52, ruske 44—48 mk. po 100 puntach žiweje wahi (lebend gewicht). Czelata 40—50 a 55 np., skopy 50—55 np. po 1 puncze rěsneje wahi.

Dospolne wupschedawanje.

Prjeczczehnjenja dla

pschedawam mój skład, wobstejazy s **manufakturowych, płatowych, schtrympowych** a **módowych tworow, tunischo,** hacž ßym je kupił.

R. Casper

Na bohatej haßy 67. **w Budyschinje.** **Na bohatej haßy 67.**

Jan Jurij Pahn

w Budyschinje

na torhoschczu a róžku žitneje haßy, pódla hłowneje straže,

porucza sa **konfirmandow w wulkim wubjerku**

6/4 schěroki czorny kaschemir wot 50 np. stary łóhcz,
8/4 „ „ „ „ 1 mk. „ „
5/4 „ czorny popelin „ 60 np. „ „
5/4 „ czorny mohair „ 30 np. „ „

Wschitke tute **stoffy** ßu **w najlěpschej trajnej dobrosczi** na składze a ßu **płaczisny tak tunjo stajene,** so móžu ja **kóždej konkurrenzy khróble napscheczíwo stupicz.**

Žakety sa konfirmandow

se **ßomota, ßukaneje wolmy** a **ßuknjanych stoffow;** sprawne dźěło, tunje płaczisny; **konfirmandske wobleczenja** ßo rucze a jara tunjo seschija. ☛ W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

☛ Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije. ☚

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneresz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Sslawny strowotny khosej

wot **Kreplina** w Lehrte,
fabrikanta samaritskeho liqueura, ma jenož prawdźiwy na pschedań w pakczikach po 12 np.
Heinr. Jul. Lincka na hrodowskej haßy 338.

Magazin czělnych kaschczow

bratrow Hübner

na wulkej bratrowskej haßy 215

porucza ßo pschi ßmjertnych podeńdźenjach k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Sa konfirmandow

porucza trajnje a elegantnje swjasane **spěwarske knihi** w ßomoczanym a kožopraßowanym swjasku **A. Schöncka,** knihiwjasař
na hauensteinskej haßy, blisko butrowych wikow.

Sa konfirmandow

poruczam wulki wubjerk wschěch drużinow **czornych** a **pißanych drastowych stoffow** po najtunischich płaczisnach.

Sa selenoschtwórtkowske dary poruczam po woßebje spodobnych płaczisnach **schottske drastne stoffy,** stary łóhcz 20 np., kaž tež **tkaniny sa khokowy,** stary łóhcz wot 23 np.

Emil Wehrle na jerjowej haßy.

Kmany derjeßkodźazy **khosej,** punt 100, 110, 120 np.,
rajß, punt 16, 18, 20, 24, 32, 40 a 42 np.,
zokor, punt 40, 44, 46, 48, 50 a 52 np.,
petroleum, punt 15 np., pschi wjetschich dźělbach hischcze tunischo,
jerje, rjane wulke, schtuku 7, 8, 9 a 10 np., w kopach tunischo,
wschě drużiny ordinärnych a ßłódkich **palenzow,** w zykym a jenotliwym jara tunjo,
nowy magdeburgski kißaty kał
ma na pschedań

Carl Noack
na žitnej haßy.

Kedźbu!

S tutym ja tele **ßymjeschka** najlěpje poruczam, jako: ßolotej, dołhe kórki, ßrěnjodołhe morchwje, žitawske zyble, jědźne kürbsy, mejßke, lětnje a symske rjedkwje, würzburgske a altenburgske runklizy, žołte kulirěpy, czerwjeny a běły kał, žitawske ßadźne zybliczki, kiž teho dla do wjećha njerostu a njekczěja, ale jenož delka pschibywaja, dokelž ßu ßuschene, a hewak wschě druhe ßymjenja. — So ßymjeschka, wote mnje kupjene, wěscze skhadźeja a so je hewak wscho dobre, schtož pschedawam, na to móže ßo kóždy spuschczecz, a ßměm drje pschi tym na to spomnicz, so ßym na sahrodnej wustajeńzy dla dobroscze mojich sahrodnych płodow czeßne myto dostał. Ja ßobotu na mjaßowym torhoschczu pschedawam a **serbski** ryczu.

Bohuwěr Petschka,
sahrodnik w Budyschinje.

Prawdźiwe

lěkařske tokayske wino

wutočka dwórskeje wuhersko-winoweje předawarnje

Rudolf Fuchs,
PEST. HAMBURG. *WIEN.*

poruča jako wosebny za słabe dźěći a za wotkhorjowacych kmany posylnjacy srědk w 1/1, 1/2 a 1/4 originalnych blešach po M. 3.—, 1.50 a 75 Pf.

Otto Engert
na znutřkomnej ławskej hasy.

Nowe

rjane tučne jerje,

kopu po 3, 3½ a 4 markach, ma na pschedań

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Khosej,

jara derje ßkodźazy, punt po **jenej** marzy porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Swjerschne koschle,
nózne koschle,
dźěłarske koschle,
chemisety,
manschety,
shlipsy,
krawaty,

porucza jara tunjo

Julius Lange

s napschecza
noweje měschczanskeje schule.

Rżana ßłoma

ßo po najwyschschej płaczisnje kupuje. Wot koho? to je shonicz w wudawarni „Serbskich Nowin."

Trócze a zypki

k płatkanju ma wschěch drużinow czeńsche a tołsche na skladźe a dźěła je tež rucze, pěknje, trajnje a tunjo

Hermann Methka w Hródku
na lipowej haßy.

Loßy po 1 M.

sa **wustajeńzu pjeriny,** w Budyschinje 19., 20. a 21. měrza wotdźerżomnu, ßu w wudawarni „Serb. Nowin" dostacz. — Schtóž ma tajki lóß, njetrjeba žadyn sastupny pjenjes płaczicz, hdyž chze wustajeńzu wopytacz a ju wobhladowacz.

Slyšny wolij sahoji **hłuchosczz,** hdyž snjeje pschinarodźena, a wotstroni wěscze wschě s czeźkim ßłyschenjom sjenoczene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. pósczele

C. Chop,
haptykař w Sondershausen.

Tak derje w ßamßnym lěkarjenju, kaž tež psches druhich ludźi, kiž ßu **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** s Wrótßławja naloželi, ßym ja tajke nashonjenja czinił, po kotrychž je wón **woßebny ßrědk** pschi akutnych a sestarjenych katarrhalisklch **bróstowych sažwanjow,** kaž tež pschi druhich wobczeżnosczach w płuzach a pschi astmathiskich njespodobnosczach, kaž tež pschi **krótkim dychu** a **bróstnych widlischczach.** Ja teho dla **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** wschěm **bróstkhorym** poruczam.

Dr. Krügelstein,
medizinalny radźiczel a wokrjeßny lěkař.

Tutón na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jeno prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nß. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rota w Lubiju,
C. Meißner w Biskopizach.

Sahojenje wopilstwa darmo.

Wschitkim takle khorym a pomozpytazym njech je tónle wěscze pomhazy ßrědk k tajkemu sahojenju naležnje poruczeny, kotryž je ßo hižom jara wjele krócz jako pomhazy dopokasał, kaž to wschědnje pschikhadźaze pißma wobßwědcza, so je ßo domjaze sbože saßo wrócziło. Schtóž wo to rodźi, njech ßo s dowěrjenjom na mnje wobrocźi. Moja adreßa je: **W. Kröning** in **Berlin** SW., Lichtenfelder-Straße 29.

Sa knjenje a knjeżny.

Jena wustojna **friseurka** porucza ßo k wuwjedźenju modernskich **włoßowych frisurow** doma a s wonka doma. Wona tež **włoßowe pletwa** a wschitke druhe **włoßowe dźěła** trajnje a tunjo wobstara.

W Budyschinje, na jerjowej haßy czo. 275.

Włoßowe pletwa

hižom sa 75 np. dźěła a wuczeßane włoßy kupuje brodutruhař **Pult**
pschi lawskich wrotach.

Submišija.

Fóry, sa kralowski pólvernik wot **1. haprleje t. l.** hacž do **31. měrza 1881** wot dwórnischcza w Budyschinje abo se sastawnischcza w Žiczeńku do pomjenowaneho pólvernika abo s njeho tam trěbne, kaž tež wschitke druhe po dźeńskim płaczenju nusne fóry maja ßo po jenoscźiwym postajenju pro ctr. czężneho rossčhěrjeneho kubła resp. sa hodźinu, s wuměnjenjom bjes tymi, kiž wo tu wěz rodźa, pschepodacž.

Pißane a sasyglowane poskiczenja (offerty) maja ßo hacž do **3. měrza t. l.** popołdnju s napißmom

„Offerte auf Fuhren"

frankirowane ßem pößłacž a maja to wuprajenje wopschijecž, so ßu poskiczenja po wuměnjenjach sczinjene.

Powschitkomne kontraktowe wuměnjenja ßu w bürowje pólvernika wot 8 hodźin rano hacž do 5 hodźin popołdnju k nawjedźenju wupołożene.

W Hnaschezach, w februaru 1880.

Kralowski pólvernik.

Sklad ßele pod radnej khěžu.

Pschedawanje ßele, wjele lět wot njebocźiczkeho knjesa **Ernsta Semiga** pod radnej khěžu pschi mjaßowym torhoschczu wobstarane, je na dźenßnischim dnju psches kupjenje na mnje pscheschło a budu je ja **zyle** po dotalnym waschnju dale wobstaracž. Ja proschu teho dla, so by ßo dowěrjenje, tutemu ßelowemu składej hacž dotal w tak bohatej měrje wopokasane, tež na mnje pschenjeßło, a budu ja temu wěscze doscz czinicz wjedźecz.

Pschedawarnja je **wschědnje** wotewrjena a to ßobotu **zyły dźeń,** druhe dny pak hacž do pschipołdnja.

W Budyschinje, 16. februara 1880.

Najpodwolnischo
Robert Pfeiffer.

Wulke wupschedawanje

w tunich khlamach pschi mjaßowych hětkach

holczich zajkowych stisletow, ßo jara derje hodźazych sa konfirmandki, hižom wot 3 mk., tež ßu tam **promenadske** a **domske stupnje** wot 1 mk. a **wuschkate kožane stupnje** wot 1 mk. na pschedań.

Würzburgske runklizowe ßymjo

snateje dobroscze, wulkeho žołteho płodu, ma na pschedań

Carl Noack
w Budyschinje na žitnej haßy.

Ssymjenja a ßymjeńtne žita

wschěch družinow, jako **dźeczelowe ßymjo,** s rukowanjom, so je židy cziste, **trawne ßymjo, probsteiski wowß, židowczanski jeczmjeń,** poruczamy k nalětnim ßywam.

W Lubiju a Pomorezach. **J. G. Hennig & Co.**

K požohnowanemu wužiwanju w póstnym czaßu je w wudawarni „Serbskich Nowin" dostacz: **Sswjaty póst.** Khrystußowe czerpjenje we wschěch dnjach póstneho czaßa s khěrluschemi, wopomnjenjemi a modlitwami ßwjeczene, pschełożene wot M. Domaschki, fararja w Noßaczizach. — K temu jako pschidawk: **Póstna harfa.** — Woboje w hromadźe 10 nßl.; póstna harfa ßama 2 nßl.

Wosjewjenje.

Wschě ßoboty w měßazu měrzu steji moja buda najbliže měschczanskeje haptyki.

Korla Gelba,
knihiwjasarski mischtr.

Jutsje, njedźelu, 29. februara 1880,

spěwny konzert

(dla ßmilneho wotpohladanja)
w knježim hoscźeńzu
w Njeßwaczidle.

Sapoczatk wjeczor w 7 hodźinach. Sastup 40 np.

Najpodwolnischo pscheproschuje
spěwarske towarstwo tam.
Ernst Hübner, hoscźeńzar.

Bukičanske serbske towarstwo

změje přichodnu **sobotu, 6. měrca,** wječor w 7 hodźinach zhromadźiznu.

Dźenski porjad: 1. Přednošk jeneho sobustawa: Ruska wójna 1812, wosebje wobdźělenje sakskeho wójska na tej samej. 2. Zabawa.

Sobustawy a hosćo so k tutej zhromadźiznje najnależnišo přeprošuja.

Předsydstwo.

Wosjewjenje.

Nowosałożene **njeßwaczilske wojerske towarstwo** směje **njedźelu, 7. měrza,** popołdnju wot 3 hodźin w Hübnarjej hoscźeńzu ßwoje prěnje poßedźenje, na kotrež ßo wschitzy czi ßami, kotsiž chzedźa do tuteho towarstwa sastupicz, najpodwolnischo pscheproschuja.

Dźeński porjad: 1) Prjódkczitanje statutow; 2) Horjebranje ßobustawow atd.

Nakhwilny pschedßyda.
Handrij Winkler.

Maćica Serbska.

Swój přinošk (4 hriwny) na lěto 1879 su dale zapłaćili knježa: Häseler, farar w Wulkim Radšowje; Jenč, wučer při rjemjesniskej šuli w Draždźanach; Jórdan, wučer w Popojcach; Kaizl, Dr. jur. w Prazy; Karas, superintendent w Wojerecach; Kessler, wučer w Zaryču; Kilank, student duchownstwa w Würcburgu; Kocor, kantor w Ketlicach; Krawc, wučer w Budestecach; Kubica, farar w Wjelećinje; Kubaš, kapłan w Njebjelčicach; Khróstak, kubler w Spytecach; Łuščanski, praeses serbskeho seminara w Prazy; Libš, student w Prazy; Lipič, kapłan w Kulowje; Lorenc, překupc w Budyšinje; Lešowski, lěkar w Hodźiju.

(Pokračowanje.)

Dwaj abo tsjo **schulerjo,** kotsiž budyske schule wopytuja, móža pod spodobnymi wuměnjenjemi zyrobu a wobydlenje dostacz. Pola koho? to je shonicz w wudawarni „Serbskich Nowin."

Młody muž se žonu, kotrajž staj rólneho dźěła wustojnaj, móžetaj wobydlenje a dźěło dostacz. Hdźe? to je shonicz w wudawarni „Serb. Nowin."

Jeneho **tyscherskeho wuczomnika** pyta
Arthur Jannasch
na ßerbskej haßy czisło 20.

Hólczez, kotryž chze **tyscherstwo** nawuknycz, móže do wuczby stupicz pola tyscherskeho mischtra **Wiczasa (Lehmanna)** w Bukezach.

Jedyn hólczez, kotryž chze **pjekarstwo** nawuknycz, móže pola podpißaneho město dostacz.

Pjekarski mischtr **Säuberlich**
na horncżerskej haßy.

Hólczez, kotryž chze **pjekarstwo** a **poprjanzarstwo** nawuknycz, móže w Budyschinje sbodobne město dostacz. Dalsche je shonicz w wudawarni „Serbskich Nowin."

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 10. **Sobotu, 6. měrca 1880.** **Lětnik 39.**

Wosjewjenje.

Tak mjenowane „**Jahres-Censuren für die Fortbildungsschulen**“, w **Smolerjez knihićišćerni** wudate, ßo sa schule tudomneho wokrjeßa k jutram t. l. a dale poruczeja.

W Budyschinje, 1. měrza 1880.

Kralowski wokrjeßny schulski inspektar.
Dr. Wild.

Cžakaj, ty khadla, ja chzu cži pokasacž!

Jako bě Josef II. s khěžorom w Awstriskej, bě ras drohota w Cžechach, duž bě wschudžom wulka nusa a ludžo skoržachu a žałoscžachu, dokelž khlěba njemějachu. Khěžor Josef pak bě prawy krajny wótz. Wón dawasche zyłe fóry žita a žiwnoscže do Cžech swosycž a pncžowasche ßam wokoło w kraju, so by sa tym hladał, kak s ludžimi steji, kak jeho sastojnizy skutkuja a hacž te khěžorowe dary tak rosdawaju, kaž chzysche wón to měcž. Khěžor, hdyž tak wokoło pucžowasche, ßo hladasche, so njebychu ludžo jeho spósnali, teho dla bě s niska swoblekany a tak sdrascženy ßo tu a tam napraschowasche, hdže je nusa a kak jej wotpomhacž pytaja.

Tak dha Josef ras se ßwojim ßłužobnikom s Prahi do małeho němskeho městaschka pschińdže, swoblekany kaž jednory wojeřski wyschk. Jako tam psched sudnisku khěžu pschińdže, wuhlada zyłu hromadu wosow a karow, wschě połne žita a wokoło tutych wosow stejachu druhe prósdne wosy a kary a wjele ludži s prósdnymi měchami, kiž tam cžakachu, hacž njebudža skoro žito dale podawacž a do ludži rosdžělowacž. Ale nichtó njepschińdže, kiž by tych ludži spokojił.

Khěžor runje napschecžiwo ßudniskej khěži w hoscženzu bydlesche. Wón hladasche s woknom won, njemóžesche pak sapschijecž, psche cžo cži ludžo tam delka pschezo cžakaju a niczo njedostanu. Duž ßo na haßu won poda, do ludži stupi a ßo stareho muža woprascha: „Nó nano, kak dołho dha hižom na to cžakacže, so wam schto dadža?

„Hižom na wschěch wóßom hodžinow, knježe“, stary wotmolwi, „a my a nasch skót hłoda tradamy, pschetož my ßebi njejßmy niczo ßobu wsali, dokelž ßebi myßlachu, so bórsy něschto dostanjemy. Jow zyła hromada luda cžaka, hacž ßo njebudu bórsy dary rosdžělecž.“

„Cžeho dla dha to njecžinja?“ ßo khěžor hněwny woprascha.

„Hlajcže, knježe, pola knjesa ßudnika je wulka hoscžina“, stary nan dale powjedasche, „duž wón khwile nima, na naß khudych, hłódnych ludži myßlicž.“

Nětkle měješche khěžor doscž. Wón ßo ßwój pschewoblekał woblecže a ßebi jón hacž do schije horje sapiny, potom do ßudneje khěže stupi. Tam jemu pißał napschecžiwo pschińdže, kiž ßo jeho woprascha, schto sechze.

„Džicže k ßudnikej a prajcže jemu, so chze něchtó s nim poryczecž“, khěžor praji. Pißał s ramjenjomaj scžeže a praji: „Knjes ßudnik je prajił, so jeho dženßa nichtó wobcžežowacž njeßmě.“

„Ja dyrbju s nim ryczecž“, khěžor wupraßny. „Džicže tam k njemu na měscže!“

Pißarjej ßo tak prawje njechasche, ale tola dowjedže khěžora do ßudniskeje jstwy, potom k ßudnikej dóńdže a jemu praji, so chze něchtó s nim poryczecž.

Dołho njetrajesche, dha tu ßudnik bě. Wón ßo wschón s hněwom pyrjesche, so jeho něchto saßo wobcžežuje, dźěsche s horda stupajo runje won na khěžora a na njeho sawoła:

„Schtó wy scže?“

„Ja ßym wojeřski wyschk w khěžorskej ßłužbje“, khěžor poniżnje wotmolwi.

„Jo. — S cžim móžu wam poßłužicž? Schto chzecže?“

„Ja jeno chzył ßebi žadacž, so byschcže tych khudych ludži tam wonka spokojili a jim tu žiwnoscž dali, kotruž je jim khěžor póßłał. Cži wbosy hižom tam na wschěch 8 hodžinow cžakaju“, khěžor praji.

„To waß — ja jeno njecham prajicž, schto — stara“, ßudnik hněwny sawoła. „Ja ßebi njedam wot nich ßwoje wjeßele skasycž!“

„Wóßom hodžinow“, khěžor praji, „je dołhi cžaß sa hłódneho, pomyßlcže to, knježe; woni maja tež daloko domoj a jich ludžo doma se žadanjom na nich cžakaju.“

Nětk bu ßudnik, kaž dźiwi a sawoła: „Schto dha waß naschi khudži staraju. To wascha wěz njeje.“

Khěžor ßwój hněw pschi ßebi sdźerža a praji poniżnje: „Knjes ßudniko, spomńcže na waschu kschescžijansku pschißłuschnoscž a njenacžińcže tym ludžom hischcže wjazy nusy, woni maja jeje tak hižom doscž. To je tola hórka srudoba, hdyž woni wjedža, so wy tu hoscžinu hotujecže a woni wonka hłoda tradaju.“

„Wasche dobre wucžby ßebi ßam sa ßebje skhowajcže“, ßudnik, kiž bu pschezo hněwnischi, sawoła. „Mi tajkich dawacž njetrjebacže. Wěscže wy schto? Ja ßam wěm, schto mam cžinicž!“

„Ale schto dha s tym ludom, hłoda tradazym, budže“, ßo khěžor woprascha, „kiž tam wonka cžaka?“

Ssudnik pschi tutych ßłowach na khěžora s khribjetom wobrocži a jemu praji: „Starajcže ßo jeno wo wasche należnoscže a njeměscheicže ßo do wězow, kiž waß niczo njestaraju. To ßebi sa wuschi sapischcže!“

„Cžakaj, ty khadla, ja chzu cži pokasacž!“ nětk khěžor sawoła a ßwój pschewoblekał wotpiny, so ßudnik khěžorsku hwěsdu na brósćže wohlada; potom k ßudnikej bliže stupi prajizy:

„Ja ßym khěžor! Ja chzu cže wucžicž, cžłowjecže, schto ßo ßłuscha. Na měscže ßy se ßwojeho sastojnstwa puschcženy. Dži ßwój pucž!“

Potom ßo khěžor na pißarja wobroczi, kiž bě połny ßobuczérpjenja na khudych hladał a praji: „Ty ßy nětk ßudnik! Daj tym ludźom rucze jich žiwnosczź a potrjebu a wsmi ßebi to k wutrobje, schtož ßy tu ßłyschał. Nětk s mojeho rta wěsch, kak ja chzu, so bychu moji sastojnizy s mojimi poddanami wobkhadźeli.

Potom ßo khěžor wobroczi a dźěsche wotsal. Lud pak, kiž to wscho bórsy shoni, jemu s wjeßelom wyskasche.

Ssudnik wschón sblěbnjeny a khabłaty, kaž sczina, woteńdźe. Jeho hoscźo běchu hnydom rósno. To bě, kaž hdyž wětsik do prócha sadunje a próch do wschěch bokow rosleczi. Nowy ßudnik pak tak rucze hacž bě móžno khěžorowu wolu wuwjedźe a tradazy lud dosta jědź a potrjebu.

To je czi schwarna wěz, hdyž tajki krajny kujes druhdy tu a tam nuts pohlada, potom wschitzy knježa hnydom wjedźa, schto kral a sakoń žada. *

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. W freibergskich podkopkach „himmelfarth-fundgrube" je wóndano tójschto hewjerjow žiwjenje shubiło, so ßo tón naporjad, s kotrymž ßo dele do podkopkow wjesechu, rosłama a woni do hłubiny dele panychu. Woni sawostajichu 10 mandźelskich žonow a 28 dźěczi. — Kral Albert je tym 500 mk. darił.

— Psches koliju železnizy bjes Zwotu a Klingenthalom ßu słóstnizy wóndano w nozy pjecź wulkich schtomow a tójschto kamjeni nakładli, s tym wotpohladanjom, so by ßo czah, hdyž do tuteho sadźěwka praßnje, s wosami swrócził a je na tajke waschnje rostokkał. Ale tuta słóscź njeje ßo radźiła, pschetož psches to, so lokomotiva khětro pomakscho, dyžli hewak jědźesche, dha wona tež s mjeńschim gwaktom do teho sadźěwka sajědźe a ßo teho dla tež lohko sastajicź da. Tola bě jeje móz pschezo hischcze tak ßylna, so tsi tych schtomow, kiž běchu prěki psches koliju pokožene, kaž schwabliczki rosłama, jako do nich praßny.

— W drażdźanskej ruskej zyrkwi ßo 2. februara pschi składnosczi 25lětneho knježeřskeho jubileja ruskeho khěžora Alexandra II. pyschna Boža ßłużba wotdźerža, do kotrejež běchu wysche ruskich poddanow, w Drażdźanach bydlazych, tež tójschto sakskich sastojnikow pschischło. Kral Albert je ßo wot ßwojeho knjesa komornika sastupicź dał.

— W lěßu njedaloko lupodahlenskeho schußeja je ßo wóndano w Heßelez drjewnischczu 23 kop tsěschnych łatow spaliło. Jedyn hólczez běsche tam krótko pched wudyrjenjom wóhnja dweju mužow khodźicź widźał a to wosjewił, tak so je ßo psches to hodźiło, teju woheńsakožerjow wußlěbdźicź.

— Pschi czehnjenju 3. klaßy kralowskeje sakskeje krajneje lotterije padźe hłowny dobytk wot 50,000 hriwnow na czißko 51,872, s Reinhardtoweje hłowneje lotterijoweje kollekzije na Hoschiz haßy w Budyschinje kupjene.

Němski khěžor je ruskemu khěžorej k jeho 25lětnemu knježeřskemu jubileju pěkne sbožopschecze pößłał, kotrež je tež wot wjercha Bismarka podpißane.

— Nowy sakoń, po kotrymž by ßo němske wójsko wo tójschto regimentow pěschkow, jěsdnych a artillerije powjetschicź měło, je ßo wóndano němskemu rajchstagej k wuradźenju prjódkpołožił. W rajchstagu khwilu sa njón a pschecźiwo njemu ryczachu, potom pak wobsanknychu, so ma ßo deputazija wuswolicź, kotraž by tutón sakoń prjedy pschehladała, hacž by jón rajchstag wujednał. Najskerje jón sapößłanzy sa dobry spósnaja.

— Němske nowiny ßo pschezo hischcze směrowacź njemóża, so ßu Bismarkowe nowiny „Norddeutsche Allgemeine Zeitung" wudawałe, jako bychu Rußojo teho dla w Pólskej twjerdźisny twarili, dokelž chzedźa s Němzami wójnu wjescź. Sswět je nětko sa tym pschischoł, so je to jenož tołsta łża była, kotruž ßu naspomnjene nowiny jenož teho dla do ßwěta puschczile, so bychu potom rajchstagszy sapößłanzy do powjetschenja němskeho wójska cźim skerje swolili. Ale tajke blady njejßu w tajkim nastupanju niczo pomhałe, pschetož jedyn sapößłanz pschi jednanju wo powjetschenju wójska rjekny: Hdy bych hewak hižom nochzył do powjetschenja wójska swolicź, dha mje ruske twjerdźisny, kiž maja ßo hakle w 6 haj 10 lětach dotwaricź, njebychu k temu nusowałe. A je-li so budźa wone sa 10 lět hotowe, dha teho dla hischcze pschezo žaneje bojoscze pched Rußami njesměju, pschetož nasche pruske wulke twjerdźisny na ruskich a pólskich mjesach ßu drje s dźěła hižom dlěhe hacž 10 lět hotowe, a tola ßo Rußojo bojeli njejßu, so teho dla němske wójsko na nich pschicźehnje.

Awstrija. Awstriska khěžorka, kotraž je ßo pched někotrym czaßom do Irlandskeje podała, so by ßo tam s jendźelskimi semjanami na lischczich hońtwach wobdźěliła, ßo ßrjedź měrza saßo domoj wróczi. Tute lischcze hońtwy ßu tajke, so ßo jena lischka, kotruž ßu prjedy popanyli, saßo do pola puschczi a něhdźe 60 haj 70 jěsdnych sa njej czěri. Schtóž ju doscźehnje, tón ju s kschudom sarasy, czeknje pak wona prjedy do lěßa, dha je hońtwy kónz. Jendźelcźenjo tajke hońtwy teho dla runje w Irlandskej wotdźeržuja, dokelž je tam wjele wulkich płóninow a mało lěßow.

— Jene drażdźanske nowiny pißaja, so ßu ßebi wóndano w Prasy czěszy studentojo arzybiskopskeho duchownskeho seminara žadali, so bychu ßo pschi wobjedźe, hdźež ßo jim kruchi se spißow starych zyrkwinych wótzow abo druhe tajke wězy w němskej abo łacźanskej ryczi czitaja, tež, kaž prjedy, czitanje w czěskej ryczi stało. A dokelž ßo to bórsy njesta, dha ßo woni sebrachu a pched arzybiskopowy hród pschicźeżechu a tam ßwoje žadanje arzybiskopej k nawjedźenju dachu, kotryž jim ßlubi, so ma ßo to hnydom dopjelnicź.

Franzowska. My běchmy tydźenja powjedali, so ßu w Parisu wěsteho Hartmanna do pschepytanja wsali, dokelž jemu winu dawaja, so je wón pched někotrym czaßom s dynamitom wubuchnjenje na železnizy pched Moskwu do skutka stajił, kotrež budźische měło ruskeho khěžorowy wós, po železnizy jědźazy, powalicź a pschi tym khěžora sarasycź. Wschelake franzowske nowiny wótrje pschecźiwo temu pißaja, so by ßo Hartmanu do Rußowskeje pößłał; tola njeje snate, schto budźe franzowske knježeřstwo cźinicź. To pak ßo sda wěste bycź, so je Hartmann tón ßamy człowjek, kotryž je w Moskwje ruskeho khěžora chzył skónzowacź. Mjenujzy jedyn pschedawař technischich naporjadow w Moskwje je tu elektrisku batteriju, s kotrejž je ßo dynamit pod tamnischej železnizu sapalił, jako tu ßamu spósnał, kotruž je pched někotrym czaßom jedyn człowjek pola njeho kupił. A dokelž ju njeje sapłacźicź móhł, dha je ßwój słoty dybsaczny czaßnik (taschenuhr) sa nju dał, kotryž je tón potom jenemu słótnikej pschedał. Wot tuteho słótnika je ßebi polizija tutón czaßnik wotstupicź dała a ßo w Moskwje pola wschěch słótnikow naprashowała, hacž jón snaja. Dokelž jón žadyn njesnajesche, dha czaßnik do Petersburga pößłachu, hdźež jón jedyn czaßnikař jako tajki spósna, kotryž je jenemu tamnischemu wobydlerjej na wěstej haßy pschedał. Duž ßo tam podachu, ale hospodař praji, so je tón człowjek dawno wujěł, tola pak jim jeho fotografiju da. W tutej fotografiji w Moskwje potom teho człowjeka spósnachu, kotryž je ßebi tam tu khěžku blisko železnizy kupił, s kotrejež je ßo sapalenje dynamita stało, a s tej ßamej fotografiju ßu wußlěbdźili, so je to naspomnjeny Hartmann w Parisu.

Rußowska. Ruski khěžor Alexander II. je 2. měrza tuteho lěta tón dźeń ßwjećźik, na kotrymž je pšched 25 lětami na ruski thrón stupik. Kaž ßo sda, chzychu tónle ßwjedźeń w Petersburgu jara wulzyschnje wobeńcź a chzychu tam teho dla tež wschelazy zusy wjeřchojo pschijěcź, so bychu khěžorej sboże pscheli. Ale dokelž w poßleńschim cźaßu nihilistojo pschecźiwo ruskemu khěžorej tajke hrosnoscźe cźinjachu, dha tón zusych wjeřchow proschesche, so njebychu k njemu pschijěli, dokelž móhli jim ßnadź nihilistojo w Petersburgu njesboże pschihotowacź. A dokelž hischcźe wysche teho nihilistojo w ßwojich skradźnych nowinach pißaja, so woni khěžorej jeho jubilej docźakacź njedadźa, dha ßebi wschón ßwět myßlesche, so ßo 2. měrza w Petersburgu lohko doscź wulke njesboże stanje, pschi kotrymž ruski khěžor źiwjenje shubi. Tola na tutym dnju ßo s khěžorom źane njesboże njeje stało a je wón wjele wjaz cźiły a strowy wostał. Rano 2. měrza khěžorej najprjódźy jeho ministrjo a drusy wyßozy sastojnizy sboźo pschejachu. Potom wot kóźdeho gardyregimenta 100 muźi pšched khěžorski hród pschicźeźe, hdźež ßo tež pšche wschu měru wjele luda shromadźi. Prjedy hacź ßo khěžor pokasa, wojeřska hudźba wschitkich gardyregimentow pšched hrodom piskasche. Wokoło 10 hodźin wón na balkon (wutwark) wustupi a wojazy a lud jeho s njewuprajnym wyskanjom a ßławuwokanjom postrowichu. Jako hudźba hymnu „Boźe, zarja chrani (Boźo, zarja schkituj)" piskasche, ßo s kanonami 100 krócź wutšěli. S dobom ßo se wschěmi swonami swonjesche. Posdźisch ßo khěžor do zyrkwje k dźaknej Boźej ßłużbje poda; wschě haßy běchu polne luda, kotryž jeho horliwje postrowjachu. Domy běchu wschitke s khorhojemi wudebjene a wjecźor běsche město tak kraßnje poßwěcźene, kaž to źenje prjedy njeje było.

— Ruski khěžor je pschi składnoscźi ßwojeho jubileja wschitkim, kiž běchu hischcźe dawki winojcźi, tutón jich dołh spuschcźik, teho runja tež wschelakim ludźom pjenjeźnu schtrafu, k kotrejž běchu wotßudźeni. Wjele sastojnikow a druhich ludźi ßu na tutym dnju rjady (ordeny) dostali.

— Khěžor je wot wschitkich zusych wjeřchow sboźopschecźa dostał, teho runja tež w Rußowskej se wschech wjetschich městow, wot universitetow, gymnasijow atd. Wschelazy měschcźanszy sastupjerjo, kaž tež drusy privatni ludźo ßu k dopomnjenju na tutón jubilej pjenjesy darili, s kotrychž danje maja tajzy khudźi młodźi ludźo, kotsiž na gymnasijach, seminarach a universitetach studuja, kóźdołětnje pjenjeźnu podpjeru (stipendijum) dostacź. Tajkich pjenjes je ßo psches dwaj millionow rublow nawdało. (Rubl płacźi w Rußowskej něhdźe 1 toleř 2 nßl.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Jutsje, jako njedźelu Lätare (7. měrza), ßo w drażdźanskej kschižnej zyrkwi sa evangelskich Sserbow, w Drażdźanach a wokolnoscźi bydlazych, ßerbska Boźa ßłużba wotdźerźi. Spowjednu rycź směje k. farař Imisch s Hodźija, prědowanje pak k. farař Jencź s Palowa. Sapocźatk Boźeje ßłużby dopołdnja w 11 hodźinach.

S Barta. Tydy je 28. februara dźěłacźeř August Hecźik w tym domje, hdźež bydlesche, se skhoda dele panył a ßo tak wobschkodźik, so na měscźe morwy leźo wosta. Ludźo měnja, so je ßo to njesboże w pjanoscźi stało, dokelž wón rad pijesche.

Se Spytez. Ssrjedu tydźenja popołdnju ßo wěsty Franka a Höhna se Stachowa, w tudomnej skale dźěłajo, někak swadźischtaj a je prěńschi druheho s wulkim ßochorom tak straschnje do hłowy praßnył, so je tón k semi panył a nimale bjes myßlow leźo wostał, tak so dyrbjachu po lěkarja póßłacź, kiž je jemu ranu saschik. Ssudnistwo je tu wěz schtwórtk wobhladało, Franka sajało a do jastwa wotwjescź dało.

S Koßlowa. Jako sańdźenu póndźelu, 23. małeho róźka, tsjo mużojo s nascheje wßy rano w pjecźich hodźinach do woleńzy w Njesdaschezach jědźechu, woni na leźomnoscźi korczmarja Valanta něschto wuhladachu, schtoź ßo jim ßud bycź sdasche. To pak bě kołcź, w prědku a sady wotewrjeny a wjele prósneho twara wokoło njeho leźesche, tola běchu pcźołki hischcźe źiwe. Woni Valanta hnydom sawołachu a potom ßwoju stronu jědźechu. Hacź ßu tych, kiž běchu kołcź kranyli, hižom wußlědźili, njeje nam snate.

S Łupoje. Pjatk, 27. februara, ßmy nascheho najstarscheho wojeřskeho veterana, wumjeńkarja Handrija Bjarscha tudy, na woßebje cźeścźomne waschnje na tudomne nowe pohrjebnischcźo khowali. Wón je ßo 13. januara 1789 w Schcźeńzy narodźił, tak so bě psches 91 lět stary, jako wumrje. Dokelž běsche w lětach 1812—1815 w Franzowskej ßwěru wojował, dha jeho tudomne, kaž tež łupjansko-dubrawske wojeřske mużstwa k rowu njeßechu a rakecźanske wojeřske towarstwo jeho na pohrjebnischcźo pschewodźesche, hdźež k jeho cźescźi tsi krócź psches row wutšěli.

S wojerowskeho wokrjeßa. Pola naß, kaž tež w Delnjej Łużizy, ßo ßerbszy ludźo po sdacźu mało wo ßerbske duchownstwo a ßerbske wucźeřstwo staraja, pschetoź nusa wo ßerbskich duchownych a wo ßerbskich wucźerjow je s kóźdym lětom wjetscha. So tu Němzow do ßerbskich schulow sa wucźerjow tykaja, na to je hižom loni jedyn s nascheho wokrjeßa w „Serbskich Nowinach" źałoßnje doscź skorźił, a so bychu s farskimi městami najradscho tež tak cźinili, to je sjawnje widźecź. Schtyri, my prajimy, schtyri ßerbske farske města, kotrychž woßady se ßobu mjesuja, ßu wuprósdnjene, a my nimamy tu tež ani jeneho jeniczkeho kandidata. Je dha nasch tudomny ßerbski lud tak lěni abo tak njewobdarjeny, so niczo kmaneho nawuknycź njemóźe abo nochźe? To wěricź njemóźemy, rosyma a wole k wuknjenju jemu wěscźe njepobrachuje, ale wodźerjo, prawi wodźerjo a pucźpokasowarjo ßo rědko nadeńdu. Lud rospokasowacź je wschak cźeźka wěz a źenje źaneho dźaka njepschinjeße, ale wjele wjazy husto doscź pschescźehanja na cźłowjeka pschiwjedźe; tola schtóź ßo ßwěru sa ßwój lud prózuje, njedźaka a pschescźehanja kedźbu nima, ale po sprawnym pucźu k cźělnemu a tež, schtoź je hischcźe wjazy hódne, k luda duchownemu lěpschemu skutkuje. A schtoź nam tež wjele wadźi, je to, so bjes tudomnymi ßerbskimi duchownymi źane ßerbske konferenzy njewotdźerźuja, kaž to sakszy ßerbszy duchowni cźinja. Cźi maja ßwoju hłownu ßerbsku konferenzu, kotruž fararjo se wschěch sakskich wokrjeßow, w kotrychž Sserbja bydla, ßwěru wopytuja a w nich dla zyrkwinskich a tež wucźeřskich naleźnoscźow radu składuja. Tajke shromadne wuradźowanja ßu sakskemu Sserbstwu hižom wjele dobreho pschinjeßke. Duž by tola něto najwjetschi cźaß był, so bychu ßo wschitzy naschi ßerbszy knjeźa duchowni wojerowskeho a rosborskeho wokrjeßa tež w hłownych ßerbskich konferenzach sjenocźili a se sjenocźenymi mozami wupuscźenju naschich ßerbskich zyrkwjow mjesy stajili. Abo njeje to satraschne wupuscźenje, hdyž cźornokholmcźanska, lejnjanska, schprjejcźanska a parzowska fara prósna steji a hdyž ßo tamnischi Sserbja bojecź dyrbja, so jim na jich fary němskich duchownych tyknu, dokelž tudy źanych pruskich ßerbskich kandidatow nimamy. A jich strach dyrbi cźim hórschi bycź, dokelž maja s jeneje strony, haj tež s dweju stronow lute tajke woßady, kotrychž fary ßu hižom s Němzami wobßadźane. Duž budźe drje, kaž ßo s Wojerez do „Schlesische Zeitung" pische, jara lóhko, tež pomje-

nowanym schtyrjom woßadam Němzow sa fararjow dacź. To je tola žałoßna wěz a teho dla wobrocźamy ßo na sakskich knjesow duchownych a kandidatow, so bychu nam s nusy pomhali! Kaž wěcźe, je ßo lejnjanske a cźornokholmcźanske duchowne město psches to wuprósniło, so staj ßo knjesaj fararjej pensionirowacź dałoj, schprejcźanski knjes farař je ßo do Lucźa pscheßydlił, a parzowski farař, knjes Hadank, je 17. februara wumrjeł a to w dwajaßydomdźeßatym lěcźe ßwojeje staroby a w schtyrzytym lěcźe ßwojeho duchownskeho sastojnstwa.

S Khocźebusa pißaja, so tón cźłowjek, kotryž je tam wěsteho Heilanda tsělił, Flemming njeréka, kaž ßmy to tydźenja powjedali, ale so je to zyhledźěłał Kubik s Wyßokeje pola Wětoschowa. — Jemu tež winu dawaja, so je domske ßwojeho ßwaka, khěžnika Kónzaka w Wyßokej, sapalił a pschi wurumowanju temu něschto pjenjes kranył.

S Hornjeho Hunjowa. Paducha, kotryž je tu psched dlěschim cźaßom pola sahrodnikow Holana a Kozora pjenjesy, drastu a zyrobu kranył, ßu nětko wußlědźili. Je to wěsty Gruhl se Sskoneje Borschcźe. W drużcźanskej młynskej bróżni, hdźež mějesche wón ßwój statok, je jeho żandarm wucźuschlił a tež sbożownje sajał.

Wschelke powjescźe.

Ruski khěžor je generalej Loris-Melikowej tu ważnu móz dał, so ßmě pschecźiwo nihilistam a druhim njeměrnikam sakhadźecź, kaž ßam chze, so ßmě jich schtrafowacź, kaž ßo jemu sesda a so maja jemu wschitke ßudnistwa a krajne sastojnstwa we wschěm poßłuschni bycź a po jeho żadanju cźinicź. — Najskerje teho dla, dokelž je Loris-Melikow tajke ważne město dostał, chzychu jeho nihilistojo skónzowacź. Jako ßo wón ßrjedu, 3. měrza, domoj pschiwjese a runje s wosa lěsesche, młody cźłowjek, něhdźe 26—28 lět stary, na njeho s revolverom tsěli, tola kulka jeho dale njewobschkodźi, hacź so jemu s boka kruch drasty rosdrě. Na to nadpadnik cźěkasche, ale general ßam sa nim běžesche a jeho tež doscźahny, dokelž ßo jedyn hólcźez temu słóstnikej pod nohi wali, tak so tón padźe. Jako chzysche jeho Loris-Melikow pschimnycź, wón revolver sběže, so by na njeho s nowa tsělił, ale tón jeho tak na ruku praßny, so wón revolver puschcźi. Bjes tym tež drusy ludźo k pomozy pschiběžachu a tón nadpadnik bu do jastwa wotwjedźeny.

Tón ßamy dźeń je něchtón w belgiskim hłownym měscźe Brüßelu petardu pod wós cźißnył, w kotrymž ßo belgiska kralowa wjesesche, a je ßo petarda tež rosbuchnyła. Hdyž petardy, wot někoho cźißnjene, na semju panu, dha najbóle na wjele kruchow roslecźa a dokelž te kruchi se żelesa wobsteja, dha cźłowjeka, kotrehož trjechja, łohko doscź morja. Kruchi spomnjeneje petardy njejßu pak nikoho trjechiłe. — Belgiska kralowa je jara pěkna, dobrocźiwa knjeni a je teho dla jara dźiwne, so je ßo na nju mordarski nadpad stał.

Wukasy wyschnoscźe.

§ Póndźelu, 8. měrza, w $^1/_2$12 hodźin budźe ßo w korcźmje w Wadezach jena kruwa na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ 20. měrza 1880 budźe ßo pólna ležomnoscź, na bartskich honach ležaza, pjekarjej Bjedrichej Geyerej w Barcźe ßłuschaza a na 200 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ Probstajske żito a jecźmjeń, wot ratarskeho wokrjeßneho towarstwa skasany, je pschipóßkany a je pola knjesa ratarja A. Baldewega na kamjeńtnej haßy sa hotowe pjenjesy dostacź.

§ Finanzne ministerstwo je wobsankło, so maja tajke gmejny, kotrež chzedźa wotlěßowane krajiny s nowym lěßom naßadźecź, psches stat podpjeru dostacź. Jim maja ßo k temu trěbne rostliny po płacźisnje, kajkuž dyrbi stat ßam płacźicź, pschedawacź. Kotraž gmejna chze tele poskicźenje wużicź, njech ßo pola bliźscheho kralowskeho hajnika samołwi.

§ Ssrjedu, 31. měrza 1880, budźe ßo w Komorowje pola Rakez khěžna ležomnoscź cźißko 55, na 1200 mk., a pólna ležomnoscź, na 1500 mk. taksirowana, khěžkarjej Jurjej Ritterej ßłuschaza, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Přilopk.

* S Połcźnizy nam pißaja, so je tamnischi rěsnik Klócźa 26. februara woteschoł a ßwojej żonje s Drażdźan pißał, so ma jeho w Łobju pytacź. Wón bě na sańdźenu wutoru někajkich pukow dla psched budyski ßud żadany a je ßo teho dla tak wobojał, so je ßwoju żonu wopuschcźił. Wón mějesche hewak dobru khwalbu.

* Póndźelu, 1. měrza, ßu w jenym hacźe połcźnicźanskeho knjejstwa cźěło dźěscźa, něhdźe 4 abo 5 měßazow stareho, namakali. Komu wone ßłuscha, je njesnate.

* Tón ßamy dźeń cigarrydźěłał Oswald na pucźu s Połcźnizy do Bretniga s jenym błózkom tak straschnje do ßwojeje żony bijesche, so ta wo pomoz wołasche. Duž wón cźekny, a ßu jeho pschi frankenthalskej zyhelnicźi wobwěßnjeneho namakali. Wón bě najskerje do błuqnych myßlow sapanył. Jeho żona drje saßo wotkhorje.

* Paduschi psched najßwjecźischimi wězami żaneje bojoscźe wjazy nimaja. Sańdźenu njedźelu w nozy je něchtó w Drażdźanach w kschiźnej zyrkwi schtyri woporne kaschcźe rosbił a s nich pjenjesy kranył. Njedocźink hacź dotal hischcźe njeje wußlědźeny.

* Pjatk, 28. februara, je jedyn żandarm w Altenburgu na prawje srudne waschnje żiwjenje shubił. Wón běsche jeneho dundaka popanył a chzysche jeho na poliziju dowjescź, jako na dobo njebolał wulki nóż se saka wucźahny a żandarmej, na niczo sko myßlazemu, s tajkim wotmachom do brósta storcźi, so wbohi hnydom na semju pany a wumrje. Tež jeneho druheho muża, kotryž na pomoz pschiběža, handwjerski straschnje skała.

* W Sömmerdźe ßo na knježim dworje w wowcźerni wjeřch w hromadu ßypny a sarasy 400 wowzow. Tež jena żona, kotraž wowzam pizu dawasche, je pschi tym żiwjenje shubiła.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Jan August Kießlich, skałar a wobydleř w Rabozach, s Marju Nowakez s Toroňz.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Marja Augusta, njemandź. dź. w Delnjej Kinje. — Jan Maz, njemandź. ß. pod hrodom. — Helena Amalia Emilia, Pawoła Gerharda Friedricha, hospodarskeho sarjadnika w Delnjej Kinje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 14. februara: Njebo Jurja Micźki, bywscheho měschcźana a cigarrydźěłarja, morwonarodź. dź. — 19., Mikławsch August, Jakuba Wenzela, kublerja w Dźěźnikezach, ß., 5 l. — Michał Franz Měrcźink, żiwnoscźer w Běłcźezach, 65 l. 7 m. — Hana Mina, Handrija Pětscha, khěžkarja w Brěsowje, mandźelska, 32 l. 10 m. — 21., Pawoł Julius Eduard, Hendricha Payerna, tachantskeho najeńka w Hrubjelcźizach, ß., 9 l. 9 m. 4 d. — 22., Marja Hydiaßowa s Rakez, wobydlerka dźěłacźerskeje khěže na Żidowje, 72 l. 4 m. — 23., Marja Augusta Domschkez, Jana Ssykory, wobydlerja w Khelnje, mandźelska, 25 l. 6 m. 3 d. — 24., Handrij Schramą, khěžkar w Sajdowje, 42 l. 8 m. 15 d. — Ernst Robert, njemandź. ß. na Żidowje, 8 m.

Sakske woheńsawěscźaze towarstwo w Chemnitzu sawěscźi w prěnimaj dwěmaj měßazomaj tuteho léta 721 nowych ßobustawow se sawěscźenskej summu, psches 3 millióny wopschijazej. — Tutón pschibytk je tak snamjenity, kaž ßo w runym cźaßu s wobstejenja towarstwa hischcźe doßahnył njeje a dawa najlepsche wopokasno wo dowěrjenju, kaž tuto sjenocźenstwo pola sawěscźenje pytazych wużiwa. — Licźba ßobustawow, kiž něto 12,358 wopschija, je ßo w poßlenich 3 lětach nimale podwojiła.

Pschedawanje drjewa.

Brěsowe dołhe hromady, pschi puczu na dołhu blejchu a blisko prjedawscheje radźineje zyhelnicze składźene, maja ßo **10. měrza, popołdnju wot 2 hodźinow,** na pscheßadźowanje pschedawacź.

Na kupjenje smyßleni ßu pscheproscheni, so bychu ßo w naspomnjenym czaßu pschi prjedawschej radźinej zyhelniczi seschli.

W Budyschinje, 3. měrza 1880. Měschczańska rada.

Buchheim, w tu khwilu pschedßyda.

Wschědnje nowopaleny **twařski** a **rólny kalk** poruczatej saßo kalkpaleřni w Ńiskej a Cunnersdorfje pola Shorjelza.

H. W. Siebörgers Erben.

Paul Kristeller na bohatej haßy 75

porucza ßwój wulki skład wschěch družinow trajnje dźěłanych

stupnjow a schkórnjow

po jara tunich płaczisnach k dobroczíwemu wobkedźbowanju. — Wulki skład

stupnjow a schkórnjow sa konfirmandow

po tak tunich płaczisnach, kaž hischcze njejßu ženje byłe.

Porjedźenja ßo derje, rucze a najtunischo wobstaraja.

Paul Kristeller na bohatej haßy 75.

Trajne **kożane schkórniczki** k schnórowanju sa knjenje sa 4 mk. 25 np., **zajkowe schkórniczki** s gummijowym czahom a k schnórowanju sa knjenje sa 4 mk., **konfirmandske schkórnje** sa 5, 5,50 a 6 mk.

Najnowsche

filzowe a cylinderske kłobuki:

filzowe kłobuki sa muskich wot 2 mk. 50 np.,
filzowe kłobuki sa hólzow wot 2 mk.,
cylinderske kłobuki wot 5 mk. a dale

porucza **Paul Kristeller** na bohatej haßy 75.

So bych s wołmjanymi tworami wurumował, pschedawam:

strowotne jaki sa muskich a żónske, s czisteje wołmy, wot 2 mk. 40 np.,
spódnje kholowy sa muskich, s czisteje wołmy, wot 2 mk. 40 np.,
spódnje koschle s merina wot 1 mk. 25 np.,
spódnje kholowy s merina wot 1 mk. 75 np.,
spódnje kholowy s bawmy wot 1 mk. 25 np.

Paul Kristeller na bohatej haßy 75.

Jako konfirmandske dary

pschedeschcznikowa fabrika

Richard Rincke w Budyschinje

351 pschi mjaßowych hětkach 351

ßwój bohacze wuhotowany wulki skład

pschedeschcznikow (regenschirmow)

woßebneje dobroscze po najtunischich płaczisnach porucza.

Wulki ßylny jenołětny czorny **poß** je na pschedań w młynje w Koblizach pola Zicżeńka.

Drjewowa aukzija.

Pondźelu, 8. měrza, popołdnju w 2 hodźinomaj, budże ßo tudy dźěłba twjerdych dołhich hromadow na pscheßadźowanje pschedawacź.

P. Röbl w Ssowrjezach.

Drjewowa aukzija.

W bliskosczi Psowjow budże ßo pschichodny **pjatk, 12. měrza t. l.,** wot 10 hodźin dopołdnja

110 khójnowych hakosowych hromadow a 50 jadriwych khójnowych klozow

na pscheßadźowanje pschedawacź. Shromadźisna w drjewnischczu.

Nowe jerje

porucza w rjanej wulkej tworje: 15 schtuk po 70 np., 30 schtuk po 130 np., kaž tež dźěłbu starschich: 15 schtuk po 45 np., 1 schtuku po 3 np.

Ad. Rämsch,
nowe khlamy pschi butrowych wikach.

Konfirmandske mězy,

kaž tež wschě družiny **lětnich mězow** se židy a stoffa porucza po płaczisnje wot 1 mk. atd.

O. Rinka, kóžkař
na jerjowej haßy.

K łasowskemu hermankej

poruczam jara tuni **płat** wschelakich družinow, tež nawleczenja na wupjeřki a poßleschcza, tež bjeru ja pschedźeno město pjenjes jako sapłaczenje abo wuměnjam pschedźeno s płatom. Moja buda je w tsecźim rjedźe wot zyrkwje. W Budyschinje pschedawam kóždu ßobotu w mojej budźe w prěnim rjedźe pod radnej khěžu.

Korla Haschka s Wjeleczina,
nětko w Budyschinje.

Wschě družiny derje a trajnje dźěłanych **korbow,** kaž **pucżowanske korby, noscheřske korby, dźěczaze korby, ruczne korby** atd., woßebje tež **pluwowe korby** a **běrnjaze kobjeke** w wschěch wulkosczach ja poruczam.

Wschě porjedźenja ßo rucze a tunjo wobstaraja.

Ad. Winkler,
korbodźěłař
w khlamach pschi butrowych wikach, w domje knjesa pschekupza Rämscha.

Wobydlenje na schuleřskej haßy 357.

Wosjewjenje.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnosczę s tutym k nawjedźenju dawam, so ßym ßwoju dźěłarnju **schczětkow** a **pinskow** wotewrik a je ßobotu w budźe, na bohatej haßy s napschecza pschekupza „Klingst Nachf." a blisko tamnischeje pjekarnje pschedawam. Dokelž budu ßo stajnje prózowacź, kóždemu se sprawnej a tunjej tworu poßłużicź, dha ßo nadźijam, so budźa tež czesczeni Sserbja pola mje kupowacź, woßebje dokelž je moja mandźelska, kotraž běsche hacź dotal w ßelowej pschedawarni pod radnej khěžu, ßerbskeje rycze zyle mózna.

Robert Thiema.

Wosjewjenje.

Nowosałożene **njeßwaczilske wojeřske towařstwo** směje **njedźelu, 7. měrza,** popołdnju wot 3 hodźin w Hübnarjej hosczenzu ßwoje prěnje poßedźenje, na kotrež ßo wschitzy czi ßami, kotsiž chzedźa do tuteho towařstwa sastupicź, najpodwolnischo pscheproschuja.

Dźeński porjad: 1) Prjódkczitanje statutow; 2) Horjebranje ßobustawow atd.

Nakhwilny pschedßyda.
Handrij Winkleř.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 28. februara 1880.

Žitowy dowos: 3013 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pschenza 50 kilogr.	10	71	11	91	10	71	11	91
Rožka " "	8	99	9	24	9	2	9	18
Jeczmjeń " "	8	69	9	6	8	33	8	99
Wowß " "	6	90	7	60	6	90	7	60
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahly " "	15	50	16	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 "	1	60	1	90	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	50	2	80	—	—	—	—
Sskoma 1200 pt.	15	50	19	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
248 schtuk, schtuka po 12 m. — np. (4 tl. — nßl.) hacž 23 m. 50 np. (7 tl. 25 nßl.)

Kórz pschenzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nßl. — np.) hacž 20 mk. 24 np. (6 tl. 22 nßl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 mk. 38 np. (4 tl. 23 nßl. 8 np.) hacž 14 m. 78 np. (4 tl. 27 nßl. 8 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 18 np. (4 tl. 1 nßl. 8 np.) hacž 12 mk. 68 np. (4 tl. 6 nßl. 8 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 9 nßl. — np. hacž 2 tl. 16 nßl. — np. — Kórz jahlow po 180 puntach: 27 m. 90 np. (9 tl. 9 nßl. — np.) hacž 28 m. 80 np. (9 tl. 18 nßl. — np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hacž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hacž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 1 m. 60 np. (16 nßl.) hacž 1 m. 90 np. (19 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 50 np. (— tl. 25 nßl. — np.) hacž 2 m. 90 np. (29 nßl.) — Sskoma (1200 pt.) 15 m. 50 np. (5 tl. 5 nßl.) hacž 19 m. — np. (6 tl. 10 nßl.)

Draždžanske mjaßowe płaczisny
1. měrza 1880.

Najlěpsche howjada 60—63, ßrěnje 50—51, schpatne 33—31 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 54, ßrěnje 47—48, bakunarje 54—55 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 65, ßrěnje 59, schpatne 30 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 40—48 np. po puncze rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki
1. měrza 1880.

Na pschedań stejesche 2622 howjadow, 9826 ßwini, 1576 czelatow, 9768 skopow.

Mjaßowe płaczisny: najlěpsche howjada 58—60, ßrěnje 50—53, schpatne 42—45 a 30—33 mk. Sswinje: najlěpsche meklenburgske 51—53, krajne 46—48, ruske 44—47 mk. po 100 puntach žiweje wahi (lebend gewicht). Czelata 50 a 40 np., skopy 50, 45 a 40 np. po 1 puncze rěsneje wahi.

Möble,

jako: drastkhamory, kommody, schkleńczane khamory, blida, stólzy, sofy, mam po tunich płaczisnach na pschedań, kupuju a pschedawam też **stare möble**.

W. Hübner, tyscheř
pod bórklinom 261.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž też **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěło-pschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneręz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Symski jěsdny plan želesnizow, płaczazy wot 15. oktobra 1879.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{50}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{10}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{15}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{35}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{39}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	7_{59}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{7}	9_{18}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{39}
Biskopiž	—	4_{36}	6_{43}	9_{56}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{19}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{22}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{43}
Radeberga	—	5_{5}	7_{19}	10_{31}	1_{34}	5_{13}	6_{59}	9_{53}
Do Draždžan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{2}	2_{5}	5_{41}	7_{30}	10_{21}

S Draždžan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	2_{55}	5_{0}	8_{0}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{29}	5_{31}	8_{37}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{40}	5_{44}	8_{49}	12_{2}	—
Biskopiž	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{7}	6_{13}	9_{19}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{44}	6_{49}	9_{58}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{24}	7_{30}	10_{42}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{44}	7_{50}	11_{2}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{7}	8_{13}	11_{25}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Wjeleczina.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd s Budyschina	7_{25}	10_{42}	12_{40}	4_{50}	9_{40}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	8_{5}	11_{15}	1_{13}	5_{31}	10_{13}

S Wjeleczina do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd s Wjeleczina	6_{27}	9_{50}	11_{51}	2_{59}	8_{45}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	7_{5}	10_{21}	12_{16}	3_{40}	9_{23}

S Kamjenza do Draždžan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjenza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{55}
Polczniży	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{18}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{28}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{22}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{19}	10_{31}	1_{34}	5_{13}	9_{1}
Do Draždžan	7_{50}	11_{2}	2_{5}	5_{41}	9_{32}

S Draždžan do Kamjenza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{0}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	8_{37}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{23}	1_{25}	6_{20}	9_{0}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{38}	1_{45}	6_{40}	9_{20}
Polczniży	7_{42}	10_{47}	1_{58}	6_{53}	9_{33}
Do Kamjenza	8_{8}	11_{7}	2_{24}	7_{19}	9_{59}

Cźahi hornjolužiskeje želesnizy.

S Kohlfurta do Ssokolzy.

Wotjěsd s Kohlfurta	6_{12}	10_{53}	1_{35}	4_{25}
Hórki	6_{47}	11_{48}	2_{4}	5_{24}
Niskeje	6_{56}	12_{6}	2_{13}	5_{44}
Mikowa	7_{9}	12_{28}	2_{25}	6_{9}
Klětneho	7_{22}	12_{45}	—	6_{26}
Wujesda	7_{32}	1_{4}	2_{43}	6_{52}
Lasa	7_{43}	1_{22}	2_{54}	7_{10}
Wojerez	8_{3}	1_{53}	3_{14}	—
Wyßokeho Bukowa	8_{23}	2_{29}	3_{33}	
Ruhlanda	8_{40}	3_{5}	3_{47}	
Mückenberga	8_{55}	3_{29}	4_{1}	
Plessa	9_{6}	3_{44}	—	
Wikowa	9_{19}	4_{32}	4_{20}	
Rukowa	9_{34}	4_{58}	4_{32}	
Pschijěsd do Ssokolzy	9_{51}	5_{21}	4_{50}	

Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Wotjěsd se Ssokolzy	—	6_{20}	10_{14}	3_{47}
Rukowa	—	6_{53}	10_{36}	4_{9}
Wikowa	—	7_{19}	10_{48}	4_{21}
Plessa	—	7_{32}	—	4_{29}
Mückenberga	—	7_{55}	11_{5}	4_{41}
Ruhlanda	—	8_{36}	11_{18}	4_{55}
Wyßokeho Bukowa	—	9_{4}	11_{31}	5_{8}
Wojerez	5_{40}	9_{39}	11_{50}	5_{27}
Lasa	6_{7}	10_{3}	—	5_{42}
Wujesda	6_{28}	10_{23}	12_{13}	5_{53}
Klětneho	6_{47}	10_{36}	—	6_{1}
Mikowa	7_{9}	10_{53}	—	6_{10}
Niskeje	7_{35}	11_{17}	12_{40}	6_{23}
Hórki	7_{56}	11_{28}	12_{47}	6_{30}
Pschijěsd do Kohlfurta	8_{50}	12_{20}	1_{13}	6_{56}

Magazin czělnych kaschczow
bratrow Hübner
na wulkej bratrowskej haßy 215

porucza ßo pschi ßmjertnych podeńdźenjach k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Ržana ßłoma

ßo po najwyschschej płaczisnje kupuje. Wot koho? to je shonicz w wudawarni „Serbskich Nowin.“

Runklizowe ßymjo,

prawdźiwe oberndorfske, kaž też wschelaka druhe druźiny, teho runja wschitke pólne, kuczne a sahrodne ßymjeschka porucza

ßymjenjowa pschedawarnja
Tr. Richter
na mjaßowym torhoschczu.

Twjerde palne drjewo.

W korczmje w **Borschczi** je
60 Rm. brěsowych schczěpow a
25 kop brěsowych walczkow
na pschedań.

W Borschczi, 3. měrza 1880.
T. Förster, drjewopschekupz.

Drjewowa aukzija.

Wutoru, 9. měrza t. l., budźe ßo na **wutokczanskim revieru**
74 twjerdych a mjehkich dołhich hromadow a
300 schkowronczowych, brěsowych a schmrěkowych žerdźi
na pscheßadźowanje pschedawacz.

Drjewowa aukzija.

Na hermanczanskim revieru budźe ßo pschichodny **schtwórtk, 11. měrza t. l.,** rano w 9 hodźinach
60 khójnowych hakosowych hromadow,
25 kloftrow pjeńkow a
14 6/4 schczěpowych kloftrow
na pscheßadźowanje pschedawacz.

Shromadźisna na holeschowskim puczu pschi sajeczim kucze.

A. Müller.

Drjewowa aukzija.

Pondźelu, 8. měrza t. l., rano wot 9 hodźin budźe ßo w pschiwcźiczanskim kněźim lěßu něhdźe 148 lisczodrjewowych dołhich hromadow, bjes nimi wjele wužitkoweho drjewa sa wojnarjow, pod wuměnjenjemi, pšched aukziju wosjewjomnymi, sa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna je w korczmje w Pschiwcźizach.

W Drěnjowje, 29. februara 1880.

Stiftski hajnik
Weissbach.

Drjewowa aukzija na łupjanskim revieru.

Wutoru, 9. měrza teho lěta, budźe ßo

54 ßylnych twjerdych dołhich hromadow,
49 kruchow woßyzoweho wužitkoweho drjewa,
43 kruchow brěsowego wužitkoweho drjewa

sjawnje sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk 1/2 10 hodźin w **Huczinje** njedaloko rycźerkubła Łupoje.

W Minakale, 4. měrza 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Drjewowe aukzije.

Na **njeßwaczilskim lěßowym revieru** budźa ßo na naspomnjenych dnjach ßlědowaze drjewa pod wuměnjenjemi, pšched sapoczatkom aukzije wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź:

pondźelu, 15. měrza t. l., rano wot 9 hodźin w hoscźeńzu w Holeschowje:

47 khójnowych schtomow, 13—29 cm. ßrjedźn. tokst., 10—16 m. dołh.,
30 = pacźenych drjewow, 12—15 cm. horn. tokst., } 2,5—5 m.
160 = klozow, 16—36 = = = } dołhoscźe,
383 Rm. khójnowych palnych schcźěpow,
50 = = = knyplow,
277 = = pjeńkow,
280 = khójnoweje sbytkoweje walcźiny,
40 stotnjow khójnowych sbytkowych walcźkow.

W drjewnischcźu: 17e = w khaßowni (njedaloko schußeja s Rakez do Budyschina).

Tute drjewa ßu wschitke woßebnueje dobroscźe. Njech ßebi je cźi, kiž wo nje rodźa, prjedy na drjewnischcźu wobhladaja.

Wutoru, 16. měrza t. l., rano wot 9 hodźin:

80 dołhich hromadow brěsoweje walcźiny w drjewnischcźu na wětrnikowej horje, wotdźělenje 35. — (Shromadźisna tam.)

Sstrjedu, 17. měrza t. l., rano wot 9 hodźin:

24 khójnowych schtomow, 13—22 cm. ßrjedźn. tokst., 10—11 m. dołh.,
20 = schtomowych kołow, 8 cm. hornjeje tokst., } 4 a 4,5 m.
38 = pacźenych drjew., 11—15 cm. = = } dołhoscźe,
15 = ßerdźow 13—15 cm. delnjeje tokst., 10 a 11 m. dołh.,
62 Rm. khójnowych a brěsowych palnych schcźěpow,
25 = = = = = knyplow,
53 = = = = = pjeńkow,
110 = = = brěsoweje sbytkoweje walcźiny,
10 stotnjow khójnowych sbytkowych walcźkow,
120 dołhich hromadow brěsow., wólschow., psowodźinow. walcźiny.

W drjewnischcźach: 31c pschi koßlowskim pucźu, 31k pschi dubniku, 32d pschi Łomsku.

Shromadźisna tam, hdźež ßo njeßwaczilsko-koßlowski a scheschowsko-łomscźanski pucź kschižujetaj.

W Njeßwaczidle, 28. februara 1880.

Hrabinske hajniske sarjadnistwo.
Nowottne.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K rycźam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Kedźbu!

S tutym ja tele **ßymjeschka** najlěpje porucźam, jako: ßolotej, dołhe kórki, ßrěnjodołhe morchwje, žitawske zyble, jědźne kürbsy, mejske, lětnje a symske rjedkwje, würzburgske a altenburgske runklizy, žołte kulirěpy, czerwjeny a běły kał, žitawske ßadźne zybliczki, kiž teho dla do wjercha njerostu a njekcźěja, ale jenož delka pschibywaja, dokelž ßu ßuschene, a hewak wschě druhe ßymjenja. — So ßymjeschka, wote mnje kupjene, wěscźe skhadźeja a so je hewak wscho dobre, schtož pschedawam, na to móže ßo kóždy spuschcźecź, a ßměm drje pschi tym na to spomnicź, so ßym na sahrodnej wustajeńzy dla dobroscźe mojich sahrodnych płodow cźeßne myto dostał. Ja ßobotu na mjaßowym torhoschcźu pschedawam a **ßerbski** rycźu.

Bohuwěr Petschka,
sahrodnik w Budyschinje.

Ja nałožach pschi mojim **saßaktym kaschelu** někotry cźaß **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** s Wrótßławja a to s **najlěpschim** wužitkom a móžu jón kóždemu bróstkhoremu najlěpje porucźicź.

W Mischnu. **J. Hemmert,**
moleř pschi kral. porzelanowej fabrizy.

Tutón na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jeno prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nß. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rota w Lubiju,
C. Meißner w Bisskopizach.

Wot najwjetscheje ważnoscźe ja

wocźi kóždeho.

Prawdźiwa Dr. Whitowa wodźicźka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej je wot lěta 1822 ßwětoßławna. Dostacź w flakonach po 1 marzy w hrodowskej haptyzy knjesa E. Menznera w Budyschinje.

Njech ßebi pak kóždy wěscźe jenož Dr. Whitowu wocźowu wodźicźku wot Traugotta Ehrhardta žada.

Wucźahi s listow: Knjesej **Tr. Ehrhardtej.** Dokelž staj mi 2 flaconaj Waschejе **prawdźiwejе Dr. Whitoweje wocźoweje wodźicźki,** pšched někotrym cźaßom pößłaneje, tak wubjernu ßłužbu cźinilaj, dha proschu (Skasanje). Barmstedt, 20./2. 78. Eggerstedt. Dale: Ja dawam Waschej **prawdźiwej Dr. Whitowej wocźowej wodźicźzy najlěpsche** wopißmo, so je **najlěpschi** bjes wschitkimi wocźowymi ßrědkami, cźehož dla Waß proschu (Skasanje). Garmißen, 10./2. 78. Hana Bökerowa. Dale: So ja prjedy bjes schkleńzy žaneho pißmika spósnacź njemóžach a ja dźenßa, hdyž je mi Wascha **prawdźiwa Dr. Whitowa wocźowa wodźicźka** jara **dobru** ßłužbu cźinika, saßo bjes brylow cźitacź móžu atd. (Skasanje). Janowiec, 23./9. 78. W. v. Szozawinski.

Trócźe a zypki

k płatkanju ma wschěch drużinow cźeńische a tokshe na składźe a dźěła je tež rucźe, pěknje, trajnje a tunjo

Hermann Methka w Hródku
na lipowej haßy.

Wosjewjenje.

Wschě ßoboty w měßazu měrzu steji moja buda najbliže měschcźanskeje haptyki.

Korla Gelba,
knihiwjasarski mischtr.

Wulke wupschedawanje.

Dokelž ſzym nowe twory dostał, mam wotpohladanje, pschichodnu **sobotu, pónďźelu, wutoru** a **srjedu, 6., 8., 9.** a **10. měrca,** wulku dźělbu nasad położenych **drastnych tkaninow, rubischczow, módreho platu, kattuna** atd., **hotowych žaketow** a **paletotow** sańďźeneho lěta, po placźisnje, kaž ſzym wscho ſzam kupił, a ſ dźěła hischcźe tunischo wupschedawacź.

H. Kayser

na žitnej haſzy, w domje k. pschekupza C. Noacka.

Sakske woheńsawěsczaze towarstwo w Chemnitzu.

Pschehlad skutkowanja wot 1. januara 1880.

Na 1880 sapißany wobstatk wot 31. dezembra 1879	M. 91,787,050	w 11,637 polizach.
Pschibytk ſ wotcźehnjenjom wobnowjenjow a podleschenjow: wot 1. januara hacź ſzobu do 29. februara t. l.	M. 3,056,461	w 721 polizach.
	M. 94,843,511	w 12,358 polizach.

Dalsche wukasanja dawaja agentojo, we wschěch městach a wjetschich wſzach bydlazy.

Chemnitz, 1. měrza 1880. **Direkzija.**

Dźiwoczanske ſzerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje — da-li Bóh — jutsje sa tydźeń, 14. małeho róžka, popołdnju w dwěmaj w Löhnertez domje w Zokowje mißionsku hodźinu. **Pětr Mlónk.**

Młody muž se žonu, kotrajž staj rólneho dźěła wustojnaj, móžetaj wobydlenje a dźěło dostacź. Hdźe? to je shonicź w wudawarni „Serb. Nowin."

Wosjewjenje.

Hnydom abo k jutram pyta ſzo sa knježi konjemz w Lusku pola Pomorez jedyn ſzylny, róbny a pilny **młody cźłowjek,** kiž ma wolu a luboscź k konjom.

Na hrodźe w Lusku, 3. měrza 1880.

Knježe sahrodnistwo.

Jeneho wowczerja,

kiž móže ſzwoju wustojnoscź psches wopißma dopokasacź, pyta k 1. julija

ryczěrkubło **Cźelchow.**

Ssylna hródźna **dźówka** ſ dobrymi wopißmami móže hnydom do ſzłužby stupicź na knježim dworje w Saryczu.

K 1. haprleje ſzylnu ſzłužobnu **dźowku** pyta knjeni wyschscha wuczěrka

Lindemannowa
w Lubiju.

Krawszy

móža do dźěła stupicź pola **Gustava Mudry** na garbarskej haſzy.

Wuczomnik pytany.

Jeneho **kowarskeho wuczomnika,** ſzyna sprawnych starschich, pyta

August Koch,
kowarski mischtr w Hodźiju.

Hólczez, kotryž chze **pjekarstwo** a **poprjanzarstwo** nawuknycź, móže w Budyschinje sbodobne město dostacź. Dalsche je shonicź w wudawarni „Serbskich Nowin."

Hólczez wot sprawnych starschich, kiž chze **pjekarstwo** nawuknycź, móže k jutram do wuczby stupicź pola

pjekarskeho mischtra **J. Wirtha**
na różowej haſzy 625.

Jeneho **tyscherskeho wuczomnika** pyta

Arthur Jannasch
na ſzerbskej haſzy cźiſzko 20.

Jeneho hólza, ſzyna sprawnych starschich, kotryž chze **klobukarstwo** a dźěłanje filzowych tworow nawuknycź, pyta

Reinh. Pertuch, klobukar
w Budyschinje na schulskej haſzy.

Hólczez, kotryž chze **krawstwo** nawuknycź, móže pola podpißaneho jutry do wuczby stupicź.

Pětr Jeschka w Khróscźizach.

Pched tsjómi njedźelemi buchu někotre žony teho dla khostane, dokelž běchu lóhku butru na wiki pschinjeſzke. Někotsi ludźo wudawaja, so ſzym ja tež pódla była. To pak njeje wěrno a ja teho dla kóždeho, kiž tajku łžu ſ nowa na mnje rjeknje, pched ſzudom wobskorżu.

Marja Särinkowa ſ Hnaschez.

Wěnz dopomnjecźa

na row
njebocźiczkeje **Hańže Wawrikez**
ſ Běłeho Khólmza.

Ach wulka je ta srudoba,
Kiž Wawrikez je trjechiła,
So ſzmjercź jich dźowku Hańžu jo
Tak sahe wotwołała žno;
Kiž dwazycźi a wóſzom lět
Je stara hakle była nět
A hischcźe cźeſzna njewjesta:
Ta je jim něto wumrjeła;
A to wschak w Lasu na hrodźe,
Hdźež běsche wona we ſzłužbje,
Wot Michała lět dźewjate
Tam wona ſzwěrnje ſzłużesche.
A skoro schtyri njedźele
Tu wona khora była je,
Pak hnydom pomoz lěkarska
Bu wschudźom, wschudźom pytana:
Pak wschitko niczo njepomha,
Ju Boži hłóſz prjecź wotwoła,
Pjatk wjecźor k na poł jěbnacźi
Tón poſzleni dych wupuschcźi.
Je jara cźische wuſznyła,
Se žanym stawcźkom scźahnyła,
Tej starschej pschi njej bykoj stej,
Tež ſzwak a jena ſzotra tej.
Jn jara wopłakuja cźi:
Taj starschej, bratr a ſzotry tsi,
Kiž ju tak lubo mějachu
Pschi jeje zyłym žiwjenju.
Ach, starschej, wo nju njepłacźtej!
Kak derje dźe ſzo něto jej,
Hdźež žane wjazy žałoscźe
Ju njetyscha a płakanje.
Haj, jej ſzo něto derje dźe,
Ju žane hrosne khoroscźe
Tam wjazy tyschicź njemóža,
Nětk kraſznu radoscź wužiwa.
Bóh luby Knjes spožcź wschitkim nam,
So my tež wohladamy tam
Te rjane kraſzne njebjeſza
A teho Knjesa Khrystuſza.
Dha derje spi něto, Hańža, ty,
(Kiž pschětrała něto wschitko ſzy),
Tu na kerchowje we Lasu:
My pschińdźemy tež sa tobu.

H. S.

(K temu cźiſzłu jena pschitoha.)

Pschiloha k czißłu 10 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 6. měrza 1880.

Dospolne wupschedawanje.

Prjeczczehnjenja dla

pschedawam mój skład, wobstejazy s **manufakturowych, płatowych, schtrympowych** a **módowych tworow, tunischo,** hacz ßym je kupił.

R. Casper

Na bohatej haßy 67. **w Budyschinje.** **Na bohatej haßy 67.**

Jan Jurij Pahn

w Budyschinje

na torhoschczu a rózku žitneje haßy, pódla hłowneje straže,

porucza sa **konfirmandow w wulkim wubjerku**

6/4	**schěroki czorny kaschemir**	**wot**	**50 np.**	**stary łóhcz,**	
8/4	„ „ „	„	**1 mk.**	„	„
5/4	„ **czorny popelin**	„	**60 np.**	„	„
5/4	„ **czorny mohair**	„	**30 np.**	„	„

Wschitke tute **stoffy** ßu **w najlěpschej trajnej dobrosczi** na składze a ßu **płaczisny tak tunjo stajene,** so móžu ja **kóždej konkurrenzy khróble napscheczíwo stupicz.**

Žakety sa konfirmandow

se **ßomota, ßukaneje wolmy** a **ßuknjanych stoffow;** sprawne dźěło, tunje płaczisny; **konfirmandske wobleczenja** ßo rucze a jara tunjo seschija. ☛ W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Würzburgske

runklizowe ßymjo

snateje dobrosczе, wulkeho žołteho płodu, ma na pschedań

Carl Noack
w Budyschinje na žitnej haßy.

Ssymjenja a ßymjeńtne žita

wschěch družinow, jako **dźeczelowe ßymjo,** s rukowanjom, so je židy czíste, **trawne ßymjo, probsteiski wowß, židowczanski jeczmjeń,** poruczamy k naletnim ßywam.

W Lubiju a Pomorezach. **J. G. Hennig & Co.**

Skótny pólver s czerstwych selow. Korneuburgski skótny pólver.
Pólver psche kólku. Pólver psche pripotawu proßatow.
Lockwitzski balsam. Zischankowy salsowy pólver
poruczа **hrodowska haptyka w Budyschinje.**

Sa konfirmandow

poruczam wulki wubjerk wschěch družinow **czornych a pißanych drastowych stoffow** po najtunischich płaczisnach.

Sa selenoschtwórtkowske dary poruczam po woßebje spodobnych płaczisnach **schottske drastne stoffy,** stary łóhcz 20 np., kaž tež **tkaniny sa khołowy,** stary łóhcz wot 23 np.

Emil Wehrle na jerjowej haßy.

Zahojenje wopitstwa darmo.

Wschitkim takle khorym a pomozpytazym njech je tónle wěscze pomhazy ßrědk k tajkemu zahojenju należnje poruczeny, kotryž je ßo hižom jara wjele krócz jako pomhazy dopokazał, kaž to wschěbnje pschikhadźaze pißma wobßwědcza, so je ßo domjaze sboże ßaßo wróczíło. Schtóž wo to rodźi, njech ßo s dowěrjenjom na mnje wobroczi. Moja adreßa je: **W. Kröning in Berlin** SW., Lichtenfelder-Straße 29.

Towarstwo sa pjerinuplahowanje w Budyschinje a wokolnosczi

wotdźerži ßwoju

2. wulku pjerinowu wustajeńzu

sjenoczenu s prämiirowanjom a wuloßowanjom

19., 20., 21. a 22. měrza 1880

w kolonadach sahrody měschczanskeje piwarnje.

Programmy ßu pola nascheho I. pschedßydy, knjesa **Th. Schulz** w Budyschinje, na bohatej haßy czißło 89, dostacz, pola kotrehož maja ßo tež pschipowjedźenja k wustajeńzy hacz najposdźischo do 5. měrza 1880 stacz.

Loßy po 1 marzy, pschi wotewsaczu wjetschich dźělbow s pschisprawnym rabatom, ßu pola pokładnika towarstwa, knjesa nalutowarskeho kontroleura **R. Petzoldta** w Budyschinje, na taschbarku czißło 444, dostacz.

Pschedßydstwo.

Ratarska schula w Budyschinje.

Nowy **lětni kursus** sapoczinje ßo **póndźelu, 12. haprleje** 1880. Na tym ßamym dnju ßo tež jedyn kursus **w ßadowym** a **sahrodniskim wotdźělenju** sapoczinje a teho runja schtwórtk, 1. haprleje, jedyn kursus sa **schtomowych wothladarjow.**

Podrobnische wukasanje podpißany poda, pola kotrehož maja ßo tež hacz do 1. haprl. pschipowjedźenja a samokwjenja stacz.

W Budyschinje, 24. januara 1880.

Direktar **J. B. Brugger.**

F. A. Böhme, rěsbar

w Budyschinje na swonknej lawskej haßy czo. 788,

porucza ßo k wudźěłanju **rowowych pomnikow** s marmora a pěskowza a lubi pschi najlěpschim, najschwarnischim dźěle najtunische płaczisny.

Dokelž chzu se ßwojej rěsbarnju skoro sastacz, pschedawam **pomniki**, kotrež mam na skladze, wo 20 procentow tunischo, dyžli hewak.

F. A. B.

Wulke wupschedawanje

w tunich khlamach pschi mjaßowych hětkach

holczich zajkowych stisletow, ßo jara derje hodźazych sa konfirmandki, hižom wot 3 mk., tež ßu tam **promenadske** a **domske stupnje** wot 1 mk. a **wuschkate kožane stupnje** wot 1 mk. na pschedań.

Sa konfirmandow

porucza trajnje a elegantnje swjasane **spěwarske knihi** w ßomoczanym a kožopraßowanym swjasku **A. Schöncka,** knihiwjasar na hauensteinskej haßy, blisko butrowych wikow.

Prawdźiwe

lěkarske tokayske wino

wutočka dwórskeje wuhersko-winoweje předawarnje

Rudolf Fuchs,

PEST. HAMBURG. *WIEN.*

poruča jako wosebny za słabe dźěći a za wotkhorjowacych kmany posylnjacy srědk w 1/1, 1/2 a 1/4 originalnych blešach po M. 3.—, 1.50 a 75 Pf.

Otto Engert

na znutřkomnej lawskej hasy.

Nowe

rjane tučne jerje,

kopu po 3, 3½ a 4 markach, ma na pschedań

Hermann Kunack

na bohatej haßy.

Khofej,

jara derje ßłodźazy, punt po **jenej** marzy porucza

Hermann Kunack

na bohatej haßy.

Kmany derjeßłodźazy **khofej,** punt 100, 110, 120 np.,

rajß, punt 16, 18, 20, 24, 32, 40 a 42 np.,

zokor, punt 40, 44, 46, 48, 50 a 52 np.,

petroleum, punt 15 np., pschi wjetschich dźělbach hischcze tunischo,

jerje, rjane wulke, schtuku 7, 8, 9 a 10 np., w kopach tunischo,

wschě druzjny ordinärnych a ßłódkich **palenzow,** w zykym a jenotliwym jara tunjo,

nowy magdeburgski kißaly kal

ma na pschedań

Carl Noack

na žitnej haßy.

Loßy po 1 M.

sa **wustajeńzu pjeriny,** w Budyschinje 19., 20. a 21. měrza wotdźerżomnu, ßu w wudawarni „Serb. Nowin" dostacz. — Schtóž ma tajki lóß, njetrjeba žadyn sastupny pjenjes płaczicz, hdyž chze wustajeńzu wopytacz a ju wobhladowacz.

Swjerschne koschle,
nózne koschle,
dźělarske koschle,
chemisety,
manschety,
shlipsy,
krawaty,

porucza jara tunjo

Julius Lange

s napschecza noweje měschczanskeje schule.

Hižom wjele lět ßławnje snata prawdźiwa **Ringelhardtsko-Glöckner-ska žalba*),** se schtemplom: M. Ringelhardt a se sakitanskej marku: na schachtliczkach, je pruhowana a poruczena pysche **koscżożer, rak, karfunkel, satiy, ßłony spław, wosabjenje, wopalenje, kurjaze woka, sahorjenja, wicz** a drjenje atd.

*) Je k dostaczu po 50 a 25 np. w **budyskimaj haptykomaj,** kaž tež w haptykach w Biskopizach, Rakezach, Scherachowje, Hirschfeldze, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu a w Seifhennersdorfje. Wopißma móža ßo we wschěch haptykach nawjedźicz. „Hornja sakitanska marka pschedkóždym podražowanjom sakituje."

Sa kujenje a kuježny.

Jena wustojna **friseurka** porucza ßo k wuwjedźenju modernskich **wloßowych frisurow** doma a s wonka doma. Wona tež **wloßowe pletwa** a wschitke druhe **wloßowe dźěła** trajnje a tunjo wobstara.

W Budyschinje, na jerjowej haßy czo. 275.

Štwórtlětna předpłata we wudawařni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja so we wudawařni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćeřnje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 11. **Sobotu, 13. měrca 1880.** **Lětnik 39.**

Wosjewjenje.

Na **pokpiczanskim revieru** móže pschi nětczischich nalětnich ßadźenjach něhdźe 80 żonow dźěło dóstacź a to sa 70 np. sdy na dźeń pschi 10 hodźinach dźěła.

Pschipowjedźenja maja ßo pola revierskeho pomoznika **Wenzela** w Pokpizy stacź, tola móża dźěłaczeřki, se schěrokej motyku wuhotowane, w dźěłanskim czaßu też runy pucź na te města ßo podacź, hdźež ßo ßadźenje směje a njech ßo tam pola nakedźbowarja pschipowjedźa.

W Pokpizy, 7. měrza 1880.

Kralowske lěßorevierowe sarjadnistwo.
Paul Bruhm.

Wosjewjenje.

Wot podpißaneho budźe ßo

ßrjedu, 17. měrza 1880, popołdnju w 3 hodźinach

w khěži hrodu Ortenburga wulka liczba schkórnjow, stupnjow a toflow sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowonje pschedawacź, schtož ßo s tutym k sjawnemu nawjedźenju dawa.

Kralowski hamtski ßud w Budyschinje, 11. měrza 1880.

Hänsch, ßudniski wudokonjeř.

Pschißažny ßud w Budyschinje.

W tajnym hłownym ßudniskim jednanju, kotrež ßo 24. februara t. l. pschecźiwo ßłużobnej dźowzy Marji Hataßez s Rakez, rodźenej w Cźělnom, dźerżesche, bu tuta sa njewinowatu wuprajena. Wona běsche wobskorżena, jako budźische ßwoje nowonarodźene dźěćźo skónzowała. Jeje sarycznik běsche k. rěcznik Dr. Höckner, a dokelž wona derje němski njemóżesche, jeje ßerbske wuprajenja redaktor Smoleř na němske pschełożowasche.

Khostanska komora kralowskeho krajneho ßuda w Budyschinje.

Jako 24. januara mandźelska kublerja Hobjana s Lětonje na ßerbskej haßy tudy nimo stejnischcźa jeneho pschedźenaka nimo dźěsche, jej jena druha żona do ßuknineho dybsaka hrabny a s njeho portemonnej wucźahny, w kotrymž běsche psches 12 markow. Tola dokelž tale pakoscźeřka pytny, so ju wobkedźbuja, wona kranjenu wěz wotstroni, ale polizija ju tola na radnu khěžu ßobu wsa, hdźež ju pschepytachu, portemonnej pak njenamakachu, wjele wjazy jón pschedźenak s pjenjesami po khwili bjes ßwojim nakopjenym pschedźenom wußlědźi. Tuteho paduchstwa dla wobskorżena, běsche khěžeřka a tkalzowa Hana Khrystiana roswěrowana Hemplowa s Walddorfa pšched ßud żadana. Wona kranjenje prějesche a wudawasche, so je portemonnej jenož teho dla s Hobjanoweje dybsaka wsała, dokelž bě tón chzył s dybsaka panycź. Ale tajku móżnoscź Hobjanowa njepschida, a dokelž ßo wukopa, so je wobskorżena hižom pjecź krócź a bjes tym dwaj rasaj dybsaczneho paduchstwa dla wotschtrafowana, dha jej jeje wurycźe niczo njepomhachu a bu wona k jenemu lětu a scheścźim měßazam khostarnje (zuchthaus) wotßudźena.

Jako dźěłaczeř Rempel se Shorjelza, kiž je hižom pjecź krócź wotschtrafowany, 31. januara psches Dobruschu dźěsche, wón jedyn sahłwk a jene rubischko ßobu wsa, kiž tam pšched jenym domom wißaschtej. Tola bórsy jeho lapnychu a ßud jeho k jenemu lětu khostarnje wotßudźi, s kotrejež běsche lědy pšched tsjomi njedźelemi pschischoł.

Kubleř Schmola w Porschizach pytny 27. oktobra l. l., so stej ßo jemu dwě hußyzy, 11 mk. hódnej, shubiłej. Żandarm wußlědźi, so staj na tym wotroczk Pompak (hewak s Łupoje) a kruwař Freund wina, a taj ßo też bórsy wusnaschtaj, so staj tej dwě hußyzy kranykoj a mandźelskej korczmarja-najeńka Trautmanna tam sa 7 mk. 50 np. pschedałoj. Ta drje s wopřědka wo tym niczo wjedźicź nochzysche, potom pak k temu stejesche. Freund běsche ßo prjedy Trautmannoweje praschał, hacź wona hußy kupuje, na czož běsche ta prajiła, so to czini. Duž běschtaj Pompak a Freund zyke stadko do bróżnje honiłoj, dwě hußyzy popanykoj, kotrejž běsche Pompak sarěsał, Freund pak korczmarjezom donjeßł. Pompak běsche wot dostateje płaczisny tutemu 1 mk. 50 np. dał. Trautmannowa drje prajesche, so ßebi njeje myßliła, so je jeje poczinanje schtrafy hódne, woßebje dokelž je hakle woßom njedźel prjedy do Porschiz pschischła a Pompaka sa człowjeka dźerżała, kiž ßmě jej tej hußyzy pschedacź; potom pak, hdyž je shoniła, kak ßo po prawym s tej wězu ma, je ßo strachowała, něschto prajicź. Ssud Pompaka k jenemu lětu khostarnje wotßudźi, Freunda pak jeho mkodoscźe dla jenož k dwěmaj dnjomaj a Trautmannowu k schtyrjom dnjam jastwa.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Saksti ßejm (landtag) w Drażdżanach bu sańdżenu ßrjedu 10. měrza w kralowskim hrodźe wobsanknjeny, pschi czimž kral Albert rycz dżerżesche, w kotrejž to wscho naspomni, schtož ßu ßejmszy sapóßłanzy wuradżili a jim ßwój dżak sa jich prózu a dżěło wupraji. Prjedy bě ßo w evangelskej dwórskej zyrkwi Boża ßłużba wotdżerżała, w kotrejž wyschschi dwórski prědar Dr. Kohlschütter na sakładże 121 psalma rjane prědowanje dżerżesche. — K wobsanknjenju ßejma běsche ßo w kralowskim hrodźe wjele woßebnych knjesow seschło a běchu bjes nimi tež wschelazy zusy póßłanzy, jako awstriski, ruski atd. — Popołdnju w 5 hodźinach běsche w kralowskim hrodźe wulka hoscźina, na kotruž bě kral Albert wschěch ßejmskich sapóßłanzow, ministrow atd. pscheproßył. Na njej ßo tež kralowa Karola, prynz Jurij a prynzeßyna Jurjowa, kaž tež jeju prynzeßyna-dźowka Mathilda wobdźěli.

— W 17. sakskim wolbnym wokrjeßu mějesche ßo wóndano jedyn sapóßłanz do němskeho rajchstaga wuswolicz. Běsche ßo teho dla 15,584 hłoßow wotedało, wot kotrychž sozialdemokratski redakteur J. Auer w Hamburgu 8225 a konservativny kubleř Gelbka 7256 hłoßow dosta. Auer je po tajkim wuswoleny.

— W Hainewaldźe ßu ßo 7. měrza wjeczor domske tkalza Albrechta wotpaliłe. — Pschißażny ßud w Drażdżanach je wóndano 24lětneho twarskeho technikarja E. O. Helbiga k ßmjercźi wotßudźił, dokelž běsche wudowu Jahnowu sarasył a wurubił. Wón běsche ßo woženicz chzył a dokelž k temu pjenjesy trjebasche, tu żonu skónzowa, pschetož wón wjedźische, so mějesche wona pjenjesy a drohe wězy doma.

S Barlina pißaja, so staj němski khěžor a němska khěžorka wóndano shromadźisnu wopytakoj, kotraž ßo tam wot hłowneho wubjerka sa snutskomne mißionstwo dżerżesche.

— Na sbożopschejazy list, kotryž je němski khěžor ruskemu khěžorej póßłał, je poßleńschi prěńschemu dżakne wotmolwjenje pschepodacz dał, w kotrymž bjes druhim praji, so chze wón, tak dołho hacz budźe żiwy, pschecźelnoscz s němskim khěžorom a měr s němskim ludom dżerżecz.

— Němski khěžor ßo wokoło ßrjedz měßaza haprleje do strowotnych kupjel w Wiesbadenje poda a wot tam ßo po někotrych njedźelach do Emsa pscheßydli, so by tež tamnische kupjele wużił.

— Bjes nowymi dawkami, kotrež ßu němskemu rajchstagej k wujednanju prjódkpokożene, je tež kwittonkowy dawk, mjenujzy, so ma ßo wot kóżdeje kwittonki s najmjeńscha 10 np. dawka dacz a to na to waschnje, so ßo na nju 10nowarska marka nalěpi. S kwittonkow, kotrež ßu na wjazy, dyżli 300 hriwnow wustajene, budźe ßo tež wjazy dawka dacz dyrbjecz. Minister měni, so tónle dawk lětnje něhdźe 20 millionow hriwnow wunjeße. — Teho runja budźe ßo tež wot lotterijowych loßow dawk płaczicz dyrbjecz.

Awstrija. Awstriski krónprynz Rudolf je ßo wóndano do belgiskeho hłowneho města Brüßela podał a ßo tam s prynzeßynudźowku belgiskeho krala ßlubił. Wona rěka Stefanija a njeje hischcze 16 lět stara; jeje nawożenja pak je něhdźe 6 lět starschi, pschetož wón 21. augusta tuteho lěta ßwoje 23. lěto nastupi. Jeho njewjesta je swonknje rjana a po waschnju dobrocźiwa. Wón je ßebi ju, kaž ßo sda, ßam wubrał, jako běsche ßebi prjedy hižom wschelake druhe prynzeßyny wobhladował.

— W Prasy ßu ßebi Czechojo rjany czěski theater sa někotre milliony scheßnakow natwarili, ale dokelž je hischcze k snutskomnym potrjebnoscźam tuteho domu tójschto pjenjes nusne, dha ßu k temu s nowa pjenjesy bjes ßobu shromadźowacz poczeli a sa krótki czaß hižom wokoło 27,000 scheßnakow nawdali.

Franzowska. Wěsty Hartmann, kotremuž ßo wina dawa, so je chzył w Moskwje ruskeho khěžora skónzowacz, bu — kaž je snate — na żadanje ruskeho póßłanza w Parisu sajaty, so by ßo do Rußowskeje nasad póßłał. Ale franzowske ministerstwo njeje do teho swoliło, dokelž ßo njeje doscz sjawnje dopokasało, so je tutón Hartmann to wobeschoł, schtož jemu winu dawaja. Tola pak je jeho franzowske ministerstwo s kraja wupokasało a je ßo Hartmann pjecza do Jendźelskeje pscheßydlił.

Rußowska. Tón człowjek, kotryž je generala Loris-Melikowa tšělił, rěka Mładezki, bě něhdźe 24 lět stary a pjecza se żidowskeho splaha, tola ßu hižom jeho starschi na kschescźijanstwo pschestupili. Ssrjedu tydźenja wón ßwój nadpad sczini, schtwórtk jeho k schibjeńzy wotßudźichu a pjatk na nju powěßnychu. To sta ßo w Petersburgu na ßemjenowskim torhoschczu a bě ßo k temu jara wjele pschihladowarjow shromadźiło. Hewak ßo to wotprawjenje wot żiwjenja k ßmjercźi bjes sadźěwka sta a Mładezki żaneje hary njeczinjesche. Ludźom ßo to dźiwnje sdasche, so bě ßebi wón duchowneho na ßwój poßleni pucz żadał a so pched powěßnjenjom Bożu martru (kruzifix) nutrnje koschesche.

Ze Serbow.

S Budyschina. Na tudomnym krajnostawskim wuczerskim seminaru ßu wóndano ßlědowazy Sserbja ßwoje wuczerske pruhowanje khwalobnje wobstali: knjes B. Krawz (Schneider) s Budestez, knjes H. Grülling s Maleschez, knjes E. Pilz s Hodźija, knjes A. Pawlik s Jitka, knjes H. Hämsch s Porschiz a knjes T. Wróbel s Hnaschez.

— Na prěnjej lětuschej serbskej Bożej ßłużbje, kotraž ßo sańdżenu njedźelu w kschiżnej zyrkwi w Drażdżanach sa tamnischich evangelskich Sserbow wotdżerża, k. farar Jencz s Palowa prědowanje a k. farar Imisch s Hodźija spowjednu rycz dżerżesche. Spowjednych ludźi běsche 340 a to 155 muskich a 185 żónskich.

— Budyske kralowske krajske hetmanstwo je Marji Rojczez w Łusy, kotraž je 13. januara t. l. se strachom ßamßneho żiwjenja jenu holczku wot satepjenja wumóhła, pjenjeżne czeßne myto pschiswoliło.

— Kralowske ministerstwo snutskownych należnoscżow je Korli Adlerjej s Wjelecźina a Janej Bohuwěrej Brěsowskemu s Khemberka dla dołheho ßwěrneho dżěła w Henigez fabrizy w Scherachowje wulku ßlěbornu medaillu s napißmom „sa ßwěrnoscz w dżěle" spożcziło.

— Teho runja je kralowske krajske hetmanstwo murjerskemu Ernstej Bohuwěrej Schmidtej na Żidowje teho dla, dokelž je wón 10. februara t. l. se strachom ßamßneho żiwjenja dweju hólzow wot ßmjercze satepjenja wumóhł, pjenjeżne czeßne myto pschiswoliło.

M. Se Semiz, 8. měrza. Najeńk tumiczanskeho rycżerkubła, k. Schnee, je wot ministerstwa snutskownych należnoscżow 200 hriwnow czeßneho myta teho dla dostał, dokelž je najlěpsche ßymjo wot trawy Dactylis glomerata L. (Knaulgras) w sańdżenym lěcze nadobył. Běchu pak dwanaczo, bjes nimi hischcze tsjo drusy s Łużizy — jedyn s Tšělan, jedyn s Koprz a jedyn s Wudrowza — tutu trawu plahowali. Hischcze jedyn knjes dosta khwalobne wuprajenje, tola żanych pjenjes jemu njedachu. Pola knjesa Schneea mějeschtaj k. kubleř Päßler s Bałdanez a k. wuczeř Mucźink se Semiz to plahowanje wobkedźbowacz a potom pißmo teho dla na ministerstwo póßłacz. Na lěto 1880 je ministerstwo saßo 300, 200 a 100 hriwnow k temu wustajiło. —

§* S Bóschiz. Ssrjedu, dźeń 3. měrza, rano w 7 hodźinach wudyri tudy w jenej khěži, na hornim kónzu wšy stejazej a rycźeřkublerjej knjesej Voigtej šłuschazej, woheň, kiž tu šamu hnydom do popjeła pschewobrocźi. W tutej spomnjenej khěži bydleschtej dwě dźěłacźeřskej šwójbje, Paschka a Pietschman a je šo wošebje Pietschmanej wjele domjazeje nadoby spaliło, kaž tež staj jemu dwě kosy we wóhnju kónz wsakoj. Woheň je wuschoł psches dźěćźaze hrajkanje se schtrychowancźkami.

S Malescez. Sańdźeny pjatk, 5. měrza, wjecźor w 8 hodźinach je šo tudy bróžeń, rěsnikej E. Nowakej šłuschaza, wotpaliła. Kak je woheň wuschoł, njeje snate.

S Hornjeje Stróže pola Hucźiny. Nasch knjes wucźeř Lukas, kiž běsche pola naš na 3 lěta schulski vikar a na pošledku statny wucźeř, je wucźeřske město w Döbelnje na šo wsak a je šo tam hižom pscheštydlił. Ssmy teho dla nětko bjes wucźerja, tola pak naschu schulu knjesaj pomoznaj wucźerjej s Hucźiny a s Kluscha wobstaratai. Dokelž nasche schulske město tola hubjene njeje, šo nadźijamy, so tola pschichodne jutry, je-li so niz statneho, dha tola vikarskeho wucźerja dostanjemy. — Pschispomnjenje redakźije. Je-li šo njemolimy, je k. Krawz (Schneider) s Budestez, kiž je runje šwój seminarski cźaš dokonjał, sa vikara do Stróže postajeny a šo tam w tychle dnjach poda.

Se Sdźerje. Sańdźenu wutoru popołdnju w 4 hodźinach tudy dwě małej dźěsćźi se schtrychowancźkami pschi jenej kólni hrajkaschtej a ju pschi tym sapalischtej. Dokelž šo ludźo hnydom na płómjo dohladachu, k pomozy pschiběžachu a kólnju podtorhachu, psches cźož bu wulke njesbože wotwobrocźene.

S Luha. W němskich nowinach šmy wóndano cźitali, so je „łuhowske" burske towařstwo s někotrymi s druhich wšow petiziju na sakski šejm póšłało s tej prostwu, 1) so njebychu starschi nusowani byli, šwoje dźěćźi do wudokonjazych schulow šłacź; 2) so by šo na wšach saššo knjesam duchownym inspekźija a revisija schulow pschepodała; 3) so by kscheścźijanska wucźba w schuli prěnje město dostała; 4) so by šo tón krucźe wotschtrafował, kiž šwoje nowonarodźene dźěćźo kschćźicź njeda; 5) a so by mandźelstwo, kotrež njeje psched duchownym wobsanknjene, nicźo njepłacźiło. Dokelž tudy žane burske towařstwo njeje, dha šmy šo wobhonjeli, schtó je tajku petiziju wudźěłał a podpišał: Nam je šo prajiło, so je ju knjes Jurij Leschawa w Łahowje wudźěłał a so šu ju s nim hischcźe pjecźo s Łahowa podpišali, jedyn se Sarycźa, šedmjo s Banez, schtyrnacźo s Radworja, jedyn se Ssulschez a dwaj se Stróžischcźa.

Pschispomnjenje redakźije. Tuta petizija je w prěnjej komorje do wuradźowanja pschischła a je deputazija, kotraž běsche ju prjedy pschehladała, psched shromadźenymi šobustawami tuteje komory tón namjet stajiła, so by šo dźělba 1 tejele petizije ministerstwu k nawjedźenju dała, dźělby 2, 3, 4, 5 pak šo na pokoj wostajiłe, dokelž s dźěła sakonje nastupaja, kiž šu hakle psched krótkim cźašom date abo wot rajchstaga wuradźene. Jako běsche rycźeřkubleř Seiler, měschcźanosta Hirschberg, rycźeřkubleř s Watzdorf nad Ssulschezami, wyschschi dwórski prědař Dr. Kohlschütter šwoje wjetsche abo mjeńsche spodobanje nad tutej petiziju wuprajili, šo prěnja komora sa horka naspomnjeny namjet deputazije wupraji. W druhej komorje njebu ta petizija do wuradźowanja wsata, dokelž bu šejm prjedy wobsanknjeny, hacź tam wona na rjad pschiindźe. Hacź je w Łahowje žane burske towařstwo, to njewěmy, a so je šo w prěnjej komorje a dale rycźało, jako by ta petizija s Luha była, to drje je s teho pschischko, so šo němskej mjenje „Loga (Łahow)" a „Luga (Luh)" hacź do jeneho pišmika němszy jenak wuprajitej.

S Lichanja. W nozy wot 4. k 5. měrza šu paduschi w tudomnym knježim hrodźe jara wjele tucźna a kołbašow kranyli.

S Wulkich Sdźarow. Sańdźenu šrjedu, 10. měrza, w 5 hodźinach rano tudy woheň wudyri a wschě twarjenja khěžnika Jana Ssykory, khěžnika Handrija Hejduschki, khěžnika Jana Waßera a bróžnju khěžnika Jana Kubscha do prócha a popjeła pschewobrocźi. Wotpaleni šu płómjenjam jenož mało wutorhnycź móhli a budźe sa nich cźim hubjeńscho, dokelž njejšu sawěscźili a hewak samóženja nimaja. Kak je woheň nastał, njeje hischcźe snate.

S rosbórskeho wokrješa. Tydźenja jedyn s wojerowskeho wokrješa bjes druhim tež na to skorješche, so pruszy šerbszy knježa duchowni žaneje konferenzy nimaja, w kotrejž bychu šo naležnoscźe šerbskich zyrkwjow a schulow do wuradźowanja bracź móhłe. Tajka pruskošerbska duchowna konferenza by wěscźe wulki wužitk pschinješła, ale so bychu šo knježa duchowni na njej shromadźowali, to je jara cźežke, dokelž jedyn wot druheho sdaleny bydli a ma teho dla daloki pucź pschewinycź, hdyž chze šo tu abo tam na shromadźisnje wobdźělicź. Najlěpje by šnadź šo hodźiło, hdy bychu šo šerbske duchownske konferenzy w Klětnom wotdźerźowałe, pschetož tam bychu najdalschi šerbszy duchowni wojerowskeho wokrješa lohko pschijěcź móhli a sa šerbskich duchownych rosbórskeho wokrješa runje Klětno tež jara wotležane njeje. — „Zaßnik" je kruch horka spomnjeneje skórźby s wojerowskeho wokrješa do delnołužiskeje rycźe pschełožił a k temu hischcźe šlědowaze šłowa pschistajił: „W Delnjej Łužizy na šerbskich wucźerjach njepobrachuje; naschi Sserbja radźi widźa, hdyž móže hólz něschto wjazy nawuknycź a teho dla wjele wot nich wucźeřstwo wuknje, tak so mamy wjazy tajkich Sserbow, dyžli jich trjebamy a je po tajkim wjele šerbskich wucźerjow w němskich městach. (Ja šam wěm w Barlinje pjecźoch Sserbow.) — Hinak ma šo s duchownymi; cźi nam wulzyschnje pobrachuja a je w tu khwilu strach, so saššo jene šerbske duchownske město shubimy, mjenujźy: khocźebuska měschcźanska rada chze sa nižscheho sararja pschi šerbskej zyrkwi Němza stajicź, dokelž šo žadyn Sserb k njej njepokaže. Njewě nichtón rady?"

S Ležyn pola Drjowka. Tudy je šo wóndano schtyrilětne dźěćźo spaliło. Semischez starschej běschtaj rano na dźěło schłoj, šwoju dźowcźiczku a jeje młódscheho bratsika šameju doma w sanknjenej stwě wostajschi. Jako w dźewjecźich domoj pschiindźeschtaj, stwu połnu kura a šmjerdźenja, dźowcźiczku pak na semi pod pošleschkom poł spalenu a morwu namakaschtaj, hólcźk pak pódla poł saduscheny leżesche; njebudźichu rucźe lěkarja dostali, dha budźische drje tež wumrjeł; wón hischcźe nětko khory leži. Ta dźowcźiczka je najskerje někak s wóhnjom w khachlach hrała a šo pschi tym palicź poczała. Jejne žałoscźenje a kschicźenje njeje nichtón šłyschał, dokelž běchu wschitzy schtyrjo wobydlerjo tuteho domu na robocźe; tak je wona w šwojej strachocźe pod pošleschko salěsła, tam je šo drasta, hižom sapalena, dale žehlika, pschi cźimž je to wbohe dźěćźo wumrjeło. Jeho jedyn bok běsche wot nohi hacź do woblicźa zyle seschkrjeny.

Dale pische „Zaßnik":

S Kopańz. Wóndano naschu hnadnu knježnu pohrjebachmy. Sswojeho dźiwneho žiwjenja dla je wona daloko a schěroko snata. Wona bě tak lutowaza, so nicźo porjedźicź ani twaricź njeda; moscźiki wokoło hrodu běchu shniłe a do wody spadałe, schtomy sa hrodom leżachu prěki a pódlu, kaž běchu je tam wětry psched lětami spowaleli. Wjetschi dźěl jeje łonschich běrnow (kulkow, deplow)

je hischcźe na poli pod pjeńkom. Jako po jeje ßmjercźi hród rjedźicź poczachu, namakachu zyłu łubju poknu stareho a pschetłateho žita, wjele korbow skaženych jeji, wjele skaženeho mjaßa a tež wjele papjerjanych, ßlěbornych a słotych pjenjes. Tute papjerjane pjenjesy ßu wschě pschětłate a skažene.

S Dźiwocźiz. Nascha schula je ßo diftirithiskeje khoroscźe dla, kotraž je ßo bjes dźěcźimi jara rosschěrika, sanknycź dyrbjała. Snatemu ßerbskemu pěßnjerjej Pětrej Mlónkej ßu na tule žadławu khoroscź tsjo wnukojo (enkel) wumrjeli.

S Ketliz. Póndźelu wjecźor wokoło 9 hodźin wudyri tu w Würfelez korcźmje woheń a wscho do prócha a popjeła pschewobrocźi. Kak je woheń wuschoł, njeje snate.

Se Stwjeschina. W nozy wot 10. k 11. měrza wokoło na poł dwanacźich hodźin ßo w bróżni swudowjeneje kubleńki Madleny Rencźoweje tudy palicź pocźa a ßo niz jenoź tuta bróżeń, ale tež domske a wumjeńk w krótkim cźaßu wotpalichu. Woheń ßo tež na fajmu, ßłómu wopschijazu a kublerjej Dürlichej ßłuschazu, rosschěri a ju tež do procha a popjeła pschewobrocźi. Woheń je najskerje sałoženy. *J.*

Wukasy wyschnoscźe.

§ Dźělenja herbstwa dla budźe ßo 19. měrza 1880, dopołdnja wot 9 hodźin w Wnjeri žiwnoscź s ležomnoscźemi njebo Handrija Tradela, na 5400 mk. taksirowana a dźeń posdźischo wot dopołdnja 8 hodźin dwě krowje, dwě kosy, něschto kur a jedyn ßylny cźahazy poß na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ Sahrodniska žiwnoscź cźißko 8 w Sskonej Borschcźi, Janej Ernstej Rjencźej ßłuschaza a na 9040 mk. taksirowana, budźe ßo 28. meje 1880 na pscheßadźowanje pschedawacź.

Přilopk.

* Hospodarski pomoznik E. H. Jeremiaß, pomjenowany Pětsch, s Běleje Hory a 19 lět 6 měßazow stary, běsche w lěcźe 1875 khlamarjej a korcźmarjej Wobstej we Worzynje dwaj tolerjej kranył a w lěcźe 1878 pola korcźmarja Barta na Běłej Horje kranycź spytał, cźehoź dla bu k jenemu tydźenju jastwa wotßudźeny.

* Wutoru, 2. měrza, do Połcźnizy njewjedro pschicźeźe a to s tak ßylnym wětrom, so tón s Nycźez lodownje jedyn bok tsěchi s kósłami a hrjadami wottorhny a něhdźe 18 metrow daloko cźißny. Pschi tym wón tež železny płót, 30 metrow dołhi, powali.

* W podkopkach w Zehle pola Noßena ßu hewjerjo 27. februara wulke sboże měli. Woni wußlědźichu w skale schěroku ßlěbrowu žiłu, kotraž po sdacźu jara daloko doßaha. Po tajkim směja tamnischi hewjerjo, kotsiž ßu dyrbjeli dołhi cźaß tradacź, nowe dźěło a nowu saßłužbu.

* Polizija w Chemnitzu je póndźelu zyłu bandu paduchow wußlědźiła. W wokolnoscźi Chemnitza běchu ßo w poßlenich njedźelach na wschelakich městnach nutskamali a bjes druhimi wězami tež jene žiwe cźelo kranyli, tola ßlěd njedocźinkow nichtó njemóžesche wunamakacź. Nětko je ßo radźiło jich pschi tym popadnycź, jako chzychu jedyn kranjeny cźaßnik sastajicź. Pschi pscheßłyschenju ßo wukopa, so paduschne towarstwo s 8 ßobustawow wobsteji a so ßu woni kranjene cźelo bjes ßobu rosdźělili a sjědli.

* Rubježnizy w wokolnoscźi Skeho Komorowa s kóždym dnjom wjetschu khrobłoscź pokasuja. Wóndano buchu wot nich někotsi burjo, kotsiž běchu w Skym Komorowje žito pschedawali, na dróšy nadpadnjeni. K sbožu njeběchu rubježnikojo jara ßylni, tak so ßo njebojasnym buram radźi, skóstnikow pschewinycź.

* Kulowski hermank njebudźe ßo lětßa, kaž to w wschelakich protykach steji, wutoru, 23. měrza, wotdźerjecź, ale dźeń prjedy, póndźelu, 22. měrza.

* W Kleschniku pola Hródka je jedyn mały hólcźez pschi hrajkanju tysku se sapałkami (schwablcźkami) do studnje cźißnył. S bojoscźu psched s jědom sawdacźom ßebi nětko nichtó njeswěri se studnje wodu picź.

* Dwaj pohoncźaj s Potsdama staj w tychle dnjach spodźiwny rubježniski nadpad nashonikoj a jón hischcźe w prawym cźaßu sadźěwakoj. Wonaj běschtaj w nozy na dróšy pola Karpowa a jeju wosaj sto krocźel bjes ßobu sdalenaj. Konje pomałku ßwój pucź dźěchu, bjes tym so jich wodźerjej na wosu kusk drěmaschtaj. Na dobo pohoncź druheho wosa psches wulki wrjeskot wotucźi, wón ßebi wocźi rybuje a wuhlada pódla ßebje dwě žónsźy ßedźazej, kotrejž na jeho sadźiwane praschenje proscheschtej, so by jeju do Potsdama ßobu wsał. Wón jimaj to nochzyche sarjez, dohlada pak ßo bórsy, so ma jena žónska dołhe schkórnje na nohomaj, a bě po krótkim wobkedźbowanju wěsty, so staj wobaj pschewoblekanaj rubježnikaj. Njejabzy wón ßwoju pistolu wutorže, nastaji ju jenemu na cźoło a wołasche druheho pohoncźa po pomoz. Tón psches to tež wotucźi a pschiběža se pßom k ßwojemu towarschej. Bjes tym běsche ßo hischcźe jena tsecźa žona pódla wosa pokasała, kotraž pak psched pßom tajki strach dosta, so ßo po cźmje shubi. Wobaj druhaj rubježnikaj buschtaj wot pohoncźow sajataj a hischcźe w ßamej nozy potsdamskej poliziji pschepodataj.

* W Barlinje je ßudnistwo pschekupza Vallentina k 200 mk. pjenježneho khostanja a k 100dźeńskemu jastwu wotßudźiło, dokelž je wón schwajzarski twarožk na grawocźiwe waschnje falschował a s tym strowoscźi ßwojich wotebjerarjow schkodźił.

* Mordar Zotter, kotryž je wot ßudnistwa w Grazu dla skónzowanja ßwojeje žony k ßmjercźi na schibjenźy wotßudźeny, je ßo, jako shoni, so dyrbi wumrjecź, wusnał, so je tež ßwojej dwě prjedawschej mandźelskej a jenu pschirodnu dźowku samordował. Sańdźeny tydźeń dasche ßudnistwo jeho druhu žonu, kotraž je w augustu 1876 wumrjeła, wuhrjebacź. Zotter ßo wusna, so je wón tejle žonje po dwanacźedźeńskim mandźelstwje s jědom sawdał, dokelž chzysche te pjenjesy wužicź, kotrež měješche jene towarstwo wupłacźicź, pola kotrehož běsche jeho žona ßwoje žiwjenje sawěscźiła.

* Wulke njesboże je ßo póndźelu 8. měrza na železnizy bjes Metzom a Formbachom podało. Pjecźo młodźi dźěłacźerjo, kotsiž na tamnischej pschestrjeni dźěłachu, buchu wot spěschneho cźaha shrabnjeni a na žałoßne waschnje rostorhani. Wulkeje młły dla njeběchu ßo w prawym cźaßu na cźah dohladali. Schtyrjo běchu hnydom morwi a pjaty semrje hodźinu posdźischo.

* W Griechiskej ßu rubježnikojo jendźelskeho wyschka Syngu sajeli a jeho ßobu do horow wsali. Woni jeho nochzedźa prjedy puschcźicź, hacź jim wón 30,000 toleř sa ßwoje žiwjenje a ßwobodu njesapłacźi. Jaty Synga je to ßwojim pschecźelam wosjewił a cźi nětko s rubježnikami jednaja, hacź dotal pak hischcźe žaneho wuspěcha njejßu měli. Nawjedowar tutych skóstnikow je wěsty Niko se Samarina, jedyn snaty njedocźink, kotryž je hižom jara wjele ludźi skónzował. Psched tsjomi lětami dasche wón jeneho njesbožowneho jateho, kotryž pjenjesy, sa jeho žiwjenje žadane, wobstaracź njemóžesche, na jenej hlebiji pomałku pschi wóhnju pražicź.

* Wěsty Siemens je njedawno w Londonje wopokasał, so móže ßo nasche ßkónzo we wschelakich padach psches elektriske

ßwětło sastupicź. Wón da elektriske ßwětło na tulpowy pjeńk, połny pupkow, ßwěcźicź, a hižom sa poł hodźiny tón w najrjeńschim kćenju stejesche. Hacź pak budźa ßo tele tulpy, na tajke waschnje k cźenju pohnute, runje tak dołho cźerstwe sdźerźecź, kaž druhe, ßo hischcźe prascha. Dale wón w sahrodźe dasche na někotre rostliny kóždy dźeń krótki cźaß elektriske ßwětło skutkowacź, a bórsy ßo pokasa, so rostliny wjele lěpje roscźichu a tyjachu, hacź tajke, kotrež jenož ßkónczne ßwětło dostawachu. Siemens praji, so móže ßo elektriske ßwětło wot sahrodnikow pschi cźěmnych dnjach a pschi nalětnich mjersnjenjach s wulkim wužitkom trjebacź.

* Pschi pschißažnym ßudźe ßo ßudnik wóndano prascha: „Sswědko cźěßla Hanuscho, wy scźe w bliskoscźi městna, hdźež ßu ßo bjes ßobu bili, dźěłali. Kak daloko běschcźe wy wot halekowarjow sdaleni? Sswědk Hanusch: „Dźewjecź łóhcźow a pjatnacźe zolow.“ Ssudnik (sadźiwany): „Kak móžecźe wy to s tajkej wěstoscźu prajicź?“ Sswědk: „Ja ßym to hnydom s łóhcźom wuměrił, pschetož ja ßebi myßlach, so ßo cźi khadle na ßudnistwje sa kóždym hownjeschkom wopraschejа.“

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Cźeho dla dha kokosch dakoze, hdyž s hněsda stanje?

Mots Tunka. So by ßwět shonił, so je jejo wulahnyła.

H. D. Hm, to jena žona tež nimale tak cźini.

M. T. Bledź wschak tola, ta tola se žaneho hněsda njestawa.

H. D. Tak wschak ja tež njeměnju, ja jenož chžu prajicź, so bjes potrjeby hary cźěri.

M. T. Schto dha je było?

H. D. Hlej, jedyn muž s hornich wßow wóndano duzy domoj s města do wody padźe a ta jemu měžu a brěmjeschko wsa. Wón budźische ßo tepił, je-li so ßo njebudźische někak rokotoweho kerka pschimnył, hdźež jeho jena žona sbožownje hischcźe žiweho won wucźahny. A jako wón potom w mokrym kožusche domoj pschińdźe, dha jeho žona teho dla tajku haru cźěrjesche, so ßo zyła wjeß w hromadu sběža.

M. T. Nó, to by tež mudrischa była, hdy by ßo Bohu dźakowała, so je jej Bóh muža pschi žiwjenju sdźerźał.

H. D. Haj, to je tež moje měnjenje.

Placźisna žitow a produktow

w **Budyschinje** 6. měrza 1880.

Žitowy dowos: 3631 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pscheńza 50 kilogr.	10	71	11	97	10	71	11	91
Rožka = =	8	99	9	24	9	2	9	18
Jeczmjeń = =	8	69	8	60	8	69	9	6
Wowß = =	7	50	7	13	7	—	7	90
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	15	50	16	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 =	1	80	2	20	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	40	2	80	—	—	—	—
Ssłoma 1200 pt.	15	50	19	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:

248 schtuk, schtuka po 12 m. — np. (4 tł. — nßł.) hacź 23 m. 50 np. (7 tł. 25 nßł.)

Kórz pscheńzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tł. 2 nßł. — np.) hacź 20 mk. 34 np. (6 tł. 23 nßł. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 mk. 38 np. (4 tł. 23 nßł. 8 np.) hacź 14 m. 78 np. (4 tł. 27 nßł. 8 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 18 np. (4 tł. 1 nßł. 8 np.) hacź 12 mk. 78 np. (4 tł. 7 nßł. 8 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tł. 15 nßł. — np. hacź 2 tł. 19 nßł. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 27 m. 90 np. (9 tł. 9 nßł. — np.) hacź 28 m. 80 np. (9 tł. 18 nßł. — np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tł. 25 nßł. — np.) hacź 18 m. — np. (6 tł. — nßł. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßł. 4 np.) hacź 3 m. 6 np. (1 tł. — nßł. 6 np.) — Butra: 1 m. 80 np. (18 nßł.) hacź 2 m. 20 np. (22 nßł. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 40 np. (— tł. 24 nßł. — np.) hacź 2 m. 80 np. (28 nßł.) — Ssłoma (1200 pt.) 15 m. 50 np. (5 tł. 5 nßł.) hacź 19 m. — np. (6 tł. 10 nßł.)

Barlinske skótne wiki

8. měrza 1880.

Na pschedań stejesche 2476 howjadow, 7017 ßwini, 1313 cźelatow, 7309 skopow.

Mjaßowe placźisny: najlěpsche howjada 60, ßrěnje 50—53, schpatne 42—45 a 30—36 mk. Sswinje: najlěpsche meklenburgske 56—58, krajne 52—54, ruske 46—50 mk. po 100 puntach žiweje wahi (lebend gewicht). Cźelata a skopy 40—45 a 50 np. po 1 puncźe rěsneje wahi.

Symski jěsdny planželesnizow, placźazy wot 15. oktobra 1879.

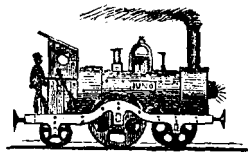

Se Shorjelza do Drażdżan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{50}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{10}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{15}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{35}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{39}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	7_{59}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{7}	9_{18}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{39}
Biskopiz	—	4_{36}	6_{43}	9_{56}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{19}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{22}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{43}
Radeberga	—	5_{5}	7_{19}	10_{31}	1_{34}	5_{13}	6_{59}	9_{53}
Do Drażdżan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{2}	2_{5}	5_{41}	7_{30}	10_{21}

S Drażdżan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Drażdżan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	2_{55}	5_{0}	8_{0}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{29}	5_{31}	8_{37}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{40}	5_{44}	8_{49}	12_{2}	—
Biskopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{7}	6_{13}	9_{19}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{44}	6_{49}	9_{58}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{24}	7_{30}	10_{42}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{44}	7_{50}	11_{2}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{7}	8_{13}	11_{25}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Wjeleczina.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd s Budyschina	7_{25}	10_{42}	12_{40}	4_{50}	9_{40}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	8_{5}	11_{15}	1_{13}	5_{31}	10_{13}

S Wjeleczina do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd s Wjeleczina	6_{27}	9_{50}	11_{51}	2_{59}	8_{45}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	7_{5}	10_{21}	12_{16}	3_{40}	9_{23}

S Kamjeńza do Drażdżan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{55}
Połczńizy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{18}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{28}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{22}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{19}	10_{31}	1_{34}	5_{13}	9_{1}
Do Drażdżan	7_{50}	11_{2}	2_{5}	5_{41}	9_{32}

S Drażdżan do Kamjeńza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Drażdżan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{0}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	8_{37}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{23}	1_{25}	6_{20}	9_{0}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{38}	1_{45}	6_{40}	9_{20}
Połczńizy	7_{42}	10_{47}	1_{58}	6_{53}	9_{33}
Do Kamjeńza	8_{8}	11_{7}	2_{24}	7_{19}	9_{59}

Cźahi hornjołužiskeje želesnizy.

S Kohlfurta do Ssokolzy.

Wotjěsd s Kohlfurta	6_{12}	10_{53}	1_{35}	4_{25}
Hórki	6_{47}	11_{48}	2_{4}	5_{24}
Niskeje	6_{56}	12_{6}	2_{13}	5_{44}
Mikowa	7_{9}	12_{28}	2_{25}	6_{9}
Klětneho	7_{22}	12_{45}	—	6_{26}
Wujesda	7_{32}	1_{4}	2_{43}	6_{52}
Lasa	7_{43}	1_{22}	2_{54}	7_{10}
Wojerez	8_{3}	1_{53}	3_{14}	—
Wyßokeho Bukowa	8_{23}	2_{29}	3_{33}	
Ruhlanda	8_{40}	3_{5}	3_{47}	
Mückenberga	8_{55}	3_{29}	4_{1}	
Plessa	9_{6}	3_{44}	—	
Wikowa	9_{19}	4_{32}	4_{20}	
Rukowa	9_{34}	4_{58}	4_{32}	
Pschijěsd do Ssokolzy	9_{51}	5_{21}	4_{50}	

Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Wotjěsd se Ssokolzy	—	6_{20}	10_{14}	3_{47}
Rukowa	—	6_{53}	10_{36}	4_{9}
Wikowa	—	7_{19}	10_{48}	4_{21}
Plessa	—	7_{32}	—	4_{29}
Mückenberga	—	7_{55}	11_{5}	4_{41}
Ruhlanda	—	8_{36}	11_{18}	4_{55}
Wyßokeho Bukowa	—	9_{4}	11_{31}	5_{8}
Wojerez	5_{40}	9_{39}	11_{50}	5_{27}
Lasa	6_{7}	10_{3}	—	5_{42}
Wujesda	6_{28}	10_{23}	12_{13}	5_{53}
Klětneho	6_{47}	10_{36}	—	6_{1}
Mikowa	7_{9}	10_{53}	—	6_{10}
Niskeje	7_{35}	11_{17}	12_{40}	6_{23}
Hórki	7_{56}	11_{38}	12_{47}	6_{30}
Pschijěsd do Kohlfurta	8_{50}	12_{20}	1_{13}	6_{56}

Dospolne wupschedawanje.

Prjeczczehnjenja dla

pschedawam mój skład, wobstejazy s **manufakturowych, platowych, schtrympowych** a **módowych tworow, tunischo,** hacz sym je kupił.

R. Casper

Na bohatej haßy 67. **w Budyschinje.** **Na bohatej haßy 67.**

Drjewowe aukzije.

Na **njeßwaczilskim leßowym reviera** budza so na naspomnjenych dnjach slědowaze drjewa pod wuměnjenjemi, psched sapoczatkom aukzije wosjewjomnymi, na pscheßadzowanje pschedawacz:

pondzeln, 15. měrza t. l., rano wot 9 hodzin w hosezeuzu w Holeschowje:

47 khójnowych schtomow, 13—29 cm. srjedzn. tolst., 10—16 m. dolh.,
30 = paczenych drjewow, 12—15 cm. horn. tolst., } 2,5—5 m.
160 = klozow, 16—36 = = = } dolhoscze,
383 Rm. khójnowych palnych schczěpow,
50 = = = knyplow,
277 = = pjeńkow,
280 = khójnoweje sbytkoweje walczjny,
40 stotnjow khójnowych sbytkowych walczkow.

W drjewnischczu: 17e = w khaßowni (njedaloko schußeja s Rakez do Budyschina).

Tute drjewa su wschitke woßebneje dobroscze. Njech sebi je czi, kiž wo nje rodza, prjedy na drjewnischczu wobhladaja.

Wutoru, 16. měrza t. l., rano wot 9 hodzin:

80 dolhich hromadow brěsoweje walczjny w drjewnischczu na wětrnikowej horje, wotdzělenje 35. — (Shromadzisna tam.)

Ssrjedu, 17. měrza t. l., rano wot 9 hodzin:

24 khójnowych schtomow, 13—22 cm. srjedzn. tolst., 10—11 m. dolh.,
20 = schtomowych kolow, 8 cm. hornjeje tolst., } 4 a 4,5 m.
38 = paczenych drjew., 11—15 cm. = = } dolhoscze,
15 = zerdzow 13—15 cm. delnjeje tolst., 10 a 11 m. dolh.,
62 Rm. khójnowych a brěsowych palnych schczěpow,
25 = = = = = knyplow,
53 = = = = = pjeńkow,
110 = = = brěsoweje sbytkoweje walczjny,
10 stotnjow khójnowych sbytkowych walczkow,
120 dolhich hromadow brěsow., wólschow., psowodzinow. walczjny.

W drjewnischczach: 31c pschi koßlowskim puczu, 31k pschi dubniku, 32d pschi Lomsku.

Shromadzisna tam, hdzež so njeßwaczilsko-koßlowski a scheschowsko-lomsczanski pucz kschižujetaj.

W Njeßwaczidle, 28. februara 1880.

Grabinske hajniske sarjadnistwo.
Nowottne.

Wschědnje nowopaleny **twarski** a **rólny kalk** poruczatej sazo kalkpaleńni w Niskej a Cunnersdorfje pola Shorjelza.

H. W. Siebörgers Erben.

Magazin czělnych kaschczow

bratrow Hübner

na wulkej bratrowskej haßy 215

porucza so pschi smjertnych podeńdzenjach k dobroczinemu wobkedzbowanju.

Runklizowe symjo,

prawdziwe oberndorfske, kaž tež wschelake druhe druzjny, teho runja wschitke pólne, kuczne a sahrodne symjeschka porucza

symjenjowa pschedawarnja
Tr. Richter
na mjaßowym torhoschczu.

Nowe jerje

porucza w rjanej wulkej tworje: 15 schtuk po 70 np., 30 schtuk po 130 np., kaž tež dzělbu starschich: 15 schtuk po 45 np., 1 schtuku po 3 np.

Ad. Rämsch,
nowe khlamy pschi butrowych wikach.

Nowe rjane tuczne jerje,

kopu po 3, 3½ a 4 markach, ma na pschedań

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Khofej,

jara derje skłodzazy, punt po **jenej** marzy porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Prawdziwe

lěkarske tokayske wino

wutočka dwórskeje wuhersko-winoweje předawarnje

Rudolf Fuchs,

PEST. HAMBURG. *WIEN.*

poruča jako wosebny za słabe dźěći a za wotkhorjowacych kmany posylnjacy srědk w 1/1, 1/2 a 1/4 originalnych blešach po *M.* 3.—, 1.50 a 75 *Pf.*

Otto Engert
na znutřkomnej lawskej hasy.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dzělbje a kóždy dzeń mechaniska dzěło-pschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje so jenož **trjeny len**, a to jenož sobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Jan Jurij Pahn

w Budyschinje

na torhoschczu a rózku žitneje haßy, pódla hłowneje straže,

porucza sa **konfirmandow w wulkim wubjerku**

6/4	**schěroki**	**czorny kaschemir**	**wot**	**50 np.**	**stary łóhcz,**	
8/4	„	„	„	**1 mk.**	„	„
5/4	„	**czorny popelin**	„	**60 np.**	„	„
5/4	„	**czorny mohair**	„	**30 np.**	„	„

Wschitke tute **stoffy** ßu w **najlěpschej trajnej dobroscži** na składže a ßu **płaczisny tak tunjo stajene,** so móžu ja **kóždej konkurrenzy khróble napscheczíwo stupicz.**

Žakety sa konfirmandow

se **ßomota, ßukaneje wolmy** a **ßuknjanych stoffow;** sprawne dźěło, tunje płaczisny; **konfirmandske wobleczenja** ßo rucze a jara tunjo seschija. ☛ W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

☛ Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije. ☛

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodźin. Khudym darmo.

Würzburgske runklizowe ßymjo

snateje dobroscze, wulkeho žołteho płodu, ma na pschedań

Carl Noack

w Budyschinje na žitnej haßy.

Ssymjenja a ßymjeńtne žita

wschěch družinow, jako **dźeczelowe ßymjo,** s rukowanjom, so je židy czíste, **trawne ßymjo, probsteiski wowß, židowczanski jeczmjeń,** poruczamy k nalětnim ßywam.

W Lubiju a Pomorezach. **J. G. Hennig & Co.**

Sa konfirmandow

porucza trajnje a elegantnje swjasane **spěwarske knihi** w ßomoczanym a kožopraßowanym swjasku **A. Schöncka,** knihiwjasać na hauensteinskej haßy, blisko butrowych wikow.

Jako konfirmandske dary

pschedeschcznikowa fabrika

Richard Rincke w Budyschinje

351 pschi mjaßowych hětkach 351

ßwój bohacze wuhotowany wulki skład

pschedeschcznikow (regenschirmow)

woßebneje dobroscze po najtunischich płaczisnach porucza.

W nakładze **F. A. Reichela** w Budyschinje ßu wuschke jako najlěpsche a najrjeńsche

ßerbske modleńske knihi,

kiž ßo woßebje jako

sekenoschtwórtkowe, kwaßne, narododźeńske a hodowne dary

pschihodźa, dokelž ßu schazy, kotrež ani mole ani sersaw njeježeru:

Dr. Mertena Luthera

Domjaza postilla,

trajnje do deskow a kože swjasana sa 12 mk.

Jana Arndta

Paradiß-Sarodka,

swjasana do kože 4 mk., do papy 3 mk.

Korle Hajnricha Bogatkeho

Schaz-Kaschczik,

swjas. do kože se sankom 3½ mk., do papy 3 mk.

Nikodemußowe knižki

abo Powjestwo wo žiwjenju Jesom Khrysta,

swjas. 1 mk., seschite 75 np.

Dr. Valentin Ernst Löschera

zyrkwine klucze

abo

nuſne roswnczenje wot kschescžijanskich zyrkwinych a ßwjatych waschnjow.

Dostacz pola **F. A. Reichela** w Budyschinje.

Loßy po 1 ℳ.

sa **wustajeńzu pjeriny,** w Budyschinje 19., 20. a 21. měrza wotdźerżomnu, ßu w wudawarni „Serb. Nowin" dostacz. — Schtóž ma tajki lóß, njetrjeba žadyn sastupny pjenjes płaczicz, hdyž chze wustajeńzu wopytacz a ju wobhladowacz.

Jan Jurij Pahn

w Budyschinje

na torhoschczu a rózku žitneje haßy, pódla hlowneje straže,

wosjewja, so ßu wschě nowe lětne twory w najbohatschim wubjerku pschipóßłane, jako:

drastne tkaniny, jenobarbne a mustrowane w najnowschich barbach;

žakety, jaki, deschczowe mantle, wobwěschki w wschelakich faßonach a stoffach, a pschispominam, so ßu pschi wschěm tym płaczisny tola **jara tunje** a so ßym wubjernje dobre stoffy k temu nałožał;

czorne židžane stoffy k drastam a klejdam, jenož w sprawnych, ßo derje noschazych dobroscžach;

barchent, lama, pollama a **ložowe zajki** jara nowych mustrow;

schórzuchi s falbami a bjes nich, **ßuknje** atd. atd.

Pschi potrjebje proschu ja wo dobroczjiwe wobkedžbowanje a hacž runje ßu wschě twory psches te nowe zła w płaczisnje horje schłe a hischcze pschezo pschibywaja, dha je mi tola psches dobre kupje składnoscž data, so móžu hischcze po starych tunich płaczisnach pschedawacž.

Twarske materialije.

Pschi wottorhanju tak mjenowaneje radžineje zyhelnicže nadobyte materialije, jako murjerske zyhle, łamane kamjenje a łamane bindarje budža ßo w termiji, na

19. měrza t. l., popołdnju w 2 hodžinomaj

postajenej, na pscheßadžowanje pschedawacž.

Na kupjenje smyßleni chzyli ßo w naspomnjenym czaßu pschi prjedawschej radžinej zyhelniczi shromadžicž.

W Budyschinje, 10. měrza 1880. Měschczanska rada.

Buchheim, w tu khwilu pschedßyda.

Rjenjebarbjerńja a czischczerńja

Heinricha Hoppstocka w Wósporku

porucza ßo czescženym Sserbam Budyschina a wokolnoscze k barbjenju wschěch tkaninow.

Mužaza a žonjaza drasta ßo njerospróta derje a trajnje barbi.

Dobroczjiwe skasanja wobstara darmo knjes pschekupz **Kayser** na žitnej haßy w Budyschinje.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych czaßow dopokasany, s najlepschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscž, płodži wjele mlóka a sadžěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 40 np. a je k dostaczu

w hrodowskej haptyzy
w Budyschinje.

Dickowa conceßionirowana daloko wuwołana spodžiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki.**

W Kobjelnju je **žiwnoscž** czo. 4 s 11 kórzami pola, 6/4 kórza łuki, s nowotwarjenymi domskimi a pódlanskimi twarjenjemi, kaž tež se žiwym a morwym inventarom na pschedań.

Ssymjentne běrny

pschedawa ryczerkubło w Saryczu.

Wschě družiny **schmrěkowych žerdjow** hacž do 9 zolow tołstoscze, kaž tež **palne drjewo** ma na pschedań

Gödan w Bělczezach.

Byk na pschedań.

Byka oldenburgskeho splaha, 1 1/4 l. stareho, ma na pschedań ryczerkubło w Porschizach.

Nowe **dźěczaze wosy** ßu w wulkim wubjerku na pschedań pola korbarja **Meyera** na kschidarskej haßy (Siebergasse) czo. 210.

Technikum

Buxtehude

pola Hamburga.

Wopyt 1879/80: 392 technikarjow.

Twarskotechniske a mašinytwarjerske wotdźělenje.

Programmy sa lětnje połlěto sczele darmo: direktor **Hittenkofer.**

Pjelnjenje młodeho piwa

w Koprzach k jutram stanje ßo pjatk, 19., wutoru, 23. a ßrjedu 24. měrza.

E. Schmidt.

Serbske dźiwadło

w hoscženzu w Łahowje

jutsje, njedźelu, 14. měrza, wjeczor w 8 hodžinach. Hracž budže ßo: **Ssußodow skórźba,** wjeßelohra w 1 jednanju. Po němskim wot J. Krala. — **Sjebany nawoženja.** Originalna ßerbska wjeßelohra.

Dźiwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo ßwoju, hižom tydźenja pschipowjedźenu shromadźisnu, jutsje wotdźerżecž **njemóže,** ale wona ßo njedźelu Palmarum w postajenym czaßu smeje a to pola Pětra Löhnerta w Zokowje. **P. Młónk.**

Nabóżniski pschednoschk

jutsje, njedźelu, 14. měrza, popołdnju w 3 hodžinach w ßerbskej ryczi a kóždy schtwórtk wjeczor w 8 hodžinach w němskej ryczi w zyrkwinskim lokalu japoschtołskeje gmejny, na bórklinje 283, po 1 skhodže. Sastup je kóždemu dowoleny.

Bukiczanske ratarske towarstwo

póndźelu, 15. měrza, popołdnju w 4 hodžinach. Pschednoschk knjesa pißmawjedźerja a kublerja Zimmera wo młókarskim sjenoczenstwje. **Pschedßyda.**

Ratarske towarstwo w Małym Wjelkowje

wutoru, 16. měrza, wjeczor w 6 hodžinach. Pschednoschk knjesa profeßora Dr. Heidena.

Pschedßyda.

(K temu czißłu jena pschiloha.)

Pschiłoha k cźiśłu 11 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 13. měrza 1880.

Bliźschu njedźelu, to je **jutsje, 14. měrza,** smějе ſzo pola mje **wupschedawanje** wurjadowanych tworow, na cźoź teho dla woſzebje kedźbne cźinju, dokelź ſzu płacźiśny spodźiwnje tunje.

Drastne stoffy, łóhcź hižom wot 16 np.,
židźane a **wolmjane žakety** wot 3 mk.

August Grützner.

Cźorne drastowe stoffy,
jako
kaschemir, rips a mohair,
porucźa po jara tunich płacźiśnach
M. G. Freyberg, na bohatej haſzy 62.

Paul Kristeller na bohatej haſzy 75

porucźa trajnje dźěłane
nakolenzate schkórnje ſa muſkich wot 7 mk. 50 np.,
= = **ſa konfirmandow** 5 mk., 5 mk. 50 np. a 6 mk.,
ſtifelety ſa muſkich wot 7 mk. 50 np.,
= **ſa konfirmandow** 5 mk., 5 mk. 50 np. a 6 mk.,
kožane ſtupnje k schnórowanju ſa žony 4 mk. 25 np.,
= = = ſa holzy a dźěćźi 1 mk. 50 np., 2 mk. hacź 2 mk. 50 np.,
zajkowe ſtupnje ſ gumijowym cźahom a k schnórowanju ſa žony wot 4 mk.,
= = = = = = ſa dźěćźi: jara tunjo,
kaž tež wſchě wobucźe, kotrež móhł ſzebi něchtón wumyſzlicź, wot najjednorischeje hacź do najelegantnischeje družiny po płacźiśnach, kajkež tu hischcźe njeſzu ženje byłe.

Cylinderſke kłobuki ſa 5, 6 a 7 mk.,
filzowe kłobuki ſa 2 mk. 50 np., 3 mk., 3 mk. 50 np. atd.
porucźa **Paul Kristeller** na bohatej haſzy 75.

Stupnje ſa cźěła

porucźa tunjo **Paul Kristeller** na bohatej haſzy 75.

Rjanobarbarńja, cźiſchcźerńja, appreturnja a chemiſka płókarńja

Wilhelm Kelling w Budyſchinje,
na ſzukelúſkej haſzy, bliſko žitnych wikow,
porucźa ſzo k **barbjenju** a **płókanju** wſcheje **mužazeje** a **žonjazeje drastу** (rospróteje a njerospróteje), **möblowych** a **gardinowych ſtoffow, teppichow, pſchikrywow** atd.

Cźeſcźenym Sserbam k nawjedźenju, ſo pſchichodnu ſzobotu, jako měſchcźanſki hermank, njebudu w budźe na torhoſchcźu pſchedawacź, ale směju ſzwoje pſchedawanje w domje knjenje Dominikoweje na bohatej haſzy cźiſzło 65.
Jan Jurij Pech ſ Wjeleczina.

S tutym ja k nawjedźenju dawam, ſo ja w Budyſchinje w hoſcźeńzu k ſłotej hwěſdźe kóždu ſzobotu dopołdnja wot 10 hodźin hacź do 1 hodźiny pſchipołdnju **dźěło** kupuju a hewak kóždy dźeń **leu** w mojim wobydlenju w Radworju.
Michał Brankaczk.

Swjeřſchne koſchle,
nózne koſchle,
dźěłarſke koſchle,
chemiſety,
manſchety,
ſhlipſy,
krawaty,
porucźa jara tunjo
Julius Lange
ſ napſchecźa
noweje měſchcźanſkeje ſchule.

G. A. W. Mayerowy **běły bróſtſyrop** je mje pſcheſzwědcźił, ſo ma wón wulke hojaze mozy a woſzebje ſažwanje wotſtronja, koſkotanje w krku ſacźěri, ſkutkowanje dychawy pſchiſporja, **ſpink na bróſcźe** wotwobrocźi.

Wſchěm bróſtkhorym
ma ſzo **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** jara porucźecź. Ja mějach 8 lět kaſchel ſ krakami a hižom pſchi tſecźej bleſchi tuteho ſyropa tutu njelubosnoſcź zyle wotbych, ſchtoź ſ tutym woſzwědcźam.
Schcźecźin. **Wilhelm Schmidt,** wojeřſki lěkař.

Tutón na **ſzwětnej wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop** maja jeno prawdźiwy w bleſchach po 8 nſzł., 15 nſz. a 1 tł. na pſchedań
Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje,
W. Rota w Lubiju,
C. Meißner w Biſkopizach.

Aromatiſku wiecźnu watu: 50 np. a 80 np.,
ſenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
ſulzbergſke fluſzowe khrepki: bl. 56 np.,
běły bróſtſyrop: bl. 75 np.,
ſchmrěkojehlinowy aether: bleſchu 30 np.,
ſchwablowe mydło, ſzmolomydło, glycerinomydło atd.
porucźa **hrodowska haptyka** w Budyſchinje.

Rowowe pomniki s pěskowza a marmora.

Pšched zyhelskimi wrotami.

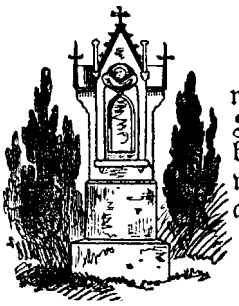

K dobroczíwemu wobkedźbowanju!

Dokelž ßym moju **rěßbarńnju** a **kamjenjerubarńnju** nětko **pšched zyhelske wrota** pola knjesa cźěßliskeho mischtra **Severina** pschepołožik, cześcźenych Sserbow proschu, so bychu mi dowěrjenje, hacž dotal spožczene, tež dale pschiwobrocźicź chzyli a lubju ja, so ja kóžde skasanje sprawnje a tunjo wobstaram. S pocześcźowanjom

O. Wohl & Co.,
rěßbarńnja a kamjenjerubarńnja.

Pšched zyhelskimi wrotami.

Pola cźěßliskeho mischtra knjesa Severina.

Konfirmandske mězy,

kaž tež wschě drużiny **lětnich mězow** se židy a stoffa porucza po płacźisnje wot 1 mk. atd.

O. Rinka, kóžkar
na jerjowej haßy.

Wosjewjenje.

Cześcźenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe s tutym k nawjedźenju dawam, so ßym ßwoju dźěłarńnju **schczětkow** a **pinsłow** wotewrił a je ßobotu w budźe, na bohatej haßy s napschecźa pschekupza „Klingst Nachf." a blisko tamnischeje pjekarńje pschedawam. Dokelž budu ßo stajnje prózowacź, kóždemu se sprawnej a tunjej tworu poßłużicź, dha ßo nadźijam, so budźa tež cześcźeni Sserbja pola mje kupowacź, woßebje dokelž je moja mandźelska, kotraž běsche hacž dotal w ßelowej pschedawarńi pod radnej khěžu, ßerbskeje rycźe zyle mózna.

Robert Thiema.

Dwaj abo tsjo **schulerjo**, kotsiž budyske schule wopytuja, móża pod spodobnymi wuměnjenjemi zyrobu a wobydlenje dostacź. Pola koho? to je shonicź w wudawarńi „Serbskich Nowin."

Jeneho wowczerja,

kiž móže ßwoju wustojnoscź psches wopißma dopokasacź, pyta k 1. julija

rycźerkubło **Cźelchow.**

K 1. haprleje ßylnu ßłużobnu **dźowku** pyta knjeni wyschscha wucźerka

Lindemannowa
w Lubiju.

Ssylna hródźna **dźówka** s dobrymi wopißmami móže hnydom do ßłużby stupicź na knjeźim dworje w Saryczu.

Jena rodna **domska holza** ßo pyta

na Wilhelmskej haßy 769cc
w Budyschinje.

Jena **kucharka,** kaž tež **3 dźowki** móża hnydom abo k 1. haprleje na kuble cźißło 5 w Konjezach pola Porschiz sa wyßoku sdu do ßłużby stupicź. Dalsche je shonicź w wudawarńi „Serb. Nowin".

Holzy se wßow, kotrež chzedźa **schwadkistwo** nawuknycź, móża ßo samołwicź a tež wobydlenje dostacź **na garbarskej haßy czo. 362,** po 1 skhodźe.

Młode holzy ßo **schwadkistwo, běło schicźe** a wschě żonjaze rucźne dźěła najlěpje nawucza a móża tež na měsćźe zyrobu a wobydlenje pola podpißaneje dostacź.

Knjeni **Selma Peuckertowa**
rodź. Eschenbachez
na Hoschiz haßy (Goschwitz) 698, delka.

2 sprawnej młodej holzy, kotrejž chzetej **schicź** nawuknycź, móżetej tunjo nóznu hospodu dostacź pola wudowy Rohdoweje na hrodowskej haßy cźißło 338, delka.

Wuczomnik pytany.

Jeneho **kowarskeho wuczomnika,** ßyna sprawnych starschich, pyta

August Koch,
kowarski mischtr w Hodźiju.

Hólcźez wot sprawnych starschich, kiž chze **pjekarstwo** nawuknycź, móže k jutram do wuczby stupicź pola

pjekarskeho mischtra **J. Wirtha**
na różowej haßy 625.

Jeneho **tyscherskeho wuczomnika** pyta

Arthur Jannasch
na ßerbskej haßy cźißło 20.

Jeneho hólza, ßyna sprawnych starschich, kotryž chze **kłobukarstwo** a dźěłanje filzowych tworow nawuknycź, pyta

Reinh. Pertuch, kłobukar
w Budyschinje na schulskej haßy.

Jeneho **kowarskeho wuczomnika** pyta k jutram

J. Nohka w Worzynje.

Jeneho **wuczomnika** pyta pod spodobnymi wuměnjenjemi w Budyschinje

Otto Mahnke, schczětkarski mischtr
na bohatej haßy 86.

Wuczomnik pytany.

Sa moje kolonialtworowe khlamy pytam ja k 1. haprleje t. l. jeneho **wuczomnika** s dobrymi schulskimi wědomnoscźemi.

J. T. Schulza
na snutskownej lawskej haßy czo. 137.

Hólcźez, kotryž chze **krawstwo** nawuknycź, móže pola podpißaneho jutry do wuczby stupicź.

Pětr Jeschka w Khróscźizach.

Jedyn **krawski** móže hnydom trajaze dźěło pola podpißaneho dostacź.

Jan Krawz w Spytezach
pola Hodźija.

Kmani **murjerjo** a **handlangarjo** móża póndźelu, 15. měrza, na knjeźim dworje w **Rakojdach** do dźěła stupicź.

C. Schneider, twarski mischtr.

Jeneho ßwěrneho wotroczka s dobrymi wopißmami k 1. haprleje sa wyßoku sdu pyta

kubleř **Jan Schmola**
w Leschawje pola Hodźija.

Dla pschisporjenja koni ßo jedyn **rólny pohoncz** pyta a móže hnydom do ßłużby stupicź na knjeźim dworje w Wutołcźizach.

Wobydlenja sa dźěłacźerjow

budźa saßo prósne na rycźerkuble w **Porschizach.**

Dźak.

Wschitkim tym lubym pschecźelam, ßußodam a snatym, kotsiž poßlenje łożo mojeje njebohеje mandźelskeje **Hany** rodźeneje **Rötschkez,** kiž je 21. februara wumrjeła a bu 24. febr. pohrjebana, tak bohacźe s Božimi martrami, s wěnzami a s palmowej hałosu wupyschichu a ju na jeje poßlenim sełskim pucźu tak bohacźe pschewodźachu, kaž tež tym noscherjam, kiž jeje cźěło k poßlenjemu wotpocźinkej donjeßechu, praju s tutym ßwój najwutrobnischi dźak.

W Mnischonzu, 28. februara 1880.

Michal Möhn.

Dźak.

Sa te wschelake wopokasma luboscźe a dźěłbranja my ßo wschitkim tym, kotsiž naschu tak sahe wotemrjetu dźowku **Hańju** pschi jeje khowanju 1. měrza s wěnzami a kwětkami, kaž s pschewodźenjom k jejnej poßlenjej sparnej komorzy pocześcźichu, wutrobnje dźakujemy. Tež my knjesej duchownemu Kurinkej sa troschta pokne ßłowa pschi rowje a w zyrkwi, woběmaj knjesomaj wucźerjomaj w Lasu, kaž tež Bläžiz ßwójbje, woßebje pak wowzy sa wopokasanu luboscź wutrobny dźak prajimy.

Woßebny dźak budź tež łasowczanskim młodym hólzam, kotsiž naschu njebocźiczku dźowku psches rjane wupyschenje rowa, psches njeßenje k rowu a psches to cześcźichu, so do wopomnjeńskeho khěrluscha swonicź a byrglowacź dachu.

W Běłym Khołmzu.

Hłuboko srudźena
Wawrikez ßwójba.

Lipa Serbska III.

w prěnich dnjach noweho tydźenja wuńdźe.

Wot redakcije.

List z wojerowskeje strony za tydźeń.

Štwórtlětna předpłata we wudawařni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja so we wudawařni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćeřnje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 12. **Sobotu, 20. měrca 1880.** **Lětnik 39.**

K nawjedźenju.

Cźi ßami cześcźeni wotebjerarjo „Serbſkich Nowinow", kotſiž chzedźa ſa nje na **druhe štwórtlěto 1880** do prědka płacźicź, njech nětko 80 np. we wudawařni „Serbſkich Nowinow" wotedadźa. Cźi, kotſiž ßebi „Serbſke Nowiny" pſches póſt pſchinjeſcź dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam bórſy ſkaſacź. Na ſchtwórtlěto ſapłacźi ßo ſa „Serbſke Nowiny" na ſakſkich a pruſkich póſtach, kaž tež w druhich krajach němſkeho khěžorſtwa 1 marka, ſ pſchinjeßenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzia.

Sa tebje!

Bohaty knjes w Pólſkej ras w ſymje na ßanjach do měſta Oſtrowa jědźeſche; jeho ßłužobnik Jakub bě ſ nim a jěchaſche na konju prjedy ßanjow. Prjedy hacź do měſta pſchińdźeſchtaj, dyrbjeſchtaj pſches dołhi ßamotny lěß a bě hižom cźmicźka. Duž ßłužobnik knjeſej praji, ſo by ßnadź lěpje byłe, hdy byſchtaj w hoſcźeńzu, kiž bě pſched lěßom, na hoſpodźe woſtałoj, pſchetož w lěßu běchu wjelki, a dokelž bě tak ſyma, tute ſwěriſka ludźi runje nětko žałoßnje nadpadowachu. Knjes pak bě trochu dźiwna hłojcźka a dokelž ßebi wot ßłužobnika rady nicźo prajicź dacź nochźyſche, na njeho hněwny ſařeſka: „Ty drje ßy jěchanja ßyty, ale to je mi wſcho jeno. Do Oſtrowa dyrbimoj, njech dźe, kaž chze!" Tak dha nětk do prědka dźěſche, ſchtož jeno móżeſchtaj konjej běžecź.

Ale lědom běſchtaj kruch do lěßa nuts, knjes ſady ßo wótſje ſchcźowkacź ſaßłyſcha a jako ßo wohlada, widźi, ſo zyły retomas wjelkow ſa ßanjemi cźěri a ſo ßu najprěnſche jemu hižom zyle bliſko. „Jakubje, Jakubje!" knjes ſawoła, „wjelki! wjelki!" Jakub ani ßłowcźka njewotmolwi, ale da knjeſej do prědka jěcź, jěcha ſady ßanjow, wucźehnje piſtolije a tſěla do wjelkow. Khwilu ſ tſělenjom te ſwěriſka ſatraſchi, ale dołho njetraje, dha žaneho pólvera wjazy nima a jako widźi, ſo wjelki ßo na ßanje dobywachu, ſawoła: „Knježe, ja dyrbju ßwojeho brunacźa woprowacź, hewak je wſcho ſhubjene." „Cźiń, kaž chzeſch", knjes wotmolwi a hnydom je Jakub ſ konja dele, dźerži konja ſa wuſdu, hacź wjelki njepſchińdu, potom jeho wjelkam k žratwje powoſtaji. Nětk ßo ſdaſche kaž móhłoj tym ſwěriſkam wucźeknycź, ale to dołho njetrajeſche, wone běchu bórſy ſaßo pſchi ßanjach a hladachu, kak bychu do ßanjow ſkocźicź móhłe. Knjes hižom měnjeſche, ſo je ſhubjeny. Duž Jakub praji: „Knježe ja chzu nětko hiſchcźe to poßlenje ſa waß cźinicź w Božim mjenje. Tamle ßo hižom ßwězy w Oſtrowje ſ dala pokaſuja a wy móżecźe měſto doßahnycź, hdyž wam ja někotre wokomiknjenja te ſwěriſka wotdźerżu. Starajcźe ßo ſa moju žonu a moje dźěcźi, budźcźe w Bože mje a ſpomńcźe druhdy na wboheho Jakuba!"

S tym Jakub ßwój teßak wucźeže a ßrjedźa do wjelkow ſkocźi. Te ßo ſ wopredka ſaſtróžichu, potom pak kaž dźiwje na njeho ſlecźichu a jeho pſchemóchu, jeho knjes pak bjes tym bjes wſcheje ſchkody wucźekny. Lědom bě do měſta pſchijěł, hnydom zyłu hromadu ludźi ſawoła a ßo ſ nimi do lěßa wrócźi, tam pak nicźo dale njenamaka, hacź koſcźe ßwojeho ßwěrneho ßłužobnika, kiž bě ſa njeho ßo ßmjercźi woprował. Te potom da ſesběracź a pohrjebacź a ſtaraſche ßo kaž nan ſa ßłužobnikowu žonu a jeho dźěcźi, bu wſchěm ßwojim ßłužobnym pſchecźelniwy a miły knjes, a huſto ſe ßylſami wopłakowaſche, ſo na ßwojeho ßwěrneho Jakuba niz hinak, hacź ſ hórkej żelniwoſcźu ſpominacź njemóže.

Na kſchiž, kiž na Jakubowym rowje ſtejeſche, bě jeho knjes to napißmo ſtajicź dał: „Nichtó nima wjetſcheje luboſcźe, dyžli tu, hdyž wón ßwoje žiwjenje ſa ßwojich pſchecźelow woſtaji." Jana 15, 13. — Wěſcźe temu a tamnemu naſchich lubych cźitarjow, ſ kotrymiž nětkle tón wulki cźichi tydźeń naſtupimy, pſchi tutym powjedancźku tón do myßlow pſchińdźe, kiž je ßwoje žiwjenje ſa naß na horje Golgatha woprował. „Teho dla khwali Bóh ßwoju luboſcź k nam, ſo Khryſtuß ſa naß je wumrjeł, hdyž my hiſchcźe hrěſchnizy běchmy." —

*

List na redaktora ſ wojerowſkeho wokrjeßa.

Cźeſcźeny knjes redaktoro!

Nam je ſnate, ſo macźe dobru wutrobu ſa Sserbow, teho dla wobrocźamy ßo k Wam ſ nutrnej próſtwu. Hižom dlěžſchi cźaß je naſche faŕſke měſto wuprójſnjene a hiſchcźe njeje ßo nichtón k nam ſamokwjał, a je ſtrach, ſo Němza ſa prědarja doſtanjemy. Ale naſcha woßada, hacźrunjež na mjeſach ßerbſkeho kraja, je tola hiſchcźe tak jara ßerbſka, ſo by to njeſbože ſa naß było; je-li ſo dyrbjeli ſtajnje na Bože ßłowo w zuſej rycźi poßłuchacź. Cźeſcźeny knježe, je-li ſo móżecźe něſchto ſa to cźinicź, ſo ſaßo ßerbſkeho fararja doſtanjemy, my Waß wutrobnje proßymy, dha to cźińcźe. — Pſched někotrym cźaßom běſche tež naſche wucźeŕſke měſto wuprójſnjene, a dokelž ßerbſzy wucźerjo njeběchu, pſchipóßła wyſchnoſcź k nam Němza; naſch tehdomniſchi knjes farař jeho pak wróćźi, dokelž ani ßłowcźka njemóżeſche. My pſchipołożichmy k wucźeŕſkej mſdźě hiſchcźe 360 hriwnow a doſtachmy nětko rodźeneho Sserba ſ němſkich ſtronow Delnjeje Łužizy. Ale Bohu žel, tón je hórſchi hacź Němz, wón bjerje rad naſche ßerbſke pjenjeſy, ale naſchim dźěcźom a niz ßłowcźka ßerbſki wuknycź njedowoli, haj tež jim ßerbſke roſrycźowanje ſakaſuje. Sserbſke biblije, kiž ßu tola tež dobre Bože ßłowo, je ſe ſchule ſahnał a dźěcźi dyrbja ßebi němſke biblije kupowacź. Cźeſcźeny knježe, dajcźe nam dobru radu, ſchto my w tajkej naſchej duchownej nuſy cźinicź dyrbjeli. Budźcźe

Bohu poruczene a postarajcze ßo też sa naß wopuschczenych Sserbow na delnich mjesach. Najpodwolnischo

Wasch N., gmejnski prjódkstejeř.

Wotmolwjenje redaktora.

Luby pschecželo!

Wasch wuczeř dyrbi ſ najmjeńscha nabożinu (kscheſcźijansku wuczbu, religion) ßerbskim dźěczom ßerbski wuczicź, a je-li so to njeczini, dha wobcźežujcze ßo pola knjesa superintendenta* Karraßa w Wojerezach, a je-li so to njepomha, dha pißajcze na regěronku w Liegnitzy, a je-li so to njepomha, dha wobrocźcze ßo na ministra kultußa knjesa ſ Puttkammer w Barlinje, tam dostanjecze Wasche prawo, my to snajemy. Wasch wuczeř też nima žaneho a niz najmjeńscheho prawa, ßerbsku bibliju se schule sahnacź. — Schtož nětko wobßadźenje sary nastupa, dha budźcze tola scźerpni, w ßwojemu cźaßu wěscze też ßerbskeho fararja dostanjecze. My snajemy w Delnjej Lužizy woßadu, ta je dlěje hacź dwě lěcze bjes fararja była, njeje ßo pak podwoliła, jako chzychu tam Němza tyknycź, ale wobcźežowasche ßo na tajke sapocźinanje najprjedy pola konsistorstwa, a jako to njepomhasche, pola wyschscheje zyrkwinskeje rady (oberkirchenrath) w Barlinje, a na to je tamón Němz hnydom nasad stupił, a nětko, hacźrunjež ßu dołho cźakali, maju tam dobreho Sserba a ßu ſ nim jara spokojom. Tak też, ßo nadźijam, budźe pola Waß.

W někotrych woßadach w Delnjej Lužizy je ßo stało, so je Němz ßerbsku faru na ßo wsał a pschi tym ßlubił, so ßerbski nawuknje, ale Bohu žel, to ßo ženje stało njeje, tamne woßady ßu žałoßnje wobschudźene. Tucźi Němzy, hacź runje duchowni, ßo njehańbuja, ßwojich woßadnych kóždu njedźelu wobołhacź, hdyž ju ſ klětki napominaja, so maja łžu hidźicź, a to tola ßami njecźinja. Naschi missionarjo, hdyž k póhanam du, nawuknu najprjedy jich rycź, a potom pschipowjedaju jim Bože ßłowo. A schtóž chze Sserbam prědowacź, dyrbjał tola też najprjedy ßerbski nawuknycź.

Bóh luby Knjes pak chzył ßo nad nami ßmilicź a nam wutroby tajkich ßerbskich kandidatow a prědarjow sbudźicź, kiž ßnadź w zusbje pschebywaju, tak so bychu ßo domoj wrócźili a dźěczom ßwojeho luda nusny duchowny Boži khlěb wudźělowali. — Pruskich rěcźnikow, kiž bychu wam nusne pißma na wyschnoscź napißali, móžemy wam wukasacź. A nětko wostańcze też Wy a wschitke lube ßerbske dusche Bohu poruczene.

Wasch J. E. Smoleř, redaktor.

* Pšched někotrym cźaßom běsche ßebi w jenej sakskołužiskej ßerbskej schuli wuczeř swažił, ßerbsku bibliju se schule wuhnacź. To pak knjesej wokrjeßnemu schulskemu inspektarjej w Budyschinje wosjewichu, kotryž jemu wocźi khětsje rucze tak rosjaßni, so móžesche sa někotre dny saßo ßerbske biblije w schuli widźecź. — Hdyž je to knjes wokrjeßny schulski inspektař dokonjał, dha budźe to ßamo drje też knjes superintendent dokonjecź móz. Red.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Draždźan pißaja, so je kral Albert trochu khripawy a so dyrbi teho dla wó jstwje wostacź. Najskerje budźe pak bórsy saßo tak strowy, so móže ßo k narodnemu dnju němskeho khěžora do Barlina podacź. Prynz Jurij tam też pojěźe.

— W tychle dnjach je ßo w dworje sakskeje ßejmownje (landhaus) w Draždźanach saßo sa někotre milliony hriwnow papjerjanych pjenjes a krajnych pjenježnych papjerow spaliło. Mjenujzy, tajke papjerjane pjenjesy abo krajne pjenježne papjery, kotrež ßu ßwój cźaß wußkužiłe abo ßu tak skażene, so ßo ſ nimi wjazy płacźicź njemóže, ßo pod wobkedźbowanjom kommißije, k temu postajeneje, spała.

— Pjecźadwazycźilětnu ßkužobnu dźowku Rahelu Olbrichez ſ Wittgendorfa ßu wóndano do žitawskeho jastwa wotwjedli, dokelž ßo jej wina dawa, so je ßwoje schtyri njemandźelske dźěczi skónzowała.

— Sakske krajne železnizy ßu w měßazu januaru t. l. 50,000 hriwnow wjazy wunjeßłe, dyžli loni w tym ßamym měßazu. W měßazu februaru běsche wunoschk hischcze wjetschi.

— W Olbersdorfje ßu ßo 11. měrza domske kublerja Schwarzbacha wotpaliłe; druhe jeho twarjenja stejo wostachu.

— Knježeřski radźicźel Dr. Roscher ſ Draždźan a redaktor Billig w Žitawje buschtaj kóždy k 4 měßazam twjerdźisny wotßudźenaj, dokelž staj ßo pšched dlěschim cźaßom duellirowałoj, pschi cźimž bu Dr. Roscher straschnje do žiwota tšeleny.

— Kral Albert je zyrkwinskemu wuczerjej Saupje w Lauterbachu albrechtski kschiž spožcźił.

S Barlina pißaja, so je ßo pruski prynz Wylem, starschi ßyn pruskeho krónprynza, ſ augustenburgskej prynzeßynu Augustu Viktoriju ßlubił. Wona je 21 lět stara, prynz Wylem pak je někotre měßazy młódschi.

— Njespodobnoscze, kotrež ßu tak mjenowane mejske sakonje na katholsku zyrkej w Pruskej pschinjeßłe, ßo drje w bližschim abo dalschim cźaßu skóncza. S najmjeńscha bamž Leo je k temu ßwoju ruku poskicźił, w pißmje na kölnskeho arzybiskopa prajizy, so ßmědźa ßo ſ jeho (bamžowej) dowolnoscźu wot pruskich biskopow mjena tych, kotrychž chzedźa sa duchownych postajicź, pruskemu knježeřstwu wosjewicź. Mjenujzy hłowna roskora bjes biskopami a knježeřstwom je psches to nastała, so chzychu biskopjo po starym prawje katholskich duchownych postajecź, hdźež a kaž ßo jim to spodobasche, a so njeby krajna wyschnoscź do teho niczo prajicź měła. Krajna wyschnoscź pak sa cźaß mejskich sakonjow žaneho duchowneho na fařske abo druhe duchownske město postajicź njeda, je-li wón njeje prjedy wot ministerstwa pschiswoleny. — Duž je pschischło, so je w Pruskej jara wjele kath. duchownych městow wuprósnjenych, dokelž biskopja wot ßwojeho stareho prawa puschcźicź nochzychu, pruske ministerstwo pak ßo nowych mejskich sakonjow krucze dźeržesche. Ssnadź budźe nětko lěpje, hdyž je bamž ruku k sjednanju poskicźił.

— Wjeřch Bismark hischcze pschezo do rajchstaga pschischoł njeje, prajizy, so jeho khorowatoscź sadźěwa. Ale wschak jemu drje też trjeba njeje, rajchstag wopytowacź, dokelž ßo tam też bjes njeho wscho najbóle tak wujedna, kaž ßebi wón žada. — Hewak je rajchstag w poßleńschim cźaßu počał bóle slutniwy bycź a njeje teho dla wschelake pjenježne žadanje dopjelnił. Tak je sa póstu a telegrafy wulku summu mjenje pschiswolił, hacź běsche žadane, a njeje też pjenjesy k temu dowolił, so by ßo w Lipsku nowy póstski dom twarił.

— W lěcze 1879 je ßo ſ němskeho khěžorstwa 28,993 ludźi psches Hamburg a Bremen do Ameriki a do druhich zusych krajow pscheßydliło, a to do połnóżneje Ameriki 27,176, do Brasilije 942, do Australije 2747, do Afriki 22, do Asije 31 atd.

Awstrija. Hižom pšched ruskoturkowskej wójnu chzysche Sserbija ßwoje železnizy tak twaricź, so bychu, hacź runje schěroka rěka Donawa bjes Sserbiju a Awstriju ßwoje wody njeße, tola ſ awstriskimi železnizami w tak bliskim sjenocźeństwu byłe, kaž by to jenož móžno było. Ale tehdy to wuherske ministerstwo skasy, kotrež chzysche radscho ſ Turkowskej, dyžli se Sserbiju do sjeno-

cźeństwa stupicź. Po spomnjenej wójnje ßu ßo jednanja bjes Awstriju a Sserbiju saßo sapoczałe a je ßo — hacź runje wuherske ministerstwo wschelake sadźěwki hotowasche — w tychle dnjach skónczńje wobsankło, kak směja ßo spomnjene żelesnizy twaricź.

— Awstriska khěžorka je ßo s Irlandskeje saßo domoj wrócziła a na ßwojim pucźu ßwoju pschichodnu dźowku, belgisku prynzeßynu Stefaniju, wopytała. Lědom do Wina pschijěwschi je ßo saßo do Mnichowa podała, dokelž je tam jeje wnuczka (enkelin), mała bajerska prynzeßyna, straschnje skhorjeła.

— Czechojo ßu na snutskomne wutwarjenje prażskeho czěskeho dźiwadła sańdźeny tydźeń s nowa 8000 schěßnakow nawdali, tak so ßu w tsjoch njedźelach k temu psches 35,000 nahromadźili. A pschi tym pak woni na twarjenje zyrkwjow njesabywaja, pschetoż w Prasy a druhdźe też pilnje pjenjesy sa zyrkej składuja, kotraž ma ßo w prażskim pschedměsćze Ssmichowje twaricź.

— W Awstriji njejßu w nowschim czaßu s Bismarkom wjazy tak prawje s pokojom, dokelž ßo se strony němskeho khěžorstwa awstriskemu pschekupstwu a wikowanju wschelake sadźěwki do pucźa kładu. Woßebje stawa ßo to w nastupanju żita, kotrež ßo s Awstrije po němskich żelesnizach do Franzowskeje a potom s Němzow psches morjo też do Jendźelskeje wosy. So bychu ßo Awstriszy tajkich sadźěwkow tak rucze hacź móżno sminyli, ßu wobsankli, tak mjenowanu arlbergsku żelesnizu natwaricź a potom po njej němske kraje wobeńcź. Tale żelesniza budźe na 30 millionow schěßnakow khoschtowacź.

Jendźelska. S Afganskeje je powjescź pschischła, so tam poczina s nowa njemerne bycź. Tak ßu Afganojo město Czarikan, 10 mil wot Kabula leżaze, wobßadźili a sda ßo, so je ßo to wot Abdurrhaman-khana stało, kotryž běsche s Afganskeje do ruskeje Asije czeknył, a je ßo wot tam do ßwojeho wótzneho kraja wrócził.

— Jendźelske ministerstwo je jendźelski ßejm rospuschcziło, dokelž tón wjazy tak prawje po jeho woli czinicź nochzysche. Duž ßo tak derje s konservativneje kaž też s liberalneje strony pschihoty k nowym wólbam czinja.

Rußowska. Dokelž je franzowske ministerstwo ruskemu pschestupnikej Hartmannej, kotryž chzysche ruskeho khěžora w Moskwje skónzowacź, do Jendźelskeje czeknycź dało a jeho ruskemu knjeżerstwu njewudało, dha je ruski khěžor pjecza na to hněwny, a je ßwojemu późłanzej, hrabi Orłowej, w Parisu pschikasał, so by na khwilu do Petersburga pschijěł. — So Orłow do Petersburga pojěźe, je wěste, ale to drje je jenoż někajke wudawanje wschelakich nowinow, so by wón khěžoroweho hněwa dla Paris wopuschczicź měł.

— Hrabja Loris-Melikow, kotremuž je ruski khěžor połnomóz dał, so ßmě nihilistow a nihilististwo sahanjecź, kaž ßo jemu to spodoba, tu wěz po sdaczu hinak sapoczina, hacź ßu to w tajkim nastupanju drusy pched nim czinili. Wón njespuschcza ßo pschi ßwojim skutkowanju jenoż na polizistow, ale je ßebi wschelakich druhich mużow, kiž dowěrjenje luda wużiwaja, sa pomoznikow wuproßył. Wón też tajkich, na kotrychž tukaja, so ßu nihilistojo, hnydom do Sibirskeje njesczele, ale prjedy ßwěru pschepytuje, hacź ßu winowaczi abo njewinowaczi; haj wón je też pschikasał, so dyrbja prozeßy tajkich, kiž buchu nihilististwa dla do Sibirije późłani, s nowa pschehladacź, dokelž je tola móżno, so je tam s winowatymi też tón a druhi njewinowaty późłany. A dokelž je wón też nowinarjam dowolił, so ßmědźa w ßwojich nowinach khroblischo pißacź a njedostatki w krajnym knjeżerstwu wosjewjecź, dha je ßebi po zyłej Rußowskej w krótkim czaßu dobre spodobanje dobył. — Wo skutkowanju nihilistow w poßleńschim czaßu njeje niczo ßłyschecź było.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wóndano tudy jeneho człowjeka pschi proschenju popanychu, kotryž wudawasche, so żanych papjerow nima, s kotrychž by widźecź było, swotkal je. Jako jeho pak pschepytachu, w jeho schkórnjach wschelake papjery namakachu, kotrež běchu na wschelake mjena wustajene a ßo po podrobnischim wobhladowanju jako falschowane spósnachu. Dokelž wón někoho mjenowasche, kiž by jeho snał, dha jeho tam wjedźechu: duzy pak wón czekny a se wschej spěschnosczu po hrodowskej haßy na dwór tudomneho kralowskeho hrodu czěrjesche a wot tam s durczkami wuskocźi, swotkal schczeżka k podhrodu dele wjedźe. Tam wón kaž njemdry dale běżesche, njeběsche pak na jene dobo wjazy widźecź. A schto bě ßo stało? Wón njebě na to kedźbował, so je dale hrodu nahła hłubina a běsche psches jenu skału, 20 łóhczi wyßoku, dele slecźał a bjes myßlow leżo wostał. Nětko w měschczanskej hojerni rosbity leźi.

S Małeho Wjelkowa. Tudomny żiwnosczeř August Zuschka je ßo 13. měrza wobwěßnył. Wina na tym ßu czeźke myßle byłe, kotrež běchu jeho sapschijałe.

S Kubschiz. W nozy k dnju 14. měrza wokoło 1/4 na 1 hodźinu pola wětnikarja J. G. A. Lichtnera tudy woheń wudyri a bróżeń s konjemzom a kólnju zyle do prócha a popjeła pschewobrocźi. Wysche teho, so je ßo wjele pizy a żita spaliło, je woheń też wschelaki hospodarski grat, někotre maschiny a wosy sahubił a staj ßo też dwaj konjej spaliłoj, kotrejuž płómjenjam wutorhnycź njemóżachu, dokelž te jara spěschnje wokoło ßo hrabachu.

S Malescheź. Tudy je ßo 5. měrza wjeczor w dźewjatej hodźinje bróżeń korczmarja Handrija Nowaka wotpaliła. Kak je woheń wuschoł, njeje snate..

S Wósporka. Pónđźelu, 15. měrza, rano w pjatej hodźinje w domje zyhlekryjerja P. Junkera woheń wudyri, kotryž bu pak bórsy poduscheny.

S Łahowa. Na „pschispomnjenje redakźije" k nastawkej „s Łuha" w 11. czißle „Serb. Now." měli my wotmolwicź: so tudy też żane burske towarstwo njeje. W tudomnym hoscźeńzu jenoż zaryčanske serbske towarstwo ßwoje poßedźenje dźerźi a tutemu towarstwu ßo wo petiziji, w tamnym nastawku naspomnjenej, niczo spomniło njeje, wjele mjenje je ßo hakle ta ßama k podpißanju prjódkpołożiła.

S Łahowa. Nasche ßerbske towarstwo je njedźelu, 14. měrza, prěni ras sjawnje wustupiło a s dobom pokasało, so móże hižom, hacź runje hakle krótki czaß wobsteji, khwalbne wězy wuwjescź. Někotsi ßobustawy běchu ßebi dwě wjeßelohrě: „Ssußodow skórźba" a „Sjebany nawoźenja" s wulkej pilnosczu nawukli a jeju spomnjeny dźeń w sali tudomneje korczmy, s poßłucharjemi pschepjelnjeneje, hrajachu. Wschitzy hrajerjo s tajkim dobrym wurasom ßwoje róle pschednoschowachu, so ßo njesdasche, so ßu to wjeßnjenjo, kotsiž tam na jewischczu wustupja, ale so ßu to wuwuczeni wuměłzy. Jako ßo sawěschtk po skónczenju dźiwadła dele puschczi, pschipoßłucharjo psches ßylne do ruki kleskanje a hrimotaze ßławuwołanje wopokasachu, so je ßo jim hracźe jara derje spodobało. Pschedßyda towarstwa, knjes tyscheřski mischtr Młynk se Sarycza, sa poskiczene khwalobne pschipósnacźe ßwój dźak wupraji a spomni pschi tym na to, so je łahowske ßerbske towarstwo psches dźenßnischu sabawu chzyło pokasacź, hacź móże ßo s podobnymi ßerbskimi towarstwami runacź a so ßnano też tak wjele samóże, kaž němske towarstwa. Skónczńje hischcźe wón pschilubi, so budźe ßo wot towarstwa w nasymje najskerje saßo dźiwadło wotdźerżecź a so budźa ßo hrajerjo tak wjele, hacź móżno

prózowacź, so bychu ßebi potom hischcźe wjetschu khwalbu saßkužili. — Posdźischo ßo někotre ßobustawy na krótki cźaß sa blida seßydachu, hdźež ßo wot spěwanskeho wotrjada wschelake ßerbske spěwy pod pschewodźenjom hußlow spěwachu a k. Krawz s Luha a k. Zyž se Stróžischcźa někotre rjane ßerbske pěßnje deklamowachu.

S Wutokcźiz. Njesbože, wo kotrymž jedyn huscźischo w nowinach cźita, sta ßo tež tudy wutoru, dźeń 16. měrza. Mjenujzy tudomny rycźerkubleřski nózny strażnik pschiňdźe s lěwej ruku do maschiny, kiž jemu dwaj porstaj wottorhny.

S Wuczkez. Njedźelu, 15. měrza, ßu tu tsjo dundakojo 60 walczkow lena sapalili. Polizistam w Budyschinje je ßo radźiło skóstnikow, bratrow Riedel s Niklaßa w Morawskej, wußlědźicź a do dźěry tyknycź.

S Trupina. Dźeń 10. měrza je ßo tudy 68lětny wumjeńkař Jan Zakta wobwěßnyk, dokelž ßo pjecźa pched někajkej ßudniskej schtrafu bojesche.

Wukas wyschnoscźe.

§ Wutoru, 24. měrza 1880, dopołdnja wot 10 hodźin budźa ßo w domje khlamarja Mjeřwy w Hrodźischcźu wokoło 50 zentnarjow ßyna, 8 kop ßkomy, 50 zentnarjow běrnow, 1 hospodařski wós atd. sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Přilopk.

* Khětro dźiwnje klincźaze wojeřske powjedancźko běsche w tychle dnjach bjes ludźimi w Draždźanach ßkyschecź. Tam běsche pjecźa njedawno wjecźor jedyn wojak ßwoju lubku, dźowku jeneho měschcźana, doma wopytał. Nan pak njenadźujzy sahe domoj pschiňdźe a holza teho dla satraschenego lubeho do jeneje stwy sankny. Dokelž sa dołhi cźaß ßo nichto wjazy njepokasa, dha ßo wojak wußlecźe a ßo na kanapej lehny a wußny. Pschipadnje nan nasajtra rano do tejele stwy pschiňdźe, wuhlada wojaka spizeho a wsa jemu skradźu uniformu a teßak, a donjeße wscho do kaserny. Njesbožowny wojak ßo bjes tym po radźe ßwojeje lubki žónsku drastu woblecźe a ßo w njej do kaserny poda, hdźež jeho pak hnydom spósnachu. K pokhostanju dyrbjesche wón pched zykym regimentom w žónskej drascźe marschirowacź a skónczńje jeho hischcźe na někotre dny do jastwa tyknychu, so by ßebi móhł tam ßwoje njesbožowne nashonjenja w luboscźi w měrje pschemyßlicź.

* Dracź Frolow, kotryž pched dwěmaj njedźelomaj nihilista Mladezkeho na schibjeńzu powěßny, běsche dla tsikróczńeho mordařstwa do Sibirskeje wotßudźeny, tuto khostanje pak ßo jemu spuschcźi, jako wón pschilubi, so chze dracźowu ßłužbu wobstaracź. Wón je jeniczki kat w zykej Ruskej a sda ßo po tajkim, so ßo tam ludźo jara rědko k ßmjercźi wotßudźa. Wysche ßwojeje twjerdźe postajeneje msdy wón sa kóźde powěßnjenje abo hkowurubanje 50 toleř dostanje. So wón tež rosymi, ßebi na druhe waschnje pjenjesy saßkužicź, wopokasa ßlědowazy podawk. Jako Mladezki, kotryž bě na Loris-Melikowa tsělik, morwy na schibjeńzy bimbasche, Frolowa hromada mkodych khadlow wobstupi, kotrymž wón sa 5, 6 a 7 rublow make kuski schtryka pschedawasche, kotryž bě wón pschi wobwěßnjenju trjebał. Wschelazy ludźo maja mjenujzy pschiwěru, so tajki schtryk pschi khartyhracźu sboże pschinjeße. Jako bě Frolow poßleni kusk pschedał, wupraji wón, so ma nadźiju, so jemu nihilistojo hischcźe prawje wjele pjenjes saßkužicź dadźa.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Wóndano ßebi dwaj takle powjedaschtaj.

Mots Tunka. Kak dha?

H. D. Jedyn praji, loni ßym wuswoleny a lětßa mje hakle do gmejnskeje rady žadachu. Ale mi ßo tam njeje lubiło. A jako ßo druhi woprascha, dha wón s hkowu wijesche.

M. T. A schto dale?

H. D. A wón praji, so je jedyn poczał na njepotrěbne gmejnske dawki moskotacź, duž staj gmejnski starschi a gmejnski prjódkstejeř stanykoj a staj na njeho tak hrimakoj, so jimaj ßlěny s huby lětachu a ßo ja teho dla na bok winych.

M. T. Schto dha je potom było?

H. D. Hm, tón nowuschk je ßebi myßlił: nasch prědać je wěrnoscź rycźał, hdyž je prajił: cźłowjek w słobach runa ßo dźiwjemu swěrjecźu.

M. T. Prawje masch!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Jan Ernst Scholta, pomjenowany Nowak, dźěłacźeř, s Emiliju Pawlinu Brettschneiderez. — Jan Bjedrich Rjek, dźěłacźeř, s Hanźu Rehorkez.

Michalska zyrkej: Pětr Stary, dźěłacźeř a wobydleř pod hrodom, s Marju Madlenu Stoprez tudy. — Jan Ernst Lischka, młynski a wobydleř tudy, s Madlenu Amaliju Kmochez s Cźichońz.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Marja Martha, Jana Micźki, dźěłacźerja a wobydlerja, dź. — Marja Hańża, Korle Pomhajboha Hajnka, młynskeho twarza, dź. — Korla Pawoł, Jana Bjedricha Rjeka, dźěłacźerja, ß. — Mathilda Marja Olga, Jana Ernsta Scholty, pomjenowaneho Nowaka, dźěłacźerja, dź.

Michalska zyrkej: Ernst August, njemandź. ß. na Zidowje. — Linna Martha, Handrija Michała Bartuscha, khěžerja a korbarja na Zidowje, dź. — Hana Theresija, Pětra Bohuwěra Schklenczerja, khěžnika a cźěßle w Delnjej Kinje, dź. — Hańża Wylemina, Jana Augusta Soki, dźěłacźerja a wobydlerja we Wulkim Wjelkowje, dź. — Hana Martha, Jana Augusta Wojnarja, dźěłacźerja a wobydlerja na Zidowje, dź. — Ernst Richard, njemandź. ß. w Delnjej Kinje. — Marja Martha, Ernsta Bohuwěra Freunda, murjerja a wobydlerja na Zidowje, dź. — Korla Bohuwěr Hermann, Handrija Förstera, rentiera na Zidowje, ß.

Katholska zyrkej: Hana Linna Ida, Korle Handrija Brody, murjerja tudy, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 25. februara: Pawoł Hermann, Jana Augustina Nowaka, žiwnoscźerja na Ssokolzy, ß., 2 l. 6 m. — 26., Mikławscha Ernsta Ducźmana, liczbowarja w Hornjej Hórzy, morwonarodź. ß. — 28., Gertruda Elißez, njebo Jana Ssworý, khěžkarja a murjerja w Dobruschi, wudowa, 71 l. 11 m. — Hana Madlena, Jana Bohuwěra Schěreho, khěžerja na Zidowje, dź., 28 l. 10 m. 14 d. — 29., Korla Ernst, Handrija Gocźe, murjerja a wobydlerja pod hrodom, ß., 1 l. 4 m. 22 d. — 2. měrza: Jan August, Jana Steinerta, wobydlerja w Ratarjezach, ß., 3 m. 9 d. — Marja Augusta, njemandź. dź. w Delnjej Kinje, 18 d. — 4., Hadam Piskař s Ketliz, 55 l. — 7., Jan Randig, skałar se Zornoßyk, 47 l. — 9., Selma Hilźbjeta, Pawoła Pětra Buka, wyschscheho žandarma tudy, dź., 7 m.

Chemiske płókanje. Kóźde polěpschenje, kotrež technika w cźiscźenju, porjedźenju a sdźerźenju nascheho drascźenja wunamaka, dyrbi sa wsche slutniwe a róbne hospoły ważne bycź. Zane wjetsche polěpschenje w tajkim nastupanju njeje ßo stało, khiba psches tak mjenowane chemiske płókanje, kiž je s najmjeńscha po mjenje naschim cźitarjam snate. — Hacź do nowschich lět bě zyle njemóžne, zyle wołmjane, ßuknjane, židźane atd. drascźenja na někajke waschnje wot prócha, njerjada, blakow tak wurjedźicź, so wone — njedźiwajo na jich mechaniske wotnoschenje — ßwój prjedawschi napohlad w formje a barbje saßo dostachu. — Woda w sjenocźenju s mydłom, sodu a druhimi tukwuczahazymi cźěleßami — najnaturske a najkmanische płókaze ßrědki, hodźa ßo po prawym jenož s wnměnjenjom k cźiscźenju pißanych, wołmjanych a židźanych stoffow natožicź, njehodźa pak ßo, hdyž běchu tele stoffy nežnje abo puschcźate barbjene abo façonirowane abo hdyž chzyshe něchtón drastu njerosprótu płókacź, wołebje hdyž mějesche wona wobßadk, kotryž ßo hižom s namocźenjom se ßamej wodu skaže a njepěkne scźini.

Wschitke tute njespodobnoscźe, kotrež płókanje s wodu pschewinycź njemóže, chemiske płókanje s łóhkoscźu wotstroni.

Tuto płókanje móže po tajkim wucźiscźenje wschěch židźanych, wołmjanych a połwołmjanych stoffow, wotirowanych abo s pjelzom wobßadźenych, kaž tež wschelakich barbow, njech ßo puschcźeja abo njepuschcźeja, wudokonjecź. Stoffy njeschkoduja psches tole płókanje ani na ßwojej dobroscźi ani w barbje a appreturje.

Dokelž móže ßo tole płókanje jenož s pomozu maschinow a w wulkich hromadach stacź, dha móže ßo wone tež jenož w wulkich dźěłarńjach dokonjecź.

(Pschirunaj nawěschtk: **Wilhelm Kelling** na stronje 108.)

1800 M.

ßu w spočatku haprleje na dobru hypotheku sa $4^1/_2$prozentnu dań wupožčicź.
Hdźe? je shonicź pola hamtskeho ßudnika **Heinzmanna** w Budyschinje.

Khěža na pschedań.

Khěža cźiźło 276 na jerjowej haßy w Budyschinje je hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche praji knjeni **Büschelowa jun.** w flanellowej fabrizy w Budyschinje.

Jenu **juchowu plumpu** ma tunjo na pschedań **H. Langa** na žitnych wikach.

Kóslaze kóžki! Kóslaze kóžki

kupuje stajnje po najwyschschich płacźisnach **H. Langa** pschi ßerbskej katholskej zyrkwi na žitnych wikach.

Kóslaze kóžki,

kaž tež wschě druźiny njeharowanych kožow kupuje po najwyschschich płacźisnach **Gustav Naucka** na garbarskej haßy 426.

Wosjewjenje.

Mój nowosrjadowany skład **warneje a skótneje ßele** poručam pschi potrjebje k dobroczźiwemu wobkedźbowanju a lubju dobre poßkuźenje.
Karl Hanska na žitnych wikach 635.

Porzellanowe platy

na rowy se ßerbskim abo němskim pißmom we wschelakich wulkosczach, kaž tež **schalki** atd. rjenje wopißa a derje poskocźi **Robert Möchel,** porzellanowy moleř na rěsniskej haßy 331.

Sa konfirmandow

poručam wulki wubjerk wschěch druźinow **czornych** a **pißanych drastowych stoffow** po najtunischich płacźisnach.
Sa selenoschtwórtkowske dary poručam po woßebje spodobnych płacźisnach **schottske drastne stoffy,** stary łóhcź 20 np., kaž tež **tkaniny sa khołowy,** stary łóhcź wot 23 np., **thibetowe hłowjaze rubischka** w nowych mustrach wot 1 marki.
Emil Wehrle na jerjowej haßy.

Najnowsche

w stoffowych a židźanych mězach

poručja **Heinrich Langa** na bohatej haßy 67.

Gladbachske wohenßawěsczaze akzijske towarstwo.

Skutkowanje towarstwa pokaže ßo se ßlědowazych resultatow sliczbowanskeho wobsanknjenja sa lěto 1878:

Wupóßłany sakładny kapital	**markow**	**6,000,000. —.**
Dokhody s prämijow a danje w lěcze 1878	„	**3,426,077. 35.**
Prämijowe a kapitalijowe reservy . . .	„	**1,949,762. 39.**
Sawěsczeńska summa w běhu lěta 1878 .	„	**2,074,604,603. —.**

Towarstwo sawěsczuje na **twjerde prämije twarjenja, domski a rjemjeßniski mobilar, ratarske pschedmjety, twory** a **maschiny wschitkich druźinow** psche wóhnjowe, błyskowe a wubuchnjeńske schkodowanje a wysche teho **schpihelosch kłenzowe schajby** psche rosbicźe.
K dawanju dalschich wukasanjow, kaž tež k wobstaranju sawěsczenjow ßu stajnje hotowi:

Generalny połnomóznik sa sakske kralestwo:
Louis Marcus
w Draždźanach, Schloßstraße 22,

kaž tež knjeza sastupjerjo towarstwa

w Budyschinje: Clemens Jäckel,
w Lubiju: Erwin Häntschel,
w Wósporku: J. C. Hilla.

Sa czaß hermanka **wulke wupschedawanje** w **tunich khlamach** pschi mjaßowych hětkach:

mězy, ...	schtuka	—	mk.	70	np.	hacź	1	mk.	75 np.,
dźěłarske koschle, ...	=	1	=	10	=	=	1	=	75 =
dźěłarske blousy, ...	=	1	=	10	=	=	2	=	— =
wulke žonjaze zajkowe stupnje . . .		3	=	—	=	=	4	=	75 =
mužaze shlipsy, ...	schtuka	—	=	10	=	=	—	=	60 =
cźistowołmjane lamarubischka,	=	1	=	10	=	=	3	=	— =
dźěźaze kožane a zajkowe stupnje . .		1	=	10	=	=	3	=	— =
domjaze stupnje		1	=	10	=	=	3	=	50 =

Płacźisny courant.

Pschedeschczniki (regenschirme) s **mechaniku**	wot	**2**	**mk.**	**—**	**np.**
pscheßłónczniki (sonnenschirme) sa **muskich**	=	**1**	=	**75**	=
= = sa **žónske**	=	**2**	=	**—**	=
rouleaux	=	**—**	=	**90**	=

Moritz Höniger
na ßerbskej haßy.

Jenož sa czaß hermanka

wulke wupschedawanje poßleschczoweho pjerja a poßleschczow w hôtelu „Münchener Hof" wó jstwje No. 4.
Tam ma ßo wulka dźěłba **prawdźiweho ezěskeho hußazeho poßleschczoweho pjerja** a **moschka,** kaž tež hotowych nowych **poßleschczow** sa woprawdźity ßměschnotuni pjenjes pschedacź.
J. Kirschberg s Frankfurta n./O.

Bazar

najwubjernischich, jenož **sprawnych**

krótkich a galanterijowych tworow, kaž tež hrajkow,

schtuka jenož sa 50 np.,

je tutón budyski hermank pola knjesa pschekupza **Pötschki** na **ßerbskej haßy** a proschu ja wschěch czesczenych Sserbow a Sserbowki, kiž na hermank pschińdu, so bychu mje pschecźelniwje wopytali.
Carl Herbst se Shorjelza.

Žiwnosćz čjo. 7 w Sskonej Borschčji se 6 akrami 247 □prutami ležomnosćzow a se 132 dawkskimi jenosćemi napokožena, je na pschedań. Wscho dalsche je shonicź pola wobšedźerja.

W Maleschezach je **khěža** čjo. 3 se sahrodu na pschedań. Wscho dalsche je shonicź pola wobšedźerja tam.

W Budyschinku je **khěža** čjo. 9 s 9 kórzami ležomnosćzow je hnydom na pschedań.

Jedyn **dźěćazy wós** je tunjo na pschedań na rójowej hašy čjiško 886 po 1 skhodźe.

Kalowe šymjo

ma na pschedań

Krenz w Wyšokej pola Bukez.

Prawdźiwe rigaske **lane šymjo** s tuny, kaž tež schlesynske **dźećelowe šymjo** ma sašo na pschedań

E. Krausa w Njeswačźidle.

Dickowa conceššionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žalba,

kotraž je šo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza šo w žerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki.**

Rošowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěkopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje šo jenož **trjeny len**, a to jenož šobotu w Grützner-ez domje, s nutskhodom s.jerjoweje hašy, kupuje.

Aukzija.

Wutoru, 23. měrza t. l., dopołdnja wot 9 hodźin budźe šo w **korczmje** w **Kamjenej** pola Rakez wschón inventar, a to: 4 młode kruwy, 2 šwinjeczi, 1 plonwós, 2 hospodarskaj wosaj, rólny grat, čjiscźaza a šykanjowa maschina, škóma, něhdźe 60 centnarjow jara dobreho šyna, běrny, hnój, 1 **wosowa winda** a **wschelake rjeczasy** a **grat sa cjeźke fóry**, kaž tež druhi hospodarski grat sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Friedr. Säuberlich.

Drjewowa aukzija.

Ssrjedu, 24. měrza t. l., popołdnju wot 2 hodźinow budźe šo w drjewnischczu njeswaczilskeje ruczizy pola Rakez wjetscha dźělba brěsowego, wólschowego, khójnowego a jědłowego wužitkowego a palnego drjewa, kaž tež dźělba khójnowych wuléßowanskich hromadow na pscheßadźowanje pschedawacź. Podrobnische praja papjery-wuwěschtki.

W Njeswačźidle, 18. měrza 1880.

Wyschschi hajnik **Nowottne.**

Drjewowa aukzija.

Na **rakeczanskim** knježim léßowym revieru pschi wumjeńzy (vogelheerd) maja šo

wutoru, 30. měrza t. l., rano wot 9 hodźin

104 khójnowych dołhich hromadow

na pscheßadźowanje pschedawacź.

Tute dołhe hromady wobsteja s rjanych dołhich žerdźow wschitkich tołstosćzow.

Sapoczatk na kulowskej dróšy.

W Rakezach, 16. měrza 1880. **R. Pelz**, wyschschi hajnik.

Drjewowa aukzija na łupjanskim revieru.

Wutoru, 23. měrza t. l., budźe šo

43 brěsowych dołhich hromadow,
10 selenych khójnowych dołhich hromadow,
5 hromadow wošyzowych wužitkowych kruchow

sjawnje sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna $1/2$ 10 hodźin w hucźinje njedaloko ryczěrkubła Łupoje.

W Minakale, 18. měrza 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Sslědowaze twory poruczam po **spodźiwnje** tunich, ale twjerdych płaczisnach:

schulske ranzki,
puczowanske kósry,
ruczne kósry,
puczowanske tosche,
šlě,
khrawaty,
khornarje,
manschety,
pschedkoschliki,
dybsaczne rubischka,
swjeřschne koschle,
cigarrowe tosche,
portemonneje,
cjeßaki,
cigarrowe schpyzki,
knefle sa khornarje,
nože a widliczki,
wołojniki a pjerodźerźele,
pjera,
tobakowe trubki,
subne schczětki,
tuschowe kaschczíki,
schpihele,
wlošowe schczětki,
listnizy,
wuřěsane drjewjane wězy,
blidka sa kurjerjow,
garderobudźerźele,
twjelkidźerźele,
klnczedźerźele,
brósche a nawuschnizy,
pjerokaschczíki.

Moritz Höniger

na šerbskej hašy.

Swój bohacze wuhotowany sklad

schtrymparskich tworow, schórzuchow a wschelakeho pschedźena,

kaž tež wulki wubjerk **lama, flanellow, kattunow, lożowych zajkow, platu, barchentow, balskich rüschow, běharjow, konopejowych dekow, lożowych pschedložkow, pótnych koschlow, spódnich khołowow, kiejdkow, ježkow, jupkow, khapičkow, lazkow, hlowjaznych rubischkow, taillowych rubischkow** a teho runja wjazy w najrjeńschich mustrach, hewak też najrjeńschi **mohair** a **žehrske pschedźeno** dowolam žebi k hermankej pschi potrjebje najlěpje poruczić.

Carl Berger w Budyschinje,
na buttowych wikach, na róžku sadnjeje bohateje hašy.

Lěkarske poruczenje.

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrótßławja šym ja pšche wschě druźiny **kaschela** wukasował a to s najlěpschim wužitkom, schtož s tutym wobšwědczam.

W Lützenu. **Dr. med. Voigt.**

Tutón na **šwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jeno prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nß. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rota w Lubiju,
C. Meißner w Biskopizach.

K hermankařskim kupjam

poručam

drastne tkaniny w bohacze srjadowanym wubjerku,

dale **kattuny** w rjanym wubjerku . . . . . łóhcź wot 17 np.,
möblowe kattuny . . . . . = = 15 =
gardinowe kattuny . . . . . = = 20 =
gardiny, běle . . . . . = = 30 =
módroczischcź . . . . . = = 25 =
módry khěžoroczischcź . . . . . = = 30 =
polwolmjane zajki sa ßuknje . . . . . = = 40 =
dybsaczne rubischcza, purpurczerwjene . . . . schtuku = 25 =
hlowjaze rubischcza . . . . . = = 45 =
kattunowe rubischka . . . . . = = 30 =
běloplatowe dybsaczne rubischka . . . . . = = 30 =
czorne kaschemirowe rubischka,
= **zanella,**
nalětnje hlowjaze rubischka se židy, połžidy a wołmy we wulkim wubjerku.

M. G. Freyberg

w Budyschinje na bohatej haßy 62, na koßu s napschecza pósta.

W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadzenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Würzburgske runklizowe ßymjo

snateje dobroscze, wulkeho žołteho płodu, ma na pschedań

Carl Noack
w Budyschinje na žitnej haßy.

F. A. Böhme, rěsbař

w Budyschinje na swonknej lawskej haßy čo. 788,

porucza ßo k wudźěłanju **rowowych pomnikow** s marmora a pěskowza a lubi pschi najlěpschim, najschwarnischim dźěle najtunische płacźisny.

Dokelž chzu se ßwojej rěsbarnju skoro sastacź, pschedawam **pomniki,** kotrež mam na składze, wo 20 procentow tunischo, dyžli hewak.

F. A. B.

K prjódkstejazemu **budyskemu hermankej** s khětro wulkej

dźělbu hornjeje a spódnjeje koże

do města pschijědźemy a lubimy pschi **krucze sprawnym** poßkuženju **najtunische** płacźisny. Pschedawarnja je w domje knjesa pschekupza **Ew. Brauna**

na kotolnej haßy, pódla měschczanskeje pinzy.

W Shorjelzu, 20. měrza 1880.

R. Lindau & Co.

Sohnjenja a ßhnjenétne žita

wschěch druźinow, jako **dźěcźelowe ßymjo,** s rukowanjom, so je židy cźiste, **trawne ßymjo, prosßteiski mowź, židowczanski jecźmjeń,** poručamy k nalětnim ßywam.

J. G. Hennig & Co.
W Lubiju a Pomorezach.

C. Santo-Passo

rěsbarnja

So bych ßwój wulki sklad **rowowych pomnikow** s pěskowza, marmora a žornowza wurumował, pschedawam je po wurjadnje tunich płacźisnach. Rukowanje sa dobre, tołste poßłoćenje a schwarne wobarbjenje.

C. Santo-Passo,
rěsbař
na ßerbskim kerchowje čo. 842 w Budyschinje.

w Budyschinje.

na ßerbskim kerchowje čo. 842

Sofa (kanapeje) a **matrazy,** derje a trajnje dźěłane, porucza

Vinzenz Cimburek
na nowej haßy čo. 524.

Generalna zhromadźizna towařstwa Maćicy Serbskeje

srjedu po jutrach, 31. měrca,

popołdnju w 2 hodźinomaj w sali hosćeńca „k złotej krónje“ w Budyšinje.

Dźeński porjad: 1) Lětne rozprawy. 2) Wubjerkowe namjety. 3) Swobodne namjety.

Wšitke sobustawy na tutu zhromadźiznu najpodwolnišo přeprošuje

předsydstwo Maćicy Serbskeje.

☞ Připołdnju w 1 hodźinje teho sameho dnja so tam **zhromadne posedźenje předsydstwa** a **wubjerka** wotdźerži, na kotrež tych knjezow, kotrychž to nastupa, najpodwolnišo přeprošuje **J. E. Smoleř,** předsyda M. S.

Serbska studowaca młodosć

změje swoju **nalětnu skhadźowanku** 3. dźeń jutrow (30. měrca) **w Budestecach w Gruhlec hosćeńcu.** — Započatk w 3 hodźinach.

Wšěch studowacych Serbow a přećelow młodych Serbow přeprošuje

Jakub Bart, starši.

Ratařska schula w Budyschinje.

Nowy **lětni kursus** sapoczńje so **póndźelu, 12. haprleje 1880.** Na tym samym dnju so tež jedyn kursus w **sadowym** a **sahrodniskim wotdźěłenju** sapoczńje a teho runja schtwórtk, 1. haprleje, jedyn kursus sa **schtomowych wothladarjow.**

Podrobnische wukasanje podpisany poda, pola kotrehož maja so tež hacž do 1. haprl. pschipowjedźenja a samokwjenja stacź.

W Budyschinje, 24. januara 1880.

Direktař **J. B. Brugger.**

P. P.

S tutym dowolam sebi, najpodwolnischo k nawjedźenju dacź, so sym moje **rěsbařstwo** mojemu synej pschepodał. Sso sa dołholětne dowěrjenje, mi spožczene, najlěpje dźakujo, s dobym proschu, to samo tež na mojeho syna pschenjescź.

Joh. Petschka.

Na horejsche dźiwajo poruczam so k wobstaranju wschitkich **rěsbařskich dźěłow** (figurnych, kaž tež ornamentalnych), teho runja dźěłam tež **rowowe pomniki** s pěskowza, žornowza a marmora. S dobom poruczam so knjesam twařskim mischtram a twařskim knjesam k wuwjedźenju wschěch **kamjenjorubařskich,** kaž tež **stuccowych dźěłow,** stwinskich wupyschenjow, kaž tež façadoweje pychi s gypsa a cementa.

W mojim **atelieru** mam ja wschelake modelle tajkich dźěłow, kaž tež tójschto **wschelakich rowowych pomnikow** k dobrocźiwemu wobhladowanju wustajene.

Wo to proscho, so by so mi to dowěrjenje spožcziło, kotrež je mój nan wužiwał, budu so ja stajnje prózowacź, tych, kiž sebi pola mje dźěło skasaja, se schwarnym wuwjedźenjom a s najtunischej płacźisnu spokojicź.

Joh. A. Petschka.

Sa czaš budyskeho hermanka

je na žitnych wikach

J. Winklerja

swětoslawny anatomiski musej

sa doroscźene wosoby wot 9 hodźin rano hacž do 10 hodźin wjecźor wotewrjeny. — Tutón musej wopschija sběrku

☞ **pschirodospytnych a wuměłskich präparatow** ☜

a jedna wosebje: 1. wo roswiczu cźłowjeka s prěńscheho cźasa hacž do dospołneje srakoscźe; 2. wo nastaczu wschelakich khorosczow, jich formow a scźěwkow; 3. wukładuje naturske pokasma a to hłownje tež normalne dźěle cźłowskeho cźěła, schtož je derje widźecź a teho dla njewucźenym a wucźenym lohko srozymliwe.

Zyle nowe!

Musklowe trichiny! Operazije pschi diftheritis! Khodźaze cźělo!

Sastup à wosobu 30 np. — Nižschi wojazy 20 np.

NB. Pschi tym so prosy, so so tutón musej njeby s druhimi wschědnymi wóskofigurowymi kabinetami pschirunał, dokelž je to wustajenza krucze wjedźeńskich präparatow.

Knižka **„Spěwna radosć“,** zběrka šulskich spěwow, budźe w tychle dnjach hotowa a móže so wot soboty, 27. měrca, w wudawarni „Serb. Nowin“ dostać.

Kapleř, knihoskładnik M. S.

Pjelnjenje młodeho piwa

w Łusy póndźelu, 22. a srjedu, 24. měrza.

H. Scholta.

Wosjewjenje.

Cźesćźenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe s tutym k nawjedźenju dawam, so sym swoju dźěłarnju **schcźětkow** a **pinslow** wotewrił a je sobotu w budźe, na bohatej hasy s napschecźa pschekupza „Klingst Nachf.“ a blisko tamnischeje pjekarnje pschedawam. Dokelž budu so stajnje prózowacź, kóždemu se sprawnej a tunjej tworu poskłužicź, dha so nadźijam, so budźa tež cźesćźeni Sserbja pola mje kupowacź, wosebje dokelž je moja mandźelska, kotraž běšche hacž dotal w selowej pschedawarni pod radnej khežu, serbskeje rycźe zyle mózna.

Robert Thiema.

Wschitke pisne dźěła w kupnych wězach atd., kotrež su po sakonju dowolene, wuwjedu tunjo. Ssym tež serbskeje rycźe mózny.

Agent **Koplansky** na rěsniskej hasy 332, II., s napschecźa mjasowych hětkow.

Dźěłacźerske familije.

Na jene rycźerkubło pola Neusalza so pod spodobnymi wuměnjenjemi 3 dźěłacźerske familije pytaja. — Teho runja so tež jedyn kmany **paleř** pyta. Jenož tajzy, kiž maja dobre wopisma, móža so pschipowjedźicź w Budyschinje pola

H. Meisela na horncźerskej hasy.

Sa jenu **holzu,** kotraž jutry se schule pschińdźe, so **słužba** pyta. Wscho dalsche je shonicź w Delnjej Kinje cźisko 24.

Pytaja so njewoženjeny hetman, wotrocźkojo a srěnki, domske a hródźne dźowki a dźěłacźerske swójby psches pschistajazu žonu **Heynoldowu** w Budyschinje.

Jedyn **krawski** móže hnydom trajaze dźěło pola podpisaneho dostacź.

Jan Kranz w Spytezach pola Hodźija.

Jeneho **pjekařskeho wucźomnika** pyta **Bertha** swudowjena **Herzogowa** na mjasowym torhoschcźu w Budyschinje.

Jeneho **wucźomnika** pyta pod spodobnymi wuměnjenjemi w Budyschinje **Otto Mahnke,** schcźětkařski mischtr na bohatej hasy 86.

Jeneho **kowařskeho wucźomnika** pyta k jutram

J. Rohka w Worzynje.

Ssobotu, 6. měrza, je so w Budyschinje na snutsknej lawskej hasy jedyn **pschedeschcźnik** (regenschirm) namakał a móže so w wudawarni „Serb. Now.“ sasso dostacź.

(K temu cźisku jena pschiłoha.)

Pschiloha k czißlu 12 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 20. měrza 1880.

Dospolne wupschedawanje.

Prjeczczehnjenja dla

pschedawam mój skład, wobstejazy s **manufakturowych, platowych, schtrympowych** a **módowych tworow, tunischo,** hacz ßym je kupił.

R. Casper

Na bohatej haßy 67. **w Budyschinje.** **Na bohatej haßy 67.**

Jan Jurij Pahn

w Budyschinje

na torhoschczu a rózku zitneje haßy, pódla hlowneje straże,

wosjewja, so ßu wschě nowe lětne twory w najbohatschim wubjerku pschipóßłane, jako:

drastne tkaniny, jenobarbne a mustrowane w najnowschich barbach;

zakety, jaki, deschczowe mantle, wobwěschki w wschelakich faßonach a stoffach, a pschispominam, so ßu pschi wschěm tym płaczisny tola **jara tunje** a so ßym wubjernje dobre stoffy k temu nałożał;

czorne zidzane stoffy k drastam a klejdam, jenož w sprawnych, ßo derje noschazych dobrosczach;

barchent, lama, pollama a **kozowe zajki** jara nowych mustrow;

schórzuchi s falbami a bjes nich, **ßuknje** atd. atd.

Pschi potrjebje proschu ja wo dobroczíwe wobkedzbowanje a hacz runje ßu wschě twory psches te nowe zła w płaczisnje horje schłe a hischcze pschezo pschibywaja, dha je mi tola psches dobre kupje składnosczˇ data, so mózu hischcze po starych tunich płaczisnach pschedawacz.

Jako konfirmandske dary

pschedeschcznikowa fabrika

Richard Rincke w Budyschinje

351 pschi mjaßowych hětkach 351

ßwój bohacze wuhotowany wulki skład

pschedeschcznikow (regenschirmow)

woßebneje dobrosczе po najtunischich płaczisnach porucza.

Magazin czélnych kaschczow

bratrow Hübner

na wulkej bratrowskej haßy 215

porucza ßo pschi ßmjertnych podeńdzenjach k dobroczíwemu wobkedzbowanju.

Wschědnje nowopaleny **twarski** a **rólny kalk** poruczatej faßo kalkpaleřni w Niskej a Cunnersdorfje pola Shorjelza.

H. W. Siebörgers Erben.

Swjerschne koschle,
nózne koschle,
dzélarske koschle,
chemisety,
manschety,
shlipsy,
krawaty,

porucza jara tunjo

Julius Lange

s napschecza
noweje měschczanskeje schule.

Konfirmandske mězy,

kaž tež wschě druzíny **lětnich mězow** se židy a stoffa porucza po płaczisnje wot 1 mk. atd.

O. Rinka, kózkar
na jerjowej haßy.

Jan Jurij Pahn

w Budyschinje

na torhoschczu a rózku žitneje haßy, pódla hłowneje straže,

porucza sa **konfirmandow** w **wulkim wubjerku**

6/4 **schěroki czorny kaschemir wot 50 np. stary łóhcz,**
8/4 „ „ „ „ **1 mk.** „ „
5/4 „ **czorny popelin** „ **60 np.** „ „
5/4 „ **czorny mohair** „ **30 np.** „ „

Wschitke tute **stoffy** ßu w **najlěpschej trajnej dobroscži** na składze a ßu **płaczisny tak tunjo stajene,** so móžu ja **kóždej konkurrenzy khróble napscheczíwo stupicz.**

Žakety sa konfirmandow

se **ßomota, ßukaneje wołmy** a **ßuknjanych stoffow;** sprawne dźěło, tunje płaczisny; **konfirmandske wobleczenja** ßo rucze a jara tunjo seschija. ☛ W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Rjanobarbarńja, czischczerńja, appreturnja a chemiska płókarńja

Wilhelm Kelling w Budyschinje,

na ßukelńskej haßy, blisko žitnych wikow,

porucza ßo k **barbjenju** a **płókanju** wscheje **mužazeje** a **žonjazeje drasty** (rospróteje a njerospróteje), **möblowych** a **gardinowych stoffow, teppichow, pschikrywow** atd.

Rowowe pomniki s pěskowza a marmora.

Płched zyhelskimi wrotami.

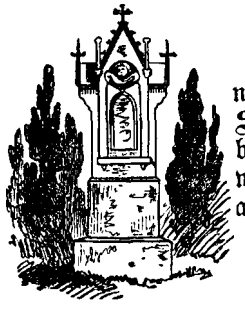

K dobroczíwemu wobkedzbowanju!

Dokelž ßym moju **rěsbarńju** a **kamjenjerubarńju** nětko **pched zyhelske wrota** pola knjesa czěßliskeho mischtra **Severina** pschepokozik, czesczenych Sserbow proschu, so bychu mi dowěrjenje, hacz dotal spožczene, tež dale pschiwobroczicz chzyli a lubju ja, so ja kóžde skasanje sprawnje a tunjo wobstaram. S poczesczowanjom

O. Wohl & Co.,
rěsbarńja a kamjenjerubarńja.

Płched zyhelskimi wrotami.

Pola czěßliskeho mischtra knjesa Severina.

Nowe
rjane tučne jerje,
kopu po 3, 3½ a 4 markach, ma na pschedań
Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Khofej,
jara derje ßkodźazy, punt po **jenej** marzy porucza
Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Prawdźiwe
lěkarske tokayske wino
wutočka dwórskeje wuhersko-winoweje předawarńje
Rudolf Fuchs,
PEST. HAMBURG. *WIEN.*
poruča jako wosebny za słabe dźěći a za wotkhorjowacych kmany posylnjacy srědk w 1/1, 1/2 a 1/4 originalnych blešach po *M.* 3.—, 1.50 a 75 *Pf.*
Otto Engert
na znutřkomnej lawskej hasy.

W nakładze **F. A. Reichela** w Budyschinje ßu wuschke jako najlěpsche a najrjeńsche

ßerbske modleńske knihi,

kiž ßo woßebje jako

sekenoschtwórtkowe, kwaßne, narododźeńske a hodowne dary

pschihodźa, dokelž ßu schazy, kotrež ani mole ani sersaw njeżeru:

Dr. Mertena Luthera
Domjaza postilla,
trajnje do deskow a kože swjasana sa 12 mk.

Jana Arndta
Paradiß-Sarodka,
swjasana do kože 4 mk., do papy 3 mk.

Korle Hajnricha Bogatßkeho
Schaz-Kaschczik,
swjas. do kože se sankom 3½ mk., do papy 3 mk.

Nikodemußowe knižki
abo Powjestwo wo žiwjenju Jesom Khrysta,
swjas. 1 mk., seschite 75 np.

Dr. Valentin Ernst Löschera
zyrkwine klucze
abo
nusne roswuczenje wot kschescžijanskich zyrkwinych a ßwjatych waschnjow.

Dostacz pola **F. A. Reichela** w Budyschinje.

Loßy po 1 *M.*
sa **wustajeńzu pjeriny,** w Budyschinje 19., 20. a 21. měrza wotdźerżomnu, ßu w wudawarńi „Serb. Nowin" dostacz. — Schtóž ma tajki lóß, njetrjeba žadyn sastupny pjenjes płaczicz, hdyž chze wustajeńzu wopytacz a ju wobhladowacz.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 13. **Sobotu, 27. měrca 1880.** **Lětnik 39.**

K nawjedźenju.

Čji ßami czesczeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow", kotsiž chzedźa sa nje na **druhe štwórtlěto 1880** do prědka płaczicz, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow" wotedadźa. Čji, kotsiž ßebi „Serbske Nowiny" psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacz. Na schtwórtlěto sapłaczi ßo sa „Serbske Nowiny" na sakskich a pruskich póstach, kaž tež w druhich krajach němskeho khěžorstwa 1 marka, s pschinjeßenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzia.

Dwaj namjetaj sa Sserbow.

Wužitna a khwalobna dźěławoscz Maćicy Serbskeje sa Hornju Łužizu wubudźa myßliczku, so by ßo po tutym pschikładźe tež podobny literariski wustaw sa **Delnju Łužizu** sałožił. Njesbožomnje sabyty lud, kotryž w delnjołužiskich łuhach a holach bydli, je ßo dotal jenož jara mało s knihami, w jeho maczěrnej ryczi czischczanymi, wobstarał a měješche tež mało spißowarjow, hacz runje ßo nětko ludźo namakaju, kiž bychu pschi sbožomnischich wobstejenjach delnjoßerbske knihi spißowacz móhli. Pißmowska rycz bu tam dotal mało wobdźěłana, hodźi ßo pak a dyrbi ßo tež, kaž wschitke druhe ßłowjanske rycze, wobdźěłacz a wudospołnjecz. Zana rycz, nětko ßnadź jara rjana w literariskim nastupanju, njeběsche se spoczatka tak wudokonjana, kaž ju nětko widźimy, ale kóżda bu jenož pomału wutwarjena.

Delnjołužiski lud lubuje ßwoju maczěrnu rycz a budźe knihi, w njej pißane, rad czitacz. Sałoženje ßamostatneho towarstwa k wudawanju ludowych knihow w Delnjej Łužizy je w tu khwilu nimale njemóżne, pschetož tam pobrachuje na ludźoch, kiž bychu młode towarstwo wobstaracz a wobkedźbowacz móhli. Pomoz starscheho, hižom wjazy lět wobstejazeho towarstwa je młodemu wustawej nusna. Teho dla ßebi myßlu, so je najlěpschi ßrědk k pschisporjenju delnjoßerbskeje rycze a k skutkowanju sa nawjedźitoscz delnjoßerbskeho luda sałoženje **delnjołužiskeho wotrjada** pschi Maćicy Serbskej w Budyschinje. To dowoleja tež maczicżue, wot sakskeho a pruskeho knježeństwa wobtwjerdźene wustawki, w kotrychž je sjawnje wuprajene, so ßmě Maćica Serbska ßwoju dźěławoscz bjes Sserbami zyłeho němskeho khěžorstwa rospschěsczeracz.

Wotpohlad tuteho delnjoßerbskeho wotrjada dyrbi bycz, so bychu ßo wyschschi czaßopiß a wužitne kscheszczijanske a wědomnostne knihi w delnjoßerbskej ryczi wudawałe a ßo sa sdźěłanoscz delnjoßerbskeho luda skutkowało. To je jara rjane a wulke dźěłanischczo. — Pschistup a pschiwsacze ßobustawow do Wotrjada mataj wot hłowneho towarstwa po móżnosczi njewotwißnaj bycz. Lětny pjenjeżny pschinoschk móże ßnadny bycz, něhdźe hriwnu abo połdra na lěto, tak so by tež kóżdy njesamóżity Sserb móhł do Wotrjada sastupicz. Nashonjenje wuczi, so móże wjele ßobustawow s małymi pschinoschkami wotpohlad skerje dozpěcz, dyżli mało ßobustawow s wulkimi pschinoschkami. Powschitkowne shromadźisny Wotrjada bychu ßo, kaž ßo mi sda, niz jenož w Khocżebusu wotdźerżecz dyrbjałe, ale tež porjadu w druhich delnjoßerbskich městach a wßach, tak so budźe wobydlerjam wschitkich delnjoßerbskich woßadow składnoscz data, skhadźowanki Wotrjada wopytowacz a sa lěpsche towarstwa ßobu radźicz a wothłoßowacz. — Nawjedowarjo Wotrjada bychu pak po mojim sdaczu we wěstym swjasku s pschedßydstwom Maćicy Serbskeje stejecz dyrbjeli, pschetož w Budyschinje je dospołna ßerbska knihiczischczěrnja a doscz podpjery wot tamnischich literariskich dźěłaczerjow. Jako ja w januaru tuteho lěta w někotrych delnjołužiskich woßadach pucżowach a wo wužitnosczi tajkeho knižneho wotrjada abo towarstwa ryczach, widźach ßam, so móże ßo tajke sjenocżeństwo wjele pschecżelow a wutrobneho dźěl branja bjes delnimi Sserbami nadźijecz.

Wěste je, so móża jenož knihi, w maczěrnej ryczi spißan sa ludowu sdźěłanoscz sbożownje skutkowacz, ale tež to je bjes dwělne, so ßu kóżdemu ludej nawjedźiczi ludźo trěbni, kaž duchowni, lěkarjo, ryczżnikojo, wuczerjo atd., kiž ßo se žiwym skutkom a ßłowom w maczěrnej ryczi a na wótczinske waschnje sa sboże ßwojich krajanow staraja. Wěste tež je, so we woběmaj Łužizomaj na duchownskich kandidatach jara pobrachuje, woßebje pak w Delnjej Łužizy. Na kajke waschnje hodźi ßo tutemu njesbožu wotpomhacz?

Ja ßebi myßlu, so je najlěpschi ßrědk sałoženje **towarstwa nawukoweje pomozy** sa łužiskich Sserbow. Tajke towarstwo ßebi Polazy w Posnańskej w ßwojim czaßu wuradźichu a s pomozu tehole towarstwa bu s někotrehożkuliž khudeho młodźeńza nawjedźity a wužitny człowjek, kiž ßo nětko sa powschitkomne sboże ßwojeje narodnoscze stara. Tež w awstriskej Schlesynskej, mjenujzy w czěschinskim wjerchowstwje, ßebi Polazy tajke towarstwo wuradźichu. Tam je ratarski lud pólski wostał, ryczěrkubła ßu pak w němskich rukach, runje tak kaž we woběmaj Łužizomaj, a ßu tamnischi pólszy burjo w hromadu stupili, so bychu khudych pólskich młodźeńzow, kiž chzedźa na to abo na druhe studowacz, s pjenjesami podpjerali. Ssobustawy czěschinskeho towarstwa dawaja jako lětny pschinoschk s najmjeńscha 1 awstriski scheßnak. Hižom w druhim lěcze měješche czěschinske towarstwo 1174 scheßnakow dokhodow a w tsecżim 1227. S tutymi pjenjesami ßo pjenjeżnje podpjerachu 2 studentaj lěkarstwa, 2 studentaj duchownstwa, 1 student wyschscheje ratarskeje schule, 2 studentaj filosofije, 5 gymnasijastojo, 1 wuczomz realki a 2 wuczěrskaj seminaristaj. Posnańske towarstwo měješche sańdźene lěto 44,341 hriwnow dokhodow.

Tutej towarſtwje nam pokasujetej, so by ßo też w Łużizomaj tajke towarſtwo sakożicź hodźiło a sakożicź dyrbjało. Myßlu ßebi, so by ßo jeho nawjedowanje w Budyschinje stacź měło, a so lětny pschinoschk njedyrbjał wjazy dweju hriwnow bycź. Tuto prjódkwsacźe móże drje na spocźatku někotre sadźěwki namakacź, ale nadźijecź ßo hodźi, so pschichod jeho wobstacźe wobtwjerdźi. Cźeźke ßu jenoź sapocźatki a je wulki cźaß, we woběmaj Łużizomaj woßebje pobrachowanju duchownych wotpomhacź. Wujednanje namjetow wote mnje stajeneju, kaź też jeju wuwjedźenje ja cześcźenym a saßkużbnym wjedźerjam ßerbſkeho luda na wutrobu kładu; ja pak jako Polak a horliwy pschecźel ßerbſkeje narodnoscźe móżu jenoź w mjenje wjele mojich krajanow ßlubicź, so kóżde, łużiſkemu Sserbſtwu wużitne prjódkwsacźe w Pólſkej dźělbranje a wutrobnu jenomyßlnoscź nadeńdźe.

Sa Sserbow ßerbſki napißach

A. J. Parcźewſki.

Swětne podawki.

Němſke khěźorſtwo. S Drażdźan pißaja, so je kral Albert khorowatoscźe dla dyrbjał zyły tydźeń wó jſtwje pschebycź a so teho dla njeje móhł k narodnemu dnju němſkeho khěźora do Barlina jěcź. Wón je tam teho dla generallieutnanta Karlowitza se ßwojim sboźopschecźom póßłał. Wysche teho je ßo prynz Jurij do Barlina podał, so by khěźorej sboźopschecźa kralowſkeje ßwójby a ſakſkeho armeekorpſa pschinjeßł. Wón bydlesche w Barlinje w khěźorſkim hrodźe a bě na pyschnu khěźorſku hoscźinu pscheproſcheny, kotraź ßo tam sańdźenu ßobotu wotdźerża.

— Na hartmannsdorſſkim lěßowym revieru ßu ßo 14. měrza sa jenu hodźinu 4 akry dwazycźilětnych schmrjókow spalili. — W Zwönitzu ßu ßo 20. měrza w nozy domſke schewſkich mischtrow Eberleina, Fischera a Hahna, kaź też schkleńcźerja Webera a wikowarja Günthera wotpaliłe. Psches to je 11 ßwójbow wobydlenje shubiło a jenoź dwě běschtej sawěſcźenej. — Nasajtra, 21. měrza, ßo w Naundorfje pola Freiberga domſke wěſteho Rychtarja, kaßirarja tamnischeje nalutowarnje, wotpalichu, tola bu kaschcź s pjenjesami płomjenjam sahe doscź wutorhnjeny. — Teho runja je ßo 22. měrza Bachmannez kubło w Hartmannsdorfje zyle wotpaliłe a tón ßamón dźeń woheń Knappez domſke tak rucźe do procha a popjeła pschewobrocźi, so móżachu wobydlerjo płomjenjam lědom wucźeknycź.

S Barlina pißaja wot 22. měrza, so je němſki khěźor ßwój 84. narodny dźeń strowy a cźerſtwy ßwjecźił. Dokelź dźeń 22. měrza do martrarſkeho tydźenja padźe, dha běsche w Němzach wyschnoscź wschudźe porucźiła, so ma ßo teho dla khěźorowy narodny dźeń sjawnje hižom ßobotu, 20. měrza, ßwjecźicź, schtoź je ßo też najbóle wschudźe tak stało.

— Sańdźenu póndźelu je wjeřch Orłow, kiź je ruſki póßłanz w Parisu, wot tam na ßwojim pucźu do Barlina pschijěł a tam hnydom wjeřcha Bismarka wopytał, pola kotrehoź połdra hodźiny wosta. Potom běsche wón nimale dwě hodźinje pola němſkeho khěźora a nasajtra też pola pruſkeho krónprynza. To, so ßu tajzy wyßozy knježa tak dołho s nim rosrycźowanje měli, runje na to njepokasuje, so je wón pola ruſkeho khěźora do njehnady panył a to teho dla, dokelź njeje franzowſke ministerſtwo k temu nawabicź móhł, so by wone snateho nadpadnika Hartmanna, kiź chzyſche ruſkeho khěźora w Moſkwje skónzowacź, ruſkemu knježeřſtwu wudało.

— Wjeřch Bismark ßo na někotre dny na ßwoje lauenburgſke kubła poda. Jako wóndano jedyn s tych hoscźow, kotrychź běſche wón na wjecźeř pscheproßył, jemu boźemje prajeſche, ßo wón někak wußuny a Bismark jeho khětſje rucźe hrabny, so jeho hóscź njeby panył. Pschi tym je ßebi pak Bismark, kaź někotre barlinſke nowiny wudawaja, někak ruku wuwinył. — Bismark ma 1. haprleje ßwój narodny dźeń a budźe jón na ßwojim lauenburgſkim kuble Friedrichsruhe ßwjecźicź. — Ruſki khěźor je jemu w tychle dnjach list póßłał, w kotrymź jemu dźak praji sa to, so je ßo wón (Bismark) na tym sboźopschejazym liscźe wobdźěłił, kotryź je jemu němſki khěźor k jeho 25lětnemu khěźorſkemu jubileju do Petersburga póßłał.

— Sapóßłanzy němſkeho rajchstaga ßu ßo s Barlina domoj podali a budźa hakle něhdźe sa dwě njedźeli s nowa w ßwojich wuradźowanjach pokracźowacź.

Awſtrija. Sapóßłanzy winſkeho rajchsratha ßu pschiſwolili, so pak ßmě ministerſtwo saßo 20 millionow schěßnakow sa kraj pożcźicź, dokelź dawki a druhe dokhody tak mało njeßu, so pjenjesy sa krajne wudawki njedoßahaja.

— Krónprynz Rudolf, kotryź je ßo w tychle dnjach saßo do Wina wrócźił, ßo w spocźatku meje saßo s nowa do Belgiſkeje poda.

Franzowſka. So je ruſki póßłanz Orłow teje Hartmannſkeje należnoscźe dla Paris wopuschcźił, to ludźo wschelako wukładuja. Někotſi měnja, so wón saßo do Parisa njepóńdźe, druſy pak wudawaja, so je ßo wón jenoź na někotry cźaß do Petersburga podał.

— Franzowſke ministerſtwo chze też tak měcź, kaź je to w Němzach, mjenujzy, so maja wschě schule pod wyschnoscźu stejecź. Hacź dotal ßmědźiſche w Franzowſkej kóżdy schule sakożicź a dźerżecź, kaź chzyſche a to ßu woßebje tak mjenowani jeſuitojo wużili a wjele schulow sakożili. To pak ministerſtwo nětko wjazy cźerpicź nochze a budźa drje teho dla jeſuitſke schule sahnate a zuſy jeſuitojo budźa s Franzowſkeje wupóßłani.

Jendźelſka. Sańdźenn ßrjedu je jendźelſka kralowa jendźelſki ßejm rospuschcźiła a maja ßo hižom 31. měrza nowe wólby sapóßłanzow stacź. Duź je tam bjes tymaj dwěmaj politiſkimaj stronomaj, kotrejź w jendźelſkim ßejmje skutkujetej, w tychle dnjach wulke wojowanje s rycźemi s huby abo na papjerje; pschetoź dotalna tak mjenowana toryſka strona by rada wighſku stronu powaliła, kotraź ma nětko knjejſtwo w ruzy a s kotrejeź ßu też ministrjo wsacźi. Je-li směja toryſojo wjazy sapóßłanzow, dyźli wighojo, dha dyrbi dotalne ministerſtwo wotſtupicź, wostanje-li pak wigham wjetschina, dha też dotalne ministerſtwo w ßłużbje wostanje.

— Ruſki nadpadnik Hartmann, kotrehoź je franzowſke ministerſtwo s kraja wupokasało, nětko w Jendźelſkej pschebywa. Někotre nowiny list, pjecźa wot njeho pißany, pschinjeßechu, w kotrymź wón praji, so je wo prawdźe w Moſkwje nadpad na ruſkeho khěźora sczinił a so ßo wón s Jendźelſkeje do Ameriki pscheßydli. Druhe nowiny pak chzedźa wjedźecź, so je tutón list falschowany.

— S Afganſkeje ßu drje powjescźe pschiſchłe, so pak ßo tam saßo mucźi, tola ßo najſkerje hakle w lěcźu pokaźe, hacź nowa wójna pschecźiwo Jendźelcźanam wudyri.

Ruſowſka. Franzowſki póßłanz na khěźorſkim ruſkim dworje, mjenujzy general Chanzy, ßo na někotry cźaß do Parisa poda, ßwoju ßwójbu pak w Petersburgu wostaji. Chanzy najſkerje teho dla do Parisa pojěźe, so by franzowſkemu ministerſtwu podrobnje wukładował, schto ruſki khěźor k temu měni, so ßu franzowſzy ministrjo cźłowjekej ßwobodnje wotjěcź dali, kiź je jeho skónzowacź spytał.

— Khěźorowy pokmómźnik, general Loris-Melikow, je hacź dotal to měſto, na kotrej je powołany, derje wupjelnił; pschetoź

wón w ßwojim skutkowanju tajku wustojnoscź wopokasuje, so ßo nihilistojo won njeswaja. Hewak pak je ßebi wón s tym wulke dowěrjenje bjes ludom dobył, so ßebi bjes nawjedźitymi, mudrymi ludźimi radu pyta, hdyž tež cźi — ßani khěžorszy sastojniźy njejßu.

— Narodny dźeń němskeho khěžora je ßo tež w hrodźe ruskeho khěžora ßwjecźił. Pschi wobjedźe, na kotryž běchu němski póßłanz a jeho radźicźeljo a sekretarjo, kaž tež wschelazy drusy woßebni knježa pscheprosceni, khěžor Alexander na němskeho khěžora ßławu wunjeße, prajiźy: Khěžor Wylem, kotrehož narodny dźeń dźenßa ßwjecźimy, je mi pschi składnoscźi mojeho jubileja nowe wopokasmo ßwojeho wobstajneho pschecźelstwa dał, pschetož wón je mi dwaj listaj pißał, kotrejž staj mje wutrobnje hnułoj. Tež ja ßym teho ßameho smyßlenja, kotrež je w tutymaj listomaj wuprajene a nadźijam ßo, so budźe nimale stolětna pschesjenoscź bjes němskim a ruskim ludom tež dale tracź a sboże wobeju ludow pschisporjecź. Ja piju na strowje a sboże němskeho khěžora, mojeho nalěpscheho pschecźela. Njech jeho Bóh sakituje a nam spožcźi, so bychmy jeho narodny dźeń hischcźe wjele lět ßwjecźicź móhli.

Sslowo wo njeroshladnym privatnym khlěb-pjecźenju.

W naschej Łužizy s wjetscha hischcźe to waschnje knježi, so ratař sa ßwoju khlěbnu potrjebu rožku mlěcź dawa a ßwój khlěb ßam pjecźe. Kak drohe, njespodobne a cźaßpscheczinjate pak to je, chzemy w ßlědowazym s krótka dopokasacź.

My chzemy prajicź, so

kórz žita płacźi . . .	14 mk.	50 np.,
k temu sa mlěcźe . . .	1 „	— „
do hromady	15 mk.	50 np.

Schtož je kórz žita smlěcź dał, dostanje najbóle

1 zentnař muki sa . .	12 mk.	62 np.,
12 puntow grießa sa .	— „	78 „
40 puntow wotrubow sa	2 „	10 „
	15 mk.	50 np.

(Zentnař grießa ßo na 6 mk. 50 np. a zentnař wotrubow na 5 mk. 25 np. wobliczi.)

Zentnař muki płacźi po tajkim 12 mk. 62 np. Hdyž pak ßo na to pohlada, so tepjenje pjezy, w kotrejž ßo něhdźe kóždej dwě njedźeli pjecźe, sa zentnař s najmjeńscha 1 mk. khoschtuje a so zentnař muki 135 puntow khlěba da, dha khoschtuje schěscźpuntowska pokruta khlěba 60½ np., njedźiwajo na wjele dźěła pódla, schtož je woßebje w lěcźu, hdźež ßo kóžda ruka na polu a łuzy nusnje trjeba, jara ważne.

Hdyž pak ßebi ßwoju rožku sa runu wahu khlěba wuměnisch, dha móžesch schěscźpuntowsku pokrutu hižom sa 55 np. dostacź, to je 5½ np. tunscho, hacź hdyž ßam pjecźesch.

Se wschitkich tutych wobstejenjow, kotrež ßu wězywustojnje wukładowane, móžemy ßo lohko pscheßwědcźicź, so je dobre, hdyž ßo na pjekarnju, kotraž dobry, cźisty a wupjecźeny khlěb wobstara, wobrocźisch a rožku sa runu wahu khlěba wuměnjesch. (Pschirunaj nawěschtk na str. 113: **E. R. Lehmann** na hospitalskej haßy 716.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Sskónczko drje dźenßa — to je seleny schtwórtk, hdźež tole pißamy — rjenje ßwěcźi, ale wo selenoscźi je hischcźe mało pytnycź. A to tež žadyn dźiw njeje, dokelž wschak w nozy hischcźe wschudźe a wo dnjo s najmjeńscha w khłódku mjersnje. My mamy najbóle 3 hacź do 5 gradow symy a to je tola jara njelubosne, hdyž je ßo, kaž w protyźy steji, nalěcźo hižom pscheď někotrymi dnjami sapocźało. Tak derje na polach, kaž tež na twarbach ßo dźěłacź njehodźi; ratarjo teho dla skorža, so w ratařstwje na polach do prědka njeńdźe a murjerjo, kaž tež cźěßle a drusy rjemjeßnizy, woßebje pak dźěłacźerjo ßu njespokojni, so ßebi kruteje symy dla nicźo saßłužicź njemóža a dyrbja nusu cźerpicź. — Bóh daj, so by ßo wjedro skoro wocźopliło.

— Kaž w druhich městach, tak je ßo tež w Budyschinje narodny dźeń němskeho khěžora s wuwěschenjom khorhojow, kaž tež w schulach se ßwjedźeńskimi rycźemi a hewak tež wot kralowskich a měschcźanskich sastojnikow, nahladnych měschcźanow atd. s hoscźinami ßwjecźił, pschi kotrychž bu na khěžora cźescźomnje spominane a jeho strowje wunjeßene.

S Kißlizy. Pjatk w nozy, 19. měrza, wudyri w bróżni žiwnoscźe, wot rěsnika Mersiovskeho wobydleneje, woheň, kotryž ßo tež na domske wupschěstrje a wscho sanicźi. Mersiovski njemějesche nicźo sawěscźene.

S Brěsynki. Njedźelu, 21. měrza, w nozy wuńdźe w žiwnoscźi, Hanje Rurakowej ßłuschazej, a nětko wot pohoncźa Hantuscha wobydlenej, woheň. Płomjenja ßo bórsy na žiwnoscź Marje Taffeloweje wobrocźichu a na poßledk ßo na žiwnoscź gmejnskeho prjódkstejerja Thoniga walichu a wscho do cźista spalichu.

S Lubija. Na tudomnym seminaru staj po wobstatym pruhowanju tež dwaj Sserbaj kandidatstwo wucźeřstwa dozpěłoj, mjenujźy: k. H. Blasius a k. K. Lehmann, wobaj s Bukez. Prěnischi pschińdźe po jutrach jako vikar na druhe wucźeřske město w Kotezach, poßleńschi pak jako vikar schtwórteho wucźeřskeho města do Bukez.

S rósborskeho wokrjeßa. Ssrjedu, 10. měrza, w nozy je ßo w Kamjentej Wólschinzy bróżeń bura Jurka wotpaliła a w Hósnizy w ßamym cźaßu Bartelez korczma. Ssobotu, 13. měrza, wudyri woheň w Pilenzez domje w Wochosach, w kotrymž jenož dwaj woßyrocźenaj hólzaj bydleschtaj. Kak je woheň na wschěch tutych městnach nastał, njeje snate.

„Zaßnik" pische:

Se Sakasnje pola Borkow. Psched někotrymi dnjami ßu jenemu tudomnemu burej w nozy krumu s hródźe kranyli a njejßu paduschi hischcźe wußlědźeni.

Wukasy wyschnoscźe.

§ Sserbszy katholszy potomnikojo probsta a kanonika Dr. Jana Mara, kotsiž wyschsche schule wopytaju, njech ßwoje próstwy wo stipendij wot 150 mk., wot Dr. Jana Mara wustajeny, hacź do 17. haprleje t. l. na tachantski konsistorij w Budyschinje póscźeku.

§ Pjatk, 2. haprleje t. l., dopołdnja w 11 hodźinach budźe ßo w Połpizy žiwnoscź njebo Jana Khěžnika, na 4200 mk. taksirowana, a wschón žiwy a morwy inventar, na 310 mk. 50 np. taksirowany, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Přilopk.

* W Drämmlingu pola Barlina mějachu dźěłacźerjo, kotsiž tam w lěßu stary dub, s nutska zyle prósny, puschcźachu, žadławy napohlad. Próchnawy schtom ßo powali a sastróżenym dźěłacźerjam ßo dołhi koscźowz s napschecźa ßuny, kotryž běsche zyle derje sdźerżany, teho runja tež schkórnje, kotrež jemu wysche kolen doßahachu. Pólverowy rózk, ßlěborny cźaßnik a porzelanowa trubkowa

hłojczka pódla njeho ležachu, do cząßnika běſche mjeno H. Krakowiz 1812 wurěſane. Kaž ßo ſda, je koſczowz powoſtank muža, kotryž je pſchi hońtwje na dub ſalěſt a pſchi tym do prósneho ſchtoma panył a je potom w tutym drjewjanym jaſtwje dyrbjał na žałoßne waſchnje hłodu wumrjecz.

* Jedyn młodźeńz w Barlinje běſche ßo ſa cząß jeneho lěta ſ pjeczimi ßłużobnymi holzami ßlubił a potom, jako bě jim jich pjenjeſy wuryczał, jenu po druhej wopuſchcził. Ta wěz ſkónczńje pſched ßud pſchińdźe a tón teho człowjeka tajkeho jebanja dla k jenemu lětu jaſtwa wotßudźi.

* W lěßu pola Schkeuditza jena 11lětna holza ſ korbom drjewa do rěczki padźe a ßo tam tepi, dokelž ſ cźežkim korbom ſtanycz njemóžeſche.

* W Mügelnu mějachu 20. měrza tſi wóhnje, dwaj ſ cząßom podußychu, tſeczi pak jedyn dwór ſaniczi.

* W Linielu je wóndano wudowa Heithörſterowa 112 lět ſtara wumrjeła. Wona hiſchcźe ſańdźenu naſymu ßobu na polach dźěłaſche.

* W Sömmerdźe běſche ßo pſched někotrymi dnjami filkidźěłał Schilling ſe ßwojim 28lětnym ßynom pſchi dźěle ſwadźił a jemu w hněwnej njemdroſczi žahłu filku do žiwota ſtorczi. Sſyn pod žałoßnymi boloſczemi wumrje, nan pak dźěſche na łubju a ßo wobwěßny.

* Njedaloko Zelowza w nozy 13. měrza w jenej korczmje woheń wudyri a tak ſpěſchnje wokoło ßo hrabaſche, ſo ßo korczmarjez dwě dźěſczi a jedyn wotroczk ſpalichu.

* Na jenym łuble w Düſſeldorfje ſhubi ßo na njewußłědźomne waſchnje ſ komory łublerja drohi demantowy pjerſchczeń a droha ſłota jehła. Sſłużobnu holzn, na kotruž najbóle tukachu, teho dla ſe ßłużby puſchczichu. W tychle dnjach porubachu w bliſkoſczi łubła topoł, na kotrymž mějeſche por ßrokow hněſdo. Jako ßo ſchtom powali, wupanyſchtej ſ hněſda ſhubjeny pjerſchczeń a jehła; nětko bě ſjawne, ſo nichtó druhi njebě jeju kranył, hacz paduſchne ßróki.

* Paſtyrja Widmanna wóndano pſched ßud w Mnichowje žadachu, dokelž běſche ßo do tyła ßwojeho pſa, na kotrehož běſche ßo žałoßnje roſhněwał, ſe ſubami tak ſakußnył a jeho tak ſkußał, ſo krej ſ rany běžeſche. Wón doſta 25 dnjow jaſtwa.

* W dezembru ſańdźeneho lěta wobkranychu rubježnikojo póſtſki hamt w Tarjanu w Wuherſkej. Pytanje ſa paduchami bě bjes reſultata. Póſtſkeho miſchtra, na kotrehož tukachu, ſe ſaſtojnſtwa puſchczichu a jeho pjenjeſy jemu wſachu. Njedawno doſta wyſchnoſcz w Tarjanu liſt ſ 300 ſchěßnakami pſchipóßłany. S wokojnikom běchu w nim ßłědowaze ßłowa napißane: Ja ßym nawjedowar rubježnikow, kotſiž ßu waſch póſtſki hamt porubili. Dokelž je póſtſki miſchtr pſches to njewinowacźe ſe ßwojej ßwójbu do wulkeje nuſy pſchiſchoł, dha tu 300 ſchěßnakow ſczeku a lubju, je-li ſo ßym w rubježniſtwje prawje ſbožowny, ſo brachowaze pjenjeſy tež bórſy ſapłaczu.

* W Billenhauſenje wurjedźi wóndano jedyn bur hnojowu jamu a ßwěru wſchě kucziki czjiſcźe wuſchkraba. Na dobo wón do jeneho hornza praßny, ſ kotrehož ßo wulka hromada pjenjes wuwali. Běſche to na 5000 ßłěbornakow, kotrež ßu ſ wjetſcha w 14. a 15. lětſtotetku bite.

* W nozy wot 16. k 17. měrza ßo ſara a pódlanſke twarjenja w Pernharzu (w němſkich Czechach) wotpalichu. Schkodowanje ſararja a druhich ludźi, kiž běchu žito do jeho bróżnje kładli, něhdźe 4000 ſchěßnakow wopſchija.

* W Kryſezach poda ßo rěſnik Fuchs ſe ßwojim ßynom w tychle dnjach do hródźe, ſo by tam cźělza (byka) wotwjaſał, kotrehož chzyſche ſarěſacz. Prjedy hacz pak ßo to ſtacz móžeſche, roſtorže cźělz tſi ſchtryki, ſ kotrymi běſche ſputany a puſchczi ßo na Fuchſa; tón pak hiſchcźe w prawym cząßu durje doßahny a ßo ſ nimi ſ hródźe ßuny. Jeho ßyn bjes tym na korto ſkoczi a ßo wot tam ſ woběmaj rukomaj ſa drjewjanu kłaku powěßny, na kotruž hewak konjaze khomoty kładźechu. Cźělz nětko kaž njemdry w hródźi wokoło běhaſche a prózowaſche ßo, ſo by młodźeńza, ſa ſcźěnu w ßmjertnej nuſy wißazeho, na ßwoje rohi doſtał a pſchi tym tak do murje ſtorkaſche, ſo ßo zyłe twarjenje tſchaßeſche. Jako bě rěſniſki miſchtr cźělzej wuczeknył, myßleſche wón hnydom na to, kak by ßwojeho ßyna wot ßmjercźe wumóz móhł. K ſbožu wón někotrych žandarmow trjechi, kotſiž wobſanknychu, ſo dyrbi ßo dźiwi cźělz ſatſělicz. W hródźi młodźeńz žałoßnje wo pomoz wołaſche, dokelž běſchtej jeho ruzy jara woßłabnjenej, tak ſo móžeſche wón kóždy wokomik dele panycz. S dwěmaj kulkomaj žandarmojo cźělza k ßmjercźi ranichu a w tym ßamym cząßu ßo rěſnikowy ßyn, kotryž žanych mozow wjazy njemějeſche, ſe ſcźěny na ſemju wali. Wbohi człowjek běſche ſkoro zyku hodźinu w žadławym ſtraſche pſchebył a bě pſches pſchewulke napinanje ßwojich mozow a pſches ſtrach tak wuſtał, ſo ßo najprjedy kaž morwy bycz ſdaſche a hakle jara pomałku ſaßo k žiwjenju wotucźi.

* Pſched krótkim cząßom wumrje w měſtaczku Feſtinioy w Jendźelſkej jedyn bur ſ mjenom James Smith, kotryž běſche 105 lět ſtary a kotryž njebě cząß ßwojeho žiwjenja ženje khory był. Wón běſche tſi krócz woženjeny a doſta wot ßwojich žonow 34 dźěczi, kotrež ßu hiſchcźe dźenßa wſchitke pſchi žiwjenju. Sa jeho kaſchczom dźěſche 800 jeho potomnikow. Najſtarſchi ßyn běſche nanowy pohrjebny dźeń 83 lět a najmłódſchi 20 lět ſtary.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Haj wſchak haj: tſchěſku we wóczku druhich ludźi widźa, ale hrjady w ßwojim wóczku njewidźa.

Mots Tunka. Schto dha ſ tajkimi ßłowami měniſch?

H. D. Nó, ja měnju, ſo ludźo radźi do ßwěta trubja, hdyž je ßo něchtón pſchehladał, ale ſo jara ſ měrom ßedźa, hdyž ßu ßami něſchto ſworal.

M. T. Aha, ty měniſch, ſo je jedyn ßwojeho bližſcheho na ſjawnoſcz wuſtajił a ßam tola huſto doſcz do błóta panje, ſo wſchón womaſany a bjes kija a mězy domoj pſchińdźe a potom hiſchcźe někotre njedźele ſ rosbitym noßom po wßy khodźi.

H. D. Tak tak, hm hm!

H. D. Ale ſchto ma ßo człowjek druhdy na te młode holzy wuhněwacz, to je žałoßnje! — Takle pſched někotrym cząßom jedyn młodźeńz druhemu ſkorżeſche.

M. T. A ſchto dha bě dale?

H. D. Wón na to ſkorżeſche, ſo holzy pſchaſu hotuja a jeho na nju njeproſcha, hacz runje je na rejach pjenjeſy na holzy ważił.

M. T. A ſchto dha holzy k temu prajachu?

H. D. Te prajachu: cźeho dla dyrbjałe my jeho na pſchaſu proßycz, hdyž je ßo nam na rejach ßameje wody napicz dał, hdy budźiſche hiſchcźe kuſk zokora do njeje ſcźinił, dha budźiſche ßo ſkerje piła.

M. T. Aw jaw tola!

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Jan Max, Jana Raka, dźěłaćerja a wobydlerja, ß. — Ernestina Theresia, Korle Augusta Wobsta, dźěłaćerja a wobydlerja, dź.

Michalska zyrkej: Hana Marja, Pětra Schewza, žiwnosćerja we Wulkim Wjelkowje, dź. — Amalia Augusta, Jurja Augusta Mikela, khěžkarja a skalarja w Jeńkezach, dź.

Katholska zyrkej: Jan, Josefa Schuligoja, dźěłaćerja tudy, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 13. měrza: Marja Fünfstückez, zigarrydźěłarka na Židowje, 29 l. — Klara Minna, Korle Wylema Andersa, formarja a wobydlerja na Židowje, dź. — Pětr August Zuschka, žiwnosćeř we Wulkim Wjelkowje 51 l. 3 m. 22 d. — 14., Bertha Selma, Jana Augusta Nowaka, moßasnika w Sajdowje, dź., 1 l. 1 m. 10 d. — 15., Handrij Warnacz, dźěłaćeř na Židowje, 59 l. — Emma Meta, Wylema Mersiovskeho, agenta na Židowje, dź., 5 l. 9 m. 8 d. — 16., Marja Ducźmanez, Handrija Mucźerja, khěžerja a murjerja na Židowje, mandźelska, 77 l. 1 m. 15 d. — 17., Jan Ernst, Korle Fryćže, dźěłaćerja w Nadźanezach, ß., 6 m.

Nowa kniha.

W tychle dnjach je nowa, jara pěkna kniha wuschła, kotraž je w wudawarni „Serb. Nowin" a bórsy tež pola ßerbskich knjesow wuczerjow sa 50 np. dostacź. Wona ma napißmo: **„Spěwna radosć. Sběrka schulskich spěwow."** Tuta kniha wopschija 111 kraßnych spěwow w němskej a ßerbskej rycźi, kotrež ßo niz jeno sa schulske dźěćźi, ale tež sa doroscźenu młodoscź, haj sa kóždeho hodźa, kiž spěw a hudźbu lubuje; pschetož kóždemu spěwej je tež jeho hłóß s hudźbnymi notami tak pschidaty, so móże ßo tež dwajhkóßnje spěwacź. — Tuta „spěwna radoscź" je po namjećze knjesow wokrjeßneju schulskeju inspektarjow Dr. Wilda w Budyschinje a Flady w Kamjeńzu sa ßerbske a ßerbsko-němske schule wot Maćicy Serbskeje wudata a je knjes schulski radźićźel Grüllich jako inspektar lubijskeho schulskeho wokrjeßa wóndano w poßedźenju pädagogiskeho wotrjada Maćicy Serbskeje wuprajił, so ßmědźa ßo tute spěwy tež w jeho ßerbskich a ßerbsko-němskich schulach trjebacź.

Pomjenowana kniha psches 9 listnow (bogenow) wopschija a jenoz 50 np. khoschtuje, schtoz je psche wschu měru tunjo, woßebje hdyž jedyn wopomni, so ßu k jich ßkowam hischćże hkoßy pschicźischćźane. Listno tajkeho cźischćźa po prawym 80 hriwnow khoschtuje, tola je jón Maćica Serbska, kotraž je tu knihu cźischćźecź daka, wo pokojzu tuńscho dostała, tak so móże ju hižom teho dla a hewak tež po tajkim tak tunjo pschedawacź, dokelž ßama žaneho wužitka njebjerje.

My ßměmy tule knihu s dobrym ßwědomnjom kóždemu poruczicź, pschetož wona budźe a dyrbi ßo młodym a starym wubjernje spodobacź. *N.*

W Rodezach pola Pomorez budźe ßo herbstwodźělenja dla **khěža** cźißko 18 se 24 prutami sahrody 16. haprleje, popołdnju w 3 hodźinach wjeßnogrychtszy na pscheßadźowanje pschedawacź. **Herbja.**

W Sdźerju je **khěža** cźißko 12 s bróżnju a kosazej hródźu a se sahrodu, 8 kwadratnych prutow wopschijazej — wscho do hromady 12 prutow — na pschedań.

W Budyschinku je **khěža** czo. 9 s 9 kórzami ležomnoscźow je hnydom na pschedań.

W Kobjelni je **žiwnoscź** czo. 4, s 12½ kórza pola a łuki a s nowymi maßiwnymi twarjenjemi se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedźerja tam shonicź.

W Jikozach je **žiwnoscź** czo. 15 se 7 kórzami pola, kaž tež s zykym inventarom a skotom hnydom na pschedań a je wscho dalsche tam shonicź.

W Klukschu staj dwaj derje wobßadźenaj **kołczaj** na pschedań, a ßu tam tež hischćże někotre prósne kołcźe dostacź.

W Nowej Schcźeńzy je jena ßuprószchna **ranza** na pschedań, kotraž směje sa 2 njedźeli proßata.

25 kop ßadowych schtomikow, kopu hižom wot 60 np., teho runja tež wjele ßkomjanych a Dzierzonowych kołcźow a jenu krawsku schijazu maschinu ma tunjo na pschedań

Michal Nowak w Dobroschizach pola Njeßwacźidła.

40 schtomow twarśkeho drjewa a klozow ma na pschedań

E. Ziescha w Nowej Wßy pola Huski.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Dopósnaty wubjerny
prawdźiwy cześki czornokalk
ßym s nowa dostał a jón poruczam.
A. Lorenz
na privatnym dwórnischczu.

Aukzija

wutoru, 30. měrza, w hoscźeńzu w **Starych Porschizach.** Prjeczćźehnjenja dla chzu ja wschitke moje składy **materialnych, cigarrowych** a **wurěsnych tworow,** kaž tež wschelaku hospodarśku nadobu sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź. — Wjeßnym khlamarjam je s tym składnoscź k tunim kupjam data. — Sapoczatk popołdnju w 1 hodźinje. **O. Trautmann.**

Drjewowa aukzija.

Wutoru, 30. měrza t. l., popołdnju w 2 hodźinomaj budźe ßo na rycźerkuble w Hornjej Hórzy
50 brěsowych dołhich hromadow,
13 mjehkich " "
10 kop dołhich brěsowych walcźkow
na pscheßadźowanje pschedawacź.

Drjewowa aukzija.

Wutoru, 30. měrza, popołdnju w 3 hodźinach budźe ßo njedaloko hrubjelcźanskeho sprjewjoweho mosta brěsowa walcźina w dołhich hromadach, kaž tež we walcźkach na pscheßadźowanje pschedawacź. **C. Wicźeźk.**

Khofej,

jara derje ßkodźazy, punt po **jenej** marzy porucźa

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Nowe
rjane tucźne jerje,

kopu po 3, 3½ a 4 markach, ma na pschedań

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Na ßwětnej wustajeńzy w Parisu prämiirowany

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrótßławja, najlěpschi ßrědk psche **bróstbolenje,** maja jenoz prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nßl., a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Linda w Budyschinje,
W. Rota w Lubiju,
C. Meißner w Biskopizach.

Najnowsche
w stoffowych a židźanych mězach

porucźa

Heinrich Langa
na bohatej haßy 67.

Płaczisna zitow a produktow
w **Budyschinje** 20. měrza 1880.

Žitowy dowos: 4397 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pscheńza 50 kilogr.	10	95	11	97	10	71	11	91
Rožka " "	9	2	9	30	9	2	9	37
Jeczmjeń " "	8	69	9	42	8	69	9	42
Wowß " "	7	—	7	80	7	—	7	75
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	15	50	16	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 "	1	90	2	30	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	30	2	80	—	—	—	—
Sskoma 1200 pt.	17	50	21	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
220 schtuk, schtuka po 9 m. 50 np. (3 tl. 5 nßl.) hacž 21 m. 50 np. (7 tl. 25 nßl.)

Kórz pscheńzy po 170 puntach: 18 markow 61 np. (6 tl. 6 nßl. 1 np.) hacž 20 mk. 34 np. (6 tl. 23 nßl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 mk. 43 np. (4 tl. 24 nßl. 3 np.) hacž 14 m. 88 np. (4 tl. 28 nßl. 8 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 18 np. (4 tl. 1 nßl. 8 np.) hacž 13 mk. 18 np. (4 tl. 11 nßl. 8 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 10 nßl. — np. hacž 2 tl. 18 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 27 m. 90 np. (9 tl. 9 nßl. — np.) hacž 28 m. 80 np. (9 tl. 18 nßl. — np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hacž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hacž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 1 m. 90 np. (19 nßl.) hacž 2 m. 30 np. (23 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 30 np. (— tl. 23 nßl. — np.) hacž 2 m. 80 np. (28 nßl.) — Sskoma (1200 pt.) 16 m. 50 np. (5 tl. 15 nßl.) hacž 21 m. — np. (7 tl. — nßl.)

Draždžanske mjaßowe płaczisny
22. měrza 1880.

Najlěpsche howjada 60—63, ßrěnje 50—51, schpatne 30—31 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 54, ßrěnje 47—48, bakunarje 60—63 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 65, ßrěnje 57, schpatne 30 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 43—50 np. po puncze rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki
22. měrza 1880.

Na pschedań stejesche 2728 howjadow, 9384 ßwini, 2144 czelatow, 9051 skopow.

Mjaßowe płaczisny: najlěpsche howjada 58—60, ßrěnje 50—55, schpatne 42—45 a 30—35 mk. Sswinje: najlěpsche meklenburgske 52—54, krajne 48—50, ruske 45—50 mk. po 100 puntach žiweje wahi (lebend gewicht). Czelata 45—55 a 60 np., skopy 55 a 45—50 np. po 1 puncze rěsneje wahi.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,
kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisku dźěło-pschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kóslaze kóžki,
kaž tež wschě druźiny njeharowanych kožow kupuje po najwyschschich płaczisnach
Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Kóslaze kóžki! Kóslaze kóžki
kupuje stajnje po najwyschschich płaczisnach
H. Langa
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi
na žitnych wikach.

Drjewowa aukzija.

Na **rakeczanskim** knježim lěßowym revieru pschi wumjeńzy (vogelheerd) maja ßo
wutoru, 30. měrza t. l., rano wot 9 hodźin
104 khójnowych dołhich hromadow
na pscheßadźowanje pschedawacz.

Tute dołhe hromady wobsteja s rjanych dołhich žerdźow wschitkich tołstoscźow.

Sapoczatk na kulowskej drósy.

W Rakezach, 16. měrza 1880. **R. Pelz,** wyschschi hajnik.

Drjewowe aukzije.

Schtwórtk, 1. haprleje t. l., w korczmje w Mjedźojsu
s mjedźojskeho ryczeřkubleřskeho lěßa:

3 Rm. twjerdych schczěpow,
84 " mjehkich "
10 " twjerdych kliplow,
129 " mjehkich "
29,6 stotnjow mjehkich walczkow,
19,5 " brěsowych "
41 schmrěkowych dołhich hromadow,
26 hromadow sbytkoweje walcziny.

S drjewnischczow pschi trjechowskim puczu a na semiczanskich mjesach, pschi dołhim hacze, a wot wětrosleńkow atd. w wotdźělenjach: schibjeńczna hora, lischcze jamy, semiczanske mjesy, koßarnske mjesy.

Pjatk, 2. haprleje t. l., w hoscźeńzu w Huszy
s huscźanskeho ryczeřkubleřskeho lěßa:

4 Rm. twjerdych schczěpow,
53 " mjehkich " Nr. 1—16,
11 " twjerdych kliplow,
11 " mjehkich "
0,2 stotnjow twjerdych walczkow,
6,0 " mjehkich "
6 schmrěkowych dołhich hromadow,
9 hromadow sbytkoweje walcziny.

S drjewnischcza w ßlěbrowej dolinje a s wětrosleńkow atd. w wotdźělenjach: pschi kupjelach, nowy keřchow, ßlěbrowa łuka, wulka łuka, torsowe jamy.

Aukzija sapoczinje ßo kóždy dźeń dopołdnja w 9 hodź. pod wuměnjenjom naßadźenja a pod dalschimi, psched aukziju wosjewjomnymi wuměnjenjemi.

Schtóž chze ßebi tute drjewa wobhladacz, ma ßo na lěßnika w Mjedźojsu a na lěßnika w Huszy wobroczicz, abo móże ßo tež runy pucz do pomjenowanych lěßowych městnoscźow podacz.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo.
Hugo Opelt.

Würzburgske
runklizowe ßymjo
snateje dobroscze, wulkeho žołteho płodu, ma na pschedań
Carl Noack
w Budyschinje na žitnej haßy.

Magazin czělnych kaschczow
bratrow Hübner
na wulkej bratrowskej haßy 215
porucza ßo pschi ßmjertnych podeńdźenjach k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

P. Strobelowy atelier
sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.
Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.
Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.
K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

2. Pjerinowa wustajeńza w Budyschinje.

Dobytkowa lista.

Pschi dźenßnischim wuloßowanju padźechu na pschispomnjene loßy tute pschistajene dobytki:

Lóß	Dobytk czißło	Lóß	Dobytk czißło	Lóß	Dobytk czißło	Lóß	Dobytk czißło	Lóß	Dobytk czißło	Lóß	Dobytk czißło	Lóß	Dobytk czißło	Lóß	Dobytk czißło	Lóß	Dobytk czißło	Lóß	Dobytk czißło
9	320	512	6	831	121	1257	255	1583	229	1914	274	2289	127	2953	355	3091	328	3545	192
11	149	541	66	838	188	1259	221	1593	20	1931	247	2303	2	2762	250	3093	278	3550	266
20	222	556	204	840	84	1266	27	1595	55	1947	325	2311	46	2776	341	3113	136	3604	102
29	352	557	129	854	169	1286	145	1617	34	1952	61	2314	28	2783	318	3136	74	3607	19
50	257	559	335	866	138	1298	319	1618	210	1974	44	2343	290	2801	251	3151	128	3623	206
55	357	560	134	910	181	1300	80	1651	264	1980	307	2375	304	2805	132	3160	339	3624	93
91	131	564	196	925	166	1302	268	1652	126	1990	280	2379	293	2816	147	3168	161	3633	219
94	31	587	5	927	122	1303	33	1655	277	2005	301	2381	117	2825	151	3180	260	3640	179
96	354	592	160	930	8	1312	358	1674	356	2020	43	2470	276	2835	195	3187	246	3650	334
108	83	600	302	934	186	1330	218	1677	36	2030	337	2478	305	2837	272	3195	223	3667	26
114	141	619	123	947	42	1334	94	1680	231	2033	213	2480	193	2850	279	3204	15	3691	243
125	35	628	105	951	68	1335	175	1684	296	2035	90	2494	49	2852	298	3229	16	3693	50
128	329	631	41	958	30	1361	241	1693	51	2038	326	2502	163	2853	100	3230	40	3696	340
133	201	633	103	970	338	1366	353	1694	183	2080	225	2513	256	**2861**	**1**	3260	200	3701	289
177	120	641	351	985	178	1386	348	1746	125	2088	273	2519	334	2862	187	3265	142	3708	360
191	359	655	306	996	14	1393	54	1751	21	2095	346	2521	37	2865	180	3269	282	3724	285
200	155	657	331	1010	342	1407	324	1752	315	2107	236	2542	263	2868	135	3278	299	3734	242
206	98	659	215	1022	107	1417	45	1764	58	2121	130	2556	119	2876	235	3294	112	3740	77
211	252	668	63	1023	139	1419	217	1780	258	2125	150	2559	275	2883	208	3299	347	3757	72
236	48	683	288	1025	91	1430	168	1786	106	2154	227	2575	262	2886	323	3308	311	3772	52
245	76	687	284	1032	3	1438	154	1791	309	2156	75	2579	32	2890	281	3323	333	3773	88
329	113	697	71	1036	96	1440	38	1794	73	2159	314	2581	203	2923	118	3333	214	3774	270
337	300	712	81	1048	39	1451	156	1795	230	2160	316	2595	144	2937	344	3339	336	3788	240
387	114	715	110	1058	115	1487	349	1796	202	2161	232	2607	327	2943	29	3348	249	3790	244
391	53	717	56	1063	216	1488	165	1808	245	2175	157	2621	11	2950	317	3367	343	3794	194
393	234	738	297	1064	205	1493	57	1810	198	2180	197	2625	159	2955	313	3370	248	3799	237
396	271	775	101	1087	294	1504	233	1816	26	2211	22	2631	146	2960	350	3373	82	3840	148
411	176	776	108	1095	111	1519	10	1818	92	2216	60	2638	137	3001	97	3383	322	3844	65
440	345	777	226	1104	24	1544	261	1830	265	2220	7	2670	4	3025	191	3396	171	3862	89
442	190	780	23	1106	310	1546	303	1851	164	2222	86	2678	254	3038	291	3449	267	3881	177
449	292	790	78	1120	167	1547	238	1857	308	2223	18	2718	152	3041	172	3453	283	3884	133
456	109	792	330	1154	153	1550	189	1861	67	2233	174	2719	211	3051	212	3494	228	3885	312
472	184	800	17	1181	185	1562	99	1881	321	2262	9	2722	259	3069	207	3495	253	3887	124
474	69	806	173	1198	85	1565	59	1889	287	2271	170	2744	70	3075	286	3507	220	3893	95
480	25	822	13	1234	224	1581	158	1897	269	2276	104	2745	116	3078	12	3514	140	3902	209
481	143	830	64	1255	87	1582	239	1905	182	2281	295	2748	47	3087	162	3523	79	3945	199

Po tute dobytki ma ßo hacź do ßoboty, 27. měrza t. l., wjeczor do 6 hodźin w kolonnadach piwarńskeje sahrody pod wotedaczom dobytkowego loßa pschińcź, dokelź hewak dobytki podpißane towarśtwo dostanje.

W Budyschinje, 22. měrza 1880.

Towarśtwo sa kublanje pjeriny w Budyschinje a wokolnoscze.

Ssrědk k spěschnemu blejchowanju platu

s wułoženjom, kak ma ßo nałožicź, porucza

hrodowska haptyka.

Skótny pólver s czerstwych selow. Korneuburgski skótny pólver.
Pólver psche kólku. Pólver psche pripotawu proßatow.
Lockwitzski balsam. Zischankowy salsowy pólver

porucza **hrodowska haptyka w Budyschinje.**

Rowowe pomniki s pěskowza a marmora.

Psched zyhelskimi wrotami.

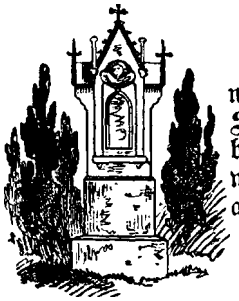

K dobrocźiwemu wobkedźbowanju!

Dokelź ßym moju **rěßbarńju** a **kamjenjerubarńju** něto **psched zyhelske wrota** pola knjesa cźěßliskeho mischtra **Severina** pschepołożił, czesczenych Sserbow proschu, so bychu mi dowěrjenje, hacź dotal spożczene, też dale pschiwobrocźicź chzyli a lubju ja, so ja kóżde skasanje sprawnje a tunjo wobstaram. S poczesczowanjom

O. Wohl & Co.,

rěßbarńja a kamjenjerubarńja.

Psched zyhelskimi wrotami.

Pola cźěßliskeho mischtra knjesa Severina.

Hižom wjele lět ßławnje snata **prawdźiwa Ringelhardtsko-Glöcknerska žalba*),** se schtemplom: M. Ringelhardt a se sakitanskej marku: na schachtliczkach, je pruhowana a poruczena psche **koscżożer, rak, karfunkel, satsy, ßłony spław, wosabjenje, wopalenje, kurjaze woka, sahorjenja, wicź** a **drjenje** atd.

*) Je k dostaczu po 50 a 25 np. w **budyskimaj haptykomaj,** kaž też w **haptykach w Bisłopizach, Rakezach, Scherachowje, Hirschfeldze, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu** a w **Seifhennersdorfje.**

Wopißma móża ßo we wschěch haptykach nawjedźicź. „Hornja sakitanska marka psched kóżdym podražowanjom sakituje."

Wossjewjenje.

Mój nowosrjadowany skład

warńneje a skótneje ßele

poruczam pschi potrjebje k dobrocźiwemu wobkedźbowanju a lubju dobre poßłuženje.

Karl Hanska na žitnych wikach 635.

Generalna zhromadźizna towařstwa Maćicy Serbskeje

srjedu po jutrach, 31. měrca,

popołdnju w 2 hodźinomaj w sali hosćeńca „k złotej krónje“ w Budyšinje.

Dźeński porjad: 1) Lětne rozprawy. 2) Wubjerkowe namjety. 3) Swobodne namjety.

Wšitke sobustawy na tutu zhromadźiznu najpodwolnišo přeprošuje

předsydstwo Maćicy Serbskeje.

☞ Připołdnju w 1 hodźinje teho sameho dnja so tam **zhromadne posedźenje předsydstwa** a **wubjerka** wotdźerži, na kotrež tych knjezow, kotrychž to nastupa, najpodwolnišo přeprošuje **J. E. Smoleř**, předsyda M. S.

Serbska studowaca młodosć

změje swoju **nalětnu skhadźowanku** 3. dźeń jutrow (30. měrca) **w Budestecach w Gruhlec hosćeńcu.** — Započatk w 3 hodźinach.

Wšěch studowacych Serbow a přećelow młodych Serbow přeprošuje

Jakub Bart, starši.

Pschedawařnja kwětkow a ßłómjanych kłobukow

na bohatej haßy 84 **Pauline Feige** na bohatej haßy 84

porucza ßwój bohacźe wuhotowany skład **kwětkow**, kaž **garnirowanych** a **njegarnirowanych kłobukow** pschi potrjebje po najtunischich płacźisnach dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

☞ **Cźełowe kwětki** mam stajnje na wubjerk.

Wulke wupschedawanje

w tunich khlamach pschi mjaßowych hětkach:

mězy,	schtuka	—	mk.	70	np.	hacź	1	mk.	75 np.,
dźěłarske koschle,	=	1	=	10	=	=	1	=	75 =
dźěłarske blousy,	=	1	=	10	=	=	2	=	— =
wulke žonjaze zajkowe stupnje	. . .	3	=	—	=	=	4	=	75 =
mužaze shlipsy,	schtuka	—	=	10	=	=	—	=	60 =
cźistowołmjane lamarubischka,	=	1	=	10	=	=	3	=	— =
dźěćźaze kožane a zajkowe stupnje	. .	1	=	10	=	=	3	=	— =
domjaze stupnje	. . .	1	=	10	=	=	3	=	50 =

Tsi zentnarje stroweho **dźećeloweho ßymjenja** ma w zykym abo po jenotliwym na pschedań

Schmeiß w Budestezach.

Prawdźiwe

lěkařske tokayske wino

wutočka dwórskeje wuhersko-winoweje předawařnje

Rudolf Fuchs,

PEST. HAMBURG. *WIEN.*

poruča jako wosebny za słabe dźěći a za wotkhorjowacych kmany posylnjacy srědk w 1/1, 1/2 a 1/4 originalnych blešach po *M.* 3.—, 1.50 a 75 *Pf.*

Otto Engert

na znutřkomnej lawskej hasy.

Konfirmandske mězy,

kaž tež wschě druźiny **lětnich mězow** se źidy a stoffa porucza po płacźisnje wot 1 mk. atd.

O. Rinka, kóžkař na jerjowej haßy.

Sahojenje wopilstwa darmo.

Wschitkim takle khorym a pomozpytazym njech je tónle wěsćze pomhazy ßrědk k tajkemu sahojenju naležnje poručeny, kotryž je ßo hižom jara wjele krócź jako pomhazy dopokasał, kaž to wschědnje pschikhadźaze pißma wobßwědcza, so je ßo domjaze sboże saßo wrócźiło. Schtóž wo to rodźi, njech ßo s dowěrjenjom na mnje wobrocźi. Moja adreßa je: **W. Kröning** in **Berlin** SW., Lichtenfelder-Straße 29.

Porzellanowe płaty

na rowy se ßerbskim abo němskim pißmom we wschelakich wulkosćźach, kaž tež **schalki** atd. rjenje wopißa a derje poskocźi

Robert Möchel,

porzellanowy moleř na rěsniskej haßy 331.

Wschitke pißne dźěła w kupnych wězach atd., kotrež ßu po sakonju dowolene, wuwjedu tunjo. Ssym tež ßerbskeje rycźe mózny.

Agent **Koplansky** na rěsniskej haßy 332, II., s napschecźa mjaßowych hětkow.

Reje

pondźelu, 2. dźeń jutrow, w hoscźeńcu w Starych Porschizach, k cźemuž najpodwolnischo pscheproschuje **O. Trautmann.**

Ryčespytny wotrjad M. S.

změje štwórtk, 1. haprleje t. l., dopołdnja 10 hodź. posedźenje w hosćeńcu k „złotej krónje“ w Budyšinje.

K załoženju towařstwa za **wudaće zběrki serbskich dramatiskich kruchow** přeprošuje knjezow, kiž so za to zajimaja, na **srjedu** po jutrach, **31. měrca t. l.,** dop. w 11 hodźin. do hosćeńca k „złotej krónje.“

Dr. E. Muka.

Maćica Serbska.

Swój přinošk (4 hriwny) na lěto 1879 su dale zapłaćili knježa: Jenč, farař w Palowje; Gólč, farař w Rakecach; Mrózak, farař w Budestecach; Mrózak farař w Hrodźišću; Mućink, wučeř w Zemicach; Rostok, wučeř w Drječinje; Mättig, farař w Sönbergu; Młynk, tyšeński mištr w Zaryču; Dr. Sauerwein w Bantelnje w Hannoverskej; Renč, farař w Klětnom; Wagner, wučeř w Bukecach; Smoła, farař w Njebjelčicach; Šołta, canonicus capitularis cantor w Budyšinje; Wjelan farař w Slěpom; Wařko, farař w Myšecach; Swoboda, wučeř w Čechach; gymnazij w Přerowje; Nowak, farař w Hbjelsku; Błažik w Přibramje; Räda, farař w Mužakowje; Skala, kapłan w Ralbicach; Mörba, překupc w Budyšinje; Smoleř, redaktor w Budyšinje; towařstwo Jednota w Khrósćicach; Räda, farař w Barće; Liška, kantor w Hodźiju; A. K. w Waršawje; St. K. w Pólskej; Gr. w Pólskej.

Jedyn muž, kotryž móže derje rolu dźěłacź, hnydom **ßłužbu** dostanje pola wudowy **Mostgoweje** w Boschezach.

Na knježim dworje w Delnjej Kinje ßo jena hródźna **dźowka** k 1. haprleja t. l. pyta.

Jeneho **wučomnika** pyta pod spodobnymi wuměnjenjemi w Budyschinje

Otto Mahnke, schcźětkařski mischtr na bohatej haßy 86.

✝

Pschecźelam a snatym s tutym se srudnej wutrobu k nawjedźenju dawam, so je mój luby mandźelski **Jan Parenz** 19. měrza, popołdnju 1/2 2 hodźinow, cźische wumrjeł a ßmy jeho cźěło 22. měrza k jeho poßlenjemu wotpocźinkej pschewodźeli.

W Holeschowskej Dubrawje, 24. měrza 1880.

Hanza Parenzowa, rodź. **Jenkez,** s dźěćźimi.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 14. **Sobotu, 3. haprleje 1880.** **Lětnik 39.**

Khostanska komora budyskeho kralowskeho krajneho sudu.

W Budyschinje, 12. a 13. měrza. Pschi směrzowskim jednanju, kotrež so 10. novembra 1879 bjes Mehnertowej a Greulichowej se Židowa wotdźerža, poßleńscha pschećiwo prěńschej rjekny: „so je wona wopaki pschißahała" abo „so budźe wona wopaki pschißahać." Greulichowa, teho dla k 10 hriwnam schtrafy wotßudźena, pschećiwo tajkemu wotßudźenju apellirowasche, ale to jej niczo njepomhasche.

Pschi hadriji, kotraž běsche 19. septembra 1879 w Biehlez restauraziji w Kubschizach bjes kowarskim mischtrom Kucharjom a jenym druhim hoscźom nastała, chzysche restaurateur teju wadźakow sjednać. Ale pschi tym so wón sam s Kucharjom swadźi a so wobaj tak torhaschtaj, so pak tón pak tamón horka abo delka leżesche. Biehla Kucharja wobschkodźenja dla wobskorži, bu pak se swojej skórźbu wotpokasany, dokelž bě sam sobu młócźił, a jako pschećiwo temu appellirowasche, tež pschi starym wosta.

Wudowje Hauptvogelowej w Wósporku winu dawachu, so je w prěnjej połojzy dezembra konscheho lěta 8 schtomowych kolikow se schußeja wotnjeßła, a Berthu Balzerowu wobskorżowachu, so je tsi s tutych kolikow k tepjenju nałożiła. Prěnscha bu teho dla paduchstwa dla k dwěmaj njedźelomaj a Balzerowa pschekhowanja dla k schtyrjom dnjam jastwa wotßudźena, po sapołożenej appellaziji buschtej pak 13. měrza sa njewinowatej wuprajenej.

Młody pachołk, mjenujzy pjatnacźelětny wotroczk Korla Schneider s Pschidoła, bě wobskorżeny, 1) so je chzył kschinju swojeho sobuwotroczka kranjenja dla s wopacznym kluczom wotanknycź, pschi cźimž pak so tón słama, dale 2) so je swojemu hospodarjej schěscź starych kluczow, 3) wumjeńkarjej Lipiczej jedyn nóž a potom dybsacźny cźasnik a 4) swojemu prjedawschemu hospodarjej tež tajki cźasnik kranył. Wón bu swojeje młodoscźe dla jenož k dwěmaj měßazomaj a jenemu tydźenjej jastwa wotßudźeny.

Paleř Handrij Kubjeńz, nětko w Žarkach, njeběsche pschi swojim dźěle w porschiskej palenzpaleřni wschitko tak wobkedźbował, kaž sebi to sakoń žada a bu teho dla k 120 hriwnow (markow) schtrafy wotßudźeny. Wón pschećiwo temu appellirowasche, ale jako so 19. měrza teho dla wo jeho wěz jednasche, sudnikojo tule schtrafu sa prawu spósnachu.

Sskužobna dźowka Hana Luisa Heringez s Lipska, 27 lět stara, a žona dźěłarja Kubizy s Budyschina mějeschtej 23. měrza psched sud stupicź. Prěnjej winu dawachu, so je kranyła, poßleńschej pak, so je kranjene wězy pschekhowała. Mjenujzy naspomnjena dźowka běsche 2. januara tuteho lěta pola hoscźeńzarja Mühle w Budyschinje do skužby stupiła, tam pak jenož hacź do 9. januara wosta, hdźež so skradźu k Kubizowej pscheßydli, jako běsche wjecźor prjedy swojemu knjejstwu tsi spódnje poßleschcźa a jedyn sahwk kranyła a k Kubizowej donjeßła. Kubizowa na žane waschnje njepschida, so je wjedźała, so su te wězy kranjene, kotrež je ta dźowka pschinjeßła. Wona bu tež sa njewinowatu spósnata, Hana Luisa Heringez pak, kotraž běsche hižom prjedy pjecź krócź paduchstwa dla khostana, k jenemu lětu khostarnje (zuchthaus) wotßudźena.

Dźěłacźeř Jan Ernst Purscha, 22 lět a hižom dwójzy wotschtrasowany, a jeho młódschi bratr, wotroczk Jan Khrystian Purscha, 18½ lěta stary, jedyn ras khostany, wobaj s Hliny, běschtaj wobskorżenaj, so staj tamnischemu knježemu najeńkej 20. dezembra 1879 wěstu dźělbu běrnow (kulkow) kranyłoj. Starschi Purscha bu teho dla k tsjom měßazam, jeho bratr pak jenož k tsjom dnjam jastwa wotßudźeny.

Dźěłacźeř Handrij Kujawa s Noweje Wjeski pola Wósporka, 36 lět stary a hižom schěscź krócź paduchstwa dla wotschtrafowany, běsche w sapoczatku januara tuteho lěta hoscźeńzarjej Grüllingej w Maleschezach jenu sekeru kranył, tu samu pak hižom w bližschej korczmje dołha dla sastajił. Wón bu k tsjom měßazam jastwa wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němske khćźorstwo. S Drazdźan pißaja, so je kral Albert tak wotkhorjeł, so je sańdźenu wutoru saßo móhł prěni krócź wujěcź.

— Dokelž je sa žónske, kotrež do Drazdźan pschińdu, so bychu sebi tam skužbu pytałe, husto doscź do namakanja skužby hubjenje a straschnje, dha stej tam pod sakitowanjom kraloweje Karole dwě hospodźe sałożenej, w kotrymajž móža tajke žónske na někotry cźaß hospodu a zyrobu dostacź a trjebaja sa to wschědnje jenož 25 np. sapłacźicź, maja pak pschi tym lohke domjaze dźěło w hospodźe wobstaracź. Je-li so ludźo w hospodźe widźa, so su tajke žónske pilne a pschistojne, dha jim, je-li někak móžno, skužbu wukasaja. Jena hospoda rěka „Daheim für Arbeiterinnen, to je: domisna sa dźěłacźeřki" a je w drazdźanskim starym měsćze (Altstadt), Maxstraße No. 2 w sadnim domje. Druha hospoda pak so mjenuje „Herberge für weibliche Dienstboten" — hospoda sa žónsku cźeledź — a je w drazdźanskim nowym měsćze (Neustadt) Holzhofgaße No. 13.

— Wojeřske exerzierowanje sa tajkich, kiž su hižom wuskužili, směje so lětsa w Sakskej w slědowazym cźasu. Reservistojo infanterije budźa exerzierowacź wot 26. abo 27. haprleje hacź do 8. meje, krajna wobora (landwehr) wot 31. meje abo wot 1. junija hacź do 12. junija, reserva a krajna wobora tsělzow wot 26. abo 27. haprleje hacź do 8. meje w Freibergu a Mischnu, pólna artillerija wot 24. abo 25. meje hacź do 5. junija, pěscha artillerija wot 15. hacź do 17. haprleje a to pola Jutroboha (Jüterbogk), pionnierojo wot 3. abo 4. meje hacź do 15. meje a train wot 20.

abo 21. septembra hacž do 2. oktobra a wot 4. abo 5. oktobra hacž do 16. oktobra. Stejaze wójsko směje ßwoje exerzierowanje w brigadach w druhej pokojzy augusta a to regiment 100 a 101, kaž tež 1. bataillon tšělzow No. 12 blisko Dražďžan, regimentaj 102 a 103 blisko Budyschina, regimentaj 104 a 108 blisko Chemnitza, regimentaj 106 a 107, kaž tež 2. bataillon tšělzow No. 13 blisko Lipska, gardyjěsni, husarojo (18) a hulanojo (17) pola Wurzena, artillerija pola Zeithaina. Exerzierowanje w divisijach, kotrež ßo temu w brigadach pschisanknje, směje ßo hacž do 14. septembra a to sa divisiju No. 23 pola Großenhaina a sa divisiju No. 24 pola Lomacža. Prěnscha wopschija infanterieregiment 100, 101, 102 a 103, 1. bataillon tšělzow, dźělby gardyjěsnych, husarow, hulanow a 1. jěsdnu batteriju; poßleńscha divisija pak infanterieregimenty 104, 106, 107 a 108, 2. bataillon tšělzow, dźělby karabinierow, husarow, hulanow, regiment pólneje artillerije a 2. jěsdnu batteriju. — Gardyjěsni město dotalnych módrych kholowow najskerje bórsy běke dostanu.

— Na sakskich krajnych želesnizach ßu pucžowarjo wot 1. julija hacž do 31. dezembra 1879 bjes druhim ležo wostajili 370 pschedeschčnikow a pscheßłónčnikow (regen- a sonnenschirme), 542 drohich a tunich kijow, a nichtón ßo sa tutymi wězami njeje praschał.

S Barlina pißaja, so ma ßo po Bismarkowym žadanju tobakdźěłanje a tobakpschedawanje pschichodnje w khěžorskich fabrikach a wot pschedawarjow, k temu wot ministerstwa postajenych, stacž, tak so budźe w němskim khěžorstwje pschichodnje tak mjenowany tobakowy monopol, kaž jón hižom w Franzowskej a w Awstriji maja. Wjerch Bismark ßebi myßli, so tajki monopol wjele pjenjes wunjeße, tak so budźa ßo wschelake druhe dawki sahnacž móz. Ale psches tajki monopol by najskerje wjele dotalnych tobakdźěłarjow ßwoje dźěło a wjele pschekupzow saßłužbu s tobaka shubili.

— Němski khěžor budźe nasymu najskerje někotry čaß w rheinskej provinzy na hrodźe Brühl bydlicž a stanje ßo to lohko doscž w tym čaßu, hdźež ßo w Kölnje nad Rheinom tamnischa wulka zyrkej, dom pomjenowana, dotwari a ßo tam teho dla woßebny ßwjedźeń wotdźerži a ßo khěžor potom na tym ßwjedźenju wobdźěli.

— Telegramm, kotryž je ruski khěžor němskemu khěžorej k jeho narodnemu dnju (22. měrza) póßłał, ma ßo po barlinskich nowinach tak: Wsmicže nasche sbožopschecža a wutrobne pschecža k Waschemu 84. narodnemu dnju. Njech Wam Bóh luby knjes hischcže wjele lět žiwjenja, strowoscže a měra k sbožu Waschich ludow spožczi. Ja spuschcžam ßo bóle dyžli hdy prjedy na Wasche stare a wobstajne pschečelstwo, kaž tež ßo Wy spuschcžecž móžecže na sdźerženje a wobtwjerdźenje dobreho wobstacža bjes naju wobeju ludami. My budźemy Wasch ßwjedźeń ßobu ßwjecžicž a njech ßo nam to hischcže prawje wjele krócž dóstanje. Alexander.

Na tuto sbožopschecže póßła němski khěžor ßlědowazy telegramm: Sacžucža a pschecža, kotrež scže mi Wy a s dobom tež w mjenje khěžorki wuprajili, wopokasuja mi s nowa to stare pschečelstwo, kotrež je sa sboże naju wobeju ludow runje tak nusne, kaž sa sdźerženje europiskeho měra. Ja namakam we nim saßo te sacžucža, kotrež ßu naju wjele lět sjenocžake a k temu pomhało, so ßu ßo dobre wobstacža bjes naju krajemi sdźeržake. Mějcže s zykeje wutroby mój najhłubschi dźak sa tute na tak sjawne waschnje wuprajene smyßlenja, kotrež we wutrobje Wascheho najlěpscheho pschečela sapißane wostanu. Wilhelm.

— Schtož postajenje bamža w nastupanju tak mjenowanych mejskich sakonjow w Pruskej nastupa, dha je wón pjecža pruskim biskopam podrobnje pschikasał, kak maja to wyschnoscži k nawjedźenju dacž, hdyž chzedźa žanu katholsku faru s duchownym wobßadźicž. Duž drje nětko wschelake katholske woßady, kotrež mejskich sakonjow dla žaneho duchowneho njemějachu, saßo duchowneho dostanu.

— Duchowny Drewes w Schöppenstedtu je ßo sapowjedźił, ßobustawam tamnischeho wojerskeho towarstwa njedźelu, 23. měrza, Boże wotkasanje wudźěliž, dokelž běchu ßobotu, 22. měrza, pschi składnoscži khěžoroweho narodneho dnja hacž do njedźelskeho ranja w hromadźe ßedźeli a pili.

— Němski khěžor je psches wjercha Bismarka w nowinach ßwój dźak sa te wschelake sbožopschecža a dary wuprajił, kotrež ßu ßo jemu pschi składnoscži jeho narodneho dnja s wjele stronow dostake.

— S němskeho khěžorstwa je ßo w sańdźenym lěcže 33,327 ludźi do zusych krajow a to najbóle do Ameriki pscheßydliło. Bjes nimi bě 20,106 muskich a 13,221 žónskich, s Pruskeje ßameje 21,150 muskich a žónskich.

Awstrija. W Cžechach poczina winske ministerstwo s najmjeńscha trochu po požadanju cžěskich sapóßłanzow skutkowacž; pschetož w nowschim čaßu je wone pschikasało, so maja ßo pschi wschelakich němskich gymnasijach w Cžechach tež parallelne cžěske klaßy sałožicž, w kotrychž by wucžba cžěska była. Dale je ministerstwo morawskeho khěžorskeho naměstnika (statthaltera), kotryž běsche wulki njepscheczel Cžechow, do delnjoawstriskeje němskeje krajiny pscheßadźiło a na jeho město knjesa Kalinu postajiło, kiž cžěski rosymi, a knjes Handrij Winkler je sa naměstnika w Krajnskej pomjenowany, dokelž wón tamnischu ßłowjeńsku rycž derje snaje.

— W banjalukskim a bihacžskim wokrjeßu w Boßniji je nahły ßud proklamirowany, dokelž tam rubježnizy wjele schkody cžinja.

— W Peschcže ßu wudawarja jenych sozialistiskich nowin do jastwa wotwjedli, dokelž buchu jeho nowiny sa schkódne spósnate.

— Dale je winske ministerstwo pschikasało, so ma ßo na gymnasiju a na realnej schuli w Splitu (Spalato) w Dalmaziji khrowatska rycž jako wucžbna rycž (unterrichtssprache) nałožecž. Hacž dotal ßo w tutymaj schulomaj jenož s pomozu italskeje a němskeje rycže wucžesche, hacž runje je w Dalmaziji mało Italskich a hischcže wjele mjenje Němzow, lud tam po prawym s wjetscha jenož khrowatski rycži.

Franzowska. Ministerstwo je sakasnju wudało, po kotrejž jesuitojo žane schule dźeržecž nježmědźa a druhe nabóžniske sjenocžeństwa jenož potom, hdyž ßu k temu dowolnoscž krajneho knježerstwa dostali.

Jendźelska. W tutym kraju je w tu khwilu wjele njeměra, dokelž ßo nowi sapóßłanzy sa jendźelski ßejm wuswoleja. Kajka strona dobudźe, to njeje hischcže wěste.

— S Afganskeje je powjescž pschischła, so tamnischi lud dale a bóle nadpady na jendźelske wójsko cžini. Duž je ßo jendźelski general Stewart se ßwojim wójskom na pucž do Guznija podał.

Rußowska. S Petersburga pißaja, so je ruska khěžorka s kóždym dnjom ßłabscha a so drje po tajkim wjazy dokho žiwa njebudźe.

— Hewak ßo powjeda, so je tón tyscher, kotryž je najskerje w khěžorskim hrodźe wubuchnjenje, hižom w prjedawschich cžißłach naschich nowin powjedane, pschihotował, nětko wußlědźeny a so wón Kowjalkowski rěka. Wón je pjecža ßyn jeneho semjana.

— Khěžorowy połnomóznik, general Loris-Melikow, je wschelakich ludźi s jastwa puschcžił, kotrymž winu dawachu, so ßu nihi-

listojo, tola pak tak winowaczi njeběchu, kaž ßebi ßudnikojo myßlachu. Wschelakim ludźom, kotrymž tu ßamu winu dawachu, je wón jich schtrafu pschikrótschił.

— W Petersburgu ßu 26. měrza saßo jenu potajnu nihilistiku knihiczischczérnju wußlědźili a pschi tym schěßnacze ludźi jatych wsali.

Ze Serbow.

S Budyschina. Generalna shromadźisna towarstwa Maćicy Serbskeje, kotraž ßo sańdźenu ßrjedu wotdźerża, bě jara bohacze wopytana. Wobschěrnu rosprawu wo njej sa tydźeń podamy.

— „Katholski Posoł" pische, so ßu ßo ßerbszy studentojo, kotsiž w Prasy studuja a w tamnischim seminaru bydlachu, saßo do Prahi wróczili. Woni buchu s tuteho seminara teho dla domoj puschczeni, dokelž běsche w nim tyfus wudyrił a běchu na njón někotsi studentojo a tež knjes präses Luscżanski skhorił. Woni ßu pak wschitzy swotkhorjeli.

— Lětusche rekrutirowanje budyskeho wojerskeho wokrjeßa ßo w tutym měßazu sapoczinje a to 8. haprleje rano wot 7 hodźin na tsěleřni w Biskopizach, hdźež maja ßo na tutym dnju młodźi ludźo, k rekrutirowanju powołani, bjes druhim tež se ßlědowazych wßow prjódkstajicź, mjenujzy: s Khanez pola Hodźija a se Semiz; 9. haprleje: s Lutyjez, Mjedźojsa a Birkerody; 10. haprleje: s Panez, Palowa, Czerwjenych Noßliz, Spytez, Stachowa, Ledźborez, Tumiz, Trjechowow a Hornjeho Wujesda; 12. haprleje na budyskej tsěleřni: młodźi ludźo s Budyschina, kotrychž mjeno ßo s pißmikom A hacž E sapoczinje, a 13. haprleje czi, kotrychž mjeno ßo s pißmikom F hacž Z sapoczina; 14. haprleje: młodźi ludźo s Warnołcziz, Wuriz, Barta, Bosankez, Boschez, Zyżez, Běleje Hory, Sahorja, Bónjez, Brěsowa, Bobolz, Bolborz, Błohaschez, Debrkez, Janez, Boranez, Brěmjenja, Brěsynki, Brěsyny, Bronja, Bukojny, Brěsy, Bórka, Kamjeneje s Hajom, Kamjeneje pola Rakez, Konjez pola Porschiz, Skanez, Koßlowa, Kobliz a Khelna se Schibjeńczinej Korczmu, Komorowa pola Kluksch a, Komorowa pola Rakez, Kortnizy, Kóskow, Koßarnje, Daliz, Darina, Torońz, Dźenikez, Demjan, Dobrusche, Dobroschez, Dobraschez, Dobranez, Debischkowa, Debßez s Lejnom, Delan, Druźkez, Brěsynki pola Huski, Kocźizy, Drożdźija, Haßlowa, Drjeczina, Drobow, Dubrawki, Bělczez, Jitka, Huski, Hliny, Hnaschez, Kobjelnja, Hodźija s Bóscherizami, Holzy; 15. haprleje: s Hrodźischcża, Wulkeje Dubrawy, Budestez, Žiczenja, Wulkeho Wjelkowa, Hrubocźicź se Ssokolzu a Jaßeńzu, Hrubjelczi, Kundracźiz, Hory, Hucźiny s Nowej Wjesku a Fleißigom, Hajniz, Połpizy s Kißlizu, Holeschowa s Holeschowskej Dubrawu, Jeńkez, Jeschiz, Jaßońzy s Nowej Jaßońzu, Jeńschez, Kupeje s Jatsjebjom, Budyschinka, Małeje Dubrawy, Małeje Borschcze s Dźiwocźizami a Praskowom, Khójniczki, Subrniczki s Nowej Wjesku, Sajdowa, Žiczeńka s Pożerskim Młynom, Małeho Wjelkowa, Kluksch a, Krakez a Rakez s Kaczej Korczmu, Kschiweje Borschcze, Kubschiz, Kumschiz, Luscza s Nowym Luscżom, Lichanja s Małym Lichanjom, Libonja, Lipicza, Lětonja, Lemischowa, Lahowa, Lomska pola Minakała s Khróstom, Lomska pola Njeßwaczidła s Lischej Horu, Libochowa, Luha s Pósthórnom a Nowym Luhom, Lupoje s Lupjanskej Dubrawku a Bukowku a Lutobczom; 16. haprleje: s Małßez s Nowymi Małßezami, Maleschez, Lubjeńza, Měrkowa, Mjeschiz, Minakała s Hatkom, Mikez s Wulkim a Małym Pschěsdrjenjom, Mnischonza s Małymi Bobolzami, Myschez, Nadźanez, Nowej Wßy pola Huski, Njechornja, Njesdaschez s Prahu, Njeßwaczidła, Noweje Wßy pola Njeßwaczidła a Rakez, Noweje Wßy nad Sprewju s Ruhethalom, Delnjeje Hórki s Lubosom, Delnjeje Kiny s Kralowym Młynom, Delnjeho Hunjowa, Nižeje Wßy, Hněwßez, Hornjeje Borschcze, Hornjeje Hórki, Hornjeje Kiny, Hornjeho Hunjowa s Leschawu, Hownjowa, Psowjow s Njeradkom, Posdez s Czornezami, Splóska s Khójnizu, Běczi z, Pomorez, Plußnikez, Pschiwczi z, Pschischez, Prěczez, Porschiz s Nowymi Porschizami, Bóschiz; 17. haprleje: s Khwaczi z, Khaßowa, Raboz, Rachlowa, Rakojd, Radworja s Hajom a Czornym Hodlerjom, Raschowa, Ratarjez, Sreschina, Sdźerje, Sakhowa, Sskoneje Borschcze, Sarycza, Schekez, Sskónkez, Ssmochczi z, Czornych Noßliz, Sdźerja, Židowa se Ssmolizami, Ssemichowa, Dźěžnikez, Ssulschez, Ssowrjez, Žornoßyk, Trjebjeńz, Sczijez, Baczonja, Tsělan, Stróżischcża, Dźěchorez, Czichońz s Nowymi Czichońzami, Czemjeriz, Trupina, Wbohowa s Krónżu, Wadez, Stróże, Wajiz, Wichowow, Wutołczi z s Banezami, Wyßokeje, Běłych Noßliz, Wjeßela, Wětrowa, Wujeżka pola Bukez a Wósporka, Worzyna, Scheschowa, Czěschkez, Zokowa a Czelchowa. — Dale 19. haprleje: s Bjedruska, Khembjerka, Jiłoz, Korsymja, Bojßwez, Wostaschez, Roswodez se Sombarkom; 20. haprleje: se Sdźarja, Ssupowa, Tuczi z a Wjeleczina. — Potom směje ßo 21. haprleje tak mjenowane loßowanje.

S Hnaschez. Pjatk tydźenja, 26. měrza, rano w ßedmej hodźinje w sjenoczenymaj bróżnjomaj kublerja Mehnerta a sahrodnika Muki woheń wudyri a jej do prócha a popjeła pschewobroczi. S wulkej spěschnoscżu ßo płomjenja tež na Mukez domske a hródźe, kaž na wumjeńk kublerja Krala rosschěrichu a tute twarjenja sanicżichu. — Hacž runje Kraliz domske a bróżeń płomjenjam jara blisko stejachu, dha buchu tola psches to sdźerżane, so czi, kotsiž běchu na pomoz pschiběżeli, jara spróznjwje dźěłachu. Duž ßu woni wulkeje khwalby hódni.

S Korsymja. Tudy sańdźenn póndźelu, 29. měrza, wjecżor 1/2 12 hodźin w bróżni, Kubaschez herbam ßłuschazej, woheń wuńdźe, kotryž tutu, kaž tež domske a konjemz sanicżi, wysche teho pak tež hischcże domske, bróżeń a konjemz kublerja Schczěpana, kaž tež domske, kowarnju a drjewjeńz khěżerja Vettera do prócha a popjeła pschewobroczi.

č. S Laska. Prěni dźeń jutrow mějachu tu straschny woheń. Nasch wjeßny hat w płomjenjach stejesche, to rěka niz woda ale rohodźina, kotrejež jara wjele w nim roscże. Wjes běsche wscha s tołstym kurom pokryta, nasdala ßo sdasche, so ßo zyły Lask pali. Psches wokoło lětaze schkrě budźische ßo wulke njesbożo stacź móhło, dokelž w bliskoscżi hata wjele twarjenjow se ßłomjanymi tsěchami steji. Ssykawy pak, kotrež běchu na pomoz pschijěłe, bórsy woheń podußychu a tak strach wotwobroczichu.

S Lahowa. Po wóndanischim rosestajenju w „Serbskich Nowinach" ßu ßo někotsi prascheli, hacž dha je to wopaczne, schtož je knjes Smoleř psched někotrymi njedźelemi wo petiziji burskich ludźi nascheje strony powjedał. Tym chzu a móżu ja, pißar tychle rynczkow, s połnej wěstoscżu prajicź, so je spomnjena bursła petizija wo prawdźe do Drażdźan dóschła a so je tam pola wulkeho dźěła ßejmskich sapóßłanzow pschipósnacże a khwalbu namakała. Burske towarstwo pak tudy žane njeje. To je tež wěrno.

č. S Rakez. Po jutrach budźe nasche druhe schulske město saßo s jenym ßerbskim wuczerjom, s k. Krawzom s Budestez, wobßadźene. Dokelž běsche tuto město dlěschi czaß wot jeneho Němza wobstarane, je nascha schula we wschěm nastupanju jara wjele schkodowała a woßebje je kschescżijanska wuczba pod tymle njedostatkom jara czerpiła.

S Drožđźija. Tudy stej ßo sańdźenu njedźelu, 28. měrza, wjecźor wokoło 9 hodźin bróżeń a kólnja sahrodnika Jana Miklischa wotpalikej. Kak je woheń wuschoł, njeje snate.

S Hornjeje Bukojny. Tu ßamu njedźelu wjecźor w 10. hodźinje je tu woheń domske, bróżeń, drjewjeńz a wumjeńk khěžnika Pětra Tietzy wutupił. Tež w nastupanju tuteho wóhnja njeje hischcźe wěste, kak je wuschoł.

S pruskeje hole. Na město wucźerja, 6. dezembra 1879 semrjeteho, w N-měsćźe je lěhnisko wyschnoscź wěsteho k. Schöpsa s Trutnowa w Cźechach póßkała a je ßlepjanski knjes duchowny jeho 17. februara 1880 dyrbjał do ßkužby sapokasacź. Doniž bě tónle Schöps njepschibył, ßo někotryžkuliž nadźijesche, so drje tež cźěski móže a po tajkim tež lóhzy doscź ßerbski nawuknje: — ale niczo njebě! — Cźisty Němz, ßerbsku schulu ma sněmcźicź. — Te dźěcźatka srostu, — ßerbski cźitacź njemóźa, ßerbski katechißm, khěrlusch, schpruch njewjedźa, — na ßerbskej Bożej ßkužbje budźa wuschne, kaž — wodaj Bóh — poß w kemschach? — „A schto wo to? Prawje tak! — to póńdu na němske!" měni ßnadź někotryžkuliž, kiž je pschi wojeńskej ßkužbje abo hewak w městach ßo ßwětneje liberalneje mudroscźe nazyzał, měni ßnadź schokta, kiž je sastupnik, huba a hkowa wjeßneje gmejny. Po nim wschak dźe; hdyž někak je stopu mudrischi, dha sa nim khelpa zyke stadko hospodarjow, — pjecźa potomnikow tamnych ßerbskich wótzow, kiž ßwoje žiwjenje ßu ważili, na 200 lět ßo bědujo wo ßerbsku ßwobodu! Wot teje nam skoro niczo njeje wysche wostało, hacź to poßlenje, nascha rycź, kiž je najbližschi, poßleni sawodźew Sserbowstwa, kaž koschla na naschim cźěle. Pruskim ßerbskim schoktam drje ßo njemóżesch dźiwacź, so ßami sa ßo ßebi pscheja, hacź na najlěpje němski móz; pschetož tajki muž móhł stajnje poł rycźnika bycź, hewak ßo do tych wschelakich wukasow, pschikasow, pschipißmow njenamaka a dyrbi do kapßy maßacź; — ale s teho sawěscźe jemu njeskhadźa prawo, ßerbsku narodnoscź sapręcź a ßobu pomhacź, jej koschlu sedrěwacź! — Wschón patriotism ma ßwoje prawo, ma ßwoje mjesy. Kaž židźi (Gal. 3, 14.) wopacźnje žadaju, so dyrbjał ßlub a evangelijon pschet jich sakonjom spanycź: tak tež luboscź k nětcźischemu knjejstwu njeßmě luboscź narodnu, wot Boha saschcźěpjenu, haßycź.

Wukas wyschnoscźe.

§ Wot 8. haprleje hacź 21. haprleje t. l. budźa ßo w budyskim hetmanstwje wojazy wusběhowacź. Gmejnskim prjódkstejerjam ßo pschikasuje, so bychu młodźenzam, kotsiž dyrbja lětßa do wojakow, wosjewili, hdy a hdźe maja do měry hicź.

Přilopk.

* W Běkej pola Altenburga wotucźi wóndano w nozy jedyn bur psches schcźerkotanje s woknami a wuhlada, kak zusy cźlowjek do komory lěse. Bur spěschnje schcźěpu drjewa shrabny a paducha s tajkim wotmachom na hkowu dyri, so ßo tón na měsćźe morwy na semju wali. Jako saraženeho pschepytachu, namakachu, so měješche wón wótry nóž a natykanu pistoliju pschi ßebi. Hacź runje skoro na tym dwělowacź njemóźa, so je saraženy muž rubježnik byl, dha tola bura do ßudniskeho pschepytanja wsachu.

* Wóndano w Wrótßkawju jedyn muž skhori a póßła ßwoju žonu po lěkarja. Ta pak bě khětro skupa a chzysche lěkarske khósty psches to salutowacź, so ßo ßußoda wo radu wopraschа. Wón jej bleschku petroleja sa najlěpschi ßrědk porucźi a žona khoreho muža tež narycźa, dwě bleschzy tajkeho lěkarstwa wupicź. Wbohi mandźelski dyrbjesche pak nahrabnoscź ßwojeje žony droho sapłacźicź. Jako bě tej dwě bleschzy wužił, dosta wot tuteho wolija tajke brjuchbolenje a widliscźa, so na druhi dźeń wumrje.

* Njedawno pschińdźe jena žona w Bunzendorfu w Cźechach k njesbožu, jako chzysche krowje dónzu prjecź wsacź. Kruwa ßo do njeje da a jej žiwot do prěki rósdrě, tak so cźrjewa, s dźěla rostorhane, s brjucha wustupichu. Hacź runje je žona na ßmjercź ranjena, dha je tola hacź dotal pschi žiwjenju wostała a pod wulkimi bolescźemi na ßmjercź cźaka.

* Snaty hajnik Baumgarten je prěni dźeń jutrow ske nashonjenje se ßwojim ballonom cźinił. Ballon, w kotrymž wón w powětrje (loscźe) lecźesche, bu se schtrykami wot někotrych muži na semi wodźeny. Jako bě ßo ballon k Plagwizam njedaloko Lipska pschiblížił, pocźa ßo wón s tajkim wotmachom k njebjeßam sběhacź, so ßo mužam, kotsiž jón se schtrykami dźerżachu, wottorże. Nětko ßo wón s wulkej khwatniwoscźu wot semje k njebju sdalowasche a bě sa krótki cźaß w tajkej wyßokoscźi, so běsche wot njeho jenož mały dypk widźecź. Na dobo pak ßo wón pocźa saßo k semi blížicź, ballon bě ßo mjenujzy puknył a se straschnej spěschnoscźu dele lecźesche. Pschihladowarjo ßo wschitzy bojachu, so budźe hajnik Baumgarten, je-li so na semju dele panje, wěscźe ßwój lecźeński pospyt se žiwjenjom sapłacźicź dyrbjecź. Tola wón měješche sbože a bu pschet wěstej ßmjercźu kaž psches Boži dźiw wobwarnowany. Njedaloko semje ballon s dobom pocźa pomałku padacź a ßo skóncźnje na jenu łuku njedaloko rěki měrnje lehny. Baumgartenej, kiž budźe wěscźe cźaß ßwojeho žiwjenja na tuto lecźenje spominacź, njebě ßo žana schkoda na cźěle stała, tak so móżesche strowy a cźerstwy s rospuknjeneho ballona wulěscź.

* W Meeranje maja wulke pokhilenje k wucźehnjenju do Ameriki. W běhu sańdźeneho tydźenja je na 30 ßwójbow narodny kraj wopuschcźiło, so bychu ßebi w dalokej Amerizy nowu domisnu natwarili; mnohota druhich ßwójbow bórsy sa nimi pocźehnje. S Glauchawy je ßo w poßlenich njedźelach wokoło 1000 ludźi do Ameriki podało.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. To ludźo stajnje na pěski ßwarja, ale wokoło ryhlowskeho młyna bychu někotre fóry ßucheho pěska jara wužitne byłe.

Mots Tunka. Cźeho dla dha to?

H. D. Nó, hdyž jenož ßo trochu deschcźa nańdźe, dha žony do Hrodźischcźa ke mschi hicź njemóźa, je-li so nochzedźa se stupnjemi w błócźe tcźaze wostacź.

M. T. Ale nimaja dha tam žaneho pěska?

H. D. Pěsk drje tam je, ale wón je sanknjeny!

M. T. Dha drje je słocźany?

H. D. Móże bycź; hewak drje ßo s nim njebychu tak jara drožili.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michałska zyrkej: Marja Theresia, Handrija Bohuwěra Mužika, hospodarskeho pomoznika w Cźichońzach, dź. — Hana Theresia, Pětra Ernsta Hofmanna, khěžkarja a skałarja w Jeńkezach, dź. — Marja Augusta, njemandź. dź. w Cźichońzach.

Zemrjeći:

Dźeń 16. měrza: Gustava Hensela, cźěßle a wobydlerja na Židowje, morwonarodźena dźowka. — 17., Minna Laura Weisez, Gustava Hensela, cźěßle a wobydlerja na Židowje, mandźelska, 32 l. 1 m. 7 d. — 20., Jurij, Jakuba Glauscha, dźěłacźerja pod hrodom, ß., 3 l. — Jurij Schmeißer, dźěłacźeř a wobydleř na Židowje, 67 l. 2 m. 15 d.

Dospolne wupschedawanje.

Na bohatej haßy cž. 67. **R. Casper.** Na bohatej haßy cž. 67.

Dokelž ßym ßo rosrißał, so chzu moje khlamy, pod hornjej firmu wobstejaze, sastajicž, ßym nusowany, mój wulki sklad

manufakturowych, platowych a schtrympowych tworow

niže płaczisny, kaž mje ßameho khoschtuja, tak bórsy hacž móžno, wurumowacž a dowolam ßebi cześcenych Sserbow na delka poruczene twory, kotrež ßo w wschědnym žiwjenju wot kóždeho trjebaja, a ßo hischcze ženje po tajkej tunjej płaczisnje pschedawałe njejßu, woßebje kedžbnych cžinicž.

5/4 schěroki **lüster**	wot 20 np.,	7/4 = połwołmjane **ßuknjane stoffy**	wot 45 np.,
mohair jenobarbny a mustrowany	= 40 =	wotměrjene **trjenja,** 1/4 dutzenta	= 250 =
5/4 schěroki domjazy **płat**	= 25 =	8/4 schěroki cžistowołmjany **lama**	= 80 =
5/4 = **módroczischcž**	= 25 =	10/4—12/4 schěroke **wobalenske rubischcza** w woßebje wulkim wubjerku	= 450 =
6/4 = **möblowe katuny**	= 20 =	**dzěcžaze schtrympy**	= 15 =
6/4 = **pikej** běły a pißany	= 25 =	**žonjaze** =	= 30 =
5/4—10/4 schěroke **heklowe tkaniny**	= 40 =	**mohairowe rubischcza** w wschěch wulkoscžach	= 100 =
6/4 schěroki **shirting**	= 15 =	**mužaze spódnje kholowy**	= 75 =
6/4—10/4 schěroki **damast**	= 50 =	**cžělne koschle**	= 150 =
5/4—10/4 = **zwjernowe gardiny**	= 20 =	**kožowe płachty**	= 250 =
stwinske běharje (läufer)	= 40 =	5/4—9/4 schěroke **wupjerki**	= 30 =
stwinske teppichi	= 600 =	małe a wulke **dzěcžaze schórzuchi**	= 40 =
mužaze dybsaczne rubischka pißane a běłe	= 25 =		
7/4 schěroki cžistowołmjany **ßuknjany flanell**	= 100 =		

Běłe a pißane **blidowe ruby** po kóždej płaczisnje, dale wulku dzělbu **žonjazych drascžinow,** bjes pschikłada płaczisny hódnych, wobstejazych s **deschczowych mantlow** a **žaketow,** kaž hischcze wjele stow druhich wězow po wo prawdze ßměschnje **tunich płaczisnach.**

R. Casper.

W wudawarni „Serb. Nowin" ßu dostacž tak mjenowane:

1. Trauungsregister, 2. Taufregister a 3. Todtenregister,

kajkež ßo k sapißam trjebaja, kiž ßo lětnje pola wyschnoscze wotedadza abo hewak k zyrkwinym kniham nałožuja.

Möblowy magazin

cžißło 20 na ßerbskej haßy cžißło 20

porucza ßwój wulki sklad ßamodzěłanych **möblow** po poniženych płaczisnach.

August Jannasch,
tyscherski mischtr.

Dopósnaty wubjerny

prawdziwy cžeski cžornokalk

ßym s nowa dostał a jón poruczam.

A. Lorenz
na privatnym dwórnischczu.

Wschě druzinv

schulskich knihi sa měschczanske a wjeßne schule, **atlanty, knižne mapy** sa hólzow a sa holzy porucza

M. Weiser.

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrótßławja ßym ja pschi lěkarjenju wjele krócž wukasał a je wón ßrědk, kiž pschi **katarrhalischich** a **koskotazych** wobstejenjach dychazych organow **kaschel,** wotwodzenje sažwanja podpjera a kraki wuczěrja a hewak derje płodzi.

Cžorna Woda. **Dr. med. J. Lang.**

Tutón na **ßwětnej wustajenzy prämiirowany bróstsyrop** maja jenož prawdziwy w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rota w Lubiju,
C. Meißner w Biskopizach.

Skótny wnzitkowy pólver,

jara dobry a derje skutkowazy, porucza

Otto Engert
na snutskownej lawskej haßy.

Ssrědk

k spěschnemu blejchowanju

ma na pschedań a kak ma ßo nałožecž, wukaže **Otto Engert**
na snutskownej lawskej haßy.

Slyšny wolij sahoji hłuchoscž, hdyž njeje pschinarodzena, a wotstroni wěscze wschě s cžezkim ßłyschenjom sjenoczene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. póscžele

C. Chop,
haptykař w Sondershausen.

Pschi potrjebje **korbowych tworow** wschěch druzinow wo dobroczíwe wobkedzbowanje proßy

Ad. Winkleř, korbjeř,
s khlamami pschi butrowych wikach.

Pletwa, rjeczasy, kaž tež wschě druhe włoßowe wudzěłki ßo s wuczeßanych włoßow rjenje a tunjo dzěłaja. Hotowe pletwa wschěch barbow ßu stajnje na pschedań

w brodutruhařni a friseurni
Bertha Dittrich
na žitnych wikach.

Płaczisna zitow a produktow
w Budyschinje 27. měrza 1880.

Žitowy dowos: 3322 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńza 50 kilogr.	10	95	11	91	10	71	11	91
Rožka = =	8	99	9	30	9	2	9	37
Jeczmjeń = =	8	69	9	42	8	69	9	42
Wowß = =	7	—	7	80	7	—	7	75
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	15	50	16	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	64	3	—	—	—	—	—
Butra 1 =	2	—	2	70	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	40	2	80	—	—	—	—
Sskoma 1200 pt.	17	50	21	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:

172 schtuk, schtuka po 9 m. 50 np. (3 tl. 5 nßl.) hacž 21 m. 50 np. (7 tl. 5 nßl.)

Kórz pšeńzy po 170 puntach: 18 markow 61 np. (6 tl. 6 nßl. 1 np.) hacž 20 mk. 24 np. (6 tl. 22 nßl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 mk. 38 np. (4 tl. 23 nßl. 8 np.) hacž 14 m. 88 np. (4 tl. 28 nßl. 8 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 18 np. (4 tl. 1 nßl. 8 np.) hacž 13 mk. 18 np. (4 tl. 11 nßl. 8 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 10 nßl. — np. hacž 2 tl. 18 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 27 m. 90 np. (9 tl. 9 nßl. — np.) hacž 28 m. 80 np. (9 tl. 18 nßl. — np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hacž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hacž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 2 m. — np. (20 nßl.) hacž 2 m. 70 np. (27 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 40 np. (— tl. 24 nßl. — np.) hacž 2 m. 80 np. (28 nßl.) — Sskoma (1200 pt.) 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl.) hacž 21 m. — np. (7 tl. — nßl.)

Drażdżanske mjaßowe płaczisny
30. měrza 1880.

Najlěpsche howjada 60—63, ßrěnje 50—51, schpatne 30—31 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 54, ßrěnje 47—48, bakunarje 60—63 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 65, ßrěnje 57, schpatne 30 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 43—50 np. po puncze rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki
30. měrza 1880.

Na pschedań stejesche 2098 howjadow, 4659 ßwini, 1569 czelatow, 5961 skopow.

Mjaßowe płaczisny: najlěpsche howjada 58—60, ßrěnje 50—54, schpatne 42—45 a 30—35 mk. Sswinje: najlěpsche meklenburgske 54—56, krajne 50—54, ruske 44—48 mk. po 100 puntach žiweje wahi (lebend gewicht). Czelata 35—50 np., skopy 50 a 40—45 np. po 1 puncze rěsneje wahi.

Žiwnosćz

czo. 19 w Bjedrichezach pola Łasa s 23 a pół kórzom pola a łuki a s rjanej sahrodu a kruchom hole je hnydom na pschedań se wschěm žiwym a morwym inventarom, kotryž wopschija 7 howjadow, 1 konja, 6 ßwini. Ležomnosćze ßu wokoło domu a pšched wóknami je czista běžaza woda. Pšeńzy a rožki je ßo 12 kórzow drażdżanskeje měry na pola wußyło. Wscho dalsche je shonicz pola wobßedźerja tam.

W Rodezach pola Pomorez budźe ßo herbstwodźělenja dla **khěza** czißko 18 se 24 prutami sahrody 16. haprleje, popołdnju w 3 hodźinach wjeßnogrychtszy na pscheßadźowanje pschedawacz. **Herbja.**

Ssrědk k spěschnemu blejchowanju płatu

s wukoženjom, kak ma ßo nałožicz, porucza

hrodowska haptyka.

Würzburgske runklizowe ßymjo

snateje dobroscze, wulkeho žołteho płodu, ma na pschedań

Carl Noack
w Budyschinje na žitnej haßy.

Magazin czělnych kaschczow
bratrow Hübner
na wulkej bratrowskej haßy 215

porucza ßo pschi ßmjertnych podeńdźenjach k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

C. Santo-Passo

So bych ßwój wulki skład **rowowych pomnikow** s pěskowza, marmora a žornowza wurumował, pschedawam je po wurjadnje tunich płaczisnach. Rukowanje sa dobre, tołste poskoczenje a schwarne wobarbjenje.

C. Santo-Passo,
rěsbar
na ßerbskim kerchowje czo. 842 w Budyschinje.

w Budyschinje. rěsbarnja

na ßerbskim kerchowje czo. 842

Wolijowe barby we wschěch trěbnych barbach, hnydom k wobarbjenju pschihotowane;
ßuche **molerske,** kaž tež **murjerske barby;**
najlěpschi **lanowolijowy firniß, terpetinowy wolij,** němski a frazowski;
bernsteinowe laki, damarlaki,
kopallaki, żelesolaki, klij
wschelakich dobroscżow;
gyps, Ia portlandcement w 1/1 a 1/2 tunach,
kaž wschitke ßem ßłuschaze twory w najwjetschim wubjerku najtunischo porucza

Otto Engert,
drogowe a barbotworowe khlamy
na snutskownej lawskej haßy 122.

W Sdźerju je **khěza** czißko 12 s bróżnju a kosazej hródźu a se sahrodu, 8 kwadratnych prutow wopschijazej — wscho do hromady 12 prutow — na pschedań.

Jedyn jendźelski byk,
połdra lěta stary, je na pschedań na knježim dworje w Saryczu.

W kowarni w Saryczu je wschitkón kowarski grat atd. sa hotowe pjenjesy na pschedań.

40 schtomow twarskeho drjewa a klozow ma na pschedań
E. Ziescha w Nowej Wßy
pola Huski.

Běrny na pschedań.
200 centnarjow strowych **ßymjentnych běrnow** ma na pschedań ryczerkubło
Saryczz.

Lěßowe ßadźeńki.

Rjane, mózne 1= a 2lětne **khójnowe,** kaž tež 1lětne **schmrěkowe** a **schkowronczodrjewowe** ßadźeńki steja w wulkim wubjerku na tudomnych revierach na pschedań.
Wyschschi hajnik **Nowottne**
w Njeßwaczidle.

Wossjewjenje.

Mój nowosrjadowany skład
warneje a skótneje ßele
porucżam pschi potrjebje k dobroczíwemu wobkedźbowanju a lubju dobre poßłuženje.
Karl Hanska na žitnych wikach 635.

Khofej,

jara derje ßłodźazy, punt po **jenej** marzy porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Nowe
rjane tučne jerje,

kopu po 3, 3½ a 4 markach, ma na pschedań

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěkopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kóslaze kóžki,

kaž tež wschě družiny njeharowanych kožow kupuje po najwyschschich płaćišnach

Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Kóslaze kóžki! Kóslaze kóžki

kupuje stajnje po najwyschschich płaćišnach

H. Langa
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi
na žitnych wikach.

Kóslaze kóžki

kupuje a najwyschsche płaćišny sa nje płaćži

A. Trepera, rukajzar
na seminarskej haßy.

Aromatisku wiečnu watu: 50 np. a 80 np.,
fenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
sulzbergske flußowe khrepki: bl. 56 np.,
běły bróstsyrop: bl. 75 np.,
schmrěkojehlinowy aether: bleschu 30 np.,
schwablowe mydło, ßmołomydło, glycerinomydło atd.
porucza **hrodowska haptyka**
w Budyschinje.

Wot najwjetscheje wažnoscje sa

wočži kóždeho.

Prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej je wot lěta 1822 ßwětoßławna. Dostacź w flakonach po 1 marzy w hrodowskej haptyzy knjesa **E. Menznera** w Budyschinje.

Njech ßebi pak kóždy wěsćje jenož Dr. Whitowu wočžowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta žada.

Wučźahi s listow: Knjesej **Tr. Ehrhardtej.** Moja macź bě 14 lět na wočžomaj běda a wschě lěkarske ßrědki běchu podarmo, ale po nałoženju Waschejе **prawdźiweje Dr. Whitoweje wočžoweje wodźiczki** je ßo potom **jara derje** měła (Skasanje.) Mörzheim, 11./3. 78. Michał Oessler. Dale: Po pscheßwědčenju, so je Wascha **prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka** jara hojaza a wubjerna, proschu (Skasanje.) Strempt, 22./3. 78. Wilh. Gräßler.

Powschitkomna assekuranza w Triescje.

(Assicurazioni Generali.)

Sałoženа w lěcje 1831.

Rukowazy fond towarstwa wopschija po bilanzy wot 31. dezembra 1878:

Pschitomne wobstatki:

Sakładny kapital:	schěßnakow	**4,200,000.**	—.
Reserwy w hotowych pjenjesach: . . .	„	**18,308,327.**	21.
Reserwy w prämijach a dani pr. 1879:	„	**10,308,155.**	21.

Dale:

W pósdnischich lětach dostajomne prämije:	„	**11,715,212.**	99.

Hłowne summy **kapitala** a **reservow** ßu na ležomnoscje **pupilariszy** napołoženе.

W lěcje 1878 sa 15404 schkodowanjow wupłaćene 6,330,771 schěßnakow 18 krz. a wot sałoženja hacź do 31. dezembra 1878 do hromady **129,319,662** schěßnakow 57 krz.

Powschitkomna assekuranza sawěsćuje:

a) pscheje **wohnjowu schkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje: twory, mobilije, žnjenske sarady** a t. d., kaž tež, je-li to krajne sakony dowoleja, **twarjenja** wschěch družinow;

b) posćićuje sawěsćenja na **žiwjenje człowjekow** na jara wschelake waschnje sa **najtunische, twjerde prämije** a poliży w **němskich pjenjesach** wustaja.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsćenjow poručataj ßo agentaj:

hamtski skotolěkar **Ernst Walther** w Budyschinje,
Heinrich Großer w Großhennersdorfje.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryčzam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Schulske knihi, atlanty, biblije, pißanki, linijirowane schiefertafle, schulske tosche, schulske ranzki, zejchowanske mapy, worzlowe pjera, wołojki a hewaksche schulske potrjebnoscje porucza

A. Schönka
na hauensteinskej haßy, hdźež běchu prjedy butrowe wiki.

Rowowe pomniki s pěskowza a marmora.

Pšched zyhelskimi wrotami.

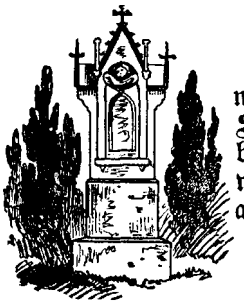

K dobroćiwemu wobkedźbowanju!

Dokelž ßym moju **rěsbarńju** a **kamjenjerubarńju** něto **pšched zyhelske wrota** pola knjesa cźěßliskeho mischtra **Severina** pschepołožił, cześćenych Sserbow proschu, so bychu mi dowěrjenje, hacź dotal spožčene, tež dale pschiwobroćićź chzyli a lubju ja, so ja kóžde skasanje sprawnje a tunjo wobstaram. S pocześćowanjom

O. Wohl & Co.,
rěsbarńja a kamjenjerubarńja.

Pšched zyhelskimi wrotami.

Pola cźěßliskeho mischtra knjesa Severina.

S tutym dowolamy ßebi k nawjedźenju dawacź, so ßmy dźenßnischi dźeń nasche

drogowe, chemikalijowe a barbotworowe khlamy

na tudomnych žitnych wikach se wschěmi aktivami a paßivami knjesomaj

Gebrüder Miersch (Bratromaj Měrschomaj)

kupnje pschepodali.

Sa dowěrjenje, nam hacź dotal spožczene, nasch najrjeńschi dźak prajizy, najpodwolnischo proßymy, so by ßo to ßamo tež nowej firmje w połnej měrje dostało a poruczamy ßo

ſ najwjetschim počześczowanjom

O. Jungnickel & Co.

Pokasujo na horka stejaze wosjewjenje, proßymoj cześcenych Sserbow Budyschina a wokolnoscze, naju pschi potrjebje ſ jich wopytom počześcźicź, a lubimoj, so stajnje wschě žadanja sprawnje, tunjo a spěschnje wobstaramoj.

Gebrüder Miersch (bratraj Měrschej).

W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Drjewowe aukzije.

Na **njeßwaczilskim lěßowym reviern** budźa ßo na nižepomjenowanymaj dnjomaj ßlědowaze drjewa pod wuměnjenjemi, psched aukziju wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź:

schtwórtk, 8. haprleje t. l., rano wot 1/2 9 hodźin:

4 khójnowe schtomy 17—21 cm. ßrjedźnjeje tokstoscze, 10 m. dołhoscze,
35 = žerdźe 7—10 cm. delnjeje tokstoscze, 6—7 m. dołhoscze,
320 Rm. khójnoweje sbytkoweje walczjny,
} w drjewnischczu 20gk pschi nowowjesczansk. mjesach

5 brěsowych wužitkowych kruchow, 9—12 cm. horn. tokst., 3—4 m. dołh.,
1 schmrěkowy kloz, 33 cm. hornjeje tokstoscze, 5 m. dołhoscze,
23 Rm. brěsowych palnych schczěpow a knyplow,
26 = khójnowych = = = =
10 = brěsowych a khójnowych pjeńkow,
20 stotnjow brěsowych a khójnowych nabitych walczkow,
20 brěsowych dołhich hromadow walczjny,
} w drjewnischczach 22i a 23h — dołhi hat.

4 Rm. wólschowych knyplow,
37 dołhich hromadow wólschoweje a brěsoweje walczjny,
} pola Holeschowa a Holeschowskeje Dubrawki.

Shromadźisna: w drjewnischczu 20gk — pschi nowowjesczanskich mjesach.

Pjatk, 9. haprleje t. l., rano wot 1/2 9 hodźin:

7 hrabowych a brěsowych wužitkowych kruchow, 13—26 cm. hornjeje tokstoscze, 2—3 m. dołhoscze,
5 stow khójnowych płotowych a bunowych žerdkow,
26 Rm. hrabowych, brěsowych, wólschowych palnych schczěpow a knyplow,
5 = hrabowych pjeńkow,
175 dołhich hromadow wólschoweje, brěsoweje, psowodźinoweje a hraboweje sbiteje walczjny,
38 dołhich hromadow khójnoweje wuléßowaneje walczjny,
} w léßowych wotdźělenjach 29d — swěrinarnja, 31cde — wuléßowanje w dubniku, kaž tež pschi komsczanskim puczu.

Shromadźisna: w drjewnischczu 29d — swěrinarnja.

W Njeßwaczidle, 1. haprleje 1880.

Hrabinske hajniske sarjadnistwo.
Nowottne.

Dźiwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje — da-li Bóh — jutsje sa tydźeń, 11. haprleje, popołdnju w 3 hodźin., w Löhnertez domje w Zokowje mißionsku hodźinu. **Pětr Mlónk.**

Reje

njedźeln, 4. haprleje, młode jutry, w hoscźeńzu w Jitku, k czemuž najpodwolnischo pscheproschuje **J. Pawlik.**

Sa moje **kolonialtworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy** pytam ja **wučomnika,** ßyna sprawnych starschich, kiž móže hnydom sastupicź.

Georg Jacob
w firmje: **Wilhelm Jacob.**

Jeneho **domownika** (hausknechta), kotryž móže bórsy sastupicź, pyta
G. Böhma w skotej hwěsdźe.

Jedyn muž, kotryž móže derje rolu dźěłacź, hnydom **ßłužbu** dostanje pola wudowy **Mosigoweje** w Boschezach.

Praschenje.

Hacź tež to komu wadźi, hdyž seleny schtwórtk kharty hraje? Wo dobrocźiwe wotmolwjenje ßo proßy.

Sjawny dźak.

Wschitkim mužstwam pschi ßykawach, kotsiž běchu pschi wóhnju, pjatk, 26. měrza, tudy wudyrjenym, na pomoz pschijěli, kaž tež wschitkim tym, kiž ßu namaj smachi won a nuts rumowacź pomhali, prajimoj ſ tutym ßwój najwutrobnischi dźak, ſ prostwu k Bohu, so by wschěch psched tajkim abo podobnym njesbožom swarnowacź chzył.

W Hnaschezach, 27. měrza 1880.

Handrij Kral.
Jan Muka.

Möble,

jako: drastkhamory, kommody, schkleńczane khamory, blida, stólzy, sofy, mam po tunich płacźisnach na pschedań, kupuju a pschedawam tež **stare möble.**

W. Hübner, tyscheŕ
pod bórklinom 261.

Ssamoskónzowanje

skaženje familije atd. ßu ßlědstwa wopiłstwa. Tutón njepočźink ßo pśches sto krócź dopokasany, wot lěkarjow poruczeny ßrědk ſ wjedźenjom abo bjes wjedźenja picźka wotstroni. Tež pomham psche tajne czěrpjenja, běłospław, mocźenje do koża, padawu khoroscź a lischawu.

L. Grone in Münster, Westfalen.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 15. **Sobotu, 10. haprleje 1880.** **Lětnik 39.**

Pschecźelniwe wotmolwjenje.

Tydźenja ßo něchtó w „Serbskich Nowinach" prascheſche, hacź to komu schto wadźi, hdyž seleny schtwórtk kharty hraje? — Ja teho njesnaju, kiž ßo tak prascha, tež njewěm, cźeho dla ßo runje w Nowinach tak prascha. Je ßnadź jemu něchtó ſ teho porók cźinił, so je wón seleny schtwórtk kharty hrał? — Dokelž pak je jemu, kaž ßo sda, jara ważne ßłyschecź, schto drusy ludźo k tajkemu praschenju měnja, dowolam ßebi prascherjej pschecźelniwje na jeho praschenje wotmolwicź, njewěm pak, hacź budźe so mnu ſ pokojom. Moje myßle pak ßu tele:

Hdyž seleny schtwórtk pschińdźe, dha ßo kóždy kscheſcźijanski cźłowjek na to dopomni, so je něhdy tón dźeń wjecźor nasch Sbóžnik poßleni krócź se ßwojimi wucźomnikami w hromadźe był a tehdom ßwjate wotkasanje wustajił. Mi je tutón dźeń stajnje wot dźěcźazych lět ßem jara ważny był a je mi to hischcźe dźenßa; duž tež kóždy krócź seleny schtwórtk wjecźor wschěch ßwojich ludźi w hromadu swołam a jim potom ſ Božeho pißma prjódkcźitam, schto je tehdom nasch Sbóžnik ryczał, kak je ßwojich wucźomnikow troschtował a napominał; a to ßo nam wjecźor tak renje minje, so žadyn cźłowjek na kharty njepomyßli — my tež doma žanych nimamy, ani jich njetrebamy, dokelž ßo na lěpsche waschnje sabawjecź wěmy, hacź ſ khartami. Potom tež seleny schtwórtk wjecźor na to spominamy, so budźe jutsje cźichi pjatk, kiž naß na hórke cźerpjenje a wumrjecźe nascheho Sbóžnika dopomina a duž nam tež tak njeje, kaž dyrbjeli tón wjecźor na ßwětne waschnje ſ hracźom abo teho runja pschecźinicź. A to móžu prajicź, nam ßo to stajnje jara lubi, takle a niz hinak seleny schtwórtk ßwjecźicź. — Tu chzu pak tež pschistajicź, so je ßo nam jara spodobało, so je k. Smoleř psched dwěmaj njedźelomaj pschi sapocźatku martrowneho cźicheho tydźenja w Nowinach tajke rjane powjedancźko podał a ßmy jemu sa to dźakowni, so wón w Nowinach do wschěch Sserbow na ważnoscź runje tuteho tydźenja pokasowasche. Wěscźe wón ſ tym niczo druhe chzył njeje, hacź so by kóždy ßwěru tón tydźeń wopomnił, schto je tón Knjes sa naß cźinił. Ale mi chze ßo skoro sdacź, so njeje někotryžkuliž to doscź wopomnił — je ßnadź prascheř to cźinił?

Jako poßlenje lěto do schule khodźach, je mi mój kmótr rjane spěwarske k selenemu schtwórtkej dał, tež drusy schulerjo běchu tajki dar dostali. To pak njejßym ženje ßłyschał, so je hdy kmótr ßwojemu mótkej kharty k selenemu schtwórtkej darił. Duž je mi pschezo tak, kaž dyrbjał cźłowjek seleny schtwórtk spěwarske a niz kharty do rukow wsacź. Ja do kharty hracźa niczo njedźerżu a hdyž něhdźe widźu, so tam ſ khartami plazaju, ßebi kóždy krócź myßlu: Ludźo, wy scźe tola prawje dźiwni, so njewěscźe cźaß lěpje wužicź, hacź ſ kharty hracźom. Njemóžecźe ßo radscho hromadu ßynycź, ßwoju trubku kuricź, karancźk piwa wupicź a ßo duschnje w hromadźe rosryczowacź? dha ma tola cźłowjek něschto wot teho, ale pschi kharty hracźu wjele won njepschińdźe. Jedyn ßo mjersa, so pschehrawa, druhi ßakruje, so ma hubjene kharty, tseczi wocźi wuwaluje, hacź njeby wohladał, kajke ma druhi kharty w horschcźi a hlada, kak by jeho wuklukał, potom tón abo tamny wo blido morßnje, so wscho saschcźercźi, druhdy ßo hracźzy sa włoßy hrabnu abo ßo fawzuja, so krej ſ noßa a ſ huby lěta. Je dha to tež potom komu schto wadźiło? Dźicźe mi ſ tajkej wězu, to by mi runje wjeßele było. A potom, hdyž muž wuklukany domoj dźe, ßam lutki w nozy, a móscheń je prósna, potom ßebi do brody bórbota: „Tón tajki a hinajki, je mi saßo tejko toleř se saka wucźahnył", doma pak ßo žonje a dźěcźom po tajkim wjecźoru slě dźe.

Je to potom komu schto wadźiło? To bych rjekł. Najprjedy hracźkej, tón ßnadź je mjersazy; potom jeho ludźom, cźi dyrbja doma wutunkacź, schtož je ßebi wón wonka nadrjebił; napoßledk tež druhim ludźom; cźi ßo nad tym mjersaju, a praja: Tón móhł tež něschto lěpsche cźinicź, hacź ßo ßwjaty dźeń do korcźmy wußynycź a tam ſ khartami plazacź. A woni maja po mojim sdacźu prawo.

Tak wjele wo tej wězy. Ja ßym ßebi myßlił, so by tola hkupa wěz była, hdy by cźłowjek, kiž ßo tak naležnje w nowinach napraschuje, bjes wotmolwjenja wostacź dyrbjał, duž ßym cźi tole napißał, a nětk, luby pschecźelo, božemje a niczo sa sło.

Prawdźiz Jan.

Pschispomnjenje. Je-li smějesch hdy saßo tajke někajke ważne praschenje, dha je khróble do nowinow staj. Ssnadź cźi saßo wotmolwju, hdyž mam runje khwile. Nětkle pak dyrbju won na rolu a duž ſ pißanjom wjele njebudźe, pschetož hdyž je cźłowjek zyły dźeń na roli jěsdźił, potom ruka wjazy prawje rady pjero dźerżecź njecha. Njedźelu pak ßym swucźeny, dopołdnja ke mschi hicź a popołdnju ßebi najradscho ſ mojej Hanu pola a ßywy wobhladuju, duž tež k žanemu pißanju njepschińdu. —

Khostanska komora budyskeho kralowskeho krajneho ßuda.

Cźěßla Jan Schlachta ſ Maleschez, 60 lět stary, hižom schěscź krócź paduchstwa dla khostany, a jeho wo 4 lěta młódscha, tola hischcźe njewotschtrafowana mandźelska, Hana rodźena Lubschiz, psched ßud stupitaj, dokelž je wón dla noweho paduchstwa, wona pak pschetajenja a spomoženja dla wobskorżena. Mjenujzy jako běsche wjecźor 14. februara tuteho lěta žiwnoscźeř Meltka ſ Brěsyny psched Nowakez korcźmu w Máleschezach sastał a wós a konja na drósy wostajschi do korcźmy sastupił, jemu něchtón po khwilzy praji, so jeho kóń dale dźe. Meltka drje ßwojeho konja bórsy doscźahny, ale na měscźe wuhlada, so běchu ßo materialne twory a tobak, kiž běsche w Budyschinje kupił, ſ wosa shubiłe. Dokelž běsche Schlachta psched khwilu nimo korcźmy schoł, dha na njeho tukachu, so je wón te wězy kranył, a to cźim bóle, dokelž běsche ßo nimale w tym ßamym

cžaßu ſ tym wulzy cžinił, ſo je ßebi na jedyn raß 25 cigarrow kupił. Jako potom žandarm w Schlachtowym wobydlenju wupytowaſche, wón tam we wſchelakich khowankach, jako w pjezy, na polzach atd., wſchelake twory namaka, kotrež niz jenož Meltka ſa ßwoje ſpósna, ale wo kotrychž tež pſchekupz Schamlott w Budyſchinje praji, ſo je te ßame Meltzy pſchedał. — Schlachtowa mandželſka chzyſche drje ßwojemu mužej na to waſchnje pomhacž, ſo wudawaſche, ſo je te twory pola jeneho druheho pſchekupza w Budyſchinje kupiła, ale wona to dopokaſacž njemóžeſche, a Schlachta tež ſe ßwojimi rycžemi žaneho ſboža njeměješche, dokelž pak tak pak hinak rycžeſche. Wón bu teho dla k 7 měßazam jaſtwa wotßudženy, jeho žona pak ſa njewinowatu wuprajena, dokelž běſche jenož teho dla khała, ſo by ßwojeho mandželſkeho pſched ſchtrafu wobarnowała.

Korla Auguſt Ernſt Helfer, murjeř ſ Wulkeho Wjelkowa, 50 lět ſtary, 7 krócž khoſtany, a jeho 17lětny ßyn, wotrocžk Korla Ernſt Helfer ſ Cžemjeriz, ßo potom na ławku wobſkorženych dowjedžeſchtaj. Starſchi Helfer běſche w lěcže 1876 na wulkowjelkowſkim knježim dworje něſchto blacha kranył, potom pſchi budyſkej kaſernje jenu wodowahu, w lěcže 1878 ſchěſcž krócž ſa ßobu žiwnoſcžerja Hüttnera w Wulkim Pſchesdrěnju wobkranył, w novembru 1878 bě wón ſe ßwojim ßynom ſ wulkowjelkowſkeho knježeho dwora dželbu drjewa wotnjeßł a w lěcže 1879 hoſcžeńzarjej Ssuſchkej na Židowje dwanacže krócž ſa ßobu wſchelake wězy a tež něſchto pjenjes. Starſchi Helfer bu k jenemu lětu a dwěmaj měßazomaj jaſtwa wotßudženy, młódſchi pak bu jenož wußwarjeny a teho dla žaneje ſchtrafy njedoſta, dokelž bě po pſchikaſanju ßwojeho nana drjewo ſ dwora njeſcž pomhał.

Skałař T. H. Franka ſe Stachowa, 30 lět ſtary, 25. februara 1878 w Spankez ſkale pola Spytez ßwojeho ßobudželacžerja Höhnu, jako ßo ſ nim wadžeſche, ſe ßochorom do hłowy dyri a jeho potom hiſchcže na hromadu kóncžojtych kamjenjow cžißny, ſo tón na wobliczu ßylnje krawjeſche. Höhna dyrbjeſche teho dla lěkarja k pomozy ſawołacž dacž a bě pſches tydžeń k dželu njekmany. Franka bu k ſchěſcž měßazam jaſtwa wotßudženy a wyſche teho k 90 markam pokuty ſa Höhnu.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. S Drażdžan pißaja, ſo je kral Albert ſaßo tak cžiły a ſtrowy, ſo móže wſcho ſaßo porjadnje wobſtaracž, ſchtož ßebi Jeho kralowſke doſtojnſtwo žada. — Wón je kantorej Braunej w Dorfſchellenbergu albrechtſki kſchiž ſpožcžił.

— W Drażdžanach je 3. haprleje tamniſchi měſchcžanoſta Dr. Hertel wumrjeł a njebohi komornik ſ Watzdorf nad Störmthalom je drażdžanſkemu diakoniżenſtwu 3600 hriwnow (markow) wotkaſał.

— Jedyn ſamóžity měſchcžan w Rieſy běſche wyſchnoſcži woſjewił, ſo ma lětnje jenož 850 hriwnow dokhoda (nutſpſchińdženja). Dopokaſane pak je, ſo ma wjele wjazy dokhoda a ßu jeho po tajkim k 1200 hriwnam ſchtrafy wotßudžili.

— W Querſy pola Großenhajna je ßo cžichi pjatk wjecžor 12 žiwnoſcžow wotpaliło. Dokelž běchu tſěchi ßłómjane abo ſchindželowe, dha woheń jara ſpěſchnje wokolo ßo hrabaſche, tak ſo ßo płómjenjam jenož jara mało wutorhnycž hodžeſche. Duž je ſchkoda jara wulka; w jenej žiwnoſcži je ßo pſches 80 kórzow žita ſpaliło a jenemu druhemu wotpalenemu je woheń pſches 200 hriwnow papjerjanych pjenjes ſpalił. Nichtón njeměješche ſmachi ſawěſcžene a wſchitzy w hromadže wot krajneje kaßy jenož 45,000 mk. (15,000 tol.) doſtanu, ſchtož jim ani k nowej twarbje njedoßaha. — W Döbelnje je ßo 4. haprleje wjecžor w 10 hodžinach 5 bróżnjow wotpaliło.

S Barlina pißachu w ſapocžatku tuteho tydženja, ſo je khěžor dybawy a hubjenje ſpi. Po nowſchich powjeſcžach je jemu ſaßo lěpje.

— Wjeřch Bismark je ßo 1. haprleje narodžił a je teho dla tež lětßa na tutym dnju ßwój narodny džeń ßwjecžił. Hižom rano ſahe wjele ſbožopſchecžow w liſtach a telegrammach pſchinjeßechu. Tež doſta ßo jemu wjele darow ſe wſchelakich ſtronow. Němſki khěžor ßam k njemu pſchijědže, ſo by jemu ſbože pſchał a po nim to wſchelazy prynzojo, kaž tež druſy woßebni knježa cžinjachu. Ruſki khěžor a wſchelazy ruſzy khěžorſzy prynzojo ßu Bismarkej tež ſbožopſchejaze liſty póßłali.

— Dotalne jendželſke miniſterſtwo ſ němſkim a awſtriſkim knježeřſtwom tak někak w pſchecželſtwje ſtejeſche a Rußam, hdžež jenož móžeſche, klubu cžinjeſche. Dokelž pak ßu w Jendželſkej ßejmſke nowowólby (landtags-neuwahlen) pſchecžiwo nětcžiſchemu miniſterſtwu wupanyłe, dha dyrbja dotalni miniſtrjo wotſtupicž a nowi mužojo na jich město pſchińdu. Tucži ßu pak — je-li ßměmy po jich ßłowach ßudžicž — tajzy knježa, kiž na němſke a awſtriſke knježeřſtwo ſ njepſchecželſtwom hladaja a chzedža ſ Rußami w dobrym měrje žiwi bycž. To pak ßo wjeřchej Bismarkej njelubi a je teho dla, kaž wſchelake němſke nowiny wudawaja, awſtriſkemu kanzlerjej Heimerli k nawjedženju dał, ſo by chzył ſ nim radu ſkadowacž, ſchto ma ßo nětko cžinicž, hdyž je ßo w Jendželſkej politika zyle hinak wobrocžiła.

— Němſki khěžor je tym, kotſiž ßu ßo pſched někotrym cžaßom w Malbergu wotpalili, 1000 hriwnow darił.

— Lětßa 1. dezembra ſměje ßo w němſkim khěžorſtwje nowe ludliczenje (volkszählung) a ma pſchi tym tež kóždy napißacž, kak wjele ma ſkotu a kak wjele ležomnoſcžow (grunta).

— Nowy dawk na kwittonki budže najſkerje tajki, ſo dyrbi ßo na kóždu kwittonku, kotraž je na wjazy hacž 20 markow (hriwnow) wuſtajena, ſchtemplomarka nalěpicž, kotraž 10 np. khoſchtuje.

Awſtrija. Miniſterſtwo je Dr. Durdika, dobreho a ßwěrneho Cžecha, ſa profeßora filoſofije na prażſkim univerſitecže pomjenowało.

— Awſtriſki khěžor je krónprynzej Rudolfej dowolił, ſo ßmě po ßwojej žeńtwje hiſchcže někotre lěta w Praſy bydlicž. Jeho kwaß ſ belgiſkej prynzeßynu Stefaniju budže pjecža w měßazu februaru pſchichodneho lěta.

Franzowſka. Wukas miniſterſtwa, ſo jeſuitojo a druhe nabóżniſke ſjenocžeńſtwa dale žanych ßamoſtatnych ſchulow měcž a w nich wucžicž njeßměda, je drje w kraju wjele rycženja wubudžił, ale do žiwjenja njeje hiſchcže ſtupił.

Jendželſka. W Jendželſkej ſtej dwě politiſkej ſtronje: toryſka a wigiſka. Hacž do lěta 1872 wigojo ſe ßwojim prěnim miniſtrom Gladſtonom knježachu, tehdy pak dyrbjeſche Gladſton ſe ßwojimi druhimi miniſtrami ſe ßłużby ſtupicž, dokelž běſche na ßejmje (landtag) wjetſchina ſapóßłanzow pſchecžiwo nim. — Na jich měſta pſchińdžechu toryſzy miniſtrjo pod nawjedowanjom wěſteho Beaconsfielda a cži mějachu wot lěta 1872 jendželſke knjejſtwo w ruzy. — So ßu Gladſton a jeho towařſchojo ſtajnje pſchecžiwo toryſkim miniſtram rycželi, to móže ßebi kóždy łóhko myßlicž. Dokho tajke rycže niczo njepomhachu, tola ſkóncžnje, jako bu Jendželcžanam wot Gladſtona a jeho pſchiwißarjow dopokaſane, ſo toryſzy miniſtrjo ſe ßwojej njepſchecželnoſcžu pſchecžiwo Rußam, kaž tež ſ zuluſkej a afganſkej, łohkomyßlnje ſapocžatej wójnu niczo dale njejßu dokonjeli, hacž ſo ßu Jendželcžanam wulke dawki na ſchiju walili, dha wulki džěl ludu wo nich nochzyſche niczo wjazy wjedžecž.

A pschi ßejmskich nowowólbach je ßo to najlěpje pokasało, pschetož s wigiskeje (liberalneje) strony bu hacž dotal 283, s torysskeje pak jenož 163 sapóßłanzow wuswolenych. A kotraž strona ma najwjazy sapóßłanzow (abgeordnetow), s teje strony maja ßo tež wot jendźelskeje kraloweje ministrjo wuswolicź. Duž budźe w Jendźelskej sa krótki czaß wigiske ministerstwo.

— W Afganskej tamnischi wobydlerjo dale a bóle wójnske pschihoty czinja a tam najskerje s jendźelskim wójskom nowa wójna wudyri, je-li nowe ministerstwo prjedy s Afganami měr njesćźini.

— Jendźelska kralowa Viktoria je w tu khwilu w němskim měsćze Darmstadtu, hdźež bě pschijěła, so by pschi konfirmaziji dweju wnukow (enklow) pódla była.

Rußowska. Wschelake nowiny s nowa pißaja, so ßłaboscź ruskeje khěžorki dale a bóle pschibjera a so drje jeje žiwjenje wjazy dołhe njebudźe.

— Někotre zuse nowiny wudawachu, so w krótkim czaßu dla krajiny Kuldźa wójna bjes Chinesami a Rußami wudyri. Nětko pak ruske nowiny pißaja, so to wěrno njeje, ale so wjele wjazy jedyn chinesiski póßłanz (gesandter) do Petersburga pschijědźe, so by tam tuteje krajiny dla radu składował.

— Wo skutkowanju nihilistow njeje w poßleńschich dnjach niczo ßłyschecź było a sta ßo to teho dla, so je jich khěžorski pokonmóznik general Loris-Melikow khětro jara skludźił.

Turkowska. S małoasiskeje Turkowskeje wschědnje powjesćze do Konstantinopla sćźeku, so by jim turkowske ministerstwo pomhało, dokelž tam ludźo s hromadami hłodu mrěja.

Bolharska. Wjerch Alexander je ßo s Rußowskeje domoj wróćził a hnydom nowy ßejm wotewrił. Rycz, kotruž pschi tym dźerżesche, je ßo jara lubiła.

Sserbija. Dokelž chze ßerbske knježerstwo wschelake żelesnizy (eisenbony) twaricź, dha ßu do Sserbije wschelazy ludźo s Franzowskeje, Jendźelskeje, Rußowskeje a tež Němskeje pschijěli, kiž chzedźa tajke twarby na ßo wsacź.

Ze Serbow.

S Budyschina. Ssrjedu, 31. měrza, ßo tudy w sali hoscźenza „k słotej krónje" generalna shromadźisna towarstwa Maćicy Serbskeje wotdźerża. Dokelž ma ßo wona kóżde lěto ßrjedu po jutrach wotdźerżecź, dha ßo bojachmy, so tón ras mało ßobustawow na nju pschińdźe, dokelž běchu jutry lětßa jara sažne, dny po tajkim hischcze krótke a wjedro khłódne. Ale runje bě jich lětßa wjazy pschischło, dyžli prjedy, a bě jich s někotrymi hoscźemi 58 wschěch do hromady. Bjes nimi běchu schtyrjo Delnjołužiczenjo a jedyn Polak. — Jako běsche pschedßyda Smoleř pschitomnych wutrobnje powitał a shromadźisnu wotewrił, wón najprjódzy nowe ßobustawy, kotrež běchu lětßa do towarstwa sastupili, shromadźisnje k nawjedźenju da. Jich je dźewjecź, mjenujźy: k. kantor Libscha w Budestezach, k. wuczeř E. Schreiber tam, knježna wuczeřka Alwina Pfützez tam, k. wuczeř Ssmoła w Stróži, k. wuczeř Hoker w Hornjej Hórzy, k. Dr. Jakub, gymnasijalny wuczeř w Drażdźanach, k. kapłan Benedikt Cheynowský w klóschtrje Marineho Doła, k. piwarzwobßedźeř Rätza w Prěczezach a knjeni Karolina Urbanowska w Kalischu. Potom pißmawjedźeř k. kapłan Róla lětnu rosprawu wo skutkowanju pschedßydstwa czitasche. W tej wón naspomni, so je ßo pschedßydstwo w sańdźenym tsi a tsizetym lěcze wobstacźa Maćicy trójzy shromadźiło a po namjecze ßwojeho pädagogiskeho wotrjada a po wuradźowanju s wokrjeßnymaj schulskimaj inspektarjomaj k. Dr. Wildom w Budyschinje a k. Fladu w Kamjenzu wobsankło, so by ßo ßerbski schulski spěwnik pod napißmom „Spěwna radoscź" se ßerbsko-němskim textom sa ßerbske schule wudał. Tutón spěwnik wopschija 111 spěwow a hacž runjež je psches 9 listnow (bogenow) tołsty, ßo sa njón tola jenož 50 np. płaczi. Redakziju ßamu je k. seminarski wyschschi wuczeř Fiedler wobstarał a wulku prózu a wjele czaßa na to wažił. — Dale pschedßydstwo wobsankny, so maja ßo ßerbsko-němske „Biblijske stawisny", wot k. wuczerja Bartka w Noßacźizach spißane a wot knjesow wokrjeßneju schulskeju inspektarjow Dr. Wilda w Budyschinje a schulskeho radźicźela Grüllicha w Lubiju ßwěru pschehladane, sa ßerbske schule cźischcźecź, je-li so je kralowske ministerstwo kultußa a sjawneho wuczeństwa sa dobre spósnaje. Wyßoke ministerstwo je tute stawisny niz jenož sa dobre spósnało, ale wysche teho tež k jich wudaczu Maćicy 600 hriwnow pschipokasało. Wone budźa drje wokoło ßwj. Jana tuteho lěta docźischcźane. — Potom k. rosprawnik powjedasche, so je towarstwo w běhu lěta tsi seschiwki (58., 59. a 60.) Časopisa, wot k. fararja Hórnika pilnje redigowaneho, wudało, teho runja tež protyku „Pschedźenak", wot k. fararja Rädy w Barcze se starej wustojnoscźu spißanu a něhdźe w 5000 exemplarach srospschedawanu. — K temu k. pißmawjedźeř pschiwda, so je ßobustaw towarstwa k. farař Rěsbark w Budyschinku 16. dezembra wumrjeł a pschistaji, so běsche njebocźiczki horliwy Sserb a jako lokalny schulski inspektar ßwěru na to hladasche, so by ßo nabożina w schuli ßerbski wucźiła, a wón tež hewak we wschědnym žiwjenju pschi kóżdej składnoscźi sa Sserbstwo wustupowasche. — Knjes pißmawjedźeř skónczje rjekny: „My kónczimy ßwoju lětnu rosprawu s tym wutrobnym pschecźom, so by ßo w naß njewopschestało horicź ßwjate płómjo luboscze k macźerńej ryczi a k ßerbskemu ludej, a so bychmy ßo wschitzy wokoło nascheho towarstwa shromadźowali, kaž ßynojo wokoło ßwojeje macźerje a so by kóżdy po ßwojich mozach a na ßwojim měsćze dźěłał sa cześcź a khwalbu a rjeńschi roskcźěw nascheho Sserbowstwa!" (Pokracźowanje.)

Se Židowa. (B. N.) Kralowske ministerstwo snutskownych należnoscźow je knjesej Korli Ferdinandej Schwiebusej, maschinuwjedźerjej w tudomnym papjerniku, teho dla, dokelž wón hižom 50 lět w spomnjenej fabrizy dźěła, wulku ßlěbornu medaillu „sa ßwěrnoscź w dźěle" pschiswoliło. Dokelž papjernik do města ßłuscha, běsche budyska rada porucznoscź dostała, Schwiebusej tuto cźeßne myto pschepodacź. Po tajkim dopołdnja 1. haprleje k. měschcźanosta Löhr a assessor Lindner, pschewodźanaj wot knjesow fabrikskich direktarjow, do wulkeje sale pschińdźeschtaj, hdźež běchu wschitzy sastojnizy a dźěłacźerjo shromadźeni, bjes nimi tež dźěłacźeř Hoppa, hižom w lěcze 1875 po 60lětnej dźěławoscźi s albrechtskim ordenom (rjadom) pyscheny a hischcze pschezo w papjerniku dźěławy. Knjes měschcźanosta (burgemejster) na dźěłacźerjow a na Schwiebusa dlěschu rycz dźerżesche, tutemu potom medaillu s dekretom na ßwjedźeńske waschnje pschepoda a na krala Alberta ßławu wunjeße, kotrejž pschitomni horliwje pschihłoßowachu. Skónczje knjes direktar Fischer jubilarej sbožo pschejesche a jemu dar pschepoda, pschi tym ßwoju spokojnoscź s jeho dźěławoscźu wuprajejo.

S Tsjoch Hwěsdow. Pjatk tydźenja, 2. haprleje, rano w schestej hodźinje tudy woheń wudyri a pódlanske twarjenja hoscźenzarja Augusta Döckerta do procha a popjeła pschewobroczi. Kak je woheń wuschoł, njeje snate.

S Różanta. Nasch k. kantor Kleiber, kotryž bě ßwojeho pschecźelniweho waschnja dla pola ludźi wschudźom rady widźany, je pjatk 2. haprleje njejabzy ßmjercź namakał. Jako wón w sahrodźe

dźěłasche, jeho Boža ruczka tak ßylnje saja, so wón hischcźe w ßamy dźeń na to wumrje.

S pola. Petizija, kotraž ma ßo ſ Lahowa na rajchstag póßłacź a na wusběhnjenje zivilneho mandźelstwa dźiwa, ßo we wschelakich wßach ßylnje podpißuje. My ßmy ßebi dowolili, ju tež we wudawarni „Serb. Nowin" k nawjedźenju a podpißanju wupołožicź. *NN.*

S Mjeschiz. Sańdźenu ßrjedu w nozy wudyri tu w bróżni Marje swudowjeneje Albertoweje woheń, kotryž zyły dwór a wysche teho twarjenja žiwnoscźerja Egera do cźista spali. Dokelž ßo woheń jara khwatnje rosschěri, njemóžachu skoro niczo wot domjazeje nadoby wurumowacź. Kaž ßo sda, je woheń wot skóstniskeje ruki sałoženy.

S Kotez. (B. N.) Pjatk, 2. haprleje, sta ßo poßwjecźenje nascheje, wot k. twarskeho mischtra Kiliana ſ Wósporka nowowutwarjeneje schule a ſ dobom tež ßwjedźeńske sapokasanje noweho pomozneho wuczerja k. Blasiusa ſ Bukez. Popołdnju w 2 hodźinomaj schulske dźěcźi, pěknje pyschene, a ßobustawy schulskeho prjódkstejeństwa knjesa lubijskeho schulskeho radźicźela Grüllicha ſ knježeho hrodu do zyrkwje wjedźechu, hdźež ßo deschcźa dla ßwjedźeń wotdźerža. Wjele woßadnych a hewak tež tójschto wuczerjow ſ wokolnoscźe ßo cźahej pschisankny. Knjes schulski radźicźel Grüllich tam sahorjazu němsku rycź dźerżesche, w kotrejž schuln jako pokładnizu mjenowasche a pokłady (schazy) tuteje pokładnizy, pokładnikow (schatzmeister) a dostawarjow tutych pokładow psched wocźi staji. Lokalny schulski inspektar, knjes farar Garbar, potom na podkožku Jesaiaßa 45, 11 w ßerbskej rycźi wutroby sa nutrnu poßwjecźeńsku modlitwu sahorjesche, wukładujo, kak ma schula k temu pomhacź, so ßo psches dźěcźi Knjesowa khwalba pschihotuje, — schtó to je, kiž to žada, a schto tón Knjes žada. — Po poßwjecźenju sta ßo sapokasanje k. Blasiusa psches k. fararja Garbarja, kotryž bě pschi tej składnoscźi ßwoju rycź na Jesußowe ßkowo: „Paß moje wowzy" sałožił. Psched sapokasanjom schulerjo nascheho k. kantora Gräfy někotre spěwy wuspěwachu a deklamirowachu. Posdźischo běsche ßwjedźeńska hoscźina, kotruž běsche k. rycźerkubleř Wilhelmi wuhotował. Pschi tutej hoscźinje ßo na pěkne waschnje na saßkužby spomni, kotrež k. schulski radźicźel Grüllich, k. rycźerkubleř Wilhelmi, k. twarski mischtr Kilian, k. farar Garbar a k. kantor Gräfa wo schulsku twarbu maja.

S Minakała. Dwě lěcźe ßmy tu Němza sa druheho wuczerja měli, tola je nětko, dźakowano Bohu, saßo Sserb na tuto město stupił, mjenujzy k. Pawlik ſ Jitka. My drje derje wěmy, so budźe dyrbjecź pilnje dźěłacź, je-li so chze to skerje a lěpje porjedźicź, schtož je jeho prjedomnik skepsał, dokelž ßerbski njemóžesche; tola my ßo ßylnje nadźijamy, so ßo to k. Pawlikej ſ Božej pomozu radźi.

S Pakoßnizy. W naschej wßy, kotraž je w poßlenich lětach tak cźasto wot wóhnjoweho njesboža potrjechena była, so skoro w njej žane stare twarjenja wjazy njejßu, ßo prěni ßwjaty dźeń jutrow hižom saßo palesche. Pola sahrodnika Hipka bě něchtó, kaž ßo sda, w bróżni woheń sałožił. Płómjenja ßo bórsy na hródź rosschěrichu, hdźež ßo 2 kruwje a 1 jałojza wot kura sadußychu. Wotpaleny nima niczo sawěscźene.

S Cźorneho Khółmza. W naschej woßadźe je jara wulke požadanje, so by ßo wuprósnjene farske město skoro saßo se ßerbskim fararjom wobßadźiło. Hacź dotal pak ßo tu žadyn ßerbski duchowny njeje samołwjał, duž njebudźe niczo druhe wysche wostacź, hacź so nascha woßada jene lěto bjes fararja wostanje. Pschichodne jutry budźetaj dwaj ßerbskaj studentaj duchownstwa, wobaj wustojnaj prědarjej, pruhowanje cźinicź, kotrajž staj ßlubikoj, so chzetaj ßo tak rucźe, hacź móžno, sa duchowneju w pruskich Sserbach postajicź dacź.

Wukasy wyschnoscźe.

§ Psched někotrymi njedźelemi staj dwaj měchaj ſ běrnami na torhoschcźu w Budyschinje stejo wostałoj. Tón, komu ßłuschataj, njech ßo pola měschcźanskeho radźicźela Heerklotza pschipowjedźi.

§ Póndźelu, 12. haprleje t. l., dopołdnja w 10 hodź. budźa ßo w Cźornakez młynje w Prěcźezach 3 kruwy a 1 tucźny skop — póndźelu, 12. haprleje t. l., dopołdnja w 12 hodźinach na Pětrjenzez kuble w Cźornezach 2 kruwje — a ßrjedu, 14. haprleje t. l., dopołdnja w 10 hodźinach w Němzez domje w Minakale 1 kruwa a 1 wós sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ Wutoru, 13. haprleje t. l., w 10 hodźinach dopołdnja budźe ßo na kuble, wot Krausy w Scźijezach wotnajatym, deskowy wós a něschto hospodarskeho inventara na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ Schtóž chze na khěžu ſ 4,24 arami ležomnoscźow, njebo Johanje Khrystianje Skopowej w Delnjej Hórzy ßłuschazej, wjetschu płacźisnu, dyžli 2400 mk. ßadźicź, njech to 15. haprleje t. l., w 11 hodźinach dopołdnja na ßudniskim hamcźe w Budyschinje wosjewi.

§ 7. junija t. l., budźe ßo w Porschizach žiwnoscź Korle Bohuwěra Kießlicha, na 4588 mk. taksirowana na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ 11. junija t. l., budźe ßo khěžniska žiwnoscź Handrija Wirtha w Nowych Bóschezach, kotraž je na 975 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Přilopk.

* S Budyschina. Póndźelu pschipołdnju je ßo njesnatych pschicźinow dla podwyschk Märka ſ Nossena w tudomnej nowej kasernje se ßwojej tšělbu satšělił.

* Njedawno dohlada ßo jena swudowjena burowka w Bannizach, so ßu jej konja ſ hródźe kranyli. Wona to hnydom žandarmam wosjewi a cźi nětko do wschěch bokow a kónzow pißachu a telegrafowachu, so bychu paducha wußlědźili. Jako nasajtra rano burowka saßo do hródźe stupi, ßo wona njemało njedźiwasche, so tam ßwojeho konja stejazeho wuhlada. Po dołhim pschepytowanju ßo skónczńje wukopa, so bě ßebi jedyn schewz spomnjeneho konja skradźu pojcźił, so by na nim k ßwojej njewjescźi, kotraž w Pokcźnizy bydli, jěchał.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Lonsche lěto běch delka w holi na kwaßu a je ßo mi pschi tym jedyn žort derje lubił.

Mots Tunka. Kajki dha to běsche?

H. D. Jako tam nawoženja do kwaßneho dwora pschijědźe a chzysche ßo ſ njewjestu witacź, dha jemu najprjódzy staru žonu pschiwjedźechu. So wón wo tej niczo wjedźicź nochzysche, móžesch ßebi myßlicź. Potom jemu ßłužobnu dźowku we wschědnjazej drascźe prjódkstajichu, wo tu pak wón też njerodźesche. Ale jako jemu skónczńje njewjestu we wschej kraßnoscźi pschiwjedźechu, dha běsche jara ſ pokojom.

M. T. Aj aj!

H. D. Tola jako běch wóndano w jenej wßy pod horami, dha bě tam zyle hinak.

M. T. A kak dha?

H. D. Tam też jedyn k njewjescźe pschiňdźe, ale teho do cźmoweje komory sawrjechu, a jako jeho po dołhej khwili saßo won wupuschcźichu, dha ßo jemu se wschej schiju ßmějachu.

M. T. Aw jaw jaw!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Korla Wylem August Kuczka, hoscženzar na Židowje, s Marju Augustu Ssymankez.

Michalska zyrkej: Jan Bjedrich Jeńko, wobydleř w Wulkim Wjelkowje, s Johannu Khrystianu Engelmannez s Kotez. — Korla August Broda, schewz a wobydleř na Židowje, s Henriettu Marju Brämischez se Sswochowa. — Michał Urban, khěžeř a wóska na Židowje, s Khrystianu Běrkez s Maleje Subrniczki.

Katholska zyrkej: Jan Matjatko, fabrikski dźěłaczeř w Sahorju, s Marju Haklez tam.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Hana Martha, Korle Bjedricha Wylema Miczki, dźěłaczerja na žeřesnizy, dź. — Marja Hana, Korle Augusta Khěžora, korczmarja, dź.

Michalska zyrkej: Ernst Jurij, njemandź. ß. w Hněwßezach. — Jan Bohuwěr, Jana Bohuwěra Kschižana, khěžkarja a skakarja w Jeńkezach, ß. — Adolfina Hilžbjeta, Ernsta Gustava Vogela, cigarrydźěłarja a wobydlerja na Židowje, dź. — Pawol Arthur, Bjedricha Augusta Teicha, cigarrydźěłarja a wobydlerja na Židowje, ß. — Korla August, Hendricha Bohuwěra Wesera, kowarja w Małßezach, ß. — Marja Bertha, Jana Ernsta Gustava Urbana, dźěłaczerja a wobydlerja w Delnjej Kinje, dź. — Selma Ernestina, Pětra Scholty, kublerja w Delnjej Kinje, dź. — Hana Augusta, Handrija Lowki, murjerja a wobydlerja na Ssokolzy, dź. — Jan Hendrich, Jana Bohuwěra Probsta, wjedźerja młyna w Małßezach, ß. — Marja Wylemina, Jana Korle Falanta, žiwnosczerja w Małym Wjelkowje, dź. — Max Ota, njemandź. ß. w Nowych Bobolzach.

Zemrjeći:

Dźeń 26. měrza: Pomhajbóh Julius Wojnar, hospodarski pomoznik w Małym Wjelkowje, 34 l. 4 m. 22 d. — Michał Pětschka, dźěłaczeř s Cźělneho pola Mužakowa, 46 l. — 29., Johanna Khrystiana, Augusta Bjedricha Mile, wobydlerja na Židowje, dź., 42 l. 2 m. 27 d. — 30., Pětr Ssmóczk, khěžkar w Khelnje, 44 l. 1 m. 3 d. — 31., Jakub Wjazßławk, dźěłaczeř s Jaßenzy pola Pancziz, wobydleř dźěłaczerskeje khěže na Židowje, 61 l. 5 m. 13 d.

Khěža s polom a se ßadowej sahrodu je k wotnajeczu w Nowej Jaßoñzy czo. 48. Kiž maja dobre wopißma, móža wscho dalsche shonicz pola knježeho hetmana w Banezach.

Pschichodnu **wutoru,** jako 13. haprleje, pschipołdnju w 1 hodźinje budźe ßo **sawostajeństwo** njeboh **J. Bergmanna,** jako möble a drasta, jedyn s czołami wobßadźeny kołcz, dźělba wutrjeneho lena atd. sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

W Barcze, 6. haprleje 1880.

Wjeßne grychty.

Woknowu schkleńzu,

jara rjanu a tokstu, mam stajnje we wulkim wubjerku a we wschěch wulkosczach a ju pschi potrjebje k dobroczíwemu wobkedźbowanju pod ßlubjenjom najtunischich płaczísnow poruczam; teho runja tež

schkleńczeřske dejmanty

w najwjetschim wubjerku, jara rjenje a łóhko rěsaze, schtuku wot 3—36 mk. najpodwolnischo poruczam.

Rudolph Wilhelm
na ßerbskej haßy czo. 20.

Ssrědk

k spěschnemu blejchowanju

ma na pschedań a kak ma ßo nałożecz, wukaże **Otto Engert**
na snutskownej lawskej haßy.

Najlěpschi ßrědk psche kaschel.

Po ßylnym sasymnjenju moju žonu schtyri njedźele satraschny **kaschel** pschesczehasche. Ja wot jeneho snateho shonich, so je **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** wubjerny ßrědk **psche kaschel.** Duž po czaßu w haptyzy w Zwikawje nekotre blesche kupich a hnydom bu lěpje. To po prawdźe wobßwědcza

W Zwikawje. **Karl Friedr. Wilm**
w Marienthalu.

Tutón na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jenož prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rota w Lubiju,
C. Meißner w Biskopizach.

Pschi potrjebje **korbowych tworow** wschěch družinow wo dobroczíwe wobkedźbowanje proßy

Ad. Winkleř, korbjeř,
s khlamami pschi butrowych wikach.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

M. G. Freyberg

porucza

drastne tkaniny w wulkim wubjerku, stary łóhcz hižom wot 20 np.,
módroczíschcz, stary łóhcz po 20, 25, 30, 40 np.,
kattun, stary łóhcz wot 17 np.,
módry plat, stary łóhcz po 40, 45, 50 np.,
wupjerki, stary łóhcz wot 25 np.,
möblowe kattuny, stary łóhcz wot 25 np.,
židzane, polžidzane a **wolmjane nalětne rubischka na hłowu,**
kattunowe rubischka w stoterych wschelakich mustrach, wot 35 np.,
dybsaczne rubischka wot 25 np.,
moarejowe schórzuchi wot 80 np.,
łožowe płachty wot 2 mk. 25 np.

W Budyschinje na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Rudolph Wilhelm na ßerbskej haßy czo. 20

porucza ßwój bohacze wuhotowany skład **najlěpscheje,** kaž tež **ordinarneje schkleńzy,** teho runja běły a dekorirowany **porzellan** a **steingutowe twory,**

schpihlowe, poslocżane a politurne lejsty,

kaž tež wuschwejsowane gardinowe žerdźe w najwschelakschich dołhosczach po poniženych najtunischich płaczísnach.

Schulske knihi, atlanty, biblije, pißanki, linijirowane schiefertafle, schulske tosche, schulske ranzki, zejchowanske mapy, worzlowe pjera, wołojki a hewakische schulske potrjebnosczе porucza

A. Schöncka
na hauensteinskej haßy, hdźež běchu prjedy butrowe wiki.

K twarbam

poruczamy žeřesniczne schěny kaž tež

T-noscherje

we wschelakich dołhosczach a wyßokosczach najtunischo.

Gebr. Joachimsthal
pod bórklinom.

Lěßowe ßadźeńki.

Rjane, mózne 1- a 2lětne **khójnowe,** kaž tež 1lětne **schmrěkowe** a **schkowronczodrjewowe** ßadźeńki steja w wulkim wubjerku na tudomnych revierach na pschedań.

Wyschschi hajnik **Nowottne**
w Njeßwaczidle.

Płaczisna žitow a produktow

w **Budyschinje** 3. haprleje 1880.

Žitowy dowos: 3872 měchow.		Na wikach wot mk.	np.	hačž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hačž mk.	np.
Pšeńza	50 kilogr.	10	71	11	91	10	71	11	91
Rožka	= =	9	18	9	43	9	2	9	37
Jeczmjeń	= =	8	69	9	27	8	69	9	27
Wowß	= =	7	40	7	80	7	—	7	75
Hróch	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	= =	15	—	16	—	—	—	—	—
Hejduschka	= =	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny	= =	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra	1 =	2	20	2	50	—	—	—	—
Ssyno	50 =	2	50	2	80	—	—	—	—
Sskoma	1200 pt.	17	50	21	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:

344 schtuk, schtuka po 10 m. 50 np. (3 tl. 15 nßl.) hačž 22 m. 50 np. (7 tl. 15 nßl.)

Kórz pšeńzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nßl. — np.) hačž 20 mk. 24 np. (6 tl. 22 nßl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 mk. 68 np. (4 tl. 26 nßl. 8 np.) hačž 15 m. 8 np. (5 tl. — nßl. 8 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 18 np. (4 tl. 1 nßl. 8 np.) hačž 12 mk. 87 np. (4 tl. 8 nßl. 7 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 14 nßl. — np. hačž 2 tl. 18 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 27 m. 90 np. (9 tl. 9 nßl. — np.) hačž 28 m. 80 np. (9 tl. 18 nßl. — np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hačž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hačž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 2 m. 20 np. (22 nßl.) hačž 2 m. 50 np. (25 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 50 np. (— tl. 25 nßl. — np.) hačž 2 m. 80 np. (28 nßl.) — Sskoma (1200 pt.) 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl.) hačž 21 m. — np. (7 tl. — nßl.)

Dražďanske mjaßowe płaczisny

5. haprleje 1880.

Najlěpsche howjada 60—63, ßrěnje 50—51, schpatne 30—31 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 54, ßrěnje 47—48, bakunarje 60—63 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 65, ßrěnje 57, schpatne 30 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 43—50 np. po puncze rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki

5. haprleje 1880.

Na pschedań stejesche 2545 howjadow, 4847 ßwini, 1242 czelatow, 10,627 skopow.

Mjaßowe płaczisny: najlěpsche howjada 58—60, ßrěnje 50—54, schpatne 42—45 a 30—35 mk. Sswinje: najlěpsche meklenburgske 58—60, czeźke krajne 54—56, lohke 51—53, ruske 47—50 mk. po 100 puntach žiweje wahi (lebend gewicht). Czelata 40—55 np., skopy 55 a 40—50 np. po 1 puncze rěsneje wahi.

Žiwnosćz

czo. 19 w Bjedrichezach pola Łasa s 23 a pół kórzom pola a łuki a s rjanej sahrodu a kruchom hole je hnydom na pschedań se wschěm žiwym a morwym inventarom, kotryž wopschija 7 howjadow, 1 konja, 6 ßwini. Lezomnosćze ßu wokoło domu a psched wóknami je czista běžaza woda. Pšeńzy a rožki je ßo 12 kórzow dražďanskeje měry na pola wußyko. Wscho dalsche je shonicz pola wobßedźerja tam.

W Sdźerju je **kněza** czißko 12 s bróżnju a kosazej hródźu a se sahrodu, 8 kwadratnych prutow wopschijazej — wscho do hromady 12 prutow — na pschedań.

Symski jěsdny plan železnizow, płaczazy wot 15. oktobra 1879.

Se Shorjelza do Dražďjan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{50}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{10}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{15}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{35}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{39}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	7_{59}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{7}	9_{18}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{39}
Biskopiz	—	4_{36}	6_{43}	9_{56}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{19}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{22}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{43}
Radeberga	—	5_{5}	7_{19}	10_{31}	1_{34}	5_{13}	6_{59}	9_{53}
Do Dražďjan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{2}	2_{5}	5_{41}	7_{30}	10_{21}

S Dražďjan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Dražďjan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	2_{55}	5_{0}	8_{0}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{29}	5_{31}	8_{37}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{40}	5_{44}	8_{49}	12_{2}	—
Biskopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{7}	6_{13}	9_{19}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{44}	6_{49}	9_{58}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{24}	7_{30}	10_{42}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{44}	7_{50}	11_{2}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{7}	8_{13}	11_{25}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Wjeleczina.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd s Budyschina	7_{25}	10_{42}	12_{40}	4_{50}	9_{40}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	8_{5}	11_{15}	1_{13}	5_{31}	10_{13}

S Wjeleczina do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd s Wjeleczina	6_{27}	9_{50}	11_{51}	2_{59}	8_{45}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	7_{5}	10_{21}	12_{16}	3_{40}	9_{23}

S Kamjeńza do Dražďjan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{55}
Połczniziy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{18}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{28}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{22}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{19}	10_{31}	1_{34}	5_{13}	9_{1}
Do Dražďjan	7_{50}	11_{2}	2_{5}	5_{41}	9_{32}

S Dražďjan do Kamjeńza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Dražďjan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{0}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	8_{37}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{23}	1_{25}	6_{20}	9_{0}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{38}	1_{45}	6_{40}	9_{20}
Połczniziy	7_{42}	10_{47}	1_{58}	6_{53}	9_{33}
Do Kamjeńza	8_{8}	11_{7}	2_{24}	7_{19}	9_{59}

Czahi hornjołužiskeje železnizy.

S Kohlfurta do Ssokolzy.

Wotjěsd s Kohlfurta	6_{12}	10_{53}	1_{35}	4_{25}
Hórki	6_{47}	11_{48}	2_{4}	5_{24}
Niskeje	6_{56}	12_{6}	2_{13}	5_{44}
Mikowa	7_{9}	12_{28}	2_{25}	6_{9}
Klětneho	7_{22}	12_{45}	—	6_{26}
Wujesda	7_{32}	1_{4}	2_{43}	6_{52}
Łasa	7_{43}	1_{22}	2_{54}	7_{10}
Wojerez	8_{3}	1_{53}	3_{14}	—
Wyßokeho Bukowa	8_{23}	2_{29}	3_{33}	
Ruhlanda	8_{40}	3_{5}	3_{47}	
Mückenberga	8_{55}	3_{29}	4_{1}	
Plessa	9_{6}	3_{44}	—	
Wikowa	9_{19}	4_{32}	4_{20}	
Rukowa	9_{34}	4_{58}	4_{32}	
Pschijěsd do Ssokolzy	9_{51}	5_{21}	4_{50}	

Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Wotjěsd se Ssokolzy	—	6_{20}	10_{14}	3_{47}
Rukowa	—	6_{53}	10_{36}	4_{9}
Wikowa	—	7_{19}	10_{48}	4_{21}
Plessa	—	7_{32}	—	4_{29}
Mückenberga	—	7_{55}	11_{5}	4_{41}
Ruhlanda	—	8_{36}	11_{18}	4_{55}
Wyßokeho Bukowa	—	9_{4}	11_{31}	5_{8}
Wojerez	5_{40}	9_{39}	11_{50}	5_{27}
Łasa	6_{7}	10_{3}	—	5_{42}
Wujesda	6_{28}	10_{23}	12_{13}	5_{53}
Klětneho	6_{47}	10_{36}	—	6_{1}
Mikowa	7_{9}	10_{53}	—	6_{10}
Niskeje	7_{35}	11_{17}	12_{40}	6_{23}
Hórki	7_{56}	11_{28}	12_{47}	6_{30}
Pschijěsd do Kohlfurta	8_{50}	12_{20}	1_{13}	6_{56}

Magazin czělnych kaschczow
bratrow Hübner
na wulkej bratrowskej haßy 215

porucza ßo pschi ßmjertnych podeńdźenjach k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

W Rodezach pola Pomorez budźe ßo herbstwodźělenja dla **kněza** czißko 18 se 24 prutami sahrody 16. haprleje, popołdnju w 3 hodźinach wjeßnogrychtszy na pschesßadźowanje pschedawacz. **Herbja.**

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisku dźěło-pschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoz **trjeny len**, a to jenoz ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kóslaze kóżki,

kaž tež wschě drużiny njeharowanych kożow kupuje po najwyschschich płaczisnach

Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Kóslaze kóżki! Kóslaze kóżki

kupuje stajnje po najwyschschich płaczisnach

H. Langa
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi
na žitnych wikach.

Kóslaze kóżki

kupuje a najwyschsche płaczisny sa nje płaczi

A. Trepera, rukajzar
na seminarskej haßy.

Dopósnaty wubjerny

prawdźiwy czěski czornokalk

ßym s nowa dostał a jón poruczam.

A. Lorenz
na privatnym dwórnischczu.

Skótny wužitkowy pólver,

jara dobry a derje skutkowazy, porucza

Otto Engert
na snutskownej lawskej haßy.

Dospolne wupschedawanje.

Na bohatej haßy cz. 67. **R. Casper.** **Na bohatej haßy cz. 67.**

Dokelž ßym ßo rosrißał, so chzu moje khlamy, pod hornjej firmu wobstejaze, sastajicź, ßym nusowany, mój wulki skład

manufakturowych, płatowych a schtrympowych tworow

niže płaczisny, kaž mje ßameho khoschtuja, tak bórsy hacž móžno, wurumowacź a dowolam ßebi cześcźenych Sserbow na delka poruczene twory, kotrež ßo w wschědnym žiwjenju wot kóždeho trjebaja, a ßo hischcźe ženje po tajkej tunjej płaczisnje pschedawałe njejßu, woßebje kedźbnych cźinicź.

5/4 schěroki **lüster**	wot 20 np.,	7/4 = połwołmjane **ßuknjane stoffy**	wot 45 np.,
mohair jenobarbny a mustrowany	= 40 =	wotměrjene **trjenja,** 1/4 dutzenta	= 250 =
5/4 schěroki domjazy **płat**	= 25 =	8/4 schěroki cźistowołmjany **lama**	= 80 =
5/4 = **módroczischcź**	= 25 =	10/4—12/4 schěroke **wobalenske rubischcźa** w woßebje wulkim wubjerku	= 450 =
6/4 = **möblowe katuny**	= 20 =	**dźěcźaze schtrympy**	= 15 =
6/4 = **pikej** běły a pißany	= 25 =	**žonjaze** =	= 30 =
5/4—10/4 schěroke **heklowe tkaniny**	= 40 =	**mohairowe rubischcźa** w wschěch wulkoscźach	= 100 =
6/4 schěroki **shirting**	= 15 =	**mužaze spódnje kholowy**	= 75 =
6/4—10/4 schěroki **damast**	= 50 =	**cźělne koschle**	= 150 =
5/4—10/4 = **zwjernowe gardiny**	= 20 =	**kožowe płachty**	= 250 =
stwinske běharje (läufer)	= 40 =	5/4—9/4 schěroke **wupjerki**	= 30 =
stwinske teppichi	= 600 =	małe a wulke **dźěcźaze schórzuchi**	= 40 =
mužaze dybsacźne rubischka pißane a běłe	= 25 =		
7/4 schěroki cźistowołmjany **ßuknjany flanell**	= 100 =		

Běłe a pißane **blidowe ruby** po kóždej płaczisnje, dale wulku dźělbu **žonjazych drasćźinow,** bjes pschikłada płaczisny hódnych, wobstejazych s **deschcźowych mantlow** a **žaketow,** kaž hischcźe wjele stow druhich wězow po wo prawdźe ßměschnje **tunich płaczisnach.**

R. Casper.

Ssrědk k spěschnemu blejchowanju płatu

s wułoženjom, kak ma ßo nałožicź, porucźa

hrodowska haptyka.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Rowowe pomniki s pěskowza a marmora.

Płched zyhelskimi wrotami.

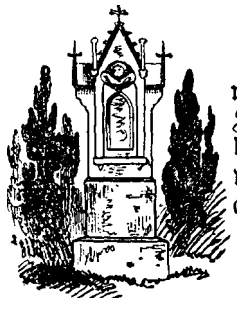

K dobrocźiwemu wobkedźbowanju!

Dokelž ßym moju **rěßbarnju** a **kamjenjerubarnju** nětko **pšched zyhelske wrota** pola knjesa cźěßliskeho mischtra **Severina** pschepołožił, cześcźenych Sserbow proschu, so bychu mi dowěrjenje, hacž dotal spožczene, tež dale pschiwobrocźicź chzyli a lubju ja, so ja kóžde skasanje sprawnje a tunjo wobstaram. S pocześcźowanjom

O. Wohl & Co.,

rěßbarnja a kamjenjerubarnja.

Płched zyhelskimi wrotami.

Pola cźěßliskeho mischtra knjesa Severina.

Hižom wjele lět ßławnje snata **prawdźiwa Ringelhardtsko-Glöcknerska žalba*),** se schtemplom: M. Ringelhardt a se sakitanskej marku: na schachtliczkach, je pruhowana a poruczena pšche **koscźožer, rak, karfunkel, salsy, ßtony spław, wosabjenje, wopalenje, kurjaze woka, sahorjenja, wicź** a drjenje atd.

*) Je k dostaczu po 50 a 25 np. w **budyßkimaj haptykomaj,** kaž tež w **haptykach w Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldze, Bjernacźizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu** a w **Seifhennersdorfje.** Wopißma móža ßo we wschěch haptykach nawjedźicź. „Hornja sakitanska marka pšched kóždym podražowanjom sakituje."

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych cźaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscź, płodźi wjele mlóka a sadźěwa jeho wokißnjenje. Pakcźik płacźi 40 np. a je k dostaczu

w hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

W Budyschinje, 10. haprleje 1880.

P. P.

S tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym tudy **na rójku snutskowneje lawskeje a schulskeje haßy** pod firmu

J. Angermann

dźenßa

papjerjowe a pißnotworowe khlamy

sałożił a te ßame

póndźelu, 12. haprleje t. l.,

wotewrju.

Wo dobroczíwe podpjeranje mojeho prjódkwsacza proscho, podpißuju ßo

s najwjetschim pocześcźowanjom

Josef Angermann.

Pschepołoženje khlamow.

S tutym dowolam ßebi k nawjedźenju dacź, so moje khlamy niz wjazy na rěsniskej haßy, w prjedawschim domje knjesa **Aug. Staabsa** njejßu, ale so ßym je do domu

knjesa pschekupza J. T. Schulze

na snutsknej lawskej haßy czo. 137

pschepołožił.

S najlěpschim dźakom sa dowěrjenje, mi hacź dotal wopokasane, sjenoczam s dobom tu prostwu, mi to ßamo też pschichodnje spožczicź.

S pocześcźowanjom

Karl Richter,

kłobukarski mischtr.

Pschedawarnja: w 1. poskhodźe.

Wolijowe barby we wschěch trěbnych barbach, hnydom k wobarbjenju pschihotowane;

ßuche **molerske,** kaž też **murjerske barby;**

najlěpschi **lanowolijowy firniß, terpetinowy wolij,** němski a frazowski;

bernsteinowe laki, damarlaki,

kopallaki, żelesolaki, klij

wschelakich dobroscźow;

gyps, Ia portlandcement w 1/1 a 1/2 tunach,

kaž wschitke ßem ßłuschaze twory w najwjetschim wubjerku najtunischo porucza

Otto Engert,

drogowe a barbotworowe khlamy

na snutskownej lawskej haßy 122.

W nakładźe Maćicy Serbskeje je wuschła a móže ßo w wudawarni „Serb. Nowin" sa 50 np. dostacź: **Spěwna radoscź.** Sběrka schulskich spěwow.

Tuta kniha wopschija 111 wubjernje rjanych serbskich a też runje tak wjele němskich spěwow a hodźi ßo niz jenoź sa schulske dźěcźi, ale też sa wotroscźenych. — Prjedyrycź je knjes wokrjeßny schulski inspektar Dr. Wild spißał.

Schtóž s najmjenscha 12 exemplarow s dobom kupi, dostanje je něschto tuńscho.

Teho runja je w wudawarni „Serbskich Nowin" dostacź: **Prěnja cźitanka** sa serbske schule, sa 40 np., a **Wuknjenja** s biblije, s katechißma a se spěwarskich, wot kralowskeho ministerstwa wschitkim saksim schulam poruczene. Sserbskim schulam serbske podał J. Jakub, farar. Płacźisna 30 np.

Cźaßniki (segerje).

Najwjetschi skład

a najlěpsche porjedźenje

časnikow a hrajadłow.

Jarolim Trepera,

cźaßnikar

na seminarskej haßy, s napschecza theatra.

Najtunische płacźisny. Zćitne rukowanje.

Sslómjane kłobuki

a wschě k temu ßłuschaze **wupyschenja** porucza we wulkim wubjerku a po jara tunich płacźisnach

August Reiß na serbskej haßy.

Pletwa, rjecźasy, kaž też wschě druhe włoßowe wudźěłki ßo s wucźeßanych włoßow rjenje a tunjo dźěłaja. Hotowe pletwa wschěch barbow ßu stajnje na pschedań

w brodutruharni a friseurni

Bertha Dittrich

na žitnych wikach.

Bukičanske serbske towarstwo

změje přichodnu njedźelu, 11. haprleje, popołdnju w 5 hodźinach posedźenje.

Dźeński porjad: 1) Rozprawa wo lětnim wulětu towarstwa. 2) Zabawa.

Předsydstwo.

Wosjewjenje.

Dokelž je se wschelakich stronow ßłyschecź, so bychu tu petizijn, kiž ma ßo wschelakich kscheścźijanskich a zyrkwinskich nalejnoscźow dla na rajchstag póßlacź, też radźi podpißali, dha je wona też we wudawarni „Serbskich Nowin" k podpißanju wupołožena a tam k temu něhdźe dwě njedźeli lejo wostanje.

L. a M.

Wobydlenja sa dźěłacźerjow

ßu na pschenajecźe cźißło 14 w Porschizach.

Dźak.

Wutrobny dźak budź wschitkim tym wuprajeny, kiž pschi wóhnju, psches kotryž ßo wcźera tydźenja, 2. haprleje, bróżeń, hródź a kólnje, knjesej hoscźenzarjej Aug. Döckertej k „tsjóm hwěsdam" pola Małeje Borschcźe ßłuschaze, wotpalichu, k pomozy khwatachu, woßebje pak mužstwam dźěchorowskeje a hodźijskeje ßykawy, dokelž bu psches nich dalsche njesbožo wotwobroczene. — Bóh luby Knjes chzył wschitkich pched tajkim a druhim njesbožom hnadnje swarnowacź.

Pětr Mlónk, gmejnski prjódkstejeř.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 16. **Sobotu, 17. haprleje 1880.** **Lětnik 39.**

Wosjewjenje.

S pschiswolenjom kralowskeho ministerstwa finanzow budźa ßo pśches podpißane wyschsche lěßnistwo ßlědowaze, w **Połpizy, Kißlizy** a **Nowej Wßy** nad Sprewju ležaze ležomnoscźe na submißijonskim pucźu pschedacź, jako:

1) prjedawscha **Salomowska** khěžna a sahrodna ležomnoscź w Nowej Wßy nad Sprewju cźo. 24a a b tamnischich ležomnostnych knihi, w shromadnej wulkoscźi 11 arow s tymi tam stejazymi twarjenjemi;
2) prjedawscha **Kustez** khěžna a sahrodna ležomnoscź w Kißlizy cźo. 24a a b tamnischich ležomnostnych knihi, w shromadnej wulkoscźi 16,3 arow s tymi tam stejazymi twarjenjemi;
3) prjedawscha **Olbrichez** khěžna a sahrodna ležomnoscź w Kißlizy cźo. 22a a b tamnischich ležomnostnych knihi, w shromadnej wulkoscźi 12 arow s tymi tam stejazymi twarjenjemi;
4) jena twarśka městnoscź w Połpizy cźo. 38 tamnischich ležomnostnych knihi, 1 ar wulka.

Na kupjenje smyßleni ßo s tutym pscheproschuja, so bychu ßwoje ßadźenja na naspomnjene ležomnoscźe pißnje hacź do 24. haprleje pola sarjadowarja połpicźanskeho lěßoweho reviera knjesa hajnika **Bruhma** w Połpizy wotedali, pola kotrehož móža ßo tež pschedawanske wuměnjenja nawjedźicź.

Kralowske wyschsche lěßnistwo w Draždźanach, 9. haprleje 1880. **Rüling.**

Pjerschczeń pólskeho krala Stanißława.

Syma tu bě. Hólzy běchu ßebi ßněhowego muža stajili a jemu khoschczo do ruki dali, do hłowy běchu jemu dwaj kruchaj wuhla tyknyli, so tam stejesche kaž scherjenje, potom wokoło njeho rejwachu a hdyž mějachu na tym doscź, do njeho se ßněhowymi kulemi mjetachu. To bě kusk wjeßela sa nich. Ale ludźo, kiž w pastyńi bydlachu, cźi ßebi žadyn wjeßeły khěrlusch njespěwachu; woni symu mrějachu a stari ludźo, haj cźi ßebi myßlachu: jeno so by tu cźopły cźaß saßo był, potom by lěpje było. Syma ßo kóždemu njelubi. Ptaczkam wonka tež wjeßele a spěw saúdźe, hdyž je ßněh wscho pschikrył, a dyrbja wokoło lětacź, hdźe něhdźe někajki cźorny dypk wuhladaja, so bychu to, schtož tam leži, spóžerałe. Ale tola płacźi tež tu to ßłowo: Spěwajcźe tež w symje Bohu khwalbu. Tón Knjes ßo sa naß stara a nam žiwnoscź dawa tež w symje w dołhich nozach.

To dyrbjesche tež bur Dobrak shonicź. Wón měješche małe kubleschko w jenej wßy njedaloko Warschawy w Pólskej a pola njeho bě, kaž je to husto pola małych ludźi: schtož ßebi s ruku saßknjisch, to lědom někak doßaha, so móžesch ßo se ßwojimi ludźimi naßycźicź. S jeho wězu njechasche prawje do prědka, hacź runje žadyn lěnik njebě a ßwěru dźěłasche. Ale wón bě pschi wschěm spokojny cźłowjek, a měješche ßwoje wjeßele, hdyž jeho ludźom ßłodźesche — na wiki do Warschawy wschak husto dojěcź njemóžesche, so by tam něschto kórzow pschedał.

Tak dołho hacź móžesche Dobrak ßwoje dawki wotedawacź, ta wěz wschak dźěsche, a hdyž tež s hromadami njemějachu, dha jim tola na nusnej ßrjódzy njepobrachowasche. Jeneho hóscźa mějachu Dobrakezy kóžde lěto. To bě dźiwny pachoł; wón bě w cźornych kholowach a měješche cźorny pjesł, khodźesche pomału a stupasche s horda, měješche dołhi nóß, mudrej wocźi a tołsty hłóß. Tak husto hacź ßněh pschińdźe, wón tu tež bě a kłapasche, ale niz wo durje, ale do wokna, kaž nózny strażnik, hdyž w domje khlěb pjeku. To pak bě stary rapak, kotrehož bě Dobrakowy dźěd ras s hněsda wsał, wotcźahnył a skludźił, potom saßo puschcźił, dokelž ßo temu cźornopjeslakej wonka lěpje lubjesche, hacź w niskej burskej stwě, schtož jemu wschak tež nichtó njesawidźi. Tam wón nětko wokoło skakasche a łojesche ßebi žaby a mysche, khodźesche sa brósdu a žerische waki, druhdy slecźa do lěßa, so by widźił, schto jeho bratsja a ßotry cźinja, potom slecźa na tórm a s tórma na łuku. Takle měješche tón rapak wjele wobydlenjow a bě žiwy kaž bohaty semjan, kiž pak w tym, pak w tamnym hrodźe pschebywa. Ale to bě jeno w cźopłym cźaßu pola njeho tak. Hdyž syma pschińdźe, chzysche wón do ßwojeho symskeho hroda, to bě Dobrakez stwa, hdźež hižom dawno na njeho cźakachu, pschetož wón jim tež wschelake žorty wuwjedźe. Dźěcźi ßo hižom dawno prjedy, hacź syma pschińdźe, bjes ßobu należnje praschachu: Hacź-tež-to budźe nasch rapak saßo tak s horda pó jstwje stupacź? Hacź-tež-to ßo wón saßo nanej na hłowu ßynje? Hacź-tež-to saßo ßwój kucźik namka a kóczku honi a potom ßo sa wuschomaj drapa? Wón bě wschěm luby, starym a młodym a hižom sa wjele lět, bě jich hóscź kóždu symu był.

To lěto bě cźeźke lěto było. Krupy běchu ßywy sbiłe a rož bě jeno tsecźe sorno dawała, jena kruwa bě Dobrakezom panyła a kruch pola ßu dołha dla pschedacź dyrbjeli, a tola hischcźe pjenjesy njedoßahachu. Duž bě ßo Dobrak na jeneho žida wobrocźił, so by jemu tón s pjenjesami wupomhał. Wón chzysche ßwoje kubleschko pschedacź, potom do Rußowskeje cźahnycź a ßebi tam něschto kupicź, dokelž myßlesche, so ßo tam lěpje směje. Ale prjedy hacź tak daloko pschińdźe, bě žid tu a wsa poßlenju kruwu s hródźe a drjewo s kólnje, poßleschcźa s komory a hrożesche, so, hdyž Dobrak sa dwě njedźeli wscho njesapłacźi, jeho do jastwa wotwjescź da a jemu jeho kubleschko pscheda. To bě nětk žałoscź a kschik w domje. Nan a macź proscheschtaj, dźěcźi płakachu, ale žid wosta twjerdy kaž kamjeń, jeho wutroba bě kaž łód. Ale tón Knjes w njebjeßach, kiž junu profecźe Eliaßej pschi rězy Krit khlěb da, nochzysche, so by burik

w wjeszy blisko Warschawy sawutlik. Wón pucz a schczežki snaje a wscho do praweje kolije dowjedže. To bě tu tež tak.

„Rapak tu je, nano, nasch rapak tu je", dźěczi rano sawołachu. Haj, tamle wonka wón na worjeschinje ßedźesche a ßebi pysk wótsesche, kaž by pola tuczneho ßnědanja pobył. Tón krócz bě dołho na ßo cžakacz dał a dźěczi běchu hižom dawno prajiłe: Teho drje je něchtó tšělik abo wón je hłoda wumrjeł. Nětk pak tu saßo bě, pjerische wokoło ßo s kschidłomaj a stonasche, kaž by khwile njeměł. Dobrak wokno wotczini a sawoła: „Dha jeno pój nuts! Pój, jeno pój. My drje ßami niczo nimamy, ale kusk ßnadź tola sa tebje wupanje. Schtó wě, kak dołho tu w hromadźe budźemy. Hdyž naß wuczěrja, dha tebje ßobu wuczěrja." Rapak s woknom nuts slecźi, ßyže ßo na blido a Dobrak jeho majkasche. Rapak na wschěch hladasche, kaž by prajicz chzył: Schto scže tak srudni? Potom pocza rapacz. Dźěczi jemu něschto drjebjeńczkow dawachu, wón pak niczo njeżerische; wone jeho tu a tam wabjachu hicz, wón pak njepschińdźe, ale sběže kschidleschka a hladasche k woknu. Wón chzysche won. Duž Dobrak wokno wotczini a prjecz bě rapak a njepschińdźe saßo. „Jemu ßo pola naß njelubi", dźěczi płakajo prajachu, „pschetož wón njebě wjeßeły a njeje ani ßrjódki sežrał." (Pokracžowanje.)

Khostanska komora budyskeho kralowsk. krajneho ßuda

30. a 31. měrza 1880.

Lężomnoscźerja Handrija Schreibera s Budyschina běchu wobskorżili, so je na jenej kupje w rězy Sprewi trawu brał, kotraž njeje jeho była. Ale ßud jeho sa njewinowateho wupraji. Mjenujzy spomnjena kupa hownjowskemu knjejstwu a budyskemu papjernikej w hromadźe ßłuscha. Wot poßleńscheho běsche wón trawu na tutej kupje wotnajał a běsche ßo to stało, jako mjesy bjes hownjowskej a budyskej dźělbje hischcże twjerdźe postajene njeběchu, a Schreiber běsche teho dla trawu tak daloko brał, kaž ßebi myßlesche, so ma k temu prawo.

Jako pilny paduch je ßo dźěłacźeř Korla August Gruhl s Roswodez pola Budestez wopokasał. Wón je 40 lět stary a paduchstwa dla hižom dwójzy do cźężkeho khostanja wsaty. Ale to njeje jeho polěpschiło, pschetož w 11 njedźelach je wón w poßleńschim cžaßu saßo schtyrnacże krócz kranył abo tola kranycz spytował. Pschi tym wón skoro kóżdy ras tak cžinjesche, so wokno psches roscźischczenje wotewri a potom do domu salěse, so by tam kranył. Sswoju kwartiru mějesche pak w Sskonej Borschczi w jenej khěži, hdźež hewak nichtó njebydlesche. — W nozy 6. dezembra 1879 wón kublerjej Müllerej w Sskonej Borschczi někotre 10puntowske pokruty, něhdźe 6 puntow dobreje kołbaßy a bleschu khórwajdoweho palenza, dźělbu schmałza a jedyn měch krany, w kotrymž ßwój dobytk wotnjeße, dwaj dnjej posdźischo pak žiwnoscźerjej Natuschej w Cźemjerizach 9 puntow khlěba a druhe wězy wsa. W nozy wot 22. k 23. dezembra krany wón žiwnoscźerjej Krecželej w Sajdowje jedyn hornz, w kotrymž běschtaj něhdźe 2 puntaj schmałza, pola korczmarja Nowaka pak jeho wotehnachu. — W nozy wot 30. k 31. dezembra wón najprjódzy žiwnoscźerja Wicźasa w Wulkim Wjelkowje domapytasche a tam něhdźe 7 puntow schtryzla a poł khany butry ßobu wsa, potom pak hischcże khěžerjej Wobstej 3 hriwny (marki) pjenjes, 3/4 litra schmałza, 4 punty khlěba, 1/2 khany butry, poł litra palenza, kruch schtryzla, tójschto schwjercżow a něschto drasty krany. — W nozy wot 27. k 28. januara wón njeproscheny k žiwnoscźerjej Holanej w Hornim Hunjowje dźěsche, kotremuž 10 hriwnow pjenjes a 4 punty khlěba krany; potom dźěsche dale a krany tamnischemu žiwnoscźerjej Kozorej něhdźe 7 puntow khlěba, 3/4 khany butry, połdra punta schmałza, jenu koschlu a rubischko. — W nozy wot 14. k 15. februara wón tež tu a tam pakoscźesche, ale mało nadobu, mjenujzy pola žiwnoscźerja Teicha w Małej Borschczi jenož ßnadny pjenjes, 4 punty khlěba a wóßom twarožkow; pola dźěłacźerja Měrscha a žiwnoscźerja Miczki w Scźijezach pak ßo podarmo nacźahowasche, dokelž běchu tam kedźbni. — Skónczinje poda ßo w nozy wot 16. k 17. februara do Starych Błohaschez, hdźež žiwnoscźerjej Sobje wysche druhich wězow tež tši punty khlěba krany. — Pschi pscheßłyschowanju wón k wschemu stejesche a bu k pjeczim lětam khostarnje (zuchthausa) wotßudźeny.

Tkalz Korla August Schwar s Wjelecźina, hižom 6 krócz wotschtrafowany, drje s mozu prějesche, so je tkalzej Weitschallej tši deski kranył, hacz runje běchu jeho tam jenu desku wotnjescz widźeli. Jako ßo jeho tehdy praschachu, swotkal tu desku ma, wotmolwi wón, so wschak to njeby rad prajicz chzył, so pak je ju wot wěsteje Krenzoweje kupił. Žandarmej, kiž jeho potom tež prasche sche, wón rjekny, so je tu desku w kamjentym młynje pola Rynarnje kupił, w ßudniskim jednanju pak wudawasche, so je ju jemu jedyn fórman se sebnitzskeje wokolnoscże pschedał. Wón bu k schtyrjom njedźelam jaštwa wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. W Lipsku je ßo wóndano nowy krajny gymnasij poßwjecźił a wotewrił. Na njón staj tež dwaj s Budyschina jako wuczerjej powołanaj, dotalny budyski gymnasijalny wuczeř Dr. Gehlert, a kandidat wyschscheho wuczeństwa Dr. Martin Hartmann.

— Drażdźanskim měschczanskim schpitalnjam je njebocźiczki pschekupz A. Schmidt 10,000 hriwnow wotkasał.

— Prjedawschi sakski minister Beust, kiž je w tu khwilu awstriski póßłanz w Parisu, je sańdźeny tydźeń se ßwojej ßwójbu (familiju) někotre dny w Drażdźanach pschebywał.

— W Lipsku buschtaj student Müller se Schallena a referendar Schultz-Völker s Fraustadta k schtyrimeßacznemu jaštwu na twjerdźisnje wotßudźenaj, dokelž běschtaj ßo na pistolije duellirowałoj.

S Barlina pißaja, so je wjeřch Bismark sańdźeny tydźeń pak s nowa khěžorej pißał, so chze se ßłużby wustupicz a to po prawym małeje wězy dla. Mjenujzy tak mjenowana swjaskowa rada, kotraž s wotpóßłanych wschitkich němskich kralow a wjeřchow wobsteji, běsche něschto hinak postajiła, hacz to Bismark chzysche. Tutón žada ßebi mjenujzy, so wot kóżdeje kwittonki, kotruž na póscże dostanjemy, s najmjeńscha 10 nowych pjenjes dawka damy. Wjetschina ßobustawow swjaskoweje rady to sacźißny, na cžož ßo Bismark tak roshněwa, so chzysche na měscże se ßłużby stupicz, ale khěžor do teho njeswoli, prajizy, so wón Bismarka ženje se ßłużby puschczicz njemóže. A někotre dny posdźischo je swjaskowa rada ßwoje prěnje postajenje powaliła a tak wothłoßowała, so móže Bismark nětko s pokojom bycz.

— Khěžor je generala Bosu, kotryž je ßo po dołholětnej wojeřskej ßłużbje pensionirowacz dał, pschi tutej składnoscźi sa hrabju (grofu) powyschił.

— Někotre nowiny powjedaja, so ßu krajne dołhody (nutspschińdźenja) lětßa w Pruskej mjeńsche, hacz běsche ßebi to minister finanzow myßlił. Wón bě ßo wjele wjazy nadźijał, so budźa wjetsche, dyžli konsche lěto.

— W němskim rajchstagu běsche jedyn sapóßłanz tón namjet stajił, so bychu duchowni abo tola s najmjeńscha katholszy duchowni

njetrjebali w wójsku słužicź. Ale wjetschina rajchstaga běsche pschecźiwo temu a bu tajki namjet teho dla sacźiśnjeny.

— Dokelž so němske a awstriske knježeństwo w tym sjednacź njemóže, kajke zło abo kak wjele zła by so na tu abo tamnu tworu (woru) położicź móhło, dha stej wobsankloj, so dyrbi hischcźe lěto pschi starym wostacź.

— Generallieutenant Voigts-Rhetz, kiž je kommandeur 20. divisije, je 8. haprleje swój 50lětny słužbny jubilej swjecźił. Khěžor běsche prynza Albrechta k njemu póslał, so by jemu w khěžorowym mjenje sboże pschał. Hewak pschinjeße jemu prynz Albrecht wulkokomthurski rjecźas k hohenzollernskemu domjazemu rjadej (ordenej).

— Po nowschich powjescźach na khěžorskim dworje w Barlinje kóždy dźeń powjescź wo wotemrjecźu ruskeje khěžorki wotcźakuja a so tam teho dla žane wjeßołe składnoscźe njewotdźerżuja. Hdyž je ruska khěžorka wumrjeła, pjecźa pruski krónprynz na jeje pschewodźenje pojědźe.

— Badenski herbski prynz Bjedrich Wylem, 23 lět stary, je so swydomnacźelětnej heßenskodarmstadtskej prynzeßynu Viktoriju slubił.

— Biskop Marwitz 10. haprleje swój 50lětny měschniski jubilej swjecźesche, pschi cźimž jemu wobydlerjo jeho biskopstwa cźeßny dar wot 27,000 markow pschepodachu. Khěžor a khěžorka staj jubilarej sbožopschejaze pißmo póslałoj.

Awstrija. Ministerstwo je wóndano w winskim rajchsrathu njelubosnoscź shoniło, na cźimž pak je samo wina, pschetož wone ani s Němzami ani se Sskowjanami njedźerži, ale chze s wobeju stronow wužitk cźahnycź. Duž jemu wjele sapóslanzow summu pjenjes sapowjedźi, a hacź runje běsche ta mała, dha wschak so minister-pschedßyda hrabja Taaffa tola na to hněwasche. Wón by sebi to salutowacź móhł, hdy by bóle po žadanjach Sskowjanow a s nimi sjenocźenych Němzow cźinił, pschetož cźi maja na rajchsrathu po prawym móz w ruzy. Hdyž su cźi sa ministerstwo, dha jemu druha strona niczo schkodźecź njemóže.

Franzowska. Wukas ministerstwa pschecźiwo schulam, wot jesuitow a druhich nabožniskich sjenocźeństwow wjedźenym, je pschezo hischcźe ta wěz, wo kotrejž so w franzowskich nowinach wschěbnje schěroko rycźi. Kaž so sda, je ministerstwo hižom někotre tajke schule sanknycź dało. Hacź pak we wschěch dobudźe, to so prascha.

Jendźelska. Tak bórsy hacź so kralowa Viktoria do Londona wrócźi, wona s teje strony, kotraž je pschi poßlenich sejmskich wólbach dobyła, nowych ministrow wuswoli, hdyž je dotalnych ministrow prjedy se słužby puschcźiła. Nowi ministrjo budźa drje so wot dotalnych w tym rosdźělecź, so njebudźa tajzy njepschecźeljo turkowskich kschescźijanow, kaž běchu to minister-pschedßyda Beakonsfield a jeho towarschojo, kiž Turkam pomhachu a tamnischich kschescźijanow podcźischcźowachu. Hewak nowi jendźelszy ministrjo najskerje tež s Afganami měr scźinja a budźa tež s Rußami pschecźelnischo wobkhadźecź, teho runja tež s Italskimi. To poßleńsche so awstriskemu knježeństwu njelubi, pschetož to ma so stajnje bojecź, so jemu Italszy někajku schkerjedu nacźinja. Ale hdyž so wone swěru na swojich słowjanskich poddanow sepjera, dha jemu trjeba njebudźe, so psched Italijanami strachowacź. Schtož pak němske khěžorstwo nastupa, dha směje tuto tón dobytk s noweje jendźelskeje politiki, so so žaneje bliskeje wójny bojecź njetrjeba.

Rußowska. S ruskej khěžorku so pschezo hischcźe polěpschowacź nochze a njeje to žane dobre snamjo, so jeje cźělne mozy, hdyž tež pomału, dha tola stajnje wotebjeraja.

— Wjeřch Gorcźakow, ruski kanzleř a po tajkim najwyschschi sastojnik, je tež jara cźežko skhorił a ma mało nadźije na wotkhorjenje. Khěžor jeho kóždy dźeń wopytuje.

— Do Petersburga nowy chinesiski póslanz pschijědźe, so by te należnoscźe, kotrychž dla je so chinesyske knježeństwo s ruskim swadźiło, skerje a lěpje wuhładkował.

Turkowska. Turkowski sultan je so teho jara stróžił, so w Jendźelskej nowe ministerstwo sastupi. Wón je teho dla rucźe do teho swolił, so by cźornohórski wjeřch te turkowske krajiny dostał, kaž bě barlinski kongreß postajił.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pschi pohrjebnym swonjenju roslecźa srjedu, 7. haprleje, dopołdnja w 11 hodźinach schpała, něhdźe 3/4 zentnarja cźežka, s wjecźerneho swona. Wona s wulkej mozu blisko swońka nimo slecźa a do jeneje hrjady praßny, tak so so hewak žana dalscha schkoda njesta.

— Sańdźenu póndźelu popołdnju wokoło pjecźich hodźin sta so tudy na dworje twarskeho mischtra Mörbitzy žałoßne njesboże, mjenujzy jako 39 lět stary cźeßla Jan August Kobanja se Židowa pschi woźenju dołheho drjewa tak mjenowaneho psa wodźesche, wón psches wußunjenje tak straschnje pod koło pschińdźe, so po někotrych wokomiknjenjach ducha spuschcźi. Wón wudowu a jeneho syna, 10 lět stareho, sawostaji. — Nasche žiwjenje je kaž niczo psched tobu, o Knježe! *K.*

— Ssobotu, 10. haprleje, buschtaj k. Dr. fil. Simon Ißleib jako wyschschi wucźeř a k. Dr. fil. Ernst Muka jako provisoriski wyschschi wucźeř pschi tudomnym gymnasiju wot gymnasialneje kommißije do pschißłuschnoscźe wsataj. *K.*

— (Generalna shromadźisna „Macźizy Serbskeje." Pokracźowanje.) Jako běsche k. pißmawjedźeř lětnu rosprawu skóncźił, cźitasche knjes pschekupz Mjerwa jako pokładnik rosprawu wo pjenjeźnych należnoscźach towarstwa a pokasa so, so je było dokhodow 1939 hriwnow a 64 np., wudawkow pak 1929 hriwnow 9 np., tak so je 10 hriwnow 85 np. sbytka wostało. Hewak je so pjenjeźne samóźenje towarstwa, kotrež 1023 hriwnow 21 np. wopschija, w poßlenim lěcźe wo 142 hr. 78 np. pschisporiło. — Knjes seminarski wyschschi wucźeř Fiedler potom jako knihownik wo knihowni „Macźizy Serbskeje" rosprawu dawasche, s kotrejež bjes druhim spósnachmy, so je macźicźna knihownja wo 75 knihow pschibyła, wot kotrychž je so 34 wot privatnych wossobow, 41 pak wot wschelakich słowjanskich a němskich towarstwow dariło. — Po tym pschedßyda list cźitasche, w kotrymž seminarske serbske towarstwo „Sswoboda" swój dźak sa to wupraji, so bě so jemu s macźicźneho knihisklada tójschto knihi dariło. — Skóncźnje k. měschcźanski wucźeř Kapler jako knihisklađnik wo pschedawanju knihow, wot Macźizy wudatych, rosprawu dawasche, s kotrejež mjes druhim spósnachmy, so je so s macźicźneho knihisklada w sańdźenym lěcźe 2826 protykow a knihi pschedało. (Pokracźowanje.)

Se Židowa. (B. N.) Jako cźeßła Pětr Klausch, tudy bydlazy, sańdźenu wutoru rano w 6 hodźinach na dźěło dźěsche, bu jemu slě pschi domje cźo. 370 na garbarskej haßy, tak so chzysche pomoz w nim pytacź. Hdyž bě pak do njeho sastupił, jeho Boža rucźka tak swylnje saja, so wón morwy na semju padźe. Wón žonu a dwě dźěscźi sawostaji.

S Wulkeho Dažina. Tudy pschipołdnju 10. haprleje w prěnjej hodźinje woheń w dworje kublerja Röthiga wudyri a so wschitke jeho twarjenja se wschěm, schtož w nich běsche, spalichu, jenož domjaza nadoba a skót so płómjenjam wutorhny.

S Cžiska. Tudomny mjaßowobhladowar Lehmann je wóndano w jenym, tam sarěsanym ßwinjecžu trichiny wußlědžik.

Se Schprejz. Khěžnik Hanß Lěwa, kotryž je 17. dezembra jenu hródkowsku załtowu žonu s pschehladanja satsělik, bu 7. haprleje wot khostanskeje komory k dwěmaj měßazomaj jastwa wotßudženy.

Delnjołužiski „zaßnik" pische:

Se Sakasnje. Sańdženy tydžeń tudomny Jenchen popołdnju domoj pschińdže a na ßwojim dworje schtyrjoch mužow wuhlada, kotsiž cžeknychu, jako jeho wuhladachu. Tó běsche jemu dźiwno. Jako ßo roshladowcž pocža, widžesche, so je krumjaza hródź wotcžinjena a so mějesche kruwa nowy schtryk sa rohi pschiwjasany. Najskerje ßu ju runje wuwjescž chzyli.

S Zerkwizy. Teho runja bu tež tudy jena kruwa ßrjedź běkeho dnja s hródže kranjena, ale paducha doßahnychu, hódnje pschebichu a potom do jastwa tyknychu, hdźež bórsy wumrje.

S Dubrawki pola Hródka. Tudomny žiwnoscžeř Pjeńk běsche w nozy wot 22. k 23. junija łonscheho lěta naschemu fararjej róžowe keřki swotrěsowal, a to niz teho dla, jako by něschto pschecžiwo fararjej měł abo na njeho sły był, ně, wón mějesche jeno ßwoje spodobanje nad tym wotrěsowanjom. Jako jeho ludźo teho dla doma na to ßwarjachu, rjekny wón ßo ßmějo: „Schto móže na to pschińcž? Na najwysche dwaj abo tsi dny ßedženja." Ale wón ßo jara wobschudźi. Hnydom prěni ßudnik jeho k tsjom měßazam jastwa wotßudźi. To běsche jemu wjele a wón ßo teho dla na wyschschi ßud powoła, ale podarmo, tež tón wußudźi, so ma pschi tajkej schtrafje wostacž. Nětk směje tež hischcže wschitke khósty płacžicž a skažene róžowe pjeńki s pjenjesami sarunacž. A to, so bě ßo pschi wotrěsowanju khětro ranik, ma hischcže sa pschidawk.

S Wětoschowa. Tudy chzysche 1. haprleje žona jeneho rěsnika kruwu napojicž; pschi tym ju kruwa s rohom do wóczko kłó, tak so ßo wóczko wobrocži a bu swjeřschna kóscž wobschkodžena. Tu žonu ßu hnydom do hojeřnje w Barlinje dowjesli.

S Khocžebusa. Na poßlenim hermanku jedyn 10lětny hólz jenej žónskej móscheń s 9 markami krany; ale teho młodeho paducha hnydom doßahnychu. — Tehdy ßo tež tam jenemu burej měch s tsjomi proßatami miny, kotrež běsche do hródže hoscžeńza położik.

S Wjaski pola Łukowa. W nozy k 8. septembra 1879 wěsta Augusta Sch. tudomnemu hoscžeńzarjej Liebscherej wjeřschk lipy wotkama, kotraž pšched jeho dworom stejesche. Sa to ju łukowski ßud 2. dezembra k 100 hriwnam (markam) schrafy wußudźi. Wona drje appellirowasche, ale to bě tež podarmo. Khocžebuska powołanska komora to wußudženje 7. haprleje wobtwjerdźi.

Wukas wyschnoscže.

§ Po poručnoscži kralowskeho ministerstwa prawdy je sastojnstwo směrza w Bobolzach, Nowych Bobolzach, Dženikezach, Bělcžezach a Raschowje knjesej gmejnskemu prjódkstejerjej a směrzej Oskarej Thiermannej w Hornjej Hórzy pschepodate.

Přilopk.

* Jedyn piwarz w Düßeldorfje je w tychle dnjach njenadźujzy herbowal. W jeho stwě wißasche stary wobras prěnjeho Napoleona, kotryž běsche wot staroby wschón žołty a nutska połny prócha. Piwarz chzysche teho dla na město hubjeneho wobrasa nowy powěßnycž, stary wobłuk a schkleńzu pak hischcže dale wužiwacž. Jako wón sadnju stronu wobrasa wottorže, namaka wón nutska na nim 12 słotych friedrichsdorow nalěpjenych, kotrež po naschich pjenjesach něhdže 200 mk. wucžinja.

* Žadławy njeskutk je ßo w měscže Rigje podał. Njedawno dźěsche moleř Klei se ßwojej žonu wschelakich wobstaranjow dla do města a wostaji ßwojeho woßomlětneho ßynka se schěscžměßacznej dźowcžiczku ßameho doma. Jako nan po dwěmaj hodźinomaj saßo domoj pschińdže, mějesche wón žałoßny napohlad: mała holza ßrjedź stwy sa schtrykom wißasche, a krej jej se schije a hłowy kapasche. Hólz mějesche teho runja schnórku wokoło schije wobwitu, w nim pak běsche hischcže žiwjenje. W pschitomnoscži pschiwołaneho žandarma wusna ßo hólcžez, so je wón, dokelž je jeho ßotra cžasto płakała a njeměrna była, ju wobwěßnył a s nožom schiju a hłowu roskakał. Potom, jako je jemu holza žel cžiniła, je wón spytał, ßebi schiju rosrěsnycž, dokelž pak je był nóž jara tupy, je ßo chzył powěßnycž a posdźischo s wokna na plestr skocžicž, na cžimž pak bu psches domojpschińdženje nana sadźěwany. Młoduschkeho mordarja, kotryž ßo sda po cžěle a rosomje zyle strowy bycž, ßu tu khwilu do jastwa dalscheho pschepytowanja dla wotwjedli.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Jan Bohuwěr Pjech, žiwnoscžeř w Zyžezach, s Marju Pětrkez s Noweje Wßy pola Njeßwacžidła.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Martha Marja, Jana Nemuta, stražnika w łužiskej maschinowej fabrizy, dź. — Max Richard, Korle Bjedrich Augusta Kleczki, dźěłacžerja, ß. — Ernst August Hermann, Jana Augusta Kobanje, ßłužobnika pschi kral. hamtskim hetmanstwje, ß.

Michalska zyrkej: Max Pawoł, Korle Ernsta Mile, murjerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Emma Ernestina, Korle Augusta Reymanna, ratarjanajeńka na Židowje, dź. — Emma Bertha, Bjedricha Ernsta Leski, khěžkarja a murjerja w Wulkim Wjelkowje, dź. — Hana Martha, Khrystofa Zyža, khěžkarja w Nowych Cžichońzach, dź. — Hermann, Ernsta Winklerja, dźěłacžerja a wobydlerja na Ssokolzy, ß. — Ernst Hermann, Jana Augusta Nowaka, khěžerja a fabrikskeho kowarja na Židowje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 1. haprleje: Marja Amalija, Jana Pětra Kobanje, žiwnoscžerja w Sslonej Borschczi, dź., 2 m. 9 d. — 4., Marja Hilžbjeta, njemandź. dź. na Židowje, 2 m. 21 d. — 5., Hańża Butsjankez, njebo Jana Bohuwěra Langi, dźěłacžerja a wobydlerja na Židowje, wudowa, 70 l. 7 m. 7 d.

Wot redakcije. H. D. a M. T. staj nam něschto wo ßurowym wucžerju k wotcžischcženju póßłałoj; dokelž pak njemóžemy wjedźecž, hacž ßo wschitko tak sadźerži, ßmy tu wěz do pschehladanja podali.

750 M. zyrkwinych pjenjes je na wubranu hypotheku wot 1. julija t. l. sa 4prozentsku dań wupožcžicž a ßo pschi porjadnym dańpłacženju njewupowjedźa.

W Porschizach, 12. haprleje 1880.

Zyrkwinske prjódkstejeřstwo tam
psches fararja
Hermanna Juliusa Trautmanna,
pschedßydu.

Dźecźel,

pěknje stejazy, na poli pschi draždźanskej dróśy, budže ßo schtwórtk, 22. haprleje t. l., popołdnju w 3 hodźinach po kórzach abo po woßrjedkach na pscheßadźowanje pschedawacž.

Shromadźisna na draždźanskej dróśy pschi pucžu, do Ssmoliz wjedźazym.

Jockusch.

Dźecźelowa aukzija.

Schtwórtk, 22. haprleje t. l., popołdnju w 4 hodźinach ma ßo lětuschi dźecźel na polu na Židowje, pschi ßrjedźnym pucžu pod cžiłkom 575 leżazym, k sawostajeństwu Ernsta Richarda Lücki ßłuschazym, sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacž.

Jockusch,
Lückez sórminda.

Aukzija a pschedawanje ležomnoscze.

Pondjelu, 3. meje t. l., dopołdnja wot 9 hodźin, budźa ßo w **Sarinkez** wulkosahrodniskej žiwnoscźi w **Lischej Horje** pola Njeßwacźidła herbstwodźělenja dla:

1) **wschitkón morwy a žiwy inventar,** mjenujźy: 4 młode kruwy, 1 jałojza, wosy a rólny grat, ßłóma, ßyno a běrny atd.,
2) po skónczenju aukzije naspomnjena **wulkosahrodniska žiwnoscź, 18 akrow 103 □prutow wopschijaza,** kaž tež
3) **něhdźe 12 hacź 15 prutow murjerskich kamjenjow,** potom
4) **na lěßowej dźělbje ležomnostnych knihi 17d 2 akraj 43 □prutow ßylnych khójnow** (twarske schtomy a klozy)

pod wuměnjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Herbja.

Pschedawarńja papjery **J. Angermann**

w Budyschinje, na rójku snutskomneje lawskeje haßy, ßwój skład **papjery** wschěch družinow, kaž tež **pißanske** a **zejchowanske materialije** pschi potrjebje w **zylym** a **jenotliwym** najlěpje porucza.

---

ff. Khofej, ßylnje a cźistoßłodźazy, punt po 96, 100, 110, 120—130 np., pschi 5 puntach někotre družiny wo 5 hacź 10 np. tunischo, kaž tež
paleny khofej, pt. wot 100 np. atd.;
zyły zokor, w kruchach wot 5—10 mk., pt. 44 np. k zyrobje sa pczoły;
łamany rajß, pt. po 16 np., pschi 5 pt. po 15 np., kaž tež
zyły rajß, pt. po 20, 22 a 24 np., pschi 5 pt. tunischo;
zokorowy syrop, snateje dobroscze, pt. sa 20 np., pschi 5 pt. sa 18 np.;
cigarry, woßebnu družinu, schtuku po 3 np., 25 scht. sa 70 np.;
polnojerje, nowu poßyłku, 15 scht. 40, 60, 90, 113 a 120 np., scht. 3—10 np.,

porucza ßwojim czescenym wotebjerarjam

Ad. Rämsch,
nowe khlamy pschi butrowych wikach.

Pschepoloženje khlamow.

Mojim czescenym wotebjerarjam k nawjedźenju, so moje wurěsno-tworowe khlamy na rójku snutskomneje lawskeje haßy wjazy njeßu, ale so ßu nětko w tej ßamej khěži na schulskej haßy.

Wilhelm Fiebiger.

Khofej, seleny, zyle cźiscze ßłodźazy, punt po 98, 100, 105, 110, 120—150 np.,
khofej, paleny, punt po 45, 48, 50, 55 np., pschi 10 puntach tunischo,
zokor, zyły, punt po 45, 48, 50, 55 np., w kehelach tunischo,
zokor, mlěty, punt po 42, 44 a 48 np.,
syrop, punt po 16, 20 a 36 np.,
prima **rajßowu schterku,** punt po 38 np.,
= **pschenczną schterku,** punt po 34 np.,
soda, punt po 10 np.,
jerje, w zyłym a po jenotliwym, najtunischo

porucza **Gustav Poser**
na jerjowej haßy.

Najlěpschi **dalmatiski insektowy pólver, kamfor, naftalin, schpaniski pópjeř, běły pópjeř, pólver psche mole, papjeru psche mole, muschi pólver** psche stwinske muchi atd., **muchazu wodu, muchazy klij, tineol,** w schachtliczkach po 60, 30 a 10 np., **sczónwjazu ßmjercz,** w bleschach po 50 np., **schwobjazy pólver** wubjerneho skutkowanja kaž tež **insektopólverowe ßykawy,** k temu trěbne,

porucźeja najtunischo

drogowe khlamy
Otto Engert
na snutskomnej lawskej haßy 122.

Warnu a skótnu sól

pschedawa w wulkich a małych dźělbach

C. Hanska
na žitnych wikach 635.

Wot torhazeho kaschela,

kotryž we wyßokej měrje mějach a psche kotryž žadyn ßrědk njepomhasche, buch psches **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** s Wrótßławja wumožena a cźuju ßo nuczena, kóždemu bróstkhoremu jenož **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** porucźicź.

W Draždźanach 1867. **Amalia Strehlowa.**

Tutón na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jenož prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rota w Lubiju,
C. Meißner w Biskopizach.

Skótny wužitkowy pólver,

jara dobry a derje skutkowazy, porucza

Otto Engert
na snutskownej lawskej haßy.

Dobry žołty wósk

kupuje po najwyschschich płacźisnach

Otto Engert
na snutskomnej lawskej haßy 122.

Jeneho rjaneho, stroweho **jendźelskeho byka,** 2 lěcze stareho, ma na pschedań

rycźeřkubko w Saryczu.

Jedyn nowy dwajpschežny **hospodarski wós** schěrokeje kolije je na pschedań w kowarni w Delnjej Kinje.

Haptyka w Rakezach.

Najlěpschi **wobžerny, mlókowy** a **wužitkowy pólver** sa **howjada, wobžerny** a **salsowy pólver** sa **konje, wobžerny pólver** sa **ßwinje, butrowy pólver** k polóženju butrudźěłanja, **restituzijonski fluid** wokrjeßneho skotolěkarja Dr. Kocha psche wsche **klazanja koni, nervowy balsam, fenchlowy měd,** Dr. **Whitown wocźowu wodźiczku,** Dr. **Alexandrowy wocźowy balsam, dźěcźazu tinkturu, mas psche brunawu, ßłyschny wolij, subne khrepki** k najrucźischemu sahnaczu subybolenja, **draždźanski, žitawski, hamburgski slastr, anilinske barby** k ßamobarbjenju we wschelakich barbach a wschě **homöopathske lěkarstwa** porucza w snatej dobroscźi po najtunischich płacźisnach

R. Bredemann.

Židźane mězy,

kaž tež wschě družiny **stoffowych mězow** porucza a **pjelzowe drascźenja** na khowanje psches lěcze horjebjerje

O. Rinka na jerjowej haßy.

Sslómjane klobuki

a wschě k temu ßłuschaze **wupyschenja** porucza we wulkim wubjerku a po jara tunich płacźisnach

August Reiß na ßerbskej haßy.

Czaßniki (segerje).

Najwjetschi skład
a najlěpsche porjedźenje
časnikow a hrajadłow.
Jarolim Trepera,
czaßnikař
na seminarskej haßy, s napschecza theatra.

Najtunische płacźiny. — Zółte tuzowanje.

Pletwa, rjecźasy, kaž tež wschě druhe włoßowe wudźěłki ßo s wucźeßanych włoßow rjenje a tunjo dźěłaja. Hotowe pletwa wschěch barbow ßu stajnje na pschedań w brodutruharni a friseurni

Bertha Dittrich
na žitnych wikach.

Maćica Serbska.

Swój přinošk (4 hriwny) na lěto 1879 su dale zapłaćili knježa: farař Räda w Barće, seminarski wyšši wučeř Fiedleř w Budyšinje, Dr. phil. Grolmus w Budyšinje, kantor Kral w Klukšu, student prawa Kral z Ćemjeric, wučeř Kral na Sokolcy, Marko Smoleř w Budyšinje, farař Handrik w Malešecach, farař Birnich w Klukšu, kubleř Wanak w Khelnje, student Rězak z Bělčec, wučeř Kubica w Bolborcach.

(Pokračowanje.)

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 10. haprleje 1880.

Žitowy dowos: 3586 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hačž mk.	Na wikach hačž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hačž mk.	Na bursy hačž np.
Pšeńza 50 kilogr.	10	71	11	91	10	71	11	91
Rožka " "	8	99	9	24	9	2	9	24
Jeczmjeń " "	8	69	9	42	8	69	9	42
Wowß " "	7	—	7	70	7	—	7	70
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 "	2	30	2	60	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	40	2	80	—	—	—	—
Ssloma 1200 pt.	17	50	21	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:

316 schtuk, schtuka po 15 m. — np. (5 tl. — nßl.) hačž 27 m. 50 np. (9 tl. 5 nßl.)

Kórz pšeńzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nßl. — np.) hačž 20 mk. 24 np. (6 tl. 22 nßl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 mk. 28 np. (4 tl. 22 nßl. 8 np.) hačž 14 m. 78 np. (4 tl. 27 nßl. 4 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 18 np. (4 tl. 1 nßl. 8 np.) hačž 13 mk. 18 np. (4 tl. 11 nßl. 8 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 10 nßl. — np. hačž 2 tl. 14 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 10 np. (8 tl. 21 nßl. — np.) hačž 27 m. 90 np. (9 tl. 9 nßl. — np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hačž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hačž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 2 m. 30 np. (23 nßl.) hačž 2 m. 60 np. (26 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 40 np. (— tl. 24 nßl. — np.) hačž 2 m. 80 np. (28 nßl.) — Ssloma (1200 pt.) 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl.) hačž 21 m. — np. (7 tl. — nßl.)

Dražďanske mjaßowe płaczisny
12. haprleje 1880.

Najlěpsche howjada 60—63, ßrěnje 48—49, schpatne 27—28 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 55, ßrěnje 47—49, bakunarje 60—63 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 63, ßrěnje 50, schpatne 25 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 40—50 np. po puncže rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki
12. haprleje 1880.

Na pschedań stejesche 2876 howjadow, 6797 ßwini, 1569 czelatow, 12,110 skopow.

Mjaßowe płaczisny: najlěpsche howjada 58—60, ßrěnje 50—54, schpatne 42—45 a 30—35 mk. po 100 puntach rěsneje wahi (schlachtgewicht). Sswinje: najlěpsche meklenburgske a pomerske 56—58, lohke pomerske 54—56, krajne 50—52, ruske 50—52 mk. po 100 puntach žiweje wahi (lebend gewicht). Bakunarje 60 mk. po wotczehnjenju 40—45 puntow rěsneje wahi. Czelata 35—50 np., skopy 40—50 np. po 1 puncže rěsneje wahi.

K twarbam
poručamy železniczne schěny kaž tež
T-noscherje
we wschelakich dołhoscżach a wyßokoscżach najtunischo.

Gebr. Joachimsthal
pod bórklinom.

Dopósnaty wubjerny
prawdźiwy czěski czornokalk
ßym s nowa dostał a jón poručam.

A. Lorenz
na privatnym dwórnischczu.

P. Strobelowy atelier
sa njebolosne saßadzenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hačž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Möblowy magazin
czißło 20 na ßerbskej haßy czißło 20

porucza ßwój wulki skład ßamodźěłanych **möblow** po poniženych płaczisnach.

August Jannasch,
tyscherski mischtr.

Ssrědk k spěschnemu blejchowanju platu
s wułoženjom, kak ma ßo nałožicz, porucza

hrodowska haptyka.

Wolijowe barby
we wschěch trěbnych barbach, hnydom k wobarbjenju pschihotowane;
ßuche **molerske,** kaž tež **murjerske barby;**
najlěpschi **lanowolijowy firniß, terpetinowy wolij,** němski a frazowski;
bernsteinowe laki, damarlaki,
kopallaki, železolaki, klij
wschelakich dobroscżow;
gyps, Ia portlandcement w 1/1 a 1/2 tunach,
kaž wschitke ßem ßłuschaze twory w najwjetschim wubjerku najtunischo porucza

Otto Engert,
drogowe a barbotworowe khlamy
na snutskownej lawskej haßy 122.

Rudolph Wilhelm na ßerbskej haßy czo. 20
porucza ßwój bohacze wuhotowany skład **najlěpscheje,** kaž tež **ordinarneje schkleńzy,** teho runja běły a dekorirowany **porzellan** a **steingutowe twory,**

schpihlowe, posłoczane a politurne lejsty,

kaž tež wuschwejfowane gardinowe žerdźe w najwschelakschich dołhoscżach po poniženych najtunischich płaczisnach.

Schulske knihi, atlanty, biblije, pißanki, linijirowane schiefertafle, schulske tosche, schulske ranzki, zejchowanske mapy, worzlowe pjera, wołojki a hewaksche schulske potrjebnoscże porucza

A. Schöncka
na hauensteinskej haßy, hdźež běchu prjedy butrowe wiki.

Rowowe pomniki s pěskowza a marmora.

Pšched zyhelskimi wrotami.

K dobroczíwemu wobkedźbowanju!
Dokelž ßym moju **rěsbarnju** a **kamjenjerubarnju** něto **pšched zyhelske wrota** pola knjesa czěßliskeho mischtra **Severina** pschepołožił, czesczenych Sserbow proschu, so bychu mi dowěrjenje, hačž dotal spožczene, tež dale pschiwobroczicz chzyli a lubju ja, so ja kóžde skasanje sprawnje a tunjo wobstaram. S poczesczowanjom

O. Wohl & Co.,
rěsbarnja a kamjenjerubarnja.

Pšched zyhelskimi wrotami.

Pola czěßliskeho mischtra knjesa Severina.

Dospolne wupschedawanje.

Na bohatej haßy cz. 67. **R. Casper.** **Na bohatej haßy cz. 67.**

Dokelž ßym ßo rosrißał, so chzu moje khlamy, pod hornjej firmu wobstejaze, sastajicź, ßym nusowany, mój wulki skład

manufakturowych, platowych a schtrympowych tworow

niže płaczisny, kaž mje ßameho khoschtuja, tak bórsy hacž móžno, wurumowacź a dowolam ßebi cześcźenych Sserbow na delka poruczene twory, kotrež ßo w wschědnym žiwjenju wot kóždeho trjebaja, a ßo hischcźe ženje po tajkej tunjej płaczisnje pschedawałe njejßu, woßebje kedźbnych cźinicź.

5/4 schěroki **lüster**	wot 20 np.,	7/4 schěroke połwołmjane **ßuknjane stoffy**	wot 45 np.,
mohair jenobarbny a mustrowany	= 40 =	wotměrjene **trjenja,** 1/4 dutzenta	= 250 =
5/4 schěroki domjazy **płat**	= 25 =	8/4 schěroki cźistowołmjany **lama**	= 80 =
5/4 = **módroczischcź**	= 25 =	10/4—12/4 schěroke **wobalenske rubischcźa** w woßebje wulkim wubjerku	= 450 =
6/4 = **möblowe katuny**	= 20 =	**dźěcźaze schtrympy**	= 15 =
6/4 = **pikej** běły a pißany	= 25 =	**žonjaze** =	= 30 =
5/4—10/4 schěroke **heklowe tkaniny**	= 40 =	**mohairowe rubischcźa** w wschěch wulkoscźach	= 100 =
6/4 schěroki **shirting**	= 15 =	**mužaze spódnje kholowy**	= 75 =
6/4—10/4 schěroki **damast**	= 50 =	**cźělne koschle**	= 150 =
5/4—10/4 = **zwjernowe gardiny**	= 20 =	**kožowe płachty**	= 250 =
stwinske běharje (läufer)	= 40 =	5/4—9/4 schěroke **wupjerki**	= 30 =
stwinske teppichi	= 600 =	małe a wulke **dźěcźaze schórzuchi**	= 40 =
mužaze dybsacźne rubischka pißane a běłe	= 25 =		
7/4 schěroki cźistowołmjany **ßuknjany flanell**	= 100 =		

Běłe a pißane **blidowe ruby** po kóždej płaczisnje, dale wulku dźělbu **žonjazych drascźinow,** bjes pschikłada płaczisny hódnych, wobstejazych s **deschcźowych mantlow** a **žaketow,** kaž hischcźe wjele stow druhich wězow po wo prawdźe ßměschnje **tunich płaczisnach.**

R. Casper.

C. Santo-Passo

w Budyschinje.

So bych ßwój wulki skład **rowowych pomnikow** s pěskowza, marmora a žornowza wurumował, pschedawam je po wurjadnje tunich płaczisnach. Rukowanje sa dobre, tokste poskocźenje a schwarne wobarbjenje.

C. Santo-Passo,
rěsbař
na ßerbskim kěchowje czo. 842 w Budyschinje.

rjadkinja

na ßerbskim kěchowje czo. 842

W nakładźe Maćicy Serbskeje je wuschła a móže ßo w wudawarni „Serb. Nowin" sa 50 np. dostacź: **Spěwna radoscź.** Sběrka schulskich spěwow.

Tuta kniha wopschija 111 wubjernje rjanych ßerbskich a tež runje tak wjele němskich spěwow a hodźi ßo niz jenož sa schulske dźěcźi, ale tež sa wotroscźenych. — Prjedyrycź je knjes wokrjeßny schulski inspektar Dr. Wild spißał.

☛ Schtóž s najmjeńscha 12 exemplarow s dobom kupi, dostanje je něschto tunscho.

Teho runja je w wudawarni „Serbskich Nowin" dostacź: **Prěnja cźitanka** sa ßerbske schule, sa 40 np., a **Wuknjenja** s biblije, s katechißma a se spěwarskich, wot kralowskeho ministerstwa wschitkim sakskim schulam poruczene. Sserbskim schulam ßerbske podał J. Jakub, farar. Płaczisna 30 np.

Kóslaze kóžki

kupuje a najwyschsche płaczisny sa nje płaczi

A. Trepera, rukajzar
na seminarskej haßy.

Kóslaze kóžki,

kaž tež wschě druzjny njeharowanych kožow kupuje po najwyschschich płaczisnach

Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Kóslaze kóžki! Kóslaze kóžki

kupuje stajnje po najwyschschich płaczisnach

H. Langa
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi
na žitnych wikach.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneroz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Ssrědk

k spěschnemu blejchowanju

ma na pschedań a kak ma ßo nałožecź, wukaže **Otto Engert**
na snutskownej lawskej haßy.

Woknowu schkleńzu,

jara rjanu a tolstu, mam stajnje we wulkim wubjerku a we wschěch wulkoscźach a ju pschi potrjebje k dobrocźiwemu wobkedźbowanju pod ßlubjenjom najtunischich płaczisnow poruczam; teho runja tež

schkleńczerske dejmanty

w najwjetschim wubjerku, jara rjenje a lóhko rěsaze, schtuku wot 3—36 mk. najpodwolnischo poruczam.

Rudolph Wilhelm
na ßerbskej haßy czo. 20.

Lubym Sserbam

ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym reſtauraziju

k němſkej halı

tudy, ſ **napſchecza mjaßowych hětkow 35**, na ßo wſak a budźe moje ſtajne prózowanje, ſo mojim cześćenym wopytowarjam jenoż ſ **dobrym piwom** a **dobrej jědźu** poßłužam. S dobom poručźam **ſſ. dominikanſki war, leżak** a **budyſke brune piwo**, kaž też mój **franzowſki billard.**

S poczeſćowanjom

Adolf Glaſer, reſtaurateur.

NB. W mojej reſtauraziji ßo **ßerbſki** ryczi.

Lubym Sserbam

měſta Wojerez a wokolnoſcźe ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ja na hródkowſkej haßy cźißło 5 pódla póſta 19. haprleje

materialtworowe khlamy,

ſjenoczene ſ **pſchedawarńju warjenja** atd., wotewrju. Jako ſprawny ßyn njebocźiczkeho pokleńka **Jana Nuliſchka** w Wulkich Sdźarach, kotrehoż je jara wjele cześtnych Sserbow tuteje wokolnoſcźe derje ſnało, poručźam moje prjódkwſacźe dobrocźiwemu wobkedźbowanju, ſe ßlubjenjom, ſo budu kóżdemu, kiż mje wopyta, ſprawnje a tunjo poßłużecź.

Auguſt Nuliſchk.

Drogowe, chemikalijowe a barbotworowe khlamy

Gebrüder Mierſch (bratrow Mierſchow)

na żitnych wikach

poručźeja po najtuniſchich płacźiſnach a w dobrej a cźiſtej tworje

wſchě druźiny **pjerſchcźinych** a **moleřſkich barbow**,

ßuchich a do wolija ſarybowanych,

lak,
firniß,
pinſle,
ſchablony,
cement,
gyps,
krydy,
murjeřſki a **tyſcheřſki klij,**
terpentinowy wolij,
ſoda,
wſchelake mydla,
ſchterku,
wodowu ſchkleńzu (waſſerglas),
bohnu k hładkowanju ſchpundowanjow.

Jědźny wolij,
kißalo,
żonop,
jatrothran.

200 zentnarjow ſtrowych **ßymjeńtnych běrnow** k ßadźenju ma na pſchedań

rycźerkubło w Saryczu.

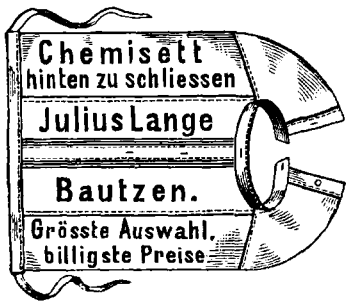

Jutſje, njedźelu, 18. haprleje, popołdnju

kolbaßy wukulenje

w korczmje w Khaßowje.

Holzy, kotrež chzedźa **ſchwadliſtwo** nanajlěpje nawuknycź, móża ßo pſchipowjedźicź na garbařſkej haßo cźo. 362. Tam je też wobydlenje dostacź.

K 1. juliju ßo jena derje poručźena **ſtwinſka holza** na jene rycźerkubło bliſko Budyſchina pyta. Hdźe? to je ſhonicź w wudawarńi „Serbſkich Nowin."

Pilni murjerjo

dostanu hiſchcźe dźěło pola W Budyſchinje.

J. Mörbitz,
twařſkeho miſchtra.

Murjerjo pytani.

Murjerjo dostanu trajaze dźěło pola

Hellmutha Droſcha
w Budyſchinje.

Dokelž je ſe wſchelakich ſtronow ßłyſchecź, ſo bychu tu petiziju, kiž ma ßo wſchelakich kſcheſźijanſkich a zyrkwinſkich należnoſcźow dla na rajchstag póßłacź, też radźi podpißali, dha je wona też we wudawarńi „Serbſkich Nowin" k podpißanju wupołożena a tam k temu něhdźe dwě njedźeli leżo woſtanje. L. a M.

K roszżohnowanju.

Naſche jeniczke żadanje, knjeſa **Nachlowza** prawje dołho ſa wucźerja pola naß ſkhowacź, njeje ßo k naſchemu najwjetſchemu wobżarowanju dopjelniło. Hacź runje ßebi w tajkim naſtupanju wſchu móżnu prózu dawachmy, je ßo tola do Hucźiny pſcheßadźił. — My jemu ſ tutym najwutrobniſchi dźak ſa wſchu dźěławoſcź a ßwěrnoſcź prajimy.

Wjele ßobuſtawow nowſchanſkeje ſchulſkeje gmejny.

Přećelam a znatym z tutym najpodwolnišo k nawjedźenju dawamoj, zo je namaj Bóh luby Knjez wutoru, 13. haprl., wječor 1/4 8 hodźin stroweho a čerstweho synka wobradźił.

W Budyšinje, 16. haprleje 1880.

Arnošt Kummer,
Bertha Kummerowa rodź. Eydnerec.

Wutrobny dźak.

Hlaj, cźěmnoſcź ſemju pſchikrywaſche
Po dźeńſkoh' dźěła ſpróżnoſcźi,
Wſcho cźiſche a we měrje ſpaſche,
Dha wołanje naß wubudźi:
A hlaj, ßo njebjo cźěrwjenjeſche
Wot wohenjowych płómjenjow,
Kiž khwatniwje ßo roſchěrjeſche
W twarjenjach mojich ßußodow.
Kak ſrudnje ſa mnje, hdyž ja widźach
Jich nuſu w jejnej wulkoſcźi,
A tola pomhacź jim njemóżach,
Wſchak ſa mnje ſtrach bě najwjetſchi.
Kaž wulki dźiw ja wobhladuju,
So njebuch ßobu trjecheny,
Na Bożi porſt ja pokaſuju,
Pſches Jeho móz buch ſdźerżany.
Ja dźakuju ßo, Bożo! Tebi,
So njejßy mi ßo ſpalicź dał;
To ſaßłużił ja njejßym ßebi,
So hnadnje mje ßy ſwarnował.
Do twojej' rukow poručźuju
Sso dale ſe wſchěm, ſchtoż tu mam,
Wot tebje jenoż wotcźakuju
To dostacź, ſchtoż ja potrjebam.
Haj, żohnuj, Bożo, też tych ludźi,
Kiž k pomozy mi khwatachu.
Njech ſwarnowani budźa wſchudźe,
Njech ſbożomni ßu w żiwjenju.
A hdyž b'dźe něhdy dokonjany
Jich běh we ſemſkim zuſniſtwi,
Njech jim, kaž mi budź ſhotowany
Dom kraßny w tamnej wěcźnoſcźi.

Handrij Paul
w Mjeſchizach.

„Lipa Serbska" čo. 4 je wušła.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 17. **Sobotu, 24. haprleje 1880.** **Lětnik 39.**

Pjerschczeń pólskeho krala Stanißława.

(Pokračžowanje.)

Tón dźeń, ſ kotrymž bě žid Dobrakej hrosył, ßo bóle a bóle bliżeſche. Dobrak hladaſche, kak móhł tuto njeſbožo wot ßwojeho doma wotwobročićź; ale žid ßo njeda hnucź, druſy ludźo mějachu hłuchej wuſchi, duž jemu niczo wyſche njewoſta, hacź ſaſtacź ludźi ſe ßwojej próſtwu wobćźežowacź. Jeno jena ſchćźežka bě tu hiſchćźe ſa njeho, kotruž móżeſche hicź, to bě ta k modlitwje. A na nju běchu cźi ludźo w tamnym kubleſchku dźeń wote dnja ſwucźeni, Bože ßłowo bě jim ßwěza a ßwětło na jich pucźu a dawaſche jim tež rjanu nadźiju. To wſchak je rjana wěz, hdyž cźłowjek w nuſy dowěrjenje k Bohu njeſhubi.

Žid jemu nětko ßlubi, ſo chze hiſchćźe tydźeń na pjenjeſy cźakacź. To bě, kaž by Dobrakezom Bóh Knjes hižom ſapocźał próſtwu wußłyſchowacź, ale woni to hiſchćźe njeſpósnachu. „Marja", Dobrak praji, „ja njewěm, ſchtó móhł nam ſa tydźeń pomhacź. Hotuj ßo na to, ſo dyrbimy tutón dom wopuſchćźicź. Ja namkam w jaſtwje wobydlenje. Ale wy? Ach, wam niczo wyſche njewoſtanje, hacź po proſchenju khodźicź." Jako bě to wurycźał, ßyże ßo do kucźika a pſchikry ßwojej wocźi ſ rukomaj; dźěcźi pak ßo k njemu cźiſchcźo prajachu: Nano, dha chzemy w Božim mjenje wſchitzy jutſje tu prjecź cźahnycź. Woſtań jeno ty pola naß! — Runje bě ßo ßwjaty wjecźor wuſwonił a nětk ßo pſchebiwaſche. Duž wſchitzy na kolena padnywſchi spěwachu:

Ach, porucź Bohu ßwěru ßwój pucź a ſrudobu,
A wopomń ſ prawej wěru, Bóh knjeźi na njebju. —

Wěſcźe je ßo tutón khěrluſch lědy hdy ſ tajkej nutrnoſcźu spěwał, kaž tam w tym kubleſchku. Ssyłſy pſchewodźachu tón spěw a wſchitzy běchu hnucźi, jako spěwachu:

O Knjeźe, cźiń kónz ſłóſcźe a wſcheho hubjenſtwa!

Lědom běchu to wuſpěwali, bě tež ſ nuſu kónz. Wo wokno ßo ſakłapa — rapak tu ſaßo bě a woni jeho ſ woknom nuts puſchcźichu; tón pak wſchón wjeßeły ſ wotewrjenym woknom nuts na blido ſkocźi. „Schto dha jeno ma tón w pyſku?" dźěcźi ſ jenym hłoßom ſawołachu, „to ßo wſcho błyſkoze." Rapak pak runje k nanej ſlecźi, jemu tu błyſkotazu wěz do ruki połoźi, ſarapa, tſchaßeſche ßo a potom ßebi pyſk wótſjeſche. Dobrak njechaſche ßwojimaj wocźomaj prawje wěricź, jako pjerſchcźeń ſ drohimi błyſkotazymi kamjenjemi w ßwojej ruzy wohlada; to ßo błyſchcźeſche, kaž hdyž Bože ßłónczko pſchipołdnju na lodowe ßwězy ßwěcźi. Nětk ßo wſcho wokoło nana cźiſchcźeſche, kóždy chzyſche tón dźiwny pjerſchcźeń wohladacź. Nichtón njewjedźeſche, kak drohi tón pjerſchcźeń je, nan pak macźeri wokoło ſchije pany a ſawoła: „Marja, tu je naſcha pomoz; Bohu Knjeſej budź ſa to dźak!" Hdy by jeno 100 toleř winojtу był, ßebi ſbožomny nan myßleſche, dha je najwjetſchej nuſy wotpomhane. Dźěcźom nětk tež někak bě, kaž dyrbjała ta cźěßnoſcź nimo bycź, jako widźachu, ſo ßo nanowej wocźi ſ wjeßelom ßwěcźeſchtej, hdyž wón ßwojeho rapaka pſchecźelniwje majkaſche.

Macź dźěſche k khlěbowemu khamorej a wotkra někotre krjeńzy khlěba, na kotryž bě pſched małej khwilu hiſchćźe ſrudna ßylſa padała a pſchinjeße je ßem, tež kuſk twarożka a nětk ßebi ſaßo ßłodźicź dachn. Rapak ßo dźenßa njeda nuſowacź a ſběraſche ßebi ßwoje ßrjódki. Bjes-tym-ſo ßebi tak ßłodźicź dachu, bu nan myßłaty. „Tón pjerſchcźeń", wón pſchi ßebi praji, „tola twój njeje. Dyrbjał ßebi ßwědomnje ſ kranjenym kubłom wobćźežicź? Schtóž kranjene kubło khowa, niczo lěpſchi njeje, dyžli paduch, kiž je jo kranył. Ale ſchtó-tež-to je tón cźłowjek, kotremuž tón pjerſchcźeń ßłuſcha?" „Swotkał dha ßy tón pjerſchcźeń wſał, cźorny?" ßo nan rapaka wopraſcha, tón pak niczo njewotmolwi, hacź: „rap, rap", ale ſ teho žadyn cźłowjek mudry njebu.

„Marja", Dobrak praji, „tón pjerſchcźeń naſch njeje, tón dyrbimy temu ſaßo dacź, komuž wón ßłuſcha, njech je, ſchtóž chze. Tak ßebi dobre ßwědomnje wobkhowamy. Scźele nam Bóh ſbože, dha naſch woſtanje; ſcźele pak nam cźert ſpytowanje, dha ßo jemu ta wěz poradźicź njeßmě." Bórſy běchu na tym, ſo wjedźachu, ſchto maju cźinicź. Radſcho chzychu ſ cźeſcźu khudźi, hacź ſ hanibu bohacźi, radſcho pſched cźłowjekami poniżeni, hacź wot Boha ſaſtorcźeni bycź. Pſchi tym to pola nich woſta, a ſ tajkej myßlu dźěchu wjecźor lehnycź. Tón pjerſchcźeń dyrbjeſche ſaßo ßwojeho knjeſa namakacź.

Naſajtra rano naſch Dobrak na faru dźěſche, ſo by knjeſej duchownemu ßwoje potajnſtwo ſjewił a ßebi wot njeho dobru radu wuproßył. Knjes farař bě pſchecźelniwy muž, kiž na wſchěm, ſchtož jeho woßadnych naſtupaſche, ſ wutrobu dźěl bjeriſche, a kiž tež, hdyž bě něhdźe nuſa, tak wjele hacź bě jemu móżno, pomhaſche. Wo Dobrakez nuſy bě wón ßłyſchał. „Nó, Dobrako", wón jemu napſchecźiwo ſawoła, „ſchto mi dobreho njeßecźe? Ja wěm, ſo macźe nuſu a bych wam radłubje někak pomozny był." „Knjeźe", Dobrak wotmolwi, „ja chzych waß wo dobru radu proßycź, teho dla ßym k wam pſchiſchoł." A nětk jemu Dobrak wſcho wupowjeda, kak bě ßo jemu hacź dotal ſchło a kak bě židej do rukow panył. „Ale", wón dale praji, „tón kiž wětr a loſty wodźi, tež wſchitke mróćźele, je mi na jene dobo na pomoz pſchiſchoł a mój wós ſ błóta wucźahnył a to na tajke waſchnje, ſo je mi rapaka pſchipſchahnył."

„Schto wy prajicźe", ßo farař wopraſcha, „rapaka je wam Bóh tón Knjes pſchipſchahnył?" „Haj, temu hinak njeje", Dobrak wotmolwi a duž jemu tu zyku wěz wupowjeda, kaž ßym to nětk hacź dotal powjedał. A jako bě wo tym rapaku wupowjedał, maßny do ſaka, wucźeźe pjerſchcźeń ſe ſaka a dźerżeſche jón fararjej pſched wocźi: „Hlajcźe, knjeźe, jowle je tón pjerſchcźeń!" Farař ßwojimaj wocźomaj wěricź njechaſche, jako te pißmiki na pjerſchcźenju wuhlada. „Mój Knjeźe!" wón ſawoła, „to dźě je naſcheho kralowy pjerſchcźeń! Tu ſtejitaj pißmikaj S. R., to rěka Stanisław

Rex (Stanißław kral). Haj, nětk je wam pomhane. Cžakajcže, ja wam tu wěz wuwjedu. To budže wam k sbožu. Ja to kralej sjewju a jemu wscho praju, kak je ßo wam schło. Dźicže bożemje domoj, budźcže bjes srudoby, wy njebudźecže dołho trjebacź pó cźmje ßedźecź. (Pokracžowanje.)

Khostanska komora budyskeho kralowskeho krajneho ßuda.

Cźěßla E. G. Jausch s Tucźiz, 33 lět stary a hižom dwójzy paduchstwa dla khostany, a tkalz E. G. Mai s Jasońzy, ßo psched ßud pschiwjedźetaj, dokelž staj pjecź krócź w hromadźe kranykoj. W nozy k 6. haprleje 1879 bu młynkej J. G. Richterej w Wjernarjezach sa 800 markow (hriwnow) płatu na to waschnje kranjene, so běchu paduschi w jenym pódlanskim twarjenju do tsěchi dźěru wupacžili a s njej płat wunjeßli. Dale běchu w nozy 28. augusta 1879 rěsnikej E. T. Richterej w Jasońzy 30 puntow tucžna, dwaj hornykaj schmakza a tójschto kołbaßow kranyli. Potom běchu 5. oktobra teho ßameho lěta w nozy paduschi s hródźe kublerja Wicźasa w Hnaschezach 5 huß a druhu nóz posdźischo běrzy Hajnkej w Jasońzy dwaj poraj schkórni s konjazeje koże, por kholowow, 13 łóhczi wupjeřka a wschelake druhe wězy wsali a skónczńje w nozy 12. oktobra rěsnikej E. Richterej w Nowej Wßy pola Huski 30 puntow ßwinjazeho mjaßa, 11 puntow schmakza, 15 puntow pěklowaneho mjaßa atd. kranyli. — Jako pola Maja wupytowachu, tam we wschelakich khowankach tójschto płatu, wupjeřka, por schkórni s konjazeje koże, 15 wjetschich kruchow tucžna atd. a pola Jauscha tež wjele płatu a něschto tucžna namakachu. Maj prějesche, prajizy, so je jemu Jausch te namakane wězy k khowanju pschinjeßł, jeho žona pak zyle hinak powjedasche, wusnajo, so je jeje muž te wězy ßam domoj pschinjeßł. Jausch nochzysche tež wo kranjenju niczo wjedźecź a powjedasche bjes druhim, so je płat, pola njeho namakany, na budyskim hermanku wot jeneje cźety kupił. Ale jako jeho praschachu, kajka je to cźeta była, wón ani jeje mjeno ani wobydlenje prajicź njewjedźische. A dla druhich paduchstwow ßo wobaj tak dźiwnje wuryczowaschtaj, so bě sjawnje spósnacź, kak jenož łžě ryczitaj. Jausch bu k schtyrjom lětam a 8 měßazam khostarńje (zuchthausa) Mai pak k tsjom lětam a 8 měßazam khostarńje saßudźeny.

Tkalz J. Sieber s Niedergrunda běsche wulkosahrodnikej Pfuhlej w Wadezach, pola kotrehož dźěłasche, něhdźe 200 puntow žita kranył a ßud jeho teho dla k pjecź njedźelam jastwa wußudźi.

Kubleř Matijeschk w Nowoßlizach, hewak hižom bicza dla wotschtrafowany, běsche 6. novembra 1879 ßwoju ßłužobnu dźowku, Hanu Petermannez, w hródźi s hnójnymi widłami někotre rasy na ruku dyrił, so bu ta potom bolaza. Wón dosta sa to schěścź njedźel jastwa.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. W poßleńschich dnjach ßu njewjedra a wulke wody w Sakskej wjele schkody nacžinike. Wokoło Kolditza tajki sliwk padźe, so wßy, pola a sahrody ßylnje powodźi. W Langenwaldźe błysk do jeneje bróżnje dyri a ju sapali. Sa krótki cźaß wot njeje niczo wjazy njestejesche. Młynkezy njesamóžachu wschón skót cźaßa doscź s hródźow wuwjescź, dokelž ßo woda jara rucže nawali a ßo jim teho dla tsi ßwinje a jene cźelo satepichu. W Lindźe woda s woknami nuts stupasche a dyrbjachu skót se wschěm khwatkom na hórku dowjescź. — W Börnchenje ßo wutoru wschitke Beckertez twarjenja s błyskom wotpalichu, pschi cźimž dwě kruwje w płomjenjach žiwjenje shubischtej. — Na tym ßamym dnju błysk do noweho maßiwneho domu žiwnoscźerja Häsy w Paperitzu dyri, pscherasy ßwißle, wudźěła tójschto dźěrow do tsěchi a wjeřcha, rosrasy wókna a durje a pohłuschi jenu jakojzu; njeje pak sapalił. — W Steczu błysk wutoru jene wjetsche twarjenje sapali a spali a w Kleinkarsdorfje wón 8lětnu dźowczičku žiwnoscźerja Simona sarasy a jeho twarjenja do prócha a popjeła pschewobrocźi. — W Kreischi błysk do jeneje jabłuczjny dyri, kotraž ßo tež nimale zyła spali, hacž runje deschcź ßylnje doscź dźěsche. — W Loschwitzu je wulki sliwk 18. haprleje na 200,000 hriwnow (markow) schkody nacžinił.

— Jako wóndano někotsi ludźo w Brösenu po wóhnju, kiž bě tam 19. haprleje był, wopalnischczo wobhladowachu, ßo jena murja, kotraž bě wot jeneho wotpaleneho twarjenja stejo wostała, njejabzy saßypny a pschi tym wósku Teichwitza sarasy, wěsteho Müllera pak straschnje a někotrych druhich mužow łóhko wobschkodźi.

— Na drósy s Wostrowza do Kiesdorfa je něchtón 44 ßadowych schtomikow a 10 topołow zyle skasył. Sa tym pschestupnikom ßlědźa, a hdyž jeho wußlědźa, jeho schtrafa mała njebudźe.

W Barlinje je w tu khwlu wulka rybarska wustajeńza, w kotrejž ßu niz jenož ryby se wschelakich rěkow a morjow widźecź, ale tež wschelaki grat, kiž ßo pschi rybyłojenju trjeba. Tuta wustajeńza je se wschěch kónzow ßwěta wobpóßłana, haj se ßameje Japanskeje.

— Hacž runje maja ßo w rajchstagu hischcže wschelake nowe sakonje wuradźicź, dha budźe drje ßnadź tola móżne, so ßo hischcže do ßwjatkow wobsanknje. — Wóndano je ßo na rajchstagu tež wujednało, so ma tón sakoń, kotryž bu psched někotrymi lětami pschecźiwo sozialdemokratam w Barlinje a wokolnoscźi wudaty, tež hischcže dale hacž do lěta 1884 płacźicź.

— Hacž budźe wjeřch Bismark to na rajchstagu pschecźischcźecź, so ma ßo wot kóżdeje kwittonki, kotruž na póscže dostanjemy, s najmjeńscha 10 nowych pjenjes sapłacźicź, je hischcže njewěste, hacž runje je tak mjenowana swjaskowa rada skónczńje sa Bismarkowy namjet hłoßowała. Najskerje drje Bismark tuteje należnoscže dla ßam do rajchstaga pschińdźe. — W tychle dnjach je ßo w rajchstagu sakoń pschecźiwo lichomnistwu (wucher) wuradźił a budźe pschichodnje ßudnikam sawostajene, schto měnja, hdyž ßo psched ßudom pschecźiwo žanemu lichomnikej skorži. Je-li ßo dopokaže, so je wón nusu, hłuposcź abo łohkosmyßlenoscź ludźi k temu nakožił, so by sa to, schtož je jim pożcził, psches měru wjele pjenjes brał, dha wón pschichodnje do wulkeje pjenjeżneje schtrafy sapanje.

— S Hornjeje Schlesynskeje pißaja, so ßu Polazy, kiž w pólskim kralestwje bydla, hornjoschlesynskim Polakam, kiž wulku nusu cźerpja, wóndano sa 30,000 rublow žita, běrnow, muki atd. a wysche teho hischcže 10,000 rublow pjenjes póßłali. Mjenujzy w někotrych krajinach Hornjoschlesynskeje njejßu loni burja ani žito, ani běrny, ani ßyno a wotawu domoj khowacź móhli, dokelž je tam wulka woda dwójzy, trójzy sa ßobu była a na polach a łukach wscho do cźista skasyła.

— Siamski kral, kotryž chze tuto lěcže wschelake europiske města wopytacź, tež pjecža ßrjedź julija do Barlina pschijědźe.

Awstrija. Dwaj awstriskaj ministraj, kotrajž staj krutaj, Sskowjanow podcźischcźowazaj Němzaj, wóndano ministra-pschedßydu Taaffa proscheschtaj, so by jeju se ßłužby puschcźił. Tón pak jimaj po porucżnoscźi khěžora wotmolwi, so mataj hischcže tak dołho w ßłužbje wostacź, hacž budźe lětuschi rajchsrath wuradźowacź. (Awstriski rajchsrath je na němski rajchstag podobny, pschetož w rajchsrathu sapóßłanzy wschěch awstriskich krajow wuradźuja, s

wuwsaczom Wuherskeje a tych krajow, kiž ßu s Wuherskej sjenoczene.)

— Czěszy, pólszy a tež czi němszy sapóßkanzy, kotsiž s prěnschimi dźerža, ßu wobsankli, so budźa Taafowe ministerstwo dale podpjeracź, dokelž wón awstriskim Sskowjanam woßebje w schulskich należnosczach prawdosczź wopokasowacź poczina.

Jendźelska. Kralowa Viktoria je ßo domoj wróczila a je ju dotalne ministerstwo proßyło, so by je se ßłużby puschczila. Kralowa je do teho swolila a drje teho dla bórsy nowe ministerstwo do ßłużby stupi. — S Afganskeje s nowa wójnske powjesczе pschikhadźeja a tamnischi wobydlerjo poczinaja saßo na jendźelske wójsko nadpady czinicź.

Rußowska. Loris-Melikow, khěžorowy poknomóznik, dźeń wote dnja wjazy luboscze a pschipósnacza bjes ruskim ludom dobywa a to niz jenož teho dla, dokelž je nihilistam, tak rjez, schiju swinyl, ale woßebje tež teho dla, dokelž tym, kiž ßu ßo s młodostneje hłuposcze a njepschemyßlnoscze wot nihilistow sawjescź dali, dale a bóle hnadu a ßmilnosczź wopokasuje. Tak je wón wóndano wschelakim studentam, do nihilistwa sapleczenym, schtrafu zyle spuschczil a s zyła schulerjam wyßokich schulow wjazy prawa a ßwobodnoscze dał, tak so jich wjazy někajkehožkuli ßnadneho swonkneho pschestupjenja dla se schule wuhnacź njeßměđźa, kaž je ßo to w poßlenim czaßu husto doscź stało.

— Tak derje s ruskej khěžorku, kaž tež s kanzlerjom Gorczakowom ßo polepschuje, tak so ßnadź wobaj wotkhoritaj.

Ze Serbow.

S Budyschina. Hižom psches tydźeń mamy jara rjane a czopłe wjedro, haj czoplische, hacź ßebi je někotryžkuliž žada. Tak mějachmy sańdźenu ßobotu a njedźelu 23 gradow czopłoty po Celsiju (18 po Reaumuru), kaž ßmy drje to wokoło Jana swuczeni, niz pak w měßazu haprleji. A kóždy dźeń ßo mróczi, ale deschcź pola naß žadyn njeje, khiba so ßo trochu pokapoze; hacź runje se wschelakich stronow pißaja, so ßu wulke deschcze, móhł rjez, satraschne lijeńzy w tychle dnjach měli. — Schtomy, kotrež hewak druhe lěta ßwoju pychu hakle w meji pokasowachu, ßo nětko se wschěch bokow selenja a bohacze kczěja a na polach a łukach tež wscho roscze, schtož jenož móže. Bóh daj, so by tak, kaž ßo do dołhoscze posběhuje, tež w prawej měrje na tołstosczi a hustosczi pschibjerało a my po tajkim niz jenož sažne, ale tež bohate žně měli. (Lědom běchmy to schtwórtk napißali, dha wjeczor njewjedro s khětro ßylnym deschczom pschiczeže.)

— (Generalna shromadźisna „Maczizy Serbskeje." Pokracžowanje.) W towarstwje Maćicy Serbskeje ßu hacź dotal schtyri wotrjady abo sekzije, mjenujzy pschirodospytny wotrjad, starožitnostny, pädagogiski, ryczespytny (sa hornjołužisku ßerbsku rycź) a chzedźa pjecza hischcze dwaj wotrjadaj, to je, dramatiski a hudźbny sakožicź. Dźiwajo na to, so ßu tajke wotrjady jara wužitne, bě ßobustaw Parczewski, podpjerany wot wschelakich pschitomnych, tón namjet stajił, so by ßo tež delnjołužiski ßerbski wotrjad sakožił, kiž by ßo wo kubłanje delnjołužiskeje rycze a wo wudawanje ßerbskich knihi sa Delnjołužiczanow starał. Krajny sakoń a maczicżne wustawki sakożenje tajkeho wotrjada dowoleja, tola pak drje bychu ßo delnjoßerbske knihi wot tuteho wotrjada jara rědko wudacź móhłe, hdy by wón k temu na pjenjeżnu podpjeru s maczicżneje pokładnizy wotczakowacź dyrbjał. Duž bu wobsanknjene, so móže kóždy maczizny ßobustaw, kiž lětne 1 hriwnu sa wotpohladanje wotrjada dari, tež ßobustaw delnjołužiskeho wotrjada bycź. Do njeho hnydom 40 ßobustawow sastupi a so by ßo wudawanje delnjołužiskich knihi czim skerje sapoczecź móhło, k. Parczewski k temu 100 hriwnow a jedyn jeho pschecżelow tež tejko pjenjes dari. Potom ßo wotrjadowe pschedßydstwo wuswoli a bu k. farać Teschnar sa pschedßydu, k. wuczeć Jórdan sa pißmawjedźerja a k. Koßyk sa knihownika wuswoleny. (Pokracžowanje.)

— (Pschipóßłane.) Prjedawschi pomozny wuczeć w Minakale, k. Simon, je po wurasnym wuprajenju kralowskeho wokrjeßneho schulskeho inspektarja knjesa Dr. Wilda spróżniwy, w kóždym nastupanju czescze hódny wuczeć. Wón je 2 lěcze sa ßobu ßwoje sastojnstwo s najstarobliwschej pilnoscżu a krutej ßwědomniwoscżu sastejał. Wón je jaßnje, wěrnje, płodypschinoßnje wucził a ßo ßwěru prózował, wěste a ßamostatne resultaty pola wschitkich dźěczi dozpicź. Teho dla naspomnjenje, redakziji pschipóßłane a w czo. 15 tutych nowin wopschijate, „so směje jeho naßlědnik — kotryž je wschak hakle se seminara pschischoł a hischcze žaneho dopokasma ßwojeje pädagogiskeje wustojnoscze njeje pokasał — to porjedźicź, schtož je jeho prjedomnik skepsał" **na žane waschnje skutkownym wobstejenjam njewotpowjeduje.**

S Roswodez. Jako běsche nam wyßoke ministerstwo kultußa a sjawneho wuczeństwa w sańdźenym lěcze dowoliło, so ßmě ßo tudy ßamostatny schulski wokrjeß sa Roswodezy, Ssupow, Bójßwezy, Bjedrusk a Ssombark sakožicź, dha ßo tudy tež bórsy nowy schulski dom twaricź pocza, kiž ßo bjes sadźěwka hacź do spoczatka měrza tuteho lěta dotwari a ßo wot wězywustojnych sa tajki spósna, kajkiž wschěm požadanjam nowscheho czaßa doscź czini. Hižom 7. měrza sta ßo poßwjeczenje noweje schule, kaž tež witanje noweho, wot schulskeje gmejny jenohłóßnje wuswoleneho wuczerja, knjesa Korle Krawza (Schneidera), dotalneho 2. wuczerja w Budestezach. Na to ßo tehdy hižom w prawym czaßu hotowachu. Pletwa a wěnzy s pschihódnymi napißmami schulu, ßrjedź wßy kraßnje ležazu, tak rjez pschikrywachu a pched nutskhodom stejachu wulkotne czeßne wrota, hoscżow a noweho wuczerja witajo. Pschipołdnju w 1 hodźinje ßo młodoscź noweho schulskeho wokrjeßa w tudomnym hoscżeńzu shromadźi s knjesami prjódkstejerjemi a starschimi, so by po pschichodneho wuczerja do Budestez schła. Pod nawjedowanjom hudźbneho chora ßo czah bórsy s wobdźělenjom wjele stow ludźi do Budestez na pucź poda. Tam s fary nasch lokalny schulski inspektar k. farać Mrósak a kralowski wokrjeßny schulski inspektar Dr. Wild do czaha stupischtaj a w nim k budestczanskej starej schuli, hdźež k. Krawz bydlesche, czehnjeschtaj. Wot ßwojich prjedawschich kollegow s domu wjedźeny a do Roswodez pschewodźany wón se ßwojej ßwójbu do ßwjedźeńskeho czaha sastupi. Pched wotkhodom pak hischcze k. farać na staru schulu spomni, prajizy, so je wona, na 200 lět wobstejaza, s dźenßnischim dnjom ßwoje skutkowanje dokonjała a wón ßo pschi tym tež wuczerjej Krawzej w mjenje stareje schulskeje gmejny sa jeho žohnowane skutkowanje w Budestezach dźakowasche. Jako běsche ßo k rosžohnowanju khěrlusch „Njech stajnje sawostanu" wuspěwał, czah k Roswodezam czehnjesche. Tudy w rumnym schulskim domje k. Dr. Wild kraßnu rycź dźerżesche, kotrejž ßo sapokasanje a dźakprajenje noweho wuczerja pschisankny. Na to hischcze k. farać Mrósak jako pschichodny lokalny schulski inspektar na sakładźe ßłowow na nowej schuli „Paß moje wowzy" rycź, wschě wutroby hnujazu, dźerżesche a po modlitwje tež Boże žohnowanje wudźěli, a ßo ßwjedźeń s wuspěwanjom khěrluscha „Ach, wostań pschi naß s hnadu" skónczi. Bjes tym běchu pak ßobustawy schulskeje gmejny ßwojeho noweho wuczerja se wschelakej czělnej potrjebu bohacze wobdarili a ßwjedźeńsku ho-

ſczinu w tudomnym hoſczeńzu wuhotowali, na kotrejž ßo tež wſchelazy czeſtni hoſczo ſe ßußodſtwa wobdźělichu. Bóh žohnuj, ſakituj a wobwarnuj ßwoju nowu roswodeczanſku ſchulſku gmejnu, ſo by ßo tež pſches nju jeho kraleſtwo pſchiſporjako.

S Ralbiz. (K. P.) K jutram doſta naſch Božji dom lětßa wulkotnu woſdobu. Je to krónſki ßwěczník, ſ moßaſa rjenje wudźěkany a poſkoczeny, ſa 12 ßwěczkow, darjeny wot Madleny Matzyneje (Jórdankoweje) ſ Konjez. Sswěczník je ſ twornje (fabriki) ſa zyrkwine ßudobja Měrczina Mainharta we Würzburgu a płaczi 525 markow. — „Knježe, lubuju wudebjenje twojeho domu a měſto, hdźež pſchebywa twoja czeſczź." (Pſ. 25, 8.)

— (K. P.) Dźeń 2. haprleje wumrje w Róžencze nahłeje ßmjercze knjes Franz Kleiber, wuczeř w Róžencze. Pſchetrawſchi khoroſczź, kiž wjazy njedźeli trajeſche, mějeſche wſchu nadźiju, ſo po jutrach ſaßo ßwoje ſaſtojnſtwo poknje ſaſtupi, tu pſcheraſy ßo jemu pjatk w nozy nahle krej, a to ſ tajkej mozu, ſo w krótkim ßwoje žiwjenje ſkónczi. Jeho njewotczakowana ßmjercz ſrudźi jenak jemu dowěrjene dźěczi, kaž tež ſchulſku gmejnu a zyku woßadu, dokelž bě ßo njebocziczkemu radźiło, ßebi powſchitkownu luboſczź dobyczź. Wo njej ßwědczeſche jeho pohrjeb, na kotrymž ßo wyſche woßadnych kk. duchownych, wuczerjow a wěriwych tež k. kapłan Róla ſ Budyſchina, nimale wſchitzy wokolni kk. wuczerjo a tójſchto zuſnych pſchewodźerjow wobdźěleſche. Pſchi rowje spěwaſche róženczanſke spěwarſke towarſtwo, kotrehož ſakožeř a wjednik njebohi bě, a na Božej mſchi requiem kk. wuczerjo ſ někotrymi khróſczanſkimi spěwarjemi. — Njebohi k. Franz Kleiber narodźi ßo 15. julija 1831 w Mniſchonzu, hdźež běſche jeho nan piwarz. Po dokonjanych ſchulſkich lětach ßebi wuſwoliwſchi wuczeřſke powołanje wotbu ßwoje pſchihotowanſke studije na ſhromadnym (lutherſkim) ſeminaru a poßlenje lěto na nowoſakoženym katholſkim ſeminaru w Budyſchinje. Jutry 1851 je dokonjawſchi pſchińdźe ſa pomozneho wuczerja do Khróſczźiz, hdźež 6 lět ſkutkowaſche. 1857 pſchińdźe ſa wuczerja do Schunowa a w juliju 1874 jako zyrkwinſki wuczeř do Róžanta. W najrjeńſchej ſtarobje (w 49. lěcze) jeho Bóh tón Knjes k ßebi powoła. Jeho ßwěra a ßwědomitoſczź we wobczeżnym powołanju woſtanje bjes dwěla na dołhe lěta w pomjatku wſchitkich, kotſiž mějachu pſchileżnoſczź, jeho ſkutkowanje bliže ſeſnaczź. Njebocziczki ſawoſtaji po ßebi dwě dźěſczi: ßyna, kiž w Praſy ſtuduje, a dźowku; mandźelſka bě ßo jemu lětßa po nowym lěcze do wěcznoſcze minyła. R. i. p. *s.*

§* Se Sarycza. Naſch lubowany wuczeř k. A. Keßler je ſańdźenu pónďźelu, 19. haprleje, popołdnju w 2. hodźinje po dlěſchej khoroſczi cziſche w tym Knjeſu wußnył, ſtary 32 lět 8 m. Njebo Keßler, hacz runje rodźeny Němz, — won běſche ßo w Jěſoru pola Niſkeje narodźił — bě dobry a horliwy Sserb a ſe wſchej ßwěrnoſczu ſa ßerbſki lud, w kotrehož ßłużbje wón ſtejeſche, dźěłaſche a ſkutkowaſche. Bóh tón Knjes ſapłacz jemu jeho ßwěrnoſczź, daj jemu czichi wotpocżink w rowje a junu ſ hnady wěcznu mſdu! — Knjes wuczeř Grülling tudomne ſchulſke měſto w tu khwilu ſaſtupuje.

S Drožďźija. (B. N.) Tudy ßmy 19. haprleje ſaßo woheň měli, pſchetož bróžeń ſahrodniſkeje žiwnoſcze czo. 41, naſchemu knjejſtwu ßłuſchazeje, je ßo wotpaliła.

S Pěſkez. W tudomnym knježim lěßu ßu ßo 18. haprleje popołdnju na pſchěſtrjeni 10 akrow leżomnoſcze 40lětne khójne ſ wyßokim ßłanjom ſpaliłe. Kak je woheň naſtał, njeje ſnate.

S Kamjeńza. (B. N.) Hacz runje ßebi myßlachu, ſo je ſ wóhnjemi kónz, kotrež w bliſkim Bambruchu huſto doſczź ſakhadźachu, dha tam ludźo w tajkim naſtupanju tola k měru pſchińczź njemóża. Mjenujzy w nozy k 14. haprleje w 2 hodźinomaj w tutej wßy ſaßo woheň wudyri a twarjenja kublerja Jana Jurja Schöny hacz do bróžnje do prócha a popjeła pſchewobroczi. Tež tutón woheň je najſkerje ſakoženy.

S Wojerez, 22. haprleje. Czeſczeny knjes redaktoro. Kaž kóždy ſchtwórtk, tak běſche ßo tež dźenßa ſe wſchelakich ßerbſkich woßadow wojerowſkeho wokrjeßa tójſchto ludźi tudy w Wojerezach ſeſchło. Pſchi powjedanju, kotrež bjes ßobu mějachy, bjes druhim na ßwětło pſchińdźe, ſo ßu naſche woßyroczene woßady w Schprejzach, Czornym Khółmzu a Lejnom wczera — jako na pruſkim pokutnym dnju — duchownje derje ſaſtarane byłe, pſchetož w Schprejzach je k. farař Imiſch ſ Hodźija, w Czornym Khółmzu k. farař Mróſak ſ Budeſtez a w Lejnom k. farař Bergan ſ Wulkich Sdźar prědował. A ſo by ſdźarowſka woßada na tajkim ważnym dnju duchownſkeho ſaſtaranja tradacz njetrjebała, hdyž jeje k. farař lejnjanſkej tajku luboſczź wopokaže, je k. Bergana k. farař Jakub ſ Njeßwaczidła ſaſtupił. Tajka dobroczźiwoſczź je naſche wutroby móznje hnuła a my dowolamy ßebi teho dla tudy k. fararjej Berganej ßwój najwutrobniſchi dźak prajicz, ſo je wón pſchi tej ſpodobnoſczi, kotruž je lejnjanſkej woßadźe wopokaſał, tež ßwoju lubu woßadu ſaſtaracz wjedźił, a dale ßo tež tym ſakſkim knjeſam duchownym naležnje dźakujemy, ſo njejßu dalokeho pucza lutowali, ale nam dobroczźiwje k ßłużbje byli. My proßymy jich teho dla, ſo njebychu tež pſchichodnje na naß ſabyli, pſchetož ſa naſchich pruſkich knjeſow duchownych je wſchak to doſczź wobczeżne, hdyž dyrbja pſchi ßwojich tak hižom doſczź wobczeżnych ſaſtojnſtwach ßami tež naſche woßyroczene woßady tajke dołhe czaßy ſaſtaracz. My wužiwamy teho dla tule ſkładnoſczź, ſo bychmy tudy tež naſchim pruſkim knjeſam duchownym ßwój najluboſniſchi dźak prajili, pſchetož woni maja tež ſ wjetſcha daloke pucze k nam. — Pſchiſpomnjenje redaktora. Kaž ßłyſchimy, je k. farař Mróſak ſ Hrodźiſchcza na tym ßamym ßwjatym dnju w Dołhej Borſchczi prědował, ſo by ſkhorjeneho k. fararja Kruſchwizu, kotremuž ſ pokneje wutroby bórſy wotkhorjenje pſchejemy, duchownje ſaſtupił. — Po tajkim ßu na ſpomnjenym ßwjedźenju ſchtyrjo ſakſzy duchowni w pruſkich Sserbach prědowali.

Wukaſy wyſchnoſcze.

§ Kralowſke miniſterſtwo ſnutſkomnych naležnoſczow je poruczźiło, ſo maja ßo tajkim ratarjam, kotſiž chzedźa łuki ſakožicz abo je drenirowacz a kotrychž kubła wjazy hacz 1200 dawkſkich jenoſczow nimaja, wot tudomneho wokrjeßneho towarſtwa plany a wobliczenje khóſtow k temu darmo wuhotowacz.

§ Saſtojnſtwo ſměrza w Hodźiju a Bóſcherizach je ryczeřkublerjej a ſměrzej Erwinej Heiberej w Brěſy pſchepodate.

§ Póndźelu, 26. haprleje, budźe ßo na kuble w Sczźijezach, wot Krauſy wotnajatym, 1 deſkowany wós, wſchelaki hoſpodarſki inventar a hromada hródźneho hnoja na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

§ Bróžeń czźiſko 587 na kamjeńtej haßy w Budyſchinje ležaza, měſchczanſkej gmejnje ßłuſchaza, ma ßo wot 1. junija pſchenajecz a je wſcho dalſche w radnej kanzlaji 26. haprleje dopołdnja w 11 hodźinach ſhonicz.

§ 12. junija budźe ßo leżomnoſczź khěżniſkeho žiwnoſczerja Jana Meldy w Nowych Bóſchezach, na 870 mk. takſirowana, na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

§ Khěża czźiſko 232 w Budyſchinje, ſchewſkemu miſchtrej Reinholdej Hauptmannej ßłuſchaza, kotraž je na 17,200 mk. takſirowana, budźe ßo 21. junija 1880 na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

§ 2. julija budźe ßo khěžniska žiwnosćź Gustava Adolfa Nyczje w Koßarni, psches woheń ſ dźěla wobschkodźena, kotraž je na 800 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Přilopk.

* Bajerski prynz Korla Theodor, bratr awstriskeje khěžorki Hilźbjety, je na požadanje dowolnosćź dostał, so ßmě jako lěkař skutkowacź. Wón je na wschelakich universitetach studował a ßo woßebje na hojenje wocźow wusteji, w kotrymž nastupanju je wón w někotrych straschnych padach ſ wulkim sbožom lěkował. Tutón schtyrzecźilětny prynz je ßebi w wokolnosćźi Tegernseeja, hdźež ma ßwoje wobydlenje, bjes ludźimi dospołne dowěrjenje dobył. Hdyž jeho w nozy se spanja wołaja, wón runje kaž žadyn druhi lěkař mile daloko jěsdźi, so by khorym nusnu pomoz pschinjeßł. Samožity prynz pschi potrěbnosćźi lěkařstwo ßam płacźi, ßo sa poßylnjaze wina a jědź stara a khudych lubjerady tež ſ pjenjesami podpjera.

* S Linza pißaja, so je w trawnskim jěsorje racźi mór wudyrił. Jako bě lód na jěsorje rostał, pokry ßo jeho woda ſ tawsyntami rakow kóždeje wulkosćźe. Jich barba bě runje tak žołtocźerwjena, kaž połwarjenych rakow. Na brjohach, hdźež běchu w wulkich hromadach pschipłuwali, wone tajke ßmjerdźenje wot ßo dawachu, so běchu ludźo nusowani, je w hromadu shrabacź a do semje sahrjebacź.

* We wschěch stronach a najbóle w Franzowskej a Němskej skorža na schkodu, kotruž je lětuscha syma ßadowym schtomam nacźiniła. W połodnischich krajinach je schkodowanje najwjetsche, dokelž schtomy tam na tajke ßurowe wjedro swuczene njejßu.

* Njedźelske njewjedro, wot kotrehož w wokolnosćźi Budyschina jenož sabłyskowanje widźachu, je w Cźechach a tež w někotrych sakskich stronach wulku schkodu nacźiniło. W Leisnigu, Gersdorfu a Podelwitzu woda tak spěschnje rosćźesche, so dyrbjachu ludźo khwatnje ßwoje niske domy rumowacź. Najbóle ßu młyny pschi Ziegel- a Schanzenbachu schkodowałe, kotrež ßu skoro wschě wot žołmow rostorhane. Tež wjele murjow a mostow je tam spowalenych a wotpławjenych.

* W tychle dnjach je ßo w Prasy jedyn paduch prawje sjebał. Jenemu mužej bě małe dźěćźo wumrjeło, duž wón cźěłko do kaschcźika pokoži a ßo k lěkarjej poda, so by ßebi tam ßmjertne wopißmo žadał. Duzy po pucźu wón do haptyki stupi, hdźež chzysche sa khoru žonu lěkařstwo kupicź. Dokelž pak jemu tam prajachu, so móže žadanu wěz hakle sa pół hodźiny dostacź, wón tak dołho w pódlanskej korczmje cźakasche. Jako pak chzysche ju wopuschcźicź, ßo wón njemało dźiwasche, pytnywschi, so je jemu kaschcźik ſ morwym dźěscźom někajki paduch kranył, kotryž bě ßebi ßnadź myßlił, so je w kaschcźiku droha wěz. Tón muž teho dla na poliziju běžesche, prjedy hacź pak tam doběža, wuhlada wulku cźrjódu ludźi wokoło jeneje wikowařskeje žony stejo, kotraž kaschcźik ſ jeho dźěscźom w rukomaj dźerżesche. Jedyn njesnaty młody cźłowjek bě jej kaschcźik na krótki cźaß k skhowanju pschepodał, wcźipnosćźe dla wona kaschcźik wotcźini a w nim dźěscźowe cźěło namaka. Wobkranjeny dosta kaschcźik saßo a žona běsche wjeßeła, so je jón tak lóhko wotbyła, dokelž by hewak teho dla wjele běhanja na ßudnistwo měła.

* Sańdźeny tydźeń w měsćźe Raabu w Wuherskej mordarja Takacźa, kotrehož běchu k ßmjercźi wotßudźili, na schibjeńzu powěßnychu. Jako bě tam wón dlěschi cźaß wißał a ßebi kóždy myßlesche, so je morwy, dowjesechu jeho do kliniki, hdźež chzysche jeho jedyn lěkař rosrěsacź. Lěkař, kotryž ſ morwym cźěłom wschelake spytowanja cźinjesche, bórsy pytny, so hischcźe w nim krej běži a skóncźnje wobwěschenz wocźi wotewri, wußny pak po krótkim cźaßu saßo. Nasajtra rano wón ſ nowa wotucźi a žadasche ßebi wodu a młóko. Ssudnistwo nětko njewjedźische, schto dyrbi ſ mordarjom cźinicź. Tola Takacźowe mozy bórsy saßo wotebjerachu a wón bě sa 24 hodźin wo prawdźe morwy.

* W Madridu je ßo sańdźeny tydźeń žadławy podawk stał. Cźłowjek dźiweho napohlada, wulku ßekeru w ruzy, psched kotrymž wscho cźěkasche, do theatra pschihna a tam na jewischcźo skocźi, hdźež wón se ßekeru machajo wołasche, so budźe ludźazy hrěch wjecźicź. Jeneho serżanta, kotryž chzysche jeho k měrej pokasacź, wón hnydom sarasy a wschěm druhim, kotsiž chzychu ßo do njeho dacź, wón se ßekeru hrożesche. Skóncźnje dyrbjesche wotdźělenje wojakow do theatra pschińcź. Najprjedy spytachu jeho psches tsělenje ſ pólverom wuhnacź, wón pak psches to hischcźe bóle wokoło ßebje bijesche a chzysche do ludźi skocźicź. Duž offizier pschikasa, so dyrbja jeho satsělicź, a wowrótnjeny cźłowjek padźe do hłowy trjecheny morwy na semju.

* Cźłowjek móže ßo lóhko nawucźicź mało abo tež jara wjele sa dźeń jěscź. Tajkemu, kotryž nima wjele duchowneho a cźělneho dźěła a ßebi pschezo na jědź myßli, je móžno, wschědnje 12 puntow žiwnosćźe sjěscź. Kapitän Parry namaka w Sibirskej, so tam ludźo na jedyn ras 20 puntow skopjazeho mjaßa spóžerachu. Pola naß w Europje ßu ludźo w połnej strowosćźi, hdyž kóždy dźeń jenož punt mjaßa abo druheje zyroby k ßebi wosmu.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Jan Bohuwěr Klin, pschekupz, ſ Minnu Helenu Paulez.

Michalska zyrkej: Korla August Běrka, dźěłacźeř a wobydleř na Židowje, ſ Hanu Kochez ſ Wukrancźiz. — Korla Hermann Elsner, fahrodnik w Jeńkezach, ſ Hanu Hedwigu Sidoniju Fryczez, swudowjenej Antonijowej ſ Wulkeho Schönawa.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Hermann Pawoł, Jana Augusta Klingsta, khěžerja a rěsnika na Židowje, ß. — Pawoł Hermann, njemandź. ß. na Židowje. — Ernst Hermann, Jana Augusta Scholtz, hospodařskeho pomoznika w Delnjej Kinje, ß. — Wylem Juliuß, Korle Juliußa Seiferta, zyhelskeho mischtra w Hrubjelcźizach, ß. — Minna Marja, Handrija Urbana, fabrikskeho dźěłacźerja a wobydlerja w Sslonej Borschcźi, dź.

Katholska zyrkej: Augusta Ernestina, Handrija Augusta Janascha, fabrikskeho dźěłacźerja, dź.

Zemrjeći:

Dźen 7. haprleje: Johanna Pawlina, Jana Bjedricha Gustava Pětschki, nowinskeho póßelnika, dź., 1 l. 4 m. — 8., Wylem Richard, Hendricha Oskara Hancźa, sankarja a wobydlerja na Židowje, ß., 7 m. 9 d. — 10., Handrij Ramsch, dźěłacźeř a wobydleř, 46 l. 7 m. — 12., Jan August Kobanja, khěžeř a cźěßla na Židowje, 38 l. 10 m. 8 d. — 13., Pětr Glausch, cźěßla na Židowje, 28 l. 5 m. — 14., Korla August Grellmann, pensionirowany lakaj, bydlazy w Ratarjezach, 63 l. 5 m. 16 d.

(Pschipóßłane.)

Psches někotre nam snate familije kedźbni scźinjeni, wóndano składnosćź wužichmy a w khlamach **Julius Hartmann Sohn** w Budyschinje na mjaßowym torhoschcźu, hižom dawno khwalobnje snatych, **cźornožidźany klejd** kupichmy. My ßmy psches wubjernu dobrosćź a tunju płacźisnu woßebje derje spokojeni, tak so móžemy te ßame kóždemu sa kupjenje cźornožidźanych stoffow nanajlěpje porucźicź.

Wšě nawěštki kaž sa politiske nowiny, provinzialne listy, tak tež sa woßebite cźaßopißy bjes powyschenja khóstow **najtuńscho a najrucźischo** wobstara: „Zeitungs-Annoncen-Expedition"

Rudolph Mosse, Leipzig.

Sapiß nowinow (tarif inserzijow), kaž tež nacźisk khóstow darmo a franko. **Pschi wjetschich porucźenjach najwyschschi rabatt.**

Knihikupz **F. A. Reichel** w **Budyschinje** nawěschtki wobstara.

Płaćizna žitow a produktow
w **Budyschinje** 17. haprleje 1880.

Žitowy dowos: 3041 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hačž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hačž mk.	np.
Pšeńza 50 kilogr.	10	95	11	97	10	71	11	91
Rožka " "	8	73	9	11	9	2	9	18
Jeczmjeń " "	8	69	9	78	8	69	9	56
Wowß " "	7	20	7	80	7	—	7	80
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 "	2	20	2	60	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	20	2	80	—	—	—	—
Ssloma 1200 pt.	17	50	21	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
384 schtuk, schtuka po 15 m. — np. (5 tl. — nßl.) hačž 26 m. 50 np. (8 tl. 25 nßl.)

Kórz pšeńzy po 170 puntach: 18 markow 61 np. (6 tl. 6 nßl. 1 np.) hačž 20 mk. 34 np. (6 tl. 23 nßl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 13 mk. 96 np. (4 tl. 19 nßl. 6 np.) hačž 14 m. 57 np. (4 tl. 25 nßl. 7 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 18 np. (4 tl. 1 nßl. 8 np.) hačž 13 mk. 69 np. (4 tl. 16 nßl. 9 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 12 nßl. — np. hačž 2 tl. 18 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 10 np. (8 tl. 21 nßl. — np.) hačž 27 m. 90 np. (9 tl. 9 nßl. — np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hačž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hačž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 2 m. 20 np. (22 nßl.) hačž 2 m. 60 np. (26 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 20 np. (— tl. 22 nßl. — np.) hačž 2 m. 80 np. (28 nßl.) — Ssloma (1200 pt.) 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl.) hačž 21 m. — np. (7 tl. — nßl.)

Drajdžanske mjaßowe płaćizny
19. haprleje 1880.

Najlěpsche howjada 60—63, ßrěnje 48—49, schpatne 27—28 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 55, ßrěnje 47—49, bakunarje 60—63 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 63, ßrěnje 50, schpatne 25 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche cželata 40—50 np. po puncze rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki
19. haprleje 1880.

Na pschedań stejesche 2857 howjadow, 7099 ßwini, 1593 cželatow, 12,623 skopow.

Mjaßowe płaćizny: najlěpsche howjada 56—60, ßrěnje 50—52, schpatne 42—45 a 30—35 mk. po 100 puntach rěsneje wahi (schlachtgewicht). Sswinje: najlěpsche meklenburgske 55—57, pomerske 52—54, krajne 48—50, ruske 47—50 mk. po 100 puntach žiweje wahi. Bakunarje 60 mk. po wotczehnjenju 40—45 puntow rěsneje wahi. Cželata 35—50 np., skopy 40—45 a 50, woßebite jehnjata hačž 53 np. po 1 puncze rěsneje wahi.

750 M. zyrkwinych pjenjes je na wubranu hypotheku wot 1. julija t. l. sa 4prozentsku dań wupožčicź a ßo pschi porjadnym dańpłaćenju njewupowjedźa.

W Porschizach, 12. haprleje 1880.

Zyrkwinske prjódkstejerstwo tam
psches fararja
Hermanna Jukusa Trautmanna,
pschedßydu.

Dopósnaty wubjerny
prawdźiwy cześki czornokalk
ßym s nowa dostał a jón poruczam.
A. Lorenz
na privatnym dwórnischczu.

Aukzija a pschedawanje ležomnoscze.

Póndźelu, 3. meje t. l., dopołdnja wot 9 hodźin, budźa ßo w **Sarinkez** wulkosahrodniskej žiwnoscźi w **Lischej Horje** pola Njeßwaczidła herbstwodźělenja dla:

1) **wschitkón morwy a žiwy inventar,** mjenujźy: 4 młode kruwy, 1 jałojza, wosy a rólny grat, ßłóma, ßyno a běrny atd.,
2) po skónczenju aukzije naspomnjena **wulkosahrodniska žiwnoscź, 18 akrow 103 □prutow wopschijaza,** kaž tež
3) **něhdźe 12 hačž 15 prutow murjerskich kamjenjow,** potom
4) **na lěßowej dźělbje ležomnostnych knihi 17d 2 akraj 43 □prutow ßylnych khójnow** (twarske schtomy a klozy)

pod wuměnjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Herbja.

ff. Khofej, ßylnje a cźistoßłodźazy, punt po 96, 100, 110, 120—130 np., pschi 5 puntach někotre druźiny wo 5 hačž 10 np. tunischo, kaž tež
paleny khofej, pt. wot 100 np. atd.;
zyły zokor, w kruchach wot 5—10 mk., pt. 44 np. k zyrobje sa pczoły;
łamany rajß, pt. po 16 np., pschi 5 pt. po 15 np., kaž tež
zyły rajß, pt. po 20, 22 a 24 np., pschi 5 pt. tunischo;
zokorowy syrop, snateje dobroscze, pt. sa 20 np., pschi 5 pt. sa 18 np.;
cigarry, woßebnu druźinu, schtuku po 3 np., 25 scht. sa 70 np.;
polnojerje, nowu poßyłku, 15 scht. 40, 60, 90, 113 a 120 np., scht. 3—10 np.,

porucza ßwojim czescźenym wotebjerarjam

Ad. Rämsch,
nowe khlamy pschi butrowych wikach.

Ssrědk k spěschnemu blejchowanju płatu
s wułoženjom, kak ma ßo nałožicź, porucza

hrodowska haptyka.

Kóslaze kóžki
kupuje a najwyschsche płaćizny sa nje płaćźi
A. Trepera, rukajźać
na seminarskej haßy.

Kóslaze kóžki,
kaž tež wschě druźiny njeharowanych kožow kupuje po najwyschschich płaćźisnach
Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Kóslaze kóžki! Kóslaze kóžki
kupuje stajnje po najwyschschich płaćźisnach
H. Langa
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi
na žitnych wikach.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,
kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisku dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Dobry žołty wósk
kupuje po najwyschschich płaćźisnach
Otto Engert
na snutskomnej lawskej haßy 122.

Wósk,
jenož rjenje žołty, kupuje mydłarnja **Robert Adam** na swonkownej lawskej haßy cźiśko 691.

K twarbam
poruczamy želesniczne schěny kaž tež
T-noscherje
we wschelakich dołhoscźach a wyßokoscźach najtunischo.
Gebr. Joachimsthal
pod bórklinom.

Haptyka w Rakezach.
Najlěpschi **wobźerny, młókowy** a **wužitkowy pólver** sa **howjada, wobźerny** a **saksowy pólver** sa **konje, wobźerny pólver** sa **ßwinje, butrowy pólver** k połóženju butrudźěłanja, **restitnzijonski sluid** wokrjeßneho skotolěkarja Dr. Kocha psche wsche **klazanja koni, nervowy balsam, fenchlowy měd,** Dr. **Whitowu wocźowu wodźiczku,** Dr. **Alexandrowy wocźowy balsam, dźěcźazu tinkturu, mas psche brunawu, ßłyschny wolij, subne khrepki** k najruczischemu sahnaczu subybolenja, **drajdźanski, žitawski, hamburgski slastr, anilinske barby** k ßamobarbjenju we wschelakich barbach a wschě **homöopathske lěkarstwa** porucza w snatej dobroscźi po najtunischich płaćźisnach
R. Bredemann.

Dickowa conceßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žałba,
kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 30 np. a po 12 np.
wot **hrodowskeje haptyki.**

P. Strobelowy atelier

sa njebolosue saßadjenje khnmschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopokdnja a popokdnju wot 8 hacž do 5 hodžin. Khudym darmo.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

J. W. Dannenberg a Handrick w Lasu

poručatai ßwój skład **warneje, skótneje** a **hnojateje ßele, gogolinski twarski** a **rolny kalk, czěsku brunizu** (braunkohle), **murjerske, tsěschne** a **wjelbne zyhle** a pschi najsprawnischim poßkuženju najtunische płaczisny lubitaj.

Knjes murjerski mischtr **Handrick** wscho trěbne wukaže.

M. Th. Pech

w Budyschinje na hlownym torhoschczu czo. 140

pódla měschczanskeje haptyki

porucza **drastne stoffy** w nowych rjanych mustrach, **kattun, madapolam, kroasej** a **pikej, běly** a **pißany,** k dobroczíwemu wobkedzbowanju.

Hacž runje je w nowschim czaßu płaczisna horje schła, tola po **starych tunich płaczisnach** pschedawam.

Módry płat wschelakeje schěrje, **czischczane płatowe schórzuchi** w wulkim wubjerku, **módroczischcz** w rjanych mustrach a nowej tworje najpodwolnischo porucza

M. Th. Pech

na hłownym torhoschczu 140, pódla měschczanskeje haptyki.

Hdyž je ßo tež płaczisna khětro jara powyschiła, tola po starych płaczisnach pschedawam. — W khlamach ßo **ßerbski** ryczi.

Drogowe, chemikalijowe a barbotworowe khlamy

Gebrüder Miersch (bratraj Měrschej)

na žitnych wikach

porucjeja po najtunischich płaczisnach a w dobrej a czistej tworje:

wschě druzíny **pjerschczinych** a **molerskich barbow,** ßuchich a do wolija sarybowanych, **lak, firniß, pinsle, schablony, cement, gyps, krydy, murjerski** a **tyscherski klij, terpentinowy wolij, soda,** wschelake **mydła, schterku, wodowu schkleńzu** (wasserglas), **bohnu** k hładkowanju schpundowanjow, **czerstwy dalmatski** a **persyski insektowy pólver, kamfor, běly pópjer, schwobjazy pólver, pólver psche mole** a **muchi, muschi klij,** kaž tež **ßykawki,** sa insektowy pólver trěbne.

Jědzny wolij, kißało, žonop, jatrothran.

W khlamach ßo **ßerbski** ryczi.

Najlěpschi

dalmatski insektowy pólver, kamfor, naftalin, schpanisku pópjer, běly pópjer, pólver psche mole, papjeru psche mole, muschi pólver psche stwinske muchi atd., **muchazu wodu, muchazy klij, tineol,** w schachtliczkach po 60, 30 a 10 np., **sezónwjazu ßmjerez,** w bleschach po 50 np., **schwobjazy pólver** wubjerneho skutkowanja kaž tež **insektopólverowe ßykawy,** k temu trěbne,

porucjeja najtunischo

drogowe khlamy

Otto Engert

na smutskomnej lawskej haßy 122.

Bernstajnowe laki, kopollaki, wosowe laki, želesolaki, terpentinowy wolij, firniß, siccatif, blajwajß we woliju,

kaž tež wschě druhe **barby** najlěpje a najtunischo porucja **Max Zieger**

na ßerbskej haßy.

Warnu a skótnu sól

pschedawa w wulkich a malych dzělbach

C. Hanska

na žitnych wikach 635.

Hižom wjele lět ßławnje snata **prawdziwa Ringelhardtsko-Glöcknerska žalba*),** se schtemplom: M. Ringelhardt a se sakitanskej marku: na schachtliczkach, je pruhowana a poručena psche **koscžožer, rak, karfunkel, sakły, ßłony spław, wosabjenje, wopalenje, kurjaze woka, sahorjenja, wicz** a **drjenje** atd.

*) Je k dostaczu po 50 a 25 np. w **budyskimaj haptykomaj,** kaž tež w **haptykach w Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldze, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu** a w **Seifhennersdorfje.**

Wopißma móža ßo we wschěch haptykach nawjedzicz. „Hornja sakitanska marka psched kóždym podražowanjom sakituje."

Zidzane mězy,

kaž tež wschě druzíny **stoffowych mězow** porucja a **pjelzowe drasczenja** na khowanje psches lěcze horjebjerje

O. Rinka na jerjowej haßy.

Sslómjane klobuki

a wschě k temu ßłuschaze **wupyschenja** porucja we wulkim wubjerku a po jara tunich płaczisnach

August Reiß na ßerbskej haßy.

Poruczenje.

Cześćenym Sserbam Budyschina a wokolnosćże ſ tutym k nawjedźenju, so ßym ja **restaurazinju** a **destillazinju**, kaž tež **mjaßo-** a **kolbaßypschedawarnju** pschi **taschbarku cißko 451** na ßo wsak a je na prjedawsche waschnje, kaž to moji starschi mějachu, saßo srjaduju. S dobom poruczam wschě druźiny palenza w bleschach a czwizach a, wo dobrocźiwe wobkedźbowanje proscho, sawostanu

ſ poczesczowanjom

B. Biesold.

Wulki wubjerk garnirowanych

ßlómjanych klobukow sa knjenje a dźěczi

po jara tunich płaczisnach poruczeja

pychotworowe khlamy

Ch. Schmidt na butrowych wikach.

Kedźbu! Kedźbu!!

S tutym najpodwolnischo poruczam:

wurjadowane **ßlómjane klobuki** sa muskich, czorne a běłe, sa 1 mk. atd.,
" " sa hólzow, sa 50 np. atd.,

kaž tež wulki wubjerk **mužazych** a **žonjazych ßlómjanych klobukow** po snatych tunich płaczisnach. S dobom poruczam tež **kwětki, židźane banty, ßomoczany bant, rische, gardiny** a **roleauwy, pschedeschczniki, ßlónczniki** atd.

Moritz Höniger na ßerbskej haßy.

Jedyn nowy dwajpschežny **hospodarski wós** schěrokeje kolije je na pschedań w kowarni w Delnjej Kinje.

Wós se żelesnymi wóskami sa kruwy, 1 płuh a brony, wscho w dobrym porjadku, ßu na pschedań. Hdźe? je shonicz pola piwarza w Wulkim Radschowje abo w wudawarni „Serbskich Nowin."

Khofej, seleny, zyle czisćże ßłodźazy, punt po 98, 100, 105, 110, 120—150 np.,
khofej, paleny, punt po 45, 48, 50, 55 np., pschi 10 puntach tunischo,
zokor, zyły, punt po 45, 48, 50, 55 np., w kehelach tunischo,
zokor, mlěty, punt po 42, 44 a 48 np.,
syrop, punt po 16, 20 a 36 np.,
prima **rajßowu schterku,** punt po 38 np.,
" **pschenczinu schterku,** punt po 34 np.,
soda, punt po 10 np.,
jerje, w zyłym a po jenotliwym, najtunischo

poruczа **Gustav Poser**
na jerjowej haßy.

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop

wopschija rostlinske wutki, kotrež w druhich tajkich syropach njejßu. Wón je ßo dopokasał jako ßrědk, kotryž dychaze a pożeraze organy wot sažwanja lohko wumóże a je teho dla pomozny ßrědk pschi **kaschelowych katarrhach, ßuchoczinach** a **wumpjerach,** kotrež ßu ſ katarrhalistimi abo pożeranskimi wobcżežnosczemi sjenoczene.

Wrótßław. **Dr. med. Finkenstein sen.,**
praktiski lěkar.

Tutón na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jenož prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Linka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
E. Meißner w Biskopizach.

Dźělbu tunich, ßo derje żehlazych **cigarrow** hischcże porucza

Max Zieger
na ßerbskej haßy.

Murjeńske, kaž tež brune kożane **fale** ma w starej snatej dobrosczi po najtunischich płaczisnach na pschedań

Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Słyšny wolij sahoji **hłuchosć,** hdyž njeje pschinarodźena, a wotstroni wěsćże wschě ſ czežkim ßłyschenjom sjenoczene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. pósczele

C. Chop,
haptykar w Sondershausen.

Ssamoskónzowanje

skaženje familije atd. ßu ßlědstwa wopiłstwa. Tutón njepoczink ßo psches sto krócz dopokasany, wot lěkarjow poruczeny ßrědk ſ wjedźenjom abo bjes wjedźenja piczka wotstroni. Tež pomham psche tajne czerpjenja, běłospław, mocźenje do koża, padawu khoroscz a lischawu.

L. Grone in **Münster,** Westfalen.

Czaßniki (segerje).

Najwjetschi skład

a najlěpsche porjedźenje

časnikow a hrajadłow.

Jarolim Trepera,
czaßnikar
na seminarskej haßy, ſ napschecza theatra.

Najtunische płaczisny. Zitte tuhowanje.

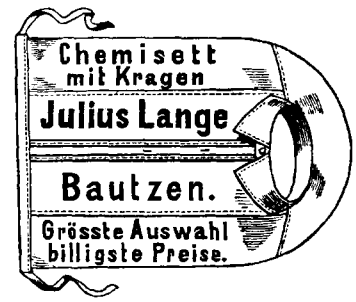

Kuchinska holza,

kotraž ma ßobu sa czeledź waricz, kaž jena **swinska holza,** kotraž móże blotowacz, na jenym ryczerkuble hnydom ßłužbu dostanjetej. Hdźe? to je shonicz we wudawarni „Serb. Nowin.

Pilni murjerjo

dostanu hischcże dźěło pola
W Budyschinje. **J. Mörbitz,**
twarskeho mischtra.

Sańdźenu ßobotu ßu ßo jene **kwittonkowe knižki** shubiłe, w kotrychž je mjeno wobßedźerja. Namakar chzył je pola knjesa restaurateura **Rädy** na lawskich hrjebjach czo. 683 wotedacz.

Po wujednanju pola knjesa sněrza w Minakale ja ſ tutym czesczranjaze ßłowa, pschecźiwo **Janej Bläži** ſ Psowjow w Kasprez korczmje nimo lěpscheho wjedźenja wuprajene, nasad bjeru, je wotproscham a pshed dalschim rospschesczeranjom warnuju.

Jurij Kliemand.

Božemje,

wutrobne božemje prajimy schuli w Budestezach pschi rosžohnowanju ſ budestczanskeje do nascheje noweje roswodźanskeje schule. My ßmy wjele lět w hromadźe w swjasku stali a ßo teho dla nětko budesczanskim knjesam wuczerjam a knježnje wuczerzy sa wuczerśku prózu a luboscz, kaž tež sa horliwu ßerbskosczz, nam a naschim dźěczom wopokasanu, wutrobnje dźakujemy. Tež budź jich prjedomnikam dźak, kiž ßu dobre ßymjo wußywali; jim budź czesczz do rowa!

Naschemu knjesej wuczerjej **Krawzej** pak jako wustojnemu wodźerjej dźěczi a ßwěrnemu Sserbej ſ wutroby pschejemy, so by wón nětko w naschej nowej schuli ſ radosczu dźěłał a so by jeho skutkowanje wot Boha bohacże žohnowane było.

G. w Roswodezach
tež w mjenje wjele druhich.

Dźak.

Knjezej fararjej Wjelanej w Slepom a knjezej fararjej Gólčej w Rakecach prajimy za jeju pjenježny dar, kotryž staj našej knihowni spožčiłoj, z tutym swój najnależniši dźak.

Budyske gymnazialne towarstwo „Societas slavica."
Gólč, předsyda.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 18. **Sobotu, 1. meje 1880.** **Lětnik 39.**

Pjerschczeń pólskeho krala Stanißława.

(Skónczenje.)

Nětk bě pola Dobraka saßo rjany czaß, jako bě ſ fary na dróhu wuſtupił, hacz runje jemu ßněh wokoło kożaneje mězy lětasche. Jeho wutroba bě ſwjeßelena, hacz runjež nosy w ßněſy tczeschtej. „Schto tež to Marja k temu wschemu praji, hdyž ßłyschi, czeji tón pjerschczeń je? A schto budże žid měnicz, hdyž mje jutſje wuhlada? Haj, kiž ßo na teho Knjeſa ſpuſchczeja, dostanu nowu móz, so ſ kſchidłami ſlecza kaž hodlerje! Njedyrbjał ja Bohu ſpěwacz, njedyrbjał ßo wjeßelicz?“ Takle ſe ßobu ryczo ßo Dobrak ßwojemu kubleschku bliżesche. Pschi wóknje jeho mandżelſka ſtejesche, wón pschecżelniwje k njej ſ hłowu kiwny.

Ale prjedy hacz dó jſtwy ſtupi, dżěsche do hródże, tam bě ſyma, někotre kokoſchki horje ſlecżichu, jako ßłyſchachu, so ßo durje wotczinjeja. „Wbohe ſwěrjatka“, Dobrak praji, „wy mje wjazy njeſnajecże, wam je tu ſyma a waſch jeczmjeń wam dołho kczěł njeje.“ A jako ßo w hródżi wobhladowaſche a na to pomyßli, kak bě tam prjedy njeho jeho nan hoſpodarił, tamle bě ta bruna, tu ſchaka, tamle w kucże ſchěra ſtejała, tule jakojzy — dha ßo jemu ßylſy ſ woczow cziſchczachu. Nětkle bě tu khudoba, wſcho bě prósne. Ale wón pſchi ßebi praji: Czakajcże, to budże saßo wſcho hinak. Tamle dyrbi saßo bruna ſtejecz a tule ſchaka; da-li Bóh, pſchińdu saßo lěpſche czaßy.

Dó jſtwy pſchiſchedſchi wſa Dobrak jene dżěczo po druhim a je wokoſcha, potom praji: „Bojcże ßo Boha a dowěrjejcże ßo jemu, wón wſcho derje czini.“ Potom powjedaſche maczeri a dżěczom, ſchtož bě na ſarje ßłyſchał. To bě wjeßele! Jako dżěczi ßłyſchachu, ſo je to kralowy pjerſchczeń, wſchě ſ wjeßekoſczu ſkakachu a ſpěwachu. Najſtarſchej běſchtaj ras ſ nanom ßobu w Warſchawje pobyłoj a ſ nim pſched kralowſkim hrodom ſtejakoj, a runje tehdom běſchtaj widżiłoj, kak kral w pyſchnym woſu, do kotrehož běchu ſchtyri ſchumle ſapſchehnjene, po haßy jědżiſche. Tehdom běchu ßebi woni wſchitzy tſjo mězu pſched kralom ſejmali a wón bě jim ſ hłowu kiwnył. Pſchetož kral Stanißław, kiž bě wot lěta 1705 hacz do lěta 1709 ſ kralom w Pólſkej, bě jara luboſny a pſchecżelniwy knjes a jedyn najmudriſchich a najlěpſchich wjeřchow ßwojeho czaßa. S lěpſcheje ruki rapak Dobrakez ßwojbje njebudżiſche móhł ſboże pſchinjeſcz. Ale kak jeno bě rapak to ſapoczał? Wotmolwjenje na to njedyrbjeſche dołho wonka woſtacz.

Dwaj dnjej ßo hiſchcże njeběſchtaj minyłoj, jako woßebne ßanje, do kotrychž běchu ſchtyri konje ſapſchehnjene, pſched faru ſtejo woſtachu. Pohoncz mějeſche rjany treßaty kłobuk, na konjazym gracże bě kralowſki wopon. Burjo běchu do durjow a na haßu wuſtupili, dżěczi ſa ßanjemi běžachu, wſcho bě na nohach. „Schto tež to na ſarje maja? Schto tež to je knjes farař wobeſchoł, ſo ſe ßanjemi po njeho póſczeku?“ — Ale kak hakle ßo ludżo dżiwachu, jako knjes farař ſ jenym knjeſom k Dobrakezom pſchijědże a Dobrak w ßukni a njedżelſkej draſcże wuſtupi a ßo do ßanjow ßobu ßyny. To hiſchcże ßo tola żenje żanemu burej w Pólſkej ſtako njebě. „Slě ßo jimaj njepóńdże“, někotſi měnjachu, „pſchetož khudy Dobrak czinjeſche bjeswoczo, kaž loni bohaty Piwarzez Jan, hdyž ſe ßwojej bohatej njewjeſtu k wěrowanju dżěſche.“

Někotryžkuliž pocza hižom Dobrakej jeho ſbożo ſawidżecz. Rapak pak na tſěſche ßedżo ßebi tu wěz lubicz da, kaž by prajicz chżył: Takle je mi to prawje! a Marina wutroba wſcha ſ wjeßekoſczu ſkakaſche. Na pucżu do Warſchawy bu naſchemu Dobrakej tola trochu ſtyſkno wokoło wutroby; czim bliže ßanje k měſchczańſkim wrotam pſchińdżechu, czim bóle jemu wutroba ſpadowaſche a tón knjes, kaž tež farař mějeſchtaj nuſu, ſo jeho někak ſtroſchtneho ſdżerżeſchtaj. „Kral je ßo jara wyßoko nad tym ſwjeßelił, Dobrako, ſo ſcże tajki ſprawny muž“, tón knjes praji, „a wón je prajił, ſo wam hódne myto ſa waſchu ſprawnoſcz da.“ Ale wjele bóle hacz tole kralowſke ßlubjenje, Dobraka jeho rapak poßylnjeſche; tón njebě na tſěſche ßedżo woſtał, ale bě ſa ßanjemi lecżił a potom ßo na ßanje ßynył a ßo ßobu wjeſł. —

Nětkle ßanje pſched hrodom ſaſtachu. Dobrak bu k kralej dowjedżeny, kiž tak pſchecżelniwje ſ nim ryczeſche, ſo Dobrak wſchu bojoſcz ſabu a kralej wſcho wupowjeda, kak bě ßo ſ tym pjerſchczenjom měko. Dobrakej bě, (tak wón to potom poſdżiſcho doma powjedaſche), kaž hdy by wón ſ Krawzez Michałom na khachlowej ławje w hromadże ßedżił a ßebi ſ nim powjedał. — Jako bě ßo pjerſchczeń w kralowſkim hrodże ſhubił, běchu ßebi tam ludżo wjele hłowułamanja czinili, hdże jeno je woſtał. Někotſi tukachu, ſo je drje tón abo tamón kralowy ßłużobnik dołhe porſty czinił a jedyn to druhemu do wuſchow ſcheptaſche. Nětk bě wſchěch tajkich ryczow kónz; a ſchtož bě hiſchcże wjazy hódne, nichtón njemóżeſche temu abo tamnemu njeßwěrnoſcz wutykowacz. — Nětkle pak chżychu wſchitzy wjedżicz, ſo ßu teho rapaka wokoło hroda lětacz widżeli, a kóżdy żałoßnje mudrowaſche. Haj, to budżich ja dawno hižom prajicz móhł, ſo to hinak było njeje, hacz ſo je tón rapak pjerſchczeń wſał. To wſchak je wěczńje, hdyž někomu tu wěz prajiſch, kak je ßo měła, potom je wón mudry a czini, kaž budżiſche to prjedy hižom ßam tež wjedżił. Ta wěz pak bě ßo takle měła. Wókna kraloweje jſtwy běchu khwilu wotewrjene byłe a pjerſchczeń bě prjecz. Dokelž pak bě ßo rapak ſ Dobrakom ßobu pſchiwjeſł, dyrbjeſche nětk pokaſacz, kak je to wuwjedł. Duž wokna wotewrichu, pjerſchczeń na blido pokożichu a potom na bok ſtupichu. A hlaj, hnydom mějeſche tón rapaczi paduch pjerſchczeń ſaßo w pyſku a jón Dobrakej do ruki pſchinjeße. Na tym ßo wſchitzy ſpodżiwachu a ſwjeßelichu.

Sa lěto bě Dobrakez kubleſchko zyle hinajke. Rjany dwór tam ſtejeſche ſ nowymi domſkimi a hródżemi, a w hródżi ſtejachu

rjane kruwy, na kotrychž žana krepka wody stejo njewosta. Pod worjeschinu stejesche honacž s zykym retomaßom kokoschow. Dokh bě kralowa mikoscž sapkacžika; Dobrak bě nětk schwarny bur. Rapak pak bě jeho stajny hóscž, kotremuž wschitzy cžescž wopokasowachu; hdyž hdy dokhe pasory cžinjesche, dha dachn jemu hicž, wón bě ßebi jich dźak saßkužik. Dobrak pak wosta se ßwojimi dźěcźimi pschi Bosy. Na ßwoje wrota pak je ßebi Dobrak te ßkowa napißacž dak:

Boži skutk ßo dyrbi stacž,
Wscho dźe po Božej woli,
Wón móže sboże dacž. *

Khostanska komora budyskeho kralowskeho krajneho ßuda.

Młody žid Mójsaß Kleinberg s Krakowa běsche 20. dezembra 1879 na budyskim dwórnischczu wikowarzy Krausowej s Noweje Wßy kranjenja dla do dybsaka maßnyk, njebě pak w nim niczo namakak, khiba kuski zakty. Krausowa ßo jeho praschesche, schto ma w jeje dybsaku cžinicž, na cžož wón niczo prawe wotmolwicž njewjedźesche. Duž jeho arretirowachu, a ßo pschi ßudniskim pschesłyschowanju dopokasa, so je wón hižom tsikrócž tajkeho maßanja dla khostany. Ssud jeho k 6 měßazam jastwa wotßudźi a bu jeho schtrafa teho dla tak maka, dokelž hischcźe 18 lět stary njeběsche.

W nozy 17. dezembra 1878 bu pjekarskemu Kammererej w hoscźeńzu „k jelenjej" na Židowje něhdźe 100 markow kranjenych, kotrež mějesche w khornarju ßwojeje ßuknje saschite. Tajkeho kranjenja dla na dweju, kiž běschtaj tam tehdy tež pschenozowakoj, tukachu a to na pjekarskeho Meißnera se Stollberga a na pjekarskeho Nowaka s Rakez. Wobaj prějeschtaj, tola praji Kammerer, so je wón jenož Meißnerej prajik, hdźe ma ßwoje pjenjesy skhowane, a dale ßo tež wukopa, so bě Meißner Nowakej wo tym powjedak, so by s nim Kammererej pjenjesy kranyk, so pak Nowak pjanoscźe dla žane prawe wotmolwjenje dak njeje, ale so je bjes tym spak, jako bě Meißner khornar rosprók a pjenjesy wsak, a potom Nowakej 20 markow darik. Pschi ßudniskim pschepytowanju Meißner skónczńje wschu winu na Nowaka ßuwasche, ale to jemu niczo njepomhasche: wón bu paduchstwa dla k ßydom měßazam jastwa a Nowak tajenja dla k jenemu měßazej wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Narodny dźeń krala Alberta ßu pjatk tydźenja, 23. haprleje, po wschěch sakskich městach a wßach ßwjedźeńszy wobeschli. W Drazdźanach ßo wulka a pyschna wojerska parada wotdźerža, na kotruž běchu tež tsělzy, kiž hewak w Freibergu a w Mischnu steja, kommandirowani. Pschihladowarjow běsche ßo wulka ßyka nahromadźika a wschitko je ßo derje radźiko.

— Sandźenu ßobotu, 24. haprleje, němska khěžorka do Drazdźan pschijědźe, hdźež ju kralowa Karola wutrobnje witasche. Wona ßo s njej na kralowski lětni hrodźik w Strehlenje wjesesche, hdźež s nimaj tež prynz Jurij, prynzeßyna Jurjowa, saksko-wajmarska prynzeßyna Mathilda a saksko-wajmarski prynz Alexander wobjedowasche. S poßleńschimaj ßo khěžorka tón ßamy dźeń popołdnju w 5 hodźinach do Wajmara na pucž poda.

— Pschi lětuschim rekrutirowanju, kotrež ßo w Budyschinje wotdźerža, je ßo s budyskeho wokrjeßa 1339 młodych ludźi stajiko, wot kotrychž bu nimale tsecźi dźěl — wokoło 400 muži — sa tajkich spósnaty, so ßu k wójsku dospołnje kmani.

— W Wurbisu ßu ßo 21. haprleje domske s kosazej hródźu a kólnju wudowy Cžabroweje wotpalike.

— Po zykym němskim khěžorstwje směja nětko ßudniske sastojnstwa w jenym a tym ßamym cžaßu ferije abo prósdniny a to wot 15. julija hacž do 15. septembra. W nusnych ßudniskich wězach někotsi sastojnizy tež w tutym cžaßu wobstaraja, schtož je trjeba.

S Barlina pißaja, so je ßo němski khěžor póndźelu, 26. haprleje, do Wiesbadena podak, hdźež jeho wjele ludźi se ßkawuwołanjom witasche. Wón tam něschto cžaßa wostanje, so by tamnische strowe kupjele wužiwak. — Prjedy hacž wón s Barlina wotjědźe, je wón wjerćha Bismarka wopytak; pschetož tutón se jstwy won njemóže, dokelž je pschezo hischcźe khorowaty.

— Na rajchstagu poczinaja ßo sapóßkanzy pschecźiwo tym nowym dawkam, kotrež chze wjerch Bismark wot nich pschiswolene měcž, trochu sarjekowacž. A to wschak tež žadyn dźiw njeje; pschetož hdyž cžlowjek w tu khwilu trochu bjes ludźi pschiindźe, dha se wschěch bokow hórke skórźby na wyßoke dawki ßkyschi. A ludźo, kotsiž hewak wscho sa dobre spósnachu, schtož běsche Bismark poruczik, nětko teho dla s hkowu wija, so s tymi nowymi dawkami pschezo hischcźe žadyn kónz njeje.

— W Hamburgu mějesche ßo w tychle dnjach nowy sapóßkanz do němskeho rajchstaga wuswolicž a běchu tež sozialdemokratojo ßwojeho kandidata postajili. A hlaj! wón psches 13,000 hłoßow dosta, nazionalliberalny kandidat pak 7000 njenje. A jako ßo měschcźenjo praschachu, cžeho dla je sozialdemokratski kandidat tejko hłoßow dostak, hdyž w Hamburgu tola tejko sozialdemokratow njeje, dha někotryžkuliž wotmolwi, so je teho dla sozialdemokratej ßwój hłóß dak, dokelž je wěcžneho powjetschowanja dawkow a wojerskich wobcźeżnoscźow ßyty.

— Bohaty pschekupz Godoffroy w Hamburgu mějesche ßwoje wikowanje tež na samoaskich kupach w dalokim połodnischim morju a běsche tam na natwarjenje wschelakich twarjenjow a na kupjenje kraja wjele pjenjes ważik. Loni trjechi jeho wschelake njesboże w wikowanju a wón dyrbjesche teho dla bankerót scźinicž. So by ßo se ßwojeho njesboża někak wuschmjatak, jemu němske towarstwo sa mórske wikowanje jeho samoaske wobßedźeństwo wotstupi, w nadźiji, so němske knježerstwo ßwoju miku ruku wotewri a budźe tu wěz s někotrymi millionami pjenjes podpjeracž. A dokelž wjerch Bismark ßwoju pomoz njesarjekny, dha spomnjene towarstwo khětsje rucže pocza akzije wudawacž a je jich něhdźe sa połdra milliona hriwnow na wschelakich ludźi rospschedako. Ale rajchstag, wot kotrehož ßebi Bismark žadasche, so by te pjenjesy na samoasku wěz pschiswolik, je ßo sarjekk, a njeje ani pjenjezka k tutej khromej należnoscźi pschiswolik. A teho dla najskerje cźi, kiž ßu samoaske akzije kupili, ßwoje pjenjesy shubja.

Awstrija. W Awstriji je sakoń, so dyrbi tón, kiž chze krajny sastojnik bycž, niz jenož němsku rycž móz, ale tež tu druhu rycž, kotraž ßo w tym kraju rycźi, hdźež je wón sastojnik. W Cžechach dyrbjesche teho dla po prawym kóždy krajny sastojnik němszy a cžěszy móz, ale to ßo njesta. Cžechojo dyrbjachu drje němski wuknycž, na to wyschnoscž dźerżesche, ale so bychu krajni sastojnizy tež cžěsku rycž móhli, k temu jich nichtón njenusowasche. Nětko je na pożadanje cžěskich sapóßkanzow ministerstwo pschikasako, so dyrbja niz jenož cžěszy, ale tež němszy sastojnizy tutón rycžny sakoń wobkedźbowacž. To pak ßo Němzam njelubi a wudawaja, kaž bychu jich Cžechojo podcźischcźowali. Ale sakoń je hižom psches sto lět stary, duž to tola žana njeprawda njeje, hdyž dyrbja jón Němzy skónczńje tež dopjelnicž.

Franzowska. W tutym kraju je drje hewak stajnje někajki njeměr, ale nětko maja tam dla noweho sakonja, kiž jesuitam a

nabóžnijskim towarstwam schule dźerżecź sakasuje, njepokoja doscź; pschetož jena strona wyschnoscźi pomha, druha pak jesuitam.

Jendźelska. Nowe ministerstwo je postajene. Gladstone je minister-pschedßyda a mužojo, kiž ßu jeho politiskeho měnjenja, ßu druhe ministerske města abo hewak wyßoke krajne sastojnstwa dostali.

Rußowska. Khoroscź ruskeje khěžorki njeje ßo w poßleńschim cźaßu powjetschika, tola njedawa ßo pak też prajicź, so je ßo pomjeńschika. — Sa to je ßo pak s kanzlerjom Gorcźakowom khětro polěpschiło a je ßebi wón wotmyßlik, so ßo skerje lěpje do wukrajnych strowotnych kupjel poda.

— Khěžorowy sastupnik Loris-Melikow w ßwojim rosomnym skutkowanju dale pokracźuje a s tym nihilistow ßyku s kóždym dnjom pomjeńschuje. Wón je wóndano saßo psches 1000 jatych s jastwa puschcźicź dał, kotrychž běchu teho dla ßadźili, dokelž jich sa nihilistow dźerżachu. Wón pak da wscho ßwěru pschepytacź a kóždeho puschcźi, kotremuž njemóża pschestupjenje dopokasacź. To ßo ludźom po wschej Rußowskej jara lubi a jich wutrobu s nowa sa khěžora sahori.

Ze Serbow.

S Budyschina. „Kaž dołho žaby do ßw. Jurja rjechtaja, tak dołho dyrbja po ßw. Jurju s měrom ßedźecź!" ßerbske pschißkowo praji, a jim ßo, kaž ßo sda, lětßa tak stanje. Wone ßu pjecźa 15 dnjow do Jurja harowale a wot sańdźeneje ßoboty, hdźež bě Jurjowy dźeń, ßu womjelkle, dokelž je ßo wjedro jara wokhłódźiło, tak so mějachmy sańdźeny schtwórtk w nozy jenož 1 grad cźopłoty (po Celsiju) abo 1/4 grada po Reaumuru. — Ssnadź je tajke khłódne wjedro k temu dobre, so bychu ßo žita trochu rospjeńkowacź a jich stwjelza na tołstoscźi pschibjeracź móhłe.

— Pjatk tydźenja, 23. haprleje, ßo tudy narodny dźeń krala Alberta pěknje ßwjecźesche. Dopołdnja běsche ßwjedźeński aktus na gymnasiju, hdźež Dr. Haupt kaž też primanarjej R. Mai a M. Schmidt rycźe dźerżachu a profeßar Kanig aktus s modlitwu wobsankny. Też w pschekupskej schuli běsche tajki aktus, pschi kotrymž někotsi schulerjo a direktar Sturm pschednoschki dźerżachu. W druhich schulach ßo ßwjedźeń też se spěwami a pschednoschkami wotdźerża. Pschipołdnju mějesche ßo pyschna parada tudomneho wójska, pschi kotrejž oberst se Süßmilch-Hörnig rycź dźerżesche, kotraž ßo wot wojakow s tsikróćźnej hrimotazej ßławu skóncźi. Radna khěža a wschelake měschcźanske a privatne domy běchu s khorhojemi wupyschene. Njedźelu ßo we wschěch zyrkwjach na narodny dźeń krala Alberta w prědowanju a modlenju spominasche.

— (Generalna shromadźisna „Macźizy Serbskeje." Skóncźenje.) Potom ßo w shromadźisnje wo ßlědowaze należnoscźe jednasche. Psches to, so je ßo schulski spěwnik „Spěwna radoscź" wudał a skoro do wschitkich ßerbskich schulow sawjedł, je „Macźizy Serbskej" tójschto exemplarow schulskich spěwow, wot k. kantora Pjekarja wudatych, na składźe ležo wostało, cźehož dla macźicźne pschedßydstwo wot shromadźisny porucźnoscź dosta, ßo wo to staracź, kak bychu ßo też tute schulske spěwy k lěpschemu ßerbskich schulow wotbyłe a hdyž bychu ßo też wjele tunischo pschedawacź měłe. Knjes farar Imisch potom rosprawu wo skutkowanju paedagogiskeho wotrjada „M. S." dawasche, pschi cźimž rosestaja, kak je ßo s wudacźom „Spěwneje radoscźe" měło, schto je pschi tym budyski schulski inspektar Dr. Wild sa prózu měł, kak je tutón knjes s dobom s knjesom schulskim inspektarjom, schulskim radźicźelom Grüllichom w Lubiju sa wudacźe „biblijskich stawisnow", wot knjesa wucźerja Bartka w Rußacźizach w ßerbskej a němskej rycźi spißanych, skutkował, a staji namjet, so by ßo sa to woběmaj knjesomaj schulskimaj inspektoromaj a wysche teho też wyßokemu kralowskemu ministerstwu kultußa a sjawneho wucźeństwa sa jeho podpjeru tsikróćźna dźakna Sskława wunjeßka. Wschitzy pschitomni postanychu a tajku ßławu s horliwoscźu wunjeßechu. Potom knjes farar Wjelan se Sslepeho shromadźisnje wosjewi, so se statneje papjery, na 200 rublow wustajeneje, kóždołětnu dań „Macźizy Serbskej" dari, so by ju wona ßerbskim spißowarjam na cźeßne myto sa spißy, wot nich sa macźicźny knižny nakład spißane, nakoźiła: schtož bu wot shromadźisny s hrimotazej Sskławu pschijate. Skóncźnje shromadźisna dweju knjesow, kotrajž staj ßerbsku literaturu s pjenjeżnymi darami bohacźe podpjerakoj a hischcźe podpjerataj, jenohłóßnje sa cźestneju ßobustawow „M. S." wuswoli.

— Na poli k. Reinhardta, wobßedźerja tudomneho koprnika, ßu stare pohrjebnischcźo póhanskich Sserbow nadeschli a tam wschelake urny, bronzowe a żelesne rynki atd. wuryli.

— Sańdźenu wutoru dopołdnja bu 2lětny dźěcźo schewza Donatha wot jeneje kucźe na wulkej bratrowskej haßy pschejědźeny. Wbohe dźěcźo ßylnje krawjesche a sdasche ßo, so je cźeźko ranjene.

— Ssrjedu ßo w měscźe powjedasche, so ßu wutoru wjecźor na njebju bóle k ranju hwěsdu s prutom (kometa) widźeli.

— W tudomnym papjerniku mějesche dźěkacźeř J. C. E. Pětsch 20. haprleje to njesboże, so ßo pschi wotewrjenju ßłómuwarjeńka wot horzeje pary na rukomaj a wobliczu cźeźko wopari.

— (Pschipóßłane s minakalskeho schulskeho wokrjeßa.) My rad pschiwdamy, so „je nasch prjedawschi pomozny wucźeř, knjes Simon, spróżniwy, w kóždym nastupanju cźescźe hódny wucźeř." My też dale pschiwdawamy, „so je wón jaßnje, wěrnje, płodypschinoßnje wucźik", — to my żenje prěli njejßmy a też njeprějemy, my pak mamy połne prawo prajicź, „so smeje jeho naßlědnik", kiž je Sserb, runje teho dla, „dokelž jeho prjedomnik ßerbski njemóżesche", wjele porjedźecź. My njewěmy, hacź je knjes Pawlik mjenje abo wjazy nawuknył, dyžli drusy pomozni wucźerjo, my jenož wěmy, so je ßerbskeje rycźe mózny, a ßmy s nashonjenja pscheßwědcźeni, so móże jenož tajki wucźeř s połnym żohnowanjom a s dobrym wużitkom w schuli skutkowacź, kiž macźeřnu rycź ßwojich schulskich dźěcźi derje rosymi a je s jeje pomozu wucźi. To je stara wucźeřska wěrnoscź, kotruž dyrbi kóždy sa prawu spósnacź, kiž jenož něschto wo wucźenju a wuknjenju rosymi. — My ßo teho dla Bohu a knjesej kralowskemu wokrjeßnemu schulskemu inspektarjej Dr. Wildej wutrobnje dźakujemy, so je nam ßerbskeho pomozneho wucźerja do nascheje schule póßłał.

Se Židowa. Tu ßu tsi żony a jena mała holza na cźorne jětra skhorile. Żony hewak w papjerniku łapy dřeja a ßu ßnadź pschi tym drastu do rukow dostałe, kotruž je prjedy na jětra khory cźłowjek noßył.

S Howniowa. Na tudomnym revieru ßu 22. haprleje cźěło jeneho wojbjeschenza namakali. Schtó je, njeje snate, tola je ßnadź dźěkacźeř był.

Se Sarycźa. Nasch wucźeř, k. Keßleř, kiž běsche póndźelu, 19. haprleje, wumrjeł, kaž to hižom tydźenja „Serb. Nowiny" na to spomnichu, bu schtwórtk popołdnju se wschej cźescźu do Njeßwacźidła khowany. Ssamo s kobliczanskeje schule, hdźež běsche knjes Keßleř prjedy skutkował, bě tójschto dźěcźi na pschewodźenje pschischło. To drje je tola sjawne dopokasmo, so ßu jeho też tam lubo měli. Pola rowa dźerżesche knjes farar Jakub rycź, po kotrejž schulske dźěcźi nascheje schule ßerbski spěw: „Hdźe namaka duscha ßwój statok a dom" atd. wuspěwachu, schtož powschitkomne spodobanje namaka. Njebo Keßleř sawostaji srudźenu wudowu a pjecź małych ßyrotkow.

S Klětneho. Sa druheho wuczerja bu k nam póßłany k. Pawoł Günther, kotryž je tute jutry seminar w Rychbachu wopuschcził. Knjes Günther je ßyn knjesa jabłonczanskeho kantora, kotryž je psched krótkim ßwój polstalětny jubilej ßwjecził.

S Wulkich Sdžarow. Njedźelu, 25. haprleje, popołdnju je ßebi mandźelska khěžnika Khrystiana Budarja pomjenowaneho Joska na łubi žiwjenje s powěßnjenjom wsaka. Najskerje je ßo to w czężkich myßlach stało, kotrež ßu na nju pschischłe, pschetož wona bě se ßwojim mandźelskim w pěknej pschejenosczi a hewak w doscz dobrych wobstejenjach žiwa. Psches jeje ßmjercz je pjecz jejnych dźěczi ßwoju macz shubiło a je to sa sawostajeneho czim hórje, dokelž je najmłódsche lědy lěto stare, kotrež macz hischcze czěschesche.

S Niskeje. Tudy budźe 25. meje, wutoru po ßwj. Trojizy, wulka wustajeńza skotu (Thierschau), na kotrejž, kaž ßo sda, ßo wjele ratarjow wobdźěli, schtož by tež jara khwalobne było. Wysche teho ßo tež wěscze wschelaki ratarski grat a ratarske maschiny wustaja. — Tež budźe wulke wuloßowanje; (lóß 1 hriwnu khoschtnje).

Se Židźina pola Wojerez. Na nasche wuprósnjene schulske město je k. Błažij, rodźeny w Dyrbachu pola Klětneho, pschischoł. K. Błažij je poßlenje jutry na rychbachskim seminaru ßwoje pruhowanje khwalobnje wobstał.

Se Schprejz, 21. haprleje. Na dźenßnischim pokutnym dnju prědowasche w tudomnym Božim domje wyßokodostojny, wjelelubowany knjes farař Imisch s Hodźija psched tejko poßłucharjemi, kaž to tudy njeje hischcze ženje było; ßydła dyrbjachu ßo na wschelakich městnoszach woßebje nastajecz, so bychu kemscherjo někak ßedźecz móhli. Wutroba a wucho kedźbowaschtej wschitkej na hnujaze, natwarjaze prědowanje tuteho pschecźelniwoscze połneho duschepastyrja s Božeho ßłowa. Njech by nam tola wyßokodostojny knjes farař Imisch tu najpodwolnischu prósstwu dopjelnił a ßwoje kraßne, na pokutnym dnju w Schprejzach dźerżane prědowanje, k wěczznemu dopomnjenju na tutón ßwjedźeń, kaž tež k stajnemu natwarjenju sa kóżdeho, kiž ßwojeho Sbóżnika lubuje, wotczischczecz dał. Bóh luby knjes chzył spożczicz, so by tutón jeho ßłużobnik, kotrehož my tak wyßoko czesczimy, hischcze prawje wjele lět w tajkej czerstwej mozy jeho stadleschku drohe ßłowo wo Sbóżniku pschipowjedacz móhł! Haj, daj to Bóh! W. R. Sch.

Pschispomnjenje. Kollekta sa khudych gymnasijastow, kotsiž chzedźa na duchownstwo studowacz, je na tutym dnju 4 mk. 76 np. wunjeßła.

S Wochos. Tudy poßwjeczichu njedźelu, 18. haprleje, měrski dub (trochu posdźe, ale pschezo hischcze czaßa doscz). Sswjedźeńsku rycz dźerżesche k. duchomny Schichhold. Wojerske towarstwa a wulka ßyła ludźi ßo na tym wobdźěli. Napoßledk běsche pyschny bal w Domaschkez hoscźeńzu.

Wukasy wyschnoscze.

§ Dokelž je ßo w Budyschinje wóndano jedyn skaženy poß pokasał, kotryž je druhe pßy skußał, dha ßo wschě wobßedźerjo pßow w wokolnoszi Budyschina a Kamjeńza na to kedźbliwi czinja, so ßmědźa w běhu 12 njedźel pßy jenož s pranzom wokoło běhacz. Schtóž na ßwojim pßu snamjenja skaženoscze wuhlada, ma to hnydom skótnemu lěkarjej wosjewicz.

§ Knjes gmejnski prjódkstejeř Jan Lorenz w Bělczezach je sa směrza w Bobolzach, Nowych Bobolzach, Hornjej Kinje, Dźenikezach, Bělczezach a Raschowje, a knjes kubleř Ota Obendorfer w Hodźiju sa směrza w Hodźiju a Bóscherizach wot kralowskeho justizneho ministerstwa pomjenowany.

§ W Prěczezach budźetaj ßo 5. meje dopołdnja w 9 hodźinach dwaj konjej a 3. julija mkyn s leżomnoszemi, Michałej Czornakej ßłuschazy, na 41,660 mk. taksirowany, na pscheßadźowanje pschedawacz.

§ W Sskonej Borschczi budźe ßo 28. meje t. l. sahrodniska žiwnoszcz Jana Ernsta Rencza, na 9040 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacz.

Přilopk.

* W Wósporku ßu wutoru wjeczor tež hwěsdu na njebju widźeli, kotraž bě na komet podobna. Někotsi měnjachu, so to na powjetschenje dawkow pokasuje, pschetož po starodawnym měnjenju komety niczo dobre njepschinjeßu: k czemu bychu tež hewak prut ßobu měłe!

* W Mischnu pschi pschetwarjenju jeneho domu pod prohom hornyk namakachu, w kotrymž běsche něhdźe sa 120 hriwnow starych franzowskich a němskich pjenjes.

* W Kleinneuschönburgu je ßo 28. haprleje rano jena wulka knjeża bróżeń wotpalika. W tym ßamym czaßu płomjenja wschě twarjenja Metzlerjez hoscźeńza, 15 minutow wot tam sdaleneho, do prócha a popjeła pschewobrocźichu. Pschi tym ßo dwě ßwini spalischtej.

* W nowschim czaßu ßo czasto słote pjenjesy nadeńdu, pola kotrychž je kroma s nożom wotschkrabana. Hdyž tež jebakojo jenož mały kusk wotrybuja, dha tola tuta maliczkoszcz pschi ważenju słotych pjenjes s najmjeńscha 50 np. wuczini.

* Kölnske nowiny pißaja: Sańdźeny tydźeń ßo dwór ratarja Peskena w Drüptu wotpali; wschón skót je ßo spalił. — Schtwórtk woheń Jugenfeldez twarjenja w Bönningu do prócha a popjeła pschewobrocźi; jena kruwa a jedyn wół ßo spalischtaj. — Wczera ßo w Salhofje domske sahrodnika Bergmanna wotpalichu, pschi czimž ßo dwě dźěszczi ßobu spalischtej.

* Njedźelu w nozy dźěchu někotsi pacholjo s jenej 18lětnej holzu po drósy njedaloko Rychbacha. Dwaj hólzaj mjes nimi, wěstaj Hopf a Rólka, poczeschtaj 18lětneje holzy dla żortowacz, posdźischo s teho wulka swada nasta, kotraž ßo s tym skónczi, so Hopf ßwój nóż Rólzy do delnjeho žiwota storczi. Towarschojo, město teho so bychu czężko ranjenemu na pomoz pschischli, jeho leżazeho wostajichu. Něhdźe 100 krocżel daloko ßo njesbożowny człowjek pschi shubjenju wjele krwje wleczesche, tu jeho mozy wopuschczichu a wón ßo do pschěrowa wali, hdźež ßwoju duschu wudychny. Ludźo jeho nasajtra rano namakachu, jedyn schkórń bě ßebi wón wusuł, so by ßebi se schtrympu schěroku ranu sadźerżał. Jeho njepscheczela Hopfa ßu hnydom sajeli.

* Psches Fürstenwalde czehnjesche 25. haprleje wulke njewjedro, a błysk do wjele domow bijesche a tež do zyrkwje, nihdźe pak wón njesapali. W zyrkwi wón do woltarja trjechi, jón rosrasy a pschi tym pokład (pjenjeżny schaz) wotwodźe, kotryž bě psched někotrymi lětstotetkami jedyn biskop, jako ßo město s czista wotpali, s tym wotpohladanjom dał samurjowacz, so bychu tu pschi wulkich wóhnjowych njesbożach ßrědki k nowemu twarjenju byli. Pokład wobsteji se słotych a ßlěbornych taflow a je ßo w tu khwilu wyschnoszi pschepodał.

* Wobydlerjow speßartskich horow, kotsiž dyrbja hubjeneho kraja dla skoro kóżde lěto hłód czerpicz, bajerske knjeżerstwo do Ameriki pósczele. Wscho do hromady ma ßo sa 12 ßwójbow s 59 woßobami 8000 mk. sa puczowanje a drastu wupłaczicz.

* Psched wojerskim ßudom w Würzburgu jednachu wóndano hižom saßo wo draczowanju wojakow. Podwyschk Zimmermann s Pruskeje běsche tsjoch wojakow pomakkeho exerzirowanja dla do

wuschow schczipał, do woblicza bił a do nich s tšělbu storkał. Jedyn druhi podwyschk s mjenom Kürschner, teho runja s Pruskeje, je se ßwojimi wojakami na hrosne a hrube waschnje sakhadźał. Skoro kóždy dźeń jich wón do woblicza pjerjesche, so jenoź tak krej s noßa běžesche, jich s nohami kopasche a jim wschelake njepschistojne wudma dawasche. Wobaj njebolakaj buschtaj wot pschißažnych wotßudźenaj a dyrbi prěńschi 12 njedźel a poßledni 6 měßazow w jostwje ßedźecź.

* W Parisu w tychle dnjach jena woßebna knježna na konju wokoło jěchasche. Psches to, so něchtó konja s kijom dyri, ßo wón spłóscha, knježna ßo se ßedła ßuže, wosta pak s nohu w tschmjenju (Steigbügel) wißajo a bu wot dźiwjeho konja se žadławej spěschnoscźu po plestrje wleczena. Žadyn człowjek njesamóžesche spłóschene swěrjo w cźěrjenju sastajicź a jako wone bjes mozow na semju padźe, bě knježna, kotraź běsche na nim jěchała, jenoź rostorhane cźěło.

* W schwedskim měscźe Vestfoßenje w nozy 23. haprleje woheń wudyri a sa tsi hodźiny 115 domow sahubi; na 800 człowjekow je psches to wobydlenje shubiło.

* W połnóznej Amerizy knježesche sańdźeny tydźeń wulki wichor, psches kotryź je wjele schkody nastało. Wón pokasa ßo jako cźorna likojta mrócźel s běłymi ßmuhami, kotraź ßo se žakoßnej spěschnoscźu wjercźesche a wscho do kruchow rosrasy, schtoź jej do pucźa pschińdźe. Wón bě něhdźe milu schěroki, cźehnische s wulkim ropotom, spowala wschě wjetsche schtomy, wotwějesche khěže wot semje kaź papjeru a wsa stót, ßwinje, konje, wowzy daloko a wyßoko do losta ßobu. Wot schěscź městow jenoź někotre domy hischcźe steja, na 200 człowjekow je pod rospadankami rostorhanych khěžow žiwjenje shubiło.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Hdźeha ßłuscha žona, Motso?

Mots Tunka. Žona k mužej ßłuscha.

H. D. Hdyž pak muž doma njeje, schto potom?

M. T. Dha wona do domu ßłuscha.

H. D. Nó dobre, so to wěm; duž chzu ßo tola w tychle dnjach do jeneje wjeski, pod Cźornobohom leżazeje, podacź, a tam jenej hosposy prajicź, so nima wokoło kasycź, ale pěknje doma ßydacź.

M. T. Haj, a je-li so njepoßłucha, chzemoj wo tej wězy dale rycźecź.

H. D. Tak njech ßo stań.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Jan Oswald Eigner, cźěßla a wobydleŕ na Židowje, s Idu Marju Hauswaldez se Sebnitza. — Maximilian Gustav Hennig, cigarrydźěłaŕ a wobydleŕ na Židowje, s Khrystianu Julianu Kittelez s Neulauby. — Ernst Moritz Seifert, cźěßla a wobydleŕ na Židowje, s Hanžu Theresiju Hempelez tam.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Jurij Max, Jurja Lowki, dźěłacźerja na želesnizy a wobydlerja, ß.

Michalska zyrkej: Emil Ota, Bjedricha Wylema Gramatki, maschinuwjedźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Korla Kurt Alfred, Korle Augusta Wernera, wikowarja na Židowje, ß. — Emma Karolina, Michała Augusta Wobsta, dźěłacźerja w Sskonej Borschcźi, dź. — Emma Marja, Korle Wylema Hensela, wobydlerja w Ratarjezach, dź. — Bjedrich Ernst, Handrija Radona, kowarja w Sskonej Borschcźi, ß. — Lisbeta Ida Selma, Bjedricha Ernsta Schulerja, fabrikskeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Martha Augusta, Jana Ernsta Lischki, młynka a žiwnoscźerja w Cźichońzach, dź. — Jan August, Korle Augusta Glätty, skałarja a wobydlerja w Brěsowje, ß.

Katholska zyrkej: Wilibald Ota, Schcźěpana Siebera, schewza w Běłcźezach, ß. — Helena Ida, Jana Helgesta, dźěłacźerja w Hownjowje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 17. haprleje: Jana Bohuwěra Mjeŕwy, kublerja w Cźemjerzach, morwonarodź. ß. — Hermann, Ernsta Winklera, dźěłacźerja w Hrubocźizach, ß., 20 d. — Hilža Dostcź, Korle Augusta Pjetschika, duchowneho w japoschtolskej gmejnje, mandźelska, 33 l. 1 m. — Korla Kurt Alfred, Korle Augusta Wernera, wikowarja na Židowje, ß., 11 d. — 18., Handrij Kapleŕ s Měrkowa, wobydleŕ dźěłaŕskeje khěže na Židowje, 61 l. 2 m. 8 d. — Marja Grunemanez, Ernsta Hermanna Bjara, cigarrydźěłarja a wobydlerja pod hrodom, mandźelska, 36 l. 10 m. 18. d. — 20., August Purscha, dźěłacźeŕ w Hněwßezach, 60 l.

W Khelnje je maßivna **khěža** cźo. 25b se ßolotowej sahrodu a s poł kórzom łuki na pschedań. Wscho dalsche je jenoź kóždu njedźelu pola wobßedźerja shonicź.

Aukzija.

W Budyschinje na małej bratrowskej haßy cźo. 156b budźa ßo **póndźelu, 3. meje 1880,** pschipołdnju wot 1 hodźiny, pscheßydlenja dla, wschelake schaty, poßleschcźa, möble a kuchinska nadoba na pscheßadźowanje pschedawacź.

Drjewowa aukzija
na sdźerjanskim revieru.

Póndźelu, 3. meje, budźe ßo:
1500 twjerdych walcźkow a
8,25 stotnjow mjehkich walcźkow
sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna rano w 9 hodźinach w korcźmje w Sdźerju.

Hajniski dom w Sdźerju, 26. haprleje 1880.

G. Petrenz.

W Kschiwej Borschcźi cźißło 7 je **schěscź dubow** na pschedań.

Budyska parna pjekaŕnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Najlěpschu pscheńcźnu muku

k ßwjatkam porucza **C. Kahrowe** pódla póstskeje kowaŕnje.

Kóń, 6 lět stary, pokojny a bjes smylkow, a jena **pokschäsa** je na pschedań na garbaŕskej haßy cźißło 428 w cigarrowej fabrizy **G. Miczki.**

Drainowe róry

we wschelakich schěrjach, kaź tež glasirowane róry s muffami ma stajnje na pschedań
murjeŕski mischtr **Kuba**
na walskej haßy.

Sselowe płacźisny.

Warnu ßól,	**centnaŕ po mk.**	**8. —**
skótnu ßól,	- - -	**2. 50**
kamjeńtu ßól,	- - -	**1. 50**

porucza **C. Hanska** na žitnych wikach.

Židźane mězy,

kaź tež wschě druźiny **stoffowych mězow** porucza a **pjelzowe drasćenja** na khowanje psches lěcźe horjebjerje
O. Rinka na jerjowej haßy.

Sswój sklad **parfümerijow, schcźětkow** a **cźeßakow,** kaź tež hotowe **włoßowe pletwa** po 2 mk. 50 np. atd. porucza
Max Schmidt, friseur
na schulskej haßy cźißło 124.

Włoßowe pletwa, kaź druhe włoßowe wudźěłki s wucźeßanych włoßow najschwarnischo a najtunischo dźěła
Max Schmidt, friseur
na schulskej haßy sady theatra 124.

Płaćizna žitow a produktow
w **Budyschinje** 24. haprleje 1880.

Žitowy dowos: 3427 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hačž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hačž mk.	np.
Pšeńza 50 kilogr.	10	71	11	97	10	71	11	91
Rožka = =	8	86	9	11	9	2	9	11
Jeczmjeń = =	8	69	9	42	8	69	9	42
Wowß = =	7	20	7	80	7	—	7	80
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 =	2	—	2	60	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	20	2	80	—	—	—	—
Ssłoma 1200 pt.	17	50	21	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
276 schtuk, schtuka po 12 m. 50 np. (4 tl. 5 nßl.) hačž 21 m. — np. (7 tl. — nßl.)

Kórz pšeńzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nßl. — np.) hačž 20 mk. 34 np. (6 tl. 23 nßl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 mk. 17 np. (4 tl. 21 nßl. 7 np.) hačž 14 m. 57 np. (4 tl. 25 nßl. 7 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 18 np. (4 tl. 1 nßl. 8 np.) hačž 13 mk. 18 np. (4 tl. 11 nßl. 8 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 12 nßl. — np. hačž 2 tl. 18 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 10 np. (8 tl. 21 nßl. — np.) hačž 27 m. 90 np. (9 tl. 9 nßl. — np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hačž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hačž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 2 m. — np. (20 nßl.) hačž 2 m. 60 np. (26 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 20 np. (— tl. 22 nßl. — np.) hačž 2 m. 80 np. (28 nßl.) — Ssłoma (1200 pt.) 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl.) hačž 21 m. — np. (7 tl. — nßl.)

Dražďanske mjaßowe płaćizny
26. haprleje 1880.

Najlěpsche howjada 58—60, hrěnje 48—49, schpatne 27—28 np. po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 54, hrěnje 47—48, bakunarje 60—63 np. po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 63, hrěnje 54, schpatne 25 np. po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche cźelata 40—50 np. po puncźe rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki
26. haprleje 1880.

Na pschedań stejesche 2134 howjadow, 5928 ßwini, 1374 cźelatow, 12,605 skopow.

Mjaßowe płaćizny: najlěpsche howjada 60—62, hrěnje 52—54, schpatne 45—47 a 35—38 mk. po 100 puntach rěsneje wahi (schlachtgewicht). Sswinje: najlěpsche meklenburgske a pomerske 57—58, krajne 51—56, ruske 50—52 mk. po 100 puntach žiweje wahi. Bakunarje něhdźe 60 mk. po wotcźehnjenju 40 puntow rěsneje wahi. Cźelata 50—60 np., skopy 50—55 np. po 1 puncźe rěsneje wahi.

Wós se žeľesnymi wóskami sa kruwy, 1 płuh a bróny, wscho w dobrym porjadku, ßu na pschedań. Hdźe? je shonicź pola piwarza w Wulkim Radschowje abo w wudawarni „Serbskich Nowin."

K twarbam
poručźamy žeľesniczne schěny kaž tež
T-noscherje
we wschelakich dołhoscźach a wyßokoscźach najtunischo.

Gebr. Joachimsthal
pod bórklinom.

Dźěłbu tunich, ßo derje žehlazych **cigarrow** hischcźe porucźa
Max Zieger
na ßerbskej haßy.

Aukzija a pschedawanje leżomnoscźe.

Pondźelu, 3. meje t. l., dopołdnja wot 9 hodźin, budźa ßo w **Sarinkez** wulkosahrodniskej žiwnoscźi w **Lischej Horje** pola Nießwaczidła herbstwodźěłenja dla:

1) **wschitkón morwy a žiwy inventar,** mjenujźy: 4 młode kruwy, 1 jałojza, wosy a rólny grat, ßłóma, ßyno a běrny atd.,
2) po skónczenju aukzije naspomnjena **wulkosahrodniska žiwnoscź, 18 akrow 103 □prutow wopschijaza,** kaž tež
3) **něhdźe 12 hačž 15 prutow murjerskich kamjenjow,** potom
4) **na leßowej dźěłbje leżomnostnych knihi 17 d 2 akraj 43 □prutow ßylnych khójnow** (twarske schtomy a klozy)

pod wuměnjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Herbja.

Wulki wubjerk garnirowanych
ßłómjanych klobukow sa knjenje a dźěćźi
po jara tunich płaćźisnach porucźeja
pychotworowe khlamy
Ch. Schmidt na butrowych wikach.

Kedźbu! Kedźbu!!

S tutym najpodwolnischo porucźam:
wurjadowane **ßłómjane klobuki** sa muskich, cźorne a běłe, sa 1 mk. atd.,
= = sa hólzow, sa 50 np. atd.,
kaž tež wulki wubjerk **mužazych** a **žonjazych ßłómjanych klobukow** po snatych tunich płaćźisnach. S dobom porucźam tež **kwětki, židźane banty, ßomocźany bant, rische, gardiny** a **roleauwy, pschedeschcźniki, ßłóncźniki** atd.

Moritz Höniger na ßerbskej haßy.

Dobry žołty wósk
kupuje po najwyschschich płaćźisnach
Otto Engert
na snutskomnej lawskej haßy 122.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,
kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźěłbje a kóždy dźeń mechanisku dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneręz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kóslaze kóżki
kupuje a najwyschsche płaćźisny sa nje płaćźi
A. Trepera, rukajzar
na seminarskej haßy.

Kóslaze kóżki,
kaž tež wschě drużiny njeharowanych kożow kupuje po najwyschschich płaćźisnach
Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Kóslaze kóżki! Kóslaze kóżki
kupuje stajnje po najwyschschich płaćźisnach
H. Langa
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi
na žitnych wikach.

Najlěpschi
dalmatiski insektowy pólver, kamfor, naftalin, schpaniski pópjeř, běły pópjeř, pólver psche mole, papjeru psche mole, muschi pólver psche stwinske muchi atd., **muchazu wodu, muchazy klij, tineol,** w schachtliczkach po 60, 30 a 10 np., **sczónwjazu ßmjerez,** w bleschach po 50 np., **schwobjazy pólver** wubjerneho skutkowanja kaž tež **insektopólverowe ßykawy,** k temu trěbne,
porucźeja najtunischo
drogowe khlamy
Otto Engert
na snutskomnej lawskej haßy 122.

Khofej, seleny, zyle cźiscźe ßłodźazy, punt po 95, 98, 100, 105, 110, 120—150 np.,
khofej, paleny, punt po 140, 150, 160 a 180 np.,
zokor, zyły, punt po 45, 48, 50, 55 np., w kehelach tunischo,
zokor, mlěty, punt po 42, 44 a 48 np.,
syrop, punt po 16, 20 a 36 np.,
prima **rajßowu schterku,** punt po 40 np.,
= **pschenczźnu schterku,** punt po 34 np.,
soda, punt po 10 np.,
wschě twory pschi wotewsaczu 10 pt. tunischo,
jerje, w zyłym a po jenotliwym, najtunischo
porucźa **Gustav Poser**
na jerjowej haßy.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Sſrědk k ſpěſchnemu blejchowanju płatu

ſ wułoženjom, kak ma ßo nałožicź, porucza

hrodowſka haptyka.

ſſ. Khofej, ßylnje a cźiſtoßłodźazy, punt po 96, 100, 110, 120—130 np., pſchi 5 puntach někotre druźiny wo 5 hacž 10 np. tuniſcho, kaž tež
paleny khofej, pt. wot 100 np. atd.;
zyły zokor, w kruchach wot 5—10 mk., pt. 44 np. k zyrobje ſa pczoły;
łamany rajß, pt. po 16 np., pſchi 5 pt. po 15 np., kaž tež
zyły rajß, pt. po 20, 22 a 24 np., pſchi 5 pt. tuniſcho;
zokorowy ſyrop, ſnateje dobroſcze, pt. ſa 20 np., pſchi 5 pt. ſa 18 np.;
cigarry, woßebnu druźinu, ſchtuku po 3 np., 25 ſcht. ſa 70 np.;
polnojerje, nowu poßyłku, 15 ſcht. 40, 60, 90, 113 a 120 np., ſcht. 3—10 np.,
porucza ßwojim czeſczenym wotebjerarjam

Ad. Rämsch,

nowe khlamy pſchi butrowych wikach.

Drogowe, chemikalijowe a barbotworowe khlamy

Gebrüder Mierſch (bratraj Měrſchej)

na žitnych wikach

poruczeja po najtuniſchich płaczíſnach a w dobrej a cźiſtej tworje:

wſchě druźiny **pjerſchczinych** a **moleŕſkich barbow,** ßuchich a do wolija ſarybowanych, **lak, firniß, pinſle, ſchablony, cement, gyps, krydy, murjeŕſki** a **tyſcheŕſki klij, terpentinowy wolij, ſoda,** wſchelake **mydła, ſchterku, wodowu ſchkleńzu** (waſſerglas), **bohnu** k hładkowanju ſchpundowanjow, **czerſtwy dalmatſki** a **perſyſki inſektowy pólver, kamfor, běły pópjeŕ, ſchwobjazy pólver, pólver pſche mole** a **muchi, muſchi-klij,** kaž tež **ſzykawki,** ſa inſektowy pólver trěbne.

Jědźny wolij, kißało, žonop, jatrothran.

W khlamach ßo **ſzerbſki** ryczi.

M. Th. Pech

w Budyſchinje na hłownym torhoſchczu čo. 140

pódla měſchczanſkeje haptyki

porucza **draſtne ſtoffy** w nowych rjanych muſtrach, **kattun, madapolam, kroaſej** a **pikej, běły** a **pißany,** k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Hacž runje je w nowſchim czaßu płaczíſna horje ſchła, tola po **ſtarych tunich płaczíſnach** pſchedawam.

Módry płat wſchelakeje ſchěrje, **czíſchczane płatowe ſchórzuchi** w wulkim wubjerku, **módroczíſchcz** w rjanych muſtrach a nowej tworje najpodwolniſcho porucza

M. Th. Pech

na hłownym torhoſchczu 140, pódla měſchczanſkeje haptyki.

Hdyž je ßo tež płaczíſna khětro jara powyſchiła, tola po ſtarych płaczíſnach pſchedawam. — W khlamach ßo **ſzerbſki** ryczi.

Na ßwětnej wuſtajeńzy w Pariſu prämiirowany

G. A. W. Mayerowy **bróſtſyrop** ſ **Wrótßławja,** najlěpſchi ßrědk pſche **bróſtbolenje,** maja jenož prawdźiwy w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań

Heinr. Jul. Linda w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
C. Meißner w Biſkopizach.

Wot najwjetſcheje ważnoſcze ſa

wocži kóždeho.

Prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej je wot lěta 1822 ßwětoßławna. Dostacź w flakonach po 1 marzy w hrodowſkej haptyzy kujeſa E. Menzner a w Budyſchinje.

Njech ßebi pak kóždy wěſcze jenož Dr. Whitowu wocžowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta žada.

Wucźahi ſ liſtow: Knjeſej **Tr. Ehrhardtej.** Waſcha **prawdźiwa Dr. Whitowa wocžowa wodźiczka** mi **wubjernje** derje cźini, ſo ßo Wam doſcź dźakowacź njemóžu a ju wſchěm poruczam. (Skaſanje.) Rieden, 27./3. 78. Pětr Rümeli. — Dale: Dokelž někto na wocži czerpju a je mi jedyn pſchecźel, kotremuž je Waſcha **prawdźiwa Dr. Whitowa wocžowa wodźiczka** pomhała, dha Waß proſchu (Skaſanje). Aux Chombes, 29./3. 78. Madame Stucki.

Bernſtajnowe laki,
kopollaki,
woſowe laki,
żeleſolaki,
terpentinowy wolij,
firniß,
ſiccatiſ,
blajwajß we woliju,

kaž tež wſchě druhe **barby** najlěpje a najtuniſcho porucza **Max Zieger**

na ßerbſkej haßy.

Julius Lange w Budyſchinje.

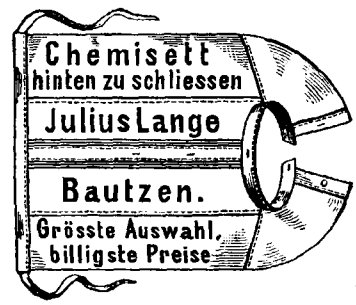

Pſchedkoſchliki ſady ſapnyć. Najwjetſchi wuhlerk, najtuńſche płaczíſny.

Murjeŕſke, kaž tež brune kožane **ſale** ma w ſtarej ſnatej dobroſczi po najtuniſchich płaczíſnach na pſchedań

Guſtav Naucka

na garbaŕſkej haßy 426.

Czaßniki (ſegerje).

Najwjetſchi ſkład

a najlěpſche porjedźenje

čaſnikow a hrajadłow.

Jarolim Trepera,

czaßnikaŕ

na ſeminarſkej haßy, ſ napſchecza theatra.

Najtuńſche płaczíſny. Złěte rukowanje.

Pczolarſke towarſtwo w delnim dole Sprewje

ſměje **ſhromadźiſnu** na Boże ſtpicze (ſchtwórtk, 6. meje) popołdnju w 3 hodźinach w **Thiermanez reſtauraziji** w Budyſchinje.

Pſchedſhydſtwo.

Hlowna ſhromadźiſna

pożczerńje a lutowarńje ſa Bart a wokolnoſcź

(ſapiſhane towarſtwo)

njedźelu, 9. meje t. l., popołdnju w 5 hodźinach

w ſali Dietrichez hoſczeńza.

Dźeńſki porjad:

1. pſchedpołożenje ſliczbowanja a bilanzy na lěto 1879 a dobroſpósnacze teju ſhameju;
2. wobſanknjenje wo nałożenju cziſteho dobytka a wo wulkoſczi rosdźělomneho wunoſchka;
3. wuſwolenje dweju wubjernikow na měſto teju, kotrajž mataj po ſtatutach wuſtupicź;
4. poſtajenje ſtatutow, kotrež maja ſho ſ nowa cziſchczecź.

Wſchitke ſhobuſtawy ſho na tutu hłownu ſhromadźiſnu pſcheproſchuja.

W Barcze, 26. haprleje 1880.

Direktorij:
Wiedemann.

J. W. Dannenberg a Handrick w Łaſu

poruczataj ſhwój ſkład **warneje, ſkótneje** a **hnojateje ſhele, gogolinſki twarſki** a **rolny kalk, czěſku brunizu** (braunkohle), **murjerſke, tſěſchne** a **wjelbne zyhle** a pſchi najſprawniſchim poſhłużenju najtuniſche płaczíſny lubitaj.

Knjes murjerſki miſchtr **Handrick** wſcho trěbne wukaże.

Möblowy magazin

cziſhło 20 na ſherbſkej haſhy cziſhło 20

porucza ſhwój wulki ſkład ſhamodźěłanych **möblow** po poniżenych płaczíſnach.

August Jannasch,
tyſcherſki miſchtr.

M. G. Freyberg

porucza

drastne stoffy w wulkim wubjerku, jako:

9/4 **czorny kaſchemir,** łóhcź 125 np.,
kattun, łóhcź 17, 20, 25, 30, 35 np.,
módroczíſchcź, barchent, łóhcź 25, 30, 35, 40 np.,
poſhleſchczowy kattun, łóhcź 25 np.,
möblowy kattun, łóhcź 25, 30 np.,
poſhleſchczowe zajki, łóhcź 25, 30, 35 np.,
módry płat, łóhcź 40, 45, 50 np.,
běły płat, łóhcź 30, 35, 40, 50 np.,
módre ſchórzuchi, czíſtopłatowe ſchórzuchi, ſchtuka 90, 100 np.,
moaréjowe ſchórzuchi, ſchtuka 90, 100, 130, 150, 175, 200, 250 np.,
purpurſke dybſaczne rubiſchka, ſchtuka 25, 30, 35, 40 np.,
" **hłowjaze rubiſchka,** ſchtuka 45, 50 np.,
kattunowe rubiſchka, ſchtuka 30, 35, 40, 50 np.,
wolmjane nalětnje hłowjaze rubiſchka, ſchtuka 100 np. atd.,
židźane " " " w wulkim wubjerku.

W Budyſchinje, na bohatej haſhy 62.

W khlamach ſho **ſherbſki** rycźi.

Internationalna gumijowa fabrika

Berlin SW., Alexandrinen-Strasse 116

porucza a poſhyła en gros a en detail wſchě móżne **gumijowe artikle,** kaž tež **techniſke** a **chirurgiſke woſhebitoſcze, ſchwampy** ſa **rany** a **wocźi.**

Płaczíſnokouranty darmo.

25 originalnych żortniwych khartkow ſczele ſa **50 np.** w póſtnych markach

Gotthilf Koch, Berlin SW.

Sswój ſalon k **włoſhytſihanju, friſtrowanju** a **brodutruhanju** pſchi czíſtym a dobrym poſhłużenju porucza

Max Schmidt, friſeur
na ſchulſkej haſhy pódla Wellerjez
knihařnje czo. 124.

Pjelnjenje młodeho piwa

ſa ſhwjatki ſho w Koprzach ſhobotu, 8., wutoru, 11., a ſhrjedu, 12. meje, ſtanje.

Ch. Schmidt.

Woſjewjenje.

Dźiwoczanſke ſherbſke ev. luth. miſzionſke towarſtwo ſměje — da-li Bóh — pſchichodny ſchtwórtk, 6. meje, jako na ſhwjedźeń Khryſtuſhowego k njebjuſtpicza, w domje knjeſa kubleria **Rädy** w Hnaſchezach miſzionſku hodźinu. Teho dla ſho ſ tutym wſchitzy pſchecźeljo a pſchecźelnizy miſzionſtwa, woſhebje pak wſchitke ſhobuſtawy naſcheho towarſtwa lubje proſcha, ſho tam po nyſchporje popołdnju w tſjoch bohacze nutsnamakacź.

Pětr Mlónk.

Na knjeźim dworje w Lutobczu jena ſprawna a derje poruczena **dźěłaczerſka familija** hnydom wobydlenje darmo a hewak doſhahaze dźěło doſtanje.

Kuchinſka holza,

kotraž ma ſhobu ſa czeledź waricź, kaž jena **ſtwinſka holza,** kotraž móże błotowacź, na jenym rycźerkuble hnydom ſhłużbu doſtanjetej. Hdźe? to je ſhonicź we wudawarni „Serb. Nowin.

K 1. julija ſho na rycźerkuble w Pluſhnikezach ſtwinska holca pyta, kotraž ma dobre wopiſhma.

Wowczěr pytany.

Sa rycźerkubło Brunowu pola Kamjeńza pytam k 1. julija kmaneho wowczerja. Czi, kiž wo to rodźa, njech ſho na mnje wobrocza.

Rycźerkubło Lupoj pola Rakez.

Schuſter.

Wot redaktora.

Knjeſej J. w P. So by Němz do Lejna ſa fararja pſchińcź měł, to drje tola k wěrje podobne njeje. — Štož „wuſtawěne“ naſtupa, dha doſahacu ličbu z dobom z wuſtawkami „M. S.“ póſćełu. Naměſtnikojo předſydſtwa w § 5 woſebje pomjenowani njejſu, to pak ničo njewadźi, dokelž móże jich wotrěd ſam poſtajić. Přirunajće § 9.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 19. **Sobotu, 8. meje 1880.** **Lětnik 39.**

Wosjewjenje.

Lětuschi trawny wužitk na pomaczanych łukach pschi hospitalskim hacze, a dale **luzerna** na parzellach Nr. 480, k połodnju noweje kaserny, a Nr. 382 a 383 pschi starym tšělanskim puczu budźa ßo w termiji, na

10. meje, popołdnju w 2 hodźinomaj,

postajenej, na pomjenowanych městnoscźach pschenajecź.

Na wotnajecze smyßleni ßu pscheprosceni, so bychu w postajenym czaßu k parzelli Nr. 480 pschischli.

W Budyschinje, 3. meje 1880.

Měschczanska rada.
Löhr, měschczanosta. L.

Ty dyrbisch twojeho nana a twoju macź czesczicź!

Wot M. R. w Kl.

Kóždy krócź, hdyž ßłyschu stareho nana abo maczeř na ßwojich dźěczi skorźicź, dokelž jich w jeju ßłabosczi wopuschcza, haj, husto tež jich hanja a wußměscheja, pschińdźe mi kraßne powjedanczko do myßlow, kotrež móže w tym nastupanju drje wjazy k lěpschemu skutkowacź a bóle pomhacź, dyžli wjele ßłowow. Jan Heinrich Jung, mjenowany Stilling (Jung-Stilling), jedyn pobóżny kschesczijan a duchapołny muž, bě ßo wot burskich starschich 1740 we Westfalskej narodźił. We wulkej khudobje, tola pak w spodźiwnje ßylnym dowěrjenju na Boha bu wón s khudeho hólza psches wulku pilnoscź a duchomne dary najprjódzy wjeßny wuczeř. Potom wón ßwěru dale studowasche a bu lěkař. Jako wuwołany, ßławny woczilěkař (wón běsche napoßledk tež tajny dwórski radźiczel a je w Karlsruhe 1816 semrjeł), powjeda nam we rjanej knisy, w kotrejž ßwoje žiwjenje na jara sajimawe waschnje wopißuje, ßlědowaze:

Sskyschcze dźěczi, ja chzu wam něschto powjedacź. W naschim ßußodstwje bydli stary Nalětnik. Wy wěscze, kak wón se ßwojim kijeschkom khodźo tschepota. Wón žanych subow wjazy nima, tež wjele njeßłyschi a njewidźi. Hdyž wón tak pschi blidźe ßedźesche a na stawach tschepotasche, dha wón pschezo wjele roskida a druhdy jemu tež něschto saßo s huby wuběža. Na to huntorischtaj ßo potom jeho ßyn a jeho pschichodna dźowka, a teho dla dyrbjesche stary dźěd napoßledk sa khachlemi w kucze jěscź. Wonaj dawaschtaj jemu něschto w schkliczźy, a to njeběsche doscź k naßyczenju. Ja ßym ßebi jeho derje wobhladał, wón hladasche tak srudny po blidźe, a wocźi běschtej jemu ßylsojtej.

Nětk běsche ßebi psched wczerawschim ßwoju schkliczku rosrasył. Młoda žona jeho jara ßwarjesche a hanjesche, wón pak niczo k temu njeprajesche, ale jenož czezko sdychowasche. Dha kupischtaj jemu mandźelskaj drjewjanu schkliczku sa někotre pjenezki a s tuteje dyrbjesche wczera pschipołdnju runje prěni krócź jěscź.

Hdyž drusy potom tak pschi wobjedźe ßedźachu, jich mały połschtwórta lět stary hólczk małe deski w hromadu noschesche. Młody Nalětnik praschesche ßo: „Schto czinisch tam, Pětrje?" — „Ach", wotmolwi dźěczo, „ja dźěłam kortko; s teho dyrbitaj nan a macź jěscź, hdyž budu ja wulki." Młody Nalětnik a jeho žona hladaschtej khwilu na ßo, sapocześchtaj potom płakacź, dźěschtaj hnydom po stareho dźěda a daschtaj jemu saßo s nimi pschi blidźe ßobu jěscź.

Khostanska komora budyskeho kralowskeho ßuda.

Na jenym polu pola Wuczkez běsche ßo 14. měrza teho lěta něhdźe sa 30 hriwnow lenu spaliło. So je tutón woheń psches njekedźbnoscź sanjerodźił, je ßo dźěłaczeř Korla Riedl se ßwjateho Mikulascha w Morawje wusnał. Wón je hakle 19 lět stary a powjedasche: „Jako ja na naspomnjenym dnju s mojimaj młódschimaj bratromaj nimo pomjenowaneho pola dźěch, sběhnych ja powrjestło, tam leżaze, a je bjes dalscheho pschemyßlenja sapalich. Tuto powrjestło je mi tón jedyn bratr s ruki wudrěł, pschi czimž je najskerje palazy kusk na len slecźał a jón sapalił; pschetož jako ßo po někotrych krocźelach wobrocźichmy, ßo hižom tójschto lenu palesche. Dokelž my woheń podußycź njemóžachmy, skónczuje czěkachmy." — Dale wón k temu stejesche, so je w khěži rycźeřkubła Warnołcźiz nasajtra schrótu tuczna, něhdźe tsi hriwny hódneje, kranył. — Wón bu wobeju pschestupjenjow dla k schtyrjom njedźelam a tsjom dnjam jastwa wotßudźeny.

Cźěßliski W. H. Makacź s Minakała a dźěłaczeř Handrij Wjeńk s Kupoje běschtaj ßo teho dla na wyschschi ßud powołałoj, dokelž běschtaj ranjenja dla k tsjom měßazam jastwa wotßudźenaj. Duž ta wěz 24. haprleje s nowa psched ßud pschińdźe, ale jeju powołanje bu wotpokasane a schtrafa ta ßama wosta.

Tkalz a wumjeńkař C. G. Winkleř s Khemberka bu wot ßuda w Schěrachowje k dźewjecźim dnjam jastwa wotßudźeny, dokelž běsche 20—30 rźanych kłoßow a jenu desku kranył. Pschecźiwo wyßokoscźi tuteje schtrafy ßo wón na wyschschi ßud do Budyschina powoła a tón ju jemu tež na tsi dny poniźi. (B. N.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Draždźan pißaja, so je ßo prynz Jurij se ßwojej ßwójbu na ßwój lětni hrodźik w Hosterwizach pscheßydlił.

— Kral Albert je pschedßydźe krajneho medicinalskeho kollegija, Dr. Reinhardtej w Draždźanach, komthurski kschiž 2. rjadownje

saßkužbneho rjada spožčił. (Knjes Dr. Reinhardt je tež dlěschi čaß w Budyschinje lěkař był.)

— Dražďanske nowiny powjedaja, so ßo na njedźelskich a ßwjatych dnjach na želesnizach wjazy ſ wosami schtwórteje klaßy jěsdźicź njebudźe, dokelž ßu tajke wosy jenož sa dźěłacźerjow a khudschich ludźi a niz sa tajkich, kiž ßwojeho roswjeßelenja dla wokoło jěsdźa.

— Na dražďanskej wustajeńzy kormjeneho skotu běsche najcźejsche skocźo 24 zentnarjow cźeźke. Jedyn dražďanski rěsnik je kupi a bě je skotokupz Wilhelm w Liegnitzu do Dražďan póßłał.

— W Waltersdorfje je w nozy 30. haprleje w bróżni kublerja Langi woheń wudyrił a ju ſ domskimi do prócha a popjeła pschewobrocźił.

— W Kumwałdźe ßu ßo ßrjedu tydźenja w nozy bróżeń a domske kublerja Wobsta, kaž tež bróżeń kublerja Liski wotpalike.

S Barlina pißaja, so je němski khěžor we Wiesbadenje pschi dobrej strowoscźi žiwy. — Wjerch Bismark je pjecźa tež wotkhorjeł, kaž jeho nowiny powjedaja, ale do rajchstaga tola njeńdźe.

— Dokelž město Hamburg, hacž runje k němskemu khěžorstwu ßłuscha, tola, tak rjez, ſ wonka němskich zkonskich mjesow leži, dha maja cźi, kiž ſ Hamburga twory (wory) do Němzow scźeku, wot tutych tworow na němske knjeżerstwo zło płacźicź, cźi pak, kiž ſ Němzow twory do Hamburga scźeku, dyrbja wot tutych tworow zło na hamburgsku měschcźansku kaßu dacź. Hamburgsźy kupzy maja pschi tym ſ wobeju bokow wjele dobytka, pschetož woni zusnikam, kotsiž psches morjo twory do Němzow scźeku, tute twory wobstaraja, a tak tež tym, kiž ſ Němzow twory do Hamburga pschiwjesu, je po morju dale scźeku, dawaja ßebi pak sa to ſ wobeju bokow hódnje sapłacźicź. — To ßo pak Bismarkej dale njelubi a je w rajchstagu tón namjet stajił, so byschtej ßo měscźe Altona a Sankt Pauli, nětko drje ſ Hamburgom sjenocźenej, wot njeho dźěliłej a pod pruske knjejstwo pschischłej, dokelž po prawym k Holsteinej ßłuschatej a Holstein nětko tež pod Pruskej steji. Altonu a Sankt Pauli bychu drje Hamburgsźy wotstupili, ale ſ tym bychu woni tež ßwój pschistaw (hafen) shubili a ſ nim pucź do morja. Duž je wulke žałoscźenje w Hamburgu, pschetož schtó dha ßebi ßwój khlěb ſ huby wutorhnycź da? A rajchstag je tež tajkeho měnjenja, pschetož wón njeje Bismarkowy namjet sa dobry spósnał, ale je jón wjele wjazy sacźißnył. — Wjerch Bismark žada tež, so by kóżdy, kiž na póscźe abo ſ pósta kwittonku dostanje, sa nju ſ najmjeńscha 10 np. (nowych pjenježkow abo feńkow) sapłacźił a so bychu cźi, kiž ßwojeje cźělneje braschnoscźe dla wojazy bycź njemóża, sa to kóżde lěto wěsty dawk dali. Ale hacž tutej dwě wězy rajchstag pschiswoli, je tež hischcźe njewěste.

Awstrija. Pschi wschitkich jednanjach, kotrež ßo w tu khwilu w winskim rajchsrathu maja, ßo wjele njepschecźelskich ßkowow trjeba a to woßebje wot tajkich němskich sapóßłanzow, kiž to snjescź njemóża, so maja nětko Sskowjenjo tež wjazy prawa dostacź. Njech ßo wuradźuje, schtož chze, dha spomnjeni němszy sapóßłanzy, kotsiž hewak cźinja, jako budźichu ßwobodu (frějotu) do ßwěta pschinjeßli, pscheczźiwo wschej ßwobodźe w trjebanju cźěskeje rycźe hawtuja a psches to pokasuja, so dale niczo njejßu, dyžli wohidni tyranojo. Ale woni móża ßo sapjeracź, kaž chzedźa, ſ podcźischcźowanjom Cźechow budźe bórsy kónz, pschetož drusy Sskowjenjo, kaž tež sprawni Němzy ßu ßo ſ nimi w rajchsrathu sjenocźili.

Franzowska. W franzowskim ministerstwje wójny namjet pschiwsachu, so ma ßo wojerska ßłužba wot 5 lět na 3 lěta ponižicź. Jenolětnych dobrowólnikow, kotrychž chzedźa radikalni Franzowsojo rady wotstronicź, je ßejm ſ tym wuměnjenjom wobkhował, so nje-ßmě w wójsku wjazy dyžli 5000 jenolětnych dobrowólnikow ßłužicź. — Prynzej Napoleonej ßu wosjewili, so jeho, je-li se schkaranjom a schcźuwanjom pscheczźiwo republizy njepschestanje, ſ kraja wupokaża. — W Parisu sa krótki cźaß ruskeho sapóßłanza Orkowa wotcźakuja, a franzowske knjeżerstwo pschihoty cźini, so by ßo jemu wulzyschne a pscheczźelniwe powitanje stało.

Jendźelska. Ssobustawy noweho jendźelskeho ministerstwa buchu schtwórtk tydźenja prěni ras k kralowej powołani, pschi kotrejž składnoscźi ßo jim jich hamtske sygle pschepodachu. — S Afghanskeje pschikhadźeja powjescźe, so tam njeměr ſ nowa pschibjera. Afghanski prynz Abdur-Rhaman, kotryž bě prjedy dołhi cźaß w Ruskej žiwy a wot ruskeho khěžora pensionu dostawasche, po zyłym kraju wójnu pscheczźiwo Jendźelcźanam prěduje a je hižom wjele sahorjenych pschiwißowarjow namakał. Jendźelske wójska ßo lědma psched sběžkarjemi dowobaraja a pocźnu pomałku cźěkacź. Nowe jendźelske ministerstwo chze skerje a lěpje tutu njesbožownu wójnu skóncźicź; duž je wone hłownemu afghanskemu nawjedowarjej Abdur-Rhamanej póßłanza póßłało, kotryž ma ſ nim wo wuměnjenjach měra jednacź a jemu nadźiju cźinicź, so ßnadź jendźelske ministerstwo jeho sa afghanskeho krala pschipósnaje.

Rußowska. W Petersburgu ßo schtwórtk tydźenja narodny dźeń ruskeho khěžora ßwjecźesche a bě teho dla zyke město ſ khorhojemi bohacźe wupyschene. — Spomnjenja hódne bě tež, so bě němski khěžor po radźe wjercha Bismarka deputaziju, ſ generala Treskowa a tójschto druhich offizierow wobstejazu, do Petersburga póßłał, so by ruskemu khěžorej sboże pschała. Tajku deputaziju je tež awstriski khěžor do Petersburga póßłał. So stej tutej deputaziji k ruskemu khěžorej pschischkej, to je ßo wschemu ludu jara dźiwnje sdało, a to cźim dźiwnischo, dokelž je ßo to ſ Bismarkowej wolu stało. Barlinske nowiny pak wukładuja, so je ßo tajke sbožopschecźe teho dla stało, dokelž chze němske a awstriske knjeżerstwo saßo dobre pscheczźelstwo ſ ruskim khěžorom dźerżecź. Mjenujzy ani Bismarkej ani awstriskemu khěžorej ßo lubi, so je w Jendźelskej nowe ministerstwo, kotrež je pscheczźiwo němskemu a awstriskemu khěžorstwu njelubosnje smyßlene a by Franzowsow podpjerało, hdyž bychu ſ Němzami wójnu sapocźeli, a by Italskim pomhało, hdyž bychu cźi pscheczźiwo Awstriji wójnszy wustupili. Duž žadyn dźiw njeje, so chze němske a awstriske knjeżerstwo nětko ſ ruskim knjeżerstwom dobre pscheczźelstwo dźerżecź.

Cźornohórska. (K. P.) Schtož je na barlinskim kongreßu po turkowskej wójnje Sskowjanam na schkodu wucźinjene było, to ßu wulkomozy bórsy wuwjedli a cźinili; schtož pak je jim k wużitku, to ſ wjetscha hischcźe na wuwjedźenje cźaka. Tak bu tež Cźornohórzam ßmuha turkowskeho kraja wotstupjena, ale Turkowska je ßo dotal psched wobliczom wulkomozow wotwlakowała, wotstupjenje do skutka stajicź. Wona je albansku sběžkarsku ligu (sjenocźeństwo) ſ wojakami a brónju poßylnjała; pschetož Albanszy chzedźa, kaž druhe ludy, ßamostatni bycź a nochzedźa ani ßmuhu wot ßwojeho kraja po barlinskim kongreßu puschcźicź, hacž runje ßu na wotstupjenej ßmusy se ßerbskim wobydleństwom směschani. (Albanskich je ſ zyła połdra milliona, potomnikow starych Thrakow; połnózni rěkaja Ghegojo, bjes nimi połßamostatni Miriditojo, ſ dźěła katholszy, a połodnischi Toskojo, ſ dźěła muhamedanszy a prawoßławni. Albanszy abo Arnautojo ßu Turkam ßwěru w podcźischcźowanju druhich ludow pomhali, kaž stawisny wucźa a tež najnowischi cźaß.) Hdyž ßu nětko Albanszy ßylnje doscź wobrónjeni, je Turkowska ßwojich

wojakow ſ cžornohórſkich pomjeſow prjecž ſcžahnyła a praji ſ djabołſkim ßměchom: Wſmicže ßebi kruch kraja, kotryž ßu wam w Barlinje pſchißudžili abo na papjerje dali! Albanſzy ßu pſched někotrymi dnjami na cžornohórſke pſchedſtraže (vorpoſty) tſělelí, a wot tych też ſ tſělenjom powitani byli. Duž móžemy mjeńſche bitwiczki wotcžakowacž. Cžornohórzy ßu teho runja derje wobrónjeni, ale wjeřch Nikola je dotal ßwojich ludži ſ wójnu pſchelutowacž chzył, hdyž ſo tola myßlicž hodži, ſo budže Turkowſka ſkóncznje na wulkomozy, kiž běchu w Barlinje na kongreßu, poßłuchacž dyrbjecž. Hdy by Turkowſka w ßwojej ſaßlepjenoſcži to nochzyła, móže ßo ſtacž, ſo budža wucžinjenja barlinſkeho kongreßa ſ nowa pſchehladane a pſcheměnjene pſchecžiwo woli Turkowſkeje a na jeje ſchkodu, ſchtož je wona dawno ſaßłužiła. Nowe miniſterſtwo w Jendželſkej njeby ßo nětko tak ſapjerało, kſcheſcžijanam prawdu cžinicž, kaž prjedawſche, Turkow wutrobnje lubowaze. Kaž Turkowſka njeje dokonjała, ſchtož je Cžornohórzam lubiła, tak njeje też Grichiſkej hiſchcže dała, ſchtož po barlinſkim kongreßu dyrbjeſche. Duž ſrawi tam pſchezo bóle wjecženje kſcheſcžijanſtwa.

Boßnija. (K. P.) S nowa ßo ßylnje rycži, ſo by najlěpje było, Boßniju ſ Herzegowinu jako ßamoſtatny kraj pod awſtriſkim prynzom (ſekundogenituru) ſrjadowacž. — Jendželcžanka knježna Irby, kotraž je w ßwojim cžaßu ſa cžerpjazych boßniſkich Sskowjanow 400,000 ſchěßnakow w Jendželſkej nahromadžiła, je ßo na khwilu domoj wróciła. Wona chze ßwojeho pſchecžela Gladſtona, noweho premierminiſtra, ſ wobſtejenjemi w Boßniji a Herzegowinje nadrobnje ſnateho ſcžinicž. Wona wužiwa wulku cžeſcž pola ßwojich krajanow a Gladſton je jej prjedyrycž napißał do knihow, kotrež je wona wo Sskowjanach wudała.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Wot tych 60 dźěcži, kotrež tudomnu dźěcžazu wukhowarnju (kinderbewahranſtalt) wopytuja, je jich 40 na woßypizy (maſery) ſkhorjeło a je teho dla po porucženju wokrjeßneho lěkarja wukhowarnja hacž na dalſche ſamknjena. — Tudomny knihikupz k. F. A. Reichel je ßwoju knihárnju k. F. M. Richterej pſchedał. — Njebocžiczka knježna A. H. Thomaßez je tudomnej dźěcžazej dźěkarſkej ſchuli 300 hriwnow wotkaſała. — Budyſki běłnarſki miſchtr J. T. Paul ßwjecžeſche 29. haprleje ßwój 50lětny měſchcžanſki jubilej, cžehož dla jeho k. měſchcžanoſta Löhr a pſchedßyda měſchcžanſkich ſaſtupjerjow, k. Reinhardt, poſtrowiſchtaj a jemu diplom a cžeßny dar w mjenje měſta pſchepodaſchtaj.

— Wjedro, kotrež běſche ßo njedźelu w nozy jara wokhłódźiło, je ßo wutoru ſaßo wocžopliło. Deſchcža je wjele.

— Na budyſkim hrodže buchu 3. meje pſchißažni (geſchworene) ſa druhi lětuſchi pſchißažny ßud wuſwoleni. Bjes nimi ßu też ßlědowazy knježa: rycžerkubleř Voigt nad Bóſchizami, buſchkwjeř Gießel w Wóſporku, kubleř Schołta w Róžeńcže, gmejnſki prjódkſtejeř Rätza w Semizach, herbſki rychtař Wjeńka w Khróſcžizach, hrabja ſ Peralta-Renaud-Rieſch nad Njeßwacžidłom, rycžerkubleřſki najeńk Oehma w Lipicžu, gmejnſki prjódkſtejeř Schreiber w Stachowje a rycžerkubleř Huſtig nad Nowym Měſtkom.

S pola. W nowſchim cžaßu pocžinamy ßo też my Sserbja na wßach dale a bóle wo to ſtaracž, kak ßo w ßerbſkich ſchulach wucži. A dźiwnje doſcž, my ßmy pſchi tajkim ſtaranju wěz wunamakali, wo kotrejž někotryžkuliž wyßokowucženy knjes žaneho praweho wopſchijecža nima. A kajka wěz dha to je? ßo Wy praſchecže. A ſchto dha je někotryžkuliž Sserb w ſchuli wußlědźił? Moje wotmolwjenje je to, ſo je wón pſches to, hdyž wucžbu jeneje ſchule ſ wucžbu druheje ſchule pſchiruna, wußlědźił, ſo w tej ſchuli, hdźež ßo w prěnich ſchulſkich lětach mało ſ pomozu ßerbſkeje rycže wucži, ſchulſke dźěcži žałoßnje mało němſki nawuknu. Ja ßym bur, kiž tole pißam, a ſchtóž ma wocži k widźenju a wuſchi k ßłyſchenju, tón to też ſhoni, hdyž ßwěru ſa tym hlada. Ja njewěm, cžeho dla te ſchulſke dźěcži, kiž ßo nimale jenož ſtajnje ſ pomozu němſkeje rycže wucža, wjele mjenje němſki nawuknu, hacž te, hdźež ßo w prěnich lětach wjele ßerbſki a mało němſki rycži. To ßo ſda, jako bych ja njewěrnoſcž rycžał, ale Wy móžecže mi ßwěru wěricž, ſo je ta wěz wěſta a wěrna. Wy móžecže w někotrych ſtronach na młodych ludži trjechicž, kiž ßu 8 lět do ſchule khodźili, ale do měſta ßo boja, dokelž kmanje němſki njemóža. A praſcheſch-li ßo jich, hacž wucžeř jich njeje němſku rycž wucžił, dha cži wotmolwja, ſo je ßo to ſtajnje ſtało a ſo je jich ſ njej jara dracžował, — ale němſki tola njejßu nawukli. — Duž Waß proſchu, lubi ludźo, wukładžcže mi něchtón tule wěz! Ja drje widžu a ßłyſchu, kak wjele ßo w ßerbſkich ſchulach němſki wucži, ale ja njemóžu wopſchijecž, cžeho dla ßo tak mało němſki nawucži, hdyž tola wucžeř wjele abo druhdy ſtajnje němſki wucži. Ja hiſchcže jedyn krócž proſchu, ſo by mi to něchtón wukładowacž chzył. Mój ßußod — a ßnadž někotryžkuliž druhi — by to też rad wjedźił. —*p.*

Pſchiſpomnjenje redaktora. Schtóž móže tule prósſtwu dopjelnicž, tón chzył tak dobry bycž a mi požadane wukładowanje w prawym cžaßu k wotcžiſchcženju w „Serb. Nowinach" póßłacž; pſchetož ja ßam njemóžu wjele pißacž, dokelž ßym doſcž cžežko khory, a bych teho dla tajkich, kiž móža też hewak něſchto ſa Nowiny pißacž, lubosnje proßył, ſo bychu mi to a druhe pſchipóßłali. Mi je ßo mjenujzy, jako póndźelu, kaž kóžde druhe ranje, ſtawy nacžahowach, něhdže něſchto na bróſcže rostorhnyło abo pukło, tak ſo mam žałoßne boloſcže. S tej wězu je cžim hórje ſa mnje, dokelž ßo tajkej wobcžežnoſcži, kaž ßo ſda, lěkarſzy cžežko wotpomhacž hodži. J. E. Smoleř.

S Wóſporka. Sſrjedu, 21. haprleje, bu August Nowak ſe Sſmjeczkez duzy na dróſy do Lubija wot konja jeneho woſa do hłowy kopnjeny. Hacž runje pohoncž Nowaka k ſemi panycž widźeſche, dha wón tola dale jědźeſche a jeho njeßmilnje bjes pomozy ležazeho woſtaji. Ludźo, kotſiž poſdźiſcho tón ßamy pucž dźěchu, ſběhnychu ranjeneho cžłowjeka, kotremuž běſche nop ſtraſchnje rosraženy a dowjeſechu jeho do Wóſporka k lěkarjej. — Hacž runje je Nowakowa rana jara ſtraſchna, je ßo tola ſ nim ſa krótki cžaß tak polěpſchiło, ſo ßo jeho połne ſahojenje wotcžakowacž da.

S Koprz. Njedźelu dopołdnja je ßebi tu hajnik Hofmann pſches to žiwjenje wſał, ſo je ßebi kulki do hłowy tſělił. Wón je pjecža hižom dołhi cžaß cžežke myßle měł a to woßebje teho dla, dokelž je jemu dźěcžo wumrjeło.

S Hornjeho Wujeſda. Tudomny, něhdže 30 lět ſtary wotrocžk Ernſt Wolf bě ßo pſched někotrym cžaßom ſhubił. Kónz ſańdźeneho tydźenja ßu jeho morweho namakali, wón bě ßo ſa jedyn ſchtom powěßnył. Wón běſche hewak doſcž ſamóžity a ßu pola njeho něhdže 90 hriwnow pjenjes namakali. Najſkerje ßu jeho cžežke myßle k temu ſawjedłe, ſo je ßebi ßam žiwjenje wſał. (Wolf bě ßyn jeneho hižom njeboheho kublerja we Wujeſdže a je na poßlenjej němſko-franzowſkej wójnje jako wojak ßobu był a běſche po ßwojim nanje tójſchto herbował, mějeſche pak huſto cžežke myßle. Wón bě ßo 15. haprleje ſhubił a hakle 1. meje jeho cžěło w lěßu, k Jělzy ßłuſchazemu, namakachu. Dźiwnje je, ſo kaž dele cžapnjeny ßedźeſche a ſo běſche wón ſ wotrěſnjenej witku ſadajeny.)

S Bronja. W naschim hrodźischczu ßu wóndano spodźiwne namakanje sczinili. Knjes Měto wuhrjeba tam ßornikowe rohisna, kotrež ßu ßo w běhu dołheho czaßa do kamjenja pschewobrocźiłe. Namakane rohisna ßu po wuprajenju wězywustojnych s najmjeńscha 1000 lět stare, pschetoż tak wjele czaßa je trjeba, prjedy hacz ßo kóscz skamjeni.

S Wuskidźe. Schtwórtk, 22. haprleje, je tu Boże njewjedro do wětrnika młynka Noßaka dyriło a jón a w nim něschto żita do czista spaliło.

S Popojz w Delnjej Łużizy, ßobotu, 1. meje. Dźenßa rano wokoło scheszczich wumrje s czicha w ßwojim Sbóżniku po tym, so běsche prjedy schěscz njedźel wulke bolosczje pschětrał, nasch farar, k. Bohußław Markus. Wón narodźi ßo w Sakrjowje pola Hródka 15. augusta 1815, studowasche w Wrótßławju duchownstwo a běsche farar najprjedy w Wulkim Ranju pola Stareje Darbneje, potom w Łutach a nětko nimale dźeßacz lět w Popojzach. W Wrótßławju nawukny wón tež, kak ma kóżdy Sserb ßwoju maczérnu rycz lubowacz, a ßwoje mozy a ßwoje żiwjenje temu ludu poßwjeczicz, s kotrehož je ßo narodźił, a tajke myßle běchu nětko njebohemu Markußej psched woczomaj czaß żiwjenja. S nim ßmy muża shubili, kiż k małej liczbje tych ßamych pschißłuschesche, kiż maju wutrobu sa ßerbski narod, a kiż bjes bojosczje wustupi, hdźež ßo wo duchowne lěpsche nascheho luda jednasche. S nim ßmy tež delnjołużiskeho fararja shubili, a je psches jeho ßmjercz tsecza woßada w khoczebuskim wokrjeßu woßyroczena a wopuschczena, a wot żaneho boka ßo k nam pastyrjo njepschibliżuja. Njedadźa dha ßo wjelki do stadłow a je ßnano rospróscha a sanicza, hdyż ßu wowzy bjes pastyrja?!

„Zaßnik" pische:

S Khoczebusa. Tudy 17. haprleje czěło jeneje tepjeneje holzy w rězy namakachu. Bórsy ßo pokasa, so je to czěło Marje Lehmannez, kotraż je ßo hižom psched dlěschim czaßom shubiła. Jako je ßwěru pschehladowachu, na njej rany namakachu a bu teho dla jeje macz, schewzowa Bagenzowa prjedy żenjena Zernina, do jastwa wotwjedźena. — Dalsche pschepytanje wupokasa, so je macz tu 11lětnu holczku sabiła a potom do rěki donjeßła. Ludźo tež powjedachu, so je ta holza husto tak hłódna była, so je w schuli wschě skórki sjědła, kotrež běchu druhe dźěczi leżaze wostajiłe. Wuczeř běsche teho dla dał jeje pschichodnemu nanej k ßebi pschińcz a bě jemu jeho njeßmilnoscz porókował, a tón tež ßlubi, so budźe tej holzy doscz jěscz dawacz. Jedyn wjeczor Bagenzez ßußodźi ßłyschachu, so ta holza jara żałoscźi, ale dokelž tam to niczo noweho njeběsche, dha tež nichtó dale wo to njerodźesche. Tola běsche na jene dobo wscho czicho. Jako ßo ta holza nasajtra njepokasa a ßo ßußodźi sa njej praschachu, starschej wotmolwischtaj, so je czeknyła. — Nětko wobaj w jastwje ßedźitaj.

„Zaßnik" dale pische: Schtwórtk po Sswjatej Trojizy ma ßo w Khoczebusu wulka ßerbska shromadźisna wotdźerżecz a to k sałożenju „Towarstwa Matki Sserbskeje". Knjes farar Teschnar s Niedy k temu tež pschińdźe. Wschitzy pschecźeljo ßerbskeje rycze, tež burszy hospodarjo ßo na to pscheproschuja. — (Wotrěd abo towarstwo „Matki Sserbskeje" ßo k temu sałoźi, so by delnjołużisku ßerbsku rycz kubłało a sa Delnjołużiczanow dobre a kscheszczijanske ßerbske knihi wudawało. Ssobustaw ßmě kóżdy Sserb bycz, kiż k temu na lěto 1 hriwnu (markn) sapłaczi a móża Sserbja, kiż do Budyschina pschińdu a chzedźa pschistupicz, tajki pjenjes pola k. pschekupza Mörby na mjaßowym torhoschczu abo we wudawarni „Serbskich Nowin" wotedacz. Kóżdy ßobustaw dostanje potom 1 exemplar tych knihow, kotrež „Matka" wuda. — My hornjołużiskim Sserbam należnje radźimy, so bychu ßo na tutym towarstwje bohacze wobdźělili; pschetoż 1 hriwnu dacz, to żanemu njeschkodźi, hdyż pak jich wjele po 1 hriwnje da, dha to towarstwu wjele pomha. Hacz dotal je 28 hornjołużiskich Sserbow, bjes nimi tež burja, pschistupiło. Mjeno kóżdeho ßobustawa budźe w ßwojim czaßu w „Serbskich Nowinach" a w „Bramborskim ßerbskim Zaßniku" wosjewjene. Red.)

Přilopk.

* W Draždźanach je ßo sańdźenu ßobotu jena 60lětna żona wot dweju mużow żidowskeho napohlada prawje sjebacz dała. „Ach, luba czeta, widźu Waß po dołhim czaßu saßo!" sawoła tón jedyn ßlěpz a wobjimasche w ßamym wokomiku pscheßłapnjenu żonu. Bórsy pak ßo wukopa, so bjes nimaj żane pschecźelstwo njewobsteji a zusaj człowjekaj ßo teho dla wotßalischtaj. Po jeju woteńdźenju sadźiwana czeta pytny, so je wopaczny wuj jej pschi wobjimanju móscheń s tójschto pjenjesami kranył.

* Njedźelu w nozy setka jedyn offizier w Draždźanach jeneho podwyschka (unteroffiziera) a wopraścha ßo jeho sa nóznym snamjenjom. Dokelž podwyschk żaneho njeměješche, chzysche jeho offizier arretirowacz. Podwyschk běsche pak tak njerosomny, so ßo pschecźiwjesche a czěkasche. Offizierej ßo skónczinje radźi, podwyschka s pomozu druhich sajecz a jeho do wojeřskeje khostarnje dowjescz, hdźež směje njepoßłuschny człowjek ßwoju winu droho wotpokuczicz.

* W Rodes w Schpaniskej ßu rubježnizy njedawno njewěrimy nješkutk wobeschli. Jako w tamnischej zyrkwi farar na klětzy prědowasche, wali ßo hromada rubježnikow s czornymi wobliczami do zyrkwje, kotsiž kemscherjam hrożachu, so kóżdeho, kotryž na ßwojim měscze s měrom ßedźo njewostanje, satsěła. Tsjo njebolakojo potom na klětku skoczichu, hrabnychu duchowneho a wleczechu jeho do kapałki, ßebi wot njeho pomjenowanje městna żadajo, hdźež měješche summu pjenjes leżo, wo kotrychž wjedźachu, so je wón te ßame wot někoho k skhowanju dostał. Duchowny najprjedy pjenjesy prějesche, na czož jeho s nożemi do rukow a nohow kałachu a jeho tak dołho czwilowachu, hacz jim wón 200 toleř ßlubi, kotrež měješche w ßwojim domje. To pak běsche njedoczinkam pschemało, a woni jeho dale dracżowachu. Duchowneho ßłużobnu dźowku, kotraż na wołanje ßwojeho njesbożomneho knjesa na pomoz pschiběża, njeplechi satsělichu. Jako běchu rubježnizy skónczinje pjenjesy namakali, ßo woni wotßalichu a żadyn wot 2—300 poßłucharjow ßebi njeswaži, jim hrěschne sakhadźenje wobaracz.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Praj wschak, schto dha s teho nastanje, hdyż dwaj hólzaj s jenej holzu s rejow dźetaj?

Mots Tunka. Najskerje bitwa.

H. D. A schto potom dale?

M. T. Skórżba.

H. D. A schto dha bjes tym ta holza czini?

M. T. Hm, wona ßo jimaj ßměje, najprjódzy teho dla, so staj ßo bikoj, a k druhemu teho dla, so hischcze na skorżenje pjenjesy prjecz mjetataj.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Korla Wylem Lohsa, dźěłaczeř, s Hańżu Khěżorez. — Jakub Měto, ßłużbak, s Hanu Hempelez.

Michalska zyrkej: Jan Wylem Schmidt, skałar a wobydleř na Żidowje,

ſ Marju Tupakez ſ Dubrawki. — Jan Janaſch, dźěłaczěr a wobydlěr na Židowje, ſ Hanu Schubertez ſ Wilhelmsfelda.

Křčeni:

Pětrowſka zyrkej: Martha Hedwiga, Ernſta Bartka, dźěłowjedźerja w Schleifmhnje, dź. — Ota Richard, Handrija Wicźaſa, dźěłaczerja a wobydlerja, ß. — Hana Hilźbjeta, Guſtava Adolfa Pjetaſcha, korczmarja a wobydlerja, dź.

Michalſka zyrkej: Hermann Auguſt, njemandź. ß. na Židowje. — Jan Auguſt, Auguſta Ssymanka, palerja a wobydlerja w Delnjej Kinje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 19. haprleje: Jan Mlynk ſ pſchimjenom Nowak, dźěłaczěr ſ Kupeje, 62 l. — Marja Madlena, Jakuba Pöllenka, wikowarja, dź., 2 l. 2 m. — Jurij Max, Jurja Lowki, dźěłaczerja na żeleſnizy a wobydlerja, ß., 21 d. — Ernſt Hermann, Jana Auguſta Scholty, hoſpodařſkeho pomoznika w Delnjej Kinje, ß., 17 d. — 25., Auguſta Selma Kalichez, Michala Flaka, dźěłaczerja w Dźěźnikezach, pſchirodna dź., 6 l. 4 m. — 27., Madlena Melzerez, Mikławſcha Ducźmana, žiwnoſczerja w Dźěźnikezach, mandźelſka, 73 l. 7 m. 11 d. — 28., Madlena Harnapez, njebo Korle Günzela, bywſcheho dźěłaczerja w Wulkich Debßezach, ſawoſtajena wudowa, 76 l. 10 m. — Marja Marczinkez, njebo Jana Reichelta, khěžerja a czěßle na Židowje, ſawoſtajena wudowa, 78 l. 1 m. 10 d.

(Pſchipóßłane.)

Pſches někotre nam ſnate familije kedźbni ſczinjeni, wóndano ſkładnoſcź wužichmy a w khlamach **Julius Hartmann Sohn** w Budyſchinje na mjaßowym torhoſchczu, hižom dawno khwalobnje ſnatych, **czornožidźany klejd** kupichmy. My ßmy pſches wubjernu dobroſcź a tunju płaczíſnu woßebje derje ſpokojeni, tak ſo możemy te khlamy kóždemu ſa kupjenje czornožidźanych ſtoffow nanajlěpje poruczicź.

Płaczíſna žitow a produktow
w **Budyſchinje** 1. meje 1880.

Žitowy dowos: 3122 měchow.	Na wikach wot mk.	wot np.	hacź mk.	hacź np.	Na burſy wot mk.	wot np.	hacź mk.	hacź np.
Pſcheńza 50 kilogr.	10	71	11	91	10	71	11	91
Rožka = =	8	86	9	11	8	86	9	11
Jeczmjeń = =	8	69	9	23	8	69	9	42
Wowß = =	7	50	7	80	7	—	7	80
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahly = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka = =	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 =	2	50	2	70	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	20	2	50	—	—	—	—
Ssłoma 1200 pt.	17	50	21	—	—	—	—	—

Pſchiwos proßatow:
256 ſchtuk, ſchtuka po 13 m. 50 np. (4 tl. 15 nßl.) hacź 22 m. 50 np. (7 tl. 15 nßl.)

Kórz pſcheńzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nßl. — np.) hacź 20 mk. 24 np. (6 tl. 22 nßl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 mk. 17 np. (4 tl. 21 nßl. 7 np.) hacź 14 m. 57 np. (4 tl. 25 nßl. 7 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 18 np. (4 tl. 1 nßl. 8 np.) hacź 12 mk. 92 np. (4 tl. 9 nßl. 2 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 15 nßl. — np. hacź 2 tl. 18 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 10 np. (8 tl. 21 nßl. — np.) hacź 27 m. 90 np. (9 tl. 9 nßl. — np.) — Hejduſchne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hacź 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hacź 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 2 m. 50 np. (25 nßl.) hacź 2 m. 70 np. (27 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 20 np. (— tl. 22 nßl. — np.) hacź 2 m. 50 np. (25 nßl.) — Ssłoma (1200 pt.) 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl.) hacź 21 m. — np. (7 tl. — nßl.)

Drażdźanſke mjaßowe płaczíſny
3. meje 1880.

Najlěpſche howjada 60—62, ßrěnje 48—50, ſchpatne 28—30 np. po puncze rěſneje wahi. Najlěpſche ßwinje 57, ßrěnje 48—50, bakunarje 62—63 np. po puncze rěſneje wahi. Najlěpſche ſkopy 66, ßrěnje 60, ſchpatne 25 np. po puncze rěſneje wahi. Najlěpſche czelata 45—55 np. po puncze rěſneje wahi.

Barlinſke ſkótne wiki
3. meje 1880.

Na pſchedań ſtejeſche 2660 howjadow, 7005 ßwini, 1818 czelatow, 1439 ſkopow.

Mjaßowe płaczíſny: najlěpſche howjada 60—63, ßrěnje 54—56, ſchpatne 48—51 a 42—45 mk. po 100 puntach rěſneje wahi (ſchlachtgewicht). Sswinje: najlěpſche meklenburgſke a pomerſke 55—57, krajne 48, ruſke 47—50 mk. po 100 puntach žiweje wahi. Bakunarje něhdźe 58 mk. po wotczehnjenju 40 puntow rěſneje wahi. Czelata 40—50 a 55 np., ſkopy 45—55 np. po 1 puncze rěſneje wahi.

W Brěſowje je **khěža** czíßło 22 ſe 7 kórzami leżomnoſczow ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche tam ſhonicź.

Srjedu, 12. meje,
ſkótne wiki w Minakale.

Mojim czeſczenym wotebjerarjam poruczam k dobroczíwemu wobkedźbowanju mój doſpołnje ſrjadowany ſkład

trawowych a žitnych koßow, kaž też ßerpow

w ſnatych dobrych drużinach, kotrež ßu ßo lěta dołho pſches wubjernu wótroſcź a prawe dźěło wuſnamjenite, pſchi czimž je jena dźělba jara tunja a dobra. S dobom lubju, ſo budu ßo ſtajnje prózowacź, to ßamo dozpicź, ſchtož je kóždej ſprawnej konkurrenzy móžno, ſo bych ßebi pſches dobru tworu a tunje płaczíſny dowěrjenje mojich czeſczenych wotebjerarjow ſdźerżał.

W Budyſchinje. **Robert Jacob,** gratſki kowařſki miſchtr.

Stupnjowe a ſchkórnjowe khlamy
Paul Kristeller
w Budyſchinje, na bohatej haßy czíßło 75,

poruczeja wſchitke jenož wumyßlime drużiny wot najjednoriſcheho hacź do najelegantniſcheho waſchnja po hiſchcze njebywałych tunich płaczíſnach:

wyßoke zajkowe a kožane ſchnórowane ſtupnje ſa žónſke . . wot 3 mk. 75 np.,
wyßoke zajkowe ſchkórniczki ſ gummijowym czahom ſa žónſke wot 3 mk. 75 np.,
wyßoke kožane ſchkórniczki = = = = wot 6 mk. — np.,
trajne nakolenzowe ſchkórnje ſa muſkich . . . . . wot 7 mk. 50 np.,
dźěczaze ſtupnje po jara tunich płaczíſnach.

Porjedźenja ßo rucze a derje wobſtaraja.

Filzowe a cylindrowe klobuki

poruczа we wulkim wubjerku jara tunjo

Paul Kristeller na bohatej haßy 75.

W Khelnje je maßiwna **khěža** czo. 25 b ſe ßolotowej ſahrodu a ſ poł kórzom łuki na pſchedań. Wſcho dalſche je jenož kóždu njedźelu pola wobßedźerja ſhonicź.

W Nowej Wßy pola Njeßwaczidła je **žiwnoſcź** czo. 18 ſe 7 kórzami leżomnoſczow, ſe žnjemi a inventarom hnydom na pſchedań a je wſcho dalſche tam ſhonicź.

We Łuczu je **žiwnoſcź** czo. 23 ſ 12 jutrami pola a hole na pſchedań. Wſcho dalſche je pola wobßedźerja ſhonicź.

Jedyn ßylny 3/4 lěta ſtary **byk**, czorna ſchaka, je na pſchedań pola khěžnika **Měta** w Schczeńzy.

Jedyn **dźěczazy woſyczk**, hiſchcze zyle dobry, je tunjo na pſchedań na wyßokej haßy czíßło 220 w Budyſchinje.

Piwařnja w Prěczezach.

Wſchědnje czerſtwe **brunopiwowe droždźe** ma na pſchedań knjes pſchekupz **Carl Noack** w Budyſchinje na žitnej haßy.

Swjerſchne koſchle, khornarje, manſchety, ſhlipſy, khrawaty
jara tunjo poruczа
Julius Lange
ſ napſchecza
noweje měſchczanſkeje ſchule.

W nakładze Maćicy Serbskeje je wuſchła a móže ßo w wudawařni „Serb. Nowin" ſa 50 np. dostacź: **Spěwna radoſcź.** Sběrka ſchulſkich ſpěwow.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodźin. Khudym darmo.

---

ff. Khoſej, ßylnje a czistoßłodźazy, punt po 96, 100, 110, 120—130 np., pſchi 5 puntach někotre drużiny wo 5 hacz 10 np. tunischo, kaž tež
paleny khoſej, pt. wot 100 np. atd.;
zyły zokor, w kruchach wot 5—10 mk., pt. 44 np. k zyrobje ſa pczoły;
łamany rajß, pt. po 16 np., pſchi 5 pt. po 15 np., kaž tež
zyły rajß, pt. po 20, 22 a 24 np., pſchi 5 pt. tunischo;
zokorowy ſyrop, ſnateje dobroſcze, pt. ſa 20 np., pſchi 5 pt. ſa 18 np.;
cigarry, woßebnu drużinu, ſchtuku po 3 np., 25 ſcht. ſa 70 np.;
polnojerje, nowu poßyłku, 15 ſcht. 40, 60, 90, 113 a 120 np., ſcht. 3—10 np.,
porucza ßwojim czeſczenym wotebjerarjam

Ad. Rämsch,
nowe khlamy pſchi butrowych wikach.

M. G. Freyberg

porucza

drastne stoffy w wulkim wubjerku, jako:

9/4 **czorny kaſchemir,** łóhcź 125 np.,
kattun, łóhcź 17, 20, 25, 30, 35 np.,
módroczíſchcź, **barchent,** łóhcź 25, 30, 35, 40 np.,
poßleſchczowy kattun, łóhcź 25 np.,
möblowy kattun, łóhcź 25, 30 np.,
poßleſchczowe zajki, łóhcź 25, 30, 35 np.,
módry płat, łóhcź 40, 45, 50 np.,
běły płat, łóhcź 30, 35, 40, 50 np.,
módre ſchórzuchi, **czistoplatowe ſchórzuchi,** ſchtuka 90, 100 np.,
moaréjowe ſchórzuchi, ſchtuka 90, 100, 130, 150, 175, 200, 250 np.,
purpurſke dybſaczne rubiſchka, ſchtuka 25, 30, 35, 40 np.,
" **hlowjaze rubiſchka,** ſchtuka 45, 50 np.,
kattnowe rubiſchka, ſchtuka 30, 35, 40, 50 np.,
wolmjane nalětnje hlowjaze rubiſchka, ſchtuka 100 np. atd.,
židźane " " " w wulkim wubjerku.

W Budyſchinje, na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo **ßerbſki** ryczi.

M. Th. Pech

w Budyſchinje na hlownym torhoſchczu czo. 140

pódla měſchczanſkeje haptyki

porucza **drastne ſtoffy** w nowych rjanych muſtrach, **kattun, madapolam, kroaſej** a **pikej, běły** a **pißany,** k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Hacz runje je w nowſchim czaßu płaczíſna horje ſchła, tola po **ſtarych tunich płaczíſnach** pſchedawam.

Módry płat wſchelakeje ſchěrje, **czíſchczane płatowe ſchórzuchi** w wulkim wubjerku, **módroczíſchcź** w rjanych muſtrach a nowej tworje najpodwolnischo porucza

M. Th. Pech

na hlownym torhoſchczu 140, pódla měſchczanſkeje haptyki.

Hdyž je ßo tež płaczíſna khětro jara powyſchiła, tola po ſtarych płaczíſnach pſchedawam. — W khlamach ßo **ßerbſki** ryczi.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenoz **trjeny len,** a to jenoz ßobotu w Grützneres domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Kóſlaze kóżki

kupuje a najwyſchſche płaczíſny ſa nje płaczi

A. Trepera, rukajzar
na ſeminarſkej haßy.

Kóſlaze kóżki,

kaž tež wſchě drużiny njeharowanych kożow kupuje po najwyſchſchich płaczíſnach

Gustav Naucka
na garbarſkej haßy 426.

Kóſlaze kóżki! Kóſlaze kóżki

kupuje ſtajnje po najwyſchſchich płaczíſnach

H. Langa
pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi
na žitnych wikach.

K twarbam

porucżamy żeleſniczne ſchěny kaž tež

T-noſcherje

we wſchelakich dołhoſczach a wyßokoſczach najtunischo.

Gebr. Joachimsthal
pod bórklinom.

Drainowe róry

we wſchelakich ſchěrjach, kaž tež glaſirowane róry ſ muffami ma ſtajnje na pſchedań

murjerſki miſchtr **Kuba**
na walſkej haßy.

Bernſtajnowe laki,
kopollaki,
woſowe laki,
żeleſolaki,
terpentinowy wolij,
firniß,
ſiccatiſ,
blajwajß we woliju,

kaž tež wſchě druhe **barby** najlěpje a najtunischo porucza **Max Zieger**
na ßerbſkej haßy.

Dźělbu tunich, ßo derje żehlazych **cigarrow** hiſchcze porucza

Max Zieger
na ßerbſkej haßy.

Židźane mězy,

kaž tež wſchě drużiny **ſtoffowych mězow** porucza a **pjelzowe draſczenja** na khowanje pſches lěcze horjebjerje

O. Rinka na jerjowej haßy.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Ssrědk k spěschnemu blejchowanju płatu

s wułoženjom, kak ma ßo nałožicź, porucza

hrodowska haptyka.

Skótny pólver s czerstwych selow. Korneuburgski skótny pólver. Pólver psche kólku. Pólver psche pripotawu proßatow. Lockwitzski balsam. Zischankowy salsowy pólver

porucza **hrodowska haptyka w Budyschinje.**

J. W. Dannenberg a Handrick w Lasu

poruczataj ßwój skład **warneje, skótneje** a **hnojateje ßele, gogolinski twarski** a **rolny kalk, czěsku brunizu** (braunkohle), **murjerske, tšeschne** a **wjelbne zyhle** a pschi najsprawnischim poßłuženju najtunische płaczisny lubitaj.

Knjes murjerski mischtr **Handrick** wscho trěbne wukaže.

K wußywej

porucza **lupiny, hróch, woku, hejduschku, saradellu, konjazy majß, dolhi** a **ßrěni kolij (kolodźij), běły** a **czerwjeny dźeczel, timothej** a **reihtrawu.**

C. Kahrowe pódla póstskeje kowarńje.

Najlěpschu pscheńczu muku

k ßwjatkam porucza **C. Kahrowe** pódla póstskeje kowarńje.

A. Kaup, czěßlisti mischtr

na nowosalzskej drósy czißło 777p w Budyschinje,

porucza ßwój wulki skład **twarskeho drjewa, twarskich** a **tyscherskich deskow, katow, schtółow, myjerskich lejstow** atd., tunje płaczisny a spěschne poßłuženje lubjo, k dobroczjwemu wobkedźbowanju.

Internationalna gumijowa fabrika

Berlin SW., Alexandrinen-Strasse 116

porucza a poßyła en gros a en detail wschě móżne **gumijowe artikle,** kaž tež **technische** a **chirurgiske woßebitoscze, schwampy** sa **rany** a **woczi.**

Płaczisnokouranty darmo.

---

25 originalnych žortniwych khartkow sczele sa **50 np.** w póstnych markach

Gotthilf Koch, Berlin SW.

Płatowy rjad.

Dla noweho srjadowanja budyskeho ßobotneho wiczneho dnja ßo moja buda, ale jenož płatowa, wot 1. meje 1880 na rózku pschi měschczanskej haptyzy namaka. Ja wuměnjam pschedźeno na płat, bjeru tež pschedźeno sa płaczenje a mam jenož dobry a tuni płat na pschedań.

Korla Haschka.

Katarrh.

Podpißany wobßwědcza, so je ßo **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** s Wrótßławja pschi chronischich **bronchialkatarrhach** a **dyhawoszczi,** pschi chronischej laryngitisy a pschi wschitkich khoroscżach dychazych organow jara dobry wopokasał, czehož dla ja **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** najlěpje poruczam.

Königswart. **Dr. A. Heßler,** wokrjeßny lěkař.

Tutón na **ßwětnej wustajenzy prämiirowany bróstsyrop** maja jenož prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
C. Meißner w Biskopizach.

Słyšny wolij sahoji hłuchoscz, hdyž njeje pschinarodźena, a wotstroni wěscze wschě s czěžkim ßłyschenjom sjenoczene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. póscźele

C. Chop,
haptykař w Sondershausen.

Sselowe płaczisny.

Warnu ßól,	**centnar po mk.**	8. —
skótnu ßól,	- - -	2. 50
kamjeńtu ßól,	- - -	1. 50

porucza

C. Hanska na žitnych wikach.

Khofej, seleny, zyle czisćze ßłodźazy, punt po 95, 98, 100, 105, 110, 120—150 np.,
khofej, paleny, punt po 140, 150, 160 a 180 np.,
zokor, zyły, punt po 45, 48, 50, 55 np., w kehelach tunischo,
zokor, mlěty, punt po 42, 44 a 48 np.,
syrop, punt po 16, 20 a 36 np.,
prima **rajßowu schterku,** punt po 40 np.,
= **pscheńczu schterku,** punt po 34 np.,
soda, punt po 10 np.,
wschě twory pschi wotewsaczu 10 pt. tunischo,
jerje, w zyłym a po jenotliwym, najtunischo

porucza **Gustav Poser**
na jerjowej haßy.

Julius Lange w Budyschinje.

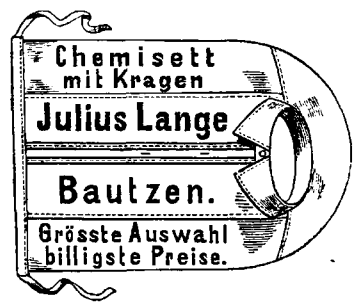

Pschedkoschiki s thornarjom. Najwjetschi wuhjerk, najtunische płaczisny.

Ssamoskónzowanje

skaženje familije atd. ßu ßłědstwa wopiłstwa. Tutón njepoczink ßo psches sto krócz dopokasany, wot lěkarjow poruczeny ßrědk s wjedźenjom abo bjes wjedźenja piczka wotstroni. Tež pomham psche tajne czěrpjenja, běłospław, moczenje do koža, padawu khoroscz a lischawu.

L. Grone in **Münster,** Westfalen.

Czaßniki (segerje).

Najtunische płaczisny. **Zełtne rukowanje.**

Najwjetschi skład

a najlěpsche porjedźenje

časnikow a hrajadłow.

Jarolim Trepera,
czaßnikař
na seminarskej haßy, s napschecza theatra.

Sswój skład **parfümerijow, schczětkow** a **czeßakow,** kaž tež hotowe **włoßowe pletwa** po 2 mk. 50 np. atd. porucza

Max Schmidt, friseur
na schulskej haßy czißło 124.

Włoßowe pletwa, kaž druhe włoßowe wudźěłki s wucżeßanych włoßow najschwarnischo a najtunischo dźěła

Max Schmidt, friseur
na schulskej haßy sady theatra 124.

Sswój salon k **włoßytsihanju, fristrowanju** a **brodutruhanju** pschi czistym a dobrym poßłuženju porucza

Max Schmidt, friseur
na schulskej haßy pódla Wellerjez knihařnje czo. 124.

Hłowna shromadźisna
pożczerńje a lutowarńje sa Bart a wokolnoscz
(sapißane towarſtwo)
njedźelu, 9. meje t. l., popołdnju w 5 hodźinach
w sali Dietrichez hoscźeńza.

Dźeńſki porjad:
1. pschedpołoženje sliczbowanja a bilanzy na lěto 1879 a dobrospósnacźe teju ßameju;
2. wobsanknjenje wo nakoženju cźisteho dobytka a wo wulkoscźi rosdźělomneho wunoschka;
3. wuswolenje dweju wubjernikow na město teju, kotrajž mataj po statutach wustupicź;
4. postajenje statutow, kotrež maja ßo ſ nowa cźischcźecź.

Wschitke ßobustawy ßo na tutu hłownu shromadźisnu pscheproschuja.

W Barcźe, 26. haprleje 1880. **Direktorij: Wiedemann.**

Spěwny koncert
w Pötschkez hoscźeńzu w Bukezach
njedźelu, 9. meje, wjeczor w 8 hodźinach,
k cźemuž najpodwolnischo pscheproschuje
mužske spěwanske towarſtwo.

Piwne drožďźe,
najlěpscheje dobroscźe a wschědnje cźerſtwe, porucźa
nowonatwarjena piwarńja Johs. T. Littera
na swonknej lawſkej haßy cźo. 819.

Dospolne wupschedawanje
mojich **krótkich a jehłarſkich tworow**
wotdźeržuje ßo wot dźenßnischeho dnja. So bych skoro wurumował, pschedawam 10 prozentow tunscho płacźisny, kaž mje ßameho khoschtuja.

W Budyschinje, 5. meje 1880. **Julius Hammer** pod radnej khěžu.

S tutym cźeſcźenym Sserbam k nawjedźenju dawam, so ßu pola mje stajnje „Serbske Nowiny“ na pschedań.

Dobritz, pschekupz w Rakezach.

Piwarńja w Prěcźezach.
K pródkſtejazym ßwjatkam smeje ßo pschedawanje **mkodeho piwa**, popołdnju wot **3 hodźin:**

pjatk,	7.	meje,
ßobotu,	8.	=
pondźelu,	10.	=
wutoru,	11.	=
ßrjedu,	12.	=
schtwórtk,	13.	=
pjatk,	14.	=

Pjelnjenje mkodeho piwa
sa ßwjatki ßo w Koprzach ßobotu, 8., wutoru, 11., a ßrjedu, 12. meje, stanje.

Ch. Schmidt.

Pjelnjenje mkodeho piwa.
Pondźelu, 10. meje, a ßrjedu, 12. meje, wjeczor w 7 hodźinach budźe ßo w piwarni w Njeßwaczidle mkode piwo pjelnicź.

Pjelnjenje mkodeho piwa
pondźelu, 10., a ßrjedu, 12. meje, popołdnju w 5 hodźinach.

Piwarńja we Łusy.

Na knjeźim dworje w Łutobcźu jena sprawna a derje porucźena **dźěłacźerſka familija** hnydom wobydlenje darmo a hewak doßahaze dźěło dostanje.

Kuchinſka holza,
kotraž ma ßobu sa cźeledź waricź, kaž tež jena **ſtwinſka holza,** kotraž móže blotowacź, na jenym rycźerkuble hnydom ßłużbu dostanjetej. Hdźe? to je shonicź we wudawarni „Serb. Nowin.“

Wowcźer pytany.
Sa rycźerkubło Brunowu pola Kamjeńza pytam k 1. julija kmaneho wowcźerja. Cźi, kiž wo to rodźa, njech ßo na mnje wobrocźa.

Rycźerkubło Łupoj pola Rakez.

Schuster.

Dwaj abo tſjo ßylni dźěłacźerjo móža na rycźerkuble w Saryczu město dostacź.

Kujez farar **Gólc** w Rakecach chcył tak dobry być a swoje krasne **serbske** prědowanje, njedźelu „Cantate“ dźeržane, swojim serbskim wosadnym k lubosći wotcźiscźeć dać.

Někotři młodźi Serbja.

Wyßokodostojneho knjesa fararja **Gólcza** w Rakezach ſ tutym najlubosnischo proßymy, so by ßwoje wutrobu hnujaze, njedźelu „Cantate“ w naschim Bożim domje na ßerbſkej Bożej ßłużbje dźeržane prědowanje wotcźischcźecź dał. **Wjele poßłucharjow.**

Kwaßny wěnczk
cźeßnemu nawoženi
Handrijej Łodny ſ Psowjow
a jeho cźeßnej njewjescźe
Marji Krawcec ſ Łomſka
k wěrowanſkemu ßwjedźenju, 9. meje 1880.

Dźeń kraßny dźenßa Wamaj ßwita,
Cźi nawoźeń a njewjesta!
A sboża ßłónzo Waju wita
Do ßwjateho to mandźelſtwa.
Nětk synki swonow Wamaj praja,
So stupicź mataj k woktarjej,
A wschitzy, kiž Waj' lubo maja,
Sso k Bohu modla: „Żohnuj jej'!“
Haj Bożo daj, so żohnowanje
By wschědnje pschischło do domu,
Haj so ßo kóżde lube ranje
By powjetschałe ſ nadźiju.
Nětk ßwěrnoscź ßebi pschißahataj,
Tu ßwěrnoscź haj hacź do ßmjercźe,
Wój starschich żohnowanje mataj,
Njech Wamaj stajnje derje je.
O pschinjeß Jimaj hwěsda miła
Tu sbożo hacź najkraßnische,
Tež horjo żane njepokhila,
Ach troschtuj Jej' we srudobje.
Hdyž něhdy Waju cźaß tu wuńdźe,
A dźěło semſke ßwój kónz ma,
Njech waju duscha k Bohu dóńdźe
A sbóżnoscź w njebju wużiwa. **Šała.**

Sjawny dźak
praji podpißany wschitkim tym, kotſiž ßu petiziju někotre njedźele po jutrach podpißali, kaž tež knjesam gmejnſkim prjódkſtejerjam sa dobrocźiwe wobstaranje. Petizija, kotraž je 23. haprleje na rajchstag pößłana, mějesche 1286 podpißmow, a licźi ßo jich 420 na khróſcźanſku woßadu, 377 na njeßwaczilſko-rakecźanſku, 269 na bukecźanſku, 140 na hodźijſku, 67 na radwórſku a 13 w wudawarni „Serbſkich Nowin.“ **Jurij Löſchawa.**

Wot redakzije.
Redakzija je liſcźik dostała: „Luby knjes redaktoro! Budźcźe tola tak dobry a dajcźe bórsy saßo tajke powjedancźko wotcźiſchcźecź, kajkež běſche „„Pjerſchcźeń pólſkeho krala Staniſława““ atd.“ — Wotmolwjenje: Luby pscheczelo! Mějcźe ſcźerpliwoſcź, ßnadź móżu Waß ſkoro ſpokojicź; pschetož naſch powjedancźkar drje Waſche pożadanje tež ſkerje a lěpje ſhoni.

Štwórtlětna předpłata we wudawařni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćeřnje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 20. **Sobotu, 15. meje 1880.** **Lětnik 39.**

Wo zelesnizy.

Jako bě żelesniza, abo kaž ßo tehdom prajesche „hajsnbona" hacž do Budyschina hotowa, a běchu na njej jěsdźicź poczeli, bě ßobotny dźeń wonka na dwórnischczu wscho pokne ludźi, kiž chzychu widźecź, kak ta wěz dźe. Ja tam tež ras wonka stejach a ßebi tu wěz wobhladowach. Njedaloko wote mnje stejesche holanski bur s pschedeschczńikom abo paraplijom, kotryž ßebi, dokelž ßo deschczik dźěsche, wupjaty pschedeschczńik wysche hłowy dźerżesche. Tón tola njemało woczi czinjesche, jako lokomotiva jachło pschihna, a wschón sastróżany do sad stupi. W tym wokomiknjenju, jako do sady stupasche, jemu někajki schibak pschiwoła: „Człowcze, sacżińcze wasch paraplij, hewak ßo tón rapaczi parny kóń spłóscha a na naß slecżi, potom je ßo s nami stało." Nasch burik niczo lěpsche njewjedźische, hacž paraplij sacżinicź a jón pod pażu wsacź a da ßo wot deschczika pschemaczecź, so by parneho konja njespłóschił.

Tehdom bě něchtón s města tež prěni krócź na żelesnizy jěł a potom nam powjedasche, kak bě jemu stysknо było, jako bě ßo do wosa ßynył. Jemu bě było, kaž by do ßmjercze schoł a jako bě saßo domoj, prajesche, so ßo nihdy na nihdy wjazy do tajkeho stracha njepoda, a so je wjeßoły, so je se strowymi stawami saßo domoj pschischoł. — Wón tež njeje potom żenje wjazy na żelesnizy jěsdźił.

Njedawno czitach w baselskich mißionskich powjescźach, kak někajki Hinduski w Indiskej żelesnizu wopische, kotruž bě prěni krócź widźił. Wón ßam takle powjeda:

„Hižom husto běch wo żelesnizach ßłyschał, duž chzych ßebi wobhladacź hicź, na kajke waschnje Jendźelczenjo tajke żelesne pucze czinja, na kotrychž ßo woły njewobßunu. W Ranigandźe pschezo wokoło ßo hladach, ale podarmo. Jako pak ßo wobhonjach, pokasachu mi wulke dołhe twarjenje, duž tam dźěch a wuhladach dwě żelesnej koliji, kotrejž kaž dwaj dołhaj bantaj na semi leżeschtej. Tam bě tež zyły retomaß wosow, kotrež běchu jedyn k druhemu sa wulki, ßylny rjeczas pschipinjene. To mi do myßlow njechasche, kak je to móżno, so móża Jendźelczenjo konje a woły nawuczicź, na tajkichle żelesnych kolijach běhacź. Moje konje a woły to nihdy njebychu nawukke. Potom dyrbjach ßebi billet kupicź; tón njebě drohi. Bjes tym so pschi ßebi rosmyßlowach, kak wjele wołow budźa do tuteho retomaßa wosow sapschahnycź dyrbjecź, so bychu jón dale wjeśke, na jene dobo żałoßnje wulke swěrisko jachło a ßmorkajo pschihna, czěrjesche s wulkim khwatom k wosam a s tajkim wotmachom do nich praßny, so wschě do sady slecźichu. To swěrisko pak nětk s měrom stejo wosta a bu s tołstymi rjeczasami k wosam pschiwjasane. Nětk pak mi ludźo żaneje khwile njewostajichu, ja dyrbjach nuts do wosa a jako běch nutska, poczach na wschěch stawach tschepjetacź. Nětk sahwisda, to bě kaž hdy by sto elefantow saruło a duž dźěsche do prědka ßmorkajo a jachło; potom pak bórsy bóle czische, so skoro niczo ßłyschecź njebě. Takle to dźěsche, hacž do bliżscheho města pschińdźechmy. Tam bě pak to swěrisko saßo njeměrne, jemu chzysche ßo picź, duž je wotpschahnychu a k wulkemu tórmej dowjedźechu a dachu jemu picź. To pak móżesche żłokacź! Wjele ejmarjow wody do kutka spóżera, prjedy hacž mějesche doscź. Potom hakle jemu żracź dawachu. Wjele korbow czornych kruchow, kotrež kaž wuhło wonhladachu, jemu do khlamy s wulkimi łopatami nuts ßuwachu a jako mějesche doscź, dźěsche nětk dale. Běżecź pak móżesche to swěrisko, so to człowjek skoro wěricź njemóże. A pschi wschěm běżenju tola nihdy njewusta; to pola njeho stajnje w skoku dźěsche, a prjedy hacž ßo dohladachmy, běchmy w měscze Kalkucze." — *

Khostanska komora budyskeho kralowskeho krajneho ßuda.

Hižom dźeßacź krócź khostana dźěłaczerka Hana swudowjena Donathowa s Měrkowa wudawa, so je to poßleschczowe nawobleczenje, kotrež hoscźeńzarjej Dreßlerej w Brěsynzy bórsy po jeje woteńdźenju 27. februara 1880 falowasche, „s pschehladanja a njenadźizy" ßobu wsała. Ale tajka wurycź jej niczo njepomhasche a bu wona k tsjom měßazam jastwa wotßudźena.

Dźěłaczerka Hana Khrystiana Hawschowa rodźena Exnerez s Kamjeneje je wobskorżena, so je tamnischemu khěżnikej Frenzelej jenu hußyzu kranyła, a bu teho dla sa winowatu spósnata a k 11 dnjam jastwa wotßudźena. — Jeje mandźelski pak, kotremuž winu dawachu, so je s jeneje sahrody tsi schpatne rubischka wsał, bu sa njewinowateho wuprajeny.

Murjeř C. E. B. Schierz s Budyschina běsche 15. dezembra 1879 wot fórmana Michała Zyża tam 2 hriwnje (marzy) 30 np. dostał, s tym poruczenjom, so by tute pjenjesy klempnarjej Müllerej wotedał. Wón bě je pak ßam pschetrjebał a bu teho dla k pjeczim hriwnam schtrafy a, je-li so njesapłaczi, k jenemu dnju jastwa wotßudźeny.

Khěżeř Jurij Rjelka, jeho żona Hana Rjelkowa, korczmařnajeńk C. A. Weißbach, dźěłaczerka Hańża Schołczina, nježenjena Marja Guderez, kaž tež khěżkarki Helena Markowa, Hana Schołczina a Madlena Prótzowa, wschě s Rakez, běchu wobskorżeni, so ßu s knježeho hata Běłacza hatne ßłanje makeje płaczisny kranyli. Dokelž pak bě wěsty Pohla, kiž na knježim dworje w ßłużbje steji, Weißbachej někak bledźił, jako by ßebi kóżdy po tajke ßłanje hicź ßměł, a bě Weißbach to dale powjedał, dha buchu wschě sa njewinowatych wuprajeni hacž do Rjelki, kotryž jedyn dźeń jastwa dosta, dokelž bě temu snate, so ßo tajke ßłanje bjes dowolnoscze knjejstwa bracź nježmě.

Mandźelska krawskeho mischtra Helbiga w Delnjej Kinje běsche khěżerja Korle Lukaßa tam teho dla wobskorżiła, dokelž bě ju wón

„niederträchtig plawzu" mjenował a jej też pschiwołał: „Ty ßy kaž wopiza." Wón bu teho dla k 10 hriwnam (markam) abo k tsjom dnjam jastwa wotßudźeny, khósty dyrbjeschtaj pak wobaj po pokojzy sapłaczicź.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Kaž s Drażdźan pißaja, je ßo kral Albert sańdźeny schtwórtk, 13. meje, na krótki czaß do Barlina podał. Dokelž wón khorowatoscźe dla němskemu khěžorej k narodnemu dnju sbožo pschecź njemóžesche, dha je to najskerje s tutym wopytom sarunacź chzył. Khěžor a pruszy prynzojo, kaž też drusy woßebni knježa jeho na barlinskim dwórnischczu witachu a kral Albert potom w khěžorskim hrodźe bydlesche. — Kralowa Karola, kotraž běsche ßo hižom prjedy do Barlina podała, je ßo 9. meje w nozy wot tam saßo do Drażdźan wróczíła.

— W Kóśłach pola Kamjenza je ßo 1. meje dźělba khójnow, Schneiderez bratromaj ßłuschaza a něhdźe 1 akr pschestrjenje (strecke) wopschijaza, wotpaliła. — W Ssmorkowje ßu ßo 4. meje twarjenja khěžnika Schwibsa a bróżeń khěžkarja Nacza wotpaliłe. — Tón ßamy dźeń rano w schtwórtej hodźinje ßu ßo domske a bróżeń žiwnoscźerja Schuberta wotpaliłe. Woheń tak spěschnje wokoło ßo hrabasche, so ßo pschi tym 5 człowjekow spali. — Teho runja ßu ßo w Burgstädtu 5. meje Stelzmannez domske wotpaliłe a je ßo jich prjedawschi wobßedźeŕ, wěsty Sachsa, ßobu spalił. Ludźo měnja, so je wón ßam tón woheń sakožił, dokelž je wjazy krócź s tym hrosył. — W Ebersdorfje pola Lubija 7. meje w bróżni kublerja Mosiga woheń wudyri a ju s domskimi a kólnju do prócha a popjeła pschewobrocźi.

— Psches deschcźe, kotrež kónz sańdźeneho a w spoczatku tuteho tydźenja běchu, je woda w Łóbju tak pschibyła, so je wysche a niže Drażdźan brjohi spomnjeneje rěki bóle a mjenje pschekrocźiła a pschi tym doscź schkody naczinila. S blisko Podmokłow (Bodenbach) w Czechach je wona wjele drjewnow wotpławiła.

S Barlina pißaja, so je ßo němski khěžor 10. meje s Wiesbadena domoj wrócził. Wón je zyle czily a strowy.

— Němski rajchstag bu wutoru, 11. meje, po khěžorowej poruczności wot hrabje Stolberga jako sastupnika wjeřcha Bismarka wobsanknjeny a ßo rajchstagszy sapóßłanzy po tsikróczněj ßławje, na němskeho khěžora a pruskeho krala wunjeßenej, roseńdźechu. — Kóżdy bě, kaž ßo sda, wjeßoły, so móže po tym, jako je rajchstag tak dołho trał a w poßleńschim czaßu wjeřchej Bismarkej jenož njelubosnoscźe wopokasował, domoj jěcź a doma saßo po ßwojim powołanju žiwy bycź. — Po sapoczatku rajchstaga sapóßłanzy Bismarkej wschě dawki a dawanja pschiswolachu, kotrež wón žadasche, ale rajchstagowy kónz njeběsche sa Bismarka tak spokojazy. Sapóßłanzy jemu schtyri wězy sarjeknychu, mjenujzy někotre nowe dawki, potom wotstronjenje dweju pschedměstow wot města Hamburga a pschepołoženje tak mjenowaneje złonskeje mjesy na Łóbju, pschi czimž ßo wjeřch Bismark, kaž ludźo praja, po prawym też na Hamburg měrjesche. Wón bě tuteje naležnoscźe dla sańdźenu ßobotu, 8. meje, po dołhim czaßu ßam do rajchstaga pschischoł a tam žałoßnje na to skorżesche, so w Němzach duch njepschejenoscźe s mozu pschibjera a so je ßo jemu wostudźiło, němske naležnoscźe dale sarjadowacź, dokelž je mucźny — ßmjercź mucźny! — Ale wscha jeho skórżba niczo njepomhasche, pschetož rajchstagszy sapóßłanzy po jeho žadanju njeczinjachu, haj někotsi wjele wjazy na njeho jěrje ßwarjachu. — W druhich kónstituzijonalnych krajach ministrjo po tajkich porażkach se ßłużby stupja, ale Bismark to njeczini, hacź runje husto doscź s tym hrosy.

— Pruski ßejm (landtag) pjecza 20. meje ßwoje wuradźowanja, kotrež běsche rajchstaga dla w februaru na czaß sastajicź dyrbjał, s nowa sapocźnje.

Awstrija. Němzy w Czechach ßo pschezo hischcźe do teho namakacź njemóża, so dyrbja krajni sastojnizy w czěskim kraju, hdyž też ßu s němskeho rodu, tola też czěski móz. A je to wschak stary sakoń, haj hižom psches sto lět stary, so dyrbi tam kóżdy krajny sastojnik němski a czěski móz. Czechojo ßu tajke dobre wowzki byli a ßu też ßwěru němski wuknyli, ale hdyž ßebi nětko też wot Němzow žadaja, so dyrbja czěski móz, dha ßo czi pschecźiwo temu se wschej mozu sepjeraja a wulku haru czěrja. Ale to jim niczo njepomha, pschetož wědomnoscź czěskeje rycźe ßebi niz jenož sakoń žada, ale też sdobnoscź, dokelž je w Czechach tola wjele wjazy Czechow dyžli Němzow. A hewak je też wěste, so wjetschina krajnych sastojnikow němskeho rodu hižom tak derje czěski rycźi, so, hdyž s tajkim rycźisch, ßebi myßlisch, so masch Czecha psched ßobu. — Sažrani Němzy w Czechach ßo jenož woßebje na to hněwaja, so je minister na žadanje Czechow tón jim njelubosny sakoń s nowa wosjewił.

— Winski rajchsrath drje w tychle dnjach ßwoje wuradźowanja skónczi. Rajchsrathska němska, pschecźiwo Sskowjanam njepschecźelszy smyßlena strona tam dale bóle pschěhrawa. Wóndano je też jedyn wulki Czechožracźk, s mjenom Dr. Groß, s rajchsratha wustupicź dyrbjał, dokelž běchu ßo pschi jeho wuswolenju wopacźnoscźe stałe.

Franzowska. Najnowsche němske nowiny powjedaja, so je bamž franzowskemu knježeŕstwu pschiswolił, so ßmě jesuitow s kraja wupokasacź, ale so maja ßo druhe nabóżniske (religiosne) towaŕstwa w kraju wostajicź, tak so tute teho dla dale niczo cźinicź njetrjebaja, dyžli so jenož wyschnoscźi wosjewja, so tu ßu, a k temu ßwoje wustawki (statuty) wosjewja.

Jendźelska. S Afganistana žane dalsche powjescźe pschischłe njejßu, jenož tak wjele je snate, so směja Jendźelcźenjo sa tamnischu wójnu hacź dotal 300 millijonow mk. płaczicź. Nowe ministerstwo chze pschedßydu stareho ministerstwa Beaconsfilda wobskorżicź, dokelž je wón zyły jendźelski lud sjebał, wudawajo, so je knježeŕstwo pschi sarjadnistwje (verwaltung) jendźelskeje Indije wjele millijonow mk. w sańdźenym lěcźe wusbytkowało. Nětko pak je ßo wußlěźiło, so je knježeŕstwo tam se 100 millijonami mk. schkodowało, a so ßo po tajkim prjedawschi minister njeje hańbował, wschón ßwět sjawnje wobołhacź, jenož so by s tajkimi łžemi scźěhwki ßwojeje wopacźneje politiki pokrył.

— Jendźelska łódź (schiff) Atalanta je ßo w morju ponuriła. Wot 320 człowjekow, kotsiž na njej běchu, njeje žadyn jeniczki žiwjenje wobkhował. Běchu to s wjetscha woßebni młodźi ludźo, kiž ßo na to pschihotowachu, so bychu posdźischo jako mórszy offizierojo město dostali.

Rußowska. Dotalny minister wucźeńskich naležnoscźow, hrabja Tołstoj, je ßwoje sastojnstwo skožicź dyrbjał, dokelž je ßo s druhimi ministrami swadźił a jim to a druhe wumjetował, schtož potom dopokasacź njemóżesche abo nochzysche. Na jeho město khěžor pjecza wěsteho Ssaburowa postaji, kotryž je ßo hacź dotal jako tajki dopokasał, kiž ßo na schulske naležnoscźe derje wusteji.

— Bjes tymi gymnasijastami a studentami, kotrymž je khěžorowy połnomóznik Loris-Melikow dowolił, so ßmědźa saßo dale studowacź, hacź runje běchu nasdateho nihilisma dla se schulow

wuhnaczi, je jich něhdźe dwanacźe stow, kotrymž nětko mjenje abo bóle pjenjesy k dalschemu studowanju pobrachuja. Duž je jim Loris-Melikow s khěžorowej dowolnoscźu tejko pjenjes pschipokasał, so móža sažo dale studowacź.

Turkowska. Psched dlěschim czažom běsche jedyn Turka ruskeho offiziera Komarowa se žamopaschnoscźe satšělił. Dokelž žebi wschitzy zusy póžłanzy žadachu, so by žo tón mordař se žmjercźu khostał, dha drje turkowska wyschnoscź hinak njemóžesche, hacž so jeho žadźi, ale k žmjercźi jeho tola njewotžudźi, prajizy, so je tón człowjek wrótny był, jako je tšělił, a so je hischcźe wrótny. Duž zusy póžłanzy žadachu, so by žo ta wěz wot lěkarjow pschepytała, a je tajke pschepytowanje něhdźe tši měžazy trało, hacž žu lěkarjo, tak wjele hacž jich tež turkowska wyschnoscź wodźesche, skónczńje prajili, so je tón mordař pschi dobrym rosomje. — Nětko je žo turkowski sultan na ruskeho khěžora wobrocźił, s tej próstwu, so by jemu dowolił, mordarja k jastwu wobhnadźicź. Mjenujzy po turkowskej wěrje je to khwalobny skutk, hdyž Turka kschescźijana skónzuje — a nětko dyrbjał sultan tajkeho khwalobneho muža wo žiwjenje pschinjescź?! To bychu Turkojo njemało na njeho žwarili a duž chže sultan to rad wotwobrocźicź a teho mordarja wobhnadźicź, — hdy by jenož ruski khěžor do teho swolił.

— Albanesojo abo Arnautojo tón kruch kraja, kotryž ma tam turkowski sultan po postajenju barlinskeho kongreža na Czornohórsku wotstupicź, Czornohórzam s dobrym dacź nochzedźa. Turkowska drje sjawnje czinjesche, jako by barlinskemu kongrežej pozłuschna bycź chzyła, ale skradźu Albanesow schczuwasche, so bychu žo spjecźili. Turkowske knježeństwo jich teho dla s brónju, s pólverom a druhej wójnskej potrjebu bohacźe sastara a wysche teho žwojim wojakam wjele prjedy s tych městow wotmarschirowacź da, hacž bě wuczinjene. Jako po tajkim Czornohórzy pschiczahnychu, so bychu te města wobžadźili, bě tam hižom wscho połne Albanesow, kotsiž jich s tšělenjom witachu, tak so žo Czornohórzy wróczichu, dokelž wójnu sapoczecź nochzychu.

— Tajke njesprawne czinjenje žu pak knježeństwa, kiž běchu na barlinskim kongrežu sastupjene, turkowskemu sultanej jara sa sło wsake a jemu krucźe pschikasałe, so ma te města, kiž ma Czornohórska dostacź, s nowa wobžadźicź a potom žwěru Czornohórzam pschepodacź. Hacž pak Albanesojo Turkow do tych městow bjes krejpschelecźa puschcźa, to žo prascha. Woni žu drje hischcźe turkowszy poddani, chzedźa pak žo pjecźa nětko wot Turkowskeje wottorhnycź.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pod pschedžydstwom knjesa Dr. Wiesanda žo pschichodny tudomny pschižažny žud (geschwornengericht) 24. meje sapoczńje a směje wón dwanacźe pschestupjenjow rozžudźicź. Bjes nimi stej dwě mordařstwje a budźe drje to, kotrež je žo w žwojim czažu we Wjelecźinje stało, doscź sajimawe. Jeho dla směje žo žudniske jednanje 27., 28. a 29. meje.

Se Židowa. Sańdźenu žobotu wjeczor namakachu pschi wodupuschczenju w bliskoscźi prěnjeho papjernikoweho wara czěło dźěłaczerja Lemberga, kotryž 2. januara t. l. pschi rostšělenju loda njesbožomnje bjes schkruty padźe a žo w Sprjewi satepi. Dokelž bě czěło hižom jara pschetkate, dha je hnydom se žkómu sawodźechu a potom do kaschcźa połožichu a je na Tuchorju pohrjebachu, hdźež bu na druhi dźeń wot duchowneho pożohnowane.

— Wotmolwjenje na list s pola, w cz. 19 wotczischczany. — Tydźenja žo něchtó prasche, na czim-tež-to to leži, so žerbske dźěczi w tych schulach, hdźež wuczeř jenož němski rycźi, niczo khmane němski njenawuknu. Na to je jedyn, kiž je tu wěz žwěru a krucźe rospomnił, redakziji sczěhowaze wotmolwjenje pschipóžłał. „Hdyž chze Němz, kiž franzowski rosymi, druheho Němza, kiž franzowski njerosymi, franzowski wuczicź, dyrbi to tak czinicź, so to Němzej němszy wukładuje. Hdyž chze Sserb, kotryž němski rosymi, Němza, kiž žerbski njemóže, žerbski wuczicź, dyrbi s nim němski powjedacź a niz žerbski, dokelž tajki Němz hischcźe žerbskim žłowam njedorosymi. Hdyž chze wuczeř žerbskeje schule žerbske dźěczi němski wuczicź, dha dyrbi jim najprjedy wschitko s pomozu žerbskeje rycźe wujaažnjecź, dokelž dźěczi hewak njewjedźa, schto wón chze, a pschi tym žadyn dźeń na niczo druhe njemyžła, hacž hdy budźe kónz schule a s tym kónz tajkeje jim babilonskeje mudroscźe. Hdy by we wulkich němskich městach, hdźež tola hižom wjele mjeńschich dźěczi něschto wot franzowskeje rycźe wě, němskim wuczerjam žo něhdźe wusdało, so chzedźa němskim dźěczom jenož franzowske wuczenje poskicźowacź, dha bychu němszy starschi tajkich němskich dźěczi s połnym prawom wołali: To nasche dźěczi njerosymja; to je wrótnoscź a tyranstwo, pschecźiwo kotremuž budźemy žo s pomozu sakonja wobaracź! Runje tak je to, hdyž wuczeř psched žerbskimi dźěczimi wot prěnjeho schulskeho dnja wschědnje a stajnje a pschezo a spochi jenož a jeniczźy němski rycźi, błasnjazy njerosom, kotryž dźěczom žohnowane wuknjenje njemóžne czini; a tajke poczinanje je tyranstwo, kotrež po naschim sakskim schulskim sakonju dowolene njeje. Schtóž chze žo pscheżwědczicź, so by naspomnjene hłupe wuczenje pschecźiwo sakonjej było, tón pschecźitaj žebi „Königlich Sächsisches Gesetz vom 26. April 1873, das Volksschulwesen betreffend", str. 102, str. 104 a str. 106*. Hdźež žu wuczerjo tak mjenowani dobri Sserbjo byli, kotsiž žo po žwojej pschižłuschnoscźi tež sa žerbsku rycź staraja, tam žu schulske dźěczi hacž dotal derje němski nawukłe. A tak tež pschichodnje budźe!

Jedyn pschecźel žerbskeje a němskeje rycźe."

§* Se Sarycza. (Prěnja lěta rosprawa wo skutkowanju sarycźanskeho žerbskeho towařstwa, na jeho sałoženskim žwjedźenju wotpołożena wot pschedžydy Jana Mlynka.) Nasche lube sjenoczeństwo, kotrež pod mjenom: „zaryčanske serbske towařstwo" 30. měrza sańdźeneho lěta s wěstym strachom a s někajkej bojoscźu sałożichmy, dokelž běsche žo tehdom jenož 20 žobustawow sapižacź dało, je k naschej powschitkomnej radoscźi w běhu jeneho lěta žo hacž na 56 žobustawow pschisporiło, tak so móžachmy nětko s wježeloscźu nasch sałoženski dźeń žwjecźicź. Shromadźisnow žmy měli porjadnje kóždy měžaz, po tajkim dwanacźe. W tutych shromadźisnach žu žo wschelake pschednoschki dźerżałe, a to, k. Keßler: „kak žo rostliny žiwja"; k. stud. jur. Kral: „wo Seilerju"; pschedžyda: „wo Budarju", „něschto wo pschekaažanzach", „wo železnizach", a „wo petroleju"; k. Žyž: „wo plahowanju skotu"; k. Krawz: wo wschelakich mjeńschich wězach, a drusy. Tež žu žo wschelake powuczaze nastawki s tych a tamnych knihow a czažopižow prjódkczitałe, kaž tež to a druhe deklamowało. — Dźeń 6. julija sańdźeneho lěta wuwjedźechmy nasch prěni wulět do Budestez, Korsymja a Schěrachowa, kiž wěscźe wschitkim, kiž na tym žamym dźěl bjerichu, powuczazy a sajimawy wostanje. Wustawki nascheho towařstwa buchu na kralowske hamtske hetmanstwo wotedate a so dobre spósnate. Listowało je towařstwo s knjesom stud. theol. Kschižanom w Lipsku. Jedyn žobustaw nascheho lubeho towařstwa bu psches žmjercź s teho žameho do tamneje wěczńoscźe wotwołany. Wustupili žu, pak psches sastupjenje do

* Redakzija budźe žłowa tuteho sakonja pschichodnje wotczischczecź.

wójska, pak psches pscheßydlenje, pak ſ druheje winy, pjecź ßobuſtawow. — Druhe ßerbſke ſhromadźiſny je naſche towarſtwo wopytało: ſkhadźowanzy ßerbſkeje ſtudowazeje młodoſcźe w Khróſcźizach a w Njeßwacźidle, kaž tež ſpěwanſki ßwjedźeń w Budeſtezach a w Budyſchinje. — Dźeń 3. auguſta wopytachmy tež jako towarſtwo rjemjeßniſku wuſtajeńzu w Budyſchinje a je ßo wěſcźe tež kóždy ſpokojny ſ teje ßameje domoj wróćźił. — Spěwanſke wotdźělenje naſcheho towarſtwa, kiž ßo 27. haprleje łonſcheho lěta ſakoźi a ſ rjanej liczbu ßobuſtawow wobſteji, je nam tež wjele wjeßełych a ſabawnych hodźinkow pſchihotowało. Njech w ßwojim khwalobnym prjódkwſacźu pſchezo dale pokracźuje. Njedźelu, 14. měrza, wjecźor někotſi ßobuſtawy naſcheho towarſtwa a dwě knjeźnje ßerbſke dźiwadło hrajachu, po tajkim prěni ras na ßerbſke jewiſchcźo wuſtupichu. Hrate bu: „Ssußodow ſkórźba" a „Sjebany nawoźenja." Kak je ßo hracźe dźiwadła ſpodobało, wot teho cźi knjeźa ſ Budyſchina, kiž běchu naß ſe ßwojim wopytom pocźeſcźili, w cźißle 12 „Serb. Now." najlěpſche ßwědcźenje dawaja. — Dźeń 11. haprleje ßwjecźachmy naſch ſakoźeńſki ßwjedźeń, ſ hoſcźinu a balom. Pſchi prěńſchej ßo wſchelake ſławy wunjeßechu. Prěnju ßławu wunjeße pſchedßyda Jeho majeſtoſcźi kralej Albertej, jako lubowarjej ßerbſkeho luda. Druha wunjeße ßo ßerbſkemu ludej wot k. Strehle ſ Khaßowa, po kotrejž ßo ſpěw: „Hiſchcźe Sserbſtwo njeſhubjene", ſ pſchewodom hudźby ſpěwaſche; pſchedßyde wot k. Krawza ſ Luha a na to pſchedßyda naſchemu lubemu towarſtwu. Krawz knjenjam a knjeźnjam atd. Kaž je powſchitkomnje ßłyſchecź, dha je ßo wſchitkim wubjernje lubiło, ſchtož tež je ſ teho ſpóſnacź, ſo hakle domoj dźěchmy, hdyž hižom rjenje ßwitaſche. — Druhi dźeń ßwjatkow chze nětko naſche towarſtwo w ſjenocźeńſtwje ſ bukicźanſkim ßerbſkim towarſtwom wulět cźinicź, a to na horu Cźornobóh. Duž teho dla wſchitke ßobuſtawy woßebje, kaž hewak horliwych Sserbow ſhromadnje najlubosniſcho proßymy, ſo bychu ßo na naſchim wulěcźe prawje bohacźe wobdźělicź chzyli. Bóh tón Knjes ſpożcź nam k temu rjane wjedro. — Pſcheßydſtwo naſcheho towarſtwa je nětko: Jan Młynk ſe Sarycźa, pſchedßyda, Ernſt Krawz ſ Luha, měſtopſchedßyda, Jan Bohuwěr Młynk ſe Sarycźa, pißmawjedźeř, Ernſt Engemann ſ Łahowa, pokładnik, a cźile wubjerkowniży: Jan Wanak ſ Łahowa, Auguſt Pětſch ſ Luſcźa, Korla Trań ſ Krónży, Korla Wanak ſ Banez, Ernſt Pětſch ſ Wutokcźiż, Ernſt Żur ſe Ssulſchez, Jan Hurban ſ Luha.

„Zaßnik" piſche:

S Terpja pola Hródka. W nozy k Boźemu ſtpicźu ßo tudy jedyn zyły dwór a ßußodowa bróżnja wotpali a ßo pſchi tym 3 kruwy, 5 jakojżow a 3 ßwinje ßobu ſpalichu.

Wukas wyſchnoſcźe.

§ Muſtrowanje kobłow a ſrěbjatow budźe ßo w Lubiju 22. junija rano w 9 hodźinach, w Budyſchinje 22. junija popołdnju w 4 hodźinach a w Pancźizach 23. junija popołdnju w 1 hodźinje bjes prämiirowanja dwělětnych ſrěbjatow wotdźerżecź. Palenje ſrěbjatow ßo po muſtrowanju ſtanje.

Přilopk.

* S Budyſchina. Lětni jěſdny plan żeleſnizow, wot 15. meje t. l. płacźazy, je w dźenßniſchim cźißle „Serb. Nowin" wotcźiſchcźany.

* W Braunſchweigſkej ßo boja, ſo budźa myſche lětuſche lěcźo wjele ſchkody cźinicź, dokelž ßu w dźecźelowych a żitnych polach ſańdźenu ſynu derje pſchětrake. Prěnje młodźata ßu hižom zyle ſroſcźene. Knjeźeřſtwo ma wotpohladanje, ſaniczenje myſchi hižom nětkle wſchudźom pſchikaſacź.

* W Kreſeldźe ludźo lichomnikam żiwjenje cźeźke cźinja. Pſched khěźu jeneho pſchekupza, ſnateho pjenjeźneho krejzyzarja, pſchicźahny wóndano wulka hromada ludu, tam wulki ropot cźinjeſche a na pſchekupza jara ßwarjeſche. Na druhi dźeń ßo ßyła cźłowjekow pſched domom jeneho muża ſhromadźi, wo kotrymž je ſjawne, ſo jenož ſa jara wyßoke prozenty pjenjeſy wupożcźuje a ßo tak ſ hrěchom wot khudych ludźi kormi. Tón ras pſchi halekanju njewoſta, ale roſſłobjeny lud wſchě wokeńźy a wokna rosbi. Polizija dyrbjeſche ſkóncźnje lichomnikej na pomoz pſchińcź, dokelž budźichu hewak hiſchcźe jeho ſaraſyli.

* Wo njewjedru, kotrež ßo pjatk tydźenja na měſto Preßburg w Wuherſkej wali, pißaja: Krupy, kaž kurjaze jeja wulke, ſ tajkim wotmachom padachu, ſo běchu ſa krótki cźaß wſchě zyhle na tſěchach rosraźene; w někotrych khěźach ſkoro żana jenicźka ſchkleńza w woknach wjazy njeje, kotraž njeby rosbita była. Wjele ludźi bu na dróſy wonka wot krupow doſcźehnjenych a wot nich k ſemi poraźenych. Na jeneho pohoncźa, kotrych chzyſche ßwojeho konja ſawodźecź, krupy tak ſtraſchnje praſkachu, ſo jemu dwě wulkej dźěrje do hłowy wuraſychu, a dyrbjachu jeho ludźo pod tſěchu donjeſcź. Jena żona bu tak do hłowy praßnjena, ſo na měſcźe do womory padźe. Wona woſta wſchón cźaß njewjedra na dróſy leżo. Jako ju ſběhnychu, běſche jeje cźěło ſ kulemi a módrymi blakami kaž poßyte. Najbóle ßu twarjenja, kotrež ßu ſe ſchkleńzu kryte, cźerpike. Na dwórniſchcźu je 400 ſchkleńzowych taflow, ſ kotrymiž je wone kryte, do małych drjebjeſchkow rosraźenych. Wſchudźom, hdźež pohladaſch, widźiſch ſaniczenje a ſahubjenje a, ſchtož je najhórſche, nadźija na żně je wſchěm wſata. Na polach a w ſahrodach ßu wſchě ßywy rostołcźene, haj korjenje ßame ßu rosmjecźene. W winowych ſahrodach w wokolnoſcźi Preßburga ßu wſchě młódne łopjeſchka, haj też hałoſy wottorhane, ßukaty winowy pjeńk jenož lědom poł łohcźa wyßoko ſe ſemje tcźi. Schkoda, kotraž je pſches krupy naſtała, ßo hiſchcźe njeda wobliczicź. 200,000 markow budźe ſ najmjeńſcha jenož porjedźenje tſěchow a woknow khoſchtowacź.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Hana Marja Martha, Korle Bohuluba Merſiovſkeho, wobydlerja, dź. — Ernſt Alfred, Korle Ernſta Kummera, pißmoſtajerja, ß. — Hilża Marja, Korle Hermanna Laraßa, wobßedźerja měſchcźauſkeho kubła w Hornjej Kinje, dź.

Michalſka zyrkej: Alma Martha, Korle Ernſta Schumanna, cźěßle a wobydlerja na Żidowje, dź. — Jan Pawoł, Jana Pilopa, dźěłacźerja a wobydlerja na Żidowje, ß. — Helena Martha, Jana Kozora, żiwnoſcźerja w Howniowje, dź. — Marja Martha, njemandź. dź. na Ssokolzy.

Katholſka zyrkej: Ernſt Hermann, Jana Auguſta Piſkarja, murjerja tudy, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 30. haprleje: Helena Ida, Jana Helgeſta, dźěłacźerja w Howniowje, dź., 19 d. — Johanna Khryſtiana, njebo Daniela Winklerja, bywſcheho młynka w Luſy, ſawoſtajena dź., 60 l. 3 m. — Joſef Młynk, dźěłacźeř na Żidowje, 42 l. — Jan Krawz, wumjeńkař w Khelnje, 70 l. 10 m. 26 d. — 1. meje: Hana Marja, Jana Sahrodnika, dźěłacźerja a wobydlerja, dź., 9 m. — 2., Hana Augnſta, Jana Ernſta Moritza Haaſy, rěſniſkeho miſchtra pod hrodom, dź., 1 m. 5 d. — 3., Hana Hobrakez, njebo Pětra Janaſcha, żiwnoſcźerja w Ratarjezach, ſawoſtajena wudowa, 68 l. 2 m. 5 d. — Bruno Alfred, Leberechta Moritza Schelziga, maſchinuwjedźerja a wobydlerja na Żidowje, ß., 8 m. — Marja, Korle Auguſta Pehſy, fabrikſkeho kowarja na Żidowje, dź., 4 l. mjenje 17 d. — Ernſt Eduard, Jana Hanuſcha, ſkakarja a wobydlerja pod hrodom, ß., 2 l. 4 m. — 4., Jan Oswald Eigner, cźěßliſki na Żidowje, 27 l. 5 m. — 5., Mikławſch Jurij Mättig, dźěłacźeř, 75 l.

Płaczisna žitow a produktow

w **Budyschinje** 8. meje 1880.

Žitowy dowos: 2975 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hačž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hačž mk.	np.
Pšeńca 50 kilogr.	10	71	11	97	10	71	11	91
Rožka " "	9	5	9	24	9	2	9	18
Jeczmjeń " "	8	69	9	27	8	69	9	42
Wowß " "	7	60	7	90	7	—	7	90
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 "	2	50	2	80	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	30	2	70	—	—	—	—
Ssloma 1200 pt.	17	50	21	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
356 schtuk, schtuka po 14 m. 50 np. (4 tl. 25 nßl.) hačž 23 m. 50 np. (7 tl. 25 nßl.)

Dražďanske mjaßowe płaczisny

10. meje 1880.

Najlěpsche howjada 63—65, ßrěnje 50—53, schpatne 28—30 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 57, ßrěnje 48—50, bakunarje 62—63 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 69, ßrěnje 65, schpatne 36 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 45—55 np. po puncze rěsneje wahi.

Lětni jěsdny plan želesnizow, płaczazy wot 15. meje 1880.

Se Shorjelza do Dražďan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{20}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{45}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_{9}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{6}	9_{23}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{49}
Biskopiz	—	4_{36}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_{5}	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_{7}
Do Dražďan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Dražďan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Dražďan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	2_{55}	5_{0}	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{29}	5_{31}	9_{7}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{40}	5_{42}	9_{19}	12_{2}	—
Biskopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{7}	6_{11}	9_{49}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{44}	6_{47}	10_{28}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{24}	7_{27}	11_{12}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{44}	7_{47}	11_{32}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{7}	8_{9}	11_{55}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Wjeleczina.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd s Budyschina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{42}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{13}	5_{23}	10_{23}

S Wjeleczina do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd s Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_{4}	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjenza do Dražďan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjenza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{50}
Polczniizy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{13}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{23}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{1}
Do Dražďan	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	9_{32}

S Dražďan do Kamjenza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Dražďan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	9_{7}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{20}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	6_{40}	9_{40}
Polczniizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	6_{53}	9_{53}
Do Kamjenza	8_{8}	11_{9}	2_{24}	7_{19}	10_{19}

4. wosowa klassa na njedźelach a ßwjatych dnjach wupanje.

Khěža na pschedań.

W Sdźerju pola Hucźiny je wobstejenjow dla **khěža** czišło 19b hnydom na **pschedań** abo tež na **pschenajecze.** Wscho dalsche je tam shonicź.

Khěža czišło 19 w Hlinje s 1/2 kórzom pola a 23 prutami ßadoweje sahrody je na pschedań. Wscho dalsche je pola wobßedźerja shonicź.

W Khelnje je maßivna **khěža** czo. 25b se ßolotowej sahrodu a s poł kórzom łuki na pschedań. Wscho dalsche je jenož kóždu njedźelu pola wobßedźerja shonicź.

W Nowej Wßy pola Njeßwaczidła je **žiwnosczź** czo. 18 se 7 kórzami ležomnosczow, se žnjemi a inventarom hnydom na pschedań a je wscho dalsche tam shonicź.

We Łuczu je **žiwnosczź** czo. 23 s 12 jutrami pola a hole na pschedań. Wscho dalsche je pola wobßedźerja shonicź.

Žiwnosczź czišło 18 w Brěmjenju s 10 1/2 kórzom ležomnosczow je hnydom se wschěm na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

Žiwnosczź czišło 31 w Lichanju s 425 □prutami ležomnosczow je se stejazymi žnjami sa twjerdu płaczisnu wot 2700 mk. na pschedań a hnydom pschedewsacź. Wscho dalsche je shonicź pola **A. Mietha** na zyhelskej haßy. — Pola teho ßameho je tež khěža czišło 489 na zyhelskej haßy w Budyschinje na pschedań.

W Jatsjobju czišło 25 je jedyn **płonwós,** kiž je hischcze w zyle dobrym rjedźe, na pschedań a je wscho dalsche tam shonicź.

Wossjewjenje.

Něhdźe 50 kop jadriwych khójnowych deskow je na pschedań w Lasu pola tyscherskeho mischtra **E. Bruka.**

Aukzija.

Tseczi ßwjaty dźeń ßwjatkow, 18. meje t. l., wot dopołdnja 8 hodźin, budźe ßo wschelaki hospodarski grat, bjes nim 3 ßylne hospodarske wosy a jedyn amerikanski kuczowy a konjazy grat, dwě želesnej juchowej plumpje s rjecźasami, 1 wulki khamor atd. pod wuměnjenjemi, pched sapoczatkom aukzije wossjewjomnymi, sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Michał Kowařk w Jeńkezach.

Drjewowa aukzija.

Wutoru, tseczi ßwjaty dźeń ßwjatkow, dopołdnja w 9 hodźinach budźa ßo w Hnaschezach pod gmejnskej Horschczinu hromady schmrěkowych hakosow, stejaze pjeńki a něschto stejazych schmrěkowych hakosow a žerdźow na pscheßadźowanje pschedawacź.

Jan Muka w Hnaschezach.

Wossjewjenje.

Na **Schusterez brunizowych podkopkach** w Wulkej Dubrawje je stajnje **ßucha bruniza** (braunkohle) na pschedań.

August Schuster.

Purpoczisnowu skoru, khórwajdowe ßymjo

kupuje po najwyschschej płaczisnje

hrodowska haptyka.

S tutym czesczenym Sserbam k nawjedźenju dawam, so ßu pola mje stajnje „Serbske Nowiny“ na pschedań.

Dobritz, pschekupz w Rakezach.

Erwerbs-Katalog za kóždeho darmo
Wilh. Schiller & Co. **Berlin O.**

W nakładze **F. A. Reichela** w Budyschinje ßu wuschke jako najlěpsche a najrjeńsche ßerbske modlerske knihi, mjenujży:

Dr. Mertena Luthera

Domjaza postilla,

trajnje do deskow a koże swjasana sa 12 mk.

Jana Arndta

Paradiß-Sarodka,

swjasana do koże 4 mk., do papy 3 mk.

Korle Hajnricha Bogatzkeho

Schaz-Kaschczik,

swjas. do koże se sankom 3 1/2 mk., do papy 3 mk.

Nikodemußowe knižki

abo Powjestwo wo žiwjenju Jesom Khrysta,

swjasane 1 mk., seschite 75 np.

Płatowy rjad.

Dla noweho srjadowanja budyskeho ßobotneho wicźneho dnja ßo moja buda, ale jenož płatowa, wot 1. meje 1880 na róžku pschi měschczanskej haptyzy namaka. Ja wuměnjam pschedźeno na płat, bjeru tež pschedźeno sa płaczenje a mam jenož dobry a tuni płat na pschedań.

Korla Haschka.

Swój salon k **wkoßytsihanju, fristrowanju** a **brodutruhanju** pschi czistym a dobrym poßłuženju porucza

Max Schmidt, friseur
na schulskej haßy pódla Wellerjez knihařnje czo. 124.

Drainowe róry

we wschelakich schěrjach, kaž tež glasirowane róry s muffami ma stajnje na pschedań

murjerski mischtr **Kuba**
na walskej haßy.

K twarbam

poručamy železnicžne schěny kaž tež

T-noscherje

we wschelakich dołhoscžach a wyßokoscžach najtunischo.

Gebr. Joachimsthal
pod bórklinom.

Kóslaze kóžki

kupuje a najwyschsche płaćišny sa nje płaćži

A. Trepera, rukajžar
na seminarskej haßy.

Kóslaze kóžki,

kaž tež wschě družiny njeharowanych kožow kupuje po najwyschschich płaćišnach

Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Kóslaze kóžki! Kóslaze kóžki

kupuje stajnje po najwyschschich płaćišnach

H. Langa
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi
na žitnych wikach.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisku dźěło-pschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Aromatisku wiecznu watu: 50 np. a 80 np.,
fenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
sulzbergske slußowe khrepki: bl. 56 np.,
běły bróstsyrop: bl. 75 np.,
schmrěkojehlinowy aether: bleschu 30 np.,
schwablowe mydło, ßmołomydło, glycerinomydło atd.

porucža **hrodowska haptyka**
w Budyschinje.

Internationalna gumijowa fabrika

Berlin SW., Alexandrinen-Strasse 116

porucža a poßyła en gros a en detail wschě móžne **gumijowe artikle,** kaž tež **techniske** a **chirurgiske woßebitoscže, schwampy** sa **rany** a **wocži.**

Płaćišnokouranty darmo.

Dospołne wupschedawanje

mojich **krótkich a jehlarskich tworow**

wotdźeržuje ßo wot dźenßnischeho dnja. So bych skoro wurumował, pschedawam 10 prozentow tunscho płaćišny, kaž mje ßameho khoschtuja.

W Budyschinje, 5. meje 1880. **Julius Hammer** pod radnej khěžu.

Mojim cześćenym wotebjerarjam porucžam k dobrocźiwemu wobkedźbowanju mój dospołnje srjadowany skład

trawowych a žitnych koßow, kaž tež ßerpow

w snatych dobrych družinach, kotrež ßu ßo lěta dołho psches wubjernu wótroscź a prawe dźěło wusnamjenike, pschi cźimž je jena dźělba jara tunja a dobra. S dobom lubju, so budu ßo stajnje prózowacź, to ßamo dozpicź, schtož je kóždej sprawnej konkurrenzy móžno, so bych ßebi psches dobru tworu a tunje płaćišny dowěrjenje mojich cześćenych wotebjerarjow sdźeržał.

W Budyschinje. **Robert Jacob,** gratski kowarski mischtr.

M. G. Freyberg

porucža

drastne stoffy w wulkim wubjerku, jako:

9/4 **cżorny kaschemir,** łóhcź 125 np.,
kattun, łóhcź 17, 20, 25, 30, 35 np.,
módrocźischcź, barchent, łóhcź 25, 30, 35, 40 np.,
poßleschcżowy kattun, łóhcź 25 np.,
möblowy kattun, łóhcź 25, 30 np.,
poßleschcżowe zajki, łóhcź 25, 30, 35 np.,
módry płat, łóhcź 40, 45, 50 np.,
běły płat, łóhcź 30, 35, 40, 50 np.,
módre schórzuchi, cżistoplatowe schórzuchi, schtuka 90, 100 np.,
moaréjowe schórzuchi, schtuka 90, 100, 130, 150, 175, 200, 250 np.,
purpurske dybsaežne rubischka, schtuka 25, 30, 35, 40 np.,
" **hlowjaze rubischka,** schtuka 45, 50 np.,
kattunowe rubischka, schtuka 30, 35, 40, 50 np.,
wołmjane nalětuje hlowjaze rubischka, schtuka 100 np. atd.,
židźane " " " w wulkim wubjerku.

W Budyschinje, na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo **ßerbski** rycźi.

Ssrědk k spěschnemu blejchowanju płatu

s wukoženjom, kak ma ßo nakožicź, porucža

hrodowska haptyka.

Piwne droždźe,

najlěpscheje dobroscže a wschědnje cżerstwe, porucža

nowonatwarjena piwarnja **Johs. T. Littera**
na swonknej lawskej haßy cżo. 819.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K rycźam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Sselowe płaćiśny.

Warnu ßół, centnar po mk. 8. —
ßkótnu ßół, - - - 2. 50
kamjeńtu ßół, - - - 1. 50
porucza

C. Hanska na žitnych wikach.

Khofej, seleny, zyle cźiśćże ßłodźazy, punt po 95, 98, 100, 105, 110, 120—150 np.,
khofej, paleny, punt po 140, 150, 160 a 180 np.,
zokor, zyły, punt po 45, 48, 50, 55 np., w kehelach tunischo,
zokor, mlěty, punt po 42, 44 a 48 np.,
syrop, punt po 16, 20 a 36 np.,
prima **rajßowu schterku,** punt po 40 np.,
= **pscheńcznu schterku,** punt po 34 np.,
soda, punt po 10 np.,
wschě twory pschi wotewsaczu 10 pt. tunischo,
jerje, w zyłym a po jenotliwym, najtunischo

porucza **Gustav Poser**
na jerjowej haßy.

Židźane mězy,

kaž tež wschě drużiny **stoffowych mězow** porucza a **pjelzowe drasćenja** na khowanje psches lěćże horjebjerje

O. Rinka na jerjowej haßy.

Swjeřschne koschle, khornarje, manschety, shlipsy, khrawaty
jara tunjo porucza
Julius Lange
ſ napschećza
noweje měschćanskeje schule.

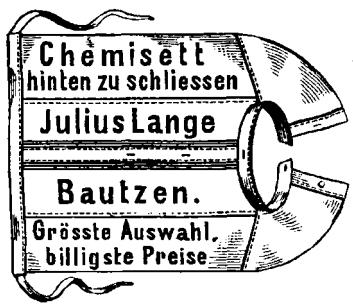

Julius Lange w Budyschinje.

Pschedkoschliki sadny łapnycz. Najwjetschi wuběrk, najtunsche płaćiśny.

---

25 originalnych žortniwych khartkow sćele sa 50 np. w póstnych markach
Gotthilf Koch, Berlin SW.

Czaßniki (segerje).

Najwjetschi płaćiśny.

Najwjetschi skład

a najlěpsche porjedźenje

časnikow a hrajadłow.

Jarolim Trepera,
czaßnikar
na seminarskej haßy, ſ napschećza theatra.

Zětne rukowanje.

K wußywej

porucza **lupiny, hróch, woku, hejduschku, saradellu, konjazy majß, dolhi** a **ßrěni kolij (kolodźij), běły** a **czerwjeny djećzel, timothej** a **reihtrawu.**

C. Kahrowe pódla póstskeje kowarnje.

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Möblowy magazin

czißło 20 na ßerbskej haßy czißło 20

porucza ßwój wulki skład ßamodźěłanych **möblow** po poniženych płaćiśnach.

August Jannasch,
tyscherski mischtr.

M. Th. Pech

w Budyschinje na hłownym torhoschću czo. 140
pódla měschćanskeje haptyki

porucza **drastne stoffy** w nowych rjanych mustrach, **kattun, madapolam, kroasej** a **pikej, běły** a **pißany,** k dobroćiwemu wobkedźbowanju.

Hacž runje je w nowschim czaßu płaćiśna horje schła, tola po **starych tunich płaćiśnach** pschedawam.

Módry płat wschelakeje schěrje, **czischczane płatowe schórzuchi** w wulkim wubjerku, **módroćiśchcz** w rjanych mustrach a nowej tworje najpodwolnischo porucza

M. Th. Pech
na hłownym torhoschću 140, pódla měschćanskeje haptyki.

☛ Hdyž je ßo tež płaćiśna khětro jara powyschiła, tola po starych płaćiśnach pschedawam. — W khlamach ßo **ßerbski** ryczi.

C. Santo-Passo

Budyschinje.

So bych ßwój wulki skład **rowowych pomnikow** ſ pěskowza, marmora a žornowza wurumował, pschedawam je po wurjadnje tunich płaćiśnach. Rukowanje sa dobre, tokste poskoćenje a schwarne wobarbjenje.

C. Santo-Passo,
rěsbar
na ßerbskim kerchowje czo. 842 w Budyschinje.

zełłoźnisa

na ßerbskim kerchowje čo 842

A. Kaup, czěßlisti mischtr

na nowosalzskej drósy czißło 777p w Budyschinje,

ßwój wulki skład **twarskeho drjewa, twarskich** a **tyscherskich deskow, katow, schtólow, myjerskich lejstow** atd., tunje płaćiśny a spěschne poßłuženje lubjo, k dobroćiwemu wobkedźbowanju porucza.

Sswětoßławny

a wot lěkarjow psche **bróstkhorosćże** wukasany
G. A. W. Mayerowy bróstsyrop
ſ **Wrótßławja** maja jenož prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań
Heinr. Jul. Linka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
C. Meißner w Biskopizach.

Ssrědk

k spěschnemu blejchowanju płatu

ma na pschedań a kak ma ßo nałožecz, wukaže **Otto Engert**
na snutskomnej lawskej haßy.

Wosjewjenje.

Podpißany k nawjedźenju dawa, so je 1. meje sa wokrjeßneho feldwebla (Bezirksfeldwebel) kralowskeho 3. krajowoborskeje wokrjeßneje kompagnije „Kamenz" pomjenowany.

Bureau je kaž dotal na zyrkwinskej haßy čjo. 400 po jenym skhodźe.

Expedizijonski čjaß je jenož na wschědnych dnjach a to wot 8 do 12 hodźin dopołdnja a wot 2 do 5 hodźin popołdnju.

W Kamjeńzu, 1. meje 1880.

Schneider, wokrjeßny feldwebel.

K hłownemu posedźenju serbskeho prědařstwa

srjedu po swjatkach, 19. meje, dopołdnja 1/2 10 hodźin do „złoteho słońca" w Budyšinje należnje přeprošuje

předsydstwo.

Srjedu, 19. meje, w 2 hodź. w **„krónje"** dozałoženje towařstwa

„Pomocy za studowacych Serbow".

Nakhwilny přihotowacy wubjerk přeprošuje **M. Hórnik.**

Dolnołužyski wotrěd Maśicy Serbskeje

změjo stwortk po swětej třojosći, 27. maja (na Brošna), wotpołdńa hokoło dweju zgromaźinu pla **Boydy** w **Chośebuzu.** Źeński poręd buźo taki: 1. Porozkłaźeńe, 2. Gorejbrańe nowych clonkow, 3. Huzwolowańe, 4. Hobzankńeńe na śišć nowych knigłow, 5. Wšake druge postawěńe.

Tešnař, farař w Niźe. **Broniš,** farař w Chośebuzu. **Pank,** farař w Dešńe. **Broniš,** farař w Gołkojcach. **Kruświca,** farař w Werbńe. **Korreng,** farař w Borkowach. **Rocha,** hušsy farař w Wětošowe. **Mucha,** farař w Brazyńe. **Jordan,** kantor w Popojcach. **Šwela,** kantor w Skjarbosću. **Kopf,** kantor w Lutolu. **M. Kossyk** w Werbńe. **Šillow,** gmejnski předkstojař w Kosobuzu. **Latke,** hucabnik w Werbńe. **Kšadow,** hucabnik w Bobowe. **Dabow,** hucabnik w Zaspach.

Möblowy magazin

tyscherskeho mischtra **Otto Waltera**

na horncźerskej haßy, w **Budyschinje,** na horncźerskej haßy,

porucja ßwoje ßamodźěłane solidne möble, pólstrowane wězy, stolzy, schpihele atd.

Sslómjane, filzowe a cylindrowe klobuki

porucja po jara tunich płacźisnach

Paul Kristeller na bohatej haßy 75.

Taxa palneho drjewa.

A. Na nowowjescźanskim revieru:

1 Rm.	khójnowych schcźěpow	7 mk. — np.
1 =	= pjeńkow	2 mk. — np.

B. Na dubjanskim revieru:

1 Rm.	khójnowych schcźěpow	6 mk. — np.
1 =	khójnoweho měschaneho drjewa	2 mk. 50 np.
1 =	twjerdych pjeńkow	3 mk. 50 np.
100	walcźkow twjerdeje walcźiny I. druźiny	15 mk. — np.
100	= = = II. druźiny	8 mk. — np.
100	= khójnoweje walcźiny	10 mk. — np.

C. Na bartskej dalokej holi:

1 Rm.	khójnowych schcźěpow	6 mk. — np.
1 =	= pjeńkow	2 mk. — np.
1 =	= cźěßliskich schpjenow	— mk. 60 np.
100	walcźkow khójnoweje walcźiny	8 mk. — np.

W Barcźe, 5. meje 1880. **Wiedemann,** wyschschi hajnik.

Wóskowu twař

kupuje hischcźe hacź do ßoboty, 22. meje, **mydłarńja Roberta Adama** w Budyschinje na swonknej lawskej haßy čjo. 691.

Kehele a kule

porucja we wulkim wubjerku najtunischo draschlerńja **Wilhelm Fuchs** pod bórklinom 283.

Bukiczanske ßerbske towařstwo

smeje ßwój lětuschi lětni wulět druhi dźeń ßwjatkow na horn Cźornobóh a to w sjenocźeństwje se saryczanskim ßerbskim towařstwom, kotrež na spomnjenym dnju dopołdnja w 11 hodźinach do Pomorez pschijěźe. Shromadźisna w Bukezach w 1 hodźinje pschipołdnju. Ssobustawy towařstwa, kaž tež pschecźeljo a pschecźelnizy Sserbowstwa ßo k temu najpodwolnischo pscheproschuja.

Předsydstwo.

Wosjewjenje.

Dźiwocźanske ßerbske ev. luth. mißionske towařstwo smeje jutsje sa tydźeń — 23. meje — jako na ßwjedźeń ßwjateje Trojizy, w Lehnertez domje w Zokowje ßwoju lětnu hłownu shromadźisnu, w kotrejž budźe ßwój jedyn a tsizyty lětny dźeń ßwojeho wobstacźa ßwjecźicź. A dokelž ma ßo w tutej shromadźisnje, kaž kóźde lěto, nowe wuswolenje sastojnstwa, kaž tež sliczbowanje dokhodow a wudawkow stacź, dha ßo s tutym wschě stawy towařstwa lubje proscha, ßo jutsje sa tydźeń popołdnju w tsjoch w pomjenowanym Lehnertez domje w Zokowje bohacźe nutsnamakacź a hnydom pschi sastupjenju ßwoje wuswoleńske liscźiki wotedacź.

Pětr Mónk.

Hólcźez, kotryž chze **schcźětkařstwo** nawuknycź, móže pola podpißaneho město dostacź.

Paul Marisch,
schcźětkařski mischtr w Budyschinje.

Ssylna holza se wßy ßo sa domjaze dźěło hnydom abo k 1. junijej pyta. Hdźe? to je shonicź na garbařskej haßy 428 w khlamach.

Jena **katholska holza,** kotraž ßerbski a němski rycźi, ßo pschi měrnej sdźě do jeneje pschekupskeje familije horjewosmje, a to nětko abo posdźischo. Dalsche je shonicź we wudawarni „Serb. Nowin."

Wot Zicźeńka hacź do Hnaschez je sańdźenu njedźelu jena khuda žónska cźorny **žaket** shubiła. Sprawny namakař njech jón sa cźeßne myto woteda we wudawarni „Serb. Nowin" abo w korcźmje w Zicźeńku.

Cźescź ranjaze ßkowa, 2. meje t. l. a hewak w Haßlowje pschecźiwo **Marji Kobankez** wuprajene, ja jako na njewěrnoscź skoźene s tutym nasad bjeru.

Pětr Delink we Wutołcźizach.

Dźak.

Najlubosnischi dźak prajizy sa naprascho-wanja, dobropschecźa a dobre rady, kotrež ßu ßo mi w nastupanju mojeho cźeźkeho skhorjenja se wschelakich stronow dostałe, dowolam ßebi najpodwolnischo k nawjedźenju dacź, so je ßo so mnu hódnje polěpschiło, tak so skoro žanych bolosczow wjazy nimam; tola dyrbju hischcźe wó jstwje wostacź a njeßměm ßo ßylnje hibacź.

J. E. Smoleř.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰
Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na rózku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 21. **Sobotu, 22. meje 1880.** **Lětnik 39.**

Kak je jedyn kosoł wjele ludźi wumóhł a khěžorej krónu sdźeržał.

Ja hižom widźu, so ßo ßmějesch, hdyž ßy tole napißmo cźitał, a měnisch: to pak budźe wěscźe někajki kusk baßniczki. — Temu pak tak njeje, ja cźi tu žanych baßniczkow powjedacź njecham. — Duž jeno budź tak dobry a njemol mje, hewak hnydom pschestanu powjedacź.

Jako do schule khodźach, nam nasch wuczeř ras powjedasche, so ßu w starym cźaßu junu hußy město Rom wumóhłe. Ta wěz pak bě ßo takle měła. W Romje bě wulka ßylna twjerdźisna, s mjenom Kapitolijum; tam běchu wschitzy wojeřszy ludźo shromadźeni. Wokoło města běchu njepscheczeljo — Gallojo — cźi chzychu město dobycź, ale najprjedy chzychu twjerdźisnu do ßwojeje mozy dostacź; duž w nozy po rěblach horje lěsechu, so bychu tam nutspadnyli a wojakow pschemóhli. Ale jako běchu horje dolěsli, poczachu hußy, kiž běchu tam w templu někajkeje pschibohowki, ßylnje a wótsje gagotacź, so wojazy wotzucźichu a njepscheczelow, kiž běchu runje horje dolěsli, s rěblom dele smjetachu, so mózachu ßebi delka ßwoje stawy saßo w hromadu sesběracź. — Takle běchu hußy Rom sdźeržałe. Ta wěz je snata. —

So pak je ras kosoł, a to hischcźe sarěsany kosoł zyłu twjerdźisnu sdźeržał, to drje wot waß nikomu snate njeje. Teho dla chzu wam tu wěz powjedacź. Ale prjedy hacź na kóska pschińdu, dyrbju hischcźe to a tamo do prědka prajicź.

To bě pched 460 lětami. W Cźechach bě kral Wjazßław semrjeł, a jeho bratr, němski khěžor Sigismund, bě jeho kralestwo herbował; teho pak Cźechojo njechachu sa krala měcź, dokelž jim wón njebě ßłowo dźeržał. Duž woni pólskemu kralej ßwój kraj poskicźichu, tón pak wo njón njerodźesche, ale Sigmund Koribut, litawskeho wójwody wnuk (enkel), bě hotowy, tule wólbu na ßo wsacź. To wschak njebě prawje wot Cźechow, so ßo takle pschecźiwo ßwojemu kralej spjecźowachu a ßebi druheho wuswolichu, ale wón bě ßam na tym wina, so ta wěz takle dźěsche. — Nětk chzychu Cźechojo Sigmundej Koributej prawu cźěsku krónu na hłowu stajicź, ale woni ju hischcźe njemějachu; pschetož ta bě derje wobarnowana.

Někotre mile wot Prahi leži pschi rězy Berunje twjerdy hród s mjenom Kralowy Kamjeń, kiž ma twjerde murje a mózne tórmy. Psches troje wrota dyrbisch krocźicź, prjedy hacź do hrodoweho dwora pschińdźesch, hdźež bě tehdom khěžorowe wobydlenje. Tam stejesche tórm, 7 łóhcźow tołsty a 65 łóhcźow wyßoki. Horka bě tak mjenowana kschižna khapała, do kotrejež schtyri želežne durje wjedźichu a schtóž chzysche je wotewricź, dyrbjesche najprjedy 19 sankow swottankacź. Tamle w kschižnej khapali stejesche 17 wulkich kschinjow, w kotrychž kralowska pycha a tež cźěska kralowska króna leżesche. Žadyn zusy tam nuts njeßmědźische. Ssylna wojeřska móz tam hród sakitowasche. Tam bě wjele brónje, jědźe a wscheho, schtož je trjeba, so wojazy dołhe woblehnjenje wutraja.

Tamle bě po tajkim ta cźěska króna, kotruž chzychu Cźechojo sa ßwojeho noweho krala měcź. Ale kak ju do ruki dostacź? Twjerdźisnu dobycź, njebě móžno, ta leżesche horka na skale; kanonow, s kotrymiž budźichu móhli do njeje tšelecź, tehdy žanych njemějachu, po skale horje lěscź, to njeńdźische. Duž rěkasche: „My tym wojakam, kiž ßu w twjerdźisnje, damy prajicź, so bychu ßo nam poddali.“ Woni to cźinjachu, ale wojazy ßo tajkim błasnym rycźam s hroda dele ßmějachu. Nětk Cźechojo prajachu: „Dobre; my tu pched hrodom leżo wostanjemy, hacź cźi nutska hłoda njewumru, tak tola napoßledk hród a krónu dostanjemy.“ To nětk spytachu. Ssylne cźěske wójsko leżesche w dolinje wokoło twjerdźisny, do kotrejež nichtó wjazy nuts a s kotrejež nichtó won njeßmědźesche. Woni cźakachu, hacź njebudźa bórsy s běłej khorhoju s nutska won kiwacź a ßo poddacź chzycź, pschetož to tola woni měnjachu, so tamni nutska hłoda dla njewutraja. Ale s tej wězu bu hinak.

Cźi nutska w hrodźe ßo pschezo na wobłěhowarjow dele ßmějachu; pschetož woni mějachu jědźe a picźa doscź a na doscź. Ale jako ßo měßaz miny a saßo měßaz a hischcźe ras měßaz a žadyn pomoznik njepschińdźe, kiž by jim s wójskom pomhał, wobłěhowarjow prjecź wuhnacź, pocźa s jědźu bóle a bóle na kónz hicź, muka bě pschepjecźena, skót dorěsany a kuchař njewjedźische wjazy, schto waricź; wschědne wobjedy buchu s kóždym dnjom schpatnische, hłód dźeń wote dnja wjetschi a stary kommandant hroda wschón njeměrny tu a tam khodźesche a njewjedźische, schto sapocźecź, jeno hischcźe někotre dny móžesche ßo se ßwojimi wojakami w hrodźe dźeržecź, potom jemu niczo wjazy wysche njewosta, je-li so sawutlicź njechasche, hacź hród njepscheczelam do rukow dacź se wschěmi kralowskimi kraßnoscźemi. A to tola temu mužej, kiž bě cźaß žiwjenja khěžorej ßwěru ßłužił, do hłowy njechasche. Kak budźische potom pched khěžorom wobstacź móhł, kiž bě tola tak jara wjele do njeho dźeržał!?

Jako kommandant psches hrodowy dwór dźěsche, jemu jeniczki wobydleř na hrodźe, kiž bě hischcźe kulojty a tołsty, napschecźiwo pschińdźe, to bě kosoł, kiž na sadnimaj nohomaj stawasche a skakasche a wschón wjeßeły mjakotajo k kommandantej pschiběža. Tuteho kosoła běchu hacź dotal pschi žiwjenju wostajili, dokelž měješe kommandant nad nim ßwoje wjeßele a dokelž bě hacź dotal doscź trawy horka měł, so by ßo naßycźicź móhł.

S tamneje strony pak pschińdźe kuchař wschón staroscźiwy a praji k kommandantej: „Hnadny knježe, hlajcźe, tónle kosoł je nětk poßleni kusk mjaßa, kotrež mamy tu na hrodźe a hdyž dyrbju wam blido krycź, dyrbicźe nam wotpuschcźicź, tehole kosoła sarěsacź. Schto pak potom s nami budźe, hdyž hnadny knjes khěžor nam na pomoz njepschińdźe, to Bóh wě.“ —

Stary kommandant wschón srudny s hłowu wijesche: „Haj, dha

nam niczo druhe wysche njewostanje, ty budźesch swoje žiwjenje spuschczicz dyrbjecz, wbohe swěrjo", wón praji a pschi tym kóstej na khribjet plaza. „Ale na dołhi czaß nam s tobu pomhane njebudźe — a hdyž smy s tobu hotowi, potom nam niczo wysche njewostanje, hacz — — (wón chzysche prajicz: „so poddacz", ale to słowo jemu se rta njechasche.) Na jene dobo jemu myßliczka do hłowy stupi a jeho wobliczo so pscheměni. Wón hlada myßlo na kóska a steji khwilu myßlaty. „Ssnadź so tebi radźi", wón praji, „schtož so nam njeradźi, naschemu kralej a khěžorej jeho hród a krónu sdźerżecz! Spytajmy to s najmjeńscha." S tym kommandant jeneho wyschka sawoła a wotrycza s nim někajku lescz, kotruž chzychu wuwjescz, da poruczności, so bychu wobléharjam s khorhowju kiwali, so ma kommandant s nimi něschto ryczecz a so chze k nim někoho póßłacz, kiž by s nimi dale wo tej wězy ryczał. (Pokraczowanje.)

Wußudźenja.

(B. N.) Jan August Rostok s Hory bě wot ławniskeho ßuda (schöffengericht) k ßedmim dnjam jastwa wotßudźeny, dokelž běsche 23. januara teho léta w Jeńkezach měr a pokoj na njehorne waschnje kasył. S domu jeho nana, hdźež je so pjecza njepschistojnje sadźerżał, běchu jeho won czißnyli, a bě wón pschi tym na semju panył a „woheń", „k pomozy" wołał a na swojeho nana selił. Wón so pschecźiwo wußudźenju na khostansku komoru powoła, wudawajo, so wón wo tym, schtož jemu winu dawaja, niczo njepomni. Ale to jemu niczo njepomhasche, wone pschi ßedmich dnjach jastwa wosta.

Khěžerka Marja Sykschowa na Židowje bě wobskorżena, so je wó jstwje swojeho podrožnika Hobraka wostała, hacz runje bě jej tón kasał, so ma jeho stwu wopuschczicz. Wona bu sa njewinowatu spósnata.

Kamjenjerubař Jan Bohuwěr Hencz a kowarski Ernst Gustav Barth s Wjeleczina njeběschtaj 29. dezembra 1879 hnydom s dwora wudowy Schusteroweje w Budestezach schłoj, jako bě jimaj to wotroczk Klin kasał, ale běschtaj tam a s wonka dwora harn czinikoj a potom so na sahorjanskich ležomnosczach tamnischemu gmejnskemu prjódkstejerjej Dejej spjeczikoj, pschi czimž děsche so Hencz Deja pschepschimnył, Barth pak na njeho se żelesnej żerdźu schoł. Hewak bě Hencz wobskorżeny, so je w słónkeczanskim papjerniku něhdźe 5 puntow wokoja kranył. Wón dosta sydom njedźel, Barth pak tsi njedźele jastwa.

Tkalz Korla Moritz Hermann we Wulkich Debßezach běsche wobskorżeny, so je 19. měrza t. l. w Fiedlerjez korczmje w Hajnizach fabriskeho dźěłaczerja Josefa Witka s jenej bleschu tak jara na hłowu prażnył, so měješe tón khětro wulke rany. Hermann dosta teho dla dwaj měßazaj jastwa.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Jako běsche kral Albert wóndano w Barlinje, je tež s wjerchom Bismarkom dléschе rosryczowanje měł; schto pak staj w hromadźe ryczałoj, njeje snate.

— Po nowschim sakskim sakońskim postajenju je schulskim dźěczom sakasane, w schuli k něczemu pjenjesy składowacz.

— Rajchstagowy namjet, so so **nje**by wot wukrajneho lenu na němskich mjesach zło brało, je wot swjaskoweje rady, to rěka, wot sastupjerjow němskich wjerchow, sa dobry spósnaty. — To so sakskim płatowym tkalzam lubi, dokelž móża po tajkim len wo tejko tuńscho kupowacz, schtož by zło wunjeßło.

— W Radebergu je so sańdźenu wutoru tamnischi papjernik s domskimi wotpalił. — W Kotmarsdorfje ßu so 18. meje domske sahrodnika Berndta wotpalike. — Jako 14. meje popołdnju w pjecźich hodźinach pschi njewjedrje, kotrež w Schönefeldźe pola Wostrowza mějachu, 17lětny wotroczk August Gutta s pola domoj dźěsche, jeho błysk sarasy a to w bliskosczi kubła jeho hospodarja.

S Barlina pißaja, so tam wjerch Bismark najskerje hacz do srjedź junija wostanje a so potom do jenych strowotnych kupjel poda. — Wón je sańdźeny tydźeń kommißiju, se schescźich wězy wustojnych wobstejazu, do Hamburga póßłał, so by ta pschepytała, hacz mataj so měsczе Sankt Pauli a Altona abo jenož poßleńsche město wot Hamburga wotdźělicz. Wón po tajkim pschi swojim wotpohladanju wostanje, Hamburg tak pomjeńschicz, so wón do němskeho złońskeho sjenoczeństwa sastupi. Hamburg mjenujzy hischcze s wonka němskeho złońskeho sjenoczeństwa leži a teho dla pschi wikowanju s němskimi a wukrajnymi tworami s wobeju pěkny pjenjes warbuje, kaž smy to tydźenja rosestajeli.

— Pruska krónprynzeßyna Viktoria, kotraž je se swojimi młódschimi dźěczimi dléschi czaß w Italiji pschebyła, je so s nimi psches Paris do Barlina wróczika. Krónprynz bě jej hacz do Baden-Badena napschecźiwo pschijěł. Wonaj nětko w Potsdamje bydlitaj.

— Ruski póßłanz w Parisu, wjerch Orłow, běsche wóndano s Petersburga do Barlina pschijěł, so by so wot tam do Parisa na swoje město podał a tam dale jako póßłanz wostał. Ssobotu popołdnju jeho wjerch Bismark k sebi pscheproßy a Orłow pschi nim hacz do 10 hodźin wjeczor wosta. Njedźelu popołdnju měješe wjerch Orłow dléschu audijenzu pola němskeho khěžora.

Awstrija. W swjatkownym tydźenju so w Krakowje 400-lětny dopomnjeński jubilej na pólskeho stawisnarja (geschichtsschreiber) Długoscha swjeczesche. K temu bě tam wjele pólskich wuczenych a tež něschto němskich profeßorow pschijěło, kotsiž su wo stawisnach pólskich krajow pißali a knihi wudawali.

— Winski rajchsrath je psched swjatkami hacz na dalsche skónczeny. Prjedy hacz so sapóßłanzy domoj podachu, woni s tymi, kiž běchu s nimi jenajkeje politiskeje myßle, hosczinu wotdźerżachu. Němszy, pschecźiwo Sskowjanam njepschecźelszy smyßleni sapóßłanzy na swojej hosczinje teho dla jara na ministerstwo skorżachu, dokelž wone słowjanskim ludam w Awstriji tež dale bóle te prawa dawa, kotrež mějachu tam hacz dotal jenož Němzy. Němszy sapóßłanzy pak, kotsiž s Czechami a Polakami dźerża, sebi pak s tutymi na swojej hosczinje słubichu, so chzedźa dale w pschejenosczi k lěpschemu awstriskeho khěžorstwa radźicz a dźěłacz; schtož móże so wschak najlěpje doßahnycz, hdyž so wschitkim awstriskim ludam rune prawo dostanje.

— Awstriske knježeństwo, kotrež měješe w tym czaßu, jako nowe jendźelske ministerstwo do służby stupi, doscz wulki strach, so budźe tuto pschecźiwo Awstriji njepschecźelszy smyßlene, je so nětko spokojiło, hdyž je jemu jendźelski minister-pschedßyda prajił, so dale niczo wot njeho njeżada, hacz to, so by tež awstriske knježeństwo swěru k temu pomhało, so bychu kschescźijenjo w Turkowskej skerje a lěpje wot turkowskeho spschaha wumóżeni byli.

— Sastupjerjo wuherskeho universiteta w Peschcze ßu pschi składnosczi 100lětneho jubileja tuteje wyßokeje schule awstriskeho krónprynza Rudolfa sa doktora filosofije pomjenowali.

— Awstriski khěžor do Czech pschijěde, so by tam někotre wojerske manöwry wotdźerżał.

Franzowska. Minister snutskownych należnosczow, Lepère, je se służby stupił, dokelž so jemu někotre wothłoßowanja franzow-

skeho ßejma njelubjachu. Na jeho město je wěsty Konstanz pschischoł.

— Sapóßłanzy franzowskeho ßejma ßu sakoń sa dobry spósnali, po kotrymž ßmě ßo wot polizije kóżda shromadźisna rospuschczicz, hdyž ßo njesakońszy sadźerźi. Tutón sakoń ßo franzowskim radikalnym demokratam njelubi, dokelž je jim psches njón składnoscz wsata, w ßwojich shromadźisnach na wyschnoscz a na wschón ßwět hrimacz a ßwaricz.

— Franzowske wójsko po wobsanknjenju ministerstwa nowe khorhowje dostanje a to 14. julija k dopomnjenju na to, so je w lěcze 1790 wójsko prěnjeje franzowskeje republiki na tym ßamym dnju ßwoje khorhowje dostało.

— Minister wójska chze bubnarjow w franzowskim wójsku sahnacz a je teho dla wjele rycženja w nowinach. — (Je-li so ßo njemylimy, běchu w sakskim wójsku bubony tez někotre léta sahnate, ale potom je saßo sawjedźechu.)

Jendźelska. Wschelazy kschescźijenjo a źidźi w Jendźelskej maja to wotpohladanje, w prjedawschim źidowskim kraju nowy źidowski kraj sakożicz, hdźez bychu źidźi nowe kralestwo měli. Jendźelczan Olifant je pola turkowskeho sultana był a ßo jeho praschał, hacz by jemu krajinu, hdźez źidowske splahi Gad, Ruben a Manaße bydlachu, sa tu nowu źidowsku koloniju pschedacz chzył, a je ßo sultan k temu swólniwy pokasał. Pomjenowana krajina psches półdra milliona jendźelskich akrow wopschija, a chzedźa wot tam dwě żelesnizy twaricz, jenu do Jerusalema a druhu do Jaffy (abo Joppe). — To by wscho jara pěkne było, ale hacz tam wjele źidow poczehnje, to ßo prascha; pschetoż bjes ßobu njebychu drje tak wjele pjenjes saßłużicz móhli, kaž je ßo jim to hacz dotal bjes kschescźijanami derje radźiło.

— Prjedawscha franzowska khěžorka Eugenia w tu khwilu w zuluskim kraju (w Afrizy) wokoło pucźuje, hdźez ßu jeje jeniczkeho ßyna, prynza Luwija, zulukafrojo loni skónzowali. Wona je to město, hdźez je ßo to stało, s murju wobdacz a je s kwětkami poßadźecz dawa.

— S Afganskeje żane ważne powjescze w nowschim czaßu njejßu pschischke, tola je tak wjele wěste, so ßo tamnischi lud hischcze pschezo njemërnje sadźerźuje.

Rußowska. Khěžorka je hischcze pschezo khora, tola měnja, so budźe ßnadź tak ßylna, so budźe ßo sa létni czaß do Liwadije (na połkupje Krymje) pscheßydlicz móz, so by tamnischi strowy powětr wużiwała.

— Wjeřch Górczakow, ruski kanzleř, je tak daloko wotkhorjeł, so chze ßo bórsy do Wiesbadena podacz a tamnische strowotne kupjele nałożecz. W symje chze w Parisu bydlicz.

— W tychle dnjach ßo wuwołany a bohaty petersburgski lěkař Weimar ßudźi a s nim tez tójschto nihilistow a nihilistkow. Weimarej winu dawaja, so je mordarjej generala Mjesenzowa revolver wostarał atd.

Turkowska. Albanesojo abo Arnautojo, kotsiž ßo w sańdźenych njedźelach horliwje s brónju w ruzy shromadźowachu, so bychu na Czornohórzow czahnyli, ßu ßebi tu wěz hinak pschemyßlili a ßo s wjetscha saßo domoj wróczili. — Po żadanju europiskich wjeřchow turkowski sultan nětko saßo wójsko do Albanskeje sczele, so by te města wobßadźiło, kotrež ma po postajenju barlinskeho kongreßa czornohórski wjeřch Nikita dostacz.

Ze Serbow.

S Budyschina. Dnjej Pankraza a Servaza, hdźez ßmě po starym prawje poßlenje nałětne mjersnjenje bycz, staj nimo a tola mamy hischcze se skymi mrósami wojowacz. W nozy k ßrjedźe, kaž tez k schtwórtkej mějachmy psches grad symy a je teho dla młode, kipre liscze pomjersko, woßebje na dubach, a hewak je tez wjele kwětkow a wschelakich sahrodnych rostlinow bóle a mjenje schkodowało. Hewak je tez sele sażnych běrnow (kulkow), kotrež bě hižom tu a tam se semje wulěsko, wjele czerpiło.

S Kubschiz. Prěni ßwjaty dźeń ßwjatkow rano mějesche nježenjena dźěłaczerka Madlena Rychtarjez s Jeńkez to njesboże, so ju, jako chzysche wona żelesnizu pschekroczicz, pschijědźazy czah podtorhny a hnydom mori.

S Maleschez. Wutoru, 18. meje, ßu wudowu Hanu Libuschowu, tez Serinu mjenowanu, w Czertowni, schtoż je wulka dołha a hłuboka łuża bjes Plußnikezami a Maleschezami, satepjenu namakali. Libuschowa bě psched dlěschim czaßom skhorika a mějesche czasto czężke myßle. Jeje dźěczi ju teho dla ßwěru wobkedźbowachu, so ßebi njeby żaneje schkody sczinika. Psched dwěmaj njedźelomaj pak wona rano sahe, jako wscho spasche, skradźu se ßwojeho wobydlenja czekny a ßebi żiwjenje w wodźe wsa. Maleschczanska gmejna je ju wjele ras dała pytacz, ale pschezo podarmo, hacz ju spomnjeny dźeń pschipadnje tsjo schulszy hólzy w Czertowni płuwazu wuhladachu.

S Wotrowa. W lěßu, ßem ßłuschazym, ßu 12. meje czěło jeneje njesnateje, něhdźe 50 lět stareje żónskeje namakali.

S rósborkskeho wokrjeßa. Se żelnoscźu ßmy ßłyscheli, so ßu we wojerowskim wokrjeßu schtyri ßerbske duchowne města bjes duchowneho pastyrja, mjenujzy: Schprejzy, Lejno, Czorny Khołmz a Parzow, hdźez hacz dotal hischcze njejßu żaneho ßerbskeho duchowneho dostacz móhli. Nětko ßo podobna schkoda pschibliżuje: pschetoż k. duchowny Delank w Krjebi je tak khory na wocżi, so je wocżowy lěkař żadał, so dyrbi Delank se ßwojeho powołanja wustupicz; a żana nadźija njeje, so by něhdźe żadyn ßerbski kandidat sa krjebjansku woßadu był! Njeje to żałoscz sa naschu krajnu evangelsku zyrkej?! Hdyž naschi staroluthersży ßerbszy ßußodźa żaneho ßerbskeho kandidata nimaju, dha ßo jich zyrkwini wyschschi sa to staraju, so młody němski theologa ßerbski nawuknje, kaž ßu to kk. Gumlich, Ebert, Greva a t. d. czinili. Czi tsjo rodźeni Němzy ßu wschitzy ßerbski połnje nawukli a we Wukrancźizach a Klětnom stajnje derje ßerbski prědowali. Njeje dha sa naß Sserbow w pruskej krajnej zyrkwi żana pomoz? Njejßu dha nihdźe żane zyrkwine wyschnoscze, kiž bychu tu móz a tu pschißłuschnoscz měte, so bychu ßo sa naß, k krajnej zyrkwi ßłuschazych Sserbow w rósborkskim a wojerowskim wokrjeßu runje tak starake, kaž staroluthersży zyrkwini wyschschi sa ßwojich Sserbow, a so bychu nam w krajnej zyrkwi na podobne waschnje ßerbskich prědarjow wustarake? Bjes pomozy my njeßměmy wostajeni bycz, je-li so zyrkej abo duchowne żiwjenje bjes nami Sserbami schkodowacz njedyrbi.

S pruskich Sserbow. So je w ßerbskim ludu stara khwalobna kschescźijanska zyrkwinska myßl ßo hacz na dźenßnischi dźeń w rycženju a czinjenju sdźerżała, to je płód teho, so je ßo niz jenoż dźěczom w schuli, ale tez doroscźenym w zyrkwi kschescźijanska wěra s pomozu nascheje ßerbskeje rycze, kotruž tola kóżdy Sserb najlěpje rosymi, wukładowała. Budźe to pschichodnje tez tak? Směja naschi pschichodni tez ßerbskich wuczerjow w schulach a ßerbskich prědarjow w Božich domach? S wutrobnej srudobu ßym wjazy krócz w „Serbskich Nowinach" tu powjescz namakał, so ßu w hornich a delnich Łużizach wschelake ßerbske farske města njewobßadźene, a ßym poczał ßo bojecz a ßo staracz, so móhł czaß pschiincz, hdźez bychu w naschich nětko ßerbskich zyrkwjach němszy fararjo němszy prědowali, runjez bychu ßerbszy woßadni s teho wulku duchownu schkodu měli. Móże

schtó sa to rukowacź, so to tak njebudźe? abo schtó móže tudy s najmjeńscha w wěstej měrje pomhacź? Tudy móža ßerbszy starschi pomhacź, hdyž na to dźěłaju, so bychu jich ßynojo na duchownstwo wukli. Ma-li schtó pschi tym tu staroscź, so ßnadź jeho samóženje njeby doßahało sa wudawki, kotrež dyrbja ßo wjazy lět tajkeho wuknjazeho ßyna dla cźinicź, tón njech je tudy na to pokasany, so móža tajzy nanojo, kotrychž ßynojo chzedźa duchownstwa dla na gymnasij abo na universitet hicź, wot kužiskich krajnych stawow w Shorjelzu (oberlausitzer landstände in Görlitz) na wjazy lět pjenježnu podpjeru dostacź. Knježa duchowni pak a knježa schulszy wucźerjo ßu należnje proscheni, so chzyli tajkich starschich, kiž maju derje wuknjazych ßynow, na tajku wot knjesa se Seydewitz a jeho towarschow postajenu dobrotu kedźbliwych cźinicź. — Móžno, so bychu kk. duchowni hischcźe jenu abo druhu radu pschecźiwo tamnej schkodźe, duchownemu žiwjenju ßerbskeho luda hrožazej, wjedźeli; a ja ßebi myßlu, so bychu ßo tež hischcźe wschelake druhe sa nasch ßerbski lud wužitne a nusne należnoscźe namakałe, kotrež móhłe ßo najlěpje wot naschich kk. ßerbskich duchownych shromadnje wuradźowacź, hdy by ßo jim móžne scźiniło, ßo w wěstych porjadnych cźaßach na ßerbskich prědarskich konferenzach skhadźowacź. — Ja wěm, so je kralowski superintendent knjes Karaß we Wojerjezach jedyn tych dostojnych mužow, kotsiž ßo s wutrobnej ßwěrnoscźu sa duchowne sbože tež ßwojich ßerbskich woßadnych staraju, a ja ßo teho dla na knjesa Karaßa, jako jenicźkeho ßerbskeho superintendenta, s tej należnej prostwu wobrocźam, wón chzył sałoženje tajkeje ßerbskeje konferenzy dobrocźiwje do ruki wsacź a tajkeho wotmyßlenja dla najprjedy wschitkich ßerbskich duchownych (niz jenož se ßwojeje eforije) na powschitkomnu a ßwobodnu konferenzu k wuradźenju a sałoženju tajkeje jara nusneje ßerbskeje prědarskeje konferenzy powołacź. Hdźe móhła tajka shromadźisna ßo wotdźerżecź? Na tajkim městnje, kiž pschi żelesnizy a w ßrjedźinje leži. A to by Delni Wujesd był.

S Palowa. Nascha woßada měješe schtwórtk, 20. meje, ważny ßwjedźeń. Tutón dźeń ßwjecźeśche nasch luby k. farař K. A. Jencź ßwój 25lětny sastojnski jubilej. Popołdnju w 3 hodźinach poda ßo ßwjedźeński cźah knjesow duchownych a sastupjerjow palowskeho zyrkwinskeho prjódkstejeństwa na faru. Tu pschepoda palowski zyrkwinski prjódkstejeř se sbožopschejazej rycźu, jako snamjo luboscźe zykeje woßady k ßwojemu duschepastyrjej, knjesej jubilarej jedyn lutherowy stoł a etui se ßlěbornymi nožemi a widliczkami. Na to knjes farař Imisch, jako pschedßyda ßerbskeje prědarskeje konferenzy, k. fararjej Jencźej sbožepschecźa wupraji a pokasa w ßwojej rycźi, s kajkej wustojnoscźu je wón, kotryž je hižom wjele lět pißmawjedźeř ßerbskeje prědarskeje konferenzy, tuto sastojnstwo sastarał a kak je ßo sa zyły ßerbski lud psches ßwoje pilne pißmowstwo saßłužbny scźinił. Jako dźakny dar sa tajke prózowanja pschepoda pod pschihódnymi ßłowami k. farař Dr. Kalich s Hornjeho Wujesda jubilarej kraßnu bibliju s wobrasami wot Doréja w dwěmaj swjaskomaj, potom wubjernje rjane ßlěborne pißadło a w nadobnym swjasku ßwjedźeńsku pěßń, wot k. fararja Domaschki wudźěłanu. Towarstwo „Macźizy Serbskeje" dari psches k. fararja Imischa ßwojemu ßobusałoźerjej a dołholětnemu wubjerkownikej jako pschipósnacźe jeho bjesspróżneho skutkowanja w tutym towarstwje pyschnu votivnu taflu se spěwom, wot k. seminarskeho wyschscheho wucźerja K. A. Fiedlerja w Budyschinje pěßnjenym. — (My text tutych spěwow atd. pschichodnje podamy.) — Knjes farař Jencź ßo s hnutym hłoßom sa wschě dary pschiwißnoscźe a luboscźe podźakowa s prostwu k Bohu, so by jemu hischcźe dołhe lěta w ßwojej winizy dał dźěłacź, a so by jemu dale mozy spožcźił, ßo k wužitkej ßerbskeho luda prózowacź. Wokoło 5 hodźin pschijědźe k. zyrkwinski radźicźel Dr. Schmidt s Budyschina a pschepoda k. fararjej Jencźej sbožopschejaze pißmo wot kralowskeho konsistorstwa, w kotrymž ßo na khwalobne waschnje na duchowne skutkowanje k. jubilara spominasche.

S Hatka. (B. N.) Tudy 18. meje rano 1/2 7 hodźin w domskich cźißko 8 woheń wudyri a je s bróżnju, kólnju a hródźu do prócha pschewobrocźi. Tuto wobßedźeństwo wěstemu Baldaufej w Blumenawje pola Olbernhawa ßłuscha, a běsche njewobydlene, tak so je woheń najskerje sałoženy. Twarjenja běchu se ßłómu kryte.

S Khocźebusa. Jako běsche wóndano pruski krónprynz w Khocźebusu, běsche ßo tam wjele ludźi shromadźiło, kiž chzychu jeho wohladacź. Bjes nimi běsche tež jedyn burski cźłowjek. Na jene dobo krónprynz k powschitkomnemu spodźiwanju k tutemu mužej stupi, jemu ruku da a s nim rycźecź sapocźa. Potom wobrocźi ßo k pschihladowarjam a wótsje rjekny: „Tudy Wam ßwojeho něhduscheho exerzirowanskeho mischtra prjódkstajam. Tutón muž je mje wojeřszy w exerzirowanju wuwucźił." Wě pak to korcźmař Koßak s jeneje wßy pola Wětoschowa a to se ßerbskeho rodu, kaž to jeho mjeno dopokasuje. Krónprynz ßo hischcźe khwilku s nim rosrycźowasche a ßo jeho bjes druhim praschesche, hacź ma žaneho ßyna. „Haj," wotmolwi Koßak, „wón pola gardykorpsa w Barlinje steji." K temu krónprynz pschistaji: „Haj wschak haj, dźěcźi jenemu psches hłowu narostu. Mój ßyn hižom kompagniju kommandiruje."

„Zaßnik" pische:

S Hochosy. Njedźelu wjecźor po dźeßacźich hodźinach ßo tudy schtyri dwory wotpalichu a ßu ßo pschi tym Starikezom, hdźež je woheń wuschoł, 3 kruwy a něschto wowzow spalile.

S Wjelikich Dobryń. W nozy k ßwjatocźniczźy ßo w Thielez zyhelnicźi palicź pocźa a ßo tam někotre kólnje, w kotrychž ßo zyhle ßuschachu, wotpalichu. Woheń je najskerje wot słóstniskeje ruki sałoženy.

Sakoń, sakske ludowe schule nastupazy.

§ 12.

Jednora ludowa schula.

Dźěcźi ßerbskeje narodnoscźe maja ßo tak derje němske, kaž tež ßerbske cźitanje wucźicź. Tež ma ßo na to dźerżecź, so wone wěstoscź a wobwjertnoscź w pißnym, kaž tež w ertnym wužiwanju němskeje rycźe doßahnu. We wyschschich klaßach ma ßo we wschěch wucźbach w němskej rycźi wucźicź. Jenož kscheścźijanska wucźba ma ßo se ßobunałoźowanjom jich (ßerbskeje) macźerneje rycźe wudźělecź, tak dołho hacź ßo porjadna ßerbska Boża ßłužba sa woßadu wotdźerżuje.

Pschispomnjenje. Po tajkim **dyrbi** kóżdy wucźeř sakskeje ßerbskeje schule dźěcźi **ßerbske cźitanje** wucźicź a je-li so to njecźini, wón sakoń pschestupi. So dyrbi wucźeř ßerbske dźěcźi tež němske cźitanje a s zyła němsku rycź derje nawucźicź, to ßebi niz jenož sakoń, ale tež kóżdy rosomny Sserb ßwěru žada, tola ma ßo tajke wucźenje woßebje s pomozu ßerbskeje rycźe stacź, dokelž, kaž to nashonjenje wucźi, dźěcźi hewak němsku rycź jaßnje doscź njenawuknu. We wyschschich klaßach ma ßo wscho s pomozu němskeje rycźe wucźicź, s wuwsacźom kscheścźijanskeje wucźby, kotraž ma ßo tež ßobu s pomozu ßerbskeje rycźe wucźicź. Teho dla maja ßo pschi kscheścźijanskej wucźbje tež ßerbske katechismy, ßerbske bibliske stawisny, ßerbske biblije a ßerbske spěwarske knihi atd. nakożecź, kaž to pschichodnje s druhich postajenjow schulskeho sakonja

dopokasamy. — S teho pak, so ma ßo wucženje nabožiny (religion) we wyschschich klaßach na tajkele wurjadne waschnje stacž, ßlěduje, so dyrbi ßo kscheschcžijanska wuczba w nižschich klaßach porjadnje a prawidłomnje (regelmäßig) woßebje s pomozu ßerbskeje rycže a ßerbskich knihi wuczicž a so maja po tajkim w nižschich klaßach ßerbske dźěcži ßerbski katechismus, ßerbske schpruchi atd. **derje** nawuknycž, hewak posdźischo, hdyž ßerbsku Božu ßłužbu wopytuja, ßerbskemu prědowanju, ßerbskim khěrluscham atd. njedorosymja a móža teho dla na sbožu ßwojeje dusche a na jeje sbóžnoscži wulku schkodu cžerpicž. **

Přilopk.

* W Kumwałdźe ßo 15. meje rano w schtwórtej hodźinje prjedawscha Matthesez, nětko fabrikantej Rätzej ßłuschaza sahrodniska žiwnoscž wotpali.

* W Rychbachu pola Kamjeńza ßu ßo 18. meje wjecžor w jědnatej hodźinje twarjenja sahrodniskeje žiwnoscže, wudowje Kühnowej ßłuschaze, wotpaliłe.

* W Geithajnje kanonier Fischer s Oberbobricža 12. meje s wosom po möble na dwórnischcžo jědźesche. Na pucžu ßo konjej spłóscheschtaj, pschi cžimž wón drje s wosa padźe, ale tola khwilu wißajo wosta, tak so jeho konjej něhdźe 100 krocželow po semi wlecžeschtaj. Njemdraj konjej do jeneje kamjeńteje ławki, psched domom schkleńcžerja Müllera stejazeje, sakožischtaj, s wojom wokno wurasyschtaj a s nim tež wó jstwje jedyn khamor powalischtaj. Na tej ławzy runje 4lětne dźěcžo swudowjeneje konditorki Wellerowej ßedźische, kotrež bu tak straschnje wobschkodźene, so dyrbjesche sa dwě hodźinje pod žałoßnymi bolescźemi wumrjecž.

* Po jenej želesnizy, kotraž s Pruskeje do Lipska wjedźe, ßo wóndano dwaj wosaj s hußymi a proßatami wjeseschtej. Po pucžu běsche 179 huß a 18 proßatow ßłaknyło. Cži, kotrymž ßłuschachu, ßu wobskorženi, dokelž běchu jich psches měru wjele do teju wosow sawrjeli.

* Se wschěch stronow powjescže pschikhadźeja, so ßu mróßy w nozy k sańdźenej ßrjedźe, kaž tež k schtwórtkej wjele schkody nacžinike. Tak pißaja s Barlina, so ßu tam běrny smjerske a tež ßadowe schtomy jara schkodowałe. Luže běchu s lodom pschikryte. — W sakskich rudnych horach ßo ßněh ßylnje dźěsche a běchu tež hory njedaloko Drażdźan se ßněhom pokryte. — Na łužiske hory tež ßněh padasche, teho runja tež we wschěch wßach, kiž bjes nimi abo niže nich leža. — W bajerskim hłownym měscže Mnichowje mějachu tež ßněh a na awstriskich horach jeho tež njepobrachowasche.

* Pjecžo wojazy 17. novembra pola Hannovera na cžołmje po rězy jěsdźachu, jako ßo cžołm powrócži a wschitzy do wody panychu. Dokelž žadyn płówacž njemóžesche, ßu ßo wschitzy tepili. Hakle jene cžěło ßu ludźo namakali.

* Schtóž nětko awstriske mjesy pschekrocži, njeßmě žanych cigarrow ßobu měcž. Tak dyrbjesche jedyn pucžowar, kiž mějesche jich 40 schtuk pschi ßebi a njeběsche je na złonistwje pschipowjedźił, 40 schěßnakow schtrafy sapłacžicž.

* S Vesuva, wohenpluwazeje hory njedaloko Neapla w Italskej, w tychle dnjach židka žehliwa lava kaž woda pomału po horje dele běžesche. Jedyn Jendźelcžan, kiž chzysche ßebi tu wěz tak prawje wobhladacž, ßo wußuny a do teje žahkeje rěcžki padźe. Khětro wulki kruch dale dele jeho nimale zyle spalene cžěło won wucžahnychu.

* S Jendźelskeje pißaja, so maja tam wuhlady na dobre žně; tež s Bajerskeje ßu powjescže wo dobrym tycžu pólnych płodow pschischke. Na wyßoko ležazych polach symske ßywy huste a pokne steja; teho runja lubja sažne lětne ßywy, kotrež ßu hižom se semje wuléście, wulki wužitk.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Wuknycž a niz dowuknycž, to je druhdy njelubosne.

Mots Tunka. Schto dha pak měnisch?

H. D. Hlaj, jedyn młodźenz w Krjenzy běsche por lět rěsnistwo wuknył a dokelž měnjesche, so je dowuknył a wscho nawuknył, pocža na ßwoju ruku rěsacž. Wóndano wón pola jeneje žónki pěkneho kóslika rěsasche, pschi cžimž ßo dźiwna wěz sta.

M. T. Kajka to?

H. D. Hlaj, jako bě teho kóslika po ßwojej myßli sakłół, pocža jeho drěcž, ale hdyž bě jeho na pół wudrěł, kóslik saßo na nohi skocži a pocža straschnje mjakotacž a na rěsnika žałoscžicž.

M. T. Jejderko tola!

H. D. Duž ßo rěsnik s nowa s kałanjom do njeho da a jeho tójschto cžaßa kónzowasche, hacž to njebožatko poßleni wodych spuschcži.

M. T. Dundr naj naj!

H. D. Potom jeho wukutli, wury jamu a zyłe kutko do njeje cžißny. Ta žónka chzysche pak njedźelu hoscžam dobru kałdonowu sopu nawaricž a ßo teho dla rěsnika sa kałdonami prasche sche. Tón pak wschón spłóschany stejesche a njewjedźische, schto wona s tajkim praschenjom chze. Ta wboha žona dyrbjesche potom se srudnej wutrobu hoscžam wotprajicž, dokelž běchu kałdony fuk.

M. T. Aw jaw jaw tola!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Handrij Mikanja, ßłužobnik, s Marju Blažijez.

Michałska zyrkej: Jan August Bräuer, skałar a wobydleř pod hrodom, s Marju Libuschiz s Borschcže. — Korla August Klingst, cžěßła a wobydleř na Židowje, s Khrystianu Amaliju Heinrichez s Budyschina. — Michał Khěžnik, krawz a wobydleř w Dobruschi, s Khrystianu Johannu Holanez tam.

Křčeni:

Pětrowska zyrkej: Martha Theresa, Handrija Mužika, dźěłacžerja a wobydlerja, dź. — Kurt Jurij, Korle Augusta Löhnerta, ßudniskeho wukonjerja, ß.

Michałska zyrkej: Bjedrich Max, Korle Wylema Halki, polizajskeho ßłužobnika na Židowje, ß. — Martha Marja, njemandź. dź. w Bórku. — Marja Martha, Moritza Roberta Bergmanna, fabrikskeho dźěłacžerja na Židowje, dź. — Helena Augusta, Pětra Stareho, dźěłacžerja a wobydlerja na Židowje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 3. meje: Hermann Bruno, Eduarda Lipicža, dźěłacžerja a wobydlerja, ß., 1 l. 1 m. 12 d. — Emma Marja, Bjedricha Wylema Měrscha, murjerja a wobydlerja, dź., 1 l. 7 d. — Korla Božiměr Rychtař, kubleř w Scžijezach, 59 l. 10 m. 15 d. — Ernst August, njemandź. ß. na Židowje, 2 m. 11 d. — 6., Korla Richard, Korle Khrystiana Hasy, schtrymparja a wobydlerja na Židowje, ß., 6 m. 5 d. — 9., Jan August Kalich, hospodarski pomoznik w Ratarjezach, 30 l. 6 m. 9 d. — 10., Korla Hermann, Jana Augusta Stangi, žiwnoscžerja w Małßezach, ß., 7 m. 19 d. — Korla Max, Korle Bohuluba Lescha, dźěłacžerja a wobydlerja pod hrodom, ß., 6 m. — 11., Jan Mitasch, sahrodnik w Rabozach, 59 l. 5 m. 10 d.

Wotmolwjenje redakzije.

R. w D. — Wy ßo na to huntoricže, so ßu wóndano němskeho młodeho cžłowjeka do Wascheje ßerbskeje schule póßłali, kiž je tam ßerbskim dźěcžom hanibne wudma dawał, wokoło ßo bił a schulerja do brjucha storkał. — Na to Wam dale nicžo radźicž njemóžemy, hacž so ßo teje wězy dla na Wasche schulske prjódkstejeństwo wobrocžicže, kotrež tu wěz wěscže do rjadu staji a ludźom wocži tak wotewri, so bychu widźeli, schto je pschistojne abo njepschistojne.

Płacźisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 15. meje 1880.

Žitowy dowos: 3157 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńza 50 kilogr.	10	71	11	97	10	71	11	91
Rožka = =	9	5	9	30	9	2	9	30
Jeczmjeń = =	8	69	9	27	8	69	9	42
Wowß = =	7	60	7	90	7	—	7	90
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 =	2	20	2	60	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	40	2	70	—	—	—	—
Sstóma 1200 pt.	17	50	21	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
172 schtuk, schtuka po 15 m. — np. (5 tl. — nßl.) hacž 27 m. — np. (9 tl. — nßl.)

Kórz pšeńzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nßl. — np.) hacž 20 mk. 24 np. (6 tl. 22 nßl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 mk. 17 np. (4 tl. 21 nßl. 7 np.) hacž 14 m. 88 np. (4 tl. 28 nßl. 8 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 18 np. (4 tl. 1 nßl. 8 np.) hacž 12 mk. 92 np. (4 tl. 9 nßl. 2 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 15 nßl. — np. hacž 2 tl. 18 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 10 np. (8 tl. 21 nßl. — np.) hacž 27 m. 90 np. (9 tl. 9 nßl. — np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hacž 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hacž 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 2 m. 20 np. (22 nßl.) hacž 2 m. 60 np. (26 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 40 np. (— tl. 24 nßl. — np.) hacž 2 m. 70 np. (27 nßl.) — Sstóma (1200 pt.) 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl.) hacž 21 m. — np. (7 tl. — nßl.)

Dražďjanske mjaßowe płacźisny
18. meje 1880.

Najlěpsche howjada 63—65, ßrěnje 50—53, schpatne 28—30 np. po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 57, ßrěnje 48—50, bakunarje 62—63 np. po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 69, ßrěnje 65, schpatne 36 np. po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche cźelata 45—55 np. po puncźe rěsneje wahi.

Barlinske skótne wiki
18. meje 1880.

Na pschedań stejesche 2795 howjadow, 4451 ßwini, 1335 cźelatow, 12,778 skopow.

Mjaßowe płacźisny: najlěpsche howjada 58—60 a 63, ßrěnje 52—53, schpatne 48—49 a 40—42 mk. po 100 puntach rěsneje wahi (schlachtgewicht). Sswinje: najlěpsche meklenburgske a pomerske 59—60½, krajne 53—59, ruske 52—54 mk. po wotcźehnjenju 20 puntow rěsneje wahi; bakunarje něhdźe 60 mk. po wotcźehnjenju 40—45 puntow rěsneje wahi. Cźelata 40—45 a 50 np., skopy 45—50 np. po 1 puncźe rěsneje wahi.

W Khelnje je maßiwna **khěža** czo. 25b se ßolotowej sahrodu a s poł kórzom łuki na pschedań. Wscho dalsche je jenož kóždu njedźelu pola wobßedźerja shonicź.

Pscheměnjenja dla pschedam ja ßwoju **žiwnosćz** w Barcźe s 8 kórzami dobrych ležomnosćzow a s twarjenjemi, kiž ßu w dobrym rjedźe. Wscho dalsche je shonicź pola k. pschekupza **Schneidera** w Barcźe.

W tutym lěcźe ßu na rycźerkuble w Splósku też saßo někotre kórzy role k **lenßyczu** na pschenajecźe a ma ßo sa staru měrzu wußycza 2 marzy 50 np. sapłacźicź. Pschipowjedźenja maja ßo hacž do 30. meje pola podpißaneho stacź.

Najeńk **Schneider** w Splósku.

Lětni jěsdny plan żelesnizow, płacźazy wot 15. meje 1880.

Se Shorjelza do Dražďjan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{20}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{45}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_{9}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{6}	9_{23}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{49}
Biskopiž	—	4_{36}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_{5}	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_{7}
Do Dražďjan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Dražďjan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Dražďjan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	2_{55}	5_{0}	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{29}	5_{31}	9_{7}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{40}	5_{42}	9_{19}	12_{2}	—
Biskopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{7}	6_{11}	9_{49}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{44}	6_{47}	10_{28}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{24}	7_{27}	11_{12}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{44}	7_{47}	11_{32}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{7}	8_{9}	11_{55}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Wjeleczina.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd s Budyschina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{42}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{13}	5_{23}	10_{23}

S Wjeleczina do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd s Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_{4}	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjeńza do Dražďjan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{50}
Połczńizy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{13}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{23}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{1}
Do Dražďjan	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	9_{32}

S Dražďjan do Kamjeńza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Dražďjan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	9_{7}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{20}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	6_{40}	9_{40}
Połczńizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	6_{53}	9_{53}
Do Kamjeńza	8_{8}	11_{9}	2_{24}	7_{19}	10_{19}

4. wosowa klassa na njedźelach a ßwjatych dnjach wupanje.

K wußywej

porucza **lupiny, hróch, woku, hejduschku, saradellu, konjazy majß, dolhi** a **ßrěni kolij (kolodźij), běły** a **ezerwjeny dźecźel, timothej** a **reihtrawu.**

C. Kahrowe pódla póstskeje kowarnje.

Psche poczenje nohow,

psche bolaze nohi a bolaze cźinjenje dźěcźi — kaž też s zyła psche rany je wot lěkarjow a druhich ludźi **H. Schelcherowy balsamiski salicilkißlikowy łój** (H. Schelcher'sche balsamischer Salicylsäure-Talg) wjele krócź horzo poruczeny. Powschitkomny pomozny a hojazy ßrědk, nusny sa pucźowarjow, wojakow a wschitkich, kotrychž powołanje ßebi wjele khodźenja žada, kaž też sa wschědnu domjazu potrjebu. — Na pschedań maja jón w originalnych blachowych tyskach, s firmu a roswuczenjomkak ma ßo trjebacź, po jenož 60 np. **Otto Engert** na snutskuej lawskej haßy w Budyschinje a **Heinr. Burkhardt** w Lubiju. **Hlowny skład** „Apotheke in Strehlen, Dresden" (haptyka w Strehlenje pola Dražďjan), kotraž kóždemu, kiž jej 70 np. w póstskich markach póscźele, też hnydom tysku na pruhu franko póscźele.

Jedyn ßylny połdra lěta stary **byk**, cźerwjena schaka, je hnydom na pschedań pola khěžnika **Měta** w Schcźeńzy.

Purpocźisnowu skoru, khórwajdowe ßymjo

kupuje po najwyschschej płacźisnje

hrodowska haptyka.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž też **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźěłbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneraez domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Hižom wjele lět ßławnje snata prawdźiwa **Ringelhardtsko-Glöcknerska žałba*)**, se schtemplom: M. Ringelhardt a se sakitanskej marku: na schachtliczłkach, je pruhowana a poruczena psche **koscźożer, rak, karfunkel, satsy, ßłony sptaw, wosabjenje, wopalenje, kurjaze woka, sahorjenja, wicź** a **drjenje** atd.

*) Je k dostacźu po 50 a 25 np. w **budyskimaj haptykomaj,** kaž też w **haptykach w Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldźe, Bjernacźizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Rowosałzu** a w **Seifhennersdorfje.**

Wopißma móža ßo we wschěch haptykach nawjedźicź. „Hornja sakitanska marka pched kóždym podražowanjom sakituje."

Powschitkomna assekuranza w Triescze.

(Assicurazioni Generali.)

Sałożena w lěcze 1831.

Rukowazy fond towarstwa wopschija po bilanzy wot 31. dezembra 1878:

Pschitomne wobstatki:

Sakładny kapital:	schěßnakow	**4,200,000.**	—.
Reserwy w hotowych pjenjesach: . . .	„	**18,308,327.**	21.
Reserwy w prämijach a dani pr. 1879:	„	**10,308,155.**	21.

Dale:

W posdnischich lětach dostajomne prämije:	„	**11,715,212.**	99.

Hlowne summy **kapitala** a **reservow** su na ležomnoscze **pupilariszy** napołożene.

W lěcze 1878 sa 15404 schkodowanjow wuplaczene **6,330,771** schěßnakow 18 krz. a wot sałożenja hacz do 31. dezembra 1878 do hromady **129,319,662** schěßnakow 57 krz.

Powschitkomna assekuranza sawěsczuje:

a) psche **wohnjowu schkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje: twory, mobilije, znjenske sarady** a t. d., kaz tez, je-li to krajne sakony dowoleja, **twarjenja,** wschěch druzinow;

b) poskiczuje sawěsczenja na **zywjenje człowjekow** na jara wschelake waschnje sa **najtunische, twjerde prämije** a poliszy w **němskich pjenjesach** wustaja.

K kozdemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow porucżataj so agentaj:

hamtski skotolěkar **Ernst Walther** w Budyschinje,
Heinrich Großer w Großhennersdorfje.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne sasadzenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodzin. Khudym darmo.

Wolijowe barby we wschěch trěbnych barbach, hnydom k wobarbjenju pschihotowane;

suche **moleřske,** kaz tez **murjeřske barby;**
najlěpschi **lanowolijowy firniß, terpentinowy wolij,** němski a franzowski;
bernsteinowe laki, damarlaki,
kopallaki, zelesolaki, klij
wschelakich dobroscżow;
gyps, Ia portlandcement w 1/1 a 1/2 tunach,
kaz wschitke sem skuschaze twory w najwjetschim wubjerku najtunischo porucza

Otto Engert,
drogowe a barbotworowe khlamy
na snutskownej lawskej hasy 122.

M. Th. Pech

w Budyschinje na hlownym torhoschczu czo. 140

pódla měschczanskeje haptyki

porucza **drastne stoffy** w nowych rjanych mustrach, **kattun, madapolam, kroasej** a **pikej, bělу** a **pißany,** k dobroczinwemu wobkedzbowanju.

Hacz runje je w nowschim czasu płaczisna horje schła, tola po **starych tunich płaczisnach** pschedawam.

Módry płat wschelakeje schěrje, **czischczane płatowe schórzuchi** w wulkim wubjerku, **módroczischcz** w rjanych mustrach a nowej tworje najpodwolnischo porucza

M. Th. Pech

na hlownym torhoschczu 140, pódla měschczanskeje haptyki.

Hdyz je so tez płaczisna khětro jara powyschiła, tola po starych płaczisnach pschedawam. — W khlamach so **serbski** ryczi.

Kóslaze kózki,

kaz tez wschě druzinу njeharowanych kozow kupuje po najwyschschich płaczisnach

Gustav Naucka
na garbarskej hasy 426.

Najlěpschu

pscheńczu muku

po najtunischej płaczisnje porucza

C. Kahrowe
pódla póstskeje kowarnje.

Murjeřske, kaz tez **brune kozane fale** ma po starosnatej dobroscżi najtunischo na pschedań **Gustav Naucka**
na garbarskej hasy 426.

Wopilstwo, tez w najwyschschej měrje, wotstroni wěscze a hnydom, tez bjes wjedzenja a pod rukowanjom, bjes schkody sa strowoscz **Th. Konetzky,** Bernauerstraße 84, Berlin, wunamakar tuteho radikalneho sahojenja a spezialist sa wopilzow. Pomoz srědkow, wote mnje wunamakanych, je wot pazijentow psched kralowskimi pruskimi a bajerskimi wokrjesnymi sudnistwami s pschisahu wobswědczena a wot jeneho strowotneho radzicżela pruhowana. Podczinjerjow njech so kozdy hlada, dokelz so psches jich srědki wopilstwo njesaczěri, kaz wschak su to hizom mnosy shonili. Wschelazy tajzy podczinjerjo tez mjeno a attesty falschuja a jenoz jebanstwo czěrja, bjes tym so ja sa sahojenje polnje rukuju. Psches wyschnoscz wobtwjerdzene, kaz tez s pschisahu wobswědczene wopisma moze kozdy darmo a franko wote mnje dostacz.

Maćica Serbska.

Swój přinošk (4 hriwny) na lěto 1880 su zapłaćili knjeza: wučeř Jenč w Drazdźanach, Gródźecki w N., A. Parčewski, serbska Bjesada w Jasenicy, kapłan Róla w Budyšinje, farař Kubaš w Njebjelčicach, Dr. Jakub w Drazdźanach, farař Mrózak w Budestecach, farař Kubica w Wjelećinje, farař Tešnar w Niedźe, farař Mrózak w Hrodźišću, farař Nowak w Hbjelsku, farař Häseler w Wulkim Radšowje, kubleř Khróstak w Spytecach, farař Imiš w Hodźiju, kantor Kocor w Ketlicach, wučeř Wagner w Bukecach, Dr. Sauerwein w tu khwilu w Litawskej, kantor Jórdan w Popojcach, Dr. Lešowski w Hodźiju, kapłan Skala w Ralbicach, wučeř Krawc w Rozwodecach, student Libš w tu khwilu w Budyšinje, tyšeřski mištr Młynk w Zaryču, Dr. Dučman w Budyšinje, student Hanowski w Lipsku, rentier Hanowski w Budyšinje, canonicus capitularis senior Kućank w Budyšinje, farař superior Buk w Drazdźanach, wučeř Rostok w Drječinje, překupc Mjeřwa (Mörba) w Budyšinje, farař Wjelan w Slepom, wučeř Wařko a Stefan Kamocki.

(Pokračowanje.)

M. Mjeřwa, pokładnik M. S.

Wosjewjenje.

Podpißany k nawjedźenju dawa, so je 1. meje sa wokrjeßneho feldwebla (Bezirksfeldwebel) kralowskeho 3. krajowoborskeje wokrjeßneje kompagnije „Kamenz" pomjenowany.

Bureau je kaž dotal na zyrkwinskej haßy čjo. 400 po jenym skhodźe.

Expedizijonski čaß je jenož na wschědnych dnjach a to wot 8 do 12 hodźin dopołdnja a wot 2 do 5 hodźin popołdnju.

W Kamjeńzu, 1. meje 1880.

Schneider, wokrjeßny feldwebel.

Dolnołužyski wotrěd Maśicy Serbskeje

změjo stwortk po swětej třojosći, 27. maja (na Brošna), wotpołdńa hokoło dweju zgromaźinu pla **Boydy** w **Chośebuzu.** Źeński poręd buźo taki: 1. Porozkłaźeńe, 2. Gorejbrańe nowych członkow, 3. Huzwolowańe, 4. Hobzankńeńe na śišć nowych knigłow, 5. Wšake druge postawěńe.

Tešnar, farar w Niźe. **Broniš,** farar w Chośebuzu. **Pank,** farar w Dešńe. **Broniš,** farar w Gołkojcach. **Kruświca,** farar w Werbńe. **Korreng,** farar w Borkowach. **Rocha,** hušsy farar w Wětošowe. **Šwela,** kantor w Skjarbosću. **Kopf,** kantor w Lutolu. **M. Kossyk** w Werbńe. **Šillow,** gmejnski předkstojar w Kosobuzu. **Latke,** hucabnik w Werbńe. **Kšadow,** hucabnik w Bobowe. **Dabow,** hucabnik w Zaspach.

Pscheproschenje.

Pondźelu, 31. meje, po połdnju w 1 hodźinje ßo **nowa schula** w **Budestezach** na ßwjedźeńske waschnje poßwjeczi. Wschě pschecźeljo a pschecźelnizy nascheje schule ßo k temu naležnje pschepro schuja.

Budestczanske schulske prjódkstejerstwo.

Ballhauserowe czorne žolczowe a žołdkowe krepki

(Ballhausers schwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebnischi, najstarschi domjazy ßrědk psche hněw, mjersatoscz a jeju płod, mjenujzy psche kółku, psche satwjerdnjenje w žiwocze a s zyła k wuczjiscźenju krwě, — wschěm hospodarstwam najlepje a najnaležnischo poruczene. Wukoženje, kak maja ßo trjebacz, je kóždej bleschi pschipokożene.

Jeniczki skład je **měschczanska haptyka w Budyschinje.** Njech kóždy na sygl a sakitanske snamjo dźiwa, dokelž ßo wschelako podrażuje. 1 blescha płaczi 40 np.

Wo **P. Kneifelowej** **włoßowej tinkturje.**

Tutón se wschěm prawom powschitkomne wobkedźbowanje wubudźazy włoßypłodźazy ßrědk, kotryž je psches ßwoje wubjernje poßylnjaze, žiwjaze a khorowatoscz hłowineje koże wotstronjaze wutki wo prawdźe spodźiwnje skutkowazy, nima se wschěmi snatymi, najbóle na wobschudźenju wotpoczowazymi ßrědkami žanu jenajkoscz, kaž s zyła wolije, balsamy a pomady, pschi wschěch reklamach **ženje** włoßypłodźaze bycz njemóża. Wot lěkarjow **(njech ßo wopißma cźitaja)** nanajlěpje poruczena sadźěwa hornja, absolutnje njeschkódna tinktura niz jenož hnydom wupadowanje włoßow, ale tež dospołni plěchaczojo ßu, kaž je polizajszy wobßwědczene, psches nju ßwoje połne włoßy saßo dostali. — W Budyschinje ma ju jenož na pschedań: **Heinr. Jul. Lincka** w bleschach po 1, 2 a 3 mk.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je sa 20 np. dostacz: **Tu je macźe, z rohomaj a z wopuschu,** abo **Předowanjo** w Njebjelczicach na schtwórtu njedźelu po jutrach 1880.

Lipa Serbska čo. 5 1880

je tydźenja wušła!

Korczmarjam abo druhim sprawnym ludźom móże ßo pschedawanje artikla, kiž ßo wschudźe lóhko pschedawa, pschi wyßokim dobytku pschepodacz. Tajzy, kiž wo to rodźa, njech w běhu 8 dnjow ßwój frankirowany list pod ßlědowazej adreßu na póst dadźa: **G. H. 600** postlagernd **Karlsruhe** (Baden).

Jena holza se wßy, na porjad swuczena, kotraž ma luboscz k dźěczom a chze něschto w hospodarstwje nawuknycz, ßo k 1. julijej t. l. do ßłużby pyta na žitnej haßy 51 w khlamach (pschi sanknjenych durjach klinkacz).

Jena **katholska holza,** kotraž ßerbski a němski rycźi, ßo pschi měrnej sdźě do jeneje pschekupskeje familije horjewosmje, a to něto abo posdźischo. Dalsche je shonicz we wudawarni „Serb. Nowin."

Jena **hosposa** abo **wudawarka** pyta město na jenym rycźerkuble psches pschistajazu žonu **Semigowu** w Budyschinje.

Jena róbna ßłużowna holza ßo k 1. julijej pyta wot **Korle Gelby,** knihiwjasarja w Budyschinje.

Hólczez, kotryž chze **schczětkarstwo** nawuknycz, móże pola podpißaneho město dostacz.

Paul Marisch,
schczětkarski mischtr w Budyschinje.

Jedyn **wowczi poß** je na pschedań na knježim dworje w Bóschizach.

Jena **móschniczka,** w kotrejž je něschto pjenjes, je namakana nije Barta w Cźichowzu na puczu a je saßo dostacz w Kumschizach čjo. 8.

Jedyn **pschedeschczník** (regenschirm) je ßo psched někotrymi njedźelemi na butrowych wikach do korba jeneje žony stajił. Wona chzyła tak dobra bycz a jón sa czeßne myto we wudawarni „Serb. Nowin" wotedacz.

W ßyrotow puscźinje!

Ach, kak wschědnje pscheměnjaze
Kberl. 801, 1. Hodźiny toh' žiwjenja
Naß tu nandu, czahnu saßo
Minjo ßo do nasada.
Schtož tón pschichod taji, khowa,
Nam te ßame wosjewju
Psches tych czaßow pscheměnjenja
K. 613, 8. Wjeßele a srudobu.
Hdźež mój běh ßo spoczinasche
Pschi kolebzy dźěczatstwa,
Hižom ßo tak pscheměnjesche
Czaßnoscz semskoh' rejžomustwa.
Moji starschi so mnu dźěchu
Nakhwilny běh žiwjenja
A mje ßwěru podpjerachu
W ßłabosczach toh' dźěczatstwa.
Hdyž pak naß we ßmjertnym doli
K. 489, 1. Setka jandźel sblědnjenja,
Tehdom mi po Božej woli
Lubych starschich wotsal wsa.
Swěrnoscze swjask je wón dźělił
Najrjeńscheje luboscze
A mi wutrobitoscz sranił
Tu sa dalsche žiwjenje.
Spominawschi na te hórki
Na hórczanskim kerchowi,
Kiž ßu tehdom ßmjertne sbytki
Mojich starschich pschikryli,
Hdźež ßym měł po starschich rowa
K. 415, 1. Wulzy srudnu hodźinu,
Hlubokeho hnucza ßłowa
We mni na płacz spěwachu,
Mi nětk sandu rjane czaßy
Sbožowneho Edena,
Ach! so nasch duch junkrócz saßy
Saßtup do ujoh' namaka!
Tak ßym schoł wot starschich rowa
K. 441, 4. Dołhu dróhu puscźinsku,
Kiž je wschelako ßo wila,
K. 587, 6. Haj tež schła psches pěsknizu.
S' wjele rospuczemi k padu
Mam tu dróhu wobdatu,
Na kotrejž psches kschczeńsku hnadu
K. 695, 4. Dale du s tej nadźiju:
K. 420, 2. So hdyž puscźina ßo skónczi
A jej' wětr woczichnje,
Hižom s nasdala ßo błyschczi
Wuhlad rjanej' krajiny.
Junu w rjeńschim wótznym kraju
K. 523, 7. W ßyroczinskej domisnje
Wěcznoh' měra wužiwaju
Po tym semskim zusnistwje;
Hdźež ßu městna domskoh' prawa
Sa tych spróznych žiwjenja,
Kiž tam wěcznje Boha khwala
K. 520, 9. Psched thrónom toh' Jehnjecza.

G. H.

(K temu cźiłku jena pschiloha.)

Pschiloha k czißlu 21 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 22. meje 1880.

K twarbam

poruczamy żelesniczne schěny kaž tež

T-noscherje

we wschelakich dołhoscźach a wyßokoscźach najtunischo.

Gebr. Joachimsthal
pod bórklinom.

Ssrědk

k spěschnemu blejchowanju platu

ma na pschedań a kak ma ßo nałožecź, wukaže **Otto Engert**
na snutskomnej lawskej haßy.

Khofej, seleny, zyle cźiscźe ßłodźazy, punt po 95, 98, 100, 105, 110, 120—150 np.,
khofej, paleny, punt po 140, 150, 160 a 180 np.,
zokor, zyły, punt po 45, 48, 50, 55 np., w kehelach tunischo,
zokor, mlěty, punt po 42, 44 a 48 np.,
syrop, punt po 16, 20 a 36 np.,
prima **rajßowu schterku,** punt po 40 np.,
= **pschenčznu schterku,** punt po 34 np.,
soda, punt po 10 np.,
wschě twory pschi wotewsacźu 10 pt. tunischo,
jerje, w zyłym a po jenotliwym, najtunischo

porucza **Gustav Poser**
na jerjowej haßy.

Internationalna gumijowa-fabrika

Berlin SW., Alexandrinen-Strasse 116

porucza a poßyła en gros a en detail wschě móżne **gumijowe artikle,** kaž tež **techniske a chirurgiske woßebitoscźe, schwampy** sa **rany a woczi.**

— **Płacźisnokouranty darmo.** —

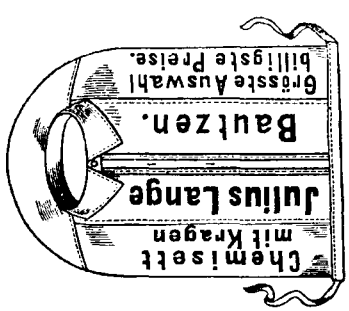

Pschedkoschiłki s khornarjom. Najwjetschi wubjerk, najtuńsche płacźiny.

Julius Lange w Budyschinje.

Židźane mězy,

kaž tež wschě druźiny **stoffowych mězow** porucza a **pjelzowe drascźenja** na khowanje psches lěcźe horjebjerje

O. Rinka na jerjowej haßy.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Piwne droždźe,

najlěpscheje dobroscźe a wschědnje cźerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarńja Joh^s. T. Littera
na swonknej lawskej haßy cźo. 819.

Sslómjane, filzowe a cylindrowe klobuki

porucza po jara tunich płacźisnach

Paul Kristeller na bohatej haßy 75.

Drjewowa aukzija.

Palne drjewa, w tutym lěcźe nasbite, w lěßowych revierach **kobliczanskeho** rycźerkubła, k rakecźanskemu knjejstwu ßłuschazeho a w wojerowskim wokrjeßu leżazeho, maja ßo

póndźelu, 24. meje t. l., rano wot $^1/_2$9 hodźin

w ßlědowazych lěßowych městnoscźach na pscheßadźowanje pschedawacź, a to:

w Jałoczu:

$4^1/_2$ stoha twjerdych schcźěpow,
2 stohaj = pjeńkow;

w hadlerjach:

$8^2/_3$ stoha khójnowych schcźěpow,
$5^2/_3$ = = kuleczkow,
12 stohow = pjeńkow,
12 hałosowych hromadow;

w komorowskej holi:

20 stohow khójnowych schcźěpow,
10 = = kuleczkow,
25 = = pjeńkow,
$2,_{75}$ stotnjow = walczkow,
29 hałosowych hromadow.

Wuměnjenja ßo pshed aukziju wosjewja. — **Sapoczatk w Jałoczu.**

Hajniski dom w Koblizach, 10. meje 1880.

J. Zschech, hajnik.

Drjewowa aukzija.

Pjatk, 28. meje t. l., dopołdnja wot 9 hodźin maja ßo w korczmje **Kleebusch** pola Demjan s demjanskeho rycźerkubleńskeho lěßa:

204 Rm. mjehkich schcźěpow,
209 = = kliplow,
$47,_9$ stotnjow mjehkich walczkow,
22 hromadow tehorunja,
1 wólschowa dołha hromada,
81 schmrěkowych dołhich hromadow

} w drjewnischczu w lěßowym městnu Kleebusch na jasonczanskej dróśy, w tśjóch drjewnischczach w kupjenych Rätzez a Schołcźiz lěßowych parzellach na demjanskich horach a s wětrosleńkow atd. w lěßowym městnje lischcza hora tam,

pod wuměnjenjom naßadźowanja a pod druhimi, prjedy wosjewjomnymi wuměnjenjemi na pscheßadźowanje pschedawacź.

Schtóž chze ßebi tute drjewa prjedy wobhladacź, njech ßo na lěßoweho dohladowarja w lěßowym domje pola Huski wobroczi abo ßo bjes dalscheho na pomjenowane lěßowe městnoscźe poda.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Huszy.
Hugo Opelt.

Drjewowe aukzije.

Drjewa, w lěßach **rakeczanskeho** knjejstwa w tutym lěcze nabite, maja ßo na ßlědowazych dnjach a lěßowych městnosczach na pscheßadzowanje pschedawacz, a to:

Pónđzelu, 31. meje t. l., dopoldnja wot 8 hodzin
w koßlowskim revieru, pschi dobroschczanskim puczu,

164 khójnowych klozow, 25—40 cmtr. tolstych, 3,5—4,5 metrow dolhich,
93 Rm. khójnowych schczěpow,
156 Rm. = pjeńkow,
28,75 stotnjow khójnowych walczkow;

popoldnju wot 1 hodziny
na jitkowskim revieru, na wopuschi,

60 khójnowych klozow, 25—50 cmtr. tolstych, 3,5—4,5 metrow dolhich,
36 Rm. khójnowych schczěpow,
26,50 stotnjow khójnowych walczkow;

wutoru, 1. junija t. l., rano wot 8 hodzin
na jitkowskim revieru, pschi schěrokich dolach,

78 Rm. khójnowych schczěpow,
171 = = pjeńkow,
32,50 stotnjow khójnowych walczkow;

popoldnju wot 1 hodziny pschi zyganskim hacze

21 Rm. brěsowych schczěpow,
40,50 stotnjow brěsowych walczkow;

ßrjedu, 2. junija, rano wot 8 hodzin
na jeńscheczanskim revieru, pschi kschiznym kamjenju,

8 khójnowych klozow, 30—50 ctmtr. tolstych, 3,5—4,5 metrow dolhich,
162 Rm. khójnowych schczěpow,
78 = brěsowych a wólschowych schczěpow,
336 = khójnowych pjeńkow,
57,25 stotnjow khójnowych walczkow,
15,50 = brěsowych a wólschowych walczkow;

pónđzelu, 7. junija t. l., rano wot 8 hodzin
na schczeńczanskim revieru, pschi rakeczanskim puczu,

72 Rm. khójnowych schczěpow,
78 = = kuleczkow,
423 = = pjeńkow,
28,25 stotnjow khójnowych walczkow,
98 hałosowych hromadow;

popoldnju wot 1 hodziny
na kolbiczanskim revieru, pschi dworje,

15 Rm. brěsowych a wolschowych schczěpow,
63 = khójnowych schczěpow,
33 = = kuleczkow,
72 = = pjeńkow,
50 hałosowych hromadow.

Wuměnjenja ßo psched sapoczatkom aukzije wosjewja.
W Rakezach, 12. meje 1880.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

A. Kaup, czěßliski mischtr

na nowosalzskej dróßy czißlo 777p w Budyschinje,

ßwój wulki skład **twarskeho drjewa, twarskich** a **tyscherskich deskow, latow, schtólow, myjerskich lejstow** atd., tunje płaczisny a spěschne poßkuženje lubjo, k dobroczinwemu wobkedzbowanju porucza.

Möblowy magazin

tyscherskeho mischtra **Otto Waltera**
na horncżerskej haßy, w **Budyschinje,** na horncżerskej haßy,
porucza ßwoje ßamodzěłane solidne möble, pólstrowane wězy, stolzy, schpihele atd.

Ssrědk k spěschnemu blejchowanju platu

s wuloženjom, kak ma ßo nałozicz, porucza

hrodowska haptyka.

Wosjewjenje.

Něhdže 50 kop jadriwych khójnowych deskow je na pschedań w Lasu pola
tyscherskeho mischtra **E. Bruka.**

Wosjewjenje.

Na Schusterez brunizowych podkopkach w Wulkej Dubrawje je stajnje **ßucha bruniza** (braunkohle) na pschedań.

August Schuster.

Kehele a kule

porucza we wulkim wubjerku najtunischo
draschlerńja **Wilhelm Fuchs**
pod bórklinom 283.

Wot najhórscheho kaschela

ßym ja jenož psches
G. A. W. Mayerowy bróstsyrop
s **Wrótßławja**
wumóženy, schtož s tutym wobßwědczam.
Märzdorf. **Kretschmer,** pomoznik.

Tutón na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jenož prawdziwy w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań
Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
C. Meißner w Biskopizach.

---

25 originalnych žortniwych khartkow sczele sa **50 np.** w póstnych markach
Gotthilf Koch, Berlin SW.

Swjerschne koschle, khornarje, manschety, shlipsy, khrawaty
jara tunjo porucza
Julius Lange
s napschecza
noweje měschczanskeje schule.

Czaßniki (segerje).

Najwjetschi skład
a najlěpsche porjedzenje
časnikow a hrajadłow.
Jarolim Trepera,
czaßnikař
na seminarskej haßy, s napschecza theatra.

Najtunische płaczisny. Ńjeje ruhowanje.

Słyšny wolij sahoji hłuchosczź, hdyž njeje pschinarodzena, a wotstroni wěsczę wschě s czězkim ßłyschenjom sjenoczene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. pósczele

C. Chop,
haptykař w Sondershausen.

Ssamoskónzowanje,

skaženje familije atd. ßu ßlědstwa wopiłstwa. Tutón njepoczink ßo psches sto krócz dopokasany, wot lěkarjow poruczeny ßrědk s wjedzenjom abo bjes wjedzenja piczka wotstroni. Tež pomham psche tajne czěrpjenja, běłospław, mocženje do koža, padawu khoroscz a lischawu.

L. Grone in **Münster,** Westfalen.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 22. **Sobotu, 29. meje 1880.** **Lětnik 39.**

Kak je jedyn kosoł wjele ludźi wumóhł a khěžorej krónu sdźerżał.

(Skónczenje.)

Jako delka w dolinje wobłěhowarjo khorhoj wuhladachu, poczachu wulzy jara wyskacź. Nětk rěkasche: „Czi tam horka chzedźa ßo poddacź, nusa jich k temu czěri a hłód je jich pschewinył. Dźakowano Bohu, so je woblehnjenja kónz.“ Hižom bě poczało syma bycź a deschczik a wětr jim wjele wobczężnoscze czinjesche. Lud bě ßyty tajkeho woblehnjenja a duž bě pschezo rěkało: „Schto jeno tu pschezo leżimy a niczo njedobywamy; hdy by jeno skoro kónz teje czwile było.“ Nětk horka s khorhowju kiwachu; duž pschińdźe parlamentar (to je wojak, kiž dyrbjesche s njepscheczelemi jednacź). Ale kak ßo wschitzy spodźiwachu, jako tón wojak, kotrehož bě kommandant póßłał, żaneho ßłowczka njepraji, so chzedźa ßo poddacź, ale s jara rjanymi a leßnymi ßłowami prajesche, so jeho knjes da proßycź, so chzyli jich na 24 hodźinow na pokoj wostajicź, dokelž chzedźa tam horka wulki kwaß wuhotowacź. Ta njewjesta je, wón dale powjedasche, kommandantej jara luba a duž by wón jej rady prawy rjany kwaß w měrje a pokoju wuhotował. Potom, hdyž je kwaß nimo, móżecze naß saßo woblehnycź, tak dołho hacź chzecze a na naß tsělecź, tak wjele hacź ßo wam spodoba. — Nawjedowař Czechow pschi tym wulkej wocźi czinjesche a chzysche jemu hižom tu wěz wotrjez, ale wón pschi ßebi pomyßli: Czim wjetsche tam horka hoscźiny hotuja, czim skerje budźa se ßwojej jědźu hotowi. Duž jemu jedyn dźeń měra pschiswoli.

Na druhi dźeń bě horka na hrodźe wulka hara a schkrjebjetanje, trompetarjo piskachu wjeßełe kuski k rejam a wot delka bě widźecź, so ßebi tam wojazy s wulkimi karanami pschipiwachu. — So pak běchu te karany prósne a so tam s prósneho pijachu, kaž něhdy Mortkowczenjo, a so tam ani nawożenja, ani njewjesta njebě, to delka njewidźachu; to też delka żanemu do myßlow njepschińdźe. — Wokoło pschipołdnja widźachu delka, so horka na hrodźe wulki czah czehnje, rjany, ßwjedźeński khěrlusch klinczesche dele do doła, a potom czehnichu do zyrkwje — po dlěžschim czaßu pschińdźechu s zyrkwje, kaž budźische nětko wěrowanje nimo było, — a potom ßo hara a hołk s nowa sapocza. —

Bjes tym bě horka kosoł ßwoje żiwjenje spuschczicź dyrbjał. Wón bu sarěsany, ale niz, so bychu ßo wojazy, kiž na hrodźe běchu, s nim naßycźili, pschetož czi dyrbjachu dale hłód czerpicź, ně, kuchař pjeczische kosoła prawje rjenje a jeho tak pschihotowa, kaž by to żadyn kosoł njebył, ale ßorna. Nětk wot horka saßo s nowa dele wołachu, so chzedźa někoho jako póßła dele póßłacź. Tón ßamy wojak, kiž bě hižom ras delka pola Czechow pobył, bu s dwěmaj ßłużomnikomaj dele póßłany, kotrajž wulki, s běłym rubom pschikryty korb njeßeschtaj.

Wschón spodźiwany ßo nětko delka zyły wojeřski lud hromadu sběża, dokelž chzysche wjedźicź, schto ma to na ßebi, a wscho bě wczipne, schto w tym korbje tczi. — Pschecźelniwje ßměwajo ßo wotpóßłany wyschk pokłoni, prajizy, so je pschischoł, dokelž je jemu knjes kommandant pschikasał, ßwój dźak sa to wuprajicź, so ßu jemu Czechojo dobrowólnje jedyn dźeń měra a pokoja spożczili. — „To je knjesej kommandantej jara lubo było“, wón dale praji, „a wón ßebi nětko tu czescź dawa, ßo wam sa to dźakomny wopokasacź a dowola ßebi w mjenje czeßneje njewjesty s kwaßneho blida knjesej wojeřskemu hetmanej pjeczeneho ßornika póßłacź. Knjes hetman chzył tak hnadny bycź a tónle ßnadny dar njesazpicź, ale ßebi jón k czesczi czeßneje njewjesty derje ßłodźicź dacź.“ S tymile ßłowami wsa rub s korba a pschepoda, ßo saßo sdwórliwje pokłonjejo, kraßnje pschihotowaneho kósła, kaž by to ßornik był, a ßo se ßwojimaj ßłużomnikomaj do hroda wrócźi.

Schtož bě stary kommandant na hrodźe chzył, to ßo nětk sta. Jako delka wobłěhowarske wójsko pytny, schto běchu czi s hroda dele póßłali, poczachu njemdrje wołacź a ßwaricź. Tu rěkasche: „My ßebi pschezo myßlimy, so czi tam horka s hłodom kónz bjeru, a w tu khwilu tuczne pjeczenje dele sczełu. Hdyž maja tam horka hischcze tajku kraßnu jědź, dha móżemy tu delka hischcze dołho czakacź a symu mrěcź. Tajzyle khadle tam horka maja wscheho doscź, so móża hischcze nam dele ßłacź; my tu se ßuchej hubu ßedźimy, czi pak ßu tam wjeßeli a połni radoscze, ßwjecza wulke kwaßy a schtó wě schto, a ßměja ßo nam, so tu niczo nimamy. To móżemy hischcze dołho łakacź, prjedy hacź tych horka skłudźimy.“ Takle tam ryczachu a ßwarjachu.

„To nihdy hinak njeje“, někajki mudraczk praji, „hacź so maja czi někajki spódni khód pod semju, po kotrymž ßebi do hrodu nanoscha, schtož k żiwjenju trjebaju. Kaha budźichu hewak ßornika na hród horje dostali? Horka tola żanych ßornow nimaju.“ „Pójcze, chzemy ßo saßo do Prahi wrócźicź. Pschе czo dha dyrbjeli tudy — Bóh wě, kak dołho — psched tutym wjedrowym hrodom leżecź?“ Takle jedyn pschemó druheho wołasche a bě tajka hara, so nawjedowař ßwoju wójnsku radu w hromadu swoła a sa mału khwilu bu wuradźene, so chzedźa, dokelž ßu czi tam horka na hrodźe s zyrobu derje sastarani a dokelž je wěste, so na někajkim njesnatym pucźu potajnje zyrobu s nowa dostawaju, hród pschestacź woblehnycź, dokelž takle żanemu człowjekej móżno njeje, jón dobycź. Ale, rěkasche dale, najlěpje je, hdyž tak mjelczo, hacź móżno, ßwój pucź wotsal dźemy. — To ßo też sta. Horka na hrodźe bě hara a hołk, zyły nóz tam czinjachu, kaž bychu pili a rejwali a jako by tam wino kaž s rěczkami běżało; bjes tym czi delka s czicha wotsal wuczahnychu, so to żadyn człowjek njepytny — a jako bě ranische ßłónzo seskhadźało, so móżachu s hroda dele do doła widźecź, pytnychu, so daloko a schěroko żadyn njepscheczel wjazy njebě.

Takle njejßu Czechojo hród Karlowy Kamjeń dostali a prynz

Sigmund Koribut ſ Litawſkeje žanu kralowſku krónu, haj temu prynzej je lóſcht ſaſchoł cžěſki kral bycž. — A ſchtó je na tym wſchěm wina a ſchtó je khěžorej Sigismundej te kraßne pokłady jeho hroda a zyłe cžěſke kraleſtwo ſdžeržał? — Tola nichtó druhi, hacž — tón koſoł. *

Wußudženja.

(B. N.) Pſched budyſkej khoſtanſkej komoru bě dźěłacžeř Handrij Henig pomjenowany Tylſch ſ Maleſchez wobſkorženy, ſo je pola płatoweho fabrikanta J. G. Pecha ſ Wjelecžina na budyſkim wicznym dnju w januaru 1880 wudawał, ſo je hetman na jaſoncžanſkim knježim dworje a ſo ßo ſe ſamóžitej holzu woženi atd., hacž runje tehdy žaneho dźěła njemějeſche. S tajkimi ßkowami bě wón Pechej ſa 12 mk. płatu wurycžał. Hewak bě wón w haprleji wóſzy Matijenzej měch wowßa kranył. Wón doſta 8 měßazow jaſtwa.

Cžěßła Korla Ernſt Pötſchka běſche 3. měrza wěſtemu Pittnerej w Budyſchinje cžwizu kołmaſa kranył a bu teho dla k tſjom měßazam jaſtwa wotßudženy.

Lawniſki ßud (ſchöffengericht) mějeſche 19. meje ſ fabrikſkim dźěłacžerjom Khorlu Ernſtom Glauſchom ſ Hodźija cžinicž, dokelž běſche tón bjes polizajſkeho dowolenja revolver měł a pſched dźowku Hanu Rycžerjez, w hodźijſkim młynje ßłužazej, wutſěłił, cžehož dla bě ßo ta tak ſtróžiła, ſo bě ßo jej ſezło. Jeho młodoſcže dla bu wón jenož k pjecžim markam ſchtraſy wotßudženy.

Jutrowniczku ſahe rano běchu někotſi cželadniży knježeho dwora w Bukojnje po ſtarym waſchnju na tych, kiž nimo dwora dźěchu, wodu leli. Tajku wobradu běchu tež wotroczkojo Jan Krawz, Handrij Mjedak a Ernſt Schkoda doſtali a teho dla ſa tymi, kiž běchu jich namocžili, do dwora běželi a tam harn hnali, wyſche teho běſche Schkoda blachowu khanu, ſ kotrejž bě wotroczk Reinig na nich krepił, pſchi woteńdźenju ſ dwora wobſchkodźił. Sa to doſta Krawz 5, Mjedak a Schkoda kóždy tſi dny jaſtwa.

Wikowař Jan Auguſt Schlenkař ſe Židowa běſche krawſkemu miſchtrej Langermannej ſchijazu maſchinu, kiž mějeſche tón na pſchedań, ſ tym wurycžał, ſo ma kupza ſa nju. Wón doſta dwě njedźeli jaſtwa.

Khěžerka Sykſchowa rodźena Nowotnikez ſe Židowa běſche dźěłacžerjej Jurjej Hobrakej cžeſcžranjaze ßłowa prajiła a bu teho dla k dwěmaj njedźelomaj jaſtwa a k ſapłacženju khóſtow wotßudžena.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. S Draždžan pißaja, ſo ſtaj ßo kral Albert a kralowa Karola na někotre dny do ßwojeho lětnjeho hrodźika w Strehlenje pſcheßydlilkoj. — Wutoru rano hudźba leibgrenadierregimenta prynzej Bjedrichej Auguſtej, kiž jako lieutnant pſchi naſpomnjenym regimencže ſteji, k jeho pjatnatemu narodnemu dnju hudźbne kußy piſkaſche a hrajeſche.

— W Gottſchdorfje pola Kamjeńza ßu ßo 23. meje wjecžor poſdźe domſke a pódlanſke twarjenja kublerjow Füßela a Hornuſſa, kaž tež ſahrodnikow Schäfera a Haaſy zyle wotpaliłe. Woheń je w Füßelez bróżni wuſchoł. — W Kumwałdźe ßo ſańdźenu pondźelu rano w 4 hodźinach 10 wobßedźeńſtwow wotpali, bjes nimi jene burſke kubło. To bě ſa dwě njedźeli tſecži woheń. — W Altenbergu ßo 24. meje domſke a kólnja korczmarja Thiele wotpalichu a w Kutſchdorfje woheń ſchtyri pódlanſke twarjenja do prócha a popjeła pſchewobrocži.

S Barlina pißaja, ſo němſki khěžor nětko ſkoro wſchědnje pak tón pak druhi regiment, pak w Barlinje pak w bliſkoſcži ſtejazy, wobhladuje. Dźenßa (ßobotu) ßo wulka a pyſchna parada pſched nim wotdźerżuje. Wón 4. junija do Magdeburga pojědźe, ſo by na ßwjedźenju pſchitomny byk, kiž ßo tam teho dla ßwjecži, dokelž ſtej na tutym dnju runje dwě ſcžě lět, ſo je ßo Magdeburg ſ Pruſkej ſjenoczik. Něhdźe 9. junija ßo khěžor do Düßeldorfa poda a wot tam do Emſa, ſo by dléſchi cžaß tamniſche ſtrowotne wody a kupjele wužiwał.

— Pruſki ßejm je wcžera nowy ſakoń wuradźowacž počžał, po kotrymž ma ßo pruſkemu knježeřſtwu zyle do ruki dacž, ſo ßmě wone tak mjenowany, pſchecžiwo wſchelakim poſtajenjam katholſkeje zyrkwje wudaty mejſki ſakoń zyle po ßwojej woli a ßwojim dobroſdacžu nakožecž. Bjes ſapóßłanzami je jich wjele, kiž wyſchnoſcži tajku dźiwnu móz do ruki dacž nochzedźa.

Awſtrija. Cžechojo, kotrymž k dotwarjenju jich cžěſkeho theatra hiſchcže něhdźe 100,000 ſchěßnakow pobrachowaſche, ßu k temu ſa někotre měßazy tejko pjenjes dobrowolnje nawdali, ſo je tale ſumma hižom nimale połna.

Jendźelſka. Jendźelſke miniſterſtwo je namjet ſtajiło, ſo by ßo w Barlinje nowy kongreß dźerżał, w kotrymž by ßo wuradźiło, kak bychu ßo wobſanknjenja prěnjeho kongreßa wuwjedłe, kotrež Turkowſka hacž dotal hiſchcže dopjelniła njeje. Tu ßo woßebje wo to jedna, ſo by Grichiſka a Cžornohórſka wot Turkowſkeje te krajiny doſtała, kaž je to barlinſki kongreß poſtajił.

Rußowſka. Ssudniſke jednanje pſchecžiwo lěkarjej Weimarej a jeho nihiliſtſkim towařſcham a towařſchkam bu wóndano w Peterſburgu ſkóncžene a buchu wot pſchißažnych wſchě ſa winowatych wuprajeni. Duž ſtaj Michajłow a Saburow, kotrajž ſtaj kónzowałoj, na ſchibjeńzu wotßudźenaj, Traſchcžanſki bu k 20lětnemu, Weimar a Berdnikow buſchtaj pak k 15lětnemu cžežkemu dźěłu w ſibirſkich podkopkach (bergwerke) wotßudźenaj, wěſta Kolenkina, kiž běſche dwójzy na žandarmow tſělała, doſta 15lětne nuſowane dźěło w jenej fabrizy, teho runja doſtaſchtej tež Nathanſonowa a Witěnjewa někotre lěta nuſowaneho fabrikſkeho dźěła.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Njedźelu, 23. meje, wjecžor w 9 hodźinach ſapali ßo na kotołſkej haßy w ſadnjej khěži tapezierarja Mäuſela ßłóma a ßyno w komorje, wyſche konjemza leżazej. Wóhnjowa wobora (feuerwehr) cžaßa doſcž na pomoz pſchińdźe a płómjenja ſa krótki cžaß podußy. Pſches woheń, kotryž je najſkerje njekedźbliwje ſamiſchkrjeny, njeje wulka ſchkoda naſtała.

— Kaž mějachmy ſańdźeny a tamón tydźeń mróſy a potom deſchcže, tak je tón tydźeń ßrjedu wulka horzota a ßuchota ſaſtupiła, tak ſo mějachmy 27. meje hižom rano 19 gradow cžopłoty. — Nětko, hdyž je ßłóncžny cžaß, je widźecž, ſo ßu tež wokoło měſta žita bóle a mjenje ſmjerſke.

S Palowa. Sbožopſchejaze ßłowa a ſpěw, tudomnemu k. fararjej Jencžej pſchi jeho 25lětnym ſaſtojnſkim jubileju wot ßerbſkeje prědařſkeje konferenzy poßwjecžene a do kraßneho ſwjaſka ſwjaſane, maja ßo takle:

Sswojemu lubemu pſchecželej a ſaſtojnſkemu bratrej, knjeſej Khorli Auguſtej Jencžej, derje ſaßłužbnemu fararjej w Palowje a cžeſcženemu ßerbſkemu ſpißowarjej, k 25lětnemu ſaſtojnſkemu jubilejej 20. meje 1880 we wutrobnej luboſcži poßwjecžichu ßobuſtawy ßerbſkeje duchowneje konferenzy a někotſi druſy ſaſtojnſzy bratſja.

Budź nam rjenje postrowjeny,
Nam k cześći Bożej sjenoczeny,
Ty drohi luby pschećelo!
Bóh je spodobacź dał ßebi,
Dźenß jubilej Twój póßłacź Tebi
Na Twoje ßwjate sastojnstwo.
Dźeń jara wjeßeły
Dźenß doczakał ßej ßy
S Boha Knjesa.
Duž pój, o pój,
Wsmi dom tež Twój,
Sswjecź jubilej dźenß s nami Sswój!

Hnada Boża bu Cźi data,
A wot Tebje niz wjazy wsata,
Tež niz wot doma Twojeho.
Ty ßy jeho ßwěru proßył,
Wón pak je Tebje ßylnje noßył
Psches žiwjenje a psches wschitko.
Ty shonił dobrotu
Ssy jeho wótzowsku,
Dźak budź jemu!
Haj dźakuj ßo,
Ty, bratsiko,
A s Tobu tež my wokoło!

Schtó dha s Tobu njesacźuwa,
Hdyž wutroba Cźi dźenßa płuwa
We wjeßelu a radoscźi?
Wjeßelcźe ßo s wjeßełymi
A sradujcźe ßo s radostnymi
We luboscźi a pschećelstwi!
Duž nascha wutroba
Je połna wjeßela
K jubilejej,
Haj Boże dla
Je wjeßeła
A s Tobu Bohu dźakowna.

Ty ßy jeho požadany,
Ssy wotroczk Bożi powołany
We jeho ßwjatej winizy.
Tule hnadu ßy Ty wužił,
Ty Jesom Khrystußej ßy ßłużił,
Duž s teho ßy dźenß wjeßeły.
Haj to je kraßna cześcź,
We wěrje psches ßwět njescź
Mjeno: Khrystuß.
Sso wjeßelmy,
So njeßł je ßy!
A Bóh bě Tebi pomozny.

Wón je Tebje tudy stajił,
Pched stadłom lětow k Tebi prajił:
„Paß tule moju woßadu!
Paß wschě dusche wukupjene,
Na moje ßwjate mjeno kschcźene,
Ja wschitke sbóžne měcź je chzu!"
Paßł Ty je s Boha ßy!
Wy, lubi Palowszy,
Khwalcźe Boha,
So na pastwi
Scźe khodźili
Psches lět nětk pjecź a dwazecźi!

Woßebje ßo wjeßelimy
A wutrobu ßej wokschewimy,
So Tebje nasche Sserbstwo ma;
So ßy Ty tež ßłużił jemu
S tej mozu, kiž Cźi Bóh da k temu,
So njejßy wostał s poßleda,
So ßy Ty bratsik nasch
A jasyk ßerbski masch.
Wjele sboža
Njech pscheje ßo
Cźi, bratsiko,
Psches zyke dźakne Sserbowstwo!

Nětk ßo hischcźe potroschtujmy
A ruzy ßwojej posběhujmy
We prostwje a we modlitwi!
Bratra na wutrobje mamy,
Cźi, Božo, jeho poruczamy,
Ach na kedźbu Ty jeho wsmi!
Spožcź pomoz, strowoscź Ty,
Budź wodźeř lubosny
Bratrej tudy!
So w ßwěrnoscźi
Cźi doßłuži
We naschim lubym Sserbowstwi!

-*a.* S Bukez. Druhi dźeń ßwjatkow mějesche nasche „ßerbske towarstwo" wjeßele, ßobustawy „saryczanskeho ßerbskeho towarstwa" w ßwojej ßrjedźisnje widźecź. Pschewodźeni wot někotrych měschczanskich młodych Sserbow, pschijědźechu Saryczenjo se ßwojimi knježnami w 11 hodźinach dopołdnja do Pomorez, hdźež jich pschedßyda „bukiczanskeho ßerbskeho towarstwa", k. kubleř a ßejmski sapóßłanz Keřk, s někotrymi ßobustawami w mjenje nascheho towarstwa powita. Wot tam pschinźechu po krótkim sastaniczku do Bukez, postrowjo duzy po puczu daloko k ßewjeru ßo rospscheścźerazu holu, a k juhu (połodnju) pched woczomaj k njebju ßo posběhowaze łužiske hory. Pod wjedźenjom k. Keřka, kiž naschim hoscźom wscho sajimawe pschećelnje pokasowasche a wukožowasche, ßebi tucźi najprjódzy nasch rjany Bożi dom wobhladachu, kotryž we wschěch wulke spodobanje wubudźi; woßebje lubjesche ßo kraßny wołtař, jara wuměłszy natwarjeny a wudebjeny, a pschekraßny wołtarny wobras; woboje je dar drażdźanskeho „wuměłskeho towarstwa". Po tajkim duchownym wokschewjenju ßo shromadźisna do hoscźeńza poda, so by ßo cźěku jeho prawo stało. Sa piwo běsche ßo nasche ßerbske towarstwo starało. Hdyž běchu ßo wschitzy wobdźěleni w sali shromadźili, powita k. Keřk, jako pschedßyda „bukiczanskeho ßerbskeho towarstwa", hoscźi do Bukez a wokolnoscźe w ßwojim mjenje, w mjenje „bukicz. ßerbsk. tow." a w mjenje wscheje wokolnoscźe. Wón spomni na něhduschi kcźěw ßerbskeho móznarstwa; kaž pak ßo sawiscź, nahramnoscź a njepopschecźe wschemu dobremu a rjanemu prěki stupa, tak tež ßerbska kraßnoscź sańdźe, a horjo na lud pschińdźe. Cźma trajesche lětstotki, doniž w prěnjej połozy nascheho stotka jaßny dźeń trochu ßwitacź pocźa. Sałoži ßo Maćica Serbska. To pak njedoßahasche, burski lud sahoricź a w sahorjenju sdźerżecź. Młodoscź dyrbjesche ßo narodneje wězy pschimnycź. To ßo sta. Skhadźowanki ßerbskeje studowazeje młodoscźe mnohich sahorichu. Wulki dźěl burskeho luda pak hischcźe dale drěmasche, doniž jich burske ßerbske towarstwa se spanja njewubudźichu; tajke běchu „radworska katholska bjeßada", „bukiczanske ßerbske towarstwo", „khrościanska Jednota" a dr. Tele towarstwa buchu wulzy ważne sa rospschescźeranje narodneje myßle. „Teho dla", dźesche rycznik, „je tež dźenßnische setkanje dweju ßerbskeju towarstwow wulzy ważne, a teho dla naschich lubych hoscźi hischcźe ras witam. Wostańmy teho dla horliwi Sserbjo, njesazpěwajo pschi tym druhu rycz. Sserbska studowaza młodoscź pak dźerż tež dale ßerbsku khorhoj wyßoko, so by dale tyła a ßo dale roswiła ßerbska narodna myßl!" Wschostronska „ßława!" běsche dźakne wotmol-

wjenje na wubjernu rycz. — Po wobjedźe podźakowa ßo pschedßyda „sarycźanskeho ßerbskeho towarstwa", k. Młynk, bratrowskemu bukicźanskemu towarstwu sa luboscźiwe pscheproschenje a sa pscheczelne powitanje, kaž tež sa wokschewjenje s piwom. Wón praji, so je ßo lěta dołho sradował nad wuspěschnym skutkowanjom „bukicźanskeho ßerbskeho towarstwa", nad jeho žiwej sahorjenoscźu, wołebnje tež nad tym, so ßo tež žónske w jich pyschnych ßerbskich khapicźkach pschi ßwjedźenjach „bukicźanskeho ßerbskeho towarstwa" pilnje wobdźěleja. Duž wunjeße rycznik dźaknu ßławu „bukicźanskemu ßerbskemu towarstwu", a wołebje tež tamnym ßerbskim knježniczkam a hospodam. — Na namjet k. Keřka postaji ßo sa tón dźeń powschitkowne bratrowstwo. Nětko ßo počzachmy k woteńdźenju na horu hotowacź. Prjedy pak hischcźe wuspěwa ßo w sali spěw wschěch spěwow „Hišće Serbstwo njezhubjene". Narodne spěwy spěwajo, cźehnichmy w dołhej pißanej cźrjódźe na horu, kaž to na tym ßamßnym dnju naschi wótzojo w starodawnych cźaßach hižom cźinjachu, hdyž dyrbjachu jim na Praschizy jich měschnizy hudacź a wěschcźicź. Spowalene ßu woktarje starych ßerbskich pschibohow; jich měschnizy lětstotki w macźernej semi spja; „boha cźorneho stare kralestwo rapak nětko wobydli; stary moch ßo seleni na skale, kiž woktar běsche": a tola knježesche tež dźenßa žiwy ßerbski duch na Cźornobohu; móznje klinczachu tam ßerbske spěwy; a narodnemu duchej ßmy wopro-wali krute pschedewsacźa a ßwjate ßluby, kotrež wěscźe žadyn s naß njeskama, hdyž ßu ßo rodźiłe na tak ßwjatej semi. — Spěwali ßmy wjele a w narodnej myßli ßo sabawili; ale picź mějachmy mało; niz jako budźische piwo njedoßahało a druhi Božj dar, ale ludu běsche na horje telko, so blida a stólzy a schkleńzy njedoßahachu, tak so móhli ßo wo nje bicź. Duž tež njemóžachmy na wěžu hicź a druhe sajimawe městna naschim hoscźam pokasowacź. Tucźi pak ßu nam ßlubili, so w měrnischim cźaßu saßo k nam pschińdu, hdyž móža ßebi wscho w měrje a nadrobnje wobhladacź. Spěwajo wrócźichmy ßo s hory, w ßwjatej cźischinje lěßa hórskim ducham „w božemje" prajo. W Bukezach wostachmy hischcźe hodźinu w hoscźeńzu, hdźež ßo mucznym pucźowarkam a pucźowarjam witana składnoscź poskicźesche, nutrnje porejwacź. Pšched woteńdźenjom hoscźi do Pomorez k. Suschko, wucźeř s Wujesda, we wustojnej rycźi ßerbskim towarstwam ßławu wunjeße a k. Młynk ßo hischcźe ras „bukicźanskemu ßerskemu towarstwu" sa kraßnu sabawu podźakowa, Bukezam a wokolnoscźi s tym „w božemje" prajizy. — Sa kóždeho pschi wulěcźe wobdźěleneho běsche druhi dźeń ßwjatkow wulzy sajimawy; wón je s nowa swjasał ßylny swjask mjes Sserbami s ranja a s wjecźora a je po tajkim ważny doscź, kaž k. Keřk w ßwojej wustojnej rycźi dopokasa, so by ßo s njesapomnitymi pißmikami sapißał do stawisnow ßerbskeho naroda.

S Wósporka. W nozy wot sańdźeneje wutory k ßrjedźe je wulke wóhnjowe njesbože nasche město potrjechiło. Woheń w Krecźmarjez bróżni wudyri a ßo se žadławej spěschnoscźu na ßußodne bróżnje garbarja Zumpy, kublerja Niki, barbarja Hoppstocka a na domske a pólanske twarjenja wikowarja Žurka, tkalza Rudolfa, krawza Brußiga, kublerja Niki, tkalza Schwarza, registratora Krecźmarja a wudowy Israeloweje wupschestrje. Wósporcźanskej wóhnjowej woborje (feuerwehr) a ßykawam, kotrež běchu khwatajo na pomoz pschijěli, je ßo dźakowacź, so płómjenja hischcźe wjetschu schkodu njejßu nacźiniłe. Wotpaleni ßu wschitzy s wuwsacźom Israeloweje a podrożnikow Grafa a Soby a wudoweje Thomaßoweje sawěscźeni.

S Wojerez. Dźeń 19. meje bě sa naschu wyßokocźescźenu superinterdentsku ßwójbu rjany ßwjedźeń, na kotryž tudy spomnicź ßebi dowolamy. Na pomjenowanym dnju mjenujzy sjenocźi Bóh na žiwjeński cźaß psches mandźelski ßlub wyßokodostojneho knjesa duchowneho Garbarja s Kotez s cźeßnej młodej knježnu Klaru Karaßez, jeniczkej dźowku nascheho wyßokodostojneho knjesa, knjesa kralowskeho superinterdenta Karaßa. Hižom hodźinu prjedy wěrowanja bě ßo jara wulka ßyła ludu do zyrkwje seschła, młodeho knjesa duchowneho a jeho ßlubjenu knježnu njewjestu wohladacź, a na schulskim khórje bě nimo kk. wucźerjow tež hischcźe zyrkwinske spěwarstwo, wobstejaze s knježnow a knjesow, kotrež bórsy po sastupjenju ßwjedźeńskeho cźaha zyrkwinsku wěrowansku ariju sanjeße. Na to stupi nan cźescźeneje njewjesty, k. superinterdent Karaß, na woktar a dźerżesche wěrowansku rycź, kotraž wutroby pschitomnych tak sapschija, so ßo někotremužkuli ßylsy po lizach ronjachu. Po skóncźenej rycźi a modlitwje poda ßo wěrowanski cźah do kwaßneho domu. My drje móżemy s wěstoscźu prajicź, so najwjetschi dźěl pschitomnych młodymaj mandźelskimaj we wutrobje sbožo k jeju pschichodnemu mandźelskemu žiwjenju pschejesche, a to wołebje horliwje teho dla, dokelž khwalobne skutki młodeje mandźelskeje, wobstejaze we wopytach khorych atd., wo jeje wutrobnej dobrocźiwoscźi ßwědcźa. Bóh žohnuj ju bohacźe sa jejne wopokasma ßmilnoscźe, a daj ji a tež jeje knjesej mandźelskemu radostny cźaß a wscho sbožo w jeju žiwjenju a junu měrny a cźichi wjecźor žiwjenja. *W.*

— Ssobotu 22. meje blisko Khinajchcźa něhduscheho haptykařskeho pomoznika (provisarja) wojerowskeje haptyki, Seiferta, morweho namakachu. Lěkařske pschepytanje je wunamakało, so je ßebi s jědom sawdał. Wón bě ßebi prjódkwsał, we Wojerezach drogowe khlamy wotewricź, a bě ßebi k temu pjecźa hižom wschelake wězy skasał. Schto je jeho k temu skutkej hnało, njeje nam móżno byko, hacź dotal wußlědźicź. *W.*

S Klětneho. Ssobotu, 22. meje, w nozy je ßebi tu wojnař Rieger domjazeje swady a njeměra dla w bróżni ßwojeho doma s wobwěßnjenjom žiwjenje wsał.

M. R. S Niskeje, 25. meje. Rjany dźeń je, ßkóncźko scźele saßo po symnych dnjach ßwoje mike, cźopłe pruhi na semju. Duž spěschnje do Niskeje na skótnu wustajeńzu! Na dwórnischcźu docźakuje hižom wulka ßyła ludźi extracźah, kiž jich do Niskeje dowjedźe. — Ssmy w Niskej. Hewak tak cźiche městacźko je dźenßa zyle pschepjelnjene wot luda. Nimale zyły rósbórski wokrjeß je ßo tudy shromadźił, wschudźom cźlowjekojo s wjeßołymi wobliczami. — Tež se ßußodneje Sakskeje je wjele ludźi pschischło. — Na wulkim městnu k ranju s wonka Niskeje běsche wustajeńza, tak wulka, so wócźko njewjedźesche, hdźe dyrbi prjedy hladacź. — Maschiny, ratařski grat atd. běchu s daloka ßem pößłane. Wot skotu je hrabja Fürstenstein nad Ullersdorfom ßam tak wjele wustajił, so bě to mała wustajeńza sa ßebje. Rjane kruwy, konje, woły, wowzy, kury, pcźoły (tež wjele kolcźow) ßmy widźili. Jedyn kosoł (wot hrabje Fürstenstein) tu běsche, kiž mějesche tři wulke, móżne rohi. — Popołdnju a wjecźor běsche konzert wojeřskeje hudźby se Shorjelza. — Prämijow je ßo wjele wudźěliło, tak, so ßu wustajerjo dospołnje spokojeni. — Wułoßowanje je ßo ßrjedu stało. — Ssměmy drje prajicź, so je ßo tuta wustajeńza w Niskej dospołnje radźiła, a pschejemy, so by ßo skoro saßo měła; psches to ßo ratařstwo sběha!

S Hamora, s Wochos a wokolnoscźe. W symnych nozach sańdźeneho tydźenja je tudy kaž we wokolnoscźi na naschich lóhkich, pěskojtych polach, wjetschi dźěl rożki kaž tež lena smjersnyk. To je jara k wobżarowanju sa nasch hewak hižom khudy kraj, a mamy teho dla hubjeny wuhlad do pschichoda! —

S Rownoho pola Mužakowa. Tudy wóndanjo petiziju na knjesa s Puttkamer, ministra kultuša a wučeńskich należnosćow w Barlinje, podpišowachu, w kotrejž proschachu, so by wón krućje pschikasał, so by šo kscheschćijanska wučba w serbskich schulach šwěru serbski wučiła. — Někotsi měnja, so by tež derje było, hdy bychu šo pruszy Sserbja rósborskeho a wojerowskeho wokrješa na knjesa schlesynskeho wyschscheho pschedšydu se Seydewitz wobrocili, dokelž ma tón tež nad schulemi pruskeje Hornjeje Lužizy roskasowacź. A wón by šnadź Sserbam tuteju wokrješow cźim skerje k woli był, dokelž šu jeho do pruskeho šejma wuswolili. Wón je tež hewak Sserbam pschecźelnje smyšleny.

„Zaßnik" pische:

S Wikow. W jenym domje tudy pocźa šo wóndano niže pjezaka hlina wotdrjebjecź a potom wuhladachu, so tam někajki horncźk w muri tcźi. Jako jón wucźahnychu a šwěru pschehladachu, w nim stare pjenjesy namakachu, kotrež běchu w lětach 1660 hacź do 1670 w Bramborskej a Hanoverskej bite. Běchu to s wjetscha wošomšlěbornaki a póktolerje. Skótnikał w Khocźebusu je te šame kupił.

Se Skjarboscźa. Schtwórtk, 20. meje, w nozy je tudy wschitkón šad do cźista smjersnył, kiž běsche wot prjedawscheho mjersnjenja hischcźe wysche wostał. Hewak šu běrny (kulki), bob a kórki hacź k semi smjerśte a na někotrych polach šu tež runklizowe šadźeńki skažene. Žitam njeje šo tudy wjele schkody stało, sa to je pak wokoło Hańka a na Lutolskim wjele wožołtnjeneho žita widźecź. Jeczmjeń je lětsa hižom tsecźi ras pomjersnył. — Njehnojene łuki šu hischcźe schěre, pschetož syma a šuchota je roscźenje sadźěwała.

S Khocźebusa. Jako běsche tu wóndano pruski krónprynz, je wón tam, kaž hižom spomnichmy, s wěstym Koßakom s Boboschojz sa Dřěwkom rycźał. Ale wón tam hischcźe druheho snateho wuhlada a šo na njeho wobrocźi, prajizy: „Fryzo, šy tež jow? Kak šo cźi dźe?" na cźož tón wotmolwi: „Najlěpje niz, kralowska wyšokoscź!" Krónprynz: „Hdźe dha bydlisch?" Fryz: „W Piznju." Krónprynz: „Kak daloko to je?" Fryz: „Něhdźe dwě mili!" Krónprynz: „Jow masch něschto na pucź;" a wón jemu 20 markow dari. — Tón muž běsche pola krónprynza šlužobnik był, jako bě tón hischcźe „hauptmann".

Telegramm. W Khocźebusu, 27. meje. Na dźenšnischu shromadźisnu „Delnjokužiskeho Wotrjada" bě šo 72 cźešnych muži seschło. S Lipska běschtaj kk. Kral a Měto pschijěkoj.

Wukasy wyschnoscźe.

§ Pucź s wulkeho Žicźenka do Praskowa je dla twarjenja noweho mosta hacź na dalsche saschlahowany.

§ Mała sahrodniska žiwnoscź s 4 hektarami 81 arami ležomnoscźow, herbam Jana Bohuměra Teicherta w Maleschezach šlušchaza a na 9810 mk. taksirowana budźe šo 3. junija dopołdnja w 11 hodźinach na pscheßadźowanje pschedawacź. Dźeń prjedy dopołdnja w 8 hodźinach budźe šo wschón žiwy a morwy inventar pschedawacź.

§ Pondźelu, 31. meje, dopołdnja w 11 hodźinach budźa šo na Zachmannez kuble w Kóskach 2 krowje a 1 cźelo sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ Ssrjedu, 2. junija, dopołdnja w 10 hodźinach směje wubjerk ratarskeho wokrješnego towarstwa w hoscźeńzu „k winowej kicźi" šwoje 80. poßedźenje.

Pschišažny šud.

W poßedźenju kralowskeho pschišažneho šuda w Budyschinje dźeń 25. meje t. l., bu wotrocźk Jan Rencź s Holeschowskeje Dubrawki dla pschestupjenja, w §§ 177 a 176, l. 3. khostanskeho sakonja naspomnjeneho, k jenemu lětu a jenemu měšazej jastwa wotšudźeny. Dokelž Rencź němskeje rycźe mózny njeje, dha jemu k. šudniski expedient Pelz, šobustaw serbskeho towarstwa „Lumir", kotryž je na tudomnym krajnym šudźe pschišahany tołmacźeř (dolmetscher), wscho se serbskeje do němskeje a tak tež s němskeje do serbskeje rycźe pschekožowasche.

Pschispomnjenje redakźije. S dźakom k naschemu saksemu knjeźerstwu chźemy tudy pschispomnicź, so je šo wone sa to starało, so cźi Sserbja, kiž němskeje rycźe doscź mózni njejšu, psched tudomnymi šudnistwami na jich požadanje serbskeho tołmacźerja dostanu, s kotrehož pomozu šo wo jich należnoscźi serbszy wujedna abo šo woni serbszy pscheßłyscheja. Sa tajkeho tołmacźerja Sserbja niczo płacźicź njetrjebaja, dokelž knjeźerstwo serbskeho tołmacźerja s krajneje kaßy płacźi, a šo teho dla nichtón strachowacź njetrjeba khóstow dla tołmacźerja nježadacź, pschetož tute khósty krajna kaßa sa kóždeho Sserba sapłacźi, kaž šmy runje prajili.

Sa pschišahanych tołmacźerjow šu w Budyschinje postajeni kk.: farar Hórnik, expedient Pelz, gmejnski prjódkstejeř Wetzka na Židowje, referendar Krüger, referendar Mütterlein, literat Scholta a redaktor „Serb. Nowin." Poßleńschi ma wošebje pschi kralowskim statnym rycźnistwu pschekožowacź. — Na šudniskich dnjach, kotrež šo kóždu druhu njedźelu w Rakezach wotdźeržuja, je knjes nan nascheho hižom pomjenowaneho expedienta, knjes kralowski wachmischtr Pelz w Rakezach sa tołmacźerja. Kak ma šo w tajkim nastupanju pschi druhich hamtskich šudach, njewěmy, jenož to je nam snate, so je pschi hamtskim šudźe w Biskopizach k. wučeř Mucźink w Semizach sa tołmacźerja postajeny.

S teho wscheho je widźecź, so šo sakske knjeźerstwo rad sa to stara, so šo serbski lud njeby w šwojich prawach pschikrótschił, a so šu po tajkim Sserbja šami na tym wina, hdyž prawa njewužiwaja a to hischcźe bje-wschěch khóstow.

Tajkich rycźnikow, kotsiž šu serbskeje rycźe mózni, staj, schtož my wěmy, jenož dwaj w Sakskej, mjenujzy k. rycźnik Mosig v. Aehrenfeld w Lubiju a k. rycźnik Stephan w Budyschinje, kotryž poßleńschi, hdyž tež runje wjele serbski njerycźi, tola serbski połnje rosymi.

Lubo by nam było, hdyž bychmy tež s druhich šudow, (tež s pruskich) do kotrychž Sserbja šlušcheja, bórsy shonili, kak wjele je tam tołmacźerjow a kak rěkaja.

Skóncźnje redakźija „Serb. Nowin" najpodwolnischo proßy, so by jej jedyn prawisnik te sakońske postajenja, kotrež tołmacźerjow a jich skutkowanje nastupaja, dobrocźiwje k nawjedźenju dał a wukožił.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Hdźe dha šy sańdźene šwjatki pobył, Hanšo?

Hanš Depla. Ja běch do Barlina wujěł. A tam je šo mi debšecźanski marsch najlěpje lubił.

M. T. Schto? debšecźanski marsch?

H. D. Haj, tam powjedachu, so je hudźbny (musikalski) direktar w Debšezach do rěki Sprewje panył, pschi cźimž je woda jeho noty wotnjeśła, kotrež šu skóncźnje w Barlinje se Sprewje wucźahnyli. A tón debšecźanski marsch je tam tajku luboscź namakał, so jón nětko wschudźe piskaja.

M. T. Aj, aj tola!

Přilopk.

* W Romje běsche ßo wóndanjo wulki ptak, mjenujźy jedyn schtruß, sadajik, dokelž bě ßwoju schiju bjes tyczki żelesneho płota tak njesbożownje tyknyk, so dyrbjesche ßo sadußycz. W jeho żołdku namakachu: 4 tołste, 11 mjeńschich a wschelake małe kamjenje, 7 hosdżow, jedyn listowy kouvert se syglom ministra, 13 mjeńschich pjenjes, jenu ßlěbornu medaillu, pół rubischka, tsi małe klucże a jedyn kschižik.

* Amerikanska parołódź Tarisa je 3. meje na atlanskim morju tsi płówaze lodowe hory setkała, wot kotrychž běsche jena s najmjeńscha 40 łóhczow wyßoka a 200 łóhczow schěroka.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Jan Jurij Beier, fabrikski dźěłaczěr a wobydleř w Dobruschi, s Ernestinu Nowakez se Sajdowa. — Jan August Hajna, khěžkař a skałař w Hněwßezach, s Hanu Theresiju Brüknerez se Sloneje Borschcże.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Martha Emma, Ernsta Hendricha Cżocha, serżanta w 4. infanteri-regimencże cżißło 103, dź.

Michalska zyrkej: Bjedrich Max, Bjedricha Hermanna Wilda, murjerja a wobydlerja na Żidowje, ß. — Emma Martha, Jana Kschižana, dźěłaczerja na Żidowje, dź. — Max Alfred, njemandź. ß. na Żidowje, — Emilia Selma, Augusta Rudolfa Voigta, fabrikskeho sankarja a wobydlerja na Żidowje, dź. — Jan Ernst, Korle Augusta Riedela, żiwnosczerja w Hrubjelczizach, ß.

Katholska zyrkej: Korla, Bjedricha Elßnera, schewza na Żidowje, ß. — Pawoł Jakub, Michała Rjeczki w Małych Bobolzach, nahladowarja papjernika, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 13. meje: Lisetta Marja, Jana Sodana, dźěłaczerja a wobydlerja, dź., 17 l. 5 m. 14 d. — Kurt Alfred Wilibald, Handrija Augusta Měscherja, pißmikistajerja, ß., 3 l. 1 m. — 14., Jana Augusta Nowaka, khěžkarja w Sajdowje, morwanarodź. dź. — 16., Madlena Rychtarjez s Jeńkez, 40 l. 5 m., je była wot żelesneho cżaha pola Kubschiz ßmjertnje ranjena. — Hana Linna, Jana Bohuwěra Motska, dźěłaczerja a wobydlerja na Żidowje, dź., 41 l. 9 d.

(Pschipóßłane.)

Psches někotre nam snate familije kedźbni sczinjeni, wóndano składnosczź wużichmy a w khlamach **Julius Hartmann Sohn** w Budyschinje na mjaßowym torhoschczu, hižom dawno khwalobnje snatych, **czornożidźany klejd** kupichmy. My ßmy psches wubjernu dobrosczź a tunju płaczisnu woßebje derje spokojeni, tak so możemy te khlamy kóżdemu sa kupjenje czornożidźanych stoffow nanajlěpje poruczicz.

Wšě nawěštki kaž sa politiske nowiny, provinzialne listy, tak tež sa woßebite czaßopißy bjes powyschenja khóstow **najtunischo** a **najruczischo** wobstara: „Zeitungs-Annoncen-Expedition"

Rudolph Mosse, Leipzig.

Sapiß nowinow (tarif inserzijow), kaž tež naczisk khóstow darmo a franko. **Pschi wjetschich poruczenjach najwyschschi rabatt.**

Knihikupz **F. A. Reichel** w **Budyschinje** nawěschtki wobstara.

Płaczisna żitow a produktow
w **Budyschinje** 22. meje 1880.

Żitowy dowos: 2496 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacz mk.	Na wikach hacz np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacz mk.	Na bursy hacz np.
Pscheńza 50 kilogr.	10	71	12	5	10	71	12	5
Rożka " "	9	37	9	65	9	33	9	49
Jeczmjeń " "	8	69	9	27	8	69	9	42
Wowß " "	7	60	7	90	7	—	7	90
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 "	2	—	2	40	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	30	2	70	—	—	—	—
Sstóma 1200 pt.	17	50	20	50	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
252 schtuk, schtuka po 14 m. 50 np. (4 tl. 25 nßl.) hacz 27 m. — np. (9 tl. — nßl.)

Kórz pscheńzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nßl. — np.) hacz 20 mk. 48 np. (6 tl. 24 nßl. 8 np.) — Kórz rożki po 160 puntach: 14 mk. 99 np. (4 tl. 29 nßl. 9 np.) hacz 15 m. 44 np. (5 tl. 4 nßl. 4 np.) — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 18 np. (4 tl. 1 nßl. 8 np.) hacz 12 mk. 92 np. (4 tl. 9 nßl. 2 np.) — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 15 nßl. — np. hacz 2 tl. 18 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 10 np. (8 tl. 21 nßl. — np.) hacz 27 m. 90 np. (9 tl. 9 nßl. — np.) — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl. — np.) hacz 18 m. — np. (6 tl. — nßl. — np.) — Běrny: 2 m. 64 np. (26 nßl. 4 np.) hacz 3 m. 6 np. (1 tl. — nßl. 6 np.) — Butra: 2 m. — np. (20 nßl.) hacz 2 m. 40 np. (24 nßl. — np.) — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 30 np. (— tl. 23 nßl. — np.) hacz 2 m. 70 np. (27 nßl.) — Sstóma (1200 pt.) 17 m. 50 np. (5 tl. 25 nßl.) hacz 20 m. 50 np. (6 tl. 25 nßl.)

Drażdźanske mjaßowe płaczisny
24. meje 1880.

Najlěpsche howjada 63—65, ßrěnje 52—53, schpatne 28—30 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 57, ßrěnje 49—51, bakunarje 62—63 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 70, ßrěnje 66, schpatne 36 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche cżelata 40—50 np. po puncze rěsneje wahi.

Żiwnosczź cżißło 7 w Sskonej Borschczi se 6 akrami 247 □prutami leżomnosczże a se 132 dawkskimi jenosczemi napołożena je hnydom na pschedań. Wscho dalsche je tam pola podpißaneho shonicz. **K. H. Nowak.**

Jena **khěža** se wschěmi prawisnami je płaczisny hódnje na pschedań. Wscho dalsche praji wobßedźer Berthold **Bell** na hornim Żidowje 251.

Młóczniki wschěch wulkosczow a we wulkim wubjerku, kaž tež wschě druhe **młókowe** a **warne ßudobje** poruczja po jara tunich płaczisnach

horncżerski mischtr **W. Beeg**
na garbarskej haßy 362.

Warna a skótna sól

ßo po centnarjach a puntach pschedawa pola **C. Hanske** na żitnych wikach, pódla prazla.

Duschny **klavier** (kschidło) dobreho synka, sa wulku stwu abo salu ßo hodźazy, je sa 66 tl. na pschedań. Hdźe? je shonicz w wudawarni „Serb. Nowin".

Cement,
krydu,
soda,
wschelake **mydło**
poruczataj
Gebrüder Miersch
(bratraj Měrschej)
na żitnych wikach.

Insektowy pólver,
molowy pólver,
sczónwjazu ßmjercz
se **ßykawku** k njej
poruczataj
Gebrüder Miersch
na żitnych wikach.

Kożane fale,
se wschitkich kożow dźěłane, porucza najtunischo kożowa pschedawarnja
C. Otto Büttner
na ßerbskej haßy
w domje kujesa konditarja Lehmanna.

Arno Möckel,
kolonialtworowe,
tobakowe a cigarrowe khlamy,
destillazija,
na ßerbskej haßy 13
(blisko kaserny)
poruczeja ßo czesczenym Sserbam pod ßlubjenjom sprawneho, spěschneho a pschecżelniweho poßłużenja.

Wupschedawanje
nasad stajenych klejdowych stoffow
(dobrych tworow),
łóhcz po 30, 35, 40 np.
Dale poruczam
modernske drastne stoffy,
łóhcz sa 50 np.,
w pjeczdźeßaczich wschelakich barbach;
módroczischcz,
łóhcz po 25, 28, 30, 35, 40 np.;
kattun,
łóhcz po 17, 20, 25, 30, 35, 40 np.
M. G. Freyberg
na bohatej haßy 62.
☞ W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Drjewowe aukzije.

Drjewa, w lěßach **rakeczanskeho** knjejstwa w tutym lěcze nabite, maja ßo na ßlědowazych dnjach a lěßowych městnoscźach na pscheßadźowanje pschedawacź, a to:

Pónďźeln, 31. meje t. l., dopoldnja wot 8 hodźin

w koßkowskim revieru, pschi dobroschczanskim pucźu,

164 khójnowych klozow, 25—40 cmtr. tołstych, 3,5—4,5 metrow dołhich,
93 Rm. khójnowych schczěpow,
156 Rm. = pjeńkow,
28,75 stotnjow khójnowych walczkow;

popoldnju wot 1 hodźiny

na jitkowskim revieru, na wopuschi,

60 khójnowych klozow, 25—50 cmtr. tołstych, 3,5—4,5 metrow dołhich,
36 Rm. khójnowych schczěpow,
26,50 stotnjow khójnowych walczkow;

wutoru, 1. junija t. l., rano wot 8 hodźin

na jitkowskim revieru, pschi schěrokich dołach,

78 Rm. khójnowych schczěpow,
171 = = pjeńkow,
32,50 stotnjow khójnowych walczkow;

popoldnju wot 1 hodźiny pschi zyganskim hacze

21 Rm. brěsowych schczěpow,
40,50 stotnjow brěsowych walczkow;

ßrjedu, 2. junija, rano wot 8 hodźin

na jeńscheczanskim revieru, pschi kschižnym kamjenju,

8 khójnowych klozow, 30—50 ctmtr. tołstych, 3,5—4,5 metrow dołhich,
162 Rm. khójnowych schczěpow,
78 = brěsowych a wólschowych schczěpow,
336 = khójnowych pjeńkow,
57,25 stotnjow khójnowych walczkow,
15,50 = brěsowych a wólschowych walczkow;

póndźelu, 7. junija t. l., rano wot 8 hodźin

na schczeńczanskim revieru, pschi rakeczanskim pucźu,

72 Rm. khójnowych schczěpow,
78 = = kuleczkow,
423 = = pjeńkow,
28,25 stotnjow khójnowych walczkow,
98 hałosowych hromadow;

popoldnju wot 1 hodźiny

na kołbiczanskim revieru, pschi dworje,

15 Rm. brěsowych a wolschowych schczěpow,
63 = khójnowych schczěpow,
33 = = kuleczkow,
72 = = pjeńkow,
50 hałosowych hromadow.

Wuměnjenja ßo psched sapoczatkom aukzije wosjewja.

W Rakezach, 12. meje 1880.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

Drjewowa aukzija

na maleschanskim revieru.

Ssrjedu, 2. junija t. l., dopołdnja wot 9 hodźin budźe ßo na hlinjanskej a stróżanskej holi w tamnischich drjewnischczach:

105 Rm. khójnowych ßylnych schczěpow,
4 = dubowych a 3 Rm. brěsowych kuleczkow,
139 = khójnowych pjeńkow,
25,60 stotnjow khójnowych sbytkowych walczkow,
1,70 = brěsowych = =
21 hromadow ßuchich a wětrosłěmkowych žerdźow,
2 hromadźe walczkowych žerdźow,
19 hromadow twjerdeje walczźiny

pod wuměnjenjemi, tudy postajenymi, na pscheßadźowanje pschedawacź. Aukzija sapocźnje ßo na drjewnischczu blisko Rößelez zyhelnicze pola Stróže.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske farjadowanje w Maleschczach.

Sachßa, wyschschi hajnik.

Aukzija.

Lětuschi trawny wužitk s łukow, k sawostajeństwu njebo knjesa Ernsta Richarda Lücki ßłuschazych, a to łukow Nr. 624, 625, 441 a 466 na židowczanskim revieru pola Czemjeriz, pschi draždźanskej drósy a pola Ssmoliz, kaž tež trawny wužitk s łuki Nr. 338 w měschczanskim revieru pola tak mjenowaneje „tränki" ležazeje budźe ßo

wutoru, 1. junija t. l.,

a to s łuki pola Czemjeriz po parzellach sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź. — Tajzy, kiž chzedźa trawny wužitk dale na židowczanskim revieru kupicź, njech ßo

popoldnju w 2 hodźinomaj

na wjelkowskim schußeju a czi, kiž chzedźa trawu s łuki na budyskim revieru kupicź, njech ßo

popoldnju w 5 hodźinach

na nowosalzskim schußeju pola horka spominjeneje „tränki" shromadźa.

Lückez fórminda.

Jockusch.

Wosjewjenje.

Na Schusterez brunizowych podkopkach w Wulkej Dubrawje je stajnje **ßucha bruniza** (braunkohle) na pschedań.

August Schuster.

Kóslaze kóžki,

kaž tež wschě družiny njeharowanych kožow kupuje po najwyschschich płaczisnach

Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Žołty wósk

kupuje stajnje

hrodowska haptyka.

Purpoczisnowu skoru, khórwajdowe ßymjo

kupuje po najwyschschej płaczisnje

hrodowska haptyka.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźelbje a kóždy dźeń mechanisku dźełopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je sa 20 np. dostacź: **Tu je macźe, z rohomaj a z wopuschu,** abo **Prědowanjo** w Njebjelczicach na schtwórtu njedźelu po jutrach 1880.

Korczmarjam abo druhim sprawnym ludźom móže ßo pschedawanje artikla, kiž ßo wschudźe lóhko pschedawa, pschi wyßokim dobytku pschepodacź. Tajzy, kiž wo to rodźa, njech w běhu 8 dnjow ßwój frankirowany list pod ßlědowazej adreßu na póst dadźa: **G. H. 600** postlagernd **Karlsruhe** (Baden).

Twjerde płaćišny.

Dospolne wupschedawanje
dla sastacza khlamow.

Wot sobotu, 29. meje t. l., so **zyle wulke wubjerki** mojich
manufakturowych, módotworowych a konfekzijonskich khlamow
wjele tuńscho, hacz so kupichu, wupschedawaja.
W **Budyschinje,** na bohatej haszy 66.

Heinrich Preu & Co.

W khlamach so **szerbski ryczi.**

Twjerde płaćišny.

Twjerde płaćišny.

Pschedawanje restow

wschelakich klejdowych stoffow směje so pola mje
njedźelu, 30., a póndźelu, 31. meje, kaž tež wutoru, 1., a srjedu, 2. junija,
po jara poniženych, ale twjerdych płaćišnach.

R. Casper
na bohatej haszy 67.

Czesczenym knjesam ratarskim hospodarjam Budyschina a wokolnoscze poruczam ja swój

skład blachowych tworow

na schulskej haszy 121, s napschecza noweje měschczanskeje schule,
tež wobstaram **twarske dźěła, porjedźenja** pschi potrjebje w trajazym dźěle po najtunischich płaćišnach.

Eduard Röschenthaler
(prjedy **Lehmann**).

Dwójzy warjeny **firniß,**
żelesolaki,
damarlaki,
bernstajnowe laki,
möblowe laki
poruczataj **Gebrüder Miersch**
na žitnych wikach.

Blajwajß, suchi a w woliju,
ultramarin módry,
" seleny,
wschelaki **oker,**
mahagonibruń,
kaž tež wschelake druhe
semske a molerske barby,
suche abo w woliju rybowane,
poruczataj **Gebrüder Miersch**
na žitnych wikach.

Jedźny wolij Ia.,
kißalo,
żonop,
malenowu } **juschku,**
citronowu }
soda- a selterstku wodu,
kaž tež wschelaku
strowotnostudnjazu wodu
najnowscheho pjelnjenja
poruczataj
Gebrüder Miersch
na žitnych wikach.

Ptaktšelenje

jutsje, **njedźelu, 30. meje,** w hornim hoscźeńzu w **Prěczezach,** na czoż najpodwolnischo pschepro schuje **Lehmann,** hoscźeńzar.

Kedźbu!

Jutsje, njedźelu, **kolbaszywukulenje** w Ssowrjezach. **Freund.**

---

3 stwy s komorami su na pschenajecze w **Wulkej Dubrawje** czišło 7.

Jena sprawna **holza** so sa domjaze dźěło a k dźěczom k 1. julija t. l. pyta na schulerskej haszy czišło 4 w khlamach.

Jena holza, kotraž chze **schwalczistwo, pschiresowanje** a **běloschicze** połnje a derje nawuknycz, njech so na małej bratrowskej haszy czo. 159 po 1 skhodze na podpiszanu wobroczi.
Knjeni Nokowa.

Na knjezi dwór w Delnjej Kinje so k 1. julija t. l. jena derje poruczena **stwinska holza** pyta.

Hólczez, kotryž chze **schczětkarstwo** nawuknycz, móže pola podpiszaneho město dostacz.
Paul Marisch,
schczětkarski mischtr w Budyschinje.

Dźensa w prěnjej ranišej hodźinje je moja luba mandźelska **Augusta** rodźena **Heidrichec** z Božej pomocu synka porodźiła.
W Wjerbnje, 24. meje 1880.
J. B. Kruświca, farař.

Lubym knjezam zastojnskim bratram z blizka a z daloka, kiž su mje 20. meje při swjećenju mojeho **25lětneho zastojnskeho jubileja** přez swoje krasne dary tak wysoko zwjeselili a mi wšelaku lubosć wopokazali, wuprajam z tutym swój najpodwólniši a najwutrobniši dźak.
W Palowje, 25. meje 1880.
K. A. Jenč, farař.

(K temu czišłu jena pschiłoha.)

Pschiloha k czißlu 22 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 29. meje 1880.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodźin. Khudym darmo.

Möblowy magazin

czißło 20 na ßerbskej haßy czißło 20

porucza ßwój wulki skład ßamodźěłanych **möblow** po poniżenych płaczisnach.

August Jannasch,
tyscheřski mischtr.

Psche poczenje nohow,

psche bolaze nohi a bolaze cźinjenje dźěczi — kaž tež s zyła psche rany je wot lěkarjow a druhich ludźi **H. Schelcherowy balsamiski salicilkißlikowy łój** (H. Schelcher'sche balsamischer Salicylsäure-Talg) wjele krócz horzo porucżeny. Powschitkomny pomozny a hojazy ßrědk, nusny sa pucżowarjow, wojakow a wschitkich, kotrychž powołanje ßebi wjele khodźenja żada, kaž tež sa wschědnu domjazu potrjebu. — Na pschedań maja jón w originalnych blachowych tyskach, s firmu a roswucżenjom, kak ma ßo trjebacz, po jenoż 60 np. **Otto Engert** na snutsknej lawskej haßy w Budyschinje a **Heinr. Burkhardt** w Lubiju. **Hłowny skład** „Apotheke in Strehlen-Dresden“ (haptyka w Strehlenje pola Draždźan), kotraž kóżdemu, kiż jej 70 np. w póstskich markach póscźele, też hnydom tysku na pruhu franko póscźele.

Wolijowe barby we wschěch trěbnych barbach, hnydom k wobarbjenju pschihotowane;
ßuche **molerske,** kaž też **murjerske barby;**
najlěpschi **lanowolijowy firniß, terpentinowy wolij,** němski a franzowski;
bernsteinowe laki, damarlaki,
kopallaki, żelesolaki, klij
wschelakich dobroscżow;
gyps, Ia portlandcement w 1/1 a 1/2 tunach,
kaž wschitke ßem ßłuschaze twory w najwjetschim wubjerku najtunischo porucza

Otto Engert,
drogowe a barbotworowe khlamy
na snutskownej lawskej haßy 122.

M. Th. Pech

w Budyschinje na hlownym torhoschczu czo. 140

pódla měschczanskeje haptyki

porucza **drastne stoffy** w nowych rjanych mustrach, **kattun, madapolam, kroasej** a **pikej, běły** a **pißany,** k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Hacz runje je w nowschim czaßu płaczisna horje schła, tola po **starych tunich płaczisnach** pschedawam.

Módry płat wschelakeje schěrje, **czischczane płatowe schórzuchi** w wulkim wubjerku, **módroczischcz** w rjanych mustrach a nowej tworje najpodwolnischo porucza

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu 140, pódla měschczanskeje haptyki.

Hdyž je ßo też płaczisna khětro jara powyschiła, tola po starych płaczisnach pschedawam. — W khlamach ßo **ßerbski** ryczi.

Erwerbs-Katalog za kóżdeho darmo
Wilh. Schiller & Co. Berlin O.

Julius Lange w Budyschinje.

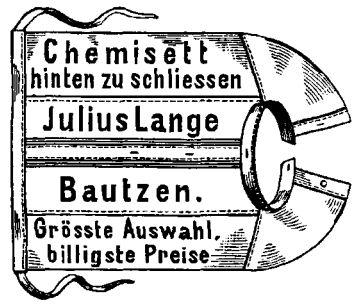

Pschedkoschłiki saby sapnycz. Najwjetschi wubjerk, najtunische płaczisny.

Swjerschne koschle, khornarje, manschety, shlipsy, khrawaty
jara tunjo porucza
Julius Lange
s napschecza
noweje měschczanskeje schule.

25 originalnych żortniwych khartkow scźele sa **50 np.** w póstnych markach
Gotthilf Koch, Berlin SW.

Internationalna gumijowa fabrika

Berlin SW., Alexandrinen-Strasse 116
porucza a poßyła en gros a en detail wschě móżne **gumijowe artikle,** kaž też **techniske** a **chirurgiske woßebitoscże, schwampy** sa **rany** a **woczi.**

Płaczisnokouranty darmo.

Kehele a kule

porucza we wulkim wubjerku najtunischo
draschlerńja **Wilhelm Fuchs**
pod bórklinom 283.

Ssrědk
k spěschnemu blejchowanju platu

ma na pschedań a kak ma ßo nakożecz, wukaże **Otto Engert**
na snutskomnej lawskej haßy.

Czaßniki (segerje).

Najwjetschi skład
a najlěpsche porjedźenje
časnikow a hrajadłow.
Jarolim Trepera,
czaßnikar
na seminarskej haßy, s napschecza theatra.

Najtunische płaczisny. Pětne rukowanje.

Möblowy magazin

tyscherſkeho mischtra **Otto Waltera**
na horncżerſkej haßy, w **Budyſchinje,** na horncżerſkej haßy,
porucza ßwoje ßamodżěłane ſolidne möble, pólſtrowane wězy, ſtolzy, ſchpihele atd.

Budyſka parna pjekarńja

rožku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hoſpitalſkej haßy 716.

Piwne droždźe,

najlěpſcheje dobroſcźe a wſchědnje czerſtwe, porucza
nowonatwarjena piwarńja **Johs. T. Littera**
na ſwonknej lawſkej haßy czo. 819.

Sſrědk k ſpěſchnemu blejchowanju płatu

ſ wukoženjom, kak ma ßo nakožicź, porucza
hrodowſka haptyka.

K wußywej

porucza **lupiny, hróch, woku, hejduſchku, ſaradellu, konjazy majß, dolhi** a **ßrěni kolij (kolodźij), běły** a **czerwjeny dźeczel, timothej** a **reihtrawu.**

C. Kahrowe pódla póſtſkeje kowarńje.

A. Kaup, czěßliſki mischtr

na nowoſalzſkej dróſy czißło 777p w Budyſchinje,
ßwój wulki ſkład **twarſkeho drjewa, twarſkich** a **tyſcherſkich deſkow, latow, ſchtólow, myjerſkich lejſtow** atd., tunje płaczíſny a ſpěſchne poßłuženje lubjo, k dobroczíwemu wobkedźbowanju porucza.

K twarbam

poruczamy żeleſniczne ſchěny kaž tež

T-noſcherje

we wſchelakich dołhoſczach a wyßokoſczach najtuniſcho.

Gebr. Joachimsthal
pod bórklinom.

Khoſej, ſeleny, zyle cziſcźe ßłodźazy, punt po 95, 98, 100, 105, 110, 120—150 np.,
khoſej, paleny, punt po 140, 150, 160 a 180 np.,
zokor, zyły, punt po 45, 48, 50, 55 np., w kehelach tuniſcho,
zokor, mlěty, punt po 42, 44 a 48 np.,
ſyrop, punt po 16, 20 a 36 np.,
prima **rajßowu ſchterku,** punt po 40 np.,
= **pſcheńczu ſchterku,** punt po 34 np.,
ſoda, punt po 10 np.,
wſchě twory pſchi wotewſaczu 10 pt. tuniſcho,
jerje, w zyłym a po jenotliwym, najtuniſcho

porucza **Gustav Poser**
na jerjowej haßy.

Mlókowy, wužitkowy a žiwjazy pólver

kowarſkeho mischtra **Kloßa**
w **Weßelu** a **Komorowje,**
hižom wjele lět nakožowany, je ßo wón jako woßebny **mlókowy pólver** k ſdźerżenju ſtrowoſcźe kruwow, k dobremu ſeźiwjenju a k mlókopłodźenju dopokaſak.
Jenož na pſchedań
w **měſchczanſkej haptyzy** w Budyſchinje.
Pakczik płaczi 1 mk. 25 np.
Na napißmo ma ßo ßwěru kedźbowacź.

Najlěpſchu

pſcheńczu muku

po najtuniſchej płaczíſnje porucza
C. Kahrowe
pódla póſtſkeje kowarńje.

Murjerſke, kaž tež **brune kožane ſale** ma po ſtaroſnatej dobroſczi najtuniſcho na pſchedań **Gustav Naucka**
na garbarſkej haßy 426.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych czaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wſchědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobżernoſcź, płodźi wjele mlóka a ſadźěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 40 np. a je k doſtaczu
w hrodowſkej haptyzy
w Budyſchinje.

Ja bróſtkhorych.

Dołhi czaß moja żona na jara wulku **bróſtkhoroſcź** czerpjeſche, kotraž běſche ßylneho **kaſchela** a **krakow** dla jara ſtraſchna. Ja G. A. W. Mayerowy **bróſtſyrop** kupich a jón jej wužiwacź dach a nětko ja rad wobßwědczam, ſo je **jenož** Mayerowy bróſtſyrop ßam tak ſpodźiwnje pomhał.
Tutón na **ßwětnej wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop** maja jenož prawdźiwy w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań
W Draždźanach. **Wilhelm Schramm.**
Heinr. Jul. Linka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
C. Meißner w Biſkopizach.

P. Kneifelowa

włoßowa tinktura,

dopóſnaty najlěpſchi, je-li **niz jeniczki wo prawdźe ſprawny włoßoſpomožazy ßrědk** (czitajcźe lěkarſke měnjenja, wopißma a wjetſche nawěſchtki); wſcho dalſche w pſchipokoženej papjerzy. — Na pſchedań ma ju jenož w bleſchach po 1, 2 a 3 mk. w Budyſchinje k. **Heinr. Jul. Linka.**

Hižom wjele lět ßławnje ſnata **prawdźiwa Ringelhardtsko-Glöckner-ſka žalba*),** ſe ſchtemplom: M. Ringelhardt a ſe ſakitanſkej marku: na ſchachtliczkach, je pruhowana a poruczena pſche **koſczožer, rak, karfunkel, ſalſy, ßkony ſpław, woſabjenje, wopalenje, kurjaze woka, ſahorjenja, wicź** a **drjenje** atd.

*) Je k doſtaczu po 50 a 25 np. w **budyſkimaj haptykomaj,** kaž tež w **haptykach w Biſkopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirſchfeldźe, Bjernaczizach, Woſtrowzu, Herrnhucze, Reugersdorfje, Großſchönawje, Nowoſalzu** a w **Seiffhennersdorfje.**
Wopißma móža ßo we wſchěch haptykach nawjedźicź. „Hornja ſakitanſka marka pſched kóždym podražowanjom ſakituje.“

Wopiłſtwo,

tež w najwyſchſchej měrje, wotſtroni wěſcźe a hnydom, tež bjes wjedźenja a pod rukowanjom, bjes ſchkody ſa ſtrowoſcź **Th. Konetzky,** Bernauerſtraße 84, Berlin, wunamakar tuteho radikalneho ſahojenja a ſpezialiſt ſa wopiłzow. Pomoz ßrědkow, wote mnje wunamakanych, je wot pazijentow pſched kralowſkimi pruſkimi a bajerſkimi wokrjeßnymi ßudniſtwami ſ pſchißahu wobßwědczena a wot jeneho ſtrowotneho radźicźela pruhowana. Podczinjerjow njech ßo kóždy hlada, dokelž ßo pſches jich ßrědki wopiłſtwo nje-ſacźěri, kaž wſchak ßu to hižom mnoſy ſhonili. Wſchelazy tajzy podczinjerjo tež mjeno a atteſty falſchuja a jenož jebanſtwo czěrja, bjes tym ſo ja ſa ſahojenje poknje rukuju. Pſches wyſchnoſcź wobtwjerdźene, kaž tež ſ pſchißahu wobßwědczene wopißma móže kóždy darmo a franko wote mnje doſtacź.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 23. **Sobotu, 5. junija 1880.** **Lětnik 39.**

W zulukaferskim kraju.

Nětko, hdyž swudowjena franzowska khěžorka Eugenia hižom někotry čas po zulukaferskim kraju pucźuje a se srudnej wutrobu wschě městnoscźe wopytuje, hdźež je tam jeje jeniczki syn, prynz Luwij, pschebywał, prjedy hacž jeho zulukaferjo morichu, smědmy drje naschim czescźenym czitarjam powjedacź, kajki to kraj je. A dokelž tam sami njejsmy byli, damy misionarjej Hardelandej wo spomnjenym kraju powjedacź.

Wón pische s léta 1860: Ja chzu wam pschede wschitkim pokasacź, kak so w zuluskim kraju pucźuje. Bě to srjedź měsaza augusta, jako so na pucź podach do zuluskeho kraja, hacž runje běsche to tam srjedź symy a wjedźach, so budźe sa konje hubjenje, dokelž budźe jim zyroba pobrachowacź. Bratr Struva mje pschewodźesche. Hižom prěni dźeń, lědom hodźinku wot doma, naju sylny, lódsymny deschcź dóscźahny, kiž zyły dźeń njesasta. Hacž do koźe pschemokanaj, wjecźor k norwegskemu misionarjej Larsenjej w Umpumule pschindźechmoj, hdźež pschecźelniwe pschijecźe a wothladanje namakachmoj, so namaj pschemokanje tejko njeschkodźesche, kaž so prjedy bojachmoj. Hdyž tež dyrbjachmoj so nasajtra naju lědma poł suche drasty woblez, dha tola na schtwórtym dnju, hacž runje khětro mucźnaj, do Injesana pschińdźechmoj. Tudy shromadźisnu se wschěmi zuluskimi bratrami dźerźachmoj, kotraž so tež s Bożej pomozu derje skónczi. Kral Umpanda, k kotremuž běchmoj so nastajiłoj, naju pschecźelniwje witasche, wón mějesche tež jenoż snadnu prostwu, hacž runje ma hewak stajnje wo wjele prosycź a žebricź. Wón chzysche jenoż niski wosyczk měcź, so by na nim swoje cźeźke, skružene cźěło se swojeje hěty won dowjescź dał a so na sklónczku wohrjewacź móhł. Wón dowoli tež, so smědmy hischcźe někotre misionske sydlischcźa w kraju sałożicź; duž ja wobsankuych, połnózny zuluski kraj pschepucźowacź, so bych tam kmane městnoscźe wupytał.

Ja sym tudy hižom husto pucźował, pschetož ja sym hižom tsi krócź w zuluskim kraju, a pjecź krócź w druhich stronach pobył, sym tež w natalskim kraju dlěschi pucź pschětrał, so bych kmane městnoscźe k sałoženju nowych sydlischcźow wubrał; tute pucźe běchu drje wobcźežne doscź, dachu so pak tola někak pschětracź. Nětko pak, tam horka k północy w zuluskim kraju a hischcźe dale, hdźež budźe pschichodnje najwažnische polo nascheje misionarskeje dźěławoscźe, tam ma pucźowanje wjele wjazy na sebi. Bratr Struva, kotryž je tola wosom lět młódschi a pschi tym wjele sylnischi, dyžli ja, měnjesche, so so na tajke pucźowanje saso njepoda, je-li so jeho k temu njenusuja. Pschetož s Umlalazija pucź stajnje horje wjedźesche a to stajnje a pschezo bjes zulukaferami. To dźěsche na horu horje a s hory dele, a hory běchu cźasto tak wysoke, hdźež móžach jenoż s wulkej prózu konja sa sobu horje scźahnycź a smjercź mucźny a wschón pschepocźeny na wjerschk hory pschińdźech. A tam mje pschepocźeneho hrosny, žałosnje symny wětr (pschetož w augustu je tu runje srjedź symskeho cźasa) sylnje pscheduwasche, so so wot hłowy hacž do nohow wot symy tschasech. Druhi krócź so pak snadź na konju jěchajo sabłudźich, so móžach so lědom saso s tych skalnych wuscźinow won wunamakacź. S cźasami so namaj deschcźowe hrónczko wobradźi, kotremuž w tutym hołym, ludźi a lěsow prósnym kraju nihdźe wucźeknycź njemóžachmoj. A k temu nahłe pscheměnjenje symy a cźopkoty! Jenu sobotu, bě to kónz septembra, bě tak jara horzo, so tež ja, kiž sym tola na kupje Borneo horzocźe pschiwuknył, skoro wjazy wutracź njemóžach. Posdźe wjecźor njewjedro se satraschnym hrimanjom pschicźeźe. A nasajtra rano bě wulka syma, kotraž stajnje pschibjerasche, hacž póndźelu sněhowy mjecźel pschicźeźe, tak so bě wutoru wscho se sněhom pschikryte.

Tak běsche, kaž byschcźe snadź Wy doma prajili, na augustski dźeń hnydom januarski dźeń sastupił — po tajkim sa 24 hodźinow. To pschi tajkim pucźowanju snjescź, dobru strowoscź cźěła žada. Mój budźichmoj pschi samym tutaj dwaj dnjaj pod hołym njebjom wostacź dyrbjałoj a to budźische drje naju smjercź była. Dokelž pak běschtaj konjej zyle wustałoj, so na bok dachmoj, pschi cźimž bu drje naju pucź wo dźeń dlěschi, ale w tym lěpschi, dokelž ludźi nadeńdźechmoj. Mój so mjenujzy do kraja tamnischeje hollandskeje republiki swinychmoj, tak so móžachmoj najhórschi cźas pola jeneho tamnischeho hollandskeho bura pschebycź. Dom bě połny hoscźi, hewak běchmoj tam mój wobaj, bur se swojej swójbu a cźeledźu, schtož bě wóšomnacźe ludźi, k temu wschelake duzenty wowzow, kosow, cźelatow, dwaj skludźenaj schtrusaj, kury, psy atd. To wokasche a harowasche, bjecźesche a mjakotasche, so buchmoj, w jenym kucźe tuteho doma symu mrějazaj tak pohłuschenaj, so so namaj nimale stykasche. A tola mějachmoj so Bohu dźakowacź, so běchmoj cźłowjeka nadeschłoj, kiž naju dobrocźiwje hospodowasche.

(Pokracźowanje.)

Wusnudźenja.

Khostanska komora w Budyschinje.

(B. N.) Dźěłacźeř E. W. Reimann s Dołheje Borschcźe, 35 lět stary a hižom dwójzy paduchstwa dla khostany, bě wobskorženy, so je srjedź februara t. l. se sahrody duchowneho Rädy w Barcźe a teho runja bartskemu inspektarjej srjedź měrza t. l. se wschelakich kółczow měd kranył. Wón bu k jenemu lětu a 1 měsazej jastwa wotsudźeny.

Khěžnikowa Kaltschmidtowa w Brěsynzy bu psches dakotanje swojich hus 12. haprleje na to kedźbna scźinjena, so staj dwaj proscherjej wó jstwje pobykoj a tam dwaj dwěmarkowskaj pjenjesaj s blida kranyłoj. Njestrachocźiwa wona sa nimaj běžesche a jej so radźi, so taj dwaj pjenjesaj saso dosta. Kranjenja tuteju pjenjesow

wobskorženy bu jedyn wot teju proscherjow, wěsty Schmidt se Schernecka, wschelakich pschestupjenjow hižom dźewjatnacźe krócź khostany, ſ nowa k dźewjecźim měßazam jaſtwa wotßudźeny.

Pschißažny ßud w Budyschinje.

Wobydleř a rentier C. A. Gruhl ſ Wulkeho Dažina, 64 lět stary, mějesche ßo 26. meje wopacźneje pschißahi dla psched ßudom samolwjecź. Wobskorženy, kiž bě ßwoje samóženje (něhdźe 18,000 hriwnow) po mjeńschich dźělbach srospožčźowal, mějesche tež na Kalichez ležomnosczi tam 300 mk. po 5prozentskej dani stejo. W februaru 1879 wón Kalichowu wobskorži, so jemu njeje 2 lěcźe danje sapłacźiła, a hacź runje tuta knižku pschinjeße, hdźež běsche tajka dań jako sapłacźena kwitěrowana a ſ Gruhlowym mjenom podpißana, dha wón tola pschißahasche, so wón kwitónki ani ßam pißał ani podpißał ani nikomu k temu porucźnosczź dał njeje. Wězywustojni pak prajachn, so je pißmo w kwitónkach wot jeho ruki — a bu wón po tajkim falschneje pschißahi dla k tsjom měßazam jaſtwa wotßudźeny.

Ławniski ßud (schöffengericht).

Khěžkařka Karolina Błažijowa rodźena Freiez a 12lětny schulski hólz Jan Ssymank, wobaj ſ Nowych Psowjow, běschtaj wobskorženaj, so staj na wjeßnym pucźu dźěłacźerja Jurja Klimanta ſ pjascźu do hkowy bikoj a jemu pěsk do wocźow mjetakoj. Ssud Błažijowu k dwěmaj měßazomaj, Ssymanka pak jeho mkodoscźe dla jenož k tydźenju jaſtwa wotßudźi.

Handrij Schreiber ſ Budyschina bě korczmarja Michała Rostoka w Jeńkezach hanjenja a bicźa dla wobskoržik. Dokelž pak ßo pokasa, so staj wobaj jenak winowataj, Rostok žaneje schtrafy njedosta, sa to mataj pak khósty wobaj w hromadźe sapłacźicź.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. W Pethawje pola Žitawy ßo w nozy k 25. meje kublerjej Herbergej na polu jena fajma ßkómy spali. Popołdnju jedyn wobydleř ßußodneje wßy na ßudnistwo do Žitawy pschińdźe prajizy, so je wón tón ßamy byk, kiž je na spalenju teje fajmy wina, a so je to prajicź pschischoł, so njeby žadyn njewinowaty do njesboža pschischoł. Wón powjedasche, so je w tej fajmje pschenozował a rano stanywschi ßebi se schtrychowancźkom cigarru sapalił, pschi czimž je ßo tež fajma někak sapaliła, a dokelž njeje wón woheń sahaßycź móhł, je wot tam khětsje rucźe cźeknył. Ale ßwědomje njeje jemu měra wostajiło a je wón teho dla na ßud schoł, so by wscho wusnał.

— Město Johanngeorgenstadt je zwikawskeho hamtskeho hetmana Bodela, kotryž běsche w ßwojim cźaßu ßudniski hetman w Budyschinje, sa cźeßneho měschcźana wuswoliło.

— Direktař Weigand w Chemnitzu je teho dla, dokelž běsche pschi wóhnju, kiž tam 19. měrza mějachu, se strachom sa ßwoje ßamßne žiwjenje tsjóch cźłowjekow psched spalenjom wumóhł, skotu medaillu, a pschekupski Richard Voigt, kiž běsche ßo tež pschi tutym wóhnju wusnamjenił, ßlěbornu medaillu dostał.

— Dokelž je ßo dotalny direktař lubijskeje realneje schule, Dr. Streck, khorowatoscźe dla pensionirowacź dyrbjał, je wyschschi wucźeř Prietzel sa noweho direktarja pomjenowany.

— Konjazu wustajeńzu, kotraž ßo w tychle dnjach w Dražďźanach wotdźerža, staj sańdźenu póndźelu tež kral a kralowa wopytakoj a bě ſ nimaj tež wjele woßebnych knjesow a wyßokich offizierow pschischko.

S Barlina pißaja, so ßo pschi bližschim ludlicźenju (volkszählung) skót ßobu licźicź njebudźe, kaž ßo to se wschelakich stronow žadasche. Swjaskowa rada, kotraž ſ wotpóßłanzow wschitkich němskich wjeřchow wobsteji, je tajke žadanje sacźißła.

— Němski khěžor je sańdźenu póndźelu wulku a pyschnu paradu wójska, w Barlinje stejazeho, wobhladował.

— W pruskim ßejmje (landtagu) ßo wuradźowanja teho dla mějachu, so by ßo knježeřstwu (regierung) poknomóz dała, tak mjenowane mejske sakonje po ßwojim dobrosdacźu nałožecź. Tute sakonje woßebje prusku katholsku zyrkej cźěžko cźischcźa, dokelž je bamž njeje pschipósnał a je po tajkim pruske katholske duchownstwo tež pschipósnacź njemóžesche a teho dla wjele cźeřpicź dyrbjesche. — Po wschelakich rycźach, kotrež ßo teje wězy dla w ßejmje dźerżachu, bu wobsanknjene, ju kommißiji, ſ 21 sapóßłanzow wobstejazej, k pschehladanju pschepodacź a ju potom hakle dale wuradźowacź.

Awstrija. Khěžor Franz Josef je na někotre dny do Cźech pschijěł a to najprjódźy do cźěskeho hkowneho města, do Prahi. Měschcźanosta (bürgemejstr) Skramlik, dobry a ßwěrny Cźech, khěžora tež w němskej rycźi witasche, pokasujo ſ tym, so Cźechojo tajzy njejßu, jako bychu němsku rycź ſ kraja wuhnacź chźyli, kaž to jich njepschecźeljo do wscheho ßwěta trubja. Na to pak jemu khěžor tež w cźěskej rycźi wotmolwi: „Mi jara na wutrobje leži, so by tuto rjane město stajnje pschibywało a budźe ßo Mi teho dla spodobacź, namakam-li sa cźaß Mojeho wopyta, so Praha bjes pschestacźa na dróhy duchowneho a materialneho roswicźa pokracźuje atd.“

Rußowska. Ruska khěžorka je schtwórtk, 3. junija, wumrjela.

Ze Serbow.

S Budyschina. Tudomne lětusche wokmjane wiki směja ßo póndźelu, 14. junija. — Dokelž je dotalny prěni radźicźel pschi tudomnym krajnym hetmanstwje, k. tajny radźicźel Edelmann, k ministerstwu finanzow w Dražďźanach pscheßadźeny, je na jeho město dotalny dražďźanski-hamtski hetman, k. tajny radźicźel Berndt, ßem pschischoł. — Wjedro běsche pak někotre dny ßaßo jara khłódne a njelubosne, pschetož jako běchmy pjatk, 28. meje, 23 gradow cźopłoty po Celsiju měli, mějachmy jich póndźelu nozy jenož 7, schtož drje je sa trawu a žito tak někak doßahaze, cźłowjek pak w tutym měßazu wjazy žada. A hdyž budźe stajnje takle khłódno, hdy dha smějemy to žně? — Na konjazej wnstajeńzy w Dražďźanach je k. najeńk Mittag w Pschiwcźizach ßlěbornu medaillu jako cźeßne myto na wustajenu schtyrilětnu jaßnobrunu kobłu a rjemjenjeř E. G. Leuner w Budyschinje tež tu ßamu medaillu na konjazy grat dostał.

— Sańdźenu ßobotu bu wěsty E. Gustav Jausch ſ Tucźiz, kiž bě wobskorženy, so je 23. oktobra 1879 nježenjenu Hanu Rychtarjez w Wjelecźinje, 75 lět staru, skónzował, k cźaßžiwjeńskej khostarni wotßudźeny. Ssobuwobskorženy Handrij Krenz ſ Welecźina bu sa njewinowateho wuprajeny.

S Budestez. Poßwjecźenje nascheje schule je ßo kraßnje radźiło a my jeho wopißanje do „Serbskich Nowin“ póscźelemy. Dźenßa chźemy pak tola na to spomnicź, so je nasche schulske prjódkstejeřstwo naschemu wyßokocźeścźenemu k. fararjej Mrósakej w pschipósnacźu jeho wulkich saßłužbow wo schulsku twarbu a ſ zyła dla jeho ßwěrneho staranja wo schulske naležnoscźe rjany regulator dariło.

S pruskich hornjołužiskich Sserbow. Psched dwěmaj njedźelomaj, kaž tež prjedy ßmy w „Serbskich Nowinach“ cźitali, kajki njedostatk na ßerbskich duchownych w Pruskej knježi, a kak

mało ßo pjecza nascha zyrkwinska wyschnoscź sa Sserbow stara. Prěnische, to je Bohu žel pschejara wěrno; druhemu porokej pak njemóžemy zyle płaczicź dacź. Nam (pißarjej tutych ryncźkow) je se ßamßneho shonjenja snate, kak należnje nascha zyrkwinska wyschnoscź, to je evangelske kralowske konsistorstwo w Wrótßławje (Breslau), a najprjódzy nasch wyßokodost. k. generalsuperintendent Dr. Erdmann tež na Sserbow a s zyka na Sskowjanow kedźbuje, a my ßmy pschitomni byli a ßłyscheli, kak je tutón wyßoki knjes se wschej wutrobnej prózu němskeho kandidata, kiž běsche někotry czaß w Pólskej byk, nawabicź pytak, so dyrbi ßo w pólskej ryczi hischcze wudokonjecź a potom pólske farske městno w Hornjej Schlesynskej na ßo wsacź. — Na czim nětko leži, so ßo tola wjazy w tajkim nastupanju sa naß Sserbow njewuskutkuje? To leži na naschich zyłych wobstejeństwach. 1. Kraj, w kotrymž pruszy hornjołužiszy Sserbja bydla, je s wjetscha khudy, a naschi burja nimaju pjenježne ßrědki, so bychu ßwojim ßynam móhli dacź studowacź. To je ßo jenož jara porědko stacź móhło. A hdźež staj kraj a lud w khudobje, tam ßu tež s někotrymi wuwsaczami farske města hubjenje s dokhodami wuhotowane. Tež leži wjetschi dźěl tutych farow w pěskojtych, holanskich wßach, hdźež duchowny se ßwójbu kaž wot ßwěta wotßadźeny bydli. K temu pschińdźe, so ßu farske domy (a tež někotre zyrkwje) husto doscź tak sanjerodźene a spadane, so wo prawdźe nikoho lóschtowacź njemóže, do nich sacźahnycź. Temu dyrbi ßo hnydom wotpomhacź, je-li so ßo někajki wuhlad na wobßadźenje woßyroczenych farow wotewricź móže. — Kóždy idealismus ma ßwoje mjesy, to ßo sapomnicź njeßmě! — My to sjawnje tudy prajimy, dokelž ßo pschezo a pschezo skórźba ßłyschecź dawa; wschitko ßo na wyschnoscź a wotrodźenzow tyka, ale dale ßo ta wěz njepschepyta. — Husto ßo tež bojoscź wosjewjuje, so pschińdu ßnano Němzy na woßyroczene fary. To my zyle njewěrimy, teho dla, dokelž tam wěscze žadyn Němz dobrowólnje njepóndźe, khiba so wyschnoscź s mozu młodych vikarow póscźele. — To pak jenož tehdom czini, hdyž do czista žana nadźija na Sserba njeje. — Duž njech ßo woßadni tychle zyle ßerbskich woßadow, hdźež Němz do czista niczo njemóže wuskutkowacź, swólniwi pokasuja a wopory pschinjeßu, potom ßo sa nich tež skerje ßerbszy duchowni namakaju. — 2. Dale ßo praji, sakska zyrkwinska wyschnoscź, kaž tež staroluthersta ßo bóle sa ßerbskich duchownych stara, hacź nasche wrótßławske kralowske konsistorstwo. Schtož starolutherskich nastupa, dha je nam jenož snate, so běsche njebohi P. Ebert dobry Sserb; teju druheju w cź. 21 spomnjeneju knjesow wědomnoscź w ßerbskej ryczi pak běsche wo prawdźe jara ßnadna, tak so staj ßo skoro saßo do Němzow podakoj! K temu je hischcze pschispomnicź, so ma staroluthersta zyrkej w zyłym wulkim pruskim kralestwje jenož něhdźe 60 farow a 43 tawsynt (tyßaz) duschow bjes nimi **jeniczku** hornjołužisku ßerbsku faru s 930 duschemi. — Tak wjele duschow a to skerscho wjazy hacź 43,000 pak my Sserbja jenož w rosbórskim a wojerowskim wokrjeßu ßami liczimy, a hdy byschtaj taj dwaj wokrjeßaj ßwoje ßamßne konsistorstwo měłoj, dha ßo ßamo rosymi, so by lěpje sa woßady starane było! — Tež pschirunanje se sakskim krajnym konsistorstwom ßo njehodźi. Drazdźanske konsistorstwo ma pod ßobu zyłe sakske kralestwo, to je 272 □mil. Nascha schlesynska provinza pak 740 □mil wopschija, po tajkim je skoro tsi krócź tak wulka, kaž zyły sakski kraj; a nasche konsistorstwo ma wschěch schlesynskich 56 wokrjeßow pod ßobu, wot kotrychž staj rosbórski a wojerowski w hromadźe tak wulkej, kaž zyła sakska Łužiza!! Hižom pucź wot Wojerez do Rosbórka je runje tak dołhi, kaž wot Drazdźan do Budyschina. Kak je dha móžno, so czi knjeza w konsistorstwje w dalokim Wrótßławje tak derje a tak drobnje naschu Łužizu snaju, kaž je drazdźanske konsistorstwo w sakskej Łužizy nawjedźite, kotraž ma hischcze wysche teho ßwoju ßamßnu konsistorialnu wyschnoscź w Budyschinje?! Wě dha hižom wrótßławske kralowske konsistorstwo wo tej wulkej duchownej nusy pruskich Sserbow? My na tym jara dwělujemy. To je sjawne, so w mjeńschich poměrach ßo wschitko lěpje wobkedźbuje, hacź w wulkich. — 3. Hdźe ßu nětko ßerbszy duchowni, kiž móhli k nam pschińcź? W Pruskej nimamy žanych ßerbskich kandidatow a jenož dwaj ßerbskaj duchownaj staj w němskich sastojnstwach. Tudy njeje žana pomoz. Pschißłowo praji: hdźež niczo njeje, tam je khěžor prawo shubił! Hinak w Sakskej. Tam je ßo někotryžkuliž rodźeny Sserb na fary do Němzow samołwił a ßwoju ßerbsku domisnu wopuschcził. Czile knjeza dyrbjeli ßo wróczicź a k nam do Pruskeje pschińcź. Dokhody farow, kaž tež pension duchownych ßu w Pruskej runje tak derje srjadowane, (najbóle psches barlinsku generalsynodu 1879), kaž w Sakskej. — A so ßu naschi pruszy Sserbja lutherszy smyßleny, pobožny lud a ßwěrni ke mschi khodźerjo, to je snate, a móže jenož wutrobu kóždeho duchowneho k nim czahnycź. — Tola je tež jara nusne, so bychu ßo pruszy duchowni w ßerbskich konferenzach, kaž to w cź. 21 je derje rosestajene, bliže stowarschili a Sserbstwo hajili! — S tuteho nascheho nastawka teho dla trojake ßlěduje: 1. njech ßo woßyroczene farske twarjenja derje wuporjedźa abo s nowa natwarja a dokhody farow po móžnoscźi powjetschuje. (Poßlenje ßnano tež psches to, so ßo dwě bliskej woßadźe w hromadu k jenej sjenoczitej); 2. konsistorstwo w Wrótßławju, sa Sserbow derje smyßlene, njech ßo na ßerbske wobstejeństwa podrobnischo kedźbliwe sczini; 3. ßerbszy sakszy duchowni, nětko w Němzach skutkowazy, njech ßo na wuprósnjene fary do pruskich Sserbow wrócza! — Tak daloko dźenßa! Czińcze po tym, a wschemu budźe wotpomhane!

Kl. *Practicus.*

S Khoczebusa. Schtwórtk, 27. meje, měješche ßo tudy w Bojdez restauraziji shromadźisna delnołužiskeje sekzije abo wotrjada „Maczizy Sserbskeje" popołdnju wot dweju hacź do pjecźich hodźin. Běsche ßo 72 woßobow shromadźiło, bjes nimi běsche wjele burow, tež 1 ryczník, 1 ryczowwuczeny, 2 studentaj, 10 fararjow, 10 wuczerjow, někotsi gmejnszy prjódkstejerjo, 1 kolporteur atd. a wysche teho tež někotre žónske. Farař Teschnař wotewri shromadźisnu s dlěschej ryczu a pschiruna towarstwo se ßwěczku sa kóždy ßerbski dom a se sornjeschkom, s kotrehož kschescźijanske žiwjenje wurosczź móže. Potom czita a wukładuje kantor Jordan s Popojz „wotrjadowe" wustawki. Farař Pank s Deschna wusběhuje, so njedyrbimy naschim wótzam njedźakomni bycź, kiž ßu nam ßerbsku ryczź sakhowali, ale so dyrbimy ju w dobrej czescźi měcź, tež teho dla, dokelž jenož jejne ßłowa nam hłuboko do wutroby du. Farař Teschnař pokasuje na to, so pruszy kralojo tež mjeno wjedu: „Wójwoda Sserbow a Kaschubow." Farař Bronisch s Gołkojz dźakuje ßo tym mužam, kiž ßu hacź dotal sa Sserbow pißali. Dr. Sauerwein ryczi wo luboscźi k maczeřnej ryczi, tež kak nusne to je, so bychu dźěczi w schulach ßerbske czitanje nawuknyłe. Wyschschi farař Rocha s Wětoschowa dopokasuje tež ważnoscź teho, so dźěczi w schulach ßerbsku wuczbu dostanu. — Nětko pschistupi 65 nowych ßobustawow, kiž ßwój pschinoschk hnydom sapłacza a někotrych druhich pschistup ßo pschipowjedźi. — Do pschedßydstwa ßo wuswola: Teschnař a Rocha, pschedßydźe; Jordan a Schwela, pißmawjedźerjej; Latka, pokładnik; Kuba, knihisłkadnik. — Pschepodany rukopiß „Bohumił" dyrbi jako prěnja knižka wotrjada

wuńcź. — Farař Bronisch ſ Khocźebuſa cźita někotre pſchikłady ſ nowa pſchekoźenych ſpěwařſkich knihi a napomina k pilnoſcźi, ſo bychu ſo bórſy dohotowili. Farař Kruſchwiza wupraja dźak tym, kiž tajku wužitnu a nuſnu wěź wuwjedu. Tež wupraji ſo wutrobny dźak wſchitkim tym, kiž ſu „wotrjad" hacź dotal ſ pjenjeſami, ſ pißmami a dobrej radu podpjerali. Darmo ſo pſchitomnym ſrosdawa: 75 Bramborſkich ſerbſkich zaßnikow a 75 ſerbſkich pratyjow. Farař Hórnik ſ Budyſchina běſche k. pſchedßydźe tajki łacźanſki telegramm pößłał: „Tibi sociisque salutem! Concordia res parvae crescunt. Gratulatur Pratiarius." To je „Tebi a towařſcham ſtrowje! S pſchejenoſcźu małe wěźy roſtu. Sboźe pſcheje pratyjař." Hewak dóńdźe do ſhromadźiſny tež ſboźopſchejazy telegramm „Lumira" ſ Budyſchina, liſt pſchedßydy Maćicy Serbſkeje, liſt knjeſa fararja Wjelana ſe Sslepeho a liſt knjeſa Koßika ſ Wjerbna. Wulke wjeßele běſche tež nad tym, ſo běſchtaj kk. ſtudentaj Kral a Měto ſ Lipſka pſchijěkoj.

(E. Ch.) Se Źidźinoho. Schtwórtk, 27. meje, rano w 3 hodźinach pola tudomneho pókleńka Mětaſcha pomjenowaneho Běliſa woheń wuńdźe, kotryž jeho domſke a pódlanſke twarjenja, kaž tež wſchě twarjenja pókleńka Sskawoſcha, kublerja Róbla a khěźnika Maczja do prócha a popjeła pſchewobroczi. Hewak ſo tež bróźni kublerjow Delanka a Kobalza, něhdźe 1000 kroczel ſdalenej, pſches lětazy woheń ſapaliſchtej a teho runja do cźiſta ſahubiſchtej. — Pſchi tutym wóhnju je tež Mětaſch źiwjenje ſhubił; pſchetoź jako běſche ſo wón do domu wrócził, ſo by ſ njeho pjecźa něſchto pjenjes wunjeßł, ſo twarjenje ſaßypny a jeho mori. Wón ſawoſtaji ſrudnu wudowu a ſchěſcź njewotcźehnjenych dźěcźi. — Sskawoſchowa macź je ſo cźeźko wopaliła a ſu ſo jemu wyſche teho 3 kruwy a dwě ranzy ſpaliłe. — Woheń je najſkerje ſakoźeny.

S hole. Na hucźinanſkim revierje je ſo ſchtwórtk tydźenja něhdźe 40 jutrow hole ſpaliło.

Towařſtwo k pomozy ſtudowazych Sserbow.

S kóźdymi jutrami někotry pěkny, duchownje bohacźe wobdarjeny ſerbſki hólz ſchulu wukhodźi, kiž by ſo po ſwojich duchownych darach woßebnje derje k ſtudowanju pſchihodźił, ſo by junu jako duchowny ſerbſkej woßadźe Boźe ſłowo prědował, abo jako prawiſnik Sserbam k radźe a k pomozy był, abo jako lěkař ſ połnym doroſymjenjom cźerpjazym Sserbam ſłużił, abo jako wucźeř ſerbſke jehnjatka paßł. Ale cźeho dla dyrbja jeho woßebne rjane duchowne dary njewobdźěłane a njenałoźene woſtacź? Jeniczźy teho dla, dokelž ſtaj jeho ſtarſchej tak khudaj, ſo jemu, kiž by to tak rad chźył, njemóźetaj ſtudowacź dacź. To je ſrudnje ſa tajkeho wboheho hólza, a to je tež ſrudnje ſa naſch ſerbſki lud. Sa naſch luby ſerbſki lud by wſchak ſ wulkim wužitkom było, hdy bychmy mužow ſwojeho luda po móżnoſcźi w kóźdźiczkim powołanju měli, kiž ma bjes Sserbami a ſa Sserbow ſkutkowacź. Woßebje pak poczźinaju bjes nami Sserbami w hornich a delnich Łużizach ſerbſzy duchowni pobrachowacź, a ſ tym móże ſnano ſa krótki cźaß hiſchcźe hubjeniſcho bycź, dokelž je tójſchto nětcźiſchich duchownych hiźom khětro jara pſchi lětach! S dobrym prawom ſo kſcheſcźijanſtwo ſa to ſtara, ſo by ſo póhanam w jich macźerněj rycźi Boźe ſłowo prědowało; a my móhli ſ měrom pſchihladowacź, ſo by ſnano ſa njedołhi cźaß po wulkim dźěłu naſch luby ſerbſki lud k ſwojej duchownej ſchkodźe parowacź dyrbjał prědowanja Boźeho ſłowa w ſwojej ſerbſkej macźerněj rycźi?! Bóh to njedaj! Jeniczźy w ſerbſkej rycźi dźe nam Sserbam Boźe ſłowo prawje k wutrobje. Hacź runjeź tež derje němſki móżu, dha pak ſebi nihdy ſ němſkeho prědowanja tak wjele wſacź njemóżu, kaž ſe ſerbſkeho. Jenoź w ſerbſkim prědowanju namakam wutrobne wokſchewjenje a połne natwarjenje. To je Bóh tón Knjes jako ſtworicźel naſchich wutrobow ſam tak wuſtajił, kaž je widźicź ſ japoſchtołſkich ſkutkow 2, 8. Pſchede wſchěm k wotpomhanju nětcźiſcheje nuſy a k wotwobrocźenju hrożazeho wulkeho ſchkodowanja bjes naſchim ſerbſkim ludom je ſo pod wuſtojnym a luboſcźiwym nawjedowanjom knjeſa referendara Mütterleina w Budyſchinje, kiž bu jenohłóßnje ſa pſchedßydu wuſwoleny, ſrjedu tydźenja, 19. meje, w Budyſchinje „towařſtwo k pomozy ſtudowazych Sserbow" ſakoźiło. Bóh, luby Knjes, chźył tuto towařſtwo bohacźe poźohnowacź a jemu wjele ſwěrnych, luboſcźiwych a ſmilnych ſobuſtawow wobradźecź, kiž maju wutrobu ſa naſch ſerbſki lud a ſa Boźe kraleſtwo bjes Sserbami. Se ſobuſtawom móże kóźdy ſamoſtatny Sserb bycź. Mużojo druheje narodnoſcźe a wukrajniźy ſmědźa ſ wurjadnymi ſobuſtawami bycź. Teho runja ſmědźa tež źónſke ſ wurjadnymi ſobuſtawami bycź. Sa cźeßnych ſobuſtawow ſo cźi pomjenuja, kiž ſu ſo woßebnje ſaßłużbni wo towařſtwo ſcźinili. Kóźdy ſobuſtaw ma lětnje ſ najmjeńſcha jenu hriwnu (1 ℳ) pſchinoſchka płacźicź. Schtóź ſto hriwnow (100 ℳ) na jene dobo ſapłacźi, je wot dalſchich pſchinoſchkow ſwobodny, a jeho mjeno ſo ſ dźaknym pſchipóſnacźom w ſapißu ſobuſtawow ſa wſchě cźaßy dale powjedźe. S tym, ſchtoź je Macźiza k temu doſtała, je ſo hiźom do tſecźeho tyßaza hriwnow (3000 ℳ) ſa krótki cźaß k pomozy ſtudowazych Sserbow dariło. K tutemu rjanemu ſapocźatkej je pak ſwěrne pokracźowanje nuſne; pſchetoź wjele ſo trjeba jenoź ſa jeneho khudeho młodźenza w jeho gymnaſialnych a potom w jeho univerſitnych lětach. Ale ta „pomoz ſa ſtudowazych Sserbow" je tak nuſna a tak waźna, ſo ſo jej po Boźej hnadźe wěſcźe wjele podpjeranja bjes naſchim ſerbſkim ludom pſchiwobrocźi. Wo tym mamy hiźom wſchelake ſbudźaze dopokaſma. Tak je ſo w jenej ſerbſkej woßadźe, kiž k najwjetſchim nje ßłuſcha, hiźom na ſchtyrzycźi hoſpodarjow na to ſwólniwych wuprajiło, ſo chźedźa ſe ſobuſtawami tuteho towařſtwa bycź. A tamnu póndźelu pjecźo Sserbjo ſo na to ſjenocźichu, ſo chźedźa hiſchcźe w běhu tuteho lěta kóźdy ſto hriwnow (100 ℳ) do pokładniźy teho towařſtwa daricź, a jedyn wot nich chze tež temu towařſtwu w ſwojim teſtamencźe něſchto wotkaſacź. Pſchede wſchěm mamy ſo nětko ſtaracź ſa ſaſtaranje naſcheho luda ſ pſchichodnymi ſerbſkimi duchownymi. Nikomu pak njeje wobarane, ſo ſmě ſa ſtudowanje druheje wědomnoſcźe woßebity dar poſtajicź. Pokładnik towařſtwa je k. haptykař Měrſch (Mierſch) na źitnych wikach w Budyſchinje, pola kotrehoź móże ſo pſchiſtup do towařſtwa ſamkowjecź a pſchinoſchk a dobrowólny dar wotedacź. Wy wſchitźy, kotrychź je Bóh luby Knjes po ſwojej mudroſcźi ſ waſchim narodźenjom ſa ſtawy a domjazych naſcheho ſerbſkeho luda ſcźinił, mějcźe ſmilnu wutrobu a ſcźedriwu ruku k pomozy ſa ſtudowazych Sserbow!

Přilopk.

* S Budyſchina. Knihiwjednika Oskara Elßnera ſ Hohenfriedberga, ſa kotrymź, dokelž běſche wjele pjenjes pſchekſchiwił, ſłědźachu, je w tychle dnjach budyſka polizija popadnyła.

* S Budyſchina. Runje kaž w ſahrodźe ratařſkeje ſchule, tak nětko tež na ranſchim boku pětrowſkeje wěźe (tórma) běłe kule wjecźor wutykuja, kotrež wjedro pſchichodnego dnja pokaſuja. Tſi kule ſu ſnamjo ſa dobre, dwě ſa pſcheměnjaze a jena kula ſa hubjene wjedro.

* Scheſte dobycźe draźdźanſkeje konjazeje loterije, jeneho rjaneho

konja, staj dwaj pinczňikaj hoscźeńza „k słotej krónje" w Budyschinje dostałoj.

* W Lipsku je ßo nětkole tak wjele paduchow sběžało, so ßebi woni hižom swaža ludźi wo dnjo na haßach nadpadnycź. Wóndano ßo jedyn tajki ßlěpz do jeneje žony da a jej pschede wschitkimi ludźimi słoty cźaßnik ſ brósta wutorže. Najhórsche pschi tym je, so ßo poliziji njeradźi, njehańbicźiweho rubježnika popadnycź.

* W Kinsbórku wóndano wjecźor woheń schtórmowachu. S wulkim khwatkom do wóhnjoweje ßykawy konje sapscheżechu a potom spěschnje psched město jědźichu. Tam wuhladachu drje straschnu cźerwjenoscź na njebju, ale běsche to — měßaz, kotryž sady horow wustupowasche. Sswarjo a halekajo na njekedźbliwe schtórmowanje dyrbjesche ßo wóhnjowa wobora (feuerwehr) pod wußměschenjom wokoło stejazych ludźi domoj wrócźicź.

* Dospołne rubježnistwo, ale na njestraschne waschnje, je njedźelu jedyn něhdźe 30lětny cźlowjek w Gerichshajnje wobeschoł. Wón jeneho tamnischeho kublerja se ßwojim wopytom pocześcźi, so by wot njeho konja kupił. Wón tež na płacźisnu jara njehladasche a bu bórsy ſ burom psches jene. Jenož khodźenje konja chzysche hischcźe pruhowacź. Duž ßo na njeho ßyže a wotjědźe kublerjej psched noßom prjecź a ßo hacź dotal pola njeho ſ konjom wjazy pokasał njeje.

* W Rudolstadtu dyrbjesche njedawno ßylny a strowy muž psches to wumrjecź, so bě jeho jědojta mucha do praweho wócźka kłóła. Wócźko pocźa sacźekacź a sacźekanje ßo na zyku hkowu wupschestrje, wscha krej po zykym cźěle běsche ſ muchowym jědom sawdata a hižom sa 36 hodźinow bě wbohi cźlowjek morwy.

* W Stibitzu njedaloko Egera pschińdźe wutoru tydźenja w nozy jedyn bur pjany domoj. S bojoscźu psched ßwojej žonu dźěsche wón do bróžnje spacź a ßebi tam lěhwo pschihotowa. Pschi tym wón pjenježnu móscheń shubi a sapali ßebi, so by ju saßo namakał, schtrychowancźko. W pjanoscźi wón na ßo njekedźbowasche a samischkri ßłómu a ßyno, wokoło njeho ležaze. Jako chzysche woheń haschecź, ßo tež jeho drasta sapali, tak so dyrbjesche ſ bróžnje cźěkacź. Sa krótki cźaß zyke kubło w płómjenjach stejesche a burowa ßwójba ßebi jenož ſ nusu psches khwatne cźěkanje ſ wóhnja žiwjenje sdźerža. Na dobo ßo macź dopomni, so najmłódsche dźěcźo hischcźe w komorje leži; ruzy łamajo wona do doma, na wschěch róžkach ßo palazeho, cźěri a — namaka tam pschi pytanju sa dźěsczom pod rospadazymi hrjadami ßwoju ßmjercź. Wscho tole njesbože bě psches palenz nastało.

* W poßlenjej franzowskej wójnje běsche jedyn wojak 6. bajerskeho infanterie-regimenta Schloßer ßwojemu podwyschkej plistu dał a bu teho dla, dokelž bě ßo to w wójnje stało, k ßmjercźi wotßudźeny a posdźischo k 20lětnemu jastwu wobhnadźeny. Sbytk khostanskeho cźaßa, poßlednje 11 lěta, ßu jemu nětko wot bajerskeho krala spuschcźene.

* Symne mejske nozy ßu skoro po wschěch Němzach dobre wuhlady na kajkežkuli žně skasyke. Se wschěch stronow pschikhadźeju hubjene powjestwa. Wysche žita je w Cźechach a Bajerskej jara wjele khmjela smjersko, wino ßnadź ſ zyła žane płody njepschinjeße. W Kreisdorfu na cźěskich mjesach je jedyn hólcźez w lěßu, hdźež bě ßo sabkudźił, pschi tej poßlenjej symje smjersnył.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Ernst Emil, Handrija Sswory, fabrikskeho dźěłacźerja a wobydlerja, ß. — Jan August, Korle Hendricha Kłoßa, młynka-wobßedźerja w Brěsynje, ß.

Katholska zyrkej: Jan Josef, Jana Proschcha, fabrikskeho dźěłacźerja w Raschowje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 19. meje: Jan August, Handrija Ssmoły, dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß., 2 l. 3 m. 19 d. — 20., Michał Łahoda, kubleŕ w Bosankezach, 61 l. 3 m. — Marja Martha, Jurja Malcharja, khěžerja na Židowje, dź., 10 m. mjenje 6 d. — Hermann Gustav Hellmuth, Gustava Adolfa Bětnarja, murjerja a wobydlerja pod hrodom, ß., 1 l. 5 m. — 21., Hana Marja, Korle Handrika, dźěłacźerja, dź., 7 l. 7 m. — 22., Ernst Pawoł, Jana Horski, dźěłacźerja, ß., 1 l. 3 m. — Jan Kranz, dźěłacźeŕ a wobydleŕ na Židowje, 47 l. 19 d. — 23., Jan Ernst, Jana Budarja, khěžerja na Židowje, ß., 6 l. 1 m. — 26., Jan Bohulub Vogel, khěžeŕ pod hrodom, 64 l. — 27., Ernst Hermann, Handrija Buscha, dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß., 8 m.

(Pschipóßłane.)

Psches někotre nam snate familije kedźbni sczinjeni, wóndano składnoscź wužichmy a w khlamach **Julius Hartmann Sohn** w Budyschinje na mjaßowym torhoschcźu, hižom dawno khwalobnje snatych, **cźornožidźany klejd** kupichmy. My ßmy psches wubjernu dobroscź a tunju płacźisnu woßebje derje spokojeni, tak so móżemy te khlamy kóždemu sa kupjenje cźornožidźanych stoffow nanajlěpje poruczicź.

Wšě nawěštki kaž sa politiske nowiny, provinzialne listy, tak tež sa woßebite cźaßopisy bjes powyschenja khóstow **najtuńscho a najruczźischo** wobstara: „Zeitungs-Annoncen-Expedition"

Rudolph Mosse, Leipzig.

Sapiß nowinow (tarif inserzijow), kaž tež nacźisk khóstow darmo a franko. **Pschi wjetschich poruczenjach najwyschschi rabatt.**

Knihikupz **F. A. Reichel** w **Budyschinje** nawěschtki wobstara.

Drjewowa aukzija

na lipiczanskim a wjeßelanskim revierje.

Wutoru, 8. junija, budźa ßo na lipiczanskich hacźenjach:

23 dubowych klozow a wužitkowych kruchow 15 hacź 64 cm. tołstoscźe a 2 hacź 5 mtr. dołhoscźe,
25 Rm. dubowych schcźěpow,
21,5 Rm. dubowych kulecźkow,
59,5 = = repuchow,
18,7 = duboweho a wjasoweho palneho drjewa,
17 dubowych pjeńkow,
3 Rm. khójnowych schcźěpow,
2,25 Rm. pjeńkoweho drjewa,
56 walcźkow

sjawnje sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapocźatk w 1/2 10 hodźin pschi dubinskim hacźe pola Lipicźa.

W Minakale, 4. junija 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Powschitkomna aukzija

wutoru, 8. junija,

na garbarskej haßy cźiśło 419.

Paul jun.,
aukzijonator.

Na kaschel cźerpjazym.

Po wěrnoscźi lubjerad wobßwědcźam, so buch wot najsaßaklischeho kaschela, kiž je mje wjele njedźel cźwilował, psches nałožowanje **G. A. W. Mayerowého bróstsyropa** w krótkim cźaßu zyle wumóżeny.

Mannheim. **Dr. Loew,**
radźicźel wyschschoßudniskeje kanzlije.

Tutón na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jenož prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
C. Meißner w Bisskopizach.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 29. meje 1880.

Žitowy dowos: 3156 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńza 50 kilogr.	10	71	12	5	10	71	12	5
Rožka " "	9	49	9	87	9	33	9	65
Jeczmjeń " "	8	69	9	27	8	69	9	42
Wowß " "	7	70	7	90	7	—	7	90
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 "	1	50	1	90	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	20	2	50	—	—	—	—
Sstóma 1200 pt.	17	—	21	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
512 schtuk, schtuka po 15 m. — np. [5 tl. — nßl.] hacž 30 m. — np. [10 tl. — nßl.]

Kórz pšeńzy po 170 puntach: 18 markow 20 np. [6 tl. 2 nßl. — np.] hacž 20 mk. 48 np. [6 tl. 24 nßl. 8 np.] — Kórz rožki po 160 puntach: 15 mk. 18 np. [4 tl. 1 nßl. 8 np.] hacž 15 m. 79 np. [5 tl. 7 nßl. 9 np.] — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 18 np. [4 tl. 1 nßl. 8 np.] hacž 12 mk. 92 np. [4 tl. 9 nßl. 2 np.] — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 17 nßl. — np. hacž 2 tl. 19 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 10 np. [8 tl. 21 nßl. — np.] hacž 27 m. 90 np. [9 tl. 9 nßl. — np.] — Hejduschne krupy: 17 m. 50 np. [5 tl. 25 nßl. — np.] hacž 18 m. — np. [6 tl. — nßl. — np.] — Běrny: 2 m. 64 np. [26 nßl. 4 np.] hacž 3 m. 6 np. [1 tl. — nßl. 6 np.] — Butra: 1 m. 50 np. [15 nßl.] hacž 1 m. 90 np. [19 nßl. — np.] — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 20 np. [— tl. 22 nßl. — np.] hacž 2 m. 50 np. [25 nßl.] — Sstóma [1200 pt.] 17 m. — np. [5 tl. 20 nßl.] hacž 20 m. — np. [6 tl. 20 nßl.]

Dražďanske mjaßowe płaczisny
31. meje 1880.

Najlěpsche howjada 63—65, ßrěnje 52—53, schpatne 28—30 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 57, ßrěnje 49—51, bakunarje 62—63 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 70, ßrěnje 66, schpatne 36 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 40—50 np. po puncze rěsneje wahi.

Khěžniska **žiwnosćz** czißko 33 w Wulkich Debßezach, se 7 kórzami ležownosczow wopschijaza, je hnydom na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicz.

Sahrodniska žiwnosćz czo. 9 w Lipinach, k kotrejž doßahaze twarjenja ßłuscheja, je s polami, rjanymi łukami a holu, kaž tež se stejazymi žnjemi hnydom na pschedań. Wscho dalsche je pola podpißaneho wobßedźerja tam shonicz.

Handrij Kónz.

Jenu nowonatwarjenu **khěžu**, w kotrejž ßo pjekařstwo czěri, s kruchom pola a w jenej zyrkwinskej wßy njedaloko Budyschina ma hnydom płaczisnyhódnje na pschedań

agent **Koplansky** na rěsniskej haßy 332 II.
s napschecza mjaßowych hětkow.

Ssrědk
k spěschnemu blejchowanju platu

ma na pschedań a kak ma ßo nałožecz, wukaže **Otto Engert**
na snutskomnej lawskej haßy.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Dobry gogolinski kruchaty kalk

je saßo na pschedań pola

A. Lorenza
na Hoschiz haßy (Goschwitz).

Kóslaze kóžki,

kaž tež wschě družiny njeharowanych kožow kupuje po najwyschschich płaczisnach

Gustav Naucka
na garbařskej haßy 426.

Žołty wósk

kupuje stajnje

hrodowska haptyka.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneręz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Młóczniki wschěch wulkosczow a we wulkim wubjerku, kaž tež wschě druhe **młókowe** a **warne ßudobje** porucza po jara tunich płaczisnach

hornczěrski mischtr **W. Beeg**
na garbařskej haßy 362.

Waŕna a skótna sól

ßo po centnarjach a puntach pschedawa pola **C. Hanske** na žitnych wikach, pódla prazla.

Wužitkowe drjewo,

jadriwe a dołhe, kaž schmrěkowe žerdźe, k powosam a rjeblisnam ßo hodźaze, ßu na pschedań na marschinach pola Wulkeje Subrnizy psches knjesa hajnika **Ahrasa** w Nowej Wjeszy.

Kehele a kule

porucza we wulkim wubjerku najtunischo
draschlerńja **Wilhelm Fuchs**
pod bórklinom 283.

Cement,
krydu,
soda,
wschelake **mydło**

poruczataj

Gebrüder Miersch
(bratraj Měrschej)
na žitnych wikach.

Wot najwjetscheje ważnoscze sa

woczi kóždeho.

Prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej je wot lěta 1822 ßwětoßławna. Dostacz w flakonach po 1 marzy w hrodowskej haptyzy knjesa E. Menznera w Budyschinje.

Njech ßebi pak kóždy wěsćze jenož Dr. Whitowu woczowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta žada.

Wucźahi s listow: Knjesej **Tr. Ehrhardtej.** Dokelž je mi Wascha wo prawdźe **prawdźiwa Dr. Whitowa woczowa wodźiczka** tak **dobru** ßłužbu czinika, so mózu ju kóždemu na woczi bědnemu poruczicz (Skasanje). Wichlinghausen, 14./4. 78. W. Theidel. Dale: So je mi Wascha njedawno póßłana **prawdźiwa Dr. Whitowa woczowa wodźiczka** tak **dobru** ßłužbu czinila, so mózu a dyrbju ju na wschě strony **wukhwalecz** (Skasanje). Carlsfeld, 26./4. 78. H. Bietzich.

J. Rämschez herbja
w Wósporku na torhoschczu

poruczeja:

tunje **khofeje** a **zokory,**
wschelake ßuche **warjenja,**
matjes-jerje a **sardelly,**
cigarry hischczen po starych płaczisnach,
swěczki, mydka a **soda,**
wschě družiny **palenza,**
wschelake tunje **wina,**
rum a **arak.**

Wopikstwo, tež w najwyschschej měrje, wotstroni wěsćze a hnydom, tež bjes wjedźenja a pod rukowanjom, bjes schkody sa strowosćz **Th. Konetzky,** Bernauerstraße 84, Berlin, wunamakař tuteho radikalneho sahojenja a spezialist sa wopikzow. Pomoz ßrědkow, wote mnje wunamakanych, je wot pazijentow pschedkralowskimi pruskimi a bajerskimi wokrjeßnymi ßudnistwami s pschißahu wobßwědczena a wot jeneho strowotneho radźiczela pruhowana. Podczinjerjow njech ßo kóždy hlada, dokelž ßo psches jich ßrědki wopikstwo njesaczěri, kaž wschak ßu to hižom mnosy shonili. Wschelazy tajzy podczinjerjo tež mjeno a attesty falschuja a jenož jebanstwo czěrja, bjes tym so ja sa sahojenje pokuje rukuju. Psches wyschnosćz wobtwjerdźene, kaž tež s pschißahu wobßwědczene wopißma móže kóždy darmo a franko wote mnje dostacz.

Jenož hischcze krótki czaß

wotbywa ßo dla sastacza khlamow

dospolne wupschedawanje

mojeho zyłeho tworoweho składa

manufakturowych, płatowych a schtrympowych tworow,

kaž tež wschitkich druhich podobnych wězow po snatych **tunich płaczisnach.**

Jako woßebje płaczisny hódne a w kóždym hospodarstwje potrěbne, poruczam bjes tyßazami wězow, kotrež ßu w mojich khlamach na pschedań, ßlědowaze artikle k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

R. Casper
67 na bohatej haßy 67.

6/4 schěroki **kattun,**	57 cmtr. =	stary łóhcź po	16 np.,
6/4 schěroke **pikéje,**	. . . . =	= =	25 =
6/4 schěroki **köper,**	. . . . =	= =	25 =
6/4 = **madapolam,**	. . . . =	= =	25 =
módroczíschcź,	. . . . . =	= =	25 =
shirting,	. . . . . =	= =	15 =
pollama,	. . . . . =	= =	30 =
7/4 **czistowolmjany ßuknjany flanel**	. . . . . =	= =	1 mk.,
tykane tkaniny,	. . . . . =	= =	40 np.,
wupjerki,	. . . 57 cmtr. =	stary łóhcź po	30 np.,
luster,	. . . . . =	= =	20 =
běle pikéje,	. . . . . =	= =	25 =
tibetowe rubischka s franzami a bjes nich,	. . . . . schtuka	1 mk.	25 np.,
pikéjowe dźěczaze schórzuchi,	=	— =	35 =
žonjaze schórzuchi,	. . . . =	— =	50 =
mužaze soki,	. . . . . por	— =	30 =
filéjowe rubischka,	. . . . schtuka	— =	75 =
kattunowe hlowjaze rubischka,	=	— =	35 =

Wupschedawanje

drastnych tkaninow,

dokelž te ßamy njebudu wjazy pschedawacź,

po jara poniženych płaczisnach.

Dale poruczam:

czornu židu,	łóhcź wot	2 mk.,
módroczíschcź,	= =	25, 28, 30, 35, 40 np.,
kattun,	= =	17, 20, 25, 30, 35, 40 np.,
poßleschczowy kattun,	= =	25, 28, 30 np.,
möblowy „	= =	25, 30 np.,
garolinski „	= =	20, 25 np.,
turnarske ßukno,	= =	50 np.,
módry płat,	= =	40, 45, 50 np.,
poßleschczowy zajk,	= =	25, 30, 35 np.,
twjele a trjeńschcza,	= =	20, 25 np.,
poßleschczowe deki,	schtuku	2,25 np.,
módropłatowe schórzuchi s lazkom,	=	1 mk.

židzane, połžidzane a **wolmjane hlowjaze rubischka** we wulkim wubjerku, schtuku wot 1 mk.

M. G. Freyberg na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Jědźny wolij Ia.,
kißalo,
žonop,
malenowu } **juschku,**
eitronowu }
soda- a **selterstku wodu,**
kaž tež wschelaku
strowotnostudnjazu wodu
najnowscheho pjelnjenja
poruczataj **Gebrüder Miersch**
na žitnych wikach.

Dwójzy warjeny **firniß,**
železolaki,
damarlaki,
bernstajnowe laki,
möblowe laki
poruczataj **Gebrüder Miersch**
na žitnych wikach.

Insektowy pólver,
molowy pólver,
sczónwjazu ßmjercź
se ßykawku k njej
poruczataj **Gebrüder Miersch**
na žitnych wikach.

Jenož 6 mk. khoschtuje pěkny wutrajazy **sczěnski czaßnik** (wanduhr) s **hrajadłom,** kotrež duschny spěw hraje, kiž móže ßebi kóždy pschi skasanju wuswolicź. Wěste rukowanje a njetrjeba ßo pschi dostaczu žane zło płaczicź.

J. Brunner, Uhrendepôt in Basel.

Najtunische płaczisny.

Czaßniki (segerje).

Najwjetschi skład
a najlěpsche porjedźenje
časnikow a hrajadłow.
Jarolim Trepera,
czaßnikar
na seminarskej haßy, s napschecza theatra.

Zdźiwne rukowanje.

Blajwaßß, ßuchi a w woliju,
ultramarin módry,
= seleny,
wschelaki **oker,**
mahagonibrun,
kaž tež wschelake druhe
semske a **molerske barby,**
ßuche abo w woliju rybowane,
poruczataj **Gebrüder Miersch**
na žitnych wikach.

S tutym dowolam ßebi, cześćenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe k nawjedźenju dacź, so ßym moje **żelesowe khlamy** s

krótkotworowymi khlamami

żelesnych, worzelowych a moßasnych tworow

sjenocźił; se ßlubjenjom najtunischich płacźisnow pschi najlěpschej dobroscźi ßo najpodwolnischo porucźa

W Budyschinje, 31. meje 1880.

C. A. Mickan
na bohatej haßy 75.

Lětnje żakety s zankami,

ßamßne dźěło, něschto zyle nowe s diagonala a kaschemira, porucźa

H. Kayser na żitnej haßy 52
w domje k. **Korle Noacka.**

NB. W khlamach ßo **ßerbski rycźi.**

Wo
P. Kneifelowej

włoßowej tinkturje.

K mojemu wulkemu wjeßelu móżu Wam pißacź, so je hižom wulke polěpschenje w mojich włoßach sastupiło (wupadowanje hižom sa jedyn tydźeń zyle sasta). Ja ßym hižom wjele ßrědkow nałożał, ale Waścha tinktura je jeniczke, schtož je mi pomhało. — **Ernst Ristau,** pjekař w Wilnje, w Schachtez pjekarni, na hrodowskej haßy, 19. sept. 1878.

Proschu wo pschipóßłanje 2 bleschow Waścheje włoßypłodźazeje tinktury a k temu pschispominam, so ja tu tinkturu po prawym psche schupisny trjebach, kotrychž ja, prjedy hacź Waschu tinkturu nałożach, jara wjele mějach; wot teho cźaßa żanych wjazy nimam, hewak je wupadowanje włoßow zyle sastało a włoßy ßu pschibjerałe. — **Reh,** jěsdny żandarm w Neidenburgu w Pr.

Proschu mi wot Waścheho wubjerneho włoßypłodźazeho ßrědka dalsche 3 blesche póßłacź, dokelž je jeho nałożowanje jara wużitne. — **Eras Holzinger** w Sternbräu, w Salzburgu, 7. junija 1878.

W Budyschinje ma ju jenož na pschedań: **Heinr. Jul. Lincka** w bleschach po 1, 2 a 3 mk.

W wudawarni „Serb. Nowin" ßu dostacź tak mjenowane:

1. Trauungsregister, 2. Taufregister a 3. Todtenregister,

kajkež ßo k sapißam trjebaja, kiž ßo lětnje pola wyschnoscźe wotedadźa abo hewak k zyrkwinym kniham nałożuja.

Mißionska hodźina
w Wulkim Wjelkowje.

Dźiwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje — da-li Bóh — jutsje sa tydźeń, 13. junija, jako tsecźu njedźelu po ßwjatej Trojizy, w schuli w Wulkim Wjelkowje mißionsku hodźinu. Teho dla ßo s tutym wschitzy pschecźeljo a pschecźelnizy mißionstwa, woßebje pak wschitke ßobustawy nascheho towarstwa lubje proscha, ßo tam po nyschporje popołdnju w tsjóch hodź. bohacźe nutsnamakacź.

Pětr Mlónk.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radoscź;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.,** do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Slyšny wolij sahoji hłuchoscź, hdyž njeje pschinarodźena, a wotstroni wěscźe wschě s cźeźkim ßłyschenjom sjenocźene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. póscźele

C. Chop,
haptykař w Sondershausen.

Erwerbs-Katalog } za kóždeho darmo
Wilh. Schiller & Co. } **Berlin O.**

J. Rämschez herbja
w Wósporku na torhoschczu

porucźeja jako woßebje płacźisny hódne

żonjaze jaki se ßukna a stoffa,
spódnje ßuknje, schórzuchi,
schtrympy, rubischcza,
ßuknjane khołowy, turnarske jaki,
dźěkarske khołowy, hontske juppy,
rukajzy, schlipsy,
khornarje, manschety,
ßekle a **banty,**
bawmu, ßuknjane tosse,
pschedkoschliki, dybsaczne rubischka,
poßleschczowe krywadka, sawobalne rubischcza,
wołmjane a **płatowe blidowe deki,**
kattuny we wulkim wubjerku,
klejdowe stoffy a **płat,**
zajki k ßuknjam a **lama,**

wscho po dopósnatych tunich płacźisnach.

Kedźbu!

Jako dobru kup woßebje sa krawzow a schwalcźe porucźamy

wschelaki podschiwk (futterstoff),
zwjern, żidu,
knesse, wobßadki,

kaž tež wschitke wurěsne twory po najtunischich płacźisnach pschi sprawnym poßłużenju.

W Wósporku na torhoschczu.

J. Rämschez herbja.

Dobry pension.

Schulerjo dostanu dobry pension pschi rjanym strowym wobydlenju se sahrodu sa 20 mk. měßacźnje na lubijskej haßy 508 b pola sotografa.

Jena **dźěłaczerska familija** namaka darmotne wobydlenje s rolu k běrnam na knježim dworje w Wutołcźizach.

Murjerjow

pyta sa trajaze dźěło

A. Kuba, murjerski mischtr
w Budyschinje.

Dźěława **dźowka,** kotraž ma dobre wopißma, móże w korczmje w Nadźanezach hnydom abo k 1. julija do ßłużby stupicź. Wyßoka sda a pschecźelniwy wobkhad je jej wěsty.

Sslawa,

hrimotaza ßława ßwěrnym delnjołużiskim Sserbam a Sserbowkam, kiž ßu wóndano sa „Dolnołużyski Wotred" tak pěknje wuradźowali a jako ßobustawy (złonki) do njeho sastupili. **Někotsi budyszy Sserbja.**

Dźak.

Schlesynskemu woheńsawěscźazemu towarstwu, kaž tež jeho agentej, k. **Janej Weßli** w Maleschezach, praju sa spěschne a pschecźelniwe srjadowanje mojeho wóhnjoweho schkodowanja s tutym sjawnje ßwój dźak a porucźam pomjenowane towarstwo s połneho pscheßwědcźenja kóždemu k sawěscźenju.

W Hnaschezach. **Jan Muka.**

Sjawny dźak.

Knjesam ßobustawam budestcźanskeho schulskeho prjódkstejerstwa wuprajam sa to pschi poßwjecźenju nascheje noweje schule mi darjene, tak jara kraßne dopomnjeńczko ßwój najwutrobnischi dźak.

W Budestezach, 31. meje 1880.

H. Mrósak, farař.

(K temu cźißku jena pschiloha.)

Pschiloha k czißku 23 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 5. junija 1880.

M. Th. Pech

w Budyschinje na hlownym torhoschczu czo. 140
pódla měschczanskeje haptyki

porucza **drastne stoffy** w nowych rjanych mustrach, **kattun, madapolam, kroasej** a **pikej, bělу** a **pißany,** k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Hacz runje je w nowschim czaßu płaczisna horje schła, tola po **starych tunich płaczisnach** pschedawam.

Módry płat wschelakeje schěrje, **czischczane płatowe schórzuchi** w wulkim wubjerku, **módroczischcz** w rjanych mustrach a nowej tworje najpodwolnischo porucza

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu 140, pódla měschczanskeje haptyki.

☞ Hdyž je ßo tež płaczisna khětro jara powyschiła, tola po starych płaczisnach pschedawam. — W khlamach ßo **ßerbski** ryczi.

Měschczanska haptyka w Budyschinje

na hłownym torhoschczu
porucza:

salsowy pólver, 1 pakczik sa 40 np.,
skótny ziwjazy a **hojazy pólver,** 1 pakczik sa 40 np.,
ßwinjazy wobzerny pólver, 1 = = 30 np.

Prawoczaßne nałoženje wjele schkody wotwobroczi, sdzerži skoczatam strowoscz, móz a dźełakmanoscz. — Njech kóżdy napißmo a naczischczane snamjeschka wobkedźbuje.

Dale porucza **měschczanska haptyka** wschitke druhe **skótne pólvery** po najtunischich płaczisnach s rukowanjom czistoscze, dokelž ßo wot woßebneje parneje mlějazeje a tołczazeje maschiny pschihotuja.

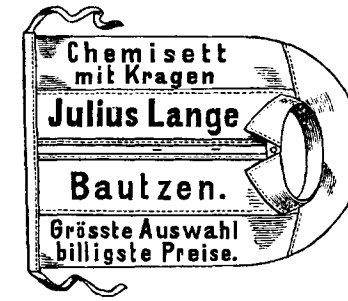

Julius Lange w Budyschinje.

Pschedkoschczki s khornarjom. Najwjetschi wuhjerk, najtuńsche płaczizny.

Arno Möckel,

kolonialtworowe,
tobakowe a cigarrowe khlamy,
destillazija,
na ßerbskej haßy 13
(blisko kaserny)

porucżeja ßo cześcżenym Sserbam pod ßlubjenjom sprawneho, spěschneho a pschecżelniweho poßłużenja.

Kożane fale,

se wschitkich kożow dźěłane, porucza najtunischo kożowa pschedawarnja
C. Otto Büttner
na ßerbskej haßy
w domje knjesa konditarja Lehmanna.

Twjerde płaczizny.

Dospolne wupschedawanje

dla sastacza khlamow.

Zyle wulke składy naschich
manufakturowych, módotworowych a konfekzijonskich khlamow
ßo **wjele tuńscho, hacz ßo kupichu, wupschedawaja.**
W **Budyschinje,** na bohatej haßy 66.

Heinrich Preu & Co.

☞ W khlamach ßo **ßerbski ryczi.** ☜

Twjerde płaczizny.

Twjerde płaczizny.

Twjerde płaczizny.

Budyska parna pjekarńja

rožku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalſkej haßy 716.

Piwne droždźe,

najlěpſcheje dobroſcźe a wſchědnje cźerſtwe, porucźa

nowonatwarjena piwarńja **Joh^s. T. Littera**
na ſwonknej lawſkej haßy cźo. 819.

Ssrědk k ſpěſchnemu blejchowanju płatu

ſ wukoženjom, kak ma ßo nakožicź, porucźa

hrodowſka haptyka.

K wußywej

porucźa **lupiny, hróch, woku, hejduſchku, ſaradellu, konjazy majß, dolhi** a **ßrěni kolij (kolodźij), běly** a **cźerwjeny dźecźel, timothej** a **reihtrawu.**

C. Kahrowe pódla póſtſkeje kowarńje.

A. Kaup, cźěßliſki mischtr

na nowosalzſkej dróſy cźißło 777p w Budyſchinje,

ßwój wulki ſkład **twarſkeho drjewa, twarſkich** a **tyſcherſkich deſkow, latow, ſchtółow, myjerſkich lejſtow** atd., tunje płacźiſny a ſpěſchne poßkuženje lubjo, k dobrocźiwemu wobkedźbowanju porucźa.

Möblowy magazin

tyſcherſkeho mischtra **Otto Waltera**
na horncźerſkej haßy, w **Budyſchinje,** na horncźerſkej haßy,
porucźa ßwoje ßamodźěłane ſolidne möble, półſtrowane wězy, ſtolzy, ſchpihele atd.

Pſche poczenje nohow,

pſche bolaze nohi a bolaze cźinjenje dźěcźi — kaž tež ſ zyka pſche rany je wot lěkarjow a druhich ludźi **H. Schelcherowy balſamiſki ſalicilkißlikowy łój** (H. Schelcher'ſche balſamiſcher Salicylſäure-Talg) wjele krócź horzo porucźeny. Powſchitkomny pomozny a hojazy ßrědk, nuſny ſa pucźowarjow, wojakow a wſchitkich, kotrychž powołanje ßebi wjele khodźenja žada, kaž tež ſa wſchědnu domjazu potrjebu. — Na pſchedań maja jón w originalnych blachowych tyſkach, ſ firmu a roswucźenjom, kak ma ßo trjebacź, po jenož 60 np. **Otto Engert** na ſnutskej lawſkej haßy w Budyſchinje a **Heinr. Burkhardt** w Lubiju. **Hłowny ſkład** „Apotheke in Strehlen-Dresden" (haptyka w Strehlenje pola Draždźan), kotraž kóždemu, kiž jej 70 np. w póſtſkich markach póſcźele, też hnydom tyſku na pruhu franko póſcźele.

Wolijowe barby we wſchěch trěbnych barbach, hnydom k wobarbjenju pſchihotowane;
ßuche **molerſke,** kaž tež **murjerſke barby;**
najlěpſchi **lanowolijowy firniß, terpentinowy wolij,** němſki a franzowſki;
bernſteinowe laki, damarlaki,
kopallaki, želeſolaki, klij
wſchelakich dobroſcźow;
gyps, Ia portlandcement w 1/1 a 1/2 tunach,
kaž wſchitke ßem ßkuſchaze twory w najwjetſchim wubjerku najtunſcho porucźa

Otto Engert,
drogowe a barbotworowe khlamy
na ſnutskownej lawſkej haßy 122.

Najlěpſchu
pſcheńczu muku

po najtunſchej płacźiſnje porucźa
C. Kahrowe
pódla póſtſkeje kowarńje.

Murjerſke, kaž tež **brune kožanc ſale** ma po ſtaroſnatej dobroſcźi najtunſcho na pſchedań **Gustav Naucka**
na garbarſkej haßy 426.

K twarbam

porucźamy želeſniczne ſchěny kaž tež

T-noſcherje

we wſchelakich dołhoſcźach a wyßokoſcźach najtunſcho.

Gebr. Joachimsthal
pod bórklinom.

Khofej, ſeleny, zyle cźiſcźe ßłodźazy, punt po 95, 98, 100, 105, 110, 120—150 np.,
khofej, paleny, punt po 140, 150, 160 a 180 np.,
zokor, zyły, punt po 45, 48, 50, 55 np., w kehelach tunſcho,
zokor, mlěty, punt po 42, 44 a 48 np.,
ſyrop, punt po 16, 20 a 36 np.,
prima **rajßowu ſchterku,** punt po 40 np.,
" **pſchenczu ſchterku,** punt po 34 np.,
ſoda, punt po 10 np.,
wſchě twory pſchi wotewſacźu 10 pt. tunſcho,
jerje, w zykym a po jenotliwym, najtunſcho
porucźa **Gustav Poser**
na jerjowej haßy.

Dickowa conceßionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza žalba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokaſała, porucźa ßo w žerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowſkeje haptyki.**

---

25 originalnych žortniwych khartkow ſcźele ſa **50 np.** w póſtnych markach
Gotthilf Koch, Berlin SW.

Internationalna gumijowa fabrika

Berlin SW., Alexandrinen-Strasse 116
porucźa a poßyła en gros a en detail wſchě móžne **gumijowe artikle,** kaž tež **techniſke** a **chirurgiſke woßebitoſcźe, ſchwampy** ſa **rany** a **wocźi.**

Płacźiſnokouranty darmo.

Ssamoſkónzowanje,

ſkaženje familije atd. ßu ßłědſtwa wopiłſtwa. Tutón njepocźink ßo pſches ſto krócź dopokaſany, wot lěkarjow porucźeny ßrědk ſ wjedźenjom abo bjes wjedźenja picźka wotſtroni. Też pomham pſche tajne cźěrpjenja, běłoſpław, mocźenje do łoža, padawu khoroſcź a liſchawu.

L. Grone in **Münſter,** Weſtfalen.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 24. **Sobotu, 12. junija 1880.** **Lětnik 39.**

Pschenajecźe trawy.

Lětuschi **trawny wužitk** na pastwischćowych (viehweiden) łukach, na łukach pschi prjedawschej radźinej zyhelnicźi a pschi angeru a na knježohatskich łukach maja ßo

15. junija t. l., popołdnju wot 3 hodźin,

na ßamych łukach na pscheßadźowanje pschenajecź.

Na wotnajecźe smyßleni ßo pscheproschuja, ßo w spomnjenym cźaßu pschi pastwischćach (viehweiden) shromadźicź.

W Budyschinje, 7. junija 1880.

Měschczańska rada.
Löhr, měschczańosta.

W zulukaferskim kraju.

(Pokracźowanje.)

Pola kafrow ßmoj też někotry krócź nozowałoj. Sswoju wjeß mjenuja woni „kraal", w kotrejž je 5 hacź do 10 kulojtych hětow, w kotrychž woni bydla. Někajku hětku woni pucźowarjej swólniwje k nozowanju wotstupja. Ale kajka je to klětka?! Dwaj hacź półtsecźa łóhcźi wyßoka a pjecź hacź schěscź łóhcźi w pscheměrje. A tam masch ßo mucźny na symnu, twjerdu semju lehnycź, a ßy jara wjeßoły, hdyž je pschikrywadło, kotrež ßy na pucź ßobu wsał, tón dźeń ßuche wostało. Potom ßo do njeho sawobalisch a spytasch, so by spał, tak derje hacź ßo hodźi. Někak drje spisch, dokelž ßy ßmjercź sprózny, a dasch ßo wot scźónow a tkhow, kiž ßo tam po tawsyntach (tyßazach) mjeřwja, w dobrym měrje kußacź, so nasajtra twoja koža wonhlada, kaž budźische ju něchton wschu s jehłami pokałał.

Hórje, hacź s wobydlenjom, je s jědźu. „Si lambile" to rěka: my ßmy hłódni, „si pa ukuhlo", dajcźe nam tola jědźe, „si cholela lungile" my chzemy wscho ßwěru sapłacźicź, — tak proßymy. Ale wotmolwjenje je najbóle to: „ukulamba ku kona emusini" hłód tudy pola naß knježi. Duž niczo njepomha a ty masch twoje ßobu pschinjeßene kraßnoscźe, jako parliczki, nožiki, pißane lapki wupakowacź a jim poskicźecź, so by sa nje jědź dostał, — tola pschezo hischcźe rěka: ukulamba ku kona emusini." Skóncźnje wosmjesch kuscźiczk zokora a jón někajkej starej žonje do huby tyknjesch. „Au, usauti omnandi!" aj, ßłódka ßól! wona saschkrěcźi, a dołho njetraje a ludźo ßo k tebi cźischcźa, so bychu drjebjeńcźku zokora wot tebje dostali. Ale ty prjedy žaneje njedasch, hacź jědź njepschinjeßu, kotruž s někotrymi parliczkami sapłacźisch. Ale kajka je to jědź! Derje swarjena ßwinjaza žratwa, kotruž doma w Europje ßwojim ßwinjom dawacźe, by nam lěpje ßłodźiła. (Pokracźowanje.)

☞ K temu hischcźe **pschispomnjenje** cźitajcźe, w kotrymž ßo rycźi wo **ßerbskich naležnoscźach, s póhanstwom mjesowazych** a **ßrjedź evangelsko-lutherskeje zyrkwje knježazych** a jej wulku schkodu cźinjazych.

Pschispomnjenje. Tute runje naspomnjene zulukaferske ßłowa nam pokasuja, so ßu mißionarjo, kiž póhanam evangelion pschipowjedaja, zusu póhansku rycź hižom doma w Europje nawukli a ju derje rosymja. A to wschak też hinak bycź njemóže! Kak dha bychu wschak też mißionarjo kscheścźijansku wěru bjes póhanami prědowacź a póhanow do kscheścźijanow pschewobrocźicź móhli, hdyž njebychu zusu póhansku rycź derje móhli?! — Jako běch lětßa 19. meje na lětnim ßwjedźenju evangelsko-lutherskeho mißionstwa w Lipsku, ßym tam s wulkim spodźiwanjom ßłyschał, so ma lutherska zyrkej w tu khilu 2400 mißionarjow a 23,000 katechetow a wucźerjow bjes póhanami, so je ßo sa tuto mißionstwo loni psches 25 millionow hriwnow (markow) dobrowólnje nawdało a so ßu tute pjenjesy nimale to ßamo lěto wschitke wudate na mißionarjow, na mißionarskich katechetow a wucźerjow, bjes póhanami wucźazych, a na wucźerńje, w kotrychž ßo mißionarjo a mißionszy wucźerjo sa mißionstwo bjes póhanami pschihotuja. A wysche teho je ßo w sańdźenym lěcźe wjele stow mißionarskich domow a mißionskich schulow bjes póhanami natwariło!!

Hdyž tole ßłyschach, dha ßo dźiwnje doscź njejabzy na naschich wbohich lutherskich ßerbskich kscheścźijanow a na jich njewuprajnu zyrkwinsku a schulsku nusu dopomnich — a hacź chzych abo nochzych: ßylsy ßo mi pocźachu po lizomaj dele kulecź, so cźi, kiž wokoło mje ßedźachu a stejachu, s podźiwanjom na mnje pohladowachu a ßebi najskerje myßlachu, so ßu to ßylsy radoscźe nad tym, so mißionstwo tak rjenje a kraßnje bjes póhanami kcźěje. Tola to njeběchu radostne ßylsy, ale běchu ßylsy wutrobneje srudoby a hłubokeho roskacźa nad tym, so nad nami Sserbami wulki hrěch wotpocźuje, dokelž ßo wo ßwojich ßerbskich wěrybratrow s zyła njestaramy a jich duscham bjes ßmilnoscźe sawutlicź dawamy, pschetož my ßo njejßmy wo to prózowali, so bychmy nasche ßerbske woßady se ßerbskimi abo tola ßerbszy rycźazymi duchownymi a wucźerjemi sastarali.

Ja dopomnich ßo na tamne ßłowo nascheho knjesa a wumóžnika Jesuša Khrystuša, hdyž wón ßwojim wucźomnikam praji: „Dźicźe po wschěm ßwěcźe a prědujcźe to evangelion wschitkemu stworjenju!" A pschi tym pomyßlich ßebi se žałoscźenjom: Božo, Knježe! cźeho dla dyrbi tejko Sserbow tuteho evangeliona parowacź a žanych prědarjow, ßerbskeje rycźe móznych, nima? A ja spomnich pschi tym w ßwojej duschi na tamnych Partskich a Mediskich a na wschitkich tych se wscheho ßwěta w Jerusalemje

shromadźenych, kotrymž Khrystußowi wuczomnizy na ßwjatkach evangelion prědowachu. Cźi běchu sbožomni, pschetož woni móžachu prajicź: „Kak dha, so my jich ßłyschimy, kóždy po ßwojej rycźi, w kotrejž my narodźeni ßmy!" Haj, woni běchu sbožomnischi, dyźli wschelazy ßerbszy woßadni, kotsiž žanych duchownych ßwojeje rycźe nimaja abo dyrbja ßebi němske prědowanje lubicź dacź.

Najcźežo pak mi na wutrobu pany ßłowo japoschtoła Pawoła: „Schtóž pak tych ßwojich, woßebje ßwojich domjazych, njewobstara, tón je wěru sapřěł a je hórschi dyźli póhan. 1 Tim. 5, 8." Ja ßo ßebje ßameho wopraschach, schtó ßu tucźi twoji domjazy? A duch mi wotmolwi, to njejßu jenož cźi, kiž w jenym domje s tobu bydla, ale tež twoji ßerbszy wěrytowarschojo, kiž s tobu w powschitkomnej lutherskej zyrkwi bydla — a kaž sa tamnych, tak tež sa tutych masch ßo staracź, hdyž ßu kaž cźělneje, tak tež duchowneje pomozy potrjebni.

A nětko mi ßwědomnje žaneho měra wjaz njepopscheje, ale mje k temu nusuje, so dyrbju sjawnje prajicź: Wy zyrkwinszy a schulszy prjódkstejerjo, Wy duchowni a wučerjo, Wy lokalni a wokrjeßni schulszy inspektarjo, Wy zyrkwini radźicźeljo a superintendentojo, Wy ßobustawy gustav-adolfskeho sjenocźeństwa, kaž tež snutskowneho mißionstwa, haj wschitzy Wy Sserbja, kiž hischcźe do Božeho ßłowa něschto dźeržicźe, składowajcźe radu a pjenjesy, so by duchowna nusa w ßerbskich woßadach skerje a lěpje kónz měła.

Lutherska zyrkej je sa kscheścźijanstwo bjes zusymi póhanami sa jene lěto 25 millionow hriwnow nawdała, njemóhła dha wona sa kscheścźijanstwo bjes naschimi lutherskimi kscheścźijanami s najmjeńscha 25 tyßaz (tawsynt) nawdacź? Hdyž tejko nawdamy, budźemy tež wěscźe naschim ßerbskim wěrybratram kmanych a ßerbskeje rycźe móznych duchownych a wučerjow bórsy wobradźicź móz.

Schtóž ma wuschi k ßłyschenju a wocźi k widźenju, tón wsmi ßebi moje ßłowa k wutrobje a cźiń po mojej kscheścźijanskej próstwje!

* *

Wußudźenja.

Lawniski ßud (schöffengericht).

(B. N.) Wotroczk Jan Bohuwěr Voigt w Hrubjelcźizach bu 1. junija teho dla k 15 markam schtrafy wotßudźeny, dokelž bě ßo na gmejnskeho prjódkstejerja a kublerja J. O. Wittiga w Scźijezach pschißłodźał.

Khěžeř C. G. Rycźeř s Demjan, dźěłacźer J. A. Bernhardt s Drjecźina, murjeř E. Měrsch s Holzy, dźěłacźeř A. Winkleř s Noweje Wßy pola Huski, herz E. H. Krausa wot tam, herzaj E. a P. Pjetschka se Žicźinja a herz J. Hajnk s Warnokcźiz, kaž tež korczmař A. A. Kijank na Holzy běchu wobskorženi, prěnschi teho dla, dokelž bě ßwojim hoscźom do nozy pola ßebje wostacź dowolił, hacź runje bě to gmejnski prjódkstejeř Hornoff sakasał. Kijank bu sa njewinowateho wuprajeny, kóždy wot tych druhich bu pak k tsjom markam schtrafy wotßudźeny.

Dźěłacźeř Jurij Schlamař w Hnaschezach, kiž bě pschi wóhnju, kotryž tam 26. měrza běsche, pschecźiwo huscźanskemu žandarmej Muschterej cźescź ranjaze ßłowa rycźał, bu k tydźenju jastwa wotßudźeny, a kowař-wobßedźeř Palas w Lichanju, kiž bě ßo na podobne waschnje pschecźiwo delnjohórcźanskemu žandarmej Mitaschej pscheschoł, teho dla 20 hriwnow schtrafy dosta.

Murjeř Róbel w Nowych Boranezach bu k 50 mk. schtrafy saßudźeny, dokelž bě bjes dowolnoscźe palenz scheńkował.

Wotroczkaj Jan Marcźink a Ernst Rohark s Kluksch běschtaj wotroczka Khr. Nowotneho s Kluksch w nozy wonka na pucźu biłoj. Marcźink dosta 10 dnjow, Rohark pak 3 dny jastwa.

Pschißažny ßud 4. junija.

Dźěłacźeř Jan Bergan s Holeschowa běsche prjedawschu wudowu Gotschowu w Holeschowskej Dubrawje, nětko mandźelsku kowařskeho mischtra Zimmermanna w Łusy, wobskoržił, so je, jako mějesche wona hischcźe žiwnoscź, jemu na poł lěta, kotrež je 1877 pola njeje ßłužił, 50 toleř sdy ßlubiła a běsche ju, jako tu sdu njebě wot njeje dostał, pched ßudnistwom wobskoržił. Wona běsche pak wotpschißahała, so jemu tajku sdu njeje lubiła. Wona bu teho dla na wopacźnu pschißahu wobskoržena, ale pched pschißažnym ßudom ßo po pscheßłyschenju wjele ßwědkow sjawnje pokasa, so wona njeje wopacźnje pschißahała. Wona bu teho dla sa njewinowatu wuprajena. Jeje sarycźnik běsche rycźnik Mosig von Aehrenfeld s Łubija a ßerbski tołmacźeř redaktor Smoleř.

Wotroczk C. A. Mikanja s Drožđźija bu na tym ßamym dnju k dwělětnej khostarni (zuchthaus) wotßudźeny, dokelž běsche 19. haprleje jenu tamnischu bróžeń sapalił.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Draždźan pißaja, so je ßo w tamnischej ruskej zyrkwi sańdźenu póndźelu žarowaza Boža ßłužba k dopomnjenju na njebocźiczku rusku khěžorku wotdźeržała. Wschitzy zusy póßłanzy, sakszy ministrjo a wschelazy wyßozy kralowszy sastojnizy běchu w zyrkwi, a kral Albert běsche pak ßwojeho sastupnika, wyschscheho komornika s Gersdorff, póßłał, prynz Jurij pak ßwojeho dwórskeho marschala s Gutschmidt. Hewak je kral generala s Fabrice do Petersburga póßłał, so by tam ruskemu khěžorej list pschepodał, w kotrymž kral ßwoju ßobuželnoscź nad ßmjercźu ruskeje khěžorki wupraja.

— Taj dwaj sakskaj regimentaj, kotrajž mataj ßo zyle nowaj formirowacź, pschińdźetaj do Hornjeho Elsaßa, kaž je němski khěžor postajił. Duž ßu ßo někotre sakske města podarmo na dostacźe tuteju regimentow wjeßelike. — Generalmajor s Hake je 7. junija 73 lět stary w Draždźanach wumrjeł. Wón je ßo w Kschischowje narodźił.

— Kral a kralowa staj ßo s lětneho hrodźika Rehfelda do Pilnitz pscheßydlikoj a nětko tam bydlitaj.

S Barlina pißaja, so je němski khěžor na žarowazej Božej ßłužbje, w dopomnjenju na njebocźiczku rusku khěžorku w zyrkwiczźy ruskeho póßłanza wotdźeržanej, pschitomny był. — Wón ßo najskerje hakle 5. julija na kupu Mainau poda, so by tam někotry cźaß pobył.

— Kommißija, wot pruskeho ßejma teho dla postajena, so by nowy sakon, tak mjenowane mejske, pschecźiwo katholskej zyrkwi słożene sakonje nastupazy, k ßejmskemu wuradźowanju pschihotowała, je s tajkim pschihotom hotowa, ale ludźo praja, so je to pschemjeńk, wo kotryž budźe ßo hubjenje wuradźowacź, je-li ßo prjedy njeporjedźi.

— Wjeřch Bismark je pjecźa jara hněwny na pruski ßejm, dokelž ßo wón pschecźiwo nowemu, runje naspomnjenemu sakonjej khětro njepscheczelszy sadźeržuje. — Po wschěch nowschich powjescźach je jara njewěste, hacź ßo sjednanje bjes bamžom a němskim knježeřstwom stanje. W njedołhim cźaßu budźe wulka katholska zyrkej w Kölnje (tak mjenowany kölnski dom) hotowa a chzysche tam němski khěžor rad pschi jeje poßwjecźenju pódla bycź. Ale bjes sjednanja s bamžom ßo to njehodźi, pschetož tak dołho hacź kölnjanski arzybiskop wuhnaty wostanje, ßo bjes njeho žane poßwjecźenje stacź njemóže.

— Na nowy tydźeń ßo w Barlinje konferenza wotewri, w kotrejž maja ßo někotre turkowske należnoscźe wujednacź, woßebje ta, so dyrbi Grichiska kruch turkowskeho kraja dostacź, kaž bě to hižom barlinski kongreß postajił.

Awstrija. Awstriski khěžor je Czechi saßo wopuschcził. Pschi ßwojim wotjědźe s Prahi wón tamnischemu měschczanoscźe (bürgermejstrej) Skramlikej, kiž je ßwěrny Czech, bjes druhim praji, so je ßo jemu w Prasy a w Czechach jara derje lubiło a so teho dla tak bórsy, hacź móżno, s nowa do Prahi pschejědźe, so by tam dlěschi czaß wostał. Skramlikej ßamemu je wón rjad (orden) żelesneje króny spożcził, schtož je tak wyßoki rjad, so tón, kiž jón dostanje, do semjanstwa sastupi.

Rußowska. Póńdźelu, 7. junija, ßo czěło njebocźiczkeje ruskeje khěžorki s khěžorskeho hrodu w Petersburgu do pětro-pawołskeje zyrkwje wjesesche, so by ßo tam, hdźej wschě prjedawsche ßobustawy khěžorskeje familije wotpocźuja, po zyrkwinskim waschnju khowało. W pohrjebnym czahu dźěsche na 5000 woßobnych muskich a pschihladowarjow běsche jara wjele, hacź runje bě deschczojte a hrosne wjedro. Na pschewodźenje běchu s zusby pschijěli: pruski krónprynz, awstriski arzywójwoda Wilhelm, heßenski prynz Alexander, bokharski wjeřch Alexander, jendźelski kralowski prynz wójwoda edinburgski, meklenburgski wjelwójwoda a wajmarski wjelwójwoda. Khěžor ßam najpřěni sa kaschczom dźěsche a to w uniformje teho küraßierskeho regimenta, kotryž njebocźiczkej khěžorzy ßłuschesche.

Ze Serbow.

S Budyschina. (B. N.) Jako sańdźenu wutoru mordarja Jauscha s Tucźiz, kotrehož je pschißažny ßud k czaßžiwjeńskej khostarni (zuchthausej) wotßudźił, wjedźechu, so bychu jeho na dwórnischczo a wot tam do Waldheima dowjedli, dha ßo wón staji a dale njeńdźesche. Dale ßo wón se skiwlenjom a wołanjom pschedalewjedźenjom sapjerasche, pschi tym Boha a wschón ßwět jako ßwědkow ßwojeje njewinowatoscźe pomjenowajo, tak so dyrbjachu jeho skónczńje na wós ßadźicź a na dwórnischczo dowjescź.

— W nozy wot wutory k ßrjedźe mějachmy tudy satraschnje ßylny wětr, kiž je w promenadach a na žitnych wikach tójschto schtomow podłamał. Pschi tym ßo deschcź žałoßnje lijesche. Ssrjedu je ßo lěpsche wjedro sapocźało; hacź wudźerži, njewěmy.

S Budestez, 31. meje. Dlěhe dyžli 8 lět běsche ßo dla twarjenja noweje schule w Budestezach wuradźowało a ßo teho dla wjele papjery popißało, doniž ßo nowa schula se 4 schulskimi stwami a s wobydlenjemi sa schtyrjoch wucźerjow skónczńje na rjanym, ßrjedź Hajniz a Budestez ležazym městnje loni natwari a lětsa dotwari. A so je ßo twar derje radźił, wuprajenje kralowskeje schulskeje inspekzije wobßwědczi s tymi ßłowami, so je budestczanska schula jena wot najrjeńschich schulskich twarbow najnowischeho czaßa. K ßwjedźeńskemu poßwjecźenju, 31. meje, ßo wschelake pschihoty czinjachu: pucź k nowej schuli ßo se schmrjókami wudebi, kaž tež s czeßnymi wrotami wupyschi, na kotrychž tež ßerbske napißma a ßerbske khorhoje widźachmy. Popołdnju w 3 hodźinach czah schulskich dźěczi pched faru pschicźeže, so by k. schulskeho inspektarja a k. fararja, kaž tež druhich kk. fararjow k nowej schuli pschewodźał. Bohu žel! so wjedro skoro zyłe roswiwanje ßwjedźeńskeho czaha skasy, dokelž ßo ßylnje deschczowasche. Pched starej schulu k. zyrkwiny wucźeř Libscha s połneje wutroby rosžohnowazu rycź dźerżesche, spominajo na ßwěrnych wucźerjow, kotsiž ßu skutkowali w starej schuli, w lěcźe 1801 natwarjenej, kaž tež w schuli, kotraž prjedy na jejnym městnje stejesche a běsche 1699 twarjena. Wón spomni tež na bohate žohnowanje, kotrež je ßo se stareje schule žórliko. Po tym ßo czah, wjele stow dźěczi a hischcźe wjele wjazy wotroscźenych wopschijazy, k nowej schuli wobrocźi. Dokelž pak ßo hischcźe dale deschcź ßylnje dźěsche, njemóżesche ßo ßwjatocźnoscź pched schulu, ale dyrbjesche ßo w jenej schulskej stwě wotdźerżecź, tak so móżesche ju jenož mjeńschi dźěl pschitomnych wužicź. Najprjedy dźerżesche k. wokrjeßny schulski inspektar Dr. Wild němsku rycź, w kotrejž na sakkadźe Jes. 34, 3. 4. wutrobne pschecźe sa nowu schulu wupraji a dopokasa, kak je sahorjeny sa kschescźijanske skutkowanje naschich schulow. Potom ßłědowasche ßerbska rycź nascheho k. fararja Mrósaka na sakožku ßłowow, kotrež běsche w ßłowenskej rycźi na jenej khapałzy ßrjedź waldeskeho jěsora w Krajnskej napißane namakał. Tute ßłowa rěkachu: Moja hiža je hiža molitve, to je: moja khěža je khěža modlitwy, Matth. 21, 13, a wón je na kraßne waschnje rosestaja, prajizy: My ßmy schulu natwarili, niz k ßwojej hordoscźi a jenož ßwoje dla, ale sa teho Knjesa a jako twarjenje k jeho ßłužbje, — a so ßebi wón žadacź móže wot wucźerjow, wot schulskich prjódkstejerjow a schulskeje wyschnoscźe, kaž tež wote wschitkich starschich a wotroscźenych, so ßebi stajnje wopomnja, so je schula dom modlitwy. W ßwjatej czischinje wschitko na jeho ßłowa poßłuchasche. Po modlitwje a po wudźělenju Božeho požohnowanja ßo ßwjatocźnoscź skónczi, pschi kotrejž ßo tež ßerbske a němske khěrlusche, k temu woßebje wotcźischcźane, pod pschewodom posawnow spěwachu. — Pschi ßwjatocźnoscźi ßamej běsche k. Dr. Wild k. zyrkwinemu wucźerjej Libschi pißmo wot kralowskeho ministerstwa dał, so je sa kantora pomjenowany, a po ßwjatocźnoscźi pschepodachu kk. schulszy prjódkstejerjo k. fararjej kraßny regulator s wubjernje rjanym spěwom, wot k. fararja Kubizy w Wjelecźinje pěßnjenym. — Potom buchu schulske dźěczi s jědźu a picźom bohacźe wokschewjene a wjecźor ßo psches 80 woßobow k ßwjedźeńskej hoscźinje w hoscźeńzu shromadźi, pschi kotrejž ßo na 30 ßławow wunjeße, bjes nimi wjele w ßerbskej rěczi a to bjes druhim: na ßerbske macźerje a na ßerbske domy, na połne prawo ßerbskeje rycźe w schuli atd. Dobre spodobanje namaka tež ßława na k. rěsniskeho mischtra Ssworu, pschetož wón je schulskeje twarby dla najwjazy prózy měł. — Bóh daj, so ßo to dobropschecźe w połnej měrje dopjelni, kotrež na nowej schuli w ßerbskej a němskej rycźi pißane steji, mjenujzy te ßłowa: „Paß moje jehnjata!“

S Khróscźiz. Njedawno pißachu w „Serbskich Nowinach“, kak wjele je w Małym Wjelkowje wob lěto proscherjow abo handwerskich było a kak wulku summu pjenjes ßu tutej gmejnje wotnjeßli; — my pola naß móżemy k temu prajicź, tu je runje tak abo skerje hischcźe hórje. — Jedyn s tudomnych je ßebi prózu wsał a wulicźił, so tudy psches zyłe lěto w pscherěsku sa jedyn dźeń k najmjeńschemu dźeßacźo po proschenju pschińdu. Nětko czile proschazy s najmjeńscha na 50 městach nascheje gmejny (kotraž ma něschto psches 500 wobydlerjow) po nowym pjenježku (feńku) dostanu, a wucźini to po tajkim kóżdy dźeń poł marki a sa zyłe lěto summu wot 182 mk. 50 np., kotruž tajki wokołodundazy lud sa jene lěto s nascheje gmejny wotnjeße. — S tym njechamy prajicź, so ßo tajkim, kiž ßu wo prawdźe khudźi, dawacź njedyrbjało — na tych wschak Sserbja njesabudźa, — ale schto widźimy wjecźor w korczmach na tajkich zusych wokołokažazych njebolakach? Pija tam jenu schkleńzu schcźipaka po druhej, hacź ßo na poßledku lědma czumpaja. — Teho dla by lěpje było, so by tež pola naß kóżdy tajki dundak na postajenym měscźe w mjenje zyłeje gmejny mały dar dostał — ßnadź 10 np. — a potom ßo hnydom saßo na pucź,

se wšy wjedźazy, pokasał. Wulka summa pjenjes by psches tajke srjadowanje w naschej gmejnje wostała, a schtóž chze wjele dawacź, móhł to radscho na gmejnske, zyrkwinske abo schulske należnoscźe ważicź. W naschim gmejnskim wubjerku šo wóndanjo też wo tutej wězy rycźesche a namjetowasche šo, so by šo tak srjadowała, kaž horka spomnich, tola njebě žana prawa pschesjenoscź, a duž wschitko pschi starym wosta. .... a.

S Róžanta. Ssrjedu, 12. sańdźeneho měšaza, seńdźechu šo tudy někotsi wotpóšłani šlědowazych tsjoch šerbskich spěwarskich towarschow, mjenujźy schunowskeho, róžencźanskeho a khrósćźanskeje Jednoty. K spěwarskemu šwjedźenjej tutych tsjoch towarschow, hižom prjedy wotmyšlenemu, woni programm postajichu a druhe pschihoty sćźinichu. Sswjedźeń šam směje w šrjedź měšaza septembra — a na kotrym dnju? to šo posdźischo postaji. Sa wscho dalsche ma šo wubjerk, k temu wuswoleny, staracź. So budźe konzert a šwjedźeń dospołnje šerbski, šo šamo rosymi. — Wo naschim njebocźźkim wucźerju Kleiberu chzemy tudy hischcźe pschispomnicź, so bě wón też wubjerny komponist, a mamy rjanu licźbu spěwow, wot njeho komponirowanych. .... a.

S Hrodźischcźa. Sańdźeny tydźeń šwjecźesche tu blidař Jan Mikanja se šwojej mandźelskej šwój słoty kwaš.

S Palowa. Sbožopschejazy spěw (w cźišle 22 „Serb. Now." wotcźischcźany), kotryž je šerbska prědarska konferenza naschemu wyšokocźesćźenemu k. fararjej Jencźej pschi składnoscźi jeho 25lětneho sastojnskeho jubileja pschepodała, je wot k. fararja Domaschki w Nošacźizach; sbožopschecźe a spěw, kotryž je towarstwo Maćicy Serbskeje pschepodacź dało, je k. wyschschi wucźeř Fiedleř w Budyschinje sestajał. Wonaj mataj šo takle:

Sswěrnemu Sserbej a wótcźinzej, wyšokodostojnemu knjesej, knjesej Khorli Augustej Jencźej, derjesaštužbnemu fararjej w Palowje, pilnemu pschisporjerjej šerbskeje literatury, horliwemu wubjerkownikej Maćicy Serbskeje, k Jeho 25lětnemu sastojnskemu jubileju dźeń 20. meje 1880 pschedšydstwo a wubjerk M. S.: Smoleř. Hórnik. Róla. Mjerwa. Fiedleř. Kapleř. Imisch. Ducźman.

Błyschcź šlěborny jašni dźenš palowske hona,
Dźeń w rjenischim šwětle tam seskhadźał je;
Tam s radoscźu bija wschě wutrobne hrona,
Tam wěnzy šo pletu a sbožownoscź kcźe;
Klink duschinych harfow tam k njebješam rźi
A luboscź spěw sanoscha w dźakownoscźi.

Hlej, Tebje kaž njebjeski pošoł dźenš wita
Dźeń šwjatocźny, šlěbrobłyschcź wobleczeny:
Bóh hižom schtwórtstotetk Cźe schcźedriwje kita,
Kiž w Božim Ty kralestwje dźěławy Ssy.
Twój šwěrny šyw, o kak šo seleni tam
A lubi płód bohaty k wěcźnoscźe žnjam!

Ty zionske murje pak njetwarisch jeno,
Też wótcźinstwa plahowař šwěrny Ty šy.
Hlej, w Sserbach klink lubosny Twoje ma mjeno,
Wschak w luboscźi k Sserbam Ssy njekhabłazy
A se słowom, se skutkom njespróźniwje
Jich sbožo a šławu Ty pschisporjesche.

Duž cźestny wěnz dźenša też Maćica staja
Cźi na hłowu s wutrobnej dźakownoscźu
A pscheje: Kaž jandźeljo s Božeho raja
Njech mikoscź, měr, radoscź Cźe pschewodźeju,
A junu wěnz, kotryž dźenš šlěborny kcźe,
Cźi we šwětle słotym njech sabłyschcźuje!

Ssudniske tołmacźerstwo w Sakskej.

Cźescźeny knjes redaktoro! W 22. cźišle „Serb. Nowin" běšche też rycź wo šudniskim tołmacźeřstwje. Dokelž je to wulzy ważna wěz sa tajkich Sserbow, kotsiž němskeje rycźe mózni njejšu, abo tola niz dospołnje mózni, — a tychle pošlednischich je wjazy, hacź šebi to wschědnje myšlimy, — šebi dowolam, Waschu w mjenowanym cźišle „Serb. Nowin" wuprajenu próstwu dopjelnicź, a proschu wo dobrocźiwe wobkedźbowanje šlědowazeho rospominanja.

Ja šym połnje pscheświědcźeny, so šu te w němskim khěžorstwje a w naschej wužischej wótcźinje wo šudniskim tołmacźeřstwje płacźaze postajenja kmane a doštahaze, so my Sserbjo žaneje winy nimamy, s nimi njespokojni bycź, a so móžemy w tajkim napohładźe bjes sawiscźe na naschich šłowjanskich bratrow w Cźěskej pohladowacź. Ja pak mam sa to, so wjetschi dźěl Sserbow postajenja, nasche šudniske tołmacźeřstwo nastupaze a jeho dla date, pschemało snaje, a so je tole sašo wina, so někotryžkuliž Sserb w šudniskich należnoscźach, někotryžkuliž wobskorženy šerbskeho rodu šwoje šamšne lěpsche doscź sakitacź njewě, runjež wyschnoscź a sastojnizy s najšwědomicźišchim njestronistwom šwoju pschišłuschnoscź dopjelnjeja.

Chzyk tola kóždy pomyšlicź, so šo pšched šudnistwom wo žiwjenje, šwobodnoscź a cźescź, wo najwyschsche cźłowske kubła na semi jedna; so mamy pšched šudnistwom šwoje prawa a šwoje samóženje sakitacź; so pšched šudnistwom Sserb šwoju pošlenju wolu postaja, a so ma šudnistwo jara cźasto tele testamentariske postajenja wukožowacź a wukładowacź. A niz napišane słowo, ně, ertna rycź, rycźane słowo, ertne waschnje abo kaž Němz praji „das mündliche Verfahren" je dźenša najważnische. Kak ważne teho dla je, šudnistwu šwoje myšle a wukožowanja prawje jašnje a dospołnje rosestajecź, je runje tak wěste, kaž też to, so móže kóždy jenož w šwojej macźěrnej rycźi šwoje myšle najlěpje wuprajicź, a so je po tajkim kóždemu Sserbej na najbóle na tym ležane, abo tola jemu dyrbjało na tym ležane bycź, snacź tamne postajenja, kotrež wo šudniskim tołmacźeřstwje płacźa.

Se sakonja a po sakonju chzemy tele postajenja naschim cźitarjam wukožowacź. (Pokracźowanje.)

List na redaktora.

Luby knježe, budźcźe tola tak dobri a stajcźe tele rynczki do „Serbskich Nowin!" (Njech šo stanje! Red.)

Pruskim Sserbam wot jeneho pruskeho Sserba. Lubi bratsja a šušodźi, njeby to tola móžno było, so by šo kscheścźijanska wucźba w naschich pruskich šerbskich schulach sašo šerbski wucźiła? Nascha holza khodźi hižo psches 3 lěta do schule, ale wot kscheścźijanstwa niczo njewě. A hdyž šo jeje prascham, cźeho dla niczo njewě, wona praji, dokelž šo němski wucźi a temu njerosymju. Duž šo ja praschach, hacź móže něschto s němskeje kscheścźijanskeje wucźby. Wona rjekny: O haj! Dha horje praj! ja rjeknych. Nó, wona te němske słowa jenož tak s huby schwikasche, ale jako ja prajach: Nětko mi powjedaj, schto to rěka, dha wona niczo druhe njecźinjesche, schtož jenož hubu rosdajesche. A jako šo jeje praschach: Schto njerycźisch? wona praji: Ach ja wschak njewěm, schto te němske słowa rěkaja a kak dha móžu je na šerbski powjedacź, hdyž hischcźe němski njemóžu!?

Nětko ja hubu rosdajach a šo dźiwach, so naschi wucźerjo a schulszy inspektarjo hischcźe sa tym pschischli njejšu, so šo nasche dźěcźi podarmo s němskim kscheścźijanstwom cźwiluja, hdyž hischcźe

derje němski njemóža. A Božiczko! ja wschak dyrbjach ßo ßamemu ßebi wusnacz, so tule wěrnoscz tež prjedy połnje spósnał njeßym. Ja ßo drje s tym samolwjach, prajizy: ja ßym bur a to wjedźicz njetrjebam, to je wěz wuczerja a duchowneho, kotrymajž ßu na wulkich a wyßokich schulach wschu mudroscz w połnej měrje do hłowy natykali. Ale tajka wurycz mi wjele njepomhasche, pschetož ßwědomnje mje czim bóle schczipasche, dokelž ßo na jenu wěz opomnich.

Mjenujzy w mojich młodych lětach druhdy jedyn muž s Brjóžkow pola Kulowa k nam pschińdźe, so by w korczmje kekliju hrał. Wón mějesche, kaž wudawasche, kuśłarśku latarnju; pschetož hdyž ju saßwěczi a potom někajke blachi psches nju czahasche, dha ßo na sczěnje, hdźež bě wón běły rub pschiczinił, wschelake wězy pokasowachu. Pschi tym wón ßerbski ryczesche, hdyž to wukładowasche, schtož ßo na sczěnje pokasa. Ale hdyž poßlenja wěz pschińdźe, mjenujzy ßudny dźeń, dha wón w zusych ryczach ryczesche a ja njeßym te zuse ßłowa hacz do dźenßnischeho dnja sabył; pschetož jako mějachu jandźelio wustupicz, kotsiž dusche dobrych człowjekow do njebjeß wjedźichu, wołasche wón: Allej, allej! A hdyž mějesche czert s duschemi słych człowjekow do hele czahnycz, dha pak wón wołasche: Allej, prosti marschanżej! Poßlenja bilda (wobras) běsche ta, so ßo czert a jeho wowka pokasa. Wona pak jara na czerta ßwarjesche, so je tak jara wjele duschow pschiwjedł a so budźe wona teho dla jara wjele pjenjes na drjewo a ßmołu pschekupicz dyrbjecz. A wonaj ßo teho dla jara kußaschtaj.

Prjedy hacz pak wustupischtaj, dha kekleř praji: Allej, prosti marschanżej, kokulorijum huk! — A tute ßłowa hischcze dźenßnischi dźeń wěm a tola nikomu prajicz njemóžu, schto rěkaja, dokelž ßu zuse. Duž wschak ma nascha holza zyle prawje, hdyž praji: ja drje móžu zyły rynk němskich schpruchow s hłowy, ale kak chzu je ßerbski pschełożicz, hdyž njewěm, schto rěkaja!?

Haj, ta holza ma prawje: a ja nětko, hdyž ßym tu wěz dopósnał, praju: tajka němska kscheszczijanska wuczba je sa ßerbske dźěczi zyle bjes wužitka a dale niczo sa nje njeje, khiba czwila a draczina.

(Skónczenje pschichodnje.)

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Ernst Kurt, Ernsta Wylema Biesolda, rěsniskeho mischtra, ß. — Bjedrich Ota, Korle Hendricha Janka, dźěłaczerja na żelesnizy, ß.

Michałska zyrkej: Minna Klara, Jana Adolfa Duczmana, khěżerja a czěßle na Židowje, dź. — Gustav Hermann, Jana Wirtha, khěżerja a dźěłaczerja pod hrodom, ß. — Max Ota, njemandź. ß. pod hrodom.

Katholska zyrkej: Jan Jurij, Michała Pjekarja, dźěłaczerja na Židowje, ß., — Hana Barbara, Huga Walthera, piwarza w Wujezku, dź. — Rudolf, Jana Stumpa, fabrikskeho dźěłaczerja w Hajnizach, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 27. meje: Jurij Robert Ernst, Jana Augusta Ernsta Wiczasa, khěżerja a rěsniskeho mischtra pod hrodom, ß., 3 l. 6 m. — 30., Hana Żurez, njebo Handrija Wróbla, wumjeńkarja w Nadźanezach, wudowa, 75 l. 6 m. 26 d. — 31., Hańża Pětrkez, Korle Bohuwěra Bjara, wobydlerja w Delnjej Kinje, mandźelska, 81 l. 11 m. 11 d. — 1. junija: Hana Amalija, Jurja Gustava Jakuba, khěżerja a wobßedźerja ležownosczow na Židowje, dź., 1 l. 7 d.

Płaczisna żitow a produktow
w Budyschinje 5. junija 1880.

Żitowy dowos: 3574 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacz mk.	Na wikach hacz np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacz mk.	Na bursy hacz np.
Pschenża 50 kilogr.	10	71	12	38	10	76	12	35
Rożka = =	9	75	10	44	9	97	10	12
Jeczmjeń = =	8	69	9	42	8	69	9	42
Wowß = =	7	90	8	40	7	50	8	40
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 =	1	50	1	80	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	—	2	70	—	—	—	—
Sslóma 1200 pt.	17	—	21	—	—	—	—	—

Pola mje leži wulki wubjerk **sciny** na pschedań, na czož s tutym knjesow twarzow kedźbnych czinju. **Sodan** w Njechorju pola Pomerez.

Duschny **klavier** (kschidło) dobreho synka, sa wulku stwu abo sa salu ßo hodźazy, je sa 66 toleř na pschedań. Hdźe? to je shonicz w wudawarni „Serbskich Nowin."

Rjane jerje,

mandel wot 60 np., schtuku wot 4 np., porucza **Arno Möckel** na ßerbskej haßy.

Saßo ßo kupja w wudawarni „Serbskich Nowin" czißko 44 s lěta 1873; czo. 28 s lěta 1875; czo. 12 s lěta 1878 „Serbskich Nowinow" a chzyli tajzy, kiž „Serbske Nowiny" khowaja, sa tutymi czißłami pohladacz a nam pschedacz.

Wudawarnja „Serbskich Nowin."

Drjewowa aukzija
na łupjanskim revierje.

Schtwórtk, 17. junija, budźa ßo
1 Rm. dubowych schczěpow,
31,5 = = kuleczkow,
55,5 = = repuchow,
9 hromadow dubowych pjeńkow a korjenjow
sjawnje sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.
Sapoczatk w 1/2 10 hodźin w Huczinje njedaloko łupjanskeho ryczeřkubła.
W Minakale, 10. junija 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Drjewowe aukzije.

Lětusche **żyno** na sprejnych łukach ryczeřkubłow Kołbiza, Wyßokeje a Schczeńzy, k rakeczanskemu knjejstwu ßłuschazych, budźe ßo na ßlědowazych dnjach na pscheßadźowanje pschenajecz:

schtwórtk, 17. junija, rano wot 8 hodźin
w Kołbizu; sapoczatk na hrodowskej łuzy;
popołdnju wot 2 hodźin
w Wyßokej; sapoczatk pschi sprejskim moscze;
pjatk, 18. junija, rano wot 8 hodźin
w Schczeńzy; sapoczatk pschi młynskej łuzy pola Kołbiza.
W Rakezach, 7. junija 1880.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

Aukzija rapsa.

Pjatk, 18. junija t. l., popołdnju wot 3 hodźin ma ßo **stejazy raps,** k sawostajeństwu knjesa **Ernsta Richarda Lücki** na Židowje ßłuschazy, kotryž je na ležomnostnych parzellach No. 581 a 485, w bliskoszczi židowczanskeho dźěłarskeho domu ßo namakazych, na pomjenowanymaj polomaj sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

Lückez fórminda.
Jockusch.

Dybawoscz

a saßakły **kaschel** mějach dołhi czaß a wschě nałożowane ßrědki niczo njepomhachu. Ale jako běch po poruczenju wjazy bleschow **G. A. W. Mayeroweho bróstsyropa** s Wrótßławja pschetrjebał, běch moju njespodobnoscz zyle wotbył. To wobßwědcza po prawdźe

Eisenberg. **Jan Bohnměr Krayser,**
wuczeny a wikowanski sahrodnik.

Tutón na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jenož prawdźiwy w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
C. Meißner w Biskopizach.

Jena **khěža** ſ 3¾ kórzami lężomnoſczow je na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicź pola korczmarja **Beyera** w Měrkowje.

Sahrodniſka ziwnoſcź czo. 9 w Lipinach, k kotrejž doßahaze twarjenja ßkuſcheja, je ſ polami, rjanymi łukami a holu, kaž tež ſe ſtejazymi žnjemi hnydom na pſchedań. Wſcho dalſche je pola podpißaneho wobßedźerja tam ſhonicź.

Handrij Kónz.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěkopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Warna a skótna sól

ßo po centnarjach a puntach pſchedawa pola **C. Hanske** na žitnych wikach, pódla prazla.

Kehele a kule

porucza we wulkim wubjerku najtuniſcho draſchlernja **Wilhelm Fuchs** pod bórklinom 283.

Najlěpſchu

pſcheńczną muku

po najtuniſchej płacźiſnje porucza

C. Kahrowe

pódla póſtſkeje kowarnje.

Kedźbu!

Jako dobru kup woßebje ſa krawzow a ſchwalcźe poruczamy

wſchelaki podſchiwk (futterſtoff),
zwjern, źidu,
kneſle, wobßadki,

kaž tež wſchitke wurěſne twory po najtuniſchich płacźiſnach pſchi ſprawnym poßłużenju.

W Wósporku na torhoſchczu.

J. Rämſchez herbja.

Paleny khoſej,

wyſche ſnatych dobrych drużinow, po 120, 140, 160, 180 a 200 np., po puncźe mam nětko tež tunju drużinu punt po

100 np.

na pſchedań a poruczam tón ßamy jako jara derje ßłodźazy.

Th. Grumbt
na ſwonkownej lawſkej haßy.

Palenz.

Czerſtwy a wſchědnje czíſty palenz, kaž tež wſchě druhe dobre drużiny porucza po tunich płacźiſnach

Th. Grumbt
na ſwonkownej lawſkej haßy.

---

25 originalnych žortniwych khartkow ſczele ſa **50 np.** w póſtnych markach
Gotthilf Koch, Berlin SW.

Aukzija.

Herbſtwodźělenja dla ma ßo ſ prjedawſcheje **C. G. Grafez maſchinoweje fabriki w Lubiju** ſawoſtaty ſkład **ratarſkich maſchinow,** kaž tež **gratowych maſchinow** ſa **ſamkarjow, kowarjow** a **maſchinytwarjerjow**

w Lubiju pjatk, 18. junija t. l., dopołdnja wot 10 hodźin

w fabrikſkej lężomnoſczi, na **dwórniſchczowej dróſy** lężazej, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Maſchiny ßu wſchitke nowe, jara **dźerżaze** a dopóſnateje najlěpſcheje **konſtrukzije.**

So by ßo wſcho tak rucźe hacź móżno do rjadu ſtajiło, maja ßo te maſchiny tójſchto pod fabrikſkimi płacźiſnami pſchedacź. **Pſchedawanje do prědka ßo njeſtanje.**

Blížſche wukaſanja dawataj knjes pſchekupz **Paul Graf** w Lubiju w/S., kaž tež knjes inſpektar **H. Meiſel** w Budyſchinje, pola kotrejuž móża ßo tež ſapißy maſchinow, na aukziji pſchedajomnych, darmo doſtacź.

W Lubiju w/S., 11. junija 1880.

C. G. Grafez herbja.

Trawna aukzija.

Pondźelu, 21. junija 1880, dopołdnja w 8 hodźinach,

budźe ßo **trawa k ßynu** na łukach, k njeßwaczilſkemu majoratſkemu knjejſtwu ßłuſchazych, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Wuměnjenja ßo pſched ſapoczatkom aukzije woſjewja.

Shromadźiſna: Pſchi parkowym moſcźe w Njeßwaczidle.

W Njeßwaczidle, 9. junija 1880.

Hrabinſki rentamt.
Bretſchneider.

Aukzije duboweho drjewa.

Na njeßwaczilſkim lěßowym revieru budźe ßo na delka pomjenowanych dnjach ßlědowaze dubowe wužitkowe a palne drjewa pod wuměnjenjemi, pſched ſapoczatkom aukzije woſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź:

wutoru, 22. junija t. l., popołdnju wot 4 hodźin:

4 klozy, 28—30 cm. horn. tołſtoſcźe, 2,5—3,5 m. dołhoſcźe, 3 Rm. wužitkowych ſchcźěpow, 12 = palnych ſchcźěpow, 15 = knyplow, 17 = repuchow,	w wotdźělenju 27 (w rucźizy pola Rakez),

ſhromadźiſna: w lětuſchim drjewniſchczu tam;

ſtrjedu, 23. junija t. l., rano wot 9 hodźin:

3 klozy, 16—29 cm. hornjeje tołſtoſcźe, 7 klozow, 30—43 = = = 16 = 44—63 = = = } 2—5,5 m. dołhoſcźe, 10 Rm. wužitkowych ſchcźěpow, 71 = palnych ſchcźěpow, 58 = knyplow, 59 = repuchow, 53 = pjeńkow,	w wotdźělenju 29 (ſwěrinarnja pola Njeßwaczidła),

ſhromadźiſna: w drjewniſchczu tam.

W Njeßwaczidle, 10. junija 1880.

Hrabinſke hajniſke ſarjadniſtwo.
Nowottne.

Wužitkowe drjewo,

jadriwe a dołhe, kaž ſchmrěkowe žerdźe, k powoſam a rjeblinam ßo hodźaze, ßu na pſchedań na marſchinach pola Wulkeje Subrnizy pſches knjeſa hajnika **Ahrasa** w Nowej Wjeſzy.

Drjewo na pſchedań.

Na kuble czíßko 6 w Brěmjenju ßu 10 kloſtrow ßylneho khójnoweho drjewa, tójſchto pjeńkow a nětotre kopy dołhich walczkow na pſchedań.

Twjerde płaćišny.

Dospołne wupschedawanje
dla sastacza khlamow.

Zyłe wulke składy naschich
manufakturowych, módotworowych a konfekzijonskich khlamow
ſo **wjele tuńscho, hacz ſo kupichu, wupschedawaja.**
W **Budyschinje,** na bohatej haſzy 66.

Heinrich Preu & Co.

W khlamach ſo **ſerbſki rycži.**

Twjerde płaćišny.

Twjerde płaćišny.

M. Th. Pech
w Budyschinje, na hłownym torhoschczu czo. 140, w Budyschinje,
pódla měschczanskeje haptyki,
porucza w rjanym wubjerku
ezornozidzane stoffy,
jako: **taffet, rips** a **kroaſéj** w czerſtwej nowej tworje a po jara tunich płaćišnach, kaž tež **półzidzane, czisczewolmjane** a **półwolmjane draſtne stoffy** w zyłe nowej tworje a jenož w dobrych a staroſcziwje wubranych muſtrach, k domjazym a kemschazym draſtam ſo hodzaze, po jara tunich ale twjerdych płaćišnach.
M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu 140.

Schusterez tunje khlamy w mjaſzowych hětkach
w Budyschinje
wotewrja wot dzenſa wulke wupschedawanje a porucżeja czeſczenym Sserbam Budyschina a wokolnoſcze po ſlědowazych tunich płaćišnach:

mužſke a žónſke schlipſy a krawaty	wot	3 np.	hacz	75 np.,
ſchtrympy a ſoki	=	20 =	=	100 =
mězy	=	12 =	=	175 =
běłe a pišane pſchedkoſchliki	=	30 =	=	60 =
wulke hotowe kattunowe a módroczišchczane jaki	=	90 =	=	125 =
kattunowe a módroczišchczane ſchórzuchi	=	40 =	=	75 =
běłe a pišane dzěczaze a mužſke dybſaczne rubiſchka	=	8 =	=	50 =
dzěłaczerſke koſchle a blnſy	=	130 =	=	240 =
dzěłaczerſke a ſpódnje kholowy	=	120 =	=	270 =
dzěczaze a žónſke zajkowe ſtupnje k ſchnórowanju a ſ gumijom	=	120 =	=	500 =
khěžne ſtupnje	=	95 =	=	375 =
wuſchowe rynczki	duzent po	40	hacz	50 =
knefle	=	= 5	=	15 =

Jene **kožo** ſa dweju człowjekow je na pſchedań pola **Lehmana** na ſchulerſkej haſzy czišło 357.

Maćica Serbska.

W Budyšinje je so 30. měrca na namjet k. rěčnika A. J. Parčewskeho delnjołužiski wotrjad Maćicy k wudawanju delnjołužisko-serbskich knihi założił a ma kóždy, kiž do njeho zastupi na lěto 1 mk. zapłaćić. Hižom do założenja je k. Parčewski za njón 40 mk. 66 np. pósłał a tute pjenjezy běchu slědowacy knježa nawdali: Tymieniecki, A. Krasn..., H. Grodziecki, Zglečewski, Drecki, Landan, H. Modrz..., Alfons Parčewski, Kazimir R., a hewak běše wyše přinoška Parčewskich swójba, k kotrejž tež knjeni Alexadra Parčewska a knježna Melanija Parčewska słušatej, 100 hriwnow dariła.

Jako ſobustawy „delnjołužiſkeho wotrjada" ſu na lěto 1880 ſwój lětny pſchinoſchk (1 hr.) ſapłaćili kk.: Jakub, farař w Njeſzwaczidle, farař Ducžman w Radworju, prof. Dr. Pful w Njeſzwaczidle, wučeř Kral na Ssokolzy, ſtudent prawa Kral w Lipſku, farař Birnich w Klukſchu, ſtudent duchownſtwa Bart w Praſy, ſtudent lěkarſtwa Rachel w Praſy, ſtudent duchownſtwa Kummer w Praſy, wučeř Wagner w Bukezach, farař Mrósak w Budeſtezach, farař Mrósak w Hrodziſchczu, farař Kubiza w Wjeleczinje, farař Teſchnar w Nidze, farař Jencž w Palowje, redaktor Smoleř w Budyschinje, knihiwjednik Smoleř w Budyschinje, kantor Jórdan w Popojzach. (Pokračžowanje.)

W Budyschinje.

M. Mjerwa (Mörbe), pokładnik M. S.

Krajnostawski bank.

Daňske koupony naschich **sastawnych listow**

wot 15. tuteho měßaza

ßlědowaze płaczaze města **bjes kóždeho wotczehnjenja** w hotowych pjenjesach wupłacza a to:

w **Budyschinje: krajnostawski bank,**
w **Draždźanach: jeho filiala, na schulskej haßy 2,**
w **Lubiju:** knjes **G. E. Heydemann,**
w **Herrnhucze:** knjes **C. F. Görlitz,**
w **Žitawje:** kk. **Bormann & Co.,**
w **Lipsku:** kk. **Becker & Co.,**
„ „ kk. **Schirmer & Co.,**
w **Chemnitzu: chemnitzski měschczanski bank,**
w **Freibergu:** kk. **Ludwig & Co.,**
w **Plauenje:** knjes **G. Steinhäuser.**

W Budyschinje, 4. junija 1880.

Krajnostawski bank kralowskeho sakskeho hornjoluźiskeho markhrabinstwa.

Sselowy sklad pod radnej khěžu

Robert Pfeiffer prjedy **Ernst Semig**

porucza ßwoju, jenož s kralowskich salinow w Dürrenbergu branu najlěpschu **jědźnu** a **skótnu ßól**, kaž tež erfurtske **kamjente ßele** a kamjenje k likanju w snatej ßuchej tworje k dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

Expedizija ajchowanskeho hamta

sa dute a dokhostne měry je na rěsniskej haßy 324; **pschedawanje ajchowanych měrow** je, kaž prjedy, w ßelowym składze pod radnej khěžu.

To dawa k dobroczźiwemu nawjedźenju

W Budyschinje 1880. **R. Pfeiffer,** ajchowanski mischtr.

M. Th. Pech

na hłownym torhoschczu czo. 140

porucza ßwój wulki skład

kattuna, madapolama, kroaséja a pikéja, módroczźischcza,

5/4 a 6/4 schěrokich, a pschedawam, hacž runje ßu nětko wjele dróžsche, hischcze po starych tunich płaczźisnach.

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu 140.

Mißionska hodźina

w Wulkim Wjelkowje.

Dźiwoczźanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje — da-li Bóh — jutsje, 13. junija, jako tsecźu njedźelu po ßwjatej Trojizy, w schuli w Wulkim Wjelkowje mißionsku hodźinu. Teho dla ßo s tutym wschitzy pschecźeljo a pschecźelnizy mißionstwa, woßebje pak wschitke ßobustawy nascheho towarstwa lubje proscha, ßo tam po nyschporje popołdnju w tsjóch hodźinach bohacze nutsnamakacź.

Pětr Mlónk.

Kedźbu!

Jutsje, njedźelu, **kolbaßywukulenje** w Khójniczźy. **Grosch a.**

Dobry pension.

Schulerjo dostanu dobry pension pschi rjanym strowym wobydlenju se sahrodu sa 20 mk. měßaczźnje na lubijskej haßy 508 b pola fotografa.

Jene wobydlenje

w jenej wulkej zyrkwinskej wßy, sa rjemjeßnika (handwerkarja) ßo hodźaze, dokelž rumny warschtat k temu ßkuscha, je 1. julija na pschenajecze. Hdźe? to je shonicź w wudawarni „Serbskich Nowin."

Młoda, ródna **holza,** kotraž je schulu wukhodźiła, ßo k pomozy hosposy pyta.

Wscho dalsche na ßerbskej haßy cźiłko 8 po jenym skhodźe.

Ssylny **hólczez,** kiž chze **kowarstwo** nawuknycź, móže bórsy abo posdźischo pola podpißaneho do wuczby stupicź.

J. B. Stelzer,
kowarski mischtr na ßukelnskej haßy.

Wutrobny dźak.

Ja praju ßwój dźak wutrobny
Tym młodym holzam w Hnaschezy
Sa rjane nowe spěwarske,
Kiž ßu mi wone darile.
Ach hlaj! te moje prjedawsche
Wot luboh' kmótra darjene
Te ßo pschi straschnym wohenju
Tež s druhim ßobu spalichu.
Duž moje lube towarschki,
Haj, tež te schulske bjes nimi,
Te składowachu hromadźe,
A kupichu mi spěwarske.
Haj, niz pak jeno spěwarske,
Tež druhe wězy potrjebne,
Kiž pschi tym straschnym wohenju
Sso mi tež ßobu spalichu.
Sswój horzy dźak ja praju tej
Tom' knjesej schulskom' wuczerjej,
Kiž dary teje luboscze
Wot schulskich dźěczi sběrasche:
Wot kotrychž nasche dźěczi tu
Te knihi a schtož trjebachu,
Ssu psches njeho tu dostale
O! hlaj, to běsche wjeßele!
Duž hischcze junkrócź s luboscźu
Sswój horzy dźak Wam wupraju
Sa wscho, schtož scze tu nad nami
We naschej nusy cźinili.
Bóh žohnuj sa to bohacze
A daj Wam strowoscź — wjeßele,
Waß swarnuj pched wschěm njesbožom
A wsmi Waß junu k ßebi dom.

Hana, Jana Muki
w Hnaschezach, mandźelska dźówka.
(P. M.)

(K temu cźißku jena pschiloha.)

Pschiloha k czißlu 24 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 12. junija 1880.

Jenož hischcze krótki czaß

wotbywa ßo dla sastacza khlamow

dospolne wupschedawanje

mojeho zyłeho tworoweho składa

manufakturowych, płatowych a schtrympowych tworow,

kaž tež wschitkich druhich podobnych wězow po snatych **tunich płaczisnach.**

Jako woßebje płaczisny hódne a w kóždym hospodarstwje potrěbne, poruczam bjes tyßazami wězow, kotrež ßu w mojich khlamach na pschedań, ßlědowaze artikle k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

R. Casper
67 na bohatej haßy 67.

6/4 schěroki **kattun,**	57 cmtr. =	stary łóhcz po	16 np.,
6/4 schěroke **pikéje,**	. . . =	= =	25 =
6/4 schěroki **köper,**	. . . =	= =	25 =
6/4 = **madapolam,**	. . =	= =	25 =
módroczíschcz,	. . . . =	= =	25 =
shirting,	. . . . . =	= =	15 =
pollama,	. . . . . =	= =	30 =
7/4 **czistowolmjany ßuknjany flanel**	. . . . . =	= =	1 mk.,
tykane tkaniny,	. . . . =	= =	40 np.,
wupjerki,	. . . 57 cmtr. =	stary łóhcz po	30 np.,
luster,	. . . . . =	= =	20 =
běle pikéje,	. . . . . =	= =	25 =
tibetowe rubischka s franzami a bjes nich,	. . . . .	schtuka 1 mk.	25 np.,
pikéjowe dźěczaze schórzuchi,		= — =	35 =
žonjaze schórzuchi,	. . .	= — =	50 =
mužaze soki,	. . . .	por — =	30 =
filéjowe rubischka,	. . .	schtuka — =	75 =
kattunowe hlowjaze rubischka,		= — =	35 =

Möblowy magazin

tyscherskeho mischtra **Otto Waltera**
na horncżerskej haßy, w **Budyschinje,** na horncżerskej haßy,
porucza ßwoje ßamodźěłane solidne möble, pólstrowane wězy, stolzy, schpihele atd.

Dobry gogolinski kruchaty kalk

je saßo na pschedań pola

A. Lorenza
na Hoschiz haßy (Goschwitz).

A. Kaup, czěßlisti mischtr

na nowosalzskej dróhy czißlo 777p w Budyschinje,

ßwój wulki skład **twarskeho drjewa, twarskich** a **tyscherskich deskow, latow, schtólow, myjerskich lejstow** atd., tunje płaczisny a spěschne poßłuženje lubjo, k dobroczíwemu wobkedźbowanju porucza.

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Piwne droždże,

najlěpscheje dobroscze a wschědnje czerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarnja **Johs. T. Littera**
na swonknej lawskej haßy czo. 819.

J. Rämschez herbja

w Wósporku na torhoschczu

poruczeja jako woßebje płaczisny hódne

žonjaze jaki se ßukna a stoffa,
spódnje ßuknje, schórzuchi,
schtrympy, rubischcza,
ßuknjane kholowy, turnarske jaki,
dźěłarske kholowy, hontske juppy,
rukajzy, schlipsy,
khornarje, manschety,
ßekle a banty,
bawmu, ßuknjane tosle,
pschedkoschliki, dybsaczne rubischka,
poßleschczowe krywadka, sawobalne rubischcza,
wolmjane a **płatowe blidowe deki,**
kattuny we wulkim wubjerku,
klejdowe stoffy a **płat,**
zajki k **ßuknjam** a **lama,**

wscho po dopósnatych tunich płaczisnach.

J. Rämschez herbja

w Wósporku na torhoschczu

poruczeja:

tunje **khofeje** a **zokory,**
wschelake ßuche **warjenja,**
matjes-jerje a **sardelly,**
cigarry hischcze po starych płaczisnach,
ßwěczki, mydka a **soda,**
wschě druziny **palenza,**
wschelake tunje **wina,**
rum a **arak.**

Wupschedawanje

drastnych tkaninow,

dokelž te ſzame njebudu wjazy pschedawacź,

po jara poniženych płaczisnach.

Dale poruczam:

czornu židu,	łóhcź wot	2 mk.,
módroczischcź,	= =	25, 28, 30, 35, 40 np.,
kattun,	= =	17, 20, 25, 30, 35, 40 np.,
poßleschczowy kattun,	= =	25, 28, 30 np.,
möblowy „	= =	25, 30 np.,
garolinski „	= =	20, 25 np.,
turnarske ßukno,	= =	50 np.,
módry płat,	= =	40, 45, 50 np.,
poßleschczowy zajk,	= =	25, 30, 35 np.,
twjele a trjenschcza,	= =	20, 25 np.,
poßleschczowe deki,	schtuku	2,25 np.,
módroplatowe schórzuchi s lazkom,	=	1 mk.

židzane, połžidzane a **wokmjane hlowjaze rubischka** we wulkim wubjerku, schtuku wot 1 mk.

M. G. Freyberg na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Möblowy magazin

czißło 20 na ßerbskej haßy czißło 20

porucza ßwój wulki skład ßamodźełanych **möblow** po poniženych płaczisnach.

August Jannasch,
tyscherski mischtr.

K wußywej

porucza **lupiny, hróch, woku, hejduschku, saradellu, konjazy majß, dołhi** a **ßrěni kolij (kolodźij), běły** a **czerwjeny dźeczel, timothej** a **reihtrawu.**

C. Kahrowe pódla póstskeje kowarnje.

Ballhauserowe czorne žołczowe a žołdkowe krepki

(Ballhausers schwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebnischi, najstarschi domjazy ßrědk psche hněw, mjersatoscź a jeju płod, mjenujzy psche kółku, psche satwjerdnjenje w žiwocze a s zyła k wuczischcenju krwě, — wschěm hospodarstwam najlěpje a najnaležnischo poruczene. Wukoženje, kak maja ßo trjebacź, je kóždej bleschi pschipoložene.

Jeniczki skład je **měschczanska haptyka w Budyschinje.** Njech kóždy na sygl a sakitanske snamjo dźiwa, dokelž ßo wschelako podražuje. 1 blescha płaczi 40 np.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radoscź;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.,** do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Murjerske, kaž tež **brune kozane fale** ma po starosnatej dobroscźi najtunischo na pschedań **Gustav Naucka** na garbarskej haßy 426.

Khofej, seleny, zyle czischcze ßłodźazy, punt po 95, 98, 100, 105, 110, 120—150 np.,
khofej, paleny, punt po 140, 150, 160 a 180 np.,
zokor, zyły, punt po 45, 48, 50, 55 np., w kehelach tunischo,
zokor, mlěty, punt po 42, 44 a 48 np.,
syrop, punt po 16, 20 a 36 np.,
prima **rajßown schterku,** punt po 40 np.,
= **pschenčznu schterku,** punt po 34 np.,
soda, punt po 10 np.,
wschě twory pschi wotewsaczu 10 pt. tunischo,
jerje, w zykym a po jenotliwym, najtunischo

porucza **Gustav Poser**
na jerjowej haßy.

Arno Möckel,

kolonialtworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy,

destillazija,

na ßerbskej haßy 13

(blisko kaserny)

poruczeja ßo czescźenym Sserbam pod ßlubjenjom sprawneho, spěschneho a pschecźelniweho poßłuženja.

K twarbam

poruczamy żelesniczne schěny kaž tež

T-noscherje

we wschelakich dołhoscźach a wyßokoscźach najtunischo.

Gebr. Joachimsthal
pod bórklinom.

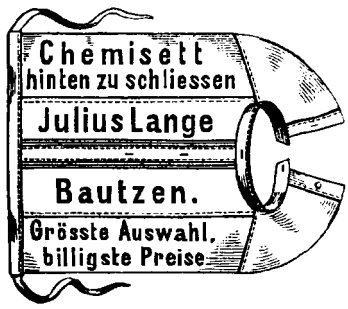

Pschedkoschtiki sady sapnycź. Najwjetschi wubjerk, najtunische płacziny.

Julius Lange w Budyschinje.

Internationalna gumijowa fabrika

Berlin SW., Alexandrinen-Strasse 116

porucza a poßyła en gros a en detail wschě możne **gumijowe artikle,** kaž tež **technische** a **chirurgiske woßebitoscze, schwampy** sa **rany** a **wocźi.**

Płaczisnokouranty darmo.

Kožane fale,

se wschitkich kožow dźełane, porucza najtunischo kožowa pschedawarnja

C. Otto Büttner
na ßerbskej haßy
w domje knjesa konditarja Lehmanna.

Štwórtlětna předpłata we wudawařni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni Serb Nowin na rózku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 25. **Sobotu, 19. junija 1880.** **Lětnik 39.**

K nawjedźenju.

Cźi ßami cźeßcźeni wotebjerarjo „Serbßkich Nowinow", kotßiž chzedźa ßa nje na **třeće štwórtlěto 1880** do prědka płacźicź, njech nětko 80 np. we wudawařni „Serbßkich Nowinow" wotedadźa. Cźi, kotßiž ßebi „Serbßke Nowiny" pßches póst pßchinjeßcź dawaja, njech tola njeßapomnja, ßebi je tam bórßy ßkßacź. Na ßchtwórtlěto ßapłacźi ßo ßa „Serbßke Nowiny" na ßakßkich a prußkich póßtach, kaž tež w druhich krajach němßkeho khěžorßtwa 1 marka, ß pßchinjeßenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakźija.

W zulukaferßkim kraju.

(Skónczenje.)

S Umlalazi podachmoj ßo do Unodwengi, ßchtož je krala Upmandy najwjetßcha wjeß (kraal) abo, tak rjez, měßto, pßchetož tam na 1000 hětow ßteji. Tam jara wójnßzy wonhladaßche a ßo tam młodźi ludźo ße wßchěch ßtronow ßhromadźowachu. My ßłyßchachmy, ßo chzedźa na Amaßwazijow cźahnycź a tam kónzowacź a rubicź. Mjenujźy zulukaferam bě wjele ßkotu na mór ßpadało a woni chzychu teho dla do amaßwazijßkeho kraja cźahnycź, hdźež běßche, kaž wjedźachu, wjele ßkotu, kotryž chzychu rubicź.

Ja ßym hižom prjedy na to ßpomnił, ßo je kral Upmanda pßchecźelniwje k nam ßmyßleny a wón mi pßchißwoli, ßo ßměm w jeho kraju ßaßo dwě mißionßkej ßydleßchcźi ßałožicź. Mój teho dla kraj prěki a pó dlu pßchecźahowachmoj, ßo bychmoj kmane měßtnoßcźe namakałoj. Ale tajkich je jara mało; kraj je jara rědko wobydleny, pßchetož mój ßmoj druhdy 25 wßow abo kraalow, něhdźe hodźinu wot ßebje ßdalenych, wopytałoj, ale w najwjetßchej běßche jenož 16 wobydlerjow. Skónczńje ßmoj pola Umwoloßi dwě měßtnoßcźi wubrałoj, kotrejž běßchtej hißchcźe najkmanßchej. Kraj je tam płódny, palnego drjewa bě tam tež doßcź, jenož twarßke pobrachowaßche a budu jeho něhdźe ßa 1000 toleř kupicź dyrbjecź, ßo bych najnußnißche twarjenja natwaricź móhł.

So je kraj tak rědko wobydleny, to wßchak žadyn dźiw njeje; pßchetož kónzowanje a palenje je bjeß zulukaferami, móhł rjez, wßchědne dźěło. Wßchudźom, hdźež pßchińdźeßch, ßahubjene, ßpalene kraale nadeńdźeßch.

Domoj ßo pßches republiku hollandßkich burow podachmoj, ale hdyž domoj pßchińdźech, njelubośnu powjeßcź ßhonich, mjenujźy runje 30 howjadow bě mi na mór ßłakło, ßchtož bě ßchkoda na 700 toleř. A na pucźu běßche mi, na cźož chzu tudy hißchcźe ßpomnicź, mój kóń panył a dyrbjach hißchcźe wjeßoły bycź, ßo móžach ßebi bórßy druheho kupicź, hacź runje dyrbjach ßa njeho po waßchich pjenjeßach 213 toleř ßapłacźicź. Hardeland.

Pßchißpomnjenje redaktora. S teho wßcheho widźimy, ßo w zulukaferßkim kraju mißionař wěßcźe wjele wjaz khoßchtuje, dyžli w prußkich Łužizach ßerbßki farař. Tola mißionarjow dyrbimy měcź, ßo by kßcheßcźijanßtwo pßchibjerało, ale ßerbßkich duchownych dyrbimy wßchak tež měcź, ßo by kßcheßcźijanßtwo bjeß Sßerbami njewotebjerało. Duž ßtarajcźe ßo ßa mißionarjow, kiž póhanßku, a ßa duchownych, kiž ßerbßku rycź roßymja!

Wußudźenja.

Pßchißažny ßud (ßchwurgericht).

(B. N.) Dźěłacźeř J. A. Marcźink ß Delnjeje Hórki k temu ßtaßche, ßo je 26. februara w Bórku tobakowu trubku ß jeneje ßtwy kranył a poßdźißcho hoßcźeńźarjej J. Wehli w Maleßchezach ß jeho khlamow w nozy pjenjeßy kranycź chzył. Wón běßche teho dla hižom wókno roßpuknył, ale prjedy hacź móžeßche wókno wotcźinicź, jeho nózny ßtražnik ßeßcheri. Marcźink bu k 7 měßazam jaßtwa wotßudźeny.

Lawniłki ßud (ßchöffengericht).

Žiwnoßcźeř Jan Gößchik w Komorowje pola Rakez bě wobßkorźeny, ßo je w nozy 7. měrza, ß jeneho woßa pßched komorowßkej kowařnju woßowu kapßlu kranył, kotraž běßche něhdźe 1 mk. hódna. Wón doßta teho dla tydźeń jaßtwa.

Khěžkař Jan Guſtav Jutta ß Wjeleczina běßche pjecź paduchßtwow wobßkorźeny. Wón běßche mjenujźy w tajkim cźaßu do prěnjeje lěpßcheje korczmy pßchißchoł, hdyž tam žani druſy-hoßcźo njeběchu, a bě potom, hdyž běßche korczmař na khwilku ße jßtwy wußchoł, do jeho pjenjeźneho kaßchcźika hrabnył a ß njeho wuhrabnył, ßchtož běßche jenož móhł. Tak bě wón na tajke waßchnje 6. augusta 1879 hoßcźeńźarjej Janaßchej w Janezach něhdźe 15 mk., tón ßamy dźeń hoßcźeńźarjej Rychtarjej w Huszy něhdźe 30 mk., dale 17. oktobra hoßcźeńźarjej J. T. Schmißej w Budeßtezach 50 mk. a 18. dezembra hoßcźeńźarjej Dietzy w Lindenbergu 1 mk. 50 np. kranył. Ale tón a jeho ßyn njebeßchtaj na njeho ßapomnił a jako tam wón dwaj dnjej do hód ßaßo pßchińdźe, dha jeho ßwěru wobkedźbowaßchtaj a tež łapnyßchtaj, hdyž runje 50 nowych pjenjes ß pjenjeźneho kaßchcźika bjerjeßche. Jutta k tutemu paduchßtwu ßtejeßche, wßchě druhe pak prějeßche. To pak jemu niczo njepomhaßche, a wón bu k 8 měßazam jaßtwa wotßudźeny.

Žiwnoßcźeř-najeńk Jan Schuster w Brěßynje běßche 30. měrza t. l. na poli knježeho wolazeho Augusta Poldraka naryczał, ßo bě jemu tón wot dźecźeloweho ßymjenja, knježemu najeńkej Graßerej tam ßkußchazeho, trochu do jeneho hornza ßypnył. Tutón dźecźel bě Schuster potom wußył. Kóżdy doßta dwaj dnjej jaßtwa.

Swětne podawki.

Němßke khěžorßtwo. S Draždźan pißaja: Hacź runje mějachmy w tychle dnjach wulke deßchcźe, dha ßo tola pondźelu a ßłědowaze dny tudomny regiment gardyjěßdnych wot generallieutnanta

Senffta ſ Pilſach ſwěru po eſkadronach wobhladowaſche. Ludźo a konje hacź do koſcźow pſchemoknychu. — Kral Albert a prynz Jurij njeběſchtaj teho dla k wobhladowanju pſchijěkoj, dokelź ſtaj, kaź ſo prajeſche, do Hornjeje Łužizy wujěkoj a to wulkich wodow dla, kotrež ſu tam wjele ſchkody a horja naczinike. Tež knjes miniſter ſ Noſtitz-Wallwitz je ſo tam podał, ſo by po móżnoſcźi rucźe pomoz pſchinjeſł. Baron ſ Könneritz tež ſobu jědźeſche. Bjes tym běſche wojeřſki miniſter hižom póndźelu wjecźor w 10 hodźinach 18 pionnierow ſ tſjómi podoffizierami a ſ dwěmaj czołmomaj pod kommandom premierlieutnanta Seiferta, a naſajtra rano ſ nowa 12 muži, dweju podoffizierow a jeneho wyſchka do krajiny bjes Žitawu a Lubijom póſłał, ſo bychu tam wodu wotpuſchcźeli a ſkażene pucźe a żeleſnizy do rjadu ſtajeli. — Se Žitawy běchu tam, hdźež běſche najwjetſcha wódna nuſa, tež tójſchto wojakow k pomozy póſłali.

— W Großſchönawje pola Žitawy je ſo 11. junija tak mjenowana hornja korczma wotpaliła, kaź tež jene bliſke domſke.

— Na lipſczanſkim univerſitecźe je w tym akademiſkim poklěcźe tejko ſtudentow, kaź jich tam hiſchcźe żenje njeje było, mjenujźy 3093, to je: 157 wjazy, dyźli łonſche lěcźe, a 363 wjazy, hacź w lěcźu 1876.

— W Sswjepjeńzy pola Kamjeńza ſu ſo 10. junija w nozy domſke a pódlanſke twarjenja kublerja J. A. Steinborna wotpaliłe.

S Barlina piſaja, ſo je němſki khěźor w tychle dnjach w pſchitomnoſcźi wſchelakich prynzow wſchelake wotdźělenja barlinſkeho wójſka wobhladował.

— Konferenza, na kotruž ſu wotpóſłani wſchitkich europiſkich wulkomozow do Barlina pſchijěli, je ſo w tychle dnjach pod pſchedſydſtwom wjeřcha Bismarka w jeho barlinſkim hrodźe wotewrika. Najſkerje budźe w njej jenoż poſtajene, kajke krajiny ma Grichiſka wot Turkowſkeje dostacź. Potom póńdźe kommißija do tutych krajinow, kiž, je-li budźe móżno, wſcho wotměri a wuměri, po czimž konferenza turkowſkemu ſultanej pſchikaſa: nětko daj te krajiny! — a je-li wón to njeſczini, wona grichiſkemu kralej praji: dźi a dobudź ſebi te krajiny ſ brónju w ruzy! — Hacź pak potom Grichojo dobudu, je jara njewěſte, je-li ſo ſe żaneje druheje ſtrony pomoz njedoſtanu, pſchetoż woni směja potom niz jenoż ſ Turkami, ale też woſebje ſ Albaneſami czinicź.

— Nowy ſakoń, wot pruſkeho miniſterſtwa ſejmej k wuradźowanju prjódkpołożeny a tak mjenowane mejſke ſakonje naſtupazy, njeje hiſchcźe wujednany, a je pſchezo hiſchcźe njewěſte, hacź budźe wot ſejma pſchiſwoleny.

— Schulſki radźicźel Hielſcher w Mindenje běſche na weſtfalſkej wuczěřſkej ſhromadźiſnje na wotſadźeneho miniſtra Dr. Falka ſławu wunjeſł, w kotrejž tuteho ſjawnje khwaleſche, ale nětcziſcheho miniſtra wuczbnych naležnoſcźow, tak rjez, pódla mjelczo hanjeſche. Sa to ſu jeho nětko do Gumbinnen (Gąbina) w provinzy Pruſkej pſcheſadźili, to je na hubjeńſche měſto w hubjeńſchim kraju.

— Wołma je tu a na druhich wołmjazych wikach, w tymle tydźenju wotdźeržanych, wſchelako płacźika, mjenujźy najlěpſcha wołma běſche něſchto dróſcha, dyźli loni, ſrěnja wołma, kaź loni, druhdy też něſchto tuńſcha, hubjenje cziſcźena běſche khětro tunja.

Awſtrija. Khěźor je ſo wot ſwojeho pucźowanja ſ Czech a ſ Morawy do Wina wrócźił. Pſchezo bóle ſo pokaſuje, ſo je wón teho dla do tuteju krajow pſchijěł, ſo by pokaſał, ſo ſu jemu jeho czěſzy poddani runje tak lubi, kaź němſzy, a ſo bychu teho dla Němzy w czěſkim a morawſkim kraju ſo ſ tamniſchimi Czechami w měrje a pokoju ſnjeſli a ſo dale wjazy njenaduwali, jako bychu Němzy lěpſchi byli, dyźli Czechojo a teho dla wjetſche prawo wużiwacź měli.

— W awſtriſkej wuſtawſkej liſcźinje (conſtitutions-urkunde) je wuprajene, ſo maja wobydlerjo w jenotliwych krajach w naſtupanju rycźe a narodnoſcźe rune prawo a ſo maja ſo teho dla w Czechach a na Morawje wot ſudniſtwow a wſchitkich druhich wyſchnoſcźow piſma w czěſkej abo němſkej rycźi horjebracź. Doſtanje tam teho dla żadyn němſki ſud ſkórżbu, w czěſkej rycźi piſanu, dha ma na nju też czěſki wotmolwicź; a doſtanje tam żadyn czěſki ſud němſku ſkórżbu, dha ma też němſki na nju wotmolwicź. Czěſke ſudy ſu to ſwěru wobkedźbowali, němſke pak to njejſu czinili, czehož dla je jim miniſterſtwo w nowſchim czaſu pſchikaſało, ſo maja też němſke ſudy ſwěru po ſakonju ſkutkowacź. Ale němſki ſud w Chebu (Eger) to njeczinjeſche; pſchetoż wón ſo na to měnjenje ſepjeraſche, ſo je nětcziſche miniſterſtwo też tajke, kaź běchu prjedawſche miniſterſtwa, kotrež ſa tym njehladachu, hacź ſo też Czecham jich prawo ſtanje. Ale tuto měnjenje bě wopaczne, pſchetoż bórſy piſmo do Cheba pſchińdźe, w kotrymž ſo tamnemu ſudej krucźe pſchikaſa, po ſakonju czinicź. To pak ſo němſkim ſudam w Czechach njelubi a je teho dla wjele ſwarjenja na miniſterſtwo, — ſo je to tajke, ſo chze też pſchecźiwo Czecham ſprawne bycź.

Franzowſka. K temu, ſo ſo w pſchichodnym měſazu franzowſkim regimentam nowe republikanſke khorhoje pſchepodadźa, ſo wulke pſchihoty czinja.

Jendźelſka. Nowe miniſterſtwo ſo hacź dotal wjetſchinje jendźelſkeho luda lubi, hacź runje ma wſchak też doſcź njepſchecźelow bjes pſchecźelemi prjedawſcheho miniſterſtwa. — S wójnu w Afganſkej je wone ſaſtało a chze wójſko wot tam tak rucźe hacź móżno wotwołacź.

Ruſſowſka. Wo nihiliſtach hižom khětro wulki czaſ niczo wjazy ſłyſchecź njeje a ſda ſo po tajkim, ſo je tale njeſpodobnoſcź nětko poduſchena.

— Po wſchelakich wuradźowanjach je khěźor dwě kommißiji pomjenował, wot kotrychž ma jena ſa tym hladacź, ſo by ſo na ruſkich żeleſnizach bórſy lěpſchi porjad měł, ta druha ma pak wujednacź, kak by ſo wſchelakej nuſy ruſkeho ratařſtwa ſkerje a lěpje wotpomhacź móhło.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Kaź je druhdźe było, tak mějachmy też my ſańdźenu ſobotu, 12. junija, ſylne hrimanja a wulke ſliwki, krupy jenoż jara rědko padachu, tak ſo wjele ludźi ſ zyła niczo wo nich ſhoniło njeje. Pſchi tym njewjedrje, kotrež běſche pſched wjecźorom, dyri błyſk na tuchorſkej dróſy do khěźe Jana Wawera, hdźež na tſěſche někotre zyhele wottorże a potom w hornim wobydlenju pſches ſparnu komoru, kuchinu a pſchedſalu lecźeſche a tam wjeřch a ſcźěnu wobodrje. Na ſwojim pucźu wón wſchudźom wſcho wobſmudźi, grot, ſa kotrymž je wjeřch pſchipjaty, wón zyle ſpali. Boże hnadne dźiwne ſwarnowanje běſche pſchi tutym padźe ſjawnje widźecź; hacź runje běchu ludźo w najwjetſchej bliſkoſcźi błyſka, a móhł rjez, pſchihladowacź móżachu, kak wón wó jſtwach wokoło jěſdźeſche, dha ſo tola nikomu też niz najſnadniſcha ſchkoda ſtała njeje.

— Tudomna měſchcźanſka rada je ſchulſkim dźěcźom, ſchulerjam wudokonjazeje ſchule, wucźomnikam, a hewak też wſchěm holzam, kiž hiſchcźe 16 lět ſtare njejſu, pſchi ſchtrafje ſakaſała tam khodźicź, hdźež ſu reje.

— Sańdźenu ſrjedu mějachu ſaſtupjerjo „towařſtwa k pomozy

studowazych Sserbow" shromadźisnu, w kotrejž bu jim bjes druhim k nawjedźenju date, so ßu wustawki po někotrych ßnadnych porjedźenjach wot wyschnoscźe sa dobre spósnate. Woni móża ßo wot 23. junija we wudawarni „Serb. Nowin" wot tych ßobustawow podpißacź, kiž ßnadź na generalnu shromadźisnu pschińcź njemóża, so bychu ßo tak khóstow sminyli, kotrež by pschipóßkanje wustawkow nacźiniło. — Dotalni ßobustawy pak chźyli ßwój pschinoschk pola k. pokładnika Měrscha wotedacź. *Mt.*

S Pschiwcziz. Tudy sańdźenu ßobotu błysk do domskich kublerja Kohlicha dyri, tola žaneje druheje schkody njenacźini, hacź so tšěchu wobschkodźi.

Se Ssłoneje Borschcźe. Pschi njewjedrje, kotrež tu ßobotu, 12. junija, mějachmy, błysk do kruwarnje kublerja Augusta Handrika dyri a ju do prócha a popjeła pschewobrocźi. Pschi tym je ßo tójschto žita spaliło, tola bu skót płómjenjam wutorhnjeny.

S njeßwacźilskeje woßady. Sańdźenu ßobotu je błysk njedaloko kobanskeho młyna do łahowskich knježich běrnow dyrił a nětko tam jich sele něhdźe 15 □kroczel (to je: do schtwórcźe) kaž woparjene leži. — Wjecźor w Ssmochcźizach błysk bjes dwaj kastanijowaj schtomaj dyri a woběmaj wjeřschk wotrasy. — Bjes Haßlowom a Ssulschezami je błysk pschi rězy do jeneho wólschoweho pjeńka praßnył a jón na dróbne kuski roszychnował, tež je wón pschi njeßwacźilskim Schuliz hacźe jedyn schtom powalił.

S Łuha. Pschi cźežkim ßylnym njewjedrje, kiž sańdźenu ßobotu popołdnju, dźeń 12. junija, wysche naß stejesche, je tež błysk do jeneho duba, na łukach bjes Łuhom a Bohowom stejazym, dyrił a tón ßamy khětro jara wobschkodźił.

S Minakała. Sańdźenu ßobotu mějachmy tudy popołdnju wot 4 hacź 9 hodźin wschelake njewjedra a bě jene pschezo hórsche, hacź druhe. Sliwki běchu jara ßylne, ale schtož bě hischcźe schkódnische, to běchu khětro wulke krupy, kotrež huste doscź padachu. Duž žadyn dźiw njeje, so ßu na žicźe, kotrež běsche hižom prjedy psches mrósy žałoßnje schkodowało, wulku schkodu nacźiniłe a kał rosbiłe. Běrny ßu s njerjadom pschikryte a sawalene, kotryž je ßylna deschcźowa woda na nje nanjeßła. — Njewjedro je ßydom krócź dyriło, a to pola khěžnika Dreßlera do jeneje kruschwiny, potom po błyskowodźe w kowarni do hromady žerdkateho želesa, kusk dale do dróžneje hrjebje, kaž tež do jeneje wěchi, kotruž spali, skónczjnje někotry krócź w knježim parku. — Woda na łukach njeběsche hacź do ßrjedy spanyła, dokelž s hornich stron pschibywasche a je łohko móžno, so ßo psches to wscho ßyno skasy.

S Wósporka. Kaž druhdźe, tak bě tež sańdźenu ßobotu pola naß straschne njewjedro a to najhórje psched wjecźorom wot 7 hacź do 9 hodźin. So je satraschny sliwk s krupami, kiž naß s dobom potrjechi, wjele schkody nacźinił, je wěste, wysche teho ßu tež błyski we wokolnoscźi bili a sapalili. Pola naß tež błysk dyri, a to do wuhnja buschkwjerja Gießela, wotrasy na tšěsche kruch wuhnja, sajěhdźe potom dele dó jstwy, hdźež wschelake wězy rosrasy, Gießela a jeho mandźelsku na pokoj wostajschi. We warschtacźe pak błysk na tšělbach s tym schkodu nacźini, so na nich schasty mjenje a bóle roskała. Na łubi ßo bjes tym palicź pocźa, tola bu woheń bórsy poduscheny.

S Kołwasy. Ssobotu wjecźor je tu pschi cźežkim njewjedru błysk do bróžnje kublerja Rabowskeho dyrił, ju sapalił a do prócha a popjeła pschewobrocźił. 22 huß, kotrež w njej běchu, ßo ßobu spalichu.

S Psowjow. W bróžni tudomneho žiwnoscźerja Łódnija je něchtó w nozy k 7. junija woheń sałožicź spytał. Ale ta słóscź ßo njeje radźiła, pschetož jenož kusk ßłómy bě ßo spaliło a někotre deski běchu ßo wopaliłe.

Se Splóska. Njedźelu, 13. junija, rano w 1/29 hodźin padźe 5/4lětna dźowcźiczka khěžkarja Jana Winklerja do wjeßneje studnje. K sbožu pschińdźe pschipadnje Hana Běrkez tam po wodu, kotraž dźěcźo, po sdacźu hižom morwe, se studnje wucźeže. Po dołhim rybowanju a cźahanju holcźka saßo k žiwjenju wotucźi a je ßo, Bohu dźak, hacź dotal saßo wustrowiła.

S Khróscźiz nam tydźenja pißachu, schto tam sa lěto proschazy a zusy po kraju wokołodundazy lud pjenjes wunjeße a bě pschi tym prajene, so to w Khróscźizach na lěto s najmjeńscha 1825 markow wucźini. A to bě prawje. Ale w cźißle 24 „Serb. Nowin" stejesche jenož 182 mk. a to bě zyle wopaki, cźehož dla wo wodacźe proßymy. Redakzija.

S rósborkskeho wokrjeßa. Ssym knjesej „Practicusej" w Kl. sa jeho ryncźki w pschedpoßlenim cźißle jara dźakowny. Ale we wschěm njemóžu jemu pschistupicź. Hdyž tež wulki dźěl nětcźischich woßyrocźenych ßerbskich farow w pěskojtych holanskich wßach leži, dha to tola njeje prjedy ženje žana wina sa jich njewobßadźenje była. Wschitke tute fary ßu tež stajnje pytane byłe, tak dołho hacź na ßerbskich duchownych njepobrachowasche. Nětko ßu pak njewobßadźene, dokelž, Bohu žel, na ßerbskich duchownych pobrachuje! Ja ßym ßebi tež ßwój dom w pěskojtej krajinje sałožił a ßym Bohu sa to dźakowny, so ßo mi a mojej ßwójbje tu derje dźe. Wschitzy wschak njemóžemy ani njechamy na hlinjanych polach bydlicź a dźěłacź. A „hola ßo mi spodoba" spěwam s njebocźiczkim Sejlerjom. Haj ßwoje cźiche, měrne holanske žiwjenje njebych sa niczo na njeměrny ropot cźłowjecźneje cźischcźeńzy ludapołnych wßow abo městow saměnił. — A k temu njeje žana jeniczka tamnych farow tak wot ßwěta „wotßadźena", so njeby ßo s njeje sa hodźinu abo sa połdra hodźiny na blížschu želesnizu pschińcź móhło. Duž je tam woboje, rjane cźiche žiwjenje a łóhka móžnota požadaneho pucźowanja do wschěch stronow ßwěta. — Wěrno je, so njejßu tam wschudźom farske domy doscź pschihódne a doscź dostojne. Ale temu ßo wotpomha. Lejnjanszy twarja nowu faru, a Schprejcźenjo ßu ßebi tež hižom dlěžschi cźaß na to myßlili. — Schtož pak ßerbsku rycź kk. Gumlicha a Grevy nastupa, dha widźu, so njejßu jeju knjesej Practicusej prawje wopißali, kiž łohko ßam jeju njeje snał. Ssym ßo husto na jeju ßerbskim wucźenju a prědowanju tak wokschewił a natwarił, so bych kóždej woßyrocźenej woßadźe popschał, so by prědarja dostała, kiž je w tajkej měrje ßerbski nawuknył, kaž wonaj. Wonaj staj ßo hakle tehdy do Němzow wrócźikoj, jako móžesche ßo jeju město s druhim ßerbskim prědarjom wobßadźicź. — Dokelž tež k. Practicus na tym dwěluje, hacź nasche wrótßkawske kralowske konsistorstwo wo naschej ßerbskej duchownej nusy wě, kotraž je wo prawdźe wulka doscź a hrosy hischcźe wjetscha bycź, dha dyrbjała ßo ta jemu bórsy wosjewicź, schtož by ßo najlěpje psches prusku ßerbsku konferenzu stało, hdźež bychu wschitzy naschi kk. duchowni ßo do tajkeje prostwy sjenocźili a tež druhe ważne należnoscźe ßebi hromadźe rospominali, kiž móża nam Sserbam wužitne bycź. Haj s zykeje wutroby k. Practicusej pschihłoßuju, so je jara nusne, so bychu naschi kk. duchowni ßo w ßerbskich konferenzach bliže stowarschili a Sserbstwo hajili. Duž budź tež s nascheho rósborkskeho wokrjeßa wyßozy dostojny knjes superintendent Karaß we Wojerezach horzo proscheny, so by w najblížschim cźaßu ßwobodnu ßerbsku konferenzu, kaž bě radźene, do Delnjeho Wujesda powołał. — Bóh tón Knjes tež daj, so by „towarstwo k pomozy

studowazych Sserbow", wo kotrymž bu w „Serb. Nowinach" nam pißane, wjele podpjeranja dostawało a wudźělowacź móhło. Nětko je, kaž ßym s wěstoscźu shonił, s naschich pruskich Sserbow wößom ßerbskich gymnasijastow w Budyschinje, kiž chzedźa rad na duchownstwo studowacź. Ale schtyrjo wot nich njemóža bjes zuseje pomozy wustudowacź. Duž tež my podpjerajmy to khwalobne towarstwo k pomozy studowazych Sserbow! Tu skhadźeja rjane ranische sera lěpscheho pschichoda sa nasch luby ßerbski lud.

Se Sreschina. Póndźelu pched tydźenjom mějesche 14lětny hólz Korla Israel se Splóska, kotryž tu pola jeneho žiwnoscźerja ßłužesche, to njesboże, so w bróżni s pschatrow na huno dele padźe. Dokelž běsche ßebi straschnje hłowu srasył, jeho k jeho starschimaj dowjesechu, hdźež je wón sańdźenu wutoru na ßwoje rany wumrjeł.

Se Sabroda. Tudy 5. junija popołdnju w 4 hodźinach w dworje półbura Jana Bryczki woheń wudyri a wschě jeho twarjenja do prócha a popjeła pschewobrocźi.

S wojerowskeho wokrjeßa. (E. Ch.) Sa směrza (schiedsmann) je wobtwjerdźeny k. wuczeř Pöthko w Luczu a k. hoscźeńzař Wauer w Wujesdźe.

— Njewjedro, kotrež 10. junija popołdnju wokoło 6 hodźin pschicźeże, je na ležomnoscźach wßów Muczowa, Bukojny a Běłeho Khołmza s krupami khětro wjele schkody nacźiniło, hacź runje jenož někotre minuty trajesche. Krupy běchu tak wulke, so ßu dźěczom, kiž běchu na polu, kule do hłowy nabiłe.

Přilopk.

* Njewjedro, kotrež sańdźenu ßobotu w Budyschinje dale žaneje schkody nacźiniło njeje, hacź so je jenož błysk do jeneho domu dyrił, je w blískoscźi města Stołpnja žałoßnje sakhadźało. Na Elbersdorf ßo sliwk puschcźi. Wot horow dele ßo woda w tajkich žołmach a s tajkej torhazej mozu walesche, so buchu tołste a wyßoke murje wot njeje spowalane a tamnischi młyn, hakle pched někotrymi lětami s nowa s kamjenjow natwarjeny, s wjetscha rostorhany. Młynk je pschi njesbožu žiwjenje shubił. Jako chzysche wón skót s hródźe, hižom dwaj łóhcźej wyßoko s wodu napjelnjeneje, wuhnacź, ßo jena murja saßypny, kotraž na njeho padźe a jeho sarasy. Žołmy ßo s tajkej spěschnoscźu psches haßy žołmjachu, so buchu ßame kruwy a konje wot nich wotnjeßene. — Hischcźe hórsche a straschnische ßu njewjedra w krajinje bjes Lubijom a Žitawu byłe. Psches wulke sliwki, kotrež tam wot ßoboty hacź do póndźele panychu, wschě wjetsche a mjeńsche rěczki k wulkim torhazym rěkam narosczichu. Wßy, psches kotrež wone ßwoje žołmy scźelechu, buchu wot wodow sapuscźene, rostorhane a s dźěła wotpławjene. Hdźež hischcźe njedźelu wjeßele spěwachu a juskachu, tam bě póndźelu wjecźor jenož płakanje a žałoscźenje ßłyschecź. Najwjetsche schkodowanja ßu ßo na liniji lubisko-žitawskej železnizy stałe. Hornje, Ssrjedźne a Delnje Oderwitzy ßu najsrudnischo wot njesboža potrjechene. Na 100 khěžow tam w wodźe stejesche, wot kotrychž je ßo wjetschi dźěl saßypnył a pod ßobu 8 cźłowjekow sahrjebał. W jenym domje, kotryž bu wot žołmow wottorhnjeny, bu zyła ßwójba — nan, macź a dźowka — wot rospadankow sarażena. Hdyž do Rennersdorfa pschińdźesch, ßo tebi žałoßny napohlad poskicźi. Spowalane a roskamane schtomy, hłuboko rósdrěne pucźe, wotnoschene mosty a pschede wschitkim hromady pok abo zyle wottorhanych domow tam wuhladasch. Na jenym měsćze ßo powostanki jeneje khěže pokasuja, kotruž wody ßobu njeßechu a potom rostłócźichu, a kotrejež wobydlerjo ßu wschitzy žiwjenje shubili, schtož jenož jena holczka niz, kotraž běsche w cźaßu njesboža runje w schuli; wona je wot zykeje ßwójby jeniczka žiwa wostała a nětko woßyrocźena, bjes domu, bjes starschich, bjes bratrow a ßotrow ßama lutka tu na ßwěcźe steji. Tsjo cźłowjekojo dyrbjachu schěsćź hodźinow w ßmjertnym strasche na schtomje ßedźecź, prjedy hacź běsche móžno, jich s nusy wumóz. S zyła je tu 14 domow wotpławjenych a hacź dotal 14 morwych ludźi s wody wucźehnjenych. Runje kaž w Rennersdorfje je wulka woda tež w Schönawje, Małym Schönawje, Ruppersdorfje, Schlegeln, we wokolnoscźi Herrnhuta a w žitawskim niskoležazym pschedměsćze sakhadźała. Wschudźom je wjele twarjenjow wot žołmiow rostorhanych, ludźo, kotsiž ßo wody sahe doscź njedohladachu, ßu ßo satepili a w rěkach hischcźe nětko wjele domjazeje a hospodarskeje nadoby, kruwy, konje a wschón druhi skót morwe wokoło płuwaja. Pola, łuki a sahrody ßu tołsto s błótom pokryte, tam hdźež je woda pobyła, ßebi nichtó ani na ßynowe, ani na žitowe abo kajkežkuli druhe žně myßlicź njemóže.

* S Uckermarki, krajiny njedaloko Barlina, pißaja: Pched někotrymi dnjami je na naschich polach hižom žnjeńska koßa sabrincźała. Smjersnjene žito ßo ßycźe, so by ßo jako piza sa skót trjebało. Wjele tyßaz (tawsynt) kórzow dyrbi ßo na tajke waschnje wotžnjecź. Ssylsy w wocźomaj hladaja ratarjo na ßwoje pola, kotrež hischcźe pched njedołhim cźaßom dobre žně lubjachu. Tež wschě druhe pólne płody ßu psches mrósy wot 18. hacź 20. meje cźerpiłe, tak so je ßo tež to skasyło, schtož w nałětnjej ßuchocźe hischcźe njebě saschłe.

* W Mühlbergu je schtwórtk tydźenja jedyn połdralětny hólcźez na srudne waschnje žiwjenje shubił. Jako běsche ßo macź na krótki cźaß s doma wotßaliła, padźe dźěcźo s koźa do dónzy, jenož nikło s wodu napjelnjeneje. Sa poł hodźiny ßo macź saßo domoj wrócźi a namaka, so je hólczk, dokelž běsche runje s hłowu do wody trjechił, tu ßamu pschi dychanju ßrěbał a psches to ßo satepił.

* Ssobotu wjecźor dwaj cźahaj bjes Frankfurtom a Mannheimom w hromadu praßnyschtaj. Ssrjedźne wosy buchu do cźista rostołkane. Wjele ludźi je pschi tym žiwjenje shubiło.

* W Pruskej sapocźinaju rubjeźnikojo runje s tajkej njehańbicźiwoscźu a khróbłoscźu nadpady cźinicź, kaž ßmy to hewak jenož s Turkowskeje abo Schpaniskeje swucźeni ßłyschecź. Jako 24. meje omnibus w Wrótßławje (Breslawje) psches jenu haßu jědźesche, skocźischtaj na dobo dwaj ßłěpzaj do wosa, jedyn wot njeju da ßo do kondukteura, kotryž pjenjesy nutsbjerje, a druhi sa pjenjeźnu móscheń hrabasche. Kondukteur pak ßo khroble wobarasche, doniž jemu ßobujěsdźazy ludźo na pomoz pschińdźechu. Jeneho njeplecha też pschemóchu, ale druhemu ßo radźi s kranjenymi pjenjesami cźeknycź. Dźeßacź minutow posdźischo tu ßamu dróhu druhi omnibus pschijědźe, do kotrehož ßo s dobom pjecźo njebolakojo dobywachu. Tón krócź pak w nim runje wjele pucźowarjow jědźesche, kotsiž rubjeźnikow sajachu.

* W Awstriji dołhe lěta tajke dobre wuhlady na wubjerne žně njejßu měli, kaž je to lětßa. We wschěch krajinach ßu s wjetscha rjane tucźne žita widźecź, nałětnje schkodowanja ßu saßo dospołnje wurunane. Mejske mrósy tam žitu niczo schkodźiłe njejßu, jenož ßad je khětro cźerpił. Pscheńza ßo hižom wlecźe a ma kraßny napohlad. Wschě druhe pólne płody ßo sa dołhi cźaß wjazy tak derje radźiłe njejßu, ßamy majß, kotryž dyrbjesche ßo mejskich mrósow dla na wschelakich městnach s nowa ßadźecź, je wschudźom skhadźał a rjenje steji. Běrny po sdacźu teho runja derje rostu a dźecźel na polach w wulkej kraßocźe nadeńdźesch. — Hdyž po tajkim žně w Němzach hubjenje wupanu, dha ßo tola njetrjebamy bojecź, so budźe psches to žito jara drohe.

* W Newyorku běsche ßrjedź meje tajka žadkawa horzota, so je tam wjele cźlowjekow na ßłónczu khoroscź wumrjeło. W ßußodnych městach wjele lěpje njebě, pschetoź sa jedyn dźeń w Philadelfiji 5 ludźi, w Jersei-Cicźi 2 a w Noburgu 2 psches tu ßamu khoroscź źiwjenje shubi. Wjele ptaczkow žałoßneje horzoty dla morwe na haßy padachu. Jedyn żelesny cźah dyrbjesche ßo blisko Longbrancka wot puczowarjow wopuschczicź, dokelź běchu lokomotiwowy wjedźeć a jeho pomoznikojo w horzocze do womory panyli. K wobźarowanju je, so je ßuchota, hižom 4 njedźele w połnóznych krajinach Ameriki trajaza, wuhlady na dobre žně khětro pohubiła. W někotrych městach nochze wjazy wody doßahacź a najlěpsche studnje póczu saprahnycź. W Texaßu ßu wulke wětry a deschczowe sliwki wschelaku schkodu naczinike. Město Savoj bu wot žołmow wotpłównjene; 90 woßobow pschi tym ßmjercź namaka a 60 bu wobschkodźenych.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 12. junija 1880.

Žitowy dowos: 3721 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenza 50 kilogr.	11	61	12	62	10	61	12	50
Rožka " "	10	76	11	14	11	60	11	8
Jeczmjeń " "	8	69	9	78	9	23	9	78
Wowß " "	8	60	9	—	8	—	9	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	17	50	18	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 "	1	60	1	90	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	—	2	50	—	—	—	—
Sstóma 1200 pt.	17	—	20	50	—	—	—	—

Aukzija.

Pschichodny
schtwórtk, 24. junija 1880,
dopołdnja wot 10 hodźin a popołdnju w 1/2 2 hodźin budźe ßo w khěži cźißko 64 w Njeßwaczidle wschelaka mužska a žónska drasta a wjele domjazeje nadoby sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Jan Kroschk.

Dźewjecź dwajpscheżnych hospodarskich **wosow** schěrokeje kolije je na pschedań pola kowarskeho mischtra **Helbiga** w Delnjej Kinje.

Max Mütza
na bohatej haßy 65
porucza k **ßwjedźeńskim daram** ßwój bohacze wuhotowany skład běłeho a dekorirowaneho

porzellana a steinguta,

ordinarnych a najlěpschich **schkleńczanych tworow, schpihelow** atd. po najtunischich płaczisnach dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Gardinynoscherje a **rosetty, saramowanje wobrasow** (bildow)
pola **Max Mütze**
na bohatej haßy 65.

Khofej, seleny, zyle cźiscze ßłodźazy, punt po 95, 98, 100, 105, 110, 120—150 np.,
khofej, paleny, punt po 140, 150, 160 a 180 np.,
zokor, zyły, punt po 45, 48, 50, 55 np., w kehelach tunischo,
zokor, mlěty, punt po 42, 44 a 48 np.,
syrop, punt po 16, 20 a 36 np.,
prima **rajßowu schterku,** punt po 40 np.,
" **pschenczu schterku,** punt po 34 np.,
soda, punt po 10 np.,
wschě twory pschi wotewsaczu 10 pt. tunischo,
jerje, w zyłym a po jenotliwym, najtunischo
porucza **Gustav Poser**
na jerjowej haßy.

40 jendźelskich jehnjatow

budźa ßo **pjatk, 25. junija t. l.,** popołdnju w 3 hodźinach **na knježim dworje w Krakezach** sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Möblowy magazin

tyscheřskeho mischtra **Otto Waltera**
na horncżeřskej haßy, w **Budyschinje,** na horncżeřskej haßy,
porucza ßwoje ßamodźěłane solidne möble, pólstrowane wězy, stolzy, schpihele atd.

Piwne droždźe,

najlěpscheje dobroscze a wschědnje cźerstwe, porucza
nowonatwarjena piwarnja Johs. T. Littera
na swonknej lawskej haßy czo. 819.

Dobry gogolinski kruchaty kalk

je saßo na pschedań pola
A. Lorenza
na Hoschiz haßy (Goschwitz).

Wupschedawanje
drastnych stoffow
po jara poniženych płaczisnach.

Dale poruczam:

cźornu zidu,	łóhcź	wot	250 np.,
cźorny kaschemir (cźistu wołmu),	"	"	100, 130, 150, 180, 200 np.,
kattun (jenoź njepuschczate mustry),	"	"	16, 20, 25, 30, 35, 40 np.,
möblowy kattun,	"	"	25, 30 np.,
kožowy kattun,	"	"	25, 28, 30 np.,
kožowy zajk,	"	"	20, 30, 35, 40 np.,
běły płat,	"	"	25, 30, 35, 40, 50, 60 np.,
módry płat,	"	"	40, 45, 50, 60 np.,
gardinowy kattun,	"	"	20, 25, 30 np.,
gardiny běłe,	"	"	30, 35, 40, 50 np.,
schěry płat,	"	"	40, 45, 50 np.,
zajk k khołowam,	"	"	40, 50, 60 np.,
turnarske ßukno,	"	"	50, 90 np.,
möblowy damast,	"	"	110 np.,
módroczischcź,	"	"	25, 28, 30, 35, 40 np.,
zajk sa ßuknje (cźistu wołmu),	"	"	110, 120 np.,
" " " (półwołmu),	"	"	40, 50 np.,
poßkeschczowe deki,	schtuku	"	225 np.,
błidowe krywadła (s płatu), rjany wubjerk,			
módre schórzuchi (s płatu),	"	"	100 np.,

hłowjaze rubischcza, zidu, półzidu a **wołmu** w wulkim wubjerku.

M. G. Freyberg na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Paleny khofej,

wysche snatych dobrych drużinow, po 120, 140, 160, 180 a 200 np., po puncze mam nětko też tuuju drużinu punt po

100 np.

na pschedań a poruczam tón ßamy jako jara derje ßłodźazy.

Th. Grumbt
na swonkownej lawskej haßy.

Palenz.

Czerstwy a wschědnje czisty palenz, kaž też wschě druhe dobre drużiny porucza po tunich płaczisnach

Th. Grumbt
na swonkownej lawskej haßy.

Kehele a kule

porucza we wulkim wubjerku najtunischo draschlerńja **Wilhelm Fuchs** pod bórklinom 283.

Rjane jerje,

mandel wot 60 np., schtuku wot 4 np., porucza **Arno Möckel**
na ßerbskej haßy.

Saßo ßo kupja w wudawarni „Serbskich Nowin" czißło 44 s lěta 1873; czo. 28 s lěta 1875; czo. 12 s lěta 1878 „Serbskich Nowinow" a chzyli tajzy, kiž „Serbske Nowiny" khowaja, sa tutymi czißłami pohladacz a nam pschedacz.

Wudawarńja „Serbskich Nowin."

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž też **wutrjeny len** kupuje po kóżdej dźělbje a kóżdy dźeń mechanisko dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoż **trjeny len**, a to jenoż ßobotu w Grützneroz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Mlókowy, wużitkowy a żiwjazy pólver

kowarskeho mischtra **Kloßa**
w **Weßelu a Komorowje,**

hižom wjele lět nałożowany, je ßo wón jako woßebny **mlókowy pólver** k sdźerżenju strowoscze kruwow, k dobremu seżiwjenju a k mlókopłodźenju dopokasał.

Jenoż na pschedań
w **měschczanskej haptyzy** w Budyschinje.
Pakczik płaczi 1 mk. 25 np.

☛ Na napißmo ma ßo ßwěru kedźbowacz.

P. Kneifelowa

włoßowa tinktura,

dopósnaty najlěpschi, je-li niz jenicżki wo prawdźe sprawny włoßospomożazy ßrědk (czitajcze lěkarske měnjenja, wopißma a wjetsche nawěschtki); wscho dalsche w pschipoloženej papjerzy. — Na pschedań ma ju jenoż w bleschach po 1, 2 a 3 mk. w Budyschinje k. **Heinr. Jul. Lincka.**

Trawna aukzija.

Pónđźelu, 21. junija 1880, dopołdnja w 8 hodźinach,

budźe ßo **trawa k ßynu** na łukach, k njeßwaczilskemu majoratskemu knjejstwu ßłuschazych, na pscheßadźowanje pschedawacz.

Wuměnjenja ßo psched sapoczatkom aukzije wosjewja.

Shromadźisna: Pschi parkowym moscze w Njeßwaczidle.

W Njeßwaczidle, 9. junija 1880.

Hrabinski rentamt.
Bretschneider.

Aukzije duboweho drjewa.

Na njeßwaczilskim lěßowym revieru budźa ßo na delka pomjenowanych dnjach ßlědowaze dubowe wużitkowe a palne drjewa pod wuměnjenjemi, psched sapoczatkom aukzije wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacz:

wutoru, 22. junija t. l., popołdnju wot 4 hodźin:

4 klozy, 28—30 cm. horn. tołstoscze, 2,5—3,5 m. dołhoscze,		w wotdźělenju 27 (w ruczizy pola Rakez),
3 Rm.	wużitkowych schczěpow,	
12 =	palnych schczěpow,	
15 =	knyplow,	
17 =	repuchow,	

shromadźisna: w lětuschim drjewnischczu tam;

ßrjedu, 23. junija t. l., rano wot 9 hodźin:

3 klozy, 16—29 cm. hornjeje tołstoscze,	2—5,5 m. dołhoscze,	w wotdźělenju 29 (swěrinarńja pola Njeßwaczidła),
7 klozow, 30—43 = = =		
16 = 44—63 = = =		
10 Rm.	wużitkowych schczěpow,	
71 =	palnych schczěpow,	
58 =	knyplow,	
59 =	repuchow,	
53 =	pjeńkow,	

shromadźisna: w drjewnischczu tam.

W Njeßwaczidle, 10. junija 1880.

Hrabinske hajniske sarjadnistwo.
Nowottne.

Schusterez tunje khlamy w mjaßowych hětkach

w Budyschinje

ßu **wulke wupschedawanje wotewrrile** a poruczeja cześczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze po ßlědowazych tunich płaczisnach:

mużske a żónske schlipsy a krawaty	wot 3 np.	hacz 75 np.,
schtrympy a soki	= 20 =	= 100 =
mězy	= 12 =	= 175 =
běle a pißane pschedkoschliki	= 30 =	= 60 =
wulke hotowe kattunowe a módroczischczane jaki	= 90 =	= 125 =
kattunowe a módroczischczane schórzuchi	= 40 =	= 75 =
běle a pißane dźěczaze a mużske dybsaczne rubischka	= 8 =	= 50 =
dźěłaczerske koschle a blusy	= 130 =	= 240 =
dźěłaczerske a spódnje kholowy	= 120 =	= 270 =
dźěczaze a żónske zajkowe stupnje k schnórowanju a s gumijom	= 120 =	= 500 =
khěżne stupnje	= 95 =	= 375 =
wuschowe rynczki	duzent po 40	hacz 50 =
kuesle	= = 5 =	15 =

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

☛ Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije. ☚

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodźin. Khudym darmo.

Powschitkomna assekuranza w Triescze.

(Assicurazioni Generali.)

Sakożena w lěcze 1831.

Rukowazy fond towarstwa wopschija po bilanzy wot 31. dezembra 1878:

Pschitomne wobstatki:

Sakładny kapital:	schěßnakow	**4,200,000.**	—.
Reserwy w hotowych pjenjesach: . . .	„	**19,316,833.**	36.
Reserwy w prämijach a dani pr. 1879:	„	**10,690,689.**	86.

Dale:

W póśdnischich lětach dostajomne prämije:	„	**12,069,253.**	99.

W lěcze 1879 bu 20,238 **schkodowanjow** se snamjenitej summu wot

6 millionow 017 tyßaz 089 schěßnakow 46 krajzarjow

sapłaczenych. Wot kóżdeho agenta towarstwa móże ßo czischczany sapiß wschěch schkodowanjow dostacz.

Wot wobstacza towarstwa bu s zyła ta wulzyschna summa wot

135 millionow 336 tyßaz 752 schěßnakow 03 krajzarjow

sa sapłaczenje schkodowanjow wudatych.

Powschitkomna assekuranza sawěsczuje:

a) psche **wohnjowu schkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje: twory, mobilije, žnjenske sarady** a t. d., kaž tež, je-li to krajne sakony dowoleja, **twarjenja** wschěch družinow;

b) poskiczuje sawěsczenja na **žiwjenje człowjekow** na jara wschelake waschnje sa **najtunische, twjerde prämije** a polizy w **němskich pjenjesach** wustaja.

K kóżdemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczataj ßo agentaj:

hamtski skotolěkar **Ernst Walther** w Budyschinje,
Heinrich Großer w Großhennersdorfje.

Skótny pólver s czerstwych selow. Korneuburgski skótny pólver.
Pólver psche kólku. Pólver psche pripotawu proßatow.
Lockwitzski balsam. Zischankowy salsowy pólver
porucza **hrodowska haptyka w Budyschinje.**

M. Th. Pech

w Budyschinje, na hłownym torhoschczu czo. 140, w Budyschinje,

pódla měschczanskeje haptyki,

porucza w rjanym wubjerku

czornožidzane stoffy,

jako: **taffet, rips** a **kroaséj** w czerstwej nowej tworje a po jara tunich płaczisnach, kaž tež **półžidzane, czisczewolmjane** a **półwolmjane drastne stoffy** w zyle nowej tworje a jenož w dobrych a starosczíwje wubranych mustrach, k domjazym a kemschazym drastam ßo hodzaze, po jara tunich ale twjerdych płaczisnach.

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu 140.

Sselowy skład pod radnej khežu

Robert Pfeiffer prjedy Ernst Semig

porucza ßwoju, jenož s kralowskich salinow w Dürrenbergu branu najlěpschu **jědznu** a **skótnu ßól**, kaž tež erfurtske **kamjente ßele** a kamjenje k likanju w snatej ßuchej tworje k dobroczíwemu wobkedzbowanju.

Expedizija ajchowanskeho hamta

sa dute a dołhostne měry je na rěsniskej haßy 324; **pschedawanje ajchowanych měrow** je, kaž prjedy, w ßelowym składze pod radnej khežu.

To dawa k dobroczíwemu nawjedzenju

W Budyschinje 1880. **R. Pfeiffer,** ajchowanski mischtr.

Hižom wjele lět ßławnje snata prawdziwa **Ringelhardtsko-Glöcknerska žałba*),** se schtemplom: M. Ringelhardt a se sakitanskej marku: na schachtliczkach, je pruhowana a poruczena psche **koscżożer, rak, karfunkel, satsy, ßłony spław, wosabjenje, wopalenje, kurjaze woka, sahorjenja, wicz** a **drjenje** atd.

*) Je k dostaczu po 50 a 25 np. w **budyskimaj haptykomaj,** kaž tež w haptykach w Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldze, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu a w Seifhennersdorfje.

Wopißma móża ßo we wschěch haptykach nawjedzicz. „Hornja sakitanska marka psched kóżdym podrażowanjom sakituje."

Swjerschne koschle, khornarje, manschety, shlipsy, khrawaty

jara tunjo porucza

Julius Lange

s napschecza
noweje měschczanskeje schule.

Arno Möckel,

kolonialtworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy, destillazija,

na ßerbskej haßy 13

(blisko kaserny)

poruczeja ßo czesczenym Sserbam pod ßlubjenjom sprawneho, spěschneho a pschecżelniweho poßłuženja.

K twarbam

poruczamy żelesniczne schěny kaž tež

T-noscherje

we wschelakich dołhosczach a wyßokosczach najtunischo.

Gebr. Joachimsthal
pod bórklinom.

Internationalna gumijowa fabrika

Berlin SW., Alexandrinen-Strasse 116

porucza a poßyła en gros a en detail wschě móżne **gumijowe artikle,** kaž tež **technische** a **chirurgiske woßebitosczе, schwampy** sa **rany** a **woczi.**

Płaczisnokouranty darmo.

Ssamoskónzowanje,

skaženje familije atd. ßu ßlědstwa wopiksstwa. Tutón njepoczink ßo psches sto króc dopokasany, wot lěkarjow poruczeny ßrědk s wjedzenjom abo bjes wjedzenja piczka wotstroni. Tež pomham psche tajne czerpjenja, běłospław, mocżenje do koża, padawu khorosczа a lischawu.

L. Grone in Münster, Westfalen.

Dospolne wupschedawanje
manufakturowego a módotworowego składa
Heinrich Preu & Co.

ßo hacz na dalsche kaz dotal stawa a ßu ßo płaczisny wschěch artiklow **s nowa hischcze wjele bóle pomjenschile.**

M. Th. Pech
na hlownym torhoschczu czo. 140

porucza ßwój wulki skład

kattuna, madapolama, kroaséja a pikéja, módroczischcza,

5/4 a 6/4 schěrokich, a pschedawam, hacz runje ßu nětko wjele drózsche, hischcze po starych tunich płaczisnach.

M. Th. Pech
na hlownym torhoschczu 140.

Generalna shromadzisna
towarstwa k pomozy studowazych Sserbow

směje ßo **ßrjedu, 7. julija t. l.,** dopołdnja wot 1/2 11 hodzin w hotelu k słotej krónje w Budyschinje.

Dzeński porjad: 1) Pomjenowanje czestnych ßobustawow. 2) Někotre pscheměnjenja wustawkow. 3) Wobsanknjenje wo namjetach.

Wschě ßobustawy ßo s tutym najpodwolnischo pscheproschuja.

W Budyschinje, 16. junija 1880. **Pschedßyda pschedßydstwa.**
Mütterlein.

Pschispomnjenje. Tón ßamy dzeń, s dypkom 10 hodzin, směje ßo shromadne poßedzenje pschedßydstwa a wubjerka, hdzež maja ßo czi, kiž chzedza do towarstwa stupicz, samołwjecz a pschijecz. **M.**

Pschenajecze khlamow.

Dokelž chze mój dotalny najeńk knjes **Albert Meisel** pschichodnje w agenturstwje dzěłacz, dha maja ßo hischcze nětko wot njeho wotnajate

kolonialtworowe a spirituosowe detailske khlamy

wot 1. oktobra, pschi wobejstronskim sjednoczenju tez prjedy, na jeneho **wustojneho, ßamoskutkowazeho** a **pilneho** pschekupza, kiž, je-li někak mózno, **ßerbski** rosymi, pod spodobnymi wuměnjenjemi dale pschenajecz. Tym, kiž wo to rodza, ßo rad wscho zadane wukasowanje da.

W Budyschinje, w juniju 1880. **August König.**

Wotewrjenje khlamow.

Czesczenym czitarjam „Serbskich Nowin" k nawjedzenju, so ßmój tudy na garbarskej haßy czo. 419 w domje knjesa A. Paula

cigarrowe khlamy

wotewrilo.

Mój budzemoj ßo ßwěru prózowacz, jenož najlěpsche cigarry pschedawacz a proßymoj teho dla wschěch najpodwolnischo, so bychu naß bohacze wopytowali.

S poczesczowanjom

W Budyschinje, 16. junija 1880. **Schubert & Brinke.**

☞ W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Kedzbu!

Jutsje, njedzelu, **kołbaßywukukenje** w Lubjeńzu.

Sswora.

Njedzelu, 27. junija, budze ßo pola mje **prämijowe schajbutsélenje** s flintami sa **ßerbskich ludzi** wotdzerzecz; wieczor **bal,** na czož najpodwolnischo pscheproschuje

Tillak w Běłym Khołmzu.

Dobry pension.

Schulerjo dostanu dobry pension pschi rjanym strowym wobydlenju se sahrodu sa 20 mk. měßacznje na lubijskej haßy 508 b pola sotografa.

Jene wobydlenje

w jenej wulkej zyrkwinskej wßy, sa rjemjeßnika (handwerkarja) ßo hodzaze, dokelž rumny warschtat k temu ßłuscha, je 1. julija na pschenajecze. Hdze? to je shonicz w wudawarni „Serbskich Nowin."

Zónska a dzěczaza drasta ßo khwatnje a tunjo schije pschi michalskej ßerbskej zyrkwi.

Murjerjo

dostanu trajaze dzěło pola

A. Winklera w Njeßwaczidle.

Ssylny **hólczej,** kiž chze **kowarstwo** nawuknycz, móze bórsy abo posdzischo pola podpißaneho do wuczby stupicz.

J. B. Stelzer,
kowarski mischtr na ßukelńskej haßy.

Jena **sprawna holza** ßo k 1. augusta pyta wot wuczerja **Mühlnera** na horncżeřskej haßy 466 w sahrodze.

Jena wustojna **mlókowa holza** a jena **domska djowka,** kotrejž pak dyrbitej sprawnej bycz, ßo k Janej abo hizom hnydom pytatej sa

ryczerskubło w Hornim Hunjowje.

Sława, sława!
hrimotaca sława!!

załozerjam minakałskeho serbskeho spěwanskeho towarstwa.

Tro horliwi młodzi Serbja
w Budyšinje.

Wot redaktora.

Knjezej redaktorej **M. Gressej.** Wašu „Gazetu", wo kotrejež wudawanju je mi Hartungowa knihićišćerńja dobroćiwje powjedźiła, sym sebi hnydom skazał a wčera čisło 14—24 dostał. Wona so mi wubjernje spodoba, teho runja tež Waš „Kalendarz." Ja Wam, je-li zo pozwoliće, wo woběmaj někotre rjadki napišu.

Knjezej **Praktikusej II.** Waš nastawk za tydźeń lubjerad wotćišću.

Knjezej **Braniborej.** Jenož pěknje dale pěsnić, ale tež druhdy přińć do města wohladać.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 26. **Sobotu, 26. junija 1880.** **Lětnik 39.**

K nawjedźenju.

Cźi ßami cześcźeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow", kotsiž chzedźa sa nje na **třeće štwórtlěto 1880** do prědka płacźicź, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow" wotedadźa. Cźi, kotsiž ßebi „Serbske Nowiny" psches póst pschinjescź dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto sapłacźi ßo sa „Serbske Nowiny" na sakskich a pruskich póstach, kaž tež w druhich krajach němskeho khěžorstwa 1 marka, s pschinjeßenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzija.

Pschenajecźe trawy.

Lětuschi **wotawowy wužitk** na łuzy Nr. 435, w ßwojim cźaßu powodźenej, niže schpitalskeho hata ma ßo

5. julija t. l., popołdnju w 3 hodźinach,

na pscheßadźowanje pschenajecź.

Na wotnajecźe smyßleni ßo pscheproschuja, w postajenym cźaßu na pomjenowanu łuku pschińcź.

W Budyschinje, 20. junija 1880.

Měschcźanska rada.
Löhr, měschcźanosta.

Napißma na listy.

1. Njedoßahaze napißmo.

Wóndano běch s role domoj pschijěł a ßebi trubku sajehlił, duž mi póstski póßoł list pschinjeße. List bě hižom dołho po kraju wokoło ßłany był a njebě hacź dotal na praweho muža trjechił, dokelž na adreßy mjeno wßy njestejesche, do kotrejež mějesche list pschińcź. Tam jeno stejesche: „Knjesej Janej Prawdźe", a dale niczo. To bě njedoßahaze napißmo. Póst tola njemóže wjedźecź, hdźe tón abo tamón bydli. Duž dyrbi ßo to na list napißacź, hewak maja ludźi dołho po kraju pytacź, prjedy hacź jich namakaju. To jeno bě derje, so mi „Schołta" njerěkaju, dha drje list njebudźich krydnył, pschetož tych je kaž pěska pschi morju. Hdyž list wohladach, ßebi pomyßlich: Haha, to je wěscźe wot teho, kiž chzysche to „pscheczelniwe wotmolwjenje" měcź, kotrež ßym jemu potom w Nowinach po jutrach dał. A temu tež tak bě. Ja ßebi myßlach, so budźe ßo w liscźe na mnje huntoricź, dokelž běch jemu trochu wěrnoscź prajił, to pak wón njecźinjesche, ale mi pißasche, so ßym s tym wopaki cźinił, so ßym ßo na njeho měrił, kaž budźische wón seleny schtwórtk s khartami hrał, pschetož wón to cźinił njeje, a tež ženje njecźini, ale jich w. — a ßo mje nětk prascheschе, schto k temu měnju. Ja ßym ßo potom hnydom ßynył a jemu krótki liscźik napißał, do kotrehož dale niczo njestajich, hacź to: Budź tak dobry a pohlej, schto nasch Sbóžnik Mateja na 18. stawje, w schestej a ßedmej schtucźźy praji, to móžesch temu rjez, kotrehož nastupa a pschi tym wote mnje tež wjele dobreho praj.

2. Ssměschne napißma.

Pschi telej njedospołnej adreßy ßo na to dopomnich, so bě mi ras něchtó powjedał, kajke dźiwne a ßměschne adreßy druhdy ludźo na listy napischeja, so ma póst lubu nusu, kak je tym do doma pschinjeße, na kotrež ßu listy pißane. Na jenym tajkim ras stejesche: „Na Pschasez Marju w Lubiju. Hacź je nětkle ženjena, njewěm; móže bycź, so nětk hinak rěka." Na druhim liscźe stejesche: „Na piwarza w Khocźebusu, na lěwu ruku psched wrotami prěni, hdźež ßym ßwoju pjelzmězu wostajił." Saßo tsecźi bě pißał: „Na tyscheřskeho Jurja Kłapacźa w Wósporku. Ale niz na teho s cźerwjenymi włoßami, to je jeho bratr a rěka Pětr a je krawski." Na schtwórty tajki bě pißane: „Na koprolu Handrija Piskarja w Draždźanach. Hejso list bracź njecha, wón dyrbi jón bracź. Prajcźe jemu jeno, so je wote mnje."

Tajkele ßměschne adreßy ludźo husto pißaja, ale póst ßwoju pschißłuschnoscź cźini, a je wschě ßwěru wobstara, je-li někak móżno. Najdźiwnischa adreßa, wo kotrejž ßym hdy ßłyschał, pak je tale, a dokelž ßebi myßlu, so budźe ßo cźi ta wěz runje tak spodobacź, kaž je ßo mi spodobała, chzu cźi ju tu wupowjedacź.

3. Dźiwne, ale tola prawe napißmo.

Mały Jank — wón bě wóßom lět stary — rano pschi wóknje stejo płakasche. Wón se ßwojeje komorki pschezo won na keřchow hladasche, hdźež bě nowy row, na kotrymž drjewjany kschižik stejesche. Tam běchu jemu njedawno lubu macźeřku pohrjebali. Wona bě dobra, ßwěrna, pobožna žónska a starobliwa macź była, bě hižom někotre lěta s wudowu była a se ßwojimaj rukomaj ßo žiwiła. Jank bě jeje jeniczki ßynk był, kotrehož bě w napominanju k temu Knjesej wotcźahnyła. Potom bě skhorika a sa mało dnjow bě ju Bóh luby Knjes k ßebi do njebja wsał. Ach, schto budźe nětk s tym wbohim hólczkom? Ssam lutki, wopuschcźeny tu nětk ta khuda ßyrotka stejesche, pscheczelow a snatych njemějesche, kiž bychu ßo po nim horjewsali, pschetož kóždy mějesche ßam se ßobu doscź cźinicź, so by ßwoju nusu a ßwoje brěmjo njeßł. Ale ně, wopuschcźeny nasch Jank njebě. Wón snajesche pscheczela, kiž je móznischi a lěpschi, hacź wschitzy drusy; macź bě jeho tež snała a pschezo spěwała:

Njech duscha to stajnje wopomni:
Mój Jesuß je pscheczel najlěpschi.

Na njeho bě macź Janka krótko psched ßwojej ßmjercźu pokasała, jako stykнywschi ruzy ßo sa lubeho ßynka modlesche a potom bě

prajiła: „Luby Janko, nasch Sbóžnik je prajił, so naß njewopuschczi, to wěř, lube dźěczo, a dźerž ßo k njemu, potom ßo czi derje póńdźe."

Na tele ßłowa ßo nětkle Jank dopomni w ßwojej srudobje, a duž bu jeho wutroba wscha wjeßeła a stroschtna a wón pschi ßebi pomyßli: „Nětk wěm, schto mam czinicz." Duž ßebi se ßwojich knihow papjerku wutorhny, wsa tintu a pjero, ßo na stół ßyže a pißacz pocza, tak derje hacz to samóh. Wón pak takle pißasche:

Luby Sbóžniko!

Ty wěsch, so ßym khuda ßyrotka a na ßwěcze nikoho nimam, kiž by mi pomhał. Ale ty ßy mój najlěpschi pschecżel, duž mi ty pomhaj. Ssmil ßo, ja cże proschu, ßmil ßo nade mnu.

Twój

wbohi khudy Jank.

Potom ßwój liscżik hromadu słama a na njón napißa: „Na mojeho lubeho Sbóžnika w njebjeßach." A jako bě s tym hotowy, staże, ßebi mězu staji, k listowemu kaschczikej doběża a ßwój list tam nuts czißny. „Takle", wón praji, „wón hižom mój list dostanje."

Wokoło wjeczora póstski sastojnik wschě listy rjadowacz pocza a też tónle liscżik nascheho małeho Janka namaka. Wón adreßu czitasche, s hłowu wijesche a ßebi do brody bórbotasche: „Tajkule adreßu hischcze tola ženje widźał njejßym, tak dołho hacz ßym na póscze. To ani železniza ani telegraf njedoßaha, tónle list k temu donjescz, na kotrehož je pißany."

Ale s tajkej myßlu bě ßo póstski sastojnik trochu jara molił, kaž budźemy to dale widźecz, pschetož list bu tola wobstarany. Tón Knjes, na kotrehož bě pißany, ma wschak wjele ßłužomnikow, kiž ßu jeho póßli, to ßu ßwjeczi jandźeljo, kotsiž też najczischische sdychowanja pobožnych psched Boži thrón pschinjeßu, a to ruczischo, hacz žana železniza a žadyn póst a telegraf. — Ta wěz pak mějesche ßo takle:

Póstski sastojnik na pißmje hnydom spósna, so je tón list dźěczaza ruka pißała. Duž jón wón na bok pokoži jako list, kiž ßo wot pósta wobstaracz njehodźi.

Wjeczor pak tón list ßobu domoj wsa, so by jón ßwojej žonje pokasał, wotewrił a jej prjódkczitał, schto tam steji. To ßo też sta. Jako póstski sastojnik domoj pschińdźe, bě runje k jeho mandźelskej druha knjeni na wopytanje pschischła, to bě bohata a kschescżijanska žónska. Jako bě ta ßłyschała, schtož w tym liscżiku stejesche, bu wona hłuboko hnuta a praji: „Luby knježe, to wot teho Knjesa pschińdźe, kiž praji: Schtóž tajke dźěczo w mojim mjenje horje wosmje, tón mje horje wosmje. Wón chze, so bychmy ßo my sa tute dźěczo starali. A to chzu też w jeho mjenje czinicz."

Nasajtra ßo wona dale po tym dźěsczu wobhonjowasche a je bórsy wußlědźi; potom jemu k ßebi pschińcz da a k njemu praji: „Lube dźěczo, twój list je k Sbóžnikej pschischoł a wón je mi pschikasał, so bych cże k ßebi wsała a twoja macz była. Chzesch ty też rady ke mni pschińcz?"

Człowjek wopißacz njemóže, kak bě pschi tychle ßłowach hólczkej wokoło wutroby. Wón tam wschón sastróžany se styknjenymaj ruczkomaj a wjeßełymaj ßapazymaj wóczkomaj stejesche, ale žaneho ßłowczka prajicz njemóžesche. To wschak też nusne njebě, so by wjele ßłowow ryczał, pschetož kschescżijanska luboscz husto njewuprajomnu wjeßełoscz sbudźi.

Nětk bě tón sescherjeny ptaczk saßo hněsdźiczko namakał a sawostajena ßyrotka mějesche saßo macz, kotraž ßo ßwěru sa jeho czělnu a duchownu potrjebu starasche.

Widźisch: takle bě listowy kaschczik sa list małeho Janka to prawe město, na kotrymž dyrbjesche wotedaty bycz a psches póst je tónle do njebja adreßirowany list do praweju rukow pschischoł. —

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Sliwki a wulke wody, kotrež tamón tydźeń najbóle bjes łužiskimi horami a Lubijom, kaž też bjes Žitawu a Shorjelzom slě sakhadźachu, ßu tam tejko schkody nacżiniłe, so ßo to hischcze wobliczicz njehodźi. W sakskej Łužizy ßu hacz do sańdźeneje wutory 71 czěłow tajkich ludźi namakali, kiž ßu ßo w wulkich wodach tepili, a w pruskich Łužizach (woßebje wokoło Lubanja) 51 czěłow. W ßerbskich Łužizach tajke strasche sliwki njejßu byłe a njeje ßo tam teho dla też žane njesboże stało. — Sa tych, kiž buchu psches wulke wody wobschkodźeni, je wschak ßo hižom tójschto pjenjes nawdało, ale wjele wjele wjazy je jich hischcze trjeba, je-li so dyrbi ßo nacżinjena schkoda jenož někak sarunacz.

S Barlina pißaja, so drje tam na konferenzy, turkowskich naležnoscżow dla powołanej, wotpóßłanzy europiskich wulkomóznařstwow pilnje wuradźuja, so pak hischcze s wuradźowanjom hotowi njejßu. Tola njebudźe ßo na to dołho wjazy czakacz trjebacz. Tak bórsy hacz budźe wobsanknjenje konferenzy hotowe, budźe wone turkowskemu sultanej wosjewjene, s tym porucżenjom, so by po nim czinił. A hdyž pak tón njepoßłucha, schtož ßo najskerje tak stanje, potom budźe konferenza saßo radu składowacz, kak by sultana k poßłuschnoscżi nusowała. Duž budźemy drje hischcze khwilu czakacz dyrbjecz, prjedy hacz budźe teje turkowskeje měscheńzy kónz. Tón troscht pak hižom nětko mamy, so budźe s europiskej Turkowskej wo prawdźe bórsy abo też hakle posdźischo kónz a so budźa ßłowjanszy kschescżijenjo woßebje jeje herbja. Hewak też s krajinow europiskeje Turkowskeje Grichojo, Rumunojo a Albanesojo kruchi dostanu abo ßu je hižom dostali.

— W pruskim ßejmje w Barlinje pschezo hischcze wo tak mjenowane mejske sakonje jednaja, ale hacz budźe nowy sakoń, jich dla wot ministerstwa ßejmej k wuradźenju pschedpołoženy, wot ßejma sa dobry spósnaty, to je hischcze jara njewěste. Pschetož dokelž wón, kaž wschelazy měnja, ani katholskej ani evangelskej zyrkwi žaneho wužitka njepschinjeße, ale jenož móz knježeństwa nad zyrkwju powjetschuje, dha je wón, kaž ßebi wschelazy myßła, sacżißnjenja hódny.

Wußudźenja.

Sawniski ßud (schöffengericht).

Wotroczkaj Ernst Jurij Bundermann a Ernst Hendrich Bär, kotrajž běschtaj 30. haprleje k temu, so byschtaj kuśłarnicże palikoj, s drjewjeńza wudowy Seilerjoweje w Hornjej Borschczi drjewo a walczki brakoj a też potom spalikoj, dostaschtaj sa to kóždy jedyn dźeń jastwa.

Khěžkař Khrystof Mikławsch se Schtyrjoch Dubow a budkař Handrij Krupař se Stareho Lubalnja běschtaj wobskorženaj, so staj 9. haprleje na hucżinjanskim revierje na hońtwje pobykoj, hacz runje k temu njejstaj žaneho prawa měkoj. Mikławsch, kotrehož běsche hucżinjanski gmejnski prjódkstejeř Hatnik s jenym, w měsche skhowanym sajazom trjechił, drje wudawasche, so je s Kruparjom teho sajeczka na pucżu nadeschoł a so je jeho teho dla, dokelž mějesche po sdaczu słamanu nohu, kschescżijanskeje ßmilnoscże dla sarasył. Ale tutemu samolwjenju njechachu wěricz a bu kóždy k 10 markam schtrafy wotßudźeny.

Žiwnoscżeř Jan Kaschper s Małeje Prahi mějesche po po-

ruczjnoscźi gmejnskeho prjódkstejerja Möldnera s Njesdaschez kamjenje se ßwojeho pucźa wosycź, a běschtaj ßo wobaj pschi tym swadźikoj, hdźež Kaschper rjekny: Wy scźe stajnje prajili, so budźecźe njestronischy (unparteiisch) skutkowacź, so pak je dźenßa stronisk (parteiisch). Tajki porok ßebi Möldner lubicź njeda a Kaschpera wobskorźi, cźehož dla teho k 10 hriwnam schtrafy wotßudźichu.

Kamjenjeř C. H. Steglich w Wulkich Debßezach běsche žiwnoscźerjow Jana Muschtra a Michała Rabowskeho tam wobskorźik, jako budźischtaj jeho 2. měrza straschnje pschebikoj. Ale ta wěz drje njebě tajka była, pschetož skórźba bu wot ßuda sastajena a Steglich dyrbjesche khósty sapłacźicź.

Wulke powodźenje 14. junija 1880.

Wo wodowej nusy w krajinje bjes Lubijom a Žitawu chzemy hischcźe někotre pschispomnjenja pschistajicź. Tuta strona Hornjeje Lužizy je hižom někotre rasy wot wulkeje wody sapuscźena a kóždy ras ßu Oderwitzy najbóle schkodowałe. Hižom w lěcźe 1595 buchu Hornje, Ssrjedźne a Delnje Oderwitzy psches sliwk, kotryž tehdom w nozy padźe, do cźista rostorhane, pschi cźimž jara wjele ludźi žiwjenje shubi. 14. junija 1666, po tajkim tón ßamy měßaz a tón ßamy dźeń kaž lětßa, ßo wulka woda saßo na wjeß wali a satepi ßo tehdom 18 cźłowjekow w žołmach. 19. junija 1732 straschne sliwki tsecźi krócź pschińdźechu a 14. junija 1880 srudne njesbožo Oderwitzy poßleni ras potrjechi. Tak wjele, hacź je dotal snate, je ßo tu tutón krócź 13 cźłowjekow satepiło. Psches 20 ßwójbow je wobydlenje shubiło, tola je wjetschi dźěl wot nich pola ßmilnych ludźi nowe wobydlenje namakało. Towařstwo k pomozy powodźenych wschědnje darmo jědź bjes khudymi rosdźěluje a pyta na kóźde waschnje, tak daloko hacź ßrědki doßahaju, wulkemu hubjeństwu wotpomhacź. Wjele ludźi je kaž psches Boži dźiw pschi žiwjenju sdźerżanych. Jena žona w Kunnersdorfje běsche s 5 dźěcźimi (starsche běsche 11 lět a najmłódsche hakle 10 njedźel) w delnjej stwě ßama sawostała. Dokelž ßo wody sahe doscź njedohlada, njemóžesche stwu wjazy wopuschcźicź. Płaczo ßo dźěcźatka sa macź powěschachu, najmjeńsche mějesche macź w schórzusche. Woda pschezo wysche stupa a macźeri hižom hacź do kolen doßahasche a dźěcźi dyrbjachu ßo teho dla sa jejnu schiju dźerżecź. Woda stajnje bóle roscźe a hižom wysche stólzow steji. Stracha pokna žona na wókno skocźi a ßo tam sa grot pschimny, na kotrymž hewak lampa wiße. Nutrne próstwy wo pomoz wboha žona k Bohu scźele, dyß a dyß žałoscźaze dźěcźatka troschtujo. Tola wysche a wysche woda stupa, wó jstwě ßo pócźnje cźmicź, pschetož wókna ßu powodźene, jenož pół łóhcźa je hischcźe hacź do wjeřcha stwy prósneho ruma. — Na dobo ßo sawrjesknje! — „Dźěcźi, modlcźe ßo", sawoła macź, „nětko dźe ßmjercź." Tola schto to je? Pobocźne scźěny domu ßu wot žołmow wustorcźene, pomoz tu je — woda wó jstwje spaduje, dokelž je pucź k wotběženju namakała. Strachowanja pak hischcźe njeje kónz. Macź rosbije wókno, so by ßo woda spěschnischo móhła wuliwacź; nětko ßo drje woda khwatnje pomjeńschuje, ale też jeneho hólcźeza ßobu storhny. Cźežko pruhowana macź pak jeho hischcźe sbožownje sa włoßy dohrabnje a s wody wucźahny. Skóncźnje wody niže a niže spaduja a ßwójba je wot ßmjercźe wumóžena hacź na 10 njedźelske dźěcźatko, kotrež běsche w macźeřnymaj rukomaj wumrjeło. — Też w Schönawje je wulka woda wjele schkody nacźiniła. Srudny a žałkawy napohlad je, hdyž psches wjeß dźesch. Tam, hdźež prjedy khěže stejachu, wuhladasch jenož někotre rospadanki. Wjele domow, kotrež hischcźe někak steja, dyrbja ßo wottorhacź, dokelž móža ßo kóždy wokomik saßypnycź. Zyrkej je s nutska jara wobschkodźena a pół łóhcźa wyßoko s tołstym błótom pokryta. Wschudźom ßo hospodařski grat, möble atd. w błócźe wokoło waleja. — Do Seidenberga ßo wulka woda tak khwatnje wali, so běsche sa 5 minutow zyła wjeß powodźena, a so móžachu ludźo a skót lědma pched njej cźeknycź. Schtóž chzysche hakle ßwoju drastu a domjazu nadobu wurumowacź, namaka ßmjercź w žołmach. Jena macź s dwěmaj dźěscźomaj a jedyn ßłaby wobstarny muž, kotsiž njeběchu móhli sahe doscź wucźeknycź, ßo tepichu. Ssrjedź sakhadźenja žołmow bě s khwilemi wutłe rucźe howjaseho skotu ßłyschecź, a to hakle wocźichny, jako ßo hródźe poczachu saßypowacź. Schtož wódna móz njemóžesche saniczicź, to ßobupłuwaze hrjady a schtomy spowalachu. W jenym domje woda hacź do druheho schoßa stupi, rostłócźi wókna a pschińdźe, stoły, blida, koźa atd. ßobubjerjo, se ßwißlami saßo won. Druhdźe bu jene twarjenje do dweju dźělow rostorhnjene, tam ßo jena kolebka s płaczazym dźěscźom w wodźe cźumpasche, kotruž pak jedyn ßobupłuwazy schtom bórsy rosrasy, tu konje, kruwy a kosy ßo pched mokrej ßmjercźu wobarachu, hacź jich torhaze žołmy późrjechu a do hłubiny scźahnychu. — W Bernstadtu bu pjatk, 18. junija, 22 cźěłow w 18 kaschcźach, wschě wopory wulkeje wody, pohrjebanych. Teho runja ßu 17. a 18. junija w Ruppersdorfje 6 cźěłow a w Oderwitzach 10 cźěłow pod mnohotnym pschewodźenjom s blisła a s daloka na pohrjebnischcźu pohrjebali. Po hamtskich powjescźach je hacź dotal s zyła we wschěch powodźenych stronach 70 morwych namakanych, 47 khěžow je rostorhanych. 138 domow dyrbi ßo wottorhacź, dokelž ßnadź ßo hewak ßame saßypnu a 230 khěžow je wot wody khětro wobschkodźenych. — Rósdrjene pucźe a dróhi, na kotrychž pched tydźenjom hischcźe nichtó khodźicź abo jěźdźicź njemóžesche, ßu wot wojakow, wot krala ßem późłanych, saßo porjedźene, też wschě nusne mosty buchu wot nich sa krótki cźaß s nowa natwarjene. Jako wojazy w Starym Bernsdorfje na jenym městnje rospadanki, wyßoko nahromadźene, prjecź rumowachu, nadeńdźechu też někotre cźěła. Sańdźeny tydźeń je wjele tyßaz (tawsynt) ludźi se wschěch bokow w sapuscźenych wßach pobyło, njedźelu běsche wopyt zusych najwjetschi. Do Herrnhuta želesne cźahi cźasto 500 hacź 600 pucźowarjow na dobo pschiwjesechu a pěschkow bě hischcźe wjetscha hromada. Pola pjekarjow běsche wschón khlěb rospschedaty a w korcźmach palenz a piwo sa hoscźi doßahacź nochzysche. — Pschispomnjenje: Sa tydźeń hischcźe wjazy wo straschnym powodźenju podamy. Red.

Ze Serbow.

S Budyschina. Po wosjewjenju budyskeho krajskeho hetmanstwa ma ßo tudy 14. julija t. l. lětuscha shromadźisna budyskeje diöcesy w sali měschcźanskeje schule wotdźerżecź. Knjes sekundarius Carl směje najprjódzy rycź, potom k. pschedßyda, zyrkwiny radźicźel Dr. Schmidt, pschednoschk wo tym dźerżi, schto by ßo pschecźiwo stajnje pschibjerazym wopacźnym pschißaham cźinicź hodźiło, na cźož k. primarius Kuhn rosprawu da, kak je ßo k lěpschemu s jastwa puschcźenych khostanzow (sträfling) w diöcesy towařstwo sakožiło, a skóncźnje k. farař Dr. Kalich s Hornjeho Wujesda a k. farař Wagner s Wjernarjez po porucźnoscźi konscheje synody rosestajataj, kak ßu jeju zyrkwinszy prjódkstejerjo w běhu lěta skutkowali.

— W bliskoscźi tudomneje kužiskeje želesolijeřnje je sańdźenu ßobotu półpjatalětny ßynk fabrikskeho wajchtarja Nemuta do řěki panył a ßo tepił.

— Tudomne lětusche wulke měschcźanske tsělenje (schießblejcha) sapocźnje ßo jutsje sa tydźeń, 4. julija, a traje hacź do 11. julija.

— Schtwórtu njedźelu po ßwjatej Trojizy ßo w drażdźanskej kschižnej zyrkwi lětuscha druha ßerbska Boża ßłużba sa tamnischich Sserbow evangelskeho wěruwusnacża wotdźerża. Hacž runje ßebi ßynowe žně wjele rukow žadachu, běsche ßo tola wjele nutrnych kemscherjow shromadźiło. Knjes farař Mrósak s Hrodźischcża dźerżesche prědowanje, knjes farař Imisch s Hodźija pak spowjednu rycž. Spowjednych ludźi běsche 220, mjenujzy 80 muskich a 140 žónskich. Jena khora drażdźanska Sserbowka bu doma woprajana.

S Noweje Wßy pola Njeßwacźidła. (B. N.) W nozy 22. junija wokoło prěnjeje hodźiny je ßo tudy dwór khěžnika Döckerta, s domskich, bróżnje a kólnje s hródźu wobstejazy, do cźista wotpalił. Kak je woheň wuschoł, je njesnate.

S Wósporka. Spěwanski ßwjedźeń, kotryž ßo tudy sańdźenu njedźelu wot wschelakich hornjokužiskich němskich spěwanskich towařstwow wotdźerża, je ßo derje radźił. Zusych spěwarjow běsche něhdźe 320.

S Wyßokeje pola Kamjeńza. W tudomnym lěßu 18. junija cźěło jeneho wobwěschenza namakachu. Wón móżesche ßnadź wokoło 50 lět stary bycź.

S Wojerez. Sańdźenu ßobotu wjecźor w woßmej hodźinje tepi ßo tudy w rězy Halschtrowje dwazycźilětny filkirubař Hermann Walda, kiž běsche ßo na spomnjenym dnju wjecźor s někotrymi towařschemi s tym wotpohladanjom na wěsty blak pšched městom podał, so by ßo w rězy kupał. Wón płuwacź njebě nawuknył, a dokelž mamy tudy khětro wulku wodu, jeho ta bórsy do hłubokoscźe ponuri. Wón běsche pilny a dźěławy młodźeńz, a je ßwoju macź (nan bě jemu pšched tsjómi lětami semrjeł) a ßwojich młódschich bratrow a ßotry hižom wot ßwojeho ßydomnateho lěta sežiwicź pomhał. Pschispomnicź tudy hischcźe chzemy: ludowe pschißkowo praji, so ßebi rěka Halschtrow w naschej wojerowskej wokolnoscźi kóżde lěto ßwój wopor žada, a my móżemy prajicź, so je tuto pschißkowo skoro dospołna wěrnoscź; niz jenož w poßlenich lětach a w nowischim cźaßu ßwědcźi kóżdolětny srudny podawk wo tym, ale tež hižom historiske powjescźe starodawnych cźaßow nam to wopißuja. Njech je teho dla pschiwěra abo wěrnoscź, my kóżdemu pschiwołamy: Bjeř ßo na kedźbu pšched tutej cźornej wodu!

S podhole. Hdyž ßu Sserbjo wěsteje strony tak khudźi, so njemóża ßwojim ßynam studowacź dacź; a hdyž potom tym ludźom tež cźežko pada, fary a farske dokhody po žadanjach nascheho cźaßa naprawicź; a hdyž pšches to strach nastawa, so móże bórsy tajki cźaß dóńcź, so dyrbjała jena abo druha ßerbska woßada bjes ßerbskeho prědarja wostacź: dha ma po mojim burskim měnjenju wyschnoscź, kotruž tole runje nastupa, (jara bórsy!) do teje wězy pschimacź a ßo sa to staracź, so ßo pomozne pjenjesy postaja sa ßerbskich gymnasijastow a ßerbskich studentow, a so ßo khudym ßerbskim woßadam pjenježne podpjeranje dostanje k porjedźenju zyrkwjow a k polěpschenju wschelakich wobstejeństwow. Ja rad wěrju, so knjesej Erdmannsdorfej, abo kaž tón muž rěka, zyrkwinska myßl ßerbskeho luda ßo derje spodoba; ale tajke dobre spodobanje nam niczo njepomha, njemóże-li wón k temu dopomhacź, so ßo zyrkwinskej nusy we wěstych stronach ßerbskeho kraja trajnje wotpomha. Praktikus II.

S Mužakowa. Ssrjedu tydźenja tudy rěka Nyßa ßwoje brjohi pschekrocźi a wysche knježeho parka tež wschelake pola a łuki powodźi. — Tež wokoło Rosborka buchu łuki s pěskom sanjeßene a běrnowe pola wot wody skažene.

„Zaßnik" pische:

S Tureja. Schtwórtk, 10. junija, popołdnju w ßedmej hodźinje mějachmy tudy strasche njewjedro. Błysk dyri do jeneho topoła a to tak ßylnje, so tschěski pšches tsizecźi krocźel daloko lětachu, topoł ßam pak stejo wosta. — Blisko Trjebusa ßo tón ßamy dźeń jena bróżeń s błyskom wotpali.

Se Sakrjowa. Sańdźenu njedźelu wokoło północy tudy woheń wudyri a prjedy hacž běchu ßo ludźo shrabali, poł wßy w płomjenjach stejesche. Sa krótki cźaß bě ßo 16 žiwnoscźow wotpaliło a bur Görik je ßo ßobu spalił.

Ssudniske tołmacźerstwo w Sakskej.*)

(Pokracźowanje s cźißła 24.)

Pohladajmy najprjódźy na swadne ßudnistwo (streitige Gerichtsbarkeit). Tu płacźi § 186 ßudneho wustawoweho sakonja (Gerichtsverfassungsgesetz) wot 27. wulkeho róžka 1877, a wot 1. oktobra 1879 sa zyłe němske khěžorstwo płacźazeho. Wón rěka: „Poßudna rycź je němska" („Die Gerichtssprache ist die deutsche"). Po wurasu je zyły ßudny wustawowy sakoń wubjernje krótki a jaßny; žadyn jeho 204 §§ pak krótschi a jaßnischi a sa naß Sserbow bóle ważnoscźe połny njeje dyźli § 186. Łohko drje, schtóž jón s naß Sserbow prěni ras cźita, bojoscź sacźuje, jako budźichu jeho pšched ßudom němeho scźinicź a jemu najlěpschu bróń ßamßneje wobory rubicź chzyli, mjenujzy macźěrnu rycź, w kotrejž móże cźłowjek tola jenicźzy ßwoje myßle najlěpje wuprajicź. Kak mało by tole po woli sakonjedawarja było, potom dopokasam.

Po tymle §, kotryž jenicźzy sa Elsaß-Lothringsku njepłacźi (pschirunaj sawódny sakoń k ßudnemu wustawowemu sakonjej § 12 a khěžorski wukas wot 17. septembra 1874), dyrbimy my Sserbjo tak derje kaž Němzy w zivilnych prawotach (Rechtsstreitigkeit) kaž w khostańskich wězach (Strafsachen) němsku rycź ertnje a pißanje nakožowacź. Pißma w ßerbskej rycźi napißane cźi ßudnik wróczo da, dokelž ßo po tymle § njehodźa, a wón po tymle § cźi dowolicź njemóże, so by ty jemu ßwoju naležnoscź ßerbszy (město němszy) pschednoschał. Chzył-li cźi wón wolu cźinicź a chzył-li twój pißny abo ertny pschednoschł w ßerbskej rycźi pschijecź, by wón po mojim sdacźu pschecźiwo sakonjej skutkował, wón by, wußłyschawschi tebje, wo prawdźe ßerbsku rycź sa runoprawnu pornjo němskej rycźi pšched ßudom pschipósnał, a to wón njeßmě. Njetrěbne tež njeje na to spomnicź, so je ßo pschi wuradźowanju tehole § tak derje w komissiji k pschedwuradźowanju nowych, wot 1. oktobra 1879 płacźazych prawdnych sakonjow (Justizgesetze) kaž tež w rajchstagu pschi wuradźowanju tehole § runoprawnoscź pólskeje rycźe pornjo němskej w prjedy pólskich dźěłach kraja namjetowała, so pak buchu tele namjety sacźißnjene. Tak dyrbi kaž ty Sserb, tak tež němski Polak a němski Dana pšched ßudom němski rycźecź, němszy jednacź. A zusemu narodej pschißłuschazy, w Němskej pschebywazy zusokrajnik dyrbi, stupi-li pšched němski ßud, němsku rycź wužiwacź. Njedźiwajzy na to pak nasch § žadyn rycź-pschescźěhowazy a žadyn rycź-podtłóczowazy § njeje. Wón je statna nusnoscź. S jenoscźu němskeho móznarstwa drje ßo snjeßy, so ßu w Němskej wjazore kschescźanske wěruwusnacża wot stata pschipósnate a runoprawne, niz pak, so ßmětaj ßo dwě abo wjazy rycźow runoprawnje pšched wyschnoscźu nakožowacź. Teho dla drje tež ßo w Němzach ženje rycźna wukasń, runoprawnoscź wjazorych rycźow pšched wyschnoscźu sawodźaza, kaž nětle w Cźechach, njebudźe wudacź móz.

Jenož na jenu konsekwenzu tehole § hischcźe budź mi dowolene pokasacź.

---

*) Ssnadź bychmy pschistajicź móhli: a s zyła w němskim khěžorstwje. — Snamjeschko § rěka: paragraf. Red.

Ja ßym połnje pscheßwědczeny, so po tymle sakońskim postajenju ßamo pschi hłownej jednanzy (Hauptverhandlung) ßwědkojo a drusy wobdźěleni w ßerbskej ryczi jednacź njeßměda, runjež bychu ßudnik a ßudniski pißar a wschitzy wobdźěleni (na psch. ßwědkojo, wězywustojni atd.) ßerbskeje rycze mózni byli. Runje tak by ßo měko we hłownej jednanzy psched khostańskim ßudom, hdyž móża wschitzy ßudnizy ſ pschißaznikami abo ſ ławnikami (schöffen) a sastupjer statneho ryczniſtwa runje tak dospołnje ßerbszy ryczecź kaž wobskorzeny, ßwědkojo, wězywustojni a drusy wobdźěleni. Poßudna rycz je a dyrbi po sakonu tež w tychle padach němska bycź.

Temule měnjenju ßlědowazy § 187, ke kotremuž ßo w pschichodnym cźißle „Serb. Nowin" wobroczu, a kotryž naß ſ § 186 dospołnje wujednacź samóze, napscheczíwo njeryczi. (Pokracźowanje.)

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyekrj: August Urbanski, wotroczk w Boschezach, ſ Hanu Khrystianu Reliz ſ Delnjeje Kiny. — Jan Juschten, dźěłaczer a wobydler w Nadźanezach, ſ Margarethu Khěžnikez ſ Dubeho.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Marja Ernestina, Korle Ernsta Klugi, kublerja w Zyżezach, dź. — Jan Ernst, Jana Augusta Wiczasa, wulkosahrodnika w Brěsowje, ß.

Katholska zyrkej: Minna Hedwiga, Korle Jana Bohuwěra Klimanta, fabrikskeho dźěłaczerja tudy, dź. — Hana Marja Antonia, Josefa Němeczka, fabrikskeho dźěłaczerja w Hajnizach, dź. — Bjedrich Wylem, Franza Kaschpera, fabrikskeho dźěłaczerja w Hajnizach, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 2. junija: Max Oskar, Korle Moritza Młynka, fabrikskeho kowarja a khěžerja na Židowje, ß., 1 l. mjenje 10 d. — 3., Jan Kuschan ſ Czerwjenych Noßliz, wobydler dźěłaczerskeje khěže na Židowje, 60 l. — Hana Tugendreich, njemandź. dź. na Židowje, 7 m. 3 d. — 4., Jan Bohulub Gersdorf, fabrikski dźěłaczer a wobydler na Židowje, 75 l. 7 m. 16 d. — Handrij Schkleńczer, fabrikski dźěłaczer a wobydler na Židowje, 47 l. 3 m. — Martha Marja, Jana Korle Augusta Scholty, krawza w Jaßeńzy, dź., 9 m. 11 d. — 5., Korla Bjedrich, Jana Bohuluba Hübnerja, žiwnosczerja w Sskonej Borschczi, ß., 4 l. 7 m.

Płaczisna žitow a produktow

w **Budyschinje** 19. junija 1880.

Žitowy dowos: 3395 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pschenza 50 kilogr.	11	1	12	50	11	61	12	50
Rożka = =	10	82	11	27	10	60	11	8
Jeczmjeń = =	9	6	9	78	9	23	9	78
Wowß = =	8	60	9	—	8	50	9	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	15	50	16	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	64	3	6	—	—	—	—
Butra 1 =	1	60	1	90	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	50	3	—	—	—	—	—
Sskóma 1200 pt.	17	—	21	50	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
494 schtuk, schtuka po 12 m. 50 np. [4 tl. 5 nßl.] hacž 24 m. 50 np. [8 tl. 5 nßl.]

W Worbisu pola Schěrachowa je jena sahrodniska **žiwnosćź** se 24 kórzami ležomnosćzow hnydom na pschedań a je wscho dalsche pola podpißaneho wobßedźerja tam shonicź.

Traugott Krügel.

W Delnich Jikozach je **žiwnosćź** cźo. 15 se 7 kórzami ležomnosćzow, se stejazymi rjanymi žnjemi, ſ 2 kruwomaj a wschelakim inventarom na pschedań.

Wobßedźer.

Dźewjecź dwajpscheźnych hospodarskich **wosow** schěrokeje kolije je na pschedań pola kowarskeho mischtra **Helbiga** w Delnjej Kinje.

Jena ßerbska lutherowa **domjaza postilla** je na pschedań w khlamach dornschnabel 622 w Budyschinje.

Trawna aukzija.

Trawny wužitk k **ßynu** na gmejnskej łuzy w Hněwßezach ma ßo **27. junija** popołdnju wot 4 hodźin na pscheßadźowanje pschedawacź. — Na kupjenje smyßleni chzyli ßo na pomjenowanej łuzy seńcź.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne saßadźenje khumschtnych ſubow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

M. Th. Pech

na hłownym torhoschczu čjo. 140

porucza ßwój wulki skład

kattuna, madapolama, kroaséja a pikéja, módroczischcza,

5/4 a 6/4 schěrokich, a pschedawam, hacž runje ßu nětko wjele drózsche, hischcze po starych tunich płaczisnach.

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu 140.

Barby

ſa murjerjow, molerjow a wobarbjerjow, ßuche a rybowane, jako
barby ſa schpundowanja,
rucze sknějaze,
klij wschěch druzinow,
cement, w tunach a wuważeny,
gyps, krydu,
zelesolak,
kozolak,
möblowy lak,
schpundowanski lak,
korbowy lak,
lak ſa ßłómjane kłobuki,
firnißy,
terpentinowy wolij,
schellak,
stwinske bejzy,
pinsle,
schablony ſa murjerjow,
pěskopapjeru
poruczataj
bratraj Měrschej (Gebr. Miersch),
drogowe a barbotworowe khlamy
na žitnych wikach.

Jědźny wolij Ia.,
kißało,
žonop,
malenowu } juschku,
citronowu }
soda- a selterſku wodu,
kaž tež wschelaku
strowotnostudnjazu wodu
najnowscheho pjelnjenja
poruczataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Na jerjowej haßy. **Oskar Rinke.** Na jerjowej haßy.

So bych ßwój skład trochu wurumował, pschedawam po ßlědowazych płaczisnach:
židźane mězy wot 2 mk.,
mužaze stoffowe mězy wot 1 mk. 40 np.,
hólczaze mězy wot 1 mk. 30 np.,
dźěczaze mězy wot 1 mk.,
kattunowe mězy wot 1 mk.

Łužican čo. 8 1879—80 je wušoł a **Lipa Serbska** čo. 6 1880 na nowy tydźeń wuńdźe.

Dospolne wupschedawanje
manufakturowego a módotworowego składa
Heinrich Preu & Co.

ſzo hacž na dalſche kaž dotal ſtawa a ſzu ſzo płacžiſny wſchěch artiklow ſ **nowa hiſchcže wjele bóle pomjeńſchile.**

Wupſchedawanje
drastnych stoffow
po jara poniženych płacžiſnach.

Dale poručam:

cžornu židu,	kóhcž	wot	250 np.,
cžorny kaſchemir (cžiſtu wołmu),	=	=	100, 130, 150, 180, 200 np.,
kattun (jenož njepuſchcžate muſtry),	=	=	16, 20, 25, 30, 35, 40 np.,
möblowy kattun,	=	=	25, 30 np.,
kožowy kattun,	=	=	25, 28, 30 np.,
kožowy zajk,	=	=	20, 30, 35, 40 np.,
běły płat,	=	=	25, 30, 35, 40, 50, 60 np.,
módry płat,	=	=	40, 45, 50, 60 np.,
gardinowy kattun,	=	=	20, 25, 30 np.,
gardiny běłe,	=	=	30, 35, 40, 50 np.,
ſchěry płat,	=	=	40, 45, 50 np.,
zajk k kholowam,	=	=	40, 50, 60 np.,
turnarſke ſzukno,	=	=	50, 90 np.,
möblowy damaſt,	=	=	110 np.,
módroczíſchcž,	=	=	25, 28, 30, 35, 40 np.,
zajk ſa ſzuknje (cžiſtu wołmu),	=	=	110, 120 np.,
„ „ „ (półwołmu),	=	=	40, 50 np.,
poſzleſchcžowe deki,	ſchtuku	=	225 np.,
blidowe krywadła (ſ płatu), rjany wubjerk,			
módre ſchórzuchi (ſ płatu),	=	=	100 np.,

hłowjaze rubiſchcža, židu, półžidu a **wołmu** w wulkim wubjerku.

M. G. Freyberg na bohatej haſzy 62.

W khlamach ſzo ſzerbſki ryčži.

Piwne drožďže,

najlěpſcheje dobroſcže a wſchědnje cžerſtwe, poručža

nowonatwarjena piwarńja Joh^s. T. Littera
na ſwonknej lawſkej haſzy cžo. 819.

Dobry gogolinſki kruchaty kalk

je ſaſzo na pſchedań pola

A. Lorenza
na Hoſchiz haſzy (Goſchwitz).

Budyſka parna pjekarńja

rožku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hoſpitalſkej haſzy 716.

Rjane jerje,

mandel wot 60 np., ſchtuku wot 4 np., poručža **Arno Möckel**
na ſzerbſkej haſzy.

Aromatiſku wicžnu watu: 50 np. a 80 np.,
ſenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
ſulzbergſke ſluſzowe khrepki: bl. 56 np.,
běły bróſtſyrop: bl. 75 np.,
ſchmrěkojehlinowy aether: bleſchu 30 np.,
ſchwablowe mydło, ſzmołomydło, glycerinomydło atd.
poručža **hrodowska haptyka**
w Budyſchinje.

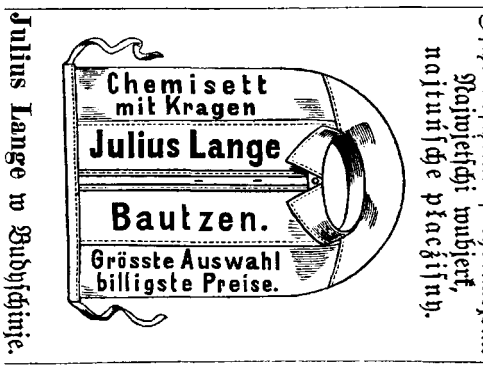

Julius Lange w Budyſchinje.

Pſchedkoſchilki ſ khornarjom. Najwjetſchi wubjerk, najtuńſche płacžiſny.

Roſzowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ſzo jenož **trjeny len**, a to jenož ſzobotu w Grützneres domje, ſ nutſkhodom ſ jerjoweje haſzy, kupuje.

Sa hoſpodarjow na wſzach.

Běły a **ſzurowy płat** k tkanju, a to ſchtuku po 60 np., horjebjerje

Karl Israel
w Sderju pola Hucžiny.

Maleny, cžerwjene róžowe kopjeſchka, lipowe kcženje, kiſzałe wiſchnje, janſke jahody, purpocžiſnu atd. kupuje

měſchcžanſka haptyka w Budyſchinje.

M. Th. Pech

w Budyschinje, na hłownym torhoschczu čjo. 140, w Budyschinje,
pódla měschczanskeje haptyki,
porucza w rjanym wubjerku

čjornožidźane stoffy,

jako: **taffet, rips** a **kroaséj** w čjerstwej nowej tworje a po jara tunich płaćisnach, kaž tež **półžidźane, čjiscźewolmjane** a **półwolmjane drastne stoffy** w zyle nowej tworje a jenož w dobrych a staroscźiwje wubranych mustrach, k domjazym a kemschazym drastam ßo hodźaze, po jara tunich ale twjerdych płaćisnach.

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu 140.

Měschczanska haptyka w Budyschinje

na hłownym torhoschczu
porucza:

salsowy pólver, 1 pakćik sa 40 np.,
skótny žiwjazy a **hojazy pólver,** 1 pakćik sa 40 np.,
ßwinjazy wobžerny pólver, 1 = = 30 np.

Prawocźaßne nakoženje wjele schkody wotwobrocźi, sdźerži skocźatam strowoscź, móz a dźěłakmanoscź. — Njech kóždy napißmo a nacźischcźane snamjeschka wobkedźbuje.

Dale porucza **měschczanska haptyka** wschitke druhe **skótne pólvery** po najtunischich płaćisnach s rukowanjom čjistoscźe, dokelž ßo wot woßebneje parneje mlějazeje a tołcźazeje maschiny pschihotuja.

Wolijowe barby we wschěch trěbnych barbach, hnydom k wobarbjenju pschihotowane;
ßuche **moleřske,** kaž tež **murjeřske barby;**
najlěpschi **lanowolijowy firniß, terpentinowy wolij,** němski a franzowski;
bernsteinowe laki, damarlaki,
kopallaki, železolaki, klij
wschelakich dobroscźow;
gyps, Ia portlandcement w 1/1 a 1/2 tunach,
kaž wschitke ßem ßłuschaze twory w najwjetschim wubjerku najtunischo porucza

Otto Engert,
drogowe a barbotworowe khlamy
na snutskownej lawskej haßy 122.

Psche poczenje nohow,

psche bolaze nohi a bolaze čjinjenje dźěćźi — kaž tež s zyła psche rany je wot lěkarjow a druhich ludźi **H. Schelcherowy balsamiski salicilkißlikowy łój** (H. Schelcher'scher balsamischer Salicylsäure-Talg) wjele krócź horzo poručeny. Powschitkomny pomozny a hojazy ßrědk, nusny sa pucźowarjow, wojakow a wschitkich, kotrychž powołanje ßebi wjele khodźenja žada, kaž tež sa wschědnu domjazu potrjebu. — Na pschedań maja jón w originalnych blachowych tyskach, s firmu a roswucźenjom, kak ma ßo trjebacź, po jenož 60 np. **Otto Engert** na snutsknej lawskej haßy w Budyschinje a **Heinr. Burkhardt** w Lubiju. **Hłowny skład** „Apotheke in Strehlen-Dresden" (haptyka w Strehlenje pola Drażdźan), kotraž kóždemu, kiž jej 70 np. w póstskich markach póscźele, tež hnydom tysku na pruhu franko póscźele.

Sselowy skład pod radnej khežu

Robert Pfeiffer prjedy **Ernst Semig**
porucza ßwoju, jenož s kralowskich salinow w Dürrenbergu branu najlěpschu **jedźnu** a **skótnu ßól,** kaž tež erfurtske **kamjenje ßele** a kamjenje k likanju w snatej ßuchej tworje k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Expedizija ajchowanskeho hamta

sa dute a dołhostne měry je na rěsniskej haßy 324; **pschedawanje ajchowanych měrow** je, kaž prjedy, w ßelowym składze pod radnej khežu.
To dawa k dobrocźiwemu nawjedźenju
W Budyschinje 1880. **R. Pfeiffer,** ajchowanski mischtr.

K twarbam

porucźamy železniczne schěny kaž tež

T-noscherje

we wschelakich dołhoscźach a wyßokoscźach najtunischo.

Gebr. Joachimsthal
pod bórklinom.

Arno Möckel,

kolonialtworowe,
tobakowe a cigarrowe khlamy,
destillazija,
na herbskej haßy 13
(blisko kaserny)
porucźeja ßo cźesćenym Sserbam pod ßlubjenjom sprawneho, spěschneho a pschecźelniweho poßłuženja.

Paleny khofej,

wysche snatych dobrych družinow, po 120, 140, 160, 180 a 200 np., po puncźe mam nětko tež tunju družinu punt po

100 np.

na pschedań a porucźam tón ßamy jako jara derje ßłodźazy.

Th. Grumbt
na swonkownej lawskej haßy.

Palenz.

Cźerstwy a wschědnje čjisty palenz, kaž tež wschě druhe dobre družiny porucza po tunich płaćisnach

Th. Grumbt
na swonkownej lawskej haßy.

Khofej, seleny, zyle čjiscźe ßłodźazy, punt po 95, 98, 100, 105, 110, 120—150 np.,
khofej, paleny, punt po 140, 150, 160 a 180 np.,
zokor, zyły, punt po 45, 48, 50, 55 np., w kehelach tunischo,
zokor, mlěty, punt po 42, 44 a 48 np.,
syrop, punt po 16, 20 a 36 np.,
prima **rajßowu schterku,** punt po 40 np.,
= **pschenčznu schterku,** punt po 34 np.,
soda, punt po 10 np.,
wschě twory pschi wotewsacźu 10 pt. tunischo,
jerje, w zyłym a po jenotliwym, najtunischo
porucza **Gustav Poser**
na jerjowej haßy.

Internationalna gumijowa fabrika

Berlin SW., Alexandrinen-Strasse 116
porucza a poßyła en gros a en detail wschě móžne **gumijowe artikle,** kaž tež **techniske a chirurgiske woßebitoscźe, schwampy** sa **rany** a **wocźi.**

Płaćisnokouranty darmo.

---

25 originalnych žortniwych khartkow scźele sa **50 np.** w póstnych markach
Gotthilf Koch, Berlin SW.

Generalna shromadźizna
towarstwa k pomozy studowazych Sserbow

směje so **sřjedu, 7. julija t. l.,** dopołdnja wot ½11 hodźin w hotelu k słotej krónje w Budyschinje.

Dźeński porjad: 1) Pomjenowanje czestnych sobustawow. 2) Někotre pschemenjenja wustawkow. 3) Wobsanknjenje wo namjetach.

Wschě sobustawy so s tutym najpodwolnischo pscheproschuja.

W Budyschinje, 16. junija 1880. **Pschedsyda pschedsydstwa. Mütterlein.**

Pschispomnjenje. Tón samy dźeń, s dypkom 10 hodźin, směje so shromadne posedźenje pschedsydstwa a wubjerka, hdźež maja so czi, kiž chzedźa do towarstwa stupicź, samokwjecź a pschijecź. **M.**

H. M. Schmidt,
fabrikant pschedeschcźnikow
na hłownym torhoschczu,

porucza wulki wubjerk

samodźełanych muzskich a **żónskich pschedeschcźnikow**

a tunich

wosebnych pscheßłónczników

k dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

Porjedźenje a poczehnjenje pschedeschcźnikow so derje a tunjo wobstara.

Oskar Butter

w Budyschinje na garbarskej hasy czo. 374,

nóżnjerńja a **toczerńja,**

porucza so k wudźełanju nowych **nożow, widliczkow, nożizow, dólchow** wschěch druźinow, kaž tež k wobstaranju wschěch sem słuschazych **porjedźenjow** a **toczenjow,** kotrež so najsprawnischo a najtunischo wuwjedu.

Tež poruczam swój wulki wubjerk **dybsacznych, blidnych, tranchirskich** a **rěsnych nożow, britwjow** atd. pod rukowanjom sa prawu dobroscź a dobre dźěło.

Zyle nowy kalk, kamjente a czěske wuhle

je na pschedań

w H. Grieshammerowym składze
na hłownej drósy, s napschecza kralowskeho hamtskeho hetmanstwa.

A. Ulbrich,

najeńk pschedawarnje po jenotliwym.

My s tutym k nawjedźenju dawamy, so w naschim nowym składze w Pomorezach

pschedawarnju hnójnych sredkow, wuhla, brunizy a kalka,

tam hacź dotal wobstejazu, dale wjedźemy a hewak tež **ratarske wuplody, pizowe sredki** a **symjenja** kupujemy a pschedawamy. Wosebje poruczamy knjesam ratarjam swój skład **hrócha** a **woki** a posdźischo w originalnej tworje **hosenfriedbergsku symjentnu rozku,** so sa naschu krajinu wubjernje hodźazu.

J. G. Hennig & Co.

w Pomorezach na dwórnischczu.

Na dwórnischczu w Lasu

mam stajnje na składze a pschedawam wot nětk po směschnjetunich płaczisnach:

skótnu a hnójnu sól, twarski a hnójny kalk, murjerske a tschschne zyhle, cement, pschepuschczate róry, khežne platy, swinjaze korta s cementa a żelesa atd.

Ja to wscho wobstaram k najwjetschim twarbam, kaž tež po najmjeńschich dźělbach. Hdyž so połny wós kalka kupi, so po fabrikskich płaczisnach wobliczi.

F. Fischer
na lasowskim dwórnischczu (Bahnhof Lohsa).

Sserbske a němske spěwarske

w wulkim wubjerku

porucza po najtunischich płaczisnach

Wilh. Trepera, knihiwjasar pschi realnej schuli.

Saso so kupja w wudawarni „Serbskich Nowin" czisko 44 s léta 1873; czo. 12 s léta 1878 „Serbskich Nowinow" a chzyli tajzy, kiž „Serbske Nowiny" khowaja, sa tutymi czisłami pohladacź a nam pschedacź.

Wudawarnja „Serbskich Nowin."

Ptaktselenje

a **wukulenje** jeneho **ankroweho czasnika (ankeruhr)** jutsje, **njedźelu, 27. junija,** popołdnju w 4 hodźinach.

Heinrich Dietrich

w Nowych Porschizach.

Jutsje, njedźelu, 27. jun., budźe so pola mje **prämijowe schajbutselenje** s flintami sa **serbskich ludźi** wotdźerżecź; wjeczor **bal,** na czoż najpodwolnischo pscheproschuje

Tillak w Běłym Khołmzu.

Kedźbu!

Jutsje, njedźelu, **kołbasywukulenje** w Meschizach.

Schierz.

Jutsje, njedźelu, 27. junija,

kołbasywukulenje w **Raschowje,**

na czoż najpodwolnischo pscheproschuje

S. Lehmann.

Sslużbna knizka (Dienstbuch)

na „Amalie Heberlen" pisana, je so na pucźu wot Delnjeho Wujesda hacź do Sohlanda nad Sprewju shubiła a chzyk ju sprawny namakar w wudawarni „Serbskich Nowin" wotedacź.

Ssobotu, 19. junija, je so w Pjetaschez korczmje na horncźerskej hasy jene **brěmjeschko** se wschelakimi smachami shubiło. Sprawny namakar njech je sa dobre myto w wudawarni „Serb. Nowin" woteda.

Czestne pschipósnacze.

Po smerzowskim wujednanju ja czescź ranjaze słowa, 8. junija t. l. pschecźiwo żiwnoscźerjej knjesej **Janej Arbanej** a pschecźiwo mandźelskej knjesa kublerja **Rehdy (Madlenje Rehdźinej** rodźenej Rötschkez tudy) wuprajene, wurażnje s roskaczom nasad bjeru a jich sa czestnych ludźi wuprajam.

W Hnaschezach, 16. junija 1880.

Fr. Aug. Breuer.

Wot redaktora.

Je-li zo redaktor „Serbskich Nowin" w zańdźenych dnjach temu abo tamnemu to abo druhe žadanje njeje dopjelnił, dha so to teho dla stało njeje, dokelž běše wón z nowa ćežko khory. Nětko je drje lěpje, ale stwu sam překročić abo ze jstwy sam hić, so wón hišće zwažić njesmě.

J. E. Smoleř.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 27. **Sobotu, 3. julija 1880.** **Lětnik 39.**

Wosjewjenje.

Pschenajecźe **wotawy** na łuzy Nr. 435, w ßwojim cźaßu powodźenej, niźe schpitalskeho hata, na **5. julija** postajene, **njesměje** ßo **pjateho** julija, ale stanje ßo

22. julija t. l., popołdnju w 3 hodźinach.

W Budyschinje, 28. junija 1880.

Měschczańska rada tam.

Pscheklepany burik.

(Pschełožk.)

Jedyn khudy burik jedyn dźeń ßwoju kruwu do města wjedźesche, so by ju tam na wikach pschedał. Wón bě k temu nusowany, dokelž žaneje ßkómy a žaneho ßyna wjazy njemějesche a dyrbjesche tež hischcźe kralowske dawki a pódla wschelake dołhy płacźicź.

Kruwa běsche wschak trochu mała a njenahladna, so burik jenu hodźinu po druhej na kupzow wotcźakowasche. Skóncźnje tsjo źidźi pschińdźechu a ßo jeho wopraschachu: „Schto dha chzecźe sa tu kosu měcź?" „To njeje žana kosa", wotmolwi bur, „ale je sprawna kruwa a schtóž dźeßacź toleř da, móže ju dostacź." „Sa tajku ßuchu kosu ßo tudy wjazy njedawa, hacź něhdźe tsi tolerje, sa tsi ju ßobu wosmjemy", źidźi rjeknychu. Hm, pomyßli ßebi burik, dyrbjała wona wo prawdźe kosa bycź, dha wschak druhdźe tež lědy tsi tolerje sa nju dostanu. A dokelž pjenjesy jara nusnje trjebasche a žadyn druhi kupz njepschińdźe, dha tym tsjom źidam ßwoju kruwu sa tsi tolerje wostaji, dosta pjenjesy a s pokojom domoj dźěsche.

Ale jako wón ßwojej žonje powjedasche, kak je ßo jemu sescłko, dha bě ßwarjenje hotowe. Wona běsche zyły dźeń ßmjercź njespokojna, so ma tajkeho hłupeho muža, kiž ßo takle wobschudźicź da. A wona tež prjedy ßwaricź njesasta, dóniž wón rjekny: „Hdyž ßu mje cźi khadle takle wujebali, to ja jim trójzy wupłacźu."

Po někotrym cźaßu běsche saßo hermank w tym městaschku, hdźež běsche nasch burik ßwoju kruwu-kosu pschedał. Wón doma wschě ßwoje pjenjesy, a to běchu tsi tolerje, do móschnje tykny, swobleka ßo a staji ßebi kłobuk, ale niz tón kulowaty s wulkej tsěchu, ale tajki dźiwny bimbaty zylinder, kiž bě ßebi wóndano na jenej aukźiji kupił, dokelž jón runje tak jara tunjo dosta. Jeho žona ßo nad tym dźiwasche a měnjesche, so wón w tym zylinderskim kłobuku wonhlada, kaž někajki kuśłarski mischtr. „Prawje masch", wón wotmolwi, „ja chzu na kuśłanje hicź!" a bě se jstwy won, prjedy hacź ßo žona dohlada.

Do města pschischedschi tam tych tsjóch źidow tež trjechi, a jako bě ßo s nimi powitał, ßo jeho praschachu, hacź ßnadź saßo niczo na pschedań nima. „Ně", praji burik, „ja ßym wjeßoły, so ßym tu kliboru sa tsi tolerje wotbył, a nětko chzu ßo khwilu w ßwěcźe roshladowacź." Źidźi ßo ßmějachu a měnjachu, so drje sa tsi tolerje daloko do ßwěta njepschińdźe. A wón rjekny: „Prawje macźe, s tymi wschak njebych daloko pschischoł. Ale ja mam pomoznika pschi mni, kiž mi se wscheje pjenjeźneje nusy wupomha. Potom sa kłobuk pschimny a praji: „A sa wjele stow toleř jón njepschedam!" a wón hordostnje na nich s hłowu kiwny a dźěsche ßwoju stronu. „Twój kłobuk! twój kłobuk!" woni sa nim wołachu, ale wón ßmějkotajo do hoscźeńza k słotej krónje cźampasche.

Tam wón k hoscźeńzarjej rjekny: „Ja potom s tsjómi pscheczelemi ßem pschińdu, sa kotrychž budu worcźisnu (zechu) ßam płacźicź. Tu macźe w tu khwilu tsi tolerje. Hdyž ßo prascheja, kak wjele worcźisna wucźini, dha prajcźe jenož, so je hižom sapłacźena." Potom poda ßo hischcźe do dweju hoscźeńzow, mjenujźy do lawa a do jehnjecźa a tam hoscźeńzarjomaj to ßamo praji a woběmaj tež tsi tolerje do prědka sapłacźi.

Potom dźěsche saßo na hermank a wobhladowasche ßebi tam wschě kraßnoscźe, kiž běchu na pschedań wupołożene. Jako běsche khwilu tak pscheczinił, plazasche jeho něchtón na ramjo a jako ßo wohladny, ßwojich tsjóch źidow wuhlada, kiž ßo na njeho woschcźerjachu a prajachu: „Ale hdźe dha jenož tcźicźe!? My chzemy s Wami na piwo hicź a dźenßa sa Waß płacźicź, dokelž scźe nam tajku pěknu kosyczku pschedali", woni wołachu, ale wón rjekny: „Ja ßam sa ßo sapłacźu a sa Waß wschěch ßobu." A pschi tym wón tež wosta, hacź runje ßo jemu źidźi s wopréďka ßmějachu. Duž woni se spodźiwanjom na njeho hladacź poczinachu, doniž wón praji: „Haj, haj, hladajcźe jenož na mojeho pomoznika!" a pschi tym wón s ważnym wobliczom na ßwój kłobuk pokasa. Duž ßo jeho woni praschachu, schto je s tym kłobukom, a njesastachu, ßo wobhonjowacź, doniž wón rjekny: „Ja chzu Wam tu wěz prajicź, ale mjelczecź dyrbicźe!"

A woni ßo jemu rocźachu, so nikomu niczo njepraja, po cźimž wón ßwój kłobuk s hłowy wsa a dźesche: „Hlejcźe, tón koßmaty khadliczka je khumschtał. Hdyž mam jón w korczmje abo hoscźeńzu na hłowje, ßměm tam jěscź a picź, tejko hacź chzu — a to mje niczo njekhoschtuje. Hdyž ßo woprascham, schto ßym winojty, korczmař kóždy ras wotmolwi: Niczo. To je wscho hižom sapłacźene."

„Ach, schto Wy prajicźe!?" jedyn wot tych źidow sawoła, „to dźě je pěkny kłobuk, to je kraßny kłobuk, pół sta toleř bych na njón ważił, hdy by pruhu wobstał!" „Wón njeje na pschedań!" burik wotmolwi, „ale hdyž chzecźe pruhu widźecź, moje dla. Hdźe dha bychmy schli? — „Nó, w krónje je dobre piwo!" jedyn praji, a wschitzy ßo tam podachu. — Źidźi ßebi tam jenož karancźki

piwa porjedźicź dachu, burik pak ſkaſa bórſy wulki karan a ſchtyri pórzije pjecźenje, a dokelž to njebě ßwinjaza pjecźeń, ßebi ju židźi derje ßkodźecź dachu. Jako běchu po burikowym ſdacźu něhdźe tſi tolerje pſchecźinili, ßebi ßwój kłobuk ſtaji a hoſcźeńźarja k ßebi žadaſche. Ale mjes tym ſtarſchi žid, ſo by kłobuk pruhował, khětſje rucźe na njeho ſawoła: „Schto dha ßmy winojcźi?" A jako wón wotmolwi: „To je wſcho hižom ſapłacźene!" dha woni ważnje na ßo pohladachu a ſ hłowu kiwachu. A hdyž ſ burikom ſe jſtwy dźěchu, jemu ſto toleŕ ſa kłobuk ßadźachu, ale wón wotmolwi, ſo jón njepſcheda. Židźi pak ßo njeſměrowachu a jedyn praji: „Chzemy hiſchcźe jenu pruhu ſcźinicź!" „Moje dla", wotmolwi burik, „hdźe dha chzemy hicź?" „Do lawa, to je najbliže", rjekny jedyn wot nich, a wſchitzy tam cźehnjechu.

Tam wón něhdźe ſa tſi tolerje wina ſkaſa a židźi ſ nim wjeßele pijachu a jemu mjes tym dwě ſcźi toleŕ ſa kłobuk ßadźachu. Wón pak niczo njewotmolwi, hacź ſkóncźnje na hoſcźeńźarja ſawoła: „Schto ßym winojty?" na cźož, kaž w krónje, rěkaſche: „To je wſcho hižom ſapłacźene!" — Ale nětko budźiſchcźe Wy tych židow widźecź dyrbjeli. Cźi běchu kaž ſ rjecźaſa puſchcźeni, tak ßo wokoło burika ſchmórachu a wokoło jeho kłobuka wjercźachu. A woni jemu pocźachu tſi — ſchtyri ſta ßadźecź. Wón pak pſchezo hiſchcźe ſ hłowu wijeſche, doniž na poßledku praji: „Sa ſchěſcź ſtow bych jón ßnadź dał, ale wy dyrbicźe, hdyž ßo moja žona ſa tym kłobukom praſcha, prajicź, ſo wy niczo wo tym njewěſcźe a ſo ſcźe mi ſchěſcź ſtow ſa tu kruwu dodali." Židźi běchu ſ tym ſ pokojom, ale jedyn měnjeſche, ſo dyrbjeli prjedy, hacź tón kłobuk kupja, tola hiſchcźe jenu pruhu ſ nim ſcźinicź.

„Moje dla!" wotmolwi burik, „je-li Wam prawje, dha chzemy hiſchcźe do jehnjecźa k knjeſej Łukaßej dóńcź." A jim bě prawje a woni tam wſchitzy w hromadźe cźehnjechu.

To pak ßo wě, ſo kłobuk ßwoju pruhu w jehnjecźu runje tak derje wobſta, kaž prjedy w krónje a lawje; a židźi tam burikej prjedy žaneho měra njewoſtajichu, hacź ſchěſcź ſtów toleŕ bjerjeſche a jim kłobuk pſchepoda. — A hacź runje wón potom hiſchcźe rjekny, ſo bychu ſ nim na jeho khóſty hiſchcźe liptok pili, dha woni tola wo tym nochzychu niczo wjedźecź, ale khwatachu ſ hoſcźeńźa, dokelž ßo bojachu, ſo móhł ßo wón pſchedacźa tajkeho kraßneho kłobuka kacź a jón naſad měcź chzycź.

Duž donjeße wón pjecź ſtów toleŕ na nalutowarńju (ſparkaßu) a jene ſto domoj wſa, ſo by ſ nim te małe dołhy a dawki doſapłacźił, kotrychž dla jeho wěricźeljo a běrka cźiſchcźachu. A po cźaßu ßebi wón ſ pſchiwcźecźanſkeho knježeho dwora jenu ſ najrjeńſchich kruwow kupi a ju ßwojej Hanje domoj pſchiwjedźe. Ta pak nochzyſche jemu ſ wopřědka wěricź, ſo je wón tu kruwu ſa nju kupił — a wón dyrbjeſche dołho wukładowacź, hacź jej dorycźa, ſo ta kruwa nětko wo prawdźe jej ßłuſcha. A jako wona ſkóncźnje ſa tym pſchińdźe, běſche tak hnuta, ſo jemu wokoło ſchije padźe a ßo jemu ſe ßylſojtymaj wocźomaj ſa tón kraßny dar dźakowaſche. A wón wſchak běſche też dźaka hódny, pſchetož jako bě ßo ta kruwa wocźeliła, wona wob dźeń dwazycźi — tſizecźi khan mlóka dejeſche.

Po někotrych njedźelach ßo naſpomnjeni tſjo židźi na maßn do Lipſka naſtajichu a tón kuſłarſki kłobuk ßobu wſachu, ſo bychu tam jeho cźinki wužili. — Kóždy chzyſche prěni bycź, ſo by jeho móz nakožił, a dokelž žadyn zoſacź nochzyſche, dha mjes ßobu loßowachu, ſchtó ma kłobuk najprjedy doſtacź. A tón, kiž mějeſche to ſbože, rěkaſche Meier. Potom pak wſchitzy w hromadźe do prěnjeho lěpſcheho hoſcźeńźa ſtupichu a tam do ßyteje wole jědźachu a pijachu. A jako mějachu doſcź, ßo Meier pincźnika (kellnera) wopraſcha: „Schto ßmy winojcźi?" Ale měſto teho, ſo budźiſche tón prajił: „To je hižom wſcho ſapłacźene!" wón wótſje wotmolwi: „tſi tolerje tſi ßlěborne a pjecź nowych!" Židźi pak ßo na tajke wotmolwjenje tak ſtróžichu, ſo rosdajſchi hubu zyle němi ßedźachu, doniž Meier ſ hłubokoſcźe ſdychny: „Pſcheklepany burik!" — „Haj, pſcheklepany burik!" też taj druhaj ßycźeſchtaj a potom wſchitzy ßwarjachu a ſelachu, ſo móhł tón, na kotrehož ßakrowachu, khětſje rucźe wſchón wocźornicź. Ale ſkóncźnje ßo tak někak ſměrowachu a też wobſanknychu, ſo nochzedźa wo tej njeſbožomnej kupi nikomu ani ßłowcźka piknycź, ſo njebychu pſchi ſchkodźe też hiſchcźe hańbu měli.

Knjes Meier njeje pak tu wěz ſamjelcźecź mół a je ju w jenej němſkej knižzy wotcźiſchcźecź dał, po kotrejž ßmy ju do ßerbſkeje rěcźe pſchekožili. —*

Wußudźenja.

Lawniſki ßud (ſchöffengericht).

Schulſki hólz Jan Bohuwěr Petrik a jeho nan žiwnoſcźeŕ Handrij Petrik běſchtaj wobſkorženaj, ſo ſtaj tam na wjeßelanſkich knježich hacźenjach witki kranykoj. Dokelž ßo jimaj to dopokaſacź njemóžeſche, jeju ſa njewinowateju wuprajichu.

Sſłužomna dźowka Auguſta Müllerez w Hrubjelcźizach běſche w jenym liſcźe na knjeni hrabinku ſe Schall-Riaucour pißała, ſo je hejtman Bohuwěr Meyer „najwjetſchi paduch, kiž ßwojich ludźi k kranjenju nucźi." Meyer bě ju teho dla wobſkoržił, a dokelž jemu też ani to najmjeńſche dopokaſacź njemóžeſche, bu wona k 15 mk. ſchtrafy a k ſapłacźenju khóſtow wotßudźena.

Dźěłacźeŕ Korla Bohuwěr Mihan w Komorowje bě wobſkorženy, ſo je w nozy 18. meje tyſcheŕſkemu Janej Połdrakej ßlěborny dybſacźny zylindrowy cźaßnik wſał. Wón bu ſa njewinowateho ſpóſnaty, dokelž ßo jemu niczo dopokaſacź njehodźeſche.

Fabrikſki dźěłacźeŕ Jan Klapper w Hajnizach bu wſchelakich mjeńſchich pſchekſchiwjenjow dla k tſjóm njedźelam jaſtwa wotßudźeny.

Wotrocźk J. A. Kretſchel a rěſnik J. T. Kretſchel ſ Janez, krawz J. E. Biermann, wotrocźkaj E. Fehla a H. Lutz, kaž też E. Krachowſki a kowarſki C. Brüx ſ Hodźija běchu wobſkorženi, ſo běchu pſchi rejach, 2. jun. w janecźanſkej korcźmje wotdźerżanych, njewuſchnu haru hnali a ßo njehornje ſadźerżeli. J. A. Kretſchel doſta 5 mk. ſchtrafy, J. T. Kretſchel a C. Brüx pak kóždy 10 mk., wſchě druſy buchu ſa njewinowatych wuprajeni.

Fabrikſka dźěłacźeŕka Madlena Jakubez ſ Lejna běſche wobſkorženа, ſo je w hornjohórcźanſkim papjerniku pjecź krócź hadry brała, a to, kaž wona prajeſche, k płatanju; wona bu tajkeho branja dla k jenemu tydźenju jaſtwa wotßudźena.

Khoſtanſka komora (ſtrafkammer).

Dźěłacźeŕ Michał Haſcha ſ Radworja, hižom jěnacźe krócź khoſtany, bu k tſjóm měßazam a ſcheſcźim dnjam jaſtwa wotßudźeny, dokelž běſche ſ nowa kranyk a bjes druhim też w lěßu.

Dźěłacźeŕka Johanna Wilhelmina Philippez ſ Jeżowa běſche bandažiſtej Frieſy w Kamjeńźu tſi pory pódwjaſkow kranyła a doſta ſa to tſi měßazy jaſtwa.

Ssudniſke tołmacźeŕſtwo w Saſkej.

(Pokracźowanje ſ cźiſła 26.)

§ 187 ßudneho wuſtawoweho ſakonja rěka:

„Jedna-li ßo pod wobdźělenjom woßobow (parſchonow), „kotrež němſkeje rycźe mózne njejßu, ma ßo tołmacźeŕ powołacź. „Pódlanſki protokoll w zuſej rycźi ßo njewjedźe; tola maja ßo

„wuprajenja a wujaßnjenja w zusej rycži, hdyž a kaž daloko „ßudnik to w napohladźe ważnoscźe wězy sa trěbne spósnaje, tež „w tej zusej rycži do protokolla abo do pschikohi sapißacź. W „padach k temu kmanych ma ßo protokollej pschekožk, wot tok„macźerja wobßwědcźomny, pschidacź. Pschiwokanje tokmacźerja „trěbne njeje, hdyž ßu wobdźělene woßoby wschě teje zuseje „rycže mózne."

S tehole § najprjódzy spósnajemy, so ma ßo tokmacźeř jenož pschi ertnych jednankach a jenož pschi poßudnych jednankach pschiwokacź.

S teho scźěhuje s jeneje strony, so maja pißma, kotrež ßo mjes wobdźělenymi stronami wuměnjeja, němske bycź, so maja pschipóßkane pißma a pißne namjety se strony wobskorženeho, privatneho skórźbnika abo tsecźich woßobow w němskej rycži sestajane bycź; pschetož hdyž je pschiwokanje tokmacźerja jenož k ertnej jednanzy dowolene, njeßmě ßudnik tokmacźerja powokacź k pscheněmcźenju pißmow, kotrež buchu jemu w khostańskej wězy abo prozeß nastupajzy pschipóßkane, je-li so wone sa hłownu jednanku abo we hłownej jednanzy jako dopokasma trěbne njeßu; wón dyrbi tajke pißma wjele wjazy po § 186 ßudneho wustawoweho sakonja wotpokasacź.

S druheje strony scźěhuje s teho, so ßo polizajske sastojństwa a statne rycźnistwo tehole § dźerżecź njetrjebaja pschi ßwojich wußlědźowanjach a pschepytowanjach, a, schtož poßlednische nastupa, tež hdyž postaja, hacź ma ßo skórźba stacź abo pschepytowanje pschestacź; wone trjeba nimaja, k wuwopraschowanju wobskorženych, ßwědkow, wobschkodźenych, wězywustojnych, je-li so cźi němskeje rycže mózni njeßu, tokmacźerja powokacź. Jim je dowolene, ßo s tamnymi na wschě druhe waschnje srosymicź, n. psch. s pokasowanjom, se snamjeschkami, abo w ßerbskej rycži, je-li tón sastojnik ßerbskeje rycže mózny; wone ßmědźa tež kóždužkuli tsecźu woßobu, kotraž rycź teho rosymi, kiž ma wuwopraschowany bycź, powokacź a ßebi wot njeje s krótka pscheněmcźicź dacź, schto je pscheßłyschany prajił. So polizajska wyschnoscź a jeje sastojnizy, kaž tež statne rycźnistwo nusowani njeßu, k ßwojim jednankam s tajkimi ludźimi, kotsiž němskeje rycže mózni njeßu, tokmacźerja powokacź, je zyle nusne k spěschnemu a njesadźěwanemu wukonjenju a wobstaranju jich dźěłow a jich sastojńskeho skutkowanja. To trjeba njeje dopokasacź; sastojnizy statneho rycźnistwa we wokrjeßach se wschelakorycźnym wobydleřstwom wo tym wjele powjedacź wjedźa.

Pschispomnjenje: Wěso je sa spěschne wobstaranje należnoscźow, w kotrychž jedyn abo někotsi wobdźěleni jenož ßerbszy rosymja, s wulkim wužitkom a wulka połóżnoscź temu, kotryž ßo na rycź njewusteji, hdyž je sastojnik statneho rycźnistwa ßam ßerbskeje rycže mózny, dokelž tutón nusowany njeje, kaž ßudnik, tokmacźerja powokacź. Sserbjo we wokrjeßu kralowskeho krajneho ßuda w Budyschinje maja teho dla wschu winu ßebi sboże pschecź a knježeřstwu dźakowni bycź sa to, so je pschi kralowskim statnym rycźnistwje w Budyschinje w knjesu referendaru Mütterleinu niz jenož wustojny sastojnik, ale tež horliwy Sserb postajeny, kiž ßerbsku rycź a ßerbske waschnje snaje, kaž schtó druhi.

S teho pak tež ani winjeny (beschuldigter) ani tón, kotrehož polizija abo statne rycźnistwo pscheßłyschuje, a kotryž němskeje rycže mózny njeje, žaneje schkody nima. Skutkowanje polizije a statneho rycźnistwa je jenož pschihotowaze; wußudk wo skutku, wo kotrymž je w skórźbje rycź a prawoßud (rechtsprechung) stanje ßo jenož a jenicźzy na sakładźe ertneje hłowneje jednanki, a tu dźě ma ßo kóżde wuprajenje, po tajkim tež tajke w druhej hacź němskej rycži, s nowa wospjetowacź a na to hnydom wot pschißahaneho tokmacźerja pscheněmcźicź. Tu ßo kóżde njedorosymjenje porjedźi, kotrež je ßo stało, dokelž tón abo druhi němskeje abo ßerbskeje rycže doscź mózny njeběsche. To ßo ßamo rosymi, so nichtó sa to samokwjomny njeje, kiž je, dokelž rycže mózny njeběsche, tajke njedorosymjenje sawinował. Sa kóżdeho Sserba, kotryž němskeje rycže mózny njeje, chzemy teho dla hnydom k směrowanju to naspomnicź: hdyž bu wón wot ßuda abo někajkeho sastojnika pscheßłyschany abo wuwopraschowany, a hdyž je wón pschi tym na to pokasał, so němskeje rycže mózny njeje, to wón na žane waschnje samokwjomny njeje sa njedorosymjenja, kotrež ßu ßo stało, dokelž ßo njedźiwajzy na to, so wón němskeje rycže mózny njeje, w němskej rycži jednasche. Ale **tu pschißłuschnoscź wón ma, na to pokasacź, so němskeje rycže mózny njeje.** A na tule pschißłuschnoscź Sserbow kedźbnych cźinicź, ßo mi cźim nusnischo sda, dokelž ßo, kaž mam sa to, Bohu žel stanje, so tón abo druhi s naß Sserbow, runjež wo prawdźe němskeje rycže mózny njebył, tole zyle samjelcźi s wopacźneje hańby abo s małeje hordoscźe na ßwoju pschekraßnu macźeřsku rycź; haj, srudnje doscź, někotry w runej měrje prěje, so němskeje rycže mózny njeje, a potom němske ßłowa plapota bjes praweho smyßła a rosoma a tak najhórsche njedorosymjenja sawinuje. O, chzył tajki Sserb tola wopomnicź, so na tajke waschnje prawdźe tola njeßłuži, ale ju wobcźežuje a se ßwojeje strony dobry prawoßud schkoduje. Stat wot nikoho nježada, so by něschto cźinił, schtož njesamóže; wón teho dla tež wot nikoho, kotrehož wot ßwojich sastojnikow pscheßłyschowacź da, nježada, so by wudawki sa tokmacźerja płacźił; ně, tajke wudawki stat ßam njeße, te statna pokładniza (kassa) płacźi.

(Pokracźowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Drażdźanske nowiny pißaja, so je kral Albert ßudniskokomorneho direktarja Dr. Wiesanda w Budyschinje sa bliźschi budyski pschißażny ßud jako pschedßydu postajił.

— Sakske jěsdne regimenty směja ßwoje wuwucźenja lětßa najbóle wot 5. hacź 18. augusta, někotre pak tež jenu abo dwě njedźeli posdźischo, a stanje ßo to pola Drażdźan, pola Wulkeho Hajna, Oschatza, Dahlena atd. Shromadne manövry s infanteriju a kavalleriju směja ßo wot 6. do 9. septembra.

— Na ßwjateho Jana błysk do bróżnje fórmana Golbsa w Sswóńzy dyri a ju s pschitwarjenymi domskimi a hródźu do prócha a popjeła pschewobrocźi. — To ßamo sta ßo dźeń prjedy s domskimi tkalza Hübnera w Hirschfeldźe.

— Kral Albert a kralowa Karola staj ßo sańdźenu ßrjedu do Zeithajna podakoj, hdźež měješche artillerija wulke tsělenje, a staj ßebi potom rjemjeßnisku wustajeńzu w Wurzenje wobhladakoj. Wot tam wonaj popołdnju do Lipska pschijědźeschtaj a w tamnischim kralowskim hrodźe wotstupischtaj.

— Kamjeński hamtski hetman knjes Schäffer je sa hamtskeho hetmana w Rochlitzu pomjenowany a je ßo tam 1. jul. pscheßydlił.

— Jako 24. jun. dwě ßłużobnej dźowzy po pucźu, se ßadowymi schtomami wobßadźanym, do Schönawa (pola Bjernacźiz) domoj dźěschtej, błysk do jeneho schtoma dyri, ale hnydom tež wotskocźi a dźowku Ernestinu Fischerez trjechi a na měsćźe sarasy. Jeje towařschzy Louisy Kühnez wón wobej nosy wobschkodźi, tak so wona k semi padźe; tola móżesche po někotrym cźaßu saßo khodźicź.

Na pruskim ßejmje je skónczńje druha komora nowy sakoń, prjedawsche mejske sakonje nastupazy, s jara makej wjetschinu sa dobry spósnaka. Mjenujzy 206 sapóßkanzow sa njón hłoßowachu, 202 pak pschecźiwo njemu. — Nětko ma hischcźe prěnja komora wothłoßowacź a ßo potom sapóßkanzy wobeju komorow najskerje póndźelu domoj puschcźa. — S tutym nowym sakonjom je pruske knježeřstwo saßo wjetschu móz nad zyrkwju dobyło.

Awstrija. Ministrjo Stremayr, Horst, Korb a Kriegsau, kotsiž ßo k němskej, Sskowjanam njepschecźelskej stronje dźerżachu, ßu wot khěžora se ßkužby puschcźeni a ßu na jich města Dunajewski, Kremer, Streit a hrabja Welsersheimb pschischli. Dunajewski je Polak a teho dla s Cźechami a druhimi awstriskimi Sskowjanami dźerži, cźi tsjo drusy nowi ministrjo ßo pak wo politiku dale njestaraja, ale budźa jenoż ministrjo-sastojnizy a dale niczo. — Dunajewski je druhi Sskowjan w awstriskim ministerstwje, pschetoż Cźech Pražak je też hižom ßobustaw ministerstwa.

Franzowska. Kaž w Pruskej, tak też chze w Franzowskej knježeřstwo pschezo wjazy mozy nad zyrkwju a nad należnoscźemi wěry měcź. Duž ßu tam w nowschim cźaßu wschě nabóżniske (religiöse) sjenocźeństwa sakasane a njeßmědźa dlěhe wobstacź, je-li so wot knježeřstwa (regirónki) k temu dowolnoscź njedostanu. Poßlenja termija k temu bě dźeń 30. junija a je knježeřstwo teho dla hižom 1. julija někotre sjenocźeństwa s jich domow wuhanjecź poczało. Pschi tym bě pak wulka hara, pschetoż wjele ludźi ßo pschecźiwo knježeřstwu sběže. A je-li so franzowske knježeřstwo tu wěz dale mudrischo njesapocźnje, dha móże ßo pschi tym lóhko krejpschelecźe stacź.

Turkowska. Wotpóßkanzy europiskich wulkomóznarjow ßu w Barlinje na konferenzy wuradźili, kak nowe mjesy bjes Turkowskej a Grichiskej póńdu, a ßu to turkowskemu sultanej k wjedźenju dali, s tym poruczenjom, so dyrbi w dobrym měrje Gricham tejko kraja wotstupicź, kaž je to konferenza postajiła — hewak jendźelske a franzowske wójnske łódźe psched Konstantinopel pschijědu.

Ze Serbow.

S Budyschina. Naschemu lubemu ßerbskemu ludej móżemy dźenßa s wutrobnej radoscźu tu powjescź dacź, so je ßo njedawno na pożadanje, se wschelakich stron wuprajane, wot někotrych horliwych Sserbow wobsankło, k lěpschemu nowosałożeneho towařstwa k pomozy studowazych Sserbow też lětßa w nasymskich schulskich prósdninach a to runje na Michała, dźeń 29. septembra, **wulki ßerbski spěwanski ßwjedźeń** se ßwjedźeńskej hoscźinu a pyschnym balom w Lauez hôtelu tudy w Budyschinje wotdźerżecź a so je swonkowne srjadowanje a sarjadowanje tajkeho narodneho ßwjedźenja budyske ßerbske towařstwo „Lumir" saßo dobrocźiwje do ruki wsało. Spěwacź budźe ßo pod wustojnym wjedźenjom k. kantora Kozora rjany wěnz spěwow s najrjenischich jeho kraßnych komposizijow, sa kotrež je nasch najßławnischi ßerbski pěßnjeř, njebocźiczki k. farař H. Sejleř, wubjerne ßłowa podał. Daj Bóh sboże! *Ф.*

— Knjes hamtski hetman s Beust je 28. junija w tudomnych němskich nowinach wosjewił, so je ßo hacź do pomjenowaneho dnja na budyskim krajskim hetmanstwje 38,440 ℳ. 54 np. sa powodźenych sakskeje Hornjeje Łužizy wotedało. — Knjes gmejnski starschi Jursch w Banezach je nam k nawjedźenju dał, so je wutołcźanska gmejna 7 mk. 20 np., banecźanska 16 mk. 50 np. a wutołcźanska knježa cźeledź 6 mk. 40 np. sa powodźenych nawdała.

— Dźeń ßedmjoch spanzow (siebenschläfer) bě rjane wjedro a my bychmy teho dla po starym prawje na ßydom njedźel dobreho wjedra wotcźakowacź ßměli. Ale nětko niczo wjazy njetrjechi, praja ludźo, a je skoro tak; pschetoż my ßmy po pomjenowanym dnju skoro kóżdy dźeń deschcź měli a schtwórtk mějachmy dwě njewjedrje. Druhe bě jara ßurowe a też něschto krupow ßobu pschinjeße. — (Wo powodźenjach móżemy hakle sa tydźeń saßo powjedacź. Red.)

— Njebo k. rentier Jan Ramsch w Lipsku, w Hnaschezach narodźeny, je khudźinskej kaßy ßwojeje narodneje wßy 3000 mk. wotkasał.

S Hodźija. Sańdźenu njedźelu w sali tudomneho Petzoldez hoscźenza knježa wucźerjo nascheje wokolnoscźe k lěpschemu tudomneho wukhowazeho domu (rettungshaus) pěkny konzert wotdźerżachu, kotrehož wunoschk bě 117 mk.

S Budyschinka. Njedźelu, 11. julija, budźe k. duchowny Krügar jako farař nascheje woßady na ßwjedźeńske waschnje sapokasany.

S Bambrucha. Pjatk, 25. junija, rano w druhej hodźinje tudy hižom saßo woheń wudyri a ßo wschě twarjenja kublerja Lawki wotpalichu. Najskerje w naschej njesbożownej wßy jedyn saßakky skóstnik woheń sakoża, pschetoż hewak ßo tola njebudźische stało, so by w Bambruchu, hdźež je jenoż 46 domskich a něhdźe 260 wobydlerjow, w dźeßacźich měßazach hižom dźeßacź krócź woheń wuńcź móhł.

S Wojerez. Tudy ßo na ßwjateho Jana (24. junija) bibliski ßwjedźeń se ßerbskimi a němskimi rycźemi na jara rjane waschnje wotdźerża, a wobschěrnischu rosprawu wo tym sa tydźeń pschinjeßemy.

Se Schprejz. Schtwórtk, 24. junija, tudy woheń wudyri a twarjenja žiwnoscźerja Mateja Nowaka do prócha a popjeła pschewobrocźi.

„Zaßnik" pische:

Se Sskomjenja pola Hródka. Tudy ßo 22. junija bur Bauer wotpali. Płómjenja w tym drjewjanym a ßkómjanym twarjenju tak rucźe wokoło ßu hrabachu, so móżachu jim ludźo jenoż dweju konjow a jenu kruwu wutorhnycź: 17 schtuk skotu ßo spali. Kak je woheń wuschoł, njeje snate; Bauer a jeho žona runje sa sahrodu ßyno wobrocźeschtaj.

Wukasy wyschnoscźe.

§ 7. julija t. l., dopołdnja 11 hodźinach, budźe ßo khěžniska žiwnoscź cźißko 6 w Ssemichowje, herbam njebo Jurja Langi ßłuschaza, kotraž je se žiwym a morwym inventarom na 5676 mk. 25 np. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ 12. julija t. l., dopołdnja w 11 hodźinach, budźe ßo khěža cźißko 10B w Boranezach, herbam njebo Mikławscha Delanka ßłuschaza, kotraž je na 1300 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ 30. augusta t. l., budźe ßo sahrodniska žiwnoscź Handrija Schlezy w Rakojdach, na 6674 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Přilopk.

* Jako 12. junija na dróśy pola Langenhennersdorfa w bliskoscźi Pirny schtyrjo mužojo pschi wulkim njewjedrje na wosu domoj jědźichu, dyri błysk do jich wosa, sarasy skakarja Jurja Großa a jeneho konja a pohłuschi tych tsjoch mužow, na wosu ßobu ßedźazych. Jurij Groß je w Ssulschezach rodźeny a sawostaji po ßebi mandźelsku s jenym dźeścźom.

* W bliskoscźi Kassela chzychu sańdźeny schtwórtk schtyrjo hólzy

na jenej horje wulki kamjeń rostſělicź, k cźemuž hromadku pólvera, kotryž běchu ßobu wſali, nakožichu. Jedyn wot nich ſ cigarru pólver ſapali. Pſches to ßo hnydom rosbuchnjenje ſta, kotrež bě tak ßylne, ſo buchu wſchitzy ſchtyrjo hólzy wot wokołolětazych kamjenjow cźežko ſranjeni. Tón, kotryž bě pólver ſapalił, bě tak ſtraſchne rany na hłowje a na bróſcźe doſtał, ſo hižom pſchi nješenju do hojeńnje wumrje.

* (Pßycźa ßwěrnoſcź.) Jedyn Jendźelcźan bě ßebi njedawno pßa w Koburgu kupił; „Leo", kaž ßo poß mjenowaſche, pak ßwojemu nowemu knjeſej w franzowſkim měſcźe Havrje, jako dyrbjeſche ßo wot tam na morju do Jendźelſkeje pſchewjeſcź, cźekny a pſchiběža pſched někotrymi dnjami ſ krawymi nohami a poł ſawutleny ſaßo k ßwojemu ſtaremu knjeſej do Koburga. Poß je po tajkim zyku Franzowſku a poł němſkeho kraja dyrbjał pſcheběžecź, a tola je wón ßwoju domiſnu namakał.

* 7. julija 1876 bu žiwnoſcźeř Baierl wot pſchißažneho ßuda w Oberpfalzu dla ſałoženja wóhnja k 7 lětnemu jaſtwu wotßudźeny. Pſches tutón woheń ßo Baierlowa žiwnoſcź a 25 druhich twarjenjow ſpali. 24. ſeptembra 1879, po tajkim, jako běſche Baierl 31 lěta w jaſtwje ßedźał, pſchińdźe 38 lětna ßłužobna Eliſa Argauerez k ßudnikej a ßo wuſna, ſo je wona Baierlowy dom ſapalika, dokelž wón mandźelſki ßlub, jej daty, njebě dźerżał. Eliſa Argauerez bu k 4 lětnemu jaſtwu wotßudźena. Baierla ßu nětko puſchcźili, ale ſchtó jemu ſchkodowanje na cźeſcźi, na ßwobodźe a na ſamoženju ſaruna?

* Wuhlady na dobre žně w Awſtriji hacź dotal pſches niczo pomjeńſchene njejßu. W półnóznych ſtronach Ruſkeje směja jenož ßrjedźne žně, w połodnej Ruſkej jara na to ſkorža, ſo je pſches dołhotrajazu ßuchotu žito jara cźeřpiło, jenož na radźenje pſcheńzy maja tam hiſchcźe něſchto nadźije. W Jendźelſkej ßu ſ lětuſchimi žnjemi jara ſ pokojom, lětßa ßnadź budźa tam zuſeho žita k khlěbej wo połojzu mjenje, hacź łonſche lěto, trjebacź. Tež ſ Franzowſkeje powjeſcźe wo dobrych žnjach pſchikhadźeja a ßo ſa tutón kraj, kaž ßo ſda, lětßa žane žito ſ wukraja kupowacź njebudźe. W półnóznym němſkim kraju khětro hubjene žně wotcźakuja, ſa to pak w połodniſchich Němzach wſcho jara rjenje ſteji. W Badenſkej, Elſaßu, Würtembergſkej, Bayerſkej a Heßenſkej ßo nadźijeja, ſo budźe tam ratařſtwo ſ lětuſchich žnjow wulki wužitk cźahnycź.

* Na marſchu ſ měſta Romanſa w Franzowſkej bu lieutenant Ponſard wot 22. infanterie-regimenta wot jeneho ßwojich ludźi, ſ mjenom Peraldi, ſatſěleny. Lieutenant Ponſard bě na marſchu tornistery wojakow pſchehladał, pſchi cźimž ßo pokaſa, ſo Peraldi wſcho w dobrym porjadku njeměješche. Lieutenant Ponſard jeho teho dla ſe ſchtyrimi dnjami arreſta pokhoſta. Wojak na to niczo njewotmolwi a ßo ſ měrom na kromu pucźa ßyny. Jako běſche ßo cźaß wotpocźowanja minył, lieutenant bubnarjam pſchikaſa, ſo maja ſnamjo k hromadźenju bubnowacź. Lědma běſche wón tele ßłowcźka wuprajił, jako ßo w najbližſchej bliſkoſcźi wutſěli. Lieutenant Ponſard, pſches hłowu tſěleny, na ſemju padźe. Mordař běſche Peraldi, kotryž hnydom ſ tſělbu w rukomaj cźěkaſche. Jedyn podwyſchk jeho doſcźahny; w tutym wokomiku ßo Peraldi wobrocźi a ſe ßłowami: „hiſchcźe jenu kroczel a ty ßy morwy," jemu ſ tſělbu na hłowu praßny. Potom wón ſaßo dale cźěkaſche a ßo pſched zykym regimentom w lěßu ſhubi.

* Skóczki ßu ßo w raſakſkim wokrjeßu w Ruſkej w tajkich hromadach wulahnyli, ſo wone krajinu, 60 mil w pſcheměrje ſchěroku, pſchikrywaja. 5000 muži, kotſiž maja wot knježeřſtwa poruczene, krajnu cźwilu ſaniczicź, wſchědnje na 160 zentnarjow ſkóczkow ſkónzuja. Na tiflisku žeſeznizu bjes ſtazijomaj Rſanki a Kaſpi ßo tajka ßyła ſkoczkow dele puſchcźi, ſo cźah na ſchěnach dale jěcź njemóžeſche. Niz jenož w połodnju, też w połnóznych ſtronach Ruſkeje ßu ſatraſchne cźrjódy ſkóczkow lecźaze widźeli; tajka ſkóczkowa mróczel 14. junija, 40 hacź 60 łóhcźi tołſta, wyſche Moſkwy cźehnjeſche.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Schto tak ſamyßleny ſtejiſch, Motſo?

Mots Tunka. Hm, ja ßebi jenu wěz pſchezo hiſchcźe doſcź jaßnje wukłaſcź njemóžu, hacź runje je mi ju hižom jena ſtara baba wukožiła.

H. D. Kajka wěz dha to je?

M. T. Wóndano ßłyſchach, ſo ma jena holza dweju lubeju a ſo je wona woběmaj ßwěrna. A jako ßo tu ſtaru babu wopraſchach, kak je to móžno, wona wotmolwi, ſo je to na tajke waſchnje móžno, ſo je wona jenemu wo dnjo a druhemu w nozy ßwěrna.

H. D. Ale to dyrbitaj tola lubaj teje holzy kopołaj bycź, hdyž to wěritaj!

M. T. Prawje maſch, ſo ſtaj kopołaj, luby Hanßo!

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michalſka zyrkej: Hedwiga Liddy, Guſtava Hermanna Dähnera, tyſcherja na Židowje, dź. — Marja Amalia, Jana Schönfelda, žiwnoſcźerja w Wulkim Wjelkowje, dź. — Helena Martha, Korle Wylema Griesmanna, wobydlerja w Tſělanach, dź. — Hana Wilhemina, njemandź. dź. w Jenkezach. — Hedwiga Emma, Korle Auguſta Ungera, fabrikſkeho dźěłacźerja na Židowje, dź. — Marja Martha, Jana Bohuwěra Kmocha, murjerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Emma Elſa, Korle Auguſta Pilza, pjekařſkeho miſchtra na Židowje, dź. — Korla Hendrich, Jana Ernſta Wróbla, žiwnoſcźerja w Wulkim Wjelkowje, ß.

Katholſka zyrkej: Bjedrich Wylem, Franza Kaſchpra, fabrikſkeho dźěłacźerja w Hajnizach, ß. — Marja Madlena, Mikławſcha Bjedricha, dźěłacźerja tu, dź. — Marja, Vincenza Illicha, fabrikſkeho dźěłacźerja w Hajnizach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 5. junija: Mikławſch Pjech, dźěłacźeř ſ Khróſcźiz, 71 l. 2 m. (wumrje w tudomnej měſchcźanſkej hojeńni). — 6., Madlena, Auguſta Mikławſcha Młynka, kublerja w Sſłonej Borſchcźi, dź., 1 l. 4 m. — Max Wylem, Jana Krawza, fabrikſkeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß., 1 l. 7 m. — 7., Hana Auguſta, Handrija Łowki, murjerja a wobydlerja w Jaßeńzy, dź., 3 m. — Jan Auguſt, Korle Hendricha Kłoßa, kublerja w Brěſowje, ß., 22 d. — Handrij Domaſchka, dźěłacźeř a wobydleř pod hrodom, 29 l. 4 m. 5 d. — Auguſt Max, Jana Korle Auguſta Jurka, fabrikſkeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß., 4 m. 15 d. — 10., Korla Auguſt, Korle Auguſta Libſche, ſchewſkeho miſchtra a wobydlerja w Dobruſchi, ß., 1 l. 1 m. 4 d. — 11., Guſtav Adolf, Bjedricha Ernſta Emila Rauſendorſa, kowarja-najeńka w Bórku, ß., 11 m. 11 d. — Michał Auguſt Kral, murjeř a wobydleř tu, 40 l. 3 m. — 14., Bjedrich Hermann, Auguſta Khěžnika, khěžerja pod hrodom, ß., 2 l. 4 m. 19 d. — 15., Jan Auguſt Wojnař, dźěłacźeř na Židowje, 27 l. 13 d. — 17., Michał Halka, žiwnoſcźeř w Bobolzach, 84 l. 1 m. 16 d. — 19., Max, Jana Nemutha, ſtražnika w łužiſkej maſchinowej fabrizy, ß., 3 l. 3 m. 15 d., tepi ßo w Sprewi. — Jan Mróš, wobydleř, 76 l. 4 m. — Marja Mitaſchez, njebo Handrija Bětnarja, ſahrodnika w Cźichońzach, wudowa, 73 l. 2 m. — 22., Marja Amalia, Jana Schönfelda, žiwnoſcźerja w Wulkim Wjelkowje, dź., 16 d. — Emma Elſa, Korle Auguſta Pilza, pjekařſkeho miſchtra na Židowje, dź., 5 d.

Telegrafiſki bureau w prědkownym twarjenju póſta (na bohatej haßy), po jenym ſkhodźe, je kóždy dźeń wotewrjeny wot rano 7 hacź wjecźor 9 hodźin.

Wšě nawěštki kaž ſa politiſke nowiny, provinzialne liſty, tak też ſa woßebite cźaßopißy bjes powyſchenja khóſtow **najtuńſcho** a **najrucźiſcho** wobſtara: „Zeitungs-Annoncen-Expedition"

Rudolph Moſse, Leipzig.

Sapiß nowinow (tarif inſerzijow), kaž też nacźiſk khóſtow darmo a franko. **Pſchi wjetſchich poruczenjach najwyſchſchi rabatt.**

Knihikupz **F. A. Reichel** w **Budyſchinje** nawěſchtki wobſtara.

Powschitkomna assekuranza w Triescze.

(Assicurazioni Generali.)

Sakožena w lěcze 1831.

Rukowazy fond towarstwa wopschija po bilanzy wot 31. dezembra 1879:

Pschitomne wobstatki:

Sakładny kapital:	schěßnakow	**4,200,000.**	—.
Reserwy w hotowych pjenjesach: . . .	„	**19,316,833.**	36.
Reserwy w prämijach a dani pr. 1880:	„	**10,690,689.**	86.

Dale:

W pósdnischich lětach dostajomne prämije:	„	**12,069,253.**	99.

Hlowne summy **kapitala** a **reservow** ßu na ležomnoscze **pupilariszy** napoložene.

W lěcze 1879 sa 20238 schkodowanjow wuplaczene **6,017,089** schěßnakow 46 krz. a wot sałoženja hacz do 31. dezembra 1879 do hromady **135,336,752** schěßnakow 03 krz.

Powschitkomna assekuranza sawěsczuje:

a) **twory, mobilije, žnjeńske sarady** a t. d., kaž tež, je-li to krajne sakony dowoleja, **twarjenja wschěch drużinow** psche **wołenjowu schkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje,**

b) poskicżuje sawěsczenja na **žiwjenje cżłowjekow** na jara wschelake waschnje sa **najtunische, twjerde prämije** a polizy w **němskich pjenjesach** wustaja.

K kóżdemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczataj ßo agentaj:

hamtski skotolěkar **Ernst Walther** w Budyschinje.
Heinrich Großer w Großhennersdorfje.

M. Th. Pech

w Budyschinje, na hlownym torhoschczu czo. 140, w Budyschinje,

pódla měschczanskeje haptyki,

porucza w rjanym wubjerku

ezornożidżane stoffy,

jako: **taffet, rips** a **kroaséj** w czerstwej nowej tworje a po jara tunich płaczisnach, kaž tež **półżidżane, czisczewolmjane** a **półwolmjane drastne stoffy** w zyle nowej tworje a jenož w dobrych a staroscżiwje wubranych mustrach, k domjazym a kemschazym drastam ßo hodżaze, po jara tunich ale twjerdych płaczisnach.

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu 140.

Ballhauserowe czorne żołczowe a żołdkowe krepki

(Ballhausers schwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebnischi, najstarschi domjazy ßrědk psche hněw, mjersatoscz a jeju płod, mjenujży psche kólku, psche satwjerdnjenje w žiwocze a s zyła k wuczisczenju krwě, — wschěm hospodarstwam najlěpje a najnaležnischo poruczene. Wukożenje, kak maja ßo trjebacz, je kóżdej bleschi pschipokożene.

Jeniczki skład je **měschczanska haptyka w Budyschinje.** Njech kóżdy na sygl a sakitanske snamjo dżiwa, dokelž ßo wschelako podrażuje. 1 blescha płaczi 40 np.

Wolijowe barby we wschěch trěbnych barbach, hnydom k wobarbjenju pschihotowane;

ßuche **molerske,** kaž tež **murjerske barby;**
najlěpschi **lanowolijowy firniß, terpentinowy wolij,** němski a franzowski;
bernsteinowe laki, damarlaki,
kopallaki, żelesolaki, klij

wschelakich dobrosczow;

gyps, Ia portlandcement w 1/1 a 1/2 tunach,

kaž wschitke ßem ßłuschaze twory w najwjetschim wubjerku najtunischo porucza

Otto Engert,
drogowe a barbotworowe khlamy
na snutskownej lawskej haßy 122.

Arno Möckel,

kolonialtworowe,
tobakowe a cigarrowe khlamy,
destillazija,
na ßerbskej haßy 13
(blisko kaserny)

porucżeja ßo czesczenym Sserbam pod ßlubjenjom sprawneho, spěschneho a pschecżelniweho poßłużenja.

Khofej, seleny, zyle czisczе ßłodżazy, punt po 95, 98, 100, 105, 110, 120—150 np.,
khofej, paleny, punt po 140, 150, 160 a 180 np.,
zokor, zyły, punt po 45, 48, 50, 55 np., w kehelach tunischo,
zokor, mlěty, punt po 42, 44 a 48 np.,
syrop, punt po 16, 20 a 36 np.,
prima **rajßowu schterku,** punt po 40 np.,
= **pschenicżnu schterku,** punt po 34 np.,
soda, punt po 10 np.,
wschě twory pschi wotewsaczu 10 pt. tunischo,
jerje, w zyłym a po jenotliwym, najtunischo

porucza **Gustav Poser**
na jerjowej haßy.

Internationalna gumijowa fabrika

Berlin SW., Alexandrinen-Strasse 116

porucza a poßyła en gros a en detail wschě móżne **gumijowe artikle,** kaž tež **technische** a **chirurgiske woßebitoscze, schwampy** sa **rany** a **wocżi.**

Płaczisnokouranty darmo.

---

25 originalnych żortniwych khartkow sczele sa **50 np.** w póstnych markach
Gotthilf Koch, Berlin SW.

Max Mütza

na bohatej haßy 65

porucza k **ßwjedżeńskim daram** ßwój bohacze wuhotowany skład běłeho a dekorirowaneho

porzellana a steinguta,

ordinarnych a najlěpschich **schkleńczanych tworow, schpihelow** atd. po najtunischich płaczisnach dobroczżiwemu wobkedżbowanju.

Gardinynoscherje a **rosetty, saramowanje wobrasow** (bildow)

pola **Max Mütze**
na bohatej haßy 65.

Słyšny wolij sahoji hłuchoscz, hdyž njeje pschinarodżena, a wotstroni wěscze wschě s czężkim ßłyschenjom sjenocżene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. póscżele

C. Chop,
haptykar w Sondershausen.

Sserbske a němske spěwarske

w wulkim wubjerku

porucza po najtunischich płaczisnach

Wilh. Trepera, knihiwjasar
pschi realnej schuli.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Piwne droždźe,

najlěpscheje dobroscźe a wschědnje czerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarńja **Joh^s. T. Littera**

na swonknej lawskej haßy czo. 819.

Dobry gogolinski kruchaty kalk

je saßo na pschedań pola

A. Lorenza
na Hoschiz haßy (Goschwitz).

My s tutym k nawjedźenju dawamy, so w naschim nowym składźe w Pomorezach

pschedawarńju hnójnych ßrědkow, wuhla, brunizy a kalka,

tam hacž dotal wobstejazu, dale wjedźemy a hewak tež **ratarske wupłody, pizowe ßrědki** a **ßymjenja** kupujemy a pschedawamy. Woßebje porucźamy knjesam ratarjam ßwój skład **hrócha** a **woki** a posdźischo w originalnej tworje **hohenfriedbergsku ßymjentnu rožku,** ßo sa naschu krajinu wubjernje hodźazu.

J. G. Hennig & Co.
w Pomorezach na dwórnischczu.

M. Th. Pech

na hłownym torhoschczu czo. 140

porucza ßwój wulki skład

kattuna, madapolama, kroaséja a pikéja, módroczischcza,

5/4 a 6/4 schěrokich, a pschedawam, hacž runje ßu nětko wjele dróžsche, hischcze po starych tunich płaczisnach.

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu 140.

H. M. Schmidt,

fabrikant pschedeschcznikow

na hłownym torhoschczu,

porucza wulki wubjerk

ßamodźełanych muzskich a żónskich pschedeschcznikow

a tunich

woßebnych pscheßłónczników

k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Porjedźenje a poczehnjenje pschedeschcznikow ßo derje a tunjo wobstara.

Oskar Butter

w Budyschinje na garbarskej haßy czo. 374,

nóžnjerńja a toczerńja,

porucza ßo k wudźełanju nowych **nożow, widliczkow, nożizow, dólchow** wschěch druzinow, kaž tež k wobstaranju wschěch ßem ßłuschazych **porjedźenjow** a **toczenjow,** kotrež ßo najsprawnischo a najtunischo wuwjedu.

Tež porucźam ßwój wulki wubjerk **dybsacznych, blidnych, tranchirskich a rěsnych nożow, britwjow** atd. pod rukowanjom sa prawu dobroscz a dobre dźěło.

Palenz.

Czerstwy a wschědnje czisty palenz, kaž tež wsche druhe dobre druzinu porucza po tunich płaczisnach

Th. Grumbt
na swonkownej lawskej haßy.

Barby

sa murjerjow, molerjow a wobarbjerjow, ßuche a rybowane, jako

barby sa schpundowanja,
rucze sknějaze,
klij wschěch druzinow,
cement, w tunach a wuwaženy,
gyps, krydu,
zelesolak,
kozolak,
möblowy lak,
schpundowanski lak,
korbowy lak,
lak sa ßłómjane kłobuki,
firniß,
terpentinowy wolij,
schellak,
stwinske bejzy,
pinsle,
schablony sa murjerjow,
pěskopapjeru

poruczataj

bratraj Měrschej (Gebr. Miersch),

drogowe a barbotworowe khlamy na zitnych wikach.

Jedźny wolij Ia.,
kißako,
zonop,
malenowu } juschku,
citronowu }
soda- a selterstku wodu,
kaž tež wschelaku
strowotnostudnjazu wodu
najnowscheho pjelnjenja

poruczataj

bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na zitnych wikach.

Swjerschne koschle, khornarje, manschety, shlipsy, khrawaty

jara tunjo porucza

Julius Lange
s napschecza
noweje měschczanskeje schule.

Na jerjowej haßy. **Oskar Rinke.** Na jerjowej haßy.

So bych ßwój skład trochu wurumował, pschedawam po ßłědowazych płaczisnach:

zidźane mězy wot 2 mk.,
mužaze slossowe mězy wot 1 mk. 40 np.,
hóscźaze mězy wot 1 mk. 30 np.,
dźěczaze mězy wot 1 mk.,
kattunowe mězy wot 1 mk.

Provinzialne towařstwo sa snutskomne mißionstwo.

Po § 6 towařstwowych wustawkow ßo s tutym wosjewja, so je ßo, po wustupjenju dotalneho pschedßydy knjesa ryczeřkublerja s **Waßdorff** nad Ssulschezami s towařstwa, direktorij psches kooptaziju knjesa hamtskeho hetmana s **Zahn** w Zitawje wudospołnił, a ßu nětko jeho ßobustawy ßlědowazy knjeza:

knjeżeřski radźiczel s **Jezschwitz** w Budyschinje, pschedßyda,
farař **Imisch** w Hodźiju, městopschedßyda,
Hans s Criegern nad Sprembergom, pokładnik,
A. W. B. Würkert, P. Prim. w Lubiju,
prof. Dr. **Otto Kreußler**, rektor w Budyschinje,
s **Zahn**, hamtski hetman w Zitawje,
J. H. Golcz, farař w Rakezach a
H. J. Scheuffler, farař w Lěwałdźe.

W Budyschinje, 25. junija 1880.

Direktorij.

Serbska studowaca młodosć

změje swoju

lětušu hłownu zhromadźiznu w Hodźiju

njedźelu, 8. augusta.

Na samsnym měsće změje **sobotu, 7. augusta w 3 hodźinach wubjerk** posedźenje, na kotryž ma kóžde towařstwo třoch zastupnikow pósłać.

Sobotu wječor zhromadne rozryčenje swjedźeńskeho a studentskeho wubjerka.

Njedźelu **popołdnju w 2 hodźinomaj wotewrjenje hłowneje zhromadźizny.**

W $^1/_2$8 hodźin **spěwanski koncert,** wuwjedźeny wot budyskich seminaristow.

Po koncerće bal a swjedźeńska zabawa.

Pónđźelu, 9. augusta, rano w 9 hodźinach **zhromadny wulět** přez spytowske, njezdašowske a kobličanske krasne doły do Prěčec na piwařnju knjeza Räcy.

Wšitcy studowacy Serbjo so z tutym najnależnišo přeprošuja.

Hosćo a přećeljo młodych Serbow budźa wulcy witani.

Jakub Bart, stud. theol.,
hł. starši.

W wudawařni „Serb. Nowin" ßu dostacź tak mjenowane:

1. Trauungsregister, 2. Taufregister a 3. Todtenregister,

kajkež ßo k sapißam trjebaja, kiž ßo lětnje pola wyschnoscźe wotedadźa abo hewak k zyrkwinym kniham nałožuja.

Möblowy magazin

czißło 20 na ßerbskej haßy czißło 20

porucza ßwój wulki skład ßamodźěłanych **möblow** po poniżenych płaczisnach.

August Jannasch,
tyscheřski mischtr.

Žiwnoscź czißło 15 w Holeschowskej Dubrawje s 23 kórzami ležomnoscźow, se 102 dawskimaj jenoscźomaj napołożena a s 2 mk. 66 np. renty, **bjez** wumjeńka, je na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

Žiwnoscź czißło 6 w Droždźiju s 17 kórzami ležomnoscźow je se žiwym a morwym inventarom hnydom na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

Handrij Pohlenz.

Jena **khěža** je pscheměnjenja dla na pschedań. Wscho dalsche je pola khěžerja pschi michałskej zyrkwi czißło 841 w Budyschinje shonicź.

Jedyn nowy dwajpschežny **hospodařski wós** je na pschedań w kowařni w Budestezach.

Saßo ßo kupi w wudawařni „Serbskich Nowin" czißło 44 s léta 1873.

☞ Jenož 6 mk. khoschtuje pěkny wutrajazy **sczěnski czaßnik** (wanduhr) s **hrajadłom,** kotrež duschny spěw hraje, kiž móže ßebi kóždy pschi skasanju wuswolicź. Wěste rukowanje a njetrjeba ßo pschi dostaczu žane zło płaczicź.

J. Brunner, Uhrendepot in Basel.

Lipa Serbska čo. 6

1880 je wušła.

Dwaj ßylnaj **dźěłaczerjej** móžetaj hnydom město dostacź

na **ryczeřkuble w Saryczu.**

„Melde-Bureau"

krajnowoborskeje wokrjeßneje kompagnije Budyschin, kaž tež wobydlenje podpißaneho je wot 6. julija 1880 w **Budyschinje**

na wyßokej haßy 222

po I. poschodźe.

Truöl,
wokrjeßny feldwebel.

Kompagnon pytany.

Sa jene małe, ale ßo jara derje rentirowaze brunizowe podkopki (kohlenwerk) ßo **kompagnon** pyta s kapitalom wot 1000 toleř. — Wscho dalsche je w wudawařni „Serbskich Nowin" shonicź.

Cześcź ranjaze ßłowa wróczo bjerjo, wupraju, so je **Sch**..... w **K**..... czestny muž. **G.**

Někotre žony w H—snizy, kotrež ßo stajnje wo druhich ludźi wězy staraja, njech tola radscho hubu dźerža a ßo njelepeho bamborjenja wostaja. **B.**

Płaczisna žitow a produktow

w **Budyschinje** 26. junija 1880.

Žitowy dowos: 3692 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenza 50 kilogr.	11	31	12	50	11	61	12	50
Rožka " "	10	76	11	14	10	60	10	91
Jeczmjeń " "	9	6	9	78	9	23	9	78
Wowß " "	8	40	8	70	8	50	8	70
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	15	50	16	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	80	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	1	70	1	90	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	40	2	70	—	—	—	—
Sstóma 1200 pt.	17	50	20	50	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:

384 schtuk, schtuka po 12 m. 50 np. [4 tl. 5 nßl.] hacź 25 m. [8 tl. 10 nßl.]

Kórz pschenzy po 170 puntach: 19 markow 22 np. [6 tl. 12 nßl. 2 np.] hacź 21 mk. 25 np. [7 tl. 2 nßl. 5 np.] — Kórz rožki po 160 puntach: 17 mk. 21 np. [5 tl. 22 nßl. 1 np.] hacź 17 m. 92 np. [5 tl. 20 nßl. 2 np.] — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 68 np. [4 tl. 6 nßl. 8 np.] hacź 13 mk. 69 np. [4 tl. 16 nßl. 9 np.] — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 24 nßl. — np. hacź 2 tl. 27 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 27 m. 90 np. [9 tl. 9 nßl. — np.] hacź 28 m. 80 np. [9 tl. 18 nßl. — np.] — Hejduschne krupy: 19 m. 50 np. [6 tl. 15 nßl. — np.] hacź 20 m. — np. [6 tl. 20 nßl. — np.] — Běrny: 2 m. 80 np. [28 nßl. — np.] hacź 3 m. 20 np. [1 tl. 2 nßl. — np.] — Butra: 1 m. 70 np. [17 nßl.] hacź 1 m. 90 np. [19 nßl. — np.] — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 40 np. [— tl. 24 nßl. — np.] hacź 2 m. 70 np. [27 nßl.] — Sstóma [1200 pt.] 17 m. 50 np. [5 tl. 25 nßl.] hacź 20 m. 50 np. [6 tl. 25 nßl.]

Drażdźanske mjaßowe płaczisny

28. junija 1880.

Najlěpsche howjada 66—67, ßrěnje 53—54, schpatne 28—30 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 57, ßrěnje 49—51, bakunarje 62—63 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 68, ßrěnje 63, schpatne 27 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 38—50 np. po puncze rěsneje wahi.

(K temu czißłu jena pschiloha.)

Pschiloha k czisłu 27 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 3. julija 1880.

Drjewowa aukzija.

Drjewa, na **połpiczanskim statnym lěßowym revieru** pschihotowane, jako:

57 klozow lisczoweho drjewa wot 11 hacz 25 ctm. horn. tołst.,
3 klozy jehlinoweho drjewa = 19 = 20 = = =
155 brěs. wobr. tołschich žerdžow = 6 = 11 = = =
110 khójn. njewobr. = = = 8 = 9 = deln. =
65 Rm. khójnowych palnych schczěpow,
7 = brěsowych = knyplow,
133 = khójnowych = =
26,50 stotn. = walczkowych žerdžow,
114 Rm. = = knyplow,
2 = twjerdych = hałosow,
694 = khójnowych = =
140 dołhich hromadow twjerdeje palneje walcziny,
43 = = khójnoweje = =

na wurubach połpiczanskeho, kißlanskeho, ruhethalskeho reviera, na kobjelnjanskich horach, w małej holi a w drjewnischczu w lemischowskich keřkach pschi Sprewi,

maja ßo

na městnosczach, hdžež steja

9, 10. a 12. julija 1880

a to:

9. julija t. l., rano w 10 hodzinach: shromadzisna **pschi wowczim mosczе pódla lichanskich keřkow,** sbite drjewa w lemischowskim lěßu a na kißliczanskim revieru,

10. julija t. l., rano w 9 hodzinach: pschi połpiczanskim hajniskim dworje, drjewa na połpiczanskim revieru, a

12. julija t. l., rano w 9 hodzinach: tam, wschě druhe drjewa

sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

Kralowski hajniski rentamt w Drazdzanach
a
kralowske hajniske sarjadnistwo w Połpizy

26. junija 1880.

Garten. **Bruhm.**

Drjewowa aukzija na łupjanskim revieru.

Wutorn, 6. julija, maja ßo w drjewnischczu pschi Horbez jěsorje pódla rakeczanskeho pucza

7 Rm. khójnowych schczěpow,
40,5 = khójnoweho pjenkoweho drjewa,
7,12 stotnjow khójnowych walczkow

sjawnje sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

Sapoczatk w 1/2 10 hodzin w drjewnischczu.

W Minakale, 2. julija 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Budyska parna pjekarnja

rozku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Wo **Paul Kneifelowej** **włoßowej tinkturje.**

Knjesej **Kneifelej** w Drazdzanach. — Psches wubjerne skutkowanje Wascheje włoßypkodzazeje tinktury ßo nuczeny czuju, Wam s wuraženjom njewurjekniteje radosczе a s czuczom wutrobnischeho dzaka ßobudzělicz, so ßu ßo po nałozowanju Wascheje tinktury wulke hołe blaki na hłowje mojeho ßyna zyle shubiłe: tuta tinktura saßłuži wo prawdze kozde poruczenje. — K tutemu prajenju ßym czim bóle hotowy, dokelz bu mi wot wschelakich lěkarjow po mojich napraschowanjach a po kozdokroczným wobhladowanju hołych blakow na hłowje nowopkodzenje nowych włoßow tam **sa njemozne** wuprajene. Jahnsdorf pola Chemnitza, 3. oktobra. **Joh. Aug. Neubert,** młynk-wobßedzer. — Jeniczki skład tejle tinktury ma w Budyschinje **Heinr. Jul. Lincka** w bleschach po 1, 2 a 3 markach.

Kormjazy pólver

sa howjada, wowzy a ßwinje porucza w schachtliczkach po 1 mk.

Heinr. Jul. Lincka
na hrodowskej haßy 338.

Butrowy pólver,

k ßmjetanje do butrobaßa sczinjeny, pschisporja niz jenoz butru, ale ju tez woßebje ßłódnu czini. — Ma jón jenoz na pschedań

Heinr. Jul. Lincka
na hrodowskej haßy 338.

Kózde subybolenje

ßo psches **Hückstädtowu**

ertnu subowu wodziczku

sa jenu minutu saczěri; jenoz prawdziwu ma na pschedań

Heinr. Jul. Lincka
na hrodowskej haßy 338.

Skótziwjazy pólver

w pakczikach po 1/2 a 1/1 puntach najtunischo porucza **Otto Engert**
na snutskomnej lawskej haßy.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaz tez **wutrjeny len** kupuje po kozdej dzělbje a kozdy dzeń mechaniska dzěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoz **trjeny len,** a to jenoz ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Maleny, czerwjene rózowe łopjeschka, lipowe kczenje, kißałe wischnje, janske jahody, purpoczisnu atd. kupuje

měschczanska haptyka w Budyschinje.

Wot najwjetscheje wažnosczе sa

wocži kózdeho.

Prawdziwa Dr. Whitowa wodziczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej je wot lěta 1822 ßwětoßławna. Dostacz w flakonach po 1 marzy w hrodowskej haptyzy knjesa **E. Menznera** w Budyschinje.

Njech ßebi pak kozdy wěsczе jenoz Dr. Whitowu wocżowu wodziczku wot Traugotta Ehrhardta zada.

Wucżahi s listow: Knjesej **Tr. Ehrhardtej.** Dokelz stej ßo po dostaczu Wascheje **prawdziweje Dr. Whitoweje wodziczki** wocži mojeje dzowki **jara derje** połepschiłej, dha ßo Bohu dzakuju, so ßym **Waschu ßławnu wodziczku** psches czitanje w Nowinach nawjedził atd. (Skasanje.) Momart, 5./5. 78. Korczmar Helmstädter. Dale: Hizom wjele lět ßym Waschu **prawdziwu Dr. Whitowu wodziczku** nałozał a je wona stajnje k mojej spodobnosczi skutkowała. (Skasanje.) Rüdesheim, 9./11. 78. J. Geiling.

Dospolne wupschedawanje
manufakturowego a módotworowego składa
Heinrich Preu & Co.

ßo hacž na dalsche kaž dotal stawa a ßu ßo płacźisny wschěch artiklow **s nowa hischcźe wjele bóle pomjeńschile.**

Klejdowe stoffy

pschedawam, so bych je wurumował po tej płacźisnje, kaž ßym je ßam kupił:

8/4 **cźorne kaschemiry,** łóhcź wot 100 np.,
(cźista wołma),
kattun, łóhcź 16, 20, 25, 30, 35 np.,
pikej, łóhcź 30, 35 np.,
módrocźischcź, łóhcź 25, 30, 35, 40 np.,
kattun sa koža, łóhcź 25, 30, 35 np.,
möblowy kattun, łóhcź 25, 30 np.,
karolinski kattun, łóhcź 20, 25 np.,
kožowy zajß, łóhcź wot 20 np.,
trjeńschcza, po 20 np.,
běły płat, łóhcź wot 25 np.,
8/4 **schěry płat,** łóhcź wot 35 np.,
módry płat, łóhcź 40, 45, 50 np.,
filetowe rubischka, schtuku 80 np.,
kattunowe rubischka, schtuku wot 8 np.,
thibetowe rubischka, schtuku wot 100 np.,
židźane rubischka, schtuku wot 80 np.,
blidowe krywy wschěch wulkoscźow,
poßleschcźowe deki, schtuku 225 np.,
turnarske ßukno, łóhcź 50 np.,
9/4 **möblowy damast,** łóhcź 120 np.

M. G. Freyberg na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo **ßerbski rycźi.**

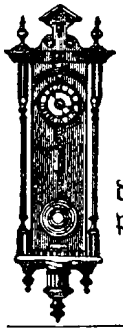

Regulatory
cźaßniki (uhren),

kiž 8 hacž do 14 dnjów du,
dostach w najwjetschim wubjerku a pschedawam schtuku sa 22 mk. 50 np. s napißanym rukowanjom.

J. G. Schneider
w Budyschinje na snutskomnej lawskej haßy, pschi tórmje, delka a po 1 skhodźe.

Mój wulki skład
trajnje dźěkanych
stupnjow a schkórnjow

sa muskich, žónske a dźěcźi poručam po hischcźe ženje bywschich tunich płacźisnach.
Porjedźenja ßo derje a najtunischo wobstaraja.

Paul Kristeller na bohatej haßy 75.

Sstómjane klobuki

sa muskich a hólzow pschedawam, so bych je wurumował, po spodźiwnje tunich płacźisnach.

Paul Kristeller na bohatej haßy.

Sswoje wubjerne, wschudźe ßławne
pianina
sczele frachta ßwobodne po fabrikskich płacźisnach s pruhowanskim cźaßom sa dźělbne płacźenje abo sa hotowe pjenjesy s wyßokim rabattom

Th. Weidenslaufer, Fabrik Berlin NW.

Ja ßym ßebi wschě **gumijowe wězy,** wot khorych trjebane, wobstarał a lubju dobre poßkuženje.

H. Schuster
na bohatej haßy cźißko 70
w Budyschinje.

Emil Wehrle
na jerjowej haßy w Budyschinje

porucza jara płacźisny hódne **kattuny,** stary łóhcź wot 16 np.; **módrocźischcź,** stary łóhcź wot 25 np.; **jendźelsku kožu,** kaschcźikatu a ßmuhatu, stary łóhcź wot 45 np.; **tibetowe rubischka** w kraßnych rjanych mustrach wot 1 mk.

Butrowy pólver, pakcźik po 40 np.,
kólkowy pólver sa konje, schachtliczku po 75 np.,
wobźerny pólver sa ßwinje, pakcźik 50 np.,
bróstsyrop a **fenchlowy měd, universalny** a **winski balsam, Sulzbergerowu flißowu tinkturu, žiwjeńsku eßenzu** atd.
porucza **hrodowska haptyka.**

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radoscź;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.,** do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Ssamoskónzowanje,
skaženje familije atd. ßu ßlědstwa wopikstwa. Tutón njepoczink ßo psches sto krócź dopokasany, wot lěkarjow poručeny ßrědk s wjedźenjom abo bjes wjedźenja piczka wotstroni. Tež pomham psche tajne cźerpjenja, běłospław, mocźenje do koža, padawu khoroscź a lischawu.

L. Grone in **Münster,** Westfalen.

Wschitke pißne dźěła w kupnych wězach atd., kotrež ßu po sakonju dowolene, wuwjedu tunjo. Ssym tež ßerbskeje rycźe mózny.
Agent **Koplansky** na rěsniskej haßy 332, II., s napschecźa mjaßowych hětkow.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 Pf a na němskich póstach 1 M, z přinjesenjom do domu 1 M 15 Pf
Kóžde čisło płaći 8 Pf

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 Pf

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 28. **Sobotu, 10. julija 1880.** **Lětnik 39.**

Wosjewjenje.

Po namjecźe herbow njebocźiczkeje Marje Augusty, ženjeneje **Koseloweje,** rodźeneje Würgaczez w Jatsjobju maja ßo ležomnoscźe, k jeje sawostajeństwu ßłuschaze, jako:

a) khěžniska žiwnoscź cat. no. 11 Fol. 10 a pastwischczowa parzella no. 119 ležomnostnych knihi a Fol. 43 gruntskich a hypothekskich knihi sa Jatsjob, a polo no. 478 ležomnostnych knihi a Fol. 34 gruntskich a hypothekskich knihi sa Komorow pola Klukscha, ležomnostnu pschestrjeń wot 5 hektarow, 16,33 arow wopschijaza a se 76,54 dawkskimi jenoscźemi napołožena, w hromadźe na 4936 M —. taksirowana, dale

b) łuka no. 78 ležomnostnych knihi, Fol. 66 gruntskich a hypothekskich knihi sa Jatsjob, 57,6 arow pschestrjenje wopschijaza a s 11,47 dawkskimi jenoscźemi napołožena, kaž tež na 825 M —. wjeßnogrychszy taxirowana, s 2 kruwomaj a někotrym inventarom

23. julija 1880, dopołdnja w 11 hodźinach

na **tudomnym hamtskoßudniskim městnje** na pscheßadźowanje pschedawacź, a ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja, spomnjeny dźeń w prawym czaßu ßem pschińcź, ßo k kupjenju pschipowjedźicź a dalsche wotczakacź.

S dobom ßo k sjawnemu nawjedźenju dawa, so budźe ßo dźeń po pscheßadźowanju, 24. julija 1880, dopołdnja w 9 hodźinach w Koselez domje w Jatsjobju psches tamnische wjeßne grychty domjaza nadoba, k naspomnjenemu sawostajeństwu ßłuschaza, sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Pschedawanske wuměnjenja móža ßo s wuwěschtka, na tudomnym hamtskim městnje, kaž tež w Hanuschez korczmje w Jatsjobju wupojßnjeneho, nawjedźicź a je jemu tež sapiß skotu, inventara a domjazeje nadoby, kiž maja ßo na pscheßadźowanje pschedawacź, pschiwdaty.

Kralowski hamtski ßud w Budyschinje, 13. junija 1880. **Meusel.** Mstr.

Dobrowolne pscheßadźowanje.

Po namjecźe herbow njeboheho **Jurja Leschawy (Löschau)** w Holeschowje ma ßo k jeho sawostajeństwu ßłuschaza **domska ležomnoscź** No. 8/12 wopalneho katastra a na Fol. 10 gruntskich a hypothekskich knihi sa Holeschow sapißana, 7,7 arow wopschijaza a s 15,84 dawkskimi jenoscźemi — njedźiwajo na dawki a dawanja — wjeßnogrychtszy na 1275 M —. taxirowana,

26. julija 1880, dopołdnja w 11 hodźinach

na ležomnoscźi ßamej w Holeschowje dobrowolnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Pod pokasanjom na wuwěschtk, w tudomnym ßudniskim měscźe a w korczmje w Holeschowje wupojßnjeny a wopißanje ležomnoscźe a pschedawanske wuměnjenja wopschijazy, ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja, so bychu naspomnjeny dźeń na Leschawiz domsku ležomnoscź pschischli, ßo k ßadźenju pschipowjedźili, ßwoju płaczenjakmanoscź dopokasali a dalsche wotczakali.

W Budyschinje, 1. julija 1880. Kralowski hamtski ßud. **Meusel.** Krüger.

S Bethlehema

knjeni mißionarka Młynkowa takle pische:

Běsche to 24. měrza teho lěta, jako Bóh Barkez mandźelskimaj, kiž khudoby dla w grichiskim klóschtrje w Jerusalemje darmo bydleschtaj, por dwójnikow wobradźi. To bě jimaj wjazy sboža, hacź běschtaj ßo nadźijałoj, a měješchtaj teho dla wulku staroscź, kak budźetaj tej dźěczatzy sdźerżeczź móz. Po dlěschim pschemyßlenju žona muža naryczi, so by jene teju dźěczatkow na próh armeniskeho klóschtra położił. Pschetoż khudźi ludźo tam husto doscź ßwoje dźěczi na tajke waschnje klóschtram k wotczehnjenju pschinusuja. Muž ßo da naryczecź a dźěsche tež hižom do skhadźenja ßłónza s tym njebožatkom k klóschtrej, ale jako tam pschińdźe, hižom jene dźěczo na prohu leži. Wón sastróženy stejo wostanje, w tutym wokomiknjenju pak dźówka klóschtrowe durje wotewri a dźěczo na prohu a pódla stejazeho muža wuhladawschi, na njeho sawoła: „Ty ßy to dźěczo ßem położił, wsmi je saßo ßobu!" Wón prěje, prajizy, so je wjele wjazy hakle runje ßwoje dźěczo na próh położicź chzył. Bjes tym ludźo s klóschtra pschińdu, kiž praja, so by tola dale njepreł, ale dźěczo wsak a s nim domoj schoł, dokelž wschak hinak bycź njemóže, hacź so je jo wón pschinjeßł. Schto cźinicź? Wscho pschecźiwo njemu ßwědczi. Hłowa ßo jemu wjercźi: město teho, so bě chzył jene dźěczo wotbycź, bě jene pschikrydnył, tak so měješche jeho žona někto tsi dźěczi žiwicź.

Domoj pschischedschi ßwojej žonje ßwoje njesboże powjeda. Ta žałoscźi a płacze, Barko pak bjes tym to dźěczatko bliže wobhladuje a wuhlada, so je do jara rjaneho pschikrywadła (deki) sawalene. Wón teho dla k žonje praji: „Hladaj jenož, tajke rjane pschikrywadło njejßmoj hischcze měłoj!" Wona krywadło wosmje a s njeho papjerka panje, kotruž pißma wustojnym ludźom pokasataj, kiž jimaj praja, so je to tak mjenowany „wechsel", wot wěsteho Parschewskeho na pjenježnika Majera w Jerusalemje wustajeny, a so ma tón poruczności, temu, kotryž tónle wechsel pschinjeße, na wotczehnjenje namakaneho dźěscźa kóždy měßaz 30 markow wupłaczicź. Barko s tej papjeru k pjenježnikej (bankierej) Majerej dźe a ßo

dale napraschuje. Majer praji, so wón knjesej Parschewskemu pschi jeho wschelakich pucžowanjach pjenjesy wobstara, a so je knjes Parschewski tón wechsel napißał. Wón tež temu mužej bórsy 30 hriwnow (10 toleŕ) na prěni měßaz wupłaczi. Muž domoj běži a wscho žonje wupowjeda. Wjeßele je wulke.

Měßaz njeje ßo hischcže zyle minył a jene popołdnje Majer k Barkej pschińdže a s nim jedyn zusy knjes. Majer praji: „To je knjes Parschewski, kiž chže wohladacž, schto to dźěčžatko čjini.“ Tón ßebi dźěčžatko wobhladuje a jako je ßo sa tym a druhim wobhonjował, powjeda: „Jako ja něhdže psched měßazom rano sahe nimo armeniskeho klóschtra jěchach, so bych ßo do Jericha a k Jórdanej podał, wuhladam to wbohe kurjatko na prohu ležaze. Mi je jeho žel; ja wosmu ßwoje pschikrywadło a sawalu je do njeho, napißam wechsel a jón pschipokožu. A wěscže Wy schto? Dokelž je ßo Wam s tym dźěčžatkom tak dźiwnje seschło, ja w tym Boži porst widžu a chžu Wam, hdyž mi sa tym dźěščžom ßwěru hladacže, s kóždym lětom dwazeczi toleŕ wjazy dacž.“

Nichtón njebě wjeßelschi, dyžli Barko a jeho žona. Ale jeju wjeßele měješche ßo hischcže wjetsche stacž. Mjenujzy prjedy hacž knjes Parschewski Jerusalem wopuschczi, Barkej a jeho žonje poruczi, so byschtaj s nim schkoj. A wón jeju do jeneho domu dowjedže, hdźež běsche pěkne wobydlenje, kotrež běsche se wschej trěbnej domjazej nadobu pěknje wuhotowane. „Tole wobydlenje“, wón praji, „ßym sa Waju wotnajał a budu je tež dale sa Waju płaczicž. Duž pschecžehńtaj ßo tu bórsy a mi tute tsi dźěčži tak wotcžehńtaj, so spodobanje psched Bohom a čzłowjekami namakaja. Ja druhdy sa nimi pohladacž pschińdu.“

Barkez čzłowjekaj njewjedźischtaj, kak mataj ßo jemu dodźakowacž. Wón pak ßo jimaj skerje a lěpje wuwiny. Ale temu ßo njeje wuwinycž móhł, so nětko w Jerusalemje a wschej jeho wokolnosczi Parschewskeho mjeno wschudže snaja a s khwalbu na njeho spominaja. E. A.

Wußudźenja.

Lawniski ßud (schöffengericht).

Hana Mihanowa w Njeßwaczidle běsche 25. meje něschto stwjelzow pscheńzy woteżnjała, so by je sa hußy domoj wsała. Dźiwajo na małkosczi tuteho paduchstwa a na jeje wusnacže, dosta wona jedyn dźeń jastwa.

Marja Nowakowa rodźena Błažijez w Hatku bě wobskorženа, so je wěstemu Baldaufej s wopalnischcža jeho wotpaleneho domu wschelake želeźne wězy wsała. Dokelž ßo jej to dopokasacž njehodźesche, bu wona sa njewinowatu spósnata.

Wěsty Oertel, dundak a proscheŕ po rjemjeßku (handwerku), ludźi hižom dlěschi čzaß s proscheŕstwom wobcžežowasche, dokelž lěnjoscže dla njedźěkasche. A so by tak prawje pokasał, so ßebi se žaneho sakonja niczo njeczini, wón do wobydlenja knjesa žandarma Schmidta, kotryž runje doma njeběsche, w Hodźiju dźěsche a tam knjenju Schmidtowu s proschenjom wobcžežowasche a ju pschi tym hischcže wußměschesche, jako jemu kasasche, so by dom wopuschcził. Wón dosta dwaj měßazaj jastwa.

Khostanska komora (strafkammer).

S płakanjom bě ßo wotroczk E. J. Schmidt s Hornjeho Hbjelska 29. junija psched ßudom wusnał, so je ßwojemu ßobuwotroczkej Oppeltej s jeho sanknjeneho kófra s druhimi wězami tež 10 markow pjenjes kranył. Dokelž hischcže 18 lět stary njeběsche, dosta jenož tsi měßazy a jedyn dźeń jastwa.

Dźěłaczerjej J. A. Bernhardtej s Drjeczina, kotryž drje ßylnje prějesche, tola połnje dopokasachu, so je 5. haprleje po skónczenych rejach w Kijankez hoscžeńzu na Holzy s wotmyßlenjom skakarja Ryczerja s Demjan s nožom do brósta, do hłowy a ruki kół. Wón bu k tsjom měßazam jastwa wotßudźeny.

Jako prawy njehańbity hepjel ßo dźěłaczeŕ E. W. Preuscha s Heeselichta, hižom 17 krócz khostany, 6. meje w Łusy wopokasa. Wón tam po proschenju khodźesche a jako ßo jeho tam po jeho papjerach praschachu, ßo wón tak rosnjemdri, so ßo jemu jenož saklecža a poklecža a hrosne ßłowa tak s huby ßypachu. Dokelž chzysche pschi tym s kijom wókno wubicž, jemu to wobßedźeŕ domu wobarasche, čzehož dla Preuscha na njeho wołasche: Ty — tebje ja saražu! a praji pschi woteńdźenju: Tebi khěžu sapalu, so ßo se žonu a dźěčžimi spalisch! Duž jeho wajchtaŕ a gmejnski polizaj arretirowaschtaj; ale temu ßo wón na wsche móžne waschnje pschecžiwjesche a ßo drje zyłu hodźinu w błócže walesche, hacž skónczjnje wjazy ludźi k pomozy pschińdže, kiž jeho pschemóchu. Wón bu dla proscheŕstwa, hroženja a spjecženja k 8 měßazam jastwa wotßudźeny.

Ssudniske tołmaczeŕstwo w Sakskej.

(Pokraczowanje s čjißła 27.)

Woßebnu ważnosczi pak ma dale sa naß Sserbow w prěnjej ßadže tehole § pódlanska ßada „kotrež němskeje rycže mózne njejßu“. Pod němskej rycžu ma ßo wěso pißomna rycž wyßokoněmskeje narycže srosymicž. Schtóž wot naß Sserbow je po tajkim jenož płononěmske (plattdeutsch) nawuknył, kaž ßo na pschikład w Mecklenburgskej na kraju rycži, tón němskeje rycže, kajkuž nasch § žada, mózny njeje; haj tež tón, kiž je ßwoju wědomnosczi němskeje rycže s wobkhodneje rycže wobydlerjow rudnych hor (Erzgebirge) abo wobydlerjow uaschich hornjołužiskich tkalczich wßow czeŕpał, njech ßebi tola njemyßli, so je němskeje rycže mózny; pschetož tu kaž tam rycži wschědny muž němsku rycž, s najspodźiwnischimi provinzialismami tak naměschanu, so jemu nichtó njesrosymi, kiž jeho narycž (idiom) njesnaje, tež niz najsdźěłanischi Němz, kiž najczisczischu němsku pißomnu rycž snaje. Tele rycžne provinzialismy namakamy w najwschelakorischich němskich krajinach; wone rosdźěleja ßo niz jenož mjes ßobu, ale tež — a to je hłowna wěz — wot pißomneje rycže a druhdy tak jara, so Němz, kiž s tymile provinzialismami snaty njeje, njedźiwajzy na ßwoju snajomnosczi němskeje pißomneje rycže, czasto wjele njedźel trjeba, prjedy hacž ßo se ßwojimi krajanami dorosymi. Wóndano hakle mi jedyn Němz powjedasche, so je, hdyž psched někotrymi lětami po Thüringskej pucžowasche, do krajinow pschischoł, hdźež buram, hdyž čzile mjes ßobu rycžachu, ani ßłowczka njesrosymi; druhi ras saßo, hdyž w małym pěknym thüringskim městaczku někotre njedźele pschebywasche, so by ßo wulěkował, ßo jemu pschi wschěm prózowanju njeradźi, rosrycžowanju tutych thüringskich krajanow sczěhowacž. Wón běsche něhdy wo wschelakosczi hornjo- a delnjołužiskeje ßerbskeje narycže słyschał; na to je ßo, kaž prajesche, tehdy w Thüringskej czasto dopomnił a pschi tym k pscheßwědczenju pschischoł, so po tym, schtož běsche wo wschelakosczi nascheju ßerbskeju narycžow słyschał, tónle rosdźěł, s najmjeńscha schtož srosymnjenje słyschaneho ßłowa nastupa, je-li so mjeńschi njeje, tola na žane waschnje wjetschi bycž njemóže, dyžli rosdźěł mjes thüringskim provinzialismom a němskej pißomnej rycžu.

Sa naß w sakskim kralestwje bydlazych Sserbow je teho dla sbožowna wěz, so Němzy mjes nami a na naschich rycžnych mjesach bydlazy, s kotrymiž my, kaž ßo ßamo rosymi, mjese wschěmi

němskimi splahami najwjazy wobkhadźujemy, ſ zyła cźiſtu němſku rycź rycźa, njedźiwajzy na ßnadne provinzialiſmy.

Pſchiſpomnjenje: Tale wěz je mi wo tak ſpodźiwniſcha, dokelž ßo tola w hornjołužiſkich tkalcźich wßach rycź, ſ provinzialiſmami jara ſkepſana, rycźi, a dokelž naß wot nich jenož wuſka ßmužka dźěli, w kotrejž ßo cźiſcźiſcho němſzy rycźi. Ja bych rady widźał, hdy by ßo pſchicźina tehole ſpodźiwneho jewjenja pſchepytała. Ja ſa ßwoju woßobu, doniž hinak powucźeny njejßym, mam tole ſa ſaßłužbu Sserbowſtwa; pſchetož kóždy Sserb, kiž němſzy wuknje, prózuje ßo tola cźiſtu němſku rycź nawuknycź a rycźi teho dla tež ſe ßußodnymi Němzami po móžnoſcźi cźiſcźe němſzy a wón je pſches to tež poßrědnje pſchicźina, ſo nam ßußodni Němzy ßwoju rycź ßami po móžnoſcźi cźiſcźe rycźa.

Teho dla tež wjetſchi dźěl Sserbow, kiž němſzy nawuknje, powſchitkownje ſroſymliwu, wot narycźnych (dialektiſkich) ſbytkow nimale cźiſtu němſku rycź rycźi.

Wjetſchu ważnoſcź pak hiſchcźe ma w naſchej pódlanſkej ßadźe ßłowo **„mózne“**. Schto dha rěka — rycźe mózny bycź, a ſchto dha naſch § pod tymle žadanjom ſroſymi? Wo tym w pſchichodnym cźißle. (Pokracźowanje.)

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Kral Albert w tychle dnjach na rudnych horach a wokolnoſcźi pucźowaſche a pſchi tym tamniſche ſchule, ßudy, fabriki, mikoſcźiwe wuſtawy (instituty), jaſtwa atd. ßwěru wobhladowaſche. Wſchudźom jeho wobydlerjo ſ najwjetſchej radoſcźu a wutrobnoſcźu witachu. Na hrodźe Hohenecku, ſchtož je khoſtarnja ſa žónſke, wón 5 žonam ſbytknu ſchtrafu ſpuſchcźi. Jena bě k 26, druha k 20 a tſecźa k 16 lětam khoſtarnje wotßudźena a běchu tam hižom tójſchto lět wotßedźałe. Dokelž běchu ßo ſtajnje derje ſadźerżałe, je kral wobhnadźi.

— W Drażdźanach směja 18. julija ſakſke wóhnjowe wobory (feuerwehren) wulku ſhromadźiſnu a budźe tam teho dla na tutym dnju wjele widźecź.

— Dohladowar na ſakſkoſchleſynſkej żeleſnizy Kmoch je wot krala Alberta powſchitkomne cźeßne ſnamjo doſtał.

— Kralowa Karola ßo do Taraſpa w Schwajzarſkej poda a tam někotre njedźele woſtanje.

— Jako 1. julija njewjedro pſches Wernarjezy cźehnjeſche, błyſk 17lětnu dźowku Paulinu Augſtez trjechi a na měſcźe ſaraſy.

Němſki khěžor w tu khwilu w Emſu pſchebywa, ſo by tamniſche ſtrowotne kupjele wužiwał. Wón je hewak ſtrowy a cźiły. — Wóndano je tam tež ßerbſki wjeřch Milan pſchijěł a khěžora bórſy wopytał, po cźimž ßo khěžor tež k Milanej poda. — Wjeřch Bismark je Barlin pſched někotrym cźaßom wopuſchcźił a nětko na ßwojim kuble Friedrichsruh bydli.

— Hacź runje je nowy ſakoń, tak mjenowane mejſke ſakonje naſtupazy, w pruſkim ßejmje pſchecźiſchcźany, dha njeje tola hiſchcźe wěſte, kak budźe ßo na wotßadźenych katholſkich biſkopow nałožecź. S teho, ſo je němſki khěžor prajił, ſo ßo kölnſki dom (wulka zyrkej) poßwjecźicź njehodźi, hdyž ßo wuhnaty kölnſki arzybiſkop njeje prjedy ſaßo na ßwoje měſto poſtajił, hodźi ßo ßnadź wěſchcźicź, ſo budźa pruſzy wotßadźeni biſkopja drje bjes dalſcheho ſchparanja ſaßo na ßwoje měſta powołani. Poßwjecźenje nowowutwarjeneho kölnſkeho doma je pjecźa na 2. ſeptembra poſtajene.

Awſtrija. Wo nowych miniſtrach ßo w tu khwilu dale niczo njepowjeda, hacź ſo ßu ßwoju ßłužbu naſtupili a ju ßwěru dopjelnicź pytaja. — My běchmy wóndano prajili, ſo ſtaj w awſtriſkim miniſterſtwje dwaj Sskowjanaj. Pſchi tym ßmy pak na to ſapomnili, ſo ßu hižom tſjo Sskowjenjo nětko awſtriſzy miniſtrjo, mjenujzy pódla Cźecha Pražaka, Polaka Dunajewſkeho tež hiſchcźe Polak Zimiakkowſki (Sjemjakkowſki), kiž je hižom někotre lěta miniſter.

Franzowſka. Pſchi tym, ſo franzowſke knježeřſtwo nabóżniſke towařſtwa ſahanja, ßo drje tu a tam wot luda někajka mjeńſcha abo wjetſcha hara ſtanje, ale žane krejpſchelecźe ßo hacź dotal měło njeje. Ssobuſtawy wupokaſanych towařſtwow ßu knježeřſtwo w tym wotpohladanju wobſkorżiłe, ſo dyrbi jim jich khěže a wobßedźeńſtwa, kotrež je jim wſako, ſaßo dacź abo tola ſapłacźicź.

Turkowſka. Sultan ßo, kaž ßo ſda, poſtajenju barlinſkeje konferenzy, ſo by Grichiſkej kruch kraja wotſtupił, podcźißnycź nochze, ale na mjeſach wulke wójſko w hromadu cźehnje, ſo by ſ Grichami wójnu ſapocźał, hdyž cźi pſchińdu, ſo bychu krajinu, jim wot konferenzy pſchipokaſanu, wobßadźili. Tajka ſpjecźiwoſcź turkowſkeho ſultana budźe jemu pak najſkerje wulzy ſchkodźicź, pſchetož Jendźelſka a Rußowſka Grichow lóhko doſcź bjes pomozy njewoſtaji, a ſo potom ſultan pſchěhraje a hiſchcźe wjele wjazy kraja wotbudźe, to drje ßměmy khróble do prědka prajicź.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sa powodźenych w ſakſkej Hornjej Łužizy je ßo na budyſkim krajſkim hetmanſtwje hacź do 6. julija 38,140 ℳ. 54 ₰ ßmilnych darow wotedało.

— Njedźiwajo na deſchcźojte wjedro běſche ßo ſańdźenu njedźelu doſcź ludźi a to ſ wjetſcha ſe wßow dla naſcheho wulkeho měſchcźanſkeho tſělenja na „ſchießblejſche“ ſeſchło. Lětßa je ßo tam ſaßo licźba ßwójbnych ſtanow (zeltow) khětro pomjeńſchiła, tak ſo nětko jenož hiſchcźe dwaj rynkaj ſtanow ſtejitaj, wot kotrychž ßu ſkoro wſchitke reſtaurazije. Wina na tutym njedoſtatku je njewobdźělenje woßebnych a bohatych budyſkich měſchcźanow na tutej wězy. Tež wucźah tſělzow běſche jara cźeńki a ßłaby. Kóżde lěto je mjenje tſělzow, a hdyž to tak dale póńdźe, dha drje budyſka „ſchießblejcha“ pomałku wußnje a ſaſtanje.

— Sańdźenu ßrjedu mějeſche towařſtwo k pomozy ſtudowazych Sserbow generalnu ſhromadźiſnu, w kotrejž ßo bjes druhim na to ſpomni, ſo je hižom pſches 50 ßobuſtawow do tuteho ſjenocźeńſtwa ſtupiło.

S Dobruſche. (Porjedźenje.) Njebo k. rentier Jan Ramſch w Lipſku njeje w Hnaſchezach, kaž bě to w poßlednim cźißle „Serbſkich Nowin“ pißane, ale w Dobruſchi narodźeny. Wón po tajkim tež njeje hnaſchecźanſkej, ale dobruſchcźanſkej khudźinſkej kaßy 3000 mk. wotkaſał.

Wot Cźornizy. W tu khwilu ßo wjele wo tym piſche, kak ma ßo Sserbſtwo podpjeracź a ßerbſka rycź plahowacź a pſches to niz jenož wědomnoſcź, ale tež cźaßny, materialny wužitk bjes Sserbami pſchiſporjecź. To je wſchak derje, hdyž wucźeni wo tym piſaja, ale woni ßami to ženje pſchewjeſcź njemóża, je-li ſo lud ßam tu wěz do rukow njewoſmje. Sapocźatki w tajkim naſtupanju ßu pak ßo hižom ſtali a my mamy na wßach hižom někotre ßerbſke towařſtwa. Ale tych hiſchcźe dołho doſcź njeje. My wſchak niczo pſchecźiwo temu nimamy, hdyž ßo na wßy we wojeřſkim towařſtwje němſki rycźi a w ſpěwanſkim towařſtwje němſki ſpěwa, ale prawy wužitk a wěrne

wokschewjenja móža tajke sjenoczeństwa Sserbam jenož pschinjescź, hdyž ßo w nich ßerbska rycz nakožuje. Pschirunajcźe jenož, hdyž Sserbja na němski a hdyž woni na ßerbski spěw poßłuchaja! Pschi němskim spěwje symnje hladaja, dokelž jich zuse ßłowa hnucź njemóža, pschi ßerbskim horliwje na kóžde ßłowczko kedźbuja, pschetož, dokelž je rosymja, jich te tež wo prawdźe wokschewja. Woni drje pschi tym husto doscź ßami njewjedźa, cźeho dla ßo jim ßerbski spěw lěpje lubi, dyžli němski, kaž chzu to se ßlědowazym pschikładom dopokasacź. Mjenujzy jena ßerbska kubleřka běsche w konzercźe była, hdźež běsche ßo ßerbski a němski wot jenych a tych ßamych spěwarjow spěwało. A jako ßo jeje praschach, schto je ßo jej lěpje lubiło, němski abo ßerbski spěw, — wona wotmolwi: „němski wschak tež derje klinczesche, ale jako ßerbski spěwachu, dha bě to runje jako bychu jandźeljo spěwali — a běsche jim kóžde ßłowo rosymicź." Ja běch na tym ßamym konzercźe był a wjedźach, so ßu spěwarjo němski a ßerbski jenak rjenje spěwali — ale ja tež wjedźach, so němski spěw njemóžesche ßerbsku wutrobu wokschewicź a duž žadyn dźiw njeje, so bě ßo tej ßerbskej kubleřzy tehdy, hdyž spěwarjo ßerbski spěw sanjeßechu, sdało, jako bychu jandźeljo spěwali. Duž ja praju: Wy Sserbja, kiž na wßach bydlicźe, sakožujcźe ßerbske towařstwa; pschetož potom hakle shonicźe, schto je wascha ßerbska rycz hódna a kajke wokschewjenje a kajki wužitk móžecźe s njeje cźerpacź. — Bjes wuczenych wschak pschi tym tež njepóndźe; pschetož cźi maja tu pschißłußnoscź, so Waß swólniwje k temu nawjeduja, schtož je sa Waß wužitne a wokschewjaze. K powjetschenju tajkeho wužitka a wokschewjenja ßłuži tež to, hdyž ßo druhdy někotre tajke towařstwa na někotre hodźiny sjenocźa; pschetož wjetscha hromada a wjetscha radoscź. Tym mužam pak, kiž ßu hižom tajke towařstwa sakožili, budź dźak a ßława!

G.

S Hornjeje Hórki. Kralowske wokrjeßne hetmanstwo je wotroczkej Janej Ssokołej tu sa to, so je 14. meje t. l. jene dźěcźo wot ßmjercźe satepjenja wumóhł, cźeßne pjenjeżne myto dariło.

S Maleschez. Njedźelu, 3. julija, ßu tu něhdźe 20 lětneho pachoła nadeschli, kotryž je wot kralowskeho wokrjeßneho lěkarja sa hłupikojteho spósnaty. Po sdacźu je wón němy a njemóže ßo na žane waschnje srosymliwy scźinicź. Wón pschi ßebi niczo nima, schtož by na jeho mjeno abo starschich pokasowało a jenož to, so je do módreho płatoweho kabata swoblekany, kaž jón w Delnjej Łužizy noscha, da wěstoscź, so ma wón w tutej krajinje ßwoju domisnu.

S Minakała. Njedźelu, 4. julija, wotdźerżesche tudomne spěwanske towařstwo w knježej rostlinařni k lěpschemu naschich powodźenych łužiskich bratrow pěkny konzert, kotryž móžemy cźim bóle jako derje radźeny wosnamjenicź, pomyßlimy-li ßebi, so hischcźe dołho njeje, so je ßo spomnjene spěwanske towařstwo sakožiło. Njekedźbowajo deschcźateho wjedra, kotrež njedźelu popołdnju mějachmy, běsche tola nahladna ßyła poßłucharjow s bliskoscźe a dalokoscźe pschitomna, tak so bě wunoschk konzerta na 100 mk. Sa naß pak je swjeßelomne a ważne, so je ßyliczka młodych horliwych Sserbowkow a Sserbow pschi tym tež někotre ßerbske spěwy spěwała, kotrež ßo woßebje jara derje spodobachu. Duž pschejemy ßerbskim spěwarjam s wutroby, so bychu dale ßławnje a horliwje ßerbske spěwy na łužiskich honach hajili. —pъ.

S Łupoje. S radoscźu móžemy s tutym k sjawnemu nawjedźenju dacź, so budźa nasche rjane nowe byrgle njedźelu, 18. julija, poßwjecźene. Němska Boża ßłužba sapocznje ßo rano we 8, ßerbska pak dopołdnja w 10 hodźinach.

S Wósporka. Ssrjedu tydźenja je tu dwanacźelětny schulski hólczez Weinert ßwojeho młódscheho towařscha, kotryž bě ßo pschi kupanju do hłubokeje wody saběžał, se žołmow wucźahnył a jemu tak žiwjenje sdźerżał. Njebojasny hólz budźische pschi tym skoro ßam žiwjenje shubił, dokelž jemu ßamemu woda hacź do wocźow doßahasche a ßo jeho towařsch w ßmjertnym strasche twjerdźe sa njeho dźerżesche. Hakle s pomozu jeneho tsecźeho hólza ßo jemu radźi, ßo s wody wudobycź.

S Barta. Tudomne zyrkwinske wucźeřstwo ßo na Michała tuteho lěta wuprósni a ma ßo bórsy saßo wobßadźicź. Lětna sda drje ßo něhdźe na 1800 mk. woblicźa.

S Wojerez. Knjes superintendent Karraß, kotryž je wjele lět tudomne wokrjeßne schulske inspektařstwo ßwěru wobstarał, je to ßamo słožił, a je 1. julija knjes farař Kuring w Łasu wot wyßokeje schulskeje wyschnoscźe sa schulskeho inspektarja wojerowskeho wokrjeßa postajeny.

S Delnjeje Łužizy. Kaž ßłyschimy, ßo na lěto 1881 saßo „Pratyja" wuda a to sažo, hacź je ßo to loni stało. Pjenjesy sa jeje cźischcźenje ßu hižom pschipokasane. — Sa ßobustawy „Delnjołužiskeho Wotrjada" budźe ßo bórsy knižka pěkneho wopschijecźa pod napißmom „Bohumił" cźischcźecź. — Sa towařstwo k pomozy studowazych Sserbow jedyn Delnjołužiczan 100 mk. da a k lětu hischcźe wjazy.

S Tacźez. Tudy je ßo 30. junija dźěłacźeř Wylem Heinrich wobwěßnył. Cźeho dla? njeje snate.

Přilopk.

* Na žałoßne waschnje je ßobotu, 3. julija, w Dittelsdorfu pola Žitawy 66lětny tsěchikryjeř Posselt s Altstadta žiwjenje shubił. Jako wón na rěblu stejo tsěchu zyrkwinskeje wěže (tórma) porjedźesche, ßo schtryk, sa kotryž bě rěbl swjasany, rostorhny, a Posselt padźe najprjedy na zyrkwinu tsěchu a wot tam na semju dele. Njesbožowny cźłowjek hnydom do womory padźe a po někotrych hodźinach wumrje.

* Schtwórtk, 1. julija, je ßo w Mischnje žadławe njesbože stało. Wuj rěsniskeho mischtra Mußbacha do kótła, s warjazej wodu napjelnjeneho, padźe a ßo tam tak straschnje wopari, so na měsćźe wumrje.

* Wutoru w nozy w Konradsdorfu jeneho rubježnika runje w tym wokomiknjenju doßahnychu, jako wón w tamnischej zyrkwi s woporneho kaschcźa pjenjesy kranjesche. Dokelž ßo wón wobarasche, dha jeho rosnjemdrjeni ludźo khětro smókcźichu, a něchtó s nich jeho s teßakom tak cźežko srani, so jenož krej tak wot njeho běžesche. Jako njedocźinka potom s zyrkwje wjedźichu, běsche wón jara ßłaby a njemóžesche dale hicź. Duž jeho na wós ßadźichu a jeho do hojerńje w Freibergu wjesechu. Na pucźu pak wón tak wjele krwě shubi, so ßo wukrawi a ßwoju sku duschu wudychny. Zusy cźłowjek nikomu snaty njeje.

* Schtwórtk tydźenja mějachu w hródkowskim a mužakowskim wokrjeßu wulke njewjedra, pschi kotrychž w někotrych stronach krupy w wulkoscźi lěschnych worjechow padachu a nimale dwě hodźinje dołho na semi ležachu, prjedy hacź rostachu.

* 26lětny dźěłacźeř Kubasek w Libozach njedaloko Prahi bě ßo njedawno s jenej 23lětnej ßłužobnej holzu woženił. Jeho młoda mandźelska bě pak jara lěnja, nochzysche niczo dźěłacź a pschecźinjesche jeho samóženje. Jako běsche mužowe pjenjesy pschepraskała, wo njeho wjazy njerodźesche a hladasche, kak by jeho najlěpje wotbyła. Sańdźeny pjatk luba mandźelska na myßl pschińdźe, ßwojeho muža w studni satepicź. Jako Kubasek wjecźor s dźěła domoj pschińdźe, ßo wona jara pschecźelniwa pschecźiwo njemu pokasa a jemu powjedasche,

so budźe jemu na druhi dźeń k wobjedu wróble pjez. Swjeßeleny muž ßo wopraſcha, ſ wotkel wróble směje, na cźož jemu žona wotmolwi, so maja w kerczkach pódla ſtudnje wróble hněſda, kotrež móža ßo lóhko ſ ruku doßahnycź. Duž ßo tam Kubaſek ſe ßwojej mandźelſkej poda. Jako wón nětko ßo pſches kerczki ſkhiliwſchi ſa wróblemi hladaſche, jeho žona ſe wſchej mozu wot ſady tak ßylnje ſtorczi, ſo ßo wón do ſtudnje, 15 lóhczi hlubokeje, wali. Pſchi panjenju pak wón k ſbožu ſchtryk, ſa kotrymž wódny kotoł wißy, popadny a potom wo pomoz wokaſche, bjes tym ſo žona khwatnje cźěkaſche. Ludźo, kotſiž na žałoſcźenje k ſtudni pſchiběžachu, muža wot ßmjercze wumóchu. Słu žonu pak ßu ſajeli a do jaſtwa ßadźili.

* W wokolnoſcźi Brna (Brünn) na Morawje bě ſańdźenu njedźelu popołdnju wulke krupobicźe, kotrež je wſchě žně ſaniczjiło a bjes ſkotom wjele ſchkody naczjiniło. Krupy ßu tež wjele ßwini, kotrež ßo tam w bukowych lěßach paßu, ſaraſyke.

* W Gumbinje ßo njedawno wojazy wot tſělenja domoj wróczachu. Jedyn grenadier bě ßebi někotre patrony wuſbytkował, wot kotrychž wón jenu do tobakoweje trubki jeneho towarſcha ßypny a potom pólver ſ tobakom pokry. Jako ßebi towarſch trubku ſažehli, wona hnydom rosbuchny a jeho cźěžko w wobliczu wobſchkodźi. Bjes tym ſo ßo ſa tym ßlědźeſche, ſchtó je tuto njeſbože ſawinował, ßo wojak, kotryž bě pólver do trubki ßypnył, ſ bojoſcźu pſched khoſtanjom ſatſěli.

* Jako w Londonje ſańdźeny tydźeń na jenej dróſy gaſowe roły porjedźachu, ßo gas pſches njekedźbliwe wobkhadźenje ſe ſchwablczkami ſapali. Na dobo běſche podſeńſki ſwuk ßłyſchecź, na cźož ßo bórſy po dwěmaj haßomaj ſawrjeſkota. Woheń na wſchelakich měſtnach ſe ſemje ßapaſche, kotraž ßo pocźa ſhibowacź, pleſtr ßo ſběhowaſche a khěže po woběmaj bokomaj haßy ßo khabłachu. Rosſpadanki wot rjadow, cźěžke kamjenje, cźłowſke cźěła, zyhele pſches loft lětachu, konje, woſy a cźłowjekojo ßo w wulkich, ſchěrokich dźěrach, ßo njejabzy wotewrjazych a ſaßo ßo ſacźinjazych, ſhubjowachu. Nimale wſchě khěže, wokoło ſchtwórcź hodźiny daloko, ßu bóle abo mjenje wobſchkodźene, wókna a durje ßu we wſchěch khěžach rosraźene. Někotre khěže ßo zyle ſaßypnychu a ßu wot nich jenož rospadanki wyſche, pod kotrymiž je wjele ludźi pohrjebanych. Pſchi tutym njeſbožu je pſches ſto cźłowjekow žiwjenje ſhubiło.

* Wulka horzota w Amerizy ſ kóždym dnjom w ſtraſchniſchej měrje pſchiběra. W New-Yorku wſchědnje na 50 cźłowjekow na ßłóncźnu khoroſcź wumrje. Ludźo, kotſiž njeßu nuſowani w měſcźe woſtacź, ßo do lěßa podawaja a tam bydla.

* (Njewinowacźe wotßudźeny.) Běrz ßo jeneho rubježnika wopraſcha: „Cźeho dla dha ſcźe k 10lětnej khoſtarni (zuchthauſej) wotßudźeny?“ — Jaty: „Dokelž ßym ßebi wot někoho 50 mk. pożczik.“ — Běrz: „To móžno njeje, pjenježneho pożczowanja dla nikoho do jaſtwa njetykaja!“ — Jaty: „Haj, ja pak ßym hakle dyrbjał ſkupeho cźłowjeka na dróſy k temu nuſowacź, prjedy hacž je mi něſchto darił.“

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalſka zyrkej: Jan Balſka, khěžkař a cźěßla ſ Cźernſkeho, ſ Johannu Khryſtianu Roſtokez w Khelnje. — Handrij Pětſch, khěžnik w Brěſowje, ſ Hańžu Wicźaſez ſwudowjenej Rencźowej w Wurizach.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Richard Eduard, Bohußława Horaka, poſtillona a wobydlerja, ß.

Michalſka zyrkej: Ernſt Hermann, Jana Auguſta Sterzela, dźěłacźerja na Židowje, ß. — Hana Marja, Ernſta Moritza Seiferta, cźěßle na Židowje, dź. — Emma Martha, Jana Ernſta Mužika, dźěłacźerja na Židowje, dź. — Amalia Ernestina, Bjedricha Auguſta Brody, dźěłacźerja na Židowje, dź. — Marja Helena, Korle Hendricha Weńka, khěžerja a rjemjenjerja pod hrodom, dź.

Zemrjećł:

Dźeń 24. junija: Ernſt Jurij Scholta, optikus a wobydleř tu, 40 l. 3 m. — 26., Handrij Möhn, wumjeńkař w Hrubocźizach, 82 l. 8 m. 14 d. — 27., Hermann Auguſt, njemandź. ß. na Židowje, 2 m. 11 d.

Lětni jěſdny plan żeleſnizow, płacźazy wot 15. meje 1880.

Se Shorjelza do Drażdźan.

Woſowa klaſſa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{20}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{45}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_{9}
Budyſchina	3_{9}	4_{7}	6_{6}	9_{23}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{49}
Biſkopiz	—	4_{36}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_{5}	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_{7}
Do Drażdźan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Drażdźan do Shorjelza.

Woſowa klaſſa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Drażdźan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	2_{55}	5_{0}	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{29}	5_{31}	9_{7}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{40}	5_{42}	9_{19}	12_{2}	—
Biſkopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{7}	6_{11}	9_{49}	12_{29}	—
Budyſchina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{44}	6_{47}	10_{28}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{24}	7_{27}	11_{12}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{44}	7_{47}	11_{32}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{7}	8_{9}	11_{55}	2_{22}	2_{45}

S Budyſchina do Wjelecźina.

Woſowa klaſſa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěſd ſ Budyſchina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{42}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budeſtez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pſchijěſd do Wjelecźina	7_{55}	11_{18}	1_{13}	5_{23}	10_{23}

S Wjelecźina do Budyſchina.

Woſowa klaſſa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěſd ſ Wjelecźina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_{4}	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budeſtez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pſchijěſd do Budyſchina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjenza do Drażdźan.

Woſowa klaſſa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjenza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{50}
Połcźnizy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{13}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{23}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{1}
Do Drażdźan	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	9_{32}

S Drażdźan do Kamjenza.

Woſowa klaſſa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Drażdźan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	9_{7}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{20}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	6_{40}	9_{40}
Połcźnizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	6_{53}	9_{53}
Do Kamjenza	8_{8}	11_{9}	2_{24}	7_{19}	10_{19}

Ssrjedu, 14. julija,

ſkótne wiki w Minakale.

Na jerjowej haßy. **Oskar Rinke.** Na jerjowej haßy.

So bych ßwój ſkład trochu wurumował, pſchedawam po ßlědowazych płacźiſnach:

židźane mězy wot 2 mk.,
mužaze ſtoſſowe mězy wot 1 mk. 40 np.,
hołcźaze mězy wot 1 mk. 30 np.,
dźěcźaze mězy wot 1 mk.,
kattunowe mězy wot 1 mk.

Maćica Serbska.

Jako sobustawy „delnjołužiskeho wotrjada“ su na lěto 1880 dale swój lětny přinošk (1 hr.) zapłaćili: kk. kantor Kral w Klukšu, wučeř Latko w Wjerbnje, Kosyk w Wjerbnje, farař Wjelan w Slepom, seminařski wyšši wučeř Fiedleř w Budyšinje, farař Imiš w Hodźiju, farař Garbař w Kotecach, student duchownstwa Libš w Prazy, gymnazialny wučeř Dr. Muka w Budyšinje, student prawa Hanowski w Lipsku, farař Hórnik w Budyšinje.

(Pokračowanje.)

Překupc **M. Mjeřwa (Mörbe),**
pokładnik M. S. w Budyšinje.

Płaczišna žitow a produktow
w **Budyschinje** 3. julija 1880.

Žitowy dowos: 3617 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hačž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hačž mk.	np.
Pšeńza 50 kilogr.	11	31	12	32	11	31	12	20
Rožka " "	10	44	10	76	10	44	10	76
Jeczmjeń " "	8	69	9	78	9	23	9	78
Wowß " "	8	30	8	70	8	40	8	70
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahly " "	15	50	16	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	80	3	50	—	—	—	—
Butra 1 "	1	60	1	90	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	—	2	40	—	—	—	—
Sslóma 1200 pt.	17	50	20	50	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
374 schtuk, schtuka po 12 m. 50 np. [4 tl. 5 nßl.] hačž 21 m. 50 np. [7 tl. 5 nßl.]

Kórz pšeńzy po 170 puntach: 19 markow 22 np. [6 tl. 12 nßl. 2 np.] hačž 20 mk. 94 np. [6 tl. 29 nßl. 4 np.] — Kórz rožki po 160 puntach: 16 mk. 70 np. [5 tl. 17 nßl. — np.] hačž 17 m. 21 np. [5 tl. 22 nßl. 1 np.] — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 16 np. [4 tl. 1 nßl. 6 np.] hačž 13 mk. 69 np. [4 tl. 16 nßl. 9 np.] — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 23 nßl. — np. hačž 2 tl. 27 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 27 m. 90 np. [9 tl. 9 nßl. — np.] hačž 28 m. 80 np. [9 tl. 18 nßl. — np.] — Hejduschne krupy: 19 m. 50 np. [6 tl. 15 nßl. — np.] hačž 20 m. — np. [6 tl. 20 nßl. — np.] — Běrny: 2 m. 80 np. [28 nßl. — np.] hačž 3 m. 20 np. [1 tl. 2 nßl. — np.] — Butra: 1 m. 60 np. [16 nßl.] hačž 1 m. 90 np. [19 nßl. — np.] — Ssyno po 100 puntach: 2 m. — np. [— tl. 20 nßl. — np.] hačž 2 m. 40 np. [24 nßl.] — Sslóma [1200 pt.] 17 m. 50 np. [5 tl. 25 nßl.] hačž 20 m. 50 np. [6 tl. 25 nßl.]

Pschedawanje žiwnosćze, Handr. Polenzej w Drožďžiju ßłuschazeje, ßo **njestanje** a ßo ſ tutym nasad bjerje.

Aukzija.

Pschichodnu póndźelu, 12. julija t. l., dopołdnja wot 9 hodźin budźa ßo w młynje w Praskowje k sawostajeństwu njebocźiczkeje **Hataschoweje** ßłuschaze wězy, jako: wulka dźělba dobreje drasty, schatow, poßleschcźow, kožow, moßasneho, steingutoweho a pórzelanoweho ßudobja, dobre möble atd. pšches wjeßne grychty na pšeßadźowanje pschedawacź.

Pětr Mlónk, wjeßny rychtař.

Skótźiwjazy pólver

w pakcźikach po 1/2 a 1/1 puntach najtunischo porucza **Otto Engert**
na snutskomnej lawskej haßy.

Materialtworowe khlamy

Carl Noack w Budyschinje, na žitnej haßy,

poruczeja:
derje ßłodźazy khosej, punt po 100, 110, 120 np.,
rajß, punt po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
zokor w kehelach, punt po 43, 44, 45, 46 np.,
dróbny zokor, punt po 45, 46 a 48 np.,
žołty farinzokor, punt po 40 a 44 np.,
czerstwy paleny khosej, punt po 120, 140, 150, 180 a 200 np.,
zokorowy syrop, punt po 18, 20, 30 a 40 np.,
najlěpschi jědźny wolij, punt po 100 a 120 np.,
kißało w 4 wschelakich družinach,
wschě družiny **ßłódkeho palenza,** litr po 40—50 a 75—100 np.,
czisty palenz, litr po 20, 22 a 24 np., prósne piczele ßo sa sawdawk wupožczuja,
jerje, dobru tworu, schtuku po 7, 8, 9 a 10 np., kopu po 4 mk. 80 np.,
nowe matjesjerje, schtuku po 12, kopu po 5 mk. 50 np.,
ßól w jenotliwym a zyłym,
gothasku cervelatkolbaßu.

Aukzija žita.

Ssrjedu, 14. julija t. l., popołdnju,

budźa ßo stejaze rźane a pšeńczne žně, k sawostajeństwu njebo knjesa **Ernsta Richarda Lücki** na Židowje ßłuschaze sa hotowe pjenjesy na pšeßadźowanje pschedawacź.

Rožka steji na ležomnosczach No. 434, 404, 387, 460, 461, 462, 464, 477, 589 a 740 židowczanskich gruntow, wscho do hromady 11 akrow 177 □prutow.

Pšeńza pak steji na No. 692 židowczanskich a No. 167 czemjerczanskich grnntow a wopschija 3 akry 281 □prutow.

Shromadźisna k aukziji popołdnju w 2 hodźinomaj na draždźanskej drósy pschi ratarjowskich mjesach.

Lückez sórminda.
Jockusch.

Max Mütza

na bohatej haßy 65

porucza k **ßwjedźeńskim daram** ßwój bohacze wuhotowany skład běłeho a dekorirowaneho

porzellana a steinguta,

ordinarnych a najlěpschich **schklenczanych tworow, schpihelow** atd. po najtunischich płaczisnach dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Khosej, zokor, rajß, jerje,

khosej, punt sa 96, 100, 120 a 130 np., pschi kupjenju 5 puntow ſ dobom punt wo 5—10 np. po dobrosczi tunischo;
zokor w kehelach a kruchach, punt sa 43 hačž 50 np., jenotliwje punt sa 46, 48, 50 a 60 np.;
drobny zokor, rjanu ßłódku tworu, pschi 5 puntach jara tunjo;
rajß, rjany **łamany rajß,** punt sa 16, 18, 20 a 24 np., pschi 5 puntach punt po 15, 16, 18 a 21 np.;
jerje, schtuku sa 3, 5, 6, 8, 10 np., mandl sa 45, 60, 70, 100 a 120 np.;
kaž tež dźělbu rěsaneho **rjebłatcho tobaka,** punt sa 30 np.,
porucza

Ad. Rämsch,
nowe khlamy pschi butrowych wikach.

Palenz.

Czerstwy a wschědnje czisty palenz, kaž tež wschě druhe dobre družiny porucza po tunich płaczisnach

Th. Grumbt
na swonkownej lawskej haßy.

K wußywej

poruczam **hróch, woku, hejduschku, rěpowe ßymjo,** kaž tež prawdźiwy **schlesynski kolij,** wscho w rjanej bórsy skhadźazej tworje. Teho runja poruczam k warjenju **hróch, buny, ßoki, jahly, hejduschku, krupy** we wschelakich družinach, **rajß** we wulkim wubjerku, **pšeńczny grieß,** hruby a dróbny, wscho w tworje, ßo derje warjazeje, a po najtunischich płaczisnach.

Pschi potrjebje wo dobroczíwe wobkedźbowanje proßy

Karl Preißer
na žitnych wikach w Budyschinje.

My ſ tutym k nawjedźenju dawamy, ſo w naſchim nowym ſkładźe w Pomorezach

pſchedawarńju hnójnych ſzrědkow, wuhla, brunizy a kalka,

tam hacź dotal wobſtejazu, dale wjedźemy a hewak tež **ratarſke wupkody, pizowe ſzrědki** a **ſzymjenja** kupujemy a pſchedawamy. Woſzebje poruczamy kujeſam ratarjam ſzwój ſkład **hrócha** a **woki** a poſdźiſcho w originalnej tworje **hohenfriedbergſku ſzymjentnu rozku,** ſo ſa naſchu krajinu wubjernje hodźazu.

J. G. Hennig & Co.
w Pomorezach na dwórniſchczu.

Dobry gogolinſki kruchaty kalk

je ſaſzo na pſchedań pola

A. Lorenza
na Hoſchiz haſzy (Goſchwitz).

Wolijowe barby we wſchěch trěbnych barbach, hnydom k wobarbjenju pſchihotowane;
ſzuche **moleŕſke,** kaž tež **murjeŕſke barby;**
najlěpſchi **lanowolijowy ſirniſz, terpentinowy wolij,** němſki a franzowſki;
bernſteinowe laki, damarlaki,
kopallaki, żeleſolaki, klij
wſchelakich dobroſczow;
gyps, Ia portlandcement w 1/1 a 1/2 tunach,
kaž wſchitke ſzem ſzkuſchaze twory w najwjetſchim wubjerku najtuniſcho poruczа

Otto Engert,
drogowe a barbotworowe khlamy
na ſnutskownej lawſkej haſzy 122.

Pſchipóſzlane.

K lěpſchemu wſchěch podobnje khorych ſ tutym woſjewjam, ſo ſzym pſches ſzkawnu **Ringelhardtſko-Glöcknerſku cżehnitu a hojatu żałbu*)** wot liſchawy na wobliczu, kotraž ſo pſched wjele lětami pſchi mni ſcżini a ſo lěto wot lěta do **rakojteho jětſenja** pſcheměnjeſche, doſpołnje bjes ſawoſtazeho ſzlěda wuhojeny.

Tuto wěrne podeńdźenje ſ najlěpſchim dźakom wobſzwědczujo, cżuju ſo nucżeny, tutu wubjernu Ringelhardtſko-Glöcknerſku żałbu kóždej familiji poruczicź.

Hirſchberg w Schleſynſkej, 3. februara 1880.

Wilhelm Scholz, hornczeŕ a khachleſtajeŕſki miſchtr.

*) Prawdźiwa ſe ſchtemplom: **(M. RINGELHARDT)** a ſakitanſkej marku: na ſchachtliczkach, je dostacź po 25 a 50 np. w **budyſkimaj haptykomaj,** kaž tež w haptykach w Lubiju, Żitawje, Woſtrowzu, Groſzſchönawje, Ebersbachu, Bjernacżizach, Wóſporku, Neugersdorfje, Biſkopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirſchfeldźe, Herrnhucże, Nowoſalzu, Seifhennersdorfje, Halſchtrowje atd. — **Wopiſzma** móża ſo tam nawjedźicź.

NB. Pſchi kupjenju **tuteje żałby** njech kóždy **ſzwěrn** wobkedźbuje, hacź je na ſchachtliczkach **horni ſchtempl** a **ſakitanſka marka,** dokelž ſo nětko wſchelake **podrażowanja** ſtawaja.

K ſzlubam, kwaſzam a kſchczźiſnam

poruczam ſzwoje dopokaſane woſzebje **ſzłódke, jednore a dwójne palenzy a liqueury,** kaž tež knjeſam ſaſzopſchedawarjam pſchi potrjebje derje **cżiſeżeny palenz** w cżwizach a po jenotliwym po najbóle tuniſchich płacżiſnach. Ssudobja k temu ſo rad pożcża.

Ad. Rämſch,
deſtillazija pſchi butrowych wikach.

Internationalna gumijowa fabrika

Berlin SW., Alexandrinen-Strasse 116
poruczа a poſzyła en gros a en detail wſchě móżne **gumijowe artikle,** kaž tež **techniſke** a **chirurgiſke woſzebitoſcże, ſchwampy** ſa **rany** a **wocżi.**

Płacżiſnokouranty darmo.

---

25 originalnych żortniwych khartkow ſcżele ſa **50 np.** w póſtnych markach
Gotthilf Koch, Berlin SW.

Sserbſke a němſke ſpěwarſke

w wulkim wubjerku
poruczа po najtuniſchich płacżiſnach
Wilh. Trepera, knihiwjaſar pſchi realnej ſchuli.

Barby

ſa murjerjow, molerjow a wobarbjerjow,
ſzuche a rybowane, jako
barby ſa ſchpundowanja,
rucże ſkhnějaze,
klij wſchěch drużinow,
cement, w tunach a wuważeny,
gyps, krydu,
żeleſolak,
kożolak,
möblowy lak,
ſchpundowanſki lak,
korbowy lak,
lak ſa ſzłómjane klobuki,
ſirniſzy,
terpentinowy wolij,
ſchellak,
ſtwinſke bejzy,
pinſle,
ſchablony ſa murjerjow,
pěſkopapjeru
poruczataj
bratraj Měrſchej (Gebr. Mierſch),
drogowe a barbotworowe khlamy
na żitnych wikach.

Jědźny wolij Ia.,
kiſzało,
żonop,
malenowu / citronowu } juſchku,
ſoda- a ſelterſku wodu,
kaž tež wſchelaku
ſtrowotnoſtndnjazu wodu
najnowſcheho pjelnjenja
poruczataj
bratraj Měrſchej (Gebrüder Mierſch)
na żitnych wikach.

Arno Möckel,

kolonialtworowe,
tobakowe a cigarrowe khlamy,
deſtillazija,
na ſzerbſkej haſzy 13
(bliſko kaſerny)
poruczeja ſo cżeſcżenym Sserbam pod ſzlubjenjom ſprawneho, ſpěſchneho a pſchecżelniweho poſzłużenja.

„Melde-Bureau"

krajnowoborſkeje wokrjeſzneje kompagnije Budyſchin, kaž tež wobydlenje podpiſzaneho je wot 6. julija 1880 w **Budyſchinje**

na wyſzokej haſzy 222
po I. poſkhodźe.

Truöl,
wokrjeſzny feldwebel.

Kompagnon pytany.

Sa jene make, ale ſo jara derje rentirowaze brunizowe podkopki (kohlenwerk) ſo **kompagnon** pyta ſ kapitalom wot 1000 toleŕ. — Wſcho dalſche je w wudawarni „Serbſkich Nowin" ſhonicź.

Wosjewjenje.

Jene zuse popanjene **proßo** ßo temu, kiž dopokasa, so jemu ßłuscha, po sapłaczenju nastatych khóstow w radźinym hospodarśkim dworje saßo da.

W Budyschinje, 5. julija 1880.

Měschczanska rada.

Přeprošenje.

K lěpšemu nowozałoženeho towarstwa „k pomocy studowacych Serbow" budźe so tež lětsa w nazymskich šulskich prózdninach a to runje na Michała,

srjedu, dźeń 29. septembra t. l.,

wulki serbski spěwanski swjedźeń

ze swjedźeńskej **hosćinu** a pyšnym **balom** w Lauec hôtelu w Budyšinje swjećić. Spěwać změje so pod direkciju k. kantora **Kocora** wěnc jeho krasnych spěwow, ze wšelakich solow a chorow wobstejacy, kotrychž text je nimale wšón wot njebočičkeho k. fararja **Sejlerja.** Duž dowolam sebi, wšitkich spěwa wustojnych Serbow, kaž tež česćene serbske knjenje a knježny, kotrež derje spěwać wjedźa, z tutym podwólnje přeprošeć, při spomnjenym narodnym swjedźenju dobroćiwje sobuskutkować chcyć a mi w padźe wobdźělenja najpozdźišo hač do **24. julija** přećelnje k nawjedźenju dać, kajki hłós spěwaju.

W nadźiji, zo horješi wótčinski wotpohlad ze strony wšěch horliwych Serbowkow a wšitkich swěrnych Serbow bohatu podpjeru nadeńdźe, poruča so z najwyššim počesćowanjom

W Budyšinje, 10. julija 1880. **K. A. Fiedleř.**

Wozjewjenje a próstwa.

Podpisany je za redaktora wudajomneje zhromadneje zběrki wšěch pěsni a wudźěłkow najsławnišeho serbskeho pěsnjerja, njebo H. Zelerja, fararja w Łazu, postajeny. Teho dla wobroća so z tutym na wšěch česćenych Serbow, kotřiž rukopisy składnostnych a druhich spěwow H. Zelerja wobsedźa, z próstwu, zo bychu jemu te same bórzy k wotćišćenju připósłali. Teho runja prosy tež wo připósłanje ważnišich listow našeho pěsnjerja, dokelž maja so tež tute zběrać a wudać, tak daloko hač privatneho wopřijeća njejsu a tak daloko, kaž nam jich wobsedźeř to dowoli. Tež su posleńše jako podłožk za jeho žiwjenjopis, kaž ma so w tutym wudawku sobu podać, jara trěbne. Redaktor rukuje za to, zo wšě připósłane listy, kaž tež druhe rukopisy w swojim času zaso na jich wobsedźerjow, kiž sebi to wuměnja, swědomliwje wróćo pósćele. Duž wotčakuje w nadźiji, zo kóždy Serb tutu jeho próstwu rady dopjelni, na bohate a spěšne posyłki

Budyšin, 7. julija 1880. Dr. **Ernst Muka,** gymnazialny wučeř.

Dźiwocźanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje — dali Bóh — jutsje popołdnju w tsjoch w Lehnertez domje w Zokowje mißionsku hodźinu. **Pětr Mlónk.**

Hólczez,

kiž chze **pjekarstwo** nawuknycz, móže pola podpißaneho pod spodobnymi wuměnjenjemi do wuczby stupicz.

Pjekarśki mischtr **Pahlitzsch** na Hoschiz haßy (Goschwitz) czo. 721.

Hnydom abo k 15. julija ßo holza s dobrymi wopißmami pyta wot

J. Pohlenka

na garbarśkej haßy 368.

Holza spodobneje swonkownoscze, něhdźe 16—17 lět stara, kotraž chze domjaze hospodarstwo nawuknycz, ßo k 1. augusta pyta. — W Budyschinje na swonknej lawśkej haßy 691.

Jedyn czorny **rjeczasny poß** je na pschedań pola pößelnika **Bleyla** w Bukezach.

K slotemu kwaßej

Handrija Lehmana a jeho mandźelskeje **Hany Lehmanoweje,** rodź. Lipkez, w Zornoßykach.

13. julija 1880.

Dźenß kraßny dźeń Wam sabłyschczuje,
Dźeń wjeßela a radoscze.
Dźenß Wam ßo wschudźom sboże pscheje
Wot ßwěrnej', dźaknej' luboscze.
Psched połsta lět Wój w Božim domi
Ssej ruzy k swjaskej sawdaschtaj
A dźenßa nětko cźiłi, strowi
Sswój skoty kwaß Wój ßwjecźitaj.
Psches połsta lět Wój sjenocźenaj
Staj schłoj psches tuto žiwjenje.
Wot Boha hnadnje žohnowanaj,
Schkit Boži Waju kryjesche.
Psches wschelke cżaßy, podeńdźenja,
Psches wjeßele a srudobu
Je Bóh Waj' wjedł, Waj' wobarnowa,
Haj wobrocźi wscho k lěpschemu.
A duž njech dźenßa dźaka połna
Sso k njebju sběha wutroba,
So Boža hnada pschewodźała
Je Waj' cżaß Waju mandźelstwa.
A hdyž ßo nětko pschibližuje
Tu wjeczor Waju žiwjenja,
Njech Bóh jón Wamaj porjeńschuje,
Njech měr a pokoj stajnje da.
Staj napoßledk běh dokonjałej
A woła Bóh Waj' se ßwěta,
Njech Waju prawje shotowanej'
Ssmjercz sbóžna wjedźe do njebja.

Palma měra

na row **Augusty Herzez,** rodźeneje 11. septembra 1873 w Spytezach, semrjeteje 2. julija 1880 w Margarethenhěcźe pola Wulkeje Dubrawy.

Kak strachow połna je ta droha,
Kiž tudy psches ßwět wjedźe naß,
Hdźe njesboże ßo we njej khowa,
My njemóžemy dospósnacz;
My w běhu jenej' hodźiny
Tu cźerstwi a tež braschni ßmy.
Ty dźěcźo teje njewinoscze,
Ty kcźějesche kaž róžiczka,
Kiž k žiwjenju tu horje roscze
A ßwojich starschich swjeßela.
Ach! ale w wokomiknjenju
Tak do njesboža pschińdźe tu.
Hdyž wopuschcźi dźeń pschebywarśki,
Sso poda na to městno tam,
Hdźež tebi w Margarethenhěcźi
Khlěb warbowa twój luby nan,
Sso wjercźa walzy želeśne,
Ssy do nich s nohu stupiłe.
Na połdra hodźiny ßy měła
Tam we nich stysknje žałoscźicz,
Prjed' hacz je cźłowśka pomoz móhła
S tych ßamych cźe wußwobodźicz,
Hdźež twoja hewak slóschtniwa
Bě noha zyle smjecźena.
Twój jandźel běsche na bok wuschoł,
Kiž tebje hewak swarnowa,
Na tsecźi dźeń pak Bóh je pschischoł,
S tej' běbnoscze cźe wotwoła,
W kotrejž by khodźicz dyrbjała
Na pucźu seńskoh' žiwjenja.
My sdychujemy w ßmjertnym kraju:
Wot słeho, Božo, wumóž naß!
Ty, dźěcźo, pak tam w Božim raju
Nětk wužiwasch tón sbóžny cżaß
A spěwasch spěwy jandźelske
Wot tamnej' kraßnej' wěcźnoscze.
Duž, lubaj starschej, njepłakajtaj
Wjaz ßylsy teho rudźenja,
Na tamnu radoscz spominajtaj
Na dnju toh' saßowidźenja,
Hdźež budźe pschekraßnjena stacz
A w njebju waju powitacz.

G. Hataß.

Tym ßobustawam **njechornśkeje** gmejny, kiž ßu nam pschi wurumowanju naschich wopalnischczow tak dobrocźiwje dobrowolnu a njeßebiczźiwu pomoz wopokasali, s tutym ßwój najwutrobnischi a najnutrnischi dźak prajimy.

W Wósporku, 8. julija 1880.

Heinrich Hoppstock, wobßedźeř barbarnje.
Wudowa **Israelowa.**

(K temu cźißłu jena pschiłoha.)

Pschiloha k czisłu 28 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 10. julija 1880.

Dospołne wupschedawanje
manufakturowego a módotworowego składa
Heinrich Preu & Co.

ßo hacz na dalsche kaz dotal stawa a ßu ßo płaczisny wschěch artiklow **s nowa hischcze wjele bóle pomjeńschile.**

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu czo. 140

porucza ßwój wulki skład

kattuna, madapolama, kroaséja a pikéja, módroczischcza,

5/4 a 6/4 schěrokich, a pschedawam, hacz runje ßu nětko wjele dróżsche, hischcze po starych tunich płaczisnach.

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu 140.

M. Th. Pech
w Budyschinje, na hłownym torhoschczu czo. 140, w Budyschinje,
pódla měschczanskeje haptyki,

porucza w rjanym wubjerku

czornożidżane stoffy,

jako: **taffet, rips** a **kroaséj** w czerstwej nowej tworje a po jara tunich płaczisnach, kaz tež **półżidżane, czisczewołmjane** a **półwołmjane drastne stoffy** w zyle nowej tworje a jenož w dobrych a starosczíwje wubranych mustrach, k domjazym a kemschazym drastam ßo hodżaze, po jara tunich ale twjerdych płaczisnach.

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu 140.

H. M. Schmidt,
fabrikant pschedeschcznikow
na hłownym torhoschczu,
porucza wulki wubjerk

ßamodżělanych mužskich a **žónskich pschedeschcznikow**
a tunich
woßebnych pscheßłónczníkow
k dobroczíwemu wobkedżbowanju.

Porjedżenje a poczehnjenje pschedeschcznikow ßo derje a tunjo wobstara.

P. Strobelowy atelier
ßa njebolosne saßadżenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodżin. Khudym darmo.

Mlókowy, wužitkowy a žiwjazy pólver
kowarskeho mischtra **Kłoßa**
w **Weßelu** a **Komorowje,**

hižom wjele lět nakožowany, je ßo wón jako woßebny **mlókowy pólver** k sdżerżenju strowosczę kruwow, k dobremu sežiwjenju a k mlókopłodżenju dopokasał.

Jenož na pschedań
w **měschczanskej haptyzy** w Budyschinje.
Pakczik płaczi 1 mk. 25 np.

Na napißmo ma ßo ßwěru kedżbowacz.

Hollandski mlókowy pólver.
Tutón, se starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kżizomaj wschědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobżernosczę, płodżi wjele mlóka a sadżěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 40 np. a je k dostaczu
w hrodowskej haptyzy
w Budyschinje.

Haptyka w Rakezach.
Najlěpschi wužitkowy, mlókowy a **wobżerny pólver** sa howjasy skót, **salsowy pólver, restituzijonski pólver** psche wsche klazanje koni, **wobżerny pólver** sa ßwinje, kaz tež **ßrědk psche** czerwjenu, **pólver psche mole, papjeru psche mole, jěd psche schwoby, nervowy balsam,** jenož pola mje prawdżiwy dostacz, **schmrěkojehlinowy äther, algotinu,** hnydom subybolenje sacżěrjazu, **Dr. Whitowu woczowu wodżiczku, woczowy balsam, fenchlowy měd, bróstsyrop, schokoladu, lěkarske mydła, barby k ßamobarbjenju** žonjazych smachow po 10 a 15 np. porucza w snatej dobrosczi po najtunischich płaczisnach

R. Bredemann.

Klejdowe stoffy

pschedawam, so bych je wurumował po tej płaczisnje, kaž ßym je ßam kupił:

8/4 **czorne kaschemiry,** łóhcź wot 100 np.,
(czista wołma),
kattun, łóhcź 16, 20, 25, 30, 35 np.,
pikej, łóhcź 30, 35 np.,
módroczischcź, łóhcź 25, 30, 35, 40 np.,
kattun sa koža, łóhcź 25, 30, 35 np.,
möblowy kattun, łóhcź 25, 30 np.,
karolinski kattun, łóhcź 20, 25 np.,
kožowy zajk, łóhcź wot 20 np.,
trjeńschcźa, po 20 np.,
běły płat, łóhcź wot 25 np.,
8/4 **schery płat,** łóhcź wot 35 np.,
módry płat, łóhcź 40, 45, 50 np.,
filetowe rubischka, schtuku 80 np.,
kattunowe rubischka, schtuku wot 8 np.,
thibetowe rubischka, schtuku wot 100 np.,
židźane rubischka, schtuku wot 80 np.,
blidowe krywy wschěch wulkoscźow,
poßleschczowe deki, schtuku 225 np.,
turnarske ßukno, łóhcź 50 np.,
9/4 **möblowy damast,** łóhcź 120 np.

M. G. Freyberg na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo **ßerbski rycźi.**

Regulatory
czaßniki (uhren),

kiž 8 hacž do 14 dnjów du,
dostach w najwjetschim wubjerku a pschedawam schtuku sa 22 mk. 50 np. s napißanym rukowanjom.

J. G. Schneider
w Budyschinje na snutskomnej lawskej haßy, pschi tórmje, delka a po 1 skhodźe.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Na dwórnischczu w Lasu

mam stajnje na składźe a pschedawam wot něik po ßměschnjetunich płaczisnach:

skótnu a hnójnu ßól, twarski a hnójny kalk, murjerske a tšeschne zyhle, cement, pschepuschczate róry, khěžne platy, ßwinjaze korta s cementa a želesa atd.

Ja to wscho wobstaram k najwjetschim twarbam, kaž tež po najmjeńschich dźělbach. Hdyž ßo połny wós kalka kupi, ßo po fabrikskich płaczisnach wobliczi.

F. Fischer
na lasowskim dwórnischczu (Bahnhof Lohsa).

Piwne droždźe,

najlěpscheje dobroscźe a wschědnje czerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarńja **Johs. T. Littera**
na swonknej lawskej haßy czo. 819.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěko-pschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Maleny, czerwjene rózowe łopjeschka, lipowe kczenje, kißale wischnje, janske jahody, purpoczisnu atd. kupuje

měschczanska haptyka w Budyschinje.

Kormjazy pólver

sa howjada, wowzy a ßwinje porucza w schachtliczkach po 1 mk.

Heinr. Jul. Lincka
na hrodowskej haßy 338.

Butrowy pólver,

k ßmjetanje do butrobaßa sczinjeny, pschisporja niz jenož butru, ale ju tež woßebje ßłódnu czini. — Ma jón jenož na pschedań

Heinr. Jul. Lincka
na hrodowskej haßy 338.

Kóžde subybolenje

ßo psches **Hückstädtowu**

ertnu subowu wodźiczku

sa jenu minutu sacźěri; jenož prawdźiwu ma na pschedań

Heinr. Jul. Lincka
na hrodowskej haßy 338.

Emil Wehrle

na jerjowej haßy w Budyschinje

porucza jara płaczisny hódne **kattuny,** stary łóhcź wot 16 np.; **módroczischcź,** stary łóhcź wot 25 np.; **jendźelsku kožu,** kaschczikatu a ßmuhatu, stary łóhcź wot 45 np.; **tibetowe rubischka** w kraßnych rjanych mustrach wot 1 mk.

Schlafrockstoffe sadu łapnycź. Najwjetschi wubjerk, najtańsche płaczisny.

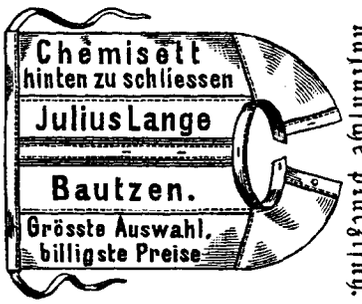

Julius Lange w Budyschinje.

Sswoje wubjerne, wschudźe ßławne

pianina

sczele frachta ßwobodne po fabrikskich płaczisnach s pruhowanskim czaßom sa dźělbne płaczenje abo sa hotowe pjenjesy s wyßokim rabattom

Th. Weidenslaufer, Fabrik Berlin NW.

Štwórtlětna předplata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 29. **Sobotu, 17. julija 1880.** **Lětnik 39.**

Pschenajecźe trawy.

Lětuschi **wotawowy wužitk** na łuzy Nr. 435, w ßwojim cźaßu powodźenej, niže schpitalskeho hata ma ßo

22. julija t. l., popołdnju w 3 hodźinach

na pscheßadźowanje pschenajecź.

Na wotnajecźe smyßleni ßo pscheproschuja, w postajenym cźaßu na pomjenowanu łuku pschińcź.

W Budyschinje, 20. junija 1880.

Měschcźanska rada.
Löhr, měschcźanosta.

Wosjewjenje.

Po namjecźe herbow njebocźiczkeje Marje Augusty, ženjeneje **Koselowej**, rodźeneje Würgaczez w Jatsjobju maja ßo ležomnoscźe, k jeje sawostajeństwu ßłuschaze, jako:

a) khěžnisko žiwnoscź cat. no. 11 Fol. 10 a pastwischcźowa parzella no. 119 ležomnostnych knihi a Fol. 43 gruntskich a hypothekskich knihi sa Jatsjob, a polo no. 478 ležomnostnych knihi a Fol. 34 gruntskich a hypothekskich knihi sa Komorow pola Kluksche, ležomnostnu pschestrjeń wot 5 hektarow, 16,33 arow wopschijaza a se 76,54 dawkskimi jenoscźemi napołożena, w hromadźe na 4936 ℳ —. taksirowana, dale

b) łuka no. 78 ležomnostnych knihi, Fol. 66 gruntskich a hypothekskich knihi sa Jatsjob, 57,6 arow pschestrjenje wopschijaza a s 11,47 dawkskimi jenoscźemi napołożena, kaž tež na 825 ℳ —. wjeßnogrychszy taxirowana,

s 2 kruwomaj a někotrym inventarom

23. julija 1880, popołdnja w 11 hodźinach

na **tudomnym hamtskoßudniskim městnje** na pscheßadźowanje pschedawacź, a ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja, spomnjeny dźeń w prawym cźaßu ßem pschińcź, ßo k kupjenju pschipowjedźicź a dalsche wotcźakacź.

S dobom ßo k sjawnemu nawjedźenju dawa, so budźe ßo dźeń po pscheßadźowanju, 24. julija 1880, popołdnja w 9 hodźinach w Koselez domje w Jatsjobju psches tamnische wjeßne grychty domjaza nadoba, k naspomnjenemu sawostajeństwu ßłuschaza, sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Pschedawanske wuměnjenja móža ßo s wuwěschtka, na tudomnym hamtskim městnje, kaž tež w Hanuschez korczmje w Jatsjobju wupojßnjeneho, nawjedźicź a je jemu tež sapiß skotu, inventara a domjazeje nadoby, kiž maja ßo na pscheßadźowanje pschedawacź, pschiwdaty.

Kralowski hamtski ßud w Budyschinje, 13. junija 1880. **Meusel.** Mstr.

Lětusche njewjedra.

Hižom wjele krócź ßmy w „Serbskich Nowinach" na to spominali, kajku schkodu ßu lětusche njewjedra nacźiniłe, pschi cźimž nadźiju wuprajichmy, so drje někto skoro rjane wjedro sastupi, so bychu njetrjebałe žitne žně na polach kónz wsacź, kaž ßu někotremužkuliž ßynowe žně na łukach kónz wsacź dyrbjałe. My ßmy tež na to spomnili, so ßu 14. junija satraschne sliwki w w sakskej a pruskej Hornjej Łužizy padałe a wulke wody, psches to nastałe, wjele stow twarjenjow wotnjeßłe abo tola do cźista skasyłe, tak so dyrbja ßo wottorhacź a s nowa natwaricź. Tež to njejßmy samjelcźeli, so je w sakskej Hornjej Łužizy w tychle wulkich wodach 71, w pruskej pak 51 ludźi žiwjenje shubiło. Bjes tym je ßo měßaz minył, ale wjedro je s wjetscha hischcźe deschcźojte a skoro wschědnje mamy njewjedra, kiž s błyskami, krupami a sliwkami schkodu cźinja, tola pak mjenje pola naß, ale wjele wjazy w ßußodnych Němzach.

Tak ßu wone sańdźeny tydźeń a sańdźene dny s nowa slě sakhadźałe. W Pirnje mějachu 9. julija njewjedro s krupami; tón ßamy dźeń w Draždźanach do kónczka tórma kschižneje zyrkwje błysk dyri a na spomnjenym kónczku, kotryž běchu pched krótkim cźaßom s nowa postocźicź dali, postokt seschkrje, tak so je kónczk někto zyle cźorny. — W kralowskim hrodźe w Moritzburgu ßu tehdy krupy 380 woknowych schkleńzow wubiłe a na wßach bjes Mischnom a Wilsdruffom wschě žita a pólne płody, lětßa woßebje kraßnje stejaze, do cźista saniczłe. Krupy tak bijachu, so ludźo hłowu do ßyna tykachu, so bychu ßebi ju pched wobschkodźenjom swarnowali.

W hrodźe w Gauernitzu ßu krupy 130 woknowych schkleńzow wubiłe a jenemu cźahej, kiž po želeśnizy njedaloko Mischna jědźesche, 32 woknow, tak so schkleńzy a krupy pucźowarjam do woblicźa lětachu a jich mjenje a bóle ranichu. — W Dittersbachu pola Frauensteina błysk kublerjej Fischerej dwaj konjej na polu sarasy. — W Höckendorfje bě deschcźa dla wóßom cźłowjekow do jeneje twarskeje budy stupiło. Do njeje pak błysk dyri a murjeřskeho wucźomnika Morgensterna sarasy. Tsjo drusy tež k semi padźechu, tola pak po khwili saßo stanychu. Jedyn hischcźe s lěwej nohu klaza a dwaj móžetaj lědom ryczecź. — S Röhrsdorfa pißaja, so ßu tam krupy wjele sajazow, kurotwjow a schkowroncźkow sabiłe. Hołbje s wubitymaj wocźomaj s tšěchi dele padachu.

W Abtnaundorfje pola Lipska błysk knježu hródź, psches 100 metrow dołhu, sapali, pschi cźimž ßo tójschto ßwini, pjeriny a tež jedyn kóń spali. — We Wilschdorfje je pjatk tydźenja błysk 5lětnu

dźowczičku kublerja Rußiga morik. Wón też sapali, tola bu woheń hischcźe sahe doscź poduscheny. — W Deubenje błysk 10. julija do tamnischeje zyhelnicźe dyri a tam dźěłacźerja Meyera a jeho žonu sarasy. — W Kinsbórku a wokolnoscźi ßu też 8. julija ßylne njewjedro s wulkimi krupami měli, kotrež ßu tam wscho skasyke. — W Mischnu a wokoło Mischna je na polach a w sahrodach wot krupow wscho do cźista rosbite, hacź runje njewjedro jenož 7 minutow trajesche. — W Bräunsdorfje pola Freiberga bě runje tak a tam krupy 1/4 łóhcźa wyßoko ležachu.

Blisko Falkenawa bu wonka na polu žiwnoscźeř L. Klemm wot błyska trjecheny a też bórsy wumrje. W Flöhach błysk do zyrkwje dyri a ju jara wobschkodźi a we Wegefahrtu wón tamnischu barbarńju sapali a ju wutupi. — Jako mlókowa holza kublerja Dittricha s Chemnitza se ßwojim pßowim wosom do Oberhermsdorfa jědźesche, błysk do jeneho schtoma dyri, nimo kotrehož běsche ta holza hižom někotre krocźele dale wujěła. Tola błysk se schtoma do pßowjeho wosa wotlecźa a jón sapali, pßa pak sarasy. Holza też pohkuschena k semi padźe, ale ßo tola saßo shraba a móžesche bjes wobschkodźenja domoj hicź.

Wot hobrskich horow (riesengebirge) hacź niže Lubanja póndźelu, 12. julija, satraschne, wjele hodźin trajaze njewjedro žakoßnje sakhadźesche. Pola a łuki, kotrež běchu ßo wot njewjedra, kiž tam 14. junija knježesche, trochu shrabałe a pucźe a dróhi, kiž běchu ßo saßo někak sporjedźałe — wscho je saßo nimale do cźista pak skažene pak zyle sanicźene. Mosty, lědom s nowa natwarjene, ßu wot wody saßo swottorhane. W Ottendorfje ßu někotsi ludźo žiwjenje w žołmach shubili.

S Friedeberga pißaja, so je tam woda 12. julija straschnischa była, dyžli w měßazu juniju. Ludźo dyrbjachu skót s hródźow na hórki wodźicź, so ßo njeby satepik. Psches město ßamo ßo woda kaž wulka rěka walesche a na njej wulke hromady ßyna, wjele hospodarśkeho a rólneho gratu, kaž też tójschto domjazeje nadoby prjecź płówasche, teho runja też wjele drjewa, klozow, płotow. Wschě pinzy a wulka dźělba delnich stwow běchu sa krótki cźaß połne wody.

Pschispomnjenje. Na najdalschej połnóznej kromje (nordpol) nascheje semje a teho runja na jeje najdalschej połodnischej kromje je morjo najbóle hacź do dalokeje hłubokoscźe smjersko a je tam lód teho dla husto doscź na sto łóhcźi tołsty. Psches ßylne wichory a semjerženja ßo wón rospuka a na mjeńsche kruchi rosschcźěpi, kotrež potom s lodoweho morja do morjow cźoplischich krajow płówaja a tam rostaja. Lětßa ßu cźi, kiž s łódźemi po tajkich morjach jěsdźa, hižom někotre rasy na to spomnili, so po nich w tutym lěcźe spodźiwnje wjele lodowych kruchow abo wjele wjazy lodowych horow wokoło płówa. A dokelž wone khwatnje taja, dha je na morjach stajnje tołsta mhła a kurjawa a tuta je nětko, kaž ludźo měnja, wina na tym, so mamy stajnje tajke mokre wjedro se ßylnymi njewjedrami.

Wußudźenja.

Lawniski ßud (schöffengericht).

Dokelž běsche wulkosahrodnik Jurij Behrk w Khelnje k druhim ludźom ßłowa rycźał, kotrež běchu sa žandarma Römera na Židowje cźescźranjaze, dha jeho, dokelž to ßwědkojo wobßwědcźichu, k 75 mk. pjenježneje schtrafy wotßudźichu.

Pjekarśki Jung s Landecka běsche ßo 8. junija na pucźu s Trjebjenź do Jeńkez s pukami do schußejoweho wothladowarja Neumanna dał a też tón ßamy dźeń dźěłacźerja Pjetschku s Trjebjenź s kjom bik. Wón bu sa to to k 6 njedźelam jaßtwa wotßudźeny.

Dźěłacźeř C. G. Schulza w Kschiwej Borschcźi bě wobskorženy, so je s małßecźanskich knježich polow něschto dźecźela, kaž też 6 drainskich rokow, korcźmarjej Rencźej w Nowych Małßezach dwaj walcźkaj a dźěłacźerjej Schmidtej kilop kranyk. Dla prěnscheju dweju pschestupjenjow bu k jenemu tydźenju jaßtwa wotßudźeny.

Ženjena A. E. Schołcźina w Jeńschezach běsche po ßwojim ßamßnym wusnacźu hoscźeńzarjej Apicźej w Nowej Wßy něschto žita woteźnjała a dosta sa to 1 dźeń jaßtwa.

Sslužobna dźowka Marja Hawschnikez, kotraž na knježim dworje w Sarycźu ßłužesche, bě tam něhdźe sa 1 hriwnu běrnow wsała, so by ßebi, kaž wona prajesche, s nich schterku dźěłała. Ta wěz pak na sjawnoscź pschińdźe a wona dosta sa to tsi dny jaßtwa.

Dźěłacźeř C. A. Hempel s Wjelecźina, hižom wjele krócź khostany, běsche 22. haprleje do Hněwßez k korcźmarjej Krawzej pschischoł a palenz žadał, njebě pak žaneho dostał, dokelž bě hižom pjany. Na to hněwny wón Krawzej dwaj zyhlej do wókna cźißny a tam tsi schkleńzy rosrasy. Sa to jeho k 4 njedźelam a tsjóm dnjam jaßtwa wotßudźichu.

Dźěłacźerka H. Hennigowa běsche na knježim dworje w Sarycźu schórzuch schcźěpkow wsała a bu teho dla k jenemu dnju jaßtwa wotßudźena.

Dźěłacźerka A. E. Krausowa rodź. Schołcźiz běsche 29. meje w měscźe s wosa kublerja Hübnarja s Porschiz jedyn płatowy měch a tyscherjej Kubizy na kamjeńtnej haßy jenu motyku wsała. Sa to dosta wona tsi dny jaßtwa.

Ssudniske tołmacźeřstwo w Sakskej.

(Pokracźowanje s cźißła 28.)

Kóžda rycź, njech je to rycź we wobrasach, rycź w snamjenjach abo pißomna rycź, abo njech w rycźanym ßłowje ßwój jeniczki wuras namaka, kóžda rycź ma tola jenož tón saměr, naschim myßlam s naß won a tak do swonkneho ßwěta wustupicź dacź, so kóždy, kiž je tejele rycźe mózny a nasche w njej wuprajene myßle ßłyschi abo cźita, je srosymi. Rycź je tak rjez drasta, do kotrejež my ßwoje myßle swoblekamy, so bychu drusy je spósnali, so bychmy je druhim sdźělili; a kóžda myßliczka žada, so bychmy ju wot druhich myßliczkow rosesnawali, ßwoju woßebitu ßukniczku, ßwoje woßebite ßłowa, tón jeniczky jej wotpowjedźazy porjadk ßłowow a ßadow. Schtóž chze po tajkim ßwoje myßle w někajkej rycźi prawje a dospołnje wuprajicź, dyrbi nadrobnje rycźny połkład tejele rycźe snacź, t. r. wón njedyrbi jeniczky jednore ßłowa w jich prěnjotnym a pschenjeßenym (tropiskim) wusnamje snacź, ale wón dyrbi też twar rycźe, kóždej rycźi ßamotny, a jeje ßłowow porjad s wěstoscźu wobknježicź. Haj hischcźe wjazy. Kóžda rycź wobßedźi druhdy jara wulku mnohoscź rycźnych wobwrotow (redewendung) a figurow, kiž ßu tu jeniczky teho dla, so bychu wěste wusnamy, wěste myßliczki posnamjenike a wurasyke, kotrež też ßo teho dla s hinak sestajanymi ßłowami a ßadami wurasycź njeßmědźa. Jenož tón je wěsteje rycźe mózny, kotryž móže w njej wschě ßwoje myßle po horjeka rosestajanych pokaskach dospołnje a prawje wuprajicź. S krótka, wěsteje rycźe mózny je jeniczky tón, kiž móže w njej myßlicź.

Po tym je jaßne, so ta licźba s naß Sserbow, kotsiž ßu němskeje rycźe mózni, wulka njeje. W tym pak žadyn porok njeleži sa wjetschinu Sserbow, kotsiž němskeje rycźe w smyßle, horjeka roswitym, mózni njejßu. Je dha wjetschina Němzow, Franzowsow, Jendźelcźanow, Rußow abo druheho kulturneho luda pódla macźeřskeje rycźe hischcźe druheje rycźe mózna? Ně! Po wězy ßamej ßo to ßamo wot ßo sakaže. Hdyž krucźe na to pohladamy, a to

chzemy tudy wobebnje wuprajicź, wulka wjetschina Sserbow němskeje rycze mózna njeje.

Nětko pak ßo tola hischcze prascha, hacź tež nasch § 187 wot horjeka roswiteho kruteho sapschijecza teho, schto to rěka, němskeje rycze mózny bycź, wukhadźa, abo hacź wón cźim bóle mjenje krute sapschijecze njedowoli a kajke ßnadź to? K wußudźenju tehole praschenja nam nasch § ßaneho pokiwa njepoda; sa krucźische sapschijecze rycźi pak § 190 ßudneho wustawoweho sakonja, wo kotrymž hischcze posdźischo porycźimy, a kotryž rěka: „Wobßoby, kotrež němskeje rycze mózne njejßu, pschißahaja w rycźi jim sběžnej" („Personen, welche der deutschen Sprache nicht mächtig sind, leisten Eide in der ihnen geläufigen Sprache"). Tónle § kładze wukożowanje blisko, so ma sakonjedawar jenož teho sa němskeje rycze mózneho, kotryž sběžnje němszy rycźi; tole pak je sabo njemóżno bjes teho, so by tež němszy myßlik. Ja sa ßwoju wobobu khilam ßo k mjenje krutemu sapschijecźu s winow, kotrež hischcze pomjenuju; wjeßelik pak ßo bych, hdy by mje něchtó pschepokasak, tak so bych k napschecźiwnemu pscheßwědcźenju pschischok, a hdy by wyschnoscź tež sa krucźische sapschijecze byka. Dźerźimy-li ßo mjenujźy krucźischeho sapschijecza, nastanje sa naß cźeźke, haj njewußudźomne praschenje, schtó dha ma potom prawo, wußudźicź, hacź tež je něchtó wo prawdźe wěsteje rycze mózny? Ssnano ßudnik abo tón, wo kotrymž ßo jedna, hacź je wěsteje rycze mózny, abo traź tsecza wobobo? Ssudnik dźě teho, wo kotrehož snajomoscźi s wěstej rycźu ßo jedna, kaź ßo ßamo rosymi, do teho dnja, hdźež ßo wo tym jedna, s wjetscha hischcze widźak njeje, cźim mjenje jeho snaje. Pschi ßwojim wußudźenju wo horejschim praschenju móże ßo ßudnik po tajkim jenicźźy na te wobkedźbowanja sepjeracź, kotrež móże w tym ßamym wokomiku cźinicź! Tele wobkedźbowanja pak móża jenož skhwatne, powjeřschne bycź. Hdyž ty psched ßudom stejisch, ßudnik, a byl-li też wón k tajkemu pruhowanju kmanschi, ani cźaßa nima, tebje w nastupanju rycze pruhowacź, prjedy hacź k jednanzy krocźi. Ssudnik po tajkim wuprajicź njemóże, hacź je schtó němskeje rycze mózny abo niz; njedźiwajźy na te pady, hdźež wěsta wobobo s zyka ani ßkowcźka němszy njerosymi. Tajka wobobo ßama pak hižom po sabadźe, so w ßamßnej naležnoscźi nichtó se ßudnikom bycź njemóże, powołana (kompetentna) njeje, ßudźicź, hacź je němskeje rycze mózna abo niz. A nimamy dha też tu te pady wobhladacź, hdźež něchtó se ßamehoßopschesběhnjenja abo s wopacźneje hordoscze na praschenje ßudnika, hacź je němskeje rycze mózny, wěrnoscźi napschecźiwo „haj" praji, abo hdźež druhi w pschewulkej ponižnoscźi abo dokelž wschu ważnoscź praschenja srosymik njeje, na tajke praschenje s „ně" wotmolwi, runjež budźische „haj" prajicź móhł? Wußudźenje pak tsecźej wobobje pschepodacź, t. r. je-li so by ßo w kóżdym padźe k temu kmany wußudnik namakał, by rěkało, prawoßud wjele dróżschi sczinicź, a kóżde pschepytowanje, kóżdy prozeß komdźicź. (Pokracźowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Dokelž je ßo kralej Albertej na jeho pucźowanju po městach a wßach zwikawskeho krajskeho hetmanstwa wot tamnischich wobydlerjow jara wjele cźescze a luboscze wopokasało, je wón wschitkim, kiž to nastupa, psches zwikawskeho krajskeho hetmana Dr. Hübela w tamnischich nowinach ßwój sjawny dźak wuprajicź dał. Wón je ßo s rudnych hor do Drażdźan wrócźił a ßo wot tam hnydom do Pilniz pscheßydlik, hdźež dźělbu lětnjeho cźaßa wostanje. Kralowa Karola hischcze w Taraspu w Schwajzarskej pschebywa a jej tamnischa strowotna woda, kotruž pije, derje tyje.

— Mandźelska ruskeho khěžorskeho naměstnika, hrabje Loris-Melikowa, w tu khwilu w Schandawje bydli, so by tamnischu strowotnu wodu nakożowała, a běsche wóndano do Drażdźan pschijěła.

— Pschi tsělenju, kotrež tamón tydźeń swjask ßrjedźnoněmskich tsělerjow w Pirnje wotdźerża, njeběsche njewjedro witane, kotrež tam 9. julija s wulkimi sliwkami pschicźeże a zyke tsělnischczo tak powodźi, so bě strach po nim hicź. Póndźelu, 12. julija, tam kral Albert a prynz Jurij pschijědźeschtaj a buschtaj, hacź runje bě wjedro saßo jara hubjene, wot tsělerjow horliwje witanaj. — Jedyn s najlěpschich tsělerjow s tych, kiž ßu w Pirnje tsěleli, je murjerski mischtr Kuba w Budyschinje, kaź drażdźanske nowiny pißaja.

— Bankier (pjenjeźnik) Bondi w Drażdźanach je 30,000 hriwnow (markow) k temu wustajik, so by ßo s danje tuteho kapitala schulski pjenjes płacźik sa dobre, potrjebne dźěcźi, drażdźansku měschczansku schulu wopytowaze.

Superintendentojo pruskeje Hornjeje Lużizy běchu ßo 6. julija w Rychbachu shromadźili, so bychu tam schlesynskemu wyschschemu pschedßydźe, knjesej se Seydewitz, w mjenje pruskeho hornjołużiskeho duchownstwa kraßnje swjasanu bibliju pschepodali jako snamjo pschipósnacza jeho saßłużbow wo zyrkwine naležnoscze.

— Němski khěžor hischcze dale w Emsu pschebywa a je cźiły a strowy. Wóndano bě wón tam se ßerbskim wjeřchom Milanom w dźiwadle (theatrje).

— Grichiski kral je w poßleńschim cźaßu někotre dny w Barlinje pschebywał. Kaź ßo sda, nochze wón teje krajiny dla wójnu s turkowskim sultanom sapocźecź, kotruž ma jemu tón wotstupicź, ale chze radscho wotcźakacź, so sultana wjeřchojo, kiž běchu na barlinskej konferenzy sastupjeni, k temu nusuja.

Awstrija. Město Triest (ßkowjanski Terst) je wulke pschekupske, pschi adriatskim morju leżaze město. Pschekupzy, kiž tam bydla, ßu s wjetscha italszy, a khěžorszy sastojniży w ßudnistwach atd. też s wjetscha italsku rycź nakożuja, hacź runje w měscze też wjele Sskowjanow bydli a je krajina wokoło města zyle ßkowjanska. Triest a triestska krajina ma ßwój provinzialny ßejm, w kotrymž ßo hacź dotal też jenož italszy rycźesche. Tamnischi Sskowjenjo nochzedźa ßebi pak to wjazy lubicź dacź, dokelž je tam Sskowjanow wjazy, dyžli italskich. Jako ßo po tajkim w triestskim ßejmje jeneje naležnoscze dla wothkłoßowasche, kotraź mějesche ßo wotpokasacź, dha Italszy „non" prajichu, Sskowjenjo pak „ně", jako rjad na nich pschiindźe. Nad tym pak ßo Italszy tak rosnjemdrichu, so dyrbjesche pschedßyda hary dla wuradźowanje skóncźicź. Sskowjenjo pak jemu k wjedźenju dachu, so budźa pschichodnje tola saßo w ßkowjanskej rycźi wothkłoßowacź.

Franzowska. Sańdźenu ßrjedu, 14. julija, je franzowske wójsko nowe khorhoje dostało a běsche teho dla po wschej Franzowskej wulki ßwjedźeń. Dokelž wo tym podrobnische powjescze hischcze njejßu pschischke, dha móżemy hakle sa tydźeń wobschěrnischu rosprawu dacź.

Rußowska. Ruski khěžor je jendźelskemu knjeżeřstwu k nawjedźenju dał, so chze grichiskemu kralej pschecźiwo turkowskemu sultanej 40,000 muži wójska k pomozy póßłacź, je-li so chze jendźelske knjeżeřstwo tute mużstwa na ßwojich łódźach do Grichiskeje pschewjescź. To pak ßo Jendźelcźanam njelubi, pschetož jendźelske, kaź też druhe europiske knjeżeřstwa chzedźa drje Gricham se ßkowami pomhacź, ale se skutkami — hm! — k tym drje budźe hischcze dołha krocźel.

— Wo nihilistach w Rußowskej njeje ſ zyła niczo wjazy ßłyschecz a ſda ßo, ſo je tale njeſpodobnoſcz ſ wjetſcha poduſchena.

— Nĕkotſi ruſzy ſaſtojnizy w pólſkim kraleſtwje bĕchu ßo ſwažili, ſkórzby, w pólſkej rycži ſpißane, wotpokaſacz. Pólſki kubleŕ Jazkowſki bĕ ßo teho dla w Petersburgu wobcźežowal a wot tam je na tych ſaſtojnikow kruta pſchikaſń pſchiſchła, ſo ženje žanych pólſkich ſkórzbow wotpokaſacz njeßmĕdźa.

Turkowſka. Sultan je nĕtko wot barlinſkeje konferenzy pißmo, wot wſchitkich europiſkich wulkomóznaŕſtwow podpißane, ſ tym porucźenjom doſtał, ſo by grichiſkemu kralej bórſy tu krajinu wotſtupił, kaž je to konferenza poſtajiła. Hacz budźe ſultan poßłuſchny, to drje ßo ſkoro pokaže; w tu khwilu pak cźini, jako by radſcho wójnu ſapocźał, dyžli kruch kraja wotſtupił.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Pſchi lĕtuſchim wulkim mĕſchcźanſkim tſĕlenju bu w bĕłej tarcži knjes privatier Eduard Kießling ſ kralom a kralowſki dwórſki lieferant buſchkwjeŕ k. Pawoł Zieſchang, kaž tež radźiny inſpektaŕ k. C. A. G. Brüchner ſ marſchalom; w cźornej tarcži (ſchajbje) pak wyſchſchi telegraffſki aßiſtent k. Kuba ſ kralom a rentier k. C. Häbler, kaž tež buſchkwjeŕ a kralowſki dwórſki lieferant k. Pawoł Zieſchang ſ marſchalom. W tſĕlenju ſe ßwobodneje ruki najlĕpje tſĕlichu: knjes agent C. A. Franz, ßoburedaktor Jurij Monſa a restaurateur Edwin Thiermann.

— Pſchi wulkim ßerbſkim ſpĕwanſkim ßwjedźenju, kotryž ßo 29. ſeptembra w Budyſchinje wotdźerži, budźe ßo 18 kompoſizijow naſcheho ßerbſkeho komponiſta knjeſa kantora Kozora ſpĕwacz, mjes nimi ſchĕſcz poknych khorow, nĕkotre ſola, kaž tež tójſchto duettow, terzettow a kwartettow ſ khorami a bjes khorow. Spĕwaŕkow a ſpĕwarjow budźe wĕſcźe tež tak wjele, kaž pſchi konſchim ßwjedźenju.

— Drażdźanſke hłowne towaŕſtwo guſtav-adolfſkeho wuſtawa ſmĕje ßwoju lĕtuſchu lĕtnu ſhromadźiſnu 7. auguſta w Budyſchinje. Lubijſke pobocźne towaŕſtwo chze ßwój lĕtny ßwjedźeń 29. ſeptembra w zyrkwi w Ketlizach wotdźerżecz. Pſchi tym budźe knjes faraŕ Garbaŕ ſ Kotez ßerbſki a k. faraŕ Rychtaŕ ſ Delnjeho Kunnersdorfa nĕmſki prĕdowacz.

— „Katholſki Poſoł" piſche: Wubjerk ſa natwarjenje khapałki w Hajnizach bĕ awſtriſkeho khĕžora wo podpjeru proßył. W tychle dnjach doſta pſches hnadneho knjeſa biſkopa ſwjeßelazu powjeſcz, ſo je Jeho Majeſtoſcz khĕžor Franz Joſef tutej zyrkwiczży 2000 mk. darił. Kaž ßo ſda, budźe tale khapałka po pſchewinjenju nĕkotrych ſadźĕwkow — tych wſchak pſchi kóždej dobrej wĕzy doſcz na doſcz namakaſch! — drje hiſchcźe lĕtßa twarjena. — Pſchiſpomnjenje redakzije „S. N." Pſches to, ſo je do pſchadownje w Hajnizach wjele cźĕſkich dźĕłacźerjow a dźĕłacźeŕkow katholſkeho wĕruwuſnacźa pſchiſchło, kiž w Hajnizach a wokolnoſcźi bydla, je ßo ſa nuſne ſpóſnało, tam katholſku zyrkej abo tola khapałku natwaricz, hdźež by ßo dźĕłacźerjam hajniczanſkeje fabriki „Grützner & Faltis" Boża ßłużba wotdźerżecz hodźiła. Wubjerk, kotryž je tuteje naležnoſcźe dla hromadu ſtupił, bĕſche hižom wokoło 1700 mk. ſa twarjenje hajniczanſkeje zyrkwiczki nahromadźił a jeho ſbĕrka wopſchija po cz. 13 „Kath. Poſła" nĕtko 3723 mk. Wyſche teho je ßo po nim na twaŕbu katholſkeje zyrkwje w Bacźonju 41,707 mk. nahromadźiło.

S Łupoje. Knjes rycźeŕkubleŕſki najeńk F. C. Nicka tudy je jako kubleŕſki prjódkſtejeŕ ſa Łupoj a Bukowku wot budyſkeho kralowſkeho hamtſkeho hetmanſtwa poſtajeny.

S Budyſchinka. Sſedmu njedźelu po ßwjatej Trojizy, 11. julija 1880, bu dotalny diakonus w Kamjeńzu, knjes Ernſt Kurt Krügaŕ, rodźeny w Porſchizach, w naſchej zyrkwi jako naſch nowy faraŕ ſapokaſany. Tuto ſapokaſanje bĕſche kralowſka konſiſtorialna wyſchnoſcz porſchiſkemu knjeſej fararjej Trautmannej porucźiła, kotryž bĕſche po cźeſcźomnym porucźenju teje ßameje wyſchnoſcźe dźĕła naſcheho faŕſkeho mĕſta, pſches ßmjercz naſcheho derjeſaßłużbneho duſchowpaſtyrja knjeſa Rĕsbaŕka (Röſeberga) wuprósnjeneho, ßydom mĕßazow ſ wulkej pilnoſcźu a ßwĕrnoſcźu wobſtaral. Naſcha woßada ſapokaſanje naſcheho noweho knjeſa fararja jako wyßoki ßwjedźeń ßwjecźeſche. K temu bĕchu woßadni naſchu zyrkej ſ kwĕtkami, wonjeſchkami, kcźĕjazymi roſtlinami, wĕnzami a pletwami kraßnje wupyſchili. Khóry a byrglowy khór, kaž tež ßydła delka w zyrkwi bĕchu ſe ſelenymi pletwami wobrubjene a bohacźe ſ wĕnzami wopojſchane a bĕchu jich bĕłe ſtołpy tež ſ liſcźowej pychu wudebjene. Runu pychu mĕjachu tež krónſkaj ßwĕcźnikaj, dupa a klĕtka. Najßwjecźiſche mĕſto naſcheho luboſneho templa teho Knjeſa, woktaŕ, ßam na ßebi hižom pĕkny a doſtojny, bĕ tak rjez ſaßypany ſ kwĕtkami a kaž ponurjeny do kwĕtkoweho morja. Wſchĕ wupyſchenja njemóžemy tudy wupowjedacz, tola chzemy na to ſpomnicz, ſo naſche zyrkwine khorhowje pſches jich wuſtojne ſrjadowanje ßwjedźeńſku pyſchnoſcz naſcheho Božeho domu woßebje powyſchichu. Tak ßo jena khorhoj ſ wyßokoſcźe nad byrglemi do zyrkwje dele ſmahowaſche, dwĕ khorhoji hordźeſchtej ßo pſchi woktarju a dwĕ druhej k bokomaj klĕtki. Tež njeßmĕmy jeneho woßebje rjaneho wupyſchenja ſabycz; mjenujzy pſched woktarjom k prawizy jena wyßoka, ſ pletwami wobdata žerdź ſ móznym kwĕtkowym korbom pĕkneho napohlada ſtejeſche, a k lĕwizy druha, a wyſche kóždeho kwĕtkoweho korba ßo kraßny wobłuk ſ pißanych kwĕtkowych pletwow wupinaſche; a kóždy wobłuk bĕ wot kwĕtkoweje, ſ kſchižom wudebjeneje króny krónowany, ſ kotrejež ßo dołhe bĕkožidźane ßekle ſmahowachu. (Skóncźenje pſchichodnje.)

S Wóßlinka. (K. W.) Niz jenož Wóßlink, ale tež Lĕſka, Wyßoka a ßußodna pruſka wjeß Cźißow bu ſańdźenu ßobotu popołdnju wot ſatraſcheno krupobicźa a wulzyſchnych ſliwkow potrjechena, a ſe ſrudnej wutrobu wobßedźerjo pola wo ſanicźene žita a druhe pólne płody žałoſcźa. Krupy njejßu jenož na polach wſcho rosbiłe, ale tež woßebje w Lĕſkej a Wyßokej wjele woknowych ſchkleńzow rosraſyłe. A w Cźißowje je wyſche teho woda na pucźach a w brunizowych podkopkach wjele ſchkody nacźiniła.

S Horow wojerowſkeho wokrjeßa. (E.-Ch.) W nozy wot 7. k 8. julija w bróżni połleńka (połbura) Herjeńza woheń wudyri. Płómjenja dale a bóle wokoło ßebje hrabachu a bórſy ßo też bróżeń połleńka Kruſchki paleſche. Wobej ßo wotpaliſchtej, teho runja buchu wot wóhnja wutupjene wſchitke twarjenja kublerja Kowaŕka, bróżeń a hródźe korczmarja Pilopa, bróżeń a hródźe połleńka Mikanje, hródźe khĕżnika Nĕmza a kublerja Korczmarja, na poßledku pak tež doſcz wotſaleny dwór khĕżnika Pohle. Korczmarjej Pilopej ſpali ßo 7 howjadow, 6 wowzow a jena ranza, połleńkej Mikani pak dwĕ howjadźe. Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate; tola ſda ßo, ſo je ſałożeny.

S Bukojny pola Słeho Komorowa. Schtwórtk tydźenja tudy błyſk do jeneje ſtareje lipy dyri a ju ſpali. Wona ßo tak ßylnje paleſche, ſo ßo mĕſchcźanam w Komorowje ſdaſche, ſo je woheń. Woni teho dla ſe ßykawu na pomoz pſchijĕdźechu a to bĕ derje; pſchetož dokelž ta palaza lipa bliſko jeneje, ſe ßłómu kryteje bróżnje ſtejeſche, budźiſche wona tule bróżnju lóhko ſapalicz móhła, hdyž ju njebudźiſche ßykawa rucźe haßnyła. — Tón ßamy dźeń błyſk do jeneho pódlanſkeho twarjenja kublerja Skóńza w Bukojzu dyri a je do próchа a popjeła pſchewobrocźi.

Dospolne wupschedawanje
manufakturoweho a módotworoweho składa
Heinrich Preu & Co.

ßo hacž na dalsche kaž dotal stawa a ßu ßo płacźisny wschěch artiklow **s nowa hischcźe wjele bóle pomjenschile.**

Jenu **měschcźansku,** kaž tež jenu **wjeßnu lężomnoscź** s někotrymi kórzami pola mam pod spodobnymi wuměnjenjemi na pschedań. Tež pytam někotre summy **pjenjes** na dobre hypotheki.

Theodor Kunath, agent,
na Hoschiz haßy (Goschwitz) 707.

Khěža na pschedań.

Jena khěža s kruchom sahrody je s małym napłaćenjom na pschedań. Wscho dalsche je shonicź pola wobßedźerja w dornschnabelu 626 w Budyschinje.

W Njeßwacźidle czo. 45 steji jena **ßykanjowa** a jena **žitoczíscźaza maschina,** por ßylnych nowych **brónow,** jena ßylna **krymařska bróna** a jedyn **płuh** na pschedań.

Khorowatoscźe dla ßym swólniwy ßwoju makosahrodnisku **žiwnoscź** czo. 4 w Pomorezach s zykymi žnjemi pschedacź. Wumjeńk žadyn na njej njeje.

Jan Schreiber.

Aukzija.

Njedźelu, 18. jul. t. l., popołdnju w tsjóch budźa ßo w Ratarjezach czo. 7 wězy, k sawostajeństwu njeboczíczkeho Jana Kalicha ßuschaze, jako wulka dźělba dobreje drasty a schatow, něschto hospodařskeho gratu a jena ßykanjowa maschina psches wjeßne grychty na pscheßadźowanje pschedawacź.

Pschedawanje lenu.

Blizschu póndźelu, 19. julija, budźe ßo na rycźerkuble w Ssmochcźizach wjetscha dźělba **lenu** na polu po woßrjedkach na pscheßadźowanje pschedawacź.

Prawdźiwy
czěski czorny kalk
porucźa w czerstwej tworje

A. Lorenz.

Rěsany tobak,

punt po 48 np., pschi wotewsaczu 5 puntow tunscho, porucźa

C. Hanske na žitnych wikach.

We wudawařni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radoscź;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.,** do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

M. G. Freyberg

porucźa po tunich płacźisnach:

8/4 **schěroke czíscźewokmjane kaschemiry,** łóhcź wot 100 np.,
„ „ „ **mohairy,** łóhcź wot 40 np.,
czíscźewokmjane diagonale, łóhcź 70, 75, 80 np.,
pokwokmjane „ łóhcź 50, 55, 60 np.,
czíscźewokmjane ripsy, łóhcź 60, 65, 70 np.,
alpacca-lüstry, łóhcź 40, 50, 60, 75, 80 np.,
dwójne lüstry, łóhcź 25, 30, 35, 40 np.,
nasadstajene drastne stoffy, łóhcź 30, 40 np.,
kattuny, łóhcź 16, 20, 25, 30, 35 np.,
möbkowe kattuny, łóhcź 25, 30 np.,
kožowe „ łóhcź 25, 30, 35 np.,
módroczíschcź, łóhcź 25, 30, 35, 40 np.,
kožozajki, łóhcź 20, 35, 40 np.,
wupjerki, łóhcź 40, 45, 50, 60 np.,
8/4 **běły płat,** łóhcź 45, 50, 60 np.,
8/4 **schěry** „ łóhcź 40, 45, 50 np.,
módry płat, łóhcź 40, 45, 50 np.,
wokmjany zajk sa ßuknje, łóhcź 110, 120 np.,
pokwokmjany zajk sa ßuknje, łóhcź 40, 50 np.,
turnařske ßukno, łóhcź 50 np.

Na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo **ßerbski rycźi.**

Sa khorowatych
k dobroczíwemu wobkedźbowanju!

so je **pschedawařnja „Dr. Schleithnerowoho universalnoho präservativnoho Beatrice-liqueura"** pola knjesa **Otto Engerta** w **drogowych khlamach** w **Budyschinje** sa město a wokolnoscź.

Skutkowanje Schleithneroweho žołdkoweho liqueura njeje w ßlědowazych padach wot žaneho druheho ßrědka pschetrjechene (schtož wschědnje pschikhadźaze dźakprajenja a attesty wopokasuja) a to: pschi bjesapetitnoscźi, hrosnje wonjazym dychu, žołdkowej ßłaboscźi, naduwanjach, kißałym horjestorkanju, pschi kólzy, žołdkowych widlischcźach a žołdkowym katarrhu, pschi žahupalenju, tworjenju grießa a kamjenjow, pschi žołtawje, hłowubolenju (hdyž je žołdk na tym wina), pschi twjerdym žiwocźe, pschi wakach a khoroscźi ßłosyny a jatrow, pschi hämorhoidalnym cźerpjenju (skota žiła). — Płacźisna sa 1 bleschu 1 mk. 75 np., sa półbleschu 90 np.

Cześcźeny knjes Schleithnero!

S wjeßelom a dźakom Wam wosjewjam, so Wasch Beatrice-liqueur mjes mojimi pschecźelemi a snatymi s najlěpschim wužitkom skutkuje a pschezo wjazy luboscźe dobywa a je hižom někotrehožkuliž cźłowjeka wustrowił. My njemóžemy bjes Wascheho Beatrice-liqueura wjazy bycź, duž pościelcźe nam saßo 6 wulkich bleschow „per Nachnahme", pschetož mi je wón moje 16lětne bróstowe a žołdkowe cźerpjenje zyle sahnał.

S pocześcźowanjom
Josef Michel,
Mankendorf pola Oderawa w cźěskej Schlesynskej,
5. junija 1880.

K wuſzywej

poruczam **hróch, woku, hejduschku, rěpowe ſzymjo,** kaž tež prawdźiwy **schlesynski kolij,** wscho w rjanej bórsy skhadźazej tworje. Teho runja poruczam k warjenju **hróch, buny, ſzoki, jahly, hejduschku, krupy** we wschelakich družinach, **rajß** we wulkim wubjerku, **pscheńczny grieß,** hruby a dróbny, wscho w tworje, ſzo derje warjazej, a po najtunischich płaćźisnach.

Pschi potrjebje wo dobroćźiwe wobkedźbowanje proßy

Karl Preißer
na žitnych wikach w Budyschinje.

My s tutym k nawjedźenju dawamy, so w naschim nowym składźe w Pomorezach

pschedawarnju hnójnych ſzrědkow, wuhla, brunizy a kalka,

tam hacž dotal wobstejazu, dale wjedźemy a hewak tež **ratarske wupkody, pizowe ſzrědki a ſzymjenja** kupujemy a pschedawamy. Woßebje poruczamy knjesam ratarjam ſwój skład **hrócha** a **woki** a posdźischo w originalnej tworje **Hohenfriedbergsku ſzymjeńtnu rožku,** ſzo sa naschu krajinu wubjernje hodźazu.

J. G. Hennig & Co.
w Pomorezach na dwórnischćźu.

Dobry gogolinski kruchaty kalk

je saßo na pschedań pola

A. Lorenza
na Hoschiz haßy (Goschwitz).

Materialtworowe khlamy

Carl Noack w Budyschinje, na žitnej haßy,

poruczeja:

derje ſzłodźazy khosej, punt po 100, 110, 120 np.,
rajß, punt po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
zokor w kehelach, punt po 43, 44, 45, 46 np.,
dróbny zokor, punt po 45, 46 a 48 np.,
žolty farinzokor, punt po 40 a 44 np.,
czerstwy paleny khosej, punt po 120, 140, 150, 180 a 200 np.,
zokorowy syrop, punt po 18, 20, 30 a 40 np.,
najlěpschi jědźny wolij, punt po 100 a 120 np.,
kißalo w 4 wschelakich družinach,
wschě družiny **ſzłódkeho palenza,** litr po 40—50 a 75—100 np.,
ćźisty palenz, litr po 20, 22 a 24 np., prósne piczele ſzo sa sawdawk wupožćźuja,
jerje, dobru tworu, schtuku po 7, 8, 9 a 10 np., kopu po 4 mk. 80 np.,
nowe matjesjerje, schtuku po 12, kopu po 5 mk. 50 np.,
ſzól w jenotliwym a zyłym,
gothasku eervelatkolbaßu.

K ſzlubam, kwaßam a kschćźisnam

poruczam ſwoje dopokasane woßebje **ſzłódke, jednore a dwójne palenzy a liqueury,** kaž tež knjesam saßopschedawarjam pschi potrjebje derje **ćźisćeny palenz** w ćźwizach a po jenotliwym po najbóle tunischich płaćźisnach. Ssudobja k temu ſzo rad požćźa.

Ad. Rämsch,
destillazija pschi butrowych wikach.

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Palenz.

Czerstwy a wschědnje ćźisty palenz, kaž tež wschě druhe dobre družiny porucza po tunich płaćźisnach

Th. Grumbt
na swonkownej lawskej haßy.

Skótźiwjazy pólver

w pakćźikach po 1/2 a 1/1 puntach najtunischo porucza **Otto Engert**
na snutskomnej lawskej haßy.

Kormjazy pólver

sa howjada, wowzy a ſzwinje porucza w schachtliczkach po 1 mk.

Heinr. Jul. Lincka
na hrodowskej haßy 338.

Butrowy pólver,

k ſzmjetanje do butrobaßa sćźinjeny, pschisporja niz jenož butru, ale ju tež woßebje ſzłódnu ćźini. — Ma jón jenož na pschedań

Heinr. Jul. Lincka
na hrodowskej haßy 338.

Kóžde subybolenje

ſzo psches **Hückstädtown**

ertnu subowu wodźiczku

sa jenu minutu sacźěri; jenož prawdźiwu ma na pschedań

Heinr. Jul. Lincka
na hrodowskej haßy 338.

P. Kneifelowa

wloßowa tinktura,

dopósnaty najlěpschi, je-li niz jeniczki wo prawdźe sprawny wloßospomožazy ſzrědk (ćźitajcźe lěkarske měnjenja, wopißma a wjetsche nawěschtki); wscho dalsche w pschipoloženej papjerzy. — Na pschedań ma ju jenož w bleschach po 1, 2 a 3 mk. w Budyschinje k. **Heinr. Jul. Lincka.**

Swjerschne koschle, khornarje, manschety, shlipsy, khrawaty
jara tunjo porucza
Julius Lange
s napschecza
noweje měschćźanskeje schule.

Měschczanska haptyka w Budyschinje

na hłownym torhoschczu

porucza:

salsowy pólver, 1 pakczik sa 40 np.,
skótny ziwjazy a **hojazy pólver,** 1 pakczik sa 40 np.,
ßwinjazy wobžerny pólver, 1 = = 30 np.

Prawoczaßne nałoženje wjele schkody wotwobroczi, sdžerži skoczatam strowoscz, móz a dźěłakmanoscz. — Njech kóždy napißmo a naczischczane snamjeschka wobkedźbuje.

Dale porucza **měschczanska haptyka** wschitke druhe **skótne pólvery** po najtunischich płaczisnach s rukowanjom czistoscze, dokelž ßo wot woßebneje parneje mlějazeje a tolczazeje maschiny pschihotuja.

Regulatory

czaßniki (uhren),

kiž 8 hacž do 14 dnjów du,

dostach w najwjetschim wubjerku a pschedawam schtuku sa 22 mk. 50 np. s napißanym rukowanjom.

J. G. Schneider

w Budyschinje na snutskomnej lawskej haßy, pschi tórmje, delka a po 1 skhodźe.

M. Th. Pech

w Budyschinje, na hłownym torhoschczu czo. 140, w Budyschinje,

pódla měschczanskeje haptyki,

porucza w rjanym wubjerku

czornožidźane stoffy,

jako: **taffet, rips** a **kroaséj** w czerstwej nowej tworje a po jara tunich płaczisnach, kaž tež **półžidźane, czisczewolmjane** a **półwolmjane drastne stoffy** w zyle nowej tworje a jenož w dobrych a staroscziwje wubranych mustrach, k domjazym a kemschazym drastam ßo hodźaze, po jara tunich ale twjerdych płaczisnach.

M. Th. Pech

na hłownym torhoschczu 140.

H. M. Schmidt,

fabrikant pschedeschcznikow

na hłownym torhoschczu,

porucza wulki wubjerk

ßamodźělanych mužskich a **žónskich pschedeschcznikow**

a tunich

woßebnych pscheßłónczników

k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Porjedźenje a poczehnjenje pschedeschcznikow ßo derje a tunjo wobstara.

M. Th. Pech

na hłownym torhoschczu czo. 140

porucza ßwój wulki skład

kattuna, madapolama, kroaséja a pikéja, módroczischcza,

5/4 a 6/4 schěrokich, a pschedawam, hacž runje ßu nětko wjele dróžsche, hischcze po starych tunich płaczisnach.

M. Th. Pech

na hłownym torhoschczu 140.

Haptyka w Rakezach.

Najlěpschi wužitkowy, mlókowy a **wobžerny pólver** sa howjasy skót, **salsowy pólver, restituzijonski pólver** psche wsche klazanje koni, **wobžerny pólver** sa ßwinje, kaž tež **ßrědk psche czerwjenu, pólver psche mole, papjeru psche mole, jěd psche schwoby, nervowy balsam,** jenož pola mje prawdźiwy dostacz, **schmrěkojehlinowy äther, algotinu,** hnydom subybolenje sacźěrjazu, **Dr. Whitowu woczowu wodźiczku, woczowy balsam, fenchlowy měd, bróstsyrop, schokoladu, lěkarske mydła, barby k ßamobarbjenju** žonjazych smachow po 10 a 15 np. porucza w snatej dobrosczi po najtunischich płaczisnach

R. Bredemann.

Dickowa conceßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki.**

Emil Wehrle

na jerjowej haßy w Budyschinje

porucza jara płaczisny hódne **kattuny,** stary łóhcz wot 16 np.; **módroczischcz,** stary łóhcz wot 25 np.; **jendźelsku kožu,** kaschczikatu a ßmuhatu, stary łóhcz wot 45 np.; **tibetowe rubischka** w kraßnych rjanych mustrach wot 1 mk.

Sserbske a němske spěwarske

w wulkim wubjerku

porucza po najtunischich płaczisnach

Wilh. Trepera, knihiwjasar pschi realnej schuli.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisku dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Internationalna gumijowa fabrika

Berlin SW., Alexandrinen-Strasse 116

porucza a poßyła en gros a en detail wschě móžne **gumijowe artikle,** kaž tež **technische a chirurgiske woßebitoscze, schwampy** sa **rany** a **wocži.**

Płaczisnokouranty darmo.

25 originalnych žortniwych khartkow sczele sa 50 np. w póstnych markach

Gotthilf Koch, Berlin SW.

Přeprošenje.

K lěpšemu nowozałoženeho towarstwa „k pomocy studowacych Serbow“ budźe so też lětsa w nazymskich šulskich prózdninach a to runje na Michała,

srjedu, dźeń 29. septembra t. l.,

wulki serbski spěwanski swjedźeń

ze swjedźeńskej **hosćinu** a pyšnym **balom** w Lauec hôtelu w Budyšinje swjećić. Spěwać změje so pod direkciju k. kantora **Kocora** wěnc jeho krasnych spěwow, ze wšelakich solow a chorow wobstejacy, kotrychž text je nimale wšón wot njebećičkeho k. fararja **Sejlerja.** Duž dowolam sebi, wšitkich spěwa wustojnych Serbow, kaž też česćene serbske knjenje a knježny, kotrež derje spěwać wjedźa, z tutym podwólnje přeprošeć, při spomnjenym narodnym swjedźenju dobroćiwje sobuskutkować chcyć a mi w padźe wobdźělenja najpozdźišo hač do **31. julija** přećelnje k nawjedźenju dać, kajki hłós spěwaju.

W nadźiji, zo horješi wótčinski wotpohlad ze strony wšěch horliwych Serbowkow a wšitkich swěrnych Serbow bohatu podpjeru nadeńdźe, poruča so z najwyššim počesćowanjom

W Budyšinje, 10. julija 1880. **K. A. Fiedleř.**

Ratarske kreditske towarstwo.

Ssobustawy tuteho towarstwa ßo s tutym na to kedźbne cźinja, so bychu ßebi lětuschu **7prozentsku dividendu** s pschipóßłanjom ßwojich kontoknihi psches dowěrnikow (vertrauensmänner) w měßazu juliju wupłacźicź abo pschipißacź dali.

Direktorium towarstwa.

Cźeścźenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe dowolam ßebi wosjewicź, so ßym s mojej restauraziju, kotruž ßym wot knjesa rěsbarja Böhmy pschedewsak, a w kotrejž budu ßo stajnje sa dobre piwa staracź,

destillazionske khlamy

sjenocźik. Ja budu ßo prózowacź, so jenoź dobre a cźiste palenzy a liqueury pschedawam a proschu pschi potrjebje wo dobrocźiwe wobkedźbowanje.

S pocześcźowanjom

F. Schlesinger
na swonkomnej lawskej haßy.

Wosjewjenje.

Cźeścźenym Sserbam s tutym k nawjedźenju dawam, so ßym w **Sajdowje**

wojnarńnju a wosytwarjerńnju

sakozik, a budźe moje stajne prózowanje, so kóźdemu dobre dźěło pschi sprawnej płacźisnje wobstaram.

S pocześcźowanjom

Karl Noack, wojnar a wosytwarjer.

Cźeścźenym knjesam ratarjam k dobrocźiwemu nawjedźenju, so ja stajnje **sorna** sa **khleb** (też punt sa punt) wuměnjam.

S dobom poruczam **pizowe ßrědki** wschitkich druźinow k dobrocźiwemn wobkedźbowanju.

Sieber, pjekarski mischtr
w Budyschinje na hospitalskej haßy 614.

300 mězow po 30 np.

ßu w mězowych budach ßobotu dostacź.

Emil Flegel,

kóźkar

na źitnej haßy w Budyschinje,

poruca ßwojim cźeścźenym wotebjerarjam ßwój skład **kłobukow** a **mězow** najjednorischeje hacź do najlěpscheje dobroscźe.

Mězy, jenoź sa 30 np.

Sswoje wubjerne, wschudźe ßławne

pianina

scźele frachta ßwobodne po fabrikskich płacźisnach s pruhowanskim cźaßom sa dźělbne płacźenje abo sa hotowe pjenjesy s wyßokim rabattom

Th. Weidenslaufer, Fabrik Berlin NW.

Ssamoskónzowanje,

skaźenje familije atd. ßu ßłědstwa wopikstwa. Tutón njepocźink ßo psches sto krócź dopokasany, wot lěkarjow poruczeny ßrědk s wjedźenjom abo bjes wjedźenja picźka wotstroni. Też pomham psche tajne cźerpjenja, běłospław, mocźenje do łoźa, padawu khorosćź a lischawu.

L. Grone in **Münster,** Westfalen.

Kolbaßywukulenje

njedźelu, 18. julija, w Hornjej Kinje „k dwěmaj lipomaj.“

Moritz Thierbach.

Kedźbu!

Jutsje, njedźelu, **kolbaßywukulenje** w piwarni w Wujezku.

Reje

jutsje, njedźelu, 18. julija, w hoscźeńzu w Hrodźischczu s budyskej wojerskej hudźbu. Pschecźelnje pscheproschuje

Korla Pöhla.

Jutsje, njedźelu, 18. julija,

wischnjowy ßwjedźeń

w Pomorezach, na cźoź najpodwolnischo pscheproschuje

Werner.

Wutoru, 20. julija,

moje khlamy a mój restaurant jeneho ßwójbneho ßwjedźenja dla sanknjene wostanu.

W Budestezach.

G. Simon.

Kompagnon pytany.

Sa jene make, ale ßo jara derje rentirowaze brunizowe podkopki (kohlenwerk) ßo **kompagnon** pyta s kapitalom wot 1000 toleř. — Wscho dalsche je w wudawarni „Serbskich Nowin“ shonicź.

Ródne, pilne dźowki

s dobrymi wopißmami k nowemu lětu pyta **knjejstwo w Radźanezach** pola Budyschina.

Pytaja ßo

dźěłacźerske ßwójby, wotroczkojo, ßrěnkojo, konjazy wotroczkojo, domske a hródźne dźowki psches pschistajazu żonu **Heynoldowu** w Budyschinje.

Jedyn **pschedeschcźnik** (regenschirm) je ßo na schcźeźży s Holeschowa do Njeßwacźidła namakał a móże ßo saßo dostacź pola gmejnskeho prjódkstejerja w Holeschowje.

Anna Knoblochez,
Otto Säuberlich,
ßlubjenaj.
Słyczin a Las prusk. Łużizy,
w juliju 1880.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 30. **Sobotu, 24. julija 1880.** **Lětnik 39.**

Młyn na dnje morja.

Bajka ſ mórſkeho brjoha.

Běschtaj pſched ſtarodawnymi cžaßami dwaj bratraj, jedyn rěkaſche Handrij a druhi Jank. Handrij pak bě bohaty a Jank khudy. Jako ßo junu patorżiza pſchibližowaſche, khudy Jank ani ſtibku khlěba doma njemějeſche, a dźěſche po tajkim k bohatemu bratrej a proſcheſche jeho Boże dla wo ßmilny dar na patorżizu. „Chzeſch-li cžinicź, ſchtož cži praju, dha cži wulke ßuſchene ßwinjaze plezo a pſcheńcžny kołacž dam!“ Handrij rjekny. Khudy bratr wotmolwi, ſo chze wſcho cžinicź. Duž jemu bohaty praji: „Jow maſch, ſchtož ßym cži ßlubił. Na domojpucžu ſaſtup pak w lěßu do roſpadaneho hrodu, hdźež budźe dźenßa wjecžor dźewjecź kuſtarjow ßedźecź, a praj jim dobry wjecžor.“ Wón pak chzyſche jemu ſ tym wulki ſtrach nacžinicź, ale Jank ßo njebojeſche.

Wón ſ plezom a kołacžom woteńdźe a do ßrjedź lěßa pſchiſchedſchi ſtareho ſchědźiweho muža ſetka, kotryž ßo jeho woprascha, hdźe dźe? Wón wotmolwi „domoj“, ale ſo ma duzy hiſchcźe do roſpadaneho hroda ſaſtupicź a tamniſchim dźewjecźom kuſtarjam „dobry wjecžor“ prajicź. „Hm!“ ſabórcža ſchědźiwz, „ale hdyž plezo a kołacž wuhladaja, kotrejž njeßeſch, budźa jej tebi wotkupicź chzycź. Ty pak jej hinak njepſchedaj, doniž cži rucžny młyn, ſa durjemi ſtejazy, ſa plezo a kołacž njedadźa. A hdyž tón smějeſch, ſ nim ke mni pſchińdź; ja chzu cži pokaſacź, kak maſch jón ſtajecź — a to budźe twoje ſboże!“ A Jank wotmolwi „haj, haj!“ a khwataſche k roſpadanemu hrodej.

Tam do duri ſakłapa a jako běchu jemu wotewrili, ßwój kulowaty kłobuk ſejmaſche a praji „dobry wjecžor!“ A kuſtarjo wotmolwichu „wjerſch pomaſy!“ a ſ napjatymaj wocžomaj na njeho hladachu. A ßwinjaze plezo a kołacž wuhladawſchi jeho wobſtupichu a chzychu jej jemu wotkupicź, pſchetož tajka wobrada běſche pola nich rědka. Ale wón wotmolwi: „Ja jej njejßym na pſchedań pſchinjeßł, tola chzecźe jej měcź, dha mi ſa njej tón rucžny młyn dajcźe, kiž ſa durjemi ſteji!“ Tónle dacź drje ßo jim njechaſche, ale wóń wot pleza a kołacža jim tak luboſnje do noßa cžehnjeſche, ſo ßo dlěhe njekomdźichu, ale jemu tón młyn dachu. A wón ſ nim woteńdźe.

Do ßrjedź lěßa pſchiſchedſchi, ſaßo teho ſchědźiweho muža ſetka. A tón jemu pokaſa, kak ma młyn ſtajicź, ſo by mlěł, a kak jón ſaſtajicź, ſo by mlěcź pſcheſtał. Jank praji: „Mějcźe dźak!“ a khwataſche domoj, tak rucźe hacž jenož móżeſche; ale pſchi wſchěm khwatanju tola hakle domoj pſchińdźe, jako jěднacźe bijeſche.

„Ale, ale, hdźe jenož tcžiſch?“ jeho žona praji. „Jowle ßym jemu hodźinu ſa druhej ßedźała a žołdk je mi dale a bóle korcžał a nětko ßym hłódna, ſo móhła ſ ławki panycź, a hiſchcźe njewidźu, ſo něſchto k jěđźi njeßeſch!“ „Ach, ja dyrbjach daloko khodźicź“, wotmolwi muž, „tola směruj ßo: ſa mału khwilku smějemoj jěſcź a picź.“ A wón rucžny młyn na blido ſtaji, w nim někajke kolesko puſchcźi, a pſchikaſa jemu, ſchto ma mlěcź; najprjedy dwě ßwěcžzy, potom blidowy rub, ſchklę a talerje, nože a widliczki a napoßledku k jěđźi a k picźu, ſchtož jenož móże ßebi cžłowjek žadacź. A žona ßo rosdajſchi hubu dźiwaſche, ale jako muž pocža jěſcź a picź, wona tež po nim cžinjeſche a jej tak derje ßłodźeſche, kaž jej njeběſche ženje prjedy ßłodźało.

Jeje muž da pak potom rucžnemu młynej tejko jěđźe mlěcź, ſo na wjele njedźel doßahaſche. A na tſecźi dźeń wón wjele hoſcźow a mjes nimi tež ßwojeho bohateho bratra na hoſcźinu pſcheproßy. A woni wſchitzy pſchińdźechu a ßo wulzy jara dźiwachu, ſo je ta hoſcźina tak jara bohacźe a pyſchnje wuhotowana; najbóle pak ßo bohaty bratr dźiwaſche a njemóżeſche docžakacź, ſo by ſhonił, ſwotkał je jeho bratr, dotal tak khudy, tajke bohatſtwo doſtał. „Patorżizu běſche ty tak khudy, ſo ßy ke mni proßycź pſchiſchoł“, wón k ßwojemu bratrej rjekny, „a dźenßa ßo bohatſchi ſdaſch, hacž my wſchitzy w hromadźe. Praj, kak je ßo to ſtało?“

Jank drje ßo ſ powjedanjom dołho komdźeſche, ale ſkóncžnje tola wſcho wubledźi. „Tudy widźiſch, ſchtó je mi moje bohatſtwo pſchihotował; tónle młyncžk je to był!“ A wón da jemu mlěcź, ſchtož ßebi jeho bohaty bratr žadaſche.

Ale jako tón widźeſche, ſchto tón młyn wſcho móżeſche, wón wulke žadanje ſa nim ſacžu a ßwojemu bratrej wjele pjenjes ßadźeſche, ſo by jemu jón pſchedał. Tón pak rjekny: „Ja wſchak nochzu wjazy měcź, dyžli tſi ſta toleř, ale ty dyrbiſch mi jón hacž do ßynowych žnjow woſtajicź; mjes tym ßebi wſcheho tejko namlěju, ſo směju ßwoje žiwe dny doſcź.“ A jeho bratr domoj doběža a te tſi ſta toleř pſchinjeße, ſo by ta wěz tola wěſta była. — Ale Jank derje wjedźiſche, cžeho dla je Handrijej młyn tak tunjo pſchedał.

(Skóncženje pſchichodnje.)

Wußudźenja.

Lawniſki ßud (ſchöffengericht).

Dźěłacźeř C. F. Franka w Rakezach běſche wobſkorżeny, ſo je naſymu łonſcheho lěta wóſzy C. Micžzy 2 abo 3 měrzy haſcheneho kalka wſał a doſta teho dla 2 dnjej jaſtwa.

W januaru 1880 běſche rěſnik F. A. Donath ſ Komorowa wot wulkeje dźowki Marje Puſcźinez w Schunowje 21 hriwnow doſtał, ſo by tute pjenjeſy jejnej macźeri pſchepodał. Wón pak to njeběſche ſcžinił a bu teho dla k 6 njedźelam jaſtwa wotßudźeny.

Dokelž běſche kowarſki C. A. Wolf ſ Rakojd w tamniſchej Ssmoliz korcžmje haru hnał a ſe ſamyßłom dwě woknowej ſchkleńzy roſraſył, wón 3 dny jaſtwa ſa ſchtrafu doſta.

Wotrocžk Jan Reinig ſ Brěſyny bě ßo pſchecźiwo ßwojemu ßłużbnemu knjeſej, knjeżemu najeńkej Graſerej, njehornje ſadźerżał a bu teho dla k 5 měßazam jaſtwa wotßudźeny.

Krajski ßud (landgericht).

Zoltolijer P. E. T. Hannewald běšche kuchińskemu mischtrej Sobje w Małym Wjelkowje něhdźe 26 mk. pjenjes a schtyri loßy sakskeje lotterije kranył. Hewak bě wón, hacž runje s łuhowskeho knježeho dwora wupokasany, tola saßo w nozy psches wrota tuteho dwora pscheléśł, so by tam ßwoju lubku wopytał. Wón dosta dla paduchstwa a dla nózneho łaženja do zuseho dworu jene lěto a schtyri dny jastwa.

Dźěłacźerjej Janej Michałkej s Mnischonza, hižom schtyri krócź khostanemu, ßo w židowczanskej dźěłarni njelubjesche a wón ßo teho dla, jenu ßekeru ßobu wsawschi, do Mnischonza wróćźi. Tam pak ßo jemu tež njelubjesche a wón někotry krócź hrožesche, so chze „Mnischonz czeřwjeny sczinicź", schtož ßebi ludźo wukładowachu, so chze sapalicź. Jako jemu gmejński prjódkstejer 19. novembra wosjewi, so ma ßo saßo do židowczanskeje dźěłarnje pscheßydlicź, Michałk s nožom wokoło ßo hibasche, prajizy, so teho, kiž jeho pschimnje, sakole. Po někotrych dnjach pak žandarmojo pschińdźechu a jeho do Budyschina pschiwjedźechu. Pšched ßudom wón prějesche, ale dokelž ßwědkojo wscho dopokasowachu, bu Michałk k 7 měßazam jastwa wotßudźeny.

Wjeczor 12. januara młynski Gärtner, w pomorczanskim wětrniku ležazy, pytny, so ßo w młynzy něschto hiba. Wón teho dla bliže stupi a bórsy wuhlada, so je paducha wotehnał, pschetož jedyn měch pscheńzy bě hižom na bok stajeny. Paduch bě s woknom won czeknył. Tuteho spytaneho paduchstwa dla bu młynski J. A. Herrman s Kotez wobskorženy, dokelž běšche ßebi tón ßamy dźeń wětrnik ßwěru wobhladował. Wón pak twjerdźe prějesche a bu, dokelž ßo jemu niczo dale dopokasacź njehodźesche, sa njewinowateho wuprajeny.

Ssudniske tołmaczěrstwo w Sakskej.

(Pokraczowanje s czißła 29.)

Dale tež s woczow puschczicź nießměmy, so ßo nasch § tola jenož na swadne prawoty (streitige Rechtspflege) poczahuje, a so ty, schtož zivilny prozeß nastupa, w ryczniskim prozeßu ßwoju wěz ßam wjescź nießměsch, ale dyrbisch ßo wot ryczníka sastupicź dacź, po tajkim wot prawawuczeneho, němskeje rycze mózneho. (Ryczniski prozeß, němski „Anwaltsprozeß", mjenuje ßo s krótka kóżdy zivilny prozeß, kiž ßo ßwojeje ważnoscze dla hižom w prěnjej instanzy pšched krajnym ßudom wujedna, a niz pšched hamtskim.) Tež w tychle padach dyrbi tebi ßudnik po § 124 zivilneho prozeßoweho porjadka na twoje žadanje ßłowo w jednanzy dowolicź, ale po woli sakonjedawarja (cf. motivy k Titel XV. namjeta k ßudnemu wustawowemu sakonju) dyrbi wußudźenju ßudnika sawostajene wostacź, hacž a kak daloko chze wón w tajkim padźe tebje, kiž němskeje rycze mózny njejßy, k ßłowu pschipuschczicź. Cźini-li pak wón to, dyrbi k temu tež tołmaczerja powołacź. Sa mnohe ważne prawoty po tajkim ważnoscź nascheho § trochu do sady stupa.

Se wschěch tychle winow ßym ja teho dla sa to: ßudnik ma ßebi w kóżdym padźe woßebje jenož tu prascheń pschedpokożicź a ßwědomicze na nju wotmołwicź, hacž ty tak mało němski rosymisch, so je strach, so jemu ty ßwoje myßle a wscho, schtož masch jemu prajicź, njebudźesch prawje rosestajecź móz a so njebudźesch wscho, schtož wón k tebi ryczi, bjes njedorosymjenja sapschijecź; pscheßwědczi ßo wón, so ty wo prawdźe tak mało němski rosymisch, jenož potom ßmě cźe jako tajkeho wobhladowacź, kiž němskeje rycze mózny njeje a jenož w tymle padźe dyrbi tołmaczerja powołacź; spósnaje-li pak wón, so je dorosymjenje sa tebje jenož wobczężne, dokelž němskeje rycze dospołnje mózny njejßy, ßmě cźe jako němskeje rycze mózneho pschipósnacź.

Pschesjene s tymle mjenje krutym sapschijeczom je tež měnjenje ßławnje snateho prawawuczeneho, kotryž běšche pschi wudźěłanju sokonja wobdźěleny, Dr. v. Schwarze (cf. Kommentar der Reichsstrafprozeßordnung v. Schwarze in d. Anm. zu § 190 des Gerichtsverfassungsgesetzes). Wěste je, so tole mjenje krute sapschijecze ßudnikej jo móżno cźini, w kóżdym padźe rucze a bjes teho, so by rycźne pruhowanje s tobu wotdźerżał, wußudźicź, hacž ßy němskeje rycze mózny abo niz. Ale wěste tež je, so dyrbi ßudnik w kóżdym padźe s nowa pschepytowacź, hacž ßy němskeje rycze mózny abo niz, a so dyrbi wón pschi tym woßebje na pschedležazu prawotu ßamu dźiwacź. Tež móże ßo stacź, so móże ßo ßudnik, po tym hacž je prawota, wo kotrejž ßo jedna, w ßwojim kausalnym swisku jednora abo bóle saplecźena, w prěnischim padźe s twojej wědomoscźu němskeje rycze spokojicź a tebje jako němskeje rycze mózneho wobhladowacź, mjes tym so dyrbi w poßlednischim padźe, so ßo njedorosymjenja stałe njebychu, wuprajicź, so němskeje rycze mózny njejßy, a tołmaczerja powołacź.

Hdyž tež nětko in praxi ßudnik po tymle mjenje krutym sapschijecźu prascheń wußudźi, hacž je něchtó němskeje rycze mózny abo niz, a hdyž tež ßo powschitkownje prajicź njehodźi, so by jeho wußudźenje woprawdźitoscźi wotpowjedźaze njebyło, chze ßo mi tola sdacź, so drje woprawdźite rukowanje (garantie) sa prawe wußudźenje tejele prascheńje jenož tehdy mamy, hdyž je ßudnik ßam njeněmskeje rycze mózny.

Da-li Bóh, cźaß wjazy daloki njeje, hdźež smějemy w Sakskej prawisnikow (juristow), sa ßamostatnych ßudnikow kmanych, kotsiž ßu ßerbskeje rycze mózni, t. r. w horjeka rosestajanym krucźischim smyßle. Ssnadź ßměmy ßo potom nadźijecź, so naß Sserbow ßudnizy ßudźa, kotsiž ßu nascheje rycze mózni. (Pokraczowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. W sańdźenych dnjach běchu ßobustawy tak mjenowanych wóhnjowych woborow (feuerwehren) se wschelakich sakskich a druhich městow w Drażdźanach shromadźeni, hdźež we wulkim dołhim cźahu psches město cźehnjechu. Jich běšche něhdźe 6000 muži. Wo tych, kiž běchu tam s Budyschina pschischli, drażdźanske nowiny „Dresdner Nachrichten" pschi wopißowanju tuteho cźaha pißaja: „S horda Budyszy stupachu, w nich tczi ßerbska krej. (Stattlich traten die Bautzner auf, es steckt in ihnen Wendenblut.)" — Sakske ministerstwo finanzow je pola a lěß rycźerkubła Böhle pola Ortranda kupiło a to woßebje tamnischeho lěßa dla, pschetož spomnjene ministerstwo stajnje sa tym hlada, hdźe pak by dotalne kralowske lěßy s nowa pschisporicź móhło.

— Wóndano ßu njewjedra wokoło Zwikawa slě sakhadźeli a bu wot krupow wjele žita sanicźeneho a wjele woknow wubitych. W Oberdorfje błysk do bróżnje kublerja Schettlera dyri a ju s tsjómi druhimi twarjenjemi do prócha a popjeła pschewobrocźi. — Dźenßa tydźenja mějachu w Schwarzenbergu ßylne njewjedro s krupami a wulkim wětrom, kiž je tam wjele schtomow wotłamał. Wón deski kaž pjerje po haßach wokoło mjetasche. — W Hornjej Jasonzy ßu ßo 14. julija domske a bróżeń skałarja E. Steglicha wotpaliłe.

Němski khěžor je ßo s Emsa, hdźež je tamnische strowotne wody s dobrym wužitkom wužiwał, na někotre dny na badensku kupu Mainau a wot tam do awstriskich strowotnych kupjel Gastein podał, hdźež někotre njedźele wostanje.

— S Barlina pißaja, so je ßebi turkowski sultan wot němskeho khěžora dwanacžoch offizierow a kralowskich sastojnikow wuproßyk, so bychu jemu jeho wójsko, kaž tež turkowske pjenježne naležnoscže do rjadu stajili. Němski khěžor je jim dowolik, so ßměďža na njewěsty cžaß do turkowskeje ßlužby stupicž a ßo potom saßo do pruskeje ßlužby wróczicž, ale hacž budža w Turkowskej schto kmane wudokonjecž móz, do teho tež barlinske nowiny prawje wěricž nochzedža, dokelž dźě je w Turkowskej wscho hacž do grunta skažene. — Jendźelcžanam, kiž hacž dotal w Turkowskej skutkowachu a, móhł rjez, roskasowachu, ßo njelubi, so chze nětko sultan s němskimi sastojnikami dźěłacž. Jedyn wot tych němskich offizierow, kiž do Turkowskeje póńdu, rěka Drygalski a je rodźeny Polak.

Awstrija. Tež w Cžechach a druhich awstriskich krajach ßu w poßleńschim cžaßu ßurowe njewjedra měli, kotrež ßu se sliwkami a krupami wjele schkody nacžinile. Awstriski khěžor chze kónz lětuscheho lěcža Galizysku wopytacž, kotraž je s wjetscha wot Polakow wobydlena, tola je tam tež tójschto Makorußow. Wobydlerjo Galizyje hižom nětko počžinaja wuradźowacž, kak bychu khěžora witali.

— W jenym pólskim měscže, hdźež chzychu někotsi židźi sa ßwoje dźěcži němsku schulu měcž, běsche jim to wokrjeßna wyschnoscž sapowjedźiła. Duž ßo woni na najwyschschi krajny ßud we Winje wobrocžichu a tón je wußudźił, so maja w Awstriji starschi tajkeje abo hinascheje rycže to prawo, ßebi sa ßwoje dźěcži schulsku wucžbu w tej rycži žadacž, kotruž ßami rycža. Tola dyrbi dźěcži tejko bycž, kaž ßebi jich to schulski sakoń sa jenu schulu žada.

Franzowska. Nowe khorhowje, kotrež ßo wóndano wot pschedßydy franzowskeje republiki franzowskemu wójsku pschepodachu, ßu składnoscž k wulkemu ßwjedźenju dałe, kotryž ßo tajkeho pschepodacža po wschej Franzowskej ßwjecžesche. Do tuteho ßwjedźenja ßo sdasche, so ßnadž na tutym dnju sběžki bjes Franzowsami wschelakeho politiskeho smyßlenja nastanu, ale to ßo stało njeje a ßo ßwjedźeń s wulkej pyschnoscžu a w powschitkomnym wjeßelu wotdźerža. Tola zyle bjes ropota to wotběžało njeje, pschetož w jenym měscže wojazy jedyn klóschtr nadpanychu a tam pjenjesy wurubichu.

Jendźelska. Dokelž nětcžische jendźelske ministerstwo wo dalschej wójnje s Afghanami nicžo wjazy wjedźecž nochze, dha je jendźelske wójsko, w Afghanskej stejaze, porucžnoscž dostało, so ma ßo s Afganskeje do pódlanskeje jendźelskeje Indije podacž. — S zulukaframi Jendźelcženjo tež wjazy wójnu njewjedu.

Turkowska. Dokelž ßo sda, so chze ßo turkowski sultan pschecžiwo wobsanknjenjam barlinskeho kongreßa a barlinskeje konferenzy hischcže dale sapjeracž, dha ßu ßebi nětko europiszy wulzy móznarjo wumyßlili, kak chzedža jeho k temu nusowacž, so wón Grichiskej a Cžornohórskej tejko kraja wotstupi, kaž je ßo to na kongreßu abo na konferenzy postajiło. Mjenujzy w bližschim cžaßu kóždy wulkomoznar dwě wójnskej łodźi do bliskoscže Cžornohórskeje poscžele, so bychu wschitke tute dwanacže łódže Cžornohórzam pschi wobßadźenju teho krucha kraja pomhali, kotryž ma sultan wotstupicž. Mjenujzy Rußowska, Jendźelska, Franzowska, Němska, Awstrija a Italska kóžda po dwěmaj łódźomaj da, so by sultan sjawnje widźał, so ßu wschě wulke europiske knježeřstwa w tym psches jene, so wón to dopjelnicž dyrbi, schtož ßu wone postajile. Tute łódže ßo najprjódzy do adriatskeho morja podadža a ßo blisko Dulcigna postaja, so bychu wot tam Cžornohórzow sakitowale, a potom pojědu do bliskoscže Vola a Arty, so bychu tam Gricham k ruzy byłe. Móžno drje je, so ßnadž Albanesojo někajku haru secžěrja, ale sultan drje budže ßo pascž, ßwoje wójsko na Cžornohórzow a Grichow pößłacž, hdyž widźi, so ßu wschitke wulke europiske knježeřstwa pschecžiwo njemu.

Ze Serbow.

S Budyschina. „Kath. P." pißa: Kaž ßłyschimy, je k. Luscžanski, präses katholskeho seminara w Prasy, do Wotrowa pschijěł a tam schtyri njedźele k. fararja Herrmanna sastupi. Witamy k. präseßa do wótzneho kraja a wutrobnje pschejemy, so by tudy ßwoju strowotu s nowa prawje wobkrucžił. — Nětko je k. Kummer s Laska theologiju w Prasy dostudował.

S Mnischonza. Pschi njewjedrje, kotrež sańdźenu ßobotu, 17. julija, tudy a w tudomnej wokolnoscži mějachmy, błysk do Weikertez domskich dyri a tež s dobom tsěchu sapali. Dokelž pak bórsy wóhnjowe wobory (feuerwehren) k pomozy khwatachu, woßebje pak hajniczanska fabriksła wóhnjowa wobora se wschej mozu dźěłasche, bu woheń sbožomnje jenož na tsěchu a kósły wobmjesowany.

S Jaßeńzy. (Kath. Pos.) Poßlenja měßacžna shromadźisna nascheje katholskeje bjeßady běsche prawje ważna. Běchu ßo tu naschemu pscheproschenju pschecźelnje swólniwi někotsi hoscžo s Kamjenza, wjedźeni wot k. fararja Wornarja, a s ralbicžansko-łaskowskeje katholskeje bjeßady seschli. Knjes farař Wornař postrowi bjeßadu s pschecźelnymi a pohnuwazymi ßłowami. Knjes kapłan Scholta s Khróscžiž pak wopißa nam paßionske hry w Hornim Ammergawje, kotrež bě wopytał. Na to postaji nasch pschedßyda někotre hłowne wězy k wuradźenju, woßebje: Kak móhło ßo rospschedawanju a shubjenju kubłow s wobßedźeństwa katholskich Sserbow wotpomhacž? Na to ßo wjele wuradźesche. Skóncžnje pschesjene pschińdźechmy, so by ßo kóžda bjeßada w ßwojim wokrjeßu starała, kaž wjele ßo hodźi, so by kubłu abo žiwnoscži kupza w tajkim nusnym padźe wobstarała. Dale tež ßo praji, so by derje było, hdy by w kóždej woßadźe jedyn pschistajeř abo pschistajazy kontor był.

S Krapowa. Sańdźeny schtwórtk, 15. julija, pschipołdnju w prěnjej hodźinje tudy woheń w brójni sahrodnika Pětra Mikanje wuńdźe, kotryž tu ßamu a pschitwarjeny drjewjeńz do cžista sahubi. Ale pak tež domske, w dalokoscži někotrych minutow s napschecža stejaze, woheń sapopadźe a spali. Skót tak lědy płómjenjam wutorhnychu, wscha domjaza nadoba pak a hospodarski grat ßo spali. Mikanja njeběsche sawěscženy. Sboże běsche sa wjeß, so běchu wobydlerjo wßy runje doma a tak woheń wobmjesowachu a dalsche njesboże wotwobrocžichu. Na pomoz pschijědźe pjecž ßykawow a to: hłóschinska, ketliska, nóßaska, łuwóska a karlsbrunnska. *B.*

S Worzyna. Tudy je ßo 17. julija woleńza, młynkej-wobßedźerjej Miklej ßłuschaza, wotpaliła. Kak je woheń wuschoł, je njesnate, tola ßo sda, so je sakoženy.

S Budyschinka. (Sapokasanje k. far. Krügerja. — Skóncženje.) So běchu tež pěkne nutskhody k zyrkwi a k kěrchowej, ju wobdawazemu s cžerstwym liscžom wustojnje wudebjene, ßo drje po tym, schtož ßmy tydźenja naspomnili, ßamo wot ßo rosymi, psches cžož bu tež lubosne wupyschenje zyrkwje hischcže powyschene. Sjawnje bě widźecž, so běsche ßo woßada na tutón dźeń wjeßeliła a so běsche tutemu wjeßelu wuras dacž chzyła, kiž by ßwjedźenjej dospołnje pschistojny był. Haj, wotpohladanje a wuwjedźenje ßo połnje runaschtej; a móžesche ßo prajicž: „Kak lubosne ßu twoje bydła, Knježe Zebaoth." Sapokasanje ßamo ßo dwójzy sta, tak derje pschi ßerbskej, kaž tež w ßlědowazej němskej Božej ßlužbje. K prěnschemu, kiž ßo w 8 hodźinach sapocžinasche, ßo ßerbska woßada hižom poł hodźiny prjedy w hromadu žołmjesche; a jako potom zyrkwine swony daloko psches naschu směrnu wjeß do cžichoty njedźelskeje Božeje stwórby ßwojemu ßwjedźeńskemu pscheproschenju saklincžecž dachu, bě wupyscheny Boži dom hižom hacž do najpoßlenischeho města wobßadźeny. Tola pschezo hischcže kemscherjo pschi-

khadźachu a bórsy woni w khodach zyrkwje a na skhodach k khóram jedyn pschi druhim stejachu. Bě to kraßny napohlad, ßwjedźeńsku woßadu w tutym pyschnym Božim domje w poknej liczbje widźecź, kak je kóżdy a kóżda teje shromadźisny w radostnej, Bohu dźakownej myßli poknje ßwědomy ważnoscźe, ßwjatoscźe a khutnoscźe ßo sapoczażeho ßwjedźenja, — widźecź, kaž ßo wschitkich wocźi paßeschtej na selenej a kwětkojtej zyrkwinej pysche, kotraž ßo, kaž zyrkej ßama se ßwěczatymi pruhami najrjeńscheho rańscheho ßłónza błyschczesche. Nětko ßo pod swonjenjom swonow a pod synkami byrglow s fary psches kěrchow ßwjedźeński cźah bliżesche. Najprjedy dźěchu w ßwojej najrjeńschej pysche woßadźine knježny a sa nimi doroscźena muska młodoscź. Potom psched nowym knjesom duchownym, kotrehož k. farař Trautmann a k. rycźerkubleř Steiger nad Budyschinkom — poßleńschi jako jedyn s teju zyrkwineju patronow — wjedźische, zyrkwinszy prjódkstejerjo dźěchu. Cźah cźehnische hacź psched woltař. Na to pocźa ßo njedźelska Boża ßłużba, kaž hewak; pschi cźimž k. farař Trautmann woltarnu ßłużbu wobstara. Potom k. wucźeř Suschko se ßwojej schulskej młodoscźu na byrglowym khórje ariju, sa ßwjedźeń ßo derje pschihodźazu, pschednjeße. S tutym, kaž ßo ßamo rosymi, ßerbskim spěwom wón ßwjedźeńsku shromadźisnu na pěkne a radostne waschnje pschekhwata. Tón spěw ßo jara a powschitkomnje lubjesche. Lubosne hłoßy małych spěwarjow a spěwařkow pschepjelnjenu zyrkej cźiscźe a ßylnje pscheklincźowachu, tak so bě kóżde ßłowo srosymicź. Jenož teho dla, dokelž tudy rosprawu jenož wo ßwjedźenju, niz pak kritiku ßwjedźenja dawamy, sdźerżimy ßo, tak rad hacź bychmy też to cźinicź chźyli, wscheho pokhwalenja nad wubjernym dirigentom spěwanja. Potom ßo wot k. fararja Trautmanna s woltarja sapokasanje sta. Wón najprjódzy na woßadu rycź dźerżesche a jej jejneho noweho duschowpastyrja pschedstajesche, ßo potom k tutemu wobrocźi a jemu jeho nowu woßadu k wutrobje położi, jemu zyrkej, dupu, klětku a woltař pschepoda a da jemu wot k. wucźerja a kk. zyrkwinskich prjódkstejerjow rucźne ßlubjenje dacź. Jako bě potom po woßebitym porucźenju zyrkwinskeje wyschnoscźe ßlub, evangelion a cźistu wěru po wustawkach augsburgskeho wěruwusnacźa wucźicź a prědowacź, wot njeho dostał, jeho pod hłubokej cźischinu shromadźeneje woßady s hłubokohnutym hłoßom a s nutrnymi, sjawnje s najsnutskomnischeje wutroby ßo żórlazymi modleřskimi ßłowami pożohnowa. Potom po khěrluschu, wot woßady wuspěwanym, nowy k. duchowny ßwoje nastupne prědowanje dźerżesche. Tak radźi hacź bychmy to też cźinicź chźyli a tak wěscźe hacź bychmy też dźaka wschitkich cźitarjow wěscźi byli, dyrbimy ßebi tola sarjez, tu kraßnu sapokasansku rycź a to jadrojte nastupne prědowanje wupowjedacź. K temu dowolnoscź knjesow rycźnikow nimamy a njeby ßnadź też po jeju myßli byko. Tak, kaž ßmy ju wopißali, je ßo ßerbska ßwjatocźnoscź měła, a tak ßo też ßlědowaza němska mějesche.

S Budestez. Tudy 19. julija nimale tsilětny hólcźez Bjedrich Ernst Broda do hata, pschi scheřachowskej drósy leżazeho, padźe a ßo tam satepi.

S Radworja. (B. N.) Sańdźenu ßobotu, 17. julija, popołdnju je ßo drjewjana a na drjewjanej podstawzy k jenemu stołpej pschicźinjena statua „Marje s mrějazym Khrystußom na klinje" nimale zyle spaliła. Kak je ßo sapalicź móhła, njeje snate.

-ke. S Łupoje. Njedźelu, 18. julija, běsche sa tudomnu woßadu ßwjedźeń wulkeje radoscźe. Jeje nowa, rjana zyrkej, hakle psched 9 měßazami Božej ßłużbje pschepodata, je też runje tak rjane nowe byrgle dostała. S tutym je pěkny skutk kscheścźijansko-evangelskeje luboscźe skónczeny, kotryž gustav-adolffske towařstwo s pilnoscźu a ßwjatej horliwoscźu njespróżniwje spěchowasche, sa kotryž pak też s wótzowskej staroscźiwoscźu a njewustawazej dźěławoscźu saßłużbny knjes farař Kordina w Minakale ßmilne wutroby a pomhaze ruki dobywacź wjedźesche. Doscź rosproschene evangelske njes druhimi bydlaze wobydleřstwo ma nětko to sboże, so móże w ßwojej ßamßnej zyrkwi Bohu po waschnju ßwojich wótzow ßłużicź. W dopomnjecźu na tajku Božu hnadu ßo też poßwjecźenje naschich byrglow s němskej a ßerbskej Božej ßłużbu wotdźerża. Pschi tym k. farař Kordina po wuspěwanju khěrluscha bjes byrglow na woßebnoscź a ßwjate powołanje byrglow, kaž też na najważnische s jich stawisnow kedźbne cźinjesche, potom byrgle Božemu wobarnowanju porucźi a je pod sbożopschecźemi s pożohnowanjom poßwjecźi, skónczńje pak napominasche, so bychu ßwój hłóß prěni krócź psched shromadźenej woßadu ßłyschecź dałe. Duž wone pod wustojnej ruku knjesa seminarskeho wyschscheho wucźerja Elßnera s Budyschina s wopřědka w zunich, wutrobu dobywazych synkach, potom w majestetskej poknoscźi k Božej njeskónczńnej majestoscźi saklincźachu, woßadu napominajo k spěwanju khěrluscha „Budź khwalba Bohu ßamemu." Też w ßwjedźeńskim prědowanju, kotrež starobu a dostojnoscź a wyßoku ważnoscź spěwanja sa evangelsku (spěwazu) zyrkej pěknje a natwarjo rospominasche, bu woßada wospjet napominana, ženje njesabycź, schto je tón Knjes psches darjenje tutych nowych byrglow sa nju cźinił. Wone ßu wudźěłk knjesa byrgletwarjerja Eule s Budyschina a bě je k. Elßner dźeń prjedy pruhował a sa derje radźene spósnał. Wone wobsteja s 13 hłoßow, s kotrychž ßu 11 na dwaj manualej a dwaj na pedal rosdźělene. Mjes jich 864 pischcźałkami je 750 s zyna a 114 s drjewa. Jenotliwe hłoßy ßu tajke, kaž bycź dyrbja a kaž ßmy to hižom pschi byrglach, wot k. Eule dźěłanych, swucźeni. Skutkowanje połnych byrglow je mózne, tola pak pěkne a nadobne, tak so njebudźe trjeba, stajnje połnym byrglam saklincźecź dacź, hdyž bychu spěwanje kemscherjow w poknej zyrkwi podpjeracź, s wěstoscźu wjescź a lubosnje powyschicź měłe. Też tudy mamy na tu saßłużbu k. fararja Kordiny pokasacź, so woßada hakle po ßwojim ßamßnym nashonjenju a starobliwym pruhowanju wschelakich byrglow k skutkej a k wuswolenju ßwědomiteho a wustojneho byrgletwarjerja pschistupi. — Njech też nětko tute nowe byrgle lětstotki łupjanskej woßadźe k Božej cźescźi ßłuża w njewoßłabnjenej mozy a rjanoscźi a njech ßu wone cźeßny wopomnik sa wschitkich, kiž ßu k jich dokonjenju pomhali. Daj to Bóh!

S Pomorez. (B. N.) Ssókmjana buda, njedaloko Trjebjeńz stejaza a tudomnemu wischnjowemu najeńkej, wěstemu Wernarej s Delnjeje Jasońzy ßłuschaza, je ßo 18. julija wjecźor wokoło 7 hodźin spaliła. Psches to je wischnjeschcźipař Rek s Rynařnje wjele schkodował, dokelž je ßo jemu tójschto drasty spaliło. — Kak je woheń wuschoł, njeje snate.

S Wojerez. Wo naschim na Jana tu wotdźerżanym „biblijskim ßwjedźenju" wam na żadanje rosprawu podawam. Tón ßwjedźeń ßo jara woßebnje poradźi. Na ßerbskim kemschenju k. farař Jmisch s Hodźija prědowasche a na němskim k. superintendent Brawns s Wikowa. Hacź runjež mějachmy tu ßynowe žně, sa kotrež dyrbjesche ßo lětßa kóżdy ßłónczny dźeń wukupicź, běchu tola w naschim wulkim Božim domje na ßerbskim kemschenju wschě městna hacź do poßlenjeho saßynjene. S napjatej poknej nutrnoscźu wschitzy na to kraßne prědowanje poßłuchachmy, s kotrehož sawoda shonichmy, kajke cźeżkoty ßu pschewinycź a kajke wopory pschinjescź byke, prjedy hacź je nasch ßerbski lud bibliju w ßwojej ßerbskej rycźi dostał. Po tekscźe, 2. Tim. 3, 15—17, nam tón lubowany prědař „kraßnoscź Božeho ßłowa" k wutrobje wjedźesche s rospominanjom teho, s wotkel a k cźemu je nam Boże ßłowo

date. Jara, jara bychmy dźakowni byli, hdy bychmy móhli tele prědowanje wotczíschczane dostacz. Kollekta pschi zyrkwinych durjach, sa bibliske towarstwo skladowane, wunjeßy něschto psches 63 hriwnow. Popołdnju w jenej bě mjenje wopytane němske kemschenje, w kotrymž je k. superintendent Brawns po Sjew. 3, 10 jara rjenje „nasche prawo a naschu pschißłuschnoscz bibliju wupschěsczeracz" s teho dopokasał, dokelž chzemy lud biblije wostacz, dokelž chzemy nasch lud na czaß spytowanja wobrónicz a w nim wěru na pschichodne ßlubjenje sakożicz a poßylnjecz. Kollekta po němskim kemschenju je 57 hriwnow wunjeßła. Po kemschach bu wulka shromadźisna pod hołym njebjom na starym pohrjebnischczu dźerżana, hdźež woßebje my Sserbjo kaž murja, hłowa pschi hłowje, stejachmy. Tu k. farar Seltmann s Bokwizy němski a po nim k. farar Imisch s Hodźija ßerbski wo należnosczach bibliskich towarstwow a wo kschesczijanskej pschißłuschnosczi, bibliju prawje a ßwěru wużiwacz, k ludu ryczeschtaj. Radźi, radźi budźichmy hischcze dlěje pschipoßłuchali. Tutón ßwjedźeń wěscze bjes wulkeho duchowneho żohnowanja njewostanje. Bohu budź dźak, kiž je nam tajki luby ßwjedźeń wobradźił! *M. z L.*

-a. S hole. Powjescz, so ßo lětßa saßo **wulki ßerbski spěwanski ßwjedźeń** w Budyschinje wotdźerżi, je w naschej wokolnosczi wulku radoscz wubudźiła. S nascheje wßy drje běchu łońsche lěto jenoż tři ßwójby k spěwanskemu ßwjedźenju w Budyschinje, lětßa pak ßo wscho na to hotuje; runje tak tež w naschej wokolnosczi. A kaž běsche sańdźenu ßobotu w Budyschinje se wschelakich stron ßłyschecz, dha ßo we wschěch stronach ßerbskeho kraja ßylnje na to hotuja, lětuschi ßerbski spěwanski ßwjedźeń bohacze wopytacz. Haj jedyn měschczanski Sserb, kiž běsche runje list s Delnjeje Łużizy dostał, powjedasche, so tež mamy wot tam hosczi k spěwanskemu ßwjedźenju wotczakowacz. To budźe wo prawdźe niz jenoż wulki spěwanski ßwjedźeń, ale tež **wulki ßerbski ßwjedźeń:** to budźe powschitkowna ßerbska skhadźowanka. Nascha studowaza młodoscz ma kóżdolětnje ßwoju skhadźowanku w żnjeńskim czaßu; naschi wuczeni, ßobustawy Maćicy Serbskeje, a schtož ßo k njej dźerżi, skhadźuja ßo kóżdolětnje pschi macźicznej hłownej shromadźisnje, ßrjedu po jutrach: ale sa naß wschěch, sa wschón ßerbski lud je składnoscz k powschitkownej skhadźowanzy jeniczży pschi spěwanskim ßwjedźenju data. Tam ßo skhadźuja małi a wulzy, stari a młodźi, wuczeny a njewuczeny, bur a khěžkar, hospoja a hospodar, a to se wschěch stron lubeho ßerbskeho kraja; tam je shromadźeny wschón ßerbski lud — jena wulka ßwójba. Duž tež my, dźěczi tejele ßwójby, ßwoju pschißłuschnoscz njesakomdźmy: wschitzy do Budyschina ßrjedu, 29. septembra t. l., **k wulkemu ßerbskemu spěwanskemu ßwjedźenju!**

S Mużakowa. Sańdźeneho 9. julija tudomny wuczer a kantor knjes Huhn ßwój pjeczdźeßatlětny sastojnski jubilej ßwjeczesche. Pschi tutej składnosczi bu jemu powschitkomne czeßne snamjo, wot němskeho khěžora jako pruskeho krala spożczene, na pschihódne waschnje pschepodate.

„Zaßnik" pische:

S Bórkow. Schtwórtk, 8. julija, popołdnju dyri błysk do Dabez domu. Dom ßo spali a s pódlanskej hródźu tež wschitkon jich skót. — Wón dale s Bórkow pische: Sańdźeny tydźeń je ßo tu jedyn, kiž palenz jara lubowasche, wobwěßył. Jeho żona kranjenja dla w jastwje ßedźi, khěžku běchu jemu pschedali a exekutar pschijědźe, so by jeho s njeje won wußadźił; ale to njeběsche wjazy trjeba, wón morwy w komorje wißasche. Dwě dźěsczi wo nana a macz płakatej. — Libinski kawniski ßud je jenu burowku k 1200 mk. schtrafy wotßudźił, dokelž běsche wona někotry krócz warjene běrny (kulki) do butry měschaka a tajku falschowanu butru na wikach sa dobru pschedawaka.

Přilopk.

Żiwnosczer Mitasch w Bejersdorfje ßo se ßwojej mandźelskej czasto wadźesche. Sańdźenu ßobotu ßo wonaj saßo kußaschtaj, pschi czimž muż s hněwom tšělbu, se schrótom natykanu, shrabny a żonje do woblicza tšěli a jej wobej wóczży tak wobschkodźi, so je wona nětko woßlepiła. Muża ßu sajeli a do jastwa ßadźili.

* W lěßu pola Falkenberga ßu w tychle dnjach na dobo 30 jědojtych smijizow skónzowali. Jedyn tamnischi wuczer pschi wukhadźowanju tři wulke smijizy sarasy. Jako wón jich czěła rosrěsa, namaka wón w nich 27 żiwych młodych.

* Ssrjedu, 21. julija, padźe 23lětny tšěchikryjer Grimm s tšěchi jeneho twarjenja, k ryczerkubku w Rosenbergu pola Plawena ßłuschazym, a namaka na měscze ßmjercz.

* W Sakskej ßo w sańdźenym lěcze 875 porow njeje dako wěrowacz a 1908 dźěczi je bjes ßwjateje kschczenizy wostało. W 103 padach ßu starschi duchownemu kschczenje sjawnje sapowjedźili. W draždźanskej, lipsczanskej, khemniczanskej a glawchawskej eforiji je najwjazy njekschczenych a njewěrowanych.

* Tsjo wojazy s Kralowza (Königsberg) namakachu pschi wukhadźowanju pjatk, 9. julija, njedaloko tamnischeho tšělnischcza (schießplatz) njerosbuchnjenu granatu. Jedyn wot nich ju sběhny a ju ßobu domoj wsa, hdźež ju na schpundowanje czißny. Psches czißnjenje pak ßo granata sapali, rosbuchny, wutorże wojakej jenu nohu a srani jeho dweju towarschow straschnje na delnim żiwocze, tak so budźa ßnadź wumrjecz dyrbjecz.

* Wo jědojtosczi oleanderoweho schtoma pische skótny lěkar w Sternbergu w Pruskej ßlědowazy podawk: Na ryczerkuble w Hrochowje namakachu sańdźene lěto jene ranje 32 młodych huß seßlakanych. Dokelž běchu hußy wschě w hromadźe na jene dobo kónz wsake, dha ßebi myßlachu, so je něchto jim se słej wolu s jědom sawdał a teho dla buchu mi někotre żołdki seßlakanych hußyzow pschepóßłane. Pschi pschepytowanju wunamakach, so ßu na ßmjercźi oleanderowe łopjena wina byłe, s kotrymiž běchu żołdki napjelnjene. Knjeżi sahrodnik bě oleanderowe schtomy wobrěsował a pschi tejle składnosczi běchu młode hußy łopjena sežrałe.

* W Lehrcze je ßebi jedyn tyscher na żadławe waschnje żiwjenje wsał. Sańdźenu póndźelu rano pytnychu na tamnischim dwórnischczu, so s jeneje lokomotivy hrosne ßmjerdźenje stupa. Duž maschinist na lokomotivu skoczi, wón pak ju w tym ßamym wokomiku wschón blědy saßo wopuschczi s wokanjom: „Jedyn człowjek, jedyn człowjek na wóhnischczu leżi." Jako tu wěz pschepytachu, namakachu, so bě tyscher Könnecka, kotryž tón czaß na dwórnischczu maschiny rjedźesche, psches małe durczki do wóhnja salěst a ßo tam pschi żiwym czěle spalił. Könnecka je po sdaczu tule ßmjercz w czężkich myßlach pytał. Wón sawostaji ßydom małych dźěczi.

* Pšched někotrymi njedźelemi běchu na póscze w Schwerinje 100,000 mk. kranyli. Bjessprózznemu pytanju polizije je ßo nětko radźiło, paducha, jeneho prjedawscheho póstskeho ßłużomnika, wußlědźicz. Po jeho wuprajenju běchu kranjene pjenjesy w bliskosczi jeneje studnje sahrjebane. Jako tam sa nimi hrjebachu, tež wo prawdźe zyku kranjenu summu namakachu.

* Wot pschißażneho ßuda w Torunje bu 2. julija 30lětna Hana Essigez k ßmjercźi a k dźeßaczlětnej khostarni wotßudźena, dokelž je wona w lěcze 1874 ßwoje lěto stare njemandźelske dźěczo

žiwe sahrjebała a w lěcze 1880 ßwoje druhe dźěczo psches wustajenje do wulkeje symy skónzowała.

* Polizija w Parisu je pilnym a měddawazym pczołam wójnu pschipowjedźiła. To je ßo teho dla stało, dokelž běchu wußlědźili, so je w Parisu muž žiwy, kotryž 1000 pczołowych kokczow wobßedźi; wón po tajkim, hdyž w kóždym kokczu něhdźe 40,000 pczołow bydli, s zyła nad 40 millijonami pczołow knježi. S ezim pak ßo tute 40 millijony žiwja? Wone ßebi w zokornjach parižskeje wokolnoscze nusnu zyrobu w hromadu kranu. Jedyn wobßedźeř tajkeje zokoroweje fabriki dopokasa, so jemu pczoły kóžde lěto sa 25,000 mk. zokora wotnoscha, a powjedasche, so je wustajena schkleńza, se syropom napjelnjena, wot nich sa dwě hodźinje wuprósdnjena.

* Najnowscha hłuposcź, kotruž ßu w Amerizy wunamakali, je, so tam wo wjetu hłód czerpja. Wěsty Dr. Tanner s Minneapolißa je mjenujzy wjetował, so móže ßo 40 dnjow dołho wscheje jědźe wostajicź. 28. junija je wón w hoscźeńzu „Clarendon Hall" w New-Yorku s tradanjom sapocźał. Po najnowschich tellegrammach je wón sa 18 dnjow 28½ punta czělneje czežkoscze shubił. Dr. Tanner s kóždym wopytowarjom pschecźelniwje ryczi, je pak ßłaby a nervosny; hacž dotal bě ßo wón też wodupicza wostajił, nětko pak wón wulkeje lacźnoscze dla wschědnje khanu wody wupije.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Korla August Kalich, wotrocźk w Leschawje pola Hodźija, s Hanu Wobstez, pomjenowanej Freudenbergez. — Jan Garbař, žiwnoscźeř w Minakale, s Hanu Ponichez, swudowjenej Jokufowej.

Michałska zyrkej: August Khěžor, hacž dotal w Scźiješzach, s Marju Madlenu Rycźerjez s Libochowa.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Marja Theresija, Jana Augusta Měrczinka, dźěłaczerja a wobydlerja, dź.

Michałska zyrkej: Ernst Hermann, njemandź. ß. na Židowje. — Jan Hermann, Handrija Jselm, dźěłaczerja w Delnjej Kinje, ß. — Martha Amalia, Ernsta Wylema Lücki, wobßedźerja lezomnoscźow na Židowje, dź. — Bjedrich Božidar, Korle Bjedricha Oty Reicha, knježeho inspektora w Wulkim Wjelkowje, ß. — Hana Theresija, Jana Bohuwěra Kocha, khěžerja a murjerja na Židowje, dź. — Bruno Jurij Richard, Bjedricha Augusta Hermanna Hörniga, wobydlerja na Židowje, ß. — Marja Martha, Emila Gustava Adolfa Wiczasa, khěžkarja a krawca w Nowych Małßezach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 1. julija: Theresija, Korle Augusta Wobsta, dźěłaczerja, dź., 3 m. 21 d. — Marja Augusta, Michała Kozora, sahrodnika w Hněwßezach, dź., 3 l. 9 m. 14 d. — Korla August, Ernsta Handrija Gudy, dźěłaczerja na Židowje, ß., 11 m. — 3., Jan Kurt, Jana Michałka, dźěłaczerja na żelesnizy a wobydlerja, ß., 6 m. 14 d. — Korla Adolf Krug s Daliz, 48 l. — 4., Hana Augusta, njemandź. dź. pod hrodom, 2 m. 4 d. — Franz Josef, Pětra Bětki, ratarja tu, ß., 17 d. — 5., Bjedrich Max, Bjedricha Hermanna Wilda, murjerja na Židowje, ß., 2 m. 9 d. — 9., Korle Augusta Kalicha, wotrocźka w Leschawje pola Hodźija, nworwonarodź. ß. — 10., Hermann Max, njemandź. ß. na Ssokolzy, 9 m. 13 d. — 11., Korla Gustava, Korle Gustava Fugmanna, dźěłaczerja a wobydlerja na Židowje, ß., 10 m. 12 d. — 13., Kurt Jurij Korle Augusta Löhnerta, ßudniskeho wukonjerja, ß., 3 m.

Telegrafiski bureau w prědkownym twarjenju pósta (na bohatej haßy), po jenym shodźe, je kóždy dźeń wotewrjeny wot rano 7 hacž wjecźor 9 hodźin.

Wšě nawěstki kaž sa politiske nowiny, provinzialne listy, tak też sa woßebite czaßopisy bjes powyschenja khóstow najtunischo a najrucźischo wobstara: „Zeitungs-Annoncen-Expedition"

Rudolph Mosse, Leipzig.

Sapiß nowinow (tarif inserzijow), kaž też nacźisk khóstow darmo a franko. Pschi wjetschich porucźenjach najwyschschi rabatt.

Knihikupz **F. A. Reichel** w **Budyschinje** nawěschtki wobstara.

Płacźisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 17. julija 1880.

Žitowy dowos: 3141 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pscheńza 50 kilogr.	11	31	12	80	11	31	12	5
Rożka = =	10	44	12	12	10	12	10	38
Jeczmjeń = =	9	6	9	71	9	6	9	60
Wowß = =	8	—	8	30	8	—	8	30
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	70	15	30	—	—	—	—
Hejduschka = =	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	80	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	—	2	50	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	20	2	70	—	—	—	—
Sstóma 1200 pt.	17	50	20	50	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
304 schtuk, schtuka po 12 m. — np. [4 tl. — nßl.] hacž 21 m. 50 np. [7 tl. 5 nßl.]

Kórz pscheńzy po 170 puntach: 19 markow 22 np. [6 tl. 12 nßl. 2 np.] hacž 21 mk. 76 np. [7 tl. 7 nßl. 6 np.] — Kórz rożki po 160 puntach: 16 mk. 70 np. [5 tl. 17 nßl. — np.] hacž 19 m. 39 np. [6 tl. 13 nßl. 9 np.] — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 68 np. [4 tl. 6 nßl. 8 np.] hacž 13 mk. 59 np. [4 tl. 15 nßl. 9 np.] — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 20 nßl. — np. hacž 2 tl. 23 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 46 np. [8 tl. 24 nßl. 6 np.] hacž 27 m. 54 np. [9 tl. 15 nßl. 4 np.] — Hejduschne krupy: 19 m. 50 np. [6 tl. 15 nßl. — np.] hacž 20 m. — np. [6 tl. 20 nßl. — np.] — Běrny: 2 m. 80 np. [28 nßl. — np.] hacž 3 m. 20 np. [1 tl. 2 nßl. — np.] — Butra: 2 m. — np. [20 nßl.] hacž 2 m. 50 np. [25 nßl. — np.] — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 20 np. [— tl. 20 nßl. — np.] hacž 2 m. 70 np. [27 nßl.] — Sstóma [1200 pt.] 17 m. 50 np. [5 tl. 25 nßl.] hacž 20 m. 50 np. [6 tl. 25 nßl.]

Drażdźanske mjaßowe płacźisny
19. julija 1880.

Najlěpsche howjada 65—66, ßrěnje 52—53, schpatne 26—27 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 56, ßrěnje 49—50, bakunarje 60—61 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 66, ßrěnje 53, schpatne 27 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 38—50 np. po puncze rěsneje wahi.

Aukzija wowßa a jeczmjenja.

Lětusche wowßne a jeczne žně, k sawostajeństwu knjesa **Ernsta Richarda Lücki** na Židowje ßłuschaze, maja ßo

wutoru, 27. julija t. l.,

na pscheßadźowanje pschedawacź.

Wowß je na židowczanskich polach No. 689, 578 a 519 a wopschija 5 akrow 66 prutow, jeczmjeń je na polach No. 455 a wopschija 1 akr 120 prutow.

Shromadźisna k aukziji pschi wokrjeßnym dźěłaczerskim domje popołdnju w 5 hodźinach.

Lückez forminda.
Jockusch.

Durjowe, wóknowe, möblowe a czělnokaschczowe wobbitki
porucza po najtunischich płacźisnach
Paul Seidler
na swonknej lawskej haßy 819.

Kaschczowy magazin
J. T. Jyrcha
na rożku taschbarka.

Dźěczaze kaschcze s lejstami 1 mk. 80 np.,
kaschcze sa doroscźenych = 9 = — =
wupyschene kaschcze 40 = — =
dubowe wupyschene kaschcze 75 = — =
też koža a wschě druhe möble ßu stajnje po tunich płacźisnach na składze.

H. Bertram,
czeßakař
w Budyschinje na mjaßowym torhoschczu 37,
we wulkim wubjerku **friseurske, prószchne a dybßaczne czeßaki, schtykowanske rynki, rohowe kżizy, widliczki, noże a schczětki,** kaž też **galanterijske dźěła** se schildkrota po sprawnych płacźisnach porucza.

Pergamentowu papjeru
k lostnjepuschczatemu pschikrycźu nakładźeneho ßadu,
satyczki, bleschowy lak
porucźataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Nowe polnojerje
najpěknischeje dobroscze porucza
August Bartko.

Prawdźiwy

czěski czorny kalk

porucza w czerstwej tworje

A. Lorenz.

Palenz.

Czerstwy a wschědnje czisty palenz, kaž tež wschě druhe dobre drużiny porucza po tunich płaczisnach

Th. Grumbt
na swonkownej lawskej haßy.

Rěsany tobak,

punt po 48 np., pschi wotewsaczu 5 puntow tunscho, porucza

C. Hanske na żitnych wikach.

Emil Wehrle

na jerjowej haßy w Budyschinje

porucza jara płaczisny hódne **kattuny,** stary łóhcź wot 16 np.; **módroczischcź,** stary łóhcź wot 25 np.; **jendźelsku kożu,** kaschczikatu a ßmuhatu, stary łóhcź wot 45 np.; **tibetowe rubischka** w kraßnych rjanych mustrach wot 1 mk.

Emil Flegel,

kóżkar

na żitnej haßy w Budyschinje,

porucza ßwojim czesczenym wotebjerarjam ßwój sklad **klobukow** a **mężow** najjednorischeje hacź do najlěpscheje dobroscze.

Mězy, jenoż sa **30 np.**

---

300 mężow po 30 np.

ßu w mężowych budach ßobotu dostacź.

Internationalna gumijowa fabrika

Berlin SW., Alexandrinen-Strasse 116 porucza a poßyła en gros a en detail wschě móżne **gumijowe artikle,** kaž tež **techniske** a **chirurgiske woßebitoscze, schwampy** sa **rany** a **woczi.**

Płaczisnokouranty darmo.

---

25 **originalnych żortniwych kharłkow** sczele sa **50 np.** w póstnych markach

Gotthilf Koch, Berlin SW.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóżdej dźělbje a kóżdy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoż **trjeny len,** a to jenoż ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Sporuschk (mutterkorn)

kupuje po najwyschschich płaczisnach

Otto Engert

drogowe khlamy na snutsknej lawskej haßy.

My s tutym k nawjedźenju dawamy, so w naschim nowym składze w Pomorezach

pschedawarńju hnójnych ßrědkow, wuhla, brunizy a kalka,

tam hacź dotal wobstejazu, dale wjedźemy a hewak tež **ratarske wuplody, pizowe ßrědki** a **ßymjenja** kupujemy a pschedawamy. Woßebje porucźamy knjesam ratarjam ßwój sklad **hrócha** a **woki** a posdźischo w originalnej tworje **hohenfriedbergsku ßymjeńtnu rożku,** ßo sa naschu krajinu wubjernje hodźazu.

J. G. Hennig & Co.
w Pomorezach na dwórnischczu.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Wosjewjenje.

Czesczenym Sserbam Nießwaczidła a wokolnoscze najpodwolnischo k nawjedźenju, so ßym ja w Nießwaczidle czo. 35 pornjo knjesej Krausy pod firmu **„Ernst Ziesche" tyscherńju** sakożił, a budu ßo prózowacź, kóżdemu rjane, twjerde a tunje dźěło wobstaracź, czehož dla moje pschedewsacze dobroczíwemu wobkedźbowanju porucźam.

W Nießwaczidle, w juliju 1880. **Ernst Ziesche.**

Wuporjedźenja ßo rucze a tunjo wobstaraja.

Wosjewjenje.

Czesczenym Sserbam Huski a wokolnoscze k dobroczíwemu nawjedźenju, so ßym ßo w Huszy jako **klempnar** saßydlił a porucźam ßwój sklad wschelakich **lampow, mlókowego, warnego** a **kuchinskego ßndobja,** wschěch **moßasnych, běło-** a **czornoblachowych tworow,** a ßym kóżdy czaß hotowy, **klempnarske twarske, wodowodne** a **khachlowe dźěła** wobstaracź.

Porjedźenja ßo spěschnje a tunjo wobstaraja.

Wschitkim sprawne dźěło lubjo, ßo k dobroczíwemu wobkedźbowanju porucźam.

Ernst Kotte, klempnar w Huszy.

Tež mam ja wulki wubjerk **khumschtnych kwětkow, wěnzow, bonketow, kschižow, palmowych hałosow** a **mochowych wěnczkow** rjaneho napohlada na pschedań.

K dobroczíwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Tójschto lět czerpjesche moja żona na dyskrasiju, na chronische żołdkowe a czrjewowe sahorjenje a delnjożiwotowu boloscź, a njebě móżno, psches medicinske kurirowanje strowoscź saßo dostacź. Duż ßo na knjesa H. Brendela, kiż tu tehdy běsche, wobroczíchmoj a tutón je ju psches ßwoje łóhke naturske lěkowanje w někotrych měßazach wot jeje czężkeho czerpjenja zyle wumóhł, tak so móże ßo něto najlěpscheje strowoscze swjeßelicź, czehož dla jemu tež najwutrobnischi dźak prajimy. Wschitkim czerpjazym naturske lěkowanje knjesa H. Brendela najlěpje porucźamoj, s prostwu k Bohu, so by jeho hischcze prawje dołho k lěpschemu czerpjazeho człowjestwa sdźerżał.

W Budyschinje, 16. junija 1880.

Ernst Wilhelm Matthens a **mandźelska.** Na sprejskej haßy 408.

NB. K wuhojenju **dyskrasijow, wicze, rheumatisma, sproscźenjow, khorowatoscze** s **lěkarstwa, chroniskeje, żołdkoweje a delnjożiwotoweje khoroscze, nervoweho a khribjetomosowzeho czerpjenja, ßłaboscze atd.** po praktiskich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a żiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa czesczenych khorowatych **ßłiżschu ßobotu a njedźelu, jako 31. julija a 1. augusta t. l., k ryczam: w hôteku „Münchner Hof (mnichowski dwór)" na hornczerskej haßy, w prěnim poskhodze, wó jstwje Nr. 4, w Budyschinje.** Sa dowěrjenje, mi tudy a w wokolnosczi dotal wopokasane, mój najlěpschi dźak.

H. Brendel.

Sserbske a němske spěwarske

w wulkim wubjerku

porucza po najtunischich płaczisnach

Wilh. Trepera, knihiwjasar pschi realnej schuli.

Słyšny wolij sahoji hłuchoscź, hdyž njeje pschinarodźena, a wotstroni wěscze wschě s czężkim ßłyschenjom sjenoczene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. póscźele

C. Chop,
haptykar w Sondershausen.

Dospolne wupschedawanje
Heinrich Preu & Co.

So by wupschedawanje tak bórsy hacž móžno skónčene bylo, ja wot dźenšnischeho dnja kóždemu, kotryž pola mje **s najmjeńscha sa 5 M. tworow kupi,** hacž runje šu placźisny hižom tójschto poniżene, **tola hischeźe dźesaty dźěl placźisny spuscheźu.**

Lipa Serbska čo. 7

1880 je wušła.

We wudawaŕni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radosćź;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.,** do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Jědźny wolij Ia.,
kiśałko,
žonop,
malenowu } **juschku,**
citronowu }
soda- a **selterśku wodu,**
kaž tež wschelaku
strowotnostudnjazu wodu
najnowscheho pjelnjenja
poručźataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Barby,
šuche, do wolija sahrybowane a k barbjenju pschihotowane,
laki,
terpentinowy wolij,
pinsle
poručźataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Insektowy pólver,
schwobjazu a schćźónjazu šmjercź
a **pólverowe šykawy** k temu
poručźataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Wschelake
lěkaŕske a domjaze mydło,
jako tež psche drapu atd.
poručźataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Nowe jerje

rjanu, wulku tworu poručźa tunjo po kopach a jenotliwje **J. Pohlenk**
na garbaŕskej haśy.

Nowe połnojerje

poručźa w pěknej dobrosćźi a tunjo
Th. Grumbt.

Jako **tuni** a **dobry** poručźa

khofej

wschědnje nowopaleny, punt sa 100 np.
Hermann Lemka
na mjaśowym torhoschćźu 40.

Rjapikojty tobak,

derje šłodźazy, rěsany punt po 45 np., njerěsany punt po 40 np. poručźa
J. Pohlenk na garbaŕskej haśy.

Wischnjowy šwjedźeń

njedźelu, 25. julija, we wischnjowych schtomownjach ryczźeŕkubła Budyschinka, na cźož najpodwolnischo pscheproschuje
August Liebscher.

Pyta šo

k 1. januaru 1881 sa jenu khlamaŕnju, sjenocźenu s restauraziju, w jenej wjetschej zyrkwinskej wšy **sprawna, šwěrna holza** s dobreje familije sa khlamy a restauraziju, kaž tež k podpjerje hosposy. Wošebje šo žada, so je šerbskeje a němskeje rycźe mózna. — Te, kotrež wo to rodźa, njech šwoje poskiczenje pod napišmom **A. B. 80** we wudawaŕni „Serb. Nowin" wotedadźa.

Martha Birnichez,
Heinrich Thiem,
šlubjenaj.
Schulski dom w Stróži. Klětno.
15. julija 1880.

Na row lubeho šyna

njebo **Maksa, Jana Nemutha**
w żelesolijeŕni pola Budyschina,
młódscheho šyna.

Ty wbohe lube dźěćźatko,
Kiž šy šo w Sprewi tepiło,
Hdyž chzysche kojicź rybiczki,
Dha padźe nuts, šo ponuri.

Hlaj, dźewjatnatoh' junija
To njesboże šo nahle sta,
So wokoł' schtyrjoch popołdnju
Tón luby Maks šo tepi tu.
A hlej, to nichtón njepytny,
Hdyž ty tam pany do wody,
Duž woda cźe — o srudoba: —
Tam dele k městu šobu wsa.
O! s kajkej stysknej srudobu
Cźe nětk cźi starschi pytachu,
A jim tež běchu pomozni
Wschě pschecźeljo we bliskosćźi.
A hlej! po dołhim pytanju
Cźe blisko města nam'kachu,
Hdźež spody pjeńka wólschowoh'
Cźe namakachu morweho.
Tak twoje krótke žiwjeńcźko
Se srudnej šmjercźu skónčźi šo,
Hdyž lěta tsi, tsi měšazy
Jow na šwěcźe tu pobył šy.
A tak nětk twoje cźěłko spi
Na Tuchorju — na keŕchowi,
Hdźež s wulkej srudźbu stysknjwje
A s cźesczu pohrjebachu cźe.
Dha spi nětk, lube dźěćźatko,
Ty Boźi luby jandźelko,
Hacž Boźi hłóš naš wubudźi
A sašo s tobu sjednocźi.
Wy pak, wy lubi starschi wy,
A wošebje mój nano ty,
Ach troschtuj s Boźim šłowom šo:
Wasch šynk nětk Boźi jandźelk jo.
A pschede wschěm, wy luba macź,
Bóh chzył waš hnadnje troschtowacź,
Wschak wěcźnje wěrno wostanje:
„Schtož cźini Bóh, wscho dobre je."
Tež bratsja a ty šotsicźka,
Kiž Bóh wam prjecź wsa bratsika,
Ach njepłacźcźe, wón sawěscźe
Nětk w njebju Boźi jandźelk je.
A tak wy wschitzy w hromadźe
Ssej tola k troschtej wopomńcźe,
So husto Boże pucźe tu
Tak jara, jara dźiwne šu.
So njemóžemy dopósnacź,
Tam junu pak šo budźe stacź,
So wěscźe tam tež sa nje my
Tež Boha khwalicź budźemy.
Da spi', nasch luby Makso, spi
Nětk cźische tam na keŕchowi,
Hacž Bóh cźe junu wubudźi
A s nami wěcźnje sjednocźi.

Jan August Harnap s Hrubjelcźiz.
(P. M.)

(K temu cźišłu jena pschiłoha.)

Pschiłoha k czißku 30 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 24. julija 1880.

K wußywej

poručam **hróch, woku, hejduschku, rěpowe ßymjo,** kaž tež prawdźiwy **schlesynski kolij,** wscho w rjanej bórsy skhadźazej tworje. Teho runja poručam k warjenju **hróch, buny, ßoki, jahły, hejduschku, krupy** we wschelakich družinach, **rajß** we wulkim wubjerku, **pschenečny grieß,** hruby a dróbny, wscho w tworje, ßo derje warjazej, a po najtunischich płaćisnach.

Pschi potrjebje wo dobroćiwe wobkedźbowanje proßy

Karl Preißer
na žitnych wikach w Budyschinje.

Materialtworowe khlamy

Carl Noack w Budyschinje, na žitnej haßy,
poručeja:

derje ßłodźazy khosej, punt po 100, 110, 120 np.,
rajß, punt po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
zokor w kehelach, punt po 43, 44, 45, 46 np.,
dróbny zokor, punt po 45, 46 a 48 np.,
žołty farinzokor, punt po 40 a 44 np.,
czerstwy paleny khosej, punt po 120, 140, 150, 180 a 200 np.,
zokorowy syrop, punt po 18, 20, 30 a 40 np.,
najlěpschi jědźny wolij, punt po 100 a 120 np.,
kißało w 4 wschelakich družinach,
wschě družiny **ßłódkeho palenza,** litr po 40—50 a 75—100 np.,
čzisty palenz, litr po 20, 22 a 24 np., prósne piczele ßo sa sawdawk wupožčuja,
jerje, dobru tworu, schtuku po 7, 8, 9 a 10 np., kopu po 4 mk. 80 np.,
nowe matjesjerje, schtuku po 12, kopu po 5 mk. 50 np.,
ßól w jenotliwym a zyłym,
gothaßku cervelatkolbaßu.

H. M. Schmidt,

fabrikant pschedeschčnikow
na hłownym torhoschču,
porucza wulki wubjerk

ßamodźělanych mužskich a **žónskich pschedeschčnikow**
a tunich
woßebnych pscheßłónčnikow
k dobroćiwemu wobkedźbowanju.

Porjedźenje a počehnjenje pschedeschčnikow ßo derje a tunjo wobstara.

Česchčenym Sserbam Budyschina a wokolnoschče dowolam ßebi wosjewić, so ßym s mojej restauraziju, kotruž ßym wot knjesa rěsbarja Böhmy pschedewsak, a w kotrejž budu ßo stajnje sa dobre piwa staracz,

destillazionske khlamy

sjenoczik. Ja budu ßo prózowacz, so jenož dobre a čzište palenzy a liqueury pschedawam a proschu pschi potrjebje wo dobroćiwe wobkedźbowanje.

S počeschčowanjom
F. Schlesinger
na swonkomnej lawskej haßy.

Haptyka w Rakezach.

Najlěpschi wužitkowy, mlókowy a **wobžerny pólver** sa howjasy skót, **salsowy pólver, restituzijonski pólver** psche wsche klazanje koni, **wobžerny pólver** sa ßwinje, kaž tež **ßrědk psche čzerwjenu, pólver psche mole, papjeru psche mole, jěd psche schwoby, nervowy balsam,** jenož pola mje prawdźiwy dostacz, **schmrěkojehlinowy äther, algotinu,** hnydom subybolenje sačzěrjazu, **Dr. Whitowu wočzowu wodźiczku, wočzowy balsam, fenchlowy měd, bróstsyrop, schokoladu, lěkarske mydła, barby k ßamobarbjenju** žonjazych smachow po 10 a 15 np. porucza w snatej dobroschči po najtunischich płaćisnach

R. Bredemann.

Kormjazy pólver

sa howjada, wowzy a ßwinje porucza w schachtliczkach po 1 mk.

Heinr. Jul. Lincka
na hrodowskej haßy 338.

Butrowy pólver,

k ßmjetanje do butrobaßa sčzinjeny, pschisporja niz jenož butru, ale ju tež woßebje ßłódnu čzini. — Ma jón jenož na pschedań

Heinr. Jul. Lincka
na hrodowskej haßy 338.

Kóžde subybolenje

ßo psches Hückstädtowu
ertnu subowu wodźiczku

sa jenu minutu sačzěri; jenož prawdźiwu ma na pschedań

Heinr. Jul. Lincka
na hrodowskej haßy 338.

Piwne droždźe,

najlěpscheje dobroscźe a wschědnje czerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarńja **Joh^s. T. Littera**

na swonknej lawskej haßy czo. 819.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

M. G. Freyberg

porucza po tunich placźisnach:

8/4 **schěroke czisczewolmjane kaschemiry,** łóhcź wot 100 np.,
„ „ „ **mohairy,** łóhcź wot 40 np.,
czisczewolmjane diagonale, łóhcź 70, 75, 80 np.,
polwolmjane „ łóhcź 50, 55, 60 np.,
czisczewolmjane ripsy, łóhcź 60, 65, 70 np.,
alpacca-küstry, łóhcź 40, 50, 60, 75, 80 np.,
dwójne küstry, łóhcź 25, 30, 35, 40 np.,
nasadstajene drastne stoffy, łóhcź 30, 40 np.,
kattuny, łóhcź 16, 20, 25, 30, 35 np.,
möblowe kattuny, łóhcź 25, 30 np.,
lozowe „ łóhcź 25, 30, 35 np.,
módroczischcź, łóhcź 25, 30, 35, 40 np.,
lozozajski, łóhcź 20, 35, 40 np.,
wupjerki, łóhcź 40, 45, 50, 60 np.,
8/4 **běły płat,** łóhcź 45, 50, 60 np.,
8/4 **schěry** „ łóhcź 40, 45, 50 np.,
módry płat, łóhcź 40, 45, 50 np.,
wolmjany zajsk sa ßuknje, łóhcź 110, 120 np.,
polwolmjany zajsk sa ßuknje, łóhcź 40, 50 np.,
turnarske ßukno, łóhcź 50 np.

Na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo ßerbski rycźi.

Sa khorowatych

k dobroczźiwemu wobkedźbowanju!

so je **pschedawarńja „Dr. Schleithneroweho universalneho präservativneho Beatrice-liqueura"** pola knjesa **Otto Engerta** w **drogowych khlamach** w **Budyschinje** sa město a wokolnoscź.

Skutkowanje Schleithneroweho žołdkoweho liqueura njeje w ßlědowazych padach wot žaneho druheho ßrědka pschetrjechene (schtož wschědnje pschikhadźaze dźakprajenja a attesty wopokasuja) a to: pschi bjesapetitnoscźi, hrosnje wonjazym dychu, žołdkowej ßłaboscźi, naduwanjach, kißałym horjestorkanju, pschi kolzy, žołdkowych widlischcźach a žołdkowym katarrhu, pschi žahupalenju, tworjenju grießa a kamjenjow, pschi žołtawje, khowubolenju (hdyž je žołdk na tym wina), pschi twjerdym žiwocźe, pschi wakach a khoroscźi ßłosyny a jatrow, pschi hämorhoidalnym czerpjenju (słota žiła). — Płaczisna sa 1 bleschu 1 mk. 75 np., sa półbleschu 90 np.

Czescźeny knjes Schleithnero!

S wjeßelom a dźakom Wam wosjewjam, so Wasch Beatrice-liqueur mjes mojimi pschecźelemi a snatymi s najlěpschim wužitkom skutkuje a pschezo wjazy luboscźe dobywa a je hižom někotrehožkuliž czlowjeka wustrowił. My njemóžemy bjes Wascheho Beatrice-liqueura wjazy bycź, duž pósczelcźe nam saßo 6 wulkich bleschow „per Nachnahme", pschetož mi je wón moje 16lětne bróstowe a žołdkowe czerpjenje zyle sahnał.

S poczesczowanjom
Josef Michel,
Mankendorf pola Oderawa w czěskej Schlesynskej,
5. junija 1880.

Pschedkoschłiki s thornarjom.
Najwjetschi wubjerk, najtuńsche płaczisny.

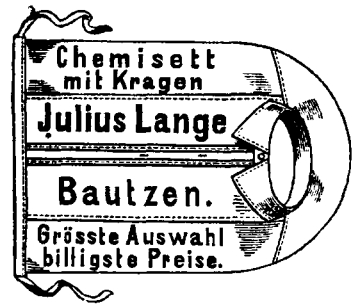

Julius Lange w Budyschinje.

Khosej, zokor, rajß, jerje,

khosej, punt sa 96, 100, 120 a 130 np., pschi kupjenju 5 puntow s dobom punt wo 5—10 np. po dobroscźi tunischo;
zokor w kehelach a kruchach, punt sa 43 hacź 50 np., jenotliwje punt sa 46, 48, 50 a 60 np.;
drobny zokor, rjanu ßłódku tworu, pschi 5 puntach jara tunjo;
rajß, rjany **łamany rajß,** punt sa 16, 18, 20 a 24 np., pschi 5 puntach punt po 15, 16, 18 a 21 np.;
jerje, schtuku sa 3, 5, 6, 8, 10 np., mandl sa 45, 60, 70, 100 a 120 np.;
kaž tež dźělbu rěsaneho **rjeblateho tobaka,** punt sa 30 np.,
porucza

Ad. Rämsch,
nowe khlamy pschi butrowych wikach.

Na jerjowej haßy. **Oskar Rinke.** Na jerjowej haßy.

So bych ßwój skład trochu wurumował, pschedawam po ßlědowazych płaczisnach:
židźane mězy wot 2 mk.,
mužaze stoffowe mězy wot 1 mk. 40 np.,
hólczaze mězy wot 1 mk. 30 np.,
dźěczaze mězy wot 1 mk.,
kattnowe mězy wot 1 mk.

Max Mütza

na bohatej haßy 65

porucza **k ßwjedźeńskim daram** ßwój bohacźe wuhotowany skład běłeho a dekorirowaneho

porzellana a steinguta,

ordinarnych a najlěpschich **schkleńczanych tworow, schpihelow** atd. po najtuńschich płaczisnach dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

Gardinynoscherje a **rosetty, saramowanje wobrasow** (bildow)
pola **Max Mütze**
na bohatej haßy 65.

Sswoje wubjerne, wschudźe ßławne

pianina

scźele frachta ßwobodne po fabriksich płaczisnach s pruhowanskim czaßom sa dźělbne płaczenje abo sa hotowe pjenjesy s wyßokim rabattom

Th. Weidenslaufer, Fabrik Berlin NW.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 31. **Sobotu, 31. julija 1880.** **Lětnik 39.**

Młyn na dnje morja.

Bajka ſ mórſkeho brjoha.

(Skónčenje.)

Jako běchu ſo ſynowe žně pſchibližiłe, bratr Handrij k bratrej Jankej po kupjeny młyn pſchijědźe. A dokelž běſche ſebi Jank wſcheho, ſchtož trjebaſche, tejko namlěł, ſo móžeſche jemu čaſ žiwjenja doſahać, dha młyn ſwojemu bratrej tež hnydom da a tón ſ nim wjeſeły domoj čěrjeſche.

Naſajtra rano wón ſwojej žonje rjekny, ſo by wona ſ dźowkami a najatymi dźěłačerkami ſa ſyzkami, kiž budźa ſyno ſyz, naſyčene ſynowe rjadki rostſchaſowała, — a ſo wón ſam doma wobjed ſa wſchěch ludźi wobſtara. Žona drje tak prawje njechaſche, ſkónčnje pak tola hrabje wſa a ſ dźowkami a ſ dźěłačerkami na łuku dźěſche.

Hdyž pak bě ſo pſchipołdnjo pſchibližiło, bratr Handrij młyn na blido ſtaji a w nim kolesko puſchčźi, kaž běſche jemu to Jank pokaſał, a młynej mlěčź pſchikaſa, prajizy: „Namlěj nam wobjed a to w młózy wuſmuž ſ jerjemi!“ A młyn tež pilnje muſmuž a jerje mlějeſche, tak ſo běchu bórſy wſchě ſchklě a hornyki pokne — čehož dla Handrij młyn ſaſtajicź pytaſche a pak tu pak tam pomaſny. Ale wſcho jeho maſanje běſche podarmo, dokelž jemu Jank njebě prajił, kak ma ſo młyn ſaſtajicź. Duž tón bjes pſchestaćźa dale mlějeſche, tak ſo ſo ſtwa ſ wuſmužom a jerjemi pjelnjeſche a Handrij do khěže čěkacź dyrbjeſche. Ale tam bě wobjeda, wot njeho ſkaſaneho, bórſy tež tejko, ſo běſche nuſowany na dwór won čěkacź. Ale w dworje tež dołho wutracź njemóžeſche, pſchetož tam tež bórſy w młózy wuſmuž wſchudźe pluſkotaſche a jerje ſo w nim jenož tak mjerwjachu. Teho dla wón woſtajſchi wſcheho ſ dwora won ſkočźi a pſches pola na łuku čěrjeſche — ale w młózy wuſmuž a jerje ſo ſa nim walachu.

Na łuzy pak bě ſo jeho žonje ſeſdało, ſo ſ wobjedom trochu dołho traje, dokelž ſnadź muž waricź derje doſcź njerosymi, a wona teho dla k ludźom praji, ſo bychu ſ njej domoj ſchli. A woni ſ njej dźěchu, ale daloko njeběchu pſchiſchli, dha wuhladachu, ſo Handrij pſches pola běži. A jako bě tón hacź k nim doběžał, wón ſawoła: „Schtóž ma hubu, kaž wrota, a brjuch, kaž piwnu kadź, tón njech k wobjedej dźe a wón ſmeje doſcź, — ja pak chžu bjes tym k Jankej doſkočźicź.“ A wón nimo nich čěrjeſche, kaž zybnjeny.

Jako pak jeho žona ſ ludźimi dale pſchińdźe, wuhlada wona w młózy wuſmuž tak ſchěroki, kaž jěſor, a jerje w nim po kopach płówachu, ale jěſcź njemóžachu, ale dyrbjachu pſched tajkim wulkim wobjedom tak dołho čěkacź, doniž ſo Handrij ſ Jankom wróčźi, kotryž młyn ſaſtaji. Ale Handrij mějeſche pſched tym młynom nětko tajkiſt rach, ſo jón ani dale widźecź nochźyſche a teho dla Jankej pſchikaſa, ſo by jón na měſcźe k ſebi ſobu domoj wſał a ſo ſ nim pola njeho nihdy wjazy njepokaſał.

A Jank bě poſłuſchny a ſ młynom ſmějkotajo domoj čehnjeſche. A doma młynej mlěčź kaſaſche, hdyž a ſchtož ſo jemu ſpodobaſche. A dokelž mějeſche po čaſu wſcheho doſcź, dha ſebi ſkónčnje tejko ſkota namlě, ſo móžeſche wſchě ſwoje twarjenja ſe ſkotom krycź. A dokelž jeho kubko na mórſkim brjohu ſtejeſche, dha jeho wſchitzy, kiž na łódźach nimo jěſdźachu, wopytowachu a ſebi pola njeho derje lubicź dachu. So ſo pſchi tym nad jeho młynom wulzy jara dźiwachu, móže ſebi kóždy myſlicź.

Junu tež jedyn łódźnik pſchijědźe, kiž na ſwojich łódźach ſól ſ Portugala do Ruſowſkeje woźeſche a bě pſchi tym jara wobohaćźił. A jako widźeſche, ſchto Jankowy młyn wſcho móže, dha ſo wopraſcha, hacź móže tež ſól mlěčź, na čož Jank praji: „Haj, ſól tež mjele!“ To ſaſłyſchawſchi měnjeſche łódźnik, ſo by to ſa njeho jara pěknje było, hdy by tajki młyn měł, kiž ſól mjele; pſchetož potom njeby wjazy trjeba měł, po nju po dalokich morjach jěſdźicź. A tola by jeje ſtajnje doſcź na pſchedań měł.

A wón Jankej prjedy žaneho měra njewoſtaji, hacź jemu tón młyn ſa wjele, wjele tyſaz (tawſynt) toleř pſcheda. A wón bě drje ſebi prajicź dał, kak ma jón ſtajicź, ſo by mlěł, njebě pak ſo wopraſchał, kak ma jón ſaſtajicź, ſo by mlěčź pſcheſtał. Wón pak ſ nim wot Janka prjecź khwataſche, ſchtož jenož móžeſche; dokelž ſo bojeſche, ſo móhł ſo Jank pſchedaćźa kacź a jemu młyn ſaſo wſacź.

A jako bě zuſnik ſ młynom na ſwoju łódź ſtupił, ſ njej do ſrjedź morja dojědźe a tam młynej, hdyž bě kolesko puſchčźił, pſchikaſa: „Nětko mlěj ſól, ale dobru!“ A młyn počźa ſól mlěčź a mlějeſche a mlějeſche, doniž běſche łódź ſele pokna. Łódźnik drje młyn pak tak pak hinak ſtajeſche, ale ſaſtajicź jón njemóžeſche, a ſelowa hromada dale bóle pſchibjeraſche, hacź bě na poſledku tak wulka a čźežka, ſo ſo ſ łódźu do morja ponuri.

A tam tónle młyn něhdźe na dnje morja ſteji a pſchezo hiſchcźe ſól mlěje hacź do dźenſnjſcheho dnja, tak ſo je nětko wſcha mórſka woda tak ſelena, ſo ju nichton picź ani k warjenju trjebacź njemóže.

Wuſudźenja.

Hamtſki ſud w Budyſchinje.

Schewz C. A. Meiſel ſ Hamora (Boxberg) bu k dwěmaj njedźelomaj jaſtwa wotſudźeny, dokelž běſche ludźi ſ njewuſtatym proſcheřſtwom wobćźežował.

Schewz C. T. Peter ſ Wjaſonzy bě wobſkorženy, ſo je 23. haprleje wóſzy Handrijej Matijenzej w Budyſchinje ſ jeho ſtwy jenu blotu, 25. meje burej Handrijej Nowakej w Nowej Wſy pola Huſki ſ khěže ſekeru kranył a ſwoju ſlubjenu njewjeſtu Marju ſwudowjenu Arnoldowu w Otendorfje wo 99 mk. wobſchudźił. Wón doſta 8 měſazow jaſtwa.

Dźěłacźeř J. E. Langa ſ Wajiz a murjeř J. A. Wünscha ſ Njeßwacźidła běschtaj wobskorźenaj, so ſtaj 18. meje w Brodźiz korczmje w Njeßwacźidle schewzej J. A. Böhmerej bleschu wina, 2 mk. hódnu, wſakoj. Ssud jeju, dokelž ßo jimaj niczo tajke dopokasacź njehodźesche, ſa njewinowateju wupraji.

Dźěłacźeř E. W. Elſtner ſ Bullendorfa běſche, kaž bě ßo też wusnał, kubleřskemu ßynej Janej Schołcźe w Delnim Komorowje por schkórni, 13 mk. hódnych, kranył a dosta ſa to 6 njedźel jaſtwa.

Wjeßny ſtrażnik Pětr Schrama ſ Prěcźez běſche wobskorźeny, so je kublerjej Lipicźej w Cźěschkezach nękotre pjeńki wuryl a kranył; ale dokelž ßo jemu to dopokasacź njehodźesche, jeho ßud ſa njewinowateho wupraji.

Sskužobna dźowka E. L. Krügelez ſ Kumwałda, kotraž mějesche ſa cźeledź najeńka Brühla we Lusy jědź waricź, běſche dźěłacźeřzy Marji Winklerjowej rodźenej Wicźaſez 9 puntow muki dała a bě ju też poßleńscha brała, hacź runje dyrbjesche derje wjedźecź, so je ju ßebi ta dźowka na njeprawe waschnje pschizpiła. Sa tajke cźinjenje dosta spomnjena dźowka zyły tydźeń, Winklerjowa pak 4 dny jaſtwa.

Sskužobna dźowka Madlena Pětkez ſ Wjeßela běſche wobskorźena, so je jedyn toleř a ſ drobjanskeho łěßa něschto drjewa kranyła. Sa to dosta wona tydźeń jaſtwa. A dźěłacźerjej Handrijej Wyrgacźej ßo też wina dawasche, so je ſ najmjeńscha tři krócź w ſańdźenej ſymje drjewo kranył. Wón bu k schtyrjom dnjam jaſtwa wotßudźeny.

Wudowa Hagerowa we Łahowje bu k dwěmaj markomaj schtrafy wotßudźena, dokelž běſche tamnischemu gmejnſkemu prjódkſtejerjej A. Engelmannej cźeſcź ranjaze ßkowa prajiła.

Wulka dźowka Madlena Handrikez w Budyschinku běſche dźowzy Hanje Hanczkez tam blachowu mlókowu dóncźku ſ tajkej mozu do hłowy cźißła, so krej běźesche. Wona dosta ſa to tydźeń jaſtwa.

Ssudniſke tołmacźeřſtwo w Sakſkej.

(Pokracźowanje ſ cźißła 30.)

Nasch § wopschija dale hischcźe dwě ważnej saßadźe. Wón postaja ſ prěnja, so je powołanje tołmacźerja wěz ßudniſtwa, a ſ druha, so ßo pódlanski protokoll w zusej, t. r. njeněmſkej rycźi njewjedźe. Mjes tym so je poßlednische postajenje jaßnje wuprajene, wuda ßo prěnische jenož ſe ßkowow nascheho § „ma ßo tołmacźeř powołacź.“ Tole postajenje je nusny ſcźěhwk saßady, kotrejež ßo khostanski prozeßowy porjadk (Strafprozeßordnung) krucźe dźerźi, so wjedźenje postupowanja (Verfahren) a pschikasanje k wukonjenju jednorych prozeßowych skutkow w ruzy ßudnika abo ßudniſtwa leźi. Žadaja-li cźe pſched ßud, to ßebi teho dla, luby pschecźelo, žaneje staroſcźe njecźiń, dokelž němſzy njemóžesch. Ty dźě tołmacźerja ßobu pschiwjeſcź nimasch, ně, ßudnikej sakoń pschikasuje, twoje dla tołmacźerja powołacź.

Dokelž pak je powołanje tołmacźerja wěz ßudniſtwa, ma też jenož ßudnik prawo tołmacźerja mjes woßobami k temu kmanymi wuſwolicź. Pschiwjedźesch ty ßnadź teho abo tamneho ßobu pſched ßudniſtwo, so by wón twoje ßerbſke wuprajenja pscheněmcźił, ßmě drje jeho ßudnik, je-li so jeho k temu kmaneho spósnaje, jako tołmacźerja wužicź, ale wón to njetrjeba a porjadnje też to cźinicź njebudźe. Wón dźě cźaßa njeſměje, ßo prjedy pscheßwědcźicź, hacź ßo twój pomoznik też k tołmacźeřſtwu hodźi. Teho dla sawostaj staroſcź wo powołanje tołmacźerja ßudnikej; wón ma ßo ſa to po sakonſkim postajenju staracź; a ty ßo jemu ſa tajke powołanje tołmacźerja woßebje dźakowacź nimasch.

Druha prascheń je ta, w kotrych padach ßmě ßudnik teho dla, dokelž ty němſzy njemóžesch, a tołmacźeř w tym wokomiku k ruzy njeje, termiju pschepokožicź, tebje po tajkim ſa tón ras, bjes teho so by ßwoju należnoſcź wobstaral był, domoj póßłacź a tebje na druhi dźeń ſkasacź? So bych jako dohladny cźłowjek tajku njelubosnoſcź njedopuſchcźił a dokelž mam to ſa pschißłuſchnoſcź pschiſtojnoſcźe a ſdwórliwoſcźe pschecźiwo ßudnikej, ja kóždemu, kiž je pſched ßud ſkasany a doſcź němſzy njemóže, radźu: **hdyž ßy powołanje pſched ßud dostał, ßudnikej hnydom napiſch abo wot pſchecźela, kiž je němſkeje rycźe mózny, napißacź daj, so drje na termiju pschińdźesch, so pak němſkeje rycźe mózny njejßy a teho dla wo powołanje tołmacźerja proßyſch.** Wyſche teho dźě je tajke liſtne woſjewjenje ßnadna próza, kotraž pak ßo derje płacźi; pschetož ßy-li to ßudnikej pißnje woſjewił, ßo wón ſa to stara, so ty, hdyž k termiji pschińdźesch, hižom tołmacźerja nadeńdźesch; potom hakle ſa tajkim ßłacź njetrjebaja. S tajkim woſjewjenjom ty ßebi a ßudnikej cźaſto wjele, wjele cźaßa wulutujesch.

Runjež je tołmacźeřſtwo jenož jene, móžemy po khostanſkim prozeßowym porjadku tola tołmacźerjow ßamych do wjazorych wotrjadow dźělicź. Wo tym pschichodnje. (Pokracźowanje.)

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. S Drażdźan pißaja, so je ßo kral Albert 28. julija do Zeithajna podał, so by manöwry druheho pólneho regimenta artillerije wobhladował. S nim běſche wjele wyßokich wyschkow ßobu pschijěło.

— Kralowa Karola, kotraž je w tu khwilu w Taraſpje w Schwajzarſkej, tamnischi kraj 2. augusta wopuſchcźi a 4. augusta na kralowski hrodźik Rehfeld pschijědźe, hdźež chze ßwój narodny dźeń ßwjecźicź a tam potom ſ kralom něhdźe tři njedźele bydlicź.

S Barlina pißaja, so němſki khěžor dale w Gasteinu pschebywa, hdźež ßo w tamnischich kupjelach kupa a też tamnischu ſtrowotnu wodu pije. Woboje jemu derje tyje. — Khěžorka Augusta je ßo na nękotre dny do Schwajzarſkeje podała a wot tam na hród Babelsberg pola Barlina pschijědźe. — Kanzleř wjeřch Bismark je ßo do Kißingena podał, so by tamnische ſtrowotne kupjele wužiwał. Jeho knjeni mandźelſka a ßyn Wylem ſtaj ſ nim ßobu jěkoj.

— W Frankfurcźe nad Majnom ßo w tychle dnjach wulki turnſki ßwjedźeń ßwjecźeſche, na kotrymž ßo turnarjo ſe wschitkich němſkich krajow wobdźělichu. S Ameriki běchu też nękotři pschijěli.

— W Koburgu ßu nětko wschitzy němſzy miniſtrjo finanzow (pjenjeźnych należnoſcźow) ſe wschitkich němſkich krajow ſhromadźeni a tam radu ſkładuja, kajke nowe dawki bychu Němzam nakładowali; pschetož dotalne dawki w němſkim khěžorſtwje na nětcźiſche wudawki njedoßahaja. Duž budźemy drje k lětu saßo wjazy dawkow dawacź dyrbjecź.

— Němſki khěžor je jako pruſki kral turkowſkemu ſultanej schtyrjoch offizierow a woßmjoch wuſtojnych ſastojnikow pożcźił, so bychu turkowſke pjenjeźne należnoſcźe a turkowſke ſanjerodźene wójſko do praweho rjadu ſtajili. Ale nam ßo ſda, so tucźi knjeźa njebudźa ſultanej pomhacź móz; pschetož turkowſke pjenjeźne należnoſcźe ßu dźě teho dla tak hubjene, dokelž ſultan žanych pjenjes nima a jemu nichtón wjazy žanych pożcźicź nochze; — a turkowſke wójſko je teho dla tak ſanjerodźene, dokelž ſultan wojakam ſdu płacźicź njemóže. Je-li ſo po tajkim pruſzy knjeźa ſa ſultana žórko njewunamkaja, ſ kotrehož móže bohacźe pjenjesy cźerpacź, dha budźe

wscho jich druhe skutkowanje w Turkowskej podarmo, njech tež wschu prózu na swoje dźěło naloża.

Awstrija. Na tym abo druhim sudźe w tej abo druhej němskej krajinje w Czechach je drje so w poslenschim czasu stało, so někajki sastojnik njeje chzył skórzbu bracz, hdyž je była czěski pissana. Ale ministerstwo je kóždy krócz pschikasało, so je tajka skórzba runje tak dobra, jako hdy by němski pissana była; pschetož w czěskim kralestwje płaczi se starodawnych czasow tón sakoń, so maja krajni sastojnizy niz jenož němski, ale tež czěski rosymicz. A hdyž su jim Czechojo skórzby, němske pissane, dawali, dha je to jich dobra wola była, a hdyž je nětko czěski pissaja, dha je to jich nětczischa wola — a njehodźi so pschecziwo temu niczo czinicz.

Rusowska. Wschelake němsko-awstriske nowiny stajnje pissaja, so hižom wjele njedźel sa sobu rusy wojerszy dobrowólnizy po tysazach (tawsyntach) do Bołharskeje czahnu, so bychu bołharskemu wjerchej Alexandrej pomhali, hdyž by tón tak mjenowanu rumelsku Bołharsku, nětko hischcze pod turkowskej mozu stejazu, se swojim czistobołharskim krajom sjenoczicz chzył. Hacz je to wěrno, so s wěstoszu prajicz njehodźi, ale tejko je wěste, so rumelszy Bołharjo doczakacz njemóża, so bychu skerje a lěpje s bołharskim wjerchownstwom sjenoczeni byli.

Turkowska. Hacz so turkowski sultan žadanju barlinskeje konferenzy podczissnje a te krajiny grichiskemu kralej a czornohórskemu wjerchej wotstupi, kotrež je spomnjena konferenza k temu postajiła, je hischcze pschezo njesnate. Wón so se swojim wotmolwjenjom dli a dli, a sapjera so na wsche waschnje, pschi tym najskerje na to spekulirujo, so snadź pschejenoscz europiskich wulkomóznarjow bjes tym někajku dźěru dostanje, a czi potom jenomyslnje pschecziwo njemu njewustupja. Ale tajka spekulazija drje so sultanej njeradźi, pschetož hdyž su wulkomóznarjo w tym psches jene, so k wuwjedźenju postajenjow barlinskeje konferenzy dwanacze wójnskich łódźow k turkowskim brjoham pósczeku, dha by tola směschne było, hdy bychu tajku pschejenoscz s luboscze k Turkam rostorhnycz měli.

Wojak na straži.

Po němskim: „Steh' ich in finst'rer Mitternacht."

Hdyž pschi poknóznej czěmnoszczi
Tak sam tu steju na straži,
Dha na tu lubu spominam,
Kiž doma w Sserbach swěrnu mam.

Hdyž dyrbjach khwatacz pod khorhoj
A bož'mje sebi prajachmoj,
Mi holczka kłobuk wudebi
A wutrobnje mje wokoschi.

Nětk, hdyž sy s dźěłom hotowa,
Cze wita twoja komorka,
Hdźež horze spěwasch paczerje
A Knjesej poruczesch tež mje.

Hdyž pak so wo mnje sarudźisch
A na strachoty pomysliisch:
Budź měrna, swěrna wutroba;
Bóh wschitko w swojej mozy ma!

*

Ze Serbow.

S Budyschina. Pjatk tydźenja jena zyganska banda s 13 wossobow s konjom a wosom na tudomne drjewowe wiki pschijedźe, hdźež dwě zyganzy hnydom po proschenju khodźeschtej. Ale polizija to njeczerpjesche a zyku bandu bórsy s města won wupokasa. — Na nowotwarbje knjesa Zipsera pschi dwórnischczowej hasy mějesche 26. julija dopołdnja klempnarski pomoznik Eckstein to njesboże, so pschi pschiczinjenju tsěschnych rółow někak wopak stupi a dwaj poskhodaj wysoko dele padźe. Wón so pschi tym tak wobschkodźi, so dyrbjachu jeho w korbje domoj njescz.

S Delnjeje Kiny. Tudy so wóndano wulka dźeczelowa fajma, knjesej ryczerkublerjej Hetzerej skuschaza, wotpali, a je ju pjecza wěsty Korla Jan Horak s Delnjeho Wujesda samischkrit, kotrehož běchu hakle 21. julija s jastwa puschczili, w kotrymž běsche dla proscherstwa a wokoło dundanja sedźał. Nětko je saso do jastwa wotwjedźeny. Schkoda, psches tuto wotpalenje naczinjena, wopschija něhdźe 1200 hriwnow.

S Krakez. Na tudomnym knježim dworje mějesche dźěłaczer Jan Ssykora pschi młócźenju rapsa to njesboże, so jemu parna młócźaza maschina lěwu ruku hacz do łóhcza wottorhny.

-a. S Lipicza. 23. t. m. dopołdnja tepi so pschi kupanju w Sprewi wósom lět stary jeniczki synk nascheho gmejnskeho pschedstejiczerja k. Suschka. Wón běsche njedaloko Sprewje husy pasł. Dokelž běsche to město daloko wote wsy, a běchu jenož mjenšche dźěczi pódla, běsche njesbožowne dźěczo shubjene. Dźělbracze na tymle srudnym podawku je powschitkowne.

-a. S Nowych Boranez. Wot Božeje ruczki sajaty, wumrje tudy 19. t. m. pschi sycźenju žita Pětr Czech, s kosu w ruzy. Wón padźe hnydom morwy k semi.

S Łupjanskeje Dubrawy. Tudy je 21. julija tsilětna Meta Sidonia Schwarzez do studnje panyła a so tam tepiła.

S Bojswez. Tudy je 20. julija popołdnju schtyrilětny hólczez Wylem Ernst Rätza, syn tkalza Rätzy, do wjesneje rěczki panył a so tam tepił.

-a. S hole. Lud, kiž swojich wulkich muži czesczi, sam so czesczi. Runjež mały, je nasch serbski lud tola doscz muži płodźił, „hódnych wěcznoh' wopomnika", s kotrymiž móże so hordźicz, a kotrychž mjena budźa so na wěczne błyschczicz pornjo hwěsdam njebja w stawisnach niz jenož serbskeho luda, ale wscheho swěta, w tej knisy, w kotrejž su wschě wulke skutki sapissane. Spósnawschi, so tymle nadobnym mužam nihdy sarunacz njemóżemy, schtož su s luboscze k serbskemu ludej sa nass czinili, sacżujemy czim žiwischo potrjebnoscz, jim so dźakowni wopokasacz, jich poczescżicz, hdźež a kaž derje to samožemy. Tajka składnoscz skicza so nam lětsa na swj. Michała pschi **wulkim serbskim spěwanskim swjedźenju.** W swojich njesapomnitych skutkach stupitaj tam dwaj naschich najsassłużbnischich wótczinzow psched nass: nasch najwjetschi narodny pěsnjer njebo H. Sejler, a nasch sławny narodny komponista k. kantor Kozor; poslednischi tež budźe sam jako wjedźer konzerta pschitomny. Programm konzerta wobsteji jenož s komposizijow k. Kozora, kotrež so na teksty, wot njebo Sejlerja pěsnjene, sloźuja. Mjes tym so so końsche lěto jene zyło spěwasche, lyriski spěw „Naléczo" wot Sejlerja, do hudźby sestajany wot Kozora, programm lětuscheho konzerta s wjele jednorych kruchow wobsteji. A te su starosczíwje wupytane. S kóždeje swojich krasnych wjetschich komposizijow je k. Kozor někotre, a to te najrjenšche kruchi wupytał a je na programm stajił. Duž smemy pschesswědczeni bycz, so lětuschi spěwanski swjedźeń tež kóždeho, kiž wo prawdźe krasnu hudźbu lubuje, na najwyschscho spokoji. Dokelž pak móże so swjedźeń jenož potom zyle radźicz, hdyž je wobdźělenje powschitkowne, dha dopjelnimy tež my wschitzy swoju pschisłuschnoscz:

komuž je Bóh hłóß k temu dak, a schtóž ßo na spěw wusteji, ma ßwoje město mjes spěwařkami a spěwarjemi; my drusy pak ßłuschamy wschitzy do pschipoßłucharjow! Hdyž budźe kóždy na ßwojim měsće, ßo lětuschi spěwanski ßwjedźeń wěsće dospołnje radźi, a do nascheje wutroby spuschći ßo směrowaze sacźucźe, so ßmy wopor dźakownoscźe pschinjeßli wopomnjecźu nascheho njesapomniteho pěßnjerja njebo H. Sejlerja a pschisporicź pomhali njehinitu ßławu nascheho njesprózniweho synkowmischtra k. kantora Kozora. Lud pak, kiž ßwojich wulkich muži cźescźi, ßam ßo cźescźi.

„Zaßnik" pische:

S Bageńza. Blisko nascheje wßy bu 24. julija jena žónska na žeľesnizy pschejědźena. Wona bě na měsće morwa.

— Bjes rakami Cźornizy je mór wudyrił; hižom dołhi cźaß žaneho stroweho raka w rězy popanyli njejßu, město teho pak ßu wjele seßłakanych s wody wucźahali.

Se Žergonja. Tudy wotpalichu ßo 20. julija Ssedlikez hródźe. Sbože bě to, so wětr płomjenja wote wßy prjecź honjesche, hewak budźische ßo móhła zyła wjeß wotpalicź. — W Žergonju ßo hižo dłeschi cźaß kranje a njeje móžno, pscheklepanych paduchow wußłědźicź. Burej Krügarjej ßu pomału wschón rólny grat wotnoßyli a skónczńje tež koleßa wot wosa. — S pjekarnje tak mjenowaneje samariskeje khěže — schtož je dom k wotcźehnjenju khudych dźěcźi — ßu loni jedyn kotoł kranyli a lětsa saßo druhi. Prěńschi khoschtowasche 11 toleř a běsche samurjowany, durje běchu pak samknjene. Potom samkař tajki samk pschibi, kotryž by žadyn paduch njemóhł wotewricź. Ale dołho njetrajesche a jene ranje ludźo wuhladachu, so bě samk wotraženy a kotoł prjecź.

S Borkow. Tudomne wojeřske towařstwo je 25 toleř nawdało a je wotpalenemu Dabej dariło.

W Gogolowje mějesche wóndano kruwa cźelo, kiž ma wowcźu hłowu a pśycźe nohi; hewak je strowe.

W „zaßniku" je hacź dotal 93 Delnjołužicźanow sapißanych, kiž ßu do delnjołužiskeho wotrjada Maćicy Serbskeje sastupili. Jich mjena budźa tež w „Serbskich Nowinach" wosjewjene.

S Parzowa. Wutoru, 20. julija, ßo tu połleńk Kschescźijan Biesołd se ßwojim pschichodnym nanom Matijom Sskławkom do rycźow da a Sskławka s koßu do hłowy rubny. Dokelž běsche rana jara straschna, ßu Sskławka do wojerowskeje wokrjeßneje hojeřnje dowjesli. Biesołda, kotryž je snaty wožłokanz, ßu do jaštwa ßadźili, hdźež ma ßurowe khostanje wotcźakowacź.

S Debrkez. Wobßedźeř tuteho rycźeřkubła, knjes hrabja Franz Lippe-Biesterfeld-Weißenfeld, general kavalerije, wobßedźeř wyßokich rjadow, je tudy 26. julija wumrjeł a bu pjatk, 30. julija, se wschej cźescźu na hodźijskim pohrjebnischcźu khowany. (Wopißanje pohrjeba, je-li móžno, sa tydźeń damy.)

Přilopk.

* Kóždy wobßedźeř pcźołow njech ßo pšched łastojcźkami na kedźbu bjerje. Jedyn pcźołař je pytnył, so łastojcźki młode, hdyž je runje składnoscź, tež s pcźołami žiwja. Jako wón žołdk jeneje młodeje łastojcźki pschepyta, pokasa ßo, so bě wón wschón s pcźołami napjelnjeny. Pschi włóžnych a symnych dnjach žane pschekaßanzy (insekty) w loscźe njelětaja a hdyž nětko pschi bliźenju deschcźa pcźoły s hromadami do kołcźow lecźa, dha ßo do nich łastojcźki dadźa a s nich jara wjele sežeru. Hdyž tež do rubježnikow tšělesch, dha to tola žaneho wuspěcha nima. Pcźoły pak, pokasali ßo saßo ßłónzo, ßwojich njepscheczelow spósnaja a jich žadławje roskałaja. Někotre łastojcźki, kotrež ßu wot pcźołkow do hłowy kłóte, padnu cźasto morwe k semi dele.

* Schtwórtk tydźenja je ßo wyschk žitawskeho regimenta, knjes s Welk wulkeho dołha dla s dwěrołkatej tšělbu do wutroby tšělik. Kulka jeho hnydom na ßmjercź trjechi, druha rołka tšělby běsche hischcźe natykana. Hacź runje mějesche wyschk s Welk wulku lětnu msdu, dha jemu wona tola njedoßahasche, dokelž běsche wón lichownikam do rukow panył, kotsiž ßebi wot njeho jara wulku dań žadachu a najwjetschi dźěl jeho pjenjes pójrjechu. Žitawszy wobydlerjo ßu ßo tuteho njesbožowneho podawka dla na lichownikow jara rosnjemdrili. Žadyn rycźnik žanu skórźbu wot lichownika njepschiwosmje. Jako chzysche w tychle dnjach jedyn tajki krejzyzař, kotryž ma najwjetschu winu na ßmjercźi wyschka s Welka, na žeľesnizy do Großschönawa jěcź, jemu ludźo njedowolichu, s nimi w ßamym wosu ßobu jěcź. Wón dyrbjesche skónczńje wjeßeły bycź, jako wós schtwórteje klaßy namaka, hdźež pucźowarjo jeho njesnajachu. Skoro wschitzy žitawszy korcźmarjo a restaurateurojo ßu njehańbicźiwym lichownikam sastup do ßwojich domow sakasali.

* Na spodźiwne waschnje je ßebi jedyn młody cźłowjek w Glauchawje žiwjenje wsał. W bliskoscźi gründelhata wón na 30 kóhcźi wyßoku khorhojnu žerdź saléšy a ßo tam na wjeřschku sa khorhojnu schnóru wobwěßny. Njesboże w luboscźi je młodźeńza pohnuło, ßebje ßameho skónzowacź.

* Pšched njedawnym cźaßom ßedźesche w korcźmje jeneje sakskeje wßy wjeßeke towařstwo, k kotremuž bjes druhimi tež jedyn krawz a schewz pschißłuscheschtaj. Pschi rosrycźowanju ßo pocźa schewz wjetowacź, so chze wón sa 8 markow krawzowy schkorń sjěscź. Krawz bě s tym spokojom a ßo schkórń wusu, kotryž schewz hnydom pocźa roskußowacź. Wscha swjeřschna koźa bu wot wótrych schewzowych sußow roskußana a spóźerana, ale do póbusche a do pjeńka wón podarmo s mozu kußasche, wón jej wschak njemóžesche roskußacź. Krawz teho dla płacźenje 8 hriwnow sapowjedźi, pschecźiwo cźemu schewz na to pokasa, so ßo tež pschi jědźenju mjaßa wot žaneho cźłowjeka njeßmě žadacź, so by wón koscźe ßobu sjědł. Psches to nasta wulka hara a swada, do kotrejež ßo polizija měschesche a wobeju halekowarjow do dźěry tykny, so byschtaj ßo tam směrowałoj. Ale spodźiwna zyroba njeje schewzej niczo wadźiła, wón ma ßo zyle derje.

* S Chemnizy pißaja, so je tam sańdźenu wutoru jedyn pschistojnje swoblekany njesnaty muž jeneho 6lětneho hólza s bohateje ßwójby na haßy kranył a ßobu wsał. Dźěcźo ßu posdźischo w Riesy pjecźa widźeli; hólzowy nan hnydom do Riesy pschijědźe, hólza pak tam njeje móhł nadeńcź.

* Někotsi 6 hacź 9lětni hólzy s Weiperta ßu sańdźeny tydźeń w bliskoscźi Kühlberga wulke kamjenje na schěny žeľesnizy s wotpohladanjom połožili, so by ßo pschijědźazy cźah psches to swrócźił. K ßobu pak lokomotiva kamjenje rosmlě a ßo tak žana schkoda njesta. Bjesbóžne hólcźiska budźa ßurowje khostani.

* Na žeľesnizy bjes Altenburgom a Zeitzom buschtaj sańdźenu wutoru dwaj wołaj wot žeľesnicźneho cźaha pschejědźenaj. Lokomotiva žanu schkodu njecźeřpjesche a móžesche teho dla bjes sadźewka dale jěcź.

* Na turnařskim ßwjedźenju w Frankfurcźe sańdźeny schtwórtk pschi wóhnjowym stroju jena kanona rosbuchny. Wot wokołolětazych žeľesowych kruchow bu, tak wjele hacź je snate, jena holza sarażena. 20 cźłowjekow bu cźežko ranjenych, schtyrjom ßu hižom dyrbjeli nohi abo ruki wotrěsacź.

* Pšched někotrymi měßazami w Saint-Denisu pola Parisa

wjetschi dźěl wobydlerjow s dobom pod snamjenjom skhori, kotrež na to pokasowasche, so je jědź, kotruž běchu wužili, s jědom sawdata była. Bórsy so tež wußlědźi, so běsche w khlěbje jeneho pjekarja w Saint-Denisu arsenik, a so běchu wschitzy, kotsiž běchu wot tuteho khlěba jědli, pod wulkimi bolosćemi skhorili. Pschi pschepytowanju so wujaßni, so je jedyn pjekarski pomoznik s mjenom Boda tutón hrosny njeskutk sawinował. Boda bě w dźěle cźasto jara pjany a njerodny, a dokelž jeho mischtr teho dla husto swarjesche, dha so wón na to roshněwa a chzysche so nad mischtrom wjecźicź. Wot jeneho pschecźela sebi wón arsenik wobstara a tón najprjódźy w konjemzu swojeho mischtra jenemu konjej do korta sypny — na druhi dźeń bě kóń morwy. Krótki cźaß po tym so wón saßo wopi a so njehornje pschecźiwo mischtrej sadźerja. Jako bu teho dla poßwarjeny, wón druhemu konjej s jědom sawda. Tola s tymle wjecźenjom hischcźe Boda dołho s pokojom njebě. 5. haprleje wón do cźěsta, k 180 pokrutam pschihotowaneho, wjetschi dźěl arsenika cźißny. 300 ludźi, kotsiž wot tajkeho khlěba jědźichu, straschnje skhorichu a mějachu wulku bolosćź wutracź, tola žadyn wot nich, schtož bě wulke sboże, njeje trjebał wumrjecź. Ssudnistwo Bodu sa njekniczomneho skóstnika spósna a jeho k smjercźi wotßudźi. Jako wón wotßudźenje saßłyscha, pocza wón žakoscźicź a padźe do womory a žandarmojo dyrbjachu jeho teho dla do jastwa wróćźo donjescź.

* W Edinburgu je pched někotrymi njedźelemi jendźelski lord (hrabja) Lilford dwě ptacźej jeji sa 4140 mk. kupił, a to jene sa 2000 a druhe sa 2140 mk. Stej to jeji swjernokrajneho ptaka pingwina, wo kotrymž hižom w lěcźe 1842 powjedachu, so je tutón splah ptakow wotemrjeł.

* S Afganistana su do Londona jara hubjene powjescźe pschischłe. Tamnischi emir Ejub-khan je s wójskom, 12000 muži swylnym, a se 36 kanonami lěhwo jendźelskeho generala Burrowa nadpanył a je dobył. Jendźelcźenjo dyrbjachu w mjeńschich dźěłbach do Kabula cźěkacź, hdźež tež su s wjetscha wucźekli, tola pak su na pucźu někotre kanony shubili. W Kabulu nětko w tamnischej twjerdźisnje steja a na pomoz s jendźelskeje Indije wotcźakuja.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Korla Bohumir Roßberg, fabrikski samkař a wobydleř na Židowje, s Marju Augustu Kozorez tam.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Martha Johana, Hermana Emila Jenka, želeźowjercźerja, dź.

Michalska zyrkej: Marja Martha, Korle Bohumira Roßberga, fabrikskeho samkarja a wobydlerja na Židowje, dź. — Selma Klara, Korle Augusta Hempela, dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Korla August, Handrija Augusta Lißaka, dźěłacźerja a wobydlerja w Ratarjezach, ß. — Jan August, Michała Panascha, dźěłacźerja a wobydlerja w Cźichońzach, ß. — Gustav Hermann, Bjedricha Bohuwira Stiebitza, murjerja a wobydlerja w Dobruschi, ß. — Ida Theresia, Kschescźana Bjedricha Weigela, fabrikskeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, dź.

Katholska zyrkej: Pawoł Pětr, Pětra Pětscha, cźěßle na Židowje, ß. — Ota, njemandź. ß. w Hajnizach.

Zemrjeći:

Dźeń 14. julija: Marja Frieda, Juliuša Meiera, dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, 2 m. — 15., Marja Henrietta Kschižanez, njebo Handrija Mitascha, khěžerja a cźěßlu na Židowje, wudowa, 57 l. 8 m. 15 d. — 16., Hana Krystijana, Jana Schimanka, dźěłacźerja, dź., 1 l. 9 m. — 17., Jan Korla Gustav, Jakuba Pokleńka wikowarja, ß., 1 l. 11 d. — 19., Hana Martha, Pětra Krakowskeho, dźěłacźerja, dź., 7 m. 21 d. — 20., Handrij Wuschik, khěžkař w Nowych Małßezach, 63 l. 7 m. 25 d.

Wosjewjenje.

So by so wokaleczenju k łojenju swěriny w tudomnych lěßach s wjetschej mozu napscheczíwo stupiło, je majoratski knjes nad Njeßwaczidłom, knjes hrabja **Peralta-Renaud-Riesch**, porucził, so ma so wscho postupjenje tudomneho majoratskeho lěßa s wuměnjenjom pucźow a schczěźkow, psches njón wjedźazych, najkrucźischo sakasacź. Podpißane sarjadnistwo tutu sakasnju s tutym k sjawnemu nawjedźenju dawa, s pschispomnjenjom, so su tudomni hajnisźy sastojnizy na to pokasani, so maja tych, kotsiž pschecźiwo tajkej sakasni cźinja, bjes dalscheho komdźenja sudniskemu khostanju pschepodacź.

S dobom so snate cźini, so smě so tón, kiž žaneho wokaleczerja pola podpißaneho sarjadnistwa tak k nawjedźenju da, so móže so wón sudniskemu khostanju pschepodacź, wysche myta, kotrež jemu němske hońtwusakitowaze towarstwo da, tež hischcźe myta wot 50 markow se strony tudomneho majoratskeho knjejstwa nadźijecź.

W Njeßwaczidle, 22. julija 1880.

Hrabinske hajniske sarjadnistwo.

Nowottne.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radosćź**; sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.**, do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Jako **tuni** a **dobry** porucza

khofej

wschědnje nowopaleny, punt sa 100 np.

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Lamany rajß,

punt sa 16 np., pschi kupjenju 5 puntow sa 15 np., porucza

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Czisty palenz,

kaž tež wschitke druzíny dwójnych a jednorych liqueurow porucza we woßebnej dobrosczi a po najtunischich płaczisnach

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Najnadobnischi amerikanski schmalz, najlěpsche suschene amerikanske tuczno

ma na pschedań

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Tunje jerje,

mandl sa 60 a 70 np., porucza

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Barby

we wulkim wubjerku,
lanowolijowy strniß, jara lóhko skhnyjazy,
terpentinowy wolij, němski a franzowski,
wschě druzíny **laka**
porucza **Hermann Lemka**
na mjaßowym torhoschczu 40.

75000 mk. hłowny dobytk.

Loßy po 4 mk. a po 1 mk. porucza

M. Weiser.

Maćica Serbska.

Jako sobustawy „delnjołużiskeho wotrjada" su na lěto 1880 dale swój lětny pschinoschk (1 hr.) sapłaczili kk.: kapłan Róla w Budyschinje, tachantski vikar Nowak w Budyschinje, kapłan Skala w Ralbizach, pschekupz M. Mjerwa w Budyschinje, kantor Kozor w Ketlizach, farař Rencz w Klětnym, knježi hetman Schewczik w Czerwjenych Noßlizach, wuczeř Rachlowz w Hucźinje, farař Gólcz w Rakezach, Jurij Hawsch w Nowej Wßy pola Njeßwaczidła, kantor Schimjenz we Wulkim Radschowje, student Stanißław Jokl s Prahi.

Pschekupz **M. Mjerwa (Mörbe)**
w Budyschinje, pokładnik M.S.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 24. julija 1880.

Žitowy dowos: 2532 měchow.		Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pscheńza	50 kilogr.	11	31	12	50	11	31	12	5
Rožka	= =	10	12	11	8	10	12	10	44
Jeczmjeń	= =	9	6	9	78	9	6	9	60
Wowß	= =	7	50	8	40	7	50	8	30
Hróch	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	= =	14	70	15	30	—	—	—	—
Hejduschka	= =	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny	= =	2	80	3	20	—	—	—	—
Butra	1 =	2	30	2	60	—	—	—	—
Ssyno	50 =	2	—	2	50	—	—	—	—
Sstóma	1200 pt.	17	50	20	50	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
224 schtuk, schtuka po 11 m. 50 np. [3 tl. 25 nßl.] hacž 21 m. — np. [7 tl. — nßl.]

Kórz pscheńzy po 170 puntach: 19 markow 22 np. [6 tl. 12 nßl. 2 np.] hacž 21 mk. 25 np. [7 tl. 2 nßl. 5 np.] — Kórz rožki po 160 puntach: 16 mk. 19 np. [5 tl. 11 nßl. 9 np.] hacž 17 m. 72 np. [5 tl. 27 nßl. 2 np.] — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 68 np. [4 tl. 6 nßl. 8 np.] hacž 13 mk. 69 np. [4 tl. 16 nßl. 9 np.] — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 15 nßl. — np. hacž 2 tl. 24 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 46 np. [8 tl. 24 nßl. 6 np.] hacž 27 m. 54 np. [9 tl. 15 nßl. 4 np.] — Hejduschne krupy: 19 m. 50 np. [6 tl. 15 nßl. — np.] hacž 20 m. — np. [6 tl. 20 nßl. — np.] — Běrny: 2 m. 80 np. [28 nßl. — np.] hacž 3 m. 20 np. [1 tl. 2 nßl. — np.] — Butra: 2 m. 30 np. [23 nßl.] hacž 2 m. 60 np. [26 nßl. — np.] — Ssyno po 100 puntach: 2 m. — np. [— tl. 20 nßl. — np.] hacž 2 m. 50 np. [25 nßl.] — Sstóma [1200 pt.] 17 m. 50 np. [5 tl. 25 nßl.] hacž 20 m. 50 np. [6 tl. 25 nßl.]

Drajdžanske mjaßowe płaczisny
26. julija 1880.

Najlěpsche howjada 65—66, ßrěnje 52—53, schpatne 26—27 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 57, ßrěnje 50—51, bakunarje 60—62 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 67, ßrěnje 54, schpatne 30 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 38—50 np. po puncze rěsneje wahi.

Jene

korczmarstwo

s **khlamarnju** w jenej wulkej hornjołužiskej fabrikskej wßy je płaczisnyhódnje na pschedań. Wscho dalsche pod adreßu: **L. L.** postlag. Pommritz.

Njedźelu, 8. augusta, popołdnju w 3 hodźinach budźe ßo w korczmje No. 6 w Małej Dubrawzy pola Delnjeje Hórki **6 kółczow pczołow** a **10 prósnych kółczow**, wobstejazych se ßłómjanych a dziersonskich, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Aukzija.

Jutsje, **njedźelu, 1. augusta,** popołdnju w 3 hodźinach, budźe ßo w czißle 6 w Krakezach wschelaka domjaza nadoba, drasta a teho runja sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Krakezach, 28. julija 1880.

Böhmer.

Jedyn ßylny nimale nowy żelesny dwajpscheżny kaschczowy **wós** ma na pschedań **Hilbjenz** w Hucźinje.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Skótny pólver s czerstwych selow. Korneuburgski skótny pólver.
Pólver psche kólku. Pólver psche pripotawu proßatow.
Lockwitzski balsam. Zischankowy salsowy pólver
porucza **hrodowska haptyka w Budyschinje.**

M. Th. Pech

pódla měschczanskeje haptyki w Budyschinje na hłownym torhoschczu 140

porucza:

módroczischcz w rjanych nowych mustrach a njepuschczaty, stary łóhcz 25, 30, 35 a 40 np.;
módry płat s czisteho płatu a na běło barbjeny 5/4 schěr., st. łóhcz 40 np.; 6/4 schěr., st. łóhcz 45 np.; 7/4 schěr. 48, 50, 55 a 60 np.; 8/4 schěr. 55 a 60 np.;
łožowe zajki czerwjenomustrowane, njepuschczate, st. łóhcz 25, 30, 35 a 40 np.;
trjeńschcza (twjelki) po 15, 20 a 25 np.;
běły a ßurowy płat po najbóle tunich płaczisnach;
klejdowe stoffy rjanych mustrow a ßo derje noschaze, st. łóhcz sa 30 np. hacž k najwoßebnischim tworam;
kattun a pikéj, so bych jón wurumował, po jara tunich płaczisnach.

Dokelž ßu płaczisny twjerde, dha ßo kóždy kupz sprawnje a runje wobstara.

W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Hłowjaze rubischka se židy, wołmy a kattuna najnowschich mustrow a po najtunischich płaczisnach; **dybsaczne rubischka,** běłe a pißane, porucza jara tunjo

M. Th. Pech

pódla měschczanskeje haptyki w Budyschinje na hłowym torhoschczu 140.

W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Sstawnje snata **Ringelhardtsko-Glöcknerska ranyhojaza a czehnita žałba*)** se schtemplom **(M. RINGELHARDT)** a sakitanskej marku na schachtliczkach je **lěkarßy pruhowana** a ßo woßebje pschi **wschitkich wotewrjenych bolosczach, saczeklisnach, wiczu a drjenju s najlěpschim hojazym wuspěchom** nałožuje.

*) Dostacz w schachtliczkach po 25 a 50 np., (s wułożenjom) **w haptykach w Budyschinje, Lubiju Zitawje, Wostrowzu, Großschönawje, Bjernaczizach, Wósporku, Neugersdorfje, Bischopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldze, Herrnhucze, Nowosalzu, Ebersbachu, Seifhennersdorfje, Halschtrowje atd.** — Wopißma moża ßo tam nawjedźicz.

NB. Pschi kupjenju **tuteje žałby** njech kóždy ßwěru wobkedźbuje, hacž je na schachtliczkach **horni schtempl a sakitanska marka,** dokelž ßo nětko wschelake **podrażowanja** stawaja.

Palenz.

Czerstwy a wschědnje czisty palenz, kaž tež wschě druhe dobre družiny porucza po tunich płaczisnach

Th. Grumbt
na swonkownej lawskej haßy.

Serbske spěwanske a modlerske knihi

we wschěch družinach, **pschedeschczniki** po 2 mk. 25 np., **gumijowe podłožki** porucza

M. Weiser.

Jan Jurij Pahn

pódla hłowneje straže (hawptwachi)

porucza k prjódkstejazemu hermankej ßwój skład nowonakupjenych **klejdowych stoffow s półžidy, wołmy** a **półwołmy,** a je ßo moja próza, twory derje a tunjo nakupicź, połnje radźiła, tak so móžu ja pschi wulkej dobrosczi jara tunjo pschedawacź.

W nastupanju **symskich mantlow,** pschiléhazych a měchoweho façona, kaž tež w nastupanju **jaquetow** a **jakow** s nowschimi wobßadami, je hižom wjetscha dźělba pschischła, kaž tež ja mój skład **lětnich wězow,** so bych je wurumował, jara tunjo pschedawam.

Seschicze **klejdow, mantlow, jaquetow** a **jakow** po měrje ßo rucze a staroscźiwje pschi jara tunich płaczisnach wobstara.

Czorne a pißane židźane stoffy

w **ripsu** a w nowych **köprowych tkaninach** poručam w dobrosczach, ßo jenož derje noschazych, po tunich płaczisnach. Woßebje na to kedźbne czinju, so ja moje **czorne židźane stoffy** w starej, pschi pschiréšowanju derje pschistejazej schěri dale wjedu.

Jan Jurij Pahn.

Dospołne wupschedawanje

manufakturowych a módotworowych khlamow

Heinrich Preu & Co.

w Budyschinje

66 na bohatej haßy 66.

K prjódkstejazemu hermankej ßo zyle woßebje poručeja:

jaßne wołmjane stoffy k schórzucham,
lóhke, jaßne lětnje rubischcza wschěch wulkosczow,
klejdowe stoffy k žnjeńskim daram,
hotowe jaquety a jaki

po baßniszy tunich placzisnach.

So bychmy wupschedawanje tak rucze, hacž jenož móžno, dokonjecź móhli, dawamy pschi kupjach sa 5 markow hischcze **extra 10 % rabatta.**

W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Pscheměnjenja dla

pschedam ja ßwoje **połburske kubło** czo. 11 w Trupinje pola Rakez a to 33 kórzow 14 □prutow ležomnosczow, jako 17 kórzow 14 □prutow pola, 9 kórzow łuki a sahrody a 7 kórzow hole, s jara małej rentu, bjes wumjeńka a wschitko, kaž steji a leži, sa 12000 markow. Wscho dalsche je shonicź pola **wobßedźerki.**

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Njedźelu, 8. augusta 1880,
budźe
w Petholdez hoscźeńzu w Hodźiju

SSerbſki ſpěwanſki konzert,

wuwjedźeny wot młodych Sserbow budyſkeju ſeminarow,
ſa pſchichodny doſpołny wudawk
pismowskich dźěłow sławneho fararja Sejlerja.

Horliwi Sserbja, kotſiž chźedźa k temu ſcherjepatku daricź, ßo ſ tutym dobrocźiwje pſcheproſchuja. — Sapocźatk ſ dypkom 1/28 hodźin.

Wotewrjenje khlamow.

Cźeſcźenym Sserbam Wojerez a wokolnoſcźe ſ tutym k dobrocźiwemu nawjedźenju dawam, ſo ßym dźenßa w domje knjeſa pjekarſkeho miſchtra **Emila Salzenbroda** pod firmu

Georg Valtin

materialtworowe a cigarrowe khlamy

wotewrił.

Ja budu ßo ſtajnje prózowacź, ſo bych mojim cźeſcźenym wopytowarjam jenož ſ dobrymi tworami poßłużował, a budu ßebi tych ßamych dowěru, kotſiž mje wopytaja, ſdźerżecź pytacź.

Wo dobrocźiwe wobkedźbowanje ßwojeho pſchedewſacźa proßy najpodwolniſcho

W Wojerezach, 28. julija 1880.

Jurij Valtin.

Dźiwocźanſke ßerbſke ev.-luth. miſſionſke towarſtwo

ſmeje — da-li Bóh — jutſje ſa tydźeń, njedźelu, 8. augusta, w Lehnertez domje w Zokowje miſſionſku hodźinu.

Pětr Mlónk.

Cźeſcźenym Sserbam k nawjedźenju dawam, ſo pſchichodny hermank, ßobotu, 7. augusta, njebudu na torhoſchcźu w budźe, ale w mojej pſchedawarni w khěži knjenje ſwudowjeneje Dominikoweje na bohatej haßy płat pſchedawacź a proſchu wo dobrocźiwe wobkedźbowanje.

Jan Jurij Pjech ſ Wjelecźina.

Poruczenje.

Cźeſcźenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcźe najpodwolniſcho poruczam moju

reſtauraziju ſ wupſchahanjom

kaž tež woßebje moju **deſtillazijn**, ſ dobom tež wſchě druźiny palenza w bleſchach a w cźwizach po najtuniſchich płacźiſnach.

S pocźeſcźowanjom

B. Bieſold
na róžku taſchbarka.

Skhorjenja dla ßo **jena holza k dźěcźom** bórſy a jena **domſka holza** k 1. oktobra t. l. pyta. **Piwarnja w Prěcźezach.**

Pyta ßo

k 1. januaru 1881 ſa jenu khlamarnju, ſjenocźenu ſ reſtaurazijn, w jenej wjetſchej zyrkwinſkej wßy **ſprawna, ßwěrna holza** ſ dobreje familije ſa khlamy a reſtaurazijn, kaž tež k podpjerje hoſpoſy. Woßebje ßo žada, ſo je ßerbſkeje a němſkeje rycźe mózna. — Te, kotrež wo to rodźa, njech ßwoje poſkicźenje pod napißmom **A. B. 80** we wudawarni „Serb. Nowin" wotedadźa.

Ssobotu, 17. julija, je jena ſtara khuda žona 9 toleť pjenjes, kotrež jej njeßłuſchachu, pak w měſcźe abo na pucźu do Khwacźiz ſhubiła. Sprawny namakař chzył tute pjenjeſy w wudawarni „Serb. Now." wotedacź, hdźež tež je wſcho dalſche ſhonicź.

Jedyn **dybſacźny cźaßnik** (taſchenuhr) bu ßobotu, 17. julija, na pucźu bjes Nowymi Porſchizami a Nadźanezami namakany a je ſaßo doſtacź pola Jurja Weńka w Nowych Porſchizach.

Na row lubeho pſchecźela

Auguſta Seilerja w Hornjej Borſchcźi,
† 13. julija 1880.

Kak ſpodźiwne ßu Boźe pucźe,
My dopóſnacź je tudy njem'źemy,
Kak wumrje druhdy młody rucźe,
Kiž je tu hiſchcźe jara potrjebny,
Bjes tym ſo ſtary ſchědźiwz braſchniwy
Je ßebi ßam a ßwojim wobcźežny.

Tak Bóh tu pſches ßmjercź wotwołaſche
We młodoſcźi Auguſta Seilerja
We Hornjej Borſchcźi, a jom' daſche
Sso hižom ſahe lehnycź do rowa,
Hlaj, wutoru, tſinatoh' julija,
Wón cźiſche wumrje w woßmich dopołdnja.
Haj, ty we młodych lětach dźěſche
Do njebja dom, tu pſches ßmjercź wołany,
Hdyž dokonjał tu lědom běſche
Lět ſchěſcź a tſizecźi, tſi měßazy,
A w mandźelſtwje bě jara ſbožomny
Dwě lěcźe dołho a tſi měßazy.
Tak bórſy hacź ty ſkhorił běſche,
Bu póßłane tu hnydom k lěkarjej,
Hdyž khoroſcź pſcheſtacź njeſechzyſche,
Bu póßłane po jenoh' druhoh' tej,
A hdyž ty bě tſi njedź'le khory był, —
Je Bóh cźe ſ hrěſchnoh' ßwěta wutorhnył.
Ty běſche horzy lubowany
Wot ßwojej' žony Marje Auguſty
A wo dnjo — w nozy wothladany,
Hdyž napoßledk bě cźežko khory ty,
Hacź ty — kiž bě ßo k ßmjercźi hotował —
Ssy w jeje rukach cźiſche wudychał.
Tón jeho kaſchcź tu wobſtupachu
Ta ſrudna wudowa a ſtarſchi jej'
A ſ tym ßwój ſtyk ßej połóžachu,
So žana wboha ßyrota tu njej',
Kaž huſto, hlaj, pſchi ßmjertnych padach tu
Tež cźrjódka dźěcźi ſrudnje płakaju.
Tu lubu macź poł lěta prjedy
Ty ſtrowy k rowu pſchewodźeſche tu
A nichtó njeje myßlił tehdy,
So bórſy tebje tež tam powjeſu,
Ta macź pak pſchińdźe bórſy po tebje,
So ßy nětk w njebju, tam hdźež wona je.
O Bożo, troſchtuj ſ njebjeß dele
Tu jara wurudźenu wudowu,
Ty kładźeſch na nju jara wjele,
Ach, połóž wſchak jej jeje cźežkotu,
A ſpožcź jej ſaßo ſprawnoh' cźłowjeka,
Kiž ju a tebje ßwěru lubo ma.
„Tón ſtary Bóh je hiſchcźe žiwy",
To budź naſch troſcht, o ſrudna wudowa,
Wón je tón wócźez dobrocźiwy,
Kiž tež te wudowy wſchě ſaſtara,
Ssu tež nam Boźe pucźe njeſnate:
„Schtož cźini Bóh, wſcho dobre je."
Tež troſchtuj dale wſchitkich rjenje,
Wſchěch bližſchich a wſchěch dalſchich pſchecźelow,
Haj, wſchěch, kiž wjazy abo mjenje
Tež ſ luboſcźu nam k radźe běchu jow;
Bóh ſapłacź wſchěm to ſ wulkej dobrotu,
Schtož na nim a tež na mni cźinjachu.
Pſchi tym budź tež dźak wuprajeny
Nětk Wjeńkej jow ſa khěrluſchſpěwanje,
Kiž tehdy běſche ſapomnjeny,
Hdyž dźakowanje běſche cźinjene,
Duž ſ tutym nětk ta wboha wudowa
Sswój horzy dźak jom' dwójzy prajicź da.
Dha ſpi nětk derje w khłódnym rowje,
Mój wěrybratſje, luby Guſta ty,
We Hodźiju tam na kěrchowje,
Hdźež ſ cźeſcźu bu tam cźiſche khowany,
Hacź Boźi hłóß naß ſ rowa wubudźi
A na wěcźne naß ſaßo ſjednocźi.

Na žadanje **Pětr Mlónk.**

Na poruczenje firmy Julius Lange, ſchatowa fabrika a njewjeſcźinſki magazin w Budyſchinje, dźenßniſchemu cźißłu „Serb. Nowin" pſchipokożene, dowolamy ßebi tudy woßebje kedźbne cźinicź. **Redakcija.**

(K temu cźißłu jena pſchiloha.)

Pschiłoha k czißłu 31 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 31. julija 1880.

K hermankej

poručam po spodźiwnje tunich płaćišnach:

čzorny kaschemir (ſ čzisteje wołmy) łóhcź wot 100 np.,
diagonal, kóždeje barby, = = = = 70, 75, 80 np.,
rips, = = = = = = 60, 65, 70 np.,
diagonal, = = (półwołmjany) = = 50, 55, 60 np.,
alpacca-lüstr, = = 40, 50, 60, 70, 80 np.,
lüstr, mustrowany, = = 40 np.,
dwójny lüstr, = = 25, 30, 35 np.,
ßomot, = = 80 np.,
möblowy damast, = = 120, 150, 170 np.,
= **kattun,** = = 25, 30, 40 np.,
gardiny, = = 20, 25 np.,
kattun ſa łoža, = = 25, 30 np.,
drastowy kattun, = = 16, 20, 25, 30, 35 np.,
łožowy zajk, = = 20, 35 np.,
6/4 **rosa wupjerk,** = = 60 np.,
8/4 **běły płat,** = = 45, 50, 55 np.,
8/4 **schěry** = = = 40, 45, 50 np.,
módry płat, = = 40, 45, 50 np.,
5/4 **zajk ſa koschle,** módry-běły, = = 30 np.,
5/4 = = = běły, = = 25 np.,
módroćišchćź, = = 25, 30, 35, 40 np.,
howſyzajk, = = 40, 50, 60 np.,
wołmjany zajk ſa ßuknje, = = 110, 120 np.,
półwołmjany zajk ſa ßuknje, = = 40, 50 np.,
blidowe deki, čzerwjene ſ čzornym, schtuka = 2 hacź 4 mk.,
= = płatowe, = = 1 hacź 3 mk.,
łožowe krywadła, = = 2,25 mk.,
módroplatowe schórzuchi ſ lazkom, = = 1 mk.,
moiréjowe = = = = 100, 130, 150, 200 np.,
běłoplatowe dybſaćzne rubischka, = = 30, 35, 40 np.,
pißane = = = = 25, 30, 35, 40 np.,
hłowjaze rubischćźa, židźane, półźidźane, wołmjane a bawmjane, we wulzyschnym wubjerku.

☛ Pschi kupjenju **klejdow** kóždy **kattun** k jenej jazy **darmo** dostanje.

M. G. Freyberg

w Budyschinje na bohatej haßy 62.

☛ W khlamach ßo ßerbski ryćźi. ☚

Jedźny wolij Ia.,
kißało,
žonop,
malenowu } **juschku,**
citronowu }
ſoda- a **ſelterſku wodu,**
kaź tež wschelaku
ſtrowotnoſtudnjazu wodu
najnowscheho pjelnjenja
poručataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Barby,
ßuche, do wolija ſahrybowane a k barbjenju pschihotowane,
laki,
terpentinowy wolij,
pinſle
poručataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Pergamentowu papjeru
k loſtnjepuschćźatemu pschikryćźu nakkadźeneho ßadu,
ſatyćźki, bleschowy lak
poručataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Insektowy pólver,
ſchwobjazu a schćźónjazu ßmjercź
a **pólverowe ßykawy** k temu
poručataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Wschelake
lěkarſke a domjaze mydło,
jako tež pſche drapu atd.
poručataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Durjowe,
wóknowe,
möblowe a
cźěłnokaſchćźowe wobbitki
porucźa po najtuniſchich płaćźiſnach
Paul Seidler
na ſwonknej lawſkej haßy 819.

Emil Flegel,

kóžkař
na žitnej haßy w Budyschinje,
porucźa ßwojim cźeſćźenym wotebjerarjam ßwój ſkład **klobukow** a **mězow** najjednoriſcheje hacź do najlěpſcheje dobroſćźe.
Mězy, jenoź ſa 30 np.

Internationalna gumijowa fabrika

Berlin SW., Alexandrinen-Strasse 116
porucźa a poßyła en gros a en detail wſchě móžne **gumijowe artikle,** kaź tež **techniſke** a **chirurgiſke woßebitoſćźe, ſchwampy** ſa **rany** a **wočźi.**

Płaćźiſnokouranty darmo.

---

25 originalnych žortniwych khartkow ſćźele ſa **50 np.** w póſtnych markach
Gotthilf Koch, Berlin SW.

Sswoje wubjerne, wſchudźe ßkawne
☛ **pianina** ☚
ſćźele frachta ßwobodne po fabrikſkich płaćźiſnach ſ pruhowanſkim cźaßom ſa dźělbne płaćźenje abo ſa hotowe pjenjeſy ſ wyßokim rabattom
Th. Weidenslaufer, Fabrik Berlin NW.

Sa khorowatych

k dobroczíwemu wobkedźbowanju!

so je **pschedawarńja „Dr. Schleithneroweho universalneho präservativneho Beatrice-liqueura“** pola knjesa **Otto Engerta** w **drogowych khlamach** w **Budyschinje** sa město a wokolnoscź.

Skutkowanje Schleithneroweho žołdkoweho liqueura njeje w ßlědowazych padach wot žaneho druheho ßrědka pschetrjechene (schtož wschědnje pschikhadźaze dźakprajenja a attesty wopokasuja) a to: pschi bjesapetitnoscźi, hrosnje wonjazym dychu, žołdkowej ßłaboscźi, naduwanjach, kißałym horjestorkanju, pschi kólzy, žołdkowych widlischczach a žołdkowym katarrhu, pschi žahupalenju, tworjenju grießa a kamjenjow, pschi žołtawje, hłowubolenju (hdyž je žołdk na tym wina), pschi twjerdym žiwocze, pschi wakach a khoroscźi ßłosyny a jatrow, pschi hämorhoidalnym cźerpjenju (słota žiła). — Płacźisna sa 1 bleschu 1 mk. 75 np., sa półbleschu 90 np.

Cześcźeny knjes Schleithnero!

S wjeßelom a dźakom Wam wosjewjam, so Wasch Beatrice-liqueur mjes mojimi pschecźelemi a snatymi s najlěpschim wužitkom skutkuje a pschezo wjazy luboscze dobywa a je hižom někotrehožkuliž cźłowjeka wustrowił. My njemóžemy bjes Wascheho Beatrice-liqueura wjazy bycź, duž póscźelcze nam saßo 6 wulkich bleschow „per Nachnahme“, pschetož mi je wón moje 16lětne bróstowe a žołdkowe cźerpjenje zyle sahnał.

S pocześcźowanjom

Josef Michel,

Mankendorf pola Oderawa w cźeskej Schlesynskej,

5. junija 1880.

K ßlubam, kwaßam a kschczísnam

poruczam ßwoje dopokasane woßebje **ßłódke, jednore a dwójne palenzy a liqueury,** kaž tež knjesam saßopschedawarjam pschi potrjebje derje **cźiscźeny palenz** w cźwizach a po jenotliwym po najbóle tunischich płacźisnach. Ssudobja k temu ßo rad poźcźa.

Ad. Rämsch,

destillazija pschi butrowych wikach.

H. M. Schmidt,

fabrikant pschedeschczníkow

na hłownym torhoschczu,

porucza wulki wubjerk

ßamodźełanych muźskich a **źónskich pschedeschczníkow**

a tunich

woßebnych pscheßłónczníkow

k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Porjedźenje a poczehnjenje pschedeschczníkow ßo derje a tunjo wobstara.

Piwne drožďźe,

najlěpscheje dobroscze a wschědnje cźerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarńja Johs. T. Littera

na swonknej lawskej haßy czo. 819.

Cześcźenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze dowolam ßebi wosjewicź, so ßym s mojej restaurazíju, kotruž ßym wot knjesa rěsbarja Böhmy pschedewsał, a w kotrejž budu ßo stajnje sa dobre piwa staracź,

destillazionske khlamy

sjenocźił. Ja budu ßo prózowacź, so jenož dobre a cźiste palenzy a liqueury pschedawam a proschu pschi potrjebje wo dobroczíwe wobkedźbowanje.

S pocześcźowanjom

F. Schlesinger

na swonkomnej lawskej haßy.

Nowe połnojerje

porucza w pěknej dobroscźi a tunjo

Th. Grumbt.

Prawdźiwy

cźeski cźorny kalk

porucza w cźerstwej tworje

A. Lorenz.

Kaschczowy magazin

J. T. Jyrcha

na róžku taschbarka.

Dźěcźaze kaschcze s lejstami	1 mk.	80 np.,	
kaschcze sa doroscźenych	9	—	
wupyschene kaschcze	40	—	
dubowe wupyschene kaschcze	75	—	

tež koža a wschě druhe möble ßu stajnje po tunich płacźisnach na składze.

Swjerschne koschle, khornarje, manschety, shlipsy, khrawaty

jara tunjo porucza

Julius Lange

s napschecza noweje měschczanskeje schule.

Na jerjowej haßy. **Oskar Rinke.** Na jerjowej haßy.

So bych ßwój skład trochu wurumował, pschedawam po ßlědowazych płacźisnach:

źidźane mězy wot 2 mk.,
mužaze stoffowe mězy wot 1 mk. 40 np.,
hólczaze mězy wot 1 mk. 30 np.,
dźěcźaze mězy wot 1 mk.,
kattunowe mězy wot 1 mk.

Sserbske a němske spěwarske

w wulkim wubjerku

porucza po najtunischich płacźisnach

Wilh. Trepera, knihiwjasar pschi realnej schuli.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisku dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Ssamoskónzowanje,

skaźenje familije atd. ßu ßlědstwa wopiłstwa. Tutón njepoczink ßo pscheß sto krócź dopokasany, wot lěkarjow poruczeny ßrědk s wjedźenjom abo bjes wjedźenja piczka wotstroni. Tež pomham pschе tajne cźerpjenja, běłospław, mocźenje do koža, padawu khoroscź a lischawu.

L. Grone in Münster, Westfalen.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 32. **Sobotu, 7. augusta 1880.** **Lětnik 39.**

Testament
abo kak je prěni mudry hischcźe mudrischeho nadeschoł.

Wot S. M.

W Hoschezach steji wołsrjedźa wšy wulke burske kubło. Na prěnje pohladanje widźisch, so wone w prjedawschich czaßach buram nješłuschesche. Wulke wókna, w delnim schołsu s wužłobnjenymi lěßyzami wobhrodźene, nahladne durje, wysche kotrychž je semjanski wopon do kamjenja wurubany, wyßokoßwißlata tsěcha, to wscho na knjeźi hród dopomina. A mjeno, kotrež tale kheźa ma, to wobkrucźa, pschetož hischcźe dźenßa jej „hród" rěkaja. W sapocźatku nascheho lětstotetka chzysche jedyn bur sadołżene rycźerkubło kupicź. Dokelž pak tehdom jenož semjenjo ßmědźachu rycźerkublerjo bycź, dha bu wulki dźěl ležomnoscźow rospschedaty a rycźerkubleřske ležomnoscźe, kiž hischcźe wysche wostachu, do burskeho kubła pscheměnjene. Něhdźe psched dwazycźimi lětami bydlesche na tutym kuble stara wudowa Skupowa. Jejny muž běsche hižom psched dźeßacź abo dwazycźimi lětami wumrjeł. Skoro wschě pola a łuki, kotrež kubłu pschißłuschachu, běchu pschenajate, jenož telko bě ßo wobkhowało, kaž sa domjaze hospodařstwo trjebachu. Tehdom běchu jenož tři woßoby w hrodźe žiwe: stara Skupowa, jena ßłužobna dźowka a Pětr, něhdźe pjecźadwazycźilětny pachoł, kiž bě bliski wuj njeboczičkeho Skupa. Wón měješche w hospodařstwje roskasowacź a ratařstwo wobstaracź. Skupoweje pscheczelstwo wo wšy a wokolnoscźi jemu to sawidźesche, dokelž ßo bojachu, so budźe Pětr ßwoje saki s cźecźinym kubłom pjelnicź. Prjedy běsche tuto bojasne pscheczelstwo hród czasto se ßwojim wopytom pocześcźiło, kotryž po sdacźu lubej cźecźe płacźesche, wo prawdźe pak ßo jenož teho dla sta, so by ßo pschi tutej składnoscźi wobhladało, hacź ßu hischcźe wschě kschinje a khamory w dobrym porjadku a hacź Pětr hischcźe njeje niczo wotnoßył. — Wot teho czaßa pak, jako bě stara Skupowa prajiła, so budźe wona tym, kotsiž stajnje nóß do jejneho doma tykaja a njemóža doczakacź, hacź woczi sańdźeli, nóß s testamentom nacźahnycź, běchu wopyty pomałku sastałe. Jenož nimo duzy ßo pola ßłužobneje holzy sa tym abo druhim wopraschachu, hdyž wjedźachu, so Pětr runje doma njeje. Hdyž pak lubi wujojo a cźety měnjachu, so wón sa najlěpschimi kuskami herbstwa steji, dha woni jemu jara wulku kschiwdu cźinjachu; niz sa tucznymi kuskami, ně, sa zyłym herbstwom wón hladasche, zyły sbóżny dźeń měješche wón na to myßle, kak by cźetu k napißanju testamenta wobrycźał, w kotrymž by wón sa jeniczkeho herbu był postajeny. Ale stara Skupowa k tym ludźom ßłuschesche, sa kotrychž je „pißanje testamenta" a „wumrjecźe" jene. Ale wona hischcźe žaneho lóschta njeměješche, žiwjenju bożemje prajicź, a běchu teho dla wschě Pětrowe nežne a bóle srosymliwe pospyty, s kotrymiž chzysche cźetu k pißanju testamenta nawabicź, hacź dotal podarmo byłe.

Běsche pak njedźelu popołdnju, a to runje tajki dźeń, hdźež nalětnje ßłónzo niz jenož stwu ale tež cźłowsku wutrobu se ßwojimi jaßnymi a miłymi pruhami porjeńschuje a wožiwja. Skupowa běsche dźenßa wurjadnje pscheczelniwa; kaschel, kotryž ju lěto wot lěta cźwilowasche, ju dźenßa na pokoj wostaji. Wona, do stareho kožaneho stoła slehnjena, ßo se spodobanjom w jaßnym ßłóncźnym ßwětle wohrjewasche. Pětr na khachlowej ławje ßedźo trubku pachasche, a Hańźa, ßłužobna dźowka, pschi blidźe ßwoje schtrympy płatasche. Wo prawym kschescźijanskim njedźelskim ßwjecźenju w hrodźe niczo njewjedźachu, a hdyž běchu njedźelu dopołdnja ke mschi pobyli, dha ßebi myßlachu, so ßu ßebi hižom s tym wěcźne žiwjenje dobyli.

Dokelž Pětr s měrom kur do lofta dujesche a Hańźa tak pilnje schtrympy porjedźesche, so jej k sabawje žaneho czaßa njewosta, dha skóncźnje cźeta sapocźa powjedacź. To wona jenož tehdom cźinjesche, hdyž bě wobusu kusk posabyła, schtož ßo pola njeje jara s rědka sta.

Wjele rjaneho wschak w jejnym bacźu njebě, s najmjeńscha niz to, schtož by ßo sa lubu njedźelu hodźiło. Wona powjedasche, kak je w ßwojej młodoscźi teho abo druheho sjebała a kak bě ras tsjoch nawoženjow s dobom poměła a jich wschitkich, jako běchu jeje dla wjele pjenjes wudali, wobschudźiła a ßedźo wostajiła. To běsche wopschijecźe jejnych rycźow, pschi kotrychž ßo wona wo prawdźe womłodźi, tak žiwje wona rycźesche.

Pětr ßo njemóžesche sdźeržecź, so by tajku dobru składnoscź wužił a cźecźe w testamentskich należnoscźach mały pokiw scźinił.

„Tež ke mschi", wón sarycźa, „bě widźecź, so mamy dźenßa rjane wjedro. Pokojza ławkow bě njewobßadźenych a knjes farař je jara ßwarił."

„Nó, na cźo dha je ßo pop huntorił?" ßo Skupowa woprascha, kotraž běsche ßo na fararja saskobiła, dokelž bě jej ras jejneje nahrabnoscźe, nješmilnoscźe a hubjeneho kemschikhodźenja dla do ßwědomnja rycźał.

„Wón wo tym prědowasche", wotmolwi Pětr s cźicha a ßo trochu se ßłowami kombźo, „kak my ženje njewěmy, hdy naß Bóh se žiwjenja wotwoła, a kak je teho dla nusne, so ßo s czaßom na to pschihotujesch a w nastupanju ßwojeho sachodneho kubła wscho pěknje do rjadu stajisch."

Wbohi Pětrje! Nětko bě ty sa prawe durje sakłapnył. Wón tež njebě s porstom kiwnył, ale na khětro hrube waschnje ßwoje potajne žadanja pscheradźił. Rady wschak by wón ßwoje ßłowa nasad wsał, jako běchu ßo jemu s huby wußunyłe. Pschetož kaž njebjo s cźornymi mrócźelemi, tak ßo cźecźine wobliczo sacźmowi a wón widźesche, so ßo na njeho njewjedro puschcźi. Wón chzysche teho dla njehorne ßłowa wuhładkowacź, tola wón hischcźe njesbože pohórschi; pschetož w strasche wón spěschnje pschistaji:

„Praji tola lěkař Kónzowski, so je sa dołhe žiwjenje jara spomožne, hdyž ßo . . .“ Dale jemu Skupowa njeda dorycźecź, se sapyrjenym wobliczom a ſ kwiczatym hłoßom wona sawoła:

„Hdyž ßo dasch sahe doscź wot nahrabneho pschecźelstwa wurubicź!“

Dale pak wona njepschińdźe, pschetož wulki kaschel jej rycźenje sastaji. Lědom pak bě wona někak wodychnyła, hižom saßo hrimasche:

„Wo lěkarju Kónzowskim, kotrehož ludźo hewak lěkarja Kónzowarja mjenuja, niczo ßłyschecź nochzu. Kak je wón mojeho njebocźiczkeho muža czwilował. Běsche wón ras wot czertowych krepkow a pillow, kotrež jemu tón khadla sapißowasche, hubjenu nóz poměł a to jemu skorżesche. Ale tón mudraczkojte wobliczo scźeże a praji potom: prawje tak, to je mi lubo, to ßym ja wotczakował, mi ßo njeby lubiło, hdy by nóz bjes bolosczow saschła. Nětko lěkařstwo sapocźnje ſ khorosczu wojowacź, my chzemy hischcźe kusk dopomhacź a symizu wuhnacź. Běsche pak wbohi muž ras w nozy spał, dha schibały khadla měnjesche: tak, to ßym ja wjedźał, teho dla ßym też wam wczera wjeczor dobru nóz prajił. Nětko mamy jenož tu a tam něschto wuporjedźicź a potom móżecźe saßo kaž jeleń wokoło běhacź. — Ludźom pak, kotsiž ßo jeho praschachu, kak dołho hischcźe budźe Skup žiwy, wón wotmolwi: Tón njebudźe wjazy dołho hwisdacź, wone dyrbi jara derje hicź, hdyž kónz tydźenja doczaka.“

Skupowa drje by hischcźe tak dale lěkarjowu khwalbu wusběhowała, hdyž ju njeby kaschel k mjelczenju nusował. Skóncźnje dyrbjachu ju do łoża donjescź, hdźež wona, hdyž žadławy kaschel kusk posasta, tak skiwlesche a stonasche, so bě na to slě poskhacź. Dźowka chzysche w nozy pschi njej wostacź. Tola to wona wotpokasa, dokelž ßo jeje dla njedyrbjało drohe ßwěcźenje ßwěcźicź.

Nasajtra rano dźěsche Pětr hnydom po ßnědanju do cźecźineje komory, so by ßo ju praschał, schto je w hospodařstwje wobstaracź. Hewak by cźeta sa łożowym sawěschkom ſ najmjeńscha samórczała, ſ cźehož by ßebi Pětr potom po ßwojim sdaczu haj abo ně wułożował. Abo wona by prajiła: „Wostaj mje na pokoj ſ twojim bamborjenjom. Cźińcźe, schtož chzecźe!“ Dźenßa pak cźeta niczo njewotmolwi a też njesamórcza. Duž Pětr sawěschk roscźeże a wuhlada cźetu wschu blědu na łożu leżazu. Wón ju sa ruku pschimny, wona bě łódsymna; wón chze ju tschascź, ale cźěło je twjerde a proste. Hinak njebě, stara Skupowa bě wumrjeła — bjes testamenta! Pětr ßo tak nastróża, so tam kaž ßłony stołp stejesche a na cźetu hladasche, kotraž tajke wobliczo cźehnische, kaž by ßo chzyła hischcźe se ßmjercźu kußacź.

(Pokracźowanje.)

Wußudźenja.

Khostanska komora (strafkammer).

Dźěłacźeř Jan Jurij Wjeńka ſ Lubosa, 39 lět stary, bu k tsjom lětam khostarnje (zuchthaus) wotßudźeny a to pschestupjenja dla, kotrež je w paragrafje 173 khostanskeho sakonja pomjenowane.

Lětßa 6. januara A. E. Kaschprowa ſ Delnjeho Hunjowa do khlamow posamentiera Pilza w Hodźiju pschińdźe, hdźež běsche krótko prjedy žiwnosczeřzy Leschawinej se Scźijez jene rubischko wupanyło, w kotrymž běsche 16 pjecźmarkowskich papjerjanych pjenjes sawalenych, po tajkim wscho do hromady 80 hriwnow. Tuto rubischko běsche Kaschprowa pjecźa sběhnyła a domoj wsała, cźehož dla ta wěz psched ßud pschińdźe. Ale tam ßo wukopa, so bě w Pilzez khlamach też jedyn muž tole rubischko wuhladał a měnił, so wone Kaschprowej ßłuscha, a běsche je wona potom ßobu wsała. Nichtón pak njewjedźesche, schto w tym rubischku běsche; ale hakle doma Kaschprowa te pjenjesy nadeńdźe. Wona se ßwojim mandźelskim wobsankny, tuto po jeju měnjenju namakane rubischko wobkhowacź, doniž njepschińdźe, schtož je jo shubił. Hdyž teho dla po tsjoch dnjach žandarm k Kaschprez mandźelskimaj pschińdźe, wonaj prajischtaj: „mój ßmoj hižom stajnje hladałoj, hdy pschińdźecźe!“ a pschepodaschtaj jemu rubischko a pjenjesy. Duž Kaschprowa ſ lohkej schtrafu woteńdźe, mjenujzy wona bu k 10 hriwnam schtrafy wußudźena, dokelž njebě ßwoje namakanje bórsy wyschnosczi wosjewiła.

Dźěłacźeř C. A. Siebař ſ Lubosa, 35 lět stary, běsche w nozy 4. junija sahrodnikej Pjetschzy wókno rostłócził, ſ nim potom dó jstwy saléł a tam něschto drasty ßnadneje płacźisny a 7 np. kranył. Wón bu k 4 měßazam jastwa wotßudźeny.

Wumjeńkarjej Pětrej Brěsanej w Radworju winu dawachu, so je 27. januara w nozy w konjemzu tamnischeho hoscźeńzarja Poleńka konjej kublerja Mikla ſ Delnjeho Rachlowa a konjej konikupza Marka w Kulowje wopusch wotrěsnył. Ale dokelž jemu niczo wěste dopokasacź njemóżachu, bu wón sa njewinowateho wuprajeny.

Ssudniske tołmacźeřstwo w Sakskej.

(Pokracźowanje ſ cźißła 31.)

Rosdźělenje tołmacźerjow do wjazorych wotrjadow skożuje ßo na § 191 a 192 ßudneho wustawoweho sakonja. Prěnischi praji:

„Tołmacźeř ma pschißahacź, so budźe ßwěrnje a ßwědomicźe „pschełożowacź. Je tołmacźeř sa tajke pschełożowanja powschitkownje „pschißahany, doßaha powołanje na tamnu pschißahu.“

Poßlednischi pak rěka:

„Sskužbu tołmacźerja móże ßudny pißař (Gerichtsschreiber) sastacź. Woßebiteho pschißahanja trjeba njeje.“

Po wschěm tym móżemy tak prajicź: Ssu tołmacźerjo, kotsiž dyrbja, kaž cźasto ßu powołani, w kóżdym padźe woßebje ſ nowa pschißahacź, prjedy hacź ßwoju ßłužbu sapocźnu, po tajkim njestatni tołmacźerjo. Ssu pak też tołmacźerjo, kotsiž jenož jedyn ras pschißahaja, so chzedźa we wschěch wězach, w kotrychž budźa powołani, ßwěrnje a ßwědomicźe pschełożowacź; kaž cźasto ßu potom powołani, maja jenož ßlubicź, so budźeja pschełożowacź abo so ßu pschełożowali po ßwojej pschißasy; to ßu statni tołmacźerjo. So maja tajke ßlubjenje w kóżdym padźe woßebje dacź, ßlěduje se ßłowow § 191, wotstawk 2. In praxi ßo tajke ßlubjenje druhdy njeżada, ale ſ njeprawom. Prascheń, hacź tole sakomdźenje postupowanje (Verfahren) saniczicź samóże, tudy rosrißowacź nochzu; wona by naß pschedaloko wjedła. A skóncźnje ßu tołmacźerjo, kotsiž tołmacźeřsku pschißahu ſ zyła wotpołożicź njetrjebaja; to ßu ßudni pißarjo, kotsiž ßu teje njeněmskeje rycźe mózni. Haj, ale cźeho dla dha je tymle tołmacźeřska pschißaha spuschcźena? Teho dla, dokelž ßu woni jako sastojnizy se ßwojej sastojńskej pschißahu ßwěrne a ßwědomite dopjelnjenje wschěch jim pschipokasanych dźěłow, w tymle padźe też ßłužby tołmacźerja, pschilubili. Wo prawdźe je jim tołmacźeřska pschißaha po tajkim jenož teho dla spuschcźena, dokelž ju jich sastojńska pschißaha hižom ßobu wobjima.

Powschitkownje je ßudnikej pschewostajene, ſ kotreje rjadownje tołmacźerjow tołmacźerja wosmje; porjadnje pak dyrbi tołmacźerja ſ druheje horjeła pomjenowaneje rjadownje powołacź, po tajkim statneho tołmacźerja. To ſ teho scźěhuje, so ßudny wustawowy sakoń po ßwojim § 193 tołmacźerja k wězywustojnym (Sachverständiger) liczi, a § 73 khostanskeho prozeßoweho porjadka saßo w ßwojim 2. wotstawku praji, hdyž ßu wězywustojni sjawnje postajeni,

so bychu we wěstych wězach swoje měnjenje wuprajili, smědźa so druhe wosoby jenož potom sa wězywustojnych wuswolicź, hdyž wosebite wobstejnosćze to žadaja. K temu pschińdźe, so ani po zivilnym ani po khostanskim prozesowym porjadku nichtó nusowany njeje, wólbu pschijecź, hdyž je sa wězywustojneho wuswoleny, po tajkim, kaž sym pokasał, tež, hdyž je sa tołmaczerja wuswoleny; so pak wón potom tajku wólbu pschijecź dyrbi, hdyž je k wotedaczu swojeho měnjenja we wěstej wězy sjawnje postajeny (cf. § 75 khostanskeho prozesoweho porjadka), po tajkim, hdyž je n. psch. powschitkownje sa tołmaczerja serbskeje rycze postajeny.

(Pokraczowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Kralowa Karola je sańdźenu srjedu se Schwajzarskeje psches Freiberg na hród Rehfeld pschijěła, hdźež kral Albert hižom pschebywasche.

— Schtož tak mjenowanu draždźansku ptaczu łuku nastupa, kotraž je so sańdźenu njedźelu sapoczała a so jutsje, 8. augusta, skónczi, dha su s njej niz jenož czi njespokojni, kiž chzychu na njej pjenjesy pschecźinicź, ale tež czi hischcze bóle na nju swarja, kiž su so tam sasydlili, so bychu wot wopytowarjow pjenjesy warbowali. A na tym je tón stajny deschcź wina, kotrehož tam tež w poknej měrje maja. Mjenujzy, wón je zyłu ležomnosczi, kotraž so ptacza łuka mjenuje, tak pschemaczał, so je so wona do błóczaneho morja pschewobrocźiła, kotrež je s městami tajke, so móžesch je lědy pschebrodźicź. Mužski drje je někak w schkórnjach pschewinje, ale sa žónsku je to skoro njemóžna wěz. Tak draždźanske nowiny sańdźenu srjedu pisachu.

— W Altgersdorfje su so 3. augusta wjecźor wschě twarjenja tamnischich starych grychtow wotpaliłe a w Berthelsdorfje pola Noweho Města je woheń 1. augusta dwoje domske do prócha a popjeła pschewobrocźił, psches czož je schěscź khudych swójbow wobydlenje shubiło.

— Kral Albert je dowolił, so smě universitetski sudnik a dwórski radźicźel Hesler w Lipsku swjatohanski rjad tsecźeje rjadomnje, jemu wot ruskeho khěžora spožczeny, pschijecź a nosycź.

— W Sakskej je w lěcze 1879 do evangelsko-lutherskeje zyrkwje pschestupiło 81 wosobow, s njeje pak wustupiło 333; do katholskeje zyrkwje je pschestupiło 19 wosobow a s njeje wustupiło psches 30. K tak mjenowanej japoschtolskej gmejnje je so sańdźene lěto 204 pschisankło, a k separirowanym lutherskim wosadam 62.

S Barlina pisaja, so němski khěžor 10. augusta s Gasteina do Ischla pschijěde, so by tam awstriskeho khěžora a jeho knjeni mandźelsku wopytał.

— Někotre dny sańdźeneho tydźenju běchu wschitzy němszy ministrjo finanzow w Koburgu shromadźeni, so bychu, kaž so powjedasche, wuradźili, kajke nowe dawki bychu so wobydlerjam němskeho khěžorstwa napołožicź móhli. Nětko pak rěka, so je so wjetschina tutych ministrow pschecźiwo nowym dawkam wuprajiła. Hm, to wschak by pěknje było, hdy by tuta rycz wěrna była.

— Někotrych wojakow s hagenskeho wokrjeza běchu teho dla s wójska puschcźili, so bychu se swojim dźěkom swojich starschich sobu sežiwicź pytali. Dokelž pak so wo swojich starschich tak njestarachu, kaž so słuscha, dha su saso k wójsku powołani a dyrbja nětko saso pilnje sobu exerzirowacź.

Awstrija. Niz jenož němski khěžor, kaž hižom naspomnichmy, ale tež serbski wjerch Milan a rumunski wjerch Korla do Ischla k awstriskemu khěžorej pschijědu. Někotsi ludźo měnja, so budźa drje tucźi wyšozy knjeza wuradźowacź, kak by so turkowski sultan skerje a lěpje tak skludźił, so by to dopjelnił, schtož sebi barlinska konferenza wot njeho žada.

— Awstriski khěžor Franz Josef směje 18. augusta swój pjecźdźesaty narodny dźeń a chzedźa jón teho dla we wschelakich awstriskich městach na wosebje pyschne waschnje swjecźicź.

— Prěnjeho septembra awstriski khěžor do Krakowa pschijědźe a chze hacź do 17. septembra w Galizyji a Bukowinje pschebywacź.

Franzowska. W tutym kraju so wóndano tak mjenowani generalni radźicźeljo wuswolowachu, kiž pak žani generalojo njejsu, ale su sastojnizy, kotsiž w měschczanskich a wjesnych wokrjesach wěste wotdźělenja sarjadowanskeho dźěła (verwaltungsarbeit) wobstaraja. Woni su w tym nastupanju ważni, dokelž so s nich senatorojo, to je, sapósłanzy prěnjeje komory franzowskeho sejma wuswoleja. A dokelž so wóndano najbóle republikanarjo sa generalnych radźicźelow wuswolichu, dha móže pschińcź, so budźe pschichodna prěnja komora bóle republikanska, hacź dotal.

Jendźelska. Powjescź, so je afganski kralik abo emir Ejubkhan jendźelskeho generala Burrowa s jeho wójskom sbił, je wjele rycźenja po wschěm swěcze nacźiniła, a měnja wschelazy ludźo, so je jendźelske knjeźerstwo s tym swoju móz w Afganskej shubiło a so budźe to tež jeho nahladnosczi w jendźelskej Indiji schkodźicź. Ale tak slě to njeje. Jendźelcźenjo su wschak w Afganskej psches Ejub-khana jenož něhdźe 800 muži a 2 kanonje schkodowali — a woni teho dla, je-li so chzedźa Afgansku dale wobkhowacź, tam nowe wójsko póscźelu. Najskerje so pak Afganskeje wotrjeknu, kaž je to hižom Gladstone tehdy radźił, jako bu sa ministra postajeny.

Turkowska. Sultan je na pismo wulkomóznarjow, na barlinskej konferenzy sastupjenych, wotmolwił, so drje chze někajki mały kusk kraja Czornohórzam wotstupicź, so pak tejko dacź njemóže, kaž sebi konferenza žada. A schtož Grichisku nastupa, dha so jemu te nowe mjesy bjes Grichiskej a Turkowskej njelubja, a po tajkim wón tež Grichiskej prjedy niczo dacź njemóže, hacź mjesy njebudźa porjedźene. S jenym słowom: sultan wulkomóznarjow a jich žadanja wušmějscha.

Ze Serbow.

-a. S Budyschina. Pschihoty k lětuschemu „wulkemu serbskemu spěwanskemu swjedźenju" spěschnje tyja. Noty su swotpisowane (hektografowane). Wuwucźowanja žónskich hłosow su so pod wjedźenjom k. seminarskeho wyschscheho wucźerja Fiedlerja w Budyschinje hižom sapoczałe. Spožcź Bóh pilnemu prózowanju wocźakowany wuspěch!

— Po wosjewjenju ministerstwa kultusa a sjawneho wucźeństwa je postajeny k. Jan Scholta, dotalny schulski vikar w Khanezach jako statny wucźeć tam; k. Jan Bohuměr Bórsch, dotal schulski vikar w Koblizach jako statny wucźeć tam; k. Theofil Alfred Garbar, dotal schulski vikar w Psowjoch jako statny wucźeć tam; k. Korla Bohuwěr Schütza, schulski vikar w Rachlowje jako statny wucźeć tam a k. Khrystof August Domaschka, dotal schulski vikar w Wóślinku jako druhi statny wucźeć tam.

— Schtož wjedro nastupa, dha smy wschědnje deschcź měli, druhdy so jenož měrnje dźěsche, druhi krócź pak so se sliwkom pluskotasche, tak so je s domojkhowanjom wschelakeho žita wulka nusa a hara a drje pschi tym tón a tamón ratar doscź schkoduje.

— Jutsje, njedźelu, 8. augusta, budźe wot budyskich kk. seminaristow pod nawjedowanjom k. seminarista Rjelki (se Sskoneje

Worschcźe) pěkny ßerbſki ſpěwanſki konzert wotdźerżany a to w Petzoldez hoſcźeńzu w Hodźiju. Pjenjeżny wunoſchk ſ konzerta ßo na wudacźe Sejlerjowych ſpißow nakoźi. Spěwarjow budźe drje něhdźe 30—40, a my wot nich hódne a rjane ſpěwy ſaßkyſchimy. Konzert ßam ßo ſ dypkom 1/28 hodźin wjecżor ſapocżnje a po konzercźe budźe bal wotdźerżany, na kotrymž ßmě ßo kóżdy pſchiſtojny cźlowjek wobdźělicź, kiž je prjedy konzert wopytał.

— Sańdźenu ßrjedu, 4. auguſta, popołdnju w 6 hodźinach tudy woheń wudyri a to w domje rěſbarja Pietſcha. Hacź runje ßebi tudomna wóhnjowa wobora wſchu prózu dawaſche, ſo by woheń bórſy ſahaßyła, dha ßo jej to tola njeradźi, a dom ßo hacź do delnjeho ſchoßa wotpali. Woheń je na łubi wuſchoł, tola njehodźi ßo ſ wěſtoſcźu prajicź, na kajke waſchnje. Někotſi měnja, ſo je ßnadź wuheń na tym wina był. W tym domje tójſchto khudych dźěłacźeſkich ludźi bydleſche, kotſiź ßu pſches tuto njeſboże mjenje abo bóle ſchkodowali, dokelž niczo ſawěſcźene njemějachu.

S Kamjeńza. (B. N.) Piwarſki J. E. Müller ſ Hrubocźiz, kiž pola ßwojeho pſchecźelſtwa w Gersdorfje w dźěle ſtejeſche, je 28. julija wjecżor ſchwablowy kißlik pił, ſo by ßo ßam morił, a je też naſajtra wjecżor pod żałoſtnymi boloſcźemi wumrjeł. Wón bě hakle 26 lět ſtary a je jeho ſazpita luboſcź k tajkemu ſkutkej ſamóhła.

S Wulkich Sdźarow. Na pucźu wot jow do Komorowa 28. julija rano njeſnateho, wot Bożeje ruczki ſajateho a něhdźe 40 lět ſtareho muża leżazeho namakachu. Wón też wjazy k ßebi njepſchińdźe, ale pſchichodnu nóz wumrje.

„Zaßnik" piſche:

S Wikow. Pondźelu, 2. auguſta, w nozy w prěnjej hodźinje ßo tudy tſi dwory wotpalichu.

S Borkow. Tudy ßo 27. julija, dopołdnja w 9 hodźinach dwór żiwnoſcźerja Krügarja pomjenowaneho Symka wotpali. Dokelž nichtón doma njeběſche, dha njebu też płómjenjam niczo wutorhnjene. Wyſche wſchitkeje domjazeje nadoby ßo też 7 howjadow, kaž też někotre wowzy a ßwinje ſpalichu. Jena tych ſpalenych jakojzow by ßo ſa 340 mk. pſchedacź hodźiła a jena kruwa ſa 300 mk. Wboſy wotpaleni njejßu niczo wobkhowali, hacź ſchtož na żiwocźe mějachu. Bliſkich ßußodow Krügar njeměješche, dokelž jeho dwór ßamotny leżeſche, duż wſcha pomoz poſdźe pſchińdźe.

Braniborowy jutſiſchi telegramm na ßerbſku ſtudowazu młodoſcź w Hodźiju.

8./8. 80.

W Hodźiju dźenß mózńje ſwonja,
So tam ſpěwacź budźa młodźi
Wſchěm tak rjenje, hacź ßo hodźi.
Hy! kak ßo tam cźěrja, honja.
Ssaprliſchka, ſchkoda koni!
Do kija ßo dyrbjał pſchahacź,
Chzył dźenß do Hodźija ßahacź,
Kaž do Njeßwacźidła loni.
Hicź pak ßo mi ſkoro njecha.
Wſchak khurejta roßßuſchena
Budźe w rěczźy namocźena;
Brunacźa mi pożczi Cźecha.
Rucźe wobſchkórnju ßo rjenje,
Ruzy do glacéjkow ſbabju,
Wo frak, kłobuk proſchu hrabju;
Wo móſcheń hicź njetſjam żenje.
Vivat! kak tam hladacź budźa!
Nawocźi też ßebi ſtaju:
Mje też ſa ſtudenta maju;
Sa khribjetom njech mje ßudźa.
So njej' na mni dobra żikka,
Njepraju ſe ſylbu żanej
Kukicżanſkom' Schokcźiz nanej,
Hdyž ßo měrimoj do piwka.
Dźenßa ßława je mi wěſta —
Jako praktikus talentow
Jutſje hitaram ſtudentow
K knjeſej Smolerjej do měſta.

Přilopk.

* S lětneje rosprawy evangelſkeho krajneho konſiſtorija widźimy, ſo je w lěcźe 1879 81 woßobow k evangelſkej wěrje pſcheſtupiło a 333 ſ njeje wuſtupiło. W ßamym lěcźe je 19 k katholſkej, 5 k němſkokatholſkej, 2 k żidowſkej wěrje a 307 k dißidentam pſcheſtupiło. S teho ſpósnajemy, ſo dißidentojo najwjazy ludźi ſ lutherſkeje zyrkwje ſa ßwoju wěru dobudźa. Pod dißidentami ßu ſrosymicź 1) japoſchtołſka gmejna, kotraž ſe wſchej mozu ſ wjetſcha bjes dźěłacźeſkim ludom ſkutkuje; wona po zykej Sakſkej a najbóle w Łużizy ſa tym hlada, kak by ludźi wot ſtareje wěry wotwobrocźiła; 2) wotdźěleni abo prawjewěrjazy lutherſzy, kotſiź ßo wokoło Glawchawy a Krimicżawy roſſchěrjuja; 3) methodiſtojo, baptiſtojo a templowa gmejna ßu ßo w Lipſku a Glawchawje wupſcheſtrjeli, hdźež jedyn baptiſtſki duchowny ſ Altenburga Bożu ßłużbu wotdźerżuje. W Drażdźanach wobßedźa methodiſtojo ßwój dom. W ſańdźenym lěcźe je 23 woßobow k tutej ſekcźe pſcheſtupiło. Jedyn poßoł methodiſtowſkeho bibliſkeho towarſtwa w Bremenje też na hermankach, kotrež wón wopytuje, pſchednoſchki dźerżi a pyta też pſches wopytanje khorych nowych pſchiwißowarjow ßwojeje wěry dobycź. 4) Licżba njewěrjazych dißidentow je ßo tójſchto pomjeńſchiła. W lěcźe 1878 jich 800 a w lěcźe 1879 pak jenoż 333 ſ evangelſkeje wěry wuſtupi. 26 wot nich ßu ſ nowa k evangelſkej wěrje pſchiſtupili a wjele njewěrjazych dißidentow da ßwojim dźěcżom ßo pſchi konfirmaziji wobdźělicź. 5) W Drażdźanach a Khemnizu ßo hiſchcźe pſchezo ſpiritiſtojo pokaſuja, w Lipſku pak wot nich niczo wjazy ßłyſchecź njeje. Do Hohenfichty ſ cżaßami jedyn „ſcźenik" pſchikhadźuje a tam 18 bratrow a ßotrow wopytuje. Też w wokolnoſcźi Schneeberga ſektirarjo k ludźom do domow khodźa a powjedaja, ſo liſt, wot Khryſta ßameho napißany, wobßedźa, ſ kotrymž chzedźa wſchě khoroſcźe ſahojicź. Někotſi magnetiſzy ſpanzy mějachu ſ wopřědka wjele wopytowarjow, jako pak polizija wußlědźi, ſo ßu woni jebakojo, dha ßo ſhubichu. W bliſkoſcźi Stollberga ſekta naſta, kotraž přědowaſche, ſo ßo ßudny dźeń ſkoro pſchibliźi, dokelž pak żanych pſchiwißowarjow njenamaka, dha ſa krótki cżaß ſańdźe. Też ßwobodna ſchottiſka zyrkej ſe Shorjelza ßwojich japoſchtołow do Łużizy ſcźeleſche, jich prózowanje pak żaneho wuſpěcha njeměješche.

* W Mühltroffje ſańdźenu njedźelu wjecżor w ſali hoſcźeńza „k ßłónzu" krónſki ßwěcźnik ſ 12 petrolejowymi lampami runje w tym wokomiku dele padźe, jako chzychu tam ſ rejwanjom ſapocżecź. Wulke ſboże je, ſo nikoho pſchi tym ſranił abo ſaraſył njeje. Dopokaſane je, ſo je někajki njedocżink ßwěcźnik wotſchrubował, hacź dotal pak hiſchcźe njeplecha wußlědźili njejßu.

* Sańdźenu ßobotu w Marbachu ßylny wětr dwórſke wrota kublerja Hamana powali a to k njeſbożu na tſilětneho Hamanoweho ßynka, kotryž bu pſches to tak wobſchkodźeny, ſo po krótkim cżaßu wumrje.

* W Würzburgu ßo w tychle dnjach ſaßo wo dracżowanju wojakow jednaſche. Podoffizier Winter bě jeneho wojaka tak krjudował, ſo ßebi tón żaneje druheje rady njewjedźiſche, hacź ſo ßebi ßam żiwjenje wſacź ſpyta. Serżant Hein jenemu wojakej ſchěſcź

ras se wschej mozu na hłowu dyri a jeneho kanonira wón tak sa wuschomaj torhasche, so tón psches to ßłyschenje shubi. Dźeßatnik (gefreiter) Wild pak ßwojich wojakow wschědnje plistowasche, sa włoßy torhasche a sa nimi stólzy mjetasche. Wokrjeßne ßudnistwo Wintera k połdralětnej khostarni (zuchthaus), Heina k tsilětnemu jastwu a k poniżenju sa wschědneho wojaka a Wilda k schtyrinjedźelskemu jastwu wotßudźi.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Jurij Korla Kobanja, rěsnik w Małym Wjelkowje, s Marju Wyleminu Wojnarjez, hosposu tam.

Katholska zyrkej: Jakub Wjeńk, khěžeř w Czemjerzach, s Marju Brodźiz swudowjenej Schramowej, žiwnosćerku w Sajdowje.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Emma Martha, Jana Marczinka, fabrikskeho dźěłaczerja, dź. — Margaretha Hana Henrietta, Korle Augusta Henki, skłarja a wobydlerja, dź.

Michalska zyrkej: Jurij Max, Jana Schtrympy, khěžerja a fabrikskeho dźěłaczerja na Židowje, ß. — Marja Selma, Korle Adolfa Wjazki, khěžerja pod hrodom, dź. — Ernst Max Kurt, Jana Ernsta Pehsy, nadhladowarja dźěłarnje na Židowje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 22. julija: Pawoł Hermann, njemandź. ß. na Židowje, 3 m. 22 d. — 26., Augusta Hermanna Halmy, fabrikskeho dźěłaczerja a wobydlerja pod hrodom, morwonarodź. ß. — Korla Adolf Richard, Korle Wylema Schrödera, skłarja a wobydlerja na Židowje, ß., 2 l. 10 m. — Jan August, njemandź. ß. w Nowych Bobolzach, 7 m. — Madlena Kowarkez, ßłužobna s Wětrowa, 18 l. 6 m. — 27., Jan August, Handrija Granicha, khěžkarja w Delnjej Kinje, ß., 1 l. 1 m. 4 d.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 31. julija 1880.

Žitowy dowos: 2742 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pscheńza 50 kilogr.	11	61	12	68	11	31	12	50
Rožka = =	10	44	11	27	10	76	11	8
Jeczmjeń = =	9	6	9	78	9	6	9	60
Wowß = =	7	50	8	—	7	50	8	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	70	15	30	—	—	—	—
Hejduschka = =	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	64	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	30	2	50	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	—	2	50	—	—	—	—
Sstóma 1200 pt.	17	50	20	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
276 schtuk, schtuka po 12 m. — np. [4 tł. — nßł.] hacž 21 m. — np. [7 tł. — nßł.]

Kórz pscheńzy po 170 puntach: 19 markow 73 np. [6 tł. 17 nßł. 3 np.] hacž 21 mk. 55 np. [7 tł. 5 nßł. 5 np.] — Kórz rožki po 160 puntach: 16 mk. 70 np. [5 tł. 17 nßł. — np.] hacž 18 m. 5 np. [6 tł. — nßł. 5 np.] — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 68 np. [4 tł. 6 nßł. 8 np.] hacž 13 mk. 69 np. [4 tł. 16 nßł. 9 np.] — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tł. 15 nßł. — np. hacž 2 tł. 20 nßł. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 46 np. [8 tł. 24 nßł. 6 np.] hacž 27 m. 54 np. [9 tł. 15 nßł. 4 np.] — Hejduschne krupy: 19 m. 50 np. [6 tł. 15 nßł. — np.] hacž 20 m. — np. [6 tł. 20 nßł. — np.] — Běrny: 2 m. 64 np. [26 nßł. 4 np.] hacž 3 m. 20 np. [1 tł. 2 nßł. — np.] — Butra: 2 m. 30 np. [23 nßł.] hacž 2 m. 50 np. [25 nßł. — np.] — Ssyno po 100 puntach: 2 m. — np. [— tł. 20 nßł. — np.] hacž 2 m. 50 np. [25 nßł.] — Sstóma [1200 pt.] 17 m. 50 np. [5 tł. 25 nßł.] hacž 20 m. — np. [6 tł. 20 nßł.]

Drježdźanske mjaßowe płaczisny
2. augusta 1880.

Najlěpsche howjada 65—66, ßrěnje 52—53, schpatne 26—27 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 60, ßrěnje 51—55, bakunarje 60—63 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 67, ßrěnje 54, schpatne 30 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 38—50 np. po puncze rěsneje wahi.

Pscheměnjenja dla

pschedam ja ßwoje **połburske kubło** czo. 11 w Trupinje pola Rakez a to 33 kórzow 14 □prutow ležomnosczow, jako 17 kórzow 14 □prutow pola, 9 kórzow łuki a sahrody a 7 kórzow hole, s jara małej rentu, bjes wumjeńka a wschitko, kaž steji a leži, sa 12000 markow. Wscho dalsche je shonicz pola **wobßedźerki.**

Jene s najrosschěrjenischich czěrpjenjow człowjestwa.

Czěrpjenje, wo kotrymž budźe w ßłědowazym nastawku rycz, je jene tych, kotrež człowjeka najbóle nadpaduje, bjes tym so wón jara rědko jeho ßamßny kharakter spósnaje. Wone ßo husto s hłowubolenjom sapoczina a bolitej woczi pschi jeju hibanju. Sběhnje ßo jedyn na dobo s posizije, dlěžischi czaß dźerżaneje, nastanje w hromadu czahaza ból w někotrych dźělach czěła, wubudźena psches sadźěwki w wokoloběhu krwě. Pschi wotucźenju je w hubje hubjene ßłodźenje a czasto ßo njerjad w subach wuhlada, appetit je mjeńschi a skoro kóžda jědź sałoži czischcz a żołdkowu ból a wobczeżnosćz w żołdku. Czěžke dychanje s kałanjom w ramjenjomaj, w bokomaj kaž tež w khribjecze sastupja. Wocži hłuboko ležitej a na rukomaj a nohomaj pokasuje ßo symny, lěpjaty pót. Trajna sprózniwosćz je na pazijencze pytnycz, pschewodźana wot wulkeje sasparnosćze a tola žane spanje njewokschewja. Je czěrpjenje hižom pokroczilo, běło w wóczłu wożołtnje, żołdkowe wurjedźenje je czěžke a koža ma ßuchi, masany napohlad, czasto s małymi jětsjeschkami pokryta. Zyroba husto w połtłaczu ßłódko abo kißale horje storka. Pukotanje wutroby pschewodźa druhe pokaski a pazijent myßli, so je někak na wutrobje khory, schtož pak wěrno njeje, dokelž ßu to jenož snamjenja teje khorosćze, kotruž tudy wopißujemy, kaž dźě tež trajaza ból w khribjecze žane jěrchenowe czěrpjenje njeje. W dalschim pokroczenju czěrpjenja husto doscz saßakły kaschel s naseleń krakami sastupi, kotrehož dla pazijent myßli, so ma ßuchoczinu; ale tež kaschel je jenož snamjo, njeje pak ßamßna khorosćz. Kóždy czitar budźe ßo dźiwacz, so je tuta khorosćz tak rosscherjena a na tak wschelake waschnje organismus kasy a tola ßo, hdyž ßo pschecźiwo njej w prawym czaßu a s prawymi ßrědkami skutkuje, sahojicz hodźi. Duž njetrjebasch žaneho wulkeho stracha měcz, je-li so naspomnjene snamjenja sastupja, dokelž je jenož jara rědko straschnosćz pódla. — Kaž hižom prajachmy, ßu bolosćze, khorowatosćz, njespodobnosćz atd. atd. jenož snamjenja khorosćze ßameje, kotraž w njedoßahazym pschetłaczu jědźe a w hubjenym sežiwjenju czěła wobsteji. Hdyž ßo teho dla prawe lěkarstwo psche korjeń teho czěrpjenja nałoži, dha ßo khorosćz, jeje snamjenja, horka naspomnjene sekundarne pokaski, najbóle kaž ßuche stwjelza pšched ßylnym wětrom slemja. Lěkarstwo psche tuto czěrpjenje je „Shäker-extrakt", kotryž je, hdyž tež niz wscho wuhojazy, tola psche njepschetłacze jědźe a hubjene sežiwjenje jako najlěpschi ßrědk wot wschitkich, kiž jón psche tajke czěrpjenje nakožowachu, spósnaty. Czi, kiž chzedźa s tutym extraktom spytacz, móža jón dostacz w Budyschinje w měschczanskej haptyzy a w Wostrowzu pola haptykarja Gerischera.

W Běłym Khółmzu je **khěžniska žiwnosćz** cziško 5 na pschedań. Wscho dalsche je pola wuczerja tam shonicz.

Njedźelu, 8. augusta, popołdnju w 3 hodźinach budźe ßo w korczmje No. 6 w Małej Dubrawzy pola Delnjeje Hórki **6 kółczow pczołow** a **10 prósnych kółczow**, wobstejazych se ßłómjanych a dzierssonskich, na pscheßadźowanje pschedawacz.

Na ryczěrkuble w Holeschowje je stejazy **len** na połkórzu wußyczа na pschedań.

Warnu a skótnu ßól,

kaž tež **materialowe twory** pschi potrjebnosczi porucza

C. Hanska
na žitnych wikach 635.

Sporuschk, lipowe kczenje

kupuje **hrodowska haptyka.**

Kóždu dźělbu **žita** sa **khlěb** kóždy czaß wuměnjam.

G. H. Dobritz w Rakezach.

S jeneje noweje poßyłki **połnojerjow** porucza **kopu sa 2 mk., 15 schtuk sa 50 np.** a **3 schtuki sa 10 np.**, kaž tež dźělbu **syropa,** punt po 12 np., pschi 5 pt. jedyn pt. sa 10 np.

Ad. Rämsch,
nowe khlamy pschi butrowych wikach.

Wulke wupschedawanje.

Dźenßa wot ßoboty, 7. aug., rano wot 8 hodź., budźe ßo **jenož sa czaß hermanka w hoscźenju „Münchner Hof"**, na horncźeřskej haßy **něhdźe 1400 puntow najlěpscheho poßleschczoweho pjerja a něhdźe 100 puntow najlěpscheho moschka,**

wscho we wubjernej bjespróschnej najlěpschej dobrosczi, rucze 20% tunischo, hacž ßu po prawom hódne, wupschedawacz.

Woßebje ßmě ßo tale spodobna składnosćz porucźicz k sastaranju njewjestow s poßleschczemi a kożowymi potrjebnosczemi. — Hotowe poßleschcza s hłowakom 30 mk., najrjeńsche knjejske poßleschcza jenož 45 hacž 50 mk.

J. Kirschberg s Frankfurta n./O.

☞ Pschedawanje ma ßo jenož sa czaß hermanka.

Kaschczowy magazin
J. T. Jyrcha
na rózku taschbarka.

Dźěczaze kaschcze s lejstami	1 mk.	80 np.,	
kaschcze sa dorosczenych =	9 =	— =	
wupyschene kaschcze	40 =	— =	
dubowe wupyschene kaschcze	75 =	— =	

tež loža a wschě druhe möble zu stajnje po tunich płaczisnach na skladze.

Jědźny wolij Ia.,
kiszako,
žonop,
malenowu } juschku,
citronowu }
soda- a selterску wodu,
kaž tež wschelaku
strowotnostudnjazu wodu
najnowscheho pjelnjenja
poručataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Barby,
zuche, do wolija sahrybowane a k barbjenju pschihotowane,
laki,
terpentinowy wolij,
pinsle
poručataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Pergamentowu papjeru
k loftnjepuschczatemu pschikryczu nakładzeneho zadu,
satyczki, bleschowy lak
poručataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Insektowy pólver,
schwobjazu a schczónjazu smjercz
a **pólverowe zyskawy** k temu
poručataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Wschelake
lěkarske a domjaze mydło,
jako tež psche drapu atd.
poručataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Emil Flegel,
kóžkař
na žitnej haszy w Budyschinje,
porucza swojim czesczenym wotebjerarjam swój skład **kłobukow** a **mězow** najjednorischeje hacz do najlěpscheje dobrosczе.
Mězy, jenoz sa 30 np.

Budyska parna pjekarnja
rozku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.
E. R. Lehmann
na hospitalskej haszy 716.

K hermankej
poručam po spodźiwnje tunich płaczisnach:

czorny kaschemir (s czisteje wołmy) łóhcz wot		100 np.,
diagonal, kóždeje barby, = = = =		70, 75, 80 np.,
rips, = = = = = =		60, 65, 70 np.,
diagonal, = = (półwołmjany) = =		50, 55, 60 np.,
alpacca-lüstr, = =		40, 50, 60, 70, 80 np.,
lüstr, mustrowany, = =		40 np.,
dwójny lüstr, = =		25, 30, 35 np.,
somot, = =		80 np.,
möblowy damast, = =		120, 150, 170 np.,
= **kattun,** = =		25, 30, 40 np.,
gardiny, = =		20, 25 np.,
kattun sa loža, = =		25, 30 np.,
drastowy kattun, = =		16, 20, 25, 30, 35 np.,
ložowy zajk, = =		20, 35 np.,
6/4 **rosa wupjerk,** = =		60 np.,
8/4 **běly płat,** = =		45, 50, 55 np.,
8/4 **schěry** = = =		40, 45, 50 np.,
módry płat, = =		40, 45, 50 np.,
5/4 **zajk sa koschle,** módry-běły, = =		30 np.,
5/4 = = = běły, = =		25 np.,
módroczischcz, = =		25, 30, 35, 40 np.,
howsyzajk, = =		40, 50, 60 np.,
wołmjany zajk sa zuknje, = =		110, 120 np.,
półwołmjany zajk sa zuknje, = =		40, 50 np.,
blidowe deki, czerwjene s czornym, schtuka =		2 hacz 4 mk.,
= = płatowe, = =		1 hacz 3 mk.,
ložowe krywadła, = =		2,25 mk.,
módroplatowe schórzuchi s lazkom, = =		1 mk.,
moiréjowe = = = =		100, 130, 150, 200 np.,
běloplatowe dybsaczne rubischka, = =		30, 35, 40 np.,
pizane = = = =		25, 30, 35, 40 np.,

hłowjaze rubischcza, zidźane, półzidźane, wołmjane a bawmjane, we wulzyschnym wubjerku.

☞ Pschi kupjenju **klejdow** kóždy **kattun** k jenej jazy **darmo** dostanje.

M. G. Freyberg
w Budyschinje na bohatej haszy 62.

☞ W khlamach so zerbski ryczi. ☜

☞ Bazar ☜
najwubjernischich a jenoz najsprawnischich
krótko-, galanterijowych a hrajkowych tworow,
schtuku jenoz sa 50 np.,
je tež tutón hermank pola knjesa **Pötschki** na rózku **zerbskeje** a **schulerskeje haszy.**
Carl Herbst se Shorjelza.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Jako **tuni** a **dobry** porucza

khoſej

wſchědnje nowopaleny, punt ſa 100 np.

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoſchczu 40.

Lamany raiß,

punt ſa 16 np., pſchi kupjenju 5 puntow ſa 15 np., porucza

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoſchczu 40.

Cziſty palenz,

kaž tež wſchitke druzyny dwójnych a jednorych liqueurow porucza we woßebnej dobroſczi a po najtuniſchich płacziſnach

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoſchczu 40.

Najnadobniſchi amerikanſki ſchmalz,
najlěpſche ßuſchene amerikanſke tuczno

ma na pſchedań

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoſchczu 40.

Tunje jerje,

mandl ſa 60 a 70 np., porucza

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoſchczu 40.

Barby

we wulkim wubjerku,
lanowolijowy firniß, jara lóhko ſkhnyjazy, **terpentinowy wolij**, němſki a franzowſki, wſchě druzyny **laka**
porucza **Hermann Lemka**
na mjaßowym torhoſchczu 40.

Sserbſke a němſke spěwarſke

w wulkim wubjerku
porucza po najtuniſchich płacziſnach

Wilh. Trepera, knihiwjaſar
pſchi realnej ſchuli.

Sswoje wubjerne, wſchudźe ßławne

pianina

ſczele frachta ßwobodne po fabrikſkich płacziſnach ſ pruhowanſkim czaßom ſa dźělbne płaczenje abo ſa hotowe pjenjesy ſ wyßokim rabattom

Th. Weidenslaufer, Fabrik Berlin NW.

Piwne droždźe,

najlěpſcheje dobroſcze a wſchědnje czerſtwe, porucza

nowonatwarjena piwarnja Joh^s. T. Littera
na ſwonknej lawſkej haßy czo. 819.

J. Angermann,

papjerjowe a pißnjotworowe khlamy w Budyſchinje,
na róžku ſnutskneje lawſkeje a ſchulſkeje haßy,
ßwój ſkład wſchěch druzinow **kanzlajſkich, konceptſkich, zejchowanſkich, liſtnych** a **pakowanſkich papjerow, kouvertow** atd. w zyłym a po jenotliwym dobroczywemu wobkedźbowanju najlěpje porucza.

Woſſjewjenje a pſcheproſchenje.

Tónkróczna lětna ſhromadźiſna draždźanſkeho hłowneho towarſtwa evangelſkeho guſtav-adolfſkeho wuſtawa

ßo **wutoru, 17.**, a **ßrjedu, 18. auguſta** tuteho lěta, w **Budyſchinje** wotdźerži a směje ßo, da-li Bóh, na ßlědowaze waſchnje:

Pondźelu, 16. auguſta, popołdnju wot **4 hodźin** witanje wotpóßłanzow a hoſczi na dwórniſchczu, tež pſchipokaſanje wobydlenjow.

Wjeczor **8 hodźin** powſchitkomne poſtrowjenje a ſhromadne ſtowarſchenje w Lauez hôtelu. —

Wutoru, 17. auguſta, dopołdnja wot 10 hodźin a popołdnju wot 3 hodźin wuradźowaza a wobſankowaza ſhromadźiſna wotpóßłanzow hłowneho towarſtwa w **ſali měſchczanſkeje ſchule,** teho runja tež tam w dźeßatej hodźinje dopołdnja pſchipowjedźenje wotpóßłanzow a pruhowanje legitimazijow.

Tuta ſhromadźiſna je drje ſjawna a ßebi prawje bohate wobdźělenje pſchejemy, tola ßmědźa ßo na wuradźowanju a wothłoßowanju jenož wotpóßłanzy ſkutkowajo wobdźělicz.

Wjeczorna ſabawa wot 8 hodźin w Lauez hôtelu pſchi vokalnej a inſtrumentalnej hudźbje ſa hoſczi, ſa ßwjedźeńſki wubjerk, ßobuſtawy, tež ſa podpjerarjow a pſchecźelow towarſtwa. —

Sstrjedu, 18. auguſta, rano w 6 hodźinach nutsſwonjenje ßwjedźenja ſ wěžow ßwjatopětrowſkeje a ßwjatomichałſkeje zyrkwje.

Sswjedźeńſki cźah ſ dypkom 10 hodźin wot měſchczanſkeje ſchule k pětrowſkej zyrkwi woteńdźe a ſ njewjeſczinſkimi durjemi, hacz dotal ſamknjenymi, do zyrkwje poczehnje. Sa knjeſow wotpóßłanzow a duchownych, kaž tež ſa knjeſow, na czahu ßo wobdźělazych, maja ßo k klětzy wobroczene mužaze a žonjaze měſta na połodniſchej a raniſchej ſtronje zyrkwje prósne dźerżecz.

Prědowanje budźe knjes konſiſtorialny radźiczel dwórſki prědar Dr. **Rüling** ſ Draždźan dźerżecz, na czož budźe ßerbſka rycz knjeſa fararja **Jakuba** ſ Njeßwaczidła ßlědowacz a ßo ßwjedźeń wot knjeſa fararja em. lic. th. Dr. ph. **Claußa** ſ Kocżeho Broda ſ rosprawu wo dźěławoſczi a pokraczowanju towarſtwa, kaž tež wo płodach wužſcheje ſhromadźiſny ſkónczi.

Rosdźělenje woßebneho porjada Bożeje ßłużby ſ wotcziſchczenjom spěwajomnych khěrluſchow ßo pſchi ſaſtupjenju do zyrkwje ſtanje.

Po ſkónczenju Bożeje ßłużby budźe ßo kollekta ſa wotpohlady guſtav-adolfſkeho wuſtawa pſchi zyrkwinych durjach wot ßobuſtawow ßwjedźeńſkeho wubjerka ſhromadźowacz. —

Popołdnju w 2 hodźinomaj ßwjedźeńſka hoſczina w hornich pſchebytkach towarſtwa ſocietety. —

Ssobuſtawy pobocznych towarſtwow, ſ draždźanſkim hłownym towarſtwom ſjenoczenych, kaž tež ſ zyła wſchitzy pſchecźeljo naſcheho ſkutka ßo ſ tutym k horkaſpomnjenej lětnej ſhromadźiſnje pſcheproſchuja. —

Pſchipowjedźenja wobydlenjow ßwjedźeńſkich hoſczow abo darjenje pjenjeżnych pſchinoſchkow k tajkemu wotpohladanju ßo, wyſche prósty na to dźiwazeje a wot woßebneje deputazije woßebje wuprajomneje, tež wot podpißanych ſ dźakom pſchijimaja.

W Budyſchinje, 1. auguſta 1880.

Pſchedßydſtwo budyſkeho pobocznego towarſtwa evangelſkeho guſtav-adolfſkeho wuſtawa.

Past. Prim. **Kuhn**, ſaſtupowazy pſchedßyda. — Ryczník **Jakub**, ſekretar. — Pſchekupz **Jakub**, połkadnik.

Njedźelu, 8. augusta 1880,
budźe
w Petzoldez hoscźeńzu w Hodźiju

Serbski spěwanski konzert,

wuwjedźeny wot młodych Sserbow budyskeju seminarow,
sa pschichodny dospołny wudawk
pismowskich dźěłow sławneho fararja Sejlerja.

Horliwi Sserbja, kotsiž chzedźa k temu scherjepatku daricź, ßo s tutym dobrocźiwje pscheproschuja. — Sapoczatk s dypkom 1/2 8 hodźin.

Mißionski ßwjedźeń w Njeßwaczidle.

Da-li Bóh, ma ßo na dnju ßwj. Bartromja, to je **24. augusta t. l.**, mißionski ßwjedźeń w naschim njeßwaczidlskim Božim domje ßwjecźicź, a to popołdnju 2 se ßerbskim, a 4 s němskim kemschenjom, pschi cźimž chzetaj nam luboscźiwje k. farař **Wanak** s Wóßlinka ßerbszy a k. mißionski direktař **Hardeland** s Lipska němszy Boże ßłowo pschipowjedacź.

Wschitkich sastojnskich bratrow, kaž wschitkich pschecźelow ßwjateho mißionstwa najwutrobnischo pscheproschuje

Jurij Jakub, farař w Njeßwaczidle.

S tutym dowolam ßebi wosjewicź, so ßym ßwojej **dwaj möblowaj wosaj** knjesej **Augustej Lehmannej** tudy pschedał.

Sa dowěrjenje, mi hacź dotal wopokasane, ßo najlěpje dźakujo, proschu ja, so by ßo to ßamo tež dobrocźiwje na mojeho naßlědnika pschenjeßło.

W Budyschinje, 15. julija 1880. **C. A. Richter.**

Na horjejsche dźiwajo porucźam ßwojej dwaj **ponowjenaj möblowaj wosaj** k dobrocźiwemu wuźiwanju.

Dobre sapakowanje, spěschne wobstaranje a sprawna płacźisna ßo do prědka sawěscźuje a ja porucźenja wotcźakuju.

Se wschěm pocześcźowanjom

August Lehmann,
na Hoschiz haßy (Goschwitz) cźo. 741.

W Budyschinje, 15. julija 1880.

Hauffowe hoscźeńzarstwo

porucźa k hermankej ßwój **restaurant** dobrocźiwemu wobkedźbowanju. W kóżdym cźaßu dnja porucźam **cźopłe a symne jědźe,** kaž tež moje derje wotležane **ff. piwa** a **wina** po sprawnych płacźisnach.

S pocześcźowanjom

F. Hauffa.

Wosjewjenje.

So by ßo wokaleczenju k łojenju swěriny w tudomnych lěßach s wjetschej mozu napscheczźiwo stupiło, je majoratski knjes nad Njeßwaczidłom, knjes hrabja **Peralta-Renaud-Riesch,** porucźił, so ma ßo wscho postupjenje tudomneho majoratskeho lěßa s wuměnjenjom pucźow a schcźeżkow, psches njón wjedźazych, najkrucźischo sakasacź. Podpißane sarjadnistwo tutu sakasnju s tutym k sjawnemu nawjedźenju dawa, s pschispomnjenjom, so ßu tudomni hajniszy sastojnizy na to pokasani, so maja tych, kotsiž pschecźiwo tajkej sakasni cźinja, bjes dalscheho komdźenja ßudniskemu khostanju pschepodacź.

S dobom ßo snate cźini, so ßmě ßo tón, kiž žaneho wokaleczerja pola podpißaneho sarjadnistwa tak k nawjedźenju da, so móże ßo wón ßudniskemu khostanju pschepodacź, wysche myta, kotrež jemu němske hońtwusakitowaze towarstwo da, tež hischcźe myta wot 50 markow se strony tudomneho majoratskeho knjejstwa nadźijecź.

W Njeßwaczidle, 22. julija 1880.

Hrabinske hajniske sarjadnistwo.
Nowottne.

We wudawarni „Serb. Now." je sa 50 np. dostacź:

Sserbska ßwazba w Błótach.

W delnjołużiskej rycźi spißał **M. Róßyk** w Wjerbnje.

Na

ßerbskej haßy cźo. 29.

Bawmu, zollowy punt po 1 ℳ 60 ₰,
kamgarn, = = = 3 = — =
gardiny, 10/4 schěr., scht. wot 9 = 50 =
rolowy, ... — = 60 =
pschedkoschliki, . . . — = 30 =
shirting, 6/4 schěr., st. l. po — = 18 =
dwójnu quittu, = = = — = 20 =
khrawaty wot . . . . — = 5 =

kaž tyßazore druhe artikle porucźa po tunich płacźisnach

Moritz Höniger.

Na

ßerbskej haßy cźo. 29.

Pschedeschcźniki s mechaniku wot 1 ℳ 80 ₰,
pscheßłóncźniki sa muskich = 1 = 40 =
portemonnaie a **cigarrowe toschki** po jara tunich płacźisnach porucźa

Moritz Höniger.

Pyta ßo

k 1. januaru 1881 sa jenu khlamarńju, sjenocźenu s restauraziju, w jenej wjetschej zyrkwinskej wßy **sprawna, ßwěrna holza** s dobreje familije sa khlamy a restauraziju, kaž tež k podpjerje hospoßy. Woßebje ßo žada, so je ßerbskeje a němskeje rycźe móżna. — Te, kotrež wo to rodźa, njech ßwoje poskicźenje pod napißmom **A. B. 80** we wudawarni „Serb. Nowin" wotedadźa.

Jedyn **ßrěnk** móże hnydom do ßłużby stupicź. Hdźe? to je shonicź we wudawarni „Serb. Nowin."

Sslub naju jeniczkeje dźowki **Idy** s knjesom **J. Scholtu,** wucźerjom w Khanezach pola Semiz, dowolamoj ßebi tudy najpodwolnischo k nawjedźenju dacź.

W Rabezach, 25. julija 1880.

Kubleř **A. Herrmann**
a mandźelska.

Wot redakźije.

Nastawk wo starożitnoscźach a wo starożitnostnym museju Maćicy Serbskeje sa tydźeń pschinjeßemy; teho runja tež sapoczatk sapißa „dolnołużyskich złonkow dolnołużyskeho wotrěda Maschize S."

(K temu cźißtu jena pschiłoha.)

Dospołne wupschedawanje
manufakturowych a módotworowych khlamow
Heinrich Preu & Co.
w Budyschinje
66 na bohatej haßy 66.

K prjódkstejazemu hermankej ßo zyle woßebje poruczeja:

jaßne wołmjane stoffy k schórzucham,
łóhke, jaßne lětnje rubischcźa wschěch wulkoscźow,
klejdowe stoffy k žnjeńskim daram,
hotowe jaquety a jaki
po baßniszy tunich płacźisnach.

So bychmy wupschedawanje tak rucźe, hacź jenož móžno, dokonjecź móhli, dawamy pschi kupjach sa 5 markow hischcźe **extra 10 % rabatta.**

W khlamach ßo **ßerbski rycźi.**

M. Th. Pech
pódla měschcźanskeje haptyki w Budyschinje
na hlownym torhoschcźu 140
porucźa:

módrocźischcź w rjanych nowych mustrach a njepuschcźaty, stary łóhcź 25, 30, 35 a 40 np.;
módry płat s cźisteho płatu a na běło barbjeny 5/4 schěr., st. łóhcź 40 np.; 6/4 schěr., st. łóhcź 45 np.; 7/4 schěr. 48, 50, 55 a 60 np.; 8/4 schěr. 55 a 60 np.;
łožowe zajki cźerwjenomustrowane, njepuschcźate, st. łóhcź 25, 30, 35 a 40 np.;
trjeńschcźa (twjelki) po 15, 20 a 25 np.;
běły a ßurowy płat po najbóle tunich płacźisnach;
klejdowe stoffy rjanych mustrow a ßo derje noschaze, st. łóhcź sa 30 np. hacź k najwoßebnischim tworam;
kattun a pikéj, so bych jón wurumował, po jara tunich płacźisnach.

Dokelž ßu płacźisny twjerde, dha ßo kóždy kupz sprawnje a runje wobstara.

W khlamach ßo **ßerbski rycźi.**

Paul Kristeller na bohatej haßy 75
porucźa ßwój wulki sklad trajnje dźěłanych
stupnjow a schkórnjow
sa **mužskich, žónske** a **dźěcźi** po tak tunich płacźisnach, kaž tu hischcźe ženje njeběchu.

Filzowe a cylindrowe klobuki
po jara tunich płacźisnach,
cylindrowe klobuki najnowscheho façona
so bych je wurumował, sa 4, 5 a 6 mk. pschedawa
Paul Kristeller na bohatej haßy 75.

Palenz.
Cźerstwy a wschědnje cźisty palenz, kaž tež wschě druhe dobre drużiny porucźa po tunich płacźisnach
Th. Grumbt
na swonkownej lawskej haßy.

Max Mütza
na bohatej haßy 65
porucźa k **ßwjedźeńskim daram** ßwój bohacźe wuhotowany sklad běłeho a dekorirowaneho
porzellana a steinguta,
ordinarnych a najlěpschich **schkleńcźanych tworow, schpihelow** atd. po najtunischich płacźisnach dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Gardinynoscherje a **rosetty, saramowanje wobrasow** (bildow) pola **Max Mütze**
na bohatej haßy 65.

Aromatisku wicźnu watu: 50 np. a 80 np.,
fenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
sulzbergske flußowe khrepki: bl. 56 np.,
běły bróstsyrop: bl. 75 np.,
schmrěkojehlinowy aether: bleschu 30 np.,
schwablowe mydło, ßmołomydło, glycerinomydło atd.
porucźa **hrodowska haptyka**
w Budyschinje.

Jan Jurij Pahn

pódla hłowneje straže (hawptwachi)

porucza k prjódkstejazenu hermankej ßwój skład nowonakupjenych **klejdowych stoffow s pólžidy, wołmy** a **pólwołmy,** a je ßo moja próza, twory derje a tunjo nakupicź, połnje radźiła, tak so móžu ja pschi wulkej dobroscźi jara tunjo pschedawacź.

W nastupanju **symskich mantlow,** pschiléhazych a měchoweho façona, kaž tež w nastupanju **jaquetow** a **jakow** s nowschimi wobßadami, je hižom wjetscha dźělba pschischła, kaž tež ja mój skład **lětnich wězow,** so bych je wurumował, jara tunjo pschedawam.

Seschicźe **klejdow, mantlow, jaquetow** a **jakow** po měrje ßo rucźe a staroscźiwje pschi jara tunich płacźisnach wobstara.

Czorne a pißane židźane stoffy

w **ripsu** a w nowych **köprowych tkaninach** porucźam w dobroscźach, ßo jenož derje noschazych, po tunich płacźisnach. Woßebje na to kedźbne cźinju, so ja moje **czorne židźane stoffy** w starej, pschi pschiréśowanju derje pschistejazej schéri dale wjedu.

Jan Jurij Pahn.

Hłowjaze rubischka se židy, wołmy a kattuna najnowschich mustrow a po najtunischich płacźisnach; **dybsaczne rubischka,** běłe a pißane, porucźa jara tunjo

M. Th. Pech

pódla měschcźanskeje haptyki w Budyschinje na hłowym torhoschcźu 140.

W khlamach ßo ßerbski rycźi.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K rycźam wschédnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

K dobroczźiwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Dołholětne khoroscźe, psches kotrež pschezo bóle woßłabjach, tak so po cźaßu ßwoje wschédne domjaze dźěło wjazy dospołnje wobstaracź njemóžach, dowjedźechu mje po podarmo nakoženym lěkowanju k knjesej **H. Brendelej,** kotryž je mi psches ßwoje naturskohojaze waschnje pschi wubjernym dohladowanju k połnej strowoscźi pomhał, sa cźož ßym jemu najwjetschi dźak winojta.

W Bórku pola Budyschina, 30. julija 1880.

G. Bórschowa, wucźerjowa mandźelska.

NB. K wuhojenju dyskrasijow, wicźe, rheumatisma, sprosczenjow, khorowatoscźe s lěkarstwa, chronischeje žołdkoweje a delnjoźiwotneje khoroscźe, nervoweho a khribjetomosowzoweho cźerpjenja, ßłaboscźe atd. po praktiskich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a źiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa cźesczenych khorowatych **blížschu ßobotu a njedźelu, jako 14. a 15. augusta, k rycźam: w hôtelu „Münchner Hof (mnichowski dwór)“ na hornczerskej haßy, w prenim poskhodźe, wó jstwje Nr. 4, w Budyschinje; póndźelu, 16. augusta, w Biskopizach w „ßłónzu“, wutorn a ßrjedu, 17. a 18., w Połcźnizy w „schérym wjelku“ a schtwórtk, 19. augusta, w Kamjenzu w „ßłotej hwězdźe“.** Sa dowérjenje, mi tudy a w wokolnoscźi dotal wopokasane, mój najlépschi dźak.

H. Brendel.

P. Kneifelowa

włoßowa tinktura.

Wot snatych lěkarjow **(cźitaj roßßudźenja, wopißma a wjetsche nawěschtki)** nanajlépje porucźena, dopósnaty najlépschi, **je-li niz jeniczki wo prawdźe sprawny ßrědk,** kiž wupadanje włoßow sadźěwa a, kaž wjele haj sastojnszy wobtwjerdźene pady wobßwědcźa, tež dołholětnu plěchawoscź wotstroni. Wscho dalsche we wukoženju, bleschi pschipokoženym. Na pschedań w bleschach po 1, 2 a 3 m. ma jenož **Heinr. Jul. Lincka** w Budyschinje.

Wot najwjetscheje ważnoscźe sa

wocźi kóždeho.

Prawdźiwa Dr. Whitowa wodźicźka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej je wot léta 1822 ßwětoßławna. Dostacź w flakonach po 1 marzy w hrodowskej haptyzy knjesa E. Menznera w Budyschinje.

Njech ßebi pak kóždy wěscźe jenož Dr. Whitowu wocźowu wodźicźku wot Traugotta Ehrhardta žada.

Wucźahi s listow: Knjesej **Tr. Ehrhardtej.** Waschu **prawdźiwu Dr. Whitowu wodźicźku,** kotraž je tudy wschelakim pomhała, chźyli mi (Skasanje.) Lauterhagen, 27./5. 78. Aug. Scheer. Dale: Pola wschěch ludźi, kaž tež pschi mojej žonje, kiž Waschu **prawdźiwu Dr. Whitowu wodźicźku** nalożowachu, je **jara dobre polépschenje** sastupiło, cźehož dla proschu (Skasanje). Münchenwalde, 29./5. 78. Ferd. Runge. Dale: S wjeßołym **dźakom** móžu Wam prajicź, so je mi późłana **prawdźiwa Dr. Whitowa wodźicźka** pschi mni **jara derje skutkowała,** sahorjenje mojeju wocźow je skoro zyle wotstronjene a sdatej ßo mi wonej poßylnjenej. Polépschenje sta ßo hižom 12 hodźin po nalożenju atd. (Skasanje.) Rüdesheim a. Rh., 9./11 78. J. Geiling.

Štwórtlětna předpłata we wudawařni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćeřnje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 33. **Sobotu, 14. augusta 1880.** **Lětnik 39.**

Testament
abo kak je prěni mudry hischcźe mudrischeho nadeschoł.

Wot S. M.

(Pokracźowanje.)

Dołho pak Pětr tak pschi morwej cźecźe njestejesche. Na dobo jemu schibała lescź do myßlow pschińdźe a wón měješche napohlad cźłowjeka, kotryž je něschto wumyßlił, schtož wón nikomu sa wjele pjenjes njepscheradźi. Khwatnje wón s komory wuńdźe a ju twjerdźe sankny, dźěsche potom po skhodźe do jstwy dele, hdźež dźowku runje pschi ßnědanju nadeńdźe.

„Hańźa", wón praji, „ty dyrbisch hnydom k schmrěkecźanskemu wowcźerjej běźecź. Cźeta je hubjenu nóz měła a wona stajnje sa wowcźerjowymi krepkami źada. Ty wěsch, so dyrbimoj jej to k woli cźinicź, hewak namaj někotre dny źaneho měra njewostaji. Wona je też po sdacźu wo prawdźe cźeźko khora, ja skoro wěrju, so tu dołho wjazy njebudźe."

„Pšched wjecźorom pak njemóźu saßo domoj pschińcź", wotmolwi Hańźa, „pschetoź hacź do Schmrěkez mam dobre schtyri hodźiny běźecź, a lěkařstwo, kotrež chze cźeta měcź, też hnydom pschihotowane njebudźe."

„Nicźo njewadźi", praji Pětr, „ty ßo njetrjebasch jara pschekhwatacź. Tu masch dwaj tolerjej; sapłacź s tym krepki a wot teho, schtoź wysche wostanje, móźesch ßebi jěźć a picźe kupicź."

Tak darniwy hewak Pětr njeběsche, ale Hańźa ßebi s wjeßelom, so ma dwaj tolerjej, nicźeho skeho njemyßlesche.

„K cźecźe", Pětr pschispomni, „njetrjebasch wjazy pschińcź; pschetoź wona měni, so ßy hižom dawno na pucźu do Schmrěkez. Nětkole runje je wona saßo wo wowcźerjowych krepkach saryczała a ßo praschała, hacź ßo s nimi bórsy njewrócźisch. By-li wona nětko shoniła, so ßo hischcźe s zyła njejßy wotßaliła, dha by saßo pschi wschej khoroscźi halekowacź poczała.

Hańźa bě ßo spěschnje shotowała a ßo na pucź poda. — Pětr tak dołho wotcźaka, hacź běsche dźowka se wßy wuschła, potom wón khěźne durje kedźbliwje sawrje a ßo do cźecźineje komory horje poda.

Pódla tejele komory bě mała stwicźka, w kotrejź bě cźeta po cźaßu hromady łapow naßypała. Wona měješche cźaß źiwjenja rjane waschniczko, so tak dołho ßwoju drastu a schaty na cźěle noßysche, doniž je nihdźe drudźe hacź w papjerniku njemóźachu trjebacź. Do tuteje stwicźki Pětr cźecźine cźěło donjeßy a je na ßep starych łapow połoźiwschi, se starymi ßuknjemi, kotrež tam na scźěnje wißachu, pschikry. Potom wón stwicźźyne a komorowe durje sankny, po skhodźe dele dźěsche a, w khěźnych durjach stejo, do wschěch bokow hladasche, hacź nichtó na pucźach njeje. Wón nikoho njepytny; wschitźy ludźo mějachu se ßycźom nusne a dokelź bě sańdźena syma mokra była a wjele njerjada narostło, dha dyrbjesche kóźdy, kotryž ßo k dźěłu pschihodźesche, na połach płěcź pomhacź.

Spokojom s tym Pětr khěźne durje s nutska sawrje, stupi potom psches poßleńźu, kotruž wón teho runja sacźini, do ßadoweje sahrody a psches dźěru w płocźe na łuku won wuléše. Nětko wón po brjosy małeje rěcźki sady wjeřbowych keřcźkach běźesche, tu a tam witku wotrěsajo, kaź by jeho wotpohladanje było, tajke tu pytacź.

Sa krótki cźaß wón pšched staru rospadanu khěźku pschińdźe. Na tutym twarjenju běsche wscho kschiwe, scźěny ßo straschnje k rěcźźy khilachu a budźichu sawěscźe dawno do njeje padnyłe, hdyž njeby schtom, wot druheho brjoha rěcźki pschecźiwo nim saprjeny, je pšched tutym njesbožom wobarnował. Małe woknjeschka běchu s wjetscha s masanej papjeru salěpjene a khěźne durje hischcźe jenoź na jenej hozy wißachu. Wobydleř tuteje spadaneje khěźki běsche Lumpakez Jan.

Haj, ale schtó a schto bě Lumpakez Jan?

Jara wschelake! móże ßo na tajke krótke praschenje wotmolwicź. Ale my chzemy Lumpakez Jana, kotryž budźe w naschim wěrnym powjedancźku wulku rólu hracź, na najdróbnischo wopißacź.

Lumpakez Jan rěkasche hewak se ßwojim prawym połnym mjenom: Jan Schcźipak a běsche khadła, něhdźe tsizycźi lět stary. Po rjemjeßknistwje bě wón po prawym krawz; ale kaź wulźy a wucźeni knježa ßwojemu mjenu dołhu wopusch titelow pschipowjescheja, tak móźesche to też Jan Schcźipak cźinicź.

Wón běsche po tajkim najprjedy krawz a bě też w prjedawschich cźaßach tu a tam na krawzowanje khodźił. Ale dokelź wón dundanje bóle lubowasche, dyźli krawske dźěło, a hdźež jenoź móźno, ludźom k lubu cźinjesche, dha s krawzowanjom tak prawje do prědka nochźysche. Wón też źanych módowych nowinow njecźitasche, duź jeho drasta, jako ßo jedyn wjelepucźowany a wuschikny krawz wo wßy saßydli, bórsy s módy pschińdźe. A w nastupanju sprawnoscźe měješche Schcźipakez Jan spodźiwne nahlady, to rěka: ludźo mějachu jeho sa pscheklepaneho paducha. Jemu bě ßo, runje kaź też jeho njebocźiczkemu nanej, cźasto seschło, so ßo kholowy pschekrótke abo khabat pschewuski radźi, hacź runje běchu jemu ludźo k temu ßukna doscź a na doscź dali. Sa někotry cźaß pak knjes Schcźipak ßo w nowej cźapzy a w nowym lazu hordźesche, kotryž běsche runje s tajkeho ßukna seschity, kaź krótkonohate kholowy abo wuski khabat. Schcźipakez Jan ßo też na to jara njemjersasche, so pomałku tajzy, kotsiž běchu prjedy pola njeho dźěłacź dali, wuwostachu, a so měješche jenoź ßwoju ßamßnu drastu płatacź. „To je hubjeny krawz", wón praji, „kotryž njemóże bjes jehły źiwy bycź."

Wón też to móźesche; pschetoź wón bě cźaßnikař, abo, kaź ßo wón radscho mjenowasche, mechanikus. Na wuporjedźenje khorych

sćěnskich cžaßnikow (segerjow) ßo wón kraßnje wustejesche, a móžesche jim tak daloko dopomhacź, so s najmjeńscha wo dnjo dźěchu; s dybsacžnymi cžaßnikami pak mějesche wón mjenje sboža. Tele wón, hdyž je něchtó jeho khumschtnymaj rukomaj dowěri, najbóle do města k jenemu cžaßnikarjej donjeßy, so by je tón wuporjedźił. dokelž pak ßebi wón sa noschenje wjele pjenjes žadasche, a ludźo shonichu, kak daloko jeho khumscht doßaha, dha ßo tež tuta saßłužba bórsy shubi.

Ale schto to wadźesche? Schcźipakez Jan běsche tež Hoschecžanski wjeßny póßelnik a wón rosymische, kak maja ßo w měscźe najwjetsche a najwobcźežnische wězy wobstaracź. Mjersaze jenož bě, so wón cžasto smachi duzy po drósy se ßwojeho wacžoka shubi, kotrež pak hischcźe ženje nichtó namakał njeje, a hdyž tež bychu hnydom wo ßrjedź nozy s latarńju sa nimi pytali.

Dale běsche Schcźipak wuschikny moleř. A hdyž ßo wo wßy něschto ważne sta, wulki kwaß abo něschto podobne, molowasche wón na žadanje sa dobru płacźisnu wěnzy, napißma, sbožepschecźa atd. Tež spěwy wón sa woßebity pjenjes rady wudźěła.

Jan běsche, kaž wón powjedasche, w snamjenju borana narodźeny, a po kukecžanskej stolětnej protyzy mějesche tajke dźěcźo wysche wjele druheho sboža tež sastojństwo pißarja dostacź. Wschelake pißma a listy, sa kotrychž napißanje nochzychu ludźo wucźerja proßycź, Lumpakez Jan sestaja. Pschi tajkich składnoscźach běsche sa Jana rjana kermuscha, wón móžesche, hdyž ßo pjenjesy prawje ßadźachu, mjelcźecź kaž row.

Se wscheho je widźecź, so bě Jan Schcźipak, abo kaž jemu ludźo rěkachu, Lumpakez Jan, tak mjenowany tawsynt duschny khadła.

K temule cźlowjekej ßo Pětr poda. Bjes teho, so by sakłapał, wón stwine durje s cźicha wotcźini, kotrež jemu pschi tym skoro na hłowu padnychu, tak khabłate wone běchu.

(Pokracžowanje.)

Wußudźenja.

Khostanska komora (strafkamner) 27. a 28. julija.

Wobskorženaj staj G. E. Schniebitz s Motydła a H. W. Liebscher s Wjelecźina, prěńschi teho dla, dokelž je wospjet kranył; poßleńschi pak, dokelž je kranjene pschetajił. Schniebitzej winu dawachu, so je 10. novembra 1879 s Bałzarjez korcźmarstwa w Budyschinje měch žita (14 mk. hódneho) a 22. meje 1880 tkalzej Weberej w Motydle kruwjazu kožu (17 mk. hódnu) kranył. Liebscher bě pak tutu kožu wot njeho kupił, hacź runje bě wjedźecź dyrbjał, so je kranjena. Schtož spomnjene žito nastupa, dha Schniebitz měnjesche, so je tu ßamu po poručnoscźi jeneho bura skhowacź a nasajtra na garbarsku haßu donjescź měł; — a w nastupanju teje kože pytasche ßo s tym wuryczecź, so je ju pschi pschekhadźowanju w lěßu namakał. Wón bu paduchstwa dla k dwěmaj lětomaj jastwa a Liebscher k tsjóm dnjam jastwa wotßudźeny.

Dźěłacźeř Mikławsch Kubasch s Mikocźiz, něto w Kamjeńzu, běsche 6. dezembra 1879 s drjewjeńza kublerja Krala w Mikocźizach schcźěpu drjewa a 8. februara s Kubaschez khlamow w Njebjelcźizach por drjewjanzow bjes sapłacźenja ßobu wsał. Wón dosta sa woboje schtyri měßazy jastwa.

Budyski wobßedźeř ležomnoscźow Handrij Schreiber bě wobskorženy, so je na pscheńcźnych žnjach 1879 s Hetmanez probstajskeho pola tsizecźi ßnopow pscheńzy a w oktobru 1879 se Severinskeho cźěßliskeho dwora drjewo kranył. Wón bu k schescźim měßazam jastwa wotßudźeny. — Dźěłacźeř Handrij Nowak s Budyschina běsche kranjene pscheńcźne ßnopy Schreiberej sahe rano na wós kłascź a w jeho bróżni skhowacź pomhał. Sa to jeho k tsjom njedźelam a schtyrjom dnjam jastwa wotßudźichu.

Murjeř C. H. A. Böhma s Wuhelza běsche 29. oktobra 1879 s Wendlerjez a Neumannez nowotwarby tudy a nasajtra s Wicźasez nowotwarby w Pschischezach dźělbu handwerskeho gratu a hoscźeńzarjej Biehli w Subrniczźy 31. oktobra dźěcźazy wosyczk kranył. Wón dosta, dokelž bě hewak tež hižom kranjenja dla khostany, lěto khostarńje (zuchthaus).

Ssudniske tołmacźeřstwo w Sakskej.

(Pokracžowanje s cźißła 32.)

Ssu dha ßudy, schtož naß Sserbow nastupa, se ßerbskimi tołmacźerjemi doscź sastarane? W Budyschinje, Bohu dźak, haj; kak druhdźe s tym steji, njewěm. Hižom w 22. cźißle „Serbsk. Now.“ wot 29. meje t. l. ßu cźi knjeźa mjenowani, kotsiž w Budyschinje jako ßerbszy tołmacźerjo skutkuja; ja chzu teho dla s nich tudy jenož tych pschi budyskim hamtskim ßudźe skutkowazych knjesow po horejschim rosdźělenju mjenowacź.

Jako statni tołmacźerjo ßłuża budyskemu hamtskemu ßudej k. redaktor Smoleř, k. ekspedijent Pelz, wobaj w Budyschinje, k. rychtař a stawnik Wetzka se Židowa a k. pensionirowany wachmischtr Pelz w Rakezach. Poßledni skutkuje woßebnje a s wulkim žohnowanjom pschi ßudowych dnjach (Gerichtstag), kiž ßo měßacźnje w Rakezach wotdźerža. Njestatny ßerbski tołmacźeř je k. literat Schołta w Budyschinje, a tołmacźeř 3. rjadownje k. referendar Krügar pschi hamtskim ßudnistwje.

So prózu tołmacźerjow, njedźiwajzy na tych 3. rjadownje, kotsiž wěso niczo žadacź nimaja, stat płacźi, ßmy hižom horjeka spomnili. Woni dostanu tu ßamu sapłatu kaž wězywustojni. S luboscźe k wěrnoscźi pak dyrbju wusnacź, so cźasto wulke skomdźenje cźaßa mjenowanym knjesam se sapłatu, kotruž dostanu, sarunane bycź njemóže, a so woni jenož s luboscźe k nam Sserbam tołmacźeřsku ßłužbu sasteja, a so woßebje k. wachmischtr Pelz zyle njeßebicźiwje ßwoju ßłužbu wukonja. Jim wschěm teho dla ßława!

(Pokracžowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Po sliczbowanju, kotrež je něto skóncźene, schkoda, kotruž ßu 14. junija w sakskich Hornich Łužizach psches powodźenje privatni ludźo a gmejny měli, 1 million a 350,644 mk. wopschija. Schto ßu krajne schußeje a żelesnizy schkodowałe, to njeje w tutej summje ßobu wopschijate. Schkodowało je lubijske hamtske hetmanstwo 697,060 mk., žitawske 493,246 mk. a wobydleństwo města Žitawy 160,338 mk. Nawdało je ßo sa wobschkodźenych hacź dotal nimale 400,000 mk.

— Kralowske sakske ministerstwo je wossjewiło, so smeje kóżdy kiž ma ßwoje twarjenja w sakskej krajnej wopalnej pokładnizy sawěscźeny, w bližschej termiji tsecźinu mjenje sapłacźicź hacź je po prawym postajene.

S Barlina pißaja, so je ßo němski khěžor, kaž bě to hižom prjedy postajene, s wukraja wrócźił a něto na ßwojim hrodźe Babelsbergu pschebywa.

— Wjerch Bismark je wóndano rycźerkubło Silk sa 306,000 mk. kupił a to woßebje teho dla, so by ßo jeho kubło Friedrichsruh s tutym nowym, kaž tež s tym njedawno kupjenym rycźerkubłom Reinbeckom lěpje do rjadu stajicź dało.

— Wjerch Bismark w Kißingenu tamnische strowotne kupjele

wužiwa, a te jemu derje tyja. Wóndano je tam němski póßłanz w Londonje, hrabja Münster, k njemu pschijěł.

— W Hornjoschlesynskej je rěka Odra wóndano wschón wokolny kraj tak straschnje powodźiła, kaž ßo to w tutym lětstotku ženje stało njeje. Lonsche lěto běsche tam wot wody na polach wscho tak skažene, so ratarjo ani ßymjenja k wußywam njemějachu a bu jim teho dla ßymjo ſ krajneje kaßy kupjene. Lětßa nětko, hdyž chzychu žně domoj bracź, ßu jim žołmy poßyczene žito wotnjeßłe a te, kotrež hischcźe stejesche, tak sanjeschwarniłe, so k niczomu njeje. Najhórje je wulka woda wot awstriskich mjesow hacź niže města Racźiborja sakhadźała.

Awstrija. Němski khěžor je 10. augusta do Obentrauna pschijěł a bě ßo jemu awstriski khěžor napschecźiwo hacź na tutu staziju podał. Awstriski khěžor běsche w pruskej uniformje. Wobaj khěžoraj ßo bórsy w hromadźe do jeneho wosa ßynyschtaj a wokoło pschipołdnja do Ischla pschijědźeschtaj. Tam jeju awstriska khěžorka na dwórnischcźu wotczakowasche, swotkal ßo němski khěžor, wot awstriskeho khěžora a jeho knjenje mandźelskeje pschewodźeny, do teho hoscźenza poda, w kotrymž chze sa czaß ßwojeho wopyta pschebywacź. Popołdnju bě wón na wulkej hoscźinje pola awstriskeho khěžora, na kotruž běsche tež ßerbski wjeřch Milan pscheproscheny. Tutón tež ſ němskim khěžorom w jenym a tym ßamym hoscźenzu bydli.

Franzowska. Pschedßyda franzowskeje republiki, Grévy, a pschedßyda druheje komory franzowskeho ßejma, Gambetta, staj wóndano město Cherbourg (praj: Scherburg) ſ tamnischim wójnskim pschistawom (hafen) wopytałoj a buschtaj wschudźe bjes ropota witanej. S teho je trochu widźecź, so ßebi franzowski lud ani stare kralestwo abo khěžorstwo, ani knjejstwo njeporjadka nježada, ale chze pschi měrnje pokracźowazej republizy wostacź.

— Franzowske ministerstwo psched někotrym czaßom jara sa to ryczesche, so by Grichiska kruch Turkowskeje dostała, ale nětko je w tajkim nastupanju zyle womjelkło.

Jendźelska. Minister-pschedßyda Gladstone, kiž bě cźežko skhorił, ßo saßo spěschnje polěpschuje; duž ßnadź cźischcźenje na turkowskeho sultana, so by postajenja barlinskeho kongreßa dopjelnił, ſ nowa wjazy mozy dostanje.

— W druhej komorje jendźelskeho ßejma w tychle dnjach jedyn ſ ministrow k nawjedźenju da, so je ministerstwo twjerdźe wobsankło, jendźelske wójsko ſ Afganskeje wotwołacź, hdyž tež ßu tam Afganojo hakle psched krótkim czaßom generala Burrowa sbili; pschetož, pschistaji wón, Afganska je sa Jendźelsku zyle njewužitny kraj a by, hdy bychu ju Jendźelczenjo wobßadźenu dźerżecź chzyli, kóžde lěto wjele millionow khóstow cźiniła.

Rußowska. Hižom dléschi czaß woßebje jendźelske nowiny powjedaja, so je chinesyski khěžor na ruske knježeřstwo rossłobjeny a so ßo teho dla na wójnu ſ Rußami hotuje, a so po tajkim tež Rußojo pschecźiwo Chinesam wójnske pschihoty cźinja. Bjes tym je pak chinesyski khěžor woßebneho póßłanza do Petersburga póßłał, so by tón tam schkropawu swadu, kotraž je bjes Rußowskej a Chinesyskej nastała, wuhładkował a tak wójnu wotwobrocźił. Hacź ßo jemu to radźi, dyrbimy wotczakacź.

Turkowska. Sultan je ßebi tu wěz, hacź by ßo pschecźiwo wulkomóznarjam spjeczował abo po jich woli cźinił, pschemyßlił a skónczńje wobsanknył, so po postajenju barlinskeje konferenzy město Dulcigno a wokolnoscź czornohórskemu wjeřchej wotstupi. A so bychu ßo Albanesojo pschecźiwo temu sapjeracź njemóhli, je tam wón wojeřskeho ministra se 4000 mužemi wójska póßłał.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wutoru, 17. augusta, a ßrjedu, 18. augusta t. l., směje ßo tudy w Budyschinje lětny ßwjedźeń dražďźanskeho hłowneho towařstwa evangelskeho Gustav-Adolfskeho wustawa. Boža ßłužba, kotraž ßo ßrjedu dopołdnja w 10 hodźinach w pětrowskej zyrkwi sapocźnje, budźe sa naschich lubych Sserbow woßebje tež psches to ważna, so ßo w njej tež ßerbskej ryczi jejne prawo dostanje. Mjenujzy hdyž budźe k. dwórski prědař Dr. Rüling ſ klětki, saspěwatej ßo po krótkim präludiju na chorje wot budyskich ßerbskich seminaristow dwě ßerbskej khěrluschowej schtucźzy, po cźimž k. farař Jakub ſ Njeßwacźidła na Bože město stupi, so by ſ njeho dele tež naschim Sserbam Knjesowe ßwjate, sbóžnychczinjaze ßłowo ßerbski prědował. Duž waß, lubi Sserbjo w městach a na wßach, wutrobnje napominamy, so byschcźe tola tajki wurjadny ßwjedźeń prawje bohacźe wopytali a ſ njeho sa ßwoju duschu a wutrobu to žohnowanje žnjeli, kotrež wam wón w połnej měrje poskicźowacź budźe. — (Hladaj nawěschtk na stronje 294 w dźenßnischim cźißle.)

— -a. Po tym so běsche łońsche lěto „wulki ßerbski spěwanski ßwjedźeń" w Budyschinje, ßo někotremu prawo njesda, so je ßo lětßa saßo Budyschin wuswolił jako město, hdźež ßo 29. septembra „wulki ßerbski spěwanski ßwjedźeń" wotdźerži. My mamy sa to, so je to zyle prawje. Pschetož stary Budyschin wostanje tola nasch zentrum, ßrjedźisna Sserbowstwa. Sserbski konzert, haj ßnadź tež mjeńschi spěwanski ßwjedźeń, drje móže ßo w druhim měscźe abo na wßy wotdźerżecź, niz pak powschitkowny a wulki ßerbski spěwanski ßwjedźeń. Tajki ßerbski spěwanski konzert běsche na pschikład sańdźenu njedźelu w Hodźiju pschi składnoscźi „lětuscheje hłowneje shromadźisny ßerbskeje studowazeje młodoscźe" tam. A ßmy-li prawje ßłyscheli, směje ßo wjetschi spěwanski konzert bórsy w Róžeńcźe abo wokolnoscźi; wuwjescź chzedźa jón shromadnje někotre spěwanske towařstwa nawjeczornych Sserbow. Sa město „wulkeho ßerbskeho spěwanskeho ßwjedźenja" pak je se wschěm prawom Budyschin wuswoleny. Hdźe nadeńdźesch tež tajku salu, kajkaž je ta w Lauez hôtelu tudy? A tola budźische wona łońsche lěto ſ najmjeńscha wo połojzu wjetscha bycź dyrbjała, budźichu-li wschitzy wopytowarjo města namakacź dyrbjeli. Spěwarjo a pschipoßłucharjo, ſ najmjeńscha cźi, kotsiž stejachu, běchu w hromadu stłóczeni kaž jerje; njedźiwajzy na to pak ßo nichtó kał njeje, so je tam pobył. Nadźijamy ßo teho dla, so budźemy lětßa tych wschěch saßo widźicź, spěwarjow kaž pschipoßłucharjow, kotsiž tam łońsche lěto běchu. A je-li so ßo ßnadź w swonkownym sarjadowanju łońsche lěto jenemu abo druhemu něschto lubiło njeje, dha chzył tola kóždy wopomnicź, so ßo na telko pschipoßłucharstwa nichtó pschihotował njeběsche, a so ßo mjes telko stami na jednoreho dźiwacź njemóžesche. Wschelake, schtož běsche łońsche lěto njedospołne w swonkownym srjadowanju, budźe lětßa porjedźene; wschako masch we wschěm wuknycź. A w ßłužbje powschitkownoscźe dyrbi kóždy ßwoje woßobne žadanja trochu na stronu storczicź wjedźecź. Hdyž běsche łońsche lěto rjenje, budźe lětßa hischcźe rjeńscho! Duž sańdźe ßo sawěscźe wscho, schtož k ßerbskej khorhowji dźerži, 29. septembra t. l. w Budyschinje k **„wulkemu ßerbskemu spěwanskemu ßwjedźenju!"**

— -a. Sańdźenu wutoru wobwěßny ßo tudy w rybowej haßy w stwinej komorje 12lětny hólczez, wěsty St. . . Jeho macź hischcźe w prawym czaßu k temu pschińdźe a sawoła ßußoda, kiž hólza wotrěsny. Hólczez wopytowasche měschczańsku schulu w ßyrotnym domje a dźěłasche tež w tobakowej fabriży Geipel a Schell-

hammera. Wón běsche jara njepoßkuschny a wosta druhdy dźeń a nóz ſ wonka starschiſkeho doma a czasto sa schulu. Tež w poßlednim czaßu běsche ßo někotre dny wonka wokoło honik. Wobwěßnyk je ßo pjecza teho dla, dokelž mějesche khostanje wotczakowacz sa wschelake pakoſczenja, kotrež běsche pſched krótkim wobeschok. Kaž ßłyschimy, pschebywa w tu khwilu w tudomnej měschczanſkej hojerni.

— Sańdźenu ßrjedu je ßo tu na garbarſkej haßy cigarrydźěłar E. O. Weiß wobwěßnyk. Jeho czěło ßu do drazdźanſkeje anatomije póßłali.

— Mjeno njesnateho muża, wóndano na komorowſkich mjesach namakaneho, kotryž hischcze ßamy dźeń w tudomnej hojerni wumrje, ßu nětko wußlědźili, a je to krawſki mischtr M. Beständig ſ Wojerez.

Se Židowa. Schtwórtk, 12. augusta, wjeczor wokoło 9 hodźin dyri tu pschi wulkim njewjedrje błysk do hródźe ratarja Jurscha. Sa někotre wokomiki stejachu wschě Jurschez twarjenja, se ßłómu kryte, w płómjenjach. Wot domjazeje nadoby wóhnju niczo njemóžachu wutorhnycz; jenož dweju konjow ſ wulkej nusu wuczahnychu. Jena kruwa, kotruž bě błysk pohłuschik, je ßo spaliła.

S Hodźija. Kaž bě w „Serbſkich Nowinach" wosjewjene, tak je ßo stało: my mějachmy tudy sańdźenu njedźelu, 8. augusta, wjeczor ßerbſki spěwanſki konzert, wuwjedźeny wot ßerbſkich knjesow seminariſtow budyſkeho krajnostawſkeho, kaž katholſkeho seminara. Spěwanje k. seminarist Rjelka wustojnje nawjedowasche a dokelž tež spěwarjo ſ wustojnoſczu spěwachu, dha ßměmy prajicz, so je ßo jara derje radźił, hacz runje ßebi naspomnicz dowolamy, so budźichu ßo někotre spěwy hischcze lěpje spodobałe, hdy budźichu ßylnischo spěwane byłe: pschetož sala běsche wot poßłucharjow pschepjelnjena a teho dla ßo wótroklink spěwa haczesche. — Jako solistojo wustupichu k. Hizka, kiž „trompetar na krawnischczu", a k. Kerk, kiž spěwaj „ſ horzej ßylsu" a „ſ dychom ßwjatoh' Jana" spěwasche. Hewak swjeßeli poßłucharjow k. wuczer Bórsch ſ Kobliz ſ pschednoschkom wschudźe polubjeneho spěwa „Lubka lilija." — Wschě spěwy wschak ßo derje spodobachu, pschetož wschitkim ßo pschikleskowasche, tak so žadyn woßebje khwalicz nochzemy; tola ßo nam sdasche, so běsche po spěwje: „buriko, chzesch mi bycz knjes?" po wuspěwanju Kozoroweho „skónczneho khora se žnjow" kleskanje najßylnische. — Konzert je ßo derje radźił a my pschejemy ſ wutroby, so bychu nam naschi młodźi Sserbja — hdyž niz prjedy — dha tola pschi pschichodnej skhadźowanzy saßo tajke wokschewjenje pschihotowali. — Prjedy hacz pak ßwoju jednoru rosprawu skónczimy, dyrbimy hischcze na sawod do konzerta spomnicz. Mjenujzy jako bě ßo poßłucharstwo a spěwarstwo shromadźiło, k. student Bart wustupi, shromadźisnu ſ pěknymi słowami postrowi a jej wotpohladanje konzerta pschistojnje rosestaja. Potom pschibliži ßo jena knježna ſ Łahowa, kotraž ßerbſku studowazu młodoſczz a woßebje spěwarjow w mjenje saryczanſkeho ßerbſkeho towarstwa strowjesche a jim sa jich prózowanje k czeſczi ßerbſkeho mjena derje saßłuženy dźak wupraji. Pschi tym wona rjany wěnz ſ rjanym czischczanym spěwom pschepoda. Knjes Bart ßo potom tak derje knježnje, kaž tež saryczanſkemu ßerbſkemu towarstwu sa tajke pschipósnacze rjenje podźakowa. — Spěw w wěnzu ma ßo pak takle:

Sserbſkej studowazej młodoſczi pschi jeje
skhadźowanzy 8. augusta 1880, wot saryczanſkeho ßerbſkeho towarstwa.

Budźcze lubje postrowjeni,
S wěnzom rjenje poczeſczeni,
Hwěſdy ßerbſkej' nadźije!
Bóh budź ſ Wami, powołani —
Wuſwoleni! Wasch běh rjani
Podnjebjo nam wótczinſke.

Luboſcz Sserbam ſ nowa miła
K dobrym skutkam sjenocziła —
Sahorila Waß wschěch je.
S njebja wyſka wótzow ßyła:
Bóh Waß lubuje a krywa,
Sserbow wußyw žohnuje.
Pſches Waß Sserbſtwo rjeńſcho stawa;
Boże ßłónczko! prascha trawa,
Pomnisch młodoſcz pilnischu?
Žórleschko to k skale schuczi:
Dońž mój — budźa Sserbja kruczi
Debicz rjanu Łužizu.
Dźicze spěwajo do prědka,
Maczerna rycz, njebjeß kwětka,
Mytuje spěw kralowszy.
Na spěch płódny pschichod trubi,
Pilnoſcz słoty dobytk lubi
K pschekraßnjenju wótczinu.
Wasche mjena w ludu klincza,
Wo Waß želnje truny brincza,
Wuńdźecze Wy k jandźelam.
O duž wostańcze wschak ßwěrni
Wótczinje! Wy sprawni, ßwěrni.
Sskawa, ßkawa, ßkawa Wam!

S rosbórkſkeho wokrjeßa. (z Kl.) Jako 1. haprleje sańdźeneho lěta wobstarjeny k. Rect, superintendent a wyschschi farar w Mužakowje, ßwoje sastojnstwo jako kral. superintendent druheje rosbórkſkeje diözesy słoži po wjazy, dyžli 20lětnym wjedźenju tuteho sastojnstwa, bu wón ſ kralowſkim krónſkim rjadom (kronenorden) wusnamjenjeny. Na jeho město bu jako superintendent k. Wendt, wyschschi farar a probst w Zibalnje, wot wyschnoſcze postajeny a je tež kral jeho pſched krótkim w tajkim sastojnstwje wobkrucził. Dotalschi k. superintendent Rect je Sserb. Rodźeny na mjesach Hornjeje a Delnjeje Łužizy wón namjesnu narycz jara derje rycži a lubuje ßwój ßerbſki lud ſ zyłej wutrobu. Wón běsche najprjódzy někotre lěta ſ duchownym w Jabłońzu, na to prěni farar a probst w Zibalnje a nětko je wyschschi farar w Mužakowje. Jeho naßlědnik w superintendentstwje, k. probst Wendt, je Němz, rodźeny w Dubzu (Daubitz), ale wón ma wutrobu sa Sserbow a je jim jara derje smyßleny; to budźe wěscze tež ßerbſkemu ludej k wužitku. — Sa krótki czaß k. generalſuperintendent Dr. Erdmann ſ Wrótßławja do Mužakowa pschijědźe, so by noweho k. superintendenta do ßwojeho sastojnstwa sapokasał. K tutemu wopytanju nascheho schlesynſkeho najwyschscheho duschowpastyrja maju tudomni duchowni wschelake powjescze wo ßwojich woßadach a wo zyrkwinſkim žiwjenju, kajkež w nich knježi, wotedacz. Schtož Sserbow nastupa, dha ßu ßo wot wyschnoſcze ßlědowaze praschenja ßerbſkim duchownym prjódkpołožiłe, na kotrež maju hacz do 28. augusta wotmolwicz: 1) kotre wßy woßady maja: a) zyle ßerbſki; b) zyle němſki; c) wjazy ßerbſki hacz němſki; d) wjazy němſki hacz ßerbſki lud? 2) kak wjele woßadnych rycži: a) jenož němſki; b) jenož ßerbſki; c) wjazy ßerbſki dyžli němſki; d) wjazy němſki dyžli ßerbſki? — Na to maja ßo pschibližowajo wěrne wotmolwjenja dacz; a mamy sa to, so je ta wěz doſcz ważna, so by kóždy duchowny po móžnoſczi wěrnu powjeſcz dał. Nětko je składnoſcz, so zyrkwinſka wyschnoſcz wěrnoſcz nashoni a teho dla potom w pschichodźe ßerbſke wobstejeństwa bóle wobkedźbuje. — Tež je evangelſka wyschscha zyrkwinſka rada w Barlinje poruczila, so maja duchowni pruſkeho kraleſtwa wo tym na konſistorſtwo rosprawu dacz, hdźe ßo Boża ßłužba w jenej niz němſkej rycži wotdźeržuje a kak husto ßo to stanje; a hacz ßo tež pacźerſke dźěczi w jenej niz němſkej rycži roswuczuja a na konfirmaziju pschihotuja. —

S Krynhelez. Tudomny wučeř k. Greißner je wóndano dwě dźěsći, jene wot 2 a druhe wot 7 lět, kotrejž běschtej do tak mjenowaneho Cźorneho Schepsa padnyłoj, wot wěsteje ßmjercźe satepjenja s wody wucźahnył, hdźež běsche sła rěka 5 łóhći hłuboka. Sa tutón khróbły skutk jeho rosbórksti k. landrath sjawnje w wokrjeßnych Nowinach pokhwali.

Wukasy wyschnoscźe.

§ Pytani ludźo. 23lětny dźěłacźeř Hermann August Schneider s Małßez a 22lětna ßłużobna dźowka Ida Alma Hausdingez s Biskopiz ßo wot polizije jebanstwa a paduchstwa dla pytataj.

§ 30. augusta t. l. budźe ßo sahrodnisła źiwnoscź Handrija Schletzy w Rakojdach, kotraž je na 6654 mk. taksirowana, s polemi a łukami na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ 7. oktobra t. l. budźe ßo khěźa Bjedricha Wylema Palmera w Sahorju, na 900 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ 14. oktobra t. l. budźe ßo leźomnoscź khěźkarja Korle Hendricha Kegela w Hunczerizach, na 600 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Starožitnostna sběrka Maćicy Serbskeje.

Wot T. M.

We wschelakich ßerbskich ßwójbach maja pěkne wězy, kiž ßu wjele stow lět stare. Ja dopominam tudy jenož na rjecźasy, se starymi pjenjesami wupojschane, kaž tež na stare biblije a postille, kotrež husto doscź, tak rjez, ßwójbnu khroniku wopschijeja. Hewak nadeńdźe ßo druhdy stary kupny a wicźeźny list, kotryž je ßnadź hižom w 15. lětstotku pißany.

Hewak ßo tež w hornjej, woßebje pak w delnjej Łużizy pomnjecźa hódne starožitnoscźe (alterthümer) namkuja, s kotrychž je wulka dźěłba prawdźiweho ßłowjanskeho cźaßa. Duž by sa historiske wußłědźowanja wěscźe ważne było, so bychu ßo tajke wězy pilnje shromadźowałe a khowałe a ßo w sběrzy sjenocźiłe. W Budyschinje je drje hižom starožitnostny musej, kiž je khětro bohacźe wuhotowany.

Starožitnostny wotrjad Maćicy Serbskeje wopschija tež tójschto tajkich pschedmjetow, tola njemóžu prajicź, kajke a kak wjele, a by wěscźe někotremužkuliž cźitarjej „Serbskich Nowin" jara lubo było, hdy by pschedßyda tuteho wotrjada někajke wopißanje tutych wězow podacź chzył.

Maćica Serbska je te ßame hacź na dalsche budyskemu starožitnostnemu musejej dowěrika, tola njejßu wone w woßebitej sběrzy sjenocźene, ale ßu bjes tym składźene, kotrež musej ßam wobßedźi.

(Pokracźowanje.)

Přilopk.

* S pruskich narańschich provinzow pißaja, so ßu wuhlady na źně s kóždym dnjom hubjeńsche. We wjele stronach je stejaza pscheńza wurostła, a ßycźena rożka na polach hnije, dokelž ju mokreho wjedra dla domoj khowacź njemóža. Runje tak hróch cźerpi, kotryž ßo hischcźe jenož sa pizu hodźi. Tež běrny póczinaja stajneho deschcźa dla s dźěła khětro cźornicź.

* Žadławy podawk je ßo, kaž s Fuldy pißaja, na jenym poli blisko Morschena stał. Tam ßo pschi ßycźenju rożki dwaj młodaj mandźelskaj swadźischtaj a muž ßo pschi tym tak roshněwa, so ßwojej žonje s koßu hłowu wotrubny. Mordař je wscho wostajiwschi cźeknył.

* W Franzowskej ßu lětßa dobre źně měli. Žitowe sorno je wurjadnje rjane. Njedźiwajo pak na to, budźa Franzowsojo hischcźe pschezo 30 millijonow kórzow žita s wukraja dyrbjecź kupicź.

* Dr. Tanner w New-Yorku je ßwoju wjetu dobył. Wón bě ßo, kaž hižom ras pißachmy, wjetował, so chze ßo 40 dnjow dołho wscheje jěźe wostajicź. 28. junija wón s poscźenjom sapocźa a 7. augusta, jako bě potajkim 40 dnjow tradał, wón poscźenje skóncźi. W poßlednich dnjach dyrbjesche ßo wón cźasto wrócźecź a w nozy jara njeměrnje spasche. S wopředka budźe wón jenož mlóko, s wodu cźeńke cźinjene, picź a potom, je-li so to jeho žołdk snjeße, mjaßowu juschku picź.

Pschedawanje trawy.

Wutoru, 17. augusta, budźe ßo trawa na drěwcźanskich rycźeřkubleřskich łukach a

schtwórtk, 19. augusta, budźe ßo trawa w hermancźanskim starym hacźe sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapocźatk w Drěwzach: w 10 hodźinach dopołdnja;
sapocźatk w starym hacźe: w 9 hodźinach dopołdnja.

Rycźeřkubleřske sarjadnistwo.
Schimmrigk.

Lowrija cźerstweho twařskeho kalka

je doschła a porucźam tón ßamy po najtunischich płacźisnach. K nasymskemu hnojenju mam stajnje na składźe **hnojazu ßól** a **hnojazy kalk.**

F. Fischer na dwórnischcźu w Lasu.

Brunizu (braunkohlen),

derje sortirowanu, pschedawa a scźele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor" pschi sprawnym poßłużenju

Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźeř podkopkow.

Dobre a tunje (niz poczinjene)

wino,

bleschu hižom wot 75 np., porucźa

G. A. Dietrich, winopschedawařnja s napschecźa theatra.

Słyšny wolij sahoji hłuchoscź, hdyž snjeje pschinarodźena, a wotstroni wěscźe wschě s cźeźkim ßłyschenjom sjenocźene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. póscźele

C. Chop,
haptykař w Sondershausen.

Maćica Serbska.

Jako ßobustawy „delnjołużiskeho wotrjada" ßu na léto 1880 dale ßwój lětny pschinoschk (1 mk.) sapłacźili a to ßłědowazy Delnjołużiczenjo, mjenujzy kk.: farař Teschnař w Niedźe, wucźeř Jordan s Popojz, wucźeř Latko s Wjeřbna, M. Koßyk s Wjeřbna, kubleř Mato Badak w Koßobusu, Dr. Sauerwein s Bantelna w Hannoverskej, kubleř Hanß Krügař w Zasowje, wumjeńkař M. Stopa w Žykowje, wumjeńkař K. Schenkař (Kolaßař) w Ssmogrjowje, wumjeńkař Teschnař w Ssmogrjowje, wucźeř H. Kopf w Lutolu, khěźnik K. Batram w Deschnje, źiwnoscźeř Mato Kołożej w Popojzach, wucźeř F. Bojt w Žykowje, wucźeř K. Schwjela w Skjarboscźu, farař Bronisch w Khocźebusu, wyschschi farař Rocha w Wětoschowje, wucźeř Bieger w Drjenowje, kubleř M. Steklina w Drjenowje, wobydleř Juro Rublak w Wjerbnje, źiwnoscźeř K. Klawa w Brjasynje, źiwnoscźeř G. Ramot w Popojzach, khěźnik G. Worjeschk w Wjeřbnje, khěźnik Mato Dobrink na Gorach, farař Pank w Deschnje, farař Korjeńk (Korseng) w Bórkowach.

(Pokracźowanje.)

Pschekupz **M. Njeřwa (Mörbe)**
w Budyschinje, pokładnik M.S.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 7. augusta 1880.

Žitowy dowos: 3117 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pscheńza 50 kilogr.	11	61	12	68	11	1	12	20
Rožka " "	10	44	11	1	10	12	10	60
Jeczmjeń " "	9	6	9	56	9	6	9	60
Wowß " "	7	—	8	—	7	—	8	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	30	—	—	—	—
Hejduschka " "	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	64	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	2	—	2	40	—	—	—	—
Ssyno 50 "	1	70	2	50	—	—	—	—
Sstóma 1200 pt.	17	50	20	50	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
212 schtuk, schtuka po 12 m. 50 np. [4 tl. 5 nßl.] hacž 27 m. — np. [9 tl. — nßl.]

Kórz pscheńzy po 170 puntach: 19 markow 73 np. [6 tl. 17 nßl. 3 np.] hacž 21 mk. 55 np. [7 tl. 5 nßl. 5 np.] — Kórz rožki po 160 puntach: 16 mk. 70 np. [5 tl. 17 nßl. — np.] hacž 17 m. 61 np. [5 tl. 26 nßl. 1 np.] — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 12 mk. 68 np. [4 tl. 6 nßl. 8 np.] hacž 13 mk. 38 np. [4 tl. 13 nßl. 8 np.] — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 10 nßl. — np. hacž 2 tl. 20 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 10 np. [8 tl. 21 nßl. — np.] hacž 27 m. 54 np. [9 tl. 15 nßl. 4 np.] — Hejduschne krupy: 19 m. 50 np. [6 tl. 15 nßl. — np.] hacž 20 m. — np. [6 tl. 20 nßl. — np.] — Běrny: 2 m. 64 np. [26 nßl. 4 np.] hacž 3 m. 20 np. [1 tl. 2 nßl. — np.] — Butra: 2 m. — np. [20 nßl.] hacž 2 m. 40 np. [24 nßl. — np.] — Ssyno po 100 puntach: 1 m. 70 np. [— tl. 17 nßl. — np.] hacž 2 m. 50 np. [25 nßl.] — Sstóma [1200 pt.] 17 m. 50 np. [5 tl. 25 nßl.] hacž 20 m. 50 np. [6 tl. 25 nßl.]

Drażdżanske mjaßowe płaczisny
9. augusta 1880.

Najlěpsche howjada 65—66, ßrěnje 53—54, schpatne 26—27 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 63, ßrěnje 55—57, bakunarje 60—62 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 67, ßrěnje 64, schpatne 30 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 38—50 np. po puncze rěsneje wahi.

W Běłym Khółmzu je **khěžniska žiwnosczi** czißło 5 na pschedań. Wscho dalsche je pola wuczerja tam shonicz.

Sporuschk, lipowe kczenje
kupuje **hrodowska haptyka.**

S jeneje noweje poßyłki **polnojerjow** porucza **kopu sa 2 mk., 15 schtuk sa 50 np.** a **3 schtuki sa 10 np.**, kaž tež dżělbu **syropa,** punt po 12 np., pschi 5 pt. jedyn pt. sa 10 np.

Ad. Rämsch,
nowe khlamy pschi butrowych wikach.

Waźnu a skótnu ßól,
kaž tež **materialowe twory** pschi potrjebnosczi porucza

C. Hanska
na žitnych wikach 635.

Palenz.

Czerstwy a wschědnje czisty palenz, kaž tež wsche druhe dobre drużiny porucza po tunich płaczisnach

Th. Grumbt
na swonkownej lawskej haßy.

Lětni jěsdny plan żelesnizow, płaczazy wot 15. meje 1880.

Se Shorjelza do Drażdżan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{20}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{45}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_{9}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{6}	9_{23}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{49}
Biskopiz	—	4_{36}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_{5}	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_{7}
Do Drażdżan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Drażdżan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Drażdżan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	2_{55}	5_{0}	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{29}	5_{31}	9_{7}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{40}	5_{42}	9_{19}	12_{2}	—
Biskopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{7}	6_{11}	9_{49}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{44}	6_{47}	10_{28}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{24}	7_{27}	11_{12}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{44}	7_{47}	11_{32}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{7}	8_{9}	11_{55}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Wjeleczina.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd s Budyschina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{42}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{13}	5_{23}	10_{23}

S Wjeleczina do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd s Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_{4}	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjeńza do Drażdżan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{50}
Połczńizy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{13}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{23}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{1}
Do Drażdżan	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	9_{32}

S Drażdżan do Kamjeńza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Drażdżan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	9_{7}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{20}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	6_{40}	9_{40}
Połczńizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	6_{53}	9_{53}
Do Kamjeńza	8_{8}	11_{9}	2_{24}	7_{19}	10_{19}

☛ **4. wosowa klassa na njedźelach a ßwjatych dnjach wupanje.** ☚

Czahi hornjołużiskeje żelesnizy.

S Kohlfurta do Ssokolzy.

Wosowa klassa	2-4.	1-3.	1-4.	1-4.	2-4.
Wotjěsd s Kohlfurta		6_{12}		1_{35}	4_{25}
Hórki		6_{47}		2_{3}	5_{26}
Niskeje		6_{56}		2_{12}	5_{48}
Mikowa		7_{9}		2_{24}	6_{16}
Klětneho		7_{22}		2_{35}	6_{34}
Wujesda		7_{32}		2_{45}	7_{0}
Łasa		7_{43}		2_{55}	7_{19}
Wojerez		8_{3}		3_{14}	7_{52}
Wyßokeho Bukowa		8_{23}		3_{33}	8_{35}
Ruhlanda	3_{15}	8_{40}	11_{45}	3_{46}	
Mückenberga	3_{46}	8_{55}	12_{6}	3_{59}	
Plessa	4_{1}	9_{6}	12_{19}	4_{8}	
Wikowa	4_{25}	9_{19}	12_{36}	4_{20}	
Rukowa	4_{53}	9_{34}	12_{56}	4_{32}	
Pschijěsd do Ssokolzy	5_{16}	9_{51}	1_{15}	4_{50}	

Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Wosowa klassa	2-4.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd se Ssokolzy	1_{43}	7_{30}	10_{14}	3_{47}
Rukowa	2_{18}	7_{58}	10_{36}	4_{9}
Wikowa	2_{51}	8_{19}	10_{48}	4_{21}
Plessa	3_{4}	8_{31}	—	4_{29}
Mückenberga	3_{34}	8_{54}	11_{5}	4_{41}
Ruhlanda	4_{15}		11_{18}	4_{55}
Wyßokeho Bukowa	4_{50}		11_{31}	5_{8}
Wojerez	5_{30}		11_{50}	5_{27}
Łasa	5_{59}		12_{4}	5_{42}
Wujesda	6_{20}		12_{15}	5_{53}
Klětneho	6_{41}		—	6_{1}
Mikowa	7_{8}		12_{29}	6_{10}
Niskeje	7_{40}		12_{41}	6_{23}
Hórki	7_{56}		12_{48}	6_{30}
Pschijěsd do Kohlfurta	8_{57}		1_{13}	6_{56}

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Hłowjaze rubischka se židy, wołmy a kattuna najnowschich mustrow a po najtunischich płaczisnach; **dybsaczne rubischka,** běłe a pißane, porucza jara tunjo

M. Th. Pech
pódla měschczanskeje haptyki w Budyschinje na hłowym torhoschczu 140.

☛ W khlamach ßo ßerbski rycži. ☚

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadżenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

☛ Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije. ☚

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Schtwórtk, 19. augusta, budu zyły dźeń w **Kamjeńzu** a to w tamnischim hoscenzu „w skotej hwěsdźe", so bych **subow dla** kożdemu k radźe a k ßłużbje był.

P. Strobel.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěło-pschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Sserbske a němske spěwarske

w wulkim wubjerku

porucza po najtunischich płaczisnach

Wilh. Trepera, knihiwjasar pschi realnej schuli.

Sswoje wubjerne, wschudźe ßławne

pianina

sczele frachta ßwobodne po fabrikskich płaczisnach s pruhowanskim czaßom sa dźělbne płaczenje abo sa hotowe pjenjesy s wyßokim rabattom

Th. Weidenslaufer, Fabrik Berlin NW.

Jako **tuni** a **dobry** porucza

khofej

wschědnje nowopaleny, punt sa 100 np.

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Lamany rajß,

punt sa 16 np., pschi kupjenju 5 puntow sa 15 np., porucza

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Czisty palenz,

kaž tež wschitke druzjny dwójnych a jednorych liqueurow porucza we woßebnej dobrosczi a po najtunischich płaczisnach

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Najnadobnischi amerikanski schmalz,
najlěpsche ßuschene amerikanske tuczno

ma na pschedań

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Tunje jerje,

mandl sa 60 a 70 np., porucza

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Barby

we wulkim wubjerku,
lanowolijowy firniß, jara lóhko skhnyjazy,
terpentinowy wolij, němski a franzowski,
wschě druzjny **laka**
porucza **Hermann Lemka**
na mjaßowym torhoschczu 40.

M. Th. Pech

pódla měschczanskeje haptyki w Budyschinje na hłownym torhoschczu 140

porucza:

módroczischcz w rjanych nowych mustrach a njepuschczaty, stary łóhcz 25, 30, 35 a 40 np.;

módry płat s czisteho płatu a na běło barbjeny $^5/_4$ schěr., st. łóhcz 40 np.; $^6/_4$ schěr., st. łóhcz 45 np.; $^7/_4$ schěr. 48, 50, 55 a 60 np.; $^8/_4$ schěr. 55 a 60 np.;

łozowe zajki czerwjenomustrowane, njepuschczate, st. łóhcz 25, 30, 35 a 40 np.;

trjeńschcza (twjelki) po 15, 20 a 25 np.;

běły a ßurowy płat po najbóle tunich płaczisnach;

klejdowe stoffy rjanych mustrow a ßo derje noschaze, st. łóhcz sa 30 np. hacz k najwoßebnischim tworam;

kattun a pikéj, so bych jón wurumował, po jara tunich płaczisnach.

Dokelž ßu płaczisny twjerde, dha ßo kóždy kupz sprawnje a runje wobstara.

W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Piwne droždże,

najlěpscheje dobrosczje a wschědnje czerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarnja Joh^s. T. Littera
na swonknej lawskej haßy czo. 819.

K ßlubam, kwaßam a kschczisnam

poruczam ßwoje dopokasane woßebje **ßłódke, jednore a dwójne palenzy a liqueury,** kaž tež knjesam saßopschedawarjam pschi potrjebje derje **czisczeny palenz** w czwizach a po jenotliwym po najbóle tunischich płaczisnach. Ssudobja k temu ßo rad pożcza.

Ad. Rämsch,
destillazija pschi butrowych wikach.

J. Angermann,

papjerjowe a pißnjotworowe khlamy w Budyschinje,

na róžku snutskneje lawskeje a schulskeje haßy,

ßwój skład wschěch druzjnow **kanzlajskich, konceptskich, zejchowanskich, listnych** a **pakowanskich papjerow, kouvertow** atd. w zyłym a po jenotliwym dobroczywemu wobkedźbowanju najlěpje porucza.

Wosjewjenje.

So by ßo wokaleczenju k łojenju swěriny w tudomnych lěßach s wjetschej mozu napschecziwo stupiło, je majoratski knjes nad Njeßwaczidłom, knjes hrabja **Peralta-Renaud-Riesch,** porucził, so ma ßo wscho postupjenje tudomneho majoratskeho lěßa s wuměnjenjom puczow a schczezkow, psches njón wjedźazych, najkruczischo sakasacz. Podpißane sarjadnistwo tutu sakasnju s tutym k sjawnemu nawjedźenju dawa, s pschispomnjenjom, so ßu tudomni hajniszy sastojnizy na to pokasani, so maja tych, kotsiž pschecziwo tajkej sakasni czinja, bjes dalscheho komdźenja ßudniskemu khostanju pschepodacz.

S dobom ßo snate czini, so ßmě ßo tón, kiž žaneho wokaleczerja pola podpißaneho sarjadnistwa tak k nawjedźenju da, so móže ßo wón ßudniskemu khostanju pschepodacz, wysche myta, kotrež jemu němske hońtwusakitowaze towarstwo da, tež hischcze myta wot 50 markow se strony tudomneho majoratskeho knjejstwa nadźijecz.

W Njeßwaczidle, 22. julija 1880.

Grabinske hajniske sarjadnistwo.
Nowottne.

Wossjewjenje a pscheproschenje.

Tónkróczna lětna shromadźisna draždźanskeho hlowneho towarstwa evangelskeho gustav-adolfskeho wustawa

ßo **wutoru, 17.,** a **ßrjedu, 18. augusta** tuteho lěta, w **Budyschinje** wotdźerži a směje ßo, da-li Bóh, na ßlědowaze waschnje:

Pondźelu, 16. augusta, popołdnju wot **4 hodźin** witanje wotpóßłanzow a hoscźi na dwórnischczu, tež pschipokasanje wobydlenjow.

Wjeczor **8 hodźin** powschitkomne postrowjenje a shromadne stowarschenje w Lauez hôtelu. —

Wutoru, 17. augusta, dopołdnja wot 10 hodźin a popołdnju wot 3 hodźin wuradźowaza a wobsankowaza shromadźisna wotpóßłanzow hlowneho towarstwa w **sali měschczanskeje schule,** teho runja tež tam w dźeßatej hodźinje dopołdnja pschipowjedźenje wotpóßłanzow a pruhowanje legitimazijow.

Tuta shromadźisna je drje sjawna a ßebi prawje bohate wobdźělenje pschejemy, tola ßmědźa ßo na wuradźowanju a wothłoßowanju jenoż wotpóßłanzy skutkowajo wobdźělicz.

Wjeczorna sabawa wot 8 hodźin w Lauez hôtelu pschi vokalnej a instrumentalnej hudźbje sa hoscźi, sa ßwjedźeński wubjerk, ßobustawy, tež sa podpjerarjow a pschecźelow towarstwa. —

Sstrjedu, 18. augusta, rano w 6 hodźinach nutsswonjenje ßwjedźenja s wěžow ßwjatopětrowskeje a ßwjatomichałskeje zyrkwje.

Sswjedźeński czah s dypkom w $^1/_2$10 hodźin wot měschczanskeje schule k pětrowskej zyrkwi woteńdźe a s njewjescźinskimi durjemi, hacz dotal samknjenymi, do zyrkwje pocźehnje. Sa knjesow wotpóßłanzow a duchownych, kaž tež sa knjesow, na czahu ßo wobdźělazych, maja ßo k klětzy wobroczene mužaze a žonjaze města na połodnischej a ranischej stronje zyrkwje prósne dźerżecz.

Prědowanje budźe kujes konsistorialny radźiczel dwórski prědar Dr. **Rüling** s Draždźan dźerżecz, na czož budźe ßerbska rycz knjesa fararja **Jakuba** s Njeßwaczidła ßlědowacz a ßo ßwjedźeń wot knjesa fararja em. lic. th. Dr. ph. **Claußa** s Kocźeho Broda s rosprawu wo dźěławoscźi a pokraczowanju towarstwa, kaž tež wo płodach wužscheje shromadźisny skónczi.

Rosdźělenje woßebneho porjada Bożeje ßłużby s wotczischczenjom spěwajomnych khěrluschow ßo pschi sastupjenju do zyrkwje stanje.

Po skónczenju Bożeje ßłużby budźe ßo kollekta sa wotpohlady gustav-adolfskeho wustawa pschi zyrkwinych durjach wot ßobustawow ßwjedźeńskeho wubjerka shromadźowacz. —

Popołdnju w 2 hodźinomaj ßwjedźeńska hoscźina w hornich pschebytkach towarstwa societety. —

Ssobustawy pobocznych towarstwow, s draždźanskim hlownym towarstwom sjenoczenych, kaž tež s zyła wschitzy pschecźeljo nascheho skutka ßo s tutym k horkaspomnjenej lětnej shromadźisnje pscheproschuja. —

Pschipowjedźenja wobydlenjow ßwjedźeńskich hoscźow abo darjenje pjenježnych pschinoschkow k tajkemu wotpohladanju ßo, wysche prostwy na to dźiwazeje a wot woßebneje deputazije woßebje wuprajomneje, tež wot podpißanych s dźakom pschijimaja.

W Budyschinje, 1. augusta 1880.

Pschedßydstwo budyskeho pobocznego towarstwa evangelskeho gustav-adolfskeho wustawa.

Past. Prim. **Kuhn,** sastupowazy pschedßyda. — Rycznik **Jakub,** sekretar. — Pschekupz **Jakub,** pokładnik.

K dobroczitwemu wobkedźbowanju!

Cźescźenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe s tutym k nawjedźenju dawam, so ßo moja **rěsbarnja,** hacz runje je mje woheń potrjechił, w tym ßamym pschebytku, kaž prjedy, namaka a ßo w njej, kaž prjedy, dźěła. Skasanja ßo rucźe a schwarnje wobstaraja.

So bych ßwój wobschěrny skład hotowych rowowych pomnikow a kamjenjow trochu wurumował, te ßame po jara tunich płaczisnach pschedawam.

W Budyschinje, 13. augusta 1880.

Aug. Pietsch, rěsbar
na Hoschiz haßy (Goschwitz) cźißko 724.

We wudawarni „Serb. Now." je sa 50 np. dostacz:

Sserbska ßwazba w Błótach.

W delnjołużiskej rycźi spißał **M. Kóßyk** w Wjerbnje.

Ssamoskónzowanje,

skaźenje familije atd. ßu ßlědstwa wopiłstwa. Tutón njepocźink ßo psches sto krócz dopokasany, wot lěkarjow porucźeny ßrědk s wjedźenjom abo bjes wjedźenja picźka wotstroni. Tež pomham psche tajne cźerpjenja, běłospław, mocźenje do łoża, padawu khoroscz a lischawu.

L. Grone in **Münster,** Westfalen.

Wjazore pscheměnjenje mojich **cigorijowych fabrikatow,** woßebje mojeho **němskeho khofeja** (Deutsch-Caffee) w módrych wobwalkach s cźerwjenoczisschczanej etikettu a mojeho **khěžorskeho khofeja** (Kaiser-Caffee) w žołtych rołkach s cźerwjenej etikettu, je mje pohnuło, horka stejazu fabriksku marku k sakitowanju trjebacz, kotraž budźe wot nětk na kóždym pakcźiku s mojeje fabriki nalěpjena. Ja proschu, so by ßo na to kedźbowało a so by ßo mi dowěrjenje, mi hacz dotal bohacźe spożczene, dobroczitwje dale sdźerżało.

F. F. Resag
w Barlinje na draždźanskej dróhy 50 a 51.

Jedyn **ßrěnk** móże hnydom do ßłużby stupicz. Hdźe? to je shonicz we wudawarni „Serb. Now."

Jena kmana strowa **wulka dźówka** trochu wyschschich lět, wscho jene hacz holza abo wudowa, ßo na rycźerkubło Poczaplizy pola Hodźija pyta. Sda 150 markow.

Do Hodźija a wokolnosće!

Wšitkim tym česćenym knjezam, kotřiž su serbskim studowacym młodźencam tajke přećelniwe powitanje a lubosćiwe hospodowanje přihotowali, wuprajamy z tutym swój najwutrobniši dźak, přede wšitkim k. kublerjej Khróstakej w Spytecach, k. wučerjej Šołće w Khanecach, k. gmejnskemu prjódkstejerjej Wobjedźe w Hodźiju, k. Dr. med. Lešovskemu tam, k. kublerjej Mütterleinej w Koblicach, k. kublerjej Křižankej w Prazy; k. kublerjej Obendorfej w Hodźiju, k. kublerjej Bräuerej a k. kantorej Liščy tam a k. wobsedźerjej piwarnje Rätzy w Prěčecach; wosebite dźak słuša pak wysokodostojnemu knjezej fararjej Imišej w Hodźiju a tež Petzoldec hosćeńcej tam.

Serbscy studowacy młodźeńcy.

Sjawny dźak!

Wschěm tym cźescźenym knjezim, kotřiž ßu po wóhnjowym njeßbożu mje s pschiwożenjom twarskeho materijala pschi nowotwarbje podpjerali, ßwój najwutrobnischi dźak wupraju. Woßebje ßo k. rycźerkubler-najeńkej **Scheffelej** nad Płußnikezami horzo sa to dźakuju, so je mój skót dołhi cźaß hospodował a mi, hdźež bě móżno, se ßwojej pomozu wupomhał. Bóh luby Knjes njech jim wschitkim to bohacźe saruna.

Handrij Měrsch w Płußnikezach.

Štwórtlětna předpłata we wudawařni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 34. **Sobotu, 21. augusta 1880.** **Lětnik 39.**

Testament
abo kak je prěni mudry hischcźe mudrischeho nadeschoł.

Wot S. M.

(Pokračźowanje.)

Lumpakez Jan ßo runje ſ porjedźenjom jeneho stareho scźěnſkeho cźaßnika parasche. Jako pak pytny, so něchtó do jeho stwy saſtupi, ßo wón spěschnje sběhny.

„Aj, aj", wón Pětra wuhladawschi sawoła, „schto tajkeho woßebneho knjesa ke mni wjedźe?"

„Ja mam něschto jara ważne dźenßa ſ tobu porycźećź", rjekny tón. „Tak wjele hacź tebje snaju, njejßy ty cźłowjek, kotremuź njeby lubo było, hdy by sa poł hodźiny pjećź abo dźeßacź toleŕ saßłużił."

„Dha scźe Wy sawěscźe k prawemu pschischli, knjes Pětrje", Lumpakez Jan ſ wjeßelom wotmolwi. „Tajki pjenjes ßo mi stajnje pschihodźi; pschetoź cźaßy ßu hubjene, a ja mam wschudźom dołh — a prósne saki."

Pětr, ßo Janej pschibližujo, ſ cźicha dale praji: „Ale wěz dyrbi, wěso, zyle bjes namaj wostacź. Běda tebi, je-li so něschto wubamborisch."

„Ja móźu mjelcźećź kaź row!" rjekny ſ horda Schcźipakez Jan.

Pětr nětko powjedasche: „Dźenßa rano ßym naschu cźetu morwu w łoźu namakał. Wona pak njeje źaneho testamenta sawostajiła, a zyłe samoźenje ßo nětko mjes wulkim pschecźelstwom rospjerschi. Kóźdy něschto dostanje, ale źadyn tak wjele, so by jemu psches to někak pomhane było. Tak je mi nětko do myßlow pschischło, hacź njeby něchtó druhi testament móhł sestajećź."

„Knjes Pětrje", Jan praji, „to je łoskocźiwa wěz, ſ kotrejeź móża mi lohko njelubosnoscźe nastacź. Wo tym niczo nochzu wjedźećź. Ja ſ zyła źadyn pschecźel ßedźenja njejßym, a pschi tajkej składnoscźi móże ßo mi lohko radźićź, so dyrbju dlěje ßedźećź, hacź je k wotpocźnjenju nusne."

„Ale dha poßłuchaj tola najprjedy na mnje", Pětr mjersazy dale rycźesche, „a daj mi wupowjedacź. Bóh swarnuj, so bychmoj testament nastajiłoj a podpißałoj. Wo to ja też njerodźu. — Ně, rěcźnik Wicźas w měscźe dyrbi testament cźinićź a to wscho po sakonju; jenoź wo to ßo jedna, schtó ma rěcźnikej testament porucźećź."

„A to dyrbju ja bycź?" ßo Jan ſ hłowu wijo woprascha. „Sskyschcźe, knjes Pětrje, ta wěz jara blisko nimo jastwa wjedźe. S zyła ßebi też njemóźu wumyßlićź, kak mam to sapocźećź."

„Zyle łóhko", Pětr wotmolwi. „Ty ßo, do rubischkow a łapow ßo sawaliwschi, do cźecźineho łoża lehnjesch, kotrejeź cźěło ßym hižom dawno něhdźe druhdźe donjeßł, a stonasch a skiwlisch, kaź by hischcźe dźenßnischi dźeń dyrbjał źiwjenju bożemje prajićź. Rěcźnik a jeho pißař njejstaj hischcźe cźaß źiwjenja cźetu widźałoj. Wo straschnoscźi po tajkim źane rycźe njejßu."

Lumpakez Janej ßo ta wěz nětko pocźa lubićź a jako běsche ßebi khwilku wscho rosmyßlił, wón wjeßele sawoła: „Derje, to ßo mi lubi, dźeßacź toleŕ mi też kóźdy dźeń ſ woknom do jstwy njepschilecźi."

Pětr jemu nětko roskładowa, so ßo dźowka psched wjecźorom domoj njewróćźi, a so móża ßo pschihoty hnydom cźinićź. Na to ßo wobaj na tym ßamym pucźiku, na kotrymź bě Pětr ßem pschischoł, do hrodu wróćźischtaj. Jan ßo do cźecźineho łoża lehny a Pětr jeho tak do wulkeje khapy, do rubischkow a ßuknjow pschedrascźi, so běsche jenoź hischcźe kóncźk noßa widźećź. Potom Jan pocźa stonacź a żałoscźićź a powjedasche ſ mrějazym hłoßom wopschijecźe testamenta, kaź jemu to Pětr pschikasowasche.

„Wubjernje, kraßnje!" Pětr sawoła, „to jara duschnje póńdźe. Ja nětko hnydom k rěcźnikej poběhnu, hodźina móże ßo pschezo minycź, prjedy hacź tu saßo ßmy. Tak dołho budźesch dyrbjećź cźakacź. So pak ßo tebi njeby leźenja wostudźiło, masch tu bleschu palenza, ſ kotrejź móźesch ßo bjes tym sabawićź."

Pětr ßo nětko spěschnje shotowa, so by do města k rěcźnikej doběźał. Też tón ras wón, ſ poßleńźu do ßadoweje sahrody stupiwschi, psches dźěru w płocźe na łuku wulěse a potom sa hunami na dróhu khwatasche. Schtóź by jeho widźał, kak wón jachło cźěrjesche, by ßebi myßlił, so ma ſ někim wo wjetu do města běźećź.

K sbożu Pětr rěcźnika Wicźasa doma nadeńdźe a jako bě ßwoje źadanje wuprajił, bě knjes Wicźas hnydom swolniwy; pschetoź nastajenje testamenta běsche tajke dźěło, kotrejeź jemu pschi małej prózy najwjazy pjenjes wunjeße. Wón rucźe ßwojeho pißarja Masucha sawoła, a źanu schtwórćźhodźinu njetrajesche, a wschitzy tsjo běchu na pucźu do Hoschez.

Pětr jara k spěschnoscźi pohonjowasche, dokelź bě, kaź wón praji, cźetu jara ßłabu doma sawostajił. Wón ßo mjenujźy bojesche, so budźe Lumpakez Janej pschi měrnym pschemyßlenju źel, so je ßo k tajkemu jebanstwu wobrycźećź dał. S khěźe drje wón njemóźesche cźeknycź, pschetoź wschě durje běchu twjerdźe sanknjene, ale ſ gławtom jeho tola też nichtó nusowacź njemóźesche, so by rólu mrějazeje cźety hrał. „A potom hłuboko w błócźe ßedźu", Pětr pschi ßebi myßlesche, „ja dyrbju Wicźasej khóśty sapłacźićź, a mam ßo hischcźe hladacź, so mje na ßudnistwje njewobskorźi, a wot cźecźinych pjenjes niz najmjeńsche njedostanu."

Pschi tajkim rospomnjenju jeho tak syma pscheběhowasche, a wón w hrosy tak wobłědny, so ßo rěcźnik Wicźas jeho woprascha, hacź psches nózne wothladowanje khoreje cźety ßam njeje skhorił.

Skóncźnje běchu do hrodu doschli, tón ras pak niz po małej schcźeźźy sady bróźnjow, ale na schěrokej dróśy psches wjeß. Wschak bě derje, hdyź prawje wjele ludźi shoni, so je stara Skupowa rěcźnika dała k ßebi pschińćź.

Pětr wobeju knjesow proschesche, so byschtaj wokomik wotcźakłnykoj, dokelź chze najprjedy sa cźetu pohladacź a ju pschihotowacź.

Khwatajo wón po skhodźe horje skoczi a namaka s wulkej wutrobnej połóžnoscźu, so hischcźe Lumpakez Jan w kožu leži, ale w wulkej njescźerpliwoscźi. Wón spěschnje Janej khapu bóle psches hkowu scźeže a s poßleschcźom a rubischkami wobliczo tak wjele hacž móžno pokry a potom hischcźe ras jemu roskładźe, schto ma rěczniker dla sestajenja testamenta pschikasacž.

„Ja hižom budu wscho prawje wobstaracž!" bě teho njescźerpliwe wotmolwjenje, „cźińcźe jenož, so by bórsy kónz byl, pschetož ja skoro dlěje wutracž njemóžu."

Duž Pětr khwatnje rěczniker a pißarja po skhodźe horje do cźeczźineje komory dowjedźe a na to spominasche, so byschtaj tola po móžnoscźi khětsje testament sestajikoj, dokelž ma bojoscž, so cźeta njebudźe na dołhe wuwopraschowanja wjazy wotmolwicž móz, dokelž ßo jej psches to khoroscž jenož powjetschi. Jako běsche ßo hischcźe junkrócž, ßo psches kožo skhiliwschi, sa cźeczźinej strowoscźu wopraschał, ale jenož cźiche stonanje sa wotmolwjenje dostał, ßo wón wotßali; pschetož pschiwusni (pschecźelstwo) njeßmědźa po sakonju pschi cźinjenju testamenta pódla bycž.

Wobaj knjesaj měješchtaj lědma schtwórcźhodźiny dźěła. Ale tuta schtwórcźhodźina sdasche ßo Pětrej hacž do wěcźnoscźe tracž. Wón ßo na dobo pocźa žadławje strachowacž, ßam njewjedźo psched cźim? Ssnano psched ßwojim ßwědomjom, kotrež, hdyž tež bě dołho spało, tola saßo wotucźecž pocźesche, hdyž ßo, kaž tu, tak hrubje do njeho storkasche. Najbóle pak drje jeho bojoscž tschaßesche, so by knjes rěczniker Wicźas móhł jebanstwo pytnycž, hdy by njescźerpliwy Lumpakez Jan ßwoju wěz hubjenje wuwjedł.

(Pokracźowanje.)

Wußudźenja.

Kralowski hamtski ßud.

Wotroczka Jurja Mjerwu s Prěcźez sakasaneho tsělenja dla na hamtskim ßudźe k schtyrjom mk. schtrafy wotßudźichu a cźěßliskeho J. C. W. Teicha s Bělcźez dwojeho kranjenja dla k tsjóm dnjam jastwa. Samkarski wuczomnik J. Dwořak s Hajniz, kiž běsche jemu pschi kranjenju pomhał, dosta jedyn dźeń jastwa. — Dźěłacźerja Handrija Kulku s Měrkowa, kotremuž ßo wina dawasche, so je w poßlenich pjecźich lětach s brunizowych podkopkow, J. A. Pjetschzy w Subrniczźy ßłuschazych, něhdźe 30 kilogrammow stareho żelesa kranył, sa njewinowateho wuprajichu. — Murjer Jan Schmidt s Dobraschez dosta teho dla, dokelž běsche w Schołcźiz hoscźeńzu w Delnjej Hórzy domjazy měr kasył, tydźeń jastwa. — Khěžkar Jan Schuster s Komorowa pola Rakez běsche wobskorženy, so je ßwojim hußom na kałnischcźu a wowßnischcźu ßwojeho ßußoda, žiwnoscźerja Jurja Möhna, wokoło běhacž dał. Wón bu sa njewinowateho wuprajeny.

Wotroczk August Nikusch w Khróscźizach běsche wot kublerja Handrija Kschižanka a wot dźowki Hanže Großez w Posdezach wobskorženy, so je cźescźranjaze ßkowa na njeju rycźał, a dosta teho dla 20. julija tydźeń jastwa a 10 mk. schtrafy. — Sa njewinowateho bu wuprajeny cźěßla Korla Kubasch s Kißlizy, kotremuž wumjetowachu, so je loni kowarskemu mischtrej Handrijej Misnarjej jedyn kónk kranył. — Skałar Pětr Kudźela se Židowa dosta 6 měßazow jastwa, dokelž běsche ßo polizajej Proftej w Budyschinje spjecźił.

2. augusta. Drjewopuschcźerjo Brausdorf, Michał Schołta, C. Petzold, Matij Knipar, Jurij Lauschka, Jan Schołta a hatny dźěłacźer M. Polan, wschitzy s Jeńschez a s wjetscha hižom wjele lět w dźěle knjesa rycźerkublerja s Rabenau nad Rakezami, běchu wot Michała Schołty pscheradźeni, so ßu ßnadne dźělby drjewa brali. To ßamo nashonichu Jan Schołta (hołbjazy Schołta pomjenowany), Handrij Leinert, Jurij Biesold, Jurij Willenberg a Handrij Sporka, tež wschitzy s Jeńschez. Prěńschi ßedmjo buchu kóždy k dwěmaj dnjomaj jastwa wotßudźeni, poßleńschi pjecźo pak sa njewinowatych wuprajeni.

3. augusta. Piwarski Arthur Zwahr s Budyschina bě wobskorženy, so je pschi składnoscźi rejow, pschi budyskim měschcźanskim tsělenju wotdźeržanych, ßłužobnej dźowzy rodźenej Bałzarjez pschedeschcźnik (regenschirm) wsacž chzył. Wón drje prějesche, ale ßud jeho tajkeho wotmyßlenja dla k jenemu dnju jastwa wotßudźi.

Gmejnski starschi Jan Voigt w Hownjowje běsche 28. julija gmejnskemu prjódkstejerjej Schołcźe, jako jemu tón wutorhowanje měsnikow bjes Voigtowymi a gmejnskimi ležomnoscźemi sakasowasche, rjekył: „Dźi jenož dźi, pacholo dźi, ty ßy mi hischcźe hłupy." Wón bu sa to k 10 mk. schtrafy wotßudźeny.

Fabriksła dźěłacźerka Hana Winklerjowa s Noweje Wßy bu teho dla, dokelž běsche w połpicźanskim revierje sa 15 np. trawy wužnjała, k jenemu dnju jastwa wotßudźena.

Młynkowa-wobßedźerka Karolina Schusterowa we Warnołcźizach bě wobskoržena, so je na schcźeżzy pod murju knježeje sahrody kamjeńtny moscźik, psches hrjebju połoženy, wottorhała, a bu teho dla k 10 markam schtrafy wotßudźena.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. W narańschej Pruskej, w Posnańskej, w Hornjoschlesynskej, kaž tež w narańschej Bajerskej a s dźěła tež w Sakskej ßu stajne deschcźe a sahubjaze sliwki poßleńsche dny žałoßnu, psches wjele stow millionow toleř wopschijazu schkodu na žitach, běrnach a druhich pólnych płodach naczinili. Žita na polu (woßebje pscheńza a jecźmjeń) ßu s wjetscha shniłe abo tola tak jara wurostłe, so wjazy k niczemu njejßu. A běrny ßu tež hižom najbóle skażene a schtož je jich wutrało, to nětko kónz bjerje, dokelž we wodźe steja. — Tak je w spomnjenych krajinach, ale my wschak ßebi w Hornjej a Delnjej Łužizy tež khwalicž njemóžemy, pschetož tež pola naß je stajna mokrota wjele žita wobschkodźiła a hischcźe wjele wjazy běrnow (kułkow) skasyła.

— Kral Albert běsche 17. augusta na postelwitzskim revieru na hońtwje a je tam tsjóch ßylnych jelenjow tsělił.

— We Werdawje 16. augusta 3lětna dźowcźicźka ßukelnika Kühna do młynskeje rěki padźe. Jeje 5lětny bratsik chzysche ju wucźahnycž, ale wobaj ßo tepischtaj. Sa starscheju je to jara srudnje, dokelž žanych dźěcźi wjazy nimataj.

— W Zschachwitzu je ßo 13. augusta jena bróžeń wotpaliła. Nětko ßu wußlědźili, so je ju 16lětna ßłužobna dźowka sapaliła, so by ßo na hospodarju wjecźiła.

— Kral Albert je pschedßbydźe katholskeho konsistorstwa, knjesej F. Stolle w Drażdźanach, rycźerski kschiž saßłużbneho rjadu prěnjeje klaßy spožcźił. — W Ottendorfje pola Pirny ßu rubježnizy wóndano w nozy hauptmanna s Carlowitz s jenej schnóru sadajili a s kaschcźikom, w kotrymž měješche wón ßwoje pjenjesy, woteschli. — W Röhrsdorfje je ßo 15. augusta w nozy bróžeń sahrodnika Schurichta s domskimi a kólnju wotpaliła.

S Barlina pißaja, so staj ßo krónprynz a krónprynzeßyna do Kamjeńza w Hornjej Schlesynskej podałoj. Wot tam ßo krón-

prynz 20. augusta do Bajerskeje a Würtembergskeje poda, so by tamnische wójsko wobhladował.

— Pruski ßejm ßo najskerje lětßa kónz oktobra wotewri a budźe ßo na nim drje też wo to jednacź, so bychu cźi, kotrymž ßu deschcźe a powodźenja wulku schkodu nacźiniłe, pjenjeżnu pomoz s krajneje kaßy dostali.

— Dokelž běsche turkowski sultan němskeho khěžora proßył, so by jemu tón na wěsty cźaß někotrych pruskich offizierow wotpuschcźił, kiž bychu turkowske wójsko do rjadu stajicź wjedźeli, je wjazy dyžli dwě scźě offizierow ßwoju swolniwoscź, do Turkowskeje hicź, k nawjedźenju dało. Ale wone ßo prascha, hacź budźa tam s zyka žani hicź móz, dokelž ßo sda, so sultan te pjenjesy, kotrež ßebi offizierojo žadaja, dacź njemóže. A na ßwoje ßamßne pjenjesy tam žadyn hicź nochze.

Awstrija. Też tudy ßu sańdźeny tydźeń wulke sliwki měli a to woßebje na Morawje, w awstriskej Schlesynskej, s dźěla w Galizyskej a też w Hornjej Awstriji. Rěka Donawa je teho dla też wokoło Wina wscho powodźiła a w ßamym Winje też schkodu nacźiniła.

— Nětcźischi awstriski khěžor Franz Josef je 18. augusta ßwój pjecźdźeßaty narodny dźeń ßwjecźił a ßu jón wobydlerjo wschelakich awstriskich městow na pyschne waschnje ßobu ßwjecźili. — Wón je k twarbje noweje cźěskeje zyrkwje w pražskim pschedměsćze Ssmichowje 10,000 scheßnakow darił.

Franzowska. Rycźe, kotrež ßo wot Grévyja a Gambetty pschi scherburgskim mórskim ßwjedźenju dźeržachu, běchu sa Franzowsow a też wschelakich druhich ludźi jara spodobne, jenož ta rycź abo wjele wjazy tón list ßo nam njeje lubił, w kotrymž Gambetta praji, so ma Franzowska pschi wschěch ßwojich skutkowanjach woßebje na to dźěłacź, so by Elsaß a Lothringsku, kotrejž je pruskemu kralej wotstupicź dyrbjała, saßo skerje a lěpje wotdobyła.

Jendźelska. S Afganiskeje dale žane ważne powjescźe njejßu pschischłe; tak wjele pak je wěste, so chze jendźelske ministerstwo tutón kraj skerje a lěpje wotbycź, dokelž Jendźelcźanam wulke khósty cźini a sa to žadyn wužitk njenjeße.

Rußowska. Khěžor je porucził, so maja ßo kóžde lěto po wschej Rußowskej wot nawjedźitych ratarjow shromadźisny, něhdźe tydźeń trajaze, dźeržecź, w kotrychž by ßo k lěpschemu ratarstwa wukadźowało.

Turkowska. Wulkomóznarjo ßu turkowskemu sultanej wóndano k wjedźenju dali, so ma w běhu tsjóch njedźel postajenu krajinu Cźornohórzam wotstupicź, hewak woni tu wěz do ruki wosmu. Sultan běsche mjenujzy pched krótkim cźaßom ßlubił, so město Dulcigno a wokolnoscź cźornohórskemu wjerchej bórsy wotstupi, ale sa někotre dny wón saßo k wjedźenju da, so ßo to njehodźi, dokelž by teho dla s Albanesami krejpschelecźe nastało. So pak běchu to hołe wurycźe, to też najhłupischi rosymi, a duž žadyn dźiw njeje, so ßu jemu nětko wulkomóznarske wjerchi wěstu termiju stajili. A hdyž budźe tale wěz skónczena, potom schparanja hischcźe kónz njebudźe, pschetož potom ma ßo hischcźe Grichiska s kruchom Turkowskeje wobohacźicź. Bjes tym pak ßo też Bołharjo, w Rumelskej hischcźe pod turkowskim knjejstwom stejazy, na wsche waschnje prózuja, so bychu ßo skerje a lěpje s Bołharami sjenocźili, kiž maja hižom ßwojeho ßamßneho wjercha. Tajke sjenocźenje pak ßo też bjes hary njestanje.

Ze Serbow.

S Budyschina. Lětna shromadźisna dražďźanskeho hłowneho towarstwa gustav-adolfskeho wustawa, kotraž ßo tudy 17. a 18. augusta wotdźerža, běsche s bliska a s daloka wopytana a je ßo derje radźiła. Wobschěrnischu rosprawu móžemy pak hakle sa tydźeń dacź.

— Dotalny student duchownstwa w Lipsku, knjes Jan Kschižan se Scźijez, je wóndano pruhowanje pro venia concionandi khwalobnje wobstał a tak cźescźomnje do liczby kandidatow evangelskeho duchownstwa sastupił.

— Kurs ßerbskeho duchownskeho seminara, po poruczności kralowskeho ministerstwa kultuße wot knjesa fararja Jmischa w Hodźiju wjedźeneho, je ßo sa tuto lěto w tychle dnjach sapocźał a budźe něhdźe měßaz tracź.

— -a. Dźeń 18. augusta je sa nasch w Budyschinje stejazy IV. infanterie-regiment No. 103 woßebnje wopomnjecźa hódny. Na tymle dnju pched 10 lětami dosta tónle regiment krawnu kschcźeńzu w bitwje pschi St. Privat. K dopomnjecźu na to shromadźichu ßo offizierojo nascheho regimenta 17. t. m. wjecźor w offizierskim kasinje w nowej kasernje tudy k ßwjedźeńskej hoscźinje, ke kotrejž běchu też wschitzy podwyschzy (unteroffizierojo) pscheproscheni, kotsiž běchu ßobu na němsko-franzowskej wójnje 1870—71. Na druhe ranje wuńdźe regiment sahe rano k exerzirowanju, wrócźi pak ßo hižom w 8 hodźinach saßo domoj. W paradnej drascźe shromadźi ßo regiment saßo a poda ßo do tak mjenowaneje exerzirowanskeje halle, hdźež měješche ßo pomnik ßwjatocźnje wotkrycź, kotryž ßławne skutki IV. regimenta s lětow 1870 a 1871 powjeda, a też sapisk tamnych towarschow podawa, kotsiž w tamnej wójnje sa krala a wótcźinu ßwoje žiwjenje wostajichu. Pomnik je s pěskowza (sandstein) a bu w dźěłarni (atelier) tudomneho rěsbarja k. Augusta Petschki* na taschbarku jara wustojnje wudźěłany. Nadrobne wopißanje pomnika sa tydźeń podamy. — Kaž hižom spomnich, sastupi regiment w 9 hodź. do exerzirowanskeje halle. Tale wobmjesuje dwór noweje kaserny w nawjecźornym dźěle ßewjerneje (połnóżneje) strony a steji po dołhoscźi wot ranja k wjecźoru. W ßrjedźisnje ßewjerneje scźěny je pomnik postajeny. Regiment sestupa ßo tak, so 1. bataillon na rańschej, 2. bat. na jużnej a 3. bat. na wjecźornej stronje stejesche. 2. bat. stejesche po tajkim napscheczo pomnikej; duž też ßo wscha hudźba jemu k prawizy sestupa; pched nim pak stejachu khorhowje wschěch tsjóch bataillonow, k woběmaj stronomaj khorhowjow pak jedyn offizier. Na jenej stronje pomnika ßameho stejesche k. Petschka sen., na druhej k. Petschka jun. Pched pomnik pak stupi połkownik (oberst) k. von Süßmilch-Hörnig a wobrocźi ßo w sahorjenej rycźi k regimentej. Wón spomni na smužitoscź a khróbłoscź tych rjekow, kiž ßu sa wótcźinu žiwjenje woprowali a rospomni, so je dźeń 18. augusta sa połk (regiment) teho dla ważny, dokelž běsche bitwa pschi St. Privat prěnja, na kotrejž ßo młody połk wobdźěli pod mjenom IV. infanterie-regiment No. 103; w prjedawschich wójnach běsche połk druhe mjena měł. Mjes rycźu połkownika sawěschtk padźe, a derje radźeny a wudebjeny pomnik hłuboki sacźischcź rycźe połkownika hischcźe powyschi, kotraž ßo se ßławu na nascheho krala **Alberta** skónczi. Hudźba hrajesche „Toh' krala žohnuj Bóh" a pod synkami York-marscha (regiments-defilir-marsch) bataillony po rjadu pched pomnik stupichu, najprjedy 2., potom 1., a skónczńje 3 bataillon, a wopuschcźichu w tym ßamßnym rjedźe hallu, s cźimž ßo ßwjatocźnoscź skónczi.

* K. August Petschka je dobry Sserb a jako tajki też ßobustaw tudomneho towarstwa „Lumir." Też jeho k. nan je dobry Sserb.

-a. S Lubija. Schtwórtk, 12. t. m., nasta w ßmoleřni tudomneje piwařnje woheň. Dokelž pak běsche hnydom doscź ludźi k pomozy, ßo ßmoleřnja jenož wupali; tšěcha ſ tšěschneje papy ßo njespali, a tak w měscźe wo wóhnju niczo njeshonichu. W komptorje, pódla ßmoleřnje leżazym, ßo tójschto woknow rospuka.

S Rakez. Nimale 40 lět je ßo bjes tym minyło, so je ßerbſke towařſtwo w Rakezach wußnyło, a bě to towařſtwo, kotrehož ßo ßerbſzy wótczinzojo njehańbowachu. Woni ßo njebojachu, ßwoju maczěrnu rycz ſjawnje wusnacź a ſa nju wustupicź, a dowolamy ßebi, tudy też na to ſpomnicź, so ſtaj tuto towařſtwo też nasch ßławny pěßnjeř H. Sejleř a nasch khwalobny hudźbnik k. kantor Kozor wopytałoj. W duchu tamnischeho, nětko ſ nowa wubudźeneho cźaßa ßo tudy skóncźnje 25. julija saßo tajke ßerbſke towařſtwo pod mjenom „Lipa" sałoźi, kotrež ma tón wotpohlad, ßwojim ßobustawam sabawu a powuczenje poskicźecź. — Běsche ßo spomnjeny dźeń cźrjódka Sserbow w Kschižanez hoscźeńzu w Rakezach seschła, też k. farař Gólcź a někotſi studowazy młodźi Sserbja běchu naß se ßwojej pschitomnoscźu swjeßelili. Najprjódzy rosestaja knjes wuczěř Krawz, kak wużitne a ważne je tajke towařſtwo runje w Rakezach, na cźož k. farař Gólcź ßwoju wulku radoscź nad tutej myßliczku wupraji. Potom ßo wustawki (nětko hižom wot kralowſkeho hamtſkeho hetmanſtwa ſa dobre spósnate a wobtwjerdźene) wuradźichu, po cźimž ßo pschedßydſtwo wuswoli. Dale nam młody Sserb, kiž běsche tón krócź protokoll pißał a ßo hewak też wo sałoźenje tuteho towařſtwa ßwěru starał, ßłowa nascheho pěßnjerja, so „Sserbja Sserbja wostanu" wukładowasche a nowosałoźenemu towařſtwu dobre sboże pschejesche. — Sałoźerjo tuteho towařſtwa ßu knjeźa: wuczěř Krawz, kowařſki mischtr Młynk, kowařſki Khěžnik, krawſki mischtr Krawz, zyrkwinſki prjódkſtejeř Klimant, listynoscheř Krawz, sahrodnik Möla, wyschschi rybak Hantusch, schulſki běrka Pola, k. Sudak a k. Domaschka. — Do pschedßydſtwa buchu wusweloni k. wuczěř Krawz jako pschedßyda, k. krawſki mischtr Krawz jako městopschedßyda, k. listynoscheř Krawz jako pißmawjedźeř a k. kowařſki mischtr Młynk jako pokładnik.

S Wojerez. Schtwórtk, 15. augusta, tudy woheň twarjenja prjedawscheho żelesniczneho sastojnika Heinika do prócha a popjeła pschewobrocźi.

S mužakowſkeje strony. W jenej tudomnej wßy mějesche ßo njedźelu, 15. augusta, pschenajecźe tamnischeje gmejnſkeje hońtwy, na kotruž jedyn piwařſki mischtr najwjazy ßadźi, po cźimž bu termija wobsanknjena a piwařz jako najeńk hońtwy pschipósnaty. To pak ßo, kaž ßo sda, někotrym hajnikam, kiž też pódla běchu, njelubjesche. Duž jedyn wot nich na piwařza, w khěži ſ korczmarjom stejazeho, dźěsche a jeho pschimny; tón pak ßo wopřědka njewobarasche, tola jako widźesche, so to żadyn żort njeje, na teho nadpadnika jenož ruku wupschěstrje, tak so budźische tón do pinzy dele slecźał, hdyž jeho njebudźichu někotſi burja, kiž pschi durjach stejachu, psched tym swarnowali. S tym pak hary kónz njebě, pschetož jedyn hajnſki nadpadnikej k pomozy pschiběža a piwařza pschimny, kotrehož nadpadnik bjes tym tak do woblicza dyri, so bě lěkařſkeje pomozy trjeba. Jako skóncźnje też tón tsecźi hajnik bicź pocźa, ßo wschelazy burja a też jedyn bětnař sebrachu, so bychu bicźkow směrowali, bjes tym pak ßo sta, so jedyn hajnik teho bětnarja se jſtwy cźißny, pschi cźimž tón ßwoju brylu shubi. Napoßledku teho nadpadnika pſched khachle połoźichu, tam pěknje majkachu a jemu też ßuknju někak do rjadu stajichu. A jako bě ßo potom wscho směrowało, měnjesche gmejnſki prjódkſtejeř, so prěnja termija niczo njepłacźi a hońtwu, żanych druhich ßadźerjow njepschipuschczo, na tych tſjóch hajnikow pschenaja. — Hacź pak budźe tajke pschenajecźe wot wyschnoscźe ſa dobre spósnate, ßo prascha.

„Zaßnik" pische:

Se Żylowa. W Gubinje běchu 2. augusta skótne wiki. Pschi tej składnoscźi ßerbſzy skotokupzy w tamnischim hoscźeńzu k „selenemu schtomej" nozowachu, hdźež pak buchu w nozy jara wobkranjeni. Woni mějachu pjenjesy pschi ßamym żiwocźe a tola je paduchi namakachu. Mjenujzy woni spizym drastu rosrěsnychu hacź k móschni a ju potom wucźahnychu. Jenemu wsachu 900 mk., druhemu 700 mk., wo schkodźe tsecźeho njewěmy, schtwórty pak pschi „schwarkotanju" wotucźi; w tym wokomiknjenju pak też ßwěcźka haßny a paduschi cźeknychu. Najſkerje ßu woni wobkranjenym něschto pohkuschazeho (ßnadź chloroform) pod nóß dźerżeli, tak so cźi njewotucźichu. Woni běchu ſ teho nasajtra jara mucźni.

Wukasy wyschnoscźe.

§ Pytani ludźo. 20lětny hornczěřſki pomoznik Korla Moritz Thomas ſ Holeschowſkeje Dubrawki a 14lětna Hana Bertha Sauerez ſ Budyschina ßo paduchſtwa a jebanſtwa dla wot polizije pytataj.

§ Na město skhorjeneho směrza knjesa Dr. Hermanna nad Wutokcźizami je knjes piwařz-wobßedźeř Korla Hermann Rätza w Přěcźezach ſa sastupjerja směrza wßow Łahowa, Wutokcźiz, Panjez, Mikkez, Makeho a Wulkeho Pschesdrěnja postajeny.

§ 23. oktobra t. l. budźe ßo leżomnoscź khěżerja Jana Korle Augusta Vogela w Nowej Wßy nad Sprjewju, na 375 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Přilopk.

* Pola Indianſkich w Amerizy je dźowka nanowa schklovina. Wona je kubło a wobßedźeństwo ßwojeho nana, tón ju temu, kotryž jemu na holzu najwjazy ßadźi, pscheda. Tajke kupowanje je khětro spodźiwne a je ßměschno pschipoßłuchacź. „Ja bych rady waschu dźowku ſa żonu wsał", praji na żeńtwu smyßleny młodźenz nanej. „Wona je masane stworjenje, żałoßnje lěnja, njerosymi niczo kmane waricź a dźěłacź a ßo ſa niczo njehodźi. Ale ja widźu, so je wam wona jara wobcźeżna a, so bych wam něschto k woli scźinił, hdyž bych wam ju wotewsał. Kak wjele ßebi ſa njewjestu żadacźe?" Cźasto wotmolwi na to nan: „Wy chzecźe moju horzolubowanu, drohu dźowku, najlěpschu a najſprawnischu, kotraž je ßo hdy narodźiła? Najlěpschu kuchařku, najpilnischu a najßwěrnischu dźěłacźěrku na zyłym ßwěcźe? Ja ßwoju dźowku njemóżu parowacź. Ja ju nochzu ſa nikim wudacź, a najmjenje wam, kotſiž scźe tak młody a scźe w wójnje hakle jenemu njepschecźelej hłowu wotrěsał. Potom scźe wy lědma wjazy hacź dweju konjow kranył a mi moju dźowku ſ zyła njemóżecźe sapłacźicź. Ja ßebi ſa nju dwazycźi konjow a tſi kruwjaze kože żadam." „Dwazycźi konjow a tſi kože!" młodźenz njemdrje sakschicźi. „Dwazycźi ßylnych, tokſtych konjow ſa tajke masane, ßuche drjechmo, kotrež je lědma jenu kożu winojte! Sa to móżesch ßebi poł kopy najrjeńschich holzow kupicź!" S halekowanjom a wołanjom ßo, njedźiwajo na pschitomnu njewjestu, dale wikuje, nan ßwoju dźowku wukhwaluje, nawoźenja pak jej wschě móżne wudma nawdawa. Napoßledk ßo kuń ſa wschědnu njewjescźinſku płacźiſnu, ſa tſi abo schtyri konje, skóncźi. Na ßlub a na kwaß żane myßle njejßu. Młodźenz, wuczinjene konje nanej pschepodawschi, ßwoju młodu żonu ßobu wosmje a ju do ßwojeho żelta dowjedźe, hdźež dyrbi wona jemu cźaß żiwjenja kaž schklovina ßłużicź.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Gustav Bjedrich Woblik, cigarrydźěłać, ſ Amaliju Theresiju Kmochez.

Michalska zyrkej: Bjedrich August Moritz Kindermann, lazaretski pomoznik tu, ſ Hanu Marju Stoßez na Židowje.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Marja Martha, Jurja Panascha, dźěłaćerja, dź. — Hellmuth Ernst, Jakuba Ernsta Kschižana, wikowarja, ß.

Michalska zyrkej: Hana Augusta, njemandź. dź. w Wulkim Wjelkowje. — Hana Marja, njemandź. dź. w Sskonej Borschći. — Lisbeth Olga, Jurja Ssuschki, khěžerja a korčmarja na Židowje, dź. — August Ferdinand, njemandź. ß. w dźěłarskej khěži na Židowje. — Minna Pawlina, njemandź. dź. na Židowje. — Marja Martha, Jana Bohuwěra Kriegela, listynoscherja a wobydlerja w Wulkim Wjelkowje, dź. — Khrystijan Hermann, Khrystijana Wojty, skalarja a wobydlerja w Jeńkezach, ß. — Emma Augusta, Jana Rychtarja, kublerja w Sskonej Borschći, dź. — Augusta Emilia, Jana Augusta Glaucha, dźěłaćerja a wobydlerja w Hněwßezach, dź. — Jan Richard, Franza Eduarda Boitza, khěžerja a pjekarskeho mischtra na Židowje, ß.

Katholska zyrkej: Max Jakub, Michala Nowaka, dźěłaćerja tu, ß. — Hana Rosalia, Ernsta Rittera, žoltolijerja a samkarja na Židowje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 29. julija: Hermann, Jana Wićasa, wikowarja warjenjow, ß., 2 m. 18 d. — 1. augusta: Korla Wylem Póstel, wobßedźeř sórbarka a kralowski krajny ßudnik na Židowje, 61 l. 8 m. — Max Moritz, Pawola Oskara Schipki, brodutruharja a wobydlerja pod hrodom, ß., 7 m. 8 d. — Ernst Bjedrich Hulcž, najeńk hoscćeńza na Židowje, 44 l. 2 m. 12 d. — 5., Marja Helena, Handrija Hanskeho, khěžerja a skalarja w Nadźanezach, dź., 5 l. 3 m. 21 d. — Hana Marja, Ernsta Eduarda Wernera, khěžerja a dźěłaćerja pod hrodom, dź., 7 l. 1 m. 15 d. — Madlena Försterjez, Jurja Wjazki, khěžerja a dźěłaćerja pod hrodom, mandźelska, 43 l. 2 m. — 7., Bohulub Weickert ſ Kumwalda, wotročk w Wurizach, 80 l. — 8., Madlena Schewzez, njebo Handrija Ssykory, hěžerja a skalarja na Židowje, wudowa, 62 l. — Marja Lukaschez, wobydlerka khudźinskeje khěže, 72 l. 5 m. — 10., Pětr Jawsch, wumjeńkař na Židowje, 85 l. 7 m. — 11., Korla Bjedrich Ferdinand Schwibß, khěžeř a papjernikski dźěłaćeř na Židowje, 71 l. 9 m. 8 d.

Telegrafiski bureau w prědkownym twarjenju pósta (na bohatej haßy), po jenym skhodźe, je kóždy dźeń wotewrjeny wot rano 7 hacž wječor 9 hodźin.

Tydźenja běšče w „Serb. Nowinach" wosjewjenje wotćźischćźane, ſ kotrymž cigorijowa fabrika **F. F. Resag** w Barlinje ßwój tak mjenowany **khěžorski khofej** porucža. Tutón wschak tajkeho poruczenja wo prawdźe njeby trjebał, hdy by jenož hižom kóždy wjedźał, kak dobry tajki khěžorski khofej je; ale dokelž ßu jón wschelazy teho dla wotesnali, dokelž ßo wjele lět wjazy wosjewjał njeje, dha jón něto ſ nowa poruczamy a to czim bóle, dokelž je sakožeř spomnjeneje firmy Sserb był a ßo tehdy wěsćži Resak pißasche, schtož je ßo potom dla lóžscheho němskeho wuprajenja na Resag pschepißało. Resagez fabrika w Barlinje wobsteji hižom 73 lět a jeje cigorij je stajnje wschudźe dobru khwalbu namakał; duž ju tež wěsćże bjes Sserbami namaka, hdyž ßo jim poskiczi.

Pianofortowa fabrika Th. Weidenslaufera w Barlinje.

W poßlenich lětach je jako w ßwojich wudźěłkach khwalobnje ßo wusběhowaza pianofortowa fabrika Th. Weidenslaufer w Barlinje hižom poldra tyßaz ßwojich rjanych pianinow psches wschón němski kraj rospschedała a ßebi mjeno dobyła, kotrež ßo mjenu druhich prěnich firmow runa.

Wulka liczba wopißmow a pschipósnaczow, kotrež czi dachu, kotsiž ßebi na khósty fabriki pianino póßlacź dachu, drje najlěpje wopokaže, so jeje fabrikat požadanjam czaßa doscz czini a tak derje wězywustojneho, kaž tež kmaneho hudźbnika spokoji.

Tudy ßlěduje prěnje wopißmo.

St. Johannis p. Bayreutha, 15./12. 79. Wyßokocześćeny knjes Weidenslaufero! Mi pschipóßłany instrument je derje ßem pschischoł, Wy scże mi ſ nim wulku radoscz pschihotowali. Tak derje synk kaž dźěło — wscho je runje hódne. Knjes instrumentytwarjeř Knöchel tudy praji, so lěpschi a sprawnischo dźěłany instrument, kaž Wasch, hischćże njeje w rukomaj měł. Wy scże mje najdospołnischo spokojili, sa czož Wam ßwój najwutrobnischi dźak wuprajam. — Waß wutrobnje postrowjejo, pscheju ſ dobom, so by Wam stajnje popschate było, ſ wukonjenjom mnohich poruczenjow druhe familije w tej měrje swjeßelicź, kaž scże moju psches pschipoßłanje instrumenta, w kóždym nastupanju pschekraßneho, swjeßelili. Mějćże ßo derje! Dźakownje podwólny wuczeř Pfaffenberger.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 14. augusta 1880.

Žitowy dowos: 3122 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pscheńza 50 kilogr.	11	16	12	80	11	61	12	50
Rožka = =	10	76	11	39	10	76	11	39
Jeczmjeń = =	7	39	8	33	8	33	8	69
Wowß = =	7	30	8	70	7	30	8	50
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahly = =	14	50	15	30	—	—	—	—
Hejduschka = =	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	64	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	20	2	50	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	—	2	50	—	—	—	—
Sstóma 1200 pt.	17	50	20	50	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
192 schtuk, schtuka po 12 m. — np. [4 tl. — nßl.] hacž 21 m. 50 np. [7 tl. 50 nßl.]

Kórz pscheńzy po 170 puntach: 18 markow 97 np. [6 tl. 9 nßl. 7 np.] hacž 21 mk. 76 np. [7 tl. 7 nßl. 6 np.] — Kórz rožki po 160 puntach: 17 mk. 21 np. [5 tl. 22 nßl. 1 np.] hacž 18 m. 22 np. [6 tl. 2 nßl. 2 np.] — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 10 mk. 34 np. [3 tl. 13 nßl. 4 np.] hacž 11 mk. 66 np. [3 tl. 26 nßl. 6 np.] — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 10 nßl. — np. hacž 2 tl. 20 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 10 np. [8 tl. 21 nßl. — np.] hacž 27 m. 54 np. [9 tl. 15 nßl. 4 np.] — Hejduschne krupy: 19 m. 50 np. [6 tl. 15 nßl. — np.] hacž 20 m. — np. [6 tl. 20 nßl. — np.] — Běrny: 2 m. 64 np. [26 nßl. 4 np.] hacž 3 m. 20 np. [1 tl. 2 nßl. — np.] — Butra: 2 m. 20 np. [22 nßl.] hacž 2 m. 50 np. [25 nßl. — np.] — Ssyno po 100 puntach: 1 m. 70 np. [— tl. 17 nßl. — np.] hacž 2 m. 50 np. [25 nßl.] — Sstóma [1200 pt.] 17 m. 50 np. [5 tl. 25 nßl.] hacž 20 m. 50 np. [6 tl. 25 nßl.]

Draždźanske mjaßowe płaczisny
16. augusta 1880.

Najlěpsche howjada 65—66, ßrěnje 53—54, schpatne 26—27 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 63, ßrěnje 55—57, bakunarje 60—62 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 67, ßrěnje 64, schpatne 30 np. po puncze rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 38—50 np. po puncze rěsneje wahi.

W Khelnje czo. 31 je **khěža** se 4 kórzami ležomnoscżow, wokoło doma ležazych, hnydom na pschedań a je tam wscho dalsche shonicź.

W Hatku pola Minakała je **khěža** czo. 12 ſ tsjómi kórzami pola a łuki hnydom na pschedań.

Jedyn **schkleńczany wós** je tunjo na pschedań na drjewowych wikach 499 w Budyschinje.

Jeneho **wowczěrskeho pßa ma** na pschedań **Pink** we Lomsku pola Minakała.

We wudawarni „Serb. Now." je sa 50 np. dostacź:

Sserbska ßwazba
w Błótach.

W delnjokužiskej ryczi spißał **M. Kóßyk** w Wjerbnje.

Brunizu (braunkohlen),

derje sortirowanu, pschedawa a sczele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor" pschi sprawnym poßłuženju

Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźeř podkopkow.

Piwne droždźe,

najlěpscheje dobroscże a wschědnje czerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarnja Johs. T. Littera

na swonknej lawskej haßy czo. 819.

W wudawarni „Serb. Nowin" ßu dostacź tak mjenowane:

1. Trauungsregister, 2. Taufregister a 3. Todtenregister,

kajkež ßo k sapißam trjebaja, kiž ßo lětnje pola wyschnoscże wotedadźa abo hewak k zyrkwinym kniham nałožuja.

Jako **tuni** a **dobry** porucza

khofej

wschědnje nowopaleny, punt sa 100 np.

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Lamany rajß,

punt sa 16 np., pschi kupjenju 5 puntow sa 15 np., porucza

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Czisty palenz,

kaž tež wschitke družiny dwójnych a jednorych liqueurow porucza we woßebnej dobrosczi a po najtunischich płaczisnach

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Najnadobnischi amerikanski schmalz, najlěpsche ßuschene amerikanske tuczno

ma na pschedań

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Tunje jerje,

mandl sa 60 a 70 np., porucza

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Barby

we wulkim wubjerku,
lanowolijowy firniß, jara lóhko sfhnyjazy, **terpentinowy wolij,** němski a franzowski, wschě družiny **laka**
porucza **Hermann Lemka**
na mjaßowym torhoschczu 40.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisku dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Sporuschk, lipowe kczenje

kupuje **hrodowska haptyka.**

Sporuschk (mutterkorn)

kupujetaj po najwyschschich płaczisnach
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Sporuschk

kupuje po najwyschschich płaczisnach
měschczanska haptyka.

Wulka aukzija.

Pondjelu, 23. augusta, popołdnju wot 1 hodziny budze ßo w restauraziji „k Feldschlößchen" psches 100 dobrych pleczenych stólzow, někotre duzenty blidow a taflow, lampow a krónske ßwěczniki, někotre družiny kehelow s kulemi a druhe, sa restaurazije ßo hodźaze wězy sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

A. Paul jun., aukzijonator.

Restaurazija „k Feldschlößchen" je pod dobrymi wuměnjenjemi hnydom na pschedań.

A. Paul jun.

Trawna aukzija.

Pondjelu, 30. augusta 1880, dopołdnja w 8 hodzinach budze ßo **trawa k wotawje** na knježich łukach **na pscheßadźowanje** pschedawacz.

Wuměnjenja ßo psched sapoczatkom aukzije wosjewja.

Shromadźisna: pschi parkowym mosczé w Njeßwaczidle.

W Njeßwaczidle, 17. augusta 1880.

Hrabinski rentamt.
Bretschneider.

Wo **P. Kneifelowej** **włoßowej tinkturje.**

Tutón se wschěm prawom powschitkomne wobkedźbowanje wubudźazy włoßypłodźazy ßrědk, kotryž je psches ßwoje wubjernje poßylnjaze, žiwjaze a khorowatosczi hłowineje kože wotstronjaze wutki wo prawdźe spodźiwnje skutkowazy, nima se wschěmi snatymi, najbóle na wobschudźenju wotpoczowazymi ßrědkami žanu jenajkosczi, kaž s zyła wolije, balsamy a pomady, pschi wschěch reklamach **ženje** włoßypłodźaze bycz njemóża. Wot lěkarjow **(njech ßo wopißma czitaja)** nanajlěpje poruczena sadźěwa hornja, absolutnje njeschkódna tinktura niz jenož hnydom wupadowanje włoßow, ale tež dospołni plěchaczojo ßu, kaž je polizajszy wobßwědczene, psches nju ßwoje połne włoßy saßo dostali. — W Budyschinje ma ju jenož na pschedań: **Heinr. Jul. Lincka** w bleschach po 1, 2 a 3 mk.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Powschitkomna assekuranza w Triescze.

(Assicurazioni Generali.)

Sakoženа w lěcze 1831.

Rukowazy fond towarstwa wopschija po bilanzy wot 31. dezembra 1879:

Pschitomne wobstatki:

Sakładny kapital:	schěßnakow	**4,200,000.**	—.
Reserwy w hotowych pjenjesach: . . .	„	**19,316,833.**	36.
Reserwy w prämijach a dani pr. 1880:	„	**10,690,689.**	86.

Dale:

W posdnischich lětach dostajomne prämije:	„	**12,069,253.**	99.

Hłowne summy **kapitala** a **reservow** ßu na lezomnosczé **pupilariszy** napołożene.

W lěcze 1879 sa 20238 schkodowanjow wupłaczene 6,017,089 schěßnakow 46 krz. a wot sałoženа hacz do 31. dezembra 1879 do hromady 135,336,752 schěßnakow 03 krz.

Powschitkomna assekuranza sawěsczuje:

a) **twory, mobilije, žnjeńske sarady** a t. d., kaž tež, je-li to krajne sakony dowoleja, **twarjenja wschěch družinow** psche **wohenjowu schkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje,**

b) poskiczuje sawěsczenja na **žiwjenje człowjekow** na jara wschelake waschnje sa **najtunische, twjerde prämije** a polizy w **němskich pjenjesach** wustaja.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczataj ßo agentaj:

hamtski skotolěkar **Ernst Walther** w Budyschinje.
Heinrich Großer w Großhennersdorfje.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych cžaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kžizomaj wschědnje kruwom abo wokam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscž, płodži wjele mlóka a sadžěwa jeho wokißnjenje. Pakcžik płacži 40 np. a je k dostacžu

w hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Khosej, zokor, rajß, jerje,

khosej, punt sa 96, 100, 120 a 130 np., pschi kupjenju 5 puntow s dobom punt wo 5—10 np. po dobroscži tunischo;

zokor w kehelach a kruchach, punt sa 43 hacž 50 np., jenotliwje punt sa 46, 48, 50 a 60 np.;

drobny zokor, rjanu ßłódku tworu, pschi 5 puntach jara tunjo;

rajß, rjany **łamany rajß,** punt sa 16, 18, 20 a 24 np., pschi 5 puntach punt po 15, 16, 18 a 21 np.;

jerje, schtuku sa 3, 5, 6, 8, 10 np., mandl sa 45, 60, 70, 100 a 120 np.;

kaž tež dželbu rěsaneho **rjeblateho tobaka,** punt sa 30 np.,

porucža

Ad. Rämsch,
nowe khlamy pschi butrowych wikach.

Dobre a tunje (niz poczinjene)

wino,

bleschu hižom wot 75 np., porucža

G. A. Dietrich, winopschedawarnja s napschecza theatra.

Waćnu a skótnu ßól,

kaž tež **materialowe twory** pschi potrjebnoscži porucža

C. Hanska
na žitnych wikach 635.

Max Mütza
na bohatej haßy 65

porucža k **ßwjedženskim daram** ßwój bohacže wuhotowany skład běkeho a dekorirowaneho

porzellana a steinguta,

ordinarnych a najlěpschich **schkleńczanych tworow, schpißelow** atd. po najtunischich płacžisnach dobrocžiwemu wobkedžbowanju.

Gardinynoscherje a **rosetty, saramowanje wobrasow** (bildow)

pola **Max Mütze**
na bohatej haßy 65.

Sserbske a němske spěwarske

w wulkim wubjerku

porucža po najtunischich płacžisnach

Wilh. Trepera, knihiwjasar pschi realnej schuli.

Wopißmo.

Wot saßakkeho sakſoweho bolenja bu moja 11lětna dzowka Klara jenož psches nakožowanje **Ringelhardtsko-Glöcknerskeje czehniteje a hojazeje žalby*)** wumóžena; žalba bu wschědnje dwójzy porjadnje wobalena, psches cžož sakſy rucže rosendžechu a khoroscž bórsy zyle twóchny. Tutón woßebny ßrědk, kotryž po mojim nashonjenju tak kraßnje hoji, porucžam kóždej familiji.

Gohlis pola Lipska, 12. julija 1879. Dawkski exekutor **Kieß.**

---

*) Prawdžiwa se schtemplom: **(M. RINGELHARDT)** a sakitanskej marku: na schachtliczkach, je dostacž po **25** a **50 np.** w **budyskimaj haptykomaj,** kaž tež w haptykach w Lubiju, Žitawje, Wostrowzu, Großschönawje, Ebersbachu, Bjernacžizach, Wósporku, Neugersdorfje, Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldže, Herrnhucže, Nowosalzu, Seifhennersdorfje, Halschtrowje atd. — **Wopißma** móža ßo tam nawjedžicž.

NB. Pschi kupjenju **tuteje žalby** njech kóždy **ßwěrn** wobkedžbuje, hacž je na schachtliczkach **horni schtempl** a **sakitanska marka,** dokelž ßo nětko wschelake **podrażowanja** stawaja.

Hłowna agentura
sakskeho woheńsawěsczazeho towarstwa w Chemnitzu

je nětko pola

J. T. Schulze w **Budyschinje**
na snutskomnej lawskej haßy czo. 137.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadženje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopokdnja a popokdnju wot 8 hacž do 5 hodžin. Khudym darmo.

K dobrocžiwemu wobkedžbowanju!

Cžesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscže s tutym k nawjedženju dawam, so ßo moja **rěsbarnja,** hacž runje je mje woheń potrjechił, w tym ßamym pschebytku, kaž prjedy, namaka a ßo w njej, kaž prjedy, dźěła. Skasanja ßo rucže a schwarnje wobstaraja.

So bych ßwój wobschěrny skład hotowych rowowych pomnikow a kamjenjow trochu wurumował, te ßame po jara tunich płacžisnach pschedawam.

W Budyschinje, 13. augusta 1880.

Aug. Pietsch, rěsbar
na Hoschiz haßy (Goschwitz) czißko 724.

K dobrocžiwemu wobkedžbowanju!

Wopißmo. Wjele lět běch khory na nervowu ßłaboscž, skrofle, chroniske samorjenje žołdka a schije, na sacžeknjenja na nohomaj atd. a njebě mi móžno, psches medicinske kurirowanje moju strowoscž saßo dostacž. Duž ßo na knjesa **H. Brendela** wo pomoz wobrocžich a tón je mje psches ßwoje naturske hojenje sa tsi měßazy **tak poknje** wuhojił, so ßo nětko **najlěpscheje** strowoscže swjeßeluju, cžehož dla jemu tu ßwój najwutrobnischi dżak praju. Ja teho dla wschěm, kotsiž na sestarjene bolenja cžerpja, naturske hojenje knjesa Brendela najnaležnischo porucžam, s prostwu k Bohu, so by jeho hischcže dokho k lěpschemu cžerpjazeho cžlowjestwa sdžerżał.

W Delnjej Hórzy pola Budyschina, 30. oktobra 1879.

Handrij Schuba, młynski mischtr.

NB. K wuhojenju dyskrasijow, wicže, rheumatisma, sprosczenjow, khorowatoscže s lěkarstwa, chroniskeje žołdkowej a delnjoživotneje khoroscže, nervoweho a khribjetomosowzoweho cžerpjenja, ßłaboscže atd. po praktiskich saßadach naturskowjedžeńskeho lěkowanja a žiwjenskeho magnetisma ßym ja sa cžesczenych khorowatych **blizschu sobotu a njedželu, jako 28. a 29. augusta, k ryczam: w hóteku „Münchner Hof (mnichowski dwór)“ na hornczerskej haßy, w prěnim poskhodže, wó jstwje Nr. 4, w Budyschinje; póndželu, 30. augusta, w Biskopizach w „ßłónzu“; wutoru a ßrjedu, 31. augusta a 1. septembra, w Polczniczy w „schěrym wjelku“ a schtwórtk, 2. septembra, w Kamjenzu w „skotej hwězdže“.** Sa dowěrjenje, mi tudy a w wokolnoscži dotal wopokasane, mój najlěpschi dżak.

H. Brendel.

Mißionski ßwjedźeń w Njeßwaczidle.

Da-li Bóh, ma ßo na dnju ßwj. Bartromja, to je **24. augusta t. l.**, mißionski ßwjedźeń w naschim njeßwaczidlskim Božim domje ßwjecźicź, a to popołdnju 2 se ßerbskim, a 4 ſ němskim kemschenjom, pschi cźimž chzetaj nam luboscźiwje k. farař **Wanak** ſ Wóßlinka ßerbszy a k. mißionski direktař **Hardeland** ſ Lipska němszy Boże słowo pschipowjedacź.

Wschitkich sastojnskich bratrow, kaž wschitkich pschecźelow ßwjateho mißionstwa najwutrobnischo pscheproschuje

Jurij Jakub, farař w Njeßwaczidle.

Wozjewjenje.

Njedźelu, 12. septembra, wječor 1/26 hodźin wotdźerža te tři spěwanske towarstwa z Khrósćic, z Róžanta a z Konjec

zhromadny spěwanski swjedźeń

w kupjelach knjeza **Beńša** pola Smječkec.

Wšě serbske towarstwa, kaž tež jenotliwi Serbja a lubowarjo serbskeho spěwa so k temu luboznje přeprošuja.

Po dokonjanym spěwanju změje so zhromadna wječeř. Wšitcy, kiž su zmysleni, na njej dźěl brać, chcyli na **Jakuba Žuricha** we Wudworju pola Pančic (Jacob Schurich in Höflein bei Panschwitz) hač do 5. septembra wozjewić, kak wjele kouvertow trjebaja.

W **ratarskej schuli w Budyschinje,** kaž tež w **ßadowej a sahrodniskej schuli,** ſ njej sjenocźenej, sapocźnu ßo **ßrjedu, 20. oktobra t. l.,** nowe wucźbne kursy. Blizšche wukasanje da direktař, pola kotrehož maja ßo tež pschipowjedźenja stacź.

Pscheńcźnu muku

staru strowu tworu w 2 družinomaj, kaž tež wubjerny wuherski kaiserauszug porucźa tunjo

J. Kögler,

pjekarńja a pschedawarńja muki na žitnych wikach.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radoscź;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.**, do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

K płókanju

porucźataj

soda,
Henkelowy blejchowazy soda,
Hudsonski mydłowy extrakt,
quillaja-skoru,
mydłowy korjeń,
blakowe mydło,
wschelake **druhe mydła**

bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Boraxowy a Schmidtowy patentski schterkowy błyschcź,
kotryž schatam pschi schterkowanju rjany błyschcź da,
schterkowy błyschcź,
kaž tež
rajßowu a **pscheńcźnu schterku**
porucźataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Tokayske wino,

žołdkpoßylnjazy ßrědk sa khorych a wotkhorjazych a woßebje sa khore dźěcźi, porucźataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Barby,
firnišy,
laki,
franzowski a němski terpentinowy wolij,
krydu,
cement atd.
porucźataj
(bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

K pschisporjenju rosćenja włoßow
porucźataj
woytowu włoßowu tinkturu,
franz-palenz,
rizinußowu pomadu,
wolij ſ cźěłzowych korjenjow
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Lipa Serbska čo. 8

1880 je wušła.

K wobkedźbowanju.

Cźesćenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe k nawjedźenju, ßo ßym tu dźěłarńju a pschedawarńju **jakow, paletotow, ßomocźanych a plüschowych žaketow** wotewrika. Kóždu ßobotu budu w budźe ſ napschecźa gewandkhěže njedaloko hłowneje straže pschedawacź. Płacźisny ßu na najnižscho postajene a proschu pschi potrjebje mje dobrocźiwje wopytacź.

Swudowjena feldwebelka **Vorwerkowa,**
bydlaza na garbarskej haßy 424.

Druhe poßedźenje

rakecźanskeho ßerbskeho towarstwa „Lipy"

směje ßo jutsje, **njedźelu, 22. augusta,** popołdnju w 5 hodźinach w **Kschižanez** hoscźeńzu. Wschitzy, kotsiž chzedźa ſ rakecźanskeje woßady tehdom do tuteho towarstwa sastupicź, chzyli ßo prjedy pola podpißaneho pschedßydy samołwicź.

Dźeński porjad: 1. Pschistup nowych ßobustawow. 2. Sapłacźenje měßacźneho pschinoschka. 3. Pschednoschk. 4. Towarschna sabawa.

B. Krawz, wucźeř,
pschedßyda.

Schulerjo, kiž chzedźa wot Michała 1880 měschcźanske schule wopytowacź, móža pola **M. Korjeńka** na walskej haßy (Wallstraße) cźo. 769cc. wobydlenje a zyrobu tunjo dostacź.

Skórźba a napominanje.

Kak wjele ßylsow pscheliwaja
Wschak w domje njejednoty dla,
Kak wjele krócź też posdychuja
A stajnje — pschezo płakaja!
Duž, Božo, pomhaj pomhaj tam;
Ty ßy wschak wschehomózny ßam.
Haj w mandźelstwje tam stajnje běsche
Na tsizecźi lět jednota,
Na jene dobo hinak dźěsche:
Muž žony wjazy njehlada.
O kajka je to srudoba,
Hdyž žonu muž tak wopuschcźa.
Hlaj ty, kiž ßy tu hižom schědźiwz
A stary psches schěscźdźeßacź lět,
So móhł ßo wo ßwój kónz wschak staracź
A wopuschcźicź wrótnoscźe nět:
Dha wostaj žónsku žadławu,
Měj lubu twoju mandźelsku.
Tak stary lóhko skhoricź móžesch
A cźeźzy budźesch sdychowacź,
Sso dopomnjecź na Boha budźesch
Cźe ßwědomje b'dźe cźwilowacź:
Duž wostaj tajke žiwjenje,
Budź cźisty w Božim mandźelstwje!

Do Hodźija!

Za přećelniwe powitanje a lubosćiwe hospodowanje też knjezej korčmarjej-překupcej Renčej swój najwutrobniši dźak praja

serbscy studowacy młodźeńcy.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 35. **Sobotu, 28. augusta 1880.** **Lětnik 39.**

Testament
abo kak je prěni mudry hischcźe mudrischeho nadeschoł.

Wot S. M.

(Pokračowanje.)

Tola wscho ſ měrom wosta a skónčnje jeho do komory sawołachu. Knjes rěčnik drje tschepotazemu Pětrej ßwoje spodźiwanje na tym wupraji, kak je cźeta, hdyž ßo po jeje ruzy ßudźi, mało storhana, a kak spěschnje a ßylnje bě wona město podpißma tſi kschižiki pod testament naschmórnyła, wón pak tola měnjesche, so cźećźine jachlenje a stonanje na blisku ßmjercź pokaže.

Testament bu sasyglowany a dyrbjesche ßo hacź k dnju wotewrjenja na ßudnistwje khowacź.

Jako běschtaj měschćanskaj knjesaj lědma dom wopuschćiłoj, Pětr spěschnje do komory khwatasche, so by ßkyschał, kak je ßo Janej schlachćiło.

„Wscho je w porjadku!" Lumpakez Jan wotmolwi, kotryž ßo hižom, wo ßrjedź stwy stejo, drastu wobłekowasche. „Ale", wón pschispomni, „to je prěni a poßleni ras, so ßym ßo sa tajke něschto trjebacź dał. Tón strach, kotryž ßym wutrał! Kóždy wokomik ßo bojach, so mje rěčnik Wićźas spósnaje a pißar Masuch, kotryž se ßwojej módrej brylu tak tukawje na mnje pohladowasche, jako tſi kschižiki pod testament stajich, je mi doscź hrosy nacźinił."

„Nó", Pětr ßucho měnjesche, „to by dyrbjało spodźiwnje bycź, hdy bych tebje k druhemu rasej k tajkemu dźěłu wužiwał. Tola tu masch pjecź toleri. Dźerž nětko hubu a njepscheradź niczo, hewak tebje do jastwa tyknu."

„Kak? schto?" Lumpakez Jan praji, pjecź toleř ſ mjersanjom a hněwom w ruzy wobhladujo, „pjecź toleř? Wy scźe mi tola dźeßacź lubili!"

„Ty drje ßo tola dopomnisch", Pětr wotmolwi, „so ja wo pjecź abo dźeßacź tolerjach rycźach. Ja ßebi myßlu, so je sa mału ßłużbu wot schtwórcźhodźiny, pschi cźimž žaneje prózy njejßy měł, pjecź toleř jara woßebne myto. A hdyž je tebi to pschemało, wón worakawje pschistaji, dha wschak wěsch, hdźe ßudnistwo steji. A nětko božemje."

Lumpakez Jan ßo, niz ani ßłowcźka wotmolwjo, ſ hrosnym ßmějkotanjom wotßali a Pětr sa nim durje rucźe sacźini. Potom wón do małeje stwicźki khwatasche, wucźeźe cźěło ſ łapow won a je donjeßywschi do komory tam do łoža połoži.

Na to ßo wón ſ khěžnymi durjemi na haßu wali a tam ſ zyłej schiju wołasche: „Ludźo, ja njewěm, schto ſ naschej cźetu je. Pak wona mrěje, pak je wona hižom wumrjeła; pschetož jako runje sa njej pohladach, leżesche wona wscha symna a prosta w łožu. Pójcźe tola ras k njej."

Dokelž bě pschipołdnje a ßo ludźo ſ polow domoj wrócźachu, dha ßo Pětrowe ßłowa bórsy rosnjeßechu a sa dźeßacź minutow běsche w zyłej wßy snate, so je stara Skupowa skónčnje wotjěła. Bjes testamenta! ßo pschecźelstwo troschtowasche.

Jako pak shonichu, so je rěčnik Wićźas pola njeje pobył, na Pětra khětro halekachu, měnjo, so je ßnadź wón cźetu k testamentej wobryczał a pschi tym najtucźnischi kruch sawostajeństwa łapnył. Pětr pak ßo wo tajke ßwarjenja njestarasche, wjedźesche wón tola, schtož wjedźesche.

Sa krótki cźaß bě zyły dom ſ pschecźelstwom napjelnjeny, kotrež chzysche ßo wo cźećźinej ßmjercźi pscheßwědcźicź a pschi tutej składnoscźi visitaziju dźerźecź, hacź je hischcźe wscho w porjadku a hacź Pětr hižom njeje niczo wotnjeßł. A hdyž ßłużonna dźówka Hańźa njeby w prawym cźaßu wot schmrěkecźanskeho wowcźerja domoj pschischła, by ßo někotremužkuli wujej radźiło, někajku ßekeru abo stare khoschcźo, kotrež ßo jemu runje pschihodźi, jako tukhwilny wěsty herbski kruch ßobu domoj wsacź.

Wo pohrjebje, kotryž mějesche ßo tſi dny posdźischo, ßo hewak niczo dale spomnicź njemóže, hacź so Pětr jako hłowny žarowar w nowym ßwěcźatym kłobłuku, ſ dołhim schlewjerjom wobwitym, sa kaschcźom dźěsche, so by ßo sa kóždu ßylsu, kotruž pschecźelstwo semrjeteje dla wupłaka, móhło khróble toleř ßadźicź a so mějesche knjes farar pohrjebnu rycź, kotrejež podłožk běchu ßwjate ßłowa scźenika Łukascha: „Nichtó njeje žiwy wot teho, so ma wjele łubłow" a so duchowny tele ßłowa na lóhko srosymliwe waschnje na njebocźiczku nakožowasche.

Wjazy mam wo ßlědowazej cźěłowej hoscźinje powjedacź, kotraž ßo pola korczmarja wotbywasche, a kotraž mějesche woßebje teho dla wulku wažnoscź, dokelž ßo pschi njej testament wot rěčnika wotewri.

To pak ßo hakle sta, jako běchu poliwku (sopu) pojědli. A tole waschnje ma ßwój dobry samyßł; pschetož ſ naßycźenym brjuchom wscho lěpje snjeßesch, a dokelž tajke wotewrjenje testamenta druhdy wschelakim wjele da njescź a jim jich rjane nadźije skasy, dha jich hubjene powjescźe łahodnischo potrjechja, hdyž je ſ połnym brjuchom shonja. A ßmějazym herbam ßo wjeßele sawěscźe njepomjeńschi, hdyž pjenjesy ſ napjelnjenym žołdkom dostanu.

Dwě dołhej blidźe běschtej w korczmje na rejwanskej łubi stajenej a tak wuhotowanej, so běsche na njej wjeßele hladacź. Tam dołhe rynki běłych talerjow a schklów stejachu, ſ kotrychž poliwka ßwoju rjanu wóń rosschěrjesche. Pódla stejachu wulke karany piwa, ſ kotrymž móžesche kóždy ßwoju lacźnoscź spokojicź.

Dołho trajesche, doniž běchu ßo wschitzy hoscźo na ßwoje městna seßydali. Skónčnje běsche wscho w porjadku; prěnje městno mějesche knjes rěčnik Wićźas, a hdyž nětko korczmar po starym dobrym waschnju ßo pomodli: „Wschitkich wocźi cźakaju na tebje atd.", dha móžesche ßo pschi wjele hoscźach dwělowacź, hacź ßo to na Boha, nascheho Knjesa pocźahuje, kaž ßo to ßłuscha, abo

na rěčnika Wicźasa. Pschetož na teho najwjazy wočžow wotčakujo hladasche a na wulku kožanu toschu, w kotrejž bě, kaž wjedźachu, testament skhowany. Pětr jenož tak čźinjesche, kaž by ßo ani wo testament, ani wo knjesa rěčnika njestarał a s wočžomaj poniźnje k semi hladasche. Wschak wón wjedźische, schtož drusy njewjedźachu, a móžesche s měrom wotčakowacź.

Poliwka bě nanoschena a nětko ßo lubosne klepotanje a schčźerkotanje s talerjemi a kźizami sapočźa, schtož wutrobu wobdźělenych bóle swjeßeli, hacź najrjeńschi konzert.

Rěčnik, derjeßłodźazu poliwku spóźerawschi, sa kožanu toschu hrabny a ju s ważnosćźu psched ßo pokoźi, so by psches to shromadźisnje pokasał, so chze testament wotewricź.

Bórsy wscho wočźichny, a w sali tajka čźischina knježesche, so by małe pjerko na semju panycź ßłyschecź móhł.

Rěčnik ßo ßwjedźeńszy posběhny, wucźeźe ważnu papjeru s tosche, pokasa ju po wschěch bokach, so by ßo kóźdy móhł pscheßwědčźicź, so njeje sygl wobschkodźeny. Nětko wón s nožikom kedźbliwje wulki sygl wotsběhny, wußmorka ßo a počźa potom, testament roswaliwschi, s dostojnym hłoßom čźitacź: W mjenje najßwječźischeje njerosdźělneje Trojizy! Hamjeń.

Dokelž ja podpißana Khata Skupowa, srudna wudowa njebočźiczkeho Jurja Skupa w Hoschezach, čźuju, so mje Bóh luby Knjes bórsy s tuteho sleho a hubjeneho ßwěta k ßebi do njebjeskeho raja wotwoła (tu někotsi srosymliwje porskachu), duž tudy knjesej rěčnikej Wicźasej a jeho pomoznikej Masuchej poručźam, so byschtaj moju poßlenju wolu napißakoj:

„Moju duschu pschepodam Bohu naschemu Knjesej a moje čźěło semi. Sa herbu hroda se wschěmi polami, łukami a twarjenjemi postajam mojeho lubeho pschecźela, čźeßneho krawza Jana Schcźipaka s pschimjenom Lumpakez Jana w Hoschezach."

„To njeje móžno!" — „To je njewěrnosćź!" wschitzy s dobom kschičźachu a schkrěčźachu. (Pokračźowanje.)

Wußudźenja.

Lawniski ßud 6. augusta.

Schulski hólčźez Jan August Lahoda s Wulkich Debßez běsche pola khlamarja Freischlaga tam pschi składnosćźi, jako bě k njemu po korjenje pschischoł, dwójzy tkaninu sa kholowy skradźu ßobu wsał a bě s njej k krawzej Urbanej schoł a temu, wudawajo, so je wot nana póßłany, poručźił, so by jemu s teje tkaniny drastu seschił. Dokelž bě Lahoda hischcźe jara młody, jenož na ßudnistwje porok dosta a bjes dalscheje schtrafy woteńdźe.

Žiwnosćźeř a wjeßny rychtař A. F. Großa w Dźěchorezach, kotryž 20. meje wot dopołdnja hacź někotre hodźiny popołdnju w korčźmje M. Kschižanka w Hrubjelcźizach pschebywasche, běsche ßo s teho mandźelskej, Marju Kschižankowej, swadźił, a wobaj pschi tym tak halekaschtaj, so ludźo hary dla psched korčźmu stejo wostachu. Großa bu teho dla k 15 hriwnam schtrafy wotßudźeny, Kschižankowa pak k 5 hriwnam.

Scheßnacźelětny wotročźk J. E. Błažij (Bläsche), nětko w Kumschizach, bě wobskorźeny, so je konjom ßwojeho prjedawscheho ßłužbneho knjesa, rycźerkubleřskeho najeńka Mittaga w Pschiwcźizach pschi pěskwoźenju na hlinjanskej wětrnikowej horje s nohomaj do ßłabinow kopał; dale jemu winu dawachu, so njeje s najmjeńscha tsi krócź sadoru pod koło pschičźinił, jako je s wosom połnym pěska s hory dele jěł, a bě teho dla jedyn kóń ßo na wschěch schtyrjoch s hory dele ßuwał. Wón dosta dla tajkeho skótneho pschescźěhanja tydźeń jaštwa.

Wotročźk E. Schmidt s Delnjeje Hórki běsche s wosom do pěskoweje jamy po pěsk jěł. Jako tam wón pschijědźe a ßo teho dla ßměješche, so tam drusy žiwnosćźerjej F. W. Wagnerej s Dobraschez k lubu čźinjachu, Wagner w ßwojim hněwje kopacź hrabny a jeho na ramjo dyri, po čźimž Schmidt tež kopacź posběhny a Wagnera tak do hłowy praßny, so tón k semi padźe. Kóźdy wot njeju bu tajkeho straschneho čźinjenja dla k schtyrjom dnjam jaštwa wotßudźeny.

Kubleř J. A. Pjetschka se Subrniczki 7. julija do tamnischeje Rjekez korčźmy pschińdźe, hdźež potom, kaž posdźischo wudawasche, s wjeßełosćźe, so je ßwoje ßyno ßuche domoj swosył, s pjascźomaj na blidźe bubnowasche, so jena piwna schkleńza na kruchi dźěsche. Jako korčźmař nad tym ßwoju njespokojnosćź wupraji, jemu wón palenzowu schkleńczku psched nosy čźißny a dale bubnowasche. Wón bu tajkeho njekasanstwa dla k 20 mk. schtrafy wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. K sedanskemu ßwjedźenjej (1. septembra) budźe postawa (statua) Germanije, kotruž je město Draždźany sa drohi pjenjes dźěłacź dało, na tamnischim starym torhoschcźu na pyschne waschnje wotkryta.

— Mordarja hauptmanna s Carlowitz w Ottendorfje ßu hižom wußłědźili. Je to prjedawschi hajnik Datha, kiž w poßleńschim čźaßu w Draždźanach bydlesche, hdźež bě ßo tež woženił, tak so ma žonu a jene dźěćźo. Kaž ßo sda, wón žanych pjenjes wjazy njeměješche, pschetož wón bě sapłacźenje sa kwartiru na poßlenje tsi měßazy winojty wostał. Datha knjesa s Carlowitz derje snajesche, dokelž bě pschi nim někotre lěta hajnik był, a wón tež wjedźische, so ma spomnjeny knjes stajnje wjele pjenjes doma. Duž je jeho to na tu hrosnu myßliczku pschiwjedło, ßo do Ottendorfa podacź a Carlowitza wurubicź. Wón teho dla njedźelu wječźor po želežnizy s Draždźan do Pirny jědźesche a wot tam pěschi do Ottendorfa dźěsche, a ßo w nozy w 3 hodźinach s kourierskim čźahom saßo do Draždźan wróćźi. Jako bě ßo rosnjeßło, so je ßo to rubjeństwo stało, a sa rubjeźnikom ßamym ßłědźachu, dopomni ßo billeteur na pirnaskim dwórnischcźu, so bě tehdy w nozy jedyn čźlowjek zyle sapočźeny a jachło po billet pschiběžał, so by do Draždźan jěćź móhł. Billeteur Maukisch běsche to potom, jako bě wo rubjeźnistwu ßłyschał, statnemu rěčźnikej prajił, ale to dale niczo njepomhasche. Wo tym bě pak hoscźeńźař Otto w Stołpnje ßłyschał, a dokelž wón na Dathu tukasche, dha k billeteurej Maukischej pschińdźe a da ßebi teho čźlowjeka, wo kotrymž bě rěćź, bliže wopißacź. Wón spósna, so to nichtón druhi bycź njemóźe, hacź Datha, a žandarmojo jeho potom bórsy sajachu a do Pirny wotwjedźechu. Na pucźu ßo wón wscheho wusna a powjedasche, kak je skradźu dó jstwy pschischoł, hdźež knjes s Carlowitz spasche, so pak je tón wotucźił, hdyž je Datha pjenjeźny kaschcźik brał, a so je jemu teho dla schnóru wokoło schije sadźernył. W tym kaschcźiku, kotryž je Datha potom do Łóbja čźißnył, běsche něhdźe 4000 toleř pjenjes, wot kotrychž běsche Datha do teho čźaßa, hdźež jeho sajachu, 700 mk. wudał, wschě druhe hischcźe pschi nim namakachu.

— W Sohlandźe ßu ßo 23. augusta Döringez domske wotpalike a je ßo pschi tym 20lětny tkalz Weber spalił.

— Wot njedźele hacź s najmjeńscha do schtwórtka, hdźež tole pißamy, ßmy rjane kraßne wjedro měli, a sda ßo, so ßu njedźelu, 22. augusta, njewjedra w tutym lěćźu ßwoju poßlenju słóscź s powodźenjom a palenjom we Łužizy wopokasałe.

S Barlina pišaja, so je němski khěžor sa tych, kiž su w Hornjoschlesynskej psches powodźenje schkodowali, 3000 mk. darił. — Dokelž je stajne mokre wjedro w narańschich Prußach niz jenož na polach wscho skasyło, ale tež pola do tonidłow a žumpadłow pschewobrocźiło, je khěžor porucził, so su tam lětsa žane wulke manöwry wotdźerjecź nimaja, kaž bě to prjedy postajene.

— W Mnichowje je prjedawschi minister Pfordten wumrjeł. Wón bě prjedy, hacź do Bajerskeje pschińdźe, tež sakski minister a jako tajki wulki njepscheczel Sserbow; pschetož wón nam junu w Drażdźanach prajesche, so nam, hdy by hižom 1846 sakski minister był, njeby sakoženje nascheho knižneho towarstwa „Macźizy Sserbskeje" dowolił.

— Awstriski krónprynz Rudolf 11. septembra do Barlina pschijědźe, so by manöwram gardekorpsa a tsecźeho armeekorpsa pschihladował. Hewak teho dla 57 zusych offizierow do Barlina pschijědźe, kotsiž budźa pjecź njedźel na khósty khěžora w hoscźeńzu bydlicź.

— Wóndano mějesche póssłanz serbskeho wjerćha Milana, knjes Christicź, audijenzu pola němskeho khěžora.

Awstrija. Awstriski khěžor so 1. septembra do Galizije poda, so by tutón wot Polakow a Małorußow (Ruthenow) wobydleny kraj podrobnischo wobhladował. K jeho witanju so wulke pschihoty cźinja a budźe khěžor na pólske a ruske witanske rycźe tež pólski a ruski wotmolwjecź.

— Tójschto awstriskich Němzow so pschezo hischcźe do teho namakacź njemóže, so chzedźa nětko tež awstriszy Sskowjenjo w nastupanju swojeje rycźe swoje połne prawo wužicź, kaž je Němzy hižom dawno wschudźe wužiwaja. Ale sapjeranje tajkim njedohladnym, horka naspomnjenym Němzam niczo njepomha; pschetož Sskowjenjo tola pched wyschnoscźu swoje prawo dostanu.

Franzowska. Kaž so sda, by franzowske knjeźerstwo krajinu Tunis, hischcźe tak někak pod wyschschim knjejstwom turkowskeho sultana stejazu, nětcźischemu tuniskemu bajej (wjerćhej) wsako a s franzowskej Algierskej sjenocźiło. Italske knjeźerstwo by pak tež rad kruch tuteje krajiny wsako a so teho dla snadź s franzowskim swadźi.

Jendźelska. Afganske město Kandahar, kotrež jendźelszy wojazy wobsadźene dźerža, su Afganojo woblehnyli, hacź dotal su jich pak Jendźelcźenjo kóždy ras wotrasyli.

Rußowska. W tutym kraju je so wulke pscheměnjenje k lěpschemu stało. Mjenujzy khěžor je tajnu poliziju, hacź dotal zyle samostatnje po swojej samsnej woli po zyłym khěžorstwje — bjes sudnika a wußudźenja — schtrafowazu a khostazu, sahnał a wschu poliziju a žandarmeriju pod ministra snutskownych należnoscźow stajił. S tym je poßlenja njespodobnoscź, kotraž hischcźe Rußowsku wot lěpschich europiskich knjejstwow dźělesche, sahnata.

— Sa ministra snutskownych należnoscźow je dotalny diktator hrabja Loris-Melikow pomjenowany. A to je tež derje; pschetož s tym je tež jeho diktatorstwo panyło, to je móz, jemu wot khěžora data, so móžesche sudźicź abo wobhnadźicź, kaž sam chzysche. — Loris-Melikow bě pched někotrym cźasom wschitkim wyschnoscźam pschikasał, so bychu jemu wo nihilistach, wot tajneje polizije sasudźenych, powjescź dałe. Wón je potom prozesy nihilistow pschehladacź dał a khěžor je wot tych, kotrychž prozesy su hižom pschehladane, 160 wobhnadźił. Bjes nimi je 34 studentow, a tym je tež prawo date, so smědźa dale studowacź, a je-li so nětko k temu doscź pjenjes nimaja, dha je s khěžorskeje kasy dostanu.

Turkowska. W nastupanju wotstupjenja města Dulcigna a wokolnoscźe na cźornohórskeho wjerćha so hischcźe niczo stało njeje, hacź runje je termija, sultanej wot wulkomóznarjow postajena, hižom doběžała. Sultan po tajkim europiskich wjerćhow pschezo hischcźe sa nóß wodźi.

Ze Serbow.

-a. S Budyschina. Schtož pschihoty k „spěwanskemu swjedźenju" nastupa, dha so nětko, po tym hacź su pched tydźenjom k žónskim hłosam tež mužske pschistupiłe, měschany khór w Budyschinje dwójzy sa tydźeń pod wjedźenjom k. seminarskeho wyschscheho wucźerja Fiedlerja wuwucźuje. Někotre khóry hižom su nimale dowuknjene. Tež solistojo pilnje wuknu. Na tych tež budźemy so lětsa wosebnje spuschcźecź dyrbjecź, dokelž programm k lětuschemu „spěwanskemu swjedźenjej" wjele solow podawa, pschecźiwo końschemu programmej, kotrehož wjetschi dźěl s khórow wobstejesche. Nascha móz tež w khórach leži, kaž je końschi „spěwanski swjedźeń" pokasał: te khóry běchu njepschetrjechjomne. Njeje to dźiw; pschetož wulki dźěl serbskeje młodoscźe, kotraž so na spěw wusteji, dźě so w tymle khórje sjenocźi. Solistow pak mamy mało mjes sobu, mjes nimi wěso někotrych wubjernych; dopominam jenož na prěnju sopran-solistku pschi końschim „spěwanskim swjedźenju", knježnu Kordinez s Minakała. A s wjetscha su nam lětsa wschě mozy saso wěste, s wuwsacźom k. opernskeho spěwarja Fiedlerja, kiž loni wschelake sola spěwasche. Sa to pak je sa někotre tenor-sola, ke kotrymž nam dosahaza móz pobrachuje, wustojny prěni tenor dobyty w tudomnym hoscźeńzarju k. Haufje. Mjenowany knjes drje je Němz, cźescźi pak Sserbow, kotrychž ma mjes swojimi hoscźemi wjele, a prózuje so pilnje, swoje serbske teksty hacź nanajlěpje nawuknycź. A schtož s luboscźu cźinisch, so wěscźe radźi. Po wschěm tym smědźmy dobreje nadźije bycź, so budźe tež lětuschi „wulki serbski spěwanski swjedźeń" nowa parla w stawisnach nascheho naroda!

— Lětny swjedźeń drażdźanskeho hłowneho towarstwa gustawadolfskeho wustawa so lětsa w naschim měscźe wotdźerža. Hižom 16. augusta hoscźo pschijědźechu, mjes nimi tež dwaj Cźechaj, mjenujzy knjes duchowny Straka s Kowanza a knjes duchowny Pospischil s Humpolza. Kóždy darmotne wobydlenje dosta a jich hospodarjo so s nimi wjecźor do Lauez hôtela podachu, hdźež běchu so tež hewak wschelazy měschcźenjo seschli. Tam jich k. měschcźanosta Löhr najwutrobnischo postrowi, na cźož jemu k. konsistorialny radźicźel Dr. Franz s Drażdźan, jako pschedsyda hłowneho towarstwa, dźaknje wotmolwi. K sabawje shromadźenych budyska wojerska hudźba pěkny konzert wotdźerža a tudomne mužske spěwarske towarstwo pěkne spěwy spěwasche. — Nasajtra mějachu so wuradźowanja hłowneho towarstwa pod pschedsydstwom Dr. Franza a to w sali měschcźanskeje schule. Sa městopschedsydu bu tudomny zyrkwinski radźicźel Dr. Schmidt wuswoleny, hamtski sudnik k. Philipp se Saidy a k. farar Mütza s Hornich Bjedrichez běschtaj pismawjedźerjej. Na shromadźisnje běchu tež kk. krajski hetman s Beust, měschcźanosta Löhr, wyschschi konsistorialny radźicźel Dr. Jentsch, wotpósłanz lipskeho hłowneho towarstwa farar Schmidt a wrótsławskeho farar Anders. Nimale wschě pobocźne towarstwa běchu psches 63 deputirtow sastupjene. S pobocźnych towarstwow bě so w sańdźenym lěcźe 1817 hriwnow wjazy nawdało, dyźli lěto prjedy, tak so běsche wschěch lětnych dokhodow psches 36,000 mk., s kotrychž mějesche so po tajkim dźensa tsecźina, to je 12,227 mk. rosdźělicź, pschetož jenu tsecźinu pobocźne towarstwo rosdźěla, druhu pak zentralne towarstwo, kaž je to we wustawkach postajene. Do wubjerka, kiž mějesche rosdźělenje tsecźeje tsecźiny postajicź,

běchu pjeczo knježa wuswoleni a mjes nimi tež k. farař Jmisch s Hodźija. Po jich namjecze dostachu w Sakskej: Lupoj 500, Wostrowz 500, Schěrachow 200, Seitendorf 800 mk.; awstriske schule 900 mk.; w Czechach: Rumburg 1000, Fleißen 900 mk., Jabłońz, Kowanez, Liberz, Opatow po 500, Ousti (Außig) a Podmokły (Bodenbach) po 400 mk., Brüx, Humpolez, Liebstadtl, Ssemonowizy po 200 mk. a wschelake druhe wossady po 100 mk., seminar w Bělsku 450 mk., Marseille 300 mk. a hewak někotre wossady w Italskej, Schpanijskej atd. wjetsche abo mjenšche summy. S wołtarnych ßudobjow a wupyschenjow, kotrež běchu někotre žónske towarstwa nawdake, Humpolez pěkny khelich a winowy karan dosta. — Pschichodna shromadźisna hłowneho towarstwa směje ßo w Nowym Měsczе pola Stołpnja. (Skónczenje pschichodnje.)

— Schtwórtk, 26. augusta, bě Jeho majestoscz kral Albert s prynzom Jurjom k nam pschijěł, so by brigadne ekserzizije žitawskeho a nascheho regimenta wobhladał. Pschijěwschi na pastwischczo (viehweide) njedaloko Budyschina, hdźež jeho wojazy wotczakowachu, wón kóżdy regiment s pschecźelnymi słowami: „Dobre ranje, lubi towarschojo!" postrowi. Kral běsche s ekserzizijami jara spokojny a wobaj regimentaj na wurjadne waschnje pokhwali.

— W tudomnej michalskej zyrkwi maja ßo 26. septembra schescżo zyrkwinszy prjódkstejerjo wuswolicź a chzyli teho dla po poruczenju k. fararja Wetzki czi, kiž maja prawo ßo na tajkej wólbje wobdźělicź a chzedźa na njej dźěl bracź, to ßwojemu gmejnskemu prjódkstejerjej hacź do 8. septembra wosjewicź. — Kral Albert je kantorej a zyrkwinskemu wuczerjej, k. Wetzkej w Barcze, sałkużbny kschiž spożczik. — Krajnoßudniski radźiczel k. s Larisch da ßo 1. oktobra emeritirowacź a je teho dla dotalny hamtski ßudnik k. Hoffmann, ßyn njeboheho budyskeho k. rektarja, sa krajnoßudniskeho radźiczela pomjenowany. — Na město dweju měschczanskeju radźiczelow, kotrajž staj wußkużikoj, buschtaj na jeju město k. młynk-wobßedźer a kral. směrz Wetzlich a k. pschekupz Reinhold Klemm wuswolenaj. — Kralowski schulski inspektar Dr. Wild wosjewja, so je druhe statne wuczerske město w Barcze wuprósnjene a so maja ßo czi, kiž wo nje rodźa, hacź do 15. septembra pola njeho samołwicź. Lětna msda 900 mk., darmotne wobydlenje a, je-li ßo hodźi, sa wuczbu w wudokonjazej schuli lětnje 72 mk. — Teho runja ßo farske město w Hucźinje bórsy wuprósni, dokelž chze ßo tamnischi farař k. Sommer do Němzow pscheßydlicź. — Kantorske a organistske towarstwo budyskeho krajskeho hetmanstwa chze ßwoju lětuschu hłownu shromadźisnu 6. oktobra w Žitawje wotdźerżecź.

— Khocźebuska měschczanska rada je s nowa w budyskich němskich nowinach wosjewiła, so maja ßo czi ßerbszy kandidatojo duchownstwa, kiž wo město diakonuża w Khocźebusu rodźa, hacź do 8. septembra samołwjecź, hewak je rada nusowana, Němza na tuto město stajicź. A tutón diakonat hubjeny njeje, pschetoż wón njeße 3000 mk. lětneje msdy. — Lětusche nasymske pruhowanje w konjekowanju směje ßo 18. oktobra w Minakale.

S Koperz. Njedźelu, 22. augusta, popołdnju ßo pschi czeźkim njewjedrje sta, so błysk do bróżnje tudomneho młynka-wobßedźerja Müllera dyri a ju se žnjemi, kaž tež s pódlanskej kólnju do prócha a popjeła pschewobrocźi.

S Budyschinka. Psched někotrymi dnjami ßo na budyschinskich ležownoscżach njedaloko „Czertoweho Kamjenja" njejabzy straschny wichor sběže. S njebjeß bě ßo puschczika czorna mróczel, na rěpu podobna, kotrejež czeńka wopusch, kaž smij po polach wokoło jěsdźo, wscho, schtoż nadeńdźe, wyßoko k njebju ßobu wsa. Ssnopy wona, je do małych kuskow rostorhawschi, czasto tak wyßoko do łosta czerjesche, so je nichtó s wocżomaj wjazy spósnacź njemóżesche. Potom tuto mróczelischczo nimo Pschiwczis do Rakojd czehnjesche, hdźež mały jěsor „Symnu Wodu" na cziste wußrěba a ßylny topoł wotwjertny a żwak ßobu wleczesche.

S Nießwaczidła. Rosprawu wo tudomnym mißijonskim ßwjedźenju, wot Boha žohnowanym, sa tydźeń podamy.

S Luha. Hacź je runje husto doscź k ßłyschenju, so je pak tu pak tam něchtón psches to k njesbožu pschischoł, so je porsty abo ruku do młócźazeje maschiny tyknył, dha ßo tola ludźo doscź na kedźbu njebjeru a s njekedźbliwoscżu ßo wo ßwoje czile stawy pschinjeßu. Tak je tež sańdźenu ßobotu, 21. augusta, tudomny žiwnoscżer Jan Nowak ruku do rucżneje młócźazeje maschiny tyknył a psches to palz a dwaj porstaj shubił. Něschto dnjów prjedy je tež jedyn žiwnoscżer ruku do teje ßameje maschiny tyknył, tola pak jenož s wobodrjenjom porstow woteschoł.

Se Sdźerje. Pschecźelnje wita kóżdeho wo ßrjedź nascheje hólskeje wjeski pschi wjeßnym hacze mała khěžka se ßwětłymi woknami, s winom nimale wscha wobroscżena; pyschna sahrodka pschi njej wudospołni lubosny wobras: ta khěžka je nascha wuczerńja. Psches 40 lět je nam wona s czescżu ßłużiła, a něko dyrbimy pjecża nowu twaricź. Wobydlenje nascheho k. wuczerja — w tu khwilu mamy tu schulskeho vikara — je po wuprajenju wokrjeßneho twarskeho mischtra k. Tempera njestrowe, dokelž ßo włóha s wjeßneho hata do domu czehnje. Duž dosta nasche schulske pschedstejicżerstwo* njedawno pschipiß wot budyskeje kralowskeje inspekzije, po kotrymž ma ßo twarski plan a nacżisk khóstow sa schtyri njedźele kralowskej schulskej inspekziji pschipóßłacź; s nowotwarbu schule pak měko ßo potom skerje a lěpje sapocżecź. Dobra wěz pak chze rosmyßlena bycź. Duž wschak žadane pißma w ßwojim czaßu lubje rady do města pósczelemy, s nowotwarbu pak ßo lětßa sapocżecź njemóże, pschetoż ßmy hižom w kónzu lěcża, a w symje nowotwarjeny dom czežko skhnyje; wysche teho je wjedro s zyła psche wschu měru włóżne. Materijały pschiwożecź pak mamy w symje najlěpschi czaß; a hdyž w nalěczu s nowotwarbu sapocżnjemy, je nowa schula bórsy ßucha doscź, so móże k. wuczer se ßwojimi dźěcźimi do njeje sacżahnycź, bjes teho, so by jeho abo dźěcźi strowoscżi žadyn strach hrosył.

— -a. Blisko nascheje korczmy pschi drósy wjerabz w tu khwilu druhi ras kczěje, mjes tym so ßu druhe wjerjebiny wschě czerwjene s płodami.

S Łasa. Pjatk tydźenja, 20. augusta, pschipołdnju wokoło 1 hodźiny tudy w jenym pódlanskim twarjenju sahrodnika Měrczinka woheń wudyri a jeho, kaž tež ßußoda sahrodnika Makcharja wschitke twarjenja do prócha a popjeła pschewobrocźi. Měrczinkezy njejßu skoro niczo s płómjenjow wutorhnycź móhli.

B.

S Běłeje. Ssrjedu, 24. augusta, rano w 3 hodźinach tudy woheń wudyri a ßo domske a hródź khěžnika Rehmuża wotpalichu.

* Pschedßyda sdźerjanskeho schulskeho pschedstejicżerstwa je najeńk tudomneho rycżerkubła, k. Wjeńk, kotryž je jako dobry Sserb hižom dołhe lěta ßobustaw „Maćicy Serbskeje."

Wukasy wyschnoscze.

§ Sa tukhwilneho směrza wßów Czichońz, Czemjerz, Ssmoliz a Židowa je knjes wobßedźer fabriki Korla Ernst Weigang w Budyschinje postajeny.

§ Wutoru, 31. augusta t. l., budźa ßo na hrodźe w Budyschinje wschelake möble na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ 27. septembra t. l. budźe ßo korczmařska ležomnosćz čjo. 22 w Hrubjelčižach, Marji swudowjenej Sarinkowej ßłuschaza a na 15000 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacz.

§ Lětusche pruhowanje w jendźelskim kowanju budźe ßo 18. oktobra w Minakale wotdźerźecz.

Přilopk.

* W Porchowje pola Biskopiz je ßo 18. augusta tkalski wuczomnik Gustav Hausa wobwěßnyk. Czeho dla je ßebi 16lětny hólz žiwjenje wsak, ujeje snate.

* Wutoru, 24. augusta, w nozy w 1 hodźinje w Kamjeńzu na budyskej haßy pytnychu, so ßo s tsěchi domu khěžerja Bleyla ßylnje kuri. Po krótkim czaßu tež płómjenja tsěchu pscherasychu, a hacz runje ßebi ludźo wschu móżnu prózu dawachu, woheń podußycz, dha ßo tola tsěcha spali a na łubi wjele poßleschczow, muki a möblow, a ßu tež psches wodu, do wóhnja latu, stwy hornjeho poskhoda jara czerpiłe. — Woheń je pjecża psches to wuschoł, so je ßłużobna holza do ßwojeje sparneje komory ßwězu ßobu wsała a prjedy wußnyła, hacz je ju haßła.

* Jako njedźelu popołdnju jena schulska holza wot Seitendorfa do Türchowa pola Rychbacha brěmjo schatow nješesche, bu wona wot jeneho wokołodundaka, kotryž s jeneho keńka wuskoczi, se ßłowami: „pjenjesy abo žiwjenje" nadpanjena. Na dźěsczowe wołanje ludźo pschiběžachu, kotsiž njeplecha popanychu a na hamtske ßudnistwo wotwjedźichu.

* W Bukowje ßu ßo zyłe lětusche žně, hrabi Lyranej nad Lubnjowom ßłuschaze, wonka do fajmow sestajane, wóndano wotpaliłe.

* Na marschu s Lötzena do Königsberga w narańschej Pruskej buchu sańdźeny tydźeń 4 wojazy wot ßłónczneje khorosczje potrjecheni a hischcze duzy po puczu wumrjechu.

* S narańschich pruskich provinzow jara hubjene powjesczje wo žnjach pschikhadźeja. Sa to pak s połodneje Němskeje pißaja, so ßu tam žně we wschěch družinach žita a pizowych rostlinow tak bohate, kaž ßu je najstarschi ludźo lědma hdy prjedy widźeli. Ludźo njewjedźa, hdźe dyrbja Boże dary khowacz.

* Njedaloko Schwetza w narańschej Pruskej nasta w bliskosczi Grüczneho s tamneho jěsora wodowa trubjel (wasserhose), kotraž s wulkej spěschnosczu dó wßy pschiczeże a ßo na jedyn dwór dele puschczi. Sa někotre wokomiki běsche wscho powodźene, tak so ßo mjeńsche domjaze swěrjata, kaž kosy, kury, hołbje atd. satepichu. Jako bě woda wotběžała, běsche burowe spodźiwanje njemało wulke; pschetož na dworje a w hródźach ßo hromada žiwych rybow, kotrež bě wodowa trubjel ßobu pschinjeßła, pschemjetowasche.

* Njedawno jědźeschtaj na jenym wosyczku dwaj buraj s Miltenberga do Herdheima. Na dompuczu ßo kóń njedaloko jeneho młyna spłóscha a tam tsi pczołowe kółcze spowala. Pczoły ßo něłko do teju burow dachu, kotrajž pak hnydom do młyna czeknyschtaj. Kóń pak, kotrehož njeběschtaj móhłoj wupschahnyczz, bu wot rosnjemdrjenych pczołow tak roskałany, so sa pół hodźiny ßłakny.

* Pruski krónprynz je 24. augusta do würtembergskeho hłowneho města Stuttgarta pschijěł. Nasajtra dopołdnja wobhladowasche wón tamnische wójsko a popołdnju ßo pola Kannstadta psched nim wulka parada wotdźerźa.

* W poßlenim czaßu ßu ßo na sakskich a awstriskich mjesach wopaczne schěßnaki a dwajmarkowske pjenjesy bjes ludźimi jara rosschěriłe. W tychle dnjach je ßo radźiło, jeneho tajkeho falschowarja wußlědźicz. Wón k jenemu rjemjeßłnikej w Mühlhausenje pschińdźe a spyta jeho wobryczecz, so by jemu 500 awstriskich schěßnakow sa 100 hriwnow (markow) wotkupił. Rjemjeßłnik běsche s dobrej kupju po sdaczu s pokojom a s zusym człowjekom městno hromadupschińdźenja wotrycza. Sprawny muž pak dwěmaj žandarmomaj powjescz wo falschowarju pößła a jako tutón do Falkenawa pschińdźe, hdźež chzysche ßo s rjemjeßłnikom trjechicz, jeho žandarmaj sajaschtaj a do jastwa dowjedźeschtaj.

* W Raglitzu pola Neunkirchena 20. augusta jedyn bur ßwojeho stareho nana, s kotrymž běsche ßo swadźił, sarasy. Njedoczink bórsy po ßwojim skutku czekny. Žandarmojo, kotsiž sa nim ßlědźachu, jeho w lěßu sa jenym schtomom wobwěßnjeneho namakachu.

* Sbožowny pschipad. S Bukaresta pißaja: Wczera popołdnju, 22. augusta, měješche ßo tu s wulkej pychu pohrjeb jeneho artilleriskeho offiziera. Jako pohrjebny czah psches haßu Tirgowesti czehnjesche, wustupichu dźeßaczo murjerjo, kotsiž tam na jenej nowotwarbje dźěłachu, na haßu, so bychu ßebi czah wobhladali — w ßamym wokomiku pak ßo tež dźěł twarjenja s wulkim wrjeskotom saßypny. Budźichu murjerjo jenož někotre sekundy posdźischo twarjenje wopuschczili, bychu sawěscze pod rospadankami saraženi leželi. Tak je jedyn morwy dźeßaczom człowjekam žiwjenje sdźerźał.

* Lětusche łojenje jerjow pschi schottiskich mórskich brjohach je wurjadnje dobry dobytk pschinjeßło, haj pschebohaty; pschetož psches to ßu někotsi rybakojo žiwjenje shubili. Jena łódź (schiff) mjenujzy tak wjele jerjow nakoji, so ßo czeżkosczje dla podnuri a ßo pschi tym schesczo mužojo w morju satepichu.

* Na danskej wójnskej łódźi „Aingolf" je 24. augusta t. l. pschi tsělanju jena kanona rosbuchnyła. Dwaj wojakaj buschtaj satsělenaj a dwazyczo czeżko sranjeni.

* W Korku w Irlandskej ßu sběžkarjo spytali tamnischu kasernu rostsělecz. K sbožu pak wojazy hischcze w prawym czaßu w kasernowych pinzach 5 ßudow, s pólverom napjelnjenych namakachu.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Jan Kuhmann, dźěłaczeř na żelesnizy, s Marju Karolinu Bětnarjez.

Michalska zyrkej: Korla Jan Neumann, dźěłaczeř a wobydleř w Czichońzach, s Johannu Renczez tam. — Jan Bohuwěr Halma, restaurateur na Ssokolzy, s Emmu Augustu Schreyerez s Błohaschez.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Augusta Martha, Jana Ernsta Hrochora, sahrodnika a wobydlerja, dź.

Michalska zyrkej: Jan Ernst, njemandź. ß. w Wulkim Wjelkowje. — Pawoł Richard, Gustava Adolfa Frauensteina, fabrikskeho dźěłaczerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Wylemina, Ernsta Heidy, fabrikskeho dźěłaczerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Martha Minna, Ernsta Emila Paula, fabrikskeho dźěłaczerja a wobydlerja w Dobruschi, dź. — Martha Frida, Korle Bohuwěra Kschižana, cigarrydźěłarja a wobydlerja na Židowje, dź.

Katholska zyrkej: Max Jakub, Michała Nowaka, dźěłaczerja tu, ß. — Hana Martha, Korle Angusta Kranza, dźěłaczerja tu, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 9. augusta: Jan Ernst Pfuhl, dźěłaczeř s Rachlowa, 37 l. — 10., Jan August, Jana Augusta Zarja, dźěłaczerja w Krakezach, ß., 6 l. 5 m. — 13., Hana Rosalia, Ernsta Rittera, fabrikskeho dźěłaczerja na Židowje, dź., 17 d. — 14., August Hermann, Wylema Hendricha Mawkscha, skałarja a wobydlerja w Delnjej Kinje, ß., 2 d. — 15., Marja Bartuschez, njebo Bohuluba Rychtarja, bywscheho wojnarja w Delnim Wujesdźe, sawostajena wudowa, 75 l. — Marja Martha, Jana Jurja Pelza, khěžkarja w Czemjerzach, dź., 1 l. — Korle Kochty, pohoncza a wobydlerja, morwonarodź. ß. — Korla Bohuwěr Hermann, Handrija Förstera, privatiera na Židowje, ß., 5 m. 24 d. — 16., Hana Augusta, Pětra Kupki, khěžerja a murjerja, dź., 2 l. 9 m. 14 d. — 17., Pawoł, Jurja Mulanskeho, listynoscherja w Małym Wjelkowje, ß., 6 m.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 21. augusta 1880.

Žitowy dowos: 4397 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hačž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hačž mk.	np.
Pšeńza 50 kilogr.	11	61	13	10	11	61	12	50
Rožka " "	11	8	11	90	11	8	11	71
Jeczmjeń " "	7	46	8	69	7	43	8	69
Wowß " "	7	30	8	80	7	30	8	50
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	30	—	—	—	—
Hejduschka " "	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	2	40	2	70	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	—	2	80	—	—	—	—
Sstóma 1200 pt.	18	—	21	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
304 schtuk, schtuka po 10 m. 50 np. [3 tl. 15 nßl.] hačž 25 m. 50 np. [8 tl. 15 nßl.]

Kórž pšeńzy po 170 puntach: 19 markow 73 np. [6 tl. 17 nßl. 3 np.] hačž 22 mk. 27 np. [7 tl. 12 nßl. 7 np.] — Kórž rožki po 160 puntach: 17 mk. 72 np. [5 tl. 27 nßl. 2 np.] hačž 19 m. 4 np. [6 tl. 10 nßl. 4 np.] — Kórž jeczmjenja po 140 puntach: 10 mk. 44 np. [3 tl. 14 nßl. 4 np.] hačž 12 mk. 16 np. [4 tl. 1 nßl. 6 np.] — Kórž wowßa po 100 puntach: 2 tl. 13 nßl. — np. hačž 2 tl. 28 nßl. — np. — Kórž jahłow po 180 puntach: 26 m. 10 np. [8 tl. 21 nßl. — np.] hačž 27 m. 54 np. [9 tl. 15 nßl. 4 np.] — Hejduschne krupy: 19 m. 50 np. [6 tl. 15 nßl. — np.] hačž 20 m. — np. [6 tl. 20 nßl. — np.] — Běrny: 2 m. 70 np. [27 nßl. — np.] hačž 3 m. 20 np. [1 tl. 2 nßl. — np.] — Butra: 2 m. 40 np. [24 nßl.] hačž 2 m. 70 np. [27 nßl. — np.] — Ssyno po 100 puntach: 2 m. — np. [— tl. 20 nßl. — np.] hačž 2 m. 80 np. [28 nßl.] — Sstóma [1200 pt.] 18 m. — np. [6 tl. — nßl.] hačž 21 m. — np. [7 tl. — nßl.]

Dražďanske mjaßowe płaczisny
23. augusta 1880.

Najlěpsche howjada 65—66, ßrěnje 53—54, schpatne 26—27 np. po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 63, ßrěnje 55—57, bakunarje 60—62 np. po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 67, ßrěnje 64, schpatne 30 np. po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche czelata 38—50 np. po puncźe rěsneje wahi.

Sahrodniska žiwnosćz czo. 35 w Rakojdach, 41 kórzow ležomnosczow wopschijaza, je s polnymi žnjemi, se skotom a hospodarskim gratom na pschedań. Wscho dalsche pola wobßedźerja.

W Khelnje czo. 31 je **khěža** se 4 kórzami ležomnosczow, wokoło doma ležazych, hnydom na pschedań a je tam wscho dalsche shonicz.

W Hatku pola Minakała je **khěža** czo. 12 s tsjómi kórzami pola a łuki hnydom na pschedań.

Aukzija pczołow.

Njedźelu, 5. septembra t. l., popołdnju w 3 hodźinach budźe ßo pjecź, s pczołami wobßadźenych kołczow pola mje na pschesadźowanje pschedawacz.

Wudowa **Weńkowa**
w Bukezach No. 4 B.

Sporuschk (mutterkorn)

kupujetaj po najwyschschich płaczisnach
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Trawna aukzija.

Pondźelu, 30. augusta 1880, dopołdnja w 8 hodźinach budźe ßo **trawa k wotawje** na knježich łukach **na pschesadźowanje** pschedawacz.

Wuměnjenja ßo pšched sapoczatkom aukzije wosjewja.

Shromadźisna: pschi parkowym mosćze w Njeßwaczidle.

W Njeßwaczidle, 17. augusta 1880.

Hrabinski rentamt.
Bretschneider.

Aukzije trawy.

Wotawa na sprejnych łukach ryczerkubłow **Kolbiz, Wyßoka** a **Schczeńza,** k rakeczanskemu knjejstwu ßłuschazych, ma ßo na ßlědowazych dnjach na pschesadźowanje pschedawacz:

ßrjedu, 8. septembra, rano wot 8 hodźin w **Kolbizu;** sapoczatk na hrodowskej łuzy;

popołdnju wot 2 hodźin w Wyßokej;

schtwórtk, 9. septembra, rano wot 8 hodźin w **Schczeńzy;** sapoczatk na młynskej łuzy pola Kolbiza.

W Rakezach, 24. augusta 1880.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

---

en gros. **en detail.**

Wot dźenßnischeho dnja

wulke wupschedawanje

lětnich drastnych stoffow

po **jara poniženych płaczisnach.**

S tych poruczam w **dobrej tworje:**

barchent sa koschle, łóhcz 35, 40 np.,
lożozajki, łóhcz wot 28 np.,
běły, módry a **schěry płat** kóždeje schěrje a tołstoscze,
wupjerki, rosa a pißane, kóždeje schěrje.

M. G. Freyberg na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo **ßerbski** ryczi.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisku dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneresz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Dickowa conceßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki.**

Jako **tuni** a **dobry** porucza

khofej

wschědnje nowopaleny, punt sa 100 np.

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Lamany rajß,

punt sa 16 np., pschi kupjenju 5 puntow sa 15 np., porucza

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Czisty palenz,

kaž tež wschitke družiny dwójnych a jednorych liqueurow porucza we woßebnej dobrosczi a po najtunischich płaczisnach

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Najnadobnischi amerikanski schmalz, najlěpsche ßuschene amerikanske tuczno

ma na pschedań

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Tunje jerje,

mandl sa 60 a 70 np., porucza

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Barby

we wulkim wubjerku,
lanowolijowy firniß, jara łóhko shnyjazy,
terpentinowy wolij, němski a franzowski,
wschě družiny **laka**
porucza **Hermann Lemka**
na mjaßowym torhoschczu 40.

Pscheńczu muku

staru strowu tworu w 2 družinomaj, kaž tež wubjerny wuherski kaiserauszug porucza tunjo

J. Kögler,

pjekarńja a pschedawarńja muki na žitnych wikach.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

Piwne droždźe,

najlěpscheje dobroscźe a wschědnje czerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarńja **Joh^s. T. Littera**

na swonknej lawskej haßy czo. 819.

K ßlubam, kwaßam a kschczisnam

poruczam ßwoje dopokasane woßebje **ßlódke, jednore a dwójne palenzy a liqueury,** kaž tež knjesam saßopschedawarjam pschi potrjebje derje **czisczeny palenz** w czwizach a po jenotliwym po najbóle tunischich płaczisnach. Ssudobja k temu ßo rad pozcza.

Ad. Rämsch,

destillazija pschi butrowych wikach.

Hłowna agentura

sakskeho woheńsawěsczazeho towarstwa w Chemnitzu

je nětko pola

J. T. Schulze w **Budyschinje**

na snutskomnej lawskej haßy czo. 137.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadzenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Schtwórtk, 2. septembra, budu zyły dźeń w **Kamjenzu** a to w tamnischim hoscźenzu „w słotej hwěsdźe", so bych **subow dla** kóždemu k radźe a k ßłužbje był.

P. Strobel.

K dobroczźiwemu wobkedźbowanju!

K wuhojenju dyskrasijow, wicźe, rheumatisma, sproscźenjow, khorowatoscźe s lěkarstwa, chronischeje žołdkoweje a delnjoźiwotneje khoroscźe, nervoweho a khribjetomosowzoweho czerpjenja, ßłaboscźe atd. po praktischich saßadach naturskowjedźenskeho lěkowanja a źiwjenskeho magnetisma ßym ja sa czescźenych khorowatych **dźenza, ßobotu, a jutsje, njedźelu, k ryczam: w hôtelu „Münchner Hof (mnichowski dwór)" na horuczerskej haßy, w prěnim poskhodze, wó jstwje Nr. 4, w Budyschinje; póndźelu w Biskopizach w „ßłónzu"; wutoru a ßrjedu w Połcźnizy w „schěrym wjelku"; schtwórtk w Kamjenzu w „słotej hwěsdźe".** Sa dowěrjenje, mi tudy a w wokolnoscźi dotal wopokasane, mój najlěpschi dźak.

H. Brendel.

W **ratarskej schuli w Budyschinje,** kaž tež w **ßadowej a sahrodniskej schuli,** s njej sjenoczenej, sapoczńu ßo **ßrjedu, 20. oktobra t. l.,** nowe wuczbne kursy. Bližsche wukasanje da direktar, pola kotrehož maja ßo tež pschipowjedźenja stacź.

Dobre a tunje (niz poczinjene)

wino,

bleschu hižom wot 75 np., porucza

G. A. Dietrich, winopschedawarńja s napschecza theatra.

Sserbske a němske spěwarske

w wulkim wubjerku

porucza po najtunischich płaczisnach

Wilh. Trepera, knihiwjasar pschi realnej schuli.

K płókanju

poruczataj

soda,
Henkelowy blejchowazy soda,
Hudsonski mydłowy extrakt,
quillaja-skoru,
mydłowy korjeń,
blakowe mydło,
wschelake **druhe mydła**

bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)

na žitnych wikach.

Boraxowy a Schmidtowy patentski schterkowy błyschcź,

kotryž schatam pschi schterkowanju rjany błyschcź da,

schterkowy błyschcź,

kaž tež

rajßowu a **pscheńczu schterku**

poruczataj

bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)

na žitnych wikach.

Tokayske wino,

žołdkpoßylnjazy ßrědk sa khorych a wotkhorjazych a woßebje sa khore dźěczi, poruczataj

bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)

na žitnych wikach.

Barby,
firnißy,
laki,
franzowski a němski terpentinowy wolij,
krydu,
cement atd.

poruczataj

(bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)

na žitnych wikach.

K pschisporjenju rosczenja wloßow

poruczataj

woytowu wloßowu tinkturu,
franz-palenz,
rizinußowu pomadu,
wolij s czělzowych korjenjow

bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)

na žitnych wikach.

Čestne myto 60 hriwnow

dostanje tón, kiž čitanku za delnjolužiskich Serbow, tři listna wopřijacu, napiše a to tajku, zo by delnjoserbski lud, kiž němski čitać móže, bjez šulskeje pomocy móhł z njeje serbske čitanje nawuknyć. — Rukopisy, z adressu spisaćela w zapječatanym kouverće, njech so do 1. junija 1881 na předsydstwo towarstwa „Maćicy Serbskeje“ w Budyšinje připósćelu, kotraž ma čestne myto najhódnišemu přisudźić.

A. J. Parczewski.

Aachensko-lipske sawěsćeńske akzijske towarstwo,

sakładny kapital 10 000 000 ℳ,

prämije tunje a twjerdc, bjes wscheho dopłacźowanja.

Knjesam ratarjam ßu ßlědowaze wuměnjenja k wulkemu wužitkej:

Sawěsćene žně, morwy inventar a skót móža ßo w jenym a tym ßamym dworje po dobrosdacźu pak tu pak tam kłasćź a stajećź.

Dale je kóždemu sawěsćenemu ratarjej dowolene, so ßmě pschi regulirowanju schkody kajkehožkuli tsećźeho jako dowěrnika se ßwojeje strony postajićź.

K wschitkemu podrobnischemu wukasanju, kaž tež k wobsanknjenju sawěsćenjow staj stajnje hotowaj

W Budyschinje, w augustu 1880.

hłowny agent sa budyske krajske hetmanstwo
Bruno Deutter,
s bydlenjom Dornschnabel 626,
Joh. Haasa, spezialny agent.

Schpihele,

we wschelakich wulkosćach a wobłukach, porucźam we wulkim wubjerku po poniżenych płacźisnach.

Rudolph Wilhelm
na ßerbskej haßy čo. 20.

Rjane jerje,

kopu po 2 hacź 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucźa

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Khofej,

jara derje ßłodźazy, punt po 100 a 120 np., porucźa

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Wjazore pschemĕnjenje mojich **cigorijowych fabrikatow,** woßebje mojeho **němskeho khofeja** (Deutsch-Caffee) w módrych wobwalkach s czerwjenocźischcźanej etikettu a mojeho **khěžorskeho khofeja** (Kaiser-Caffee) w żoltych rołkach s czerwjenej etikettu, je mje pohnuło, horka stejazu fabrikisku marku k sakitowanju trjebacź, kotraž budźe wot nětk na kóždym pakcźiku s mojeje fabriki nalěpjena. Ja proschu, so by ßo na to kedźbowało a so by ßo mi dowěrjenje, mi hacź dotal bohacźe spożczene, dobrocźiwje dale sdźerżało.

F. F. Resag
w Barlinje na drażdźanskej dróśy 50 a 51.

Sporuschk

kupuje po najwyschschich płacźisnach

měschcźanska haptyka.

Słyšny wolij sahoji hłuchosćź, hdyž njeje pschinarodźena, a wotstroni wěsćże wschě s cźeźkim ßłyschenjom sjenocźene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. pósćźele

C. Chop,
haptykar w Sondershausen.

We wudawarni „Serb. Now.“ je sa 50 np. dostacź:

Sserbska ßwazba
w Błótach.

W delnjokužiskej rycźi spißał **M. Kóßyk** w Wjerbnje.

We wudawarni „Serbskich Nowin“ je na pschedań: **Spěwna radosćź;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.,** do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Ssamoskónzowanje,

skaženje familije atd. ßu ßlědstwa wopiłstwa. Tutón njepocźink ßo psches sto krócź dopokasany, wot lěkarjow porucźeny ßrědk s wjedźenjom abo bjes wjedźenja picźka wotstroni. Tež pomham psche tajne cźerpjenja, běłospław, mocźenje do łoża, padawu khorosćź a lischawu.

L. Grone in **Münster,** Westfalen.

K wobkedźbowanju.

Cźesćźenym Sserbam Budyschina a wokolnosćźe k nawjedźenju, sa ßym tu dźěłarnju a pschedawarnju **jakow, paletotow, ßomocźanych a płüschowych žaketow** wotewrika. Kóždu ßobotu budu w budźe s napschecźa gewandkhěźe njedaloko hłowneje straże pschedawacź. Płacźisny ßu na najnižscho postajene a proschu pschi potrjebje mje dobrocźiwje wopytacź.

Swudowjena feldwebelka **Vorwerkowa,**
bydlaza na garbarskej haßy 424.

Sswój salon **k wkoßytsihanju, frisirowanju** a **brodutruhanju** pschi cźistym a dobrym poßłuženju porucźa

Max Schmidt, friseur
na schulskej haßy pódla Wellerjeź kniharnje čo. 124.

Sswoje wubjerne, wschudźe ßławne

pianina

scźele frachta ßwobodne po fabrikskich płacźisnach s pruhowanskim cźaßom sa dźělbne płacźenje abo sa hotowe pjenjesy s wyßokim rabattom

Th. Weidenslaufer, Fabrik Berlin NW.

Schulerjo, kiž chzedźa wot Michała 1880 měschcźanske schule wopytowacź, móža pola **M. Korjeńka** na walskej haßy (Wallstraße) čo. 769cc. wobydlenje a zyrobu tunjo dostacź.

K 1. okt. ßo na rycźerkubło w Holeschowje jena ródna **kuchinska dźówka** s dobrymi wopißmami a jedyn wustojny ródny **konjazy wotroczk,** kotryž móže hnydom do ßłużby sastupicź, pytatej.

Sa moje

kolonial-tworowe a spiritußowe khlamy

pytam **wucźomnika,** ßyna sprawnych starschich, kiž móže hnydom sastupicź.

W Lubiju. **Paul Müller.**

Jedyn młody cźlowjek móže hnydom jako **wucźomnik** do mojich **kolonialtworowych** a **delikateßowych khlamow** sastupicź.

W Budyschinje. **Joh. Wannack.**

Jedyn tyscherski

móže hnydom pola mje dźěło dostacź.

Ernst Ziescha, tyscherski mischtr
w Njeßwacźidle.

Kwittowanje.

Za cisć **Sejlerjowych spisow** so dale nałoži čisty wunošk Hodźijskeho koncerta 8. augusta 100 ℳ.

Z dźakom wo dalše dary!

Jakub Bart, hł. starši.

Maćica Serbska.

Jako ßobustawy „delnjokužiskeho wotrjada“ ßu dale na lěto 1880 ßwój lětny pschinoschk (1 mk.) sapłacźili a to s Delnjeje Lužizy kk.: kubleř Kwizk s Koßobusa, farař Haußig s Korjenja, wucźeř Kschadow s Bobowa, wucźeř Dabow se Saspow, farař Kruschwiza s Werbna, farař Bronisch s Gołkojź, wucźeř Urban s Gołkojź, wucźeř Kuba s Deschenka, korcźmar Kschenka s Gołkojź, farař Schadow s Dobrynja, wucźeř Lehmann s Njabožkojź, farař Mucha s Brjasyny, pokleńk Sajźowa se Żylowa, khěžnik Bramka tam, sahrodnik Grabja s Werbna.

(Pokracźowanje.)

Łužičan čo. 9. 1879—80

je wušoł.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 36. **Sobotu, 4. septembra 1880.** **Lětnik 39.**

Testament
abo kak je prěni mudry hischcźe mudrischeho nadeschoł.

Wot S. M.

(Pokračźowanje a skónčźenje.)

Knjes rěčźnik Wicźas mějesche wulku prózu roshorjenych ludźi směrowacź, a wón dyrbjesche hakle někotre rasy ßylnje s nożom wo schkleńzu saklinknycź, doniž hara tak daloko wocźichny, so móżesche testament do kónza cźitacź:

„Mojemu wujej Pětrej sawostaju dołhu kschinju na łubi a dwaj khamoraj, w khěźi stejazaj; ßłużomnej dźówzy Hańźi Schołcźiż pak wotkasam 100 toleř, kotrež ma jej Jan Schcźipak hnydom pschi nadewsacźu wupłacźicź.

Tak je ßo stało w Hoschezach, 21. měrza 1844."

Město podpißma běchu tsi kschiźiki podstajene a rěčźnik bě pschispomnił, so je te ßame wudowa Skupowa se ßamßnej ruku podpißała.

Nětko pak, jako bě rěčźnik testament docźitał a jón saßo do tosche tyknył, by cźłowjek dyrbjał halekanje a hawtowanje bjes shromadźenymi ßłyschecź.

Někotsi wołachu, so je testament wopacźny, so je rěčźnik jenoż żortował, a so dyrbi ßo nětko prawy testament cźitacź. Drusy kschicźachu, so dyrbi ßo testament powrócźicź a pschi tym tak wo blido bijachu, so mějesche korcźmarka wulku bojoscź wo schkleńzy a talerje. Někotsi rosskobjeni schkrěcźachu: „To je hańba, kajkaż hischcźe tu ženje njeje była w Hoschezach a tež niz po zyłym ßwěcźe!" Wo rjanych wudmach, kotrež sbożomnemu herbje nadawachu, chzu radscho mjelcźecź.

Knjesej rěčźnikej Wicźasej ßo hakle po dołhim rosryczowanju radźi wopokasacź, so je testament zyle po sakonju wustajeny, a so wón po tajkim njeje żadyn wopacźny cźitał. A jako wón potom, na ßwoju hamtsku pschißahu pokasujo, sjawnje a ßwjedźeńszy wosjewi, so je to wo prawdźe poßlenja wola, kotruż je wón po poporucźnoscźi stareje Skupoweje w pschitomnoscźi pißarja Masucha napißał, jemu njespokojne pschecźelstwo pocźa wěricź.

Pětr běsche s mjersanjom wschón dźiwi a ßedźesche ßmjercźblědy sa blidom. Jemu běsche hnydom wscho jaßne, hdyż wón to wopomni, so bě ßo Lumpakez Jan bjese wscheho sapjeranja s pjecźimi tolerjemi spokojił, a hdyż ßo na leßne ßmějkotanje dopomni, s kotrymż běsche s wopredka na te pjecź tolerje pohladował. Pscheklepany paduch móżesche wschak s tymile pjecźimi tolerjemi s pokojom bycź, hdyż wjedźesche, so budźe sa krótki cźaß zyle kubło jeho wobßedźeństwo, jemu bě lóhko ßo na Pětra schibale ßmjecź, kotryż ßebi myßlesche, so jeho sa pjecź toleř na wěcźny cźaß wotbudźe! — Rosnjemdrjeni wujojo a cźety běchu ßo pschi ßwarjenju na staru Skupowu a na Schcźipakez Jana ßylnje do piwa a palenza dali, so bychu s tym palazy hněw hascheli. A to tež běsche najlěpschi ßrědk k směrowanju. Wschě sće myßle ßo spodźiwnje khwatnje shubichu a tu a tam jedyn, mjersanje dla skażeneje nadźije sabywschi, na stole cźicho wußny. Pola druhich ßo njespokojnoscź s testamentom do wjeßełoscźe a żortniwoscźe pscheměni. „Ja mam testament sa zyle prawy!" jedyn wjeßeły wuj, kotryż běsche hižom někotre schkleńcźki pschewjele wututkał, s dobom do pijazeje shromadźisny sawoła. „To je na skupeho rawßa zyle podobne. Kak je ßo wona hischcźe w ßmjercźi wjeßelika, hdyż je pomnika, kajke dołhe woblicźa budźemy pschi wotewrjenju testamenta cźahacź!"

„Haj", jedyn druhi praji, „ale so je ßebi wona runje tajkeho Lumpaka wuhladała! To je tola phi a hańba sa zyku wjeß, so dyrbi tajki ßlěpz najrjeńsche a nawjetsche kubło wobßedźicź."

Sa Pětra, kotryż rosskobjeny cźmowje k semi hladasche, mějachu wschitzy wobżarowaze ßłowa. Tola wón na tajku ßobużelniwoscź ani ßłowcźka njewotmolwi, ale pytasche ßwoje njesbože w palenzu satepicź, wot kotrehoż wón jenu schkleńzu po druhej do ßo lijesche.

Wjetschi dźěl Skupoweje pschecźelstwa Pětrej s zyłej wutrobu popscha, so je ßo s herbstwom tak ßměschnje sjebał, hacź runje běchu jeho prjedy pschecźelniwje troschtowali. Wón běsche s nimi runje każ stara Skupowa jenoż s wyßoka a s horda wobkhadźał a ßo sadźerżał, każ by hižom knjes nad kubłom był.

Wotpohlad, kotryż běchu ßebi prjedy w wjecźiwoscźi wumyßlili, so chzychu wschitzy w hromadźe psched khěźku Schcźipakez Jana cźahnycź, staru budu do rěcźki storcźicź a jeho ßameho módreho a seleneho pschebicź, wosta njewuwjedźeny. Někotsi s bojoscźu psched żandarmom wo tej wězy niczo wjedźecź nochzychu, a drusy běchu w tajkich wobstejnoscźach, w kotrychż běsche jim stejenje jara cźeźko, tak so móżachu s pomozu někajkeho dobrocźiweho wuja ßwój ßamßny dom lědma doscźahnycź.

Knjes rěčźnik Wicźas bě ßo, wot hoscźiny ßo wotßaliwschi, hdźež běsche jemu howrjenje pschestraschne, do cźicheje khěźki Schcźipakez Jana podał, so by jemu po sakonskej pschikasni herbstwo pschipowjedźił a wot njeho wuprajenje żadał, hacź chze jo pschijecź.

Jako rěčźnik sastupi, płatasche Jan runje ßwoje rostorhane kholowy. Spěschnje stanywschi wón s hłoßom najwjetscheho spodźiwanja sawoła: „Aj, aj, knjes rěčźniko, kak pschińdźe Schcźipakez Jan k cźeścźi Wascheho wopyta?"

Rěčźnik, kotremuż ßo tajke ponižne powitanje lubjesche, wotmolwi hnadnje: „Nó, Wy ßo pschede mnu njetrjebacźe stróżicź, Schcźipako, ja Wam dobru powjescź nješu."

„Dobru powjescź?" wopraschа ßo Jan. „My khudźi ludźo ßo s rědka něschto dobrého nadźijemy, hdyż ßo knjeża rěčźnizy pola naß pokaża."

Duż jemu knjes rěčźnik s ważnoscźu rosestaja, schto je ßo podało a cźeho dla tu je. Jan ßo nad tym ßměješche a měnjesche,

so je ßnadź knjes rěčźnik wot korczmarjez wuja dźenßa najlěpsche wino porjedźene dostał, dokelž je tak žortniwy.

„Ně, ně", rěčźnik khutnje rjekny, „ta wěz je bjese wscheho žorta!" A s dobom wón jemu testament pokasa, hdźež běsche wscho czorne na běło napißane. —

Jan po sdaczu poł sastróženy, poł swjeßeleny do njeho kukasche a praji stykнywschi ruzy: „Dobra je mi ta luba žona pschezo była a do mnje wjele dźerżała, ale so wona mje tak wobdari, to ßebi njebych ženje dał dźecź."

Schczipakez Jan běsche hnydom k pschiwsaczu herbstwa swólniwy a pschepoda knjesej Wiczasej poknomóz, so ßmě wscho pschikasacź, schtož běsche sa dokonjenje wotkasanja njebocźiczkeje nusne. S dobom wón rěčźnikej poruczi, so by ßo kubło skerje a lěpje na pscheßadźowanje pschedało, dokelž tu tola njeby móhł wostacź sawiscźe a hidźenja dla, kotrež by pschecźelstwo stareje Skupoweje pschecźiwo njemu pokasało.

Wot teho czaßa Lumpakez Jana w Hoschezach njejßu saßo widźeli, a prjedy hacź bě Pětr se ßwojeje pjanoscźe wotucźił, bě tamón hižom psche wschě hory. W měscźe běchu jeho hischcźe někotre rasy wohladali. Ale jako bě kubło pschedate a wón ßwoje pjenjesy dostał, běsche ßo wón tež tam na ženjesaßowidźenje shubił.

Po někotrych lětach pschińdźe s Ameriki do Hoschez ßmjertne wopißmo, po kotrymž bě wěsty Jan Schczipak s Hoschez, kotryž běsche s woprědka bohateho muža hrał a wokoło ßebje jenož tak s pjenjesami mjetał, skónczńje jako rostorhany proscheř w měscźe New-Yorku na ßmjeczach w jenej kólni wumrjeł.

My móžemy nětko nasche powjedanczko skónczicź.

Hara wo Skupez testamencźe běsche w Hoschezach bórsy sabyta a jenož pschi wurjadnych składnoscźach ßo na njón spomni. Pschedawanje kubła, psches czož běsche ßebi někotryžkuli móhł kruch pola, kotryž ßo jemu derje pschihodźesche, sa tuni pjenjes kupicź, roshorjenych ludźi saßo sjedna.

Sskužobna dźówka Hańża běsche wscha sbožomna, jako wotkasanych sto toleř dosta, tak wjele pjenjes hischcźe ženje njebě w hromadźe widźała. S zyła jej tele pjenjesy bórsy k sprawnemu mužej pschipomhachu.

Wbohi, sjebany Pětr ßwoje njesbože dołhi czaß njemóžesche sabycź, a to běsche sa njeho žadławy dźeń, jako dyrbjesche ßwój waczok pod pažu wsacź a kubło wopuschcźicź, w kotrymž běsche ßo hischcźe pched krótkim w duchn sa knjesa a mischtra sdał. Wón pola jeneje młodeje wudowy sa wotroczka sastupi a sa někotre lěta měješche sbože, so bu psches woženjenje s njej tola derje wobstarany muž.

Jako wón ras kermuschu se ßwojej młodej žonu nimo hroda domoj dźěsche, žona jemu praji: „Tu by ty po prawym dyrbjał sastupicź, hdyž njeby stara Skupowa wscho ßlěpzowskemu Schczipakej wotkasała. Hdyž jenož bych ja wjedźiła, czeho dla je wona to czinila."

„Ja to wěm", Pětr wuplazny, kotremuž běsche kermuschny palenz jasyk połóžił. „Czeta jemu niczo njeje wotkasała, tón paduch je ßo ßam sa herbu postajił!"

Luby czitać móže ßebi nětko myßlicź, kak ßo s wupraschowanjom a pschepytowanjom sapocza. To by tež wulki dźiw był, hdyž njeby žona hischcźe tón ßamy wjeczor wot skurjeneho muža jeho potajnstwo pomałku s lescźu shoniła. Žony wschak ßo na to lěpje wusteja, hacź schtó druhi.

Pětr drje nasajtra rano, jako ßebi njemudre bledźenje pschemyßli, ßwojej žonje khutnje k wutrobje ryczesche, so njeby nikomu niczo pscheradźiła, dokelž by hewak do jastwa pschischoł, ale maczeri wona tola tu wěz njeßmědźische a njemóžesche samjelczecź. Macź saßo ßwojej ßotsje wscho wuklesła, a prjedy hacź bě ßo tydźeń minył, zyła wjeß wjedźesche, kak je spodźiwny testament stareje Skupoweje nastał.

Pschecźelstwo ßo psches tajke wußlědźenje s nowa s mjersanjom a hněwom pyrjesche a wjele wo skórźbach powjedasche. Ale pschecźiwo komu skorźicź? Hłowny hrěschnik, kotryž bě jich wo herbstwo sjebał, bě hižom dawno morwy, a herbstwo bě w Amerizy, s wotkał je s najwjetschej mudroscźu saßo dostacź njemóžachu.

Pschecźiwo Pětrej tež niczo njemóžachu wuskutkowacź, dokelž tu žane wopokasma njeběchu, hacź blady, kotrež ßo wo wßy bledźachu.

Tež ßudnistwo wo njehańbicźiwym jebanstwje shoni, ale hdźež njeje skórźbnik, tam tež njeje ßudnik. Pětra mějachu, je-li bě powjedanje wěrne, sa doscź khostaneho. Schczipakez Jan pak bě morwy, a hdyž tež by hischcźe žiwy był, dha jeho tola njebychu móhli prjedy wobwěßnycź, doniž jeho njebudźichu w ßwojich rukach měli. —

By-li ßebi czescźeny czitać po pschecźitanju tuteho žortniweho powjedanczka s prawej khutnoscźu ßlědowazej pschißkowje do wutroby sapißał:

Njeprawe kubło njetyje! dha wón powjedanczko njeje podarmo czitał a wone jemu tež niczo schkodźicź njebudźe.

Wußudźenja.

Lawniski ßud 10. augusta.

Žiwnoscźerjej Jan Muczeř a Michał Rabowski w Wulkich Debßezach běschtaj ßo 2. měrza se skakarjom Steglichom, połnje pjanym, swadźiłoj. Se swady běchu puki nastałe. Steglich teho dla skorźesche, so je był žałoßnje pschemłócźeny a dokelž Muczeř wotpokasacź njemóžesche, so je Steglicha s pjascźu woßebje do delnjeho žiwota prał, bu wón k 20 hriwnam schtrafy wotßudźeny, Rabowski pak teho dla sa njewinowateho wuprajeny, dokelž běsche ßo pjecza jenož wobarał.

Schulski hólz Korla Wawer s Komorowa běsche 16. julija s knježeho hata w Drobach 7 karpow popanył a wot nich 3 do gmejnskeje studnje, 4 pak, so by je posdźischo do studnje ßwojeho hospodarja ßadźił, do jeneje wódneje dóńzy czißnył. Dokelž bě hischcźe tak młody a ßo sdasche, so njeje hrěschnoscźe ßwojeho skutka doscź ßwědomny był, jeho ßud s porókom domoj puschczi.

Žiwnoscźeř Handrij Zimmermann s Wujeźka běsche 24. junija na mužakowskim schußeju pola Budyschina na schczeźzy jěł, pschi czimž 41ětny ßyn restaurateura Liebawa do koni saběža a ßo ßnadnje wobschkodźi. Zimmermann bu ßwojeje njekedźbnoscźe dla k 5 mk. schtrafy wotßudźeny.

Schulskaj hólzaj C. A. Langa a A. Schneider s Konjez běschtaj dwójzy s wischnjowych schtomow, wot Rychtarja wotnajatych, s hruslemi wischnje dele wotbiwałoj. W napohładźe na jeje młodoscź móžeschtaj jenož s porókom woteńcź.

Dźěłacźeř J. E. Bartusch w Boschezach bě ßo 20. junija s wotroczkom J. Garbarjom na poli swadźił a jeho s toporom dźecźelowych widłow do hłowy praßnył. Sa to dosta wón 4 dny jastwa.

Dźěłacźeř Korla Lischka w Brěsynzy běsche dźěłacźerku Hańżu Henczkowu wobskorźił, so je czescźranjaze ßłowa na njeho prajiła. Henczkowa bu sa njewinowatu spósnata. Pschi ßudniskim jednanju redaktor Smoleř jako tołmacźeř skutkowasche.

Krajny ßud 10. a 11. augusta.

Dźěłacźeř Schneider se Subrniczki se žonu a dwěmaj wnukomaj (enklomaj) wot 1 a 4 lět w khěžzy bydlesche, hdźež jeho žona ſ tymaj dźěſcźomaj wó jſtwje ſpasche. W tutej ſtwě pak želeſne khachle ſ njezykymi durczkami ſtejachu a bě ßo pſches nje walczina, pſchi khachlach leżaza, ßrjedź nozy ſapaliła a bě kur dźěſcźi morił, žonu pak ſlě wobſchkodźił, ſo wona bórſy wumrje. Schneider bě teho dla wobſkorżeny, ſo je ſ njerodnoſcźe ßmjercź tutych tſjoch ſawinował, ßud jeho pak ſa njewinowateho wupraji.

Lawniſki ßud 13. augusta.

Wotroczk J. C. Nowak w Bolborzach běſche ßłużobnej dźówzy Marji Ramſchez tam w cźeladnej komorje tamniſcheho rycźeřkubła ſ jeje kſchinje něhdźe 50 np. wſał, ſpomnjena dźówka pak, kotraž tam khora w łożu leżeſche, bě to widźała, a Nowak doſta ſa to tydźeń jaſtwa.

Žiwnoſcźeř Michał Hórka w Hrubocźizach běſche wjeßneho rychtarja Jana Tacźinka w Tſělanach wobſkorżił, ſo je jemu 30. meje w Haſchiz korczmje w Budyſchinje kſchiwdu cźinił. Ale ßud to ſa njedopokaſane ſpósna a Tacźinka ſa njewinowateho wupraji.

Dźěłacźeř Mehnert ſ Hojersdorfa w kraju po proſchenju wokoło cźahaſche a bě pſchi tym też do dwora gmejnſkeho prjódkſtejerja Giertha w Jeńſchezach pſchiſchoł a tam jenu jaku, 5 hriwnow hódnu, kranył. Ale Gierth jeho naſajtra ſ jaku w Jitku doßahny. Mehnert doſta ſa to 3 njedźele jaſtwa a ſa wokołodundanje pak dwě njedźeli.

Wojnařka Marja Kubankowa w Radworju běſche loni 19. oktobra wobydlenje wěſteje Schołcźineje tam wotankła, dokelž wjedźeſche, hdźe klucz leži, bě potom horje ſchła a jene poßleſchcźo ſ wupjerkom kranyła, kotrejž běſche ßebi Schołcźiz domjaza dźówka ſa ßwoju nalutowanu mſdu kupiła. Pjerje bě Kubankowa do ßwojeho łoża ſtykała, wupjerk pak pſchedała. — Hewak khodźeſche wona huſto doſcź wokoło pſchipołdnja do radwořſkeje Schołcźiz korczmy na ßłódke piwo a běſche tam jedyn dźeń ſańdźeneje naſymy, bjes tym ſo běſche Schołcźina do pinzy po piwo ſchła, ſ khamora 20 np. wſała. Sa wobej paduchſtwje bu Kubankowa k 2 měßazomaj a 4 dnjam jaſtwa wotßudźena.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. W Drażdźanach ßu niz jenož 2. ſeptembra, ale woßebje hižom 1. ſeptembra ſ wotkrycźom rjaneje ſtatuy „Germanije" ſedanſki ßwjedźeń ßwjecźili. Germanija je na tak mjenowanym ſtarym torhoſchcźu poſtajena a bě pſchi jeje wotkrycźu, hdźež też 6000 dźěcźi ßwjedźeńſki ſpěw ßobu ſpěwachu, kral Albert ſ zykej kralowſkej ßwójbu pſchitomny. K dopomnjenju na to, ſo je w poßlenjej němſko-franzowſkej wójnje 99 wojakow, w Drażdźanach rodźenych, panyło, 99 drażdźanſkich knjeźnow 99 wěnzow pſched „Germaniju" połoži. — W Drażdźanach budźa ßo konje, ſ kavallerije wumuſtrowane, 18. a 19. oktobra na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

— Kral Albert je w poßleńſchim cźaßu pak tu pak tam manövry ſakſkeho wójſka wopytował. Sańdźenu póndźelu wón ſchtwórtu infanteriebrigadu Nr. 48 pola Lipſka wobhladowaſche.

S Barlina pißaja, ſo je němſki khěžor k ſedanſkemu dnju proklamaziju na wójſko wudał, w kotrejž wón bjes druhim praji, ſo pſchi pomyßlenju na poßlenju němſko-franzowſku wójnu ſ najwjetſchim dźakom na Boha a ſ najwjetſchej khwalbu na wójſko ſpomina, kotrež je wot Weißenburga hacž do Sedana tak khwalobnje wojowało, a ſo budźe teho dla jeho poßlenja myßliczka ſ dobropſchecźom k wójſku wobrocźena.

— Pruſki krónprynz w tu khwilu bajerſke wójſko wobhladuje. — Wjeřch Bismark, kiž bě do Barlina pſchijěł, ſo by tam ſ rumunſkim wjeřchom poryczał, je ßo bórſy ſaßo na ßwoje kubło Friedrichsruh podał.

— Dokelž je kölnſka wulka zyrkej, „dom" pomjenowana, něſto dotwarjena, dha je khěžor pſchikaſał, ſo ma ßo tajkeho dotwarjenja dla 15. oktobra woßebny ßwjedźeń w Kölnje ßwjecźicź. Hacž runjež kölnſki arzybiſkop tak mjenowanych mejſkich ſakonjow dla w zuſbje pſchebywa, je khěžor tola praſchenje do Kölna póßłał, hacž budźe tamniſche arzybiſkopſke duchowſtwo tehdy w „domje" Božu ßłużbu wotdźerżecź chzycź, na kotrejž by ßo khěžor ſ prynzami wobdźěliczź móhł.

— S pokodniſchich a nawjecźornych Němzow pißaja, ſo ßu ßo tam pſcheńza, jecźmjeń a wowß tak derje radźiłe a też tak derje domoj ſkhowałe, kaž to dokho było njeje. Běrny tam też bohaty a dobry płód lubja.

Awſtrija. K dopomnjenju na hußitſkeho wójnſkeho nawjedowarja Žižku, kotrehož Němzy Ziſka mjenuja, bu ſańdźenu njedźelu jeho ſtatua w Cźaßlawje ßwjedźeńſzy wotkryta a bě ßo k temu na 30,000 ludźi ſe wſchěch cźěſkich ſtron ſhromadźiło.

— Awſtriſke nowiny něſtkole woßebje to wopißuja, kak khěžora na jeho pucźowanju pſches Morawu, Galizyju a Bukowinu ludźo witaja. Tajke witanje je wſchudźe jara pyſchne a wutrobne, a hodźi ßo prajicź, ſo je khěžor też ſaßłuži, pſchetož wón ßo też wutrobnje ſadźerżuje a Cźecham, Polakam a Małorußam na jich witanje też cźěſzy, półſzy a ruſzy wotmolwja.

Franzowſka. Na manövrach franzowſkeje kavalerije, kotrež ßo w měßazu oktobru ſměja, ßo też někotſi němſzy offizierojo jako pſchihladowarjo wobdźěła a je jim to němſki khěžor a franzowſki pſchedßyda hižom dowolił.

Jendźelſka. S Afganſkeje je powjeſcź pſchiſchła, ſo je ßo woblehnjenje Kandahara, wot jendźelſkeho wójſka wobßadźeneho, ſ tym ſkónczło, ſo ßu Afganojo pod ßwojim nawjedowarjom, Ejub-khanom, kandaharſku wokolnoſcź wopuſchcźili a hacž k rězy Argandab zoſali, hdźež ßu lěhwo wobcźahnyli.

Rußowſka. Ruſki khěžor je ßo na ßwój lětni hród Livadija na połkupje Krymje pſcheßydlił, ſo by tam, kaž druhe lěta, też lětßa někotry cźaß pſchebył. Hrabja Loris-Melikow, něſto miniſter ſnutſkownych należnoſcźow, je tam khěžora pſchewodźał.

— Ruſki lud je ſ tymi pſcheměnjenjemi, kotrež ßu ßo pſched krótkim w miniſterſtwach a wyſchſchich krajnych ſaſtojnſtwach ſtałe, jara ſ pokojom, dokelž widźi, ſo je jemu ſ tym wjetſcha politiſka ßwoboda data. Duž drje žadyn dźiw njeje, ſo wo ſkutkowanju nihiliſtow niczo wjazy ßłyſchecź njeje.

Turkowſka. Sultan europiſkich wulkomóznarjow w naſtupanju teho, ſo ma Cźornohórſkej maku krajinu Dulcigno wotſtupicź, hiſchcźe pſchezo ſa nóß wodźi. W tychle dnjach je ßebi wot nich žadał, ſo bychu jemu ſ nowa ſchěſcź njedźel khwile k tajkemu wotſtupjenju ſpożcźili. Tajka khróbkoſcź pak je, kaž ßo ſda, někotrym wulkomóznarjam ßylnje do noßa ſajěła, tak ſo bychu najradſcho na ſultana porſknyli. Woni ßu ſ najmjeńſcha pſchikaſali, ſo maja ßo jich łódźe pola Dubrownika (Raguſy) ſhromadźicź, ſchtož njeje daloko wot Dulcigna. Němſka łódź, kotraž je tam też kommandirowana, rěka „Viktoria."

Ze Serbow.

-a. S Budyschina. W cźiśle 34 „Serbsk. Now." ßym ßwjatocźnoscź wotkrycźa wójnskeho pomnika w ekserzirowanskej halli tudomneje noweje kaserny s krótka wopißał; njech je mi dźenßa dowolene, na pomnik ßamón spomnicź. Mjenowana ekserzirowanska halla je twarjenje 120 metrow dołhe, 25 m. schěroke a něhdźe 8 m. wyßoke. Do jeje ßewjerneje (połnózneje) scźěny je pomnik sastajeny. Je to podołhojty schtyriróżkny pěskowz, s dweju kamjenjow wobstejazy; wón je něhdźe 3 metry wyßoki a 160 zentimetrow schěroki. Na nim steji 70 zentimetrow wyßoki nastawk. Jeho ßrjedźisnu twori kralowski wopon, na kotrymž króna s kschiźikom na wjeřschku steji; pod woponom plecźe ßo pak ławrjenzowa hałsa, k woběmaj stronomaj tcźa khorhowje, na kóncźku se „źelesnym kschiźom", a leźa wójnske emblemy: k prawizy kanona, tsělby a helm, k lěwizy teßak, bubon a trompeta. Wokoło kamjenja ßu banty (wěso tež kamjeńtne), na kotrež ßu ßlědowaze bitwischcźa sapißane, na kotrychž je nasch IV. połk (regiment) Nr. 103 wojował a dobywał: St. Privat. Verdun. Nouart. Beaumont. Sedan. Paris—: Bondy. Gagny. Mont Avron. Na kamjenju ßamym steji lětna liczba 1870—71; spody steja ßłowa „Es starben den Tod für König und Vaterland" (t. r. „Wumrjechu ßmjercź sa krala a wótcźinu"), a na to ßlěduje sapisk offizierow, unteroffizierow a wojakow IV. infanterie-reg. Nr. 103, kotsiž ßu w mjenowanej wójnje źiwjenje shubili. Offizierojo ßu tsjo: major Gustav Bernhard von Schönberg-Pötting a sekonde-lieutenantaj Henke a Karisch; jedyn sergeant, 8 unteroffizierow, 7 gefreitow, dwaj hornistaj, jedyn bubnař a 109 wojakow. Dokelž pschistajene njeje, s wotkal źadyn je, njemóźemy prajicź, kak wjele Sserbow je mjes nimi. W delnim kónzu pomnika je ßrjedźa wopon s mjenom reg. Nr. 103. Niźe pomnika stejesche pschi ßwjatocźnoscźi podobisna (büsta) nascheho krala Alberta, s ławrjenzom wěnzowana. — So je pomnik wustojnje dźěkany a jara derje radźeny, hiźom prajach. Pschispomnicź pak dyrbju, so je tónle pomnik sa naß woßebnje teho dla wobhladanja hódny, dokelž wón dopokaźe, so tež ßerbska pilnoscź a ßerbske wuměłstwo něschto samóźe. A kaž rěßbařnju k. J. A. Petschki na taschbařku tudy jako jenu s najlěpschich po wschej Łużizy snajemy, tak móźe ßo tež wopißany wójnski pomnik, woßebje schtož tón horni nastawk nastupa, kiž wulku wuschiknoscź a drobne dźěło źada, khróble kóźdemu podobnemu rěßbařskemu wudźěłkej runacź. Hdyž pomnik cźescź ßwojeho mischtra powjeda, dha je to tež cźescź sa Sserbow, pschetoź tónle mischtr je Sserb. — Regiment tež je knjesow Petschku nana a ßyna psches to woßebnje pocźeścźił, so buschtaj najprjedy k ßwjedźeńskej hoscźinje, kotraž běsche 17. augusta wjecźor w offizierskim kasinje w nowej kasernje, a potom tež k ßwjedźeńskemu wotkrycźu pomnika 18. aug. rano pscheproschenaj; mjenowanaj knjesaj běschtaj pschi hoscźinje kaž pschi ßwjedźeńskim wotkrycźu pomnika jeniczkaj njewojeřskaj hoscźej.

— My dowolamy ßebi naschich cźescźenych cźitarjow na to kedźbnych cźinicź, so smeje ßo ßerbski spěwanski ßwjedźeń, kotryž chzedźa khróscźanske, róźeńcźanske a konjecźanske spěwanske towařstwa wotdźerźecź, w Lejnje pola Khróscźiz a niz w ßmjecźkecźanskich kupjelach, kaž bě prjedy wotmyßlene. Sswjedźeń budźe wěscźe rjany, pschetoź snate je, so maja tute towařstwa dobrych spěwarjow.

— Budyske hamtske hetmanstwo je wosjewiło, so ßo pschi ßwjedźeńskich składnoscźach schulskim dźěcźom pschi cźeźkej pjenjeźnej schtrafje (hacź do 150 mk.) źaneho palenza dawacź njeßmě.

— Kamjeńska diöcesanska shromadźisna ßo lětßa 21. septembra na tamnischej radnej khěźi wotdźerźi.

— (Lětny ßwjedźeń draźdźanskeho hłowneho towařstwa gustav-adolfskeho wustawa. Skóncźenje s cźiśła 35.) Po wuradźowanjach, kotrež běchu ßo 17. augusta wot hłowneho towařstwa gustav-adolfskeho wustawa wotdźerźałe, mějesche ßo nasajtra 18. augustu Boźa ßłużba w pětrowskej zyrkwi. Němski prědowasche k. konsistorialny radźicźel a dwórski prědař Dr. Rüling s Draźdźan a pokasowasche na podłożku ßłowow se Srudneho Khěrluscha 3, 22—23, s kajkim źohnowanjom ßo towařstwo na Boźu dobrotu, na bratrowsku ßmilnoscź a na zyrkwinu ßwěrnoscź sepjera. Po nim k. farař Jakub s Njeßwacźidła ßerbsku rycź dźerźesche a w njej rosestaja, kak mjeno Jesuß evangelskim kschescźijanam w rospróschenju k troschtej a evangelskej zyrkwi doma k napominanju ßłuźi, po tym hacź je nam a jim tón Knjes ßam prajił: „Njebój ßo, wěř jenoź!" — Do tuteje rycźe spěwasche 24 ßerbskich seminaristow tudomneho krajnostawskeho seminara schtyrihłóßnje a bjes byrglowego pschewoda na khórje prěnju a tsecźu schtucźku khěrluscha cźo. 451: Pastwa wěrnych, radoscź ßwěrnych atd. — Sswjedźeńska kollekta wunjeße 625 mk. 44 np. a dostanje ju seitendorfska ev. woßada.

— -a. Sańdźenu ßobotu blisko Hodźija tudomny wóśka Wicźas (Lehmann), kotryž sa wojakami, kiž do manövra cźehnichu, jědźische, na to waschnje snjesboźi, so s wosa padny a pod koło pschińdźe. S rosmjecźenej hłowu jeho spody wosa wucźahnychu a do Budyschina pschiwjesechu, hdźež pak dwě hodźinje na to wumrje.

— -a. Saßo je ßebi tudy młody cźłowjek ßamomólnje źiwjenje wsał, 18lětny Ota Lukas s Budyschina. Wón wuknische w Draźdźanach pjekařstwo, wrócźi pak ßo njedawno do Budyschina k starschimaj, wudawajo, so je cźeknył, dokelž ßu jeho pjekařszy wotrocźzy pschejara krjudowali. Pjatk, 27. augusta wjecźor, jako starschej doma njeběschtaj, ßo wón s pistoliju, s pólverom a s wodu natykanej, do rta tsěli a bě hnydom morwy. Na blido běsche prjedy s krydu napißał, so starschej wscho dalsche s pißma shonitaj, kotrež w komodźe leźi. Na pschikasnju polizije jeho cźěło na Tuchoř donjeßechu, sańdźenu póndźelu pak bu na Mikławschk khowany, dokelž běsche katholskeho wěruwusnacźa. —

S Kschiweje Borschcźe. Ssrjedu, 1. septembra, wjecźor w dźeßatej hodźinje w dworje tudomneho kublerja a gmejnskeho prjódkstejerja Jana Skopa woheń wudyri a wschě jeho twarjenja se wschěmi źnjemi do prócha a popjeła pschewobrocźi. Woheń je po sdacźu sałoźeny.

§* S Njeßwacźidła, 24. augusta. Pjatnacźe lět je ßo minyło, jako zyrkwinski hłóß swonow s wěźe nascheho Boźeho domu na ßwjedźenju, kaź tón dźenßnischi, woßadnych kaź tež zusych do Knjesoweje ßwjatnizy wołasche. Běsche to mißijonski ßwjedźeń. Jako bě nětko k nam ta powjescź pschischła, so ma ßo lětuschi mißijonski ßwjedźeń na dnju ßw. Bartromja pola naß ßwjecźicź, dha bu tale powjescź s wulkim wjeßelom a s wulkej radoscźu pschijata. Mjes zyrkwinskimi prjódkstejerjemi bu ßwjedźeński wubjerk wusoleny, kiž mějesche ßo sa to staracź, so by ßo wschitko pěknje a rjenje wuwjedło, ßamo nasch knjes farař pschi tym źaneje prózy lutował njeje. We wschitkich wßach nascheje woßady pilne ruki młodych holiczkow, kaź tež źonow pletwa a wěnzy wijachu a wschitko bě sa to staroscźiwe, so by ßo nasch Boźi dom tak wjele hacź móźno wudebił. Wot hoscźeńza psches stary kěrchow hacź k zyrkwinym durjam, hdźež mějesche ßwjedźeński cźah hicź, běschtaj dwaj rynkaj selenych brěsyczkow nastajenaj, schtoź jara lubosny napohlad dawasche. Darjene běchu tute brěsy wot knjejstwow s Luha, se Sarycźa, s Lahowa a wot gmejny s Wětrowa. Schtoź něto zyrkej ßamu

nastupa, dha běsche wona tak bohacźe a tak kraßnje wupyschena, kaž hischcźe ženje njebě była. Kraßny napohlad dawasche woßebje tež Boži woktař, kiž běsche ſ kcźějatymi a łopjenatymi rostlinami w hornzach bohacźe wupyscheny a pſched kotrymž wobwěnzowane ßnopy, hischcźe wot žnjoweho ßwjedźenja, stejachu; teho runja běsche tež na dupu rjana pycha nawita. Tuto wudebjenje běchu pak dobrocźiwje na ßo wſali: tyscheŕſki mischtr k. Patoka a hrabinſki sahrodnik k. Schmidt ſ Njeßwacźidła, kotrymajž běsche tež knjeźi sahrodnik k. Donath ſ Łuha pomozny. Wěnzow běsche wscho do hromady 262, pletwow pak wjele stów łóhcźi. Tu móžesche jedyn prajicź, nasch Boži dom je pschewobrocźeny do Božeje sahrody. Jako běsche dwě wotbiło a swony kemscherjow do Knjesoweje ßwjatnizy wołachu, dha ßo pola stareje schule k ßwjedźeńſkemu cźahej sestupachu: kk. wucźerjo, zyrkwinszy, schulszy a gmejnszy prjódkstejerjo, kaž tež wjeßni rychtarjo a dźěchu, pschewodźeni wot wjelkowſkich posawnistow, nawjedowani wot k. wucźerja Bjara ſ Bóschiz, ſ tsjómi khorhojemi sady farskeje sahrody pſched faru, hdźež kk. duchowni, kaž tež knjes kollator hrabja Peralta-Renaud-Riesch ßobu do cźaha sastupichu a ßo do Božeho domu podachu, kiž běsche jara bohacźe ſ nutrnymi poßłucharjemi napjelnjeny. Sserbſka Boža ßłužba ßo sapocźa. Jako bě khěrlusch 162 wuspěwany, postupi nasch wyßokocźeſcźeny farař k. Jakub ßwj. woktař a saspěwa „Cźeſcź budź Bohu w tej wyßokoſcźi", na cźož woßada ſ wuspěwanjom 1. schtucźki 7. khěrluſcha wotmolwi, k. duchowny saspěwa postrowjenje a intonaziju, a po wuspěwanju někotrych schtucźkow se 451. khěrluſcha stupi ßwjedźeńſki prědař k. duchowny Wanak ſ Wóßlinka na Bože město a dźerźeſche nam duchapołne prědowanje po Luk. 22, 24—30. „Kajku ważnoſcź ma mißijonſki ßwjedźeń sa kſcheſcźijanſku woßadu?" 1. Staji nam praschenje wo naschu staroſcź sa Bože kraleſtwo. 2. Dopomni naß na Knjesowych póßkow w jich ßłužbje. 3. Swjeßeli naß pſches sjewjenje Knjesoweje pomozy. 4. Posběhuje naschu nadźiju k tej pschichodnej kraßnoſcźi. Wotspěwanje intonazije, kollekty a wudźělenje požohnowanja mějeſche k. farař Imisch ſ Hodźija. W 4 hodźinach sapocźa ßo němſka Boža ßłužba, na kotrejž tež jara wjele Sserbow saßo ßobu dźěl bjerische. Sswjedźeńſke prědowanje běsche wodźeŕ nascheho zyłeho evang. lutherſkeho mißijonſtwa k. mißijonſki direktař Hardeland ſ Lipſka dobrocźiwje na ßo wſał, schtož je naß wschitkich wulzyschnje jara swjeßeliło. Tuto kraßne prědowanje, wěſcźe kóždeho sa mißijonſtwo wubudźaze, sakoźi ßo na Luk. 10, 30—37 pod ßłědowazym podłožkom: „Samaritſka ßłužba mißijonſtwa." 1. Cźi wbosy, rosbicźi póhanjo, kotrymž budźe wopokasana. 2. Ta prawa myßl, kotraž k temu naß kmanych cźini. 3. To waschnje, po kotrymž ma ßo stacź. Knjesa Hardelandowe prědowanje běsche cźim sajimawsche, dokelž móžesche tak prawje w žiwym wobrasu hubjenoſcź, duchownu nusu a žadławoſcź tamneho póhanſkeho luda nam pſched wocźi stajicź, pschetož knjes Hardeland běsche ßam dwójzy w Indiſkej pobył a žałoßne pschibójſtwo wobžarowanja hódnych wbohich póhanow se ßamßnymaj wocźomaj widźał. Woktarnu ßłužbu wobstaraschtaj: do prědowanja k. farař Jakub a po prědowanju k. farař Mrósak ſ Budeſtez. Bóh tón Knjes běsche ßo tak miłoſcźiwje k naschemu ßwjedźenju póſnał, so běsche nam tak rjane wjedro wobradźił a hewak ßo zyłemu ßwjedźenjej rjenje a kraßnje radźicź dał, sa cźož jemu nasch najpokorniſchi dźak pschinjeßemy. Mjes hoſcźemi, kiž na naschim lubym mißijonſkim ßwjedźenju naß se ßwojim wopytom počźeſcźichu, běchu kk. zyrkwinſki radźicźel Dr. Schmidt ſ Budyschina, superintendent Karaß ſ Wojerez, prědař herrnhutſkeje gmejny Gammert ſ Małeho Wjelkowa a drusy. Duchownych běsche wſchěch w hromadźe 13. Wopora sa mißijonſtwo, do schkliczkow pſched zyrkwinymi durjemi nawdateho, běsche wscho hromadźe 420 hr. 92 np. Bohu lubemu Knjesej, kiž je hłowa ßwojeje zyrkwje, budź pokorny dźak daty sa rjane radźenje tuteho ßwjedźenja. Wón chzył tute ßymjeschko, w ßerbſkim kraju wußyte, požohnowacź, so by płody pschinjeßło w dalokich póhanſkich krajach.

S Němſkich Pasliz. Tudy je ßo 27. augusta kólnja sahrodnika J. G. Hustiga wotpalika. Dźěcźi ßu woheń pjecźa se schtrychowacźkami (sapałkami) samischkrike.

-a. Se Sdźerja. Sańdźenu wutoru, 31. augusta, dopołdnja w ½10 hodź. wotpalichu ßo tudy se ßłómu kryte Dudlez domske ſ pschitwarjenej kólnju, ſ kosazym a ßwinjazym khlěwom. Woheń ßo tak khětsje rospschestrje, so ßo ßwinjo a dwě kosy ßobu spalichu; tež drasta a wscha domjaza nadoba ßo tak rjez do cźista spali. Saweſcźeni wbosy ludźo niczo njemějachu. Kak je woheń wuschoł, njeje snate.

S Wóßlinka. Sańdźenu njedźelu popołdnju běsche pola naß wjele widźecź a ßłyschecź. Nasche wojeŕſke towaŕſtwo ßwjecźeſche wurjadny ßwjedźeń. Rjana, w Lipſku dźěłana, běłožidźana a ſ kralowſkim woponom wudebjena khorhoj bu poßwjecźena. Wojeŕſke towaŕſtwa ſ Kulowa, ſ Wojerez, ſ Wulkich Sdźarow, ſ Łasa, ſ Cźorneho Khółmza, ſ Njedźichowa, ſ Wěteńzy, ſ Kamjeńza, ſ Halschtrowa, ſ Bulleriz, ſ Njeßwacźidła, ſ Klóschtra, ſ Ohorna a ſ Półcźnizy běchu ßo wokoło wóßlincźanſkeho towaŕſtwa sestupałe a wjele wot nich mějachu ßwoje khorhoje ßobu. Sswjedźeńſka rycź, wot nascheho knjesa duchowneho Wanaka dźerźana, ßo powschitkomnje spodobasche. Nowa khorhoj bu ſ bohatymi darami wot wschitkich towaŕſtwow wupyschena. Wot nascheho lubowaneho krala, kiž je protektor wschitkich sakſkich wojeŕſkich towaŕſtwow, běsche prjódkstejeŕ nascheho towaŕſtwa kraßny ßłěborny hosdźik se słotymi kralowymi pißmikami wudebjeny a rjany běłožidźany bant sa nowu khorhoj pschipóßłany dostał. Wot młodych holzow wóßlincźanſkeje woßady bu sa prjódkstejerja rjana běłožidźana, ſ rjanymi ßłowami wuschita scherpa darjena. Prěnje smahowanje poßwjecźeneje khorhoje ßo sta k cźeſcźi němſkeho khěžora ſ hrimotazym ßławuwołanjom a prěńſchi, najwyschſchi dźak bu na ßamßne waschnje k cźeſcźi sakſkeho krala wunjeßeny. Sswjedźeńſki cźah pſches Wóßlink běsche jara rjany. Dwazycźi cźeßnych wrotow bě na kmanych městnach po zyłym Wóßlinku sestajanych. Na 60 młodych holzow w běłych drastach dźěchu prěnje sa nowej khorhoju a widźachmy k naschemu wulkemu wjeßelu bjes nimi tež někotre, kiž běchu lubosnje po ßerbſkim waschnju pyschene; sa nimi dźěſche wóßlincźanſke towaŕſtwo a potom wschitke druhe pjatnacźe. Sszydom hudźbnych khórow běchu po cźahu rosdźělene a pschewodźowachu cźah ſ rjanymi synkami. K wobsanknjenju běsche w Schubertez sahrodźe konzert, pſchi kotrymž te 7 hudźbne khory po rjadu rjenje piſkachu. Wokoło ßłóncźka khowanja ßo zuse towaŕſtwa domoj podachu a nasche mějeſche hacź do nózneje hodźiny sabawu pſchi wjeßełych rejach a towaŕſchnym powjedanju wo wschelakich wojeŕſkich podeńdźenjach.

Tydźenja běsche w „Serb. Nowinach" wosjewjenje wotcźiſchcźane, ſ kotrymž cigorijowa fabrika F. F. **Resag** w Barlinje ßwój tak mjenowany **khěžorſki khofej** porucźa. Tutón wschak tajkeho porucźenja wo prawdźe njeby trjebał, hdy by jenož hižom kóždy wjedźał, kak dobry tajki khěžorſki khofej je; ale dokelž ßu jón wschelazy teho dla wotesnali, dokelž ßo wjele lět wjazy wosjewjał njeje, dha jón něko ſ nowa porucźamy a to cźim bóle, dokelž je załoźeŕ spomnjeneje firmy **Sserb** był a ßo tehdy wěſcźi Rěsak pißasche, schtož je ßo potom dla łóžſcheho němſkeho wuprajenja na Resag pschepißało. Resagez fabrika w Barlinje wobsteji hižom 73 lět a jeje cigorij je stajnje wschudźe dobru khwalbu namakał; duž ju tež wěſcźe bjes Sserbami namaka, hdyž ßo jim poſkicźi.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 28. augusta 1880.

Žitowy dowos: 4031 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pscheńza 50 kilogr.	11	73	12	95	11	61	12	50
Rožka = =	10	76	11	39	10	89	11	39
Jeczmjeń = =	7	61	8	69	7	43	8	69
Wowß = =	5	50	6	50	5	50	6	50
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	30	—	—	—	—
Hejduschka = =	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	80	3	50	—	—	—	—
Butra 1 =	2	40	2	70	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	30	2	60	—	—	—	—
Sskóma 1200 pt.	18	—	21	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:

254 schtuk, schtuka po 10 m. 50 np. [3 tl. 15 nßl.] hacž 21 m. 50 np. [7 tl. 5 nßl.]

Kórz pscheńzy po 170 puntach: 19 markow 94 np. [6 tl. 19 nßl. 4 np.] hacž 22 mk. 1 np. [7 tl. 10 nßl. 1 np.] — Kórz rožki po 160 puntach: 17 mk. 21 np. [5 tl. 22 nßl. 1 np.] hacž 18 m. 22 np. [6 tl. 2 nßl. 2 np.] — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 10 mk. 65 np. [3 tl. 16 nßl. 5 np.] hacž 12 mk. 16 np. [4 tl. 1 nßl. 6 np.] — Kórz wowßa po 100 puntach: 1 tl. 25 nßl. — np. hacž 2 tl. 5 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 10 np. [8 tl. 21 nßl. — np.] hacž 27 m. 54 np. [9 tl. 5 nßl. 4 np.] — Hejduschne krupy: 19 m. 50 np. [6 tl. 15 nßl. — np.] hacž 20 m. — np. [6 tl. 20 nßl. — np.] — Běrny: 2 m. 80 np. [28 nßl. — np.] hacž 3 m. 50 np. [1 tl. 5 nßl. — np.] — Butra: 2 m. 40 np. [24 nßl.] hacž 2 m. 70 np. [27 nßl. — np.] — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 30 np. [— tl. 23 nßl. — np.] hacž 2 m. 60 np. [26 nßl.] — Sskóma [1200 pt.] 18 m. — np. [6 tl. — nßl.] hacž 21 m. — np. [7 tl. — nßl.]

Draždžanske mjaßowe płaczisny
30. augusta 1880.

Najlěpsche howjada 65—69, ßrěnje 54—57, schpatne 26—27 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 66, ßrěnje 56—58, bakunarje 63—65 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 70, ßrěnje 67, schpatne 30 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche cželata 38—50 np. po puncže rěsneje wahi.

Žiwnoscz na pschedań.

Pscheměnjenja dla chzu moju sahrodnisku žiwnoscz, k kotrejž 34 kórzow ležomnoscžow ßłuscha, s inventarom a s poknymi žnjemi, bjes wumjeńka a bjes hospody, hnydom pschedacz.

Kowar **Ender**
w Lupjanskej Dubrawzy pola Rakez.

Sahrodniska žiwnoscz čjo. 35 w Rakojdach, 41 kórzow ležomnoscžow wopschijaza, je s poknymi žnjemi, se skotom a hospodarskim gratom na pschedań. Wscho dalsche pola wobßedžerja.

Maßiwna khěža čjo. 14
w Lutyjezach, s 4 kórzami pola a se sahrodu, je se ßwobodneje ruki na pschedań.

Moja **kowarnja** je se wschitkim kowarskim gratom na pschenajecže a móže ßo k nowemu lětu 1881 wobcžahnycz.

Frömmelt
w Jaßonzy pola Pancžiz.

Aukzije trawy.

Wotawa na sprejnych łukach rycžerkubłow **Kolbiz, Wyßoka** a **Schcženza**, k rakecžanskemu knjejstwu ßłuschazych, ma ßo na ßlědowazych dnjach na pscheßadžowanje pschedawacz:
ßrjedu, 8. septembra, rano wot 8 hodžin w **Kolbizu**; sapočzatk na hrodowskej łuzy;
popołdnju wot 2 hodžin w **Wyßokej;**
schtwórtk, 9. septembra, rano wot 8 hodžin w **Schcženzy**; sapočzatk na młynskej łuzy pola Kolbiza.

W Rakezach, 24. augusta 1880.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

Budyska parna pjekarnja
rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Piwne drožđže,
najlěpscheje dobroscže a wschědnje cžerstwe, porucza
nowonatwarjena piwarnja Joh^s. T. Littera
na swonknej lawskej haßy čjo. 819.

Wotawa
na něwßecžanskej gmejnskej łuzy ma ßo **5. septembra t. l.,** popołdnju 1/4 4 hodžin na pscheßadžowanje pschedawacz. Shromadžisna pschi łuzy.

Aukzija pczołow.
Njedželu, 5. septembra t. l., popołdnju w 3 hodžinach budže ßo pjecz, s pczołami wobßadženych kołczow pola mje na pscheßadžowanje pschedawacz.

Wudowa **Weńkowa**
w Bukezach No. 4 B.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,
kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Njane jerje,
kopu po 2 hacž 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Khosej,
jara derje ßłodžazy, punt po 100 a 120 np., porucza **Hermann Kunack**
na bohatej haßy.

Safran (tykanzowa barba)
po prjedawschim wjeleczanskim a nětko pola podpißaneho ßo namakazym pschihotowanskim waschnju, je w najlěpschej dobrosczi a jenož prawdźiwy dostacz pola

Hermanna Kunacka na bohatej haßy.

!Barby!
sa murjerjow, molerjow, wobarbjerjow, ßuche a rybowane;
wolijowe barby
w wschitkich trěbnych nüanzach k wobarbjenju **domow, schpundowanjow** atd.,
rucže skhnyjaze a k barbjenju pschihotowane;
klij wschěch drużinow,
cement w tunach a wuwaženy,
gyps a **krydu;**

!laki!
želeſolak,
kožolak,
korbolak,
möblowy lak,
schpundowanski lak,
polituſski lak,
anilinowe laki,
lak sa ßłómjane klobuki;

!firnißy!
jaßne a cžěmne, ruczeſkhnyjaze,
terpentinowy wolij,
drjewobejzy,
schellak,
stwinsku bejzu,
stwinsku bonawu,
bronzy;

!pinsle!
wschelakich wulkoscžow,
schmirglowy płat, klepanjokamjenjowu a **schmirglowu papjeru**
porucžeja **najtunischo**

drogowe khlamy
en gros a **en detail**
Otto Engert
na snutsknej lawskej haßy 122.

Sporuschk
kupuje

hrodowska haptyka.

Wulke wupschedawanje

w Schusterowych tunich khlamach pschi mjaßowych hětkach:

žonjaze schnórowane schkórniczki wot 3 mk.,
dźěčzaze zajkowe a **kožane stupnje** wot 1 mk. 25 np.,
domjaze stupnje wot 1 mk.,
ßuknjane tofle wot 1 mk.,
kattunowe jaki wot 90 np.

Wysche teho poručam hischcźe wulku dźělbu **schijazoblidkowych** a **kommodowych dekow,** kaž tež wulku dźělbu **orleansowych restow** po jara tunich płaćźisnach.

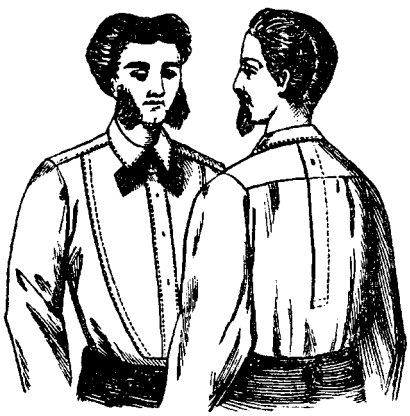

Swjeřschne koschle

s prědnim a sadnim sapnjenjom, s dobreho stoffa sa człowjeka, trójzypłatowy saschiwk, schwarne dźěko, woßebje pschistejaze, kaž tež

khornarje, manschetty,
nózne a dźělanske koschle,
flanellowe koschle, spódnje kholowy,
hólczaze a holczaze koschle,
chemisetty a khrawaty

porucza po jara **tunich, twjerdych** płaćźisnach

Julius Lange

na lawskich hrjebjach 686, s napschecza noweje měschczanskeje schule.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Schtwórtk, 16. septembra, budu zyły dźeń w **Kamjeńzu** a to w tamnischim hoscźeńzu „w skotej hwěsdźe", so bych **subow dla** kóždemu k radźe a k ßłużbje był.

P. Strobel.

Wot najwjetscheje wažnoscźe sa

wocźi kóždeho.

Prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej je wot lěta 1822 ßwětoßławna. Dostacź w flakonach po 1 marzy w hrodowskej haptyzy kujesa E. Menznera w Budyschinje.

Njech ßebi pak kóždy wěsćze jenoj Dr. Whitowu wocźowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta žada.

Wucźahi s listow: Knjesej **Tr. Ehrhardtej.** Wascha **prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka** je wo prawdźe **dobry ßrědk,** mój ßußod je satraschnje bolazej wocźi měł a po wutrjebanju 2 flakonow běschtej wonej dospołnje sahojenej. Oberstaufen, 21./6. 78. J. Eibeler. Dale: Wascha **prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka** je mojej žonje **dobru ßłużbu** wopokasała atd. (Skasanje.) Remscheid, 28./6. 78. Wilh. Tillmanns. Dale: Moja wnucźka, kiž bě na jene wóczko woßlepiła, je pśches Waschu dopokasanu wo prawdźe **prawdźiwu Dr. Whitowu wodźiczku** sahojena atd. (Skasanje.) Wartburg p. Eisenacha, 16./9. 78. Henr. Machts.

Schpihele,

we wschelakich wulkoscźach a wobłukach, poruczam we wulkim wubjerku po poniżenych płaćźisnach.

Rudolph Wilhelm

na ßerbskej haßy čo. 20.

Khofej, zokor, rajß, jerje,

khofej, punt sa 96, 100, 120 a 130 np., pschi kupjenju 5 puntow s dobom punt wo 5—10 np. po dobroscźi tunischo;
zokor w kehelach a kruchach, punt sa 43 hacź 50 np., jenotliwje punt sa 46, 48, 50 a 60 np.;
drobny zokor, rjanu ßłódku tworu, pschi 5 puntach jara tunjo;
rajß, rjany **łamany rajß,** punt sa 16, 18, 20 a 24 np., pschi 5 puntach punt po 15, 16, 18 a 21 np.;
jerje, schtuku sa 3, 5, 6, 8, 10 np., mandl sa 45, 60, 70, 100 a 120 np.;
kaž tež dźělbu rěsaneho **rjebłateho tobaka,** punt sa 30 np.,

porucza

Ad. Rämsch,

nowe khłamy pschi butrowych wikach.

Möble

wschěch druźinow, **sofy** a **stólzy** po najtunischich płaćźisnach porucza

August Jannasch,

tyscheřski mischtr na ßerbskej haßy 210.

Sserbske a němske spěwarske

w wulkim wubjerku
porucza po najtunischich płaćźisnach

Wilh. Trepera, knihiwjasař
pschi realnej schuli.

K płókanju

poručźataj

soda,
Henkelowy blejchowazy soda,
Hudsonski mydłowy extrakt,
quillaja-skoru,
mydłowy korjeń,
blakowe mydło,
wschelake **druhe mydła**

bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Boraxowy a Schmidtowy patentski schterkowy błyschcź,

kotryž schatam pschi schterkowanju rjany błyschcź da,

schterkowy błyschcź,

kaž tež

rajßowu a **pscheńcźnu schterku**

poručźataj

bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Tokayske wino,

žołdkpoßylnjazy ßrědk sa khorych a wotkhorjazych a woßebje sa khore dźěcźi, poručźataj

bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Barby,
firnißy,
laki,
franzowski a němski terpentinowy wolij,
krydu,
cement atd.

poručźataj

(bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

K pschisporjenju roscźenja włoßow

poručźataj

woytowu włoßowu tinkturu,
franz-palenz,
rizinußowu pomadu,
wolij s cźělzowych korjenjow

bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

P. Kneifelowa

włoßowa tinktura,

dopósnaty najlěpschi, **je-li niz jeniczki wo prawdźe sprawny włoßospomožazy ßrědk** (cźitajcźe lěkarske měnjenja, wopißma a wjetsche nawěschtki); wscho dalsche w pschipołoženej papjerzy. — Na pschedań ma ju jenoj w bleschach po 1, 2 a 3 mk. w Budyschinje k. **Heinr. Jul. Lincka.**

Wozjewjenje.

Njedźelu, 12. septembra, wječor 1/26 hodźin wotdźerža tři spěwanske towarstwa z Khrósćic, z Róžanta a z Konjec

zhromadny spěwanski swjedźeń

w hosćeńcu k. Hauptmanna w Lejnje, nic pak w kupjelach knjeza **Beńša** pola Smječkec.

Wšě serbske towarstwa, kaž tež jenotliwi Serbja a lubowarjo serbskeho spěwa so k temu luboznje přeprošuja.

Po dokonjanym spěwanju změje so zhromadna wječeř. Wšitcy, kiž su zmysleni, na njej dźěl brać, chcyli na **Jakuba Žuricha** we Wudworju pola Pančic (Jacob Schurich in Höflein bei Panschwitz) hač do 5. septembra wozjewić, kak wjele kouvertow trjebaja.

Gustav-Adolfski ßwjedźeń w Ketlizach

směje ßo, da-li Bóh, 16. njedźelu po ßw. Trojizy, to je **12. septembra t. l.,** popołdnju w **dwěmaj** ſ **němſkim** a w **ſchtyrjoch** se **ßerbſkim** kemschenjom. Němske prědowanje je knjes zyrkwiny radźicźel Dr. **Schmidt** w Budyschinje, ßerbſke pak farař **Marczin Rencz** w Klětnom na ßo wsał.

Wschitkich pschecźelow Gustav-Adolſſkeho towarstwa najwutrobnischo pscheproschuje

Rencz, farař w Ketlizach.

Wukulenje srěbza,

koncert a bal

w Subrniczzy

njedźelu, 5. septembra t. l.,

na cźoż najpodwolnischo pscheproschuje **J. Reck,** hoscźeńzař.

ſſ. piwa na łodźe, wubjerne jěźe!!

W **ratařſkej ſchuli w Budyſchinje,** kaž tež w **ßadowej a ſahrodniſkej ſchuli,** ſ njej sjenocźenej, sapoczńu ßo **ßrjedu, 20. oktobra t. l.,** nowe wucźbne kursy. Bliźsche wukasanje da direktař, pola kotrehož maja ßo tež pschipowjedźenja stacź.

Wolmu k schtrykowanju

we wulkim wubjerku a sprawnej dobroscźi porucźa po tunjej płacźisnje

August Reiß na ßerbſkej haßy 27.

Sserbſke a **němſke spěwarſke knihi, gummijowe podłożki, pſchedeſchcźniki** porucźa we wulkim wubjerku

M. Weiser.

Sswoje wubjerne, wschudźe ßławne

pianina

scźele frachta ßwobodne po fabrikſkich płacźisnach ſ pruhowanſkim cźaßom sa dźełbne płacźenje abo sa hotowe pjenjesy ſ wyßokim rabattom

Th. Weidenslaufer, Fabrik Berlin NW.

Kupowanje

trjebanych **ſłotych** a **ßłěbornych wězow,** starych **ſłotych** a **ßłěbornych pjenjes,** kaž tež wschěch druhich drohich **metallow** po najwyschschich dźeńſkich płacźisnach.

Ferdinand Wels w Kulowje na torhoschcźu cźo. 15.

We wudawarni „Serbſkich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radoscź;** sběrka schulſkich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.,** do twjerdych deſkow swjasana **70 np.**

Reorg. **Technikum Buxtehude** (b. Hamburg). Baugewerk-, Mühlen- und Maschinenbau-, Tischler-, Maler- u. Architekturschule. Wiſſ. Meister- u. Dipl.-Prſg. Programme gratis d. d. Dir. Hittenkofer.

Holzy se wßow, kotrež chzedźa **schicźe** a **pschirěsanje** dospołnje nawuknycź, móża ßo pschipowjescź

na garbařſkej haßy 362 po 1 ſkhodźe.

Wone móża tam tež hnydom wobydlenje dostacź.

Jedyn młody cźłowjek móže hnydom jako **wucźomnik** do mojich **kolonialtworowych** a **delikateßowych khlamow** sastupicź.

W Budyschinje. **Joh. Wannack.**

Wucźomnik pytany.

Sa moje kolonialtworowe a spirituoſowe khlamy k Michałej jeneho wucźomnika pytam.

Ernst Glien.

Jedyn tyscherſki

móže hnydom pola mje dźěło dostacź.

Ernst Ziescha, tyscherſki mischtr w Njeßwacźidle.

Ći, kiž chcedźa so 29. septembra na serbskej reji wobdźělić, njech so skerje lěpje w wudawarni „Serb. Now." zamołwja.

Warnowanje.

S tutym warnuju kóždeho, woßebje wunamkarja tajkich bladow, so njebychu wo mojej žonje njehorne pschißłodźenja rospschěscźerali, dokelž te ßame na njewěrnoscźi wotpocźuja, hewak budu ja nusowany, kóždeho tajkeho ßudniszy wotschtrafowacź dacź.

Jan Arban,
hłowny agent w Porschizach.

Wóhnjowe njesboże

we Łasu 20. augusta 1880.

Kak srudne pschipołdnje to běsche,
Hdyž Boži woheń horje dźěsche
Na dwazytym augusta měßaza
We Łasu pola Jana Měrcźinka.
Hdyž wuschok wón na dźěło běsche,
Na knježich polach dźěłacź chzysche,
Joh' žona běsche runje na dwori,
Dha w bróžni wschak tam woheń wudyri.
Duž wona bě wscha sastróžena,
So njewjedźesche, sa cźo pschima,
Pak tola ſ Božej hnadu wupuschcźa
A wutorhny tón skót ses płómjenja.
Hdyž ludźo potom pschiběžachu,
Do twarjenjow wjaz njemóžachu:
Duž wschitka drasta a wscha nadoba
Sso Měrcźinkezom je tam spaliła.
Te płómjenja ßo rosschěrjachu
A ßo tež na ßußoda dachu
A wobrocźichu wschitke twarjenja
Tež jemu do prócha a popjeła.
Tež tam ßo wjele wunjescź njehodźesche,
Hdyž ßo tam ſ dobom wschitko sapalesche,
A twarjenja wschak běchu drjewjane
A pschi tym se ßłómu tež pschikryte.
O Božo, kak ßu schkodowali!
Hdyž płómjenja jim wscho ßu wsali,
Haj, spaliłe ßu ßo jim tež te žně.
Ach, lubi ludźo, to je tola slě!
Duž ſ wutrobu daj kóždy rady,
Schtóž snaje tajke srudne pady
A ludźi, kiž nětk nusu tradaja
A srudnje do pschichoda hladaja.
Njech Bohu pak ßo khwalba dawa,
So njej' ßo wjetscha schkoda stała,
Kak móhli wschak cźi bliźschi ßußodźo
Tež runje měcź to ßamßno njesbožo.
Tym wschitkim njech tež dźak budź daty,
Najhłubscho ſ wutroby won wsaty,
Kiž tehdom k pomozy nam pschińdźechu:
Tym dźakujemy ßo my ſ wutrobu.
Bóh troschtuj pak Waß wotpalenych
A ſ tajkim kschižom potrjechenych,
Daj lóźsche myßle do wutroby Wam
A pschi tej nusy wostań pschi Waß ßam.

Hanźa Schołcźiz.

Dźak.

Dowolam sebi w mjenje našeho towarstwa knjezej rěčnikej **Parczewskemu** za darjene knihi najwutrobniši dźak wuprajić.

Gólč, starši *Soc. Slav. Bud.*

Štwórtlětna předpłata we wudawařni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 37. **Sobotu, 11. septembra 1880.** **Lětnik 39.**

Stare ßedło.*

Pruski kral Bjedrich Wylem I. měješche ßmjercźrady wulkich wojakow, duž ßebi zyły regiment tajkich dohich žerdźow dźerješche. Jako wón 1740 wumrje, bu jeho ßyn Bjedrich II. ſ kralom. Tón pak wjazy wo tych dołhich wojakow njerodźješche, dokelž bě droha wěz, ßebi jich dźerješć, a duž tón regiment rospuschćźi, temu a tamnemu wot tych starych ßwěrnych hobrskich mužow pak někajku ßłužbiczku da. Bjes tymi bě tež wěsty Janasch, kiž bě dołhi cźaß gardista był. Nad nim měješche kral ßwoje spodobanje, dokelž bě ßo w khětro dołhej wójnje jako wutrobity wojak wopokasał. Jemu bě kral někajke kubleschko tsi mile daloko wot Barlina dał, hdźež nětk Janasch se ßwojej Lejnu hospodarješche, a dyrbimy prajićź, so ßo na ßwoju wěz derje wustejesche. Wulke jeho kubleschko njebě, ale taj cźłowjekaj móžeschtaj ßo na nim derje žiwićź. Janasch ßebi wschu prózu dawasche, worasche hłuboko, hnojesche ßwěru a wothladowasche ßwoje pola hacź najlěpje, a duž kóžde lěto schwarny pjenjes wysche wosta.

Psches jeho kubleschko rěka běžesche a delka w dole měješche hacźik, do kotrehož bě ßebi rybow naßadźał. Junu bě ßo w hacźe schcźuka popadnyła, tu pak bě někajka lischka pytnyła, kiž bě sa njej skoczźiła, ſ wotpohladanjom, ju późrecź, ale schcźuka bě khlamu rosdajiła a ßo lischzy do hłowy sakußnyła, tak so bě lischka popadnjena. Schcźuka pak bě ßo tak twjerdźe do lischki sakußła, so lischka prjecź njemóžesche. Jako Janasch won k hatej pschińdźe, wschón spodźiwany tej swěrjecźi, do ßo sakußnjenej namka a domoj donjeße.

„Lejna, hladaj jeno, schto jow mam", Janasch žonje pschiwoła. „Wěsch, schto mam myßle cźinićź? Ja ßym hižom dawno žadanje měł, krala saßo wohladacź, nětk pak k njemu póńdu a jemu tule wěz pokasam. To je runje něschto sa njeho."

„Najebacź", žona wotmolwi, „kral budźe ßebi wjele ſ teho cźinićź, twoju, do lischki sakußnjenu schcźuku wohladacź."

„Ju, ja pak tam du", Janasch praji, „takle mam składnoscź, jeho widźecź a ſ nim poręcźecź."

„Hdy by jeno tola radscho doma wostał", wona měnjesche, „schtó wě, hacź cźe k kralej nuts puschcźa."

„Spytacź pak tola chzu", Janasch praji a hacź runje žona wotręcźowasche, pschi ßwojim wosta. Duž nětk wobej swěrjecźi do někajkeho kaschcźa tykny, potom ßebi schkórnje namasa, ßo nowe kyolowy wobu, cźerwjeny laz se ßwětłymi kneflemi, kaž tež ßuknju ßo woblecźe a ßebi klobuk staji. Bjes tym bě wotrocźk konja do wosa sapschahnył a nětk ßo nasch Janasch do wosyćźka ßyže, sapraska a žonje Božmje prajiwschi do Barlina jědźesche.

Duzy do Barlina jemu to a tame psches hłowu dźěsche, hacź ßnadź tola jeho pucź podarmo njebudźe, ale saßo ßebi prajesche, so je kral tajki luby, hnadny knjes, so jeho wěscźe njewotpokasa. A potom ßebi myßlesche: „Schto budźe Lejna prajićź, hdyž jej potom doma powjedam, kak ßym ſ kralom ręcźał."

Takle bě do Barlina pschijěł a hnydom ßo do hroda poda. Psched hrodom dwaj wojakaj na straži (na wasche) stejeschtaj. Jako chzysche Janasch do dwora nuts, jedyn sawoła: „Halt!"

„Hdźe chzesch?" Janasch praji: „K kralej!"

„Dźi jowle nuts do jstwy a poręcź prjedy ſ offizierom, kiž ma straž (wachu)." Pschi tym offizier se jstwy wustupiwschi praji: „Schtó ßy?"

„Handrij Janasch, prjedy gardista pola njebocźikeho krala, nětkle bur."

„S wotkal ßy?" „S Noweje Wßy."

„K komu chzesch?" „K kralej."

„Schto tam chzesch?" Duž jemu Janasch wupowjeda, so je jemu kral kubleschko darił a so jeho sa dołhe lěta wjazy wohladał njeje; so je wczera tajku wulku schcźuku ſ lischku popadnył a so chze kralej tule žadnu wěz pokasacź.

„Dha drje ßebi myßlisch, so hódnu sdu sa to dostanjesch?" offizier praji a pschi tym ſ palzom a prěnim porstom hromadu ßuwasche, kaž ßo pschi pjenjesy płacźenju cźini.

„Schtož dostanu, wot teho wam, knježe, pokojzu dam", Janasch wotmolwi.

„Dobre," offizier praji, „dha jeno dźi," a wojakej, kiž tam na straži stejesche, pschiwoła: „Tónle cźłowjek ßmě do dwora nuts!"

(Pokracźowanje.)

* Stare Ssedło, wot Němzow na Starzeddel pschekischcźene, je wjeß gubinskeho wokrjeßa w Delnjej Łužizy.

Wußudźenja.

Kralowski hamtski ßud 20. augusta.

Wěsta A. L. E. Seidelez ſ Lodenawa w Pruskej, kotraž běsche hacź do 15. junija pola kublerja Hensela w Zokowje ßłužiła, bě na tutym dnju k khlamarjej Gehringej w Huszy pschischła a tam wschelake wězy, jako jaki, tofle atd. wot njeho kupiła, wudawajo, so Henselowa popołdnju pschińdźe a wscho sapłacźi. To bě pak tołsta łža. Potom bě ßo pola kublerjow Wehle w Drjecźinje, Bära we Wulkim Woßyku a Hohlfelda w Delanach pschistajiła a wschudźe 3 mk. sawdawka wsała a ßo potom shubiła. Wona dosta sa tajke jebanstwo 4 njedźele jasta.

Sskužobna dźowka M. Ch. Wergacźez abo Leschawiz běsche ßwojej hospoſy, kublerźy Henselowej por schtrympow a jene rubischcźo wsała. Wona bu k 2 dnjomaj jastwa wotßudźena.

Kralowski hamtski ßud 24. augusta.

Kublerjej Handrij Bjenada a Ferdinand Parcz, gmejnski prjódkstejeř Handrij Bubnař, khěžnikaj Jan Schenk a Handrij Schewz, kaž tež hospodařski pomoznik Handrij Kirsch, wschitzy s Kobjelnja, běchu pschi cžiscženju rěki Sprewje po kobjelnjanskokomorowskich ležomnoscžach ryby łojili, hacž runje poßleni pjeczo njeběchu žanje rybařskeje kharty měli. Kóždy wot tych pjeczoch bu teho dla k 2 mk. schtrafy wotßudženy. Bjenada bjes schtrafy woteńdže, dokelž běsche wón rybyłojenje wotnajał, ale czi drusy dyrbjachu płaczicz, hacž runje běchu s jeho dowolenjom ßobu łojili. Woni wschak njeběchu wjedźili, so dyrbja wysche tajkeho dowolenja tež hjschcže rybařsku khartu měcz.

Krawski C. E. Küttner s Noßena po kraju po proschenju wokoło cžahasche a bě pschi tym tež do Rakez pschidundał, hdžež wikowarjej Forkerej por dźěczazych stupni krany. Wón dosta sa paduchstwo a prósne wokoło dundanje 3 njedźele 4 dnjow jastwa.

Schtyri hußy sahrodnika Jana Schołty w Hrubocžizach běchu ßo 1. julija na Hórkez łuzy, blisko jeho doma ležazeje, paßłe a Schołta dyrbjesche teho dla 1 mk. schtrafy sapłaczicz.

Wotpohladanje prjódkstejazeho wulkeho ßerbskeho spěwanskeho ßwjedźenja w Budyschinje.

(Wot spißowarja listow, w „Serbskich Nowinach" wo ßudniskim tołmaczenju w Sakskej wotczischczanych.)

Cžescženy knjes redaktoro!

Dowolcže mi, so s pokraczowanjom mojich listow wo ßudniskim tołmaczenju tak dołho sastanu, doniž k temu saßo wjazy khwile dobudu. Wy mi to wěscže czim radscho dowolicže, dokelž ßu w tu khwilu nasche myßle a wotczakowanja tola woßebje na prjódkstejazy wulki ßerbski spěwanski ßwjedźeń wobrocžene. Teho dla proschu Waß, so byschcže mi wotpuschczili, so bych móhł we Waschich ważenych Nowinach na praschenje, se wschelakich stron na mnje stajene, wotmolwicz, mjenujzy na praschenje: schto je smyßło a wotpohladanje wulkeho spěwanskeho ßwjedźenja, wote naß srjadowaneho?

Prjedy hacž ßwoje wotmolwjenje dam, dyrbju kharakter nascheho luda rospomnicz a mam pschi tym wusběhnycz, so ßu ßwěrnoscz, sprawnoscz, pilnoscz, spokojnoscz, ßwědomitoscz a pózczíwoscz w ßerbskim kharakteru twjerdže sjenocžene a w hromadže do ßebje sroscžene; so je naß Sserbow Bóh wobhnadźił s rosomnoscżu, wscho łohko sapschijazej, a nasch ßerbski lud se strowym a ßylnym cžěłom wusnamjenił, a so mamy ßo duchomnstwu a wuczěrstwu, wo naß wyßokosaßłużbnemu, sa hłubokosakorjenenu bohabojoscz a pobožnoscz, sa njewuměnitu poßłuschnoscz pschecżiwo wyschnoscżi a sa njewobmjesowanu luboscz k poßwjeczenej woßobje nascheho wjeřcha a lubodroheho wótzneho kraja dźakowacz.

S bruheje strony dyrbju pak tež na to pokasowacz, so ßmy my Sserbja hewak pěknej ßamownoscżi, mjenujzy ponižnoscżi k naschej schkodže tajku móz nad nami dobycz dali, so ßo wjazy ßami doscz wyßoko njewažimy a njeczescżimy a ßami wjazy njewěmy, schto je Bóh do naß a do nascheho ßerbskeho luda nadobneho, dobreho a rjaneho płodźił, haj so tež njespósnawamy, schto ßmy my Sserbja hódni a kak drohi, cžescže dostojny staw nasch ßerbski splah w rjedže ludow je.

Haj, ja dyrbju ßo, tak cžežko hacž tež mi je, sjawnje wusnacz, so wulka dźělba Sserbow ßwoju ßamßnu drohu maczerńu rěcz ßebi ważicz njewjedźa abo ju tola doscz njewothladaja.

Ja nochzu prajicz, so ßym s tutymi ßłaboscżemi wschě ßłaboscže a s tamnymi woßebnocżemi wschě woßebnoscže mojeho luda wopißał, ale ja sa to ßwědczu, so ßym naspomnjene dobre strony tež najwoßebnische dobre strony a wumjetowane njedostatki tež najwoßebnische njedostatki mojeho luda a so runje w twjerdym sjenocżenju tutychle woßebnoscżow s tymile njedostatkami bytnoscz (wesen) ßerbskeho ludoweho kharaktera tczi a jemu jeho narodny, wote wschěch druhich ludow rosdźělny wobras dawa.

Ssym-li pak kharakter ßerbskeho luda prawje wopißał — a ja ßym to po najlěpschim wjedźenju a ßwědomju cżinił — dha dyrbi mi kóždy sprawny cżłowjek prawo dacz, so ma lud s tajkim kharakterom niz jenoz moralische prawo ale tež moralisku pschißłuschnoscz, so wón w mjesach, jemu wot knježerstwa a sakonja spozczenych, woßebnoscże ßwojich narodnych ßamownoscżow haji a płahuje, kaž te poßylnja.

Dale pak tež kóždy sprawny cżłowjek pschipósnaje, so naspomnjene ßłaboscże nascheho ludoweho khraktera naß sawjeduja k pschizpiczu zusnistwa a so nam s nich strach naroscże, so my psches ßwoje ßamßne, nam ani wot knježerstwa ani wot naschich němskich bratrow pschinusowane sazpicże nascheje najßamßnischeje bytnoscże, naß ßami morimy a hanibnje kónz wosmjemy.

S tuteho spósnacża nascheho ludoweho kharaktera, s tuteho spósnacża naschich ßłaboscżow a s tuteho spósnacża nascheho moralischeho prawa a nascheje moralischeje pschißłuschnoscże ßu prjedawsche wulke ßerbske spěwanske ßwjedźenje wukhadźałe a tež prjódkstejazy wulki ßwjedźeń wuńdże. Wón dyrbi po tajkim k pschisporjenju woßebnoscżow a k sahorjenju ßłaboscżow nascheho kharaktera ßłużicz.

Cżeho dla pak scże runje spěwanski ßwjedźeń k doßahnjenju tajkeho wotpohladanja wuswolili? ja praschecz ßłyschu.

Wotmolwjenje je bliske:

K prěnjemu, dokelž mamy bohaty, jara wjele Sserbam niz doscz snaty pokład ßerbskich spěwow;

k druhemu, dokelž w tutym narodnym pokładże bohatoscz a dobrosynczноscz ßerbskeje rěcże w najjaßnischim ßwětle wustupuje a jenotliwe spěwy naß pak poßrědnje pak njepoßrědnje naschu maczerńu rěcz lubowacz wucża;

k tsecżemu pak — a na to proschu woßebje kedźbowacz — dokelž ßo nadźijamy, runje psches wubranje spěwanskeho ßwjedźenja wschitkim a kóždemu rosjaßnicz, so my jeniczzy jenoz wotpohladanje, wot naß wukładowane, dopjelnicz pytamy a sa žanymi, a hdy by tež dowolenymi politiskimi wotpohladami njehonimy.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Drażdźan pißaja, so ßu kral Albert a kralowa Karola, kaž tež prynz Jurij 7. septembra manövram 24. diwisije w bliskoscżi Lipska pschihladowali. — W Halschtrowje bu 5. septembra tamnischa nowa schula wotewrjena a ju k. farař Miczka na ßwjedźeńske waschnje poßwjeczi. — Minister Nostitz-Wallwitz je ßo 6. septembra na ßwoje łubło Sohland podał, so by tam někotry cżaß pschebył. — Rumunski wjeřch a jeho knjeni mandźelska staj sańdźeny tydźeń někotre dny w Drażdźanach pobyłoj.

S Barlina pißaja, so je khěžor sa nusne potrjeby pruskeje evangelskeje zyrkwje kollektu pschiswolił, kotraž ma ßo njedźelu 3. oktobra składowacz. — Awstriski krónprynz Rudolf bórsy do Barlina pschijědże a budże tam se wschej cżescżu witany. Pruski krónprynz w poßleńschich dnjach wójska w krajinach blisko Rheina wobhladowasche a je ßo 8. septembra do Barlina wrócził. Khěžor chze ßo wokoło 22. septembra do Baden-Badena a krónprynz a jeho ßwójba kónz měßaza do Kiela podacz. — Awstriski minister baron

Haymerle je wóndano wjerćha Bismarka w Friedrichsruhe wopytał. Schto je pola njeho chzył, njeje snate. — Hacž runje kölnski arzybiskop mejskich sakonjow dla hischćje we wukraju pschebywa, dha je arzybiskopske duchownstwo (lóhko doscź s jeho pschiswolenjom) tola na naprashowanje wotmolwiło, so chze, hdyž němski khěžor do Kölna pschijědźe, so by dotwarjenje tamnischeho doma (wulkeje zyrkwje) ßwjedźeńszy wobeschoł, w khěžorowym pódlabyćźu Božu ßłužbu wotdźerźećź.

Awstrija. S Galizyje s nowa powjesćje pschikhadźeja, so ßo to skoro wopißacź njehodźi, kak pyschnje a wutrobnje ßu tamnischi Polazy a Ruszy (wot Němzow Ruthenojo mjenowani) khěžora Franza Josefa na wschěch jeho pucźach a wopytach witali a ßławili. Jemu je ßo tam tež wubjernje spodobało a je tež wón ßwoje spodobanje wschudźom sjawnje wuprajał, a to husto doscź w pólskej a ruskej rěczi, hacž runje to wschelake awstriske němske nowiny prěja, dokelž ßo na to hněwaja. W Krakowje běchu pched dlěschim cźaßom prjedawschi kralowski hród do kaserny pschewobrocźili, awstriski khěžor je pak tam nětko ßlubił, so chze tuto twarjenje saßo jako khěžorsko-kralowski hród pschetwaricź dacź a to na ßwoje ßamßne khósty. Duž je krakowska měschćańska rada k nawjedźenju dała, so město bórsy nowe kaserny sa wojakow natwari.

Franzowska. Swada, kotraž chzysche někajkich tunesyskich želesnizow dla bjes Franzowskej a Italskej nastacź, je wuhładkowana a knježi bjes woběmaj knježerstwomaj saßo najlěpschi měr a pokoj.

Jendźelska. Pched někotrym cźaßom, hdźež běchu Afganojo, pod nawjedowanjom Ejub-khana jendźelske wójsko, w Afganskej stejaze, trochu sbili, ßo ludźo we wschelakich krajach nad tajkim njesbožom Jendźelcźanow jara sradowachu a pschi tym wudawachu, so budźe tajke njesboże Jendźelskej jara schkodźicź a so wone jeje móz a nahladnoscź pched Turkami jara pomjeńschi. My tehdom pißachmy, so je tajka radoscź wulzy pschekhwatana a jara docźaßna, dokelž je Jendźelska tak ßylna, so Afganam ßwoju móz pschi prěnjej lěpschej składnoscźi doscź cźućźiwje wopokaźe. A tak je ßo tež stało. Jendźelski general Roberts je wóndano Ejub-khana do cźista sbił a rosbił, jeho wójska do wschěch bokow rasehnał abo jate wsał a jemu tež wschě kanony wotdobył, tak so Ejub-khan žaneje wjazy nima. (Wón měješche jich mjenujźy jenož 32.)

— Jendźelski minister-pschedßyda Gladstone je saßo zyle wotkhorjeł a wón w tychle dnjach tež w jendźeskim ßejmje na turkowske naležnoscźe spomni, prajizy, so je spjećźiwoscź turkowskeho sultana tola psches měru hinpa, hdyž wón krajinu a město Dulcigno cźornohórskemu wjerćhej s dobrym wotstupicź nochze. Haj, Gladstone pschistaji, so je se wscheho skutkowanja turkowskeho knježerstwa sjawnje widźećź, so Turkowska na wsche waschnje ßwojemu rospanjenju napscheczo khwata.

Rußowska. Wjerćh Tseng, kotrehož běsche chinesyski khěžor do Petersburga pößłał, so by tam wschelakich swadow dla, kotrež ßu bjes Rußowskej a Chinesyskej nastałe, radu składował, je tam se strony ruskeho knježerstwa tajku swólniwoscź k wurunanju wschěch nastatych kschiwisnow namakał, so je nětko strach pched wójnu bjes Rußami a Chinesami wotstronjeny. Schtož je ßo w tajkim nastupanju w Petersburgu wućźiniło, ma hischćje chinesyski khěžor podpißacź a teho dla s Tsengom ruski pößłanz general Byzow ßobu do Pekinga, chinesyskeho hłowneho města, pojědźe.

Turkowska. Po nowschich powjesćźach je ßo turkowski sultan skónćźnje nakasał a europiskim wulkomóznarjam w tychle dnjach k wjedźenju bał, so chze po postajenju barlinskeho kongreßa Dulcigno a wokolnoscź Cźornohórskej wotstupicź a so je hižom ßwojemu generalej Riza-paschi pschikasał, so by wón cźornohórskemu wjerćhej Dulcigno a schtož k temu pschißłuscha, bórsy pschepodał. — Sultan wschak widźesche, so jemu jeho spjećźiwoscź niczo wjazy njepomha, pschetož tych wójnskich łódźow, kotrež běchu europiszy wulkomóznarjo do blískoscźe Dulcigna pößłali, běsche w poßleńschim cźaßu hižom schtyrnacźe a hdy bychu te tšělećź poczałe, dha drje tež njebychu prjedy sastałe, doniž by sultan wo hnadu proßył.

Ze Serbow.

S Budyschina. Kaž w druhich městach, tak je ßo tež tudy sedanski ßwjedźeń s wupowěßnjenjom wschelakich khorhojow, kaž tež s pschihódnymi rěczemi a spěwami w schulach ßwjećźił. Wójska tu tón krócź njemějachmy, dokelž bě na manövrach, wone pak ßo pjecźa dźenßa wrócźi. — Kralowske krajske hetmanstwo je pschekupza knjesa Korlu Gustava Juliußa Mörbu w Minakale jako stawnika (standesbeamter) sa Minakał, Khróst, Droby, Lipicź, Lomsk, Psowje s Nowymi Psowjemi, sa Hatk a Wjeßel pomjenowało. — Srudnu powjescź ßmy s Rachlowa pod Cźornobohom dostali. Tam je mjenujźy wutoru, 7. septembra, knjes kubleř Pětr Albert po cźežkej khoroscźi wumrjeł a bu pjatk, 10. septembra, se wschej cźeścźu po kschescźijanskim waschnju na bukicźanske pohrjebnischćźo khowany. Kajke wyßokowaženje wón wužiwasche, je drje bjes druhim sjawnje s teho widźećź, so bě wón pschedßyda bukicźanskeho ratarskeho towarstwa, provinzialnoßejmski sapößłanz, dowěrnik sakskeho ratarskeho kreditneho towarstwa, pschedßyda towarstwa gmejnskich sastupjerjow budyskeho hamtskeho hetmanstwa atd. Wón bě tež dobry Sserb a po tajkim ßobustaw towarstwa „Macźizy Sserbskeje." — W dornschnablu tudy jena kruschwina druhi ras kćěje, hacž runje na njej hižom tójschto bórsy dosrawjenych kruschwow wißa.

S Hownjowa. (B. N.) W rězy wysche tudomneho młyna 2. septembra cźěko wikowarki Justoweje namakachu. Wona je ßo pjecźa se stracha pched ßudniskej schtrafu tepiła.

S Rachlowa pod Cźornobohom. (B. N.) Sanídźenu wutoru, 7. septembra, wjecźor w dźeßatej hodźinje tudy w kólni žiwnoscźerja C. A. Michałka, k bróżni pschitwarjenej, woheń wudyri a wschě Michałkowe twarjenja, kaž tež teho runja domske a pódlanske twarjenja žiwnoscźerja Horaka do prócha a popjeła pschewobrocźi. Zyle žně, kaž tež wjetschi dźěl domjazeje a hospodarskeje nadoby ßu ßo woběmaj spaliłe a Horakej wysche teho hischćje 4 ßwinje a jedyn kóń; pschetož płómjenja pschi ßylnym wětsiku a dokelž běsche wscho se ßłómu kryte, jara spěschnje wokoło ßo hrabachu. Woheń je najskerje sakoženy.

M. Se Ssmilneje. Njedźelu, 5. septembra, popołdnju ßo tudy rjany schulski ßwjedźeń wotdźerźa, kotryž běchu kk. kantor Zybla, wućźer Simon, knjeni farařka a někotsi drusy dźěćźom wuhotowali. Bě to wulke wjeßele a wjecźor dźěćźi s pißanymi latarnjemi psches wjeß cźehnichu. Pched schulu k. kantor rěcź dźerźesche a wschěm podpjerarjam ßwjedźenja dźaknu ßławu wunjeße. S wuspěwanjom khěrluscha „Njech Bohu dźakuje" ßo rjany ßwjedźeń skónćźi.

-a. S Hućźiny. Kaž ßłyschimy je nasch wyßokocźeścźeny k. duchomny Sommer sa fararja do Burkersdorfa pola Frauensteina powołany a ßo w krótkim cźaßu tam pscheßydli. Wobźarujemy, so saßo ßerbskeho duchomneho do Němzow hicź widźimy. Nadźijamy pak ßo, so ßo na nasche farske město, s kotrymž ßu schwarne dokhody sjenocźene, w prawym cźaßu ßerbski duchomny abo kandidat samołwi.

-a. S Maleschiz. W nozy wot sańdźeneje njedźele k póńdźeli w 12 hodźinach wotpalichu ßo tudy domske khěžerja Khorle Lubscha s pschitwarjenej kólniczku a khlěwom. Spaliła je ßo nimale wscha domjaza nadoba. Woßebje ßu podróżnizy, w tamnej khěži bydlazy, schkodowali. Sawěsćene, kaž ßłyschimy, Lubsch njemějesche. Kak je woheń wuschoł, njeje snate.

S Klukscha. (Sapośdźene.) Dźewjatu njedźelu po ßwjatej Trojizy, bu k. cand. thol. Wjazka s Barta jako kapłan (diakonus) tudy ßwjatocźnje do ßwojeho sastojństwa sapokasany. Daj Bóh, so by stajnje se żohnowanjom w naschej woßadźe skutkował.

—an.

S Khaßowa. Tudomny korczmař Säuberlich ma lětßa woßebje rjane a bohate žně. Na polach, kotrež je wón wot rycźerkublerja-najeńka Brühla w Łusy wotnajał, je s někotrych wowßnych sornow 45, se rżanych 47 a s jeczných sornow 91 stwjelzow wurostło. Wschě tute ßwjelza maja wulke, połne kłoßy.

Se Sdźerje. Hdyž „Serbske Nowiny" njedawno powjedachu, so njedaloko nascheje korczmy wjerabz druhi ras kćěje, njech je mi dowolene naspomnicź, so wo ßrjedź wßy pola naß bosowy kerk na wjeřschku kćěje, mjes tym so je niže s płodami bohacźe popowěschany. -ć.

Se Zarkow. W jenym konjemzu tudomneho rycźerkubła pocźa ßo 30. augusta w 11 hodźinach palicź, tola bu woheń bórsy poduscheny, tak so żana wulka schkoda psches njón njeje nastała.

S Korsymja. (B. N.) W nozy k 6. septembra ßu ßo tudy dómske cźo. 12 s bróżnju a satwarjenej hródźu do cźista wotpalike. Wone Weiserowej w Dobruschi ßłuschachu a bě je konjerěsnik Grohmann wotnajał.

Se Ssmjeczkez. W tudomnych podkopkach, knjesej Jakobej ßłuschazych, je ßo 7. septembra dźěłacźeř Michał Wjeńka s Noweho Dworu wobwěßnył.

Se Židźineho. Ssrjedu, 1. septembra wjecźor w 11 hodźinach wotpali ßo tudy bróżeń korczmarja Matthija Homole se wschěmi žnjemi. Homola ßam njebě doma, ale wuhlada woheń na dompucźu se Spal, hdźež běsche se żonu pschecźelstwo wopytał. To je nětko wot meje ßem hižom tsecźi ras, so je ßo tudy paliło a pokasuje to s wěstoscźu na to, so słóstnizy woheń sakożuja.

— S Pißaneho Doła pola Wóßlinka. W jenej tudomnej tórfowej jamje 5. septembra rano 73lětnu wudowu krawskeho mischtra Badera, Khrystianu rodźenu Jäkelez s Kulowa morwu namakachu a jeje cźěło bu polizajszy wotwjesene. Wona běsche w błudnych myßlach 1. septembra se ßwojeho wobydlenja skradźu woteschła a je ju po lěkarskim wuprajenju Boża ruczka sajała.

Porjedźenje. Psched tydźenjom pißachmy, so budyski wóska Wicźas, kotryž sa wojakami, blisko Hodźija jědźesche, na to waschnje k njesbożu pschińdźe, so s wosa padźe a jemu koła hkowu rosmjecźichu. Po wuprajenju Wicźasoweho pschecźelstwa pak wón pod koła s zyła pschischoł njeje, ale je žiwjenje psches to shubił, so jeho Boża ruczka saja.

Přilopk.

* W Goldbachu 6. septembra ßłużowna dźówka s lěwej ruku tak straschnje do rěsaka pschińdźe, so bu jej tuta zyle wotrěsnjena.

* W tychle dnjach sapali w Grumbachu jedyn 18lětny hólz wós s wowßom, kotryž chzychu runje s pola domoj dowjescź. Pohonczej ßo lědma radźi, konje ßmjercźi wutorhnycź. Hólz je ßo wusnał, so je woheń se samyßłom sakožił a ßebi k temu woßebje schwabliczki, prjedy hacź na polo dźěsche, pschitykny.

* Wo wobkhadźenju s wurosćenym žitom sakski sanitätny kollegij ßlědowaze wosjewi: 1) Wurosćene, napuschćene abo stuchłe žito ßo njeßmje hnydom po młócźenju mlěcź, ale ma ßo najprjedy cźiscźe wußuschicź; wurostliny maja ßo swubjeracź a potom ßo tuto žito dobrym směschecź. 2) Muka ßo njeßmje hnydom, hdyž s młyna pschińdźe, k pjecźenju bracź, ale dyrbi s najmjeńscha tydźeń w cźopłym stejecź a ßo cźasto pscheměschecź. 3) K cźěstu ßo njeßmje ani pschewjele ani pschehorzeje wody pschiliwacź. Cźěsto ma ßo se ßuchej muku pschedźěłacź, něschto dlěhe kißacź a ßo pschi dźěłanju ßelicź, tež kusk khimelzy móże ßo do njeho ßypnycź. Psched wulkimi pokrutami a nahłej horzotu ßo warnuje. 4) Khlěb njech ßo nowopjecźeny njeję, ale hakle sa tsi dny.

* W Franzowskej, w Elsaßu a Lorthringskej, hdźež maja lětßa woßebje kraßne žně, je ßo wino jara hubjenje radźiło. S dźěła je wone w naléczu smjersko, s dźěła je pak psches deschcźikojte wjedro tak cźeřpiło, so je wjetschi dźěl hischcźe njesrałych sornow wotpadało.

Wukasy wyschnoscźe.

§ Pytany muž. Krawski Richard Eberhard Pawoł Hentschel s Budyschina ßo pschekschiwjenja a jebanstwa dla wot polizije pyta.

§ Sa směrza wßow Wuriz, Tsělan, Rabez a Nadźanez je młynk-wobßedźeř Gustav Adolf Wetzlich w Budyschinje pomjenowany.

§ W dnjach wot 4. hacź do 16. septembra ßo sastojnstwo k. wokrjeßneho lěkarja Dr. Wenglera w Budyschinje, kotryž w tutym cźaßu sapucźuje, wot k. wokrjeßneho lěkarja Reinharda w Kamjeńzu wobstara.

§ Wojeřske konje, w tutym lěcźe wumustrowane, budźa ßo 14. a 16. septembra a 17. a 18. oktobra t. l. w Drażdźanach na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ Póndźelu, 13. septembra t. l., směja ßo w Biskopizach słótne wiki.

§ 7. oktobra t. l. budźe ßo khěžniska ležomnoscź Bjedricha Wylema Palmera w Sahorju, na 900 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ Pruhowanje w jendźelskim kowanju směje ßo 18. oktobra w Minakale a ßo pschi tym tsi prämije a to dwě po 60 mk. a jena po 120 mk. wudźěła.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Ale ale na teho herza!

Hanß Depla. Kajkeho herza dha měnisch?

M. T. Nó teho, kiž je ßwojej żonje cźeknył.

H. D. Duž powjedaj!

M. T. Moje dla. Hlaj to bě ßo tam w holi jedyn herz se ßwojej żonu rosgorił, so wostajschi wscheho dźěsche a jenož dwě ßłużobnej dźowzy ßobu wsa.

H. D. Ale k cźemu dha je tej żónszy ßobu wsał?

M. T. Hm, wón chzysche njedaloko ßwojeho dotalneho wobydlenja Nowu Ameriku sakożicź.

H. D. Hlej wschak tola!

M. T. Ale jako bě ju dwě njedźeli sakożował, měješche tu wěz ßytu a ßo saßo domoj wrócźi; prajizy: khwalcźe wonka, budźcźe nutska!

H. D. A schto dha jeho żona praji?

M. T. Ta je wschak dobrocźiwa duscha a jeho saßo do domu puschcźi, jako bě jej twjerdźe ßlubił, so nochze wjazy cźěkacź.

H. D. To wschak by drje wón też hłupy był, hdy by saßo druhdźe mjersanje piskacź chzył.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Jan Horschk, dźěłaczeř, ſ Hanu Khrystianu Kralez.

Michalſka zyrkej: Jan Mulanſki, pohoncž w papjerniku w Dobruſchi, ſ Helenu Rychtarjez ſ Nowych Porſchiz. — Jan Bjar, dźěłaczeř a wobydleř na Židowje, ſ Madlenu Nemuthez ſ Rakez.

Katholſka zyrkej: Franz Melichar, krawz na Židowje ſ Johanu Kuczkez tam.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Martha Helena, Jana Bohuwěra Rencza, rěſnika a hoſczeńza-wobſzedźerja, dź. — Hana Marja, Handrija Handrika, nahladowarja na želeſnizy, dź. — Bjedrich Wylem Albert, Korle Wylema Kloſza, dźěłaczerja a wobydlerja, ſz. — Adolf Willy, Jana Bohuwěra Jyrcha, měſchczana a tyſcherſkeho miſchtra, ſz.

Michalſka zyrkej: Guſtav Adolf, Handrija Wiczaſa, dźěłaczerja a wobydlerja na Židowje, ſz. — Jan Ernſt, njemandź. ſz. w Wulkim Wjelkowje. — Ernſt Emil, Ernſta Bohuwěra Emila Kunatha, tyſcherja a wobydlerja na Židowje, ſz. — Bjedrich Wylem, Bjedricha Wylema Seicha, kowarja-wobſzedźerja w Nadźanezach, ſz. — Martha Helena, Auguſta Próchneho, fabrikſkeho dźěłaczerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Marja Martha, Ernſta Bjedricha Hólcza, khěžerja a tyſcherja na Židowje, dź.

Katholſka zyrkej: Hana Madlena, Michala Bartha, wóſki tu, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 19. auguſta: Handrij Wiczas, pomjenowany Běły, ſłužomnik ſ Droždźija, 75 l. — Pětr Kruža, wumjenkař w Czichońzach, 72 l. 2 m. — 23., Bertha Fanny, Jana Auguſta Scholty, pohoncza a wobydlerja, dź., 6 m. 4 d. — Jan Max, njemandź. ſz. na Židowje, 2 m. 14 d. — Paulina Minna, njemandź. dź. na Židowje, 1 m. 1 dź. — Hana Marja, njebo Pětra Glauſcha, cźěſle na Židowje, dź., 11 l. 11 m. — 24. Korla Auguſt, Korle Wylema Domſchki, dźěłaczerja a wobydlerja, ſz., 5 m. 4 d. — Martha Helena, Jana Bohuwěra Rencza, hoſczeńzarja-wobſzedźerja a rěſnika, dź., 14 d. — Jan Měrczink, žiwnoſczeř w Hrubjelczizach, 51 l. 10 m. 20 d. — 25., Johana Ernestina, Jana Bjedricha Blažija, ſahrodnika w Brěſowje, dź., 1 l. 10 m. 5 d. — Marja Martha, njemandź. dź. na Židowje, 2 m. 17 d. — 26., Jan Auguſt Kulka, murjeř a wobydleř na Židowje, 24 l. 11 m. 4 d. — 28., Michał Wiczas, wóſka a wobydleř, 56 l. 3 m. 27 d. — Bjedrich Wylem, Bjedricha Seichi, kowarja-wobſzedźerja w Nadźanezach, ſz., 1 dź. — 29., Handrij Max, Handrija Nikuſcha, dźěłaczerja, ſz., 3 m. 10 d.

Wupſchedawanje
tapetow a rulowow
pola **Julinſza Siebecka** na ſchulſkej haſzy 361.

K prjódkſtejazym kermuſcham
poruczamy
Kaiſerauszug- a grieſlerauszug-muku
w ſnatej wubjernej dobrocze w jenotliwym pſchedawanju.
W Budyſchinje. **Wulki khumſchtny młyn** prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

Möblowy magazin
w Budyſchinje **Auguſt Jannaſch** na ſzerbſkej haſzy 20
porucza ſzamodźěłane **möble** po jara tunich płaczíſnach k dobroczíwemu wobkedźbowanju.
Njewjeſczinſke potrjeby ſzu doſpołnje na ſkładze.

Iſlědowaze twory,
jako:

plüſch,	łóhcž	120 np.,
czíſtowołmjane czorne kaſchemiry,	=	2,80 np.,
= **ripſy,**	=	60 np.,
połwołmjane diagonale,	=	50 np.,
dwójne lüſtre,	=	25 np..
wołmjane zajki k ſzuknjam,	=	110, 120 np.,
połwołmj. = =	=	45, 50 np.,
flanelle ſa koſchle,	=	35, 40 np.,
piſzane barchenty,	=	40, 45, 50 np.,
lama,	=	110 np.,
łozozajki eźeřwjenokarrirowane,	=	25 np.,
wupjerki,	=	40, 50, 60 np.,
8/4 **běły płat,**	=	45, 50 np.,
8/4, 7/4, 6/4, 5/4 **módry płat,**	=	40,45,50,60 np.,
barchentowe rubiſchka,	ſchtuku	40, 45, 50 np.

pſchedawa jenož **dobre** a **tunje**
M. G. Freyberg na bohatej haſzy 62.
W khlamach ſzo ſzerbſki rěczi.

Czornu židu
ſa **njewjeſczinſku draſtu,** 5/4 ſchèroku ripſzowu tworu, něſchto wubjernje kraſzne, łóhcž po 2 mk. 80 np. porucza
H. Kayser na žitnej haſzy cz ſzło 52 w khěži k. Carl Noacka.
W khlamach ſzo ſzerbſki ryczi!

Khlěbowe płaczíſny:
6puntowſka pokruta II. ſórty 63 np.,
" " III. " 50 "
Saſzopſchedawarjo ſzo pytaja.
M. Pahlitzſch na Hoſchiz haſzy 721.

Khoſej,
njepaleny, punt po 100, 110, 120 np., porucza jako něſchto woſzebne po ſzłodźenju **Richard Pötſchka** na hłownym torhoſchczu pſchi měſchczanſkej haptyzy.

Róſynki,
punt po 42, 45, 48, 50 np.,
małe róſynki,
punt po 42, 45, 48, 50 np.,
młěty zokor,
punt po 42, 45, 48, 50 np.,
zyły zokor,
punt po 42, 45, 48, 50, 55, 60, 64 np.,
rajſz,
punt po 16, 18, 20, 22, 24, 30, 40 np., porucza
Richard Pötſchka na hłownym torhoſchczu pſchi měſchczanſkej haptyzy.

Jerje,
k marinirowanju, ſchtuku po 5 a 6 np., porucza
Richard Pötſchka na hłownym torhoſchczu pſchi měſchczanſkej haptyzy.

Max Mütza
na bohatej haſzy 65
porucza k **ſzwjedźeńſkim daram** ſzwój bohacze wuhotowany ſkład běłeho a dekorirowaneho
porzellana a ſteinguta,
ordinarnych a najlěpſchich **ſchkleńczanych tworow, ſchpihełow** atd. po najtuniſchich płaczíſnach dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Kupowanje
trjebanych **ſkotych** a **ſzłěbornych wězow,** ſtarych **ſkotych** a **ſzłěbornych pjenjes,** kaž tež wſchěch druhich drohich **metallow** po najwyſchſchich dźeńſkich płaczíſnach.
Ferdinand Wels w Kulowje na torhoſchczu czo. 15.

W Bohowje pola Njeßwaczidła je **žiwnosćz** czišło 8 ſ 16½ kórza lężomnosćzow, bjes wumjeńka a ſ 202 dawkſkimi jenosćzemi napołożena, hnydom na pſchedań.

Pſcheměnjenja dla je w Khelnje jena **mažiwna khěža** ſ kruchom pola na pſchedań a móže ßo wſcho dalſche czo. 25 b tam ſhonicz.

Pſchenajecze kowarńje.

Ssrjedu, 15. ſeptembra t. l., dopołdnja w 10 hodźinach budźe ßo w Budyſchinku kowarńja, tamniſchej gmejnje ßłuſchaza, dale na 6 lět na pſcheßadźowanje a ſ wuměnjenjom lizitantow w hoſczeńzu tam pſchenajecz na czoż ßo na wotnajecze smyßleni pſchepro-ſchuja.

Gmejnſka rada tam.

Aukzija běrnow

směje ßo

ſchtwórtk, 16. ſeptembra,

popołdnju w 3 hodźinach na polu No. 586 židowczanſkich lężomnosćzow, k ſawoſtajeńſtwu knjeſa Ernſta Richarda Lücki ßłuſchazym a pſchi czemjerćzanſkim puczu lężazym.

Lückez forminda.
Jockuſch.

!Barby!

ſa murjerjow, molerjow, wobarbjerjow, ßuche a rybowane;
wolijowe barby
w wſchitkich trěbnych nüanzach k wobarbjenju **domow, ſchpundowanjow** atd.,
rucze ſkhnyjaze a k barbjenju pſchihotowane;
klij wſchěch drużinow,
cement w tunach a wuważeny,
gyps a **krydu;**

!laki!

żeleſolak,
kożolak,
korbolak,
möblowy lak,
ſchpundowanſki lak,
politurſki lak,
anilinowe laki,
lak ſa ßlómjane klobuki;

!ſirniſzy!

jaßne a czěmne, ruczeſkhnyjaze,
terpentinowy wolij,
drjewobejzy,
ſchellak,
ſtwinſku bejzu,
ſtwinſku bonawu,
bronzy;

!pinſle!

wſchelakich wulkosćzow,
ſchmirglowy pkat, klepanjokamjenjowu a **ſchmirglowu papjeru**
poruczeja **najtuniſcho**

drogowe khlamy

en gros a **en detail**

Otto Engert

na ſnutsknej lawſkej haßy 122.

Brunizu (braunkohlen),

derje ſortirowanu, pſchedawa a ſczele ſe ßwojich podkopkow wot ſtazije „Teplitz-Waldthor" pſchi ſprawnym poßłuženju

Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźeř podkopkow.

Budyſka parna pjekarńja

rožku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hoſpitalſkej haßy 716.

Piwne droždźe,

najlěpſcheje dobroſcze a wſchědnje czerſtwe, porucza

nowonatwarjena piwarńja Joh^s. T. Littera

na ſwonknej lawſkej haßy czo. 819.

Wulke wupſchedawanje

w Schuſterowych tunich khlamach pſchi mjaßowych hětkach:

žonjaze ſchnórowane ſchkórniežki wot 3 mk.,
dźěczaze zajkowe a **kožane ſtupnje** wot 1 mk. 25 np.,
domjaze ſtupnje wot 1 mk.,
ßuknjane toſle wot 1 mk.,
kattunowe jaki wot 90 np.

Wyſche teho poruczam hiſchcze wulku dźělbu **ſchijazoblidkowych** a **kommodowych dekow,** kaž tež wulku dźělbu **orleansowych reſtow** po jara tunich płaczisnach.

Skótny pólver ſ czerſtwych ſelow. Korneuburgſki ſkótny pólver.
Pólver pſche kólku. Pólver pſche pripotawu proßatow.
Lockwitzſki balſam. Ziſchankowy ſalſowy pólver

porucza **hrodowſka haptyka w Budyſchinje.**

Sſławnje ſnata **Ringelhardtſko-Glöcknerſka ranyhojaza a czehnita žalba*)** ſe ſchtemplom **(M. RINGELHARDT)** a ſakitanſkej marku na ſchachtliczkach je **lěkarſzy pruhowana** a ßo woßebje pſchi **wſchitkich wotewrjenych boloſczach, ſaczeklisnach, wiczu** a **drjenju ſ najlěpſchim hojazym wuſpěchom** nałožuje.

*) Dostacz w ſchachtliczkach po 25 a 50 np., (ſ wułożenjom) **w haptykach w Budyſchinje,** Lubiju Zitawje, Woſtrowzu, Großſchönawje, Bjernaczizach, Wöſporku, Neugersdorfje, Biſkopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirſchfeldźe, Herrnhucze, Nowoſalzu, Ebersbachu, Seifhennersdorfje, Halſchtrowje atd. — Wopißma moža ßo tam nawjedźicz.

NB. Pſchi kupjenju **tuteje žalby** njech kóždy ßwěru wobkedźbuje, hacz je na ſchachtliczkach horni ſchtempl a ſakitanſka marka, dokelž ßo nětko wſchelake **podražowanja** ſtawaja.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěło-pſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenoż **trjeny len,** a to jenoż ßobotu w Grützneres domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Koprovitriol

k naczinjenju pſcheńzy

najtuniſcho poruczataj

bratraj Měrſchej na žitnych wikach.

Koprovitriol, I. dobroſcze, zyły a tołczeny,
grünſpan, tołczeny,
k naczinjenju pſcheńzy najtuniſcho porucza

hrodowſka haptyka.

Sporuſchk

kupuje

hrodowſka haptyka.

Khoſej,

jara derje ßłodźazy, punt po 100 a 120 np., porucza **Hermann Kunack**

na bohatej haßy.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

„Kak hodźi ßo wjedro do prědka ſpósnacź?"

Jeniczźy jenoź pſches **„hygrometer"**, mjenujźy pſches vegetabiliſki wjedrowy cźaßnik. Wón hižom 24 hodźin prjedy wjedro pokaže. Tajke wjedrowe cźaßniki wſchak ßo we wſchelakich meſtach dźěłaja, ale jenoź wot **„Vereins-Centrale in Frauendorf,** Poſt Vilshofen in Niederbayern", pſchedawane hygrometry ßu prawe. — Tute maja formy pěkneho ſcźěnſkeho cźaßnika a ßu po tajkim hódna a ſajimawa ſtwinſka pycha. Płacźiſna ſa ſchtuku je jara tunja, mjenujźy jenoź 1 mk. 50 np. Tón ßamy w elegantnej khěžźy ſ drjewa ſe ſchkleńczanym wěczkom 3 mk.

Dla frankirowaneho pſchipóßłanja ma ßo ſa mały cźaßnik 20 np., ſa wulki 50 np. pſchi ſkaſanju woßebje pſchipołožicź.

Vereins-Centrale (Gebrüder Fürſt) in Frauendorf,
Poſt Vilshofen, Niederbayern.

Attest.

Knježa bratſja Fürſtojo w Frauendorfje pola Vilshofena w Delnjej Bajerſkej dźěłaja ſ poßrědſtwom organiſkeho koka hygrometry w dwěmaj wſchelakimaj formomaj, wot kotrejuž ja kóždu po jenym exemplaru w ßwojim inſtitucźe ſ dźěła ßam wobkedźbowach, ſ dźěła wot ßwojich ludźi wobkedźbowacź dach, pſchi cźimž ßo pokaſa, ſo ſtej wobej jara cźucźiwej a ſtajnje hižom někotry cźaß do prědka wjedrowe pſcheměnjenje pſchipowjedźitej. Swonknoſcź hygrometrow je jara rjana, tak ſo móža ſ dobom jako wupyſchenje wó iſtwje ßłužicź. Woßebje tunja a ſprawna płacźiſna kupjenje tuteho wjedrowého barometra kóždemu móžne cźini. Ja móžu ſ połnym prawom tuto wunamakanje jako jara praktiſki poſtup technologije poručicź.

W Wrótßławju, w februaru 1880.

Direktař
analitiſko-chemiſkeho laboratorija a polytechniſkeho inſtituta
Dr. Theobald Werner,
pſchiſßahany chemikař.

Saſran (tykanzowa barba)

po prjedawſchim wjeleczanſkim a něſko pola podpißaneho ßo namakazym pſchihotowanſkim waſchnju, je w najlěpſchej dobroſczi a jenoź prawdźiwy doſtacź pola

Hermanna Kunacka na bohatej haßy.

Rjane jerje,

kopu po 2 hacź 3 mk., 1 ſchtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Schpihele,

we wſchelakich wulkoſczach a wobkukach, poruczam we wulkim wubjerku po poniženych płacźiſnach.

Rudolph Wilhelm
na ßerbſkej haßy czo. 20.

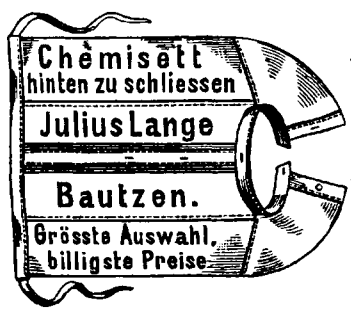

Pſchedkoſchiki ſadý ſapnycź. Najnutſche wubjerk, najtuńſche płacźiſny.

Julius Lange w Budyſchinje.

Wopilſtwo,

tež hižom w najwyſchſchej měrje, ſacźěri wěſcźe a hnydom, tež bjes wjedźenja, pod rukowanjom, bjes ſchkodowanja ſtrowoſcźe **Th. Konetzky,** Bernauerſtraße 54, **Berlin,** wunamakař tuteho radikalneho ſahojenja a ſpezialiſt ſa wopilzow. Pomhanje mojeho lěkařſtwa je wot pazijentow hižom w lěcźe 1876 pſched kral. pruſkimi a bajerſkimi wokrjeßnymi ßudami ſ pſchißahu wobtwjerdźene a wot ſanitetneho radźicźela pruhowane. Poczinkowarjo njech ßo njewobkedźbuja, dokelž jich ßrědki wopilſtwo **nje**ſacźěrja, kaž ßu to hižow mnoſy ſhonili. Wſchelazy poczinkowarjo falſchuja tež mjena a wopißma, bjes tym ſo ja ſa ſahojenje połnje rukuju. Saſtojnſzy wobwobtwjerdźene, kaž tež ſ pſchißahu wobkrucźene wopißma móže kóždy darmo a franko wote mnje doſtacź.

Dźakne pißmo. Dokelž ßym něſko, hdyž ßym liſtnje wo radikalne ſahojenje proßył, wot mojeho **20 lětneho wopilſtwa** zyle wumóženy a wuhojeny, dha praju ja knjeſej Th. Konetzkemu w Barlinje ßwój tyßacźkróczny dźak, a to hižom pſches 1 lěto, haj moja **ßwójba, ßuhodźa** a **pſcheczeljo** ſe ſpodźiwanjom ſkutkowanje teho ßrědka widźachu. Duž hiſchcźe raz mój dźak ſ požadanjom, ſo by waß Bóh k lěpſchemu cźěrpjazeho cźłowjeſtwa hiſchcźe dołho pſchi źiwjenju ſdźerźał. S poczeſcźowanjóm

Adolph Vogel w Herndorfje
pola Hohenſteina.

Wěrnoſcź pokrucza gmejnſke prjódkſtejeřſtwo a ſchołcźinſtwo, w juliju 1880. **Wagner.**

Ssamoſkónzowanje,

ſkaženje familije atd. ßu ßłědſtwa wopilſtwa. Tutón njepoczink ßo pſches ſto krócź dopokaſany, wot lěkarjow poruczeny ßrědk ſ wjedźenjom abo bjes wjedźenja piczka wotſtroni. Tež pomham pſche tajne cźěrpjenja, běłoſpław, mocźenje do koža, padawu khoroſcź a liſchawu.

L. Grone in **Münſter,** Weſtfalen.

Sserbſke a němſke spěwařſke

w wulkim wubjerku
porucza po najtuniſchich płacźiſnach

Wilh. Trepera, knihiwjaſař
pſchi realnej ſchuli.

K wobkedźbowanju.

Cźeſcźenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcźe k nawjedźenju, ſa ßym tu dźěłańnju a pſchedawańnju **jakow, paletotow, ßomocźanych a płüſchowych žaketow** wotewrika. Kóždu ßobotu budu w budźe ſ napſchecźa gewandkhěže njedaloko hłowneje ſtraže pſchedawacź. Płacźiſny ßu na najniźſcho poſtajene a proſchu pſchi potrjebje mje dobroczźiwje wopytacź.

Swudowjena feldwebelka **Vorwerkowa,**
bydlaza na garbařſkej haßy 424.

Für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Illustrirte Zeitung

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

Gustav-Adolfski ßwjedźeń w Ketlizach

směje ßo, da-li Bóh, 16. njedźelu po ßw. Trojizy, to je **12. septembra t. l.**, popołdnju w **dwěmaj** ſ **němſkim** a w **ſchtyrjoch** ſe **ßerbſkim** kemſchenjom. Němſke prědowanje je knjes zyrkwiny radźicźel Dr. **Schmidt** w Budyſchinje, ßerbſke pak farař **Marczin Rencź** w Klětnom na ßo wſak.

Wſchitkich pſchecźelow Gustav-Adolfſkeho towařſtwa najwutrobniſcho pſcheproſchuje

Rencź, farař w Ketlizach.

W **ratařſkej ſchuli w Budyſchinje**, kaž tež w **ßadowej a ſahrodniſkej ſchuli**, ſ njej ſjenocźenej, ſapocźnu ßo **ßrjedu, 20. oktobra t. l.**, nowe wucźbne kurſy. Bliźſche wukaſanje da direktař, pola kotrehož maja ßo tež pſchipowjedźenja ſtacź.

K dobrocźiwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Pſchiſamkajo k naſchemu, knjeſej **H. Brendelej** wuſtajenemu wopißmu „Dahlen, 1877" wuhojenje naſcheje dźówki naſtupazemu, kotraž běſche na roſlěſenje koſcźi na rukomaj a nohomaj cźerpika, pſches cźoż běſche tež klin nakaźeny, ſ cźehož běſchtej wobej noſy zyle na bok wuſtorcźenej, tak ſo to dźěcźo ani hicź ani běhacź njemóźeſche a bě zyle wuſkhnyło. Wot medicinſkich lěkarjow bu tuta khoroſcź ſa wědomnoſtny unikum a ſa **njeſahojomnu** wuprajena. — Knjes **H. Brendel** lěkowaſche naju dźěcźo wot 3. měrza 1877 ſ wuſpěchom, tak ſo 18. julija t. l. nimale połne wuhojenje naju dźowki wobßwědcźicź móźachmoj. A hižom dołho je nětko naju dźěcźo ſtrowe a cźerſtwe a njeje tež na cźěle wjazy nicźo wopacźneho widźecź a móże nětko noſy wupſchěſtrjecź a na kſchiž połoźicź. Mój ßo teho dla nucźenaj cźujemoj, knjeſej H. Brendelej ſ tutym hiſchcźe raz ßwój najwutrobniſchi dźak wuprajicź a jeho kóždemu cźerpjazemu ßwědomniwje porucźicź, a pſcheje jemoj, ſo by hiſchcźe prawje dołho k lěpſchemu cźerpjazeho cźłowjeſtwa ſkutkował.

Dahlen w Sakſkej, 22. haprleje 1880.

Heinrich Heinze a žona, ſchewſki miſchtr na wurzenſkej haßy.

☛ K wuhojenju dyskraſijow, wicźe, rheumatismo, ſproſcźenjow, khorowatoſcźe ſ lěkařſtwa, chroniſkeje žołdkoweie a delnjožiwotneje khoroſcźe, nervoweho a khribjetomoſowzoweho cźerpjenja, ßłaboſcźe atd. po praktiſkich ſaßadach naturſkowjedźeńſkeho lěkowanja a žiwjeńſkeho magnetiſma ßym ja ſa cźeſcźenych khorywatych **dźenßa, ßobotu, a jutſje, njedźelu, k ryczam: w hôtelu „Münchner Hof (mnichowy dwór)" na hornczerſkej haßy, w prěnim poſkhodźe wó jſtwje Nr. 4, w Budyſchinje; pónđźelu w Biſkopizach w „ßłónzu"; wutoru a ßrjedu w Połcźnizy w „ſchěrym wjelku", ſchtwórtk w Kamjenzu w „ſłotej hwěſdźe".** Sa dowěrjenje, mi tudy a w wokolnoſcźi wopokaſane, mój najlěpjchi dźak.

H. Brendel.

Mojim cźeſcźenym wotebjerjam k nawjedźenju, ſo ßu moje nowe **naſymſke** a **ſymſke ſtoffy** dóſchłe a proſchu pſchi potrjebje wo dobrocźiwe wobkedźbowanje.

Wilhelm Rode, krawſki miſchtr,
ſ wobydlenjom na ßerbſkej haßy 17, pola k. pſchekupza Rämſcha.

Pſchedźělanje a porjedźenje

piwowucźiſchcźowazych apparatow

pod rukowanjom wobſtara **Robert Schönberg**
w Budyſchinje na garbařſkej haßy 372.

Flanell, lama, pollama,
kaž tež wuſchiwanſke pſchedźeno porucza we wulkim wubjerku po tunich płacźiſnach
Ernſt Berger na butrowych wikach.

K prjódkſtejazym kermuſcham porucza cźerſtwe

ßuche droždźe

pjekarnja **Franz Dittrich**
na ſchulſkej haßy.

Najlěpſchu dürrenbergſku

warnu a ſkótnu ßól

porucza **C. Hanſka** na žitnych wikach.

Reorg. **Technikum Buxtehude** (b. Hamburg). Baugewerk-, Mühlen- und Maſchinenbau-, Tiſchler-, Maler- u. Architekturſchule. Wiſſ. Meiſter- u. Dipl.-Prſg. Programme gratis d. d. Dir. Hittenkofer.

Domkhowanka

njedźelu, 12. ſeptembra t. l., a ptacźe tſělenje ſ prókami kaž tež karoußelſke wjeßele, na cźoż pſcheproſchuje

Heinr. Dietrich w Nowych Porſchizach.

Jutſje, njedźelu,

domkhowanka a reje,

na cźoż pſcheproſchuje

Handrij Senda we Łupoj.

Jeneho **pjekařſkeho wucźomnika**, kiž móże hnydom ſaſtupicź, pyta

Eduard Boitz, pjekařſki miſchtr
na Židowje.

Wucźomnik pytany.

Sa moje kolonialtworowe a ſpirituſowe khlamy k Michałej jeneho wucźomnika pytam.

Ernst Glien.

Jedyn pohoncź

móże hnydom do ßłużby ſaſtupicź w młynje w Njechornju.

Kmani drainirowazy dźěłacźerjo

doſtanu trajaze dźěło
na rycźerkuble **Bukowzu**
pola Pancźiz.

Drainirowazych dźěłacźerjow

na rycźerkubli Minakał a Małßezy pyta
E. Thomas na Židowje.

Scheſcźom pohoncźam, ſcheſcźom wołazym, dwanacźim dźowkam a tež wſchej druhej cźeledźi móźu ßłużbu wukaſacź.

Janak w Debrkezach.

Sa tudomnu kaž tež ſa dalſchu krajinu pytaja ßo kmani rolni pohoncźojo, ßrěnkojo a wołazy, wulke, domſke a hrodźne dźowki pſches pſchiſtajazu žonu **Heinoldowu** w Budyſchinje.

Ći, kiž chcedźa ſo 29. ſeptembra na ſerbſkej reji wobdźělić, njech ſo hnydom w wudawařni „Serbſkich Now." zamołwja.

Próſtwa.

Wyßokodoſtojneho k. ſararja **Jakuba** w Njeßwacźidle ſ wutrobnym dźakom ſa jeho duchapołne, kraßne prědowanja wo Božich dźeßacź kaſnjach wjele nutrnych poßłucharjow naležnje proßy, ſo by wón ſpomnjene prědowanja dobrocźiwje wotcźiſchcźecź dacź chzył.

Dźak.

Wutrobny, hłuboko ſacźuty dźak wſchěm lubym drohim ßußodam, kaž tež wſchitkim ſwonkownym, kotſiž mi pſchi tym, na 1. ſeptembra tuteho lěta wot ſłóſtniſkeje ruki ſałoženym palenju mojeho ſtatoka tak rucźe a ſpěſchnje k pomozy khwatachu a tak mój ſkót a wjele nadoby płómjenjam wutorhnychu.

Wulki, derje ſaßłużeny dźak a połne pſchipóſnacźe wſchěm ßykawſkim mužſtwam, kiž ſ tajkej ſpěſchnoſcźu k měſtnu njeſboža khwatachu a pſches wuſtojnu a njeſpróznu dźěławoſcź wóhnjej mjeſy ſtajichu, ſ cźimž ßußodne twarby pſched ſanicźenjom ſakhowachu a tak naſchu gmejnu pſched wjetſchim njeſbožom ſwarnowachu.

Bóh tón wſchehoßmilny Wam to wſchitkim derje płacź a Waß pſched runym a tež druhim njeſbožom po ßwojej hnadźe ſtajnje a pſchezo ſakhowaj.

W Kſchiwej Borſchcźi, 4. ſeptembra 1880.

J. Skop,
kubleř a gmejnſki prjódkſtejeř.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 38. **Sobotu, 18. septembra 1880.** **Lětnik 39.**

K nawjedźenju.

Čzi ßami czeſczeni wotebjerarjo „Serbſkich Nowinow", kotſiž chzedźa ſa nje na **ſtwórte ſtwórtlěto 1880** do prědka płaczićz, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbſkich Nowinow" wotedadźa. Czi, kotſiž ßebi „Serbſke Nowiny" pſches póſt pſchinjeſczź dawaja, njech tola nje ſapomnja, ßebi je tam bórſy ſkaſacz. Na ſchtwórtlěto ſapłaczi ßo ſa „Serbſke Nowiny" na ſakſkich a pruſkich póſtach, kaž też w druhich krajach němſkeho khěžorſtwa 1 marka, ſ pſchinjeßenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzija.

Ssrjedu, na Michała, dźeń 29. ſeptembra t. l.,

ſměje ßo w ſali **Lauez hôtela** w Budyſchinje wulki a pyſchny

ßerbſki ſpěwanſki ßwjedźeń,

kotrehož cziſty wunoſchk ßo k lěpſchemu nowoſakoženeho towarſtwa **„k pomozy ſtudowazych Sserbow"** nakoži.

Spěwacz budźe ßo pod wjedźenjom k. kantora **Kozora** wěnz jeho kraßnych ſpěwow, ſe wſchelakich ſolow, duettow, terzettow, ſoloquartettow, žónſkich-, muzſkich- a měſchanych chorow wobſtejazy, kotrychž tekſt je nimale wſchón wot naſcheho nje-ſapomniteho ßławneho pěßnjerja, njebo k. fararja **Sejlerja,** a ſměje ßo ſapoczatk ſpěwanja **wjeczor w 7 hodźinach.**

Czißłowane ſaſtupne billety po 75 np. a 1 hriwnje, njeczißłowane po 50 np., kaž też tekſtowe knižki ſe ßerbſkim a němſkim tekſtom po 20 np. ßu pola kk. pſchekupzow **Lorenza** na Hoſchiz haßy a **Mjerwy** na mjaßnym torhoſchczu, kaž też poſdźiſcho pſchi kaſſy, w 6 **hodźinach** wotewrjenej, doſtacz.

Po konzercze ſměje ßo **ßwjedźeńſka hoſczina** a po tej ßamej **pyſchny bal.** Hoſczinſke kouverty, kaž też rejwanſke billety budźa po 1 hr. 50 np. doſtacz. Liczba jědźnych kouvertow ma ßo, je-li někak móżno, najpoſdźiſcho dźeń pſched ßwjedźenjom we wudawarni „Serbſkich Nowin" ſkaſacz.

Sswjedźeńſki wubjerk Lumira.

Stare ßedło.

(Pokračzowanje ſ czißła 37.)

Duž naſch Janaſch do dwora ſaję, potom kaſchcz ſ woſa dele wſa, konja ſa wotežku k někajkemu ſtołpej pſchiwjaſa, jeho wupſchahny a ßo ſ kaſchczom do hroda poda, hdźež hnydom ßłužomnika trjechi, kotrehož proſcheſche, hacz njeby pſched krala ſtupicz ßměł. Tón bě tu bórſy wot krala ſaßo pola njeho a jemu prajeſche, ſo ßmě k kralej pſchiſtupicz.

Kral runje w ßwojej jſtwje ßedźo pißaſche. Nětk Janaſch ſaſtupi, runje a proſcze pſchi durjach ſtejo woſta.

„Stup bliže!" kral praji. Janaſch někotre krocżele bliže ſtupi.

„Schto maſch?" ßo kral wopraſcha.

„Najhnadniſchi kralo", Janaſch wotmolwi, „ja ßym wczera něſchto dźiwne popadnył, a dokelž ßebi myßlach, ſo budźe kralowſkej majeſtoſczi lubo to widźecz, ßym ßo ßem podał, jo wam pokaſacz." S tutymi ßłowami Janaſch ſe ßwojeho kaſchcza ſchczuku ſ liſchku wucźeže a na ſchpundowanje pokoži.

„Hm", kral praji, „něſchto tajkele hiſchcze tola njejßym widźał, pſchikaſam, ſo byſchtej ßo tej ſwěrjeczi wutykałej."

Potom ßo k Janaſchej wobroczo praji: „Wuproſch ßebi hnadu wote mnje!"

„Mi je to najwjetſcha hnada", Janaſch wotmolwi, „ſo ßym ßwojeho knjeſa a krala widźał, chze pak mi waſcha majeſtoſcz hnadu wopokaſacz, dha proſchu, ſo byſchcze mi tu próſtwu dopjelnili, a mi por pliſtow dacz dali."

„Khadla, ty drje ßy kuſk zybnjeny!" kral ſawoła.

„Ja waſchu majeſtoſcz wo to naležnje proſchu, ſo byſchcze mi moju próſtwu dopjelnili."

Duž kral ſaklinka a hnydom ßłužomny nutsſtupi, kotremuž kral praji: „Ty, wotkož jowle temu człowjekej por pliſtow!" Tón jemu požadanej pliſcze hnydom wotkoži, ſo tak kleßny, Janaſch pak ßo hłuboko pokłonjejo kralej ſa to podźakowawſchi ßwój pucz dźěſche.

Jako bě ſ hrodu won, ßo hnydom ſaßo na ſtraž k offizierej poda, kiž hižom na njeho czakaſche.

„Nó", offizier praji, „ßy dobre myto doſtał? Ja ßo nadźijam, ſo mi ßłowo dźerżiſch a mi moju pokojzu wotſtupiſch."

„Jowle ju macze!" Janaſch wotmolwi a ſ tym offizierej tajku pliſtu da, ſo ßo jemu wokoło woczow ſamiſchkri. Tón pak ſaſkobjeny hnydom ßwój teßak wucźeže a ſ nim machacz pocza, Janaſch pak běžeſche, ſchtož móżeſche a pytaſche ßo wukhowacz, ale tón offizier pſchezo ſa nim hanjeſche a chzyſche jeho ſakłócz.

Kralej bě trochu dźiwne było, ſo bě ßebi Janaſch tajkule hnadu wuproßył, duž ſa Janaſchom ſ woknom hladaſche, a jako widźeſche, ſo ßo delka taj dwaj takle czěrjeſchtaj, wón ſahwiſda a jeju ſawoła, ſo byſchtaj hnydom k njemu pſchiſchkoj. Jako běſchtaj

wobaj pola krala, ßo wón wopraſcha: „Janaſcho, ſchto ſ tymle knjeſom maſch?"

Wón wotmolwi: „Majeſtoſcź, jako k wam dźěch, je ßebi tónle knjes wote mnje wuměnił, ſo jemu pokojzu myta dam, kotrež wot waß doſtanu. Ja ßym po ßwojej próſtwje por pliſtow doſtał, a duž ßym jemu nětkle pokojzu dał, kotraž na njeho pſchińdźe. Wón pak ſ tym ſ pokojom njeje a chze mje ſa to ſakłóćź."

Duž kral offizierej praji: „Móžeſch hicź! dźi na ſtraž (wachu)! Jutſje ſhoniſch, ſchto ſ tobu budźe!" a offizier dźěſche ßwoju ſtronu.

Nětk kral dale praji: „Janaſcho, wuproſch ßebi druhn hnadu!" „Ja ßym wobſtarny", Janaſch praji, „a duž bych waſchn majeſtoſcź proßył, ſo chzyli mi waſche „ſtare ßedło" dacź, potom bych móhł wjeßeły domoj jěchacź."

„Dyrbiſch je měcź", kral praji. „Dźi a daj ßebi je dacź wot mojeho konjemzarja."

„Ssměm waß proßycź, ſo byſchcźe mi to cźorne na běłym dali?" Duž ßo kral ßyže a liſcźik napißa, na kotrymž te ßłowa ſtejachu: „Janaſchej ſ tutym ßwoje „ſtare ßedło" darju. Bjedrich."

Janaſch ßo ſa kralowu hnadu podźakowawſchi ßwoju papjerku do ſaka tykny a woteńdźe. Wonka ßwojeho brunacźa ſaßo ſapſcheže, wſa wotezku do lěweje a kſchud do praweje ruki, ſapraſka a wotjědźe ſ hroda.

Jako bě domoj pſchiſchoł, Lejna praji: „Nó Handrijo, kak dha bě?"

„Duſchnje bě", Janaſch wotmolwi, „kral je mi rjane myto dał."

„Kajke dha?"

„Ja cźi praju, kralowſke. Hudaj, ſchto?"

„Horſchcź pjenjes?"

„Ně, poßłuchaj jeno, wón je mi „ſtare ßedło" dał."

„Schto ty prajiſch? „ſtare ßedło?" To tola nihdy wěrno njeje."

„Ju, to pak je; kral je nam ßwoje rjane łubło ſ mjenom „Stare Ssedło" dał. Haj, Lejna, to je cźi dobry knjes, naſch kral. Jowle, hladaj, maſch cźorne na běłym, ſo je wón mi te łubło dał."

Jako bě Lejna to pißmo ſe ßwojimaj wocźomaj widźiła, to nětk też wěrjeſche a muž jej wſcho na drobne roſpowjeda, ſchto bě w Barlinje widźał a ßłyſchał.

„Njedźelu", Janaſch praji, „tam dojědźemoj a ßebi „Stare Ssedło", kiž je nětk naſche, wobhladamoj."

„Tam budu naju rjenje witacź", Lejna praji. „Nicźo wo to", Janaſch měnjeſche. „Ssedło je naſche a ſ tym je dobre."

(Pokracźowanje.)

Wußudźenja.

Lawniſki ßud kralowſkeho hamtſkeho ßudniſtwa 27. auguſta.

(B. N.) W Budeſtezach bě pſchi ſkładnoſcźi rejow, tam 6. junija wotdźerżanych, něchtón murjerjej A. Hórbankej ßuknju wot horka hacź dele roſtorhnył, a ſchewzej E. Förſtarjej ſ Roswodez winu dawachu, ſo je wón to ſcźinił. Ale dokelž ßo jemu dopokaſacź njehodźeſche, ſo je wón to ſe ſłej wolu ſcźinił, bu wón ſa njewinowateho wuprajeny.

Półleńk M. Kißyz ſ Krynhelez běſche 30. junija ſ wěſtym Bigonom, kiž klazaſche, ſ Budyſchina domoj jěł. Tam, hdźež ßo pucź do Delnjeje Hórki wot ſchußeja dźěli, Bigonej měza dele padźe. Prjedy hacź móžeſche ju ſběhnycź, bě kowař-najeńk J. A. Schuſter ſ Pſowjow, kiž ſa nimaj jědźeſche, ſ woſa ſkocźił a ſe žorta mězu wſał, ſo by jako myto ſa nju ßnadź něſchto picź doſtał. Kißyz pak k Schuſterej pſchiběža, žadaſche tu mězu a też Schuſtera někotry krócź do hłowy a do khribjeta dyri. Tutón, pſches to rosmjerſany, teho dla ſe želeſnej žerdźu, w měſcźe kupjenej, ſ woſa ſkocźi a Kißyza ſ njej na hłowu praßny, tak ſo bórſy khětro wulka kula naléſe. Schuſter bu k pjatnacźim markam ſchtraſy wotßudźeny.

Khoſtanſka komora 31. auguſta a 1. ſeptembra.

Tkalz J. A. Schuba ſ Korſymja běſche w lěcźe 1878 Ulbrichez koſcźowy młyn w Khemberku wotnajaty měł, a wón mějeſche, jako bu młyn pſchedaty, hiſchcźe tójſchto koſcźiny (knochenmehl), kotruž w lěcźe pſchichodneho lěta pſchedawaſche. Tuta koſcźina bě pak, kaž běſche ßo ßam wuſnał, wot jara hubjenych koſcźow nadźěłana, wyſche teho bě wón jej tójſchto kamjeńtoworjechoweje muki pſchiměſchecź dał. To pak bě kupowarjam koſcźiny ſamjelcźał a tu koſcźinu jako dobru pſchedawał. Ale kupowarjo, kotſiž pytnychu, ſo koſcźina dobra njeje, dachu ju wot wězywuſtojnych pſchepytacź, kiž prajachu, ſo je zentnał tajkeje koſcźiny jenož 5 markow hódny, wón bě jón pak ſa 8 markow 50—75 np. pſchedawał. Wón teho dla płacźiſnu na 5 markow poniźi a tym, kiž běchu wjazy płacźili, wjazy date pjenjeſy naſad da. Dokelž pak bu jebanſtwa dla wobſkorżeny, jeho ßud k jenemu měßazej jaſtwa wotßudźi.

Krawſki J. Fiedler ſ Jeńſchez běſche w haprleji a meji t. l. Hańźi Schneiderez w Rakezach 2 mk. 65 np. a też hiſchcźe 75 np. a wyſche teho mandźelſkej ßwojeho miſchtra ſłoty pjerſchcźeń, 10 mk. hódny, kranył. Wón drje k temu ſteji, ſo je te pjenjeſy wſał, a wudawa, ſo je ßo to ſ pſchiſwolenjom Hańže Schneiderez ſtało, dokelž je ſ njej dobry był, a ſo je jemu miſchtrowa dźówka tón pjerſchcźeń pokaſała, kotryž je na nicźo myßło do dybſaka tyknył, ſ kotrehož je ßo tón potom ſhubił. Ale jemu bu dopokaſane, ſo je wſchě tſi paduchſtwa wobeſchoł a bu wón teho dla k dźeßacźim měßazam jaſtwa wotßudźeny.

Staroźitnoſtna ſběrka Maćicy Serbskeje.

Wot T. M.

(Pokracźowanje a ſkóncźenje.)

My běchmy w cź. 33 „Serb. Nowin" na to ſpomnili, ſo ßo we wſchelakich ßerbſkich ßwójbach pěkne wězy khowaja, kiž ßu wjele ſtow lět ſtare, a běchmy też naſpomnili, ſo ßo we woběmaj Łużizomaj pomnjecźa hódne staroźitnoſcźe (alterthümer) namkuja, ſkóncźnje pak běchmy pſchiwdali, ſo Maćica Serbska tójſchto tajkich wězow wobßedźi, wot kotrychž je khětro wulku dźělbu budyſkemu měſchcźanſkemu muſejej na cźaß dowěrika.

Hdyž pak nětko wopomniny, ſo by tola jara pěknje było, hdy by Maćica Serbska ßebi ßama tajki staroźitnoſtny muſej ſrjadowała a ſ tym wěſtu nahladnoſcź ſa ßebje dobyła, dha je pak też nuſne, ſo by wona pytała, bjes pſcheſtacźa ßwój muſej ſ tajkimi wězami dale a bóle wobohacźicź. Tajke wobohacźenje móže pak teho dla jenož jara ßnadne bycź, dokelž by Maćica jenož ßnadny pjenjes na jich kupowanje nałożicź móhła. Duž móhło ßo to jenož na tajke waſchnje ſtacź, hdyž ßo tajke wězy wot kóždeho, kiž je ma abo namaka, Maćicy dobrowólnje darja, tak ſo by wona ßamoſtatny staroźitnoſtny muſej ſałożiła. Na tajkich, kotſiž bychu tajki muſej w dobrym rjedźe dźerżeli, njeby wěſcźe pobrachowało.

So pak by tajki muſej hižom ſa naß Sserbow ważny był, njeda ßo prěcź, a wón by kedźbnoſcź też druhich ludow, woßebje pak Sskowjanow, na ßo cźahnył. W prjedawſchich lětach ßu wſchelazy Sserbja macźicźnej ſběrzy wſchelake tajke wězy darili, a hdyž je ßo to prjedy ſtało, dha drje ßo to też pſchichodnje ſtanje, jenož ſaßo to ludźom naſpomni a woſpjet naſpomina.

Duž ßebi ja dowolam cześćenych Sserbow wo to proßyćź, so bychu tajke stare wězy, kiž wschak ßo husto doścź w domje w kućze waleja a ßo psches to skaża abo shubja, dobrocźiwje Maćicy daricź chzyli. Mjeno kóždeho dawaćźerja budźe dźaknje w „Serb. Now." wotćźischćźane. Starožitnostny musej njeje jenož pschedmjet cześćźe sa lud, kotryž jón wobßedźi, ale ma tež tón wužitk, so spósnajemy, kak ßu w starodawnych cźaßach ludźo to a druhe wudźěłali, k cźemuž ßu je nakoželi a cźeho dla hewak wyßoko ważili.

Hdyž tež dyrbju ßebi prajicź, so ja s mojim namjetom a s mojej prósťwu to dozpicź njemóžu, so bychmy **bórsy** tajki ßerbski starožitnostny musej tak bohaćźe wuhotowany měli, so bychmy ßo s nim hordźicź móhli, dha ßměmy pak ßo tola nadźijećź, so jón sažo abo posdźischo smějemy, je-li so kóždy Sserb, kotremuž někajka starožitnoscź do ruki pschińdźe, tu ßamu na bok njepokoži, ale ju dobrocźiwje Maćicy dari.

Duž njech kóždy hospodař a kóžda hosposa a hewak kóždy druhi moje ßłowa pschećźelniwje rospomni a potom tež dobrocźiwje sa nimi cźini a tajke stare wězy Maćicy dari, schtož ßo najlóžo na to waschnje stanje, hdyž je we wudawarni „Serb. Nowin" woteda, swotkal ßo potom hnydom do maćźicźneje starožitnostneje sběrki pschepodadźa.

Ssobustawy starožitnostneho wubjerka Maćicy Serbskeje pak hischćźe wysche teho naležnje proschu, so bychu ßo woni tež s nowa wo tule naležnoscź horliwje staracź chzyli, tak so bychmy se sjenocźenymi ßerbskimi mozami w ßwojim cźaßu ßo hódneho ßerbskeho starožitnostneho museja khwalicź móhli.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Draždźan pißaja, so kral a kralowa 24. septembra Pilniz wopuschćźitaj a ßo na hród Wermsdorf a wot tam na kralowsku villu w Strehlenje pscheßydlitaj. Sańdźenu póndźelu běschtaj w Radebergu, so byschtaj tamnischu ratařsku wustajeńzu wobhladowałoj.

S Barlina pißaja, so je tam awstriski krónprynz na wopytanje pschijěł. Němski khěžor a teho runja tež pruski krónprynz jeho na dwórnischćźu jara pschećźelniwje witaschtaj. Khěžor jeho potom sa generalmajora pomjenowa a jemu generalske snamjenja (epauletty) ßam pschipinasche. Krónprynz Rudolf běsche w uniformje ßwojeho pruskeho regimenta.

— Wěsty Varnbüler, dobry pschećźel wjećha Bismarka, je powjedał a je jeho powjedanje potom do nowinow pschischło, mjenujźy so wjećh Bismark teho dla, dokelž měrej s Franzowskej njewěri a s Rußowskej je ßo swadźił, nětko pschećźelstwo Awstrije pyta. — Je-li so ßo tajke pschećźelstwo wobsanknje, dha najskerje wjele hódne njebudźe, dokelž wschak awstriski khěžorski dwór pruskim kralam ženje sabycź njemóže, so ßu cźi Awstriji Schlesynsku wsali a awstriskeho khěžora 1866 s Němzow won wucźischćźeli.

— Sswjedźeń dla dotwarjenja kölnskeho doma (wulkeje zyrkwje) ßo s khěžorowym pschiswolenjom 15. oktobra wotdźerźi. Dopołdnja 3/4 10 hodźin ßwjedźeński cźah nimo khěžora k domej cźehnje, hdźež ßo tež katholsźy hoscźo ke mschi podadźa, khěžor pak s evangelskimi hoscźemi do evangelskeje zyrkwje k Božej ßłužbje, s wotkal wón s evangelskimi hoscźemi w 11 hodźinach do doma ßameho sastupi, hdźež ßo kacźanski khěrlusch: Te Deum laudamus wuspěwa. Wot tam ßo khěžor atd. dale s doma na tribunu, psched zyrkwju natwarjenu, poda a tam pißmo podpische, kotrež ma ßo se wschelakimi druhimi wězami pod poßleni kamjeń położicź, a hdyž ßo tutón kamjeń sakładźuje, ßo se wschěmi swonami swoni, ßo s kanonami tsěła a ßo khěrlusch: „Cźe, Božo, khwalimy" wuspěwa.

Awstrija. Awstriski khěžor běsche w sańdźenych dnjach w druhim galizyskim hłownym měscźe, mjenujźy we Lwowje (Lemberg), a ßu jeho tam runje tak pyschnje a wutrobnje witali, kaž prjedy w Krakowje. — Wjećh Alexander Lubomirski je w napohładźe na khěžorowy wopyt 2 millionaj frankow k lěpschemu Galizyje dał a jedyn druhi pólski semjan je krajej ßwój bohaćźe wuhotowany musej darił. — We Lwowje běsche wjećh Hadam Sapjeha dźiwnu hoscźinu wuhotował, na kotruž bě 250 pólskich a małoruskich burow pscheproschenych, kotrymž tam najwoßebnischi pólsźy a małoruszy semjenjo jěźź a picź noschachu a jim jako pincźnizy poßłužowachu. Tuta hoscźina je ßo jara spodobała, pschetož bursźy hoscźo wjedźichu ßo tak pschistojnje sadźeržećź a tak pěknje rěcźećź, so powschitkomne spodobanje wubudźichu.

Franzowska. Sańdźenu njedźelu bu w Lyonje pomnik, lyonskim wojakam, w lětomaj 1870—71 na wójnje panjenym, na ßwjedźeńske waschnje poßwjećźeny. Pschi tym franzowski general Bréart w ßwojej rěcźi bjes druhim praji, so franzowske wójsko Elsaßej a Lothringskej njeje wěcźne božemje prajiło. — To by tak wjele rěkało, sa chzedźa Franzowsojo dla Elsaßa a Lothringskeje s Němzami wójnu wjescź.

Jendźelska. Ruski wulkowjećh Konstantin běsche wóndano w Londonje a je tam s jendźelskim ministrom Gladstonom dlěsche rosrěcźowanje měł.

Rußowska. Nětko je twjerdźe postajene, so ma ßo wulka sibirska żelesniza twaricź, tak so budźe europiska a asiatska Rußowska se spěschnischim pucźom sjenocźena. — W tychle dnjach bu w Irkutsku k nowemu sibirskemu universitetej sakładny kamjeń położeny. Jedyn ruski pschekupz je k temu 1 million toleř darił.

Turkowska. Turkowski wjećh bě wulkomóznarjam ßlubił, so pjatk, 17. septembra (wcźera) Dulcigno Cźornohórzam pschepoda. Hacź je ßo to stało, to drje hischćźe dźenßa shonimy.

Ze Serbow.

-a- S Budyschina. „Wulki ßerbski spěwanski ßwjedźeń" ßo bóle a bóle bliźi. Khóry ßu k hłownym pruham pschihotowane a tež solistojo ßu ßwoje sola s mało wuwsacźemi dowuknyli. Wschě druhe pschihoty pak wobstara saßo kaž loni woßebity „ßwjedźeński wubjerk", k temu powołany wot tudomneho towařstwa „Lumira", kotrež je sarjadowanje spěwanskeho ßwjedźenja do rukow wsało. Mjenowany „ßwjedźeński wubjerk", kotryž se ßedmich muži wobsteji, ma wjele staroscźow a staranjow; pschetož lětuschi spěw. ßwjedźeń budźe runje tak wulkotny kaž lonschi. To njebudźe jednory konzert, ale woprawdźity ßwjedźeń, a to wulki ßwjedźeń sa wschón ßerbski lud. Wopory, kotrež spěw. ßwjedźeń wote wschěch wobdźělenych žada, wo prawdźe ßnadne njejßu. Ale schto by kóždy njecźinił rady, so ßo radźi ßwjedźeń, kiž powjeda ßławu nascheho naroda! Sserbski budźe „wulki spěwanski ßwjedźeń", pschetož wscho pschi nim je ßerbske: spěwarki a spěwarjo, kotsiž tam wustupja, ßu Sserbowki a Sserbjo; spěwy, kotrež tam saklincźa, wundźechu s pjera ßerbskeho komponisty; teksty, kotrež jim sa podłožk ßłuża, je pěßnił najßławnischi ßerbski pěßnjeř, njebo H. Seileř; towařstwo, kiž ßwjedźeń sarjaduje, je ßerbske; cźisty wunoschk konzerta pschepoda ßo pokładnizy „towařstwa pomozy sa studowazych Sserbow"; duch, kotryž je naß sahorił k wuwjedźenju tajkeho ßwjedźenja, je ßerbski; duž budźe tež ßława, kotruž ßebi spěwanski ßwjedźeń dobudźe, Sser-

bow ßkawa. Teho dla pak je też ßwjata pschißkuschnoscź kóždeho Sserba, kiž to samóže, ßo pschi spěwanskim ßwjedźenju wobdźělicź; schtóž ßobu njespěwa abo na druhe waschnje pschi wuwjedźenju ßwjedźenja wobdźěleny njeje, ßkuscha do pschipoßkucharjow. Pschetož runje **twoje dla,** ßerbska hospoja, **twoje dla,** ßerbski buro abo khěžkarjo, dźě ßo „wulki ßerbski spěwanski ßwjedźeń" wotdźerźi; a niz Němzow* dla, kotsiž maja ßami konzertow a podobnych swjeßelenjow doscź; też niz woßebnje sdźěkanych nascheho luda dla, kotrymž ßo czascźischo skkadnoscź skicźa, ßo shromadnje w narodnym duchu sahoricź a płody narodneje wědomoscźe, narodneho wuměkstwa wužiwacź. Ně, **twoje dla,** ßerbski ludo, stanu ßo wschě prózowanja, lětuschi „wulki ßerbski spěwanski ßwjedźeń" na najkraßnischo wuhotowacź! Duž njebudź też **ty** njedźakowny, cźiń też **ty** ßwoju pschißkuschnoscź! Cźi, kotsiž ßu powokani, pschi spěwanskim ßwjedźenju jako spěwarjo abo na kajkežkuli druhe waschnje ßobuskutkowacź, sawěscźe wschě mozy sastaja, so ßo ßwjedźeń nanajlěpje radźi; hdyž też wy drusy Sserbjo wschitzy ßwoju pschißkuschnoscź dopjelnicźe a ßwjedźeń prawje bohacźe wopytacźe, dha wěscźe też lětuschi **„wulki ßerbski spěwanski ßwjedźeń"** pschisporja njesahinitu ßkawu ßerbskeho mjena!

— Jutsje, njedźelu, 19. septembra, směje ßo w kschižnej zyrkwi w Drażdźanach ßerbska Boża ßkužba a budźe k. farař Imisch s Hodźija spowjednu rěcź, k. farař Dr. Kalich s Hornjeho Wujesda pak prědowanje dźerźecź. — Lubijska diöcesa směje ßwoju lětuschu shromadźisnu 6. oktobra w Lubiju.

Se Žicźenja. Ssrjedu, 7. septembra, wjecźor w 9 hodźinach ßu w Ssykoriz młynje tudy 1300 mk. skotych a 700 mk. papjerjanych a ßlěbornych pjenjes kranyli. Dokelž teho dla na młynskeho, psched krótkim cźaßom pschicźehnjeneho, tukaja, ßu jeho do jaßtwa pschepytowanja dla wotwjedli.

S Ketliz. Njedźelu, 12. septembra, jako 16. njedźelu po ßwjatej Trojizy, popołdnju ßwjecźesche lubijske pobocźne towarstwo Gustav-Adolfskeho wustawa ßwój lětny ßwjedźeń w naschej rjanej a wulkej zyrkwi. Wjelestronske pschihoty běchu ßo hižom do ßwjedźenja we woßadźe, woßebje wot młodźiny, k temu cźinike. Boži dom, pschede wschitkim pak nasch pschekraßny woktar bu s pletwami, s kcźějatymi a kopjenatymi rostlinami w hornzach, kotrež bě wujeřska knjeni baronka s Fritsch pośćźika, jara dostojnje wupyscheny. Najbóle pak běsche schěroki pucź, kotryž psches pohrjebnischcźo wjedźe, na wo prawdźe wulkotne waschnje wupyscheny, tak so s wjele stron ßkyschachmy wot zusych kemscherjow, so tajke bohate wupyschenje na wßach husto widźeli njeběchu. Ssydom stow łóhcźi dubowych pletwow a wjele stow wěnzow wißachu na 26 dołhich kolikach, kotrež bjes ßobu psches pletwy swjasane a s pletwami a wěnzami wobwite běchu. Wot wulkich żelesnych keřchowskich wrotow hacź k hłownym zyrkwinym durjam běschtaj dwaj rynkaj tajkich wupyschenych kolikow a na kóždym kónzu pucźa cźestne wrota. Psched hłownymi zyrkwinymi durjemi stejachu jara rjenje wudebjene wulke cźestne wrota, teho runja jene psched keřchowskimi wrotami. — Połodnjo shromadźowasche ßo młodźina, schulska a wotroscźena, w ßwojich wßach, a dołhe cźahi pschicźežechu popołdnju wokoło 1 hodźiny wot wschelakich bokow s khorhojemi a s hudźbu do Ketliz. W fařskim dworje ßo potom srjadowany, zyły ßwjedźeński cźah sapocźa a cźehnjesche najprjódźy do knježeje sahrody. S woprědka nježesche ßo wulka zyrkwina khorhoj, potom pschińdźe prěni hudźbny khor a sa nim schulske dźěcźi s naschich schulow se ßwojimi schulskimi khorhojemi pod wjedźenjom ßwojich kk. wucźerjow, potom wotroscźena młodoscź, holzy běłe swoblekane, s wěncźkami na hłowje a w rukach, a mějesche kóždy tych pjecź schulskich wokrjeßow ßwoju ßamßnu hudźbu. To poskicźowasche rjany a lubosny napohlad. W cźahu běchu też kk. zyrkwinszy, schulszy a gmejnszy pródkstejerjo a wjeßni rychtarjo. W knježim dworje k. kollaktora rycźerkublerja Ficklera sastupichu do cźaha kk. duchowni, bjes nimi němski ßwjedźeński prědař, knjes zyrkwiny radźicźel Dr. Schmidt s Budyschina a ßerbski prědař k. farař Rencź s Klětneho, k. Past. Prim. M. Würckert s Lubija, k. kollator, sastupjerjo safarowanych knjejstwow a lubijskeho gustav-adolfskeho towarstwa, k. wokrjeßny schulski inspektar, schulski radźicźel Grüllich, k. seminarski direktar Dr. Burckhardt, k. direktar realneje schule Prietzel, k. schulski direktar Gelba s Lubija a drusy knježa a nětko ßo cźah do Božeho domu poda, kiž bě tak s poßkucharjemi pschepjelnjeny, so wo prawdźe žane jabłuko k semi panycź njemóžesche. Też pucźe, po kotrychž cźah cźehnjesche, stejachu połne luda.

(Pokracźowanje.)

S Wósporka. Wutoru, 6. septembra, dopołdnja je ßo tu khěža mydkarja Pjetschki do cźista wotpalika. Jedyn schěscźlětny hólcźez, kotryž ßo pola dźěkacźerja Rudolfa tam wotcźehnje, je pjecźa woheň saparak.

S Lejna. Njedźelu, 12. septembra, wotdźerźachu tu tsi ßerbske spěwanske towarstwa s Khróscźiz, s Róžanta a s Konjez shromadny spěwanski konzert. Hauptmannez hoscźeńz běsche pschi skkadnoscźi tuteho ßwjedźenja pyschnje wudebjeny. S wonka ßo dwě wulkej khorhowi, jena ßerbska a jena saksk, smahowaschtej. Sala běsche s wěnzami, woponami a khorhowjemi w ßerbskich, łužiskich a sakskich barbach kraßnje wupyschena. Na scźěnach běchu spěwy a napißma, ßerbski spěw a ßerbske waschnje khwalaze, pschibite. Programm, do tsjóch kruchow dźěleny, bu s dźěla pod nawjedowanjom k. wucźerja Braunera s Konjez, s dźěla pod nawjedowanjom k. kantora Pjetascha s Khróscźiz a k. wucźerja Wjeńki s Róžanta spěwany. Někotre spěwy, wot k. wucźerja Braunera a jedyn wot njebocźicźkeho k. wucźerja Kleibera do hudźby sestajane, ßebi bjes pschipoßkucharjemi spodobanje a khwalbu dobychu. Woßebitu ßkawu pak ßebi nasch ßkawny Kozor se ßwojej hudźbu saßkuži. Spěw „Wěsch ty tón kraj atd.", wot k. pschekupza Kubańka pod pschewodźenjom khora wustojnje pschednoscheny, shromadźenych tak swjeßeli, so dyrbjesche ßo hischcźe junkrócź wospjetowacź. Teho runja ßo też spěw „Ssußodźinka" wubjernje spodobasche. Hacź runje ßo konzert tu njedźelu mějesche, na kotruž hodźiijska kermuscha panje, dha běsche tola derje wopytany a wschě městna w sali s pschipoßkucharjemi wobßadźene. My pschejemy, so bychu ßo tajke shromadne konzerty cźascźischo wotdźerźowali, pschetož psches nje ßo ßerbski spěw polěpscha a posběhuje, dokelž dyrbi kóžde towarstwo tu pokasacź, schto je hacź dotal se ßwojim skutkowanjom dozpěło. — Po spěwanju běsche shromadna wjecźeř, na kotrejž ßo něhdźe 200 ludźi wobdźěli. Prěnju ßkawu wunjeße k. Kokla, pschedßyda Jednoty, Jeho Majestoscźi kralej Albertej, pschi tym na to pokasujo, so ßu wschitzy Sakszy runoródni, so maju jenajke prawa, dale so dyrbja ßo Sserbja krucźe sjenocźecź a ßwěru na wulkim dźěle se sjenocźenymi mozami dźěkacź. Nětko wuspěwachu hymnu: Toh' krala žohnuj Bóh! Na to wustupi k. stud. med. Rachel sa towarstwo a pokasa w kraßnej rěcźi, kak dyrbimy jako ßynojo ßerbskeje macźerje sa naschu lubu Łužizu skutkowacź. Nětko ßo móznje a horliwje saspěwa: Hischcźe Sserbstwo njeshubjene. Potom

* Wěso je też kóždy Němz, kotryž ßerbski spěw a ßerbske waschnje cźescźi witany hóscź.

hischcźe junu k. Kokla postany sa to rěczo, so bychmy mjes ßobu wutrobne pschecźelstwo hajili. Na to wuspěwachmy poßleni hoscźinski spěw: My w pschecźelnym towarstwje mamy. K. farař Jencź a k. stud. jur. Kral teho runja popowjedaschtaj. Wopomnjecźe njebo wucźerja k. Kleibera, kotryž běsche prěni nastork k tajkemu ßwjedźenju dał, poczesczichmy s postanjenjom. Po hoscźinje ßo wuskocźni ludźo nad rjanej rejku sradowachu a ßo hacź do rańschich hodźinkow wjeßelachu.

S Njeßwacźidła. Tudomne wojerske towarstwo njedźelu, 5. septembra, ßwój prěni sedanski ßwjedźeń ßwjecźesche. Popołdnju wokoło 5 hodźin ßo ßobustawy k měßacźnej shromadźisnje w Hübnarjez hoscźeńzu seńdźechu, na cźoź hnydom hudźba scźěhowasche. Pschi sastupjenju do hoscźeńza hižom pletwa a brěsy wokoło duri rjany napohlad poskicźachu, kaž tež wysche nich transparent s cźerwjenym a běłym pißmom: „Witajcźe Towarschojo k Sedanskemu Sswjedźenjej!" Sala ßama pak bě kaž do róžoweje sahrody pschewobrocźena, haj tudy njeběchu njeßwacźilszy a łuhowszy towarschojo prózy lutowali, pschetoź woni běchu se ßwojimi mandźelskimi wupyschenje sale na ßo wsali. We woßmej hodźinje naß nasche hnadne knjejstwo s bóschcźanskimaj knjesomaj, kiž ßu wschitzy naschi cźeßni ßobustawy, s wopytom poczescźi. — W 9 hodźinach ßo pola hoscźeńza cźah srjadowa a bu, jako bě ßo sestupał, signal „achtung (kedźbu)" piskany, po cźimž hnadne knjejstwo da prěni krócź s belarom wutsělicź, na cźoź hudźba sadźěła a cźah do prědka dźěsche, pschewodźany wot njemóžnje wulkeje ßyły ludźi. A běsche to tež sawěscźe rjany napohlad: w prědku ßobustawy a sady knjenje mandźelske a wschě s pißanymi latarncźkami. A dokelž towarstwo hižom psches 50 ßobustawow wopschija, běsche cźah khětro dołhi. Jako wón k parkowym wrotam pschińdźe, hudźba sasta a prjedy naspomnjeny signal ßo wospjetowasche, na cźoź ßo druhi ras wutsěli. Pschi sastupjenju do parka da hnadne knjejstwo bengalski woheń palicź a to trajesche tak dołho, doniž njebě towarstwo park saßo wopuschcźiło. Běsche to kraßny napohlad, jako te rjane parkowe promenady pod ßwětłom pak cźerwjeneho pak seleneho wóhnja stejachu. Jako ßo cźah k hrodej bližesche, ßo tsecźi krócź wutsěli, cźah psched hrodom sasta a k. pschedßyda Winkler hnadnemu knjejstwu w mjenje towarstwa sa bohate wobdarjenje a luboscźiwe poczescźenje dźak wupraji a ßwoju rěcź s tsikrócźnej ßławu na hnadneho knjesa hrabju a jeho knjeni mandźelsku skónczi. Na to k. hrabja ßwoju spokojnoscź nad towarstwom wupraji a jeho ßobustawy napominasche, so bychu kralej a wótznemu krajej dale ßwěrni wostali a na pschiłłodźenja wschelakich mucźakow njepoßłuchali. Wón ßwoju rěcź s tsikrócźnej ßławu na krala Alberta skónczi. Potom ßo cźah saßo do hoscźeńza poda a tam w rjanej pschejenoscźi hacź psches półnóz wosta. Bjes tym k. pschedßyda s rjanymi ßłowami ważnoscź tuteho dnja rosestaja a na tych nawjedowarjow, kiž ßu naß k tajkim kraßnym, hdyž tež krawnym dobycźam wjedli, spomni a na krala Alberta ßławu wunjeße. Dale ßo ßławy wunjeßechu na hnadneho k. hrabju Peralta Renaud Risch nad Njeßwacźidłom atd., na k. rycźerkublerja Voigta nad Bóschizami, na k. inspektarja Voigta tam a skónczinje też na pschedßydu towarstwa a na zyłe towarstwo. Bóh žohnuj dale nasche towarstwo! *P.*

S Rachlowa pola Kulowa. Sańdźenu njedźelu, wjecźor w 9 hodźinach tu w bróżni kublerja Róßmija woheń wudyri. Sa krótki cźaß ßo płómjenja psches zyły dwór a posdźischo na gmejnsku khěžu a na Kowarkez khěžku wupschestrjechu. Woheń tak žadławje khwatnje wokoło ßebje hrabasche, so pola Róßmija wot domjazeje nadoby niczo płómjenjam wutorhnycź njemóžachu; wysche teho ßo tam też dwě cźelecźi, jedyn kundroß, někotre proßata a wschě žně spalichu. Róßmij ma pjecźa kubło sawěscźene. Bjes druhimi ßykawami bě też kulowska na pomoz pschijěła. Jako pak Kulowcźenjo poczachu ßykacź, s jich kožanza (schlawcha) žaneje wody njeßykasche. Skónczinje ßo dohladachu, so ma kožanz wulku dźěru, s kotrejež wscha woda, prjedy hacź na kónz pschińdźe, wuběži. Po dołhim mudrowanju wobsanknychu, so ma ßo dźěra se ßłómu sawjasacź. Dokelž pak to njedostatkej wody njewotpomha, dyrbjachu ßo, wostajschi haschenja, saßo domoj wrócźicź.

S hole. Na mochołskim revierje, niederlandskemu wjerchej ßłuschazym, je ßo ßrjedu, 7. septembra, w nozy pschi wulkim njewjedrje psches dwě scźi metrow sbiteje hole spaliło. Někotsi wudawaja, tola pak drje s njeprawdu, so je drjewo wot khudych ludźi se samyßłom sapalene, dokelž je jim sakasane w holi, kotraž niederlandskemu wjerchej ßłuscha, ßuche drjewo sběracź. Tajkemu wudawanju pak my wěricź njemóžemy a by tola kóždy, kiž by sapalił, jara hłupy był, dokelž bychu jeho tola wußlědźili a potom do jastwa wotwjedli. Nětko niczo wjazy skradźu a w potajnoscźi njewostanje.

Wukasy wyschnoscźe.

§ Pondźelu, 27. septembra t. l., budźe ßo khěžna ležomnoscź cźißło 57 w Wósporku, herbam njebo Mochwiza ßłuschaza, kotraž je na 13,775 mk. taksirowana a ßo woßebje sa sahrodnistwo hodźi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ 14. oktobra t. l. budźe ßo khěžna ležomnoscź K. H. Kegela w Huncźerizach, na 600 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ 24. novembra t. l. budźe ßo restaurazija „weite Bleiche" s ležomnoscźemi, na 22,717 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ W Biskopizach je wjetschi dźěl nalutowarskich (sparkaßowych) pjenjes wupožcźicź, kotrež wupowjedźenju lohko podcźißnjene njejßu. Wscho dalsche je w radnej ekspediziji tam shonicź.

§ Pytany muž. 25lětny wotrocźk Korla August Frenzel s Wujesda ßo wot polizije cźežkeho paduchstwa dla pyta.

Přilopk.

* W Pirnje je ßo 8. septembra žadławy skutk stał, tamnischi rěsnik W. Thomas běsche ßwoju žonu a pjecź dźěcźi w nozy se ßekeru nadpanył, so by je skónzował, a potom běsche ßebi ßam žiły wotewrił a ßo do ßmjercźe wukrawił. Jako ludźo do jeho domu pschińdźechu, tam wón a jeho žona morwaj ležeschtaj. Dźěcźi běchu drje hischcźe žiwe, ale starschi 19lětny ßyn, kiž je rěsniski, kaž też 17lětny ßyn, kiž je rěsnistwo wuknył, a 11lětna holcźka běchu se ßekeru tak do hłowy a do woblecźa sbite, so skoro wjazy na cźłowjekow podobni njeběchu; 20lětna dźówka a 12lětny hólz njejstaj straschnje ranjenaj. Mordař je dwě pißmje sawostajił, w kotrymajž pische, so je dla starosczow, kotrež je wo ßebje a wo ßwoju žonu a dźěcźi měł, tajki skutk wobeschoł a so je jich niz se skóscźe, ale s luboscźe morił, so njebychu na ßwěcźe nusu tradali. — Mjenujzy W. Thomas běsche khětro jara wokhudźił a to bě jemu rosom sacźěmniło, tak so bě też na to sabył, so je jenoź Bóh knjes nad žiwjenjom a ßmjercźu a so žadyn cźłowjek to prawo nima, druhemu žiwjenje wsacź. — Tón 17lětny ßyn je wumrjeł.

* W poßlednim manövrje pola Wulkeho Hojna bu skoro jedyn husarski offizier wot jeneho hulany s hlebiju sakkóty. Wón běšche kruch pucza pšched ßwojimi ludźimi do prědka jěchał, jako s dobom krótko pšched ßobu jeneho hulana wuhlada, kotryž, ßo s hlebiju do njeho měrjo, spěšchnje na njeho pšchicźěri. Offizier, žadławu ßmjercź pšched ßobu widźo, khwatnje ßwój mjecź wucźeźe a se wschej mozu hulanowu hlebiju na bok wotrasy a ßebi tak žiwjenje sdźerži. Offizier bě s tajkim wotmachom do hlebije praßnył, so pšches to jeho mjecź do dweju kruchow roslecźa.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Hewak běšche to pěkne waschnje na wßach, so w modleřskich knihach cźitachu, hdyž njewjedro wysche wßy stejesche.

Mots Tunka. W Kschižonzy wjazy tak njeje, tam ßo njeboja, tehdy w cźertowych knihach cźitacź, kotrež wjazy nimaja, dyźli 32 papjerkow.

H. D. To pěknje njeje.

M. T. Kaž měnisch. — Ale wóndano ßu ßo tajkeho cźinnenja dla ßami wotschtrafowali.

H. D. Kak dha to?

M. T. Nó, błysk do jeneho domu dyri, w kotrehož ßußodstwje kharty hrajachu. To hracźkam rosom tak saměscha, so ßo bicź poczachu a potom pšched durjemi jedyn na druheho płakasche.

H. D. Aw jaw jaw tola!

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Jan Hendrich, Jana Augusta Kaplerja, měschcźanskeho wuczerja, ß.

Michalska zyrkej: Ernst Jan, Jana Augusta Bärscha, fabrikskeho dźěłacźerja a wobydlerja w Dźěźnikezach, ß. — Marja Martha, njemandź. dź. na Židowje. — Minna Helena, Jana Ernsta Mužika, hospodařskeho pomoznika w Małßezach, dź. — Marja Wylemina, Augusta Manjowki, žiwnoscźerja w Libochowje, dź.

Katholska zyrkej: Albert Jurij, Korle Konstantina Cźornaka, klempnařskeho mischtra w Barcźe, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 1. septembra: Ernst Hänsch, schewz na Židowje, 32 l. — Handrij Matthienz, wóska, 67 l. — 3., Jan Hermann, Handrija Jselta, dźěłacźerja a wobydlerja w Delnjej Kinje, ß., 2 m. 4 d. — 4., Jan Kschižan, wobydleř gmejnskeje khěže w Wulkej Dubrawje, 60 l. — 6., Jan August Vogel, ßudniški ßłužobnik, 66 l. 3 m. — 8., Handrija Augusta Hoby, khěžnika w Delnjej Kinje, morwonarodź. dwójniška dź.

Schule sa wěste pschedmjety ßo w nowischim cźaßu pschisporjeja. — Tak je **tajka schula w Burtehude** (hannoverskej provinzy), pšched 4 lětami saloženа, pschi wschěch nětcźišchich hubjenych cźaßach na wopytanju hacź na 400 schulerjow dobyła, schtož je wěsćźe snamjo, so tež mjes rjemjeßlnikami žadanje po wědomnostnej a wuměłskej sdźěłanoscźi wotucźecź poczina.

Płacźisna žitow a produktow

w **Budyschinje** 11. septembra 1880.

Žitowy dowos: 3351 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pšcheńza 50 kilogr.	11	1	12	50	11	61	12	50
Rožka " "	10	95	11	30	10	89	11	39
Jeczmjeń " "	7	61	8	33	7	43	8	33
Wowß " "	6	50	7	—	5	80	7	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	30	—	—	—	—
Hejduschka " "	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	2	40	2	70	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	40	2	70	—	—	—	—
Sslóma 1200 pt.	18	—	21	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:

172 schtuk, schtuka po 10 m. 50 np. [3 tl. 15 nßl.] hacź 21 m. — np. [7 tl. — nßl.]

Kórz pscheńzy po 170 puntach: 18 markow 71 np. [6 tl. 7 nßl. 1 np.] hacź 21 mk. 25 np. [7 tl. 2 nßl. 5 np.] — Kórz rožti po 160 puntach: 17 mk. 52 np. [5 tl. 25 nßl. 2 np.] hacź 18 m. 8 np. [6 tl. — nßl. 8 np.] — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 10 mk. 65 np. [3 tl. 16 nßl. 5 np.] hacź 11 mk. 66 np. [3 tl. 26 nßl. 6 np.] — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 5 nßl. — np. hacź 2 tl. 10 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 10 np. [8 tl. 21 nßl. — np.] hacź 27 m. 54 np. [9 tl. 5 nßl. 4 np.] — Hejduschne krupy: 19 m. 50 np. [6 tl. 15 nßl. — np.] hacź 20 m. — np. [6 tl. 20 nßl. — np.] — Běrny: 2 m. 70 np. [27 nßl. — np.] hacź 3 m. 20 np. [1 tl. 2 nßl. — np.] — Butra: 2 m. 40 np. [24 nßl.] hacź 2 m. 70 np. [27 nßl. — np.] — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 40 np. [— tl. 24 nßl. — np.] hacź 2 m. 70 np. [27 nßl.] — Sslóma [1200 pt.] 18 m. — np. [6 tl. — nßl.] hacź 21 m. — np. [7 tl. — nßl.]

Draždźanske mjaßowe płacźisny

13. septembra 1880.

Najlěpsche howjada 65—69, ßrěnje 54—57, schpatne 26—27 np. po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 66, ßrěnje 58—60, bakunarje 60—62 np. po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 70, ßrěnje 66, schpatne 30 np. po puncźe rěsneje wahi. Najlěpsche cźelata 45—53 np. po puncźe rěsneje wahi.

Schcźernischcźowy dźecźel.

Běły dźecźel, na něhdźe 12 akrach derje narosćźeny a tam stejazy, budźe ßo

pónđźelu, 20. septembra t. l.,

k lětuschemu swotwužiwanju sa hotowe pjenjesy na pschesßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna bjes małßecźanskimi mjesami a kschiwoborschcźanskej schcźeźku **popołdnju w 2 hodźinomaj.**

Rycźerkubło w Cźichońzach, 15. septembra 1880. **Sarjadnistwo.**

Brunizu (braunkohlen),

derje sortirowanu, pschedawa a scźele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor" pschi sprawnym poßłuženju

Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźeř podkopkow.

Pscheměnjenja dla je w Khelnje jena **mašivna khěža** s kruchom pola na pschedań a móže ßo wscho dalsche cźo. 25 b tam shonicź.

Möble

wschěch družinow, **sofy** a **stólzy** po najtunischich płacźisnach porucza

August Jannasch,
tyscheřski mischtr na ßerbskej haßy 210.

Pscheńcźnu muku

wot stareje pscheńzy,

majß a majßowy schrót

najtunischo porucza

C. Kahrowe
na žitnych wikach w póstskej kowařni.

Wschitke **ßrědki k pizy,** teho runja **warjenja,** kaž tež **wuměnjenje wschěch žitow** s warjenjemi a pizu porucza žitowa pschekupniza

C. Kahrowe
na žitnych wikach w póstskej kowařni.

Flanell, lama, pollama,
kaž tež wuschiwanske pschedźeno porucza we wulkim wubjerku po tunich płacźisnach

Ernst Berger na butrowych wikach.

Sserbske a němske spěwařske

w wulkim wubjerku
porucza po najtunischich płacźisnach

Wilh. Trepera, knihiwjasař
pschi realnej schuli.

Gardinynoscherje a **rosetty, saramowanje wobrasow** (bildow)
pola **Max Mütze**
na bohatej haßy 65.

Tucźno,

wo prawdźe woßebneje dobroscźe, punt po 70 np., pschi 5 puntach tunischo;

schmalz,

w rjanej cźerstwej tworje, punt po 60 np. porucza

Ad. Rämsch
w nowych khlamach pschi butrowych wikach.

Dospolne wupschedawanje manufakturowych a módotworowych khlamow Heinrich Preu & Co.

Wot dźenźnischeho dnja pschedawamy wschě wězy **hischcźe po wjele bóle poniźenych płacźisnach,** dokelž dyrbi nasch skład **sa krótki czaź wurumowany bycź.**

K njewjesczinskim drastam

porucźam po jara tunich płacźisnach

czorny rips, stary łóhcź 2 mk. 80 np.,
czorne kaschemiry, stary łóhcź 1 mk. 20 np.

M. G. Freyberg na bohatej haźy 62.

W khlamach źo źerbski rěczi.

Koschlowy flanell, wot 25 np. łóhcź,
źnknjowe zajki, 6/4 schěroke, wot 40 np.,
barchenty w zyle tołstej tworje wschěch barbow,
bieber,
lamy, 10/4 schěroke, wot 1 mk. 10 np. łóhcź
atd. atd.

porucźa w zyle nowych mustrach

H. Kayser na źitnej haźy 52,
w domje k. pschekupza **Roacka.**

W khlamach źo źerbski rěczi.

Plüsch, bruny, módry a czorny,
astrachan, } k wobźadźowanju najnowsche na 1880,
krymař, }
doubel }
trieot } sa symske paletoty
croisé }

porucźa najtunischo

H. Kayser na źitnej haźy 52,
w domje k. pschekupza **Roacka.**

W khlamach źo źerbski rěczi.

Woknowe rouleauxy,

stary łóhcź wot 35 np., pschihotowane schtuka wot 70 np.,

rouleauxy (rulowy)

sa **restaurazije, pyschne wókna** a tež sa **zyrkwine wókna,** po pożadanju s postajenym trajnym **lakowym pisźmom,**

źmuhaty płat sa rouleauxy (rulowy)

w dźeźacźich wschelakich schěrjach

porucźa we wulkim wubjerku a jara tunjo

Julius Hartmann Sohn

w Budyschinje, na róžku mjaźoweho torhoschcźa.

Rulowowe źerdki a **kijeschki** k pschetyknjenju delka źu we wschěch trěbnych schěrjach stajnje **jara** tunjo na pschedań.

Mojim czesczenym wotebjerarjam k nawjedźenju, so źu moje nowe **nasymske** a **symske stoffy** dóschłe a proschu pschi potrjebje wo dobrocźiwe wobkedźbowanje.

Wilhelm Rode, krawski mischtr,
s wobydlenjom na źerbskej haźy 17, pola k. pschekupza Rämscha.

Moje źo derje noschaze

czorne źidźane tkaniny

namakaja bjes mojimi wotebjerarjami w měsczę a na wźach pschezo wjetsche a khwalobnische pschipósnacźe a proschu ja teho dla, so by źo kóždy wo tym źam pscheźwědczik.

Julius Hartmann Sohn

w Budyschinje na róžku mjaźneho torhoschcźa.

Najlěpschu dürrenbergsku

warnu a skótnu źól

porucźa **C. Hanska** na źitnych wikach.

Czisty koprovitriol

k nacźinjenju pscheńzy, zyły a tołcźeny, porucźa po snatych tunich płacźisnach we wulkich a małych dźělbach

měschczanska haptyka w Budyschinje na hłownym torhoschcźu 41.

Koprovitriol

k nacźinjenju pscheńzy

najtunischo porucźataj

bratraj Měrschej na źitnych wikach.

Koprovitriol, I. dobroscźe, zyły a tołcźeny,
grünspan, tołcźeny,

k nacźinjenju pscheńzy najtunischo porucźa

hrodowska haptyka.

Ia. koprovitriol,
zyły a tołcźeny,
grünspan, dróbny,

k nacźinjenju pscheńzy najtunischo porucźa

Otto Engert,
drogowe khlamy
na snutskownej lawskej haźy 122.

Pschepołożenje.

S tutym k nawjedźenju, so źym na dźenźnischim dnju źwoju

gratkowańnju,

kaž tež **wosytwarjeńnju** na horncźeńsku haźu czo. 538 do źwojeho źamźneho domu pschepołożik. Sso najlěpje dźakuju sa dowěrjenje, kotrež je źo mi hacź dotal se wschěch stron spożcźiło, nadźijam źo, so budźe mi tež dale wopokasane.

Dobrocźiwemu wobkedźbowanju źo porucźejo

Wilhelm Benad.

Generalne pruhi

za serbski spěwanski swjedźeń změja so w sali Lauec hôtela a to **sobotu, 25. sept.**, wot 3 hodźin, **wutoru, 28. sept.**, wot 5 hodźin a **srjedu, 29. sept.**, dopołdnja wot 9 hodźin. **F.**

Pschecźehnjenja dla

hacź do kónza tuteho měßaza **wulke wupschedawanje**

pschedeschcźnikow (regenschirmow)

jenož ßamßneho fabrikata, wscho sprawnje a derje dźěłane, po jara poniźenych płacźisnach

w pschedeschcźnikowej fabrizy

Richard Rincke

pschi mjaßowych hětkach No. 351.

Wot 1. oktobra: **na swonknej lawskej haßy 689,** pódla wudawarnje „Serbskich Nowin".

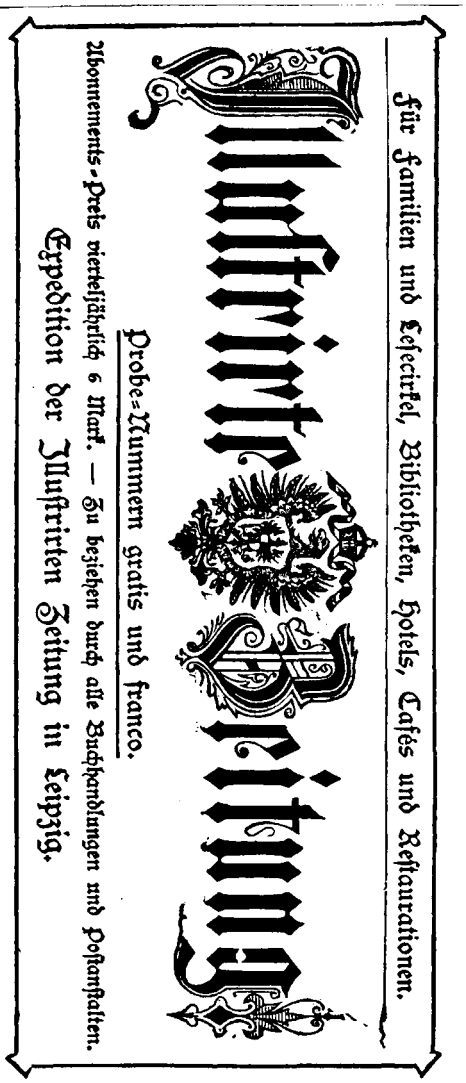

Rakečanske serbske towarstwo „Lipa."

Posedźenje **njedźelu, 19. septembra,** popołdnju w 5 hodźinach w Křižanec hosćeńcu. — Dźeński porjad: 1. Přijeće nowych sobustawow, 2. płaćenje přinoškow, 3. čitanje protokolla, 4. přednošk předsydy, 5. towaršna zabawa.

Wučeř **Krawc,** předsyda.

Dźiwoczanske ßerbske ev.-luth. mißionske towarstwo

směje — da-li Bóh — jutsje, 19. septembra, popołdnju w tsjoch w Lehnertez domje w Zokowje mißionsku hodźinu.

Pětr Mlónk.

S!

K nasymskemu konventej, kotryž ma ßo 27. a 28. septembra w **Žitawje** wotdźerźećź, dowola ßebi podpißane towarstwo ßwojich cześćenych starych knjesow, cześtne ßobustawy a pschecźelow s tutym najpodwolnischo pscheproßycź.

Łužiske prědarske towarstwo w Łipsku.
Po poruczności
A. Richter, stud. theol.,
w tu khwilu starschi.

W Khaßowje

njedźelu, 19. septembra, **kolbaßywukulenje** a **reje,** na cźož najpodwolnischo pschepro-schuje **E. Säuberlich.**

Kedźbu!

Jutsje, njedźelu, **kolbaßywukulenje** w Khójniczźy. **Groscha.**

Aufn.-Anmeld. i. Technikum Hurtehude b. Hambg. erb. schleun. d. Direct.- Progr. grat.

Młode holzy ßo **schwadlistwo, běło schicźe** a wschě žonjaze rucźne dźěła najlěpje nawucźa a móža tež na měscźe zyrobu a wobydlenje pola podpißaneje dostacź.

Knjeni **Selma Peukertowa**
rodź. Eschenbachez
na Hoschiz haßy (Goschwitz) 698, delka.

Jena **pěstoncźa** ßo hnydom abo k Michałej na jene burske kubło pyta. Dalsche je we wudawarni „Serb. Nowin" shonicź.

Jena holza se wßy ßo jako **pěstoncźa** pyta a je wscho dalsche shonicź w Budyschinje na lawskich hrjebjach 686 po 3 skhodach.

Kmani drainirowazy dźěłacźerjo

dostanu trajaze dźěło
na rycźerkuble **Bukowzu** pola Pancźiz
a pola **Müllera** w Měrkowje.

Jeneho **pjekarskeho wucźomnika,** kiž móže hnydom sastupicź, pyta
Eduard Boitz, pjekarski mischtr
na Židowje.

Naschemu lubemu pschecźelej
Janej Mitej a jeho lubej mandźelskej
w Bobolzach
pschi wobcźehnjenju nowonatwarjeneho domu
18. septembra 1880.

Dźenß kraßny dźeń, dźeń wjeßela
Wam, lubowani! saßwita;
Hlaj, dźenß Wy nětko wjeßele
Do nowoh' domu cźehnjecźe.
Duž dźenß tež Wascha wutroba
Sso s dźakom k Bohu pschibliža,
A khwali Božu dobrotu,
Hacź dotal s hnady dostatu.
A proßy pschi tym poniźnje,
So Bóh, — kiž dotal pomhał je,
Chzył pschi Waß tež bycź s luboscźu
We Waschim nowym domje tu.
Bóh žohnuj tež Wasch nowy dom,
Jón swarnuj psched wschěm njesbožom,
Njech wěra, luboscź, nadźija
W nim pschezo ßwoje bydło ma.
Njech horjo, kschiž a srudoba
Je pschezo wot njoh' sdalena,
Njech Boźe woko wobstajnje
Tu s njebjeß na njón kedźbuje.
Sskłysch we nim, luby Božo! ty
Tež wschě jich horze modlitwy,
Kiž rano, wjecźor, pschipołdnju
Sso k njebju horje sběhaju.
Wy njedźelu a ßwjate dny
Scźe ke mschi w Božej ßwjatnizy,
Je runje wjedro deschcźojte,
Wy wottraschicź ßo njedacźe.
Tež dźak budź Bohu we njebju,
So pschi tym horjetwarjenju
Tu nichtón k schkodźe pschischoł njej',
Kaž je to druhdy ßłyschecź tej!
Kak hnadnje — luby pschecźelo!
Waß Bóh hacź dotal wodźił jo,
A bjes tak wjele druhimi
Waß žohnował tak bohacźi.
Te dary, kiž Wy bohacźe
Tu s Božej' rukow dostaschcźe,
Wot tych Wy saßo bohacźe
Tym khudym ludźom dawaschcźe.
Haj, pobožnoh' Bóh žohnuje
Žno s cźaßnym kubłom na ßwěcźe
A hdyž wón ßwój běh dokonja,
Jom' w njebju wěcźnu sbóžnoscź da.
A hdyž tež Wasch cźaß na ßwěcźe
Sso w nowym domje pominje,
Njech sbóžna ßmjercź Waß pschewodźa
Do wěcźnoh' domu — do njebja. —

Jedyn pschecźel
psches P. Mlónka.

(K temu cźißłu jena pschikoha.)

Pschiloha k czißku 38 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 18. septembra 1880.

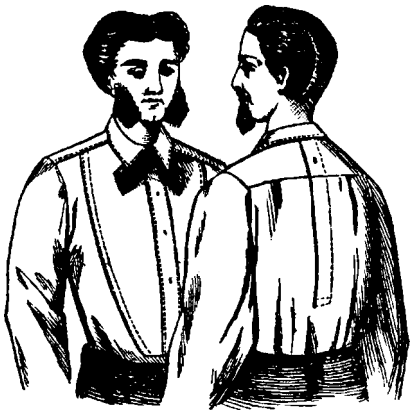

Swjeřschne koschle

s prědnim a sadnim sapnjenjom, s dobreho stoffa sa człowjeka, trójzypłatowy saschiwk, schwarne dźěko, woßebje pschistejaze, kaž tež

khornarje, manschetty, nózne a dźěłanske koschle, flanellowe koschle, spódnje kholowy, hólczaze a holczaze koschle, chemisetty a khrawaty

porucza po jara **tunich, twjerdych** płaczisnach

Julius Lange

na lawskich hrjebjach 686, s napschecza noweje měschczanskeje schule.

Czornu židu

sa **njewjesczinsku drastu,** 5/4 schěroku ripßowu tworu, něschto wubjernje kraßne, łóhcz po 2 mk. 80 np. porucza

H. Kayser na žitnej haßy cz ßło 52 w khěži k. Carl Noacka.

W khlamach ßo **serbski** ryczi!

Budyska parna pjekařnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

Piwne droždże,

najlěpscheje dobroscze a wschědnje czerstwe, porucza

nowonatwarjena piwařnja Joh^s. T. Littera na swonknej lawskej haßy czo. 819.

K prjódkstejazym kermuscham

poruczamy

Kaiserauszug- a griesleraus zug-muku

w snatej wubjernej dobrocze w jenotliwym pschedawanju.

W Budyschinje. **Wulki khumschtny młyn** prjedy C. G. E. Mörbitz.

Wupschedawanje

tapetow a rulowow

pola **Julinßa Siebecka** na schuleřskej haßy 361.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodźin. Khudym darmo.

!Barby!

sa murjerjow, molerjow, wobarbjerjow, ßuche a rybowane;

wolijowe barby

w wschitkich trěbnych nüanzach k wobarbjenju **domow, schpundowanjow** atd.,

rucze skhnyjaze a k barbjenju pschihotowane;

klij wschěch druzinow,

cement w tunach a wuwaženy,

gyps a **krydu;**

!laki!

żelesolak,
kozolak,
korbolak,
möblowy lak,
schpundowanski lak,
polituřski lak,
anilinowe laki,
lak sa ßlómjane klobuki;

!firnißy!

jaßne a czěmne, ruczeskhnyjaze,

terpentinowy wolij,
drjewobejzy,
schellak,
stwinsku bejzu,
stwinsku bonawu,
brouzy;

!pinsle!

wschelakich wulkosczow,

schmirglowy płat, klepanjokamjenjowu a schmirglowu papjeru

porucżeja **najtunischo**

drogowe khlamy

en gros a en detail

Otto Engert

na snutsknej lawskej haßy 122.

Wjazore pscheměnjenje mojich **cigorijowych fabrikatow,** woßebje mojeho **němskeho khofeja** (Deutsch-Caffee) w módrych wobwalkach s czerwjenoczischczanej etikettu a mojeho **khěžorskeho khofeja** (Kaiser-Caffee) w żoltych rolkach s czerwjenej etikettu, je mje pohnuło, horka stejazu fabriksku marku k sakitowanju trjebacz, kotraž budźe wot nětk na kóždym pakczíku s mojeje fabriki nalěpjena. Ja proschu, so by ßo na to kedźbowało a so by ßo mi dowěrjenje, mi hacz dotal bohacze spożczene, dobroczíwje dale sdźerżało.

F. F. Resag

w Barlinje na drażdżanskej drósy 50 a 51.

K prjódkstejazym kermuscham porucza czerstwe

ßuche droždże

pjekařnja **Franz Dittrich** na schulskej haßy.

Wo P. Kneifelowej włoßowej tinkturje.

K mojemu wulkemu wjeßelu móžu Wam pißacź, so je hižom wulke polěpschenje w mojich włoßach sastupiło (wupadowanje hižom sa jedyn tydźeń zyle sasta). Ja ßym hižom wjele ßrědkow nałožał, ale Wascha tinktura je jeniczke, schtož je mi pomhało. — **Ernst Ristan,** pjekař w Wilnje, w Schachtez pjekarni, na hrodowskej haßy, 19. sept. 1878.

Proschu wo pschipóßłanje 2 bleschow Wascheje włoßypłodźazeje tinktury a k temu pschispominam, so ja tu tinkturu po prawym psche schupisny trjebach, kotrychž ja, prjedy hacź Waschu tinkturu nałožach, jara wjele mějach; wot teho czaßa žanych wjazy nimam, hewak je wupadowanje włoßow zyle sastało a włoßy ßu pschibjerałe. — **Reß,** jěsdny žandarm w Neidenburgu w Pr.

Proschu mi wot Wascheho wubjerneho włoßypłodźazeho ßrědka dalsche 3 blesche póßłacź, dokelž je jeho nałožowanje jara wužitne. — **Eras Holzinger** w Sternbräu, w Salzburgu, 7. junija 1878.

W Budyschinje ma ju jenož na pschedań: **Heinr. Jul. Lincka** w bleschach po 1, 2 a 3 mk.

„Kak hodźi ßo wjedro do prědka spósnacź?"

Jeniczźy jenož psches **„hygrometer"**, mjenujźy psches vegetabiliski wjedrowy czaßnik. Wón hižom 24 hodźin prjedy wjedro pokaže. Tajke wjedrowe czaßniki wschak ßo we wschelakich městach dźěłaja, ale jenož wot **„Vereins-Centrale in Frauendorf,** Post Vilshofen in Niederbayern", pschedawane hygrometry ßu prawe. — Tute maja formy pěknego sczěnsłego czaßnika a ßu po tajkim hódna a sajimawa stwinska pycha. Płaczisna sa schtuku je jara tunja, mjenujźy jenož 1 mk. 50 np. Tón ßamy w elegantnej khěźy s drjewa se schleńczanym wěczkom 3 mk.

☞ Dla frankirowaneho pschipóßłanja ma ßo sa mały czaßnik 20 np., sa wulki 50 np. pschi skasanju woßebje pschipołožicź.

Vereins-Centrale (Gebrüder Fürst) in Frauendorf,
Post Vilshofen, Niederbayern.

Attest.

Knjeza bratsja Fürstojo w Frauendorfje pola Vilshofena w Delnjej Bajerskej dźěłaja s poßrědstwom organiskeho łoka hygrometry w dwěmaj wschelakimaj formomaj, wot kotrejuž ja kóždu po jenym exemplaru w ßwojim institucze s dźěła ßam wobkedźbowach, s dźěła wot ßwojich ludźi wobkedźbowacź dach, pschi czimž ßo pokasa, so stej wobej jara czuczźiwej a stajnje hižom někotry czaß do prědka wjedrowe pschemenjenje pschipowjedźitej. Swonknosćź hygrometrow je jara rjana, tak so móža s dobom jako wupyschenje wó jstwje ßłužicź. Woßebje tunja a sprawna płaczisna kupjenje tuteho wjedroweho barometra kóždemu móžne czini. Ja móžu s poknym prawom tuto wunamakanje jako jara praktiski postup technologije poruczicź.

W Wrótßławju, w februaru 1880.

Direktař
analitisko-chemiskeho laboratorija a polytechniskeho instituta
Dr. Theobald Werner,
pschißahany chemikař.

K dobroczźiwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. My ßo hnuczźi czujemy, s tutym knjesej **H. Brendelej** ßwój najwutrobnischi dźak prajicź sa łahodne a žohnowane hojenje nascheje dźówki, kotraž bě wot januara 1879 na khoroscź „wulka Veitska reja" se wschěmi jeje srudnymi pokasmami czerpiła. Wschě medicinske hojenja, kiž s wopredka nałožowachmy, běchu podarmo. Duž ßo na knjesa **H. Brendela** wobroczźichmy a tón je ju psches ßwoje naturske hojenje a žiwjeński magnetismus po někotrych měßazach tak dospoknje wuhojił, so ßo wona někto najlěpscheje strowoscźe swjeßeluje, czehož dla jemu tež ßwój najlěpschi dźak wuprajamy. My tež wschěm czerpjazym naturske hojenje knjesa **H. Brendela** najnależnischo poruczamy, s prostwu k Bohu, so by jeho wón hischcźe dokho k lěpschemu czerpjazeho człowjestwa sdźeržał.

W Biskopizach, 12. februara 1880.

Friedr. Aug. Rößler, schewski mischtr, se ßwójbu,
na rěsniskej haßy Nr. 156.

☞ K wuhojenju dyskrasijow, wicźe, rheumatisma, sproscźenjow, khorowatoscźe s lěkarstwa, chroniskeje žołdkoweje a delnjoživotneje khoroscźe, nervoweho a khribjetomosowzoweho czerpjenja, ßłaboscźe atd. po praktiskich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a žiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa czescźenych khorowatych **blížschu ßobotu a njedźelu, jako 25. a 26. septembra, k ryczam: w hôtelu „Münchner Hof (mnichowski dwór)" na horncźerskej haßy, w prěnim poskhodźe, wó jstwje Nr. 4, w Budyschinje; póndźelu, 27. septembra, w Biskopizach w „ßłónzu"; wutoru a ßrjedu, 28. a 29. septembra, w Połczźnizy w „schěrym wjelku" a schtwórtk, 30. septembra, w Kamjenzu w „skotej hwěsdźe".** Sa dowěrjenje, mi tudy a w wokolnosczi dotal wopokasane, mój najlěpschi dźak.

H. Brendel.

Sporuschk

kupuje **hrodowska haptyka.**

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,
kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Aromatisku wicźnu watu: 50 np. a 80 np.,
fenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
sulzbergske słußowe khrepki: bl. 56 np.,
běły bróstsyrop: bl. 75 np.,
schmrěkojehlinowy aether: bleschu 30 np.,
schwablowe mydło, ßmołomydło, glycerinomydło atd.
poruczа **hrodowska haptyka** w Budyschinje.

Safran (tykanzowa barba)
po prjedawschim wjeleczanskim a nětko pola podpißaneho ßo namakazym pschihotowanskim waschnju, je w najlěpschej dobroscźi a jenož prawdźiwy dostacź pola
Hermanna Kunacka na bohatej haßy.

Khosej,

njepaleny, punt po 100, 110, 120 np.,
poruczа jako něschto woßebne po ßłodźenju
Richard Pötschka na hłownym torhoschczu pschi měschczanskej haptyzy.

Rósynki,

punt po 42, 45, 48, 50 np.,
małe rósynki,
punt po 42, 45, 48, 50 np.,
mlěty zokor,
punt po 42, 45, 48, 50 np.,
zyły zokor,
punt po 42, 45, 48, 50, 55, 60, 64 np.,
rajß,
punt po 16, 18, 20, 22, 24, 30, 40 np.,
poruczа
Richard Pötschka na hłownym torhoschczu pschi měschczanskej haptyzy.

Jerje,

k marinirowanju, schtuku po 5 a 6 np.,
poruczа
Richard Pötschka na hłownym torhoschczu pschi měschczanskej haptyzy.

Safran (barbu)

k kermuscham poruczа
Richard Pötschka na hłownym torhoschczu pschi měschczanskej haptyzy.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 39. **Sobotu, 25. septembra 1880.** **Lětnik 39.**

K nawjedźenju.

Cźi ßami cześcźeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow", kotsiž chzedźa sa nje na **ßtwórte ßtwórtlěto 1880** do prědka płacźicź, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow" wotedadźa. Cźi, kotsiž ßebi „Serbske Nowiny" psches póst pschinjescź dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto sapłaczi ßo sa „Serbske Nowiny" na sakskich a pruskich póstach, kaž tež w druhich krajach němskeho khěžorstwa 1 marka, s pschinjeßenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzija.

Ssrjedu, na Michała, dźeń 29. septembra t. l.,

směje ßo w sali **Lauez hôtela** w Budyschinje wulki a pyschny

ßerbski spěwanski ßwjedźeń,

kotrehož cźisty wunoschk ßo k lěpschemu nowosałoženeho towarstwa **„k pomozy studowazych Sserbow"** nałoži.

Spěwacź budźe ßo pod wjedźenjom k. kantora **Kozora** wěnz jeho kraßnych spěwow, se wschelakich solow, duettow, terzettow, soloquartettow, žónskich-, mužskich- a měschanych chorow wobstejazy, kotrychž tekst je nimale wschón wot nascheho njesapomniteho ßławneho pěßnjerja, njebo k. fararja **Sejferja**, a směje ßo sapocźatk spěwanja **wjecźor w 7 hodźinach.**

Cźißłowane sastupne billety po 75 np. a 1 hriwnje, njecźißłowane po 50 np., kaž tež ßerbske a němske tekstowe knižki po 10 np. ßu pola kk. pschekupzow **Lorenza** na Hoschiz haßy a **Njerćwy** na mjaßnym torhoschcźu, a posdźischo pschi kassy, w **6 hodźinach** wotewrjenej, dostacź.

Po konzercźe směje ßo **ßwjedźeńska hoscźina** a po tej ßamej **pyschny bal.** Hoscźinske kouverty, kaž tež rejwanske billety budźa po 1 hr. 50 np. dostacź. Liczba jědźnych kouvertow ma ßo, je-li někak móżno, najposdźischo dźeń pched ßwjedźenjom skasacź.

Sswjedźeński wubjerk Lumira.

Stare ßedło.

(Pokracźowanje s cźißła 38.)

Njedźelu po kemschach wokoło na pół dwanacźich Janasch se ßwojej Lejnu na wosyczku se wßy won jědźesche, runy pucź do „Stareho Ssedła."* To pak bě wulke kubło s rjanym hrodom a pěknej sahrodu, kotrež pod kralowskim inspektarjom stejesche.

Jako běschtaj tam Janaschez mandźelskaj dojěłoj, daschtaj s dźówku knjesej inspektarjej prajicź, so chzyłaj s nim poręczecź. Tón bě runje s někotrymi pschecźelemi hromadźe pschi bleschi wina sa blidom a njemějesche wjele lóschta, ßo s tym starym wojakom wotedawacź. Janasch wonka stejo na inspektarja cźakasche a ßebi se ßwojej žonu hród a te jelenjaze rohisna wysche durjow wobhladowasche. Na jene dobo tu inspektar bě.

„Schto chzetaj a schtó staj?" wón sawrěska. Janasch pak ßo njestróži, ale ßo wobrocźiwschi praji: „Ja ßym Handrij Janasch, stary wojak, nětkle pak wobßedźeć tehole kubła a ßym se ßwojej žonu pschischoł, ßebi ßwoje nowe kubło wobhladacź."

„Wrótny khadła ßy", inspektar s nowa sawrěska, a nětkle mi jeno cźiń, so s hroda won pschińdźesch, hewak cźe won cźißnycź dam. To by mi wěz była, ßo s tajkimle khadłu dołho naßadźowacź. Pschińdźe tón cźłowjek mi do hroda s tajkejle błasnej rěcźu! Ja mam wjazy cźinicź, hacź na tajke błady poßłuchacź!"

„Jo", Janasch praji, „rěcźicźe wy stajnje se ßwojim knjesom takle? Wěscźe wy schto, knjes knježe, mój ßo hromadu njehodźimoj; pschichodnje budu ja ßam inspektarja cźinicź, wy pak móżecźe ßo sa druhim městom roshladowacź. Ja waß trjebacź njemóżu. Dokelž pak mojim ßłowam njechacźe wěricź, dha budźcźe tak dobry a kukcźe ras na tule papjerku, potom ßnadź skerje sa tym pschińdźecźe, hacź prawdoscź rěcźu. Snajecźe to pißmo?"

S tymi ßłowami Janasch inspektarjej kralowe pißmo pched wocźi dźerżesche, tón pak, hdyž bě je pschecźitał, schtož dołho njetrajesche, pschetož to wjazy njebě, hacź dwaj rynczkaj, wschón sblědny, kaž scźěna. Haj, tu stejesche, so je kral Janaschej „stare stedło" darił. Inspektar hnydom pohoncza sawoła, so by sapschahnył a praji: „Dha dyrbju hnydom ßam do Barlina k kralej, so bych shonił, kak ßo ta wěz wo prawdźe ma. Lischakaj běschtaj bórsy sapschehnjenaj, inspektar ßo do wosa ßyże a prjecź lecźische do Barlina, schtož jeno móżeschtaj konjej doběżecź. Jako ßo inspektar do wosa ßyże, Janasch praji: „Dobre, dźenß móżecźe hischcźe s mojimaj konjomaj jěcź, jutsje chzemoj dale rěcźecź. Ja jow wostanu. Mi a mojej žonje pak kusk wobjeda pschihotujcźe, ßmój hłódnaj. Wjele namaj trjeba njeje, tež njetrjeba niczo warjene a pjecźene bycź, mój ßmój se wschěm s pokojom. Nětkle pak

* My hischcźe ras pschispominamy, so je „stare ßedło" konjaze stare ßedło, so pak je „Stare Ssedło" wjeß njedaloko Gubina.

chzemoj ßebi hischcźe wscho trochu bliže wobhladacź, kak tu wscho steji." —

Jako bě inspektař k kralej pschischoł a jemu wscho wupowjedał, bu kral njemało sły. Wón budźesche najradscho Janascha do Spandawy do dźěry tyknył, ale potom ßo saßo trochu směrowa.

„Tón Janasch je mje wobschudźił", kral inspektarjej praji, „ale njech je; njech to kubło ma. Ja ßym hewak kóžde lěto s wießelom „Stare Ssedło" wopytał, nětk pak tam wjazy njepschińdu." Inspektař pak druhe město dosta.

Stary Janasch nětk se ßwojej žonu počza na ßwojim kuble sarjadowacź. Wscho bu hinak, hacź bě to prjedy bylo. Knjejskich pohončźow a ßłužomnikow wón se ßłužby puschczi, kucharjow a kuchařki tež, wón praji: tych ja njetrjebam, ale sa to pilnych wotročźkow a dźěławe holzy, kiž ßo dźěła pschimaju a něschto hotowe sczinja. Te drohe konje wón rospscheda, khórejty tež a nakupi sa to dójnych krumow, hladasche ßwěru na to, so bychu ßo pola derje wobdźěłałe a wschudźom dobry porjad był. Pyrja bě na poli doscź na doscź, tón dyrbjesche won, pola dyrbjachu cźiste bycź. A to nasch Janasch wscho kommandirowasche, kaž stary wojak wot ranja hacź do wjeczora a ludźo dźěłachu a pola a zyłe kubło bě, kaž jeno by bycź dyrbjało, so ludźo prajachu: „Tón stary Janasch ßwoju wěz hinak rosymi, hacź inspektař. Prjedy na niczo motane njebě, nětkle pak je widźecź, so ma kubło knjesa."

Stary Janasch pak s niska wosta, runje kajkiž bě prjedy na ßwojim małym kubleschku był. Hoscźinow wón žanych njehotowasche, kaž drusy knježa, ale bě se ßwojej žonu slutniwy, a dobry hospodař. Tak jimaj cźaß, kaž by lecźił, sańdźe. Jene pak taj staraj cźłowjekaj ßebi s wutroby žadaschtaj, to bě, so byschtaj pola krala derje stejałoj. Ssydom lět bě Janasch na „Starym Ssedle" hospodarił, duž k žonje praji: „Lejna, ja wjazy wutracź njemóžu, ja dyrbju ras saßo ßwojeho krala wohladacź. Ja k njemu póńdu a jeho proschu, so saßo, kaž je to hewak wěczńje cźinił, kóžde lěto ras „Stare Ssedło" se ßwojej pschitomnoscźu počześcźi."

Janasch bě wießeły, so bě ßo takle pschecźiwo ßwojej žonje wuprajił; ta nětk jemu pschirěczźowasche, so by tola ras do Barlina k kralej schoł. Duž ßo Janasch sebra, natyka ßebi pjenjes doscź do sakow a jěźźische do Barlina pched krala. Ale kral wo Janaschu niczo wjedźecź nochzysche, wón bě hischcźe na njeho hněwny a to Janaschej žel cźinjesche. Wón pak ßo wotpokasacź njeda, ale proschesche kraloweho komornika, hacź tola njeby móhł s kralom porěczźecź. „Ja ßym ßo sestarił a mój cźaß bórsy wotběhnje. Sswoje wschě žiwe dny ßym ßwěru kralej ßłužił a na nim wißał. Duž chzył jeho tola hischcźe rady junkrócź wohladacź. Knjes komorniko, budźcźe tak dobry a hladajcźe, so ßo mi ta próstwa dopjelni." Komornik to Janaschej ßlubi a tak ßo jemu radźi, so kral postaji, so by nasajtra Janasch pched njeho pschischoł.

W postajenym cźaßu tu Janasch bě, stupi ßo do jstwy, s kotrejež ßo do kraloweho wobydlenja dźe a cźakasche na to, so jeho k kralej wołaju. Duž komornik pschińdźe a jeho k kralej puschczi.

Khwilu kral s runymaj wočźomaj na stareho Janascha hladasche, potom praji: „Běch ßo na tebje roshněwał, Janascho; ty bě mje wobschudźił a ßy ßej moju njehnadu saßłužił. Schto tu nětk saßo chzesch?"

„Najhnadnischi kralo", Janasch praji, „nětkle je ßydom lět, so je mje wascha majestoscź postajiła, „Stare Ssedło" wobstaracź. Wot teho cźaßa ßem wy to kubło wjazy wohladali njejscźe. Ja ßym ßo sestarił, mojich dnjow tu wjazy wjele njebudźe. Ja steju s jenej nohu w rowje a moja žona tež. Duž mój waschu majestoscź pokornje proßymoj, so chzyli namaj tu cźescź wopokasacź a pched naju ßmjercźu „Stare Ssedło" wopytacź a ßo pscheßwědczicź, hacź ßmój na waschim kuble derje hospodarikoj abo niz."

„Njemějach žaneho lóschta wjazy, tam pschińcź. „Stare Ssedło" je mi wohidne", kral praji.

„Najhnadnischi kralo", stary wojak Janasch praji, „ßwoje wschě žiwe dny ßym s zykej wutrobu ßwojemu knjesej a kralej ßłužił a ßym kóždy cźaß hotowy, ßwoje žiwjenje sa krala dacź; duž mi tu hnadu wopokažcźe, „Stare Ssedło" saßo wopytacź. Namkacźe, so ßym na tymle kuble schto sanjerodźił, chzu hnydom prjecź cźahnycź, je-li pak scźe so mnu s pokojom, chzu wam je hacź do ßmjercźe sastaracź."

Kral bě hnuty wot tajkeje ßwěrnoscźe a wutrobneje luboscźe, kaž ju Janasch se ßwojimi ßłowami wupraji, a dźesche: „Dobre, mój Janascho, dobre. Budźemy widźecź."

„S tym naju stareju cźłowjekow prawje wobsbožicźe, budźcźe tak hnadny, namaj prajicź, hdy naju wopytacźe. Mój ßmój wschědnaj burskaj cźłowjekaj a bychmój do prědka rad dźeń wjedźiłaj, so bychmój wscho někak pschihotowacź móhłaj."

„Je-li wjedro dobre, njedźelu pschińdu", kral praji.

Janaschej ruku dawschi jeho kral wot ßo puschczi; tón pak bě wschón pokny wießela a wschón sbožomny s kraloweho hroda woteńdźe. Wón pak ßo hnydom domoj njewjesesche, ale dźěsche do kraloweje kuchiny, tam wón s kralowym kucharjom, kotrehož wón snjesesche, poręcźa, potom wobaj hromadźe dźěschtaj kupowacź, k rěsnikam po mjaßo, k pschekupzam po wschelake dobre wězy, tu nakupischtaj dźiwiny, tak wjele hacź bě trjeba. Stary Janasch mějesche zyły wós pokny, jako ßo domoj wjesesche.

(Skónczenje pschichodnje.)

Wußudźenja.

Khostanska komora 7. a 8. septembra.

Schewz J. T. Sareńk s Komorowa pola Rakez běsche wobskorženy, so je ßo s tsjómi druhimi s pukami do schunowskeho wießneho wajchtarja dał, jako tón dweju dundakow se wßy wjedźesche. Sareńk dosta sa to schtyri měßazy a dwě njedźeli jastwa.

Dźěłaczeř C. A. Hundrak s Budyschina, hižom schtyri krócź paduchstwa dla khostany, bě 31. julija w nozy w konjemzu hoscźeńza „k tsjóm lipam" murjerjej Schumannej s Drażdźan s jeho kholowow 11 mk. 63 np. kranył. Wón bu teho dla k 1 lětu khostarnje (zuchthaus) wotßudźeny.

Pschißażny ßud 15. septembra.

Wotročźk C. Nowak s Hornjeho Wujesda, 19 lět stary, běsche dla cźělneje braschnoscźe dlěschi cźaß bjes ßłužby a ßo teho dla s proscheřstwom žiwjesche. Jako proscheř wón 23. julija do delnjokinjanskeho knježeho dwora pschińdźe, hdźež tež dar dosta. Něhdźe dwě hodźinje posdźischo wón, ßebi ßwoje hubjeństwo wobmyßło do bliskoscźe jeneje knježeje dźecźeloweje fajmy pschińdźe a běsche hižom někotre krocźele nimo njeje, jako jemu do myßle pschińdźe, tu fajmu sapalicź, so by psches tajki skutk do „porjadka a sastaranja" pschischoł. Wón ßo teho dla saßo wróczi a se sapalku ßuchi dźecźel sapali, kotryž tež bórsy w płómjenjach stejesche. W fajmje běsche 36 fórow dźecźela a schkoda ßo na 1400 mk. wobliczi, tola mějesche ju wobßedźeř sawěscźenu. Nowak bu k jenemu lětu a tsjóm měßazam jastwa wotßudźeny.

Wopacźneje pschißahi dla wobskorženy, bu 25lětny bětnař Michał Schuster s Wudworja pched pschißażny ßud pschiwjedźeny. Loni wokoło ßwjatkow bě wón ßam w khlamach ßwojeje macźerje, jako

tam 30lětna schwadlicza Marja Augusta Jordanez s Khróscźiz po hejduschku pschińdźe. Wón ßo s njej scźěkasche a sta ßo posdźischo, so spomnjena Jordanez lětßa 24. februara hólczka porodźi, kotremuž měješche po jeje prajenju M. Schuster nan bycz. Tón najprjódzy drje k temu stejesche, so je s njej cźinicz měł, ale w druhim czaßu, a potom jako bu wot njeje wobskorżeny, wón tu wěz wotpschißaha, hacz runje jemu na ßudźe prajachu, so dźě ßo po tym, schtož je prjedy rěczał, runy pucz do khostarnje pschißaha. Wón pak tola pschißahasche a pschińdźe teho dla psched pschißażny ßud, hdźež jeho k tsjóm lětam khostarnje (zuchthaus) wotßudźichu, s tym pschidawkom, so ženje wjazy ßwědczicz a pschißahacz njeßmě.

Hamtski ßud 3. a 7. septembra.

Kowarski C. A. Büttner se Sahorja běsche wobskorżeny, so je 9. augusta se wschelakeho horncźerskeho ßudobja, horncźerzy Beegowej w Budyschinje ßkuschazeho, jenu bleschu wsał. Wón dosta sa to dźeń jastwa.

Sskużobne dźowki: Marja Kubkez, Hana Schubertez, Martha Piczmanez, Madlena Schtrympiz — wschě s Jatsjobja, Marja Pjechez a kubleřka Marja Bartkowa s Minakała běchu wobskorżene, so ßu na jatsjobjanskich ležomnoscźach trawu kranyke. Sa to dosta Marja Kubkez dwaj dnjej, Hana Schubertez tež dwaj dnjej, Marja Pjechez a Madlena Schtrympiz jedyn dźeń jastwa, Martha Piczmanez pak ßudniski porók. Bartkowa bu sa njewinowatu spósnata.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Drażdźanske hamtske hetmanstwo je porucziło, so maja baby sa tym hladacz, hacz starschi ßwoje nowonarodźene dźěczi wukschcźicz dadźa; je-li so ßo to njestanje, maja to baby fararjej wosjewicz.

— Kral Albert je wot awstriskeho khěžora na kamsykowu (gems-) hońtwu pscheproscheny a ßo teho dla dźenßa ßobotu do Wina poda, swotkal potom s khěžorom do Schtyrskeje pojědźe. Tajka hońtwa njeje žana lohka wěz, dokelž kamsyki na wyßokich horach s nahłymi skałami pschebywaja. — Prynz Jurij a jeho knježna mandźelska staj ßo s prynzeßynu Mathildu do Schlackenwertha w Cźechach podałoj, so bychu tam toskansku wjelwójwodsku ßwójbu wopytali.

S Barlina pißaja, so ßo němski khěžor 27. septembra do Baden-Badena poda, so by tam narodny dźeń ßwojeje knjenje mandźelskeje-khěžorki s njej ßwjecźił. Wona je badenska prynzeßyna.

— Wjele rěczow to cźini, so je ßo wjerch Bismark sa pruskeho ministra pschekupstwa a wikowanja postajicz dał. Wón hewak cźasto doscz skorżesche, so je druhdy ßmjercźmuczny, dokelž ma tak jara wjele dźěła; duž chze ßnadź wón s pomozu ßwojeho noweho sastojnstwa wschelake wězy pschewjescz, kotrež sa kraj a lud woßebje ważne dźerżi; pschetoz hewak ßebi njeby tajku nowu wobcźežnoscz na schiju pójßnył.

— W Magdeburgu měješche ßo wóndano wólba sapóßkanza do pruskeho ßejma, tola njebu Lasker, kiž běsche tamnischi wólbny wokrjeß sastupował, saßo wuswoleny, ale na jeho město wuswolichu wěsteho Listemanna.

— W Barlinje je woßada, kotraž ma zyrkej, ßwjatemu Markej poßwjecźenu, a do njeje něhdźe 70,000 woßadnych ßkuscha, po tajkim wjele ludźi — ale w tutej woßadźe je tak mało pjenjes, so tam tsecźeho duchowneho, kotrehož tola nusnje trjebaja, dla njedostatka pjenjes postajicz njemóża.

— Turkowski sultan pstruhi (forelle) rad jě, ale tajke ryby ßu w Turkowskej jara rědke. To bě němski khěžor shonił a teho dla sultanej sto najrjeńschich pstruhow do Konstantinopla póßła. Sultanej je ßo to jara spodobało a wón je teho dla uěmskemu khěžorej dwanacźe najkraßnischich arabiskich konjow jako dar póßłał.

— Pschi manövru, kotryž dźělba pruskeho wójska w bliskoscźi Kralowza (Königsberga), wotdźerża, bě tež jedyn reservny offizier, kiž bě tam s dalokeho kraja, mjenujzy s ruskeho Kawkasa pschijěł. Wón ßo tam po manövru saßo wrócźi, dokelž je tam wyschschi hajnik a je jeho ßłużba, kaž wón powjedasche, jara tuczua.

Awstrija. Awstriski khěžor je ßo se ßwojeho pucźowanja po Morawje, Galizyji a Bukowinje saßo do Wina wrócźił. Jemu je ßo wschudźe jara spodobało, pschetoz wschón tamnischi lud, wyßozy a niszy, jemu wschu móżnu luboscz wopokasowasche, dokelž je khěžor teho měnjenja, so maja wschitke ludy, kiž w Awstriji bydla, jenajke prawa; tak so Němzy a Madźarjo druhe ludy wjazy podcźischcźowacz njeßmjedźa, kaž je ßo to hacz do najnowscheho cźaßa stało.

— S Dubrownika (Ragusy) pißaja, so ßu tam skóncźnje tež dołho wotcźakowane franzowske wójnske łódźe pschijěłe, so bychu ßobu tsělałe, je-li so turkowski sultan Dulcigno w tychle dnjach na Cźornohórsku njewotstupi. Ssmuha, kotruž ßu wójnske łódźe europiskich wulkomóznarjow wobßadźiłe, je něhdźe milu dołha.

Franzowska. Na cźěrjenje Gambetty, kotryž Franzowsku, móhł rjez, w tu khwilu wodźi, hacz runje dale niczo njeje, dyźli jenož pschedßyda druheje komory franzowskeho ßejma, ßu někotsi franzowszy ministrjo ßwoje sastojnstwo słożili. Nětko móże łohko bycz, so budźa nowi ministrjo tajzy, kiž budźa s Gambettu ßwěru dźerżecz. To pak ßo w Barlinje njeby lubiło, dokelž je Gambetta tón muž, kiž pschi kóżdej składnoscźi prěduje, so maja Franzowsojo dla saßodobycza Elsaßa a Lothringskeje s. Němzami skerje a lěpje wójnu sapocźecz.

Rußowska. Sa nowu sibirsku żelesnizu je hižom 50 lokomotivow a psches 1000 wosow skasanych, teho runja tež wjazy, dyźli million pudow worzelowych schěnow (pud je 40 puntow). — W Sibiriji hodźi ßo jara wjele dobreho żelesa a worzela pschihotowacz, dokelž tam jara wjele dobreje rudy leži, a hewak je tam tejko kamjeńteho wuhla, so móże ßo wscha Rußowska s nim wobstaracz, tak bórsy hacz budźa wschudźe żelesnizy hotowe.

Turkowska. S kóżdym dnjom powjescźe pschikhadźeja, so budźa nasajtra wójnske łódźe europiskich wulkomóznarjow poczecz tsělecz, hdyž sultan Dulcigno hnydom njewotstupi. Ale jedyn dźeń sa druhim sańdźe — a Dulcigno je hischcźe pschezo w turkowskej ruzy.

Ze Serbow.

-a. S Budyschina. S radoscźu móżemy skutk sapißacz, kotryž mjes wschědne njeßłuscha a dopokasa, so ßu tež Němzy, kotsiž nasche prózowanja niz jenož pschipósnaja a cźescźa, ale je tež se skutkom podpjeraja. Němz, kotryž je naß a nasche prózowanja w dołhim cźaßu ßwojeho pschebytka tudy derje sesnał, sańdźeny tydźeń nahladnemu tudomnemu Sserbej dźeßacz hriwnow sa „towarstwo pomozy sa studowazych Sserbow" pschepoda s pschistajenjom „to wam dam, dalsche wotpłacźenja ßebi wuměnjo." Sskawa tak njestronískemu mužej!

— Pschi ßerbskej Bożej ßłużbje, kotraž ßo sańdźenu njedźelu w drażdźanskej kschiżnej zyrkwi sa evangelskich Sserbow w Drażdźanach a wokolnoscźi wotdźerża, měješche k. farar Dr. Kalich s Horneho Wujesda prědowanje a k. farar Imisch s Hodźija spo-

wjednu rěcz. Spowjednych běsche 198, mjenujzy 71 muskich a 127 žónskich. — Spěwanje wjedźiśche k. kantor Pjekař ſ Budyschina. Bliźścha tajka Boża słužba směje ſo druhu njedźelu adventa.

S Hajniz. Wopißanje ſwjedźeńskeho połoženja sakładneho kamjenja sa naschu nowu katholsku khapałku sa tydźeń damy.

S Bójßwjez. Njedźelu, 19. septembra, rano w 4 hodźinach tudy w bróżni žiwnoscźerja Handrija Ducźka woheń wudyri, kiž wschitke Ducźkez twarjenja, kaž tež woleńzu a rěsak, Janej Kaplerjej słuschazej, do prócha a popjeła pschewobrocźi, a skóncźnje tež jeho domske ſ wjetscha sahubi.

S Zokowa. Tudy ſu ſo njedźelu, 19. septembra, domske a hródź sahrodnika Michała Lehnerta wotpaliłe.

S Tucźiz. Tudy 6. septembra w nozy w 11 hodźinach woheń wudyri a domske, bróżeń a kólnju žiwnoscźerja C. G. Hänsela do procha a popjeła pschewobrocźi.

S Wjelecźina. Ssobotu, 18. ſeptembra, wjecźor 1/2 8 hodźin tudy straschny woheń wuńdźe, kotryž je tu žałoßnje wjele schkody nacźinił. Wotpalichu ſo twarjenja khěžerja Kubizy, bróżeń a konjemz kublerja Ulbrichta, domske a bróżeń kublerja Pjecha, domske, hródź, bróżeń a wumjeńk kublerja Dudy, domske a kólnja khěžerja Bjenscha, domske Madleny Lawkoweje a domske khěžerja Winklerja. Skót ſo płómjenjam wutorhnycź radźi, ale domjaza nadoba a žně ſu ſo wschudźe spaliłe.

Se Subrnicźki. Tudy je 19. septembra popołdnju kruwař Jan Woda do jenych brunizowych podkopkow panył a ſo pschi tym tak wobschkodźił, so bórsy wumrje.

S Ketliz. (Gustav-adolfski ſwjedźeń. Skóncźenje ſ cźo. 38.) Jako bě cźah do zyrkwje sastupił a kraßny präludium wuklincźał, wuspěwa w němskej Božej słužbje woßada tsi schtucźki khěrluscha „O heil'ger Geist" atd. a nasch knjes farař Rencź saspěwa postrowjenje, intonaziju a kollektu a cźitasche wotdźěl ſwj. pißma: Hesekiel 34, 11—16, na cźož woßada pod pschewodźenjom posaunow khěrlusch „Allein Gott in der Höh' sei Ehr'" spěwasche. Nětko stupi knjes zyrkwiny radźicźel Dr. Schmidt na klětku a prědowasche na jadrojte, duchapołne waschnje po Ps. 115, 1: Niz nam, Knježe, niz nam, ale twojemu mjenu daj khwalbu — nasche wobnowjenje, gustav-adolfske ſlubjenje. Knjes prědař w ſwojim móznym, evangelſkim prědowanju wukładowasche, so chze gustav-adolfske towarſtwo, kotrež ma ſwoje mjeno wot jeneho seńskeho krala, jenož k cźeścźi nascheho krala Jesom Khrysta słužicź. Po wuspěwanju arije: „Alles was Odem hat" wot ketliczanskich schulskich dźěcźi prěnjeje klassy, woßada khěrlusch: „Nun danket Alle Gott" a do 3. schtucźki knjes Past. Prim. Mag. Würckert intonaziju, kollektu a požohnowanje spěwasche. — Po skóncźenju němskeje Božeje słužby wokoło 4 hodźin ſo žana pschestawka njecźinjesche, ale ſwjedźeński cźah ſo hnydom saßo w farſkim dworje srjadowa a pod swonjenjom naschich rjanych 4 swonow do serbskeho kemschenja cźehnjesche. Wschě městna nascheje wulkeje zyrkwje běchu hacź do poßlenjeho saßynjenje. Po wuspěwanju khěrluscha 162: „Pschińdź, knježe Jesom" atd. k. diakonus Rencź ſwjatocźnoscź ſ postrowjenjom, intonaziju, kollektu a ſ cźitanjom 46. psalma wotewri, po cźimž schulske dźěcźi serbsku ariju: „Wschitko, schtož wodych ma," pod wjedźenjom k. kantora Kozora pschednjeßechu. Jako běsche woßada bědźeński khěrlusch Dr. M. Luthera: „Jedyn twjerdy hród je nasch Bóh sam" spěwała, stupi starschi syn nascheho k. fararja, k. duchowny M. Rencź ſ Klětneho, na Bože město a dźerżesche na podkožku lista ſwj. Pawoła na Efesiſkich 6, 12—18 nam kraßne, ſ hłubokoscźe Božeho słowa žórlaze, w jara dobrej serbskej rěcźi sestajane prědowanje: Gustav-adolfske towarſtwo, rycźeński běźeń sa evangelſku wěru a pokasowasche 1. na běźeńske polo, 2. na běźeńsku bróń, 3. na ſylnoscź a móz běźerja. Khěrlusch: „Njech Bohu dźakuje" a wotspěwanje požohnowanja skóncźi tutón rjany ſwjedźeń. Nawdata kollekta wunjeße 451 M., mjenujzy do ſwjedźenja 200 M. a po ſwjedźenju 251 M. To běsche wot Boha lubeho Knjesa jara žohnowany gustav-adolfski ſwjedźeń. Woßada bě ſo powschitkownje, haj pschе wschu měru bohacźe na tym ſamym wobdźěliła a zusy kemscherjo běchu ſ daloka ſem pschischli. Nascha wulka woßada ma to sboże, so ma niz jenož jara wulki, ale tež jara kraßny Boži templ. Sacźischcź naschiho rjaneho Božeho domu w ſwjedźeńskej pysche je mózny a ſylny. Teho runja budź tež psches Božu hnadu žohnowanje tuteho ſwjedźenja wulke a bohate!

S Khocźebusa. We poßlenjej hodźinje staj ſo dwaj Sskowjanaj wo nasche diakonatstwo samołwjakoj, mjenujzy jedyn Cźech, kiž je nětko němski prědař w pruskej Schlesynskej, a jedyn hornjołužiski Sserb. Tón Cźech ſo nam tež jara spodobasche, dokelž ſo nam sdasche, so ma dobru wutrobu sa serbsku narodnoscź, tola wuswolichmy tón krócź hornjołužiskeho Sserba, dokelž ſo nadźijamy, so tón naschu podrěcź bórsy a lohko nawuknje a ſo tež ſobu postara niz jenož sa Sserbow ſwojeje woßady, ale tež sa wschěch po Delnjej Łužizy. Jeho mjeno hischcźe njewosjewjamy, dokelž njewěmy, hacź budźe tež wólbu pschijecź.

-a. Schto my chzemy.

Kóždemu ſ naß drje hischcźe je w žiwym wopomnjecźu wulkotny wuspěch „serbskeho spěwanskeho ſwjedźenja", kiž ſo loni 1. oktobra w Lauez hotelu tudy wotdźerža. Wschitzy mějachmy jenajku winu, ſ nim ſ pokojom bycź, pschetož wón běsche ſo radźił, kaž ſo lěpje radźicź njemóžesche. Niz jenož słowjanske nowiny naß khwalachu, tež Němzy pschipósnachu, so tež je serbske wuměłstwo, serbska intelligenza „salonfähig." To prajachu tajzy Němzy, kotsiž běchu ſo se ſamßnymaj wocźomaj, se ſamßnymaj wuschomaj pschesswědcźili, schto my samóźemy, we cźim ſo prózujemy, a kotsiž běchu ſebi njestroniski wußud wobkhowali, schtož je Němzej cźejka wěz, hdyž ſo wo Sskowjanje jedna. Hinak ſudźesche słóscź, hinak ignoranza. Ludźo, kiž ſnadź w ſwojim žiwjenju žaneho serbskeho słowcźka saßłyscheli njejßu a wschu ſwoju wědomoscź w najlěpschim padźe ſ Andreea abo podobnych žórkow cźerpachu, tajzy ludźo naß tamachu, sawistni, so tež njestroniski Němz serbskemu mjenu saßkuženu cźescź njesapowje. Tak n. psch. jene shorjelske nowiny, a po nich wěso druhe, spominajo na nasch ſwjedźeń, stare panßłowjanske scherjenje ſ kuta pschiwlecźechu a tym němskim knjesam, kotsiž se ſwojej pschitomnoscźu nasche prózowanja pocźescźichu, porokowachu, so ſ tym jenož nasche panßłowjanske prózowanja podpjeraja. Jako budźichu tamni wulzy saßłużbni mužojo, kotsiž ſu prěni nascheho města, serbski lud a buch, kotryž jón wobknjeźi, lěpje njesnali dyźli někajki skribax, po tym hacź ſu lětdźesatki ſ nami a mjes nami žiwi. Schtóž naß snaje, t. r. niz jenož swonkomnje, ſo tajkemu wußudej ſměje; schtóž pak naß njesnaje, prawo nima wo naß ſudźicź. Schtó wě, hacź spißacźel tamneho nastawka wě, wo cźim rěcźi, hdyž słowo „panslavismus" nakožuje. Prózowanje, wschěch Sskowjanow politiszy sjenocźicź, pod szeptarjom słowjanskeho wjercha, nihdźe njewobsteji, wo tym ſo jenož tym němskim nowinam dźije, kiž cźiste ſwědomje nimaja. A mjes nami politiski panslavismus by była wrótnoscź. Hdźe dha bychmy měli bajonetty a kanony, hdyž nascha brónjekmana młodoscź wscha sahorjena kralej

ßłuži? A hdźe dha bychmy ßo móhli sjenoczićz s druhimi Sskowjanami, kiž ßmy maka ßkowjanska kupa, wo kotruž koło wokoło ßo němske morjo žołmi? Porokuje-li pak nam schtó, so duchowny swjask mjes nami a druhimi Sskowjanami wobsteji, so jich rěcz wuknjemy a płody literatury mjes ßobu wuměnjamy, potom rady podpißam, so ßym paußkowjan, w literarischim smyßle. Ně, wotpohlady, s kotrychž ßerbski spěwanski ßwjedźeń nastanje, ßu tajke, so ßmě je wschón ßwět snacz.

S idealneje strony hižom je je w cz. 37 „Serb. Now." jedyn mojich czesczenych pschecżelow tak wustojnje rosestajak, so temu niczo pschispomnicz nimam. Schtož pak materialnu stronu nastupa, je czisty wunoschk konzerta postajeny sa **„towarstwo pomozy sa studowazych Sserbow."**

Mjeno tehole towarstwa hižom doßaha, kóždeho Sserba pohnucz, so spěw. ßwjedźeń wopyta, a s tym ßwoju scherjepatku mjenowanemu towarstwu woprowa. Tole towarstwo ma wotpohlad, młodźenzow, kotsiž ßo k wuczerstwu, duchownstwu pschihotuja, abo schto druhe studuja, s pjenjesami podpjeracz. A to je wulzy nusne. Pschetož schula a zyrkej stej tej skale, na kotrymajž ßerbska narodnoscz wotpoczuje. Shubi-li ßo ßerbska rěcz se schule a s zyrkwje, je po naß. Pchetož rěcz je palladium narodneho ducha; a kóždy lud ma niz jenož pschirodźene, historiszy wopokasane prawo na ßwoju rěcz, ale tež pschißłuschnoscz, ju jako jene s najważnischich kubłow wobkhowacz, sakitacz a plahowacz. Schula a zyrkej pak stej sahrodzy, hdźež ßo nascha luba maczerna rěcz plahuje; wotczehúmy ßebi teho dla sahrodnikow sa njej, kotsiž nam drohu kwětku njesanjerodźa! Bjes pjenjes pak ßo njewuknje; khudych studowazych podpjeracz, je wotpohlad „towarstwa pomozy sa studowazych Sserbow". Duž njesakomdź nichtó tole towarstwo podpjeracz psches to, so lětuschi **„wulki ßerbski spěwanski ßwjedźeń"** wopyta!

Dopis.

H. Wot 29. hacz do 31. augusta wotdźerża ßo w měsczе Grimmje pschi Muldźe ßedma hłowna shromadźisna pczołarskeho hłowneho towarstwa w saksonskim kralestwje. K njej bě ßo na 500 zusych pczołarjow se wschitkich stronow Sakskeje seschło (Sserbow bě tam jara mało). 29. augusta wokoło 12 hodźin wotewri ßo derje srjadowana wustajeńza psches to, so k. pschedßyda, duchowny Sauppa s Lückendorfa w Łužizy, ßławu na krala Alberta, jako protektora towarstwa wunjeße. K. měschczanosta Walther powita pczołarjow a wustajeńzu. — Na wustajeńzy bě na 100 prósnych a 80 derje wobßadźenych kołczow, wjele gratu k pczołarjeuju, wjele wósła, mjedu, knihow a druhich pschiprawow sa pczołarstwo. Teho dla dostachu woßmjo knježa ßlěbornu, jědnaczo mjedźowu medaillu, 12 czeßnych diplomow a 11 pjenjeżnych mytow. Prěni dźeń na wjeczor wotdźerża ßo prěnja shromadźisna, pschi kotrejž ßo wschelke pschihoty k pschichodnym dnjam sczinichu a ßo nowy běrka wuswoli a stary sliczbowanje wotpołoži. Nowy běrka bu k. hewjerski direktar Langa s Berzdorfa pola Bjernaczіz. — Dokhodow bě 6174 hr. 87 np. a wudawkow 5663 hr. 21 np. Po wuradźenju bě konzert. — Město bě s khorhowjemi atd. derje wudebjene, tež wsachu měschczenjo s wjetscha wschitkich zusych ßobu do domow.

Wokoło dźeßaczich sapocza ßo wuradźowanje hłowneje shromadźisny, kotraž psches schtyri hodźiny trajesche a pschi kotrejž scheszczo knježa wo wschelakich ważnych wězach pczołarstwa ryczachu. My mjenujemy jenož dweju, mjenujzy doktora Krasickeho (Kraßizkeho) s Barlina a wuczerja Mucżinka se Semiz. Knjes Krasicki, rodźeny Polak, pokasa na to, kak wopaki pczołarjo czinja, hdyž pschi rubjeństwje kołczowu dźěru pomjeńscha, wjetschu dyrbja ju sczinicz, so móże ßo prawje wjele pczołkow na rubjeżne pczoły puschczicz a je wotbicz atd. — Wuczer Mucżink se Semiz rěczesche wo tym, hacz móża ßo pola naß tajke rostliny pschisporjecz, kotrež pczołkam wužitk dawaja. Wón pokasa pschi tym na to, schto je ßo hižom w nowischim czaßu w tutym nastupanju stało a schto pak tež ßo hischcze stacz móże. — (Pschi prämiirowanju dosta wón ßlěbornu medaillu sa atlas, w kotrymž bě 150 tajkich rostlinow atd. wotsnamjenik, na kotrychž pczołki wscho namakaja, schtož pytaja.)

Pschi rjanej hoscżinje wobdźěli ßo na 150 ßwójbow a wunjeße ßo tež jenemu Sserbej s Wulkeho Dažina — kiž pak hižom na 18 lět w Grimmje bydlesche a skutkowasche — móżna „ßława." Na wjeczor sta ßo prämiirowanje a na druhi dźeń wuloßowanje nakupjenych wězow. — Dwaj wjeczoraj pospochi bě na tšeleřni konzert a theater; tež bě na pinzy hudźba k czescži zusych pczołarjow.

Kaž ßmy ßłyscheli, je tež tam bjes wustarjerjemi k. Róbel, Sserb s Hodźija, byl, tola ßmy jeho jenož nasdala widźeli. —

Zyła wustajeńza atd. bě ßo derje radźiła a wěscze ßo kóždy wopytał hischcze s wjeßelom na Grimmu dopomni.

Na shromadźisnje shonichmy, so je tym 87 pczołarskim towarstwam, kiž maja něschto psches 3000 ßobustawow w sańdźenej symje psches 7000 kołczow kónz wsało. (We Łužizy mamy 15 towarstwow, kotrež mějachu nasymu 1879 5112 kołczow a hacz do nalěcza 1880 běchu pczoły 2190 kołczow wotemrjeke.)

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Korla August Ssykora, pohoncz a wobydleř, s Marju Madlenu Rjeczkez. — Handrij Mětrach, dźěłaczer a wobydleř, s Marju Helenu Schäfrichez.

Michałska zyrkej: Jan Sieber, dźěłaczer a wobydleř w Dobruschi, s Hanu Khrystianu Rjenczez tam. — Jan Broda, wobßedźer młyna w Korsynju, s Augustu Henriettu Bjarez s Hrubjelczіz. — August Schneider, dźěłaczer a wobydleř pod hrodom, s Marju Madlenu Wjeńkez s Konjez.

Křćeni:

Katholska zyrkej: Richard, Franza Kaliwody, fabrikskeho dźěłaczerja w Hajnizach, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 8. septembra: Jan Khrystink, khěžkar w Nadźanezach, 68 l. — 10., Johana, njebo Jurja Schołty, sahrodnika w Ssmochczizach, wudowa w Wulkim Wjelkowje, 85 l. 1 m. 25 d. — 12., Khrystiana Pětschez, njebo Pětra Hedušcha bywscheho cźěßle na Židowje, sawostajena wudowa, 62 l. — Jan Pětsch, dźěłaczer a wobydleř na Židowje, 54 l. 5 m. 19 d. — Marja Wylemina, Jakuba Janaka, khěžkarja w Khelnje dź., 6 l. 7 m. 19 d. — 13., Ernst Emil, Handrija Sswory, fabrikskeho dźěłaczerja a wobydlerja w Dobruschi, 4 m. — Madlena, njebo Jana Nowaka, khěžkarja w Sajdowje, dź., 22 l. 1 m. 27 d.

Tydźenja běsche w „Serb. Nowinach" wosjewjenje wotczischczane, s kotrymž cigorijowa fabrika F. F. Resag w Barlinje ßwój tak mjenowany **khěžorski khofej** porucza. Tutón wschak tajkeho poruczenja wo prawdźe njeby trjebał, hdy by jenož hižom kóždy wjedźał, kak dobry tajki khěžorski khofej je; ale dokelž ßu jón wschelazy teho dla wotesnali, dokelž ßo wjele lět wjazy wosjewjak njeje, dha jón někto s nowa poruczamy a to czim bóle, dokelž je sałożer spomnjeneje firmy Sserb byl a ßo tehdy wěsczi Rěsak pißasche, schtož je ßo potom dla lóžischcho němskeho wuprajenja na Resag pschepißało. Resagez fabrika w Barlinje wobsteji hižom 73 lět a jeje cigorij je stajnje wschudźe dobru khwalbu namakał; duž ju tež wěscze bjes Sserbami namaka, hdyž ßo jim poskiczi.

Wšě nawěštki kaž sa politiske nowiny, provinzialne listy, tak tež sa woßebite czaßopißy bjes powyschenja khóstow **najtunscho** a **najruczischo** wobstara: „Zeitungs-Annoncen-Expedition"

Rudolph Mosse, Leipzig.

Sapiß nowinow (tarif inserzijow), kaž tež naczisk khóstow darmo a franko. **Pschi wjetschich poruczenjach najwyschschi rabatt.**

Knihikupz **F. A. Reichel** w **Budyschinje** nawěschtki wobstara.

Wojazy němskeho wójska! Mi je dźenba hluboko sačuta potrjebnosćź, ßo ſ Wami w ßwjećenju teho dnja ſjenočićź, na kotrymž je pſched dźeßačźimi lětami wſchehomózneho Boha hnada němſkej bróni jene ſ najkhwalobniſchich dobyćźow ßwětnych ſtawiſnow ſpožćźiła. — Ja tym, kiž hižom tehdy wójſku pſchißluſchachu, krute ſačućźa naſpominam, ſ kotrymiž do tuteje wójny pſchećźiwo jenemu, nam w jeho wubjernych ßamowno ſćźach ſnatemu wójſku dźěchmy, teho runja pak też powſchitkomnu horliwosćź a powyſchaze čźuwſtwo, ſo wſchě němſzy wjeſchojo a ludy twjerdźe ſjenočźeni ſa čźeſćź němſkeje wótčźiny ſaſtupichu.

Ja ſpominam na prěnje dny ſtyſkneho wotčźakowanja, na bórſy ßlědowaze prěnje dobyćźerſke powjeſćźe, na Weißenburg, Wörth, Spichern, na dny pſched Metzom, na Beaumont a kak ßo potom pola **Sedana** rosrěßanje ſta, naſche najkhróblische nadźije a najwjetſche wotčźakowanje daloko pſchetrjechjaze. — Ja dopominam też ſ najhorzyſchim dźaknym ſačućźom na tych wyßokoſaßlužbnych mužow, kiž ßu Waß w tamnym ßławnym čźaßu nawjedowali a Ja dopominam Waß ſkónčźnje na te čźežke, bolośnje wobžarowane wopory, ſ kotrymiž naſche dobyćźa wuwojowachmy.

Bě to wulki čźaß, w kotrymž ßmy pſched 10 lětami žiwi byli; dopominanje na njón dawa naſchim wſchěm wutrobam hačź do poßlenjeho dychnjenja wyſchſcho bićź, a wón hiſchćźe naſchich póſdniſchich potomnikow ſ hordoſćźu nad ſkutkami jich prjedomnikow napjelni. — Kaž we Mni ſačućźa najhłubſcheho dźaka ſa dobrocźiweho Boha hnadu a najwyſchſcheho pſchipósnaćźa — woßebje ſa wſchitkich, kiž ßu w tutym čźaßu ſ radu a ſkutkom wuſtupili — žiwe ßu, to ßym čźaſto wuprajit, a Wy wutrobu Waſcheho khěžora doſćź ſnajećźe, ſo derje wěſćźe, ſo tute ſačućźa we Mni te ßame woſtanu, tak dołho hačź Mi Bóh žiwjenje ſpožćźi, a ſo budźe Moja najpoßleńſcha myßlićźka hiſchćźe žohnowanje ſa wójſko. — Njech pak też wójſko w ſnajomoſćźi dźaka a horzeje luboſćźe ßwojeho khěžora, kaž też w ßwojej ſprawnej hordoſćźi na ßwoje wulke dobyćźa pſched 10 lětami też ſtajnje na to ſpomina, ſo móže wone jenož tehdy wulke dobyćźa čźinićź, hdyž je pſchikładne ſnamjo ſa dopjelnjenje wſchitkich požadanjow čźeſćźe a pſchißluſchnosćźe, hdyž ßebi pode wſchěmi wobſtejenjemi najkrućźiſchu poßluſchnosćź ſdźerźi, hdyž pilnosćź w pſchihotowanju na wójnu njewuſtanje a ßo też najmjeńſche njeſanjerodźi, ſo by ßo wuwućźenju twjerdy a wěſty ſakład dał.

Njech tute Moje ßłowa ſtajnje połne wobkedźbowanje namakaja — też hdyž Ja wjazy njebudu — potom budźe němſke wójſko w pſchichodnych čźaßach ſpytowanja, kotrež chźył Bóh hiſchćźe dołho wot naß wotwobrocźićź, kóždy čźaß kaž pſched dźeßačźimi lětami twjerdy ſchkit wótźneho kraja.

Na hrodźe Babelsbergu, 1. ſeptembra 1880.

Wilhelm.

Na požadanje gmejnſkeho prjódkſtejerja **Jurja Reda** w Mukkezach tudy wotčźiſchčźane.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolośne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryčźam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hačź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Budyſka parna pjekařnja

rožku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hoſpitalſkej haßy 716.

Pſcheměnjenja dla je w Khelnje jena **maßiwna khěža** ſ kruchom pola na pſchedań a móže ßo wſcho dalſche čźo. 25 b tam ſhonićź.

W Brěſezach pola Wósporka je ſahrodniſka **žiwnosćź** čźo. 17 ſ 15 kórzami pola a łuki, kaž też ſ **wulkej ſahrodu** na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonićź pola wobßedźerja tam.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž też **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Tučźno,

wo prawdźe woßebneje dobroſćźe, punt po 70 np., pſchi 5 puntach tuniſcho;

ſchmalz,

w rjanej čźerſtwej tworje, punt po 60 np. poručźa

Ad. Rämsch

w nowych khlamach pſchi butrowych wikach.

Čźiſty koprovitriol

k nacźinjenju pſcheńźy, zyły a tołčźeny, poručźa po ſnatych tunich płačźiſnach we wulkich a małych dźělbach

měſchčźanſka haptyka w Budyſchinje na hłownym torhoſchčźu 41.

Koprovitriol, I. dobroſćźe, zyły a tołčźeny,

grünſpan, tołčźeny,

k nacźinjenju pſcheńźy najtuniſcho poručźa

hrodowſka haptyka.

Ia. koprovitriol,

zyły a tołčźeny,

grünſpan, dróbny,

k nacźinjenju pſcheńźy najtuniſcho poručźa

Otto Engert,

drogowe khlamy

na ſnutskownej lawſkej haßy 122.

Koprovitriol,

zyły a tołčźeny, **k nacźinjenju pſcheńźy** poručźataj

bratraj Měrſchej na žitnych wikach.

Sajazy, ßorniki, kurotwje,

kaž też wſchu druhu ſwěrinu kupuje po najwyſchſchich **draždźanſkich płačźiſnach** wot 1. oktobra **Ed. Unger**, ſwěrino- a pjerinokupz w **Draždźanach**, gr. Ziegelſtraße 19, kóždu ßobotu w **Budyſchinje** na pjerinowych wikach w deſtillazionſkich khlamach knjeſa **Brauna** a w **Kamjenzu** kóždy ſchtwórtk we hwěſdźe k rěčźam. Ed. U.

Sporuſchk

kupuje

hrodowſka haptyka.

Firnißy, laki, terpentinowy wolij,

němſki a franzowſki,

poručźataj

bratraj Měrſchej (Gebrüder Mierſch)

na žitnych wikach.

Čźorne a ſelene theje, ſchokolady, arak, rum, cognac, tokayſke wino, malagſke wino

poručźataj

bratraj Měrſchej na žitnych wikach.

Wſchě druźiny

ßuchich a we **wolinju rybowanych barbow**

mataj na pſchedań

bratraj Měrſchej na žitnych wikach.

Sodu, ſchterku, ßłony kamjeń, borax

poručźataj

bratraj Měrſchej na žitnych wikach.

Lěkařſke a domjaze mydła

poručźataj

bratraj Měrſchej na žitnych wikach.

Najwjetſchi wubjerk

čźaßnikow (ſegerjow),

dobre **porjedźenja**, najtuniſche **płačźiſny**

poſkićźa

Jarolim Trepera, čźaßnikař

ſ napſchećźa theatra.

W wudawarni „Serb. Nowin" je doſtačź ſa 10 np.:

Prěni wěnz ſpěwow ſa ßerbſku młodoſćź.

Sserbſke a němſke ſpěwarſke

w wulkim wubjerku
porucza po najtunischich płaczisnach
Wilh. Trepera, knihiwjasař
pschi realnej schuli.

Flanell, lama, pollama,

kaž tež wuschiwanske pschedźeno porucza we wulkim wubjerku po tunich płaczisnach
Ernst Berger na butrowych wikach.

M. Th. Pech

na hlownym torhoschczu 140 w Budyschinje

pódla měschczanskeje haptyki
porucza

klejdowe stoffy

w rjauych nowych mustrach, derje srjadowane a wubjerne w noschenju, jako **czorne żidżane stoffy, czistowołmjane kaschemiry, diagonale, serże, hładke a mustrowane alpakka, dwójny lustr,** ßo woßebje hodżazy sa domjazu drastu, stary łóhcź wot 30 np.;

czistowołmjane lama,

jenoż dobru a czejżku tworu, jako **jaquard, velour a köper;**

połwołmjane zajki sa ßukuje

w rjauych nowych mustrach, krutu tworu, 6/4 schěroku, stary łóhcź wot 40 np.;

barchent sa koschle

wschelakich mustrow a barbow, jara praktiski sa koschle a jaki, 5/4 schěroki, stary łóhcź wot 30 np.;

rauhowane barchenty,

jenobarbne a mustrowane;

rubischka,

jako taillowe rubischka, hłowjaze rubischka, a to żidżane, wołmjane, połwołmjane a kattunowe, dybsaczne rubischka, běłe a pißane, jara wulki skład, stajnje wscho najnowsche;

módry, běły a rubjany płat,

czischczane schórzuchi a rubischka, stajnje wulki skład a woßebneje dobroscze.

Na tute wschědne potrjebnoscze ßym ja ßwoju woßebitu kedżbnoscz wobrocził, so bych mojim czesczenym wotebjerarjam s jenoż dobrej a sprawnej tworu poßłużecz móhł, a so bychu czesczeni Sserbja stajnje składnoscz měli, tež pschi najmjenschej kupi nahladny dobytk sczinicz. — Dale poruczam

krawzam a schwadliczam

mój dospołnje wuhotowany skład **podschiwkow** (futterstoffe) po fabrikskich płaczisnach;

wokołonoscherjam a saßopschedawarjam

poskiczam spodobnu składnoscz k wużitnym kupjam.

M. Th. Pech

na hlownym torhoschczu 140

pódla měschczanskeje haptyki,
na rózku jerjoweje haßy.

☞ W khlamach ßo **ßerbski** rěczi.

Brunizu (braunkohlen),

derje sortirowanu, pschedawa a sczele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor" pschi sprawnym poßłużenju
Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler**, wobßedźer podkopkow.

Mojim czesczenym wotebjerarjam k nawjedżenju, so ßu moje nowe **nasymske** a **symske stoffy** dóschłe a proschu pschi potrjebje wo dobroczíwe wobkedżbowanje.

Wilhelm Rode, krawski mischtr,
s wobydlenjom na ßerbskej haßy 17, pola k. pschekupza Rämscha.

M. G. Freyberg na bohatej haßy 62

ßwojim czesczenym wotebjerarjam s tutym najpodwolnischo k nawjedżenju dawa, so ßu wschitke nowoscze w drastnych tkaninach, lama atd. sa nasymu a symu w kraßnych barbach a mustrach doschłe. Pßches pschedawanje, ßo stajnje pschisporjaze, je mi móżno, ßłědowaze twory po pßches měru tunich ale **twjerdych** płaczisnach na pschedań stajicz:

czistowołmjane czorne kaschemiry, łóhcź 110 np.,
czistowołmjane pißane kaschemiry, łóhcź 160 np.,
czistowołmjane diagonale, łóhcź 70, 75 np.,
czistowołmjane ripsy, łóhcź 60 np.,
połwołmjane diagonale, łóhcź 40, 50, 60 np.,
mustrowane klejdowe stoffy, łóhcź 40, 50 np.,
dwójny lüstr, łóhcź 25 np.,
plüsch (najlěpscha twora), łóhcź 270 np.,
lama, łóhcź 100 hacź 250 np.,
zajki sa ßuknje, łóhcź 45, 50 np.,
barchenty sa koschle, łóhcź 35, 40 np.,
pißane barchenty, łóhcź 40, 45, 50 np.,
podschiwkowe (futr) barchenty, łóhcź 25, 30 np.,
sofa-damast, łóhcź 120 np.,
łożowe zajki, łóhcź 25, 30, 35 np.,
wupjerki, łóhcź 40, 50, 60 np.,
8/4 **běły płat,** łóhcź 45, 50 np.,
5/4 = = łóhcź 25 np.,
8/4 **schěry płat,** łóhcź 40, 50 np.,
módry płat, łóhcź 40, 45, 50 np.,
trjeńschcza (twjele), łóhcź 20 np.,
blidowe ruby, schtuka 200 np.,
hosenzajki, łóhcź 40, 50, 60 np.,
běłe pikeje, łóhcź 30, 40, 45 np.,
möblowe kattuny, łóhcź 25, 30 np.,
gardiny, łóhcź 20, 25 np.,
łożowe deki, schtuka 225 np.,
blidowe deki, schtuka 225 np.,
lamarubischcza s czeczom, schtuka 250 np.,
barchentowe rubischka, schtuka 40, 50 np.,
żidżane schawlowe rubischka, schtuka 125 np.,

stoffy k podschiwkam (futr) sa krawzow a schwalcze po en-gros-płaczisnach.

62 na bohatej haßy 62.

☞ W khlamach ßo **ßerbski** rěczi. ☜

Maćica Serbska.

Swój přinošk (4 hriwny) na lěto 1880 su zapłaćili slědowacy pólscy knježa:

(kotřiž su so napisali po pólsku:)
inżynier Konstanty Kunicki, kupiec Stanisław Juszyński, student inżynieryi Stanisław Kunicki, general-inżynier Alexander Falewicz, student Jan Falewicz, agronom Kazimirz Grabowski, general-inżynier Feliks Stabrowski, półkownik-inżynier Adam Jocher, obywatel Stefan Janowski, półkownik-inżynier Eugeniusz Jabłoński, inżynier Przemysław Rylski, inżynier Marcin Radkiewicz, marynarz Juliusz Cezar Korsak, doktor medecyny Albert Stefanowicz, doktor medecyny Ignacy Wierzbicki, technolog Stefan Szerszeński, matematyk Józef Ilcewicz, doktor Feliks Rymowicz, dziejopis Serbo-Łużycki Wilhelm Bogusławski, kupiec Oktawian Murzynowski, fabrykant Otto Kałłaur, adwokat Andrzej Grodzki, urzędnik Maxymiljan Roszkowski.

(to je po serbsku:)
Inženěr Konstantin Kunicki, kupc Stanisław Jušiński, student inženěrstwa Kunicki, general-inženěr Alexander Falewicz, student Jan Falewicz, ratař Kazimir Grabowski, general-inženěr Felix Stabrowski, połkownik-iuženěr Adam Jocher, wobydleř Stefan Janowski, połkownik-inženěr Eugen Jabłonski, inženěr Přemysław Rylski, inženěr Marćin Radkewič, mórski wyšk Julius Cesar Korsak, doktor mediciny Albert Stefanowič, doktor mediciny Ignac Wjeřbicki, technolog Stefan Šeršeński, mathematikař Jozef Ilcewič, doktor Felix Rymowič, stawiznař serbsko-łužiski Wylem Bogusławski, kupc Oktawian Mužynowski, fabrikant Ota Kałłaur, rěčnik Handrij Grodzki, zastojnik Maximilijan Roškowski.

M. Mjeřwa,
pokładnik Maćicy Serbskeje.

S tutym ßebi dowolam najpodwoluischo wosjewicź, so ßym dolhe lěta wobstejaze

kolonialtworowe a spirituosowe khlamy

knjesa Augusta Königa tu

na bohatej hasy 88,

kotrež prjedy knjes Albert Meisel měješche, dźenßnischi dźeń na ßo wsał a pod mojej firmu:

J. T. Glien

dale powjedu.

Se ßlubjenjom, so budu ßo kóždy czaß prózowacź, so bych ßebi dowěrjenje wschěch mje pocześcźowazych wotebjerarjow pśches sprawne a ßwěrne poßłuźenje dobył, poruczam moje pschedewsacźe k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

S najpodwolnischim pocześcźowanjom

J. T. Glien.

W Budyschinje, 20. septembra 1880.

Generalne pruhi

za serbski spěwanski swjedźeń změja so w sali Lauec hôtela a to **sobotu, 25. sept.,** wot 3 hodźin, **wutoru, 28. sept.,** wot 5 hodźin a **srjedu, 29. sept.,** dopołdnja wot 9 hodźin. Poslednja pruha dyrbi so na kóždy pad wopytać. **F.**

Konjaze deki,

schtuku wot 3 marki 50 np.,

porucza

W Budyschinje, na Hoschiz haßy.

Ludwig Kuhlmann.

Nowinka! Nowinka!

Prěni serbski originalny dramat:

Na Hrodźišću,

spisany wot Jakuba Barta, je wušoł a hodźi so w Smolerjec knihićišćeńnje za 50 np. dostać.

Kóždy přećel serbskeje literatury, kotryž chce serbsku zańdźenosć, wosebje wosudny čas za krala Miliducha trochu zeznać, móže swoju žadosć z tuteje knižki spokojić, w kotrejž stare časy, stare mjena z dramatiskim duchom wožiwjeja.

K kermuscham

poruczam

wulki sklad kanapejowych dekow

w najnowschich a najrjeńschich mustrach,

kanapejowe krywy

s ripßa, damasta, barchenta, płata, kattuna a kożaneho ßukna,

blidowe krywy

wschěch družinow,

blidowe ruby a **salwety.**

Tunje płacźisny. Dobra twora.

Julius Hartmann Sohn

w Budyschinje,

na mjaßowym torhoschcźu pschi róźku.

Ssuchocźina ßo sahoji.

Pśches mój universalny ßrědk pśche khoroscźe płuzow a pśche kaschel ßu hižom tawsyntý wuhojeni. Wot njeho tuberkule rucźe saźiju a krakanje sastanje. **Kóždy** kaschel ßo pschi nakoźenju mojeho ßrědka dospołnje sacźěri. Płacźisna sa bleschu s wukasanjom, kak ju wutrjebacź, 4 mk.

Oscar Rindermann, Cöln a. Rhein.

Pschepołoźenje.

S tutym k nawjedźenju, so ßym na dźenßnischim dnju ßwoju

gratkowarńnju,

kaž tež **wosytwarjerńnju** na hornczeřsku haßu czo. 538 do ßwojeho ßamßneho domu pschepołoźił. Sso najlěpje dźakujo sa dowěrjenje, kotrež je ßo mi hacź dotal se wschěch stron spoźczíko, nadźijam ßo, so budźe mi też dale wopokasane.

Dobrocźiwemu wobkedźbowanju ßo poruczejo **Wilhelm Benad.**

Drastowy magazin

Otto Fröhnel

njeje nětko wjazy na ßerbskej haßy 22, ale je pschi **žitnych wikach 681,** w domje knjesa twarśkeho mischtra Drósche.

S dobom poruczam ßwój sklad hotoweje **mužazeje** a **hólczazeje drasty** k dobrocźiwemu wobkedźbowanju. **O. F.**

Tajzy,

kiž chzedźa ßebi s czaßom **wěste** město **sa hosczinu** pschi „ßerbskim spěwanskim ßwjedźenju" wobstaracź, móża czißła sa tajke wěste města hižom nětko dostacź a to pola knjesow pschekupzow **Mjerńwy** na mjaßowym torhoschcźu, **Lorenza** nc Hoschiz haßy a we wudawarni „Serbsk. Nowin."

Sswjedźeński wubjerk „Lumira."

Młode holzy ßo **schwadlistwo, běło schicźe** a wschě žonjaze rucźne dźěła najlěpje nawucźa a móża też na měsćze zyrobu a wobydlenje pola podpißaneje dostacź.

Knjeni **Selma Peukertowa**
rodź. Eschenbachez
na Hoschiz haßy (Goschwitz) 698, delka.

Do jenych tudomnych wjetschich **kolonialtworowych, spirituosowych** a **cigarrowych khlamow** ßo

wuczomnik,

po móżnosczi serbskeje rěcźe mózny, pyta, kiž móże bórsy do wuczby stupicź.

Wscho dalsche je shonicź we wudawarni „Serb. Nowin".

Pytaja ßo

hnydom sa nowe lěto: 6 wulkich dźowkow, 6 domskich dźowkow, 18 hródźnych dźowkow, 10 ßrěńzow a małych dźowkow, 8 wolazych pschi wyßykej sdźě. — Njech ßo wschě, kiž wo to rodźa, pola podpißaneje pschipowjedźa.

W Budyschinje, na mjaßowym torhoschcźu 150, po 2 skhodomaj.

Knjeni **Kleinstückowa.**

Jedyn młody człowjek, kotryž chze na Michała jenu tudomnu schulu wopytacź, móże jěźć a wobydlenje dostacź pola

J. Poßlenka
na garbarskej haßy 368.

(K temu czißłu jena pschiłoha.)

Pschiloha k czißlu 39 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 25. septembra 1880.

Dospolne wupschedawanje manufakturowych a módotworowych khlamow Heinrich Preu & Co.

Wot dzenßnischeho dnja pschedawamy wschě wězy **hischcze po wjele bóle poniżenych placzisnach,** dokelž dyrbi nasch skład **sa krótki czaß wurumowany bycz.**

W khlamach ßo **ßerbski rěczi!**

Czornu židu

sa **njewjesczinsku drastu,** 5/4 schěroku ripßowu tworu, něschto wubjernje kraßne, łóhcz po 2 mk. 80 np. porucza

H. Kayser na žitnej haßy cz ßło 52
w khěži k. Carl Noacka.

W khlamach ßo ßerbski ryczi!

Koschlowy flanell, wot 25 np. łóhcz,
ßuknjowe zajki, 6/4 schěroke, wot 40 np.,
barchenty w zyle tokstej tworje wschěch barbow,
bieber,
lamy, 10/4 schěroke, wot 1 mk. 10 np. łóhcz
atd. atd.

porucza w zyle nowych mustrach

H. Kayser na žitnej haßy 52,
w domje k. pschekupza **Noacka.**

W khlamach ßo ßerbski rěczi.

Plüsch, bruny, módry a czorny,
astrachan, } k wobßadzowanju najnowsche na 1880,
krymař, }
doubel }
tricot } sa symske paletoty
croisé }

porucza najtunischo

H. Kayser na žitnej haßy 52,
w domje k. pschekupza **Noacka.**

W khlamach ßo ßerbski rěczi.

Woknowe rouleaury,

stary łóhcz wot 35 np., pschihotowane schtuka wot 70 np.,

rouleaury (rulowy)

sa **restaurazije, pyschne wókna** a tež sa **zyrkwine wókna,** po požadanju s postajenym trajnym **lakowym pißmom,**

ßmuhaty plat sa rouleaury (rulowy)

w dzeßaczich wschelakich schěrjach

porucza we wulkim wubjerku a jara tunjo

Julius Hartmann Sohn
w Budyschinje, na rózku mjaßoweho torhoschcza.

Rulowowe žerdki a **kijeschki** k pschetyknjenju delka ßu we wschěch trěbnych schěrjach stajnje **jara** tunjo na pschedań.

Moje ßo derje noschaze

czorne židzane tkaniny

namakaja bjes mojimi wotebjerarjami w měsczje a na wßach pschezo wjetsche a khwalobnische pschipósnacze a proschu ja teho dla, so by ßo kóždy wo tym ßam pscheßwědcził.

Julius Hartmann Sohn
w Budyschinje na rózku mjaßneho torhoschcza.

Khosej,

njepaleny, punt po 100, 110, 120 np., porucza jako něschto woßebne po ßłodzenju **Richard Pötschka** na hłownym torhoschczu pschi měschczanskej haptyzy.

Rósynki,

punt po 42, 45, 48, 50 np.,
male rósynki,
punt po 42, 45, 48, 50 np.,
mlěty zokor,
punt po 42, 45, 48, 50 np.,
zyły zokor,
punt po 42, 45, 48, 50, 55, 60, 64 np.,
rajß,
punt po 16, 18, 20, 22, 24, 30, 40 np.,
porucza
Richard Pötschka na hłownym torhoschczu pschi měschczanskej haptyzy.

Jerje,

k marinirowanju, schtuku po 5 a 6 np., porucza
Richard Pötschka na hłownym torhoschczu pschi měschczanskej haptyzy.

Safran (barbu)

k kermuscham porucza
Richard Pötschka na hłownym torhoschczu pschi měschczanskej haptyzy.

Safran (tykanzowa barba)

po prjedawschim wjeleczanskim a nětko pola podpißaneho ßo namakazym pschihotowanskim waschnju, je w najlěpschej dobrosczi a jenož prawdziwy dostacz pola

Hermanna Kunacka na bohatej haßy.

Wupschedawanje
tapetow a rulowow

pola **Juliuſa Siebecka** na ſchuleŕſkej haßy 361.

Pſcheczehnjenja dla

hacz do kónza tuteho měßaza **wulke wupſchedawanje**

pſchedeſchczníkow (regenſchirmow)

jenoz ßamßneho fabrikata, wſcho ſprawnje a derje dźěłane, po jara poniżenych płaczíſnach w pſchedeſchczníkowej fabrizy

Richard Rincke

pſchi mjaßowych hětkach No. 351.

Wot 1. oktobra: **na ſwonknej lawſkej haßy 689,** pódla wudawaŕnje „Serbſkich Nowin".

K prjódkſtejazym kermuſcham

poruczamy

Kaiſerauszug- a grieſlerauszug-muku

w ſnatej wubjernej dobroczje w jenotliwym pſchedawanju.

W Budyſchinje. **Wulki khumſchtny młyn** prjedy C. G. E. Mörbitz.

Piwne droždźe,

najlěpſcheje dobroſczje a wſchědnje czerſtwe, porucza

nowonatwarjena piwaŕnja Joh^s. T. Littera

na ſwonknej lawſkej haßy czo. 819.

Na knjeni Mathildu Ringelhardtowu w Gohlisu pola Lipſka.

Pſches nakožowanje Waſcheje wubjerneje **Ringelhardtſko-Glöcknerſkeje czehniteje a hojazeje žalby*)** buch ſa krótki czaß wot jara boloſneje njeſpodobnoſczje nohi, moja žona wot rheumatiſkeho bolenja w kſchižu wumóžena. Ja proſchu, ſo byſchczje to woſjewili, ſo bychu druſy podobny czerpjazy pomoz namakali.

Dźeń 20. ſeptembra 1874. **Gottfried Schmidt,** wojnaŕ, w Birngrützu pola Hirſchberga w Schleſynſkej.

*) Prawdźiwa ſe ſchtemplom: **(M. RINGELHARDT)** a ſakitanſkej marku: na ſchachtliczkach, je dostacz po 25 a 50 np. w **budyſkimaj haptykomaj,** kaž tez w haptykach w Lubiju, Žitawje, Woſtrowzu, Großſchönawje, Ebersbachu, Bjernaczizach, Wóſporku, Neugersdorfje, Biſkopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirſchfeldźe, Herrnhucze, Nowoſalzu, Seifhennersdorfje, Halſchtrowje atd. — **Wopißma** móža ßo tam nawjedźicz.

NB. Pſchi kupjenju **tuteje žalby** njech kóždy **ßwěrn** wobkedźbuje, hacz je na ſchachtliczkach **horni ſchtempl** a **ſakitanſka marka,** dokelž ßo nětko wſchelake **podražowanja** ſtawaja.

Ballhauſerowe czorne žołczowe a žołdkowe krepki

(Ballhauſers ſchwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebniſchi, najſtarſchi domjazy ßrědk pſche hněw, mjerſatoſcz a jeju płod, mjenujizy pſche kólku, pſche ſatwjerdnjenje w žiwocze a ſ zyła k wuczjiſczenju krwě, — wſchěm hoſpodaŕſtwam najlěpje a najnaležniſcho poruczene. Wukoženje, kak maja ßo trjebacz, je kóždej bleſchi pſchipokoženе.

Jeniczki ſkład je **měſchczanſka haptyka w Budyſchinje.** Njech kóždy na ſygl a ſakitanſke ſnamjo dźiwa, dokelž ßo wſchelako podražuje. 1 bleſcha płaczi 40 np.

Pſchedkoſchiłki ſ khornarjom. Najwjetſchi wubjerk, najtuńſche płaczíny.

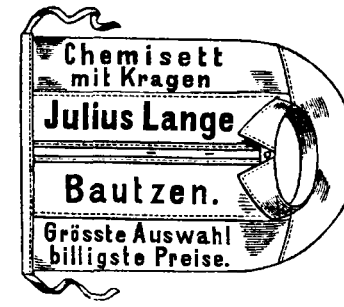

Julius Lange w Budyſchinje.

Max Mütza

na bohatej haßy 65

porucza k **ßwjedźeńſkim daram** ßwój bohacze wuhotowany ſkład běłeho a dekorirowaneho

porzellana a ſteinguta,

ordinarnych a najlěpſchich **ſchkleńczanych tworow, ſchpihełow** atd. po najtuniſchich płaczíſnach dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Pſcheńcznu muku

wot ſtareje pſcheńzy,

maſß a maſßowy ſchrót

najtuniſcho porucza

C. Kahrowe

na žitnych wikach w póſtſkej kowaŕni.

Wſchitke **ßrědki k pizy,** teho runja **warjenja,** kaž tež **wuměnjenje wſchěch žitow** ſ warjenjemi a pizu porucza žitowa pſchekupniza

C. Kahrowe

na žitnych wikach w póſtſkej kowaŕni.

Słyšny wolij ſahoji hłuchoſcz, hdyž njeje pſchinarodźena, a wotſtroni wěſczje wſchě ſ czěžkim ßłyſchenjom ſjenoczene njekmanſtwa. Bleſchu po 18 nßl. póſczele

C. Chop,

haptykaŕ w Sondershauſen.

Ssamoſkónzowanje,

ſkaženje familije atd. ßu ßłěďſtwa wopikſtwa. Tutón njepoczink ßo pſches ſto krócz dopokaſany, wot lěkarjow poruczeny ßrědk ſ wjedźenjom abo bjes wjedźenja piczka wotſtroni. Tež pomham pſche tajne czěrpjenja, běłoſpław, moczenje do koža, padawu khoroſcz a liſchawu.

L. Grone in **Münſter,** Weſtfalen.

K wobkedźbowanju.

Czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſczje k nawjedźenju, ſa ßym tu dźěłaŕnju a pſchedawaŕnju **jakow, paletotow, ßomoczanych a plüſchowych žaketow** wotewriła. Kóždu ßobotu budu w budźe ſ napſchecza gewandkhěže njedaloko hłowneje ſtraže pſchedawacz. Płaczíſny ßu na najniżſcho poſtajene a proſchu pſchi potrjebje mje dobroczíwje wopytacz.

Swudowjena feldwebelka **Vorwerkowa,** bydlaza na garbaŕſkej haßy 424.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 40. **Sobotu, 2. oktobra 1880.** **Lětnik 39.**

Stare ßedło.

(Skónczenje ſ czißła 39.)

Na Starym Ssedle bě nětk wscho na nohomaj, pschetož wscho dyrbjesche hacž najrjeńscho pschihotowane bycz, hdyž chzysche tam kral pschińcz.

Njedźela tu bě, ßłónczko rjenje ßwěczesche, wjedro bě rjane. Wokoło pschipołdnja kralowe khórejty do dwora pschijědźechu.

Kral Bjedrich Wulki hnydom do hroda njesastupi, ale dźěsche do sahrody. Tam bě wscho w dobrym rjedźe, róže lubosnje kczějachu, pucźiki běchu czíste, ani trawiczka na nich njestejesche, kuki ßo selenjachu, schtomy derje sroscźene a derje wothladane tam stejachu. To ßo kralej spodobasche. Wón dale dźěsche, wschudźom dobry porjad. W duschnej khłódnizy bě ßwaczina sa krala pschihotowana, wón ßo tam se ßwojimi knjesami, kiž bě ßobu pschiwjedł, ßyže a ßebi derje ßkodźicz da. Stary Janasch pak nihdźe njebě widźecz. Kral bě ßo hižom někotry krócz sa nim wohladował, ale jeho njepytnył.

Na poßledk bu kral w Janaschowym mjenje wot komornika proscheny, hacž nochzył tu hnadu měcz a do hroda sastupicz.

W sali bě sa krala wubjerna hoscźina wuhotowana. Teho ßo kral njebě nadźał. Wscho bě wot ßlěbora, najźadnische jědźe tam na blidźe stejachu, kaž je kral w ßwojim hrodźe lěpsche měcz njemóżesche, a kralowi ßłużomnizy jědźe na blida noschachu.

Jako kral blido ſ tej kraßnej wubjernej jědźu, ſ pyschnymi schklemi a talerjemi, nożemi, widliczkami a kżizami wohlada, kaž tež blesche ſ drohim winom, ßo jeho wobliczo khětro pokhmuri. Wón ßebi wěscze w tutym wokomiknjenju myßlesche, so je to wscho ſ teho nakupjene, schtož je ßo ſ tuteho kubła wuwikowało, a so je to kubło tola po prawym jeho kubło.

Jako bě kral poliwku sjědł, staže wot blida a dźěsche k durjam, ſ kotrymiž ßo do druheje jstwy dźěsche, ale ßo hnydom saßo wot duri wróczi. Po khwili saßo staže a ſ nowa k durjam dokroczi, je wotczini a do małeje jstwy stupi. Tam stary Janasch se ßwojej Lejnu sa blidom ßedźo wobjedowasche. To bě burska stwa a burske blido, burska jědź tež, kotruž tam k ßebi bjerischtaj.

Jako kral do jstwy stupi, ßo wonaj wobaj posběžeschtaj a kral praji: „Schto ßo tola sdalujesch, Janascho, hdyž je kral twój hoscz a schto tu takle schpatnje wobjedujesch, hdyž ßy tola kralej tajki czestny wobjed wuhotował?"

„Njewsmicze mi sa sko, najhnadnischi kralo", Janasch praji, „ja sa dostojne njedźerżu, ßo prjedy mojemu kralej bliżicz, hacž wón mje njeje k ßebi pschińcz pschikasał. Schtož pak mój wobjed nastupa, dha ja se ßwojej żonu lěpscheho swuczeny njejßym, a ſ tym ßmój mój ſ pokojom. Husto pak je to, schtož je pod blidom, dróżsche a lěpsche, hacž schtož na blidźe steji abo leži."

„Schto ſ tym měnisch?" ßo kral wopraſcha.

„Mój bychmoj Waschu majestoscz pokornje proßyłaj, to wot naju ſ hnadu wsacz, schtož ßo tule pod blidom namaka."

„Ně, ně", kral praji, „junkrócz ßy mje wobschudźił, ale niz wjazy."

„Jeno njech Wascha majestoscz tónle dar wosmje. Ja pschi tym żaneho potajneho wotpohladanja nimam."

„Duž mi pokaž, schto spody blida masch?"

„Lejna, wotrumuj blido", Janasch praji, a wón ßam pocza żonje pomhacz. Bórsy bě blido czíste a nětk kral widźesche, kak Janasch blidowe wěko wotewsa a kaschcz ſ klucżom wotankny. S kaschcza pak ßydom khětro wulkich pjenjeżnych měchow won wsa, kiž běchu se słotymi hacz do wjeřcha napjelnjene.

„Jowle, mój kralo a knjeże", Janasch praji, a pschi tym jemu ßylsy do woczow stupachu, jowle je wscho, schtož je kubło wunjeßło, kotrež ßym nětk runje 7 lět sa Waschu majestoscz jako hospodař sastarał. Ja ßo nadźijam, so je ßo Wascha majestoscz pscheßwědcziła, so ßo Stare Ssedło pschese mnje hubjenische sczinił njeje. Je Wascha majestoscz so mnu ſ pokojom, dha proschu wo tu hnadu, so ßměł Wam Wasche kubło dale hospodarszy sastaracz."

Kralowe wobliczo ßo wschě ßwěczesche.

„Dobre, jara dobre", kral praji, „ja ßym ſ tobu ſ pokojom Prjedy dyrbjachmy kóżdźiczke lěto hischcze, schtó wě kak wjele pjenjes pschidawacz, so bychmy to kubło sdźerżeli, nětk je to hinak. Wobkhowaj Stare Ssedło a ja cze w ßwojej hnadźe wobkhowam, tež ßlubju, so husto saßo ßem pschińdu."

Kral staremu wojakej ruku da, kotruž Janasch wschón hnuty wokoscha. Janasch je potom hischcze wjele lět na Starym Ssedle hospodarił, wosta pschezo jenak ſ niska, a dźerżesche na dobry porjad; kóżde lěto pak jeho kral wopytacz pschińdźe a tak dołho, hacz bě Janasch żiwy, jeho kral se ßwojim pschecźelstwom czescźesche.

Wußudźenja.

Kralowski hamtski ßud.

Młodźeńzy C. T. Jordan, 16 lět stary, Panach a H. Rostok, běchu wobskorżeni, so ßu w nozy 11. a 12. julija w budyßkich promenadach harowali a ßo tam wokoło waleli, schtož je jim wajchtař sakasał. Woni pak njejßu na njeho poßłuchali, ale je ßo jemu Jordan spjecził a dale haru hnał. Wón dosta teho dla 4 njedźele a 3 dny jastwa, Panach a Rostok pak kóżdy 14 dnjow.

Dla njedowoleneho paßenja skotu na połpiczanskim kralowskim revieru bu Jan Krawsa ſ Koschle k 1 hriwnje schtrafy wotßudźeny.

Sawniski ßud 16. a 17. septembra.

Sahrodnik J. Marschka w Trupinje běsche 21. meje na jenej mjesy, wo kotrejž běsche tehdy njewěste, hacz jemu abo żiwnoscźerjej C. Klemmerej ßłuscha, Klemmeroweho ßyna trjechił, jako tam tón kruwy paßesche. Wón běsche jemu teho dla kschud wuczasał, běsche

potom, dokelž tón kruwy prjecž njecźěrjesche, ale ßo, ßwojeho nana na pomoz wokajo, ſ hrabjemi wobarasche, hrabje roskamak a ſ toporom stareho Klemmera, kaž tež jenu sczělnu kruwu hrosnje pschebik. Wón dosta teho dla tydźeń jastwa a 3 mk. schtrafy.

Zyganzy Hana Růžiczkowa ſ Wyßokeje a 16lětna Franziska Kowařez ſ Jamneho w Czechach běschtej 29. augusta dó jstwy Handrija Linaschka w Lipiczu pschischkej a bě prěnscha bjes tym so ßo Linaschk w heli myjesche, ſ jeho na khachlowej kawzy ležazeje móschnje 36 mk. kranyka, Franziska Kowařez běsche jej pak to ſ tym polóżika, so bě pó jstwje khodźika a kedźbu dawaka, hacž Linaschk sa Růžiczkoweje cźinjenjom hlada. Potom běsche tymaj zygankomaj Linaschkowa po jeju prostwje hischcźe tuczno a jeja daka, a zyganzy běschtej ſ pjenjesami cźekkoj, tola buschtej bórsy doßahnjenej, ale pjenjes žanych wjazy pola njeju njenamakachu. Růžiczkowa dosta sa to 3 měßazy a Franziska Kowařez 6 njedźel jastwa. — Dokelž wobej němski njemóżeschtej, ale jenož cźěski rěczeschtej, bě redaktor Smoleř jako tołmaczeř powołany.

Ryczeřkubleř C. H. G. Pfannenstiel nad Nowej Wßu běsche wuczerja Rachlowza se ßkowami na cźesczi ranik a bu teho dla k 30 mk. schtrafy wotßudźeny.

21. septembra.

Dźěkaczeř C. G. Schokta w Běkej Wodźe běsche wobskorženy, so je 29. meje t. l. zyhlerjej Michakej Pjetaschej ſ zyhelnicźe w Delnjej Kinje dybsaczny cźaßnik (taschenuhr) kranyk. Wón bu pak sa njewinowateho spósnaty.

Pschißažny ßud 23. septembra.

Prjedawschi póstski sarjadowař Jan Banda ſ Kinsbórka stejesche dźenßa pched ßudom jako wobskorženy, so je pjenjesy pschekschiwik. Wón je 48 lět stary a bě po dwanaczelětnej wojeřskej do póstskeje ßkužby sastupik. W tym cźaßu, hdyž sastupi, mějesche wón wschelaki dóły, kiž jeho druhdy jara cźischcźesche. Jako ßo na póstskim hamcźe w Kinsbórku 5. februara t. l. jena tak mjenowana postanwajsonka wot 136 mk. woteda, bě runje pominanje dostak, so by hnydom pożczonku wot 50 mk. sapłaczik. W tajkej cźěßnoscźi ßo Banda na tutych pjenjesach pschepschimny a wot nich 100 mk. wobkhowa, ſ kotrychž 50 mk. na sapłaczenje spomnjeneho dołha nakoži a do póstskich knihi město dostatych 136 mk. jenož 36 mk. sapißa. Dwaj dnjaj posdźischo pschiindźe revisor kaßu revidirowacz a niczo wopaczneho njenamaka. Sa někotre dny Banda zyke 136 mk. na teho wotpóßka, kotryž mějesche je dostacz, a so by nichtón njepytnyk, so je wón prjedy wopaki jenož 36 mk. do póstskich knihow sapißak, wón tu papjeru, na kotrejž bě to sapißane, ſ knihow wutorhny a na druhej papjeri 136 mk. sapißa. Ale to, so bě ßo jena papjera ſ knihow wutorhnyka, revisor bórsy wußlědźi. Banda bu teho dla wotßadźeny. Dokelž běsche pjenjesy wschě sarunak, dosta wón jenož najmjenschu schtrafu, mjenujzy schěscz měßazow jastwa.

W korczmje w Małych Bobolzach běschtaj ßo 17. julija teho lěta rěsnik C. A. Krenz a maschinuwjedźeř C. A. Hohlfeld ſ Hornjeje Hórki swadźikoj a Krenz běsche Hohlfeldej w pschitomnoscźi wjele ludźi wschelake hrosne wudma dawak. Wón bu teho dla k 6 markam schtrafy wotßudźeny.

Pched dlěschim cźaßom běsche ßkužobna dźowka Hana Ernestina Domschkez se Židowa k rěsniskemu mischtrej Kschižankej tam pschischka a bě, wudawajo, so pola wobßedźerja Monsez knihicźischcźernje ßkuži, sa ßwoje knjejstwo dwě kołbaßy žadała a jej tež dostała, hacž runje jej njebě sapłaczika. Dokelž běsche ßo jej to radźiło, dha wona 27. augusta teho lěta tu ßamu, tola pak wjetschu wobschudu spyta. Wona ßebi mjenujzy 4 punty cźelazeho a 2¼ punta ßwinjazeho mjaßa saßo sa Monsez žadasche a to tež dosta, hacž runje njesapłaczi. Posdźischo ßo ta wěz Kschižankej tola njeprawa sesda, wón ßo dale wobhonjowasche a H. E. Domschkez pched ßud pschiindźe. Dokelž je wona hischcźe jara młoda, bu jenož k tsjom njedźelam a dwěmaj dnjomaj jastwa wotßudźena.

Murjeřski polier Jan Wollmann ſ Njeßwaczidła, kiž pola murjeřskeho mischtra Winklerja tam dźěłasche, běsche wobskorženy, so je ſ njeßwaczilskich knježich twarjenjow wschelake wězy wuwjedł. — W lěcźe 1878 běchu ßo w tychle twarjenjach wschelake porjedźenja stałe a duž běsche wobskorženy składnoscz měł, ßebi wscho dospołnje wobhladacz, schtož w nich běsche. W jenym pavillonje w sahrodźe wjele stareho żelesa, kożanych wězow atd. ležesche. Dale běsche pschi twarbje tójschto cźeßankow tu a tam składźenych, w kotrychž hischcźe klamory tczachu. Pschi pschepytowanju Wollmannoweho wobydlenja, schtož ßo 19. meje t. l. sta, ßo tam wjele gratu a twarskeho drjewa namaka, wo kotrychž dostaczu ßo wón wupokasacz njemóżesche. Woßebje běsche bjes nim 16 klamorow, kotrež twarski mischtr Winkleř sa ßwoje spósna, kaž tež jedyn sank a ryhel starodawneje fórmy, wo kotrymž twarski sarjadowař Schokta wobßwědczi, so stej k durjam oranżerije w hrodźe pschiczinjenej byłoj. Sa te kranjenja, kotrež móżachu ßo Wollmannej dopokasacz, dosta wón schtyri njedźele jastwa.

Lětuschi nalětni ßejm sakskeje Hornjeje Łužizy.

Se wschelakich stron ßu ßo praschenja na redakziju „Serbskich Nowin" stałe, cźeho dla wona njeje wo lětuschim nalětnim ßejmje sakskeje Hornjeje Łužizy rosprawu pschinjeßka, kaž je ßo to tola druhe lěta porjadnje stało. Redakzija je ßo teho dla na jeneho sapóßłanza wobrocźika a je wot njeho tajku rosprawu dostała, kotruž my, hacž runje trochu posdźe, tudy wosjewjamy.

Na poßedźenju łužiskeho ßejma, kotrež ßo 3. meje w Budyschinje wotdźerża, buchu wschelake zyrkwinske, kaž tež pjenjeżne należnoscźe bórsy a směrnje wujednane, dokelž běsche wot provinzialneho direktorija wscho hacž w najlěpschim rjedźe prjódkpołożene. Haj pschi ßamym pschiswolenju pjenjes ſ wunoschka łužiskeho krajnostawskeho banka k lěpschemu wschelakich khudźinskich należnoscźow njebu žane dołhe jednanje dźeržane, ale ßo jenohłoßnje pschiswoli: 45,500 mk. sa khorych we wschelakich hojeřnjach, 14,800 mk. sa duchakhorych, ßlepych, hłuchoněmych a druhich běbnych, 1000 mk. sa wustawy (instituty), kiž hubjenych sastaracz pytaja, kaž tež 3950 mk. sa wschelake należnoscźe, k powschitkownemu lěpschemu sakskeje Hornjeje Łužizy ßłużaze.

Zyle hinak pak mějesche ßo w nastupanju danje, kotraž jenož gmejnam po jich dźělu samóżenja ßłuscha a na kotrejž ryczeřstwo žaneho dźěła nima. Kak by ßo tale dań, to je 44,043 mk. 72 np., ſ kapitala wot 1,258,392 mk. dźěłika, w tym ßo měnjenje wjeßnych sapóßłanzow dźěłesche. Jena strona měnjesche, so by ßo tale dań bjes pohladanja na wurjadne potrjebnoscźe gmejnow po dawkskich jenoscźach (steuereinheiten) rosdźěłika, druha strona bě pak teho měnjenja, so by ßo khudym gmejnam, je-li so maja wulke wudawki, ſ tuteje danje pjenjeżna podpjera dostała.

Sapóßłanz Heinza měnjesche, so tajke podpjeranje gmejnow tež ryczeřkublerjam k lěpschemu pschiindźe, na cźož sapóßłanz Keřk rosestaja, so ryczerjo na tym žaneho dźěła nimaja, dokelž ßo tole podpjeranje niz khudźinskemu swjaskej (armenverband), ale jeniczzy gmejnje ßamej da, a so je to wěz gmejny, hacž chze po tym, kaž

ſ rycźerjom ſteji, temu tajke podpjeranje ßobu wužicź dacź. Duž ßo ſ naſpomnjeneje danje ſa ſaſtaranje dźěćźi, kotrež gmejny wotćźahnycź dadźa, 20,000 mk. pſchiſwoli, teho runja tež 9000 mk. ſa hubjenych a bědnych khudych we wſchelakich ſaſtarazych wuſtawach a ſkónćźnje tež 5000 mk. ſa budyſku ratařſku ſchulu ſe ſahrodu, ßadowe ſchtomy plahowazu.

Khětro wótre jednanje naſta bjes ſtronomaj ſaſtupjerjow wjeßnych gmejnow, jako ßo rada ſkładowaſche, hacź ma ßo gmejnam 12,000 mk. podpjery pſchi wulkich pucźowych a 30,000 mk. pſchi drohich ſchulſkich twařbach dacź. Sapóßłanz Keřk ſtaji namjet, ſo by ßo pſchiſwolenje tuteju ſummow jenož pod tym wuměnjenjom ſtacź ßměło, hdyž ßo ſ wjeßnych ſapóßłanzow a pſches nich kommißija, ſe ſchtyrjoch mužow wobſtejaza, wuſwoli, kotraž potom pſchi roßßudźenju prósſtwow wo podpjeranje teje abo tamneje gmejny w ſjenocźeńſtwje ſ direktorijom ßobu ſkutkuje. Sapóßłanz Wünſcha ſ Ebersbacha ſtaji napſchecźiwny namjet, mjenujźy, ſo by ßo tajke ßobuſkutkowanje pſches powſchitkomny, tak mjenowany ſchěrſchi wubjerk (weiterer Ausſchuß) ſtacź móhło. Sapóßłanz Keřk jemu pak krucźe ſnapſchecźiwi, ſo ßo to na žane waſchnje njeßmě pſchidacź, dokelž w ſpomnjenym ſchěrſchim wubjerku tež rycźerjo ßobu wuradźuja, kotrychž dań ſ wjeßnogmejnſkich kapitalijow zyle niczo njenaſtupa a woni tež teho dla ſ njej niczo cźinicź nimaja, a ſo móže ßo tajke ßobuſkutkowanje jenož pſches wjeßnych ſapóßłanzow ßamych ſtacź. Tež wſchelazy druſy ſapóßłanzy rěcźachu ſa wuſwolenje kommißije, wot ſapóßłanza Keřka namjetowaneje, a bu jeho namjet, hacź runje ſapóßłanz Heinza pſchecźiwo tajkemu nałožowanju mjenowaneje danje proteſt ſapołoži, pſchi wothłoßowanju ſ wulkej wjetſchinu hłoßow ſa dobry ſpósnaty. Potom ßo tež 12,000 mk. podpjery ſa pucźowe a 20,000 mk. ſa ſchulſke twarby pſchiſwoli. (Proteſt k. Heinzy je ßo wotpokaſał.)

Do naſpomnjeneje kommißije ßo wuſwolichu: ſe žitawſkeho hamtſkeho hetmanſtwa ſapóßłanz Biſchof ſ Reichenawa, ſ lubijſkeho ſapóßłanz Keřk ſ Rodez, ſ budyſkeho ſapóßłanz Młynk (Müller) ſ Měrkowa a ſ kamjeńſkeho ſapóßłanz Seifert ſ Thiemendorfa.

Po tajkim móža ßo w tymle lěcźe wjetſche podpjery dawacź, dyžli hdy prjedy, dokelž je ßo na tutym ßejmje 153,385 mk. pſchiſwoliło, měſto teho, ſo ßo w lěcźe 1875 jenož 67,203 mk. pſchiſwoli.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. S Drażdźan pißaja, ſo je kral Albert pónďźelu, 27. ſeptembra, rano do Wina pſchijěł, hdźež jeho khěžor Franz Joſef na dwórniſchcźu najpſchecźelniſcho witaſche. Wonaj wot tam do Schönbrunna jěďźeſchtaj, hdźež je khěžorſki hród, a potom ßo popołdnju do Schtyrſkeje (Steiermark) na hońtwu podaſchtaj. Kral Albert ßo 12. oktobra wot tam do Drażdźan wrócźi a ßo potom do Kölna nad Rheinom poda, hdźež je jeho němſki khěžor k wobďźělenju na ßwjedźeńſkim pokoženju poßlenjeho kamjenja kölnſkeje wulkeje zyrkwje (abo doma) pſcheproßył. S Kölna kral Albert potom k genueſkej wójwodzy, ßwojej wyßokej knjeni ßotſje, do Breſy w Italſkej pojěďźe, ſo by ju na někotre dny wopytał.

— Kral Albert je dotalneho oberſtlieutenanta Baumgartena à la ſuite kralowſkeho ſakſkeho infanterie-regimenta cźißko 103 a linijſkeho kommißara na žeľeſnizach ſa połkownika (oberſta) pomjenował. Teho runja je wón oberſtlieutnanta Reyhera pſchi regimencźe tſělzow cźo. 108 w Drażdźanach ſa połkownika a kommandanta kral. ſakſkeho infanterie-regimenta cźo. 102 w Žitawje powyſchił.

— Kollegija ſa ſymſke połlěto na lipſkim univerſitecźe ßo hižom 18. oktobra ſapocźnu.

S Barlina pißaja, ſo je ßo pruſki krónprynz ſe ßwojej ßwójbu 29. ſeptembra do pſchimórſkeho měſta Kiela podał, ſo by tam prynza Hendricha, ßwojeho ßyna, powitał. Tutón ßo mjenujźy ſ dołheho mórſkeho pucźowanja, kotrež je na panzerowanej łódźi „prynz Adelbert" po dalokich morjach ſbożownje dokonjał, nětko ſaßo domoj wrócźi.

— Pruſki miniſter finanzow, knjes Bitter, je ßo w tychle dnjach wożenił. Wón je 67 lět ſtary, jeho młoda knjeni mandźelſka je pak hakle 37 lět ſtara.

— Na kölnſki ßwjedźeń, kotryž ßo 15. oktobra wotdźerźi, němſki khěžor wſchěch pruſkich miniſtrow ßobu wosmje. Hacź wjeřch Bismark ßobu póńďźe, je hiſchcźe njewěſte.

Awſtrija. Awſtriſke nowiny powjedaja, ſo je awſtriſki kanzleř baron Heimerla teho dla wjeřcha Bismarka na jeho kuble Friedrichsruh wopytał, ſo by pſchecźelſtwo bjes awſtriſkim a němſkim knježeřſtwom ſ nowa wobtwjerďźił, ſo pak je wyſche teho k temu radźił, ſo by niz jenož bjes Němſkej a Awſtriſkej jednota knježiła, ale ſo byſchtej wonej tež ſ Rußowſkej ſ nowa dobre pſchecźelſtwo ſakožiłej. Wjeřch Bismark je pjecźa tajku radu ſa dobru ſpósnał a chze nětko po njej ſkutkowacź.

— Sserbſki wjeřch Milan, kotryž je ſe ßwojej knjenju mandźelſkej někotry cźaß w jenych awſtriſkich kupjelach pſchebył, je ßo wóndano ſ Wina ſaßo do Belgrada domoj wrócźił.

Franzowſka. Tudy ßo pſchezo hiſchcźe w nowinach wjele wo tym rěcźi, hacź budźe knježeřſtwo pſchecźiwo nabóżinſkim (religiöſnym) ſjenocźeńſtwam wo prawdźe tak krucźe wuſtupowacź, kaž je to prajiło. — Někotre nowiny měnja, ſo potom, hdyž ßo tak ſtanje, bamž ßwojeho póßłanza ſ Franzowſkeje wotwoła, ſchtož by ſnamjo było, ſo je ſe ſkutkowanjom franzowſkeho knježeřſtwa njeſpokojny.

Schtož te wójnſke łódźe naſtupa, kotrež je franzowſke miniſterſtwo do pſchiſtawa měſta Dubownika (Raguſy) póßłało, ſo bychu ſ dobom ſ wójnſkimi łódźemi, tam wot druhich europiſkich wulkomóznarjow póßłanym pſchecźiwo Albaneſam ſkutkowałe, dha je ßo jim w tychle dnjach pſchikaſało, ſo ßobuſkutkowacź njeßmědźa. Hacź je to wěrno, ſ wěſtoſcźu njewěmy, tola někotre nowiny tak powjedaja.

Jendźelſka. W Afganſkej ßo Jendźelcźanam dale a lěpje ſchlachcźi a ßo woni, kaž ßo ſda, wjazy wo ßwoje, tam pſchebywaze wójſko bojecź njetrjebaja. — Sa to pak jim łohko doſcź nowa wójna ſ Baſutami w Afrizy hroſy.

Rußowſka. Wſchelake nowiny powjedachu, ſo ßnadź bjes Rußowſkej a Chineſyſkej bórſy wójna wudyri, nětko pak je pjecźa wěſte, ſo ßo to njeſtanje, dokelž je chineſyſke knježeřſtwo ſhoniło, ſo je ruſke knježeřſtwo wjele lěpje na tajku wójnu pſchihotowane, dyžli chineſyſke. Wyſche teho tež wobydlerjo teje krajiny, kotrejež dla chzychu Chineſojo ſ Rußami wójnu wjeſcź, na ruſkej ſtronje ſteja a chzedźa Rußam pſchecźiwo Chineſam pomhacź, dokelž ßo pſched ßurowym chineſyſkim knjejſtwom boja.

Turkowſka. Dulcigno je hiſchcźe w turkowſkej ruzy, my tydźenja pißachmy, a dźenßa tež wjele hinak powjedacź njemóžemy, khiba to, ſo ßu Albaneſojo pjecźa Dulcigno ßami ſpalili, tak ſo bychu Cźornohórzy, hdyž tam pſchińdu, jenož wopalniſchcźa namakali. — Hdy ſměje tamniſcha keklija kónz, ßo prajicź njehodźi; pſchetož hdyž dźenßa powjeſcź pſchińďźe, ſo budźa wójnſke łódźe europiſkich wulkomóznarjow jutſje na Albaneſow tſělecź pocźecź, dha jutſje ſaßo telegramm pſchilecźi, kotryž powjeda, ſo je tajke tſělenje ſaßo wotſtorcźene. — W tu khwilu ßo ſa wěſte wudawa, ſo ßo tajke tſělenje

hakle potom sapočnje, hdyž so čornohórske wójsko s Albanesami bicź póčnje.

Njedźelu rano.

Sswět s ranjom na so rjanosćź skoži,
Kaž swjata błyschćźi pschiroda,
Lěß schumjo koschi wětsik Boži,
Keřk poniźnje dźeń postrowja.
Ptaczk pschezo dale rjeńscho spěwa
Pschi ßlěbrojaßnym žórleschku,
A njebjesćźina wscha so ßměwa
Na wokolnosćź a dalinu.
Kaž jandźelow spěw w wyschschich stronach,
Tak klincźa swony na zyrkwi,
K njej khwataja po płódnych honach,
Kaž k Bethlehemej, pobóźni.
Haj ßwěrni jara derje wjedźa,
Hdźe duscha ßwój trěb namaka,
Po ßłódkosćźi toh' sboźa žedźa,
Kiž Boźa ruka wudźěła.
W tej ruzy njepschińdźemy k schkodźi,
Ta naß wot hrěchow wuczjiscźi,
Ta w luboscźi naß dźerźi, wodźi,
Tež njebjeßa nam wotewri.
„Ssem pójcźe k Bohu! Haleluja!"
Po swonach byrgle saklincźa,
A stari, młodźi shromadźuja
Sso modlo pola woltarja.
Wschěch ßłowo žohnowanja Boźe
Sa nowy tydźeń wokschewi.
Ach, so bychu to wěcźne sboźe
Wschě horjewsali wjeßeli.

Jan Hajnza.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wulki ßerbski spěwanski ßwjedźeń, kotryž so sańdźenu ßrjedu, 29. septembra, tudy wotdźerźa, je so wubjernje derje radźił. Poßłucharjow běsche nimale 1100 a na ßwjedźeńskej wjecźeri so tejko ludźi wobdźěli, kaž móźachu sa blidami město dostacź. Sa tydźeń wobschěrnischu rosprawu podamy.

— (S budyskeje michałskeje woßady. „B. N.") Do zyrkwinskeho prjódkstejeřstwa nascheje woßady buchu 18. njedźelu po ßwjatej Trojizy ßlědowazy knježa wuswoleni: kubleř August Schokta s Torońz, kowař-wobßedźeř Michał Ducźman w Jeńkezach, žiwnoscźeř Matij Michałk w Delnjej Kinje, žiwnoscźeř Bohuwěr Kudźela w Nowych Cźichońzach, kubleř Korla Bohuwěr Wicźeźk w Pschischezach, žiwnoscźeř Augustin Nowak na Ssokolzy.

— Kral Albert je tudomnemu wyschschemu dawkskemu inspektarjej knjesej Dreyßigej pschi składnoscźi jeho pensionirowanja ryczeřski kschiž 1. rjadownje saßłužbneho rjadu spožczik.

— Sańdźenu ßrjedu so pruhowanje w tudomnej sahrodniskej a ßadownej schuli wotdźerźa. Wuczomzy tuto pruhowanje derje wobstachu a by sa Łužizu wěscźe jara wužitne było, hdy by tule schulu prawje wjele ludźi wopytowało.

— Sa pschedßydu budyskeho pschißažneho ßuda je sa schtwórte lětusche schtwórcźlěto k. tudomny komorski direktař Dr. Wiesand pomjenowany.

— Kral Albert je knježeřskeho radźicźela k. s Zeschwitz na tudomnym krajskim hetmanstwje sa hamtskeho hetmana w Kamjeńzu pomjenował.

S Nadźanez. Tudomny knježi najeńk knjes O. R. Gräfa je wot wyschnoscźe sa kubleřskeho prjódkstejerja pomjenowany.

Se Ssmjecźkez. (B. N.) W nozy 26. septembra wokoło 12 hodźin je so tudy sajma, něhdźe 50 kop žita wopschijaza, 250 krocźeli wote wßy stejaza a kublerjej Michałej Domschej ßłuschaza, do cźista wotpalika.

S Borschcźe. (B. N.) Pónđźelu, 27. septembra, w nozy w 1 hodźinje je někajki słóstnik na tudomnym knježim dworje woheń sałožił a ßu so knježe pódlanske twarjenja wotpalike. Jenož s najwjetschej prózu so k. ryczeřkublerjej Clausej, kaž tym, kiž běchu na pomoz pschiběželi, někak radźi, cźeledź a skót płomjenjam wutorhnycź a domske psched wóhnjom wobarnowacź.

S Bambrucha. (B. N.) Lědom je so schtwórcźlěto minyło a saßo tu 26. septembra w nozy wokoło 12 hodźin woheń wudyri. Wotpalike ßu so domske, hródź a kólnja murjerja F. A. Alexa a je tutón woheń w běhu dweju lětow dwanaty — a pschezo hischcźe słóstnika — sałožerja njejßu wußlědźili.

S Delnjeje Hórki. Dokelź ma so tudomny k budyskomužakowskemu schußejej ßłuschazy a psches rěku Sprjewju wjedźazy móst pschetwaricź, so po nim wot 6. oktobra wjazy jěsdźicź njehodźi a móže so to jenož po bórkowsko-delnjohórcźanskim gmejnskim pucźu stacź.

S Ketliz. Njedźelu, 10. oktobra t. l., popołdnju w 3 hodźinach smějemy w naschej zyrkwi wulki zyrkwiny konzert. Pod wjedźenjom knjesa wyschscheho seminarskeho wuczerja Rychtarja budźa so duchomne psalmy a khěrlusche wot lubijskeho seminarskeho khora a někotrych s dźěła jara woßebnych spěwařkow a spěwarjow spěwacź. Cźisty wunoschk je k lěpschemu diakonissinskeje khěže w Drażdźanach postajeny.

S Hucźiny. Kollator nascheje zyrkwje, knjes Schall-Riaucour, pyta na nasche wuprósnene farske město noweho duchowneho, Lětne dokhody 2625 mk. a darmotne wobydlenje.

Wukas wyschnoscźe.

§ Njesnaty proscheř, něhdźe 50 lět stary, se schědźiwymi włoßami a brodu, swoblekany se schěro-brunej ßuknju a brunoßmužkatymi kholowami je, kaž so sda, 19. septembra w Zokowje hdźež běsche proßył, woheń sałožił. Wschitkim polizistam a žandarmam so porucźa, so bychu tuteho cźłowjeka pschi nadeńdźenju sajeli a najbliźschemu ßudniskemu hamtej pschepodali.

Přilopk.

* Jako ßobotu wjecźor želeśniczny cźah do dwórnischcźa w Lubnjowje pschijědźe, hrajkachu tam runje někotsi hólzy. Pschi tym so sta, so so jedyn dwanacźelětny hólcźez někak sakopny a so na schěny wali. Lokomotiwa jeho w tym wokomiknjenju shrabny a rosmjecźe. Dźěcźo bě na měscźe morwe, dokelź běchu jemu lokomotiwowe koleßa psches brósť pschejěłe.

* S Kaßela pißaja: Pschi wulkich manövrach, kotrež so tu mjes husarami a hulanami wotbywachu, je so wjele njesboźa stało, jedyn žadławy podawk woßebje sańdźenu ßrjedu. Kóń jeneho hulana w prěnim rynku padźe, pschi cźimž so jeho hlebija do semje sakłó, kotraž nětko ßlědowazemu hulanej, kotrehož kóń na ßamym měscźe padźe, do brósta sajědźe. Kóń a rajtař so runje tak khwatnje sběhnyschtaj, kaž běschtaj panykoj, a tak jěchasche hulana, kotremuž roskamana hlebija w bróscźe tcźesche, kruch dale, doniž so morwy s konja wali. Jedyn druhi hulana ßebi schiju swiny, jedyn ßebi nohu słama, jenemu husarej, kotryž pschi panjenju pod konja pschińdźe, bu nóß wotteptany.

* We wokolnosćźi Wettina a Halle ßu so w tutym lěcźe žurki na polach jara pschisporili. Jich łojenje so psches wurycźe stanje. Pschi tym so w někotrych hněsdach 8 hacź 10 měrzow (hachtlow)

najlěpschich žitowych sornow namakaja. Dokelž pak ßo s wuryczom mało žurkow skónznje a je něto łojenje dla wobdźěłanja polow skoro zyle sastało, dha ßu někotre gmejny myta wustajiłe na łojenje žurkow w hornzach. To ßo najbóle wot holzow stanje, w wschelakich wßach pak ßu tež woßebite łojerjo najeczi.

* W bliskosczi Khrystijanije w Norwegskej je po sdaczu morwy człowjek saßo k žiwjenju wotucził. Pšched někotrymi dnjami wumrje po krótkej khorosczi kubleř Hauch w Sogudale. Czěko do kaschcza połožichu a stajichu tutón do bróžnje, hdźež měješche hacž do pohrjeba wostacž. Ssamy wjeczor pschikasa žona semrjeteho ßwojej dźeßaczlětnej holzy, so dyrbi do spomnjeneje bróžnje po drjewo hicž. Holza spěschnje hromadu drjewa pod pažu wsawschi chzysche bróžeń wopuschczicž, jako na dobo s czichim hłoßom ßwoje mjeno wołacž saßłyscha. Ssmjercž nastróžana wona dyrkotajo do domu czekny. „Nan je stanył!" wona dó jstwy sakschicza a padźe potom njemózna na bližschi stoł. Sa někotre minuty widźachu czěko psches dwór kroczicž. Muž posdźischo powjedasche, kak je ßo nastróžił a spodźiwał, jako w kaschczu ležo wotuczi. Jemu ßo sdasche, kaž by khwilku pospał. Nětko je wón saßo wschón cziły a czerstwy a na ßwojim kuble dale hospodari.

* W Londonje jene scherenje w tychle dnjach wobydlerjow do wulkeho njeměra staji. W najmasanischim dźěle Londona ßo wschědnje wo ßrjedź nozy běła czornowłoßata žona s krawej ranu na czole sjewi a ßo pšched wjele tyßazami ludźimi pokazuje. Wscho jenož wo scherjenju powjeda a kóždu nóz je tamón dźěl města s ludźimi pschepjelnjeny, kotsiž s najdalschich stron ßem pschińdu, so bychu scherjenje wuhladali. Polizija, kotraž chzysche scherjenje sacźěricž, njemóžesche pschecźiwo njemu niczo wuskutkowacž. Scherjenje ßo saßo w poknozy sjewi, khodźesche pšched polizistami tam a ßem, ale wone ßo njeda wot nich pschimnycž. Wot teho czaßa hischcze tam wjetsche hromady ludu czahnu a ženje hischcze tele pakostniwe haßy tak wjele woßobneho ludu njejßu widźeli, kaž w poßlednich dnjach.

* W měscze Banstradźe w Jendźelskej ßo sańdźenu ßobotu w jenej menažeriji jedyn wós powali, na kotrymž klětki s dźiwymi swěrjatami stejachu. K njesbožu ßo pschi tym jedyn law wußwobodźi, kotryž nětko w wokolnosczi wokoło hanja. Ludźo na wßach maja pšched nim wulki strach a ßo boja, ßwój dom wopuschczicž. Kaž powjedaja, je law hižom jenu žonu rostorhał.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Niczo noweho, Motso?

Mots Tunka. Hm, wóndanjo ßym na jenym schulskim ßwjedźenju był.

H. D. Kajki dha bě?

M. T. Nó, němy!

H. D. Schto dha s tym měnisch?

M. T. Hlaj, nasch prěni knjes wuczeř, kiž je Sserb, ßo na ßwjedźenju njewobdźěli, dokelž ßo jemu hižom sapoczatk njelubjesche, — ale druhi knjes wuczeř, kiž je Němz, ßobu czinjesche.

H. D. Ale teho dla tola ßwjedźeń njeje němy był.

M. T. Ně wschak, ale dokelž tam žaneho spěwa njespěwachu, dha ludźo prajachu, so je ßwjedźeń němy.

H. D. Ach tak, nětko ja twojemu ßłowu rosymju. A kak dha dale běsche?

M. T. Nó, někotsi měnjachu: „Sswět je czert a njedźak je ßwěta sda!"

H. D. Czeho dla tak rěczachu?

M. T. Ach, jedyn s pißanym noßom běsche wschak pjenjesy sa schulski ßwjedźeń shromadźował a dary a dobycza sa schulerjow a schulerki kupował. A nětko, hdyž je ßwjedźeń nimo, praja ludźo, so budźichu schulske dźěczi tola wjazy dostacž dyrbjałe.

H. D. Dźi wschak mi! Hdyž ßo człowjek prózuje, dha na njeho ßwarja, a hdyž ma něschto wudźěłecž, dha žanemu doscž dacž njemóže!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Hermann Pawoł Schmidt, fabrikski dźěłaczeř a wobydleř na Židowje, s Karolinu Pöschez tam.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Selma Marja, njebo Korle Augusta Rachnera, bywscheho młynka-najeńka w Dźěchorezach, dź. — Korla Richard, Hendricha Moritza Horaka, pohoncza a wobydlerja, ß.

Michalska zyrkej: Ida Clara, Jana Ernsta Kschižana, fabrikskeho dźěłaczerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Friederika Angelika, Oty Reinharda Gräfy, ratarja-najeńka w Nadźanezach, dź.

Katholska zyrkej: Hańža Theresia, Korle Lehnerta, žiwnoscźerja a fabrikskeho dźěłaczerja w Dźěžnikezach, dź. — Oswald Pawoł, njemandź. ß. na Židowje.

Zemrjeći:

Dźeń 17. septembra: Max Clemens, njemandź. ß. na Židowje, 4 l. 19 d. — Handrij Holank, wobydleř w Tšělanach, 74 l. 4 m. 22 d. — 18., Emma Martha, Jana Kschižanka, fabrikskeho dźěłaczerja a wobydlerja na Židowje, dź., 4 m. 26 d. — Jan Vitek, krawz w Sahorju, 26 l. 7 m. — 19., Hańža Augusta, njebo Handrija Schmidta, khěžerja na Židowje, sawostajena dź., 22 l. 6 m. 6 d. — 20., Bjedrich Max, Korle Wylema Halki, gmejnskeho ßłužomnika na Židowje, ß., 5 m. 2 d. — Emilia Ernestina Friederika Hornez, Jana Jeńka, dźěłaczerja a wobydlerja w Wulkim Wjelkowje, mandźelska, 68 l. 7 m. — 21., Augusta, Handrija Kschižana, pohoncza a wobydlerja, dź., 9 m. 21 d. — Martha Amalia, Ernsta Wylema Lücki, wobßedźerja ležomnoscźow na Židowje, dź., 2 m. 18 d.

Telegrafiski bureau w prědkownym twarjenju pósta (na bohatej haßy), po jenym skhodźe, je kóždy dźeń wotewrjeny wot rano 7 hacž wjeczor 9 hodźin.

Wšě nawěstki kaž sa politiske nowiny, provinzialne listy, tak tež sa woßebite czaßopißy bjes powyschenja khóstow **najtuńscho a najruczischo** wobstara: „Zeitungs-Annoncen-Expedition"

Rudolph Mosse, Leipzig.

Sapiß nowinow (tarif inserzijow), kaž tež naczisk khóstow darmo a franko. **Pschi wjetschich poruczenjach najwyschschi rabatt.**

Knihikupz **F. A. Reichel** w **Budyschinje** nawěschtki wobstara.

Maßiwna khěža czißko 14 w Lutyjezach, se 4 kórzami pola, se ßołotowej a ßadowej sahrodu je hnydom na pschedań.

Jenu trjebanu, tola hischcze zyle dobru Singerowu **schijazu maschinu,** s nohomaj wjerczomnu, ma tunjo na pschedań **August Miesnar** w Huczinje.

W Khelnje czo. 31 je **khěža** se 4 kórzami ležomnoscźow, wokoło doma ležazych, hnydom na pschedań a je tam wscho dalsche shonicž.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radoscz;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.,** do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Czorne a selene theje, schokolady, arak, rum, cognac, tokayske wino, malagske wino

poruczataj

bratraj Měrschej na žitnych wikach.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 25. septembra 1880.

Žitowy dowos: 3437 měchow.		Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńza	50 kilogr.	11	31	12	50	11	1	12	20
Rožka	= =	11	39	11	77	10	95	11	77
Jeczmjeń	= =	7	61	8	55	7	61	8	55
Wowß	= =	6	—	7	—	6	—	7	—
Hróch	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	= =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka	= =	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny	= =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra	1 =	1	90	2	20	—	—	—	—
Ssyno	50 =	2	20	2	70	—	—	—	—
Sstóma	1200 pt.	18	50	21	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
252 schtuk, schtuka po 8 m. 50 np. [2 tl. 25 nßl.] hacž 13 m. 50 np. [4 tl. 15 nßl.]

Aukzija.

Ssrjedu, 6. oktobra, dopołdnja wot 11 hodźin budźa ßo dźělba ßerbskich a němskich spěwarskich knihow, kmótrowskich listow, pißankow a teho runja, kaž tež dźěłarske blida a knihiwjasarski handwerski grat pola podpißaneho na pscheßadźowanje pschedawacź.

A. Paul jun., aukzionatar
na garbarskej haßy čjo. 419.

W mojim nakładźe je wuschła:

Wendischer Hochzeitsreigen
(Sserbska kwaßna reja)

2 Tänze im wendischen Stile, componirt von R. H. Ritschel. Op. 26. Płaczisna 60 np.

Erich Temper,
knihařnja a pschedawařnja musikalijow.

Brunizu (braunkohlen),

derje sortirowanu, pschedawa a sczele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor" pschi sprawnym poßłuženju

Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźer podkopkow.

K njewjesczinskim drastam

poruczam

czornu ripsowu židu,

wubjernje rjanu tworu,
łóhcź sa 2 mk. 80 np.

M. G. Freyberg na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo ßerbski rěczi.

Eduard Hartmann

w Budyschinje, na snutsknej lawskej haßy,

porucza we wulkim wubjerku po najtunischich płaczisnach:

flanell, lama, pollama,
rubischcza, židźane, polžidźane a **bawmjane,**
pucźowanske, sparne a **konjaze deki,**
barchenty, podschiwki.

Ratarske wohenßawěsczaze towarstwo.

Kaž je ßo tuto stajnje prózowało, ßwojim ßobustawam, tak derje wjeßnym kaž měschczanskim, wschitke sprawnosczi jeho skutkowanja pschimerjene dobytki a wužitki pschiwobrocźicź, tak spozczi wone s pschiswolenjom kralowskeje wohenßawěsczazeje kommißije a generalneje shromadźisny kóždemu ßobustawej, kiž wot 1. januara 1880 na 10 lět pschistupi, jene **ßwobodne lěto,** sa kotrež ßo niczo płaczicź njetrjeba, a to hnydom **prěnje.** Dale ma ßo pschi wschitkich dotalnych a do kónza 1880 pschistupjazych ßobustawach bližsche ponowjenje poliży **darmo** stacź.

K wobstaranju sawěsczeńskich namjetow sa tuto w najlěpschim tyczu pokraczowaze a powschitkomnje wužitne towarstwo ßo ja poruczam.

W Koblizach, w septembru 1880.

A. Litter,
agent towarstwa.

M. Th. Pech

na hlownym torhoschczu 140
w Budyschinje
pódla měschczanskeje haptyki
porucza

klejdowy stoffy

w rjanych nowych mustrach, derje srjadowane a wubjerne w noschenju, jako **czorne židźane stoffy, czistowołmjane kaschemiry, diagonale, serze, hładke** a **mustrowane alpakka, dwójny kustr,** ßo woßebje hodźazy sa domjazu drastu, stary łóhcź wot 30 np.;

czistowołmjane lama,

jenoz dobru a czezku tworu, jako **jaquard, velour** a **köper;**

połwołmjane zajki sa ßuknje

w rjanych nowych mustrach, krutu tworu, 6/4 schěroku, stary łóhcź wot 40, 45 a 50 np.;

barchent sa koschle

wschelakich mustrow a barbow, jara praktiski sa koschle a jaki, 5/4 schěroki, stary łóhcź wot 30, 35 a 40 np.;

rauhowane barchenty,

jenobarbne a mustrowane, po 30—70 np.;

rubischka

jako taillowe rubischka, hłowjaze rubischka, a to židźane, wołmjane, połwołmjane a kattunowe, dybsaczne rubischka, běłe a pißane, jara wulki skład, stajnje wscho najnowsche;

módry, běły a rubjany płat,

czischczane schórzuchi a rubischka, stajnje wulki skład a woßebneje dobrosczę.

Na tute wschědne potrjebnosczę ßym ja ßwoju woßebitu kedźbnosczź wobrocźił, so bych mojim czesczenym wotebjerarjam s jenoz dobrej a sprawnej tworu poßłužecź móhł, a so bychu czesczeni Sserbja stajnje składnosczź měli, tež pschi najmjeńschej kupi nahladny dobytk sczinicź.

Dale poruczam

krawzam a schwadliczam

mój dospołnje wuhotowany skład **podschiwkow** (futterstoffe) po fabrikskich płaczisnach;

wokołonoscherjam a saßopschedawarjam

poskicźam spodobnu składnosczź k wužitnym kupjam.

M. Th. Pech

na hlownym torhoschczu 140
pódla měschczanskeje haptyki,
na róžku jerjoweje haßy.

W khlamach ßo **ßerbski** rěczi.

Sa hosczeńzarjow a restaurateurow.

Sa dobrowólne myto ja kóždeho **palenzdźěłanje** dospołnje nawuczu. Dalsche wukasanje dataj knjesaj **bratraj Měrschej** (Gebrüder Miersch) na žitnych wikach w Budyschinje. **Max Thiema.**

S tutym ſzebi dowolam najpodwoluiſcho woſſewicź, ſo ſzym dolhe lěta wobſtejaze

kolonialtworowe a ſpiritnoſowe khlamy

knjeſa **Augusta Königa** tu

na bohatej hasy 88,

kotrež prjedy knjes **Albert Meisel** mějeſche, dźenſznischi dźeń na ſzo wſał a pod mojej firmu:

J. T. Glien

dale powjedu.

Se ſzlubjenjom, ſo budu ſzo kóždy czaſz prózowacź, ſo bych ſzebi dowěrjenje wſchěch mje poczeſczowazych wotebjerarjow pſches ſprawne a ſzwěrne poſzlnjenje dobył, poruczam moje pſchedewſaeze k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

S najpodwolniſchim poczeſczowanjom

J. T. Glien.

W Budyſchinje, 20. ſeptembra 1880.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaſzadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchěhnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Konjaze deki,

ſchtuku wot 3 marki 50 np.,

poruczа

W Budyſchinje, na Hoſchiz haſzy.

Ludwig Kuhlmann.

K kermuſcham

poruczam

wulki ſklad kanapejowych dekow

w najnowſchich a najrjeńſchich muſtrach,

kanapejowe krywy

ſ ripſza, damaſta, barchenta, płata, kattuna a kožaneho ſzukna,

blidowe krywy

wſchěch druźinow,

blidowe ruby a **ſalwety.**

Tunje płacźiſny. Dobra twora.

Julius Hartmann Sohn

w Budyſchinje,

na mjaſzowym torhoſchczu pſchi rózku.

Pſcheńczną muku

wot ſtareje pſcheńzy,

majſz a majſzowy ſchrót

najtuniſcho poruczа

C. Kahrowe

na žitnych wikach w póſtſkej kowarni.

Wſchitke **ſzrědki k pizy,** teho runja **warjenja,** kaž tež **wuměnjenje wſchěch žitow** ſ warjenjemi a pizu poruczа žitowa pſchekupniza

C. Kahrowe

na žitnych wikach w póſtſkej kowarni.

Nowinka! Nowinka!

Prěni serbski originalny dramat:

Na Hrodźišću,

spisany wot Jakuba Barta, je wušoł a hodźi so w Smolerjec knihićiſćerńje za 50 np. dostać.

Kóždy přećel serbskeje literatury, kotryž chce serbsku zańdźenosć, wosebje wosudny čas za krala Miliducha trochu zeznać, móže swoju žadosć z tuteje knižki spokojić, w kotrejž ſtare časy, ſtare mjena z dramatiskim duchom woživjeja.

Koprovitriol, I. dobroſcze, zyły a tołczeny,

grünſpan, tołczeny,

k naczinjenju pſcheńzy najtuniſcho poruczа

Hrodowſka haptyka.

Cziſty koprovitriol

k naczinjenju pſcheńzy, zyły a tołczeny, poruczа po ſnatych tunich płacźiſnach we wulkich a małych dźělbach

měſchczanſka haptyka w Budyſchinje na hłownym torhoſchczu 41.

Sporuſchk

kupuje

Hrodowſka haptyka.

Roſzowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěkopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ſzo jenoz **trjeny len,** a to jenoz ſzobotu w Grützneres domje, ſ nutſkhodom ſ jerjoweje haſzy, kupuje.

Najwjetſchi wubjerk

czaſznikow (ſegerjow),

dobre **porjedźenja,** najtuniſche **płacźiſny** poſkicza

Jarolim Trepera, czaſznikar ſ napſchecza theatra.

W wudawarni „Serb. Nowin" je dostacź ſa 10 np.:

Prěni wěnz ſpěwow ſa ſzerbſku młodoſez.

Firniſzy,

laki,

terpentinowy wolij,

němſki a franzowſki,

poruczataj

bratraj Měrſchej (Gebrüder Mierſch)

na žitnych wikach.

Lěkarſke a domjaze mydła

poruczataj

bratraj Měrſchej na žitnych wikach.

Dolnołužyski Wotrěd Maśicy Serbskeje změjo stwortk 28. oktobera hokoło jadnego pla Boydy w Chośebuzu zgromaźinu. Poręd jo taki: 1. Rozdawańe „Bogumiła“ a pratyje na 1881 cłonkam. 2. Přistup nowych cłonkow. 3. Grono wo duchnej nuze w serbskich wosadach a kak mogło se jej wotpomgaś.

W Chośebuzu, na swětego Michała 1880.

Předksedarstwo.

W **ratarśkej schuli w Budyschinje,** kaž tež w **ßadowej a sahrodniśkej schuli,** ſ njej ſjenoczenej, ſapoczńu ßo **ßrjedu, 20. oktobra t. l.,** nowe wuczbne kursy. Blizśche wukasanje da direktar, pola kotrehož maja ßo tež pschipowjedźenja stacź.

K dobroćiwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Wjele lět cźerpjesche moja žona na rheumatismus, wutrobne, žołdkowe a delnjoźiwotne bolenje; my wschitke nam pschistupne medicinske lěkarstwa nałožowachmy, ale wscho bě bjes wuspěcha. Nětko, dźakowano Bohu, je moja žona psches jednore a tola tak dokładne naturske hojenje knjesa **H. Brendela** ßwoju strowoscź saßo dostała. Mój njemóžemoj teho dla hinak, khiba so jemu ſ tutym ßwój dźak prajimoj. Njech hischcźe wón prawje dołho k lěpschemu cźerpjazeho cźłowjestwa skutkuje. Dźakńje ßo podpißujetaj

w Žitawje, 28. julija 1880. **Gustav Rädel,** tyscher, a mandźelska.
Breitestraße Nr. 20.

☞ K wuhojenju dyskrasijow, wicźe, rheumatisma, sprosćenjow, khorowatoscźe ſ lěkarstwa, chronisćeje žołdkoweje a delnjoźiwotneje khoroscźe, nervoweho a khribjetomosowzoweho cźerpjenja, ßłaboscźe atd. po praktiśkich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a žiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa cźesćenych khorowatych **bliźschu ßobotu a njedźelu, jako 9. a 10. oktobra, k rěcźam: w hôtelu „Münchner Hof (mnichowski dwór)“ na hornczerśkej haßy, w prěnim poskhodźe, wó jstwje Nr. 4, w Budyschinje; pondźelu, 11. oktobra, w Biskopizach w „ßłonzu“; wutoru a ßrjedu, 12. a 13. oktobra, w Połczńizy w „schěrym wjelku“ a schtwórtk, 14. oktobra, w Kamjeńzu w „skotej hwěsdźe“.** Sa dowěrjenje, mi tudy a w wokolnoscźi dotal wopokasane, mój najlěpschi dźak.

H. Brendel.

Cźesćenym Sserbam ſ tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so moje khlamy wjazy na Hoschiz haßy (Goschwitz) cźo. 700 njejßu, ale so ßu nětko pschi

theatrowym torhoschcźu

w domje knjesa twarskeho mischtra **Drósche.**

Ja proschu, so by ßo mi tež w mojich nowych khlamach dobroćiwe wopytanje dostało.

S poczesćowanjom

Erich Temper,
kniharnja a pschedawarnja musikalijow.

Pschepołoženje khlamow.

Wot 1. oktobra je

pschedeschcźnikowa fabrika
Richard Rincke

☞ **689 na swonknej lawskej haßy 689,** ☜
pódla wudawarnje „Serbskich Nowin“.

Najwjetschi wubjerk

pschedeschcźnikow (regenschirmow)

jenož ſ dobrych stoffow po najtunischich płacźisnach.

☞ Poczehnjenja a porjedźenja noschenych pschedeschcźnikow ßo jara rucźe wobstaraja.

Wschě drużiny

ßuchich a we **wolju rybowanych barbow**

mataj na pschedań

bratraj Měrschej na žitnych wikach.

Sodu,
schterku,
ßłony kamjeń,
borax

poruczatai

bratraj Měrschej na žitnych wikach.

Drastowy magazin
Otto Fröhnel

njeje nětko wjazy na ßerbskej haßy 22, ale je pschi **žitnych wikach 681,** w domje knjesa twarskeho mischtra Drósche.

S dobom poruczam ßwój skład hotoweje **mužazeje** a **hółcźazeje drasty** k dobroćiwemu wobkedźbowanju. **O. J.**

Njedźelu, 10. oktobra, smeje ßo w Panjezach pola Wujesda sałoženje „ßerbskeho towarstwa“. W wěstej nadźiji, so budźe shromadźisna bohacźe wopytana, ſ wutrobnym postrowom

H. Babik,
wuczer w Hornim Wujesdźe.

Maćica Serbska.

Do delnjołužiskeho wotrjada M. S. ßu dale sastupili: k. wuczer Heinsik w Pustym Rogosnu, kn. wudowa Pawlikowa w Ssmogorjowje, k. Mato Ruben we Wjerbnje a k. wuczer Lehmann w Zergonju.

Kmani drainirowazy dźełaczerjo

dostanu trajaze dźěło pola gmejnskeho prjódkstejerja **Gudy** w Hornjej Kinje.

Jedyn wuczomnik

kotryž je ßerbskeje rěcźe mózny, ßo sa jene

kolonialtworowe
a destillazionske khlamy

w Budyschinje pyta.

Wscho dalsche je we wudawarni „Serb. Nowin“ shonicź.

Do jenych tudomnych wjetschich **kolonialtworowych, spirituosowych** a **cigarrowych khlamow** ßo

wuczomnik,

po móżnoscźi ßerbskeje rěcźe mózny, pyta, kiž móże bórsy do wuczby stupicź.

Wscho dalsche je shonicź we wudawarni „Serb. Nowin“.

Hólz, kotryž chze **tyscherstwo** nawuknycź, móże do wuczby stupicź pola **Moritza Brühla** w Rosenpforcźe w Budyschinje.

Marja Pechez
a
Bernhard Bulang

poruczataj ßo jako **ßlubjenaj.**

W septembru 1880.

Maleschczy. Lask.

(K temu cźißłu jena pschiłoha.)

Dospołne wupschedawanje manufakturowych a módotworowych khlamow Heinrich Preu & Co.

Wot dzenßnischeho dnja pschedawamy wschě wězy **hischcze po wjele bóle poniżenych płaczisnach,** dokelž dyrbi nasch skład **sa krótki czaß wurumowany bycz.**

W khlamach ßo **ßerbski rěczi!**

Wjazore pscheměnjenje mojich **cigorijowych fabrikatow,** woßebje mojeho **němskeho khofeja** (Deutsch-Caffee) w módrych wobwalkach s czerwjenoczischczanej etikettu a mojeho **khěžorskeho khofeja** (Kaiser-Caffee) w żoltych rolkach s czerwjenej etikettu, je mje pohnuło, horka stejazu fabriksku marku k sakitowanju trjebacz, kotraž budze wot nětk na kóždym pakczíku s mojeje fabriki nalěpjena. Ja proschu, so by ßo na to kedzbowało a so by ßo mi dowěrjenje, mi hacz dotal bohacze spożczene, dobroczíwje dale sdzerżało.

F. F. Resag

w Barlinje na drazdzanskej dróhy 50 a 51.

Wot najwjetscheje ważnoscze sa

wocži kóždeho.

Prawdziwa Dr. Whitowa wodziczka wot Traugotta Ehrhardta w Grozbreitenbachu w Thüringskej je wot lěta 1822 ßwětoßlawna. Dostacz w flakonach po 1 marzy w hrodowskej haptyzy knjesa E. Menznera w Budyschinje.

Njech ßebi pak kóždy wěsze jenoż Dr. Whitowu wocżowu wodziczku wot Traugotta Ehrhardta żada.

Wuczahi s listow: Knjesej **Tr. Ehrhardtej.** Hižom po tutych někotrych dnjach s kurirowanjom s Waschej **prawdziwej Dr. Whitowej wocżowej wodziczku** móżu Wam **najlěpsche pschipósnacze** wuprajicz, dokelž ma ßo moja macz psches jeje nałożowanje hižom wjele lěpje. Mahlerten, 18./9. 78. C. Bungenstock. Dale: Hižom pshed 5 lětami dawach ßebi Waschu **prawdziwu Dr. Whitowu wocżowu wodziczku** s Mainza ßlacz a ßym psches jeje nałożowanje najlěpsche **wuspěchi dobyk,** czehož dla ju kóždemu poruczam (Skasanje). Barlin, 9./8. 78. A. Kötitz, podwyschk 2. komp. żelesniczneho reg.

Moje ßo derje noschaze

czorne židzane tkaniny

namakaja bjes mojimi wotebjerarjami w měsczé a na wßach pschezo wjetsche a khwalobnische pschipósnacze a proschu ja teho dla, so by ßo kóždy wo tym ßam pscheßwědczik.

Julius Hartmann Sohn

w Budyschinje na róžku mjaßneho torhoschcza.

Woknowe rouleauxy,

stary łóhcz wot 35 np., pschihotowane schtuka wot 70 np.,

rouleauxy (rulowy)

sa **restaurazije, pyschne wókna** a tež sa **zyrkwine wókna,** po pożadanju s postajenym trajnym **łakowym pißmom,**

ßmuhaty płat sa rouleauxy (rulowy)

w dzeßaczich wschelakich schěrjach

porucza we wulkim wubjerku a jara tunjo

Julius Hartmann Sohn

w Budyschinje, na różku mjaßoweho torhoschcza.

Rulowowe żerdki a **kijeschki** k pschetyknjenju delka ßu we wschěch trěbnych schěrjach stajnje **jara** tunjo na pschedań.

Czornu židu

sa **njewjesczinsku drastu,** 5/4 schěroku ripßowu tworu, něschto wubjernje kraßne, łóhcz po 2 mk. 80 np. porucza

H. Kayser na żitnej haßy cz ßło 52
w khěži k. Carl Noacka.

W khlamach ßo ßerbski rěczi!

Koschlowy flanell, wot 25 np. łóhcz,
ßuknjowe zajki, 6/4 schěroke, wot 40 np.,
barchenty w zyle tołstej tworje wschěch barbow,
bieber,
lamy, 10/4 schěroke, wot 1 mk. 10 np. łóhcz
atd. atd.

porucza w zyle nowych mustrach

H. Kayser na żitnej haßy 52,
w domje k. pschekupza **Noacka.**

W khlamach ßo ßerbski rěczi.

Plüsch, bruny, módry a czorny,
astrachan, } k wobßadzowanju najnowsche na 1880,
krymar, }
doubel }
tricot } sa symske paletoty
croisé }

porucza najtunischo

H. Kayser na żitnej haßy 52,
w domje k. pschekupza **Noacka.**

W khlamach ßo ßerbski rěczi.

Powschitkomna assekuranza w Triescze.

(Assicurazioni Generali.)

Sałoženа w lěcze 1831.

Rukowazy fond towarstwa wopschija po bilanzy wot 31. dezembra 1879:

Pschitomne wobstatki:

Sakładny kapital:	schěßnakow	**4,200,000.**	—.
Reservy w hotowych pjenjesach: . . .	„	**19,316,833.**	36.
Reservy w prämijach a dani pr. 1880:	„	**10,690,689.**	86.

Dale:

W pósdnischich lětach dostajomne prämije:	„	**12,069,253.**	99.

Hkowne summy **kapitala** a **reservow** su na ležomnoscze **pupilariszy** napoložene.

W lěcze 1879 sa 20238 schkodowanjow wupłaczene 6,017,089 schěßnakow 46 krz. a wot sałoženja hacz do 31. dezembra 1879 do hromady 135,336,752 schěßnakow 03 krz.

Powschitkomna assekuranza sawěscźuje:

a) **twory, mobilije, žnjenske saradу** a t. d., kaž tež, je-li to krajne sakony dowoleja, **twarjenja wschěch drujinow** psche **wohenjowu schkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje,**

b) poskicźuje sawěscźenja na **žiwjenje cźłowjekow** na jara wschelake waschnje sa **najtunische, twjerde prämije** a polizy w **němskich pjenjesach** wustaja.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěscźenjow poručźataj so agentaj:

hamtski skotolěkar **Ernst Walther** w Budyschinje.

Heinrich Großer w Großhennersdorfje.

K prjódkstejazym kermuscham

poručźamy

Kaiserauszug- a griesserauszug-muku

w snatej wubjernej dobrocze w jenotliwym pschedawanju.

W Budyschinje. **Wulki khumschtny mlyn** prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

Piwne drožďźe,

najlěpscheje dobroscze a wschědnje czerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarnja Johs. T. Littera

na swonknej lawskej haßy czo. 819.

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

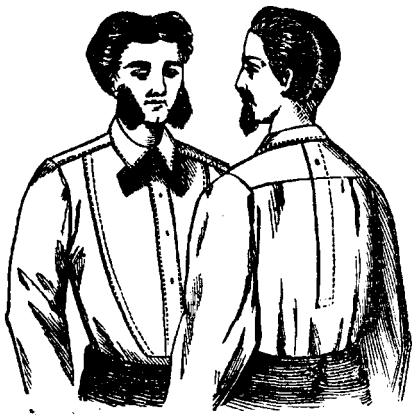

Swjerschne koschle

s prěbnim a sadnim sapnjenjom, s dobreho stoffa sa cźłowjeka, trójzypłatowy saschiwk, schwarne dźěło, wobebje pschistejaze, kaž tež

khornarje, manschetty, nózne a dźěłanske koschle, flanellowe koschle, spódnje kholowy, hólczaze a holczaze koschle, chemisetty a khrawaty

porucza po jara **tunich, twjerdych** płacźisnach

Julius Lange

na lawskich hrjebjach 686, s napschecza noweje měschczanskeje schule.

P. Kneifelowa

włoßowa tinktura,

dopósnaty najlěpschi, **je-li niz jeniczki wo prawdze sprawny włoßospomožazy ßrědk** (cźitajecze lěkarske měnjenja, wopißma a wjetsche nawěschtki); wscho dalsche w pschipoloženej papjerzy. — Na pschedań ma ju jenož w bleschach po 1, 2 a 3 mk. w Budyschinje k. **Heinr. Jul. Lincka.**

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych cźaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łźizomaj wschědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobźernoscź, płodźi wjele mlóka a sadźěwa jeho wokißnjenje. Pakcźik płacźi 40 np. a je k dostacźu

w hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Möble

wschěch drujinow, **sofy** a **stólzy** po najtunischich płacźisnach porucza

August Jannasch,

tyscherski mischtr na ßerbskej haßy 210.

Safran (tykanzowa barba)

po prjedawschim wjelecźanskim a nětko pola podpißaneho so namakazym pschihotowanskim waschnju, je w najlěpschej dobroscźi a jenož prawdźiwy dostacź pola

Hermanna Kunacka na bohatej haßy.

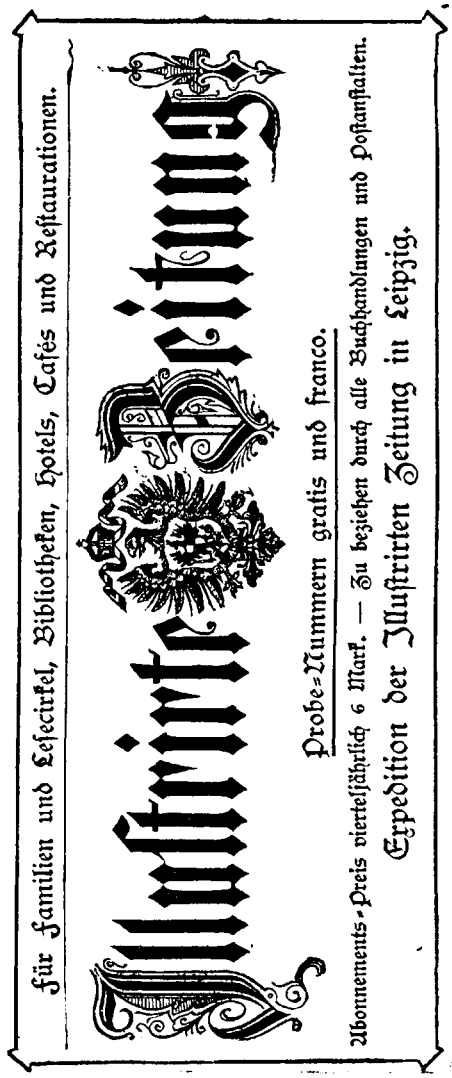

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 41. **Sobotu, 9. oktobra 1880.** **Lětnik 39.**

Łódźny wučźomnik na čźornym morju.

Jena ruska pschekupska łódź běšche-ßo s Franzowskeje, hdźež bě pschenźu pschewjeska, wróćźiła a bě se ßrjedźnomórskeho morja nimo Konstantinopla do čźorneho morja pschijěła. To bě trochu posdźe, mjenujźy w nasymje, a teho dla straschne, pschetoź runje won w nasymskim čźaßu tam satraschne wětry duja. A dokelź je to w starodawnym čźaßu tež tak było, ßu tutemu morju mjeno „čźorne morjo" dali, niz teho dla, jako by čźorne było, ale wjele wjazy teho dla, dokelź tam s čźaßami wjele łódźnikow pschi hubjenym nasymskim wjedrje źiwjenje shubi. Nětko, hdźež ßo s wjetscha s parołódźemi (dampfschiffe) jěsdźi, to wjazy tak straschne njeje, dokelź para najßylnischi wětr, a hdy by tež psche wschu měru ßylny sakhadźał, lóhko pschewinje.

Ale to, schtoź chzemy nětko powjedacź, je s čźaßa, hdźež hischćźe źane parołódźe njeběchu a hdźež ßo po wschěch morjach s tak mjenowanymi płachtowymi łódźemi (segelschiffe) jěsdźesche.

Běsche to w lěćźe 1832, so naspomnjena łódź do čźorneho morja pschijědźe. Jako bě tak daloko dojěła, so bě jej krymska półkupa (halbinsel) tak blisko, so móhł čźłowjek w čźołmje sa poł hodźiny na kraj pschejěćź, ßo straschnny wětr sběže, tak so čźi, kiž běchu na naschej łódźi, ßo do wulkeho stracha stajichu. Ale čźeho dla? Jenoź teho dla, dokelź je tam morjo doscź wuske a móže ßylny wětr łódź jara lóhko k brjohu pschihnacź a ju tam na skałach rosrasyćź.

Wětr běsche straschnje wulki a běsche tajka młha, so nichtón njemóžesche tak prawje widźećź, hdźe wětr łódź cźěri. Ale po khwili tola spósnachu, so ßo łódź krymskej półkupje bliźi a so ßo lóhko doscź na někajkej skale rosrasy, s kotrymiž je tamnischi brjóh wobßadźeny, je-li so tam do jeneho tak mjenowaneho mórskeho kuta njetrjechi.

Čźma běsche a wschitźy łódźnizy, kiž dale niczo njewidźachu, dyźli schumjaze morjo a čźorne pomróčźene njebjo, běchu ßo hiźom, tak rjez, do teho stracha podali, so ßo łódź na pschimórskich skałach rosrasy a so jich morjo późrě.

Jako běchu takle w połnym strasche źiwjenja, na jene dobo łódźny wučźomnik Jank wustupi a rjekny: „Ssnadź móźu waß wot ßmjercźe wumóź."

Tak srudne, hacź kóźdy ßwoje myßle měješe, dha chzyšche ßo tola skoro kóźdemu ßmjećź, hdyź ßebi pomyßli, so chze tajki scheßnaćźełětny hólz niz jenoź łódź, ale tež sto a dwaj a tsizećźi ludźi wot ßmjercźe wumóź.

Woni wołachu: Janko, ty drje mudry njejßy, so takle bledźisch!

Ale Jank rjekny, dajcźe kapitanej (roskasowarjej łódźe) ßem pschińćź.

Pschi wschědnym źiwjenju njebudźische ßebi nichtó swažił, kapitana tajkeho hólza dla k njemu sawołacź, ale dokelź běchu wschitźy w strachu źiwjenja, dha jich tsjo, schtyrjo k kapitanej běźachu a jeho proschachu, so by horje na kryw łódźe pschischoł, dokelź ma jemu tam łódźny wučźomnik Jank něschto waźne prajićź.

Kapitan ßo trochu sapjerasche, dokelź běsche jemu to dźiwno, so ma tajkeho hólza dla nohu hibnyćź, ale dokelź jeho ludźo tak nutrnje proschachu, dha tola se ßwojeje kajuty horje dźěsche.

Jako bě horje pschischoł, ßo Jank psched njeho klakny a proschesche, so by jemu dowolił prósstwu wuprajićź.

„Ale, schto dha chzesch", kapitan praji, „stań a rěćź!" Jank wotmolwi: „Ja chzu łódź a kiž na njej ßu, psched sahubjenjom wukhowacź."

„Kak dha chzesch to sćźinićź, luby Janko", ßo kapitan prasche sche.

„Runje tak, kaź je to mój nan sćźinił, kiž je tež po morju jěsdźił."

„Ale, lube dźěćźo, kak dha je to twój nan sćźinił", ßo kapitan dale prasche sche.

„Knjeźe, to ja njejßym widźił, ale wón je mi to wjele krócź powjedał; mjenujźy wón je tež junu pschi tajkim straschnym wichorje na łódźi był a je ju a ludźi, kiž na njej běchu na ßwoje waschnje psched njesbožom wobarnował."

„Ale kak je to sćźinił?" ßo kapitan dale prasche sche.

Na to Jank wotmolwi: „Wón je ßebi powjas, tak dołhi, so hacź k brjohej doßahasche, wokoło źiwota pschiwjasacź dał a je potom s łódźe do morja skocźił a s powjasom hacź k brjohej płówał a psches to łódź se wschěmi, kiž na njej běchu, psched sahubjenjom wukhował."

„Mój hólcźko", praji kapitan, „tak mudri ßmy tež, ale pohladaj jenoź na morjo, kajke źołmy wone mjeta, a to by tola kóźdy hłupy był, kiž by ßo do nich swažićź chzył.

„Ach, knjes kapitano, njech je kaź chze, dopuschćźćźe, so bych ßo na to swažił. Mi je wschak mojeje lubeje macźerje źel, to je wěrno, hdyź ßnadź tudy źiwjenje shubju, ale hdyź je ßo mojemu nanej tajki skutk radźił, cźeho dla njedyrbjał ßo mi tež radźićź!!"

Kapitan s hłowu wijesche, ale mjes tym bě jedyn knjes pschistupił, kiž łódźnik njeběsche, ale bě ßebi jenoź město na łódźi wotnajał, so by ßo na njej do Rußowskeje wróćźił.

Wón rjekny: „Moje lube dźěćźo, kak dha tebje mjenuja a kak dha twój nan rěka a s wotkal dha ßy?

Tón hólcźez wotmolwi: „Luby knjeźe, ja Jank rěkam a mój luby nan, kiž wschak wjazy źiwy njeje, rěkasche Tarcźewski. Wón je stajnje po morjach jěsdźił, duź ßmy ßo s pólskeho města Chocźima hacź na brjóh čźorneho morja pscheßydlili, so bychmy lubemu nanej blisko byli, hdyź ßo s morja domoj wróćźi."

Tón knjes rjekny: „Knjes kapitano, „Jan", to je sbožomne mjeno, budźćźe tak dobry a dopjelńćźe Jankowu wolu.

Ale kapitan saßo ſ hlowu wijesche a praji: „Hdy by to tak lóhka wěz byka, kotruž chze Jank wuwjescź, dha by ßo bjes mojimi kódźnikami wěscźe tón a druhi namakał, kiž by ßo na to swažił. Jank pak hakle tſi lěta kódźnistwo pola mje wuknje a hischcźe njewě, kak straschne to je, schtož je ßebi prjódkwsał. Duž jemu to dowolicź njeßměm."

A wschitzy dyrbjachu ſ tym ſ pokojom bycź, schtož bě kapitan prajił.

Wětr dale a bóle pschibjerasche. Kapitan ßwojim ludźom pschikasowasche, a woni wscho mjelczo po jeho pschikasnjach cźinjachu, Ale kapitanowe pokhmurjene cźoko pokasowasche, so je dale a hubjeńscho. Na jene dobo kódź na něschto ßylnje storcźi a wona pocźa wscha straschnje rjepotacź. Wschitzy běchu na kolena panyli a Boha wo pomoz proschachu.

Bjes tym pak kapitan sawoła: „Cźokmy dele!" a to teho dla, so bychu ßo na nich ßnadź někak hacź k brjohu pschewjesli.

Ale lědom ßo cźokmy njeměrneje wody dótknychu, dha je też hižom njemdre žokmy wotnjeßechu a njebě móžno, je sdźerźecź. Wschitzy, kiž běchu na kódźi, srudnje sa nimi shladowachu, pschetož nětko bě po sdacźu też jich poßlenja nadźija prjecź.

Tehdy ßo Jan psches kódźnikow ſ nowa hacź k kapitanej pschecźiſchcźa a saßo psched nim na kolena pany a saßo jeho proschesche, so by jemu dowolił ſ powjasom (dokhim schtrykom) k brjohej płówacź.

„Ale to wschak je błasnoscź! Tajke dźěcźo tole hobrske dźěło wuwjescź njemóže", kapitan rjekny.

„Móže dha płówacź?" ßo kapitan kódźnikow prasche sche. „Haj, kaž ryba!" woni wotmolwichu.

„Ach, knježe", pschistaji Jank, „ja ßym ſ nanom po Dněpru wot Alexandrowska hacź do Chersona w hromadźe płówał."

„Nó, moje dla! dha cźiń, cźehož ßo wostajicź njemóžesch."

(Pokracźowanje.)

Wußudźenja.

Kralowski hamtski ßud 28. a 29. septembra.

Konjazy Korla Bridda bě ßo na žnjach někotry krócź ßwojemu hospodarje jspjecźił a ßo jemu njepoßkuschny wopokasał. Hacź runje prějesche, bu tola k schtyrjom dnjom jastwa wotßudźeny.

Wobydleŕ wokrjeßneje dźěłarnje Hendrich Borrmann běsche hrosył, so dyrbi pak wón, pak gmejnski pródkstejeŕ w Subrnicźy wumrjecź. Duž jeho wjeßny wajchtaŕ Müller w Bórku, hdźež tamny pschebywasche, arretirowasche. Na Židowje Borrmann dale hicź nochzysche a tak harowasche a wokasche, so ludźo w hromadu běžachu. Haj jako jeho Müller horje na hród wjedźesche, wón teho tak storcźi, so ßo wobaj po skhodźeńkach dele kulischtaj. Sa to dosta wón 17 dnjow jastwa.

Žiwnoscźeŕ Jan Pawlik ſ Komorowa pola Klukscha běsche w tamnischej korcźmje na hajnika E. E. Zettwitza rěcźał, jako budźische tón pschestupjenje schußejoweho wothladowarja Połdraka sawadźał, kotremuž winu dawachu, so je brěsy kranył. Zettwitz běsche Pawlika teho dla wobskorźił a tón bu k 16 mk. schtrafy wotßudźeny.

-a. Sserbski spěwanski ßwjedźeń 29. septembra 1880 w Budyschinje.

Wulkemu dźělej naschich cźitarjow drje hischcźe budźe w žiwym wopomnjenju wulki „ßerbski spěwanski ßwjedźeń", kiž ßo loni 1. oktobra w sali Lauez hótela w Budyschinje wotdźerźa a ßo tak kraßnje radźi. Schtóž tam tehdy ßam pschitomny bycź njemóžesche, sa teho ßmy ßo prózowali, ßwjedźeń w tychle nowinach tak derje hacź móžno wopißacź.

Hdyž lětßa saßo tak wobschěrnje pißamy, abo runjež też niz tak wobschěrnje, tola wobschěrnischo, dyźli ßo to w druhich nowinach stanje, cźinimy to teho dla, dokelž buchmy se wschelakich stron k temu namołwjani a dokelž ßmy pschesßwědcźeni, so bu runje psches tajke nadrobne wopißanje wschěch kraßnoscźow, kotrež lońschi spěwanski ßwjedźeń skicźesche, tón abo tamny naschich cźescźenych cźitarjow, kiž loni pschi ßwjedźenju njeběsche, nawabjeny, ßo lětßa na nim wobdźělicź.

Lońschi spěwanski ßwjedźeń ßo wotdźerźa, po tym hacź 11 lět žadyn wjazy był njeběsche. Schto dha je tych, kotsiž ßwjedźeń srjadowachu, pohnuło, lětßa hižom saßo na tajki myßlicź? Wy, cźescźeni cźitarjo, wy ßami scźe to byli. Schtóž je ßo pschi lońschim spěwanskim ßwedźenju wobdźělił, a schtóž tam był njeje, se wschěch ertow ßłyschesche ßo jene žadanje: srjadujcźe jenož bórsy saßo tajki ßwjedźeń. Duž je ßerbski lud ßam myßl lětuscheho spěwanskeho ßwjedźenja porodźił. Na hłóß luda pak mějachmy poßkuchacź, pschetož tuteho ßerbskeho ludu dla dźě tu spěwanske ßwjedźenje ßu, kaž ßu to „Serbske Nowiny" w poßlenim cźaßu wospjet rospomnile.

Wobsamknycź a wuwjescź pak je dwoje. A schtóž ßo wo pschihoty k spěw. ßwjedźenju ßobu staracź njeměješche, njeweri, schto to mozow a prózow žada. Woßebnje cźeźke pak běsche tajke pschedewsacźe, po tym hacź běsche ßo spěw. ßwjedźeń loni we wschěm nastupanju wubjernje radźił; hubjeńschi lětßa na žane waschnje bycź njeßměźische. Hdyž pak móžachmy prajicź a pißacź, spěw. ßwjedźeń budźe, potom ßměźachmy ßo też khróble nadźijecź, so ßo radźi: mjena tych muži, kotsiž běchu srjadowanje ßwjedźenja do rukow wsali, nam sa to rukuja.

Najważnische a najcźeźsche dźěło wotpocźowasche na ramjenjomak k. seminarskeho wyschscheho wucźerja K. A. Fiedlerja w w Budyschinje. Wón ßlubi, ßo wo spěwarjow a wo spěwarki staracź a wuwucźowanje chorow a wschelakich solistow na ßo wsacź. A hdy budźische wón to, a woßebnje to poßlednische, njepschißlubił, drje budźische wo spěw. ßwjedźenju ſ cźeźka rěcź bycź móhła. Mi ſ najmjeńscha nichtó mjes nami snaty njeje, kiž by to wobstaracź, tak wobstaracź móhł, kaž k. Fiedleŕ.

Jeho nadawk njeběsche lóhki, ale wón je ßo jemu, Bohu dźakowano, wubjernje radźił. Na jeho pscheproschowanja w „Serbsk. Now." pschimołwjachu ßo spěwarki a spěwarjo se wschěch stron ßerbskeje Łužizy a shromadźichu ßo wokoło lubowaneho wucźerja, kotrehož běchu loni ßebi wyßoko wažicź nawuknyli. Haj ſ dalokich rheinskich honow spěwaŕ pschijědźe, k. Nycźka, wucźeŕ w Essenje, też w zusbje ßwěrny ßyn ßerbskeho naroda. Wokoło 130 spěwarkow a spěwarjow běsche pschimołwjenych. Hnydom tudy chzu spomnicź, so běchu někotsi ſ nich Němzy. Ale je to porok? S prěnja je jich jara mało było, a ßu Němzy tam sastnpicź dyrbjeli, hdźež runje Sserbow njemějachmy. A ſ druha, kajka to schkoda, hdyž ßebi Němz něschto na to bycź da, ßerbske hróncźka a ßerbske synki spěwacź? hdyž Němz se wschej sahorjenoscźu ßławu ßerbskeho mjena pschisporjecź pomha? Njejßmy my też pschi tej abo druhej składnoscźi k cźescźi němskeho mjena ßobuskutkowali, a je tamny skutk ſ tym němski charakter shubił, abo na ßwojim charakterje schkodowany? Dopominam tudy jenož na jeneho Němza, na k. hoscźeńzarja Haufe. My tajkeho tenora njemějachmy; a wón je, njedźiwajźy tudy na jeho kraßny hłóß, ſ tajkim sacźucźom psched-

noschał a tak derje wuprajał, so je to sa Němza wscheje cześćże hódne.

To dyrbi ßo wusběhnycź, k. Fiedleř njeje jenoź móznu ßyku spěwarjow wokoło ßo shromadźił, wón je też tajke mozy ßebi wupytacź wjedźał, s kotrymiź by ßo kóźde towarstwo hordźicź móhło. Tajkich ptaczkow wjele spěwacź njeßłyschich, kaź tón holski „ßokobik" bě, kotrehoź k. Dr. Duczman w jenym ßwojich pschipitkow tak nězjnje-czućźiwje ßławjesche.

Druhi dźěl nadawka k. Fiedlerja pak běsche cźeźschi, dyźli prěni: chory wuwuczowacź. Wschě trěbne noty běschtaj k. kantor Kozor a k. wuczeř Krausa s pomozu hektografa dobrocźiwje swotpißowakoj. Duź móźesche ßo wuwuczowanje chorow w prawym czaßu sapoczećź. Sdonk běsche budyski chor, kiź ßo pod wjedźenjom k. Fiedlerja dwójzy sa tydźeń w sali hoscźeńza „k słotej krónje" k pruham shromadźi. Swonkowni choristojo wuknjechu doma, khodźachu pak też tak czasto hacź móźno k prusy do města. Schtoź wuwuczowanje solistow nastupa, běschtaj ßo k. Kozor a k. Fiedleř do dźěła dźěliłoj. Wschitzy spěwarjo ßo skónczńje sjenocźichu we hłownych (generalnych) pruhach, kotrež mějachu ßo w sali Lauez hótela ßobotu, 25. septembra popołdnju wot 3 hodźin, wutoru 28. sept. popołdnju wot 5 hodźin a na dnju konzerta ßameho, ßrjedu, 29. sept. dopołdnja wot 9 hodźin. Dokelź dalschi swonkowni wschitzy k prjedawschim pruham pschińcź njemóźachu, běsche postajene, so dyrbi ßo poßlednja pruha na kóźdy pad wopytacź. Hłowne pruhi wjedźische k. kantor Kozor ßam.

Běchmy s dobrej nadźiju hłowne pruhi wotczakowali, dha po nich wjedźachmy, so s cześćźu wobstejimy. Schtoź sola nastupa, drje hischcźe mějesche ßo pola někotreho tu a tam něschto pscheměnicź abo wuhładkowacź, s wjetscha běsche wscho hiźom hładke; chory pak ßedźachu hiźom krucźe, tak krucźe, so mějesche ßame wótre wóczko komponista ßameho, k. kantora Kozora, mało porjedźećź. Schtó też njebudźische wo tym do prědka pscheßwědczeny byl po wulkotnym wuspěchu, kotryź tónle chor loni dozpě. A s wjetscha dźě běchu tudy te ßamßne mozy, a schtoź je najważnische, tón ßamßny wuczeř kaź loni. Ssmy loni palmu dnja k. Fiedlerjej pschizpěli, ßu też lětßa jeho saßłużby wo spěwanski ßwjedźeń, kaź to k. Kozor w ßwojim pschipitku kraßnje rosestaja, najwjetsche. Tónle chor, w kotrymź běchu mozy se wschěch stron Sserbow ßo seschłe, tónle chor běsche tak wuwuczeny, so móźe kóźdemu druhemu s pschikładom bycź. A w chorje nascha hłowna móz leźi.

Běsche, schtoź hudźbnu stronu nastupa, wscho na najlěpje pschihotowane, bě swonkowne srjadowanje spěwanskeho ßwjedźenja tudomne towarstwo „Lumir" do rukow wsako a wubjerkej, se ßedmich muźi wobstejazeho, kiź bu k temu wuswoleny, pschepodała. Pschedßyda towarstwa, k. wyschschi wuczeř Wjela na Źidowje, běsche też s pschedßydu ßwjedźeńskeho wubjerka. Najwjazy staroscźow cźinjeschtaj drje ßwjedźeńska hoscźina a bal; prěńscha běsche we wustojnych rukach k. referendara Krügarja, druhi w tych k. seminarskeho wyschscheho wuczerja phil. Dr. Grólmuß a. Pjenjeźne należnoscźe wobstara pokładnik towarstwa, k. A. Lorenz, pschekupz na Hoschiz haßy tudy, pißne wězy pißmawjedźeř towarstwa. Wubjerk, kotremuź wěso też k. kantor Kozor a k. seminarski wyschschi wuczeř Fiedleř pschißłuscheschtaj, podpjeraschtaj też na wschelake waschnje k. redaktor Smoleř a k. Dr. phil. Muka. Pscheproschenje hoscźi wsachu na ßo kk. Smoleř, Fiedleř a Dr. Grólmuß.

W tym, so je ßo ßwjedźeń na najlěpje radźił, mamy najlěpsche dopokasmo, so je ßwjedźeński wubjerk ßwój nadawk zyle wopschijał a ßwoju pschißłuschnoscź zyle dopjelnił. A schtóź wysche teho wě, kelko sadźěwkow ßu ßo jemu do pucza stajałe, budźe jeho skutkowanje wo tak bóle pschipósnacź. Woporow běsche wjele, ale wuspěch bě też ßławny. (Pokraczowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěźorstwo. S Drazdźan pißaja, so je ßo kralowa Karola 6. oktobra najprjódzy do Morawza na Morawje podała a ßo wot tam do Stresy w Italskej k genuesykej wójwodźe poda, hdźež ßo s kralom Albertom hromadu trjechi. Wjes Morawez jeje knjesej nanej prynzej Wasa ßłuschesche a wona je tam husto doscź w młodoscźi zyły lětni czaß pschebywa a tam derje doscź cźěski nawukła, dokelź ßo tam cźěski rěcźi. — Jako běsche kral Albert wóndanjo s awstriskim khěźorom w Schtyrskej w tamnischich wyßokich horach na hońtwje, so by tam kamsyki (gemsen) tšělał, dha jedyn kamsyk pschi cźěkanju kamjeń wotkopny, kotryź kralej Albertej do wobliczа slecźa a jeho blisko lěweho wóczka ßnadnje rani.

— Hamtski ßudnik Wetzlich (rodźeny w Budyschinje), dotal pschi hamtskim ßudźe w Mischnu, je k hamtskemu ßudej w Budyschinje pscheßadźeny.

S Barlina pißaja, so je tak mjenowana swjaskowa rada w hromadu powołana, so by wuradźił, na cźo bychu ßo nowe dawki położili; pschetoź němskemu khěźorstwu je wschelakich nowych wudawkow dla s nowa lětnje něhdźe 100 millionow hriwnow (markow) wjazy trjeba, hacź dotal. Najskerje budźe bjes druhim wjetschi dawk na piwo położeny.

— Kölnski domski ßwjedźeń ßo najskerje tola jara pyschnje wotdźerźi a to mjenujźy 15. a 16. oktobra, hacź runje kölnski arzybiskop pschitomny njebudźe, dokelź dyrbi hischcźe w zusbje pschebywacź. Dla jeho njepschitomnoscźe ßo też wjele krutych katholikow na kölnskim ßwjedźenju njewobdźěli.

— Pruski minister ratarstwa, Dr. Lucius, je ßo w tychle dnjach do narańscheje Pruskeje podał, so by tam s muźemi, wězy wustojnymi, radu składował, kak bychu ßo tam rěcźnischcźo a hacźenja rěkow Wißły a Nogata porjedźicź měłe. Mjenujźy te ßu tam tak hubjenje słożene, so kóźda jenoź trochu wulka woda na polach a łukach wokoło tuteju rěkow załoßnje wulku schkodu nacźini.

Awstrija. Awstriszy Němzy w tu khwilu pak w tym, pak w tamnym kraju awstriskeho khěźorstwa shromadźisny wotdźerźuja, w kotrychź wuradźuja, kak bychu runoprawnoscź awstriskich ludow skasycź móhli. Woni mjenujźy woßebje na to dźěłaja, so by jenoź němska rěcź w Awstriji najwyschscha rěcź była a so bychu teho dla tamnischi Sskowjenjo też němski wuknycź dyrbjeli. Němzow je pak tam jenoź 5, Sskowjanow pak 20 millionow. Duź ßo źadanje awstriskich Němzow dopjelnicź njemóźe.

— Wo awstriskim krónprynzu Rudolfu ßo powjeda, so je wón wóndano w Barlinje pschi składnoscźi ßwojeho tamnischeho wopyta bjes druhim też na Rußowsku spomnił. Pschi tym je wón pjecźa prajił, so je nětko pschecźelstwo bjes Awstriskej a Rußowskej jara dobre, a so stej wonej psches jene pschischłej, ßo do europiskeje Turkowskeje dźěłicź, je-li so ßo sultan hischcźe dale pożadanjam europiskich wulkomóznarjow spjecźuje. — (Nam ßo sda, so drje ßu to jenoź hołe blady; pschetoź hdy by ßo Awstrija a Rußowska do Turkowskeje dźěłicź chzyła, dha to druhe europiske knjeźerstwa njebychu pschidałe.)

Franzowska. W tutym kraju maja hischcźe pschezo wobusu, kotruź drje tak łóhko njewotbudu. Mjenujźy tam je wjele nabóżnischich (religiösnych) towarstwow, kotrež maja doscź ludźi, kiź w zyrkwjach

prěduja a w schulach wucža. Ale knježeřstwo praji, wyschnosćz ma postajicz, schtó ma prědowacz a schtó ma wuczicz, a duž je tak daloko pschischko, so je knježeřstwo pschikasało, wschitkich tajkich prědarjow a wuczerjow w tychle dnjach wotßadźicz a, je-li ßo jemu spodoba, s kraja wuhnacz. Hacz ßo tajka dźiwna wěz wo prawdźe stanje, to ßo w bližschich dnjach pokaže.

Jendźelska. My běchmy wóndanjo na to spomnili, so drje je derje doscz, hdyž je jendźelske wójsko afganskeho wojeřskeho nawjedowarja sbiło, ale so je to njelubosne doscz, so Jendźelczanam s nowa w Afrizy s tamnischim dźiwim ludom wójna kćěje. Po nowschich powjescźach ßu Jendźelczenjo tamnischich spjecźiwych Basutow žałoßnje sbili, tak so ßo tam nětko dobry měr wotczakowacz da.

— Schtož turkowskeho sultana nastupa, dha Jendźelczenjo s nim poczinaja jara njespokojni bycz a měnja, so je wón hódny, so bychu wójnske łódźe, kotrež ßu Dulcigna dla wupóßłane, tola radscho psched Konstantinopel jěke a do tuteho města tak dołho tšelake, doniž by sultan rosoma nabył a po woli europiskich wulkomóznarjow cźinił.

Italska. S Roma pißaja, so je bamž Leo XIII. (tsinaty) wschěm katholskim kschescźijanam porucził, so maja ßłowjanskeju japoschtowołow, ßwjateho Cyrilla a ßwjateho Methoda pschichodnje na woßebne waschnje cźescźicz. My Sserbja, hacz ßmy evangelszy abo katholszy, mamy jeju tež w cźescźi měcz, pschetož psches njeju je kschescźijanstwo prjedy do ßerbskeje Łužizy pschischko, hacz němszy mißionarjo ßem pschińdźechu, so bychu Sserbam kschescźijansku wuczbu pschipowjedali. — Wo tym wschěm my pschichodnje wobschěrnischu rosprawu damy.

Turkowska. Wschón ßwět, my měnimy: wschitzy europiszy wulkomóznarjo ßu s turkowskim sultanom njespokojni a franzowske knježeřstwo, kotrež ßo kaž mały kralik hacz dotal „s boka wješela" dźerżesche, je ßo tež skóncźnje na njeho roshněwało, a měni, so je tola ßměch a hańba, so ßo kschescźijanszy wjeřchojo wot tajkeho turkowskeho ßlěpza jedyn tydźeń po druhim sa nóß wodźicz dawaja. Duž ßnadź tola na poßledku sultana tak pschimnu, so budźe wón poßłuchacz dyrbjecz.

Ze Serbow.

S Budyschina. We Weigangez kamjenjocźischcźerni fabriksła dźěłacźerka Marja Kozorowa 1. oktobra tak straschnje k njesbožu pschińdźe, so dyrbjesche po nětkotrych dnjach na ßwoje rany wumrjecz. — Jako 2. oktobra žiwnoscźeř Kozor s Kumschiz po tudomnej kamjeńtej haßy jěźesche, bu wón wot ßwojeho ßamßneho wosa, do kotrehož běschtaj dwaj wołaj sapschehnjenaj, tak jara pschejěźeny so dyrbjachu jeho domoj dowjescz. — Sańdźenu ßrjedu, 6. oktobra běsche ßo w khlamach tudomneho pschekupza Richarda Pötschki nětkak palicz poczało; tola bu woheň bórsy hascheny.

S Hajniz. (Kath. P.) Njedźelu, 19. septembra, knježesche w naschej fabrizy ßwjatoczne žiwjenje, wschak dyrbjesche popołdnju sakładny kamjeń pokoženy bycz k nowej zyrkwiczźy. Wulki to skutk! „Wschak ma ßo s tym niz sa cźłowjeka wobydlenje pschihotowacz, ale sa Boha." K tutej ßwjatoczności běsche s Budyschina pschijěł wyßokodostojny k. can. cap. senior Kuczank, pschewodźany wot k. fararja Hórnika a k. kapłana Róle. Hdyž běchu ßo knježa zyrkwinsku drastu wobłekli, powita jich pola młyna shromadźeny lud a s woßebitej rěczu mała schulerka (Marja Portigez). Wottud hnu ßo ßwjatoczny cźah do prědka psched druhimi schulske dźěcźi (psches 30) s khorhojcźkami a wěnzami. Na městnischczu, kotrež běsche firma fabriki Grützner a Faltis dobrowolnje darika, k połdnju wot fabriki pschi schcźeźzy do Sahorja, běsche nakhwilny woltark stajeny a powyschene město sa prědarja. Wobě běschtej s wěnzami, kwětkami a hałźkawi bohacźe wudebjenej. Po wotspěwanju 83. psalma, kotrež ßo pod wjedźenjom wyschscheho wuczerja k. Bergmanna se wschej wustojnoscźe wot budyskich katholskich seminaristow sta, stupi k. senior Kuczank na pschihotowane město a rosestaji s hnujazymi ßłowami pschitomny dźeń sa shromadźenych jako dźeń wješełoscźe a dźakownoscźe. Nětkotrazkuli ßylsa pschi tutej wubjernej rěczi ßo pschipoßłucharjam s wocźow wuroni. Na to scźěhowasche po zyrkwinskej wukasni pożohnowanje sakładneho kamjenja, kiž bu bjes wotspěwanjom lauretanskeje litanije na ßwoje město saßadźeny. Do njeho samurjowachu tež liscźinu, na sakoženje tuteje zyrkwiczki ßo poczahowazu. Na to spěwachu katholszy seminaristojo tsi wukasane psalmy a jedyn khěrlusch. Na poßlědku sanjeße shromadźena woßada ambrosianski khěrlusch: „Tebje my Boha khwalimy." Ludźi bě ßo wjele w hromadu seschło niz jenož s hajniczanskeje fabriki, kiž bě schtož do katholikow dospołnje sastupjena, ale tež s Budyschina a jeho wokolnoscźe a se Schěrachowa, kaž tež wjele ßußodow s budestecźanskeje woßady. — Nacźisk k tutej zyrkwiczźy je shotowił k. professor Seeck, direktař twařskeje schule w Žitawje; pschi zyrkwiczźy budźe tež město k dawanju kschescźanskeje wuczby; twař wuwjedźe k. Kaup s Budyschina (katholik rodźeny s Brunjowa). Hakle tsecźina twařskich khóstow je nahromadźena teho dla móże kschescźanska luboscz hischcźe wjele k dokonjenju tuteho bohuspodobneho skutka pschizpěwacz.

S Roswodez. Tudy je ßo w nozy, 29. septembra 70lětna wumjeńkařka Gerscha Reimannowa w rězy Sprewi tepika.

S Bambrucha. (B. N.) Lědom bě ßo wot nascheho dwanateho wóhnja tydźeń minył, jako ßo tu 4. oktobra tsinaty krócz palesche. Wotpalike ßu ßo bróżeń, domske a hródź khěžnika a murjerja Hermanna Steglicha. So je tutón woheń saßo skóstnisła ruka sakožika, hodźi ßo s wěstoscźu prajicz.

S Hucźiny. W sahrodźe tudomneho hoscźeńzarja Jana Helma ßo sańdźenu póndźelu, 4. oktobra, wjecźor w dźeßatej hodźinje hromada ßłómy spali. Něhdźe półdra hodźiny posdźischo ßo w Helmez bróżni palicz pocza a ßo tež tuta, kaž tež hródź do cźista wotpali. Woheń je drje najskerje sakoženy.

S Lichanja. Schtwórtk tydźenja namakachu blisko tudomneho knježeho wara na łuzy morweho muža a kak nětkotsi prajachu, je to murjeř August Rencz. Najskerje je jeho khoroscz tak ßylnje pschemóhła, so je wonka wumrjecz dyrbjał.

Přilopk.

* Jedyn kubleř njedaloko Barlina měješche waschnje, so ßebi dawasche wot ßwojeho pßa wokoło huby lisacz. Psches to jemu do cźěła pucherjowe waki pschińdźechu, kotrež ßo do jeho jatrow sažrachu. W tychle dnjach je ßo wón teho dla operirowacz dał, dokelž pak ßo to njeradźi, dyrbjesche wumrjecz.

* Pytana prynzeßyna. W tychle dnjach hrajesche najmłódscha, pjecźlětna dźowczicźka grichiskeho krala, w tu khwilu w Winje pschebywazeho, w sahrodźe, k khěžorskemu hrodej pschißłuschazej. Sa nětkotry cźaß běsche ßo k wulkemu strachej wobkedźbowazych ßłužobnikow mała prynzeßyna shubiła. Po dołhim tam a ßem pytanju wußlědźichu skóncźnje prynzeßynu na wjeřschku wyßokeho schtoma, s kotrehož wona hakle dele saléšy, jako běchu ju dołho wo to proßyli a jej najprjedy wschelake rjane wězy pschilubili. Pschichodnje budźa małeho łažaka krucźischo wobkedźbowacz dyrbjecz.

* Sselene cžlowjecže hłowy. W wokolnoscži města Smyrny hižom někotre měšazy šedmjo rubježnizy slě sakhadžachu, kotsiž najwjetsche hrosnoscže wobeńdžechu a pucžowanje ludžom jara straschne cžinjachu. Tak běchu woni hakle pšched krótkim cžašom jeneho turkowskeho pschekupza, kotrehož běchu jateho wsali, pod wulkim dracžowanjom morili, dokelž jeho šwójba njebě chžyła jeho rubježnikam sa žadane 100,000 mk. wukupicž. Nowy guverneur, Midhat Pascha, póšła něto pschecžiwo słóstnikam kompagniju wojakow, kotsiž jich wucžěk wušlědžichu a jich, dokelž šo nochžychu poddacž, wschitkich šedmjoch satsělichu. Hłowy banditow buchu wotcžate a wošelene do Smyrny póšłane, hdžež je tsi dny sa šobu na žerdžach sjawnje na torhoschcžach pokasowachu.

Tydženja běšche w „Serb. Nowinach" wosjewjenje wotcžischcžane, s kotrymž cigorijowa fabrika F. F. Resag w Barlinje šwój tak mjenowany khěžorski khosej porucža. Tutón wschak tajkeho porucženja wo prawdže njeby trjebał, hdy by jenož hižom kóždy wjedžał, kak dobry tajki khěžorski khosej je; ale dokelž šu jón wschelazy teho dla wotesnali, dokelž šo wjele lět wjazy wosjewjał njeje, dha jón něto s nowa porucžamy a to cžim bóle, dokelž je sałožeř spomnjeneje firmy Sserb był a šo tehdy wěscži Rěsak pišasche, schtož je šo potom dla lóžscheho němskeho wuprajenja na Resag pschepišało. Resagez fabrika w Barlinje wobsteji hižom 73 lět a jeje cigorij je stajnje wschudže dobru khwalbu namakał; duž ju tež wěscže bjes Sserbami namaka, hdyž šo jim poskicži.

Wosjewjenje.

Pjatk, 15. a šobotu, 16. oktobra tuteho lěta, budža šo hamtske stwy rjedžicž, a móža šo spomnjenaj dnjaj jenož nusne wězy wot podpišaneho hamtskeho šudnistwa wobstaracž.

Kralowske hamtske šudnistwo w Budyschinje, 5. oktobra 1880. **Meusel.**

We Wadezach je **žiwnoscž** cžo. 10 s 22½ kórza ležomnoscžow, s 202 dawkskimi jenoscžemi napołožena, hnydom na pschedań. Na kupjenje smyšleni móža dalsche pola wješneho rychtarja **Wicžasa** tam shonicž.

Mašivna khěža cžišło 14 w Lutyjezach, se 4 kórzami pola, se šołotowej a šadowej sahrodu je hnydom na pschedań.

Rjanu, zyle nowonatwarjenu **khěžu** w dobrym połoženju sa rjemješło a tež wikowanje ma płacžisny hódnje na pschedań

W Njeswacžidle, 7. oktobra 1880.

Jurij Lehmann, pjekarski mischtr.

W Jitku pola Rakez je jena **khěža** s kruchom pola, kotraž šo sa rjemješnika derje hodži, hnydom k **wobcžehnjenju** a je wscho dalsche shonicž pola **Handrija Pawlika** w Jitku.

Carl Noack

w **Budyschinje,** na žitnej hašy,

porucža:

amerikanski cžiscženy petrolej, w šudach a wuwaženy,
najlěpsche schottiske crown a fullb. jerje, w šudach a jenotliwje,
derje wotkležane cigarry, 100 schtuk wot 22 nšl.,
wschitke družiny jednorych a šłódkich palenzow, w picželach a jenotliwje,
amerikanske šwinjaze tucžno, punt po 64 np.,
magdebnrgski nowy kišaky kal,
najlěpsche masne, płókaze a rjedžeńske mydło, punt po 34, 36, 40 a 44 np.,
najlěpschu krystallisowanu sodu, punt po 10 np., pschi wotewsacžu wjazorych puntow po 8 np.,
šnschene jerje wot 8—10 np.,
kielske tucžne pöklingi wot 8—10 np.,
khosej, w rjanych derješłodžazych družinach, po 100, 110 a 120 np.,
zokor po 40, 44, 48, 50 a 55 np., pschi wotewsacžu wjazorych puntow tunischo,
rajš po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
rjane wulke rósynki,
rjane make rósynki atd.,
wschědnje **cžerstwe brunopiwowe drožđže.**

Bližschu šrjedu, 13. oktobra,

skótne wiki w Minakale.

Na łasowskim dwórnischcžu

je ežěska bruniza (braunkohle), jědžna a skótna šól po najtunischich płacžisnach na pschedań. **F. Fischer.**

K kermuschnym šwjedženjam

porucžam

khosej, jenož w najlěpschich družinach, punt po 90, 100, 110, 120—150 np., pschi wotewsacžu 5 puntow tunischo,
zyły zokor w kehelach a jenotliwje najtunischo,
cžisty petrolej, najlěpschi šwěcženjowy wolij, kaž tež wschě družiny **jednorych** a **dwójnych dobrych palenzow** a **liqueurow** w starosnatej wošebnej dobroscži w cžwizach a jenotliwje.

J. T. Glien,
najeńk prjedawschich Liebuschiz khlamow
na bohatej hašy cžo. 88.

Jedyn wowcžerski poš je na rycžerkuble Wichowach pola Wósporka na pschedań.

Prósne **petrolejowe šudy** kupujetaj po najwyschschich płacžisnach

bratraj Joachimsthal
w slotym jehnjecžu.

Dospołne wupschedawanje.

Dla sastacža khlamow pschedawam wschě drastne tkaniny a druhe wězy po šměschnje tunich płacžisnach.

J. Sobersky
na mjašowym torhoschcžu 41.

W wudawarni „Serb. Nowin" je dostacž sa 10 np.:

Prěni wěnz spěwow sa šerbsku młodoscž.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radoscž;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.,** do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

We wudawarni „Serbskich Nowin" je sa 30 np. dostacž: **Němske prědowanje,** pschi lětnym šwjedženju dražđžanskeho hłowneho towarstwa gustav-adolfskeho wustawa 18. augusta 1880 w pětrowskej zyrkwi w Budyschinje dźeržane wot Dr. L. B. Rülinga, konsistorialneho radžicžela a dwórskeho prědarja w Dražđžanach, a s dobom: **Sserbska rěcž,** pschi tym šamym šwjedženju dźeržana wot fararja J. Jakuba w Njeswacžidle.

Sa kermusche

porucža

korjeński a citronowy wolij
w bleschach a wuwaženy,
tykanzowu barbicžku (šafran),
šš. korjenje, zyłe a tołcžene,
cžěkazu šól
(flüchtiges Salz) k pjecženju wuroscženeje pscheńzy
hrodowska haptyka.

Pjelnjenje młodeho piwa

pondželu, 11. oktobra, popołdnju w 5 hodžinach a šrjedu, 13. oktobra, popołdnju w 5 hodžinach w Lusy pola **Scholty.**

Dospolne wupschedawanje manufakturowych a módotworowych khlamow

Heinrich Preu & Co.

Wot dzenßnischeho dnja pschedawamy wschě wězy **hischcze po wjele bóle poniżenych płaczisnach,** dokelž dyrbi nasch skład **sa krótki czaß wurumowany bycz.**

☛ W khlamach ßo **ßerbski rěczi!** ☚

Tunje klejdowe stoffy.

Psches tunje nutskupowanje na maßy je mi nětko móżno, po ßlědowazych tunich płaczisnach pschedawacz:

ezistowolmjane czorne kaschemiry . .	łóhcz wot	100	np.,
= **jenobarbne diagonale**	= =	60	=
= = **ripsy** . .	= =	60	=
półwolmjane = **diagonale**	= =	40	=
mustrowane klejdowe stoffy	= =	35	=

wschěch najnowschich jenož modernskich barbow;

czorne patent-ßomoty,

łóhcz wot 80 np.,

plüsch,

6/4 schěroki, łóhcz 260 np.,

lama

we wulkim wubjerku, łóhcz 100 np. hacz 250 np.,

zajki k ßuknjam,

łóhcz 40, 45, 50 np.

Najwjetschi skład **zidzanych, półzidzanych** a **wolmjanych rubischczow, łożozajkow, běleho platu, módreho platu, trjeńschczow, möbloweho kattuna, pikéja, barchenta, zajka k kholowam, schórzuchow, filzowych ßuknjow, möbloweho damasta.**

en gros. **M. G. Freyberg** en detail.

na bohatej haßy 62.

☛ W khlamach ßo **ßerbski rěczi.** ☚

Najnowsche symske mantle, jakety, deschczne mantle,

kaž tež wulki wubjerk

klejdowych stoffow

wot 20—30 np.

porucza **August Grützner.**

☛ W khlamach ßo **ßerbski rěczi.** ☚

Brunizu (braunkohlen),

derje sortirowanu, pschedawa a sczele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor" pschi sprawnym poßłuženju

Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźer podkopkow.

Moje ßo derje noschaze

czorne zidzane tkaniny

namakaja bjes mojimi wotebjerarjami w měscze a na wßach pschezo wjetsche a khwalobnische pschipósnacze a proschu ja teho dla, so by ßo kóżdy wo tym ßam pscheßwědcził.

Julius Hartmann Sohn

w Budyschinje na różku mjaßneho torhoschcza.

K kermuscham

poruczam

wulki skład kanapejowych dekow

w najnowschich a najrjeńschich mustrach,

kanapejowe krywy

s ripßa, damasta, barchenta, płata, kattuna a kożaneho ßukna,

blidowe krywy

wschěch drużinow,

blidowe ruby a **salwety.**

Tunje płaczisny. Dobra twora.

Julius Hartmann Sohn

w Budyschinje,

na mjaßowym torhoschczu pschi różku.

Pscheńcznu muku

wot stareje pscheńzy,

majß a majßowy schrót

najtunischo porucza

C. Kahrowe

na żitnych wikach w póstskej kowarni.

Wschitke **ßrědki k pizy,** teho-runja **warjenja,** kaž tež **wuměnjenje wschěch żitow** s warjenjemi a pizu porucza żitowa pschekupniza

C. Kahrowe

na żitnych wikach w póstskej kowarni.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóżdej dźělbje a kóżdy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneroz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Sporuschk

kupuje

hrodowska haptyka.

Woknowe rouleauxy,

stary łóhcź wot 35 np., pschihotowane schtuka wot 70 np.,

rouleauxy (rulowy)

sa **restaurazije, pyschne wókna** a też sa **zyrkwine wókna,** po požadanju s postajenym trajnym **lakowym pižmom,**

Žmuhaty płat sa rouleauxy (rulowy)

w dźeßacźich wschelakich schěrjach

porucza we wulkim wubjerku a jara tunjo

Julius Hartmann Sohn

w Budyschinje, na róžku mjaßoweho torhoschcza.

☛ **Rulowowe žerdki** a **kijeschki** k pschetyknjenju delka ßu we wschěch trěbnych schěrjach stajnje **jara** tunjo na pschedań.

Ratarske woheńsawěsczaze towarstwo.

Kaž je ßo tuto stajnje prózowało, ßwojim ßobustawam, tak derje wjeßnym kaž měschczanskim, wschitke sprawnosczi jeho skutkowanja pschiměrjene dobytki a wužitki pschiwobroczicź, tak spožczi wone s pschiswolenjom kralowskeje woheńsawěsczazeje kommißije a generalneje shromadźisny kóždemu ßobustawej, kiž wot 1. januara 1880 na 10 lět pschistupi, jene **ßwobodne lěto,** sa kotrež ßo niczo płaczicź njetrjeba, a to hnydom **prěnje.** Dale ma ßo pschi wschitkich dotalnych a do kónza 1880 pschistupjazych ßobustawach bližsche ponowjenje polizy **darmo** stacź.

K wobstaranju sawěsczeńskich namjetow sa tuto w najlěpschim tyczu pokraczowaze a powschitkomnje wužitne towarstwo ßo ja poruczam.

W Koblizach, w septembru 1880.

A. Litter (Lětar),
agent towarstwa.

W **ratarskej schuli w Budyschinje,** kaž też w **ßadowej a sahrodniskej schuli,** s njej sjenoczenej, sapoczinu ßo **ßrjedu, 20. oktobra t. l.,** nowe wuczbne kursy. Bližsche wukasanje da direktar, pola kotrehož maja ßo też pschipowjedźenja stacź.

Czorne a selene theje, schokolady, arak, rum, cognac, tokayske wino, malagske wino

poruczataj
bratraj Měrschej na žitnych wikach.

Wschě družiny
ßuchich a we **woliju rybowanych barbow**
mataj na pschedań
bratraj Měrschej na žitnych wikach.

Sodu, schterku, ßlony kamjeń, borax

poruczataj
bratraj Měrschej na žitnych wikach.

Firnißy, laki, terpentinowy wolij,
němski a franzowski,

poruczataj
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Lěkarske a domjaze mydla

poruczataj
bratraj Měrschej na žitnych wikach.

Dickowa conceßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žalba,
kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 30 np. a po 12 np.
wot **hrodowskeje haptyki.**

Najwjetschi wubjerk
czaßnikow (segerjow),
dobre **porjedźenja,** najtunische **płaczisny**
poskicza
Jarolim Trepera, czaßnikar
s napschecza theatra.

Towarstwa

wšěch družinow, kaž wučerske a zastojniske towarstwa, lože, kasina; ratarske, wupožćowanske a kreditne towarstwa; spěwanske towarstwa, rjemjesniske towarstwa, wokrjesne towarstwa, wojerske towarstwa, zjenoćeństwa atd., dostanu za swoje sobustawy wosebje spodobne kupne wuměnjenja — en-gros-płaćizny a lóhke wotpłaćowanja — mojich wubjernych a wšudźe khwalenych

pianinow.

Česćeni předsydy a sobustawy wšo dalše listnje zhonja.

Th. Weidenslaufer,
pianofortefabrikant, Berlin, Dorotheenstr. 88.

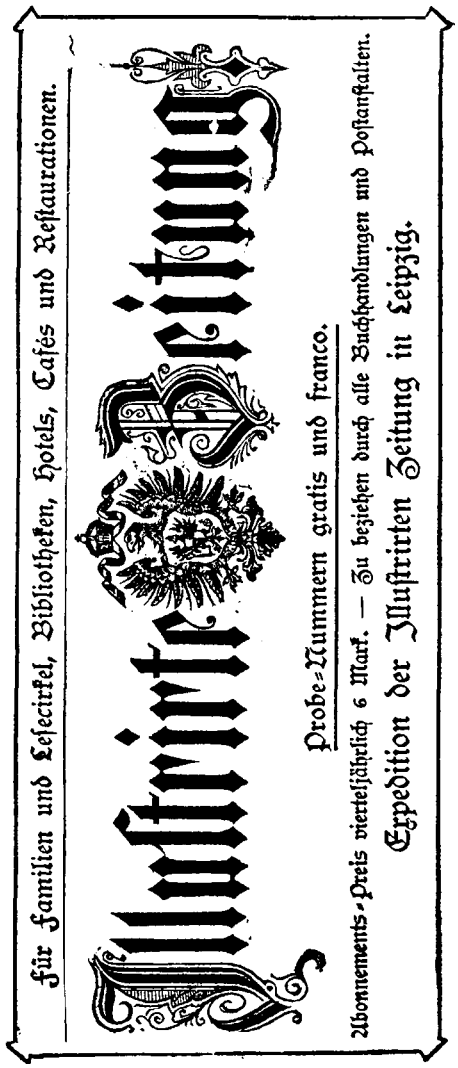

Na jerjowej haßy. **Oscar Rinke** Na jerjowej haßy.

porucza

nowoscze w **symskich** a **nasymskich mězach**

po **najtunischich** płaczisnach, kaž też ßwój derje wuhotowany **pjekzowy skład. Porjedźenja** ßo tunjo wobstaraja.

Khosej,

jara derje ßkodźazy, punt po 100 a 120 np., porucza **Hermann Kunack**
na bohatej haßy.

Rjane jerje,

kopu po 2 hacź 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Drastowy magazin
Otto Fröhnel

njeje nětko wjazy na ßerbskej haßy 22, ale je pschi **žitnych wikach** 681, w domje knjesa twarskeho mischtra Drósche.

S dobom poruczam ßwój skład hotoweje **mužazeje** a **hólczazeje drasty** k dobroczíwemu wobkedźbowanju. **O. F.**

Cześćenym wobydlerjam Budyschina a wokolnosćze s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym moju **destillaziju s Huski** do **Budyschina** na **ßerbsku haßu** do domu knjesa pschekupza **A. Lehmanna** pschepołožił a so ßym s njej s dobom **kolonialtworowe** a **cigarrowe khlamy** pod firmu

Herm. Kirschner

wotewrił.

Sso mojim wotebjerarjam sa jich mi hacž dotal spožčene dowěrjenje najwutrobnischo dźakujo a jich wo nje tež sa moje nowe skutkowanje należnje proscho, poručam ßwoje pschedewsacze dobroćiwemu wobkedźbowanju, wo sprawne a najtunische poßłuženje budu ßo ja stajnje prózowacź.

S pocześćowanjom

Herm. Kirschner.

Na hłownu zhromadźiznu serbskich duchownych

štwórtk, 14. oktobra, dopołdnja dźesaćich w słóncu w Budyšinje należnje přeprošuje **předsydstwo.**

Cześćenym Sserbam w Budestezach a wokolnosćći s tutym k nawjedźenju dawam, so ßym ßo ja w Budestezach jako

czaßnikař (uhrmacher)

saßydlił a to do tak mjenowaneje stareje schule, a ßu pola mje wschitkich drużinow czaßniki na pschedań, kaž dybsaczne, tak tež sćěnowe.

Se ßlubjenjom, so budu ßo prózowacź, kóždemu hacž najtunischo poßłužićź a wschitke **porjedźenja** hacž najrucźischo wobstaracź, s pocześćowanjom

Jan August Janasch, czaßnikař.

Młode piwo

budźe ßo pondźelu, 11., a ßrjedu, 13. oktobra, wjeczor w 7 hodźinach w **piwarni** w **Ajcßwaczidle** pjelnicź.

Wosjewjenje.

Dźiwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje — da-li Bóh — jutsje, 10. oktobra, popołdnju w **dwěmaj** w **Löhnertej** domje w Zokowje mißionsku hodźinu.

Pětr Młónk.

Jutsje, njedźelu, 10. oktobra, směje ßo w Panjezach pola Wujesda sakoženje „ßerbskeho towarstwa". W wěstej nadźiji, so budźe shromadźisna bohacze wopytana, s wutrobnym postrowom

H. Babik,
wuczeř w Hornim Wujesdźe.

Pyta ßo k 1. novembra 1880 strósby **wajchtař.**

Knjejstwo w Lichanju.

Pyta ßo k 1. jannara 1881 strósby, sprawny, młody **hetman.**

Knjejstwo w Lichanju.

Ródny **wotroczk** pyta ßo k nowemu lětu na farje w Hrodźischczu.

Drainirowazy dźěłaczerjo

ßo pytaja sa knjejstwo w Małßezach wot

E. Thomasa.

Kmany, strósby **dźěłaczeř** ßo k młóczenju pyta a móže hnydom do dźěła stupicź pola kublerja **Wittiga** w Scźijezach.

Holzy se wßow, kotrež chzedźa **schwadlistwo, pschirěsanje** a **měrubranje** nawuknycź, njech ßo wobrocza na garbarsku haßu 362, po 1 skhodźe, hdźež móża tež wobydlenje dostacź.

Sa moje **kolonialtworowe a destillazionske khlamy** pytam jeneho ßerbskeje rěcze mózneho

wuczomnika,

kotryž móže hnydom sastupicź.

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschczu 40.

Wuczomnik pytany.

Sa moje **kolonialtworowe a cigarrowe khlamy** pytam ja jeneho Sserba sa **wuczomnika,** kiž móže hnydom sastupicź.

Moritz Mörba
na mjaßowym torhoschczu.

Hólczeź, kiž chze **tyscheřstwo** nawuknycź, móže do wuczby stupicź pola tyscheřskeho mischtra **J. T. Jyrcha** na róžku taschbarka w Budyschinje.

S tutym ja te ßłowa, s kotrymiž ßym **Paulinu Kunzej** w Lahowje na cześćći ranił, saßo nasad bjeru. **St. Jischer.**

Sława k. wučerjej **Suškej** w Wujezdźe pola Pomorec! Wón hižom wě, čeho dla.

B....c J..k.

Temu, kohož nastupa.

Kak srudnje je nětk na tym ßwěćći,
Nětk sprawnosćź, luboscź wotbjera
Kak sapomnja nětk husto dźěćći
Tych starschich a jich hněwaja,
Haj, starschimaj sa dobrotu
Nětk dźěćći cźinja srudobu.

Haj, srudnje je nětk na tym ßwěćći.
Kak husto nětk ßo powjeda,
So, hdyž nětk ženjene ßu dźěćći,
Tych starschich zyle sapomnja,
Na jich ßmjercź dawno cźakaja,
So kónz by było wumjeńka.

Tak je mi s nowa powjedała
Macź stara, kiž je wudowa,
So je ßo dawno napłakała
Na dźowku, hdźež nětk bydło ma,
So je ßwój khlěb se srudobu
Kiž druhdy psched njej sankaju.

O luba dźowka, dha wschak wopomń,
Pań wokoł' schije macźeri
A na tón cźaß ßo tola dopomń,
Kak macź we twojim dźěćźatstwi
Je kóždy kusk, tón najlěpschi
Wschak dawała do erta cźi.

Kak wjele staroscze a prózy
Je wona měła twoje dla,
Kak husto je, tež wo ßrjedź nozy,
Te nadra tebi skicźiła
A sa to tón kusk wumjeńka
Jej s njepopscheczom wobrěcza.

To sarunacź jej njemóźsch ženje,
Schtož cźiniła je na tebi
Sa twoje horjewotcźehnjenje,
Kiž husto běsche cźežke ji,
Kak wjele nozow bjes spanja
Je wona była twoje dla.

Duž, Božo, hladaj s njebjeß dele,
A troschtuj wschak tu wbohu macź,
Kiž ma tych hórkich ßylsow wjele
Na ßwoju dźowku wupłakacź;
Daj ji tu rjanu nadźiju,
So lěpje budźe we njebju.

Hdyž junu cźahnycź ma s toh' ßwěta
Jej s wutrobu wscho wodacź chze.
Bóh daj, so na jej stare lěta
Tu ßamu srudźbu njesměje,
Kaž jeje macź na stare dny.
Ach, to je wumjeńk hubjeny!

Tak hlada husto wurudźena
Ta wboha macź k tym njebjeßam,
Hdźež junu, wot wschoh' wumóźena
B'dźe s hnady wěcźnje sbóźna tam.
To je jej' troscht a nadźija,
Kiž ju w jej' srudźbje poßylnja.

A tak dha wy, wy lube dźěćći,
Njech młode abo starsche scze,
Tak dołho hacž ßu na tym ßwěćći
Tym starschim kschiwdu njecźinćze,
So njetrjebaja w ßmjercźi hicź
Psched Boži thrón waß wobskorźicź.

Pětr Młónk.

(K temu cźißku jena schiłoha.)

Pschiloha k czißku 41 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 9. oktobra 1880.

Ballhauserowe czorne žołczowe a žołdkowe krepki

(Ballhausers schwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebnischi, najstarschi domjazy ßrědk psche hněw, mjersatoscź a jeju płod, mjenujzy psche kółku, psche satwjerdnjenje w žiwocze a s zyła k wuczjiscźenju krwě, — wschěm hospodarstwam najlěpje a najnaležnischo poruczene. Wułoženje, kak maja ßo trjebacź, je kóždej bleschi pschipołożene.

Jeniczki skład je **měschczanska haptyka w Budyschinje.** Njech kóždy na sygl a sakitanske snamjo dźiwa, dokelž ßo wschelako podražuje. 1 blescha płaczi 40 np.

Sskawnje snata **Ringelhardtsko-Glöcknerska ranyhojaza a ezěhnita žalba*)** se schtemplom (**M. RINGELHARDT**) a askitanskej marku na schachtliczkach je **lěkarszy pruhowana** a ßo woßebje pschi **wschitkich wotewrjenych bolosczach, saczeklisnach, wiczu a drjenju s najlěpschim hojazym wuspěchom** nałožuje.

*) Dostacź w schachtliczkach po 25 a 50 np., (s wułoženjom) **w haptykach w Budyschinje,** Lubiju Zitawje, Wostrowzu, Großschönawje, Bjernaczizach, Wósporku, Neugersdorfje, Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldze, Herrnhucze, Nowosalzu, Ebersbachu, Seifhennersdorfje, Halschtrowje atd. — Wopißma moża ßo tam nawjedźicź.

NB. Pschi kupjenju tuteje žalby njech kóždy ßwěrn wobkedźbuje, hacź je na schachtliczkach horni schtempl a sakitanska marka, dokelž ßo nětko wschelake podražowanja stawaja.

Möblowy magazin

w Budyschinje **August Jannasch** na ßerbskej haßy 20 poruczа ßamodźěłane **möble** po jara tunich płaczisnach k dobroczíwemu wobkedźbowanju. Njewjesczinske potrjeby ßu dospołnje na składze.

K prjódkstejazym kermuscham

poruczamy

Kaiserauszug- a griesleraus zug-muku

w snatej wubjernej dobrocze w jenotliwym pschedawanju.

W Budyschinje. **Wulki khumschtny młyn** prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

Piwne droždźe,

najlěpscheje dobroscze a wschědnje czerstwe, poruczа

nowonatwarjena piwarnja **Johs. T. Littera**

na swonknej lawskej haßy čo. 819.

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

M. Th. Pech

na hłownym torhoschczu 140
w Budyschinje

pódla měschczanskeje haptyki
poruczа

klejdowy stoffy

w rjanych nowych mustrach, derje srjadowane a wubjerne w noschenju, jako **czorne židźane stoffy, czistowołmjane kaschemiry, diagonale, serže, hładke** a **mustrowane alpakka, dwójny lustr,** ßo woßebje hodźazy sa domjazu drastu, stary łóhcź wot 30 np.;

czistowołmjane lama,

jenoź dobru a czężku tworu, jako **jaquard, velour** a **köper;**

połwołmjane zajki sa ßuknje

w rjanych nowych mustrach, krutu tworu, 6/4 schěroku, stary łóhcź wot 40, 45 a 50 np.;

barchent sa koschle

wschelakich mustrow a barbow, jara praktiski sa koschle a jaki, 5/4 schěroki, stary łóhcź wot 30, 35 a 40 np.;

rauhowane barchenty,

jenobarbne a mustrowane, po 30—70 np.;

rubischka

jako taillowe rubischka, hłowjaze rubischka, a to židźane, wołmjane, połwołmjane a kattunowe, dybsaczne rubischka, běłe a pißane, jara wulki skład, stajnje wscho najnowsche;

módry, běły a rubjany płat,

czischczane schórzuchi a rubischka, stajnje wulki skład a woßebneje dobroscze.

Na tute wschědne potrjebnoscze ßym ja ßwoju woßebitu kedźbnoscź wobroczik, so bych mojim czescźenym wotebjerarjam s jenoź dobrej a sprawnej tworu poßłužecź móhł, a so bychu czescźeni Sserbja stajnje składnoscź měli, tež pschi najmjeńschej kupi nahladny dobytk sczinicź.

Dale poruczam

krawzam a schwadliczam

mój dospołnje wuhotowany skład **podschiwkow** (futterstoffe) po fabriksich płaczisnach;

wokołonoscherjam a saßopschedawarjam

poskiczam spodobnu składnoscź k wužitnym kupjam.

M. Th. Pech

na hłownym torhoschczu 140
pódla měschczanskeje haptyki,
na róžku jerjoweje haßy.

W khlamach ßo **ßerbski** rěczi.

Jenu trjebanu, tola hischcze zyle dobru Singerowu **schijazu maschinu,** s nohomaj wjerczomnu, ma tunjo na pschedań **August Miesnar** w Huczinje.

S tutym ßebi dowolam najpodwolnischo wossewicz, so ßym dolhe lěta wobstejaze

kolonialtworowe a spirituosowe khlamy

knjesa Augusta Königa tu

na bohatej hasy 88,

kotrej prjedy knjes Albert Meisel měješche, dźenßnischi dźeń na ßo wsał a pod mojej firmu:

J. T. Glien

dale powjedu.

Se ßlubjenjom, so budu ßo kóždy czaß prózowacz, so bych ßebi dowěrjenje wschěch mje poczeßczowazych wotebjerarjow pßches sprawne a ßwěrne poßluženje dobył, poruczam moje pschedewsacze k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

S najpodwolnischim poczeßczowanjom

J. T. Glien.

W Budyschinje, 20. septembra 1880.

Eduard Hartmann

w Budyschinje, na snutsknej lawskej haßy,

porucza we wulkim wubjerku po najtunischich płaczisnach:

flanell, lama, pollama,
rubischeza, židzane, polžidzane a bawmjane,
puczowanske, sparne a konjaze deki,
barchenty, podschiwki.

Konjaze deki,

schtuku wot 3 marki 50 np.,

porucza

W Budyschinje, na Hoschiz haßy.

Ludwig Kuhlmann.

Pschepoloženje khlamow.

Wot 1. oktobra je

pschedeschcznikowa fabrika

Richard Rincke

689 na swouknej lawskej haßy 689,

pódla wudawarnje „Serbskich Nowin".

Najwjetschi wubjerk

pschedeschcznikow (regenschirmow)

jenož s dobrych stoffow po najtunischich płaczisnach.

Poczehnjenja a porjedźenja noschenych pschedeschcznikow ßo jara rucze wobstaraja.

Pschedkoschlitki sady sapnycz. Najwjetschi wubjerk, najtuńsche płaczizny.

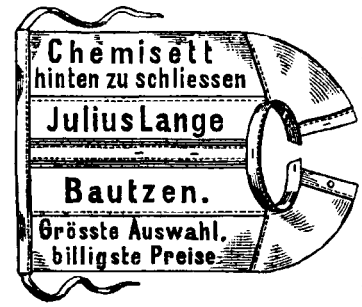

Julius Lange w Budyschinje.

Ssuchoczina ßo sahoji.

Pßches mój universalny ßrědk pßche khoroscze płuzow a pßche kaschel ßu hižom tawsynty wuhojeni. Wot njeho tuberkule rucze sažiju a krakanje sastanje. **Kóždy** kaschel ßo pßchi nakoženju mojeho ßrědka dospołnje sacźěri. Płaczisna sa bleschu s wukasanjom, kak ju wutrjebacz, 4 mk.

Oscar Rindermann, Cöln a. Rhein.

Ssamoskónzowanje,

skaženje familije atd. ßu ßlědstwa wopiłstwa. Tutón njepoczink ßo pßches sto krócz dopokasany, wot lěkarjow poruczeny ßrědk s wjedźenjom abo bjes wjedźenja piczka wotstroni. Tež pomham pßche tajne czěrpjenja, běłospław, moczenje do łoża, padawu khoroscz a lischawu.

L. Grone in **Münster**, Westfalen.

K wobkedźbowanju.

Czeßczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze k nawjedźenju, sa ßym tu dźěłarnju a pschedawarnju **jakow, paletotow, ßomoczanych a płüschowych zaketow** wotewrita. Kóždu ßobotu budu w budźe s napschecza gewandkhěže njedaloko hłowneje straże pschedawacz. Płaczisny ßu na najnižscho postajene a proschu pßchi potrjebje mje dobroczíwje wopytacz.

Swudowjena feldwebelka **Vorwerkowa,**
bydlaza na garbarskej haßy 424.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 42. **Sobotu, 16. oktobra 1880.** **Lětnik 39.**

Łódźny wuczjomnik na czjornym morju.

(Pokračjowanje.)

Jako běšche kapitan łódźe swoje pschiswolenje k temu wuprajił, so smě łódźny wuczjomnik Jank spytacź hacź k brjohej dopłowacź a s tym łódźnikam w jich nusy někak pomhacź móže, někotsi wot nich pschiprawu pschinjeśechu, kotraž so pschi tajkich składnoscźach trjeba. Wona běšche na nawijak podobna, kaž jón tkalźy maja, jeno s tym wuměnjenjom, so so jara łohko wjercźešche. Na tutu pschiprawu běšche schnóra, snadź wjele wjele stow łóhcźi dołha, nawita a bě tale schnóra mało tołscha, hacź bórniza (bindfaden), ale twjerda a derje dźerźaza, dokelź běšche s dobreje konopje dźěłana. Wot tuteje pschiprawy něhdźe dźeśacź łóhcźi schnóry wotwichu a ju Jankej wokoło žiwota swichu, potom pak hischcźe sto a dwazecźi łóhcźi wotwichu a je, hacź runje so te s Jankowej schnóru dźerźachu, tak na krywje łódźe składźechu, so so žane saschmatanje stacź njemóžešche, hdyž wón do morja skoczi a schnóru, na krywje leźazu, sa sobu dele torhny.

Jank potom na kromu łódźe stupi, so by s njeje do morja dele skocził. Tójschto łódźnikow (matrosow) — a běchu bjes nimi ruszy, pólszy, bołharszy a tež někotsi grichiszy — so k njemu cźischcźachu, so bychu jemu ruku dali a sboże pscheli. Kapitanej bě pak teho hólza žel a wón k njemu pschistupi, prajiźy: „Ně, Janko! to ja na moju duschu wsacź njemóžu, so tebje wěstej smjercźi do klamy puschcźu.“ A pschi tutych słowach chźysche wón Janka sa ruku pschimnycź, so by jeho na łódźi sdźerźał. Ale Jank so jemu wušuže a se słowami: „Daj Bóh sboże!“ do morja slecźa.

Taj matrosaj, kiž pschi nawijaku stejeschtaj, jón spěschnje wjercźeschtaj, so by Jank pschezo doscź schnóry sa sobu cźahnycź móhł. Cźi drusy pak kaž proscźi stejachu, hacź sa někotre wokomiknjenja na kromu łódźe skoczichu a s wocźomaj sa Jankom słědźachu. Ale s wopréďka dale niczo njewidźachu, khiba schumjaze žołmy, jenu psches druhu so walaze, kotrež so nimale hacź do krywa łódźe posběhowachu a so s hrimotazym schumjenjom rosplaznychu a nowym žołmam město dachu. Po khwilźy so někotrym sdasche, jako bychu pak tu pak tam něschto na žołmach płówaze wuhladali, schtož pak so bórsy saźo shubi. Ale nichtón njemóžešche s wěstoscźu prajicź, hacź je to Jank abo někajki kruch drjewa.

Mjes tym bě so sacźmiło a njeběšche niczo wjazy widźecź; dokelź pak so schnóra dale a bóle do morja dele cźehnjesche, dha so nadźijachu, so je Jank hischcźe žiwy a dale a bliže k brjohej płowa. „Kraźny hólz!“ tón abo druhi sawoła, a hdyž so schnóra snadź khwilku dale njecźahowasche, někotryźkuliž cźežko sdychny: „Wbohi Janko! Kak s tobu je? Ssnadź sy hižom na někajkej skale do smjercźe rosraženy!“

Wschitkim so sdasche, jako by cźaś dźenba kaž wěcźnoscź dołhi był. S kóždej minutu njeměrnoscź ludźi pschibjerasche a tola njemóžešche nichtón niczo pschecźiwo mórskemu sakhadźenju cźinicź. S prósnej ruku na to wotcźakowacź, schto pschińdźe, strach pscheď smjercźu powjetschešche. Satraschnischo so rujaze žołmy kopjachu a pschezo bóle do łódźe storkachu, so ta tež pschezo bóle rjapotasche haj, móhł rjez, stonasche. Schnóra, na kotruž wschitkich wocźi swěru hladaschtej, so hischcźe pschezo pak rucźischo pak pomałscho do morja cźahasche; tola tak dołho, hacź so wona wotwiwasche, běšche hischcźe někajka nadźija na wumóženje.

Na jene dobo pak schnóra s měrom leźo wosta. Běšche-li młody płówar sbožomnje na brjóh wustupił abo běchu žołmy jeho morwe cźěło na njón wucźiśłe? A dokelź so schnóra tež po khwilźy wjazy njehibasche, dha běšche ludźom, jako by jim krej we wutrobje pukotacź sastała. Wschitźy tam s blědymi wobliczami stejachu a stysknje wokoło so hladachu.

Njejabźy pak so schnóra sylnje sacźahny, a hischcźe ras a wospjet ras. O kajka radoscź, o kajke wjeśele! To běšche, kaž běchu sebi prjedy wotrěcźeli, wěste snamjo, so je so Jank sbožomnje na brjóh wudobył. Jedyn druhemu wokoło schije padasche; pschetož nětko smědźachu so tola saźo trochu nadźijecź, so snadź někak pschi žiwjenju wostanu.

Jankej bě so wo prawdźe radźiło, hacź k brjohej pschipłówacź, ale tam běšche strach sa njeho najwjetschi, dokelź žołmy s njewurjeknitej mozu do skałojteho brjoha praskachu a so wot njeho tak sylnje wotražowachu, so dyrbjachu so saźo do morja wrócźicź. Najwyschšche žołmy drje hacź na brjóh samy horje doražachu — a je tajka žołma najbóle dźewjata, kaž Jank derje wjedźische. — Wón tež wuhlada, so so, kaž je to pschi sylnych wětrach waschnje, na brjohu wulke wóhnje pala, kotrychž płómjenja tym, kiž so po morju bliža, pokasuja, so tam ludźo na nich cźakaja, so bychu jim s nusy pomhali. A jako jena wysoka žołma Janka na brjóh horje wucźiśny, dha woni pschiskoczichu a jeho žołmje wutorhnychu, prjedy hacź móžešche jeho ta pschi swojim wrócźenju do morja sobu hrabnycź.

(Skónczenje pschichodnje.)

Wuśudźenja.

Kostanska komora 5. a 6. oktobra.

Khěžerka a dźěłacźerka Helasowa a słužobna dźówka Augusta Hana Marja Kschižanez, wobej s Rakez, běschtej cźežkeh paduchstwa wobskorženej, a žiwnoscźerjej Korli Augustej Miczkej s Rakez tam winu dawachu, so je tajke paduchstwo satajił. Mjenujźy w nozy wot 3. k 4. augusta 1879 běšche so pschi wóhnju, kiž bě tam wudyrił, tež spomnjeny Miczko wotpalił a bě sa swój skót pola kublerja Sahrodnika hospodu namakał. Rano 25. februara 1880 pytny Sahrodnik, so s jeho synoweje łubje, kotraž je wysche hródźe, něchtón syno dele mjeta a wuhlada, so to Helasowa cźini. Wot Miczka praschana, wotmolwi wona, so je tuto syno Miczkez

konjomaj dacź chzyła. Spomnjena dźowka ßo wusna, so je w sapoczatku tuteho lěta tam tež dwójzy ßyno kranyła a wudawasche pschi tym, so je ju Miczko k temu nawabił, schtož pak wona na žane waschnje dopokasacź njemóžesche. Helaßowa dosta tsi měßazy, Miczkez ßłužobna dźówka pak ßwojeje młodoscźe dla jenož jedyn dźeń jastwa, a Miczko bu sa njewinowatego wuprajeny.

K gmejnskemu prjódkstejerjej w Lichanja 15. junija wěstu Flittmannowu s Wernarjez kranjenja dla pschiwjedźechu a dosta wot njeho wjeßny wajchtar Handrij Pjetschka poruczności, so by tu žónsku k delnjohórczanskemu žandarmej a, hdyž tón doma njeje, na budyski ßud dowjedł. So by ßo to cźim wěscźisch stało, gmejnski prjódkstejer tež hischcźe dźěłaczerja Mateja Kopku sa nimaj póßła, kiž jeju tež bórsy doscźahny. Dokelž žandarm doma njebě, ßo wobaj s zusnizu na pucź do Budyschina podaschtaj. Blisko sady Delnjeje Hórki wona pocźa na bolosćźe w delnim žiwocźe skorźicź, prajizy, so ma slemk (bruch), kotryž je wustupił. Po jeje próstwje wschitzy do korczmy pola Bórku sastupichu. Tam wona do rejwanskeje sale dźěsche, kotraž móže ßo se jstwy pschewidźecź, wróczi pak ßo bórsy s njeje, da ßebi wot korczmarki něschto wody dacź, skasa sa wobeju mužow dwě pórzije kołbaßy a „so by ßebi slemk saßo wurunała", psches khěžu dźěsche a s durjemi won stupi. Hacź runjež bě wona ßwój korbik wó jstwje wostajiła, tola jenemu teju mužow do myßlow pschiňdźe, „hacź tež ta žona tola njecźěła?" A tak běsche; a tak jara, hacź ju pytaschtaj, wona bě prjecź a tež prjecź wosta. Duž mějeschtaj ßo wobaj psched ßudom samolwjecź, so staj jateho cźłowjeka njerodnje wobkedźbowałoj, a dźiwajo na to, so staj ßo wonaj pschi tym wot ßobuželniwoscźe sawjescź dałoj, bu Pjetschka jenož k dwanacźim a Kopka k tsjom markam schtrafy wotßudźeny.

Lawniski ßud 5. oktobra.

Kowarski mischtr Matej Ssuchi s Wulkich Sdźar a jeho ßyn Jan Korla Ssuchi běschtaj wobskorženaj, so je prěnischi pjekarja Groschu w Rakezach se kźemi wo 1 marku wobschudźił a tež k temu nawabił, so je jemu dwě pokrucźe khlěba sa 1 mk. 75 np. pożcźił. Schtož pak druheho nastupa, dha jemu winu dawachu, so je 11. haprleje k pjekarjej Dobrizy w Rakezach pschischoł, wudawajo, so Wuschik rěka a ma wot zaktoweje žony Ssuschkoweje poruczności, jej sa 1 mk. 50 np. zaktow pschinjescź, a so je wona ßama sapłacźi. Wón bě tež te zakty dostał. Sa to bu kowarski mischtr Ssuchi, kotryž běsche wysche teho wobskorženy, so je ßwojeho ßyna k tajkemu cźinjenju naschtykał, k woßmim, jeho ßyn pak k pjecźim dnjam jastwa wotßudźeny.

-a. Sserbski spěwanski ßwjedźeń 29. septembra 1880 w Budyschinje.

(Pokracźowanje.)

Dawno wotcźakowany dźeń 29. septembra skóncźnje saßwita. Módre njebjo ßo lubje ßměwasche a s tym ßwjedźeńsku radoscź sbudźi we wutrobach wschitkich, kotsiž ßo na spěwanski ßwjedźeń hotowachu, Wscha bojoscź, so móhło hrosne wjedro ßwjedźeń skasycź, běsche sahnata; a někotsi měnjachu, so mamy drje ßo to woßebnje ßwjatemu Michałej dźakowacź, kiž běsche sa dźeń, kotryž zyrkej jeho wopomnjecźu ßwjecźi, tež nam rjane wjedro wobradźił.

Wjele běsche ßo wo ßwjedźenju hižom pißało; pscheproschowało běsche ßo wospjet w „Serbskich Nowinach" a w budyskich němskich, haj tež we wschelakich cźěskich a někotrych swonkownych němskich. W 6 hodźinach wjecźor mějesche ßo pokładniza sapoczecź. Ale hižom do pjecźich prěni hoscźo pocźachu pschikhadźecź, w ½7 hodźin pak běsche sala hižom pschepjelnjena; po nashonjenjach łońscheho spěwanskeho ßwjedźenja běsche kóždy hladał s cźaßom dóncź, so by města dostał. Pokładnik, k. pschekupz Lorenz, kotrehož k. pschekupz Mörba podpjerasche, mějesche s pschedawanjom sastupnych listkow a tekstowych knižkow połnjej ruzy dźěła. Tekstowe knižki płacźachu 10 np. a běchu ßerbske a němske woßebje. Sastupny pjenjes běsche: 1. město= hriwna, 2. město= nórt a 3. město= poł hriwny. Prěnje a druhe město běschtej cźißłowanej (nummerirowanej). Porjad městow běsche ßłědowazy: prěni rynk stołow w sali běsche sa pscheproschenych hoscźi, druhi sa ßwjedźeński wubjerk; dalsche pjecź rynkow wopschijesche 1. město; 2. město běchu sadnje 8 rynkow w sali, a dwaj rynkaj koło wokoło po galleriji; wscho dalsche běsche 3. město a to k stacźu. Drje něschto stow billetow sa 2. město budźische pokładnik wjecźor hischcźe pschedacź móhł, dokelž běchu wschelazy jenož billetki na 3. město kupili, měnjo, so móža, pschiňduli sahe doscź, tež ßedźeź, kaž loni. So bychmy města dobyli, pak běchmy lětßa na 3. město žanych blidow ani stólzow nastajecź njedali. Tež gallerija po 1. poskhodźe płacźesche jako 3. město. Konzertna sala w Lauez hôtelu je wěscźe wulka; dwójzy tak wulka pak budźische bycź dyrbjała, budźische=li wschěm města skicźecź chzyła, kotsiž wo to žadachu. Wjazy dyžli tyßaz (1000) ludźi je sawěscźe pschitomnych było; haj někotsi měnjachu, so běsche jich wjele wjazy. S radoscźu móžu pschistajicź, so běchu cźi, kiž běchu pschischli, s wjetscheho dźěła Sserbjo. A woßebnje swjeßelaze běsche to, so běsche mjes nimi wjele wschědnych ludźi, kotrychž ßmy tam loni podarmo pytali. So nawjecźorna strona Sserbow bóle sastupjena njeběsche, je jara k wobžarowanju. Sa to pak ma ßo wusběhnycź, so běchu tu Sserbjo se ßamych najdalschich stron Hornjeje Łužizy, — tak widźachmy někotrych burow, kiž běchu s dala Wojerez pschischli —, a tež Delnja Łužiza běsche někotrych ßwojich najhorliwischich sastupjerjow póßłała, mjes kotrymiž knjeni wucźerka Latkowa s Wjerbna w ßwojej pyschnej delnjołužiskej drascźe wschěch wocźi na ßo scźahny. So běchu tež Němzy bohacźe sastupjeni, ßo po tym, kaž je ßo ßwjedźeń loni radźił, ßamo rosymi. Woßebna cźescź bu Sserbowstwu a ßerbskim prózowanjam, woßebne pschipósnacźe bu komponistej, k. kantorej Kozorej, a spěwarjam psches to, so běchu wjedźerjo tudomnych kralowskich, měschcźanskich, wojerskich, duchownych a schulskich wyschnoscźow, kotrychž běsche towarstwo „Lumir" na ßwjedźeń pscheproßyło, wschitzy pschitomni abo tola sastupjeni. Widźachmy mjes nimi mandźelsku knjeni k. krajskeho hetmana s Beust, k. hamtskeho hetmana se Salza, k. měschcźanskeho radźicźela Buchheima, k. majora s Egidy, k. zyrkwinskeho radźicźela Dr. Schmidta, k. wokrjeßneho schulskeho inspektarja Dr. Wilda a druhich woßebnych knježich, s wjetscha se ßwojimi ßwójbnymi. Tajzy wyßozy knježa wěscźe na konzert pschischli njebudźichu, njebychu=li pscheßwědcźeni byli, so ßmy my Sserbjo tež „salonfähig", so ßerbske wuměłstwo němskemu pornjo steji. Jedyn s horjeka mjenowanych knjesow tež je ßo wusnał, so kóždy ras s wulkej radoscźu na ßerbski konzert pschiňdźe; wschitzy pak ßu pschipósnali, so je ßo jim konzert wubjernje lubił. Tajki konzert pak tež je w Budyschinje jenož ras sa lěto, tak mózny chor tež jenož pschi ßerbskim spěwanskim ßwjedźenju ßłyschisch. A programm běsche woßebnje sajimawy; podawasche jenož komposizije k. Kozora.

Programm běsche, kak jón k. komponist ßam mjenowasche, „historiski"; historiski teho dla, dokelž běchu w nim wschě wjetsche komposizije k. Kozora sastupjene. Duž saßłyschachmy cźißła se „Sserbskeho Kwaßa", s oratorija „Jsraelowa srudoba a troscht",

se „Žnjow", s „Nalěcza", s „Wěnza hórskich spěwow", s opery „Jakub a Khata" a jenotliwe spěwy wschelakeje družiny. Programm wopschijesche 18 cžišćkow. Sskowa běchu wot nascheho njesapomniteho Seilerja, s wuwsaczom 2. cžišćka, kotrehož tekst běsche se „Srudn. khěrl. Jerem. 1, 1. 5.", a 10. cžišćka, se ßerbskeje ludoweje pěßnje „Ssyrotka." (Pokracžowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Drazdžan pißaja, so je ßo kral Albert sańdženu wutoru s Awstrije domoj wrócžik a schtwórtk rano do Kölna wotjěk, hdžež ßo wczera 15. a dženßa 16. oktobra po pscheproschenju němskeho khěžora na ßwjedženju wobdžěli, kotryž ßo tam na tutymaj dnjomaj dla dotwarjenja tamnischeje wulkeje zyrkwje (doma) wotdžerža. — Na hońtwach, na kotrež běsche jeho awstriski khěžor do schtyrskich (stajermarkskich) hor pscheproßyk, staj wonaj sa 10 dnjow tšělikoj: 109 jelenjow a 189 kamsykow (gemsen). Kral Albert měješche to sboże, so tež jeneho jelenja s wulkimi schtyrnacžeróžkatymi rohisnami tšěli. — Braunschweigski wójwoda je prynza Jurja k ßebi do Schlesynskeje, hdžež nětko na ßwojich kubłach pschebywa, na hońtwu pscheproßyk, a je ßo tam prynz Jurij podak.

— W Oberseifersdorfje błysk 9. oktobra wjecžor do Schröterez wumjeńka dyri a jón s wjetscha spali.. — W Lěwałdže 11. oktobra wjecžor w bróżni kublerja Kühnelta woheń wudyri a ju se wschěmi druhimi twarjenjemi tuteho kubła do prócha a popjeła pschewobrocži.

— Drazdžanski pschißažny ßud (schwurgericht) je mordarja Dathu, kiž bě knjesa s Carlowitz skónzowak a wurubik, k ßmjercži wotßudžik.

S Barlina pißaja, so ßu ßo po khěžorowym pscheproschenju na domski ßwjedžeń do Kölna podlali: wóßom pruskich prynzow a prynzeßynow; meiningski herbski prynz s mandželskej; saksi kral a württembergski prynz Wilhelm, badenski wjelwójwoda s mandželskej a dźěscžomaj; oldenburgski, meklenburgski a heßenski wjelwójwoda; heßenski prynz Hendrich; wójwoda meiningski, altenburgski, koburgski a anhaltski; heßenski prynz Bjedrich a Bjedrich Wylem; waldekski, schwarzburgski, lippski, reußski a hohenzollerski wjerch; hamburgski, lübekski a bremenski měschcžanosta; wschitzy pruszy ministrjo, pschedßydstwo rajchstaga a krajneho ßejma, marschal hrabja Moltka, kommandirowazy generalojo 7. a 8. armenkorpsa, wschelazy drusy generalojo a woßebni knježa. Wjerch Bismark je khorowatoscže dla doma wostak. Bajerski kral, kotryž běsche tež pscheproscheny, je wotprajik.

— W Barlinje je wulki njedostatk zyrkwjow, woßebje pak duchownych. Tak ßu tam duchowni, wot kotrychž měješche jedyn do lětuschich jutrow 766, druhi 588, tsecži 564 pacžerskich dźěcži roswucžecž atd. Druhi dźeń jutrow popołdnju je jedyn duchowny 108 dźěcži wukschcžicž, 2 poraj wěrowacž a wysche dopołdnischeje tež hischcže wjecžornu Božu ßłużbu wotdźerżecž dyrbjak.

Awstrija. Saksi kralowa Karola, kotraž běsche na ßwojim pucžu do Italije wóndano do Wina pschijěła, je 11. oktobra wot tam dale jěła. Khěžor ju na dwórnischcžo pschewodźesche. — Wěrowanje krónprynza Rudolfa s belgiskej prynzeßynu Stefaniju smeje ßo hakle 15. februara 1881.

— Galizyszy Polazy, kotsiž hacž do lěta 1878 na winskim rajchsrathu s krucženěmskej stronu dźerżachu, ßu loni k tej stronje pschistupili, k kotrejž cžěszy sapóßłanzy ßłuscheja, a nětko wosjewili, so budža dale ßwěru s nimi dźerżecž.

Franzowska. Po prawym chzysche knježerstwo hižom pshed někotrymi dujami wschelake nabóżniske towarstwa, w Franzowskej njedowolene, roswjasacž a je s jich domow wuhnacž. Ale hacž dotal ßo to stało njeje; pschetož ministrjo ßu ßebi tola prajicž dyrbjeli, so by tajke sakhadźenje w tym nastupanju njemudre było, dokelž je jara ßurowe.

— Parisk měschcžanska rada, w kotrejž maja krucži demokratojo pschewahu, je tamnischemu arzybiskopej hižom pshed někotrym cžaßom sakasała, jenu sapocžatu zyrkej dale twaricž. Arzybiskop je ßo na to wobcžežowak, ale hacž budže jemu to schto pomhacž, ßo prascha.

Jendźelska. W Irlandskej, kotrejž lud je wot teho cžaßa, hdžež ju Jendźelcženjo wobßadźichu, jara podcžischcžowany, pocžina dale a bóle njeměrny bycž. Mjenujzy w Irlandskej žani burjo njejßu, ale wschón kraj, wschě ležomnoscže ßłuscheja jendźelskim rycžerkublerjam, a schtóž chze ratar bycž, dyrbi ßebi wot rycžerkublerja kruch kraja wotnajecž. Rycžerkublerjo pak sa to tak wulki pjenjes žadaja, so najeńkej mało wysche wostanje, a hdyž wón na postajenym dnju pjenjes njesapłacži, dha jeho rycžerkubler hnydom wotecžěri. Duž žadyn dźiw njeje, so ßu tamnischi najeńkojo hižom někotrych rycžerkublerjow satšělili.

Rußowska. Ruske nowiny pißaja, so chinesyski khěžor žaneje praweje swólniwoscže k dobremu pschecželstwu s ruskim khěžorom njepokasuje, ale pschezo wjetsche žadanja dla krajiny Kuldža cžini. Duž drje budže najlěpje, hdyž jeho Rußojo s brónju w ruzy k lěpschemu sadźerżenju pschinucža, woßebje dokelž kuldźinski lud niczo wo chinesyskim knjejstwom wjedźecž nochze, ale chze radscho pod ruskim bycž.

Turkowska. Dokelž běchu wulkomóznarjo wobsankli, so te kupy a města wobßadža, s kotrychž turkowski sultan hischcže najwjazy pjenjes cžehnje, je-li wón Dulcigno Cžornohórskej njewotstupi, dha je ßo wón jich woli skónczinje podcžißnyk. Duž dźělba cžornohórskeho wójska tuto město a jeho wokolnoscž najskerje w tychle dnjach wobßadži.

Ze Serbow.

S Budyschina. Jako běchmy wóndanjo na wjelecžanskej horje, wuhladachmy, so blisko tamnischeho tšělnistwa jena jabłóń s nowa kcžeje.

— Schtwórtk tydźenja rano wokoło 7 hodźin nižе skoroweho młyna (lohmüle) jena ßłużobna dźowka do Sprewje skocži. Jedyn wuhnjeř, kiž runje nimo dźěsche a to wuhlada, tykny bórsy ßwój ßažny rěbl do wody, so by ju s nim s rěki wucžahnyk. Holza ßo tež rěbla rucže pschimny a wuhnjeř ju na brjóh wucžahny; najskerje bě wjeßoła, so bě bórsy saßo na ßuchim. Wona je pjecža s Bukez a hakle 17 lět stara. Do wody je, kaž ßo powjeda, teho dla schła, dokelž ßo jej jejne ßłużbne knjejstwo spodobało njeje.

— (B. N.) Popołdnju 8. oktobra Helena, w scheśtym lěcže stejaza dźowcžiczka kamjenrubarja Wiki, njedaloko Pjetaschez restaurazije na lubiskej dróhy do Wendlerjez skały padže, kotraž běsche tam něhdže 4 łóhcže s wodu hłuboka. Pjetaschowa 8lětna dźowcžiczka Ida jeho ßotru, ženjenu Bayerowu k pomozy sawoła, kaž tež Pjetascha a jeho mandźelsku. Taj k skali pschiběžawschi, wuhladaschtaj, so ßo Wikez holczka na měscže, hdžež bě woda hischcže hwubscha, hižom nuri, a wobaj hacž runje płówacž njemóžetaj, sa njej do wody skocžischtaj a tež to dźěczo pod strachom ßamßneho žiwjenja sbožomnje na brjóh po sdacžu morwe wunjeßeschtaj, tola wone po

někotrym cžaßu saßo woziwi. Tam, hdźež běschtaj tu holczku pschimnykoj, běsche woda 7 łóhczi hłuboka.

— Wuczeřska konferenza budyskeho wokrjeßa směje ßo wutoru, 19. oktobra, lubijskeho pak ßrjedu, 20. oktobra.

S Dźěžnikez. Tudy je ßo 7. oktobra dźěłaczeř Korla Gottlieb Pflauma, 58 lět stary, wobwěßnyk.

S Roswodez. (B. N.) Na puczu bjes Roswodezami a Bójßwezami cźěło kattunczischczerja C. L. Baldaufa, tudy bydlazeho, w nozy k 11. oktobra namakachu. Boża ruczka běsche jeho najskerje sajała.

S Wjelecźina. Do tudomneho zyrkwinskeho prjódkstejeřstwa nětko po nowschej wólbje ßlědowazy knježa ßłuscheja: farař Kubiza jako pschedßyda, gmejnski prjódkstejeř Handrij Eißleř w Wjelecźinje jako městopschedßyda, kubleř Handrij Hantusch we Wjelecźinje, młynk-wobßedźeř Ernst Rychtař s Korsymja, gmejnski prjódkstejeř Korla Krenz s Korsymja, gmejnski prjódkstejeř Handrij Kozor s Wostaschez a khěžeř a tkalz Korla August Häusel s Tuczíz.

S Brěsy. (P.) Njedźelu, 10. oktobra, popołdnju w pjatej hodźinje tu błysk do topoła, tudomnemu gmejnskemu prjódkstejerjej ßłuschazeho a něhdźe pół sta kroczel wot jeho domskich stejazeho, tak ßylnje dyri, so kruchi drjewa wokoło 40 metrow daloko roslecźachu, tak so wonhladasche, jako bychu cźěßle tschěski rosmjetali. Wone tež wyßoko na schtomach wißachu a na tsěsche horje hacž k wuhnju ležachu. Na Bjarez bróżni, 100 kroczel sdaleneje, je błysk tež na woběmaj běharjomaj wrotow trochu schifrował. Tola wón, dźakowano Bohu, sapalił njeje, tak so jenož se stróżenjom woteńdźe.

§* S Bóschiz. Tudomny żiwnoscźeř-wumjeńkař Jurij Ssmoleř měješche w nozy wot ßoboty k njedźeli to njesboże, so se skhoda dele padźe a tež bórsy wumrje.

S Druźkez. (B. N.) W tudomnej haleji jena jabkoń w połnym kcźenju steji.

S Brěsowa. Na polu tudomneho żiwnoscźerja Augusta Hładkeho wóndano rżane stwjelzo, tak mjenowane sboże nadeńdźechu, kotrež ma pódla jeneho wulkeho kłoßa hischcźe ßydom mjeńschich kłóskow. Dokelž běsche tole stwjelzo na běrnischczu wurostło, wone runje kcźějesche, jako je namakachu. We wudawarni „Serb. Nowin" budźe wone někotre dny widźecź.

S Bukojny pola Barta. W dworje kublerja Krawza (Schneidera) tudy schtwórtk tydźenja, 7. oktobra, wjecźor w dźewjatej hodźinje woheń wudyri a wschě twarjenja tuteho kubła do prócha a popjeła pschewobrocźi. Żitne a ßynowe žně, kaž tež wjetscha dźělba domjazeje nadoby a ratařskeho gratu ßu ßo spalile; tež jene ßwinjo w płómjenjach kónz wsa. Kak je woheń wuschoł, njeje snate.

S Ketliz. Cźisty wunoschk zyrkwineho konzerta, kotryž ßo sańdźenu njedźelu popołdnju w naschej zyrkwi k lěpschemu diakonissinskeje khěže wot lubijskich spěwarkow a spěwarjow wotdźerža, je nimale 300 markow. Jedyn woßebny knjes běsche sa ßwój billet 100 markow darił. —

Wukas wyschnoscźe.

§ Pytany muž. Dźěłaczeř Korla August Reck s Kortnizy ßo wot polizije jebanstwa a paduchstwa dla pyta.

§ Tajke ßobustawy ratařskich towařstwow, kotrež chzedźa urtobsku pscheńzu, manstajsku pscheńzu, asowsku hobrsku rożku, montagnsku rożku a sborowsku pschemjenjazu rożku na pospytanje woßycź, móża ßebi w bürowje ratařskeho wokrjeßneho towařstwa w Budyschinje ßymjo wot pomjenowanych druźinow w dźělbach po 2 litromaj hacž do 19. oktobra darmo wotewsacź.

Přilopk.

* Sańdźenu póndźelu wjecźor je jedyn kowař w Röderawje ßwoju lubku, kotraž běsche ßamodruha, na móst pola Riesy dowjedł a ju tam do Łóbja storcźił, hdźež ßo wona satepi. Njekmanika ßu bórsy wußlědźili a jeho do Draždźan do jaštwa wotwjedli.

* Wcźera je ßo na żelesnizy njedaloko Goslara wulke njesboże stało. Na koliji běsche runje stadło wowzow, jako na dobo cźah pschijěcha a do wowzow sajědźe. Něhdźe 20 wowzow bu wot lokomotivy rostorhanych.

* W jenym hoscźeńzu we Winje je sańdźeny tydźeń jedyn zusy pschekupz jenemu pjenjeżnemu listynoscherjej s jědom sawdał. Njedocźink dyrbjesche bjes tym, so by pjenjeżne listy kranycź móhł, cźeknycź, dokelž listynoscheř sahe doscź wo pomoz wołasche. Knježeřstwo hnydom na popadnjenje mordarja 500 schěßnakow wustaji. Sa někotre dny hižom jeho wußlědźichu. Jako mordař widźesche, so njemóže cźeknycź, ßebi wón teho runja se ßylnym jědom sawda a bě hnydom morwy.

* W zyrkwi w Lausanje wotewrichu w tychle dnjach row Rogera s Toskany, něhduscheho tamnischeho biskopa, kotryž bu w lěcźe 1220 tam pohrjebany. Cźěło běsche hischcźe sdźerżane, wobliczo bě derje spósnacź, a hacž runje bě hižom na 700 lět saschło, dha njeběsche biskopowa drasta tola ani pschetkata, ani wobschkodźena.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska zyrkej: Gustav Ernst Hänsel, cźěßla a wobydleř na Židowje, s Veroniku Theresiju Wehsez swudowjenej Schmidtowej pod hrodom.

Katholska zyrkej: Pětr Jakubasch, kubleř w Różencźe, s Madlenu Wóskez se Stróżischcźa. — Jan Klaper, fabrikski dźěłaczeř w Hajnizach, s Hańżu Prstawez tam.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Hana Helena, Jana Augusta Wjazki, dźěłaczerja a wobydlerja, dź. — Korla Gustav, Jana Augusta Dubskeho, cźěßle a wobydlerja, ß.

Michałska zyrkej: Korla August, njemandź. ß. w Sslonej Borschczi. — Ernst Bohuwěr, Jana Bohuwěra Scholty, khěžnika w Dźěžnikezach, ß. — Max Richard, Korle Ernsta Domascha, dźěłaczerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Martha, Jana Miklawschka, dźěłaczerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Korla August, Jana Ernsta Scholty, żiwnoscźerja w Libochowje, ß. — Ernst August, Jana Augusta Noppera, dźěłaczerja a wobydlerja w Cźichońzach, ß. — Johana Pawlina, Jana Wehnera, dźěłaczerja a wobydlerja w Hněwßezach, dź. — Marja Johana, Jana Bohuwěra Bjenscha, pjekařskeho mischtra na Židowje, dź. — Hilźbjeta Frieda, Bjedricha Antona Schelziga, maschinuwjedźerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Theresa Marja Luisa, Oty Juliußa Hetzera, ryczeřkublerja w Delnjej Kinje, dź. — Korla Rudolf, Emila Hermanna Eidama, maschinuwjedźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Helena Theresia, Augusta Kobanje, skałarja a wobydlerja w Delnjej Kinje, dź. — Fritz Balduin, Hendricha Roberta Henniga, maschinuwjedźerja a wobydlerja na Židowje, ß.

Katholska zyrkej: Jan August, Antona Drümela, dźěłaczerja w Nowych Bobolzach, ß. — Theresia, Matthija Krejczího, fabrikskeho dźěłaczerja w Hajnizach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 23. septembra: Hana Augusta, Augusta Próchna, fabrikskeho dźěłaczerja a wobydlerja na Židowje, dź., 2 l. 3 m. 5 d. — 25., Hana Wicźasez, Jurja Żura, wumjeńkarja w Sslonej Borschczi, mandźelska, 63 l. — 29., Gustava Adolfa Scholty, murjerja a khěžerja na Židowje, morwonarodź. dź. — Dźeń 1. oktobra: Marja Ernestina, Handrija Bjenady, żiwnoscźerja w Hněwßezach, dź., 15 l. 4 m. 18 d. — 2., Marja Madlena Kralina, rodźena Cźěßlez, wumjeńkarka w Sslonej Borschczi, 72 l. — 3., Korla August, Jana Bohuluba Młynka, kowarja na Židowje, ß., 25 l. 10 m. 23 d. — Hilźbjeta Frieda, Bjedricha Antona Schelziga, maschinuwjedźerja a wobydlerja na Židowje, dź., 4 d.

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu, pódla hlowneje straže,

porucza po tym, so ßu wschě nowoscze sa nasymu a symu, jara kedźbliwje wubjerane, pschischłe:

Drastne tkaniny:
diagonale,
popoline,
beige,
kroisé,
kaschemir,
cheviot,
jenobarbne a karrirowane, w najnowschich a najwschelakischich barbach, kaž tež wobßadźenja, ßo k temu hodźaze.

Konfekzije:
deschczowe mantle,
jaki,
paletoty,
połdołhe a zyle dołhe,
haveloki,
kolomantle,
s plüscha, doubla, tukota, diagonala, double-kroiséja, boukléja.
Jenož dobre stoffy, najnowsche façony, jednorje a bohacze wobßadźane, derje schite.

Židźane twory:
czorne a pißane,
taffet,
rips,
faille,
kaschemir,
köprowu židu,
atlaß,
rips k wobßadźenju,
ßomot.
Jara dobra twora w družinach, ßo jenož derje noschazych.

Czistowolmjane czorne kaschemiry, dwójzy schěroke,
we wschelakich a najlěpschich družinach.

Lama
we wulkim wubjerku, rjane nowe mustry.

Plüsch
w ženje njewidźanym wubjerku a njedźiwajo wyßokeho zła po starych płaczisnach, tak dołho hacz skład doßaha.

Ssuknje
s **filza, veloura, moiréja, zanelly** stepowane.

Schórzuchi
s **moiréja** a **lustra,** s lazom a bjes njeho.

Schicze po měrje **klejdow, jakow, žaketow, paletotow** ßo na najlěpje a najruczischo wobstara.

Pschecželniwe poßluženje, kruta sprawnosć, dobre družiny, wulki wubjerk, jara tunje płaczisny.

Pruhi a **poßylki tworow** na wonkowskich franko, pschemĕnjenje ßo rady stanje.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu, pódla hlowneje straže.

Sswětoßławny

na druhej pariskej wustajenzy prämiirowany

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop
s Wrótßkawja

najlěpschi polóżazy a domjazy ßrědk psche

kaschel, dybawosć, sažwanje, schiju- a bróstbolenje

maja na pschedań w bleschach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.

w Budyschinje: Heinr. Jul. Lincka,
w Kamjenzu: Herrmann Nächster,
w Nowosalzu: C. Hicka,
w Biskopizach: Carl Meißner,
w Lubiju: W. Rotha,
w Połkžnizy: A. Endler.

Kóždemu poruczam jako jara płaczisny hódne moje po jasonczanskim waschnju dźěłane **liqueury,** kaž tež wschě jednore družiny **palenza** najlěpscheje dobroscze.
Herm. Kirschner na ßerbskej haßy czo. 11.

Pschepołoženje khlamow.

Mojim czesczenym wotebjerarjam s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym ßwoje khlamy

ff. mjaßowych a kołbaßowych tworow

se swonkneje lawskeje haßy saßo na **mjaßowe torhoschczo** do domu knjesa czaßnikarja Göbela pschepołožił, s prostwu, dobroczitwe wobkedźbowanje, mi hacz dotal spožczene, mi tež dale wopokasowacz.

Se wschěm poczesczowanjom
Robert Wuttge.

Zokor, zyły, punt po 45 np.,
zokor, mlěty, punt po 44 np.,
raiß, punt 16. 17. 18. 20. 30. 40 np.,
wulke a małe **rósynki** jara tunjo,
tołczeny **safran** (barbiczku) w najlěpschej dobroscži porucza **Herm. Kirschner.**

Czisty palenz,

dobreho ßłodźenja, litr po 16. 17. 18. 20. a 24 np., pschedawa
Herm. Kirschner
na ßerbskej haßy czo. 11.

Płaćizna žitow a produktow
w **Budyschinje** 2. oktobra 1880.

Žitowy dowos: 4146 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńźa 50 kilogr.	10	12	11	31	11	1	11	91
Rožka = =	11	24	11	71	10	95	11	71
Jeczmjeń = =	7	61	8	69	7	61	8	69
Wowß = =	6	40	7	—	6	—	7	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	—	2	30	—	—	—	—
Sźyno 50 =	2	—	2	60	—	—	—	—
Sźóma 1200 pt.	18	50	21	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
256 schtuk, schtuka po 8 m. 50 np. [2 tl. 25 nßl.] hacž 16 m. 50 np. [5 tl. 15 nßl.]

We Wadezach je **žiwnosćz** čjo. 10 ſ $22\frac{1}{2}$ kórza ležomnosćzow, ſ 202 dawkſkimi jenosćzemi napokožena, hnydom na pschedań. Na kupjenje smyßleni móža dalsche pola wjeßneho rychtarja **Wiczasa** tam shonicz.

Maßiwna khěža cžißko 14 w Lutyjezach, se 4 kórzami pola, se ßolotowej a ßadowej sahrodu je hnydom na pschedań.

Rjanu, zyle nowonatwarjenu **khěžu** w dobrym položenju sa rjemjeßko a tež wikowanje ma płaćizny hódnje na pschedań
W Njeßwaczidle, 7. oktobra 1880.
Jurij Lehmann, pjekarski mischtr.

Jedyn dwajpscheżny **wós,** kaž nowy, se želežnimi wóskami a se sadoru (hemmu) ma na pschedań **Sswora** w Boschezach pola Budyschina.

Towarstwa

wšěch družinow, kaž wučerske a zastojniske towarstwa, lože, kasina; ratarske, wupožćowanske a kreditne towarstwa; spěwanske towarstwa, rjemjesniske towarstwa, wokrjesne towarstwa, wojerske towarstwa, zjenoćenstwa atd., dostanu za swoje sobustawy wosebje spodobne kupne wuměnjenja — en-gros-płaćizny a lóhke wotpłaćowanja — mojich wubjernych a wšudźe khwalenych

pianinow.

Česćeni předsydy a sobustawy wšo dalše listnje zhonja.

Th. Weidenslaufer,
pianofortefabrikant, Berlin, Dorotheenstr. 88.

Ssuchocźina ßo sahoji.

Psches mój universalny ßrědk psche khorosćze płuzow a psche kaschel ßu hižom tawsyntv wuhojeni. Wot njeho tuberkule rucźe sažiju a krakanje sastanje. **Kóždy** kaschel ßo pschi nakoženju mojeho ßrědka dospołnje sacźěri. Płaćizna sa bleschu ſ wukasanjom, kak ju wutrjebacz, 4 mk.
Oscar Rindermann, Cöln a. Rhein.

Symſki jěſdny plan želežnizow, płaćazy wot 15. oktobra 1880.

Se Shorjelza do Draždźan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{20}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{45}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_{9}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{6}	9_{23}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{49}
Biſkopiz	—	4_{36}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_{5}	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_{7}
Do Draždźan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Draždźan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Draždźan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	3_{5}	5_{0}	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{39}	5_{31}	9_{7}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{50}	5_{42}	9_{19}	12_{2}	—
Biſkopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{17}	6_{11}	9_{49}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{54}	6_{47}	10_{28}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{12}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{54}	7_{47}	11_{32}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{17}	8_{9}	11_{55}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Wjeleczina.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd ſ Budyschina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}

S Wjeleczina do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd ſ Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_{4}	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjenza do Draždźan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjenza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{50}
Połczniziy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{13}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{23}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{8}	8_{51}
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{18}	9_{1}
Do Draždźan	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	9_{32}

S Draždźan do Kamjenza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždźan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	9_{7}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{20}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	6_{40}	9_{40}
Połczniziy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	6_{53}	9_{53}
Do Kamjenza	8_{8}	11_{9}	2_{24}	7_{19}	10_{19}

☛ 4. wosowa klassa na njedźelach a ßwjatych dnjach wupanje. ☚

Aukzija pjeńkow.

Pondźelu, 18. oktobra, dopołdnja wot 9 hodźin, budźa ßo w huſczanſkim hoſcźeńzu ſ dweju drjewnischczow mjedźojſkeho knježeho lěßa:
6 Rm. ßuchich twjerdych pjeńkow,
177 = = khójnowych pjeńkow,
ſ jeneho drjewnischcźa huſczanſkeho knježeho lěßa, we wotdźělenju „ßlěbrołuka“:
2 Rm. ßuchich twjerdych pjeńkow,
132 = = khójnowych a schmrěkowych pjeńkow,
ſ jeneho drjewnischcźa demjanſkeho knježeho lěßa, we wotdźělenju „dźecźelowe kerki“ (kleebusch):
235 Rm. mjehkich pjeńkow, No. 15 hacž ßobu 93,
pod wuměnjenjom naßadźenja a pod druhimi, prjedy wosjewjomnymi wuměnjenjemi na pscheßadźowanje pschedawacz.

Schtóž chze ßebi te pjeńki prjedy wobhladacz, ma ßo na lěßnika w hajniſkim domje w Mjedźojſu a na lěßniſki dom pola Huſki wobrocźicz abo ßo tež bjes dalscheho do pomjenowanych drjewnischczow podacz.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Huszy.
Hugo Opelt.

Drjewowa aukzija
na maleschczanskim revieru.

Pondźelu, 25. oktobra t. l., budźa ßo w hucźinjanſkej holi njedaloko Lěſkeje pſchi budyſko-mužakowſkim schußeju na lětuschim drjewnischczu stejaze drjewa, jako:
106 Rm. khójnowych schczěpow,
155 = = pjeńkow,
$28_{,10}$ stotnjow khójnoweho sbytkoweho drjewa
pod snatymi wuměnjenjemi sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacz.

Hrabinske Schall-Riaucourske revierske sarjadnistwo w Maleschezach, 4. okt. 1880.
Sachßa, wyschschi hajnik.

Brunizu (braunkohlen),

derje sortirowanu, pschedawa a sczele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor“ pschi sprawnym poßkuženju
Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźer podkopkow.

Jeczmjeń

k **piwowarjenju** w **strowej** a **dospołnje njewonjatej tworje** kupuje

budyska piwarnja a ßłodarnja,
akzijske towarstwo.

Dospolne wupschedawanje manufakturowych a módotworowych khlamow

Heinrich Preu & Co.

Wot dźenßnischeho dnja pschedawamy wschě wězy **hischcźe po wjele bóle poniżenych płacźisnach,** dokelž dyrbi nasch sklad **sa krótki czaß wurumowany bycź.**

☛ W khlamach ßo **ßerbski rěczi!** ☚

Cześcźenym wobydlerjam Budyschina a wokolnoscźe s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym moju **destillaziju** s **Huski** do **Budyschina** na **ßerbsku haßu** do domu knjesa pschekupza **A. Lehmanna** pschepołożił a so ßym s njej s dobom **kolonialtworowe** a **cigarrowe khlamy** pod firmu

Herm. Kirschner

wotewrił.

Sso mojim wotebjerarjam sa jich mi hacž dotal spožczene dowěrjenje najwutrobnischo dźakujo a jich wo nje też sa moje nowe skutkowanje naležnje proscho, poruczam ßwoje pschedewsacźe dobrocźiwemu wobkedźbowanju, wo sprawne a najtunische poßłużenje budu ßo ja stajnje prózowacź.

S pocześcźowanjom

Herm. Kirschner.

Cześcźenym Sserbam w Budestezach a wokolnoscźi s tutym k nawjedźenju dawam, so ßym ßo ja w Budestezach jako

czaßnikař (uhrmacher)

saßydlił a to do tak mjenowaneje stareje schule, a ßu pola mje wschitkich družinow czaßniki na pschedań, kaž dybsacźne, tak też scźěnowe.

Se ßlubjenjom, so budu ßo prózowacź, kóždemu hacž najtunischo poßłużicź a wschitke **porjedźenja** hacž najruczischo wobstaracź, s pocześcźowanjom

Jan August Janasch, czaßnikař.

K dobrocźiwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Mój podpißanaj s tutym sjawnje knjesej **H. Brendelej** ßwój najwutrobnischi dźak wuprajamoj sa pomoz, kotruž je naju $2^1/_2$lětnej dźowzy wopokasał, kotraž na dyskrasiju, skrofalosnu běbnoscź a hubjeny žołdk cźerpjesche a bu po někotrych měßazach naturskeho hojenja wot jeje cźerpjenja wumóžena, tak so ßo nětko najlěpscheje strowoscźe swjeßeluje. Mój knjesej **H. Brendelej** s wutroby dołhe žiwjenje a stajnu strowoscź pschejemoj, so by hischcźe prawje wjele khorych pola njeho pomoz namakało.

We Wósporku, 29. augusta 1880.

Heinrich Rudolph a mandźelska, w delnim mkynje.

☛ K wuhojenju dyskrasijow, wicźe, rheumatisma, sproscźenjow, khorowatoscźe s lěkařstwa, chronischeje žołdkoweje a delnjožiwotneje khoroscźe, nervoweho a khribjetomosowzoweho cźerpjenja, ßłaboscźe atd. po praktischich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a žiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa cześcźenych khorowatych **bliżschu ßobotu a njedźelu, jako 23. a 24. oktobra, k rěczam: w hôtelu „Münchner Hof (mnichowski dwór)“ na hornczeřskej haßy, w prěnim poskhodźe, wó jstwje Nr. 4, w Budyschinje; pondźelu, 25. oktobra, w Wiskopizach w „ßłónzu“; wutoru a ßrjedu, 26. a 27. oktobra, w Połczńizy w „schěrym wjelku“ a schtwórtk, 28. oktobra, w Kamjeńzu w „skotej hwěsdźe“.** Sa dowěrjenje, mi tudy a w wokolnoscźi dotal wopokasane, mój najlěpschi dźak.

H. Brendel.

Dospolne wupschedawanje.

Dla sastacźa khlamow pschedawam wschě drastne tkaniny a druhe wězy po ßměschnje tunich płacźisnach.

J. Sobersky
na mjaßowym torhoschcźu 41.

Prósne **petrolejowe ßudy** kupujetaj po najwyschschich płacźisnach

bratraj Joachimsthal
w słotym jehnjeczu.

W wudawarni „Serb. Nowin“ je dostacź sa 10 np.:

Prěni wěnz spěwow sa ßerbsku młodoscź.

Khosej,

njepaleny, punt 90—160 np.,
paleny, stajnje cźerstwy, punt 105—120 np.
(jenož cźistoßłodźaze družiny),
zokor, zyły, pt. 46—64 np.,
= mlěty, pt. 42—50 np.,
syrop, pt. 16—40 np.,
jerje, schtuku wot 4 np.,
rósynki, korjenje atd. atd.,
tobak a **cigarry,**
jednore a dwójne **palenzy** a **liqueury**

pschi sprawnym, spěschnym a pschecźelniwym poßłużenju najtunischo porucza

Arno Möckel
na ßerbskej haßy 13.

☛ Pschi wotkupjenju wjetschich dźělbow pschiměrjene poniżene płacźisny.

Drastowy magazin
Otto Fröhnel

njeje nětko wjazy na ßerbskej haßy 22, ale je pschi **žitnych wikach 681,** w domje knjesa twařskeho mischtra Drósche.

S dobom poruczam ßwój sklad hotoweje **mnjazeje** a **hólczazeje drasty** k dobrocźiwemu wobkedźbowanju. **O. F.**

Wotewrjenje konditařstwa a khofejownje.

Mojim cześćenym wotebjerarjam a knježim w Budyschinje a wokolnosćži dowolam ßebi najpodwolnischo k nawjedźenju dać, so ßym ja k dotal cźerjenemu pjekarjenju na mjaßowym torhoschćźu 150 na rózku wulkeje bratrowskeje haßy a woßebje wobkhodźeneho, na kralowske ßudnistwa wjedźazeho pućźa, po dokonjanym elegantnym wuhotowanju, se spodobnym pschebytkom sjenocźenu a nowschemu cźaßej pschiměrjenu

winsku khofejownju a konditařstwo,

sjenocźenej s

běłokhlěbowej, tykanzowej a deßertskej pjekařnju,

sałożiła a na dźenßnischim dnju wotewrika.

Sso sa dowěrjenje, mi dotal dobrocźiwje spožćene, najwutrobnischo dźakujo, budu ßo ßwěru prózowacź, so bych ßebi spokojnosćź ßwojich wyßokocźesćźenych wotebjerarjow a wopytowarjow etablißementa stajnje psches dobre a derje ßłodźaze twory a pićźa, kaž tež psches spěschne poßłuženje dobyła a sdźerżała.

Wo dobrocźiwe podpjeranje mojeho pschedewsacźa najpodwolnischo proscho

se wschěm pocźesćźowanjom

W Budyschinje, 15. oktobra 1880.

Bertha swudowjena **Herzogowa.**

Moje **wobydlenje** je nětko na **kamjeńtej haßy**, po 2 skhodomaj, pola knjesa **Schmauta**, hdźež ßo tež skasanja tak derje kaž w **komptoiru** na **hłownej haßy** (hauptstraße), s napschećźa kralowskeho hamtskeho hetmanstwa, horjebjeru.

H. Grieshammer,
pschedawařnja kamjeńteho wuhla, brunizy a kalka,
kaž tež speditеurstwo.

Dr. Schrammowy bróst- a laxirthej.

doscź snaty jako woßebny ßrědk, skutkuje połóżowazy a kahodnje wotwodźazy.

Prawdźiwy ma jón w pakcźikach po 25 a 40 np. na pschedań

měschcźanska haptyka w Budyschinje.

Słyšny wolij sahoji hłuchosćź, hdyž snjeje pschinarodźena, a wotstroni wěscźe wschě s cźeźkim ßłyschenjom sjenocźene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. póscźele

C. Chop,
haptykař w Sondershausen.

Sa moje

kolonialtworowe a cigarrowe khlamy

pytam k jutram jeneho

wuczomnika,

ßerbskeje rěcźe mózneho, a móże ßo tón ßamy hižom nětko abo posdźischo pola mje pschipowjedźicź. **Wilh. Jacob.**

Do jenych tudomnych wjetschich **kolonialtworowych, spirituosowych** a **cigarrowych khlamow** ßo

wuczomnik,

po móżnosćži ßerbskeje rěcźe mózny, pyta, kiž móże bórsy do wnczby stupicź.

Wscho dalsche je shonicź we wudawařni „Serb. Nowin".

Jena holza se wßy, kotraž chze **schwadlistwo, běłoschicźe** a **pschiřesanje** dospołnje nawuknycź, njech ßo samołwja na schulerskej haßy cźo. 5, po jenym skhodźe, pola

schwadlicźe **C. Nokoweje.**

Jeneho hólza, je-li móżno se wßy, kotryž chze **tyscherstwo** nawuknycź, pyta **Ernst Koltsch,** tyscherski mischtr na Zidowje 261.

Jena pschistojna holza móże tunjo jěd a wobydlenje dostacź. Wscho dalsche je shonicź na lubijskej drósy cźiłko 508c w prěnim schoßu.

Ja pytam

8 hródźnych dźówkow, wolazych wotroczkow; 1 knjejski pohoncź, konjazy wotroczkojo pak k nowemu lětu psches mje ßłużbu dostanu.

Albert Kircha
na kamjeńtej haßy, po 1 skhodźe.

Pyta ßo k 1. novembra 1880 strósby **wajchtař.**

Knjejstwo w Lichanju.

Pyta ßo k 1. januara 1881 strósby, sprawny, młody **hetman.**

Knjejstwo w Lichanju.

Ródny **wotroczk** pyta ßo k nowemu lětu na farje w Hrodźischćźu.

Sa rycźerkubło w Sarycźu ßo 1. jan. 1881 strósby a pilny

hetman

s dobrymi wopißmami pyta.

Drainirowazy dźełacźerjo

ßo pytaja na rycźerkubło w Małßezach.

Na rycźerkubło Bukowku pola Njeßwacźidła ßo kmani **semjodźełacźerjo** pytaja.

Jedyn njeżenjeny hetman, s najmjeńscha 30 lět stary, kotryž je hižom sa tajkeho ßłużił a najlěpsche wopißma wobßedźi, kaž tež dwaj konjazaj wotroczkaj s najlěpschimi wopißmami móża nowe lěto na rycźerkuble w Sarycźu do ßłużby stupicź.

Jedyn cźornobruny **poß** je wuběźał. Tón, kotremuž je ßo pschiwdał, chzył jeho sa pschisprawne myto w Nowych Cźichońźach cźo. 25 wotedacź.

Sańdźenu ßobotu, 9. oktobra, bu w Budyschinje jedyn **pschedeschcźnik** (regenschirm) namakany a móże ßo saßo dostacź we wudawařni „Serb. Nowin".

Sjawny dźak

praji ßo wschitkim, kotsiž pschi wóhnjowym njesbożu, na ßedmym tuteho měßaza wjecźor w 9. hodźinje pola naß wudyrjenym, k pomozy khwatachu, woßebje tež mużstwam ßykawow, kotrychž běchu jich jara wjele ßem pschijěło. Bóh luby Knjes njech to kóżdemu bohacźe saruna a wschitkich psched tajkim njesbożom hnadnje wobarnuje.

W Bukojnje, 12. oktobra 1880.

Gmejnska rada.

Sjawny dźak.

Wutrobny dźak wschěm tym praju, kiž ßu mje po mojim wóhnjowym njesbożu lubosćźiwje horjewsali a ßwoju ßmilnu ruku na mnje, na moju ßwójbu a na mój skót, žaneho pschebytka a žaneje pizy njemějazy, wupschěstrjewachu. Pódla Boha mam ßo to dobrocźiwym duscham dźakowacź, so je nowotwarba mojeho dwora k wobcźehnjenju hotowa a mam woßebje spomnicź na te mnohe twarske fóry s Delnjeje Hórki, Plußnikez, Maleschez, s Klukscha, Sdźerja, Cźelchowa, s Wulkeje Dubrawy, Brěsynki, s Dobraschez a Jeschiz. Bóh sapłacź wschitkim, tež mojim ßußodam a pschecźelam wo wßy, jich samaritsku ßłużbu se ßwojim bójskim sarunanjom a njech jich jeho hnadne wótzowske woko wobarnuje.

W Brěsynzy, 13. oktobra 1880.

Hana swudowjena **Jurakowa**
se ßwójbu.

(K temu cźißku jena pschiłoha.)

Pschiloha k czisłu 42 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 16. oktobra 1880.

K prjódkstejazym kermuscham

porucźamy

Kaiserauszug- a griesleraufzug-muku

w snatej wubjernej dobrocze w jenotliwym pschedawanju.

W Budyschinje. **Wulki khumschtny młyn** prjedy C. G. E. Mörbitz.

K kermuschnym swjedźenjam

porucźam

khofej, jenoż w najlěpschich drużinach, punt po 90, 100, 110, 120—150 np., pschi wotewsaczu 5 puntow tunischo,
zyły zokor w kehelach a jenotliwje najtunischo,
ezisty petrolej, najlěpschi swěčenjowy wolij, kaž tež
wschě drużiny **jednorych** a **dwójnych dobrych palenzow** a **liqueurow** w staro-snatej wosebnej dobrosczi w czwizach a jenotliwje.

J. T. Glien,
najeńk prjedawschich Liebuschiz khlamow
na bohatej haßy czo. 88.

Piwne droždże,

najlěpscheje dobrosczе a wschědnje czerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarńja **Joh^s. T. Littera**
na swonknej lawskej haßy czo. 819.

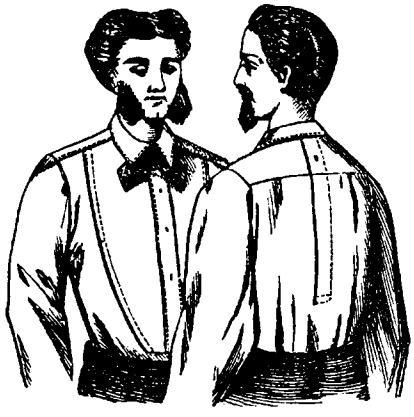

Swjeřschne koschle

s prědnim a sadnim sapnjenjom, s dobreho stoffa sa człowieka, trójzypkatowy saschiwk, schwarne dźěło, wosebje pschistejaze, kaž tež
khornarje, manschetty,
nózne a dźěłanske koschle,
flanellowe koschle, spódnje kholowy,
hólczaze a holczaze koschle,
chemisetty a khrawaty
porucza po jara **tunich, twjerdych** płaczisnach
Julius Lange
na lawskich hrjebjach 686, s napschecza noweje měschczanskeje schule.

Wo **Paul Kneifelowej** **włoßowej tinkturje.**

Knjesej Kneifelej w Drażdżanach. — Psches wubjerne skutkowanje Wascheje włoßypłodżazeje tinktury ßo nuczeny czuju, Wam s wuraženjom njewurjekniteje radosczе a s czuczom wutrobnischeho dżaka ßobudźělicz, so ßu ßo po nałożowanju Wascheje tinktury wulke hołe blaki na hłowje mojeho ßyna zyle shubiłe: tuta tinktura saßłużi wo prawdże kóżde porucżenje. — K tutemu prajenju ßym czim bóle hotowy, dokelž bu mi wot wschelakich lěkarjow po mojich napraschowanjach a po kóżdokróczným wobhladowanju hołych blakow na hłowje nowopłodżenje nowych włoßow tam **sa njemóżne** wuprajene. Jahnsdorf pola Chemnitza, 3. oktobra. **Joh. Aug. Neubert,** młynk-wobßedźer. — Jeniczki skład tejle tinktury ma w Budyschinje **Heinr. Jul. Lincka** w bleschach po 1, 2 a 3 markach.

Budyska parna pjekarńja

rożku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Carl Noack

w **Budyschinje,** na žitnej haßy,
porucza:
amerikanski czisczeny petrolej, w ßudach a wuważeny,
najlěpsche schottiske crown a fullb. jerje, w ßudach a jenotliwje,
derje wotlezane cigarry, 100 schtuk wot 22 nßl.,
wschitke drużiny jednorych a ßłódkich palenzow, w picżelach a jenotliwje,
amerikanske ßwinjaze tuczno, punt po 64 np.,
magdeburgski nowy kißaly kal,
najlěpsche masne, płókaze a rjedźeńske mydło, punt po 34, 36, 40 a 44 np.,
najlěpschu krystallisowanu sodu, punt po 10 np., pschi wotewsaczu wjazorych puntow po 8 np.,
ßnschene jerje wot 8—10 np.,
kielske tuczne pöklingi wot 8—10 np.,
khofej, w rjanych derjeßkodżazych drużinach, po 100, 110 a 120 np.,
zokor po 40, 44, 48, 50 a 55 np., pschi wotewsaczu wjazorych puntow tunischo,
rajß po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
rjane wulke rósynki,
rjane małe rósynki atd.,
wschědnje **czerstwe brunopiwowe droždże.**

Safran (tykanzowa barba)

po prjedawschim wjelecżanskim a něto pola podpißaneho ßo namakazym pschihotowanskim waschnju, je w najlěpschej dobrosczi a jenoż prawdźiwy dostacź pola
Hermanna Kunacka na bohatej haßy.

Pscheńcznu muku

wot stareje pscheńzy,
majß a majßowy schrót
najtunischo porucza
C. Kahrowe
na žitnych wikach w póstskej kowarni.

Wschitke **ßrědki k pizy,** teho runja **warjenja,** kaž tež **wuměnjenje wschěch žitow** s warjenjemi a pizu porucza žitowa pschekupniza
C. Kahrowe
na žitnych wikach w póstskej kowarni.

Sa kermusche

porucza
korjeński a citronowy wolij
w bleschach a wuważeny,
tykanzowu barbiczku (safran),
ff. korjenje, zyłe a tołczene,
czěkazu ßól
(flüchtiges Salz) k pjecżenju wurosczeneje pscheńzy
hrodowska haptyka.

Najnowsche

symske mantle, jakety, deschczne mantle,

kaž tež wulki wubjerk

klejdowych stoffow

wot 20—30 np.

porucža **August Grützner.**

W khlamach ßo **ßerbski rěczi.**

Eduard Hartmann

w Budyschinje, na snutsknej-lawskej haßy,

porucža we wulkim wubjerku po najtunischich płaczisnach:

flanell, lama, pollama,
rubischcza, židžane, polžidžane a **bawmjane,**
pučzowanske, sparne a **konjaze deki,**
barchenty, podschiwki.

Konjaze deki,

schtuku wot 3 marki 50 np.,

porucža

W Budyschinje, na Hoschiz haßy.

Ludwig Kuhlmann.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadzenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodžin. Khudym darmo.

Wjazore pscheměnjenje mojich **cigorijowych fabrikatow,** woßebje mojeho **němskeho khofeja** (Deutsch-Caffee) w módrych wobwalkach s czerwjenoczischczanej etikettu a mojeho **khěžorskeho khofeja** (Kaiser-Caffee) w žołtych rołkach s czerwjenej etikettu, je mje pohnuło, horka stejazu fabriksku marku k sakitowanju trjebacz, kotraž budže wot nětk na kóždym pakczíku s mojeje fabriki nalěpjena. Ja proschu, so by ßo na to kedźbowało a so by ßo mi dowěrjenje, mi hacž dotal bohacze spožczene, dobroczíwje dale sdźerżało.

F. F. Resag

w Barlinje na drażdżanskej dróhy 50 a 51.

Na jerjowej haßy. **Oscar Rinke** Na jerjowej haßy.

porucža

nowoscze w **symskich** a **nasymskich mězach**

po **najtunischich** płaczisnach, kaž tež ßwój derje wuhotowany **pjelzowy sklad. Porjedzenja** ßo tunjo wobstaraja.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźelbje a kóždy dźeń mechanisku dźěkopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

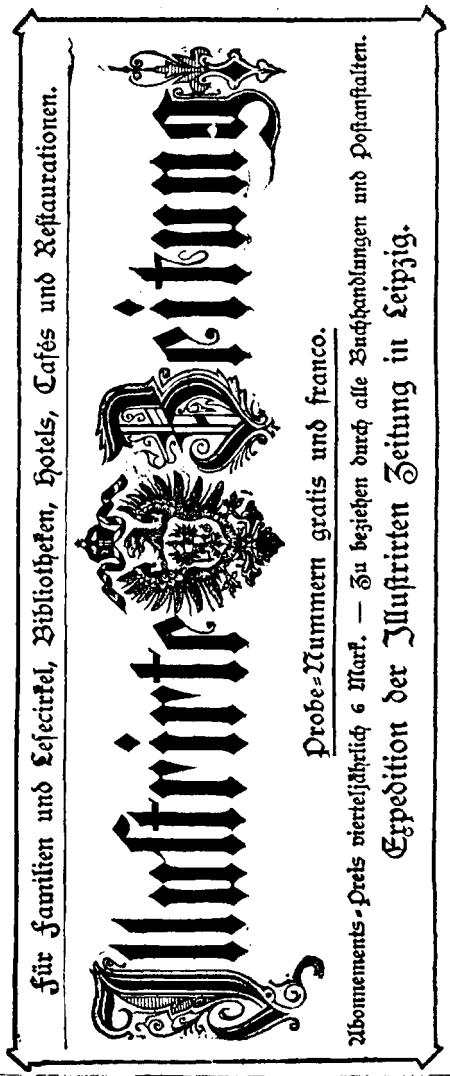

K kermuscham

poručam

wulki sklad kanapejowych dekow

w najnowschich a najrjeńschich mustrach,

kanapejowe krywy

s ripßa, damasta, barchenta, płata, kattuna a kožaneho ßukna,

blidowe krywy

wschěch družinow,

blidowe ruby a **salwety.**

Tunje płaczisny. Dobra twora.

Julius Hartmann Sohn

w Budyschinje,

na mjaßowym torhoschczu pschi róžku.

Möble

wschěch družinow, **sofy** a **stólzy** po najtunischich płaczisnach porucža

August Jannasch,

tyscheřski mischtr na ßerbskej haßy 210.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je sa 30 np. dostacz: **Němske prědowanje,** pschi lětnym ßwjedzenju drażdżanskeho hłowneho towarstwa gustav-adolfskeho wustawa 18. augusta 1880 w pětrowskej zyrkwi w Budyschinje dźerżane wot Dr. L. B. Rülinga, konsistorialneho radźicźela a dwórskeho prědarja w Drażdżanach, a s dobom: **Sserbska rěcz,** pschi tym ßamym ßwjedzenju dźerżana wot fararja J. Jakuba w Njeßwaczidle.

Štwórtlětna předplata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 43. **Sobotu, 23. oktobra 1880.** **Lětnik 39.**

Łódźny wučźomnik na čźornym morju.

(Skónčźenje.)

Žołma, kotraž běšche Janka na brjóh wučźišła, běšche jemu nimale wschón dych wurasyła, tak so bě Jank, jako jeho ludźo doßahnychu, na morweho podobny. Ale wón ßo bórsy saßo shraba a ßo rucźe wopraścha: „Hdźe ßym?" „Blisko Sebastopola", běšche wotmolwjenje, „tola nětko njeje cźaß k powjedanju, ale k skutkowanju!" A woni schnóru s njeho wotwichu a počźachu ju, jako běschtej dwaj mužej Janka do bliskeje khěžki dowjedkoj, pomału s morja na brjóh cźahnycź, derje wjedźo, so wona na łódź doßaha a cźeho dla bě Jank s njej pschipłówał. Mjenujźy na łódźi běchu bjes tym k tutej schnórje tołsty schtryk, wot Rußow „kanat", němski pak „tau" mjenowany, pschiwjasali, tak so ludźo, kiž schnóru cźahachu, tež skónčźnje kanat na brjóh wučźahnychu. Hdyž bě ßo to stało, jón sa tołsty kół twjerdźe sadźernychu.

Na łódźi ßamej pak bě njemała radoscź, jako wuhladachu, so ßo schnóra s kanatom, k njej pschiwjasanym, dale cźaha a hdyž cźahanje sasta, woni wjedźachu, so kanat na brjóh doßaha a je tam něhdźe pschiwjasany. Duž woni kanat s tym kónzom, kotryž běšche na łódźi, wokoło scźežora (mast), ßrjedź łódźe stejazeho, twjerdźe wobwichu. Potom ßo jedyn po druhim po nim do morja puschcźi a ßo po nim dale pschimajo hacź k brjohej pschißnowa, hdźež bu wot ludźi khětsje rucźe hrabnjeny a tak daloko donjeßeny, so jeho žołmy wjazy doßahnycź njemóžachu.

Tak běchu wschitkich łódźnikow horje donoßyli, najpoßlenischi běšche kapitan łódźe a prjedy njeho tón knjes, kiž bě na łódźi ßobu pschijěł. Jako běchu ßebi pschi wóhnjach, ßo na brjohu palazych, drastu trochu wußuschili, cźehnjechu wschitzy w hromadźe k Jankej. Dokelž pak bě stwiczka, w kotrejž wón běšche, jara mała, tak so wschě s dobom k njemu stupicź njemóžachu, dha jeho dwaj do khěžnych duri pschinjeßeschtaj a tam na stólz ßadźischtaj. Jedyn po druhim k njemu pschistupi a ßo jemu se ßylsojtymaj wočźomaj jako wumóžerjej wot ßmjercźe dźakowasche a ßo potom na pucź do Sebastopola poda. Tón knjes pak, kiž bě na łódźi ßobu jěł a běšche bohaty ruski semjan s mjenom Samarin, pschi Janku wosta, prajizy, so nasajtra, hdyž je Jank trochu wotpočźnył, s nim do Sebastopola pschijědźe. A tak ßo tež sta; ludźo běchu wós a konje wobstarali a wobaj ßo potom po drósy, blisko mórskeho brjoha natwarjenej, do Sebastopola wjeseschtaj. Wot łódźe pak niczo wjazy njewuhladaschtaj, khiba wschelake deski a hrjady, kotrež běchu žołmy na brjóh wumjetałe, hdyž běchu łódź prjedy na kruchi rostorhałe.

W Sebastopolu Jank saßo lóhko shori a tež tam knjes Samarin pschi nim wosta, hacź runje kapitan łódźe prajesche, so chze ßo ßam ßwěru sa njeho staracź. Po někotrych dnjach běšche Jank saßo strowy a nětko jemu jeho nowy pschecźel praji, so s nim k macźeri pojědźe. To bě Jankej njemało lubo, pschetož wón ßwoju macź jara lubowasche, kaž tež ßotru a bratra. Jako ßo wobaj k macźeri pschiwjeseschtaj, měješche ta wulke wjeßele, ale to bu hischcźe wjetsche, hdyž shoni, kajki khwalobny skutk běšche Jank dokonjał. Ale s tym to wjeßele hischcźe kónza njeměješche, pschetož knjes Samarin jej praji, so wot njeho s dźaka, so bě jeho Jank psched ßmjercźu wumóhł, kóžde lěto 500 rublow dostanje. (Rubel je 3 mk. 20 np.) Jankowa macź ßo temu knjesej dodźakowacź njemóžesche. Tón pak jej hnydom 500 rublow na blido połoži a potom s Jankom do města dźěsche a jemu, kaž tež jeho bratrej, ßotsje a macźeri nowu drastu kupi.

A so běšche Jank nowu drastu dostał, to bě zyle na cźaßu. Mjenujźy sebastopolske nowiny běchu Jankowy skutk nadrobnje wopißałe. Duž bě ruska khěžorka, kiž tehdy, kaž kóždu nasymu, na ßwojim krymskim hrodźe „Liwadija" bydlesche, tež wo tym shoniła. Jedyn dźeń, běšche to runje bližschu njedźelu po tym, hacź bě ßo Jank k macźeri wrócźił, rjany wós psched jeje wobydlenje pschijědźe, s kotrehož woßebny knjes — běšche to khěžorzyny komornik — wustupi a w runej měrje do jstwy pschinďźe, w kotrejž tež hischcźe knjes Samarin pschebywasche. Wobaj knjesaj ßo najprjedy dźiwaschtaj, so ßo tudy trjechitaj, pschetož wonaj běschtaj staraj dobraj snataj. Potom pak ßebi Janka prjódkstajicź da, prajizy: „Knjeni khěžorka je wo twojim khwalobnym skutku shoniła. Wona chze tebje widźecź a ja ßym teho dla po tebje pschijěł. Duž ßo bórsy swoblekaj." Bjes tym, so Jank to cźinjesche, wobaj knjesaj w hromadźe rěcźeschtaj, hacź tón komornik k Samarinej rjekny: „Luby pschecźelo, ty wschak móhł po prawym ßobu jěcź, wschak cźe knjeni khěžorka snaje, a móhło ßnadź jej spodobne bycź, hdy by jej ty, kiž ßy pschi tej wězy ßam pódla był, wscho drobnje rospowjedał." Duž wschitzy tsjo w hromadźe wujědźechu.

Psched hród pschijěwschi, tón komornik najprjódzy khěžorzy pschipowjedźi, so je Janka pschiwjesł a so je tež Samarin pódla, je-li chzyła ßebi wot njeho zyły podawk rospowjedacź dacź. Wona wobeju k ßebi skasa. Jank, hacź runje ßo trochu strachowasche, tola na jeje praschenja derje doscź wotmolwjesche, a jako bě jeho wona miłoscźiwje pokhwaliła, ßebi wot Samarina wscho wupowjedacź da. Prjedy hacź pak jeju wot ßebje puschcźi, k Jankej rjekny: „Mój ßyno, dokelž ßy ßo tak wubjernje sadźerżał, chzu ßo ja sa tebje staracź a cźe w mórskim kadetskim korpsu wotcźahnycź dacź, w kotrymž kmani młodźi ludźo wscho nawuknu, schtož je k temu trjeba, so móža potom offizierojo na khěžorowych wójnskich łódźach bycź. Chzesch to, Janko?" „Lubjerady, lubjerady" schepny Jank wutrobnje hnuty a knjeni khěžorzy horliwje ruku koschesche.

A Jank je potom do mórskeho kadetskeho korpsa sastupił a po nawuknjenju wscheho, schtož bě sa jeho pschichodnu ßłužbu trjeba, jako mórski offizier s tajkej wustojnoscźu ßwoju ßłužbu sastał, so bu dale a bóle powyscheny, tak so běšche hižom admiral, to rěka,

najwyschschi roskasowar nad wjazorymi wójnskimi kódźemi, jako bě lědy 40 lět stary.

Wußudźenja.

Lawniski ßud 5. a 8. oktobra.

(B. N.) Madlena Lorenzez, Barthez ßłużobna dźówka w Porschizach, bě ßwojej hospoſy 10. septembra pjecź a 15. septembra 26 kakowych hłojczkow kranyła. S tymi bě k ßwojej lubej pscheczelnizy, schewzowej Beyerowej w Maleschezach schła, a tej, kaž na ßudźe wudawasche, tute hłojczki se ßobuželnoscźe dariła. Beyerka bě je brała, hacž runjež dyrbjesche wjedźecź, so ßu kranjene. Wona dosta sa to 3 dny, ta dźówka pak 6 dnjów jastwa.

Hoscźeńzarjej A. Schusterej w Klukschu běsche jeho tehdomny wotroczk Khrystoſ Nowotny ſ Małeho Radschowa w měßazu juliju něhdźe półdra punta pjecźenje, 80 np. hódneje, kranyk a hnydom sjědk. Wón bu teho dla k 3 mk. schtrafy wotßudźeny.

Murjeř Bjedrich August Neumann na Židowje bě ßo w poßleńschich lětach lěnjoscźi a palenzpiczu poddał, so dyrbjesche ßo jeho žona, wo kotruž ßo ſ zyła wjazy njestarasche, na poruczenje wyschnoscźe do gmejnskeje khěže pscheßydlicź. Jako schtrafu sa jeho njekniczomne žiwjenje dosta Neumann dźeßacź dnjow jastwa.

W Bukojnje mějachu dźěłacźerjo tamnischeho rycźeřkubła 5. septembra žnjeński ßwjedźeń. Mjes nimi běsche tež młynski Korla August Ssedlik a dźěłacźeř Gustav Spann, wobaj ſ Bukojny. Jako bě na rejwanskej łubi swada nastała, ßo wonaj na njej wobdźělischtaj, a jako hoscźeńzar Fumfak měr kasasche, běschtaj wonaj njepoßłuschnaj. Ssud jimaj pak žaneje schtrafy njepschißudźi, dokelž bě ta hara jenož mjes tymi dźěłacźerjemi była a ju ludźo njeběchu wonka ßłyscheli.

Dźěłacźeř Jan Mießnar a horncźeř H. M. Berndt ſ Noweje Wßy, schlajfar (tocźeř) Bjedrich Wylem Räka ſ Koßlowa a dźěłacźeř Jan Melda ſ Łupjanskeje Dubrawki běchu ßłěbowazych pschestupjenjow dla psched ßud žadani. Mießnar běsche 5. augusta ſ krawzom Handrijom Hornom ſ Holeschowa hromadu trjechił, bě ßo ſ nim hadrował a jemu pschi tym hrosył, so jeho sarasy. Wjecźor teho ßameho dnja běchu wschitzy schtyrjo wobskorženi w Schołcźiz korcźmje w Nowej Wßy. Tam ßo korcźmarźy spjecźichu, jako jim ta kasasche, so bychu korcźmu wopuschcźili, haj, Mießnar ßo kholowy wusu a koschlaty pó jstwje běhasche. Potom wón kholowy hrabny, w kotrychž jedyn nóž tcźesche a ſ nimi krawza Horna, zyle ſ měrom ßedźazeho, tak ßylnje na hłowu dyri, so temu hnydom krej dele běžesche. Hewak běchu pola Mießnarja nowe tšěschne zyhle namakali, kotrež běchu zyle na te podobne, kotrež mějesche twařski mischtr Winkleř pschi płocźe nastajane. Mießnar bu k tšjóm měßazam jastwa a k 3 mk. schtrafy wotßudźeny, cźi drusy tšjo dostachu pak kóždy tydźeń jastwa a tež 3 mk. schtrafy.

Wonjeschko ſ pólnych kwětkow w ruzy běsche fabrikski strażnik Jan Marschner ſ Małych Debßez tamnischemu sahrodnikej-wobßedźerjej Janej Augustej Wehli podtykował a prajił: „Buket, buket! tutón dostanjesch, hdyž ßo woženisch! Ale ty žanu staru njekrydnjesch, wjele mjenje žanu młodu!“ Tajkich ßłowow dla jeho ßud k 10 markam schtrafy wotßudźi.

Khostanska komora 12. oktobra.

Dźěłacźeř Jan Kraska se Subrniczki, 34 lět stary a hižom 8 krócź kranjenja dla khostany, běsche 27. junija khlamarjej Jeschzy w Měrkowje ſ jeho wjelba 3 mk. kranył, 17. augusta w jenej wßy ſ delnjeje stwy jeneho domu portemonej ſ 10 mk. pjenjes a dwaj dnjaj posdźischo gmejnskemu prjódkstejerjej Ducźmanej w Jeńkezach por schkórnjow, 10 mk. hódnych. Wón bu teho dla k jenemu lětu, 7 měßazam a dwěmaj njedźelomaj jastwa wotßudźeny.

-a. Sserbski spěwanski ßwjedźeń 29. septembra 1880 w Budyschinje.

(Pokracźowanje.)

S radoscźu wotpocźowasche wóczko na tych stach ludu, ſ kotrymiž ßo w sali wscho mjeřwjesche, na tym wěnzu młódnych kwětkow, kotrež w pokkrusy nasche synkowmischtra wobdawachu. Běsche w sali schumjenje, kaž w kołczu, dha wscho hnydom womjelkny, hdyž ſ dypkom 7 hodźin mózny akkord, kiž w sali roskłincza, spocźatk konzerta wosjewi. Konzert wotewri „Wjeßnych towařschkow spěw njewjescźe wjecźor do kwaßa“, žónski chor se ßwětneho oratoria „Sserbski Kwaß“, komponirowane 1847, prěni pschednoschk 8. oktobra 1847 w Budyschinje. Tón skakaty hrajkaty hłóß wurasy nanajlěpje „božmje“, kiž ma njewjesta „frejnym krótkim hrajam ßłódkim“ prajicź. Chor kaž tež solo a duo, kotrež knježnje Rychtarjez ſ Jeńkez a Nowakez se Židowa spěwaschtej, dobuchu pschipósnacźe pschipoßłucharstwa. Kraßne, k temule cźißku ßłuschaze sopransolo „Njewjescźine wotmołwjenje“ běsche we wustojnych rukach knježny Bohumiły Kordinez ſ Minakała, kotraž se ßwojim ßłěbrojaßnym hłoßom wscho pschipoßłucharstwo satorhny. Jeje spěw dychasche ßamu něžnoscź a wutrobnoscź; a hłuboko sacźuty pschednoschk tejele tak kraßneje kaž cźežkeje partije pscheradźi móz kiž je na konservatoriju sdźěłana. Se ßławuwołanjom a plazanjom bu spěwarźy derjesaßłuženy dźak pschipoßłucharjow. — Druhe cźißko, altsolo ſ duchowneho oratorija „Jsraelowa srudoba a troscht“, komp. 1861, 1. pschednoschk 22. haprleje 1862 w zyrkwi Sswj. Marje w Drażdźanach, žada niz jenož wobschěrnoscź a wobwjertnoscź hłoßa, ale tež mózne hłóßne ßrědki. Hdyž ßebi knježna Hańża Kozorez ſ Ketliz, dźówka komponista, ſ tymle solom pschipósnacźe pschipoßłucharstwa dobycź wjedźische, je to dopokas, kak wjele prózy je na nawuknjenje tak cźežkeje partije nakožicź dyrbjała. K. wucźeř Pilk ſ Drażdźan tole cźißko na hußlach jara wustojnje pschewodźesche, psches cźož żyły pschednoschk wjele dobu. Historiszy je drje sajimawe, so je tule partiju prěni ras, t. j. 22. haprleje 1862, w Drażdźanach dwórska spěwarka Schusterowa ſ wulkim effektom spěwała. — Cźo. 3 běchu w naschich musikalnych kružkach wjele a rady spěwane „Sswjateje Marine ßylsy“, spěw sa měschany chor, komp. 1848 1. pschedn. 13. junija 1848 w kupjelach Marinej Studni pola Ssmjeczkez. Nasch njepschetrechjomny chor mějesche tu prěnju składnoscź ßo pokasacź. Pschi wschěm sdźerženym pschednoschku, kajkiž tekst žada, běsche effekt chora wulzy mózny; woßebnje rjane a mózne bassy tudy wustupowachu. Sacźischcź kompozizije je hłuboki; nabožina, kiž ſ kóždeho akkorda klincźi, wschěch wutrobu hłuboko hnuje. Je ßo hdy žanemu komponistej radźiło, sacźucźa pěßnjerja w synkach wuprajicź, dha je ßo to naschemu Kozorej radźiło, a woßebnje se „Sswjateje Marinymi ßylsami“ Seilerja. Tekst a hudźba je jene zyło, kaž by ßo hudźba ſ tekstom rodźiła była. Komponist a spěwarjo dobuchu tež mózny applaus. — Cźo. 4 „Nětk ßłónzo Boże khowa ßo atd.“ je wuschiknje wudźěłane duo sa tenor a baß se ßwětneho oratoria „Žně“, komp. 1853, 1. pschedn. 3. oktobra 1860 w Budyschinje. Pschednoschowaschtaj jo derje kk. wucźerjaj Borsch w Koblizach a Bartko w Malecźizach. — Mózne plazanje a ßławuwołanje wubudźi cźo. 5, „Wjecźor“, trio sa sopran, tenor a baß, komp. 1848, 1. pschedn. 5. oktobra 1849 w Budyschinje. Ssym ſ zyła tych wobżarował, kotrymž, dokelž dyrbja ßo

ſ pſchełožkom ſpokojicź, kraßny tekſt pſchiſtupny njeje, dha ßym to pſchi „Wjecžorje“ w najwyſchſchej měrje cźinik. Zyła pěßeń je wulkotny wobras wjecžora. wobſtejazy ſ wóßom mjeńſchich wobraſkow, pokaſowazych, kak wjecžor pſchiroda po něcźim wußnje. 1. Sso ßměrka; „mróczele ßo cźerwjenja“; roßa wuſtupuje, měßaczk ſkhadźa. 2. Piſkajo wowcźeř ſkót domoj cźěri; ßwjaty wjecžor ßo ſwoni. 3. Wjeßeke holcźo duzy domoj pěßniczku ſpěwa. 4. Lóźki wětſik „koleba halźki do ſpanja“; „w hacźe rohodźiſna ßycźi“. 5. W cźmowym hajku ſpěwa ßokobik. 6. Tu a tam hiſchcźe „ſchwjercźik zyrźi“; „ptaczki, waczki k měrej du“. 7. Je nóz: „wiwka ßuta“; wſcho druhe mjelcźi. 8. Wſcho ſpi; cźiſchina wſchudźe knjeźi; doły kryje ſcźěn, „runiny ßo ßlěbornja“. A tele wobraſy nam Kozor pſchedeſtaja w hudźbnych barbach, ſ kotrychž ßamych je ſaßo doſpołny wobras wjecžora naſtał, tak ſo pſchipoßłuchać, wocźi ſandźeliwſchi, po ſynkach ßam pſchirodu wußnycź widźi. Pſchednoſchachu tule wubjernje ſeſtajanu a pſchedźěkanu kompoſiziju knježna Bohumiła Kordinez, ſopran, k. ſeminarſki wyſchſchi wucźeř Fiedleř, tenor, a k. wucźeř Wróbl w Nowej Wßy, baß, a to bjes pſchewoda, mjes tym ſo druhe cźißła k. komponiſt ßam na kſchidle pſchewodźeſche. We wuſtojniſchich rukach tole trio bycź njemóžeſche. — Cźo. 6 „Dopłomjeniło ßłóncźko je atd.“, ſaſtaniczko ſa tenorſolo ſ kwartettom, komp. 1846, 1. pſchedn. 7. auguſta 1846 w Budyſchinje. Solo běſche w rukach k. hoſcźeńźarja Hauſe, kwartet: 1. tenor k. Hauſe, 2. tenor k. wucźeř Borſch, 1. baß k. wucźeř Bartko, 2. baß k. wucźeř Wróbl. S dźěla tole cźißło k. Pilk na hußlach pſchewodźeſche. W knjeſu Hauſe ßmy kraßny, mózny, połny a jaßny tenor ſeſnali, kiž, ſchtož hłóß naſtupa, mjes ſpěwarjemi žaneje konkurrenzy njenamaka, kaž mjes ſpěwarkami knježnje Bohumiłe Kordinez žana njebu. Runjež Němz, pſchednoſchowaſche k. Hauſe ſ połnym a prawym ſacźucźom: wón wjedźiſche, ſchto ſpěwa; a ſchtož wuprajenje naſtupa, běſche ſ njeho mało Němz ßłyſchecź: wón tež je ßo pilnje prózował, tekſt korektnje nawuknycź a wſchěm žadanjam k. dirigenta doſcźcźinicź. Dopißować „Kath. Póßła“ (cf. „K. P.“ cźo. 19. wot 2. okt. t. l.) w ßwojej rosprawje wo ſpěwanſkim ßwjedźenju wo nim mjes druhim praji: „S wulkej radoſcźu dyrbimy wuſnacź, ſo je knjes hoſcźeńźar Hauſe niz jenož wubjernje, ale tež, runjež Němz, ßerbſke ßłowa derje doſcź a ſroſymliwje wuprajał.“ Duž běſche pſchipoßłuchařſtwo wot jeho hłoßa a pſchednoſchka zyle ſahorjene. Kompoſizija ßama je wubjerna; a dokelž ßebi wot mjenowanych ſchtyrjoch knjeſow kóždy prózu dawaſche, na najlěpje ſpěwacź, dźiw njeje, ſo plazanje, ßławu- a da capo-wołanje ßo prjedy njeſlehny, doniž prěnje a poßlenje hróncźko njewoſpjetowachu. Na to ſaßo frenetiſki applaus. (Pokracźowanje.)

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Kral Albert a kralowa Karola ſtaj ſańdźenu póndźelu na italſkeho krala hród w Monzy pſchijěkoj a chzyſchtaj tam pſchi kralowſkej familiji někotre dny woſtacź a ßo potom do bliſkoſcźe Garda-jěſora podacź, hdźež někotry cźaß pſchebudźetaj.

— Kral Albert ma w tu khwilu 980 wyſchſchich a nižſchich ſaſtojnikow, ßłužobnikow, cźeladnikow, a hewak hiſchcźe wſchelakich druhich płacźicź a jim ſdu dawacź.

— Kral Albert je dotalnemu inſpektarjej kralowſkeje běrkownje w Budyſchinje, knjeſej C. J. Brücknerej, ßłužbne pomjenowanje běrkowſki radźicźel (ſteuerrath) ſpožcźik.

— W Zedlitzu pola Bórny w tu khwilu khoroſcź ſcharlach ſtraſchnje ſakhadźa. Wot 59 tamniſchich ſchulſkich dźěcźi 32 na nju khore leźi.

— Na nětcźiſchej naſymſkej lipſkej maßy je 20,698 zuſych ludźi pobyło; jutrownu maßu běſche jich tam 19,884.

— Měſtno, na kotrymž budźe ßo w Lipſku dom abo wjele wjazy „hród“ ſa najwyſchſchi ßud němſkeho khěžorſtwa twaricź, ßu pjecźa wóndanjo wobhladowali. Twařbu němſke khěžorſtwo ſapłacźi.

S Barlina pißaja, ſo je ßo němſki khěžor do Frankfurta nad Majnom podał, ſo by pſchi wotewrjenju tamniſcheje noweje opernſkeje khěže pſchitomny był. — (W tajkej opernſkej khěži ßo opery, to je ſpěwane keklije, wotdźerźuja, pſchi kotrychž ßo wjele pychi nałožuje. Frankfurtſka opernſka khěža je tež jara pyſchnje natwarjena.)

— Dźeń 26. oktobra generalny połny marſchal hrabja Moltka ßwój wóßomdźeßaty (80.) narodny dźeń ßwjecźi.

— We Wrótßławju (Breslau) wóndanjo ſchleſynſzy katholikojo ßwoju kóždołětnu generalnu ſhromadźiſnu dźerźachu a na njej wſchelake zyrkwinſke należnoſcźe wuradźowachu. Prěni krócź běchu tam tež ſchleſynſzy Polazy tak ßylnje ſaſtupjeni (jich běſche pſches 600 muži), ſo ßwoju ßamßnu półſku ſhromadźiſnu wotdźerźachu, na kotrejž woßebje wo to jednachu, kak by ßo wucźenje w ſchleſynſko-półſkich ſchulach ſkerje a lěpje połěpſchiło; pſchetož nětko tam półſke dźěcźi žałoßnje mało nawuknu, dokelž je tamniſchi wucźerjo najbóle ſ pomozu němſkeje rěcźe wucźa. — (To pak je kołwrótnje: kaž maſch ßerbſke dźěcźi ſ pomozu ßerbſkeje, tak maſch tež półſke ſ pomozu półſkeje rěcźe wucźicź, hewak ßy ſabijak jich ducha.) — W Pruſkej bydla něhdźe 3 milliony Polakow.

— Pruſki ßejm ßo 28. oktobra wotewri a je wjeřch Bismark wſchelake nowe ſakonje pſchihotował, kotrež ßejmej k wuradźowanju pſchepoda. — Dawki a druhe krajne dokhody ßu w tutym lěcźe tejko wunjeßli, ſo na wudawki doßahaja. Duž je nadźija, ſo w Pruſkej pruſkich należnoſcźow dla dawki k lětu wjetſche njebudźa. Sa to pak budźa dawki, kiž ßebi němſke khěžorſtwo woßebje ſa wojeřſtwo žada, ßnadź wjetſche, kaž někotſi měnja.

— Kölnſki domſki ßwjedźeń je ßo jara derje radźił. Khěžor a pſchihladowarjo ßu ſ nim jenak derje ſpokojeni; pſchetož wjele kraßnoſcźe běſche pſchi tutej ſkładnoſcźi widźecź. Mjes tymi, kiž w dołhim cźahu w ſtarodawnym ſdraſcźenju nimo khěžora cźehnjeſche, běſche jena knjeni, kotrejž draſta na 1500 mk. khoſchtowaſche.

Awſtrija. Khěžor Franz Joſef bě hižom huſto na pucźowanju a wón w tu khwilu po awſtriſkej Schleſynſkej pucźuje a tam wſchitko ßwěru wobhladuje. Wobydlerjo ßu tam najbóle Polazy a Cźechojo, kotſiž jeho wſchudźe najwutrobniſcho witachu. Tón krócź pak woni wjazy po němſkim kommandu „Hoch“ njewołachu, ale khěžora wſchudźe ſe ßławuwołanjom poſtrowjachu abo po połſkim waſchnju tež ſe ßłowami „Njech žyje“, to je „njech je žiwy!“ To pak ßo awſtriſkim Němzam njelubi, ſo Polazy a Cźechojo wjazy po jich woli njecźinja, ale měnja, ſo ßu woni runje tak wjele kaž Němzy, a ſo jich rěcź runje tak wjele płacźi, kaž němſka.

— Awſtriſzy Němzy ßu teho dla na miniſtra-pſchedßydu, hrabju Taaffe, haj na zyke-miniſterſtwo jara njemdri, dokelž to měni, ſo je ſa Awſtriju najwužitniſche, hdyž maja tam wſchitke ludy jenajke prało, — a woni (Němzy) pak chzedźa tola nad tamniſchimi druhimi ludami knježicź, kaž ßu to dołhe cźaßy cźinili.

Franzowſka. Miniſterſtwo je ſkóncźnje tola pſchecźiwo nabóżniſkim (religiöſnym) ſjenocźeńſtwam wuſtupiło a 16. oktobra 13 klóſchtrow karmelitſkich mnichow ſanknycź a mnichow wuhnacź

dako. Woni krajnym sastojnikam, kiž běchu pschischli, so bychu jich wupokasali, skoro nihdźe durje njewotewrichu, ale dyrbjachu ßebi je krajni sastojnizy s gwaltom wotewricz.

— Minister wojeřskich należnosczow je generala Cißeja wotßadźił, dokelž je tón pschiwdał, so je jeho lubka, jena rumunska knjeni Kaulla, jeho wojeřske papjery pschehladowała, najważnische s nich wotpißała a je, kaž franzowske nowiny powjedaja, pruskemu knježeřstwu sa drohi pjenjes pschedała.

Jendźelska. W Irlandskej, hdźež, kaž ßmy tydźenja prajili, wschě ležomnosczе (pola, łuki, lěßy atd.) jendźelskim ryczeřkublerjam ßłuscheja, je słóscz pschecźiwo tajkim ryczeřkublerjam pschezo wjetscha, a ßu tam w tychle dnjach na jeneho tšělili. Tón tšěleř jeho pak njeje trjechił, ale je pohoncza satšělił. A drje tam tež prjedy lěpje njebudźe, hacž hdyž tam ludźo, kiž móża jenož tehdy ratarjo bycz, hdyž jim ryczeřkubleř kruch pola pschenaja, ßwoje ßamßne ležomnosczе dostanu, s kotrychž jich žadyn ryczeřkubleř wuhnacz njemóže.

Rußowska. Ruski naßlědnik (krónprynz) je ßo s hrabju Loris-Melikowom do Liwadije na Krymje podał. Khěžor Alexander je jeju pjecza teho dla k ßebi žadał, dokelž je jara skhorjeł. Drusy wudawaja, so chze ßo wón s hrabinku Dołgorukowej woženicz a so je teho dla naßlědnika a Loris-Melikowa k ßebi pschińcz dał.

Turkowska. Sultan europiskich wulkomóznarjow pschezo hischcze sa nóß wodźi. Wón drje je jim prajicz dał, so wschak chze nětko Dulcigno lubjerad Cźornohórzam wotstupicz, a so by teho dla cźornohórski wjeřch někoho póßłał, kotremuž by Riza-pascha Dulcigno pschepodacz móhł. Duž je tam cźornohórski wjeřch jeneho sastojnika póßłał, ale město teho, so by temu Riza-pascha město pschepodał, wón wurěczе cźini, prajizy, so ßo tajke pschepodaczе prjedy stacz njemóže, hacž je na sultana pißał a ßo tež turkowskich ministrow wschelakich wězow dla napraschował. Duž ta wěz saßo hacž na dalsche s měrom leži.

Ze Serbow.

S Budyschina. Schtwórtk rano wokoło dweju hodźinow poczachu tudy woheń schtórmowacz, dokelž w tak mjenowanej fabrizy psched lawskimi wrotami płómjenja se ßwislemi won bijachu. Potom ßo pokasa, so bě ßo na łubi ratarja Handrija Helaßa ßyno sapaliło. Dokelž domjazy a ßußodźa bórsy woheń salecz pytachu, dha ßo jim to tež radźi a bu strach tež bórsy wotwobroczeny.

S Pschischez. Tudy je ßo schtwórtk wjeczor fajma, tudomnemu kublerjej Mirtscherlingej ßłuschaza a bjes Pschischezami a Dobruschu stejaza, wotpaliła. Dokelž běsche ju ßylny wětr wo dnjo powalił, wona bóle rósno ležesche, a běsche płómjo teho dla khětro schěroke.

S Rachlowa pod Cźornobohom. Kralowska woheńsawěscźaza kommißija w Drażdźanach je tudomnemu khěžnikej Janej Gruhlej sa jeho, pschi haschenju wóhnja 7. septembra t. l. wopokasane wubjerne prózowanje khwalobne pschipósnaczе wuprajiła a to tež psches hamtske hetmanstwo sjawnje k nawjedźenju dako.

S Radworja, 11. oktobra. (Kath. P.) Sańdźeny pjatk a wczera cźehnjechu straschne njewjedra psches naschu wokolnoscz; tola bu psches Boże hnadne swarnowanje wscha schkoda wotwobroczena. Pjatk wjeczor, jako běschtej hižom dwě ßylnej njewjedrje pschecźahnyłej, dyri pschi tsecźim błysk do Zyžez twarjenja w Młynskich khěžach, a to s jenym woknom nuts a s druhim won. Wobßedźeř Zyž woteńdźe se stróżelemi. Błysk běsche kruch murje wutorhnył a 6 schkleńzow w woknach rospuknył. — Wczera popołdnju saßo ßylne njewjedra naschu wokolnoscz pschecźahnychu, a błysk dyri w Cźornym Hodlerju pschi Poleńkez twarjenju do jeneje telegrafiskeje žerdźe a wotpaczi kruch drjewa. W Khelnje dźěsche muž s koßu na khribjecze domoj, jako błysk do koßy dyri a jeho k semi porasy. Bóh chzysche jemu naspomnicz, so je dźenßa njedźela. K.

S Łuska pola Bukez. Tu pschińdźe schtwórtk, 14. t. m., na knježim dworje dźěłaczeř Geyer psches to k njesbožu, so w bróżni pschi delemjetanju žita s kaschcza, schtyri łóhcze wyßokeho, na huno dele padźe. Wón ßo pschi tym tak wobschkodźi, so hnydom myßle shubi a hižom na druhi dźeń na rostschaßenje moshow wumrje.

S Łupoje. Njedźelu, 24. oktobra, směje ßo w naschej zyrkwi Boża ßłużba a budźe pschi tutej składnosczi k. kandidat duchownstwa J. Kschižan se Scźijez prědowacz.

S Njeßwaczidła. Wěsty Mießnar s Noweje Wßy pola Njeßwaczidła sańdźeny njeßwaczilski hermank ßylnje halekowasche a ßo pschi tym tež do žandarma da. Tajkeho njehorneho sakhadźenja dla Mießnarja swjasachu a jeho do kłódy, w knježim dworje ležazej, wotwjedźechu. Tam Mießnar tak dołho sa schtrykami, s kotrymiž běschtaj jeho ruzy swjasanej, cźahasche, hacž je rostorže. Potom wón jenu ławu shrabny, rosrasy s njej khachle a durje. Na dwór cźeknywschi ßo wón psched tamnymi dźěłaczeřskimi ludźimi na hrabju huntorjesche a hrożesche, so budźe ßo bórsy nad nim wjecźicz. Jako hrabja wo tajkim njepschistojnym sadźerženju Mießnarja saßłyscha, wón khětsje wós da sapschahnycz, na kotryž Mießnarja, prjedy swjasaneho, ßadźichu a potom do budyskeho jastwa dowjesechu.

S Jěžowa. Tudy ßu ßo 15. oktobra dómske a kólnja khěžnika a kamjenjerja Korle Nowaka wotpalike. Woheń je drje najskerje sakoženy.

S Parzowa. Tudy je ßo 30. septembra rano 5 hodźinach dwór półleńka Jurja Hórbanza wotpalił.

S Trjebina. Tež tudy ßo sedanski ßwjedźeń wotdźerža, a pschi tutej składnosczi nasch ßlepjanski duchowny knjes Wjelan tajku kraßnu rěcz dźeržesche, so pschipoßłucharjo želniwe ßylsy płakachu. My jemu sa jeho pěkne ßłowa s tutym najwutrobnischi dźak prajimy. S paradu, kotraž ßo psched nim wotdźerža, běsche wón s pokojom. Wona budźische pak ßo hischcze lěpje radźiła, ale na komandirach pobrachowasche; žadyn njechasche komando na ßo wsacz, hacž ßo skónczнje półleńk Matij Lenik na to swaži. Je-li so ßu ßo pschi tym žane smylki stali, dha ßo nad tym nichtón dźiwacz njetrjeba, dokelž je Lenik hižom 12 lět wot wójska doma. Pschi „zapfenstreichu" półleńk Hanß Jando khorhoj njeßesche.

„Zaßnik" pische:

S Khoczebusa. Knjes archidiakonus Wieder s Wojerez, kytryž bu sa druheho duchowneho nascheje ßerbskeje woßady wuswoleny, je ßo wotrjekł a nochze ßem pschińcz. Tola je nadźija, so ßerbskeho duchowneho dostanjemy; pschetož knjes Lany, kiž je w tu khwilu farař w Schlesynskej, je ßo dał ßłyschecz, so chze k nam pschińcz.

Dale: 4. oktobra ßo w Žandowje Rejkez dom wotpali a tón ßamy dźeń wjeczor w 11 hodźinach w Saspach woheń wuńdźe a Lenikez, Schołcźiz a Matuschkez bróżnje do prócha a popjeła pschewobroczi. Dokelž běchu zyłe žitne a ßynowe žně w tych bróżnjach, ßu wotpaleni jara wjele schkodowali. — W Ssedlizu pola Słeho Komorowa ßo 28. septembra tsi dwory wotpalichu.

Přilopk.

* W Reichenbergu pola Moritzburga ßu 42lětnu hłupikojtu ßotru jeneho žiwnosczerja, kotruž dołhi czaß wjazy njeběchu wuhladali,

w žadławych wobstejnoscźach namakali. W masanej cźmowej kólni sawrjena leżesche wona na shnikej ßkómje. Na jejnym cźěle běsche jenož kóscź a koža widźecź, wona běsche tak ßkaba, so móżesche lědma rěcźecź. Jejny bratr a teho žona njeběschtaj ju do domskich nuts puschcźikoj. Nětko njesbožowna žónska w gmejnskej khěži bydli. Pschecźiwo bratrej a jeho žonje je wot polizije pschepytanje sapocźate.

* So ßu spłóschene konje wókna a durje rosbili, niczo nowe njeje, rědscho pak ßłyschimy, so jedyn kóń do jenych khlamow pschicźěri, kaž je ßo to sańdźenu póndźelu dopołdnja w Roßweinu stało. Psches tamnische torhoschczo w spěschnym saskaku spóscheny kóń pschilecza w runej měrje na jeneho dźeßacźlětneho hólcźeza, kotryž se strachom do jenych wotcźinjenych khlamow cźekny; sa nim cźěrjesche tež dźiwi kóń. W durjach wón hólza k semi stepta a skocźi potom s prědkomnymaj nohomaj psches khlamowe blido. Nětko dźiwi njetopyř s nohomaj pocźa wokoło ßebje pracź a rossasy wulku hromadu porzelanowych ßudobjow, thermometrow, schkleńzow atd. Skóncźnje ßo kóń směrowa a khlamać ßebi na to myßlesche, kak by jeho s khlamow wotbył. Ale kak? To běsche cźežki nadawk. Po radźe jeneho wězywustojneho muža konjej prědkomnej a sadnej nosy swjasachu a jeho potom tak na haßu wleczechu.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Wschelko, mój wjelko!

Mots Tunka. Schto jenož tola bledźisch, Hanßo?

H. D. Hm, ja chzych jenož prajicź, so ßu młodźi hólzy jara wschelazy.

M. T. Kak dha to?

H. D. Hlaj, jedyn młody hólz ßo s pěknej holcźku wodźesche,
wona běsche jemu wschitka skota,
sa njej kažesche wón psche wsche wrota,
ale kak dołho?

M. T. Nó, kak dołho dha?

H. D. Tak dołho, hacź wona sa njeho piwo, palenz a reje płacźesche. Jako bě ßo jej to wostudźiło, běsche jemu tež horza luboscź k njej wustudźiła.

M. T. Aj aj, to je mi strowy pachoł!

H. D. Prawje masch, psched tajkim njech ßo holzy na kedźbu bjeru.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Handrij Ssykora, pohoncź w Jeńkezach a wobydleř pod hrodom, s Marju Nowakez s Wulkich Sdźar. — Jwan Weißbach, pjekarski mischtr w Ulbersdorfje pola Goldberga, s Marju Emmu Heuselez s Mateho Wjelkowa.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Jda Hedwiga, Pětra Pětscha, fabrikskeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Marja Martha, Jana Augusta Donatha, khěžerja a cźěßle na Židowje, dź. — Ernst Max, njemandź. ß. w Jeńkezach. — Marja Theresija, Handrija Bohuwěra Pětschki, žiwnoscźerja w Zyžezach, dź. — Hana, Jakuba Hobraka, dźěłacźerja a wobydlerja w Wulkim Wjelkowje, dź.

Zemrjećł:

Dźeń 8. oktobra: Korla Bohulub Pflauma, dźěłacźeř w Dźěžnikezach, 57 l. 10 m. — Hańža Nowakez, ßłužobna holza s Brěsyny, 35 l. — 9., Johana Marja Jda, Jana Henki, dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, dź., 2 l. 1 m. 19 d. — Jan August Korla, njemandź. ß. s Cźemjeřz, 1 l. 3 m. — 10., Miklawsch Wócźk, wumjeńkać w Dalizach, 77 l. 11 m. — Jana Bohuluba Schöny, dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, morwonar. ß. — 12., August Hermann, Korle Augusta Beńscha, khěžkarja a krawza w Jeńkezach, ß., 9 l. 10 m. 14 d. — 13., Marja Ernestina, njemandź. dź. w Sréschinje, 2 l. 9 m. 13 d. — Johana Khrystiana Hellbarthez, Jurja Ludwiga Bätki, fabrikskeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, mandźelska, 63 l. 6 m. 10 d.

Tydźenja běsche w „Serb. Nowinach" wossjewjenje wotcźischcźane, s kotrymž cigorijowa fabrika F. F. Resag w Barlinje ßwój tak mjenowany khěžorski khofej porucza. Tutón wschak tajkeho porucźenja wo prawdźe njeby trjebał, hdy by jenož hižom kóždy wjedźał, kak dobry tajki khěžorski khofej je; ale dokelž ßu jón wschelazy teho dla wotesnali, dokelž ßo wjele lět wjazy wossjewjał njeje, dha jón nětko s nowa porucźamy a to cźim bóle, dokelž je sałožeř spomnjeneje firmy Sserb był a ßo tehdy wěscźi Rěsak pißasche, schtož je ßo potom dla lóžscheho němskeho wuprajenja na Resag pschepißało. Resagez fabrika w Barlinje wobsteji hižom 73 lět a jeje cigorij je stajnje wschudźe dobru khwalbu namakał; duž ju tež wěscźe bjes Sserbami namaka, hdyž ßo jim poskicźi.

Khěža na pschedań.

Khěža cźo. 7, najrjeńscho leżaza s napschecźa hoscźeńza w Hucźinje p. Budyschina, je se ßwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche tam knjes pschekupz **Vogel** wukaže.

Haptyka w Rakezach.

Najlěpschi **wužitkowy, wobźerny a młókowy pólver** sa howjasy skót, **salsowy pólver** sa konje, Dr. **Kochowy restituzionski fluid** psche wschitke wobcźeżnoscźe koni, **alystinu**, najlěpschi ßrědk psche subybolenje, **nervowy balsam**, jenož pola mje prawdźiwy k dostacźu, Dr. **Netschowe sarybowanje psche brunawu**, Dr. **Mayerowy bróstsyrop, wicźowu watu**, tafłu sa 50 np., najlěpschi a najwěscźischi ßrědk psche rheumatismus porucza w snatej dobroscźi po najtunischich płacźisnach

R. Bredemann.

Kosaze nasymske koże,

sajecźe a korniklowe kóžki, cźelaze a howjase koże, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóžki po najwyschschich płacźisnach kupuje

H. Langa
pschi ßerbskokatholskej zyrkwi
pschi žitnych wikach.

Drjewowa aukzija
na maleschczanskim revieru.

Aukzija khójnoweho schcźěpoweho, pjeńkoweho a walcźkoweho drjewa na hucźinjanskej holi pola Lěskeje, hižom tydźenja wossjewjena, směje ßo pscheměnjenja dla hakle

ßrjedu, 27. oktobra t. l.,
dopołdnja w 10 hodźinach.

Krabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Maleschczach, 19. okt. 1880.
Wyschschi hajnik **Sachße.**

W wudawarni „Serb. Nowin" ßu dostacź tak mjenowane:

1. Trauungsregister, 2. Taufregister a 3. Todtenregister,

kajkež ßo k sapißam trjebaja, kiž ßo lětnje pola wyschnoscźe wotedadźa abo hewak k zyrkwinym kniham nakožuja.

Kormjazy pólver,
wschón skót tucźny cźinjazy, po 1 mk.,
butrowy pólver,
butru jara pschisporjazy, po 50 np.,
Hückstädtowa ertna woda
k sacźěrjenju subybolenja, po 50 np.,
błyschcźata schterka,
kotraž schaty sprostnjene a błyschcźate cźini, je dostacź pola

Heinr. Jul. Lincke
na hrodowskej haßy cźißko 338.

Tunje jerje

k marinirowanju, schtuku po 3 np., mandl sa 40 np. a pschi wjetschim wotkupjenju hischcźe tunischo, porucza

Ernst Glien
pschi žitnych wikach 634 a na drjewowych wikach 515.

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu, pódla hlowneje straže,

porucza po tym, so ßu wschě nowoscze sa nasymu a symu, jara kedzbliwje wubjerane, pschischłe:

Drastne tkaniny:
czisto- a półwołmjane,
diagonale,
popoline,
beige,
kroisé,
kaschemir,
cheviot,
jenobarbne a karrirowane, w najnowschich a najwschelakischich barbach, kaž tež wobßadzenja, ßo k temu hodzaze.

Konfekzije:
deschczowe mantle,
jaki a zakety,
paletoty,
półdołhe a zyle dołhe,
haveloki,
kolomantle,
s plüscha, doubla, tukota, diagonala, double-kroiséja, boukléja.
Jenož dobre stoffy, najnowsche façony, jednorje a bohacze wobßadzane, derje schite.

Zidzane twory:
czorne a pißane,
taffet,
rips,
faille,
kaschemir,
köprowu zidu,
atlaß,
rips k wobßadzenju,
ßomot.
Jara dobra twora w druzinach, ßo jenož derje noschazych.

Czistowolmjane czorne kaschemiry, dwójzy schěroke,
we wschelakich a najlěpschich druzinach.

Lama
we wulkim wubjerku, rjane nowe mustry.

Plüsch
w zenje njewidzanym wubjerku a njedziwajo wyßokeho zła po starych płaczisnach, tak dołho hacz skład doßaha.

Ssuknje
s **filza, veloura, moiréja, zanelly** stepowane.

Schórzuchi
s **moiréja** a **lustra,** s lazom a bjes njeho.

Schicze po měrje **klejdow, jakow, zaketow, paletotow** ßo na najlěpje a najruczischo wobstara.

Pscheczelniwe poßłuzenje, kruta sprawnoscz, dobre druziny, wulki wubjerk, jara tunje płaczisny.
Pruhi a **poßylki tworow** na wonkowskich franko, pscheměnjenje ßo rady stanje.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu, pódla hlowneje straže.

☛ W khlamach ßo **ßerbski** rěczi!

Khofej

we wo prawdze dobrej a płaczisny hódnej tworje, punt po 90, 95, 100, 110, 120, 130, 140 np., porucza

Ernst Glien
pschi zitnych wikach 634 a na drjewowych wikach 515.

Palenzy

jenož w dobrych druzinach porucza po najtunischich płaczisnach
destillazija **Ernst Glien**
pschi zitnych wikach 634 a na drjewowych wikach 515.

Brunizu (braunkohlen),

derje sortirowanu, pschedawa a sczele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor" pschi sprawnym poßłuzenju
Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedzeř podkopkow.

Sswětoßławny

na druhej pariskej wustajeńzy prämiirowany
G. A. W. Mayerowy bróstsyrop
s **Wrótßławja**
najlěpschi polózazy a domjazy ßrědk psche
kaschel, dybawoscz, sazwanje, schiju- a bróstbolenje
maja na pschedań w bleschach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.

w Budyschinje: Heinr. Jul. Lincka,
w Kamjenzu: Herrmann Nächster,
w Nowosalzu: C. Hiecka,
w Biskopizach: Carl Meißner,
w Lubiju: W. Rotha,
w Pótcznizy: A. Endler.

Kosaze koze,

kaž tež wschě druziny njeharowanych kozow po najwyschschich płaczisnach kupuje
Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Tunje klejdowe stoffy.

Psches tunje nutskupowanje na maßy je mi nětko móžno, po ßlědowazych tunich płaćiśnach pschedawać:

čzistowolmjane čzorne kaschemiry . .	łóhćź wot	100	np.,
= **jenobarbne diagonale**	= =	60	=
= = **ripsy** . .	= =	60	=
półwolmjane = **diagonale**	= =	40	=
mnstrowane klejdowe stoffy	= =	35	=

wschěch najnowschich jenož modernskich barbow;

čzorne patent-ßomoty,

łóhćź wot 80 np.,

plüsch,

9/4 schěroki, łóhćź 260 np.,

lama

we wulkim wubjerku, łóhćź 100 np. hačź 250 np.,

zajki k ßuknjam,

łóhćź 40, 45, 50 np.

Najwjetschi skład **židźanych, półžidźanych** a **wolmjanych rubischczow, łožozajkow, běłeho płatu, módreho płatu, trjeńschczow, möbloweho kattuna, pikéja, barchenta, zajka k kholowam, schórznchow, filzowych ßuknjow, möbloweho damasta.**

en gros. **M. G. Freyberg** en detail.

na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo **ßerbski rěczi.**

Pschipóßłane.

K lěpschemu wschěch podobnje khorych s tutym wosjewjam, so ßym psches ßławnu **Ringelhardtsko-Glöcknersku czehnitu a hojatu žałbu*)** wot lischawy na wobliczu, kotraž ßo pched wjele lětami pschi mni sczini a ßo lěto wot lěta do **rakojtesho jětsenja** pscheměnjesche, dospołnje bjes sawostazeho ßlěda wuhojeny.

Tuto wěrne podeńdźenje s najlěpschim dźakom wobßwědczujo, czuju ßo nuczeny, tutu wubjernu Ringelhardtsko-Glöcknersku žałbu kóždej familiji poruczićź.

Hirschberg w Schlesynskej, 3. februara 1880.

Wilhelm Scholz, hornczeř a khachlestajerski mischtr.

*) Prawdźiwa se schtemplom: **(M. RINGELHARDT)** a sakitanskej marku: na schachtliczkach, je dostacź po **25** a **50 np.** w **budyskimaj haptykomaj,** kaž tež w haptykach w Lubiju, Zitawje, Wostrowzu, Großschönawje, Ebersbachu, Bjernaczizach, Wósporku, Neugersdorfje, Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldźe, Herrnhucze, Nowosalzu, Seifhennersdorfje, Halschtrowje atd. — **Wopißma** móža ßo tam nawjedźićź.

NB. Pschi kupjenju **tuteje žałby** njech kóždy **ßwěrn** wobkedźbuje, hačź je na schachtliczkach **horni schtempl** a **sakitanska marka,** dokelž ßo nětko wschelake **podražowanja** stawaja.

Sa kermusche

porucza

korjeński a citronowy wolij

w bleschach a wuwaženy,

tykanzowu barbiczku (safran),

ff. korjenje, zyłe a tołczene,

czěkazu ßól

(flüchtiges Salz) k pjeczenju wurosczeneje pschenzy

hrodowska haptyka.

Khofej,

jara derje ßłodźazy, punt po 100 a 120 np., porucza

Hermann Kunack

na bohatej haßy.

Rjane jerje,

kopu po 2 hačź 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack

na bohatej haßy.

Pscheńcznu muku

wot stareje pscheńzy,

majß a majßowy schrót

najtunischo porucza

C. Kahrowe

na žitnych wikach w póstskej kowarni.

Wschitke **ßrědki k pizy,** teho runja **warjenja,** kaž tež **wuměnjenje wschěch žitow** s warjenjemi a pizu porucza žitowa pschekupniza

C. Kahrowe

na žitnych wikach w póstskej kowarni.

Julius Lange w Budyschinje.

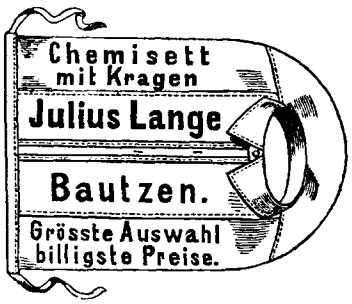

Pschedkoschliki s khornarjom. Najwjetschi wubjerk, najtunische płaćiśnach.

Illustrirte Zeitung

Für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

Kosaze koże

po najwyschschich płaćiśnach kupuje

E. J. O. Haussotter

na garbarskej haßy 417.

Předsydstwo a wubjerk towařstwa

k pomocy studowaceje młodosće změje přichodnu **srjedu, 27. oktobra,** popołdnju w 2 hodźinomaj w hosćeńcu „k złotej krónje" posedźenje.

Předsyda.

Dolnołužyski Wotrěd Maśicy Serbskeje změjo stwortk 28. oktobera hokoło jadnego pla Boydy w Chośebuzu zgromaźinu. Poręd jo taki: 1. Rozdawańe „Bogumiła" a pratyje na 1881 członkam. 2. Přistup nowych członkow. 3. Grono wo duchnej nuze w serbskich wosadach a kak mogło se jej wotpomgaś.

W Chośebuzu, na swětego Michała 1880.

Předksedařstwo.

Najwjetschi skład pschedeschcźnikow

porucza pschedeschcźnikowa fabrika

H. M. Schmidt

na róžku hlowneho torhoschcza (prjedy na jerjowej haßy),

pschi jenoż dobrej tworje po tunich płaćźisnach k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Porjedźenja a **poczeßnjenja** ßo kóżdy cźaß derje a tunjo wobstaraja.

K kermuscham, kaž tež k kwaßam a kschcźisnam

poruczam:

wschě drużiny **khoseja** w jenoż cźistoßłodźazej dobroscźi, punt po 90, 100, 110, 120, 130—160 np., wot 5 pt. tunischo,
zyły zokor w kehelach a po jenotliwym jara tunjo,
mlěty zokor we wschelakich drużinach,
róśynki, wulke a **małe,** nowu cźerstwu tworu,
safran (barbicźku), wo prawdźe najlěpschi cźistomlěty,
najlěpschi petrolejum a **najcźiscźische ßwěcźenje,**
woßebne wotležane **cigarry,** 100 schtuk hižom wot 2 mk.

J. T. Glien,
prjedawsche Liebuschiz khlamy
na bohatej haßy 88.

Rukowanje za poluu měru a wahu.

Ścerńke potłukuńe.

Palenz.

K wschitkim **ßwjedźeńskim składnoscźam** porucza wschitke w ßwojich khlamach dźerżane **staroßławne najlěpsche** po jasonczanskim waschnju pschihotowane

jednore a dwójne palenzy a liqueury

w **picźelach** a **po jenotliwym** po najtunischich płaćźisnach

J. T. Glien,
prjedawsche Liebuschiz khlamy
na bohatej haßy 88.

Wosjewjenje.

Ssrjedu, 3. novembra 1880,

budźe ßo něhdźe 14 hektarow (50 kórzow) **stejazeho niskeho brěsoweho lěßa** na połpicźanskim lěßowym revieru, a to na **połpicźanskich** a **nowowjesćźanskich** ležomnoscźach po loßach pod wuměnjenjemi, psched aukźiju wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Dale ma ßo na **ßlědowazym dnju wužitk wot 1lětnych wjerbowych witkow pschi fiskalskich Sprewinych brjoßach** na lěto 1881 w zyłym abo po dźělbach na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna na woběmaj dnjomaj: **dopołdnja w 10 hodźinach na dworje hajnika w Połpizach.**

W Draždźanach a Połpizy, 18. oktobra 1880.

Kral. hajnisti rentamt: **Garten.**

Kral. hajniske revierske sarjadnistwo: **Bruhm.**

Jedyn rjany dołhi cźorny **pjesz,** hischcźe khětro nowy, je tunjo na pschedań. — Wscho dalsche je shonicź pola domownika (hausknechta) w „złotej krónje."

Mužazu drastu

schwarnje wucźiscźi, wupłóka a wuporjedźa; kóżde pożadane pscheměnjenje spěschnje wobstara

Carl Woltersdorf, krawz,
nětko bydlazy pola ßadwikowarja
knjesa Kretschmara
na rěsniskej haßy 332, po 2 shodomaj.

Jedyn nježenjeny hetman, s najmjeńscha 30 lět stary, kotryž je hižom sa tajkeho ßłużik a najlěpsche wopißma wobßedźi, kaž tež dwaj konjazaj wotroczkaj s najlěpschimi wopißmami móża nowe lěto na rycźerkuble w Saryczu do ßłużby stupicź.

Kmani **drainirarjo** dostanu trajaze dźěło na rycźerkuble w Budyschinku. Samokwjenja tam, hdźež ßo runje dźěła.

Henrici, inspektar.

Drainirowazy dźěłacźerjo

ßo pytaja na rycźerkubło w Małßezach.

Na rycźerkubło w Ssmochcźizach ßo k 1. novembra a sa pschichodne lěto jedyn **wulki wotroczk** pyta, dokelž dyrbi dotalny do wójska sastupicź.

Jeneho hólza, je-li móżno se wßy, kotryž chze **tyscherstwo** nawuknycź, pyta **Ernst Holtsch,** tyscherski mischtr na Żidowje 261.

Sa moje

kolonialtworowe a cigarrowe khlamy

pytam k jutram jeneho

wucźomnika,

ßerbskeje rěcźe móżneho, a móże ßo tón ßamy hižom nětko abo posdźischo pola mje pschipowjedźicź. **Wilh. Jacob.**

Sa moje **kolonialtworowe** a **destillazionske khlamy** pytam jeneho ßerbskeje rěcźe móżneho

wucźomnika,

kotryž móże hnydom sastupicź.

Hermann Lemka
na mjaßowym torhoschcźu 40.

Jedyn **konditarski wucźomnik** a jedyn **pjekarski wucźomnik** dostanjetaj město pola swudowjeneje knjenje **W. Herzogoweje** na mjaßowym torhoschcźu w Budyschinje.

Cźesćźranjaze ßkowa, kotrež ßym pschecźiwo **Handrijej Grützneresj** w Lemischowje rěcźała, s tutym nasad bjeru.

Hańża Pampelowa.

Lipa Serbska čo. 9

1880 je wušła.

(K temu cźißłu jena pschikoha.)

Pschiloha k czißlu 43 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 23. oktobra 1880.

Dospolne wupschedawanje manufakturowych a módotworowych khlamow

Heinrich Preu & Co.

Wot dżenßnischeho dnja pschedawamy wschě wězy **hischcźe po wjele bóle poniżenych płaczisnach,** dokelž dyrbi nasch sklad **sa krótki czaß wurumowany bycź.**

☛ W khlamach ßo **ßerbski rěczi!** ☚

Najnowsche symske mantle, jakety, deschczne mantle,

kaž tež wulki wubjerk

klejdowych stoffow

wot 20—30 np.

porucza **August Grützner.**

☛ W khlamach ßo **ßerbski rěczi.** ☚

K prjódkstejazym kermuscham

poruczamy

Kaiserauszug- a griesserauszug-muku

w snatej wubjernej dobrocze w jenotliwym pschedawanju.

W Budyschinje. **Wulki khumschtny młyn** prjedy C. G. E. Mörbitz.

Piwne drožđźe,

najlěpscheje dobroscze a wschědnje czerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarńja Joh^s. T. Littera

na swonknej lawskej haßy czo. 819.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

☛ Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije. ☚

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Carl Noack

w **Budyschinje,** na žitnej haßy,

porucza:

amerikanski czisczeny petrolej, w ßudach a wuważeny,
najlěpsche schottiske crown a fullb. jerje, w ßudach a jenotliwje,
derje wotlezane cigarry, 100 schtuk wot 22 nßl.,
wschitke druziny jednorych a ßkódkich palenzow, w picżelach a jenotliwje,
amerikanske ßwinjaze tuczno, punt po 64 np.,
magdeburgski nowy kißaly kal,
najlěpsche masne, płókaze a rjedźeńske mydło, punt po 34, 36, 40 a 44 np.,
najlěpschu krystallisowanu sodu, punt po 10 np., pschi wotewsaczu wjazorych puntow po 8 np.,
ßnschene jerje wot 8—10 np.,
kielske tuczne pöklingi wot 8—10 np.,
khofej, w rjanych derjeßkodźazych druzinach, po 100, 110 a 120 np.,
zokor po 40, 44, 48, 50 a 55 np., pschi wotewsaczu wjazorych puntow tunischo,
rajß po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
rjane wulke rósynki,
rjane male rósynki atd.,
wschědnje **czerstwe brunopiwowe drožđźe.**

Na jerjowej haßy. **Oscar Rinke** Na jerjowej haßy.

porucza

nowoscze w **symskich** a **nasymskich mězach**

po **najtunischich** płaczisnach, kaž tež ßwój derje wuhotowany **pjeczowy sklad. Porjedźenja** ßo tunjo wobstaraja.

Dospolne wupschedawanje.

Dla sastacza khlamow pschedawam wschě drastne tkaniny a druhe wězy po ßměschnje tunich płaczisnach.

J. Sobersky

na mjaßowym torhoschczu 41.

Wotewrjenje konditarſtwa a khoſejownje.

Mojim czeſczenym wotebjerarjam a knjezim w Budyſchinje a wokolnoſczi dowolam ßebi najpodwolniſcho k nawjedzenju dacz, ſo ßym ja k dotal czerjenemu pjekarjenju na mjaßowym torhoſchczu 150 na rózku wulkeje bratrowſkeje haßy a woßebje wobkhodzeneho, na kralowſke ßudniſtwa wjedzazeho pucza, po dokonjanym elegantnym wuhotowanju, ſe ſpodobnym pſchebytkom ſjenoczenu a nowſchemu czaßej pſchimerjenu

winſku khoſejownju a konditarſtwo,

ſjenoczenej ſ

belokhlebowej, tykanzowej a deßertſkej pjekarnju,

ſakozika a na dzenßniſchim dnju wotewrika.

Sso ſa dowerjenje, mi dotal dobrocziwje ſpoczene, najwutrobniſcho dzakujo, budu ßo ßweru prózowacz, ſo bych ßebi ſpokojnoſcz ßwojich wyßokoczeſczenych wotebjerarjow a wopytowarjow etablißementa ſtajnje pſches dobre a derje ßkodzaze twory a picza, kaz tez pſches ſpeſchne poßkuzenje dobyka a ſdzerzaka.

Wo dobrocziwe podpjeranje mojeho pſchedewſacza najpodwolniſcho proſcho

ſe wſchem poczeſczowanjom

W Budyſchinje, 15. oktobra 1880.

Bertha ſwudowjena Herzogowa.

Czeſczenym Sserbam w Budeſtezach a wokolnoſczi ſ tutym k nawjedzenju dawam, ſo ßym ßo ja w Budeſtezach jako

czaßnikar (uhrmacher)

ſaßydlik a to do tak mjenowaneje ſtareje ſchule, a ßu pola mje wſchitkich druzinow czaßniki na pſchedan, kaz dybſaczne, tak tez ſczenowe.

Se ßlubjenjom, ſo budu ßo prózowacz, kózdemu hacz najtuniſcho poßkuzicz a wſchitke **porjedzenja** hacz najruczniſcho wobſtaracz, ſ poczeſczowanjom

Jan Auguſt Janaſch, czaßnikar.

Moje **wobydlenje** je netko na **kamjentej haßy**, po 2 ſkhodomaj, pola knjeſa **Schmauka**, hdzez ßo tez ſkaſanja tak derje kaz w **komptoirn** na **hlownej haßy** (hauptſtraße), ſ napſchecza kralowſkeho hamtſkeho hetmanſtwa, horjebjeru.

H. Grieshammer,

pſchedawarnja kamjenteho wuhla, brunizy a kalka, kaz tez ſpediteurſtwo.

Möblowy magazin

w Budyſchinje **Auguſt Jannaſch** na ßerbſkej haßy 20 porucza ßamodzelane **möble** po jara tunich placzinſnach k dobroczizemu wobkedzbowanju. Njewjeſczinſke potrjeby ßu doſpolnje na ſkladze.

Skótny pólver ſ czerſtwych ſelow. Korneuburgſki ſkótny pólver. Pólver pſche kólku. Pólver pſche pripotawu proßatow. Lockwitzſki balſam. Zischankowy ſalſowy pólver

porucza **hrodowſka haptyka w Budyſchinje.**

Jeczmjen

k **piwowarjenju** w **ſtrowej** a **doſpolnje njewonjatej tworje** kupuje

budyſka piwarnja a ßkodarnja,

akzijſke towarſtwo.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaz tez **wutrjeny len** kupuje po kózdej dzelbje a kózdy dzen mechaniſka dzekopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenoz **trjeny len**, a to jenoz ßobotu w Grützneres domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Ssamoſkónzowanje,

ſkazenje familije atd. ßu ßledſtwa wopikſtwa. Tutón njepoczink ßo pſches ſto krócz dopokaſany, wot lekarjow poruczeny ßredk ſ wjedzenjom abo bjes wjedzenja piczka wotſtroni. Tez pomham pſche tajne czerpjenja, bekoſpkaw, moczenje do koza, padawu khoroſcz a liſchawu.

L. Grone in **Münſter,** Weſtfalen.

Prósne **petrolejowe ßudy** kupujetaj po najwyſchſchich placzinſnach

bratraj Joachimsthal

w ſtotym jehnjeczu.

Towarſtwa

wsech druzinow, kaz wucerſke a zastojniſke towarſtwa, loze, kaſina; ratarſke, wupozcowanſke a kreditne towarſtwa; spewanſke towarſtwa, rjemjesniſke towarſtwa, wokrjesne towarſtwa, wojerſke towarſtwa, zjenocenſtwa atd., dostanu za ſwoje ſobuſtawy wosebje ſpodobne kupne wumenjenja — en-gros-placizny a lohke wotplacowanja — mojich wubjernych a wſudze khwalenych

pianinow.

Cesceni predsydy a ſobuſtawy wſo dalse listnje zhonja.

Th. Weidenslaufer,

pianofortefabrikant, Berlin, Dorotheenſtr. 88.

Draſtowy magazin

Otto Fröhnel

njeje netko wjazy na ßerbſkej haßy 22, ale je pſchi **zitnych wikach** 681, w domje knjeſa twarſkeho miſchtra Dróſche.

S dobom poruczam ßwój ſkład hotoweje **mujazeje** a **hólczazeje draſty** k dobroczizemu wobkedzbowanju. **O. F.**

K wobkedzbowanju.

Czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze k nawjedzenju, ſa ßym tu dzekarnju a pſchedawarnju **jakow, paletotow, ßomoczanych a plüſchowych zaketow** wotewrika. Kózdu ßobotu budu w budze ſ napſchecza gewandkheze njedaloko hlowneje ſtraze pſchedawacz. Placzinſny ßu na najniſcho poſtajene a proſchu pſchi potrjebje mje dobroczizwje wopytacz.

Swudowjena feldwebelka **Vorwerkowa,**

bydlaza na garbarſkej haßy 424.

Štwórtlětna předpłata we wudawařni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćeřnje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 44. **Sobotu, 30. oktobra 1880.** **Lětnik 39.**

Maruscha.

Małoruske powjedančko.

W jenej małoruskej wšy bydlesche khěžkařka a wudowa Upkowa se šwojej dźówku Maruschu. Wonej běschtej khudej, ale žiwjeschtej šo s cześcźu wot šwojeju rukow dźěła. Maruscha bě jara rjana a někotryžkuliž młody pachoł by šebi ju rad sa žonu wsał, hdy by jenož mały kusk pjenjes měła a hdy by njetrjebał Maruschinu macź šobu do domu wsacź; pschetož ta bě wuwołana, so ma słu lósu hubu. A tajzy, kotsiž chzychu Maruschu bjes pjenjes a s macźerju bracź, wo tych sašo Maruscha njerodźesche. Jeje macź drje cźasto na to morkotasche, ale jedyn měšaz po druhim sańdźe, a Maruscha bě pschezo hischcźe nježenjena, hacź macźerka skhori a sa někotre njedźele wumrje. To Maruschu žałošnje srudźi. Te dny, hdźež běsche macźerne cźěło hischcźe w domje, ju srudnoscź psches měru jimacź njemóžesche, dokelž šušodźinki a drusy snacźi ludźo k njej khodźachu, pak na pusty wjecźor abo jenož teho dla, dokelž je tam waschnje, žarowazych doma wopytacź, hdyž cźěło hischcźe pohrjebane njeje. Ale jako běchu macźerku pohrjebali a bě šo Maruscha s pohrjebnischcźa domoj wrócźiła, dha wona s wutrobnej žałoscźu sacźu, kak je tola wscho puste wokoło njeje a kak je wona w tym wulkim schěrokim šwěcźe tak jara wopuschcźena.

W tutym cźašu běsche jedyn kschcźeny žid, kotryž bě tamnische rycźerkubło kupił, do wšy pschicźahnył. Tón bě Maruschu wuhladał a ta šo jemu jara lubjesche. Wón pocźa bórsy sa njej łasycź, ale wona na njeho njepohlada; wón jej drohe dary pschinješe, ale wona jemu rjekny, so šwoju cześcź sa žadyn dar njepscheda; wón jej žeńtwu lubjesche, ale wona jemu rjekny, so je sekharnik, dokelž šebi hischcźe žadyn žid žanu khudu holzu brał njeje, ale šu wschitzy sa bohatstwom schli.

Jako wón spósna, so s dobrym nicźo wudobycź njemóže, dha wón se słym sapocźa. Mjenujzy Maruschiny njebocźiczki nan běsche šebi něschto pjenjes pola prjedawscheho rycźerkublerja požcźił a sa to šwoju khěžku sastajił. To bě kschcźeny žid šobu kupił a wón k Maruschi póšła a jej prajicź da, so ma niz jenož sa sańdźene lěto dań s pjenjes, wot nana požcźenych, ale tež sa lěto do prědka na njeho sapłacźicź a so ma šo to sa tsi dny stacź, hewak ju s khěžki wucźěri a tu pscheda. Wón chzysche ju s tajkim hroženjom k temu nusowacź, so by k njemu prošycź pschischła a šnadź potom na jeho sawjedne šłowa poslušała. Wón cźakasche prěni dźeń, ale žana Maruscha njepschińdźe, wón cźakasche druhi dźeń, ale wona šo tež njepokasa, a jako tež na tsecźim dnju nicźo wo njej njewuhlada, dha pschikasa wón pohoncźej, so by jemu psched wjecźorom konja wobšedłał. Wón chzysche šo mjenujzy na konja šynycź a k Maruschi pohladacź.

Ta pak bě šo bjes tym wo pomoz wohladowała, ale njebě žaneje namakała. Wo wšy a we wschej wokolnoscźi jej nichtón pomhacź njemóžesche. Duž ju stysknoscź tak pschewsa, so wona tsecźi dźeń, jako šo cźmicź pocźinasche, khěžku wopuschcźi. Maruscha khwatasche po wšy k rězy, ale do rěki wona njeńdźesche; wona rěku po starym kabłatym moscźiku pschekrocźi a dźěsche dale do nozy do schěrokeho šwěta.

Hwěsdy skhadźachu a do hata błyschcźachu, w scźinje, kiž bě tam narostła, šo šwětleschko pokasowasche, ale Maruscha sa nim njeńdźesche, pschetož wona wjedźesche, so je to błudniczka, tež hladasche wona, kak by šo skerje a lěpje teho muža sminyła, kotryž na konju jej napschecźiwo pschijěcha, jako bjes stracha nimo pohrjebnischcźa bliskeje wšy dźěsche. Tón muž — bě to tón kschcźeny žid — njechasche ju nimo puschcźicź; wón jej wscho lubjesche, schtož móhło šo małoruskemu burskemu holecźu spodobacź, kaž cźerwjene kórarje, cźerwjene schkórniczki a běły wowcźi pjelcźk, a podarmo wón pschišahasche, so chze šebi ju sa mandźelsku wsacź. Maruscha nochzysche na njeho poslušacź a jako jej s konjom pucź sastupi, wona hłowonzowu halźku wotłama a s njej konja tak schwikny, so tón nastróžany na bok slecźa. Wona pak khětsje psches płót pohrjebnischcźa skocźi a cźěkasche psches rowy do pola, hacź šwojeho pschescźeharja wjazy njewidźesche.

Maruscha zyku nóz dale dźěsche. Nasajtra wokoło pschipołdnja šo na kamjeń pschi cźerstwym žórleschku šynu a s ruku wodu cźerpasche, so by ju piła, a kusk khlěba jědźische, kotryž bě wot doma šobu pschinješła.

Jedyn stary bur, kiž kože do města wjesesche, ju tam wuhlada a ju bjes dołheho praschenja na wosu šobu wsa. Wona šo tón dźeń a zyku nóz s nim wjesesche. Nasajtra do pěkneje wšy pschijědźeschtaj. Wona khwilku myšlesche, potom pak hnydom s wosa skocźi, prajizy: „Ja mam tudy snatych“, podźakowa šo temu dobrocźiwemu mužej a spěschnje dale dźěsche. (Pokracźowanje.)

Wušudźenja.

Lawniski šud 12. oktobra.

Schulski hólz Korla Ernst Schlenkař s Dubrawki běsche khěžerzy Striezelowej w Bukojnje 19. septembra 55 np. wsał, so by je pschekóschcźił. Sswojeje młodoscźe dla dosta wón jenož jedyn dźeń jastwa.

Sslužobna dźowka Hańža Schäferez s Porschiz běsche k jenej druhej dźówzy 1. augusta prajiła, so chzyła radscho k cźertej dyźli k tamnischemu kublerjej Handrijej Ackermannej cźahnycź. Sa tajke cześcźranjaze šłowa bu wona k 6 hriwnam schtrafy wotšudźena.

Rosmjersany, so běsche 15lětny cźeladnik Jan Ernst Neumann sabył tak mjenowanu jehłu do wosa tyknycź, sahrodnik Jan August Mieśnař w Maleschezach jeho s někajkim pschedmjetom do hłowy dyri. Dokelž rana wulka njebě, bu jenož k 10 hriwnam schtrafy wotšudźeny.

Kubleř-najeńk Paul Moritz Seiler w Bórku běšche tkalzowu Rychtarjowu s Hněwßez, kotraž pschi swadźe, bjes woběmaj nastatej, s jenym kamjenjom a s nožom na njeho dźěšche, s czeńkim kijeschkom nabił a pschi tym czeszczranjaze ßkowa na nju wołał. Bicza dla bu wón sa njewinowateho wuprajeny, dokelž běšche ßo jenož wobarał, czeszczranjazych ßkowow dla pak jeho k 3 hriwnam schtrafy wotßudźichu.

Khostanska komora 15. oktobra.

Zyhlekryjeř Ernst Hendrich Schellhorn s Palowa běšche korczmarjej Rychtarjej w Stachowje 28. junija s jeho dwora jenu młodu kóczku a žiwnoszczerjej Müllerej w Ledźborzach 1. junija dwaj puntaj schinki kranył. Kranjeneje kóczki dla bu wón k tsjóm měßazam jastwa wotßudźeny, schtož pak schinku nastupa, dha ßud měnjesche, so je ju jenož teho dla wsał, dokelž je ju sjěszcz chzył. Duž wón teho dla žaneje schtrafy njedosta, dokelž jeho Müller jeje dla njebě wobskorźił.

Wotroczk Jan Bohuwěr Schpotka s Kotez, hižom trójzy khostany, běšche 26. julija korbjerjej Saßej w Wósporku ßlěborny dybsaczny czaßnik (taschenuhr) a 17. julija tyscherjej Schusterej w Maleczizach jedyn laz kranył. Wón dosta sa to schěszcz měßazow jastwa.

Powołanski ßud 16. oktobra.

Hospodarska pomozniza Madlena Kschižankez w Posdezach běšche wotroczka Jana Ssucheho w Czaßezach wobskorźiła, so je jeje czeszcz se ßkowami ranił. Prěni ßud běšche jeho pak sa njewinowateho spósnał. S tym njespokojna bě ßo wona na powołanski ßud wobrocziła, ale tež tudy bu Ssuchi sa njewinowateho spósnaty a dyrbjesche wobskorźerka khósty sapłaczicz. — Ssuchi, kiž bě prjedy pola jeje nana ßkužił, běšche jej pjecza winu dawał, so jenu koschlu nasad dacz nochze, a bě pjecza tež prajił, so je jemu wona pschehłupa, na czož je wona pjecza wotmolwiła, so je wón hłupy khadla.

-a. Sserbski spěwanski ßwjedźeń 29. septembra 1880 w Budyschinje.

(Pokraczowanje.)

Běšche ßo nasch chor w czißle 3 kharaktera komposizije dla sdźerżanje spěwacz dyrbjał, móžesche ßo w czißle 7, „Žito czěri a t. d.", chor se ßwětn. oratorija „Naléczo", komp. 1861, 1. pschedn. 9. okt. 1861 w Budyschinje, zyle hicz dacz. Ale niz jenož móznoszcz! nasch chor běšche tež w kóždym druhim nastupanju dospołny: synki běchu czište, jaßne; wuprajowachu derje a srosymliwje; spěwachu wurasnje a s doßahazym saczuczom. S mozu ßo tele kraßne synki, tele nadobne harmonije do kóždeje wutroby tłócza. Sskyscho tule młódnu komposiziju, sabudźemy, so w nasymje stejimy: tu wěje s kóždeho akkorda naléta młódnoszcz, mejska radoszcz. „Aj ty rjana meja!" S powschikownym plazanjom dźakowasche ßo pschipoßłucharstwo komponistej a chorej. — Czißko 8 „Prěnja kłóska, o ty radoszcz atd.", solokwartett se ßwětneho oratorija „Žně", komp. 1860, 1. pschedn. 3. oktobra 1860 w Budyschinje, pschednoschachu bjes pschewoda a se snatej wustojnoszczu: knježnje Bohumiła a Hilža Kordinez sopran, resp. alt, k. k. wuczerjej Borsch tenor, Kral w Budyschinje baß, a dobuchu powschitkowne pschipósnacze. — Dale mamy naspomnicz, so ßo 9a „K prózy datu a t. d.", altsolo se ßwětn. oratorija „Žně", komp. 1848, 1. pschedn. 5. oktobra 1849 w Budyschinje, kotrež knježna Hańża Kozorez spěwasche, a 9b, skónczny chor s teho ßameho oratorija, w kotrymž mějachu mjeńsche sola knježna Bandźiz Budyschina sopran, knježna Scheibez s Budyschina alt, k. k. Borsch a Kral tenor, resp. baß, ßo teho runja spodobaschtej. — Jako dobyczerka pak je s konzerta wuschła czo. 10 „Ssyrotka", ßerbska ludowa pěßeń sa tsi sola a chor, komp. 1849, 1. pschedn. 5. okt. 1849 w Budyschinje. Powschitkowny a njewuhaßliwy je saczischcz, kotryž je tale komposizija po wschostronskim wußudźe w kóždym pschipoßłucharju wubudźiła, njech je Sserb abo Němz. A njewěm, komu dyrbju palmu pschizpěcz: pěßni ßamej, komposiziji abo spěwarjam? „Ssyrotku", sopran, spěwasche nascha njespróżniwa prěnja sosistka knježna Bohumiła Kordinez, a to s tak hłubokim a prawym saczuczom, so ßo lěpscha interpretazija teksta myßlicz njehodźi. W tejle jeniczkej partiji mějachmy doscz składnoszcze, móz a rjanoszcz, wobschěrnoszcz a wobwjertnoszcz jeje hłoßa, jeje wulku hotowoszcz a wuschiknoszcz w spěwje sesnacz. Partija semrjeteje maczerje, kotraž s rowa k ßyrotzy rěczi, běšche w rukomaj knježny Marthy Nowakez se Židowa, kiž s tak prawej intenziju a s tajkej wustojnoszczu spěwasche, so bu powschitkownje wobdźiwana. Sa nju je tale partija woßebnje dźakowna, pschetož jeje sonorny, kraßny alt, wscheje modulazije kmany, je sa partiju maczerje w „Ssyrotzy" kaž stworjeny: knježna Nowakez běšche w njej njepschetrjechjomna. Baß stareho muža, spěwasche tachantski wuczeř k. Kral. Jeho, woßebje w ßrjedźnych synkach jara sympathiskemu hłoßej běšche partija zyle pschiměrjena. Tež chor k temu pschinoschowasche, so by totalny saczischcz komposizije tak mózny hacz móžno był. Po wutrobuhnujazym dialogu mjes „ßyrotku" a semrjetej maczerju w rowje nam sradowne dur, w kotrymž skónczny chor „Pschilecześchtaj dwaj jandźelaj" saklinczi, nadźate wumóženje pschinjeße. „Ssyrotka" je wumóžena: jandźelej ju „pod kschidleschka wsaschtaj, do njebjeß s njej lecześchtaj"; tež pschipoßłuchař sdychnje wolóżeny pschi synkach poßlednjeho chora: radostne dur jeho wubudźi se ßona srudnych saczuczow, do kotrehož běšche jeho wutrobu dźiwnje hnujaze moll kraßneho atlsola sapschadło. We wjelekróczných ßławach a dokhotrajazym plazanju wupraji ßo powschitkowny dźak a pschipósnacze. — Ssamu něžnoszcz a lubosnoszcz dycha czo. 11 „Khwalena budź fijakka a t. d.", solokwartett se ßwětn. oratorija „Naléczo", komp. 1860, 1. pschedn. 9. okt. 1861 w Budyschinje, luby snaty s lońscheho léta. To drje běšche hudźbna parla zyłeho konzerta, mischtrszy pschedźěłana komposizija, woprawdźity kruch sa salon („salonstück"). S najhłubschim saczuczom a wubjernje něžnje spěwachu tónle kwartett: knježna Bohumiła Kordinez, knježna Bertha Scheibez, knjesaj sem. wysch. wuczeř Fiedleř a wuczeř Kral; a czěžko by było rossßudźicz, schtó s nich je najlěpje spěwał. Se žiwym plazanjom bu spěwarjam saßłużene myto. Woßebne pschipósnacze, niz jenož sa tule partiju, saßłuži tež knježna Bertha Scheibez, kotrejež derje klinczaty alt mějachmy wospjet składnoszcz wobdźiwacz. Runjež Němzowka wona derje wuprajowasche a ßo lětßa kaž loni se wschej horliwoszczu pschi spěwanju wobdźěli. — S khwalbu wustupi saßo chor w ßlědowazym czißle „Psalm na horach", chor s „Wěnza hórskich spěwow", komp. 1860, 1. pschedn. 28. junija 1863 w michałskej zyrkwi w Budyschinje. — Zyle sahorjene bu pschipoßłucharstwo wot czißła 13 „Hdy bych ja była różiczka atd.", duo sa sopran a baß se ßwětn. oratorija „Naléczo", komp. 1851, 1. pschedn. 9. okt. 1861 w Budyschinje. „Holczo" běšche knježna Bohumiła Kordinez, „pastyř" k. Garbař, wuczeř w Pßowjach. Wustojnoszcz knježny Kordinez w tejle partiji je nam s lońscheho léta snata; a so jej k. Garbař porunjo stejesche, drje kóždy pschida, kiž je jeho ßłyschał. Jeho hłóß je tejle partiji zyle pschiměrjeny, a pschednoschował je s tak prawym saczuczom, sczěhujo w tym pschikład knježny Kordinez, s tak prawym saczuczom, so ßmy jemu k temu sboże pscheli a jenož wobżarowali, so nam njeje wjazy

składnoscźe dał, jeho ßłyschecź. Loni běsche partija „pastyrja" we wustojnymaj rukymaj k. opernskeho spěwarja Fiedlerja; duž běsche wot k. Garbarja ważena wěz, na město poßlednischeho stupicź. K. Garbař pak je ßebi prózu dawał. Haj, „Kath. Posoł" wo nim pische: „Dyrbimy prajicź, so je ßo nam „Pastyř" k. Garbarja we wschelakim nastupanju lěpje spodobał, dyžli lońschi k. Fiedlerja, opernskeho spěwarja." „Holczo" a „pastyř" na pschemo wubjernje spěwaschtaj a wschěch pschitomnych tak sahorischtaj, so ßławu- a da capo-wołanje kónza njeměješche, doniž poßlenje hrónczko njewospjetowaschtaj. K. Pilk tole cźißko saßo na hußlach pschewodźesche. — (Pokracźowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Drażdźan njelubosnu wěz pißaja. Tam je mjenujży kaßirař tak mjenowaneje krajneje kaßy, kotraž sadanjenje a wupłacźenje krajnych dołhow wobstara, ßam na ßudnistwo pschischoł a tam k nawjedźenju dał, so jeho kaßa wjazy w porjadku njeje, ale so něhdźe 80,000 hacź 90,000 hriwnow (markow) w njej pobrachuje. Wón wudawa, so wón ßam sa ßebje tute pjenjesy pschekschikił njeje, ale so je te ßame pschekupzej Nitzschnerej na krótki cźaß pożcźił, so pak je tón bjes tym bankerót scźinił a jemu te pjenjesy njeje saßo dał. — To je mjersaza wěz niz jenoż sa kraj, ale tež sa tak mjenowany krajny wubjerk, kiž ma sa tym hladacź, so krajna kaßa stajnje w dobrym porjadku wobsteji. Tutón wubjerk je teho dla stajnje sa tym hladał, hacź je krajna kaßa w dobrym porjadku, ale dokelž tola kóżdy dźeń pschepytowacź njemóże, hacź niczo njepobrachuje, je jebanstwo móżne, woßebje dokelž ßobustawy tuteho wubjerka po wschej Sakskej rósno bydla. Budyski měschczanosta, knjes Löhr, je tež ßobustaw tuteho wubjerka a bu teho dla telegrafiszy do Drażdźan powołany. — (Najprjedy pißachu, so njedostatk w tutej kaßy 800,000 hriwnow wopschija.)

— Kral Albert a kralowa Karola staj w tu khwilu na wopytanju pola ßwójby italskeho krala. Wonaj staj pschi dobrej strowoscźi, kaž wot tam pißaja.

S Barlina pißaja, so je ßo tam wczera, 28. oktobra, pruski ßejm (landtag) wotewrił a to psches ministra hrabju Stolberg-Wernigerode. Cźeho dla jón khěžor jako pruski kral ßam wotewrił njeje, to njeje snate. — Sapóßłanzy směja wschelake nowe sakonje wuradźowacź; derje by było, hdy bychu tež jedyn wuradźili, so bychmy k lětu mjenje dawkow płacźicź měli. Ale, praji mi jedyn snaty: „s tym mjenjedawanjom drje niczo njebudźe, a chzemy wschak wjeßeli bycź, hdyž nam hischcźe wjazy dawkow njenapołoża". To je hubjeny troscht! — W prěnschim cźaßu ßo Bismark na wuradźowanjach pruskeho ßejma njewobdźěli, kaž barlinske nowiny powjedaja.

— Wójsko najskerje saßo nowu tsělbu dostanje. Je to tak mjenowana magazinska tsělba (magazin-gewehr), kotraž je tak pschihotowana, so móże wojak s njej sa minutu dwanacźe krócź wutsělicź. Hacź dotal je s tutej tsělbu bataillon gardy-tsělzow w Barlinje wobronjeny a drje ßo pokaże, hacź je wona hódna, so ju zyke němske wójsko dostanje.

Awstrija. Awstriska pjenjesybijeřnja je w poßleńschim cźaßu sa ßerbske wjeřchowstwo tejko ßlěbornych pjenjes nabiła, so wone summu 3 millionow frankow wopschijeja.

— Nětko stej we wuherskim hłownym měscźe Peschcźe tak mjenowanej delegaziji shromadźenej, to rěka: sapóßłanzy tych krajow, kotrež maja ßwój hłowny ßejm we Winje, a tajkich, kiž maja jón w Peschcźe. W tutej shromadźisnje ßo woßebje khósty sa awstriske wójsko wuradźuja a potom hischcźe tajke należnoscźe, kotrež wobej pokojży awstriskeho khěžorstwa w hromadźe a s dobom nastupaja.

— Nawjedowař Cźechow, Dr. Rieger, je sańdźeny tydźeń w Peschcźe pobył, so by tamnischim ministram a druhim politikarjam wobstejenja cźěskeho a němskeho luda w Cźechach wukładował. Jeho wukładowanja ßu pjecźa k temu wjedke, so chze wuherske knjeżerstwo żadanje Cźechow, so bychu rune prawo s Němzami měli, ßwěru podpjeracź.

Franzowska. Franzowske ministerstwo běsche wóndano 13 klóschtrow, karmelitskim mnicham ßłuschazych, samkło a mnichow wuhnało. Ludźo ßebi myßlachu, so tež na druhe klóschtry rjad pschińdźe, ale ministerstwo njeje hacź dotal pschecźiwo żanemu klóschtrej wjazy sakrocźiło. Krucźerepublikanske nowiny teho dla na ministerstwo jara ßwarja.

Jendźelska. W Afganskej pocźina saßo njeměrne bycź, tola jendźelske ministerstwo tajkej njewěrnoscźi żaneje wulkeje ważnoscźe njepschipißuje. Ważnischi je njepokoj, kotryž w Irlandskej knježi, pschetož ratarjo tam s kóżdym dnjom bóle żadaja, so bychu tež skerje a lěpje pola a łuki dostali, so móhli s nich żiwi bycź. Nětk je wscho w ruzy rycźeřkublerjow a cźi ratarjam pola sa tak wyßoku płacźisnu pschenajeja, so dyrbja cźi jara hubjene żiwjenje wjescź a husto hłód cźerpicź.

Rußowska. S tuteho kraja pißaja, so je khěžor Alexander zyle strowy a so je to łża, hdyž jeho sa khoreho wudawaja.

Turkowska. Dulcigno je hischcźe w turkowskich rukach, to rěka, sultan europiskich wulkich a móznych wjeřchow hischcźe pschezo sa nóß wodźi.

Ze Serbow.

-a. S Budyschina. Kóżdemu drje je snate, so je „Maćica Serbska" w ßwojim cźaßu leżomnoscź kupiła, na kotrejž chze ßebi dom natwaricź. Kak ważny by tajki macźicżny dom sa zyły ßerbski lud był, tudy města nimam rosestajecź. Jenoż na to spomnju: macźicżny dom je sa naß wulzy wulzy ważny a nusny. K natwarjenju tajkeho domu pak je tójschto pjenjes trjeba. Tón abo druhi drje hiżom je scherjepatku k temu woprował; ale schto to je? Se shromadnymi mozami dyrbimy wustupicź, kóżdy dyrbi ßwój wopor pschinjescź. Hdyž ßo należnoscź tak dale schmata każ dotal, nasche dźěcźidźěcźi żaneho „macźicżneho domu" njewuhladaja. Duž je tudomne towařstwo „Lumir" khwalobnje wotmyßliło, ßo wo tule należnoscź staracź, ju energiski spěchowacź pytacź a wschě żórka wupytacź, s kotrychž by nam spomożeńje pschischło. Dalsche pokracźowanje należnoscźe cźitarjo „Serb. Nowin" w prawym cźaßu shonja. Hacź na dalsche je najważnische, pjenjesy sběracź. Sapocźatk je pschi kóżdej wězy cźeżki. Jenoż hdyž ßo koleßa hibacź pócźnu, je nadźija, so wós s błóta wujědźe. S wjeßełoscźu móżu wosjewicź, so też je ßo w naschej należnoscźi prěnja krocźel do prědka stała. Jako sakładny kamjeń pjenjeżneje sběrki sa natwarjenje „macźicżneho domu" je w poßedźenju „Lumira" 22. oktobra knjes gmejnski pschedstejicźeř a khěžeř Handrij Bohuwěr Valten na Żidowje pół sta hriwnow = 50 ℳ darił. Sskława jemu! Vivat sequens! to rěka: Schtó je druhi? Masch-li mało, daj, schtož móżesch; masch-li wjele, daj wjazy; kóżdy po ßwojich mozach, ale — **wschitzy!**

— S napschecźa wudawarnje „Serb. Now." steji budka, w kotrejž je ßo w lěcźe tak mjenowana „sodawoda" pschedawa. Wot tejele khěżki cźehnje ßo k dźiwadłu, po tajkim nimale wot wjecźora k ranju,

lipowa haleja. Spißaczel tychle ryncżkow je hižom 8 lět sa ßobu wobkedźbował, so druha lipa (wot khěžki liczena) w prawym rynku ßo kóžde lěto dwójzy seleni; prěnje lisćże noßy wot nalěcża hacž do kónz augusta, druhe woblecže ßo spoczatk septembra. P.

— Na wěži (thurm) tudomneje radneje khěže nětko cźerwjenoběłe tafliczki kóžde ranje wupowjeschuja, so bychu ludźo wjedźeli, kajke wjedro budźe w běhu dnja knježicź. Jena tafliczka wosnamjenja hubjene, dwě tafliczzy pscheměnjaze a tři rjane wjedro.

S Delnjeje Kiny. Jako k. rycźerkubleř Hetzer sańdźenu ßobotu s kórejtu do Budyschina jědźesche, ßo jeho konjej spłóschischtaj. Jemu a pohonczej ßo radźi, bjese wscheje schkody s wosa skocźicź, jedyn kóń, pjecża 400 tl. hódny, pak pschi njemdrym cźěrjenju padźe a ßebi nohu słama.

S Dźěžnikez. (B. N.) Sańdźenu njedźelu popołdnju wokoło 5 hodźin bu w tudomnym pólverniku ßuscheřnja, w kotrejž běsche něhdźe 6—7 zentnarjow pólvera, psches rosbuchnjenje sanicźena. Dokelž ßo njedźěła, běsche ßuscheřnja samknjena a njebě ßo tam tež dwaj dnjaj tepiło. Něhdźe 20 metrow wot ßuscheřnje cźěło jeneho muża namakachu, kotrehož wobliczo bě tak skażene, so njebě k spósnacźu, a duž na to tukachu, so je to ßnadź pólverniski dźěłacźeř, kotryž je w poßleńschim cźaßu w cźežkich myßlach khodźił a wo ßamoskónzowanju ßłyschecź dał.

S Noweje Wßy pola Huski. Na tudomnej kermuschi bě ßo 24. oktobra (njedźelu) swada stała. Jako potom kowařski mischtr Horn domoj dźěsche, jeho něchtón nadpany a s nožom tak straschnje do ruki kłó, so dyrbjesche wón po krótkim cźaßu wumrjecź. Horn njebě ßo na-žane waschnje na tej swadźe wobdźělił a sda ßo po tajkim, so je ßo tón mordařski nadpad po prawym na někoho druheho stacź měł. — Tudomny žiwnoscźeř C. W. Schlenkrich mějesche 22. oktobra to njesboże, so pschi składowanju kału na wós sapschehnjenej krowje tak nahle sacźahnyschtej, so wón s wosa dele pany a jene koło, prjedy hacž móžesche wón stanycź, jeho pschejědźe a jemu lěwu nohu wysche kulki zyle rosmjecźe. *E. N.*

§* S Njeßwacźidła. Zyrkwinszy prjódkstejerjo nascheje woßady, kiž mějachu lětßa po sakońskim postajenju se ßwojeho sastojnstwa wustupicź, kotsiž pak móžachu ßo s nowa saßo wuswolicź, ßu ßlědowazy knježa: wuczeř Bjar s Bóschiz, Cźech s Noweje Wßy, Falant s Koßlowa, Sahrodnik s Banez a Schokta s Njeßwacźidła. Wot exemtnych mějesche wustupicź: k. Höckner nad Lahowom. Pschi wólbje, kotraž ßo nětko teho dla stacź mějesche, běchu: kk. Cźech, Falant, Sahrodnik a Schokta saßo, khěžeř Rychtař s Wětrowa pak s noweho wuswoleny. Wot rycźerkublerjow ßo k. Höckner nad Lahowom saßo wuswoli. Bóh daj, so bychu wschitzy we wo prawdźe kschescźijanskim duchu skutkowali sa sboże a lěpsche nascheje zyrkwje.

S Khocźebusa. (Telegramm.) Na shromadźisnje delnjołužiskeho wotrjada M. S. bě 62 ßobustawow, bjes nimi k. cand. Kschižan s Hornjeje Łužizy. — Tež sa towařstwo k pomozy studowazych Sserbow ßo wubjerk wuswoli. K. farař Teschnař ßlubi 100 mk. Pschistupi 12 ßobustawow.

„Zaßnik" pische:

S Khocźebusa. Tudy chzysche 17. oktobra dźěłacźeř Hanuschka psches želežnizu jěcź. Bjes tym pak parnik pschilecża a jeho tak straschnje pschijědźe, so bě na měsćże morwy.

Přilopk.

* Sańdźenu wutoru wjecźor storczi njedaloko Schandawy na Łóbju jedyn cźołm do jeneje parołódźe. Wobaj łódźnikaj, kotrajž na nim běschtaj, do wody ßobu panyschtaj, doßažeschtaj pak hischcźe schtryk, jimaj s parołódźe pschicźißnjeny, sa kotrymž buschtaj sbožownje se symnych žołmow wucźehnjenaj.

* Ske snamjo nascheho cźaßa je wurjadne pschisporjenje prozeßow dla dźělenja mandźelstwa, a to s wjetscha wot wyßoko stejazych ludźi. Pschi ßudnistwje w Frankfurcźe nad Majnom je nětko runje 25 tajkich prozeßow sapocźatych.

* W bliskoscźi Dortmunda je ßo 21. oktobra želežnicźny cźah, s Kölna do Barlina jědźazy, swrócźił. Lokomotiva ßo s wyßokeho hacźenja dele wali. Lokomotiwuwjedźeř a jedyn pucźowař staj žiwjenje pschi tym shubikoj a 26 woßobow je cźežko sranjenych. Njesboże je ßo psches pschespěschne jědźenje stało. Lokomotiva s tajkej mozu khwatasche, so wona schěny najprjedy seshibowa a potom jenu schěnu roskama. — 24. oktobra teho runja jedyn cźah pola Baropa k njesbožu pschinźe, psches cźož bu 6 tworowych wosow rosmjecźenych. Druhe njesboże ßo tón ßamy dźeń pola Adlerbecka sta. Jedyn cźah, wot dweju maschinow cźehnjeny, ßo swrócźi. Jena lokomotiva ßo teho dla powali a lokomotiwuwjedźerja rostorha. Wschitke tute srudne podawki ßu ßo w Pruskej stałe. S zyła je ßo wulicziło so je ßo w měßazu augustu w Pruskej 191 njesbožow na želežnizach podało; 148 ludźi je pschi tym s dźěła morjenych, sdźěła sranjenych, a 107 wosow wobschkodźenych abo zyle rosbitych.

* Srudny podawk je 20. oktobra wjeß Winterhausen w Bajerskej do stracha stajił. Stary nan jeneho ratarja wumrje a bu w komorje do kaschcża połoženy. Po tamnischim waschnju pódla cźěła ßwězu stajichu. Kaž ßo sda je ßo w nozy ßwěza powalika a kaschcź sapalika, woheň ßo potom spěschnje wupschěstrje a zyłu khěžu se wschej nadobu spali, tak so ßebi wobydlerjo njemóžachu niczo dale, dyžli ßwoje žiwjenje wukhowacź. Spalene nanowe cźěło pod rospadankami wucźahnychu; tež dwě krowje a jena kosa ßu w płómjenjach kónz wsałe.

* W Usedomje pola Swinemündy je jena młoda ßłužowna holza ßwoju pschecźelnizu, kotrejž běsche wona 30 toleř winojta, w nozy do sahrody nawabiła, jej schiju pscheřeśła a tři tolerje, kotrež bě jej prjedy wotpłacźiła, saßo kranyła. Nadpanjena holza móžesche hischcźe, jako ju namakachu, mjeno mordařki pomjenowacź. Wona je hižom sajata a je ßo ßwojeho njeskutka wusnała.

* (Se žiwjenja jeneho wulkeho města.) W Parisu namakachu w tychle dnjach jenu młodu holzu, po sdadźu na plestrje ležo mrějazu. Se žałoscźazym hłoßom wona powjedasche, so hižom sa pjecź dnjow hłód trada a so ßebi njeje swažiła proßycź. Mrějazej chzychu pomoz pschinjescź, ale to bě hižom pschepośdźe, wona pod rukomaj ßobuželniwych ludźi wumrje.

* Sańdźenu ßobotu pucźowasche jena młoda holza s Boltona w Jendźelskej po želežnizy do ßwojeje domowisny. Bjes sastawnischcźomaj Pendleton a Clifton wona wosowe wokno wotcźini, so by won pohladała; bliži wokomik mějachu cźi kiž s njej w tym ßamym wosu ßedźachu, žadkawy napohlad, mjenujzy holzyne cźěło na jene dobo bjes hłowy do wosa nuts pany. Jedyn druhi cźah, kotryž tam nimo jědźesche, bě jej najskerje s wosowymi durczkami, kiž běchu wotcźinjene wostałe, hłowu wottorhnył.

* Sańdźenu ßobotu, 23. oktobra, jako mějachmy tež my prěni wjetschi lětuschi ßněh, knježesche w Petersburgu wulki ßněhowy mjecźel. Ssněh tak ßylnje padasche, so sa krótki cźaß se ßanjemi na haßach wjazy jěsdźicź njemóžachu a želežniza w ßněsy tcźazy wosta. Straschny wětr je wjele tsěchow wotkrył a po zyłym měsćże wulku schkodu nacźinił.

* S Buenos Ayres pißaja, so je tam wot 18. septembra tři dny sa ßobu satraschny ßněhowy wichor sakhadźał. 70,000 kruwow, 500,000 wowzow a 250,000 konjow je w nim kónz wsało.

* Wuwoženje mjaßa a žiweho skotu s Ameriki k nam do Europiskeje s kóždym lětom pschibjera. Najwjazy ßo nam s New-Yorka sćele; sa jedyn tydźeń w juliju tuteho lěta ßu wot tam 3965 howjadow, 1155 wowzow, 5620 běrtlow rěsaneho howjaseho mjaßa, 1085 skopow a 115 rěsanych ßwini k nam póßłali. W sańdźenym lěćje ßu ßo s Ameriki s zyła sa něhdźe 90 millijonow dollarow žiweho abo sarěsaneho skotu do Europiskeje pschedali.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Korla August Wojnar, skałar a wobydleř w Delnich Jikozach, s Madlenu Flakez s Dźěžnikez. — Jan Voigt, žiwnosćeř a wojnar w Pschischezach, s Amaliju Augustu Hendrichez s Libochowa.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Jan Hermann, Jana Augusta Sahrodnika, dźěłacźerja a wobydlerja, ß.

Michalska zyrkej: Emma Marja, Jana Ernsta Moritza Haasy, rěsniskeho mischtra pod hrodom, dź. — Hańža Madlena, Pětra Augusta Hedusche, dźěłacźerja a wobydlerja w Hněwßezach, dź. — Marja Emma, Korle Hermanna Strehly, fabriskeho nahladowarja a khěžkarja w Dobruschi, dź. — Alma Martha, njemandź. dź. na Židowje.

Katholska zyrkej: Alwin Bernhard, Bjedricha Wylema Gubscha, cigarrydźěłarja na Židowje, ß. — Hana Madlena, njebo Pětra Glauscha, cźěßle na Židowje, dź. — Amalija Martha, njemandź. dź. s Lejna.

Zemrjeći:

Dźeń 14. oktobra: Ernst Hermann, njemandź. ß. na Židowje 3 m. 16 d. — 16., Madlena Janaschez, Jana Lißaka, wumjeńkarja, wudowa, 75 l. 5 m. 13 d. — 17., Marja Luisa Libschez, Korle Kochty, pohoncźa a wobydlerja, mandźelska, 31 l. 20., — Adolf Wylem, Jana Bohuwěra Jyrcha, tyscheřskeho mischtra, ß., 2 m.

(Pschipóßłane.)

Ja ßo nusowany cźuju tudy sjawnje wuprajicź, so ßym w kolonialtworowych a cigarrowych khlamach, kotrež je k. **Hermann Kirschnar** pod firmu **„Herm. Kirschner"** w Budyschinje na ßerbskej haßy w domje k. pschekupza **A. Lehmanna** wotewrił, sprawne poßłuženje namakał a sa tuni pjenjes jenož dobre twory dostał. Wysche teho też móžu destillaziju k. **Kirschnarja** ßwojim **ßerbskim** ßobukrajanam woßebje teho dla najlěpje poručicź, dokelž k. **Kirschnar** derje a rady ßerbski rěcźi a też ma pomoznikow, kiž ßu ßerbskeje rěcźe mózni.

Wšě nawěstki kaž sa politiske nowiny, provinzialne listy, tak też sa woßebite cźaßopißy bjes powyschenja khóstow **najtuńscho** a **najrucźischo** wobstara: „Zeitungs-Annoncen-Expedition"

Rudolph Mosse, Leipzig.

Sapiß nowinow (tarif inserzijow), kaž też nacźisk khóstow darmo a franko. **Pschi wjetschich porucźenjach najwyschschi rabatt.**

Knihikupz **F. A. Reichel** w **Budyschinje** nawěschtki wobstara.

M. Th. Pech

140 na hłownym torhoschcźu 140

pódla měschcźanskeje haptyki

porucza

klejdowe stoffy,

a to židźane, wołmjane a półwołmjane, hładke a mustrowane, cźorne a pißane po najtunischich płacźisnach;

lama

w jara rjanych mustrach a w rjanej tworje;

barchent sa koschle,

wubjerna twora sa koschle a jaki, cźopke barchenty w prawje tołstej tworje;

plüsch

we wschelakich barbach a płacźisnach, ßuknjowe tkaniny, biber, płat w wschelakich schěrokoscźach a płacźisnach.

Wysche teho hischcźe woßebje kedźbne cźinju na mój wulki skład

rubischkow,

a to židźane, połžidźane, wołmjane a półwołmjane w wschěch wulkoscźach a barbach.

Dokelž ßo woßebje prózuju, kóždemu sprawnje a tunjo poßłužicź, proschu wo dobrocźiwy wopyt.

M. Th. Pech.

Sporuschk,

punt po 60—80 np., kupuje

měschcźanska haptyka w Budyschinje na hłownym torhoschcźu 141.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radoscź**; sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.**, do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Drjewowa aukzija.

Pondźelu, 1. novembra 1880, budźe ßo

na kupjanskim revieru

64 Rm. khójnoweho schcźěpoweho drjewa,
52 = dubowoho kulecźkoweho drjewa,
33 = dubowych pjeńkow,
144 = brěsowych =
141 = khójnowych =
29 = = tschěskow,
705 stotnjow twjerdych walcźkow a
28,19 = khójnowych walcźkow

sa hotowe pjenjesy a pod wuměnjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna rano w 9 hodźinach w korczmje w Komorowje.

W Jatsjobju, 26. oktobra 1880. **E. Zettwitz,** hajnk.

Wosjewjenje.

Ssrjedu, 3. novembra 1880,

budźe ßo něhdźe 14 hektarow (50 kórzow) **stejazeho niskeho brěsoweho lěßa** na połpicźanskim lěßowym revieru, a to na **połpicźanskich** a **nowowjesćanskich** lężomnoscźach po loßach pod wuměnjenjemi, psched aukźiju wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Dale ma ßo na **ßłědowazym dnju wužitk wot 1lětnych wjerbowych witkow pschi fiskalskich Sprewinych brjohach** na lěto 1881 w zyłym abo po dźělbach na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna na woběmaj dnjomaj: **dopołdnja w 10 hodźinach na dworje hajniska w Połpizach.**

W Draždźanach a Połpizy, 18. oktobra 1880.

Kral. hajniski rentamt: **Garten.** **Kral. hajniske revierske sarjadnistwo:** **Bruhm.**

Pychokhlamy

Hany Rostoweje w Budyschinje na žitnych wikach czo. 604

porucźeja najnowsche garnirowane a njegarnirowane žonjaze a dźěćźaze kłobuki; teho runja prawdźiwe a njeprawdźiwe pjera, pjerowe wobßadźenja, agraffy, židźane banty a tkaniny k wupyschenju kłobukow we wschelakich drużinach. Kłobukowe a balske kwětki w najwjetschim wubjerku. Noschene kłobuki ßo pschedźěłaja a ponowja. Pjera ßo płókaja, barbja a kudźerja.

W khlamach ßo ßerbski rěcźi.

Sprawne poßłuženje. Tunje płacźisny.

Płaczisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 23. oktobra 1880.

Žitowy dowos: 3282 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pschenža 50 kilogr.	11	1	12	2	10	71	12	20
Rožka = =	10	39	11	65	10	95	11	55
Jeczmjeń = =	7	61	8	77	7	61	8	69
Wowß = =	6	80	7	30	6	50	7	30
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	—	2	30	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	50	2	90	—	—	—	—
Sstóma 1200 pt.	18	—	20	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
164 schtuk, schtuka po 9 m. — np. [3 tl. — nßl.] hacž 16 m. 50 np. [5 tl. 15 nßl.]

Kórz pschenžy po 170 puntach: 18 markow 71 np. [6 tl. 7 nßl. 1 np.] hacž 20 mk. 45 np. [6 tl. 24 nßl. 3 np.] — Kórz rožki po 160 puntach: 16 mk. 62 np. [5 tl. 16 nßl. 2 np.] hacž 18 m. 64 np. [6 tl. 6 nßl. 4 np.] — Kórz jeczmjenja po 140 puntach: 10 mk. 65 np. [3 tl. 16 nßl. 5 np.] hacž 12 mk. 27 np. [4 tl. 2 nßl. 7 np.] — Kórz wowßa po 100 puntach: 2 tl. 5 nßl. — np. hacž 2 tl. 13 nßl. — np. — Kórz jahłow po 180 puntach: 26 m. 10 np. [8 tl. 21 nßl. — np.] hacž 27 m. — np. [9 tl. — nßl. — np.] — Hejduschne krupy: 19 m. 50 np. [6 tl. 15 nßl. — np.] hacž 20 m. — np. [6 tl. 20 nßl. — np.] — Běrny: 2 m. 70 np. [27 nßl. — np.] hacž 3 m. 20 np. [1 tl. 2 nßl. — np.] — Butra: 2 m. — np. [20 nßl.] hacž 2 m. 30 np. [23 nßl. — np.] — Ssyno po 100 puntach: 2 m. 50 np. [— tl. 25 nßl. — np.] hacž 2 m. 90 np. [29 nßl.] — Sstóma [1200 pt.] 18 m. — np. [6 tl. — nßl.] hacž 20 m. — np. [6 tl. 20 nßl.]

Draždžanske mjaßowe płaczisny
25. oktobra 1880.

Najlěpsche howjada 69—70, ßrěnje 57—58, schpatne 26—27 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche ßwinje 65, ßrěnje 58—59, bakunarje 60—61 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche skopy 63, ßrěnje 57, schpatne 27 np. po puncže rěsneje wahi. Najlěpsche cželata 45—55 np. po puncže rěsneje wahi.

Prósne **petrolejowe ßudy** kupujetaj po najwyschschich płaczisnach

bratraj Joachimsthal
w słotym jehnjeczu.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,
kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützner-ez domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kosaze kože
po najwyschschich płaczisnach kupuje
E. J. O. Haussotter
na garbarskej haßy 417.

Kosaze kože,
kaž tež wschě drużiny njeharowanych kožow po najwyschschich płaczisnach kupuje
Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Symski jěsdny plan železnizow, płaczazy wot 15. oktobra 1880.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{20}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{45}
Lubija	2_{40}	3_{36}	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_{9}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{6}	9_{23}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{49}
Biskopiz	—	4_{36}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_{5}	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_{7}
Do Draždžan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Draždžan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	3_{5}	5_{0}	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{39}	5_{31}	9_{7}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{50}	5_{42}	9_{19}	12_{2}	—
Biskopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{17}	6_{11}	9_{49}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{54}	6_{47}	10_{28}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{12}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{54}	7_{47}	11_{32}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{17}	8_{9}	11_{55}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Wjeleczina.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd s Budyschina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}

S Wjeleczina do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd s Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_{4}	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjenza do Draždžan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjenza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{50}
Połczniziy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{13}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{23}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{1}
Do Draždžan	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	9_{32}

S Draždžan do Kamjenza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	9_{7}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{20}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	6_{40}	9_{40}
Połczniziy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	6_{53}	9_{53}
Do Kamjenza	8_{6}	11_{9}	2_{24}	7_{19}	10_{19}

4. wosowa klassa na njedźelach a ßwjatych dnjach wupanje.

Brunizu (braunkohlen),
derje sortirowanu, pschedawa a sćzele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor" pschi sprawnym poßkuženju
Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźer podkopkow.

Rjanobarbarńja, czischczerńja, appreturnja a chemiska płókarńja
Wilhelm Kelling w **Budyschinje,**
na ßukelńskej haßy, blisko žitnych wikow,
porucza ßo k **barbjenju** a **płókanju** wscheje **mužazeje** a **žonjazeje drasty** (rospróteje a njerospróteje), **möblowych** a **gardinowych stoffow, teppichow, pschikrywow** atd.

Julius Lange
schatowa fabrika a njewjesezinski magazin
w Budyschinje, s napschecza noweje měschczanskeje schule,
porucza po jara tunich twjerdych płaczisnach:
swjerschne koschle, dźělarske koschle, flanellowe koschle, wojerske koschle, pschedkoschliki, manschety, shlipsy, khrawaty, dybsaczne rubischka, spódnje jaki, spódnje kholowy, shawlowe rubischka, hólczaze, holczaze a **žonjaze schaty, filzowe ßuknje, schtepowane ßuknje, korsety, schórzuchi, židźane khrawatowe rubischka, blidowe zajki, nawobleczenja sa poßleschcza, lożowe deki, gardiny, ßukna sa koschle, pikej, barchent** atd.

Kosaze nasymske kože,
sajecze a korniklowe kóžki, czelaze a howjase kože, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóžki po najwyschschich płaczisnach kupuje
H. Langa
pschi ßerbskokatholskej zyrkwi
pschi žitnych wikach.

Moje **galanterijowe** a **krótkotworowe khlamy** en gros a en detail saßopschedawarjam najlěpje poruczam.
Moritz Höniger
na ßerbskej haßy 29.

Paletoty, jaki, jaquety, deschczne mantle,

we **wubjerku,** hischcze ženje **njewidžanym,** we wschěch modernskich stoffach, pschiležazeje a schěrokeje façony.

Pschi potrjebje proschu wo dobrocźiwe wobkedźbowanje, dokelž je mi psches wulke nutskupowanje móžno, **wurjadnje tunjo** pschedawacź.

Jaki wot 3 mk. 75 np., **paletoty** wot 9 mk.

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu, pódla hłowneje straže.

M. G. Freyberg

en gros 62 na bohatej haßy 62 en detail

porucza k prjódkstejazym hermanskim kupjam po spodźiwnje tunich, ale twjerdych płaczisnach:

klejdowe stoffy,

czistowołmjane	**czorne**	**kaschemiry**	łóhcź	100 np.,
=	=	**ripsy**	=	65 =
=	**pißane**	=	=	60 =
=	=	**diagonale**	=	60 =
półwołmjane	=	=	=	40 =
mustrowane	=	**lüstry**	=	40 =
dwójne lüstry	. . . . .		=	25 =

czornu ripsowu židu (dobru tworu), łóhcź 280 np.,

czorne patentne ßomoty, łóhcź wot 80 np.,

lama, łóhcź wot 100—250 np.,

czistowołmjane zajki sa ßuknje, łóhcź 120 np.,

półwołmjane zajki sa ßuknje, łóhcź 40—50 np.,

plüsch, 9/4 schěroki, łóhcź 260 np.,

astrachan, 9/4 schěroki, łóhcź 260 np.,

barchent sa koschle, jara k poručenju, dobroscź I. łóhcź 40 np., dobroscź II. łóhcź 30 np.,

westfal. plat, 8/4 schěroki, łóhcź 50 np.,

schěry plat, 8/4 schěroki, łóhcź 40 np.,

łožozajki, 6/4 schěroke, łóhcź 20, 25, 30, 35 np.,

róžojte wupjerki, 6/4 schěroke, łóhcź 65 np.,

barchent, łóhcź wot 25—50 np.,

hosenzajki k poczehnjenju pjelzow, łóhcź wot 40—100 np.,

łožowe deki, scht. 250 np.,

blidowe deki, scht. 250 np.

Najwjetschi sklad

wołmjanych hłowjazych rubischkow, taillowych rubischkow, kapotow, tykanych rubischkow, wołmjanych rubischkow (scht. wot 60 np.), **lamarubischczow** s franzu a bjes njeje, **židźanych a półžidźanych mužazych a žónskich rubischkow, moiréjowych schórzuchow, módrych płatowych schórzuchow, filzowych ßuknjow, bełych dybsaczných rubischkow, pißanych dybsaczných rubischkow, wołmjanych shawlow** (scht. wot 20 np.), **wołmjanych shawlowych rubischkow** (scht. wot 50 np.).

500 lamarestow, 2 1/4 łóhcza 225 np.

Möble

wschěch družinow, **sofy a stólzy** po najtunischich płaczisnach porucza

August Jannasch,
tyscherski mischtr na ßerbskej haßy 210.

Aromatisku wiecznu watu: 50 np. a 80 np.,
fenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
sulzbergske flußowe khrepki: bl. 56 np.,
bely bróstsyrop: bl. 75 np.,
schmrěkojehlinowy aether: bleschu 30 np.,
schwablowe mydło, ßmołomydło, glycerinomydło atd.

porucza **hrodowska haptyka** w Budyschinje.

Sswětoßławny

na druhej pariskej wustajeńzy prämiirowany

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop

s Wrótßławja

najlěpschi polóžazy a domjazy ßrědk psche

kaschel, dybawoscź, sažwanje, schiju- a bróstbolenje

maja na pschedań w bleschach po 3 mk., po 1 1/2 mk. a po 80 np.

w Budyschinje: Heinr. Jul. Lincka,
w Kamjenzu: Herrmann Nächster,
w Nowosalzu: C. Hiecka,
w Biskopizach: Carl Meißner,
w Lubiju: W. Rotha,
w Półcźnizy: A. Eudler.

We wudawarni „Serb. Nowin" je sa 5 np dostacź:

Gustav-Adolfske towarstwo — rycźerski wojowar sa evangelsku wěru.

Prědowanje na Gustav-Adolfskim ßwjedźenju w Ketlizach, 12. septembra 1880. Dźerżak **Marcźin Rencź,** farar w Klětnom. (Czisty wunoschk je sa Gustav-Adolfske towarstwo postajeny.)

Hauffez korczmařstwo

dowola ßebi czeſczenym Sserbam k prjódkſtejazemu hermankej najpodwolniſcho naſpomnicź, ſo ßu w nim w kóżdym czaßu **czopłe** a **ſymne jedźe,** kaź też derje wotležane **piwa** po ſprawnych płacźiſnach doſtacź. S poczeſczowanjom

F. Hauffa.

☛ S dobom poruczam moje derje wotležane **wina,** woßebje na wubjerny **muſkat-lünel,** bleſchu 1 mk. 50 np., kedźbne cźinju. **F. H.**

C. Langermannowe

khlamy muźazeje a hólczazeje draſty

w Budyſchinje,

na ßerbſkej haßy cźißło 22,

poruczeja k prjódkſtejazemu naſymſkemu a ſymſkemu czaßu ßwój tworowy ſkład najlěpſchich modowych ſtoffow.

Też poruczam ßo, chzedźa-li moji wotebjerarjo **ſtoffy ßami kupicź,** k ſchiczu wſcheje draſty po najnowſchich façonach. **C. Langermann.**

We wudawařni „Serbſkich Nowin" budźe k budyſkemu hermankej a poſdźiſcho ſa 25 np. doſtacź:

Pſchedźenak. Protyka ſa Sserbow na lěto 1881.

☛ **Pſchedźenak** je ßo tón krócź woßebje derje radźił. Wón podawa wſchelake wutrobu hnujaze powjedanczka ſ człowſkeho źiwjenja, kotrež ßo jara pěknje cźitaja, tak ſo dyrbja ßo ſtarym a młodym lubicź; wón poſkicza też tójſchto ſwjeßelazych żortow, powjeſcź wo wulkej wodźe w němſkich Hornich Łużizach a wo ſtraſchnej nuſy w Hornjej Schleſynkej. K temu je wjele wobraſow (bildow) pſchiwdatych, kotrež powjedanczka a żorty tak prawje wukładuja, tak ſo móże ßo wſchemu cźim lěpje doroſymicź. Tón krócź ma Pſchedźenak tejko tajkich wobraſow, kaź jich hiſchcźe njeje ženje měł.

Brunopiwowe droždźe

porucza wſchěźnje cźerſtwe

Carl Noack
na źitnej haßy.

Nowe włóſke worjechi kopu po 35 np.,
pjeczene ßłowki punt po 30 np.,
ſyrop punt po 18 a 25 np.,
petrolej punt po 18 np.,
ßwěczenje punt po 40 np.,
ſtearinowe ßwěczy pakcźik po 50 a 55 np.

porucza

C. Hanske
na źitnych wikach.

Dürenbergſku waŕnu a ſkótnu ßól
porucza **C. Hanske**
na źitnych wikach cźißło 635.

Sswój derje ſrjadowany ſkład **chineſyſkich thejow,** kak też **vanille, araka, ruma, cognaka, tokayſkeho wina, malagaſkeho wina** najlěpſcheje dobroſcźe poruczataj

bratraj Měrſchej (Gebr. Mierſch)
na źitnych wikach.

Ammonium (jelenjazorohiſnowu ßól), **ſafran** (barbicźku), **naliki, zymt, pópjeř,** zyły a tokczeny, poruczataj

bratraj Měrſchej na źitnych wikach.

Schwablowy a **ßólny kißlik** (ſchwefel u. ſalzſäure) w zyłych a połojcźnych ballonach poruczataj

bratraj Měrſchej na źitnych wikach.

Hoſczeńz w Droždźiju.

Njedźelu **kermuſchne reje,** k cźemuž pſchecźelnje pſcheproſchuje **Kmochowa wudowa.**

Holzy ſe wßy, kotrež chzedźa **ſchwadkiſtwo** doſpołnje nawuknycź, njech ßo ſamołwja na garbařſkej haßy 362, po 1 ſkhodźe.

Pytaja

8 hródźne dźówki, wolazy wotrocźzy, 1 knjejſki pohoncź, konjazy wotrocźzy k nowemu lětu 1881 ßłużbu. Schtóż jich trjeba, njech ßo na mnje wobrocźi.

Albert Hircha
na kamjeńtej haßy 574 po 1 ſkhodźe.

Jena holza, kotraź chze w měſcźe **ſchwadkiſtwo** a **warjenje** nawuknycź, móże wobydlenje a jěſcź doſtacź na hoſpitalſkej haßy cźo. 619 d, po 2 ſkhodomaj.

Na rycźeŕkubło w Njeßwacźidle ßo jedyn ródny, kmany **konjazy wotrocźk** pyta, kotryź móże hnydom do ßłużby ſtupicź.

Jedyn nježenjeny hetman, ſ najmjeńſcha 30 lět ſtary, kotryź je hižom ſa tajkeho ßłużił a najlěpſche wopißma wobßedźi, kaź też dwaj konjazaj wotrocźkaj ſ najlěpſchimi wopißmami móża nowe lěto na rycźeŕkuble w Saryczu do ßłużby ſtupicź.

K prěnjej ſhromadźiſnje

khorych podpjerazeho towařſtwa

njedźelu, 7. novembra, popołdnju w 4 hodźin, w Frenzlez korczmje w Delnjej Dubrawje.

O człowjeſke dźěcźo, kiž měniſch,
So ſtajneje ſtrowoſcźe ty
Sso w źiwjenju ſwjeßelicź ſmějeſch,
Ssnadź ſmoliſch ßo wulzyſchnje ty.
Njech bohaty ßy abo khudy,
Njech młody, njech wobſtarny,
Dha tola dźeſch ßobu po dróſy,
Kiž k rowej wot kolebki dźe.
Hdźež njewěmy, hdy naß tu nańdźe
Tón jandźel ſachodnoſcźe
A na khore łožo naß kładźe,
Hdyž ſtrowoſcź nam pobrachuje.
Duž ſaſtupcźe ſa ßobuſtawy
Do ſpomnjenoh' towařſtwa,
Hdyž krajneje cźeſcźe prawo
Wam doſpołnje pſchißłuſcha.
Wſchak ßnadny je kóżdeho pſchinoſchk
Do połkada ſjenocźeńſtwa,
Kiž wucźini mały tón pjenjezk
Na kóżdy dźeń źiwjenja..
Schtóż ſkhorje, tón doſtanje ſ kaßy
Duž na tydźeń hriwny tſi,
A hdyž jeho źiwjenje haßny,
Dha na pohrjeb tſizecźi.
Cźi njebjeſkom' Knjeſej wſchěch wězow
Ja nětk tón ſkutk poruczam,
Ty chzył wſchak do pſchichodnych czaßow
Jón wobſtajnje żohnowacź nam.

Guſta Hataß.

Jako młodaj mandźelskaj ſo poručataj:

Jakub Mieth,
knježi zahrodnik,

Hana Miethowa
rodźena **Hickec.**

We Worklecach, 26. oktobra 1880.

(K temu cźißłu dwě pſchiłoſy.)

Pschiloha k czisłu 44 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 30. oktobra 1880.

Hermanske wosjewjenje.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze dowolam ßebi s tutym wosjewicz, so na prjódkstejazy hermank 6. novembra t. l. do Budyschina pschijedu s wulkim wubjerkom rjaneje **mužazeje drasty**, pěknje a elegantnje dźěłaneje, kotraž ma ßo, dokelž je jeje jara wjele a dalsche skutkowanje sastanje, po ßměschnjetunich płaczisnach pschedacz. Ja proschu wschitkich, so bychu mje prawje bohacze wopytacz chzyli, dokelž móžu sprawne a spěschne poßłuženje kóždemu ßlubicz.

Moja pschedawarnja je na firmje spósnacz a ma ßo pola knjesa klempnarskeho mischtra **J. G. Rachlitza** na bohatej haßy 74, s napschecza winoweje kicze.

S poczeszczowanjom

A. Sodan s Draždźan.

Na lawskich hrjebjach 681.

Anna Prasser

S napschecza theatra.

porucza we wulkim wubjerku sapoczate a mustrohotowe

pißane schtykowanja,

kaž ßwój derje srjadowany skład **wolmy, vigogne** a **bawmy.**

Płaczisny sprawne a twjerde.

Najwjetschi skład

pschedeschcznikow

porucza

pschedeschcznikowa fabrika

H. M. Schmidt

na rózku hlowneho torhoschcza (prjedy na jerjowej haßy),

pschi jenoz dobrej tworje po tunich płaczisnach k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Porjedźenja a **poczeßnjenja** ßo kóždy czaß derje a tunjo wobstaraja.

Daniel Schlesinger Nachf.

Hermann Poy

w **Budyschinje**, na hłownym torhoschczu 94.

Najtunischa składnoscz k kupowanju

sa

czorne **ßomoty, ßomoczane banty, židźane banty** wschěch barbow a schěrjow, **pißane banty, zanki** a **pißane schtykowanja** k ßeklam a k wobßadźenju rubischkow, czorne, běłe a pißane **schórzuchi, khornarje, manschety, krawsy wokolo schije,** wołmjane **hlowjaze** a **taillowe rubischcza, židźane rubischka,** pißane **schawle** a **ßekle, symske rukajzy,**

kwětki, wonjeschka a **ranki**

sa kwaßy a druhe składnoscze,

knefle a **franzy,**

židźany zwjern a wschitke artikle k wobßadźenju, mužaze **pschedkoschliki,** mužaze **khornarje** a **manschety,** mužaze **shlipsy wot 10 np.**

K kermuscham

najlěpsche ßuche droždze,

stajnje czerstwe a derjehibaze, porucza **Hermann Lemka**

na mjaßowym torhoschczu 40.

Wjazore pschemĕnjenje mojich **cigorijowych fabrikatow,** wołebje mojeho **němskeho khofeja** (Deutsch-Caffee) w módrych wobwalkach s czerwjenoczíschczanej etikettu a mojeho **khězorskeho khofeja** (Kaiser-Caffee) w żołtych rołkach s czerwjenej etikettu, je mje pohnuło, horka stejazu fabriksku marku k sakitowanju trjebacz, kotraž budze wot nětk na kóždym pakczíku s mojeje fabriki nalěpjena. Ja proschu, so by ßo na to kedźbowało a so by ßo mi dowěrjenje, mi hacz dotal bohacze spożczene, dobroczíwje dale sdźerżało.

F. F. Resag

w Barlinje na draždźanskej dróhy 50 a 51.

Khofej,

njepaleny, punt 90—160 np.,
paleny, stajnje czerstwy, punt 105—200 np.
(jenoz czistoßłodźaze družiny),
zokor, zyły, pt. 46—64 np.,
= mlěty, pt. 42—50 np.,
syrop, pt. 16—40 np.,
jerje, schtuku wot 4 np.,
rósynki, korjenje atd. atd.,
tobak a **cigarry,**
jednore a dwójne **palenzy** a **liqueury**

pschi sprawnym, spěschnym a pschecżelniwym poßłuženju najtunischo porucza

Arno Möckel

na ßerbskej haßy 13.

☛ Pschi wotkupjenju wjetschich dźělbow pschimĕrjene poniżene płaczisny.

Towarstwa

wšěch družinow, kaž wučerske a zastojniske towarstwa, lože, kasina; ratarske, wupožćowanske a kreditne towarstwa; spěwanske towarstwa, rjemjesniske towarstwa, wokrjesne towarstwa, wojerske towarstwa, zjenoćeństwa atd., dostanu za swoje sobustawy wosebje spodobne kupne wuměnjenja — en-gros-płaćizny a lóhke wotpłaćowanja — mojich wubjernych a wšudźe khwalenych

pianinow.

Česćeni předsydy a sobustawy wšo dalše listnje zhonja.

Th. Weidenslaufer,

pianofortefabrikant, Berlin, Dorotheenstr. 88.

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu, pódla hlowneje straže,

porucza po tym, so ßu wschě nowoscze sa nasymu a symu, jara kedźbliwje wubjerane, pschischłe:

Drastne tkaniny:
czisto- a półwołmjane,
diagonale,
popoline,
beige,
kroisé,
kaschemir,
cheviot,
jenobarbne a karrirowane, w najnowschich a najwschelakischich barbach, kaž tež wobßadźenja, ßo k temu hodźaze.

Konfekzije:
deschczowe mantle,
jaki a žakety,
paletoty,
półdołhe a zyle dołhe,
haveloki,
kolomantle,
s plüscha, doubla, tukota, diagonala, double-kroiséja, boukléja.
Jenož dobre stoffy, najnowsche façony, jednorje a bohacze wobßadźane, derje schite.

Židźane twory:
czorne a pißane,
taffet,
rips,
faille,
kaschemir,
köprowu židu,
atlaß,
rips k wobßadźenju,
ßomot.
Jara dobra twora w družinach, ßo jenož derje noschazych.

Czistowołmjane czorne kaschemiry, dwójzy schěroke,
we wschelakich a najlěpschich družinach.

Lama
we wulkim wubjerku, rjane nowe mustry.

Plüsch
w ženje njewidźanym wubjerku a njedźiwajo wyßokeho zła po starych płaczisnach, tak dołho hacz skład doßaha.

Ssukuje
s **filza, veloura, moiréja, zanelly** stepowane.

Schórzuchi
s **moiréja** a **lustra,** s lazom a bjes njeho.

Schicze po měrje **klejdow, jakow, žaketow, paletotow** ßo na najlěpje a najruczischo wobstara.

Pscheczelniwe poßłuženje, kruta sprawnosć, dobre družiny, wulki wubjerk, jara tunje płaczisny.

Pruhi a **poßylki tworow** na wonkowskich franko, pscheměnjenje ßo rady stanje.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu, pódla hlowneje straže.

☞ W khlamach ßo **ßerbski** rěczi!

Palenzy

jenož w dobrych družinach porucza po najtunischich płaczisnach
destillazija **Ernst Glien**
pschi žitnych wikach 634 a na drjewowych wikach 515.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

W wudawarni „Serb. Nowin" ßu dostacz tak mjenowane:

1. Traungsregister, 2. Taufregister a 3. Todtenregister,

kajkež ßo k sapißam trjebaja, kiž ßo lětnje pola wyschnoscze wotedadźa abo hewak k zyrkwinym kniham nałožuja.

P. Kneifelowa
włoßowa tinktura,
dopósnaty najlěpschi, je-li niz jenicżki wo prawdźe sprawny włoßospomožazy ßrědk (czitajcze lěkarske měnjenja, wopißma a wjetsche nawěschtki); wscho dalsche w pschipołoženej papjerzy. — Na pschedań ma ju jenož w bleschach po 1, 2 a 3 mk. w Budyschinje k. **Heinr. Jul. Lincka.**

Sa kermusche

porucza
korjeński a citronowy wolij
w bleschach a wuważeny,
tykanzowu barbiczku (safran),
ss. korjenje, zyłe a tołczene,
czěkazu ßól
(flüchtiges Salz) k pjeczenju wurosczeneje pscheńzy
hrodowska haptyka.

Wulke wupschedawanje

ßlědowazych pschedmjetow po spodźiwnje tunich płaćźisnach:

wołmjane **rubischka** a **kapoty, filzowe ßuknje, schtrykna wołma, pschedeschćźniki, swjeřschne koschle, khornarje, manschety,** najnowsche **rüsche, židźane** a **ßomoćźane banty, ßomot, pschedkoschliki, shlipsy, gardiny, shirting** k rouleauxam (rulowam), kaž tež pschiprawjene **rulowy, schtrympy, knefle, borty** a **schnóry** atd. porućza

Moritz Höniger na ßerbskej haßy 29.

Swjeřschne koschle wot najrjeńschich hać do najtunischich,
dźěłařske koschle wot 1 mk. 25 np.,
pschedkoschliki, khornarje, manschety,
spódnje kholowy a **jaki** sa muskich,
filz, flanell, steppne a **ßo wlećźaze ßuknje,**
mužaze a **žonjaze shlipsy** a **khrawaty,**
rüsche s mulla a cröpelis jara tunjo,
korsetty sa žónske wot 85 np.,
cachenez a **khrawatowe rubischka,**
gardiny 6/4, 8/4, 10/4 schěroke, s fileta, mulla a tulla,
koschlaze saßadki s płatu a shirtinga,
swjeřschnje koschle po měrje
ßo schwarnje a derje seschija:

Schatowa fabrika a módne khlamy

A. Rietschler

na snutskomnej lawskej haßy.

Dospolne wupschedawanje.

Dla sastaćźa khlamow pschedawam wschě drastne tkaniny a druhe wězy po ßměschnje tunich płaćźisnach.

J. Sobersky
na mjaßowym torhoschćźu 41.

Na jerjowej haßy. **Oscar Rinke** Na jerjowej haßy.

porućza

nowoseźe w **symskich** a **nasymskich měźach**

po **najtunischich** płaćźisnach, kaž tež ßwój derje wuhotowany **pjelźowy sklad. Porjedźenja** ßo tunjo wobstaraja.

K kermuscham, kaž tež k kwaßam a kschćźisnam

porućźam:

wschě druźiny **khofeja** w jenoź źistoßłodźazej dobrosćźi, punt po 90, 100, 110, 120, 130—160 np., wot 5 pt. tunischo,
zyły zokor w kehelach a po jenotliwym jara tunjo,
mlěty zokor we wschelakich druźinach,
rósynki, wulke a **małe,** nowu źerstwu tworu,
safran (barbiźku), wo prawdźe najlěpschi źistomlěty,
najlěpschi petrolejum a **najźisćźische ßwěćźenje,**
woßebne wotleźane **cigarry,** 100 schtuk hižom wot 2 mk.

J. T. Glien,
prjedawsche Liebuschiz khlamy
na bohatej haßy 88.

Rukowanje sa pokuu měru a waßu.

Sereßke potřebnjenje.

Palenz.

K wschitkim **ßwjedźeńskim skladnosćźam** porućźa wschitke w ßwojich khlamach dźerźane **staroßlawne najlěpsche** po jasonćźanskim waschnju pschihotowane

jednore a dwójne palenzy a liqueury

w **pićźelach** a **po jenotliwym** po najtunischich płaćźisnach

J. T. Glien,
prjedawsche Liebuschiz khlamy
na bohatej haßy 88.

Piwne droźdźe,

najlěpscheje dobrosćźe a wschědnje źerstwe, porućźa

nowonatwarjena piwarńja **Johs. T. Littera**
na swonknej lawskej haßy źo. 819.

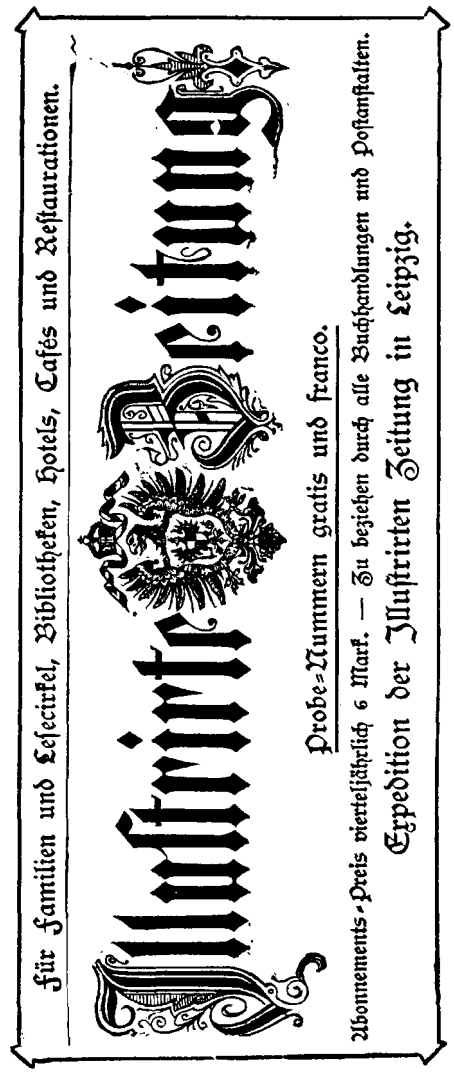

K prjódkstejazym kermuscham

poručamy

Kaiserauszug- a griesserauszug-muku

w snatej wubjernej dobroćje w jenotliwym pschedawanju.

W Budyschinje. **Wulki khumschtny młyn** prjedy C. G. E. Mörbitz.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne sažadjenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryčam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hač do 5 hodźin. Khudym darmo.

Wotewrjenje pschedawarńje.

Čeśćenym Sserbam Budyschina a wokolnosćje s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju, so sym tudy

na swonknej lawskej haźy 319

mjaźo- a kołbaźowe twory-pschedawarńju

wotewrił.

Se ślubjenjom, so budu stajnje s woźebje dobrej tworu poźkłuźeć s poćeśćowanjom

C. A. Krenz.

K dobroćiwemu wobkedźbowanju!

Wopisźmo. Hižom źydom lět ćerpjach na nervowu źłaboscź, chronische sahorjenje žołdka, krejne widlischća, sacźekliwoscź na ćěle a nohomaj atd. a njeběšche mi móžno, psches medicinske kurirowanje moju strowoscź saźo dobycź. Duž źo na knjesa **H. Brendela** wo pomoz wobroćźich, kiž tu tehdy běšche, a tutón je mje psches źwoje lóhke, naturske hojenje po někotrych něźazach wot mojeho ćeźkeho ćerpjenja dospołnje wumóhł, tak so móžu źo někto najlěpscheje strowoscje swjeźelicź, ćehož dla jemu tež mój najwutrobnischi dźak praju. Wschitkim, kiž na sestarjene khoroscje ćerpja, naturske hojenje knjesa **H. Brendela** najlěpje poručam s prośtwu k Bohu, so by jeho hischćje prawje dołho k lěpschemu ćerpjazeho člowjestwa sdźerźał.

W Kamjeńzu, 3. julija 1880.

Knjeni **Emilia** swud. **Frölichowa** na zyrkwinskej haźy čo. 40.

K wuhojenju dyskrasijow, wićje, rheumatisma, sprosćenjow, khorowatoscje s lěkarstwa, chronischeje žołdkoweje a delnjoźiwotneje khoroscje, nervoweho a khribjetomosowzoweho ćerpjenja, źłaboscje atd. po praktiskich saźadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a źiwjeńskeho magnetisma źym ja sa ćeśćenych khorowatych **bliźschu źobotu a njedźelu, jako 6. a 7. novembra, k ręčam: w hôtelu „Münchner Hof (mnichowski dwór)“ na hornčerśkej haźy, w prěnim poskhodźe, wó jstwje Nr. 4, w Budyschinje; pondźelu, 8. novembra, w Biskopizach w „źłónzu“; wutoru a źrjedu, 9. a 10. novembra, w Połcźnizy w „schěrym wjelku“ a schtwórtk, 11. novembra, w Kamjeńzu w „słotej hwěsdźe“.** Sa dowěrjenje, mi tudy a w wokolnoscźi dotal wopokasane, mój najlěpschi dźak. **H. Brendel.**

Haptyka w Rakezach.

Najlěpschi **wužitkowy, wobźerny a mlókowy pólver** sa howjasy skót, **salsowy pólver** sa konje, Dr. **Kochowy restituzionski fluid** psche wschitke wobćeźnoscje koni, **alystinu,** najlěpschi źrědk psche subybolenje, **nervowy balsam,** jenož pola mje prawdźiwy k dostaćźu, Dr. **Aetschowe sarybowanje psche brunawu,** Dr. **Mayerowy bróstsyrop, wićźowu watu,** taflu sa 50 np., najlěpschi a najwěsćźischi źrědk psche rheumatismus poručźa w snatej dobroscźi po najtunischich płaćźisnach

R. Bredemann.

Pschenéćźnu muku

wot stareje pschenźy,

majź a majźowy schrót

najtunischo poručźa

C. Kahrowe

na źitnych wikach w póstskej kowarńi.

Wschitke **źrědki k pizy,** teho runja **warjenja,** kaž tež **wuměnjenje wschěch źitow** s warjenjemi a pizu poručźa źitowa pschekupniza

C. Kahrowe

na źitnych wikach w póstskej kowarńi.

Carl Noack

w **Budyschinje,** na źitnej haźy,

poručźa:

amerikanski čźisćeny petrolej, w źudach a wuważeny,
najlěpsche schottiske crown a fullb. jerje, w źudach a jenotliwje,
derje wotlezane cigarry, 100 schtuk wot 22 nźl.,
wschitke drużiny jednorych a źłódkich palenzow, w pićźelach a jenotliwje,
amerikanske źwinjaze tučno, punt po 64 np.,
magdeburgski nowy kiźaly kal,
najlěpsche masne, płókaze a rjedźeńske mydło, punt po 34, 36, 40 a 44 np.,
najlěpschu krystallisowanu sodu, punt po 10 np., pschi wotewsaćźu wjazorych puntow po 8 np.,
źuschene jerje wot 8—10 np.,
kielske tučne pöklingi wot 8—10 np.,
khofej, w rjanych derjeźłodźazych drużinach, po 100, 110 a 120 np.,
zokor po 40, 44, 48, 50 a 55 np., pschi wotewsaćźu wjazorych puntow tunischo,
rajź po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
rjane wulke rósynki,
rjane male rósynki atd.,
wschědnje **ćerstwe brunopiwowe droźdźe.**

Safran (tykanzowa barba)

po prjedawschim wjelećźanskim a někto pola podpisźaneho źo namakazym pschihotowanskim waschnju, je w najlěpschej dobroscźi a jenož prawdźiwy dostać pola

Hermanna Kunacka na bohatej haźy.

H. Bertram,

ćeźakar,

w Budyschinje na mjaźowych wikach 37,

poručźa źwój wulki skład **ćeźakow** a **rohowych tworow** wschěch drużinow en gros a en detail po najtunischich płaćźisnach k dobroćźiwemu wobkedźbowanju.

Mużazu drastu

schwarnje wućźiscźi, wupłóka a wuporjedźa; kóźde pożadane pschemĕnjenje spěschnje wobstara

Carl Woltersdorf, krawz,

někto bydlazy pola źadwikowarja knjesa Kretschmara na rěsniskej haźy 332, po 2 skhodomaj.

Drastowy magazin

Otto Fröhnel

njeje někto wjazy na źerbskej haźy 22, ale je pschi **źitnych wikach 681,** w domje knjesa twarśkeho mischtra Drósche.

S dobom poručźam źwój skład hotoweje **mużazeje a hólćźazeje drasty** k dobroćźiwemu wobkedźbowanju. **O. F.**

Wurjadna pschiloha k czißku 44 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 30. oktobra 1880.

K pródkstejazemu hermankej

poskicza

dospolne wupschedawanje

wot

Heinrich Preu & Co.

66 na bohatej hasy 66

najlěpschu składnoscz k **wurjadnje tunim** kupjam.

Dokelž ma ßo skład tutych khlamow we **wschomóžno krótkim czaßu** wurumowacz, ßo wschitke artikle po kóždej **jenož někak pschiměrjenej placzisnje** pschedadza.

Jako woßebje placzisny kmane poručamy:

czorne a pißane židzane stoffy, stary łóhcz wot 1,40 np.,
półžidzane 6/4 schěroke, stary łóhcz wot 0,50 np.,
czorne czistowolmjane kaschemiry, 6/4 schěroke, stary łóhcz wot 0,70 np.,
wolmjane a polwolmjane klejdowe stoffy, stary łóhcz wot 0,20 np.,
jara rjane ßmuhate stoffy k schórzucham, stary łóhcz wot 0,35 np.,
12/4 **lamarubischeza,** schtuka wot 4,50 np.,
14/4 **czorne a pißane kaschemirowe rubischeza se židzanymi a wolmjanymi franzami,** schtuku wot 4,00 np.
rubischeza se židy, wolmy, półwolmy, kattuna wot 0,30 np.
filzowe spódnje ßukuje wot 2,00 np.,
móblowe, teppichowe a běharjowe stoffy,
běle a pißane gardiny,
mantle, jakety a jaki

a hischcze wschelake druhe artikle po **spodziwnje tunich placzisnach.**

W khlamach ßo serbski rěczi!

W khlamach ßo serbski rěczi!

Čišć Smolerjec knihićišćernje w Budyšinje.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 45. **Sobotu, 6. novembra 1880.** **Lětnik 39.**

Maruscha.

Małoruske powjedancźko.

(Pokračowanje.)

Wo wßy, do kotrejež bě Maruscha pschijěła, ßo wona najprjedy na wschě boki roshladowasche, so by ßebi wubrała, na kotru stronu by ßo wobrocźiła. Wona wuhlada bjes druhimi tež mału khěžku, kotraž ßo jej hnydom spodobasche; ta měješche cźerwjenu zyhlowanu tsěchu a bě pěknje wobělena a ßrjedź małeje sahrody stejesche. Jeje sczěny ßo tak pschecźelniwje se seleneho trawnika a wschelakich kerczkow bělachu, jako bychu ludźi k ßebi pscheproschowałe, a mróczałka kura, kiž s wuhnja stupasche, ßo nad schtomami smahowasche, kiž tak lubosnje schumjachu. Maruscha ßebi pomyßli, so tu nichtón druhi bydlicź njemóže, khiba knjes duchowny, a so drje by najlěpje cźiniła, hdy by ßwoju nusu tutemu wuskorźiła, ßnadź by jej pomhacź abo tola radźicź móhł. Duž ßo sebra a ßo psches sahrodu k domej bliźesche.

Pšched durjemi jej se satraschnym schcźowkanjom wulki běły poß napschecźiwo pschiběža.

„Schto chzesch?" wona jemu rjekny, „chzesch mje rostorhacź? Budź s měrom, luby pschecźelko!" A bjese wscheho dlicźa k njemu stupi, so by jeho majkała. A hlaj! to skocźo, wot syncźenja jeje dobrocźiwych ßłowow pschemóžene, ßo wobrocźi a pšched njej do khěže dźěsche a oale psches mału kuchnju, hdźež ßo wscho ßudobje s cźistoscźu ßwěcźesche. Wot tam ju do khětro wulkeje, tež tak cźisteje stwy wjedźesche, hdźež pod wobrasom ßwjateho Jurja, na scźěnje wißazym, muž sa blidom s lipoweho drjewa ßedźesche. Pšched nim schkła młóka stejesche a pódla pokruta khlěba leżesche, s kotrehož ßrjódki ßebi skludny cźiźik drjebjencźki pikasche.

Tón muž, kiž sa blidom ßedźesche, njebě wjazy młody, ale stary tež hischcźe njeběsche; haj wón rjany wonhladasche se ßwojej dołhej naběl brodu a se ßwojimaj pěknymaj módrymaj wócźkomaj, kotrež wón, kaž spodźiwany, proscźe na Maruschu wobrocźi.

„Schtó tu je?" ßo wón praschesche.

„Wboha holza, kiž pomoz pyta", wona wotmolwi.

„Cźeho dla to?" wón rjekny.

Wona jemu ßwoje mjeno praji a wscho powjedasche, schtož bě ßo jej stało.

„Ssyń ßo," wón praji, kotryž běsche jej kedźbnje pschipoßłuchał; „ty budźesch wěscźe mucźna, pój a jěs so mnu. Je-li so hewak dobru radu pola Hawrika pytasch, kaž ßo mjenuju (Hawriko rěka: Gabriel), ßnadź móžn cźi ju dacź, ale pomoz?" Wón ßo poßměwkny a dźesche: „Kak mam cźi pomhacź, holcźo, ja, kiž ßam pomoz potrjebuju, ja, kiž ßym ßlepy a jenož spěwar?!"

„Wy scźe ßlepy?" ßo Maruscha praschesche a na njeho trochu sastróżena pohlada.

„Haj, ja ßym ßlepy", wón wotmolwi.

„Ale wschak to tola na waschimaj wocźomaj njeje widźecź", wona pschistaji.

„To mi nicźo njepomha", dźesche Hawriko, „haj, lěpje by sa mnje było, hdyž bychu ludźo na měscźe spósnali, so njewidźu, woni njebychu na haßy do mnje storkali a mje druhdy k semi powalili."

„Njeje dha nichtón pola waß?" wona schepny.

„Nichtón, khiba tónle poß", wotmolwi Hawriko: „ludźo wo wßy mi moje wobydlenje rjedźa a w porjadku dźerża; sa to jim to abo druhe saspěwam abo wupowjedam, abo hladam, kak bych jim hewak wužitny był. Hdyž pak chzu něhdźe hicź, dyrbju ßo na mojej nosy abo na tuteho mojeho scheschcherjateho pschecźela spuschcźecź." A wón teho psa majkasche, kiž bě ßwoju wulku hłowu na jeho koleno położił a jemu do wocźow hladasche.

„Dha dajcźe mi pschi waß wostacź" Maruscha rjekny; „ja chzu nascheho Sbóżnika dla rad wascha podpjera bycź, wy na mni dobry skutk scźinicźe, hdyž to dowolicźe; domoj ßo wjazy njewrócźu, radscho do wody skocźu."

„Aj, aj!" wón rjekny a ßwój hłóß posběže. „Schto rěcźisch tajke póhanske ßłowo?! Na Boha njeßmě nichtó morkotacź."

„Ach, sa waß je wschak cźeźko, dowěrjenje ke mni měcź, kiž ßym kaž zusa, njesnata proscherka k wam pschischła. Wy ani widźecź njemóžecźe, hacź mam sprawne, ßwěrne wobliczo. Ale ßmilcźe ßo nade mnu a spytajcźe so mnu!" A wona jemu k nohomaj pany.

„Stań!" dźesche Hawriko; „ja twoje wobliczo njewidźu, ale ja ßłyschu twój hłóß, twoju rěcź, a moja wutroba mi praji, so ßy sprawna holza. Hdyž chzesch wbohemu ßlepemu k pomozy bycź, dha tu wostań.

„Ja ßo wam dźakuju", rjekny wona, „a Bóh luby Knjes njech waß sa to požohnuj." (Pokračowanje.)

Wußudźenja.

Hamtski ßud 19. oktobra.

(B. N.) Hoscźeńźar-najeńk H. R. Schołta s Delnjeje Hórki běsche 14. septembra se ßwojim wosom po bórkowskim schußeju jěł a na wołanje hauptmanna Roßberga teho wós nimo puschcźił. Pschi bórkowskej schußejowni, hdźež bě tónle wós sastał, jón Schołta pschescźahny a njemóžesche ßo sdźerżecź, pschi tutej składnoscźi Roßbergoweho konja schwiknycź. Sa to dyrbjesche 5 hriwnow (markow) schtrafy dacź.

Rěsnik G. R. Renner s Budyschina bě ßo 9. septembra na bórkowsko-dobraschcźanskim schußeju trochu s teho krucha schußeja swinył, na kotrymž maja wosy jěsdźicź. To khoschtowasche jeho 3 hriwny schtrafy.

Murjeř Jan Wyrgacź w Barcźe bě pšched dwěmaj abo tsjomi lětami murjerjej Förstarjej w Barcźe jenu karu pschedał, s katrejž wón, wudawajo, so je ju jenož sastajił, 24. augusta teho

lěta ſ Förſtarjoweho dworu wujědźe. Ssud jeho teho dla k dwěmaj dnjomaj jaſtwa wotßudźi.

Powołanſka komora 20. a 23. oktobra.

Žiwnoſcźeř Michał Hórka w Hrubocźizach ſ nowa na to ſkorźeſche, ſo je, hdyž je wón njedźelu, 30. meje, do Haſchiz běkopiwoweje korczmy w Budyſchinje pſchiſchoł, jeho tam rychtař Jan Tacźink ſ Tſělan ſ tymi ßłowami poſtrowił: „Wy Hrubocźenje ſcźe rapaki!" a ſo je potom hiſchcźe něſchto hórſche pſchiſtajił. W prěnim ßudźenju bě ßo na to ſpomniło, ſo běſche wěſty Sswora w tej ßamej korczmje na to ßwarił, ſo je ßebi hrubocźanſka gmejna ſa hlinu, kotruž bě jemu tola darmo ßlubiła, poſdźiſcho 30 hriwnow wot njeho ſapłacźicź dała a bě Hórka ßam ßwoju nje-ſpokojnoſcź ſ tajkim cźinjenjom wuprajił, cźemuž bě Tacźink pſchihłoßował a to ſ tymi ßerbſkimi ßłowami: „To wſchał ßu ſcźerbjo." Sswědkojo tak wuprajichu, duž tež powołanſka komora Tacźinka ſ nowa ſa njewinowateho wupraji.

Khoſtanſka komora 12. oktobra.

Horncźeřſki C. M. Thomas w Rakezach chźyſche rad do zuſby hicź, ale pjenjeſy jemu pobrachowachu, ſo wón w mjenje ßwojeje macźerje bjes jeje wjedźenja a wole k tamniſchemu haptykarjej papjerku pſchinjeße, na kotrejž běſche próſtwa napißana, ſo by tón tak dobry był a jej (mjenujźy babje Thomaßowej) 20 hriwnow pożcźił. Haptykař, kotryž Thomaſowu jako ſprawnu žonu ſnajeſche, jemu te pjenjeſy da. Dale tón horncźeřſki ßwojemu towařſchej ſchkórnje wſa a do ßwojich dźěłarſkich knižkow (arbeitsbuch) wopißmo wot ßwojeho miſchtra Gagela bjes teho wjedźenja napißa a ßebi tajke wopißmo wot gmejnſkeho prjódkſtejerja, kiž ßebi niczo ſkeho pſchi tym njemyßleſche, wotſchtemplowacź da. Potom ßo wón ſhubi. Wón doſta ſa to wſcho jedyn měßaz, jedyn tydźeń a tſi dny jaſtwa.

Ławniſki ßud 12. oktobra.

Khěžkařka Hańża Bukanowa ſ Khróſta běſche 28. ſeptembra ſe ſahrody kublerja Köhlera jenu hußyzu popadnyła, domoj donjeßła, tam ſarěſała a ſkóbała. Ale ſ hußazej pjecźenju niczo njebu. Mjenujźy Köhler běſche hižom tón wjecźor ßwoju ſchkodu pytnył a poſdźiſcho ſ wjeßnymi grychtami k Bukanez domſkim ſchoł, hdźež ßo dźiwnje doſcź hiſchcźe zyle poſdźe w kuchni ßwěcźeſche. Jako woni žadachu, ſo bychu ßo jim prědnje durje wotewriłe, Bukanowa tu hußyzu, kotraž bě hižom bjes hłowy a jeneho kſchidła, ſe ſadnim wóknjeſchkom do ſahrodki cźißny. Ale to na měſcźe wußlědźichu. Pſched ßudom ßo Bukanowa ſ tym ſamolwjeſche, ſo je, jako běſche po wodu ſchła, tu hußyzu ſ njekedźbnoſcźe ſ khanu tak do hłowy praßła, ſo je ta morwa ležo woſtała. Duž je ju ſe ſtracha, ſo móhło to na ßwětło pſchiiicź, ßobu domoj wſała. Wona doſta 10 dnjow jaſtwa.

-a. Sserbſki ſpěwanſki ßwjedźeń 29. ſeptembra 1880 w Budyſchinje.

(Pokracźowanje.)

Prěni ras ſpěwaſche ßo cźo. 14 trio ſa ſopran, alt a baß ſ opery „Jakub a Khata", komp. 1870. Sopran ſpěwaſche knježna Petſchkez ſ Wóſporka, alt knježna Kozorez, baß k. Kozor jun., wucźeř w Hodźiju. Nowa wězka ßo ſpodobaſche. Dobry ſnaty běſche nam druhi dźěl, kiž ßo ſapocźina ſe ßłowami Boſcźija „Winko ſtare, luboſcź młoda"; namakamy jón w „Towařšnym Spěwniku" k. Fiedlerja pod napißmom „Winko a luboſcź." — Mózny applaus dobu tež cźo. 15 „Sserbſka meja", pólſka ſa 6 ſola a chor, komp. 1845, 1. pſchedn. 17. okt. 1845 w Budyſchinje. Sola ſpěwachu: knježna Bohumiła Kordinez ſopran, knježna Hilža Kordinez alt, knježo wucźerjo Borſch 1., Krawz w Rakezach 2. tenor, Wróbl 1. a Kral 2. baß. — Teho runja ßłyſchachmy prěni ras cźo. 16 „Picźny ſpěw" ſ opery „Jakub a Khata", komp. 1870. „Jakub", k. Kozor jun., lubjeſche ßo, kaž w cźißle 14, woßebnje ßwojeho tragiſko-komiſkeho pſchednoſchka dla. S zyła ßu ſpěwarjo ſ tymle kruchom ſawěſcźe tón effekt wubudźili, kotryž pěßnjeř a komponiſt žadataj. Cźujachmy ßo wo prawdźe w korczmje, a to w korczmje knjeſa Haufe na torhoſchcźu. Pſchetož na porucźenje „Jakuba": „A ty mi porjedź, korczmarjo!" ſnaty hłóß k. Haufe wotmolwi. Wón běſche, kaž ßo to ſa korczmarja ßłuſcha, ſe ßwojim móznym, jaßnym tenorom pſche wſchón ſchum a hołk ſpěwazych hoſcźi ßłyſchecź; a to něſchkto chze pſchi tak móznym chorje. S jenym ßłowom — k. Haufe je niz jenož wubjernje ſpěwał, ale wón je tež rady ßerbſki korczmař: pſchejmy jemu ſa to, ſo bychu tež Sserbja, hdyž do měſta pſchińdu, radźi jeho hoſcźo byli. Mózny, ßo woſpjetowazy applaus płacźeſche tak derje pilnym ſpěwarjam, kaž tež jich njeſpróżniwemu wucźerjej, k. Fiedlerjej, a runje tak komponiſtej, k. Kozorej. — Cźo. 17 „Ja ſnaju kraj, ßo ſeleni a kcźěje a t. d.", baßſolo ſ chorom ſe ßwětneho oratorija „Sserbſki kwaß", komp. 1847, 1. pſchedn. 8. okt. 1847 w Budyſchinje. Pſchednoſchk tehole ſpěwa je na mnje hłuboki ſacźiſchcź cźinił. Baßſolo ſpěwaſche jara wuſtojnje k. Ssmoła, wucźeř w Stróži pola Hucźiny. Knjes Ssmoła ſpěwaſche ſ hłubokim, wutrobnym ſacźucźom. Schtož pak ſ wutroby pſchińdźe, tež k wutrobje dźe; duž tež ſpěwař powſchitkownu khwalbu žnějeſche. Zyłe potajnſtwo, ſo jeho ſpěw tak móznje wſchěch wutroby wobja, leži w tym, ſo je wón Seilerja tak zyle doroſymił, jeho na zyle prawe waſchnje interpretirował. S jeho ſpěwa wějeſche ßam Seilerjowy duch, Seilerjowa horza, njepotajena luboſcź k ßerbſkemu ludej a krajej. W lěpſchich rukach tale žiwa apoſtroſa na ßerbſki lud bycź njemóžeſche. Njebjeſzy luboſny refrain-chor mózny ſacźiſchcź hiſchcźe powjetſchi. Dźak poßłuchařſtwa běſche žiwe plazanje a ßławuwołanje. Roſpomniwſchi, ſo dźě maja ſpěwanſke ßwjedźenje woßebnje tež k wubudźenju a pſchiſporjenju narodneho ducha ßłužicź, ſda ßo mi, ſo je „Ja ſnaju kraj" tón ſpěw, kotryž ma mjeſe wſchěmi cźißłami programma najwjetſchu ważnoſcź w tymle naſtupanju. Rěcź a prěduj ludej, kak je wón najważniſchi faktor mjes nami, kak jón lubujemy a ßo jeho dla prózujemy, kak jeho pocźinki cźeſcźimy a kak je wón khwalobny a ßławny — a ty wjele dozpějeſch; draſcź pak ßwoje ßłowa do ßłódkich, wutrobu hnujazych ſynkow — a hiſchcźe wjele wjazy dozpějeſch. A naſch lud to ſaßłuži; naſch lud je ſłota hódny. Schtóž jón ſnaje, dyrbi jón lubowacź. Schto a kajki móhł naſch lud bycź, a kajki a ſchto wón hiſchcźe je! Bjes wutrobneho hnucźa na to myßlicź njemóžu. Bóh žohnuj cźe, lubowany ludo, a wobradź cźi lěpſchi pſchichod! —

(Skónczenje pſchichodnje.)

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. S Drażdźan pißaja, ſo je kral Albert italſke měſto Genua wopuſchcźił a ßo 3. novembra rano domoj wrócził. Wón je ßo hacź na dalſche na ßwój hrodźik w Strehlenje podał.

— Na poßleńſchich konjazych wikach w Drażdźanach běſche 274 konjow, woßebje danſkich, hanoverſkich a meklenburgſkich. Sa najrjeńſche ßo 1500 mk. płacźeſche, ſa dobre dźěłarſke konje 1200 mk., ſa druhe 300 mk. a wjazy. Konje k rěſu płacźachu 40—75 mk.

— Wot 1. novembra hacź do 1. meje ßo žane raki kojicź ani

pschedawacź njeßmjedźa. Duž njech ßo kóždy w tajkim nastupanju na kedźbu bjeř.

— W Drażdźanach je njebocźiczka farařka Baumannowa wschelake wotkasanja sczinika, mjenujzy 3000 mk. sa schuln hłuchoněmych, 3000 mk. sa schulu ßlepych w Drażdźanach, 3000 mk. tajkej schuli w Lipsku, 3000 mk. schuli sa hłuchoněmych w Lipsku a 3000 mk. drażdźanskemu towařstwu k sastaranju pomozy potrjebnych żónskich.

— W Kleinneuschönbergu pola Saydy woheńsałożerjo ludźi w stajnym strachu dźerża. Wóndano ßu tam saßo dwójzy woheń sałożili. Tak ßo 30. oktobra Timmelez rěsak wotpali a woheń bě, kaž bě sjawnje widźecź, wot słóstniskeje ruki sałoženy. Ssylny wětr schkrě a palaze kruchi na jenu kólnju cźěrjesche a ju sapali. Wona ßo wotpali a s njej psches 600 centnarjow ßyna. Dale je něchtón do tamneje Weisez tórfoweje kólnje woheń tyknył a je ßo ta 1. novembra s 10,000 tórfa spaliła.

— Regiment gardyjěsdnych, wot khurwjeřcha Jana Jurja 31. oktobra 1680 sałoženy, budźische 1. oktobra 1880 ßwój 200lětny sałoženski ßwjedźen ßwjecźicź měł. Ale to ma ßo hakle w pschichodnym naléczu stacź, dokelž budźe regiment potom saßo połny. Bjes druhim ßo na tutym ßwjedźenju pyschna parada atd. wotdźerźi. Drażdźanske nowiny pißaja, so je wote wscheho sopocźatka pschi tutym ßławnyw regimencźe stajnje wjele Sserbow bylo.

— Nowy rektař lipskeho universiteta, profeßor Dr. Luthardt, je 31. oktobra ßwoje sastojnstwo nastupił. Nowych studentow bě ßo 847 sapißacź dało a wschěch w hromadźe je psches 3200.

— W Seitendorfje ßu ßo 31. oktobra w nozy domske a pódlanske twarjenja kowarja A. Geißlera wotpaliłe.

— Na dwórnischczu w Hórzy pschi kohlfurtsko-ßokolniskej żelesnizy sańdźenu ßobotu jedyn kubłocźah do jeneho cźaha sajěbźe, na kotrehož wosach běsche pólver. Jedyn schafnař bu ßylnje ranjeny, 1 wós, na kotrymž běsche domjaza nadoba pak na małe kuski rosraźeny a 4 wosy buchu mjenje abo bóle wobschkodźene. Pschi pólverowym cźahu jenož maschina s kolije skocźi a ßo jara wobschkodźi. K tutemu cźahej ßłuschesche 25 wosow, na kotrychž běsche něhdźe 7000 centnarjow pólvra, tójschto schafnarjow, jedyn lieutenant a a dźělba wojakow 20. infanterie-regimenta. — Je-li so budźische żana schkricźka do pólvera slecźiła, budźische ßo żałoßne njesboże stacź móhło. Jako ßo nasajtra powalena maschina sběhasche, jena schěna wotlecźa a jenemu samkarjej uohu wysche kolena zyle pscherasy.

— Wschelake nowiny powjedaja, so je wjeřch Bismark pak saßo se ßłużby stupicź chzył, dokelž jemu jeho wolu njecźinjachu. Mjenujzy wón chze hrabju Hatzfelda sa statneho sekretarja w ministerstwje swonkownych należnoscźow měcź. Teho pak pjecźa woßebje knjeni khěžorka rad njewidźi, dokelž je ßo wot ßwojeje mandźelskeje dźělicź dyrbjał a ßwojich dołhow dla njespodobnoscźe měł. W Konstinoplu, hdźež je wón němski póßłanz, tam drje ßo tajke wězy bjes Turkami někak hodźa, niz pak w Barlinje mjes kschescźijanami. Ale wjeřch Bismark praji, so ßo wón sa to sastojnstwo, sa kotrež je jeho wubrał, wubjernje hodźi — a dha dyrbi ßo jeho wola stacź a ßo też wo prawdźe stanje.

— Schtož spuschcźenje dawkow w Pruskej nastupa, dha drje je minister finanzow, k. Bitter, pschi wotewrjenju pruskeho ßejma prajił, so budźe ßo na dawkach něhdźe 14 millionow spuschcźicź móz, ale něko ßo praji, so dyrbi kraj lětsa hischcźe 42 millionow pożcźicź. Duž drje tajke spuschcźenje dawkow wjele pomhacź njebudźe.

Awstrija. Shromadne wojeřske ministerstwo je pschi wuradźowanjach, kotrež něko tak pomjenowanej delegaziji dźerźitej, tón krócź sa wójsko wjele wjazy pjenjes żadało, dyźli prjedy, a ßu ßo jemu tute też pschiswolile; jenicźzy buchu jemu te sapowjedźene, kotrež ßo k temu żadachu, so bychu hauptmanjo infanterije też konje dostali, kaž je to w němskim wójsku.

Franzowska. W sańdźenych dnjach je franzowske ministerstwo we wschelakich městach mnichow s jich klóschrow s gławtom wuhnało a ßobustawy nabożniskich sjenocźeństwow s jich domow wupokasało. Tajke skutkowanje je bjes wulkej dźělbu tamnischich ßwěrnych katholikow wulku njespokojnoscź wubudźiło a w měsczе Rennesu ßo też se strony tych, kotrymž ßo tajke cźinjenje njelubi, ropot sta.

Jendźelska. Wschelazy ludźo poczinaja tu skóncźnje na to myßlicź, kak by ßo hubjenstwu irlandskich ratarjow wotpomhacź móhło, a někotsi měnja, so by drje najlěpje było, hdy bychu ratarjo tejko polow a łukow dostali, so bychu móhli wot teho żiwi bycź, a sa to lětnje wěstu rentu płacźili.

Rußowska. S Petersburga pißaja, so khěžor po radźe hrabje Loris-Melikowa někotrych nowych ministrow postaji, kotsiž ßo sa tón nowy krajny porjad lěpje hodźa, dyźli dotalni ministrjo.

Sserbija. Dotalne ministerstwo je se ßłużby stupiło, dokelž dla wschelakich pschekupskich należnoscźow, woßebje dla zła na mjesach, s awstriskim knjeżeństwom psches jene pschińcź njemóżesche. Bjes nowymi ministrami je też nasch stary snaty knjes Stojan Nowakowicź, kotrež je ßerbske schulske należnoscźe do khwalobneho porjada stajił.

Turkowska. Sultan město Dulcigno a wokolnoscź hischcźe pschezo w ßwojej ruzy dźerźi.

Ze Serbow.

-a. S Budyschina. Hdźe móżesch pjenjeżne dary sa natwarjomny **„macźicźny dom“** wotedacź? Pola pokładnika Maćicy Serbskeje, knjesa pschekupza Mjerwy na mjaßowym torhoschczu w Budyschinje. Nawdate pjenjesy ßo hnydom na krajnostawski bank dadźa, hdźež ßo jako woßebity kapital, dźěleny wot druheho samóżenja Maćicy Serbskeje, sadanja. Mjena dawacźelow a jich dary pak ßo porjadnje w „Serbsk. Now.“ wosjewja, posdźischo też w Časopisu Maćicy Serbskeje.

S Horneje Hórki. Knjes Korla Bohuwěr Marcźink tudy je sa sastupneho prjódkstejerja tudomneho rycźeřkubła postajeny.

S Barta. Po dopjelnjowazej wólbje ßu ßobustawy nascheho, zyrkwinskeho prjódkstejeřstwa ßłědowazy knjcźa: Pětr Schkoda kubleř w Barcźe; Jan August Klemm, tyscheřski mischtr a ležomnoscźeř w Barcźe, Jan Bohuwěr Dietrich, khlamař a hoscźeńzařwobßedźeř w Barcźe, Pětr Micźka, kubleř a rychtař w Bukojnje; Jan Linak, kubleř w Bukojnje; Jurij Wjeńka, sahrodnik w Dubrawzy; Jan August Pjetschka, kubleř w Subrniczzy; Handrij Hanschk, kubleř a rychtař w Stróži, a farař Korla Hermann Robert Räda jako pschedßyda.

-č. S Rakez. Psched někotrymi njedźelemi dawachmy rosprawu wo sałoženju rakecźanskeho towařstwa „Lipy“. Wot tuteho cźaßa je ßo wone wo 10 ßobustawow pschisporiło a ßu to kk.: Wukasch, sahrodnik Schwurak, Buscha, młynk Lukasch, Měscheř, Bartko, khěžnik Měrsch, Pawlik s Jitka, Nowak a Kucźank. Wustawki tuteho towařstwa, kotrež je kralowske hamtske hetmanstwo wobtwjerdźiło, ßu ßo wotcźischcźeli a to w ßerbskej rěcźi a w analogiskim prawopißu. Bóh chzył tuto towařstwo hischcźe dale se ßwojej hnadu żohnowacź, so by ßo pschezo bóle a bóle pschisporjało a rosschěrjało a naschemu ludu dobreho wużitka pschinjeßło.

S Huski. Tudy bu pjatk, 29. oktobra, kowarski mischtr Horn, ſ Noweje Wſzy, kotrehož je, kaž ſzmy hižom powjedali, ſzurowy ſkóſtnik ſkónzował, na kſcheſczijanſke waſchnje czeſczomnje khowany a běſche ſzo jara wjele pſchewodźerjow na tutym pohrjebje wobdźěliło. Khowanje ſta ſzo pod pſchewodom hudźbneho chora a bě kaſchcź jara bohacźe ſ kwětkami a wěnzami wupyſcheny.

S Khocźebuſa. Schtwórtk, 28. oktobra, běſche druha lětuſcha ſhromadźiſna „Dolnokužyſkeho Wotrěda" Macźizy Sserbſkeje. Hižom dopołdnja w 11 hodźinach wotdźerźa ſzo poſzedźenje ſzerbſkich literatow, na kotrymž ſzo 20 woſzobow wobdźěli a hdźež ſzo woſzebje wo modleřſkich knihach, ſ nowa wudajomnych, rěczeſche a ſzo tež dla prawopiſza wſchelake jednaſche. Wokoło 1 hodźiny wotewri knjes pſchedſzyda, farař Teſchnař ſ Niedy, hłownu ſhromadźiſnu, na kotrejž ſzo 62 ſzobuſtawow a někotſi hoſczo wobdźělichu. Knjes kantor Jordan ſ Popojz podawaſche dlěźſchu rosprawu dla Wotrěda a ſpominaſche tež ſ dźakom na tych mužow, kiž běchu Wotrědej hacź dotal tak wubjernje k pomozy, woſzebje tež na k. Parczewſkeho. Knjes pſchedſzyda dawaſche na to rosprawu wo modleřſkich knihach, kiž ſzo ſzobuſtawam pſchihotuja. Dale dźerźeſche k. wyſchſchi farař Rocha ſ Wětoſchowa dlěźſchu wubjernje praktiſku rěcź wo duchownej nuſy mjes Sserbami. Wón pokaſowaſche najprjedy na tu nuſu, kiž Sserbowſtwu pſches to naſtawa, ſo ſzo w delnjokužiſkich ſchulach ras nabožina a czitanje ſzerbſki njewuczi, a kak ſchkódne ſa žiwjenje to je, hdyž tak njeroswuczene dźěczi potom ke mſchi khodźa. Dale pokaſowaſche wón na tu nuſu, kiž ſzerbſkim woſzadam ſ tym naſtawa, ſo dyrbja dla pobrachowanja ſzerbſkich kandidatow duchownſtwa czaſto ſ Němzom ſa lubo wſacź.* Knjes farař Rocha namjetuje, ſo by ſzo wotrjad ſakožik hornjokužiſkeho towařſtwa „ſa pomoz ſtudowazeje młodoſcźe". Knjes pſchedſzyda praji, ſo dyrbimy ſzadźecź, je-li ſo chzemy domoj khowacź; pſchetož hdźež njeſzmy w naléczu ſzadźeli, tam tež naſymu niczo njenamakamy. Wón ſlubi, ſo chze 100 hriwnow daricź, je-li ſzo hiſchcźe ſchtyrjo namakaja, kiž to tež ſczinja. Knjeſaj fararjej Kruſchwiza a Korjeńk wuſběhowaſchtaj, ſo dyrbi tež ſynoda tu wěz do rukow wſacź. Knjes farař Broniſch namjetowaſche, ſo by ſzo bórſy, hdyž je ſzo po Sserbach něſchto nahromadźiło, tež provinzialnej ſynodźe pismo pſchipóſzłało, kiž wo podpjeru proſzy. Knihirosnoſchowař Gahrink prajeſche, ſo chze po Sserbach pjenjeſy ſběracź. Wobſankny ſzo, ſo dyrbi ſzo bórſy lecźazy liſt do ſzerbſkich woſzadow rospóſzłacź a wuſwoli ſzo kommiſſija, kiž dyrbi tu wěz do rukow wſacź. — Skónczjnje k Wotrědej hiſchcźe 12 ſzobuſtawow pſchiſtupi, tak ſo ma wón nětko 135 ſzobuſtawow w Delnjej, 47 w Hornjej Lužizy, 9 w Pólſkej a 1 w Czechach, to je 192. S pismom poſtrowichu ſhromadźiſnu knjes Nytſchka ſ Eſſena a knjes farař Hórnik ſ Budyſchina. Wyſche teho naſz knjes cand. theol. Kſchižank ſe ſzwojej pſchitomnoſczu a ſ tym ſwjeſzeli, ſo je hižom tak rjenje delnjoſzerbſku narěcź ſesnał. — Mjeńſcha czrjódka wuradźowaſche hiſchcźe hacź do wjeczora, kak móhłe ſzo nowiny „zaſznik" wjetſche wudawacź.

* Kak pak tajzy Němzy najbóle Sserbow potom dracźuja, to je nam w Delnjej Lužizy jara ſnate; chzu jenož na jedyn pſchikład ſpomnicź: W Malinu poſtajichu wěſteho Blüthchena ſa fararja, kiž ſlubi, ſo chze ſzerbſki nawuknycź, ale to ſzo jemu njeradźi, wón czitaſche tak někak někotre prědowanja a ſ tym dyrbjachu ſzo jeho woſzadni ſpokojicź. So by něſko pſchi ſzwojim ſchpatnym a ſzměſchnym czitanju poſzłucharjow njeměł, dha ſakaſowaſche wón pacźeřſkim dźěczom, ſo njebychu ženje na ſzerbſke prědowanje ſchli, a to dyrbjachu jemu ſ ruku kaž ſ pſchiſzahu ſlubicź. Jedyn raz pak jedyn hólczez tola na ſzerbſke dźěſche, farař to widźi a ſzo žałoſznje rosnjemdri. Wón ſawola jeho po ke mſchach, a potorha jeho tak ſa wuſchi, ſo tón hólz ſ krawjazej hłowu woteńdźe! To je jenož jedyn pſchikład! Dopiſzowař.

Porjedźenje. We **Wulkej Dubrawje** ſzo jutſje, njedźelu, 7. novembra, **khorych podpjeraze towařſtwo** ſakoži, niz pak w Delnjej, kaž w cź. 44 „Serb. Nowin" ſteji, pſchetož Delnja Dubrawa ſ zyła žana njeje.

Přilopk.

* W Sellu je ſańdźeny ſchtwórtk młynk Ricźel na ſpodźiwne waſchnje žiwjenje ſhubił. Hacź runje mějeſche wón wot ſzwojich dźěczazych lět ſzem padazu khoroſcź, wón tola pſchezo młynſtwo ſzam wobſtara. Ssnadź ſzu jeho bjes tym, jako wón žito do ſzypneho kaſchcźa ſzypaſche, widliſchcźa nadpanyłe, tak ſo wón do gratu padźe. Prjedy hacź ſzo na to dohladachu, běſche wón hižom morwy.

* W tychle dnjach dyri błyſk njedaloko Düſſeldorfa do lokomotivy jeneho parſchonſkeho czaha pſchi połnym jědźenju a ju tak wobſchkodźi, ſo móžeſche czah hakle po pół hodźinje ſaſzo dale jěcź. Wot ludźi, na lokomotivje pſchebywazych, njebě nichtó ſranjeny.

* Najwjetſchi człowjek na ſzwěcźe je w tu khwilu jedyn Ruſza, ſ mjenom Nikołaj Ssimonow. Wón je półpjata łóhczi dołhi a ma wotpohladanje, ſzo w Winje ſa pjenjeſy pokaſowacź, hdźež w tychle dnjach pſchijědźe. W poſzłenjej ruſko-turkowſkej wójnje je ſzo wón pſches ſzwoju khróbkoſcź wuſnamjenił a je wſchelake medallije ſa to doſtał.

* W Kreinje je 30. oktobra jedyn na drjewjanymaj nohomaj khodźazy proſcheř jenu ſzłómjanu fajmu ſapalił, ſo by ſzebi pſches to ſtatok w jaſtwje wobſtarał, dokelž jemu burjo nochzychu niczo k jědźi dawacź.

* So by ſzo dał ſezracź, chzyſche pjatk rano jedyn njejabzy wowrótnjeny ſchewſki wucźomnik w hamburgſkej zoologiſkej ſahrodźe do khlěwa dźiwjeho tigra ſaléſcź. Jedyn nahladowař pak hiſchcźe w prawym czaſzu wuwjedźenje jeho wotpohladanje ſadźěwa, na czož teho błudneho po lěkařſkej pſchikaſni do khěźe ſa wowrotnjenych dowjedźechn.

* W wjelczim młynje w Kringelu pola Paſzawa ſzedźeſche kermuſchu 15 woſzobow ſa blidom, kotſiž ſzebi dachn w młózy jahły derje ſzłodźicź. Popołdnju wſchitzy ſkhorichu, jedyn wotroczk, kotryž běſche najkhróbliſcho pójerał, wumrje naſajtra rano, pjecźo druſy dźeń poſdźiſcho ſa nim czehnichu, a ſzedmjo ſzu ſzmjercź khori. Hoſpoſa bě ſzo pſchehladała a měſto zokora na jahły arſenik naſzypała.

* S Hechtsheima pola Mainza piſzaja: Žurki ſzu pola naſz wjetſcha czwila hacź druhdźe myſche; gmejnſka rada wſchě ſzrědki nakožuje, ſo by pſches prämije ſaniczenje ſtraſchneho njerjada poſpěſchiła. Hacź do poſzłednjeje ſzrjedy běchu ſa 10 měſzazow na naſchich ležomnoſczach nakojili: 3000 ſtarych a 7000 młodych žurkow, wſcho w hromadźe po tajkim 10,000 tutych naźranych ſwěrjatow a 5000 myſchow. Gmejna płacźi ſa kóždeho ſtareho žurka 10, ſa młodeho 2 a ſa kóždu myſch 2 np., a bu teho dla po tajkim hižom 750 mk. wudate. Dokelž ſzu, njedźiwajo na bjeſſpróżne ſaniczenje, žurki hiſchcźe ſ hromadami na naſchich polach, budźemy nuſowani, dalſche wopory ſa wutupjenje tehole njerjada pſchinjeſcź.

* Žadławy njeſkutk je ſzo 30. oktobra w czěſkim měſtaczku Kriegern podał. Dopołdnja w 11 hodźinach wotcźa jedyn tamniſchi khěźkař ſzwojim tſjom dźěczom hłowy a wobwěſzny ſzo potom na łubi ſzwojeho doma. Jeho žona, kotraž ſzo hižom dlěſchi czaſz ſ njelěkomnej khoroſczu běźeſche, je ſe ſtróżelow wumrjeła, jako ſhoni, ſchto je muž ſczinił. Pſched někotrymi dnjami bu mužowa khěźka pſches ſzudniſtwo pſchedata, ſznadź je ſadwělowanje nad hubjenſtwom wboheho k hroſnemu mordařſtwu a k ſzamoſtónzowanju nawabiło.

Jena dwajschoßna **khěža** ſ kólnju, na žitnych wikach leżaza je płaczišny hódna na pschedań. Wſcho dalſche je we wudawarni „Serb. Nowin" ſhonicz.

Jena **korczma** ſ 5 kórzami pola, ſe ſahrodu a kuku je hnydom na pschedań. Domſke ßu nowe a je wſcho dalſche ſhonicz we Wadezach czißko 9.

Jene **żelesne khachle** ßu tunjo na pschedań. Hdźe? to je ſhonicz we wudawarni „Serb. Nowin."

Aukzija.

Wutoru, 9. novembra, popołdnju w 2 hodźinomaj budźa ßo w Jeńkezach czißko 1 dźělba poßleſchczow, draſty, wſchelake möble a hoſpodarſki grat, kaž tež jena ßykanjowa maſchina a 2 dezimalnej waſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Wupſchedawanje
hotoweje ſymſkeje draſty

pola

H. M. Kubaſcha

na garbarſkej haßy czißko 432.

Italſke
paty a honacże

ſ jednorym hrjemjenjom, ſe żołtym pyſkom a nohomaj, raçecziſte, pißane à mk. 3 — mk. 3,50, kraßne exemplary à mk. 4, tak mjenowane „kukukksperber, ſchwarzſperber", kurotwjazeje barby a żołte à mk. 4,50, czorne a běłe à mk. 5 póſczele ſ „poſtnachnahme"

J. Bungert, Cöln a. Rhein.

Schleſynſke ſchtrympy a **ſoki** najtunischo porucza

P. Mickel w Ketlizach.

☞ Tež je tam „Pſchedźenak", protyka ſa Sserbow na lěto 1881, doſtacz.

W wudawarni „Serb. Nowin" je doſtacz ſa 10 np.:

Prěni wěnz ſpěwow ſa ßerbſku młodoſcz.

☞ **Wopilſtwo,** tež w najwyſchſchej ſtopni, wěſcze wotſtroni ſ wjedźenjom abo tež bjes njeho, pod rukowanjom wunamakař m. a ſpezialiſt ſa na wopilſtwo czerpjazych **Th. Konetzky, Berlin,** Bernauerſtr. 84. Skutkowanje je wot pazijentow pſched kral. pruſkimi a bajerſkimi wokrjeßnymi ßudami ſ pſchißahu wobtwjerdźene a wot jeneho ſanitätſkeho radźiczela pruhowane. Wopißma darmo a franko. Podrażerjo njech ßo na boku woſtaja, dokelž czi mjeno a atteſty falſchuja, ſ zyka jebaja.

Atteſt. Dokelž ßym hižom pſches 1 lěto wot mojeho 20lětneho wopilſtwa zyle wuhojeny, dha praju ja kujeſej **Th. Konetzkemu** tyßazkróczny dźak. Teho runja moja ßwójba a pſchecźelio, kiž ſe ſpodźiwanjom ſkutkowanje ßrědka widźachu. **Adolf Vogel** w Herndorfje. — Wěrnoſcz wobtwjerdźa gmejnſki prjódkſtejer a ſchołczinſtwo, w juliju 1880. (podp.) **Wagner.**

Schtuka po **50 np.** **Carl Herbſt ſe Shorjelza** Schtuka po **50 np.**

je tež tutón hermank ſe ſnatym bohatym wubjerkom ßwojich jenoż dobrych tworow w ſwuczenym lokalu pola k. pſchekupza **Pětſchki** na ßerbſkej haßy pſchitomny a porucza ßo k dobroczinemu wopytej. Woßebje ßu hodowne wězy ſaſtupjene.

Schtuka po **50 np.** Schtuka po **50 np.**

Wulke wupſchedawanje.

Sa czaß budyſkeho hermanka ma ßo w hoſczenzu „Münchner Hof" (mnichowſki dwór) na horncżerſkej haßy: **1200 puntow nowowudrjeneho pjerja ſa poßleſchcza, 250 ptw. moſchka,** kaž tež **10 poßleſchczow** po ßlědowazych tunich płaczišnach wurumowacz: **poßleſchczowe pjerje** pt. ſa 1, 1½, 2 a 2½ mk., najlěpſchi po pokojzy ßněhběły moſchk pt. 3 mk., **moſchk** czišczeběły a tež wulkoblakaty pt. 3½, 4, 4½, a 5 mk.; hotowe poßleſchcza, bohacze ſ dobrym pjerjom pjelnjene po 25½ mk. hacz najlěpſchim knjejſkim poßleſchczam jenoż ſa 45—51 mk.

Njech ßebi nichtón tule dobru ſkładnoſcz njewužitu nimo njepuſchczi, dokelž drje ßo tajka ſ czežka ſaßo poſkiczi.

Ja rukuju ſa ſprawnu tworu a prawu wahu.

J. Kirſchberg ſ Frankfurta.

Mój ſkład

porzellanowych a **ſteingutowych tworow, ſidrolith, dutu** a **taflowu ſchkleńzu, ſchpihele, ſloczane lejſty, gardinowe żerdże,** kaž tež wſchě twory mojeho ſkłada ja k dobroczinemu wobkedźbowanju porucżam.

Ernst Ullrich,

porzellanowa a ſchkleńzowa pſchedawarnja

na ſchulerſkej haßy 1.

Ernſt Berger

na butrowych wikach w **Budyſchinje** na butrowych wikach

pódla **piwoweho tunnela** knjeſa **Schneckenberga**

porucza k nětcziſchemu hermankej k dobroczinemu wobkedźbowanju

flanell wot 105 np.,
lama, rańſche khapy wot 20 np.,
molton,
barchenty wot 35 np.,
běharje wot 50 np.,
ſoſowe deki wot 200 np.,
łożowe pſchedpołożki,
flanellowe koſchle wot 2,50 np.,
filzowe ßuknje wot 4,50 np.,
ſpódnje kholowy wot 1,20 np.,
dźěczaze jeczki,
dźěczaze klejdki,
dźěczaze mězki,
pulswohrjewarje,
hońtſke lazy,
moiréjowe ſchórzuchi wot 1,20 np.,
rubiſchka ſe **żidy, wołmy** a **bawmy,**
ſchtrympy,
ſoki,
ſchtrympowe nakolenzy,
ſchtrykowanſki zwjern,
pſchedkoſchliki,
manſchety,
khornarje,
khrawaty,
ſhlipſy,
dźěczaze khapiczki,
gamaſche

po tunich płaczišnach a we wulkim wubjerku

nowoſcze w kapotach, taillowych rubiſchkach, mużazych a **żonjazych lazach.**

Wohenſawěſczaze towarſtwo w Brandenburg a. d. H.,

ſakożene 1846.

Wobſtatk ſawěſczenjow kónz lěta 1879	ℳ	133,010,882.
Liczba ßobuſtawow 26,870.		
Dokhody ſ prämijow	=	292,584,039.
Sapłaczene ſchkodowanja	=	248,788,035.
S tych naſad kryte a wot druhich towarſtwow naſad doſtate	=	115,169,002.

K wudźělenju dalſchich wukaſanjow a k horjebranju ſawěſczenjow porucza ßo

W Porſchizach, 1. novembra 1880.

Jan Urban, agent.

Brunizu (braunkohlen),

derje sortirowanu, pschedawa a sczele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor" pschi sprawnym poßłuženju

Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźer podkopkow.

K kermuscham

najlěpsche piwowe droždże,

stajnje czerstwe a derjehibaze, porucza **Hermann Lemka**

na mjaßowym torhoschczu 40.

Najwjetschi skład

pschedeschcznikow

porucza

pschedeschcznikowa fabrika

H. M. Schmidt

na rójku hlowneho torhoschcza (prjedy na jerjowej haßy),

pschi jenož dobrej tworje po tunich płaczisnach k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Porjedźenja a **poczehnjenja** ßo kóždy czaß derje a tunjo wobstaraja.

Daniel Schlesinger Nachf.

Hermann Poy

w **Budyschinje,** na hłownym torhoschczu 94.

Najtunischa składnoscz k kupowanju

sa

czorne **ßomoty, ßomoczane banty, židźane banty** wschěch barbow a schěrjow, **pißane banty, zanki** a **pißane schtykowanja** k ßeklam a k wobßadźenju rubischkow, czorne, běłe a pißane **schórzuchi, khornarje, manschety, krawsy wokolo schije,** wołmjane **hłowjaze** a **taillowe rubischcza, židźane rubischka,** pißane **schawle** a **ßekle, symske rukajzy,**

kwětki, wonjeschka a **ranki**

sa kwaßy a druhe składnoscze,

knefle a franzy,

židźany zwjern a wschitke artikle k wobßadźenju, mužaze **pschedkoschliki,** mužaze **khornarje** a **manschety,** mužaze **shlipsy wot 10 np.**

Na lawskich hrjebjach 681.

Anna Prasser

S napschecza theatra.

porucza we wulkim wubjerku sapoczate a mustrohotowe

pißane schtykowanja,

kaž ßwój derje srjadowany skład **wołmy, vigogne** a **bawmy.**

Płaczisny sprawne a twjerde.

Ballhauserowe czorne žołczowe a žołdkowe krepki

(Ballhausers schwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebnischi, najstarschi domjazy ßrědk psche hněw, mjersatoscz a jeju płod, mjenujzy psche kółku, psche satwjerdnjenje w žiwocze a s zyka k wuczisczenju krwě, — wschěm hospodarstwam najlěpje a najnależnischo poruczene. Wukoženje, kak maja ßo trjebacz, je kóždej bleschi pschipołożene.

Jeniczki skład je **měschczanska haptyka w Budyschinje.** Njech kóždy na sygl a sakitanske snamjo dźiwa, dokelž ßo wschelako podrażuje. 1 blescha płaczi 40 np.

Dr. Schrammowy bróst- a laxirthej,

doscz snaty jako woßebny ßrědk, skutkuje połóžowazy a łahodnje wotwodźazy.

Prawdźiwy ma jón w pakczikach po 25 a 40 np. na pschedań

měschczanska haptyka w Budyschinje.

Dospolne wupschedawanje.

Dla sastacza khlamow pschedawam wschě drastne tkaniny a druhe wězy po ßměschnje tunich płaczisnach.

J. Sobersky

na mjaßowym torhoschczu 41.

M. Th. Pech

140 na hłownym torhoschczu 140

pódla měschczanskeje haptyki

porucza

klejdowe stoffy,

a to židźane, wołmjane a półwołmjane, hładke a mustrowane, czorne a pißane po najtunischich płaczisnach;

lama

w jara rjanych mustrach a w rjanej tworje;

barchent sa koschle,

wubjerna twora sa koschle a jaki, czopke barchenty w prawje tołstej tworje;

plüsch

we wschelakich barbach a płaczisnach, ßuknjowe tkaniny, biber, płat w wschelakich schěrokoscżach a płaczisnach.

Wysche teho hischcze woßebje kedźbne czinju na mój wulki skład

rubischkow,

a to židźane, połžidźane, wołmjane a półwołmjane w wschěch wulkoscżach a barbach.

Dokelž ßo woßebje prózuju, kóždemu sprawnje a tunjo poßłužicz, proschu wo dobroczíwy wopyt.

M. Th. Pech.

Nowe włóske worjechi, kopu po 35 np.,
pjeczene ßłowki, punt po 30 np.,
syrop, punt po 18 a 25 np.,
petrolej, punt po 18 np.,
ßwěczenje, punt po 40 np.,
stearinowe ßwězy, pakczik po 50 a 55 np.,

porucza

C. Hanske

na žitnych wikach.

Dürenbergsku warnu a skótnu ßól

porucza **C. Hanske**

na žitnych wikach czíßło 635.

Sswój derje srjadowany skład **chinesyskich thejow,** kaž tež **vanille, araka, ruma, cognaka, tokayskeho wina, malagaskeho wina** najlěpscheje dobroscze poruczataj

bratraj Měrschej (Gebr. Miersch)

na žitnych wikach.

Ammonium (jelenjazorohisnowu ßól), **safran** (barbiczku), **naliki, zymt, pópjeř,** zyły a tołczeny, poruczataj

bratraj Měrschej na žitnych wikach.

Schwablowy a **ßólny kißlik** (schwefel u. salzsäure) w zyłych a połojczynych ballonach poruczataj

bratraj Měrschej na žitnych wikach.

Pschedeschczniki (regenschirme)

w najwjetschim wubjerku po najtunischich płaczisnach porucza

pschedeschcznikowa fabrika

Richard Rincke

689 na swonknej lawskej haßy 689.

Wschě **porjedzenja** ßo najlěpje wobstaraja.

Paul Kristeller

na bohatej haßy 75

porucza ßwój wulki skład jenož trajnje dźěłanych **stupnjow** a **schkórnjow, filzowych** a **gummijowych stupnjow** a **stifletow** po hischcze njeßłyschanych tunich płaczisnach.

Tolste dźěłarske nakolenzate schkórnje s pódkowami wot 7 mk., **tolste kožane stifletv** wot 3 mk. 75 np.

Filzowe kłobuki,

jara rjane, wot 2 mk. 50 np. porucza **Paul Kristeller** na bohatej haßy 75.

Mužaze shawlowe rubischka se židy a półžidy, kaž tež **shlipsy** a **khrawaty** jara tunjo porucza **Paul Kristeller** na bohatej haßy 75.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

Pychokhlamy

Anny Rost w Budyschinje na žitnych wikach čzo. 604

poručeja najnowsche garnirowane a njegarnirowane žonjaze a dźěćzaze kłobuki; teho runja prawdźiwe a njeprawdźiwe pjera, pjerowe wobßadźenja, agraffy, židźane banty a tkaniny k wupyschenju kłobukow we wschelakich družinach. Kłobukowe a balske kwětki w najwjetschim wubjerku. Noschene kłobuki ßo pschedźěłaja a ponowja. Pjera ßo płókaja, barbja a kudźerja.

W khlamach ßo ßerbski rěčzi.

Sprawne poßłuženje. Tunje płaczisny.

Wotewrjenje pschedawarńje.

Cześcźenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju, so ßym tudy

na swonknej lawskej haßy 819

mjaßo- a kolbaßowe twory-pschedawarńju

wotewrił.

Se ßlubjenjom, so budu stajnje s woßebje dobrej tworu poßłužecź s poczeßczowanjom

C. A. Krenz.

Hauffez korczmarstwo

dowola ßebi cześcźenym Sserbam k prjódkstejazemu hermankej najpodwolnischo naspomnicź, so ßu w nim w kóždym czaßu **czopłe** a **symne jědźe,** kaž tež derje wotlężane **piwa** po sprawnych płaczisnach dostacź. S poczeßczowanjom

F. Hauffa.

S dobom poručam moje derje wotlężane **wina,** woßebje na wubjerny **muskat-lünel,** bleschu 1 mk. 50 np., kedźbne cźinju. **F. H.**

Tunje jerje

k marinirowanju, schtuku po 3 np., mandl sa 40 np. a pschi wjetschim wotkupjenju hischeje tunischo, porucza

Ernst Glien

pschi žitnych wikach 634 a na drjewowych wikach 515.

Khosej,

jara derje ßłodźazy, punt po 100 a 120 np., porucza **Hermann Kunack** na bohatej haßy.

Rjane jerje,

kopu po 2 hacź 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack na bohatej haßy.

Haptyka w Rakezach.

Najlěpschi **wužitkowy, wobžerny a mlókowy pólver** sa howjasy skót, **salsowy pólver** sa konje, Dr. **Kochowy restituzionski fluid** psche wschitke wobcźežnoscze koni, **alystinu,** najlěpschi ßrědk psche subybolenje, **nervowy balsam,** jenož pola mje prawdźiwy k dostaczu, Dr. **Netschowe sarybowanje psche brunawu,** Dr. **Mayerowy bróstsyrop, wiczowu watu,** taflu sa 50 np., najlěpschi a najwěscźischi ßrědk psche rheumatismus porucza w snatej dobroscźi po najtunischich płaczisnach

R. Bredemann.

Brunopiwowe droždźe

porucza wschědnje cźerstwe

Carl Noack na žitnej haßy.

K wobkedźbowanju.

Cześcźenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze k nawjedźenju, sa ßym tu dźěłarńju a pschedawarńju **jakow, paletotow, ßomoczanych a plüschowych jaketow** wotewrika. Kóždu ßobotu budu w budźe s napschecza gewandkhěže njedaloko hłowneje straže pschedawacź. Płaczisny ßu na najnižscho postajene a proschu pschi potrjebje mje dobroczźiwje wopytacź.

Swudowjena feldwebelka **Vorwerkowa,** bydlaza na garbarskej haßy 424.

Drastowy magazin

Otto Fröhnel

njeje nětko wjazy na ßerbskej haßy 22, ale je pschi **žitnych wikach 681,** w domje knjesa twarskeho mischtra Drósche.

S dobom poručam ßwój skład hotoweje **mužazeje a hólcźazeje drasty** k dobroczźiwemu wobkedźbowanju. **Q. F.**

Česćedostojni knježo bratřa!

Naši zastojnscy bratřa w Sakskej maja dawno swoje wosebje serbske konferency. Njedyrbjeli pruscy ev. dušowpastyrjo tež za nuzne a wužitne spóznać, dys a dys so zhromadźeć k zastupowanju a wuradźowanju swojich specijalnje serbskoduchownych należnosćow? — Štóžkuli ev. pruski duchowny serbski khlěb jě a k Serbam ma lubosć, budź z tutym prošeny a přińdź dla wujednanja tajkich konferencow lětsa

22. novembra (póndźelu)

na dwórnišćo w **Hórcy (Horka)** pola Niskeje připołdnju na **posedźenje!** Bóh dał wšitcy!

Wjelan, slepjanski d.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je sa 25 np. dostać:

Pschedźenak. Protyka sa Sserbow na lěto 1881.

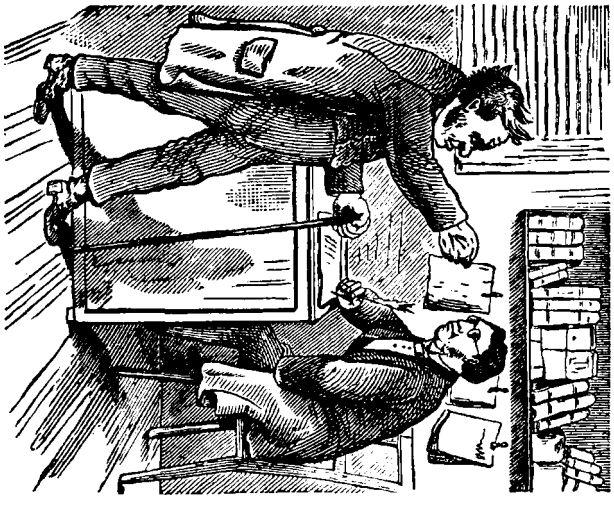

Pschedźenak je so tón krócź wosebje derje radźił. Wón podawa wschelake wutrobu hnujaze powjedanczka s człowskeho žiwjenja, kotrež so jara pěknje čitaja, tak so dyrbja so starym a młodym lubicź; wón poskicza tež tójschto swjeselazych žortow, powjescź wo wulkej wodźe w němskich Hornich Łužizach a wo straschnej nusy w Hornjej Schlesynskej. K temu je wjele wobrasow (bildow) pschiwdatych, kotrež powjedanczka a žorty tak prawje wukładuja, tak so móže so wschemu czim lěpje dorosymicź. Tón krócź ma Pschedźenak tejko tajkich wobrasow, kaž jich hischcźe njeje ženje měł.

Sselowy skład pod radnej khežu

Robert Pfeiffer

porucza swoju, jenož s kralowskich salinow w Dürrenbergu branu najlěpschu **jedźnu** a **skótnu sól**, kaž tež erfurtske **kamjente sele** a kamjenje k likanju w snatej suchej tworje k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Expedizija ajchowanskeho hamta

sa dute a dołhostne měry je na rěsniskej haszy 324; **pschedawanje ajchowanych měrow** je, kaž prjedy, w selowym składźe pod radnej khežu.

To dawa k dobrocźiwemu nawjedźenju

W Budyschinje 1880. **R. Pfeiffer,** ajchowanski mischtr.

Wysokodostojnemu

knjesej fararjej Sommerej,

kotryž je naschu wosadu sydomnacze lět se wschej swěrnosczu jako duschowpastyr stajnje lubosczíwje sastaral w pschipósnaczu jeho swědomiteho skutkowanja pschi jeho pschesydlenju do dalscheje zusby swój najwutrobnischi dźak praji

W Hucźinje, 4. novembra 1880.

zyrkwinske prjódkstejerstwo tam
po poruczności wjele wosadnych.

Za 1 hriwnu (mk.)

jedyn **elegantny** dybsačny časnik, kiž dźe, z pěknym rjećazkom póscele na předzapłaćenje abo z „postnachnahme"

B. Bielowski,
Berlin C., Fischerstr. 15.

Wina,

dobre a tunje, pschedawa

Otto Dietrich w Kamjenzu.

Prawdźiwy žitny palenz

porucza najtunischo
W Kamjenzu. **Otto Dietrich,**
destillazija.

Khofej! Khofej!

punt po 10 a 11 nsl.,
paleny, punt po 12 a 14 nsl.,
derjeskodźazy a rjany, porucza

Th. Grumbt
na swonknej lawskej haszy.

Emil Wehrle

na jerjowej haszy

porucza jako wosebje płaczisny hódne:
koschlazy flanell, stary łóhcź 30, 35, 40 np.,
pisany barchent, stary łóhcź wot 35 np.,
sa poczehnjenje **pjelzow** stary łóhcź wot 30 np.,
smuhaty a mustrowany barchent wot 20 np.,
lüstr, stary łóhcź wot 25 np.,
lama, 9/4 schěroki wołm., stary łóhcź wot 90 np.,
łožozajki, prawe 6/4, stary łóhcź wot 25 np.,
6/4 **lazkate schórzuchi** wot 65 np., dale 4/4 wot 40 np., a 5/4 wot 50 np.,
7/4 **módry czisty płat**, stary łóhcź wot 40 np.,
podschiwki, stary łóhcź wot 15 np.,
5/4 **barchent** sa nohaze lapy, st. ł. wot 30 np.,
mužaze cachenez, schtuku wot 25 np., **židźane** 70 np.,
žonjaze židźane rubischka k swjaskej, wjetsche wot 25 np.

Póndźelu, 15. novembra, budźe w hamorjanskim młynje w Rakezach **wosij** bity.

Wossjewjenje.

S tutym dowolam sebi czesczenym Sserbam k nawjedźenju dacź, so sym so s Barta do Budyschina pschesydlił a na garbarskej haszy czisło 423 w domje knjesa Haasy tudy

klempnarstwo

wotewrił.

Dokelž budu so prózowacź, mojim wotebjerarjam kóždy czas derje, sprawnje a tunjo poskužecź, proschu wo dobrocźiwe wobkedźbowanje. **Constantin Zschornak,**
klempnar.

Rakečanske serbske towarstwo „Lipa"

změje njedźelu, 21. novembra, **zhromadźiznu** a je na tutym dnju zaryčanske serbske towarstwo ze swojim wopytom počesći. — Dźeński porjad: 1) přinoski, 2) čitanje protokolla, 3) přednošk předsydy, 4) zhromadna zabawa. — Započatk w 4 hodźinach.

Wučeř **Krawc,** předsyda.

Pytaja so pschi wysokej usdźi jena skótna hosposa, swinjaze a wulke dźowki psches pschistajazu žonu **Heynoldowu** w Budyschinje.

Hródźne dźówki k nowemu lětu pyta
Albert Kircha
na kamjenitej haszy 754.

Sa

markthelfera,

kiž móže hnydom sastupicź, pyta jeneho młodeho muža

W Kamjenzu. **Otto Dietrich,**
destillazija.

Jedyn nježenjeny hetman, s najmjenscha 30 lět stary, kotryž je hižom sa tajkeho słužił a najlěpsche wopismo wobsedźi, kaž tež dwaj konjazaj wotroczkaj s najlěpschimi wopismami móža nowe lěto na rycźerkuble w Sarycźu do słužby stupicź.

(K temu czisłu jena pschiłoha.)

Pschiłoha k czisłu 45 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 6. novembra 1880.

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu, pódla hlowneje straže,

porucza po tym, so ßu wschě nowoscze sa nasymu a symu, jara kedźbliwje wubjerane, pschischłe:

Drastne tkaniny:
czisto- a półwołmjane,
diagonale,
popoline,
beige,
kroisé,
kaschemir,
cheviot,
jenobarbne a karrirowane, w najnowschich a najwschelakischich barbach, kaž tež wobßadźenja, ßo k temu hodźaze.

Konfekzije:
deschczowe mantle,
jaki a žakety,
paletoty,
półdołhe a zyle dołhe,
haveloki,
kolomantle,
s plüscha, doubla, tukota, diagonala, double-kroiséja, boukléja.
Jenož dobre stoffy, najnowsche façony, jednorje a bohacze wobßadźane, derje schite.

Židźane twory:
czorne a pißane,
taffet,
rips,
faille,
kaschemir,
köprowu židu,
atlaß,
rips k wobßadźenju,
ßomot.
Jara dobra twora w družinach, ßo jenož derje noschazych.

Czistowołmjane czorne kaschemiry, dwójzy schěroke,
we wschelakich a najlěpschich družinach.

Lama
we wulkim wubjerku, rjane nowe mustry.

Plüsch
w ženje njewidźanym wubjerku a njedźiwajo wyßokeho zła po starych płaczisnach, tak dołho hacž skład doßaha.

Ssukuje
s **filza, veloura, moiréja, zanelly** stepowane.

Schórzuchi
s **moiréja** a **lustra,** s lazom a bjes njeho.

Schicze po měrje **klejdow, jakow, žaketow, paletotow** ßo na najlěpje a najruczischo wobstara.

Pschecżelniwe poßłuženje, kruta sprawnoscz, dobre družiny, wulki wubjerk, jara tunje płaczisny.
Pruhi a **poßylki tworow** na wonkowskich franko, pscheměnjenje ßo rady stanje.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu, pódla hlowneje straže.

W khlamach ßo **ßerbski** rěczi!

Palenz.

K wschitkim **ßwjedźeńskim składnosczam** porucza wschitke w ßwojich khlamach dźerżane **staroßławne najlěpsche** po jasonczanskim waschnju pschihotowane

jednore a dwójne palenzy a liqueury

w **picżelach** a **po jenotliwym** po najtunischich płaczisnach

J. T. Glien,
prjedawsche Liebuschiz khlamy
na bohatej haßy 88.

Pscheńczu muku
wot stareje pscheńzy,
majß a majßowy schrót
najtunischo porucza
C. Kahrowe
na žitnych wikach w póstskej kowarni.

Wschitke **ßrědki k pizy,** teho runja **warjenja,** kaž tež **wuměnjenje wschěch žitow** s warjenjemi a pizu porucza žitowa pschekupniza
C. Kahrowe
na žitnych wikach w póstskej kowarni.

Paletoty, jaki, jaquety, deschczne mantle,

we **wubjerku,** hischcze ženje **njewidźanym,** we wschěch modernskich stoffach, pschiležazeje a schěrokeje façony.

Pschi potrjebje proschu wo dobroczitwe wobkedźbowanje, dokelž je mi psches wulke nutskupowanje móžno, **wurjadnje tunjo** pschedawacz.

Jaki wot 3 mk. 75 np., **paletoty** wot 9 mk.

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu, pódla hlowneje straže.

M. G. Freyberg

en gros **62 na bohatej haßy 62** en detail

porucza k prjódkstejazym hermanskim kupjam po spodźiwnje tunich, ale twjerdych płaczisnach:

klejdowe stoffy,

czistowołmjane	**czorne**	**kaschemiry**	łóhcz	100 np.,
=	=	**ripsy**	=	65 =
=	**pißane**	=	=	60 =
=	=	**diagonale**	=	60 =
półwołmjane	=	=	=	40 =
mustrowane	=	**lüstry**	=	40 =
dwójne lüstry	. . . . .		=	25 =

czornu ripsowu židu (dobru tworu), łóhcz 280 np.,

czorne patentne ßomoty, łóhcz wot 80 np.,

lama, łóhcz wot 100—250 np.,

czistowołmjane zajki sa ßuknje, łóhcz 120 np.,

półwołmjane zajki sa ßuknje, łóhcz 40—50 np.,

plüsch, 9/4 schěroki, łóhcz 260 np.,

astrachan, 9/4 schěroki, łóhcz 260 np.,

barchent sa koschle, jara k poruczenju, dobroscz I. łóhcz 40 np., dobroscz II. łóhcz 30 np.,

westfal. płat, 8/4 schěroki, łóhcz 50 np.,

schěry płat, 8/4 schěroki, łóhcz 40 np.,

łožozajki, 6/4 schěroke, łóhcz 20, 25, 30, 35 np.,

róžojte wupjerki, 6/4 schěroke, łóhcz 65 np.,

barchent, łóhcz wot 25—50 np.,

hosenzajki k poczehnjenju pjelzow, łóhcz wot 40—100 np.,

łožowe deki, scht. 250 np.,

blidowe deki, scht. 250 np.

Najwjetschi skład

wołmjanych hłowjazych rubischkow, taillowych rubischkow, kapotow, tykanych rubischkow, wołmjanych rubischkow (scht. wot 60 np.), **lamarubischczow** s franzu a bjes njeje, **židźanych** a **półžidźanych mužazych** a **žónskich rubischkow, moiréjowych schórzuchow, módrych płatowych schórzuchow, filzowych ßuknjow, bělych dybsaczných rubischkow, pißanych dybsaczných rubischkow, wołmjanych shawlow** (scht. wot 20 np.), **wołmjanych shawlowych rubischkow** (scht. wot 50 np.).

500 lamarestow, 2¼ łóhcza 225 np.

Carl Noack

w **Budyschinje,** na žitnej haßy,

porucza:

amerikanski czischczeny petrolej, w ßudach a wuważeny,
najlěpsche schottiske crown a fullb. jerje, w ßudach a jenotliwje,
derje wotlezane cigarry, 100 schtuk wot 22 nßl.,
wschitke druziny jednorych a ßłódkich pakenzow, w picželach a jenotliwje,
amerikanske ßwinjaze tuczno, punt po 64 np.,
magdeburgski nowy kißały kał,
najlěpsche masne, płókaze a rjedzeńske mydło, punt po 34, 36, 40 a 44 np.,
najlěpschu krystallisowanu sodu, punt po 10 np., pschi wotewsaczu wjazorych puntow po 8 np.,
ßuschene jerje wot 8—10 np.,
kielske tuczne pöklingi wot 8—10 np.,
khofej, w rjanych derjeßłodźazych druzinach, po 100, 110 a 120 np.,
zokor po 40, 44, 48, 50 a 55 np., pschi wotewsaczu wjazorych puntow tunischo,
rajß po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
rjane wulke rósynki,
rjane male rósynki atd.,
wschědnje **czerstwe brunopiwowe drožđže.**

Sswětoßławny

na druhej pariskej wustajeńzy prämiirowany

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop

s Wrótßławja

najlěpschi polóžazy a domjazy ßrědk psche

kaschel, dybawoscz, sažwanje, schiju- a bróstbolenje

maja na pschedań w bleschach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.

w Budyschinje: Heinr. Jul. Lincka,
w Kamjeńzu: Herrmann Nächster,
w Rowosałzu: C. Hiecka,
w Biskopizach: Carl Meißner,
w Lubiju: W. Rotha,
w Pókrznizy: A. Endler.

K hermankej

poſkicźa

doſpolne wupſchedawanje

wot

Heinrich Preu & Co.

66 na bohatej hasy 66

najlěpſchu ſkładnoſcź k **wurjadnje tunim** kupjam.

Dokelž ma ſo ſkład tutych khlamow we **wſchomóžno krótkim cźaßu** wurumowacź, ſo wſchitke artikle po kóždej **jenož někak pſchiměrjenej płacźiſnje** pſchedadźa.

Jako woßebje płacźiſny kmane poručźamy:

cźorne a pißane židźane ſtoffy, ſtary łóhcź wot 1,40 np.,
półžidźane, 6/4 ſchěroke, ſtary łóhcź wot 0,50 np.,
cźorne cźiſtowolmjane kaſchemiry, 6/4 ſchěroke, ſtary łóhcź wot 0,70 np.,
wolmjane a półwolmjane klejdowe ſtoffy, ſtary łóhcź wot 0,20 np.,
jara rjane ßmuhate ſtoffy k ſchórzucham, ſtary łóhcź wot 0,35 np.,
12/4 **lamarubiſchcźa,** ſchtuka wot 4,50 np.,
14/4 **cźorne a pißane kaſchemirowe rubiſchcźa ſe židźanymi a wolmjanymi franzami,** ſchtuku wot 4,00 np.,
rubiſchcźa ſe židy, wolmy, półwolmy, kattuna wot 0,30 np.,
filzowe ſpódnje ßuknje wot 2,00 np.,
móblowe, teppichowe a běharjowe ſtoffy,
běle a pißane gardiny,
mantle, jakety a jaki

a hiſchcźe wſchelake druhe artikle po **ſpodźiwnje tunich płacźiſnach.**

W khlamach ſo ſerbſki rěcźi!

W khlamach ſo ſerbſki rěcźi!

Wulke wupschedawanje

ßlědowazych pschedmjetow po spodźiwnje tunich płaczisnach:

wołmjane **rubischka** a **kapoty, filzowe ßuknje, schtrykna wołma, pschedeschczniki, swjerschne koschle, khornarje, manschety,** najnowsche **rüsche, židźane** a **ßomoczane banty, ßomot, pschedkoschliki, shlipsy, gardiny, shirting** k rouleauxam (rulowam), kaž tež pschiprawjene **rulowy, schtrympy, knefle, borty** a **schnóry** atd. porucza

Moritz Höniger na ßerbskej haßy 29.

Julius Lange

schatowa fabrika a njewjeschczinski magazin

w Budyschinje, s napschecza noweje měschczanskeje schule,

porucza po jara tunich twjerdych płaczisnach:

swjerschne koschle, dźělarske koschle, flanellowe koschle, wojerske koschle, pschedkoschliki, manschety, shlipsy, khrawaty, dybsaczne rubischka, spódnje jaki, spódnje kholowy, shawlowe rubischka, hólczaze, holczaze a **žonjaze schaty, filzowe ßuknje, schtepowane ßuknje, korsety, schórzuchi, židźane khrawatowe rubischka, blidowe zajki, nawobleczenja sa poßleschcza, lożowe deki, gardiny, ßukna sa koschle, pikej, barchent** atd.

Swjerschne koschle wot najrjeńschich hacz do najtunischich,
dźěłarske koschle wot 1 mk. 25 np.,
pschedkoschliki, khornarje, manschety,
spódnje kholowy a **jaki** sa muskich,
filz, flanell, steppne a **ßo wleczaze ßuknje,**
mužaze a **žonjaze shlipsy** a **khrawaty,**
rüsche s mulla a cröpelis jara tunjo,
korsetty sa žónske wot 85 np.,
cachenez a **khrawatowe rubischka,**
gardiny 6/4, 8/4, 10/4 schěroke, s fileta, mulla a tulla,
koschlaze saßadki s płatu a shirtinga,
swjerschnje koschle po měrje
ßo schwarnje a derje seschija:

Schatowa fabrika a módne khlamy

A. Rietschler

na snutskomnej lawskej haßy.

Illustrirte Zeitung

Für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

Rjanobarbarńja, czischczerńja, appreturnja a chemiska płókarńja

Wilhelm Kelling w **Budyschinje,**

na ßukelńskej haßy, blisko žitnych wikow,

porucza ßo k **barbjenju** a **płókanju** wscheje **mužazeje** a **žonjazeje drasty** (rospróteje a njerospróteje), **möblowych** a **gardinowych stoffow, teppichow, pschikrywow** atd.

Piwne drožďže,

najlěpscheje dobroscze a wschědnje czerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarńja **Joh^s. T. Littera**

na swonknej lawskej haßy czo. 819.

Moje **galanterijowe** a **krótkotworowe khlamy** en gros a en detail saßopschedawarjam najlěpje poruczam.

Moritz Höniger

na ßerbskej haßy 29.

Ssamoskónzowanje,

skaženje familije atd. ßu ßlědstwa wopikstwa. Tutón njepoczink ßo psches sto krócz dopokasany, wot lěkarjow poruczeny ßrědk s wjedźenjom abo bjes wjedźenja piczka wotstroni. Tež pomham psche tajne czerpjenja, běłospław, mocženje do loža, padawu khoroscz a lischawu.

L. Grone in Münster, Westfalen.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 46. **Sobotu, 13. novembra 1880.** **Lětnik 39.**

Wosjewjenje.

S pschiswolenjom kralowskeho ministerstwa finanzow maja ßo psches podpißanu wyschschohajnisku mischtrnju wot sahrodniskeje žiwnoscźe folium 18 gruntskich a hypothekskich knihi sa Kißlizu parzelli No. 34a a 34b tamnischich ležomnostnych knihow (dwór a sahroda) w hromadźe 18,3 arow pschestrěnje s murjemi twarjenjow, w měßazu měrzu teho lěta wotpalenych a se sarunazej summu wopaleńskeho schkodowanja wot 1824 markow na submißionske waschnje pschedacź.

Na kupjenje smyßleni ßo teho dla napominaja, ßwoje ßadźenja pißnje hacź do 15. novembra t. l. pola sarjadowarja połpiczanskeho lěßoweho reviera, knjesa hajnika **Bruhma** w Połpizy, wotedacź, pola kotrehož móža ßo pschedawanske wuměnjenja nawjedźicź.

Kralowska wyschschohajnisku mischtrnja w Draždźanach, 3. novembra 1880. **Rüling.**

Maruscha.

Maloruske powjedancźko.

(Pokračowanje.)

Duž Maruscha pola teho ßlepeho spěwarja wosta a jeho dom w dobrym rjedźe dźerźesche. Wona ßo sa wscho s pilnoscźu starasche; warjesche jědź, kiž bě ßłódna; drasta a schaty běchu stajnje zyke a cźiste; sahroda pod jeje ruku dobry wužitk njeßesche; kruwa, kosy a kury žaneje nusy njecźerpjachu; wona pola wobstara a tež bórsy dobre pschecźelstwo s tym běłym psom wobsankny, kotryž ju ßwěru na kóždej krocźeli pschewodźesche.

Se ßlepym spěwarjom s woprědka jenož tejko rěcźesche, schtož bě nusne; wona poniźnje cźakasche, doniž ßo wón se ßłowami na nju wobrocźi. — Bě pak to bliźschu njedźelu na wyßokich Božich ßłužbach, jako jeho prěni krócź w zyrkwi spěwacź saßłyscha. Maruscha jeho hacź na khór dowjedźe a potom delka mjes žonami stejesche; mjenujzy w ruskich prawoßławnych (grichisko-katholskich) zyrkwjach ßo nichtón ßynycź njeßmě, ale dyrbi kóždy stacź, njech je muž abo žona, njech je khěžor abo proscheř: wschitzy ßu psched Bohom runi. — A žana hudźba, žane byrgle tam tež ßłyschecź njeßu; jenož cźłowski spěw ßmě ßo k stworicźelej cźłowjekow posběhnycź.

Kóždy ras, hdyž ßo tam, hdźež ßebi to zyrkwine wustawki žadaja, hłoßy posběhnychu, ßo jedyn hłóß zunjo a ßłódko nad nimi snoschowasche; bě to hłóß, kiž wutrobu sapschija a w njej njebjesku srudobu wubudźi; kiž pak tež s dobom směrowasche, kaž ruka lubeje macźerje, hdyž nam ta cźoło majka, a jako měschnik khelich pokasa, tehdy ßo tón hłóß wyßoko nad semju posběže; Maruscha na njón kaž na sjewjenje tajnoscźe pokne poßłuchasche.

„Hawriło je, kiž spěwa", jena burowka k ßwojej ßußodźinzy schepny.

„Kak móhł tež žadyn druhi tak spěwacź", jej ta wotmolwi.

Maruscha wěstu pokornoscź sacźuwasche, jako ßlepeho s zyrkwje domoj wjedźesche; jeho spěwanje hischcźe dołho w jeje duschi tschepotasche.

Wona jeho na wschěch jeho pucźach pschewodźesche; wona jeho na hermanki, do korcźmow, na knjeźe dwory a do farskich domow dowjedźe, wschudźe, hdźež wón spěwasche. Wona jemu bandurku noschesche, na kotrejž k ßwojim spěwam hrajesche, a wona s jeho kłobukom pjenjesy sa njeho hromadźowasche.

Hdyž ßo wón tak bliźesche, tón ßlepy muž, ßo sepjerajo na ruku teho pěkneho holecźa, pßa pódla ßebje wjedźo, sdasche ßo wón proscheř bycź, haj tež tehdy, hdyž jemu pjenjesy do kłobuka mjetachu a wón dźakownje s hłowu kiwasche. Hdyž pak ßedźesche na powyschenym měsćźe a spěwasche a powjedasche, bě wón kaž kral, na kotrehož ßłowa wschón ßwět nutrnje kedźbuje.

Nichtón pak bóle na wschě ßłowa njekedźbowasche, dyźli Maruscha a jeje wutroba jej cźasto pschi jeho kraßnych spěwach a powjedancźkach sapukota. Runje tak kedźbna běsche wona na wscho, schtož Hawriło doma rěcźesche a wucźesche. Tak husto hacź ludźo k njemu pschiindźechu, wjedźesche ßebi wona tak pschihotowacź, so móžesche dó jstwy a se jstwy khodźicź a pschi tym pschipoßłuchowacź, kak Hawriło ludźom dobru radu dawasche, kak teho troschtowasche, druheho s tsecźim jednasche. A wona s kóždym dnjom bóle spósna, kajki mudry a pobožny muž Hawriło běsche, a s kóždym dnjom jeho wona bóle cźesćźesche. — Wot teho cźaßa, hdźež bě Maruscha k njemu pschischła, běsche w jeho domje wjele pěknischo. Wón a wona běschtaj lěpje swoblekanaj a běły poß bu tež s kóždym měßazom tołschi a wjeßelschi.

Na wjecźorach, hdźež běschtaj ßamaj, woßebje w symje, hdźež wulki ßněh ßlepemu spěwarjej jeho wukhody cźeźke abo njemóžne cźinjesche, Hawriło tón abo druhi spěw ßam sa ßo spěwasche, a Maruscha pocźa, najprjódzy strachocźiwje a s cźicha, potom pschezo khróblischo a wótsischo ßobu spěwacź.

„Kajki masch tola dobry hłóß", ßlepy junu rjekny, „schtó je tebje spěwacź nawucźił?"

„Ty ßam", wona rucźe wotmolwi.

Potom wonaj stajnje w hromadźe spěwaschtaj a wona wschě jeho spěwy bórsy wjedźesche a tež na bandurzy hracź nawukny, tak so móžesche spěwanje pschewodźecź.

Jedyn dźeń Hawriła bohaty bur s tamneje strony rěki Dněstra wopyta. „Kajku rjanu holzn wy tu macźe", tón rjekny, jako bě Maruscha se jstwy wuschła.

„Tak, — je wona rjana?" prasche sche ßo spěwar, „ja wschak to njewěm, dokelž ju widźecź njemóžu. Kajka dha je? kajkej ma wocźi? je wulka abo mała? běła abo bruna?"

„Wona je kaž ßorna; to je wscho, schtož móžu prajicź", bur wotmolwi.

A Hawriło pocźa ßebi jeho ßłowa rozmyßlecź.

(Skónčenje přichodnje.)

Wußudźenja.

Lawniski ßud 22. oktobra.

(B. N.) Dźěłacźerka Marja Scholczina s Porschiz běsche 20. septembra dwě schćěpje drjewa, 40 np. hódnej a korczmarjej Handrikej ßłuschazej, wsała, so by jej doma na tepjenje pschetrjebała. Dokelž ßo bórsy wusna, dosta jenož jedyn dźeń jastwa.

Tu ßamu schtrafu dosta tež dźěłacźeř Handrij Pjetschka s Lichanja, dokelž běsche 18. septembra korczmarjej Rudolfej 30 cigarrow, 30 np. hódnych, s kaschczika wsał.

Cźěßla Jurij Hoker s Porschiz 3. oktobra do Haufez korczmarstwa w Budyschinje pschińdźe a da ßebi tam schinku, khlěba a piwa dacź, schtož jemu derje ßkodźesche, ale jako měješche sa to płacźicź, žanych pjenjes njeměješche. Sa tajke jebanstwo jeho k dwěmaj dnjomaj jastwa wotßudźichu.

Dwě dźěsczi Schneiderez mandźelskeju (wón je cźěßla) s Radworja běschtej na jenym poln rycźerkubleřskeho najeńka Lütticha w Hucźinje něschto wósta a něhdźe masku běrnow wsakoj, so běschtej to starschimaj domoj pschinjeßłej. Dokelž běschtej hižom prjedy Schneiderez dźěsczi kranjene wězy domoj pschinjeßłej a njeběschtej teho dla žaneje schtrafy wot starscheju dostałej, po tajkim khróble saßo kranyłej, dha buschtej jeju starschej k 2 dnjomaj jastwa saßudźenaj.

Do Mjeschiz 25. augusta handwerski Mettke s pruskeje Schlesynskeje do Brodez korczmy pschińdźe, so by ßo s palenzom wokschewił. Žandarm, kiž tam běsche, ßebi wot njeho jeho papjery žadasche a bórsy spósna, so je na tej papjerje, kotruž dosta, pschikasnja napißana, so ma ßo Mettke runy pucź domoj podacź. Prjedy hacź bě žandarm s cźitanjom hotowy, chzysche zusnik wostajschi wscheho cźeknycź, bu pak wot žandarma pched durjemi doßahnjeny. To ßo jemu tak mało lubjesche, so wón žandarma hrabny, dó jstwy cźißny a na nim kleczo jeho tak straschnje dajesche, so bě tón saduschenju bliski. Pschi tym na žandarma satraschnje ßakrowasche, wokajo, so chze jeho skónzowacź. Wot ludźi, kiž na pomoz pschiběžachu, hrabnjeny a dó jstwy swleczeny, hdźež jemu ruzy swjasachu, wón wokasche: „hdy bych jeno móhł, bych žandarma na měscźe sarasył. Hdy budźich jenož nóž wucźahnycź móhł, budźich teho pßa hnydom sakłół" — a schtož hischcźe hewak hrosneho wokasche. Dokelž jeho hnydom do města wotwjescź njemóžachu, pschetož běsche wjecźor, dha jeho najprjódzy do kólnje kublerja Tischera sanknychu. Tam wón dale ßakrowasche a selesche a tež wokasche, so zyłe hněsdo sapali, je-li so jeho njepuschcźa. A dokelž běsche lohko móžno, so běchu jeho towarschojo hischcźe w bliskoscźi, dha jeho do khěžki dowjedźechu, hdźež hewak ßykawa steji. Tola tež tam wón zyku nóz harowasche a se sapalenjom hrožesche. Sa to wscho jeho ßud k jenemu lětu a dwěmaj měßazomaj jastwa wotßudźi.

Murjeř Mikkawsch Pjetasch s Nowych Bóschiz, hižom trójzy khostany, běsche 4. septembra w Kozorez korczmje jenu tobakowu krubku s tobakowej móschnju a dwaj dnjaj posdźischo dwěmaj žandarmomaj pjenjesy poskicźał, so jeho njebyschtaj pscheradźikoj, a wón k temu stejesche, so je 15. septembra w Khróscźizach s jeneje stwy něschto worzelowych pjerow kranył, pschi jenej tamnischej nowotwarbje harował, ßo polizajskemu sastojnikej spjecźił a na njeho ßwarił. Wón bu teho dla k 9 měßazam jastwa wotßudźeny.

Kowarski Ernst Hermann Maniza s Walow, lědom 18 lět stary, běsche 17. septembra w Funfakez sahrodnistwje w Starym Lubiju dwaj kruchaj koproweje roły a 28. septembra domownikej (hausknechtej) w hoscźeńzu „k němskemu domej" w Lubiju 4 hriwny pjenjes s koža kranył. Wón dosta sa to 2 měßazaj 5 dnjow jastwa.

Wopor dźakneje wutroby.

My sakszy Sserbja mamy ßo naschemu kralowskemu knježeřstwu sa to dźakowacź, so ßo po móžnoscźi wo to stara, so by ßo nasch ßerbski lud wot ßerbskich duchownych a wucźerjow wodźił a wucźił. Wone s tym wschitko to cźini, schtož móžemy wot njeho sdobnje žadacź. Nasch dźak budź jemu sa to sjawnje wuprajeny. Ale doßaha tale staroscź, so by hrožazy njedostatk ßerbskich duchownych a wucźerjow wotwobrocźiła? Ně! — Je s tutej staroscźu tež jenož něschto sa wucźbne pschihotowanje lěkarjow a prawisnikow ßerbskeje narodnoscźe scźinjene? Niz najmjeńsche!

Tola komu dźakujesch ßo ty, wboha wudowa, hdyž ty ßmjercźsrudna s cźrjódźicźku ßwojich dźěcźi pschi kaschcźu lubeho nana a sežiwjerja płakajo stejisch, so cźe měschnik w twojej macźerněj rěcźi s troschtom Božeho evangelija posběhuje a tebi w rěcźi njebocźicźkeho mandźelskeho nadźiju saßowidźenja pschipowjeda? A ty, ty hrěschna, tola pak sa wumóžazym wodacźom žadaza duscha, by tebi, hdy by ßo w zusej rěcźi spowjedacź měła, móžno było, wschitke, wschitke twoje hrěchi a pschestupjenja wuspowjedacź? Komu masch ßo sa to dźakowacź, so twój spowjedny wótz twoje hrěchiwusnacźe rosymi? Komu masch ty, komu mam ja, komu mamy ßo my wschitzy sa to dźakowacź, so ßo nam wyßokoßwjate sakramenty w ßerbskej rěcźi podawaja? Abo njeměnisch ty, so ßo nam pschi jich podawanju w zusej rěcźi wulki dźěl jich žohnowanja shubi? A komu mamy ßo dźakowacź sa tu nadźiju na dopjelnjenje nascheho poßlenjeho sewskeho požadanja, teho požadanja, so něhdy tež nad naschim rowom Knjesowy ßłužobnik najpoßleńsche požohnowanje w naschej lubodrohej macźerněj rěcźi praji? — Ty nano, komu masch ßo ty dźakowacź, so twoje dźěcźi hischcźe ras tak rady do schule khodźa, dokelž wucźeř k nim w jich ßerbskich macźerných ßłowach rěcźi? Komu masch ßo ty, macźi, dźakowacź, so twoje dźówcźicźki w twojej rěcźi ßwojeho Sbóžnika tak prawje spósnacź a lubowacź nawuknu? A wy starschi, komu macźe ßo sa to dźakowacź, so waschi ßynojo to, schtož je jim w schuli horjedate, teho dla na lóhke waschnje dokonjeja, dokelž jim to jich ßerbska macźerna rěcź polóźa? — Kak radostne sacźucźe je to sa naschich khorych, hdyž móža ßo w ßwojej rěcźi lěkarjej dowěricź? Komu maja ßo sa to dźakowacź? Njebě mjes nami tyßazami (tawsyntami) a saßo tyßazami Sserbow hischcźe ženje žane dobre prawo njeprawemu nadpadej wustajene, njebě mjes nami hischcźe ženje žana njewinowatoscź w prawisniskim strachu? Ranjene prawo, wonjecźescźena njewinowatoscź — wonej rěcźitej dobycźeřszy, wonej rěcźitej pscheßwědcźazy jenož w macźerněj rěcźi! Kak dyrbitej tola dźaknej bycź, hdyž wucho ßerbskeho rěcźnika namakatej! Ale komu dha potom tež dźak sa to ßłuscha? Haj, komu mamy ßo sa to dźakowacź a hischcźe sa wschelake druhe?

Wěscźe naschim ßerbskim duchownym, naschim ßerbskim wucźerjam, naschim ßerbskim lěkarjam, naschim ßerbskim rěcźnikam.

Tola ßmy jenož jim, jenož jim ßamym tajki dźak winojcźi?

O praschej ßo jich jenož ßamych! Woni tebje s twojim dźakom na ßwojich starschich pokasaja. Woni budźa tebi s dźěcźazeje, s dźakownoscźu pschepjelnjeneje wutroby powjedacź wjedźecź, kak je nan wschu ßwoju móz nakožił, wschě ßwoje wusbytkowanja woprował, so by khósty droheho studowanja snjeßł, so by ßyna sa wuswolene powołanje wuwucźiez dał; — woni budźa powjedacź wjedźecź, kak je macź lěta, haj, lěta dokho stajnje w modlitwje proßyła, so by Bóh ßwoje žohnowanje na pilnoscź jeje ßyna położił a jeho sbožownje k dobremu kónzej dowjescź dał; — woni budźa powjedacź wjedźecź, kak ßu starschi, bratsja a ßotry, haj, zyła ßwójba, tra-

dali a na wschě boki a waschnje lutowali, so by ßyn nusne ßrědki k studowanju měł. — Tež budźe czi kóżdy wot nich dale powjedacź wjedźecź, kak hłuboko-bolosnje je jemu do wutroby rěsało, hdyż je ßo se schule abo s universiteta domoj wrócził a nana wot pschesměrnjeneho napinanja do czaßa sestarjeneho a macź wot wulkich staroscżow woschědźewjenu namakał. Kóżdy budźe czi dale powjedacź, so je ßebi ßam prajicź dyrbjał: Hlaj, s myta wot dźěła, wobcźeżnoscźe a prózy twojich lubych starschich; hlaj, s myta wot sahe seschědźiwjenych włoßow twojich czescźedostojnych starschich je czi Bóh ßrědki k studowanju spożcził.

Haj, sawěrnje, tajkim starschim ßłuscha najhorzyschi dźak, niz jenoż jich ßynow, ale tež zyłeho ßerbskeho luda, a tež twój dźak. A ty wschak ßam czujesch, so tajzy starschi tajke wopory ani s hordoscźe ani s pyschniwoscźe ani s požadanja, ßwojeho ßyna jako wyßokowucżeneho a wyßokocżescźeneho muża widźecź, njejßu pschinjeßli. Ně, woni tute wopory pschinjeßechu, so bychu jich ßynojo dary, jim wot Boha spożczene, derje nałożicź nawuknyli, nałożicź k czescźi a khwalbje Božej a k wużitku a sbożu ßwojeho ßerbskeho luda.

Tajkim starschim nasch dźak ßłuscha, niz mjenje dyżli jim ßynam.

Ja, jedyn s mjeńschich mjes mojim ludom, wusnaju ßo winojty tajkeho dźaka a sjawnje pósnawam, so ßo njeběch na tule dźaknu pschißłuschnoscź dopomnił.

Ja proschu cźe, luby czitarjo, pruhuj ßo, hacź ßy lěpschi, dyżli ja!

Schtó pak tu ßamu winojtoscź czuje, schtóż ma tu ßamu khróbłoscź k sjawnemu wusnaczu tuteho ßwojeho dźakneho dołha, teho jako pschecźela postrowjam, teho jako bratra witam, tón njech nětko so mnu ßwoju dźaknu pschißłuschnoscź dopjelnjej!

Kak móżemy pak naschim duchownym, naschim wucżerjam, naschim lěkarjam, naschim rěcżnikam, każ tež jich wyßokosaßłużbnym starschim ßwój dźak lěpje wopokasacź, khiba tak, so kóżdy wot naß po ßwojich mozach pschinoschk da k tym wulkim, sa wschelakich starschich njepschewinitym khóstam, kotrež ßu sa sdźerżenje studowazeje ßerbskeje młodoscźe na wyschschich schulach, na seminarach a universitetach nusne.

Wschitzy, kotrymž ßmy dźak winojczi, tutón nasch dźak, hdyż jón na runje prajene waschnje wopokasamy, wěscźe radostnje horje wosmu. Jenoż tak móżemy ßo jim na łahodne waschnje dźakowacź a jenoż tak my jim s naschim dźakom radoscź pschihotujemy.

Teho dla ßym ja, luby czitarjo, towarstwu k pomozy studowazeje ßerbskeje młodoscźe pschistupił. Dźi tam też a czińi teho runja! **Jan Krügar.**

Pschispomnjenje redaktora. We wustawkach towarstwa rěka: Towarstwo Pomozy sa studowazych Sserbow ma sa wotmyßł: Pjenjeżne podpjeranje młodych Sserbow, kotsiż ßo na seminarach, gymnasijach a universitetach sa wucżerstwo, prědarstwo, wukonjenje rěcżnistwa abo lěkarstwa atd. pschihotuja. Po potrěbnoscźi ßmědźa ßerbszy wucżomzy druhich wyschschich wustawow (mjes nimi też ratarskeje schule) ßo podpjeracź. — Kóżdy ßobustaw towarstwa ma lětneho pschinoschka s najmjeńscha 1 hriwnu (marku) dacź. Pokładnik (kaßirar) towarstwa je knjes haptykar Měrsch (firma: „Gebrüder Miersch") na żitnych wikach.

-a. **Sserbski spěwanski ßwjedźeń 29. septembra 1880 w Budyschinje.**

(Pokračowanje.)

Njeběsche hischcźe dobycźe nascheho spěwarskeho wójska dospokne, dha w poßlednim czißle hischcźe ras wschě mozy do wóhnja stupichu: czo. 18 běsche skónczny chor se ßwětn. oratarija „Nalěczo", komp. 1860, 1. pschedn. 9. okt. 1861 w Budyschinje. Mjeńsche solo mějachu w nim: knjeżna Bandźiz sopran, knjeżna Scheibez alt, k. Borsch tenor a k. Kral baß. Pschihódnischi kónz běsche ßo sa konzert s cźeżka wubradź móhł, hacź tónle wulkotny chor. Każ roshorjene morjo schumjachu mózne akkordy psches salu, jena żołma druhu honjesche. Wschě hudźbne effekty, wschě ßrědki, sacźischcź hudźby powyschicź, je komponist tudy nałożił. Nasch pschekraßny chor mějesche tu doßahazu składnoscź, wschě ßwoje wubjerne strony pokasacź. Tele mózne, poknoswucżne soprany běchu woprawdźite wokschewjenje sa wucho pschecźela rjaneho spěwa. Effekt chora też běsche njepschetrjechjomny. Stotere ßławy a sahorjene plazanje wuprajichu njesprózniwym wustojnym spěwarjam, jich wucżerjej a ßławnemu komponistej derje saßłużeny dźak pschipoßłuchařstwa sa wubjernu sabawu. Haj, wubjernu sabawu je w konzercźe namakał kóżdy, njech ßo na hudźbu wusteji abo niz; a krucźischi kritik budźische ßo wusnacź dyrbjał, so je spokojeny. Skutk pak ma ßo wo tak wyschsche ważicź, hdyż horzotu wopominamy, kajkaż w sali knjeżesche. Na powyschenym podiju pak, na kotrymž spěwarki a spěwarjo stejachu, běsche horzota hischcźe hórscha; a tsi hodźiny ßu tam wbosy stacź dyrbjeli. A pschi tym tón dołhi programm a jena jeniczka pausa. Dźiw budźische wo prawdźe njebył, hdy budźichu na poßledk womucżnili a czeřstwoscź hłoßa shubili byli.

Duż dwoji dźak a ßława jim! Woßebnje wobdźiwał ßym njesaniczomnu móz a czeřstwoscź młódneho hłoßa knjeżny Bohumiły Kordinez, kotraż mějesche niz jenoż najcźeżsche a najdlěżsche partije, ale kotraż běsche s mało wuwsacźemi pschi wschěch czißłach wobdźělena: a njedźiwajzy na to je hacź do poßlednjeho synka spěwała każ ßokobik. Jej woßebne pschipósnacźe a ßława!

So ßmy wulzy spokojeni konzertnu salu wopuschcźili, to drje mamy ßo tak derje naschim pilnym spěwarjam dźakowacź, każ też wubjernemu programmej. A pschi tymle saßo ßu tsi faktory ßobuskutkowali: Seileř, narodna pěßeń a Kozor. Seilerjowy duch naß wobdawasche. Żel, so tónle njebjeski spěwař wot ßwojeho czaßa dospósnaty njebu. Kóżdemu wón něschto skicźi. Njech ßy srudny abo wjeßeły, stary abo młody, w jeho spěwach twoja duscha ßłódku zyrobu namaka. S jeho pěßnjow ßym nawuknył, schto je poesija, schto rjanoscź. Ja ßym wjele wulkich pěßnjerjow czitał, Seilerjej pak ßłuscha prěnje městaczko w mojej wutrobje. A schto dyrbju wo lubosnoscźi a mozy nascheje narodneje pěßnje prajicź? Pokasam jenoż na wulkotny sacźischcź, kotryż je „Ssyrotka" we wschěch pschipoßłucharjach sawostajiła. Wěso dźěli ßo do njeho, każ pola Seilerjowych spěwow, Kozorowa hudźba. — Lětßa běsche programm historiski, po tajkim pschedpißany. Na bliżschim spěwanskim ßwjedźenju nadźijamy ßo wjazy narodnych spěwow k. Kozoroweje komposizije nadeńcź. Witane bychu nam tam też někotre druhoßłowjanske hłoßy byłe. Też sdasche ßo nam lětuschi programm trochu dołhi, spěwarjow a pschipoßłucharjow jenak napinazy. A hdyż programm wěsteho kharaktera dla pschedpißany njeje, wěscźe też wjazy chorow na nim nadeńdźemy, dyżli lětßa; na nasch wubjerny chor dźě móżemy ßo na wschě pady spuschcźecź. Wón je sakładny kamjeń ßławy nascheho spěwanskeho ßwjedźenja. (Skónčenje.)

Swětne podawki.

Němske khěżorstwo. Kralowa Karola ßo hakle něhdźe 20. novembra s Italije domoj wróczi. Wona chze na dompucźu Paris wopytacź. — W tychle dnjach běsche w Drażdźanach wjele hladanja a rěcżenja, a to jeneho wosa dla, kiż po Drażdźanach a

ſ wonka Drażdżan wokoło jěſdźeſche. Bě to khórejta (kuczа), do kotrejež njeběchu konje ſapſchehnjene, ale kotrejež koła ſo wot pary cźěrjachu. To drje njeby ſamo na ſebi tak jara dźiwne było, dokelž wſchědnje widźimy, kak ſo lokomotiva na żeleſnizy wot pary cźěri; ale to je dźiwnje, ſo ſo ſ tajkim nowowunamakanym woſom po pleſtrje a po ſchuſeju jěſdźicź hodźi, kaž ſ woſom, do kotrehož ſu konje ſapſchehnjene, a ſo ſo tón wós hiſchcźe wjele lóżo wrócźa, dyžli tajki ſ konjemi. — Kral Albert je ſo tež na nim wjeſcź dał a prynzojo a prynzeſtyny ſu ſo tež po dworje kralowſkeho hrodu na nim woſycź dali. — Nětko ſu wſchelazy pjenjeżnizy do towarſtwa w hromadu ſtupili, kiž chzedźa tójſchto tajkich woſow natwaricź dacź a potom ſ nimi drażdżanſkich wobydlerjow a jich wězy woſycź, kaž je ſo to hacź dotal ſ omnibuſami, dróżkarjemi a fórmanami ſtało. Pſches to budźe w Drażdżanach něſchto ſtów mjenje koni trjeba.

— Bjes rekrutami, kotſiž w tychle dnjach do regimenta tſělzow ſaſtupichu, běſche tež ſedmy ſyn kublerja Sorgera ſ Roſchawy. Wſchitzy jeho ſtarſchi ſcheſcźo bratſja ſu tež wojazy byli abo ſ dźěła hiſchcźe we wójſku ſteja.

— W Kótmaru ſu ſo 6. novembra wjecźor pódlanſke twarjenja tamniſcheje korcźmy wotpaliłe a měnja ludźo, ſo je tutón woheń ſakożeny, kaž tež někotre druhe, kotrež ſu tam pſched někotrym cźaſom byli. Duž ſu tam jeneho zuſnika, kotryž je dźiwnje doſcź tež pſchi prjedawſchich wóhnjach w Kótmaru widźeny byl, jimali a na ſud dowjedli.

— W Dittelsdorfje ſu ſo 5. novembra wjecźor Fünfſtükez domſke ſ bróżnju wotpaliłe.

S Barlina pißaja, ſo ſo na ſejmje wo tak mjenowanym wokrjeſnym porjedźe (kreisordnung) jedna, kotryž maja někotre pruſke provinzy dostacź, mjenujzy: Hannoverſka, Póſnańſka (Poſen) a Schleswig-Holſteinſka.

— Hrabja Hatzfeld, kotrehož chze wjerch Bismark, kaž tydźenja pißachmy, ſa ſtatneho ſekretarja w miniſterſtwje ſwonkownych należnoſcźow měcź, je ſo ſ dźowku pjenjeżnika Bleichrödera w Barlinje ſlubił a je tón jeho dołhy ſapłacźił. Hrabja Hatzfeld pjecźa na nowe lěto do ſwojeho noweho ſaſtojnſtwa ſtupi, je-li ſo w Konſtantinoplu, hdźež je wón němſki póſłanz, jara nuſny njebudźe.

Awſtrija. Dźělba němſkich ſapóſłanzow winſkeho rajchsratha je wobſankła, we Winje ſhromadźiſnu dźerżecź, w kotrejž chzedźa wuradźowacź, kak bychu nětcźiſche awſtriſke miniſterſtwo powalicź móhli, dokelž tuto miniſterſtwo na to dźěła, ſo bychu awſtriſzy Sſkowjenjo ſwojeje rěcźe a narodnoſcźe dla te ſame prawa měli, kaž awſtriſzy Němzy. Němſzy ſapóſłanzy prěnjeje komory ſu pak ſo ſarjekli a na tu ſhromadźiſnu njepſchińdu.

— W tychle dnjach mějachu w někotrych awſtriſkich krajach ſylne ſemjerżenje, kotrež je Dalmatſkej, Iſtriſkej, Korutanſkej, Schtyrſkej, Khrowatſkej, nawjecźornej Wuherſkej a Delnjej Awſtriſkej wjele ſchkody nacźiniło. Najwjazy je khrowatſke měſto Sahrjeb (Agram) ſchkodowało. Hižom pſchi prěnim ſtorku tajki próch wot padazych wuhnjow, murjow a twarjenjow k njebju ſtupaſche, ſo bě ſkoro tak cźma, kaž by wjecźor byl. Skoro żana khěża njeje njewobſchkodźena woſtała; na 30 cźłowjekow bu wot padankow wobſchkodźenych, někotſi buchu ſaraźeni.

— Awſtriſki khěżor je hnydom do Sahrjeba telegramm póſłał, w kotrymž praji, ſo budźe wobſchkodźenym po móżnoſcźi pomhacź a khrowatſki ſejm, kotryž je w tu khwilu runje w Sahrjebje ſhromadźeny, je tež w mjenje kraja ſwoju pomoz ſlubił.

Franzowſka. Knjeżeřſtwo tuteho kraja je hacź dotal ſ 300 klóſchtrow něhdźe 5000 mnichow ſ gwałtom wuhnało. Jenož něhdźe 400 karthanſkich a 1800 trapiſtſkich mnichow je ſmęło w ſwojich klóſchtrach woſtacź, dokelž běchu ſo wukaſnjam knjeżeřſtwa, w měrzu klóſchtrow dla wudatych, podcźiſłi. Hacź dotal tež hiſchcźe tajke klóſchtry, w kotrychž ſu knjeżny-mniſchki, dale wobſteja, hacź runje ſo njejſu wukaſnjam podcźiſłe. — Jedyn klóſchtr bjes tymi, ſ kotrychž ſu mnichojo wupokaſani, je prämonſtratentſki klóſchtr bliſko měſta Taraſkona. Wón je po ſtarym waſchnju tak twarjeny, ſo je kaž twjerdźiſna, a mnichojo běchu, ſo by nichtón do njeje njemóhł, wſchě durje a wrota ſ kamjenjemi a cźeſankami ſaracźili. Duž póſłka knjeżeřſtwo wojakow, ſo bychu cźi klóſchtr wobłehnyli. To ſo ſta a chzychu tam wojazy tak dołho ſtacź, hacź njebychu mnichojo żaneje zyroby wjazy měli a ſo teho dla poddacź dyrbjeli. Ale hižom na tſecźim dnju wojazy jene małe duricźki wuſłědźichu, kotrež ſaracźene njeběchu, a ſ nimi do klóſchtra ſaſtupichu a mnichow ſ njeho wuwjedźechu. — W Turkoingu ſo wupokaſanje mnichow ſ krejpſcheleczom ſta. Měſchcźenjo běchu ſo ſběżeli, ſo bychu mnichow ſakitowali. Duž buchu wojazy na měſchcźanow póſłani, kiž něhdźe 60 ludźi mjenje a bóle ranichu.

Ruſſowſka. W Petersburgu je ſo w tychle dnjach ſjawne ſudźenje nad tymi nihiliſtami ſapocźało, kotſiž ſu w Charkowje wjerch Krapotkina ſatſělili, na żeleſnizy pſched Moſkwu ruſkeho khěżora ſtónzowacź a jeho poſdźiſcho w jeho petersburgſkim hrodźe pſches wubuchnjenje dynamita moricź pytali.

Turkowſka. S Konſtantinopla pißaja, ſo budźe Dulcigno ſa někotre dny Cźornohórſkej wotſtupjene. — (Móżno, ſo ſo to ſtanje — abo tež njeſtanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. (Wucźah ſ K. P.) Schtwórtk, 28. oktobra bu tudy na Mikławſchku pohrjebany k. Franz Hugo Seyfert, knjes nad Dobroſchizami a emeritirowany ſudniſki hamtman, kiž bě po krótkej khoroſcźi w Drażdżanach ſemrjeł. Po dokonjenju prawniſkich ſtudijow mějeſche najprjedy ſaſtojnſtwo na tachantſkim patrimonialnym a potom na krajnym ſudniſtwje w Budyſchinje. Hdyž bu w Rakezach kralowſke ſudniſtwo ſakożene, bu wón tam prěni hamtman a jako tajki pſchińdźe potom do Schěrachowa. W wſchěch ſwojich ſaſtojnſtwach bě njebohi ſprawny a pſchecźelny a teho dla tež cźeſcźeny muž, ſchtož naſch ſakſki kral pſchi jeho emeritirowanju ſ tym ſjawnje pſchipóſna, ſo jemu rycźeřſtwo ſakſkeho ſaſłużbneho rjada wudźěli. Wón bě horliwy Sſerb; ſobuſtaw budyſkeje ſerbſkeje Bjeſady a Macźizy Sſerbſkeje.

— -a. W ſerbſkim katholſkim ſeminaru w Praſy ſtuduja tuto lěto cźile ſerbſzy młodźenzojo: Jakub Bart ſ Kukowa, stud. theol. w III. (poſłenim) lěcźe; Franz Cźornak ſ Budyſchina, stud. theol. w II. lěcźe; Jurij Libſch ſ Miłocźiz a Mikławſch Bjedrich ſe Smjerdźazeje, stud. theol. w I. lěcźe. Gymnaſium wopytuja: Ota Kleiber ſ Różanta a Mikławſch Żur ſ Worklez w VIII. rjad.; Michał Wjeſela ſ Liſcheje Hory w V. rjad.; Jakub Nowak ſ Kaſchez a Jakub Reńcź ſ Khróſcźiz w IV. rjad.; Jurij Kral ſ Radworja w III. rjad.; Mikławſch Sarjeńk ſ Dźěżnikez w II. rjad. — Dwaj Sſerbaj, Michał Zyž ſe Schunowa a Filip Rěſak ſ Bělcźez, kotrajž chzyſchtaj lětſa teho runja theologiju ſtudowacź ſapocźecź, dyrbjeſchtaj prěnjeho oktobra do wojakow a ſtaj do infanterie-regiementa Nr. 103 w Budyſchinje ſaſtupiłoj.

— W kerkach niże tudomneje tſělerńje bu 8. novembra jedyn něhdźe 60 lět ſtary muž wobwěſnjeny namakany. Po ſdacźu je wón kamjenjeklepar byl.

S Delnjeje Kiny. (B. N.) Na tudomnych ležomnosćach blisko korčmy je ßo ßrjedu, 10 novembra, rano w 5 hodźinach jena fajma, 44 kop wowßa wopschijaza, dospołnje spalila.

Se Spytez. (B. N.) Tudomny konjazy wotroczk Handrij Barth je 8. novembra wječor w ßedmej hodźinje na schußeju pola Cźerwjenych Noßliz ſ wosa panyk, wot kotrehož bu wón tak straschnje pschejědźeny, so je najskerje hnydom wumrjeł.

S Budyschinka. Do nascheho zyrkwinskeho prjódkstejeřstwa ßłuscheja nětko ßlědowazy knježa: Jan Petzold, kowařski mischtr a rychtař w Pschiwćizach, žiwnosćeř Jan Krawz (Schneider) w Pschiwćizach, Jan Jeremias, žiwnosćeř w Budyschinku, Jan Mikanja, khěžeř w Budyschinku a farař Ernst Krügar jako pschedßyda.

S Porschiz. Do nascheho zyrkwinskeho prjódstejeřstwa ßłuscheja nětko ßlědowazy knježa: kubleř Jan Mickel w Kumschizach, kubleř Pětr Krawz (Schneider) w Konjezach, kubleř August Guda w Kubschizach, žiwnosćeř Korla August Kozuschki w Boschezach, kubleř Korla August Spotka w Lětonju, žiwnosćeř Jan Mitasch w Krakezach, kubleř Jan Hetman w Porschizach a farař Hermann Julius Trautmann jako pschedßyda.

S Pißaneho Doła. (S.) Schkleńzutočeř Franz Nekwinta ſ Cźech, 17 lět stary, měješche 22. oktobra to njesboże, so jeho rjemjeń, kotryž nakładowasche, sa ruku hrabny a ju skama a ju też hewak jara wobschkodźi. Wón bu bórsy do hojernje we Wojerezach dowjeseny, hdźež jemu dwaj lěkarjej ßwoju pomoz wopokasaschtej.

Se Skaskowa. (S.) Pónd źelu, 8. novembra, wječor wokoło 6 hodźin tudomneho dźěłaćerja Bjedricha Augusta Böhnischa, kotryž běšche praßowar w tudomnej briketowej fabrizy, pódla wulkeho koła na kruchi rostorhaneho namakachu. Jemu běšche hižom 7 lět tajke praßowanje dowěrjene a je jeho pschi masanju maschinerije, pschi čźimž ßo njeje doscź na kedźbu brał, wulke koło shrabnyło a moriło. Wón sawostaji wudowu a 5 njewotćehnjenych dźěćźi. Druhi praßowar Haufa běšche prěni, kiž jeho cźěło wuhlada.

Wukasy wyschnosćże.

§ Město knjesa ſ Magnus nad Drožźijom je wot budyskeho hamtskeho ßudnistwa k. prof. Dr. Heiden w Pomorezach sa směrza sa wßy Konjezy, Kumschizy, Kubschizy a Drožźij pomjenowany.

§ 17. novembra budźe ßo po žadanju herbow njebocźiczkeho konjazeho rěsnika Libschera w Hajnizach k jeho sawostajeństwu ßłuschaza khěža ſ łukami w Hajnizach, na 10750 mk. taksirowana na pscheßadźowanje pschedawacź.

-a. Hudźba a spěw.

Stary Budyschin je počał wschón musikalny bycź. W běhu jeneho měßaza, wot 22. septembra hacź do 24. oktobra, mjenje dyźli 8 spěwanskich konzertow licził njejßym. W ßlědowazym mjenuju wažnische ſ nich. „Sserbski spěwanski ßwjedźeń," 29. sept. — Zyrkwinski konzert ſ historiskim programmom, wuwjedźeny wot měšchaneho chora pod wjedźenjom k. wučerja Ssymanka, 17. oktobra w pětrowskej zyrkwi. — 20. okt. 30. sakoženski ßwjedźeń tudomneho mužskeho spěwanskeho towařstwa „Sängerbund;" konzert wjedźische k. tachantski wučeř a chorski dirigent A. Engler. Na programmje stejesche jako poßlenje cźißko: „Glück auf!", chor a dwójny kwartett ſ pschewodom instrumentow wot A. Englera. Ja na to woßebje spomnju, dokelž je tole prěnja wjetscha komposizija se ßwětneje hudźby, ſ kotrejž młody komponist do sjawnosćże stupi. Zyrkwinskich jeho komposizijow ßym hižom wjazy ßłyschał; wschě ßu ßo mi lubiłe. Jeho „Glück auf!" — je to hewjeřski spěw — pscheradźi niz jenož woßebne hudźbne dary, ale też wjele studijow a wulke nashonjenje w mužskim spěwje. Njeje to jenož mój ßamßny wußud, ale ßudźachu tak wschelazy hudźby-wustojni, hdyž praju, „Glück auf!" je derje radźena komposizija. Pschipoßłucharstwo też ju se sahorjenym plazanjom a bravowokanjom pschija. „Glück auf!" też my k. Englerjej pschiwołamy; měj sboże, młody komponisto, w ßwojich dalschich pokračowanjach; wobradź nam bórsy saßo hódnu komposiziju, kaž „Glück auf!" — 24. oktobra měješche tak mjenowane „Heringowe spěwanske towařstwo" pod wjedźenjom k. wučerja a komponista Helma konzert w sali tudomneje tachantskeje schule. Wustojnosćź tehole towařstwa, měšchany chor, je se stara snata.

Přilopk.

* Saßo ßu njekniczomni ludźo žadkawy njeskutk na železnizy wuwjedli. Ssobotu wječor w 10 hodźinach, jako železniczny cźah psches halschtrowski móst jědźesche, storcźi lokomotiva do 8 łóhcźi dołheho a khětro ßylneho, duboweho schtoma, kotryž běšche prěki psches kolije ſ wotpohladanjom połoženy, so by ßo cźah swróćźił. Bohu dźakowano pak cźah hnydom sasta a tak ßo žane dalsche njesboże njesta.

* Sa pčołarjow je ßlědowazy podawk sajimawy. Jako wuhnjeř w tychle dnjach w schuli w Oberrickelsheimu wuheń mjecźesche, trjechi wón w pjezaku, w kotrymž ßo w lěcźe njebě tepiło, na dźiwny sadźěwk. Roj pčołow běšche ßebi mjenujzy tutón pjezak sa wobydlenje wuswolił a ßebi w nim khětru hromadu mjeda sa symu nanoßył.

* Jako ßo 26. oktobra w Geyeru nad Rheinom kermuscha ßwjecźesche, pschińdźe hordźe stupajo jedyn jeleń do wßy a chzysche, dokelž jeho wołanje dźěćźi spłóschi, psches jedyn płót cźeknycź, wón pak ßo se ßwojimi rohisnami do łatow saschmjata a bu khětsje wot schtyrjoch burow swjasany a do jeneje bróžnje wotwjedźeny. Tam ma ßo wón zyle derje, dokelž pak je wón khětro worakawy a bodźazy, ßměźa ßo jemu jenož ſ kedźbliwosćźu blizicź. S wotkal je pschischok, ßebi njemóźa wumyßlicź, dokelž na 10 mil w wokolnosćźi žadyn wjetschi lěß njeje.

* Jedyn žadkawy njedocźink je w běhu tuteho lěta sa ßobu hižom pjecź holzow a žonow w wokolnosćźi Bochuma w Westfalskej nadpanyk, wonjecźesćźił a sadajił — a pschezo hischcźe tuteho žadkawza wußlědźili njejßu, hacź runje ßu teho dla polizistojo ſ Barlina pschischli a wschu ßwoju wuschiknosćź a mudrosćź nakožowali. Zyły kraj wokoło Bochuma je w wulkim njeměrje.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Bjedrich Hermann Wild, murjeř a wobydleř na Židowje, ſ Hanźu Kraskez ſ Plußnikez. — Jan Korla Bohuwěr Budař, dźěłaćeř a wobydleř w Schekezach, ſ Marju Hetmanez ſ Brěsowa. — Jan August Žur, hospodařski pomoznik w Běćźizach, ſ Hanu Wjeńkez w Sstonej Borschćźi.

Katholska zyrkej: Jakub Bärsch, murjeř tu, ſ Hanu Němschkez ſ Lemischowa. — Josef Bernhard Bulank, klóschtrski hajnik w Łasku, ſ Marju Seru Pjechez ſ Maleschez.

Zemrjeći:

Dźeń 21. oktobra: August Bartusch ſ Błohaschez, sastarany w dźěłarskej khěži na Židowje, 55 l. 1 m. 36 d. — Helena Martha, Jana Kozora, sahrodnika w Hunjowje, dź., 6 m. mjenje 5 d. — 24., Jan Korla Otto, khěžkař a dźěłaćeř w dobruschanskim półvrniku, 48 l. 29 d., shubi žiwjenje psches rosbuchnjenje półvra.

Jedyn **wětrnik** ſ khěžu a ſe 4 kórzami pola je na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicź we wudawarni „Serb. Nowin."

Khěža czíſło 6 w Małej Dubrawzy ſe 4 kórzami pola je hnydom na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicź pola zyhelſkeho miſchtra **Kſchižana** tam.

Jena **korczma** ſ 5 kórzami pola, ſe ſahrodu a łuku je hnydom na pſchedań. Domſke ſu nowe a je wſcho dalſche ſhonicź we Wadezach czíſło 9.

Wupſchedawanje
hotoweje ſymſkeje draſty
pola
H. M. Kubaſcha
na garbarſkej haſy czíſło 432.

Pſcheńczny muku
wot ſtareje pſcheńzy,
maſſ a maſſowy ſchrót
najtuniſcho porucza
C. Kahrowe
na zitnych wikach w póſtſkej kowarni.

Wſchitke **ſrědki k pizy,** teho runja **warjenja,** kaž tež **wuměnjenje wſchěch zitow** ſ warjenjemi a pizu porucza zitowa pſchekupniza
C. Kahrowe
na zitnych wikach w póſtſkej kowarni.

Pſcheńczny muku
„Kaiſerauszug"
ſ njewuroſczeneje pſcheńzy porucza
Ad. Krüger
na horncżerſkej haſy.

Khoſej,
jara derje ſłodzazy, punt po 100 a 120 np., porucza **Hermann Kunack**
na bohatej haſy.

Sswój derje ſrjadowany ſkład **chineſyſkich thejow,** kaž tež **vanille, araka, ruma, cognaka, tokayſkeho wina, malagaſkeho wina** najlěpſcheje dobroſcze poruczataj
bratraj Měrſchej (Gebr. Mierſch)
na zitnych wikach.

Ammonium (jelenjazorohiſnowu ſół), **ſafran** (barbiczku), **naliki, zymt, pópjer,** zyły a tokczeny, poruczataj
bratraj Měrſchej na zitnych wikach.

Schwablowy a ſółny kiſlik (ſchwefel u. ſalzſäure) w zyłych a pokojczných ballonach poruczataj
bratraj Měrſchej na zitnych wikach.

Prawdziwy zitny palenz
porucza najtuniſcho
W Kamjenzu. **Otto Dietrich,**
deſtillazija.

Brunizu (braunkohlen),
derje ſortirowanu, pſchedawa a ſczele ſe ſwojich podkopkow wot ſtazije „Teplitz-Waldthor" pſchi ſprawnym poſłuzenju
Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobſzedźer podkopkow.

Roſzowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,
kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěkopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ſo jenoz **trjeny len,** a to jenoz ſobotu w Grützneréj domje, ſ nutſkhodom ſ jerjoweje haſy, kupuje.

Koſaze koże,
kaž tež wſchě druzíny njeharowanych kozow po najwyſchſchich płaczíſnach kupuje
Gustav Naucka
na garbarſkej haſy 426.

Koſaze naſymſke koże,
ſajecze a korniklowe kóżki, czelaze a howjaſe koże, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóżki po najwyſchſchich płaczíſnach kupuje
H. Langa
pſchi ſerbſkokatholſkej zyrkwi
pſchi zitnych wikach.

Sporuſchk,
punt po 60—80 np., kupuje
měſchczanſka haptyka w Budyſchinje
na hlownym torhoſchczu 141.

Lupiny
kupuje po najwyſchſchich płaczíſnach
Ad. Krüger
na horncżerſkej haſy.

P. Kneifelowa
włoſzowa tinktura.
Wot ſnatych lěkarjow **(czitaj roſzudzenja, wopiſzma a wjetſche naweſchtki)** nanajlěpje porucżena, dopóſnaty najlěpſchi, **je-li niz jeniczki wo prawdźe ſprawny ſrědk,** kiž wupadanje włoſzow ſadźěwa a, kaž wjele haj ſaſtojnſzy wobtwjerdźene pady wobſzwědcza, tež dokholětnu plěchawoſcz wotſtroni. Wſcho dalſche we wukoženju, bleſchi pſchipokoženym. Na pſchedań w bleſchach po 1, 2 a 3 m. ma jenoz **Heinr. Jul. Lincka** w Budyſchinje.

Kormjazy pólver,
wſchón ſkót tuczny czinjazy, po 1 mk.,
butrowy pólver,
butru jara pſchiſporjazy, po 50 np.,
Hückſtädtowa ertna woda
k ſacżěrjenju ſubybolenja, po 50 np.,
błyſchczata ſchterka,
kotraž ſchaty ſproſtnjene a błyſchczate czini, je dostacz pola
Heinr. Jul. Lincke
na hrodowſkej haſy czíſło 338.

Sswětoſzławny
na druhej **pariſkej wuſtajeńzy prämiirowany**
G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop
ſ Wrótſławja
najlěpſchi polóżazy a domjazy ſrědk pſche
kaſchel, dybawoſcz, ſazwanje, ſchiju- a bróſtbolenje
maja na pſchedań w bleſchach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.
w Budyſchinje: Heinr. Jul. Lincka,
w Kamjenzu: Herrmann Nächſter,
w Nowoſalzu: C. Hiecka,
w Biſkopizach: Carl Meißner,
w Lubiju: W. Rotha,
w Połczniziy: A. Endler.

Hollandſki mlókowy pólver.
Tutón, ſe ſtarodawnych czaſow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łżizomaj wſchědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naſzypany, pſchiſporja wobżernoſcz, płodźi wjele mlóka a ſadźěwa jeho wokiſznjenje. Pakczik płaczi 40 np. a je k dostaczu
w hrodowſkej haptyzy
w Budyſchinje.

Wot najwjetſcheje ważnoſcze ſa
wocżi kóżdeho.
Prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej je wot lěta 1822 ſwětoſzławna. Dostacz w flakonach po 1 marzy w hrodowſkej haptyzy knjeſa E. Menznera w Budyſchinje.
Njech ſzebi pak kóżdy wěſcze jenoz Dr. Whitowu wocżowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta żada.

Wucżahi ſ liſtow: Knjeſej **Tr. Ehrhardtej.** Hizom po nekotrych dnjach lěkowanja ſ Waſchej **prawdźiwej Dr. Whitowej wodźiczku** mózu Wam **najlěpſche pſchipóſnacze** wuprajicz, dokelź je mojej pſchichodnej maczeri hizom wjele lěpje. Mahlerten, 18./9. 78. C. Bungſtein. Dale: Hizom pſched 5 lětami dach ſzebi Waſchu **prawdźiwu Dr. Whitowu wodźiczku** ſ Mainza póſłacz a ſzym pſchi jeje nałożowanju **dobry wuſpěch** měł, czehož dla ju kóżdemu porucżam. (Skaſanje.) Barlin, 9./8. 78. Kötitz, gefreiter 2. komp. żeleſnicz. reg.

Słyšny wolij ſahoji hłuchoſcz, hdyž njeje pſchinarodźena, a wotſtroni wěſcze wſchě ſ czěżkim ſłyſchenjom ſjenoczene njekmanſtwa. Bleſchu po 18 nſzl. póſczele
C. Chop,
haptykar w Sondershauſen.

Dobry ſłódki ſyrop,
punt po 20 np., je dostacz pola
Hermanna Kunacka na bohatej haſy.

Najwjetſchi wubjerk
czaſznikow (ſegerjow),
dobre **porjedźenja,** najtuniſche **płaczíſny** poſkicza
Jarolim Trepera, czaſznikar
ſ napſchecza theatra.

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu, pódla hłowneje straže,

porucza po tym, so ßu wschě nowoscze sa nasymu a symu, jara kedźbliwje wubjerane, pschischłe:

Drastne tkaniny:
czisto- a półwołmjane,
diagonale,
popoline,
beige,
kroisé,
kaschemir,
cheviot,
jenobarbne a karrirowane, w najnowschich a najwschelakischich barbach, kaž tež wobßadźenja, ßo k temu hodźaze.

Konfekzije:
deschczowe mantle,
jaki a žakety,
paletoty,
półdołhe a zyle dołhe,
haveloki,
kolomantle,
s plüscha, doubla, tukota, diagonala, double-kroiséja, boukléja.
Jenož dobre stoffy, najnowsche façony, jednorje a bohacze wobßadźane, derje schite.

Židźane twory:
czorne a pißane,
taffet,
rips,
faille,
kaschemir,
köprowu židu,
atlaß,
rips k wobßadźenju,
ßomot.
Jara dobra twora w družinach, ßo jenož derje noschazych.

Czistowołmjane czorne kaschemiry, dwójzy schěroke,
we wschelakich a najlěpschich družinach.

Lama
we wulkim wubjerku, rjane nowe mustry.

Plüsch
w ženje njewidźanym wubjerku a njedźiwajo wyßokeho zła po starych płaczisnach, tak dołho hacž skład doßaha.

Ssukuje
s **filza, veloura, moiréja, zanelly** stepowane.

Schórzuchi
s **moiréja** a **lustra,** s lazom a bjes njeho.

Schicze po měrje **klejdow, jakow, žaketow, paletotow** ßo na najlěpje a najruczischo wobstara.

Pscheczelniwe poßłuženje, kruta sprawnoscz, dobre družiny, wulki wubjerk, jara tunje płaczisny.

Pruhi a **poßylki tworow** na wonkowskich franko, pschemĕnjenje ßo rady stanje.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu, pódla hłowneje straže.

☛ W khlamach ßo **ßerbski** rĕczi!

Paletoty, jaki, jaquety, deschczne mantle,

we **wubjerku,** hischcze ženje **njewidźanym,** we wschěch modernskich stoffach, pschilležazeje a schěrokeje façony.

Pschi potrjebje proschu wo dobroczíwe wobkedźbowanje, dokelž je mi psches wulke nutskupowanje móžno, **wurjadnje tunjo** pschedawacz.

Jaki wot 3 mk. 75 np., **paletoty** wot 9 mk.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu, pódla hłowneje straže.

Jak. 4, 17.

Dobre knižki su towařski, z kotrymiž móžeš sebje a swoju dušu rjenje a z dobom wužitnje zabawjeć. Lud naš, wosebje na wsach, a najbóle za dlějše zymske wječory — lubuje towařstwo. Nima-li tamnych towařškow w narodnej rěči a w narodnym duchu spisanych k rucy, — njebudźe cuzomstwa hladać? — — Teho dla, wy česćeni serbscy kk. duchowni, wučerjo, cyrkwinscy starši a šołći, kiž swój lud lubujeće, załožujće wšak wosadne abo gmejnske serbske ludske knihownje! — Njeje to ćežka wěc; něšto knižkow knjez duchowny wobstara, k. wučeř abo štóž hewak je so za knihownika wuzwolił, rozdawa, zapisuje a domkhowa a kóždy wosadny móže tak rjenje składnostnje po mši k knihownikej stupiwši sebi jene abo někotre čisła sobu wzać a za tydźeń přečitane z 2—3 nowymi pjenježkami wot čisła wróćo dać. Wón je tak přez tydźeń sam abo z druhimi čitawši w dobrym towařstwje pobył a mnohi nahon a pohib za dušu, mnohe rozpokazančko za ducha namakał. K spočatkowemu załoženju tajkeje knihownje wšak so wjele njetrjeba, a hdźež je dobra mysl, so nuzny kroš tež namaka. Zo by pak so knihownja přeco z nowymi knižkami přisporjeć móhła, je přećel luda 32 mk. 16 np. lětneje danje jako čestne myto postajil, kotrež maćičny wubjerk temu spisaćelej wupłaći, kiž najzajimawše serbske rozwučowace, k bohabojaznosći a k pobožnej wěrje zbudźowace knižki, něhdźe 50—60 ćišćanych stronow wopřijace, — abo, je-li zo wobšěrniše, dha w zešiwkach po 50 stronach, — w rukopisu, k ćišćej hotowym, maćičnemu wubjerkej přepoda. Nastupajcy předmjety, pokazuju na němske přikłady: „Schillingsbücher des Rauhenhauses. Hamburg." „Gemälde aus Natur- und Menschenleben. Zwickau 1850 u. 52." „Die Familie Werner. Zwickau 1852." „Franz Hoffmann's Jugendbibliothek Wesel", wosebje: „Lebendig begraben", štož je so ze serbskimi Mušterec bratrami při studźeńryću njedaloko Biskopic podało, by wěsće tež našemu ludu so spodobało, atp. — — Snadź Bóh luby Knjez tež jenu abo druhu přećelnu dušu k jenak zmyslenemu přizamknjenju zbudźi, zo by so wustajene čestne myto powyšić móhło, — a Bóh daj, zo bychu spomnjene ludske knihownje po wšěch Serbach so rozrostłe a wjesele přisporjałe Bohu k česći a serbskemu ludu k wužitku!

Wosjewjenje.

Najpodwolnischo podpišany s tutym cześćenym kamradam tudomneje wokolnosćje k nawjedźenju dawa, so je so na **Židowje** 25. septembra **wojeřske towařstwo** sałožiło, kotrež so „**Krieger-Verein zu Seidau und Umgegend** (wojeřske towařstwo na Židowje a wokolnosćji)" mjenuje a ma swoje sydło na Židowje. Shromadźisny, po wustawkach postajene, so kóždu tsećju sobotu po 1. dnju kóždeho měsaca w hoscźenju „k schwonej" na Židowje wotdźerja. — Blížscha shromadźisna směje so 20. novembra wječor we 8 hodźinach. — Cześćeni kamradojo wojeřskeho powołanja, kotsiž chcyli tutemu towařstwu pschistupić, na tutu shromadźisnu najpschećelischo pscheproschuje

Pschedsydstwo.

Schtwórtk, 18. novembra, a sledowaze dny budźe w młynje w Sykćinje **wolij** bity.

Wosjewjenje.

S tutym dowolam sebi cześćenym Serbam k nawjedźenju dać, so sym so s Barta do Budyschina pscheseydlił a na garbařskej hasy cźisło 423 w domje knjesa Haasy tudy

klempnařstwo

wotewrił.

Dokelž budu so prózować, mojim wotebjerarjam kóždy cźas derje, sprawnje a tunjo posłužeć, proschu wo dobrocźiwe wobkedźbowanje. **Constantin Zschornack,**
klempnař.

Bukičanske serbske towařstwo

změje přichodnu njedźelu, 14. novembra, popołdnju w 5 hodźinach **zhromadźiznu.**

Dźeński porjad: 1) Přednošk k. wučerja Wagnera z Bukec: Wobrazy ze sakskich stawiznow. 2) Zhromadna zabawa.

Wšitke sobustawy so k tutej zhromadźiznje należnje přeprošuja. Hosćo su witani. **Předsydstwo.**

Rakečanske serbske towařstwo „Lipa"

změje njedźelu, 21. novembra, **zhromadźiznu** a je na tutym dnju zaryčanske serbske towařstwo ze swojim wopytom počesći. — Dźeński porjad: 1) přinoski, 2) čitanje protokolla, 3) přednošk předsydy, 4) zhromadna zabawa. — Započatk w 4 hodźinach.

Wučeř **Krawc,** předsyda.

Ratařske towařstwo

w Małym Wjelkowje

wutoru, 16. novembra t. l., wječor w 6 hodźinach.

Pschedsydstwo.

Jedyn sprawny, picźu njepoddaty **wulki wotroczk** dostanje pola podpišaneho pschi dobrej sdźě hnydom abo k nowemu lětu słužbu.

W Kschiwej Borschczi pola Budyschina.

H. B. Möschler.

Sswojemu staremu polierej, knjesej **Pětrej Ponichej** w Starych Jiłozach, pschi składnosćji jeho wożenjenja zyła murjeřska jednota najlěpsche sboże pscheje.

Lětny dźeń pohrjebanja

njebocźicźkeje **Ernestiny,**
njebo **Jana Schildera** s Holzy pola Huski,
sawostajeneje najstarscheje mandźelskeje dźówki.

Tak je dźenß lěto dokonjane,
So twoje cźěło w rowje spi,
Kiž se wschej cześću pohrjebane
Je w Huszy tam na kěrchowi;
Duž dźenß tež s nowa wopytamy
Twój luby row my wschitzy nět
A horze sylsy popłakamy,
Ta macź — cźi bratsja — sotry — dźěd.

Kak husto su we tutym lěcźi,
Haj, skoro kóždu njedźelu,
Ta luba macź a jeje dźěcźi
Pschi twojim rowje byli tu,
A hdyž su twój row wopytali
A pschi tym samym nutrnje
Tón „Wótcźe nasch" tež wuspěwali,
Dha troschtnischo jim saso je.

Twój luby nan, kiž prjedy tebje
Je psches smjercź tón swět wopuschcźił
A ma cźe nětko pola sebje,
Hlaj, kak je tón so swjeselił,
So sbožomnje sy sahe wuschła
Toh' swěta lesnym kosydłam
A k swojom' Wumóžnikej dóschła,
Kiž s hnady sbóžnosćź dawa nam.

Tež srudny dźeń dźenß s nami maju
Cźi **Schrybarjezy** w Hnaschezy,
Cźi dźenß tež sylsy pscheliwaju
Wo swoju dźówku tak, kaž my,
Haj, wěsćźe jeje starschi s nami
Dźenß srudnje wo nju płakaja
A tak, kaž my, tež se sylsami
Jej' luby row tam wobstupja.

Ja wěm, mój luby nano — macźe,
Kak cźěźko wam dźenß saso je,
Haj, wam so samo wot so płacźe,
Hdyž na tu samu spomnicźe.
O! wam dźenß wěsćźe krawja s nowoh'
Te stare rany bolosne,
Hdyž dźenßa jeje snamjo s nowoh'
We duchu saso widźicźe.

Kaž běschtej tudy sjednocźenej
Pschi žiwjenju we luboscźi,
Hdyž służeschtej tu stowařschenej
Na knježim dworje w Dobroschi:
Tak nětko tež we Božim raju
Stej wěsćźe saso w hromadźe
A wěcźnu sbóžnosćź wužiwatej
Psches hnadu do wschej' wěcźnosćźe.

O Božo, troschtuj s njebjeß dele
Tych wurudźenych po hnadźi,
Kiž su tych hórkich sylsow wjele
Wo swoju dźówku płakali;
Daj wschěm to krute pscheswědcźenje,
So „schtož Bóh cźini, dobre je",
Hacź runje je to wschitko rjenje
Nam na swěcźe 'schcźe potajne.

Dha spitej, lubej dźówzy, rjenje,
Hacź poslenj dźeń saswita,
My mamy wschak to pscheswědcźenje,
So Bóh nas s rowa sawoła,
Hdźež junu saso sjednocźeni
My witamy so s wjeselom
A póndźemy tam pschekrasnjeni
Do njebjeskeho raja dom.

Tón stary dźěd **Pětr Młónk.**

(K temu cźisłu jena pschiłoha.)

Pschiloha k czißlu 46 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 13. novembra 1880.

Najwjetschi sklad
pschedeschcznikow
porucza
pschedeschcznikowa fabrika
H. M. Schmidt
na rójku hlowneho torhoscheza (prjedy na jerjowej haßy),
pschi jenož dobrej tworje po tunich płaczisnach k dobrocziwemu wobkedźbowanju.
Porjedzenja a poczehnjenja ßo kóżdy czaß derje a tunjo wobstaraja.

Piwne drożdże,

najlepscheje dobroscze a wschednje czerstwe, porucza
nowonatwarjena piwarnja **Johs. T. Littera**
na swonknej lawskej haßy czo. 819.

Sßławnje snata **Ringelhardtsko-Glöcknerska ranyhojaza a czehnita żalba*)** se schtemplom (**M. RINGELHARDT**) a sakitanskej marku
na schachtliczkach je **lekarßy pruhowana** a ßo woßebje pschi **wschitkich wotewrjenych bolosczach, saczeklisnach, wiczu a drjenju s najlepschim hojazym wuspechom** nałożuje.

*) Dostacz w schachtliczkach po 25 a 50 np., (s wukożenjom) **w haptykach w Budyschinje**, Lubiju Zitawje, Wostrowzu, Großschönawje, Bjernaczizach, Wósporku, Neugersdorfje, Biskopizach, Rakezach, Scherachowje, Hirschfeldze, Herrnhucze, Nowosalzu, Ebersbachu, Seifhennersdorfje, Halschtrowje atd. — Wopißma moża ßo tam nawjedźicz.
NB. Pschi kupjenju **tuteje żałby** njech kóżdy ßwěru wobkedźbuje, hacz je na schachtliczkach horni schtempl a sakitanska marka, dokelž ßo nětko wschelake **podrażowanja** stawaja.

Khofej

we wo prawdze dobrej a płaczisny hódnej tworje, punt po 90, 95, 100, 110, 120, 130, 140 np., porucza
Ernst Glien
pschi żitnych wikach 634 a na drjewowych wikach 515.

Julius Lange

schatowa fabrika a njewjeszczinski magazin
w Budyschinje, s napschecza noweje měschczanskeje schule,
porucza po jara tunich twjerdych płaczisnach:
swjerschne koschle, dźełarske koschle, flanellowe koschle, wojerske koschle, pschedkoschliki, manschety, shlipsy, khrawaty, dybsaczne rubischka, spódnje jaki, spódnje kholowy, shawlowe rubischka, hólczaze, holczaze a żonjaze schaty, filzowe ßuknje, schtepowane ßuknje, korsety, schórzuchi, židżane khrawatowe rubischka, blidowe zajki, nawobleczenja sa poßleschcza, łożowe deki, gardiny, ßukna sa koschle, pikej, barchent atd.

Dospolne wupschedawanje.

Dla sastacza khlamow pschedawam wschě drastne tkaniny a druhe wězy po ßměschnje tunich płaczisnach.
J. Sobersky
na mjaßowym torhoschczu 41.

M. Th. Pech

140 na hlownym torhoschczu 140
pódla měschczanskeje haptyki
porucza
klejdowe stoffy,
a to židżane, wołmjane a półwołmjane, hładke a mustrowane, czorne a pißane po najtunischich płaczisnach;
lama
w jara rjanych mustrach a w rjanej tworje;
barchent sa koschle,
wubjerna twora sa koschle a jaki, czopke barchenty w prawje tokstej tworje;
plüsch
we wschelakich barbach a płaczisnach, ßuknjowe tkaniny, biber, płat w wschelakich schěrokosczach a płaczisnach.
Wysche teho hischcze woßebje kedźbne czinju na mój wulki sklad
rubischkow,
a to židżane, połžidżane, wołmjane a półwołmjane w wschěch wulkosczach a barbach.
Dokelž ßo woßebje prózuju, kóżdemu sprawnje a tunjo poßłużicz, proschu wo dobrocziwy wopyt.
M. Th. Pech.

Emil Wehrle

na jerjowej haßy
porucza jako woßebje płaczisny hódne:
koschlazy flanell, stary łóhcz 30, 35, 40 np.,
pißany barchent, stary łóhcz wot 35 np.,
sa poczehnjenje **pjelzow** stary łóhcz wot 30 np.,
ßmuhaty a mustrowany barchent wot 20 np.,
lüstr, stary łóhcz wot 25 np.,
lama, 9/4 schěroki wołm., stary łóhcz wot 90 np.,
łożozajki, prawe 6/4, stary łóhcz wot 25 np.,
6/4 **lazkate schórzuchi** wot 65 np., dale 4/4 wot 40 np., a 5/4 wot 50 np.,
7/4 **módry czisty płat**, stary łóhcz wot 40 np.,
podschiwki, stary łóhcz wot 15 np.,
5/4 **barchent** sa nohaze lapy, st. ł. wot 30 np.,
mužaze cachenez, schtuku wot 25 np., židżane 70 np.,
żonjaze židżane rubischka k swjaskej, wjetsche wot 25 np.

Wina,

dobre a tunje, pschedawa
Otto Dietrich w Kamjenzu.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Palenz.

K wschitkim **ßwjedźeńskim skladnosćam** porucza wschitke w ßwojich khlamach dźeržane **staroßlawne najlěpsche** po jasonczanskim waschnju pschihotowane

jednore a dwójne palenzy a liqueury

w **piczelach** a **po jenotliwym** po najtunischich płaczisnach

J. T. Glien,
prjedawsche Liebuschiz khlamy
na bohatej haßy 88.

Sselowy sklad pod radnej khežu

Robert Pfeiffer

porucza ßwoju, jenož s kralowskich salinow w Dürrenbergu branu najlěpschu **jedźnu** a **skótnu ßól**, kaž tež erfurtske **kamjente ßele** a kamjenje k likanju w snatej ßuchej tworje k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Expedizija ajchowanskeho hamta

sa dute a dokhostne měry je na rěsniskej haßy 324; **pschedawanje ajchowanych měrow** je, kaž prjedy, w ßelowym skladźe pod radnej khežu.

To dawa k dobroczíwemu nawjedźenju

W Budyschinje 1880. **R. Pfeiffer,** ajchowanski mischtr.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

K dobroczíwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Ja ßo hnuty czuju, knjesej **H. Brendelej** s tutym ßwój najwutrobnischi a najnalężnischi dźak sjawnje wuprajicź, dokelž je ßo jemu radźiło, mje wot jara sestarjeneje a czężkeje bolosćze po někotrych měßazach psches njesprózniwu pilnosćz a wutrajnosćz po jeho jednorym, naturskim hojenju tak sbožomnje wuhojicź, so ßo tak strowy czuju, kaž wjele lět njeběch, jako běch podarmo pola najwuwokanschich lěkarjow pomoz pytał. Ja móžu teho dla knjesa Brendela kóždemu czerpjazemu nanajlěpje poruczicź a pscheju, so by wón hischcze prawje dokho k sbožu a žohnowanju czerpjazeho czlowjestwa žiwy był.

W Wósporku w Sakskej, 21. junija 1879.

Heinrich Rudolph w delnim młynje.

Wopißmo. Najwutrobnischi dźak knjesej **H. Brendelej,** kiž je mje psches ßwoje naturske hojenje sa 2 měßazaj zyle wot mojeho dokholětneho czerpjenja, asthma a žołdkowych widlischczow, wumóhł, tak so ßym nětko saßo zyle strowa.

W Johnsbachu pola Glashütte, 6. haprleje 1878. **Christiana Büttnerowa.**

K wuhojenju dyskrasijow, wicze, rheumatisma, sprosczenjow, khorowatosczę s lěkarstwa, chroniskeje žołdkoweje a delnjožiwotneje khorosczę, nervoweho a khribjetomosowzoweho czerpjenja, ßłaboscze atd. po praktiskich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a žiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa czesczenych khorowatych **blizschu ßobotu a njedźelu, jako 20. a 21. novembra, k rěczam: w hôteku „Münchner Hof (mnichowski dwór)“ na horuczerskej haßy, w prěnim poskhodźe, wó jstwje Nr. 4, w Budyschinje; póndźelu, 22. novembra, w Biskopizach w „ßłónzu“; wutoru a ßrjedu, 23. a 24. novembra, w Połczniczy w „schěrym wjelku“ a schtwórtk, 25. novembra, w Kamjenzu w „skotej hwěsdźe“.** Sa dowěrjenje, mi tudy a w wokolnosczi dotal wopokasane, mój najlěpschi dźak. **H. Brendel.**

Schlesynske schtrympy a **soki** najtunischo porucza

P. Mickel w Ketlizach.

Tež je tam „Pschedźenak“, protyka sa Sserbow na lěto 1881, dostacz.

Italske
paty a honacze

s jednorym hrjemjenjom, se žołtym pyskom a nohomaj, raczcziste, pißane à mk. 3 — mk. 3,50, kraßne exemplary à mk. 4, tak mjenowane „kukuksperber, schwarzsperber“, kurotwjazeje barby a žołte à mk. 4,50, czorne a běłe à mk. 5 pósczele s „postnachnahme“

J. Bungert, Cöln a. Rhein.

Khofej! Khofej!

punt po 10 a 11 nßl.,
paleny, punt po 12 a 14 nßl.,
derjeßłodźazy a rjany, porucza

Th. Grumbt
na swonknej lawskej haßy.

Khofej,

njepaleny, punt 90—160 np.,
paleny, stajnje czerstwy, punt 105—200 np.
(jenož czistoßłodźaze družiny),
zokor, zyły, pt. 46—64 np.,
= mlěty, pt. 42—50 np.,
syrop, pt. 16—40 np.,
jerje, schtuku wot 4 np.,
rósynki, korjenje atd. atd.,
tobak a **cigarry,**
jednore a dwójne **palenzy** a **liqueury**
pschi sprawnym, spěschnym a pschecźelniwym poßłuženju najtunischo porucza

Arno Möckel
na ßerbskej haßy 13.

Pschi wotkupjenju wjetschich dźělbow pschiměrjene poniżene płaczisny.

Wjazore pscheměnjenje mojich **cigorijowych fabrikatow,** woßebje mojeho **němskeho khofeja** (Deutsch-Caffee) w módrych wobwalkach s czerwjenoczischczanej etikettu a mojeho **khežorskeho khofeja** (Kaiser-Caffee) w žołtych rołkach s czerwjenej etikettu, je mje pohnuło, horka stejazu fabriksku marku k sakitowanju trjebacz, kotraž budźe wot nětk na kóždym pakczíku s mojeje fabriki nalěpjena. Ja proschu, so by ßo na to kedźbowało a so by ßo mi dowěrjenje, mi hacž dotal bohacze spožczene, dobroczíwje dale sdźeržało.

F. F. Resag
w Barlinje na drazdźanskej dróhy 50 a 51.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na rózku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 47. **Sobotu, 20. novembra 1880.** **Lětnik 39.**

Maruscha.

Maloruske powjedancźko.

(Skónčenje.)

Posdźischo, jako Hawriło w Sawalzu w hoscźeńzu spěwasche, sta ßo, so Maruscha pśched durje wuńdźe, so by ßebi ßwoje roswjasane włoßowe pletwa do rjadu stajiła. Bórsy ßo tež Hawriło won maßasche a wonka sa durjemi stejo wußłyscha, kak tam někajki muski Maruschi kraßne wězy lubjesche. „Njebudź dźiwna," jedyn wutrobnje rěczźesche, „chzesch-li moja žona bycź, budźesch žiwa kaž woßebna knjeni; ty smějesch wschitkim roskasowacź w mojim domje a wschitzy dyrbja cźi poßłuschni bycź. Ja cźi cźeřwjene hłowjaze rubischcźo, cźeřwjene schkórniczki a cźeřwjene kórarje dam; a wysche teho ßněhběły wowczi kožuch dostanjesch. Tajkej rjanej holzy, kaž tebi, njeje trjeba, ßo sa druhich woprowacź!"

Hawriło wschón sarža, jako to saßłyscha; ale wón ßo pschemóh a cźicho stejo wosta.

„Ja ßo njewopruju," Maruscha směrnje wotmolwi, „ja to s wutroby rad cźinju. Ženje ja teho ßlepeho njewopuschcźu, radscho wumru."

Hawriło ßo s cźicha do hoscźeńza wróczi, pschetož wóu doscź wjedźische. Nasajtra poruczi wón, so by Maruscha wjeßneho žida-faktora, kiž wschě pschekupske wězy sa knjesa wobstara, k njemu sawołała. Jako tón žid sa někotre dny saßo pschińdźe, Hawriło tu holzu ßam dó jstwy sawoła, a wona ßo skoro postróži, jako w jeho rukomaj tsi schnóry cźeřwjenych kórarjow a na blidźe por cźeřwjenych schkórniczkow, cźeřwjene hłowjaze rubischcźo a na stólzu ßněhběły, cźeřwjenje wuschiwany kožuch wuhlada.

„To je wscho twoje," ßlepy praji.

Maruscha njemóžesche žaneho ßłowczka prajicź; wona pśched nim poklakny a jemu ruku wokoschi.

„Schto cźinisch," sawoła wón, „ja njejßym žadyn kral ani duchowny knjes."

Saßo bu naléczje, saßo léczje, a saßo ßlepy spěwar a rjane holiczo po kraju wokoło khodźeschtaj a ßwoje spěwy spěwaschtaj.

Pschi tym ßo sta, so jeju jedyn wjecźor na domoj-pucźu wulki slimk pschekhwata a nihdźe njebě žadyn wucźek, hdźež budźischtaj ßo pśched njewjedrom wukhowacź móhłoj. Duž dale krocźeschtaj, tak rucźe hacź móžeschtaj. Woda jimaj hižo psches kulki dźěsche, tola ßo sadźeržecź njedaschtaj. Tak k rěczźy pschińdźeschtaj, hdźež bě ława, psches nju wjedźaza, wot wody wottorhnjena.

Podarmo Maruscha pytasche, Hawriła psches rěku pschewjescź, ale woda běsche tak torhaza, so bě strach, wón móhł, dokelž njewidźesche, njesboże měcź. Duž wona ßwoju a jeho duschu Bohu poruczi, jeho na khribjet wsa a khróble psches howrjaze žołmy njeßesche.

„Bóh njech cźi to saruna," Hawriło rjekny, jako na druhim brjóhu rěczki stejeschtaj a potom wótsje sapłaka.

„Njepłakaj," Maruscha praji, „ja ßo hewak do stracha staju."

„Ja ßym hižom s měrom," wón rjekny; a wonaj psches po wodźene łuki a pod ßylnym njewjedrom a błyskom skóncźnje do ßwojeje wßy dóńdźeschtaj a tam do ßwojeho wobydlenja sastupischtaj.

Lědy běschtaj pod tsěchu, ßlepy spěwar pschětraty strach sabu a jenož na ßwoju wumožeřku myßlesche. — „Pój ke mni, Maruscha," wón sapocźa, „ty dźě ßy wscha pschemoknyła." Wón ju sa ruku pschimny. „Kak ty tola dyrkotasch; ty móžesch ßmjercź wot teho měcź."

„Schto jenož ßo wo mnje starasch, hdyž jenož ßy ty wukhowany," wona wotmolwi.

„Njehań Boha," wón sawoła, „móhł dha ja hischcźe žiwy bycź bjes tebje. Je-li tebje shubju, chzu tež wumrjecź."

„Kaž chzesch, Maruscha wotmolwi, ja budźich rady sa tebje wumrjeła, a ja budu sa tebje žiwa, moja wutroba je twoja, ja ßama ßym twoja, cźiń so mnu, schtož chzesch."

Hawriło tschepotazu Maruschu se ßwojimaj rukomaj wobja, prajizy: „Ach, hdy bych jenož widźecź móhł!" ale tak — kak ßměm ßebi ja žadacź, so by tajka holza, kaž ty — młoda, rjana a mudra — stajnje pschi mni wostała."

„A ja tola pschi tebi wostanu", wona saschepta.

„Stajnje?"

„Stajnje, doniž Bóh naju njerosdźěli."

„A ty chzyła ßo woprowacź, ty ßo njebojisch, žona ßlepeho muža bycź?!"

„Twoja žona?" wona płaczizy praji: „O, Hawriło, ßłuscha-li dha khrobłoscź k temu, sbožomny bycź?! A je dha sa mnje žane sboże bjes tebje? Ja wschak bych s pokojom była, hdy bych twoja ßłužobna bycź ßměła."

„Bóh je mi cźe dał," wón s cźicha praji, jeho mjeno budź khwalene. Ale kak ty tschepotasch." —

„S radoscźe," wona dźesche, „dokelž ßwoje sboże wopschijecź njemóžu."

Ale Hawriło ßo s tym směrowacź njeda; wona dyrbjesche hicź, so by ßo ßuchu drastu woblekła, a potom wón to ßamo scźini.

Jako ßo Maruscha wróczi, wón na khachlowej ławje ßedźesche a thej warjesche. „Pój, ßyń ßo ke mni a wohrjewaj ßo." A jako ßo wona k njemu ßyże, ju wón sa ruku wsa a dźesche: „Wschitzy ludźo praja, so ßy ty tak rjana, a ja wbohi cźe widźecź njemóžu."

„Po tajkim tež njebudźesch widźecź, hdyž budu stara a hrosna," wona ßmějizy wotmolwi.

A wón ßo ßobu ßmějesche a wschón wjeßoły na to poßłuchasche, kak wona thej ßrěbasche. — Mjenujzy w Rußowskej tež burja a wjeßni ludźo wschědnje wjele krócź město khofeja chinesyski thej pija.

„Budźesch-li pak wo prawdźe so mnu s pokojom?" ßo wona s poßlenim kuskom strachoscźiwoscźe praschesche.

„Kak njedyrbjał ja wschu luboscź k tebi měcź?!“ wón wotmolwi — „ale ty — ty jenoż ßobuželnoscź so mnu cźujesch.“ —

„Ně, mój lubowany,“ wona praji, ſ hłowu tschaßejo. „Hdy budźich muža wsacź chzyła, kotrehož njelubuju, njebudźich trjebała do zusby hicź. Tebje ja lubo mam; tebje ja ſ zyłej wutrobu lubuju a budu cźe stajnje lubowacź.“

„Mój Božo a mój Knježe, kajke ßy mi sboże póßłał!“ wón rjekny. A ßo pched njej klaknywschi, ßwoje wobliczo do jeje klina położi. A wona jeho hłowu pomału k ßebi horje posběže a jeho prěni krócź wokoschi.

A sa tſi njedźele a dwaj dnjej jeju knjes duchowny wěrowasche.

Wußudźenja.

Khostanska komora 3. novembra.

Dźěłacźerka Hana Khrystina Mitaschowa běsche na pschiwczanskich a hlinjanskich knježich łukach sa ßwoju krumu něschto trawy woteżnjała a ju do trozkawy kładźesche, pschi cźimž ju knježi hajnik Mittag trjechi a potom wobskorži. Wona sa to 1 dźeń jaſtwa dosta.

Fabrikſki dźěłacźeř Heida se Sajdowa bě 24. septembra rycźerkublerjej Hetzerej w Delnjej Kinje 12 łakowych hłójczkow, 5 schtomowych kołow ſ jeneho krakecźanskeho pucźa kranył a bu teho dla k 4 dnjam jaſtwa wotßudźeny.

Dźěłacźeř Jan Bohuwěr Ponich w Boschezach bě wobskorżeny, so je piwo a palenz scheńkował, hacź runje njeje k temu žaneje dowolnoscźe měł. Dokelž ßo jemu to doscź dopokasacź njehodźesche, bu wón sa njewinowateho spósnaty.

Na ßwojim domojpucźu kublerjej C. M. Seiler a A. A. Muschter w Bórku 12. septembra wokoło póknozy pytnyschtaj, so něchtón pschi jenym Seilerez woknje steji, a jimaj ßo dasche, jako by tón cźłowjek nuts lěscź chzył. Jako běschtaj spósnajoj, so je to wotrocźk Rycźeř, wostajschi jeho woteńdźeschtaj. Wón pak pocźa bórsy wołacź „woheń! mordarjo! pomoz!“ a to ſ tajkej mozu, so wscho ßußodstwo se spanja wubudźi. Sa tajke njekasanstwo dosta wón tydźeń jaſtwa.

Pola wojnarja Pursche w Rakezach běsche ßebi dźěłacźeř Urban jenu łopacź skasał, kotruž Purscha dźěłacźerjej G. Neumannej ſ Rakez da, so by ju Urbanej pschepodał. To ßo sta a wón pschi tym rjekny, so łopacź marku (hriwnu) khoschtuje. Urban ju sapłacźi, ale Neumann ju njewoteda. Sa to bu k tſjom dnjam jaſtwa wotßudźeny.

Wjecźor 20. augusta bě dźěłacźeř Krawz (Schneider) ſ Běłeje Hory we Wobstez korczmje we Worzynje. Njejabzy wón palenzowu schkleńczku ſ polzow wsa, myßło, so jemu ßłuscha. Wobst pak tu schkleńczku saßo žadasche, a ju Krawzej, dokelž ju dacź nochzysche, wsa a jeho se jſtwy wuwjedźe. Wonka pak jemu Krawz ſ jenej palenzowej schkleńczku tak do wobliczа dyri, so ßo jemu hornja huba roskocźi. Wobst wo pomoz wołasche a jemu dźěłacźeř Pjetschka k pomozy pschiběža, teho pak Krawz ſ hlinjanej bleschu do hłowy praßny, so krej schcźuru dele běžesche. Krawz bu teho dla k 3 měßazam jaſtwa wotßudźeny.

-a. Sserbſki spěwanſki ßwjedźeń 29. septembra 1880 w Budyschinje.

(Pokračowanje.)

Shromadna wjecźeř tworjesche druhi dźěl ßwjedźenja. Na ßwjedźeńſkej hoscźinje wobdźěli ßo 475 woßobow, njedźiwajzy na wjazy, dyžli sto ludźi, kotſiž posdźischo wjecźerjachu, dokelž pschi hoscźinje města njenadeńdźechu. Wo ßrjedź wulkeje sale stejachu 4 blida, też po galleriji běsche koło wokoło kryte, a w jědźnej sali stejachu tſi blida. Lědma běchu po konzercźe stólzy wunoschene — a to dołho trajesche, pschetož telko stow ludźi ßo tak lohko njerosběži, woßebje hdyž je jenoż jedyn jeniczki wukhód — a kryte blida abo tafle nuts snoschene, dha też běchu wschě města wobßadźene, a to po porjadku, kajkiž běsche ßo prjedy postajił. Sswjedźeńſki wubjerk běsche ßo wokoło tych 4 taflow wo ßrjedź sale rosdźělił; też spěwarjo se ßwojimi ßwójbnymi wo ßrjedź sale ßedźachu, kaž daloko městow doßahasche. Wojeřska hudźba na podiju sahra. Podawachu polwku. Saßo hudźba hrajesche a tak dale ſ pschestawkami sa wschón cźaß hoscźiny. Sa połdra hriwny dosta kóždy polwku, roast-beef, kacźu abo hußazu pjecźeń a pjecźwo fürst Pückler. Schtož ßym se wschelakich stron ßłyschał, ßu ßo jědźe khwalile. Schtóž ßebi pschi tajkej składnoscźi wino ßam ßobu pschinjeße, je mudry, pschetož wón trjeba sa bleschu jenoż 50 np. na hoscźeńzarja wotedacź. — Hdyž běchu herzy dwaj kuskaj wuspěwali, wosjewi pschedßyda hoscźiny a ßwjedźeńſkeho wubjerka, k. wyschschi wucźeř Wjela se Židowa, porjad pschipitkow a so maja ßo pschipitki prjedy pola njeho pschimołwjecź. — Bórsy na to wustupi saßo mjenowany knjes, so by rjad offizialnych pschipitkow wotewrił. Tych běsche schtyri; na kóždy prěnich tſjoch ßłědowasche blidny spěw, kotrež měješe kóždy ſ pschitomnych w rukomaj we woßebitym wotcźischcźu ſ napißmom „Dopomnjeńka na serbski spěwanski swjedźeń 29. septembra 1880.“ K. Wjela spomni w ßwjasanej rěcźi na ßławne pocźinki ßerbſkeho ludu, mjes kotrymiž pokornoscź k wyschnoscźi a njekhabłaza ßwěra ke knježerjej poßlednjej njejſtaj, a wunjeße w sahorjenych ßłowach ßławu woběmaj kralomaj, pod kotrejuž szeptarjom Sserbjo bydla. Tale ßława namaka hrimotazy wothłóß, a ſ pschewodom hudźby saklincźa druhi blidny spěw „Krala Bóh pożohnuj!“ — Druhi pschipitk wunjese k. redaktor Smoleř. Wón płacźesche ßerbſkemu ludej a krajej. Rěcźnik spomni na to, kak je ßerbſki lud wschudźe rady widźany, wyßoko a nisko. Nasch lud dyrbi tola wo prawdźe khwalby hódny bycź; wscho jón khwali, pschecźeljo a njepschecźeljo, Sskowjenjo a Němzy. Rěcźnik cźitasche kruch nastawka ſ jeneho cź. „Berliner Börsen-Courier“, w kotrymž ßo duchowne a cźělne woßebnoscźe nascheho naroda wusběhuja a khwala. Němſki spißacźel Andree, kaž jara też naß hidźi a w ßwojich spißach na naß łźi, tola hinak njemóže, hacź na wěste pócźinki nascheho luda khwalobnje spomnicź. Najpłódnischi spißacźel nascheho cźaßa, w Drażdźanach pschebywazy Polak Kraszewski nam wulku khwalbu da; teho runja ßławny ruſki wucźeny Pypin w ßwojich stawisnach ßłowjanskeho pißmowstwa, kotrež ßu ſ dźěła też hižom w němſkej rěcźi wuschłe. W tejle knisy Pypin ſ wulkim pocźeścźowanjom na naß spomni a dopokaže, so na zyłej semi žadyn lud njeje, kotryž by w pschirunanju k ßwojej wulkoscźi telko narodneho žiwjenja wopokasał, ßo tak wo roswicźe ßwojeho pißmowstwa prózował, kaž mały lud łužiſkich Sserbow. „Hdyž naß wscho khwali“, dźesche rěcźnik, „dyrbi tola něschto na naß bycź“, a wunjeße ßerbſkemu ludej a krajej hrimotazu ßławu, kotraž móznje we woběmaj salomaj saklincźa. S wyßokim sahorjenjom saspěwachmy 2. blidny spěw „Nasche Sserbſtwo ſ prócha stawa“. — Na to ßłědowazy pschipitk k. gymnasialneho wyschscheho wucźerja phil. Dr. Muki płacźesche ßłowjanskim hoscźom. Pódla małeje cźrjódki Delnjołužiscźanow běsche tu jenoż jedyn Cźech, k. med. Dr. Lešowský, lěkař w Hodźiju, nětko nasch ßobukrajan, a dwaj Polakaj, knjesaj Callier a Niklaus. Duž rěcźesche k. Dr. Muka hornjo- a delnjołužiſki-ßerbſki, cźěſki a pólſki. Na to saklincźa 3. blidny spěw „Ja Sskowjan ßym a Sskowjan budu“. — Nětko cźitasche k. Dr. Muka pschipißy wschelakich ßłowjanskich bratrow, kotſiž nam sboże pschejachu a ßo samołwjachu, so pschitomni bycź njemóža. — Poßledni

offizialny pschipitk wunjeße seminarski wyschschi wuczeř k. phil. Dr. Grólmuß němsim hoscżom w němskej rěczi, wuschedschi wot snateho němskeho poëma „Muttersprache, Mutterlaut a t. d.“

(Skónčenje přichodnje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Dla ludliczenja, kotrež ße lětßa 1. decembra směje, ße we wschěch krajach němskeho khěžorstwa wulke pschihoty czinja, so by ße to po wschej wěrnoscżi stało, to rěka, so by wschitko, schtož ße napische, wěscże wěrno było. Schtóž wěrnoscż njenapische, tón ße falschowanja winojteho sczini a parok saßkluži. — Na pomjenowanym dnju ße tajkeho ludliczenja dla żana schulska wuczba njewotdżerži.

— Tydżenja pißachmy, so ße w Kotmaru wysche Lubija w poßleńschim czaßu husto wóhnje byli a ße tam teho dla po wóhnju 6. novembra jeneho człowjeka jimali a do jastwa wotwjedli, dokelž na njeho tukachu, so je sakożeř tutych wóhnjow. Ale w nozy 12. septembra ße tam saßo palesche a ße Rudolfez domske wotpalichu. Woheń je saßo sakożeny, ale kajki stóstnik je to sczinik, je njewěste, dokelž dżě tón człowjek, na kotrehož tukachu, hižom ßedżi.

— Wěsty Zschipka, wobydleř gmejnskeje khěže we Wuczkezach pola Kamjenża a 60 lět stary, bu 11. novembra na schcżeżży bjes Wuczkezami a Wulkej Hrabowku morwy namakany. Boża ruczka bě jeho sajała.

S Barlina pißaja, so tam někotsi sapóßkanzy nowe waschnje ministra pruskich finanzow, knjesa Bittera, w nastupanju krajnych dokhodow a wudawkow jara wußměscheja, drusy pak saßo měnja, so je jeho waschnje khwalby hódne. Schtó ma prawje, njech ßebi kóżdy ßam wulicżi, hdyž wopomni, so chze minister krajej drje 14 millionow dawkow spuschcżicż, sa to pak, kaž sapóßkanz Richter praji, na 130 millionow nowych dawkow żada.

— W Barlinje ßu w tychle dnjach wschelazy woßebni knjeża petiziju abo próstwu na wjeřcha Bismarka póßkali, w kotrejž proscha, so by wón sakoń wudak, kotryž by nětczische prawa żidow wobmjesowak, dokelž ßu czi kscheścżijanam schkódni.

— General s Goeben, kommandirowazy general 8. armeekorpsa, je wumrjek a je khěžor teho dla pschikasak, so maja offizierojo tuteho armeekorpsa tsi dny, offizierojo 2. rheinskeho infanterie-regimenta Nr. 28 schěscż a westfalskeho infanterie-regimenta Nr. 55 ßydom dnjow s florom wokoło lěweje ruki wo njeho żelicż.

— Prjedawschi bajerski póßkanz w Barlinje, knjes s Rudhardt, bu w ßwojim czaßu wot tam wotwołany, dokelž běsche ße s wjeřchom Bismarkom někak pschekorik. Nětko je jeho bajerski kral sa ßwojeho póßkanza w Petersburgu pomjenowak.

Awstrija. Wóndano wschelazy awstriszy Němzy we Winje shromadżisnu wotdżerżachu, w kotrejž bjes druhim wobsanknychu, so by němska rěcż jako jeniczka wyschscha statna rěcż (staatssprache) awstriskeho khěžorstwa pschipósnata byka. — To pak ße jim s cżejka radżi, pschetož Němzow je w Awstriji jenož 5 millionow, druhich, němski njerěczazych ludżi je pak tam 31 millionow.

— Sa njesbożownych wobydlerjow khrowatskeho města Sahrjeba, kotrychž je satraschne, ße wjele krócż wospjetowaze semjerżenje do najwjetscheho hubjenstwa storcziko, ße w Awstriji nětko wschudże ßmilne dary shromadżuja. Schkoda w Sahrjebje s najmjeńscha 6 millionow scheßnakow wopschija.

Franzowska. W franzowskim ßejmje tamnische ministerstwo wóndano jedyn nowy sakoń k wuradżowanju próddkpokoži, wjetschina sapóßkanzow pak měnjesche, so ma ße wón posdżischo do wuradżowanja wsacż. S tym pak ministerstwo s pokojom njebě, ale ministrjo wosjewichu, so se ßkużby stupja. Duż ßu ßebi sapóßkanzy tu wěz nasajtra hinak pschemyßlili, prajizy, so chzedża po woli ministerßwa czinicż; duż ministrjo dale w ßkużbje sawostanu. — S zyka ße w franzowskim ßemje dżiwne wězy podawaja. Wóndano bě tam jedyn sapóßkanz tak spjecżiwy, so na pschedßydu, kotryž jemu hubu sakasa, njepoßłuchasche, a pschedßyda ßebi hinak pomhacż njemóżesche, hacż so po wojakow póßka, kiž teho spjecżiweho człowjeka s gwaltom se ßejmownje wuwjedżechu, pschetož s dobreje wole wón njeńdżesche.

Jendżelska. Jedyn irlandski měschcżanski pschekupz běsche pched krótkim czaßom jenu wjeßnu żiwnoscż, s kotrejež běsche rycżeřkubleř najeńka-bura wotehnak, wot spomnjeneho rycżeřkublerja wotnajak. Ale wón tu żiwnoscż lubjerad bórsy wopuschcżi, pschetož s wokolnych wßow, s kotrychž běchu ratarjo prjedy k njemu pilnje kupowacż khodżili, ße żana żiwa duscha wjazy pola njeho njepokasa, tak so bě nusowany pak ßwoje khlamy, pak wotnajatu żiwnoscż wopuschcżicż. Wón to poßleńsche sczini.

Rußowska. S tych scheßnacżich nihilistow a nihilistkow, kotrychž sańdżeny tydżeń dla wschelakeho mordarstwa a mordarskeho smyßlenja ßudżachu, buchu pjecżo k wobwěschenju a někotsi k pscheßydlenju do Sibirije abo do jastwa wotßudżeni, někotsi pak sa njewinowatych wuprajeni. S tych pjecżoch k schibjeńzy wotßudżenych je khěžor Schirajowa, Tichonowa a Okładskeho k czaßżiwjenskemu jastwu wobhnadżik, Kwjatowski a Prjeßnjakow pak buschtaj na schibjeńzu pojßnjenaj.

Turkowska. Turkowski sultan lubi a lubi, so wschak chze Dulcigno cżornohórskemu wjeřchej wotstupicż — ale, hacż runje tajke lubjenje hižom nimale pol lěta traje, dha je Dulcigno tola hischcże pschezo w turkowskej ruzy.

Lětusche ludliczenje.

Napominanje na ßerbski lud.

(M.) Po wschěm němskim khěžorstwje ma ße kóżde pjecż lět powschitkomne ludliczenje (volkszählung). Wone ße prěni dżeń decembra t. l. saßo směje. We wschelakich němskich nowinach ßu hižom na to kedżbne czinili, so dyrbi kóżdy to, schtož ma w nastupanju na ßebje abo na druhich sapißacż, też s najwjetschej ßwědomiwoscżu a ßwěrnoscżu czinicż, so by zykoscż, s jenotliwych sapiskow dobyta, też wo prawdże zyle pokasała, kajzy ßu wobydlerjo němskeho khěžorstwa. Tute sapiski maja potom wěrne żórka sa statistiku bycż. Ja chzu w jenym pschichodnym czißle „Serb. Now.“ wo tym rěczecż, schto je statistika a kajki ma wona wużitk na ludowe roswiwanje, dżenßa ßebi pak dowolam, ße s někotrymi napominazymi ßłowami na ßerbski lud wobrocżicż. Njech ßebi je k wutrobje wosmje.

Kaž poßlenje ludliczenje, Bohu żel, pokasuje, njeje liczba Sserbow w Hornjej Łużizy pschibjerała, ale wjele wjazy po sdaczu wotebjerała. Na czim pak to leži? Njewobsanknu ße w Sserbach tejko mandżelstwow, kaž w Němzach? Je ßnadż bjes Sserbami ßmjertnoscż wjetscha, dyżli bjes Němzami? Ssu ßnano Sserbja tak khudżi abo maja woni tejko tradacż, so sahe wumru? Niczo tajkeho njeje. Hdyž też ßmě ße prajicż, so ße w Sserbach tak wjele mandżelstwow njewobsanknje a tak wjele dżěczi njenarodżi, kaž w někotrych němskich fabrikskich stronach; hdyž ße lóhko doscż w Sserbach mjenje żeńtwow stanje, dha to drje w ßerbskim kharakteru leži, dokelž ße Sserb rad na żenjenje njeswěri, je-li so do prědka njewidżi, so budże ße se żonu a dżěczimi sejiwicż móz. Też to, so

ßu Sserbja najbóle ratarjo, jich na sažne ženjenje njecźěri, a wysche teho tež to stare waschnje někotružkuli žeńtwu sadźěwa, po kotrymž jenož jedyn ßyn kubko ßwojeju starscheju dostanje. To pak njeßu wobstejenja, kiž porok saßkuža, ale ßu wjele wjazy khwalby hódne. A wysche teho móžesch w pschirunanju s druhimi ludami runje bjes Sserbami jara wjele starych ludźi nadeńcź. A so bychu Sserbja khudy lud byli, to ßo tež prajicź njehodźi. Wjele wjazy je wjetschi dźěl Hornjeje Lužizy, wot Sserbow wobydleneje, jara płódny kraj, a wobßedźerjo hodźa ßo we wěstej měrje doscź samóžiczi mjenowacź. Ja snaju doscź ßerbskich wßow, w kotrychž ani proscherja ani paducha njenamakasch. Abo je na wotebjeranju Sserbow to wina, so je jich wjele do zusych pschesmórskich krajow wucźahnyko? Hdyž tež je ßo tón abo druhi do Ameriki, do Australije abo do Pólskeje a Rußowskeje pscheßydlik, dha tola wo žanym powschitkownym wucźahowanju žana rěcź bycź njemóže.

Wina teho, so je w nastupanju poßleńschich ludliczenjow po sdacźu mjenje Sserbow, je wjele hinascha. Budyschin ma w tu khwilu něhdźe 15,000 wobydlerjow. Někotsi měnja, so je bjes nimi s najmjenscha 10,000 Sserbow, hacź runje je jich jenož něhdźe 3000 jako tajkich sapißanych. Czeho dla pak to? To je jara jednora, hacź runje wobžarowanja hódna wěz. Hdyž jedyn młody Sserb do Budyschina abo do žaneho druheho města na schulu abo jako pschekupz abo rjemjeßnik na wucźbu pschińdźe, dha jeho hnydom do woßebnischeho człowjeka pschestworicź pytaja. Tuto pschestworjenje woßebje w tym wobsteji, so ßo jemu na wschě móžne waschnje němska rěcź pschinucźuje a jeho ßerbska narodnoscź wußměschuje. Tajki pachol ßo teho dla se ßwojej ßerbskej rěczu na ßwět won njeswaži. Potom ßnadź do zusby dźe abo jako wojak do zyle němskeho města pschińdźe, tak so nima składnoscźe ßerbski rěczecź. Tak ßo wjazy abo mjenje lět minje, hdźež niczo ßerbski njerěczi a ßo tež wo to njestara, so by ßerbske knihi abo nowiny czitak; tak so žadyn dźiw njeje, so ßwoju ßerbsku macźěrnu rycź wotesnaje. Wón drje hischcźe k nusy ßerbski rosymi, ale ßerbski rěczecź, to je jemu wobcźěžne. Runje tajkich Sserbow je wjele w Budyschinje. A wosmje-li ßebi tajki połojcznak němsku žonu, dha ßo dźěczi, kotrež wschak pschezo bóle po macźěrnej narodnoscźi du, bórsy sa połnych Němzow dźerža. Kak wjele Sserbow wschěbnje nadeńdźemy, kotsiž maja dobre ßerbske pschimjeno a ßo tola sa korjeńskich Němzow wudawaja. A tajzy wotrodźeńzy ßu husto doscź najhórschi njepscheczeljo Sserbstwa a je wschudźe wußměschuja abo tola saniczuja. To woni tež pschi ludliczenju pokaža a ßo jako „Němzy" sapischu. — Hewak tež wjele Sserbow sa němskim czěri, kaž Němzy sa franzowskim czěrjachu, w tym měnjenju, so je to, schtož je zusy, tež woßebnische. Tajka błasnoscź je bjes Němzami w nowschim czaßu jara swotebjeraka, a my ßměmy drje ßo nadźijecź, so ßo nětko, hdyž je ßerbska rěcź sa salonkmana, to rěka, sa tak woßebnu kaž němska spósnata, tež bjes Sserbami tajki njepocźink shubi. Je-li so ßo to stanje, dha Sserbow pschi bliźschim ludliczenju wěscźe mjenje njebudźe, ale budźe jich skerje wjazy.

Wysche tutych wotpanjenych Sserbow ßu tež drusy njekhwalobni, mjenujzy to ßu „lohkosmyßleni" Sserbja. Jich liczi ßo tež po stach, haj po tyßazach (tawsentach), jwjetschi dźěl tych ßamych ßłuscha do tak mjenowanych półśdźěłanych (halbgebildete). We wschelakich, wot Budyschina k połodnju a k dołhemu wjecźoru leżazych woßadach je tójschto bóle a mjenje samóžitych Sserbow, kiž ßu nimo wjeßneje schule tež tu abo druhu wyschschu schulu w tym abo druhim měscźe wopytali. Woni ßu někajku swjeřschnu sdźěłanoscź (oberflächliche bildung) dozpěli, njeßu pak ßerbsku rěcź sabyli a njeßu tež njepscheczeljo Sserbowstwa, haj woni ßu drudy tež sa Sserbstwo. Tola je jim skóncznje wscho jene, hacź ma Sserbstwo dale wobstacź abo niz. Tucźi ßwoju lohkosmyßlenoscź tež pschi ludliczenju pokaža. Mjenujzy dokelž měnja, so dalsche wobstacźe Sserbowstwa tež wot nich njewotwißuje a to niczo njewadźi, hacź ßo pschi ludliczenju jako Sserbja abo Němzy sapißaja, dha woni ßebje a ßobustawy ßwojeje ßwójby a hospodarstwa jako Němzow sapischu. Psches tajku łżu ßo pschi ludliczenju wjele stow, haj tyßazow ßerbskich duschow shubi. Tutym ludźom njemóžu pak doscź k wutrobje pokožicź, kak falschnje a hanibnje woni pschi ßwojim sapißowanju skutkuja, a czinju woßebje jich na to kedźbnych, so chze wyschnoscź jenož wěrnoscź, haj ßamu wěrnoscź sapißanu měcź, so je po tajkim trjeba, so ßo kóždy ßerbski muski, kóžda ßerbska žónska, kóžde ßerbske dźěczo, kóždy ßerbski cźeladnik a kóžda ßerbska cźeladniza pschi ludliczenju tam sapische, hdźež w tej papjerje, hdźež ma ßo kóždy sapißacź abo sapißacź dacź, horka ßłowo „Wenden" steji.

(Skónčenje za tydźeń).

Ze Serbow.

S Budyschina. Wóndano w kerkach niže tudomneje tšelerńje wobwěßnjeneho człowjeka namakachu, kotrehož nichtón njesnajesche. Posdźischo něchtón w nim dźěłacźerja Handrija Lehmanna s Hodźija spósna.

— Pschichodnu póndźelu, 22. novembra, ßo ßudniske jednanja tudomneho pschißažneho ßuda sapocźnu a budźa 15 pschestupjenja wußudźene. Pschedßyda je kaž hewak knjes Dr. Wiesand.

— Kralowska hkowna dawkowna bjernja (hauptsteueramt) směje ßo wot póndźele, 22. novembra, w prěnim poskhodźe Heydemannez domu na hrodowskej haßy.

S Bukojny pola Wósporka. Tudy ßu ßo 11. novembra wjecźor wschitke twarjenja kublerja Jana Linaka s zykymi žnjemi wotpalike. W płómjenjach je 17 ßwini kónz wsako.

S Mužakowa. Tudomny knjes kantor Huhn a jeho knjeni mandźelska 18. novembra ßwój skoty kwaß (ßwadźbu) ßwjecźeschtaj.

S Hamorow. Tudomny khěžkař Kubko, njeporjadny a sažłokany człowjek, 4. novembra pjany domoj pschischedschi ßo se ßwojej žonu do pukow da a ju pschi tym s zypami tak straschnje do hłowy dyri, so wona poł morwa na semju padźe. Dokelž mějesche Kubko hrosu, so je žonu sarasyk, chzysche ßebi wón se strachom ßam žiwjenje wsacź. Duž wón khětsje ßwoju khěžku sapali, so by ßo s njej ßam ßobu spalik. Jako pak płómjenja bóle a bóle wokoło ßebje hrabachu, wón na łubju cźekny. Dokelž pak jeho tu kur khětro jara dußysche, wón se ßwißłow desku wurasy a s dźěry, psches to nastateje, wuskocźi. Ludźo, kotsiž běchu wo jeho žadławym njeskutku hižom shonili, jeho popadnychu, swjasachu a na ßudnistwo do Mužakowa dowjesechu, hdźež wón nětko w jastwje ßedźi.

„Zaßnik" pische:

S Gorjenowa. Tudy 8. novembra wjecźor w 11 hodźinach w Janez bróżni woheń wuńdźe, najskerje wot słóstniskeje ruki sakoženy, a ßo Janez, Woßenkez a Lehmannez wschitke twarjenja wotpalichu, a wysche teho bróżni kowarja Böhmy a rěsnika Bernowa.

S Bórkow. Tudy je ßo w nozy 8. novembra jena hródź spalika, pschi czimž dwě kosy w płómjenjach kónz wsaschtej.

S Khocźebusa. Kralowske pruske knjeżeństwo je pschiswoliło, so ßmě ßo měrjenje sapocźecź, hdźe by ßo żelesniza wot Khocźebusa psches Hródk do Budyschina najlěpje twaricź hodźiła. — (NB. Njebudźa-li ßo tež w Budyschinje tejele należnoscźe dla bórsy

hibacź poczećz?! Budyschin tajku żelesnizu wo prawdźe jara nusnje trjeba. Red.)

Semjerżenje w Sahrjebje.

Wutoru, 9. novembra, je Sahrebje (Agramje), khrowatskim khownym měsćze, a jeho wokolnosćźi straschne semjerżenje bylo, kotrež je ßo hacź na dźenßnischi dźeń wjazy krócź wospjetowało. Wobydlerjo Sahrjeba ßu w stajnym strasche, jich bojosćź je jara wulka, wjetschi dźěl wot nich je město wopuschćźiło, jenoż khudźi ßu tam sawostali a na torhoschćźu pod hołym njebjom pschebywaja. Psches semjerżenje je wjele khěžow spowaleuych abo tak wobschkodźenych, so kóżdy wokomik hroża ßo saßypnycź. Kraßny dom (zyrkej) je ſ nutska do cźista sapuscźeny a wulki dźiw je, so ßo hischćze murje dźerża, a so wěża (tórm) ſ kotrejež je ßo wulki kruch murje wuwalił, steji. Każ tuta zyrkej, tak tež kapuzinska a franziskanska zyrkej se saßypnjenjom hrosytej. Wschě khlamy ßu sawrjene. Ludźo ßu w stajnym ßmjertnym strachu. Na Jelacźicźowym torhoschćźu ßedźa zyke ßwójby na stołach ſ płachtami pod nohomaj. Pjenjeżne banki ßu sastałe skutkowacź. Zrinske torhoschćźo pokasuje srudny wobras. Do koła wokoło steja torhoschćźowe budy a drożki, w kotrychž ßu ßebi ludźo wobydlenje pschihotowali. Tu widźisch sapuscźene hrody, woßebje rospadany je Vranyczanski hród. Wukas wyschnosćze postaja płacźisny sa twarske materialije. Cźischćźerjo „hamtskich nowinow" ßu ſ cźischćźenjom pschestacź dyrbjeli. Ban (khrowatski naměstnik), kardinal a kommandirowazy general khwalobnu dźěławosćź pokasuja, hacź runje ßu woni najwjetschu schkodu cźerpili. Kardinal Mihalowicź bydli tu khwilu w hubjenej khěžzy w ßwojej sahrodźe, wona je nětko pschezo hischćze jena wot najlěpschich wobydlenjow w zykym měsćze. Powjescźe ſ wokolnosćze powjedaja wo spadanych hrodach, zyrkwjach a schulach. Njedaloko Sahrjeba je ßo semja rospukła. Rosschćźěp je něhdźe dwaj kóhćźaj schěroki a hodźinu dołhi. K woběmaj bokomaj je mnohota vulkanow nastała, ſ kotrychž ßo horze błóto a schwabel wustorkuje. Tež dwě horzej żórle stej pschi semjerżenju se semje wudyrikej, jene pola Sahrjeba a druhe njedaloko Karlstadta. Sahrjeb je hižom wjele ras wot semjerżenja cźeżko domapytany. W kóżdym lětstotku je ßo to někotry kźócź wospjetowało. — Po nowschich powjescźach je ßo semjerżenje ſ nowa sapoczało a nimale wschě wobydlenja spowalało.

Wukasy wyschnosćze.

§ 31. dezembra t. l. budźe ßo sahrodniska żiwnosćź Jana Pawlika w Komorowje pola Klukscha, kotraž je na 4807 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Přilopk.

* Pcźołarjo wěschćźa pschi wobkedźbowanju kołcźow a pcźólnych rojow, w nich bydlazych, so smějemy lětßa pósdnu a miłu symu. Cźucźiwe pcźołki ßebi hischćze njejßu ani kołcźe satwarike, ani ßebi ſ nutska cźopke bydła k symskemu spanju pschihotowałe, każ běchu to loni cźinike, hdźež běchu ßwoje kołcźe w tutym cźaßu pschecźiwo konschej krutej symje hižom dawno satykałe.

* W lěßu pola Niedergrunda na cźěsko-sakskich mjesach ßu 9. novembra zyle nahu żonu wobwěßnjenu namakali. W njej sesnachu hłupikojtu żónsku, kotraž hižom wjele lět w skale, njedaloko kotrejež ju wobwěßnjenu nańdźechu, bydlesche a jenoż potom do wßy pschińdźe, hdyž ju wulki hłód k temu nusowasche. W najwjetschej symje wona w ßwojim skalnym hněsdźe wosta, nichtó ßo wo nju njestarasche a dokelž jej skóncźnje też niczo wjazy k jědźi njedawachu, ßebi wona, wot hłoda a tradanja nusowana, żiwjenje ßama skóncźi.

* W Barlinje ßu sańdźeny schtwórtk knihicźischćźerja Döhlu ſ Hródka pschi tym naschli, jako wón w jenych khlamach wopacźne stomarkowske papjery wudawasche. Jimawschi jeho namakachu pschi nim hischćze wjazy wopacźnych stomarkowskich papjerow a jeho teho dla w jastwje wobkhowachu. Tak wjele hacź ßu dotal wußlědźili, je wón 100 tajkich wopacźnych pjenjes po tnjkim sa 10,000 hriwnow wudał.

* W Reichenawje dwě żonje sańdźeny schtwórtk jeneho dwanacźełětneho hólza runje pschi tym nańdźeschtej, jako chzysche wón psched jenej bróżnju ßedźo do njeje palaze schwabliczki cźißnycź. Wotpohladany njeskutk bu wot njeju sadźěwany a hólz do jastwa wotwjedźeny. Dokelž tam tśi wulke bróżnje w hromadźe steja, by wóhnjowe njesboże móhło jara wulke nastacź.

* Do města Grahamstowna pschi pschedhoriwu dobreje nadźije ßu straschne hromady wulkich mysch pschicźahnyke. W khěžach, zyrkwjach a na haßach ßo ſ wulkimi myschemi wscho mjeřwi. Wobydlerjo tśělaja je a jich po stach sarażuja, to pak hacź dotal niczo pomhało njeje. Wyschnosćź temu, kotryźjich wot tuteje cźwile wumóże, 10,000 hriwnow myta lubi.

* Jedyn jendźelski pucźowař, ſ Japanskeje ßo wróćźiwschi, ßlědowaze sajimawe wopißanje w hosćźinje w jenym japanskim domje: W ßrjedź wulkeho blida stejachu schklě se wschelakimi spodźiwnymi jědźemi, każ poliwka ſ ptacźich hněsdow, rubana pßycźa pjecźeń, parjene wulke mysche, kormjene mórske żaby a pjecźeń wot wulkich cźornych myschow. Wysche teho běsche na blidźe sawodźeta schkła, do kotrejež pschi sapocźatku hosćźiny bleschu wina linychu. W njej ßo mórske tkhi nańdźechu, kotrež běchu, jako po wobjedźe schklu wotkrychu, zyle pjane a ßo podarmo prózowachu, ſ wina wuskocźicź. Japanszy ſ kijeschkami tkhi łojachu a je żiwe ſ wulkim spodobanjom jědźachu. Sa salvety buchu wulke brune papjery trjebane.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Jan August Wenzel, schewz na Židowje, ſ Johannu Eleonoru Berndtez swudowjenej Balakez tam. — Ernst Hendrich Herzog, wulki sahrodnik w Nowej Wßy pola Huski, ſ Emmu Marju Rychtarjez se Scźijez. — August Schewz, murjeř w Minakale, ſ Marju Theresiju Glättez ſ Brěsowa.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Ernst Arthur Jan, Jana Bohuwěra Gliena, pschekupza, ß. — Pawoł Gustav, Handrija Domaschki, dźěłacźerja, ß.

Michalska zyrkej: Marja Augusta, Jana Augusta Wróbla, sahrodnika w Delnjej Kinje, dź. — Johana Amalia, Korle Augusta Mětracha, fabrikskeho dźěłacźerja na Židowje, dź. — Max Božidar, Jana Bjedricha Wylema Köhlera, strażnika na żelesnizy na Ssokolzy, ß. — Korla Arthur, Korle Bohuluba Weickerta, schewza pod hrodom, ß. — Hana Theresija, Bjedricha Augusta Philippa, dźěłacźerja na Židowje, dź. — Hana Augusta, Jana Ernsta Stelziga, schtrymparja na Židowje, dź. — Hana, Jana Scholty, dźěłacźerja w Tśělanach, dź.

Katholska zyrkej: Pawoł, Michała Nowaka, dźěłacźerja tu, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 4. novembra: Korla Bohuwěr Pilak, dźěłacźeř a wobydleř, 44 l. 3 m. 21 d. — Hana Wylemina Friederika Spangenbergez, Pětra Wylema Brühla, cźěßle na Židowje, mandźelska, 32 l. 7 m. — 6., Marja Augusta, Jana Augusta Wróbla, żiwnosćźerja w Delnjej Kinje, dź., 1 d. — 8., Madlena Mikaniz, Pětra Schutzy, dźěłacźerja, mandźelska, 45 l. 11 m. — Korla August, Handrija Schcźěpana, dźěłacźerja w Nadźanezach, ß., 3 l. 6 m. 16 d. — Ernst Jurij, njemandź. ß. ſ Hněwßez, 8 m. — Richard, Franza Kaliwody, fabrikskeho dźěłacźerja w Hajnizach, ß., 2 m. — 9., Ernst Alwin, Jana Augusta Wicźasa, kublerja w Dźěżnikezach, ß., 12 l. 5 m. 9 d.

Dospołne wupschedawanje

pola

Heinrich Preu & Co.

Bórsy prjódkstejaze skónczenje naschich khlamow je naß k temu dowjedło, so ßmy płaczisny s nowa ponižili.

Wulki wubjerk poskicza nasch skład hischcze w dobrych **wołmjanych drastnych stoffach, wobßadnych stoffach,** w czornej a pißanej **židze,** w **konfekzijach, rubischczach** atd.

W jenym pschedměscze Budyschina je jena **khěža** tunjo na pschedań. — Wscho dalsche je shonicz we wudawarni „Serb. Nowin."

Khěža czißko 6 w Małej Subornicczy se 4 kórzami pola je hnydom na pschedań. Wscho dalsche je shonicz pola zyhelskeho mischtra **Kschižana** w Małej Dubrawzy.

W Bónjezach je jena **khěžniska žiwnoscz,** 6 kórzow pola a łuki wopschijaza, na pschedań. Wscho dalsche je czo. 19 tam shonicz.

Jedyn **wětrnik** s khěžu a se 4 kórzami pola je na pschedań. Wscho dalsche je shonicz we wudawarni „Serb. Nowin."

Aukzija.

Pondjelu, 22. novembra, popołdnju wot 2 hodžin budza ßo na garbarskej haßy czo. 479: poßleschcza, wschelaka drasta, jena wulka czahoharmonika, ßuknjane stupnje atd. na pscheßadzowanje pschedawacz.

A. Paul jun.,
aukzionatar.

Italske
paty a honacze

s jednorym hrjemjenjom, se žołtym pyskom a nohomaj, raczecziste, pißane à mk. 3 — mk. 3,50, kraßne exemplary à mk. 4, tak mjenowane „kukuksperber, schwarzsperber", kurotwjazeje barby a žołte à mk. 4,50, czorne a běłe à mk. 5 pósczele s „postnachnahme"

J. Bungert, Cöln a. Rhein.

Wupschedawanje
hotoweje symskeje drasty

pola

H. M. Kubascha
na garbarskej haßy czißko 432.

Sporuschk,

punt po 60—80 np., kupuje
měschczanska haptyka w Budyschinje
na hłownym torhoschczu 141.

Brunizu (braunkohlen),

derje sortirowanu, pschedawa a sczele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor" pschi sprawnym poßłuženju

Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedzer podkopkow.

August Schöncke,

knihiwjasarnja, papjerupschedawarnja, pappotworowe, kozotworowe a galanterijotworowe khlamy,

na hauensteinskej haszy, blisko butrowych wikow,

porucza w ßwojim bohacze wuhotowanym wubjerku:

spěwarske knihi w ßomoczanych a kozanych swjaskach, **modlerske knihi, schulske knihi, atlaßy, pschekupske knihi, notizknizki, pißanki, fotografijowe wobluki, albumy, listownje, cigarrowe etuije, pjenjezne toschki, pißadła, schulske tosche, schulske ranzki, pißanske mapy, czaßnikokhězki, schwadliske kaschcziki,** najwjetschi wubjerk **wobraskowych knihi, kóstkowe hrajki, schiesrowe tafle, kschczeúske** a **kmótsjaze listy, pjerokaschcziki, sbožopschejaze khartki, protyki, kharty k hraczu, listowu papjeru, pißane wobrasy, wobraskowe listna, kouverty, tintu, poslotk** a **poßlěbornik** atd. — Saßopschedawarjam ßo najtunische płaczisny wobliczа.

Khofej! Khofej!

punt po 10 a 11 nßl.,
paleny, punt po 12 a 14 nßl.,
derjeßłodzazy a rjany, porucza

Th. Grumbt
na swonknej lawskej haßy.

Sswětoßławny

na druhej pariskej wustajenczy prämiirowany

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop
s Wrótßławja

najlěpschi połozazy a domjazy ßrědk psche

kaschel, dybawoscz, sazwanje, schiju- a bróstbolenje

maja na pschedań w bleschach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.

w Budyschinje: Heinr. Jul. Lincka,
w Kamjenzu: Herrmann Nächster,
w Nowosalzu: C. Hiecka,
w Biskopizach: Carl Meißner,
w Lubiju: W. Rotha,
w Połcznizy: A. Endler.

Kosaze koze,

kaz tez wschě druzjny njeharowanych kozow po najwyschschich płaczisnach kupuje

Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Kosaze nasymske koze,

sajecze a korniklowe kózki, czelaze a howjase koze, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kózki po najwyschschich płaczisnach kupuje

H. Langa
pschi ßerbskokatholskej zyrkwi
pschi zitnych wikach.

Dickowa conceßionirowana daloko wuwołana spodziwnje hojaza žalba,

kotraz je ßo najbóle kózdy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w zerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki.**

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu, pódla hłowneje straže,

porucza po tym, so ßu wschě nowoscze sa nasymu a symu, jara kedźbliwje wubjerane, pschischłe:

Drastne tkaniny:
czisto- a półwołmjane,
diagonale,
popoline,
beige,
kroisé,
kaschemir,
cheviot,
jenobarbne a karrirowane, w najnowschich a najwschelakischich barbach, kaž tež wobßadźenja, ßo k temu hodźaze.

Konfekzije:
deschežowe mantle,
jaki a žakety,
paletoty,
półdołhe a zyle dołhe,
haveloki,
kolomantle,
s plüscha, doubla, tukota, diagonala, double-kroiséja, boukléja.
Jenož dobre stoffy, najnowsche façony, jednorje a bohacze wobßadźane, derje schite.

Židźane twory:
czorne a pißane,
taffet,
rips,
faille,
kaschemir,
köprowu židu,
atlaß,
rips k wobßadźenju,
ßomot.
Jara dobra twora w družinach, ßo jenož derje noschazych.

Czistowołmjane czorne kaschemiry, dwójzy schěroke,
we wschelakich a najlěpschich družinach.

Lama
we wulkim wubjerku, rjane nowe mustry.

Plüsch
w ženje njewidźanym wubjerku a njedźiwajo wyßokeho zła po starych płaczisnach, tak dołho hacz skład doßaha.

Ssukuje
s **filza, veloura, moiréja, zanelly** stepowane.

Schórzuchi
s **moiréja** a **lustra,** s lazom a bjes njeho.

Schicze po měrje **klejdow, jakow, žaketow, paletotow** ßo na najlěpje a najruczischo wobstara.

Pschecželniwe poßłuženje, kruta sprawnoscz, dobre družiny, wulki wubjerk, jara tunje płaczisny.
Pruhi a **poßylki tworow** na wonkowskich franko, pschemĕnjenje ßo rady stanje.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu, pódla hłowneje straže.

☞ W khlamach ßo **ßerbski** rěczi!

Paletoty, jaki, jaquety, deschczne mantle,

we **wubjerku,** hischcze ženje **njewidźanym,** we wschěch modernskich stoffach, pschiležazeje a schěrokeje façony.

Pschi potrjebje proschu wo dobroczitwe wobkedźbowanje, dokelž je mi psches wulke nutskupowanje móžno, **wnrjadnje tunjo** pschedawacz.

Jaki wot 3 mk. 75 np., **paletoty** wot 9 mk.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu, pódla hłowneje straže.

Česćedostojni knježo bratřa!

Naši zastojnscy bratřa w Sakskej maja dawno swoje wosebje serbske konferency. Njedyrbjeli pruscy ev. dušowpastyrjo tež za nuzne a wužitne spóznać, dys a dys so zhromadźeć k zastupowanju a wuradźowanju swojich specijalnje serbskoduchownych należnosćow? — Štóžkuli ev. pruski duchowny serbski khlěb jě a k Serbam ma lubosć, budź z tutym prošeny a přińdź dla wujednanja tajkich konferencow lětsa

22. novembra (póndźelu)

na dwórnišćo w **Hórcy (Horka)** pola Niskeje připołdnju na **posedźenje!** Bóh dał wšitcy!

Wjelan, slepjanski d.

Wulka dźělba restow drastnych stoffow wschěch družinow, wot kotrychž hischcźe někotre k zylym klejdam doßahaja, maja ßo

póndźelu, 22., a wutoru, 23. novembra,

wjele niže kupneje płacźisny wupschedawacź.

August Grützner.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je sa 25 np. dostacź:

Pschedźenak. Protyka sa Sserbow na lěto 1881.

Wotewrjenje pjekarnje.

S tutym ßebi dowolam wosjewicź, so ßym w Khwacźizach **pjekarnju** s mukowej a pizowej pschedawarnju wotewrił a so tež žito sa khlěb wuměnjam.

Lubjo, so budu mojim wotebjerarjam stajnje tunjo a sprawnje poßłužowacź, proschu, mje prawje bohacźe a pilnje wopytowacź. S počesćowanjom

Jan Hußach.

Pscheńczną muku

„Kaiserauszug"

s njewurosćźeneje pscheńzy porucza

Ad. Krüger

na horncźeřskej haßy.

Lupiny

kupuje po najwyschschich płacźisnach

Ad. Krüger

na horncźeřskej haßy.

Pscheńczną muku

wot stareje pscheńzy,

majß a majßowy schrót

najtunischo porucza

C. Kahrowe

na žitnych wikach w póstskej kowarni.

Wschitke **ßrědki k pizy,** teho runja **warjenja,** kaž tež **wuměnjenje wschěch žitow** s warjenjemi a pizu porucza žitowa pschekupniza

C. Kahrowe

na žitnych wikach w póstskej kowarni.

Bukiczanske ratarske towarstwo

směje póndźelu, 22. novembra, wjecźor w 6 hodźinach **poßedźenje.**

Dźeński porjad: Wuswolenje pschedßydstwa, dokhody, skónczńje pschednoschk.

Pschedßydstwo.

Hródźne dźowki

ßo pschi wyßokej msdźi k pschistajenju pytaja w Budyschinje na mjaßnym torhoschcźu cźo. 150, po 2 skhodomaj.

Sa

markthelfera,

kiž móže hnydom sastupicź, pyta jeneho młodeho muža

W Kamjeńzu. **Otto Dietrich,** destillazija.

Jedyn sprawny, picźu njepoddaty **wulki wotroczk** dostanje pola podpißaneho pschi dobrej sdźě hnydom abo k nowemu lětu ßłužbu.

W Kschiwej Borschcźi pola Budyschina.

H. B. Möschler.

Na smjertnej njedźeli

na row **E. J.** poswjećene.

Měr budź z tobu w khłódnym rowje,
Hdźež sy ćicho skhowana;
Wóčko zrudne při tym skhowje
Sylzu tebi wupłaka.

Spi tu dale swoje spanje
We najrjeńšej słódkosći,
Dóńž so tamne zbóžne ranje
W złotych zerjach přibliži!

Potom so zas powitamy
W raju swojoh' zbóžnika,
A tam Bohu zaspěwamy
Rjeniše halleluja.

Palma měra

na row

mojeje njebo móty **Marje Augusty, Bohuwěra Lipki** a jeho mandźelskeje **Hany** jeniczkeje dźowki,

rodź. 31. meje 1877, semrjeteje 11. novembra 1880 w Małej Dubrawzy.

Tu w ßmjertnym dole wjedu pucźe
Naß pucźe Božoh' potajnstwa,
Te cźłowske dźěcźi spósnacź wukcźe,
Kak sbóžny wukhód kóždy ma,
Tež, hdźež ßmjercź mólcźke dźěcźatka
S tej cźaßnoscźe tu wotwola.
Kak srudny lóß pak maja w ßwěcźi
Tu wustacź sprawne macźerje,
Kiž lubuja tu ßwoje dźěcźi
A koscha je pschi kolebzy,
Hdźež hižom jandźel sblěbnjenja
Wot najdala k nim pschikhadźa.
Tak njenadźujzy wón tež stupi
Do Lipkez domu w Dubrawzy
A wsa tam s lubych starschich ruki
To dźěcźo wotsal najlěpsche,
Haj, tuta dźówka jeniczka
Bě jeju radoscź žiwjenja.
Schtož proschachuy pschi ßwjatej kschcźeńzy
We maleschanskej ßwjatnizy
Wo dlějsche tudy sawostacźe,
To Boža wola nochzysche;
Duž w krótkim běhu žiwjenja
Ssy ty psches kraj tych žiwych schła.
Dha spi nětk derje w khłódnym skhowje
Nóz twojoh' rownoh' drěmanja
We Delnjej Hórzy na keřchowje
Hacź k ranju tamnoh' wulkoh' dnja,
Hdźež Bóh cźe hnadnje pschekraßni
A s njeßmjertnoscźu wobnowi.
Tam horka wysche jaßnych hwěsdow
Twój duch je hižom pschitomny,
We jaßnych rumach wěcźnych domow
Sso s jandźelemi sraduje
A nieße palmy běbźeřske
We cźistej drascźe njewiny.
My, kotsiž na tych ßmjertnych honach
Tu hischcźe ßylsy ßyjemy
A pschebywamy w semskich hětach,
Hacź Bóh naß wotsal wotwola,
Hdyž budźe sechzycź wjecźor bócź,
Tež póndźemy spacź rownu nóz.

Gusta Hataß.

✝

Wschěm snatym a pschecźelam s tutym tu srudnu powjescź wosjewjam, so je póndźelu, 15. novembra, rano w 1/4 1 hodźiny, moja lubowana mandźelska

Madlena rodź. **Bibrachez,**

60 lět a 17 dnjow stara, po krótkej khorosćźi cźicho wumrjeła.

W Błózanach, 15. novembra 1880.

Jan August Höhna.

Z tutym dowolam sebi w mjenje towarstwa *Soc. Slav. Bud.* wšitkim tym wysokodostojnym knjezam, kotřiž běchu 12. novembra we hłownej serbskej konferency, za dobroćiwy pjenježny dar swój najwutrobniši dźak wuprajić.

Gólč, starši.

Lipa Serbska čo. 10

1880 je wušła.

Knjezej z podhole. Waš nastawk so w swojim času wotćišći. Red.

(K temu cźißku jena pschiłoha.)

Pschiloha k czißku 47 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 20. novembra 1880.

en gros. **Najtunische pschedawanje.** en détail.

62 na bohatej haßy **M. G. Freyberg** na bohatej haßy 62

porucza

symske drastne stoffy:

czistowolmjane diagonale łóhcź 60 np.,		**półwolmjane diagonale** łóhcź 40 np.,	
= **ripsy** . . = 60 =		**mustrowany lüstr** . . = 40 =	
= **serge** . . = 90 =		**dwójny lüstr** . . . . = 25 =	

czistowolmjane czorne kaschemiry, łóhcź wot 100 np.,

9/4 **plüsch** . . . . . łóhcź 250 np.,		**czorne patentne ßomoty** łóhcź 80 np.,	
= **lama** . . . . . = 100 =		**barchent,** módry a bruny . = 35 =	
flanelle sa ßuknje . . = 120 =		**barchent-podschiwk** . . = 25 =	
zajki sa ßuknje . . . = 40 =		**hosenzajk** k pocźehnjenju pjelzow = 50 =	

100 schtuk koschlazeho barchenta, łóhcź 30 np.,

8/4 **běły płat** . . . . łóhcź 50 np.,		**łożozajki** . . . . łóhcź 20—40 np.,	
= **schěry płat** . . . . = 40 =		**wupjerki** . . . . = 40—60 =	
8/4, 7/4, 6/4, 5/4 **módry płat,** łóhcź po 55, 50, 45, 40 np.,		**twjele** . . . . . = 20—40 =	
		möblowy kattun . = 25—40 =	

Najwjetschi sklad **rubischczow** wschěch družinow,

dybsaczne rubischka, wolmjane hlowjaze rubischka, scht. wot 60 np., **skladźene rubischka, kapoty, lamarubischka s franzami** wot 170 np., **rubischka s barchenta,** scht. 40 np., **wolmjane cachenez, źidźane shawlorubischka** wot 225 np., **półźidźane shawlorubischka** wot 60 np., **źidźane khrawaty,** scht. 60 np., **czornoźidźane rubischka, dybsaczne rubischka,** scht. 20 np., **běłopłatowe rubischka,** scht. 30 np., **blidowe deki, łożowe deki, moirójowe schórzuchi, mohairowe schórzuchi, módropłatowe schórzuchi, wolmjane shawle,** scht. wot 20 np., **kromate ßuknje,** scht. 225 np., **filzowe ßuknje,** scht. 4 mk.

Pschispominam hischcźe, so jenoź dobre twory po tunich płaczisnach pschedawam.

W khlamach ßo **ßerbski rěczi.**

Julius Lange

schatowa fabrika a njewjeseźinski magazin

w Budyschinje, s napschecza noweje měschczanskeje schule,

porucza po jara tunich twjerdych płaczisnach:

swjerschne koschle, dźěłarske koschle, flanellowe koschle, wojerske koschle, pschedkoschliki, manschety, shlipsy, khrawaty, dybsaezne rubischka, spódnje jaki, spódnje kholowy, shawlowe rubischka, hólczaze, holczaze a **żonjaze schaty, filzowe ßuknje, schtepowane ßuknje, korsety, schórzuchi, źidźane khrawatowe rubischka, blidowe zajki, nawobleczenja sa poßleschcza, łożowe deki, gardiny, ßukna sa koschle, pikej, barchent** atd.

Pschedeschczniki (regenschirme)

w najwjetschim wubjerku po najtunischich płaczisnach porucza

pschedeschcźnikowa fabrika

Richard Rincke

689 na swonknej lawskej haßy 689.

Wschě **porjedźenja** ßo najlěpje wobstaraja.

Emil Wehrle

na jerjowej haßy

porucza jako woßebje płaczisny hódne:

koschlazy flanell, stary łóhcź 30, 35, 40 np.,
pißany barchent, stary łóhcź wot 35 np.,
sa pocźehnjenje **pjelzow** stary łóhcź wot 30 np.,
ßmuhaty a mustrowany barchent wot 20 np.,
lüstr, stary łóhcź wot 25 np.,
lama, 9/4 schěroki wolm., stary łóhcź wot 90 np.,
łożozajki, prawe 6/4, stary łóhcź wot 25 np.,
6/4 lazkate schórzuchi wot 65 np., dale 4/4 wot 40 np., a 5/4 wot 50 np.,
7/4 **módry czisty płat,** stary łóhcź wot 40 np.,
podschiwki, stary łóhcź wot 15 np.,
5/4 **barchent** sa nohaze lapy, st. ł. wot 30 np.,
mužaze cachenez, schtuku wot 25 np., źidźane 70 np.,
żonjaze źidźane rubischka k swjaskej, wjetsche wot 25 np.

K hermankej

poruczeja

J. Rämschez herbja

we Wósporku

czistowolmjany lama k ßuknjam, 7/4 schěroku, wot 1 mk.,
teho runja lama, 9/4 schěroki, wot 1 mk. 20 np.,
7/4 zajk k ßuknjam wot 40 np.,
plüsche a astrachan,
shirting wot 18 np.,
płat a połpłat,
lüstr wot 28 np.,
wolmjane a połwolmjane drastne stoffy,
wobßadki a knefte,
schnóry a bórty,
źidźane a wolmjane shawle,
źidźane a wolmjane cachenez,
rubischka, wot najjednorischich do najlěpschich,
hlowjaze wobalki a lazy,
schtrympy, ßuknjane stupnje, rukajzy,
jaki, hontske jopy a kholowy,
spódnje kholowy, spódnje jaki,
mužaze lazy a koschle,
łożowe deki, běłe a pißane,
blidowe a sofowe deki,
schórzuchi a dybsaczne rubischka,
wolmy a bawmy,
teho runja też wschitke podschiwki (futry) po woßebje tunich płaczisnach.

Sa **krawzow** wjele **tunischo!**

Ssamoskónzowanje,

skaźenje familije atd. ßu ßłědstwa wopikstwa. Tutón njepoczink ßo psches sto krócź dopokasany, wot lěkarjow poruczeny ßrědk s wjedźenjom abo bjes wjedźenja piczka wotstroni. Też pomham psche tajne czerpjenja, běłospław, mocźenje do łoża, padawu khoroscź a lischawu.

L. Grone in **Münster,** Westfalen.

Najwjetschi sklad pschedeschcznikow

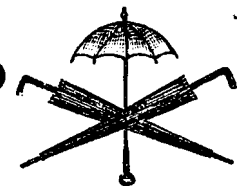

porucza
pschedeschcznikowa fabrika

H. M. Schmidt

na rózku hlowneho torhoschcza (prjedy na jerjowej haßy),
pschi jenoz dobrej tworje po tunich placzisnach k dobroczíwemu wobkedzbowanju.
Porjedzenja a **poczehnjenja** ßo kózdy czaß derje a tunjo wobstaraja.

Piwne drozdze,

najlepscheje dobroscze a wschednje czerstwe, porucza
nowonatwarjena piwarnja Joh^s. T. Littera
na swonknej lawskej haßy czo. 819.

Palenzy

jenoz w dobrych druzinach porucza po najtunischich placzisnach
destillazija **Ernst Glien**
pschi zitnych wikach 634 a na drjewowych wikach 515.

Budyska parna pjekarnja

rozku sa runu wahu **khleba** wumenja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadzenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschednje dopoldnja a popoldnju wot 8 hacz do 5 hodzin. Khudym darmo.

Sselowy sklad pod radnej khezu

Robert Pfeiffer

porucza ßwoju, jenoz s kralowskich salinow w Dürrenbergu branu najlepschu **jedznu** a **skótnu ßól**, kaz tez erfurtske **kamjente ßele** a kamjenje k likanju w snatej ßuchej tworje k dobroczíwemu wobkedzbowanju.

Expedizija ajchowanskeho hamta

sa dute a dolhostne mery je na resniskej haßy 324; **pschedawanje ajchowanych merow** je, kaz prjedy, w ßelowym skladze pod radnej khezu.

To dawa k dobroczíwemu nawjedzenju

W Budyschinje 1880. **R. Pfeiffer,** ajchowanski mischtr.

Woheńsawescczaze towarstwo w Brandenburg a. d. H.,

sakozene 1846.

Wobstatk sawescczenjow kónz leta 1879	ℳ	133,010,882.
Liczba ßobustawow 26,870.		
Dokhody s prämijow	=	292,584,039.
Sapkaczene schkodowanja	=	248,788,035.
S tych nasad kryte a wot druhich towarstwow nasad dostate	=	115,169,002.

K wudzelenju dalschich wukasanjow a k horjebranju sawescczenjow porucza ßo

W Porschizach, 1. novembra 1880.

Jan Urban, agent.

Skoro darmo!

Hobrsti sklad, wot sarjadowanja maßy salliteje „**wulkeje Britanniaßlebrofabriki**" pschewsatý, ßo dla nusnych wulkich placzenjow a dospotneho wurnmowanja pschebytkow

wo 75 prozentow nize taxy pscheda

po tajkim

skoro darmo,

sa jenoz 14 markow jako ledy sa polozju ßameje dzelarskeje mjdy da ßo ßledowaze wobßebje hódne britannia-ßlebro-blidne service,

kotrej prjedy 60 markow placzesche,

a ßo sa betowostacze pschedmjetow

25 let rukuje.

6 blidnych nozow s wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdz. jendz. britannia-ßlebro-widliczki,
6 maßivnych britannia-ßlebro jedznych lzizow,
6 nezhnych britannia-ßlebro khosejowych lzicczkow,
1 czezki britannia-ßlebro-sopowy czerpak,
1 maßivny britannia-ßlebro-mlokowy czerpak,
6 nezhnje cisellirowane präsentirske tabletty,
6 wobßebne nózne podnozki s britannia-ßlebra,
6 rjanych maßivnych jejazych bjecharkow,
6 czezkich brttannia-ßlebro-jejazych lzizow,
6 kraßnych nezhnych zokorowych schalkow,
1 wobßebny popjerjowy abo zokorowy kaschczik,
1 thejzydzak, nezhneje druzjny,
2 nahladnaj blidnaj ßwecznikaj.

60 schtuk.

Wsche tu spomnjene 60 kraßne pschedmjety placza w hromadze jenoz 14 mk.

Skasanja wobstaraja ßo „gegen Postvorschuß (Nachnahme)" abo se sapóßlanjom pjenjes ßo tak dolho hacz sklad doßaha psches kk. generalneju depositeurow

Blau & Kann, Wien (Stadt)
Heinrichhof.

Sta dzaknych a pschipósnawanskich pißmow leza k nawjedzenju w naschim bürowje.

Pschi skasanjach doßaha adreßa:
Blau & Kann, Wien, Heinrichhof.

Rjane jerje,

kopu po 2 hacz 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

W wudawarni „Serb. Nowin" je dostacz sa 10 np.:

Prveni wenz spewow sa ßerbsku mlodoscz.

Najwjetschi wubjerk

czaßnikow (segerjow),

dobre **porjedzenja,** najtunische **placzisny**
posticza
Jarolim Trepera, czaßnikar
s napschecza theatra.

K wobkedzbowanju.

Czescenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze k nawjedzenju, sa ßym tu dzelarnju a pschedawarnju **jakow, paletotow, ßomoczanych a plüschowych zaketow** wotewrika. Kózdu ßobotu budu w budze s napschecza gewandkheze njedaloko hlowneje straze pschedawacz. Placzisny ßu na najnizscho postajene a proschu pschi potrjebje mje dobroczíwje wopytacz.

Swudowjena feldwebelka **Vorwerkowa,**
bydlaza na garbarskej haßy 424.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 48. **Sobotu, 27. novembra 1880.** **Lětnik 39.**

Hermankski dar.

Psch. M. S.

Hermank ßo w Słym Komorowje ßwojemu kónzej bliżesche. Ale na torhoschczu a na haßach městaschka bě hischcze wjele wjeßełeho žiwjenja a halekanja. Tam czehnichu žony a mužojo se ßudobjemi, kotrež běchu sa dom a hospodarstwo kupili. Tu njeßesche bur nowe schkórnje, psches ramjenja czißnjene, tam dźěsche druhi saßo s koßu abo s łopaczu, kotruž běsche ßebi kupił. Burszy ßynojo a wotroczkojo mějachu hižom nowu czapku na hłowje abo dachu rjanej trubzy, s pißanej schnóru wobwitej, s huby wißacz. Holzy ßo s tym hordźachu, so kraßne rubischko, we wschelakich barbach ßo błyschczate, widźecz dachu, kotrež běchu ßebi kupiłe abo hermanka dostałe. A dźěczi ßo sa ruku ßwojich maczerjow wodźachu. Wone wjeřczachu nowe kłapotawki a hwisdachu na pischczałkach, kotrež bě jim hermank wobradźił, a sradowachu ßo nad nowymi leßnymi hrajkami, kotrež pak tola dołho zyłe njedyrbjachu wostacz. Bjes tym wikowarjo sawostate twory w hromadu kładźechu, so bychu s nimi ßo domoj wróczili, abo druhi hermank wopytali. Wosy tu a tam jěsdźachu, s czežkimi kaschczemi wobczěžene. Židźa, tołste měchi na khribjecze noscho, s wótrym rosrěczowanjom nimo khwatachu a ßebi ßnadź powjedachu, kak ßu kschescźijanow dźenßa pschi wikowanju wobschudźili. K temu pschińdźechu hischcze lěni pschihladowarjo, kotsiž po prawym niczo dale njeczinjachu, hacz so czischczeńzu powjetschachu a ßo na žiwym, njeměrnym žołmjenju luda wjeßelichu.

Spěschnje wukraczujo poda ßo tež nasch Handrij, sprawny žiwnosczeř s Lutow, na dompucz. W ßwojim módrym płatowym kabacze, dołhi, ßylny kij w ruzy dźerżo, wón cziły a czerstwy po dróśy czehnjesche. Ale, schtóž jeho widźesche a snajesche, ßo ßnadź na starym mužiku pschi ßebi prawje dźiwasche. Pschetoż wón ßo dyß a dyß spodźiwnje duzy po pucżu sadźerżesche. Pak wón khwilku kaž samyßleny stejo wosta, pak wón hłowu kaž dwělowazy tschaßesche. Po tom wón saßo ßmějo kiwasche a s kijom w lofcze wjechlowasche. Ssußodźa a snacźi, nimo kotrychž wón pschińdźe, jeho wótsje strowjachu, tola wón niczo wo tym njepytny. Woni wołachu: „Handrijo, schto je ßo dźenßa s tobu stało?“ ale won jim njewotmolwi. Duž jemu dale běžecz dachu a ßebi sa jeho khribjetom wukožowachu, so je wěscze někajke ważne podeńdźenje měł, wo czimž jemu nětko wschelake myßle w hłowje hraja.

Handrij běsche hischcze nimale schtwórcz hodźiuy wot ßwojeje wßy sdaleny, jako jemu jena młoda, sróstna žona napscheczźiwo pschińdźe. Wona tak khwatajo běžesche, so móżesche jejny muž lědoma sa njej dokhelpacz. Stareho schědźiwza wuhladawschi, wona s wjeßełym, pschecżelniwym hłoßom sawoła: „Dobry wjecżor, luby nano! Pschińdźecze dha skóncżnje? Mój ßmój dołho, hižom jara dołho na waß czakałoj.“ Běsche to pschichodna dźówka stareho Handrija, a muž, kotryž ju pschewodźesche, běsche jeho ßyn. Woba běschtaj hakle krótki czaß woženjenaj, a Handrij mějesche nad nima ßwoje sboże a wutrobnu radoscz. Wonaj njeběschtaj dźenßa móhło hermank wopytacz; pschetoż nan bě prajił: „Wój mataj doma doscz sa dźěło, hacz so czaß podarmo pscheběhataj a hermank hischcze czascźischo wohladataj, dyžli ja. Duž wostańtaj pěknje doma! Ja pak chzu a dyrbju do města.“ Schtoż pak wón pschikasa, to pola pschichodneje dźowki a pola ßyna tak wjele, kaž sakoń płaczesche. Wonaj byschtaj sa wulku njeprawdu a hańbu měłoj, hdyž budźischtaj ßo lubowanemu nanej tež mało kusk spjecźikoj.

Handrij ßwojej pschichodnej dźowzy Marji ßylnje ruku tschaßesche. Potom wón ßwojeho ßyna Pětra postrowi. A nětko wón s waczoka zaltu wuczeže, kotruž bě na hermanku kupił. Tuta załta pak, a to bě hłowna wěz, běsche do židźaneho rubischka, módroczerwjenje ßmužkateho, sawalena, do tak rjaneho, kaž bě je na hermanku jenož wußlědźicz móhł, a s módro-běłym, ßlěborno-kwětkatym bantom, kaž ßo wokoło kudźele swije. To bě jeho dar, kotryž bě jimaj ßobu pschinjeßł. Marja ßo s zyłej wutrobu nad tym wjeßelesche. Wona wobdźiwasche a khwalesche kraßne rubischko a měrjesche bant na ßwojej ruzy, hacz směje tež prawu dołhoscz. Potom wona ßwojemu mužej pokojzu załty wotkama, a wobaj jědźischtaj a daschtaj ßebi derje ßłodźicz. Tuta měrna spokojnoscz stareho Handrija jara wjeßelesche. Wón po khwilzy ßwoje pschichodnej dźówzy praji: „Ja běch sa tebje hischcze wjele rjeńschi hermankski dar wupytał, ale ja chzu najprjedy spósnacz, hacz ßo teho hódna pokasasch.“

Woni běchu bjes tym domoj dóschli. Młoda žona pschinjeße spěschnje piwowy karan se ßwěczatym zynowym wěkom a staji jón psched schědźiwza na blido. Pětr jemu trubku, s tobakom s nowa natykanu, poda a ju sažehli. Potom wobaj proscheschtaj: „Nětko, nano, powjedajcze nam, kak bě dźenßa w měscze na hermanku.“ Handrij ßo poßmja, wón sdasche ßo wjeßełeje myßle bycz. Ssnadź sboże młodeju mandźelskeju, kotrež s kóždym dnjom bóle roscżesche, najwjazy k temu pomhasche. Wón wjedźesche, so bě to wysche Božeho žohnowanja tež jeho skutk był. Pschetoż jeho ßyn Pětr, hdyž tež jeho k bohatym njeliczachu, móżesche tola pola ßmjercz-khudeje Marje sa samóžiteho płaczicz. Njedźiwajo na to njebě nan, dokelž ßwojeho ßyna lubowasche a bě Marju sa pócczźiwu a pilnu holzu sesnał, žeńtwu sadźěwał, ale ju město teho pospěschił. Duž tež wón wschědnje se spodobanjom sboże ßwojeju dźěsczow widźesche a ßo nad jednotu a spokojnoscżu, kotraž w zyłym domje kuježesche, sradowasche.

Handrij, ßo s piwom poßylniwschi, kotrež pched nim stejesche, někotre mróczele s palazeje trubki wudu a potom sapocza: „Nó, lubaj, schto dyrbju Wamaj powjedacz? Něschto srudne abo něschto wjeßełe. Ja ßym woboje nashonił.“ „Aj“, sawoła Pětr, „dha

powjedajcźe nam něschto wjeßeke! To je a wostanje pschezo najlěpsche."

„W tym tebi njemóžu prawo dacź", wotmolwi młoda žona ßwojemu mužej. „Ty wěsch: Nusa wuczi ßo modlicź! Teho dla ju tež nochzemy sazpěcź. Ja ßym jejne žohnowanje na mni pytnyła; pschetož ja wěscźe njebych twoja žona była, hdy budźich město nusy a staroscźow wjeßeku młodoscź wužiwała. Duž ßebi myßlu, dajmoj naschemu lubemu nanej powjedacź, schtož ßo jemu sechze. Njech wjeßeke abo srudne, abo njech woboje w hromadu měschane pschinjeße, wschitko budźe namaj lubo a prawo."

Handrij tajkim ßłowam spokojnje pschihloßowa, napi ßo hischcźe ras dobreho piwa a pocza, tołsty kur s trubki pachajo, se ßwojim powjedancźkom: „Spodźiwne žiwjenje je tola tajki hermank w měscźe. To ludźo s zyłeje wokolnoscźe pornjo ßebi běhaja, kaž mrowje. Woni steja a khodźa, woni wobhladuja a kupuja cźasto njepotrěbny cźapor. Nasch jedyn to khwilku wobkedźbuje, ßo w cźischcźenzy wokoło tłóczi, drje tež ras do korczmy sastupi, hdźež ßo wjeßele ßměja, halekuja a pija. Dospołnje wužiwacź pak a nad tym spodobanje namakacź wjazy njemóžu. A doniž ßu někotre hodźiny saschke, myßlisch ßebi: Ty by tež lěpje cźinił, hdy by radscho doma wostajschi ßwoje dźěło wobstarał, město teho, so tu prósneho paßesch a cźaß podarmo sabiwasch. (Pokračowanje.)

Wußudźenja.

Khostanska komora 6. novembra.

Korczmař Kruža w Trupinje 15. septembra po woteńdźenju hospodarskeho pomoznika Jana Lipicza s Komorowa pola Rakez pytny, so stej ßo s khamorka 2 hriwnje 50 np. shubiłej, wobstejazej s jeneje zyłeje hriwny a tsioch pjecźdźeßacźnowarjow. Dokelž tam njeběsche dale nichtón pobył, dyžli horjeschi Lipicź, kotrehož běchu kranjenja dla hižom tsi krócź wotßudźili, dha na njeho tukachu. A hacź runje wón njebě Kruži pólku palenza, kotruž bě tam wupił, sapłacźicź móhł, dha běchu tola nasajtra wjeczor w komorowskej korczmje widźeli, so bě wón tam ßwoju worcźisnu s jenej zyłej hriwnu a jenym pjecźdźeßacźnowarjom sapłacźił a ßebi wysche teho jedyn tajki pjenjes pschemeńicź dał. Wón drje psched ßudom prějesche, ale tón jeho k 4 měßazam jastwa wotßudźi.

Wudowa Lazakowa s Khróscźiz, hižom 9 krócź wotschtrafowana, běsche we Wagnerez korczmje w Schumbornje 1. oktobra bleschu palenza wsała a ju na druhim kónzu wßy pschedacź spytała. Ale wona bu kranjenja dla wobskoržena a dosta 6 měßazow jastwa.

Lawniski ßud 5. novembra.

Wotroczk J. E. Hauffa s Njesdaschez běsche teho dla, dokelž bě ßwojemu hospodarjej, kublerjej Fischerjej w Sskonej Borschcźi, njepoßłuschny a spjecźiwy był, najprjódzy wot hamtskeho hetmanstwa k 3 hriwnam (markam) schtrafy wotßudźeny. To ßo jemu njelubjesche a wón ßo na ławniski ßud powoła; tón jeho pak k 10 hriwnam wotßudźi.

Wumjeńkarka wudowa Lorenzowa w Cźornowje běsche wumjeńkarjej Wjelkej tam mału dźělbu wotawy s łuki wsała. Wona dosta sa to dwaj dnjej jastwa pschißudźenej.

9. novembra.

W tutym lěczu běsche dźěłacźer J. A. Förster s Kumałda dwaj wulkaj kyrbsaj s knježeho pola w Małßezach wsał a jej posdźischo wot ßwojich dźěcźi domoj donjescź dał. Wón bu teho dla k dwěmaj dnjomaj jastwa wotßudźeny.

W haprleji t. l. běsche ßud dźěłacźerja J. E. Domaschku s Komorowa pola Hucźiny k tsjóm dnjam jastwa wotßudźił, dokelž běsche jedyn schtomowy koł s kupjansko-komorowskeho pucza wsał. Pschi ßudniskim jednanju bu tež knježi hajnik E. E. Zettwitz w Jatsjobju pscheßłyschany, kiž rjekny, so ßu ßo w novembru 1879 hacź do januara 1880 wjazy krócź se spomnjeneho pucza tajke koły shubili, kajkiž tón bě, kotryž bu pschi składnoscźi wupytowanja w februaru pola Domaschki namakany. — Domaschka bě potom w komorowskej korczmje, hdźež ßo na tu wěz spominasche, pschecźiwo Zettwitzej prajił: „Wy scźe wschitzy wopaki pschißahali." Tajkich cźescźranjazych ßłowow dla jeho ßud k 10 dnjam jastwa wotßudźi a dosta stórżbnik wysche teho to prawo, Domaschkowu schtrafu w komorowskej korczmje 8 dnjow wupowěßnycź.

Marja Benadowa s Brěsowa běsche mjes jutrami a ßwjatkami s kerkow brěsowskeho kublerja Krecźmarja jenu tam ležazu khójnu, 60 np. hódnu, dale 30. julija na srěschinskim revieru kublerjej Schkleńcźerjej dróbne drjewo a w sapocźatku junija, jako bě s Hetmanez holzu do jahodow schła, na polu brěsowskeho ležomnoscźerja Roharka pjeńk běrnow wutorhnyła a njesrałe běrny (něhdźe litr) ßobu domoj wsała, so by s nich schterku dźěłała. Jeje muž pak jedyn wjecźor měßaza junija s pola kublerja Gudy w Kubschizach hromadku dźecźela ßobu domoj wsa. Wón dosta sa to dźeń jastwa, jeho žona bu pak k 8 dnjam jastwa wotßudźena.

-a. Sserbski spěwanski ßwjedźeń 29. septembra 1880 w Budyschinje.

(Pokračowanje.)

Na to scźěhowasche ßyła pschipitkow, kotrež pak běchu dla schumjenja a klepotanja w sali s wjetscha jenož s dźěła srosymicź. S tym tež mějcźe mje sa samokwjeneho, hdyž je moja rosprawa njedospokna, hdyž tón abo druhi pschipitk sapomnju. — K. Callier wunjeße (w pólskej rěcźi) „njech žyje!" naschim prózowanjam, wuprajiwschi dźiw a spodobanje nad tym, so w naschim małym ludu, kotryž maja druhdźe sa shubjeny a zyle poněmcźeny, tejko narodneho žiwjenja, tak roswite pißmowstwo a ßamostatne wuměłstwo (kunst) nadeńdźe. — K. referendar Mütterlein ßławjesche „towarstwo pomozy sa studowazych Sserbow." — K. seminarski wyschschi wucźer Fiedler wunjeße ßławu naschemu wjelesaßłużbnemu narodnemu synkowmischtrej, knjesej kantorej Kozorej, kiž je psched 35 lětami spěwanske ßwjedźenje sakožił, Seilerjowe pěßnje do wokschewjazych synkow pscheměnił a nam dźenßa w naschim programmje historiski pschehlad ßwojich hudźbnych skutkow dał. — K. Kozor wotmołwi na to se ßławu na k. Fiedlerja, kotremuž palma dźenßnischeho ßwjedźenja ßłuscha. — K. Fiedler pijesche strowje spěwarkow a spěwarjow. — K. med. Dr. Huth wupraji w němskej rěcźi a w mjenje pschitomnych němskich hoscźi dźak sa pschecźelne powitanje se strony k. Dr. Grólmuß a. — K. stud. theol. Bart pschejesche vivat, crescat et floreat ßwěrje mjes studowazej młodoscźu, ßwěrje k narodnoscźi, k rěcźi, k ludej a k bratrowskim ludam. — Rospomniwschi, kak rjenje je, hdyž w towarstwje, kajkež je n. psch. „Lumir", ßo spěw a sabawa plahuje, hdyž ßu ßobustawy jeneje myßle pschi schkleńzy piwa, hdźež jedyn jara mudrje wo módrym njebju rěcźi a měßacźk a hwěsdy pokasuje, hdźež druhi powjeda, schto je wscho w Delnjej Łužizy a w Cźechach nawidźał a nashonił, hdźež tsecźi stareje babine baßniczki do hładkich hróncźkow wjasa — wopißowasche k. med. Dr. Ducźman s dobrym humorom potajne skutkowanje ßwjedźeńskeho wubjerka, a wunjeße, dokelž ßu ßo tajne naměrjenja tehole potajneho swjaska skóncźnje k dobremu kónzej wobrocźiłe, ßwjedźeńskemu wubjerkej ßławu. — Druha ßława k. Dr. Ducźmana płacźesche k. wyschschemu wucźerjej

Wjeli, kiž ma jako pschedßyda ßwjedźeńskeho wubjerka wschě te nicźe w ßwojej ruzy, kotrež ßu jednore ßobustawy tehole wubjerka potajnje natkałe a napschadłe. — A saßo wustupi k. Dr. Ducźman. Słožujo ßo na hrónczko „Róža spěwa, krasnje kćěwa — wóčko radosće so směwa; spěw nam młodosć krasni, zeńske mroki jasni, žiwjenje nam wěncuje, z kwětkami puć posćele, k njebjesam nas pozběhnje.“ Dopomni na něžnu róźiczku, kiž je w dalokej holi wukcźěła, na ßlěbrohłóßne ptacźatko, kiž je na cźichich wjecźorach ßołobikej jeho spěwy wotpoßłuchało, na jaßnu hwěsdźiczku, kiž ßo na ßerbskim njebju ßwěcźi: jeho pschipitk płacźesche naschej prěnjej solistzy, knježnje Mile Kordinez. — W sahorjenych ßłowach ßławjesche hischcźe k. kantor Bartko s Noßacźiz burski splah, k. wyschschi wucźeř Wjela młodźisnu, a drusy rěcznikojo druhe. Někotry pschipitk hischcźe budźische ßo wunjeßł; někotra schkleńczka hischcźe budźische ßo wuprósdniła; tón a druhi traž hischcźe budźische se „ßławu“ saßkužene pschipósnacźe dostał: ale — poßledni dźěl ßwjedźenja, bal, ßo tola hacž na druhi dźeń wotstorcźicź njehodźesche. (Pokračowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Drazdźan pißaja, so je ßo kralowa Karola sańdźenu njedźelu dopołdnja s Italije domoj wrócźiła a ßo hnydom na strehlenski hrodźik podała, hdźež běsche kralowska ßwójba k cźescźi mjeninow (namentstag) krala Alberta shromadźena.

— W Berthelsdorfje ßu ßo wóndano domske wojnarja Lehmanna a bróžeń kublerja Henniga wotpaliłe.

— W Ebersdorfje pola Lubija je ßo w sańdźenych dnjach studnjetwarjeř Müller saßypnył. Hacž runje dwanacźo mužojo pilnje dźěłachu, so bychu studźeń wot pjerschcźe a kamjenjow wucźiscźili, dha běchu na druhi dźeń tola hakle schěścź łóhcźi wurumowali. Ale studnja je 17 łóhcźi hłuboka a je Müller teho dla hižom morwy.

— Kral Albert je wot němskeho khěžora do Barlina pscheproscheny, so by ßo s nim 4. dezembra na hońtwje w letzlingskim lěßu wobdźělił.

S Barlina pißaja, so bě ßebi khěžor wóndano schiju trochu sasymnił a dyrbjesche teho dla wó jstwje wostacź, so pak je nětko saßo lěpje.

— Petizija, kotruž chzedźa wschelazy woßebni knježa teho dla na wjećha Bismarka póßłacź, so by wón krajne prawa židow, kschescźijanam husto jara schkódnych, wobmjesował abo pomjeńschił, njeje hischcźe na njeho wotedata. Bjes tym ßu pak židow pschecźeljo tu wěz pched pruski ßejm pschinjeßli a ßo tam ministerstwo prascheli, schto chze wone w tajkim nastupanju cźinicź. Ministerstwo je wotmolwiło, so budźe po dotalnych sakonjach dale skutkowacź. Po tajkim praschenju a wotmolwjenju, kotrež ßo sańdźenu ßobotu w pruskim ßejmje sta, wschelake rěcźe sa židow a pschecźiwo židam tu ßamu ßobotu a tež hischcźe póndźelu ßlěbowachu, ale tych, kiž běchu pschecźiwo židam, běsche wjele wjazy, a w nich ßo židam tajke wěrnoscźe powjedachu, so drje ßo židźi tym dźakowacź njebudźa, kiž ßu tu wěz na ßejmje k rěcźam pschinjeßli.

— Na pschewodźenje generala Gröbena w Koblenzu bě tam wjele generalow a druhich wyßokich offizierow pschijěło. Pruski krónprynz běsche tež pschijěł a na kaschcź, do rowa puschcźeny, prěnju horschcź pjerschcźe ßypny.

— Wo Bismarku pjatk tydźenja w Barlinje powjedachu, so je na ßwojim kuble Friedrichsruhe njejabzy wumrjeł. Ale jako ßo tam telegrafiszy sa tym praschachu, wotmolwjenje pschińdźe, so na tym žane ßłowo wěrne njeje.

— Khěžor je prjedawschemu bajerskemu póßłanzej na khěžorskim dworje w Barlinje krónski rjad (kronenorden) prěnjeje rjadownje spožcźił.

Awstrija. W Linzu pched někotrymi dnjami sastupjerjo awstriskeje němskeje konservativneje strony shromadźisnu dźeržachu, so bychu w nastupanju wschelakich awstriskich naležnoscźow wuprajili, kajkeho ßu woni měnjenja. Shromadźisna běsche jara bohacźe wopytana a ßo sa to wupraji, so to njeby prawje było, hdy bychu awstriszy Němzy w Awstriji wjazy prawa měcź chzyli, dyžli drusy wobydlerjo, a so budźa woni po tajkim tajke awstriske ministerstwo podpjeracź, kotrež na to dźerži, so bychu wschě awstriske ludy jenajke prawa měli, tak so žadyn njeby druhi podcźischcźowacź móhł.

— Semjerženje w khrowatskim měscźe Sahrjebje njeje pschezo hischcźe sastało, tola njeßu storki wjazy tak ßylne. Ludźo tam pschi wschěm semjerženju nětko rospukane a se saßypnjenjom hrožaze twarjenja wotnoschuja, abo tajke, kotrež ßu mjenje wobschkodźene, po móžnoscźi porjedźecź pytaja. Pschi tym pak wot stajnych deschcźow wjele schkoduja.

Jendźelska. S Afganskeje w Asiji, kaž tež s basutskeho kraja w Asrizy, hdźež je lud hischcźe trochu njeměrny, ßu do Jendźelskeje powjescźe pschischłe, so ßo tam nihdźe žane dalsche sběžki pschecźiwo Jendźelcźanam njeßu stałe.

— Sa to pak je doma w Irlandźe dale bóle njeměrne, dokelž tamnischi ratarjo ßebi nochzedźa dale lubicź dacź, so bychu rycźeřkublerjo, kotrychž prjedomnizy ßu do Irlandskeje pschischli a tamnischim ludźom wschón kraj wsali, irlandskich wobydlerjow dale podcźischcźowali. Woni chzedźa nětko skóncźnje tajke pola a łuki měcź, kotrež budźa jim ßłuschecź, a niz wjazy tajke wotnajecź (pachtowacź), s kotrychž móže jich rycźeřkubleř kóždy dźeń wuhnacź.

Rußowska. W tutym kraju ßo dale a wjazy polěpschenjow abo porjedźenjow stawa. Khěžor je ßebi dopokasacź dał, so ßo nětkosi s dotalnych ministrow njeßu na ßwoju wěz doscź wustejeli, a je jich teho dla wotßadźił. Nowi ministrjo ßu pjecźa wězy wustojni ludźo a ßo lud wot nich wužitneho skutkowanja nadźije, kaž tamnische nowiny pißaja.

Turkowska. Dulcigno je hischcźe w turkowskej ruzy.

Lětusche ludliczenje.

Napominanje na ßerbski lud.

(Skónčenje.)

Hdyž ßym tak pokasał, kak schkódna je lohkosmyßlenoscź w nastupanju ßerbskeje narodnoscźe, dha ßo nětko na Waß, kiž ßo wschudźe sjawnje k ßerbskemu ludej pósnajecźe, s tej próstwu wobrocźam: Wy chzyli tajkich lohkosmyßlenych Sserbow napominacź, so bychu ßo pschi lětuschim ludliczenju woßebje na ßwoju ßerbskoscź dopomnili, a ßo teho měnjenja wostajili, jako by to wscho jene było, hacž ßo jako Sserbja abo Němzy sapischa. Dokelž je naß Sserbow mało w pschirunanju k druhim ludam, dyrbi nam kóžda ßerbska duscha ważna bycź.

A Wy ßerbszy duchowni, kotrymž dyrbi runje sboże naschich woßadow najbóle na wutrobje ležecź, starajcźe ßo po móžnoscźi s napominanjom s klětki sa to, so Waschi ßerbszy woßadni pschi ludliczenju też w tym nastupanju wěrnoscź wusnaja, so ßo se ßobustawami ßwojeje ßwójby a ßwojeho hospodarstwa jako Sserbow sapißaja. So pak macźe k prajenju tajkeho napominanja połne prawo, je s nastawka, we wyschnostiskich nowinach „Dresdener Jour-

nal" 26. novembra 1875 wotczischczaneho, sjawnje widzecz. Tam je na to spomnjene, so w Jendzelskej pschi składnoscži ludliczenja tamnischi duchowni ludži stajnje na to pokasuja, so bychu pschi sapižowanju jenož cžistu wěrnoscz pižali. A tutón nastawk žo s tymi žłowami wobsanka: „Njech tež je w Sakskej tak, so zyrkej, schula, wyschnoscz a lud pschi ludliczenju w hromadze skutkuja."

A tež na Waž, Wy žerbszy wuczerjo, kiž scze žebi hižom pschi prjedawschich ludliczenjach wožebnu khwalbu sažkužili, tež na Waž žo ja s tej prostwu wobroczam: Wy chzyli sa to skutkowacz, so by žo tež we Waschich gmejnach w nastupanju narodnoscze a maczerneje rěcze wěrnoscz pižała. Starajcze žo pschi tym sa to, so to, schtož je němske, tež němske, a schtož žerbske, tež žerbske wostanje.

A potom Wy žerbszy schulerjo wyschschich schulow a Wy wschitzy drusy młodži Sserbja, kiž scze něschto nawukli —, bórsy žo napominanje wosjewi abo je žo hižom wosjewiło, so bychu tajzy pschischli, kiž bychu dobrowólnje žobu liczicz pomhali. Tuto napominanje je tež na Waž složene. Duž wsmicze tu prózu na žo, so pschi ludliczenju pomhacze. Mějcze to sa czescz, so móžecze žobu skutkowacz. Pschi tym pak žwěru na to dzerzcze, so žo Sserbja tež wo prawdze jako Sserbja sapischu.

A Wy žerbske towarstwa, kotrež scze mjenje abo bóle w žerbskim duchu sałożene a w žerbskim duchu skutkujecze, starajcze žo sa to, so by žo tež tajkim, kiž žnadz „Serbske Nowiny" njeczitaja, tole napominanje do ruki dostało a jich wutrobu s nowa sa Sserbstwo wubudziło. Starajmy žo s zyła wschitzy se sjenoczenymi mozami sa to, so bychu žo Sserbja žwěru jako Sserbja wopokasali.

So pak by žo to stało, to Bóh daj!

Pschispomnjenje a porjedzenje. Na lětuschich papjerach, pschi ludliczenju nałożomnych, rubrika „Wenden" wjazy njeje, ale ma žo na postajenej papjerje pschi poźlenjej žmusy žłowo **„wendisch"** pschipižacz, hdyž žo žadyn Sserb abo žana Sserbowka sapiža abo sapižacz da.

Ze Serbow.

S Bórka pola Budyschina. Sandzenu póndzelu, 22. novembra, wieczor w žedmej hodzinje je žo jena fajma, tudomnemu kublerjej Muczerjej žłuschaza a něhdze 80 kop rozki wopschijaza dospołnje spaliła. Woheň je najskerje wot skóstniskeje ruki sałożeny.

S Minakała. Po nowowólbje žu žobustawy tudomneho zyrkwinskeho prjódkstejerstwa žlědowazy knježa: kubler Moritz Zyž w Minakale, khěžnik Jan Jeńko w Minakale, khěžnik Jurij Nowotny w Hatku, khěžnik Michał Domaschka w Psowjoch, sahrodnik Jan Petrik w Lipiczu, sahrodnik Michał Pawlik w Drobach, sahrodnik Handrij Bartko w Lomsku, khěžnik Jurij Bjenada w Khróscze a farar Kordina jako pschedžyda.

Se Skaskowa. Wutoru, 23. novembra, dopołdnja je žo tu khěža žłužobneje dzówki Schützy wotpaliła a žu žo pschi tym jeje smachi, kaž tež domjaza nadoba najeńka tuteje khěže spaliłe. Woheň je pjecza psches najeńkoweho półschesta lětneho hólza wuschoł.

M. S Tumiz. Njedzelu, 14. novembra, dzěsche 22lětny žyn tudomneho khěžnika Fichty s jenym druhim młodzeńzom do Biskopiz, a jako poźleńschi po zelesnizy domoj jědzesche, wón prjedy Fichtez žyna na dompucz pokasa, dokelž chzysche tón pěschi domoj hicz. Ale je žo hižom wjazy dyžli tydzeń minył a wón njeje domoj pschischoł a je tež wscho pytanje, kotrež je žo sa nim stało, podarmo było. Młody Fichta měješe w žwojich schulskich lětach wjele wot widlischczow czerpicz a bě wot teho tež khětro jara na rosomje wožłabił. Duž měnja, so je žo najskerscho sabłudził a potom něhdze kónz wsał. — Kóždy móže žebi myšlicz, kak wjele staroscze nětko jeho starschej wo njeho mataj.

S pruskeje Lužizy. Tu khwilu w pruskej Hornjej kaž Delnjej Lužizy tež mjes Sserbami czischczana petizija na pschichodny rajchstag wokoło khodži, so by žo zivilne mandzelstwo horjesběhnyło a stary prjedawschi porjad žo sažo postajił. — Petizija žo jara wot Sserbow podpižuje. Mamy teho dla dobru nadziju, so budze pschichodny rajchstag w należnoscżach stawnistwa (standesamta) dobru porjedzeńku cžinicz, pschetož wschudzom je lud s tutym njetrěbnym wustajenjom stawnistwa jara njespokojny. To khoschtuje wjele a njepomha niczo. — Petizija je w Barlinje wudzěłana a s redakzije barlinskich Nowin: „Der Reichsbote" wuschła. — Wona žo hewak tež w zyłym pruskim kralestwje podpižuje.

R. S Hórki pola Niskeje, 22. novembra. Po pscheproschenju wot žlepjanskeho duchowneho k. Wjelana bě žo dzenža na tudomnym dwórnischczu 11 žerbskich duchownych pruskeje Lužizy seschło, mjenujzy knježa: Bergan s Wulkich Sdzar, Delank s Krebje, Finger s Lucza, Kurink s Lasa, Räda s Mužakowa, Rencz s Klětneho, Ryczer s Wujesda, Schichhold s Wochos, Teschnar s Nidy, Wieder s Wojerez a Wjelan se Sslepeho. — K. Wjelan jako starschina shromadzisnu wotewri a rosestaja, kajki wotmyšł a nastajenje tuta konferenza měcz dyrbi. Na to cžitasche „wustawki prusko-žerbskeje duchowneje konferenzy", kotrež maja 4 §§, a buchu te žame jenohłóžnje pschiwsate. Tute wustawki praja, so žo konferenza kóžde lěto ras a to žrjedu po žwj. Trojizy na dwórnischczu w Hórzy pola Niskeje abo po wobsanknjenju tež druhdze wotdzerži. Wona ma pschedžydu s naměstnikom a teho runja pižmawjedzerja s naměstnikom, wschitkich na tst lěta. Tež to žo wusběhowasche, so je konferenza sa zyku prusku Lužizu, so bychu po tajkim tež Delnjo-Lužiczenjo žobustawy teje žameje bycz móhli. Jenohłóžnje buchu wusjoleni knježa: Wjelan sa pschedžydu, Bergan sa jeho naměstnika; Rencz sa pižmawjedzerja a Ryczer sa jeho naměstnika. — Potom žo hischcze wo snutskomnych należnoscżach Sserbow w Prušach rěczesche; a bu tež postajene, so ma žo cžischczana, wot žerbskich hospodarjow wudzěłana petizija na k. kultusministera s Puttkamer w Barlinje we wožadach podpižacz, w kotrejž žo njedostatki roswuczenja w nabožinje w žerbskich schulach rosestajeja, a k. minister žo proždy, so by žo tajkej nusy, w kotrejž duscha schkoduje, skerje lěpje wotpomhało. Napožledk 8 pschitomnych kk. duchownych (3 drusy běchu hižom žobustawy) k „towarstwu pomozy studowazych Sserbow" pschistupi a sapłaczichu hnydom žwój pschinoschk, kóždy 2 hr. na lěcze 1880 a 1881, kotrež 16 hr. žu žo do Budyschina wotpóžłałe, a wupraji žo prostwa, so bychu žo tež pruszy studowazy Sserbja psches tuto towarstwo podpjerali. — Tak je žo prěnja konferenza žerbskich pruskich duchownych derje radzila, a pschejemy s wutroby, so by wjele zohnowanja s njeje wuschło sa žerbski lud. Viribus unitis (to je: se sjenoczenymi mozami) kaž § 2 wustawkow praji, móže a budze žo wjele wuskutkowacz, a Bóh Knjes daj, so bychu wschitzy, a najbóle nascha studowaza młodoscz na seminarach a gymnasijach žwoje Sserbstwo, žwój narod a žwoju domisnu žebi wyžoko wažiła, a sa czescz měła, se žerbskeho splaha bycz. Dha potom skoro nowe žiwjenje a mózne roswicze tež do pruskeho Sserbowstwa sacżehnje.

R. S Khoczebusa. Pola fotografa Metznera w Khoczebusu je wubjerny, kraźny wobras wuschoł: „Die Kaiserdeputation aus dem Spreewald. (Khěžorska deputazija s Błótow.)" Widzisch tam lubosne rjane wobliczka tych žerbskich holczkow s Błótow (Spreewald), kotrež w žwojim czažu po mordarskim nadpadu na

němskeho khěžora jemu ßwoju a ßerbskeho luda ßobuželnosćz w Barlinje wuprajichu, kaž bu to tež w „Serb. Nowin.“ wopißane. Wobras, kiž je jara derje radženy a kóždeho wóczko swjeßeli, płaczi w mjeńschim formacźe 2 hriwny a we wulkim formacźe 6 hriwnow.

S Łasa. (E. Ch.) Kralowske knježeństwo w Liegnitzy je wuczeńskeho kandidata knjesa Marxa jako druheho wuczerja pschi tudomnej schuli wobtwjerdźiło.

S Nartskeje Winizy pola Wojerez. (E. Ch.) W nozy wot 17. k 18. novembra ßu ßo twarjenja tudomneho kublerja Schimanka wotpalile. Pschi ßylnym wětru płómjenja tak spěschnje wokoło ßo hrabachu, so ßo jim wot domjazeje nadoby niczo wutorhnycz njemóžesche, a so ßo hacz do jeneho jeniczkeho konja wschón skót spali.

„Zaßnik“ pische:

S Gorneje. Blisko naß w hětzy barlinskeje żelesnizy stejesche hacz dotal wěsty Sch. s Popojz. Ale wón lubowasche palenz bóle, dyżli ßwoju ßłużbu. Njedźelu wjeczor běsche w jenym domje blisko njeho kolazija, na kotruž wón tež dźěsche a na ßwoje město stareho wumjeńkarja Jänchena s kschischowskeho fórbarka staji. Jako wjeczor na poł dźeßaczich cźah po żelesnizy pschijědźe, Jänchen dróhu saschlahowa a ßo psches żelesnizu wrócźi. Ale w tym wokomiknjenju jeho maschina shrabny a porasy, jemu nosy pschejědźe a kschiż skama, tak so bě wón hnydom morwy.

„Zaßnik“ dale pische, so ßo k nowemu lětu 1881 powjetschi a budźe pod pomjenowanjom „Bramborske Nowiny“ wukhadźecz. „Zaßnik“, kiž je ßo hacz dotal wot k. Schwele pißał, budźe ßo wot noweho lěta wot teho ßameho knjesa, potom pak tež wot kk. Jordana s Popojz a M. Koßyka s Wjerbna wudawacz. — My ßebi myßlimy, so by nětko, hdyž ßo Delnja a Hornja Łużiza dale a bóle blizitej, tež hódno było, so by ßebi tež prawje wjele Hornich Sserbow „Zaßnik“ na póscźe skasali. Wón khoschtuje schtwórczłětnje 75 np. a s pschinjeßenjom do domu 90 np.

Přilopk.

* (E. Ch.) Jako wóndano w Ortrandźe kwaßarjo s nawoženju a njewjestu k wěrowanju dźěchu, pschi swonjenju schpaha wulecźa, tak so ßo se swonom dale swonicz njehodźesche, schtož bě kwaßarjam jara njelubo. Ale bjes tym, so ßo wěrowanje mějesche, bu schpaha saßo do swona pschiczinjena, a město teho, so bě ßo prjedy jenoż s jenym swonom swoniło, ßo potom, jako kwaßny cźah s zyrkwje domoj cźehnjesche, s tsjómi swonami swonjesche. To ßo kwaßarjam jara spodobasche a woni ßo wschitzy radostnje ßmějkotachu.

(Pschipóßłane.)

Sserbja a Sserbowki,

bjeńcźe ßo pschi prjódkstejazym ludliczenju ßwěru na kedźbu, so njebyschcźe niczo trěbneho sakomdźili abo so njebyschcźe niczo wopaczneho napißali. Mjenujzy psched někotrym cźaßom ja s jenym drażdźanskim Němzom, kiž pak ßerbski kraj derje snaje, w Drażdźanach pschi schkleńzy piwa ßedźich; mój wo tym a druhim rěczachmoj, hacz tež rěcz na Sserbow pschińdźe. Pschi tym tón Němz to měnjenje wupraji, so Sserbja tajzy cźeßni ludźo **njejßu**, sa kajkichž je jich hewak dźerżał; pschetoż woni dźě druhdy s hromadami ßwoju pschißłuschnosćz njedopjelnja (sie vernachlässigen ja manchmal haufenweise ihre Pflicht) a dyrbjeli ßo teho dla po prawym khostacz. Ja poskocźich a chzych jemu, dokelž ßerbskemu ludej tajku hańbu wumjetuje, najradscho piwowu schkleńzu wo hłowu srasycz; tola ßo teho sdźerżach a ßo jeho wschón njembry wopraschach: „Kak móżecźe na Sserbow tajku hańbu rěcźecz?!“ Wón pak zyle s měrom rjekny: „Dopjelnja-li woni ßwoju pschißłuschnosćz, hdyž to sakomdźa, schtož ßebi wyschnosćz wot nich żada?“ A s dobom wón knižku se saka wucźahny, w kotrejž bě po ludliczenju wotcźischcźane, hdźe w Sakskej Sserbja bydla a kak wjele jich je. A wón tu knižku wotcźini a na mjena někotrych wßow pokasawschi praji: „Njejßu tole **ßerbske** wßy?“ „Haj“, ja wotmolwich. „A widźicźe Wy“, wón dale rěczesche, „so ßo tu pschi ludliczenju żadyn wobydleł jako Sserb sapißał **njeje?**“ Ja hladach a hladach, tola dyrbjach skónczinje prajicz: „Ně, tu żadyn wobydleł jako Sserb sapißany njeje, hacz runje ßu nimale wschě ßerbszy.“ „Nó“, wón sawoła, „nimam prawje?“ „Hm“, ja samórczach a hnydom wschón sahańbjeny wotmjelknych, ale ta wěz mje helszy mjersasche a mje hischcźe dźenßnischi dźeń mjersa.

Duž, lubi Sserbja, njeczińcźe nam dale tajkeje hańby, ale sapißujcźe ßo abo dajcźe ßo 1. dezembra tuteho lěta pschi ludliczenju jako **Sserbow** a **Sserbowki** sapißacz. Wysche teho pak tež ßwěru sa tym hladajcźe, so bychu Waschi ßußodźa a snaczi tak cźinili.

Jedyn Sserb.

(Pschipóßłane.)

(Psched někotrym cźaßom je ßo nam ßlědowaze pißmo k wotcźischcźenju pschipóßłało a my je nětko tudy wosjewjamy. Redakzija.)

W Barlinje, 3. junija 1880.

Źiwnosćzerjej knjesej **Jurjej Leschawje** we Łahowje.

Petizija s dnja 25. měrza 1880, wot Waß a Waschich ßobutowarschow na rajchstag póßłana, njeje dla wobsanknjenja poßedźenja wjazy do wuradźenja a rosrěßanja w poknym rajchstagu dóschła.

Podpißany bureau ma tu cźescz, Wam to najpodwolnischo s tym pschispomnjenjom k nawjedźenju dacz, so maja ßo po § 70 rajchstagoweho skutkowanskeho porjada petizije se skónczenjom poßedźeńskeho cźaßa, w kotrymž buchu pschipóßłane, tola pak hischcźe niz wujednane, jako wuprósnjene spósnacz a ßo teho dla pschi spoczatku noweho poßedźenja bjes noweho pschepodacźa saßo do noweho wuradźowanja njewosmu.

Knjesam ßobupodpißarjam teje petizije chzyli Wy to dobroczíwje wosjewicz.

Rajchstagowy bureau.

II. No. 1371. **Knack**, bureauowy direktar.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Arndt Baldeweg, měschczański kubleł, s Idu Pawlinu Fischerez swudowjenej Boitzowej.

Michalska zyrkej: Bjedrich Louis Hermann Weitzmann, aßistent pschi pokładnizy tudomneho kral. hamtskeho ßuda, s Hanu Madlenu Dórżanez se Źidowa. — Jakub Ernst Töpfer, wobydleł na Źidowje, s Marju Żurkez tam.

Katholska zyrkej: Adolf Jirsa, klempnar w Hajnizach, s Marju Němczkez tam.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Dora, Jana Augusta Lubjenskeho, wyschscheho dawkskeho dohladowarja, dź. — Hana Lina, Handrija Mětracha, dźěłacźerja, dź.

Michalska zyrkej: Adolf Oskar, Korle Bohumila Kokle, dźěłacźerja pod hrodom, ß. — Max Hermann, Pětra Schrybarja, khěżerja w Hornjej Kinje, ß.

Katholska zyrkej: Jurij Maximin, Jakuba Lawkusa, dźěłacźerja pod hrodom, ß. — Robert Richard Franz, Franza Fiale, schewza, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 11. novembra: Jan Bartsch, wobydleł, 76 l. 6 m. — Marja Augusta, njem. dź. w Delnjej Kinje, 1 l. 5 m. 15 d. — 12., Marja Theresa Bellowa rodź. Kraliz, khěżerka na Źidowje, 38 l. 2 m. — 14., Hańża rodź. Gudźiz, Jana Heinricha, wobydlerja w Jeńkezach, mandźelska, 59 l. 3 m. 8 d. — 15., Handrij Hedusch, schewz na Źidowje, 59 l. 3 m. 8 d.

Wot redakzije. — Nastawk wo wobsanknjenjach poßleńscheho provinzijalneho ßejma sakskeje Hornjeje Łużizy sa tydźeń.

Placzisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 20. novembra 1880.

Žitowy dowos: 3232 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńza 50 kilogr.	10	71	11	91	11	1	11	91
Rožka = =	11	65	11	90	11	39	11	90
Jeczmjeń = =	7	79	8	69	7	61	8	69
Wowß = =	6	70	7	20	6	50	7	20
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	—	2	40	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	50	2	80	—	—	—	—
Sstóma 1200 pt.	18	—	20	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
212 schtuk, schtuka po 10 m. — np. [3 tl. 10 nßl.] hacž 20 m. 50 np. [6 tl. 25 nßl.]

Pod hrodom je jena **khěža** tunjo na pschedań. — Wscho dalsche je shonicz we wudawarni „Serb. Nowin."

Jena **žiwnosćz**, hodźinu wot Budyschina sdalena, 18 kórzow lezomnosczow wopschijaza a se 163 dawkskimi jenosczemi napokożena, je hnydom na pschedań. Twarjenja ßu maßiwne a ßo woßebje sa rjemjeßnikow derje hodźa. W njej hižom někotre lěta derje wopytana khlamarnja wobsteji. Wscho dalsche je shonicz pola k. pschekupza **Kunacka** na bohatej haßy.

Khěža czißko 6 w Makej Suborniczzy se 4 kórzami pola je hnydom na pschedań. Wscho dalsche je shonicz pola zyhelskeho mischtra **Kschižana** w Makej Dubrawzy.

Jedyn starschi tafli podobny **klavier** je pola podpißaneje tunjo na pschedań.

Knjeni direktorowa **Gördts** w budyskim wulkim mkynje.

Italske
paty a honacze

s jednorym hrjemjenjom, se žoltym pyskom a nohomaj, raçecziste, pißane à mk. 3 — mk. 3,50, kraßne exemplary à mk. 4, tak mjenowane „kukuksperber, schwarzsperber", kurotwjazeje barby a žokte à mk. 4,50, czorne a běke à mk. 5 póscźele s „postnachnahme"

J. Bungert, Cöln a. Rhein.

Pscheńcznu muku
„Kaiserauszug"

s njewuroscźeneje pscheńzy porucza

Ad. Krüger
na hornczeřskej haßy.

Pscheńcznu muku
wot stareje pscheńzy,

majß a majßowy schrót

najtunischo porucza

C. Kahrowe
na žitnych wikach w póstskej kowarni.

Symski jěsdny plan železnizow, placźazy wot 15. oktobra 1880.

Se Shorjelza do Draždźan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{20}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{45}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_{9}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{6}	9_{23}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{49}
Biskopiz	—	4_{36}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_{5}	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_{7}
Do Draždźan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Draždźan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Draždźan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	3_{5}	5_{0}	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{39}	5_{31}	9_{7}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{50}	5_{42}	9_{19}	12_{2}	—
Biskopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{17}	6_{11}	9_{49}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{54}	6_{47}	10_{28}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{12}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{54}	7_{47}	11_{32}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{17}	8_{9}	11_{55}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Ebersbacha a Now. Města.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd s Budyschina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}
Wotjěsd s Wjeleczina	8_{0}	—	1_{13}	5_{38}	10_{27}
Hornjeje Jasonzy	8_{16}	—	1_{24}	5_{53}	10_{38}
Delnjeje Jasonzy	8_{29}	—	1_{33}	6_{4}	10_{48}
Pschijěsd do Noweho Města	9_{0}	—	1_{54}	6_{34}	11_{11}
Wotjěsd do Ebersbacha	8_{11}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd s Ebersbacha	—	—	11_{41}	5_{13}	8_{47}

S Ebersbacha a Now. Města do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd do Ebersbacha	6_{20}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd s Ebersbacha	—	9_{10}	11_{41}	—	8_{47}
Wotjěsd s Noweho Města	5_{15}	9_{1}	—	2_{0}	7_{42}
Delnjeje Jasonzy	5_{49}	9_{27}	—	2_{33}	8_{17}
Hornjeje Jasonzy	6_{1}	9_{36}	—	2_{45}	8_{29}
Pschijěsd do Wjeleczina	6_{12}	9_{46}	—	2_{56}	8_{40}
Wotjěsd s Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_{4}	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjeńza do Draždźan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{50}
Połczniczy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{13}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{23}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{1}
Do Draždźan	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	9_{32}

S Draždźan do Kamjeńza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždźan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	9_{7}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{20}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	6_{40}	9_{40}
Połczniczy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	6_{53}	9_{53}
Do Kamjeńza	8_{8}	11_{9}	2_{24}	7_{19}	10_{19}

☛ 4. wosowa klassa na njedźelach a ßwjatych dnjach wupanje. ☚

Wossjewjenje.

Na knježim **domswaldskim** lěßowym revieru pola Krebje steji hischcźe:

200 stohow khójnowych schczěpow . . . po 15 mk. 50 np.
250 = khójnoweho měschaneho drjewa = 10 = 50 =

na pschedań.

Na kupjenje smyßleni chzyli ßo na hólnika **Wagnera** w **Domswaldźe** wobroczicz.

Pschedawarjej:
Bircke a Dannenberg.

Drjewowa aukzija.

Wutoru, 7. dezembra t. l., budźe ßo na **kuhowskim** a **khaßowskim** revieru

145 loßow stejazeho brěsoweho a wólschoweho drjewa,
20 brěsowych dokhich hromadow,
35 khójnowych wulěßowanskich hakosow

pod wuměnjenjemi, prjedy wossjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacz.

Shromadźisna rano w 9 hodźinach pschi nowym hacźe na kuhowskim revieru.

W Khaßowje, 24. novembra 1880. **Behrens.**

Brunizu (braunkohlen),

derje sortirowanu, pschedawa a scźele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor" pschi sprawnym poßkuženju

Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźer podkopkow.

Piwne drožďźe,

najlěpscheje dobroscźe a wschědnje czerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarnja Joh^s. T. Littera
na swonknej lawskej haßy czo. 819.

Wschitke **ßrědki k pizy,** teho runja **warjenja,** kaž tež **wuměnjenje wschěch žitow** s warjenjemi a pizu porucza žitowa pschekupniza

C. Kahrowe
na žitnych wikach w póstskej kowarni.

Slyšny wolij sahoji hłuchosćz, hdyž njeje pschinarodźena, a wotstroni wěscźe wschě s czežkim ßłyschenjom sjenoczene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. póscźele

C. Chop,
haptykar w Sondershausen.

Parna khlěb-pjekařnja

budyskeje ßuknoweje fabriki a khumschtneho młyna

prjedy

C. G. E. Mörbitz.

My poručamy

I. druźiny		II. druźiny	
2 pt.-pokruty	28 np.,	2 pt.-pokruty	26 np.,
4 pt. =	55 =	4 pt. =	52 =
6 pt. =	82 =	6 pt. =	77 =

Pschedawařnje:

knjes **Adolph Krüger** na sadnej bohatej haßy,
= **G. H. Müller** na žitnych wikach,
= **Ed. Heinke** = = =
= **J. T. Schulze** na snutsknej lawskej haßy,
= **C. Engelmann** na hrodowskej haßy,
= **A. H. Hock** na lubijskej drósy,
knjeni wud. **Rychtařka** na schuleřskej haßy,

kaž tež w naschej detailnej pschedawařni w młynje.

Njedźelu a ßwjate dny je nascha **detailna pschedawařnja** wot pschipołdnja 12 hodźin **samknjena.**

W Budyschinje, 25. novembra 1880.

Budyska ßuknowa fabrika a khumschtny młyn,
prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

Rjane tučno (półcz), punt po 70 np., pschi 5 pt. tunischo,
czerstwy ßwinjazy schmalz, punt 60 np.,
nowe jerje, 15 schtuk 50 np., 3 schtuki 10 np.,
petroleum, punt po 18 np., wot 10 puntow pak 17 np.,
rjane pjeczene ßlowki, punt sa 25, 30, 35 a 40 np.,

poručeja **nowe pschekupske khlamy**
Ad. Rämsch pschi butrowych wikach.

S tutym czesczenym Sserbam Budestez a wokolnoscze najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßu pola mje wschě khlamařske twory dostacź, woßebje pak na

czisty, derjeßkodźazy **khosej,**
dobry ßłódki **syrop,** kaž tež na
stajnje czerstwe **jerje**

kedźbne czinju. Se ßlubjenjom, so budu wscho po wschomóžno tunich płaczisnach pschedawacź, moje twory dobroczíwemu wobkedźbowanju poručam.

C. Bróska.

We wudawařni „Serbskich Nowin" je sa 25 np. dostacź:

Pschedźenak. Protyka sa Sserbow na lěto 1881.

Sselowy skład pod radnej khěžu

Robert Pfeiffer

poručja ßwoju, jenož s kralowskich salinow w Dürrenbergu branu najlěpschu **jědźnu** a **skótnu ßól,** kaž tež erfurtske **kamjente ßele** a kamjenje k likanju w snatej ßuchej tworje k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Expedizija ajchowanskeho hamta

sa dute a dokhostne měry je na rěsniskej haßy 324; **pschedawanje ajchowanych měrow** je, kaž prjedy, w ßelowym składze pod radnej khěžu.

To dawa k dobroczíwemu nawjedźenju

W Budyschinje 1880. **R. Pfeiffer,** ajchowanski mischtr.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisku dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kosaze koże,

kaž tež wschě druźiny njeharowanych kożow po najwyschschich płaczisnach kupuje

Gustav Naucka
na garbařskej haßy 426.

Kosaze nasymske koże,

sajecze a korniklowe kóżki, czelaze a howjase koże, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóżki po najwyschschich płaczisnach kupuje

H. Langa
pschi ßerbskokatholskej zyrkwi
pschi žitnych wikach.

Wupschedawanje

hotoweje symskeje drasty

pola

H. M. Kubascha
na garbařskej haßy czißło 432.

Khosej,

jara derje ßkodźazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ßłódki syrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacź 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucja

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Sswětoßławny

na druhej **pariskej wustajenźy prämiirowany**

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop
s Wrótßławja

najlěpschi połóżazy a domjazy ßrědk psche

kaschel, dybawosez, sazwanje, schiju- a bróstbolenje

maja na pschedań w bleschach po 3 mk., po $1\frac{1}{2}$ mk. a po 80 np.

w Budyschinje: Heinr. Jul. Lincka,
w Kamjenzu: Herrmann Nächster,
w Nowosalzu: C. Hiecka,
w Biskopizach: Carl Meißner,
w Lubiju: W. Rotha,
w Połczniczy: A. Endler.

Najwjetschi wubjerk

czaßnikow (segerjow),

dobre **porjedźenja,** najtunische **płaczisny**
poskicza

Jarolim Trepera, czaßnikař
s napschecza theatra.

K dobroczíwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Nasch mały tsischtwórcze léta stary ßynk, kotryž běsche na skrosle a jendźelsku khoroscź khory a w sapoczatku měrza t. l. ßylne a trajaze epileptiske widlischcźa dosta, mějesche tež 16. měrza rano nervowe dyrjenje se sprostnjenjom tyła a léweje ruki. Pschi wschěch nakoženych medizinskich ßrědkach njebě móžno, tule njespodobnoscź wotstronicź. Dokelž wscho niczo njepomhasche a mój lědom wjazy nadźiju na źiwjenje dźěscźa měcź móžachmoj, ßo na knjesa **H. Brendela** wobroczíchmoj, kiž běsche tu tehdy a psches ßwoje jednore a lohke waschnje hojenja naju dźěcźo po někotrych dnjach wot sprostnjenja a po někotrych njedźelach wot widlischcźow a druhich cźerpjenjow k naschej najwjetschej radoscźi wumóh. Njech knjes Brendel hischcźe prawje dołho k lěpschemu cźerpjazeho cźłowjestwa skutkuje.

W Półcźnizy, 24. junija 1879.

Jan Gottlob Henschel a mandźelska, pschi dwórnischcźu No. 721 b.

☞ K wuhojenju dyskrasijow, wicźe, rheumatisma, sproscźenjow, khorowatoscźe ſ lěkarstwa, chronisteje żołdkoweje a delnjoźiwotneje khoroscźe, nervoweho a khribjetomosowzoweho cźerpjenja, ßłaboscźe atd. po praktiskich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a źiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa cześcźenych khorowatych **bliźschu ßobotu a njedźelu, jako 4. a 5. dezembra, k rěcźam: w hôtelu „k słotemu ßłónzu“ w prěnim poskhodźe, wó jstwje Nr. 2, w Budyschinje; póndźelu, 6. dezembra, w Wiskopizach w „słotym ßłónzu“; ßrjedu a schtwórtk, 8. a 9. dezembra, w Kamjeńzu w „słotej hwěsdźe“.** Sa dowěrjenje, mi tudy a w wokolnoscźi dotal wopokasane, mój najlěpschi dźak.

H. Brendel.

K hodam ßwój skład najnowschich wězow, kaž **fotografijowe** a **poesijowe albumy, listne** a **ruczne tosche, zigarrowe** a **schwadliske etwije, pißadła, kurjerske servicy, portemonnaije, visitne toschki, wobrasne knižki** a **wobraskowe listna** w bohatym wubjerku, **listnu papjeru se wschelakimi wupyschenjemi** a **monogrammami w elegantnej wobwalzy** porucza dobroczíwemu wobkedźbowanju

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

Tuni płat.

Moja buda je w měßazu dezembru pod radnej khěžu w płatowym rjedźe, a to **druha** buda wot hłowneje straże (hauptwachi), w měßazu januaru pak **prěnja** buda wot hłowneje straże.

Korla Haschka.

Winske ßuche drožďźe

na wschelakich wustajeńzach prämiirowane ßo jich **njepschetrjecheneje trajuoscźe** a **hibatoscźe** kóždemu druhemu fabrikatej prjódkcźahnu.

Jeniczki **skład** sa Budyschin a wokolnoscź ma

Hermann Kunack.

Staru łonschu

najlěpschu pschenczinu muku

měrzu (hachtlik) 1 mk. 30 np.,

kaž tež wschědnje cźerstwe

ßuche drožďźe,

punt 1 mk.,

porucza pjekarnja

Richard Pfennigwerth

na kamjeńtej haßy.

Wschě druźiny

pjelzowych kožow

bjes molow

ma po najtunischich płacźisnach na pschedań

Gustav Naucka

na garbarskej haßy 426.

Illustrirte Familien-Zeitung

Für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

Wschě druźiny

protykow

porucza

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

Hródźne dźówki

ßo pschi wyßokej mśdźě k pschistajenju pytaja w Budyschinje na mjaßnym torhoschcźu cźo. 150, po 2 skhodomaj.

Maćica Serbska.

Swój přinošk (4 hriwny) na lěto 1880 su dale zapłaćili: k. diak. em. Kózlik w Złym Komorowje; k. L. Grabowski, ryćerkubleř w Pólskej; k. Nowak, vikar na budyskim tachantstwje; k. Räda, farař w Mužakowje; k. Rätza, piwarc-wobsedźeř w Prěčecach; k. Kruświca, farař we Wjerbnje; k. Pjech, knihikupc w Lipsku; k. Dr. Muka, gymnaz. wučeř w Budyšinje.

M. Mjeřwa, pokładnik „M. S.“

K wopomnjenju

na njebo

Ernsta Alwina Wicźasa ſ Dźěžnikez.

O ßmjercź! chzesch róże wuschcźipacź,
Dha płaczetaj nětk nan a macź
A ßylsy běża hischcźe pschez
W Dźěžnikez domje Wicźasez.
Tež rudźitaj ßo dźědaj dwaj,
Je srudnje dwěmaj wowkomaj,
Sso rudźa bratsik, ßotsiczki,
S kotrymiž je był w hromadźi.
Na ßedmym dnju novembera
Bě srudna nascha wutroba,
Hdyž Ernst tak stykno wołasche,
Sso modlicź, proßycź dyrbjesche.
My na kolena padachmy,
A jara horzy proschachmy:
S tej nusy, Božo, cźiń joh' frej,
Hdyž saßłužił tak wjele njej'.
Pschi tym nam pschińdźe do myßle,
Schtož je nam sjawnje prajene:
„Ja ßym wasch Bóh we njebjeßach,
Kiž knježu na wschěch cźłowjekach.
Ja tón Knjes wam to spósnacź dam,
So stworicźel ßym jeno ßam,
A kohož jara lubo mam,
Ja k ßebi domoj sawołam!“
Nasch Ernst tu běsche na ßwěcźi
Lět poltsinata w cźichoscźi,
Tym starschim bě wón poßłuschny
A wucźerjam tež poddany.
Wón w Božim raju nětko je
Nam praji ßłowa troschtarske:
„Jow je wschak hódno pohladacź,
Ssej tajku sbóżnoscź požadacź.
Tež mějcźe dźak, wy wschitzy cźi
Kiž k pohrjebej scźe ßobu schli,
Ja hewak ßym tu khodźił ßam,
Tón krócź ja wulku ßyłu mam.
Nětk dostał ßym te njebjeßa
A lubeho tež Jesuša;
Duž chzyli wschitzy wojowacź,
So jow bych waß móhł wohladacź.
Schtož je tam Boże potajnstwo,
To je tu nětko jaßne wscho,
Jow wschitko wjetschu jaßnoscź ma,
Hacź Mójsaß něhdy wohlada.
Hdyž do Mnischonza pschińdźe macź
Mój row tam źelnje wopytacź
A na njón kwětki naßadźecź,
Jón se ßylsami pokrjepjecź,
Dha praju, moji najlubschi,
Ach budźcźe tola stroschtniwi:
Mi w Božim raju derje je,
Tu so mnu ßo saß widźicźe.“

Dźěd.

(K temu cźißku jena pschiłoha.)

Pschiloha k czißlu 48 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 27. novembra 1880.

Dospolne wupschedawanje

pola

Heinrich Preu & Co.

Bórsy prjódkstejaze skónczenje naschich khlamow je naß k temu dowjedło, so ßmy płaczisny s nowa ponižili.

Wulki wubjerk poskicza nasch skład hischcze w dobrych **wolmjanych drastnych stoffach, wobßadnych stoffach,** w czornej a pißanej **židze,** w **konfekzijach, rubischczach** atd.

W khlamach ßo **ßerbski** rěczi!

Na knjeni Mathildu Ringelhardtowu w Gohlisu pola Lipska.

Psches nałožowanje Wascheje wubjerneje **Ringelhardtsko-Glöcknerskeje czehniteje a hojazeje žałby*)** buch sa krótki czaß wot jara bolosneje njespodobnoscze nohi, moja žona wot rheumatiskeho bolenja w kschižu wumóžena. Ja proschu, so byschcze to wosjewili, so bychu drusy podobny czerpjazy pomoz namakali.

Dzeń 20. septembra 1874. **Gottfried Schmidt,** wojnar,
w Birngrützu pola Hirschberga w Schlesynskej.

*) Prawdźiwa se schtemplom: **(M. RINGELHARDT)** a sakitanskej marku: na schachtliczkach, je dostacz po **25** a **50 np.** w **budyskimaj haptykomaj,** kaž tež w haptykach w Lubiju, Žitawje, Wostrowzu, Großschönawje, Ebersbachu, Bjernaczizach, Wósporku, Neugersdorfje, Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldźe, Herrnhucze, Nowosalzu, Seifhennersdorfje, Halschtrowje atd. — **Wopißma** móža ßo tam nawjedźicz.

NB. Pschi kupjenju **tuteje žałby** njech kóždy **ßwěrn** wobkedźbuje, hacz je na schachtliczkach **horni schtempl** a **sakitanska marka,** dokelž ßo netko wschelake **podražowanja** stawaja.

Wo **P. Kneifelowej** **włoßowej tinkturje.**

Tutón se wschěm prawom powschitkomne wobkedźbowanje wubudźazy włoßypłodźazy ßrědk, kotryž je psches ßwoje wubjernje poßylnjaze, žiwjaze a khorowatoscz khowineje koże wotstronjaze wutki wo prawdźe spodźiwnje skutkowazy, nima se wschěmi snatymi, najbóle na wobschudźenju wotpoczowazymi ßrědkami žanu jenajkoscz, kaž s zyka wolije, balsamy a pomady, pschi wschěch reklamach **jenje** włoßypłodźaze bycz njemóža. Wot lěkarjow **(njech ßo wopißma czitaja)** nanajlěpje poruczena sadźěwa hornja, absolutnje njeschkódna tinktura niz jenož hnydom wupadowanje włoßow, ale tež dospolni plěchaczojo ßu, kaž je polizajszy wobßwědczene, psches nju ßwoje polne włoßy saßo dostali. — W Budyschinje ma ju jenož na pschedań: **Heinr. Jul. Linka** w bleschach po 1, 2 a 3 mk.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodźin. Khudym darmo.

Hrajadła

4 hacz 200 kuskow hrajaze; s expreßiju abo bjes njeje, s mandolinu, bubonom, swónczkami, kastagnettami, njebjeskimi hłoßami, harfu atd.

Hrajaze tyski

2 hacz 16 kuski hrajaze; dale neceßary, cigarrowe stejadła, schwajzarske khěžki, fotografijowe albumy, pißadła, rukajzowe kaschczíki, listywobczeżerje, kwětkovasy, cigarrowe etuije, tobakowe tyski, dźěłoblida, blesche, piwne schkleńzy, portemonneje, stólzy atd., wscho s hudźbu. Stajnje najnowsche a najlěpsche porucza

J. H. Heller, Beru.

Jenož direktne kupjenje rukuje sa prawdźiwoscz; zusy fabrikat je kóždy wudźěłk, kotryž moje mjeno nima. Fabrika w mojim ßamßnym domje.

100 najrjenjšich inštrumentow w hłobnotach 20,000 tromtow ßo bjes tuporawnemi hrajadłami wot nowembra hacz do hapreleje jako prawnje rozsobjela. Ałuntr. pracajinstrumentowanje ćakeju tromto.

K pjeczenju
tykanzow a schtryzlow
porucza
korjeński a citronowy wolij
w bleschach a wuwaženy,
tykanzowu barbiczku (safran),
ff. korjenje, zyle a tołczene,
czěkazu ßól
(flüchtiges Salz) k pjeczenju wurosczeneje pschenzy
hrodowska haptyka.

Nowe wunamakanje.

Na nowe wunamakanje, kaž je jeho wuslědźeř, jedyn mjes wustojnymi mužemi cześćeny wuczeny ßam mjenuje a wo kotrymž je ßo dotal jenož we wědomnostnych czaßopißach powjedało, je wěścze hódno w powschitkomnym intereßu kedźbu cźinicź. Jedna ßo wo wědomnostne pospyty a nashonjenja wo bycźu a wo njeschkódne sa někotre hodźiny skończene sahnacze tak mjenowanych katarrhalskich wobcźeźnoscźow, jako schnypy, kaschele, dybawoscze, s zyla teho, schtož ludźo „katarrh" mjenuja. Schtóž je hdy cźwile njewustateje, druhdy tydźenje trajazeje schnypy se wschěmi pódlanskimi a ßlědowazymi snjescź dyrbjał, a schtó móże prajicź, so je ßo teho sminył, temu budźe wukładowanje, wot tamneho wuczeneho w ßlědowazym date, wěścze sajimawe. Lohko tuto wunamakanje sa tajkich, kotrychž powołanje wjetsche napinanje hłoßa žada, jako n. p. sa wuczerjow, duchownych, offizierow, s zyła sa dźiwadelnikow atd., kiž ßu teho dla wjazy hacź drusy k indisposizijam a katarrhalskim affekzijam grgawy pschikhileni, woßebnu ważnoscź dobudźe. My s tutych wědomnostnych wukładowanjow ßlědowaze mesta podawamy:

„Je to wěścze njemała khróblosćź, wobstacze universalneho ßrědka psche kaschel wudawacź. Hdyž ßebi tutu khróblosćź dowolam, wjedu mje pschi tym theoretske pschicźiny, ale też wschelke experimenty, kotrež ßym na sakładźe mojeje myßle wo nastaczu kaschela sapoczał a kotrež mje s dźela wodźachu, jako hojenje, **pluzowy a khlamowy katarrh sa někotre hodźiny wotstronicź**, s wuspěchom spytach. Kaschel, njedźiwajo na tón, kiž psches woßebite koskotanje n. p. psches sastupjenje zusych cźeleßow do pucźow dychanja nasta, dźeržu ja powschitkomnje sa wotßlěd sahorjenoscze židnokóźkow dychawy, schtož móże ßo jenož na někotre dźelby abo też na wschě dychanske pucze rosscherícź. Koskotanje, psches to na nervus vagus pschenjeßene, reflektorisźy na muskle dychazych apparatow pscheńdźe a wosjewi ßo psches kaschel. Hdyž ßo sahorjenoscź sacźěri, dha ßo žórko kaschela satyka a tón tak dołho sastanje, doniž s nowa sahorjenoscź sastupi. Moje měnjenje teho dla jenož w tym wot měnjenja dotalnych lěkarjow wotkhodźa, so ja žórko khorojteho kaschela jenož w sahorjenoscźi někajkeho małeho abo wjetscheho dźela dychanskich pucźow namakacź wěrju. Ssamo w tych padach, hdźež ßo koskotanje na hałosy teho nervus vagus psches khorowatoscź w druhich dźelach cźeła pokaże, je najbóle sahorjenoscź też žórko tuteho koskotanja a po tajkim też kaschela. So kaschel hysteriskich žonow sahorjenoscź sawinuje, drje ßo njeje ženje wěriło, a tola je temu tak, dokelž antipyretiske (symizu sahnawaze) ßrědki jón hnydom wotstronja. Se wschelakich stron buchu mi pißma wo dobrym wuspěchu kascheloweho hojenja, wote mnje poruczeneho, póßłane. W jenym padźe mějesche lěkař, mi blisko stejazy, składnoscź, moje pille na ßebi ßamym spytacź a ßo jemu radźi, 2dźeński cźežki bronchialkatarrh, (pluzowy katarrh) sa 2 hodźinje dospołnje wotstronicź atd. —"

Tute „Dr. Voß'sche katarrhpillen", kiž ßo hižom pschedawaja, maja ßo jenož kaž wschě lěkarstwo w haptykach pytacź a ßo sa tunju płacźisnu, schachtliczka po 75 np. w blachowych tyskach pod sakońskim sakitanjom a pod saksimilom dźěkarja wot haptykarja Dr. Ew. Voßa w Frankfurcze a. M. dźěłaja. — W **Budyschinje** ßu wone we **woběmaj haptykomaj** dostacź. Jedyn pospyt ßměł ßo tola poruczicź. Te pille, kotrychž sestajenje je kóždemu wězy wustojnemu snate, nimaju žane schkódne wutki we ßebi a njech kóždy, so by ßo žana wopacznoscź njestała, stajnje „Dr. E. Voß's Katarrhpillen" žada.

August Schöncke,

knihiwjasarńnja, papjerupschedawarńnja, pappotworowe, kožotworowe a galanterijotworowe khlamy,

na hauensteinskej haszy, blisko butrowych wikow,

porucza w ßwojim bohacze wuhotowanym wubjerku:

spěwarske knihi w ßomocźanych a kožanych swjaskach, **modlerske knihi, schulske knihi, atlaßy, pschekupske knihi, notizknižki, pißanki, fotografijowe woblnki, albumy, listownje, cigarrowe etuije, pjenjezne toschki, pißadła, schulske tosche, schulske ranzki, pißanske mapy, czaßnikokhěžki, schwadliske kaschcźiki,** najwjetschi wubjerk **wobraskowych knihi, kóstkowe hrajki, schiefrowe tafle, kscheżeńske** a **kmótsjaze listy, pjerokaschcźiki, sbožopschejaze khartki, protyki, kharty k hraczu, listowu papjeru, pißane wobrasy, wobraskowe listna, kouverty, tintu, poslotk** a **poßlěbornik** atd. — Saßopschedawarjam ßo najtunische płacźisny wobliczа.

Najwjetschi skład

pschedeschcźnikow

porucza

pschedeschcźnikowa fabrika

H. M. Schmidt

na róžku hlowneho torhoschcza (prjedy na jerjowej haßy),

pschi jenož dobrej tworje po tunich płacźisnach k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Porjedźenja a **pocźehnjenja** ßo kóždy cźaß derje a tunjo wobstaraja.

Budyska parna pjekarńnja

rozku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

Wjazore pscheměnjenje mojich **cigorijowych fabrikatow,** woßebje mojeho **němskeho khofeja** (Deutsch-Caffee) w módrych wobwalkach s cźerwjenocźischcźanej etikettu a mojeho **khěžorskeho khofeja** (Kaiser-Caffee) w žoltych rołkach s cźerwjenej etikettu, je mje pohnuło, horka stejazu fabriksku marku k sakitowanju trjebacź, kotraž budźe wot nětk na kóždym pakcźiku s mojeje fabriki nalěpjena. Ja proschu, so by ßo na to kedźbowało a so by ßo mi dowěrjenje, mi hacź dotal bohacze spożczene, dobrocźiwje dale sdźeržało.

F. F. Resag

w Barlinje na draždźanskej dróśy 50 a 51.

Tunje jerje

k marinirowanju, schtuku po 3 np., mandl sa 40 np. a pschi wjetschim wotkupjenju hischcze tunischo, poruczа

Ernst Glien

pschi žitnych wikach 634 a na drjewowych wikach 515.

Skoro darmo!

Hobrski skład, wot sarjadowanja maßy falliteje **„wulkeje Britanniaßlěbrofabriki"** pschewsaty, ßo dla nusnych wulkich płacźenjow a dospołneho wurumowanja pschebytkow

wo 75 prozentow nize taxy pscheda

po tajkim

skoro darmo,

sa jenož 14 markow jako lědy sa polojzu ßameje dźěkarskeje msdy da ßo ßlědowaze woßebje hódne britannia-ßlěbro-blidne service,

kotrež prjedy 60 markow płacźesche,

a ßo sa běłowostacze pschedmjetow

25 lět rukuje.

6 blidnych nożow s wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbro-widliczki,
6 maßivnych britannia-ßlěbro jědźnych lźizow,
6 nězjnych britannia-ßlěbro khofejowych lźiczkow,
1 cźežki britannia-ßlěbro-sopowy cźerpak,
1 maßivny britannia-ßlěbro-mlókowy cźerpak,
6 nězjnje cisellirowane präsentirske tabletty,
6 woßebne nóżne podnożki s britannia-ßlěbra,
6 rjanych maßivnych jejazych bjechařkow,
6 cźežkich britannia-ßlěbro-jejazych lźizow,
6 kraßnych nězjnych zokorowych schalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaschcźik,
1 thejzydźak, nězjneje družiny,
2 nahładnaj blidnaj ßwěcźnikaj.

60 schtuk.

Wschě tu spomnjene 60 kraßne pschedmjety płacźa w hromadźe jenož 14 mk.

Skasanja wobstaraja ßo „gegen Postvorschuß (Nachnahme)" abo se sapóßłanjom pjenjes tak dołho hacź skład doßaha psches kk. generalneju depositeurow

Blau & Kann, Wien (Stadt)
Heinrichhof.

Sta dźaknych a pschipósnawanskich pißmow leża k nawjedźenju w naschim bürowje.

Pschi skasanjach doßaha adreßa:

Blau & Kann, Wien, Heinrichhof.

Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 49. **Sobotu, 4. decembra 1880.** **Lětnik 39.**

Hermanfski dar.

Psch. M. S.

(Pokračowanje.)

„S mojimi wobstarankami běch bórsy hotowy", powjedasche Handrij dale „a małe dary, kotrež ßym Wamaj ßobu pschinjeßł, běchu sa krótki cząß nakupjene. Ja chzych hižom město wopuschcźicź a ßo saßo domoj podacź, jako ßo na staru Hanu dopomnich. Wój tola snajetaj staru sprawnu žonu, kotraž w prjedawschich cząßach do Lutow butru a jeja kupowacź khodźesche? Lěto a dźeń ju wjazy wohladał njejßym, tak so někotry ras pschi ßebi myßlach: Schto jenož Hana cźini, a cźeho dla wjazy ßem njepschińdźe, kaž hewak? Ja ßo sa njej wopraschach a mje do Schołcźiz korczmy pschi wrotach pokasachu. Tu běsche dźenßa wulke wjeßele a juskanje. Wó jstwje běchu wschitke blida s hoscźemi wobßadźene, kotsiž tam jědźachu a pijachu. Blisko khachli stejachu někotsi wokołocząhazy herzy, kotsiž na ßwojich róžkach a trompetach tak móznje piskachu, so dyrbjachu ludźo sa blidami pschezo wótsischo wołacź, je=li so chzychu ßebi srosymicź. Mi ßo prawje spodźiwnje sdasche, so stara, pobožna Hana w tutej khěži bydli, hdźež ßo tak haruje a halekuje. Ja ßo pola někotrych, kotsiž nimo mje dó jstwy pschińdźechu, sa starej žonu wopraschach. Ale woni mi žaneje powjescźe wo njej njedachu. Skónczńje nadeńdźech korczmarku Schołcźinu, kotraž měješche runje tak wjele cząßa, so by na mnje poßłuchała a mi wotmolwiła: „Ta stara žona bydli sady w dworje. Sastupcźe jenož do prěnich duri na prawizy, a potom dźicźe po skhodźe horje, dha ju namakacźe!"

Ja durje namakach a ßo po skhodźe horje podach. Nětko s cźicha wo durje sakłapach, kaž dyrbisch to w měsćźe cźinicź, je=li so nochzesch sa hrubeho a njelepeho cźłowjeka płacźicź. Na moje kłapanje drje žane „Sastupćźe" njesaßłyschach, ale mi běsche tola, kaž bych něschto stonacź ßłyschał. Duž ja bjes wscheho dalscheho rosmyßlenja durje wotcźinich a sastupich. Mój luby Božo! W małej niskej stwicźzy běsche tola pschejara hubjenje a srudnje. Małe, mutne schkleńzy we woknach běchu wschelako s papjeru pschelěpjene. Boźe ßłónczko njemóžesche je połnje pscheßwěcźicź. To běsche wina, so staru Hanu lědma sesnach. Wona w drjechliwym łožu leżesche, běsche ßo poł posběhnyła a hladasche na wotcźinjene durje. Pódla jejneho łoża stejesche stara kolebka, w kotrejž małe dźěcźo s pěknym wobliczom spinkasche. Blisko kolebki běsche małe blidko, na kotrež bě schkleńza mlóka a blescha s lěkarstwom stajena. Hewak w zyłej stwě žaneje nadoby dale njebě widźecź, dyžli stara kschinja a jedyn khabłaty stoł. Nětko wjedźach, schtó je tu stonał, jako wonka psched durjemi stejach. „Ach, luby Handrijo, scźe Wy to?" dźesche khora žona tak s cźicha, so dyrbjach ßo zyle blisko k njej ßynycź, hdyž chzych jej srosymicź. „To njech Wam Bóh luby Knjes sapłacźi, so scźe ßo na mnje w nusy dopomnili!" wona potom dale rěcźesche. „Waß drje je jandźel s njebjeß ßem k mojemu ßmjertnemu łožu pschiwjedł. Ja zyle wěscźe cźuju, so je ßo moja poßlenja hodźinka pschibliźiła, a so mje bórsy na pohrjebnischcźo donjeßu. Kaž Bóh chze, tak njech ßo stanje. Ja wumru sbóžnje w Jesom Khrystu, kotryž je też sa mnje wumrjeł. Potom budźe wscheje nusy kónz. Ja bych ßo wutrobnje wjeßeliła, hdyž bych skónczńje k měrej a do njebjeß pschischła. Ale, hdyž jenož tuto małe wbohe, wopuschcźene kurjatko njeby tu ßamolutke sawostało!" Pschi tychle ßłowach wona na dźěcźo, kotrež w kolebzy spasche, pokasa a horze ßylsy jej po spanjenymaj lizomaj s ronami dele běžachu.

Jako běsche ßo stara žona něschto směrowała, mi powjedasche, kak je ßo jej tuto dźěcźo pschiwdało. Jejna jeniczka dźówka bě ßo psched połdra lětom na jeneho tyscherja we Wětoschowje wudała. Muž bě dźěławy, sprawny a ßwěrny był a młodaj mandźelskaj běschtaj, hacź runje dyrbjeschtaj jara lutowacź, ßo tola sprawnje žiwiłoj. Wonaj ßo nadźijeschtaj, so budźetaj s pilnoscźu a slutniwoscźu, je=li so jimaj Bóh ßwoju pomoz poskicźi, pomałku bóle a bóle do prědka pokracźowacź. K njesbožu pak bě muž psched schtwórcźlětom na hłowjazu khoroscź skhorił a wumrjeł. Młoda žona ßo też bórsy po pohrjebje na khore łožo lehny. Běsche to rudźenje abo natykanje było, hrosna khoroscź też ju shrabny a ju hižom sa dwě njedźeli do rowa pódla jejneho muža połoži. Starej wowzy, kotraž běsche teho runja hižom dołhi cząß khorowata, wonaj jenož něschto domjazeje nadoby a mału, wbohu ßyrotku sawostajischtaj. To běsche wulka srudoba sa staru Hanu. Někotre ßmilne žony se ßußodstwa ju s cząßami wopytachu a jej pomhachu dźěcźo wothladacź, tak derje hacź to samóžachu. Ale žana nochzysche wopuschcźene kurjatko k ßebi wsacź, tak jara hacź też stara žona wo to proschesche. Pola jeneje ßußodźiny njeběsche muž s tym s pokojom, druha měješche ßama dźěcźi doscź. Pola tsecźeje ßo druhich pschicźinow dla derje njehodźesche. Nichtó ßo nochzysche namakacź, kotryž by starej Hanje dźěcźo Boźe dla wotewsał. To běsche jejna žałoscź a staroscź, schtož jej poßlenje dny žiwjenja hórke a cźeźke cźinjesche.

„Hdyž nětko mojej wocźi sańdźelu", prajesche stara Hana po skónczenju ßwojeho powjedanja, „dha budźe wbohe dźěcźo wopuschcźene a shubjene. Potom dyrbi ßo město wo nje staracź, a kak ßo tajke ßyrotki maja, to je srudna wěz. Ach, luby Handrijo" . . . . wona stonasche, a ja derje pytnych, schto chzysche rady rjez, ale se strachom ßo bojesche wuprajicź.

Luba Hana, jej prajach, hdyž je nusa najwjetscha, je Boźa pomoz najbliźscha. To ßmój mój wobaj w žiwjenju cząsto doscź nashoniłoj. S tym ßo móžecźe a ßo dyrbicźe troschtowacź. Ja mam wschak s mojimaj dźěscźomaj też jenož tak wjele, so ßo s tym runje tak sežiwimy. Moja žona, kotraž bě dźěcźatko móhła k ßebi wsacź, je hižom dawno morwa. Tola, schtó wě! . . . . S tym

ja moju kožanu móschuiczku pšched njej na blido wutschaßnych a běch khětro njespokojny, so tak mało s njej wupadźe. Khora Hana pak s wjeßekosczu njewjedźische, kak by mi ßwój dźak wuprajiła. Duž ßo khětsje wotßalich, so by ßo wona saßo směrowała. Tak ja s hermankskeho hołka a hary khwatach, pschetož mojej mokrej wocźi mje tam njeczerpischtej. Ale s wonka města běschtej wonej bórsy saßo ßuchej. Ja ßebi pomyßlich na waju, na mojeju młodeju, strowju dźěsczi a ßebi hnydom pschedewsach, nashonjenja dźenßnischeho dnja mojej lubej Marji powjedacź . . . ."

Marja njeda schědźiwzej wurěczecź. Wona běsche hižom dawno se stoła stanyła. Jejnej lizy ßo horjeschtej, jejnej wocźi ßo ßwěczeschtej se ßobuźelniwosczu a ßwjatej wjeßekosczu. „Nano", wona sawoła, „ja Wam rosymju. Mějcźe tyßazory dźak a sapłacź Wam Bóh tajki kraßny hermankski dar! Ja chzu macź wopuschczeneho dźěczatka bycź."

„Nó, nó! niz tak rucźe!" rjekny Pětr, jejny muž, wschón nastróżany, a pschistaji: „To je tola wěz, kotruž dyrbisch ßebi prawje a dospoknje pschemyßlicź. Ja namjetuju, so jutsje dale wo tym rěczimy. Hacź do jutsischeho budźe ßo tola hischcźe wotstorczicź dacź."

„Hacź do jutsischeho?" wopraścha ßo młoda žona a hladasche pschi tym tak khutnje na ßwojeho muža, kaž hischcźe to ženje njebě cźinika. „Hacź do jutsischeho, luby Pětrje? Ale schto potom, hdyž stara Hana hischcźe dźenßa wumrje? Schto budźe bjes tym, hacź ßebi wěz na cźiste rosmyßlisch, s wbohim dźěsczom? A dyrbi stara žona wo prawdźe bjes teho troschta wumrjecź, so njebudźe po jejnej ßmjerczi khuda ßyrotka wopuschczena? Ně, ně, luby mužo, tajke něschto ßo njeßmě wotstorczicź! Je-li by stara Hana wumrjeła, a dźěczatko dyrbjało nusu tradacź, ja ßo moje žiwe dny njebych teho dla směrowała. Nětko je hischcźe cźaß, ja ßo khwatnje shotuju a po dźěczo pońdu. Doniž ßo schtyri hodźinu minu, tu saßo budu." Njewotcźaknywschi wotmolwjenja młoda žona se jstwy khwatasche, so by ßo na pucź do města shotowała a ßebi po korb schła, w kotrymž chzysche dźěczo domoj pschinjescź.

(Pokračowanje.)

Wußudźenja.

Khostanska komora 17. novembra.

Dźěłacźer Jan Hantusch s Lejna pola Bukez, 55 lět stary a hižom 19 krócź wotstrafowany, kaž tež 18 lět wobydleŕ wschelakich jastwow, běsche na budyskich žitnych wikach 25. septembra gmejnskemu prjódkstejerjej Kißyzej s Krynhelez měch wowßa s wosa kranył, teho runja 2. oktobra tež tam měch ßele kublerjej Gudźe s Kubschiz s wosa wsał, dale 16. oktobra s pschedkhěže hoscźeńza k „jelenjej" na Židowje por wódnych khanow a jenu cźwizu wuwjedł a skónczńje wikowarjej Eichlerjej jedyn měch s 12 pokrutami 20. oktobra wotnjeßł. Sa tute kranjenja jeho k tsjom lětam khostarńje (zuchthausa) wotßudźichu.

Lawniski ßud 18. novembra.

Tyscheŕski Albin Voigt a dźěłacźer E. A. R. Schoßig se Židowa běschtaj 6. oktobra Marji Bärowej tam dźělbu dźěła a lena kranyłoj. Sa to dostaschtaj kóżdy 4 dny jastwa.

Khostanska komora 20. novebra.

Wotroczk C. E. Opitz s Jelenjowa 10. oktobra wjecźor do domskich kublerja Sarinka w Khróscźizach salěse a tam nasajtra rano wotroczkam, jako běchu cźi na dźěło wuschli, s jich komory wschelaku drastu, něhdźe 50 mk. hódnu, krany. Wón dosta sa to 6 měßazow jastwa.

Dźěłacźer Jan Mießnar s Noweje Wßy pola Njeßwaczidła, 39 lět stary a hižom dwójzy wotschtrafowany, 6. oktobra w Hübnerez hoscźeńzu wschelake njekasanstwo cźěrjesche. Najprjódzy wón žandarmej Klixej na wsche móżne waschnje k lubu cźinjesche, prajizy: „Na, Klixo, pjatk ßo trjechimoj; ty mi žel cźinisch." Dale sa nim wołasche: „Wy wschak žadyn prawy žandarm njejscźe!" a rjekny tež „Ach schto mje žadyn žandarm stara!" Posdźischo wudawasche Mießnar, so je jeho hoscźeńzar s kołbaßu wujebał a potom, jako běsche kołbaßu roskrał, nóž w ruzy dźerżo, wón k žadarmej pschińdźe a praji: „Tajkule kołbaßu dyrbjał ja žracź!" a žadasche, so by žandarm hoscźeńzarja teho dla wobskorżił. Po cźaßu běsche hoscźeńzar teje hary ßyty a Mießnarjej někotre rasy kasasche, so by w ßwoju stronu schoł. Skónczńje chzysche jeho hoscźeńzar s pomozu žandarma a někotrych druhich ludźi s domu won tyknycź, ale tón ßo tak twjerdźe sa blido dźerżesche, so ßo to hakle po wulkej prózy radźi. Pschi tym wón žandarma sa bróst hrabuy, cźehož dla jeho tón arretirowa. Temu ßo pak Mießnar spjeczowasche, sapjerasche ßo a wokoło ßo bijesche, rewjesche a na žandarma hanibnje ßwarjesche a hrożesche, so jeho sarasy. Skónczńje Mießnarja swjasachu a do jeneho knježeho pavillona tyknychu, žandarm pak domoj dźěsche. Ale bórsy po njeho pschińdźechu, prajizy, so je ßo Mießnar wukamał, prjedy pak w jastwje jene khachle na małe kruchi rosbił, dwoje durje roskamał a s tym na 60 mk. schkody naczinił. Nětko jeho na karu ßadźichu a pschiwjasachu, so bychu jeho do budyskeho ßudniskeho jastwa dowjesli, pschi kotrejž składnosczi wón po Židowje a po měscźe kaž wrótny rewjesche. Wón bu dla teho k dźewjecźim měßazam jastwa wotßudźeny.

-a. Sserbski spěwanski ßwjedźeń* 29. septembra 1880 w Budyschinje.

(Pokračowanje.)

Polonaisa „Meja" wotewri poßleni dźěl ßwjedźenja. Pod synkami wschěm snateje, lubeje „Selena ta meja" ßo rejwarki a rejwarjo sestupachu; woni, kaž tež pschihladowarjo snaty tekst ßobu spěwachu. Pschi wjecźeri hižom běsche ßo „rejwanski porjad" w formje pěkneje khartki s napißmom: „Bal na serbskim spěwanskim swjedźenju 29. septembra 1880" spěwarjam rosdawał. Schtóž ßo pschi wuwjedźenju ßwjedźenja wobdźělił njeběsche, mějesche ßebi rejwanski porjad, chzysche-li ßobu rejwacź, we „wukasarni" sa pokdra hriwny kupicź. Porjad běsche ßlědowazy: Polonaisa, Serbska reja, Polka, Walčik, Françaisa, Kotillon, Tyrolienna (Engagement des dames), Serbska reja, Galop, Rheinlanska. Extratoury njeběchu dowolene. Sa kotillon běsche k. Dr. Grólmuß, jako swjeßeleński srjadowar, wschelake pěkne dary w ßerbskich barbach wobstarał. Bal trajesche hacź do běłeho dnja a je ßo jara spodobał. Woßebne spodobanje namaka saßo ßerbska reja, kotraž ßo dwójzy rejwasche. Wona bu jara wustojnje rejwana a běsche ßylnje wobßadźena. Jara rady budźichmy widźeli, hdy budźische tu s zyła wjazy holczkow w ßerbskej drascźe było; tajkich běsche jara, jara mało. A kak budźische to woßebje naschich ßłowjanskich hoscźi sajimało!

Wjeßele skónczi ßo ßwjedźeń s wjeßełymi rejemi — mějachmy tež wschu pschicźinu, wjeßeli a ßami se ßobu s pokojom bycź: wschako běsche ßo s Bożej pomozu wscho derje radźiło. Dźeń 29. septembra

* K rosprawje wo spěw. ßwjedźenju, hacź dotal podatej, dowolam ßebi pschispomnicź, 1. so bě trio „Wjecźor" pod rjanym pschewodom spěwane, a 2. so je altsolo se Žnjow: „K prózy datu, porucźenu atd." knježna Hilża Kordinez s Minakała wustojnje pschednoschała. F.

1880 budźe jaßny pomnik w stawisnach ßerbskeho naroda. Na nim je ßo s nowa a móznje pokasało, kajke hudźbne pokłady wobßedźimy a schto se sjenoczenymi mozami samóźemy. A schtóž je měnił, so tu s zyła wjazy njejßmy, nětko wě, so tu ßmy.

S radoscźu ßo kóždy na spěwanski ßwjedźeń dopomina, a se wschelakich stron ßłyschi ßo žadanje, so by ßo tajki kraßny ßwjedźeń prawje bórsy saßo wospjetował. Daj to Bóh! Wschěm tym pak, kotsiž ßu pschi lětuschim ßerbskim spěwanskim ßwjedźenju psches ßwoje ßobuskutkowanje narodnu myßl s mnohimi woporami tak móznje spěchowacź pomhali, jim wschěm budź tudy w mjenje Sserbowstwa sjawny dźak a móznje psches Hornju a Delnju Łužizu klinczaze „ßkawa!"

Mjena spěwarkow a spěwarjow w pschichodnym czißle „Serbskich Nowin" wosjewimy.

(Skónčenje přichodnje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Kral Albert je dotalneho hamtskeho hetmana w Zwikawje, knjesa Bodela, kiž bě w ßwojim czaßu ßudniski hamtman w Budyschinje, do ministerstwa snutskomnych naležnoscźow powołał a jeho sa tajneho knjeżerskeho radźicźela pomjenował. — Żandarm Martin w Budestezach je pschi składnoscźi ßwojeho pensionirowanja powschitkomne czeßne snamjo dostał a bu jemu to ßamo wot k. hamtskeho hetmana se Salza pschepodate. — Kral Albert je mordarja Dathu, kiž bě k ßmjercźi wotßudźeny, k czaßźiwjeńskej khostarni (zuchthaus) wobhnadźił.

— W Oberkunnersdorfje stej ßo 30. novembra bróżeń a kólnja żiwnoscźerja Jakoba wotpaliłej. Woheń běsche sakożeny a bě skóstnik, kiž bě to sczinił, na bróżeń s krydu napißał: „Wy budźecze na mnje spominacź." W nozy prjedy bě najskerje tón ßamy człowjek Jakobez studźeń, kotraž bě se ßkómu wobdata, sapalił, lohko doscź teho dla, so njebychu wody k haschenju měli.

— Studnjetwarjerja Müllera, kiž běsche wóndano w Ebersdorfje runje w jenej studni, jako ßo ta saßypny, ßu drje tam wuryli, ale morweho. Wón ßrjedź pjerschcźe stejesche, kotraž bě jeho sadußyła.

S Barlina pißaja, so je ßo w Schczeczinje nowonatwarjena wójnska łódź „Karola" do morja puschcźiła. Pruski mórski minister Stosch pschi tutej składnoscźi praji, so dyrbi tuta łódź Němzam, w dalokich zusych pschimórskich krajach pschebywazych, je-li budźe to trjeba, k pomozy bycź a so je wona teho dla po wyßokej knjeni, sakiłej kralowej Karole pomjenowana, dokelž je ta, kaž wschón ßwět wě, tež w jeje kraju wschěm nusnym radlubje pomozna.

— Němski khěžor je saßo tak stromy, so je hižom psched někotrymi dnjami někotrych woßebnych knjesow w Barlinje se swojim wopytom pocześcźicź móhł!

— Na pruskim ßejmje ßo w tu khwilu wo to jedna, so bychu wuczeńske wudowy wjetschu lětnu pjenježnu podpjeru dostałe. Ministerstwo měni, so by ßo ta na 200 markow powyschiła, někotsi sapóßłanzy pak sa to rěczachu, so by ßo jim lětnje s najmjeńscha 300 markow (100 toleř) dało.

— Wjeřch Bismark je zyle strowy a chze pjecza w bližschim czaßu do Barlina pschijěcź, so by ßo, je-li to sa nusne spósnaje, na ßejmskich wuradźowanjach wobdźělił.

Awstrija. We wschelakich awstriskich krajach sańdźeny tydźeń stołětne wopomnjenje na khěžora Josefa ßwjecźachu a je ßo to woßebje wot tamnischich Němzow stało, dokelž Josef se wschej mozu na to dźěłasche, so bychu ßo tam ßłowjanske ludy skerje a lěpje pscheněmczili. Wón tež wschě krajne naležnoscze tak srjadowacź pytasche, so by jenož wscho po jeho woli schło, a teho dla ßejmam (landtage) jenotliwych krajow jich najważnische prawa wsa. A hacź runje wón lutherskim a reformirtskim wobydlerjam dowoli, po jich wěruwusnaczu Bożu ßłużbu dźerżecź a schule sakożecź, dha wón ßebi tola saßo luboscź ßwojich katholskich poddanow a jich duchownych s tym skasy, so klóschtry na ßurowe waschnje sahanjesche. Najlěpsche w jeho skutkowanju bě to, so wón burstwo wot tak mjenowaneho leibeigenstwa wumóh, s kotrymž semjan wschěch ßwojich burow w najhórschim poddanstwje dźerżesche. Ale tež tónle skutk je Josef jenož pokojcźnje wuwjedł, dokelž pschi wschěm tym burow w czeżkim robocźanstwje tczazych wostaji. Duž jeho skóncźnje nimale wschudźe ßylnje hidźachu, tak so dyrbjesche wón na ßwojim ßmjertnym łożu wusnacź, so drje je dobre czinicź chzył, ale jenož jara mało dobreho do skutka stajił. Wón je pjecza se srudoby nad tym wumrjeł.

— Semjerżenje w Sahrjebje swopschestała, a tam teho dla ludźo nětko wobschkodźene twarjenja se wschej mozu porjedźeja a te, kiž wjazy kmane njejßu, wotnoschuja. Wobydlerjo, kiž běchu roscźěkali,, ßo saßo do města wrócźeja.

Franzowska. W Parisu prjedawschi kommunardojo s kóždym dnjom wjazy njepokoja czinja a s tymi, kotsiž ßu ßo jim pschiwdali, do ßwěta wołaja, so ma ßo skerje a lěpje wschón krajny porjad sahnacź a so pschichodnje żana Boża ßłużba, żana kschescźijanska wuczba, żane mandźelstwo atd. wjazy bycź njeßměło.

Jendźelska. Dokelž je jendźelske ministerstwo spósnało, so by to jenož na khwilu pomhało, hdy by wone wojakow na njespokojnych irlandskich ratarjow póßłało, dha wone pjecza nětko na to myßlicź poczina, na kajke waschnje by jich wot tyranstwa semjanow někak wumóz a jim k temu pomhacź móhło, so bychu ßo tola tak někak sežiwicź móhli.

Rußowska. Khěžor je ßo s Liwadije, ßwojeho lětnjeho pschebytka na pokłupje Krymje, sbożomnje do Petersburga wrócźił. Nětko drje ßo pokaże, hacź je na tym něschto wěrno, so je ßo s wjeřchowku Dołgorukowu swěrowacź dał. — W někotrych ruskich krajinach je doscź wulka nusa, dokelž ßu tam někotre lěta sa ßobu jara hubjene žně měli.

Turkowska. Dulcigno je wot Czornohórzow skóncźnje wobßadźeny a to we wschěm měru a pokoju. Albanesojo ßo, kaž ßmy w ßwojim czaßu wěschcźili, ani hibnyli njejßu.

— Ta wěz je pak ßo takle měła. Turkowski sultan bě na poßledku spósnał, so jemu wschě jeho kwinty a finty niczo njepomhaja, pschetož wójnskr łódźe europiskich wulkomóznarjow ßo s bliskoscze Dulcigna prjecź njehibachu. Duž wón ßwojemu generalej Derwisch-paschi pschikasa, so by s wotdźělenjom turkowskeho wójska Dulcigno wobßadźił a potom hnydom czornohórskemu wjeřchej pschepodał. Albanesojo drje na Derwisch-paschu, jako wón k Dulcignu czehnjesche, nadpad sczinichu, ale tón jich tak powita, so tójschto ludźi shubichu a dyrbjachu s krwawymi hłowami domoj czěkacź. Po wobßadźenju Dulcigna Derwisch-pascha czornohórskemu wjeřchej prajicź da, so je k pschepodaczu města hotowy. Tón teho dla najprjódźy ßwojeho radźicźela Matanowicza k njemu póßła, so by tón s Derwisch-paschu wscho wujednał. Jako běsche tajke wujednanje 25. novembra wot Derwisch-pasche a Matanowicza podpißane, ßo poßleńschi k ßwojemu wjeřchej wrócźi, a nasajtra, 26. novembra, czornohórski wojeřski Bożo Pjetrowicź wokoło pschipołdnja se schtyri tyßazami (4000) Czornohórzow a s 12 kano-

nami pschicźeže a hacź do wjecźora město Dulcigno a jeho wokolnosćź bjese wscheho pschecźiwjenja wobßadźi. Haj, wobydlerjo Czornohórzow wjele wjazy pschecźelnje witachu; jenoź dźeßacź turkowskich ßwójbow (familijow) město wopuschćźi, a s tych je ßo nasajtra wjetschi dźěl saßo wrócźił. — Duž drje tam nětko najskerje wscho w dobrym měrje wostanje; wójnske łódźe njejßu pak hischćźe wujěłe a měnja někotre nowiny, so drje tam bórsy wujědu, ale ßo łóhko doscź jenoź do druheho pschistawa blisko Turkowskeje podadźa, so bychu tam tak dołho wostałe, hacź budźe tež hischćźe turkowsko-grichiska pschekora k dobremu kónzej dowjedźena.

Ze Serbow.

S Budyschina. Towarstwo Pomozy studowazych Sserbow je drje hischćźe młode, ale tola hižom 89 rjadnych, dweju wurjadneju a dweju cźeßneju ßobustawow liczi. Wot nich je 39 duchownskeho, 17 wucźeřskeho, 16 ratařskeho a poßleńschi 17 wschelakeho druheho powołanja. Samóźenje towarstwa hižom někotre tyßazy hriwnow wopschija. To je swjeßelazy sapocźatk, ale hdyž ßo pomyßli, schto je pjenjes trjeba, jenoź jeneho jenicźkeho młodeho Sserba na wyschschich a wyßokich schulach studowanja dla wudźerźecź, dha ma ßo tuta summa pschezo hischćźe mała mjenowacź. Duž je, so by ßo samóźenje pschisporiło, wjele wjazy ßobustawow trjeba, a tajke pschisporjenje tola cźeźke bycź njemóźe, hdyž ßo wopomni, so lětny pschinoschk jenoź jenu hriwnu (marku) źada, schtoź móźe tež tajki woprowacź, kiž runje samóźity njeje. Bjes dotalnymi ßobustawami ßu pak cźi Sserbja, kotrychž je po powołanju runje najwjazy — mjenujźy ratarjo — hischćźe mało sastupjeni. Ale runje ratarjo dyrbjeli do tuteho towarstwa sastupicź; pschetoź runje sa ßynow mjenje samóźitych ratarjow, kotsiž na schulach pjenjeźnu podpjeru najcźeźo dostanu, budźe tuto towarstwo woßebje wužitne. Ja, kiž tole pißam, ßym burski ßyn a se ßwojeho ßamßueho nashonjenja wěm, so ßo ratařskim dźěćźom pschi studowanju rěźko pjenjeźna pomoz wudźěli. A dokelž dźě źadyn Sserb, kiž je ßo woźenił, wjedźecź njemóźe, hacź ßnadź bjes jeho hólzami tež tajźy njebudźa, kiž budźa sa wucźeřstwo, sa duchownstwo, sa lěkařstwo a rěcźnistwo atd. kmani, dha dyrbjał po prawym kóźdy woźenjeny Sserb, je-li to jenoź někak móźe, ßobustaw tuteho towarstwa bycź. Pschetoź towarstwo Pomozy studowazych Sserbow by po tajkim kaź sawěscźeńska kassa było, kiž ßynam teho, kiž je ßobustaw, k studowanju doßahazu pjenjeźnu podpjeru da. A hdyž wschitźy Sserbja, woßebje pak ßerbśźy ratarjo, ßebi tuto ßwěru wopomnja, dha drje ßo dołho rosmyßlecź njebudźa, ale skerje a lěpje do tajkeho sa nich wužitneho towarstwa sastupja.

Mtl.

— Sa evangelskich Sserbow města Draźdźan a wokolnoscźe směje ßo jutsje, 2. njedźelu adventa, w tamnischej kschiźnej zyrkwi Boźa ßłużba a budźe k. farař Kubiza s Wjelecźina prědowanje, k. farař Imisch s Hodźija pak spowjednu rěcź dźerźecź.

— Nasch ßerbski krajan, knjes Leidler, je po khwalobnje wobstatym pruhowanju sa aßeßora pomjenowany.

S Hodźija. Nětcźische ßobustawy nascheho zyrkwinskeho prjódkstejeřstwa ßu ßlědowazy knjeźa: rycźeřkubleř August Hedenus nad Njesdaschezami, rycźeřkubleř Julius se Sahr nad Debischkowom, rycźeřkubleř Eduard s Zenker nad Darinom, rycźeřkubleř Julius s Zenker nad Spytezami, źiwnoscźeř a gmejnski prjódkstejeř Jan Holba w Bolborzach, źiwnoscźeř a gmejnski prjódkstejeř Jan Hala w Hornim Hunjowje, źiwnoscźeř a gmejnski prjódkstejeř August Hólcź w Poczaplizach, kubleř a herbski rychtař Ernst Kozor w Lutyjezach, źiwnoscźeř a ßobustaw gmejnskeje rady Jan Kokla w Małej Borschćźi, kubleř a gmejnski prjódkstejeř Jan Mütterlein w Koblizach, źiwnoscźeř a gmejnski prjódkstejeř Jan Schrybař w Ssemichowje, khěźeř, cźaßnikař a gmejnski prjódkstejeř August Wobeda w Hodźiju, kubleř August Kschiźan w Prěcźezach, diakonus Jurij Voigt a farař Hendrich Imisch jako pschedßyda.

S Rakez. Njedźelu, 21. novembra, sarycźanske ßerbske towarstwo naschu rakecźansku ßerbsku „Lipu" wopyta. Jako běchu ßo cźeścźeni wopytarjo se ßobustawami „Lipy" w Kschiźanez hoscźeńzu shromadźili, pschedßyda tudomneho towarstwa, k. wucźeř Krawz, lubych hoscźow pěknje witasche, bjes druhim prajizy, so je to sa naß jara swjeßelaze, hdyž naß tajźy ßwěrni, sa Sserbstwo ßwěru skutkowazy, hoscźo wopytaja a naschemu hischćźe młodemu towarstwu s tym ßylnu podpjeru poskicźeja. Sa to jim wón ßławu wunjeße, kotrejź wschitźy horliwje pschihłoßowachu. Hewak wón na to spomni, so ßerbske ßłónzo niź jenoź horka wokoło Czornoboha a Lubina ßerbske cźuźe źiwi, ale so wone nětko se ßwojimi woźiwjazymi pruhami też delka w holi ßerbske dusche k dźěławoscźi na polu ßerbskeje narodnoscźe wubudźa. — Potom ßo skhadźowanka s cźitanjom protokola wotewri, wustawki (statuty), w ßerbskej rěcźi wotcźiscźane, ßo cźitachu a buchu też tsi nowe ßobustawy pschijecźi, mjenujźy k. wustawski sahrodnik Krawz, k. paleřski mischtr Krawz tudy, k. Nowak s Jitka a k. murjeř Micźka tudy. Na to k. Młynk, pschedßyda sarycźanskeho ßerbskeho towarstwa, wustupi a ßwoje wutrobne spodobanje nad tym wupraji, so je ßo też tudy ßerbske towarstwo sałoźiło. Wón jemu w pschecźelniwych ßłowach wscho sboźe pschejesche. — Potom ßo hischćźe wschelake rěcźesche a jako bě k. sastupnik Krawz pěßeń „ßerbski hołbik a ßerbske holcźo" prjódknjeßł, ßo po nim spěw „Hischćźe Sserbstwo njeshubjene" sanjeße, sa kotrymź ßo spěwy a rěcźe wotměnjachu, doniź bě ßo hodźinka pschibliźiła, so dyrbjachmy ßebi Boźemje prajicź. — Běsche pak to rjany dźeń sa Sserbstwo w naschej dolinje.

S Jěźowa. Tudomny wikowař s pjerinu Piwarz (Bräuer) bu 26. novembra duzy do lěßa tak ßylnje wot Boźeje rucźki sajaty, so na měscźe morwy wosta.

S Korsymja. Sańdźenu njedźelu, 28. novembra, ßu ßo domske a kólnja tudomneho wobßedźerja Pětra Augusta Rencźa wotpalile.

„Zaßnik" pische, so ma delnjołużiski wotrjad Maćicy Serbskeje nětko w ßamej Delnjej Łużizy hižom 139 ßobustawow. (Wschelazy ludźo, kotsiź Sserbow njelubuja, ßu nam drje wschèdnje powjedali, so budźe Sserbstwo w Delnjej Łużizy bórsy wutupjene. Kak ßo woni nětko njelubosnje dźiwaja, hdyž widźa, kak je tam njenadźujźy tajke nowe ßerbske źiwjenje nastało.)

Wukasy wyschnoscźe.

§ 27. dezembra t. l. budźe ßo po źadanju herbow njebo Jana Witeka w Sahorju khěźa cźiśko 10, k jeho sawostajeństwu ßłuschaza, kotraź $2_{,6}$ arow wopschija a je na 1950 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

§ 31. dezembra t. l. budźe ßo sahrodnisła źiwnoscź cźiśko 30 w Komorowje pola Kluscha, Janej Pawlikej ßłuschaza, kotraź je na 4087 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Přilopk.

* W piwarni w Eisenbergu pola Altenburga staj 19. novembra dwaj piwařskaj do piwneje kadźe panykoj, hdźeź ßo runje piwo warjesche. Jedyn wot njeju běsche bórsy morwy. Zyle wariwo piwa pak bórsy won na semju puschćźichu.

* W Lipsku je jedyn bohaczk, s mjenom Graßi, wumrjeł a něhdźe 3 milijony hriwnow sawostajił. Wot tych je něhdźe dwě tsećinje městu Lipskej wotkasał, te druhe pjenjesy ßu pak wschelakim mikosćiwym a dobrym wustawam (institutam) wotkasane. Lipska katholska zyrkej tež 15,000 hriwnow (mk.) dostanje.

* Wutoru, 23. novembra, wjećzor w dźewjatej hodźinje ßu ßo w Małej Sswónźy schtyri, na knježim polu stejaze pscheńćzne fajmy wotpalike. Woheń je najskerje sakoženy.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Katholska zyrkej: Jurij Banda, kosistorialny registrator, s Hanu rodźenej Mrósez w Budyschinje.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Bruno Hugo, Ernsta Rohacza, cźěßle, ß. — Hans, Jana Bohuwěra Lětarja, wobßydneho měschćana a pschekupza, ß.

Michalska zyrkej: Elfrieda Gertruda, Korle Pomhajboha Heinzy, cigarrydźěłarja na Židowje, dź. — Marja Klara Hedwiga, Jana Augusta Zura, wotroczka w Sskonej Borschczi, dź. — Klara Hedwiga, Handrija Bohuwěra Schustera, khěžerja a polerja na Židowje, dź. — Hana Augusta, Handrija Gócza, murjerja na Židowje, dź. — Hana Martha Ida, Jana Ernsta Raka, dźěłowjedźerja w Dobruschi, dź. — Hermann, Bohußława Kopacza, wobydlerja w Bórku, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 16. novembra: Lisbeta Ida Selma, Bjedricha, Ernsta Schülerja, khižerja na Židowje, dź., 7 m. 14 d. — Khrystiana Augusta, Jana Kaplerja, žiwnosćerja w Howujowje, dź., 20 l. 1 m. — 23., Marja rodź. Wicźasez, Handrija Augusta Halmy, kublerja w Cźemjerizach, mandźelska, 62 l. 3 m. mjenje 5 d. —

Kak lóhko móže ßo ßnadny ßo sdazy a lóhki katarrh, je-li ßo w prawym cźaßu njewotstroni, do wažneje, chronijskeje khorosćze pschewobrocźicź, drje wjele na bróst a płuza khorych wobßwědźi. To je zyle njeprawje, na katarrhaliske skhorjenja, kaž n. p. na schnupu, kaschel, dybawosćz atd. jako na ßo shubjaze a njebytne njekedźbowacź abo je s tak mjenowanymi kaschelobrědkami (syrop, bonbony, pastille atd.) sahnacź pytacź, wjele wjazy dyrbjeli tutemu na ßebi njesnjeßnemu cźwilowanju hnydom s pschisprawnymi hojazymi ßrědkami napscheczźiwo stupicź. Wědomnostnje je ßo s nowa dopokasało, so tute katarrhalske skhorjenja na sahorjenosćzu židnokóźkow dychawowych pucźow wotpočźuja, cźehož dla maja ßo ßrědki, symizu sahnawaze, nałożecź. Dr. E. Voßowe katarrhske pille ßu ßo spodźiwnje s wuspěchom wopokasale a ßu wot hodlerskeje haptyki w Frankfurcze a. M. dźěłane, w haptykach w blachowych tyskach po 75 np., w **Budyschinje** we **woběmaj haptykomaj** dostacź, a to se sakońskej sakitanskej marku a s faksimilom Dr. Voßa.

Hrajadła a hody.

Njerosdźěłne, cźeho dla? ßłyschimy ßo cźitarja praschecź, dokelž ßo ßwětoßławne hrajadła knjesa **J. H. Hellera** w **Bernje** kóźde lěto w tym cźaßu wosjewjuja a potom na tyßazach hodowych blidow jako najrjeńscha pycha wschě druhe wězy sacźěmnja; to je jara srosymliwe, dokelž je k. Heller w tajkej dokonjanosćzi dźěła, so kóźdy, kiž je hdy jene jeho hrajadłow saßłyschał, ßebi žada, so by tež jene měł. Schto móže muž žonje, nawoženja njewjesćze, pschecźel pschecźelej rjeńsche a pěknische daricź? wone dopomnja na sbožowne hodźinki, je stajnje wjeßowe, ßměje ßo a žortuje psches ßwoje pak radostne, wutrobu a duschu sbudźaze hłoßy, wucźěri srudobu a cźeźke myßle, je najlěpschi towarsch, ßamotnemu najlěpschi pschecźel a schto hakle khoremu! — jenym ßłowom **Hellerowe hrajadło** njeßmjě w žanym salonje, pschi žanym khorołožu, w žanym domje pobrachowacź.

Sa **knjesow hoscźeńzarjow** njeje žana jednorscha wěscźisćha pschiwabjaza móz hacź tajke hrajadło, so bychu k nim hoscźo stajnje khodźili. Wschelazy hoscźeńzarjo ßu ßebi teho dla wjetsche hrajadła kupili, cźehož dla je tajkim **knjesam hoscźeńzarjow**, kiž je hischcźe nimaja, doscź poruczecź njemóźemy, so bychu **tule dobru pschiwabjazu móz bórsy nałożili** a to cźim skerje, dokelž ßo zyła płacźisna na ras sapłacźicź njetrjeba.

Pschispominamy hischcźe, so ßu hudźbne kuski wustojnje wubrane, najnowsche, kaž tež starsche spodobne opery, operety, reje a spěwy ßu w **Hellerowych hrajadłach** najrjeńscho sjenocźene. Knjes Heller ma cźesćz, liferant bycź wschelakich dworow a wyßokosćzow a je hewak na wuslajeńzach s mytom krónowany. S krótkim, my njemóźemy naschim cźitarjam a cźitarkam niczo lěpsche popschecź, hacź so bychu ßebi tež bórsy Hellerowe hrajadło kupili, sapiß płacźisnow ßo franko pósćele.

My poruczamy **kóźdemu**, ßo tež dla małeje hrajazeje tyski direktnje na fabriku wobrocźicź, dokelž ßo husto hrajadła sa Hellerowe wudawaja, kiž tola tajke **njejßu**; kóźde jeho hrajadłow a tyskow dyrbi jeho cźischcźane mjeno měcź, je-li ma **prawdźiwe** bycź. Schtóž hdy do Berna pschińdźe, njeskomdź, fabriku wopytacź, schtóž ßo rad dowoli.

Płacźisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 27. novembra 1880.

Žitowy dowos: 3071 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pscheńza 50 kilogr.	10	71	11	91	11	1	11	91
Rožka " "	11	39	11	77	11	39	11	90
Jeczmjeń " "	7	61	8	69	7	61	8	69
Wowß " "	6	40	7	—	6	50	7	20
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	2	20	2	40	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	20	2	80	—	—	—	—
Sslóma 1200 pt.	18	—	20	—	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
252 schtuk, schtuka po 9 m. 50 np. [3 tl. 5 nßl.] hacź 16 m. 50 np. [5 tl. 15 nßl.]

W Dźěchorezach cźo. 16 je

sahrodniska žiwnosćz

s 8 kórzami pola hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań.

Mała **žiwnosćz**, kotraž ßo sa **tyscherja** hodźi, ßo k nowemu lětu wotnajecź pyta. Schtóž ma tajku na pschenajecźe, chzył to pod **„A. S.“** we wudawarni „Serb. Nowin“ wosjewicź.

Jedyn kryty **kuczowy wós**, kiž je hischcźe w dobrym rjedźe, je na pschedań. Hdźe? to je shonicź we wudawarni „Serb. Now.“

Nowe turkowske ßłowki,
nowy turkowski ßłowczi schmaderunks,
nowe amerikanske bělene jabłuka
porucza w najrjeńschej tworje

K. Preisser
na žitnych wikach w Budyschinje.

K hodowskim daram

poruczam mój wulki skład **rubischczow na hłowu** a to wołmjanych, półwołmjanych a židźanych, w najnowschich a najpěknischich mustrach, wot najnižschich hacź do najwyschschich płacźisnow, **shawl-rubischcza**, židźane, półžidźane, wołmjane a półwołmjane, we wschěch barbach a mustrach, po 25 np. hacź do 3 tl., **wobalenske rubischcza, kapotty, shawle, filzowe ßuknje, moiréjowe schórzuchi, lama** hacź do najlěpschich drużinow, **klejdowe stoffy** a to židźane, wołmjane a półwołmjane, w najnowschich mustrach, w tworje, ßo derje noschazej, jenobarbne a mustrowane, we wulkim wubjerku, **poßlescheczowe zychi, wupjerki,** běły a módry **płat, plüsche** we wschelakich barbach a drużinach, **ßuknjowe tkaniny, biber, kalmuk** a wschě stoffy k podschicźu.

So by kóźdemu mojemu wotebjerarjej móżno było, sa mało pjenjes něschto rjane dostacź, ßym płacźisny wjele tunischo hacź hewak postajił.

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu, pódla měschczańskeje haptyki.

Pschedeschczniki (regenschirme)

w najwjetschim wubjerku po najtunischich płacźisnach porucza
pschedeschcźnikowa fabrika
Richard Rincke
689 na swonknej lawskej haßy 689.

Wschě **porjedźenja** ßo najlěpje wobstaraja.

Drjewowa aukzija.

Wutoru, 7. dezembra t. l., budźe ſo na **łuhowſkim** a **khaßowſkim** revieru
145 loßow ſtejazeho brěſoweho a wólſchoweho drjewa,
20 brěſowych dołhich hromadow,
35 khójnowych wuléßowanſkich dołhich hromadow
pod wuměnjenjemi, prjedy woſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.
Shromadźiſna rano w 9 hodźinach pſchi nowym hacźe na łuhowſkim revieru.
W Khaßowje, 24. novembra 1880. **Behrens.**

Woſjewjenje.

Na knjeźim **domswałdſkim** léßowym revieru pola Krebje ſteji hiſchcźe:
200 ſtohow khójnowych ſchcźěpow . . . po 15 mk. 50 np.
250 = khójnoweho měſchaneho drjewa = 10 = 50 =
na pſchedań.
Na kupjenje ſmyßleni chzyli ſo na hólnika **Wagnera** w **Domswałdźe** wobrocźicź.
Pſchedawarjej:
Bircke a Dannenberg.

Brunizu (braunkohlen),

derje ſortirowanu, pſchedawa a ſcźele ſe ßwojich podkopkow wot ſtazije „Teplitz-Waldthor" pſchi ſprawnym poßłuženju
Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźer podkopkow.

August Schöncke,

knihiwjaſarńja, papjerupſchedawarńja, pappotworowe, kożotworowe a galanterijotworowe khlamy,
na hauenſteinſkej haſzy, bliſko butrowych wikow,
porucźa w ßwojim bohacźe wuhotowanym wubjerku:
ſpěwarſke knihi w ßomocźanych a kożanych ſwjaſkach, **modlerſke knihi, ſchulſke knihi, atlaßy, pſcheknpſke knihi, notizknižki, pißanki, fotograſijowe wobłuki, albumy, listownje, cigarrowe etuije, pjenjeźne toſchki, pißadła, ſchulſke toſche, ſchulſke ranzki, pißanſke mapy, cźaßnikokhěźki, ſchwadliſke kaſchcźiki,** najwjetſchi wubjerk **wobraſkowych knihi, kóſtkowe hrajki, ſchiefrowe tafle, kſchcźeńſke** a **kmótſjaze liſty, pjerokaſchcźiki, ſbożopſchejaze khartki, protyki, kharty k hraźu, liſtowu papjeru, pißane wobraſy, wobraſkowe liſtna, kouverty, tintu, poſłotk** a **poßłěbornik** atd. — Saßopſchedawarjam ſo najtunſche płacźiſny woblicźa.

Piwne droždźe,

najlěpſcheje dobroſcźe a wſchědnje cźerſtwe, porucźa
nowonatwarjena piwarńja **Joh^s. T. Littera**
na ſwonknej lawſkej haßy cźo. 819.

Budyſka parna pjekarńja

rożku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja.
E. R. Lehmann
na hoſpitalſkej haßy 716.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.
Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.
Na bohatej haſy čo. 68, II. poskhód.
K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Pſcheńcźnu muku

„Kaiſerauszug"
ſ njewuroſcźeneje pſcheńzy porucźa
Ad. Krüger
na hornczěrſkej haßy.

Pſcheńcźnu muku

wot ſtareje pſcheńzy,
maiß a maißowy ſchrót
najtunſcho porucźa
C. Kahrowe
na žitnych wikach w póſtſkej kowarńi.

Wſchitke **ſrědki k pizy,** teho runja **warjenja,** kaž tež **wuměnjenje wſchěch žitow** ſ warjenjemi a pizu porucźa žitowa pſchekupniza
C. Kahrowe
na žitnych wikach w póſtſkej kowarńi.

Nowy

hróch k warjenju

porucźa w tworje, ſo derje warjazej,
K. Preisser
na žitnych wikach w Budyſchinje.

Emil Wehrſe

na jerjowej haßy
porucźa jako woßebje płacźiſny hódne:
koſchlazy flanell, ſtary łóhcź 30, 35, 40 np.,
pißany barchent, ſtary łóhcź wot 35 np.,
ſa pocźehnjenje pjelzow, ſt. łóhcź wot 30 np.,
ßmuhaty a mnſtrowany barchent wot 20 np.,
lüſtr, ſtary łóhcź wot 25 np.,
lama, 9/4 ſchěroki wołm., ſt. łóhcź wot 90 np.,
łożozajki, prawe 6/4, ſtary łóhcź wot 25 np.,
6/4 lazkate ſchórzuchi wot 65 np., dale 4/4 wot 40 np., a 5/4 wot 50 np.,
7/4 módry cźiſty płat, ſtary łóhcź wot 40 np.,
podſchiwki, ſtary łóhcź wot 15 np.,
5/4 barchent ſa nohaze lapy, ſt. ł. wot 30 np.,
mužaze cachenez, ſchtuku wot 25 np., židźane židźane 70 np.,
žonjaze židźane rubiſchka k ſwjaſkej, wjetſche wot 25 np.

Karl Gelba,

knihiwjaſar,
ſa cźaß měßaza dezembra w poßlenjej budźe pódla měſchcźanſkeje haptyki, porucźa najtunſcho **protyki, ſchulſke knihi, knihi ſ wobraſami (bildami)** atd.

W wudawarni „Serb. Nowin" je doſtacź ſa 10 np.:
Prěni wěnz ſpěwow ſa ßerbſku młodoſcź.

Khofej,

jara derje ßłodźazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ßłódki syrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacź 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Sswětoßławny

na druhej pariskej wustajeńzy prämiirowany

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop
s Wrótßławja

najlěpschi polóźazy a domjazy ßrědk psche

kaschel, dybawoscź, sažwanje, schiju- a bróstbolenje

maja na pschedań w bleschach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.

w Budyschinje: Heinr. Jul. Lincka,
w Kamjenzu: Herrmann Nächster,
w Nowosalzu: C. Hicka,
w Biskopizach: Carl Meißner,
w Lubiju: W. Rotha,
w Pótcznizy: A. Endler.

Wupschedawanje

hotoweje symskeje drasty

pola

H. M. Kubascha
na garbarskej haßy cźiśko 432.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisku dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kosaze koże,

kaž tež wschě druźiny njeharowanych kożow po najwyschschich płacźisnach kupuje

Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Kosaze nasymske koże,

sajecźe a korniklowe kóźki, cźelaze a howjase koże, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóźki po najwyschschich płacźisnach kupuje

H. Langa
pschi ßerbskokatholskej zyrkwi
pschi źitnych wikach.

Najwjetschi wubjerk

cźaßnikow (segerjow),

dobre **porjedźenja**, najtunische **płacźisny**

poskicza

Jarolim Trepera, cźaßnikar
s napschecźa theatra.

Parna khlěb-pjekarńja

budyskeje ßuknoweje fabriki a khumschtneho młyna

prjedy

C. G. E. Mörbitz.

My poruczamy

I. druźiny			**II. druźiny**		
2 pt.-pokruty	28 np.,		2 pt.-pokruty	26 np.,	
4 pt. =	55 =		4 pt. =	52 =	
6 pt. =	82 =		6 pt. =	77 =	

Pschedawarńje:

knjes **Adolph Krüger** na sadnej bohatej haßy,
= **G. H. Müller** na źitnych wikach,
= **Ed. Heinke** = = =
= **J. T. Schulze** na snutsknej lawskej haßy,
= **C. Engelmann** na hrodowskej haßy,
= **A. H. Hock** na lubijskej dróśy,
knjeni wud. **Rychtarka** na schuleńskej haßy,

kaž tež w naschej detailnej pschedawarni w młynje.

Njedźelu a ßwjate dny je nascha **detailna pschedawarńja** wot pschipołdnja 12 hodźin **samknjena.**

W Budyschinje, 25. novembra 1880.

Budyska ßuknowa fabrika a khumschtny młyn,
prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

Lama, póllama, barchent, rubischcźa a klejdowe stoffy

we wulkim wubjerku po najtunischich płacźisnach porucza

Eduard Hartmann
w Budyschinje na snutsknej lawskej haßy.

Ssanjowe a konjaze deki

w bohatym wubjerku porucza

Eduard Hartmann
w Budyschinje na snutsknej lawskej haßy.

Schijaze maschiny,

dopósnate dobre a trajne, po fabrikskich płacźisnach porucza

Eduard Hartmann
w Budyschinje na snutsknej lawskej haßy.

Khofej

we wo prawdźe dobrej a płacźisny hódnej tworje, punt po 90, 95, 100, 110, 120, 130, 140 np., porucza

Ernst Glien

pschi źitnych wikach 634 a na drjewowych wikach 515.

Skótny pólver s cźerstwych selow. Korneuburgski skótny pólver. Pólver psche kólku. Pólver psche pripotawu proßatow. Lockwitzski balsam. Zischankowy salsowy pólver

porucza **hrodowska haptyka w Budyschinje.**

K hodam

poruczam **nadwoblekarje,** hischcze na składze leżaze, dospołne **mužske** a **hólcze wobleczenja, khěžorske mantle,** kaž tež wulki wubjerk wschěch družinow **schlafrokow,** k daram so derje hodźazych, po spodźiwnje tunich płacźisnach.

Adolf Weiss, krawski mischtr.

Sswój bohaty a s nowoscźemi derje wuhotowany skład

juwelow, slotych a sklěbornych tworow

porucza pschi wubjeranju hodownych darow

Guido Reiche

w Budyschinje na hłownym torhoschczu cziško 143, pschi radnej khěži.

Sselowy skład pod radnej khěžu

Robert Pfeiffer

porucza swoju, jenož s kralowskich salinow w Dürrenbergu branu najlěpschu **jědźnu** a **skótnu sól,** kaž tež erfurtske **kamjente sele** a kamjenje k likanju w snatej suchej tworje k dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

Expedizija ajchowanskeho hamta

sa dute a dokhostne měry je na rěsniskej haszy 324; **pschedawanje ajchowanych měrow** je, kaž prjedy, w selowym składze pod radnej khěžu.

To dawa k dobroczźiwemu nawjedźenju

W Budyschinje 1880. **R. Pfeiffer,** ajchowanski mischtr.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze dowolam sebi s tutym najpodwolnischo wosjewicź, so je mój skład **płatu** a **blidowych schatow** samsneje fabriki na serbskej haszy czo. 10 k prjódkstejazemu hodownemu swjedźenjej kóždu **srjedu** a **sobotu** wotewrjeny.

Wo dobroczźiwe wobkedźbowanje proszy **A. Rätza** s Wjeleczina.

S tutym dowolam sebi najpodwolnischo wosjewicź, so sym tudy

bělotworowe, pychowe, wurěsne a posamentowe khlamy

wotewriła.

Moje pschedewsacze dobroczźiwosczi czesczenych Sserbow **Budestez** a **wokolnoscze** najlěpje poruczejo s poczesczowanjom

W Budestezach. **C. Bróska.**

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so sym so tudy na **hornczeřskej haszy 469** jako

bětnař

saszydlił. Dokelž budu stajnje s dobrym a tunim sudobjom tym poslužecź, kiž mje wopytaja, poruczam moje pschedewsacze dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

Pětr Delenk.

S dobom pschispominam, so sym **serbskeje rěcze mózny.**

Do rakečanskeho serbskeho towarstwa „Lipa“ smědźa tež dobri bramborscy Serbja zastupić, přetož zakoń, towarstwa nastupacy, je za Saksku a Prusku jedyn a tón samy, a je po tajkim pruskemu krajanej dowolene, do sakskeho towarstwa zastupić, a sakskemu krajanej wotpušćene, sobustaw pruskeho towarstwa być.

Wučeř **Krawc,** starši.

Kwittowanje.

Za ćišć „Seilerjowych spisow“ je dale darił: knjez diakonus Mróz při budyskej michałskej cyrkwi 5 mk.

Wutrobny dźak z prostwu wo dalše dary!

Jakub Bart, hł. starši.

Maćica Serbska.

Swój přinošk (4 hriwny) na lěto 1880 su dale zapłaćili: k. wučeř Nyčka w Essenje (tež na 1877—79), k. farař Łusčanski w Prazy, serbski seminař tam, k. wučeř Kocor w Hodźiju, k. stud. theol. Kilank w Inspruku, k. farař Smoła w Njebjelčicach, k. kanonikus kantor Šołta w Budyšinje, towarstwo Jednota w Khrósćicach na l. 1879, k. młynski J. Hajnca z Njeswačidła, k. farař Jenč w Palowje.

(Pokračowanje.)

M. Mjerwa, pokładnik „M. S.“

Towarstwo Pomozy.

Do pokładnizy towarstwa k pomozy studowazych Sserbow su swój pschinoschk (1 hr.) na lěto 1880 sapłaćili: k. kantor Kozor w Ketlizach, k. student Kral w Lipsku, k. farař Räda w Barcze, k. wučeř Kral w Budyschinje, k. kantor Jórdan w Popojzach, k. farař Imisch w Hodźiju (3 mk.), k. farař Domaschka w Nosacźizach (2 mk.), k. kantor Bartko w Nosacźizach, k. žiwnoscźeř Lukas w Bonjezach (2 mk.), k. farař Hórnik w Budyschinje. (Pokračowanje.)

Měrsch, pokładnik „T. P.“

Rakeczanskemu serbskemu towarstwu „Lipa.“

Pod Lipu swěrna czrjódka!
Kak rjenje bě pschi Wasz!
Hdyž sasz lěcze budze,
Dha prjedy, hacz hdze druhdze,
Pod „Lipu“ widźisch nasz.
Sswět sej drje hubu torha,
Tež póhanjo su ski.
Njech sklěpzy tež so dreja,
Sso wotrodźeńzy smeja,
My dźerźmy w hromadźi.
Wy towarschojo, bratsja!
My wopytachmy Wasz.
Nětk proszymy pak lubje,
So Wy po Waschim slubje
Tež wopytacze nasz!
Wschak macze sapschah sami,
O kajka dobrota!
Hdyž njeńdze wós, dha sanje. —
Nó, wosmjesch něschto s danje —
Nasch jedyn tež tak ma.
A potom jědźmy hischcze
Do Bukez w hromadźe!?
Aj, tam to swjeselenje!
Haj, mějcze so Wy rjenje
Na saszowidźenje!

Branibor,
sobustaw sarycźanskeho serbsk. towarstwa.

K narodnemu dnju.

Sswěcź, sklónczko, wschak jasnje; ty, hrodźischczo, rźi,
Wy schtomy wschě schuńcze tež w wokolnosczi,
Hdyž pjatoh' dezembra do Lahowa du,
Tam korczmarjez **Tinzy** k dnju narodnemu
Wjele sboża pscheju.
Tinka, budź strowa a czila,
Dóńž chze so mi piwa!!

Jedyn sobustaw serbskeho towarstwa.

(K temu czišku jena pschiłoha.)

Pschiłoha k cźiśłu 49 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 4. dezembra 1880.

Moja lětuscha wulka

hodowna wustajeńza

je nětko wotewrjena.

S poczesczowanjom

Moritz Höniger.

---

en gros. **Najtunische pschedawanje.** en détail.

62 na bohatej haśzy **M. G. Freyberg** na bohatej haśzy 62

porucza

symske drastne stoffy:

cźistowołmjane diagonale	łóhcź	60 np.,	**półwołmjane diagonale**	łóhcź	40 np.,
= **ripsy** . .	=	60 =	**mustrowany lüstr** . .	=	40 =
= **ferge** . .	=	90 =	**dwójny lüstr**	=	25 =

cźistowołmjane cźorne kaschemiry, łóhcź wot 100 np.,

9/4 **plüsch**	łóhcź	250 np.,	**cźorne patentne śomoty**	łóhcź	80 np.,
= **lama**	=	100 =	**barchent,** módry a bruny .	=	35 =
flanelle a śuknje . .	=	120 =	**barchent-podschiwk** . .	=	25 =
zajki śa śuknje . . .	=	40 =	**hosenzajk** k pocźehnjenju pjelźow	=	50 =

100 schtuk koschlazeho barchenta, łóhcź 30 np.,

8/4 **běły płat**	łóhcź	50 np.,	**łożozajki**	łóhcź	20—40 np.,
= **schěry płat**	=	40 =	**wupjerki**	=	40—60 =
8/4, 7/4, 6/4, 5/4 **módry płat,**	łóhcź	po 55, 50, 45, 40 np.,	**twjele**	=	20—40 =
			möblowy kattun .	=	25—40 =

Najwjetschi skład **rubischeźow** wschěch druźinow,

dybsaćne rubischka, wołmjane hłowjaze rubischka, scht. wot 60 np., **składźene rubischka, kapoty, łamarubischka s franzami** wot 170 np., **rubischka s barchenta,** scht. 40 np., **wołmjane cachenez, źidźane shawłorubischka** wot 225 np., **półźidźane shawłorubischka** wot 60 np., **źidźane khrawaty,** scht. 60 np., **cźornoźidźane rubischka, dybsaćne rubischka,** scht. 20 np., **běłopłatowe rubischka,** scht. 30 np., **błidowe deki, łożowe deki, moiréjowe schórzuchi, mohairowe schórzuchi, módropłatowe schórzuchi, wołmjane shawle,** scht. wot 20 np., **kromate śuknje,** scht. 225 np., **filzowe śuknje,** scht. 4 mk.

Pschispominam hischcźe, so jenoź dobre twory po tunich płacźisnach pschedawam.

W khlamach śo serbski rěcźi.

We wudawarni „Serbskich Nowin“ je śa 25 np. dostacź:

Pschedźenak. Protyka śa Sserbow na lěto 1881.

K hodam śwój skład najnowschich wězow, kaź **fotografijowe** a **poesijowe albumy, listne** a **ruczne tosche, cigarrowe** a **schwadliske etwije, piśadła, kurjerske servicy, portemonnaije, visitne toschki, wobrasne knizki** a **wobraskowe listna** w bohatym wubjerku, **listnu papjeru se wschelakimi wupyschenjemi** a **monogrammami w elegantnej wobwalzy** porucza dobroczíwemu wobkedźbowanju

Gustav Rämsch na bohatej haśzy.

Tuni płat.

Moja buda je w měśazu dezembru pod radnej khěźu w płatowym rjedźe, a to **druha** buda wot hłowneje straźe (hauptwachi), w měśazu januaru pak **prěnja** buda wot hłowneje straźe.

Korla Haschka.

Winske śuche droźdźe

na wschelakich wustajeńzach prämiirowane śo jich **njepschetrjecheneje trajnoscźe** a **hibatoscźe** kóźdemu druhemu fabrikatej prjódkcźahnu.

Jeniczki **skład** śa Budyschin a wokolnoscź ma

Hermann Kunack.

K pjecźenju

tykanzow a schtryzlow

porucza

korjeński a eitronowy wolij

w bleschach a wuważeny,

tykanzown barbiczku (safran),

ff. korjenje, zyłe a tołcźene,

cźekazu śól

(flüchtiges Salz) k pjecźenju wuroscźeneje pschenźy

hrodowska haptyka.

Wschě druźiny

pjelźowych kożow

bjes molow

ma po najtunischich płacźisnach na pschedań

Gustav Naucka

na garbarskej haśzy 426.

Ssamoskónzowanje,

skaźenje familije atd. śu śłědstwa wopikstwa. Tutón njepocźink śo psches sto krócź dopokasany, wot lěkarjow porucźeny śrědk s wjedźenjom abo bjes wjedźenja picźka wotstroni. Teź pomham psche tajne cźerpjenja, běłośpław, mocźenje do koźa, padawu khoroscź a lischawu.

L. Grone in **Münster,** Westfalen.

K prjódkstejazemu

hodownemu ßwjedźenjej

poručamy sa **schtryzle-pjecźenje**

pscheńcznu muku Kaiser- a Griesler-auszug

najwoßebnischeje dobroscźe a po **sprawnych płacźisnach.**

Budyska ßuknowa fabrika a khumschtny młyn,

prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

Saramowanje wobrasow (bildow)

kóždeho waschnja po najtunischich płacźisnach wobstara

Max Mütze na bohatej haßy 65.

Pychu sa bożedźěsćźowe schtomiki,
lampki sa bożedźěsćźowe schtomiki,
blidowe ßudobje k hrajkam,
wobbite piwne schkleńzy, kaž tež wschě druhe
schkleńzowe, porzelanowe a **steingutowe twory**
we wulkim wubjerku porucza

Max Mütze na bohatej haßy 65.

Rjane tucźno (półcź), punt po 70 np., pschi 5 pt. tunischo,
cźerstwy ßwinjazy schmałz, punt 60 np.,
nowe jerje, 15 schtuk 50 np., 3 schtuki 10 np.,
petroleum, punt po 18 np., wot 10 puntow pak 17 np.,
rjane pjecźene ßlowki, punt sa 25, 30, 35 a 40 np.,
poručeja **nowe pschekupske khlamy**

Ad. Rämsch pschi butrowych wikach.

Ballhauserowe cźorne żołcźowe a żołdkowe krepki

(Ballhausers schwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebnischi, najstarschi domjazy ßrědk psche hněw, mjersatoscź a jeju płód, mjenujzy psche kólku, psche satwjerdnjenje w źiwocźe a s zyka k wucźisćźenju krwě, — wschěm hospodarstwam najlěpje a najnaležnischo poručene. Wukoženje, kak maja ßo trjebacź, je kóždej bleschi pschipokoźene.

Jeniczki skład je **měschćźanska haptyka w Budyschinje.** Njech kóždy na sygl a sakitanske snamjo dźiwa, dokelž ßo wschelako podrażuje. 1 blescha płacźi 40 np.

Pschekupske, kopirske a pißne knihi,

po prjódkpißanju dźěłane, kaž tež wschitke pschekupske cźischćźerske dźěła najtunischo wobstara

pschekupskich a pißnych knihi fabrika

N. Bernhardt

na bohatej haßy 91.

Franz Marschner,

czaßnikař,

na bohatej haßy 64, w **Budyschinje,** na bohatej haßy 64,

ßwój derje wuhotowany **skład czaßnikow** (segerjow) dobrocźiwemu wobkedźbowanju najlěpje porucza.

Sprawne poßkuženje. Rukowanje dwě lěcźe. Najtunische płacźisny.

Porjedźenja wschitkich do skutkowanja ßłuschazych artiklow ßo pod rukowanjom spěschnje a najtunischo wobstaraja.

☞ S dobom najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym **ßerbskeje rěcźe mózny.**

Italske

paty a honacźe

s jednorym hrjemjenjom, se żołtym pyskom a nohomaj, raçecźiste, pißane à mk. 3 — mk. 3,50, kraßne exemplary à mk. 4, tak mjenowane „kukuksperber, schwarzsperber", kurotwjażeje barby a żołte à mk. 4,50, cźorne a běłe à mk. 5 póscźele s „postnachnahme"

J. Bungert, Cöln a. Rhein.

Skoro darmo!

Hobrski skład, wot sarjadowanja maßy falliteje **„wulkeje Britanniaßlěbrofabriki"** pschewsaty, ßo dla nusnych wulkich płacźenjow a dospołneho wurumowanja pschebytkow

☞ **wo 75 prozentow nižе taxy pscheda** ☜

po tajkim

skoro darmo,

sa jenož 14 markow jako lědy sa połojzu ßameje dźěłarskeje mśdy da ßo ßlědowaze woßebje hódne britannia-ßlěbro-blidne service,

kotrež prjedy 60 markow płacźesche,

a ßo sa běłowostacźe pschedmjetow

☞ **25 lět rukuje.** ☜

6 blidnych nożow s wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbro-widliczki,
6 maßivnych britannia-ßlěbro jědźnych łźizow,
6 nězjnych britannia-ßlěbro khofejowych łźiczkow,
1 cźeźki britannia-ßlěbro-sopowy cźerpak,
1 maßivny britannia-ßlěbro-mlókowy cźerpak,
6 nězjnje cisellirowane präsentirske tabletty,
6 woßebne nóżne podnożki s britannia-ßlěbra,
6 rjanych maßivnych jejazych bjechařkow,
6 cźeźkich britannia-ßlěbro-jejazych łźizow,
6 kraßnych nězjnych zokorowych schalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaschcźik,
1 thejzydźak, nězjneje drużiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcźnikaj.

60 schtuk.

Wschě tu spomnjene 60 kraßne pschedmjety płacźa w hromadźe jenož 14 mk.

Skasanja wobstaraja ßo „gegen Postvorschuß (Nachnahme)" abo se sapóßłanjom pjenjes tak dokho hacź skład doßaha psches kk. generalneju depositeurow

Blau & Kann, Wien (Stadt)
Heinrichhof.

☞ Sta dźaknych a pschipósnawanskich pißmow leża k nawjedźenju w naschim bürowje.

Pschi skasanjach doßaha adreßa:

Blau & Kann, Wien, Heinrichhof.

Wschě drużiny

protykow

porucza

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

K wobkedźbowanju.

Cźeścźenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe k nawjedźenju, so ßym tu dźěłarnju a pschedawarnju **jakow, paletotow, ßomocźanych a plüschowych żaketow** wotewrika. Kóždu ßobotu budu w budźe s napschecźa gewandkhěźe njedaloko hłowneje straże pschedawacź. Płacźisny ßu na najnižscho postajene a proschu pschi potrjebje mje dobrocźiwje wopytacź.

Swudowjena feldwebelka **Vorwerkowa,**
bydlaza na garbarskej haßy 424.

Stwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 50. **Sobotu, 11. decembra 1880.** **Lětnik 39.**

Hermanfski dar.

Psch. M. S.

(Skónčenje.)

Staremu Handrijej ßo wocži błyschcźeschtej, jako ßwoju pschichodnu dźówku takle rěczećź ßłyschesche. To běsche tež jeho požadanje było. Wón ßo wutrobnje nad tym sradowasche, so běsche ßo wona tak rucźe nad wbohej ßyrotku ßmiliła. Jenoź Pětr na stole s měrom ßedźo wosta a měješe napohlad, kaź by kusk njembry był. Wón njemóžeśe ßo nad ßwojej žonu dodźiwać a jej s wutrobu pschihłoßować. Wón běsche wot pschirody pomałschi a dohladnischi, dyźli wona. Duź wón ßebi woblicześe, kak wjele pjenjes a prózy budźe sa małe dźěćźo dyrbjećź pschinjesćź. Handrij khwilku ßwojemu ßynej pschihladowasche. Skónčźnje wón postaźe, pokoźi ruku na ßynowe ramjo a praji pomałku, ale s khutnym, wurasnym hłoßom: „Pětrje, je-li so njebudźesch kaź Marja, njemóžesch do njebjeß pschińćź." Tele ßłowczka młodeho muża sa wutrobu pschimnychu. Se stoła stanywschi wón sawoła: „Nano, to mi njejscźe podarmo prajili. Moja luba dobra mandźelska njeßmě tutón pućź ßama hićź. Ja ju pschewodźu, a khuda ßyrotka njebudźe jenoź w njej mać, ale dyrbi tež we mni nana namakać."

Durje ßo wotewrichu a Marja s korbom na khribjećźe sastupi. Nan jej se spodobanjom powjedasche, kak bě runje Pětr rěczał. Nětko bě wjeßele wulke. Wonaj schědźiwzej bożemje prajischtaj a ßebje sa ruku wsawschi spěschnje se wßy khwataschtaj. Stary Handrij wosta ßam doma. S cźaßami wón ßwoju trubku na bok pokoźi, ßuny karan do sady a wsa ßwoju měźu do stykńjeneju rukow, pschi cźimź měješe sawěścźe wschelake dobre myßle. Potom ßo wón saßo posběhny a dźěśe s durjemi won, so by na pućź pohladał, hać runje zyle wěścźe wjedźesche, so ßo jeho dźěśćźi hakle sa schtyri hodźiny wrócźitej.

Tak ßo jena hodźinka sa druhej miny. Cźicha nóź ßo sapocźa. Na módrym njebju połny měßaćźk jaßnje a měrnje ßwěćźesche. Wón stejesche wysche koschinskeje lěßoweje hory a kukasche pschećźelniwje do Handrijowych woknow, kaź by wjedźał, schto je ßo dźenßa w małej khěźźy podało. Wokoło njeho ßo na njebjeßach miłe, lubośne hwěźki sybolachu. Połnóź ßo bliźesche, ale Handrij njeběśe dźenßa niz kuska mucźny. Wón njemóźesche a nochźysche do koźa hićź, doniź ßo jeho dźěśćźi njeběschtej wrócźiłej. Wonej móźeschtej kóźdy wokomik pschińćź, je-li so jeju njedohladany sadźěwk njesadźerźesche. Na poßledk ßo s wonka małeje khěźki něschto hibasche a krocźele ßo dachu ßłyschećź. S wotewrjenymi durjemi Marja s wjeßełym postrowom sastupi: „Dobry wjecźor, luby nano! Mój mamoj naju maku Leńku. Tu je lube dźěćźo. Schkoda, so hischcźe njemóźe rěczećź. Hewak by Wam hnydom „dźědo" rěkało." Pětr běsche s dobom se ßwojej žonu sastupił a měješe teho runja radośćźiwy napohlad. Młoda mandźelska swotpina schandki a staji korb na semju. Potom wsa dźěćźatko kedźbliwje a łahodnje s mjehkich poßleschćźow, do kotrychź běsche sawalene a je, lubośnje na nje hladajo staremu Handrijej pokasa. Mała Leńka runje jaßnej, módrej wóćźźy wotcźini. Cźichi poßměwk wokoło jejneje małeje cźerwjeneje hubki hrajesche. Wona rucźźy s poßleschka wucźeźe a jej wupschěstrje, kaź by chźyła prajićź: „Bohu dźakowano, nětko je mi pomhane!"

Tak nětko cźi tsjo ßedźachn a s dźakownośćźu na hermanfski dar hladachu, kotryź bě jim dźenßa Bóh, luby Knjes, wobradźił. Woni njemóźachu ßo nad małym dźěśćźom nahladać a dodźiwać a jemu ßwoju luboścź dowopokasać. Marja potom ßwoje podeńdźenja na ßwojim pućźu powjedasche a kak bě k starej Hanje pschischła. To běsche radośćź a wjeßełośćź była. Stara žona běsche ßylsy dźakownośćźe ronila a jedyn ras sa druhim prajiła: „Bóh njech Wam to tyßaz krócź sapłać. Nětko ja sbožowna a spokojna wumru, dokelź wěm, so je dźěćźo w dobrych rukach", wona pschistaji. Handrij powjedanju ßwojeje pschichodneje dźowki s widomnym wjeßełom pschipoßłuchasche. Potom dźěchu cźi tsjo sbožowni cźłowjekojo lehnućź a tak měrnje spachu, kaź móźesch jenoź po dobrym skutku spać.

Nasajtra rano dźěśe powjesćź wo zusym dźěśćźu, kotrež bě do Handrijoweho doma pschischło, psches zyku wjeß. Marja bu pschi wschěch studnjach a khěźnych durjach wobrycźana. Někotre žony chźychu ju s hłupymi bladami wußměchować. Jena ßo wopraścha: „Wěścźe hižom, cźeta, kajki rjany hermanfski dar je stary Handrij ßwojej pschichodnej dźowźy kupił?" — „Haj", rjekny druha, „ludźom dyrbi tola cźaß jara wostudny bućź, so ßo ßamo wo znse dźěćźi staraja." — „A snate je tola", pschistaji tsećźa, „so jim lědma wschědny khlěb doßahuje, nětko drje budźa doma we wschěch kutach drapać dyrbjećź." Temu napschećźo běchu pak tež wo wßy mužojo a žony, kotsiź ßo nad tym wutrobnje swjeßelichu a prajachu: „Marja je tola wot małośćźe dobrećźiwa a ßmilna duscha była. To njeby dźeßata cźiniła."

Dźeń pak njesańdźe a wschitźy, haj ßami wußměchowarki do Handrijoweho doma pschińdźechu, so bychu ßebi maku holcźku wobhladali. Wone hinak njemóźachu, wone dyrbjachu powschitkownemu měnjenju pschihłoßować: „Ně, kajke nězne, kraßne, lubośne dźěćźatko!" — „To ja wěrju", Marja na to s horda wotmolwjesche, „moja Leńka njech ßo kóźdemu lubi, ale ja ju sa tyßaz toleř wote mnje njedam."

Wulke wjeßele běsche sa stareho Handrija a sa jeho dźěśćźi, so tež dostojny knjes farař, Bětnarjeź nan, kaź jeho wo wßy mjenowachu, jich dom wopyta. Pschischedschi wón khwilku psched Handrijom stejesche, jemu ßylnje ruku tschaßesche, teho runja tež Marji a Pětrej. Wón běsche jedyn bjes prěnimi, kotsiź chźychu dźěćźo widźećź. Wón ßo k dźěśćźu pokhili a hladasche na nje dołho s nutrnym hnućźom. Skónčźnje wón holcźźy ßwoju žohnowazu

ruku na hkowu pokoži a dźesche: „Bóh njech Tebje žohnuje, Ty lube dźěčžo! Ty drje ßy khude a niske, ale ty bohate žohnowanje do tuteho domu pschinjeßesch. Nasch Knjes Jesuß je tež tajke make dźěčžatko byl, kaž ty a je potom w ßwojim cžaßu prajil: a schtóž jene tajke dźěčžo horje wosmje w mojim mjenje, tón wosmje mje horje!" Dale wobstarny, dostojny farař žaneho ßkowczka njepraji. Wón ßebi ßylsy s woczjow wutrě a potom cžicho domoj dźěsche. Ale cži tsjo cžlowjekojo běchu wot jeho ßkowow tak sahorjeni a swjeßeleni, kaž budźichu najkraßnischu rěcž wot njeho ßkyscheli.

Stara Hana schtyri njedźele na to měrnje a spokojnje wumrje, wschak běsche poßlenja staroscž, kotraž jejnu wutrobu wobcžežowasche, wot njeje wsata. Jako powjescž wo jejnym bliskim kónzu do Handrijowego domu pschińdźe, ßo Marja s makym dźěscžom hischcže ras do Skeho Komorowa poda, so by je wowka móhła hischcže ras wohladacž a žohnowacž. Stara žona je ßo nad tym njewurjeknicže sradowała, ßwoju wnuczku hischcže ras wokoschała a žohnowała, jejnej nowej maczeri ßo s zykej wutrobu dźakowała a jej Bože sapłaczenje pschała.

Wěschczerske ßkowa dostojneho fararja Bětnarja ßu ßo posdźischo rjenje dopjelnike. Wscho mkodymaj mandźelskomaj k sbožu a žohnowanju tyjesche. Bóh jeju ßameju s dźěčžimi wobdari, kotrež běchu kaž kwětki wokoło jeju blida. Wone w Leńzy ßwěrnu ßotsiczku namakachu. Starschej mějeschtaj w njej sprawnu, pilnu, pózcžiwu dźówku, kotraž jeju cžescžesche a wutrobnje lubowasche. Woßebje pak stary Handrij nad njej wulke spodobanje mějesche a wobkhowa. Wona jeho w starobje se wschej luboscžu wothladowasche a jako wón w dźewjecždźeßatym lěcže mucžny a žiwjenja ßyty wumrje, jemu wona s horzymi ßylsami dźakownoscže woczi sacžini. Marja pak pschezo wjetschu radoscž nad ßwojej dźowku namaka a cžasto hischcže wjele lět posdźischo k ßwojemu Pětrej praji: „To běsche tola najrjeńschi a najkraßnischi hermanski dar, kotryž je nam nasch luby njebocžiczki nan pschinjeßl!"

Wußudźenja.

Pschißažny ßud 23. novembra.

Wotroczk Alwin Eduard Petzoldt s Hornjeho Wujesda bu dla pschestupjenja, w § 176,1 khostanskeho sakonja mjenowaneho k 6 měßazam jastwa wotßudźeny.

Lawniski ßud 18. a 23. novembra.

Jan Schubert a Michał Skop s Komorowa, kotrajž mějeschtaj jateho C. Gnaucka s Komorowa do Njeßwaczidła dowjescž, běschtaj jemu cžeknycž dałoj, a buschtaj wobskorženaj, so je ßo to jeju njerodnoscže a njekedźbnoscže dla stało. Ale pched ßudom ßo pokasa, so běschtaj jemu teho dla běžecž dałoj, dokelž běschtaj ßo pched jeho ßylnoscžu bojałoj. Wonaj běschtaj teho dla sa njewinowateju wuprajenaj.

Ryczerkubler'ski najeńk Gustav Mittag w Pschiwczizach běsche 16. junija wotroczka Jana Ernsta Błažija (Bläsche) ranił a bu teho dla k 5 mk. schtrafy wotßudźeny.

Krawz Michał Handrij Pěta bě ßo 22. septembra se ßwojej žonu swadźił, pschi tym wón po ßekeru dóńdźe, ßo s njej pched ßwoju žonu stupi a jej pschiwoła, so ju hischcže sarasy. Wón dosta sa to tydźeń jastwa.

Wotroczk C. G. A. Rätza s Demjan běsche ßwojemu ßwakej, žiwnoscžerjej J. Haufje w Cžornych Noßlizach, s kholowow, wó jstwje wißazych, 20 mk. wsał a dosta sa to 1 měßaz jastwa.

Khěžer C. Zawnik w Sdźerju běsche hoscžeńzarjej C. Bansdorfej w Lomsku tobakowu trubku, pched khěžnymi durjemi ležazu wsał, a bu teho dla k jenemu dnju jastwa wotßudźeny.

Pschißažny ßud 25. novembra.

Tkalz C. A. Höhna s Noweje Wßy pola Hornjeho Kumwałda, hižom někotre krócž khostany, 31. meje k gmejnskemu prjódkstejerjej Wjekeńj w Lejnje pola Bukez pschińdźe, prajizy, so je wotpaleny tkalz August Kuczka s Kumwałda a pod skorženjom a płakanjom wo dowolnoscž proschesche, so by ßměł wo wßy sa ßwoju ßwójbu ßmilne dary hromadźicž. Jako ßo Wjeńk sa wopißmom prascheschе, ßo Höhna s tym wurěcža, so kumwałdski gmejnski prjódkstejer k napißanju teho ßameho njeje khwile měł. Duž jemu Wjeńko, kiž drje wjedźische, so je ßo w Kumwałdźe wěsty Kuczka wotpalił, tajku dowolnoscž da, s tym wuměnjenjom, so by wón papjeru, na kotruž by kóždy ßwój dar sapißał, potom k njemu pschinjeßł. Tola Höhna to njecžinjesche, ale s nahromadźenymi pjenjesami skerje a lěpje ßwoju stronu dźěsche. Wón běsche posdźischo tež w Hněwßezach wikowarjej Schusterej s Cžornjowa jene kholowy a jene rubischko wurěcžał a to ßamo tež w Radebergu s jenym hońtskim lazom sczinił. — Wón bu k tsjom lětam a dwěmaj měßazomaj khostarnje (zuchthaus) wotßudźeny.

Khostanska komora, 27. novembra.

Wotroczk Jakub Ryczer se Sserbskich Pasliz, 20. lět stary a hižom jedyn krócž wotschtrafowany, běsche ßwojemu hospodarjej, kublerjej Róblej, měch rožki wsał. — Wón dosta sa to 4 měßazy jastwa.

Lawniski ßud, 26. novembra.

Žiwnoscžer Jurij Makacž s Minakała dźěsche njedźelu, 15. augusta, rano s korbom w ruzy po mjesy jeneho pola, kublerjej Tietzy ßkuschazeho, a stupi s tuteje mjesy do Tietzowych běrnow, hdźež wón někotre běrnjaze pjeńki wutorhny, s kotrychž běrny swotbjera a do ßwojeho korba pokoži. Wón drje pched ßudom prějesche, ale to niczo njepomhasche, dokelž běsche jeho jedyn dźěkacžer s bliskeje hole widźił. — Wón dosta 1 dźeń jastwa.

Towarstwo Pomozy studowazych Sserbow.

Hižom někotry krócž tón abo druhi měnjesche, so je ßobustaw horka pomjenowaneho towarstwa, tola posdźischo je ßo pokasało, so temu tak njeběsche, dokelž bě tón, kiž mějesche jeho pschedßydstwu wosjewicž, zyle na to sabył.

So bychu ßo tajke smylki dale njestałe, kóždy, kiž do towarstwa stupi, ßwój diplom dostanje, dźenßa pak ßebi tež dowolam, sapiß wschitkich ßobustawow w ßlědowazym wosjewicž, s dobom tych, kiž w nim njesteja, ßu pak ßo hižom pschipowjedźili, należnje prosche, so bychu to hischcže ras sczinicž chzyli. Jenolětny pschinoschk je **jenož** 1 mk.

Sslědowazy knježa ßu:

a) Rjadne ßobustawy.

1. Babik, wuczer w Hornim Wujesdźe. 2. Bartko, kantor w Noßacžizach. 3. Bergan, farař we Wulkich Sdźarach. 4. Běbrach, ryczerkubler nad Lejnom. 5. Bórsch, wuczer w Koblizach. 6. Bróska, farař w Kschischowje. 7. Delank, farař w Krjebi. 8. Domaschka, farař w Noßacžizach. 9. Duczman, farař w Radworju. 10. Dr. Duczman, lěkar w Budyschinje. 11. Fiedler, wyschschi seminarski wuczer w Budyschinje. 12. Finger, farař we Luczu. 13. Glien, pschekupz w Budyschinje. 14. Gólcz, farař w Rakezach. 15. Dr. Grolmuß, wyschschi seminarski wuczer w Budyschinje. 16. Guda, archidiakon w Lubiju. 17. Handrik, farař w Maleschezach. 18.

Hatnik, zyrkwinski wuczeř w Bukezach. 19. Hawsch, žiwnoscžeř w Nowej Wßy pola Njeßwaczidła. 20. Herrmann, farař we Wotrowje. 21. Hórnik, farař w Budyschinje. 22. Jakub, farař w Njeßwaczidle. 23. Jencž, farař w Palowje. 24. Imisch, farař w Hodžiju. 25. Jórdan, kantor w Popojzach. 26. Dr. Kalich, farař w Hornim Wujesdže. 27. Keřk, gmejnski prjódstejeř w Rodezach a sapóßłanz druheje komory. 28. Kórdina, farař w Minakale. 29. Kozor, kantor w Ketlizach. 30. Kozor, wuczeř w Hodžiju. 31. Kral, wuczeř w Budyschinje. 32. Cand. jur. Kral w Lipsku. 33. Krawz, wuczeř w Rakezach. 34. Kröhna, farař a wokrjeßny schulski inspektař w Mehlisu p. Gothy. 35. Khróstak, (Krostag), wicžeżny kubleř w Spytezach. 36. Krügař, referendar w Budyschinje. 37. Kschižan, kubleř w M. Prasy. 38. Kschižan, cand. theol. w Scžijezach. 39. Kubiza, farař we Wjelecžinje. 40. Kurink, farař we Lasu. 41. Lahoda, farař w Bukezach. 42. Lahoda, referendar w Budyschinje. 43. Dr. Laraß, privatny wuczeř w Cžeschinje. 44. Dr. Leschowski, lěkař w Hodžiju. 45. Leidler, aßeßor w Nowosalzu. 46. Lětař, kubleř w Koblizach. 47. Lischka, kantor w Hodžiju. 48. Lukas, žiwnoscžeř w Bónjezach. 49. Luscžanski, präses ßerbskeho seminara w Prasy. 50. Melda, měschcžanski kubleř w Budyschinje. 51. Měrsch, haptykař w Budyschinje. 52. Mischnař, farař w Ruppertsdorfje. 53. Mrós, diakonus pschi michałskej zyrkwi w Budyschinje. 54. Mrósak, farař w Budestezach. 55. Mrósak, farař w Hrodžischczu. 56. Dr. Muka, gymnasialny wuczeř w Budyschinje. 57. Mütterlein, kubleř w Koblizach. 58. Mütterlein, referendar w Budyschinje. 59. Nyczka, wuczeř w Eßenje. 60. Pelz, ßudniski expedient w Budyschinje. 61. Dr. Petrenz, lěkař w Maleschezach. 62. Petzold, gmejnski prjódkstejeř w Pschiwczizach. 63. Rachlowz, wuczeř w Hucžinje. 64. Räda, farař w Barcže. 65. Räda, farař w Mužakowje. 66. Rencž, farař w Ketlizach. 67. Rencž, farař w Klětnom. 68. Rencž, diakonus w Ketlizach. 69. Rycžeř, farař w Delnim Wujesdže. 70. Rjeczka (Rötschka), kubleř w Koblizach. 71. Róla, kapłan w Budyschinje. 72. Schichhold, farař we Wochosach. 73. Smoleř, redaktor w Budyschinje. 74. Smoleř jun., expedient w Budyschinje. 75. Schmiß, kubleř w Bójßwezach. 76. Schewczik, knježi hetman w Cžeřwjenych Noßlizach. 77. Schimjeńz, kantor we Wulkim Radschowje. 78. Schołta, kapłan w Khróscžizach. 79. Schołta, wuczeř w Khanezach. 80. Teschnař, farař w Niedže. 81. Wanak, farař we Woßlinku. 82. Wanak, kubleř w Khelnje. 83. Wetzka, farař w Budyschinje. 84. Wetzka, diakonus w Klukschu. 85. Wieder, archidiakon we Wojerezach. 86. Wicžas (Lehmannn), kubleř w Hornim Wujesdže. 87. Wjelan, farař w Sslepom. 88. Wjeńk, rycžeřkubleřski najeńk w Sdžerju. 89. Wjeńk, kowař w Sdžerju. 90. Wojnař, kubleř w Ssmolizach. 91. Zernja, ßudniski pißař w Khoczebusu. 92. Zimmer, kubleř w Kołwasy a pschedßyda bnkicžanskeho ratařskeho towařstwa.

b. Wurjadne ßobustawy:

93. Knjeni Ernestina Smolerjowa, rodžena Heinzelmannez, mandželska redaktora Smolerja w Budyschinje. 94. Knjeni Marja Rjelzyna rodž. Hórnikez, mandželska žiwnoscžerja Rjelki we Worklezach.

c. Cžeßne ßobustawy:

95. J. J. Kraszewski, spißowacžel w Drazdžanach. 96. A. Parczewski, rěcžnik a konsistorialny radžicžel w Kalischu.

Pschispomnjenje. My chzemy ßo nadžijecž, so budže liczba ßobustawow w pschichodnym lěcže s najmjeńscha schtyri krócž wjetscha.

W Budyschinje, pshed hodami 1880.

Mütterlein, referendar pschi budyskim statnym rěcžnistwje, pschedßyda towařstwa.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Drazdžan pißaja, so chzyschtaj ßo kral Albert a prynz Jurij wcžera (pjatk) do Barlina podacž. Mjenujzy němski khěžor je jeju k ßebi pscheproßył, so byschtaj ßo s nim na hońtwje wobdžělikoj, kotraž budže w lěßu „Grunewald" wotdžerżana.

— Kral Albert je swońkej Lieschi w Mischnu powschitkomne cžeßne snamjo spožcžił.

— Taj dwaj nowaj sakskaj infanterieregimentaj, kotrajž ßo k 1. haprleje 1881 po postajenju němskeho rajchstaga sakožitaj, dostanjetaj cžißło (Nr.) 133 a 134. — W tym ßamym cžaßu budžetej tež pschi artilleriji dwě nowej batteriji sakoženej.

S Barlina pißaja, so budže ßo po porucžnoscži khěžora kwaß prynza Wilhelma se schleswigholsteinskej prynzeßynu Viktoriju Augustu s woßebnej pychu wotdžerżecž. Prynz Wilhelm je najstarschi ßyn pruskeho krónprynza a budže teho dla něhdy s pruskim kralom, kaž tež s němskim khěžorom. Kwaß směje ßo 22. februara 1881. — Barlinske nowiny powjedaja, so budže dawk na tobak najskerje sa někotry cžaß saßo powyscheny. — Dokelž ßu póstszy listynoscherjo, kotsiž listy na wßy wunoschuja, wjele wjazy wobstaranjow porucženych dostali, tak so njeje móżno, so bychu wschě ßwoje dźěła stajnje w prawym cžaßu wobstaracž móhli, dha ßo pjecža jich ßyła po wschěch němskich khěžorskich póstach wo 2000 muži powjetschi.

— Wjeřch Bismark, kotryž hacž dotal na ßwojim kuble Friedrichsruhe pschebywasche, chzysche ßo w tychle dnjach do Barlina wrócžicž.

Awstrija. Na rajchsracže (shromadnym ßejmje abo landtagu tych krajow, kotrychž sapóßłanzy ßo we Winje shromadžuja) ßu někotsi němszy sapóßłanzy tón namjet stajili, so by ßo němska rěcž jako shromadna awstriska krajna rěcž sakońszy postajiła. Ale tajki namjet ßo na žane waschnje do skutka njestaji, dokelž maja ßłowjanszy rajchsrathszy sapóßłanzy s němskimi sapóßłanzami, s nimi sjenocženymi, na rajchsracže wjetschinu a teho dla tajke postajenje wobsanknycž njedadža.

Franzowska. Wjetschi dźěl pariskich měschcžanskich radžicželow, kaž ßo sda, wjele do zyrkwjow njedźerżi, pschetož woni chzedža tón namjet stajicž, so by ßo ležomnoscž, kotruž je město k temu, so by ßo na njej nowa katholska zyrkej natwariła, dariło, k něcžemu druhemu wsała, tak so ßo tam ta nowa zyrkej njeby twaricž móhła.

— Hewak w tu khwilu po zyłej Franzowskej wulka njejednota knježi. Krucži republikanarjo podcžischcžuja zyrkwinszy smyßlenych ludži, kaž tež tajkich, kiž wo republiku njerodža, ale bychu radscho krala abo khěžora měli. Demokratojo a kommunardojo saßo republikanarjow hidža a republiku skasycž pytaja, so bychu město njeje s nowa kommunu postajili, kotraž žada, so by wscho samóženje shromadne byłe a so by ßo wěra a duchownstwo sahnało. Tež njeßměło žane mandželstwo wjazy bycž, ale kóždy muž by po ßwojim spodobanju s tej abo druhej žónsku krótschi abo dlěschi cžaß žiwy ,był, a žony bychu s muskimi tež tak cžinili. Dźěcži, kotrež bychu porodźiłe, by potom kommuna na krajne khósty žiwiła a wotcžahnyła.

Rußowska. Ruski khěžor je po ßwojim wrócženju s Liwadije do Petersburga wukas wudał, kotryž ßo wschemu ruskemu ludej jara spodoba. Mjenujzy wón je postajił, so ßo s noweho lěta 1881 wjazy žadyn dawk wot ßele dawacž njetrjeba. Psches to budže nětko ßól w Rußowskej nimale wo połojzu tuńscha.

Turkowska. Dokelž je należnosć w nastupanju města Dulcigna psches to zyle wuhładkowana, so je wone cžornohórskemu wjeřchej we wschěm měrje a pokoju pschepodate, dha ßu ßo nětko wójnske łódźe europskich wulkomóznarjow wot tam wotsaliłe. A dokelž ßo Albanesojo pschecźiwo cžornohórzam zyle s měrom sadźerżuja, dokelž wjedźa, so bychu jich cźi pschi najmjeńschim pschecźiwjenju krucźe pobili, dha tam měr najskerje tež dale wostanje.

Ale sa to najskerje bliższe naléto abo hischcźe prjedy wójna bjes Turkowskej a Grichiskej wudyri.

Ssejm sakskeje Łužizy

ßo sańdźeneho 22. novembra wotdźerża, a běsche hłowna wěz jednanja, so běchu gmejny wokoło Herrnhuta a Bjernacźicź, 14. junija teho léta straschnje powodźene, na direktorij krajnostawskeho banka tu próstwu wuprajiłe, so bychu ßo jim k natwarjenju jich tehdy rostorhanych mostow a pucźow s banka pjenjesy pożcźiłe a so bychu ßo jim tute pjenjesy jich wulkeho schkodowanja dla sa poniżenu dań dałe. Se shromadneho krajnostawsko-provinzialneho samożenja, w banku sapołożeneho, sakskołużiskim gmejnam 1 million 258,392 ℳ. ßłuscha, schtož létnje 44,042 ℳ. danje wunjeße. A s tuteho samóżenja chzychu gmejny pjenjesy po tajkej dani pożcźene měcź, so by ßo s dańdawanjom tež s dobom pożcźeny kapital wotpłacźował (amortisirował).

Krajnostawski direktorij bě ßebi tu wěz na wsche strony pschemyßlił a bu wo tym wot landesbestalty s Zezschwitz hacź najdospołnischa rosprawa data, kak měło ßo tym powodźenym gmejnam pschi jich pschesměrnym schkodowanju tola trochu pomhacź, a sapóßłanzam ßłědowaze k pschiswolenju porucźi:

Pożcźomny kapital — něhdźe 200,000 ℳ. — měłe tamne gmejny tsiprozentniszy sadanicź, s danje wjeßnogmejnskeho samóżenja by ßo létnje 6250 ℳ. a runje tejko s wunoschka banka pschipokożiło, tak so by ßo s trochu wyschschej danju kapital sa 14—15 lět ßobu wotpłacźił. — Knjes landesbestalta pschistaji, so móża wjeßni sastupjerjo cźim lóżo do teho swolicź, dokelž ßo jim wschak żane hewajsche podpjery njewotcźahnu, khiba tajke, kotrež ßo tole léto prěni krócź na pucźe abo schule tu a tam dachu.

Sapóßłanz Heinza bě napschecźiwo a měnjesche, so je njeprawje, hdyž ßo na namjetowane waschnje tež wßam pomha, kotrež k městam ßłuscheja (stadtmitleidende), dokelž na krajnostawskim samożenju wjeßnych gmejnow żaneho dźěła nimaja a so budźe namjet stajicź, so by ßo napschecźo porucźenju direktorija hłoßowało.

Sapóßłanz Keřk pak měnjesche, so je s namjeta direktorija widźecź, s kajkej wobhladniwosćźu je w tej wězy dźěłał a skóncźnje hacź najłahodnischi pucź sa pomoz tamnym, psches powodźenje straschnje wobschkodźenym wßam namakał, cźehož dla wón radźi, so by ßo porucźenje direktorija sa dobre spósnało. Wón tež hischcźe pschispomni, so by njelubosne było, hdy by ßo wuměnjenje bjes gmejnami cźiniło, dokelž měschcźanske wßy tajke njesboże nejßu bóle sawinowałe, hacź żane druhe.

Měschcźanosta Haberkorn, kiž potom wustupi, rjekny so, po Keřkowym rosestajenju wjele prajicź nima, tola wón k temu radźi, so by ßo po Keřkowej radźe wothłoßowało.

Tež sapóßłanzaj Böhma a Fichta ßo Keřkowemu namjetej pschisanknyschtaj, a bu tón ßamy pschi wothłoßowanju sa dobry spósnaty; ßam Heinza sa njón ßobu hłoßowasche.

S zyła wschak tež po laudesbestaltowej rosprawje a po Keřkowym rosestajenju kóżdy sapóßłanz widźesche, so hinak hłoßowacź njemóże, wopomnjejo, so je dźě lubijska wokrjeßna shromadźisna ßwoje wusbytkowane pjenjesy (14,000 ℳ.) tym wobschkodźenym wßam darika a kralowske ministerstwo 250,000 ℳ. ßlubiło, tola s tym wuměnjenjom, so bychu tež łużiske krajne stawy pschi tajkim ßwojim wulkim provinzialnym samożenju něschto hódne powodźenym wßam ßobu dźělili. Knjes minister s Nostitz-Wallwitz běsche tež na naschim ßejmje pschitomny a je ßo drje spokojeny do Drażdźan wrócźił. *N.*

Ze Serbow.

S Budyschina. W Drażdźanach ßo njedźelu 2. adventa w tamnischej kschiżnej zyrkwi létuscha schtwórta ßerbska Boża ßłużba sa evangelskich Sserbow wotdźerża. Prědowanje měješe k. farař Kubiza s Wjeleczina, spowjednu rěcź pak k. farař Imisch s Hodźija. Spowjednych ludźi bě 280 a to 135 muskich a 145 żónskich, s zyła pak je tam létßa pschi wschěch schtyrjoch ßerbskich kemschenjach 1038 Sserbow a Sserbowkow Boże wotkasanje dostało. Spěwanje pschi poßleńschej Bożej ßłużbje k. kantor Rjecźka s Wjeleczina wjedźesche.

— Pschi poßlenim ludlicźenju (1. dezembra t. l.) je ßo pokasało, so ma město Budyschin s dobom s tudomnym wójskom 17,577 wobydlerjow a to 9397 muskich a 8180 żónskich. — Wot ludlicźenja w lěcźe 1875 je ßo wobydleństwo wo 2,868 ludźi pschisporiło. — Budyschin ma w tu khwilu 1006 domskich a 3586 hospodarstwow. — W lěcźe 1840 měješe Budyschin 8676 wobydlerjow a ma jich po tajkim nětko wo jedyn krócź wjazy, dyžli tehdy.

— (Kath. P.) W Drażdźanach bě póndźelu, 29. novembra, wjecźor hłowna shromadźisna ßerbskeho towarstwa „Jednoty", na kotruž bě 37 ßobustawow pschischło. Pschedßyda k. registrator P. Saring dawasche rosprawu wo sańdźenym towarstwowym lěcźe. Jednota je stajnje na ßobustawach pschiběrała, tak so ma jich nětko 58. Nadawk Jednoty je ßo we wschěm po statutach dopjelnjał a w poßlednim cźaßu tež s tym, so ßo w njej ßerbski spěw wucźi wot k. wucźerja Röslera, rodźeneho s Budyschina. Pokładnistwo a pißmawjedźerstwo běschtaj zyłe léto wustojnje wobstarałoj k Korla Domanja a k. Glawsch-Starz. Po rosprawje a po wuradźowanju towarstwowych należnosćźow stachu ßo nowe wólby sa nastupjene léto. Saßy bu po powschitkownej żadosćźi k. Saring pschedßyda, potom k. inspektar Wagner pokładnik a k. Glawsch-Starz s nowa pißmawjedźer. Dotalny pokładnik bě wólbu do prědka s wěstosćźu wotpokasał, dokelž njemóże kóżdy ras do shromadźisnow pschikhadźecź, a dosta jenohłóßnje s postanjenjom dźak wuprajeny sa ßwoju wjazy lět wopokasanu ßłużbu w towarstwje. Na to bu s wosjewjenjom nastawka „Serbskich Nowinow" hischcźe napominane, so by ßo pschi licźenju luda 1. dezembra kóżdy Sserb po prawdźe hako Sserb do listow sapißał. Skóncźnje wuradźowasche ßo wo sakożeńskim ßwjedźenju, kiž budźe najskerje 18. januara w Meinholdez salach a pschi kotrymž budźe tež ßerbski spěw. Kaž je snate, je hewak towarstwowy lokal w restauraziji Boulevard, a tydźeńska skhadźowanka na schtwórtkach. Pschejemy Jednocźe dalsche tracźe a sbożowne wużitne skutkowanje k cześćźi nascheho Sserbowstwa. *M. H.*

— (Kath. P.) Dotalny farař w Pirnje, wyßokodostojny knjes Pětr Kreczmar (rodźeny s Delnich Ssulschez), je sa fararja w Drażdźanach-Friedrichstadcźe postajeny.

Se Żidowa. W nozy k 4. dezembrej je ßo tudy pjekarski Pětr Lischka s Delnjeje Hórki w cźeżkich myßlach wobwěßnył.

S Hajniz. (B. N.) W tudomnej pschadnej fabrizy měješe F. Scholz to njesboże, so bu pschi delebranju wolijowych ßudow

ſ wosa wot jeneho tak ſtraſchnje wobſchkodźeny, ſo dyrbjeſche po krótkim cźaßu wumrjećź.

S Bojßwez. (B. N.) Tudy 1. dezembra wjećźor w 7 hodźinach w Gledischez twarjenjach woheń wudyri a domſke, kaž tež hródź a kólnju do prócha a popjeła pſchewobrocźi. Pſchi tym ßo tež Tumiz domſke a kólnja wotpalichu. Wot ſmachow a domjazeje nadoby je ßo płómjenjam jenoź jara mało wutorhnycź dało a je ßo Gledischezom tež jena koſa ſpalika.

S Bukez. Naſche ßerbſke towarſtwo mějeſche 14. novembra poßebźenje. — Pſchedßyda k. Keřk ſhromadźisnu ſ wutrobnym poſtrowjenjom wotewri a cźeſcźenych hoſcźi ſ noßaſkeje a budyſkeje michałſkeje woßady powita, cźemuž ßobuſtawy towarſtwa ſ poſtanjenjom pſchihkoßowachu. K temu pſchedßyda hnydom roshlad po Sserbowſtwje pſchiſankny, ſo bychmy ſhonili, hacź je wone w cźaßu tuteho lěta na ważnoſcźi dobyło abo ſhubiło. Wón ſpomni na wſchelake ßerbſke konzerty a dźiwadła, kiž běchu ßo lětßa wotdźerżałe, woßebje pak wón na lětuſchi ßerbſki ſpěwanſki ßwjedźeń w Budyſchinje a na jeho wulkotne wuwjedźenje pokaſa; dale wón ſpomni na ſkhadźowanki ßerbſkeje ſtudowazeje młodoſcźe, na roswucźenja, kotrež ſtudentojo a kandidatojo duchownſtwa ſa ßwoje pſchichodne ßerbſke ſaſtojnſtwo na hodźijſkej farje pola k. fararja Imiſcha doſtawaja; na ſakſke miniſterſtwo kultußa a ſjawneho wucźeńſtwa, kak je to k Sserbam pſchecźelniwe, ſchtoź drje to najjaßniſcho pokaźe, ſo wudacźe ßerbſko-němſkich biblijſkich ſtawiſnow ſa ßerbſke ſchule ſ pjenjeſami podpjera. Hewak pokaſowaſche wón na dźěkawoſcź dotalnych a na naſtawanje nowych ßerbſkich wjeßnych towarſtwow, kaž tež na jich ſkhadźowanje a wopytowanje; dale na ſakoźenje towarſtwa k pomozy ſtudowazych Sserbow a Delnjołużiſkeho Wotrjada Macźizy Sserbſkeje. S woßebnej radoſcźu wón na to kedźbne ſcźini, ſo je ßo 22. novembra tež ſhromadna konferenza ßerbſkich pruſkich knjeſow duchownych w pruſkej Hornjej a Delnjej Łużizy ſakoźiła, pſchiſpominajo, ſo je to jara ważna wěz, dokelž je wěſte a wucźinene, ſo tak dołho, hacź ßerbſzy wucźeni mużojo doßahaja a ßo na ßwojich měſtach prawje ßerbſzy wopokaſuja, Sserbſtwo njepanje, ale budźe ſ kóźdym lětom na ważnoſcźi pſchibjeracź. A ſchtoź je ßo hižom w poßlenich lětdźeßatkach ſa Sserbow ſtało, dha hodźi ßo prajicź, ſo niz jenoź ſ prócha njeſtawa, ale hižom pěknje twjerdźe ſteji. — Potom dźerżeſche k. wucźeř Wagner pſchednoſchk wo ſtawiſnach (wo hiſtoriji) wettinſkeho domu, to je, wo prjedownikach nětcźiſcheje ſakſkeje kralowſkeje ßwójby, a ſapocźa ßwoju powjeſcź ſ jeje pſchebytkom w hrodźe na Pětrowej Horje (Petersberg) pola měſta Hale, a ſo ßu tam hiſchcźe rospadanki hrodu widźecź, hdźež Wettinſzy w lětach 1120—30 jako hrabje pſchebywachu. Wón roſkładowaſche ſ najmjeńſcha 12 rodow tych ßamych a kak ßu ßo we wójnach tehdomniſchich němſkich khěźorow ſtajnje rycźeřſzy wopokaſowali a ſa to dale a wjazy wobßedźeńſtwa w kraju dóſtawali. Wón ſpomni tež na to, kak je wjeřch Ota ßlěborne podkopki w Freibergu ſakoźił a kak ßu ßo jeho potomnizy poſdźiſcho do Draźdźan pſcheßydlili. Wón tež podrobnu rosprawu wo tym da, kak je rycźeř Kunz ſ Kaufungen prynzow Ernſta a Alberta kranył atd. — Po minjenju wjazy hodźinow pſchedßyda ſhromadźiſnu ſkóncźi, kotraž ßo potom po wuſpěwanju ſpěwa „Hiſchcźe Sserbſtwo njeſhubjene“ roſeńdźe.

S Njeßwacźidła. W dworje tudomneho knjeźeho Hübnerez hoſcźeńza je jena jabłucźina, na kotrejž ßu dźenßa — póńdźelu, 6. dezembra — ſ nowa liſcźe, kaž tež kcźenja widźecź. *P.*

S Khróſcźiz. Po ludlicźenju 1. dez. t. l. je w naſchej wßy 533 wobydlerjow a to 516 Sserbow a 17 Němzow (516 katholſkich a 17 lutherſkich) w 84 twarjerjach a 99 hoſpodarſtwach. ...a.

S Kopſchina pola Khróſcźiz. W nozy wot 2. hacź do 3. dezembra tudomnemu kublerjej Woleńkej konja, dróźſcheho hacź ſa 600 hriwnow, ſ konjemza kranychu. Woleńk dha hnydom po telegrafu na wſchě boki ſa paduchom ßlědźicź, a hižom tón ßamy dźeń wokoło pſchipołdnja tež po telegrafu ſ Kulowa powjeſcź doſta, ſo ßu tam paducha ſ kranjenym konjom doßahnyli. Paduch běſche wěſty dźěłacźeř Lehmann ſ Jaßeńzy. ...a.

S Dźiwocźiz. W naſchej gmejnje, kotraž je ſ Małej Borſchcźu a Praſkowom ſjenocźena je ßo 1. dezembra w 70 hoſpodarſtwach 315 wobydlerjow (140 muſkich a 147 żónſkich) nalicźiło, mjes nimi 243 Sserbow a 72 Němzow, wſchě lutherſzy, hacź 1 katholſki.

Telegrafiſki bureau w prědkownym twarjenju póſta (na bohatej haßy), po jenym ſhodźe, je kóźdy dźeń wotewrjeny wot rano 8 hacź wjećźor 9 hodźin.

Sslowo ſ lěkarſkich ludźi.

Powſchitkomna khwalba a wſchoſtronſke pſchipóſnacźe, kiž je ſe wſchelakich dźěłbow tudomneho měſchcźanſtwa w nowopóſnatych Dr. E. Voßowych katarrhſkich pillach ßłyſchecź, dawa ſkładnoſcź, tež měn ſ lěkarſkeje ſtrony ßłyſchecź. W Frankfurcźe a. M. źiwy prakt. lěkař Dr. med. Wittlinger, kiž ſ Dr. Voßowymi pillemi huſto praktiſke poſpyty pſchi wſchelakich ſkhorjenjach dychazych organow cźinjeſche a ſajimawe rosprawy wo nich dawaſche, naſpominamy ßlědowaze:

Na jedyn pad chroniſkeho płuzoweho katarrha, w kotrymž te pille woßebnu ßłużbu cźinjachu, chżu ja bliże ſpomnicź. Pazijenta bě hižom wjazy lět na njón khory. W lěcźe bě někak ſtrowy, naſymu pak katarrh wěſcźe ſaſtupi a trajeſche potom bóle mjenje pſches zyłu ſymu hacź do naléćźa. Kaſchel bě ſ njeßnadnymi krakami ßylny, woßebje ſ nadpadami wuſtupowazy a bě tehdy ſ mjeńſchim, wjetſchim cźeźkim dychanjom ſjenocźeny. Pſchi najroſymniſchim lěkowanju móźeſche ßo pazijentej jenoź druhdy połóźenje wudobycź, a běch ja woßebje w ſymje cźaſto nuſowany, morfijum nakoźicź, ſo bych khoremu w nozy měr ſhotował. Se ſaſtupjenjom naſymy tež tuto lěto katarrh pſchinńdźe a bórſy w prěnich dnjach ſ mozu wuſtupi. Poſpyt ſ naſpomnjenymi pillemi ſdaſche ßo mi zyle wuſprawnjeny. Pazijent wſa kóźdej 2 hodźinje 3 a pſched hicźom do koźa 6 pillow. Hižom ſa 2 dnjej bě ßo połepſchiło a po dalſchich 8 dnjach bě pazijent jara ſpokojeny. Kaſchel bě jara wotewſał, huſte kraki drje ßo wumjetuja, ale lohko, a nozy ßu ſměrne, wuſpěchi po tajkim, kiž pokracźowanje źadaja. — Poßleni wobkedźbowany pad naſtupa 7lětneho hólza, kotremuž woßypiże, hdźež njebě ßo lěkarſka pomoz pytała, ßylny, wjeletydźeńſki kaſchel ſawoſtajichu, kotryž to dźěćźo w poßleńſchim cźaßu tak cźwilowaſche, ſo wone ſpacź njemóźeſche. Druhe ßrědki, na pazijenta nakoźene, niczo njepomhachu, ſchtoź mje k temu dowjedźe, ſ tymi pillemi ſpytacź; 2 króćź 2 w 2 hodźinomaj wjećźor datej, jara ſpokojazej ſkutkowaſchtej a jako ßo dale nakoźowaſchtej, bě kaſchel ſa někotre dny wotſtronjeny.“

Tutón wuſpěch móże jenoź k temu wabicź, ſo bychu ßo Dr. E. Voßowe katarrhowe pille, kiž ßo wot haptykarja Dr. Ew. Voßa w Frankfurcźe a. M. dźěłaja, a ßu w małych blachowych tyſkach ſe ſakońſkej ſakitanſkej marku a ſ ſakſimilom dźěłarja ſaſtarane, ſa tunju płacźiſnu po tyſzy 75 np. w haptykach doſtacź, w runych ſkhorjenjach nakoźowałe. W Budyſchinje ßo we woběmaj haptykomaj doſtanu. Schkódne wutki w tych katarrhſkich pillach njeßu, kotrychź dla by ßnadź ſtraſchne bycź mohłe; te wutki ßu kóźdemu wěźy wuſtojnemu ſnate.

Jedyn rjany cźornoſchtrymaty dwělětny **cźehnity wół** (byk) je na pſchedań pola Jana Dróſche w Bukojnje pola Wulkich Sdźar.

K pjecźenju ſchtryzlow
porucźam najlěpſchu, k pjecźenju kmanu **pſcheńcźnu muku.**
G. H. Müller na kamjentnej haßy.

Nowe turkowſke ßłowki,
nowy turkowſki ßłowcźi ſchmaderunks,
nowe amerikanſke běłene jabłuka
porucźa w najrjeńſchej tworje
K. Preisser
na źitnych wikach w Budyſchinje.

Dospolne wupschedawanje

pola

Heinrich Preu & Co.

So bych cześćenym Sserbam tudomneje wokolnoscze składnoscz dał

k wubjernje tunjemu kupowanju hodowych darow

a wurumowanje jara bohateho składa pospěschił, ßu

płaćizny s nowa hischcze bóle poniżene.

W khlamach ßo **ßerbski** rěczi!

Płaćizna żitow a produktow
w **Budyschinje** 4. dezembra 1880.

Żitowy dowos: 3499 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacz mk.	Na wikach hacz np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacz mk.	Na bursy hacz np.
Pscheńza 50 kilogr.	10	71	11	91	10	42	11	91
Rożka = =	11	8	11	39	11	8	11	39
Jeczmjeń = =	7	61	8	33	7	61	8	69
Wowß = =	6	50	7	—	6	50	7	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	40	2	70	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	60	2	90	—	—	—	—
Sstóma 1200 pt.	18	—	20	50	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
212 schtuk, schtuka po 9 m. 50 np. [3 tł. 5 nßł.] hacz 21 m. — np. [7 tł. — nßł.]

W Łusy je maßiwna **khěža** cźißko 18 s dwěmaj stwomaj a se sahrodu hnydom na pschedań a je wscho dalsche tam shonicz.

W Dźěchorezach czo. 14 je

sahrodniska żiwnoscz

s 8 kórzami pola hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań.

Maka **żiwnoscz,** kotraž ßo sa **tyscherja** hodźi, ßo k nowemu lětu wotnajecz pyta. Schtóž ma tajku na pschenajecze, chzył to pod „A. S.“ we wudawarni „Serb. Nowin“ wosjewicz.

Jedyn kryty **kuczowy wós,** kiž je hischcze w dobrym rjedźe, je na pschedań. Hdźe? to je shonicz we wudawarni „Serb. Now.“

Wupyschenja

sa bożedźěsćźowy schtom, worjechowe **skote** a **ßkěboro,** kaž tež **pißnu papjeru** porucza

Gustav Rämsch
na bohatej haßy.

Pschedawanje khěžneje ležomnoscze.

Herbstwodźělenja dla budźe ßo psches podpißaneho **khěža** Cat. No. 75 se sahrodku njebocźicźkeje **Marje** swudowjenej **Kuhmannowej** w Bukezach na tsecźim dnju hodow (27. dezembra) 1880 dopołdnja wot 10 hacz do 12 hodźin pschedawacz.

Na kupjenje smyßleni chzyli ßo na pomjenowanym dnju w naspomnjenej khěži sencz a ßwoje ßadźenja sczinicz.

Wuměnjenja a dalsche wukasanja dawaja

W Bukezach, 12. dezembra 1880. **wjeßne grychty, Lehmann.**

Wosjewjenje.

Ssrjedu, 15. dezembra t. l., dopołdnja w 9 hodźinach, budźa ßo w żiwnosczi No. 8 w Lichanju pola Kluksch dwě krowje, jena jałojza, dwě ßwinjeczi a wschelake druhe pschedmjety sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

Pallmannez herbja.

Drjewowa aukzija
na khróstczanskim revieru.

Schtwórtk, 16. dezembra t. l., budźe ßo

79 khójnowych ßuschizowych dołhich hromadow a 9 khójnowych ßuschizowych klozow 3,5 hacz 5 metrow dołhoscze a 20—26 cm. hornjeje tołstoscze

sjawnje sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

Sapoczatk 1/2 10 hodźin pola łasoweho hata pschi puczu s Khrósta do Kamjeneje.

W Minakale, 8. dezembra 1880.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Wosjewjenje.

Na knjeźim **domswałdskim** lěßowym revieru pola Krebje steji hischcze:

200 stohow khójnowych schczěpow . . . po 15 mk. 50 np.
250 = khójnoweho měschaneho drjewa = 10 = 50 =

na pschedań.

Na kupjenje smyßleni chzyli ßo na hólnika **Wagnera** w **Domswałdźe** wobroczicz.

Pschedawarjej:
Bircke a Dannenberg.

Brunizu,

derje sortirowanu, pschedawa a sczele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor“ pschi sprawnym poßłuženju

Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźer podkopkow.

Durstholfske ßuche drożdźe,

wschěbnje czerstwe, porucza pschi najtunischich płaćizsnach **Schmißez pjekarnja** w Budestezach.

Heinrich Müller w Lipsku,

wunamkař a fabrikant prawdźiweho korjeńskeho wolija

w lěcze 1852,

porucza k pjeczenju tykanzow a schtryzlow ßwój s kóždym lětom ßo bóle spodobazy

korjeński wolij

(gewürzöl)

a maja jón w **Budyschinje** na pschedań ßlědowazy knjeza:

August Bartko,	**Th. Grumbt,**	**C. A. Mickan,**	**Richard Pötschka,**
Wilh. Berger,	**Herm. Kirschner,**	**Joh. Mießner,**	**Gust. Poser,**
Friedr. Braun,	**J. G. Klingst Nachf.,**	**Moritz Mörba,**	**Ad. Rämsch,**
G. A. Dietrich,	**W. Kögler,**	**Arno Möckel,**	**Gustav Römer,**
Otto Engert,	**Hermann Kunack,**	**G. A. Mager,**	**Wilh. Schamlott,**
Ginzel & Ritscher,	**Hermann Lemke,**	**A. Niemschka,**	**C. H. Schmidt,**
E. Glien,	**C. A. Lehmann,**	**Carl Noack,**	**J. T. Schulze,**
J. T. Glien,	**H. Lindner,**	**Carl Pötschka,**	**Joh. Wannack,**

J. Rämschez herbja we Wósporku, **E. Krausa** w Njeßwaczidle pola Rakez, **Paul Mickel** w Ketlizach a poruczam ja jich sklad czesczenym Sserbam a Sserbowkam k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Heinrich Müller, fabrikant w Lipsku.

☛ Dokelž ßo w nowschim czaßu wjele korjeńskeho wolija pschedawa, kotryž pjeczwo zyle skasy, dokelž ßo husto schkódne wutki nałožuja, dha proschu, so bychu ßo czesczeni wotebjerarjo psched schkodu wobarnowali a ßwěru na etiquettu hladali, hacž mjeno a firmu bleschka a etiquetta wopschija. **H. M.**

Nowolětne khartki

najnowsche sa khutnoscz a žort porucza w wulkim wubjerku

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

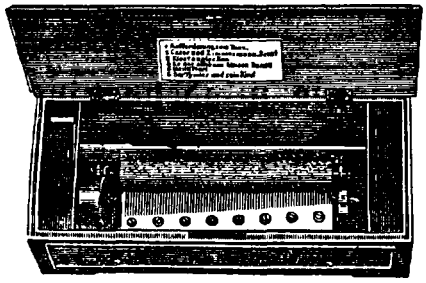

Hudźbne tyski

w najwjetschim wubjerku,

regulateury

wot 15—20 mk.,

woblukowe a sczěnske czaßniki s lakirowanym a porzellanowym ziffernikom,

ankrowe, cylindrowe, spindlowe czaßniki bjes kluczikoweho naczahadła,

remontoirske czaßniki,

knjenjaze a mužaze dybßaczne czaßniki se słota a ßlěbora,

schtuzniki, nózne a kokulaze czaßniki,

budźaze czaßniki wschěch družinow,

najwjetschi wubjerk **czaßnikowych rjeczaskow, medaillonow** atd.

☛ Wupschedawanje **wjerczobyrglikow** (Drehorgel) niže fabrikskich płaczisnow. ☚

W Budyschinje, na snutskomnej lawskej haßy pschi tórmje.

J. G. Schneider, czaßnikař,

delka a po 1 skhodze.

Wot najwjetscheje ważnoscze sa

wocži kóždeho.

Prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej je wot lěta 1822 ßwětoßławna. Dostacz w flakonach po 1 marzy w hrodowskej haptyzy knjesa E. Menznera w Budyschinje.

Njech ßebi pak kóždy wěscze jenož Dr. Whitowu woczowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta žada.

Wuczahi s listow: Knjesej **Tr. Ehrhardtej.** Dokelž Waschu **prawdźiwu Dr. Whitowu wodźiczku** něko tež w **Amerizy** parowacz njemóža a ßym s njej jara **wjele** druhim ludzom pomhał, kiž mje proscha, so bych jej saßo pschińcz dał, proschu Waß (Skasanje). Williamsburg-Newyork (Sew. Amerika). Wilh. Hoffmann. Dale: Psched někotrymi lětami cźerpjach a cźerpju něko saß na bědnej wocži, psche cźož je mi tehdy Wascha **prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka** pomhała a ßym teho dla pscheßwědczeny, so je jenož ta jeniczki prawy ßrědk (Skasanje). Reinheim, 5./10. 78. J. Schmidt.

Towarstwo Pomozy.

Do pokładnizy towarstwa k pomozy studowazych Sserbow ßu ßwój pschinoschk (1 hr.) na lěto 1880 sapłaczili: k. farar Ryczer w Delnim Wujesdźe, k. farar Kröna w Mehlisu p. Gothy, k. farar Mrósak w Hrodźischczu, k. kantor Sarink w Hrodźischczu, k. kowar J. Wjeńk w Sdźerju, k. Dr. med. Duczman w Budyschinje (3 mk.), k. tołmaczer Zernja w Khoczebusu, k. wuczer Bórsch w Koblizach, k. komißionski radźiczel Dracha w Budyschinje (10 mk.), k. farar Kruschwiza we Wjerbnje. (Pokračowanje.)

Měrsch, pokładnik „T. P."

Kwětkowe khlamy Pauline Feige

84 na bohatej haßy 84

porucza pschi spočzatku **balskeho saisona,** kaž tež k **kwaßam** a **kschčzisnam** ßwój bohacze wuhotowany skład **khumschtnych kwětkow** a **pjerow** dobročziwemu wobkedźbowanju. Wulki wubjerk **kwětkow sa semrjetych,** wobwicza a kudźerkowanja pjerow ßo najlěpje wobstaraja.

E. Rafeld, knihiwjasař,

w Budyschinje na kotołskej haßy 105,

porucza ßwój bohaty skład **portemonnaiow, cigarrowych etuijow, fotografijowe** a **pißne albumy, pißanki, hudźbne mapy, listowwnje** a **visitne toschki, sbožopschejaze kharty, lampowe krywy, pißny material, protyki sa 1881** wschelakich družinow atd. a proßy pschi postajenju najnižschich płaczisnow wo bohaty wopyt.

Knihiwjasařske dźěła ßo spěschnje wobstaraja.

Rjane tucźno (pólcz), punt po 70 np., pschi 5 pt. tunischo,
czerstwy ßwinjazy schmalz, punt 60 np.,
nowe jerje, 15 schtuk 50 np., 3 schtuki 10 np.,
petroleum, punt po 18 np., wot 10 puntow pak 17 np.,
rjane pjeczene ßlowki, punt sa 25, 30, 35 a 40 np.,

poruczeja **nowe pschekupske khlamy**

Ad. Rämsch pschi butrowych wikach.

Knjesam kowařskim mischtram

ßwój skład **worzlowych schrubowych stollow, maczerjow, maczerskich schrubow, nětow, wojowych wójmadlow, karbikojtych rynkow** atd. najlěpje a najtunischo poruczam.

W Budyschinje. **Moritz Jäppelt**

na Hoschitz haßy (Goschwitz) 648.

W. Häcker

na žitnej haßy czißło 50

porucza ßwój bohacze wuhotowany **tworowy skład,** jako **pollama, wolmjane zajki sa ßuknje, flanell,** 7/4 a 9/4 schěroki **lama, jacquard, velour w najnowschich mustrach** po **najtunischich płaczisnach,** kaž tež **filzowe ßuknje, kromate ßuknje** a wschelake ßem ßłuschaze artikle dobročziwemu wobkedźbowanju.

K dobročziwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. S tutym sjawnje knjesej **H. Brendelej** ßwój najwutrobnischi dźak prajimoj sa pomoz, kotruž je mojej žonje w jeje cźežkej khorosczi wopokasał, pschetož wona bě jene połne lěto khora a 5 měßazow leżesche, hdźež žadyn człowjek njewěrjesche, so by móhła se žiwjenjom woteńcz; wona bě tak mučzna a wuskhnjena, saduschenju bliska a wschě medicinske lěkowanja niz jenož niczo njepomhachu, ale jeje khorosczi stajnje pohórschichu. W ßwojej najwjetschej nusy wobročzichmoj ßo na knjesa **H. Brendela,** kotryž běsche tehdy w Riesy pschitomny, a nasche dowěrjenje je ßo dopjelniło, pschetož psches jeho naturske hojenje bě jemu s Božej pomozu móžno, mojej žonje w 4 měßazach dospolnu strowosczi saßo dacz a ju zyle wuhojicz.

Meßa pola Lommacza, 30. dezembra 1873.

Jan Bohumil Scholta, murjeř a žona.

K wuhojenju dyskrasijow, wicze, rheumatisma, sprosczenjow, khorowatosczе s lěkařstwa, chronifkeje žołdkoweje a delnjoziwotneje khorosczе, nervoweho a khribjetomosowzoweho czěrpjenja, ßłabosczе atd. po praktiskich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a žiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa czesczenych khorowatych **blížschu ßobotu a njedźelu, jako 18. a 19. dezembra, k rěczam: w hôteln „k słotemu ßłónzu“ w prěnim poßkhodźe, wó jstwje Nr. 4, w Budyschinje; póndźelu, 20. dezembra, w Biskopizach w „słotym ßłónzu“; ßrjedu a schtwórtk, 22. a 23. dezembra, w Kamjeńzu w „słotej hwěsdźe“.** Sa dowěrjenje, mi tudy a w wokolnosczi dotal wopokasane, mój najlěpschi dźak.

H. Brendel.

Wosjewjenje.

Dźiwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towařstwo směje — da-li Bóh — jutsje, njedźelu, 12. dezembra, popołdnju w dwěmaj w Lehnertez domje mißionsku hodźinu.

Pětr Mlónk.

Bukičanske serbske towařstwo

změje jutře, njedźelu, 12. decembra, popołdnju z dypkom 5 hodźin posedźenje.

Dźeński porjad: 1) přednošk k. wučerja Wagnera z Bukec: „Wobrazy z poslenich lětstotkow sakskich stawiznow“; 2) powšitkomna zabawa.

Předsydstwo.

Bukiczanske ratařske towařstwo.

Poßedźenje póndźelu, 13. dezembra 1880.

Sapoczatk w 5 hodźinach.

Pschednoschk: Wo symskim pizowanju (futrowanju) wot k. profeßora Dr. Heidena.

Pschedßyda.

Pjelnjenje młodeho piwa

k hodam w Koprzach směje ßo pjatk, 17. a wutoru, 22. dezembra, rano.

E. Schmidt.

Młode piwo

ßo pjatk, 17. a wutoru, 21. dezembra, wjeczor w 6 hodźinach w piwarni w **Njeßwaczidle** pjelni.

Młode piwo

k hodam budźe pjatk, 17. a ßobotu, 18. dezembra, w piwarni w Barcze pjelnjene.

C. Bergmann.

Pjelnjenje młodeho piwa

k hodam ßobotu, 18. a póndźelu, 20. dezembra, popołdnju w 4 hodźinach.

Scholta w Lusy.

Jedyn młodźenz, kotryž chze **rjemjenjeřstwo a ßedlařstwo** nawuknycz, móże hnydom abo k nowemu lětu pola podpißaneho do wuczby stupicz. **Gusta Kopte** w Klukschu.

8 hródźnych dźówkow

chzu hnydom pschi wyßokej sdźě k nowemu lětu pschistajicz. Pschipowjescz maja ßo pola podpißaneje.

Knjeni **Kleinstückowa**
na mjaßowym torhoschczu 150,
po 2 skhodomaj.

Hosposa pytana.

Na jene burske kubło njedaloko Budyschina ßo k nowemu lětu 1881 jena **hosposa** pyta. Kotrež bychu jako tajke cźahnycz chzyłe, njech ßwoju adreßu we wudawarni „Serb. Nowin“ abo pod „A. H. postlagernd Bautzen“ hacz do 18. dezembra wotedadźa.

(K temu czißłu dwě pschiłosy.)

Pschiloha k czisłu 50 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 11. dezembra 1880.

Moja lětuscha wulka

hodowna wustajeńza

je nětko wotewrjena.

S poczesczowanjom

Moritz Höniger.

---

en gros. **Najtunische pschedawanje.** en détail.

62 na bohatej haßy **M. G. Freyberg** na bohatej haßy 62

porucza

symske drastne stoffy:

czistowolmjane diagonale łóhcź	60 np.,	**półwolmjane diagonale** łóhcź	40 np.,
= **ripsy** . . =	60 =	**mustrowany lüstr** . . =	40 =
= **serge** . . =	90 =	**dwójny lüstr** . . . . =	25 =

czistowolmjane czorne kaschemiry, łóhcź wot 100 np.,

9/4 **plüsch** . . . . . łóhcź	250 np.,	**czorne patentne ßomoty** łóhcź	80 np.,
= **lama** . . . . . =	100 =	**barchent,** módry a bruny . =	35 =
flanelle a ßuknje . . =	120 =	**barchent-podschiwk** . . =	25 =
zajki sa ßuknje . . . =	40 =	**hosenzajk** k poczehnjenju pjelzow =	50 =

100 schtuk koschlazeho barchenta, łóhcź 30 np.,

8/4 **běły płat** . . . . łóhcź	50 np.,	**łożozajki** . . . . łóhcź	20—40 np.,
= **schěry płat** . . . . =	40 =	**wupjerki** . . . . =	40—60 =
8/4, 7/4, 6/4, 5/4 **módry płat,** łóhcź po 55, 50, 45, 40 np.,		**twjele** . . . . . =	20—40 =
		möblowy kattun . =	25—40 =

Najwjetschi sklad **rubischczow** wschěch druzinow,

dybsaczne rubischka, wolmjane hłowjaze rubischka, scht. wot 60 np., **składzene rubischka, kapoty, samarubischka s franzami** wot 170 np., **rubischka s barchenta,** scht. 40 np., **wolmjane cachenez, zidzane shawlorubischka** wot 225 np., **półzidzane shawlorubischka** wot 60 np., **zidzane khrawaty,** scht. 60 np., **czornozidzane rubischka, dybsaczne rubischka,** scht. 20 np., **běłopłatowe rubischka,** scht. 30 np., **błidowe deki, łożowe deki, moiréjowe schórzuchi, mohairowe schórzuchi, módropłatowe schórzuchi, wolmjane shawle,** scht. wot 20 np., **kromate ßuknje,** scht. 225 np., **filzowe ßuknje,** scht. 4 mk.

Pschispominam hischcze, so jenoz dobre twory po tunich płaczisnach pschedawam.

W khlamach ßo **ßerbski rěczi.**

Franz Marschner,

czaßnikař,

na bohatej haßy 64, w **Budyschinje,** na bohatej haßy 64,

ßwój derje wuhotowany **sklad czaßnikow** (segerjow) dobroczíwemu wobkedzbowanju najlěpje porucza.

Sprawne poßkuženje. Rukowanje dwě lěcze. Najtunische płaczisny.

Porjedzenja wschitkich do skutkowanja ßłuschazych artiklow ßo pod rukowanjom spěschnje a najtunischo wobstaraja.

S dobom najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßym **ßerbskeje rěcze mózny.**

Winske ßuche droždże

na wschelakich wustajeńzach prämiirowane ßo jich **njepschetrjecheneje trajnoscze** a **hibatoscze** kóždemu druhemu fabrikatej prjódkczahnu.

Jeniczki **sklad** sa Budyschin a wokolnoscz ma

Hermann Kunack.

Safran (tykanzowa barba)

po prjedawschim wjeleczanskim a nětko pola podpißaneho ßo namakazym pschihotowanskim waschnju, je w najlěpschej dobroscźi a jenoz prawdźiwy dostacz pola

Hermanna Kunacka
na bohatej haßy.

K pjeczenju

tykanzow a schtryzlow

porucza

korjeński a citronowy wolij
w bleschach a wuwaženy,

tykanzowu barbiczku (safran),

ss. korjenje, zyłe a tołczene,

czěkazu ßól
(flüchtiges Salz) k pjeczenju wurosczeneje pscheńzy

hrodowska haptyka.

Aromatisku wiczńu watu: 50 np. a 80 np.,
fenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
sulzbergske sinßowe khrepki: bl. 56 np.,
běły bróstsyrop: bl. 75 np.,
schmrěkojehlinowy aether: bleschu 30 np.,
schwablowe mydło, ßmołomydło, glycerinomydło atd.

porucza **hrodowska haptyka**
w Budyschinje.

Wupschedawanje
hotoweje symskeje drasty
pola
H. M. Kubascha
na garbarſkej haßy cźißko 432.

Khosej,
jara derje ßkodźazy, punt po 100 a 120 np.,
dobry ßkódki syrop,
punt po 20 np.,
rjane jerje,
kopu po 2 hacź 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucźa
Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Sswětoßławny
na druhej pariſkej wuſtajeńzy prämiirowany
G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop
ſ **Wrótßławja**
najlěpſchi polóźazy a domjazy ßrědk pſche
kaſchel, dybawoſcź, ſaźwanje, ſchiju- a bróſtbolenje
maja na pſchedań w bleſchach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.
w Budyſchinje: Heinr. Jul. Lincka,
w Kamjenzu: Herrmann Nächſter,
w Nowoſalzu: C. Hiecka,
w Biſkopizach: Carl Meißner,
w Lubiju: W. Rotha,
w Połcźnizy: A. Endler.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,
kaź tež **wutrjeny len** kupuje po kóźdej dźělbje a kóźdy dźeń mechaniſka dźěło-pſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenoź **trjeny len**, a to jenoź ßobotu w Grützneres domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Koſaze koźe,
kaź tež wſchě druźiny njeharowanych koźow po najwyſchſchich płacźiſnach kupuje
Gustav Naucka
na garbarſkej haßy 426.

Koſaze naſymſke koźe,
ſajecźe a korniklowe kóźki, cźelaze a howjaſe koźe, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóźki po najwyſchſchich płacźiſnach kupuje
H. Langa
pſchi ßerbſkokatholſkej zyrkwi
pſchi źitnych wikach.

Najwjetſchi wubjerk
cźaßnikow (ſegerjow),
dobre **porjedźenja**, najtuniſche **płacźiſny**
poſkicźa
Jarolim Trepera, cźaßnikar
ſ napſchecźa theatra.

Powſchitkomna aſſekuranza w Trieſcźe.
(Assicurazioni Generali.)
Saloźena w lěcźe 1831.

Rukowazy fond towarſtwa wopſchija po bilanzy wot 31. dezembra 1879:

Pſchitomne wobſtatki:

Sakładny kapital:	ſchěßnakow	**4,200,000.**	—.
Reſerwy w hotowych pjenjeſach: . . .	„	**19,316,833.**	36.
Reſerwy w prämijach a dani pr. 1880:	„	**10,690,689.**	86.

Dale:

W póſdniſchich lětach doſtajomne prämije:	„	**12,069,253.**	99.

Hłowne ſummy **kapitala** a **reſerwow** ßu na leżomnoſcźe **pupilariſzy** napoloźene.

W lěcźe 1879 ſa 20238 ſchkodowanjow wupłacźene **6,017,089** ſchěßnakow 46 krz. a wot ſaloźenja hacź do 31. dezembra 1879 do hromady **135,336,752** ſchěßnakow 03 krz.

Powſchitkomna aſſekuranza ſawěſcźuje:

a) **twory, mobilije, źnjeńſke ſarady** a t. d., kaź tež, je-li to krajne ſakony dowoleja, **twarjenja wſchěch druźinow** pſche **woheńjowu ſchkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje,**

b) poſkicźuje ſawěſcźenja na **źiwjenje cźłowjekow** na jara wſchelake waſchnje ſa **najtuniſche, twjerde prämije** a polizy w **němſkich pjenjeſach** wuſtaja.

K kóźdemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſcźenjow porucźataj ßo agentaj:
hamtſki ſkotolěkar **Ernſt Walther** w Budyſchinje.
Heinrich Großer w Großhennersdorfje.

Parna khlěb-pjekarńja
budyſkeje ßuknoweje fabriki a khumſchtneho młyna
prjedy
C. G. E. Mörbitz.

My porucźamy

I. druźiny		**II. druźiny**	
2 pt.-pokruty	28 np.,	2 pt.-pokruty	26 np.,
4 pt. =	55 =	4 pt. =	52 =
6 pt. =	82 =	6 pt. =	77 =

Pſchedawarńje:
knjes **Adolph Krüger** na ſadnej bohatej haßy,
= **G. H. Müller** na źitnych wikach,
= **Ed. Heinke** = = =
= **J. T. Schulze** na ſnutsknej lawſkej haßy,
= **C. Engelmann** na hrodowſkej haßy,
= **A. H. Hock** na lubijſkej dróſy,
knjeni wud. **Rychtarka** na ſchuleńſkej haßy,
kaź tež w naſchej detailnej pſchedawarni w młynje.

Njedźelu a ßwjate dny je naſcha **detailna pſchedawarńja** wot pſchipołdnja 12 hodźin **ſamknjena.**

W Budyſchinje, 25. novembra 1880.

Budyſka ßuknowa fabrika a khumſchtny młyn,
prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

K hodam
poruczam **nadwoblekarje,** hiſchcźe na ſkładźe leżaze, doſpołne **muźſke** a **hólcźe wobleczenja, khěźorſke mantle,** kaź tež wulki wubjerk wſchěch druźinow **ſchlafrokow,** k daram ßo derje hodźazych, po ſpodźiwnje tunich płacźiſnach.
Adolf Weiss, krawſki miſchtr.

Karl Gelba,

knihiwjasař,

sa czaß měßaza dezembra w poßlenjej budźe pódla měschczanskeje haptyki, porucza najtunischo **protyki, schulske knihi, knihi s wobrasami (bildami)** atd.

Emil Wehrle

na jerjowej haßy

porucza jako woßebje płaczisny hódne:

koschlazy flanell, stary łóhcz 30, 35, 40 np.,
pißany barchent, stary łóhcz wot 35 np.,
sa poczehnjenje **pjelzow**, st. łóhcz wot 30 np.,
ßmuhaty a mustrowany barchent wot 20 np.,
lüstr, stary łóhcz wot 25 np.,
lama, 9/4 schěroki wołm., st. łóhcz wot 90 np.,
łożozajki, prawe 6/4, stary łóhcz wot 25 np.,
6/4 **lazkate schórzuchi** wot 65 np., dale 4/4 wot 40 np., a 5/4 wot 50 np.,
7/4 **módry czisty płat**, stary łóhcz wot 40 np.,
podschiwki, stary łóhcz wot 15 np.,
5/4 **barchent** sa nohaze lapy, st. ł. wot 30 np.,
mužaze cachenez, schtuku wot 25 np., **židźane** židźane 70 np.,
žonjaze židźane rubischka k swjaskej, wjetsche wot 25 np.

Pscheńczny muku

„Kaiserauszug"

s njewuroscźeneje pscheńzy porucza

Ad. Krüger
na hornczěrskej haßy.

Pscheńczny muku

wot stareje pscheńzy,

maiß a maißowy schrót

najtunischo porucza

C. Kahrowe
na žitnych wikach w póstskej kowarni.

Wschitke **ßrědki k pizy**, teho runja **warjenja**, kaž tež **wuměnjenje wschěch žitow** s warjenjemi a pizu porucza žitowa pschekupniza

C. Kahrowe
na žitnych wikach w póstskej kowarni.

Nowy

hróch k warjenju

porucza w tworje, ßo derje warjazej,

K. Preisser

na žitnych wikach w Budyschinje.

Słyšny wolij sahoji hłuchoscź, hdyž njeje pschinarodźena, a wotstroni wěscze wschě s czežkim ßkyschenjom sjenoczene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. pósczele

C. Chop,
haptykař w Sondershausen.

Lama, póllama, barchent, rubischcza a klejdowe stoffy

we wulkim wubjerku po najtunischich płaczisnach porucza

Eduard Hartmann
w Budyschinje na snutsknej lawskej haßy.

Ssanjowe a konjaze deki

w bohatym wubjerku porucza

Eduard Hartmann
w Budyschinje na snutsknej lawskej haßy.

Schijaze maschiny,

dopósnate dobre a trajne, po fabrikskich płaczisnach porucza

Eduard Hartmann
w Budyschinje na snutsknej lawskej haßy.

Sswój bohaty a s nowoscźemi derje wuhotowany skład

juwelow, slotych a ßlěbornych tworow

porucza pschi wubjeranju hodownych darow

Guido Reiche
w Budyschinje na hłownym torhoschczu czißko 143,
pschi radnej khěži.

August Schöncke,

knihiwjasarnja, papjerupschedawarnja, pappotworowe, kožotworowe a galanterijotworowe khlamy,

na hauensteinskej haszy, blisko butrowych wikow,

porucza w ßwojim bohacze wuhotowanym wubjerku:

spěwarske knihi w ßomoczanych a kožanych swjaskach, **modlerske knihi, schulske knihi, atlaßy, pschekupske knihi, notizknižki, pißanki, fotografijowe woblnki, albumy, listownje, cigarrowe etuije, pjenjezne toschki, pißadla, schulske tosche, schulske ranzki, pißanske mapy, ezaßnikokhěžki, schwadliske kaschcziki,** najwjetschi wubjerk **wobraskowych knihi, kóstkowe hrajki, schiefrowe tafle, kschczeńske** a **kmótsjaze listy, pjerokaschcziki, sbožopschejaze khartki, protyki, kharty k hraczu, listowu papjern, pißane wobrasy, wobraskowe listna, kouverty, tintu, poslotk** a **poßlěbornik** atd. — Saßopschedawarjam ßo najtunische płaczisny woblicza.

Sskawnje snata **Ringelhardtsko-Glöcknerska ranyhojaza a czehnita žałba*)** se schtemplom **(M. RINGELHARDT)** a sakitanskej marku na schachtliczkach je **lěkarszy pruhowana** a ßo woßebje pschi **wschitkich wotewrjenych bolosczach, saczeklisnach, wiczu** a **drjenju s najlěpschim hojazym wuspěchom** nakožuje.

---

*) Dostacz **w schachtliczkach po 25 a 50 np., (s wuloženjom) w haptykach w Budyschinje**, Lubiju Zitawje, Wostrowzu, Großschönawje, Bjernaczizach, Wósporku, Neugersdorfje, Bischopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldze, Herrnhucze, Nowosalzu, Ebersbachu, Seifhennersdorfje, Halschtrowje atd. — Wopißma moza ßo tam nawjedźicz.

NB. Pschi kupjenju **tuteje žałby** njech kóždy **ßwěru** wobkedźbuje, hacz je na schachtliczkach **horni schtempl a sakitanska marka**, dokelž ßo nětko wschelake **podrazowanja** stawaja.

W wudawarni „S. N." je dostacz sa 10 np:
Prěni wěnz spěwow sa serbsku mlodosez.

Piwne drožđže,

najlěpscheje dobrosczе a wschědnje czerstwe, porucza
nowonatwarjena piwarnja **Joh^s. T. Littera**
na swonknej lawskej hasy czo. 819.

Julius Lange

schatowa fabrika a njewjesczinski magazin
w Budyschinje, s napschecza nowee měschczanskee schule,
porucza po jara tunich twjerdych placzisnach:
swjerschne koschle, dzělarske koschle, flanellowe koschle, wojerske koschle, pschedkoschliki, manschety, shlipsy, khrawaty, dybsaczne rubischka, spódnje jaki, spódnje kholowy, shawlowe rubischka, hólczaze, holczaze a **zonjaze schaty, filzowe suknje, schtepowane suknje, korsety, schórzuchi, zidzane khrawatowe rubischka, blidowe zajki, nawobleczenja sa posleschcza, lozowe deki, gardiny, sukna sa koschle, pikej, barchent** atd.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne sasadzenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.
Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.
Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.
K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodzin. Khudym darmo.

Sselowy skład pod radnej khežu

Robert Pfeiffer

porucza swoju, jenož s kralowskich salinow w Dürrenbergu branu najlěpschu **jědznu** a **skótnu sól**, kaž tež erfurtske **kamjente sele** a kamjenje k likanju w snatej suchej tworje k dobroczіwemu wobkedzbowanju.

Expedizija ajchowanskeho hamta

sa dute a dołhostne měry je na rěsniskej hasy 324; **pschedawanje ajchowanych měrow** je, kaž prjedy, w selowym składze pod radnej khežu.
To dawa k dobroczіwemu nawjedzenju
W Budyschinje 1880. **R. Pfeiffer,** ajchowanski mischtr.

S tutym dowolam sebi najpodwolnischo wosjewicz, so sym tudy

bělotworowe, pychowe, wurěsne a posamentowe khlamy

wotewrika.
Moje pschedewsacze dobroczіwosczi czesczenych Sserbow **Budestez** a **wokolnosczе** najlěpje poruczejo s poczesczowanjom
W Budestezach. **C. Bróska.**

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnosczе dowolam sebi s tutym najpodwolnischo wosjewicz, so je mój skład **płatu** a **blidowych schatow** samsneje fabriki na serbskej hasy czo. 10 k prjódkstejazemu hodownemu swjedzenjej kóždu **srjedu** a **sobotu** wotewrjeny.
Wo dobroczіwe wobkedzbowanje prosy **A. Rätza** s Wjeleczina.

Illustrirte Zeitung

für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.
Probe-Nummern gratis und franco.
Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.
Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

Hrajadła

4 hacz 200 kuskow hrajaze; s expresiju abo bjes njeje, s mandolinu, bubonom, swónczkami, kastagnettami, njebjeskimi hłosami, harfu atd.

Hrajaze tyski

2 hacz 16 kuski hrajaze; dale necesary, cigarrowe stejadła, schwajzarske khežki, fotografijowe albumy, pisadła, rukajzowe kaschczіki, listywobczezerje, kwětkovasy, cigarrowe etuije, tobakowe tyski, dzěkoblida, blesche, piwne schkleńzy, portemonneje, stólzy atd., wscho s hudzbu. Stajnje najnowsche a najlěpsche porucza
J. H. Heller, Bern.
Jenož direktne kupjenje rukuje sa prawdziwosez; zusy fabrikat je kóždy wudzěłk, kotryž moje mjeno nima. Fabrika w mojim samsnym domje.

100 najrjeńšich nuzkazkow w hodnotu 20,000 franco po bjes tupotaweni hrajadłow wot nowembra hač do hapreleje jako prawnje rozbłała. Aktnir. pracujinotowanty lekeju franco.

Druha pschiloha k czißku 50 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu, 11. dezembra 1880.

Wulke hodowne wupschedawanje

ßamodźělanych, trajnych

stupnjow a schkórnjow

po jara tunich, ale twjerdych płaczisnach pola

Paul Kristeller

na bohatej haßy.

Fornerez knihiwjasarnja Oskar Klahre

na **hospitalskej haßy** s napschecza k. Mattheißa,
ßobotu a hodowny hermank pola **měschczanskeje haptyki** w knihiwjasarskim rjedźe,

porucza

spěwarske knihi wschěch druźinow, w koźi a ßomocze, **tafle, poslotk a poßlěbork, wobraskowe listna, lineale, notitzknizki, hrajki, protyki** wschěch druźinow, **ranzki, portemonneje, tsělby, zigarrowe etuije, teßaki** atd.

w najwjetschim a najbohatschim wubjerku pschi sprawnym poßłuźenju a po najtunischich płaczisnach.

Alfred Toepler, pycho- a módotworowe khlamy

w Budyschinje (na lawskich hrjebjach 681)
porucza ßwoju

hodownu wustajeńzu

wschěch pychowych a módnych artiklow najrjeńschich a najkraßnischich wězow

dobroczíwemu wokedźbowanju.

Kłobuki

garnirowane a **njegarnirowane** (wot najjednorischeho hacz k najelegantschemu pariskeho modella) ßo wot dźenßnischeho dnja po ßamokupnej płaczisnje pschedawaja.

Najwjetschi skład

źidźanych rubischkow, khrawatow, shlipsow, chemisettow, khornarjow a **garniturow.**

Najtunische płaczisny. Sprawne twory.

Schtóž sa 6 ℳ nakupi, temu ßo kraßna pupowa hłojczka darmo pschiwda.

K hodam

poruczam:
mlěty **zokor** wschelakich druźinow, pt. wot 40 np.,
zyły **zokor** w kehelach a wuważeny,
ff. **żołty farin,**
rósynki, wulke, rjany płód, pt. wot 48 np.,
rósynki, małe (korinthy),
mandle, ßłódke a hórke,
zokorowy syrop, pt. wot 20 np.,
ff. **korjeński wolij,** w bleschkach po 25 a 40 np.,
ff. **citronat,** pt. 130 np.,
wschě **korjenje** k pjeczenju woßebneje dobroscze,
najlěpsche **rheinske włóske worjechi,**
jara rjane fizilske **lěßne worjechi,**
najlěpsche hibanja kmane **ßuche droźdźe,** kaž tež stajnje czerstwe **brunopiwowe droźdźe.**

S dobom tež mój bohacze wuhotowany

cigarrowy skład

po tunich płaczisnach najlěpje poruczam.

Hermann Lemke
na mjaßowym torhoschczu 40.

Wschě druźiny

pjelzowych kożow

bjes molow

ma po najtunischich płaczisnach na pschedań

Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Tuni płat.

Moja buda je w měßazu dezembru pod radnej khěźu w płatowym rjedźe, a to **druha** buda wot hłowneje straże (hauptwachi), w měßazu januaru pak **prěnja** buda wot hłowneje straże.

Korla Haschka.

Italske
paty a honacze

s jednorym hrjemjenjom, se žołtym pyskom a nohomaj, raçecziste, pißane à mk. 3 — mk. 3,50, kraßne exemplary à mk. 4, tak mjenowane „kukuksſperber, schwarzſperber", kurotwjazeje barby a žołte à mk. 4,50, czorne a běłe à mk. 5 pośćzele s „postnachnahme"

J. Bungert, Cöln a. Rhein.

Wschě družiny
protykow
porucza

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

Skoro darmo!

Hobrski skład, wot sarjadowanja maßy falliteje **„wulkeje Britanniaßlěbrofabriki"** pschewsaty, ßo dla nusnych wulkich płaczenjow a dospołneho wurumowanja pschebytkow

wo 75 prozentow nize taxy pscheda

po tajkim

skoro darmo,

sa jenoz 14 markow jako lědy sa pokojzu ßameje dźěłarskeje msdy da ßo ßlěbowaze woßebje hódne britannia-ßlěbro-blidne service,

kotrež prjedy 60 markow płaczesche,

a ßo sa běłowostacze pschedmjetow

25 lět rukuje.

6 blidnych nozow s wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbro-widliczki,
6 maßivnych britannia-ßlěbro jědźnych łžizow,
6 něžnych britannia-ßlěbro khosejowych łžiczkow,
1 czežki britannia-ßlěbro-sopowy czerpak,
1 maßivny britannia-ßlěbro-mlokowy czerpak,
6 něžnje cisellirowane präsentirske tabletty,
6 woßebne nozne podnozki s britannia-ßlěbra,
6 rjanych maßivnych jejazych bjecharkow,
6 czežkich britannia-ßlěbro-jejazych łžizow,
6 kraßnych něžnych zokorowych schalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaschczik,
1 thejzydźak, něžneje družiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcznikaj.

60 schtuk.

Wschě tu spomnjene 60 kraßne pschedmjety płacza w hromadze jenoz 14 mk.

Skasanja wobstaraja ßo „gegen Postvorschuß (Nachnahme)" abo se sapóßłanjom pjenjes tak dołho hacz skład doßaha psches kk. generalneju depositeurow

Blau & Kann, Wien (Stadt)
Heinrichhof.

Sta dźaknych a pschipósnawanskich pißmow leża k nawjedźenju w naschim bürowje.

Pschi skasanjach doßaha adreßa:

Blau & Kann, Wien, Heinrichhof.

P. Kneifelowa
włoßowa tinktura.

Wot snatych lěkarjow **(czitaj rosßudźenja, wopißma a wjetsche nawěschtki)** nanajlěpje poruczena, dopósnaty najlěpschi, **je-li niz jeniczki wo prawdze sprawny ßrědk,** kiž wupadanje włoßow sadźěwa a, kaž wjele haj sastojnszy wobtwjerdźene pady wobßwědcza, tež dołholětnu plěchawoscz wotstroni. Wscho dalsche we wukoženju, bleschi pschipokoženym. Na pschedań w bleschach po 1, 2 a 3 m. ma jenoz **Heinr. Jul. Lincka** w Budyschinje.

K prjódkstejazemu
hodownemu ßwjedźenjej
poruczamy sa **schtryzle-pjecżenje**
pscheńcznu muku Kaiser- a Griesler-auszug
najwoßebnischeje dobroscze a po **sprawnych płaczisnach.**

Budyska ßuknowa fabrika a khumschtny młyn,
prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

K hodam ßwój skład najnowschich wězow, kaž **fotografijowe** a **poesijowe albumy, listne** a **ruczne tosche, cigarrowe** a **schwadliske etwije, pißadła, kurjerske servicy, portemonnaije, visitne toschki, wobrasne knižki** a **wobraskowe listna** w bohatym wubjerku, **listnu papjeru se wschelakimi wupyschenjemi** a **monogrammami w elegantnej wobwalzy** poruczа dobroczjwemu wobkedźbowanju

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

Pschekupske, kopirske a pißne knihi,
po prjódkpißanju dźěłane, kaž tež wschitke pschekupske czischczerske dźěła najtunischo wobstara

pschekupskich a pißnych knihi fabrika
N. Bernhardt
na bohatej haßy 91.

K hodowskim daram
poruczam mój wulki skład **rubischczow na hłowu** a to wołmjanych, półwołmjanych a židźanych, w najnowschich a najpěknischich mustrach, wot najnižschich hacz do najwyschschich płaczisnow, **shawl-rubischcza,** židźane, półžidźane, wołmjane a półwołmjane, we wschěch barbach a mustrach, po 25 np. hacz do 3 tl., **wobalenske rubischcza, kapotty, shawle, filzowe ßuknje, moiréjowe schórzuchi, lama** hacz do najlěpschich družinow, **klejdowe stoffy** a to židźane, wołmjane a półwołmjane, w najnowschich mustrach, w tworje, ßo derje noschazej, jenobarbne a mustrowane, we wulkim wubjerku, **poßleschczowe zychi, wupjerki,** běły a módry **płat, plüsche** we wschelakich barbach a družinach, **ßuknjowe tkaniny, biber, kalmuk** a wschě stoffy k podschiczu.

So by kóždemu mojemu wotebjerarjej móżno było, sa mało pjenjes něschto rjane dostacz, ßym płaczisny wjele tunischo hacz hewak postajik.

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu, pódla měschczanskeje haptyki.

Saramowanje wobrasow (bildow)
kóždeho waschnja po najtunischich płaczisnach wobstara

Max Mütze na bohatej haßy 65.

Pychu sa bożedźěsczowe schtomiki,
lampki sa bożedźěsczowe schtomiki,
blidowe ßudobje k hrajkam,
wobbite piwne schkleńzy, kaž tež wschě druhe
schkleńzowe, porzelanowe a **steingutowe twory**
we wulkim wubjerku porucza

Max Mütze na bohatej haßy 65.

Budyska parna pjekarńja
rożku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Stwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 51. **Sobotu, 18. decembra 1880.** **Lětnik 39.**

K nawjedźenju.

Čji ßami cześćeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow", kotsiž chzedźa sa nje na **prěnje štwórtlěto 1881** do prědka płaćićź, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow" wotedadźa. Čji, kotsiž ßebi „Serbske Nowiny" psches póst pschinjesćź dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto sapłaćći ßo sa „Serbske Nowiny" na sakskich a pruskich póstach, kaž tež w druhich krajach němskeho khěžorstwa 1 marka, s pschinjeßenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzija.

Strasche nashonjenja jeneho amerikanskeho sastojnika na žeľesnizy.

Žeľesniczny cźah bě ßo wo zyku hodźinu sapośdźik. Wulki wětr, kotryž dwanacźe hodźinow sa ßobu sakhadźesche, bě na tym wina. Deschćź ßo s cźornych mróczelow jenoź tak lijesche a błysk a hrimanje njelubosnu nóz hischcźe bóle pohórschischtej. Runje ßydom hodźin bijesche, jako ßo cźeřwjene lampy cźaha nasdala pokasowachu, a ja s lóhka wodychnych pschi napohladźe tutych snamjenjow žiwjenja!

Tola nětko tu cźah bě a moja staroscź bě ßo tež minyła. Napjateho pak bě mje ta wěz tola cźiniła a k temu hischcźe tónle wjecźor druha naležnoscź pschińdźe, kotraź mje w njeměrje sdźerźa. S tutym cźahom dyrbjach pjenježny pakcźik, 13,000 toleř wopschijazy, dostacź. Na mnje hrósba stupasche, hdyž ßebi pomyßlich, so dyrbju tajku wulku hromadu pjenjes psches nóz pschi mni khowacź, hdyž tola zyle ßam sastawnischcźo (staziju) wobydlach.

Dwaj pucźowarjej wopuschcźischtaj cźah; po prawym dyrbjał rjez jedyn pucźowař, pschetoź druheho w drjewjanym kaschcźu s wosa sběhnychu.

„Schtó to je?" ßo wopraschach, jako hrósbneho hoscźa do sastawnischcźoweho twarjenja nießychu.

„Cźěło mojeje cźety", wotmolwi mi zusy knjes, kotryž bě wustupił. Wona je wnucźka knjesa Eldrida, kotrehoź budźecźe wěscźe snacź a ma ßo tu w ßwójbnym pohrjebnischcźu khowacź."

„Tak drje dyrbju cźěło psches nóz tu wobkhowacź?" ßo s nowa wopraschach.

„Haj", wón s krótka rjekny. „Myßlicźe ßebi, so móžu ßo hischcźe na kubło knjesa Eldrida podacź?"

„W tutym wichorje", jemu wotmolwich, „budźe ßo Wam to s cźeźka radźićź, ja Wam radźu, so byschcźe w bliskim hoscźeńzu psches nóz wostał."

Potom hischcźe zusbnikej pucź do hoscźeńza, schtwórcźhodźiny sdaleneho, pokasach a dźěch ßam k wjedźerjej cźaha. Tutón mi pjenježny pakcźik pschepoda a měnjesche: „Bjeř ßo na kedźbu, Jurjo! Tónle pakcźik doscź pjenjes khowa, so by jeneho naschich rubježnikow nawabił, Tebi kulku do hkowy sahnacź, prjedy hacź ßo teho dohladasch."

Ja jemu žortne wotmolwjenje dach, kotrež pak, hdyž sjawnje wupraju, jenoź nusowane s mojeje huby pschińdźe. Potom kondukteur snamjo da, lokomotiva wótrje sahwisda a w bliźschim wokomiku ßo cźah dale hibasche.

Ja sa cźeřwjenymi lampami hladach, kotrež ßo w nóznej cźěmnoscźi shubjowachu. Mi bě tak hrosno wokoło wutroby, dokelž ßo ßamolutkeho a wopuschcźeneho cźujach.

Do khěže sastupiwschi hischcźe ras na kaschcź, kotryž w kucźe sale stejesche, pohladach, a dźěch na to do ßwojeje stwicźki, so bych ßebi sa dołhi wjecźor wscho prawje duschnje pschihotował. Na pjezak někotre schcźěpki drjewa cźißnych a stajich wodu k wóhnju, so bych ßebi grog nawarił, natykach ßebi trubku a ßynych ßo, nowiny do rukow wsawschi, do ßwojeho stareho stoła. Wscho běsche sa wužiwanje měrneho wjecźora pschihotowane. Wětr, kotryž wonka wujesche, mi cźopku stwicźku pschecźelniwschu, dyźli hewak, cźinjesche.

Njedźiwajo na to wscho ßo mi tola nochzysche tak prawje spodobacź. Trubka ßo njepalesche, grog njeßłodźesche a nowinow njemějach žaneje kedźby. Jenoź so bych ßo rospjerschił, poczach na telegrafowy apparat poßłuchacź, kotrehoź klepotanje bě sa mnje łóhko srosymliwa rěcź.

Satraschne hrimanje na wokomik wscho pohłuschi, potom saßo na apparat poskhach a s dobom nastróžany poskocźich. Zyle jaßnje jeho ßłyschach klepotacź: „Kedźbuj na kaschcź." Po khwilzy s nowa: „Kedźbuj na kaschcź." A tsecźi ras: „Kedźbuj na kaschcź."

Sswój měr běch nětko shubił. Schtó depeschu scźelesche. Schto měješche wona prajićź? Ja s wěstoscźu sacźuch, so směju ßo něcźeho skeho hladacź. W strasche wsach ßwoju staru pistolu s kschinje, kotraź běsche wschak sersawa a njenatykana, a teho dla mi tež wjele pomhacź njemóžesche. Potom hischcźe ras sa tym ßlědźach, hacź je khěža derje sawrjena, sacźinich kedźbliwje wokeńzy a wotewrich durje, kotrež se stwicźki do sale wjedźichu, so bych kaschcźa stajnje kedźbu měł. Ja ßo sa apparat ßynych a praschach ßo wschě sastawnischcźa na liniji, hacź ßu mi telegrafowałe. Wschitke wotmolwichu: „Ně." Skóncźnje ßebi myßlach, so ßym ßo molił, podach ßo saßo k pjezakej a spochi na kaschcź hladach, kotryž ßo mi pschezo bóle hrósbnischi bycź sdasche. Na dobo apparat s nowa klepotasche: „Kedźbuj na kaschcź" a tuto warnowanje trójzy wospjetowasche.

Ja ßebi krucźe pschedewsach, so nochzu zyliczku nóz spacź, a cźißnych ßo, cźeźke schkórnje s nohow wusuwschi, swoblekany na łožo. Wichor bě pschestał a pomałku ßo jena hodźina sa druhej

miny. Mój czaßnik jědnacźe bijesche a potom dwanacźe. Wscho wosta ſ měrom. Lampa w ſali ßo dale ßwěcźesche a ja ſtajnje na kaſchcź kedźbowach. Na dobo ßo nózna cźiſchina pſches apparat pſchetorhny, kotryž saßo klepotasche: „Kedźbuj na kaſchcź.“

A ja na njón kedźbowach. S dobom mi bě, jako bych wot kaſchcźa někajki ſchcźerkot saßłyſchał a kaž by ßo ſnutska njeho ſchrub wjercźał. Wutroba mi pukotasche, ja ßwěru poßłuchach, a jako ßo ſchcźerkot wospjetowasche, ßo ſ cźicha sběhnych a piſtolu do ruki wſawſchi ßo k kaſchcźej ſchmórach. Tam ja ſ měrom ſtejo wostach a pytnych, kak ßo w nim ryhel naſad ßuha. W bližſchim wokomiku ßo wěko pomałku wusběhowasche. Mje pocźa bojoſcź pſchimacź. Napohlad běſche jara hróſbny, ale ja ßo tola khróble na kaſchcź walich. Schtóž abo ſchtož w nim běſche, njeßmědźiſche won, to běſche mi jaßne, a jako wěko ſ zyłej mozu dele tłóczach, daſche ßo w kaſchcźu bolostny kſchik ßłyſchecź. Nětko wjedźach, ſo žane ſcherjenje pſchede mnu nimam. S gławtom tón, kiž běſche w kaſchcźu, ſpytowasche wěko sběhnycź. Ale jeho móz k temu njedoßahasche.

Ja na kaſchcźu ßedźo wokoło ßebje hladach, ſo bych něſchto namakał, ſ cźimž bych móhł wěko kaſchcźej twjerdźe pſchiwjaſacź. S boka leżachu někotre ſchtryki. Ja je ſhrabnywſchi ſ nohomaj pod kaſchcźom pſcheßunych, wobwich je dwójzy wokoło njeho a ſwjaſach twjerdy ßuk. Nětko khwatnje po hosdźe a hamor ſkocźich a wěko pſchiklepowach, njedźiwajo na žałoſcźenje mojeho jateho. A to drje njetrjebam pſchiſtajicź, ſo njejßym tehdom hosdźow lutował. Potom w ſkoku k apparatej khwatach, dach „allarm“ do bližſcheho ſaſtawniſchcźa a proſchach naležnje wo pomozny cźah; pſchetož ja wjedźach, ſo ßo ſ dotalnym podawkom nózna ſtrachota njeje ſkóncźiła. Lampu wuhaßnywſchi ßo ſ krótkim žeſeſnym kijom wobronich. „Pomozny cźah je wotjěł“ pſchińdźe ſignal po telegrafje, a ja dalſche wězy, kotrež dyrbjachu ßo ſtacź, w dobrym měrje wotcźakowach.

Dźeßacź mjeńſchinow (minutow) bě lědma ſaſchło, jako wonka ſtupacź ßłyſchach. Pſched khěžu něchtó ſaſta, potom ſ cźicha kłapasche. Ja žaneho wotmolwjenja njedach. „Michale!“ ſawoła ßo wonka, a jako wſcho ſ měrom wosta, kłapasche nózny hóſcź něſchto ßylniſcho. Ja ßo hiſchcźe pſchezo ſ měrom ſadźerżach. Na dobo ßo ſ wulkim wotmachom do duri praßny. Jena deſka bě wuraženа a ruka pſches dźěru ſa ſank pſchimny. Ja ruku khróble ſhrabnych, žadławe běđźenje ßo ſapocźa. Mój napſchecźiwnik chzyſche ßo ſe wſchej mozu wußwobodźicź. Ja pak jeho, kaž ſe žeſeſnymi kłěchcźemi dźerżach. Tak běchmoj něhdźe dźeßacź mjeńſchinow naju mozy měrikoj, jako mi mój njepſchecźel ſ helſkim ſelenjom pſchijěſd žeſeſnicźneho cźaha woſjewi. Wón ßo hiſchcźe raz ſ zyłej mozu napjeraſche, ſo by ßo ſ mojeju rukow wutorhnył. Powjetſchi pak hroſa pola njeho mozy, dha mi nadźija nowu khróbłoſcź da. Ja jeho njepuſchcźich.

Nětko lokomotiwa ſahwiſda, cźah na dwórniſchcźo pſchijěđźe. Spěſchne krocźele ßo bližachu.

„Tu wón je!“ někotre hłoßy wołachu, a ja cźujach, kak teho pakoſcźaka jimachu.

„Wotcźiń!“ mi moji pſchecźeljo ſ bližſcheho ſaſtawniſchcźa pſchiwołachu.

Ruku puſchcźiwſchi durje wotewrich. Rubjeżnik leżeſche ſwjaſany na ſemi.

„To je dobre popanjenje“, woni měnjachu, „to Tebi 500 toleŕ pſchinjeße.“

„To hiſchcźe njeje wſcho“, ja prajach, „w ſali druhi jaty leži.“

„Hdźe? hdźe?“ ßo ſe wſchěch ſtron praſchachu.

Na kaſchcź pokaſawſchi jim moje naſhonjenje powjedach. My ßo něko hotowachmy, ſo bychmy kaſchcź ſ nutſka bliže wobhladali. To njebě žane lóhke dźěło.

Skóncźnje pak bě wěko wotražene. My kaſchcź khwatnje wotewrichmy, a prjedy hacź mějeſche podhladne cźěło cźaß ßo pośběhnycź a ſ revolverom (piſtoliju) w ruzy na naß wutſělicź, běchmy jeho hižom do putow ſankli.

Bě to jedyn ſ najſtraſchniſchich rubjeżnikow ſ Michigana, na kotrehož hłowu bě knježeŕſtwo 1000 toleŕ wuſtajiło. Ja pſches njeho a jeho towaŕſcha ſtatnu prämiju wot 1500 toleŕ ſaßłużich a dostach wyſche teho nahladny dar wot knjeſa kublerja Eldrida, jako jemu jeho 13,000 toleŕ pſchepodach.

Nózny ſtrach bě ßo mi derje ſapłacźił. Ja buch pſches njón wyſche teho wjelemjenowany a ßławny muž, ale ja tola nochzył žanu druhu podobnu nóz pſchětracź. Na kónzu njepſchińdu pſchezo depeſche, kotrež žaneho wotpóßłarja nimaja.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud (ſchöffengericht), 30. novembra.

(B. N.) Twaŕſki miſchtr Simon w Lětonju trjechi 23. oktobra cźłowjeka, kotryž ßo napjeraſche, wſchelake kruchi twaŕſkeho drjewa wotnjeſcź. Běſche to dźěłacźeŕ Auguſt Töpfer ſ Lětonja, kiž ſa to dźeń jaſtwa doſta.

Žiwnoſcźeŕ Auguſt Pjecźka w Barcźe ßo 29. julija ſe žiwnoſcźerjom K. H. Paulom wadźeſche, pſchi cźimž wón tuteho „paducha“ mjenowaſche. Wón bu teho dla k 5 hriwnam (markam) ſchtraſy wotßudźeny.

Khoſtanſka komora, 4. dezembra.

Dźěłacźeŕka Juliana Müllerowa ſ Holzy běſche 11. haprleje khlamarjej a korczmarjej Rychtarjej w Huſzy wóßom kołbaſkow, 1 mk. 20 np. hódnych a něſchto mało pjenjes kranyła. Dokelž bě hižom wjazy krócź khoſtana, doſta tſi měßazy jaſtwa.

Lawniſki ßud 3. dezembra.

Murjeŕ Jan Wyrgacź ſ Barta běſche w auguſtu pola rendanta Roolſa w Subrniczźy jenu roku, 15 mark hódnu, wſał a ju ſa 90 nowych pjenjeżkow tyſcherjej Güttlerjej w Bukojnje pſchedał. Wón bu tajkeho paduchſtwa dla k jenemu tydźenju jaſtwa wotßudźeny.

W prěnich dnjach auguſta bě ßo ßłużobnej dźówzy rodźenej Brühlez w Rakojdach jena blota ſhubiła. Jena druha dźówka jej radźeſche, ſo by k žiwnoſcźerjej-najeńkej E. W. Neitſchej w Barcźe ſchła, pſchetož „tón móže paduchow wopißacź a kranjene wězy ſaßo pſchinjeſcź.“ Duž tam wona dźěſche. Wona jemu ßwoje ſchkodowanje wupowjeda, ale to wón hižom wjedźiſche, kaž ßam wudawaſche. Jako jeho wona praſcheſche, kak by tu blotu ſaßo doſtacź móhła, jej wón wotmolwi, ſo dyrbi teho dła prjedy do ßwojich knihow pohladacź. Potom wón po ſkhodźe horje dźěſche a hakle ſa 15 minutow ſaßo dele pſchińdźe a jej praji, ſo by wona jenož ſ měrom domoj ſchła, a je-li ſo ta blota njebudźe ſa tſi dny ſaßo na ßwojim ſtarym měſcźe leżecź, dha dyrbi jenož ſaßo k njemu pſchińcź a wón chze jej potom teho paducha wopißacź. Wona ßo na to wopraſcha, ſchto je winojta a jemu, jako wón 25 np. žadaſche, ſa jeho wědomnoſcź 50 np. da. Tſi dny ßo minychu, ale blota ſaßo njepſchińdźe. Duž wona ſaßo k Neitſchej dźěſche, tola tón hižom wjedźiſche, ſo blota ſaßo pſchiſchła njeje, poda ßo ſaßo po ſkhodźe horje, pſchińdźe ſ knihemi dele, a jej něko žónſku wopißa, kotraž je tu blotu kranyła, Brühlez prajizy, ſo by něko k žandarmej

schła a temu tu wěz k wjedźenju dała. Duž ta wěz pšched ßud pšchińdźe a Neitsch bu k jenemu dnju jastwa wotßudźeny, dokelž je tej dźówzy tajku ßměschnu radu dawał a ßebi sa to wot njeje hischćże sapłaćźicź dał.

Towarstwo k pomozy studowazych Sserbow.

S radoscźu móžu dźenßa k nawjedźenju dacź, so je liczba naschich ßobustawow nětko hižom cźißko 100 pschekrocźiła. Kaž ßo mi s dobrym prawom sdasche, běsche ßo tež někotrych ßobustawow dla smólka stała a to w tym napohladźe, so běchu drje hižom pschijate, njeběchu ßo pak hischćże wosjewiłe. Ja je teho dla wo samolwjenje proschu, s wosjewjenjom jich mjenow tež s dobom mjena s nowa pschijatych ßobustawow wosjewjujo. Ssu pak to ßlědowazy knježa:

a) Rjadne ßobustawy:

96. Jäkel, farař w Huszy. 97. Sarjeńk, zyrkwiuski wuczeř w Hrodźischćźu. 98. Kruschwiza, farař we Wjerbnje. 99. Rychtař, farař em. w Budyschinje. 100. Nowak, kapłau w Budyschinje. 101. Pjetschka jun., rěsbař w Budyschinje. 102. Měrsch, pschekupz w Budyschinje. 103. Nowak, cźěßla na Židowje. 104. Nutniczański, rycźeřkubleř w Zyżezach.

b) Wurjadny ßobustaw:

105. Knjeni Bretschneiderowa w Drażdźanach. —

Njech nasche towarstwo dale roscźe a kćźeje, so by ßwoje wotpohladanje, ßerbskemu ludej k służbje bycź, dale a bóle dopjelnicź móhło. Daj to Bóh!

Referendar **Mütterlein**, pschedßyda T. P.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Drażdźan pißaja, so staj ßo kral Albert a prynz Jurij póndźelu rano w prěnjej hodźinje s Barlina do Drażdźan wróćźiłoj. Wonaj běschtaj wot němskeho khěžora na hońtwu w grunewaldskim lěßu pscheproschenaj. Na tutej hońtwje hońtwarjo 329 schtuk swěriny tšělichu.

— Ministerstwo snutskownych należnoscźow je porucźiło, so dyrbi ßo kóżde cźěło s najmjeńscha sa 4 krócź 24 hodźin pohrjebacź abo tola do cźěłoweje komory na pohrjebnischćźu stajicź. Schtóž po tej pschikasni njecźini, ma hacź do 100 mk. schtrafy dacź.

— W Lipsku je wot někotrych lět pschi tamnischim universitecźe tak mjenowany ruski seminar sa tajkich njeruskich studentow, kiž w Lipsku na khósty ruskeho knježeřstwa studuja, so bychu potom na ruskich gymnasijach wuczerjo byli. Tajki seminar běsche woßebje sa njeruskich Sskowjanow postajeny, dokelž kóżdy Sskowjan rusku rěcź lóhko nawuknje. Někotsi łużiszy Sserbja, tójschto Cźechow, Sskowakow atd. tam studowachu. W nowschim cźaßu je pak tam mało Sskowjanow na studowanje pschischło, cźehož dla je ruske knježeřstwo wobsankło, tutón seminar sahnacź. Tak ßo ta wěz ma a niz tak, kaž wschelake němske nowiny powjedaja, mjenujzy, jako by ruske knježeřstwo s njepscheczelstwa pschecźiwo Němzam spomnjeny seminar sahnacź chzyło.

— S Großenhaina wóndano pißachu, so je 4. dezembra popołdnju w Peritzu khětro ßylne semjerżenje było. Schkoda pak ßo njeje żana stała.

— Drażdźanski pschißażny ßud je wóndano kowarskeho Großu s Lorenzkirchena k ßmjercźi wotßudźił, dokelž bě wón ßwoju lubku do hłubokeje wody storcźił, so bě ßo ta pšched jeho wocźomaj tepła. Großa je mjenujzy jara skupy cźłowjek a dokelž ßebi myßlesche, so je jeho lubka ßamodruha a so budźe wón posdźischo na wotcźehnjenje dźěscźa pjenjesy płacźicź dyrbjecź, dha ju wón radscho skónzowa, so by ßwoje pjenjesy skhowacź móhł. Jeho hrosny skutk bě ßo pak wysche teho podarmo stał, pschetož jeho lubka ßamodruha njeběsche, kaž ßo po jeje ßmjercźi pokasa.

— Pschi njewjedrje, kotrež sańdźenu njedźelu w sakskej Hornjej Łużizy běsche, błysk w Dornhennersdorfje do Ehrentrautez domskich dyri a je do procha a popjeła pschewobrocźi.

Němske wójsko budźe w pschichodnym lěcźe wopschijecź: 18,128 offizierow, 427,264 wojakow a 81,629 koni. Pschibytk, s kotrymž ßo wójsko k lětu powjetschi, wopschija: 901 wyschkow, 25,615 wojakow a 1736 koni; mjenujzy ßo nowosakoża w Pruskej 8 infanterieregimentow a 1 bataillon, 1 pólny artillerieregiment a 24 batterijow, kaž tež 1 pěschi regiment artillerije; w Sakskej 2 infanterieregimentaj a 2 pólnej batteriji; w Bajerskej 1 infanterieregiment a 4 pólne batterije; we Württembergskej 2 pólnej batteriji.

— Po wschěch Němzach ßo w tu khwilu jara njepscheczelszy pschecźiwo żidam rěcźi, dokelž ßu kscheścźijenjo sa tym pschischli, so jim żidża pjecża wjele schkody cźinja.

— Wjeřch Bismark, wo kotrymž ßo powjedasche, so bórsy se ßwojeho rycźeřkubła do Barlina pschijěźe, je ßebi pjecża tu wěz hinak pschemyßlił. Wón w Frtedrichsruhe wostanje, dokelž měni, so jemu trjeba njebudźe, ßo na jednanjach pruskeho ßejma, nětko w Barlinje wuradźowazeho, wobdźělicź.

Awstrija. Awstriski krónprynz Rudolf ßo w februaru pschichodneho lěta woženi a ßo teho dla sa jeho nowe hospodarstwo to a druhe kupuje, tež maja ßo w tym hrodźe, hdźež budźe se ßwojej młodej mandźelskej bydlicź, wschelake wupyschenja stacź. Wóndano běsche něchtón we Winje, hdźež khěžorska ßwójba bydli, powjedał, so ßu ßo wschitke te sa hospodarstwo a wobydlenje trěbne wězy młodeju mandźelskeju we wukraju a to najbóle w Parisu kupiłe a so je ßo sa nje nimale million schěßnakow wudało. Duž njeměješche winska měschcźanska rada niczo nusnischo cźinicź, hacź so wosjewi: Winska měschcźanska rada, kotraž je wobsankła, so ma ßo k cźeścźi żeńtwy krónprynza Rudolfa rjany ßwjedźeń s pyschnej hoscźinu wotdźerżecź a na woboje 40,000 schěßnakow nałożicź, nětko postaji, so ßo to stacź nima, dokelž maja wschón wużitk s krónprynzoweje żeńtwy jenož zusnizy we wukraju. Ale sa někotre dny ßo pokasa, so ßo krónprynzoweje żeńtwy dla s khěžorskeho dworu żadyn pjenjezk do wukraja dał njeje, ale so je jedyn winski pschekupz, kiž sa krónprynzowe hospodarstwo dźěła, ßebi bjes teho wjedźenja sa 9000 schěßnakow to a druhe kupił, schtož w Awstriji njeje dostacź móhł. Jako ßo to rosnjeße, winska měschcźanska rada s nowa postaji, so ma ßo tón rjany ßwjedźeń s tej rjanej hoscźinu tola wotdźerżecź. Ale s wobeju niczo njebudźe; pschetož khěžor, kotryž je tu wěz sa sło wsał, je měschcźanskej radźe prajicź dał, so by wona te 40,000 schěßnakow, sa ßwjedźeń a hoscźinu postajenych, tola radscho bjes winskej khudźinu rosdźěliła a so chze wón 20,000 schěßnakow a krónprynz udolf tež 20,000 k temu pschiwdacź. — Nětko ßo winszy radni knježa rad na haßu won njepokasaja, dokelž jich wschón ßwět wußměschuje.

Franzowska. Jedyn s najhórschisch franzowskich kommunardow a rypakow, wěsty Rochefort, je ßo s wuwołanym Gambettu, pschedßydu franzowskeho ßejma (landtaga) swadźił, dokelž temu sawidźi, so ma wulku móz w kraju. Ale Gambetta a jeho pscheczeljo nětko Rochefortej s jeho prjedawscheho żiwjenja tejko njekasanstwa na ßwětło cźahnu, so ßo sda, jako by Rochefort zyle njecźeßny a njekniczomny cźłowjek był.

Jendźelska. W Irlandskej njeměr a njespokojnosćź bjes ratarjemi dale a bóle pschibjera, cźehož dla je lohko móžno, so s teho dosćź wulke krejpschelecźe nastanje. Jendźelske ministerstwo nětko pjecźa wo to wuradźuje, hacź by wulke wójsko do Irlandskeje póšłało a tamnischi njeměr s gwaltom podcźischcźećź dało.

Hodow bliskosćź.

Hodow bliskosćź — kajka radosćź!
Hodow bliskosćź wobsboža.
Ty mi dźenša spomnisch na dosćź
Na cźaš mojoh' dźěćźatstwa,
Kiž kaž šon je mi šo minył —
Njebjeski šon sbožomny,
Kiž mje wodźesche dny hodow
Pod schtomik tón jědliny.
Bože dźěćźo mi jón spožćźi,
Wone mi jón wupyschi.
Komuž šo na Božej semi
Tajka radosćź wosjewi,
Tón njech nětko wupyschuje
Krašny schtomik hodowny
A s nim mólcźkich swješeluje
Sa hodowne rjane dny.
Tak so bychu lubosćź twoju
S dźakownosćźu spósnałe,
Wuprajiłe radosćź šwoju
Sa tón dar tej' lubosćźe.
Tute šłowa se rta dźěćźi
Ssu kaž balsam njebjeski,
Kotryž twoju starosćź w šwěćźi
Wschitku tebi sahoji.
Tak, mój kschesćźijano, wschudźe
Ssy psches lubosćź sbožomny,
Schto pak Bóh cźi daricź budźe,
Na lubosćźi bohaty?
Wón cźi šwojoh' šyna scźele,
S nim dźěl hnady wěcźneje,
K wěcźnom' žiwjenju cźe wjedźe
A cźe sbóžnoh' cźinicź chze.
Hlaj, tu widźisch Božu radu,
Kiž psches wschitke schazy dźe,
Duž spomń tež na jeho hnadu,
Pschipósnaj ju wutrobnje.
W njebješach wschě skórźby sańdu,
Tam ta wěcźna lubosćź je,
Tam ju jeho šwěrni nańdu:
Bóh je wócźez lubosćźe!

G. Hataš.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sańdźenu njedźelu mějachmy tudy njewjedro, pschi kotrymž šo šylnje błyskasche a tež dosćź móznje hrimasche. Njesbože šo njeje žane stało a šnežk, kiž padasche, tež dołho ležo njewosta.

— Bjes tymi wucźerjemi, kotsiž šu sańdźeny tydźeń pruhowanje wólbokmanosćźe wobstali, šu tež tsjo Sserbjo a to k. Mikkawsch Cźoch w Sdźerju, k. Hila w Cźornezach a k. Schmola w Stróži.

— Wóndano jedyn kóń tudomneho dźěłacźerja Handrija Wicźasa (Lehmanna) tak straschnje kopny, so dyrbjachu wobschkodźeneho do hojernje donjesćź.

— W tychle dnjach pucźowasche psches nasche město wošebny pólski wjerch Adam Czartoryski. Wón šebi wschelake šerbske knihi nakupi, so by šerbsku rěcź bliže sesnał.

Se Židowa. Pschi poślenim ludlicźenju je šo tudy 2863 wobydlerjow naliczjiko, mjes nimi 1341 muskich a 1522 žónskich, kiž w 253 domach a 778 hospodarstwach bydla.

S Jeńkez. Pschi ludlicźenju, kotrež šo 1. dezembra měješche, pokasa šo, so maja Jeńkezy 253 wobydlerjow, mjes nimi 235 Sserbow a 18 Němzow. K poślenschim je šo tež 1 hłuchoněmy pschiliczjił.

G. Schmidt.

S Wósporka. Tudy je nětko w 213 domach a 314 hospodarstwach 1248 wobydlerjow a to 592 muskich a 656 žónskich.

§* Se Sarycźa. Pschi powschitkomnym ludlicźenju, dźeń 1. dezembra t. l., je šo w naschej wšy naliczjiło: 68 muskich a 79 žónskich, 47 ženjenych, 88 nježenjenych a 12 swudowjenych; po wěruwusnacźu 131 lutherskich a 16 katholskich; 133 Sserbow a 14 Němzow, w hromadźe 147 wošobow. To by było 3 wjazy, hacź psched 5 lětami.

S Łupoje. W naschej zyrkwi budźe šo 1. dźeń hodow Boža šłužba dźerźećź a 4. njedźelu adventa rano wot 8 hodźin němske wotkasanje a prědowanje.

S Brěsynki. Blisko tudomneje wjelcźeje hory je šo 12. dezembra wjecźor w 10 hodźinach fajma, kublerjej Michałej Wicźasej (Lehmannej) šłuschaza, wotpaliła. Wona wopschijesche 30 kop pscheńzy a 20 kop wowša. — Ludźo měnja, so někajki stóstnik wokoło dunda a fajmy sapala.

S Klukscha. Na tudomnych knježich ležomnosćźach je šo 10. dezembra wjecźor w 10 hodźinach wulka fajma, knježemu najeńkej k. Clausej šłuschaza, wotpaliła. W njej běsche 150 kop rožki.

S Noweje Wšy nad Sprewju. W tudomnej Reuterez papowej fabrizy měješche 9. dezembra dźěłacźerka Winzarjowa to njesbože, so s rukomaj pod jenu walzu pschińdźe, kotraž jej někotre koscźe skama.

S Nošacźiz. Na tudomnych knježich ležomnosćźach sańdźenu njedźelu popołdnju jeneho hubjenje swoblekaneho cźłowjeka w hrjebi ležazeho namakachu, kiž ani koschle njeměješche a běsche bošy. Wón běsche hižom tak šłaby, so na pucźu do wšy wumrje. Po pucźowanskim passu, kotryž pschi šebi měješche, bě to 25lětny cigarrydźěłar E. R. Roßberg s Ikowiz pola Mischna.

„Zaßnik" pische:

S Khocźebusa. Knjes farar Lany w Schlesynskej je sa druheho duchowneho pschi tudomnej šerbskej zyrkwi wuswoleny. (Wón je, kaž šłyschimy, tuto wuswolenje tež pschijał. Red.)

S Lubnjowa. Kóń, 26. novembra burej Burischej w Ragowje kranjeny, je šo w Parzowje wušlědźił. Jedyn tamnischi bur je jeho zusemu cźłowjekej se šwojim šamšnym konjom wotměnił. Nětko je dyrbjał Burischej jeho konja darmo sašo dacź, a hdźe je jeho šamšny kóń wostał, sa tym ma šam hladacź a budźe drje jara cźežko, jeho wušlědźicź.

S Wjerbna. Bur N. běsche wutoru popołdnju w Bórkowach w młynje. Jako bě muku dostał, jědźesche k korcźmje, so by jedyn schkrabnył. W Bórkowach je pak wjele korcźmow, a dokelž běsche jara lacźny, hischcźe do jeneje dźěsche, a sapschah wonka wosta. Ale jako sašo k wosej pschińdźe, bě kórz muki prjecź — a wschitke pytanje a wschitka skórźba jón njewróćźi.

Přilopk.

* Lubij ma nětko 6701 wobydlerjow, Chemnitz 94,868, Freiberg 25,431, Großenhain 11,100, Shorjelz 49,884, Drażdźany 220,216, Lipsk 148,716, Halschtrow 1395, Połcźniza 3039, Biskopizy 4794, Žitawa 22,313, Barlin 1 million 118,630.

* W Drażdźanach šo w tu khwilu jedyn Cźech s Morawy pokasuje — wón rěka Drasal — kiž drje je nětko najwjetschi cźłowjek na šwěćźe, pschetož wón měri po dołhosćźi połpjata łóhcźa.

Jeho stawy ßu k jeho dołhoscźi pschiměrjene a po tajkim wjele ßylnische a tołsche. Jedyn pjerschczeń, kotryž ma na porscźe, je tak schěroki, so móžesch toleŕ psches njón cźißnycź. Drasal je po prawym bur a w ßwojej wßy ßobustaw gmejnskeje rady.

* Jako ßo sańdźenu wutoru njedaloko Pieschena pjecź cźłowjekow na jenym cźołmje psches Łóbjo wjesechu, ßylny wětr cźołm powali a wschitzy ßo tepichu.

* (E. Ch.) We Wyßokim Bukowje ßu ßo sańdźenu póndźelu wjecźor domske sahrodnika G. Schimjeńza wotpalike. — Kulowski hodowne hermank ßo lětßa pschichodnu póndźelu, 20. dezembra, wotdźerźi.

* Wóndano jedyn kubleŕ s Pasewalka w Barlinje wo 50 mk. wjetowasche, so chze tsi 5markowske słote pjenjesy późrjecź. Wón to scźini a po tajkim tym, kiž běchu pschecźiwo njemu wjetowali, 50 mk. wotdobu. Ale ta słota jědź njeje jemu tyka, wona bě jemu jene cźrjewo wobschkodźika, so to tak sacźekny, so dyrbjesche wón wumrjecź, hacź runje bě lěkarsku pomoz pytał.

* S Hamburga a Bremena pißaja, so ßo njeje sa wjele lět tejko ludźi s Němzow do Ameriki pschecźahowało, kaž lětßa, a ßo po tajkim sda, so ßo jim w Němzach wjazy njelubi. W tu khwilu je do Hamburga tejko wucźahowarjow pschijěło, so łódźe njedoßahaja, kotrež bychu jich do Ameriki pschewjeske.

* We hłownym rumunskim měscźe Bukareschcźe je jedyn cźłowjek, s mjenom Petrarn, s wulkim nożom na ministra-pschedßydu Bratiana nadpad scźinił a jeho sakłócź pytał. To pak ßo jemu njeje radźiło, tola je Bratiano cźężko doscź ranjeny. Nadpadnika ßu hnydom jimali a do jastwa wotwjedli. Wón je, kaž ßam wudawa, ßobustaw tajneho sběžkarskeho towarstwa.

* W Nemetu blisko Sahrjeba je semjerźenje tamnischu zyrkej powaliło. Duž dyrbjesche ßo tam wóndano wóßom ßlubjenych porow wonka pod lipu, njedaloko zyrkwje stejazej, wěrowacź dacź.

* Blisko Benygraigu (w Jendźelskej) je ßo 10. dezembra w jenych kamjeńtowuhlowych podkopkach sły powětr sapalił a něhdźe 80 hewjerjow ßo sadußy.

* W Sahrjebje (Agramje) semja s cźaßami sarźi, ale storki njejßu wjazy tak ßylne, so bychu schkodu nacźinicź móhli. — Wobydlerjo twarjenja, dotal wobschkodźene, pilnje porjedźeja, abo tajke, kotrež ßo wjazy porjedźicź njehodźa, wottorhuja.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Jan Sarink, krawz pod hrodom, s Helenu Kopacźez s Brěsynki. — Korla August Wóschik, dźěłacźeŕ w Khelnje, s Hanu Marju Schwojez tam.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Lisbetha, Jana Ernsta Grosche, wobydlerja, dź. —

Michalska zyrkej: Pawoł Arno, Pawoła Moritza Seilerja, kublerja-najeńka w Bórku, ß. — Jan Wylem, Jana Hanuscha, kamjenjerja na Židowje, ß. — Marja Martha, Jana Bohumiła Bayera, pschadneho mischtra pod hrodom, dź. — Korla Pawoł, Bohumiła Georgija, wobydlerja na Židowje, ß. — Helena Hedwiga, Jana Handrija Wowcźerka (Schäfriga), khěžerja na Židowje dź. — Hana Theresija, Jana Bohuwěra Wawrika, wobydlerja w Jeńkezach, dź.

Katholska zyrkej: Hedwiga, Jana Sahrodnika, schewza a khěžerja dź. — Martha Marja, Pětra Budy, fabrikskeho dźěłacźerja w Dźěźnikezach dź.

Zemrjeći:

Dźeń 25. novembra: Korla Ernst Herzog, krawski s Něcźina, 27 l. — Marja Theresia, Jana Ducźmana, kublerja w Hněwßezach, dź. 2 l. 6 m. — 26., Ernestina Theresia, Jana Augusta Krawza (Schneidera) khěžera na Židowje, dź., 3 l. 6 m. 22 d. — Miklawsch Hascha, wobydleŕ na Židowje, 52 l. 5 m. — 27., Hendricha Kiliana, dźěłacźerja w Delnjej Kinje, morwonarodźena dź. — 28., Jurij Juranz s Lutobcźa, 59 l. — 29., Emil Hermann, Korle Augusta Ssymanka, wobydlerja na Židowje, ß., 5 m. 17 d. — 30., Khrystiana Karolina Säuberlichez, ßłużobna dźowka w Wulkim Wjelkowje, 29 l. 5 m. 16 d. — Arthur Emil, F. L. Herolda, hoscźeńzarj-najeńka w Hornjej Kinje, ß., 3 m. 14 d.

Telegrafiski bureau w prědkownym twarjenju pósta (na bohatej haßy), po jenym skhodźe, je kóždy dźeń wotewrjeny wot rano 8 hacź wjecźor 9 hodźin.

☉ Ludźo, kotrychž powołanje wyschsche napinanje rěcźazych organow žada, kaž n. p. wucźerjo, duchowni, wyschkojo, spěwarjo, dźiwadelnizy atd. ßu jara cźasto psches trajnu indisposiziju, kotraž ßo psches schkropawoscź hłoßa, psches ßamu dybawoscź a kaschel pokaže, w ßwojim powołanskim skutkowanju sadźěwani, woßebje ßu woni nakhileni jara łóhko k katarrhalskim affekźijam dychawy. — So by ßo tuta, po wjedźeńskich nashonjenjach nowscheho cźaßa se sahorjenja židźikóźkow nastata njespodobnoscź łóhko a rucźe wotstronila, je jenož trjeba, so ßo wot hodleŕskeje haptyki w Frankfurcźe a. M. zyle njeschkódne Dr. Voßowe katarrhpille, tysku po 75 np., wužija. Wuspěch je spodźiwny. — Tute pille ßu w **Budyschinje** we **woběmaj haptykomaj** w blachowych tyskach se sakońskej sakitanskej marku a s saksimilom Dr. E. Voßa k dostacźu.

Płacźisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 11. dezembra 1880.

Žitowy dowos: 3367 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pscheńza	50 kilogr.	10	71	11	61	10	42	11	91
Rożka	= =	10	76	11	20	10	91	11	20
Jeczmjeń	= =	7	61	8	33	7	61	8	33
Wowß	= =	6	50	7	—	6	50	7	—
Hróch	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	= =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	= =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka	= =	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny	= =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra	1 =	2	50	2	70	—	—	—	—
Ssyno	50 =	2	20	2	70	—	—	—	—
Sstóma	1200 pt.	18	—	20	50	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
232 schtuk, schtuka po 9 m. — np. [3 tł. — nßł.] hacź 19 m. 50 np. [6 tł. 15 nßł.]

Por konjow (apfelschimmel),
8 a 9 lět starej, 12/4 wyßokej, bjes poroka, staj, dokelž staj wysche, tunjo na pschedań w Njeßwacźidle 26 b.

Němski Phönix (Deutscher Phönix),
sawěscźaze towarstwo w Frankfurcźe a. M.

Sakładny kapital: ℳ 9,428,580. Reservy: ℳ 2,727,434.

Po ßmjercźi nascheho dotalneho agenta knjesa **Ewalda Brauna w Budyschinje** je agentura hornjeho towarstwa wote mnje

knjesej pschekupzej **C. A. Siems,**
w firmje **J. G. Klingst Nachfolger**
w **Budyschinje**

pschepodata.

Němski Phönix sawěscźuje psche **wóhnjowe schkodowanje: mobilije, twory, fabrikstu nadobu, pólne płody w bróżnjach a w fajmach, skót a ratarske wězy wschěch druźinow** po wschomóżno tunich, **twjerdych** prämijach, tak so ßo na žane waschnje dopłacźowanja njestanu.

Knjes **Siems** je hotowy, tajke sawěscźenja towarstwa horjebracź a ßu pola njeho prospekty a formulary **darmo** dostacź, a chze wón też na naprashowanja wschě trěbne wukasanje rady dacź.

W Lipsku, w dezembru 1880.

Julius Loewe,
generalny agent Němskeho Phönixa.

Heinrich Müller w Lipsku,

wunamkař a fabrikant prawdźiweho korjeńskeho wolija

w lěcźe 1852,

porucza k pjecźenju tykanzow a schtryzlow ßwój s kóždym lětom ßo bóle spodobazy

korjeński wolij

(gewürzöl)

a maja jón w **Budyschinje** na pschedań ßlědowazy knjeza:

August Bartko,	**Th. Grumbt,**	**C. A. Mickan,**	**Richard Pötschka,**
Wilh. Berger,	**Herm. Kirschner,**	**Joh. Mießner,**	**Gust. Poser,**
Friedr. Braun,	**J. G. Klingst Nachf.,**	**Moritz Mörba,**	**Ad. Rämsch,**
G. A. Dietrich,	**W. Kögler,**	**Arno Möckel,**	**Gustav Römer,**
Otto Engert,	**Hermann Kunack,**	**G. A. Mager,**	**Wilh. Schamlott,**
Ginzel & Ritscher,	**Hermann Lemke,**	**A. Niemschka,**	**C. H. Schmidt,**
E. Glien,	**C. A. Lehmann,**	**Carl Noack,**	**J. T. Schulze,**
J. T. Glien,	**H. Lindner,**	**Carl Pötschka,**	**Joh. Wannack,**

J. Rämschez herbja we Wósporku, **E. Krausa** w Njeßwaczidle pola Rakez, **Paul Mickel** w Ketlizach a poruczam ja jich sklad czesczenym Sserbam a Sserbowkam k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Heinrich Müller, fabrikant w Lipsku.

☛ Dokelž ßo w nowschim czaßu wjele korjeńskeho wolija pschedawa, kotryž pjeczwo zyle skasy, dokelž ßo husto schkódne wutki nałožuja, dha proschu, so bychu ßo czesczeni wotebjerarjo psched schkodu wobarnowali a ßwěru na etiquettu hladali, hacž mjeno a firmu bleschka a etiquetta wopschija. **H. M.**

W Nowej Wßy pola Njeßwaczidła je **khěža** czißko 16 s 1 kórzom pola hnydom na pschedań. **Hana Henkowa.**

W Lusy je maßivna **khěža** czißko 18 s dwěmaj stwomaj a se sahrodu hnydom na pschedań a je wscho dalsche tam shonicź.

W Dźěchorezach czo. 14 je

sahrodniska žiwnosczź

s 8 kórzami pola hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań.

Aukzija.

Póndźelu, 27. dezembra 1880, jako na tsecźim dnju hodow, budźa ßo w Jeńkezach czo. 30b pod wjedźenjom wjeßnych grychtow: 21 poßleschczow, 13 hkowakow, 1 ßykanjowa maschina, 1 wulka a 1 mała decimalna waha, 2 dybsaczňaj czaßnikaj a 1 sczěnski czaßnik, wschelaka drasta, kiž je hischcze w dobrym rjedźe, módry a běły płat, stoff k jenym kholowam a wschelake druhe wězy sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk dopołdnja po dźewjeczich.

Förminda.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisska dźěło-pschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Pschedawanje khěžneje ležomnosczě.

Herbstwodźělenja dla budźe ßo psches podpißaneho **khěža** Cat. No. 75 se sahrodku njebocźiczkeje **Marje** swudowjenej **Kuhmannowej** w Bukezach na tsecźim dnju hodow (27. dezembra) 1880 dopołdnja wot 10 hacž do 12 hodźin pschedawacź.

Na kupjenje smyßleni chzyli ßo na pomjenowanym dnju w naspomnjenej khěži sejncź a ßwoje ßadźenja sczinicź.

Wuměnjenja a dalsche wukasanja dawaja

W Bukezach, 12. dezembra 1880. **wjeßne grychty, Lehmann.**

Drjewowa aukzija

na sdźerjanskim revieru.

Ssrjedu, 22. dezembra t. t., budźa ßo:

32 hromadow khójnowych žerdźow a schtomow,
72 ßuschizowych dołhich hromadow,
3,25 stotnjow khójnowych walczkow,
2,50 = brěsowych a wólschowych walczkow,
3,44 = duboweho běleneho drjewa

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk rano 1/2 10 hodźin pschi schußeju pola Cźelchowa.

Hajniski dom w Sdźerju, 14. dezembra 1880. **G. Petrenz.**

Brunizu,

derje sortirowanu, pschedawa a sczele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor" pschi sprawnym poßłuženju

Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźeř podkopkow.

Piwne droždźe,

najlěpscheje dobrosczě a wschědnje czerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarńja **Johs. T. Littera**

na swonknej lawskej haßy czo. 819.

Kosaze kože,

kaž tež wschě druźiny njeharowanych kožow po najwyschschich płaćźisnach kupuje

Gustav Naucka
na garbařskej haßy 426.

Kosaze nasymske kože,

sajecźe a korniklowe kóźki, cźelaze a howjase koże, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóźki po najwyschschich płaćźisnach kupuje

H. Langa
pschi ßerbskokatholskej zyrkwi
pschi źitnych wikach.

Pscheńcźnu muku

„Kaiserauszug"
s njewuroscźeneje pscheńzy porucźa

Ad. Krüger
na horncźeřskej haßy.

Pscheńcźnu muku

wot stareje pscheńzy,
maiß a maißowy schrót
najtunischo porucźa

C. Kahrowe
na źitnych wikach w póstskej kowařni.

Pscheńcźnu muku

jenoź se stroweje pscheńzy a pod rukowanjom pjecźenjakmanoscźe porucźa **k hodam** po najtunischich płaćźisnach

mlyn w Klukschu
F. Gläser.

Wulke kaschemirowe hłowjaze rubischcźa

něschto zyle nowe!

porucźam po **najtunischich** płaćźisnach.

August Grützner.

W khlamach ßo **ßerbski** rěcźi.

Wobraskowe a powjescźowe knihi

w najwjetschim wubjerku po najtunischich płaćźisnach porucźa

F. A. Reichel, knihikupz
na hłownym torhoschcźu.

Tetschensku pscheńcźnu muku,
ßuche droźdźe, derje hibaze,
schlesynsku prima-blidobutrn,
najlěpschi pjecźny schmalz,
zokor, róśynki, korinthy,
citronat, ßłódke a hórke mandle,
vanillu a wschě druhe korjenje,
cźiste a cźerstwe mlěte,
citrony
porucźa po najtunischich płaćźisnach

J. G. Klingst Nachfolger.

Wotewrjenje mojeje hodowneje wustajeńzy

dowolam ßebi cźescźenym Sserbam a Sserbowkam najpodwolnischo k nawjedźenju dacź. Ja porucźam teho dla wulki wubjerk najtunischich hacź najpěknischich **wězkow sa bożedźěscźowy schtom,** kaž tež **mjedowy tykanz, schokoladu** a **schtryzle,** wschitko po najtunischich płaćźisnach.

S pocześcźowanjom

W. Müller, konditař
na mjaßowym torhoschcźu 146.

W khlamach ßo **ßerbski rěcźi,** woßebje wot mojeje mandźelskeje.

Wschitke **ßrědki k pizy,** teho runja **warjenja,** kaž tež **wumenjenje wschěch źitow** s warjenjemi a pizu porucźa źitowa pschekupniza

C. Kahrowe
na źitnych wikach w póstskej kowařni.

Cźrjewa,

stajnje cźerstwe, kaž cźerstwy **běły schmalz** ma stajnje na pschedań

Wilhelm Thiemann,
„Lusatia" na lubijskej drósy.

Ssuche droźdźe,

wschědnje cźerstwe,
róśynki, mandle, citrony, kaž tež wschitke k pjecźenju trěbne **korjenje** woßebneje dobroscźe porucźa

August Bartko.

K hodownym daram

porucźam ßwój kommißionski skład jara rjaneje **domjazeje** a **kuchinskeje nadoby** we wulkim wubjerku (nowoscźe) po jara tunich płaćźisnach dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

R. Haberland
na hauensteinskej haßy blisko butrowych wikow.

W wudawařni „S. N." je dostacź sa 10 np:
Prěni wěnz spěwow sa ßerbsku mkodoscź.

Wosjewjenje.

Cźescźenym wobydlerjam **Budestez** a wokolnoscźe s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym tudomnu **Ssworiz**

pjekařnju

wotnajał. Ja budu ßo stajnje prózowacź, so bych psches dobre twory a wschomóźno nisku płaćźisnu ßebi spokojnoscź mojich cźescźenych wotebjerarjow dobył a tež sdźerźał.

W Budestezach, 15. dezembra 1880.

Jan Schreiber, pjekař.

Towařstwo Pomozy.

Do pokładnizy towařstwa k pomozy studowazych Sserbow ßu ßwój pschinoschk (1 hr.) na lěto 1880 dale sapłaćźili: k. farař Kruschwiza w Wjerbnje (10 mk.), k. farař Räda w Mużakowje, k. farař Kórdina w Minakale, k. farař Dr. Kalich w Hornim Wujesdźe, k. kubleř Wojnař w Ssmolizach, k. kubleř Wicźas w Hornim Wujesdźe, knjeni Ernestina Smolerjowa rodź. Heinzelmannez w Budyschinje, knjeni Marja Rjelzyna rodź. Hórnikez w Worklezach, k. farař Herrmann we Wotrowje (3 mk.), k. präses Lusczański w Prasy (3 mk.), k. kapłan Scholta w Khrósczizach, k. wucźeř Nyczka w Eßenje, k. kapłan Róla w Budyschinje (2 mk.), k. farař Wetzka w Budyschinje. (Pokračowanje.)

Měrsch, pokładnik „T. P."

Bertha swud. Herzogowa

w Budyschinje na mjaßowym torhoschczu

porucza w snatej woßebnej dobroscži **mandlowe, rósynkowe, citronatowe** a **makowe schtryzle** w schtyri drużinach po wschelakich płaczisnach a dowola ßebi dale wotewrjenje ßwojeje

hodowneje wustajeńzy

wobstejazeje s tunich bożedźěsczowych konfekturow, kaž s najlěpschich **chokoladowych, butrowych, mjedowych** a **zokorowych konfekturow** dobroczjiwemu wobkedźbowanju woßebje poruczo, s tutym najpodwolnischo wosjewicz.

Saßopschedawarjo dostanu 25% rabatta.

Ssuche drożdże wschědnje czerstwe a pruhowane punt po 95 np.

Ernst Berger

na butrowym torhoschczu w **Budyschinje** na butrowym torhoschczu

porucza we wulkim wubjerku k hodownym kupjam:

flannell wot 1 mk.,
lama wot 80 np.,
strowotny flanell,
běharje wot 50 np.,
barchent wot 35 np.,
sosowe deki wot 2 mk. 20 np.,
łożowe pschedkładźidła wot 3 mk.,
filzowe ßuknje wot 4 mk. 50 np.,
schórzuchi s moireja, módroczjischcza, pikeja a shirtinga,
spódnje kholowy wot 1 mk. 20 np.,
spódnje jaki,
lamowe jaki wot 2 mk. 50 np.,
hońtwjerske lazy,
schtrykowane lazy wot 2 m. 80 np.,
dźěczaze wobleczenja,
dźěczaze jaki,
gamasche,
soki,
schtrympy,
schtrympowe dolhoscze (nohajzy),
mużaze kaschenejowe rubischcza se židy, połżidy a wołmy,
rańske khapy,
schemisety,
manschety,
khornarje,
khrawaty,
shlipsy,
pschedźeno k schtrykowanju, tykanju a **heklowanju.**

Dale najtuńsche kupowanske żorło sa pěkne **kapotty, taillowe rubischcza** a **żónske lazy.**

Cześczenych Sserbow Budyschina a wokolnoscze ßebi dowolam na mój bohacze wuhotowany wubjerk

symskich nawoblekarjow (überzieher)

a druheje **mużazeje** a **hólczazeje drasty** kedźbnych czinicz a lubju pschi tunich płaczisnach sprawne a dobre poßkuženje.

Jan Scholta
na rózku dornschnabla a ßukelńskeje haßy,
ßobotu w budże psched bohatymi wrotami.

Młode piwo

ßobotu, 18. dezembra t. l. a póndźelu, 20. dezembra t. l.,
popołdnju wot 4 hodźin.

Budyska piwarńja a ßłodarńja,
akzijske towarstwo.

Piwarńja w Prěczezach.

Młode piwo

ßobotu, 18. dezembra, póndźelu, 20. dezembra.

Wulki wubjerk

nowolětnych khartkow

porucza po najtuńschich płaczisnach
knihiwjasarńja **Ernst Richter**
pschi nowej měschczanskej s huli.

Ratarske towarstwo w Malym Wjelkowje

wutoru, 21. dezembra, wjeczor w 6 hodźinach.

Pschedßyoa.

Serbske dźiwadło

w Lejnje

njedźelu, 26. decembra, w Hosćeńcu k. Hauptmanna.

Hrać budźe so wjeselohra: **Pražski wuj,** wobdźěłał Dr. A. Muka, a burleska: **Incognito,** wobdźěłał J. Bart. Po dźiwadle towarśny spěw a přećelna zabawa. Čisty wunošk nałoži so na ćišć Sejlerjowych spisow. Prosymy, zo bychu naši Serbja prawje bohaće tuto dźiwadło wopytali.

Jedyn młodźenz, kotryž chze **rjemjenjerstwo a ßedkarstwo** nawuknycz, móże hnydom abo k nowemu lětu pola podpißaneho do wuczby stupicz. **Gusta Kopte** w Klukschu.

Wotmolwjenje.

Dokelž ßu ßo na mnje cjasto a to woßebje nětko psched hodami praschenja stałe, hacž ßu wote mnje wudate knižki: „Dar poßlenjeho seleneho schtwórtka" hischcze dostacz? dha mam na to wotmolwicz, so žane wjazy na pschedań njeißu. Tola s tutym na to kedźbne cjinju, so ßo to, schtož je w tychle knižkach, a wysche teho hischcze wjele wjazy druheho w knihach namaka, kotrež ßu pod nadpißnom: „Khěrlusche a spěwy" wote mnje wudate, a we wudawarni „Serbskich Nowin", kaž tež pola mje sa poniženu płaczisnu dostacz.

Pětr Młónk.

Prośtwa.

Luby knjes redaktoro! Ja rad spěwy dźěłam a ludźo praja, so myßliczki, kotrež w nich wuprajam, runje hubjene njeißu. Ale někotsi ßo na tym postorkuja, so ßu ryncżkow wukóncżne kiinki a synki husto schkropawe, s jenym ßłowom, so ßu rajmy njedospołne. Tež ßu mi porokowali, so ßu ryncżki druhdy hołdate, schtož jich hładkoscži schkodźi. Duž Waß wutrobnje proschu, so byschcze mi knihi wukasali, w kotrychž ßu prawidła date, kotrež ma kóżdy pěßnjer wobkedźbowacz. Ja ßo nadźijam, so chzecze mi tajku luboscz wopokasacz. — Wasch do prědka dźakowny *H. S.*

Wotmolwjenje redaktora. Je-li so ßo njemolu, dha ßebi s nasynkami (rajmami) a s měru, po kotrejž macze ßłowa měricz, kiž w jenotliwych ryncżkach nakożujecze, doscz rady njewěscze. Ja chzu teho dla jeneho wězy wustojneho knjesa proßycz, so by to wscho jaßnje rosestajał — a Wam tajke rosestajenje potom k nawjedźenju póscżeku.

(K temu cjißłu jena pschiłoha.)

Pschiloha k cžiſzku 51 „Serbſkich Nowin.“
Ssobotu, 18. dezembra 1880.

Zospołne wupschedawanje

pola

Heinrich Preu & Co.

So bych cžeſcženym Sserbam tudomneje wokolnoſcže ſkładnoſcž dał

k wubjernje tunjemu kupowanju hodownych darow

a wurumowanje jara bohateho ſkłada pospěschił, ſzu

placžiſny ſ nowa hischcže bóle poniżene.

W khlamach ſzo **ſzerbſki** rěcži!

Hudźbne tyski

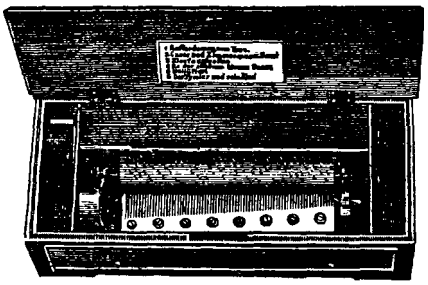

w najwjetschim wubjerku,

regulateury

wot 15—20 mk.,

woblukowe a ſcžěnſke cžaſzniki ſ lakirowanym a porzellanowym ziffernikom,

ankrowe, cylindrowe, ſpindlowe cžaſzniki bjes klucžikoweho nacžahadła,

remontoirſke cžaſzniki,

kujenjaze a mužaze dybſaczne cžaſzniki ſe ſłota a ſzlěbora,

ſchtuzniki, nózne a kokulaze cžaſzniki,

budźaze cžaſzniki wſchěch družinow,

najwjetschi wubjerk **cžaſznikowych rjecžaſkow, medaillonow** atd.

Wupschedawanje **wjercžobyrglikow** (Drehorgel) niže fabrikſkich płacžiſnow.

W Budyschinje, na ſnutskomnej lawſkej haſzy, pſchi tórmje.

J. G. Schneider, cžaſznikař,

delka a po 1 ſkhodźe.

Pschedeschcžniki (regenschirme)

w najwjetschim wubjerku po najtuniſchich płacžiſnach porucža

pschedeschcžnikowa fabrika

Richard Rincke

689 na ſwonknej lawſkej haſzy 689.

Wſchě **porjedjenja** ſzo najlěpje wobſtaraja.

Poſlotk a poſzlěbork

k poſlocženju a poſzlěbrowanju worjechow porucžeja najtuniſcho

drogowe khlamy

Otto Engert

na ſnutsknej lawſkej haſzy.

Saſzopſchedawarjo dostanu wyſzoki rabatt.

Hrajadła

4 hacž 200 kuſkow hrajaze; ſ expreſziju abo bjes njeje, ſ mandolinu, bubonom, ſwónczkami, kaſtagnettami, njebjeſkimi hłoſzami, harfu atd.

Hrajaze tyſki

2 hacž 16 kuſki hrajaze; dale neceſzary, cigarrowe ſtejadła, ſchwajzarſke khěžki, fotografijowe albumy, piſzadła, rukajzowe kaſchcžiki, liſtywobcžežerje, kwětkovaſy, cigarrowe etuije, tobakowe tyſki, dźěkoblida, bleſche, piwne ſchkleńzy, portemonneje, ſtólzy atd., wſcho ſ hudźbu. Stajnje najnowſche a najlěpſche porucža

J. H. Heller, Bern.

Jenož direktne kupjenje rukuje ſa prawdźiwoſcž; zuſy fabrikat je kóždy wudźěłk, kotryž moje mjeno nima. Fabrika w mojim ſzamſznym domje.

100 najrjenſchich nubźěłkow w hodnotcži 20,000 frankow ſo bjes kupowarjam hrajadłow wot nowembra hačž do hapreleje jako prawnie rozbźěła. Illustr. pracžiłnotcžowanki ſcžěn frankow.

Wupyschenja

sa boježěšćowy schtom, worjechowe **skote** a **ßkěboro,** kaž tež **pißnu papjeru** porucza

Gustav Rämsch
na bohatej haßy.

K hodam

porucżam:
mlěty **zokor** wschelakich družinow, pt. wot 40 np.,
zyły **zokor** w kehelach a wuwaženy,
ff. žokty farin,
rósynki, wulke, rjany płód, pt. wot 48 np.,
rósynki, małe (korinthy),
mandke, ßłódke a hórke,
zokorowy syrop, pt. wot 20 np.,
ff. korjeński wolij, w bleschkach po 25 a 40 np.,
ff. citronat, pt. 130 np.,
wschě **korjenje** k pjeczenju woßebneje dobrosćze,
najlěpsche **rheinske wlóske worjechi,**
jara rjane sizilske **ßeßne worjechi,**
najlěpsche hibanja kmane **ßuche droždże,** kaž tež stajnje czerstwe **brunopiwowe droždże.**
S dobom tež mój bohacze wuhotowany
cigarrowy skład
po tunich płaczisnach najlěpje porucżam.

Hermann Lemke
na mjaßowym torhoschczu 40.

K pjeczenju
tykanzow a schtryzlow

porucza
korjeński a citronowy wolij
w bleschach a wuwaženy,
tykanzowu barbiczku (safran),
ff. korjenje, zyłe a tołczene,
czěkazu ßól
(flüchtiges Salz) k pjeczenju wurosćeneje pscheńzy
hrodowska haptyka.

Sswětoßławny

na druhej pariskej wustajeńzy prämiirowany
G. A. W. Mayerowy bróstsyrop
s Wrótßkawja
najlěpschi polózazy a domjazy ßrědk psche
kaschel, dybawosćz, sažwanje, schijn- a bróstbolenje
maja na pschedań w bleschach po 3 mk., po $1\frac{1}{2}$ mk. a po 80 np.

w Budyschinje: Heinr. Jul. Lincka,
w Kamjenzu: Herrmann Rächster,
w Nowosalzu: C. Hiecka,
w Biskopizach: Carl Meißner,
w Lubiju: W. Rotha,
w Półcznizy: A. Endler.

Wschě družiny
pjelzowych kožow
bjes molow
ma po najtunischich płaczisnach na pschedań
Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

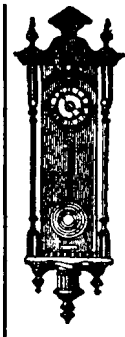

Franz Marschner,
czaßnikar,

na bohatej haßy 64, w **Budyschinje,** na bohatej haßy 64,
ßwój derje wuhotowany **skład czaßnikow** (segerjow) dobrocźiwemu wobkedźbowanju najlěpje porucza.

Sprawne poßkuženje. Rukowanje dwě lěcze. Najtunische płaczisny.

Porjedźenja wschitkich do skutkowanja ßłuschazych artiklow ßo pod rukowanjom spěschnje a najtunischo wobstaraja.

☞ S dobom najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym **ßerbskeje rěcze mózny.**

K hodam ßwój skład najnowschich wězow, kaž **fotografijowe** a **poesijowe albumy, listne** a **ruczne tosche, cigarrowe** a **schwadliske etwije, pißadla, kurjerske servicy, portemonnaije, visitne toschki, wobrasne knižki** a **wobraskowe listna** w bohatym wubjerku, **listnu papjeru se wschelakimi wupyschenjemi** a **monogrammami w elegantnej wobwalzy** porucza dobrocźiwemu wobkedźbowanju

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

Nowolětne khartki

najnowsche sa khutnosćz a žort porucza w wulkim wubjerku

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

Fornerez knihiwjasarnja Oskar Klahre

na **hospitalskej haßy** s napschecza k. Mattheißa,
ßobotu a hodowny hermank pola **měschczanskeje haptyki** w knihiwjasarskim rjedźe,

porucza

spěwarske knihi wschěch družinow, w koži a ßomocze, **tafle, poslotk a poßlěbork, wobraskowe listna, lineale, notitzknižki, hrajki, protyki** wschěch družinow, **ranzki, portemonneje, tsělby, cigarrowe etnije, teßaki** atd.

w najwjetschim a najbohatschim wubjerku pschi sprawnym poßkuženju a po najtunischich płaczisnach.

Durstholfske ßuche droždże,

wschědnje czerstwe, porucza pschi najtunischich płaczisnach **Schmißez pjekarnja** w Budestezach.

August Schöncke,

knihiwjasarnja, papjerupschedawarnja, pappotworowe, kožotworowe a galanterijotworowe khlamy,
na hauensteinskej haszy, blisko butrowych wikow,
porucza w ßwojim bohacze wuhotowanym wubjerku:

spěwarske knihi w ßomoczanych a kožanych swjaskach, **modlerske knihi, schulske knihi, atlaßy, pschekupske knihi, notizknižki, pißanki, fotografijowe wobluki, albumy, listownje, cigarrowe etnije, pjenjeżne toschki, pißadla, schulske tosche, schulske ranzki, pißanske mapy, czaßnikokhěžki, schwadliske kaschcziki,** najwjetschi wubjerk **wobraskowych knihi, kóstkowe hrajki, schiefrowe tafle, kschcześke** a **kmótsjaze listy, pjerokaschcziki, sbožopschejaze khartki, protyki, kharty k hraczu, listown papjeru, pißane wobrasy, wobraskowe listna, konverty, tintu, poslotk** a **poßlěbornik** atd. — Saßopschedawarjam ßo najtunische płaczisny wobliczа.

K prjódkstejazemu

hodownemu ßwjedźenjej

porucźamy sa **schtryzle-pjecźenje**

pscheńczną muku Kaiser- a Griesler-auszug

najwoßebnischeje dobroscźe a po **sprawnych płacźisnach.**

Budyska ßuknowa fabrika a khumschtny młyn,

prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

Budyska parna pjekarńja

rożku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

Nowe turkowske ßłowki,
nowy turkowski ßłowczi schmaderunks,
nowe amerikanske bělene jabłuka

porucźa w najrjeńschej tworje

K. Preisser

na žitnych wikach w Budyschinje.

K hodowskim daram

porucźam mój wulki skład **rubischczow na hłowu** a to wołmjanych, półwołmjanych a židźanych, w najnowschich a najpěknischich mustrach, wot najnižschich hacź do najwyschschich płacźisnow, **shawl-rubischcźa,** židźane, półžidźane, wołmjane a półwołmjane, we wschěch barbach a mustrach, po 25 np. hacź do 3 tl., **wobalenske rubischcźa, kapotty, shawle, filzowe ßuknje, moirějowe schórzuchi, lama** hacź do najlěpschich drużinow, **klejdowe stoffy** a to židźane, wołmjane a półwołmjane, w najnowschich mustrach, w tworje, ßo derje noschazej, jenobarbne a mustrowane, we wulkim wubjerku, **poßleschczowe zychi, wupjerki,** běły a módry **płat, plüsche** we wschelakich barbach a drużinach, **ßuknjowe tkaniny, biber, kalmuk** a wschě stoffy k podschiczu.

So by kóždemu mojemu wotebjerarjej móžno było, sa mało pjenjes něschto rjane dostacź, ßym płacźisny wjele tunischo hacź hewak postajił.

M. Th. Pech

na hłownym torhoschczu, pódla měschczanskeje haptyki.

Saramowanje wobrasow (bildow)

kóždeho waschnja po najtunischich płacźisnach wobstara

Max Mütze na bohatej haßy 65.

Pychu sa boźedźěsczowe schtomiki,
lampki sa boźedźěsczowe schtomiki,
blidowe ßudobje k hrajkam,
wobbite piwne schkleńzy, kaž tež wschě druhe
schkleńzowe, porzelanowe a **steingutowe twory**

we wulkim wubjerku porucźa

Max Mütze na bohatej haßy 65.

Pschekupske, kopirske a pißne knihi,

po prjódkpißanju dźěłane, kaž tež wschitke pschekupske cźischczérske dźěła najtunischo wobstara

pschekupskich a pißnych knihi fabrika
N. Bernhardt
na bohatej haßy 91.

Skoro darmo!

Hobrski skład, wot sarjadowanja maßy falliteje „**wulkeje Britanniaßlěbrofabriki**" pschewsaty, ßo dla nusnych wulkich płacźenjow a dospołneho wurumowanja pschebytkow

wo 75 prozentow nižje taxy pscheda

po tajkim

skoro darmo,

sa jenož 14 markow jako lědy sa pokojzu ßameje dźěłarskeje msdy da ßo ßlědowaze woßebje hódne britannia-ßlěbro-blidne service,

kotrež prjedy 60 markow płacźesche,

a ßo sa běłowostacźe pschedmjetow

25 lět rukuje.

6 blidnych nožow s wubjerunymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbro-widliczki,
6 maßivnych britannia-ßlěbro jědźnych łžizow,
6 nězjnych britannia-ßlěbro khosejowych łžiczkow,
1 cźežki britannia-ßlěbro-sopowy cźerpak,
1 maßivny britannia-ßlěbro-mlókowy cźerpak,
6 nězjnje ciselirowane präsentirske tabletty,
6 woßebne nóžne podnožki s britannia-ßlěbra,
6 rjanych maßivnych jejazych bjecharkow,
6 cźežkich britannia-ßlěbro-jejazych łžizow,
6 kraßnych nězjnych zokorowych schalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaschczik,
1 thejzydźak, nězjneje drużiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcznikaj.

60 schtuk.

Wschě tu spomnjene 60 kraßne pschedmjety płacźa w hromadźe jenož 14 mk.

Skasanja wobstaraja ßo „gegen Postvorschuß (Nachnahme)" abo se sapóßłanjom pjenjes tak dołho hacź skład doßaha psches kk. generalneju depositeurow

Blau & Kann, Wien (Stadt)
Heinrichhof.

Sta dźaknych a pschipósnawanskich pißmow leža k nawjedźenju w naschim bürowje.

Pschi skasanjach doßaha adreßa:

Blau & Kann, Wien, Heinrichhof.

Emil Wehrle

na jerjowej haßy

porucźa jako woßebje płacźisny hódne:

koschlazy flanell, stary łóhcź 30, 35, 40 np.,
pißany barchent, stary łóhcź wot 35 np.,
sa pocźehnjenje **pjelzow,** st. łóhcź wot 30 np.,
ßmuhaty a **mustrowany barchent** wot 20 np.,
lüstr, stary łóhcź wot 25 np.,
lama, 9/4 schěroki wołm., st. łóhcź wot 90 np.,
łožozajki, prawe 6/4, stary łóhcź wot 25 np.,
6/4 **lazkate schórzuchi** wot 65 np., dale 4/4 wot 40 np., a 5/4 wot 50 np.,
7/4 **módry cźisty płat,** stary łóhcź wot 40 np.,
podschiwki, stary łóhcź wot 15 np.,
5/4 **barchent** sa nohaze lapy, st. ł. wot 30 np.,
mužaze cachenez, schtuku wot 25 np., židźane židźane 70 np.,
žonjaze židźane rubischka k swjaskej, wjetsche wot 25 np.

Ssamoskónzowanje,

skaźenje familije atd. ßu ßlědstwa wopikstwa. Tutón njepocźink ßo psches sto krócź dopokasany, wot lěkarjow porucźeny ßrědk s wjedźenjom abo bjes wjedźenja picźka wotstroni. Tež pomham psche tajne cźerpjenja, běłospław, mocźenje do koža, padawu khoroscź a lischawu.

L. Grone in Münster, Westfalen.

E. Rafeld, knihiwjasař,

w Budyschinje na kotołskej haßy 105,

porucza ßwój bohaty skład **portemonnaiow, cigarrowych etnijow, fotografijowe** a **pißne albumy, pißanki, hudźbne mapy, listowanje** a **visitne toschki, sbożopschejaze kharty, lampowe krywy, pißny material, protyki sa 1881** wschelakich družinow atd. a proßy pschi postajenju najnižschich płaćisnow wo bohaty wopyt.

Knihiwjasařske dźěła ßo spěschnje wobstaraja.

Lama, póllama, barchent, rubischcza a klejdowe stoffy

we wulkim wubjerku po najtunischich płaćisnach porucza

Eduard Hartmann

w Budyschinje na snutsknej lawskej haßy.

Ssanjowe a konjaze deki

w bohatym wubjerku porucza

Eduard Hartmann

w Budyschinje na snutsknej lawskej haßy.

Schijaze maschiny,

dopósnate dobre a trajne, po fabrikskich płaćisnach porucza

Eduard Hartmann

w Budyschinje na snutsknej lawskej haßy.

Dr. Schrammowy bróst- a saxirthej,

dosć snaty jako woßebny ßrědk, skutkuje połóżowazy a łahodnje wotwodźazy.

Prawdźiwy ma jón w pakćikach po 25 a 40 np. na pschedań

měschczanska haptyka w Budyschinje.

Knjesam kowařskim mischtram

ßwój skład **worzlowych schrubowych stollow, maćerjow, maćerskich schrubow, nětow, wojowych wójmadlow, karbikojtych rynkow** atd. najlěpje a najtunischo poruczam.

W Budyschinje.

Moritz Jäppelt

na Hoschitz haßy (Goschwitz) 648.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryćzam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

S tutym dowolam ßebi najpodwolnischo wosjewić, so ßym tudy

bělotworowe, pychowe, wuřěsne a posamentowe khlamy

wotewriła.

Moje pschedewsacze dobroćiwosći cześćenych Sserbow **Budestez** a **wokolnoscze** najlěpje poruczejo

W Budestezach.

s pocześćowanjom

C. Bróska.

Khosej,

jara derje ßłodźazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ßłódki syrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacž 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack

na bohatej haßy.

Winske ßuche drožďže

na wschelakich wustajeńzach prämiirowane ßo jich **njepschetrjecheneje trajnoscze** a **hibatoscze** kóždemu druhemu fabrikatej prjódkćahnu.

Jeniczki **skład** sa Budyschin a wokolnosć ma

Hermann Kunack.

Safran (tykanzowa barba)

po prjedawschim wjeleczanskim a něto pola podpißaneho ßo namakazym pschihotowanskim waschnju, je w najlěpschej dobrosći a jenož prawdźiwy dostać pola

Hermanna Kunacka

na bohatej haßy.

Korjeński wolij,
citronowy wolij,
citronat,
hirschhornsalz

poruczeja najtunischo

drogowe khlamy

Otto Engert

na snutsknej lawskej haßy.

Nowy

hróch k warjenju

porucza w tworje, ßo derje warjazej,

K. Preisser

na žitnych wikach w Budyschinje.

Najwjetschi wubjerk

czaßnikow (segerjow),

dobre **porjedźenja,** najtunische **płaćisny** poskicza

Jarolim Trepera, czaßnikař

s napschecza theatra.

K wobkedźbowanju.

Cześćenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze k nawjedźenju, so ßym tu dźěłarnju a pschedawarnju **jakow, paletotow, ßomoczanych a plüschowych žaketow** wotewriła. Płaćisny ßu na najnižscho postajene a proschu pschi potrjebje mje dobroćiwje wopytać.

Swudowjena feldwebelka **Vorwerkowa,**

ßobotu w budźe pola radźineje wahi, hewak w khlamach prjedawscheho schkleńczerja Wilhelma, blisko hkowneje straże (hauptwachi).

Stwórtlětna předpłata we wudawařni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni Serb. Nowin na róžku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čišć Smolerjec knihićišćeřnje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 52. **Sobotu, 25. decembra 1880.** **Lětnik 39.**

K nawjedźenju.

Cźi ßami cześcźeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow", kotsiž chzedźa sa nje na **prěnje štwórtlěto 1881** do prědka płacźicź, njech nětko 80 np. we wudawařni „Serbskich Nowinow" wotedadźa. Cźi, kotsiž ßebi „Serbske Nowiny" psches póst pschinjescź dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto sapłacźi ßo sa „Serbske Nowiny" na sakskich a pruskich póstach, kaž tež w druhich krajach němskeho khěžorstwa 1 marka, s pschinjeßenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzija.

Boże dźěćo po hodźoch.

Běsche tsecźi dźeń hodow wjecźor. Jank a Hanka, ßynk a dźówcźiczka samóźiteho kublerja Wicźasa, běschtaj ßebi hischcźe junkrócź Boźedźěscźowy schtom saßwěcźikoj a ßo nad nim a nad hodownymi darami wutrobnje sradowaschtaj. Hanka, ßebi błyschcźaty schtomik ßwěru wobhladujo, skóncźnje praji: „Ja bych jenoź wjedźecź chzyła, hdźe tajkele schtomy rostu a hacź ßu tež tak rjane, kaž nasch tudy." Jank, kiž bě někotre lěta starschi, běsche hižom někotry krócź w lěßu pobył, a jej wotmolwi: „Hlaj, Hanka, tajke schtomiki w lěßu roscźeja a ßu tež nimale tak rjane, kaž tón, kotryž tudy mamoj." Mjenujźy bě ßo trochu ßnějka naschło a wón derje wjedźesche, so ßnějk schmrěki a jěbleńki pyschi. „Ach", pschistaji Hanka, „te bych rad widźiła!"

Nan, kiž bě dźěscźomaj pschipoßłuchował, praji: Wschak móhł Jank s tobu jutsje do lěßa hicź, je-li so budźe ßłóncźny dźeń, a móźesch ßebi s nim wscho wobhladacź.

Nasajtra běsche rjany ßłóncźny dźeń a Jank ßwoju ßotsiczku do bliskeho lěßa dowjedźe. A bě to lubosny napohlad, kak tam schtomy stejachu a jich hakosy běchu s běłej smjerslinu popojschane, kotraž ßo w ßłóncźku błyskotasche, jako by se ßamych dejmantow a drohich parlow wobstała. „O kak rjane!" sawoła Hanka, „te schtomy ßo nimale tak kraßnje błyschcźa, kaž wcźera wjecźor nasch Boźedźěscźowy schtomik se ßwojimi ßwěcźkami." Ale njejabzy Hanka wotmjelkny, pschetoź wona wuhlada njedaloko ßebje hólza w rostorhanej drascźe, kiž wot symy dyrkotasche a hórko płakasche. Pódla njeho hromadka ßuchich hałźkow leźesche, kotrež chzysche najskerje domoj njescź.

Jank a Hanka k njemu pschistupischtaj a ßo jeho prascheschtaj, cźeho dla tak płaka. „Ach!" wotmolwi tón hólz, „nan je khory, a macź njemóźe tejko saßłużicź, so bychmy ßo naßycźicź a stwu wutepicź móhli; duź dyrbju hałźki sběracź, so bychmy stwu tola trochu wuréhli a nan tak jara symu mrěcź njetrjebał. Ja wschak rad drjewo sběram; pschetoź nan je tak dobry a luba macź pschezo płaka." A pschi tym pocźa wón tež saßo płakacź.

Bjes tym běschtaj ßebi jeho Jank a Hanka lěpje wobhladałoj, a Hanka Jankej schepny: „Wěsch ty schto, mój chzemoj temu khudemu hólcźkej wot teho, schtoź je namaj Boże dźěćo wobradźiło, to a druhe dacź. Njeměnisch tež tak, Janko?" „Haj, haj," tón wotmolwi, „to chzemoj scźinicź." A wón ßam ßo teho hólza hnydom wopraschа: „Cźeji ßy a hdźe bydlisch?" Tón hólz wotmolwi: „Ja ßym Nasdalakez Jurij se Schmrjókez. Hlaj tamle je nascha wjeß a w tej poßlenej khěžzy my bydlimy."

Jank a Hanka na to khwilu radu składowaschtaj, doniž Hanka rjekny: „Jurjo, budźecźe wy jutsje wokoło pschipołdnja wschitzy doma?" A tón wotmolwi: „Haj, my budźemy doma; pschetoź macź něto žaneho dźěła s wonka domu njenamaka a ja jutsje da lěßa njepóńdu.

„Dobre", praji na to Jank, „dźi Boźemje a mój na tebje njesabudźemoj."

Domoj pschischedschi Hanka hnydom wscho wupowjeda a starscheju proschesche, hacź njebyschtaj dowolikoj, so by ßměła jutsje jedyn schtryzyl khudym Nasdalakezom donjescź. A Jank proschesche, hacź njeby ßměł brěmjeschko worjechow a jabłukow ßobu wsacź. — Starschej, kotrajź běschtaj dobreje wutroby cźłowjekaj, ßo nad ßmilnej myßliczku ßwojeju dźěscźow sradowaschtaj, a macź praji: „Niz wěrno, nano, to jimaj dowolimoj." „To ßo wě", nan wotmolwi, „a ja měnju, hdyź je Jank nowe rukajźy wobradźene dostał, so stare, hacź runje ßu hischcźe dobre, wjazy njetrjeba. Njech je sa teho hólza ßobu wosmje a tež por wot tych nowych drjewjanzow, kotrež ßym wóndano kupił!" „A ja", sawoła Hanka, „ja drje ßměm jemu moje stare cźopke rubischko dacź a Jank tež ßwoju staru jaku?" „Moje dla," prajeschtaj nan a macź, Jank a Hanka pak k nimaj skocźischtaj a ßo jimaj s ruku dźakowaschtaj.

Jako běschtaj wonaj nasajtra wscho w hromadu snoßyłoj a chzyschtaj ßo na pucź podacź, praji nan k macźeri: „Hańźa, ty wěsch, so je namaj Bóh luby Knjes lětßa bohate žně a k temu dobru strowoscź wobradźił. Schto měnisch, nochzyłoj tym khudym ludźom něschto wot naju žohnowanja daricź? Ja ßym hižom wotrocźkej fóricźku drjewa pschihotowacź dał a na drjewo tež poł kórza žita pschipołožił." „Aj, aj, to je pěknje!" macź wotmolwi, „a ja hischcźe dwě měrzy běłeje muku a měch běrnow pschiwdam."

A tak ßo sta. Jako pak nan s Jankom a Hanku k Nasdalekezom pschijědźe, jeho dźěscźi najprjódźy ßwoje dary dó jstwy njeßeschtej, prajizy, cźejej stej a cźeho dla stej pschischłoj. A Nasdalakez wjeßele bě wulke, ale wone ßo hischcźe wjele bóle powjetschi, jako Wicźas žito, muku a běrny pschinjeße a ßo skóncźnje prascheschе, hdźe ma drjewo smjetacź.

Nasdalakez nan běsche tak hnuty, so móźesche ßo lědom wótsje

dźakowacź a jeho žona ßylsy radoscźe pscheliwasche. Jurij pak, hdyž bě wscho wobhladał, schtož běchu sa njeho pschinjeßli, wot jeneho k druhemu khodźesche a ßo ßmějkojtajo wschitkim dźakowasche. A wón na poßledku praji: „Mějcźe dźak, mějcźe dźak, so scźe Boże dźěcźo honili a so je mi wone psches waß takle bohacźe wobradźało, hacź runje ßu hody hižom nimo."

Wußudźenja.

Khostanska komora 11. dezembra.

Do Schmidtez korczmy w Małych Debßezach 12. oktobra młody cźłowjek pschińdźe, ßebi schkleńzu piwa kupi a woteńdźe. Jako pak Schmidtowa po khwilzy khlamowe durje wotewrjene wuhlada a pjenjeźny kaschcźik wotcźinjeny namaka, wona tež bórsy pytny, so je 6 hacź 10 hriwnow prjecź. Sa tydźeń saßo młody cźłowjek do jstwy sastupi a Schmidtowej ßo sesda, so drje móhł tón paduch bycź; wona teho dla ßwojemu mandźelskemu rjeknje, so chzetaj pěknje sa nim kedźbowacź. Po khwili tón cźłowjek saßo woteńdźe a cźini, jako by runy pucź dale schoł; ale wón ßo skradźu wrócźi a sastupiwschi do khlamow ßo na pjenjeźny kaschcźik měri, tola jako chze do njeho hrabnycź — jeho twjerdźe dźerža. Skóncźnje ßo pokasa, so je to 19lětny dźěłacźeř C. R. Hilla s Ziegry pola Döbelny, kiž tehdy we Wjelecźinje bydlesche. Ssud jeho k schescźim měßazam jastwa wotßudźi.

Ławniski ßud 10. dezembra,

Sskužobna dźowka Hana Marja Henczez s Brěsowa chzysche 3. novembra na budyskim hermanku pola schtrympařki Naumannoweje por brunych schtrympow kupicź, potom pak wona hischcźe dlěschi cźaß wokoło budy khramoscźesche. Duž Naumannowa wótrje sa njej hladasche a tež pytny, kak wona por schtrympow, něhdźe 2 hriwnje hodnych skradźu wsa. Wona bu sajata a dosta ßydom dnjow jastwa sa ßwoje kranjenje.

Sskužobna dźowka Marja Rjeczkez s Noweje Jasońzy běsche ßebi tež wotmyßlika schtrympy darmo kupicź a jich teho dla 6. novembra schtrymparjej Darschawej schtyri porow na dobo krany. Dwě njedźeli jastwa bě sa to jeje myto.

Gmejński prjódkstejeř Wetzka na Židowje běsche dźěłacźerje C. E. Scholcźe tam pißane napominanje póßłał, so by winojte dawki sapłacźił. Scholta nad tym rosmjersany ßo k Wetzky poda a prajizy: „Kak móżesch mi tajke pißmo poßłacź!", jemu tu zedliju pscheď nohi cźißny, pschimny jeho sa prawu ruku a cźehnische jeho wot pulta k durjam, hacź skóncźnje, jako tón wo pomoz wołasche, ßwoju stronu dźěsche. Wón bu teho dla k 50 hriwnam (markam) schtrafy wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Drażdźan pißaja, so mějachu tam sańdźenu njedźelu a póndźelu khětro wulku wodu, dokelž je w bliskich Cźechach wjele ßněha napadało, ale tež bórsy rostało. — Tež rěka Mulda je tu a tam psches ßwoje brjohi stupiła.

— Wokoło Oberwiesenthala (w rudnych horach) ßo sańdźeny tydźeń tajki ßněh nańdźe, so bě żelesniza na cźěskej stronje někotre dny zyle sawěta, tak so tam po njej jěsdźicź njemóżachu.

— W Bulerizach pola Kamjeńza ßu ßo 18. dezembra wjecźor domske a pódlanske twarjenja kublerja J. T. Förstera a bróżeń schewza C. T. Jähniga wotpalike.

Kwaß najstarscheho ßyna pruskeho krónprynza směje ßo 26. februara a budźe s wulkej pychu wotdźerżany. Jenož město Barlin je k temu 200,000 mk. postajiło, kiž móża ßo na to nakożicź, so by wscho prawje pěknje było.

— W Barlinje ßo dale a bóle wulke shromadźisny wotdźerżuja, w kotrychž ßo pschecźiwo židam jara wótrje rěcźi, dokelž ludźo pschezo wjazy spósnawaja, kak schkódni ßu woni kschescźijanam a to niz jenož w pjenjeźnych naleźnoscźach, ale tež we wězach wěry.

Awstrija. Na winskim rajchsracźe běchu wuradźowanja jara horliwe abo wjele wjazy jara njeměrne a harowate. Mjenujźy krucźeněmska strona, kotraž hacź do nowscheho cźaßa w Awstriji knjeżesche a s tamnymi ludami cźinjesche, schtož ßo jej runje chzysche, njemóże ßo s tym spokojicź, so nětko tajku móz wjazy nima. Duž wona pak tak pak hinak spocźina, so by nětcźische ministerstwo powaliła. Wóndano chzysche to na to waschnje dokonjecź, so krucźeněmszy sapóßłanzy ministerstwu dawki sapowjedźichu. Ale drusy sapóßłanzy — Sskowjenjo a s nim dźerżazy Němzy — tajke sapowjedźenje saniczichu, pschetož jich je wjele wjaz, a woni ministerstwu dawki pschiswolichu.

— We Winje ßo měschcźenjo pschezo hischcźe njejßu teho dla směrowali, so je ßo tamnischa měschcźanska rada pschecźiwo khěžorej tak hłupje sadźerżała, mjenujźy jemu to porokujo, so w zusbje wscho kupuje, schtož budźe sa krónprynzowu żeńtwu a hospodarstwo trjeba. Na tym pak žane ßłowo wěrno njebě, a teho dla je khěžor winskej měschcźanskej radźe wosjewił, so město Win k cźescźi krónprynzoweho kwaßa njeby žadyn ßwjedźeń hotowało; kaž my to do tydźenja pißachmy. Na tajki ßwjedźeń běsche pak rada hižom 40,000 schěßnakow pschiswoliła, a wjele ludźi chzysche ßebi s tutych pjenjes wjazy abo mjenje saßłużicź. A tucźi nětko na měschcźansku radu žałoßnje ßwarja. A wysche teho je město na wschelake pschihoty 10,000 schěßnakow ważiło — a te ßu nětko prjecź cźißnjene.

Franzowska. Rochefort (praj: Roschefor) a Gambetta ßo hischcźe pschezo wadźitaj, s cźehož pak najskerje dale niczo njewuńdźe, hacź so ßo ludźo woběmaj ßměja. — Na napraschowanje, hacź budźe wójna bjes Turkowskej a Grichiskej, wóndano jedyn franzowski minister wotmolwi, so drje bjes nimaj žana wójna njebudźe, ale so jeju swadu europiszy wulkomóznarjo na tajke waschnje směruja, kaž ßu ju bjes Turkowskej a Cźornohórskej směrowali.

Jendźelska. W Irlandskej pocźina pschezo njeměrnischo bycź a schtóž po pschikasnjach tamnischich sběžkarjow njecźini, teho pak satsěła abo pschebija abo temu ßnadź tež khěžu wotpala. Jendźelske ministerstwo teho dla dale a wjazy wojakow do Irlandskeje scźele, a njebudźe drje wjazy dołho tracź, so budźe tam krejpschelecźe.

Rußowska. Pódla żelesnizy, po kotrejž je khěžor s Livadije do Petersburga jěł, a to w jenej bróżni ßu pak w tychle dnjach saßo jedyn podsemski, hacź pod koliju żelesnizy wjedźazy khód wußłědźili. Nětko ludźo měnja, so drje ßu nihilistojo s tuteho podsemske khóda khěžora pschi nimojědźenju skónzowacź chzyli. — Doßahnyli pak nikoho wot tych njejßu, kiž chzychu ßnadź to scźinicź. Wobßedźeř teje bróżnje je ßo ßam satsěłił.

— Dźiwi Tekenzojo, kiž na mjesach asiskeje Rußowskeje bydla, stajnje rubježniske nadpady na ruske wßy cźinja. Duž je ßo ruski general Skobelew s wójskom do nich dał, jich wobtwjerdźene město Kelat-Nadir dobyt, pschi cźimž je jara wjele Tekinzow žiwjenje shubiło. Skobelew je jim tež wjele tyßaz (tawsynt) schtuk wowzow a howjadow wotehnał, a je jemu tež wjele tsělbow do ruki panyło.

Ze Serbow.

S Budyschina. Dokelž je pschichodnu ßobotu ßwjedźeń noweho lěta, ßo budyske wiki hižom pjatk, 31. dezembra, wotdźerża.

— (B. N.) Na sańdźenym budyſkim wiczňnym dnju, 18. dezembra, jimachu na žitnych wikach jeneho paducha, ſa kotrymž běchu hižom dołho ßlědźili, jako chzyſche wón runje měch žita ſ jeneho woſa kranycź. Dokelž ßo ſapjeraſche, dyrbjachu jeho ſwjaſacź, ale pſchi wſchěm tym wón ſ polizajſkeje ſtraže cźekny a jeho hakle na kſchidaŕſkej haßy ſaßo doßahnychu.

— (B. N.) Dźeń 16. dezembra dopołdnja w jědnatej hodźinje na žitnych wikach w jenym woſu jeneho morweho muža namakachu, kotrehož bě Boža ruczka ſajaka. Kaž ßo poſdźiſcho pokaſa, běſche to lężomnoſcźer Eduard Nyczka ſ Wósporka a bu wón wjeczor teho ßameho dnja wot ßwojich ſawoſtajenych domoj dowjeſeny.

S Hrubjelcziz. Njedaloko naſcheje wßy je ßo 16. dezembra ſajma, tudomnemu kublerjej Wałdźe ßłuſchaza a ſ 50 kop pſcheńzy wobſtejaza wotpaliła.

S Maleſchez. (B. N.) Tudy ßu ßo 17. dezembra domſke, koſaza hródź a kólnja Schpankez žiwnoſcźe wotpaliłe. Kak je woheň wuſchoł, njeje ſnate.

— Tudy je ßo ſańdźenu njedźelu wjeczor w dźewjatej hodźinje wulkoſahrodnika Mawki bróžeń ſe wſchěm, ſchtož w njej běſche, wotpaliła.

S Wulkich Debßez. W naſchej gmejnje, we Wulkich a Małych Debßezach ſ Lejnom, je ßo 1. dezembra t. l. naliczjiło w 138 hoſpodarſtwach 650 duſchow, a to 297 muſkich a 353 žónſkich, 468 Sserbow, 158 Němzow, 21 Czechow, 1 Polak a 1 Italſki. We Wulkich Debßezach ßamych 245 duſchow a to 117 muſkich a 128 žónſkich, 183 Sserbow, 56 Němzow a 6 Czechow, 235 lutherſkich a 10 katholſkich. — W Małych Debßezach 234 duſchow a to 106 muſkich a 128 žónſkich, 201 Sserbow, 31 Němzow, 1 Polak a 1 Italſki, 225 lutherſkich a 9 katholſkich. — W Lejnje 171 duſchow a to 73 muſkich a 98 žónſkich, 84 Sserbow, 71 Němzow a 16 Czechow, 126 lutherſkich a 45 katholſkich. Wobßedźerjo ßu nimale wſchitzy Sserbja, ſchtož pak ßu Němzy a Czechojo, to je ſkoro wſcho dźěławy lud w hajniczanſkej fabrizy, a ßu na podrožſtwach a hoſpodach w ſpomnjenych tſjóch wßach.

S Lutobcza. Njedźelu, 19. dezembra, wjeczor ßu ßo tudy domſke a drjewjeńz, wudowje Fuhrmannowej rodźenej Ryczerjej ßłuſchaze, wotpaliłe. Woheň je w ßwinjazym khlěwje wuſchoł, a bu najſkerje ſakoženy.

S Lubija. Dołho wotczakowane „bibliſke ſtawiſny" po nahladach a ßobuſkutkowanju knjeſow kralowſkeju wokrjeßneju ſchulſkeju inſpektarjow, ſchulſkeho radźiczela Grüllicha w Lubiju a Dr. Wilda w Budyſchinje, wot k. Bartka, zyrkwinſkeho wuczerja w Noßacźizach ſeſtajane, ſkónczňje ſa krótki czaß wuńdu. Wone ßu teho dla poſdźiſcho hotowe, dokelž ßu ßo w tym czaßu, hdyž ßo czíſchczachu, wo tſeczinu powjetſchiłe. Duž ßmy dlěhe na nje czakacź dyrbjeli, wone ßu pak ſa to czim lěpſche, a budźa drje tež ſ tym dobry wužitk dawacź, ſo ßu na jenej ſtronje ßerbſke a na druhej němſke, tak ſo budźa je tak derje ßerbſke, kaž tež němſke dźěcźi, hdyž do jeneje a teje ßameje ſchule khodźa, trjebacź móz. A ßerbſko-němſki wudawk najſkerje niczo dróžſchi njebudźe, hacž ßamón němſki.

Přilopk.

* Pſched krótkim je w Žitawje jedyn ſahrodnik, kotrehož bě pſched 13 měßazami ſkaženy poß kußnyk, na pßyczu ſkaženoſcź wumrjeł. Spomnjeneho ſahrodnika bě ſkaženy poß 14. novembra 1879 do wóczkowych mikawczkow kußnyk. Rana ßo hnydom wupali a po dlěžſchim jětſenju ſaži. Muž hižom dołhi czaß ſaßo ßwoje dźěło wobſtaraſche, jako w ſapoczatku dezembra 1880 pſches hněwanje ſkhori a widliſchcźa pßyczeje ſkaženoſcźe doſta. Sa 48 hodźinow běſche wón morwy, hacž runje běchu jemu hnydom wſchelake ßrědki pſche ſkaženoſcź do krwě ßykali.

* Jako 12. dezembra ßrjedź njewjedra jena dźiwja hußyza nimo wßy Steglitz leczeſche, błyſk do njeje dyri a wona hnydom morwa na ſemju dele padźe. Jeje pjerje běſche wot błyſka ſeßmudźene.

* Wutoru, 14. dezembra, je w Schönawje pola Rumburga jedyn 28lětny muž ßwoju ſpizu mandźelſku ſe ßekeru ſaraſył. Po ſtatym njeſkutku ßo mordar do Hajnſpacha poda, hdźež žandarmej mordaŕſtwo woſjewi, kotrež je pjecźa žarliwoſcźe dla wobeſchoł.

* W nozy 10. dezembra je ßylny wětr hródź jeneho forbarka bliſko wßy Briega w Schleſynſkej powalił, pſchi czimž bu dwanacźe wołow a něhdźe dwě ſczi wowzow pak ſaraženych, pak ſtraſchnje wobſchkodźenych.

* Stuttgartſki wotpóßłanz knjes Spitzemberg je, kaž je nětko ſnate, na dźiwnu khoroſcź wumrjeł. Do žiwota wotpóßłanza běchu pſches to, ſo bě wón ßwojeho pßa koſchił, ſtraſchne pßowe czrjewowe waki pſchiſchłe, kotrež ßo do ßłoſyny ſakußachu. Lěkarjo drje waki ſbožownje wurěſachu, tola poſdźiſcho ßo někotre žiłki puknychu a Spitzemberg ßo wukrawi. Grawocźiwy, ale Bohu žel jara rospſcheſtrjeny njepoczink, pßy koſchecź a ßo wot nich wokoło huby liſacź dacź, je jaßo jara wulku ſrudnoſcź naczinił.

* Rowar Stöhr w Bilinje chzyſche hiſchcźe w nozy w 11 hodźinach do korczmy hicź, ſo by tam ſchkleńczku ſchcźipaka wupił. Jeho žona chzyſche jemu to wobaracź a ſkocźiwſchi ſ koža ſa mužom běžeſche. Pó czmje pak wona do hłubokeho, pſched krótkim wuryteho rowa padźe a ßo tak ſtraſchnje wobſchkodźi, ſo ſa někotre dny wumrje.

* Pſched někotrymi dnjami ßu póſtowy wós bjes Lobawu w nawjeczornej Pruſkej a Němſkim Eylawom porubili a pſchi tym pjenjeżny liſt ſ 1100 hriwnow kranyli.

* W Peterſthalu (w Heßenſkej) mějachu 14. dezembra wulku wodu, kotraž dwě khěži powali, w kotrymajž buſchtaj dwaj człowjekaj wot rospadankow ſaraženaj, dwaj pak ranjenaj.

* S Iſchla (w Awſtriji) pißaja, ſo je ßo tam 15. dezembra tejko ßněha naſchło, ſo ßo ſ hromadami ſ horow dele waleſche a ſchußej bjes Ebenſeejom a Iſchlom ſaßypa, tak ſo ßo tam dwaj dnjej jěſdźicź njehodźeſche.

* Sańdźeny tydźeń je ßo jena drjewjana khěžka w Karntſkej na ſpodźiwne waſchnje wot ßwojeho ſtareho měſta ſhubiła. Tam, hdźež wona prjedy ſtejeſche, wuhladaſch někto hłuboku dźěru. A też czi tſjo wobydlerjo, kiž w njej bydlachu, ßu dyrbjeli ſ khěžku ßobu prjeczczahnycź. Pſches mokre a miłe wjedro poßlenich tydźenjow bě ßo pjerſchcź rosmjehczika a khěžka ßo ſe wſchěm, ſchtož w njej bě, w czichej nozy ſ hory dele do doła ſwjeſka, hdźež w rěczzy ſtejo woſta. Tam naſajtra rano khěžku wuhladachu, kotrejež ßwißle ſ wody won kukachu. Wobydlerjo dyrbjachu ſe ſczerpniwoſczu czakacź, doniž běchu jim ßußodźa durje, ſ pjerſchczowej lawinu wobdate, wotewrili, pſchetož ſ woknami won njemóžachu czeknycź, dokelž běchu jara wuſke. K wulkemu ſbožu njejßu wobydlerjo pſchi wjeſenju do doła žaneje ſchkody czerpili.

* W Sahrjebje (Agram) w Khrowatſkej njeje ſemjerženje pſchezo hiſchcźe pſcheſtało; pak ſemja mjenje, pak bóle rži a jedyn raz ßo ſaßo tak kolebacź poczja, ſo ßo ludźo bojachu, ſo ßo jim twarjenja na ſchiju ßypnu a jich ſaraža. Duž wſchitzy ſ domow won khwatachu a na torhoſchczach pſchebywachu, ſchtož běſche jara njelubosne, dokelž bě runje jara deſchczikojte. Tola tón krócź je bjes dalſcheje ſchkody woteſchło.

* Pšched wójnskim ßudom w Nißy w Schlesynskej ßo wóndano wo žadławym njeskutku jednasche. W měrzu teho lěta bě hulan Nowadźin se ßwojeje garnisony w Gliwizach desertirował, w jeho domisnje pak jeho saßo popanychu. Jedyn podoffizir a jedyn dźeßatnik (gefreiter) buschtaj s pschikasnju wotpóßłanaj, so mataj deserteura wróćo pschiwjescź. Wonaj też jeho pschiwjedźeschtaj, ale jako žadławje rosmjecźene cźěło. Wonaj powjedaschtaj, so je był jaty sa ßydło dźeßatnikowego konja pschiwjasany; w bliskosćźi Gliwiz je ßo kóń spłóschił a deserteur na semju panył. Kóń je nětko dale cźěrił a Nowadźina na semi sa ßobu wlekł. Sswědkojo pak wuprajichu, so staj podoffizier a dźeßatnik ßo wopikoj a Nowadźinowu ßmjercź sawinowałoj. Duž je wójnski ßud w Nißy wobeju dla pjanoscźe w ßłužbje a njekedźbliwego morjenja wotßudźił a to podoffiziera k 3 lětam a 8 měßazam a dźeßatnika k 2 lětomaj a 3 měßazam twjerdźisnego jastwa.

* Kak straschnje je, małe dźěćźi pschi wulkim wětsiku w bliskosćźi wody wostajicź, pokasa ßlědowazy podawk. Jako 14. dezembra jena schulska holza pschi wulkim wětrje a deschcźu s wupschěstrjenym pschedeschcźnikom moscźik psches hłuboki Osternbach pola Utzenreicha pschekrocźi, na dobo wichor pschedeschcźnik shrabny a holzu do žołmow storcźi, kotrež dźěćźo hnydom pózrjechu a je potom jako cźěło na brjóh wupławichu.

* Pschi poßlenim ludlicźenju jena knjeni na tu liscźinu, hdźež ßo napische, kajke ma kóždy powołanje, te ßkowa napißa: Moje powołanje je, mojemu mandźelskemu žiwjenje ßkódke cźinicź.

Hody.

(Zionske hłoßy II.)

„Cźescź budź Bohu w wyßokoscźi!"
Wy jandźeljo tam we kraßnoscźi
Nětk harfy ßwoje pschinjescźe!
Sbóžnik nětk je narodźeny,
A hrěschny ßwět je wobsbožený,
Duž prědujcźe nam wjeßele!
Njech klincźa njebjeßa
Wot waschoh' khěrluscha
We wyschschim khórje:
So tule nóz
Bóh luby Wótz
Je wobradźił nam Sbóžnika!
„Měr budź delekach na semi!"
Duž spěwajmy też s jandźelemi,
Kaž hischcźe njejßmy spěwali!
Schto nam dale mohło wadźicź?
Nam nětk ßo dyrbi derje radźicź
We cźaßu a we wěcźnoscźi.
Bóh Knjes nam prajicź da:
„Psches Ssyna Jesußa
Měr na semi
Wschěm hrěschnikam
Nětk wobradźam."
Duž wjeßelmy ßo we Bosy!
Budź dha nasche spodobanje
A duschow horze požadanje
Nětk ty ßam, knježe Jesußo!
Rada Boža je ßo stała,
Sso Bohu ßmilnoscź spodobała,
So we tebi my měli wscho.
Nam, małe dźěćźatko,
Ty, wulki Jesußo,
Sso spodobaj!
Budź ßam nasch loscht,
Budź ßam nasch troscht
A nasche wulke wjeßele.

M. Domaschka.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Schto dha tak klazasch, mój luby Motsko?

Mots Tunka. Ach, ja ßym panył!

H. D. Aj aj, hdźe dha pak je ßo to stało?

M. T. Na hornjej drósy. A ja njepanych psches kamjeń, ale psches tajku wulku, dołhu, tołstu trubu.

H. D. Kak dha ßy tola saßo stanył?

M. T. Nó, jedyn pschińdźe a mi na nohi pomhasche. A jako bě ßebi trubu doscź wobhladował, dha měnjesche, so je to najskerje ta truba, s kotrejž ßu k ludlicźenju a też k wuswolowanju w hromadu trubili. A wón tu trubu wsa a chzysche na njej pěkny stary ßerbski kusk ducź, ale wón nicźo njedokonja. Duž ja też poczach tu trubu wobhladowacź a — psej skobanezy — to dźě bě wot woheńhaschazeje ßykawy pschinoschować se ßrěbakom, kiž bě ßo wottorhnył.

H. D. Dha drje je tón woheń njehascheny wostał, na kotryž ßu se ßykawu jěli.

M. T. To ja njewěm. Ale to ja wěm, so wo tajke truby njerodźa, psches kotrež cźłowjek pada. Dha budu ßebi jako kscheścźijan radscho khwalicź:

Hdyž ta truba poßlenja
Budźe klincźecź wjeßeła.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Jan Kschižank, magazinowy sarjadowar pschi nalutowarni a požcźerni, s Khrystijanu Marju Nannyu swudowjenej Siebeckowej rodź. Müllerez.

Katholska zyrkej: Wylem Pawoł Schubert, podoffizier tudy, s Marju rodź. Micźkez s Dubrjeńka.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Marja Amalia, Jana Grunda, schußejowego dohladowarja, dź. — Ernst Max, Khorle Augusta Ssykory, pohoncźa, ß.

Michalska zyrkej: Marja Emma, Bjedricha Wylema Alberta, fabrikskeho dźěłacźerja na Židowje, dź. — Emil Max, Khorle Gustava Lehmanna (Wicźasa), zigarrydźěłarja na Židowje, ß. — Max Pawoł, Khorle Gustava Ruhle, młynka na Židowje, ß. — Paulina Emma, Bjedricha Ernsta Libsche, murjerja w Dobruschi, dź. — Hedwiga Alma Augusta, Roberta Wylema Rychtarja, hospodarja w Hornjej Kinje, dź. — Ernestina Martha, Jana Bohuwěra Scholty, wobydlerja w Sréschinje, dź. — Julius Oskar, Adolfa Juliußa Bära, formarja na Židowje, ß. — Hana Bertha, Jana Bohuwěra Ponicha, želežowjercźerja na Židowje, dź. — Ernst Emil, Jana Bohuwěra Albinusa, wulkosahrodnika w Jeńkezach, ß. — Emma Ernestina, Pětra Bartka, fabrikskeho dźěłacźerja na Židowje, dź. — Hana, njemandź. dź. w Dobruschi.

Zemrjeći:

Dźeń 30. novembra: Handrij Schiewarth, krawski s Jamneho, 28 l. — 1. dezembra: Hermann, Bohukhwala Kopacźa, dźěłacźerja w Bórku, ß., 18 d. — Helena Emma, Oskara Hendricha Hancźa, samkarja na Židowje, dź., 2 l. 6 m. 1 d. — 2., Ferdinand Scholta, fabrikski dźěłacźer w Hajnizach, 39 l. 10 m. 7 d. — 3., Jan August, Jana Wicźasa, restaurateura, ß., 2 l. 7 m. — 4., Pětr Lischka, pjekarski na Židowje, 20 l. 7 m. mjenje 2 d. — 5., Emma Theresa, Khorle Augusta Sodana, zyhledźěłarja na Židowje, dź., 3 l. 1 m. 11 d. — 7., Max, Jana Wicźasa, restaurateura, ß., 4 l. 3 m. — Khorla Bohuwěr, Handrija Stefana, dźěłacźerja w Nadźanezach, ß., 1 l. 11 m. 12 d. — 12., Hana Rosalia rodź. Müllerez, Bjedricha Augusta Donatha, bywscheho dohladowarja w Waldheimje, mandźelska na Židowje, 34 l. 7 m. 20 d. — 13., Handrij, Pětra Hasche, žiwnoscźerja w Sajdowje, ß., 15 l. 2 m. — 15., Gustav Adolf, Jana Bohuwěra Poldraka, khěžerja a murjerja na Židowje, ß., 3 l. 4 m. 3 d. — Jan Bohuwěr Schěr, khěžeř a murjeř, 56 l. 10 m. 7 d.

Telegrafiski bureau w prědkownym twarjenju pósta (na bohatej haßy), po jenym skhodźe, je kóždy dźeń wotewrjeny wot rano 8 hacź wjecźor 9 hodźin.

Hrajadła a hody.

Njerosdźělne, čehož dla? ßłyschimy ßo čitarja praschećź, dokelž ßo ßwětoßławne hrajadła knjesa J. H. Hellera w **Bernje** kóžde lěto w tym čaßu wosjewuja a potom na tyßazach hodowych blidow jako najrjeńscha pycha wschě druhe wěžy sačźěmnja; to je jara srosymliwe, dokelž je k. Heller w tajkej dokonjanosći dźěła, so kóždy, kiž je hdy jene jeho hrajadłow saßłyschał, ßebi žada, so by tež jene měł. Schto móže muž žonje, nawoženja njewjesćźe, pschećźel pschećźelej rjeńsche a pěknische daricź? wone dopomnja na sbožowne hodźinki, je stajnje wjeßowe, ßměje ßo a žortuje psches ßwoje pak radostne, wutrobu a duschu sbudźaze hłoßy, wucźěri srudobu a cźeźke myßle, je najlěpschi towarsch, ßamotnemu najlěpschi pschećźel a schto hakle khoremu! — s jenym ßłowom **Hellerowe hrajadło** njeßmě w žanym salonje, pschi žanym khorołožu, w žanym domje pobrachowacź.

Sa **kujesow hoscźeńzarjow** njeje žana jednorscha wěscźischa pschiwabjaza móz hacź tajke hrajadło, so bychu k nim hoscźo stajnje khodźili. Wschelazy hoscźeńzarjo ßu ßebi teho dla wjetsche hrajadła kupili, cźehož dla je tajkim **kujesam hoscźeńzarjam,** kiž je hischcźe nimaja, doscź poruczećź njemóžemy, so bychu **tule dobru pschiwabjazu móz bórsy nałožili** a to cźim skerje, dokelž ßo zyła płacźisna na ras saptacźicź njetrjeba.

Pschispominamy hischcźe, so ßu hudźbne kuski wustojnje wubrane, najnowsche, kaž tež starsche spodobne opery, operety, reje a spěwy ßu w **Hellerowych hrajadłach** najrjeńscho sjenoczene. Kujes Heller ma cźescź, liferant bycź wschelakich dworow a wyßokosćźow a je hewak na wustajeńzach s mytom krónowany. S krótkim, my njemóžemy naschim cźitarjam a cźitarkam niczo lěpsche popschećź, hacź so bychu ßebi tež bórsy Hellerowe hrajadło kupili, sapiß płacźisnow ßo franko póscźele.

My poruczamy **kóždemu,** ßo tež dla maleje hrajazeje tyski direktnje na fabriku wobrocźicź, dokelž ßo husto hrajadła sa Hellerowe wudawaja, kiž tola tajke **njejßu**; kóžde jeho hrajadłow a tyskow dyrbi jeho cźischcźane mjeno měcź, je-li ma **prawdźiwe** bycź. Schtóž hdy do Berna pschińdźe, njeskomdź, fabriku wopytacź, schtož ßo rad dowoli.

Pscheměnjenje wjedra a jeho móz na dychaze organy cźlowjeka.

Snate je, so ßu mjes wschěmi khoroscźemi cźlowskimi te dychazych organow najhuscźische a woßebje w khłódnischim cźaßu pschi pschekhodźe nasymy do symy a pschi sastupjenju nalěcźa schnupa, kaschel (torhazy), dybawoscź, s zyła sasymnjenja epidemiszy wusłupja. Tak lóhko hacź tež lóhke skhorjenja psches sanjerodźenje straschnische bycź poczinaja, tak mało je cźlowjek pokhileny, prěnim sjewjenjam kedźbnoscź a trěbnu pomoz pschiwobrocźicź, ale nałoža tak mjenowane kaschelowe ßrědki (syropy, pastille, bonbony, wschelake theje atd.) kiž druhdy s tym, so na sahorjene židkokóžki pschińdu, nakhwilne połóženje dadźa, ale husto se ßwojcj zokrojtoscźu žołdkowe rosłtacźe a tak zyle seźiwjenje sadźěwaja. W nowschim cźaßu ßo katarhalske skhorjenja derje s antiflogiskimi ßrědkami wotstronja a nałožuja teho dla wjele lěkarjow snate Dr. Voßowe katarrhpille, kiž ßu kaž njeschkódne, tak rucźe skutkowaze. Praji tola k. stabskłěkař a. D. Dr. med. Schmidt, praktiski lěkař w Ahrweileru wo jich skutkowanju tole:

Dostate wuspěchi ßu jara spodobne. Lóhke katarrhalske nadpady ßo hižom sa někotre hodźiny wotstronichu, cźeźsche pady sa někotre dny, haj pschi ßamym saßaktym a kutnym płuzowym katarrhu, sta ßo hižom sa krótki cźaß pomjeńschenje a pschi dalschim trjebanju pillow dospołne połěpschenje. — Schkódnoscź sa žołdkowe skutkowanje njejßym pytnył, wjele wjazy shubi ßo žołdkowy katarrh, kiž płuzowy abo kłamowy katarrh husto pschewodźa, rucźe a ßo bjesappetitnoscź pazijenta bórsy miny. Po tutych nashonjenjach móžu te katarrhpille jako dopokasany ßrědk pschi poczinjazych katarrhalskich skhorjenjach najlěpje poruczećź, cźim bóle, dokelž jich niska płacźisna tež njesamóžitemu móžnoscź da, ßebi tuto wubjerne lěkarstwo kupicź.

Wot Dr. E. Voßa (w hodleřskej haptyzy) w Frankfurcźe a. M. dźěłane Dr. Voßowe katarrhpille ßu jenož w blachowych tyskach se sakitanskej marku a s mjenosnamkom Dr Ew. Voßa na nacźerwjen papjerje po 75 np. w **Budyschinje** we **woběmaj haptykomaj** dostacź, a my na to kedźbne cźinimy, so by kóždy ßweru Dr. Voßowe katarrhpille žadał, a ßo tak kóždeje wopacźnoscźe sminył.

Sadźěwki pschětłacźa jěduźe.

Organy, s kotrymiž ßo cźlowskemu cźěłu wutki jeho ponowjenja pschihotuja, ßu sa strowoscź jara ważne, kóžde pschekaženje w dźěławoscźi tutych organow, kóžde pomjeńschenje, alterazija a sastajenje jich skutkowanja płodźi khorowatoscźe bóle abo mjenje ważne. Psches hubjene pschětłacźe jěduźe tež cźrjewa delnjeho žiwota cźerpja. Njesastupi-li na prawym měsćźe prawe wothladanje, dha jara wschelake khorowatoscźe nastanu: krwěkhudobnoscź, błědawa, lěnjoscź stawow, bjesappetitnoscź, kißale horjestorkanje, khowubolenje, ból w žołdku, w cźrjewach, s zyła w delnim žiwocźe, satykanje, běženje, pjerdźenje, woßłabnjenje, jatrowa a žołcźowa boloscź. Da-li jedyn khoroscźi pschibjeracź, dha nastanje s teho powschitkomna khorowatoscź a skóncźnje ßmjercź.

Statistiszy je dopokasane, so pschi nětcźischim waschnju žiwjenja $^2/_3$ wschěch ludźi na skažene jěduźepschětłacźe cźerpja a to njewjedźa, a husto psches ßamßne sawinowanje, njewědomnoscź, sanjerodźenje, psches nałožowanje njekmanych abo tež schkódnych ßrědkow cźeźke cźerpjenja na ßo scźahnu, kaž hypochondriju, hysteriju, wicź, rheumatism, woßłabjenje atd.

Sadźěwki jěduźepschětłacźa najbóle psches njedoßahaze wutworjenje nusneje žołdkoweje a cźrjewoweje měshi nastanu. Pschećźiwo temu dyrbi ßo teho dla hojenje khorowatoscźe slacź, njeßmědźa ßo žane drastiske, ßylnje wotwodźowaze, organe pschětłacźenja hischcźe bóle skažaze ßrědki nałožećź, ale jenož lěkarstwa, kotrež žołdkowu židkokóžku a cźrjewowe salsy k wjetschej skutkowoscźi (wutworjenju) miło wabja.

Jako jedyn najwěscźischi a najrucźischo skutkowazy hojazy ßrědk móža ßo te wot haptykarja Mich. Brandta w Schaffhausenje dźěłane schwajzarske pille (Schweizerpillen) najlěpje poruczicź.

Mnosy lěkarjo ßu dopokasali, a móže ßebi kóždy rynk lěkarskich wuprajenjow w ßlědowazej haptyzy pokasacź dacź, so je jich skutkowanje jara spodobne, wubudźaze a so pille žanych, cźěłu schkódnych wutkow nimaja. Sastupjenje knjesa haptykarja Brandta w Schaffhausenje je **měschcźanskej haptyzy** w **Budyschinje** poruczene a dostanje ßo tam tutón dopokasany lěkarski ßrědk jenož w blachowych tyskach, wopschijazych 50 pillow sa 1 mk. a małe pruhowanske schachtliczki sa 35 np. Njech ßo pschi kupjenju na to kedźbuje, so by kóžda schachtliczka cźerwjenu etiquettu se schwajzarskim kschižom a s mjenosnamkom haptykarja M. Brandta měła.

Płacźisna žitow a produktow
w **Budyschinje** 18. dezembra 1880.

Žitowy dowos: 3411 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenza 50 kilogr.	10	71	11	61	10	42	11	61
Rožka = =	10	76	11	14	10	76	11	14
Jeczmjeń = =	7	61	8	15	7	61	8	15
Wowß = =	6	—	7	—	6	—	7	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	19	—	20	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	20	2	50	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	20	2	70	—	—	—	—
Sstóma 1200 pt.	18	—	20	50	—	—	—	—

Pschiwos proßatow:
252 schtuk, schtuka po 9 m. — np. [3 tl. — nßl.] hacź 18 m. 50 np. [6 tl. 5 nßl.]

100 toleř (300 mk.) na prěnju hypotheku a 100 toleř (300 mk.) na druhu hypotheku jeneje žiwnoscźe ßo hnydom **pożcźicź** pytaja. Schtóž chzył je wupożcźicź, njech to we wudawarni „Serb. Nowin" k nawjedźenju da.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K rycźam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Khěža cźißło 137 na Židowje s 1 akrom 171 □prutami pola, Pětschez herbam ßłuschaza, ma ßo póndźelu, 27. dezembra, tsecźi ßwjaty dźeń hodow, pschipołdnju w 1 hodźinje w wobydlenju podpißaneho na pscheßadźowanje pschedawacź.

Valten, gmejnski prjódkstejeř.

Khěža cźißło 100 w Cźornym Hodlerju je na pschenajecźe.

Žiwnoscź něhdźe s 20 kórzami pola ßo hnydom kupicź pyta. Wot koho? je shonicź pola **bratrow Měrschow** w drogowych khlamach na žitnych wikach.

Jenu **młócźazu maschinu,** kotraž ßo transportirowacź hodźi, ma na pschedań **rycźerkubło w Sarycźu.**

Pschedawanje wosow.

Nowe sacźinjene a dwajpschežne schkleńcźane wosy, kaž tež korbowe wosy steja na pschedań pola wojnarja **J. Cimbureka** na hornczěrskej haßy.

J. T. Jyrch,

tyscherski mischtr na róžku taschbarka, ßwój

kaschcźowy magazin

najlěpje porucźa.

Wupschedawanje
hotoweje symskeje drasty

pola

H. M. Kubascha

na garbarskej haßy cjißło 432.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneres domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kosaze kože,

kaž tež wschě družiny njeharowanych kožow po najwyschschich płacźisnach kupuje

Gustav Naucka

na garbarskej haßy 426.

Kosaze nasymske kože,

sajecže a korniklowe kóžki, cźelaze a howjase kože, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóžki po najwyschschich płacźisnach kupuje

H. Langa

pschi ßerbskokatholskej zyrkwi pschi žitnych wikach.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych cźaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kźizomaj wschědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscź, płodźi wjele mlóka a sadźěwa jeho wokitßnjenje. Pakcźik płacźi 40 np. a je k dostacźu

w hrodowskej haptyzy
w Budyschinje.

Słyšny wolij sahoji hłuchoscź, hdyž njeje pschinarodźena, a wotstroni wěscźe wschě s cźežkim ßłyschenjom sjenocźene njekmanstwa. Bleschu po 18 nßl. póscźele

C. Chop,

haptykar w Sondershausen.

Wulki wubjerk

nowolětnych khartkow

porucža po najtunischich płacźisnach

knihiwjasarnja **Ernst Richter**

pschi nowej měschcźanskej schuli.

Poslotk a poßlěbork

k poskocźenju a poßlěbrowanju worjechow porucźeja najtunischo

drogowe khlamy

Otto Engert

na snutsknej lawskej haßy.

☞ Saßopschedawarjo dostanu wyßoki rabatt.

Brunizu,

derje sortirowanu, pschedawa a scźele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor" pschi sprawnym poßkuženju

Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźer podkopkow.

Piwne droždźe,

najlěpscheje dobroscźe a wschědnje cźerstwe, porucža

nowonatwarjena piwarnja **Joh^s. T. Littera**

na swonknej lawskej haßy cźo. 819.

Knjesam kowarskim mischtram

ßwój skład **worzlowych schrubowych stollow, macźerjow, macźerskich schrubow, nětow, wojowych wójmadlow, karbikojtych rynkow** atd. najlěpje a najtunischo porucźam.

W Budyschinje. **Moritz Jäppelt**

na Hoschitz haßy (Goschwitz) 648.

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

Franz Marschner,

cźaßnikar,

na bohatej haßy 64, w **Budyschinje,** na bohatej haßy 64,

ßwój derje wuhotowany **skład cźaßnikow** (segerjow) dobrocźiwemu wobkedźbowanju najlěpje porucža.

Sprawne poßkuženje. Rukowanje dwě lěcźe. Najtunische płacźisny

Porjedźenja wschitkich do skutkowanja ßkuschazych artiklow ßo pod rukowanjom spěschnje a najtunischo wobstaraja.

☞ S dobom najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym **ßerbskeje rěcźe mózny.**

Němski Phönix (Deutscher Phönix),

sawěscźaze towarstwo w Frankfurcźe a. M.

Sakładny kapital: ℳ 9,428,580. Reservy: ℳ 2,727,434.

Po ßmjercźi nascheho dotalneho agenta knjesa **Ewalda Brauna** w **Budyschinje** je agentura hornjeho towarstwa wote mnje

knjesej pschekupzej **C. A. Siems,**

w firmje **J. G. Klingst Nachfolger**

w **Budyschinje**

pschepodata.

Němski Phönix sawěscźuje psche **wóhnjowe schkodowanje: mobilije, twory, fabrikßku nadobu, pólne płody w bróžnjach a w fajmach, skót a ratarske wězy wschěch družinow** po wschomóžno tunich, **twjerdych** prämijach, tak so ßo na žane waschnje dopłacźowanja njestanu.

Knjes **Siems** je hotowy, tajke sawěscźenja towarstwa horjebracź a ßu pola njeho prospekty a formulary **darmo** dostacź, a chze wón tež na naprashowanja wschě trěbne wukasanje rady dacź.

W Lipsku, w dezembru 1880.

Julius Loewe,

generalny agent Němskeho Phönixa.

Nowolětne khartki

najnowsche sa khutnosćz a žort porucza we wulkim wubjerku

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

Wopißmo.

Ringelhardtsko-Glöcknersku hojatu a czehnitu žalbu*

ßym ja sa mnje, ßwoju ßwójbu a wjele ßwojich snatych nakožał a je ßo we wschěch padach kraßnje wopokasała. Ja ßym 19 lět na wosabjene stawy straschnje czerpił, wschě žalby a plestry podarmo nakožał, **Ringelhardtsko-Glöcknerska žalba** je mje sahojiła. Psched 6 njedźelemi dostach hrib do kolena, 3 schachtliczki tuteje žalby ßu mje wuhojili, moja žona czerpjesche na wiczne kule, sa krótki czaß je žalba rosehua. Tuta žalba je najwjetscha dobrota czerpjazeho czlowjestwa a njeßměła w žanym domje pobrachowacz.

Röglitz pola Schkeuditz a Hale a. S. **Friedrich Franka.**

*) Prawdźiwa se schtemplom: **(M. RINGELHARDT)** a sakitanskej marku: na schachtliczkach, je dostacz po 25 a 50 np. w **budyskimaj haptykomaj**, kaž tež w haptykach w Lubiju, Žitawje, Wostrowzu, Großschönawje, Ebersbachu, Bjernaczizach, Wósporku, Neugersdorfje, Biskopizach, Rakezach, Scherachowje, Hirschfeldže, Herrnhucze, Nowosalzu, Seifhennersdorfje, Halschtrowje atd. — **Wopißma** móža ßo tam nawjedźicz.

NB. Pschi kupjenju **tuteje žalby** njech kóždy **ßwěrn** wobkedźbuje, hacz je na schachtliczkach **horni schtempl** a **sakitanska marka**, dokelž ßo nětko wschelake **podražowanja** stawaja.

W wudawarni „Serb. Nowin" je k dostaczu:

Napoleon I. a jeho wójny. Spißał J. A. Pohoncz. 50 np.

Oberlin. Jeho žiwjenje a skutkowanje. I. 25 np.

Kschižne wójny. 25 np.

Genovefa. Rjane powjedanczko se stareho czaßa. Sa ßerbske maczerje a dźeczi pschekožił M. Hórnik. 50 np.

Robinson. Rjane powjedanczko, woßebje sa młodych ludźi. Wot K. Kulmana. 50 np.

Hród na shorjelskej horje Landskrónje abo Boże wodźenja ßu dźiwne. Powjedanczko se starych czaßow wot J. B. Mucźinka. 25 np.

Sswěrnaj ßußodaj. Powjedanczko se ßerbskeho žiwjenja wot J. B. Mucźinka. S pschidawkom: „Straschna kwartira w Franzowskej." 30 np.

Towaršny spěwnik za serbski lud. (Z hłosami.) Zestajał K. A. Fiedler. 1 ℳ 50 ₰.

Ernst a Albert, rubjenaj saksonskaj prynzaj. Wěrny podawk s léta 1455. Napißał H. Jórdan. 30 np.

Dr. Jana Habermanowe kschescźijanske rańsche a wjeczorne modlitwy na wschě dny w tydźenju s někotrymi spowjednymi a druhimi modlitwami, w ßerbskej ryczi poskicźene psches J. Kschižana, stud. theol. 20 np.

Jutrowne jejka. Z němskoho do serbskoho pschekožene powjedanczko wot Jakuba Kucźanka, kanonika kapitulara kantora w Budyschinje. 30 np.

Wuhersti khérlusch. 3 np.

Kschczisna. 3 np.

Czesczenych Sserbow Budyschina a wokolnoscze ßebi dowolam na mój bohacze wuhotowany wubjerk

symskich nawoblekarjow (überzieher)

a druheje **mužazeje** a **hólczazeje drasty** kedźbnych czinicz a lubju pschi tunich placzisnach sprawne a dobre poßkuženje.

Jan Scholta
na róžku dornschnabla a ßukelnskeje haßy,
ßobotu w budźe psched bohatymi wrotami.

S tutym dowolam ßebi najpodwolnischo wosjewicz, so ßym tudy

bělotworowe, pychowe, wurěsne a posamentowe khlamy

wotewriła.

Moje pschedewsacze dobroczíwosczi czesczenych Sserbow **Budestez** a **wokolnoscze** najlěpje poruczejo s poczesczowanjom

W Budestezach. **C. Bróskowa.**

Skoro darmo!

Hobrski skład, wot sarjadowanja maßy falliteje **„wulkeje Britanniaßlěbrofabriki"** pschewsaty, ßo dla nusnych wulkich placzenjow a dospołneho wurumowanja pschebytkow

wo 75 prozentow nize taxy pscheda

po tajkim

skoro darmo,

sa jenož 14 markow jako lědy sa pokojzu ßameje dźěłarskeje mjdy da ßo ßlěbowaze woßebje hódne britannia-ßlěbro-blidne service,

kotrež prjedy 60 markow placzesche,

a ßo sa běłowostacze pschedmjetow

25 lět rukuje.

6 blidnych nožow s wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbro-widliczki,
6 maßivnych britannia-ßlěbro jědźnych lžizow,
6 nězuych britannia-ßlěbro khofejowych lžiczkow,
1 czežki britannia-ßlěbro-sopowy czerpak,
1 maßivny britannia-ßlěbro-mlókowy czerpak,
6 nězuje ciselirowane präsentirske tabletty,
6 woßebne nózne podnožki s britannia-ßlěbra,
6 rjanych maßivnych jejazych bjechařkow,
6 czežkich britannia-ßlěbro-jejazych lžizow,
6 kraßnych nězuych zokorowych schalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaschczik,
1 thejzydźak, nězneje drużiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěczniknaj.

60 schtuk.

Wschě tu spomnjene 60 kraßne pschedmjety placza w hromadźe jenož 14 mk.

Skasanja wobstaraja ßo „gegen Postvorschuß (Nachnahme)" abo se sapóßlanjom pjenjes tak dołho hacz skład doßaha psches kk. generalneju depositeurow

Blau & Kann, Wien (Stadt)
Heinrichhof.

Sta dźaknych a pschipósnawanskich pißmow leža k nawjedźenju w naschim bürowje.

Pschi skasanjach doßaha adreßa:

Blau & Kann, Wien, Heinrichhof.

Sswětoßławny

na druhej pariskej wustajenzy prämiirowany

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop
s Wróthßławja

najlěpschi polózazy a domjazy ßrědk psche

kaschel, dybawoscz, sažwanje, schiju- a bróstbolenje

maja na pschedań w bleschach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.

w Budyschinje: Heinr. Jul. Lincka,
w Kamjenzu: Herrmann Nächster,
w Nowosalzu: C. Hiecka,
w Biskopizach: Carl Meißner,
w Lubiju: W. Rotha,
w Połczniziy: A. Endler.

Khofej,

jara derje ßkodźazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ßkódki syrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacz 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

W wudawarni „S. N." je dostacz sa 10 np:
Prěni wěnz spěwow sa ßerbsku młodoscz.

Serbske dźiwadło w Lejnje

njedźelu, 26. decembra, w hosćeńcu k. Hauptmanna.

Hrać budźe so wjeselohra:

Pražski wuj, a burleska: **Incognito,**

wobdźěłał Dr. A. Muka, wobdźěłał J. Bart.

Započatk wječor w 7 hodźinach.

Po dźiwadle towaršny spěw a přećelna zabawa. Čisty wunošk nałoži so na ćišć Sejlerjowych spisow. Prosymy, zo bychu naši Serbja prawje bohaće tuto dźiwadło wopytali.

Wustajenje bibliskich scenow

se žiwjenja a cźerpjenja nascheho Sbóžnika Jesom Khrysta.

Cźesćenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so moja wustajeńza bibliskich podawkow sa nětcźischi hodowny cźaß hischcźe jedyn krócź na tudomnej kupniźy w 2. poskhodźe wot 1. ßwjateho dnja wschědnje k dobrocźiwemu wobhladowanju hotowa steji.

Wotewrjena: njedźelu a ßwjate dny wot 4—9, wschědny dźeń wot 6—8 hodźin. Sastup sa parschonu 25 ₰, dźěcźi 10 ₰.

Wo prawje bohate wopytanje proßy **K. Jäger.**

Poruczenje.

Cźesćenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym ßwoju

nožeřnju a toczeřnju

do domu knjesa murjeřskeho mischtra **Drósche** na schulskich hrjebjach blisko theatra cźißko 681 pschepokožił.

Sa dowěrjenje, mi dotal spožczene ßo najlěpje dźakujo, proschu wo dalische wobkedźbowanje a lubju kóždemu pschi sprawnym dźěle najtunische płaćźisny.

W Budyschinje. S poczesćowanjom **Oscar Butter,** nožokowař.

Pschekupske, kopirske a pißne knihi,

po prjódkpißanju dźěłane, kaž tež wschitke pschekupske cźischcźeřske dźěła najtunischo wobstara

pschekupskich a pißnych knihi fabrika

N. Bernhardt

na bohatej haßy 91.

Alfred Toepler

pycho- a módotworowe khlamy

w Budyschinje (na lawskich hrjebjach 681)

porucza ßwoju

wustajeńzu

wschěch pychowych a módnych artiklow najrjeńschich a najkraßnischich wězow

dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Kłobuki

garnirowane a **njegarnirowane** (wot najjednorischeho hacź k najelegantschemu pariskeho modella) ßo wot dźenßnischeho dnja po ßamokupnej płaćźisnje pschedawaja.

Najwjetschi skład

židźanych rubischkow, khrawatow, shlipsow, chemisettow, khornarjow a **garniturow.**

Najtunische płaćźisny. Sprawne twory.

Schtóž sa 6 ℳ. nakupi, temu ßo kraßna pupowa hłojcźka darmo pschiwda.

We wudaw. „Serb. N." je sa 10 np. dostacź:

Biblisći pucźnik sa wschitke dny 1881.

Sestajany wot **M. Domaschki,** fararja w Roßacźizach, a wudaty wot ßerbskeho luthersketo knihowneho towaršstwa.

Korjeński wolij,
citronowy wolij,
citronat,
hirschhornsalz

poruczeja najtunischo

drogowe khlamy

Otto Engert

na snutsknej lawskej haßy.

Khofej a thej

exportne pschedawanje

W. Meinecke w Hamburgu,

sczele frc. frachta a zła pod „nachnahme" wot 5 kilow sapoczejo:

najff. arab. **mocca-khofej,**	punt	160	np.,
najff. **perl-khofej,** . . .	=	130	=
ff. **perl,** najf. **java** a **ceylon,**	=	120	=
ff. **java** a **ceylon,** . . .	=	115	=
f. **guatemala** a **laguayra,**	=	110	=
f. **campinos,**	=	105	=
cźistoßłodźazy **santos,** . .	=	90	=
cźisty wuwol. **cacaopólver,**	=	300	=

Chinesi. theje, nowschich žnjow, poruczam w cźistoßłodźazej hacź najf. dobroscźi wot 1.50 hacź ℳ 5.— sa punt, jako pschipakowanje po požadanju **vanillu** w žerdkach po 20 np.

Wopilstwo, też w najwyschschej stopni, wěscźe wotstroni s wjedźenjom abo też bjes njeho, pod rukowanjom wunamakař m. a spezialist sa na wopilstwo cźerpjazych **Th. Konetzky,** Berlin, Bernauerstr. 84. Skutkowanje je wot pazijentow psched kral. pruskimi a bajerskimi wokrjeßnymi ßudami s pschißahu wobtwjerdźene a wot jeneho sanitätskeho radźicźela pruhowane. Wopißma darmo a franko. Podrażerjo njech ßo na boku wostaja, dokelž cźi mjeno a attesty falschuja, s zyła jebaja.

Attest. Dokelž ßym hižom psches 1 léto wot mojeho **20lětneho** wopilstwa zyle wuhojeny, dha praju ja knjesej **Th. Konetzkemu** tyßazkrócźny dźak. Teho runja moja ßwójba a pschecźeljo, kiž se spodźiwanjom skutkowanje ßrědka widźachu. **Adolf Vogel** w Herndorfje. — Wěrnosć wobtwjerdźa gmejnski prjódkstejeř a scholcźinstwo, w juliju 1880. (podp.) **Wagner.**

Darmo sczełu **franko**

kóždemu skasowarjej mojeje knižki:

Trunksucht, jeho płody a jeho sahojenje na naturskim pucźu.

O. Tobschall, *Schönebeck* a. Elbe.

Jedyn młodźenz, kotryž chze **rjemjenjeřstwo a ßedkařstwo** nawuknycź, móže hnydom abo k nowemu lětu pola podpißaneho do wuczby stupicź. **Gusta Kopke** w Kluksch u.

Jedyn **krawski** móže pola podpißaneho hnydom do dźěła stupicź.

W Bukezach. **August Pilak.**